

A
D I C T I O N A R Y

E N G L I S H,

S I A N A N D A R A B I C

JOHN RICHARDSON, Esq; M. A. F. S. A.

OF THE MIDDLE TEMPLE,

AND OF WADHAM COLLEGE, OXFORD.

V O L . II.

O X F O R D :

PRINTED AT THE CLARENDON PRESS.

SOLD BY J. MURRAY, N°. 32, FLEETSTREET, LONDON;

AND BY D. PRINCE, OXFORD.

MDCCLXXX.

TO THE RIGHT HONOURABLE

ERICK LORD NORTH, K. G.

CHANCELLOR OF THE UNIVERSITY OF OXFORD,

FIRST LORD OF THE TREASURY,

CHANCELLOR OF THE EXCHEQUER,

LORD WARDEN OF THE CINQUE PORTS,

RD LIEUTENANT OF THE COUNTY OF SOMERSET, &c.

AS A TESTIMONY OF RESPECT

FOR THE VIRTUES OF THE MAN

AND THE ABILITIES OF THE MINISTER

THIS VOLUME IS INSCRIBED

BY HIS LORDSHIPS

FAITHFUL HUMBLE SERVANT,

JOHN RICHARDSON.

P R E F A C E

THE difficulties which I have experienced in bringing forward this volume, have been so numerous and so perplexing, that, could I have viewed them in all their magnitude, previous to my engagements, I should have conceived myself wholly unequal to the task, and at once have abandoned the pursuit.

In the compilation of the first volume, my critics were in general respectable; and, in most cases, I could rely on them with sufficient confidence: but, in the course of my present

* The Onomasticon of Meninski is formed upon a plan so careless and obscure, that it must be extremely difficult, even for a man who has made a considerable progress in the Persian language, to use it to any satisfactory purpose; whilst a learner must be often misled rather than informed; and this from several causes. In the first place, as this Lexicon was designed chiefly for the Turkish, in many cases, Turkish words and phrases only are inserted; and, where Arabick and Persian are introduced, the words are often of such uncommon or such limited use, that some of the most general senses of the Latin words are left wholly unprovided for. In the next place, as I have, in this volume, made use of no characters to distinguish Turkish from the Persian and Arabick; it is impossible for a learner to discriminate the one from the other. In the third place, the various meanings of the same Latin word are often thrown together, with so little attention to arrangement, that even the intelligent student must often be driven to the painful necessity of turning over the four preceding volumes, before he can gain information, or satisfy his doubts. Add to all the infinite number of Persian and Arabick words, which have not the most remote analogy to the Latin words under which they are placed.—I shall mention two examples.

Assumere (in Latin) signifies, in its principal sense, *to undertake, assume, take upon one's self*: also *to receive, take, &c.* (though from the interpretation which Meninski gives it in German and Italian, it appears that he only means to explain it in the first sense *Ger. auf sich nehmen, unterstehen. Ital. Imprendere, assumere, prendere sopra di se*). Now the three first words (the Turkish aside) have apparently no sense expressive of *undertake*. *قبول* implies *taking well, approving, &c.* *مقبول* agreeable, acceptable, taken in good part, &c. *اختيار* is used rarely in any other sense, but *choice, electing, selecting*. Then follow *التزام* and *مباشرت* which imply *undertaking*. *اتخاذ* receipt, acceptance, &c. *عهد* bargain, stipulation, &c. *ارتكاب* undertaking. *تعهد* promise, undertaking, being sponsor for another. *تصدی* undertaking. *برگرفتن* to take, seize, carry off. *تکفل* undertaking, or being security for another. *تغیر* have no meaning in the least connected with *undertake*.

labours, I have found them defective, inaccurate, confused: a mere chaos of rude and imperfect materials.*

My chief difficulty, however, has arisen, from the different idioms of the languages, which rendered it impossible to express many of the most classical and most common of our European words by any single word in the Persian or Arabic languages. To omit these altogether, or to turn them by compounds, or periphrasis, became of course my only choice. Nothing could have been

استنجاث implies *undertaking, attempting*. *اقبال* *undertaking what one has no business with*. *پذیرفتن* signifies *to undertake or be security for another*. *مخابرة* answer, dialogue, conversation. *متکفل* *undertaking or being security for another*. *ارب* *undertaking, &c.* *گرفتن* to take, seize, &c. *عهدة* *undertaking, or being security for another*. *نحوض* *etenuated*.—So that of twenty-nine words, thirteen appear to have no relation to *suscipere* in the sense of *undertake*; the most of them in no sense at all: whilst the other sixteen, with different shades of meaning, are thrown together in such disorder, that it becomes a mere lottery, where the learner has perhaps three chances to one against his stumbling upon a word to suit his purpose.

Pulus signifies (in Latin) *a marsh, fen, &c.* and also *a stake, pile, post, &c.* Few things can well be more opposite in their meaning; yet no discrimination is made. The first words we find in the Onomasticon (omitting the Turkish) are *ود* and *ورگه* which signify *a stake, pole, pin, &c.* then *دورگه* *a marsh, fen, ditch, &c.* *مسماک* *a tent pole, &c.* *کنداب* *a pool, ditch, &c.* *شبهرة* or *شبهرة* *a kind of vermicelli paste*—*شنکبند* *a staff, &c.* *ستون* *a beam, pillar, &c.* *خازوق* *a stake for impaling criminals*.—*زرتوقان* I know nothing of.—*صقب* and *خالقة* *a tent-pole*.

It would be no difficult matter to swell the catalogue: but the above is a sufficient specimen of the perplexing inaccuracy which prevails too much through the whole volume.—But any man possessed of the Onomasticon, may also, if he please, cast his eye on the confused arrangement of the following words; where no distinction of signification is made, under *Necessitas*, between the senses of *compulsion, cogency, the necessity of doing any thing*; and *poverty, indigence*.—*Reflexio*, as *thought, consideration*, and the *reflexion of light, &c.*—*Productio*, as *produced, propagated, caused*; and *extended, stretched, lengthened*.—*Profectus*, as *a profession, employment, trade*; and *confession, profession* (of friendship, &c.)—*Proprietas*, as *property, possession*; and *quality, essence*.—*Præsumptio*, as *supposition*; and *impudence*.—*Privatus*, as *deprived, and private*.—*Vacillare*, *to hesitate, to be irresolute*; and *to totter, stagger, waddle, &c.*—*Vertere*, *to turn, turn about, change*; and *to translate, &c.*—Indeed he may open the book any where; and must be fortunate if he finds three words together that can stand examination.

to have adopted the first plan. I should have saved much labour and thinking; and have justified myself, perhaps, by pleading the difficulty, and the example of all my predecessors in the oriental line. But I considered how narrow and unsatisfactory such a scale must be. I considered that a third part perhaps of the best and most common words of our language must either have been entirely left out, or abridged of many of their most useful significations: and I considered that this must be the case till the end of time, unless some man, at some period, undeterred by the difficulty, and unawed by the terrors of criticism, should venture to naturalize, in the East, our European ideas, by clothing them in an Eastern dress. I reflected too on the difficulty of finding a man, who to a sufficient fund of practical and theoretick knowledge in these Eastern tongues, should join such an acquaintance with the languages of Europe, as might in every shape qualify him for such an undertaking; and on the still greater difficulty of prevailing with such a man to employ many years of unceasing labour, in the prosecution of a plan, which could never promise an adequate reward either in point of honour or emolument: and I drew from the whole this conclusion, that if the author of the present book, under all his disadvantages, did not attempt to lay down a ground-work for future improvement, it still might remain unattempted for ages; perhaps for ever.

AMONG the numerous obstacles which presented themselves, in various points of view, one was too considerable not to strike forcibly. I had never been in the East; the learned men of this University were precisely in the same situation; and the solution of doubts, which I could receive from gentlemen who had visited India, and had paid attention to the languages, I easily foresaw must be very limited; from the distance of residence, the disagreeableness and perplexity of the subject, and the various avocations which would unavoidably interfere with any regular chain of correspondence. Yet, though I could in no shape aim at perfection, I still thought, by a close attention to the genius of the Eastern languages, that something might be done. I flattered myself I might be sometimes right; that, if not always classical, I should be in general intelligible; and that even mistake would perhaps be better than a vacuum, as it might possibly shape the ideas of the learner into some form, and lead his meaning to explanation: whilst those of superiour knowledge might find their recollection assisted even by error; and the alteration or transposition of a single word might often fashion barbarism into elegance.

IN the choice of those Persian and Arabick words which correspond with ours, I have been copious: and some idea may perhaps be formed

of the labour of bringing, with some pretension to accuracy, so many words into the same point of view; when I declare, that hardly ten times in the whole volume, have I adopted one single word, to which I was a stranger, till I had previously consulted several authorities. I gave the preference, where, on mature consideration, I thought the preference due; and rejected many which appeared to have crept in through inadvertency or mistake. Among so many words, however, there must be some, which men of extensive reading and knowledge never saw nor heard of: but that must be the case in every language on earth. In Dr. Johnson's Dictionary thousands of words may be found, which even men of learning have met with nowhere else: yet they belong to our language; and to have omitted them, because they were uncommon, would justly have been considered as a very injudicious defect.

To this copiousness, however, one objection at first view, may possibly be made; That amidst such numbers of words, some of which are obsolete, and many seldom occur, the young student, may be often bewildered, uncertain where to fix his choice. But this perplexity I have endeavoured to save him, by placing those words first, which appeared to be the most common, and those of less frequent use, or of more vague meaning, towards the end. To those again, who have made such advancement in the study, as to be enabled, in the choice of words, to judge themselves, such variety cannot be unacceptable: as the great use of a Dictionary, to proficient in a language, is to bring to their remembrance such words as may be best suited to their subject: for men of good memories will sometimes be at a loss for the most familiar words and phrases; which, though they cannot immediately recollect, they will, with ease, select from amidst numbers, when once presented to their eye. To a learner, therefore, it may, in general, be recommended to take those Persian or Arabick words, which immediately follow the English: and, errors excepted (the greater number of which I hope are corrected in the Appendix) he will, on most occasions, find a word of familiar use, or sufficiently common at least, to make himself understood. He will find, for example, above two hundred words for *the lion*: but he may, on all occasions, use the Persian *شیر* *sheen*, or the Arabic *أسد* *asad*; and he will be perfectly intelligible, in every country where these languages are spoken. To be merely understood, indeed, is all that a learner can aim at. To accuracy or elegance he certainly can form no just pretensions. To write or speak with purity, a great deal more is necessary than a Dictionary. A man may have in his library the best that Europe can boast: but, if he has never given attention to the genius of the languages, or studied their classical authors, he will certainly express himself in very bad Latin, Italian, & French.

And, in the same manner, the student in Eastern literature must undoubtedly blunder on in very indifferently Persian or Arabick, let his Dictionary assistance be what it may; till, by attentive observation, he can decide with some justness on the choice and arrangement of words.

IN regard to pronunciation, I still remain of opinion, that it is completely impossible for any man, by any rules, or any modification of our characters, to frame a standard for the Persian or Arabick, entirely free from objection. To bring even the English to a standard of pronunciation, in which all men shall acquiesce, is an object, I believe, rather to be wished for than expected. But far more difficult must it be to tie down, to certain laws of utterance, languages, which, with remarkable shades of distinction, are spoken in many different states, governed by different and sometimes opposite ideas of the propriety of pronunciation. Under such circumstances, to have attempted any thing like an universal standard,

^b *alif*, as pronounced by the Persians, has, in general, the broad sound of *a* in *wall*; and I have for the most part expressed it by *au*; as *آمدن* *aumudun* to come, *ساختن* *saughtun* to make, *جا* *jau* a place. Sometimes, especially at the beginning of a word, it takes a sound not unlike *ell* or *entry*; as *ابرا نامد* *ebra namah* an acquittance or receipt, *افروختن* *efrookhtun* to inflame, and *ال* *el* or *al* the Arabick article *the*.—I believe it never takes the sound of the English *a* in *place* or *made*.—It is often, however, in the beginning of words, pronounced like *i* in *invincible*; especially in the Arabick verbals of the 4th, 7th, 8th, 10th, and other conjugations, which are much used in the Persian; as *اطاعت* *ita-at* obedience; *انجذاب* *injizaub* attraction, inclination, &c. *اشتغال* *ishtighaul* attention, endeavour, occupation, &c. *استقلال* *istiklaul* absolute authority, &c. This is undoubtedly the best pronunciation of those and similar words; yet by some they are pronounced *ata-at*, *anjuzaub*, *ashtughaul*, *ajklaul*, &c. — Sometimes *i* is pronounced like *u*; as *استاد* *ustad*, or *استاذ* *ustauz* master; artificer, &c. *استوار* *ustuaur* firm, strong; *اسلوب* *usloob* way, mode, method: yet these words are also sounded *astad*, *astuaur*, *istivaur*, *isluaur*, *asloob*. — Before *a-en*, I have, upon good authority, given this letter the sound of *e*; as *اعتدال* *e-atidaul* equity, *اعظم* *e-azum* greater, *اعتلا* *e-atla* superiority. — But they are sometimes pronounced *itidaul* or *ytidaul*, *aatidaul*, *aazum*, *itila*, *aatila*, &c. Some words, where *alif* precedes, may also be pronounced in that manner; as *ایتلاف* *e-atilaf* friendship: but it is also written *aitilaf*, *etilauf*, &c. — Several words which occur often, as *دادن* *to give*, *دار* *having*, *نامه* *a book, letter*; *صاحب* *a lord, master, possessed of*; *واجب* *worthby*, &c. I have written *dadun*, *dar*, *nameh*, *shibib*, *vajib*, agreeable to the practice of good judges: but thy have all, I believe, the broad sound, as if written *dau-dun*, *dau*, *naumeh*, &c. — Some words, by way of distinction, I have felt differently, as *باز* *bauz* playing, *باز* *baz* again; *دان* *knowing*, *دان* *dan* a sheath, &c. but the pronunciation is nearly the same; and as the distinction is more nice than useful, wherever a deviation is found, it is by no means material. In some words, which have not the letter *alif*, the short vowel is often expressed by *a*; as *فکر* *fakeer* a poor man, &c. *وقت* *wakt* time, hour; *لک* *lak* a hundred thousand, &c.

must have been equally chimerical as to suppose a coat to suit all shapes. I have confined my endeavours therefore to the empire of Hindostan, with which Great Britain is chiefly connected; and am pleased to learn, that my success has much surpassed my hopes.

IN respect to the plan which I have chosen to convey my ideas of pronunciation, I have studied simplicity; and endeavoured to avoid the embarrassment that often arises from over-nice distinctions, and complex combinations of characters; which, in many systems of pronunciation, give far more perplexity to the learner than information. I have endeavoured to give to the Persian and Arabick words those sounds, in our characters, which a person would most naturally use, were those words part of the English language: and the rules are so few, and I hope, so plain, as to require no great stretch of memory to remember them. These I have thrown into the notes^b; where some observations will likewise be found on se-

where the sound is something like *sad*, *crack*, &c.—*a* is pronounced still shorter, when placed after a nominative followed by a genitive, or a substantive in construction with an adjective or possessive pronoun: as *غروب آفتاب* *ghurooba afitaub* the setting of the sun, *کتاب من* *kitauba mun* my book, *خط مستقیم* *khutta mustukeem* a right line. This short *a* is likewise subjoined to several adjectives, implying *worthy* or *deserving of*, *endowed with*, *fit for*, &c. as *لایف ستایش* *la-éka sita-ésh* worthy of praise, *قابل تحمیل* *vajiba muruhmut* deserving compassion, *سزاوار اغلال* *kaubila tuhummul* possible to be born, tolerable; *اهل ادراک* *ahla idrauk* endowed with understanding, &c. It may be observed that *صاحب*, though synonymous with *اهل* in the sense of *endowed with*, *possessed of*, &c. never takes *a* after it; as *صاحب اعتبار* *shahib e-atibaur* possessed of esteem, honoured, &c. Some substitute *i* for this short *a*; and I have done so in the first volume; as *انگشت دراز* *angushti diraz* the middle finger; but it is better expressed by *angushta dirauz*.

b sounds invariably as *b*; and *ت* as *t*—*ث* is pronounced like *s* by the Persians; but by the Arabians *t'h*, something like *Chat-ham*. — *ج* is expressed by *j*—*ح* by *h*—*خ* by *kh*—*د* by *d*—*ذ* by the Persians; by the Arabians like *dr*, *dh* or *t'h*. — *ز* by *r*—*ز* by *z*—*س* by *s*—*ش* by *sh*—*ص* by *f*—*ض* like *z* by the Persians; by the Arabians *dh*, *dd*, *dz*, *ds*—*ط* by *t*, and *ظ* nearly as *ض*.

a-en is a letter, the exact pronunciation of which it is difficult to ascertain. It takes, for the most part, the sound of *a* or *aa*; as *جمع* *juma*, *jumma* or *jummaa* a collection, assembly, &c. *معارف* *maarifut* knowledge, &c. It is often pronounced as *y* or *e*; as *علم* *ilm* or *ylm* science, *عشق* *ishk* or *yshk* love, *استعداد* *istédau* skill, استعمال *isté-amaul* usage, &c. It is also sounded like *o* or *u* as *عمدت* *omdut* or *umdut* a pillar, support, عمر *umr* or *omar* life, &c.

gha-en I have uniformly expressed by *gh*; and it may be pronounced like *gbest*; but in many cases it is sounded with a strong aspirated guttural, only to be learned by practice, something like the Northumberland *r*.

veral different modes of pronouncing the same words. Such and similar varieties will be found not only in different countries, but in different parts of the same country. The pronunciation at Calcutta, in many cases, will be found to vary not only from Ispahan or Hamadan, but from Delhi, Allahabad and Patna. And even the correct and elegant speakers of the same city will differ not only materially from the vulgar, but even from one another. It is so in England. It is so in every state of Europe. It must be so in every region of the world. Though the general idea of pronunciation therefore which I have sketched out, may be followed by a learner with some confidence; yet his ear, in the minuter elegancies, must, after all, be his surest guide: and he must make no difficulty, when he sees good occasion, of departing from my system; to adapt it to the peculiar mode of the country where he resides, or the fashion established by the best speakers.

ف is expressed by *f*: ق and ك by *k*. ك in Persian has also often the sound of *g*; as كوفتى *gooriftun* to seize, take: شكافتى *shagaufstun* to break, split: جنگ *jung* war, &c.

ل is expressed always by *l*; excepting in the Arabick article ال, when prefixed to a word beginning with any of the following letters, ت ث د ذ ر ز س ش ص ض ط ظ ن, when it takes the sound of the letter which it precedes: as التاريخ *et-taurikh* the history, الثابت *eslaubit* constancy, permanency, الشمس *eshshems* the sun, واجب النظر *vajibu'n'nuzr* respectable, &c.—م sounds always *m*—as ن; but before ا it takes often the sound of *n*; as جنبدى *jumbedun* to move: and also before م as منمى *mumuhuk* defaced.

و is sounded as *w*, *v*, *ou*, *oo*, *o*; as روان *rouvaun* or *ruvaun* going; آواز *awauz* or *avauz* a voice; توان *tuvvaun* or *tuvaun* able; واجب *vajib* or *wajib* worthy. Perhaps, in the above and similar words, a Persian would, in general, prefer *v*, as *rouvaun*, &c. In many words, it is pronounced differently; nor is it easy to determine which is best: as دوران *douraun*, *dawraun*, *dooraun*, a period, circle, revolution, &c. موفور *moufoor*, *mawfoor*, *moofoor*, full, plentiful, &c. جوهر *jouhur*, *johur*, *jawhur*, *joohur*, a jewel; جور *jour*, *jawr*, *joor*, injustice, oppression, &c.—و and is pronounced *ou* and *ua*. *ou* when connecting words, and *wa* when connecting sentences.—ز is pronounced like *h*, with a slight aspiration; the sound being often not perceptible. At the end of many Arabick feminines, &c. it is written with two points over it *z*, when it is pronounced *t*. Many of these words are written and pronounced by the Persians both ways; as اراده *iraudeh*, and ارادت or ارادة *iraudut* desire, intention, مقابلة *mukaubuleh*, and مقابله or مقابلة *mukaubulut* comparison, confronting, جزيره *juzceh*, and جزيرة or جزيرت *juzcehut* an island, peninsula.—In the first volume, when a noun ending in *z* was followed by another in construction; as خانه خداي *the house of God*, چشمه ظلمت *the fountain of darkness*; I expressed it, on the authority of Meninski and others, *khaneh khudai*, *cheshmei zulmut*; but, from better information, I have in this volume (excepting a few sheets towards the beginning) written it *khaneha khoda-é*, *chushumeha zulmut*, &c.

ي is in general pronounced as *ee* in *thee*: where *é* is used, it is meant to express the same sound. It is sounded likewise *ei*;

In this volume I have omitted the *^* and *^* with which, in the First, I have distinguished the Arabick from the Persian. When I began to prepare my manuscript for press, I had given these letters a place in many of the first sheets; but, from experience, I found the inconveniencies so much to overbalance any advantage which could arise from a perseverance in the plan, that I struck them out: and I will submit my reasons to the reader. Of two arrangements, it became necessary to fix my choice on one. I must either have classed the Persian and Arabick words under their respective heads, or have marked every individual word with *^* or *^*; and there appeared strong objections to both. From various causes, more fully enlarged upon in the Dissertation prefixed to the former volume (p. iv. et seq.) the Arabick has for many centuries been introduced into the Persian with a very liberal hand: two thirds, at least, of what is now called the Persian language, being

as سير *seir* walking, سيد *seid* a prince, پيش *peish* before. It is pronounced also like the long *i* in *mine*; as غير *ghire* without, &c. پيوستن *pivustun* to join.—Frequently it takes the sound of *a*; as تيز *taze* sharp, quick, &c. دلير *dilare* bold; پرهيز *purhaze* abstemious; پريشان *purraushaun* scattered. The Arabians, in a similar manner, pronounce several words which terminate in *y*; as فتى *futta* a boy. اولي *awwala* first; كبرى *kubra* greater; مربى *murubba* educated; دعوى *dawa* a law-suit, &c. with other comparatives of the feminine gender, participles past &c. There may be many other Persian words; as چيز *cheez* a thing, نيك *neek* good, تيره *teereh* dark; which, upon the same principles, should perhaps be also pronounced *chaze*, *nak*, *tareh*: but as I have been able to learn no rule which governs such irregularities, I must, on this head, as well as on pronunciation in general, recommend to the student a close attention to those who speak well. Before I conclude these observations on pronunciation, it may not be improper just to observe, that many words, which I have in general written with the short *u*, as پرسيدن *purisédun* to ask; قهر *kuhr* rage, violence; مراد *nuraud* desire, intention, may also be written *porisédun*, *kuhr*, *mo-raud*: شمردن *shumurdun* to number may also be written *shamoordun*; فوشردن *fushurdun* to press, fashoordun; گرفتن *gooriftun* to seize, guriftun; كشادن *kushaudun* to open, koochaudun; گذاردن *guzaurdun* to pass, goozaurdun; گزیدن *guzédun* to choose, goozédun; بردن *burdun* to bear, carry, poor-dun.—I have remarked also some little deviations from myself; as كرا *rent*, *hire*, &c. written كيرا and kura; كرسكى *hunger*; گورينوغه and gurisnuge; درخشيدن *to shine, flash*; dirukhsédun and durkhusédun; محبت *love*, mahubut and mohabut; مرحمت *compassion*, muruhmut and murhumut. I do not certainly know which is best: all are used I believe: but I rather incline to those which are marked *fig. 1*.—Upon the whole, as the Arabic and Persian alphabets have no character to express the short vowels; as few books have vowel points, and those which have them are oftener wrong than right; any slight variation in these vowels ought not to be considered with that critical accuracy, which would be necessary in a dictionary of Greek, Latin, or other European tongues; whilst the rapidity with which short vowels in all languages are pronounced, makes the object of little consequence, it being almost impossible for the nicest ear, always to distinguish the difference with precision.

pure Arabick.* In consequence of this mixture, some English words, are most commonly expressed by the Persian; many more by the Arabick: and for numbers there are exceeding good words in both languages. Now, had it been made a rule to have inserted the Persian, for example, immediately after the English word, wherever custom had given a preference to the Arabick, the consulter's eye must have been led down many lines perhaps before he could find the word he should make use of. To every man this must have been inconvenient; but peculiarly perplexing to a person little conversant in the languages: as it must have doubled his difficulty of choice, and left him, like the ass between the bundles of hay, uncertain where to fix: whilst, on the present plan, as already observed, he may, for the most part, take the first word, till his progress in the languages may enable him to balance the merits of the rest. Had I, on the other hand, proceeded to mark every word with these characters, it must have been so tedious; it must have added so much labour to a work already sufficiently painful; and, from the multiplicity of marks, must have been so much exposed to error from my own inadvertencies and from the mistakes of the press, that those who depended alone upon my authority, must I am afraid have been often misled: and a rule, unless generally accurate, had better I think be altogether dispensed with. But the whole, after all, is more an object of curiosity than use. The bulk of mankind care very little where a word originated, provided they understand it's meaning; and the few who, in the present case, may be solicitous to discover whether a word is Persian or Arabick, have only to

turn to the first volume; where in general the distinguishing marks will be found, I believe, sufficiently accurate.*

I HAVE taken uncommon pains to make this volume correct: and hope my labour has not been altogether misapplied. To make any book entirely free from error I hold to be impossible; but where so many letters, as in the Persian alphabet, are entirely similar in sound; where, others, in shape, are only distinguished by the various disposition of dots or points, it requires a keen eye, and a steady attention, even to approach to accuracy. Such mistakes as I have discovered since the sheets were printed off, I have placed by way of Appendix at the end of the book, together with some words and additional significations, which had been omitted. These omissions consist almost entirely of participles past; and this arose from their having no place, a very few excepted, in our English dictionaries. Fatigued as I often was, after a stretch of study for fifteen or sixteen hours, it may easily be supposed that my recollection was not at all times equally alive; and as these participles were not presented to my eye, it will not, I hope, be thought very wonderful, that some of them should escape translation. Whatever reasons may be assigned for almost universally refusing these words a place in English Dictionaries, it must have justly been considered as a very capital deficiency, to have omitted them, in the work which I now publish: there being no class of words whatever more various in their formation, or more generally adopted into the Persian language, than the Arabick participles past.*

being introduced into the Turkish, exactly as the Arabick is unto the Persian; and all three forming but one aggregate language. But, as the Turkish is not, *vice versa*, admitted into the Arabick or Persian, the want of that distinction becomes a very serious difficulty, when the Onomasticon is used as a *Persian Dictionary*; the student of that tongue being more liable from the confused disposition of the whole, to choose a Turkish rather than a Persian or Arabick word. I have in four or five instances fallen into this mistake myself, which the reader will find corrected in the Appendix.

* There does not appear any good reason for the omission of the participles in our English Dictionaries, excepting perhaps that their insertion would swell the size of the volume. This might undoubtedly be an argument of force, in respect to an abridgment; but should not, I think, have weight in a complete system of the language. Few words perhaps occur so often. Many of them are derived from verbs now seldom used; and some of them have shades of meaning which their infinitives do not precisely convey. To explain my idea more clearly, I shall offer one or two examples. — *Interested*, (as, *he did it with an interested view*) expresses a sense, in which the infinitive, *to interest*, has never been used. *Superannuated* is a common word; whilst *superannuate* is hardly to be met with. *Collected*, or *recollected*, as implying *presence of mind*, or *the full possession of one's powers or faculties*, is a sense in which the infinitives are rarely, if at all, used. *Diseased*, *distempered*, are very common words; whilst their verbs are seldom to be found in our modern language. *Deformed* appears to have as good a

* Since the general introduction of the Arabick, a great many Persian words, especially infinitives, are now rarely used; it being more fashionable to substitute Arabick verbals, or Persian participles, with the addition of the auxiliary verbs: *امادن* amaudun, for example, *to prepare*, is by no means so elegant as *ساختن* amaudeh saukhtun, حاضر ساختن hauzir saukhtun, تدارك كردن tudaarik kirdun, مهيا ساختن mahé-a saukhtun, &c. which literally signify *to make preparation, to make prepared or ready*. — نهفتن nuhustun, خبيدن khubédun, تنهيدن tinhédu, denote *to abscond, lie hid*, &c. but مخفي شدن mukhfé shoodun, or پنهان شدن pinhaun shoodun, are more common. برفسدن bursédun implies *to abolish, erase, abrogate*, &c. but موقوف كردن moukoof kirdun, موقوف ساختن muhoo saukhtun, and others of a similar formation, are reckoned much better. Indeed, even where the Persian infinitives are in common use, it may be considered as a general rule, with very few exceptions, that it is more elegant to use the participles with the auxiliary; بغل كبرى كردن beg hull gheeré kirdun *to embrace*, being preferable to بغل كرتنى beg hull gooristun. Where I knew the Persian infinitives to be obsolete or seldom used, I have placed them at the end, as the four last under *to accumulate*.

* I have already observed, that Meninski, in his *Onomasticon*, has not distinguished the Turkish from the Persian and Arabick: and if his work is considered merely as a *Turkish Dictionary*, such distinction was not necessary, upon the same principles which I have stated above; the Persian and Arabick

IN the arrangement of the various meanings of the English words, I have endeavoured to be clear. I have explained (*between books*) the particular senses in which they agree with the Persian or Arabick words which follow: and I have referred in general, at the same time, to other words, of similar signification. By means of this chain of reference, which connects almost every word in the book of synonymous meaning, a great variety is obtained, different gradations of sense are traced, and various modes of expression pointed out, without the necessity of superfluous repetition; which, with more prolixity than information, must otherwise have swelled the volume to an immeasurable size.¹

claim to a place as *ugly*; *afflicted* or *dejected*, as *sorrowful* or *melancholly*; *indisposed* as *sick*; *emaciated* as *lean*, *determined* as *resolute*; *celebrated* as *celebrious*: and although the meanings of some of those participles may be more easily collected from their verbs; yet the frequency of their use seems to give them a better title to notice than even the infinitives themselves. I can, at the same time, conceive still less reason why *deformed*, *dejected*, *afflicted*, and similar words, should be omitted, only to make room for derivatives, whose use is more limited, and sense equally obvious; as *deformedly*, *deformedness*; *dejectedly*, *dejectedness*; *afflictedness*: with many others of the same formation. The participles are common and classical words; whilst the adverbs and substantives, formed from them, are so rarely to be met with, that, in the standard Dictionary of our language, no authority whatever is given for one of them, if we except *dejectedly*, from Lord Bacon. If the true meaning of the participles, therefore, was of a nature so obvious, and so easily deducible from the infinitives, as to supersede the necessity of inserting them, with much stronger argument their derivatives should have been omitted also. Either all ought to be admitted, if the Dictionary is meant to be complete; or all to be rejected, if the idea is to compress and abridge.

There is another class of words, a kind of compound participles or adjectives, which appear also intitled to some attention; because, as they have no single verb, to which their derivation can be traced, we cannot, without a precise definition, discover, from a Dictionary, what is their received sense; as *good-natured*, *ill-omened*, *self-interested*; and other words of a similar combination.

The participles present also deserve notice; as some of these seem likewise to possess meanings different from their roots. *To deserve* signifies to be *worthy of good or ill*: but *deserving* (as *a deserving man*) is always received in a good sense. *To forego*, in the sense of *preceding*, *being mentioned before*, is, I believe, obsolete; whilst *foregoing* (as *the foregoing text*, *section*, &c.) is common. *Promising* (in the sense of *hopeful*); *provoking* (as *a provoking creature*); *shocking* (as *a shocking fellow*) have meanings not quite conveyed, I think, by *promise*, *provoke*, or *shock*. *Planting* is not only used participially, but also denotes *a nursery* or *plantation of trees*. — *Speaking* seems to have as good a right to a place as *reading*: and *pleasing*, *tempting*, *seducing*, *alluring*, as *charming* or *winning*. There are many participles present which are also used as nouns of action; and therefore appear to have an equal claim with other substantives; as the act or art of *singing*, *dancing*, *riding*, *running*, *walking*, *swimming*: and all, as well as *sparkling*, *glittering*, *flowing*, *raging*, with hundreds more, seem better intitled to notice, than *alluringly*, *alluringness*; *sparklingly*, *sparklingness*, *glitteringly*, *flowingly*, *ragingly*, &c.

I would not be supposed, by these observations, to have the most distant wish to depreciate the labours of those learned and

ingenious authors. I am too sensible, by experience, of the impossibility of reaching perfection in this line of literature, indeed in any, to consider a few omissions or inadvertencies as carrying with them the slightest imputation. A bricklayer's labourer may spy defects in the works of an Inigo Jones; but that would not deprive him of the reputation of a great architect. If the remarks I have hazarded are just, they may be thought worthy of attention; if trifling, they will be neglected. Should the publick ever call for a second edition of my book (and that cannot well be for many years) I should think myself obliged to any man, who, with decency, and a knowledge of the subject, should point the way to improvement. I am an advocate for rational criticism, let who will be the object of it: but I hope ever will be an enemy to indiscriminate censure, petulant triumph, and illiberal abuse.

¹ In respect to the words most commonly used, I have been copious. Under those of less frequent occurrence, I have given a word or two, and a reference: whilst a reference only is inserted under such as are uncommon, or explained in some synonymous word a few lines above or below. — Under *Remit*, for example, in the sense of *to pardon*, two words are inserted, which will answer any common purpose: if a greater variety is wished for, v. *to pardon* and *forgive*. — Under *Pest*, a reference to *Pestilence* only was thought necessary: as a reference to *computation*, *reckoning*, was judged sufficient under *Supputation*, I hope further explanation of this part of the plan is unnecessary.

* Meninski, in the place of auxiliaries, has sometimes substituted *ه* e, for the transitive sense, and *او* ol, for the intransitive; as *فهم* fehme *to understand*, *حلال* helaul *to be lawful*. It is not my object to enquire how far these characters may be satisfactory, in regard to the Turkish; but any man, who does not know a single Oriental word, may easily see, that, to the Persian student, they must be to the last degree nugatory; as they are made to represent a vast number of auxiliary verbs, which have very distant and sometimes opposite meanings; as *کردن* kirdun *to make, prepare, &c.* *نمودن* numoodun *to show, make, &c.* *داشتن* daushun *to have*, *دادن* dadun *to give*; *پذیرفتن* pizzeerustun *to receive*, *بردن* boordun *to bear, carry*; *آوردن* awurdun *to bring*; *آمدن* aumudun *to come*; *رفتن* rustun *to go*; *گرفتن* guriftun *to take*; *زدن* zudun *to strike*; *دیدن* deedun *to see*; *خوردن* khoredun *to eat, devour*; *فرمودن* furmoodun *to order*; *کشیدن* koooshédun *to draw*; *راندن* raundun *to drive*; *شمردن* shamoordun *to reckon, estimate*, *بستن* bustun *to bind*; *پوداختن* purdaukhtun *to perform, complete, &c.* *شدن* shoodeun, *بودن* boodun *to be*; *گشتن* gushun, *گردیدن* girdédun *to become*; *یافتن* e-astun *to find*: with many more, which are occasionally used as auxiliaries with great elegance.

AND now, after a long series of unremitting labour, my painful work is brought to a period. I mention not regret; but I cannot hesitate to declare, that no reward in the power of any man or body of men to bestow, could induce me to read over again the same unpleasing ground.—It now only remains with me to offer my respectful acknowledgments to the East India Company, for the patronage I have received from that honourable body; and also to the Court of Directors, for the polite attention with which, upon many occasions, they have been pleased to honour me.—To the learned University of Oxford I wish also to express the high sense I entertain of the Degree by Diploma lately conferred upon me: and, as nothing on earth can be more free and unbiassed than the suffrages of this deservedly respected body, a degree rarely conferred, and ever conferred with much reserve, receives with me a high additional value, from the uncommon unanimity which appeared in a numerous and most respectable Convocation.

As my chief object in this volume has been to make it practically useful to those who visited India, I wished, before publication, to anticipate the opinions which possibly might be formed of it, by those for whom it was principally designed. This was a natural wish: but curiosity was not my only motive. I expected information; and hoped, in consequence, by explanation in the Preface, or emendation in the Appendix, to make my faults as harmless as possible. With this view, I wrote some time ago to a gentleman of Gloucestershire, who, for some years, had filled, in the Persian line, an important and confidential office in India: and as his answer, whilst it is flattering to the Author, may be informing to the Reader, I am persuaded I shall have his pardon for making it publick.

^a Cancellarius, Magistri, et Scholares Universitatis Oxon. omnibus ad quas presentes pervenerint, salutem in Domino sempiternam.

Cum Academiæ imprimis cordi sit, et in eum præcipuè finem instituti fuerint gradus academici, ut res literaria et publicum gentis commodum quam maximè proveheretur: cumque vir studiis orientalium reconditis plurimum et felicissimè versatus Johannes Richardson armiger, collegii Wadhamensis sociocommensalis, quo facilius in Indiam nostratibus per linguarum Persiæ et Arabiæ notitiam pateat aditus, Lexicon Persico-Arabico-Anglicanum, summâ eruditione mirâque omnino industria contextum publici modò juris fecerit: Nos igitur Cancellarius, Magistri, et Scholares antedicti (quo minus tanti moliminis, tantæ utilitatis opus sua apud nos gratia excidisse videatur) in frequenti Doctorum et Magistrorum senatu, die vicesimo octavo mensis Februarii annoque millesimo septingentesimo et octogesimo, præfatum Johannem Richardson in Artium Magistrum gradum co-optavimus; cumque, virtute præsentis diplomatis, singulis juribus, privilegiis, ac honoribus, ad istum gradum quaque pertinentibus frui ac gaudere jussimus. In cujus rei tes-

DEAR SIR,

FOR your favourable opinion of my Persian abilities, I may be more indebted to your good nature, than to the exertion of your discernment. It is true that my application to the study of that language was at one time uncommonly severe: but it was the application of a young scholar, who had innumerable, and almost unsurmountable difficulties to encounter: difficulties unknown to students in the Greek, the Latin, or the living languages of Europe. I was an utter stranger to all the dialects of Hindostan; without a dictionary; without a grammar; without any medium whatever, through which to receive or convey ideas; my only assistant a Mahomedan native, totally unacquainted with English, and of no great erudition. So circumstanced, such intense application alone could have enabled me to engage, and finally to vanquish, the host of obstacles which I had to encounter. Had the Dictionary, upon which you have been so usefully employed, then had a being, those obstacles, and those difficulties, would not have existed; nor should I of course have acquired with my friends, that credit for application, on which you ground my supposed familiar acquaintance with the Persian language. When in the department of Persian secretary to the Commander in chief of the Bengal forces, an uninterrupted series of important political service, for the space of almost four years, enlarged the circle of my acquaintance with natives of Hindostan and Persia; and doubtless afforded me ample opportunity to acquire a very considerable share of practical knowledge. As much of that knowledge as now remains to me, shall be exerted with great candour, freedom, and impartiality, in my reply to your enquiries.

IF from those parts of your work, which I have found leisure to peruse, I could select nume-

timonium Sigillum Universitatis commune, quo in hac parte utimur, præsentibus apponi fecimus.

Datum in domo nostrâ Convocationis die annoque prædictis.

^a William Davy, Esq; formerly Persian Secretary to Sir Robert Barker, Commander in chief of the East India Company's forces on the Bengal establishment. As Sir Robert, during his command, was stationed a great way up the country, chiefly in the Subahdary of Oude, at a time when negotiations, of high importance to the Honourable Company, were on foot with several of the Country Powers, Mr. Davy, in the course of these negotiations, had occasion to conduct many conferences, and to carry on a very extensive Persian correspondence with most of the great men in those parts of Hindostan: which, joined to the very uncommon application he had previously given to his Persian studies, furnished him with opportunities, which possibly no European ever before enjoyed, of acquiring a very extensive and critical knowledge of that language: an accomplishment, which forms but a small part of the merits of a most worthy and ingenious man.

rous and glaring objects for censure, the task you have imposed upon me would be by no means agreeable: for I should certainly feel great pain in pointing out the defects of a work, attended throughout with such innumerable difficulties; and at length completed by almost unexampled labour and perseverance. But I will declare to you (and you may be assured you read my genuine sentiments) I have not found cause for apprehension on that account. The only difficulty I labour under is to express my sincere and high approbation of your performance, in such language as my judgment dictates, without making use of expressions which may lead you to suspect me of partiality or of flattery.

FROM the foregoing you will not, I know, be led to suppose, that I mean to pronounce your book immaculate. Such a declaration would justly contaminate all my observations. A perfect book has perhaps never yet been written: and Dictionaries, of all books, may, for many reasons, be the least capable of absolute perfection. No nation on earth, I presume, can boast a perfect Dictionary of even their own mother-tongue. How absurd then must it be to expect, and how impossible to find, that perfection in a Dictionary of languages, derived from such distant and dissimilar origins, and differing so totally in genius and idiom as the English, the Persian, and the Arabick.

THE merits of such a work as this now under consideration, can be fairly estimated by comparison alone. It is the only method by which a just opinion can be formed. In proportion as you have exceeded or fallen short of your predecessors, you will be intitled to the applause or censure of the public. This is a fair and honest ground to go upon: and on this ground I can positively affirm, that your book will stand the test of the keenest criticism; and that the closer it is examined, and compared with the works of those who have gone before you, the more apparent will be its superiority.

OVER and above the great advantage arising from the Persian and Arabick being turned immediately into English, in preference to the Latin, by which those languages are now laid open to the unlearned man of parts, as well as to the scholar; the most superficial comparison of your book with that of Meninski, the best of all your predecessors, will be sufficient to convince the discerning and judicious, that you have far exceeded that laborious author. To discover how far you have excelled him, though requiring a more attentive examination of both, will be no difficult task to the Persian scholar, who will take the trouble to compare them with each other. He will see the difference in every page: he will see

it in the general plan of your work: in the perspicuous arrangement of the whole (to the infinite benefit of the learner): in the omission and correction of numerous errors: and in the introduction of half a language, I may say, totally neglected by that author.

MENINSKI fell into my possession a few months before I left India, at a period when I had little occasion for his assistance. Curiosity, and want of other employment, led me to look into him frequently in the course of my voyage to Europe: and I declare it appeared matter of astonishment to me, that a work, so exceedingly erroneous and defective, should be held in such high estimation: for so I supposed it was, from the enormous sum it cost me, one hundred guineas. But the true cause, I believe, that the reputation and price of this work was so much beyond its intrinsic worth, was the extreme scarcity of that and other similar books, and the great demand for something of the Dictionary kind at our India markets. But now that this scarcity, by the publication of your work, is converted into abundance, his fall, I doubt not, must be rapid and extreme. And, for my part, I will not hesitate to declare, that, did I find it necessary to prosecute my Persian studies, and had a Dictionary to procure, such is my opinion of the superior accuracy, copiousness, and utility of your work, in preference to Meninski, that I would rather buy the former for the sum which I paid for the latter, than purchase the latter at half the price of the former.

YOU justly observe, that the first part of Meninski, or his Lexicon Oriental and Latin, is more correct and worthy of credit than the last, or the Latin and Oriental. Yet perfect, comparatively speaking, as his first four volumes may appear, they abound in errors from the first page to the last. You will please to observe that I do not mean the Turkish, under this observation. I speak only to the Persian and that part of the Arabick which is incorporated with that language. In the Turkish there is great reason to suppose that he had very extensive knowledge; but, in the Persian, I suspect, he had very little, possibly none at all. A master of the Turkish, acquainted in some degree with the Arabick, he aspired to the credit of writing a Dictionary of the three great oriental languages. This he was enabled to perform, in the manner we see, with the assistance of کتاب ال لغات or Lexicons, Persian and Arabick, Arabick and Turkish, Turkish and Persian: thus, words in one language, bearing a variety of significations, through the medium of words in another, having also various meanings, and many directly contradictory, were translated by words in a third, which, in many significations, differ totally from both. If these observations on Meninski's

plan and oriental knowledge are just, (and strong proofs, in support of them, may I think be collected from many parts of his work) most of his errors are accounted for at once. Much reason as there is to complain of his Dictionary Oriental and European, there is undoubtedly much more room for censure in his volume European and Oriental. It is indeed nothing more than a most confused, incorrect, scanty, and every way execrable vocabulary. The former, it may be worth observing, fills Four folio volumes: the latter only One. From this very circumstance, the narrow, confined, and unsatisfactory scale on which the last was framed is evident without opening the book. The Gazophylacium of Angelo, which you once put into my hand, is still more concise than Meninski, full of obsolete and most uncommon words, and by no means free from error. To your other authorities I am a stranger; but as Meninski has hitherto been considered as the best Oriental Lexicographer, I presume that the information you could draw from them must be very trifling indeed. When I consider, therefore, the very great deficiencies and numerous errors of your Dictionary authorities, I cannot but congratulate you on the apparent success with which you have supplied the one, and steered clear of the other. But on these heads I speak generally. You have not, I believe, been uniformly and invariably fortunate; nor indeed do I think it possible you should. I remember to have met with some mistakes in your book, for which I know you are debtor to Meninski: but as I made no memorandum of them, they have escaped my recollection. One or two, however, which occur, I shall just mention. *سراڻجام* *suranjaum*, he says, is chiefly used to denote *quod alicui contigit acciditve, accidens, casus, &c.* Now it possibly may be used by the Turks to signify *an accident*: but, I am morally certain, it has no such meaning in Persia. I was well acquainted with several Persians of rank, who spoke with correct elegance; but in this sense I never heard it in my life, nor have I ever met with it in any author. In your second volume you have very properly omitted it under *accident*. The word *پیدا* *pidau*, I observe too, he has used in a sense which, in Persian, I am satisfied it will not bear: and I find also that you have followed him, not only in your first volume, but also in your second, under *publish, put out, proclaim, divulge, manifest, display, exhibit*. * Meninski, among other significations, makes it synonymous with *اشکاره* *ashkaureh*, and interprets it *manifestare, publicare, &c.* That is undoubtedly the meaning of *اشکاره*; but *پیدا کردن* implies to *discover* or *find out any thing lost, hidden, or obscure*; but never implies to communicate that discovery to another. Upon the whole, though you

have been now and then misled by your authorities, which I think it was impossible for you, or indeed for any man, altogether to avoid, you have made ample amends, by the numerous errors which you have either corrected or omitted.

I am sufficiently sensible of the extreme difficulties which you must have encountered, in turning into Persian such numbers of English words expressive of complicated ideas. When I considered, indeed, how many idiomatical compounds and expressions there are in the Persian language, corresponding in their collective senses with English words and phrases, though differing very much in the apparent literal sense of their component parts; and when I reflected that an acquaintance with these is hardly to be gained, without great practical knowledge, which you never had any opportunity to acquire; I must confess I did expect to meet with frequent instances of your deficiency on this head. But I have been very satisfactorily disappointed. In your periphrasis you appear to have been remarkably successful. Many words, very difficult to express in Persian, you have turned in the true spirit of the original idiom. There are some again, which though I do not altogether approve, I really do not know how they could be altered for the better; and there are others which, no doubt, might be mended: though even the most questionable, to the best of my recollection, will be very intelligible to any native of common understanding.

Your arrangements, I think, are uncommonly perspicuous; and must obviate every objection, which might otherwise have been made, to that copiousness which must have cost you so much time and labour. I think you have been extremely fortunate in your endeavours to fix the choice of young scholars upon proper words, by throwing those which are obsolete, or little used, towards the end. I have observed, that the Persian or Arabick word, immediately following the English, is very frequently the best: and where it happens not to be so, it proves at least to be a word in use: and the best and most familiar is, with very few exceptions, never at a greater distance than the second, third, or at most the fourth, from the English: so that your redundancy I think, can in no shape perplex beginners: whilst, to those who have made considerable progress, it must be both curious and useful.

On your system of pronunciation I may possibly be more capable of forming a just opinion, than on any other circumstance of your work. Purity of utterance was a qualification to which I paid particular attention, when in the East: and by that means only, perhaps, obtained credit

* These, among other mistakes, are corrected in the Appendix.

with the natives for a degree of knowledge in the language, far beyond what I had really been able to acquire. How you have come by the power of succeeding so remarkably well, in a particular so uncommonly difficult to one who has never been in the East, I am utterly at a loss to conceive. But whatever may have been your ways and means, I can safely say, that though, in some words your pronunciation may be capable of improvement, you have, upon the whole, not only far exceeded those who have gone before you, but put it out of the power of those who may come after you, to mend it; unless to very extensive practical knowledge, they have the fortune to join a very good ear. This I mean in regard to your second volume. Your first does not approach so near to the pronunciation of Persia and Hindostan.

To sum up my opinion, in a few words, you have very far exceeded every idea I had formed. Compared with the works of your predecessors, your book will, in every point of view, appear eminently superiour: and, unsupported by such comparison, it must still be esteemed an excellent and most useful book, by those who are real judges.—Some there may be, indeed, of little experience in the languages, who may nevertheless be proud of displaying that little, before those who have less or none at all. A small share of practical knowledge may enable such men to fall upon a trifling unidiomatical expression, or the omission of some common or barbarous word or phrase, generally known and familiarly used by the natives of India; and on such grounds, censors of this description may criticise and condemn: but from this kind of criticism and condemnation, no book that ever was, or ever will be published, can be exempt.

To conclude: if your errors were double in number to what I conceive them to be, your

Dictionary would nevertheless, be a most respectable and valuable book: and if that number were quadrupled, still to the Persian student it would be preferable to the works of your predecessors. And those whose interest or inclinations led them to cultivate a knowledge of that language, would be under the highest obligations to the author; and for this plain reason, that there is not perhaps, another man, who either could or would have engaged and persevered in so laborious and difficult an undertaking. In the Latin, the Greek, the French, or any other of the European languages, which are universally cultivated, numbers of able men can, at all times, be found adequate to any undertaking. Their sources of information are numerous, and their authorities good. But in the Arabick and more particularly the Persian, the case is widely different. The former has not been much studied; and the latter has been almost entirely neglected by all the nations of Europe; and by our own perhaps more than by any, notwithstanding our extensive connexions with the East, hold forth to us stronger incentives to cultivate the Persian than to any other people. The little knowledge we have of that language, with two or three exceptions only, has been hitherto confined to a very small number of the numerous servants of the East India Company: and, for them, I may venture to answer, that, whatever may be their knowledge, they would not, even in an united body, have been prevailed upon to undertake, far less to persevere in, a work of such extreme labour and difficulty. With many congratulations on the conclusion of your herculean enterprize, I remain, with great regard,

Yours, &c.

Gloucester,
8th March, 1780.

W^m. D A V Y

LIST of SUBSCRIBERS.

A.

UNIVERSITY of Aberdeen.
Advocates, Dean and Faculty of, Edinburgh.
All Souls College, Oxford.
Aldersey William Esq. Bengal.
Allen Matthew, Esq.
Anderson Alexander, Esq.
Anderson David, Esq. Bengal.
Auriol J. P. Esq. Bengal.

B.

His Serene Highness the Duke of Brunswick and Lunenburg.
Baber Edward, Esq. Bengal.
Barker, Sir Robert.
Baring Francis, Esq.
Becher Richard, Esq.
Bouldam Charles, Esq.
Bogle George, Esq. Bengal.
Booth Benjamin, Esq.
Boughton-Rous Charles-William, Esq.
Broadley John, Esq.
Browne Isaac Hawkins, Esq.
Browne Richard, D.D.
Buller John, Esq. Lord of Admiralty.
Burn James, D.D. Bengal.

C.

University of Cambridge.
Christ Church College, Oxford.
Caius College, Cambridge.
Right Hon. Lord Clive.
General John Calliaud.
General John Carnac, Bombay.
Carnegie, Sir David, Bart.
The Hon. Sir Robert Chambers, one of the Judges of the Supreme Court of Justice, Bengal.
Cheap Thomas, Esq.
Clements John, Esq.
Clive George, Esq.
Cockburn, Sir James, Bart.
Cockerell, Captain, Bengal.
Cope, Sir John Mordaunt, Bart.
General Spencer Cowper.
Crichton William, Esq. *two Copies.*
Croftes, Charles, Esq. Bengal.
Cumming George, Esq.

D.

University of Dublin.
Right Hon. and Right Rev. the Earl of Bristol, Lord Bishop of Derry.
Rev. Mr. Damer, Bengal.
Davy William, Esq.
Day Sir John, Advocate-General, Bengal.
Devaynes William, Esq.
Dick, Mungo, Esq. Madras.
Lieut. Dodsworth, Bengal.
Douane Matthew, Esq.
Douglas Archibald, of Douglas, Esq.
Douglas — Esq. Bengal.
D'Oyley Sir John Hadley, Bart. Bengal.
Ducarel G. G. Esq. Bengal.
Dundas James, Esq.

E.

The Honourable East India Company, *150 Copies.*
University of Edinburgh.
Alexander K. Elliot, Esq. Bengal.

F.

Fenwick —, Esq. Bengal.
Fletcher Henry, Esq.
Fowke Francis, Esq.
Frankland William, Esq.
Freeman William-George, Esq.
Fullarton William, of Rosemont, Esq.

G.

The University of Glasgow.
Goodlad, Anthony Bennet, Esq. Madras.
Gordon, James, Esq.
Graham George, of Kinross, Esq.
Graham John, Esq.
Grant Charles, Esq. Bengal.
Grant Henry, Esq. Bengal.
Lieut. John Grant, Bengal.
Gray George, Esq.
Gregory Robert, Esq.
Griffiths Thomas, Esq. Bengal.

H.

Right Hon. the Earl of Hardwicke.
The Hon. Warren Hastings, Esq. Governor-General of India, *six Copies.*
Haliburton John, Esq. Bengal.
Hall Richard, Esq.
Hamilton William, Esq. Madras.
Harrison John, Esq.
Hay Edward, Esq. Bengal.
Lieut. Peter Hay, Bengal.
Herries, Sir Robert.
Hewet N. W. Esq. Bengal.
Lieut. Hollond, Bengal.
Holme Robert, Esq. Bengal.
Hosca William, Esq. Bengal.
The Hon. Mr. Justice Hyde, Bengal.

J.

Jackson Jeffrey, Esq.
James, Sir William, Bart.
Jenyns Charles, Esq.
The Hon. Sir Elijah Impey, Chief Justice of the Supreme Court of Judicature, Bengal.
Johnson Richard, Esq. Bengal.
Jones William, Esq.

K.

The Rev. Mr. Keernander, Bengal.
Kennoway William, Esq.
Killican David, Esq. Bengal.
Capt Samuel Kilpatrick, Bengal.
Kinloch David, Esq.

L.

Law Evan, Esq. Bengal.
Leake Henry, Esq. Bengal.
Leith, Sir Alexander, Bart.
Lieutenant Lucas, Bengal.

LIST of SUBSCRIBERS.

M.

Count de Munnich, Conseiller Privé actuel, et President
du College de Commerce à St. Petersburg.
Mackay George, Esq.
Capt Alexander Macpherson, Bengal, *two Copies.*
Maddison John, Esq. Bengal.
Manship John, Esq.
Marriot William, Esq. Bengal.
Martin W. B. Esq. Bengal.
Michell Peter, Esq.
Michie John, Esq.
Moffat Andrew, Esq.
Moffat James, Esq.
Moffat John, Esq.
Morrison John, Esq.
Morton Charles, Esq.
Mowbray George, Esq. Madras.
Murray, Lieut. John, Bengal.
Murray, Mr. John.

N.

Right Hon. Lord North.
Nairn Fasham, Esq.
Naylor N. Esq. Bengal.
Newte Thomas, Esq.
Nicol Mr. George.

O.

The University of Oxford.
Orme Robert, Esq.
General Sir William Adolphus Oughton, K. B.

P.

Right Honourable Earl Percy.
Parry William, Esq. Bengal.
Patterson —, Esq. Bengal.
Pawson William, Esq. Bengal.
Paxton William, Esq. Bengal.
Peach Samuel, Esq.
Lieut. Col. Pearle, Bengal.
Peirce Richard, Esq.
Pigou Frederick, Esq.

Q.

Queen's College, Oxford.
Queen's College, Cambridge.

R.

The Marquis of Rockingham.
Right Hon. the Earl of Radnor.
Right Hon. Lord Raveniworth.
Right Hon. Lord Rokeby, Archbishop of Armagh,
Primate of all Ireland.
Ratcliffe Library, Oxford.
Richardson George, Esq.
Roberts John, Esq.
Rogers John, Esq.

Ol. Patrick Ross, Madras.
Jus Thomas Bates, Esq.
Cumbold, Sir Thomas, Bart. Governor of Madras.

S.

University of St. Andrews.
St. John's College, Cambridge,
Right Hon. Earl of Shaftesbury.
Savage Henry, Esq.
Sealy John, Esq.
Smith John, Esq.
Smith Nathaniel Esq.
General Richard Smith.
Smith Robert Orme, Esq. Bengal.
Sparkes Joseph, Esq.
Stables John, Esq.
Colonel Giles Stibbert, Bengal.
Sullivan Lawrence, Esq.
Sullivan Richard Joseph, Esq. Madras.
Sutton John, Esq.
Swinton Archibald, of Manderston, Esq.
Sykes Francis, Esq.

T.

The Turkey Company, *three Copies.*
Trinity Hall, Cambridge.
Thomson David, Esq.
Tolfrey Samuel, Esq. Bengal.
Turner Charles, Esq.

U.

University College, Oxford.
Lieut. Col. Upton, Bengal.

V.

Vanfittart Henry, Esq.
Verelst Harry, Esq.

W.

The Dean and Chapter of Westminster.
Weir Daniel, Esq.
Wheler Edward, Esq. Member of the General Council, Bengal.
Rev. Joseph Whyte, B. D. Laudcan Professor of Arabic, Oxford.
Wilkins Charles, Esq. Bengal.
Dr. Williams's Library.
Williams George, Esq. Bengal.
Wilnot, Sir John Eardly.
Wombwell, Sir George, Bart.
Wodehouse John, Esq.

Y.

His Grace Dr. William Markham, Archbishop of York.
The Hon. John Yorke, Esq.

A T A B L E

OF THE

CHRISTIAN and MAHOMMEDAN ERAS;

From the Beginning of the Hejra, A. D. 622. to A. D. 1300.

EXTRACTED FROM

Canons calculated by order of the celebrated Eastern Astronomer

Sultan U L U G B E G, Grandson of Tamerlane.

From the Edition of the learned GRAVIUS.

The Mahommedan Year is Lunar. The Months consist alternately of twenty-nine and thirty Days. To the last Month, an intercalary Day is added eleven times in a Period of thirty Years. These are called Abounding Years, and consist of 355 Days; the Common Year being 354. These Abounding Years are the 2d, 5th, 7th, 10th, 13th, 15th, 18th, 21st, 24th, 26th, 29th; and are distinguished in the Table by a little stroke or hyphen: the hyphen in the column of the Christian Era marking our Leap Years. Thirty-two of our Years are nearly equal to thirty-three Mahommedan Years.

A. D.	A. Hejr.	A. D.	A. H.	A. D.	A. H.	A. D.	A. H.
622	1. July 15	-668	-48. Feb. 19	713	-95. Sept. 25	759	142. May 3
623	-2. July 4	669	49. Feb. 8	714	96. Sept. 15	-760	143. Apr. 21
-624	3. June 23	670	50. Jan. 28	715	-97. Sept. 4	761	-144. Apr. 10
625	4. June 12	671	-51. Jan. 17	-716	98. Aug. 24	762	145. Mar. 31
626	-5. June 1	-672	52. Jan. 7	717	99. Aug. 13	763	-146. Mar. 20
627	6. May 22	-672	53. Dec. 26	718	-100. Aug. 2	-764	147. Mar. 9
-628	-7. May 10	673	-54. Dec. 15	719	101. July 23	765	148. Feb. 26
629	8. Apr. 30	674	55. Dec. 5	-720	102. July 11	766	-149. Feb. 15
630	9. Apr. 19	675	-56. Nov. 24	721	-103. June 30	767	150. Feb. 5
631	-10. Apr. 8	-676	57. Nov. 13	722	104. June 20	-768	151. Jan. 25
-632	11. Mar. 28	677	58. Nov. 2	723	-105. June 9	769	-152. Jan. 13
633	12. Mar. 17	678	-59. Oct. 22	-724	106. May 29	770	153. Jan. 3
634	-13. Mar. 6	679	60. Oct. 12	725	107. May 18	770	154. Dec. 23
635	14. Feb. 24	-680	61. Sept. 30	726	-108. May 7	771	-155. Dec. 12
-636	-15. Feb. 13	681	-62. Sept. 19	727	109. Apr. 27	-772	156. Dec. 1
637	16. Feb. 2	682	63. Sept. 9	-728	110. Apr. 15	773	-157. Nov. 20
638	17. Jan. 22	683	64. Aug. 29	729	-111. Apr. 4	774	158. Nov. 10
639	-18. Jan. 11	-684	-65. Aug. 17	730	112. Mar. 25	775	159. Oct. 30
-640	19. Jan. 1	685	66. Aug. 7	731	113. Mar. 14	-776	-160. Oct. 18
640	20. Dec. 20	686	-67. July 27	-732	-114. Mar. 2	777	161. Oct. 8
641	-21. Dec. 9	687	68. July 17	733	115. Feb. 20	778	162. Sept. 27
642	22. Nov. 29	-688	-69. July 5	734	-116. Feb. 9	779	-163. Sept. 16
643	23. Nov. 18	689	-70. June 24	735	117. Jan. 30	-780	164. Sept. 5
-644	-24. Nov. 6	690	71. June 14	735	118. Jan. 19	781	-165. Aug. 25
645	25. Oct. 27	691	72. June 3	-736	-119. Jan. 7	782	166. Aug. 15
646	-26. Oct. 16	-692	-73. May 22	737	120. Dec. 28	783	167. Aug. 4
647	27. Oct. 6	693	74. May 12	738	121. Dec. 17	-784	-168. July 23
-648	28. Sept. 24	694	-75. May 1	739	-122. Dec. 6	785	169. July 13
649	-29. Sept. 13	695	76. Apr. 21	-740	123. Nov. 25	-786	170. July 2
650	30. Sept. 3	-696	-77. Apr. 9	741	124. Nov. 14	787	-171. June 21
651	31. Aug. 23	697	-78. Mar. 29	742	-125. Nov. 3	-788	172. June 10
-652	-32. Aug. 11	698	79. Mar. 19	743	126. Oct. 24	789	173. May 30
653	33. Aug. 1	699	80. Mar. 8	-744	-127. Oct. 12	790	-174. May 19
654	34. July 21	-700	-81. Feb. 25	745	128. Oct. 2	791	175. May 9
655	-35. July 10	701	82. Feb. 14	746	129. Sept. 21	-792	-176. Apr. 27
-656	-36. June 29	702	83. Feb. 3	747	-130. Sept. 10	793	177. Apr. 17
657	37. June 18	703	-84. Jan. 23	-748	-131. Aug. 30	794	178. Apr. 6
658	38. June 8	-704	-85. Jan. 13	749	132. Aug. 19	795	-179. Mar. 26
659	39. May 28	705	-86. Jan. 1	750	-133. Aug. 8	-796	-180. Mar. 15
-660	-40. May 16	705	87. Dec. 22	751	134. July 29	797	181. Mar. 4
661	41. May 6	706	88. Dec. 11	-752	-135. July 17	798	-182. Feb. 21
662	42. Apr. 25	707	-89. Nov. 30	753	136. July 7	799	183. Feb. 11
663	-43. Apr. 14	-708	-90. Nov. 19	754	137. June 26	-800	184. Jan. 31
-664	-44. Apr. 3	709	91. Nov. 8	755	-138. June 15	801	-185. Jan. 19
665	45. Mar. 23	710	-92. Oct. 28	-756	-139. June 4	802	186. Jan. 9
666	46. Mar. 13	711	93. Oct. 18	757	140. May 24	802	-187. Dec. 29
667	47. Mar. 2	-712	-94. Oct. 6	758	-141. May 13	803	188. Dec. 19

A. D.	A. H.
-804	189. Dec. 7
805	-190. Nov. 26
806	191. Nov. 16
807	192. Nov. 5
-808	-193. Oct. 24
809	194. Oct. 14
810	-195. Oct. 3
811	196. Sept. 23
-812	-197. Sept. 11
813	198. Aug. 31
814	199. Aug. 21
815	200. Aug. 10
-816	-201. July 29
817	202. July 19
818	203. July 8
819	-204. June 27
-820	-205. June 16
821	-206. June 5
822	207. May 26
823	208. May 15
-824	-209. May 3
825	210. Apr. 23
826	211. Apr. 12
827	-212. Apr. 1
-828	-213. Mar. 21
829	214. Mar. 10
830	-215. Feb. 27
831	216. Feb. 17
-832	-217. Feb. 6
833	218. Jan. 26
834	219. Jan. 15
835	-220. Jan. 4
835	221. Dec. 25
-836	-222. Dec. 13
837	-223. Dec. 2
838	224. Nov. 22
839	-225. Nov. 11
-840	-226. Oct. 31
841	227. Oct. 20
842	-228. Oct. 9
843	229. Sept. 29
-844	-230. Sept. 17
845	-231. Sept. 6
846	232. Aug. 27
847	-233. Aug. 16
-848	-234. Aug. 4
849	235. July 25
850	-236. July 14
851	237. July 4
-852	-238. June 22
853	-239. June 11
854	240. June 1
855	241. May 21
-856	-242. May 9
857	243. Apr. 29
858	244. Apr. 18
859	-245. Apr. 7
-860	-246. Mar. 27
861	-247. Mar. 16
862	248. Mar. 6
863	249. Feb. 23
-864	-250. Feb. 12
865	251. Feb. 1
866	252. Jan. 21
867	-253. Jan. 10
867	254. Dec. 31
-868	-255. Dec. 19
869	256. Dec. 9
870	257. Nov. 28
871	-258. Nov. 17
-872	-259. Nov. 6
873	260. Oct. 26
874	-261. Oct. 15
875	262. Oct. 5
-876	-263. Sept. 23
877	-264. Sept. 12
878	265. Sept. 2
879	-266. Aug. 22
-880	-267. Aug. 11
881	268. July 31
882	-269. July 20
883	270. July 10
-884	-271. June 28
885	-272. June 17
886	273. June 7
887	274. May 27
-888	-275. May 15
889	276. May 5
890	-277. Apr. 24
891	278. Apr. 14
-892	-279. Apr. 2
893	-280. Mar. 22
894	281. Mar. 12
895	282. Mar. 1

A. D.	A. H.
-896	-283. Feb. 18
897	284. Feb. 7
898	-285. Jan. 27
899	286. Jan. 17
-900	-287. Jan. 6
-900	-288. Dec. 25
901	289. Dec. 15
902	290. Dec. 4
903	-291. Nov. 23
904	292. Nov. 12
905	293. Nov. 1
906	-294. Oct. 21
907	295. Oct. 11
-908	-296. Sept. 29
909	297. Sept. 19
910	298. Sept. 8
911	-299. Aug. 28
-912	-300. Aug. 17
913	301. Aug. 6
914	-302. July 26
915	303. July 16
-916	-304. July 4
917	-305. June 23
918	306. June 13
919	-307. June 2
-920	-308. May 22
921	309. May 11
922	-310. Apr. 30
923	311. Apr. 20
-924	-312. Apr. 8
925	-313. Mar. 28
926	314. Mar. 18
927	315. Mar. 7
-928	-316. Feb. 25
929	317. Feb. 13
930	-318. Feb. 2
931	319. Jan. 23
-932	-320. Jan. 12
932	-321. Dec. 31
933	322. Dec. 21
934	323. Dec. 10
935	-324. Nov. 29
-936	-325. Nov. 18
937	-326. Nov. 7
938	327. Oct. 28
939	328. Oct. 17
-940	-329. Oct. 5
941	330. Sept. 25
942	331. Sept. 14
943	-332. Sept. 3
-944	-333. Aug. 23
945	334. Aug. 12
946	-335. Aug. 1
947	336. July 22
-948	-337. July 10
949	338. June 30
950	339. June 19
951	-340. June 8
-952	-341. May 28
953	342. May 17
954	-343. May 6
955	344. Apr. 26
-956	-345. Apr. 14
957	346. Apr. 4
958	347. Mar. 24
959	-348. Mar. 13
-960	-349. Mar. 2
961	350. Feb. 19
962	-351. Feb. 8
963	352. Jan. 29
-964	-353. Jan. 18
965	-354. Jan. 6
965	355. Dec. 27
966	-356. Dec. 16
967	357. Dec. 6
-968	-358. Nov. 24
969	-359. Nov. 13
970	360. Nov. 3
971	361. Oct. 23
-972	-362. Oct. 11
973	363. Oct. 1
974	364. Sept. 20
975	-365. Sept. 9
-976	-366. Aug. 29
977	-367. Aug. 18
978	368. Aug. 8
979	369. July 28
-980	-370. July 16
981	371. July 6
982	372. June 25
-983	-373. June 14
-984	-374. June 3
985	-375. May 23
986	376. May 13

A. D.	A. H.
987	377. May 2
-988	-378. Apr. 20
989	379. Apr. 10
990	380. Mar. 30
991	-381. Mar. 19
-992	-382. Mar. 8
993	383. Feb. 25
994	-384. Feb. 14
995	385. Feb. 4
-996	-386. Jan. 24
997	387. Jan. 13
998	388. Jan. 2
998	-389. Dec. 22
999	390. Dec. 12
-1000	-391. Nov. 30
1001	-392. Nov. 19
1002	393. Nov. 9
1003	394. Oct. 29
-1004	-395. Oct. 17
1005	396. Oct. 7
1006	-397. Sept. 26
1007	398. Sept. 16
-1008	-399. Sept. 4
1009	-400. Aug. 24
1010	401. Aug. 14
1011	402. Aug. 3
-1012	-403. July 22
1013	404. July 12
1014	-405. July 1
1015	406. June 21
-1016	-407. June 9
1017	-408. May 29
1018	409. May 19
1019	410. May 8
-1020	-411. Apr. 26
1021	412. Apr. 16
1022	413. Apr. 5
1023	-414. Mar. 25
-1024	-415. Mar. 14
1025	-416. Mar. 3
1026	417. Feb. 21
1027	418. Feb. 10
-1028	-419. Jan. 30
1029	420. Jan. 19
1030	421. Jan. 8
1030	-422. Dec. 28
1031	423. Dec. 18
-1032	-424. Dec. 6
1033	-425. Nov. 25
1034	426. Nov. 15
1035	-427. Nov. 4
-1036	-428. Oct. 24
1037	429. Oct. 13
1038	-430. Oct. 2
1039	431. Sept. 22
-1040	-432. Sept. 10
1041	-433. Aug. 30
1042	434. Aug. 20
1043	-435. Aug. 9
-1044	-436. July 29
1045	437. July 18
1046	-438. July 7
1047	439. June 27
-1048	-440. June 15
1049	-441. June 4
1050	442. May 25
1051	443. May 14
-1052	-444. May 2
1053	445. Apr. 22
1054	-446. Apr. 11
1055	447. Apr. 1
-1056	-448. Mar. 20
1057	-449. Mar. 9
1058	450. Feb. 27
1059	451. Feb. 16
-1060	-452. Feb. 5
1061	453. Jan. 25
1062	454. Jan. 14
1063	-455. Jan. 3
1063	456. Dec. 24
-1064	-457. Dec. 12
1065	458. Dec. 2
1066	459. Nov. 21
1067	-460. Nov. 10
-1068	-461. Oct. 30
1069	462. Oct. 19
1070	-463. Oct. 8
1071	464. Sept. 28
-1072	-465. Sept. 16
1073	466. Sept. 6
1074	467. Aug. 26
-1075	-468. Aug. 15
-1076	-469. Aug. 4
1077	470. July 24

A. D.	A. H.
1078	-471. July 13
1079	472. July 3
-1080	-473. June 21
1081	-474. June 10
1082	475. May 31
1083	-476. May 20
-1084	-477. May 9
1085	478. Apr. 28
1086	-479. Apr. 17
1087	480. Apr. 7
-1088	-481. Mar. 26
1089	-482. Mar. 15
1090	483. Mar. 5
1091	484. Feb. 22
-1092	-485. Feb. 11
1093	486. Jan. 31
1094	-487. Jan. 20
1095	488. Jan. 10
1095	489. Dec. 30
-1096	-490. Dec. 18
1097	491. Dec. 8
1098	492. Nov. 27
1099	-493. Nov. 16
-1100	-494. Nov. 5
1101	-495. Oct. 25
1102	496. Oct. 15
1103	497. Oct. 4
-1104	-498. Sept. 22
1105	499. Sept. 12
1106	500. Sept. 1
1107	-501. Aug. 21
-1108	-502. Aug. 10
1109	503. July 30
1110	-504. July 19
1111	505. July 9
-1112	-506. June 27
1113	507. June 17
1114	508. June 6
1115	-509. May 26
-1116	-510. May 15
1117	511. May 4
1118	-512. Apr. 23
1119	513. Apr. 13
-1120	-514. Apr. 1
1121	-515. Mar. 21
1122	516. Mar. 11
1123	-517. Feb. 28
-1124	-518. Feb. 18
1125	519. Feb. 6
1126	-520. Jan. 26
1127	521. Jan. 16
-1128	-522. Jan. 5
1128	-523. Dec. 24
1129	524. Dec. 14
1130	-525. Dec. 3
1131	526. Nov. 23
-1132	-527. Nov. 11
1133	-528. Oct. 31
1134	529. Oct. 21
1135	530. Oct. 10
-1136	-531. Sept. 28
1137	532. Sept. 18
1138	533. Sept. 7
1139	-534. Aug. 27
-1140	-535. Aug. 16
1141	-536. Aug. 5
1142	537. July 26
1143	538. July 15
-1144	-539. July 3
1145	540. June 23
1146	541. June 12
1147	-542. June 1
-1148	-543. May 21
1149	544. May 10
1150	-545. Apr. 29
1151	546. Apr. 19
-1152	-547. Apr. 7
1153	548. Mar. 28
1154	549. Mar. 17
1155	-550. Mar. 6
-1156	-551. Feb. 24
1157	552. Feb. 12
1158	-553. Feb. 1
1159	554. Jan. 22
-1160	-555. Jan. 11
1160	556. Dec. 31
1161	557. Dec. 20
1162	-558. Dec. 9
1163	559. Nov. 29
1164	-560. Nov. 17
1165	-561. Nov. 6
1166	562. Oct. 27
1167	563. Oct. 16
-1168	-564. Oct. 4

A. D.	A. H.
1169	565. Sept. 24
1170	566. Sept. 13
1171	567. Sept. 3
1172	568. Aug. 22
1173	569. Aug. 11
1174	570. Aug. 1
1175	571. July 21
1176	572. July 9
1177	573. June 29
1178	574. June 18
1179	575. June 7
1180	576. May 27
1181	577. May 16
1182	578. May 6
1183	579. Apr. 25
1184	580. Apr. 13
1185	581. Apr. 3
1186	582. Mar. 23
1187	583. Mar. 12
1188	584. Mar. 1
1189	585. Feb. 18
1190	586. Feb. 8
1191	587. Jan. 28
1192	588. Jan. 17
1193	589. Jan. 6
1193	590. Dec. 26
1194	591. Dec. 15
1195	592. Dec. 5
1196	593. Nov. 23
1197	594. Nov. 12
1198	595. Nov. 2
1199	596. Oct. 22
1200	597. Oct. 11
1201	598. Sept. 30
1202	599. Sept. 19
1203	600. Sept. 9
1204	601. Aug. 28
1205	602. Aug. 17
1206	603. Aug. 7
1207	604. July 27
1208	605. July 15
1209	606. July 5
1210	607. June 24
1211	608. June 14
1212	609. June 2
1213	610. May 22
1214	611. May 12
1215	612. May 1
1216	613. Apr. 19
1217	614. Apr. 9
1218	615. Mar. 29
1219	616. Mar. 19
1220	617. Mar. 7
1221	618. Feb. 24
1222	619. Feb. 14
1223	620. Feb. 3
1224	621. Jan. 23
1225	622. Jan. 12
1226	623. Jan. 1
1226	624. Dec. 21
1227	625. Dec. 11
1228	626. Nov. 29
1229	627. Nov. 19
1230	628. Nov. 8
1231	629. Oct. 28
1232	630. Oct. 17
1233	631. Oct. 6
1234	632. Sept. 25
1235	633. Sept. 15
1236	634. Sept. 3
1237	635. Aug. 23
1238	636. Aug. 13
1239	637. Aug. 2
1240	638. July 22
1241	639. July 11
1242	640. June 30
1243	641. June 20
1244	642. June 8
1245	643. May 28
1246	644. May 18
1247	645. May 7
1248	646. Apr. 26
1249	647. Apr. 15
1250	648. Apr. 4
1251	649. Mar. 25
1252	650. Mar. 13
1253	651. Mar. 2
1254	652. Feb. 20
1255	653. Feb. 9
1256	654. Jan. 29
1257	655. Jan. 18
1258	656. Jan. 7
1258	657. Dec. 28
1259	658. Dec. 17

A. D.	A. H.
1260	659. Dec. 5
1261	660. Nov. 25
1262	661. Nov. 14
1263	662. Nov. 3
1264	663. Oct. 23
1265	664. Oct. 12
1266	665. Oct. 1
1267	666. Sept. 21
1268	667. Sept. 9
1269	668. Aug. 30
1270	669. Aug. 19
1271	670. Aug. 8
1272	671. July 28
1273	672. July 17
1274	673. July 6
1275	674. June 26
1276	675. June 14
1277	676. June 4
1278	677. May 24
1279	678. May 13
1280	679. May 2
1281	680. Apr. 21
1282	681. Apr. 10
1283	682. Mar. 31
1284	683. Mar. 19
1285	684. Mar. 8
1286	685. Feb. 26
1287	686. Feb. 15
1288	687. Feb. 5
1289	688. Jan. 25
1290	689. Jan. 13
1291	690. Jan. 3
1291	691. Dec. 23
1292	692. Dec. 11
1293	693. Dec. 1
1294	694. Nov. 20
1295	695. Nov. 9
1296	696. Oct. 29
1297	697. Oct. 18
1298	698. Oct. 8
1299	699. Sept. 27
1300	700. Sept. 15
1301	701. Sept. 5
1302	702. Aug. 25
1303	703. Aug. 14
1304	704. Aug. 3
1305	705. July 23
1306	706. July 13
1307	707. July 2
1308	708. June 20
1309	709. June 10
1310	710. May 30
1311	711. May 19
1312	712. May 8
1313	713. Apr. 27
1314	714. Apr. 16
1315	715. Apr. 6
1316	716. Mar. 25
1317	717. Mar. 15
1318	718. Mar. 4
1319	719. Feb. 21
1320	720. Feb. 11
1321	721. Jan. 30
1322	722. Jan. 19
1323	723. Jan. 9
1323	724. Dec. 29
1324	725. Dec. 17
1325	726. Dec. 7
1326	727. Nov. 26
1327	728. Nov. 16
1328	729. Nov. 4
1329	730. Oct. 24
1330	731. Oct. 14
1331	732. Oct. 3
1332	733. Sept. 21
1333	734. Sept. 11
1334	735. Aug. 31
1335	736. Aug. 20
1336	737. Aug. 9
1337	738. July 29
1338	739. July 19
1339	740. July 8
1340	741. June 26
1341	742. June 16
1342	743. June 5
1343	744. May 25
1344	745. May 14
1345	746. May 3
1346	747. Apr. 23
1347	748. Apr. 12
1348	749. Mar. 31
1349	750. Mar. 21
1350	751. Mar. 10
1351	752. Feb. 27

A. D.	A. H.
1352	753. Feb. 17
1353	754. Feb. 5
1354	755. Jan. 25
1355	756. Jan. 15
1356	757. Jan. 4
1356	758. Dec. 24
1357	759. Dec. 13
1358	760. Dec. 2
1359	761. Nov. 22
1360	762. Nov. 11
1361	763. Oct. 30
1362	764. Oct. 20
1363	765. Oct. 9
1364	766. Sept. 28
1365	767. Sept. 17
1366	768. Sept. 6
1367	769. Aug. 27
1368	770. Aug. 15
1369	771. Aug. 4
1370	772. July 25
1371	773. July 14
1372	774. July 2
1373	775. June 22
1374	776. June 11
1375	777. June 1
1376	778. May 20
1377	779. May 9
1378	780. Apr. 29
1379	781. Apr. 18
1380	782. Apr. 6
1381	783. Mar. 27
1382	784. Mar. 16
1383	785. Mar. 5
1384	786. Feb. 23
1385	787. Feb. 11
1386	788. Feb. 1
1387	789. Jan. 21
1388	790. Jan. 10
1388	791. Dec. 30
1389	792. Dec. 19
1390	793. Dec. 8
1391	794. Nov. 28
1392	795. Nov. 16
1393	796. Nov. 6
1394	797. Oct. 26
1395	798. Oct. 15
1396	799. Oct. 4
1397	800. Sept. 23
1398	801. Sept. 12
1399	802. Sept. 2
1400	803. Aug. 21
1401	804. Aug. 10
1402	805. July 31
1403	806. July 20
1404	807. July 9
1405	808. June 28
1406	809. June 17
1407	810. June 7
1408	811. May 26
1409	812. May 15
1410	813. May 5
1411	814. Apr. 24
1412	815. Apr. 12
1413	816. Apr. 2
1414	817. Mar. 22
1415	818. Mar. 12
1416	819. Feb. 29
1417	820. Feb. 17
1418	821. Feb. 7
1419	822. Jan. 27
1420	823. Jan. 16
1421	824. Jan. 5
1421	825. Dec. 25
1422	826. Dec. 15
1423	827. Dec. 4
1424	828. Nov. 22
1425	829. Nov. 12
1426	830. Nov. 1
1427	831. Oct. 21
1428	832. Oct. 10
1429	833. Sept. 29
1430	834. Sept. 18
1431	835. Sept. 8
1432	836. Aug. 27
1433	837. Aug. 17
1434	838. Aug. 6
1435	839. July 26
1436	840. July 15
1437	841. July 4
1438	842. June 23
1439	843. June 13
1440	844. June 1
1441	845. May 21
1442	846. May 11

A. D.	A. H.
1443	847. Apr. 30
1444	848. Apr. 19
1445	849. Apr. 8
1446	850. Mar. 28
1447	851. Mar. 18
1448	852. Mar. 6
1449	853. Feb. 23
1450	854. Feb. 13
1451	855. Feb. 2
1452	856. Jan. 23
1453	857. Jan. 11
1453	858. Dec. 31
1454	859. Dec. 21
1455	860. Dec. 10
1456	861. Nov. 28
1457	862. Nov. 18
1458	863. Nov. 7
1459	864. Oct. 27
1460	865. Oct. 16
1461	866. Oct. 5
1462	867. Sept. 25
1463	868. Sept. 14
1464	869. Sept. 2
1465	870. Aug. 23
1466	871. Aug. 12
1467	872. Aug. 1
1468	873. July 21
1469	874. July 10
1470	875. June 29
1471	876. June 19
1472	877. June 7
1473	878. May 28
1474	879. May 17
1475	880. May 6
1476	881. Apr. 25
1477	882. Apr. 14
1478	883. Apr. 3
1479	884. Mar. 24
1480	885. Mar. 12
1481	886. Mar. 2
1482	887. Feb. 19
1483	888. Feb. 8
1484	889. Jan. 29
1485	890. Jan. 17
1486	891. Jan. 6
1486	892. Dec. 27
1487	893. Dec. 16
1488	894. Dec. 4
1489	895. Nov. 24
1490	896. Nov. 13
1491	897. Nov. 3
1492	898. Oct. 22
1493	899. Oct. 11
1494	900. Oct. 1
1495	901. Sept. 20
1496	902. Sept. 8
1497	903. Aug. 29
1498	904. Aug. 18
1499	905. Aug. 7
1500	906. July 27
1501	907. July 16
1502	908. July 6
1503	909. June 25
1504	910. June 13
1505	911. June 3
1506	912. May 23
1507	913. May 12
1508	914. May 1
1509	915. Apr. 20
1510	916. Apr. 10
1511	917. Mar. 30
1512	918. Mar. 18
1513	919. Mar. 8
1514	920. Feb. 25
1515	921. Feb. 14
1516	922. Feb. 4
1517	923. Jan. 23
1518	924. Jan. 12
1519	925. Jan. 2
1519	926. Dec. 22
1520	927. Dec. 11
1521	928. Nov. 30
1522	929. Nov. 19
1523	930. Nov. 9
1524	931. Oct. 28
1525	932. Oct. 17
1526	933. Oct. 7
1527	934. Sept. 26
1528	935. Sept. 14
1529	936. Sept. 4
1530	937. Aug. 24
1531	938. Aug. 14
1532	939. Aug. 2
1533	940. July 22

A. D.	A. H.
1534	941. July 12
1535	942. July 1
-1536	-943. June 19
1537	944. June 9
1538	-945. May 29
1539	946. May 19
-1540	947. May 7
1541	-948. Apr. 26
1542	949. Apr. 16
1543	950. Apr. 5
-1544	-951. Mar. 24
1545	952. Mar. 14
1546	953. Mar. 3
1547	-954. Feb. 20
-1548	955. Feb. 10
1549	-956. Jan. 29
1550	957. Jan. 19
1551	958. Jan. 8
-1551	-959. Dec. 28
-1552	960. Dec. 17
1553	961. Dec. 6
1554	-962. Nov. 25
1555	963. Nov. 15
-1556	964. Nov. 3
1557	-965. Oct. 23
1558	966. Oct. 13
1559	-967. Oct. 2
-1560	968. Sept. 21
1561	969. Sept. 10
1562	-970. Aug. 30
1563	971. Aug. 20
-1564	972. Aug. 8
1565	-973. July 28
1566	974. July 18
1567	-975. July 7
-1568	976. June 26
1569	977. June 15
1570	-978. June 4
1571	979. May 25
-1572	980. May 12
1573	-981. May 4
1574	982. Apr. 22
1575	983. Apr. 11
-1576	-984. Mar. 30
1577	985. Mar. 20
1578	-986. Mar. 9
1579	987. Feb. 27
-1580	988. Feb. 16
1581	-989. Feb. 4
1582	990. Jan. 25
1583	991. Jan. 14
-1584	-992. Jan. 3
-1584	993. Dec. 23
1585	994. Dec. 12
1586	-995. Dec. 1
1587	996. Nov. 21
-1588	-997. Nov. 9
1589	998. Oct. 30
1590	999. Oct. 19
1591	1000. Oct. 8
1592	1001. Sept. 27
1593	1002. Sept. 16
1594	-1003. Sept. 5
1595	1004. Aug. 26
-1596	-1005. Aug. 14
1597	1006. Aug. 4
1598	1007. July 24
1599	-1008. Jul. 12
-1600	1009. June 2
1601	1010. June 21
1602	-1011. June 10
1603	1012. May 31
-1604	1013. May 19
1605	-1014. May 8
1606	1015. Apr. 28
1607	-1016. Apr. 17
-1608	1017. Apr. 6
1609	1018. Mar. 26
1610	-1019. Mar. 15
1611	1020. Mar. 5
-1612	1021. Feb. 22
1613	-1022. Feb. 10
1614	1023. Jan. 31
1615	1024. Jan. 20
-1616	-1025. Jan. 9
-1616	1026. Dec. 29
1617	-1027. Dec. 18
1618	1028. Dec. 8
1619	1029. Nov. 27
-1620	-1030. Nov. 15
1621	1031. Nov. 5
1622	-1032. Oct. 25
1623	1033. Oct. 14
-1624	1034. Oct. 3
1625	-1035. Sept. 22

A. D.	A. H.
1626	1036. Sept. 12
1627	1037. Sept. 1
-1628	-1038. Aug. 20
1629	1039. Aug. 10
1630	1040. July 30
1631	-1041. July 19
-1632	1042. July 8
1633	1043. June 27
1634	-1044. June 16
1635	1045. June 6
-1636	-1046. May 25
1637	1047. May 15
1638	1048. May 4
1639	-1049. Apr. 23
-1640	1050. Apr. 12
1641	1051. Apr. 1
1642	-1052. Mar. 21
1643	1053. Mar. 11
-1644	-1054. Feb. 28
1645	-1055. Feb. 16
1646	1056. Feb. 6
1647	-1057. Jan. 24
-1648	1058. Jan. 16
1649	1059. Jan. 4
1649	-1060. Dec. 24
1650	1061. Dec. 14
1651	1062. Dec. 3
-1652	-1063. Nov. 21
1653	1064. Nov. 11
1654	-1065. Oct. 31
1655	1066. Oct. 21
-1656	1067. Oct. 9
1657	-1068. Sept. 28
1658	1069. Sept. 18
1659	1070. Sept. 7
-1660	-1071. Aug. 26
1661	1072. Aug. 16
1662	1073. Aug. 5
1663	-1074. July 25
-1664	1075. July 14
1665	-1076. July 3
1666	1077. June 23
1667	1078. June 12
-1668	-1079. May 31
1669	1080. May 21
1670	1081. May 10
1671	-1082. Apr. 29
-1672	1083. Apr. 18
1673	1084. Apr. 7
1674	-1085. Mar. 27
1675	1086. Mar. 17
-1676	-1087. Mar. 5
1677	1088. Feb. 23
1678	1089. Feb. 12
1679	-1090. Feb. 1
-1680	1091. Jan. 22
1681	1092. Jan. 10
1681	-1093. Dec. 30
1682	1094. Dec. 20
1683	-1095. Dec. 9
-1684	1096. Nov. 28
1685	1097. Nov. 17
1686	-1098. Nov. 6
1687	1099. Oct. 26
-1688	1100. Oct. 15
1689	-1101. Oct. 4
1690	1102. Sept. 24
1691	1103. Sept. 13
-1692	-1104. Sept. 1
1693	1105. Aug. 22
1694	-1106. Aug. 11
1695	1107. Aug. 1
-1696	1108. July 20
1697	-1109. July 9
1698	1110. June 29
1699	1111. June 18
-1700	-1112. June 6
1701	1113. May 27
1702	1114. May 16
1703	-1115. May 5
-1704	1116. Apr. 24
1705	-1117. Apr. 13
1706	1118. Apr. 3
1707	1119. Mar. 23
-1708	-1120. Mar. 11
1709	1121. Mar. 1
1710	1122. Feb. 28
1711	-1123. Feb. 7
-1712	1124. Jan. 28
1713	-1125. Jan. 16
1714	1126. Jan. 6
1714	-1127. Dec. 26
1715	-1128. Dec. 15
-1716	1129. Dec. 4
1717	1130. Nov. 23

A. D.	A. H.
1718	-1131. Nov. 12
1719	1132. Nov. 2
-1720	-1133. Oct. 21
1721	1134. Oct. 10
1722	1135. Sept. 30
1723	-1136. Sept. 19
-1724	1137. Sept. 8
1725	1138. Aug. 28
1726	-1139. Aug. 17
1727	1140. Aug. 7
-1728	-1141. July 26
1729	-1142. July 15
1730	1143. July 5
1731	1144. June 24
-1732	-1145. June 12
1733	1146. June 2
1734	-1147. May 22
1735	1148. May 12
-1736	-1149. Apr. 30
1737	-1150. Apr. 19
1738	1151. Apr. 9
1739	1152. Mar. 29
-1740	-1153. Mar. 17
1741	1154. Mar. 7
1742	-1155. Feb. 24
1743	1156. Feb. 14
-1744	-1157. Feb. 3
1745	-1158. Jan. 22
1746	1159. Jan. 12
1747	1160. Jan. 1
1747	-1161. Dec. 21
-1748	1162. Dec. 10
1749	1163. Nov. 29
1750	-1164. Nov. 18
1751	1165. Nov. 8

NEW STYLE.

-1752	-1166. Nov. 7
1753	1167. Oct. 28
1754	1168. Oct. 17
1755	-1169. Oct. 6
-1756	1170. Sept. 25
1757	1171. Sept. 14
1758	-1172. Sept. 3
1759	1173. Aug. 24
-1760	1174. Aug. 12
1761	-1175. Aug. 1
1762	1176. July 21
1763	-1177. July 10
-1764	1178. June 30
1765	1179. June 19
1766	-1180. June 8
1767	1181. May 29
-1768	1182. May 17
1769	-1183. May 6
1770	1184. Apr. 26
1771	-1185. Apr. 15
-1772	1186. Apr. 4
1773	1187. Mar. 24
1774	-1188. Mar. 13
1775	1189. Mar. 3
-1776	1190. Feb. 20
1777	-1191. Feb. 9
-1778	1192. Jan. 29
1779	-1193. Jan. 18
-1780	1194. Jan. 7
1780	1195. Dec. 27
1781	-1196. Dec. 16
1782	1197. Dec. 6
1783	1198. Nov. 25
-1784	-1199. Nov. 13
1785	1200. Nov. 3
1786	-1201. Oct. 23
1787	1202. Oct. 12
-1788	1203. Oct. 1
1789	1204. Sept. 20
1790	-1205. Sept. 9
1791	1206. Aug. 30
-1792	-1207. Aug. 18
1793	1208. Aug. 8
1794	1209. July 28
1795	-1210. July 17
-1796	1211. July 6
1797	1212. June 25
1798	-1213. June 14
1799	1214. June 4
-1800	-1215. May 23
1801	1216. May 13
1802	1217. May 2
1803	-1218. Apr. 21
-1804	1219. Apr. 10
1805	1220. Mar. 30
1806	-1221. Mar. 19
1807	1222. Mar. 9
-1808	1223. Feb. 26

A. D.	A. H.
1809	-1224. Feb. 15
1810	1225. Feb. 5
1811	-1226. Jan. 24
-1812	1227. Jan. 13
1813	1228. Jan. 2
1813	-1229. Dec. 22
1814	1230. Dec. 12
1815	1231. Dec. 1
-1816	-1232. Nov. 19
1817	1233. Nov. 9
1818	1234. Oct. 29
1819	-1235. Oct. 18
-1820	1236. Oct. 7
1821	-1237. Sept. 26
1822	1238. Sept. 16
1823	1239. Sept. 5
-1824	-1240. Aug. 24
1825	1241. Aug. 14
1826	1242. Aug. 3
1827	-1243. July 23
-1828	1244. July 12
1829	-1245. July 1
1830	1246. June 21
1831	1247. June 10
-1832	-1248. May 29
1833	1249. May 19
1834	1250. May 8
1835	-1251. Apr. 27
-1836	1252. Apr. 16
1837	1253. Apr. 5
1838	-1254. Mar. 25
1839	1255. Mar. 15
-1840	-1256. Mar. 3
1841	1257. Feb. 21
1842	1258. Feb. 10
1843	-1259. Jan. 30
-1844	1260. Jan. 19
1845	1261. Jan. 8
1845	-1262. Dec. 28
1846	1263. Dec. 18
1847	-1264. Dec. 7
-1848	1265. Nov. 25
1849	1266. Nov. 15
1850	-1267. Nov. 4
1851	1268. Oct. 25
-1852	1269. Oct. 13
1853	-1270. Oct. 2
1854	1271. Sept. 22
1855	1272. Sept. 11
-1856	-1273. Aug. 30
1857	1274. Aug. 20
1858	-1275. Aug. 9
1859	1276. July 30
-1860	1277. July 18
1861	-1278. July 7
1862	1279. June 27
1863	1280. June 16
-1864	-1281. June 4
1865	1282. May 25
1866	-1283. May 14
1867	1284. May 3
-1868	-1285. Apr. 22
1869	1286. Apr. 11
1870	-1287. Apr. 1
1871	1288. Mar. 21
-1872	-1289. Mar. 9
1873	1290. Feb. 27
1874	1291. Feb. 16
1875	-1292. Feb. 5
-1876	1293. Jan. 25
1877	1294. Jan. 14
1878	-1295. Jan. 3
1878	1296. Dec. 24
1879	-1297. Dec. 13
-1880	1298. Dec. 2
1881	1299. Nov. 21
1882	-1300. Nov. 10
1883	1301. Oct. 31
-1884	-1302. Oct. 19
1885	1303. Oct. 8
1886	1304. Sept. 28
1887	-1305. Sept. 17
-1888	1306. Sept. 6
1889	1307. Aug. 26
1890	-1308. Aug. 15
1891	1309. Aug. 5
-1892	-1310. July 24
1893	1311. July 13
1894	-1312. July 2
1895	1313. June 22
-1896	-1314. June 10
1897	1315. May 31
1898	-1316. May 20
1899	1317. May 10
-1900	1318. Apr. 29

D I C T I O N A R Y

ENGLISH, PERSIAN, AND ARABICK.

1

A B A

A B B

2

A, THE first letter of the English alphabet, has three sounds; as in *wall*, *father*, *place*. The broad sound, in *wall* or *author*, is expressed, in Persian and Arabick, by *alif* or *hamza*; as in *اب* *aub*, *ماء* *maa* *water*: and also by *ع* *a-en*; as *عين* *a-en* *a fountain*, *بعد* *baad* *after*, *تابع* *tubaa* *a follower*.—The shorter sounds, in books where vowel points are used, are marked by the character called *phat'ha* or *zubur* (◌َ); as *انّش* *autash*, *وقد* *wakad* *fire*: but, where the points are omitted, which is generally the case, practice alone can teach the just pronunciation.—*A* (or *an* before a word beginning with a vowel) is an article of unity, equivalent to *one*; and is placed before nouns in the singular number. In Persian it is expressed by the final *ي*, or by *ا* after *ا*; as *زن* *woman*, *زني* *zunné* *a* or *one woman*, *فرشته* *ferishtch* *angel*, *فرشتها* *ferishte-ha* *an* or *one angel*. v. *Persian Gram.* p. 21. In Arabick this article is sometimes denoted by annexing *ة* or *ت* to such nouns as do not terminate with that letter; as *وَقْعَة* *wakaat* *a* or *one stone*, from *وقع* *waka* *stone*. When the primitive word however ends in *ة* or *ت* the numeral adjective is in general added to express it; as *وَقْتُة* *wakta* *walidut*, *an* or *one hour*. v. *Arab. Gramm.* p. 41.—*A* has also a signification implying *proportion*; as, *at how much a yard* *فِي كَمْ كَيْتَ چَند اِست* *fi guz keemut chund ast*?—It is likewise placed redundantly before participles, as, *they went a-hunting* *برای شکار رفتند* *bera-é shukkar ruftund*, *ساروا صیدا* *faroo seidan*.

To ABANDON ترک نمودن *turuk numoodun*, هجر کردن *hujir kirdun*, دست بردار شدن *doft buy daur* *shoodun*, گذاشتن *guzaushtun*. v. *to forsake*.

Abandoned (*forsaken, relinquished*) ترک کرده *turuk kirdch* *shoodch*, گذاشته *guzaushtch*, مغرور غنه *mutrook*, مخدول *mukhool*, بی (شameless) بی بی *anhu*, نفی *nufé*.—بی بی *bé aubrooi*, بی حرمت *bé hurmut*, بی شرم *bé thurum*.—To be abandoned (*relinquished, forsaken*)

هجر شدن *mutrook shoodun*, بی ابروی شدن *hujir shoodun*. (*to be shameless*) بی ابرویی شدن *bé aubrooi shoodun*.—Abandoning or abandonment هجر *turuk*, هجران *hujir*, هجیران *hujiraun*.

To ABASE بخاک برابر ساختن *bekhauk bu-raubur faukhtun*, ذلیل کردن *zulleel kirdun*, خوار ساختن *khiawr faukhtun*, سر فرو آوردن *fur furoo awurdun*, خراب حقیر کردن *hukeer kirdun*, خراب فصاحت نبودن *khuraub faukhtun*, فضاحت *fu-zeehut numoodun*. (*to treat with disrespect*) حقارت *hukaurut kirdun*. v. *to humble, oppress*.

Abased شده *hukeer kirdch* *shoodch*, ذلیل *zulleel*, محقر *muhukkur*, خراب *khuraub*.—To be abased ذلیل شدن *zulleel shoodun*.

Abasement خوار *hukaurut*, تذلیل *tuzleel*, وضع *waza*, سفل *suff*, تحقیر *tulkeer*, فصاحت *fuzeehut*, تخریب *tukhreeb*, پستی *pusté*.

To ABASH خجل ساختن *khujil faukhtun*, تشویر دادن *shurumfar kirdun*, شرمسار کردن *tushweer dadun*.—Abashed شرمسار *shurumfar*, خجل *shurumindeh*, شرمناک *shurumnauk*, خجل *khujil*.—To be abashed شرمینده شدن *shurumindeh shoodun*, شرم خوردن *shurum khoredun*, خجل شدن *khujil shoodun*. v. *to blush, to be ashamed*.

To ABATE (*make less*) تخفیف ساختن *tukhfeef faukhtun*, کم کردن *kaustun*, کاهش *kum kirdun*, گراییدن *girai-édun*, ناخص نبودن *naukis numoodun*. (*to become less*) کمشدن *kauhisteh gushtun*, کم شدن *kumédun*, کاهش *kum shoodun*.—Abatement کاست *kaust*, کاهش *kauhist*, نقص *nuks*, نقصان *nushtaan*.

An ABBESS ریسہ دختران *reikha dokhteraun* *shaulposhaun*.

An Abbey خانہ پادریان *khaneha paderé-aun*, رهبان بیت *ruhbaun beet*, رکت *tuke-et*.

An abbot سرکرده پادریان *surkirdch paderé-aun*, رهبان باشی *salibu'd'deir*, صاحب الدیر *ruhbaun baushé*, ریس افسان *reitu'l'kusaun*.

To ABBREVIATE مختصر کردن *mukhtu-fur kirdun*. v. *to abridge*.—Abbreviation اختصار *ikhtifaar*. v. *abridgment*.—Abbreviations of words مختصارات *ikhtifaanaat*, اختصار *mukhtulanaat*.

(concerning) از uz, ز zi, در dut, بهر buhr, عن aan, من min, فی fi, منسوب munsoob, پیوند pivund.

To ABRIDGE مختصر کردن mukhtusur kirdun, کوتاه ikhtifaur numoodun, اختصار نبودن kootah faukhtun. (to deprive) عدم کردن adam kirdun, محروم ساختن v. to contract, shorten.—An abridgment اختصار ikhtifaur, ایجاز ejauz, مجمل mujummil, قطع kuta, اقتصار iktifaur. v. compendium, epitome, summary.

ABREAST پهلو پهلو p'hilu p'hilu or pihlu pihlu, صف صف suf suf.

ABROAD خارج khaurij, بیرون beeroon, بدر bedur, ظاهرا khaurijan, زاهرا zauhiran.

To come abroad بدر آمدن bedur aumudun.—

To go abroad رفتن بیرون beeroon ruftun. (to travel) مسافرت نبودن musafurut numoodun, سیاحت کردن sei-aulut kirdun, بدیار غربت رفتن bedé-aura ghurbut ruftun.

To ABBROGATE موقوف کردن moukoof kirdun, محو ساختن muhoo faukhtun, برطرف burturuf numoodun. v. to rescind, repeal.

Abrogation نسخ ibtaul, نسخ nufikh, محو mohu.

ABROACH (as a barrel) جاری شده jaure shookeh, کشوده kushookeh.

ABRUPT کسسته kufisteh, مجزوم mujuzoom, منجزم munjuzum, منقطع munkuta, مقطوع muk-too-a, مهنون mumnoon. v. sudden, unconnected.

Abruptly منجزما munjuzuman, با انفصام ba infyfaum. v. suddenly.—(without ceremony) بی بی tukreeb, بی تکلف bé tukulluf.

Abruptness کسشتگی kufistugé, کسش kufish, انفصام infyfaum, مقطع mukta. v. haste, rudeness. An ABCESS حباب hubaub.

To ABSCOND پنهان شدن pinhaun shoodun, مخفی شدن mukhfé shoodun.

ABSENCE غیبت gheibut, غایبی gha-ébé, هجران hujiraun, دوری ghé-oob, دوری dooré.

Absent حاضر nu hauzir, لا موجود la moujood, غایب gha-éb, غیبت gheibé, مغیوب mughé-oob, غایب ba-éd, منهلث munhulit, متخرج mutuzehzih, مبطل mubill, تغیب tughé-oob. To be absent بودن لا موجود la moujood boodun, غایب شدن gha-éb shoodun. v. also to withdraw.—To be absent (in mind) بفر غرق شدن be-fikr ghurk shoodun, غیر حاضر بودن gliire-a hauzir boodun.—Absent things غیبات gheibaut.—An absence غایب gha-éb.

To ABSOLVE معاف کردن ma-af kirdun, عفو جرم gunah bukhshédun, بخشیدن afoo jurreem numoodun. v. to pardon.

Absolved بخشیده gunah bukhshédun, معاف maaf, مغفور mughfoor.

Absolution عفو afoo. Absolutory مغفرة mughfirut.

ABSOLUTE (despotic) مطلق mutluk, مستقل mustukill; کامکار kaunkaur, کامران kaumuraun. کامل kaunil. —(complete) تام taum, تمام tumaum.

—Absolute power, absoluteness مطلق kudruta mutluk, استقلال hookuma mutluk, حکم حکومت hookum, قهر kuhr, hookum hookoomut.—Absoluteness, v. completeness.

Absolutely (despotically) مستغلا mustukillan, مطلقا mutlukan, با حکم ba hookum, قهرا kuhran. —(perfectly) کاملا kaunilan.

To ABSORB اوباشتن bula kirdun, اوباشتن obaushtun, نغیب nughub kirdun, خزیدن khuzédun, بکشیدن bekhuzédun. v. to swallow, suck up.—Absorb اوباشته obaushteh. مبلع mubla. —Absorption اوبار obar, بلع bula, نغیب nughub.

To ABSTAIN (to be temperate) پرهیز کردن purhaze kirdun, خودار باز داشتن khoodra baz daushtun, پارسا شدن parsa shoodun.—(to shun, avoid) امتناع ihtinaub kirdun, اجتناب کردن imtina faukhtun, احتراز کردن ihtirauz kirdun.—To cause to abstain باز داشتن baz daushtun.

Abstemious, abstinent پرهیز purhaze kaur, زاهد zauhid, پارسا parsa, اهل اهل alila purhaze, مرتدا murtada.—Abstemiousness پارسانه parsaneh.

Abstinence پرهیز پرهیز purhaze-kauré, اجتناب ihtinaub, احتراز ihtirauz, امتناع imtinaa. v. continence, sobriety.

To ABSTRACT (take away) خلع کردن khulj kirdun, برداشتن burdaushtun, واکردن wakir-dun, محل گرفتن maal gooristun. An abstract اجبال ijmaul. v. abridgment.—To make an abstract مختصر ساختن mujummil kirdun, mukhtusur faukhtun. v. to abridge.

ABSTRUSE, abstract مغلق mughluk. v. obscure

ABSURD بیهوده beehoodah, بیعنی beemane-né, نامعقول namakool, ناسازگار nalauzkaur, هزله hurzeh, بیحال beemaal. v. ridiculous.—Absurdity عبث abus, ناسازگاری na sauzkauré.—Absurdly بیهودانه beehoodauné.

ABUNDANCE فراوانی bitfe-auré, فراوان furawané, وافر vaufir or waufir, افزاینش atza-ésh, وافر wafir, وفرت furut, فزه fureh, صرفه surfeh, کثرت kufir, غنیمت ghunemut.

Abundant فراوان furavaun, وافر wafur, وافر waufir, مغتنم mugh-tunim, کثیر kufeer, اُمیر aumir, فراخ furaukh, fa-ésh, بسیارانۀ bitfe-arauneh, وافر وافر waufir waufir.

To ABUSE خشونت کردن khushoonut kirdun, دشنام دادن dushnaum dadun, عرص یا بهال ساختن duhun kusha-é kirdun,

erza pa-émaul faukhtun, بد استعمال کردن bud
isté-amaul kirdun, شتموم ساختن shuttoom faukh-
tun. (to ridicule) مسخره کردن maskhureh kir-
dun, صحت گفتن zuhkut guftun. (to deceive)
فريب دادن furrabe dadun. (to speak obscenely)
فاحش گفتن fauhih guftun. — Abuse دشنام dush-
naum, کم عدت kum adut, بی نسبت بی isté-amaula na neek,
بى نسبت be nisbut. (ridicule) مسخره maskhureh. — Abused
دشنام داده dushnaum dadeh. — An abuser دشنام
دهنده dushnaum duhindeh, خشونت کننده khu-
shoonut koonindeh. — Abusive استعمال خلاف
khilauf isté-amaul. — Abusively با شتموم ba shut-
toom, مجازا be é-atibaur, اعتبار mujausan.

ABUTMENT, v. boundary, &c. — The abut-
ments of a bridge حدود پول hudooda pool.

An ABYSS عمیق amuk, لجت lujjut, گرداب
girdaub, ورتله wurtel, غمر ghumi (pl. غمار ghu-
maur), عاقول aukool, باحت bauhut. — The bot-
tomless abyss ته جای بی ja-é be tuih, بسیار
جاى بسیار ja-é bisfê-aur amé-uk.

An ACADEMY مدرست mudurfut, جماعت
juma-ata uluma. v. college. — Academical
مدرستی mudurfut. — An academic طالب علم tauliba
ylin. v. scholar. — Academicians طالبان taulibaun.

To ACCEDE (approach) نزدیک آمدن nuz-
deck aumudun. (to be added) زیان شدن zé-aud
shoodun. (to acquiesce in, consent to) راضی شدن
rauzé shoodun, قایل بودن ka-él boodun, موافقت
muwaufikut numoodun. To accede to a
treaty or alliance با عهد راضی شدن ba ahd rauzé
shoodun, بعهدهت قول دادن bema-ahudut-
koul dadun. To accede to a throne جلوس کردن
julwus kirdun, بهسند افراخته شدن bamuinud
efraukhteh shoodun.

To ACCELERATE شتابانیدن shuttaubané-
dun, تعجیل shuttaub faukhtun, شتاب ساختن
taajeel dadun. v. to hasten. — Accelerated
شتابانیده shuttaubanédeh, زود کرده zood
kirden shooden, معجل muajzil. — Acceleration
شتابکاری shuttaub zêdugé, عجال ajaul, تنکیز tunkeez, اسراع afra.

An ACCENT نشان nishaun, اعراب é-araub. To
accent properly (to speak well) بیان گفتن ba-
aun gooftun, خوب istilaah kirdun, اصطلاح کردن
khoob tuluffuz numoodun. (to point
Arabic, &c.) نشان اعراب کردن é-araub kirdun,
نشان nishaun nihaudun.

To ACCEPT (take) پذیرفتن pizzeerooftun,
قبول نبودن kubooll numoodun, تلقی کردن
tulukké kirdun, قبولیت kuboolé-ut faukhtun. v. receive.

Acceptance پذیرفتار pizzeerooftaur, گیر geer,
تلقی tulukké, قبول kubool, اجابت ijaubut,
قبولیت kuboolé-ut, اقبال iklaub, تفضل tukub-
bul, نوش navilh, ناش nash, ندل nudil, جزف
juzuf, ضبط zubt, تکفت tukuft, گفت kuft,
ولایت wala-é-ut, اکتنا iktina. — Acceptance

Acceptable (agreeable) پسندیده pushtundédeh,
پسند pushtund, خوش آینده khoosh ai-éndeh,
مقبول muk-bool, مطبوع mutbooa, مبذول
mubzool, نورل noord, نورده noordeh, قبول
hufu kubool, القبول kureenu'l'kubool, مدسی
makool, مستصوب mustufoob, مرضی
murzé. v. also receivable. — Acceptably
پسندانه pushtundauch قبول kubulan.

Accepted (received) پذیرفته pizzeeroofteh, گرفته
gooriftch, اجابت کرده ijaubut kirden shoo-
deh, منتزع muntuza. — An accepter (receiver)
گیرنده geerindeh, اجابت کننده ijaubut koonindeh.
— Acception (received sense of a word) معنی
maané fukhun, فحو کلام fuhwa kulaum.

ACCESS (way, approach) دخول dukhool, قرب
kurub, تقریب tukurrub, تقریب tukreeb, قدوم
kudoom, نزدیکي nuzdecké. — To have access
دخول داشتن tukurrub é-aftun, دخول داftun.
دخولی اسان Easy of access dukhoolé afaun. — Access (addition) افزونی afzooné,
زوات zé-aud, زیاده zé-audut or zé-audeh,
مزید zuwaudut, تزید tuzei-éd, تراید tuza-éd,
ترقی turuké, برکت burukut, از دیار azd-
aud, ارتقا irtika, ضمیمه zumeemut, صرف
surf, شغس shuff, امرت amrut. — The
access or fit of a fever ورود الحمى wuroodu'l'hum-
ma, نوبت نوبت noubuta tup. — Accession to a throne
جلوس juloos, مسند افزای mufnud efrauzé.

Accessory (additional) زاید za-éd, ضمیمه zu-
meem, عرفی arfé. — Any thing accessory زایدت
za-édut, ضمیمه zumeemut.

Accessible لاق دخول la-éka dukhool, ممکن
munkina adkhool.

ACCESSORY (assisting in a crime) همکناه
himgunah, جریم رفیق jurcem ruffé-uk.

An ACCIDENT سرگذشت furguzusht, اتفاق
itafauk, حادث kiffieh, قصه haudifut, حادث
hudis, وقوع wakaat, wakoo-a, عارض auriz,
ماجرى or ماجرا aurizut, عارض auriz, عارض
manjura, قصا kuza, قضیت kuzé-ut, حدث hudfé,
— An unforeseen accident بدیهت budeehut. — Acci-
dents حوادث alidau, حادثات haudifaut, حوادث
huvaudis, محادثات muhdifaut, مجاری mujaure,
وتعات wuka-a, وقایع wuka-é-a, عوارض
at, سرگذشتها furguzushtuha.

Accidental امدانه aumudauneh, امداني au-mudauné, عارض auriz, عارضی aurizé, عرضی arizé. — *Accidentally* عرضاً arizan, عرضاً aurizan, اتفاقاً it-tifaukan. — *Accidents of the body* عوارض جسمانی awariza jismané-ut, عرض الجسد uroozu'l'jussud. *Accidents of fortune (adversities)* عوایق awa-ék. — *Accidentalness* صفت عارضیت siffuta aurizé-ut.

ACCLAMATION اواز بلند awauz, اواز bulund, بانگ baunk. v. shout, applause.

ACCLIVITY (ascent of a hill) فراز کوه fur-rauza kooch, پشته furrauza jebel, پشته push-teh, ثنیت funé-ut, فرعت firaat, عقبه akubut, کربوه gireeweh, فراز furrauza, راغ rough. v. declivity.

To ACCOMMODATE (to adapt) ساختن faukhtun, موافقت muwaufikut kirdun, اهنگ کردن toufé-uk numoodun, اهنگ kirdun, وزن ساختن wuzn faukhtun. (to entertain) مہمانی نہون mehmauné numoodun. (to reconcile) باز کردن ایدن nu-fauk ba ittifauk baz girdanédu, دشمنی با محبت dushmané ba mahubut ma-él faukhtun. — *To accommodate one's self to another* متابعت mutabaat numoodun. v. to agree, accord.

Accommodated ساخته faukhteh, موافق muwau-fik, ساز suza, سازاوار suzawaur, شایسته sha-éshleh.

Accommodating سازنده fauzindeh. — *Accommodation (fitness)* ساز fauz, موافقت muwaufikut, توفیق toufé-uk. (entertainment) مہمانداری mehmaun-daré, مہمان پروری mehmaun purwuré. (reconciliation) اتفاق ittifauk.

To ACCOMPANY رفاقت ساختن ruffaukut faukhtan, صحبت کردن sohut kirdun. v. to associate. *To accompany (voice or instrument)* همسازی کردن hum-fauzé kirdun, ساز کار کردن sauzkaur kirdun. v. voice.

An ACCOMPLICE هبوثاق humwufauk, رفیق ruffé-uk. v. companion, associate, partner.

To ACCOMPLISH (finish) پرداختن pur-daukhtun, تمام کردن burawurdun, تمام kirdun, انتظام دادن intizaum dadun.

Accomplished (completed, perfect) پرداخته pur-daukhteh, به اتمام رسانیده beh itmaum ruffauné-deh, برآورده burawurdeh, تمام aspuré, اسپیڑی tum-aum, کامل kaumil. *Accomplished (in mind or person)* زو ادب و ارکان ahla fuzl ou hunr, لطیف luteef, ظریف zureef, zu adub ou arkaun.

Accomplishment (completion) اختتام ikhtitaum, تمامت tumaumut, اسپیڑی aspuré. — *Accomplishment (of mind or body)* فضل fuzl, هنر hunr, زیب zabe, زینت zeenut. — *Accomplishments* فضایل fuza-él.

ACCOMPT شمار shumaur, حساب hisfaub. v. account. — *An accomptant* محاسب muhaufib.

ACCORD or *accordance* اتفاق ittifauk, رضا ruza, اتحاد ittihaud, وفاق wufauk. v. concord, agreement, symmetry. — *Accord in music* هماهنگی hum-mahungé, سازگاری sauzkauré, نوازش nuwauzish. v. harmony, tune, unison. — *With one accord* ناهدلی na humdilé, اتفاقاً ittifaukan, رضا ruzaan. v. unanimously. — *Of (his) own accord* اراده ba husn iraudeh. v. voluntarily.

To accord کردن اتفاق ittifauk kirdun, رضا ruza faukhtun, اتحاد نبودن ittihaud numoodun, قایل شدن ka-él shoodun. v. to adjust, reconcile, consent. — (to tune) نواز ساختن nu-wauz faukhtun, ساز کار کردن sauzkaur kirdun, هماهنگ نبودن humahung numoodun.

Accordant, according رضا ruza dulin-deh, موافق wufauk numa, موافق muwaufik. v. consenting, agreeing, concordant.

According as, according to, accordingly موافق muwaufik, چون choon, چنان chunaun, چنانچه chunee, چنانچه chunauncheh, همچنان humcheen, همچنان humchunaun, همچنانکه humchaunkel, همچون humchoon, بروفق که bur wufuk kel, بقدر bekuddura, بقدر که bekuddura keh, مثل هذا hukuz, بحسب behissub, کما ke, ک be, کما kamisla, v. thus, in this manner, agreeably, conformably, suitably. — *According to custom* بر حسب الرسم bur wufuka rouvis, موافق قاعدت ba audut, موافق خوبی muwaufikaka-édut, بر قدر مرتبتش bekuddura murtubutish. *According to the signal* حسب الاشارة husbu'l'ishaurut. *According to the occasion* حسب الحسی husbu'l'iktiza. *According to the emergency* حسب حال husba haul, بقدر bekuddura murtubutish. *According to permission* حسب اجازت husba ijauzat. *According to order* حسب الحکم husbu'l'hookum, موافق فرمان muwaufika furmaun.

To ACCOST سلام دادن falaum dadun, درود کردن durood kirdun. v. to address, salute.

An ACCOUNT حساب hisfaub, حسابان husbaun, احتساب ihtisab, محاسب muhtusab, شمار shumaur, اعداد é-adaud. v. numeration. — *To settle accounts* محاسبت کردن muhaufibut kirdun, حساب مقابل ساختن hisfaub mukaubil faukhtun, حسابان عداوت کردن husbaun adaud kirdun, دیان نبودن dé-aun numoodun. *The balance of an account* تنبه حساب tutimmeha hisfaub, باقی حساب bauké hisfaub. *An auditor of accounts*

دفتري دقتير اميني ameena hisfaub, دفتري حساب ameeneé. *To keep accounts* دفتري حساب kirdun. *To call one to account for money* کسي را kufleera ji-huta infisaula hisfaub muhaufib kirdun. *To call to an account for a fault* جهت تقصير بحساب جهتي jihuta tukfeer behisfaub awurdun. *To rectify an account* تصحيح حساب کردن tuf-heeha hisfaub kirdun. *To place to account* در حساب بجا bhisfaub dur awurdun. *To take an account* ادد کردن aadd kirdun, شمار گرفتن shumaur guriftun. — *An account (narrative)* خبر khubr, قصه kish, تقرير tukreer. — *To give an account* نقل نمودن nukkul numoodun, حکایت کردن khubr daudun, نقل دادن hukā-é-ut kirdun. v. *history*. — *Account (value)* بها buha, اعتبار keemut, التفتات iltifaut, قیمت é-atibaur, رغبت rugubat. *To make account of (to esteem)* اعتبار iltifaut numoodun, نقل نمودن é-atibaur kirdun. v. *esteem, honour*. — *Of no account* نا چيز na chaze, نا کس naukis. v. *contemptible, mean*. — *Account (false)* بيه buhr, باعث ba-as, اجل ajal. v. *cause*. — *On account of* براي bura-é, حسب ala hufib. *On your account* بيه buhra too, من اجل min ajlika. *On his account* براي او bura-é oo. *On his own account* از يهر خود uz buhra khoo. *On this account* از يهر اين uz bura-é ein, من اجل زلك min ajli zalika. *On that account* از يهر اين uz bura-é ain. *On what account* چه از يهر uz bura-é cheli. *On account of the relationship* قرابت از باعث uz ba-afa kurau-but. *On account of gain* سود از يهر uz buhra food.

Accountable بر زمه کسي بودن bur zimmeha kuffe boodun. *You are accountable* شما بر زمه است bur zimmeh shuma aft. *Everyone who is accountable* بايد حساب دادن hurkeh ba-ed hisfaub dadun. v. *responsible*.

An accountant حساب کننده hisfaub koonindeh, شمار گیر shumaur geer, محاسب mahaufib.

An account-book روز نامه rooz nameh, دفتري dufur, مسودت musawwudut, مقابلهت mukaubulut, انکار angaur.

• *An accounting-house* شمارخانه shumaur khauneh.

An accounting-table محاسب muhaufib.

Accounts (arithmetic) علم حساب ylma hisfaub, ادد علم ylma é-adaud, رقم rukum, ادد aadd.

To ACCOUTRE آماده ساختن amadeh faukhtun. *Arise* ارايش نمودن ara-esh numoodun. v. *to equip, dress, prepare*. — *To accoutre for war* آلات جنگ مهيا ساختن alauta jung mahé-a faukhtun,

fauza nubburd amadeh kirdun, آلات رزم مهيا نمودن alauta ruzzum mahé-a numoodun. *To accoutre one's self* سلاح پوشانیدن fillauh poshanédun, خود را با سلاح پوشیدن khoo-dra ba fillauh poshédun. *Warlike accoutrements* رزم alauta ruzzum, ساز نبرد fauza nubburd, جنگ alauta jung, ساز جهاد fauza jehaud.

Accoutred آماده amadeh, اراسته arasteh. *Accoutred for war* با سلاح پوشيده ba fillauh poshédun, زو ساز نبرد zu fauza nubburd.

To ACCRUE (to arise as profit) برفع برآمدن bunuffa buraumudun, زياده کشتن zé-audeh gushtun, فائده آورده na-é-leh awurdun. v. *to result*.

To ACCUMULATE فراهم آوردن furrauhim awurdun, جمع کردن jummaa kirdun, احتکار ihtikaur faukhtun, تحصيل نمودن tuhfeel numoodun, از خار داشتن izkhaur dawhtun, چیدن cheedun, غزیدن guzhédun, چستن chustun, اغالشتن aghalishun. v. *to heap, pile, collect*.

Accumulated فراهم کرده furrauhim kirdeh shoodeh, مجموع mujmoo-a, محصل muhussul, مرتطم murtutum, مترجم murtujum, متدايم mutula-ém, متراکم muturakum, مستربع musturbaa, عزمت armut, محترم arfé, ملهتukur.

Accumulating فراهم آور furrauhim awur, چين cheen, جمع کنان jummaa koonan, تحصيل کونا tuhfeel koonan, از خار اغالش اghaulish numa.

Accumulation فراهم جمع jummaa, مجموع mujmaa, جمع mujmu-waat, احتکار ihtikaur, جهلت jumlut, تکویم tukoo-éd, تکوید tukoo-ém, تدليد tuklé-ud, دكس kudis, دكس dukis, حوز hawz, اغالش aghaulish. v. *collective*.

Accumulative قابل لايق فراهم la-ék furrauhim, احتکار kaubilu' ihtikaur. v. also *accumulating*.

An accumulator فراهم آورنده furrauhim awurindeh, جمع کننده jumma koonindeh.

ACCURACY پُر دقت tukké-ud, دقت dikkut, استقصا istikfa. v. *exactness, care*.

Accurate پُر دقت purdauktah, پرکار purkaur, دقت zu dikkut, بهنجار behunjar, مکتب mukulluf, دقت dukéek, نطق nutis, نقاف nukkauf. *To be accurate* تمام نمودن fa-é tumaum numoodun. — *To make an accurate enquiry* و جست و تفحص کردن just ou jooi numoodun, توفيق کوردن tufubhus kirdun. — *Accurately* با دقت ba dikkut, استقصا istikfa. — *Not accurate* نا بهنجار na behunjar.

ACCURSED ملعون mula-on (pl. ملعين mulla-ain), مکرود myrdood, مکروب mukrooh, شیطانی mukroohut, کربه kureeh,

sheitauné, بدایین bud ai-én, بیزید eezeed. *May he be accursed* لعنة الله laanuta allah aleih.

ACCUSATION تهیت tohmut, ملام mullaum, شکایت shukaï-ut, شکوا shikwa, غمز ghumiz, زم zumm, لوما or لومي lawma (pl. لوايم lawa-ém) لايمت la-ém, شنع shuna, توریک toureck. v. *impeachment, censure, slander*. — *To accuse one of a lie* کسی را بدروغ نسبت کردن kufiera beduroogh nisbut kirdun. — *Accusable* واجب التهیت vajibu't' tohmut, لايق شکایت la-éka shuka-é-ut.

To accuse تهیت نمودن tohmut numoodun, شکایت mulau-mut zudun, ملامت زدن shuka-é-ut faukhtun, داد ساختن, -- *Accused* ملوم muloom, ملیم muleem, مقترف mukturif, متهم muttuhum, مذموم muzmoom.

An accuser زن تهیت tohmut zun, خواه داد daud khauh, ملامت shukaï-ut koonindeh, mulaumut zun, مستمند muda-é, مدعي mustumund. v. *complainer, plaintiff*. — *(an informer)* سخن تبیه کار idkhun cheen, غبار ghumauz, ترمعمه کاور. — *Accusing* ساز تهیت tohmut fauz, شکایت shukaï-ut koonau.

To ACCUSTOM استعمال نمودن ifté-amaul numoodun, عادت داد adaut dadun, آموختن amookhtun, آموز ساختن amooz faukhtun, نهاد کردن peish nihaud kirdun. v. *to habituate, enure*. — *Accustomed* آموخته amookhteli, معتاد mutaud, مألوف maulif. — *To be accustomed, to accustom one's self* عادت دادن peishnihaud kirdun, گرفتن audut gooriftun, آموخته شدن amookhteli shoodun, استعمال داشتن ifté-amaul daushtun.

An ACE یل زره eek zurreh, فرد furd.

ACEPHALOUS (without a head) بی سر bé fur, بغير راس beghire-a raas, بعدم کله be-adum kulleh, بی فرق bé furuk.

ACERBITY (sourness) ترشی turshé, زستی zufté. (*sharpness of temper*) تندى toondé, زستی zufté. v. *austerity, moroseness, peevishness*.

An ACHE درد durd, رنج runj, رنجه runjeli, درد سر wuja azaur. v. *pain*. — *The head-ache* سر درد durda fur, وجع الرأس wuja'r'raas, سدا fuda, کالیوه kaulé-oon. *The head-ache from hard drinking* خمار khumaur, خمر khumrut. — *The belly-ache* درد شکم durda shikum, وجع بطن wuja-a butun, کزانش kuzansh. *The navel-ache* گدایش guda-ésh. *The tooth-ache* رنج دندان runja dundaun, شیس sheis. *The ache or disease of the liver* کباب kubaud. — *To ache* درد خوردن durd khore-dun, آزار دلشستن auzaur daushtun. v. *to be in pain*.

To ACHIEVE تکمیل پرداختن purdaukhtun, تکمیل itinaum, انجام دادن tumkeel faukhtun, کمال دادن

kirdun. v. *to perform, accomplish*. — *An achievement* (heroick action) کار همای kaura humaumé, غزا ghuza, عجبیت ajeebut. v. *exploit*.

ACID ترش tursh, زست zuft, حامز haumiz, مضر naukis, تیز taze, دژکبر duzhgeer, مضر muzr, ماضر mauzir, مضبر muzeer, مقر mukur, قاطع hureef, حاض humiz, کامه kaumeh, قاطع kauta. v. *sour, bitter*. — *To make acid, acidulate* ترش کردن tursh kirdun, ناقص ساختن naukis faukhtun, مضر نمودن muzr numoodun. — *Acidity, acidness* ترشی turshé, زستی zufté. v. *sourness*.

ACME, v. *height, crisis*. — *The acmé of a disease* بمران buhraun, یوم بمران é-ooma buhraun.

To ACKNOWLEDGE اقرار کردن ikraur kirdun, اعتراف نمودن é-atiauf numoodun, مقر mukurr shoodun. *To acknowledge a fault* اقرار گناه mu-atuuf kirdun, گناه ikraura gunah numoodun. — *Acknowledged* مقر mukurrui, معترف mu-atuuf.

Acknowledgment (confession) اقرار ikraur. — (*gratitude*) شکران shukeraun, شکرانه shukeraunch, حق گذاری huk guzauré, وفاداری wufadaré. — (*concession*) احسان ihfaun, اجازت ijauzut.

ACONITE (wolfsbane) خائق الذیب khau-nuku'z'zeeb.

An ACORN مازودراز mazudirauz, بلوط buloot.

To ACQUAINT اطلاع دادن ittilaa dadun, اخبار ساختن ikhbar faukhtun. v. *to inform, instruct, advise*.

Acquaintance (knowledge) معرفت maarifut, علم ylm, آگاهی agauhé, شناخت shunaukht. — (*familiarity*) مصاحبت mutahibut, صحبت folahut, همدمی humdumé, دوستی doofté.

An acquaintance اطلاع ittila, همدم humdum, همنشین muvunis, مونس muvunis, آشنا afhina. v. *comrade, friend*.

Acquainted (familiar) یارانه é-araunch, مولف mouluf, همدم mauloof, همدم humdum, خبر muttula, مطلع (informed) khubr dar. *To be acquainted* شدن é-araunch shoodun. v. *to be known, informed, intimate*.

To ACQUIESCE راضی شدن rauzé shoodun, قابل بودن ka-él numoodun. v. *to submit, consent*.

Acquiescence رضا ruza, قابل ka-él, اطاعت ita-aat, انقیاد inké-aud. v. *obedience, consent*.

To ACQUIRE ورزیدن wurzédun, افتنا andookhtun, حاصل کردن haufil kirdun, بهیمن رساندن behum rut-faundun, بنصرف آوردن betufurruf awurdun, علم گواشدن guwalédun. *To acquire knowledge*

مال ylm khoredun. *To acquire riches* مال اندوختن maul andookhtun. *To acquire strength* kuwwut é-aftun. v. *to gain, attain.* — *Acquired* وریزده wurzédeh, اندوخته andookhteh, حاصل muhufful. — *To be acquired* حصول شدن hufool shoodun. — *Acquirable* قابل الحاصل kau-bilu'l'haufil, لایق الحصول la-éku'l'hufool.

An acquirer ورزنده wurzindeh, کسب کننده kusb koonindeh, شویوه سازنده sheveh fauzindeh, حاصل کننده haufil koonindeh.

Acquisition, acquirement کسب kusb, اکتساب iktifaub, شویوه hufool, حصول food, شویوه sheveh, اکتساب iktibas, اکتساب tuhfeel, تحصیل alfukht.

Acquisitive ساز حصول hufool fauz, کسبی kusbé.

To ACQUIT (pardon) معافی کردن ma-af kirdun, گناه اfoo jureem numoodun, عفو جرم نبودن, ازاد (to set free) gunah bukhshédun. — *ازاد* azaud kirdun, رها ساختن ruhá faukhtun, قرض ادا ebra kirdun. (to discharge a debt) ebra kurz ada numoodun, ابرا تاغذی کردن kaghuzé kirdun. (to do one's duty) حق ادا کردن huk ada kirdun, اتهام خدمت نبودن itmauma khidmut numoodun. *To acquit one's self of an obligation* خود را از حق منت خلاص ساختن khoodra uz hukka mimut khullaus faukhtun. *To acquit one's self handsomely* ادبانه حرکت کردن adubaunch hurukut kirdun.

Acquitment, acquittal عفو afoo, مغفرت mughfirut. — *An acquittance (receipt)* ابرا نامه ebra naumeh, قبض kubz, تاغذی kaghuzé, تهمس tummuslook.

*An ACRE کربی juréeb, جریب juréeb, کربی kuré, کربی kuréeb, قفیز kuféeb (pl. اقفزت akfuzut).

ACRID تلخ tulkh, نیز hiteef, حریف hiteef, مز muzz, شور kuzlh, علقم alkum. v. *acid, corrosive, sharp, bitter.*

Acrimony, acritude مریت mirrut, تندیدی toondé, دل ازاری durusht, عنف unef, ازادé. v. *sharpness, severity, bitterness.*

ACROSS عبور aboor, از سر بسز uz fur besur, سر سورا fur fur, از این تا آن جانب uz ein ta aun jaunib, تعرض ta-ariz. v. *oblique.* — *Across a river* از این تا aboora duré-a. *Laid across* از این تا ان طرف نهاده uz ein ta aun turruf nihaudeh.

To ACT کردن kirdun, ساختن faukhtun, اجرا numoodun, صنع کردن funa kirdun, اجرا iijra faukhtun, عمل نبودن aml numoodun, جعل کردن jaal kirdun, فعل نبودن faal numoodun, ادا ساختن ada faukhtun. — *To act a play* تمشا کردن nukkul guftun, تمشا کردن tum-maufha kirdun. — *Acted* کرده kirdeh, ساخته faukhteh. — *Acted as a play* نقل گفته nukkul gufteh.

Acting کننده koonindeh, کنان koonau, کنا koon, سازنده fauzindeh, ساز koon, کنا koon, عامل aumil, فعال fa-al. v. *to do, act, perform, behave.*

An act or action کار kaur, فعل faal, فعال fa-al, امر faalut, قضیت kuzé-ut, عمل aml, امر amr, حرکت hurukut, حالت haulut, کرد kird, اجرا iijra, صنع funa, وضع wuza, کردار kirdaur, طور toor. v. *agency, operation, performance, deed, exploit, motion, gesticulation.* — *An action or lawsuit* داعی dawaa, نزاع nizaa. — *Actionable* لایق داعی la-ék dawaa. — *Actions* افعال afaal, اعمال é-amaul, امور amoor, کارها karha, اوضاع awzaa, حالات haulaut, حرکات hurukaut. *A good action* کردار amra neek, عمل سزا ainla fuza, کار پسندیده kaura kirdaur murghoob, وضع معقول wuzaa makool, خوش khooosh hurukut, در durr. *An unworthy action* فعل نا هوار kaura na fuza, کار نا سزا kaura na humwaur, امری نا مرغوب amré na murghoob, بدکار budkaur. — *A heroic action* غزا ghuza. v. *achievement.* — *Actionable, v. punishable.*

ACTIVE (industrious) دست درکار doft dur kaur, تیز کار taze doft, کارران kaur-raun, حمراوات humaraut, حمراوات humauraut, کارگذار kaurfauz, ساز funa, صاحب دست برد fahib doft burd. (agile, nimble) چست chuft, چسپان chuf-paun, چالاک chalauk, شوخ shookh, وشیل wu-sheek, وساع wufaa. v. *clever, quick, ready, brisk, lively.*

— *An active verb* فعل faal, متعدی muta-addé. *A participle active* اسم فعل ifina faal. — *Actively* تیز تازé, حمراوات humurutan, تازé, شوق ba shook, با چستی ba chufté, chalakaunch.

Activity or activeness تیز دستی taze dofté, هنر hurr, کارسازي kaurfauzé, چستی chufté, چالاکي chalauké, شوق shook. v. *agility, industry.*

An ACTOR (agent) سازنده koonindeh, فاعل faal, عامل aumil, کار kaur, تماشگر tummausha gur, (a stage-player) تماشگر tummausha goo, نقل کننده nukkul koonindeh. — *Actors (stage-players)* تماشگر کویمان tum-maufha goo-i-aun, نقل nukkaul.

An actress تماشگر زنی zunné tummausha goo.

ACTUAL یقینی eekeené, عینی a-éné, فعلی faalé, مستقل mustukil, معنوی manoo-é, حقیقی hukceké, ذاتی zauté. v. *real.* — *Actuality* یقین eekeen, معنی ma-ané-ut, معنی maané, بالفعل huk. v. *reality, certainty.* — *Actually* یقیناً eekeenan, فی الواقع fi'l'wauka, بالبعنی bi'l'maané, بعنی bi-añihi, معنا maanan, الحقا hukka, مستقلاً mustukilla, الحق alhukk.

An aEluary. v. notary, register.

To ACTUATE تحريك کردن tuhreek kirdun, اذرار کردن efaureh faukhtun, edraur kirdun, روان نبودن ruvaun numoodun, برداشتن burdaushtun, جنبش ساختن jumbith faukhtun, خلع اطاره کردن étaureh kirdun, خلج khulj faukhtun, حرکت دادن hurukut dadun, جنبیدن joolaun numoodun, جنبیدن jumbédun, کنانیدن koonanédun. *v. to move.*

To be actuated حرکت شدن hurukut shoodun, لغزیدن dur jumbith shoodun, در جنبش شدن lughzédun, اذره کرده شدن édaureh kirdelh shoodun. *v. to be put in motion.*

Actuose v. powerful.

To acuate v. to sharpen.

Aculeate v. sharp, pointed, prickly.

ACUMEN تیزی teezé. *v. sharpness.* عقل akul. *v. intellect, acuteness.—Acuminated v. pointed, sharp.*

ACUTE تیز teez, بران buraun, سنین funeen, قاطع kata. *v. sharp, pungent, cutting—(ingenious)* تیز zu akul, ستوه fitooh, زکی zuki, تیز teez fuhm, زیرک zeeruk, طبع teez tuba.

Acuteness عقل akul, ادراک edrak, طبع tuba, هوش hoosh, زیرکی zeerugé. *v. ingenuity, genius, sharpness.*

An ADAGE مثل muful. *v. proverb, maxim.*

ADAMANT سامور or الماس almas, ماس famoor, آهن کش ahun kush. *v. magnet; also diamond.*

Adamantean or adamantine زوالماس zu'l'mas, سامور famoor goon.

To ADAPT نسبت دادن nisbut dadun, توفیق کردن toofceek kirdun, پیوستن pivustun, منسوب ساختن munsoob faukhtun. *v. to fit, suit.*

Adapted شده نسبت nisbut kirdeh shoodelh.

Adapting, adaption, or adaptation, نظم nuzim, ترتیب turteeb, نسبت nusbut. *v. fitting.*

To ADD زیاده کردن zé-adeh kirdun, الحاق alhak faukhtun, اقرایش نبودن efza-ésh numoodun, افزودن efzodun, جمله ساختن jumleh faukhtun, باهم پیوستن bahum pivustun, بهم آوردن muturaudif kirdun, ضمیمه کردن zumémut kirdun. —*To add accounts* حساب الجمل نبودن hisfaubu'l'juml numoodun.

Added افزوده efzodelh, مضموم muzauf, مضموم muzmoom, ملحق muhluk.

To be added افزوده شدن efzodelh shoodun, مضموم شدن efza-ésh numoodun, مضموم muzmoom shoodun.

Adding افزایش کنان efza-ésh koonan.

To ADDECIMATE (take tythes) عشر گرفتن ashur gooriftun.

To addeem v. to esteem, account.

An ADDER افي افا hunfush, زعبيل zabul, حاربت arbud, قصاص kuskaus, تيرمار teermaur, مار افي mauri afa, واره varukh, وزل vuzul, انده andeh. *Adders* مغاعة and فحج afa-é. *v.*

Addible قابل الجمله kaubil'l'jumleh, لائق la-ék hisfaubu'l'juml.

Addice v. adz.

To ADDICT *v. to devote, dedicate—To be addicted* مشغول شدن mushghool shoodun. *To be addicted to evil* بد کردار بودن bud kirdaur boodun, فساد فساد numoodun, نواز شدن nu-zauz shoodun—*To be addicted to wine* پرست باده badei purust shoodun, مست مدام شدن must mudaum shoodun. *Addicted* منسوب mun-soob, مقید muké-ud, مخصوص mukhfoos, مشغول mushghool, متعلق mutalluk, لکی luké, دل بسته dilbusteh. *v. dedicated, attentive, devoted, attached.—Addiction or addictedness v. attachment.*

ADDITION, additament افزا afza, زیاده zé-audeh, الحاق alhak, القا alka, حرمت hurmut, ضمیمه zumémut. *Addition (in arithmetic)* جمله jumleh, حساب jumla hisfaubé, حساب hisfaubu'l'juml. *Additions* ضمیمه zuma-ém, ملحقات mulhukaut, مضافات muzafaut. *Addition (title)* القاب alkaub.

Additional زاید za-éd, افزا koonindeh, جمله وار jumleh war.

Addle, v. brainsick, vain, empty, foolish.

To ADDRESS (speak to) سلام دادن falaum dadun, گفتن guftun, خطاب کردن khutaub kirdun, گفتار نوشتن guftaur numoodun. (*to write to or petition*) عرضه کردن arzeli kirdun.

To pay addressee v. to court.

To address one's self to do any thing v. to prepare, get ready.

Address (salutation) سلام falaum—(*speech*) گفتار guftaur, قول kool. *Address of a letter* کتابت نامه kitabuta naméh. *Address (skill)* عقل akul, قابلیت kaubillé-ut. (*courtship*) اظهار محبت azhaura mohabbut. (*air*) وجد wujeh. *v. carriage, manner.* *An address (petition)* عرضه arzeli.

An addresser کننده عرضه arzeli koonindeh.

To addulce v. to sweeten.

Ademption v. privation, revocation.

An ADEPT ماهر دار mauhir dar, مرد مر murd pur marifut.

ADEQUATE برابر birabur, مانند maunund,

مساوی eekfan, مطابق mutabak, مثل mafal. v. equal, proportionate, like.

Adequately برآوردانه burazburaneh, بالنسبه basla-wih. v. equally.

Adequateness v. equality, proportion.

To ADHERE مواصلت شدن muwaslat shoodun, پیوسته شدن mulsuk shoodun, پیوسته شدن pivusteh shoodun, چسبیدن jusbédun, چسبیدن jusbédun, واجسبیدن vajusbédun, جووسبیدن joosédun, To adhere to the skirt of a garment دامن کبر شدن daumin geer shoodun. To cause to adhere ابلان کردن aflauk kirdun, ابلان نمودن ablaud numoodun, پیوستن pivustun. v. to stick, join, unite.

Adherence, adherency, adhesion لصوق or لوصول lufook, مواصلت muwaslat, ملصق mulsuk, دامن کبری daumin geeré, پیوست or پیوستگی pivustugé, نشب nushub, v. conjunction, connexion, attachment.

Adherent ملصق multesuk, پیوند pivund, پیوسته pivusteh, مقرون mukroon, ملترق multezuk, لاق لازق lazuk, لاسق lasuk, مخلد mukhlud. v. joined, attached, connected.

An adherent صاحب fahib, رفیق rufcek, همیشه humpusht, دستگیر dostgeer. v. friend, companion, assistant, follower.

Adhesive پیوسته pivusteh, زو لوصول zu lufook, v. tenacious, sticking.

To adhibit v. to apply, make use of.

Adhibition, v. application, use.

ADJACENCY اتصال attifal, ملاصقت mulfikut. v. neighbourhood.

Adjacent پیوسته pivusteh, متلازق mutelazuk, متصل muttesul, محاس mumafs. v. contiguous, neighbouring, bordering.

To adjekt v. to add—Adjektion v. addition.

Adjecititious, v. added.

An adjective noun نعت nat, وصفی wusif.

Adjectively نعتا natan, نعتانه nataunch.

ADIEU الوداع wufelaum, والسلام e-aho یا هو alwudaa, الدعاء falaufh'aleika سلام علیک addua, خدا پناه punahi khoda, با خدا باشی ba khoda bashé. v. سلام.

To bid adieu الوداع یا هو کردن e-aho kirdun, الوداع گفتن alwudaa guftun. v. farewell.

To ADJOIN پیوسته کردن pivustun, پیوسته شدن pivusteh kirdun. v. to join.—متصل شدن muttesul shoodun, پیوسته شدن pivusteh shoodun. v. to be contiguous.

To ADJOURN تا فردا واپس انداختن ta furda vapus aundakhtun, تاخیر نمودن tauxheer

numoodun, امهال کردن imhauk kirdun. To adjourn an assembly مجلس موقوف داشتن mujlis moukoof dastun.

An adjournment تا فردا واپس انداز vapus andauz, امهال imhauk, تاخیر tauxheer.

An ADIT (passage under ground) راهکار زیر ruhguzauf zeer zumeen, سمج sumj.

To ADJUDGE or adjudicate حکم کردن hookum kirdun. v. to decree.

To adjugate v. to yoke.

Adjument v. help, aid.

An ADJUNCT or adjunction پیوند pivund, جمع jummaa, مودم moodim, اضافت azanfuf, ضمیت zumémuf, الحاق ilhauk. v. addition, junction.

Adjunct v. consequent, additional, adjoining.

Adjunctive پیوند کننده pivund koonindeh, پیوسته pivusteh, مودمی moodimé.

ADJURATION (tendering an oath) قسم kuffum duhindeh, مستعین musteemun. An adjuration سوگند fougund. v. oath.

To adjure قسم دادن kuffum dadun, سوگند fougund dadun, مستعین کردن musteemun kirdun. (I adjure you) by God the most big lillahi taala.

To ADJUST ترتیب نظم nuzim kirdun, بندوبست نمودن bundubust faukhtun. v. to arrange, methodize, regulate, accommodate, adapt.

Adjusted شده نظم nuzim kirdun shoodun, منظم munzoom, مرتب amruttab.

Adjustment نظم nuzim, ترتیب turtceeb, نسبت nisbat. v. Regulation.

An adjuster نظم کننده nuzim koonindeh.

An ADJUTANT رفیق nukceeb.

To adjute, adjuvate. v. to aid, assist, help.

An adjutor v. helper, assistant.

Adjutory, adjutant. v. helping, aiding.

Admeasurement, admeasurement. v. measurement.

Adminicle v. support. Adminicular v. helping.

To ADMINISTER or administer (govern) حکم کردن hookum kirdun, فرمان فرمودن furmaun farmoodun, استأمر کردن astufur kirdun, تدبیر نمودن tudbeer numoodun, ضبط کردن zubr kirdun. v. to rule, command.—To administer justice عدالت کردن adaufur kirdun, داد انجاure bukk faukhtun, داد دادن daud dadun, شرف نمودن shurf numoodun, دادرسی کردن davarf kirdun. To administer an oath سوگند دادن fougund dadun.

roozé, نا موافق na muwafik, سازگار na sauz-
kaur, ازوم azoom, مخاصم mukhaufim, مغایر
mugha-ér, اخشیج akhshéej, اخشینج akhshinj. v.
contrary, opposite, repugnant, calamitous, unfortunate.
Adverse accidents نوابب nuva-éb, نوازل nuvauzil.
Adverse fortune سوا faat sawaa, روز se-ah rooz. v. misfortune.

Adversely مخالفانه mukhaulifauneh, ازوما a-
zooman, نا سازکارانه na sauzkaurauneh.

Adversity مخالفت mukhaulefut, بلا bula, سختی
bud bukht, بد طالع bud taula, سختی
fukhté, نکتبى nukbut, دبلت dubeelut, دبلت
dublut, فلاحات fulaukut, مصیبت museebut,
مشتت mushukkut, زمان zumaun, زمانت zu-
maunut, شدت shuddut, شدی shuddé, حالت
haulut shudeedut, ضمان zumaun, شدیدت
zumaunut, اتو atou. v. misfortune, cala-
mity, distress, affliction, misery.

To ADVERT فکر نمودن fikr numoodun,
اندیشه دادن andeeshé dadun, آگاه شدن
neekou daushtun, داشتن neekou daushtun,
احساس کردن ahfaus kirdun. v. to consider, ob-
serve, attend to.

Advertence آگاهی agauhé. v. attention.

To ADVERTISE اخبار دادن akhbaur dadun,
اعلام نمودن khubbr dar kirdun, خبر دار کردن
c-alaum numoodun. v. to inform, advise, instruct.

Advertisement خبر khubbr (pl. اخبار akhbaur
and اخبار akhabeer) اعلام alaum, اثر afr (pl. آثار
afaur) زکرت zukrut. v. information, advice.

An advertiser کننده خبر khubbr koonindeh,
تعلیم دهنده taaleem duhindch.

Advertising خبر کنا khubbr koona.

ADVICE (counsel) پند pund, رای ra-é, وعظ
waz, فکر fikr, تدبیر tudbeer, مشورت mushoorut.
Good advice تدبیر زود tudbeer zood taufeer, رای
ra-é faufid. Bad advice فاسد رای ra-é faufid,
فکر نا صواب fikr na savaub. Agreeable advice پند
pund dilpuffund, نصیحت دلپذیر nuseehut
dilpizzeer. To give advice پند گفتن pund guf-
tun, رای دادن ra-é dadun. To ask advice مشورت
mushwurut tulub kirdun. v. admoni-
tion, instruction. — (news) خبر khubbr, پیام
pei-aum, پیغام peighaum, اثر afr, آثار afaur, آنها
anza. v. intelligence, information. — Good advices
مژده muzshdeh, بشارت bushaurut, خبر khubbr.
Bad advices فنا خبر funa khubbr, رکیک khubbr
rukeek. To send advice خبر فرستادن khubbr furistadun. v. to ad-
vise. To bring good advices مژده آوردن muzsh-
deh awurdun.

Adviseable لایق la-ék, واجب vajib, عقلي aklé,
هوشمند hooohmund. (pl. عقلا akla) عاقل aakil
v. proper, prudent. — Adviseableness, v. fitness, pro-
priety.

To advise مشورت دادن mushwurut dadun,
پند نمودن nuseehut kirdun, نصیحت کردن
pund numoodun. v. to counsel. — (to send intelligence)
خبر ارسال pei-aum furistaden, فرستادن
peighaum ruvaun saukhtun, پیغام روان ساختن
khubbr arfaul kirdun, کبر دار کردن khubbr
dar kirdun.

Advised نصیحت کرده nuseehut kirdeh
shoodch, پندار pundar, خبر دار khubbr dar. To
be advised (counselled) پندار شدن pundar shoodun.
(to be informed) خبر دار شدن khubbr dar shoodun.
Advised (prudent) صاحب تدبیر sahib tudbeer,
دل آگاه dil agauh.

Advisedness عقل akl, تدبیر tudbeer, دل آگاهی
dil agauhé. v. prudence, deliberation.

An adviser پند دهنده pund duhindch, مشورت
nuseehut kirdun, نصیحت کننده mushwurut gur,
koonindeh.

ADULATION خوش امدی khoosh aumudé,
ریشخند reesh-khund, شیرینکاری sheereengauré,
دغا lamauné, لامانی lamauné, روباه roobah bauzé,
تنبص tubusbus, جابلوس jaubloos, دغا dughah,
تملق tumullik. v. flattery.

An adulator ریشخندگر reeshkhundigur, تشبیه کار
sipeedkaur, خوش امدی کننده khoosh aumudé
koonindeh. v. flatterer.

Adulatory شیرینکاری zu sheereengauré, اهل
ahli jabloos, صاحب لامانی sahib la-
mauné, تملق گوینده tumullik gooi-énde-
h, ریشخند سازنده reeshkhund sauzindeh. v. flatter-
ing, cajoling.

ADULT بسن اختیار زده besunna akh-
té-aur dur aumudeh, بالغ bauligh, رسیده
bebuloogh rusédeh, بالغ شده bauligh shoodch.
An adult youth جوان بالغ juvaun bauligh.

Adulthood بالغی baulighé, عهده شباب ahda
shubaub, عهده جوانی ahba juvauné.

To ADULTER or commit adultery زنا کردن
zina kirdun, فسق fufik saukhtun.

Adulterant زنا کردار zina kirdagur, فسق
fufik sauzindeh.

To adulterate (falsify) تزویر کردن tuzweer kir-
dun, ساختن saukhtun, تزویر نمودن tuzé-eef
numoodun, غش کردن ghush kirdun. To adul-
terate money قلب زنا kalb zina saukhtun,
سفته نمودن futook kirdun, سفته نمودن futch
numoodun. v. to counterfeit, corrupt.

Adulterate or adulterated ساخته faukhteh, الوث alood, قلب kalb, فساد fufeed, فنا funa, مزور muzawwur, ناراست naraust, موه mumawwuh, مغلوٹ ghulees, مغلوٹ mughloos. *Adulterated money* درهم قلب kalb, زر قلب zur kalb, سنه dirhem kalb, نقرت زبون nukrut zé-oof, سته futeh, ستوک futook.

Adulteration فساد fufaud (pl. فسادات fufaudut) aloodgé, لوث lawus, تلوث tulawwus, الايش ala-ésh, فنا funa. v. *corruption, contamination, falsification.*

An adulterer زناکار zinakaur, زانی zina-é, زانی zauné, مرد فاسق zinooi, مرد فاسق murd faufik, فاجر faujur (pl. فجار fujaur and فجرت fujurut.)

An adultress زانیة zunné zané-ut, زوجة zoonéh budkaur, زانیة zunné zinakaur, سبکتگین subuktugeen, فرتا furta, خوج khumuwa, بغیت bughé-ut, روسپی roospé. v. *courtesan, strumpet, whore.*

Adultery زنا zina, زناکاری zinakauré, فسق fufik, بدکاری budkirdauré, بھرام رفتن be-haram ruftun. *To commit adultery* با زن کسی ba zunna kuffé digur faal haram kirdun. v. *to adulter.*

To ADUMBRATE (shade) سایه کردن sa-éh kirdun—(to sketch) رسم نمودن risim numoodun. v. *to delineate.*—*Adumbrant*, v. *shady, sketching.*

An ADVOCATE مباحث mubazushir, شافع shufé-a, شافع shaufa, متکلم mutukullim, پلوس pulos, وکیل الدعوا vakeelu'd'dawa. v. *patron.*

Advocation, v. *pleading, plea, apology.*

Advocation, v. *flying, running towards.*

Adust, v. *burnt up, dry, withered.*

AERIAL هوایی hawaié, هوادار hawadar, روزگار roozigauré, بلند bulind, عالی aalé. v. *ethereal, high.*

An aerie (nest of hawks) اشیان شاهین ashé-muna shahéon.

Aerology (science of the air) علم هوا ylna hawa.

Aeromancy (divination by the air) عیاف روزگار aiaufa roozigaur.

Aerometry (measuring the air) قیاس هوا ké-aufa hawa.

Aerology (observing the air) نگاه هوا nigauha hawa, روزگار roozigaur been.

AETHIOPIA حبش habush, حبشت habshut.

An Ethiopian حبشی habshé, حبش habsh, (fem. حبشت habshut) عیش abish, زنکی zangé.

AFAR بعید ba-éd, دور door, بری buré, بیرون buroon, بیرون beeroon, برغ burgh, بیرون buroon. v. *far off.*—*From afar* از دور uz door.

AFFABILITY, affableness خوش صحبتی sheereen zubaun, khoosh fuhbuté, شیرینی زبان sheereen zubaun, مظلومی muzloomé, لطیف lutf, مهربان muhrban gooi, مروت miruwut, ملائمت mula-émot, v. *gentleness, courteousness, civility, condescension.*

Affable مهربانکو muhrbangoo, مظلوم muzloom, متواضع mutuwaza. v. *polite.*

Affably با سخن شیرین ba fukhn sheereen, با بلطف belutf. v. *polite.*

An AFFAIR کار kaur, امر amur, حاجت haujut, عمل amul, معلمت ma-amlut, مصلحت muflu-hut, کنش koonish, اشغال ashghaul (pl. اشغال koonish, قصه kiffah, خصوص khuffloos, سرور fu-roor, خطت khut-tut, باب bab. v. *thing, business.*

To AFFECT (love) عشق نمودن ashuk numoodun, میل داشتن meel daushtun, افتنا کردن eftina kirdun. *To affect disdain* (to play the coquet or prude) شیوه باختن shiwéh bakhtun—(to move tenderly) عطف ساختن atoofut faukhtun. *To affect with grief* رنجیده کردن runjédeh kirdun, زحمت دادن zuh-mut dadun, ازردن azurdun, ازده numoodun. v. *to afflict, torment, vex.*—*To affect with joy* فرح آوردن furuh awurdun, شاد shaud kirdun, شادی دادن shaudé dadun, تبهیح ساختن tubheej faukhtun. v. *to make happy, joyful, gladden.*—(to produce an affect) کار kaur kirdun, بجا آوردن beja awurdun, عمل ساختن amul faukhtun. v. *effect.*—(to aim at) جد و جهد نمودن kasf kirdun, جهد نمودن judd ou juhud numoodun. v. *to endeavour, aspire at, desire.*—(to feign) تقلید کردن tuklé-ud kirdun, تسویل soorut numoodun, اقتدا tufweel kirdun. —(to imitate unnaturally) اکتدا ekteda bé famauné kirdun, تقلید نا پسند نمودن tuklé-ud na puffund numoodun, استغنا شدن istighna shoodun.

Affectation, affectedness تقلید نا پسند tuklé-ud na puffund, سامانی ektida bé famauné.

Affected (tenderly moved) عطف کرده شده atoofut kirdeh shoodé, عشیق asheek—(vexed) glad) دلد دار durd dar—(conceited) استغنا istighna, furuh awur—(performing) تقلید نا پسند tuklé-ud na puffund numa. v. *also influenced.*

Affectedly استغناانه istighnaunch.

Affecting (moving) دلتنک diltunk, دلزار dila-zaur, غمناک ghumnauk. v. *melancholy, afflicting.*—(performing) کارکنان kaur koonau. v. *affecting.*

Affection (love) عشق ashuk doosté, محبت mohabbut, مهر muhr, غرضانه mohabbut bé ghurzauneh. *Paternal affection* autoofut paderé-ut. *Mutual affection* محبت mohabbut moshaurikut. v. *friendship, inclination, tendernefs, zeal — (passion)* درد durd, رنج runj, ابتلا ibtila, وجع wuja. v. *suffering, grief, feeling — (quality)* حال haul, شان shaun, صفت suffut. v. *property, condition.*

Affectionate عشیق asheek, ذو دوستی zu doosté, اهل عشق ahli ashuk. v. *loving, compassionate.*

Affectionately با عشق ba ashuk, مودتانه muwuddutauneh, مودت اختسام muwuddut akhtesfaum.

Affectionateness عشق ashuk. v. *love, fondness.*

Affectioned, v. *affected, inclined.*

Affective, v. *affecting, touching.*

AFFIANCE نکاح ma-ahudei nikauh, عقد عروسی aukuda aroofé, املاک imlauk. v. *marriage contract — (confidence)* اعتبار é-atimaud, اعتقاد e-atikaud, اتکال ittikaul. v. *trust, faith.*

To affiance کردن عقد نکاح akuda nikauh kirdun. v. *to betrothe* ساختن املاک imlauk faukhtun. — *(to give confidence)* اعتبار دادن e-atimaud dadun.

AFFIDATION, *affidature*, عهد و پیمان ahd ou peimaun jaunibé.

An AFFIDAVIT سوگند sowgund, قسم kufsum. v. *oath.*

AFFIED ساختن املاک imlauk faukhteh. v. *betrothed, contracted.*

AFFINITY دامادی damaudé, مصاهرت mufauhurut. v. *relationship*. -- سند funud, عقد akud, مناسبت munaufubut. v. *relation, connexion.*

To AFFIRM کردن تحقیق tuhkeek kirdun, اقرار تعریف taareef faukhtun, اقرار گفتن ekraur guftun. v. *to certify, assert, declare.*

Affirmable قابل اقرار kaubila ekraur, لایق لا-یکا taareef.

• *Affirmance*, v. *confirmation.*

An affirmant (affirmer) اقرار کننده ekraur koonindeh.

Affirmation اقرار ekraur, تعریف taareef.

Affirmative اقرار ذو zu ekraur, تعریف taareefé.

Affirmatively اقرارانه ekraurauneh.

To AFFIX ملزوم کردن mulzoom kirdun, ملصق نمودن mulau/im faukhtun, ملصق نمودن mulfuk numoodun, قائم کردن ka-ém kirdun, متصل نمودن mustuhikum numoodun, متصل کردن mutteful kirdun.

An affix (particle) متصله muttefuleh

Affixed ملصق شده mulfuk, ملزوم کرده zoom kirdeh shoodeh.

Affixing ملزوم کنان mulazim koonau.

To AFFLICT غم دادن ghum dadun, دلتنگ کردن ghumnauk kirdun, دلتنک زدن diltunk zudun, ساختن الم alum faukhtun, زحمت shudut kirdun, شدت دادن zulumut dadun, محزون ساختن jufa numoodun, زنجیده و رمیده کردن muhzoon faukhtun, زنجیده و رمیده کردن runjédeh wa rumédeh kirdun, v. *to torment, vex.*

Afflicted غمناک ghumnauk, دلگیر dilgeer, رمیده ghumzuddeh, زنجیده runjédeh, ازار کشیده rumédeh, ستم کش futun kush, ازار کشته azaur kushédeh, مظلوم muzloom, دردمند durd-mund, پر ملال pur maul, ملول mulol, سودا زده fooda zuddeh, مصیبت زده museebut zuddeh, محنت زده muhnutzuddeh, مضطرب muzturub, بلا دیده durdnauk, مکدر mukuddur, بلا دیده bula dédeh, الم زده alum zuddeh. *Afflicted lovers* عشاق رنجور ufhauké runjoor.

To be afflicted غم خوردن ghum khoredun, غمناک کردیدن ghumnauk kirdédun.

An afflieter غم دهنده ghum duhindeh, سودا زنده fooda zunindeh. v. *distressed, grieved.*

Affliction, afflictedness درد durd, محنت muhnut, مصیبت museebut, تاسه tassé, غم ghum, کسالت kufawut, بلا bula, غصه ghuffeh, الم alum, شدت shuddut, رنج runj, انغال anfaul, پیچیدگی ghumkhoré, غمخوری ghumkhoré, مشقت mushukkut, پریشانی peicheech, دردمند durdumundé, شوق pureeshauné, آشوب ashoob, آشوب asheeb, دلگیری shakusteh khautir, شکسته خاطر fauk, کربت kurbut. v. *forrow, grief, pain.*

Afflictive, v. *painful, tormenting.*

AFFLUENCE, *affluency, affluentness* غنیت ghuneemut, مال مال mau, مال mau, خورج khurfuj, ثروت tuvvanguré. v. *riches, abundance, wealth, plenty — (concourse)* اجتماع ijtima.

Affluent غنی ghuné, وفور wafur, موفور moufoor, فراوان furwan, فایض fa-éz, کثیر kufeer. v. *rich, abundant, plentiful, copious — (flowing)* جاری jauré, روان ruvaun.

To AFFORD دادن dadun, نیل کردن neel kirdun, بخشیدن nool numoodun, یاری دادن bukshédun, عطا کردن ata kirdun, é-aré dadun. v. *to give, confer, grant, produce, yield — to afford (to sell)* فروختن furrokhtun — *(to spend)* بذل مقدور کردن buzl muqdoor kirdun.

To agglutinate, v. to glue, unite.

To AGGRANDIZE اشراف کردن ashrauf kirdun, تكبير نبودن tukbeer numoodun. v. to promote, exalt, advance.

Aggrandizement عظمت azmut, ارتقا artika, turukké, تہشیت tumshé-ut. v. promotion, magnificence.

An aggrandizer کننده عظمت azmut koonindeh.

To AGGRAVATE ثقیل بودن fukeel numoodun, باهظ ساختن zé-adeh kirdun, باهظ ساختن bahuz faukhtun, بدتر کردن budtur kirdun, v. to make heavy, to make worse.

Aggravation ثقلت fuklut, بهظ buhuz.

AGGREGATE مجموع mujmuwa, الساق alfauk, ضمیم zumeem. v. collected, accumulated.

To aggregate ضم کردن zum kirdun, الساق alfauk numoodun. v. to add, collect or heap together.

Aggregation, aggregate جماعت jumlut, جمع jumaa, مجموعت mujmuwat, ضم zum, انضمام anzimaum, ضمیمت zumeemut.

To AGGRESS (assault) هجوم کردن hujoom kirdun, حمله ساختن humleh faukhtun.

Aggression حمله humlut, هجوم hujoom.

An aggressor هجوم کننده hujoom koonindeh, حمله humlut gur.

To aggrieve, v. to injure, wrong, vex.

AGHAUST مهتول muhtool, شہم shuhum. v. trifled.

AGILITY چالاکی shuhamut, چالاک chalak. v. quickness, activity, nimbleness.

Agile, هذلبت huzlubut. v. nimble, active.

To AGITATE اضطراب کردن azturaub kirdun, جنبانیدن hurukut dadun, جنبانیدن junbanédun, متحرک نبودن mutuhurruk numoodun. v. to move, actuate, shake, distract — (to debate upon) مشورت کردن mushwurut kirdun, اندیشه ساختن andeeshah faukhtun. v. to deliberate, discuss.

Agitated (disturbed) شده اضطراب azturaub kirdeh shooch — agitated (as the sea, &c.) موج rooh, موج mooj.

Agitation جولان jaulaun, خلجان khuljaun, جنبش jumbish, حرکت hurukut. v. motion, action. — (perturbation) آشفتگی ashuftugé, اضطراب azturaub, تصدیر kudoorut, آسیب afeeb, تشویش tuzujjur, حیرت heirut. — (deliberation) مشاورت mushawurut, تدبیر tudbeer fikr, رای ra-é, پند pund. v. debate, deliberation.

Agitated مضطرب muzturib, جانبان jaunbaun,

متحرک be kuraun, منفعل munfe-al, متحرک muhurruk. To be agitated مضطرب شدن muzturib shoodun, جنبیدن jumbédun.

An agitator جولان کننده jaulaun koonindeh. v. also manager.

An AGLET (thin plate) تنکه tunkeh, صفتیخت fufeehut برگ burk. v. leaf.

AGMINAL (belonging to a troop) فوجی foojé, کروهی kuroohé, انبوهی amboohé.

An AGNAIL داحس dahus. v. whitlow.

AGNATION (relationship by the father) بدن bedun, اسرت پدری abawut, پدری paderé, اسرت asrut.

AGNUS CASTUS (tree) پنجنکشت punjungusht, زو خسته اوراق zu khumsut awurauk.

AGO (past) گذشته fabikan, گذشته guzushteh, ماضی mauzé: Long ago اول awwal, من قبل min kublu, قبل kublu, قبل kublan, فی اول fi awwali'd'duhr, طول زمان tool zumaun. v. past, long since, before.

To SET AGOG (excite curiosity or desire) سوداگری انگیزتن foodaguré angeekhtun, استقصا تیز کردن astikfa teez kirdun.

AGOING (in motion or action) روان ruvaun, در حرکت dur hurukut, کوان koonau.

AGONIST, agonistes (prize-fighter) پهلوان pihluvan. v. champion, hero.

To AGONIZE رنج داشتن runjédun, رنج داشتن runj daushtun, درد کردن durd kirdun, در حال dur haula nuza shoodun.

Agony رنج runj, درد durd, حال نزع haula nuza, سکرت sukraut. The agony of death نسیاتت sa-auta ajil, موت sukrauta moot, وقت جان سپردن wakta jaun sipurdun. To be in the agony of death جان کردن jaun koondun, نزع جان jauna nuza shoodun, نزع جان zumé shoodun.

AGRARIAN صحرای fuhra-é, مزرعتی muzrauté.

To AGREE راضی شدن rauezé shoodun, قایل ka-él shoodun, موافقت کردن muwafikut kirdun, تسلیم نبودن tusleem numoodun, بلی ittifaal kirdun. v. to be in concord, to suit with, compose, accord, consent, answer, yield to, be consistent, reconcile, bargain with.

Agreeable پسندیده pufundédeh, پسند pufund, مناسب munasib, قبول kureen ku= bool, مشاکل mushaukil, موافق muwafik, شایسته sha-ésteh, سازگار sauzkaur, لایق la-ék. v. suitable, pleasing, consistent.

Agreeable to friends یاران پسند é-araun pufund.

Agreeable to the heart پسند دل *dilpuffund*. *Agreeable to the great* پسندیده کبار *puffundédeh kubaur*. *Of agreeable manners* خصال پسندیده *puffundédeh khufaul*. *To be agreeable* شدن پسندیده *puffundédeh shoodun*. *To render agreeable* پسندیده کردن *puffundédeh kirdun*. *To be agreeable (suited to)* لایق بودن مناسب *munaufib shoodun*, لا-ایک *la-ék boodun*.

Agreeably پسندانه *puffundaunch*, لایقانه *la-ékaunch*, در موافقت با مناسب *ba munaufib*, با شایستگی *ba sha-éstugé*, *dur muwafikut*.

Agreed هم اهنگ *hum ahunk*, هم آواز *hum avauz*, مقرر سازگار *fauzkaur*, سازگار *kaurfauz*, متعین موافق *muwafik*, معهود *mahood*, مطابق *mutaubuk*. v. *settled, concordant*.

Agreement اهنگ *ahunk*, اتحاد *ittifauk*, موافقت *muwafikut*, موافقت *maahudut*, عهده *akud*, یکدلی *eekdilé*, وفاق *wufauk*, امتزاج *éekjuhuté*, سازگاری *fauzkauré*, متابعیت *mutabaat*, صلح *fulh*, قول *ashté*, وفاق *widd ou ulfut*, عهد *ahud*, شرط *shurt*, عهد *ahud*, قرار *ou peimaun*, امر *afur*, طباق *tubauk*. v. *concord, harmony, union, friendship, bargain, compaét* — (resemblance) *maunindé*, تمثیل *tumfeel*, تشبیه *tushbeeh*.

AGRICULTURE دهنکائی *duhkauné*, فن زراعت *funna zuraat*, فلاحیت *fulauhut*. *A treatise on agriculture* نامه فلاحیت *fulauhut nameh*. v. *husbandry, tillage*.

AGRIMONY (plant) غافت *ghaufut*, غافت *ghaufus*.

AGROUND بر کنار زده *bur kunaun zuddeh*, بر عرض گرفته *bur erz koofté*. v. *franded* — (prevented from proceeding) منع شده *muna shoodé*, ممنوع کرده شده *mumnuwa kirdeh shoodé*. v. *hindered, obstructed*.

An **AGUE** تب *hummut*, صالبا *faulib*, تب *taub*, تب *tub*. *A tertian ague* مثلثه *humma-é muslisch*. *A quartan ague* مربع *humma-é murba*. *The cold or trembling fit of an ague* تب لرزه *lurzéi tub*, تب *huma-é u'l'burd*. *Agueish* اهل تب *zu hummut*, تب *abla taub*, تب *hummuté*.

AH! اه *ah*, وا *wah*, وای *wa-é*, دروغ *dureegha*, دروغ *dureegh*, ای *ayeha*, ای *aiā*.

AHEAD (further advanced) پیش *peish*, قبل *kubul*, پیش رونده *peish ruvindeh*, قبل آمده *kubul aumudeh*.

AID یاری *é-aure*, مدد *mudud*, مددکاری

mududkauré, امداد *amdaud*, عون *a-oon*, معاونت *mu-awunut*, اعانت *ana-é-ut*, نصرت *nufrut*, یاری *é-awaré*, نصرت *nufrut*, رفق *rufuk*, احسان *dofté-aure*, دستگیری *doftgeeré*, نصرت اله *ahsaun*. *By the divine aid* نصرت اله *nufrutullah*, نصرت ربانی *a-oon ilahi*, نصرت *nufra rabbauné*. v. *assistance, subsidy*.

To aid یاری کردن *é-aure kirdun*, نصرت *é-auredun*, مدد نمودن *mudud numoodun*, نصرت *ana-é-ut awurdun*. v. *to assist, help, succour*.

Aidance, aidant, v. help, helping.

An aider نصرت کننده *nufrut koonindeh*. v. *assistant*.

Aidless, v. helpless.

To AIL غمگین شدن *ghumkeeh shoodun*, در *durd kirdun*, رنجیده بودن *runjé-deh boodun*, ستم کشیدن *futum kulhédun*, ملول *fooda zuddeh shoodun*, ملول شدن *mulool daushtun*, رنجیدن *runjédun*, ازار ساختن *muiseebut numoodun*, ازار *azaur saukhtun*.

Ailment در *durd*, رنج *runj*, وجع *wuja*, الم *mauruz*, مرض *teemaur*, زحمت *zuhmut*, اندوه *alum*, غم *ghum*, غصه *ghuffeh*, علت *altut*, تنگدلی *tunkdilé*, ملال *mulaul*. — *Ailments* امراض *amrauz*, استقام *askaum*, علل *alul*, رنجها *durdha*, دردها *adwa*, اوجاع *aujaa*, زحمت *runjha*. v. *disease, distemper, pain*. — *Ailing* زحمت *zuhmut*, زده *zuddeh*, وصب *khufteh*, خسته *khufteh*, مریض *mureez*. v. *fickly, indisposed*.

AIM (design) نیت *néut*, قصد *kafd*, مراد *morau*, عزم *azum*, عزیمت *azeemut*, مقصد *mukfud*, مقصود *mukfood*, اهنگ *ahunk*, عهده *amud*, ارزو *arzo*, خاطر *khatireh*, داعیت *da-é-ut*, جهد *judd*, مدعی *muda-é*, اجتهاد *ajtihaud* — (mark) هدف *huduf*, نشان *nishaun*, غرض *ghurz*, نشان *nishaunch*, نشان *nishaungah*, اماج *amauj*. v. *intention, purpose, direction, butt*.

To aim نیت کردن *né-ut kirdun*, قصد داشتن *kafd daushtun*, مراد نمودن *morau numoodun*, بنشان *nishaunch* کوفتن *kooftun*, بنشان *benishaungah* اداختن *aundaughtun*. v. *to endeavour, to mark or shoot at*.

Aimed معروض *marooz*, نیت کرده شده *né-ut kirdeh shoodé*, مقصود *munoo-é*, مقصود *mukfood*. v. *intended, designed, pointed at*.

Aiming معروض کنان *marooz koonau*, بنشان *benishaunch* انداز *aundaaz*.

AIR هوا *hawa*, روزگار *roozigaur*, بان *baud*, اقلیم *akleeb*, قلم *niseem*. *The ele-*

ment of air عنصر هوا anfur hawa. v. atmosphere, climate, element, heaven, sky, wind, weather.—
An air (in music) نوا nawa, ترانه turauneh, نغمه nughmut, غنا ghuna, اغنية aghné-ut, ترنم turunaum, لحن luhin, هزج huzuj, عثا yfaus, khuné-a, خوش خوان khoosh khaun. *Airs* غواني ghu-wauné, اغاني aghauné—*Aghauné* is the title of several Eastern *airs*; particularly of a very large collection of Arabian songs, called الاغاني كبير alaghauné kubeer, compiled in the tenth century by Abulfaraj Ali of Isphahan. He presented it to Seifu'd'dowla, Sultan of Syria, who ordered him in return 1000 dinars (near 500l.): but the minister of this prince, Ebn Ebad, considering the recompense as too inadequate to the labour of fifty years, which Abulfaraj had employed in the work, gave him a thousand more. This vizir carried it with him in all his expeditions; and it was much in request among the great men of the East; copies of it being generally sold at Baghdad for 4000 drams of silver.—v. modulation, song, music, notes.—*Air (mien)* روي roo-é, سيما seema, نوزر nuzur, وجه wujeh. v. manner, carriage, appearance, affectation.

To air (expose to the air) به هوا نهادن beh hawa nihaudun, تشمس نبودن tushmis numoodun—*(to dry before the fire)* پیش آتش تعریض کردن autash tarces kirdun. *To take the air* سیر کردن shair kardan, تفرج کردن tufurruj gooriftun, رکب رکوب rukub numoodun, مشی و تپاشا کردن mushé ou tumausha kirdun. *To take air (to be published)* اشکاره azhaur shoodun, افکاره کردن afkareh kirdun.

Air-built, v. vain, visionary.

An air-bole, منفس munfus.

Airiness (of a place) لطافت lutaufut, نصارت nuzaurut, نزهت nuzhut. v. pleasantness, delightfulness.—*(of a person)* شوخی shookhé, شیهه shiveh, فرح furuh, v. sprightliness, vivacity.

سیر رفتار seir, تفرج رفتار tufurruj, رفتار ruftar, تپاشا tumausha, رکب rukub. v. riding, walking.

Airy معبور luteef, صفا دار fufa daur, مامور mamoor, مفرح mufurrah, هوا دار hawa daur, هوای hawa-é, هوای howa-é. v. high, light, pleasant, fluttering, unsubstantial, vain, gay, sprightly, lively.

AKAKIA (tree) پشغم pushghum.

Akin, v. related to.

ALABASTER مرمر éshub, مرمر

سفید marmar safed.

VOL. II.

Alack, alack-a-day, v. ah! alas!

ALACRITY شوق shook, نشاط nushaut. v. cheerfulness, briskness.

Alamode, v. fashionable.

An ALARM (call to arms) حربی hurbé, خوف باک jung—(fright, surprise) bauk, خشونت kloof, اشتغاکي ashustegé.

To alarm (rouse) انگیختن angékhtun, متوریدنه tumbeeh kirdun—(to frighten, disturb) tukhawif dadun, تخوین دادن shoorédch kirdun, هراس ساختن huraus saukhtun—(to call to arms) هربی صدا کردن hurbé fuda kirdun.

Alarmed, v. trembling, terrified, astonished.

Alarming تنبیه کنان tumbeeh koonau, هراس هراس huraus sauz, هربی صدا hurbé fuda koonau. v. surprising, terrifying, awakening.

ALAS! اه ah, وا wah, دروغ dureegh, دروغا dureegha, ایها ayoha, وای wa-é.

Albeit, v. although, notwithstanding.

An ALBUGO (disease in the eye) بیاض العین be-auzu'l'ain.

An ALCAID (governor) القايد alkaid.

Alcairo (capital of Egypt) القاهرة, v. Vol. I. p. 1359.

An ALCHEMIST کیمیا اهل ahla keeméa, طالب keeméa gur. v. chymist.

Alchymy الكیمیا alkeeméa, علم کیمیا ylma keeméa, کیمیا و سیمیا keeméa ou seeméa.

Alcoran, القرآن. v. Vol. I. p. 220.

An ALCOVE کعبه kubbeh, طاق کمر kumr, طاق کمر kumr, صفا کند kumbud, صفا sofah.

An ALEMBIC انبیک ambeek, انبیک ambik.

ALENGTH بدرازی bedirauzé, مطول mu-tuwwul, طولانه toolauneh. v. at full length.

ALEPPO حلب haleb.

A L E R T حیات humaraut, جست just, صاحب kaurguzur, تیز دست teez doft, شری شری shookh, شمره shumré, شمره شمره shumré-ut. v. brisk.

Active—(vigilant) بیدار beedaur, ساهر fauhir, اهلی antibah, قائم ka-ém. v. watchful.

Alertness شوق shook, شوهامت shuhaumut, انتباه antibah, بیداری beedauré, جست justé. v. activity, vigilance.

ALEXANDER اسکندر iskander. Alexander of Macedon اسکندر رومی iskander roumi, یونانی iskander ionani. v. Vol. I. p. 1031.

Alexandria (in Egypt) اسکندریه iskanderi-eh. Alexandretta (Scanderoon) اسکندرون iskanderoon.

An ALEXIPHARMIC or alexeteric (antidote) تریاق turé-uk.

ALGEBRA الجبر jeber, algeber, الجبره aljebreh, الجبرو البقابه aljeber ou almokableh.

Algebraical اهل الجبر ahli aljeber.

An algebraist حساب الجبر کننده hisfaub aljeber koonindeh.

ALIAS ورنه wurneh, والا ala, والا wala. v. *otherwise*.

An ALIEN بیکانه beegauneh, غریب ghureeb, مرد غریب murd ghureeb. v. *foreigner, stranger*.

To alien or *alienate* (property) حواله کردن ha-wauleh kirdun, از تصرف خود برون دادن uz tufurruf khood beeroon dadun, مفارقت ساختن mufaurukut faukhtun. *To alienate the mind* از تنفر نمودن uz khatur raundun, tunuffur numoodun: v. *to estrange, transfer, separate, cut off*.

Alienable, v. *transferable*.

Alienation مفارقت mufaurukut, حواله hawau-leh, تنفر tunuffur, als. v. *transferring, aversion, disorder of mind*.

To ALIGHT پایین آمدن pa-en aumudun, هبوط کردن nuzool numoodun, پیاده شدن pé-adeh shoodun, از سوار نازل آمدن uz savvaur nazul aumudun. v. *to dismount, descend, come down*.

ALIKE معادل maa-dul, هم hum, برابر burabur, مثل mulul, نظیر nuzeer, مماثل mumauzil, v. *equal, resembling*.

ALIMENT (alimony) ماکول taam, ماکول makool, غذا ghuda, قوت koot, خوراک khorauk, خورده خoreduné, نوا nawa. *Without aliment* (destitute) بی نوا bé nawa. v. *meat, provision, nourishment*.

Alimental, alimentary, اهل طعام ahli taam, ماکولی maukoolé.

ALIVE زنده zindeh, حی hee, وشتا vufhta. *Keeping alive* (existing) زنده دار zindeh daur. *Making alive* ساز زنده zindeh fauz. v. *enlivening*. *na munadim*, نا منطفی na muntufé. v. *living, unextinguished*—(cheerful) شاد shaud, خرم khurum, مسرور musroor. v. *glad, brisk, merry*.

ALKALI حرص hurz, اشنان ashnaun.

Alkaline حرصی hurzé, حرص zu hurz, اهل اشنان ahli ashnaun.

ALL هر hur, هممه hummeh, هممه hum-meenuk, کلی kull, جمیع juméa, جمع ajma, اجمعین ajma-én, جمع jumleh, جفت juff, اجمع abta, کل احد akta, سناة suna-é-ut, اجمع abfa, هرکس hurkus. *All men* (every one)

کل رجل bi-asreha, باسره bi-afrihim, کُل کُل kull rijul, کُل کُل kull anaus, کُل کُل kull ahud, کُل کُل kull um-raut. *All women* هر عورت hur awurut, کُل کُل kull lut. *All kinds* هر جنس hur jins. *All things* هر شیء hur shei, کلی kulli. *Before all things* ادنا adna duné-a. *Knowing all things, all-knowing*, علام hummeh daun, From all these جمیع uz een jumleh. *Destitute of all* بیکنس beekus. *Compleat in all* مکمل mu-kummul. *All together* جمیعاً jumé-an. *In all, among all* در همه dur hummeh, در میان همه dur mei-aun hummeh, فی الجملة fi'l-jumleh, بالکلیه bilkulliyeh. v. *universal, entire, whole, every thing, quite, compleatly, wholly*.—*All at once* همین ساعت eek barugé, بی اهل بی ahmaul, باتصال bé anfaul, بتفصیل bitifaul, دفعة dufatan, جفاة juffatan wahidutan. v. *suddenly, altogether*.—*All along* دایمانه da-émauneh, همیشه humeishah, — *all along* (prostrate) البرو berou dur-uftaudeh. *At all times* هر زمان hur zumaun. *On all sides* هر بار hur bar, هر طرف hur turruf, هر جانب hur jaunibeh. *At all events* با همه ba hummeh. *All-conquering* همه غالب humameh ghaulib—*All-devouring* کل کُل kull akul, هر خور hur khor. *All-seeing* همه بین hummeh beeh. *All-wise* علیم aleem, دانا dauna.

To ALLAY ساکن کردن saukin kirdun, نرم nurm saukhtun. v. *to mitigate, quiet, pacify, modify, abate, lessen*; also alloy.

ALLEGATION تقریر tukreer, ایراد éraud.

To allege ایراد کردن éraud kirdun, تقریر نمودن tukreer numoodun, تعریف دادن tareef dadun. v. *to affirm, assert*.

Allegeable واجب التقریر vajubu'l-tukreer, لایق la-éka éraud.

ALLEGIANCE حقیقت hukookut, وفا wufa, اعتقاد istikaumut, وفادار wufadaur, é-atikaud. v. *loyalty, fidelity*.

ALLEGORICAL متشابه muteshaubeh, مجازی mujauzé, رنگین rungeen.

Allegorically مجازانه mujauzauneh, مجازا mu-jazan, با کنایه ba kunayeh.

An allegory تمثیل tumfeel, معنای مخفی mana-é mukhfé, مجاز mujauz, کنایه kunayeh.

To allegorize تمثیل کردن tumfeel kirdun, مجاز نمودن mujauz numoodun.

ALLELUJAH هلولیه halléluyeh.

To ALLEVIATE تخفیف کردن tukhfeef kirdun. v. to lighten, ease, relieve, soften.

Alleviation تخفیف tukhfeef, تسلیه tufleeh, اسوت afoot.

An ALLEY (walking place) سیر گاه feir gah, کشتگاه kushatgah, مسیره museereh, تنگ tunk, تنگ (a narrow passage) kushatgah — (a narrow passage) tunk rauh, خانق khaunik.

ALLIANCE (of states) ائتفاق ittifaak, عهد ahud, میثاق meesauk, معااهده maahudeh, وثیقت wuseekut, معاهدت maakudut, حبل hubl. v. confederacy, league — An alliance by marriage مصاهرت maahudeh nikauh, نکاح mufauhurut, دامادی damaudé, همخانگی humkhaunugé. — To contract an alliance by marriage دامادی damaudé kirdun. — (consanguinity) خویشاوندی kheeshavundé, خویشی kheeshé, مقارنت mukarant, تعلت ta-alluk, کراوت kuraubut, kaurunut. v. society, companionship.

ALLIGATION بند bund, قید keid.

An ALLIGATOR نهنگ nuhunk, تساع tumfauh. v. crocodile.

ALLOCATION نهاد nihaud. v. placing.

ALLOCUTION گفتار guftaur. v. speech.

ALLODIAL مستقل mustukill. v. independent.

An allonge, v. thrust (with a sword).

To alloo, v. to incite, set on (dogs, &c.)

To ALLOT از نصیب دادن uz nuseeb dadun, بخش نمودن bukhushtun. v. to distribute, dispense.

Allotment نصیب nuseeb, توزع toozé-a, بخش bukhushtun. v. distribution, lot, share, portion.

To ALLOW دستور دادن duftoor dadun, اجازت نمودن rukhsut numoodun, اجازهت kirdun, ajauz kirdun, قایل شدن ka-él shoodun. v. to admit, yield, grant, permit. — (to give) بخشیدن bukhushtun, عطا ata kirdun — (to abate) کم کردن kum gushtun, مالیت شدن kauh numoodun, کاهش mula-é-mut shoodun. v. to mitigate.

Allowable واجب rukhsut, واجب vajibu'r'rukhsut, لایق ajauz kirdun.

Allowance دستور duftoor, رخصت rukhsut, از ان azun, تجويز tukawcem, اجازت ajauz kirdun, بخشیدن bukhushtun, عطا ata, بخشیدن bukhushtun, عطا ata, کاهش kauh, تسلیه tufleeh, اسوت afoot. — (mitigation) کاهش kauh, تسلیه tufleeh, اسوت afoot.

Allowed (lawful) جواز juwauz, مجاز mujauz, مرخص murikhhkhus, طلق tulk. v. permitted.

ALLOY کاست kauft, کاهش kauhish. v. diminution, abatement — (mixture) خلط khult, آمیزش ameezish.

To ALLUDE کنایت کردن kuna-é-ut kirdun, مماثلت نمودن numaufulut numoodun, تشبیه ساختن tushbeeh saukhtun, نسبت نمودن nisbut kirdun, عبارت نمودن abaurut numoodun.

To ALLURE آزمودن azmoodun, آزمایش azma-ésh numoodun, جذب کردن juzib kirdun, اغوا furrabe numoodun, ترغیب دادن aghwa kirdun, شیرین زبانی shéreen zubauné numoodun. v. to decoy, entice, ensnare.

Allure, v. lure, snare.

Allurement, alluringness, آزمایش azma-ésh, جذب juzib, اغوا aghwa, ترغیب turgheeb. v. enticement, temptation.

An allurer کننده جذب juzib koonindeh.

Alluring جذاب jazuib, آزمایش azma-ésh numa.

Alluringly جازبانانه jazuibaunch.

ALLUSION, allusiveness, کنایت kuna-é-ut, مماثلت abaurut, تشبیه tushbeeh.

Allusive اهل عبارت zu kuna-é-ut, اهل عبارت ahli abaurut.

Allusively مماثلتانه numaufulutauneh, تشبیه tushbihan.

ALLUVION از آب کشیده uz aub kushédeh.

To ALLY متصل کردن muteful kirdun, جمع نمودن pivusteh saukhtun, پیوسته ساختن jumaa numoodun. v. to unite, confederate.

An ally داماد damaud, قریب kureeb, حافد haufud, یاران é-araun, رفیق rufé-uk, دوست dooft, همدم humdum, ناصر naufir, نصr nufir duhindeh. v. friend, companion, associate, connexion.

An ALMANAC روزنامه rooznaumeli, تقویم tukweem. Almanack تقویم tukawcem, روز نامه rooz naumehgaun.

Almightiness, almighty, v. omnipotence, &c.

The ALMIGHTY اله تعالی allah taala, خدای تعالی khoda-é taala. v. GOD.

An ALMOND بادام badaum, بازام bazuam, درخت بخرک bukhrick, لوز lauz — An almond-tree شجره لوز durukhta baudum, شجره لوز shujweh lauz — Sugared almonds دبله dubleh — Stuffed with almonds ملوز mulawwuz.

An ALMONER زکات دهنده zukaut duhin-

deh, صدقه mufudduk, کننده fudukch koonindeh, ساز دهنش duhuſh fauz.

An almonry صدقه خانه zukaut gah, صدقه fudukut khauneh, تصدق جا tufudduk jaa.

ALMOST نزدیک nuzdeek, غالبانه ghalibau-neh, فی الغالب fi'l'ghalib, تقریباً tukreebau-neh, تقریباً tukreeban, دمی دم dumbedum, قریب kureeb, عند ynd. *It is almost* است nuz-deek aft, عن قریب aan kureeb. v. *nearly, nigh.*

ALMS, alms-deed زکات zukaut, دهنش duhuſh, تصدق tufudduk, صدقه fudukch. v. *charity.*

Alms-house, v. almonry.

An alms-giver زکات دهنده zukaut duhindeh.

An alms-man زکات گیرنده zukaut geerindeh. v. *beggar, mendicant.*

ALOES شکر a-ood, صبر fubr, شک shunk, هشتدهان kuba, راد بوی raud boo-é, eelunjuj, یلنجج mundil, مندل hushtduhaun, یلنجج eelunjooj.

ALOFT بال baula, بلند bulind, عالی ali, رفیع rufé-a. v. *on high, above.*

ALONE مجرد mufurrud, مفرد tek, تک furd, منفرد munhur-rud, یکنه cegauneh, بخود wahad, وحد tunha, بتنها betunha, مستأثر mustaufir. v. *solitary, only, single.* —To leave alone ترک نمودن turk numoodun. v. *to forsake, abandon.* —To let alone ساز کردن bur turruf fauz kirdun, گذاشتن gumauſhtun, بگذاشت تودع tuwudda faukhtun, ساختن beguzaufhtun. *Let alone* (imperative) بگذر ba-guzur, دا daa, دع daa, تراک turauk, زر zura, بیل bil, بل belha, بله bilil.

ALONG (at full length) طولانه tulauneh, بالطول bi't'tool, بدرازه bedirauzé. *Along with* maa, معا ma-an, باهم ba hum. *Along the side of the river* در کنار نهر dur kunara nuhr. *To go along* رفتار کردن ruftaur kirdun, استمرار نمودن istimraur numoodun.

ALOOF دور door, باعد or بعید ba-éd.

ALoud بلند bulind, مهراج muhdauj, قراقرز kuraukuf, بانوا banuwa. v. *loud, sonorous.*

ALow فرو furo. v. *below, low.*

ALPHABET هجا huja, بی الی alifabé. *The letters of the alphabet* حروف huroof, حروف الهجا huroofu'l'huja.

Alphabetical هجا در ترتیبی dur turteebé huja. Alphabetically هجانه hujauneh.

ALREADY پیش از این وقت alaun, الان peish uz cen wakt, پیش از این محل peish uz aun muhul, ایسا ifa, الان alaun, هذه الحالة alhau-lut huza, ایدور idoor, امحال imhaul.

ALSO نیز neez, هم hum, و wa, بله belha, ان anna, كذلك innahu, ایضا eizaun, کذلک kuzalik.

An ALTAR مذبح kubleh gah, قبله kubleh gah, محراب muhraub. *The altar or communion-table* کاه kurbaun gah, جای قداس ja-é kudaus.

To ALTER تبدیل کردن tubdeel kirdun, برگردانیدن uz haul burgurdanédu, مصروف tughé-eer numoodun, تغییر نمودن muſroof faukhtun, تحویل کردن tuhweel kirdun, استبدال شدن istibdaul thoodun, متغیر mutgheer gurdanédu, v. *to change.*

Alterable واجب التبدیل vajibu'l'tubdeel, قابل تغییر kaubila la-éka muſroof, لایق مصروف tughé-eer.

Alterably تحویلانه tuhwi-launeh, تغییرا tughé-eeran.

Alterant, altering, تبدیل کننده tubdeel koonindeh, تغییر تغییر نهاننده tughé-eer numa-éndeh.

Alteration تبدیل tubdeel, تغییر tugheer, تغییرا tugheera haul, تخس tukhs, تغییرا tughé-eer, قلب kulib, غیر ghire, حرف hurf, تحویل tuhweel, صرف surf, نوع nooa. *Alteration of colour* رنگین تغییر rungeen tughé-eer, مهتق muhtuka, مهتق muhtuma. *Alteration of fortune* اقبال akbal, دول dool. *Alterations* تلویح tul-weeh, تبدلات tubdulaut, صرف furoof, تولونات tuluwunaut, اصراف asrauf. v. *change.*

Altered مبدل mubdil, منتق muntuka, مغیر mugheer, منحرر munhur, متغیر mutgheer, مضطرب muzturub, متلون mutloon. v. *changed, disturbed, distracted.*

Altering تحویل کنان tuhweel koonau, تبدیل کون tubdeel koon, غیر ساز ghire fauz.

ALTERCATION نزاع nuzaa, منازعت muna-zaat, مباحثه mubahseh, بحث buhs, لد lud, مجادلہ mujaudileh. v. *controversy, dispute, litigation.*

Altern, alternate, alternately نوبتانه noobitau-neh, نوبت با noobut, نوبتگاه noobutnigah, عقتبا akbutan. v. *by turns, reciprocal, mutual.*

Alternacy, alternation, alternatenefs نوبت noo-but, تعویب taweer, عقتب akubut. v. *vicissitude.*

To act alternately کار کردن در یکی یکی kaur kirdun, نوبت کردن noobut kirdun, بار در بار نمودن bar dur bar numoodun, عقتب ساختن ba akubut faukhtun.

An alternative, alternatenefs, alternity انتخاب انتیکهاوب, اختیار khé-aur, اختیار akhté-aur. v. *choice.*

ALTHEA (marsh mallows) الجبل anjil.

ALTHOUGH اگرچه gercheh, که egercheh keh, وچه wurcheh, هرچندکه hurchundkeh, با هبه ba hummeh keh, چند chund. v. notwithstanding, however.

ALTIMETRY (taking an altitude) ارتفاع irtifaa peimaun.

ALTISONANT بلند صدا کن bulind fuda koon.

ALTITUDE ارتفاع irtifaa, رفعت rufaut, اعتلا é-atila, بلندی bulindé, علویت aloo-é-ut. v. height, elevation.—The altitude of the pole ارتفاع irtifaa kutub. To measure an altitude, ارتفاع irtifaa peimoodun.

ALTOGETHER جمیعاً jummé-an, هر جانب hur jaunib, کلا kula, بالکل bilkulli, بالکلیه bilkulléyeh, بالتام bittamaum, بتامها bitamaumha, بتة battatan, مطلقانه mutlakauneh, بالجملة biljumleh, البت albut, البتة albutteh. v. entirely, completely, wholly, quite.

ALUM شاپ shaub.

Aluminous شاعی shaabé, زو شاپ zu shaub.

ALWAYS همیشه humeisheh, دایم da-ém, دایما da-éman, دیمه deemut, هر زمان hurzumaun, هر وقت hur wakt, علی الدوام ala'd'doo-aum, دایم da-ém, الایام ul'ei-aum, هر کره hur kureh, همیدون humee-doon, همان humaun, هر بار hur bar, هواره humwaureh, همارا or همارا humau-ra, هر دایما dur jumé-a zumaun, هر دایم hur da-éman, هر دم hur dum, ایینه hur ai-eeneh, پاینده pa-énde, پالیال paulé-aul, بر bur kuraur, دوام bur duwaum, ابد abud, ابدی abudé-u, ظهور aabud, واصل واصلان. v. perpetually, constantly.

AM (I am) ام am, شوم shoom, کنت koontu.

Amain, v. strenuously, vehemently.

AMANDATION ارسال arfaul, ارفاد arfaud.

An AMANUENSIS نسخ کننده nusukh koonindeh, کاتب kautub. v. secretary.

AMARANTH عروس کول kull hulwa, در پوره aroos dur purdeh.

Amaranthine زو کول zoo kull hulwa.

AMASSMENT (accumulation) اغالش aghaulish, فراهم furauhim, جماعی jumlugé. v. collection, heap.

To amass فراهم آوردن furauhim awurdun, جمع jummaa kirdun, اختکار ساختن akhtikaar faukhtun, اغالشستن aghaulishtun, غزیدن ghuzédun, چستن chustun, ازخار داشتن azkhaur daushtun, چیدن chédun. v. to accumulate, heap, collect.

Amassed شده جمع jummaa kirdeh shood. v. accumulated.

V L. II.

Amassing جمع کنا jummaa koon, ساز aghaulish fauz, فراهم نیا furauhim numa.

To AMAZE حیران کردن heiraun kirdun, متعجب furaufmeh faukhtun, بی هوش ساختن muté-aujib numoodun, متحیر کردن muttuhé-ur kirdun, حیره دادن heireh dadun, شوریدن shoorédun, اشفتن ashuftun. v. to astonish, terrify.

Amaze, amazedness, amazement حیره heireh, تعجب ta-ajib, عجب ajib, اشفتگی ashuftugé, سرگردانی furgurdauné, حیرانی heirauné, دهشت dushut, حیر hukir, حیر tuhé-ur. v. wonder, astonishment.—To remain silent with amazement عجب ajib maundun.

Amazed حیران heiraun, متحیر muttuhé-ur, مات maut, تیب waulih, واله waulih, توله tuwullih, سراسمه furaufmeh, سراسم furfaum, دمبسته dumbusteh, مدهوش mudhoosh, سرگردان furgushteh, سرگردان furgurdaun, زار و سرگردان zaur ou furgurdaun, متفکر dunk, دنک alufteh, اشفته ashufteh, شوریده shoorédeh. To be amazed عجبناک شدن ajib-nauk shoodun. v. confused, perplexed.—Amazedly عجبناک waulihauneh, عجبنا ajiban, عجبنا ba heireh.

Amazing عجیب ajeeb, عجیب ajib, عجبت aja-éb, رایت buddé-a, بدیع ghureeb, غریب aja-éb, مستغرب mus-tughrub. v. wonderful.

Amazingly غریبانه ghureeb-bauneh, با عجب ba ajib, زیبا za-ékan.

An AMBASSADOR ایلچی eelché, رسول rufool, فرستاده furistadeh, پیغامبر peighamber, پیام pei-aum awur, جدر judur, قاصد kafud, جری juré, شخنة safur, سافر safur, سفیر fufeer, پریستار pureestaur, نذیر nuzeer. v. تشریفات shukhneh, الوک alook, عبرتبا abrutnuma, زول zool. —An ambassadref زنی ایلچی zunné eelché.

An ambassade, ambassage, v. embassy.

Ambassadorial فرستگانی furistagauné.

AMBER کاهربا kahruba.

AMBERGRIS عنبر aber, عنبر aber, شاه shah booi. Of ambergris عنبرین ambercen. Perfumed with ambergris معنبر mu-amber. Smelling like ambergris عنبر بو amber boo, سا amber sa.

AMBIDEXTÉR زوالیدین zu'l'édein.

Ambient, v. surrounding, encompassing.

AMBIGUITY ambiguousness, ambilogy شک shuk, شبهت shubhut, تردد turuddud.

ifhtibauh, پیچ peich, عبارت abaurut, رمز rumz, *du maané*.

Ambiguous, ambiloquens مشکوک mushkook, مبهم mubhum, نو مغلط mughluk, تعریز tareez, zu shubhut, ابهام abhaum. *Ambiguous expressions* پیچیده fukhun peicheedeh, گفتگوی guftigooi mughluk, فرشته furushteh.

Ambiguously مغلطاً abhaumaunch, lukhan, با شک ba shukk. *To speak ambiguously* تعریز گفتن tareez guftun, peichédun.

Ambit, ambitude, v. compass, circuit.

AMBITION, *ambitiousness* سودا fooda, هوا hawa, حرص hurf, hurfa munsub, منصب hurfa munsub, تکبر tukubbur, حرمی hawus, دعا or دعوی dawa, طبع tuma, طلب tulb, نظر بلند nuzuribulind.

Ambitious متکبر mutukubbir, حرص hurees munsub, طالب jooia, jooiaun, جويا talib ou jooia, بلند نظر bulind nuzur, ذو صاحب ahla fooda, اهل سودا hurs, zu hurf, حوسناک hawus, هوسی fahib tukubbur, hawusnauk.

Ambitiously با حرص ba hurfa, با تکبر ba tukubbur, بلند نظرانه bulind nuzuraunch.

To AMBLE رقص khub ruftun, رقص ruks kirdun, هرولت نبودن huroolut numoodun.

An amble رقص khubb, رقص khubub, رقص ruks, رقصان rukfaun, هرولت huroolut.

An ambler حیب کننده khubub koonindeh, رقصان روینده rukfaun ruvéndeh.

Ambling رقص رو khubb ruv, رقص ruks, کوونا koon.

Amblingly رقصا khubbaunch, رقصا rukfan, با هرولت ba huroolut.

Ambulation, ambulatory, v. walking, moveable.

AMBUSCADE, *ambush, ambushment*, بخیز bukheez, کیمین kumeen, کیمینگاه kumeengah, مکیدت mukeddut, مکات mukaudut, کید kced, کیمین kumund, غدر ghudur. *Lying in ambush* کید دار bukheez koon, کیمین کیمین faukhtun, مکات mukaudut kirdun.

AMEN امین amén. v. Vol. I. p. 241.

Amenable, v. responsible, subject.

To AMEND (correct) تصحیح کردن tus-heeh kirdun, تادیب اصلاح aflauh numoodun, تادیب taadeeb faukhtun, تعریز دادن tareez da-

dun — (to become better) تصحیح شدن tus-heeh shoodun, خوش کوار شدن khoofh koo-aur shoodun.

Amendment اصلاح aflauh, اصطلاح iftilauh, تصحیح tus-heeh, خوش کوار khoofh koo-aur, محرف muhruf. v. *correction, improvement.*

Amender اصلاح کننده aflauh koonindeh. v. *corrector.*

Amends مکافات mukafaut, پاداش padaufh, عوض padaufhut, جزا juza, سزا fuza, عوض a-ooz (pl. اعواض awauz) v. *compensation.*

AMENITY لطافت lutafut, فرح furuh. v. *pleasantness, agreeableness.*

To amerce, v. to fine, mulct.

An AMETHYST جبلقوم jubullukoom, سنک مرطیس murtees, مرطیس ahulmeh, جواهر المرطیس jouhur almurtees.

Amethystine زو احلمه zu ahulmeh.

AMIALE محبوب muhboob, مقبول mukbool, اهل هزیر huzsheer, زو جمال zu jumaul, اهل اهلا رونق ahla rounuk, صاحب حسن sahib husn, نازنده nauzindeh, نازنین nauzneen. v. *lovely, pleasing, agreeable, beautiful.* — *An amiable woman* زن نازنین zuan nauzneen.

Amiability جمال jumaul, حسن husn, رونق rounuk, زینت zeenut, شکوهت shukoohut, شکوهمندی shukoohmunde, بخت buhjut, ظرافت zuraufut. v. *beauty, grace, elegance.*

Amiably حسنه husnaunch, با رونق ba rounuk, جمال jumaulan.

AMICABLE مهربان muhurbaun, نیک نیک khauh, نیک khauh, نیک andeefhaunch, نیک andeefh, نیک khauh, نیک dou-lutkhauh, دوستجوی doulutjooi, داعی daa-ai. v. *friendly, benevolent, kind.*

Amiability دوستی doosté, محبت mohabbut, نیکخواهی neekkhauhé. v. *benevolence, affection, friendship.*

Amicably مهربانه muhbaunch, محبت ba mohabbut, مهربانانه kheir khaachaunch, مهربانانه muhrbanaunch.

AMID, *amidst* میان mé-aun, در میان dur mé-aun, در بین bein, مابین mabein, فیما بین fima bein. v. *among.*

AMISS بد bud, کم kum, نا فراج na furjaum, نا خوش na fuwaub, نا khoofh, بی سرو سامان faufud, فاسد fufaud, بد bud, نا ستوده na futoodeh, بد bud, نا ستوده na futoodeh, بد bud, نا ستوده na futoodeh, بد bud, نا ستوده na futoodeh.

To anagrammatize تحریف کردن tuhreef kirdun.
ANALOGICAL, *analogous*, قیاسی ké-aufé,
مطابق mutaubuk, مناسب munaufib, موافق
muwafik.

Analogically تشبیهت با ba tufhbechut, مناسبانه
munaufubauneh.

Analogy تشبیهت tufhbechut, نسبت nusbut,
موافقت muwafikut. v. *comparison, relation, re-
semblance.*

To analogize نسبت کردن nusbut kirdun.

ANALYSIS تفرق tufirruk, توزیع toozéa,
قسم kufin. v. *division, separation.*

To analyse تفرق کردن tufirruk kirdun.

ANARCHY تشویش tufhweesh, اختلاط ikh-
tilaut, شورش shoorish, اختلال ikhtilaul, خلط
khult, شورش shoorish. v. *confusion.*

An ANATHEMA لعنت launut, بهله bulileh.

To anathematize لعنت کردن lanut kirdun.

Anathematized ملعون mula-oon.

ANATOMY تشریح tufhrech.

Anatomical, تشريح tufhreché.

An anatomist تشريح کننده tufhrech koonindeh.

To anatomize تشريح ساختن tufhrech faukhtun.

An ANCESTOR اب ab, جد judd, پیشینه pei-
shench, سابق faubik, سلفی fuluf, سالی fauluf,
باب bab. — *Ancestors* ابا aba, ایهات abhaut,
پیشینه peishchen-é-aun, پیشینیان baba-é-aun,
اجداد aslauf, اسلاف peishchen gaun, باستان
aujdaud, مہبن muhban, باسٹان basitaun, مہل
muhul, متقدمان mutukuddimaun, سباق subauk,
با پیران ba peeraun. v. *predecessors.* — *Ancestry* ال
aul, نسل nufil, نسب nusf, ضرب عصلت muz-
ruba aslut, نھال nihaud. v. *lineage, parentage.*

An ANCHOR انکر aunkur or aungur, لنکر
lunkur or lungur, مرسات mursaut, سکان suk-
kaun, هوجل hoojul.

To cast anchor انداز شدن aungur andauz
shoodun, لنکر انداختن lungur andaukhtun. *To
be at anchor* با لنکر بودن ba lungur boodun, رسو
rufoo shoodun. *To weigh anchor* انکر
لنکر برداشتن aungur burawurdun, برداشتن
lungur burdaushtun. *To cast the anchor of resolu-
tion (to determine)* لنکر انداز قرار شدن lungur an-
dauz kuraur shoodun.

Anchored نشانده uz lunkur nishaun-
deh, رسو rufoo.

An ANCHORITE ابطال abtaul, زاهد zau-
hud, اهل تصوف ahla tufawwuf.

ANCIENT قدیمی kadeem, پیر peer, کاهن
kadeemé, کهن kahun, کهنه kahneh, عتیق
ateck, دیر deir, دیرینه deireeneh,

سابق faubik, اول awwul, مقدم mukuddum,
قدام kadaum, معتق matuk, قدموس kadmoos,
مستدیم mustudaum, مستدام peisheen, پیشین
mustudeem, خنابس khunabis. v. *past, former, old.*
Ancient times پیشینگی peishungé.

The ancients اولیان awa-él, اولیاء awul-é-aun,
پیشینگان peishchen-é-aun, پیشینگان peishchen-
gaun, قدماء peish ruftugaun, کدما kadma,
اسلاف kadeemaun, سابقان sabukaun, اسلاف
aslauf, باستان aujdauda kadum, باسٹان ba-
sitaun, کهن سال گذشتگان kahun saul guzush-
tigaun. *Ancients and moderns* اولین و آخرین awa-
leen ou akhyreen.

An ancient (flag of a ship, &c.) علم alum, رایت
raa-é-ut, لوا liwa. (*a standard-bearer*)
alumdaur, رایت دار raa-é-ut daur.

Anciently سابقانه faubikauneh, قدماء kadman,
کدما kadémauneh, من از قدیم uz kadeem, من
در ما min kadeem, مقدم mukuddiman, قدیم
uz kadeem, از قدیم الایام dur ma tukuddim,
قبلا kublan.

Ancientness ما تقدم matukuddim. v. *antiquity.*

Ancientry شرفی sherif.

AND و wa, ف fa, ثم summa, نیز fuhwa, فهو
neez. *And so forth* باسره bi-asrehi.

An ANECDOTE معرفت نهایی maruf nihauné.

ANEW باز baz, نیز neez, از نو uz nav or uz
noo, تکرار tukraur, ایضا eizan.

ANFRACTUOUSNESS (*winding of a river*)

عاقول aakool, ضواجع zoo-auja, عرقوت arkoob.

An ANGEL فرشته furishteh, ملک mulluk,
شاهد shahid, سروش furoosh, ملاک mulauk,
جن peri, کاندزان kundzaun, کانس kaunis,
فرشتگان furishtugaun, ملائک mulla-ék,
مدبرات mudburaat, ملائکت mulla-ékut, سابقات
faubikaut, سابقات faubihaut. *The an-
gel Gabriel* جبرائیل jebra-él, قدس kudus,
ناموس namoos, الناموس a'n'namoofu'l'akbur.
The angel of death عزرائیل azra-él, اسرافیل
afrafeel, ملک الموت mulluku'l'moot, قابض الروح
kaubizu'l'arook. *The angels supposed by the Mo-
hammedans to examine the dead in the tomb* نکیر
nuker ou munkir, قناتان futanaun. v.
Vol. I. p. 1398, تعبدان p. 1566, ماه and
p. 1789, معقبات makbaut.

Angelic, angelical, منسوب mullukeh
munsoob, ملکی mulluké, فرشتگانی furishtugauné,
منظر peri rooi, (angel-faced) —
mulluk munzur.

Angelica (herb) ستبل خطابی fumbul khatayé.

Angelina (an herb) انگلینه angeleeneh.

An irrational animal حيوان غير ناطق heewaun ghiré-a nautuk, جانوار صامت jaunwaur faumut, کاسد الازعان heewaun kaufid alazaan. *A four-footed animal* حيوان چهار پای heewaun chihaur pa-é. v. *beast, quadruped.*—*Animals* حیوانات heewaunaut. —*Animal spirits* روح حیوانی rooha heewauné.

An animalcule جانوار خرد jaunwaur khurd, جانوارل jaunwaurik.

To ANIMATE (*give life*) حیات دادن hei-aut dadun, نفس و حرکت بخشیدن nufs hurukut bukhshédun, جان دادن jaun dadun. (*to encourage*) انگیزختن angeekhtun, سوق نمودن fouk numoodun, دلیر جرات دادن jiraat dadun, دلیر کردن dilcer kirdun, تحریض ساختن tuhreez faukhtun. v. *to instigate, excite, quicken.*

Animate زی zee, زبان zé-aun, حيوان heewaun. v. *alive, living.*

Animated دلیر dileer, دلاور dilavur, زو جان zu jaun, جری فدايي bahaudur, fidai-é, انگیزخته chuft, شوقی shooké, angeekhteh. v. *vigorous, lively, brisk, enlivened, instigated, excited.*

Animation حیات hei-aut, دلاوری dilavuré, شوق shook. v. *liveliness, spirit.*

Animating ده حیات hei-aut duh, شوق ساز shook fauz, آخر روح rooh efza.

An animator حیات کننده hei-aut koonindeh, روح دهنده rooh duhindeh.

ANIMOSITY کین keen, بغض bughuz, غرض ghurz, عداوت adawut, مخاصبت mukhaufumut, خصومت khufoomut, بد خواهی bud khauhé. v. *hatred, rancour.*

ANISE herb or seeds انیسون aneeson, کمون kumoon hulou, بادیانہ zunpaun, badé-auneh, نان خت naun khut. v. Vol. I. p. 1936.

The ANKLE کعب kaab, لنگ lenk, اشتالنگ shitaulenk, پڑول puzshohol. *The ankle or pastern of a deer* کوردمان kurudmaun. *The ankle bone of a sheep* قاب kaub, کب kub.

ANNALS اخبار aklabār, تاریخ tareék, تواریک tawareekh, آثار سنویہ afaur funooieh. v. *history.*

An annalist راوی الخبر ravé, راوی ravé-u'l-khubbr, آثار سنویہ طراز nukul bund, نقل بند afaur funooi-eh turauz. v. *historian.*

To ANNEAL (*to bake or temper in a furnace or oven*) بریان کردن buré-aun kirdun.

To ANNEX اضافت کردن azaufut kirdun, تضعیف muzafaut faukhtun, توأاضافه tuza-éf numoodun. v. *to add, join, connect.*

Annexation, annexment, اضافت azaufut, مواصلة muwawfleh, وصل wusaul, وصل wafil. *Annexations* مضافات muzafaut.

Annexed مضاف muzauf, ملأضم mulauhum. v. *added.*

TO ANNIHILATE نابود کردن nabood kirdun, فنا پذیر heech numoodun, هبا کردن funa pizzeer faukhtun, تبطیل ساختن tubteel faukhtun. v. *to ruin, destroy, deface.*

Annihilated معطل matul, نابود کرده na-bood kirdeh shookeh, محو mahou, معدوم ma-doom, نابدید nabadeed.

Annihilating هبا heech numa, نابود کردن nabood koonau, تبطیل tubteel, تادم tadeem.

Annihilation عدم adum, فنا funa-é, نابودی nabudeedé, هبا شدن heech shoodun.

ANNIVERSARY هر سال hur faul, سنوی funoo-é, سالیان faulé-aun. v. *annual, yearly.*

An anniversary نگر سالانہ میت zukur faulau-neh mé-ut, عید بشارت a-éda bushaurut.

ANNOTATION بیان bé-aun, تعبیر tabeer, شرح shuruh, تفسیر tufseer. v. *explanation, exposition, note.* — *Annotations* شروح shurooh, تفاسیر tufauseer.

An annotator کننده شرح shurooh koonindeh, بر فزنده taweel fauzindeh, برفزنده burfurundaur, تفسیر دهنده bé-aun noois, بیان نویس tufseer duhindeh, شارح shauruh, مفسر mufassir, دلالت dulaulut, کشاف kulhauf. v. *commentator.*

To ANNOUNCE خبر دادن khubbr dadun, مزه کردن bushaurut awurdun, مشتق fula dadun, مزه کردن mizshdeh kirdun, مزه دادن mushtulik awurdun.

To ANNOY زحمت futum kirdun, زحمت کردن zuhmut dadun, تعب taab dadun. v. *to incommode, hurt, distress, vex.*

Annoy, annoyance, تکلیف tukulluf, کره kirh, تعب futum, زحمت zuhmut, ضرر zurur, تعب taab. v. *injury, vexation.*

An annoyer زحمت کننده zuhmut koonindeh, کره kirh awur, زحمت دهنده futum duhindeh.

ANNUAL سالکی faulugé, سالانہ faulauneh, سالیان faulé-aun, هر سال hur faul, سنوی funoo-é, هر سال hur funneh, بھر سال buhur faul.

Annually هر سالانہ hur salauneh, هر سال hur funneh, بسالیان besaule-aun.

An ANNUITANT کیر سالیان faulé-aun geer, تیار دار ahla wuzéfut, tee-maur dar. v. *pensioner.*

An annuity سالیان saulé-aun, تیار teemaur, وظیفه wuzé-fut.

To ANNUL برطرف burfeedun, رسیدن burturruf numoodun, ابطال کردن abtaul kirdun, محو نسخ nufikh faukhtun, زدن mohou zudun. v. to cancel, repeal.

ANNULAR دوار duwar, دوارى duwauré, قنخه fut-khut, بکشل beshukh, حلقه sa hulkeh, دایره ویش da-éreh vesh. v. circular, round.

Annularly حلقه حلقه hulkeh hulkeh.

An annulet (small ring) قنخه کوچک futkhut koochuk, خاتم صغیر khautim sagheer.

The ANNUNCIATION عید البشارت a-éd albusaurut, عید مشتلق a-éd mushtuluk.

ANODYNE اهل zu tulkeen, تسکین ANODYNE ahla tulé-een. v. mitigating.

To ANOINT فرسودن andoodun, فرسودن furfoodeh kirdun, مسح مضمه duhun, دهن نمودن mufuh faukhtun, مضمه مضمه numoodun, مضمه مضمه tudheen malédu, طلی کردن tulé kirdun.

Anointed فرسوده andoodoh, فرسوده furfoodeh, مضمه مضمه — To be anointed شدن andoodoh shoodun.

An anointer فرمود کننده furfood koonindeh, اندودن دهنده andood duhindeh.

Anointing مسح مضمه mufuh sauz, مضمه مضمه mun-dubin, دهن نوما duhun numa.

Anomalous, v. irregular.

ANON شتابانه shitabaunch. v. soon, quickly, immediately, now and then.

کهنام beenaum, کهنام kum-naum, غفل ghuff, نامعلوم ismé nama-loom, مخفی الاسم mukhfi'l'ism.

Anonymously غفلانه ghuffaunch, با اسمی ba ismé na maloom.

ANOTHER دیگر deegar, غیر ghire, آخر akhur, سایر sa-ér, ساریت sa-érut. Another world آخرت alkhaur, آخره elakhra. Another way sumti akhur. Another country, آخر akhur dé-auf. *Another year سال دیگر deegar saul. In another manner غیر شکل طرز ghire-a shukul turz. One another یکدیگر eekdigur. From uz eekdigur. In one another از دیگر dur eekdigur. Another-guest kind از دیگر dur eekdigur.

از دیگر dur eekdigur. Another-guest kind از دیگر dur eekdigur.

ANSATED (having handles) زو دسته zu dof-teh, صاحب اهل ahla koocheh, اهل کوشه fa-hib uzn.

To ANSWER جواب کردن javaub kirdun, جواب رد جواب faukhtun, جواب

ijau-but numoodun, رجعتان rujaun furista-dun, پیواریدن péwaurédun. To answer for money, to be surety ضامن زر شدن zaumun zur shoodun, ضامن کفیل مال شدن kufeel maul shoodun, ضامن نقد کردن zaumun nukt kirdédun. To answer or be security for a person ضامن شخص شدن zaumuna shukhs shoodun, تکفل دادن javaub nameh kirdun, پایندانی کردن pa-éndauné kirdun. To answer a letter جواب خط نمودن javau-ba khut numoodun, جواب نامه کردن javau-ba nameh kirdun, رجعت کردن rujaat kirdun, بنامه بنامه javaub faukhtun. — To answer (to oppose) مقابله کردن mukaubulch kirdun, در مخالفت گفتن dur mukhaulifut guftun. — (to defend, vindicate) یاری نمودن é-aure numoodun, مظاهرت کردن muzahurut kirdun. — (to be equivalent) معادل شدن maadul shoodun, بدل نمودن budul numoodun. — (to bear proportion) در نسبت داشتن munaufibut daushtun, راست (to succeed) dur nusbut boodun. — (to appear before a judge) افتادن raufft aftaudun. — (to appear before a judge) حاضر شدن hauzur shoodun.

An answer جواب javaub, بازخواست baz khauff, رد کلام rudd javaub, جیبیت jeebut, پاسخ keel, قیل keel, پاسخ keel, قیل keel, پاسخ keel, قیل keel. An answer to a letter javaub nameh, جواب خط javaub nameh, رجعت ruja, رجعت rujaat. A true or just answer جواب با javaub ba favaub, نصاب javaub ba favaub nifaub. A mild answer شکر پاسخ shukir paufukh. An incongruous or impertinent answer جواب نا javaub na favaub. A categorical or definitive answer شاهی shaufé javaub, قطع جواب kuta javaub. Question and answer سوال khataub ou javaub, و جواب fuwaul ou javaub, قیل kal ou keel. Answers اجوبت ajoobut.

Answerable واجب الجواب vajibu'l'javaub, لایق نسبت دار (proportionable) la-ék rujaat — (suitable) mutaubuk. — (accountable) بر زمه کسی بودن bur zimméha kuffé boodun, حساب دادن hiffaub dadun, محازات (opposite) muhazaut. v. correspondent, equal, relative.

Answerably مطابقانه mutaubukaunch, با نسبت ba nusbut, نسبتة nusbutan. v. suitable.

Answerableness, v. suitability.

To apostatize ارتداد کردن irtidaud kirdun, مرتد شدن murtud shoodun.

An APOSTEME, ریم worm, قرع kurh, ریم reem, اماس amaus, جراحت jurauhut.—To apostemate, v. to suppurate.

An APOSTLE رسول rufool, پیغامبر peighaumbur, فرشته furishteh, فرستاده furistaudeh, وکشور wukhshoor, وکشور busheir, الوک alook, نذیر nuzeer. v. prophet.—An apostle of Jesus Christ حواری huwauré.—The apostles حواریون huwauré-oon.

Apostleship رسالت rufaulut, پیغام peighaum.

Apostolical, apostolick اسولی rufoolé, پیغامبری peighaumburé, فرستگانی furistugauné.

Apostolically رسولانه rufoolaunch, وکشور wukhshooran.

An APOTHECARY اجزا فروش ajuza furoosh, معجونگر majoongur, دوا سازنده dawa sauzindeh, شربتکار shurbat kaur.

An APOZEM طبیح tubeekh. v. decoction.

To APPAL تهویل کردن tuhweel kirdun. v. to terrify, depress.

Appalment هراس huras, هول hool, تهویل tuhweel, ترس turs. v. terror, fright.

APPARATUS رخت rukht, آلات alaut, آلات ataut, اهنگ asbaub, اسباب amaudugé, سازکاری sauzkauré, اهبت auhbut, شیوه sheeweh, مهبات mulhimmaut. Apparatus for a journey ساز راه sauzah rah, آلات سفر alauta sufur, بشیج bishinj, بشیج busheej. Warlike apparatus ساز جنگ sauzjung, آلات جهاد alauta juhaud, سلاح و الت جنگ sauz nubburd, ساز نبرد filauh ou alauta jung, پلک buluk, پلک puluk, آلات حرب alauta harb, ساز رزم sauz ruzzum, حرب harbut. Household apparatus رخت خانه rukhta khauneh. v. furniture, equipage, tools, instruments.

APPAREL رخت rukht, لباس lubus (pl. لباس lubaus, الباس albaus and البست albusut) پوشش تن poshish, پوشش poshishatun, پوشاک پوشله poshileh, پوشیدنی poshiduné, کرتک kurr, کفا kifa, کبا kuba, کتک kurtuk, نجامه tunjaumeh, کتک kurtuk, زی zéy, کسوت kufot. Upper apparel جامه jamamah, پازیه paúzeh, قفطان kaftaun, ثوب foob. (pl. اثواب afwaub) شلت shumlut, لباس libaudut, دراع دuraat. v. coat, dress, habit, garment.

To apparel پوشیدن albas kirdun, پوشیدن poshidun, ملبس نمودن mulbus numoodun, پوشیده ساختن poshidéh saukhtun. v. to dress, clothe, cover, deck.

APPARENT صورت نها foort numa, اشکار afhi-kaur, ظاهر zauhir, باهر bauhir, روشن hoo-éda, عیان aiaun, جالی julé, جالی wauzuh, واضح faush, ناش roshun, مبصر mubfur, پدید pudeed, حاصل hauful, متضح muzé, متضح mutuzzuh, مبین mubein, انیر aneer. More apparent اظهر azhur.—The apparent cause علت مصورت yllut musawrut. v. manifest, plain, evident, visible, seeming, open.

Apparently بشكل beshukul, ظاهرانه zauhirau-neh, اشکار afhikaureh, صراخه suraukhtan, پیدا peida, بدحا buduhan, عیانانه aianauneh. v. evidently, openly.

An apparition صورت beinaureh, بیناره beinaureh, صورت wuhmé, واهی khé-aul, نهایش nu-ma-ésh, طیف ta-éf, ظل zull, ردا رداat, ردا rudghut, هانا hu-mauna, عفریت afré-ut. v. spectre, ghost, phantom; also visibility, appearance.

An APPARITOR محضر mubzur, سرهنگ surhunk. v. mace-bearer, serjeant, officer of justice.

To APPEAL شکایت کردن shuka-é-ut kirdun, میدانه dawut saukhtun, دعوت midaneh dawut numoodun, تفتاتو ساختن tufatoo saukhtun. v. to accuse, charge, summon; also refer to.

An appeal دعا daa, تفتاتو tufatoo, دعوت dawut, شکایت shuka-é-ut, مراجعت murafat, accusation, reference, summons.

To APPEAR ظهور کردن zuhoor kirdun, ظاهر شدن zauhir shoodun, پدید آمدن padeed, امداد aumudun, حصول پذیر شدن hufoor pizzeer shoodun, صورت پذیر tujulé saukhtun, رونا کردن roonuma kirdun, منظور شدن munzoor shoodun, نمایان شدن munkushuf boodun, وضوح numoiaun shoodun, نمودن numoodun, wuzooh shoodun. v. to seem, to be visible.—To cause or order to appear احضار کردن ahzaur kirdanédun. To be summoned to appear احضار kirdeh shoodun. To appear above بلند نمودن noof shoodun, بلند bulind numoodun. To appear (rise as the sun) طلوع tulooa kirdun. To appear for (be-friend) یاری é-aure kirdun. v. to favour.—To appear against (oppose) مقابل شدن mukaubil shoodun. To make appear دلالت نمودن dulaulut numoodun. v. to demonstrate. It appears (it is evident) ظاهر maloom ast, ظاهر zauhur.

Appearance (external) ظاهره zauhuré, صورت

foortu, نهایش foortu zauhureh, صورت ظاهره
numa-ésh—(similitude) سیما seema, تمثیل tum-
feel—(shape) شخص shukhs, تن tun—(probabi-
lity) احتمال ahtimaul, معقولات makoolut—(con-
course) اجتماع ajtima.—To appearance بشكل be-
shukul, صورتانه foortu, صورتا zauhuran, صورتا
foorutauneh.

An *appearer* ظهور کننده zuhoor koonindeh.

Appearing تجلی ساز zuhoor koon, ظهور کنا
tujulé fauz.—*Appearing probable* صوابنیا fuwaub-
numa.

To *APPEASE* اسکات کردن askaut kirdun,
رام ساختن tuskeen numoodun, تسکین نبودن
raum faukhtun, ملایم کردن mula-ém kirdun,
ساکن نبودن faukin numoodun. v. to pacify,
quiet, calm, reconcile.

An *APPELLANT* دعوت کننده dawut koo-
nindeh; شکایت کر shuka-é-ut gur. v. challenger,
accuser.

APPELLATION نام naum, اسم ism, اسم
fum. v. name.

An *appellative* اسم جنس isma jins.

Appellatively بر وجه اسم جنس bur wujeha
isma jins.

Appellate, apeller ملوم muloom, مقترف muk-
turuf. v. accused.

To *APPEND* اوین کردن aweekhtun, اوین
aweekhtun. v. to hang, suspend.

An *appendage* ضمیمه zumeemut.

اوین کردن aweekhteh, معلق ma-alluk.
v. suspended.

An *APPENDIX* ضمیمه zumeemut, تتهت
tutimmut (pl. تتهات tutmaut), ملحقه mulhi-
kut, ضمیمه fuzlut.

To *APPERTAIN* انتساب داشتن intifaub
daufhtun, تابع شدن da-ér boodun, تعلق
taba shoodun, تعلق نبودن taalik numoodun,
تعلق تعلق بودن tuwaba boodun. v. to belong.

Appertenance, appertenance علاقت alaukut,
لاحقه lauhkut, سنودی sunoodi, انتساب
intifaub, پیوسته pivust.

Appertinent متعلق muta-alik, پیوند pivund,
حق lahuk. v. belonging.

APPETENCE اشتها ashtha, آرزو arzoo, هوا
hawa, هوس hawwa. v. desire, lust.

APPETITE طبع tuma, شهوت shuhoot, شره
shuruh, آرزو arzoo, سودا fooda, توق
khauhih, میل hurs, میل took, آرزو
arzoo-é nufs, نفس toqan, قوت شهوانیت
hawa-é nufsauné, قوت شهوانی koot shuhoglé.

An *inordinate appetite*, حرص بحرام hurs bahu-
raum, آرزوی بد arzoo-é bud.

To *APPLAUD* ستایش ستودن futoodun, ستایش
futa-ésh dadun, مدح کردن munduh kir-
dun, وصف نبودن naat faukhtun, نعت ساختن
wufuf numoodun, پسند دادن puffund dadun,
افزین گفتن tuhfeen kirdun, تحسین کردن
afreen guftun, حمد نبودن hamd numoodun,
نواختن uftihfaun dadun, استحسن دادن
nuvaukhtun, ابدایییدن lundédun, ابدایییدن
aba-daí-édun. v. to praise.—To applaud with the hands
بدست نواختن murhuba kirdun, مرچبا کردن
bedost nuvaukhtun. To applaud by shouting
در اواز زدن awauz zudun, اواز زدن
awauzédu, در خروش آمدن dur khuroosh aumudun.

An *applauder* افزین کننده afreen koonindeh,
ستایش دهنده futa-ésh duhindeh.

Applauding ستایش ساز puffund fauz, تحسین
tuhfeen koon. افزین کوی afreen gooí.

Applause ستایش nuvauzish, ستایش
futa-ésh, افزین afreen, تحسین tuhfeen, پسند
puffund, شکر hamd, وصف wufuf, مدح muduh,
وند muduhut, مدحت shufeh, شغه shukur,
استا است ufti, استا است akheeh, سپاس sipaus,
نعت naat, امدوحت amdoohut.

An *APPLE* سیب seeb; تفاح tuffah, سیو feev,
شین sheen. v. Vol. I. p. 576.—The apple of the
eye چشمان chushumlaun, مردم چشم murduma
chushum. v. pupil.—An apple-seller فروش
seeb furoofh.

APPLIABLE, applicable لایق اتصال la-éka it-
tifaul, واجب القا vajib alka, شایسته sha-ésteh,
موافقت دار muwafikut daur. v. suitable, addible.

Applicableness, applicability شایستگی sha-éstugé,
موافقت muwafikut, القا ilka, اتصال ittifaal.

Applicably با موافقت ba muwafikut, اتصال
ittifalauneh, با شایستگی ba sha-éstugé.

Application (addition) اتصال ittifaal, الساق il-
fauk, القا ilka—(study) شغل shughul, اشتغال
ishtighaul, مشغولت mushghoolut, تفکر tufik-
kur, جهد juhud, اجتهاد ajtihaud, قید koid,
تامل kéc-aum, اقدام akdāum, تقدیر tuké-ud,
دلبستگی dilbustugé—(petitioning) ta-amul,
طلب tulub, سوال fuwaul, خواهش khauhih.

Applicative, applicatory کننده القا ilka koo-
nindeh, اشتغال سازنده ishtighaul fauzindeh,
خواهش نهانیده khauhih numa-énde.

To *apply (add)* متصل کردن nihaudun, القا
muttufil kirdun, نبودن ilka numoodun—(to
study) مفید شدن muké-ud shoodun, تفکر کردن
tufikkur kirdun, جهد دادن juhud dadun, عزم

خود را مشغول نبودن *azum faukhtun*, ساختن *khoodra mushgool numoodun*, اشتغال دادن *iishtighaul dadun*.—(to make use of as relative or suitable) موافقت کردن *muwafikut kirdun*, شایسته نبودن *sha-éfteh numoodun*. To apply medicines علاج دادن *alauj dadun*. To apply (to any particular use) خاص کردن *khafs kirdun*.—(to petition) سوال *tulub numoodun*, خواهش کردن *khauhih dadun*. v. also to allot, assign.

To APPOINT مقرر کردن *mukurrur kirdun*, تعیین نبودن *tusmeem faukhtun*, تعیین نبودن *taï-éen numoodun*. v. to fix, settle, establish.—To appoint to an office نصب نبودن *nuhb numoodun*, نصب دادن *nuhb dadun*. To be appointed to an office نامزد شدن *naumzau shoodun*. (to equip) حاضر کردن *hauzur kirdun*, ترتیب نبودن *turteeb numoodun*.

An appointer مقرر نماینده *mukurrur numa-éndeh*, حاضر *munsub dadeh gur*, حاضر کننده *hauzur koonindeh*.

An appointment (office) جاه *jauh*, منصب *munsub*—(stipulation) شرط *shurt*, معاہدت *mu-ahudut*—(command) فرمان *firmaun*, امر *amur*—(decree) رخت *rukht*, (equipment) حکم *kuza*, قضا تعیین *muhlut*, مهلت *alaut*—(affignation) هت *hiffut*, بهره *buhreh*.—(allowance) *taï-éen*.

To APPORTION حصه دار کردن *hiffieh daur kirdun*, بخش افراز نبودن *afrauz numoodun*, بخش دادن *bukhush dadun*. v. to distribute.

APPOSITE مناسب *vajib*, واجب *la-ék* لایق *la-ék*, مناسب *munauhib*, شایسته *muwafik*, موافق *sha-éfteh*. مستعد *muftaad*, اهل *ahl*, ساخته *faukhteh*. v. fit, proper, adapted.

Appositely لایقانه *la-ékauneh*, با مناسب *ba munauhib*, مستعدا *muftaadan*.

Appositeness شایستگی *sha-éftugé*, سزاواری *fuzawauré*, موافقت *muwafikut*. v. fitness, propriety.

APPOSITION زیادگی *zé-audugé*. v. addition.

To APPRAISE نرخ نهادن *nurkh nihaudun*, قیمت تعیین کردن *tukdeera buha kirdun*, تخمین نبودن *keemut numoodun*, تخمین ساختن *tukhmeen faukhtun*.

Appraisement تخمین *tukhmeen*, قیمت *keemut*, تعیین *tukdeera buha*.

An appraiser نماینده قیمت *keemut numa-éndeh*, تعیین *tukhmeen fauzindeh*, سازنده *tukdeer buha koonindeh*, قیوم *kéoom*, محتسب *muhtufub*, نرخ نهادن *nurkh nihaundeh*.

To APPREHEND (conceive) دریافتن *duré-aftun*, ادراک نبودن *adrauk numoodun*, فهم گرفتن *fuhum kirdun*—(to seize) گرفتن *gooliftun*, قبض کردن *kubuz kirdun*—(to dread) مهتول شدن *bauk dauhtun*, شبیه نبودن *shibhut numoodun*—(suspect).

An apprehender ادراک نماینده *adrauk numa-éndeh*—(a seizer) قبض *geerindeh*, کندن *kubz koonindeh*.

Apprehensible قابل الفهم *kabilu'l'fuhum*, لایق *la-ék duré-aub*.

Apprehension (conception) قوت وهم *koota wuhum*, ادراک *adrauk*, عقل *akul*, فهم *fuhum*, هوش *hooth*, ازعان *azaun*, وحشت *wufra*, هول *hool*—(terror) طبع *tuba*—(seizure) قبض *kubuz*, گیری *geerc*, شبیهت *shubhut*—(suspicion) گمان *wuhum*, وهم *gumaun*, ریب *reeb*.

Apprehensive (fearful) ترسان *turfaun*, خائف *kha-éf*, سبکین *fuhul* (quick of understanding) *tees tuba*.

Apprehensively ترسانانه *ba khoof*, ترسانانه *tur-fanauneh*, در بیم *dur beem*.

An APPRENTICE شاگرد *shaugurd*, عجمی *ajumé*, تلمیذ *tulmeez*, مرید *muried*.

Apprenticeship شاگردی *shaugurdé*.

To apprentice شاگرد ساختن *shaugurd faukhtun*.

To APPRIZE اخبار دادن *akhbar dadun*, اعلام نمودن *alaum numoodun*. v. to inform.

APPROACH نزدیک *nuzdeek*, نزدیک *nuz-deeké*, قرب *kurib*, آمدن *aumudun*, آمدنی *aum-duné*, دنو *dunoo*, دناوت *dunawut*, زلف *zulf*, زلف *zulfut*, کرب *kuroob*, کرب *kurzub*, کرم *kufum*, کنوع *kunawa*, ووق *wuduk*, مدنی *mudé*, دانی *dauné*, تقریب *tukreeb*, مشامت *mu-shaumut*, مواست *muwamut*, مژدلیف *muzdulif*, محم *muhumm*.

To approach نزدیک شدن *nuzdeek shoodun*, آمدن *aumudun*, تقریب شدن *tukreeb shoodun*, دانی رفتن *dauné rustun*. To cause to approach بر نزدیک کردن *bur nuzdeek kirdun*, نزدیک آوردن *nuz-deek awurdun*, کرب کردن *kurib kirdanédun*.

An approacher نزدیک رونده *nuzdeek ravindeh*, تقریب *tukreeb al-éndeh*.

APPROBATION تحسین *tahseen*, رضا *ruza*, قبول *kubool*, قایل *ka-él*, پسند *puffund*, تنضض *tufweeb*, تصویب *sawabdeed*, توجیز *tujaweez*, استصواب *iftiswau*, توجیز *tujaweez*. v. praise, applause, liking.

اعضاد é-azaud and عضادي (azaudé), بال baul, پوشکنج pufhkunj, تيار té-az, arunj, nukeelut. A disproportioned arm بستک cestuk. Plumpness of arm باز bauzud, مضبعت muzbaat. Strength of arm اهنيں neerooi bauzoo. Strong armed بازوي اهل ahneen bauzoo. A strong arm اعتضاد کردن é-atizaud kirdun. — An armful باز bauz, اغوش aghoosh. The arm-pit بغل bughul, ابط abt, پينه peench.

To ARM (ones self) سلاح پوشانیدن fillauh poshanédun, تسليح پوشیدن tufulluh poshédun, پوشيدن alaut gooriftun, پوشيدن fauzédun. To arm (others) بدن سازیدن budun kirdun, ساز جنگ dadun, fillauh ou alauta jung amaudun, مولیدن moolédun.

An armada (fleet) ارماڊا armada, لشکر دریای lshkura duré-ai.

An armament نغير nufeer, نغير اعم nufeer aam, پشيج pufeej, غزا ghuza, هج huj, لشکر lshkur, عسکر askur.

Armed سلاح دار zu fillauh, مسلح mufluh, مسلحت mufluhut, مسلح fauleh. کامي kaumé. Armed with a coat of mail پوشيده zeej poshédéh, جبه پوش jubeh posh, متدرع zirih posh, متدرع mudjur. Armed with a sword شمشير بر seif daur, سياف sei-auf, شمشير bur. — Armed with a bow کباندار kumaundaur, تقوس tukoos. Armed men اصحاب as-hauba fé-oof.

Arming کير fillauh geer, تخرم tuhuzzim.

Armistice, v. truce.

An armorer کننده jubeh koonindeh, سلاح شور fillauh shoor, سازنده funoor fauzindeh, جنّت کار auzshunk gur, جیشگر jeehshgur.

An armory خانه jubeh khauneh, طوپ خانه tope khauneh. v. arsenal.

ARMOSINE (filk) داري dauré-é, بيلون peelon.

ARMOUR پوشي fillauh poshé, پژه puzshéh, اوزند jubeh, اوزند auzshund, سنور funoor, جنّت junut, اوزند auzshunk, جوشن jooohun, بزت buzzut, سازو سلب fauz ou sulb, کبره eerauk, رخت rukhti asb, The armour of a horse اسب

اسباب furs, eerauk too-fun. v. harness.

An armour-bearer دار fillauh daur, جبه بر jubeh bur. Covered with armour پوش jubeh posh.

ARMs الات alaut, ساز fauz, fillauh, آلات alauta jung, buzz, پژه puzshéh, buzzut, الت alut, تالت taulut, بسیج bu-seej, پژهش puzshuhush, burk, bulk, زعامت zaamut, bareh, funoor, اسلحت aknaa, قنع kuna, eerauk, يراق aslulhut, شوكت shukut, شوكت shukshukut, مونسان moonfaun, وزر wuzur, ضالت zaulut, پيكان peikaun. v. weapons, sword, shield, &c. — (war) جنگ harb, پيکار peikaur, جهاد jung, رزم ruzzum, نبرد nubburd. — To sound to arms جنگ صدا کردن jung fuda kirdun. Arms (armorial bearing) علامت alaamut, نشان nishan.

An ARMY لشکر lshkur, سپه askur, عرض jund, جند jund, سپاه fippah, جیش jeesh, کشتن kushoon, فوج fouj, فوج erz, تهبوت buhut, رجاں rujaul, رجاں arjulut, جمع juma, پيکار peikaur, بعث baas, بزم bureem, جفيل juhful, غوره ghoreh, غور ghaur, سفي suné, اذور azoor, فيلق kheil, هيفل heizul, ارام araam, لاهم luh-moom, طلهيس tulhees, طلهيس tulhubus, طلع but-la, تعبيت tabeet, اشهر ashur, عشب ashbut, منسور munfur, مورم moorum. A victorious army سپاهي ظفر دستگاه askur munfoor, sipauhé zufur doftgah, عساکر نصرت مائر alankur nufut maafur, لشکر ظفر شعار lshkur zufur shahar, جیش ظفر رهبر jeesh zufur ruhbur. A raw undisciplined army تازه سپاه sipauh tauzeh. The army of the enemy laid waste the whole country فوج غنيم fouja ghunnem tum-maum moolukra pa-émaul hushoodund. To encamp an army خيمه زدun, khamah zudun, لشکر گاه lshkur gauh numoodun, معسکر کردن maaskur kirdun. To levy or embody an army تجييش lshkur kushédun, ساختن lshkur kushédun, جمع کردن juma lshkur numoodun. The leader of an army قايد الجيش ka-édu'l'jeesh, کيارنگي ké-aurungé, لشکر کش lshkur kush, سردار furdaur, سرهنگ furhunk. The advanced guard on front of an army پيش لشکر

poish lashkur. The wing of an army لشکر ایال a-b-
 zuda lashkur. The two wings ایدان a-b-
 dawi. The right wing میمنت meimnut. The
 left wing میسرت meisurut. The rear پس
 pes askur. A great army عسکر جرار askur juraur,
 لاهور lohmoom. An army numerous as the ants
 لشکر مور شمار lashkur moor shumaur. An army
 like a torrent لشکر سیل lashkur seil ma-
 nind. The whole army عامت سپاه amuta sippah.
 The rest of the army بقیت سپاه bake-uta sippah. Be-
 longing to an army لشکری lashkuré, سپاهی sippahé.
 The review or rendezvous of an army جمعیت عسکر
 alkuta jumé-at. Armies لشکرها lashkurha, عساکر
 afaukir, کتابت kitāb, جنود junood, جیوش jé-
 oosh, بیهات buhm, ارجال arjaul, خیلول
 khé-ool, لاهمیه luhaméem. To rout an army
 لشکر منہزم lashkur munhuzi. To be routed as an
 کالیدن kaulédon. To be routed as an
 کالیدہ کالیدن kaulédek hoodun. To be routed as an
 cavalry.

AROMATIC, عطرنا otarfa,
عطارى ab-tari, عطره mir-otar,
عطران ab-zan, عطران daure. v. fragrant,
عطران abzar, عطر otar, بهار
Elixir v. perfume, Eucris.

Drop the mouth of aris.

AROUND. گورداگرد gurdagird, پیراوسن peirau-
sen, اکنایف aknaüfeh, دور شور huwaul,
بهر هوار bar gard, حوال huwawl, بر هر
bar her, بار باریبار bari-bar, v. round, about.

T. AROUSE بیدار کردن beedaur kirdun,
 انگیزش انگیزش angozish, تنبیه توبیخ tumbeeh
 توبیخ tumbidan. *v. tr. aor. pass.*

نکته پنجمه، بعد از کندن کلاه و کلاه را در دست راست خود نگه دارید و با دست چپ آن را بردارید و در دست راست خود نگه دارید. (نکته پنجمه، بعد از کندن کلاه و کلاه را در دست راست خود نگه دارید و با دست چپ آن را بردارید و در دست راست خود نگه دارید.)

انگریز انگریز، boodai-kama، بیدار کیا
 انگریز انگریز، boodai-kama، بیدار کیا

A ROW (row) على التوالي
for the row.

AN ARQUEBUSE, 12 lb. bandook, 7 m. m. m.

ARRACK اراک mei arak, شراب thuramb

T. ARRAGON

leaving it as it was, and then
leaving it as it was, and then

Te AKAHATGE نازم کردن nazam kirdun
رتیب ساختن, ترتیب نامودن, turteeb faahkhan
انتظام نهادن, intizaam

دun, برجا ahkaum numoodun, احكام نمودن
 burja kirdun. v. *to put in order, to regulate.*
 شدن انتظام intizaum, shoo-
 dun, برجا شدن burja shoodun.

Arrangement ترتیب turteeb, انتظام intizáum,
 تدبیر saungeer, نظام nuzum, نظم nuzum,
 tudbeer, سازگاری fuf sauzkaure. v. *order*.

An arranger سازنده sauzindeh, برجا کننده burja koonindeh.

ARRANT فنا funa, بدترین budtureen. v.
villainous, shameful.—An arrant knave نابکار nau-
bekaur, هارامزاده haraumzadé.

Arrantly فحشا fuhshan. v. *shamefully*.

ARRAY لباس جاومه. *lubs, jaumeh. v. apparel, dress, cloathing.* — *Military array* صنایع صنایع *fuf fuf.*

To array (dress) ارایش کردن ara-ésh kirdun,
 پیراستن peerauftun, انتظام نهادن intizaum ni-
 haudun. *v. to adorn, put in order—To array in order*
of battle ارای نمودن fuf ara-é numoodun,
 عسکری صف نمودن fuf fuf kirdun.

ARREAR, *arrears, arrearage* باقی *bauké*,
 باقیات *baké-aut*, تته *tutumme*, مانده *maundeh*.

ARREPTITIOUS (*snatched away*) مسلوب
 musloob, منهوب munhoob—(*crept in*) تسرب tu-
 furrub. v. *furreptitious*.

An ARREST حبس hubs, گرفت goorift.
گوريفتگه gooriftuge, كيرا geera, قبض kubz,
اخذ akhuz, توشه tushubbus.

To arrest کردن حبس hubs kirdun, گرفتن
 gooriftun, گرفتاریدن goorift kirdun, گرفتن
 gooriftaurédun, اخذ kubz kirdun, قبض کردن
 akhuz numoodun, تفتیش ساختن tufshub-
 hus faukhtun.

To be arrested گرفتار شدن gooriftaur shoodun.
 To be seized مقبوض بودن mukbooz boodun.

ARRIERE-GUARD پس عسکر pus askur.

ARRIVAL ورود wurood, وصول wufool.
 دخول dukhool, بچیات jé-aut, پیوست pivost
 رسیدن ru- sêdun, آمدنی aumduné, آمدن aumudun,
 مقدم muk- fêdun, قدم kudoom, قالم kaudim,
 اقبال akbaul, اتیان até-aunch, اتیان até-
 aun, وفود wufud, وفد wufud, وفود wufood
 قرب kurb, وقب wukub, وفادت wufaudut,
 نزديك nuzdeeké, تقرب tukreeb.

To arrive وصول کردن wufool kirdun, پیوسته
 شدن pivusteh shoodun, دخول نبودن dukhool
 numoodun, ورود ساختن wurood saukhtun, مدین
 ausrudun, سیدن داخل شدن daukhul shoodun, رسیدن
 rufedun, در رسیدن dur rufedun, وقوع کردن
 wukua kirdun, واقع شدن wauka shoodun, قبال

akbaul shoodun, *واصل شدن* wauful shoodun. v. *to come, reach, gain, happen.*

Arrived رسیدہ *rušedeh*, پیوسته *pivusteh*, آمده *aumudeh*.

Arriving رسان *rufaun*, رسانده *rufindeh*, ای *a-é*, آینده *a-éndeh*.

ARROGANCE, *arrogantness* تکبر *tukubbir*, مغروری *mughrooré*, خود بینی *khood beené*, غرور *ghuroor*, کستاخی *kustaukhé*, خيلا *kheila*, استکبار القلب *anané-ut*, خال *khâul*, استیکبائری *istikbauru'l'kulb*, کبر *kubra*, کبروت *kubrut*, صلی *fulf*. v. *pride, presumption.*

Arrogant متکبر *mutukubbir*, مغرور *mughroor*, مخیل *khood been*, کستاخ *kistaukh*, نخیل *mukheil*, مختال *mukhtaul*, کلج *kilj*, نقاع *nuka*, انغان *anfaun*, تندخ *tunuddukh*, نفاج *nufauj*, انغان *anfaun*. v. *proud, self-conceited.*

Arrogantly, غرورا *ghurooran*, تکبرانه *tukubbirauneh*, با کستاخی *ba kustaukhé*.

To **ARROGATE** ادعا کردن *addé-a kirdun*, تخصیص ساختن *dawa numoodun* دعوی نبودن *tukhfees faukhtun*. v. *to presume, claim.*

Arrogation ادعا *addé-a*, دعوی *dawa*, انتحال *intihaul*, تنحل *tunhul*, وغل *wughul*.

An **ARROW** تیر *teer*, نشابت *nifhaubut* (pl. *nifhaub*), پرتاب *purtaub*, پرتاو *purtaub*, نشاب *nifhaub*, سهم *fuhum* (pl. *fuhum*), خدنگ *khudunk*, تیر خدنگ *teer khudunk*, پیکان *peikaun*, قران *kuraun*, قن *kurn*, کره *kurch*, منزع *munza*, نزه *nuzsheh*, ناوک *nawal*, نبال *nubal* (pl. *nubl*), نبلت *nawuk*, زمخرت *zumjur*, انبال *anbaul*, نبالان *nublaun*, پاه *furroot*, سروت *zumkhurut*, جهاج *jummauh*, سبک *pa fubuk*, مریخ *mureekh*, مریخ *mureekh*, حسابان *husbaun*, حسابانه *husbauneh*, مرسل *murfaul*, شلوط *shulut*, مرما *murma*.—*A double headed arrow* تیر *teer*, پیلہ *peileh*, *The feathers or wings of an arrow* تالش *talush*. • *The notch of an arrow* سهم *sofauneh*. *The invisible arrow (death)* سهم *fuhumu'l'ghaib*. *The arrow of destiny* سهم *fuhuma kuza*. • *To shoot an arrow* نشاب اندازی *teer andaukhtun*, پرتاب کردن *purtaub kirdun*. *A barbed arrow* تیر خاردار *teer khaur-daur*.

ARSE کن *kun*, دبر *dabur*, است *uft*, ست *futt*, انجیره *humma*, سبت *fubbut*, سته *sutteh*, سرم *turm*. *The arse-gut* مقعد *mukaad*. *To hang an arse* تروند نبودن *turuddud numoodun*, درنگ کردن *dirunk kirdun*.

An **ARSENAL** خانه جبه *jubeh khauneh*, خانه *zurh khauneh*, سلاح *fillauh khauneh*, طوپخانه *tope khauneh*, خزانة السلاح *khuz-aunutu's'fillauh*, ترسخانه *turs-khauneh*. v. *magazine.*

ARSENIC تراب هالک *turauba haulik*, دیک *deek burdeek*, زرنه *zurneh*, زرنی *zurné*, زرنیک *zurneeckh*, سم الفار *summu'l'faur*. *Arsenical* زرنیکه *zurneeckhé*, پر زرنه *pur zurneh*.

A R T (skill) پیشه *peesheh*, صناعت *sunaat*, صنعت *sunat*, هنر *hunur*, معرفت *maarifut*, دستکاری *dostkauré*, وقف *wukoof*, کار *kaur*, کسب *kusb*, منقبت *munkubut*, گوردار *gurdaur*, زیرکی *zeeruge*, فرهنگ *furhunj*, *v. dexterity, industry, science, profession, trade—(cunning)* فن *funn*, افنان *funoon* (pl. *afnaun* and *afanien*), حيله *heeleh*, ال *aul*, کبایست *ke-aufut*. v. *also ingenuity, address.*

شورع *shur'au*, رک *ruk*, راکیز *rukiz*, *The beating of the artery, the pulse* نبض *nabz*.

amlé—(cunning) بازر

Artfully (skilfully) پست *poet*, صناعتا *funatan*, با فن *ba funn*, صنعت *funat*, حيله بازاره *heeleh haunauh*.

Artfulness, v. art, cunning, skill.

ARTICHOKE کنکیر *kungur*, حرشی *hushchi*.

The ARCTIC POLE قطب شمالی *katub shumaulé*.

An **ARTICLE** قيد *keid*, فصل *fulf*, شرط *shurt*, مادت *maddut*. *An article of religion* *kanouna illaumi*. *Articles of faith* *kawaida deen*. *Articles of peace* *muwada fulf*, شروط و قیاد صلح *shuroot ou ké-ouda fulf*.—*Articles* شرایط *shura-et*, شروط *shuroot*, مواد *muwada*, قواعد *kuwa-ad*, قبول *ké-ood*, فصول *fusool*. v. *term, stipulation, clause.*—*An article (in grammar)* المعرفت *almarifut*.

To article قبول کردن *ke-ood kirdun*, فصول ساختن *fusool faukhtun*, شرایط نبودن *shura-et numoodun*, مادت بهادت نهادن *maddut bernad-dut nihaudun*. v. *to stipulate, make terms.*

ARTICULAR (belonging to joints) بند پیوند *bund pivund*, بندي *bundé*, مفصلی *mufasaulé*.

ARTICULATE جدا *juda*, ممتاز *mumtauz*. v. *distinct—(divided)* کرده *maddut*, مادت بهادت *bernad-dut kirdeh*, منقسم *mankusim*.

To assemble (bring together) furrauhim awurdun, تجمع کردن jumaa kirdun, تحصیل نمودن tuhfeel numoodun, خویشیدن khooi-édun. v. *to accumulate, collect.* — *(to meet together)* جمع کردن jumaa shoodun, فراهم آمدن furrauhim aumudun. v. *to meet* — *(to call together)* خواندن khaundun, ندا ساختن dawut kirdun, ندا faukhtun. v. *to convoke, summon, invite.* — *To assemble an army* جمع لشکر کردن jumaa lafhkur kirdun, اعدا اعدا ajnada faukhtun.

Assembled جمع آورده jumé-a, furrauhim awurdeh, جمع کرده شده jumaa kirdeh shodeh, مجموع mujmooa, مجمع mujumma.

An assembly مجلس mujlis, اجماع ajmaa, محفل jumaa, جمعیت jumé-aat, مجمع mujmaa, محفل hukmah, انجمن anjumun, دیوان divaan, غنم ghund. *A great or solemn assembly* غلبه دیوانی ghulbeh divauné. *An assembly of nobles* مجمع امرا mujmaa omra. *A place of assembly* جمعا jumjau. *Gracing the assembly* مجلس ارا mujlis ara.

ASSENT رضا ruza, اتفاق ittifaak, wu-fauk, مطاوعت muwaufikut, موافقت muwaufikut, قول kool. v. *consent, agreement.*

To assent رضا کردن ruza kirdun, اتفاق نمودن ittifaak numoodun, قایل شدن ka-él shoodun, قول دادن kool dadun, بلی گفتن bulé guftun. v. *to concede, yield to, consent, agree.*

To ASSERT اقرار کردن akraur kirdun, تقریر tukreer faukhtun, تعریف نمودن tareef numoodun, تحقیق کردن tuhkeek kirdun, مدعا mukraur faukhtun. v. *to affirm, maintain.* — *(to claim)* تخصیص tufurruf daushtun, تصرف داشتن tukhfees numoodun, دعوا ساختن dawa faukhtun, احتفاظ کردن ihtifaak kirdun.

Affertion (affirmation) اقرار akraur, تقریر tukreer, تحقیق tareef, مدعا mudaa, تعریف tufurruf, — *(claim of right)* تصرف tufurruf, تخصیص tukhfees, ادعا adaa, دعوا dawa.

An affterter اقرار کننده akraur koonindeh, تصرف نماینده tufurruf numa-éndeh.

To ASSESS خراج نهادن khuraj nihaundun, فلج کباشتن tufleej nihaundun, عوارض کردن awauriz kirdun, خراج گذار ساختن khurj guzaur faukhtun. v. *to tax.*

Assession (fitting down by) واپس نشین wapus nisheen.

Assessment خراج khuraj, خراج khurj, کذارش kuzeed, ادمال adamal, juzé-ut.

guzaurish, مکس mukus, خرینه khuzeeneh, کزین kuzeen, کزیه guzéyeh. v. *tax, tribute.* — *A collector of assessment* بازستان bazsh sitaun, جزیت تواتیر tuwateer. *Paying an assessment* کذار خراج khuraj guzaur, کزید kuzeed duhindeh. *Assessments* تکالیف tukauleef, عوارض awauriz.

An ASSESSOR (to a judge, &c.) اهل عدولت ahli adaulut, حاضر فی المجلس hazir fi'l'mujlis, جالس جالس, وزیر vizeer, همنشین humnisheen, مشیر قاضی mujaulis, مجلس Affessors huzaura mujlis, همنشینان humnisheenaun, وزرا vizira, جلسا julfa. — *(a layer of taxes)* کذار خراج khuraj nuhindeh, کذار سازنده juzé-ut guzaur fauzindeh.

ASSETS اموال amwal, املاک amlaak.

ASSEVERATION مدعا mudaa, مدعی mudaa, تعریف tareef, سوگند soughund, تحقیق tuhkeek, قسم kuffum. v. *affirmation.*

ASSIDUITY, assiduousness, مداومت mudawumut, ملازمت mularzimut, مواظبت muwazibut, shughul, کسب در کار kusb dur kaur. v. *diligence, industry, perseverance.*

Affiduous مداومت mukeed dur kaur, مداومت da-ém, مداومت mustudaum, مستدام mustudeem, مواظبت muwazib, قائم ka-ém, مقيم mukeem, ملازم mudawum, ملازم mularzim. *To be assiduous* ملازم شدن mularzim shoodun, مداومت mularzimut kirdun, مداومت ساختن mularzimut faukhtun, مداومت بودن mularzimut boodun.

Affiduously با مداومت da-émauneh, مواظبا mularzimut, علی الدوام ala'd-duwaum, مواظبا muwauziban.

To ASSIGN تعیین کردن taé-éen kirdun, غرض نمودن sipaurish dadun, قولیج الال toolij alal faukhtun. *To assign an estate* قولیج الال toolij alal faukhtun. *To assign a reason* سبب نبودن fibub numoodun. v. *to appoint, mark out, fix, give, grant.*

Assignable ممکن تعیین mumkina taé-éen.

An assignation (appointment to meet) موعد ملاقات muwada mulakaut, مهلت وصال mahluta wufaul, میعاد جماع mé-aada jumaa. v. *also assignment.*

An assignee دار تعیین taé-éen daur, وکیل vakeel.

An assigner تعیین کننده taé-éen koonindeh, سپارش دهنده sipaurish duhindeh.

Assignment تعیین taé-éen, سپارش sipaurish, خراج khurj.

Assumption اخذ akhuz, ittikhauz, اختیار, akhté-aur, قياس ké-aus. v. *taking, supposition, presumption.*

Assumptive لایق vajibu'l'akhuz, واجت الاخذ la-éka ittikhauz, قابل قياس kaubila ké-aus. v. *presumptive.*

ASSURANCE (certainty) تحقیق tuhkeek, علم ékeen, زوال الشك zuwaulu'lh'shuk, اعتقاد e-attikaud, وثیقت wufseekut. (impudence) بی شرمی bé shurmé, بی ادب bé adub, شوخی shookhé, کستاهی kustaukhé. (conviction) الزام alzaum, بی هراسی (intrepidity) مبصرت mubfurut. بی باکی bé purwa-é, بی پروای bé purwa-é, گواهی (testimony) جرات juraat. باور bé bauké, استشهاد istish-haud, عهد ahud, بیان peimaun, امیدوار (hopeful) اقرار ikraur, تعهد taahud. اعمدوار ameedwar, پر امل pur amul, متهمی mutumunné, مترجی muturujjé. (insurance) امان amaun, امین ameené, امن amin, زنهان zunhaur. v. also *security, expectation, confidence.*

To assure (promise) پیمان دادن peimaun dadun, تعهد نمودن akraur kirdun, اقرار کردن taahud numoodun. (to secure) عهد و امان دادن ahud ou amaun dadun, امانی کردن ameené kirdun. (to remove doubt or fear) زوال الشك zuwaulu'lh'shuk kirdun, بی باک ساختن bé bauk faukhtun. v. also *to betroth.*

Assured (indubitable, certain) مقرر mukurrur, بی گمان bé gumaun, محقق muhukkuk, معین maheed, معلوم maloom, اشتباه bé ishtibauh, بی (impudent) غیر مشکوک ghire-a mushkook. شرم bé shurm, شوخ shookh.

Assuredly بلی bulé, تحقیقانه tuhkeekauneh, علی فی الحقیقه fi'l'hukeekah, صحیحاً ala tuhkeek. v. *certainly, indubitably.*

Assuredness تحقیق tuhkeek. v. *certainly.*

An assurer پیمان دهنده peimaun duhindeh, امان کننده ahud ou amaun koonindeh.

An asterisk نشان hithaun, اشارت ashaurut. v. *mark.*

An asterism ستاره sitareh. v. *constellation.*

ASTERN پس در پس جهاز dur pus jehauze, کشتی pus kishté.

ASTHMA تنگ نفس gooriffah dum, ضیق النفس tuka nufus, قطع نوحه kitah, دما duma, نوحه nuhuj, قطع kita.

Asthmatical, asthmatic دماور dumabur, دماور.

دماور dumawur, ضیق نفس zeek nufus, خشا or خشی khusha.

To ASTONISH بی دماغ ساختن bé dumough faukhtun, سرگردان کردن furgurdaun kirdun, اشفته ساختن ashufteh faukhtun, حیرت انگیز کردن heirut angkehtun, عجب دادن ajib dadun.

Astonished عجبناک dunk, اشفته ashufteh, سرگردان کرده furgurdaun kirden shoodeh, خرقه ba-ér, حیران heir, حیران heiraun, کاتوره katwaur, کاتوره katooreh, ارغده argudeh.

To be astonished حیران شدن heiraun shoodun, عجبناک شدن ashufteh boodun, dunk shoodun. v. *to amaze, surprise.*

Astonishing سرگردان کن furgurdaun koon, سرسام کنا surfaum koon.

Astonishingly معجزانه majuzauneh.

Astonishingness معجزه majuz numa, قدرت kudruta ajauz.

Astonishment سرگردانی furgurdauné, عجب اشفتگی ashuftugé, حیرت heirut, شگوه shukoooh, عجب ajib, تعجب taajjib, عجز ajauz, دهشت du-husht, تحیر tuhei-ur, استغراب istighraub. v. *amazement, wonder, perturbation.*

ASTRADDLE افجاج afjauz, فحج fujj.

ASTRAL نجومی mujoomé, نجومی pivund, کواکب منسوب kuwakub munsoob.

ASTRAY راه بی bé rah, سرگشته furgush-teh, سرگردان furgurdaun, ضال zaul, غوی ghoo-é. v. *wandering.*

ASTRIDE افجاج afjauz, فحج fujj.

ASTRINGENCY, انقباض kubz, عطل akul. *Astringent* انقباض tukubbuz. v. *contraction, coactive, drawing together.*

An astringent قابض kaubiz.

ASTROGRAPHY صفت نجوم sufta nujoom, تصویر کواکب tufweera kuwakub.

An ASTROLABE استرلاب, اصطراب or استرلاب asturlab, استرلاب futurlab. *A maker of astrolabes* استرلابی asturlabé.

An ASTROLOGER منجم munjam, اهل صاحب کواکب ahla yma nujum, ستاره شناس sitareh shinaus, نجومی kahun, اختر کو nujjaum, اختر کو akhturgoo, منجم mutunujjum, فلک شناس fuluk shinaus.

astrological علم نجوم yma nujum in.

tifaub, متعلق فن tunjeem mu-taallik.

To *astrologize* علم نجوم عمل کردن ylma nu-joom amul kirdun.

Astrology علم نجوم ylma nujoom, معرنت فلک marufta fuluk, فن تنجیم funna tunjeem.

An ASTRONOMER اهیل هیئت ahla hei-ut, ستاره شناس rufaud. An excellent astronomer ستاره شناسان sifaureh shinaus. Astronomers ستاره شناسان fitareh shinausaun, فن تنجیم huzzauk funna tunjeem.

Astronomy هیئات hei-aat.

Astronomical علم هیئت پیوند ylma hei-ut pivund, هیئت لاحق hei-ut lauhuk.

An astronomical table جدول judwul.

Astronomically علم بطور هیئت betoor ylma hei-ut.

ASUNDER جدا جدا bejudda, تنها tunha, بتنها betunha, بر طرف bur turuf, منفردانه munfuri-dauneh, انفرادی anfuradan, وتری wuturé, مازی mauzé. v. apart, separately.

An ASYLUM پناهگاه punauh, پناهگاه punauh-gah, مخفی mukhlus, مبایض mubaus, لکھنا lukhsaun, گریزگاه gurceegah, ورز wurz, ملاز mulauz, ملجا mulja, عوز a-ooz.

AT در dur, به be, به beh, علی ala, لد ludu, لدé, لدن ludun, نحو nuhoo. At length

اکابر akabur, باری bauré, باخر bakhir — At full length تفصیل ala't' tufseil, تفصیلانہ tuf-seilauneh. At least باری bauré, ولو waloo. At the river عند النهر andu'n' nuhr. At hand حاضر

hauzur, حاضرجه hauzurjeh. At a nod (obedient)

باشما ba-éma raum, مطیع ashaurut müté-a, حکم بردار hookum burdaur. At the go-

vernar's house بکخانه bekhauneh budé sahib. At what time? کدام وقت kudaum wakt? At four o'clock چهار بوقت

four o'clock چهار بوقت bewakt hauké maund chuhaur gurré-a rooz. At how much a yard? چند

فی کز قیمت چند fi guz keemut chund aft? At four arcot

rupees فی کز چهار روپیہ ارکات fi guz chuhaur rupee arcot. At what price must I buy it? بچه

بچه bechch keemut khureedeh aram? At twenty five rupees بیست و پنج روپیہ

la-ék bust ou punj rupee. Mr. — is to be chief at

Burdwan — صاحب متعین بردوان Burdwan shoodund. He is at Allahabad, در الہ آباد

dur Allahabad shoond. To knock at the gate در زدن

dur zudun. At pleasure علی وفق الہا ala wu-fuku'l'muraud. At that time آنکاه aungah, ان

aun wakt, یوم é-oom. v. then. — At all times

دایم الایام humaun, هیمیشہ humeishch, طول da-ému'l'a-é-aum. v. always. — At no time

هرگز نہ heich, هیچ toolu'd' duhr. Not at all هرگز نہ hurkuzneh, امرا amra, لن lan, اصلا alla. v. ne-

ver. — Nothing at all چیزی heech cheez. He

said nothing at all هیچ بگفت heech beguft. At

no rate اصلا heech alla. At present اکنون

aknoon, حالاً haulé-an, حالا haulan. v. now. —

At first اول awwul, اولاً awwulan, بداءة budau-

tan, مقدما mukudumma. At home در خانه dur

khauneh. Abroad and at home بصر و حضر becfu-

fur ou huzur. At the time prescribed حد مامور

hudd mamoorut. ATABAL (a kind of Arabian drum or tabour)

اطبال atabal. ATE (preterite of eat) I ate خوردم khood-

dum, &c. ATHEISM الهاد na khoda-é, الحاد al-

haud, زندقت zindikut. v. impiety. An athiest خدا نا khoda, ملحد mulhud,

zundeek. Athiest, atheistical الهادناک alhaudnauk,

ناخداور nakhodawur. Atheistically الهادانه alhaudauneh, با زندقت

ba zindikut. A-THIRST عطشان atishaun. v. thirsty.

ATHLETIC کشتی dileer, دلیر pihlu, پهلو pihlu,

گشتی gushté, شجاع shuja. v. vigorous, ro-

bust, heroic. — An athletic man کندواره kund-

wareh, پهلوان pihluwaun, یال é-aul. ATHWART عبور aboor, طرف

uz een ta aun turruf nihadeh, انسو aunfou. v. crows, through — (vexatious) ازار dil azaur,

شاق shauk — (wrong) بد bud, نا صواب na fuvaub. ATLAS (a rich filk) اطلس atlas — (a collection

of maps) جماع خارتی jumaa kharté. Mount At-

las آلدن addurun. ATMOSPHERE هوا huwa. y. air.

An ATOM ذره zurr, ذره zurreh, شبه shum-

meh. Like an atom (very small) ذره قدر zurreh kudur, شبه سا shummech sa. v. particle.

Atomical ذره پیوند zurcen, ذره پوند zurreh pi-

vund, شبه وش shummech vush. To ATONE تکفیر کردن tukfeer kirdun,

معتلت دادن dé-ut saukhtun, غور نمودن makulut dadun, غور نمودن ghoor numoodun. v. to expiate, apologize; also to tune, agree, accord.

Atonement تکفیر tukfeer, دیت dé-ut, معتلت makulut, غور ghoor, غیر gheer, غیار ghé-aur.

A-TOP بالا bala, بر bur, زبر zubur. ATROCIOUS ظالم zaulim, نکیر nukeer,

شقی bé ruhū, جان ازار jaun azaur, شکی shuké, شفتت bé shufkut, شیر shureer, منکر munkaur, munkur.

Atrociousness, atrocity ظلم zulm, عدم رحمت adum ruhmut, بی مروتی bé murooté, فساد fu-faud. v. *enormity, iniquity, cruelty, villainy.*

Atrociously ظالمانه zaulimauneh, با فساد ba fu-faud, فاسدا fausudan.

To ATTACH (*join together*) پیوسته کردن pivusteh kirdun, باهم پیوستن bahum pivustun— (*arrest*) گرفتن gooriftun, کبض کردن kubz kirdun. To be attached گرفتار شدن gooriftaur shoodun. v. to *seize, take, apprehend.*—To attach to one's self, to be attached, to love دوست کردن doost kirdun, یاران ساختن khautir gooriftun, خاطر گرفتن é-auraun faukhtun. v. to *conciliate, gain over, enamour.*

Attachment (affection) عشق ashuk, لائق or لافوق lufook, محبت mo-habbut, محبت خاطر khautir geer, رغبت rughbut, یاری e-attibaur, اعتبار e-attibaur, دوستی doosté. v. *regard, friendship*— (*taking prisoner*) گرفتاری gooriftauré, کبض kubz.

An ATTACK هجوم hujoom, حمله humleh, بزوان buzwaun, خروش khuroosh, شدت shuddut, تاز tauz, طردت turdut, فول fool, هجج heej, دقوف dukoof, دقوف dukuf, برنگ burunk, شتافته shitaufteh, فورoor, مطاردت mutaurudut, کبوت kubbut. v. *assault, invasion.*

To attack هجوم آوردن hujoom awurdun, حمله بردن humleh burdun, حواله کردن hu-waulch kirdun, خروشان khurooshédun, خروشان khurooshau numoodun, خستن khustun.

To ATTAIN, اندوختن andokhtun, یافتن é-aftun, حاصل کردن hausul kirdun, کسب kusb faukhtun, مالک شدن mauilik shoodun, ورزیدن sahib boodun, wur-zédun, عدیل (to equal) neel kirdun— میل کردن adcel numoodun, میل شدن mil shoodun. کام یافتن kaum é-aftun, واصل شدن wafil shoodun, نایل بودن na-él boodun. v. to *reach, overtake, come to, arrive at, obtain, acquire, gain, find.*

Attainable ممکن کسب mumkina kusb.

Attained حصول muhfool, اندوخته andokhteh, مکسوب muksoob. v. *obtained, acquired.*

Attaining کسب کنا kusb koona, نایل na-él, یابا é-ab, یاب andoz, اندوز muntujé, منتجی é-aba, مکسب muktufib, محصل mulhufil. *Attaining one's wishes* کامران kamraun, مراد دار moraud daur.

Attainment کسب kusb, اکتساب ikti-faub, حصول muhfool, تحصیل tuhfeel, وصل wu-

ful, شیبوه sheeweh, اقتباس iktibas, علم ylm. v. *acquisition, knowledge, gain.*

Attainder, v. forfeiture, taint.

To attain, v. to taint, corrupt, forfeit.

To attemper, attemperate, v. to mingle, proportion, soften, mitigate.—To attemper wine with water اوب بشارب نهان aub beshuraub nihaudun.

An ATTEMPT اجترأ ijтира, قصد kasd, سعی sa-é, جد judd, جهد juhud, اجتهد ijtihaud, اقدام ikdaum, اهتمام ihtimaum, عزم azim. v. *effort, essay, endeavour, enterprize, attack.*

To attempt اجترأ کردن ijтира kirdun, جرات kasd قصد ساختن juraat numoodun, جد و جهد judd ou juhud numoodun, حمله بردن sa-é dadun, سعی رادن humleh burdun. v. to *endeavour, try, venture.*—To give up an attempt باز داشتن doost uz mohim baz daushtun.

Attemptable لائق اجترأ la-éka ijтира, واجب vajibu's sa-é.

An attempter اجترأ کننده ijтира koonindeh, سعی دهنده sa-é duhindeh.

To ATTEND (*serve*) بندگی bundugé kirdun, ملازمت ملالازموت numoodun, خدمت رادن khudmut dadun, مهین muhun faukhtun, چهار داشتن feemaur daushtun— (*listen*) استماع ifsimaa numoodun, شنیدن shunopdun, شنفتن shunustun, (to be busied about) اصغا کردن asgha kirdun— مشغول شدن muhfgool shoodun, مقید بودن bufeerut numoodun. To attend a summons بدعوت رام شدن be-dawut raum shoodun— (*to follow*) در پس آمدن dur pus aumudun, اتباع ittibaa kirdun, مانده ماندن maundun, مانده ماندن maundeh shoodun, قائم شدن ka-ém shoodun— (*to be dependant on*) متعلق بودن muta-allik boodun, تابع شدن taaba shoodun. v. to *accompany, conduct, expect.*

Attendance (service) خدمت khudmut, بندگی bunduké, مهنت muhnut— (*train*) اتات ataut, طایفت ta-éfut, حشم hushum. v. *attendants.*

Attendant, attending خدمت ده khudmut duh, پیرو munoot, متفرع mutufurra, پیرو bindeha firmaun, مستحق mustakub. v. *consequent, dependant, accompanying.*

An attendant خدمتکار khudmutkaur, تابع tauba, پیرو peeroo, پیرو pufroo. *Attendants* تبع feej, اتباع tuwaba, توابع khudmutkauraun, خدمتکاران atbaa, خدمت khudum, حشم hushum, حشمت hushmut, خدم و حشم khudum ou hushum,

لواحق luwahuk, حواشي huwashe, اشياء ashe-a.
v. dependents, equipage, servants.

An attender خدمت کننده khudmut koonin-
deh, خدمتکار khudmutkaur,

ATTENTION بَصِيرَتِ agauhé, bufeerut, اشتغال ishtighaul, امان amaan, جد judd, تقييد tuké-ud, توهت tuwuhhus, حلالان huzlaun, نپوس né-oos, نپوش né-oosh, فکر fikr. v: *study, care.*

Attentive اگه aguh, اگا agauh, مشغول muſh-ghool, متيقظ muté-ukkiz, متفكر mutufikkir, دنق ka-ém, حضل huzul, حضال huzaul, كادح dunuk, تدنيق tudneek, تفكر tufikkir, كادح kaudih. v. *studious, careful.*—*Attentive to worldly affairs* جوي جهان jehaun jooi.

Attentively با اکاهي ba agauhé, tuké-
udan, اشتغالانه ishtighaulaneh.

To ATTENUATE رقیق کردن rukeek kir-dun. v. to extenuate, thin.

To ATTEST شهادت دادن shuhaudut dadun,
تصدیق کردن akraur kirdun, توفیق کردن
deek numoodun, شاهد شدن shauhid shoodun,
مهمین بودن guwauhé dadun, مهمین بودن
muheemun hoodun. v. to witness, certify, prove,
authenticate — (to call to witness) دعوت کردن
dawut kirdun, با محضر دعوت ساختن ba muh-
zur dawut saukhtun. v. to cite, summon.

Attest, attestation, شهادت shuhadut, تصدیق taddi'eq, اقرار ikrar. Attestations, or a register of attestations, شهادت نامه shuhadut nameh. v. testimony, evidence.

ATTIGUOUS نذیک nuzdeek. v. *bard by.*

To ATTIRE پیراستن araustun, پیرایش pee-
raustun, پیرایش کردن ara-êsh kirdun, تزئین
peera-êsh numoodun, تزئین ساختن tu-
zé-én faukhtun, دادن لباس albaus dadun,
پوشیدن پوشیدن. *v. to clothe, dress, adorn.*

Attire ارایش ara-esh, پیرایش peera-esh, زین zein, پارچه paurcheh, زینت zeinut, لباس albaus, اثواب afwaub, اسباب afbaub. v. dress, ornament, clothes.—*The attire or horns of a stag* اهو شاخه ahou shaukshah.

An attirer ارا ara, موزن muzcin, له tu-
razindeh, طرازگر turazgur, مشاطه muftfautch
مشاطه manfhitich, رنگ آمیز زین amceez zun,
را-ع. v. dr.

DE وضع wuza, وضعت wuzaat. v.

ATTOLLENT بر دار, rufa kun, کن
 burdaur, bulind بالا اور, numa-e baula
 ayur, عالے ساز, ala fauz.

AN ATTORNEY. وکیل vakeel, نجات

مامور kaur-raun, توفجاءر vakeelé, وكيل maamoor, مباشر mubaushir, جري juré. v. *factor*, *procurator*.—*An attorney at law* وكيل الدعا vakeelu'd'dawa.

To attorney (act for another) مُناب شدن mu-naub shoodun, نوب نمودن noob numoodun, وکیل بودن vakeel boodun. *To appoint an attorney* توکیل ساختن vakeel kirdun, توكيل ساختن taukeel saukhtun. v. *to depute, substitute.*

Attorneyship وکالت vukaulut, مناب manaub.
v. vicegerency, delegation.

To ATTRACT (*draw to something*) کشیدن
 kushédun, درکشیدن bur kushédun, کشیدن
 dur kushédun, فرایش furapeish kushé-
 dun, اندوختن andokhtun. (*to allure*) دل-
 دبستن dilbustun, دلبردن dilburdun, جالب
 القلوب jaulibu'l'kolooob numoodum, دلفریقتن
 dilfurré-uftun.

Attraſting, attrahent, کشان kufhaun, کشنده kufhindeh, اندوز andoz. Attraſting wonder
اندوز عبرت ibrut andoz.

جذب *Attraction* کشیش kulheesh, juzb, جلب julb, انجذاب injizaub, استجذاب istiizlaub. (*allurement*) کشان kushaun kushaun, کشان کشان (allurement) kushaun bur kushaun, کشاکشی kushakushé, کشاکش kushakeesh, دلبندي dilbundé, دلغیرابی dilfurrabé, دل‌لویزی dilaweez, دل‌لوری dilburé. *Attraction of straws* جذب چوب‌آبی juzbé ké-auh. v. also magnet.

کشنده jaulib, جالب jauzib, *Attractive* دلکش dilbund (alluring) — kushindeh
جالب ghunjut, غنچه dilaweez, دلاویز dilkush, دلبر dilbur, دلبرج jaulibu'l'koloob,
دلبرج dilfurrabe. v. lovely—*An attractive quality* جالبه jaulibeh, قوت جالبه kuwwut jauzibeh.

Attractively جذبانہ juzibauneh, جلبا julban,
کوشیش با ba kushceesh, دلربانہ dilrubauneh.

An attractor جذب کننده *juzh koonindeh,*
گر جلب *julb kur,* دلبر *dilbur,* کشنده *ku-*
shindeh.

To ATTRIBUTE نسبت کردن *nusbut kir-*
dun, اطلاق حمل نمودن *hural nomoodun*,
 ساختن *itlauk faukhtun*, اسناد کردن *afnaud*
kirdun, صفت نمودن *sufut numoodun*. v. *to af-*
scribe, impute.

An attribute صفت *sufut* (plur. صفات *sufaut*)
اسما *asma* (pl. اسماء *azaufut*, اضافت *wusuf* وصف
نحل *nuhul*, اسنان *asnaud*, نسبت *nusbut* (asma
مصفى *museef*, خلق *khulk*. *The attributes of*
God صفت الله تعالى *sufauta allah taala*, اسماء
الله تعالى *asma allah taala*.

Attributed ملحنی mulhuk, نسبت کرده nuf-but kirdeli.

ATTRITION انکسار ankifaur. v. *repentance*. اندراس andiraus. v. *wearing*.

AVAIL نوا nuwa, نفع nufa, فایده fa-édeh, سود food, حاصل hauful. v. *profit, advantage*.

To avail کردن نوا nuwa kirdun, نفع نمودن nufa numoodun, سود داشتن food daushtun.

Available فایده‌مند fa-édeh-mund, قادر kadir. v. *profitable, powerful*.

Availably با فایده ba fa-édeh, قادرانه kadira-neh. *Availment*, v. *usefulness, advantage*.

AVANT-GUARD پیش لشکر peish lashkur. v. *front, van*.

AVARICE, *avariciousness*, بخل bukhul, خسیست khuseefut, طمع tuma, ناکسی nakusé, امساک imfauk, حرص hurs, بخیلی bukheelé, خست rumakauré, خست khufaufut, زحمت khufut, زحمت zufté, کزاز kuzauz, کز kuzuz, مساکت kuzum, کوری gooré, لوم loom, مساکت mufaukut. v. *covetousness*.

Avaricious طبعکار tumakaur, ناکس nakus, باخل bakhil, بخیل bukheel, نا بخشنده na bukhushindeh, حسیس husees, شح shuh, شح shuhauh, شح shuhech, شدید shudeed, شح shuka, پست pust, دنس duns, شبرم shubrim, حلقه ghuleez, لیام leim, لیم lé-aum, حلقه hulukkud, خشم juhaum, خنق khumbuk, خشم khush, خضار khuzaura, لحر luhiz, زحمت kaburé, قصه kufaal, نكد nukd, زحمت zumkhuk, کلبه kulbus, حصر hufur, حصر hufur, ازغار azghaur, الکن alken, اکدا akda, مزغ muzghuf, مزغ muzund, ایضا a-é-aa, مسک muskut, مستغفل mustukfil, عسر asur, عکر akuz, صبر sumur, صبر sumsum, صبر sumur, جعد jaad-u'l'eed, جعد الانامل jaadu'l'anaumul, حلیج hul-jur, فحش fulhus, قبح kubiz, وجی wujé, تغطرس tughutrus, لمان lamaun, سفلی fu-flut, قنور kutoor, کنور kunood, فاحش fauhush, فرومایه nuhaunuhut, کدو kudoo, خاش khuseer, لکر lukuz, زفت zuft. *An avaricious man* مندور mundaor, سیه se-yeh kaufch. v. *miser*. *Avariciously* با طمع ba tuma, باخلانه bukhulaune.

AVAUNT دور باش door baush, برد burd, ایضا a-éha, هان از راه hauu uz rauh, هیبه heih heih, تغا tuffin.

AUBURNE رود rood, اسبر asmur, سمر sum-ra. v. *brown, tawny*.

AUCTION مزاد muzaud. v. *sale*. — *To bid at an auction* مزاد کردن muzaud kirdun, مساومت musawumut faukhtun.

To auction بهزاد فرختن bemuzaud furrokh-tun.

An auctioneer دلال dulal, مبرطش mubrutush. v. *broker*.

AUDACIOUS باک بی bé bauk, جری juré, بی حیا bé shurm, شرم kushtakh, بی حیا bé heia. v. *bold, impudent*.

Audaciously کستاخانه kustakhauneh.

Audaciousness, audacity, جسارت jufaurut, بی بی bé shurmé, شوخی shookhé, وطم wukuh, بی باکی bé bauké, غیرت gheerut, جرأت juraat, دلیری jigurdauré, اقدام akdaum, dileeré. v. *boldness, impudence*.

AUDIBLE (*bearable*) قابل استماع kaubil iftima, ممکن سماع شدن goosh zun, ممکن mumkina sumaa shoodun — مه‌داج (loud) muhdauj, بلند bulind, بزرگان búzurgaun. *An audible voice* بزرگانه اواز buzurgauneh awaz.

Audience (sense of bearing) سماع sumaa, استماع istimaa, قوت سامعت kuwwuta famaata. *An audience* حصار مجلس huzzaura mujlis, مستمعان mustumaan, مستمعون mustuma-oon, ملاقات molakaut, تلخیص tulkhees. *The audience of an ambassador* ملازمت mullazimut eelché. *To give audience* دربار حاصل کردن durbar furmoodun, مجرا moojurrai haufil kirdun. *The hall of audience* بارگاه bargauh.

An audit (examination of accounts) حساب تفحص hissaub tufuhhus.

To audit حساب تفحص کردن hissaub tufuhhus kirdun, حساب شدن ameena hissaub shoodun.

An auditor (bearer) سامع fama, سماع sumé-a, مستمع mustuma. *An auditor of accounts* امین ameena hissaub, دفتر امین ameena duf-tur, دفتر امینی duftur ameené.

An auditory حصار مجلس huzaur mujlis, مستمعان mustumaan, مستمعون mustuma-oon.

To AVENGE انتقام گرفتن intikaum gooriftun, کین گذاردن kein guzaardun. v. *to revenge* — عتاب اکاوب kirdun, سیاست fé-aufut numoodun. v. *to punish*.

An avenger انتقام گیرنده intikaum geerindeh, کین keim koonindeh, معاقب maakub, منتقم muntukum, منثل munful.

An AVENUE (of trees) تنک راه در میان tunk rauh dur meiaun durukhtiha, زقاق zukauka shujra. v. *also access, approach*.

To AVER کردن مقرر mukurrur kirdun, قرار نهودن tareef faukhtun, ساختن raur numoodun. v. to assert.

Average, v. medium, proportion.

An averment برهان burhaun, دلیل duleel, بیان bé-aun, تعبیر tabeer, تلخیص tulkhees, ایضاح eezauih, تعریف taareef.

AVERSE (abhorring) متنفر multunuffir, دلگیر dilgeer, عیسان abé, معرض maruz, اعیان a-éfaun, متنوع muntuza, متزعزع ak-ha, اقهام ak-haum, شریب shu-reer, بی اختیار mukhaulif, مخالف bé akhté-aur, ضد zudeed, ضد zudd. v. also unwilling, contrary, unfavourable.

To be averse شدن بغور شدن bézaur ou nufoor shoodun. v. to have an aversion.

Aversely متزعزعه muntuza-aunch, با اکراه ba ikrah, راغم daghim, راجم raghim, کراهت ku-rauhutan.

Averseness بی اختیارى bé akhté-aure, غیر اختیارى ghire-a mukfud ou akhté-aure, اصرار é-arsuz, کراهت kirh, استکراه ik-rauh, استکراه istikrauh, نفرت nufur, تنفر tunuffir, استنفار istinfaur, ابا aba, تخاصی tukhaushé, دلگیری dalgere, ردت areegh, اریغ areegh, نرفتن nafreen, ازیم azum, رددات ruddat, باتاب batanb, نوه nooh, دافع dufa. To have an aversion داشتن استکراه istikrauh daush-tun, بیزار شدن é-arsuz numoodun, نفرت داشتن nufur daush-tun, مارضت شدن nafreen numoodun, دوری دوری dooré numoodun, مارضت شدن maruz ou nafur shoodun. v. to abhor, hate, detest.

To AVERT کردن دافع dafa kirdun, مدافعت نهودن mudafaat numoodun, گردانیدن گردانیدن gurdané-dun, بگردانیدن bugurdané-dun, پناهمیدن punamédun, ندرس nudus faukhtun, تعویق تاءیر shoo-dun, تاءیر taweek kirdun, شجر دادن shujur dadun, راحت ساختن fauh-tun. v. to turn aside, turn off, put by, divert, remove.

To avert the face روگردان شدن rugurdaun shoodun, انتکاف انتکاف intikaf numoodun, قطع نظر دادن kuta nuzur dadun. May God avert زکس zukuks, زکس zukuks, زکس zukuks.

An AUGER برماهه purmauheh, مشقب mus-kub, مشقه shukfeh, ماسه mashe, کوره بر kurdeh bur, سنب sunub, دیرا dura-é, بیرم beerum, بیلم beilum, پیچه peicheh. v. wimble and

AUGHT چیز cheez, شی thei. v. any thing.

AUGMENT, augmentation, زیاده zé-audeh, ازادیان zé-audut, ازادیان azdé-aud, ترقی turuk-ké, مزید muzeed, افزونی afzooné, فضل fuzul, فزول fuzlut, زوادت zeed, زوادت zuwaudut, فنع funa, نعل neef, نیون né-oof, نزل nuzul, میط meet, کور koor, شفی shuff, صرف suruf, ربع ré-a, استزاد istizaud, اضافت azaufut, تکثیر tukfeer.

To augment کردن زیاده zé-audeh kirdun, افزودن افزودن azaufut numoodun, تضعیف تضعیف tuza-éf faukhtun, افزایش افزایش afza-éfa numoodun. v. to increase, fill.

An AUGUR, augurer, فالگو faulgo, فالگوی faulgo, فالگیر faulgeer, اخترگو akhturgoo, اخترگو faulgooi, طالع نما gha-éb gooi-éndeh, غایب گوینده tala numa, مولود مولود moolood goo, رمال rummaul, اهل القیاف taughoot, طاعوت taurik, تواعت taughoot, طاعوت Augurs, طاعوت taughoot, طوارق tuwaugheet, طوارق tuwaurik.

To augur, augurate, فال فال faul guftun, اختر اختر akhtur guftun, فال گرفتن faul guftun, فال گرفتن faul guftun, فال گرفتن faul guftun, فال گرفتن faul guftun. v. to divine, prognosticate, foretel.

Auguration, augury, فال فال faul, رمل ruml, دعا daa, علامت ala-mut, عیاف a-é-aufut, عیاف a-é-aufut, طیر tecrut, طیر teer, قدم kudum, مروا murwa, شال shumaul, ووا wuwa, مروا murwa. v. omen, divination, prediction.

AUGUST سعادت faadutmund, سعادت faadut anwan, سعادت اتصاف faadut it-tifauf, همایون fahib faadut, صاحب سعادت fahib faadut, مسعود mufawud, سعید fa-éd, مبارک mubauruk, میمون meemoon, روز افزون rooz cf-zoon, سعادت مقرون faadut mukroon, مكرم mukurum, کامران kamraun, کرم kurcem, دولتپناه shahauneh, فیروز feerooz, مزاج سعادت امتزاج muzauj faadut im-tizauj, نیکبخت neckbukht, سعادت نبود faadut numood. v. illustrious, grand, fortunate.—Augustness, v. dignity.

The month of August اغوستوس aghoo-stos.

Augustly شاهانه shahauneh, پاد pad shahauneh, با سعادت ba faadut, ملوکانه mulookauneh.

An AVIARY مرغزار murghistan, مرغزار murghizar, کفس طيور kufs, کفس طيور kufs, کفس طيور kufs. v. cage.

AVIDITY طماع tumauh, طماع tuma, حرص

hurs, طبعکاری tumakauré, شره rughub, شوره shuruh, مجات hula, جعتبت jaatubut, رافع huwa, راع haa, نهبت nuhmüt, رافع rafa, رثع rufa.

AULIC (belonging to the court) دیوانی dé-vauné.

An AUNT (by the father's side) عبه ammeh, خواهر پدر khauhura pader. An aunt (by the mother's side) خاله khaulut, خواهر مادر khauhura mader.

To AVOCATE (call aside or away) غضن ghuzin کردن bur tutuf khaundun.

Avocation (calling aside) غضن ghuzin — (business) مصلحت mufluhut, کار kaur, شغل shughl, امر amur, حاجت haujut.

To AVOID اجتناب کردن ijtinaub kirdun, پرهیز داشتن ihtirauz numoodun, امتناع کردن imtina kirdun, فرار ورزیدن nufut daushtun, فرار wurzedun, هارب شدن haurib shoodun, گریختن gooreekhtun. To be avoided منفور شدن munfoor shudun. v. to shun, fly, abhor. — (to oppose) اعتراض کردن é-atrauz numoodun. v. also to make void, retire, evacuate, quit.

Avoidable ممکن اجتناب mumkina ijtinaub, اجتناب لایق la-éka ihtirauz.

Avoidance, avoiding, اجتناب ijtinaub, اجتناب کردن ihtirauz, حذر huzur, احتذار ihtizaur, گریز goorez, امتناع imtina, ابا aba, هارب haurib, تقدیر nufut, تغیر nufreen, اتقا ittika, تضرر tukuzzar, فرار furaur.

Avoided منفور کرده ijtinaub kirdeh, منفور munfoor, معذر mukuzzar.

An avoider اجتناب کننده ijtinaub koonindeh, v. shunner — (carrier away) رفع برنده rufa boorindeh, وا کننده wa koonindeh, محجف mujhuf, موصوح mufooh gur.

To avouch, v. to vouch, affirm, prove.

To AVOW اقرار کردن ikraur awurdun, تصدیق کردن askhaureh kirdun, تصدیق tuhkeek gufftun, تضرع تضرع tuzké-ut faukhtun. v. to declare, confess, justify.

Avowable اقرار واجب vajibu'l'akraur, لایق la-éka taareef.

Avowal اقرار ikraur, تعریف taareef, اعتراف tuhkeek. v. confession, profession.

An avower اقرار کننده ikraur koonindeh, تصدیق نماینده tufdeek numa-énde.

An AURELIA (insect) بادامه badamé.

The AURICLE (external ear, lob) اویره aweezeh, زشه zshéh, اویه aweezeh, گوش nurineh goosh, ورگوش buna goosh, نطت nuftut, وورگوش wurgoosh.

Auricular (within hearing) سماع fumaa, سامع fauma, گوش زن goosh zun. (secret, whispered) باهستگی ba-ahustugé guftch, تنها tunha, بگوش bugoosh guftch.

AURORA صبح subuh, صبا subauh, سحر fuhur, سحرگاه fuhurgah, سحر hungauma fuhur, عاظم aatis, بام bam, بامداد bamdad, شفق julj, تباشیر tubasheera subah, فجر fujur. v. dawn.

AUSPICE فال faul, طیر teer. v. omen, augury — Auspices (protection) حمایت huma-é-ut, دستیار muzahurut, پشتی poshté, دستیار dofté-auré. v. patronage, influence.

Auspicial بغال انتساب befaul intifaub.

Auspicious نیک اختر neek alshur, خجسته bukhté-aur, نیک اختر neek bukht, خجسته khajisteh faul, میمون meemoon, مسود mufood, صاحب طالع sahib taula, برومند burroomund, مقبل khajisteh, دولتمند doulutmund, هابی humai-é, سعید sa-éd, هابی humai-oon, فرخ furukh, مبخوت mukkhoot, لطف luteef, موافق muwaufik. v. fortunate, favourable.

Auspiciously بالخیر ba'l'kheir, بختیارانه bukhté-arauneh, مسعود mufoodan.

Auspiciousness اقبال akbaul, سعادت snadut, بختیارانه bukhté-auré, نصیب nuseeb, طالع taala. v. prosperity.

AUSTERE زشت zurshé, ترشی turshé, زشت durusht, تند tund, عافس aabis, عافس unfé, عافس na mula-ém. Austere in countenance تندر روی tund rooi, سخت روی fukht rooi. Leading an austere life اهت ریاضت ahla ré-auzut.

Austereness, austerity, ریاضت ré-auzut, صلابت salabut, تندی tundé, درشتی durushté, بیحلی behulmé, عاف unf. v. severity, cruelty, strictness, harshness.

Austerely ریاضت با ba ré-auzut, عاف unfan, درشتی durushtauneh.

AUSTRAL جنوبی junoobé, v. southern.

AUTHENTIC صحیح fuheeh, مبرهن mu-burhun, اصح muhukkuk, اصح afuh. v. true, genuine.

Authenticity راستی rausté, حقیقت hukeekut, حق huk, صدق suduk, سحت syhhut. v. truth, authority.

Authentically صدقانه sudukauneh, حقا hukka.
ala't'tuhkeek. v. truly.

An **AUTHOR** (of a book) منشی munshé,
نقلبند nukkulbund, کتاب تصنیف kitauv tuf-
neef, مصنف mufunnif, مولف muellif. *A clas-
sical author* اعتبار مولف muellif é-attibaur—(an
inventor) باءى baudé, باعث baas, داعی daa-é,
مورث moojib, مستوجب mustoojib, مورث mooris,
مستلزم mustulzim, موجد moojud, ايجاد mooris,
مبتدی mubtudé. *An author of evil* فساد اهل ahla fusaad, مفسد muf-
sud, خیر fitneh kheeze, مورج muwurrij. *Of
the author (when quoting any author)* لمنشیه limun-
shih, مولفه limuellifih. v. writer, beginner.

AUTHORITATIVE ذو اقتدار zu iktidaur,
اهل مکانت ahla kudrut, صاحب قدرت mukau-
nut, اهل وقار ahla muhabutdar, wukaur.

Authoritatively مستقلانه mustuklauneh, با
استقلال ba istiklaul.

Authority قدرت kudrut, مکانت mukau-
nut, تکیه mukoonut, مهابت muhabut, تمکین
tumkeen, وقار wukaur, جاهت jauhut, سلطان
sultan, عرض و وقار erz op wukaur, سلطان
sultanut, کرام kuraum, ضبط kuraumé, حرمت
hurmut, تبحر tuba, بطش zubt, خطر khutz.
Absolute authority کلی استقلال istiklaul kullé.
By my authority بحکم من behookuma mun,
من عندی min yndé. *By your authority* بقدرت تو
bekudruta mun. *By his authority* بحکم او
behookuma ou. *By their authority* بقدرت شان
bekudruta shaun. v. power, influence, credit—
(testimony) شهادت shuhadut, گواهی guwauhé.
To give an authority شهادت نمودن shuhadut
numoodun, حمایت huma-é-ut. v. countenance.

Authorization قدرت ده kudrut deh.

To authorize قدرت دادن kudrut dadun,
ضبط istiklaul bukhlhedun, زیادت زبوت
zabt dadun, تملیک کردن tumleek kir-
dun. (to make legal) مشروع کردن mushruwa
kirdun, شرعی نبودن shura-é numoodun. (to
give credential letters) شهادت نامه دادن shuhau-
dut nameh dadun.

AUTOCRASY (independent power) تصرف
تسلط tufuruf maulikauneh.

AUTOGRAPH (a particular person's own
writing) دست خط doft khutt. *The royal auto-
graph* خط هابون khutta shureef,

khutta huma-é-oon. *Autographical* دست خطی
doft khutté.

AUTOMATICAL (self moving) خود جنبش
khooj jumbush, خود روان khooj ruvaun, قوي
koo-i mutuhurrukut dar.

An automaton متحرک دارنده alut
kooi mutuhurrukut darindeh. v. watch, clock.

AUTUMN مهرجان muhrjaun, خزان khuzaun,
برک burk reezaun, خریف khureef, برک
burk reez, پاییز paî-éz, پائیز pa-éz.

Autumnal فصل مهرجان fuful muhrjaun,
ایامی zumauné, زماني برک reez, خریف
khureef, خرمایان khurmaun zumaun. v.
harvest.—*The autumnal wind* باد خزان bad khu-
zaun. *Autumnal fruits* خرفت khurfut.

AVULSION (pulling away) جرد jurud, قتال
fitaul.

AUXILIARY معاون ma-awin, ناصر naufir.

An auxiliary معین ma-én, معاون ma-
awin, ناصر naufir, یارم é-aur, یارم é-aur-
dum, مستعان mustaan, دستیار dofté-aur,
پامرد pa-murd, دستگیر doftgeer, زمیندار
zumundaur, مددکار mudud-kaur, مددکار
mudud rus, پیشه humpost, مدد دهنده mudud
duhindeh, ضد zudd, رفیق rufek, کیار kè-aur,
مشایع zuhrut, تبع tubé-a, ولی wulé, موافیقت
muwafikut, مظاهر muzauhur, استنصار
muwaulé, نصر awun, نصیر nufur, رافد
raufud, زاور zauwur, حواری huwauré.

Auxiliaries انصار ansaur, نصرا nufra,
املت wula, ولا tuba, زافرت zaufurut, زافت
zaufut, نصیر nufur.

Auxiliation, v. assistance, aid, help.

TO AWAIT قائم شدن ka-ém shoodun,
کار کردن kaur kirdun, مانند maundun,
توقی نبودن tuwukkuf numoodun. v. to expect, wait for, attend.

TO AWAKE, awaken, تنبیه کردن tumbeeh
kirdun, بیدار ambaub faukhtun, انگیزتن
angeekhtun, بیدار beedar numoodun, بیدار
ikauz kirdun. v. to rouse, excite.—
To awake or be awaked متنبه شدن motanebbih
shoodun, از خواب متنبه بودن uz khaub muta-
nebbih boodun, بختن baukhtun, مستیقت
musteekuz kirdédun.

Awake بیدار شده beedaur, بیدار
shoodch, متنبه motanebbih, یقظان eekuz,
مستیقت musteekuz, یقظی eekuzé, یقظان
eekuzau,

متيقظا muté-ukkuṣ, مييقظا meekuz—*To lye awake* هسهاس zindeh daur shoodun, احياي ليل کردن hus-haus boodun, ahé-ai leil kirdun.

To AWARD کردن شرع shura kirdun, داوري dawé fuful faukhtun, فصل ساختن davuré kirdun, حجت گفتن guftun, تمییز نمودن hookum dadun, حکم دادن tumé-eez numoodun, ملاعت گفتن mula-anut guftun, فصل ساختن kuza dadun, قضا دادن fuful faukhtun. v. *to arbitrate, decide, determine, judge, decree.*

- *An award* شریعت shuré-aut, حکم hookum, حجت davuré, داوري hookuma shura, سجل حجت hujjut, قضا kuza. *Awards* احکام ahkaum. v. *sentence, determination, judgment.*

مشغول sauhir, بیدار beedaur, muṣhgool, متید mukeed. v. *vigilant, attentive.*

AWAY (absent) غایب gha-éb, نا موجود na moojood, دور door, از این door bash, دور باش! *Away! (come away! let us go!)* uz een jau.—*Away!* beruveem, بیا bé-a, بیا بیا bé-a bé-a.—*Away! begone!* دور باش door bash! هان از راه haun uz rauh! ایاها! heih heih! هیاه هیاه or هیاه هیاه! برد burd!—*To go away* روان بودن ruvaun boodun, عزم راه کردن azma rauh kirdun. v. *to go, depart.*—*To away with* رفع بردن rufa kirdun, رفع کردن rufa burdun. v. *to carry off, also to bear, suffer.*—*To be away* شدن غایب ga-éb shoodun.—*To drive away* راندن raundun, برگزیدن burgooriftun, بر طرف turd kirdun.—*To throw away* بر طرف کردن bur turruf kirdun, ساز شدن bur turruf fauz shoodun, انداختن andaukhtun. *To get away (escape)* سلامت شدن lulaumut shoodun, زحوق کردن pa-é gooriftun, کزفتن zuhuk kirdun. v. *to withdraw, fly.*—*To fall or pine away*, لاغر شدن laughir shoodun, پزمرده نشینی کردانیدن puṣhmurdeh boodun, ارتداد کردن (to apostatize) nuheef kirdanédu — *irtidad* kirdun, مرتد شدن murtudd shoodun. *To send away*, ارسال کردن arfaul kirdun, براه ساختن berauh faukhtun. *To stand away*, واماندن wamaundun. *To high away*, شتابان شدن shitaubaun shoodun, شتافتن shutaufun, سرعت نمودن furaat numoodun. v. *to make haste.*—*I cannot away with* مرا هرگز پسند نمی آید mara hurgiz puṣṣand ne-ma auyud.

AWE حرمت hurmut, تکریم tukreem, رعایت ra-é-ut, احترام ihtiraum, عبودت aboodut, iltifaut, اعتبار é-atibaur, اعزاز é-azauz, وحشت huraus, بیم beem, پروا purwa, wuhshut, باک bauk, وهم wuhum. v. *reverence, fear, respect.*

To awe دادن حرمت hurmut dadun, ضبط zabt kirdun, منع ساختن muna faukhtun, شوریده کردن huroos dadun, هروس دادن shoorédeh kirdun. v. *to terrify, check.*—*To stand in awe* تکریم نمودن azrum daushtun, tukreem numoodun. v. *to revere.*

Awed محروم muhroom, مضبوط muzboot.

An awe-band, v. *check.*

Awful هیبتوارا heebutwar, هولناک hawilnak, کربه mukhoof, مستکبره mustukruh, ترسناک turfnauk, kurech, امروع amroogh, سهلکین fuhumkeen, هایل ha-él, مکرر muhturim, کربه kureem, mukurum. v. *horrible, terrible, venerable.*

Awfully هیبتوارانه heebutwarauneh, مخوفا mukhoofan, با حرمت ba hurmut.

Awfulness نفرت nafut, کراهت kurauhut, فراشا furashu, وزغ wuzugh, وحشت wuhshut, تخاصی tukhaushu. v. *horror, solemnity.*

AWHILE من الدهر eek zumaan, یک زمان mindu'd-duhr, ملوۀ mukootan, هبه hubbutan. v. *some time.*

AWKWARD (foolish) بی مناسبت bé muna-fubut, نا قابل na kaubil, نا مناسبت na munaufub, بیهودن béhoodeh, بیبانی bémaane, مهمل mahl-mil—(inelegant) نا لطیف na luteef, عدم ghire-a mukbool, نا موزون na moozoon, بی نزاکت adum lutaufut, ترکی turké, نا آهنگ na ahunk, غافل bé wukoof, نا ساز na fauz, فاسد fausid, میشوم mee-shoom. v. *also unpolite, clumsy.*

Awkwardly لطفانه adum lutfaneh, مهلا muhulan, بی توقانه bé wukoofaneh.

Awkwardness نا مناسبت na munafubut, بی نا موزونی bé kabulé-ut, بی قابلیت bé katef, فساد na moozone, بی استعداد bé istadaud, بی سازی bé saze. v. *inelegance.*

An AWL مخرز mukhruz, مخفوف mukhsuf, درفش rufush, دزینۀ duzeeneh, تیغ teegh, تلا tula. v. *bedkin.*

AWLESS بی حرمت bé hurmut, تکریم tukreem, رعایت ra-é-ut, عدم التفات adam iltifaut. v. *irreverent, undignified.*

An AWN (beard of corn) موی خوشه moo'i

khooosheh, اخلل aukhikul, داسه dauseh, كفه kufuh, جو teegh khufhe'i joo.

An AWNING سايينان fa-ébaun, کلت kullut, عجارت ajaurut, خدر khudur (pl. خدور khudoor), حجاب hujaub, جل jull. v. canopy.

Awoke, the preterite of *awake*.

To set A-WORK کار فرمودن kaur furmoodun, عمل دادن amul dadun. v. to employ.

A-working کارگر kaurgur, مکد mukkud, v. labouring, working.

AWRY ملتوي, ملتوي multoo-é, معوج ma-ooj, ملتوي multooé-ut, درهم durhum, ناراست na raust, کج kuj, ماعوج mawuj, اعوج awuj, نا هموار na humwaur, غير مسوي ghire-a musooi. v. crooked, distorted, oblique, askance, uneven, perverse.

An AXE برت burt, کشتنه kufhtureh, تبر tu-bur, فاس faus, کننده kunindeh, گزن gurzun, سکر sükuz, تش tush, کرتير kurteem, بخت mukshukh. *A battle-axe, pole-axe*

تیشه bukht, تور toor, تورزي toorzeen, شيشه teeshheh, ششير khusht, ششير naujukh, ششير shehpur. *A pick axe* کلند kulund, کلندار kulundaur.

AXILLARY ايتا انتساب ibt intisaub.

An AXIOM (evident proposition) قضيه اشکاره kuzeeh ashkareh, مقدمه معلوم mukud-dumut maloom bennafih, مطلب ظاهر mutlub zahir.

An AXIS, axle, axle-tree محور muhwur, چرخه chirkheh toor, پست pust, قعو ka-oo, چوب عرابه teer araube, چوب مورو choob araubeh. *The axis or diameter of a sphere* خط مستقيم که دايترا بدو قسم kutar, خط مستقيم که دايترا بدو قسم khutt mustukeem keh da-erutra bedou kufum mutusawé hufleh koond.

AY اجل naam, نعم furza, بلي bulé, بلي bulha, آري aré, فيها و نعم fubiha ou naam, بس bus. v. yes.

The AZIMUTH السمت affumut.

A ZURE لاجوردی fumawé, لاجوردی laujoordé, آسپانی aufmané, آزرک azruk, نیل kuboodé, نیل neel, اندود neel andood, نیل neel fam, ماهی mauhé, نیلگون neelgoon. v. blue, cerulean. — *The azure vault of heaven* نیلگون خروگاه neelgoon khargah

B ب

BAAE (the idol) بعل baal.

To BABBLE مکثير کردن mukfeer kirdun,

دمدمه و زمزمه pur gooï shoodun, ساختن dumdumeh ou zumzumeh faukhtun, سكالش کردن figalédun, سكالش کردن figaulish kirdun, ابقاق شدن ibkawk shoodun. v. to chatter, prate, prattle, talk idly.

Babble, babbling بستوي bufgooi, کلام کفرتا kufruta kulaum, قیل و قال keel ou kaul, گفت و guft ou gooï. v. loquacity, garrulity, prattle.

A babbler فاهی fauhé, بستوي pufgooi, پركوي purgooi, گتکات kitkat. v. prater.

A BABE (boy) پسرک pufuruk, طفل رضيع tufi ruzé-a, صبي فوبه koochuk—(a girl) دخترک dukhturuk. v. infant, child.

Babery (childrens play-things) لختان lukhfutan, دوحه doohch.

Babish, v. childish.

A baby (doll) لختان lukhfutaun, دوحه doohch. v. also babe, child, infant.

A BABOON میمون maimoon. v. ape.

BABYLON (in Chaldea) بابل babil.—*Babylon* (in Egypt) بابليون babilé-on. v. Vol. I. p. 315, 316. 416. 1359. 1758.—*Babylonia* عراق Irak.—*A Babylonian* بغدادی baghdadé.—*A Babylonian of Egypt* مصري misré.

BACCATED (set with pearls) با درر مزین ba durrur muzeen—(having berries) دانه دار dauneh daur.

BACCHANALIAN مستانه mustauneh, مست mudam, مسکور muskoor. v. drunken.—*A Bacchanalian* بکری burké. v. drunkard.

BACCHUS باخوس bakhoos, جم jem.

BACCIFEROUS داندبر dauneh bur.

A BACHELOR (unmarried man) ارمل armul, مجرد azib, مجرد mujurrud, بکار bukaur. *Bachelorship* مجردی mujurrudé, بکاری bukauré, مجرد tujurrud. v. celibacy.

The BACK پشت posht, ظهر zuhur, کشت kufht, عود البطن amoodu'l'butun, مطا muta, کول kool, کفی kuff, کوری kure. ابهر abhur, از azur, دبر dubur, بريح bureekh, نوطه nooteh. *The back of a horse*, اسف, ع. fuma, سغري fughré, *The back of a sword, knife*, ع. ک. kull, سیلان feelaun. *The back of teeth* پشکر pushkiz, طاحت tahinut. *The back of the hand* ظهر الکنی zuhuru'l'kuff. *The back of the head or neck* پس کردن pus gurdun. *Strong in the back* از azur, مظهر muzhur, معقود maa-kood. *The vertebrae or joints of the back* شرخوب shurkhoob, خرز الظهر khurzu'l'zukur, سیسا see-fa, پشت مازه posht mauzeh,

funoor, سنور khurzu'z'zühr. Crook backed چنگ پش چنک chunk posht, بزا buza, اظنن aktun, اقوس akoos, قوسا koofa, اهتا ahta. Galled on the back عقر akur, معتقر maatukur. Broken backed مغسو muffloo. A back burden کوکوار kookwaur. Turned on the back گفت kift. Sleeping on the back. وستان wistaun. A back door فرج furj. v. rear, shoulders, loins.

Back (again). باز bauz, فرا fura, دگر digur—من ورا bur pus, بر پس vapus, واپس (behind) min wura. v. backward.—To bring back باز آوردن bauz awurdun, اعاده کردن é-audeh kirdun. To cast back رها داشتن nufa-éh dauhtun, رمی rumé kirdun. v. to reject.—To come back باز آمدن bauz aumudun, رجوع کردن kirdun. v. to return.—To drive back ردا کردن ruda kirdun, دفع ساختن dufa saukhtun, مانع mauna numoodun. v. to repel.—To give back (restore) ابقا کردن bauz dadun, باز دادن ibka kirdun — (to retire) واپس رفتن vapus ruftun.—To go back کور کردن kuroor kirdun. To go back from a promise بد عهد شدن bud ahud shoodun, بی وفا نبودن bé wufa numoodun.—To write back جواب نامه واپس دادن javaub nāmeh vapus dauhtun, جواب خط نوشتن juvaub khut nocihun. v. to answer.—To keep back منع muna kirdun, باز داشتن bauz dauhtun. v. to hinder, prevent.—To look back واکرستن wa nugguristun.—To pay back ادا کردن ada kirdun.—To pull back واپس گرفتن vapus gooristun.—To send back واپس فرستادن vapus furistadun, فرستادن pus furistadun.

To back (ride a horse) سوار شدن fuvvaur shoodun—(break a horse) فرس رام کردن furs raum kirdun, اسب ملایم نبودن asb mula-éem numoodun—(to assist) نصرت نمودن nufut numoodun, پشت دادن posht dadun. v. to maintain, support, justify, second.

To backbite غیبت گفتن gheebut guftun, یار پیغاره کردن é-aud zusht numoodun, زشت نبودن peeighaureh kirdun. v. to calumniate, slander.

A backbiter بهتان گوینده buhtaun gooi-eendeh, غیبت کننده gheebut koonindeh.

The back-bone مهره muhreh, قنات kunaut, مهرهای moorish, خرز الظهر khurzu'z'zuhur, مورش muhrha-é posht. The marrow of the back-bone مازه mauzech.

Backed (having a back) پشت دار posht daur. Backed (assisted) نصرت posht dadeh, پشت داده nufut kirdeh shodeh.

Backing, v. riding; also assistance.

A back friend (enemy) دوشمن doshmin, عدو adoo.

A back house کخانه من ورا khauneh min wura. A back room (inner apartment) سرای خاص sera-é khafs, درج durj.

The backside (anus, podex) کن kun, کون koon, حیا fut, سبت futuh, ست fut, است uft, عوا awwut, عوت huzzafut, حذافت humma, عصارطی azrut, عضرط afaukut, نباح nubauz, نباح nubauz, نباح nubbaat, نباح nuboor, نباح nubbaat, نخب nukhub, نخب dubr, نخب nukhubut, نخب nukhoobut, سحما suhm, سحما wu-rané-ut, ورائیت fuwaunut, صوت feh, سه suhma, عذامت azau-mut, بنودت bundoodut, بعثت basut, بعثت basoot, برعث fuwaurut, ثوارت fuwaurut, ام سوید umma-fuwa-éd, امالعزم ummu'l'azim, مقعد mukaad, مقعد muntaadut, منجبت munfujut, منجبت muntujut, شجاع shukauh, شجاعت shukauh, مکتوت mukoot, مکتوت mukoot, طبعیت tubeejut, طبعیت mukhzukut, خفاقت khuffaukut, خفاقت finkaak, فنقعت anjeereh, قراعت kuraat, رزم raem, رمازت rummauzut, فرقت furkaat. v. also back yard.

To backslide, backslider, v. to apostatize, apostate.

A back or private staircase درجه خاص durjab khafs.

A backsword شمشیر shumsheer, سینی seif.

BACKWARD, backwards (behind) سرنگون furnigoon, فرا fura, فراز furaz, من ورا min wura, سبب sipis, سبب sipistur. To retire backward رفتن سرنگون furnigoon ruftun.—Backward (averse to) معرض maaruz, متنفر mutunuffur, روگردان roogurdaun, دلگیر dil-geer—(negligent) غافل ghaufil, مهمل muhmil, کاهل kauhil. v. slow, tardy, dull, perverse — (past) گذشته guzushteh, ماض mauzé, رفته ruftteh.

Backwardly اکراهانه ikrahauneh, شرا shuran, با نغرت ba nufut. v. unwillingly, perversely.

Backwardness (aversion) گشتگی gushthage, اکراه ikrauh, استکراه istikrauh, عراض é-arauz, نخاشی tunuffur, استنغار istinfaur, ابا iba, تنبلی kauhilé, کاهلی (slowness) tukhauhé—tumbulé.

A BACK-YARD ابشتگاه abishtgah.

BACON گوشت خوک نک زده goosht khook nummuk zuddeh.

BAD بد bud, فنا funa, کم kum, فاسد fafsud, اهل اهل ahla fufaud, سوء fuu, سي fei, بد نفس bud nufs, بيهوده béhoodeh, دژاگاه duzshaugah, تباه tubah, خس khus, سكين fukeez, شكنر shukuz, زوش zoosh, خبيث khubees, روش furnuk, فرنق khaulif, خالى roofh, شوم tund ou fukht tuba, تبع و سخت shoom, عسر طلال afluk, عسلى tumlaul, عمر u-murrud, زعقوق zakook, زعقوق zafook, باز baz, نا سواب bé fur ou samaun, بي سر و سامان fuwaub, دموق dumook, دامق damuk, ر rudd, زميم zumeem, طالح taulih, نا فرجام na furjaum. *A bad heart* دل بد bud dil. v. *corrupted, depraved, wicked, villainous.* — *Whether good or bad* اكر صالح و اكر طالح egur saulih wa egur taulih. — (sick) بيمار bémaur, بيماره bémaureh, نا muréz, مريض za-éf, ضعيف na khoozh, خوش khusteh, زبون zuboon, دردمند durd-mund. v. also *unfortunate, unwholesome, barful.*

Bad, badt, preterite of *bid*.

A BADGE نشان nishāun, شعار shé-aur,
 علامت alāmut. v. mark, token.

A BADGER (*animal*) اشغار shughoor, اشغار or اشغار ashghaurah, شغار sh-ah, شغار shughau-
reh, شغار shugaur, شغار shughr, قباوار ké-awar,
واهم wauhum, شگك shuk, اناعق الارض anauk-
u'l'ariz, اناعق اناعق (اناعق اناعق anaujél), اناعق
anifat. (*a corn merchant*) غله فروش gulleh fur-
rosh.

BADLY (*wickedly*) کم شرا *shuran*, فنا *funa*, کم
 کُنم, آنه *mungufukaunch*, بیدی *bubudé*
 (*difficultly*) علی *ala kurh*.
 (*sickly*) دِ دِلْمَاوندانه *dilmaundaunch*, دِ
 بُسْتَانِه *buftaunch*, دِ دُرْ خُسْتِه حَالِ *dur khusteh haul*.

Badnefs بدی *budē*, ناخوشی *nakhooshē*,
 شرارت *shuraurut*, دعارت *daarut*, بساج *busauj*,
 خباثت *khubaufut*, فساد *fusaud*, عیب *a-éb*,
 قباحت *kubauhut*, نقصان *nuksaun*, عربدت *ar-*
budut, زعلجه *zauljeh*, زغولجه *zughuljeh*. v.
wickednefs, depravity, malignity, vice, defect.

To BAFFLE تَغْوِيتِ گِرْدَنِ tughweet kir-
dun, دَفْعِ مَحْرُومِ نِهْدَنِ muhroom numoodun, دَفْعِ
سَاخْتَنِ dufa saukhtun, حَبْرَتِ دَاَدَنِ heirut da-
dun, اَشْفَتِه گِرْدَنِ ashufteh kir-
adun, حَبِيبَتِ گِرْدَنِ kheebut saukhtun. *To be baffled* اَشْفَتِه حَالِ شَدَنِ
ashufteh hawl shoodun, کَالِبِدَنِ اَشْفَتَنِ ashufteh kaulé-
dun, شُوْلِدَنِ شُوْلِدَنِ shoolédun. *v. to elude, con-
found, disconcert, vex, oppress, defeat.*

Baffled عاجز و ساهخته é-ajauz faukhteh.

کیس، jufheir جشیہ، chuwaul چوال A BAG

keis, کيسه keisfeh, غرار جوالق juwaulik, ghuraur, جيب غراره ghuraureh (pl. غراير ghura-ér), jeeb, توروه هيمان humé-aun, jumadaun, جعدان tooroh, وردن واردین wardeen, wardaun, وردن wardun, غنج شاکره shaukureh, tunk, تنک gunjeh, قعیدت ka-édut, گنجه ghunj, تلیست beeza, بیضا pushk, پشک unmc, انهی tuleefut, کوبین kuwaul, کوال ludd, لد baufnut, باسنت koobeen, کز، کزشت kurshumut, کز kurz, کندو kundoo, لیخت، لیچه wuleecheh, لیده lubeed, شیرا، وغب wughub, وغب wuté-ut, وطیت shceraud, شیرار sheeraur, شلاق shullauk, شخلیط shuzeez, محش zukeebut, زکیبت muhum, میدع meida, کیم keem, غیشه gheeshch, مقلد hufus, حفص nuzd, نزد funeckut, فنیقت muklud, مبار mubaur, قناعس kunaas. Bags کزت kurzut, اکمت akmut, دلج daluj, سفیجان fuféhaun. Saddle-bags تکیسه tukei-feh, تبه tumbeh. A clothes-bag جامه دان jau-meh daun, انبان ambaun. A bag of musk ناند naufeh, نافجت naufjut. A traveller's bag فنج fikh. A taylor's bag for needles تل tul. v. sack, pouch.

To bag در چوال نهادن *dur chuwaul nihaudun.*
(to be inflated) ورم شدن *wurm shoodun.*

Bagatelle, v. trifle.

BAGGAGE اسباب asbaub, اثواب aswaub, اسكال askaul, سوان fuwaud, صلحنى filkhuff, شرشره shurshureh, شرasher shuraushir, باربغه barbugeh, بارخانه barkhauneh, رخت جنگ rukhtajung, سفر اسبابى sufur asbaubé. *Bag and baggage* اثواب و اسباب asbaub ou aswaub. *Incumbered with baggage* گران بار guraun baur, جرار jurraur. *Difincumbered with baggage* سبکبار fubukbar.—(an impudent woman) هرجابى و روسپى hurjaî-é ou roospé, بازار عورتى bazar awruté, خطالت khuttaulut, جاف jaf, جافجاف jafjaf, وکس wukus, هول hulook.

A BAGNIO (*hot bath*) تابخانه tabkhaunch,
گرمایه gurmaé-eh, حمام hummaun — (*brothel*)
خانه بابل babil khaunch, خرابات khurabaut.—
A bagnio boy تلاک tulauk.

A BAGPIPE **نیشہ** neishheh.

A bagpiper نیشہ باز neishah bauz.

BAIL (*bondsman*) کفیل kufeel, ھیل hu-
meeel, ضہین zumeen, پائندان pa-éndaun, زعیم
za-em, صبیہ fubeer, ضہندار zumindaar. (*se-
curity*) کفالت kuffaulut, متکفل mutukufful,
ضمون zumun, تکفل tukufful. v. *surety, sponsor.*

To give bail کفالت دادن kufault dadun,
متکفل نبودن kufeel shoodun, کفیل شدن
پایبندی کردن pa-én- rputukufful numoodun,

A BALE تنک tunk, پونده puroondeh, بار bar, تنکبار tunkbar, پستوار puftwar, رزمت ruzmut (pl. رزم ruzum); علوت alawut. v. bundle, package, load; sorrow.—A bale of linen طوي tooi.
—A bale of silk کز kuzfh.

To bale (bundle up) تنک کردن tunk kirdun.
—(to throw out water from a ship) اب از اندرون aub uz underoon jahauze bé-roon kirdun, اب از اندرون جهاز بالا کشیدن aub uz underoon jahauze baula kushédun.

BALEFUL (sorrowful) غمناک ghumnauk, ملول mulool, دلتنگ diltunk. v. sad, afflicted—(mischievous) بد اندیش bud andeesh, شریر shu-reer. v. malignant.

Balefully با غم ba ghum, ملولان muloolan, بد اندیشانه bud andeeshaneh, شریرا shuréran.

A BALISTA بلکن bulkun, انداز andauz, منجنیق munjuneek, زبرک zumburuk. The sling of a balista عین aîn, بلکن bulkhun.

To BALK محروم کردن muhroom kirdun, حرم ساختن hu-rum saukhtun. v. to disappoint, frustrate.—(to omit) گذشتن nuse-aun numoodun, نسیان نمودن guzushun, مرور کردن mau-roor kirdun. v. to miss, pass by—محروم muhroom, مخدول mukhzool. To be balked خایبا ایب شدن kha-éba a-eb shoodun, بی نصیب بودن bé nuseeb shoodun, به به شدن bé buhreh shoodun.

گویی goo-é. v. sphere,

—A ball (for fire-arms, cross-bows, &c.) بندوک bunduk, بندووک bundook, فندق funduk, طوپ kureh, گوله gooleh, گوله gulch, برقیل bur-keel, توپه topeh, توپه gurooleh, غالوک ghulook, جله julleh, غالبات ghulook. —The eye-ball حذقت hudukut, مردم murduma chushum, بوبو anfaunu'l'a-én, حندر angooruka chushum, چشمان chashumlaun. v. eye, pupil.—The ball of the hand کف kuf, مشت musht. v. palm.—A musky wash-ball مسک صابونی musk sabooné. A snow-ball برف گوله buruf gooleh.

A BALL (ballette, dance) رقص ruke, زفن zu-fun, خروس khuroos, سماع sumas, فترج futruj, خنج khunj, کسور kufrooz, طرب turp, خورز khooruz, دستبند doftbund, غنا ghuna. v. air, song.

BALLAST صبره suburréh.

To ballast صبره نهادن suburreh nihaudun.

A BALLOON (large ball) گویی goo-é.

BALM (balsam) بلسان balsaun, خنجیده khunjedeh. (the herb) بادرنگ badrunk, بادرنگبو badrunkboo, بادرنگبو badrunjoo-eh. v. amaranth, mint.—The balm-tree باسان bafaun.

Balmy (soothing) ملایمت mula-énut, تلپین tulé-én, نرم nurm. v. to assuage, mitigate.—(odoriferous) بويا booc-aun, بويا booc-a, مشوم mush-moom, معطر ma-otur—(like balm) بلسان اسا balsaun asfa—(producing or diffusing balm) بادرنگبو badrunkboo angeez.

BALSAM بلسان balsaun. v. unguent, gum.

Balsamic بلسانی balsauné. v. balmy, unctuous, mitigating.

A BAMBOO بانس baunus, بنبو bamboo, خبزورور kheezraun, خبزور na-é hindi, خبزور kheezroor.

To bamboozle, v. to confound, deceive.

A BAN (edict) حکم hookum, فرمان furmaun, لعنت laan, لعن laan, امر amr. v. decree—(a curse) لعن laan, لعنت laanut. v. imprecation, interdiction.

To ban لعن کردن laan kirdun.

A BAND (tie) بند bund, عقد akud, پیوند pivund, قید keid, اسار asaur, اشکل ashkul, کتاب wulum, و لم wulum, نکل nukkul, رابطه raubuteh, کتیب kuteeb, کف kull, سفد sufud, kitau, حبوت huboot, غل ghul. v. bandage, chain.—(union) اتحاد ittihaud, وحدت wuhdut, ittifaak. v. connexion—(a company of people, &c.) خیل kheil, طایفت ta-éfut, فوج fouje, کتیب bulook, بلوک gurooh, جوق jook, جوق kuteebut, طحون tuhoon, جیل cheel, جیل jeel, رباط ibaulut, ابالت bouh, بوش jurcedch, جریده ribaut, عصابت afaubut, رعلت raalut, کردوس kurdoofeh. Bands (troops) خیل khé-oul, رجال rujaul, افواج afwauje, صغوف fufoof. In bands فوج fouje fouje, جوق jook jook, بلوک gurooh gurooh, bulook bulook. v. squadrons, companies.—The band of a book سجا fuha. A swaddling-band قباط kumaut. A head-band or hair-band سربند koi-fou bund, کلاه kulaukh, کيسو بند koi-fou bund, عصابت afaubut, پنجم puncheh bund, پيشانی peishané bund, سیه fé-uh. v. fillet.—A neck-band گریبان gureebaun. v. collar.

To band بستن buftun, بستن buftun, بستن buftun. v. to bind, unite.

A BANDAGE بستگی buftugé, باند bund, (pl. باندان tulé-aun).—A bandage for a wound زخم عصابت zu-khum asaubut. A bandage for a broken bone, استخوان uftukhoon bund, جیره jupeereh, بند

نیام né-aum. *A bandage for trussing a woman's breasts* سماخچد fumaukhcheh, بار رنگ bar runk. v. band.

BANDIT, banditto, رهزن ruhzun, قاطع kauta-u't'turcek. v. robber. — *Banditti* رهزنان ruhzunau, قطاع kutaa, قطع kuta, قطاع kutaa-u't'turcek, لطات lutaut, لصوز lu-fooz, لصوص lufoos, لصاص lufaus, زقل zukul, اشتقيا ufhké-a, قفش kufush.

A BANDROL (banneral) رایت ra-é-ut, خالی khaulé, علم alum, ازنج azunkh. v. banner, flag, streamer.

To bandy, v. to toss about, agitate, contend.

BANDY-LEGGED عصلج afluj.

BANE (poison) زهر zuhur, سم fum, شرنک shurunk. v. also venom. — (ruin) خراب khuraub, انهدام inhidaum, تباه tubauh. v. mischief, perdition.

To bane (poison) زهر پادان zuhur dadun.

Baneful (poisonous) سم الود pur zuhur, سم الود fum alood, سام samm, سامت sammut, سبان fumaun. — (destructive) مهلك muhlik, هالك haulik, رمديد rumdeed. v. noxious.

Banefulness زهرناکی zurnauké, سم داری fum dauré, خرابیت khuraubut.

Banewort انکور سگ angooru fug. — *Ratsbane* زرنیخ zurneekh. — (arsenick) سم الفار fumul'far — *Wolfsbane*, dogsbane, خاتق الذیب khaunuku'z'zeeb, خاتق الكلب khaunuku'l'kulb, اندر هست undurhust.

A BANG لطمه lutmeh, ضرب zurb.

To bang ضرب کردن zurb kirdun, زدن zu-dun, زد نهون zud numoodun. v. to strike, beat, thump.

To BANISH طرد کردن turud faukhtun, راندن raundun, بدر شهر بدر راندن shuhur budur raundun, بدر budur kirdun, اخراج بلد ساختن akhrauj bilud faukhtun, سر دادن sur dadun. *To be banished* وطن کردن julaa wutun kirdun, ترک وطن نفي بودن turk wutun nufé boodun, رانده شدن raundeh shoodun.

Banished رانده raundeh. *Banished men* راندهگان raundegaun.

A banisher بلد کننده nufé bilud koonindeh.

Banishment طرد turud, نفي nufé, جلاء julaa, رانده rauna, ران raun, اخراج بلد akhrauja bilud.

A BANK (of a river, sea, &c.) کنار kunaureh, جویبار jooibar, بناب bunaub,

سحیلت kunaureh rood khaunch, رود خانه fuheelut, سینف seif, شطو shutoo, شاطی shauté, کنار بحر kunaurei sahil duré-a, ارغاب argaub, طرف turuf (pl. اطراف atrauf), لب البحر é-alood duré-a, بالود دریا bu'lbuh, طرط turrut (plur. اطراف atrauf), خليج khuleej, جد judd, شد shudd, عدان adaun, عبر abur, ليجور leejoor, شط shuta, شط shutt, مكل mukulla, كلا kulla, صوح sooh, شرط shurt, خافتان The two banks of a river khaufitaun. On the bank بر کنار bur kunaure. v. shore, coast, side, margin. — (a dam) بندرود bund-roogh, خوراب khooraub, اب بندي aub bundé, تنها haujur, قشوت kushoot, عرم arum, ورغ tunha, کنده kundeh, مسنات mufnaut, ورج wurgh. v. mound, dike. — (a tumulus) ريو ruboo, نبيجت ruboot, کوه kuh, مجنى mujuf, ريو nubjut. v. heap. — (a place where money is laid up to be called for occasionally) خانه صراف furauf khaunch, دكان صراف dugaun furauf.

To bank (inclose with banks) ساختن bunduroogh faukhtun, گنده گنده gundeh kirdun. (to put money in a bank) نقد در صراف nukd dur furauf khaunch nihaudun. *A bank bill* خط صراف khutta furauf.

A banker صراف furauf, صيرف seeruf (plur. قسطار se-auruf), دزگاه دار duzgaah daur, کسه دار a-é-aure, زرشاس zurshinas, کشف دار kiffch daur, نقاد nukkaud. *A banker's counter* دستگاه doftgah, دزگاهی furaufa duzgaahé.

A BANKRUPT مفلس muflus, متلفس tuflees.

Bankrupt افلاس aflaus, پريشان puréshaun, بي bé nuwa, شکسته shukusteh. *To become bankrupt* افلاس شدن aflaus shoodun. *To make bankrupt* مفلس کردن muflus kirdun. v. to ruin.

Bankruptcy شکسته حال shukusteh haul, مفلسي muflusé, پريشانی puréshauné.

A BANNER علم alum, رایت ra-é-ut, خالی khaulé, ازنج azunkh, لوا liwa, درفش durfush, موع subub, سبب alaumut, علامت ajooz, عجوز ummu'l'jeelb, ام العجيش ummu'r'rumuh, نبيل nubeel, ازيع azé-a, عقاب akaub, غایت gha-é-ut, خول ankuzut, بند bund, بيراقي beerauk, اختر akhtur, اختر kawé-aun, سومه soomeh, سامه saumeh. v. colours, ensign, flag, standard.

A banneret بيراقدار beeraukdaur, مير علم meer alum, مير لوا meer liwa, بهادر bahaudur. v. knight.

Bannian, v. nightgown.

A BANQUET مجلس mujlis, بزم buzmi, میزده muhmaduné, میزبانى meezubauné, میزد meezud, ضیافت zé-aufut, سور foor. *A marriage banquet* عروسه muhmaduné aroos, عروسه aroofeh, ولیمه wulémeh. *A private banquet* میزبانى muhmaduné khaus. *A public banquet* مجلس عام muhmaduné aam. *A royal banquet* میزبانى پادشاهانه mujlis padshahauneh, شیلان sheelaun. *A banqueting-house* میزبانسرا muhmadunfara, مجلس mujlis khauneh, دار الضیافت daru'z'z'z'-aufut. *To banquet (live deliciously)* عیش و عشرت aish ou ashrut kirdun. *To give a banquet* میزبان دادن muhmadun dadun. *A banqueter (the master of a banquet)* ضیافت صاحبى zé-aufut sahibé, میزبان دهنده muhmadun duhindeh. (*a luxurious liver*) زندگانی بعیش سازنده zunda-gauné ba-aish sauzindeh.

A BANTER مزه muzeh, خندیش khundeesh, خنده khundeh, خنبک khumbuk, تسخر tufukkhur, انیساف anéfaun, استهزا istihza, خه kheh, لابه laubeh, افسوس afsoos, فوسوس fusoos.
v. irony, ridicule, jest, satire.

خندیش *To banjer muzeh kirdun* مزه کردن
 خه زدن *khundeesh reesh sankhtun* ریش ساختن
 کھے زدن *kheh zudun* استهزا نمودن
 خندیدن *khun-dadun* افسوس دادن
 خندیدن *khun-dédun*

A hunter گننده muzeh koonindeh,
 دهنده asfoos duhindeh, بهلول buhlool,
 فخر fukhur, ساخر faukhur, مزخبل muzukh-
 lah, مضطرب muzrut.

A BANTLING (*little child*) عشاق afshauk,
 بچه puchsh, پسرک pufuruk. v. *infant*.

BAPTISM مَعُولِيَّةُ maamoodé-ut, صَبَغُ su-
bugh, صَبَغْتُ subghut, شُفِطْتُ shuftugé

Baptismal معبودیتي *ma-amoodé-uté*, صبغت
fubghut pivund. *A baptismal font* شستگاه
shustgah.

A baptist (baptiser) معمد ma-amud. (the person baptized) معموداني ma-amudauni. St. John the Baptist يحيى Yahe-a, السيد الحضور Alhufoor, Affaid.

To baptize تعید کردن *ta-ameed kirdun*, صبغ *subugh numoodun*, شستن *shuftun* کردن *shoo-énduge kirdun*. *To be baptized* تعید شدن *shuftah boodun*, شسته بودن *ta-ammud shoodun*, منصبغ بودن *munsubugh boodun*, تعید شدن *ta-ammud shoodun*.

A BAR (of a door) قفل kufi (pl. اقفال akfaul),
 غلق ghulik (pl. اغلاق aghlauk), رزفین ruzfeen,
 رزنین ruzneen, پش پش push, پش در push dur, بند

فندل bund kushé, ریزنان recznaun, *fun-*
dul, مزلاج zulauj, زیرفین zeerfeen, *maa-*
nuk, لزاز luzauz, شجار shujaur, *muzlauj*,
 مزلاق muzlauk, فدرنگ fudrunk,
 عرباؤں arbauz, *muzlauk*, پشٹیباں pushtébañ,
 کرہ kureh. v. *bolt*.—(*an ob-*
stacle) منع inuna, مانع mauna, ممانعت mumau-
 naat, سد sudd, زجر 'zujur, *rubeeftut*,
 تعرض taaruz. v. *impediment, delay*.—(*a lever or*
crow) دھوق duhook.--(*a starting place for horses*)
 مقبص mukbus. — *Bar-shot* کولیہ گولہ bund kushé. — *A gold or silver bar or ingot*
 چنگال chungaul.

To bar (a door) سد باب نهون *fud baubun*
moodun, زرفین tukufful kirdun, زرفین
zurfeen nihaudun. v. to lock, bolt, fasten,
shut—(to obstruct) مانع و معارض شدن mauna
ou ma-aruz shoodun, سد کردن fud kirdun. v. to
binder, prevent, exclude, prohibit.

A BĀRB (*horse*) اسب مغربی asb mughrubé,
سوار البريه fuvvauru'i'barbareeh.

The barb of an arrow خار تیر *khaura teer*. *The barb of a hook* خار چنگل *khaura chingul*.

A BARBACAN برج burj. v. *tower*—(an embraiture) کنگره kungureh, رخنهای دیوار rukh-naha-é dé-waur.

A BARBARIAN (*foreigner*) turké, ترکی
 اعجمی ajimé, اعجم ajim, غريب ghureeb—
 (cruel man) ظالمی rujul bé ruhím, (ruffick)
 زاولم زاولم zaulumé, مرد بیادب murd bé-adub —
 زاده زاده roosteh zaudeh, خوارات khoo-éraut.
 —Barbarians (*foreigners*) رقاب البراود rukaub
 u'l'muzawud. v. Vol. I. p. 154. 304.—A native
 of Barbary البربر albarbar.

Barbarian, v. *barbarous*, *foreign*.

Barbaric غريب ghureeb, مغرب mughrib. v.
foreign, exotic, far-fetched.

Barbarism, barbarousness (in speech) غلط *ghulut*,
عجبت *ajimut*, کدانت *kudaunut*, لحن *luhin*,
خلخانیت *lukhlukhané-ut* — (*ignorance*) جهل *juhul*,
نا دانای *na dauné*, جهالت *juhault*, شناسی *na shinausé*,
ردا *rudaa*, نعامت *naamut*. — *Gross barbarism* جهل مرکب *juhul murukkub*. —
Notorious barbarism غلط مشهور *ghulut muft-hoor*.
(*barbarity, cruelty*) ظلم *zulm*, بی مروتی *bé mu-*
rooté, مظلمت *muz-* عدم رحمت *adum ruhmut*,
lumut, صبیعت *fuba-é-ut*. v. *inhumanity, incivility*.

Barbarous (language) اعجم awra, عجمي mughluteh, مغلاط mughlaut, عجمي ajimé, طبقا tubka, الكن alkun—(ignorant, rude) ادب turki adub, جاهل turké, جاهل jau-hul, جهل juhla, جهلت juhlat, نا نا na dan,

غتقره, bé adub, بی ادب, na fhinaus, نا شناس
 بی رحم (cruel) — ghutkuzsheli, غتقره, ghutkureh,
 bé ruh, عدم امان, adum amaun, ظالم, zaulim,
 بی, dil azaur, دل ازار, zulum kaur, ظلمکار
 — (foreign) — afré-ut, عفریت, bé fhufkut, شفقت
 ajnub, اجنب, mughrub, مغرب, ghurecb, غریب

Barbarously (speaking) با غلط ba ghulut, طبقا
tubkan—(rudely) جهلانه juhulaunch, بی ارمانه
bé adubaunch, ظالمانه (cruelly) ترکچه ترکچه turkchek—
zaulimaunch, محابا (bé muhauba).

BARBARY (*in Africa*) جزائر *juza-ér*, الجزائر
aljuza-ér, مغرب *barbaré-ut*, المغرب *mughrub*.

BARBED (*bearded*) ریشدار reeshdar, خاردار khaurdar. 'A barbed arrow تیرخاردار teerkhaur dar, تیرخلا چینی teerkhaur cheené. A barbed hook چنگل خاردار chungul khaur dar, چنگال chungaul khaur cheené.

A BARBER بربر barber, بربر سر barbera fur,
دلاک سترافش furturaufh, موی ستر mooé futur,
مالش کر muzé-un, مزین hulauk, حلاق dulauk,
ماولیش گور maulish gur, حاجم haujum.

A barber's shop باربر خانه barbera khauneh.

A BARBITON (*musical instrument*) بربط bar-but, ششنتا sheshta.

A BARD شاعر shaar. v. poet.

BARE (*naked*) برهنه buruhneh, املاس am-
laus, املس amlus, مجرد ajrud, مجرر mujurrud,
ملس or ملسا mulfa, جردت jurdut, شها fhuma,
شهامه fhumaumeh, عاري a-aré, معرا or معري
mara, نا پوشیده na po-
shédeh. v. *uncovered, barren*—(*poor*) فقر fakr,
فقير fakcer, فقيد fakeed, مستقین mulkeen,
مهلاک mulhlauk. v. *destitute, shabby*—(*simple*)
ساده faudeh, بی زینه bé zeench. v. *plain, un-*
adorned—(*worn*) سوده foodeh, مالیده maulé-
deh, مسحوق mus-hook—(*only*) همان humaun,
همچند humchund. v. *mere*—(*lean*) لاغر laughur,
عفا ajfa. .

To bare (strip) **برهنه کردن** buruhneh kir-
dun, **املاس ساختن** imlaus faukhtun, **مجرد**
نبودن mujurrud numoodun.

Bare-bone (lean) لاغور laughur, نحيف nuheef,
عجفا ajfa.

Barefaced (impudent) شوخ چشم shookh chushum,
بی شرم bé shurum, کستاخ kuftaukh. v. *shame-*
less—(unmasked) بی روی بند bé roóc bund,
روی واز roóc waz, اشکار afhkaur. v. *unveiled.*

Barefacedly (openly) پیدا اشکاره peeda, ashkau-
reh—*(shamelessly)* بیشرمانه béshurumañeh.

Barefacedness جسارت *jusaurut*, بي *shurumé*,
 کستاهی *kustaukhé*.

Barefoot محفې *muhfé*, بپاي برهنه *bepa-é*,
buruhneh, برهنه *buruhneh*, حفا *hufoot*, حفا
hufa, وطب *wutub*, v. وقع.

Bareheaded !, furwa.

Barely (poorly) اجرودا ajrudan, برهنانه buruh-
naunch, فقیرانه fakeeraunch, مهلاکا muhlaukan.
v. nakedly — (only) مجرور mujurrud, هبان hu-
maun. *v. scarcely, hardly.*

Parenefs برهنگی buruhnugé, جرد jurud,
fakeeré, لاغري laughré, عجن ajuf. v.
nakedness, poverty, leanness, shabbiness.

A BARGAIN (*agreement*) قول kool, عهد
 ahud, عقد akud, شرط shurt, اقرار ikraur, میثاق
 meesauk, عهد و پیمان ahud ou peimaun, اتفاق
 ittifaak, تعهد ta-ahud, معاہدت ma-ahudut, وثیقت
 wuseekut, بازار bazaur, وضر wufur, اصر asur, wuseekut,
 عهد و قرار ahud wuzeefut, وظيفت feemaun, فیما
 ou kuraur. v. *contract, pactio*n. — *Bargains* شروط
 shuroot, عہود ahood, شرائط shura-e-ut, موافق
 muwaufook. *A bargain (I am content)* خوشنود ایم
 khushnood eem. *A bargain (cheap purchase)*
 کمبہا kumbuha.

To bargain بازار کردن bazaur kindun, عهد شرط باختن ahud numoodun, شرط باختن faukhtun.

A bargainer کټیځه اټد کوڼدځه.

A BARGE زمبر zumbur, زورق zooruk,
(کشتی) kish té, سفینه sufeneh.

A bargeman, 2. multauh.

BARK (*of a tree*) کُشَر kushrut, کُشر kushr,
 بافشین bausheen, هُبَا-عُت huba-e-ut, مَازَم mauzoo,
 پوست پوش kufhra durukht, پوشت پوش kufhra durukht,
 شجره پوشا shujreh, جلد درخت julda durukht,
 مسلوخ muslukh — (boat) سفینه suseneh. v.
barge, ship.

To bark (peel) پوشت کردن poofst kindun,
 کین کردن muflookh kindun, کین کردن
 dun, کشر بر گرفتن kufhur burgooriftun. To
 bark (as a dog) نابع کردن nubuh kindun, نابع
 شدن naubuh fhoodun, گولیدن goolédun,
 لاندن laundun, لغو ساختن lughoo faukhtun,
 وهوت زدن wukookut kindun, وهوت زدن
 wuhooht zudun.

Barked, bark-bared (strips) كند kindh.

A BARKER (stripper) پوست کننده poost
kindindeh — (as a dog, &c.) نوکسار nooksaar,
نبح nubuh, نایج naubuh, نایج کننده
koonindeh.

Barking (stripping) کُشُر کند kushur kind
 — (as a dog) صوت الكلب footu'p'kulb, نبح
 nubuh, وهوهُت wuhoohut, لُغُو lughoo, عَوَا

تعويد، *matuwé*، معنوي، *awwut*، عوت، *awa*،
 تaweeth.

BARLEY جو joo, شعلر sha-ér, سلت fult,
 كشل kushk, كشلك kushkuk, قضلم kuzeem.
 —A barley-corn جوى jooé, شعلرت sha-érut.
 Barley water or broth, جوىن joo-én, حمزه hum-
 zeh, كشل kushk, بربور burboor, جواب joo-
 aub, خاله بىنه khauleh beené.

A BARN انبار ambaur, مخزن mukhzin, بیدر khurmun, گاه khurmun gah, خرمین boedur, کنجینه khuzeeneh, گونجینه gunjeeneh, تپ tupungoo, تپنکه tupungeh, نهندان ni-undau, نهانخانه nihaunkhaunch, خورزی khoodzéh, مقلدت fhooneh, خورزی mukuludut, دایس da-és. v. granary, magazine.—
A heap of grain in a barn تنووس teenoos.

A BARON بک beg, بگزاده begzadeh, زعيم
za-ém, ميرزا mirza.

BARRACKS خانہ سپاہی khaunch sipahé.

A BARREL *برميل* burmeel, دان dun, دان daun, *جرو* jarreh. *A barrel of wine* *خبره* khurn-reh, *جرو شراب* jarri-i shuraub — (*A cylinder*) *استوانه* ashtuwaunch, *برج* burj, *ارغان* arghaud, *لوغ* loogh, *سکینه* keeghreh, *مسافت* musflufut. *To barrel* *نهادن* dar burmeel ni-haudun.

BARREN بَرِّي *bé haufit*, عقيم *akeem*,
 عَظِيم *akeer*, عَاقِر *akeer*, بَرِّي *bé bur*, قَصِير *ku-*
feer, جَدُوب *judoob*, اسْتَرْنَك *asturnak*,
 اسْمِي *aleef*, غَيْر مُشْرِ *ghire-a musfir*,
 وَرْمَا *wuzma*, هَامِد *haumud*, نَا مُنْبِت *na mum-*
but, مَحَال *mumhul*, مَحَال *mumhul*, مَحَال *mumhulut*,
 مَحَال *mauhul*, مَحُول *muhood*,
 كُنُود *kunood*, اَشْهَب *ash-hub*, اَزْم *azm*,
 شَجَاع *shuhauh*, كَاْحَط *kauhut*,
 رَمْشَا *rumsha*, تَنْك *tunk*, بَالِح *balh*,
 سِتْرَوَان *sutruwaun*, زَنِي عَقِيم *zunné akeem*,
 مَرَات عَاقِر *muraat aakur*, زَنِي قَصِير *zunné kuseourt*,
 سِتْرُون *sutroon*, سِتْرَنَك *futrunk*, سِنَاغ *fitaugh*,
 جَحْرَت *juhrut*, سَال قَحْط *faula kuht*,
 جَز *jurz*, جُحْد *juhud*, مَقْلَى *mukluf*,
 حَمْرَا *humra*, حَمْرَا *hurma*, حَمْرَا *hurma*,
 قَاشُور *kashoor*, قَاشُور *kashoor*,
 قَاشُور *kashoor*, *Barren ground* هَالْكُون *hulkoon*,
 سَبْرُوت *sabroot*, سَبْرُوت *sabroot*, سَبْرُوت *sabroot*,
 بَقْعَا *bukaa*, اَبْقَع *abka*, مَقْهَا *muk-ha*—(*dull*)
 اَحْمَن *ahmak*, فُودَم *fodum*. v. *stupid, inspid*.

Barrenly بی جاملانه bé haufilaunch, عقیبا
akeeman, عقیبانه akeeraunch.

بي حاصلې، عكرت akur, عكر Barrenness
جذب، عقيبي akeemé, عكارت akaurut, bé haufilé,
كليت، كحط kuht, جليفنت juleefut, judub,
تغب، حطه hutmeh, tughub, Barrenness
of a woman عكر الهراء akuru'l'muraat,
عقيبي، كصيرى زن kuseeré zunn, zunn, akeemé

A BARRICADE, *barricado* سد sudd, جنبه
chumbah, بنیان buné-aun, مقبض mukbus. v.
bar, fortification.

To barricade مقبض کردن mukbus kirdan.
v. to stop up, obstruct, bar.

A BARRIER در بند derbend, میتا meeta,
 سد fudd, حد hudd, حدود hudood, ~~حدود~~
 hudd. v. confines, boundary — (mound) بندر و غ
 bundroogh. v. barricade, fortification, obstruction.

BARTER تجارت *tujaurut*, متجر *mutjur*,
بازار *bazar*, رنجبری *runjburg*, v. *merchandize*.

To barter تجارت کردن *stujaurut kirdun.*

A barterer بازرگان *bazrgan. v. merchant.*

BASE (*mean*) افکنده afgundeh, دون doon,
 ناکس nakus, نامرد namurd, بی بی bé afl,
 بد نژاد bud nizlhaud, فنا funa, کبیچ kubech,
 دنی kumeeneh, خوار khaur, خور khood,
 دنی duné, زلیل zuleel, کالک kaukik, نا جنس na
 jins, حقیر hukeer, بی اعتبار bé é-atibar,
 فرومایه furooma-eh, رذل ruzul, بی بها bé buha,
 کسل kuful, روسیه rooseeh, لوتنبر lutumbur,
 تنبل tumbul, لوم loom, کاهل kauhil, فرخ furkh
 (fem. فرخت furkhut, pl. افرخ afrukh), افرخ
 afrukhut, فراخ furaukh, فروخ furookh, فرخان
 furkhaun, سفلی fufliut, سفلی fufli. v. vile,
shameful, cowardly, worthless, illiberal, low-born.—

Base-born حرامزاده haramzaudeh, ولد زنا wulud zina, غرزال ghurzaud. v. *bastard*. — *Base money* kulb, سنه fiteh, نثار sitook, نثار nishar. نبهره zé-oof, ماخ makh, نبهره nubuhruj, نبهره nubuhreh. — *Base minded* دون همت doon hummut, جرم juzm, بی دل bé dil, ذلیل zuleel. v. *puffillanimous*. — *The base court (of a house)* ابشتگاه abishtgah, توشهان toothmaun, بارگاه bargah, درگاه durgah, حولی v. *court-yard*. — *Base. (bottom)* بنیاء buné-aud. v. *basis, foundation*. — *The base in music* بوم bum, نرم nurm, اوم abum. v. *base*. — *The base of a column* پائیه ستون pa-éh futoon, بون boona futoon, قاعدت عیون kaaduta amood. — *To make base or vile* حقیر کردن hukeer kitudun, فنا ساختن funa faukhtun, قبیح نبودن kubesch numoodun.

Basely حقیرانه hukeeraunch, رزلان, *ruzlan*, نامردانه namurdaunch, بد با قبیح ba kubuh, بد bud dilaunch.

Bafenefs ناکسی nakuse, نامردی namurdé, سفل fuful, کسل kuful, شمع afauf, افاف aff, افی bud dilé, بدلی shuna, شنت shunat, قبح kubuh, حقارت hukaurut, مذلت muzullut, خوری klooré, ذل zull, دانت daanut, دانی dooné, زلت zullut, v. *meanness, vileness, cowardice, knavery.*

A BASHAW باشا basha, پاشا pasha. *The bashaw of Moufel* موصلي پاشاي pasha-e moufel.

BASHFUL شرم کنان shurumsaur, شرم کنان shurum koonan, شرمناک shurumnauk, خجل khujul, خجالت khujaulut, خفر khuffur, حبی hufhum, حشم mukhrud, مخرد mukhrud, hé-i, حییت hé-i-ut, عار aar. v. *modest, timorous, blushing.*—*To be bashful* شرم داشتن shurum daush-tun, خجل شدن khujul shoodun.

Bashfully با شرم ba shurum, خجلانه khujulaunch, خفرا khufuran.

Bashfulness شرمشماري shurumsauré, شرم shurum, خجلت khujulut, خجالت khujaulut, خفر khuffur, عار aar. v. *modesty.*

BASIL (sweet herb) ریحان réhaun. ضحیران zuméraun, بادرو badroo, بادامتره badamturh, بادروج badroo-éh, بادرویه padroom, طباق hook, بوونک boorunk, نازبوی nazbooi, سپرم supurum, سپرغم supurghum, شاه سپرم shah supurum.

A BASILICK (palace) سراي fera-é, پادشاهي fera-é padshahé, بیت شهریار beeta shuhre-ar, قصر kuftr, درگاه durgah, بزرگ bur-gah — (a large temple or mosque) جامع jamaa (pl. juwamaa).—*The great artery of the arm* باسليق bafileck.

A BASILISK (serpent) قهقها kuhkuha, صلت fillut, شاه ماران shah-maran.

BASIS اساس as, پایه pa-eh, پای pa-é, رکن rukun, بن bun, بنیاد buné-aud, قاعدت kaadut, مستور dustoor, مقعدت mukadut, (pl. قواعد) مفاصل mufaus, بنلاذ bunlaud, اص as, سامان famaun, اخير akheer, طرح turh, عنصر anfur, کرواره kurwaureh, کرواده kurwaudeh, مبني mubné, v. *base, foundation, pedestal.*

To BASK (in the sun) صفا کردن zuha kirdun, استرخا زuhé-aun numoodun, استرخا askhaud faukhtun.

A BASKET زنبیل zumbeel, غزوي ghuzooi, سپد supud, سله filleh, سلت fillut, کوفه koofeh, طربیان kuwar, کوار kuwareh, قفس turné-aun, طریان turé-aun, غزلدان ghuzldan,

کندوخانه kundoosh, کندوش kundoor, کوه بین koondeh, کونده kookhauneh, کانور kaubleej, کابلج kulij, کلج koooh been, سنکور funkoor, کنبسه khumbueh, میضانت mézaunut, ساون fauboon, ساون sawun, تنک tunuk, دیکپرگی (ساوین) deekpurgé, یکتزکزه eekturkureh, داموز damooz, کندوله kundooleh, برفنده burfundeh, کنور kunoor, تریان turé-aun. v. *panier, hamper.*—*A basket-maker* سلت کر filleh baf, سید سیدگر supudgur. *A basket-bearer* سید دار supud daur.

A BASON طس tufs, طست tuft, طشت tusht, کاسه lugun, لکن tafaut, طاسات taus, کاشه kaufeh, لکن lukun, تست tuft, تشت tusht, ابدان abdaun, اجانت ajaunut. v. *cup; also pond, bay, dock.*—*A table bason* تاشت خوان tushta khaun. *A wash-band bason* دست شوي doft shooi. *A bason-maker* طساکس tufaus, طسکر tuffgur. *The art of bason-making* طساکس tufausut. *The bason of a fountain* بازان bazaun, برگت burkut (pl. برگ) aubgah. *An earthen bason* کاشه سفالین kaufeh sufaleen. *The bason or scale of a balance* ترازو طاسي turauzou tause, ترازو دان turauzou dann, کفت kuffut (pl. کفی kufuf, کفای kufauf, کفای kufat) (pl. تصع kufa).

BASS (in music) بوم bumm, ابم abum, نرم nurm. *A bass-viol* رباب الابم rubabu'l'abum, ابم abum. *A bass voice, string or sound* ابم abum.

A BASTARD ولدزنا wulud zina, سندره fundureh, حرامزاده haramzaudeh, پوسندره pufundureh, پندره benudreh, بیندره benudr, زنییم zuneem, روسپی زاده rospé zaudeh, غر زان ghur zaud, زاذغر zaudghur, ازبب azeeb, دغول dughool, دعی da-é, همل humeel.

Bastard (spurious) خشوک khushook, حرامزاده haramzaudeh, ناپاک napauk, نغیل nugheel, منبوت (نغیلت) mumbooz, سند fund, سنید funeed, مخضرم mukhzurum, وخیعت wuzé-at. v. *false, illegitimate.*

To bastard or bastardize خشوک کردن khushook kirdun, حرامزاده نبودن haramzaudeh numoodun, سندر ساختن fundureh faukhtun.

Bastardy حرامزادگی harmazaudugé.

To BASTE (beat) ضرب kooftun, ضرب کردن zurb kirdun, عذاب ساختن azaub faukhtun, زد دادن zud dadun — (to stick) دوختن mull kirdun, دوختن dookhtun, شمرجه کردن shumurjeh kirdun. v. *to sew.*

A BASTINADO حد hudd, ضرب zurb, لحت luht, لت lutt. v. *blow.*

BATTELEMENTS بارو barou, لشت lufht, بدن budun (pl. ابدان abdaun), شرفت shurfut (pl. اشراف ashrauf, شرفات shurfaut), کنگره kungureh, کاخ kaukh, گوه kuweh. *The battlements of a castle* قلعه برج burja killauh, بارو رخنه‌ای ruknuha-é baroo. — *Any building with battlements* کرخ kurkh.

A BAVIN نَبْتَه nubeeteh. v. *twig, stick.*

A BAWBLE هرزه hurzeh, بازچه bazeecheh.
Bawbles ترهات turhaut, عنديات yndé-aut. v.
strife. — *Bawbling* (contemptible) ژاژ z:shauzsh,
 مبتذل mubtuzil, خور khood, هرزه hurzeh, دني

A BAWD (*pimp*) دلال dulaul, دسغان duf-faun, ديبوب puzshwundeh, شاور shavur, dubé-oub. v. *panader*.—*A female bawd* دلالت du-laulut, کوات kuwaut, wuzauh. v. *procurefs*.—*To play the bawd* دلالت شدن dulaulut shoodun.

Barwdily فحشا fuhshan, ترک ادبانه turk adu-
bauneh. v. *obscenely*.

Bawdinefs, bawdry, bawdy, فحش fuhsh.

Barwdy (adjec^t.) فاحش *fauhuſh*, زشت *zuſht*,
مردار *murdaur*. v. *obscene*, *unchaste*.

A barwdy-house بابل خانه *babil khauneh*, سکشن
خانه *fukish khauneh*; خرابات *khurabaut*. *A*
haunter of barwdy-houses خراباتچی *khurabauté*.

To BAWL بانگ برزدن *baunk burzudun*,
غوغا دادن *thumauteh kirdun*,
اوزیدن *ghoogha dadun*, شخولیدن *thukhoolédun*,
اواززدن *awauzédun*, فریاد ساختن *furé-aud faukhtun*,
زدن نادی *naudé zudun*, تندیدن *tundédun*. v.
to clamour, exclaim, scream.

A BAY (of the sea) خليج khuleej, دريا khuleej, شرم shurm, جو البحر jou'l'buhr, khuleeja duré-a, خور khoor, خلجان khuljaun. v. gulph, frith, road, creek.—Bay (horse) سرختيره furkhteereh, خطب khutub, مدبیس mudbis, ادبیس adbus, کت kumut, کتہ kumtuh, کماۓ kumau-tuh, سرخاب furkhaub, اٹخم atkhum, جاوا ja-wa, جوت juwut, تيره teereh. — The bay-tree رند duhmusht, دھمشت duhmusht, رند rund, سرخس furkhush, غار ghar. Crowned with bays رند اهل ahla rund, زو zoo furkhush. A garland of bays دھشت duhusht ustufauné. A bay window شاہنشین shahnishheen.—Bay-salt نیک numuk fé-auh, ملح اسود mulih asoud.

To **BAY** نبح کردن nubuh kirdun. v. *to bark*—(to shut in) احاطه کردن ahauteh kirdun. v. *to embay*. — *To hold at bay* پیغافوت باز داشتن

betuffavut bauz daushtun. *To be kept at bay*
 باتفاوت باز داشته شدن betuffavut bauz dausht-
 teh shoodun.

BAYES (*cloth*) **پیشینه** pushmineh.

BDELLIUM (*an eastern gum*) خشل khushl,
بھش buhush, مقل mukul.

To BE شدن or شودن shoodun, بودن boodun, باشیدن bashédun, شویدن shuvédun, هستیدن huftédun, شاییدن shauvédun, وار شدن war shoodun, بوده boodeh aumudun, کون koon. *To cause to be هستی hufté dadun. Not to be نابود شدن na-bood shoodun. Let it be شود shuvud, باد bad, بادا bada, باش bash, اما khush ama, کن kun. Let it be as it may باد بادا hurcheh bada bad.*

A BEACH ساحل *fahil* (pl. سواحل *fuwahil*),
بحر *fauhila buhr*, کنار *kunaura buhr*,
دربا *luba duró-a*. v. *shore, coast, bank.*

A BEACON منارت minaurat. *A beacon on a hill* بر کوه minaurat bur kooch. *A beacon in the sea* در دریا niftraun dur duré-a.

A BEAD, مهره muhræh, خرْمُوه khurmuh-
reh, مورش moorish, شیشه shishæh, خرز fukh, خرز
khurz, بستر bustut, خربُسه khurbusefut,
جاوت jaujut. v. *necklace & bracelet, amulet.*
A glass bead-maker خرزه khurzeh, خورزه khurzæ.
A string of beads (a rosary) کُذاس kudæs, خُزاور
huzaur.

A BEADLE سُرھنگ surhank, شرطي shurti,
جلواز jilwauz, توڻور toofoor, محضر muhzir.

A BEAGLE سیبور *fe-ood.* v. *bound.*

A BEAK (*of a bird*) پنچال minkaur, چنک مرغ chunika murgh, پونچال punjaula teer, تک مرغ tuka murgh, تکی مرغ tuk, تویر تویر tooir, تیر تیر turyur, شند murgh, شند نول نول noola murgh, شند shund, منقاف munkauf, کلفت kuluft, پوز pooz, تبخور tubghoor, تبخور tubghooz, خطم khu-tum.

Beaked منقار *زو* zu minḡaur. v. *pointed*.

A Beaker پیالہ منقار دار pé-aleh minkaur dar.

A BEAM خانہ درخت durukhta khaunch,
 تیر چوپ teera durukht, chop,
 تیر teer, تیزہ teezshch, استون ultoon, فکون fukon,
 جانیز ja-éz (pl. اجوزت ajouzt, جازان jazann),
 ساربت sauré-ut, مزوری muzooré, گدار guzaur,
 واکh, وارخ warukh, ککنکر kunkur, هورر humoorut,
 قابور furseeb, هیزان heezaun, کابور kauboor. *The main beam of a house*
 خانہ تیر teera khaunch, فیوار firwaur, شاہ دیوار shah de-

bear a resemblance mumausfil shoodun, شدن ممائل شدن
maunishtun.—*To bear up against* مقاومت
mukawumut kirdun, مخالفت نمودن
mukhaulifut numoodun. v. *to resist*.—*To bear pa-*
tiently صبر داشتن *subr dauishtun*. v. *to brook, en-*
dure.—*To bear witness* شهادت کردن *shuhaulut*
kirdun, شهادت شدن *shuhaul shoodun*. *To bear*
out حفظ نمودن *huraufut kirdun*, حراست کردن
hufuz numoodun, حمایت دادن *huma-é-ut da-*
dun. v. *to support, protect*.—*To bear in hand*
(amuse) رنگ آمیختن *furré-ustun*, رنگ آمیختن
amiceklitun.—*To bear (or be situated with respect*
to other places) موصو ع شدن *moozooa shoodun*.

daurindé-î muktoob. *The bearer of the royal commands*, داورینده فرمان عالیشان daurindeh furmauna alishau. *The bearer of these presents*, حامل و رقت haumul wurkut. *A bearer at funerals*, مزارچی muzarjé, موتا بردار mukburehjé, inoota burdaur, مردگان بارکش murdgaun barkish. *A standard-bearer*, دار علم alum daur, رایت بر raa-tut bur.

gur kirdun, بهم زدن buhum zudun. *To beat to arms* جنگ زدن harbé zudun, جنگ زدن jung zudun. *To beat on an anvil* بر سندان ضرب کردن bur findaun zurb kirdun.—*To hold back* باز داشتن bauz daushtun, دفع کردن dufa faukhtun. v. *to repel*.—*To beat the breast* سینه زدن secneh zudun. v. *to lament*.—*To beat a drum* دبدب زدن dubdub zudun.—*To beat down* هدم کردن hudum kirdun, زمینه خراب کردن khuraub faukhtun, زمین بهای zuméneh burabur numoodun. v. *to demolish*.—*To beat down a price* قیمت کوس کردن keemut koos kirdun, بها کاهش ساختن buha kauhish faukhtun.—*To beat the hoof (to walk on foot)* سیر کردن pa-é gooriftun, تیزکار (attack suddenly) teezkaur hajoom awardun, ناکاه nagah goer kirdun.—*To beat up in the night-time* شبخون زدن shibekhoon zudun.—*To beat up (as hunters for game)* خشکماز کردن khushkamaz kirdun, تفتیش ساختن tufuhhus faukhtun.—*To beat (mix ingredients)* امیختن amikhtun, سرشتهن surushun, خلاط کردن khulaut kirdun, توکشی زدن tookheesh zudun.—*(to throbb)* برجستن wujaf kirdun, burjutan, palpitate. v. *to palpitate*.

A beat of the pulse پنبوش puné-odh, khukh. v. *pulsation*.—*Beat of drum* زدن زنا tubl, دربله durbuleh, دربی durbub.

Beaten زده zudeh, ضرب کرده zurb kirdeh, blooded, مضروب muzroob faukhteh. *A beaten path* زل الطریق zillu't'tureek, mumurra naus. v. *path*.

A beater ضرب کننده zurb koonindeh, مضروب muzroob gur, کوپین koobeen. *A gold-beater* زرسایی zurfai-é, runkeh zun, صغیبه ضرب کننده fufeech zurb koonindeh.

Beating کوب koob, ضرب کردن zurb koonoun, زن zun, زننده zunindeh, زنان zunoun.

BEATIFIC (happy) زو سعادت zu faadut, مبارک mubauruk, دلولت doulutmund, مسعود mufa-oud. v. *blessed*.

Beatific سعادت mubaurikandeh, با سعادت ba faadut, مسعود mufa-oudan.

Beatification, beatitude سعادت faadut, دولت doulut, خلد khuld, فخرایت fukhrané-ut.

To beatify کردن مسعود mufa-oud kirdun.

A BEAU مرد نازنین murd nazneen.

A BEAVER سگی fug-aub, سگی fug-aubé, کلب ما kulba maa, خر

khuz, شیر خشل sheer khushk, شیم sheem. v. also *bat*.

BEAUTEOUS, beautiful خوب khoob, حسنات husnaut, حسن husn, حسنین husneen, خوش khoosh, نیکو neckoo, نیک neck, پاک pauk, جیل زهرا zehra, لطیف luteef, ظریف zureef, صاحب jumla, جملا jumla, محبوبه muhboob, محبوب muhboob, fahib jumaul, بشیر bu-sheer, بهیج buheej, بهیج buhu, دلپسند (pl. اقسا akfuma) kuseem, دلکش mahroo, دلبند dilbund, دلکش dilpufund, دلچسپا dilbur, دلستان dilfitaun, دلکش dilkish, ماهینگر dilfurrabe, دلاویز dilaweez, رو faudeh roo, مهوش muhoosh, مشک muhluka, مشک peri peikur, متشکل mutushuk-kul, تشکل tushuk'ul, شوق hookh, نیکل zeebundeh, زیبا zeeba, زیب zeeb, شیطم sheezum, رنا rana, رعنا nubee, مستحسن mulceej, ملیج mulceej, انیق aneck, انور anvur, بھلول buhloul, غیسانی gheesauné, وشت kunjeh, قنجه teeb, طیب hubrizé, هبزی wusht, ساس faus, قهوس kuhwus, لولی looké, افرنک afrenk, هبیر huneer, هبیر huneer, شریق shu-reeck, نغز nughuz, شردل shumrdil, سبغ subugh, هزیر huzsheer, هزیر huzsheer, مہیاره muhpareh, (pl. مہیاره کان muhparehgan), مہیاره muhpareh, جیل الطلا jumcelu't'tula, مہیاره muhpareh, صیر شیر seer sheer, حسیطوس a-ét-moos, ملوز mulooz, طلت tullut, عطوس atmoos, عطلت muhjur, عطر purin, بی بی bé ta, ابسال abfaun. *Extremely beautiful* حسن الحبر والسیر husnu'l'hubr wa's'subr. v. *handsome, lovely, graceful, charming*.

Beauteously, beautifully حال در حسن dur husn hal, با جمال ba jumaul, جیلانه jumelaunch.

Beautifulness, beauty خوبی khoobé, حسن husn, جمال jumaul, زیبایی zedai-é, غری ghuré, هبیر huneer, فسر fufur, رعون ra-oon, شکوه shukooch, نضرت nuzrut, زهر zuhr, رمت rumuk, صباحت subauhut, زهرت zuhrut, زهو zuhoo, فروغ furoogh, فر fur, بخت buhjut, ملاح mulahut, ملح mulih, نضارت nuzaurut, نامت meefum, میسم furuh, فره pykooluk, نخبه nuzrut, نضرت nuzrut, نضرت nuzrut, زخرف zukhruf, رکز rukz, سبر subr, سبر nukhmut, ظرافت lutafut, لطفات afur, اثر wuruk, ملاوت aurvund, اوروند arvund, اوروند aurvund.

tulawut, کوسم kufum, نکویی nikooi-é, لواج duwauj. *Incomparable beauty* hu-
fin bé nuzeer. v. *grace, elegance, loveliness.*

A beauty (lovely woman) zun naz-
neen, خرام khuraum, سرو جان furou jaun
husna, صنم funum, معشوقه mashookeh, دل dil,
دلخواه dilkhauh, دلکشا dilkisha, دلنواز dil-
nuvauz, دلدار dildaur, آرام dil aram, پری زاده
peri zaudeh, نیکار خوش رفتار tubaukhé-ut,
کنیسه khurézut, نیکسار nigaur khoofh ruftaur,
کنیسه keniseh.—*A miracle of beauty* ajiba.

To beautify کردن تزئین tuzé-én kirdun,
پیراستن piraustun. v. *to adorn, decorate.*

A beauty-spot خال khal, شامت shaumut, علقه
ulteh. v. *mole (on the face).*

A BECAFICO انجیرخور anjeer khore.

To BECALM ساکن کردن saukin kirdun,
ترفیه ساختن tuskeen numoodun, تسکین نمودن
turfech faukhtun, عناصر آرام کردن anafir aram
kirdun. v. *to still, quiet.*

BE C A M E, preterite of become. *It became*
گشت gufht, شد shud, بود bavud.

BECAUSE چونکه zeera, زیرا که zeerakeh, چونکه
choonkeh, برای uz bura-é ankeh, برای
bura-é, بجهت bujuhut, لهذا luhza, لذلک
lu-zalika, برای ان min ajli zalika, من اجل زلک
bura-é aun, که از ان bura-é aun keh, که
uz aun, از جهت اینکه li-ajli huza, لهذا
juhuta eenkeh, من اجل انکه zaunkeh, من
min ajli aunkeh, بید beid, بید aun,
ان anna, لان li-anna, کان kaun, که keh,
انه annahu, علی ala annahu, فلهذا fulihaza,
فلذلک fulizalika, ب bi, ل li, لاجل li-ajli,
بدل budul, بطریق betureek. v. *far as, on ac-
count of.*

To bechance, v. to befall, happen.

A BECK, beckoning اشارت ashaurut, ایما eema,
gurhimeh, گرشه rumz, رمز toomé-ut, تومیت
kulooj, کلوج lumz, لومز wuma, وما amaur,
ceba, غمز ghumz. v. *sign, signal, nod, wink.*

To beck, beckon کردن اشارت ashaurut kirdun,
rumz numoodun, رمز نمودن abroo zu-
dun, تشبیه ساختن tushweer faukhtun.

To BECOME (fit or suit) شدن لایق la-ék
shoodun, اندر خوردن andur khoredun, شایستن
sha-éftun, زیبیدن zeebedun, روا بودن ruwa boo-
dun, مناسب furzaum numoodun, فرزام نمودن
munaufib shoodun, هستیدن huftédun —
(to be or be made) کشتن gushtun, کردیدن kir-
dédun, هستن shoodun, بودن boodun, هستن
huftun, صیر شدن seir shoodun. v. *to grow.*

Become شده shodeh, کرده kirdeh, ساخته
faukhteh.

Becoming (suitable) لایق la-ék, اندر خور andur
khore, روا ruwa, شایسته sha-éftah, فرزام furzaum,
مناوب munaufib, زبید zeebud, تاهیل tauheel.
v. *elegant, graceful.*

Becomingly لایقانه la-ékauneh, ادبانه aduba-
neh, با نزاکت ba nuzaukut, ظریفانه zuréfauneh.
v. *elegantly.*

Becomingness ظرافت zuraufut, نزاکت nuzau-
kut, لطافت luraufut, شکوه shukoooh, زیبایی zé-
aubé. v. *elegance, beauty, propriety.*

A BED خوابگاه khaubgah, خوابجا khaubja
خواب khaub, جامه jaumeh, خفتنجا khuftunja,
فرش furush, فراش furash, پستر pister, بستر
bister, منام munaum, مرقد murkud, شبستان
shibistan. کستر kustur, کستردانه kusturdauneh,
کندانه kundauneh, کند خانه kund khauneh,
مهاد muhaud (pl. امهدات amhudut and مهد mu-
hud), تخت tukht, صفا sofah, بالین baileen,
خسینجا wufur, وثر wufeer, وثر shibrum, شبرم
khuspinja. v. *couch.* — *The marriage bed* دست
دلوه گاه doft peemaun, جلوت julwut, پیمان
julweh gah, منصفه munusfah. v. *chamber.* — *A bed
of state*, تخت اراسته tukht arasteh, سرور sureer,
مفسند musnud. v. *throne.* — *A bed for plot in a
garden* چمن chumin, روضه ruza. — *The bed
of a river* رودخانه rood khauneh, مجرای نهر
moojurré nuhr, آبشخور aubishkhore. v. *channel.*
— *A travelling bed* پانگین panunkoon,

روان tukht ruwaun. v. *litter.* — *To make a bed*
مهد ساختن furash kusturdun, کستردن
muhud faukhtun, دن numut kirdun.

A bed-maker کستر kustur, نهطی numté.

A manufacturer of beds نجاد nujaud, بستر کر

bister gur. — *To go to bed* رفتن بخت bekhaub
rooftun. — *To be in bed* بر پلنگ بودن bur pullung
boodun, بر بستر راحت شدن bur bistera rahut
shoodun, در خواب نشستن dur khaub nishistun.

— *Lying in bed* بستر نشین bister nishcen, صاحب
تولید sahib furash. — *To be brought to bed* تولید
گردن rooleed kirdun, ولادت نمودن wulaudut
numoodun, زاییدن zai-édun, بار حمل guzaushtun,
وضع ساختن ruza faukhtun. — *To bring to bed* قبول ساختن kubool faukhtun,
فرزند آوردن furzund awurdun, مامایی زنان
mamai-é zunan kirdun.

A bed-chamber خوابخانه khaubkhauneh, سروقت
furwukt, میبیت mubeet, خلوت سرا khulwut sera,
خفتنجا khuf-
tunja, شبستان shibistan.

Bed-clothes, bedding بستر اهنل bifter ahunk, شادگونه ihadgooneh, کزغند kuzshghund, جامه خواب kuzshaughund, کستر kustur, شبرم shibrum, انضاد anzaud, احباس ahbaus, محبس muhbus. v. *blanket, sheet, counterpane.*

Bed-sheets چار شف chaur shif, چار شیف chaur shif.

A bed-fellow همخوابه humkhaubeh, همبستر humbifter, کیمیا kumé-a.

Bedrid خسته و fahib furauhf, صاحب فراش fahib furauhf. v. *sick.*

A bedstead کناره خوابگاه kunaureh khaub-gah, کناره چهارپای kunaureh chuhaupai.

Bed-time وقت الهجوع faata khaub, ساعت خواب waktu'l'hujuwa.—*Bedward (towards bed)* بجانب بستر bejauniba pifter.

Bed-work (easy work) کار آسان kaur asan.

To **BEDABBLE**, *bedaggle, bedaub* آلودن aloodun, آلوده ساختن aloodeh faukhtun, پلید pulced numoodun, تر کردن tur kirdun, آلوده شدن numkeen shoodun, v. *to defile, wet, sprinkle, stain, bespatter.*—*To bedaub with ink* با مرکب آلودن ba murukkib murdar kirdun. *To bedaub with gold* زر آلودن zur andoodun, طلا آلودن mutulla kirdun. *To bedaub with jam* جامه آلودن jamwaur aloodun, جامه مستحضر کردن jammeh mustukzur numoodun.

Bedaubed آلوده aloodah, مرده murdaur, ملوث milwus, مستحضر mustukzur, موسخ musikh, دمییم dumeem.

To **BEDAZZLE** جهر کردن juhur kirdun, سدر ساختن labutaz numoodun, لعبتباز نبودن fudur faukhtun. v. *to dazzle.*

To **BEDREW** تلیق کردن tulfeek kirdun, زلولیدن zihoolédun, لخت نبودن luht numoodun.

To **BEDIGHT**, *bedizen* پیراستن peerauftun, زینت زینت کردن ara-ésh kirdun, زینت نمودن zee-nut numoodun. v. *to adorn, dress.*

To **BEDIM** گسی کردن kufuf kirdun, تکیفی نبودن tukfeef numoodun. v. *to obscure, eclipse, darken.*

BEDLAM دیوانه خانه devauneh khauneh.

A bedlamer دیوانه divdar, دیوستان div fi-taun. v. *madman, demoniac.*

To bedraggle, v. *to bedaggle.*

To **BEDRENCH** تشریب کردن tushreeb kirdun, ترطیب ساختن turteeb faukhtun. v. *to drench, soak.*

Von. II.

To **BEDROP** تقطر کردن tukuttur kirdun, چکیدن chukédun, شنجیدن shunjédun. v. *to drop, sprinkle.*

To **BEDUNG** شور دادن shoor dadun, زبول zubool é-aftun, عدن کردن adun kirdun, دمال نهادن dumaul nihaudun. v. *to dung.*

To **BEDUST** غبار افشاندن ghubaur afshaundun, خاک افشان نمودن khauk efshaun numoodun.

To **B E-DWARF** (make little) صغر کردن fughur kirdun, اندک نمودن andek numoodun.

A BEE زنبور zumboor, آرو aroo, آری aré, مگس انکبین (نحل) nuhlut (pl. kufá angubeen, انگ ank, زنبور عسل zumboora aful, کت kut (pl. کیت keet), کبست kubuft, کبسته kubuftoo, کبسته کبسته kubuftel, نایب na-éb (pl. نوب noob), منج munj angubeen, کجبال keejaul, جارسه ghulghuj, غلج زله zuleh, ستوره jaurfeh (pl. جوارس juwaurus), لوب loob. v. رصع. *A bee-hive* شان shaun, کندوج kundurooj, کندو kundoo, کندوخانه kundowaleh, کوندوخانه kundookhauneh, تنک عسل tunka aful, کوارت kuwaurut, مشتار mushaur, مشتار mushaur, معسلت maaslut, کنت kunit, قتع kuta, خلی khulé, خلیا khuláia (pl. خلیا khuláia).—*Bees-wax* شمع عسل shuma aful.—*The king (or queen) bee* جحل juhul.—*A bee's sting* آری nawk aré, ابرت زنبور abr abrut, میبار meebar, عجز ajooz, نیش neesh, زنه zshunch, لداغ ludaugh, شدام shuzaum.—*A swarm of bees* غنینه ghunéneh, خشرم khushrum, جمع زنبور عسل jumaa zumboor aful.—*A drone-bee* تلنی tulunné, آرو aroo.—*A gad-bee* نعت naarut.—*The bee-eater (a bird)* زنبور خور khool, کاسکینه kaskeeneh, دار آری aré daur.

BEEF گوشت بقر koohtta bukr, لیم luhma gaw.

BEEN شده shoodch, بوده boodeh.

BEER جعت jaat.

BEESTINGS (first milk after birth) فله fuleh, هرس hurs, لب luba, لباب lubaub, هرس hursh, ملبی mulubbé, دھین duheen, دھینده duheendeh.

A BEET (pot-herb) سلق filk, پاژو pauzhoo, غرمج ghurmuj.

A BEETLE (insect) جعل jaal, (pl. جعلان jaalan) کوزد koozud, خوزده khoozdeh, کوزدو koozdoo, کندواله gundu-

wauleh, گزو kuzoo, ابو جعران aboo jaraun, خنفسا khunfus, خنفسوت khunfufut, خنفسا khunfufa, خنفسه khurzudeh, خنفسه khufuz, خنفسه khufzud, خنفسه khufzudeh, خنفسه khufzudoo, خنفسه kuzood, همجي humjé, جلعج julala, داسوکت dasookut, حنزون hulzoon, جحل ju-hul, فاسيا faufé-a, فاسيت faufé-ut, داک daak. Beetles جعانس jaanus, عجانس ajaanus.—(a mal-let) کدین kudeen, کرتک kurtuk, کوزینه koozéneh, ازیره azeereh, ازینه azeeneh, جنبه jumbeh. v. mallet—*A pavior's beetle* میطدات meetudit. *A fuller's beetle* توپک toobuk, چنبه chumbeh. *A bleacher's beetle* شنکینه shungeeneh, فبوک fubookh, فندل fundul.

To beetle (bed with a beetle) با کدین زدن ba kudeen zudun—(to fix out) نشوز نهودن nufhooz numcodun.

Beetle-browed چین جبین jubeen pur cheen.

Beetle-headed سفید fufé. v. stupid.

BEETRAVE or beet raddish غرمج ghurmuj.

BEEVES هامت kufaat, کسعت abkoor, ابکور haumut. v. cattle.

To BEFAL واقع شدن wauka shoodun, ظهور zuhoor numoodun, عروض کردن arooz kirdun. v. to happen.

To BEFIT لایق شدن sha-éftun, لایق شدن la-ék shoodun, واجب بودن wajib boodun, فراخور furakhoor aumudun. v. to suit, to be suitable.

Befitting لایق la-ék, واجب wajib, جدور judoor.

To BEFOOL خنده khundédun, خنده khundeh reesh kirdun, استهزا نهودن uftuhza numoodun, دیوانه ساختن dévaneh faukhtun, v. to deride, ridicule, laugh at, infatuate.

BEFORE پیش peish, پیشتر peishtur, از پیش uz peish, اول awwul, اولا awwula, قدام kud-daum, من قبل min kuddaum, قبل kubl, قبل kubla, اقدم amaum, امام faubuk, سابق kubla, ابتدا abtadaan, ابدان abdan. *To be before* or *opposite* فاداشتن fadaushtun, وجاه شدن wujauh shoodun. *Before this* پیش از این peish uz een, قبل kubla haza, سابقا faubuka. *Before that* پیش از آنکه peish uz aun, قبل kubluhu, پیش از آن peish uz aunkeh. *Before and after* پیش و پس peish ou pus. *Right before* پیشا پیش peisha peish. *Before all things* انادانی adnaduné, من قبل min kubl, بادی بدی mukudduma. *Before the time* قبل kublan, قبل زمان peish zumaun, قبل الزمان kublu'z'zumaun. *Before dawn* قبل kublu's'subuh. *Before entering* قبل kublu'd'dukhool. *Before the mark* قبل

قبل bekubli'l'huduf. *Before arrival* قدام البعض kubla wufool. *Before some people* کداومو'l'baaz. *Before God* عند الله ynd allah. *Before you* (in your presence) در حضر شما dur huzr shuma, من کدامک min kudaumika. *Before him* (in his presence) در بین بیدید beina eedéhi, بحضره dur huzruth, بحضوره bihuzrutih, بالهشا فهه bi'l'moo-ajiha, بالهشا فهه bi'l'musha fuha. *Before the eyes* در پیش peish, آمدن peish aumudun. *To come before* پیش اوردن peish awurdun. *To produce before* پیش رفتی peish roof-tun. *To go before* (precede) کما فی الاول kuma fi'l'awul, سابق faubuk, Before-mentioned سابق kalawul. *Before-mentioned* سابق faubuk, مشار الیه mufhaur aleih or mufharon ileih. —*Before* (sooner) زودتر zoodtur —(superior) اعلیٰ or بالا ala, بزرگ bureen. v. formerly, further on, in preference, in presence, preceding, prior, previously, hitherto. —*Before-hand* اول awwula, قبل kublan. v. previously, first of all —(opulent) مالدار mauldar, v. wealthy, rich. —*Before time* سابقا faubuka, ابتدا ibtadaan, اقدم mukuddum, —*To be before* a remedy for the accident before the accident happens از وقوع باید کرد alaaja ma-kaah peish uz wukkoor.

To BEFOUL پلید کردن pileed kirdun, آلوده کردن alodun, v. to stain, defile, soil.

To BEFRINGE با طراز پیراستن ba turauz piraustun, طرازیدن turauz kirdun, علم کردن alum kirdun, با زنجیر ازاستن ba zunjuf arau-stun. v. to fringe.

To BEG (intreat) نیاز کردن né-aaz kirdun, تینا-نهودن eltimaas faukhtun, خواستن khauftun, لایه laubeh kirdun, رجا نهودن ruja numoodun, استدعا ساختن istadaa faukhtun. v. to ask, petition. —*To beg* نیاز شدن sa-él shoodun, در بوزه کردن guda boodun, در بدر جرا نهودن jura numoodun, در بدر رفتن durbedar ruftun.

To BEGET تولید کردن toolod kirdun, تناسل شدن tukween kirdun, تولید tunausul faukhtun, تولد کردن nujel numoodun, نسل نسل nufil faukhtun. v. to generate, procreate. —(to produce) برآوردن burawurdun, ظهور کردن zuhoor kirdun. *To beget* جلب اعتبار e-atibar julb kirdun, خاطر گرفتن khau-tir gooriftun. v. to conciliate.

A begetter ولد کننده wulaud koonindeh, tunauzil fauzindeh.

Begetting وجود ده wujood duh, wulaud, ludut, ولوده wuloodeh. v. *procreation*.

A BEGGAR در بدر dur bedur, جرا jurau, juraur, سایل fa-él, مسکین muskeen, kalenda, قلندر derweesh, ابدال abdau, خواست tulungubeen, تلنگبین békaur, بیگار khauf, خواه ruwaun khauh, کوشه kufheh, کوشی kufhé, گدا guda, زیابند zubabund, ایینه دار zubaunkhauh, زبانخواه shuhhauz, شکار ai-éneh dar, یوزه é-wazeh. — *A beggar's wallet* توپره toobreh. — *A beggar in squares and markets* juraura koocheh ou bazar. — *Beggars* گدایان guda-é aun, سایلون fa-éloon, نورهگان nurrehgan, واطیه wataat, وطاء wutaat, ترکان turkan.

To beggar فقر کردن fakir kirdun, مفلس muslus faukhtun, حاجت مند ha-jutmund kirdun, محضی numoodun, v. *to impoverish, deplete, exhaust*.

Beggary فقری fakere, v. *beggary*.

Beggar گدا guda, حاجت مند ha-jutmund, مسکین muskeen, derweesh, تخفیف tuh-fah, تندرست tunkdoft, تفلیس muslus be burk. v. *to impoverish*.

Beggary فقری fakere, مضایقت muzat, حاجت muza-ékut, تنگ دستی muskeen, durmaundugé, درماندگی, ضرورت hoobut, حیثیت muslus, فساد zuroorut, فساد.

To BEGIN آغاز کردن aghauz kirdun, ابتدا abtuda numoodun, از سر گرفتن uz sur gooriftun, مباشرت mubaushurut faukhtun, شروع shuruwa kirdun, دراستادن durustaudun, آغازیدن aghauzidan, گرفتن gooriftun. *To begin a building* بنا کردن ban kirdun. *To begin a work* شروع بکاری shuruwa bekaure gooriftun. *To begin a journey* شروع کردن roobrah shoodun. v. *to commence, originate, arise*.

A beginner آغاز کننده aghauz koonindeh (an ignorant man) نادان fabib na-dan, ابله shah nabhinuht, مرد بی مورد be wukuf.

A beginning آغاز aghauz, اوایل (pl. awwal) awwal, نخست shuruwa, شروع shuruwa, فاتحت fa-tuhut (pl. fawazih) فوایح, ابتدا abtuda-i kaur, مبداء mubdaa (pl. mubdaa), فایع fa-é.

مبداء mubdaa, مباشرت mubaushurut, آغاز aghauz koonina, افتتاح afti-tauh ou mufautuhut koonau, مبتدی mubtudé, ابتدا abtuda fauzindeh. *In the beginning* اول اول fi kubl. *The beginning and the end* اول و آخر awwul ou akhir. *From beginning to end* از آغاز تا انجام uz aghauz ta an-jaum, من اول الی آخره min awwul ila akhirut. v. *principal, origin, exordium, entrance, rudiments*.

To BEGIRD احاطه کردن ahauteh kirdun, محاصره کردن hissaur faukhtun, muhaussur numoodun, بستن buftun. v. *to surround, besiege, encircle*. — *To begird with a belt* با میان بند ba mé-aunbun, buftun. — *Begirt with a sword* مسین r. aieif. *A town begirt* hissaur, جدیر judjer.

A BEGLERBEG بکربک beglerbeg.

To BEGNAW جلیت julédun, ندیدن dundédun, احس کردن luhus kirdun. v. *to gnaw*.

BEGONE هان از راه door bash! هیه هیه heih heih! ایها ae-ha!

BEGOT, مولود moolood, زاییده zaï-édeh.

To BEGREASE با روغن اندون ba rooghun andoodun, با شحم مسح کردن ba shuhum musih kirdun. v. *to grease, daub*.

To BEGRIME تسوید کردن tufweed kirdun, سیاه فام fé-uh fan faukhtun. v. *to blacken*.

To BEGUILÉ غبن و حرمان کردن ghubun ou hurmaun kirdun, غدر ساختن ghudur faukhtun, خدع ساختن runk kirdun, khuda faukhtun. v. *to deceive, amuse*.

BEGUN آغاز کرده شده aghauz kirdeh thoo-deh, مشروع mufhruwa.

BEHALF بهر بهر buhr. v. *cause, favour, vindication, support*. — *On your behalf* بهر تو buhra tou, بهر شما buhra shuma, من اجلک min ajlika. *In his own behalf* از بهر خود uz buhra khooh. *In his behalf* برای او bura-é ou. *In my behalf* بهر من buhra mun, لاجلی li-ajlé.

To BEHAVE حرکت کردن hurukut kirdun, معامله ساختن amul numoodun, عامل شدن aamul shoodun. *To behave honourably* احسن سبت شدن ahfun simt numoodun. *To behave respectfully* بلند مردانه حرکت کردن bulind deedun, ادبانه بودن adubauneh numoodun, عاقلانه عامل شدن aakilauneh aamul shoodun. *To behave elegantly* نظرف نمودن uzurruf numoodun. *To behave carelessly* غافل شدن ghauful shoodun.

Behaviour حرکت hurukut, عمل amul, وضع wuza (pl. اوضاع auzaa) جنبش jumbush. v. carriage, conduct, gesture. — *Good behaviour* ادب adub, ازرم azrum, احسن ahfun simt, لطیف lutf. مروت muroot, ملاطفت mulautufut. v. politeness, civility. — *Bad behaviour* ترک ادب turk adub, زیغت zeefut. v. rusticity, rudeness.

To BEHEAD کردن زدن gurdun zudun, سر ساف کردن fur sauf kirdun, عنق ضرب ساختن anuk zurb faukhtun.

BEHEED دیده deede, مشهود muh-hood, معاین maa'in, منظور munzoor.

The BEHEMOTH (bippopotamus or river-horse) برنیق burnik.

BEHEST فرمان فرمان amur, حکم hookum. v. command, precept.

BEHIND پس pus, باز پس bazpus, ورا wura, عن min wura, بعد ba'da, غب ghubba, از min akhir, من آخران min akhir. — *To remain behind* در عقب vapus uftaudun, واپس استادن vapus uftaudun. *To go (or retire) behind* در عقب vapus rooftun. *To come behind* در عقب vapus aumudun. *Behind the curtain* در عقب vapus aumudun. *Behind the back* در وراي wura-e zuhr. *Behind the wall* پس دیوار pus deewaur. *Behind and before* پس پیش pus peish — (a little behind) فاسترک fasturuk. *Behind (remaining)* غایب bauké — (out of fight) نا پیدا na peeda, غایب gha-eb — (inferior) فروتر furootur, کمتر kumtur. *To be behind hand (to be poor)* مفلس و فقر شدن muflis ou fakir shoodun. v. following, back.

To BEHOLD نگرستن nugguruftun, نگرستن nugguréstun, نگریدن nuggurédun, نظر کردن nuzur kirdun, ماینت ساختن ma-énut faukhtun, نگران ساختن mutaula shoodun, نگران nuggurau'n faukhtun. *To behold attentively* امعان amaan nuzur kirdun, دقت نمودن dikkut numoodun. — *To behold a person* بکسی bekusi nugguruftun. *To be beheld* منظور شدن munzoor shoodun. v. to view, see, look at.

Behold! بینک eenuk, اینک eenuk, منک nik, ها ha, از za, ازا aza, هذا haza, اینکم eenuk, لیبیک lubeeika.

Beholden (bound in gratitude) منتدار minnutdar, ممنون mumnoon. v. obliged.

A beholder رای ra-é, ناظر nauzir (pl. نظار nuz-

zaur, ناظر و سرکار nauzir ou firkaur, رنو runoo, رنا runa, شاهد shauhid, مشاهده muhshauhid, متفرج mutufurruj (plur. متفرجان mutufurrujaun). v. spectator.

Beholding نگران nugguraun, نگرنده nuggurindeh, مشاهده muhshauhid — A beholding (obligation) منت minnut.

BEHOOF نوا nuwa, نفع nufa, سود food. v. advantage, profit.

To BEHOOVE مناسب بودن munaufib boodun, واجب شدن vajib shoodun, لایق بودن la-ék boodun, شایستن sha-éstun, روا شدن ruwa shoodun, بایستن ba-éstun. v. to be fit, meet. — *It behooves* شاید sha-éd, رواست ruwaft, واجب است vajib ast, در بایست dur ba-ést, لایق است la-ék ast. *It does not behoove* نا شاید na sha-éd, نا لایق است na la-ék ast.

To BEHOWL عوا کردن awa kirdun. v. to howl.

BEING (existence) هست hust, هستی husté, وجود wujood, کون koon, بودی boodé — (condition) حال haul, شان shaun. v. state — (a creature) آفرین afreen, کاین ka-én, کاینه ka-énut, مخلوق mukhlouk, خلقت khuleekut. — *Beings* آفریدگان afreedgaun, موجودات moojoodaut, خلایق khula-ék, خلوق khulook, کاینات ka-énaut. — *Being (existing)* شوا shawa, شونده shuvindeh, باشa bafha, با وجود ba wujood, موجود moojood, صاحب wujood, موجود fahib wujood, چونکه choon-keh, ان anna, که keh, کان kan.

Be it so باش bafha, باشد bafhud, شود shuvud, کن kun.

To BELABOUR ضرب دادن zurb dadun, زد نمودن zud numoodun, لت کردن lut kirdun. v. to beat.

To belay, v. to block up, way-lay.

To BELCH فراخیدن firakhédun, وروغ wurugh kirdun.

Belch, belching, وروغ wuroogh, واروغ wau-roogh, ارغ arugh, رگ rug, دمدمه dumdumeh, پیشین peishen, زروغ zuroogh, وارغ waurugh, جشا jusha, جشات jushaut, تیزک teezuk.

A BELDAM پیره زن durdbec, پیره زن durdbec. v. hag, old woman.

To beleaguer, v. to besiege.

BELGRADE بلغراد belgrade.

A BELFRY منارت minnaur, خانه kus khauneh, کاه dura-é gah.

To BELIE (counterfeit) ساختن faukhtun, صورت معامله tukle-ud kirdun, تقلید کردن

BELOW تحت tuht, زیر zeer, در زیر dur zeer, فرو furoo, فروود furood, شیب sheeb, شیو shé-oo. *Below the earth* در زیر زمین dur zeer zumeen. *Below the castle* تحت القلعه tuhtu'l'killah. *From below* از فرود uz furood, من تحت min tuht, از زیر uz zeer. v. under.—(inferior) اسفل asful (pl. اسافل asafil, سفلی suffé) ادنا adna, فروتر fu-rootur, کمتر kumeeneh, پست puft, کمتر kumtur, زیرین zeereen, شیبین sheeben, زلوع zulooj, مزلیج muzullij, دون دنی doon duné. v. unworthy.—*Above and below* زیر و زیر zeer ou zubur, فرو و فرود balau ou furood.

— *A braggagger*, v. braggadocio, whoremaster.

A BELT میانبند mé-aunbund, شکته بند shikteli bund, زینار zunnaur, بند bund, برزند burfund, زنجب muntuk, منطق kumtur, کسبند kusbund, زنجیل zunjil, منطقت muntukut, برشک burshuk, v. girdle—(a surcingle) پشاکند pushagund, شاکل shukaul, اکد akud, تنگ turk. *A sword-belt* بند شمشیر bunda shemshcer, دوال سین duwaula seif, حایل huma-él, چشم muhmil, چش chushum. *A belt or girdle adorned with gems*, جمان jumaun.

To BE-MAD (make mad) دیوانه کردن dé-vauneh kirdun, مجنون ساختن mejnoon faukhtun.

To BEMIRE کردن تطیین tuté-ccen kirdun, دروخل پلید کردن ba gil aloodun, با کل الودن dur wuhul puleed kirdun, با طین الوده نبودن ba teen aloodeh numoodun.

To BEMOAN, زاری کردن zauré kirdun, نالیدن naulédun, تاسی خوردن taufif khoredun, تحسر shufkut kirdun, شغقت کردن tuhuffur faukhtun. v. to deplore, lament, bewail.

To bemoil, v. to bemire, bedaggle.

To BEMONSTER (make monstrous) مسیخ کردن musékh kirdun; سمیع نبودن sumama numoodun.

A BENCH (tribunal) دیوان divan, دیوانخانه divankhaunch, محکم muhkumeh, قضا kuza, عدالت or عدولت adawlut, بارگاه bargah, مجلس mujlis, محفل muhfil, قضا muhfil kaza—(a table) پیشخون pishkboon—(a seat or reclining place) نشیمن nushémun, مصطبت mustubut, درگاه durgah, صفه fofah, بجکم bujkum.

To BEND مایل کردن ma-él kirdun, پیچیدن peechédun, گنج ساختن kuj faukhtun, ورید ساختن khurkush kirdun, خرکش کردن wurech faukhtun, معوج نبودن mawuj numoodun, خم کردن awuj gurdanédu, خم کردن khum kirdun, عطی نبودن atuf numoodun. v.

bent—(to subdue) کاهر کردن kauhir kirdun, ضبط ساختن ghaulib numoodun, غالب نبودن zubut faukhtun. v. to depress, crush—(to be submissive) خضوع شدن khuzuwa shoodun, زلاله zulauleh shoodun. v. to incline, lean over, stoop, sink.—*To bend a bow* کمانرازه کردن kumaunra zeh kirdun, قوس کشیدن koos kushédun. v. bow.—*To bend the knee* زانو زدن zaunoo zudun. *To bend the brow* پرچین نبودن purchen numoodun. *To bend one's endeavour* اقدام کردن akdaum kirdun.

A bend پیچ peech, پیچش peechish, تاب taub, تخنیت meil, اطر atur, تعطیف taateef, میل tukhnees. معوج awuj, عوج lee, حنو hunoo, عوج mawuj, قوس koos. v. curvature, contortion.—*The bend of a river* منیه muhneeh. v. winding.

Bendable قابل العوج kaubilu'l'awuj, ممکن mumkina mawuj.

A bender مایل کننده ma-él koonindeh, گنج kuj fauzindeh, عوج awujgur.

BENEATH زیر zeer, فرو furoo, شیب sheeb. v. below, under.

A BENEDICTION نیایش kheir ada né-ai-ésh, برکت burkut, مبارکی mubauriké. v. blessing.

A BENEFACTION نعمت ahfaun, انعام anaaum. v. benefit.

A benefactor نیکوکار neekookaur, منعم mu-naam, ولی نعمت wulé namut, ولی النعم wulé-u'n'naam, ولی الجود wulé-u'l'jood, مولی moulé. *A benefactress* ولیت النعم wulé-utu'n'-naam, خیرت zunné neekookaur, نیکوکار kheirut, کریمت kureemut.

Benefice, v. benefit.

Beneficence خیر kheir, نیکوکاری neekookauré, خیرت khautir nuwauzé, فضیلت fuzeelut, مکرمت mukrimut, بذل buzl, ملاطفت maulautufut, جودت joodut, کریم kurim, نعمت namut, شفقت shufkut, رفاق rufauk.

Beneficent نیکوکن neekoo Roon, جوهر جوهر joomurd, صاحبی mukrimut kufur, مکرمت کستر kurim fahibé, بذل buzool, منعم munaam, کریم kureem (pl. کرام kuraum, کرما karma), کریمت kureemu'n'-nufs, خیرت kheir rufaul, خیرت kureemu'l'akhlauc, کریمت kureemu'l'ahfaun. *A beneficent prince* سلطان نفع رسان sultan nufa rufauk.

Beneficently کریمانه kuremauach, مبدول mubzool.

Beneficial فايده مند fa-édeh-mund, اسان a-saun, مغيد foodmund, سود مند khoosh, خوش mufeed. v. *advantageous, profitable, useful, medicinal.*

Beneficially با نفا ba nufa, فايده مندانه fa-édeh-mundaunch.

A benefit نعت namut, منعت munamut, در انعام anaum, احسان ahfaun, حسنت husnut, در دurr, فيد feid, نفع kurim, نفا nufa. *Benefits* محسان muhfaun, نعا nama or nama, نعات nama. *The benefits of heaven* نعيم الله na-ém allah. v. *kindness, favour, advantage, profit, use.*

To benefit (do good) احسان نمودن ahfaun numoodun, خوش کردن anaam dadun, خوش کردن khoosh kirdun, منعت دادن munamut dadun, بخشیدن bukhshe-dun, بخشانیدن bukhshe-dun, مراد بخش بودن moraud bukhuish boodun, بکار آمدن bukhsheindeh shoodun, بخشنده شدن bekaur aumudun, فايده کردن fa-édeh kirdun, نافع شدن munfaat saukhtun, منفعت ساختن nafaa shoodun, صرفه نمودن surfeh numoodun, خير کردن kheir kirdun, شايستگي sha-éftun, فايده نمودن mula-ém-mut numoodun, نفع بخشیدن feid saukhtun, غور شدن ghoor shoodun. — *(to be benefited)* انتفاع کردن antufa kirdun, استفاده نمودن muntufa shoodun, سود داشتن food daushtun, خوش آمدن khoosh aumudun. v. *to profit, succeed.*

BENEVOLENCE خير خواهي kheir khauhé, نيكخواهي neek khauhé, مهرباني muhrbauné, امت kurim, جوانمردي juwaunmurdé, مروت mohabbut, لطف lutf, دوستي muroot, ميل hummut, دوستي deofte, ميل meil. v. *friendship, affection, kindness, charity, good will.*

Benevolent خير خواه kheir khauh, نيك kheir andéshaunch, خير انديشانه neek andéshaunch, دوستخواه muhrbaun, مهربان andeesh, لطيفي luteef, دولتجوئي doulutjoo-é, جوانمرد juwaunmurd, جوانمردي juwaun bukht, گرامي kuraumut, گرامت kuraumut, محب unaam, محب mohabb. v. *kind.*

محبانه ba lutf, با لطف ba muhrbauné, با مهرباني ba muhrbauné, لطف او kuriman.

BENGAL بنگاله Bengaleh, جنت البلاد junnutu'l'bilad.

BENJAMIN, or *benzoin* (a kind of gum) انگوان anguwan, انگو angoo, انگيان angé-an,

انگران anguraun, بارزد barzud, بارزد bar-zhud.

To BENIGHT تاریک شدن tareek shoodun, تاریکی shib teereh gushtun, شب تیره کشتن tareeké numoodun. — *To be benighted* در ظلمت بودن dur zulmuta shib andood shoodun, شب اندود شدن beshib muftook shoodun.

BENIGN ملايم mula-ém, مظلوم muzloom, مکرم kureem, کریم النفس kureemu'n'nufs, مکرم mukurrim, شفیق shufek, زو شفقت zu shuf-kut, صاحب مروت ahla anfané-ut, مشفق shufik, طبع Khooth tuba, رفیق rafé-uk, لطیف luteef, مهربان muhrbaun. v. *kind, generous, benevolent, wholefome.*

Benignity مهربانی muhrbauné, شفقت shuf-kut, رفاقت rafut, رفق rufuk, مکرمت mukrimut, کرم kurim, لطف lutf, جوانمردی juwanmurdé, جوهری joomurdé, فضل fuzl, تلمذ tuluttuf, ملائمت mula-ém-mut, مروتی murooté, ملاحظت mulautufut, جودت joodut, خاطر نوازی khautir nuwauzé. v. *kindness, mildness, humanity, benevolence, graciousness, salubrity.* — *Diffusing benignity* مکرمت کستر mukrimut kustur.

Benignly لطافانه lutfaneh, با لطف ba lutf, با مهربانی ba muhrbauné, مظلوما muzlooman.

A BENISON (benediction) خير عدا kheir ada.

BENT (participle of bend) مایل ma-él, خم khum, منحنی munhuné, اعوج awuj, لام lam, کوز kuzsh, کوز koozsh, کج kuj, هدا huda, معطن maa-tuf, معطفت maatufut. v. *crooked, distorted.* —

Bent (of the mind) اقدام akdaum, خاطر khautir, میلان mumaul, حال haula khautir, ميلان meilaun. v. *propensity, inclination* — (addicted)

دل بسته munfoob, منسوب mushgool, متعلق mutaallik. v. *attentive, devoted.* — (declivity) شیب sheeb, حدور hudoor, شیو she-oo. v. *also tendency, flexure.* — *Bent like an arch or bow* کمرش kumurvush, کمانسا kumaunfa.

To BENUM وانی کردن wauné kirdun, هدا huda saukhtun, بیهوش نمودن béhoosh numoodun. v. *to stupify, make torpid.*

To BEPAINT رنگ کردن runk kirdun, با رنگ پوشیدن ba runk poshedun.

To be pinch, v. *to pinch*,

To BEPISS با شاش نم کردن ba shash num kirdun. v. *to piss.*

To BEQUEATH وصایت کردن wufa-é-ut

buzla mujhood dadun, بزل همت کردن buzla himmut kirdun, بزل مقدور و سعی موفور دادن buzla mukdoor wa fa-é moofoor dadun, بزل اقتدار buzla aktudaar zudun, بزل سعی جمیل buzla fa-é jumeel faukhtun, بزل اقدام buzla akdaam ou ahtimaam numoodun, بزل سعی و دقت داشتن buzla fa-é ou dikkut daushtun.

A BESTOWER عطا کننده ata koonindeh, بخشش bukhsh, دهنده duhindeh.

To BESTRIDE افجاج شدن efjauj, raukib shoodun, فوج سوار شدن fuji fuvvaur shoodun.

A BET سبق subuk, بحث buhs, گرو guroo, رهن ruhun, قول kool. v. wager.

To bet گرو بستن buhs kirdun, گرو بستن guroo buftun, تخاصم کشیدن tukhafum koothédun, همراه نهان kool faukhtun, همراه نهان murauhunch nihaudun, سبق نبودن subuk numoodun.

To BETAKE (one's self to a place) نزدیک nuzdeek ruftun, نزدیک رسیدن nuzdeek rufédun. To betake one's self to a thing بزل سعی buzla fa-é jumeel dadun. v. to bestow attention.—To betake one's self to arms سلاح ساز و سلب نبودن fillauh gooriftun, سلب نبودن fauz ou sulb numoodun, سلب نبودن feif akhtun, شمشیر کشیدن shemsheer kushédun. To betake one's self for protection حمایت نیاز کردن huma-é-ut né-ausz kirdun, گوریکختن goorékhtun, گوریکختن gurecz shoodun. v. to have recourse; also to take, remove.

To BETHINK فکر نبودن fikr numoodun, ملاحظه ساختن andeesheli kirdun, ملاحظه ساختن mulaulizch faukhtun. v. to reflect, think, consider.

To BETIDE شدن wuka shoodun. v. to happen, beful, become.—Woe betide thee وای wa-é, huh, ویک weeka, وبل weel.

BETIMES زود zood, بزودی buzoodé, بام bam, بامداد bamdad, بامگاه bangah, سحر fuhr, سحر furatan, علی الفور ala'l'foor, باکر bakir, سحرگاهی taajeclaunch, تیز کار teez kaur, سحرگاهي fuhrgahé, تیز بازار teez bazar, بروجہ تعجیل bur wijha taajeel. v. soon, early, seasonably; also dawn, morning.—Betimes in the morning تابشیر صباح tubaushceera subauli, بامداد dur bamdad, هنگام hungauma fuhr.

BETLE (nut or leaf) بتله betleh, بتره betreh, تابلو taubool, تنبول tumbul.

To BETOKEN نمودن numoodun, اشارت ashaaurut kirdun, آگاه ساختن agah faukhtun.

tun, دلالة نبودن dulaulut numoodun. v. to signify, indicate.

Betook, pret. of betake.

To BETRAY بدست دادن bur dust dadun, غدر کردن ghudr kirdun, اختیان ساختن akhté-aun faukhtun, خیانت نبودن khé-aunut numoodun, نیک بحرام شدن effha kirdun, نیک beharam shoodun, خاین بودن kha-éen boodun.

A betrayer غدار ghudr koonindeh, غدار ghuddaur, خاین kha-én, خاینتگر kha-énut gur. v. traitor.

To BETROTH نامزد کردن namzauz kirdun, ملاک نشان نهادن nithaun nihaudun, ملاک کردن emlauk faukhtun, مخلوط نبودن mukhtooz numoodun, دست پیمان کردن dozt peemaun kirdun.

BETTER نیکنتر neektur, بهتر behter, خوشتر khoobtur, خوشتر khooshur, بهین buheen, افضل afzul, خیر kheir, اخیر akheir, اصلح asluh, اطیب ateeb (fem. طوبی or طویا tuba, pl. اطایب ata-éb) afoob (pl. عصب afub, عصیت asbut). v. superior. — The better استعلا ustaala, اعلا é-atala. v. superiority.

To better نیکنتر ساختن neektur faukhtun, بهتر کردن khoobtur numoodun, خوشتر کردن behter kirdun. — (promote) ترقی کردن turuk-ké kirdun, استحکام ساختن astihkaam faukhtun. — (to surpass) مسابقت نبودن musaubikut numoodun, غالب شدن ghaulib shoodun. v. to improve, overcome, exceed, advance.

A BETTOR گرو کننده guroo koonindeh, بحث سازنده subuk numa-énde, buhs fauzindeh, رهن کان ruhun kaun.

BETWEEN, betwixt, بین beina, مابین ma-bein, میان meiaun, در میان dur meiaun, در dur, با یکدیگر Between themselves با eekdeegur, با هم ba hum, واهم wahum, با هم ba hum deegur. Between the men در میان dur meiaun murdumaun, بین الناس beinu'n'nas, فی عرض الناس fi erzi'n'nas. Between his hands (in his presence) در حشرش dur huz-rush, بین بیدیه beina eidih. Between equals بین الاقران beinu'l'akraun. Between both the difference is great بینهما بینهایت beinhuma bein-ha-é-ut ba-éd. From between از میان uz meiaun. To place between در میان نهادن dur meiaun nihaudun, توسط کردن tawseet kirdun. To interpose between توسط نمودن meidaunut kirdun, توسط نمودن tuwushtut numoodun. v. to intercede.

A BEVIL (mason's rule) هنجاره hunjaureh.

BEVERAGE شرب shrub, شراب shuraub (pl. اشربه afhrubeh), اهنج ahunj, منهل munhul. v. drink.

A BEVY (of people) فوج fooj, گروه kurooh —(of birds) سیله طيور feeleh tuyur, ابابیل aba-beel, خفالت khufaulut, سیله مرغان feeleh murghaun, کنام kunaum, طیر متاوی teer mutawé.

To BEWAIL زاری ساختن zaurédun, زاری zauré faukhtun, گریه کردن gureyeh kirdun, حزن بودن guré-aun shoodun, گریان شدن huzen numoodun, نالیدن naulédun, زارو بکا zaur ou buka kirdun, گریان و نالان نوحیدن guré-aun ou naulaun numoodun, نوحیدن noohédun, نوح ساختن nooh faukhtun. v. to lament, deplore.

Bewailing گریه کنا gureyeh koonā, زاری zauré koonāun, حزن huzen, گریان guré-aun, نوح nuhub, نوحه nuheeb, رغا rugha, دمان dumaan, دمع duma, بکا buka, تبکیه tubké-ut.

To BEWARE خدور شدن huzoor shoodun, خدور بودن huzur boodun, احتیاط نبودن ahté-aut numoodun, پرهیز کردن purhékhtun, آگاه شدن agah shoodun, اجتناب کردن ajtinaub kirdun, احتیاط ساختن ahtizaur faukhtun.

To BEWET نم کردن nim kirdun, تر ساختن tur faukhtun. v. to wet, moisten.

To BEWILDER پریشان نبودن pufeshhaun, numoodun, گمراه ساختن gumrah faukhtun, آواره و سرگردان کردن awareh ou surgurdaun kirdun, بی راه کشیدن bé rah kushédun, از راه بردن uz rah boordun. v. to perplex.

To BEWITCH سحر کردن fuhr kirdun, افسون جادوگر نبودن jandogur numoodun, نفرین کردن efsoon kirdun, ساختن neerunk faukhtun. v. to enchant, fascinate—(to charm) نواختن nuwaukhtun, مالیم کردن mula-ém kirdun, نوازش نمودن nuwazish numoodun. v. bewitchingness, charm.

To BEWRAY غدر کردن ghudr kirdun. v. to betray—(to show) نمودن numoodun, ظاهر کردن zauhir kirdun.

BEYOND (without) بیرون beeroon, از بیرون uz beeroon, بیلا bila, خارجا khaurij, خارج khaurijan, بی بی buré, ورا wura, بدر bedur, ما عدا ma soo—(except) بید beid, مید meid,

بغیر ghire, غیری ghire, غیر ghire, بیلا bila, عدا ada, حاشا haush, حاشا haush, خلا khula, ما خلا ma khula—(above) فوق fouk, فرا fura, فراز furauz, گذشته (past) زور zoor, زور zubur, علی alé, گذشته guzushteh, رفته rufteh, ما تقدم ma tukuddum,

سابق faubik, ماضی mauzé, سالف faulif. v. also before, farther, remote, superior.—Beyond measure فوق الحد fouku'l'hud. Beyond the river (the ancient Transoxania) ماور النهر mawura'n'nihr. Beyond himself بی خود bé khood. Beyond expectation فوق الهمول fouk al-mamool.

The BEZIL (of a ring) نگیں nugeen, نگیں nugeena khatim, فص fufš.

BEZOAR بادزهر badzahr, پادزهر padzahr, پانزهر panzahr, بازبر bazbur.

BIAS رجحان rujah, عطف atuf, میل meil, گرای gura-é, میلان mumaul, میلان meilaun. v. inclination, propensity.

To bias مایل کردن ma-el kirdun, تافتن taftun, تمییل atuf numoodun, مایل ساختن tumei-él faukhtun.—To be biassed مایل جسییدن ma-él shoodun, جفتن juftun, جسییدن juspédun. v. to incline, seduce.—To go or run upon a bias عنود رفتن anood iuftun.—To put one out of his bias اضطراب کردن azturaub kirdun. v. to disturb, perplex.

A BIB دوشوان طفل dooshwauna tuft.

A BIBBER بکری bukré. v. tippler.

The BIBLE کتاب مقدس kitaub, کتاب mukuddus, تورات tooraut. The Mohammedan bible or Alcoran القرآن alkoran, الفرقان alfirkan, قرآن عظیم koran azeem.

BIBULOUS or bloating-paper کاغذ نشانی kaghuz nushshauf.

BICIPITAL زو دو سر zu doo fur.

To BICKER عنز کردن anz kirdun. v. to skirmish, contend.—A bickerer عنز کننده anz koonindeh.—A bickering منازعت munazaat. v. altercation, squabble, litigation.

BICORNE, bicornous دوشاخه dooshaukheh, زوالقرنین zu'l'kurneen.

BICORPORAL اهل دو تن ahla doo tun.

To BID (order) فرمودن furmoodun, امر کردن amur kirdun, فرمان ساختن furmaun faukhtun, توعیز eejaub kirdun, از هاب کردن azhaub kirdun. To bid one go از هاب کردن abshaut faukhtun, شتابانیدن shitaubanédun, شتاب wuzuf kirdun. v. to commend.—(to invite) اواز دادن dawut kirdun, دعوت کردن dawut kirdun, تکلیف نمودن tukleef numoodun. v. to desire, ask—To bid for بیع بودن bé-a numoodun, سوام suwaum kirdun, تناجش ساختن tunaujish

faukhtun, تهاکس کردن tumaukis kirdun, مساومت tumkees numoodun, تهکيس نهون mufawumut kirdun. v. *to out-bid, offer*—*To bid adieu* گفتن الوداع alwuda guftun, ياهو é-ahoo kirdun. v. *adieu*.—*To bid good day* سلام دادن salam dadun. v. *to salute*.

Bidden, v. *commanded, invited*.

A bidder ببيع نهاده bé-a numa-éndeh, سوام suwaum koonindeh.

Bidding فرمان furmaun. v. *command*.

To bide, v. *to endure, suffer, dwell*.

Biding, v. *residence, habitation*.

BIBENNIAL سنتين funnuteen, هر دو سال hur doo faal.

A BIER جنازه junauzeh (pl. جنايز juna-éz), تابوت taboot, اراون araun, ربع ruba, سريز sureer, شرجع shurja, نعش naafh. *To lay a corpse upon a bier* تجنيز نهادن tujneez nihaudun.

BIFARIOUS, bifold دو تا doo ta, مناصفة mu-nafuhtan, مضاعف muzaaf, دو قسم doo kuf-sum, بين بين اثنيين bein: asneen, بين اثنان bein aínaun, نصاب nufauf. v. *two-fold, double*.

BIFEROUS (bearing fruit twice a year) دو بار doo bar hur faul miweh dar.

BIFID (clef into two parts) قسم fuda, صدع kuffum, فلق fulik. *A bifid or cloven foot* زنکله zshunguleh.

BIFORMED دو صورت zu doo foorut.

BIFURCATED دو شاخه doo shaukeh, کاز kaz. v. *two-prong'd, two-headed*.

BIG کبير kubeer, بزرگ buzruk, ستبر futubur, اذعم azeem. v. *corpulent, large, great*.—*Big with child* کرش kurfha, حامله haumileh, ابسته abisteh, باردار bardar. v. *pregnant*.—*Big with pride* ذو صاحب fahib tukubbir, متکبر mutukubbir v. *arrogant, proud*—(swelling) ورم wurum, منفوخ munfookh, شاک shauk. v. *inflated, tumid*—(bold) شیر مرد sheer murd, بی باک bé bauk, پهلو pihlu.

BIGAMY دو عورت دار doo awurut dar.

A bigamist صاحب دو عورت wafné, وسني fahib doo awurut.

Big-bellied حامله haumilch. *Big or swollen-bellied (man)* اکتم aksum. v. *under belly and big*.

Bigger اعظم azim, بزرگتر buzurktur, اکبر akber (fem. کبري kubra). *To grow bigger (as a boy)* شبیبب anthibaub shoodun, نهون shubeebut numoodun. *To grow bigger (as plants, &c.)* رستن efza-ésh kirdun, رویدن rooí-édun. v. *to grow*.—*To make*

bigger تشکیر کردن tuskeer kirdun. v. *to amplify, enlarge*.

Bigly با کبرا ba kubra. v. *proudly*.

Bigness وسعت wufaat, فسحت fus-hut, عرض erz, فراخي firaukhé. v. *largeness, amplitude, size*.

A BIGGIN (child's cap) طفيل کله پوشي tufia kulleh pooshé.

A BIGOT مرد متوسوس murd mutosoos.

Bigoted متوسوس mutosoos, وسواسي wufsoofé.

Bigotry وسواس abauduta batil, باطل wufwas, ووسوه wufsoofeh, نکهنات tuk-hunaut, رقيت taafib, ايهان émauna batil, رuké-ut. v. *superstition, partiality, prejudice*.

Bigswoln, v. *under big, turgid*.

BILE صفرا sufra, کوش کوش furkh, کوش kush zurud, زرداب zurdaub. *The bile-killer (breakfast)* صفرا کوش sufra kush—(a fore) قرح kurh, قرحه kurhut, ريش reesh, دنبيل dumbul. v. *ulcer*.

To BILGE غرق شدن gurk shoodun. v. *shipwreck, leak*.

BILINGUOUS دو زبان zu doo zubaan, zoo liffauneen.

BILIOUS زردکوبی zurdaubé.

To BILK غدر کردن ghude kirdun, غبن و ال ghubin ou hurmaun kirdun, ساختن all faukhtun. v. *to cheat, defraud*.

A BILL (of a bird) منقار minqaur, شاکه shudeh, چنکا chunka mugh, کلنگه kuluft. v. *beak*—(kind of beak or batchet) داس das, داسه daufeh, منجل manjul, دهره duhreh, عتلت atlut, بکن bunkun, ششپور sheshpur, v. *axe, pick-axe, sickle*—(a writing) خط khutt, رقه rukah, حساب hislaub, تذکره tuzkureh, نسخت nuskhut, وثيقت wufsookut, ورقة wurkeh, مراسلت muraufuhut. v. *schedule, account, advertisement*.—*A bill of exchange* سفته suftujeh, سفته sufteh, برات birat, حواله نامه huwauleh nameh.

To bill (as doves) در منقار نهادن min-kaur dur minkaur nihaudun. v. *also to advertise*.

A BILLET ورقه wurkut, خط khutt, نامه namah, کاغذ kaghud, کتاب kitaub. v. *bill, letter, note*.

A billet of wood تيره teereh, درخت teeréi durukht, ساق sauk, پاروله parooleh, چوب chop pareh, پايه paré-i pash. v. *leg, faggot*.

A BILLOW موج mooj (pl. امواج amwauj), خيزاب kheezaub. *The dashing of the billows* تراکم امواج و tulautuma amwauj, تراكم امواج turaukuma amwauj wa tulautuma buhra muwauj, v. *wave*.

A BISCUIT, کاک kauk, کک kaak, بشپا bishmaut, صوخاری fookhauré.

To BISSECT کردن تنصیف tunseef kirdun, مناصفت mufhauturut numoodun, ساختن munaufufut faukhtun.

Biffectiōn تنصیف tunseef. مناصفت munaufufut, مشاطرت mufhauturut.

A BISHOP بسقفوس episcopus, bifcopus, بشپیس bishpees, اسقف uskuff (pl. اساقف afakif, اساقفه afaukufeh), اسقوت alkoob, کس kufs, قسیس kufees.

A bishoprick اسقفوسی episcopuse.

Biffexile, v. leap-year.

A BIT (small piece) پاره pareh, پارچه parcheh, باز افکن kutaat, قطعت kutaat, دربه durbeh, باز افکن baz afgun, جزو juzoo, جزوی juzooi. A bit of gold زهبت zuhlbut, پاره زر pareh zur, ساوه fa-weh. A bit of bread پاره نان pareh nan, قطعت kutaata klubz, پارچه جابر parcheh jaubir. A bit of cloth رقت rukaat, پینه peeneh, خرته khurkeh. v. clout, patch.—Bit by bit, in bits پاره پاره pareh pareh, پارچه پارچه parcheh parcheh, قطعه kutah kutah.—A bit or mouthful قطاعت kutaat, نواله nuwauleh, لقمه lukmeh (pl. لقم lukum), حفتات hufnut (pl. حفتات hufnut), دبله dupleh, دبنه dubneh. The bit of a bridle لکام ligaum, دهن duhin, دهنه duhné-i ligaum, سجال chumaukh, سجال fuhaul, حکمت hukmut (pl. حکمت hukmut), رجب رجب rujé-a, نکل nukul, شکمت hukcemut (pl. شکمت hukcemut), مخ mukh.

A BITCH سک ماده fug madeh, کلبت kulbut, ماج maj, ماج maj, ماج maj.

To BITE گزیدن guzédun, خاییدن khaiédun, با دندان کردن ba dundaun gooriftun, شکم shukum ساختن azz kirdun, شکم shukcem کندن laas dañen. v. to gnaw, to wound—(to cheat) ghudr kirdun, غدر کردن ghudr kirdun, غبن ساختن ghubin faukhtun. v. to defraud.—To bite (as frost) بارید شدن barid fhoodun.—To bite (reproach) سرزنش بودن furzunish numoodun, شتم shutum kirdun, کوازه زدن guwazihé zudun, طعن taan faukhtun—(to be pungent to the taste) گزیدن zubaun guzédun, حاذی بودن huzé boodun, حامز شدن haumuz fhoodun, کز بودن kuz boodun, دندان دنداun gooriftun. v. acrid, sharp.

A bite گزندگی guzindugé, گزی guzeen, لکع luka, هیش humsh, ضرس zurs, ضرمت zurzumut, شکم shukcem, شکم funn, سن ruhs, رهص ruhs.

shukum, لعس laas, کدی kudé, نخب nukhub, humz, هیز humz, فغفغhut fughfughut, عذم azum, نجه nuhish, نهش nuhis, نفف nufuf, کدم kudem, عجم ajoom, عجم tukdeem, انشاط anshaut, انشاط ajum, قطم kutum, مزارت muzarrut—The bite of a serpent مار گزیده guzédé-i mar.—(a sharper) فرباب furrabe, غابن ghaubin, غدر ghudr koonindeh. v. cheat—(a trick) فرباب furrabe, حيله heileh, غبن ghubin, غدر ghudr, تلبيس tulbees, ال aull, رنک runk. v. fraud.

A biter گزیده گز guzédéh gur, لکع کونده luka koonindeh—(a sharper) فرباب furrabe.

Biting گزنده guzindeh, گران guzaun. گز guz, گزا guza, لکع کنان luka koonau. —The biting or fore teeth کیر دندان dundaun geer.

BITTER (in taste) تیز teez, تلخ or تلخ tulukh, تلخناک tulukhnauk, مر mirr (fem. مره mirreh or مره mirrut, pl. مرار miraur, امرار am-raur, تیزه tizeer, مره mirré, حریف hureef, خبط khumut, علقم alkum, شور shoor, کز kuzih, خبوط khumoot, مکر mukur, اغضا aghza, اعتا é-aka, v. acrid, flat, pungent.—Bitter, salt or brackish water تلخاب tulukhaub, مره mirrut, علقم kua, علقم é-akauk, اوجج ajooj—(severe) بی رحم bé ruhme, ظالم zaulman, بی ایمان bé amaun, دل آزار dil azaur, زور زدن furzunish koonau, شتم shutum numo, طعن taan ameez—(calamitous) اهل مهنه zu mufsebut, اهل مهنه ahla muhnut, صاحب زمانت zahib zumaunut, لحيص luhees, افتي afté, v. miserable, hurtful.

Bitterly تلخانه mirrautaneh, تلخانه tulkhau-neh, با شرک ba shurunk, با علقم ba alkumut, —(severely) ظالما zaulman, با دل ba dil azaur, با طعن ba taanut, لحيصانه luheesauneh.

A BITTERN (piscatory bird) ماهی خواره mahé khoreh, بوتمار bootimar, پلک puluk.

BITTERNESS تلخی tulukhé, مرارت miraurut, شرک shurunk, علقمت alkimut, هرافت hurafut, قع kua, قع mirr, —(severity) بی رحمی bé ruhme, ظلم zulm, سرزنش furzunish—(calamity) زمانت zumaunut, مهنه muhnut, بلا bula, مصیبت mufsebut, اسیب aseeb. v. also malice, satire, sorrow.—The father of bitterness (the devil) ابو مره abu mirreh.

BITUMEN قیر keir, نفت naft, قیل keil, قیر keir.

kufr, همر humr. *The bitumen of Judea* قفر البهود kufu'l'éhood.

Bituminous نو حمر nufte, قيري keere, zu humr.

BIVALVE, bivalvular, تبريع tufre-a.

To BLAB پرکوي purgo-é numoodun, سکالیدن mukfeer shoodun, مکتير شدن mukfeer shoodun, ابقاق figaulish kirdun, ابقاق abkauk shoodun, امراغ بودن amraugh boodun, پوچ شدن alun kirdun, پوچ شدن pooch shoodun. v. to chatter, prate, tattle.

Ablab, blabber, فاهي fauhe, بسکوي busgo-é, وطواطی purgo-é, علنت alnut, پوچ pooj, بذر buzr, کتکات kitkat, wutwauté.

Blabbing پرکوي purgo-é, همار hummaur, مکتير mikfaur, مکتير mukfeer, بسکوي busgo-é, بقاء bukauk, الخي alkhé, هندی hunduleek, مهي mihmur. *A blabbing woman* لکھوئی lukhooi, سلیطه faurut, بهلق buhluk, سلیطه fuleet, سلیطه fuleeteh. *A babbling tongue* زبان سگال zubaun figaul. v. loquacious, talkative, garrulous.

BLACK (in colour) سیاه fe-ah, سیه fe-uh, اسود at teereh, شرم shoom, دلام du-laum, رنگ shib-rank, شبگون shibgoon, زاجی zauje, نام hunde-fam, طحل tuhl, حلکم kutuum, قاحم hukum, اسود at-hum, احم at-hum, دهام du-haum, سبوسا zavur, زاور zavor, جود jood, فووسا fupooza, حاک hamik, حاک hamik, ارجع atlas, املس hummaur, ام اسون غریب afwuda dujauje, اسون لاجی afwuda ghurpeeb, روسیاه roost-ah, اسود لاجی afwuda dujduj, دحمس duhmus, فاحم fauhim, ملجه multijeh, خداریت khudauré, خداریت khudauré-ut, اسون ساه afwuda faulikh, فکما fukhma, حو hoo. v. dark.—(wicked) فاجور fa-joor, فاجور fujoor, فاجور fujoor (pl. فاجره fujureh, فاجر fujaur), شکی shuké. v. villainous, infamous.—(morose) تند tude, درشت durisht, وفاق wauk. v. fullen, austere; also mournful, dismal.—*Black hair* زلفی zulfa jadoo.—*Black in the face* (confused, blushing) روی سیاه fe-ah rooi.—*A black man* دمحسی dumhuse.—*A black cup* (a fardid or treacherous wretch) کاسه سیاه fe-ah kaushe.—*A black vest* سبجهت subejut. *Black pepper* بوغی boogunz.—*Black coral* شوه shooh.—*A black ant* دعام du-aa, دعاعت du-aat, شبکلاه dabooob.—*A black-cap or night-cap* شبکلاه shibkolah.—*Black and white* اسود و ایض afwud

ou abeez, رقاع ruka. *A black vine* بوطانیت bootané-ut. *A black mole on the face* شامه shaumeh. *A black crow* غرس ghurs, لھج luhuj. *A black eagle* خداریت khudauré-ut, ازلف azfhduf. *Black gum-mastich* تکت tukut. *Black cattle* بقر bukur, ابقور abkoor, کسات kufaat. v. oxen, bulls, cows.—*A blackguard* مردام murdaum. v. scoundrel, vagabond.—*Black lead* کحل kuhl, کحال kuhaul, راسخت rauskhut.—*A black-eyed nymph or virgin of Paradise* حوری hooré, حور hoor, حور عین hoor ain. *A fine black eye* حور hoor, حورا hoora.

Black (substantive) سیاهی fe-ahé. v. blackness.—(mourning) حداد hudaud. *Clad in black* سیاه fe-ah posh.—*Shoe-maker's black* قلدیس kulkudees.—*A black* زنگی zingé. v. Negro.—*A blackberry* ترمش turinush, قزین kuzihcel.—*The black of the eye* سیاهه چشم fe-ahé-i chufhum.—*The black-ear* (jackall) سیاه گوش fe-ah goofh.

To blacken سیاه کردن fe-ah kirdun, تسوید aswud numoodun.—(to become black) سیاه شدن fe-ah fam numoodun. گسوف کسوف afwud shoodun.—(to darken) غمز نمودن ghumz numoodun.

Blackish سیاهچه fe-ah churdé, سیاهچه ahcheh, کلف kulf, قاتم kautum.

Blacker, blackest, اسود afwud, سودa fooda, سیاهترین fe-ahtur, سیاهترین fe-ahtureen.

Blackness سیاهی fe-ahé, سواد fuwaud, حاک hukumut, سحام fuhaum, سحمت fuhum, دهمت duhmut, دلام hummut, دلبت dukhukh, دلبت hummut, v. darkness, obscurity.

A blacksmith آهنکار ahungur, بقار bukaur, قین kein (pl. آهنکاران aké-aun), هداد hudaud, نعلبند naalbund, چلانکر chulaungur, کالنگ kaulunk, هالکی haulké, هبرقی hubrké. v. farrier.—*A blacksmith's hammer* سحام fuhum, خایسک kha-éfuk, دراى dura-i.

A BLADDER کبیزدان kumeezdan, ابدان zudban, مثانت mifaunut, پوده poodeh, زهار zu-haur, شاشدان shafhdan. *The bladder of an ox* فوف foof, *The bladder of a fish* نفاخت nufaukhut. *The gall-bladder* مرارت miraurut. v. gall. also blister, pustule.

A BLADE (of grass or corn) ساق fauk, بن bun, برگ burk, ورق wuruk. v. leaf.—*A sword blade* تیغ teegh, سفیخت sufé-hut, شمشیر them-sheer, شرخ shurkh. *The blade-bone or shoulder-*

blade پشته poshteh, کتف kutuf (pl. اکتاف aktauf, کتفت kutfut) شانه shaunch, ترقوت turkoot v. shoulders.—A cunning blade اهل بصیرت ahla buscrut, تیز فہم teez fuhm. A lusty blade پهلوان pihluwaun, مرد اورباز murd zoorbaz, رجل شصلب rijul shushub. A brisk blade مردم murdum shookh. v. gay, gallant.—To blade (fit with a blade) تیغ ساختن teegh faukhtun.—Bladed زو ساف zu fauk.

A BLAIN پشترم pushturum, درج durj. v. blister, pustule.

BLAMABLE جریم jurcem, گناه gunauh dar, مذموم muzmoom, زمین zumeem (fem. زمین zumeemut), ملایم la-éka mulaum, واجب اللومی vajibu'l'loomé. v. culpable, guilty, shameful.

Blamably جریمانه jurémaunch, زمینانه zume-maunch.

Blame, fault, جرم jurm, جریمت jureemut, زباندرازی (censure) گناه gunauh, زنب zumb.—zubaundirauzé, بیعت buhtaun, غیبت gheebut, لومی loomé, ملایم mulaum, ملامت mulaumut, زم zumm. v. vice, crime, guilt, slander.

To blame لوم لومی loomé numoodun, لوم لوم او tubeekh kirdun, ملامت لوم دادن zumb dadun. To be blamed ملامت زده شدن mulaumut zudeh shoodun, مذموم بودن muzmoom boodun. v. to censure, accuse, chide, rebuke.

Blameful جریمت pur jureemut. v. blamable.

Blameless پاک pauk, ازاد azaud, بی جرم و لا جرم la jurm, بی گناه bé jurm ou gunah, معصوم mafoom, مغفور mughmooz. v. innocent, guiltless.

A blamer نماینده لومی loomé numa-éndeh, زمام zumaum, شکو کننده shukoo koonindeh, داو داو داو daud khauh, غبار ghumauz. v. accuser, informer, censurer.

Blame-worthy واجب الذمیم vajibu'z'zumeem. v. blameable.

To BLANCH بیاض کردن bé-auz kirdun, سفید ساختن tubé-é numoodun, سفید فام دادن supeed fam dadun. v. to whiten; also to obliterate.—To blanch almonds بادام قشر کردن badum kushr kirdun.—To blanch (become white) سفید کشتن supeed gushun, بیاض شدن bé-auz shoodun. v. also to evade, shift.

A blancher کننده بیاض bé-auz koonindeh. v. bleacher, whitener.

BLAND شیرین shéreen, ملایم mula-ém,

شیرینکار shéreenkaur, نازک nazik, نازنده nazindeh. v. mild, gentle, delicate.

BLANDISHMENT نوازش nuwauzish, ناز nauz, شیهو sheeweh, عشوت ashwut, تملق tumulluk, گرشه gurishmeh, چنگال chungaul, نواخت gush, دلنوازی dilnuwauzé, خواست nuwaukht, خاطر نوازی khautir nuwauzé. v. kindness, fondness.

To blandish, v. to caress, cajol, coax, soothe.

BLANK سفید supeed, بیاض supeed, پژمرده be-auz, ابيض abeez, نصاعت nusaat, پزشمورده puzshmordeh. v. white, pale.—(unwritten) نا na muktoob, نوشته na nooshteh.—(vacant) محلول khula, خلو khuloo, تهی tuhé, محلول muhlool.—(unfortunate) بی نصیب bé nuseeb, بی دولت bé doulut, بی بهره bé buhreh.—(confused) ملبس asimeh, سرکشته surgushteh, mulbis, شوریده shoorédeh. v. perplexed, out of countenance, amazed.

A blank (void space) خوا khuwa, فراغ fi-raugh. v. vacancy.—(an unwritten paper) کاغذ kaghud na muktoob, بی کاغذ kaghuz bé nuwees.—(an unfortunate lot) بد بخت bud bukht.—(the point to which an arrow is directed) نشان nishaun, پیکو pukook, قصد amud, (object) alum. v. butt, kufd. v. aim, design.—Point-blank فرضا furza, مطلقا mutluqa, بی-آینی bi-ainihi.

To blank (efface) ابطال کردن abtaul kirdun, نسخ نمودن nusikh numoodan. v. annul.—(to confound) گشت گشت kirdun. v. to confute, perplex, dispirit, damp.—(to leave blanks in writing) خوا khuwa kirdun.

A BLANKET شادگونه shadgooneh, پستر pustur ahunk, منامه mu-naumeh, جمل jull (pl. اجلال aj-laul, جلال julaul), طنفسه tunfuseh, گز اغند kuzshaughund.

To blanket با شادگونه پوشیدن ba shadgooneh poshedun.

Blankly سفیدانه sufédaunch, با اخلال ba akh-laul. v. also confusedly.

To BLASPHEME کفر گفتن kufr guftun. A blasphemer کفور kufoor, کافر kafir (plur. کفاور kuffaur.)

Blasphemous کفر گویان kufr goo-e-aun کفور kufoor.

Blasphemy کفر kufr.

A BLAST (of wind) نفثت nufhut (plur. نفحات nufhaut), نهرت النجم naarutu'n'nujim, در durar. v. wind, breath, gust, puff.—The blast

of a trumpet نغمة نغیر nughme-i nufeer. A contagious blast نفحت ساری nufhut fauré. The blast in corn, &c. ارقان arkaun, برقان eerkaun, حس hufs, سر firr, کوثر koozsh. v. blight.

To blast (blight) میروق کردن meerook kirdun, برقان نبودن arkaun faukhtun, ساختن eerkaun numoodun. To blast a design محروم کردن kafd muhroom kirdun. v. to disconcert.—To blast one's reputation رسوایی نبودن rufoo-a-c numoodun. v. to defame; also to confound, terrify, injure, infect.

A BLAZE (flame) سوزار soozaur, زیان zubaun, لهب zubauneh, تالاش aloo, شعله shaaleh, شعله زدن shahub, خریسته khorpusteh, اشتهار (publication) afhtuhaur, علانیت alau-né-ut.—A blaze or scar on the forehead of a horse شداخت shudaukhut.

To blaze کشیدن زبانه zubauneh kushédun, گریخته نبودن kur-pusteh numoodun, شعله زدن shaaleh zudun, شعله شدن faar shoodun.—(to publish) اشتهار کردن afhtuhaur kirdun.—(to be conspicuous) ظاهر شدن zahar shoodun.

A blazer (spread of reports) گفت و گو ظاهر گوشت guft ou goo zangur, پیغام پیکار peighaum kufur.

—blazing fur جوشان furzhar. v. comet

A BLAZON (coat of arms) علامت alaumut, نشان nishan.—(to celebrate) اشتهار afhtuhaur, شهرت shuhut, نامورé.

To blazon علامت کردن alaumut kirdun.—(to celebrate) اشتهار ساختن afhtuhaur faukhtun.—(to embellish) ارایش کردن arauhtun, زیارت نبودن zeenut numoodun. v. to publish, blaze, display, deck.

To BLEACH سفید کردن supeed kirdun, سفید ساختن mubeez faukhtun. v. to bleach.

A bleacher کازر kauzir, بیاض نهانده bé-aaz numa-éndeh, سفید فام fufeedgur, سفید فام دهنده fufeed fam duhindch, جامه شوی jaumeh shooi, غاسل ghaufil, مبیض mubeez.—A bleacher's beetle پروار parwaur. v. beetle.

BLEAK (cold) باران baurid, بران burd, براه buraud, قر kurr, سرما furma, سرد furd. v. chill.—(pale) پرموده puzshmurdch, زرد zurd, بیمار peemar goon.

Blanching سرم surm, سرد furd, زردی zurdé. v. chalmess, paleness, paleness.

To BLEAR رمد کردن rumd kirdun.

Blar-eyed رمد کیلان keelaun, لخته lukhujeh. To be blar-eyed رمد شدن rumd shoodun, خرجیدن khurjedun.

Blearedness رمد rumud, رمد rumus, عابر aa-ér, اخذ akhuz, عیش amish.

To BLEAT ثاج کردن faj kirđun, لدس ludus faukhtun, لبالب زدن lubaulib zft-dun, نیج کردن nabih kirdun.

A bleat, bleating, ثاج faj, لدس ludus, لبالب lubaulib, نیج nubuh, هرهز hurhur, طباطب zubauzib.

Bled, preterite of bleed.

To BLEED (shed blood) خون افشاندن khoon effhaundun.—(to open a vein) رک زدن ruk zudun, منفذ فصد کردن fufud kirdun.—(to lose blood) منزف munzuf boodun, خونین شدن khooneen shoodun, دم جاری شدن dumm jaureé thoodun, خون ریزان نبودن khoon reezaun numoodun.—(to die) مردن murdun.

Bleeding خونینی khooneen, دما dummé, دما dumma, منفذ fufud, منزف munzuf, منزوف munzoof, منهر munhur, نعار naar, فوج fooh, تغذیت tughzé-ut, ضری zuré, حجامت hujauhut, عاند aanud.—(letting blood) رک زن ruk zun, از بینی fufud koon. Bleeding at the nose خونینی uz beené khooneen, مسترعت musturaak, ترعین tura-éf. A wound that cannot be stoppt bleeding تعاز جرح jurha taaz. v. bloody.

A bleeder رک زن ruk zun, فصد کننده fufud koonindeh, کرا kura, کراگر kuragur. v. surgeon, phlebotomist.

A BLEMISH لکه lukeh, قضات kuzaut, قضات kuzat, ندب nudib (plur. judreh, جدره), رسوایی (reproach) andaub). v. scar, stain.—(to disgrace) dushnaum. v. vice, disgrace.

To blemish لکه کردن akeh kirdun, قضات kuzat numoodun, ندب نشاندن nudib ni-shaundun. v. to stain, hurt.—(to defame) رسوایی dushnaum dadun. v. to tarnish, stigmatize, injure.

To BLEND آمیختن ameehtun, آمیز نمودن ameez numoodun, آمیزش کردن ameezish kirdun, خلط ساختن khulaut faukhtun. v. to mix, confound.

To BLESS (wish happiness) بالستن bauliftun, مبارکی دادن kheir daa guftun, تقدیس کردن khafs kirdun, فدا نمودن fuda numoodun.—(to praise) تحسین دادن tuh-seen dadun, ستایش کردن futa-ésh kirdun, ستودن futoo-dun. v. to applaud, approve.—(to bless God) شکر shukur guftun, شکر نبودن shukur guftun.

shukr numoodun.—(to prosper) **فیروز کردن** fee-rooz kirdun, **بختیار ساختن** bukhté-aur faukhtun, **دولت اقرار نمودن** doulut aktiraun numoodun. v. to make happy.

Blessed مبارک mubauruk, مسعود mufa-ood, قدسی kudsé, خجسته khojسته, سعید fa-éd, میمون meemoon, سعادت مقرون faadut muk-roon, بختیار burkhoordaur. v. happy.—*The blessed* اهل جنت ahla jinnut, اهل بهشت ahla buhusht, سعاد faada.

Blessedly مبارکانه mubaurukauneh, با سعادت ba faadut, بالخیر bi'l'kheir, مسعودا mufa-oodan.

Blessedness سعادت faadut, مبارکی mubauruké, دولت doulut, فخرانیت fikhrané-ut, بخت bukht, برکت burukut, میمنت meemunut, اقبال ekbal, نصیب nuseeb, سعادت fa-oodut, برخورداري burkhoordauré. v. happiness, felicity, prosperity.—*Eternal blessedness* سعادت ابدیت faaduta abudé-ut, خلد khulud.—(sanctity) تقدیس tukdees, روحانیت roohané-ut, طهارت tuhaurut, ولایت wula-é-ut, خطیبة القدس khuteerutu'l'-kuds. v. purity, holiness.

A bleaser دعا گوینده kheir daa goo-éndeh, برکت mubauruké koonindeh, دهنده burukut duhindeh.

A blessing برکت burukut, دعا kheir daa, افزین afreen, مبارکی mubauruké, تبریک tubreck. v. benediction.

Blest خجسته khojسته. v. blessed.

Blew, preterite from blow.

A BLIGHT سرما برد furma burud, صر firr, کوفت koozsh, تفت tuft. v. blaft, mildew.

To blight زدن تفت tuft zudun, میروق کردن koozsh kirdun, meerook kirdun, ارقان زدن arkaun zudun. **Blighted** (ears of corn, عذق) تفت زد بان tuft zudugan.

BLIND کور بی نور na beena, ضعیف zureer, اعمی ama, ضعیف za-éf, کمه kumeh, امی amé (pl. امی umé, تلیس amé-aun, fem. امی amé-a), محجوب mutmoos, مطبوس tumees, کور kumr, تفت تفت turush. v. dark, obscure, uncertain.—*Blind of an eye* چشم کشته chushum gushteh, کلاژ kulauzsh. **Purblind** گلیک guleek.

To blind کور ساختن koor faukhtun, بی نور na beena kirdun, امی نمودن amé numoodun. v. to obscure, darken.—*To be or become blind* ضعیف کردن zureer hoodun, ضعیف کردن za-éf gushtun, کراشیدن kurashédun.—(to deceive) غبن کردن ghubin kirdun. v. to cheat.

A blind (for a window) پنجره پردہ perdéi punjureh. v. curtain.—(a pretence) بهانه buhau-neh. v. pretext, deceit.

Blindfold چشم پوشیده chushum poshédéh.

To blindfold چشم نا بینا کردن chushum na bina kirdun, چشم پوشیدن chushum poshédun, عیون واکردن ai-oon wakirdun. v. to blind.

Blindly کورانه koorauneh, علی العیا ala'l'-amé-a, بینورانه benoorauneh.

Blindness کوری kooré, عی or عیا ama, نا ضرارت na beené, نا بینایی na beenai-é, شبکور zurauneh. **Purblindness** غشاوت ghushawut, شیکور shibkoor, رمد rumd, اخذ akhz, غطش aghtush, رمد rums, غطش ghu-tush.

A blindfold (weakness) ضعیف Zubooné, عاجز zaaf, عاجز ajuz. v. foible.

To BLINK غمز عین نمودن ghumza ain numoodun, رمز عیون کردن rumza aion kirdun, اغماض ساختن aghmauz faukhtun.

A blinkard اجهر ajhur. v. squint-eyed, purblind.

BLISS, **blissfulness**, مبارکی mubauruké, سعادت faadut, فخرانیت fikhrané-ut, خلد khuld, سعادت ابدیت faaduta abudé-ut. v. blessedness, felicity.

Blissful مسعود mufa-ood. v. blessed.

Blissfully مبارکانه mubaurukauneh. v. blessedly.

A BLISTER خدنگ ghudunk, درج durj, ابله hubaub, پشته pushtun, بفر bufr, اوله awuleh, کور kumr. v. pustule.

To blister خدنگ کردن ghudunk kirdun, درج durj numoodun, دمیدن dumédun.

BLITHE, **blithesome**, شاد shaud, خرم khur-rum, نشاط nishaut, خوش دل khoosh dil. v. gay, merry.

Blithly شادمانه shaudumauneh, با نشاط ba nishaut.

Blitheness, **blithesomeness**, شادی shaudé, نشاط nishaut. v. mirth, gaity, cheerfulness.

To BLOAT برآمیدن buramhédun, اموختن amookhtun, حطاط نمودن hutaut numoodun, درج durj dawshtun.

Bloated دار درج durj dar, مهبیل muhubbil, روبان roobaun. v. turgid, pimpled, swollen.

BLOBBY-LIPPED کبود بام kubod bam, شفاهی shifauhé, زغادب zughaudub, حبرک bu-burkul, برطام burtaum, برطام buratun. v. lip.

A BLOCK (of wood) تیره درخت teeré-i du-rukht, پوزه شجره gundeh heezum, جذع ja-ér, جذع juza (plur. جذوع juzuwa), گرانف guraunif, پایه pa-éhi,

و شیع wulhé-a, و شیعجوت wusheejut. v. trunk, mafs. —A butcher's chopping-block کفچول kufchool, تحت هیهه heemeh zuft. A block or pulley کحدث kuhdut, قائم ka-ém (pl. قیم keem).—(an obstacle) پابند pabund, پای بند paï bund, مانع mana (pl. موانع muwauna) کظام kuzaum. v. obstruction, stop.

To block up or blockade سد کردن sudd kirdun, محاصرت نبودن bufteh faukhtun, muhaufurut numoodun, گورداگرد faukhtun, احاطه کردن ahauteh kirdun. v. to besiege, surround.—(to obstruct) سد کردن sudd kirdun, مانع ساختن mauna faukhtun.

A blockade محاصرت muhaufurut, حصر hufr, احاطه ahauteh. v. siege.

A blockhead پندره pundureh, کالک kaulik, کند gund, شناسی gundeh, هزاک huzauk, نا شناسی na shinaufé, لاده laudeh, ابله ableh, فرنارز furnauz, جبهل jubhul, احمق ahmuk, کول kool. v. dolt, dunce, fool.

A block-house, v. fort.

Blockish کند gund, گودون goodun, باحر bauhir, ابله ableh, احمق ahmuk. v. dull, stupid.

Blockishly گودانه gundauneh, فودمان fuduman.

Blockishly ربابوت rubaujut, احمق ahmuké, بولوت bulut. v. stupidity.

BLOOD خون dum, dumme, نفس nufs, سرخاوب furkhaub, سرخاوب furkhaubé, شخب kush furk, کوشاوب khoonaub, کوش furk, کوش کوش kush furk, طل durrut, دفت dufaat, تال tulla, ناور nau-moor, ناور furauz, ناور taumoor, شلشلسل shulshulu's'seif, ناور naujood, قلع kula, جسد jufud, جایید jai-é-ut, فصد fufeed, نکرت nukrut, صیب fubeeb, نمان namaun, شغه shuggeh, حلیب huleeb, راع raf, اسحم af-hum, مایرت ma-érut, مجدوح mtujdooh, مهجوت muhjut, زباج zubauh, علک aluk. Black blood خون سیاہ khoon fē-ah, دما dumma'bauhir. v. gore, clotted pus.—Blood for blood دم بواء dum bewai dum.—Blood (of the menses) طمث turns. v. courses.—Dragon's blood (a gum) مظا muzz, اندم andum. v. dragon.—To shed blood خون کردن khoon kirdun, خون افشاندن dum reekhtun, خون افشاندن dum reekhtun, قتل کردن kutl kirdun. The blood خون buha khoon or خون buha. His blood was shed un-revenged زهاب دمه بطرا zahaba dummuhu butran. A styptic gum for stopping blood خون جده khoon

judeh. Shedding blood افشان خون khoon ef-fhaun, خون ریز khoon reez, خونچکان khoon-chukaun, خونبار khoonbar, اراکت دما araukut dumma. To let blood رک زدن ruk zudun, فصد fufud kirdun, حجامت ساختن hujau-mut faukhtun. To definear with blood ترمیل کردن turmeel kirdun, با خون الودن ba khoon aloodun. Stained with blood الوده khoon aloodeh, ترمیل turmeel. Blood (murder) قتل kutl, کشتنی kulla nufs, قتل نفس kulla nufs, کشتنی khooshtuné. v. slaughter—(life) حیات hei-aut, (kindred) دما dumma—(kindred) jaun, نفس nufs, جان jaun, خوشی khooshaun, قربت kuraubut, khooché, تعلت ta-alluk. v. family.—Connected by blood خویشاوندی muta-allik, متعلق khoosha-vundé—(offspring) ولد wulud, زه زوا zuh zu-waud, نسل nuss. v. progeny—(lineage) نسب nuss, نژاد nuzshaud, نهاد nihaud, پاک نژاد jins. v. descent.—Of noble blood نیک نژاد paug nizshaud, نیک نهاد و عالی نژاد neek nihaud wa aala nizshaud, شریف shaurif, شریف shureef, شریف انساب shureef an-faub, اصل زاده afil zaudeh. v. birth, noble—temperament of mind مزاج mizauj, کوش kush, عنصر unsur, سرشت surusht. v. passions.—Hot of blood (wanton) شوخ shookh, رندی rundé. v. dissolute, lascivious.

To blood (stain) با خون الودن ba khoon aloodun.

Blood-letter, v. bleeder, surgeon.

Bloodshed قتال kutl, قتل kutl, مقاتلت mu-kautulut, کشتنی khooshtuné. v. slaughter, murder.

Blood-thirsty خون خور khoon khore, ظالم zau-lim. v. bloody. cruel.—A blood-thirsty tyrant خون ریز khoon reez.

Bloodily ظالمانه zalimauneh. v. cruelly.

Bloodiness خون الودی khoon aloodé.

Bloodless بی دما ba khooneen, بی dumma.

A blood-fucker علقت alukut, زلو zuloo, زالو zau-loo, دیوچه mikil, زروک zurook, زرو zuroo, دیوچه divcheh. v. leach—(murderer) خونریز khooné.

Bloody خونین khooneen, دما dumma, دموی dummo-é, خون الود khoon alood, مضرع mu-zurruj. Of a bloody colour رنگ خون khoon runk, خون (sanguinary) احمق zuuz—(sanguinary) خون خونی khoon khore, خون خور khoon ashaum, خونبار khoonbar, خونریز khoonreez, قتل kutool, خونفشان khoonfushaun, قتل kutl. v. cruel.

Clothed in blue ازرق پوش azruk posh. *The blue or black sea (the Euxine)* بحر نیلگون buhr neelgoon. *Of a deep blue* کبود کبودی kubood kuboodé, زرق zurkum. *The blue gem (turquoise)* پیروزه peeroozeh—*(the beryl)* زرق zurka—*(the sapphire)* کبودی é-akoot kuboodé. *The blue flower (blue bell or blue bottle)* لخنیش lukh-neesh—*(the hyacinth)* سنبلی fumbul, ابرود abrood.—*A hyacinthine blue* سنبلی fumbulé, ابرودی abroodé.—*A blue fly* عنتر antur—*Blue or grey-eyed* زرق zurk (fem. زرقا zurka), مهق muhuk. *A blue or livid mark* انبسه ambiseh. v. *livid, grey.*

To blue or make blue نیل کردن neel kirdun, کبود کبود ساختن kubood saukhtun.

Blued شده نیلگون neelgoon kirdeh shooch.

Bluely کبودانه kuboodaunch.

Blueness کبودی kuboodé, نیلغام neelfam, لاجوردی laujwurdé.

BLUFF متکبر mutukubbir, کستاک kustakh, زو wuhshé, درشت durisht, تند tund, نفخ zu nufikh. v. *big, fairly, bluffing, rude.*

A BLUNDER خطا khuta, زلت zullut, تقصیرات (pl. tukfoorut), غلط ghalat, غلوطه aghloot, ضلت zullut, error.—*A common or vulgar blunder* غلط mush-hoor.

To blunder سر در سنگ زدن far dar funk zu-dun, غلط کوبیدن fukut kirdun, غلط نبودن ghulut numoodun, تصور ساختن kufoor saukhtun. v. *mistake, err, flounder, stumble.*

A blunderbuff عظیم بندوق bundook azeem.

A blunderer, blunderhead کار سگتا sukt kaur, خطا khuta koondineh, گنده gundeh, ابله ableh, احمق ahmuk. v. *blockhead, fool.*

BLUNT (on the edge or point) کلیل kuleel, کلیل kuleelut, کل kull, کلت kullut, کلول kulool, کال kall, کالت kallut, کند kund, کهام kuhaum, منحقی munhumyk, (dull) نا na shinas, نا دان na mustaad, بی بی na dan, بی عقل bé akul, بی فهم na fuhsn, بیز bé tumeez, بلادت bilaudut, فدم fudum, احمق ahmuk, غابی ghaubé, گودون goudun, بی (ill-bred) بی stupid, awkward—بی لطفیت bé nuzaukut, لاشه lausheh, بی لطفیت bé luteef, ترکی turké, عجبی ajumé. v. *rude, rough, rustic, inelegant.*

To blunt کلیل کردن kuleel kirdun, کند kund saukhtun. *To blunt (the appetite,*

etc.) ضبط نبودن zut numoodun. v. *to repress, weaken.*

Bluntly کلیلانه kuleelaunch, نا شناسانه na-shinafaunch, با ترک ادب ba turk adub. *To behave bluntly* ترک ادب نبودن turk adub numoodun, بی نزاکت شدن bé nuzaukut shoodun. v. *coarsely, plainly, rudely.*—*To speak bluntly* در وجه کستن dur wujuh kustaukh guftun.

Bluntness کندی kundé, بلادت bulaudut, بی عقلی fur saumé, نادانی nadauné, بی عقی bé akle, راجت rubaujut, احمق ahmuké, گودونی gouduné. v. *rudeness, coarseness, plainness.*

A BLUR عیب aib, لکه lukeh. v. *blot.*

To blur عیب کردن aib kirdun, لکه ساختن lukeh saukhtun. v. *to blot, stain, efface.*

To BLURT (speak inconsiderately) کستاخانه kustakhaunch guftun, غافلانه kulaum numoodun, با سرسری ghaufilaunch kulaum numoodun, خطاب کردن ba fursuré khutau kirdun.

A BLUSH خجلت khujlut, سرخی furkhé, سرخ furkha rooi, حرت humrut, شرم shur-rum, حجاب shurruksaré, شرمساری shurruksar, خضایت khuza-é-ut, استنکاف ustunkauf. *At the first blush or fight* بنظر اول benuzr awwul, اول awwul wuhlutin. *Overspread with blushes* خجلت کوش khujlut kush. *Raising blushes* خجلت انکیز khujlut angeez.

To blush خجلت کردن khujlut kirdun, خجل khujl shoodun, انفعال خوردن anfaal khore-dun, حجاب ساختن hujaub saukhtun, شرمیدن shurruksarédun, شرم داشتن shurruksar daushtun, ننگ furkh rooi shoodun, ننگ nunk daushtun, فرناخیدن furnakhédun, رنک runk numoodun, رنک شدن runk shoodun, میل بسرخي meil befurkhé daushtun. *To cause to blush* خجلت khujlut, شرمساری ساختن shurruksar saukhtun.

Blushing خجلت نبا khujlut numa, خجلت hujaub sauz, روی دار furkha rooi dar, شرمینده shurruksarindeh, شرمینا shurruksar, شرم کونا shurruksar koonau.

Blushingly با شرم ba shurruksar, با خجلت ba khujlut.

BLUSTER (noise) هنگامه hungaumeh, غوغا ghoogha, نهیت nuheet, نهیت nihaut, غلغل ghulghul. v. *roar, boisterousness, tumult*—(boasting) لاف lauf, کب kub, فخر fikhr. v. *menace.*

To bluster (roar) نهیت کردن nihaut kirdun, غلغل غلغل نبودن ghulghul numoodun. *To bluster*

A bone-fetter مجبور کننده mujboor koonindeh, جابر کار jaubur gur, ماجر کاور moojur kaur, مجبر mujubbur. v. *surgeon*.

A BONEFIRE آتش بازی autafh bazé, آتشتان autashtan, پروازه purwauzeh, نار nar.

BONITO (fish) بینیت beenees.

A BON-MOT مزه muzeh, بذله buzleh.

A BONNET کلاه kulah. v. *cap, turban*. — *A square bonnet worn by young girls* کله پوش kul-leh posh.

Bonnily, v. *handsomely, gaily*.

Bonny, v. *handsome, beautiful, gay*.

BONY پر استخوان pur azumut, زو عظمت zu uftukhaun.

A BOOBY سر بیسامان fur bé-famaun. v. *blockhead*.

A BOOK کتاب kitau (pl. کتب kutub), نامہ nameh, دفتر dufur (pl. دفاتر dufatur), جریده ju-reedeh (pl. جراید jura-éd), جلد jild (pl. جلود ju-lod), مودت mu-wuddut, اسفار asfar (pl. سفار sufr), طومار toomâr (pl. طومارات toomârs), قیمت fuheefut (pl. قیمتات fuheefuts), رقیم zur, زبر zubr, رقیم رکهزم rukeem, طرس kitt, تراس turs (pl. ترسات tursat).

مصنفات mu-funnufata (pl. مصنفات mu-funnufata), مجلدات mujallidat (pl. مجلدات mujallidat).

The books of Moses کتوب موسی kutub moosa. *The rabbinical books* کتوب ربانیت kutub rabbané. *The book of the Lord* کتاب الاله elkitauallah, *The most excellent book* کتاب المستطاب kitau mustitaub. *The glorious book* کتاب المجید kitau mujjud. (These are applied by the Eastern Christians to the Bible, and by the Mohammedans to the Alcoran; v. also Vol. I. القرآن p. 220.)

The books or psalms of David زیور خوان zuboor khaun. *The books of Hafyz (a celebrated Persian poet)* مصنفات حافظ mu-funnufata Hafyz, *A book of roads (a map)* راه نامہ rah nameh.

An account-book دفتر انکار angaur, انکارش angaurish, انکاره angareh. *A day-book* روز نامہ rooz nameh, روزانه rooz-auneh, روزینہ roozeeneh. *A cash-book* صندوق fundauk. — *The book of life* دفتر اعمال dufura é-amaul, نامہ اعمال na-mé-i é-amaul, رق ruk, سجین fujjeen — (On these the Mohammedans suppose the actions of mankind to be written by the recording angels.)

Various books کتب کوناگون kutub gunagoon. *The title of a book* کتابت kitaubut. *Without a book (i.e. a pagan)* غیر کتاب ghiré-a kitau. *A book interpreting dreams* تعبیر نامہ taabeer nameh. *My book* کتابم kitaubum, کتابی kitaubé. *Your book* کتابت kitaubut, کتابک kitaubuka. *His book* کتاب او kitau ou, or کتابش kitaubish, کتابه kitauhu. *Without book (by memory)* متذکر mutuzukkir, خاطر نشان khatir nishaun. *To be in one's books (to be in favour)* دوستدار khautir gooriftun, دوستداران doostgan shoodun. *The original or first copy of a book* اصل کتاب asla kitau. *A book-case* راف raf, رف ruf.

To book دفتر قید کردن dufur keed kirdun, دفتر کتاب نوشتن dur kitau nooshtun.

Book-keeping حساب کنا hiffaub koonâ, شمر دگر shumurdugé, علم رقم yima rukum. — *A book-keeper* شمار کیر shumaur geer, محاسب muhau-sib, حساب کننده hiffaub koonindeh.

A bookbinder مجلد سفار mujlud, سفار suffaur.

Bookish طالب علم ylma taalub, مدرس mudrus, کتب خواہ kutub khauh. v. *studious*.

Bookishness تحصیل علم tuhfeela ylm, مطالعت mutalaat, مدارست mudaurufut. v. *study*.

Book-learned علم اهل 'ahla ylm, دانشخوار danish-khore. v. *learned*.

A bookman مدرس mudauris, معلم muallum, دانشمند danishmund. v. *learned man*.

A book-mate تاش خوجه khojeh tash. v. *school-fellow*.

A bookseller صفای fuhhauf, سفار suffaur, کتب فروش kutub furoosh. *A bookseller's shop* کتب خانه kutub khauneh. v. *library*.

A boom, v. *bar, pole*.

A BOON (gift) پیشکش peishkush, دهش duhish. v. *grant, favour*. — (petition) خواهش khauhish, طلب tullub.

Boon (gay) شاد shad; شوخ shookh.

A BOOR خور باد khooré-aud, خوربات khooraut, دهقان dihkaun. v. *clown, rustic*.

Boorish بی ادب bé adub, نا شناس na shinaus, قریه ahla kureeh, صحراي fuhra-i. v. *rude, clownish*.

Boorishness بی ادبی bé adubé, نا شناسی shinausé, خوربادی khooré-audé, عجبی anjuhé. v. *rudeness*.

Boorishly بی ادبانه bé adubauneh, خورباد افا. v. *rudely, clownishly*.

A BOOT موزه moozeh, موزج moozuj, خفی khuff (pl. خفای khufauf), تساخین tufakheen,

hubrzé, هدم hudum, نخاف nukhauf (pl. انخفت ankhusuf), موق mook, کوٹ koos, کفش kufush. *Upper boots (for keeping the under ones clean)* چاباتان chabatan, جرموق jurmook, سرموزه furmoozeh, موزه نالین moozeh nauleen. *A boot-maker* موزه دوز moozeh dooz, خفاف khu-fauf, اسکاف askauf, اسکاف askauf, قواف kaw-wauf, سکاف fukkauf (plur. اسکین askeef) اسکفت askifut. *The toe of a boot* موزه چنک chunka moozeh, منقار munkaur. *The lining-leather of boots* صلال fulaul. *The upper leather of boots* پشک pushk, سر موزه fur moozeh. *Old or patched boots* نقل nukkl, نکال nukaul, هدم hudum.—*Booted* تخفف tukhuffuf, انعال anaal. —(to put on boots) شدن تخفف tukhuffuf shoodun, انعال کړدن anaal kirdun.

Boot (advantage) فایده fa-édeli, سود food, کسب kusb. v. gain, profit. —*To boot (over and above)* با فایده ba fa-édeli. —*To boot (to benefit)* سود دادن fa-édeli numoodun, سود دادن food dadun. v. to profit, enrich.—*Booteless* بی مانی bé maané. v. in vain, useless.

A BOOTH خیبه kameh, سایبان fa-ébaun, خرگاه khorgah, پیچه peecheh, الاجق alaujuk, وشیع wufhé-a.

BOOTY تالان talaun, تاراج tarauj, غارت ghaurut, غنیمت gheemut, یغما yeghma, غنیمت ghuncemut (pl. غنایم ghuna-ém), مغنم mugh-num, نهیبی fulb, ساز و سلب sauz ou fulb, نهیبی nuheebé, نهبت nuhibut, نغارت nufaurut, عرض erz, خلست khulfut, خباست khubbaufut, بکیلت bukeelut, غنم ghumb. v. plunder, spoil, pillage, theft. —*To play booty* فسق کردن fufuk kirdun. v. to cheat.

BORAX بوراق هندي borak hindé, بوراق tinkaur, ملح الصاغت zshumoo, لُزاق الذهب luzauku'z'zuluub.

A BORDER کنار kunaaur, کناره kunaureh, کنارین kunaureen, حاشیت haufhé-ut, لب lib, جنب junaub, جنوب jumb (pl. جنوب junooob), شغرت shufut, کران kuraun, کرانه kurauneh. v. edge, extremity, margin, side.—*The border of a countr* سر حد fur hudd, سر زمین fur zameen, حد hudd (pl. حدود hudood). v. bounds, limits, confines, frontiers. —*Living on the borders* سرحد نشین furhudd nisheen. *Hostile borders* تغور fughoor, ترند turfund. *A governor of the borders* مرزبان murzuban, مرزبانى murzubané (plur. مرزبوت murzubut). *The border of a garment or cloth* دامن damin, اهان ahaun, کنار kunaaur, رزه ruzeh, رزsheh, حاشیت hashé-ut (plur.

کفی kuffut (pl. کفی hawaufhé), نکار kufuf), نکار firaweez, فراويز awceez, نیکار teer, نیکار nigaur gurd. *An elegant embroidered border* علم alum, نیکار علم nigaur alum, مغروز mu-frooz. v. fringe, edging. — *A border of flowers* گلزار gulzaur. v. garden, parterre.

To border upon (a country) سرحد نشین شدن furhudd nisheen shoodun, کورب بودن kureeb boodun. — (to ornament with a border) با رزه نکار علم نبودن ba zureh peerauftun, nigaur alum numoodun. v. also to touch, reach.

A borderer سرحد نشین حاضر furhudd nisheen, داش haur, سر زمین داش fur zameen dash.

To BORE ساختن suftun, سوراخ foor-rakh faukhtun, سفلیدن fufledun, سنبیدن sum-bédun, تییدن tubédun, شمشه زدن shumkheh zudun, تثقب کردن tufukkub kirdun, مثقب fukub faukhtun. v. to pierce.

Bored سفته fufteh, رخنه دار rukhneh dar. *To be bored* شمشه زده شدن shumkheh zuddeh shoodun.—*Bored full of holes* سوراخ دار fooraukh dar.

A bore سوراخ fooraukh.

Bore, preterite سوراخید.

BOREAL سوری.

Boreas سوری nuseem shumam.

A BORER سوراخگر.

BORN زاده zaudeh, زاده zaudeh, مولود moolood, متولد wulced, متولد mutuwulid, مولود munfoos. *Born of an* زاده زاده zaudeh. *Born to great fortune* بلند کوب buld kubb.—*To be born* زادن zaundun, زاییدن zauidun, مولود شدن moolood shoodun, متولد شدن mutuwulid shoodun, مولود کړدن moolood kirdedun, تولد کردن tulod kirdun, زاده شدن zaudeh shoodun, پیدا شدن peeda shoodun, زاده شدن uz shikim buraumudun, زاده شدن zudeh kirdun. *Born of a free father and a slave mother* هجوت hujoot, هجوت hujaut, هجوت hujounut, هجوت hujeen. *Base-born* ولد زنا wuluda zina.

BORNE, participle of bear.—*To be borne down* (oppressed) پاهان شدن pa-émaun shoodun. *Not to be borne* غیر متحمل ghire-a mutuhummuk. v. intolerable. — *To be borne up* اعتبار شدن igtimaud shoodun. v. to be supported.

To BORROW عارت گرفتن aarut gooriftun, استعراض ساختن, استعراض کردن ufta-arut kirdun, تاور نبودن taawur numoodun.

A borrower استعراض کننده ufta-arut koonindeh.

mudlooj, پاونجن pawunjun, پیچیدہ pechedeh,
کسبر kusbur. *A river with silver bracelets* (i. e.
limpid) خلخال jooibara seemeen
khulkhaul.

A bracer, v. brace, bandage, cincture.

BRACHIAL بازوی bazooî.

BRACKISH ترشې turfh, mumlooh, ملووح
mulooch. v. salt, saltish.

To BRAG کذا فر کردن laufu gu-
zauf kirdun, فخر و مباحات نمودن fikhr ou
mubahaut numoodun, مباحرت ساختن mu-
bauhurut saukhtun, مستغنی شدن mustughné
shoodun, متکبر کردن tukubbur kirdun, متفخر
ساختن tufaukhir saukhtun, جهان شدن ju-
maukh shoodun, افتخار نمودن uftukhaur nu-
moodun, بازنانه mubauhé boodun, بودن
مفتخر هستن baz naunch kirdun, بودن
مفتخر hustun. v. 10 boast.

A brag لاف lauf, فخر fikhr, كب kub, كسب kusb, مباحثه mu-bauhurut, مناقرة mufaukhurut, تكبر tukubbur. مباحثه mubahat, مباهاجة mubaahut. v. *boast*.

A bragga پاروله *paroleh*, زن کوفه *kufb*
kooninde خون *khood*
furoofh

مستنی mustani
فخری khairi
مستنی mustani
mustafai

با لاف، nurukubbiraunch، متکبرانه

BRAID (*weave together*) بافتن *baaftun*,
 در پیچیدن *dur peechédun*, برهم زدن *burhum*
 زدن *zudun*, اسراکیدن *afraukédun*, لای کردن
luf kirdun, شرکله نمودن *shurkil numoodun*,
 لای لای کردن *lu-lu kirdun*, نوختن *nooz faukhtun*,
 جعد بافتن *To braid hair jaad kirdun*,
 جعدت برهم زدن *jaadut burhum zudun*,
 زلف در پیچیدن *zulf dur peechédun*, موی لای
 لای کردن *mooi luf kirdun*.—*A braid*, v. *texture*, *knot*.

The BRAIN دماغ dumaugh (pl. الدماغ ad-mughut) بينى mughz, مغزى mughza fur, بىنى beencé, مخ mukh (pl. مخا mukhaukh, مخات mukhukhut). *The brain of an elephant* (سفهمه poisson) ارون aroon, برون eeroon, هلال hulul. *The brain of a horse* نعامت naamut. *The membrane of the brain* ام الدماغ ummu'd'dumaugh, نعامت naamut. *Wounding the brain* دماغ جراحت dumaugh juraubut zun, مدموغ mudmoogh, دموعه dumeegh, داموغ daumoogh, دامغت dau-

mughut.—*Brains (understanding)* عقل akul, فهم fuhum, ادراک adrauk, طبع tuba, هوش hoooh.
v. *intellect*; also *affections*.

To brain مَدْمُوغ کَرْدَن *mudmoogh kirdun,*
جَراحتِ زَن *dumaugh jurauhut zudun.*

Brainish (hot-headed) هُجَاوُجْ *hujauj*, هُجَاوُجُتْ *hujaujut*, مَجْنُونْ *mejnoon*, دِيَوَانَهْ *dévauneh*, عِيْرْ وَحْدَهْ *ai-eeru wuhdihi*. v. *furious, obstinate*.

Brainless بے دماغ bé dumaugh.

The brainpan كاسه کافه-ی سر. v. skull.

Brainfick بی قرار *bé kuraur*, سبکسر *subuksur*.
v. giddy, inconstant, light-headed.

Brainficknefs بی قرارى *bé kurauré*, غافل *gau-*
fil, بصرى *bé busré*. *v. indiscretion, giddiness.*

Brake (preterite of *break*).

BRAKE or *bramble* خار khaur, ترمش turmush, قزبل kuzsheel, ورجار wurgaur, ورجا wurga, تلو tuloo, تلي tulce, شوک shook. v. *thorn, fern.* — *A red bramble* خاکشی khaukshé. *Braky* شوک shook, خار اور khaur awur. v. *prickly, rough.*

BRAN نخالت fupoos, سبوس fuboos,
nikhaulut, کاں kauk, قطعت kutaat, ثفل sufl.

A BRANCH شاخ shukh, شاخ shaukh, شاخسار shaukh'saur, غصن ghufn (pl. غصنت ghufnut, اغصان aghsaun), فاج fauj, فاخ faukh, فرع fura (pl. فروع furooa), فتن funun (pl. افنان afnaun, افانين afaaneen), فند fund, عود a-ood, شعبت shabut (pl. شعب shab, شباب shaab), شغيب shunghub, عسلج shufush, شغش hu-dub (pl. اهداب ahdaub), قضيب kuzeeb, قطيع kuté-a, نوک noobuk, نرد nurd, نارون naroon, ستاغ futaugh, کاز kauz, مازه mauzeh, خنطول khuntool, سعفت safut, شوش shooth, شطب shutub, فرهانج furhaunj, هموم humoom, غرز ghurz (pl. غروز ghurooz), نجا nuja, نجات nujaut, خرص khurs (pl. خرصان khurfaun), نبیت نubeetut, شذب shuzib. v. twig, shoot, sucker, lopping.—

To branch شاخ دار شدن shaukh dar shoodun, شخ داشتن shukh daushtun, غصن افراختن ghuzn efraukhtun. v. also *to divide*.

Branchy شاخ pur shaukh, شاخسار shaukh-faur, شعوا دار shawa dar, مایلت meela, ma-é-lut, فنوا funwa. *Branchinefs* شاخساری shaukhfauré.

A BRAND (*mark made by burning*) داغ dagh, خشک dugh, عذار azaur, لذت luzaat, میسم meesum. v. *stigma*.—A *fire-brand* پاره اتش autash pareh, اتشکاو autashkaw, اتشکیره autash efrooz, جہڑت autashgcereh, اسفتہ afusteh, ضرمت zûrmut, jumrut, اکھار akhkaur.—A *brand or sword* سببہ feif (pl. سیوف fei-oof), شبشیر them-theer. A *flaming brand* تیغ teegh autash. A *brand or thunder-bolt* اتش اسپان autasha asumaun, ازرخش azurkhush. v. *lightning, thunder*.

To brand دغ زدن dagh zudun, دغ نهادن dugh nihaudun, عذار کردن azaur kirdun.—
(to render infamous) ریسوای ساختن rufwa-é faukhtun.

Branded زو داغ zu daagh—(marked with infamy) اهل رسوا ahla rufwa, صاحب بدنام fahib budnaum.

To BRANDISH *a sword* تیغ افشان نمودن *tegh effhaun numoodun*,
 سینہ رشیق زدن *feif rusheek zudun*,
 شمشیر خطر کردن *themsheer khutr kirdun*. v. *to flourish, shake, wave.*

Brandishing (a sword, &c.) تیغ افشان teegh
 effshaun, خطران khutraun, خطر khutr, تسبیح
 tufmeer, تدویم tudweem, تشہیر tushheer, زرق
 zurk, حلیم khulj.—*A brangle*, v. *brawl*.

BRANNY خشكر khushgur, پير سپوس pur fu-poos, نخالت وش nukhault vush.

A BRASIER (*worker in brass*) روي گر roo'i gur, مس کار mis kaur, صغار sufaur—(*a chafing dish*) اتشدان autash dan. *A brasier's hammer* چکش chukush.

Bras مِس, tooz, نَحاس nuhus, رُوی rooi, طالقون, muli, مهل, sufr, صفر, khazghan, خازغان, mie, talkoon, کوز شبه kooz, شبه shubeh. *A bras vessel* رُوی-én, rooi-én, رویین, shubeh, Melted bras رُویه rooi-eh, قطر kutr. *Thin bras plates* شُمائِه tinkeh, شُمائِه tinkeh. *Rust of bras* زُنْجَار zunjaur. *A melter of bras* رِیکْتِه reekhteh gur. *A grate of bras* بی شُرْمِی be shur-rumé, بی شُرْمِی (impudence) burn—(impudence) شُوخِ shookhé.

Brassy زو نحاس *roo'i afa*, *zu ntuhaus*,
روینی *roo-én*, رویین *roo'i-én*.—*Brassiness* روینی
roo-éné.

A BRAT طفل *tuff*, پچه *pucheh*. v. *child*.

BRAVADO لُؤْ lauf. v. *boast, brag.*

BRAVE دلیہر dileer, لاور dilavur, اہل دل ahla
 dil, بہادر bahaudur, پھلو pihlu, غیرت gheerut, غزوی
 ghuzooi, نبرد ازما ruzzum azma, نبرد ازما
 nubburd azma, شجیع kuseeru'l'juhaud, مبارز
 shujé-a, جنگی jungé, اور جان jaun awur, مبارز
 mobauriz, نبرد پیشہ fur bauz. سر باز
 peifseh, جری juré, فدا بی fidaï-é, فدا بی
 fida-é, صاحب دل juré-u'l'janaun, جری الجنان
 dil شجاع shuré-a, شیرانہ sheerauneh, شجاع
 shujaa (pl. شجاعت shujaat, شجعم shujaan), شجع
 shuja, شجعا shujaa. v. bold, intrepid, magnani-
 mous, valiant, warlike—(magnificent) بزرگوار bu-
 zurguwaur, بزرگانہ buzurgauneh, عظیم azeem,
 اہل عزت ahla azzut, عزت azeez, عزت zu rufaat, عزت
 azzut. v. grand, noble, excellent.—A brave man
 شیر مرد sheer murd, شیر افکن sheer afgun,
 غازی ghauzé, اوباش awbashi, باطل baufil,
 انصار شجاعان shujaan. Brave soldiers جلاوت
 ansara julaudut shaar. A brave (bravado)
 تکبر tukubbir, لاف lauf. v. boast, brag.

To brave (challenge) داون کړدن dawut kir-
dun, د پلوه د پلوه د پلوه د پلوه daidaunch nu-
moodun, د پلوه د پلوه د پلوه د پلوه dachtun—(to
carry an arrogant) ظاهر تکرار

Bravely (بروايه) *bravely*
 rauneh, بهلوانانه *rauneh*
 rauneh, شیرانه *rauneh*
 lantly, boldly—(مادرانه) *raunch.*

Bravery دلیری dileeré, دلوری dilewari, غیرت ghairat, شجاعت shujaat. v. boldness, courage. — (magnificence) اُجلال ajlaur, اُزکواری uzur-guwauré, اُجلالِ مجدو mujdou ajlaur, اُجلالِ کبیر ajlaur kabir, اُجلالِ کبیرِ اقبال doulut ou ekbaur, انکشیہ angush, اُجلالِ کبیرِ اقبال grandeur, splendor, show, ostentation.

A BRAVO پروند purvund. v. affogare *merger*
 derer—Bravo (well done) شاباش shabash.

A BRAWL محك muhyk, دوڤك doqkut, گھوڤا ghoogha, فتنه fitneh, دقراړ dukraur, دقراړت dukraurut, دقروړ dukroor, ارش arish, غړيو ghuré-oo, هپت heet, خصومت khufoomut (pl. خصومات khufoomaut). v. quarrel, wrangle, squabble, tumult.

To brawl دوکت *ghoogha kirdun*, غوغا کردن *dookut faukhtun*, فکختن *fiñeh angeekhtun*. v. *to quarrel, make a noise, squabble.*

A brawler غوغا کنندہ *ghoogha koonindeh*,
 کارِ هیت *heet kaur*. v. *wrangler*.

BRAWN (*a boar*) خنزير khunzeer, خنزوان khunzuwaun—(*the arm*) بازو bazoo, ساعد fa-yd. *A brawny arm* عظمي باروي bazoo'i azul, ساعد fa-yd faam.

Brawny عضل azul, فعم faam, فعامت faamut, کثیر wuzaum, کيس kees, ميز meez, کثیر kuseeru'l'azul. v. muscular. To be brawny عضل شدن azul shoodun.

Brawniness باز bazud, عضلي azulé. v. strength.

To BRAY (pound) ساويدن sauwédun, ساويدن saí-édun, مالیده کردن maulédun, سحق کردن paí-édun, سحق کردن sauhuk kirdun, ساختن saukhtun. v. to grind, bruise.—To bray (as an afs, عتق) غرش ghurédun, غرمیدن ghurmédun, غرش کردن ghursh kirdun.

The bray (of an afs, عتق) غرش ghursh, نهات nihaut, راغي saak, جالجل julaujul, راغي raughé.

A brayer (pounder) سحق گر sauhuk gur, دھک duhuk sauzindeh—(as an afs) غرش کردن ghursh koonindeh.

Brayed glass خردہ مينا khurdé-i-meena.

BRAZEN روين roo-én, روين rooi-én, صيدي feidé, نحاس nuhaus, نحاسي nuhausé—(impudent) شومسا kustaikh, شومسا na shurumsaur.

To brazen شومسا شدن shookh shoodun, شومسا شدن shookh shoodun. v. to bully.

Bravely شومسا روين roo-é kustaikh, شومسا شدن shookh shoodun.

Bravely شومسا روين roo-é kustaikh. v. impudent.

Bravely (the brags) روين roo-é afa—(impudent) شومسا شومسا shookhé, شومسا shurumé.

A BREACH (aperture) كشایش futuh, كشایش kushaish, فرجت maz, فرجت shagauf, افتراف aftutauh, شکستگی shakustugé, افتراف ahoon, کراز kaf, خصامت khufautut, کراز kurauf. v. gap, crack, opening, chink.—To make a breach with ordnance با طوب قتح کردن ba tope futuh kirdun, با رعد شکافی نبودن ba raad shagauf numoodun. A breach of faith عذر عهد ghudra ahud, مخلف mukhlif, بی وفاي bé wufa-é.—A breach of friendship مفارقت mufaurikut, اهنگ شکافی ahunk, shagauf, اشوب ashoob. v. quarrel, discord, infraction, injury.—A breach of peace خلاف صلح khulaufa sulh ou sulauh, پیمان شکستگی peimaun shakustugé.

BREAD نان nan, خبز khubz, جزم jurzum, ویری weere, جابر jaubur, جابر ابن حبت jaubur abn hubbut. Thin bread تنک nan tunk.

A baker's peel or other instrument for drawing bread

from the oven نان چین nan cheen. Any thing eaten with bread نان خورش nan khorish. A long slice of bread نان ریزه nan reezeh. Bread and salt (i. e. hospitality) نان و نمک nan ou nimuk. A bread and salt traitor (a perfidious villain) نان و نان ou nimuk kha-éné. Stale bread بیات نان bé-aut nan. Bread twice baked (biscuit) بشپاط bishmaut, سلنج filunj, kulookh, صوخاری fookhauré. Bread baked with sugar, butter, عتق. روغن rooghneen, نان روغن nan rooghne, کليچه kuleecheh, توبرتو tooburtoo, چنگال chungaul, چنگالی chungaulé, سکار fukaur, سکارو fukauroo, پهناله pulmauleh. Bread baked under the ashes اصطکبت astukmut. Bread baked upon the coals انگشتوا angushtuwa. Unleavened bread نان کباش nan kumaufh, نان بی nan bé khumeer, نان بی مایه nan bé ma-éh, نان بیهوس nan bé-moos, کماج kumauj. Leavened bread نان خیر nan khumeer, نان با خیر nan ba khumeer ma-éh, نان مخیر nan mukhmur. Fine bread میده meedeh. Coarse bread خشکار kushkaur. Dry bread خشک نان khushk nan.—Bread of rice or millet زغاره zugaureh.—A bread-chipper (baker's servant) غلام نانوا gholauma nanwa.—Bread-corn دا dauneh, کندم kundaum. v. corn.

BREADTH پهنا puhun, پهنا puhna, پهناور puhnawur, دوکان puhnai-é, فسخ fufuh, کشادگی dookuzau, عرض erz, وسعت wufaat, کشادگی kushaudugé, فراخی furaukhé, فراخی furaukh-na-é, فراخنا furaukhna. According to the breadth عرزا erzau. Having breadth پهندار puhundar. To extend in breadth اوردن kushaudugé awurdun.

To BREAK شکستن shakustun, شکسته shakusteh kirdun, شکست ساختن shakust faukhtun, فسخ نبودن gusekhtun, فسخ نبودن fufukh numoodun, کسر کردن kusur kirdun, شکافی shagauf kirdun, شکافتن shagauf kirdun, اشکندن ashkundan. v. to burst, pierce, divide, crack.—The break of day صبح subuh. v. Aurora, daww.—To break faith شرط عهد ghudra ahud kirdun, ساختن shakust, شکستن shakustun, عهد کردن ghudra ahud kirdun, عقد ساختن shakust, شکستن shakustun. v. to violate.—To break the neck گردن کردن gurdun mukt kirdun. To break an oath قسم شکستن kuffum shakustun. To break (tame or subdue) دست اموختن doft aumokhtun, دست ببرد کردن doft beburd kirdun, جبر ساختن jubr saukhtun, قهر کردن tuskheer numoodun, تسخیر نبودن.

بالا سينه، *é-atila-ï pihlu* اعتلا پهلو *Brest-high*
 baula-ï fecneh.

A breast-plate جبهه jubbeh. *Breast harness* عرقت arkut.—*A breast-work* فصيل fufeel.

BREATH دم dum, نفس nufs (plur. انفاَس anfaus), نسيم nuseem, تنفس tunuffus.—(life) عمر amur, حیات hei-aut. *The sound of the breath* استراحت heh.—(breathing-time) فنود funood, اطلاق wudaa, (an instant of time) اطلاق atlauk.—(an instant of time) دم dum, لحظت luhzut, دقيقه dukeekut. *In that breath (at that instant)* اندم aundum. *The last breath* آخر نفس akhir nufs. *To draw breath* کشیدن نفس nufs kushédun, دم dum zudun, تنفس dumédun, نسيم tunuffus saukhtun. *Shortness of breath* ضيق النفس dumabur, دماور dumawur, زکک zeeku'n'nufs, تنگ نفس tuk nufs, تنگ نفس tunk nufs, دم بسته dum busteh. *A breath of air* باد baud, نسيم nuseem, نفخت nufhut. v. breeze.

To breathe شخیدن shukhlédun. v. to draw
breath.—To breathe in the face of another هه کردن
heh kirdun. To breathe odours (دن عطر
otar fa-é zûdan, نفع نرفش nufih kirdun. — (to
exercise) ارمان کردن arman kirdun, (to breathe
the breath) آرمادن آرمادن armadan armadan.
— (to utter prayers) دعا کردن dâdâ kirdun. — (to
utter prayers) دعا کردن dâdâ kirdun. v. to

Ab *fukhn raun*, *متكلم* *mutukullim*. — (a speaker)

Breathing نَفَسْ nufs zun. *Breathing forth*
the soul تَفِيزْ tufe-uz. v. *aspiration*; also *vent*.

Breathless بی نفس *bé nafs* dum busteh, *no more spent, dead.*

BRED, participle of *breed*.—*Well bred* شیرین کار *sheereen kaar*, خوش ادب *adub gooristeh*, *khooft* کرفته *khufaul*. v. *polite*.—*Ill bred* بی خصال *be adub*, *cheer*. v. *boorish*, *rude*.—*Home-bred* (ignorant) پرورده *khaunch purwurdeh*, بومی *boomé*.

The breech, v. backside.

BREECHES جامه بادرون jameh 'badroon, زيرجامه zeerjaumeh, سروال surwaul (pl. سروالت surwaulut) شلوار shulwaur. — *Short breeches* (drawers) بادره badreh, وثر wufur, رغنين rugh-neen, اسباط asmaut. — *Long breeches* (reaching to the heels, trousers) پانز pa-ézeh, تنبان tumbaun, تومباون toombaun. *The waistband of the breeches* سوزه huzzut, ميان بند mei-aun bund, فوزه foozeh, فوزه foozfeh. *The fastenings of the breeches* شلوار بند shulwaur bund. *Breeches*

strings تکت tukkut (pl. تکک tukuk). *The holes in the waistband through which the strings pass* فوره fooreh. *To breech or put on breeches* تسرول کړدن tufurwul kirdun.

To BREED (*procreate*) تولید کردن *tooleed*
 kirdun, ساختن لدت *ludut faukhtun*, تکوین
 tukween numoodun, ولاد کردن *wulaud*
 kirdun, مولد شدن *moolud shoodun*. v. to *gene-*
rate. — (*to produce*) هست کردن *huft kirdun*, بر
 انگیزتن *angeekhtun*, آوردن *bur awurdun*,
 خلق ساختن *abdaa numoodun*, ابداع نمودن
khulk faukhtun. v. to *create, occasion, cause*. —
 پیداکردن *akhtiraa kirdun* (*to contrive*)
 تهاولف کردن *tuhaulif kirdun*, ساختن
peeda faukhtun. v. to *hatch, plot*. — (*to bring up*)
 پروردن *purwurdun*, پرورده نمودن *purwurdeh numoodun*,
 تربیت کردن *turbé-ut kirdun*. v. to *educate*; also
to bring forth, to be produced.

A breed نسل *nusl*. v. *offspring, progeny*.—(*species*) اصل *asul*. v. *kind, race, brood*.

A breeder (prolific female) والدت waulidut,
مولد moolid. *A breeder of horses* سوار پرور fuv-
vaur purwur.

Breeding (education) پرورش purwurish, پروری purwuré, تربیت turbé-ut, ابو aboo, غثا ghunaus, v. *manners, politeness*. — (nurture) قیبار teemar. v. also *generation*.

The BREESE (*a stinging fly*) خرمکس khur-
mugus, نعت naarut.

A BREEZE نسيم nuseem, باد baad, باد صبا
baad fuba, هواي خنك huwa, هواي خنك huwa-é khunk,
خنك هوا khunk huwa. v. gale, zephyr.

Breezy (هوايے) huwäi-é. v. windy.

BRETHREN برادران buraduraun. v. *brother*.

Brevet, v. diploma, letters-patent.

Breviary, v. abridgment, epitome.

BREVIAT, *breviature*, اختصار akhtisaur, مختصر mukhtisur. v. *abridgment*, *compendium*.

BREVITY کوتاهی kootauhé, قصیری kuseeré,
اختصار akhtifaur, اجمال ajmaul. v. *shortness*.

To BREW (*beer*) جت کردن jaat kirdun,
 ساختن فقاغ fikaa faukhtun, مزر کردن muzr
 kirdun. To brew or mix سرشتن surushtun,
 آمیختن ameekhtun.

A brewer **جاٽ ڪوندينه** jaat koonindeh.

A BRIBE رشو *ersh*, رشو *rushoot*, رشوت *rushoot*, رشو *rushoo*, برآکنده *burakunde*, اتاو *atoo*, اتاوت *atawut*, یازده *é-audeh*, بدکنده *budkund*, یازده *é-auzeh*, باره *baureh*, اسلال *aslaut*, برطیل *burteel*, مدلی *mudlé*. *A broker employed to bribe a judge* رایش *ra-ésh*.

نقصان kaushtun, کاستن kaushtun, tushcheer kirdun
 nobility nukfaun numoodun. To bring down ar-
 rogance کستاختی فروتن کردن kustaukhé furootun
 kirdun, خود بینی فرو آوردن khooḍ beené furoo
 awurdun. To bring down from a high place زبردن
 zeerédun. To bring in Guilty قضا کردن kuza kir-
 dun, حکم ساختن hookum faukhtun. v. to con-
 demn. — To bring in Not guilty عفو جرم نبودن
 afsó jurreem numoodun. v. to acquit.—To bring
 or accustom one's self to a thing عادت گرفتن aadut
 gooriftun. v. to practise.—To bring into question (to
 examine) تفحص کردن tufuhhus kirdun. v. to
 doubt, enquire into. — To bring upon the carpet در
 میان آوردن dur mei-aun awurdun. — To bring to
 an agreement همدن کردن humdil kirdun, به
 اتفاق آوردن beh ittifaak awurdun. To bring to
 destruction درمهاکت انداختن dur muhaulikut
 aundaukhtun. Bring thou اور awur.

A bringer اور awur, بر bur, بردار burdar. v.
carrier, bearer.

Bringing اور awur, بردار burdar.

A BRINK کُنار kumaur, کُناره kunaurch, کران kuraun, لب lub, طرف turuf, جناب junaub, — *The brink or bank of a river* لب نهر luba nuhr. *The brink of a precipice* کُنار گرداب kunaura gurdau. *On the brink of destruction* بخطر نفس bekhutra nufs, در بیم جان dur beema jaun.

BRISK (*quick, spirited*) جلد zeeruk, چالاک chalaak, چالاک چست pishkool, چالاک چست chuft, چالاک چست chalaak, چالاک چست fultaun, بی کیار bé ké-aur, تیز hufauf, هفاف zoo, غشارب ghushaurib, دست teez doft. v. *active, nimble; ingenious, clever*. — (cheerful) نشیط shookh شوقی shooké, نشیطت nusheet, عرض aris, شاد shaud, شادمان shauz, شادمان shaudmaun, مسرور khurru, خندان khundaun, مسرور musroor, دلشاد dilsaud, فرحناک furuhnaak, مغرور musroor, محظوظ muhzooz, نبض nubz. v. *glad, gay, sprightly; also bright, vivid*.

To brisk (come up briskly) با شوخی آمدن ba shookhé aumudun.

Briefly تیزی *ba teezé*, چستانه *chuftauneh*,
فرح *ba furuh*, شانمانه *shaudmauneh*.

تیزی، چستی، *Briskness* zeerugé, *chusté*,
 (gavety) *teez dofté*, *teez* تیز دستی،
 بهجت، شادی، *buh-jut* شوخی،
 خاطر کشادی، شوق، *shook* نشاط،
 سرور، فراخ، *furauh* فرح،
 خرمی، صفا، *fufa* دلخوشی،
khurume، حبور، *hüboor*،
 مست، *mufoorut*. v. *liveliness*, *vigour*, *quickness*.

Brisket, v. breast.

The BRISTLE (*of a bag, &c.*) كاسبوي kauf-mooi, هلب hulb.

To bristle up فُراشِدُن *furashédun.*

Bristly اهلت ahlub.

BRITTLE هشيم husheem, منكسر munkusir,
ضعيف za-éf, ضعفت za-éfut. v. *fragil, frail.*

Brittleness ضَعْفٌ *zaaf.*

To BROACH (*pierce*) سفتیدن *suftun*, سفتیدن *suftédun*, منشرح کردن *(to split)* *tauftun*.—*(to split)* *munshurij kirdun*. To *broach a vessel* خم واکشودن *khum wakushoodun*.—*(to utter or publish)* *azhaur kirdun*, پیدا نمودن *peeda numoodun*. To *broach reports* اواز ه گفتن *avâz-zeh guftun*, گفت و گو کردن *kuft ou gôo zudun*. To *broach (let run out)* صادر کردن *faudâr kirdun*, تغور ساختن *turawanédun*, تغور ساختن *tughoor faukhtun*.—*A broach, broacher, v. spit.*

BROAD پهن puhin, پهنا puhna; پهناور pu-hinwur, فراغ فراغ waufa, فراخ furaukh, فراخ furkha, اریض or عریض fufeeh, غیش wugheesh, اریض areez, بولندی bulindé, بخت bukhij, انجل anjul, سلاطی sulautib, حریت hureet, رحرع ruhruh, رحرع ruhruhaun, رحرع ruhib, رحرع ruhbut, رحرع ruhsaub, رحرع rukhaubut, مسترفض musturfuz. v. large, wide, open, clear; also coarse, obscene, indelicate. — *As broad as long* برابر burabur, مربع murubba. — *Broad and long* عریض و طویل ar-zan wa toolan.

Broadness, v. breadth; conf.

A broad-sword

Broadwise عِصَانَه arzauneh.

BROCADE سراسر furafur, زربفت, zurbuft,
زردوزی zurdoozé.

Brock, v. badger.

A BROIL غوغا ghoogha, خصومت khufoomut (pl. خصومات khufoomaut). *v. tumult, squabble, quarrel, brawl, litigation.*

To broil (roast) بریان کردن buré-aun kirdun, *روغن* khubédun, *خوشیدن* khooshédun, *کباب* kubaub kirdun, *ساختن* saukhtun. — *(to be exposed to extreme heat)* *سخت شدن* fukhd shoodun, *روغن بودن* rumz boodun.

BROKEN (part. of *break*) شکسته *shakusteh*, شکست *shakust*, کسیر *kuseer*, مکسور *muksoor*, منکسر *munkufir*, منهد *munuhhid*, هشیم *hu-theem*, فرومانده *furoomaunde*, بربسته *burkushteh*, کرو *kuroo*. *Broken-hearted* دلشکسته *dilshakustuh*, زهره تراک *zuhreh turauk*, دهبسته *dumbusteh*, بال شکسته *shakusteh bal*, منکسر *munkufir*, البال *l'bal*, نا چار *na-chaur*. *A man*

broken with age پیر ناتوان peer natuvvan. *Broken backed* مغفور mufkoor, *Broken off or asunder* منقطع munkuta. *Broken in pieces* ریز reez, *broken* khoredeh, شکسته shakusteh, مفتوت muftoot. — *Broke or broken (tamed)* رام کرده ram kirdeh. — *A horse which is broke* اسب فرجام afb furjaum, *broken* سوار و دیع fuvvaur wude-a. — *Broken (violated)* منتقض muntukiz, منتکث muntukus. *He broke it all to pieces* شکست مکست shakust makust.

A BROKER دلال dulaul, میاندار mei-aundar, سبب sumfaur, بیاع bé-a, سفیر fufeer, مبرطش mubrutsh, کذار guzaur, سفیر fufseer. *A broker employed to bribe judges and ministers* رایس ra-éih. *A broker's hire, brokerage, دلالی dulaulut. To act as broker* بیع bé-a washagaftun, دلال کردن dulaul kirdun. — *A female broker* دلالی dulaulut. v. *bawd, pimp, pandar.* — *A broker or vender of small wares* خردہ فروش khordesh furush, پیلور peeloor, سقا سقا fukkaut. v. *pedlar.*

BRONZE, v. *brass*; also *medal*.

A BROOCH بند کردن gurdan bund. v. also *jewel, ornament*.

To brooch (adorn with gems) مجوهر کردن mujoohur kirdun.

A BROOD نسل nafil. v. *offspring, progeny, generation.* — *A brood of chickens* ایشا eeshauneh. (brood-ben) مرخبت کردن murkhumut kirdun, رخم رخم rakhm rakhm, رخم رخم rakhm rakhm. *To brood over any thing* اندیشیدن andeeshédun, اندیشیدن شدن andeeshmund shoodun. v. *to consider, meditate, reflect.* — *A brood-ben* کورک kooruk.

A BROOK جویچه jooicheh, جویک jooik, سعید fa-ed, جدول judwul or judowaul (plur. جداول judawul), فلج fuliz (pl. افلاج aflauj), طبع tuba. v. *rivulet*.

To BROOK صبر نبودن subr numoodun, تحمل پذیرفتاری pizzeeruftauré kirdun, داشتن tuhummul dautun. v. *to endure, suffer*.

BROOM رتم rutm, رتم rutmut, علقی alké. *A broom* خاک روب khaik roob, مکسخت mukshut. v. *besom.* — *Old brooms* کلکوف kilkoof, کلکوزو kilkuzoo.

Broom پر رتم pur rutum.

BROTH شوربا shoorba, شورواه shoorwah, خورده khoreduk, خورده khorede, مرغ muruk, پخته شوربا shooob, شوربا shoooba. *Jelly of broth* پخته اوب pukhteh, خامیز khameez,

سغید با fufeed ba. : *Rice-broth* شيله sheeleh. *Snow-broth* برف burf.

Brothel, v. *bawdyhouse, stew*.

A BROTHER برادر buraudur (pl. برادران burauduraun), برادر daudur, برادر or برادر buraudur, برادر burauzur, برادر burauzur, اخ akh (pl. اخا akha, اخون akhoon, اخوان akhuwan, and اخوت akhuwut), *The elder brother* اول برادر awwul buraudur. *A younger brother* کوچک برادر koochuk burauder, برادر daudur kuheen. *A brother-germain* برادر اندر aïn, صنو funoo. *A brother uterine* برادر اندر daudur andur, برادر اندر daudundur, شغین shukeef, همشیر humsheer, خین kheef. *A brother by the father* پسندر puffundur. *The father's brother* برادر پادر buraudura pader, عم amm. *A mother's brother* برادر مادر buraudura mader, خالی khaulé. v. *uncle.* — *A brother's son* برادر زاده buraudur zadeh, برادر پسر pusira buraudur. v. *nephew.* — *The wife's brother* برادر زن buraudura zuun. *An adopted brother* برادر خوانده buraudur khaundeh, همعهد humahud. *Brothers in the faith (religious fraternities)* برادران دین buraudurauna deen. *A brother in God* اخ فی الله akh fillah. *A brother-in-law* خوس khoos, حم humm (pl. احبا alha). *A foster brother* همشیر humsheer, لبان lubaun, اخ بلبان akh belubauna umm. *My brother* برادر buraudurum, برادر من buraudura mun. *O my dear brother* ای برادر جانی ee buraudura jauné.

Brotherhood برادری burauduré, اخوت akhuwut, مواخات muwaukhaut, مواسا muwaufa muwafaut. *A spiritual brotherhood* اخوت akhuwut hukkané-ut. v. *society*.

Brotherly (like or as a brother) برادری burauduré, برادر فی منزلت اخي fi munziluta akhé, برادر اسا buraudur asa.

BROUGHT (pret. and part. of *bring*) آورده awurdeh. *I brought* آوردم awurdum. *Brought down (by a fever)* ملقی mulka (fem. ملقات mulkaut).

A BROW جبین jubbeen, پیشانی peishané, پچه jubhut, تویل too-el, پچه puncheh, ناصیت nafé-ut (pl. نواسی nuwafé). — *The eye-brow* ابو abroo, برو burro, خازب hauzib. v. *fore-head, front.* — *The brow of a hill* کوه kullé-i kooch. *To brow-beat* ساختن بی bé dumagh faukhtun. v. *to confound.* — *Brow-bound* mu-amum. v. *crowned*.

BROWN سمر sumra, سمر afmur, کندم kundum goon, قیوت رنگی kuhwut rungé, تازیک taareck, آغوس aghbus, آحوی ahooi, اندک dulumus, چرده se-ah churdé,

andik fē-ah, تیره رنگ teerch, تیره teerch, سیاه runk, کمرت kumrut. v. *dusky, dark, dun, bay.*

Brownness سهرت fumrut, کندم کونی kun-dum gooné.

A brown study فکر تاریک fikr tareek.

To **BROWSE** چیدن چریدن churédun, رعی کردن ra-é kirdun, مرغ شدن murigh shoodun. v. *to pasture, feed.*—*To browse upon leaves or branches* اوراق اکل کردن shaukh khoredun, شاخ خوردن awurauk aukil kirdun.

A **BRUISE** هرس hurs, صحت fuhuk, رض ruz, دق dakk, گفتگی kooftugé. v. *wound, blow.*

To bruise (beat) گفتن kooftun, دق کردن dakk kirdun, هرس ساختن hurs faukhtun, زدن zudun, هوس کردن bukhfoodun, بخسودن hoos kirdun. v. *to beat, bray.*—*To bruise with the fists* مشت زدن musht zudun. *To cause to bruise* کوبانیدن koobanédun. *To bruise black and blue* کوره کردن kurreh kirdun, انبسه نمودن ambiseh numoodun.—*To bruise (bray)* ساویدن fauvédun, اصر کردن afur kirdun.

Bruised کوفته kooftteh, هریس hurees, رضیض ruzeez, رفت ruft, مسحوق mus-hook. *Bruised in a mortar* کنده kundeh, رهیک ruheek. *Bruised to powder* ساویده fauvédeh, دق dakk (pl. دکوک dukook). *Bruised under foot* پا خوست pa khoft. *Bruised with a stone* با سنگ زده ba funk zuddeh, رصیح ruzeeh.

Bruising کوب koob, زن zun, هرس کونا hurs koonā. *A bruising-match* لحت luhmut, مشت زن musht zun.

BRUIT خبر khubbr, صیت feet, پیغام pei-ghaum. v. *rumour, report, noise.*

To bruit و کونمودن guft ou goo numoodun, خبر دار کردن khubbr dar kirdun.

BRUMAL شتوی shutooi, زمستان منسوب zemistan munsoob. v. *wintery.*

BRUNT خروش khuroosh, هجوم hujoom, شتافته shitaufteh, حمله humlut. v. *shock, violence, blow.*

A **BRUSH** (rude assault) بزوان buzwaun, هجوم hujoom, شتافته shitaufteh. *A clothes brush* لیف leef. — (a besom) مکسخته muksfuhut, شاروف sharoof.

To brush (move with haste) شتابان روان شدن shitaubaun ruwaun shoodun. v. *to skim or fly over, to scamper away.*—*To brush (clothes, &c.)* با لیف ba leef پاک کردن.

BRUTAL (cruel, fierce) ازار dil azaar, بی بی be ruhim, ظالم zaulim, بی امان be amaun, ظالم zaulim, ظلمکار zulumkaur, غریب afreet.

وحشی dushé, قح kukh, تند tund, صغانی suba-é, سبعی suba-é, درنده durindeh, درشت durusht. v. *inhuman, ferocious, irrational, rude, savage, wild.*—(filthy) مردار mur-daur, زشت zusht, مکروه mukrooh. — (stupid) بی سغیه sufceeh, بی سرو سامان bé fur ou famaun, احمق ahmuk. — (belonging to the brute creation) بهایم مخصوص buheem, بهایم حیوانی buha-ém mukhfoos. *A brutal man* اهل تعدی ahla taadé, صاحب مظلمت fahib muzlumut, زو zu durushté.

Brutality بی رحمت bé ruhmut, ظلم zulm, درشتی durushté, سبعتی suba-é-ut, ناشناسی nashinasí, روستایی roostaí-é. v. *cruelty, savageness, rudeness, moroseness, rusticity.*

To brutalize (grow savage) کشتن zaulim guftun, بی رحم شدن bé ruhmi shoodun. — (brutify or make savage) بی امان کردن be amaun kirdun, ظلمکار ساختن zulumkaur faukhtun.

Brutally ظالمانه zaulimauneh, ظلم zulman, درشتانه durushtaneh.

A brute بهیبت bubeemut (pl. بهایم buha-ém), حیوان heewaun (pl. حیوانات heewaunaut). — (a rude man) زکنتی jubhul, جهل zuknut. v. *under brutal.*

Brutish (resembling a brute) حیوانی heewaun asa, بهیبت buheemut fa. — (ignorant) ناسا nasa, ناسا nasa, کیهله kuheeleh, نا دان na daun, جعفری jaazuré. — (rough) درنده durindeh, درشت durusht, تند tund. v. *ferocious, brutal.*

Brutishly حیوانانه heewaunauneh, بهیبت buheemut asa, بطریق حیوان betureek heewaun, بطور بهیبت betoor buheemut.

Brutishness, v. *brutality.*

A **BUBBLE** of water اب سوار aub fuvvaur, حبابه hubaub, حباب hubaub, حبابی fikaat, حبابی huja, فراش firaush. *A bubble (trifle)* ترهت turhut (pl. ترهات turhaut). — (a fraud) فریب furrabe, نیرنل neerunk, نیرل neeruk, غبن ghubn, غدر ghadr, رنک runk, ریو riv, مکر mukr. — *A bubble, bubbler or cheat* فرناس furnaus, چپانی chupauné, غابن ghaubin, نیرنل کننده neerunk koonindeh, نیرل نهاده neeruk numa-éndeh, فریب furrabe — (the person cheated) ابله ableh. v. *dupe, fool.*

To bubble (cheat) فرناس کردن furnas kirdun, غدر کردن ghadr kirdun, فریب کردن furré-uftun.

v. to defraud, impose upon. — To bubble (as water from a fountain) نوبع نهودن nuba numoodun, fudoor kirdun, نضخ ساختن nu-zukh faukhtun. v. to murmur.

A BUBBY بستان bistāun, كعب kaab, مبه mamme. v. breast.

A BUBO (venereal) پش push, خول khool, خيراك kheerak, خيرك kheeruk, چرو chiru. — (pestilential) دبل dubl, دژه duziheh, دژيبي duzhipé, دنبل dumbul.

A BUCK (male deer) اهو ahoo, بازو bazoo, غزال ghuzaul, شاهد ووش shahid wuhooth, گوزن gauzun, گادشتي gaudushté. A buck rabbit پزنگره puzhungureh.

To buck, v. to wash clothes.

A BUCKET ابريز aubreez, دلو duloo, کاروشه gauroosheh, دوهو duhuweh, هرکاره hurkaureh, ولفط wulghut, منزفط munzufut, منزحت munzuhut, كتع kutaat (pl. كتع kuta, كتع kutat), فري furé, صجل fujul, صجيت fujelut, استاخ hurjut, حرجت hurjut, سلم sulum, زنوب zunoo, استاخ uftaukh. A water-wheel with buckets صعبور saamoor.

A BUCKLE تقه tukkeh, كسرت kufut, پاونجن pavunjun, دودر doodur. A belt-buckle جعد جعد (a curling lock of hair) زلف zulf. v. curl.

To buckle (fasten) اسر کړدن asir kirdun, با زلفي ba tukkeh buftun. — (to curl) با جعد ارستن ba jaad arastun, کاکل کړدن kaukul kirdun. To buckle with (fight) جنگ و جدال کړدن jung ou judaul kirdun. To buckle to (apply to) اشتغال دانن uftughaul dadun, جهد نهودن juhud numoodun. — (to submit) تواضع کړدن tuwaza kirdun, رام raum shoodun.

A BUCKLER سپر sipur, ترس turs. He threw away his buckler (i. e. he yielded) سپر sipur aundaukht. Armed with a buckler سپر دار sipur dar.

BUCKRAM صوف soof.

A BUD برعم buram, برعم bura-oom (plur. برعم bura-ém), قبعولت kuma-oolut. — A rose-bud غنچه ghuncheh, گل غنچه ghunché-i gul, گلغنچه gulghuncheh. A vine-bud ستانه sitauneh, عرجد arjud, واخ waudikh. Buds of palm-trees غصه ghuz, طلع tula.

To bud شکوفه کړدن shukooftun, شکوفه kirdun, تاز و خندان شدن tauz ou khundaun shoodun, دوخ ساختن dooh faukhtun,

تلولوع کړدن tulooa kirdun, نفض نهودن nufz numoodun. v. also to inoculate.

To BUDGE, پاي کړتن pa-é gooriftun, لاندن laundun, v. to move, stir.

A BUDGET چوال chuhaul. v. bag; store.

BUFF (buffalo leather) جلد جاموس jilda jao-moos.

To buff کوفتن kooftun. v. to strike.

A BUFFALO or buffle جاموس jamoos; گاومیس gaumus, گاوبان gaubaun, گاومیش gaumesh, ام فروت umma furoot, هرمیس hurmces. An old buffalo کهب kuhub.

A BUFFET مشت musht. v. box.

To buffet مشت زدن musht zudun.

'BUFFLE-HEADED کول kool. v. stupid, dull.

A BUFFOON پاروله paroleh, بدبار buzbar, بدله buzleh baz, مسخرت muskhurut, هرات mustuhzé, مزخبل muzkhulub, مستهزي huzaut, ابوالخجل abu'l'khunjul, ژاژ خاي zshauzsh kha-é. v. jester.

Buffoonry کذاف بيهوده buzleh, کذاف kuzauf béhoodeh. v. jesting, scurrility.

A BUG سرخک fufafus, فافس fufafus, بق الحيطان bukku'l'heetaun, بق الحيطان buku'l'khuf.

A BUG-BEAR خيال khé-aul, خيالت khé-aulut, هول hool (pl. احوال ahwaul), تھويل tuhweel (pl. تھويل tuhaweel), هراس huras, هراک hurak, دوال pa, افرنجه afrinje, ضبغطري zubghutré, داهل dauhul, فزع fuza, مغزعت mufzaut, منکل minkul.

Buggy (full of bugs) پير فافس pur fufafus.

A BUGLE or bugle-horn بورو booroo, بوق book. v. hunting-horn. — (a glass bead) خض khuzuz.

BUGLOSS (herb) لسان الثور lifsaunu's'toor, شنجار shunjaur, ديبهاج deemhauj, کاوزيان kauzubaun.

To BUILD بنا کړدن bina kirdun, تبنيت buné-ut faukhtun, بنياد نهودن buné-aud numoodun, عبارت کړدن amaurut kirdun, مبني ساختن mubné faukhtun. To build cities tumdeen kirdun. — (to depend on) اتکال کړدن é-atimaud numoodun, توکل کړدن ittikaual kirdun, توکل ساختن tuwukkul faukhtun. v. to trust to.

A builder بنا banna, بناگر bunnagur, معمار ma-amaur, باني bauné.

A building بنا banna (plur. ابنييت abné-ut), مبني bunné-aun, بنياد bunné-aud, مبني mubné (pl. مباني mubauné). A stone building کارکیر

بنا kaurgeer bunna. v. *edifice, fabric, structure*.—
A public building مبورت muburrut, عمارت amau-
 rut, رباط rubaut, خيرت kheirut, حسنة hufnut.
Public buildings ابنييت خيرت abné-ut kheirut,
 رباطاوت rubataut, عمار ama-ér, حسنات hufnaut,
 مبورتاوت muburraut.

Built بنا کرده bunna kirdeh shoodesh,
 مبني mubunné, معبور maamoor. — *The built*
 (form). شکل shukl, صورت foorut.

A BULB or *bulbous root* بصل *buful*. *Bulbous*
or *bulbaceous* بصلی *bufulé*.

To BULGE (*to founder as a ship*) غرق شدن
ghurk fhoodun. (*to jut out*) اشرف نبودن ath-
rauf numoodun, نشز شدن nushuz fhoodun.

BULK (magnitude) عظمیٰ azmut, کُلان ku-laun, وسعت wufaut, فسحت fus-hut, عرض erz, کالبد kaulbud, بله bulmeh. *The bulk of the human body* کالبدی تن kaulbudé tun, قد kudd, قامت kaumut. v. *size, stature.*—*The bulk or greater part* عظم azm.

Bulkinests جسامت *jufaumut*, سمين *fumun*,
 فمومت *fummut*. v. *corpulence*, *largeness*.

Bulky عفشج affhunj, عفشج afzuj, جسيم ju-
fcm, عظم azecmu'l'jifm, ملحم mu-
luhhum, دهمج duhmuj, ابلد ablud, مبدن mub-
dun, تناور tunawur. *v. large, corpulent.*

A BULL. نرہ گاو ga-oo, نور گاو nur ga-oo, ثیران ثور nureh ga-oo, ثور (pl. ثورت foorut, ثیران seeraun, غضب ثیرت ieerut, and اثوار afwaur), غضب ghuzub, هنجر hubruj, غصوب ghuzoob, عجز لیاح le'-auh, عجز mukurrus, مکرس humbur, عجز ajooz, بقر bukur, عهوق ahook. *A wild bull* هبرقي azub, ازب zubzub, زبذب zub, زب huburké, رايح ra-éh. *The constellation of the Bull* برج ثور burja foor. *The star called Bull's-eye or Aldebaran*, الدبران aldebaran. — *A place abounding in bulls* مثور mufoor. — *A bull's pizzle* سوط foot. — *A bull or blunder* غلط ghulut.

A BULLET گوله goolch, کره kurreh,
بندوق bunduk. v. ball.

BULLION سومپازو foompauzeh, زهوب zur, زهاب zuhub, سيم feern, فضت fuzzut. v. gold, silver.

A BULLOCK تاول ta-ool, تاون ta-oon, بیسنه
 bifneh, بد سوار bud posht, بد پشت juza, بد سوار
 bud fuvvaur, کواره kuwaureh.

A BULLY پارولہ paroleh, لانف lauf zun,
کسب کوف kufb gur, لعماظ lamauz. v. *braggadocio*.

To bully گرن تخويف tukhweaf kirdun,
 تهدید ساختن waad numoodun, وعد نبودن
 tuhdeed faukhtun. v. *to insult, threaten, overbear.*

A BULRUSH اسل aful, استوم uftoom,

dees, ديس dookh, دُخ dukh, بُردى burdē,
fuvvau- سوارہ foom, سوم nimj, سچ lookh,
ghurwauſheh, غرواشہ faufeer, فافیر reh,
gheesheh, ہمار humaur.

A BULWARK. بارو دیوار bar, بار burj, بار ou deewaur, باربار baroo, باره pareh, باره-aur, قلعه kulah or kulaat, کندق kunduk, حوالۃ huwaulut, نکلت nuklut, نکل nukul. v. castle, fortification.

Bum, v. *backside*.

A BUMP سام faum, امور amoor, اماوس amaus,
 ببلوس biblus, نفخ nufikh, ورم wurm, پوج puj.
A bump on the head سرسام fursaum. v. *swelling,*
tumour.

To bump (make a noise by striking against) متصل
 tufufuf kirdun, تھڑم ساختن tuhuzzum
 faukhtun, فدفد نمودن fudfud numoodun.

A BUMPER قَدَح تَهَام pur kaufeh, kasē
kuduh tumaum. *A bumper health (to a mistress
or friend) dooftkaun.*

A bumpkin, v. rustic, peasant.

A BUNCH دسته dostech, ربييس rubees.—*A bunch of flowers* گل دسته guldosteh, *azhaur dostech, A bunch of grapes* خصلت khuf-lut, جفت just, سيرغ feerugh, عذق azuk, امشوش amshoosh, كشر kushur. *A bunch of dates* عسقت شبراخ askubut shumrakh, اتول atul, كنار kunauz, قنول kusool, هنا huna. *A bunch or handful of corn* شمان shumaul. — *A camel's bunch* مايلت ma-élut, كتر kutur, كوهان koohaun. — (*a swelling*) دنا duna, چنا jina. v. knob, lump, bundle, knot.

Bunch-backed گوز پشت *goozsh posht*, کوژلک *goozshluk*, نیم گور *neem goor*, گنج *kunj*, اھدب *auhdub*, اھنا *ajna*, کھک *kunk*.

To bunch out سام شدن faum shoodun, اماوس amaous gushtun. v. *to swell, project.*

Bunchy دنا duna, تھدیپ tuhdeeb. v. *protuberant*.

A BUNDLE بسته dosteh, بار busteh, بار bar, تنل aughoosh, tunk. *A bundle of papers* بسته کاغذ dosteh kaughid. *A bundle of wood* حرمت huzmut. *A bundle of glass* ابالت abaulut, جرزت jurzut. — *A bundle of reeds* طن tunn. *A bundle of rods* برن burun.

To bundle بسته کردن *doسته kirdun.*

A BUNG **وفا** wufa, **فوماوم** fumaum, **سدان** fudaud. v. *stopple*.

To bung وفا و نهان *wufa nihaudun.*

A bung-hole (munfus).

To BUNGLE نا موزون کردن na moozoon
kirdun, بی ظرافت ساختن bé zuraufut faukh-

tun, جهالانه nadauné kirdun, ناداني كردن
بي وقوف شدن juhalauneh numoodun,
bé wukoof shoodun, ta-annuk nu-
moodun, بي معرفت بودن bé maarifut boodun.

A bungle بي وقوفي bé wukoofé. v. *blunder*.

A bungler بي وقوف كننده bé wukoof koo-
nindeh, مردم نادان khaum doft, خام دست
dum nadaun, نا شناسي na shinaufé, جاهل jauhil.

Bunglingly جاهلانه jauhilauneh, نا ازمودانه na
azmoodauneh, با جهل ba juhl.

A BUNTER (*a low vulgar woman*) مطرير mu-
treer, سقيطت fukeetut, سليط fuleet, زنيجه zun-
chéh, عاهر auhur, فاحش fauhish, فحش fuhush.

A BUOY لنگر نهي numa lunkur, لنگر نهي
lunkur numa-é.

To buoy (float) براب شنا شدن buraub shina
shoodun, شناور شدن shinavur kirdun.—(*to bear
up*) برداشتن burdaushtun.

Buoyancy شنا shinaa, شنا shina, شناوب shi-
naub, شناوي shinavé, شناوش shinavush, شناو
shinau. *Buoyant* سباح subbauh, سايح saubih,
ضارب zaurib.

A BUR ديو سپست div supust.

A BURDEN بار bur, بار bar (pl. بارها barha),
كوكوار huml (pl. حوالت humoolut),
kookwar, باربغه barbugheh, باربار bar-é-aur,
بهره buhrch, طن tun, وزر wuzur,
اوك awk, نيدل needul, ردا ruda, خيال khu-
baul, تنل kull, پشتوار poshtuwaur, زفر zufr,
تنگ tunk, تنكبار tunkbar, غاشيه ghasheyeh, چشم ju-
thum, عكم akum. *A camel's burden* شتر بار shatur-
bar, اشتروار ushturwar, حدج huduj, وسق wu-
fuk, مقطع mukaat. *An ass's burden* خروار khorwar,
وكر wukur, قرطلت kurtulut. *A burden of wood*
كنده kundeh. *Weighing burdens* بار سنج barfunj.
—*Of equal burden* هبار humbar, عدل adeel.—

A burden (tax) خراج khurauj, جزيت juzé-ut. v.
tribute.—*A collector of public burdens* بار خييه bar-
khaméh. —*Free from burdens (untaxed)* بار خييه
bukbar, پاينه pazézh, معاف maaf. *A bearer of
burdens* باربر barbur, بارگر bargur, باركش barkush,
باردار barbar, غاشيه دار ghasheyeh dar, حامل
haumil, burdbar v. porter.—*A beast of burthen* بار-
geer, حوالت humoolut. *A court in caravanse-
ras, inns, &c. where they load beasts of burthen*
بارگاه bargah.

To burden حمل كردن huml kirdun. v. *to
load*.—(*to oppress*) پايمان ساختن pa-émaul faukht-
tun, ظلم كردن zulm kirdun. v. *to injure, trample
upon*.—*To lay down or unload a burden* وضع حمل
wufa huml kirdun.

Burdensome ظلم سازنده zulm fauzindeh, ازنده
ستم اميز, runj koona, ستم اميز, runj koona, ستم
fitum ameez. v. *oppressive, troublesome*.

A BUREAU حقه hukkeh, دُرَج durj.

A BURGESS (*burgher*) همشهري humshuhre,
شهري shuhre, اهل شهر ahla shuhr. v. *citizen*.

BURGLARY خانه شكن khaunch shukun,
نقب زن nukub zun.

BURIAL ميت mit, جباعت jumaata
mit, زير خاك نهان zeer khauk
nihaun, قبر kuber, اكندن agundun. *A burial
place* قبر kubur, قبرگاه kubur gah, مقبره muk-
burut, گور goor, گورجا goorja, گورخانه goor-
khaunch, گورستان gooristan, تربت turbut. v. *se-
pulchre, tomb*.

A burier زير خاك كننده zeer khauk koonindeh.

A BURLESQUE لاف laugh. v. *ridicule*.

To BURN افروختن efrookhtun, سوزانيدن
foozané dun, سوخته سوختن fookhteh kirdun, سوز
fooz numoodun, احرار ساختن ahrak
faukhtun, پشنجيدن pushunjé dun, ور كردن wur-
kirdun, زكو كردن zukoo kirdun.—(*to be on
fire*) سوخته سوختن fookhtun, محروق كشتن muh-
rook gushtun, سوزيدن fozé dun, افروزيدن efro-
zindun, تغتين شدن tuf-
teen shoodun, سوزان بودن fozauun boodun,
فروزان furozaun shoodun, شعله اشع شدن
furozaun boodun. *This candle burns clear*
اين موم روشن است een moom rooshun ast.
A burning fever حرارت huraurut. *To burn with
thirst* حرارت داشتن huraurut daushtun. *To burn
with rage* خشم گرفتن khushum gooriftun,
غضب khushumnauk shoodun, خشنك شدن
ghuzb alood boodun. *To burn with
love* سوز و ساز نبودن foz ou fauz numoodun. v.
to inflame, set on fire.

A burner افروزگر efrozgur, سوز كننده foz
koonindeh, افروزنده fozindeh, افروزنده efrozindeh.

Burning سوز foz, سوزش fozish, سوزناك
foznauk, افروز fozé, افروز efroz, افروزا efro-
za, زكو zukoo, زكي zuké, ملتظي multuzé.—
A burning coal لكشه lukhsheh, زغار zughaur.

To BURNISH افروختن efrookhtun, افروزانيدن
efrozané dun, افروزيدن efrozé dun, افروز كردن ef-
roz kirdun, زودن zudoodun, سايبیدن fai-édun.

A burnisher افروزنده efrozindeh, افروز efroz,
هاله ها luké, مهره zun, مهره muhreh zun,
مهره muhreh. *A burnisher of arms* سلاح شور fillauh
shoor, افروز تيغ teegh efroz. v. *polisher*.

BURNT سوخته fookhteh, افروخته efrokh-
teh, حريق hureek, كوپاره koopaureh, مهترق

mumtuhuk, *ممتحن* mumtuhuk. v. *parched*.—*Burnt (as silver, &c.)* futecn.

Burr, v. *lob of the ear*.—*A burrel fly*, v. *breese*.

A BURROW *شهر* fhulir. v. *city*.—*A rabbit's burrow* nukub.

To burrow (as rabbits) nukub zudun.

A BURSAR (*treasurer of a college*) خزینه دار khuzineh dar muduruffut.

A BURSE بازار bazar. v. *market*.

To BURST کستن kufun, شکافته شدن shagautteh shoodun, چاک شدن chak shoodun, کفیدن kufedun, درد بودن durd boodun, ترقیده بودن kufed numoodun, ترکیده بودن turkede shoodun. v. *to break, spring, fly asunder, come suddenly*.

To BURY زبیر خاک zeerkhauk nihau-dun, زیر زمین دفن کردن zeer zumeen dufun kirdun, کبر ساختن kubr faukhtun, اکندن agundun, اکنده کردن agundeh kirdun. *To be buried* دفن شدن dufeen shoodun, زیر خال zeer khauk nihau-deh boodun.

Burying کنا zeer zumeen dufun koona, تدفین tudmees, تکیف tukfeen, تلحید tulheed, رس rufs, رومس rumis, دمس dumis, تدافن tudafin, انکاء ankaa. v. *to hide, conceal*.—*A burying ground* رومس rums (pl. روموس rumoos), مزارستان muzauristan. v. *burial place*.

A BUSH (*of thorns, &c.*) خار khaur. *A rose bush* گلبن gulbun. *A strawberry bush* کهن khun, اساسنو asafunoo, قطلب kutlub. *A bush of hair* کاکل kaukul.

BUSHY خاردار khaur dar. v. *thick*.

BUSINESS کار kaur, عمل amul, معاملات maamlut, امر amur (pl. امور amoor), مصلحت musluhut (pl. مصالح mufaulih), شغل shughl (pl. اشغال ashghaul), کوشش koonish, خصوص khusoos, قصه kisseh, حال haul (pl. احوال ah-waul), سرور furwur, ولا wula, خطت khuttut, ایغت a-ende, باب bab, بشفن bishunz, ا-éfut.—*Important business* مهم muhim, مهم muhaum, مهمت muhummut, امر زو بزل amr zu buzl, اهم مهم muhim musluhut, اهم مهمت muhummut, امر خطیر muhumtureen, امر khuteer. v. *affair, employment, matter, thing*.—*The business of the nation* مهم muhaum jum-hoor. *A necessary business* حاجت haujut (pl. لازمت zauligh, زالع rubé, ربی huwa-éj), لوازم lauzimut, اربت arbut. *An infamous business* بد bud kaur. *Expert in business* امور دیده amoor deede, کار ساز kaur-ran, کار دان kaur dan, کار ساز kaur sauz, کار گذار kaur guzar. *A man con-*

versant in business اهل حال ahla hal. *To do business* کار گذار maamlut kirdun, کردن kurguzaur numoodun. *To protract business* واپس افکندن deir wadaushtun, واپس افکندن kaur door ou dirauz kushédun. *A contemptible business* کار سفساف kaur fufsau, امر رامت amr raumuk, مصلحت دقیق musluhut dukeek. *Business in which many are concerned* امر متهايا amr mutuhaia, مهابات aleihi muhaia. *Unfortunate in business* هیچکاره heechkaureh. *Unfortunate in all business* هیچکاره همه kaur heechkaureh hummeh kaur. *Intrusted with business* وشکرده wushkirdeh. *Unrewarded business* شاکار shakaur. *A manager of business* وکیل vakeel, کاهن kauhin, مباشر mubau-shir, کارگر kaurgur, کارگیر kaurgeer, حواله huwauleh, گذار guzaur. v. *administrator, factor*.—*To appoint one to do business* مباشر کردن mubau-shir kirdun, وکیل نشانیدن vakeel nishaundun, حواله ساختن huwauleh faukhtun. *To superintend business* مصلحت مباشر و حواله شدن musluhut mubaushir ou huwauleh shoodun. *To finish business* مصلحت اتمام کردن musluhut atmaum kirdun, حصول پذیر شدن husool pizzeer shoodun. *Public business* امور عموم amoor amoom, امور دولت mufauliha muluké-ut, ملکیت amoora doulut, معاملات سلطانت maamlut fultanut, اشغال مملکت ashghaula mumlukut. *To settle business* تسویه امور کردن tufweeh amoor kirdun. *What business is it?* چه کار است cheh kaur ast. *The Company's business* امور کمپنن amoor Company. *On what business do you go to Houghly* چه کار در هوکلی بهیچه عمل خواهد رفت cheh amul khauhid ruft. *On necessary business* بهیچت ضرورت bejehut musluhut furoor. *What business had the Nabob at that time* نواب صاحب در آن وقت بهیچه عمل بودند Nuvvaub sahib dur aun wakt becheh amul boodund. *What business has he at Azimabad* چه کار در عظم آباد می دارند cheh kaur dur Azimabad ma daurund. *Perhaps it is private business* شاید معامله مخفی بوده sha-ed maamleh mufhé boodeh baushid. *What business does Mr. Smith* مستر سمیت صاحب Master Smit sahib cheh kaur makoonund. *He transfers the Company's business* کار سرکار کمپنی می نهانند kaura firkaureh Company ma numa-énd. *He has given up the Company's business* معامله کمپنی را گذارشتند maamleh Company guzaurushtund. *To do one's business* (to ruin him) کردن burbaud kirdun — (to ease nature) حاجت کردن haujut kirdun.

A BUSKIN نعل naal.—A buskin-maker نعل تراش naal turash.

A BUSS بوس boos, بوسه boofeh, بوسي boofé.
 —To buss بوسیدن boosédun. v. to kiss.

A BUST بت but. v. *statue*.

A BUSTARD کون کودن koodun, جز jurz,
 اسفروید usfurood.

A BUSTLE کار kaur, هنگامه hungaumeh, شہات
 shumaut, دار و کبر shumautut, شہانت
 ولولہ geer ou dar, دمدمه dumdumeh, کبر و دار
 قرش ghulghul, غوغا ghoogha, غلغلہ wulwuleh,
 اشفتگی afshooob, آشوب afshooob, کوریش kurish murish,
 شور shoor, شان کامہ shaudkaumeh, افشوتگی afshutgê,
 شورش fboorish, فتنہ fitneh. v. hurry, tumult,
 business.

To bustle سعي نهون sa-é numoodun, مقيد
mukeed shoodun. v. to be busy, to stir.

BUSY (*employed*) مشغول *mushtgool*, مشغول *mushtughul*, مشغول *mushtughul*, شغل *shugl*, شغل *shugeel*, حرات *humraut*, کارمند *kaurmund*, کارکون *kaurkoon*. *v. active, attentive, industrious*—(busling, raising disturbance) فتنه انگیز *hungaumeh geer*, فتنه انگیز *fitneh angeez*—(troublesome) فزولی شو *fuzoolé shoo*, ثقلت ده *zuhmut koona*, ازار رسان *azaur rusaun*, بیهوده *béhoo-deh*, شوخ *shookh*. *v. meddling, impertinent*.

To *busy* شغیل shughl dadun, شغیل شغل دادن, شغل کردن shugeel kirdun, مشغول ساختن rufhaugil faukhtun. To *be busy* (employed) مشغول شدن mushghool shoodun, اشتغال داشتن ashtughaul daughtun—(to meddle in the affairs of others) عذر افzur shoodun, ازار کردن azaur kirdun, ممانع بودن maan kushun, زوشیدن shookhédun, شوخیدن guhtun, فزول کردن fuzoolé shoodun.

A busy body فضولي fuzoolé, عجزر afzur, معن
 .maan, منفع munfuh.

Buffy مشغولانه *mushtgoolaaneh*, با شغل *ba shughl*,
humrataaneh حیراتانه.

BUT اما amma, لیکن leikun, لكن lukun,
لیک bul, فاما fa-amma, بلكه bulkeh,
مکر mu- leik, ولی illa, بغیر beghire,
نهایت الامر nuha-é-ur, ان anna,
naha-é-utu'l'amr, و wa, و wa anua,
خاصه shaffatan. But if ان anna, لعمري la-én,

شك لا لا shukka anna - - - - - والا wa illa. *There is no doubt*

A BUTCHER کُصَّاب kuffaub, زالِح zaubih, هِسْهَسْ هِسْهَسْ hubhubé, مُشْهَكْشِکْ mushukkis, هُسْهَسْهَسْ hus-haus, قُرَّارِی kurauré, قُدَّار kudaur. *The trade of a butcher* کُصَّابْت kuffaubut. *A butcher's shop* کُصَّابْ خَانَه kuffaub khauneh. *A butcher's knife* سَاطُور sautoor.

To butcher ذبح کردن *zubeḥ kirdun*, قصب
 ساختن *kissub saukhtun*. *v. to kill, murder.*

Butcherly ظالمانه zaulimauneh, اسا کصاب kufs-
aub afa.

Butchery قصابت kufflaubut, قتل kutl. v. *murder, cruelty*.

A BUTLER شیراڊدار sheerhché,
shuraubdaur.

A BUTT (*at which marksmen shoot*) خبکال khubkaul, نشانکاه nishhaun, نشانگاه nishhaungah, چگال chugaul, چنگال chungaul, پوتاب pootaub, نیہایت niha-é-ut, پوتہ pooteh, پکوک pukook, تیماج teemauj — (*a barrel*) برميل burmeel. — *A butt for ridicule* سخرت fukhrut, هزات huzaut.

To BUTT (*with the horns*) نطح کردن nutuh
kirdun.

BUTTER طرم turm, روغن rooghun, روغن خوردهنی rooghun khaulus, روغن خوردهنی rooghun khoreduné, شیر fumeer, شیرت fumeerut, زبد bushnut, تنه درود tunuh durood, زبد zubud, رغیدت rugheedut, مهاوت muhawut, الوقت lookut, اثر afur, الوقت lookut, الوقت alookut, سبن fumin (plur. سبون fumoon, سبنان fuminaun), كعب kaab.—*Butter-milk* beenoo, شیر fumeer. *A vessel in which they churn butter* نيره neereh. *Salted butter* عجوز ajooz. *Unpurified butter* تندروود tundurood. *A butter or oil-merchant* روغن فروش rooghun furoofsh, سبنان fummaun, بقال bukkaul. *A butter-dish* شیرزنه sheerzunch. *A butter-bat* طروان turwaun.

To butter با روغن اندودن ba rooghun andoodun.

A BUTTERFLY پروانه purwauneh, واسه
 waufseh, خربنواز paughoocheh, پاغوجه
 wauz, زملیج zumluj, کوارته kuwaurteh. *A but-
 terfly or moth flying round a candle* چراغ واسه chu-
 raugh waufseh, چراغ و ره churaugh wureh, چراغ
 چوره churaugh pureh, فراش furash, شمع
 purindé-î thuma.

Buttery, v. pantry.

BUTTOCKS شنج koon, کن kun, شنج
 یوستیان nishift gah, غنج ghunz, شنج
 پراوش pur-wash, پوشتیان poostufé-aun, پوشتیان
 ورک wuruk. v. *backside*.—*The buttocks of a*
horse ازیزی azeezé.

A BUTTON کوزه گيره, koozfh, کوزه گيره koozfhgيره, تکه tukmeh, زر zur (pl. زور zu-roor), کرفت kurfut, دودر doodur, تکه tukch, تفه tufeh, اوشندنه awshundineh, بندينه bun-deeneh, کمر ساز kumr sauz, ابزیم abzeem (pl. ابازیم abazeem). A button-maker کوزه بند gireh bund, تکه گره tukmeh gur. A button-hole کوزه گيره koozfhgيره, کوزه koozfh, جوشک jooshk. The shank of a button زیان zubaun, وعلت waalut.

To button بستن با ba gireh bustun.

A BUTTRESS عود amood, عیدت amdut, اماند amaud, سند funud. v. prop, support.

BUXOM (lively) خرم khurum, شوخ shookh, خوش shaud, شادمان shaudmaun, دل خوش khoosh dil, بسیم beseem, دلشاد dillshaud, خنده khundeh, نوشه nooshch, کوشاده kushadeh, مستجین mustujinn. v. brisk, gay, cheerful, merry, jolly, wanton.—To be buxom بسیم بودن beseem boodun, خندان و بسیم شدن khundaun ou buseem shoodun.

Buxomness شوخی shookhch, شوق shook. v. amorousness, jollity.

To BUY خریدن khurédun, واخریدن wa-khurédun, اشترا نمودن ashtira numoodun, خریداری khurédaur shoodun, خریدار شدن khurédauré kirdun, خریدار بودن khurédaur boodun, بیع و خرا ساختن khura faukhtun. To buy to sell again (to trade) تجارت کردن tujaurut kirdun, بازار ساختن bazaur faukhtun.—To buy or sell on credit مدین کردن mudcen kirdun, نسبت کردن nuse-ut ashtura kirdun.—To buy with ready money سلام نمودن falaum numoodun.—To buy dear ارهان خریدن arhaun khurédun.—Buy thou خر khur.—What did you buy at the market? چه چیز خرید کردید در بازار? khureed kirdeed dur bazar?—How many yards did you buy? چند کز خرید کردید? chund guz khureed kirdeed?—Sirkar, go to the market, and buy two pieces of cloth پارچه از بازار سیرکار دو تپان khureed bé-aurud. At what price must I buy it? چه قیمت خرید ارم bechch keemut khureed arum?

A buyer خریدار khurédaur, خریار khuré-aur, مشتری mushturé, بایع ba-é-a, بازارگان bazargan.

Buying کونده khurédauré koonindeh, خرا khura, خرید khureed, شرا shura, اشترا ashtira, توفوک tufook, بووک bu-ook. Buying and selling داد ستان dad uftaud, داد استان dad

futaud, بیع و شرا bé-a ou shura. Buying on condition of transferring to the seller the debt of a third person بیع الکفایت bé-a alkufa-é-ut.

To BUZZ (as flies, &c.) عنترت ساختن antur faukhtun, غنت کردن ghunnut kirdun, دندنت کردن dun-dunut kirdun. To buzz (as a crowd) غلغل ghulghul faukhtun, ولوله نبودن wulwulch numoodun, اوید ساختن aweed faukhtun. v. to hum, murmur.—To buzz a thing abroad گفت نهینه ساختن guft ou goo kirdun, numeeneh faukhtun. v. to whisper, prate.

A buzz, buzzing عنتر antur, غنت ghunnut, غلغل ghulghul, آوازه awauzeh, دندنت dundunut, ولوله wulwuleh, اوید aweed. v. hum, whisper, talk.

A buzzer گفت و گو کننده guft ou goo koonindeh. v. whisperer.

BY از uz, z or ze, ب be, ل li, فی fi, من min, ان an.—By me از من uz mun, زمین zemun, منی minni, عنی anni. By thee از تو uz too, منک minka, عنک anka. By him, her or it از او or او uz ou, زو zou, از او azush, منه minhu, انه anhu (fem. منها minha, انها anha). By us از ما uz ma, منا minna, عنا anna. By you از شما uz shuma, منکم minkum, عنکم ankum (fem. منکن minkunha, عنکن ankunna). By another از دیگر uz deegar. By (or near) the river عند النهر nuzd jooibar, نزد جویبار andu'n'-nuhr. By (or near) me از نزد من uz nuzda mun, —By and by بعد از ان baad uz aun. By agreement بحکم شبا bilittifauk. By your authority بهکومما shuma. By my father از پدر من padera mun, بابی baubé. By heaven بالله bil-lahi, تالله tallahi, لله lillahi. *By chance عرضا arzan, اتفاقا ittifakan, ال all, ان in. By night and day به شب و روز leel ou nihaur, به شب و روز bilafhé ou alabkaur. By dawn بکرا bukran. By which از چه uz cheh amma. By that which از چه که uz cheh keh, بیا bima. By force مجبرا jubran, ضربا zur-ban. By degrees بيسرا eeseeran. By all means بالکلیه bilkul-lé-ut. By the by سرعتة furatan, نجلت tuhut. By much غالباً ghauliba, فی الغالب fi'l'ghaulib. By how much فکین fekeef. To be موجود بودن moojood boodun, حاضر شدن haurir shoodun, همرو شدن humroo shoodun. To set by (set aside) بر طرف نهادن bur turuf nihaudun—to place near نزد زدن nuzd zudun. To sit by (or near) همنشین شدن humniseen shoodun,

مجالست کردن mujaulufut kirdun. *A by-stander* استاده uftaudeh (pl. استادگان uftaudugan), مشاهد muftahid, ناظر nauzir. v. *spectator*.—*A by-word* مثل muful.—*A by-path* راه تنها rahi tunha.

C

C sounds like *k* before *a, o, u*: and like *f* before *e, i, y*.

CABA or Kaba (temple of Mecca) الکعبه alka-beh, کعبه kabeh. v. Vol. I. p. 1190, 1363.

CABAL (private confederacy) معاهدت نهان maahudut nihaun, اتفاق مکتبن ittifaq muktumin, عهد خفی ahud khufé. v. *intrigue*.

To cabal کردن نهان maahudut nihaun kirdun, عهد خفی ساختن ahud khufé faukhtun.

A CABALA (cabalistic amulet) مهر سلیمان muhra foliman, خاتم جم khautima jem. v. Vol. I. p. 694. 1040. 1909. *

Cabalistic (occult) نهفته nuhufteh, نهان nihaun, پنهان pinhaun. پوشیده پوشیده mukhfé. v. *secret, hid*.

A caballer کننده مکتبن ittifaq muktumin koonindeh. v. *intriguer*.

CABBAGE کلم kulum, کرب کurnib, بقلت bukutu'ansaur. Cabbage dressed alone or with meat کرنیت kurnibut.

CABBIN (of a ship) جهاز خانه jehauz khauneh —(a cottage) پنگاه pingah, خرگاه khurgah, کوخ kookh. Cabbins کبخان keekhaun, اخبیه akh-beeh, دوده doodeh, رستاق rustauk. v. *hut, tent*.

A CABINET درج durj, حقه hukkut, حقه hukkeh, صندوق fundook—(a private apartment) خلوت khulwut, خلوت خانه khulwut khauneh, خلوت سرا khulwutsera, نهانخانه nihaun khauneh, سراچه suraueh, سروت furwukt, کوال guwaul, حجرت hujrut (pl. حجرات hujraut), مخصوص خاص hujrut khaufs, mukhfoos khaufs. The cabinet or council-chamber سرای خراج sarai khurauj. A cabinet-council دیوان خاص divaun khaufs. The secrets of the cabinet or of state اسرار مملکت afraura mumlikut, رازها دولت rausha doulut.

A cabinet maker کار درج durj kaur, حقه hukkeh gur.

A CABLE کلس kuls (plur. کلووس kuloos), جبل jumul, قطایع kutauj.

To CACKLE (as a fowl, &c.) تلابیدن tula-

bédun, نقنقه کردن niknikah kirdun—(to giggle) kuhkuheh numoodun.

A cackle نقنقه niknikah.

A cackler نقنقه گر niknikah gur—(a tell-tale) numeench kaur.

CACOPHONY لحن luhun, لحوں luhoon.

CADAVEROUS میت اسا meit asa, لاش lauh shubeeh, نبیلت قالب nubeelut kaulib.

CADENCE (of verses or periods) ترازو کلام turauzoo kulaum, میزان meezaun—(tone) صدا fuda, آواز awauz. v. *sound*: also *fall, decline, sinking*.

CADET (younger brother) برادر کوچک bu-raudur koochuk, دادر کچین daudur kuheen—(a volunteer) پیش اهنگ peish ahunk, پیش افتاد peish uftaud, لوند loond.

A CADI (judge) قاضی kadi or kazi.

A C A F T A N (an eastern garment) قفتان kaftan.

A CAGE قفس kufus. v. *prison*.

To cage در قفس نهادن dur kufus nihaudun, در قفس محبوس ساختن dur kufus muhboos faukhtun.

To CAJOLE نواخت کردن nuwaukht kirdun, نوازش نوازش nuwauzish numoodun, خاطر نواز کردن khautir nuwauz kirdun, ملایمت ساختن mula-émut faukhtun, ملاحظت کردن mulautifut kirdun, شیوه نمودن shiweh numoodun, دمدمد و زمزمه کردن dumdu-méh ou zumzumeh kirdun. v. *to coax, flatter, soothe*.

A cajoler نوازنده nuwazindeh, نوازش گر nuwauzish gur. v. *coaxer, wheedler*.

A CAITIFF بدکار budkaur, شریر shurcer. v. *knave, scoundrel*.

A CAKE کال kauk, کلوچ kulooj, رغیف rugheef (pl. رغیف rugheef and رغفان rughaun, حواری arghuft, تراغیف turagheef), هورای huwauré. v. *biscuit*.—A kind of cheesecake or pancake ریز reez, رقاق rukauk, تنک tunk.—A cake baked under the ashes کماج kamauj, کای kauk muleel, کلوچ مملول kulooj mumlool.

To cake لازق کردن lauzik kirdun.

CALAMITOUS پلا اور bula awur, صاحب sauhib museebut, مسکین meskeen, مستمند durdmund, دلدلد زلهل zuleel, پریشان pureeshaun, اهلا اافت ahla ault, هلك huk, v. *unfortunate*.

Calamity بلا bula, شریر shumirr, شور shoor, هلك huk, مصیبت museebut, محنت zumaunut, افسیب afeeb, اافت ault.

استعانت istimdaud faukhtun, ساختن istaanut kirdun. *To call upon* God دعا کردن daa faukhtun; مناجات کردن munajaut kirdun. *To call to witness* استشهاد کردن istish-haud kirdun, شاهد نبودن shauhid numoodun. *To call to arms* زدن حربی harbé zudun, اعداد é-adaad ijnaud kirdun.

A call دعوت dawut, ندا nida, هی hei, غوث ghoo, طلب furé-aud. — (*a demand*) tulub, نیاز né-auz, رجا ruja, لایه laubeh. — (*nomination*) نام زادی naum zaudé. — (*an order*) فرمان fur-maun, امر amur, حکم hookum. *To beat a call on a drum* دق زدن duff zudun. *A bird-call* طیر نای té-oor na-é, طیر teer na-é. *Obedient to a call* رام بابا ba-éma raum, رضا نیا afhaurut muté-a, مطیع ruza numa, حکم بردار hookum burdaur.

Called (named) نامزد نامدار namdaur, نامزاد nam-zaud, منتسب muntsef. — *To be called (named)* نام داشتن nam daushtun, مسمی mufummé shoodun. — (*to be invited*) مدعو بودن khaundeh shoodun, خوانده شدن muda-oo boodun, دعوت شدن dawut shoodun.

Calling (naming) نام ده nam deh, جعل jaal, مجتعل mujtaal. — *A calling (profession)* پیشه pei-sheh, استاد کای kaur ou baur, کار kaur, استادگی uftaudugé, استادی uftaudé, استازی uftauzé, بانگ sunat. v. *vocation*. — *Calling aloud* بانگ برزن baunk burzun.

CALLOSITY شغله shugeh, ناصور naufoor.

Callous (hard) زو شغله zu shugeh, عذاب azub, ناظوری naufooré. سخت sukht. — (*insensible*) محسوس ghire-a muhfoos, بلا bila huf, بی جان bé jaun, اقسا ikfa, کسا kufa. v. *obdurate, unfeeling*.

Callousness شغله shugheh, سختی sukhté. — (*unfeelingness*) درشتی durushté, ظلم zulm, بلا bila ruhme, بی حسبی bé hufé. v. *insensibility*.

CALLOW (unfledged) اذ afuzz, املط amlut.

CALM (placid) ملایم mula-ém, ساکن faukhtun, ودیع wudé-a, روح rooh, لین lé-un or lein, wuda, مودوع mooduwa, مطیع mutmeen, اهسته ahusteh, اسوده afoodeh wa azau-deh. — (*undisturbed*) نا مضطرب na muztarub. — (*not stormy*) موج na muwauj, رکد rukud, انجاء injaud. v. *serene* — *Calm weather* کاشاده kufhaudeh hawa, هریں هوا huseen hawa, انجاء هوا injaud hawa.

Calm (tranquillity) اسودگی afoodugé, آرامندeh, آرام aram, فراغ fi-

راوغ, راحت rauhut, سکوت fukoot, سکون fukoon, هذو hudoo, حضور hu-zoor. v. *serenity, stillness, repose, quiet*.

A calm at sea خواب دریا khauba duré-a, وعك waak.

To calm ساکت کردن faukut kirdun, اسودن afoodun, تسکین ساختن tuskeen faukhtun, آرامنده mutmeen numoodun, فراغ شدن armundeh dadun. *To be calm* سکور گشتن firaugh shoodun, سکور گشتن fukoor gushtun.

Calmed اسوده afoodeh, مسکون miskoon.

A calmer ملایم کننده mula-ém koonindeh, روح rooh gur.

Calming اسوده کنا afoodeh koon.

Calmly ملایمانه mula-émaunch, سکون ba fukoon, وادعا wadaan.

Calmness اسودگی afoodugé, رفاه rufauh, سکونت rufauhé-ut, آرامی aramé, سکونت fukoonut, فراغ بال firaugh bal. *Calmness of mind* اطمینان اطمنان khautir, لیان lé-aun, اسوده حال afoodeh haul. v. *mildness, gentleness, tranquillity*.

A CALTROP to keep off cavalry خشک khushk, خشک خار khushk khaur.

To CALVE (as a cow) عجل وضع حمل ajal wuzzaa kuml kirdun.

To CALUMNIATE افترا کردن iftira kirdun, طعن نمودن buhtaun faukhtun, طعن نمودن tunz numoodun, اسناد کردن nukkul nahukk guftun, بد ku-wauzsheh zudun, سکا لیدن figaulédun, خیابیدن khumaunédun, دق و دقت گرفتن dukk ou dukkut gooriftun, لنجیدن lunjédun, ساعت نبودن fa-at numoodun, کوژه زدن koozsheh zudun.

A calumniator افتراکار iftiraukaur, افتراچی if-tiraujé, طعن نهاننده buhtaun gooi, طعن نمودن tunz numa-énde, ناموس namoos, نام nummaun, نفاس nummaus, نوم numoom, (fem. نهت nummut, pl. انبا annuma).

Calumnious مغتری musturé, بهتانی buhtane, طعن نمودن buhtaun goo.

Calumny, calumination, افتراکاری iftirakauré, افترا iftira, بهتان buhtaun, پیغاره peighauré, سکا fi-gaul, غیبت gheebut, بهور buhor, نقل na huk, نیش nimish, سخن zumauneh, بجل bujul, وقیعت wuké-at, انباش inmaush, قفوت kufot, مفاات mufaat (pl. مساوی mufawé).

Came, preterite of come.

A He-CAMEL شتر ushtur, شتر shutur, جبل H h

jamaal (pl. جمال jamaul, اجمال ijmaul, جهالت jamaulut, جمالات jamaulaut, جمایل jama-él), ابل ibl (pl. ابال abaul, لقوح lukooch, يعملت é-amulut, مشعل mushmaal, بعير ba-ér (pl. بعران baraun, ابعرت abaarut, and اباعر aba-ér), خيل kheel, الاقصم alaufzuh, زاملت zaumlut. — *A she-camel* ناقت naukut (pl. ناق nauk, نوق nook, اينق anook, اونق awnuk, انوق anu-ook, انواق anuwauk, نياق ne-auk, نياقات nakaut, ايانق é-aunuk, نياقات né-akaut), جهلت jamlut, حانت haunut, علات alaut (plur. علا ala and علاوات alawaut), شوشا shoosha, مشعلت mushmaalut, مدرار mudraur, درد durdum. — *A camel for riding* ركاوب rukaub, ركوبت rukoobut (pl. ركبات rukbaut and ركبايب ruka-éb; fem. ركبانة rukbaunut); [These words imply likewise *saddle-horses*.] *A large body of travellers riding on camels* ركب rukub. *A smaller body* ركبت rukbut. — *A camel-tender or driver* اشتر بار ushturbaun, اشتر دار ushtur daur, اشتر بار ushtur baun. *A camel's load* اشتر بار ushturbar, اشتر وار ushtur waur. *A camel butcher* اشتر كاش ushtur kash. — *Camels hair* اشتر وار ushturwaur, زيبان zeebaun. *Camel-hearted (timid)* اشتر دل ushtur dil.

A CAMELO-PARD اشتر کاویلنگ *ushurgawa*
 pulunk, زرنپا *zurapa*, زرنپا *zurnapa*, زرافت *zu-*
raufut (pl. زرافے *zuraufé* and زرایف *zura-éf*).

CAMELÖT, *camlet*, اشتربانه ushturbauneh,
صوف foof, مخير mukhé-ur.

A CAMP **عسکرگاه** askurgah, **معسکر** maaskur, **جاوای** é-aud, **لشکر میدان** lashkur meidaun, **لشکر مضرب** muzrub, **مضرب** muzrub, **اوردو** oirdoo, **لشکر مضرب** lashkur muzrub, **معسکر غزات** maaskur ghuzaut, **لشکر منزلگاه** maunzulgaha-i lashkur. *A royal camp* **لشکرگاه شاہی** lashkur gali shahé, **اوردوی** ordooi humai-oon. *To pitch a camp* **ضرب خیمہ زن** khamah zuddun, **ضرب خیمہ** zurb khé-aum kirdun, **معسکر نبودن** maaskur numoodun, **نزل ساختن** nuzool faukhtun. *To move a camp* **کوچ کردن** kopch kirdun. *A camp-master (who directs the pitching of the tents)* **خیمہ زن** khamah zunn, **معسکر** maaskur. *A trench round a camp* **مترس** muturis.

A CAMPAIGN (*plain*) میدان meidaun, بوطا but-lia, دشت dufht, فضا fuza, فھرا fuhra, اوسھر aus-hur, سلنطج iuluntuh. v. *campaign*. — *A military campaign* سفر sufr, غزا ghuza, ھجھ huj, عزم سفر azma sufr. *To make a campaign* عزم سفر کردن azma sufr kirdun.

CAMPESTRAL (*belonging to fields*) **یبانی** ébau-
né, صحرايی fuhraï-é, دشتی dushté. *v. wild.*

CAMPHIRE کافور kaufoor. *A camphirated wax candle شمع کافوری shuma kafooré.*

A CAN, آبکینه abgceneh, جام jaum, کاس kaus, کد کد kudukh, پیمانہ peimauneh. v. cup.

CAN — *I can do it* شوم مي قادر kaudir ma-shoom, در قدرت من است dur kudruta mun ast, از دست من مي آيد ma tuvvaunum, از دست من مي آيد az doft mun ma aïd. *v. to be able.*

The CANAILLE غثر ghusr, سفل sufl,
كباش kumaush. v. mob, rabble.

A CANAL ابراه aubrauh, ابراھه aubrauhch, اوبكھيز aubkheez, اوبكذر aubguzur, اوبكذل aubguzul, اوبكور aubgoor, ناو naw, ناوه naweh, ناوق nawuk, ناودان nawdan, ارغ argh, برو büroo, بورو booroo, توريكه ماء tureeka maa, رهاو ruhaw, ناصير naufir (pl. نواصر nuwaufir), ناصفت naufifut (pl. نواصف nuwauusif), نكير firkun, نكيرن nu-keer, فرکند firkund, زرب zurib, رهو ruhoo, مهر mumr, رهوت ruhoot (plur. رها ruha), نشج nushuj (pl. انشاج anshauj), هبيجه futil, سطل hubeejeh, تلعت tulaat, قصب kusb. v. *aqueduct*, *channel*, *conduit*, *bafon*.

To CANCEL خط بطلان khut butlaun
 numoodun, محو کردن burusédun,
 muhoo kirdun, ماحی شدن mauhé shoodun,
 تراشیدن turashédun, هک ساختن
 huk fukhtun, تلس کردن tuls kirdun,
 ستردن futurdun, نسخ کردن
 nufukh numoodun, نسخ بودن nau-
 fikh boodun, v. to deface, erase.

Cancellated (cross-barred) کفص اسف. kufus asa.

Cancelling, cancellation, خط خطا khutt khutta, خط بطلان muhoo koona, تراش turaush, خط بيزاري khutt butlaun, خط نفخ khut nufikh, خطا بيزاوري khutta beezauré, محو muhoo, تلس tuls, حكوک hukook.

Cancelled خط بطلان شده khutt butlaun shop-
deh, تراشیده burusédeh, متعذر mumhé, محکوم muhkook, متعذر muta-azzir.

A CANCER (*disease*) هزار چشمه huzaur cheshmeh, خورا khoora, اكلت aklut, قرع ku-ruh, قلاع kulaa, سرطان furutaun. v. *ulcer*. — (a crab) خرچنگ khurchunk, سرطان furutaun.

—(the celestial sign) **فُرُطَاوْنُ** furutaun.

Cancerous متاکل muta-akkil, اکال akkal,

سرطانی *furutauné*.
 CANDID سپید *fipeed*, ایض *ficeed*,
abeez. v. white. — (sincere) سافى دل *saufi dil*,
 بی غرض *bé ghurz*, بی ربا *bé ré-a*

neh *To cannonade or fire cannon* طوپ رعد tope raad andaukhtun. *To cannonade a fort* کردن کوب قلع betope killaa koob kirdun.—*A cannon ball* بندق bunduk, فندق funduk, گره kurreh, طوپ کروه tope kuroo-heh, توبه topeh, گله guleh. *A cannoneer* توپ توپ انداز tope andauz, توپچه topecheh, توپ انداز tope andauz rauft nuzir.

CANNOT:—*It cannot be* ممکن نیست mum-kin neeft, *نا قابل است* na kaubil aft, *متصور نیست* mutufuwur neeft, *ممتنع است* mumtina aft. *I cannot* نمی توانم nema tuvvaunum, *از من نمی شود* uz mun nema fhood.—*I cannot do it* نیارست می dur kaudirum neeft. *He cannot do it* نمی کند ne-auruft ma koonud.—*I cannot tell* (literally, it is not known) معلوم نیست maloom neeft.

A CANON قانون kanoon (pl. قوانین kuwa-neen), وضع wuzaa, طرقت turkut, طریق tureek, فهرست fuhri-fut, فهرس fuhris, ضابطه zaubteh ou kanoon, رسم (pl. قواعد kuwaad), بارنامه duftooru'l'amul, دستور العمل rufum, آیین adub ou arkaun, ارکان aī-een. v. *institution, regulation, rule, law*.—*To frame canons* کردن قانون kanoon kirdun, وضع wuzaa faukhtun. *A book of canons* قانون kanoon nameli. *A writer of canons* نویسنده kanoon nuwees.

Canonical قانونی kanooné. v. *legal*.

CANOPIED زو سایبان zu fa-ébaun.

A canopy سایبان fa-ébaun, چتر chitur, کن kun, کلت kullut, تم tum, جلیل julbul, زفن zufin, هودج houduj.

To canopy پوشیدن با ba fa-ébaun po-shédun, زفن کستردن zufun kusturdun.

Canorous, v. *musical, tuneful*.

CANT (barbarous language) غلط ghulut—(auktion) مزاد muzaud—(hypocrisy) ریا ré-a.

To cant (talk barbarously) غلط گفتن ghulut guftun—(to play the hypocrite) ریاکار نبودن ré-akaur numoodun, زرق زرق شدن zurrauk fhoodun.

A canter زرق zurrauk, غاش ghaush. v. *hypocrite*—(amble) کربحت kurbuhut, متدحی mutuduhhé.—*Canitngly* زرقانه zurraukauneh.

CANTHARIDES زراح zurauh, زروح zu-rooh (pl. زراچه zuraaceh), عروسک aroofuk, بوز buzuk, کاغنه kaughneh, کاغنه کاغنه kaughneeh, پاغوچه paughoocheh.—*To rub meat with cantharides (in order to poison)* مضر کردن muzurruh kirdun.

A CANTICLE (hymn) تسبیح tusbeeh, مزمور muzmoor, الهی ilahé, الهیت ilahé-ut.

A CANTLE پاره patreh. v. *segment*.

To cantle بریدن burédun. v. *to cut*.

A CANTO (section of a poem) قطعت kutaat.

A CANTON (tribe) قبیلت kubeelut, قوم koom—(a parcel of land) عقر akur, عقار akaure (pl. عقارات akaraut), قطیعت kuté-at, قرن kurn.

To canton تقسیم کردن tukfeem kirdun, قطیعت dur kubeelut nihaudun, ساختن kuté-at faukhtun. v. *to divide, parcel out*.

CANVAS (cloth) پارچه parché-i'kunoo, قلع killaa, بادوان badwaun, (the sail of a ship) تفتیش wapurfish, واپرشش (enquiry) killaa—tufteesh, تقصص tufuhhus, امتحان imtihaun—(solicitation) طلب tulub, خواهش khauhish, اقدام ikdaum, ابرام ibram, الحاح ilhaah.

To canvass (to examine) کاویدن kawédun, تقصص کردن tufuhhus, واپرشش wapurfédun, تفتیش پذیرفتن tufteesh pizzeeruftun. v. *to sift*—(to solicit) طلب نبودن tulub numoodun, خواستن khaustun, اقدام کردن ikdaum kirdun.

A canvasser واپرشنده wapurfindeh, تفتیشی tufteeshé, تقصص کننده tufuhhus koonindeh, طلب نهانده tulub numa-éndeh.

A CAP کلاه palatné, کلاه kilauh, کله kil-leh, اربوشت kumeh, کلاه سر kilauha fur, رشت ruffut, پوشش furposh, تار پوش taur posh, کلاه پوش killeh posh, کرات kuraut, عمارت amaurut, گردن gurdun, برگی burké, برطال burtileh, برطال foofaat, بورتل burtileh, قلمسوت kulunfoot, فش fush, کباب kubaat.

Caps worn by Dervishes and other Eastern religious orders کلاه مولوی kilauha moolooi, واشامه wa-shaumeh, مولویانه moolooi-auneh, بنداوک bundauk, صومعهت foomaat.

A moorish cap برنسن burnis (called by the Spaniards Albornoz). *A Tartar cap* برتله burtileh.

A cap of skins worn by the Circassians and Calmucks کلاه قرقه kurfeh. *A Turkish cap* قاق ka-ook. *A felt cap or hat* کلاه نهانده kilauh numdeen. *A European cap or hat* کلاه فرنگی kilauh fittagé.

A judges cap قاضی کلاه kilauha kade (or kade).

A scull-cap پراکی puraké, زره zureh kilauh, سرپنک furspunk. v. *helmet*.—*A night-cap* شبکلاه shubkilauh.

Gold caps worn by certain officers belonging to the Persian court کلاه زرین zureen killehaun. *A cap maker or seller* کلاه سازنده kilauh gur, کلاه فروش killauh furoosh. *Armed cap-à-pie* جبهه پوش jubeh posh, پر سلاح pur fillauh.

To cap (cover) سر تار پوشیدن taur poshédun
سلام (to salute) fur pooth kirdun—
falaum dadun.

CAPABLE قابل kaubil, قادر kaudir, مستعد
muftaad, لایق la-ék, صالح faulih. v.
able, fit, equal to—(intelligent) دانشور
danish-khore, عارف aarif. v. learned, wise, skilful.—
Capable of business کار گذار kaur guzaur, عمل
amul kaudir, صاحب تدبیر muztula, مفضلع
fahib tudbeer. Capable of learning تحصیل علوم
tuhseela aloom muftaad, تعلم قادر taallum
kaudir, ادب و عفت قابل adubut ou alumut
kaubil. To be capable قادر شدن kaudir shoodun,
قابل بودن kaubil boodun. To render capable
قابل کردن kaudir faukhtun, قادر ساختن
kaubil kirdun, اتصاف نمودن ittifauf numoodun.

Capableness, capability قابلیت kaubillé-ut, قدرت
kudrut, استعداد istadaud, استحقاق istihkawk,
ازعان izaun.

Capacious عریض fufeeh, وسیع wafaa, فراخ
areez, فراخ firaukh. v. ample, large, wide, ex-
tensive.

Capaciousness فراخی faat, وسعت wufaat, فراخی
firaukhé, عرض irz, فسحت fus-hut. v. space,
room.

To capacitate, v. to enable, render capable.

Capacity, v. capableness, capaciousness.—The in-
tellectual capacity قوت مدرکات kuwwuta mud-
rikut, عقل akil, خاطر khautir. v. ability, power,
genius.—A good capacity فهم تیز teez fuhum,
مهارت muhaurut.

CAPARISON رخت té-aura asb, تیار اسب
rukht. To caparison a horse تیار ساختن
té-aur faukhtun—(to adorn) پیرایه نمودن
pirai-eh numoodun.

A CAPE (head land) راس جبل raafa jebel,
انف الجبل unfu'l'jebel, سر کوه fura kooh,
شناخ shu-naukh, حرف beéné kooh, راعف raaf,
طنف tunf, حید heid. v. promontory—(collar of a garment)
guree-baum, گریوان gureewaun.

A CAPER (jump) رقص zufin, زفن ruks—
(a pickle) کبر kabir, کبریت kabrut. Meat
dressed with capers کبروا kabirwa, کبریت ka-
birut. The caper-bush اصف afuf.

To caper رقص کردن ruks kirdun, رقصیدن
ruksédun, زفن نمودن zufin numoodun, زفن
پای پا-é koobun.

A caper پای pa-é koob.

CAPILLARY موئی اسا moo'i asa.

CAPITAL (chief) اصلی aslé, مطلق mutluk,

نخستین nukhusteen. v. great, principal—(cri-
minal) لایق سیاست vajibu'l'kutl, واجب القتل
la-éka fé-aufut. کار gunauh kaur.

A capital (chiefly) دار السلطنت daru's'sultanut,
دار الخلافت daru's'saadut, دار السعادت
dar u'l'-khalaufut, شهرستان fhahuristan, تختگاه
tukht-gah, شهر پایه hookoomutgah, تخت
fhauhura pa-éh tukht, قاعدت kaadut, محروسه
muhroosheh, مقام mukaum.—A capital stock سرمایه
furma-éh, مایه ma-éh, راس المال raufu'l'maul,
اصل afl. A capital crime کوناه واجب القتل
gunauh vajibu'l'kutl, جرم لایق سیاست jurm la-
éka fé-aufut, قباح عظمی kubauhut azma.
The capital of a pillar تاج ستون tauja fitoon, سر
عہود fura amood.

Capitally بطور عظیم betoor azeem, مطلقانه
mutlukauneh.

A CAPITATION (poll-tax) خراج khur-
auja fur, جزیت juzé-ut.

To CAPITULATE (surrender on conditions)
بر عهد و پیمان تسلیم کردن bur ahd ou pee-
maun tusleem kirdun, مصالحت ساختن mufau-
lihut faukhtun, بشرط اطاعت نمودن beshurt
ataat numoodun—(to divide into chapters) فصل و
فصل ou baub faukhtun.

Capitulation عهد و شروط shurt ou shuroot,
عهد و شروط و قیودی ahd ou peemaun, قیودی
shuroot ou ké-oodé, عہودی ahoodé. v. terms, con-
ditions, stipulation.

A CAPON خروس اختہ khuroos aukhteh,
حصی deek mukhlé, حصی khufé.

CAPRICE اندیشہ و رای بی تدبیر andeeshch
ou ra-é bé tudbeer, خود سری khood suré, بی
bé kuraur, سفه fufeh. v. whim, fancy,
freak, obstinacy.

Capricious خود اندیش khood andeesh, خود
khood fur, بی قرار bé kuraur, هر جایی hur
ja-i-é. v. inconstant, fanciful.

Capriciously خود سرانہ khood furauneh.

CAPRICORN (sign of the zodiack) جدی ju-
dé, برجی judé burjé, بزه buzh.

A CAPTAIN کپتان kaptaun, ریس reis. v.
commander.—The captain of a ship ریس جہاز reifa
jahauze, کشتی صاحبی kishité fahibé, سفان
suffaun.—A captain-general کپتان جنرال kap-
taun general.

CAPTION گرفت goorift, قبض kubz.

CAPTIOUS سرکش furkush, سترک futurk,
خیلت باز (insidious) lujooj. v. quarrelsome—
keelut baz.

Captiously سرکوشانہ furkooshauné, با لج ba lujj.

Captiousness سرخوشي furkhooſhe, سترکي furturkê, ليج lujj, خيلت kheelut.

To CAPTIVATE گرفتن gooriftun, گرفت goorift kirdun, گرفتار ساختن gooriftaur faukhtun, برده بردن burdeh burdun, بند کردن bund kirdun, اسیر گرفتن afir gooriftun, اسیر نمودن afeer numoodun, اخذ کردن akhuz kirdun, قبض ساختن kubz faukhtun.

Captive بندي bundê, گرفته goorifteh.

A *captive* گرفتار gooriftaur, اسیر afeer, گرفته goorifteh, برده burdeh, برنج burduj, گهرا geera, در بند durbund, سبي subê, سبيت subê-ut (pl. subaia), اخيذ akhceez, اسير afeer.—To take captive and bind in chains اسیر و بسته زنجیر کردن afeer ou busteh zinjeer kirdun. To be made captive شدن برده burdeh shoodun.

Captivity گرفتاري gooriftaurê, گرفتاري gooriftugê, قبض kubz, گهرا geera, بنده bundeh, بندگی bundugê, اسيري ascerê. v. slavery, servitude.

A *captor* گیر geer, گیرنده geerindeh, اسیر afeer fauzindeh.

Capture گیر geer, گرفتار ساز gooriftaur sauz, غارت ghaurut. v. prize, plunder.

A CAR عربه arabeh. v. carriage.

A CARABINE بندوق bundook.

A CARACK جهاز عظيم juhauze azeem.

A CARAVAN کاروان karavan, راحت rauhilut (pl. راحل ruwauhil), قافلت kauhilut (pl. قوافل kuwauhil), ارقش arkush. The chief of a caravan کاروان باشي karavan bashê, قافلت kauhilut faulaurê, مير راحت meera rauhilut.

A *caravanſera* کروانسرائي karavanſera-ê, خان khaun, سپنج sipunj.

A CARBUNCLE (gem) شبرخ shubchuraugh, شبرخ goher shubchuraugh—(a pimple) بادز baduzh, دمال dumaal, دنبول dumbul.

Carbuncled (set with carbuncles) با شبرخ مرصع ba shubchuraugh murusſaa—(pimpled) بادل دمال ba dumaal alood.

A CARCANET (or collar of jewels) پرکر purgur.

A CARCASS جيفت jecfut, جنازه jinauzeh, لاش laush, ميت mei-ut. A devourer of carcases جيفت خوار jecfut khore, حلوج hulooj.

CARDS (for play) قوماړ کاغدي koomaur kaughudê, قوماړ بازی kumaur bazê.—The card of a mariner's compass خبوه نامه khubreh nameh.

A card for cotton, قع. محلاج muhlaaj.

To card حلج کردن hulj kirdun. To card cotton ندفی القطن pumbêh zudun, پنبه زدن pumbêh zudun.

nudfu'l'koton kirdun. To card or play at cards قوماړ کاغدي باختن kumaur kaughudê baukhtun.

CARDAMUMS شوشبشير shooshmeer, شوشبشير shooshmusheer, قاقله kaukuleh.

Carded مندوف mundoof.

A carder (of cotton) حلج پنبه زن pumbêh zun, حلج hulj gur, حلاج hulauj—(a player at cards) قوماړ کاغدي بازنده koomaur kaughudê bauzindeh.

CARDIALGY (heart-burn) کزاف kuzauf.

CARDINAL اصلي aslê, مطلق mutluk. v. chief, principal.

CARE (attention) شغل shughul (pl. اشغال ashghaul), آگاهی agauhé, فکر fikr (pl. افکار afkaur), اندیشه andeeshêh, همت himmut (pl. مهمات muhimmaut), بصيرت beſeerut—(caution) هشيارى hushê-aurê, احتياط ahtê-aut, انتباه intibah, حذر huzr. v. custody, charge—(anxiety) اندوه andooh, اضطراب iztiraub, پروا purwa, ألم alum (pl. الام alaum), غم ghum (pl. غموم ghumoon), ثقلت fuklut, دلتنگي diltungê, انقباض خاطر inkibauza khautir—(regard) ميل meil, اعتبار é-atibaur, التفات iltifaut, محبت mohabbut, معشوق mafhuk.

To care or be careful بصيرت نمودن beſeerut numoodun, کار shechaun shoodun, کار kaur guzaurdun, کار گذارندن kaur raundun, بدل همت کردن buzla himmut kirdun, جد نمودن ihtimaum faukhtun, اندیشه judd numoodun, فکر کردن fikr kirdun, اندیشه andeeshêh faukhtun, مقيد بودن mu-keed boodun, مكلل شدن mukullul shoodun, مجد ساختن mujudd faukhtun. To care for (regard) محبت نمودن mohabbut numoodun, ميل داشتن é-atibaur kirdun, ميل داشتن meil dauhtun—(to provide for or watch over) تهيت اسباب tudaurok kirdun, آگاهی نمودن tuhé-uta asbaub faukhtun, آخر بين شدن akhir been shoodun.—To have a care (to be cautious) حذر huzur boodun, انتباه نمودن intibah numoodun, هشيارى داشتن hushê-aurê dauhtun.—To be affected with care غمگين شدن ghum-keen shoodun, الهزده بودن aluzuddeh boodun, غمخوردن ghumkhoredun, غموم نمودن mughmoom shoodun. A heart oppressed with care غموم مغموم mughmoom kulub. A careful mind جلج jaun ba intibah.

Careful (provident) آگاهی sahib agauhé, بیدار beedaur, بصيرت zu beſeerut, آخر بين akhir been, عاقبت اندیش aakubut andeeshêh.

agauh, عاقل aakul.—(cautious) صاحب هشيارى
fahib hushé-aure, اهل انتباه ahla intibah,
مجازرت muhauzurut—(full of anxiety) غمناک
ghumnauk, پرالم pur alum, مضطرب muzturub.

Carefully بصيرت ba befeerut, احتیاطا ihté-
autan, عاقلانه aakilauneh.

Carefulness بصيرت befeerut, اگاهی agauhé,
intibah, بيدارى beedaure. v. care, vigilance.

Careless (negligent) غافل ghaufil, کاهل kauhil,
سهوان purwauh, متکاسل mutkaufil, سهاون
fuhwaun, غبی noomut, نومت sauhé, ساهي
ghubé, متساهل mutsafuhal, فرناس furnaus,
مهل muhmil, مساهل musafuhal, لانه launeh.
A careless fellow دعن daan (pl. دعت daanut).
—(cheerful) شوقى shookh, غمزدا ghumzuda,
shooké, شاد shaud, بی پروا bé purwa. v. thought-
less, undisturbed.

Carelessly بی پروانه bé purwauneh, بی پروا
ba ihmaul, غفلتانه ghufutau-
neh, با مسامحت ba musaumuhut.

Carelessness غفلت ihmaul, غفلت ghufut,
مسامحت musaumuhut, مساهلت musafuhut.
v. negligence, inattention.

To CAREEN (clean a ship's bottom) خزانة
khurzaunut pauk kirdun.—(to stop
leaks) شگاف انباشتن shagauf ambaushun,
کلفت kulfut kirdun.

A CAREER (race ground) میدان meidauneh,
(plur. میدان mé-adeen), بطحا mutluk,
but-ha—(a race) شرف sherif, تاز tauz, حضر huzr.
—(full speed) چالاکى chalauké, کلت kullut,
متدخی rukz, رکض rabaat, رعت rabaat, سبج
mutudukhé, تقریب tukreeb. v. gallop.—The ca-
reer or course (of any thing) رواج ruvauj,
روان ruvaun. To spur a horse to full career پاشنه بر اسب
pashneh bur asb zudun, اسب از پاشینه
asb uz pashneeh duvvaunédun, رکض
rukz kirdun.

To career (run with full speed) تیز رفتن
teez ruftun, چالاکى chalauké numoodun.

A CARESS عشوت afhwut, تملق tumulluk,
نوازش nuvaufish, ناز nauz, نواخت nuvaukht,
دلنوازی dil nuvauzé, گرشه gurishmeh,
چنگال chungaul, نیکخواهی neek-khauhé,
ملاطفات خوش flatterings careffes شیهوه sheoweh.
Flattering careffes خوش ملاطفات
molaufaut khoosh a-éndeh. v. endearment.

حضانت کردن huzaunut kirdun,
محب نمودن mohabbut, ناز کردن nauz kirdun,
بکسی را نیک خواه bekuseera,
مهربان ساختن muhrbaun
نوازش نمودن nuvaukhtun, نواختن

nuvaufish numoodun, حضانت کردن huzaunut
kirdun, پیوستن pivustun. v. to endear, fondle, fa-
vour, love.

A CARGO بار جهاز bara jahauze, حمل کشتی
humla kishté.

Carious, cariofity, v. rotten, &c.

Cark, v. care, anxiety.

A CARLE (brutal man) انسان درشت infaun
durushu.—(an old man) فرتوت furtoot.

A CARMAN عربہ ران arabeh raun.

CARMINE شنجار shinjaur, سرخ furkh.

CARNAGE کشتنکى koofh, کوش kutaul, قتال
kutaul, مقاتلت mukautilut. v. slaugh-
ter, havoc.

CARNAL (lustful) نفسى nufsé, نفسانى
nufsauné, شهوته مایل shuhwuteh ma-él.

Carnality توقان tookaun, نفس tookauna
nufs, امارت nufs amaurut.

Carnally نفسانه nufsauneh. Carnally inclined
شهوأت نفسانیت متابعه shuhwaut nufsané-ut
mutabaat. To be carnally inclined نفس غلبه
nufs ghulbeh shoodun.

CARNATION (colour) عنابی anabé.

Carneous (fleshy) گوشت کووب koofht koob,
کوشتنین koofhtmund, کوشتی koofhté,
کوشتهن koofhteen, لحم mulhum, لحمي luhmé.

Carnivorous گوشت خوره koofh khoreh, لحم
luhim.

A carnosity دانه dauneh. v. pimple, wen.

A CAROB (plant) خروب khuroob, خرنوب
khurnoob, ترمس turmus.

Carol, v. song, hymn.

A CAROUSAL عید a-éd. v. festival.

To carouse شام شدن shuraub afhaum
shoodun, باده خوردن badeh khoredun. v. to
drink, quaff.

A carouser میخور meekhore, باده نوش baudch
noosh, بکری bukré, پکروی pukrooi, rund.
v. toper.

A CARP کول kool, ماهی mauhé kool.

To CARP نکته گرفتن nukteh gooriftun.
v. to cavil, censure.

A CARPENTER دروگر duroodgur, دروگر duroogur,
نجار nujjaur, دعبي daamé. The
trade of a carpenter نجارت nujjaurut. A car-
penter's ax رنده نجار rundeh nujjaur. A ship-
carpenter کشتی کار kishté gur, جهاز کار juhau-
ze kaur, سفان suffaun.

A CARPER نکته گیرنده nukteh geerindeh.

A CARPET قالی kaulé, خالی khaulé, خلیکه
khuleegheh, بساط busaut, قالیکه

kauleejeh, خالچہ khauleejeh, مقعد mukaud, نچ nukh, کستردی kufurdé, دواج duwauj, تنفسه tunfeh, تنفسه tunfeh, شال shaul, بقیار buké-aur, پوب poob, دوریسہ dooreefeh, کلیم kulcem. *A carpet on which they prostrate themselves at prayer* سجاده غبرا fujjaudeh ghubra, سجاده fujjaudeh, شلیخ shuleekh.—*Kissing the carpet (when introduced to great men)* بساط بوسی busaut boofé.

To carpet کستردن با خالی ba khaulé kufurdun, با بساط پوشیدن ba busaut پوشیدن.

CARPING نکته گیر nukteh geer. v. censorious.

CARRIAGE (of loads) بارکشی baurkushé, بارکشی baur geeré, حوالت humoolut.—(conduct) حرکت hurukut, عمل amul, جنبش jumbuth, وضع wuza (pl. اوضاع auzaa).—(air) کونه gooneh, عادات aadut (pl. عادات aad and and اادات aadaut), وجه wujuh, سیما feema, روی rooi, نظر nuzir. *A carriage (coach, cart, &c.)* عربہ arbeh, مرکب murkib, عجلت ajlut, چرخ churkh, گوردون gurdoon, زیبایت zé-azé-ut, شایع sha-é-a.—*A carriage in which women travel on camels, &c.* howduj, کدن kudun, قعش kaash, قعدت kaadut, فودج fowduj, قر kurr.

A carrier دارنده ghaushé-uh dar, دارنده darindeh, بارگیر burbur, بارکش bar kush, بارگیر bargeer, بارحال baré-aur, حمال hummaul, حمال humoolut, حامل haumil. *A letter-carrier* نامه نامہ nameh awur, دار keefeh dar, حامل haumil muktoob, پیک peik, بريد bu-reed, ساعی faa-é. v. courier, messenger.—*A carrier pigeon* کبوتر بار kubootur bar, نامه نامہ humamé-i nameh bar.

CARRION میت meetut, لاش laush, نایم na-ém, نایم na-ém. *A bird which feeds upon carrion* مردار خور murdaur khore.—(a worthless woman) سلیط filleet.

A CARROT شوندر shoondur, گزر guzir, غرمج ghurmuj, فوطل footul. *A wild carrot* شقاقل shukaukil.

* Carroty, v. red-haired.

To CARRY (bear) بردن burdun, آوردن awurdun, کشیدن kufhédun, برکرفتن burgooriftun, زفر بردن zufur burdun, برداشتن burdaushtun, حمل کردن humul kirdun, ساختن fukhtun, حمل کردن zukun awurdun, حمل کردن haumil shoodun.—(to transport) نقل کردن nukl kirdun, ناقل شدن naukl shoodun. *To carry on war* جنگ کردن jung kirdun. *To carry or behave one's self* حرکت نمودن hurukut numoodun, عامل haamleh fukhtun, عامل

aamil shoodun, عمل کردن amil kirdun. *To carry one's self honourably* مردانه حرکت نمودن murdauneh hurukut numoodun, ادبانه عمل adubauneh amul kirdun, معامله ساختن aakilauneh maamleh fukhtun. *To carry in competition (especially by violence)* دند گرفتن dundeh gooriftun. *To carry about* دایر fa-ér ou da-ér burdun. *To carry off or away* رفع کردن rufa kirdun, جنبانیدن jumbanédun. *To carry off (murder)* کشتن kooshtun. v. to kill.—*To carry with a high hand* متکبری نمودن mutukubbiré numoodun, متکبر شدن mutukubbir shoodun. *To carry on* استحکام کردن istihkaum kirdun. v. to promote.—*To carry all before one* غالب شدن ghaulib shoodun, تهر کردن kuhur kirdun. v. to overcome.—*To carry an umbrella* بردن intauk burdun. *To carry a meaning* معانی داشتن maané daushtun. v. to signify.—*To carry one's self prudently* بصیرت داشتن buseerut daushtun. *To carry one's self carelessly* غافل شدن ghaufil shoodun.

A CART عربہ arabh, عجلت ajulut (pl. عجل ajul), چرخ churkh, زیبایت zé-azé-ut, شایع sha-é-a. *A corn-cart* غلت churka ghullut. *A child's go-cart* گردنا gurdina, گوردون gurdoon. *A carter* عربہ ران arabh raun. *A cartwright* عجلت گز ajulut gur. *To carry in a cart* در عربہ بردن dur arabh burdun, فی چرخ fi churkh burdaushtun. *To put on a cart* بر عجلت نهادن bur ajulut nihadun.

A CARTILAGE غضروف ghuzroof, کروجہ گروجہ guroocheh. *The cartilage of the nose* بینی گروجہ guroocheh beiné, قصبه kusbut. v. gristle.

Cartilaginous غضروفي ghuzroofé.

To CARVE (in stone, wood, &c.) کندن kundan, نقش ساختن nukish fukhtun, نقشیدن tunkeesh kirdun, انکاریدن aungaurédun, تراشیدن turaushédun, تراشیدن kalumkaure numoodun. v. to engrave.—*To carve (meat)* قطع کردن kuta kirdun, بریدن burédun, مضمور شدن mufoor shoodun, صور ساختن foor fukhtun. v. to cut, dissect.—*To carve (chuse for one's self)* گزیدن guzédun, اختیار ساختن iziba kirdun, کهنه-اور fukhtun.

Carved کار کنده kundeh kaur, تراشیده turaushédéh, منتقش mentukush, بریده burédéh. *A carved image* تراش turash.

A carver کنده گز kundeh gur, کهنه-کار kalumkaure, نقش سازنده nukish sauzindeh, نقاش ni-kaush, برنده burindeh, مضمور mufoor.

Carving نقش کنا nukish koonā — (*sculpture*)
 قلیکاری kundugé, نیکاشت nikaushut, کلدگی
 kalumkaure, فنک تراش funk turaush.

A CARUNCLE (*small excrescence of flesh*)
 کوشت پاره koosht pareh, بفر bufr, بفرت bufrut.

A CASCADE آبشیب aubsheeb, خوراب khoo-
 raub, چمن بند chemin bund, افتان آبی uftaun
 aubé.

A CASE (*box*) صندوق fundook, لی lei,
 غلاف tupungoo. — (*a sheath*) دان daun, غلاف
 ghulauf, هرته hurteh, وعا waa (pl. اوعیت awa-
 é-ut), سذبت fuzbut, نیام né-aum. A book-case
 رف kutub daun, ضامت zumaumut, راف raf,
 راف raf. A pen-case قلم دان kalum
 daun, خامه دان khaumeh daun. A bow-case
 تیر kumaundar, کماندان kumaundaun, تیر
 teer daun, تیرکش teerkush. A letter-case
 پایش peish tukh-
 teh. A comb-case شانه دان shauneh daun. A
 needle-case سوزندان foozundaun, میبار meebaur,
 میبارت meebaurut. A knife-case سکن دان fik-
 kin daun. A case for a musical instrument
 حصار huseer, — A case (*state of any matter*) حال haul,
 امر amr, قضیه kishéh, قضیت kuzé-ut. *The truth*
of the case حقیقت حال hukeekuta haul. *The ef-*
sence of the case نفس الامر nufsu'l'amar. v. *cause,*
condition, question, point, thing. — In case اگر egur.
In no case هیچ heech, هیچ اصلاً heech asla. *In*
good case پرورده purwurdeh, سامن saumin. v.
fat, sleek. — Suppose the case فرضا furza, فرضا که
 furza keh.

To case or put in a case در دان نهادن dur daun
 nihaudun, فی صندوق وضع کردن fi funduk
 wuza kirdun. To case with gold زیندودن zurun-
 doodun. To case-barden سخت کردن zurd chool faukhtun.
 A case-hardened villain بد قهار bud kumaur, بد
 کردار bud kirdaur.

A CASE-MATE کنبه kumbud, کبه kubbeh,
 کمر kumr, حنبره huneerut. v. arch,
 vault.

A CASEMENT قفس kufus, روزن roozun,
 شبکته punjureh mushubbuk, شهابک
 shubaukut. v. lattice, window.

CASEUS پنیر اسا punceeré, پنیر اسا punceer asa.

CASH زر zur, نقد nukud (plur. نقود nukood),
 دینار dirahim, درهم dirhem, دینار dirahim,
 دست بدست dofta doft, دست بدست dofta doft,
 نکر nukrut, نکره akcheh, نکره fikkeh, دست
 کیمه nummaut, نپات nummaut, نپات kima,
 کیمه keefeh. A cash-book اورجی ewurzeh, فن-
 داغ fun-

dauk. A cash-keeper or cashier صراف furrauf,
 درگاه دار, صراف (pl. صیراف fé-auruf) seeruf
 duzgauh daur, دست گاه دار doft gauh daur,
 قسطار, نیکاد nikkau, کیمه دار keefeh daur,
 کیمه kiftaur.

To CASHIER (*dismiss from an office*) منصب
 برکنار کردن munshib azl kirdun — (*to disband*)
 برکنار کردن purakindeh kirdun — (*to stop a pension*)
 قطع وظیفه kuta wuzeeft faukhtun. v.
 to discard.

A CASK (*barrel*) دان daun, دن dun, خنبه
 khumbek, برمیله burmeel, خنبه khumbek,
 جره شراب jarreh. A cask of wine جره شراب
 jarreh-i shuraub, جره humreh. — A cask or casque
 زره کلاه zurreh killauh, پوله pool, سرپنک
 surpunk. v. helmet.

A CASKET کلاه کاه kauleh daun, قصه
 kusaat (pl. قصع kufa), لی lei, صندوق fundook,
 صندوقچه fundookcheh, تینگو tupungoo. A
 jewel-casket جواهر صندوقچه johur daun, جواهر
 صندوقچه gohur fundookcheh, درج durj.

A CASSOCK کرتک kurtuk.

To CAST انداختن andaukhtun, ترمیدن
 turmedun, پرتاب کردن purtaub kirdun, انداز
 افکندن andauz faukhtun, افکندن afkindun,
 ری کردن rumé kirdun, افکندن fikindun,
 لطمه نمودن lutum numoodun, طرح طرح
 hutoo kirdun, نعل نعل nujil faukhtun. v. to throw. — To cast an-
 chor لنگر انداختن lungur andaukhtun. To cast lots
 اقرا کردن ikraa kirdun. v. lot. — To cast (condemn)
 قضا کردن kuza faukhtun, حکم کردن hookum kirdun,
 فکر نمودن fikr numoodun, اندیشه کردن andeeshéh kirdun. v.
 to consider. — To cast حساب کردن hissaub kir-
 dun. v. to calculate, compute. — (*to vomit*) استفراغ
 استفراغ istifraugh faukhtun. To cast down head-
 long هلاک tukwees kirdun, تقویس کردن hulauk faukhtun,
 تکرانیدن tukur raundun. v. to precipitate, ruin. — To cast down (deject)
 سر فرو کردن sur furroo faukhtun, پست کردن pusti kirdun,
 نزول راندن nuzool raundun. To cast
 blame upon another اسناد دادن isnaud dadun. v.
 to accuse. — To cast the burthen upon another's shoul-
 ders انداخته دوش فلان کردن andaukhté-i doo-
 sha fulaun kirdun. — To cast in one's teeth سرزنش
 surzunish kirdun. v. to reproach. — To cast
 away هجر کردن hujir kirdun, طرح طرح faukhtun,
 افکندن fikindun, انداختن burturuf andaukhtun. v. to abandon, reject. — To be

cast away شدن ترک کرده turk kirdeh shoodun. — (*to be wrecked*) غرق بودن ghurk boodun, *ghureck amwauja bihaur* شدن امواج بحار شدن ghurkaub huftun. *To be cast on shore* بر ساحل بحر آمدن bur fauhila buhur aumudun, بلبل دریا زدن belibba daré-a zudun. *To cast stones* رمی احجار کردن rumé ahjaur kirdun, سنگ افکندن sunk afkindun. *To cast forth flames* تاب افکندن taub afkindun. *To cast upon the ground* بر زمین فکندن bur zu-meen fikindun, کبکبت کردن kubkubut kirdun. *To cast high* بلند کردن kubut kirdun, بلند برتاب bulind andaukhtun. *To cast far* دور انداختن purtaub numoodun, دور انداختن andaukhtun. *To cast in a mould* افراغ قالب کالب cfraugh kaulib kirdun. *To cast the skin (as a serpent)* مسلخ کردن muslauxh kirdun, شیرکوک گذاشتن sheerkook guzaushtun. *To cast away care* بی پروا شدن bé purwa shoodun. *To cast the eyes towards* نظر کردن nuzur kirdun, نگرستن nugguriftun. v. *to behold*.—*To cast (model)* ساختن faukhtun, صورت بند کردن bund kirdun, تصویر نمودن tufweer numoodun. *To cast the balance* رجح کردن rujuh kirdun, ترجیح ساختن turjeeh faukhtun. *To cast feathers, hair, &c.* تنسیل ساختن tunfeel faukhtun, قرنست کردن kurunfut kirdun. v. *to moult*.—*To cast a horoscope, (calculate a nativity)* طالع بخت عد taula hislaub kirdun, حساب کردن bukht aad faukhtun.

A cast اندازی andauzé, رمی rumé, رمایت rumá-é-ut, رمیت rumé-ut, طرح turh, لدس ludus, لثا lufut. v. *throw, stroke, touch*.—*A cast or glance of the eye* رمز عین rumza ain. *A cast or squint of the eye* لوج چشم looja chufhum. *A cast or mould* قالب kaulib. *Having a cast of the rose-colour* کل فام gul faum.—*Cast (air)* چهره chuhreh, سیما feema, وجه wujeh. v. *sein*.—*Cast-away* نا فرجام na furjaum, بی فایده bé fa-édeh. v. *useless*.—*A cast-away (infidel)* کافر kaufir, رجل بور rujul boor.

A caster انداز andauz, رمی کننده rumé koonindeh. *A caster of horoscopes* سازنده حساب taula hislaub fauzindeh. v. *fortune-teller*.

A CASTELLAIN سردار کلاعه killaah furdaur.

To CASTIGATE (*punish*) عقاب کردن akaub kirdun, تعذیب ساختن taazeeb faukhtun.— (*to correct*) تعزیر taadeeb kirdun, تعزیر نمودن taazeer numoodun, ادب ساختن adub faukhtun.

Castigation (*chastisement*) عقوبت akoobut, عقاب akaub, تعذیب taazeeb, کفر kuhr, تنقام tunkaum,

تعزیر taadeeb, تادیب (emendation) hudd — حد taazeer, اصلاح aslah.

A CASTLE قلعه killaah (plur. قلع killa and قلاع killaa), بخش hislaur, حصار bukhs, قستل kastel, حصن hufn, دز diz, صیصت see-fut, صیصیت seefeet, برج burj, اطم atum, مصانع mufauna. *The battlements of a castle* برج قلع burja killaah. *Castles high as heaven* قلاع سپهر killaa sip-hur irtifaa. *A strong or impregnable castle* قلعه دشوار گیر killaah dushwaur geer, حصار استوار hislaur huseen, حصن حصین istiwaaur, قلعه متین muteen killaah. *A castle with walls like iron* حصار آهنین hislaur ahneen deewaur. *To besiege a castle* بقلع چسپیدن bekilla chuspédun, حصار کردن hislaur kirdun. *To take a castle* ساختن ساختن killaah muf-tooh faukhtun, حصن استیلا کردن hufn isteela kirdun. *To storm a castle* حصار جنگ انداختن hislaur jung andaukhtun. — *A moat round a castle* مترس muturis. *The garrison of a castle* اهلی اهلا hislaur, قلعت اهلی killaata ahlé.

A CASTOR شیر خشک sheem, شیم sheer khushk. v. *beaver*.

Castoreum جند بادستر junda baudistur, توندز koonduz.

To CASTRATE خصبی قطع کردن khuffé kuta kirdun, خادم ساختن khaudim faukhtun, خایه کشیده نبودن kha-éyeh kushédeh numoodun, ساده کردن faudeh kirdun.

Castrated ساده کرده faudeh kirdeh, مجبوب mujboob, خایه کشیده mukhsé, خصبی kha-éyeh kushédeh, بی خایه bé kha-éyeh, خادم khaudim, کنده kunden. v. *eunuch, gelding*.

Castration جب jub, جباب jubaub.

A castrato دقنات dukfaunut.

CASUAL عارض امدانه aumudaufneh, auriz, بی قصد و اختیار bé kasd ou ikhté-aur. v. *accidental, fortuitous*.

Casually اتفاقا ittifaukan, عارضانه aurzauneh, بی قصد و اختیار bé kasd ou ikhté-aur.

Casualness صفت عارضیت sifuti-arizé-ut.

A casualty سرگذشت furguzusht, قضا kiza. v. *accident*.

A CAT (male) گربه gurbeh, هر hurr (plur. قط kitt (pl. قطات kitaut). *A she-cat* هر هurrut (pl. هر hurrur). *A wild cat* گربه دشتی gurbeh dushré. *The long haired cat of Persian Irak* گربه اصفهانی که موی دراز دارد gurbé-i Irak Isphahané keh mooi dirauz daurud. *A cat bristling up the hair (when frightened)* گربه منتفش gurbeh muntufish. *The meowing of a cat* نوا nu-a-an.

A CATALOGUE دفتر duftur, روزنامه rooz nameh, اسامی afaumé. *A catalogue of grievances* مادت دفتري maudut dufturé. *To make a catalogue* دفتر کردن duftur kirdun.

A CATAMITE دفتانت dukfaunut.

A CATAMOUNTAIN (or wild cat) کربى گربى gurbé dufté.

A cataphraët, v. cuirassier.

A CATAPLASM مرهم murhum.

A CATAPULTA زنبيرگ zumburuk, منجنیق munjuneek, دور انداز door andauz.

A CATARACT خوراب khooraub, سيل feel, (pl. سيوي fé-ool), سيلاب feel aub, آبشيب aub-fheeb, رود rood, هين heen, نكيل nukeel, اهيپان aheemaun. *A cataraët in the eye* زفر zu-fur, ناخنه العين zufre-i chushum, naukhne-i-u'l'ain.

A CATARRH زكام zukaum, نازلت nauzlut, نزلت nuzlut, سردى furdé. *A catarrh in the throat* گولو فرو امدگي guloo furoo aumudugé.

A CATASTROPHE امد amud.

To CATCH بر گرفتن gooriftun, برگرفتن burgooriftun, بدست آوردن bedost awurdun, گرفت کردن goorift kirdun, گرفتار نبودن gooriftar numoodun, تصرف داشتن tufurruf dauhtun, شکار شکردن shakirdun, ساختن shakaur faukhtun, قبض کردن dost é-aftun, دست یافتن kubz kirdun, ربودن ruboodun. *v. to seize, take.*

— *To catch cold* سردى خوردن furdé khoredun, نزلت داشتن furdé gooriftun, نزلت داشتن nuzlut dauhtun. *To catch the pestilence* وبا wuba khoredun, وباعت شدن wubaat shoodun, غدت گرفتن ghuddut gooriftun. *To catch (to be contagious)* ساري شدن fauré shoodun, وبا wuba بودن maadé boodun, numoodun. *To catch fire* آتش افروز کردن a-tash afroz kirdun, سوزیدن soozédun, سوزان foozaun shoodun. — *(to fly in a passion)* سوز و ساز autasheen gushun, گشتن هددت و غضب نبودن fooz ou fauz boodun, hiddut ou ghuzb numoodun. *To catch with a trap or net* با دام گرفتن ba daum gooriftun. *To catch the affections* خوش آمدن khoosh aumudun, پسندیده شدن puseendédeh shoodun. *To catch (prevent from proceeding)* باز داشتن baz dauhtun. *To catch an opportunity* فرصت گرفتن fursut gooriftun, فرصت مترصد شدن fursut muturussud shoodun. *To catch hastily* مکتدی کردن mukhtiduf kirdun.

A catch (seizure) گرفت goorift, قبض kubz — (trick) تلبیس tulbees, تزویر tuzweer — (profit)

food, کسب kufb, فایده fa-édeh — (contagion) وبا wuba, اصابت ifaubut, سرایت fira-é-ut. *The catch of a door* بندکشی bundkushé, کلید kulced. *v. latch, bolt.* — *A catch (hook)* تشبیل tushbeel, تشبیل nushbeel. *To be upon the catch (to lay snares)* کبی ساختن kumeen faukhtun, محول کردن muhool kirdun, غدار شدن ghudaar shoodun — *(to be a feast-hunter)* مفت خوار شدن must khore shoodun, گفته خور بودن kuftele khore boodun. *To be upon the catch for another's words* سخن چیدن fukhun chédun, غبار شدن ghum-mauz shoodun.

A catcher کیر geer, شکار shakaur, قبض kubz koonindeh.

To CATECHISE سوال نبودن fuwaul numoodun, بسوال تادیب کردن befuwaul taadeeb kirdun, محاسب ساختن muhafib faukhtun.

CATEGORICAL حلی humlé. *A categorical answer* جافی جاواب shaufé, قطع javaba kuté-a-é, جواب قطعی kutaa javaub, جواب قاطع javauba kautaa. *To give a categorical answer* قطع جواب دادن kutaa javaub dadun.

Categorically حلیانه humlé-auneh. *v. positively, expressly.* — *Category, v. class, rank, predicament.*

CATENARIAN زنجیری zunjeeré, متسلسل mutusilfil.

To catenate در زنجیر کردن dur zunjeer kirdun. *v. chain.*

Catenation تسلسل tusilfil, قید keed, بند bund. *v. link, chain.* — *(regular connexion)* ترتیب turteeb, مناسبت munasibut.

To CATER اكل خریدن akul khurédun, طعام باورجی شدن taam bazaur kirdun, باورجی شدن bawurjé shoodun.

A caterer باورجی bawurjé, خانه دار khau-neh daur, خانه سالار khaunch faulaur. — *A caterer's* فرنست furnusut.

A CATERPILLAR صد پایه sud paï-éh, اسرع اسرع afroo-a (pl. اساربع asaré-a).

To CATERWAUL نعا کردن nu-a-an kirdun.

Cates, v. viands, food, dish.

CATHARTIC مسهل mus-hool. *v. purgative.* — *A cathartic medicine* شربت مسهل shurbuta mus-hil, شربت شربتى shurmeh shurbuté. *To take a cathartic* شربت گرفتن shurbut gooriftun.

CATHEDRAL منسب uskuff mun-soob. *v. episcopal.* — *A cathedral* جامع jauma.

CATHOLICK (universal) عمومی amoomé, عام ameem. *v. general.* — *A Roman Catholic* کاتولیک katoliké, لاطین latin, پاپشته papishta.

A catholicon (universal remedy) علاج عمومی *alauj amoomé.*

CATTLE (of the larger kind) حیوان *heewaun* (pl. حیوانات *heewaunaut*), بقر *futoor*, بکر *bukur*, بقرت *bukrut*, بقور *bukoor*, بکار *bukaur*, بقیر *bukeer*, بقیرت *bukeerut*, دواب *duwaub*, مواشی *fuwauf*, ماشیت *maufhé-ut* (pl. مواشی *muwaufhé*)—(of the smaller kind, as sheep, goats, &c.) حلام *ghunum* (pl. غنایم *ghuna-ém*), حلال *hillaun*, ضاین *tilwut*, حلان *hillaun*, مال ناطق *nautik*, ناطقت *nautikut*, ناطق *maul nautik*, اجفلت *ajfulut*, فزر *fizir*, جلم *julm*, *v. herd, flock, beasts, black cattle, oxen, camels, sheep, goats.*

A CAVALCADE سواری *fuvvaré*, رکوب *rukoob*, رکب *rukub*, رکاب *rukaub*, رکبت *rukbut*, موکب *mookub.*

A CAVALIER (horseman) اسب *fuvvaur*, سوار *afv fuvvaur*, شہسوار *fhahfuvvaur*, فارس *faris*—(a man of noble birth) میرزا *meerza*, میرزادہ *meerzadeh*, بھادر *bahaudur*, بگزادہ *begzadeh*, بگ *beg*.

CAVALIER (gay) شوخ *shookh*, شوقی *shooké*, شان *shaud.* *v. brisk, sprightly—(brave)* دلیر *di-leer*, دلور *dilavur*, غوری *ghuzooi*, مبارز *mobauriz*, اور *jaun awur.* *v. brave, generous—(haughty)* کستاخ *kuftaukh*, مغرور *mughroor*, پر غرور *pur ghuroor*, متکبر *mutukubbir.* *v. disdainful.*

Cavalierly غرور *ba ghuroor*, کستاخانہ *kufta-khauneh*, تکبرانہ *tukubbirauneh.* *v. haughtily.*

CAVALRY سپاہ سواران *fippah fuvvauraun*, خیل *kheel*, موکب *mookub.* *v. horse.*

A caveat, v. caution, warning.

A CAVE (cavern) غار *ghaur*, (pl. غیran *gheer-aun*, اغوار *aghiwaur*), مغارت *mughaurut*, کارگیر *kaurgeer*, شدادہ *shurdaweh*, وقتت *wukunut*, کده *kudeh*, کھنی *kuhuf* (pl. کھونی *kuhoof*), شکافی *shagauf*, قعبت *kaab* (pl. قعاب *ka-aub*), قعبت *kaabut*, اقعب *akaab*, شقبت *fhukub* (pl. شقبت *fhukbut*, شقوب *fhukoob*), شقاب *shukaub*, دولج *dooluj*, دھار *duhaur*, دبووب *duboob*, سمج *sumuj*, فیاہ *fe-auh*, ہنک *hunk*, وید *wuiced*, اھون *ahoon*, اکنان *aknawn*, کاز *kauz*, بکاز *bekauz.* *A companion in the cave (an intimate friend)* یار غار *é-aura ghaur.* *v. grotto, den.*

Caverned, cavernous پر اغوار *pur aghwaur.*

Caught, part. and pret. of catch.

CAVIARE (salted eggs of sturgeon or other fish) خشک *khavé-aur*, اشپک *ashpuk.*

A CAVIL (frivolous objection) نکتہ بی

اعتبار *nukteh bé é-atibaur*, طعن نا ساز *taan na fauz*, معنی *é-atirauz bé maané*, بہتان *taariz béhoodeh*, شتم *fhutim*, بیہودہ *buhitun*, حیل *heilut*, ملام باطل *mulaum bautil.* *v. also chicane.*

To cavil معنی کردن *é-atirauz bé maané kirdun*, ملام باطل گفتن *bautil guftun*, نکتہ بی اعتبار ساختن *nukteh bé é-atibaur faukhtun.*

A caviller معنی کننده *arzut bé maané koonindeh*, بد گفتار *bud guftaur*, طعن نا ساز گوی *taan na fauz gooi.*

A CAVITY میلی کاواک *mei-aun kawauk*, قبت *kult* (pl. قلات *kulaut*), نخوری *wukib*, وکبت *wukibut*, نقر *nukir*, لجم *lujuh*, دحل *duhl*, بھو *buhoo*, هزمت *huzmut.* *v. hollow.*

A CAUL (small net) شبکت *shubeek* *shubikut—(a net, &c. in which women inclose their hair)* کله پوش *kulleh posh*, کیمسو بند *keefoo bund*, باشامہ *basbaumeh.* *The caul which envelopes the intestines* جگر اکند *jigur agund.* *The caul which encloses the child in the womb* الردن *e'r'rudunu'l'ghirs.*

A CAULIFLOWER القنبیط *alkumbeet.*

To CAULK (a ship) نیج درزدن *nubuj dur zudun*, قلانت نبودن *dutir faukhtun*, کلافوت نمودن *kulafut numoodun*, کلف کردن *kulf kirdun.*

A CAUSE سبب *sibub* (pl. اسباب *asbaub*), اجل *moojib* (pl. موجبات *moojibaut*), اصل *afool* (pl. اجال *ajaul*), وسیلت *or* وصیلت *wafit*, واسط *wafitut*, وسیل *wufeel* (pl. وسایل *wufa-él*), منبعث *munbaas*, مویدی *mu-edde*, فرصت *furfut*, تقریب *tukreeb*, مستوجب *mustoojib*, سان *faun*, داعی *daa-é*, داع *daa*, مستلزم *mustulzim*, جالب *baas*, باعث *baudé*, داعیت *daa-é-ut*, جالب *baas*, مورث *mooris*, علت *yllut* (pl. علل *ylul*), سببیت *sibubé-ut.* *v. reason, motive, occasion, author, agent—(a law-suit)* دعوی *or* دعا *dawa*, نزاع *nuzaa*, منازعت *manazaat*, مراعات *murafaat*, خصومت *khufoomut*, اختصام *ikhtisaum*, مجادل *mujaudilut.* *The cause of causes* اصل اصل *asla afool*, اسباب *asbaub.* *The cause and effect* اصل و فرع *afool ou furaa* (pl. فروع *afool ou furawa*). *The particular cause* سبب خاص *sibuba khausa.* *The legal cause* موجب شرعی *moojiba shura-é.* *The evident cause* سبب ظاہر الدلیل *sibuba zahiru'd' duleel.* *The material cause* علت *yllut* *maudé-ut.* *The apparent cause* سبب صورت *sibub*

sooré-ut. *The efficient cause* موجب فاعلیت moojib faalé-ut. *The final cause* اصل غایت aal ghaé-ut. *The first and second cause* علت اول و ثانی yllut awwul ou fauné. *To carry on a cause at law* منازعت ساختن murafaat kirdun, munazaat faukhtun. *To decide a lawsuit* دعوایی نزاع قطع کردن dawai-é fuil faukhtun, nuzaa kuta kirdun, داد دادن daud dadun. *Without cause* بلا موجب bila moojib, بی تقریب bé tukreeb. *What is the cause?* چه سان cheh faun, سبب sibub? *For this cause* بهر این buhra ein, این برای این bura-é ein, لاجل هذا liajli haza. v. account. *Cause (pretext)* بهانه buhaunch, علت yllut, تعلیل ta-allul. *To seek a cause* بهانه جستن buhaunch justun. *To be the cause* سبب شدن sibub shoodun, موجب بودن moojib boodun. *To give cause* داعی تقریب دادن tukreeb dadun, داعی daa-é kirdun. *To examine into the true cause* اکتناه سبب ساختن iktina sibub faukhtun.

To cause کردن kirdun, نمودن numoodun, عمل faukhtun, فعل فعل faal kirdun, عمل ijaal انجامال ساختن amul numoodun, faukhtun. v. to do, make, effect, procure, incite. *To cause sorrow* الم دادن alum dadun, زحمت zuhmut kirdun, دردناک ساختن durdnauk faukhtun. v. to afflict. *To cause to approach* بر نزدیک کردن bur nuzdeek kirdun.

Causal سبب ساز sauz, مجتعل mujta-al, فاعلی faalé, موجب moojib. v. efficient.

ساخته numoodeh, kirdeh, مفعول mufa-ool, مفعول mamool. *To be caused* kirdeh shoodun, مفعول mufa-ool boodun.

بلا موجب bila moojib, بی بی asl, بی بی uselessly, ناحق naktuk. v. undeserved.

A-CAUSEWAY راه سنگ sank rauh, شاه راه shahrauh. v. road, street, highway.

CAUSTIC کایا kawé-a. v. cautery.

TO CAUTERIZE داغ کردن dagh kirdun, داغ abagh ساختن faukhtun.

The cautery (or the mark made by it) داغ dagh, صباغی sumauh, نار naur, سوز sooz, ابagh, کایا kawé-a, خشک khushunk, کایا kei, مهر muhr, دماغ dumaaz, سبب summut, نور نورut, اخذ akhaz. *Cauterizing instruments* مگووات mukuwaut, مهر muhr, سبب summut.

CAUTION (prudence) احتیاط ihté-aut, بصیرت beseerut, حذر huzr, اندیشه andeesh, انتباه antibauh, هشیاره hushiaré.

CAUTION (prudence) احتیاط ihté-aut, بصیرت beseerut, حذر huzr, اندیشه andeesh, انتباه antibauh, هشیاره hushiaré.

VOL. II.

امانی amauné. v. circumspection, foresight—(security) کفالت kufaulut, کفیل kufeel, ضامن zamin. v. bail—(warning) پند pund, نصیحت nuseehut, تنبیه tumbeeh. v. admonition.

To caution پند دادن pund dadun, نصیحت nuseehut kirdun, تنبیه tumbeeh numoodun.

Cautionary ضمانت zaminauneh.

A cautioner ضامن zumindar, ضمیمه zumeen, صبیح fubeer. v. surety.

Cautious احتیاط fahib ihté-aut, اهل اهلا اهلا intibauh, دانش انتباه ahla dau-nish intibauh, محتذر zu huzr, محاذیرت muhauzirut, متیقظ muté-ukkuz. *To be cautious* حذر شدن huzoor shoodun, صاحب احتیاط بودن fahib ihté-aut boodun, بصیرت نمودن beseerut numoodun.

Cautiously با احتیاط ba ihté-aut, محاذیرتانه muhauzirutauneh.

Cautiousness, v. caution.

TO CAW (as a rook) نعب زدن naab zudun. v. to croak.

TO CEASE (leave off) فراغ شدن fraugh shoodun, فراغت کردن fraughut kirdun, واستادن wa uftadun, گوازیدن guwauzédun, دست ترک کردن turk kirdun, برداشتن doft burdaushtun. v. to desist—(to rest) آرامیدن dur huzoor boodun, راحت داشتن rauhut daushtun, افا-ésh daushtun—(to be extinct) منقطع بودن munadim shoodun, منعدم شدن munkitaa boodun. v. to fail, be at an end, terminate—(to put a stop to) باز داشتن bauz daushtun.

Cease فراغ fraugh, فراغت fraughut. v. extinction, failure, cessation.

Ceaseless (perpetual) دایم da-ém, پایدار pa-édaur, مداوم mudaum, پاینده pa-éndeh, دایم da-ému'l'é-aum. v. continual, incessant.

The CEDAR (tree) سرو ازاد furoo azaud.

TO CELEBRATE مدح کردن muduh kirdun, مشهور tush-heer faukhtun, زکر کردن mush-hoor numoodun, شهرت neek naum dadun, شهرت عالم shuhrut ifauk kirdun, تعظیم نمودن shuhrut alum faukhtun, taazeem numoodun. v. to commend, praise, solemnize. *To celebrate a festival* عید عزیز و محکم aid azeez ou muhookum daushtun.

Celebrated نامور naumdaur, معروف roshinaus, شهرت افاد maaroof, مشهور mush-i.

ifauk, شهرت عالم shuhrut aulum, دار é-ad daur, مورود mumdooh, موصوف moofoo, moorood, بنام benaum, نام neek naum, شهره shuheer, صاحب شهرت shahib shuhrut, شهره shuhreh bund, معلوم maloom, معظم maa-zim. *To be celebrated* نامدار شدن naumdaur shoodun, مشهور بودن muh-hoor boodun. *To become celebrated all over the world* شهرت عالم shuhrut aulum gushtun.

Celebration (solemn performance or remembrance) عید a-éd, عید ازین azeen, ذکر zukr azeem, (pl. اعیان a-é-aud), مدح (praise) muduh, وصف wufuf, حمد hamd, ذکر zukr, ستایش sita-ésh, افreen, استا usta—(celebrity) نام naum, شهرت shuhrut, اشتهاار ishtihaur, ناموری naumwuré, عظمت azimut. v. *renown, fame.*

CELERITY سرعت furaat, مسارعت musaraat, چالاکي chalauké, زودی zoodé, شتاب shitaub, شتاب زودی shitaub zoodugé, تیزی teezé. v. *speed, swiftness, velocity.*

CELESTIAL آسمانی fumawé, آسمانی afumaun, منسوب afumaun munfoob, چرخي filugé, فلکی afumaunch pivupd, چرخي churkhé, ربانی rubbauné, قدسی kudfé. v. *heavenly, blessed.—The celestial inhabitants* اهل جنت ahla jinnut.

CELIBACY بکاري bukaure, تجرد tujurrud.

A CELL حجرت hujrut, کاشانه kushauneh, کویچه kulé-ut (pl. کلابی kulāi-é), کلیت koomjeh, کده kudeh. v. *cellar, cave, dungeon.*—*The cell of a hermit or monk* کورستان kooristaun, زاویت kurh (pl. اکراخ akrauh), زاویت zawé-ut, تکیه tukeet, قوس koos, صومعهت foo-maat.—*The cell of a student* طلبت hujruta tulbut. *A cell in a honey comb* نخروب nukhroob (pl. نخارب nukaurib).

A CELLAR زیر زمین zecra zumeen, کرم gurm, کاشانه khauneh, نواله nuwaulut. *An ice-cellar* بوخانه boogaun, برفدان burfdaun, booze khauneh, مثلجیت muslujut. *A wine-cellar* خمخانه khum-khauneh, شراب shuraub khauneh, می کده mee kudeh. *A cellar without a window* کوکخانه koorkhauneh.

Cellular حجرت اسا hujrut asa.

CEMENT (for building) مهره دیوار muhré-i deewaur, ساروج mulaut, ملات nuwaulshch, نواشه nuwaulshch, انداو andurooz, اندروز shuhauroo, شهارو faarooj, ترکیب turkeeb, تلصیح tulfees, اکھی akheez, اتحاد itti-

haud, یکانگی ittifauk, اتفاق wuhdut, وحدت eekaunugé. v. *concord, cohesion.*

To cement (unite) پیوستن pivustun, پیوسته pivusteh kirdun, تلصیح ساختن turkeeb kirdun—(to cohere) ملحق شدن mulhuk shoodun, پیوسته pivusteh boodun, کشتن kureen gushtun. *To cement or plaster* ساروجبندی کردن faaroojbundé kirdun, با نواشه اندودن ba nuwaulshch andoodun, بهلاط اندود ساختن andood faukhtun, با شهارو پیوستن ba shuhauroo pivustun.

Cemetery, v. burying-ground.

CENOBITICAL (living in community) تکیه tuké-ut nisheen.

A CENOTAPH مزار mizaur, v. *monument.*

A CENSE خراج khurauj. v. *cess, tax.*

To cense, v. to perfume.

A cenfer (for incense) بخور دان bukhoor daun, مجمرت mujmur, مجمر a-ood fooz, سوز murut (pl. مجامر mujaumur), مبخرت mubkhu-rut, گبوت kuboot.

A CENSOR تادیب ahla khubrut, اهل خبرت taadeeb koonindeh, تعزیر نه‌اینده taazeer numa-énde, غبار ghummauz.

Censorious زیان‌دراز zubaundirauz, غیبت گنا gheebut koona, ملامت buhtaun numa, بهتان نه, ساز mulaumut sauz, دشنام گو dushnaum goo, غمز sauz. v. *slanderous, severe.*

Censoriously با زیان‌درازی ba mulaumut, با ملامت ba zubaundirauzé.

Censoriousness زیان‌درازی zubaundirauzé, ملامت mulaumut. v. *censure.*

Censurable واجب الذم vajibu'z'zuman, زمین لایق ملامت zumeem (fem. زمینیت zūmeemut), لا-éka mulaum, جرم jureem.

Censurably زمینیه zumeemauneh.

Censure اطلاع لسان zubaundirauzé, طعن طعن taan, شکایت shuka-é-ut, طعن itaule-i liffaun, ملامت mulaumut, ملامت mulaum, طعن taanut, بهتان gheebut, لوم لوم loom, لوم لوم loomé, شتم shutum, غمز ghumz, زم zumm, افترا iftaud, استناد kuduhut, قدح kuduh, افترا iftirau, شنع shuna. v. *accusation, calumny, slander, reprimand, reproach.*

To censure طعن نمودن zumam dadun, ملامت کردن mulaum kirdun, لوم و تمیخ mulaumut zudun, ساختن loom ou tubeekh faukhtun. v. *to condemn.*

Censured ملامت زده شده mulaumut zuddeh shoozeh, مذموم muzmoom. *To be censured*

شدن mulaumut zuddeh shoodun, ملامت مذموم بودن muzmoom boodun.

A censurer طعن zubaun buraun, زبان بران طعن ملامت کننده taan gooi-éndeh, ملامت کوننده mulaumut koonindeh, زم کر v. *satirist*.

CENT صد sud. v. *hundred*.

A centenary صد مایه maiut.

Centesimal صد مایه maiut.

Centifolious صد برگ sud burk.

A CENTIPED (*poisonous insect*) بزک buzuk, چهل پا sud pai-éh, صد پا sud pa, تسبیح دور pa, تسبیح دور pa.

The CENTRE میان mei-aun, میانه mei-auneh, مرکز mudaur, میانگی mei-aunugé, ماب مال maal, ماب میانگی mei-aungeen, murkuz, *The centre of the earth* خضیض قعر زمین huzeeza kaara zumeen. *The centre of a circle* مرکز الدایره murkuzu'd'da-éreh. *The centre or axis of a pulley* محور muhwur.

To centre در میان نهادن dur mei-aun nihau-dun, بر میانگین کردن bur mei-aungeen kirdun. *To be placed in the centre* در میانه نه شدن dur mei-auneh nuh shoodun. *To centre or rest upon* بر اعتبار اتکا ساختن bur é-atimaud ittika faukhtun, سنود شدن sunood shoodun.

Central, centrally, centric, میان پیوند mei-aun pivund, در میانه dur mei-auneh, مال منسوب maal munsoob.

Centrifugal (receding from the centre) از میان uz mei-aun gureez.

Centripetal (having a tendency to the centre) به میان بزمی bemei-aun nuzdeek koonah.

CENTRY نوبت pasbaun, پاسبان noobut, پیرواک peerwauk, پیرواه peerwauh. v. *sentinel*.

CENTUPLE صد چندان sud chundaun, صد مایه مایه maüt azaa.

A CENTURY صد سال sud fauleh, صد ساله sud faul, مایه مایه maüt sunnut.

CEPHALIC (*curing a head-ache*) بکالیوه علاج bekaulé-oo alauj koonah. *A cephalic medicine* صعوط sa-oot.

CERE-CLOTH قیروطی keeroote.

CEREMONY تکلیف tukulluf, تکلیفات tukullifaut (pl. تکلیفات), ادب nuwauzih, نوازش nuwauzé, ارکان arkau, ارکان adub ou arkau, *form, civility, rite*.—*Religious ceremonies* مناسک menasik, عبادت و رسم khudmut ou rufini allah, عبادت و عبادت khudmut ou abaduti allah. — *Without ceremony* بی تکلیف bé tukulluf.

Ceremonial تکلیف منسوب tukulluf munsoob. v. also *formal*.—*A ceremonial*, v. *ceremony*.

Ceremonious استغنا isticghna, صاحب تکلیفات fahib tukullifaut, اهل پیر تکلیف pur tukleef, نوازش ahla nuwauzé, نوازش zu nuwauzih. *Ceremonious letters* نامه نوازش nuwauzih naumeh. v. *civil, awful, formal, stiff*.—*To be ceremonious* تکلیف کردن isticghna numoodun, تکلیف کردن tukleef kirdun. *Ceremoniously* با تکلیف ba tukulluf, ادبانه adubauneh.

CERTAIN بی شبهت bé shubhut, بی گمان bé gumau, یقینت ékeené, یقینی bindaur, محقق mahood, محقق mukurrur, تحقیقی mutuhukkuk, تحقیقی tuhkeeké, میقین meekéen, روشن roshun, ظاهر zaahir, معین maai-een, معلوم maaloom, صحیح fuheeh, مسلم musullum, عیان a-é-aun, واضح wauzih. *A certain person* یک معروف eek maarooof. *Certain intelligence* شیخ خبر fuheeh khubr. *A thing certain* مسلّمات shé-i mahood. *Things certain* امر مسلم amr musullim ast. *It is certain that* مکرر متبیین است mukurrur ast keh از از mutubei-én ast keh. *From certain knowledge* از علم یقین uz ylm-u'l'ékeen, عین یقین uz aynu'l'ékeen. *For certain* تحقیق ala't'tuhkeek, تحقیق tuhkeeka. *To hold for certain* داشتن tuhkeek dastun, مقرر کردن mukurrur gooriftun. *With certain persons* با اشخاص ba afhkhaus maadood. *On a certain time, once*, در باره dur bauré, زات الزمین zatu'z'zumeeni. *In a certain year* زات العویم zatu'l'aweemi.

Certainly یقیناً ékeemauneh, یقیناً ala'l'ékeen, حقا hukka, لا شک la shukk, وجه التحقيق ala wujhi'tuhkeek, ظاهرانه zauhirauneh, تحقیق tuhkeeka, فی الحقیقت fi'l'hukeekut, صحیح fuheeh, علی التحقيق ala't'tuhkeek, عند التحقيق yndu't'tuhkeek. v. *undoubtedly, without fail*.

Certainty زوال الشک zuwaulu'sh'shuk, یقین ékeen, یقین ékun, علم ylm, حقیقت hukut, بی گمانی bé gumau, تحقیق tuhkeek, صحت suhhut.

A CERTIFICATE شهادت shuhadut, گواهی guwauhé. v. *testimony*. *To certify* شهادت کردن shuhadut kirdun, گواهی دادن guwauhé dadun, تعلم کردن taalum kirdun, تحقیق tuhkeek faukhtun.

Certified کرده معهود mahood kirdelh, بی بهیبت bé shuhbut faukhteh. *To be certified* مقرر کرده شدن mukurrur kirdelh fhoodun.

Certitude, v. certainty.

CERULEAN کبود kubood, لاجورد lauj-wurd. v. azure, blue. — *A cerulean appearance* زیبرجیدی ziburjudé peikur.

CESS (cessment) خراج khurauj. v. tax.

To cefs خراج نهادن khurauj nihaundun.

CESSATION پروا purwa, فراغ firaugh, فراغت firaughut, سکونت fiknut, سکون sikoon, انقطاع inkitaa. v. stop, pause, rest, vacation.

CESSION ترک turk, تسلیم tusleem. v. resignation, retreat, yielding.

Cessionary ترک کنا turk koonaa.

To CHAFE (warm) گرم کردن gurm kirdun, ختم ساختن humm faukhtun. — (to rub) مالیدن maulédun, مالش کردن maulish kirdun. — (to vex) رنجیدن runjédun, اغصاب ighzaub faukhtun — (to rage) لجوش bejooth aumudun, غضب کشتن ghuzb gushtun, خشناک شدن khushminauk fhoodun, کهر گرفتن autash mizauj boodun, فرسودن furfoodun. — (to be galled) گال خوردن gooriftun. — (to be galled) مبلی کشتن foodun, mublé gushtun.

Chafe کین keen, غضب ghuzb. v. anger.

A CHAFER جعل jaal. v. beetle.

CHAFF اهنج ahunj, حثارت hufé, حثاوت hufaurut, حث hufs, رف ruff, اخکل akhkul, تفتی futé, تبنت tubnut, عصافت asaufut, غفا ghufa (pl. اغفا aghfa).

Chaffy (full of chaff) پر اهنج pur ahunj.

To CHAFFER بازار کردن bazaur kirdun. v. to buy, bargain, haggle.

A CHAFFINCH داریه daur pureh.

A CHAFING-DISH اتشدان autashdaun, طرمت turmut, طرم turm, اتش تاب autash taub, مجوت mujonb.

CHAGREEN غم ghum, اندوه andouh, الم alum, اضطراب kufawut, غصت ghuffut, ایتزیراوب izтирауб. v. anguish, vexation, ill humour.

To chagreen خشیناک کردن khushminauk kirdun. v. to anger, vex.

A CHAIN (ornamental) سلسال fulfaul, سلسبیل fulfulut (pl. سلاسل fulafil), سلسبیل fulfubeel. — (fetter, &c.) بند bund, قید keed, قید و بند keed ou bund, سفاو sfaud. — (an iron chain) بند آهنین bund affineen. *A gold chain* زنجیر زرین zunjeer zureen. v. series.

To chain در زنجیر بستن dur zunjeer bustun, بنده بندن bundeh kirdun,

قید و بند musfulful faukhtun, musfulful faukhtun, keed ou bund numoodun. v. to enslave; also to connect, unite.

Chained بسته busteh, اکشته akushteh, متسلسل mutesfulful, musfulful. *To be chained* زنجیر بودن buste-i zunjeer boodun.

Chains (captivity) گرفتاری gooriftauré, گرفتگی gooriftugé.

A CHAIR کرسی kursé, تخت tukht.

A chairman, v. president.

A CHAISE عربه arabeh.

A CHALICE جام jaum, کاس kaas. v. cup, bowl.

CHALK کلس kuls, کرس kurs (pl. اکارس akauris), گیل سفید gill fufeed, با تباشیر نشانیدن ba tubaufhir nishaundun. *To rub with chalk* با تباشیر فهر andoodun.

Chalky پر تباشیر pur tubaufhir, فهری fuhre.

To CHALLENGE to fight (a general battle) مبارز خواندن mubauzir khaundun, میدانان bejung dawut numoodun, دعوت کردن meidauneh dawut kirdun. — *To challenge* (to a duel) کسی به مبارزت طلب کردن kufé bemubauzirut tullub kirdun, بوقیعت الاثنین bewake-atu'l'efnein khaundun. — (to dispute or except against) جدل ساختن judul faukhtun, منازعت کردن munazaat kirdun. — (to arrogate) دعوی کردن dawa kirdun, احتفاظ ihtifauz faukhtun. v. to claim; also to accuse, call upon.

A challenge میدانان دعوت meidauneh dawut, v. also claim, accusation.

A challenger میدانان دعوت کننده meidauneh dawut koonindeh. v. claimant.

CHALYBEATE با اهن ba ahun ameez.

A CHAMBER خانه khauneh, حجرت hujrut, خوابگاه khaubgauh, خوابگاه khaubkhauneh, خفتنجا khuftunja, سروت furwakt, موبیت mubeet, موقد murkud, کوال kuwaul, خلوت خانه khulwut kauneh, خلوت سرا khulwut sera. *The bride's chamber* بیت العروس beitu'l'aroot, جلوه گاه julweh gah, منصفه munuffeh, حجلت hujlut (pl. حجال hujaul). *A winter chamber* شبستان shi-bistan, کاشانه kashanah. *A summer chamber* تابخانه tabkhauneh. *The chamber of justice* دیوان divaun khauneh, محکمت muho muhila kuza. *The treasury* مال خزینه khuzeenah, بیت المال beetu'l'maul, مال میری maul meeré, مالیت malé-ut,

gunjeenah. *The council chamber* سراي خراج fe-rai khurauj. *The chamber of the archives* دفتر خانه duftur khauneh.

A chamberlain حاجب haujib (pl. حجاب hu-jaub and حجت hujubut), خاصكي khafluge. *The office of first chamberlain* حجت hujbut.

A CHAMELION بوقلمون bookulum, بوقلمون moon, کولمون kulumoon, حربا hurba.

To chamfer, v. to groove.

A CHAMOIS-GOAT بز کوهي buz koohe, رند rund.

CHAMOMILE بابونه bauboonuz, کیکواش keekwaush, کیکواشه keek-waushah, اقحوان ak-huwaun, کوهوان kuhwaun, اقاق akauh, اقاقه akauhé, قراص kurraus.— *Chamomile flowers* بابوک baubook. *An infusion of chamomile* متحر muk-hoo, متحي muk-hé.

To CHAMP لوك کردن look kirdun, علك alik faukhtun, خيسيدن kheesédun, ضغضغت koo-édun, گزیدن guzédun, زغزغhut kirdun. v. to chew, bite.— *To champ the bit* دهن گزیدن dihun guzédun.

CHAMPAIGN (open flat country) صحرا fuhra, اصغر af-hur, ميدان meidaun, هبيج hubee-jeh, فضا fuza. v. campaign.— *An extensive campaign* صحرا واسع waufa fuhra, فضا واسع fuza-é waufa.

Champignon, v. mushroom.

A CHAMPION شهباز shahsuvvaur, اوباش awbaush, پهلوان pihluvaun, بهادر bahaudur (pl. bahauduraun), مبارز ghauzé, مغاور mughawur, مقاتل mukautil, غصنفر ghuzhufur. v. hero.— *The champion of the field of battle* شهباز مضبار shahsuvvaura muzmaura mughauzé.

CHANCE (fortune) بخت bukht, روزي roozé, روزگار roozigaur, ستاره sitaureh, بهره buhreh, فلک filik, گردون gurdoon, زمان zumaun, زمانه zumauneh, دور door, دور duhr, نصيب nu-seeb, قسمت kusmut, چرخ churkh, سهر sip-hur, دولت dowlut. v. luck.— (accident) اتفاقي ittifaik, سرگذشت furguzusht, قضا kuza, مواقع mu-waka (pl. مواقع mu-waka), ماجرا majura (plur. مجاري mujaure), مواقع mawuka, واقعت wakaat, وقع wuké-at, وقع wukooa, وقع wukaat (pl. وقايع wuka-é-a, حاديات hau-difaut), حديث hudees (pl. حاديات hau-difaut), عوارض aariz (plur. عوارض awauriz), نوبت noobut (plur. نوايب nuwa-éb),

داهيت dahé-ut, نازل نازلut (pl. نوازل nu-wauzil. v. misfortune.—(possibility) امكان imkaun, قابل استطاعت istitaat, احتمال ihtimaul, مقدور mukdoor. *By chance* شايد sha-éd keh, اتفاقا ittifakan, بقدرت الطاقات bekudrut u'r'taukut, بقدرت الامكان bekudrutu'l'imkaun, عارضانه arzauneh.

To chance واقع شدن wauka shoodun, جاري بودن rooi dadun, جاري دادن fur zudun, ظهور کردن zuhoor kirdun. v. to happen.

A CHANCEL حرم haram.

A CHANCELLOR ريس الكتاب reifu'l'ki-taub, ريس كتاب reifa kitaub.

A CHANCERY كتاب خانه kitaub khauneh.

A CHANDELEER چراغ پره churaugh purch v. branched candlestick.

A CHANDLER موم گر moom gur, مومجي moomjé, شمع shumaa kaur, شمع shumaa.

A CHANGE تغيير tughé-ur, تغيير tughé-ér, تحويل tubdeel, نوع nuwa, تحويل tuhweel, مسخ musikh, حواله huwaulch, ابدال ibdaul, صرف surf, تصرف tufreef, مصرف musroof, احواله ihauleh, حرافت huraufut, بدل bidul, اختلال ikhtilaul, شجر shujr, قلب kulb, ابدال bidaul, انحراف inhirauf, غير ghire. v. alteration, conversion, revolution, substitution.— *Change of constitution* اختلال مزاج ikhtilaula mizauj. *A change (succession)* خلافت khilafat, عورت awurut. v. vicissitude.— (novelty) نوvi nuvé, حدوث hudoot, ربا rubbaun, بدع bada. v. variety.— *The change of the moon* تحويل tuhweel, تحويل tuhweela hilaul, حلول huloola kumr.

To change تغيير tubdeel kirdun, تغيير tubdeela jaumeh kirdun. *To change appearance* متغير گردانیدن tughé-ér numoodun, متغير بودن mubdul shoodun, متغير گردانیدن mugheer boodun, متغير گردانیدن deegur gurdanédun. *To be changed for the worse* (to be miserable) مضطرب گشتن muzturub gushtun, اشتفتن ashuftun, اشتفتن ashuftel shoodun. *To change clothes* متغير گردانیدن tughé-ura soorut numoodun. *To be desirous of change* مستصرف شدن mustusruuf shoodun. *To change residence* ترك ديار کردن turk dé-aur kirdun. *To change one's mind* تغيير ضمير tukhté gushtun. *To change to jelly* پختن گشتن pukhté gushtun, اقراس ikraus numoodun. *To change feathers* (or

moult as a bird) انسال نمودن infaul numoodun, کرنست کردن kurnufut kirdun. To change countenance چهره مبدل نمودن chuhr mubdul numoodun. To change colour رنگ تبدیل runk tubdeel kirdun, ژولیدن zshoolédun.

Changeable قابل تغییر kabila tughé-ér, لایق لا-ا-کا tubdeel, ممکن mumkina tuhweel—(inconstant) بی قرار bé kuraur, نا پایدار na pa-édaur, دورو dooroo, نا استوار na uftuwaur, سبکی پای fubuk paï.

Changeableness بی قراری bé kurauré, بوقلمون bookulumoon. v. inconstancy.

Changed مبدل mubdil. v. altered.

A changer (of money) صراف furauf. v. banker.

A changeling (supposititious child) پسر وضعیت (an idiot) جاهل jauhil, نا دان na daun — (a wanderer) سبک خرد fubuk khird, مرد بی قرار murd bé kuraur.

A CHANNEL (of a river, &c.) رود بار rood baur, رود خانه rood khauneh, رود rood, وادی aubkund, آبشخور aubikhoor, سیلاب seelaub, کوره kooreh, بهر buhr, هبج hubeej, هبج hubeekh, عقیق musfut, مسفت nool, نول hubeekh, (a frith or strait of the sea) سد sudd, سدت suddut, تنگ tunka duré-a, بحر الرقاق hulku'l'buhr, buhrur'z'zikauk.—To channel. v. to groove, hollow.

To CHANT سراییدن surai-édun. v. to sing.

Chanting سراینده sura-éndeh.

CHAOS قرش مرش hurj murj, هرج مرج kursh mursh, انا بابا گونی ana baba gooné. v. confusion.

A CHAP (fissure) شق shukk, شقیقت shukeekut, رخنه rukhneh. شرم shurm. v. gap, chink, cleft.—A chap on the lip فلحت fulhut. A chap (purchaser) خریدار khurédar, مشتری mushturé.

To chap خوشیدن khooshédun, شق کردن shukk kirdun, شقیقت نمودن shukeekut numoodun, رخنه داشتن rukhneh daushtun.

Chaps (fissures) شقوق shukook, شقاق shukauk. —(jaws, mouth) حلق hulk, حلقوم hulkoom, دهن duhn, دهنه duhnut.—To have chaps on the lips فلحت داشتن fulhut daushtun, فلحا نمودن fulha numoodun.

A CHAPEL عبادتگاه ébadutgah, معبد ma-bud (plur. معابد maabud), مسجد musjud. v. church, mosque.

A CHAPLET (garland) استفان itifaun, قداس kudas. —(a rosary) پساک pufauk.

A CHAPMAN مساوه musa-oom, بیع bé-a

(pl. ابیعا abé-a), تاجر taujir (pl. تجار tujjaur), خریدار duhkaun, مشتری mushturé, khurédar. v. trader, pedlar.

CHAPT, chapped, مشقوق mushkook, مغلوق misflook, زخنه دار zukhneh dar. v. cracked, cleft.

A CHAPTER باب bab (plur. بابات babaut, ابواب abwaub), فصل full (plur. فصول fufool), کتااه kitaah. A chapter of the Alcoran سورت furut. Through all the chapters (wholly) بهمه ابواب behumeh abwaub.

CHARACTER (mark) حرف hurf, خط khutt, اشارت rukum (pl. رقوم rukoom), قلم kulum, نقطه ilhaurut, علامت alaumut, نشان nilhaun, نکتہ nukteh, رسم rusm. v. letter, stamp, representation, inscription, writing.—(description) کتابت kitau-but, تصویر tusweer, صورت foorut, تسطیر tusfeer —(quality) صفت sufut, انتصاف ittifauf, وصف wufuf (pl. اوصاف awfauf) توصیف toufeef.—(reputation) شهرت shuhrut, نیک نام neek naumé, نام نیک naum neek, زکری جلیل zukra jumeel, ناموری naumwuré. v. honour, renown.—To give a good character نام نیکو دادن naum neekoo dadun. To give a bad character بد نام bud naum zudun.—A beautiful character (in writing) خط حسن husna khutt, املا imla. A public character or office منصب munsub (plur. مناصب munaufib), خدمت khudmut, جاه jauh, منزلت munzulut.

To characterise (describe) تصویر کردن tusweer kirdun, انتصاف نمودن ittifauf numoodun — رقم ساختن khutt kirdun, (inscribe) رقم saukhtun.

Characteristic وصفی کننده wufuf koönihdeh, انتصافی دهنده ittifauf duhindeh.

CHARCOAL زغال fuhm chobé, فحم چوبی zughaul chobé.

CHARGE (custody) نگاه nigauh, نگاهبانی nigauhauné, نگهداری nighdaure, حفظ hufz, حرس hurs, حراست huraut. v. trust.—(mandate) امر amr (pl. اوامر awaumir), فرمان furmaun, حکم hookum (pl. احکام ahkaum), رسم rusm, (pl. رسوم rusoom), وصیت wufé-ut (pl. وصایا wufai-a). v. command, precept.—(office) منصب munsub, پایه pai-eh, بار bar, خدمت khudmut, جاه jah, گاه gah, منزلت munzulut. v. dignity, employment.—(agency) وکالت wukaulut, مباشرت mubaushurut, v. commission.—(accusation) شکایت shukai-ut, غرر ghumz, زم zum, افترا ifтира, اسناد isnaud, v. imputation.—(expence) خرج khurj, مصرف mus-ruf (plur. مصارف musauruf), هزینه huzeeeh, هزینه huzsheeneh, بذل buz. v. cost.—(an attack)

هجوم *hujoom*, خرّوش *khuroooh*, حمله *humleh*, بزوان *buzwaun*. v. *onset*. — *To sound the charge to battle* جنگ خواندن *harbē zūdun*, *The charge of a gun* توده بندوق *todeh-a bundook*.

To charge (commission) وکالت دادن *wukaulut dadun*, مباشرت نمودن *mubaushtut numoodun* — (impute) بهتان ساختن *ifnaud kirdun*, استناد کردن *būhtaun faukhtun*, شکایت نمودن *shukai-ut numoodun*. v. *to accuse*. — (to impose a task or burden) تکلیف کردن *tuhmeel faukhtun*, تحمیل ساختن *tukleef kirdun*, احوال نهادن *ahmaul nihaudun*. — (to challenge) میدانه دعوت کردن *meidaunch dawut kirdun*. — (to command) فرمودن *furmoodun*, هجوم *hookum dadun*. — (to attack) *hujoom kirdun*, منقض نمودن *munkuz numoodun*, خرّوش ساختن *khuroooh faukhtun*, پر (to fill) *humleh awurdun*. — (to fill) *pur kirdun*, *To charge a gun* بندوق تبار کردن *bundook té-aur kirdun*, تفنگ تیار ساختن *tuffung té-aur faukhtun*.

Chargeable (costly) گران بها *guraun buha*, نو *zu waufir khurj*. v. *dear, expensive*. — (imputable) لایق شکایت *vajibu'l'ghumz*, واجب الغمز *la-éka shukai-ut*, ممکن نم *mumkina zumin*.

Charged (ordered) فرموده *furmoodeh* — (commissioned) وکالت دار *wukaulut dar* — (accused) هجوم کرده شده *hujoom kirdeh shodeh* — (filled) انباشته *ambaushteh*.

A charger (large dish) طاس *tas*, طاسات *tafaat*, کاسه *kaufeh* — (a war-horse) اسب جنگ *alba jung*.

Charily, v. frugally, warily.

Charinefs, v. caution, nicety.

A CHARIOT عجلت *arabeh*, ارابه *or arabeh*, *ajlut*, شمع *sha-e-a*, کردن *gurdoon*. v. *carriage*. *To be in a chariot* در عربه نشستن *dur arabeh nishistun*.

A charioteer عربه ران *arabeh raun*.

CHARITY (tenderness) محبت *mohabbut*, دوستی *doostē*, اخلاص *ikhlaus*. v. *affection, benevolence*. — (alms) صدقت *sudukut*, تصدق *tufuduk*, زکات *duhish*, دهش *duhish*, دهشته *duhish*, زکوت *zukoat* (plur. زکوات *zukuwaut*), بذل *buzl*. v. *beneficence*.

Charitable (liberal to the poor) صدقت بخش *sudukut bukhsh*, سخا *sukha*, کسرت *kustur* — (benevolent) خیر خواه *neek andeesh*, نیک اندیشه *kheir khauh*. v. *friendly*.

Charitably صدقت بخشی *sudukut bukhshé*, خاهی *khauhé*. v. *charity*.

Charitably مهربانی *mohabbatuneh*, با *ba muhrbauné*, با نیکی *ba neek-khauhé*.

A CHARLATAN عیار *a-é-aur*. v. *juggler*.

CHARLES's WAIN اکبر *dub akbur*.

A CHARM (inchantment) جادوگری *jaudoo-gurē*, جادویی *jaudooi-é*, سحر *fuhr*, سحر بازی *fuhrbauzé*, افسون *afsoon*. v. *amulet, fascination, spell*. — (allurement) نواز *nuwauz*, بند *bunk*, کشاکش *kushakush*, کشاکش *kushakeesh*, جذب *juzib*, جذبت *juzbut* (plur. جذبات *juz-baut*), شیوه *shiweh*.

To charm (bewitch) جادوگری کردن *jaudoo-gurē kirdun*, سحر ساختن *fuhr faukhtun*, سحر باز *fuhrbauz shoodun*, تسخیر نمودن *tus-heer numoodun*. — (to please highly) نواختن *nuwaukh-tun*, مفتون *nuwauzish numoodun*, نوازش نمودن *muftoon kirdun*, عیش و عشرت دادن *a-ésh ou ashut dadun*, زوق و صفا ساختن *zook ou sufa faukhtun*.

A charmer (enchanter) جادو *jaudoo*, جادوگر *jaudoogur*, سحر *fuhr bauz*, ساحر *fauhir*, محبوت نازنین *muhiboot nauzneen*, صنم *funum*, سرونار *furoonauz*, حسنا *husna*, خوشچی *khooshché*.

Charming (inchanting) جادوی کنا *jaudooi koona*. — (delightful) خوش *khoosh*, شیرین *sheereen*, شیرینکار *sheereenkaur*, خوشنما *khooshnuma*, عیش *khoob*, خوب *khoob ai-éndeh*, اینه *a-ésh duh*, نازنده *nauzindeh*, صفا بی کاست *sufa bé kaust*, زوق لا یعبر ساز *zook la yu-abbir sauz*. *Having a charming face* رو دار *khoob roo dar*, پیکر *peri peikur*. *A charming form* خوب *pauk forut*. *A charming voice* زنی نازنین *khoob awauz*. *A charming woman* شیرین *zunné nauzneen*. *A charming mouth* شیرین *sheereen dihun*.

Charmingly (delightfully) بدوق *bezook*, خوشانه *khooshauneh*, نازنده *naurindauneh*, خوب *khoob*. *Singing charmingly* شیرین ادا *sheereen ada*.

Charmingness خوبی *khoobé*, خوشدلی *khoosh-dilé*, صفا *zook ou sufa*, نوازش *nuwauzish*, شیرینکاری *sheereenkauré*.

A CHARNEL-HOUSE تربه *turbah*, قبر *kubr*, ستودان *sutudaun*. v. *sepulchre*.

A CHART خطی *kharté*. v. *map*.

A CHARTER کدر نامه *nameh*, نام *guzur nameh*, برات *buraut* (plur. بروات *burwaut*), حکم *hookum* (pl. احکام *auhkaum*). v. *diploma, patent, privilege*. — *A charter of immunity (from taxes)* یافته *taufteh*, پایه *pa-ézeh*, مسلم نامه *musullim nameh*. *A charter of liberty* برات ازادی *burauta azaudé*, آزاد کاغذی *azaud kaughudé*. *Royal charters* پادشاه

tooké-a padshah, برات سلطان burauta fultaun, حکم هایون burauta aléshaun, منشور hookum humai-oon, دستینه dosteench, منشور munshoor (pl. مناشر munashir), دستینه dosteench, دستینج dosteench. — *Against the stipulation of the royal charter* خلاف عهد نامه هایون khilauf ahda namé-i humai-oon.

Chartered زو برات zu buraut, مسلم musullim, ماف maaf, سربسته furbusteh.

Chary, v. cautious, careful.

The CHASE (*hunting*) شکار shakaur, نخچیر nukhcheer, سید feid, سیدات feidaut, فسر فurfurd. *A forest or other place for the chase* نخچیر nukhcheer gah, شکار جا shakaur jau. *Belonging to the chase* شکاری shakauré, نخچیری nukhcheeré. v. hunting, game, pursuit.

To chase شکاریدن shakaurédun, شکار کردن shakaur kirdun, صید ساختن feid faukhtun, نخچیر افکندن nukhcheer afgundun, راندن raundun. v. to hunt, pursue.

Chased (hunted) شکریده shakurédéh — (*put to flight*) کنار کبر شده kunaur geer shoodeh, منهزم munhuzim.

A CHASM فرجت furjut, شق koor, شک shukk, خلعت shukeekut, رخنه rukhneh, خلل khullut, خلل khulul (pl. خلال khulaul). v. gap, cleft, vacuity.

CHASTE پاکدامن paukdaumin, پاک pauk, پاکبوی paukbooi, پاکیزه pauk ou paukeezeh, طاهر tauhir, پارسا parsa, اهل عفت ahla affut, عاصم khaulis, عفیف afeef, فحش aafum, تجرد tujurrud, پرهیزکار purhazekaur. *A chaste woman* پارسا زن parsa zunn. v. pure, uncorrupt. *The chaste tree*, v. agnus castus.

To CHASTEN or chastize عقاب کردن akaub kirdun, تعذیب ساختن tazeeb faukhtun, تعزیر tazeer numoodun, تنبه کردن tunubbeh kirdun. v. to punish, correct, admonish.

Chastised معاقب شده maakub, محذور muhdood. tazeeb kirdeh shoodeh.

Chastisement عقاب akaab, تعزیر tazeer, تعذیب tazeeb, تنقام tun-kaum. v. punishment.

A chastiser عقاب کننده akaub koonindeh, تعزیر نماینده tazeer numa-éndeh.

CHASTITY, chasteness پاکي pauké, طهارت tuhaurut, پرهیز purhazeh, عفت affut, زهد zuhud, عفت afmut.

Chastly پاکي با ba pauké, زاهدانه zauhidau-nch, طاهر tauhiran.

CHAT (or *chit-chat*) گفت و گو guft ou goo, قیل و قیل keel ou kool. v. to talk, prattle.

To chat گفت و گو کردن guft ou goo kirdun, قیل و قیل ساختن keel ou kool faukhtun, گفتن guftun.

CHATELS اشیا asbaub, روزی roozé, اشیاوات ashé-a, اشیاوات ashé-awaut.

To CHATTER گوی شدن pur gooï shoodun, زبان ibkawk boodun, سکالیدن zubaun figaul daushtun, غنشییدن figaulédun, امراغ کردن imraugh kirdun, غنشییدن ghunshédun, زمزمه و دمدمه کردن zumzumeh ou dumdumeh kirdun. *To chatter as the teeth* جرسیتیدن jurust kirdun, جرسیتیدن jurustédun. *To chatter as an ape* زنج کردن zukuh kirdun.

Chatter, chattering گویا pur gooï-a, امراغ imraugh, زمزمه و دمدمه zumzumeh ou dum-dumeh. v. prate, chirping.

A chatterer گویا یافه é-aufeh gooï, بیهوده béhoodeh gooï.

To chew, v. chew. — *Chaw*, v. chap.

CHEAP ارزان fubukma-éh, ارزان arzaun, کم buha, رخصت rukhaufut, نذر nuzr, دون قیبت doon keemut, رخصت rukhoofut.

To cheapen بیع کردن bé-a kirdun, مساومت بها کاست نبودن musawumut faukhtun, بها کauft numoodun, دون قیبت کردن doon keemut kirdun.

Cheaply قیبت فی fi doon keemut, بکم bekum buha, رخصتاته rukhaufutaumeh.

Cheapness ارزانی arzauné, کساد kusad, رخصت rukhs.

A CHEAT (*fraud*) فریب furrabe, رنگ runk, کید keed, مکات mukaudut (pl. مکاید muka-éd), غدر ghudr (pl. اغدار aghdaur), غبن ghubin, خدعت khudaat, مکز mukz, حیلہ heeleh bauzé, تلبيس tulbees, ال au, نیرک neerunk, نیرنگ neezauré, بیداره aul, ریو ré-oo. v. deception, imposture, trick — *A cheat or cheater* فریب furrabe, خدعت khudaat, حیلہ باز chupauné, چپانی khawwaun, غبن ghubin, حیلہ کار heeleh kaur, غابن ghabin, کپیبا کر runk ameez, رنگ امیز ghuddaur, کید-م-ا gur ké-mé-a gur.

To CHEAT فریبیدن furre-ustun, غدر کردن ghudr kirdun, غبن ساختن ghubin faukhtun, غبن و حرمان کردن ghubin ou harman kirdun, فریب ساختن furrabe faukhtun, رنگ آمیز شدن runk ameez shoodun, حیلہ باز شدن heeleh baz shoodun, کید کردن keed kirdun.

ghau-
bin boodun. v. *to defraud*.

Cheating رنک امیز *runk ameez*, غدران *ghud-raun*, غدير *ghudeer*, غدار *ghudaar*, فربينده *fur-rabindeh*, ختلا *khutulaun*, خديعت *khudé-at*.

To be cheated فریفته شدن furré-ufteh shoodun,
فریابیدن furrabédun.

A CHECK (*curb*) ضبط zubt, منع minaa, پشماگند pishmagund, توزیع tooré-a, قرع kuraa, حد hudd, تحدید tuhdeed. v. *government, restraint*.—(*a reprimand*) طعن taan, طعنات taanut, ازار tunz, سرزنش surzinish, شتم shitim, ازار azaur, عتاب ataub, عتبی atubé, رز ruzh, دروش duroosh. v. *reproof, slight, rebuff*.—(*dislike*) کراهت kurahut. v. *disgust*.

To check (repress) ضبط کردن *zubt kirdun*,
 منع ساختن *minaa saukhtun*, قرع نمودن *kuraa*
numoodun. v. to curb, stop.—(to reprove) سرزنش
 ساختن *furzinish saukhtun*, عتاب کردن *ataub*
 کردن *kirdun*, ازار دادن *azaur dadun*, تنجه
 کردن *tunujeh kirdun. To check when speaking* تقوف
 ساختن *tukoof saukhtun.*

Checked (curbed) mumtina, محصر muhfur—(*reprehended*) maatub, معاتب azaur rufédeh. *To be checked* mumtina شدن shoodun, *ازار یافتن* azaur é-aftun.

CHECKER, checker-work تعيين *taï-én.*

To checker, chequer تعيين کردن tai-én kir-
dun. v. to variegate.

Checked معين mu-ai-én, معينت mu-ai-énut.
v. tessellated, mosaick.—*A life checkered with pleasure and pain* العيش قتنان ala-ésh fitnaun.

CHECKMATE (*at chefs*) شاه مات shah mat.
To give checkmate مات کردن mat kirdun.

The CHEEK رخ rukh, رخسار rukhsaur, رخساره rukhsaureh, عذار azaur (pl. عذر uzur), دهن کوشه kooshé-ī duhin, لنج lunj, بیج buj, پیچ puj, پچ puch, زم zum, ژم zshum, دیباجت deebaujut, دیباج deebauj, شریصت shureesut, عارض aariz, عارضت aarizut, وجنت wujnut (pl. وجنات wujnaut):— *The two cheeks* دیباجتان deebaujutaun, عارضان aarizaun, عارضین aarizeen, خدود khudood. *The most prominent part of the cheek* افراز rukh, حرا الوجه hurru'l'wujeh, الوافد elwaufid (pl. الوافدان elwaufidaun). *Tulip cheeked* رخ لاله lauleh rukh. *Rosy cheeked* لعل رخسار gul azaur. *Ruby cheeked* لعل رخسار lael rukhsaur. *Having the cheeks of an angel* پری رخسار per rukhsaur. *Plump-cheeked* رخسار دار rukhsaur dar, معذب maanib. *To paint the cheeks red* تورید کردن tooreed kirdun. *To kiss the cheek*

boofa rukhfaur kirdun. *A*
cheek tooth or grinder اسبا دندارن dundaun asé-a.

CHEER (*entertainment*) نعت nufa-és, naamat, khaun, فضاوت fumaat. v. *dainties*. — (gaiety) شوخي shookhú, شادي shaudé, شوق shaudwaun, شاد کامی shaudkaumé, shook. v. *alacrity, jollity*. — *To be of good cheer (to be gay)* خاطر خوش شدن khautiré khoosh shoodun, دل خوش بودن dilkhoosh boodun.

To cheer کړن خوش خاطر کړن *khoosh khau-*
tir kirdun, دل و جان ډان *dil ou jaun dadun*,
 ساختن شاد *shaud faukhtun*. *v. to encourage,*
comfort, gladden.—*To cheer up (become gay)* شاد
 کشتن *shaud gushtun*, شادمان شدن *shaud-*
maun shoodun, شوخ بولن *shookh boodun*.

A cheerer شاد کننده *shaud. koonindeh.*

Cheerful شوخ shookh, شاد shaud, شاد کام shaudkaum, شانناال shaudmaun, شادمان shaudnauk, شان shauz, مسرور musroor, خرم khurram, دلشاد dilshaud, دلفروور delfurooz, فرحناک furuh-nauk, فارح faurih, فروح furooh, فروحت furoo-hut, فرحان furhé (pl. فراحي furauié), فرحان furhaun, پر بخت furuh ou fikhoor, پرخور pur buhjut, خوش دم pur huboor, khoosh dum, دلخوش dil khoosh, سبک روح subuk rooh, خندان khundaun, روح شادان rooh shaudaun, خوش حال khoosh haul, مسرور البال musrooru'l'bal, ناشیط nusheet, ناشط naushut (fem. نشيطة nusheetut, pl. نشاطي nishauté), جذلان juzlaun, جدل juzl, جازل jauzul, مغروح mufrooh, سر sarr, سرا sura, سربر surbur, محبوب muhiboor, مستبهي mustubhiij, بش bush, بشاش bushash, نبض nubzun, اشراان ashraun, hush bush, نبض nubzun, مستجن mustujinn. v. gay, glad, happy.—*To be cheerful* خرم شدن khur-rum shoodun, شانناک بودن shaudnauk boodun, شادیدن shaudédun, شوق نمودن shook numoodun, مسرت کردن musrut kirdun. *To make cheerful* دلشان ساختن dilshaud faukhtun.—*He is always cheerful* همیشه بخیر است humá gooré huma koond.

Cheerfully شادمانه *shaidmauneh*, خرمانه *khur-*
rumauneh, با شوخی *ba shookhé*.

Cheerfulness شادی *shaudé*, شاد کامی *shaud-kaumé*, شوق شازی *shauzé*, شادوان *shaudwaun*, شوخی *shookh*, خوش دلی *khoozh dilé*, مسرت *musurrut*, بخت *khurru mé*, کجاش *kushaud*, کجاش *kushaudugé*, کور *minish*, خاطر *khatir kushaud*, حور *huboor*, رور *gooré*, کوری *goor*, ابتسام *ibtsaum*, ابتهاج *ibthauj*, انبساط *imbisaut*,

فُرُح furuh, فِرَاوُح firauh, نِشَاوُح nishaut, دُم dum, دُنُه duneh, بَشَاوُح bishaurut, بَشَاوُح bishauh, بِكِه bikkeh, پُرْخُو purkhoo, کُفْ-رُووَز kuf-rooz, اَوُف awuf, وَا wa, غُطْ ghubbut, کُفْ-رُووَز kurooz, سُر furr, سِرَا fura, اُنُسْت aunfut. *To acquire cheerfulnefs* فُرُح قَلْب حَاصِل furuha kulb haufil kirdun. *Promoting cheerfulnefs* اُنْکِزِز khundeh awurd ou mufurrut angeez.

Gheerly, cheery, v. cheerful.

CHEESE پِنِير pineer, پِنِيرِز peeneer, جُبْن jubbin, کُرِيز kureez, عَبِیْثُت abeefut. *Cream-cheese* لُورِ پِنِيرِز loor pineeré. *New cheese* تَازِه tauzeh peeneer, پِنِو peenoo, اَکْط akt. *In the shape of a cheese* کَالِبِ پِنِير kauliba pineer.

A cheesecake رِيزِز reez, تَنکْ tunk, رُقَاکْ rukauk.

A cheese-monger پِنِير فُرُوش pineer furoosh, جُبَان jubbaun.

Cheese-vennet مَایِه ma-éh, مَایِه شِیر ma-éha sheer.

To CHERISH (protect) حَیَاثِ دَانِ huma-é-ut dadun, خَفَرِ نِهْدُن hufz kirdun, خُفْرِ نُمُودُن khufz numoodun. *v. to defend, support, shelter.*—*(to nurse up)* پُرْوَرِشِ کِرْدُن purwurish kirdun, تَرْبِیَّه نِهْدُن purwurdeh faukhtun, تَرْبِیَّه نُمُودُن turbé-ut numoodun. *v. to maintain, educate.*—*(to caress)* حُضَاثِ کِرْدُن huzaunut kirdun, مَحَبَّتِ mohabbut numoodun, نَازِ نَاسِختن nauz faukhtun. *v. to indulge, soothe, encourage.*

A cherisher حَیَاثِ دِهْنْدِه huma-é-ut duhin-deh, پُرْوَرِ purwur, پُرْوَرِ نِهْدِه purwurdeh numa-éndeh, نَازِ سَازَنْدِه nauz fauzindeh.

Cherishment حَیَاثِ huma-é-ut, پُرْوَرِشِ purwurish, حُضَاثِ huzaunut.

A CHERRY کِیرَاس keeraus, شَاهِ دَانِه shah daunch. *An amarylla or four cherry* کَلْنَار gulnaur, وِشْنِه wifhneh, اَلُوْبَالُو aloobaloo.—*Wine made of cherries* وِشْنِه اب wifhneh aub. *Cherry-coloured* کِیرَاسِ فَاَم keeraus faum.

A CHERSONESE جِزْبِه juzeereh.

CHERUB, cherubem کُرُوبِین keroobeen مَقْرُبِین mukurrubeen. *The cherub angels* مَلَايِکِه کُرُوبِین mula-éké-i keroobeen.

Cherubic کُرُوبِیْنِ kerubeené.

CHESS صَد رَنجِ or شُتْرُنْجِ shutrunj, صَد رَنجِ بُزِ shud runj, شَاهِ رَنجِ shah runj, سَتْرَنکِ shutrunj bauzé, پِکْ pikh, نُرْدِ nurd, کُوبِه koobeh. *A chess board* شُتْرُنْجِ بُزِ shutrunj buzé, تَخْتِه نُرْدِ tukhté-i nurd, بَسَاوُتِ شُتْرُنْجِ busauta shutrunj. *The six colours (i. e. ranks of the pieces at chess)* شَشِ shesh runk; as *The king* شَاهِ shah. *The*

queen فُرْزِین furzeen, فُرْزَانِ furzaun, فُرْزِ furz, فُرْزِی furzé. *The elephant or fool* فِیلِ feel. *The knight* فَرَسِ fars. *The tower or rook* رُوحِ rookh or رُخِ rukh. *A pawn* پِیَادِه pé-audeh, پِیْدِکْ peeduk. *The pawns* پِیَادِه کَانِ pé-audehgaun. *A chess player* شُتْرُنْجِ بَازِ shutrunj bauz, لَعْبِتِ بَازِ laabut bauza shutrunj.

A CHEST پُرُودَنْدِه puroondeh, کُنُو kunoo, حَقْتِ burfundeh, کَالِه دَانِ kauleh dan, صَنْدُوقِه fundookh, تَنکُو tunkoo, صَوَانِ suwaun, تِپَنکُو tupungoo. *v. box, coffer, casket, coffin.*—*(the breast)* پِیْلُو pihlu, سِیْنِه seeneh, بُر bur.

To chest دُرِ پُرُودَنْدِه نهادن dur puroondeh ni-haudun.

Chested (put in a chest) دُرِ تِپَنکُو نِهَارِه dur tupungoo nihaudeh—*(breasted)* پِیْلُو دَارِ pihlu dar.

A CHESTNUT شَاهِ بَلُوط shah buloot, قُطْلِ kuftul.

A CHEVALIER مِیْرَازِ meerza. *v. cavalier, knight.*

To CHEW خَايِيدَنْ khai-édun, خَوِيدَنْ khoo-édun, خَشَايِيدَنْ khé-ai-édun, خَشَايِيدَنْ khushai-édun, خَشَانِيدَنْ khushané-dun, مَضْغِ muzugh kirdun, لُوکِ لُکِ ساختن look faukhtun, اَلُکِ اَلُکِ کِرْدُن aluk kirdun.—*To chew or meditate upon* فِکْرِ کِرْدُن fikr kirdun, اَنْدِيشِه andeeshéh numoodun.

CHICANE, chicanery, غُبْنِ ghubn, فَنِ fun, کِیدِ keed, غَدْرِ ghudr. *v. deceit, sophistry.*

A CHICK or chicken جُوَزِه joozéh, جُوَزِ جُوَزِه joozshéh, چُوَاچِه chuwauchéh, چُغْهَوْرِ chughoor, قُرْ furrooj (plur. فُرَايِجِ furra-éj), قُوبِ koob, کُرْ kurr, اَفْزِ afiz. *A brood of chickens* عِشْهَوْنِه eeshau-néh. *A hen with chickens* کُورُکِ kooruk.

Chicken-hearted اُسْتُرْدِلِ ufturdil, سُهْمَكِينِ suhumkeen. *v. cowardly, timorous.*

To CHIDE (blame) مَلَامَتِ کِرْدُن mulaumut kirdun, شَتْمِ شَتْمِ ساختن shutum faukhtun, سُرْزَنِشِ surzunish dadun, طَعْنِ طَعْنِ کِرْدُن taan kirdun, اَزَارِ azaur dadun, اَزَارْدَنْ azaurdun. *v. to reproach.*—*(to quarrel)* سَتِيزِ کِرْدُن suteez kirdun, سَتِيزِ نِهْدَنْ suteezédun, اِکْهَتِصَاَمِ ikhtisam numoodun, غُوغَا زَنْ ghooga zudun. *v. to clamour, scold.*

A chider شَتْمِ سَازَنْدِه shutoom fauzindeh. *v. mulamut koonindeh.*

CHIEF سَاحِبِ اَعْوَانِ sahib azwaun, اَوَّلِ awwal, اَوَّلِ اَوَّلِ awwala, اَوَّلِ اَوَّلِ awalé, نَخِسْتِ nukhust, نَخِسْتِ نَخِسْتِ nukhusteen, مُطْلَقِ mutluk, اَشْرَفِ ashraf, شَرَفِ shurfa, اَشْرَفِ ashraf. *v. first, eminent, principal.*—*The chief seat*

پیشی peishé, پیشگاه peishgah, پیشکار peishkaur,
محراب muhraub. *The chief part (of any thing)*
اصل asil, سر fur, ام umm, اول awwul, تر turr.
v. principle, origin.

A chief, chieftain, سردار kutkhuda, furdaur, سالار faulaur, پیشوا peish, پیشو peishwa, پیشرو peish rou, پیشادنگ peishadunk, پیشاوتک peishawunk; پیشاهنگ peishhahunk, شریف thereef (pl. شرفا shurufa, اشراف afhrauf), رئیس reis, امیر ameer, سلطان fultan, گوردبان gurdbaun. v. prince, commander, leader, general.—The chief of a village خدا ده duh kho-da, رستاؤ rustauk, ده خان khauna duh.

Chiefly غالبا ghauliban, اولاً awwula, بغایت
 begha-é-ut, حقاً hukka, حقاً hukka keh,
 بالخصوص khusoofa, خصوصاً khusoofé-a, بالخصوص
 ba khusoos, بالوجود ba wujood. v. principally.

A CHILD پچه pucheh (pl. پچگان puchegaun), پسر pufur, پسرک pufuruk, کود kooduk, کودکه koodukeh, طفل tufl (plur. اطفال atfaul, fem. and pl. طفلت tuflut), صبی subé, (pl. اصبي asbé, صبیت subé-ut, صبيان subé-aun, (pl. اصبيت asbé-ut, صبوان subwaun), معصوم maafoom, وليد wuleed (pl. اولاد awlaud), فرزند furzund, شهدر shuhdur, لکع luka, کال kauk, shudeegh. *A new-born child* ابسته abisteh,

fulcel. *A sucking child* توفی رضیع tuffi
ruzé-a, کھوارہ و طفل شیر خوارہ keo-
dugé kuhwareh wa tuffi sheer khaureh, بابوس ba-
boos. *A spurious child* ابن نكست ibnu nuhsut.

To bring up children مربب کردن murabbub kirdun. To be with child حامله شدن haumleh shoodun. To be delivered of a child ابستن abistun, وضع حمل کردن wuzaa huml kirdun. Child-bearing, child-birth, childbed وضع wuza, وضع wuzaa huml, ابستنی wuzaa bar, وضع بار wuzaa bar, ابستن abistun. The childbed chamber ابستنگاه abistungah.

طفولت koodugé, طفلي پوري pufuré, طفوليت tufoolut, طفوليت tuffé-ut, صبا suba, صباوت subawut, طفولت foole-ut.

*Chill, chillness, chilliness, برید burid, - بر
buroodut, سرما furma.*

To chime اهنک کردن ahunk kirdun, وفاق wufauk faukhtun. — (*to agree or fall in with*) هپاهنک شدن humahunk shoodun. *v. to suit ; jingle, clatter.*

A CHIMERA خیال khé-auf, خیال باطل
khé-auf bautil, شجھا shuja.

Chimerical باطل *bautil*, بیهوده *béhoodeh*, بی‌معنی *bémaané*, یاوه *yauweh*. v. *fantastic*, *imaginary*.

Chimerically باطلاً *bautilaunch. v. vainly,*
wildly.

A CHIMNEY قېن kumin, قېين kumeen,
اتشدان autashlik, اتش تاب autash taub,
اتشداون autashdaun, ارت irut.

The CHIN زنج zunkh, زنج zunj, چانه chau-neh, شجر thujur, لحي lujé, لحي luhé, منہ munch, پوز pooz, حکہ hukmeh. *A dimple in the chin* گوزنکھ gouzunukh, سرسینہ furseench.

CHINA (empire) چین cheen, قنا feen, کینا kina—(porcelain) چینی cheené, سیننی seené, صوانی fuwauné, چینی ظروف cheené zuroof, فغفور faghfoor, فغفور چینی faghfoor cheen, فغفوری faghfooré. *The emperor of China* فغفور faghfoor (pl. فغافرت fughaufirut), یغیر yafir.

The CHINÉ خرز الظهر khurzu'z'zühr, پشت
 ٥ مهر posht muhreh. v. *back-bone*.

A CHINK چال chauk, بینونت beenoonut, رخنه rukhneh, فرج furj, فلق fuluk, دهنه duh-neh, شکاف shagauf, شق shukk, کاف kaf. v. *fissure, crack*; also *money*.

To chink طنین ساختن *tineen faukhtun*, طنین
 نمودن *tinin numoodun*, تاختن کردن *tu-*
khuskhush kirdun. *v. to rattle*.

Chinky رخنه پُر *pur rukhneh.*

CHINTZ چنتر **chintz.**

To CHIP تراش کردن tiraufh kirdun, زندیدن
rundédun, نجر ساختن 'nujir faukhtun, زنده
zindeh burédun. v. to hew, cut small.

A chip, chipping, رند rind, رنده rindeh, شقت shikkut, چوپ پاره chope paureh, خاشال khau-shauk, تراشه paroolch, کسار turaushch, کسار kufaur. *A chipper or bower of wood* رنده کر rundeher, کسار kufaur.

CHIROGRAPHY دست خط doft khut. v.
hand-writing.

CHIROMANCY (*fortune-telling by inspecting*

the hand) علم كفى ylma kuf, علم اليد ylmu-'I'eed.

To 'CHIRP زقزقه کردن zikzikeh kirdun,
وقوت نبودن zikzauk faukhtun, ساختن
wukookut numoodun, صر کردن furr kirdun.

Chirurgieon, v. surgeon.

A CHISEL **مِبْرَا** inubra, **مِبْضَع** mubza.

To chisel با میلا به ددر *ba mubra burédun.*

Chit, v. *baby*, *child*; *freckle*.

Chit-chat, v. *chat*, *prattle*.

CHIVALRY سپاهی fippahé, طبقة شهبوران,
tubuke-i shahfuvvaraun.

A CHOICE اختیار ikhté-aur, خیار khé-aur, انتخاب intikhaub, اجتبا ijtiba, انتخاب funj, استنصاف istusfa, استحباب istihbaub, اصفا isfa, اصطفا iftifa, كزین guzeen, اقتغا ik-tifa, موانرت muwaufurut. v. *election, selection, variety*.

Choice, select, گزیده guzédeh, سنج funj. v.
exquisite.

Choicels اختیار ہے، bé ikhté-aur.

Choicely باھرانہ *bahiraunch*, کمال مرتبہ *ku-maul murtubeh*, مفضلہ *mufzulan*, با فضیلت *ba fazcelut*. v. *curiously, valuably*.

Choicenefs يکانگی eekaunugé, فضل fazl,
 شرفیت sherifé-ut. v. excellence, nicety.

To CHOKE (*suffocate*) کخنه کردن khuffeh kirdun, خفیدن کهنه کهنه khubbeh faukhtun, خفیدن کهنه khufédun, تسبیدن کهنه tusbédun, خنق کهنه khunuk faukhtun, تسکیر کردن kufkeer kirdun, تغریب کهنه tughreeb faukhtun—(*to obstruct*) سد کردن fudd kirdun, مانع manaa. v. also *to overpower, suppress.*

Choked خفیده khufédeh. *To be choked* دم گرفتن dum gooriftun, خفیده شدن khufédeh shoodun, تنگی شدن tusfédeh boodun, تنگی شدن tunfédun.

A choker خنك خنك khuffeh koonindeh.

CHOLER (*bile*) صفرا *zufra*, زهره *zuhreh*,
کین (*anger*) کُش *kush*, زرد کُش *kush zurid*—
keen, غضب *ghuzb*, خشم *khushm*. v. *rage*.

Cholerick (irascible) تند تیز *tund teez*, تیز مزاج *teez muzauj*, غضوب *ghuzoob*. v. *angry*, *peevish*.

To CHOOSE گزیدن guzédun, برگزیدن bur gunzédun, گزید نبودن guzeed numoodun, اختیار کردن muwaufurit kirdun, انتخاب کردن ikhté-aur kirdun, اجتبا نبودن ijtiba numoodun, انتخاب intikhaub kirdun. v. to constitute, elect, select.

A chooser, v. elector.

To CHOP پاره پاره paureh paureh
 kirdun, قطع ساختن kitaa faukhtun, تقطيع
 نمودن tukté-a numoodun, بریدن burédun, تغلید
 کردن tufleez kirdun. v. *to cut, mince—(to change)*
 استبدال ساختن tubaudil kirdun, تبادیل
 افتبدال faukhtun. v. *to truck. — (to break into
 chinks)* رخنه نمودن rukhneh numoodun. v. *to
 chap. — (to chop or fall upon)* مصادف کردن
 musaudif kirdun. — *To chop about (as the wind)*
 باد نمودن fooma baud numoodun, باد
 گردان شدن baud gurdaun shoodun. *To chop
 about or be unsteady like the wind* بیثبات باد کردن
 bemisl baud gurdaun numoodun.

A chop پاره paureh. *A chop or piece of meat*
 پاره گوشت koosht paureh. v. also *chap*.

A chopping-knife ساطور *fautoor.* *A butcher's*
chopping-block کوتلان *kutlaun.*

CHOPS دھن. *v. mouth.*

A CHORD (*string of a musical instrument*) روده roodeh, تار taur, حبل hubl. v. *string*.—*The deepest chord of a musical instrument* بوم bumm, ايم a-bumm. *The second chord of a lyre* مسنه musiné.

CHOROGRAPHY (*description of countries*)
 tukhteeta bilaud, اثر اعصبت, *afura*
é-afmut.

A CHORUS of fingers طایفه نواکران ta-éfé-é
nuwauguraun, مطرب جماعت jumaata mutrib,
جمع مغنی jumaa mughunné.

Chose, the preterite of *choose*.

CHOSEN گزیده *guzédeh. v. select.*

To CHOUSE غدر *ghubn kirdun*, ساختن *ghudr saukhtun*. v. to cheat. . .

A chouse, v. fool; also trick.

CHRIST ^{مسيح} meseeh, ^{المسيح} elmeseeh,
^{مسيح} meseehé, ^{كريستوس} kristus.

To christen, v. to baptize.

Christendom ملّت مسیحیه mulluta mesecéh-
yeh, افرنجیه afranjé-yeh.

A Christian خریستیان khristian, کریستیان khris-
tian, عیسوی nafrané, نصران nafran, عیسوی
isooi, مسیحی meseché. *The Christian people*
ملت عیسویه mulut isooi-yeh, ارباب کلیسا arbaaba
kelifa. *Like Christians* مسیحی وار mesecha war.

Christmas مولودا عيسى moolooda Isa.

A CHRONICLE (توارخ taureekh), روز (tuwaurikh), سنویت (saura sunawet-ut, روز rooz nameh, حکایت huka-t-ut, v. history.

To chronicle دفتري قيد کردن *duftura kirdun*
 کيردن, اثر طراز شدن *nukkul buftun*, اتر طراز شدن
afur tirauz shooodun. *v. to register, record.*

A chronicler روز اہل تواریخ ahla tuwaureekh,

mu-hujjur, ماه سراچه furauché-i mah. *The centre of a circle* مرکز الدایره murkuzu'd'da-éreh. *A circle (of friends)* طایفه hulkut, مجلس mujlis, حلقه ta-éfeh, هنگامه hungaume, محفل muhfil. v. *assembly*.—*A circle (hoop or ring)* کنارگیر kunaurgeer. — *A circle (inclosure)* دایرین buné-aun, دایرین daurbuzeen.—*A circle made by a pair of compasses* پرگار purgaur, پرگار purgaureh.

To circle دور کردن gurd faukhtun, دور کردن dawur kirdun, دایره نبودن da-éreh numoodun, مدبر ساختن mudeer faukhtun. — *(to move in a circle)* در دور روان کردن dur dawur ruvaun kirdun. v. *to incircle*.—*(to inclose)* حصار ساختن hu-faur faukhtun, حیطه کردن heet kirdun. v. *to environ*.—*(to keep together)* باهم کرختن bahum gooriftun. v. *to confine*.

Circled دایره زو da-ér, مدار mudawwur.

A circlet, v. *circle*, *orb*.

Circling, v. *circular*, *round*.

A circuit پیرامین گرده gurd, پیرامین peeraumin, دایره da-érut, دایره noobut, دایره da-ér, مدار mudawwur, دور dawur, مدار mudawwur. v. *circle*, *compass*; also *ring*, *diadem*.—*The circuit of a road* حواله huwaul, کوفان koofaun, گرده گورده gurd rauh. *A circuit of country* حوالی huwalé, ناحیه nahé-ut. *To make a circuit* دور کردن گورده gurd gushtun, پیرامین دور ساختن peerauminé dawur faukhtun, طواف کردن tuwau kirdun, دور نبودن dooraun faukhtun, دور نبودن door numoodun.

Circular دوار duwaur, دوار duwauré, دوار duwaurut, مستدیر muf-tudeer, مدور mudawwur, گرداگرد gurdagurd, ملوم mulmoom, منتشر mukushshir. *A circular motion* چرخ churkh. *A circular shield* چرخه churkheh, گردش gurdish. *A circular line* خط دوار khutta duwaur. *A circular encampment* دوار duwaurut. . .

Circularity, *a circular form*, شکل دوار shukl duwauré.

Circularly تدویرانه در دوران dur dawuraun, تدویرانه tudweerauneh, دوار با جنبش dur dawuraun.

To circulate در دور رفتن dur door ruftun, گردانیدن dur gurd laundun, گردانیدن gurdanédun, گرداگرد حوالی فرستادن huwaulé furistadun.

Circulation جنبش در دور دور dur door rou, جنبش در دور dur dawuraun, گردش gurdish. v. *circle*.

—*The circulation of the press* میناقلت minaukilut.

CIRCUMAMBIENCY پیرامون peeraumoon, حواله huwaul, دواران duwauraun.

Circumambient گرداگرد gurdagurd, مدور mudawwur, دوار duwaurut. v. *encompassing*, *surrounding*.

To CIRCUMAMBULATE گرداگرد سیر کردن gurdagurd seir kirdun, گردیدن gurdédun.

To CIRCUMCISE سنت کردن funnut kirdun, ختنه ساختن khutn numoodun, ختنه نبودن khutnut faukhtun, بریدن burédun.

Circumcised مختون mukhtoon, بریده burédeh.

To be circumcised مختون شدن mukhtoon shoodun, اختتن بودن ikhtitaun boodun, سنت اهل سنت funnut huftun. *The circumcised* اهل سنت ahla funnut, زوختن zu khutn.

Circumcision ختنه khutnut, ختنه khutnut, سنت funnut.

CIRCUMFERENCE دایره da-ér, مدار mudaur, دایره da-érut, پیرامین peeraumin, امن amun, گرداگرد divgundum, بغاز bughmauz. *The circumference of the mouth* پیرامین دهان peeramina duhn, فرنج furunj, فوژ foozh, وفو wufoo. v. also *orb*, *circle*.

CIRCUMFLUENT گرداگرد جریان gurdagurd juré-aun, در پیرامین سیلان dur peeraumin feilaun.

CIRCUMFORANEUS (*wandering from door to door*) کنا از در بدر جولان uz dur bedur joolaun koona.

To CIRCUMFUSE گرداگرد ریختن gurdagurd reekhtun, پیرامین گستردن peeraumin kufurdun.

CIRCUMGYRATION طواف گردش gurdush, طواف tuwau, در دوار روان dur duwaur ruvaun.

CIRCUMJACENT (*places*) اطراف atrauf, اطراف و حوالی atrauf ou huwaulé, اطراف و اکناف atrauf ou aknauf.

CIRCUMLOCUTION کلام کلام kulaum.

To CIRCUMNAVIGATE گرداگرد ابحار gurdagurd abhaur kirdun, گرداگرد دریا گوردن gurdagurd duré-a ruftun.

To CIRCUMSCRIBE حد کردن hudd kirdun, تحدید ساختن tuhdeed faukhtun. v. *to confine*, *limit*, *restrict*.

CIRCUMSPECT بیدار beedaur, اهل بصیرت ahla bufeerut, متنبه zu intibauh, متنبه mo-tanebbih. v. *cautious*, *attentive*, *watchful*.

Circumspection بیداری beedaur, بصیرت bufeerut, احتیاط ihté-aut, انتباه intibauh.

Circumspectly با احتیاط ba intibauh, عجلانه aka-launch, احتیاط ihté-autan.

CIRCUMSTANCE (*something relative or de-*

CLACK لقلق laklak. *A clacking tongue* zubaun fukaul.

To clack لقلق کردن laklak kirdun, زبان zubaun fukaul' daushatun. v. *to chatter, prate.*

CLAD پوشیده peshédeh, پوش posh, ملبوس mulboos. v. *clothed.*

A CLAIM دعوی da-wé, ادعا da-wa, طالب adé-a, طلب tulub, متقاضی portish, اقتضا iktiza, انتحال tunhul, استبداد ihtifauz, احتفاظ intihaul.

To claim دعوی کردن da-wé kirdun, ادعا adé-a fukhtun, طلب نبودن tulub numoodun, پرسیدن porfédun. v. *to demand.*

Claimable ممکن دعوی mumkina da-wé, لایق vajiba durkhaust, واجب درخواست la-éka tulub.

A claimant, claimer, کننده دعوی da-wé koonindeh, داود خواه daud khauh, طلب نماینده tulub numa-énde.

To clamber, v. to climb.

CLAMMINESS جریب jurbé.

Clammy جرب jurb. v. *viscous.*

CLAMOR زغار furé-aud, زغار zughaur, زشغار zshugaur, زجرت zuké-ut, زجرت zumjurut, اواز avauz, بانک baunk, ندا nida, تلاج tulauj, فغان fughaun, نعره naareh, اواز avauzeh, دمدمه dumdumeh, طباطب (pl. طباطب zubzaub, صیحت feehut, شبات shumaut, شبانه shumautch. v. *noise.*—*Loud clamor (of combatants, &c.)* صیحت مجاز kooshma koosh, کشا کش feehuta mujawizu'l'huud, غوغا ghoogha, های هوئی ha-é-aut, های هوئی haï hoï. v. *exclamation, noise.*

To clamor زغار و فغان کردن furé-aud ou fughaun kirdun, بانک بر زدن bank bur zudun, اواز دادن avauz dadun, اوازیدن avauzédun, بانکیدن baunkédun, نعره زدن naareh zudun, دق و لق کردن dukk ou lukk kirdun.

clamorous زار اواز زدن avauz zun, ساز baunk fauz, نعار fukhaub, سخاوت fukhaubut, نعر naar, نعر na-cor, نعر na-ér, صیداغ feedauh, صید feduh, قهطم kihtum. v. *noisy.*

A CLAN قوم (قبایل plur.) kubeelut (plur.) koom, تبار tubaur. v. *tribe.*

CLANDESTINE پوشیده nuhufteh, پوشیده peshédeh, مخفی mukhfé, مخفی khufé, پنهان pinhaun, پنهانی nihauné, پنهان nihaun, مستور mistoor, مستتر mistitir. v. *concealed, bidden, occult, secret.*

Clandestinely نهانی nihauné, نهانی nihauné-chéh, نهفته nuhufteh, مخفی mukhfé, مخفی khufétan, سرا firran. *Clandestinely and openly* سرا و علانیة firran ou alané-utan, سرا و جهرًا firran ou juhuran.

CLANG, clangour (of a trumpet, &c.) طغیر sufээр, تروعه turwé-uh, نکیض nukceez.

CLANK (of chains, &c.) طنین tinin, طنین tinceen, صدای طنینه tintineh, صدا suda.

A CLAP (of thunder, &c.) رعد raad, غرنبش ghumrush, زمزمه zumzumeh.—(a venereal infection) آتشک autashuk.—(applauding with the hands) دست افشانی dust affshau-neen, ضربه tufdé-ut.—(a slight blow) مسیح musih.—(a tap on the back) زرب zurb subuk.

To clap (strike together) باهم زدن bahum zudun, باهم نهادن bahum nihaudun. *To clap the hands* دست مرچا murhuba kirdun, دست افشانی dust affshau-nédun, ضربه ساختن fukhtun, تصدیق نبودن tufdé-ut numoodun.—*To clap (venereally)* آتشک دادن autashuk dadun, ضرب زدن abilé-i frank zudun, آتشک زدن frank zuhmuté bukhshédun.—(to tap on the back) مسیح کردن musih kirdun, میسیدن meesédun. *To clap up (complete suddenly)* به انجام beh anjaum teez kaur awurdun.

CLARIFICATION خلاص tusfé-ut, خلاص ikhlaus, تطهر tutuhhur, تطهیر mutauhirut, مطاهر mutauhir.

To clarify تصفیت ساختن tusfé-ut fukhtun, تهذیب کردن ikhlaus numoodun, تطهر کردن tutuhhur kirdun, روشن شدن roshun numoodun. v. *to clear, purify.*

A CLARION سورا soorna, بوق book, بوری booré. v. *trumpet.*

To CLASH (dash against) چسپیدن chuspidun, مصادمت نمودن mufaudumut numoodun, بهم زدن behum zudun, بهم دگر خوردن behum digur khoredun. v. *to clatter, dash against, make a noise.*—(to oppose) مخالفت کردن mukaulifut kirdun, تعرض نمودن taariz numoodun, تردد ساختن turudud fukhtun. v. *to disagree.*

Clash, clashing, (dashing) تصادم tufaudum—(opposition) تهاشم tus-hus—(opposition) مخالفت mukhalifut.

A CLASP پاونچن pavunjun, دجت dujut. *To clasp* با دجت بستن ba dujut bustun—(to embrace) اغوش کردن aghoosh kirdun, دگر اغوش dur aghoosh gooriftun. *To clasp the hands* دست بدست زدن dust bedost zudun.

A CLASS طبقه tubukut, نظام nizaum, fuf, رشته rusteh, سلسله fulfulah, سلك filk. v. order, rank, series, set.

To class در طبقه نهادن dur tubukut nihau-dun, نظام کردن nizaum kirdun. v. to arrange.

A classcal author مولف mu-ellif é-ati-baur, حافظ hafiz.

CLATTER تصادم tusaufum, همکانه humkauneh, دمدمه و دق و لق dukk ou lukk, غوغا dumdumeh ou zumzumeh, غوغا ghoozha, غلغل ghulghul.

To clatter تصادم کردن tusaufum kirdun, غوغا humkauneh numoodun, غوغا ghoozha faukhtun, ساختن ghughul zudun. v. to clamour, jar, babble.

A CLAUSE سربند furbund, شرط shurt, ماده maddeh, قطعه fufool (pl. فصل fufool), ki-taah. v. article, section, sentence.

A CLAW چنگ chunk, چنگل chungul, ناخن naukhunut, ناخن naukhun, پنجه punjeh, پنجه naukhon, اظافير azfaor (pl. ظفر zufr), خلب mukhlub. — To fix the claws (in any thing) چنگ در زدن chunk dur zudun.

To claw خراشیدن khurashédun, خلب کردن punjeh zudun, خلب khulb kirdun. v. to scratch, tear, tickle. — To claw off سرزنش mulaumut kirdun, سرزنش furzunish numoodun. v. to scold.

CLAY گل gill, طين teen, خلاب khilaub, ملاک sheed, تشير tusheer, خلاه khilaub, نواشه nuwauzheh, لنج lunj, گلتنگ giltunk, شلک shilka, غصرا ghuzra, غصور ghuzoor, عجل ajil, خوره khureh, وحنه wuhneh, فخار fikkhaur. Soft clay علق aluk, وحل wuhul, غريل ghureel, موحل muwuhul, خلائن khilaun, ترغط turghut, ترغط rukheekh, رخت rukhfut, ثرمت furmut. A kind of clay used as sealing-wax طبعان tubaan. Clay prepared for plastering walls گهل kuhgil, گهل kauhgil, ملات milaut, اخير akheer, اثر azsheh, ازنده azshindeh. One who prepares this clay گهلگور kuhgilgur. — To patch or plaster over with

تطيين کردن ta gil andoodun, تسقيط ساختن kirdun. Bedaubed with clay گل pur gil. A

Full of clay گل گاه gil gah. A basket used in carrying باروچه baroocheh.

CLEAN پاک پاکچہ pauk, پاکيزه paukeezeh, پاک ou پاکيزه pauk ou paukeezeh, صافي nauzik, مطاهر tauhir, مطاهر mutauhir, اريض areez, سبغ subugh, قشيب kusheeb, نقى nuké, نقيت nuké-ut (pl. انقيا anké-a), وضاء wuzaat, نظفى tunuzzuf, نظافت nuzafut.

Cleaning or sifting نقاوت nikawut, نقاوت nika-é-ut. v. pure, neat.

Clean (adverb) جميعا jummé-an, هر جانب hur jaunib. v. clear, altogether, quite.

To clean پاک کردن پاک پاکچہ pauk kirdun, پاکيزه پاکيزه paukédun, زدا کردن zuda kirdun, مطاهر نمودن tauhir numoodun, ساختن saufé faukhtun, مطاهرت mutauhirut kirdun.

Cleanlily پاکانه paukauneh, با طهارت ba tauhaurut, اريضانه arizauneh.

Cleanliness پاکي pauké, پاکلى pauklik, پاکيزه paukeezeh, وضاء wuzaat, نقا nuka, طهارت tauhirut, طهر tuhr, طهارت tuhaurut, نظافت nuzaufut.

Cleanly پاکي اهل ahla pauké, صاحب نقا sahib nuka, زو طاهرت zu tauhirut. v. clean, nice; elegantly, neatly.

To cleanse, v. to clean, purify, scour.

CLEAR (bright) روشن roshun, روشن roshuna, زو نور noorauné, تابدار tabdar, تابان tabaun, منور né-ur, نير né-ur, منير muneer, ساطع sauta-u'n'noor, ساطع sauta, لامع wukaud, وقاد abluj, كشافه kushaudeh, لامع laumaa, لامعت laumaat, مصرع mufurruh, مصي muzé. v. pellucid, transparent, serene. A clear sky سحت kuhl, سحت kuhl, هوا صافي huwa fauhé, مصحيت mus-hé-ut. — طاهر ashikaureh, اشكاره ashikaur, آشكار (evident) zahir, روشن roshun, هویدا hooída, بيني bei-un, مبصر mubfir, مبين mubei-un, واضح wazih, صريح sureeh, باهر baur, جلی julé, لا-ه la-eh, عيان a-é-aun. v. indisputable, perspicuous, apparent. A clear proof بينت bei-énut (plur. بينات bei-énaut), حجت واصلت hujjut wauhfut, مبرر mubfurut. A clear consequence صحيح suheehu'l'a-é-aun. — بي جرم و بی گناه bé gunauh, ازاد pauk, پاک pauk, معصوم nuwaur, نور tauhir, طاهر azaud. v. guiltless. — A clear character نامي neek naumé. زکریه zukr jumeel. v. reputation. — (unmixed) ضاده faudeh, نا اميز bé ameezish, صافي saufé, نا مسدود muhlool, محلول (vacant) ameez.

na mufdood. v. *unobstructed*. — (safe from danger) خوش امین ameen, سالم faulim. — (sounding clear) منور khooth ahunk. To make clear (bright) روشن کردن minoor kirdun, روشن ساختن roshun faukhtun. — (evident) آشکاره نبودن afhikaureh numoodun, ظاهر کردن zauhir kirdun, واضح moozih faukhtun. To be clear (manifest) هویدا شدن hooida shoodun, تبیین بودن tubé-én boodun. — To be clear of debt وام گذاریدن waum guzaurédun.

Clear (adv.) بکمال betumaum ou kumaul, هر تهماومان ou kumaulan, مطلقانه mutlu-kauneh, بالکلیت ba'l'kullé-ut, صحیحاً fuheehan, بکمال bekumaul. v. *entirely, quite, altogether*.

To clear (absolve) گناه بخشیدن gunah bukh-shédun, عفو جرم نبودن afoo jurreem numoodun. v. *to acquit*. — (to justify) تزکیه کردن tuzké-ut kirdun, تبریر نمودن tubreer numoodun. — (to cleanse) پاک نبودن tuse-ut faukhtun, تصفیه ساختن pauk numoodun, صاف کردن saufé kirdun. v. *to clarify, clean, purge*. — (to polish) پرداخت کردن purdaukht kirdun, جلادان julau dadun, زدودن zudoodun, ساییدن sai-édun. To clear from ob-scurety ظلمت برطرف ساختن zulmut burturuf faukhtun, تاریکی واکردن taureeké waukirdun. To clear (gain) اندوختن andokhtun, کسب kufb faukhtun, حاصل کردن haufil kirdun. v. *to acquire*. — To clear (become bright) تابان شدن tabaun gufhtun, روشن شدن roshun shoodun, جالی بودن jaulé boodun.

Clearly روشنانه roshunauneh, furzan, ظاهرانه zauhirauneh, جهره juhuran, جدا jiddan, بعینه bi-ainihi, هویدا hooida, آشکاره afhikaureh, ایضاً aïnan, عین الیقین aïnu'l'eekeen, بینت آوردن bei-énut awurdun, مبصرت کردن mubfúrut kirdun, حجت واضح نمودن hujjut waufishut numoodun. Words clearly expressive کلام بین الانتخاب kulaum-bei-énu'l'intauj. v. *plainly, evidently, brightly*; clear (adv.)

Clearness روشنایی roshuna, رونق roonuk, رفق rumuk, ضیا zú-a, ضوا zuwa. v. *splendor, transparency*. — (distinction) تبیین tubé-én, فصل fufl, امتیاز imté-az. v. *perspicuity*. — Clearness of discernment بینایی beenai-é.

Clear-sighted بین خردمند kurdeh been, اهل اهلا bufeerut, بینا beena. v. *discerning, judicious*.

To CLEAVE (split) شکافتن shagaufhtun, چاک کردن chauk kirdun, زبج ساختن zibeh

faukhtun, شق زدن shukk zudun, فلق نبودن fuluk numoodun, گافتن gauftun, فرج کردن furj kirdun, شکلیدن shukulédun. To cleave in two دو نیم کردن dooneem kirdun, چاک shukeef numoodun. — (to be divided) شکافته بودن chauk zuddeh shoodun, شگافتنه بودن shagaufteh boodun. v. *to hew, divide*. — (to adhere) پیوسته بودن muwaflut shoodun, ملازمت کردن mulauzumut kirdun, ملازم شدن mulauzum shoodun. — (to unite in concord) یگانه شدن eegauneh shoodun, اتحاد ساختن ittifaak kirdun, اتفاق کردن ittihaud faukhtun, یگانگی نبودن eegaunugé numoodun.

A cleaver (chopping-knife) ساطور fautoor, گوشت کوب koofht koob.

Cleft شکافته shagaufteh, کرده شده chauk kirdeh shooden, مغروق muflook, منروج mufrooj, منشق mushkook, منشق munshuk, منخرم munshuruj, منخرم munkhurum. v. *split*.

A cleft چاک chauk, فرج furj, رخنه rukhneh, شکاف shagauf, شق shukk (pl. شقوق shukook, فلاق fulauk, شقایق shuka-ék), فلق fuluk (pl. ثغیر fulook, ثغیر ثغیر fughur, ثغیر ثغیر fughrut (pl. ثغیر ثغیر fughareer, ثغور fughoor), کافی kauf, دهنه duh-neh, صدع suda, عورت awrut. v. *fissure, crack*.

CLEMENCY رحیم rahim, مرحمت murhumut, شفقت shufkut, کرم kurum, عاطفت aatufut, نرم نرم دل nurm dil, حلم hulm, مکرمت mukrumut, سمح sumuh. v. *lenity, mercy*.

Clement اهل شفقت sahib rahim, صاحب رحیم ahla shufkut, ذو رحمت zu murhumut, کریم kureem, شفیق shufek, حلیم huleem, مترحم murhumut, رفیق rufek, رحیم ruheem, نرم دل nurm dil, سمح sumuh, سمح sumuhut. v. *gentle, mild, merciful*.

Clergyman, v. churchman.

A CLERK کاتب kautib, خط کار khatt guzaur, نویسنده nooifindeh, تحریر کش tuhreer kufh, منشی munshé. v. *writer, secretary; scholar*.

CLEVER پخته doft amooz, دست آموز pukhteh, جرب دست jurb, جرب کار kaur fauz, جرب دست jurb doft, صاحب دست sahib doft burd, چست chuft, اهل فرست ahl, اهل humaurut, اهل اهل firaufut, تاجر taujur, دانشور dana, دانشور danishwur, دانشور danishkhore, آموزنده amoor deede, کار آموز kaur amooz, دار wukooft dar, کاردار kaur guzaur, کارگر kaurgur, کاردار kaurdan, ازموده azmoodeh, مصلحت گذار luhut guzaur, صنیع funé-a. v. *dextrous, skilful, fit, proper*. — (well proportioned) خوش نپا khooth nupa,

khoob, اندام andaum, خوش اندام khoosh andaum, نیک neek, خوب صورت khoob soorut, نیکو neekoo, v. *handsome*.

با قابلیت kaur fauzauneh, کار سازانه *Cleverly* ba kaubilé-ut, با چست kaudirauneh, قادرانه ba chuft, نیکو neekoo, v. *dextrously, properly, handsomely*.

اهلیت ahlé-ut, قابلیت kaubilé-ut, *Cleverness* کار سازی kaur guzaure, کار گذاری kaur fauzé, دانیش danish, دستبرد doftburd. v. *dexterity, skill*.

کوله dofteh, دسته kulaw, *A CLEW* کندہ kundeh, کندش kundush, گولہ gu-looh, گروه kuroohéh, wushé-at, وشیعت kubbut, کبت dujaujut. — *A clew of silk* کز kuzh. — *The clew of a silk-worm* کره kureh — *A clew or direction* دلالت dulaulut, هدایت huda-é-ut, v. *guide*.

چراغ churaugh, امانی amauné, *A CLIENT* اوپرکن churaugh efrookhteh, اتباع tabaa (pl. توابع tuwauba, اشباع shé-a (pl. استیاع afhé-a), زمی ahla isteemaun, زمت ahla zummut, زتھاری zun-hauré, کذار khurauj guzaur. v. *dependant*. — *Having many clients* احتشام دار ihtishaum dar.

حشمت hushum, حشم zummut, *Clientship* حشمت zummut, hushumut.

صخرت fukhrut (pl. صخر fukhr, صخور fukhoor, صخرات fukhraut), کوه kooh, رداوت rudaut, رتاجت rutauijut (pl. رتایج ruta-éj, رتوج rutooj). v. *rock, precipice*.

اقلیم akleem (pl. اقالیم akauleem), کشور kishwur. *The seven climates* huft kishwur, هفت کشور hafaat.

صعود fa-ood kirdun. v. *to ascend* — *To climb a wall* دیوار صعود کردن di-waur fa-ood kirdun.

دست جعب کردن doft jumaa kirdun, مشت نمودن musht numoodun, دست بهم زدن doft behum zudun. *To clench a nail* میخ باز fura meekh burchédun, میخ بستن meekh baz peechédun. *To clench a bargain* شرط کردن shurt kirdun, قرار ساختن, عهد او peimaun kuraur faukhtun. *To clench an argument* (give many reasons) برهانی ملزم burbauné mulzum kirdun, دلیل واضح daleel wauzah numoodun.

A clench, v. ambiguity pun.

دست جعب کردن doft jumaa, مشت musht, *The clinched fist*

A clincher, v. cramp, holdfast.

To CLING to موافقت شدن muwaflut shoos-dun, چسبیدن pivusteh boodun, پیوسته بودن chuspédun. v. *to adhere*. — *To cling together* باهم bahum chuspaun boodun, بهم آمدن behum aumudun.

صاحب فراش fa-hib furaush, خسته و صاحب فراش khusteh ou fa-hib furaush, پستر نشین puftur nisheen.

طنین tinin kirdun, *To CLINK* طنطنه ساختن tineen numoodun, تیننه faukhtun.

Clinquant, v. embroidery, spangles.

بخسودن burédun, *To CLIP* قصر ساختن kutaa kirdun, قطع کردن kufir faukhtun, جزم نمودن jezm numoodun. v. *to cut, shear, shave, curtail*. — *To clip or shear sheep* پشیم kirdun. *To clip the mane of a horse* عرافت بریده arf faukhtun, ساختن araufut burédeh kirdun.

بیرونه beerooneh, بارانی barauné, *A CLOAK* جامه baula posh, جوالق juwaulik, ثوب foob jaumeh, دراعت duraat, نه numud, (pl. اثواب afwab), شملت shumlut — (*a concealment*) پنهانی pinhauné, نهفتگی nuhuftugé, کفیه khufé-ut, ستر futur.

پنهان کردن pinhaun kirdun, داشتن wa dauhtun, ستر ساختن futur faukhtun, پوشیده poshédéh faukhtun, در آوردن dur awurdun. v. *to hide, dissemble*. — *To cover with a cloak* با jaumeh poshédun.

جعبیت jaumeh daun, *A cloak-bag* حقه بک khorcheen, صوان fuwaun.

ساعت faat, *A CLOCK* تشته tushteh, *An alarm clock* منبه munubbi.

این ساعت peish tukhteh faaté, *A horizontal clock* افاقی afauké. *What is it o' clock?* کدام وقت است? kadaum faat ast? *It is about four o' clock* چهار مانده بوقت است? bewakt bauké maunund chuhaun gur-ré-a rooz. *At twelve o'clock* وقت دو پاس doo paus. — *A clock-maker* ساعت ساز faat gur. — *Clock-work* ساعت کاری faatkauré.

عزلت atlut, *A CLOD* مدر mudur, مدرت mudurut, قلاعت kulaat, کلون ku-lookh, مهره muhreh, سقط fikt. v. *turf*.

فرناز furnauz, *A clod-pate, clod-pot* کند kund, احمق ahmuk. v. *blockhead, dolt*.

Clod-pated, v. stupid.

مانع muna, مانع maana, *A CLOG (obstruction)*

سد sudd, زجر zujur v. *impediment, hindrance, incumbrance.*

To CLOG منع کردن mīna kirdun, مانع maana numoodun, سد کردن sudd kirdun, زجر ساختن zujur faukhtun. v. *to obstruct.*

Clogged میمنع mumtina, ممنوع mumnuwa.

A CLOISTER (piazza) ستافند futafund, رهبان خانه ruh-baun khaunch, ستاوند futawund—(a monastery) tuké-ut, قوس koos.—Cloistered تکیت نشین tuké-ut niheen. v. *solitary.*

To CLOSE (shut) بسته کردن busteh kirdun, بندیدن bundédun, فراز ساختن firauz faukhtun, سد کردن sudd kirdun. To close a door در بسته ساختن dur busteh faukhtun, باب مبهم کردن baub mubhum kirdun—(to conclude) آخر کردن akhir kirdun, تمامه نبودن khutum faukhtun, ختم ساختن tunamuch numoodun. v. *to end, finish.*—(to inclose) احاطه کردن ahauteh kirdun, اصر ساختن asur faukhtun, حبس کردن hubs kirdun. To close or unite fractures جبر ساختن jubr faukhtun. To close (or be consolidated) مجبور شدن mujboor shoodun. To close with (come to an agreement) عهد ساختن ahud faukhtun, اتفاق نبودن ittifaq numoodun, مقطوع کردن maktuwa kirdun.

Close (shut) بسته بستن dur busteh, مغلق mughlook. مسدود munkuful, منصفق munfufik, موصد moofud, موصدت moofudut, مبهم mubhum, رتق rutuk, مخصوص khaufs, خاص (private) wuseed—(without vent) بی mukhfoos, محجوب muhjoob—(stagnant) بركه bureen, متین muteen, یکپاره eekpaureh—(compact) کوتاه kootah, قصیر kuseer, خورد khoord—(without interval) عدم مسافت bé bein, پیوسته pivusteh, موصول adum mufaufet—(joined) تنگ tunk. moofool, مترون mukroon—(narrow) تنگ tunk. A close alley راه تنگ tunk rauh, پوشیده nihaun, زنجیت zunukut—(occult) خاموش mukhfé—(secret, silent) رازدار rauzdar, ساکت khaumoofh, جنافی hool, حول heeleh kaur, کار (fly) junaufé—(attentive) مشغول agauh, متفکر mutufikkir—(to the point, fully) بالکلیت ba'l'kullé-ut, بالکمال ba'l'kumaul—(dusky) خیره khcereh, کدر kudr, سحاب ahla suhaub. v. *turkid, cloudy.*—(thick, dense) هنگفت hunguft, وئیم wufaujut, وئیم wufeez, ستر futubr, v. also *covetous, reserved.*

A close (pause) فنود funood, استراحت iftirauhut, فراغ firaugh, انقطاع inkitaa—(conclusion) ختم khutum, اتمام itmaum, حاصل haufil—(an inclosure) دایرین daurbuween, دایرین daurbuween, حصار hissaur, وصيدت wuseedut.—A close-bodied coat کبا تنگ kuba tunk.—Close banded طبعکار tumakaur. v. *avaricious.*

Closely (adhering) لبدان lubdan—(near) قریب kureeb, نزدیک nuzdeek, تقریباً tukreeban—(secretly) تنها tunha, سرا firran, خفیتا kufé-utan—(slyly) رند اسر rund asr—(without deviation) بی گمراهی bé gumrauhé.—(densely) سترانه futubraunch.

Cloveness (narrowness) تنگ tunk, ضیق zé-uk—(nearness) نزدیکي nuzdeeké—(parsimony) زفتی zufté, طبع tuma, بخل bukhu, بصیرت (reservedness) khusseefut—(retiredness) تنهاي tunhai-ó—(density) هنگفتي hungufté.

A CLOSET نهانخانه nihaunkhaunch, درج durj, حجت خاص hujrut, حجت خاص hujrut khaufs, خلوت سرا guwaul, خلوت کوال khulwut fera, کاشانه kashau, خلوت خانه khulwut khaunch, حجت مخصوص hujrut mukhfoos, سرچه furaucheh, سروق furwakt—(a museum) کتبخانه kutubkhaunch, کتبستان kutubistan.—A water closet ادبخانه adubkhaunch.

To closet (put in a closet) نهان کردن durj nihaundun—(to have a private conference) مشاورت خاص khaufs daushtun.

To CLOT منجمد شدن munjumud gush-tun, فسرده شدن fufurdeh shoodun. v. *to con-crete, coagulate.*—Clotted منجمد munjumud, ترفی mutjumud.—Clotted four milk ترفی turf.

CLOTH پارچه parcheh, خالخال khulkhau, سخیل kuhul, قصب buz, جامه jaumeh, فوطه footeh, کما kumkha, بانات banaut, بالاس balaus, رفر رفرف rufur, حبر hubrut, زغیر kumaufh, خال khaul, شال shaul, عنایت ana-ut, خن khuzz, زنعز zuneez, رخامه ru-khaumeh, زربفت zurbift. Cotton cloth پارچه koton auffuj. Woollen cloth پارچه پشمینه parché-i pushmeeneh, پارچه صوف parché-i soof, لبد lubud, دوپون doo-pooz, دوپون dubooz, دوپون dubood. The warp of cloth تارپود tauroupood, تاره taureh, پود pood.

A clove-gilliflower قرنفل kurunfil.

Clove the preterite of *cleave*.

Cloven شکافته shagaufteh, متشقوق turauk, مشکوک mushkoek, مفلوک muflook, رخنه دار rukhneh daur, مفروچ mufrooj, منشق munshukk. v. *cleft*.

A cloven foot زنکله zunguleh, زنگاله zungaulch,

CLOVER اسپست sipust, اسپست tirfeel, اسپست uspuft, اسفت usfut, اسپرا uspora, اسپس uspus, دمهجه dumcheh, نسترن nustrin, کرکمان kurkumaun, کبیزه kumeezeh, قت kut. *Black clover* دیو اسپست div uspuft. *To live in clover* (luxuriously) زندگانی بعیش ساختن zundugauné ba-aïsh faukhtun.

A CLOUT پینه peeneh, دروه durooh, خذفت khuzfurut, دربه durbeh, دروش duroosh, پرکاله purgauleh, هم لخت humlukht, گرنج gurunj, جامه jaumeh, رقت rukaat, قرطعت kirtaabut, قرطعت kirtaanut, وفیعت wufé-at, طلاست tul-laufut, زعلوب zaaloob, منشت munfut, خذاریم khuzaureem, خرده khurkeh. v. *patch, rag.* — *A dist-clout* روبه roobeh, ریذت rubzut, رکو rukoo, رکوی rukooi.

To clout کردن پینه doz peeneh dooz kirdun, پینه زدن humlukht doozédun, پینه زدن peeneh zudun, ردم ساختن rudum faukhtun, تلبدید نمودن turdeem kirdun, تلبدید نمودن tul-beed numoodun. — *Clouted* زده شده peeneh zuddeh shoodeh. v. also *coagulated*.

Clouterly اب بی bé adub, بیهوده béhoodeh. v. *awkward*.

A CLOWN خورباو khoré-aud, خورباو khooré-aud, خورباو humdcehé, دیهه dihkaun, روستا roosta, روستای roostaí-é, روستا roostaudeh, فرناز furnauz, گول gool, اهل قریه ahla kureeh, کوی منسوب kooi munsoob, نا na shinaus, بی اب بی bé adub. v. *churl, peasant, rustic*.

Clownish نا شناس na shinaus, نا جنس na jins, بی اب بی kooi munsoob, منسوب bé adub, نا ادبی na adubé, کستاخ kustaukh, بی مروت bé namoos ou nunk, وحشی wurshé, درشت durusht, زشت zusht, ظالم zaulim, بی رحم bé ruh. v. *brutal, uncivil, ill-bred, rude, clumsy, coarse*.

Clownishly بی ادبانه khooré-aud, خورباو afa, کستاخانه kustakhauneh, درشتی durushté, نا شناسي na shinausé, ترک ادب turk adub. v. *rusticity, brutality*.

Clownishness خورباوی khooré-audé, روستایی roostaí-é, درشتی durushté, نا شناسي na shinausé, کستاخی kustakhe, زشتی zushté, ترک ادب turk adub. v. *rusticity, brutality*.

To CLOY اشباع feet faukhtun, اشباع ifhbaa kirdun, شبع ساختن shiba faukhtun, طعم نبودن taam numoodun, اغالییدن aghalédun, برغالییدن burghalédun, افزولیدن afzishoolédun, کاویدن kawédun, غوریدن ghoorédun. *To be cloyed* سیر شدن feir fhoodun, سیری feiré daushtun; فرج بودن furj boodun. v. *to satiate, surfeit*.

A CLUB (*stick*) چوب chob, دست doft, چوب چوب chop, چوب دستی chop dofté, زردسته furdosteh, دستواره doftwaureh, درباش zurdosteh, عصا asfa, درباش doorbafsh, درباش durbafsh, باهو bauhoo, بازه bauzeh, فحزلت kuh-zulut, قحزنت kuhzunut, کوپال koopaul, کورزه hurauwut, گورز goorz, گره gureh, گورزه goorzech, لخت lukht, دبوس dubboos (pl. dubaubees), صوالج چوماق choomauk, صوالج suwaulijut, صولجان fooljaun (plur. صوالج suwaulj), گرز gurz. v. *mace, staff, bludgeon*. — *A club* (drinking assembly) شراب مجلسی shuraub mujlisé, مجلس شرب mujlisa shurb, صحبت sohbuta shuraub, بزم buzum, عیش و نوش a-ésh ou noosh, مشربت munaukulut, شراب mushrubut — (*a reckoning*) عارفانه aarfauneh, شراب shuraub nukdé. v. also *concurrence, contribution*.

To club (pay a reckoning) عارفانه ادا کردن aarfauneh ada kirdun, درهم شراب گذار ساختن dirhema shuraub guzaur faukhtun. *To club one's assistance or joint endeavour* متادی نبودن mutaadé numoodun, امداد کردن imdaud kirdun. *Club-footed* حنی hunuf, احنی ihnuf, عصل é-asul (pl. عصل asul, عصلج afluj).

To CLUCK (as a hen) تلایدن tulabédun, قیق ساختن nukeekah kirdun, قیق ساختن keek faukhtun, صبی زدن sé-í zudun.

A CLUMP (*a shapeless heavy piece of wood*) هیزم kundeh heezum.

CLUMSINESS نامناسبیت bé lutuf, بی لطف na munaufubut, بی قابلیت bé kaubilé-ut, نا na sauzkauré, بی استعداد bé istadaud, نا azmoodugé. v. *awkwardness*.

Clumsy بی ادب bé munaufib, بی وقوف bé wukoof, نا azmoodeh, نا mustaad, نا kaubil, نا luteef, بی نزاکت bé nuzaukut. v. *awkward, artless, heavy*.

Clumsily بی وقوفانه bé wukoofauneh, بی kabilauneh, نا قایلانه na kabilauneh, بی azmoodugé, نا azmoodugé.

To CLUNG (dry or shrink as wood, &c.) انسریدن kudeed gushtun, انسریدن asaur-

A coxer زبش خند *fipeed kaur*, reesh khund, خوش آمد کننده *khoozh aumud koonindeh*, زردکوش *zurdgoosh*, مالتی *maulik*. v. *flatterer*.

To COBBLE ترم کردن *turuddum kirdun*, کفش دوز کردن *tulbeed faukhtun*, کفش دوز *kufush dooz*. kirdun. v. *to mend*.

A cobbler همبخت دوز *humlukht dooz*, کفش دوز کار *kufush dooz kaur*.

A COBWEB فدس *fudus* (pl. فدست *fudust*), کرتینه *purde-i ankuboot*, عنکبوت *kurteeneh*, ملقاط *mulkaut*, هبور *huboor*.

A COCK (*dunghill*) خروس *khuroos*, دیش *deesh*, دق *deek*, لافزت *laufzut*, خروه *khurooh*, ابو الیقظان *tukhmeel*, عطرفان *aturfaun*, ابو سلیمان *abu bura-el*, ابو سلیمان *abu fulmaun*, ابو دجایت *abu dujaujut*, کول *boosolémaun*, کلاش *kulaush*, صرصر *furfur*, کول *kunuk*. *A cock's comb* زین *zeen*, خرویه *khurooheh*, *khurooh*—*The spur of a cock* زمعت *zumaat*.

The crowing of a cock ادا خروس *ada khuroos*, زکو *zuko*, غلس *ghulus*. *A turkey-cock* مرغ *murgh*. *A cock pheasant* تذر *tuzroo*. — *The cock of a cistern* سربند *furbund*, دسام *difaum*, انبوب *amboob*, قصابت *kuffaubut*.

To cock (*set upright*) قائم نبودن *ka-ém numoodun*, منصوب نهادن *munfoob nihaudun*. — (*to strut*) خرمیدن *khuramaun shoodun*, سر افراختن *khurumédun*. — (*to hold up the head*) سر افراشتن *fur efraukhtun*, گردن کردن *gurdun efraushtun*.

A cockatrice, v. *basilisk*.

Cock-crowing (*the time at which the cock crows*) غلس *ghulus*, تمجید وقتی *tumjeed wakté*.

To COCKER (*cherish*) ناز و شیوه پروردن *nauz ou sheeweh purwurdun*.

A COCKEREL جوزه *joozeh*. v. *chicken*.

A COD (*husk*) قراط *kirraut*, خرنوب *khurnoob*.

A CODE کتاب *kitaub*. v. *book*.

Co-efficiency, v. *co-operation*.

CO-EQUAL هم قدر *humkudr*, هم عنان *hum anaun*, همسر *humfur*.

To coerce, v. *to restrain*, *check*.

COETANEONS همزاد *humzaud*.

COEVAL همسال *humahud*, همبخت *humfaul*.

CO-EXISTENCE همداتی *humzauté*.

Co-existent همدات *humzaut*.

COFFEE قهوه *kohweh*.

A COFFER صندوقه *fundook*, صندوق *funduk*, درهم دین *durj dan*, کنزدان *gunz dan*, گنجا *gunja*, گنجه *gunjeenah*. v. *chest*, *treasure*.

To coffer در صندوق نهادن *dur fundook nihaudun*, بدرج وضع کردن *bedurj wuza kirdun*.

A COFFIN تابوت *tauboot*, ستودان *sutoodan*, خربشته *khurpushteh*, قشع *kushaa*, صندوق *fundook*.

To coffin جیفت در تابوت نهادن *jeefut dur taubut nihaudun*.

To cog, v. *to cajole*, *coax*, *lye*.

COGENCY قوت *kuwwut*, قدرت *kudrut*. v. *force*, *power*, *strength*.

Cogent الزام *ilzaum*, دار قوت *kuwwut dar*. v. *forcible*, *convincing*.

COGITATION فکر *fikr*, اندیشه *andeesheh*. v. *thought*, *meditation*.

Cognition, v. *kindred*, *relation*.

Cognition, v. *knowledge*, *conviction*.

COGNIZANCE عرف *aruf*.

COGNOMINAL همنامه دار *humnaameh dar*.

COGNOSCIBLE ممکن عرف *mumkina aruf*.

To COHABIT همخانه بودن *humkhaunch boodun*, همجرحه شدن *humjureh shoodun*, همخواب داشتن *humkhaub daushtun*.

A COHEIR هم میراث *hum meeraus*, میراثه *meerauseh shureek*.

To COHERE ملحق بودن *mulhuk boodun*, چسپیدن *chuspédun*, چسپاندن *chuspaundun*, مواصلت شدن *chuspainédun*, پیوسته بودن *pivusteh boodun*. v. *to adhere*. — (*to suit*) لایق شدن *la-ék shoodun*, شایستن *sha-éstun*. v. *to fit*, *agree*.

Coherence, cohesion, پیوستگی *pivust*, پیوست *pivustugé*, پیوند *pivund*, الحاق *ilhauk*. v. *consistency*, *connexion*, *union*, *dependence*.

Coherent چسبان *chuspaun*, پیوسته *pivusteh*, ملحق *mulhuk*, لایق *la-ék*, لایقت *la-ékut*, واجب *vajib*. v. *consistent*, *suitable*.

Coherently با پیوست *ba pivust*, لایقانه *la-ékau-neh*, علی الاتصال *ala'l'ittifaul*.

To cohibit, v. *to restrain*.

A COHORT بلیوک *beerauk*, بلوک *bulook*, گروه *gurooh*.

Coif, coiffure, v. *cap*, *head-dress*.

To COIL توشیع کردن *tushé-a kirdun*, کروه بودن *wushé-at faukhtun*, شیعیت ساختن *kurooheh numoodun*.

A coil (*of rope*) کروه *kurooheh hubl*, غوغا (*of wind*) *wushé-ata jummul*, شیعیت *ghoogha*, هنگامه *hungaameh*, شتاب *shumau-ut*, خوانی *kluwauk*. v. *clutter*, *tumult*.

COIN سکه *fikkeh*, زر *zur*, درهم *dirhem*, نقره *akcheh*, نقد *nukd*, پول *pul*.

—*A die for coining* سکه fikkeh, میخ meekh, میخ meekha direm. —*Adulterated coin* قلب اکچه kulb akcheh, درهم زبوف zé-oof fikkeh, درهم dirhem tulbees. *Leather coin* شهورا shuhr-wa. *A new gold coin* هبرزی hubrzé.

To coin سکه زدن fikkeh zudun, سکه ضرب fikkeh zurb kirdun. v. also *to forge*.

Coined زده سکه fikkeh zuddeh. *To be coined* سکه زده شدن fikkeh zuddeh shoodun.

A coiner زن سکه fikkeh zun, پیشیز نشان pu-sheez nishaun, ضارب الدرهم zuraub u'd' dirhem, ضارب zuraub. *An adulterer of coin* زن زبوف zun, سکه ضربا tulbees zaurub gur.

Coining, coinage, سکه زنان fikkeh zunaun, ضارب zaurib. v. also *forgery, invention*. — *Having the power of coinage* (i. e. *being an independent prince*) سکه دار fikkeh dar. *The place of coining* (the mint) میخ meekh kudeh, دار الضرب daru'z'zurb.

To COINCIDE موافق شدن muwaufik shoodun, هم مطلب rauezé boodun, هم شدن hum motlub shoodun. v. *to agree, concur*.

Coincidence موافق muwaufik, موافقت muwau-fikut. v. *concurrence, agreement*.

Coincident موافق zu muwaufik, موقوف mookoof. v. *concurrent, consistent, equivalent*.

To COJOIN پیوسته کردن pivusteh kirdun, متصل ساختن jumaa numoodun, جمع نبودن muttufil faukhtun. v. *conjoin*.

COITION کشنی jumaa, سکش sikish, اجتماع kufhuné, اجتماع ijtimaa, مجامعت mujamaat, نکاح nikauh, عقد asd, توضع tuwuzzum. *Coitio absque emissione* کسل kufil.

A COLANDER پالورگی paulooneh, پالونه pauloorgé, پیکن koobeen, پیکن peikun. v. *sieve, strainer*. — *To strain through a colander* پالودن pauloodun, ساویدن sawédun.

COLD (adjective) سرم furm, سرما furma, سرد furd, برید burid, بارد baurid, بردان burdaun, مبرد muburrud, نازیت furr, سر furr, نازیت nauzé-ut, مقرور kauris, قارس kauris, خصر khusr, قاصر kauris, خنک khunk, قر kurr. *Cold in constitution* بارد الهراج bauridu'l'muzauj. *A cold wind* فراغ furma burid, سرما برید furd burid, بلیل bulael, سرما برید furd burid, بلیل bulael, بلیل bulael, بلیل bulael. *Hot and cold* گرم کریم are-ut. *Bringing any thing cold* ابراد gurm ou furd. *Cold (bailing)* مبرد muburrud. *Cold and wintery* سرد و شتوی burid ou shutwé. *Cold water* آب

aub khunk, اب سرد aub furd, خصر khusr, سرد سیر bufr, قارص kauris. *A cold place* سرد سیر furdseer. *Cold meats* اکل سرما akul furma, مبردان mubrudan. v. also *reserved, coy, un-affecting, unaffectionate, unconcerned*.

Cold (substantive) سرما furma, برید burd, برودت buroodut, سرد or سرد furd, وحصت wuhfut, قرت kurrut. *Heat and cold* برودت hurr ou burd, زهریر gurma ou furma. *Intense cold* زهریر zumhureer, زهریر zumhuré, شدت برید shuduta burd, صرت furrut. *To catch cold, to be affected by cold* مبرد شدن muburrud shoodun, سرما bu-roodut مبتلا بودن bu-roodut mubtila boodun, مقررور بودن mukroor boodun, مهرور شدن muhruu shoodun. *The cold fit of an ague* لرزه lurzeh, تاب lurzé-i taub, حماي البرد humaï-u'l'burd. *To tremble with cold* لرزیدن lurzédun.

Coldly سرماه furmauneh, بی کرما bé gurma, v. also *indifferently, negligently*.

Coldness برودت buroodut, سردی furdé, مفاومت mufaumuhut. *Coldness or badness of markets* کساد kufaud. v. *coolness*; also *chastity, frigidity, unconcern*.

A COLICK کولنج or کولنج koolunj, درد durda shikim, وجع بطن wujaa butun, کدایش gudaish, برنس burnis, کزاش kuzash. *An electuary for the colick* ککلانج kulkulaunj.

A COLLAR (of a garment) کریان gureeban, کریان gureeb, کریان gureewan, جربان jurbaun, بادبان badbar, زبق zeck, چرخ churkh, کاftان kaftan, کریان گریان badbaun, بادبان badbaz, گریان gurdbaun, جیب jeeb. — (an ornament for the neck) بند gurdun bund, عصمت usmut, متوم mu-toom, زه خیار zuh bund, زه زه zuh bund, حبلى hublut, عقد akud, معنقت maanikut, ماکول makool, طوق took (pl. اطواق atwauk), طمل tuml, قیسیم feekfeej. — *A dog's collar* ساجور sajuor, حلقه hulkeh, اعناق é-anauk. — *A horse-collar* تربوت turkoot. — *The collar-bone* تربوت turkoot.

To collar کریان گریان gureeban gooriftun, کریان gureeb kubz kirdun, تلویت کشیدن guree-waun tuloo-é-ut kufhedun.

To COLLATE مقابله کردن mukaubuleh kirdun, رو برو ساختن roo beroo faukhtun, تطبیق tutbeek kirdun, وجاه ساختن wujauh faukhtun. v. *to compare, confront*. — *To collate a book* کتاب رو با رو بودن kitaub roo ba roo numoodun. v. also *to bestow*.

Collusion متفق کسیرا فریفتن muttufik kufce-
ra furé-uftun. v. *fraud*.

Collusive غدار ghudaur, تبلیس tulbees, غابن
ghaubin, حيله باز heeleh baz. v. *fraudulent*.

Collusively غدارانه ghudarauneh, با حيله ba
heeleh, حيله بازانه heeleh bauzauneh.

A COLLYRIUM (ointment for the eyes) توتیا
tooté-a deedah, داروي چشم darooi-a chu-
shum, شياف shé-auf, کحل kohl, جلا julau.

A COLONEL کرنیل kornél, سرخیل fur-
kheel, سرچنگ surjung, پیشاهنگ peishahunk.

To COLONISE جای ویران آباد ساختن
jaí viraun abad faukhtun.

A colony نو آباد nou abad.

A COLONNADE نظام عیال nizauma amaud,
سلك ستون filka futoon.

The COLOQUINTIDA (bitter apple, a violent
purgative) مرزهره mir-zuhreh, زهر زمین zuhra zumeen,
مره murreh, صاب saub, خنظل khun-
zil, کیستو keestoo, علقم alkum, پزند puzhund,
مغل mufl, حدج hudj, فث fuf, شری shuré,
حطال humtul, عجاج ajauf, الا alau.

Coloration, v. colouring, dying.

A COLOSSUS دیو شکل صورت div shukl foo-
rut, بت عظیم but azeem.

Colossian (giant-like) دیو شکل zu div shukl,
افريت اساف afreet asa, اهرمان sa aherman sa.

COLOUR رنگ runk, گونه goon, گونه
goonch, یون é-oon, لیط leet, لیاط lé-aur, نقبت
nukbat, صبغا subaugh, صبغ subugh, سحنا fuh-
na, سحنه fuhnut, شرح shuruj, بووس boos, سن
sun, نجر nujr, نجار nujaur. A white
colour سفید fipeed, سفید fifeed, ابيض abeez,
(fem. بیضا beeza, pl. بیض beez), لیاح lé-auh.

A black colour سیاه sé-auh, اسود aswud. A red
colour سرخ surkh, احمر ahmur (fem. حمرا humra,
pl. حمرا humr, احمرات ahaumrat).

A yellow colour زرد zurd, زرباب zurbaub,
اصفر asfur (fem. صفرا safra). A green colour سبز fubz,

خضری khuzré, اخضر akhzur (fem. خضری
khuzré). A brown colour قهوه رنگی kohweh

runké, اسیر asmur, کندم گون kundum goon,
(fem. سیرا sumra). A blue colour کبودی ku-
boodé, نیل neel fam, سماوی samawé, ابي

رنگ zabé runk. A fine fawles colour قالی kauné,
ارغوانی arghu-

arjwauné, بادیه رنگ badeh
runk. A ruby colour لعل laal goon. A

salip colour لاله لاله laleh faam. A rose colour گل

گل gul runk, گلگون gulgoon. — A gris-de-lin
colour کتان رنگی kutaun runk. Of various

colours گوناگون goonagoon, رنگارنگ runka-
runk, گونه گونه goonch. A high or
full colour رنگ بالا runk balau. A weak or dilu-
ted colour رنگ کشاده runk kuhadeh. Of one

colour یکرنگ eekrunk, همرنگ humrunk. Of his,
her, or its proper or natural colour خود رنگ

khoud runk. Of a pleasing colour رنگ خوش

runk. Mixing colours رنگ آمیز runk ameez. — Of

all colours بوقلمون bukulumoon. Of a changing
colour متلون mutuluwwin. [Most of the above

words are either used alone, or followed by رنگی
runké, رنگ runk, فام faum, گون goon, گونه

goonch, چرده churdeh: they often imply a ten-
dency to those colours; and may be translated whitish,

blackish, reddish, &c.] — To change colour پربشانی
purashané foort numoodun,

مهمموج کردن muhum muj kirdun. To change a
colour دیگر گون کردن deegur goon kirdun. —

The colour, complexion, or air of the countenance
سبها seema, چهره chuhreh. — A colour (palliation,
concealment) پوشش پوشش poshish, پنهانی pinhauné,

ستر kutum, ستر kutum, (an ap-
pearance) صورت foort, وجه wujuh (plur. وجوه

wujooh), ظاهر shukl, بیرون beeroon.

To colour رنگ کردن runk kirdun, رنگین

runkeen numoodun, ملون ملون muluwwun kir-
dun. — (to palliate, excuse) معذور کردن mazoor kir-

dadun, شکل نهون shukl numoodun, وجه

goonch kirdun. — (to blush) رنگ شدن runk shoodun,

شرم داشتن khujlut faukhtun, شرم داftun.

Colourable صورت دار zu wujuh, صورت دار
dar, معقول maakool. v. plausible, specious.

Colourably معقولانه maakoolaunch.

Coloured رنگین runkeen, زو رنگ zu runk,
ملون muluwwun, متلون mutuluwwun.

Colouring رنگ نه runk numa, گون ده goon duh.

Colourless بی رنگ bé runk. — (transparent)
شفاف shuff, شفاف shufauf.

Colours (standard) علم alum, ازبغ azé-a, رایت

ajooz. v. banner, ensign, flag.

A COLT اسبجانه asbjauneh, راشی raufhih,
کوره kurreh. — (a young foolish fellow)
شباب ableh.

Coltish (wanton) شوخ shookh.
A colt's tooth (wanton desire) شوخی shookhé.
A COLTER (plough-share) سنت finnut,
باسنت basinnut, ابهیک abmeek.

A COLUMN عمود amood (pl. عهد umud), عمدت omdut, عمده omdeh, دعام daam (plur. daam, دعيت daamut), عباد amaud, عبادت amaudut, ستون futoon (plur. اساتين asateen) قاعدت ka-adut (pl. قواعد kuwaud), ميل meil, درخت durukht, ركن rukn (pl. ارکان arkaun), اسيت ase, اسي anuk, عنل sauré-ut, تير teer. v. pillar and چارطاق — A large column عمود معظم amood maazim. A strong column ركن ركين rukna rukeen. The base of a column ستون پايه paï-é-i futoon. — The column of the state عمدت الدولت omdutu'd'doulut. The column of religion عمود دين amooda deen: (these are titles conferred upon great men in the East.)

Columnar در وجه عهد dur wujeh umud.

A COMB شانه shauneh, شامه shaumeh, مشط musht, مشقات mushkaut, مفروج mufrooj, مکد mukud, مضط muzut, سرخاره furkhaureh, مسج musih. — A weaver's comb انگاز angauz. A cock's comb کروهه kurooheh, تاجل taujuk, خول khool. A curry-comb اسب شانه shauné-i asb, کشاده kushadeh, قشاوره kushaweh, فرجول furjool, فرجون furjoon, پرکن purkun. — A shepherd's comb شانه mushtu'r'raa-i. A comb-maker مشط الراعي شانه shauneh fauz, برس burs. A honey-comb شهد shuhud, هف huff, سبغ subugh.

To comb شانیدن shauneh zudun, شانیدن shaundun, شانه شانییدن shaunédun, مشط کردن musht kirdun, مشاطه moora looh kirdun, مورالوچ کردن moora looh kirdun, mushtautch faukhtun. To comb the mane of a horse شانه بریال اسب زدن shauneh buré-aul asb zudun. A comber (a lady's maid or tire-woman) مشاطه mushtautch. v. dresser.

A COMBAT وقيعت الاثنين waké-autu'l'afneen, ستیز siteez, زدن و خوردن zud ou khord, ناورد nawurd, کارزار kaurzaur, مبارکه maurikah, جنگ nubburd, نبرد awurd, نبرد nujdut, جدال jung ou judaul, جهاد ruzzum, رزم judaul. v. battle, conflict, contest, duel.

To combat (fight) وقيعت الاثنين نبودن waké-autu'l'afneen numoodun, زدن و خوردن کردن zud ou khord kirdun, جنگ و جدال ساختن jung ou judaul faukhtun. — (to oppose) مقابله کردن mukaubuleh kirdun, تعريض ساختن taareez faukhtun, برابر کردن burabur kirdun.

A combatant غازی ghauzé, مبارز mobauriz, محارب mohaurib, شجاع shujaan, مقاتل mukautil. v. champion, warrior. — (an antagonist) دشمن dyshmin, معارض ma-aruz, عداو adoo.

COMBINATION موصلت eeekaunugé, موافقت muwauflut, اتحاد ittihad, موافقت muwauflut,

ضم zumm, پیوست pivust, پیوستگی pivustugé, اتفاق ittifaq, توافق tuwaufik, تعاهد ta-ahud, معاهدت maahudut. v. conjunction, union; also conspiracy.

To combine پیوسته کردن pivustun, پیوسته ساختن pivusteh kirdun, موافق شدن muwafik shoodun, موافقت کردن muwafikut kirdun, راضی بودن rauzé boodun, قابل نبودن ka-él numoodun. v. to join, link, agree, coalesce, unite.

COMBUSTIBLE اتشگير autashgeer, اتش autash angeez, قابل سوزش kaubila foozish, ناری nauré. Combustibles (fuel, &c.) انبانل ambaunik, پوک pook, اتشگيره autashgeereh, اتشنه autashzunch.

Combustibleness قابلیت النار kaubilé-utu'n'nar.

Combustion سوختگی sookhtugé, سوختگی afrokhtugé, سوزش foozish. v. conflagration, burning, consumption. — (tumult) شهاب shumaut, هنگامه hungaumeh, غوغا ghoozha. v. bustle, hurry.

To COME آمدن aumudun, آیدن ai-édun, رسیدن rusédun, آمدنی کردن aumuduné kirdun, قدم ساختن atoo numoodun, آمازان شدن amazaun shoodun, خوالیدن ja-é faukhtun, جایی ساختن ja-é faukhtun. To go and come آمد و آمد کردن shud ou amud kirdun, آینده و رونده ساختن a-éndeh ou rou-éndeh faukhtun, رفتن و رفتن aumudun ou ruftun. To come into the mind در خاطر آمدن dur khautir aumudun, زکرت کردن zukrut kirdun. To come into the middle یاد آمدن é-aud aumudun, یاد آوردن é-aud awurdun, در میان آمدن dur mei-aun aumudun. To order to come دعوت ساختن daa kirdun, دعا کردن daa kirdun, از پای افتادن To come about (to happen) سر uz pai uftaudun. To come about (to happen) سر fur zudun, روی دادن rooi dadun. — (to change) تغییر tubdeel kirdun, تغییر tubdeél kirdun, باز آمدن tughé-ér numoodun. To come again باز آمدن baz aumudun, رجوع کردن rujooa kirdun. To come at or come by (acquire) اندوختن andokhtun, حاصل کردن haasil kirdun. To come in (enter) داخل شدن dur aumudun, داخل شدن dukhoel kirdun. — (to comply) راضی بودن raúzé boodun. v. to agree, yield. — To come in to مدد کار شدن nudrut dadun, مدد کار شدن mududkaur shoodun, معاونت نبودن maawunut numoodun. To come near نزدیک آمدن nuzdeek aumudun, تقریب شدن tukreeb shoodun. To come of (to be descended from a line of ancestors)

uz afl aumudun, زی نسل بودن zi-nufl boodun. *To come off (deviate)* بی راه شدن bé rauh shoodun, ضلال کردن zulaul kirdun.—(to escape) رستن khulaus shoodun, خلاص شدن ruftun, نجات یافتن nujaut é-aftun. — (to end an affair) عاقبت الامر نبودن aakibutu'l'amr numoodun, امر تمام کردن amr tumaum kirdun. *To come off well* خیر داشتن aakibut kheir dauishtun. *To come off badly* بی فروغ شدن bé fu-roogh shoodun, خبیث بودن kheebut boodun. *To come off from (leave)* پرهیز کردن purhaze kirdun, خود را باز داشتن khoodra baz dauishtun. v. *to abstain, forbear.*—*To come on (make a progress)* پیش رفتن peish ruftun, استمرار کردن istimraur kirdun, نزدیک آمدن nuzdeek aumudun. (to rush to the attack) هجوم کردن hujoom kirdun, ساختن khurooj faukhtun. — (to thrive) مبارک شدن bukhité-aur guftun, بخیر گذشتن mobauruk shoodun. *To come over (pass)* گذار کردن guzaurdun, عبور guzaur kirdun, گذار کردن guzaurdun, ساختن aboor faukhtun. *To come over from a party* عاصی نبودن adool kirdun, عاصی شدن aafe numoodun. *To come or boil over* بجوش آمدن bejooosh aumudun. *To come over (deceive)* فریفتن furre-uftun, غدر ساختن ghadr faukhtun. *To come out (or forth)* بیرون آمدن beeroon aumudun. *To come out (become public)* ظاهر شدن zahir shoodun, آشکاره گشتن afbikaureh guftun, مبرور شدن munshoor boodun, مبرور شدن mubrooz shoodun. *To come out with one's opinion* رای ظاهر کردن ra-é zahir kirdun. *To come to (consent, yield)* بلی گفتن bulé guftun, مطیع کردن raufé shoodun, راضی شدن kirdun, رام نبودن raum numoodun. *To come to (come up to, or amount to)* جمع حساب کردن jumaa hisaab kirdun, تعدید شدن taadeed shoodun. *To come to one's self (from ebriety)* واهش آمدن wauhiish aumudun.—(to recover one's senses) عقل فراز شدن akhshufa é-aftun. *To come to pass* فراز شدن firauz rufedun, جاری بودن jauré boodun, روی دادن rooi dadun, سرزدن furzudun. *To come up (grow out of the ground)* نابت شدن nau-bit shoodun, نشو بودن nushoo numoodun, رستن ruftun, ظهور ساختن tulooa kirdun, طلوع کردن zahoora faukhtun.—(to ascend from below) برآمدن uz furoo firauz' rufedun. *To come up to (equal, rise or reach to)* بسویت خیزیدن burubur guftun, برافراشتن befoo é-ut kirdun. *To come up with (overtake)* واصل بودن wafil boodun. *To come upon (attack)* همله کردن humleh

kirdun, هجوم آوردن hujoom awurdun.—*All this comes of you* این همه آورده است ein hummeh awurdé-i toft.—*Any place to which one comes* بیایا bé-a, بیایا bé-a, ای a-é. *Come (be quick)* تیز بکن teez bekoon, تیز کارهای teez kaur numa-é, شتاب shutaub, بشتاب beshutaub. *The time to come* زمان zumaun mustukbil, آینده a-éndeh, آتیه até-ut, آخره akhiratan.

A COMEDIAN اهل تقلید ahla tukleed, تهاشا کر nikkaul koonindeh, سازنده tummausha gur, تهاشا کو tummausha goo, سازنده fauzindeh, چنگی askund, chungé.

A comedy لعبت بازی labutbazé, تقلید tukleed, تهاشا tummausha.

COMELINESS خوشنمایی khouba, رونق جمال jumaul, حسن husn, khooshnuma-é, rounuk. v. beauty, elegance, grace, dignity.

Comely خوشنما khouba, خوب khoob, husnaut, جمیل jumeel. v. beautiful, &c.

A COMER آینده a-éndeh, آمده aumudeh, ای a-é (plur. ایان a-é-aun). — *Comers and goers (travellers, &c.)* آینده و روینده a-éndeh ou rou-éndeh, آمد شد aumud shud.

A COMET جوزهر joozhur, گوز چهر gooz chuhr, زو زوابه zu zoo-aubeh.—*Cometary, cometic* جوزهر پیوند joozhur pivund, گوز چهر منسوب gooz chuhr munsoob.

COMFORT (consolation) دل خوشی khoosha, خاطر jaun kusha, دل آسای dil asai-é, تسلیت tufullé, تسلیت tufullé-a kulb, قلب tazé-ut. v. consolation.—(assistance) یاری awun, نصر nufr. v. support, countenance.

To comfort دل آسای کردن dil asai-é kirdun, دل شاد dil shad, دل خوشی دادن dil shad faukhtun, دل فروز نبودن dil furooz numoodun, دل نواختن dil nuwaukhtun, تسلیت دادن tufullé kirdun, تسلیت دادن tufullé-ut dadun, استیالت بخشیدن bukhsheidun, رباط قلب ساختن rubta kulub faukhtun. v. also to invigorate, enliven, strengthen.

Comfortable, comforting, دل شاد ساز dil shad saaz, خاطر خوش tufullé-ut bukhuish, بخش khautir khoosh koona, غمزدا ghumzuda.

Comforted خوشنود khooshnood, دل شاد dil shad, دل خوش dil khoosh, متسلی mutufullé.—*To be comforted* خاطر خوش شدن khautir khoosh shoodun, خوشنود بودن khushnood boodun, تسلیت tufullé-ut é-aftun.

plural; especially when speaking or writing respectfully to, or of, any person, either superior, or of an equal degree, where no intimacy subsists: as, if one man of rank had made an observation, and another meant to answer, *it was exceedingly proper*; he would, if a polite man, say آنچه صاحب furmoodeh and bisfe-ar bejah ast *That which you command is extremely proper*: and not آنچه صاحب ooncheh sahib gushtab and bisfe-ar bejah ast *That which you speak is extremely proper*. If again, a person was to observe, *You have completed this business very well*, he would express it with propriety in Persian آنچه صاحب این کار را نهایت با خوبی سرانجام فرموده اند sahib ein kaurra nehané-ut ba khooba furrenjam furmoodeh and; and not آنچه صاحب این کار را نهایت با خوبی سرانجام کرده اند sahib ein kaurra nehané-ut ba khooba furrenjam kirdeh and: but, in regard to himself, he would say, من کار را من کورر mun kaurra furrenjam numoodeh am, *I have finished this affair*.—When speaking of a third person, if a man of high rank, as *The Nabob went to Allahabad*; it would with elegance be expressed نواب به الله اباد تشریف نمودند Nuvvaub beh Allahabad tushreef furmoodeh: whilst a man speaking of himself, instead of the verb فرمودن furmoodeh, would use the first person singular of رفتن rustun; من به الله اباد رفتم mun beh Allahabad rustum.

Commanded فرموده furmoodeh, ماموریت mamooré-ut.

A commander فرمان furmaun furma, فرمان ده furmaun duh, فرمان گذار furmaun guzaur, حکم کنا kaur furma, hookum koonna, حاکم hookoomut ran, امیر ameer, ضابطا watlé, والی haukim, سپهسالار sursalar, سردار sursar, سپهسالار sippahsalar, سپهگذار sippahdar, پیشاهنگ peishauhunk, پیشو peishrou, سپهده sippahduh, سپهکش sippahkush, امیر ameeru'l'jeeh, جنرال general, گریز gu-reez, یگلخت eeklukht. *The commander of a garrison* حصار ضابطا zaubuta hissaur, کلع دار killaadar, محافظ muhaufiz. *The commander of the faithful* امیر المومنین ameeru'l'moomineen, پادشاه اسلام padl illam. v. emperor, khalif, king.

Commandment, v. command, mandate, order, precept, authority وصایا الله ten commandments wufaiia ullah, عشره asherch kuleemut.

To COMMEMORATE یاد کردن é-aud, تذکیر gooriftun, ذکر ساختن zokr faukhtun, تذکر داشتن tuzkeer numoodun, تذکر کردن tuzkur daushtun, تقریر کردن tukreer kirdun, نقل بستن hika-é-ut numoodun, نukkul buftun.

Commemoration یاد کردن é-aud, ذکر zikr (pl. از کار azkaur), تذکیر tuzkeer, تذکر tuzukkur, حکایت hika-é-ut, اندامه andaumeh.

Commemorable ممکن تذکیر mumkina tuzkeer. Commemorated یاد گرفته é-aud goorifteh, مذکور muzkoor.

Commemorative ذکر کنا zikré, تذکر tuzukkur koonna, یاد é-aud numa.

To COMMENCE آغاز کردن aghauz kirdun, مباشرت ساختن mubaushirut faukhtun. v. to begin.

Commencement, v. beginning, date.

To COMMEND (praise) ستودن futoodun, ستایش کردن sita-ésh kirdun, وصف کردن afireen dadun, پسندیدن wusuf kirdun, پسندیدن pushtundun, پسندیدن pushtundédun. v. to praise, approve.—(to recommend or commit to) مغوض ساختن mufooz faukhtun, سپارش دادن huwauleh kirdun, سپارش دادن sipaurish dadun. To commend or resign one's self to God توسل ساختن توکل کردن tuwukkul kirdun, توکل ساختن tuwushtun.

Commendable واجب الهدج vajibu'l'muduh, موصوف mumdooh, حمید humeed, مستحسن لا ینق لا ینق sita-ésh, مستحسن mustuhin, پسندیده pushtundédeh, محبوب muh-mood, مرضی murzé. v. laudable.—More commendable احمد ahmud.

Commendably ممدوحانه mumdoohaunch, بطور betoor humeed, بوجه موصوف bewujuh moufoof.

Commendation حمد muduh, مدح hamd, مدحت mudhut, ستایش sita-ésh, وصف afireen, پسندیدن wusuf, سپاس sipaus. v. approbation, praise.

Commendatory ستایش دار sita-ésh dar, حمد نما hamd numa.

A commander کو afireen goo, حمد hamdut, وصف maddauh, مدام maudeh, وافی wufauf, ستا sita. A self-commander خود خود sita, خود فروش khooz furoosh.

Commensuration, &c. v. mensuration, proportion.

To COMMENT تویل کردن taweel kirdun, شرح tufseer numoodun, شرح shurh faukhtun.

A comment, commentary تفسیر tufseer (pl.

ششرح shurh, (تفسیرات tufseeraut, تفاسیر tufauseer, ششرح shurooh, pl. ششرح shurooh), mudrus, مدرس, بیان bé-aun. v. *exposition, narrative.*

A commentator, commenter اهل تفسیر ahla tufseer, مفسر mufuf-fur, شارح shauruh, شارح shurauh, برفندار burfundaur, تاویل کر taweelgur, کشای dulaulut, دلالت, ششرح shurooh kaur, کار kufhauf, بیان نویسی bé-aun noo-ésh.

COMMERCE (*trade*) تجارت tujaurut, اشترا ishtira, داد ستاد dad sitaud, معاملت ma-amlut, اختلاط alaukut, (intercourse) — کار kaur — ikhtilaut, امیزش amee-zish, صحبت sohbut. *To have commerce or intercourse* داشتن اختلاط ikhtilaut dauhtun, صحبت sohbut kirdun. v. *to converse, correspond, keep company; also to trade.*

Commercial تجارت منسوب tujaurut munsoob, بازارى bazaré, داد ستاد پیوند dad sitad pivund.

Commigration, &c. v. *emigration.*

Commiation, v. threat, denunciation.

To commingle, v. to mingle.

To comminute, v. grind, pulverise.

To COMMISERATE شفق نبودن shufkut numoodun, مرحمت کردن murhumut kirdun, تعطف داشتن taattuf dauhtun. v. *to pity.*

Commiseration شفق shufkut, شفق shufik (pl. اشفاق ashfauk), تعطف taattuf, ترحم turuhum, مرحمت murhumut, رقت rukkut. v. *compassion.*

A COMMISSARY (*delegate*) وکیل vakeel, مباشر گماشته gomaushteh, حواله huwauleh, موکل muwukkul, سرهنگ surhunk. v. *agent.* — *To appoint a commissary* مباشر منصبدار mubaushir munsubdar kirdun, حواله huwauleh faukhtun, وکیل نصب نبودن vakeel nusb numoodun, گماشته گماشته kirdun.

A commissaryship مباشرت mubaushirut, منصب wukaulut, وکیل munsuba vakeel.

A COMMISSION (*delegation, full power*) وکالت جتئی wukaulut namch, وکالت نامچ wukaulut hujjuté, مباشرت mubaushirut, خدمت khudmut, امر amr, سفارش sipaurish, تفویض tufweez. v. *order, trust, warrant.* — (*perpetration*) ارتکاب irtikaub, رکوب rukoob. *The commission of a crime* گوناھ ارتکابی goonah irtikaubé, ارتکاب irtikauba maasé. *The commission of adultery* ارتکاب زنا irtikauba zuna. — *Commission (office)* مرتبت pah, جای jah, منصب munsub, مرتبه murtubut or مرتبه murtubeh.

To commission نصب کردن nusb kirdun, منصب

نامزاد نامزاد نبودن namzaud munsub dadun. numoodun.

A commissioner اهل منصب ahla munsub, موکل muwukkul, وکالت wukaulut nameh dar. v. *commissary.*

To COMMIT (intrust) مباشرت دادن mubaushirut dadun, سفارش کردن sipaurish kirdun, حواله کردن huwauleh kirdun, تفویض نبودن tufweez numoodun — (*to deposit*) ساختن wudaa faukhtun, موضوع نبودن wuzaa kirdun, ارتکاب muzawa numoodun — (*to perpetrate*) ارتکاب irtikaub kirdun, رکوب ساختن rukoob faukhtun. *To commit a crime* گوناھ ارتکابی goonah irtikaubé kirdun, قباح ساختن kubauhut faukhtun, ارتکاب معاصی نبودن irtikaub maasé numoodun. *To commit a breach of the peace* صلحه مغایر حرکت رکوب کردن fulheh mugha-ér hurukut rukoob kirdun, صلحه مغایر fulheh mugha-ér وضع و حالت ارتکات ساختن wuza ou haulut irtikaub faukhtun. *To commit to prison* حبس کردن hubs kirdun, زندان dur zindaun nihaudun, سجن ساختن sujun faukhtun, عفس نبودن afus numoodun. v. *imprison.* — *To commit or intrust one's self* خود را khoodra é-atimaud kirdun.

A commitment to prison در زندان نهان dur zindaun nihaun, حبس hubs, تھبوس tuhubbub, احتباس ihtibaus.

Committed to prison محبوس muhboos, مسجون musjoon, زندانی ahla zundaun, زندان zindauné. *To be committed to prison* محبوس شدن muhbooshoodun, اهل زندان بودن ahla zindaun boodun.

COMMODIOUS (*convenient*) مناسب mu-naufib, قابل muwafik, قابل kaubil, ساختن la-ék, سازوار suzawar, شایسته sha-ésteh, faukhteh, فایدهمند fa-édehmund, سودمند foodmund, نافع nafaa, مفید mufeed, zu munfaat, منفعت v. *suftable, advantageous.*

Commodiously با موافقت ba muwafikut, لایقانه la-ékauneh, مناسبانه munaufibauneh, با منفعت ba munfaat, فایدهمندانه fa-édehmundauneh.

Commodiousness موافقت muwafikut, فایده fa-édéh, v. *convenience, ease, advantage.*

Commodity (advantage) سود food, فایده fa-édéh, کسب kusb. v. *interest.* — (*convenience*) مناسبیت suzawaré, شایستگی munaufibut — (*wares*) متاع mutaa (pl. امتعت amtaat), کماشت kumashut (pl. اقششت akmishut), اسباب asbaub. v. *merchandise.*

A COMMODORE مير عسكر دريا meer as-kura duré-a, جهازها سرداري juhauzh furdaure.

COMMON مشترک, mushauruk, mushturuk, جدی جدا, mushturuk, مشترک mushturuk, juda, مشهور shumol, شہول shumool, عام a-amm, عموم amoom. v. general, universal. — (frequent) بسیار biflê-ar, فراوان fura-waun, کثیر kuseer. v. abundant, ordinary, usual. — (cheap) کم کما kum buha, رخصت rukhau-fut — (ignoble) فرومایہ furooma-éh, زقاقی zukauké, حقیر hukeer, ناکس naukus, بد bud asil, خوربد khoré-aud, کینہ kumeeneh. v. mean, vulgar. — (without an owner) بی صاحب bé fahib, مالک ghire-a malik, معطل maatul. — Common property جدوی judwa, مالکیت عامہ ma-like-ut aammeh. Common sense حاسہ haffê-i aammeh, حس مشترک huffa mushturuk. A common or vulgar idiom زقاقی zukauké dil, زقاقی zukauké zubaun. In common جدی جدا, juda, برابر burabur, علی السوۃ ala's-fuwé-ut, بالسوۃ bifuwé-ut. The plunder is in common شکار مشترکست shukaur mushturukast. v. equally, indiscriminately.

Commonalty, common people, commons, commoners عام, عام aammut, کس ahaulé kus, اہالی اہالی ahaulé mumlukut, عوام جاہل جاہل jahil khulk, عوام عامت عامت ناس, awauma naus, رعبیت ra-é-ut, خاشخاش kulmaat, بغث bughfa, ابغث abghus.

Commonly (universally) علی amooman (frequently) — (frequently) ala wujeh amoom — (frequently) noobut biflê-ar bar, چند چند chund gur-reh, تارۃ بعد تارۃ taurutan, تارۃ تارۃ taurutan baad taurutan, دافعہ dufatan. v. often, usually.

Commonness, v. frequency.

A common-place book مسودت musawwudut, روز rooz nameh, دستور mukaubulch, دفتر duftoor.

Common, v. commonalty; also food, diet.

A common shore آبزی aubreez, آبخانہ aubkaneh, کبانہ kunaut, قنات awghun, سمج sumuj.

Common-weal, co جمهور jumhoor (public, republic).

COMMOTION (tumult) ہرشت humrushut, حرکت hurukut, ہنگامہ ghooagh, غوغا ghulghul, اضطراب (perturbation) hungauneh. v. sedition. — (perturbation) بوجہ bughfurut, انزعاج iztirau.

تزلزل tuloofeh, تلواستہ tuluwaufeh, تزلزل tuzulzul, لشلشت lushlauhtut, تذبذب tuzub-zub, قلق kulk, قلق kulkaul, تضرع tubraas. v. agitation, restlessness, disturbance.

To commune, v. to converse, confer.

To COMMUNICATE (impart, reveal) اشکارہ ashikaureh kirdun, افشا افشا isha faukhtun, کشادہ کشادہ numoodun, حصہ (to bestow part) izhaur kirdun, بخش بخش huffeh dar kirdun, انس (to consort with) bukhuftun, اشتراک اشتراک ishtirauk kirdun, تشریک تشریک tushreek faukhtun, مصاحبت مصاحبت mufahibut daushtun, تناول تناول tunawul kud-daus pizeerustun. To communicate (as the pestilence, &c.) سرايت کردن fura-é-ut kirdun. To communicate a secret ایداع کردن a-édaa kirdun, اسرار اسرار ifraur numoodun.

Communicable لایق اشکار la éka ashikaur, ممکن mumkina hiffeh dar.

Communication (revealing) اشفا isha ifraur — (participation) حصہ huffeh dar, علاقت alaukut, اشتراک ishtirauk, تشریک tushreek, مشارکت mushaurikut, تشارک tushaurik, شرکت shirkut. v. correspondence. — (conversation) محاورت muhawurut, مخالطہ mukhau-litah, اختلاط ikhtilaut, سوال و جواب fuwaul ou juwab, معاشرت maashurut, مجالست mujauli-fut — (inlet) مدخل mudkhil.

Communicative اشفا bukhuftun, اسرار ifraur numa.

Communion (intercourse) صحبت fohbut, مساحبت mufahibut, انس anis. v. society, fellowship. — The communion (sacrament) تناول قداس tunawul kud-daus.

Community اجتماع اجتماع ijmaa ummut.

COMMUTABLE ممکن بدل mumkina budul.

Commutation تبدیل budul, tubdeel, مبادلہ mubaudulut. v. alteration, change, substitution; also expiation, ransom.

To commute تبدیل کردن tubdeel kirdun. v. to exchange, ransom, atone.

A COMPACT اتفاق ittifaq, زہار zunhaur, عقد akud, عہد ahud, شرط shurt, قول kool, مبادلہ mukawulut, معاہدہ maahudut, ہبل hubl, ترکیب or ترقیم turkeem. v. agreement, contract.

The complement of a circle متمم mutummim. — *Complement (adscititious circumstance, appendage)* ضمیمه zumeemut, ملحقه mulhukut, ذیل zeel.

Complete (without defect) تمام tumaum, متمم mutummum, تام tamim, کامل kaamil, مقصی mukzé, درست supuré, اسپری aspuré, برآورده fooi, سوي akundeh, برآورده burawurdeh, سرآمد furaumud, سپیدرو fipeedroo, وافر wufur, وفی wufé, وافی faubigh, سابغ moufoor, صحیح fuheeh, صهابی fuhaubé, بی نقصان mutuhhum, مطهر fuba-é, بی عیب na mukfoor, *v. perfect, full.* — *(finished)* پرداخت purdaukht, منقضي mutunauhé, پرداخته purdaukhteh, منکوزه munkuzé, منتهی muntuha, منقطع munkuta, محدود munfulikh, محدود muhuddud, منتهی muidood. *v. concluded.*

To complete پرداختن purdaukhtun, تمام کردن tumaum kirdun, کامل ساختن kaamil faukhtun, بفر آوردن bufur kirdun, تکمیل کردن tukmeel kirdun, امل ساختن amla faukhtun, پرداخت کردن purdauzé numoodun, پرداختن purdaukht kirdun, منتهی ساختن mutunauhé faukhtun. *v. to perfect, finish.*

Completed پرداخته purdaukhteh, منتهی mutunauhé. *To be completed* بسر آمدن befur aumudun, پرداخته شدن purdaukhteh shoodun, اسپری بودن aspuré boodun.

Completely کاملاً kaumilaunch, تماماً tumauman, اختتام ba ikhtitaum, طبیقانه tubee-kaunch, وفرانه wufuraunch.

Completeness, complement, completion, پرداخت tukmeel, تمام tumaum, اتمام itmaum, کمال kumaul, کماله kumaulé-ut. *v. perfection, accomplishment, complement.*

COMPLEX مطابق mutubbuk, تطبیق tut-beek, چام چام cham cham, لا بلا la bela, ته ته la burla, هزار تو afzoon, هزار too, *v. manifold, intricate.* — *Complex affairs* درج درج durj durj.

Complexedness, complexness, v. complication.

Complexly مطبقانه mutubbukaunch.

COMPLEXION (of the face) سیما seema, مزاج chuhreh, جهر julieer. — *(constitution)* مزاج mizauj, طبیعت tubé-at, سرشت furrush, عینر unfur, *v. tempera-* *ment, disposition.* — *Of an adust complexion* یابس mizauj, مزاج mizauj.

Complexion مزاج پیوند mizauj pivund, طبیعت tubé-at munfoob.

Complexionally از مزاج uz mizauj.

COMPLIANCE اتفاق ittifaak, رضا ruza, قول muwafikut, مطاوعت mutawaat, اطاعت itaata, اتحاد ka-él, قایل kool, انقیاد inké-aud. *v. submission.*

Compliant فرمان بنده bundé-i furmaun, مطیع muté-a, مقتاد muktaud, متابع mutauba, خاضع khauza, خضوع khuzoo-a, خوش khoosh a-éndeh, ازوم zu azrum. *v. yielding, civil, obedient.*

To COMPLICATE درج کردن durj kirdun, پیچیدن peechédun, پیچیدن dur peechédun, در پیچیدن dur peechédun, *v. to intangle, perplex.*

Complicate, complicated, پیچا پیچ peecha peech, پیچ peech, پیچان peechaun, پیچیده peechédeh, پیچیده تلوئی tuluwwe, تغضن tughuzzuf, غلغند filghund, متنی noord, متونی mutwé, مغتض mughtumuz. *v. complex, intricate, intangled.* — *To be complicated* پیچیده شدن peechédeh gushtun, پیچان شدن peechaun shoodun, پیچیدن tughuzuf boodun, چرخیدن chukhédun, چرخشیدن chukhshédun.

Complication, complicateness, پیچ peech, پیچش peechish, التوا iltiwa, خلط khult, ضرر zufr.

A COMPLIMENT خوش آمدی khoosh aumoodé, ادب adub, تحیت tuhé-ut, سلام falaum, تعظیم tazem. *v. civility.* — *After-compliments* بعد التحیت baada't tuhé-ut. *The governor has sent his compliments to you* بدی budé fahib shumaura falaum gufteh and.

To compliment خوش آمدی نمودن khoosh aumoodé numoodun, نواختن nuwaukht kirdun, تحیت گفتن tuhé-ut guftun, ریش خند ساختن reesh khund faukhtun, مزاج کوی zurd goosh shoodun, مزاج کوی mizauj gooî kirdun, مزاج گفتن mizauj guftun, ادب تواضع نمودن tuwazaa numoodun, نوازش نمودن nuwazish numoodun. *v. to coax, soothe, flatter, salute.*

Complimental پر تعظیم pur tazem, تحیت tuhé-ut munfoob, تملق پیوند tumulluk pivund, ادبانه adubaunch. *v. civil, respectful.*

A complimenter کار سپید fipeed kaur, ریش reesh khund, نوازنده zurdgoosh, نواز nuwauzish gur, نواز nuwauz. *v. coxer, flatterer.*

Complot, v. confederacy, plot.

To COMPLY رضا شدن ruza shoodun, موافقت bulé guftun, موافقت muwafikut numoodun, قایل بودن ka-él kool dadun, قول دادن

جونا joofa, منہزم munhuzum. v. hollow.—To make concave کردن تجوئی kujweef kirdun, ناویدن nawédun.

Concavity جوف joof, غار ghaur, هزمت huzmut, کاواک kawauk, میان mei-aun kawauk, دحل duhl, نخوری nukhooré. The concavity of the breast بھو buhoo. The concavity of the eye قلت عین khané-a chushum, چشم kulluta aîn, وقب wukub. The concavity or hollow of the hand روی دست rooi doft. The concavity or groove on the upper lip وفتت wufzut.

To CONCEAL پنهان کردن pinhaun kirdun, پوشیدن پوشیده poshédéh faukhtun, پوشیده poshédun, نهان nihaun faukhtun, پرده perdeh kirdun, ستر نهادن futur nihaudun, اخفا ikhfa kirdun.

Concealable ممکن پوشش mumkina poshish.

Concealed پوشیده poshédéh, دسیس dusees, مکتن muktun, مکتبی muktumin, مرہص muruhmus, مخفی mukhfé, تشہل tushummul. v. clandestine, private, occult.

A concealer پنهان کننده pinhaun koonindeh.

Concealment, concealedness پوشش poshish, پنهانی pinhauné, اخفا ikhfa, اختفا ikhtufa, نهانچه nihauncheh, اہلاس ihmauz, نہانی nihauné, خفیت khufé-ut, نہفتگی nuhuftugé, دسیسی duseesé, تہمت tamé-ut. v. privacy, secrecy, hiding-place.

To CONCEDE قبول کردن kubool kirdun, اجازت کردن ka-él numoodun, قبول شدن ijauzut kirdun, قربن قبول شدن kureen kubool shoodun. v. to yield, grant.

CONCEIT (conception) فکر idrauk, پنداری pindari, اندیشہ andeesheh, سکاوش figaulish, لطیفیت (fancy) raa-é. v. thought. پندارے pindauré, توہم wuhim, خیال khé-aul, تخیل tukhé-ul, تصور tufuwur. v. imagination.—(favourable opinion) مظنت مسعود muzunnut mufa-ood, پندار لطیف pindaur luteef. Conceits (trifles) گدافی بیہودہ guzauf beehoodch, ترہات turhaut. Out of conceit with منکر munkir. v. disapproving, disliking.

To conceit خیالہ کردن khé-aul kirdun, وهم wuhim numoodun, فکر ساختن fikr faukhtun. v. to imagine, believe.

Conceited بینر khooD been, پنظر puntur, سر در ہوا fur dur huwa, زخی zukhuf.

Conceitedly بینر پنظرانہ punturaunch, با خود بینر ba khooD beené, زخفا zukhfan.

Conceitedness, self-conceit خود بینی khbod beené, پنظری punturé, زخی zukhfé. v. pride, vanity.

To CONCEIVE (comprehend) فهم کردن fuhm kirdun. v. to think, understand.—To conceive in the womb حامل کردن haumil kirdun, حاملہ haumileh shoodun, بار نہودن bar numoodun. To conceive resentment غصبہ شدن ghuzbeh shoodun.

Conceivable ممکن فهم mumkina fuhum.

Concent, v. harmony, consistency.

CONCENTRICK مرکز murkooz, هم مرکز hum murkuz.

CONCEPTION (pregnancy) حاملگی haum-lugé, حبل hubl—(intellect) فهم fuhm, ذہن zu-mun. v. comprehension, apprehension, idea, notion, sentiment.

To CONCERN (belong to) متعلق شدن muta-alik shoodun, انتساب داشتن intisfaub daushtun, منسوب بودن munsoob boodun, دایرہ da-ér shoodun, عاید بودن aa-éd boodun, راجع شدن rauja shoodun. v. to relate to.—(to interest, make solicitous) لازم ساختن muhmu ou lauzim faukhtun, معاملہ کردن maamleh kirdun, علاقہ داشتن ana-é-ut dadun, علاوہ daushtun, غرض کردن ghurz kirdun. v. to affect.—(to make uneasy) مضطرب کردن muzturub kirdun, دلہستہ ساختن dilbusteh faukhtun. v. to disturb.—To be concerned (interested) عنایت شدن boosha numoodun, عنایت ana-é-ut shoodun, علاقہ بودن alaukeh boodun. It concerns me ام است alauké-i am ast.—To concern (be vexed) دلتنگ شدن diltuak shoodun, گران جان alumzuddeh boodun, نہودن guraun jaun numoodun.

Concern, concernment کار kaur, امر amul, شغل shughl, مصلحت musluhut. v. business. تیار andeesheh, تکیہ tuké-ud, (care) teemaur, فکر fikr, علاقہ alaukeh, معاملہ maamleh, عنایت ana-é-ut, بوشا boosha. v. interest, solicitude.—(affliction) دلگیری dilgeeré, شکن shikhun, درد durd, محنت muhnut, غم gurm, محبت (affection) runj. v. grief. mohabbut, دوستی doosté. v. regard, passion.—(importance) گرنی gurauné, دشواری dushwauré. Of great concern مهم muhim, مستشری mustushré. An affair of great concern مصلحت مهم musluhut muhim, مهم muhaum, نندل nundil, مقام kumkaum.

Concerning منسوب munsoob, از uz, من buhr, برای bura-é, من fi.

CONCERT (compact) اتفاق ittifaq, اکود akud, عہد ahud, شرط shurt, زنہار zunhaur. v.

Conditional (on terms) بشرط با ba shurt, بشروط beshuroot—(uncertain) غیر محقق ghiré-a muhuk-kuk, نا معلوم na maaloom.

Conditionally, conditionary (on terms) بشرط be-shuroot, با عهد ba ahud, بر عقد bur akud.

Conditioned (endowed with qualities) زو وصفی zu wusuf, اهل اوصاف ahla awusauf.

To CONDOLE اشفاق نبودن ishfauk numoodun, تعزیت کردن tazé-ut kirdun. v. to lament, bewail.

Condolent, condolance, تعزیت tazé-ut, اشفاق ishfauk, عزا aza, دلوله dulooleh, ترقق turukkuk, شفقش shufkut. *A letter of condolence* نامه تعزیت tazé-ut nameh, شفقش نامه shufkut nameh. *The days of mourning or condolence* ایام عزا é-aum aza.

A condoler کوینده تعزیت tazé-ut gooî-éndeh, اشفاق ishfauk gur.

To CONDUCE امداد کردن imdaud kirdun, شایستن sha-éstun, نافع شدن naufa shoodun. v. contribute, promote; conduct.

Conducible, conducive, ممکن نافع mumkina naufa, امداد کنا imdaud koon.

CONDUCT (guidance) رهنمای ruhnuma-é, قیدودت ruhnumooné, قیادت ké-audut, دلالت dulaulut, mukaudut, مقادت toofeek, هدایت huda-é-ut, دسفت dusfut, دسفاun, حمايت huma-é-ut. v. auspices—(administration) تدبیر tudbeer, آیل ai-aul. v. government.—(behaviour) وضع wuzar, حرکت hu-rukut, جنبش jumbush, عمل amul. v. also convey, escort, guard. — *A safe conduct* نامه امان amaun nameh, کورو نامه kurou nameh, دین کاغذی deen kaghudé.

To conduct (lead) دلالت کردن dulawlut kirdun, دلیل هدايت huda-é-ut faukhtun, دلایل duleel shoodun, راهنمودن rauhnumoodun, کشیدن kushédun, بردن burdun, آوردن awurdun, راندن raundun. v. to direct, manage.—To conduct an army لشکر کشیدن lashkur kushédun, قاید العسکر شدن ka-édu'l'askur shoodun. To conduct an affair عمل کردن amul kirdun, کار فرمودن furmoodun, بکار آوردن bekaur awurdun. To conduct business well امر عقدا ساختن amr ak-dan faukhtun.

Conductions, v. hired.

A conductor دلال dulaul, فکم fukum, هدایت ها haud (pl. هدايات haudoon), مرشد rakis, راه مرشد murshida rauh, رشید rusheed. لشکر کش an army (a general) ka-édu'l'jeeth. v. lashkur kush.

commander, leader, chief. — *The conductor to an army (a guide)* لشکر رهنمای ruhnuma-é lashkur. — *A conductor (director)* مرتب muruttib, مقوم mukuwwim. v. manager.

Conductions دلالت dulaulut.

CONDUIT آب راه aubrah, اب ریز aub reez, آبگوزر aubguzur, آبگور aubkooor, سوہ کاریز fooh kaurceez, مرزاب mirzaub, میرزب mirzub, کاریزاب kaureezaub, میزاب meezaub, میزاب mizaub (pl. میزاب mé-auzib, میزابب mé-auzeeb), کنک kunk, منهر munhur. v. aqueduct, canal, pipe.

A CONE مخروطت mukhrootut (plur. مخروطتون mukhrootutoon).

A CONE پزنگره puzshunkureh.

To confabulate, v. to chat.

Confabulation, v. conversation.

To CONFECT با شکر تربیت ساختن ba shukur turbé-ut faukhtun, مربی شدن murubbé shoodun, مزه کردن muzeh kirdun.

A confect, confectio, مربت murubbut, معجون maajoon (plur. معاجین maajeen), رچل ruchul, شیرینی reechaul, رچار reechaur, رچال reechaul, حلوا hulwa. v. composition, mixture.

A confectio مربی murubbé, رچال reechaul gur, مربت کونده murubbut koonindeh.

CONFEDERACY, confederation, ماهده maa-hudeh, عهد ahud, اتفاق ittifaak, اتحاد itti-haud, حلی hubl, حلی hulf, تحالی tuhaulif. v. league.—*A private confederacy* اتفاق نهایی ittifaak nihauné.

To confederate معاهده کردن maahudeh kirdun, ههوثاق muta-ahid shoodun, اتفاق humwufauk kirdun, تضافن نبودن tuzaufun numoodun, عقد کردن akud kirdun.

A confederate متفق muttufik (pl. متفقان muttufikaun), معاهد maahid, متعاهد muta-ahid, حلی huleef (pl. حلفا hulfa, احالی ahlauf), نصر awun, نصر nufr. v. ally.

Confederate, confederated, ههوثاق humwufauk, در اتفاق muta-ahud, متحد muttuhud, پیوسته dur ittifaak pivusteh.

To CONFER (upon any stated subject) مکالمه mukaulimeh kirdun, مشاورت ساختن muhawurut faukhtun, محاورت نبودن muhawurut numoodun, مطارحت کردن mutaruhut kirdun, مذاکره ساختن muzaukureh faukhtun, عقد مجلس کردن akuda mujlis kirdun. — (to grant) انعام کردن inaam kirdun, احسان نبودن ihfaun numoodun, عطا کردن ata kirdun, بخشیدن bukh-

shédun, دادن dadun. v. to give, contribute, conduce; compare, collate.—To confer an office منصوب کردن munsub tukleš kirdun.

A conference مشاورت *mushawurut*, مذاکرت *muzaukurut*, مکالمات *mukaulumut*, طارحت *mutauruhut*, محاورت *muhawurut*. *During the conference* در اثناى مجلس *dur isna'é mujlis*.

To CONFESS اقرار کردن ikraur kirdun,
 معترف شدن، اعتراف ساختن atirau f aukhtun,
 maaturif shoodun, مقرر بودن mukirr boodun,
 تعریف کردن bekhuftoo aumudun, تایید کردن
 taareef kirdun, ایهان ساختن a-émaun faukhtun.
 To confess a fault گناه معترف شدن gunauh
 maaturif shoodun. v. to own, avow.

Confessed معترف *maaturuf*, مقرر *mukirr*. ❀

Confessedly *شبهت بی* bé shubhut, لا شک *la*
shukk, *بلا ریب* tila reeb, *بی گمان* bé gumaun,
 لا جرم *ghiré-a ishtibah*, لا بد *labud*, لا جرم
la jurm, *غالبا* ghauliba.

عرف *Confession* اقرار *ikraur*, اعتراف *é-atirau*,
 arf, عرفان *arfaun*, تقرير *tukreer*, تحقيق *tuhkeek*,
 تصديق *tufdeek*, خستو *khustoo*, زعل *zaal*,
 انصاع *bauzinut*, شنا *shina*, شنات *shinaut*,
infaa, تشهد *tushuhhud*. v. *profession*—*Confession*
of sins اقرار كناه *ikraura gunauh*.

A confessor (of his own faults) اقرار کننده ik-raur koonindeh, گناه اعتراف نهاینده gunauh é-aterauf numa-énde. — (*one who hears the confessions of others*) گناه دیگران مستمع gunauha deeguraun mustumaa.

Confest (open, known) معلوم maaloom, کشفاده kushaudeh.

To CONFIDE **اعتقاد کردن** é-atimaud kir-
dun, **توکل** ittikaul faukhtun, **ساختن** tuwukkul numoodun, **اعتقاد بردن** é-ati-
kaūd burdun, **استناد نهادن** istinaud nihaudun, **توسل نمودن** a-émau daushtun, **داشتن** tuwufful numoodun. v. to trust in, believe.

Confidence (trust) اعتقاد é-atikaud, اعتماد é-atimaud, استام ittikaul, توکل tuwukkul, استام aftaum, وثیقت murtuké, پناوه punaweh, وثیقت wufseekut, وثوق wufook, استناد istinaud. *Mutual confidence* توکل tuwakul. v. *credit*.—(*boldness*) دلیری bé bauké, غیرت gheerut, دیلیري bé tudbeeré, — (*rashness*) کستازی kustaukhé.—(*impudence*) شوخی shoo khé, بی شرمی bé shurumé.

Confident (trusting to, assured beyond doubt) متوکل mutuwukkil, متوسل mutuwussil, zu زو اعتماد é-atikaud, دار اعتماد é-atimaud dar.—(*impudent*) کستاخ shookh, بی شرم bé shurum.—(*rash*)

kustaukh, **بی تدبیر** *bé tudbeer.* v. also *positive, dogmatical.*

A confident or confidant راز دأش rauz dauhf, سر دأش firr dauhf, راز دأان rauz daun.

Confidently (with firm trust) اعتقادا é-atimaudan,
عدم اعتقادا é-atikaudauneh.—(*without doubt*)
بی بلا کہاں adum shubhut, بی بلا kumaun, بی بلا
شک bé shukk.—(*without fear*) بی باک bé bauk,
بیلا بیم bila beem, بیلا ہراس bila huraus. v. also
dogmatically.

CONFIGURATION **تشکیل** tushkeel, جبل
jibl. v. formation.

CONFINE, *confines* مرزبوم murzuboom, بین been, ترفند turfund, سرحد fur hudd, حد hudd, حدود hudood, حدود شرعیة hudood shura-é-ut. v. *bounds*.

To confine (imprison) **دُر زندان کردن** *dur zundaun kirdun*, **دُر حبس ساختن** *hubs faukhtun*, **دُر بندیدن** *tuhbees kirdun*, **دُر بند بستن** *bun-dédun*, **دُر بند ساختن** *bundé faukhtun*, **دُر سجن کردن** *gooriftaur zindaun kirdun*, **دُر سجن نهادن** *dur fujun nihaudun*. — (to restrain) **دُر تضرع کردن** *tuzé-ék kirdun*, **دُر اقتصار ساختن** *iktiftaur faukhtun*. v. to constrain; also to bound, border upon.

Confined کرده شده dur zindaun
 کربوس kirdeh shoodeh, اهل زندان ahla zindaun,
 محبوس muhboos, مسجون musjoon, زندانی zindauné,
 مقصور maafsoos, اهل اهل زندان ahla zindaun,
 مفقور mukfoor, بسته busteh. *To be con-*
finied بودن در زندان dur zindaun boodun, بسته
 شدن busteh shoodun.

Confinement (imprisonment) حبس hubs, گوربتاری gooriftauré, گوربتاوری gooriftauré, زندانیکی zindau-nugé.—(*restraint*) اقتصار iktisaur, قيد keed.

To CONFIRM قرار کردن kiraur kirdun,
مقرر ساختن istifkaur awurdun,
مکurrur faukhtun, بایدار نمودن païdar numoo-
dun, تصدیق tuhkeek kirdun, تحقیق کردن
tusdceek faukhtun. v. to establish, prove,
fix, settle, strengthen; complete.

قابل، mumkina ikraut، ممکن اقرار Confirmable
kaubilu'istikraur، المستقر

Confirmation ابقا ikraur, استقرار istikraur, ايثبات ibka, استحکام istih-
kaum, تاسيس taasees, تسويج rufookh, تشييد tushé-ed, تقويت tukwe-ut,
پايدار pa-édaur, محکم muhkim, محقق mu-
hukkuk.

Confirmatory, confirmative, مقوي mukuwé,

tukhlé-ut kirdun, تار مار کردن taru mar kirdun, burhum zudun. v. *to confound, disperse, hurry, obscure, perplex, mix.*

Confused مشوش burhum/zuddeh, خلل پدید mukhtulut, شوریده khulul pizzeer, تلبيک tulbuk, بابر ba-ér, shoorédeh, mulubbus, پريشان purashaun, burbum, افگار afgaur. v. *confounded, perplexed, intricate.* — *Confused in mind* دل افگار dil afgaur. *A confused, disordered pace* همذاني humzauné. *Confused chattering* حذبلیت huzlibut. *The confused murmur of a crowd* اوازہ awauzeh. v. *clamour.* — *Confused in countenance*, سیاه روی fē-ah rooi. *Confused speech* خورشفته khorshufteh. *Confused writing* مشوش الرقوم mushuwwufhu'r'rukoom. *Confused papers or leaves* اوراق پريشان awrauk purashaun.

Confusedly مشوشا mushuwwufshan, با اخلال ba ikhlal, تارومار ba afhuftugé, ابر جبور kurish murish, مشوش تلبات To speak confusedly mushuwwufh kulmaut kirdun.

Confusion, confusedness (irregular mixture) خلل khulul, اختلاط ikhlaut, اختلال ikhtilaut, هزجیت humzujut, پريشانی purashauné, سورش foorish, kurish murish. v. *medley.* — (*astonishment*) سرگردانی furgurdauné, اشتغکی afhuftugé. v. *distraction.* — (*tumult*) غوغا ghulghuleh, هنگامه hungaumeh, گير و دار geer ou dar.

CONFUTATION رُد rudd, کلام رُد rudda kulaum, نسخ nufikh. v. *refutation.*

Confutable ممکن Mumkina nufikh, قابل kaubilu'r'rudd.

To confute مخالفت نبودن mukhauifut numoodun, اثبات ilzaum faukhtun, اوردن ispaut awurdun, مبصرت نبودن mubfurut numoodun, مغلوب کردن mughloob kirdun, رُد rudd kirdun, کلام ساختن rudd kulaum faukhtun. *To confute one evidence by another* نسخ الايت بالايت نبودن nufikhu'l'aiuta bi'l'aiut numoodun.

Confuted رُد کرده شده rudd kirdeh shoodeh, مردود murdood, منسوخ munfookh.

A CONGE (bow, salute) رکعت falaam, تکریم tukreem. *To return a congé or salute* سلام رُد کردن falaam rudd kirdun — (leave) دستور duftoor, اجازت ijauzut, رضا ruza. — (adieu) ادعا addua, يا هو é-a'ho. v. *farewell.* — *To congé (take leave)* اجازت گرفتن

ijauzut gooriftun. *To give a congé* اجازت دادن ijauzut dadun, گماشتن gumaushtun.

To CONGEAL تجید کردن tujmeed kirdun, افسردن tukrees faukhtun, بخت بستن eekh buf-tun, جامد کردن jumud kirdun. v. *to curdle.*

Congealable ممکن Mumkina tujmeed.

Congeaed منجمد munjumid, جامد jaumid, بخت بسته cekh bufteh. *Congeaed water (ice, jelly, &c.)* ماء جامد aub afsurdeh, مای جامد maa jaumid, بخت بستن eekh, آبکون aubgoon.

Congelment, congelation, تجید tujmeed.

CONGENIAL, congenious همخوی humkhooi, هماهنگ humahunk, همرنل humrunk, هم جنس hum jins, زاد hum zaud, اخت akht. *Congenialness* هماهنگی humahungé.

To CONGLOMERATE توشیع کردن toothé-a kirdun, گروهه ساختن gurooheh faukhtun.

To conglutinate, v. to cement, coalesce.

To CONGRATULATE باد آمدن bad aumudun, مبارکی mobauriké guftun, تهنیت کردن foonj numoodun, تهنیت تهنیت tuhné-ut kirdun.

Congratulation مبارکی mobauriké, سوئج foonj, تهنیت tuhné-ut (pl. تهنائی tuhauné). *To receive congratulations* پذیرفتن tuhauné pizeeruf-tun, مهنا شدن muhunna shoodun. *Congratulatory letters* تهنیت نامه tuhné-ut nameh.

To CONGREGATE غنڈ نمودن ghund numoodun, حشر جمع کردن jumaa kirdun, حشر ساختن hushr faukhtun, حشد نمودن hushd numoodun. v. *to collect, assemble, meet.*

A congregation غنڈ ghund, جماعت jumaat, حشر mujmaa (pl. مجامع mujauma), hushr, انجمن anjumin, شیرزمه sheerzumeh. v. *assembly; also collection.*

A CONGRESS مجلس mujlis, محفل muhfil, دیوان divaun, انجمن anjumin, جمیعت jumé-aat, هنگامه hungaumeh, ملاقت malaikut, تواضع tuwauful. v. *assembly, meeting; encounter.*

CONGRUENCE, congruity, وفاق wufauk, مطابقت sha-éftugé, شایستگی ittifaik, mutaubikut, التیام ilté-aum, لایقی la-eké. v. *agreement, suitableness.*

Congruent, congruous لا-اک la-ék, سزا fuza, هموار humwaur, موافق muwuj-jeh, متفق muttufik, شوخ shookh, مواضع munaufib, شایسته sha-éfteh, چسپان chuspaun, مشاکل mushaukil. v. *suitable, rational, fit.*

Congruently لايقانه la-ékaunch, با مناسب ba munaufibut, مناسباً munaufiban, شوخا shookhaun, با موافقت ba muwaufikut.

CONIC مخروطات منسوب mukhrootut munfoob, مخروطات اسفا mukrootut asfa.

CONJECTURE تخمين tukhmeen, حدس huds, ظن zunn, وهم wuhm (pl. اوهام awhaum, كرينه kureeneh, فراست firaufut, گمان gumaun, راجه raukh, واخ waukh, حجو hujoo, رجم rujum, طموس tumoos, طباست tumaufut, زهد zuhid, ازهاك izhaud, منتهم muntuhim, زكانت zukau-nut. v. opinion, guess, notion, idea.

To conjecture تخمين نبودن tukhmeen numoodun, ظن ساختن huds kirdun, حدس کردن zunn faukhtun, فراست کردن firaufut kirdun, در گمان داشتن gumaun daukhtun, گمانیدن gumaunedun. v. to guess.

Conjecturable ممکن تخمين mumkina tukhmeen.

Conjectural گمان پیوند gumaun pivund, كرينه kureeneh munfoob.

Conjecturally تخمينانه tukhmeenan, تخميناً tukhmeenaunch, با گمان ba gumaun.

A conjecturer تخمين کننده tukhmeen koonindeh, وهم گر wuhumgur.

To CONJOIN پیوست کردن pivustun, پیوستن pivust kirdun, پیوستگی ساختن pivustugé faukhtun, جمع muttuful numoodun, پیوسته نبودن jumaa kirdun. v. to join, unite, league, associate, connect.

Conjoint پیوسته pivusteh, پیوند pivund, متصل muttuful, مجتمع mustumaa, توزي toozé, مقرون mukroon, كرينه kureen, متواصل mutuwauful.

Conjointly متواصل mutuwaufulan, علي الاتصال ala'littifaul, با معا ba ma-é-ut, معا maan.

CONJUGAL نکاحی nikauhé, زوجي zoojé, سوري پیوند aroos munfoob, عروس منسوب foore pivund.

Conjugally نکاحانه nikauhaunch.

To CONJUGATE پیوستن pivustun. v. to join, unite. — To conjugate a verb تصریف کردن tufreef kirdun.

Conjugation تصریف hum justé, هم جفتي tufreef. v. also union, couple.

Conjunct v. conjoint, concurrent.

CONJUNCTION هم جفتي hum justé, پیوستن pivust, پیوند pivund, پیوستگی pivustugé, اجتماع ijtimaa, اجتماع jumaa, جمع itihud, مقارنت mukraunut, مقرونیت mukrooné-ut, قرین kirun, قران kiraun, مواصلة muwauflut,

تواصل wufl, وصل wuflut, وصلت ittifaun, اتصال tuwauful, تزواج tuzwauj, وصول wufool, وصال wufaul, یگانگی ékaunugé, معا-é-ut, فراهم furrauhim. v. union. — A conjunction (part of speech) عطفی atuf. A copulative conjunction بیان عطفی atuf bé-aun. An explicative conjunction (connecting explanatory or synonymous words) تفسیر atuf tufseer. A conjunction of the planets اقتران iktiraun, قران kiraun, قرین kirun, مقارنت mukaurunut. The greatest conjunction اقتران اعظم kirauna aazim. The conjunction of two beneficent planets (as Jupiter and Venus) قران سعدین kiraun faadeen. The conjunction of two malignant planets (as Mars and Saturn) قران نحسین kirauna nuhsien. A fortunate conjunction مقام اتصالات سعد mukaum ittifaalata faad.

Conjunctive وصلی wuflé. — Conjunctively, conjunctly, در اتحاد dur ittihad, اتفاقا ittifakan.

CONJUNCTURE (occasion) دست یافت dost é-ast, فرصت fursut, محل muhull, نوبت noobut — (a critical time or situation) یوم باحوری é-oom bahoore, حال بحرانی haul bahrauné — (connexion) سند sunud, عقد akud, مناسبیت munaufibut. v. also confidence.

CONJURATION (conspiracy) معاهده maa-hudeh, تعاهد taahud, توافق tuwaufik, اتحاد ittifaik. v. confederacy, plot. — (incantation) جادویی jadoo-i-é, جادوگری jadoooguré, سحر fuhr, فسون afsoon, افسون afsoon, سحر سازی fuhrbauzé, سحریت azcemut (plur. عزایم aza-ém), تعزیم taazeem, نیرنگ necrunk, اینند a-énund, پریداری peridaré, رقی ruké, میریت mureerut, نufs nufs (plur. هست استا hufst ista).

To conjure (intreat with earnestness) رجا و تهنا ruja ou tumunna kirdun, نشد ساختن nushid faukhtun, نیاز نبودن né-anz numoodun. v. to beseech. — (to conspire) هم‌مؤتاف کردن hum-wufauk kirdun, متفق ساختن muttufik faukhtun. v. to confederate.

To conjure (practise enchantment) جادوی کردن jadoo-i kirdun, جادوگری نبودن jadoooguré numoodun, افسون jaydoo thoodun, جادو شدن jaydoo kirdun, سحر کردن fuhr kirdun, سحر سازی tus-heer numoodun, سحریت ساختن fuhrbazé faukhtun. v. to enchant, fascinate. A conjurer جادوگر jadooogur, جازو jauzoo, سحر ساز sahir, سحر ساز fuhrbaz, سحر ساز tuwaurik, طارق taurik (fem. طارق rauké, pl. طارق taurak), شهابید baz, شهابید baz, peridar. v. enchanter, forcerer, witch. — A conjurer's hire هلولان hulwaun.

Conscionably معقولانه maakoolauneh.

Conscious آگاه agauh, آگاه aguh, آگاه دار agauh dar, خود خبر khubeer, خبر دار khubr dar, اثر دار khood khubr dar, افردار. *To be conscious* خود خبر دار شدن khood khubr dar shoodun. *Conscious of a secret* سر راز داش rauz dafh, سر داش firr dafh, سر دار dakhilu's'firr, سر دار firr dar.

Consciously آگاهانه با خود خبر دار ba khood khubr daré, آگاهانه khubeerauneh.

Consciousness آگاهی khood khubrdaure, آگاهی خود آگاهی khood ihfaufa gunahé ya begunah.

To CONSECRATE تقدیس کردن tukdees guftun, تقدیس ساختن tukuddus faukhtun, خاص کردن wukuf numoodun, وقف کردن khalis kirdun, فدا نمودن fida numoodun, اهدا it-hauf kirdun, اهدای ساختن it-hauf faukhtun. v. to dedicate.

Consecrate, consecrated مقدس mukuddus, مقدس mookoof.

A consecrator اهدا کننده ihda koonindeh.

Consecration تقدیس tukdees, فدا fida, وقف wukuf. *Consecrations of temples* تکریمات جوامع tukreefaata juwauma.

CONSECUTIVE (successive) خلفی khaluffé, پی در پی pei dur pei, متوالی mutuwaulé, متتابع mututauba, ردهای rudeef, متوالی muta-alé (pl. متالیات muta-alé-aut), متواتر mutuwautilir, متلاحق mutulahuk. v. following.

Consecutively طبق طبق tubuk aati tubuk, ردیفانه rudeefan, متوالیانه mutuwaulé-auneh.

CONSENT اتفاق ittifaúk, اتفاق ittifaúk, سازگاری sauzkauré, رضا ruza, توافق wufauk, مطابقت muwaufikut, توافق tuwuffuk, موافقت mutawaat, قول kool, یکدلی eekdilé, لیم leim, لاوم laum. *Without his consent* بی اتفاقش bé it-tifaúkish. *With one consent* یکروزه eekrooi, یکروزه eekzybaun, اتفاقا ittifaúkan, بالاتفاق bilittifaúk.

To consent رضا kirdun, اتفاق ittifaúk kirdun, رضا ruza dadun, راضی شدن rauzé shoodun, قول قبول ka-el boodun, قول کردن kool kirdun, موافقت ساختن muwaufikut faukhtun, مطابق کردن muwaufik shoodun, موافقت شدن mutaubik kirdun, موافقت مقرر شدن mukurr shoodun, موافقت یکدیگر eekdil ou eekjihut boodun. v. to agree, allow, admit, yield, co-operate.

Consent موافقت muwaufik, موافقت kaurfauz, موافقت muwaufik, موافقت maakool. v. consistent.

Consistently موافقتاً kaurfauzauneh. v. agreeably, consistently, suitably.

VOL. II.

Consentient (consenting) اتفاقا ittifaúk koonah, رضا ruza duh, کار ساز kaur fauz.

CONSEQUENCE (effect of a cause) نتیجه nuteejeh, تبع tubaa, ولاء wula, پیروای peera-wé. — (consequences) نتایج nuta-éj, متالیات mutaulé-aut, خلفت khalifut). v. also conclusion, deduction. — (concatenation) سلسله fulfuleh. v. chain. — (tendency) نیت né-ut, غرض ghurz, قصد kufd. v. also influence. — (importance) لازمت lauzimut, مهمی muhimme, معتبري maatuburé. v. moment. — A necessary or undeniable consequence لازم نتیجه nuteejeh lauzimu'l'ihité-auj. An evident consequence نتیجه صریح nutijé-i fureeh. Certain consequences نتایج حقیقت nuta-éja hukeekut. — An affair of consequence مهمی muhimmut, مصلحت muhimmut (plur. مهمات muhummut), نبلت nublut, رکن rukin. A matter of little consequence نا چیز na cheez, امر جزوی amr juzooi (plur. امور جزویات amoor juzooiut, امور جزویات amoor juzé-aut), محقر fheh muhukkir. It is of no consequence نا چیز است na cheez aft, لیس فی نقیر leis fi nukeer. To be of great consequence مهم و لازم شدن muhimmut ou lauzim shoodun.

Consequent منتج muntuj, مستعقب mustaakib, متوالی mututaulé, متتالی mututullé, متوالی muta-alé, متوالی ta-alé, سائل sautil, موخر mu-akhir (fern. موخرت mu-akhirut). v. consecutive. — The antecedent and consequent متوالی و متتالی mukuddum ou ta-alé, موخرت و مقدم mukuddumut ou mu-akhirut.

Consequential, v. consequent, conclusive. — Consequentially, v. consequently, eventually.

Consequently التزاماً iltizaman, التزامانه iltizamauneh, لاجرم lajurum, فلاجرم fulajurum, نقس fakus, علی الاتصال kuza, علا و لا ala wula, علی الاتصال ala'ittifaúl, علی غرار ala ghurauri. v. consecutive, necessarily, inevitably.

CONSERVATION حفظ hufz, حافظه haufizéh, حراست huramut, حفاظه muhaufizéh, صیانت sé-aunut. v. protection, preservation.

Conservative حفظ زو قوت zu kuwwuta hufz.

A conservator حافظ hafiz, راعی raa-é.

A conservatory حفظ گاه hufz gah.

To conserve حراست کردن hurafut kirdun, رعایت نمودن raa-é-ut numoodun, صیانت کردن sé-aunut kirdun, استبنا ساختن istibka faukhtun. v. to preserve.

Conserve of roses گل شکر gul shukr, گل بشکر gul beshukr, گلکند gulkund.

Z z

CONSESSION (*sitting together*) هم نشین hum nishcen.

To CONSIDER اندیشه/کردن andeeshch kirdun, پنداشتن andeeshédun, پندار نمودن pin-daush-tun, پندار نمودن pienda numoodun, مطلع fikr faukhtun, تامل taamul kirdun, ملاحظه کردن mutaulah faukhtun, تلفت tufikkur numoodun, اعراض (to reward) tulfut kirdun. v. *to deliberate, doubt, hesitate, reflect, ponder, think.*—مکافات muka-faut faukhtun. You may confider پنداری pundauré.

Confiderable (*worthy of confideration*) واجب مهمی vajiba muhummé, لازمیت la-éka lauzimut, معتبر maatubur, مهم muhim, لازم lauzim. v. *important, valuable, respectable.*

Confiderableness مهمی muhummé, لازمیت lauzimut, معتبري maatuburé, سزاواری fuzawauré, روابی ruwái-é. v. *importance, dignity, moment.*

Confiderably معتبرا maatuburan, مهمانه muhmauneh, با لازمیت ba lauzimut.

Confiderance, v. *confideration, reflection.*

Confiderate (*prudent*) عاقله aakilauneh, عاقل aakil, متفكر mutufikkur, متنبه motanebbch, صاحب تدبیر fahib tudbeer, هوشیار hooshé-aur, هوشمند hooshmund, دلاگاه dilagauh. v. *serious, calm, cool.*—(having a respect for) حرمت دار hur-mut dar, پر التفات é-azaum numa, بی iltifaut. (not rigorous) نا شدید na shudeed, بی عفی bé unf. v. *moderate.*

Confiderately وادعا wa daan, با سکینت ba fukeenut, ملایمانه mula-émauneh, عمدان amdan. v. *calmly, coolly, deliberately.*

Confiderateness بصیرت bufeerut, عقل akl, هوشیاری hushé-aur. v. *prudence.*

Confideration (*mature thought*) اندیشه andeeshch, عقل akl, فکر fikr, فکر tufikkur, بصیرت bufeerut, تامل ta-amul, انتباه intibah, مطالعت muta-alut, ایمان imaan, رویت ruwé-ut, بگو bughoo. v. *contemplation, meditation, prudence.*—(importance) لازمیت lauzimut, مهمی muhummé, لیاقت lé-akut. v. *dignity.*—(compensation) عوض awuz (pl. اعراض é-awauz), سزا fuza, مکافات mukafaut. v. *reward.*—(motive) سبب subub, موجب moojub, مودی muwuddé. v. *cause, influence, reason.*—Worthy of confideration اندیشه لایق la-éka andeeshch, واجب vajibu'l fikr. Without confideration بی تامل beghire-a ruwé-ut.

A confiderer فکر کننده fikr koonindeh, اندیشه andeeshch gur.

To CONSIGN (*give*) دادن dadun, تسلیم sipurdun, ساختن tusleem faukhtun, بدست رساندن bedost rufandun, بخشیدن bukshédun, عطا کردن ata kirdun. v. *to deliver.*—(to appropriate) مخصوص ساختن mukhfoos faukhtun, تخصیص نمودن tukhfees numoodun. مباشرت gumauhtun, گماشتن (to intrust) mubaushirut dadun, سپارش ساختن sipaurish faukhtun, وکلا نمودن wukula numoodun, حواله کردن huwauleh kirdun. v. *assign, commit.*—(to sign or seal) مهر زدن muhr zudun, نشان nishaun kirdun. v. also *to consent, resign, submit.*

Consignation, consignment (*assignment*) مباشرت mubaushirut, سپارش sipaurish, تعیین ta'een, مهر زن muhr zun, نشان nishaun koonah.

CONSIMILAR مانند maunund, همتا humta, همسر humsur, منتبی muntumé.

To CONSIST (*or be composed of*) مخلوق mukhlook shoodun, مصنوع بودن musnu-wa boodun, متشکل شدن mutushukkul shoodun, ساخته بودن faukhteh boodun. (to be comprised) گنجیده بودن gunjédeh boodun, محاط شدن muhaut shoodun, مشمول بودن mushmool boodun, مجبوع بودن mujmu-wa shoodun. v. also *to subsist, agree.*

Consistence, consistency (*suitableness*) مناسبت mu-naufibut, موافقت muwaufikut, شایستگی sha-éstugé, مطابق وفاق wufauk, سزاواری fuzawauré, لایقی ittifauk, شکوه shukooh, ذات zaut, وجود wujood, نتیجه husté, هستی jouhur, ماهیه ma-é-uh, نطعجه nuteejeh.

Consistent (*not contradictory, suitable*) با خلاف ba khulauf, لایق la-ék, ناقص na munaukuz, شایسته muwaufik, موافق mu-naufib, ثابت burkurauf, برقرار (firm, not fluid) faubit, نا روان na ruvvaun, سیال na sé-auf.

Consistently لایقانه la-ékauneh, با مناسبت ba mu-naufibut, شایستگی ba sha-éstugé, نا متناقضانه na munaukizauneh, متناقضانه mutunaukizauneh.

Consistory, v. *assembly, residence.*

Confociate, v. *affiliate, confederate.*

To confociate, v. *to unite, conjoin, coalesce, cement.*

Confociation, v. *association, intimacy, union.*

CONSOLABLE ممکن تسلیت mumkina tufle-ut.

To conspire کردن اتفاق ittifaak kirdun, متفق hum-wufauk kirdun, هموثاق کردن tuwaufik faukhtun, توافق ساختن maahudeh kirdun. — (to agree with) eekdil ou cek-jihut shoodun, یکدل و یکجهت شدن ra-é eek boodun.

CONSTANCY قرار wufar, وفا داری wufa daré, استمرار wufa pivustugé, وفا پیوستگی iftimraut, ثبات wukaur, وقار uftuwauré, استواری fubaut, صبر pa-édauré, پایداری ifaulut, اصالت fukeen, سکین, عزم azm, fubr ou ikraur, اقرار fukoon, سکونت fukoonut. Constancy in religion دین داری deen dauré. Constancy in love or friendship محبت وفاداری mohabbut wufadaré, قرار é-aure kuraur. v. affection; resolution, steadiness; certainty, veracity.

Constant برقرار burkuraur, پایدار pa-édar, استوار uftuwaur, وفا پیوست wufa pivust, ثابت faubit, ثابت قدم و راسخ راسخ raufikh, راسخ kudum ou raufikh dum, صاحب راسخ fahib rufookh, رکونت ka-ém, قوی kooi, rukoonut, مستوثق mustumurr, مستقر mustukurr, تثبیت tusbé-ut, متثبت mutusubbut, موثوق moosook, مامون maumoon, امین ameem, رتوب rautceb, راتیب akeed, اکید afeel, اصیل wufakut, وثاقت wufek, وثیق muzma, مزعم rubeet, رباط الجاش rubautu'l'jash. A constant friend یار وفا skal é-aura wufa sigaul, وفادار doost wufadar. A constant lover عاشق وفادار maashook wufadar. v. firm, unvaried, durable; resolute, determined; certain.

Constantly برقرار bur kuraur, قایمان ka-émauneh, تثبیت tusbetan, بر دوام bur duwaum, همیشه humesheh, دایما da-é-man. v. perpetually, invariably, always, certainly, steadily.

A CONSTELLATION اختر burj, اختر akh-tur, کوکبه koukub, کوکبه koukubeh. The predominant constellation or star at any person's nativity طالع taulaa. — Born under a happy constellation (fortunate) طالع مسعود taulaa musawud'l'mutaulaa. Born under an unhappy constellation (unfortunate) بد اختر bud akh-tur, بی طالع bé taulaa. — The constellation Aries حمل humul, برج حمل burja humul, برد burreh. Taurus ثور foor, ثور برجی foor burjé. Gemini جوزا jooza, الجوزا aljooza, دو پیکار doo peikaur. Cancer سرطان furutun. Leo اسد afud. Virgo سنبلت sumbulut, خورشه khoosheh. Libra میزان meezaun. Scorpio عقرب akrub. Sagittarius قوس kooos. Capricorn جدی judé. Aquarius ابی abé, دلو duloo. Pisces حوت hoot, سمبل sumuk.

The above are used either simply, or compounded with برج burj; as we say Aries or the Constellation Aries. When it follows, it is written برجی burjé. v. Aries and Taurus above.

CONSTERNATION اشتگی ashtugé, سرگردانی fur-gurdauné. v. astonishment, amazement, wonder. — To be in great consternation منقبض و دل بسته شدن munkubuz ou dilbusteh shoodun.

To CONSTIPATE منقبض کردن munkubuz kirdun, مقبوض ساختن mukbooz faukhtun.

Constipated منقبض munkubuz, مقبوض mukbooz, تقبض tukubuz, مزیم muzreem, حبط hubt. — To be constipated منقبض شدن munkubuz shoodun, بهم آمدن behum aumudun, بهم بر آمدن behum bur aumudun.

Constipation قبض kubz, انقباض inkibauz, قابض kaubiz, انقباض iknaub.

CONSTITUENT (elementary) ذاتی zauté, اصلی aslé, جوهری johuré, جبلی jibillé. v. essential.

A constituent (person or thing which constitutes somewhat) اصل zaut, جوهر johur, کون koon, اصل asl, طبیعت jibillat, نفس nafs, وجود wujood, tubé-aut. v. substance, essence. — (one that deputes another) مباشر vakeel koonindeh, سازنده mubaushir namzauz fauzindeh.

To constitute نصب ساختن nusf faukhtun, مقرر mukurrur numoodun, جعل ساختن mujaal faukhtun, تعیین کردن tai-éen kirdun, احکام نهادن ihkaum numoodun. v. to appoint, depute; erect, establish; also to produce.

Constituted منصوب munsoob, محکم muhkum, معهود muta-ai-éen, مجعول muja-ool, مامور maamoor. Constituted or appointed to an office منصب دار munsub dar, صاحب مقام sahib mukaum.

Constitution (establishment) دستور dastoor, نصب nusf, تعیین tai-éen, ابقا ibka, دنای dunauj, قانون kanon. — (law, institution) تاسیس taasees. — (pl. قوانین kuwancen) امر amr (pl. اوامر awau-mir), شرط shurt (pl. شروط shuroot), شرع shura, شریعت shuraat, شریعت shuré-aat (pl. شریع shuroo-a, شرایع shura-é-a). — (system of government) تدبیر tudbeer (pl. تدبیرات tudbeerat), حکومت huraufuta mulk ou mullut. — (natural qualities) طبیعت tubé-at (pl. طبیعات tubé-aut), جبهت jibillat, کون koon, وجود wujood, ذات zaut, کاینات ka-énut, جوهر johur. v. essence, substance. — The constitution of the body مزاج

dun, **مُسْرُوف گشتن** musroof gushtun. *To consume time* **ایامی تلف کردن** ai-aumé tulf kirdun, **تَضییع اوقات کردن** tuzé-éa awaukut kirdun. *To consume one's substance (to be prodigal)* **مِهْمَلْکُنِی اسراف ساختن** mumlukiné ifrauf saukhtun, **مِثْلُف شدن** mutluf shoodun.

Consumed متاكل mutaukul, مسروف musroof.

Consumable ممکن التقات mumkina iltifaut.

A consumer کننده itlauf koonindeh,
متلف mutluf, مصرف mufruf. v. *prodigal*.

To CONSUMMATE تکمیل کردن tumaum kirdun, تکمیل ساختن tukmeel faukhtun, انجامیدن anjaumédun, آدا کردن ada kirdun, بسر آوردن befur awurdun. *To be consummated* بسر آمدن befur aumudun. v. to complete, perfect.—*To consummate marriage* نکاح ساختن nikauh faukhtun.

Consummate مکمل mukummul, کامل kaamil,
پخته pukhteh. v. *perfect*.

Consummation اِتمام itmaum, تکمیل tukmeel,
بے بس اور befur awur.

CONSUMPTION ایتلاف itlauf, if-
 rauf. *The consumption (disease)* سحاف fuhauf,
 بیماری باریک fill, سلال filaul, سلی fillé,
 beemauré barcek, هلاوس hulaus.

Consumptive هلاک itlauf koona, ساز hulauk sauz. v. *destructive, wasting*.—(*having a consumption*) مسحوف fuhauf dar, mus-hoof.

To CONTABULATE (*lay with board*) سقوف
 fukufa khauneh nihaudun. خانه نهادن.

CONTACT ماس ماس mufs, لمس lums, ماسست
mumaffut, ماسيس mufees, لمسوq lufook. v. touch.

CONTAGION **اصاب** ifaubut, **سرايت** fura-
é-ut, **وبا** wuba, **تاعون** ta-oon, **عدوي** adooi,
متعدي taaddé, **منعدي** munaadé, **موتا** mu-
taadé. v. *pestilence, plague, infection.*

Contagious معدي maadé, منعدى munaadé,
سارى fauré. v. *infectious*.

To CONTAIN داشتن dauhtun, احتوا کردن
 ihtuwa kirdun, احاطه ساختن ihauteh saukhtun,
 شمول کردن ishtimaul numoodun, شمول
 shumool kirdun, محیط شدن muheet shoodun,
 گنجیدن gunjédun. *To contain or restrain one's
 self* در میان خود گرفتن dur mei-aun khood
 gooriftun. *v. to comprise, restrain.*

Containable ممکن احتوا mumkina ihtuwa:

Contained محاط mulhaut, گنجیده gunjédeh, داشته daufhteh, مضبوط muzmoon, مضبوط muzboot, مجبوع mujmoo-a, مشهور muftmool, مندرج munduruj, مغزوف muzroof, بسته busteh.

To be contained محاط شدن muhaut shoodun,
گنجایش پذیر بودن gunja-esh pizzeer boodun,
گنجیدن gunjédun, بسته شدن busteh shoodun.

To CONTAMINATE پلید کردن *puleed kirdun*, الوودن *aloodun*, الاييدن *alai-édun*, الوده *alodeh kirdun*, مردار ساختن *murdaur faukhtun*, تلوث کردن *tuluwwus kirdun*. v. *to defile, stain*.

Contaminate, contaminated, الوده alaoodeh, الا alau, مردار murdaur, ملوث muluwwuṣ, ناپاک napauk.

Contamination الايش ala-ésh, الودكي aloo-
dugé, مرداري murdauré, لوث loos, تلوث tu-
luwwus, الا alau, اهان ihaun.

To CONTEMN کردن تذلیل tuzleel kirdun,
 حقارت ساختن ihaunut numoodun,
 hukaurut saukhtun. v. to despise, neglect, slight.

Contemned محقر muhukkur, مهان muhaan,
دنی duné, زلیل zuleel, اعتبار بی bé é-atibaur.
v. contemptible.

A contemner تذليل ناپنده tuzleel numa-
 endeh, *مؤمن* muheen.

To CONTEMPLATE تامل کردن taamul kirdun, ملاحظه tufuwuwuf numoodun, مطالعه mulauhzeh faukhtun, مشاهده mu-shauhudeh kirdun. v. to meditate, muse, study, observe.

Contemplation مشاهدہ mus'hauhideh, تامل taa-
mul, ملاحظہ mulauhzeh, مطالع mutala, تصوف
tufuwuwuf, تفرج tufurruj, فکر fikr. v. *meditation*,
study.—*Contemplations of invisible objects* مشاهدات
mus'hahudaut ghubé-ut.

Contemplative اهل تصوف *ahla tufuwuwuf*,
 صاحب باطن *fahib bautin*, صوفي *sofé*. — *Con-*
templative science علم تصوف *alum tufuwuwuf*.
The contemplative sciences معارف معنوية *maarif*
manuwé-ut.

Contemplatively صوفیانہ sofē-aunch, با فکر ba
fīkr, بر وجه صوفی bur wujeh soofē.

CONTEMPORARY هم‌اَهِد hum ahud,
 هم‌زاد humzaud, هم‌اُل humaul, کُریَن kureen (pl.
 اقراَن akraun), قُرَن kurn, یاشدَاش e-aushdash,
 معاصِر maafur, لُدُت ludut (pl. لُدات ludaut).
A contemporary هم‌اَهِدِی humahudé, هم‌زادی
 humzaudé, تُرَبُت turb (fem. تُرَبُتِ turbut).

CONTEMPT (*scorn*) مُذَمِّمٌ muzimmut, طعن tunz, اهانته ihaanut, طعن taan, استهزا ifsihza, حقير hukur, حقيريت hukeeré-ut, جبهت jubhut, مستهش mustuhushsh, تحقير tuhkeer. — (*vileness*) حقارت hukaurut, احتقار ihtikaur, مهذلت muzullut. v. *contemprbleness*. — *In contempt*, v. *contemptuously*.

Contemprible مذموم muzmoom, واجب الاذانت

vajibu'l'ihaunut, لايق تحقير la-éka tuhkeer, مبتذل mubtuzil, زلان zilaun, زليل zuleel (pl. مغلاک zulaul, ازلا azilla, ازلت azillut), مغلک mughlauk, ذني duné, خور khor, صغر fughur, دون doon, اهانيت مستحق ihané-ut mustuhukk, مدفع hukker, حقير hukker, نكبتى nukbuté, ارذل arzul, مدغم muzimm, هملی humlé, حقير hukkeru'l'mukdaur, محتقر muhtukur, نامرغوب namurghoob, سفلت suflut, فرومایه fu-roomāi-éh, نكبت nukbut. *A contemptible dwelling* nukbut khauneh.

Contemptibleness دونی dooné, حقارت hukaurut, ابتذال ibtizaul, احتقار ihtikaur, نكبت nukbut, دناءت dunaat, زل zull, و ملام zull ou mulaum, تذليل tuzleel, اتصاع ittizaa.

Contemptibly حقیرا hukceran, مكبتانه muk-butauneh, با حقارت ba hukaurut, با زل و ملام ba zull ou mulaum.

Contemptuous تخفیف tukhfeef, لنکال lun-kauk, حقیریت ساز ihaunut numa, اهانیت ihaunut, حقیریت hukceré-ut fauz, دشنام dushnaum duh, شتامت shuttaumut.

Contemptuously استهزا istihzan, تخفیفانہ tukhfeefauneh, با مذمت ba muzimmut.

Contemptuousness پر مذمت pur muzimmut.

TO CONTENT ستیز کردن fiteez kirdun, معاندت ikhtilauf numoodun, معاندت maandut kirdun, منازعت ساختن muna-zaat saukhtun, مناظره مناظره kirdun, مناقشت نمودن munaukushut numoodun, بحث buhs kirdun, جدل ساختن judl saukhtun, مصارعت ساختن turadd kirdun, مبارات نمودن mumaraut numoodun, لڑ کردن ludd kirdun, مخاصمت mukhaufumut numoodun. *v. to strive, struggle.* — (to vie with) غبطه نمودن ghubteh numoodun, رشک بردن rushk burdun, حسرت hufut kirdun, غیرت نمودن gheerut numoodun. *v. to imitate.*

CONTENT (satisfaction) سرور furoor, خوشنودی khushnoodé, خوشدلی khooshdilé, دلخوشی dikhooché, فراغ البال firaughu'l'baul, فراغ قلب firaughu kulb, خرسندی khurfundé, شادکامی shadkaami, کُنات kunaat, صفا sufa, غنا ghuna, شادکامی shadkaami, شادی shaudé, وایه wa-éh, حضور huzoor. *v. cheerfulness, acquiescence.* — *Contents* (whatever is contained) ذرون du-roon. *The contents of a book* فهرس fuhrus. *After the contents or preface of the book* بعد از فهرست baad uz fuhrusuta kitaub. — *The contents*

of a letter مضمون خط muzmoona khutt, مفهوم mufhooma nameh. *The substance of the contents of the letter* مضمون خلاصه khulaufé-i muzmoona nameh. *The contents of the world* مخلوقات mukhlookaut, عالم aalum.

Content, contented خوشنود khushnood, دلخوش dilkhoosh, خرسند khurfund, شادکام shadkaum, بی کبود dar, شاد shaud, قانع kauna, بی نیاز bé né-az, قایل ka-él, راضی rauzé, مستغنی mustughné, متزجي mutuzujjé. *v. easy, satisfied.* — *A contented person* همداسستان humdaufitaun. *To be content* بی نیاز نبودن bé né-az numoodun, راضی شدن khooashnood boodun, راضی shoodun.

CONTENTION (strife) ستیز fiteez, منازعت munazaat, جدل judl, مخاصمت mukhaufumut, اختلاف ikhtilauf, مبارات mumaraut, لڑ ludd, مناقشه munauzirut, مناظره maandeh, بحث buhs, لجاج lujaj, غوغا ghoocha, مبارکات و عناد mu-kauburut ou anaud, جدل و مبارکات judl ou mu-kauburut, نزاع niza. — (emulation) جهد jidd, جهد jihud, رشک rushk, غبطه ghubteh, حسرت hufut, قصد fa-é, سعی sufud, اقدام ikdaum. *v. endeavour, eagerness, ardour.*

Contentious مناقش munakush, تند tund, ستیزه fiteezeh gur, مخاصم munaza, مخاصم mukhaufim, لجج lujooj, لجج lujeej. *v. quarrelsome, perverse.*

Contentiously مناقشا munaukushan, منازعانه munaza-auneh, با ستیز ba fiteez.

Contentiousness, v. perverseness, turbulence.

Contentment, v. content.

Conterminous, v. neighbouring.

CONTERANEOUS (of the same country) همجای humjai, هم شهری humshahré.

A CONTEST بحث buhs (pl. اباحت abhaus) مبارزه munauzirut, نزار niza, پیکار peikaur, اباحت ibtihaus. *v. contention, dispute, debate.*

To contest, v. to contend, strive, dispute, debate, litigate, controvert.

Contestable ممکن بحث mumkina buhs.

CONTEXT متن mutin, متین muteen. *v. text.*

CONTEXTURE وصد wufud, شتن shutun. *v. texture, formation, system.*

CONTIGNATION (frame of beams joined together for roofs, floors, &c.) سقف sukuf, اسپانه afumauneh, طباق tubuk (plur. طباق atbauk), تخته دیواری tukhré-i daewauré.

CONTIGUITY, contiguousness, پیوستگی pi-vustugé, ملاصقت mulaufikut, قرب kurb, اتصال ittifaal, ممالست mumassit.

un shoodun, گرم وام کرختن waum gooriftun, گرم بودن ghurm boodun.

A CONTRACT (bargain) عقد kool, عهد akud, اقرار ikraur, (pl. عهد ahud), اهد او peimaun, شرط shurt (pl. شروط shuroot, شرایط shura-é-ut). v. *compact*.—A contract of marriage معاہدت نکاح maahuduta nikauh, عقد نکاح akuda nikauh, املاک imlauk.—A contract of peace صلح عقد akuda fulh. v. *treaty*.—A written contract عقد نوشته akud noofhteh, شرط نویس shurt noo-és.

Contractedness. v. narrowness, contraction.

Contractable ممکن فراهم mumkina furrauhim, قابل اختصار kaubila ikhtisaur.

Contraction (abridging) اختصار ikhtisaur, کوتاهی ikhtisaur, قطع kutaa, مقتصر muktufur, کوتاهی kootauhé, مجمل mujmul. Contraction (of the brow, &c.) انقباض turmufut, ضم zumm, انقباض inzimaum, انقباض furrauhum, انقباض inkibauz, قبو kuboo. v. also *shrinking, shrivelling, drawing together*.—(a spasm) تعص taas. v. *cramp*.

Contracted (drawn together) واهم wauhum, منقبوض munzumm, منقبوض mukbooz, منقبوض munkubooz, درهم کرخته durhum gooriftah, زمین zumin, زمین zumeen. v. *paralytic*.—To show a contracted brow نهودن پیم پیمانی peech peishauné numoodun.—(agreed upon) معاهد maahud, پیمان بسته شده peimaun busteh shooodeh. Contracted in marriage کرده شده dar akda nikauh kirdeh shooodeh.

A contractor کننده عهد ahud ou peimaun koonindeh.

To CONTRADICT مناقضت کردن munaukizut kirdun, مناقض شدن munaukiz shoodun, تناقض ساختن tunaukuz faukhtun, خلافی rudda kulaum guftun, مخالفی khilauf numoodun, مناقضت کردن mukhaulifut kirdun, نقیضت نهودن nukeezut numoodun, مانع و معارض بودن mana ou maariz boodun, معارضت دادن maarizut dadun.

A contradictor مناقضت کننده munaukizut koonindeh. v. *opponent*.

Contradiction تناقض tunaukuz, نقیضت nukeezut, مناقضت munaukizut, ردد کلام rudd kulaum, مخالفی khilauf, مناقضت mukhaulifut, مانع و معارض بودن mana ou maarizut, تفاوت tufawut, باتاب bat-taub. v. *opposition*.—(incongruity) نامناسبی na munaukiz, موافقت na muwaufikut. v. *inconsistency*.

Contradictory متناقض munaukiz, متناقض tunaukiz, نامناسب na muwaufik, موافق na muwaufik.

munaukiz, بی موافقت bé muwaufikut, بی موافقت na mula-ém, نادرست na durust, بی همواری bé humwauré, نادر برابر na dur burabur. v. *opposite, incongruous*.

CONTRADISTINCTION تفصیل tufseela awfauf mukhaulifaut.

To contradistinguish تفصیل مخالفات tufseel kirdun. v. also to distinguish.

To CONTRA-INDICATE نقیضانه نهودن nukeezaunch numoodun.

CONTRAPOSITION مقابلهت mukaubilut.

CONTRARIETY, contrariety مخالفات mukaulifut, خلافی khilauf, اختلافی ikhtilauf (pl. اختلافات ikhtilafaut), v. *opposition, repugnance*.—(inconsistency) موافقت na muwaufiké, نادر همواری na humwauré. v. *incongruity*.

Contrarily, contrariety, contrariety برعکس bur aks, نقیضانه nukeezaunch, ضد zuddan.

Contrary مخالف mukaulif, خلافی khilauf, مناقض mukhilauf, مناقض munaukiz, نقیض nukeez, تناقض tunaukiz, نا همتا na mugha-ér, مقابل mukaubil, ضد zudd, ضد wauz goonah, از کونه zudeed, مضادات muzadaut, اشداد izdaud, اخشیج akhsheej, اخشیج akhsheejaut (pl. اخشیجات akhsheejaut), فطرت futut.

Contrary to friendship and good faith موالات و موافقت muwaulaut ou muwaulaut mugha-ér. Contrary to the peace صلح و صلح khilaufa fulh ou fulauh, صلحت مغایر fulhut mugha-ér, مغایر mugha-éra fulh. Contrary to justice خلاف حق khilaufa huk. Contrary to law خلاف شرع khilaufa shura shereef. Contrary to truth خلاف نفس الامر khilaufa nufsu'l'-amr. Contrary to nature طبیعت khilaufa tubé-aat. Contrary to custom معتاد khilauf mutaud. A contrary wind مخالفی baud mukhaulif roozigar, روزگار nuseejut.—To be contrary مقابل شدن mukaubil shoodun, ضد بودن zudd boodun, مخالفی mukhaulifut kirdun, معاندت نهودن maanudut numoodun. v. *adverse, contradictory, opposite, inconsistent*.

A contrary خلافی khilauf, ضد zudd (pl. امر معکوس amra makoos, عکس aks, ضد fut. Contraries do not meet (a proverb) لا یجتبعان ezzidauni la yajtamaan. On the contrary برعکس bur aks, برعکس ala tureeka akfi'l'kuzé-ut, بر خلاف bur khilauf.

CONTRAST مقابلت mukaubilut.

To contrast مقابلت کردن mukaubilut kirdun, متقابل شدن mukaubil shoodun, متقابل نبودن mutukaubil numoodun.

To CONTRAVENE مانع و معارض بودن mauna ou maariz boodun, مخالف شدن mukhauilif shoodun, روی نبودن rooi numoodun. v. to oppose, obstruct, baffle.—Contravention, v. opposition.

To CONTRIBUTE (pay tribute, &c.) تکلیف tukleef numoodun, خراج دادن khurauj dadun. v. to give.—(to assist or bear a part in any thing) در کاری یک جهد کردن dur kauré eek jihud kirdun, امداد ساختن imdaud faukhtun, معاونت نبودن maawunut numoodun.

Contribution (tribute) تکلیف khurauj, tukleef, باج bauj, خراج bauj ou khurauj, دستگیری (affluence) rufoom. v. tribute.—(affluence) امداد imdaud, تعاون awun, یاری muddudkauré, عرفت عرفتیت Extraordinary contributions tukleefa arfé-ut, رسوم rufooma arfé-ut.

Contributive بخشنده bukhshindeh, خراج ده khurauj duh, امداد کنا imdaud koonā.

A contributor بخش دهنده bukhsh, تکلیف دهنده tukleef duhindeh, عون نپاینده awun numa-éndeh.

Contributory در کاری یک جهد کنا dur kauré eek jihud koonā.

CONTRITE (much worn, bruised) کوفته cooftch, ساویده sawédeh, مسحوق mus-hook, دست زد doft zuddeh.—(worn with sorrow) دلشکسته dil shakustch, منکسر munkufir, دل شکسته dil shakustugé. v. sorrowful.

Contrition, contriteness انکسار inkisaur, کسر kufir, جزع juza, شکستگی dil shakustugé. v. penitence; also grinding, rubbing.

CONTRIVANCE پیدا peeda, حوادث hu-laas, احداث ihdaas, مبدع mubda, ابتداء ib-idaa, ابداع ibdaa, احساس ihfaas, اختراع ikhti-raa, ایجاد eejaud, وجود wujood. v. invention, artifice, scheme, plot.

Contrivable ممکن پیدا mumkina peeda.

To contrive پیدا نبودن peeda numoodun, ابتداء ساختن ikhtiraa kirdun, احداث کردن ihdaas kirdun, اندیشیدن andeehédun. v. to invent, plan, design, form.

A contriver مبدی mubdé, مبتدع mubtida, متبذع mutubudda, صاحبی eejaud fahibé, محدث mahdus, پیدا کننده peeda koonindeh, موجد hudaus gur, واجد waujid, موجد moojid.

CONTROL مقابلت mukaubilut. A book of controll مقابلت mukaubil namch mukau-bilut.—(check) ضبط zubt, ربط rubt, ضبط و ربط zubt ou rubt, منع mina. v. restraint, reprehension.—(authority) سلطانیت sultanut, قدرت kudrut, مکنات mukaunut, جاه jauli. v. power, superintendence.

To control (accounts) مقابلت کردن mukau-bilut kirdun, مقابل نبودن mukaubil numoo-dun.—(to govern) ربط کردن zubt ou rubt kirdun, حکم ساختن hookum faukhtun, تدبیر نبودن tudbeer numoodun. v. to restrain, subject, over-rule, confute.

Controllable ممکن ضبط mumkina zubt.

A controller مقابلت کننده mukaubilut koonindeh.—(a ruler) مدبر mudubbir, ضابط zaubit, حاکم haukim, والی waulé. v. governor.

Controllership منصب مقابلت munsuba mukau-bilut. Controlment, v. control, opposition, resistance; government; confutation.

CONTROVERSIAL نزاع پیوند nizaa pivund, بحث منسوب buhs munfoob.

Controversy نزاع nizaa, منازعت munazaat, مغایله mugha-éteh, مجادلت judl, جدل ikhtilauf, اختلاف mujaudulut, مباحثت mubauhusut, ابتهاح ib-tihau, مناظره munauzurut, مباحثات mumaraut, تضاجم tuzaujum. v. dispute, debate, law-suit, enmity, quarrel, opposition.—A place of controversy مباحث mubhus, نزاع گاه nizaa gauh.

To controvert مباحثت کردن mubauhusut kirdun, مناظره ساختن munauzureh faukhtun, تناظر کردن tu-nauzur kirdun. v. to dispute.

Controvertible ممکن نزاع mumkina niza.

Controvertist, controverter, v. disputant.

CONTUMACIOUS ستیز fiteez, جانکش jaunkush, گردنکش gurdunkush, سرکش furkush, معاند ma-anud, عناد anaud, مرید mureed, تمرد tumurrud. v. obstinate, perverse, stubborn.

Contumaciously ستیزانه fiteezauneh, با سرکشی ba furkushé, مریدانه mureedan, عنادانه anadauneh.

Contumaciousness, contumacy بیشه beeshch, سرکشی furkushé, گردنکشی gurdunkushé, عناد anaud, عصیان yfo-aun, شکست shukaumut, عدم اطاعت aduma ita-at. v. obstinacy, perverseness, inflexibility, stubbornness.

CONTUMELIOUS شامت shuttaumut, اهانت کنا ihau-nut koonā, زام zaum, تخفیف tukhfeef. v. reproachful, rude, sarcastic.

Contumeliously استهزا *istihzan*, با مذمت *ba muzummut*, تحقیرانه *tukhifeefaunch*, *tuhkeeraunch*, با طنز *ba tuniz*.

Contumeliousness, *contumely* طنز *tunz*, طعن *taan*, دشنام *muzummut*, اهانت *ihaunut*, ملامت *dushnaum*, شتم *shuttum*, تحقیر *tuhkeer*, حقیریت *hukeeré-ut*, هتک *hukkur*, مستهش *mustuhush*, استهزا *istihza*.

A CONTUSION هرس *hurs*, مقارعت *mu-karat* (pl. مقارعات *mukaraut*), کوفتگی *koof-tugé*, رض *ruzz*, زنج *eej*, سحق *fuhuk*. v. *bruise*.

CONVALESCENCE افادت *ifaukut*, شفا *shifa*, براءت *buraat*, درواغ *durwaukh*, براءت تام *buraat taum*, نقه *nukuh*.

Convalescent منتقه *muntukuh*, ناکه *naukuh*, شفا *shifa* *fauz*, افادت بخش *ifaukut bukhsh*, براءت تام رسا *buraat taum rusaun*.

Convenable, v. *consistent*, *suitable*.

To CONVENE (*bring together*) گرد کردن *gurd kirdun*, فراهم آوردن *furrauhim awurdun*.—(*to come together*) گرد آمدن *gurd aumudun*, استیجاء کردن *jumaa aumudun*, دعوت کردن *istijmaa kirdun*.—(*to call together*) *dawut kirdun*. v. *to assemble*, *meet*.

CONVENIENCE (*fitness*, *propriety*) لایقی *la-éke*, لیاقت *lé-aukut*, مناسبت *munaufibut*, شایستگی *muwaufikut*, وفات *wufauk*, شکوه *sha-éftugé*, مزاور *shukoooh*, مزاور *fuzawauré*.—(ease) آسودگی *afoodugé*, آسایش *afa-ésh*, حضور *huzoor*, هیئت *heenut*.

Convenient واجب *vajib*, لایق *la-ék*, سزا *fuza*, مناسب *mu-naufib*, شایسته *sha-éfteh*, موافق *muwaufik*, ارزانی *arzauné*, لازم *humwaur*, متبغی *mumbughé*, مجاری *mujauré*. v. *fit*, *proper*, *suitable*.

Conveniently لایقانه *la-ékaunch*, موافقانه *mu-waufikaunch*, با مناسبت *ba munaufibut*.

CONVENT صومعت *fumaat*. v. *abbey*, *monastery*.—A convent of dervishes مولوی خانہ *mooloo-i khaunch*.

Conventicle, v. *assembly*, *meeting*.

A CONVENTION مجلس *mujlis*, اجماع *ijmaa*. v. *assembly*.—(contract) عهد *ittifauk*, *ahud* ou *peimaun*. v. *agreement*, *treaty*.

CONVERSABLE لایق صحبت *la-éka sohbut*, شمعین گفتار *shecreen guftaur*.

Conversant تادب *ta-addub*, دانشخوار *daniish-khore*, شناس *shinaus*. v. *intelligent*; *familiar*; *concerning*.

Conversation خطاب *khutauk*, جواب *khutauk* ou *javaub*, سوال *fuwaul* ou *ja-*

vaub, گفت و شنید *guft ou gooï*, صحبت *guft ou shuneed*, مصاحبت *mufahibut*, اختلاط *ikhilaut*, مخالطه *mukhauluteh*, معاشرت *maashurut*, مجالست *mu-jaulifut*, مجازت *humbuzm*, مجازت *buzm*, مجازت *mu-jaulifut*, مجازت *mujlis*, مجازت *mu-hawurur*, المجتهد *humsohbut*, الفت *ulfut*, الفت *ulfut* *gure*. *Cheerful conversation* مباحثه *mubausuteh*, عشرت *ashrut*. *Obscene conversation* عرابه *arabeh*. *A man agreeable in conversation* صاحب لطیفیت *fahib luteefut*, یاران *é-araun*, زو شیرین زبان *zu shecreen zubaun*, گفتار *ahla shecreen guftaur*, همسفره *humfufreh*. *Men agreeable in conversation* اصحاب لطایف *af-hauba luta-éf*, اهل *ahla é-araun*. *A place proper for conversation* محل استناس *mu-hulla isti-naus*.—*After meat conversation* (Arabian proverb) بعد الطعم الکلام *baadu't'taum elkulaum*. v. *intercourse*, *familiarity*, *commerce*, *behaviour*.

To converse مصاحبت کردن *mufahibut kirdun*, صحبت ساختن *sohbut faukhtun*, گفت و سوال *guft ou gooï numoodun*, گفت *fuwaul* ou *javaub* *daushtun*, مخالطه *guft ou shuneed kirdun*, معاشرت نمودن *mukhauluteh faukhtun*, ملابست کردن *maashurut numoodun*, موانست ساختن *muwaunufut faukhtun*, همبزم شدن *humbuzm shoodun*. v. *to discourse*; *cohabit*.—*Converse*, v. *conversation*, *acquaintance*, *cohabitation*, *familiarity*; *reciprocal*; *reverse*.

Conversely, v. *reciprocally*, *reverse*.

CONVERSION گردش *gurdush*, قلب *kulb*, تقلبات *tukallub* (pl. تقلیب *tukaulceb*), تصریف *furf*, انقباض *inkilaub*, توافر *tufreef* (plur. تصارف *tufauruf*, تبادل *taakus*, عطف *tubaudil*, دایره *da-éreh*, معطوف *maatoof*. v. *change*.—*Conversion* (in a religious sense) توبه *toobut*, توبه *toobeh*, رجوع *rujoo-a*, انابت *inaubut*, توجیه *toowijeh*.

To convert (change) گردانیدن *gurdanédun*, برتافتن *gurdaun kirdun*, مصروف ساختن *furf faukhtun*, توجیه نمودن *muftroof numoodun*, تبدیل *tughe-ur faukhtun*, متغیر گردانیدن *mutughe-ur gurdanédun*. *To convert* (to a new religion or better life) به اسلام علیج کردن *beh islaum alj kirdun*, بدین داخل ساختن *bedeen dukhl faukhtun*, توبه نمودن *toobeh numoodun*, انابت کردن

inaubut kirdun, ارشاد نبودن irshaud numoodun, کردن rujoo-a kirdun.—(to appropriate to any use) تخصیص khaufs faukhtun, tukhfees kirdun, مخصوص mukhfoos.—(to be changed) مغیر شدن muglire shoodun, مبدل گشتن mubdul gushtun.

A convert علیج alj (pl. علوج alooj, علجت al-jut, العاج alauj), ماعلوجا malooja, دخل dukhul, دخیل dukheel. v. profelyte.

A converter مقلب mukullib, علیج کننده alj koonindeh. The converter of hearts مقلب القلوب muklubu'l'kuloob.

Converted گردیده gurdédeh, باز گشته baz gushteh, مبدل mubdul, منقلب munkulub, معطوف mukloob, مصروف muvroof, منصرف maatoof, دایر گشته da-ér gushteh, منصرف munfuruf, علیج کرده شدن alj kirdelh shoodeh. To be converted دخیل شدن dukheel shoodun, رجوع کرده rujoo-a kirdelh shoodun.

Convertible ممکن گردش mumkina gurdush, لایق صرف kaubilu'l'kulb, قابل القلب la-eka surf. v. transmutable.—Convertibly, v. reciprocally.

CONVEX قوز kuj, قوز kooz, قوز kuzh, قبه اسا khorphoshteh, محدب kuhuh afa, کمروش kumrvush.—A convex mirror آیینه محدب ai-éneh muhuddub.

Convenience پوجی pujé, قوزی koozé, قبه kuhuh, کمر kumr.

Convexly بطور قوز betoor kooz, پجانه pujauneh.

To CONVEY برداشتن burdaushtun, بردن burdun, آوردن awurdun, رفع کردن rufa kirdun, پیور داشتن piwur daushtun, جنبانیدن jumbanédun, انتقال کردن intikaul kirdun, نقل nuki faukhtun, ناقل شدن naukil shoodun. v. to bring, carry, transmit, transport, transfer, impart; introduce.—To convey from one to another از یک تا دیگر تسلیم کردن uz eek ta deegur tusleem kirdun. To convey an estate غرض کردن ghuzr kirdun, تعیین بودن ta-é-éen numoodun, Conveyance (carrying) انتقال intikaul, نقل nukl, رهگذار tunkeel, برد burd.—(passage) راهگذار ruhguzaur, راه گذار rauh guzaur, جواز aboor, معبر maabur, خیاط kbe-aut, عبور juwauz, مرور muroor, معدی maa-dé.—(affigning) تسلیم tusleem, تعیین tai-éen, سپارش sipaurish, غرض ghuzr. Secret conveyance تسلیم نهانی intikaul pinhauné, انتقال پنهانی tusleem hihauné. v. also artifice.

To CONVICT (of guilt) متنبوت اچرم نبودن muftbootu'l'jurim numoodun, الزام کردن ilzaum

kirdun, اثبات تقصیر آوردن isbauta tukfeer awurdun, حجت gunauh numoodun, گناه نبودن hujjut faukhtun.—(to confute) رد کلام rudd kulaum faukhtun, الزام کردن ilzaum kirdun, اشات نبودن ishaut numoodun.

Convict, convicted, ملتزم multuzum, ملزم mul-zum, مغلوب mughloob, مجرم musbootu'l'jurim.

A convict تقصیر الزام اهل ahla ilzauma tukfeer, الزامات zu isbautu'l'jurim.

Conviction الزام ilzaum, اثبات isbaut, حجت hujjut, مبصرت mubfurut. Conviction of guilt الزام تقصیر isbautu'l'jurim, اثبات الجرم tukfeer, مبصرت گناه mubfuruta gunah.

Convictive قوت الزام دار kuwwuta ilzaum dar.

To CONVINCÉ وضحت نبودن hujjut wauzihut numoodun, الزام کردن ilzaum kirdun, اثبات نبودن isbaut numoodun, مغلوب mughloob faukhtun. v. to confute.

Convincible ممکن الزام mumkinu'l'ilzaum.

Convincing مبصرت نها ilzaum awur, اور mubfurut numa, شک زدا shukk zudda. A convincing proof وضحت hujjut wauzihut, الزام دلal dulaul ilzaum.

Convincingly بر وجه واضح bur wujuh wauzih بطور الزام betoor ilzaum.

Convincingness قوت الزام kuwwut ilzaum.

CONVIVIAL هبزم humbuzm, هقدح humkuduh, هشراب humshuraub, خمر khumir, مجلس mujlis nifteen, بنم پیوند buzum pivund, منسوب muhmauné munsoob.

A convivial entertainment, conviviality, بنم buzum, ضیافت muhmauné, میزبانی meezubauné, زه-اوت زه-اوت زه-اوت zé-aufut, سور soor, مجلس mujlis, هسفره sohbuta é-araun.—A convivial companion هبزم humbuzm, هکاسه humkaufesh, هشراب humshuraub, هقدح humkuduh, باده baudeh noofh, پرست baudeh pugust. v. social, festal.

Convivially بوجه ضیافت bewujeh zé-aufut.

A conundrum, v. jest, joke, quibble.

To CONVOCATE, convoke, دعوت کردن dawut kirdun, ندا ساختن khaundun, ندا ساختن nuda faukhtun, منادات نبودن munadaut numoodun. To convoke an assembly or council مجلس دیوان دعوت کردن mujlis khaundun, دعا ساختن divaun dawut kirdun, ندا ساختن jumaat nida faukhtun.

Convocation خواندگی khaundugé, دعوت dawuta jumé-at. A convocation مجلس دیوان jumaat, جماعت jumé-aat, جماعت mujlis.

divaun. *A place of convocation* جُمُعَتِنَاکَ juma-utgah.

To convolve, convolution, &c. v. to roll, &c.

A CONVOY (road-guide) دُلَال dulaul, راهنما ruhnuma-é, راهگذار rahguzaur, راهدان rahdaun, راهنمون ruhnumoon, رهبر ruhbur, فوج رهبان (a travelling guard) budrikut. fouz ruhbaun, حافظ سبیل rahwaun, hafiza fubeel, راه سیانت rah fé-aunut gur.

To convoy راهنمای شدن rahnuma-é shoodun, برهبران هایت rahbaun boodun, ابناي beruhburaun huma-é-ut dadun, سبیل حفظ نمودن ebnā-é fubeel hufz numoodun, *v. to escort, guide.*—*To convoy by sea* برحیایت bur buhr huma-é-ut kirdun, بدریا صیانت beduré-a fé-anut numoodun.

To CONVULSE تشنج کردن tushunnauj kirdun, پیچش نمودن peechish numoodun.

Convulsed پِچان peechaun, فکک دار fikuk dar, معص zu tushunnauj.

To be convulsed تشنج داشتن tushunnauj dauhshun, پِچان بودن peechaun boodun.

Convulsion تشنج tushunnauj. *Dying convulsions* نوزاد فواق nuzaa rooh, fuwauk. *The convulsions of a mad dog or of a person bit* لُقوت luk-wut. *v. also commotion, disturbance, rebellion.*

Convulsive تشنج ده tushunnauj duh. *A convulsive distemper* تشنج روی gushun rooi.

A CONY پزنگره puzhungureh. *A cony-burrow* نقب nukib, بهرت buhtut, لغز lughuz.

Cony-catcher, v. cheat, thief.

To CŌO (as a dove) سُراییدن furai-édun, قرقیره کردن kurkureh kirdun, قرقیره نمودن kurkureer numoodun. *Cooling* قرقیره kurkureh, قرقیره هدر hudhudut, هتف hutuf, تنغی runum, tughunné.

A COOK طبّاخ tubbakh, عجاھن ajauhin (pl. عجاھنات ujauhinut), آشپز ashpuza, آشپل ashpul, آشپن ashpun, قدار kudaar, عجاھن ajauhin. *The chief cook* مطبخ امینی mutubbikh amcené. *A cook's shop* کباب خانه kubaub khaunch, طبّاخ tubbakh khaunch, مطبخ mutbukh, *v. kitchen.*

To cook طبّاخ کردن tubikh kirdun, پختن kubaub kirdun, جوشانیدن joshanédun, جوشانیدن joshanédun. *v. to dress, prepare.*—*To cook or bake in the oven* بریان کردن buré-aun kirdun.

Cooked مطبخ mutbookh, پخته tubeekh, پختن pukhteh, مطبخ mutubbukh. *Cooked in the oven* بریان buré-aun.

Cookery طبّاخ tubukh, طبّاخ tubaukhut. *Any instrument or utensil used in cookery* مطبخ mutubbikh.

COOL سرد furd, سرما furma, بارد burd, بارد baurid, افاجت ifaujut, *v. cold.*—*Constitutionally cool* بارد المزاج bauridu'l'mizauj.—(unaffectionate) محبت bé mohabbut, غیر مودت ghiré-a muwuddut, نا عشیق na asheek. *v. indifferent, lukewarm.*—(deliberate) فکیر fikeer, فکور fikoor, فکر نہا fikr numa.

To cool or make cool بارد کردن baurid kirdun, تاب نرم کردن taub nurm kirdun. *To cool the passions* اھلاک نفس ihlauka nufs kirdun.—(to become cool) برود شدن tukrees gushtun, جھیدن jauhédu, جھیدن juhédu. *To become cool or indifferent in any thing* بنش futoor pizzeer shoodun, بنش bunish gushtun, سست کردن suft kirdun. *v. to neglect.*

To cool (in respect to anger or passion) ساکت ساکت faukut gushtun, فراغ شدن fraugh shoodun.

Cooled (grown cold) مبرد muburrud, برده burd shodeh.—(become remiss) غافل گشته ghaufil gushteh, کاهل شده kauhil shodeh.

A cooler سرد کننده furd koonindch, ساز burd sauz.—(a vessel in which any thing is cooled) دان مبرد daun muburrid.

Coolly (without heat) بردانه burdauneh, بی بی غضب bé gurma.—(without passion) بی بی نفس bé ghuzb, نا غضبانه na ghuzbauneh, بی بی nufs.

Coolness سردی furdé, بیروقت buroodut, مسامحت musaumihut.—(want of affection) بی محبتی bé mohabbuté, غیر مودتی ghiré-a muwudduté. *v. indifference.*—(freedom from passion) بی نفسی bé nufsé, نا غضبونی na ghuzbooné.

A COOP (for fowls) خم khum, مرغان kufsa murghaun. *v. barrel.*

To coop در قفس نهادن dur kufs nihaudun, در زندان قفس محبوس ساختن dur zundauna kufs muhboos faukhtun. *v. to confine, straiten.*

A COOPER برمیل کر burmeel gur, کار دن dunn kaur.

To CO-OPERATE هم کردن hum kirdun, باهم دیگر کار behum faukhtun, یاردم دادن bahum deegur kaur numoodun, عکجھدی نمودن é-aurdum dadun, عکجھدی eekjihudé numoodun, یکدل eekfur kirdun, یکسر کردن eek dil eek zubaun ou eek jihud boodun. *v. to concur.*

To copy کردن فوورت بند تباثل bund tumaufeel kirdun, منتسخ و صورت گرفتن mun-tufikh ou foorut gooriftun, نوشتن کردن nufikh kirdun, نسخ برداشتن nufikh burdaushtun, متابعت ساختن tumufful numoodun, متاهاا فوختن mutabaat faukhtun, اکتدا کردن v. to imitate.

To COQUET کرشه nauzédun, کرشه gurishmeh kirdun, عشوت زن ashwut zudun, شویه بودن gush faukhtun, کش ساختن sheeweh numoodun, شوخ کردن shookh kirdun, شوخیدن shookhédun, لاعت شدن laat shoodun.

Coquetry کرشه gurishmeh, نازنده nauzindeh, شوخی gush, شویه sheeweh, کش gurish, شوخی shookhé, دلغریبی dilturrabe.

A coquette لاعت laat, دلغریبی dilturrabe, نازنده nauzindeh, عشوت gurish, کرشه gurishmeh nuna, شوخ shookh, عشوت زن ashwut zun, چشم shookh, نازنده nauz bauzé, کش gurish kooné.

CORAL مرجان murjaun, پستد pustud, مرجه murjaun daunch, دانه coral bead, مهره muh-reh. A string of coral beads تسبیح muh-ruha-é tufbeeh. Black coral شبه shubuh.

A CORD ریسمان reefman, تاخته taukhteh, رشتن rufun, رشتل rufhtuk, رشتنه rufhteh, طناب tunab, طناب tumb, رژه ruzsheh, v. rope, thread.

To cord بستن با ba habl buftun.

Cordé شده رسی rufun bund shoodeh.

A cord-maker رسی تاب rufun taub.

Cordage چندی ریسمان chunde reefmaun.

CORDIAL (fincere, hearty) با دل و جان ba dil ou jaun, صافی دل bé ré-a, ریا faufi dil, مخلص mukhlus, صمیمی fumeemé. — (invigorating, exhilarating) دلکشا diltusha, جان مفرح jaun mufurruh, مفرح قلب kulb mubhij, قوت ده kuwwut duh, قوت حیوانی بخش kuwwut hee-wauné buksh, تعمیمش taameesh. v. restorative.

A cordial (medicine) علاج جان مفرح alauj jaun mufurruh, مفرح قلب mufurruha kulb, شربت دلکشا shurbut diltusha. — (any thing comforting) دلکشا jaun kusha, دلکشا dilafai-é, دلکشا kusha, قلب نوازی tuffuluta khautir, تسلیت خاطر kulb nuwauzé.

Cordially (heartily) جان ba dil ou jaun, ریا faufi dil, صافی دل bé ré-a, ریا faufi dil, مخلص mukhlus, صمیمی fumeemé. — (invigorating, exhilarating) دلکشا diltusha, جان مفرح jaun mufurruh, مفرح قلب kulb mubhij, قوت ده kuwwut duh, قوت حیوانی بخش kuwwut hee-wauné buksh, تعمیمش taameesh. v. restorative.

A cordial (medicine) علاج جان مفرح alauj jaun mufurruh, مفرح قلب mufurruha kulb, شربت دلکشا shurbut diltusha. — (any thing comforting) دلکشا jaun kusha, دلکشا dilafai-é, دلکشا kusha, قلب نوازی tuffuluta khautir, تسلیت خاطر kulb nuwauzé.

Cordially (heartily) جان ba dil ou jaun, ریا faufi dil, صافی دل bé ré-a, ریا faufi dil, مخلص mukhlus, صمیمی fumeemé. — (invigorating, exhilarating) دلکشا diltusha, جان مفرح jaun mufurruh, مفرح قلب kulb mubhij, قوت ده kuwwut duh, قوت حیوانی بخش kuwwut hee-wauné buksh, تعمیمش taameesh. v. restorative.

A cordial (medicine) علاج جان مفرح alauj jaun mufurruh, مفرح قلب mufurruha kulb, شربت دلکشا shurbut diltusha. — (any thing comforting) دلکشا jaun kusha, دلکشا dilafai-é, دلکشا kusha, قلب نوازی tuffuluta khautir, تسلیت خاطر kulb nuwauzé.

Cordially (heartily) جان ba dil ou jaun, ریا faufi dil, صافی دل bé ré-a, ریا faufi dil, مخلص mukhlus, صمیمی fumeemé. — (invigorating, exhilarating) دلکشا diltusha, جان مفرح jaun mufurruh, مفرح قلب kulb mubhij, قوت ده kuwwut duh, قوت حیوانی بخش kuwwut hee-wauné buksh, تعمیمش taameesh. v. restorative.

A cordial (medicine) علاج جان مفرح alauj jaun mufurruh, مفرح قلب mufurruha kulb, شربت دلکشا shurbut diltusha. — (any thing comforting) دلکشا jaun kusha, دلکشا dilafai-é, دلکشا kusha, قلب نوازی tuffuluta khautir, تسلیت خاطر kulb nuwauzé.

Cordially (heartily) جان ba dil ou jaun, ریا faufi dil, صافی دل bé ré-a, ریا faufi dil, مخلص mukhlus, صمیمی fumeemé. — (invigorating, exhilarating) دلکشا diltusha, جان مفرح jaun mufurruh, مفرح قلب kulb mubhij, قوت ده kuwwut duh, قوت حیوانی بخش kuwwut hee-wauné buksh, تعمیمش taameesh. v. restorative.

A cordial (medicine) علاج جان مفرح alauj jaun mufurruh, مفرح قلب mufurruha kulb, شربت دلکشا shurbut diltusha. — (any thing comforting) دلکشا jaun kusha, دلکشا dilafai-é, دلکشا kusha, قلب نوازی tuffuluta khautir, تسلیت خاطر kulb nuwauzé.

Cordially (heartily) جان ba dil ou jaun, ریا faufi dil, صافی دل bé ré-a, ریا faufi dil, مخلص mukhlus, صمیمی fumeemé. — (invigorating, exhilarating) دلکشا diltusha, جان مفرح jaun mufurruh, مفرح قلب kulb mubhij, قوت ده kuwwut duh, قوت حیوانی بخش kuwwut hee-wauné buksh, تعمیمش taameesh. v. restorative.

A cordial (medicine) علاج جان مفرح alauj jaun mufurruh, مفرح قلب mufurruha kulb, شربت دلکشا shurbut diltusha. — (any thing comforting) دلکشا jaun kusha, دلکشا dilafai-é, دلکشا kusha, قلب نوازی tuffuluta khautir, تسلیت خاطر kulb nuwauzé.

Cordially (heartily) جان ba dil ou jaun, ریا faufi dil, صافی دل bé ré-a, ریا faufi dil, مخلص mukhlus, صمیمی fumeemé. — (invigorating, exhilarating) دلکشا diltusha, جان مفرح jaun mufurruh, مفرح قلب kulb mubhij, قوت ده kuwwut duh, قوت حیوانی بخش kuwwut hee-wauné buksh, تعمیمش taameesh. v. restorative.

A cordial (medicine) علاج جان مفرح alauj jaun mufurruh, مفرح قلب mufurruha kulb, شربت دلکشا shurbut diltusha. — (any thing comforting) دلکشا jaun kusha, دلکشا dilafai-é, دلکشا kusha, قلب نوازی tuffuluta khautir, تسلیت خاطر kulb nuwauzé.

Cordially (heartily) جان ba dil ou jaun, ریا faufi dil, صافی دل bé ré-a, ریا faufi dil, مخلص mukhlus, صمیمی fumeemé. — (invigorating, exhilarating) دلکشا diltusha, جان مفرح jaun mufurruh, مفرح قلب kulb mubhij, قوت ده kuwwut duh, قوت حیوانی بخش kuwwut hee-wauné buksh, تعمیمش taameesh. v. restorative.

A cordial (medicine) علاج جان مفرح alauj jaun mufurruh, مفرح قلب mufurruha kulb, شربت دلکشا shurbut diltusha. — (any thing comforting) دلکشا jaun kusha, دلکشا dilafai-é, دلکشا kusha, قلب نوازی tuffuluta khautir, تسلیت خاطر kulb nuwauzé.

Cordially (heartily) جان ba dil ou jaun, ریا faufi dil, صافی دل bé ré-a, ریا faufi dil, مخلص mukhlus, صمیمی fumeemé. — (invigorating, exhilarating) دلکشا diltusha, جان مفرح jaun mufurruh, مفرح قلب kulb mubhij, قوت ده kuwwut duh, قوت حیوانی بخش kuwwut hee-wauné buksh, تعمیمش taameesh. v. restorative.

A cordial (medicine) علاج جان مفرح alauj jaun mufurruh, مفرح قلب mufurruha kulb, شربت دلکشا shurbut diltusha. — (any thing comforting) دلکشا jaun kusha, دلکشا dilafai-é, دلکشا kusha, قلب نوازی tuffuluta khautir, تسلیت خاطر kulb nuwauzé.

Cordially (heartily) جان ba dil ou jaun, ریا faufi dil, صافی دل bé ré-a, ریا faufi dil, مخلص mukhlus, صمیمی fumeemé. — (invigorating, exhilarating) دلکشا diltusha, جان مفرح jaun mufurruh, مفرح قلب kulb mubhij, قوت ده kuwwut duh, قوت حیوانی بخش kuwwut hee-wauné buksh, تعمیمش taameesh. v. restorative.

CORE درون duroon. v. heart.

CORIACEOUS (made of leather) از جلد ساخته uz juld faukhteh. — (like leather) جلد اسا ald asa.

CORIANDER کشفش kishnifh, نیشل nim-shuk, کشفش kishnij, شونیز shooneez, شونین shooneen, سیاه بويا fê-ah booia. Corianders con-fected with sugar شکر کشفش shukr kishnifh. Coriander seed حبب السودان hubbutu's'fouda.

CORK (tree) اغار aghaur, اغاره aghaureh, شجره منظر durukht muntur, منظر shuj-reh muntur. The cork of a bottle, سدال اغار fudaud aghaur, سدال fumaum, صبار subaur, علهاص alhaus, وفیعت wufé-at, وفاق wufaa.

To cork سدال در کردن fudaud dur kirdun, سدال fumaum zudun, وفاق نهادن wufaa nihaudun.

A CORMORANT (bird) اسفروو asfurood. v. also glutton.

CORN حاصل khurmun, غلت ghullut, خرمس khurmun, حاصل haufil, محصول muhfool (pl. محصولات muhfoolaut), کشت زار khoo'id, زراعت zuraat, کشت زار kusht zaur, ورز wurz, نشیر nufheer, حبوب hu-boob. v. grain, wheat, barley, oats, rye, millet, &c. — The blight of corn ارقان arkaun. v. blast, mildew.

A corn field مزرعت muzraat, مزرع muzra, کشتزار kushtzaur. A reaped field of corn صریت fu-reemut. — A corn-thresher کوب khurmun koob. — A single corn or grain دانه daunch, حبب hubbut, جو jou. — A corn-mill آسیا asia ghullut afé-a. — A corn-merchant or chandler خرمس khurmun furoosh. — A corn-sack کندو kundo, گونده gawindeh. — An ear of corn خوشه khoosheh, داسه dauseh. — A shock or stack of corn کدس kuds (pl. اکداس akdaus). — A corn-fork انگشته angushteh. — A corn-fickle داسه dauseh. — A beard of corn داز dauz. v. beard. — A corn-floor خانه khurmun kah. — A pepper-corn دانه fulful. — A corn pipe سرغین furgheen. A corn on the feet ناصور naufoor. — To corn, v. to salt, to granulate.

The CORNEL-TREE غیزوران gheczooaraun, کوران kurané-a, سرخل furkhuk, زغال zughaul.

A CORNELIAN عقیق افغاری akeek, عقیق اکهک zafauré.

CORNEOUS (resembling horn) قرن kurnafa.

A CORNER گوشه koozheh, کنج kunj, کنار kunaar, وادی waudé, پیغوله peeghooleh, پورواش purwauh. v. angle, extremity. — The corner of a house دهلیز duh-leez, کونج kuhuj, کونج gawecz. — A retired corner (a cell) زاویت zawé-ut (pl. زوایا zoo-āia), کلبه

A CORNER گوشه koozheh, کنج kunj, کنار kunaar, وادی waudé, پیغوله peeghooleh, پورواش purwauh. v. angle, extremity. — The corner of a house دهلیز duh-leez, کونج kuhuj, کونج gawecz. — A retired corner (a cell) زاویت zawé-ut (pl. زوایا zoo-āia), کلبه

A CORNER گوشه koozheh, کنج kunj, کنار kunaar, وادی waudé, پیغوله peeghooleh, پورواش purwauh. v. angle, extremity. — The corner of a house دهلیز duh-leez, کونج kuhuj, کونج gawecz. — A retired corner (a cell) زاویت zawé-ut (pl. زوایا zoo-āia), کلبه

A CORNER گوشه koozheh, کنج kunj, کنار kunaar, وادی waudé, پیغوله peeghooleh, پورواش purwauh. v. angle, extremity. — The corner of a house دهلیز duh-leez, کونج kuhuj, کونج gawecz. — A retired corner (a cell) زاویت zawé-ut (pl. زوایا zoo-āia), کلبه

A CORNER گوشه koozheh, کنج kunj, کنار kunaar, وادی waudé, پیغوله peeghooleh, پورواش purwauh. v. angle, extremity. — The corner of a house دهلیز duh-leez, کونج kuhuj, کونج gawecz. — A retired corner (a cell) زاویت zawé-ut (pl. زوایا zoo-āia), کلبه

A CORNER گوشه koozheh, کنج kunj, کنار kunaar, وادی waudé, پیغوله peeghooleh, پورواش purwauh. v. angle, extremity. — The corner of a house دهلیز duh-leez, کونج kuhuj, کونج gawecz. — A retired corner (a cell) زاویت zawé-ut (pl. زوایا zoo-āia), کلبه

A CORNER گوشه koozheh, کنج kunj, کنار kunaar, وادی waudé, پیغوله peeghooleh, پورواش purwauh. v. angle, extremity. — The corner of a house دهلیز duh-leez, کونج kuhuj, کونج gawecz. — A retired corner (a cell) زاویت zawé-ut (pl. زوایا zoo-āia), کلبه

A CORNER گوشه koozheh, کنج kunj, کنار kunaar, وادی waudé, پیغوله peeghooleh, پورواش purwauh. v. angle, extremity. — The corner of a house دهلیز duh-leez, کونج kuhuj, کونج gawecz. — A retired corner (a cell) زاویت zawé-ut (pl. زوایا zoo-āia), کلبه

A CORNER گوشه koozheh, کنج kunj, کنار kunaar, وادی waudé, پیغوله peeghooleh, پورواش purwauh. v. angle, extremity. — The corner of a house دهلیز duh-leez, کونج kuhuj, کونج gawecz. — A retired corner (a cell) زاویت zawé-ut (pl. زوایا zoo-āia), کلبه

A CORNER گوشه koozheh, کنج kunj, کنار kunaar, وادی waudé, پیغوله peeghooleh, پورواش purwauh. v. angle, extremity. — The corner of a house دهلیز duh-leez, کونج kuhuj, کونج gawecz. — A retired corner (a cell) زاویت zawé-ut (pl. زوایا zoo-āia), کلبه

A CORNER گوشه koozheh, کنج kunj, کنار kunaar, وادی waudé, پیغوله peeghooleh, پورواش purwauh. v. angle, extremity. — The corner of a house دهلیز duh-leez, کونج kuhuj, کونج gawecz. — A retired corner (a cell) زاویت zawé-ut (pl. زوایا zoo-āia), کلبه

A CORNER گوشه koozheh, کنج kunj, کنار kunaar, وادی waudé, پیغوله peeghooleh, پورواش purwauh. v. angle, extremity. — The corner of a house دهلیز duh-leez, کونج kuhuj, کونج gawecz. — A retired corner (a cell) زاویت zawé-ut (pl. زوایا zoo-āia), کلبه

islah, تادیب taadeeb, اخلاص ikhlāus. v. *reprehension*.

Corrective اصلاح zu kuwwuta islah, tus-heeh sauz.

Correctly مصلحانه ba islah, muflu-hauneh, با دقت ba dikkut. v. *exactly*.

Correctness دقت dikkut, تقييد tukké-ud.

A corrector (punisher) عقيب کننده akub koonindeh, معاقب maakub, منتقم muntukim. — (an amender) مصلح mu-eddib, تادیب کر islah nuna-éndeh, تادیب gur, تادیب کننده tus-heeh koonindeh.

To CORRELATE (to be related, as father and son, &c.) تعلق داشتن taalluk dauhtun.

A correlate (relation) تعلق taalluk (pl. تعلقات taallukaut), خویش khu-ésh (pl. خویشان khu-éshau), خوشاوند khu-éshavund.

Correlative نسبت نسبت dar, تعلق zu taalluk, راجع raja. v. *relative*. *Correlatively* با نسبت ba nisbut, نسبة nisbutan. *Correlativeness* نسبت nisbut.

To CORRESPOND (suit) فراخور آمدن furakhoor aumudun, لایق شدن la-ék shoodun, متابعت و muwaufik boodun, موافقت نمودن mutabaat ou muwafikut numoodun, مطابق شدن mutaubik shoodun. — To correspond by letter مکاتبه نمودن mukautubeh numoodun; مراسله کردن muraufuleh kirdun, توارد کردن khutau faukhtun, tuwaurud kirdun.

Correspondence (suitableness) لایقی la-éké, موافقت muwaufikut, مطابقت mutabikut. v. *conformity*. — (intercourse) همصحبت humsohbut, معامله mu-amleh, علاقه alaukeh, turuddud, تعلق taalluk, زات البین zatu'l'bein. *A good correspondence* حسن هفنا mu-amleh, حسن متابعت و موافقت hufna zindugauné, هفنا زیندگانی mutabaat ou muwaufikut. v. *friendship*. — *A literary correspondence* مکاتبه mukautubeh, مراسله muraufuleh, توارد khutau, توارد tuwaurid. *A friendly correspondence by letter* مکتوب محبت muktoob mohabbut, مکتوب مودت اسلوب muktoob muwuddut asloob.

Correspondent, responsive (suitable) لایق la-ék, موافق muwaufik, مطابق mutabik. v. *conform*. *A correspondent* مکاتبه ساز mukautubeh sauz, جواب جواب نامه noois, جواب javauba nameh, جواب نامه khutt koonindeh.

CORRIGIBLE (amendable) مصلحان مومکینا islah. — (punishable) واجب العقب va-jibu'takub. — (corrective) تادیب zu kuwwuta tus-heeh.

Corrival, v. rival, competitor.

To CORROBORATE استحکام کردن istihkaum kirdun, تقویت ساختن tukwé-ut faukhtun, قوت دادن kuwwut dadun, برک بخشیدن burk bukhshédun, تشدید کردن tushé-éd kirdun, تأیید نمودن tushdeed faukhtun, تأیید نمودن taai-éd numoodun. v. *to confirm, establish, strengthen*.

Corroborated تقوي tukuwwa, مقوي mukkuwwa, تشدد tushuddud, تأید ta-é-ud, موید moo-é-ud, موكد mu-ekud, متأكد mutaakud, موشدود mushdood, موجد moojud.

Corroboration استحکام istihkaum, تقویت tukwé-ut, قوت kuwwut, مقوي mukkuwé, اشتداد ishtidaud, تشدید tushdeed, تشدید tushé-éd, ایجاد a-éda, برک burk, تأیید taai-éd, موزر a-éjaud, شد shudd, عز azz, موجد moojid, موزر mu-ezzir.

Corroborative, corroborant استحکام ده istihkaum duh, قوت دادن zu kuwwuta ishtidaud.

To CORRODE اكل کردن akul kirdun, لکس ساختن mutaakul shoodun, جلیدن ju-lédun. v. *to gnaw, consume*.

Corroded متاكل mutaakul, خورده khoredeh. *To be corroded* شدن متاكل mutaakul shoodun.

Corrodent اكل كنا akul koonā. *Corrodible, corrosible* ممکن لکس mumkina luhs, قابل اكل kaubila akul.

Corrosion اكل akul, لکس luhs, لکست luhfut.

Corrosive اكل akul, اکول akool, قوت لکس zu kuwwuta luhs.

Corrosively اكلانه akulauneh, با قوت لکس ba kuwwuta luhs.

Corrosiveness قوت اكل kuwwuta akul.

To corrugate, v. to wrinkle.

To CORRUPT پوسیده ساختن posédeh faukhtun, فاسد کردن tubauhé kirdun, فاسد شدن ifna numoodun, فساد ساختن ifsaud faukhtun, فساد اظلال کردن izlaul kirdun. v. *to infect, seduce, vitiate, deprave*. — (to grow corrupt) فساد پوسیدن funa pizzeer, فساد فساد furfoodun, فساد فساد tubauh gushun, فساد فساد ifna shoodun, فساد فساد faufid boodun. *To corrupt (bribe)* رشوت کردن burakindeh, رشوت رشوت burakindeh, رشوت رشوت baureh numoodun, رشوت رشوت irtisha dadun.

Corrupt فاسد faufud, پوسیده posédeh, فساد funa pizzeer, بد خوي bud klloo-é, فساد tubauh, فساد khuraub, فساد eebaub. v. *depraved, vitious*.

rukht rouvaun. *An ornamented couch* زربیت zurbé-ut.

To couch (go to bed) bekhaub ruf-tun, خواب رفتن *bekhaub ruf-tun*, صاحب فراش شدن *fahib furaush shoodun*, خوابیدن *khaubédun*, خسبیدن *khufbédun*. — *(to recline, as beasts, &c.)* hukuwa kirdun, هکوع کردن *hukuwa kirdun*, مضطجع *mubturik shoodun*, مضطجع بودن *muztuja numoodun*. v. *to lie down, stoop, crouch.* — *To couch (comprise, imply)* muhufful kirdun, محصل کردن *tuzummin numoodun*. v. *to involve, include.* — *To couch for the cataract* zufr uz chu-shumlaun wakirdun, واگردن *zufut uz infaanu'l'ain burgooriftun*, زعفران از انسان العین برکردن.

Couchant khusbifh, خسبش *hukuwa*, مضطجع *muztuja*.

A cove, v. creek, cover, shelter.

A COVENANT عهد *ahud*, عقد *akud*, شرط *shurt*, قرار *ikraur*, پیمان *peimaun*. v. *compact, contract.*

To covenant akud kirdun, عهد و عهد *ahud ou peimaun numoodun*, شرط *shurt faukhtun*. v. *to bargain, stipulate.*

A covenantor akud koonindeh, کننده عقد.

A COVER پوشش *poshish*, پوش *posh*, مامونیت *maamooné-ut*, ستر *futr*, سترت *futrut*. — *Cover (of a dish, jar, &c.)* furkhum, تم *tum* — *(for the head)* furwuz, سرور *furfur*, کلاه *kulleh posh*, پالانی *palauné*. v. *cap.* — *A horse-covering* shaar. — *The cover of a well* kuraumut. — *A cover (pretext)* buhauneh, صورت *ta-allul*, تعلل *yllut*, علت *soorut ma-amleh*, پنهانی *pinhauné*, پنهانی *nihauné*, کتم *kutum*, اخفا *ikhfa*, ستر *futr*. v. *palliation, concealment, disguise.* — *(defence)* asmut, عصمت *wukaat*, وقایت *huma-é-ut*, حمایت *fa-aaunut*, ایستادگی *ut*, جای پناه *ja-i-a punauh*, پناه *punauh gahi*. v. *shelter, shade; also coverlet, awning, umbrella, veil.*

To cover پوشیدن *poshédun*, پوشا کردن *posha kirdun*, واگردن *wakirdun*, اخفا ساختن *ikhfa faukhtun*, مامونیت ساختن *maamooné-ut faukhtun*, زیر پرده نهادن *zeer perdeh nihaudun*. v. *to conceal.* — *(make pretence)* buhauneh kirdun, تبدیل *yllut numoodun*, صورت *tubdeed soorut faukhtun*. v. *to disguise.* — *(to shelter)* huma-é-ut dadun, حمایت داشتن *asmut kirdun*. — *To cover (as a hen her eggs)* rukhm kirdun, حصب ساختن *huan faukhtun*, وکن بودن *wukun numoodun*. *To cover (as a horse does a mare)* kushné kirdun, محاسبه ساختن *asb faukhtun*, مجامعة.

mujamaat kirdun, ضربا ساختن *zuraub faukhtun*. *To cover the head (put on the hat, &c.)* سر *fur poshédun*, کلاه پوش نهادن *kulleh posh nihaudun*. *To cover with carpets or mats* با خالی کستردن *ba khaulé kusturdun*, رمل *ruml kirdun*.

Covered پوشیده *poshédéh*, واگرد *wakir-deh*, تشهل *tushummul*. *To be covered* پوشیده شدن *poshédéh shoodun*.

A covering پوش *posh*, پوشش *poshish*, پوشش *poshish tun*, پوشله *poshileh*, لباس *lubis*. v. *dress, garment.*

A coverlet پوشش *poshish*, شب پوش *shub posh*, کستردنی *kusturdeh*, کستردن *kusturduné*, بروز *kuzshaugund*, کزغند *kuzshgund*, کزغند *buraoz*, جل *jull* (pl. *julaul*). v. *bed clothes.*

A covert, v. cover, shelter, thicket.

Covert, v. sheltered; secret; invidious. — *A female-covert* زوجت *zoojut*. v. *wife.* — *A covert way* گنجش *kunjshunj*.

Covertly (secretly) تنها *tunha*, سرا *firan*, خفیتانه *khuffé-utauneh*.

Covertness, v. secrecy, privacy.

Coverture, v. shelter, defence.

To COVET طمع کردن *tumaa kirdun*, حرص *hurs numoodun*, رغبت ساختن *rughbut faukhtun*, ازرومند شدن *arzoomund shoodun*, لوم داشتن *loom daushtun*, رغبوب بودن *rughboob boodun*.

Covetable واجب الحرس *vajibu'l'hurs*, لایق *la-éka arzoo*.

Covetous طمعکار *tumakaur*, باخل *baukhil*, راغب *shuhrmund*, ازرومند *arzoomund*, لایمان *lei-ém*, لایم *luka*, لکع *hurees*, حریص *raghib*, ناکس *hujrus*, هجرس *luwa*, لوح *lamaun*, مکرز *mukurz*. v. *avaricious, desirous.*

Covetously با طمع *bakhilauneh*, با طمع *ba tuma*.

Covetousness طمع *tuma*, حرص *hurs*, بخل *bukhul*, ناکسی *nakufé*, هاع *haa*. v. *avarice.*

A COVEY (batch of chickens, &c.) ایشانه *a-éshauneh*. — *(a flock of birds)* خفالت *khufaulut*, ابیل *ibbeel*, ابول *ibbool* (pl. *abauweel*). v. *bevy, flock.*

COUGH سلفه *filfeh*, خفه *khufeh*, تخب *kuhbut*, سعال *faal*, قحاب *kuhaub*, قحب *kuhib*, سیرف *seeruf*, سیرف *furoof*, تخب *tuk-heeb*, جشره *nuhum*, نحم *surf*, عفتان *af-taun*, عفت *mujsheer*, عفت *af-taun*, نافر *hukaa*, عفت *afeet*, سعال *fu-ala*, سعال *saal*, سعال *fa-yl*, سعال *faarut*. — *A slight cough* سعال *faarut*.

To cough خفیدن khufindun, خفیدن khufē-dun, سعال کردن saal kirdun, سعال کردن saal kirdun, کوب نمودن kuhib numoodun, هکوع tukheeb زدن hukuwa faukhtun, ساختن zudun, مجبور شدن mujshoor shoodun, ناثر بودن nafir boodun. *The noise made when coughing* نهنه nuhnuheh, نهنه tunuhnuj.

Could, the preterite imperfect of can.

A COULTER سنت funut. v. colter.

A COUNCIL جماعت حکام jumaat, جماعت حکام jumaata hukaum, جمع tujumma, جمعیت jumé-at, دیوان divaun, مجلس mujlis, محفل muhfil, ندی nudé, حفل hufi, حفلی hufut, v. assembly.—*The president of the council* راس دیوان raafa divaun. *A general council* غلبه دیوان ghulbeh divaun. *The council-board* دیوان divaun, خانه دیوان divaun khaunch, محفل tukhte-a muhfil, مجمع mujma. — *To hold a council* دیوان divaun daushtun.

COUNSEL (advice) پند pund, رای ra-é, تدبیر tudbeer, مشورت mushwurut, فخر fikr, مشورت mushwurut, وعظ waaz. v. deliberation, direction; also secrecy; scheme, purpose, design; prudence, art, machination.—*Good counsel* پند دلپسند pund dilpusund, رای ثاقب ra-é faukib. *Bad counsel* رای فاسد fikr na favaub, رای فاسد ra-é faufid, فکر فاسد fikr faufidu'l'maul. *To ask counsel* مشورت طلب کردن mushwurut tulb kirdun, تدبیر خواستن tudbeer khaustun.

To counsel مشورت دادن mushwurut dadun, پند گفتن nuscehut kirdun, نصیحت کردن pund guftun, رای نمودن ra-é numoodun.

A counsellor of state وزیر vizeer (pl. وزرا vizira), مشاور mudubbir amoor jumhoor, مشاور mushawur (plur. مشاورین mushawureen), مشیر musheer, دیوانی ahla mushwurut, اهل مشورت ahla divauné, دستور duftoor, ارباب دیوان Counsellors of state کونسلر arbauba divaun. *A counsellor at law* وکیل الدعوی vakeelu'd'dawa, mukurrira dawa, فقیه اهله fikeh, اهله ahla shura, فقیه fikeh. v. advocate.—*An illustrious counsellor* دستور dukurrum.

Counsellorship منصب وزیر munsuba vizeer.

To COUNT شماریدن shumurdun, شماریدن shumaurédun, حساب شماریدن shumaur kirdun, حساب hiffaub numoodun, احصا کردن ihfa kirdun, عدد add faukhtun, نمودن maadood numoodun, حصر کردن hufir kirdun, تعدید taadeed numoodun. v. to number, reckon.

To count out or pay ready money ...

nukd numoodun, اعداد شماریدن é-adaud fumun kirdun. *To count by the head* سرمره کردن furmureh kirdun. *To count (esteem)* در کران بها dur guraun buha daushtun, التفات é-atibaur faukhtun. v. also to impute, charge.

Count حساب hiffaub, شمار shumaur, عدد add. v. reckoning.

Countable ممکن شمار mumkina shumaur.

COUNTENANCE پیکر roo, روی rooi, پیکر peikur, چهره feema, سبها sima, چهره chuhreh, منظر chuheer, دیدار deedar, نظر muzur, منظر munzur, صورت soorut, وجه wujeh (plur. wujooh), قیله keehul, لقا luka, طلعت tulaat, سنت sunnut, یاب é-aub, آدیم adeem, باره baureh, محلی muhele. *A beautiful countenance* پری گروی peri rooi, طلعت حسنه tulaat husna, گروی gulrooi, صبیح subeeh (pl. صباح subaah).—*Cheerfulness of countenance* کشفاده روی kushadeh rooi, لبخنده khundaun ou buseem, خندان و بسیم lubkhundeh, ابرو فراخ abroo firauh. *A sour austere countenance* روی درهم کشیده rooi durhum kushadeh, ترش روی tursh rooi, سخت روی sukht rooi, جوق ajook, جوق jook. *An alteration of countenance (from grief, or rage)* پوراشانه صورت purashane soorut, محموم muhum-muj. v. face, air, appearance, look, mein.—(favour, protection) عناية ana-é-ut, حمايت huma-é-ut, مهربانی mérbani, رفیق é-aure, رفیق rifik, همت hummut, مهربانی muhrbauné. v. friendship, patronage.—(confidence, impudence) کستاکھی kustakhi, شوخی shokhi, بی شرمی bé shurmé. *To be out of countenance* سرخ روی شدن shurkh rooi shoodun. v. to blush.

To countenance عناية نمودن ana-é-ut numoodun, مهربانی huma-é-ut dadun, مهربانی muhrbaun kirdun, دوست بودن doost boodun. v. to support, encourage, patronise, befriend.

A countenancer عناية ناینده ana-é-ut numandeh. v. patron.

COUNTER مخالف mukhauif. v. contrary.

A COUNTER (false coin) مانع maukh, قلب kulb, فلس fulus. *A counter or board on which they shew goods* دستگاه doshtagah. *A banker's counter* صراف دستگاهی furrauf doshtagah.

To COUNTERACT معارضه شدن maukh, مخالفت ساختن mauna ou ma-aruz shoodun, mukhauifut faukhtun. v. to oppose, undermine.

A COUNTERBALANCE ترازو turauzoo, معادلت maadulut, عدل adil, برسنگ bursunk, لنگ dunk.

To counterbalance رجاژت کردن *rujauzut kirdun*,
 برسنگ زدن *funjeh faukhtun*,
 برفسنگ زدن *bursunk zudun*,
 ترازو نبودن *turauzoo numoodun*,
 عدل نبودن *buraubur kirdun*,
 معادلت ساختن *numoodun*,
 معادل ساختن *maadulut faukhtun*,
 سنجیده میزان کردن *funjédeh meezaun kirdun*.

Counterchange, v. exchange.

Countercheck, v. *check, stop, rebuke.*

COUNTER-EVIDENCE شهادات خلاف
 Thubaudut khulauf.

A COUNTERFEIT, *counterfeiter* (*impostor*)
 فريب furrabe, تلبیس tulbees, تلبیسکار tulbees-
 kaur, مکار mukkar, ریا ré-a kaur, حیلہ کر
 heeleh gur, مداهن mudauhin, عیار aī-yaur,
 دغا دغل dughl, دغا باز dughra baz, غدار ghuddar,
 ماک makh, مقلد mukullud, طرار turaur, غابن
 ghaubin, شبہ thubbeh, خداع khudaa. v. *cheat*,
jorger. — *Counterfeit* (*imposture*) تزویر tuzweer,
 ضرورت معاملہ, مداهنت mudauhinat, رنک runk,
 sooruta ma-amleh, خشک khushk, حیلہ heeleh,
 مکار mukr, حیلہ بازی heeleh bauzé, تلبیس tulbees,
 غدر khord doft, ریا ré-a, دست خرد khord doft,
 ghudr, دغا dughra, تقلید tukleed. v. *forgery*, *re-*
semblance.

Counterfeit, counterfeited, فریبنده furrabindeh,
 kulb, کلب kulb, ساختہ saukhteh, zu tul
 bees, مزور duraubuh, muskubbeh, رنک آمیز
 muzuwur, forut nama, صورت نہا
 runk ameez, ختل khutl, غدير
 ghudeer. v. false, fictitious, deceitful. — Counter-
 feit money کلب کلب اکچہ kulb akcheh,
 نبرہ makh, نا رواں na rouvaun, نيساؤر
 nubuhreh, نيساؤر nubuhruj, فطہ futeh,
 تفتوک futook, تفتوک futook.

To counterfeit سوورت معامله کردن *soorut ma-am-
teh kirdun*, تزوير کردن *tuzweer*
kirdun, تقلید کردن *khulk numoodun*,
تقلید کردن *tukleed faukhtun*,
kirdun. *v. to copy, imitate, feign, forge, resemble.*—*To*
counterfeit coin زدن اچه کلب *kulb akchieh zedun*,
زدن اچه کلب *maukh kirdun*,
زدن اچه کلب *nabuh-
reh faukhtun*.

Counterfeitly با حيله ba heeleh; غدرًا ghudran,
 مكرًا muzzurwuraaneh.

• A COUNTERMAND **فُرْمَانِ مُخَالَفَتِ** furmaun mukhalafat.
مُخَالَفَتِ mukhalafat. **مُخَالَفَتِ** mukhalafat.
مُخَالَفَتِ mukhalafat. **مُخَالَفَتِ** mukhalafat.

١٠٠
 ١٠١
 ١٠٢
 ١٠٣
 ١٠٤
 ١٠٥
 ١٠٦
 ١٠٧
 ١٠٨
 ١٠٩
 ١١٠
 ١١١
 ١١٢
 ١١٣
 ١١٤
 ١١٥
 ١١٦
 ١١٧
 ١١٨
 ١١٩
 ١٢٠
 ١٢١
 ١٢٢
 ١٢٣
 ١٢٤
 ١٢٥
 ١٢٦
 ١٢٧
 ١٢٨
 ١٢٩
 ١٣٠
 ١٣١
 ١٣٢
 ١٣٣
 ١٣٤
 ١٣٥
 ١٣٦
 ١٣٧
 ١٣٨
 ١٣٩
 ١٤٠
 ١٤١
 ١٤٢
 ١٤٣
 ١٤٤
 ١٤٥
 ١٤٦
 ١٤٧
 ١٤٨
 ١٤٩
 ١٥٠
 ١٥١
 ١٥٢
 ١٥٣
 ١٥٤
 ١٥٥
 ١٥٦
 ١٥٧
 ١٥٨
 ١٥٩
 ١٦٠
 ١٦١
 ١٦٢
 ١٦٣
 ١٦٤
 ١٦٥
 ١٦٦
 ١٦٧
 ١٦٨
 ١٦٩
 ١٧٠
 ١٧١
 ١٧٢
 ١٧٣
 ١٧٤
 ١٧٥
 ١٧٦
 ١٧٧
 ١٧٨
 ١٧٩
 ١٨٠
 ١٨١
 ١٨٢
 ١٨٣
 ١٨٤
 ١٨٥
 ١٨٦
 ١٨٧
 ١٨٨
 ١٨٩
 ١٩٠
 ١٩١
 ١٩٢
 ١٩٣
 ١٩٤
 ١٩٥
 ١٩٦
 ١٩٧
 ١٩٨
 ١٩٩
 ٢٠٠
 ٢٠١
 ٢٠٢
 ٢٠٣
 ٢٠٤
 ٢٠٥
 ٢٠٦
 ٢٠٧
 ٢٠٨
 ٢٠٩
 ٢١٠
 ٢١١
 ٢١٢
 ٢١٣
 ٢١٤
 ٢١٥
 ٢١٦
 ٢١٧
 ٢١٨
 ٢١٩
 ٢٢٠
 ٢٢١
 ٢٢٢
 ٢٢٣
 ٢٢٤
 ٢٢٥
 ٢٢٦
 ٢٢٧
 ٢٢٨
 ٢٢٩
 ٢٣٠
 ٢٣١
 ٢٣٢
 ٢٣٣
 ٢٣٤
 ٢٣٥
 ٢٣٦
 ٢٣٧
 ٢٣٨
 ٢٣٩
 ٢٤٠
 ٢٤١
 ٢٤٢
 ٢٤٣
 ٢٤٤
 ٢٤٥
 ٢٤٦
 ٢٤٧
 ٢٤٨
 ٢٤٩
 ٢٥٠
 ٢٥١
 ٢٥٢
 ٢٥٣
 ٢٥٤
 ٢٥٥
 ٢٥٦
 ٢٥٧
 ٢٥٨
 ٢٥٩
 ٢٦٠
 ٢٦١
 ٢٦٢
 ٢٦٣
 ٢٦٤
 ٢٦٥
 ٢٦٦
 ٢٦٧
 ٢٦٨
 ٢٦٩
 ٢٧٠
 ٢٧١
 ٢٧٢
 ٢٧٣
 ٢٧٤
 ٢٧٥
 ٢٧٦
 ٢٧٧
 ٢٧٨
 ٢٧٩
 ٢٨٠
 ٢٨١
 ٢٨٢
 ٢٨٣
 ٢٨٤
 ٢٨٥
 ٢٨٦
 ٢٨٧
 ٢٨٨
 ٢٨٩
 ٢٩٠
 ٢٩١
 ٢٩٢
 ٢٩٣
 ٢٩٤
 ٢٩٥
 ٢٩٦
 ٢٩٧
 ٢٩٨
 ٢٩٩
 ٣٠٠
 ٣٠١
 ٣٠٢
 ٣٠٣
 ٣٠٤
 ٣٠٥
 ٣٠٦
 ٣٠٧
 ٣٠٨
 ٣٠٩
 ٣١٠
 ٣١١
 ٣١٢
 ٣١٣
 ٣١٤
 ٣١٥
 ٣١٦
 ٣١٧
 ٣١٨
 ٣١٩
 ٣٢٠
 ٣٢١
 ٣٢٢
 ٣٢٣
 ٣٢٤
 ٣٢٥
 ٣٢٦
 ٣٢٧
 ٣٢٨
 ٣٢٩
 ٣٣٠
 ٣٣١
 ٣٣٢
 ٣٣٣
 ٣٣٤
 ٣٣٥
 ٣٣٦
 ٣٣٧
 ٣٣٨
 ٣٣٩
 ٣٤٠
 ٣٤١
 ٣٤٢
 ٣٤٣
 ٣٤٤
 ٣٤٥
 ٣٤٦
 ٣٤٧
 ٣٤٨
 ٣٤٩
 ٣٥٠
 ٣٥١
 ٣٥٢
 ٣٥٣
 ٣٥٤
 ٣٥٥
 ٣٥٦
 ٣٥٧
 ٣٥٨
 ٣٥٩
 ٣٦٠
 ٣٦١
 ٣٦٢
 ٣٦٣
 ٣٦٤
 ٣٦٥
 ٣٦٦
 ٣٦٧
 ٣٦٨
 ٣٦٩
 ٣٧٠
 ٣٧١
 ٣٧٢
 ٣٧٣
 ٣٧٤
 ٣٧٥
 ٣٧٦
 ٣٧٧
 ٣٧٨
 ٣٧٩
 ٣٨٠
 ٣٨١
 ٣٨٢
 ٣٨٣
 ٣٨٤
 ٣٨٥
 ٣٨٦
 ٣٨٧
 ٣٨٨
 ٣٨٩
 ٣٩٠
 ٣٩١
 ٣٩٢
 ٣٩٣
 ٣٩٤
 ٣٩٥
 ٣٩٦
 ٣٩٧
 ٣٩٨
 ٣٩٩
 ٤٠٠
 ٤٠١
 ٤٠٢
 ٤٠٣
 ٤٠٤
 ٤٠٥
 ٤٠٦
 ٤٠٧
 ٤٠٨
 ٤٠٩
 ٤١٠
 ٤١١
 ٤١٢
 ٤١٣
 ٤١٤
 ٤١٥
 ٤١٦
 ٤١٧
 ٤١٨
 ٤١٩
 ٤٢٠
 ٤٢١
 ٤٢٢
 ٤٢٣
 ٤٢٤
 ٤٢٥
 ٤٢٦
 ٤٢٧
 ٤٢٨
 ٤٢٩
 ٤٣٠
 ٤٣١
 ٤٣٢
 ٤٣٣
 ٤٣٤
 ٤٣٥
 ٤٣٦
 ٤٣٧
 ٤٣٨
 ٤٣٩
 ٤٤٠
 ٤٤١
 ٤٤٢
 ٤٤٣
 ٤٤٤
 ٤٤٥
 ٤٤٦
 ٤٤٧
 ٤٤٨
 ٤٤٩
 ٤٥٠
 ٤٥١
 ٤٥٢
 ٤٥٣
 ٤٥٤
 ٤٥٥
 ٤٥٦
 ٤٥٧
 ٤٥٨
 ٤٥٩
 ٤٦٠
 ٤٦١
 ٤٦٢
 ٤٦٣
 ٤٦٤
 ٤٦٥
 ٤٦٦
 ٤٦٧
 ٤٦٨
 ٤٦٩
 ٤٧٠
 ٤٧١

A COUNTERMARCH واپس زولشکر wāpus
rouva lafhkur, بازپس روندہ bazpus rouvindeh,
تراجع سپاہ idbaura afkur, ادبار عسکر turaufa
fippah. v. retreat.

To countermarch واپس رفتن wapus ruftun,
 بازپس روان شدن turauja kirdun,
 باز روانه راه ساختن baz pus rouvaun shoodun,
 باز روانه-ی راه ساختن baz rouvauné-î rah saukhtun.

**A COUNTERMARK نشان مشارک nishauṁ
muṣṭaurik.**

A COUNTERMINE **fumuj** **سُمُجِ اسْتِقْبَالِ سُمُجِ**
istikbal fumuj, nughum zeer nughum,
نُغْمِ زِيرِ نُغْمِ
nukib furauz nukib, لغْمِ فَرَا نُقْبِ
lughum fura lughum. v. also stratagem.

To countermine نكيب زير نكيب كاقتن nukib
zēer nukib kaufṭun, لغم استقبال لغم ساختن lu-
ghum istikbal lughum saukhtun.

COUNTERMOTION **حُرکتِ مخالف** hu-
rukut mukhhaulif.

A COUNTERMURE (*wall behind wall*) دیوار
 dé-waur pus dé-waur.

COUNTERNATURAL , نا طبعی , na tuba-é.

A COUNTEROPENING فتح فراز فتح fu-
ruh furauz futoh, کشایش استقبال kusha-
ésh istikbal kusha-ésh.

A COUNTERPANE خواب پوشش khaub po-
shish. v. coverlet, quilt.

A COUNTERPART (*corresponding part*) قطعه
موافق kutaah muwaufik.

A COUNTERPLEA گُفت مناقضی guft munaukiz, گُو مُکابُلَه goo mukaubuleh:

A COUNTERPLOT تحالف علي تحالف
tuhaulif ala tuhaulif, منع استقبال mula istik-
bal mula. To counterplot منع استقبال کردن
mula istikbal mula kirdun.

A COUNTERPOISE **مسنجہ** sunjeh, برسنگ
 burfunk, بارسنگ barfunk, بدل budl, عدل adl,
 رجاوت rujauzut.--*To counterpoise, v. counterbalance.*

COUNTERPOISON ترياق باؤ زهر *baud zuhr*,
ture-auk. v. antidote.

COUNTER-PRESSURE قوت تخلّف kuw-
wuttukhullif, قدرت عامه kudrut alakudrut.

A COUNTER PROJECT (corresponding project) **كُفْد مُوَاوُفِك** kufd muwaufik.

A COUNTERSCARP **فُصْل** fuseel.

COUNTER-SECURITY zu-min mushaurik.

To countervail, v. to be equivalent:

To counterwork, v. to counteract.

A COUNTING-HOUSE شہار خانہ *shumaur*
khatuneh, دفتہ خانہ *duftur khauneh*;

COUNTLESS بهار بی bé shumaur.

A COUNTRY (region) ولایت wula-é-ut, بلاد wutun, وطن kufhwur, زمین zumeen, bilaud, دیار dé-aur, مملکت mumlukut, سبت sumt, اُلکھ ulkeh, اقلیم akleem, بوم boom, ارض erz, طرف turuf, ناحیت nahé-ut, دیجور deejoor, بکعت bukaat, بکرت buhrut. v. *district, tract, quarter*.—(rural parts) مبدو mudou, کند kund, کوی kooi, قریب kuré-ut (pl. قرا kura), ده dih, دیه deeh. — (people) اهل ahl, ولایت wula-é-ut.—A native country وطن اصلی wutun allé, موطن wutun hukeeké, حقیقی wutun, مولد moulud.—To scour or skirre the country round صحرأ نورد کردن fuhra nuwurid kirdun. The law of the country (i. e. where a criminal is punished in a state of which he is not a subject) باد هوا baud hawa.

کوی منسوب fuhra-é, صحرائی Country (rustic) kooi munfoob, روستایی roostai-é, بوری buré. v. rural. (ignorant) بی ادب na shinaus, نا شناس (far from town) دور از شهر door uz shahur, من بلد بعید min bilud ba-éd.

A countryman خوریاد khooré-aud, خوبرات khooiraut, انکشیپه angushpeh, دیه deehé, دیهستانی dihištauné, دیهستانی dihištaune, روستا زاده roostai-é, روستایی roostai, دیهقان dihkau, é-aur, یاز zaura, زارع fullauh, فلاح roosta zaudeh, اهل روستا ahl kuré-ut, قریب ahla roosta. v. husbandman, clown, rustic, peasant.—A fellow-countryman همجای humshahuré, شهری humja-é, دیهستانی humwula-é-ut, دیهستانی humdeehé, دیهستانی eek wula-é-ut, دیهستانی humkhauh.

A county, v. province, district.

A COUPLE دو زوج doo, ابا iba, جفت juft, اثنا ifnauni, ثنا fina. In couples دو دو doo doo. اثنا doogaun, اثنا ifnauni ifnauni, ثنا fina fina. v. pair; also chain.

To couple بند کردن bundun, قید و بند کردن keed ou bund kirdun, بستن buftun. v. to chain, join.—(marry) کردن akda nikauh kirdun, زوجی شدن zoojé shoodun.

Coupled معطوف maatoof, موصول mousfool, واصل wauful. Coupled in matrimony منکوحه munkoohut, مزوج muzuwuwj.

COURAGE دلیری murdaunugé, مردانگی dileeré, دلوری dilavuré, غیرت glierut, شجاعت shujaat, تیز دلی teez dile, جرات juraat, جان jaun, مردی ikdaum, اقدام bé bauké, بی باکی murdé. v. spirit, valour.—A man of courage مرد پهلوان mard afgun, مبارز mobauriz, پر زور

pihluvaun pur zoor. v. champion, hero.—Courage! courage! (an animating cry in battle, &c.) براکی burauké burauké.

Courageous بهادر bahaudur, کندور kundwur, تیز دل teez dil, دلیر dileer, باک bé bauk, کبراه bé huraus, بی پورا bé purwa, سترل kumrah, فاتک fautik, بی پورا bé purwa, قوی futirk, مستأفد alees, مستأفد mustaafud, معاس maas. v. bold, brave, intrepid, valiant.

Courageously دلاورانه dilauvuraunch, بهادرانه bahauduraunch, با غیرت ba gheerut, مردانه murdaunch, پهلوانانه pihluvanaunch, بی پورا bé purwa, باک bé bauk. v. intrepidly, valiantly.

A COURIER کیسه دار nameh wur, حامل keeseh dar, مکتوب haumil muktoob, قاصد faa-é, گزارینده guzaurindeh, اسکدار purwaunik, پیک peik, بريد bureed, or فرانتق rufool, اسکدار uskudar, فرانتق feelhfeej, فرانتق furaunik, آدم adam. v. messenger.

A COURSE (race) شرف sherif, تاز tauz, شرف huzr, شوط shuwut (plur. اشواط afhwaut).—(race-ground) میدانه meidaunch, تاختنی taukhtuné, مضمار muzmaur, متلق mutluk, متلق but-ha.—(progress) روانی rouvauné, روش rouvish. سبیل ruh, ره ruh, راه guzaur, گذار (way) fubeel, مذهب muzhub, سبت sumt, سلوک fulook, خلفت (succession) musluk. v. passage.—(custom) ترادف turauduf, توالی tuwaulé, توأتر tuwautir. v. series.—(method) پیشهاد feerut, سیرت aadut, عادت khooi, پیشهاد peishnihaud, پیشه peishheh, آیین ai-en.—(method) طور nizaum, نظام tureek, طریق ufloob, اسلوب toor, وضع wuza. v. regularity, mode.—A water-course طریق ماء aubguzur, ابراه aubrauh, تیرهکا maa, کربت kurubut. v. aqueduct, canal, conduit.—A ship's course راه جهاز rauha jahauze, سبیل kufhté. The sun's course طریق شمسی tureek themse-ut.

To course (hunt) شکار shakirdun, شکار shakaur faukhtun, صید نبودن feid nu-moodun, تاختن taukhtun. v. to pursue; also to run, rove, pass.

A courser (war-horse, blood-horse) توفن toufun, اسب جناب baureh, باره fumund, شکارگر (a hunter of hares) شکارگر goosh shakaurgeer.

Courses, v. menses.

A COURT (palace) سرای ferai, سرای ferai padshahé, دار kufir, دار dar, دارکاه durgah, دارکاه durbaur, بارگاه bargah,

استان baub, عتب اتوبت atubut (pl. عتب atub), aufitan, استانه دولت aufitaneh, دولت suddut, قصر شاهي kufra shahé, قصر قیصر kufra keiser, اوان awaun (pl. اوابین awaween, اوان awun), ایوان a-é-waun (pl. ایوانات a-é-wanaut), حیط heet, رواق ruwauk, باب هابیون The august court alkhooornik. *The august court* baub humai-oon, استانه سعادت aufitaneh saadat, قصر رفیع سلطنت kufra rufé-a sultanut, سدت علیشان suddut alishan. [These are epithets given to the places of residence of eastern princes.] — A court of justice or of public audience دیوان divaun khauneh, دیوان هابیون divaun humai-oon, سراي خراج sera-i khurauj, محفل قضا muhfila kaza, عدالت or adawlut, اندروز aundurooz, اواز awau-zeh, اوان awaun, رواق ruwauk, محکمات muhkumut. v. assembly, council, tribunal. — A court before a house پیشگاه peish gah, پیشطاق peishtauk, فنا peishuk, پیشل duhla, پایگاه paigah, فنا fina, اولی awlé. — A court or quadrangle ساحت sahut, ساحت fuhhaut, ساحت الفار sahutut'd' dar, میان سراي mei-auna sera-i, توشهان tooshmaun, رگت ruk-hut (pl. ارکاح arkauh) محال muhlut (pl. محال muhaul). v. square. — A court-yard or back yard (where rubbish, &c. is thrown) ابشتگاه abishtgah, خوب khoob, باعت baat. A court in inns where they load caravans, &c. بارگاه bargah. The court or residence of a prince ملازمین سلطان mulazmeena sultan, توابع پادشاه tuwaba-a padshah. — Court (the art of pleasing) نوازش nuwauzish, ناز nauz, پسندیده pussundédeh, دلاویزی dilaweezé.

A court-day (for hearing causes,) يوم عدولت é-oom adawlut, روز دیوان rooza divaun. A court or levee-day يوم الزینت é-oomu'z'zeenut.

Court favour نوازش خسروانه nuwauzish khoos-roo-auneh, احسان شاه lutfa sultan, ایسان ihfauna shah, عنایت پادشاه ana-é-uta padshah.

To court (flatter) نوازش کردن nuwauzish kirdun, خوش khoosh aumudun, خوش شیهه باز khoosh a-énde kirdun, شیرین زبانی sheeweh bauz faukhtun, شیرین نبودن sheereen zubauné numoodun. To court a woman زن را ناز و نیاز کردن zunra naz ou né-anz kirdun, بی عیش نبودن bezunné ashuk numoodun, به عورت اظهار محبت کردن beh awrut izhaan mohabbut kirdun, طلب نسا شدن tuluba nisa shodun, ناز و نیاز کردن naz ou né-anz kirdun, با الحاح طلب ساختن ba il-

hauh tulub faukhtun, ابرام کردن ibraum kirdun, خواستن khaustun.

Courteous اینده خوش khoosh a-énde, خوشنما khoosh numa, شیرین sheereen kaur, نازنین nazneen, نازل nauzik, مهربانکو muhrbangoo, مظلوم muzloom, ملایم mula-ém, خوب khoob, زو ادب kureena hufna kubool, حسن قبول zu adub ou arkaun, اهل ازرم ahla azrum. v. affable, civil, polite, elegant, flattering, soft, gentle, kind, insinuating.

Courteously کاری با sheereen kauré, در حسن حال dur hufna haul, ادبانه adubauneh, با سخن nauzikauneh, نازکانه ba lutf, بلطف belutf. v. civilly, respectfully.

A COURTESAN, courtesan, روسپی roospé, براه bérauh, شلافت shullaufut, فاحشه fauhisheh, جاف جاف jaf jaf, جلب julub, قحبت kuhbut. v. whore, strumpet.

COURTESY, courtesyness, courtliness, نوازی nuwauzé, شربین sheereen kauré, تراکت nu-zaukut, لطافت zuraufut, بهجت buhjut, انسانیت in-sané-ut, مردمی murdumé. v. civility, politeness.

A courtier ملازم سلطان mulauzima sultan, ملازم درگاه mulauzima durgah, دیوانی divauné, نوازنده agha (pl. اغوات aghwaut), نوازش gur. nuwauzish gur.

Court-like, v. courteous, elegant.

Courtly (belonging to a court) سراي منسوب se-rai munsoob, درگاه پیوند durgah pivund. v. also courteous, courteously, elegantly.

Courtship ناز و نیاز naz ou né-anz, خواه زنی khauha zunné, طلب عورت tuluba awrut, عشق ashuk numa. v. also solicitation.

A COUSIN ابن عم amm zaudeh, عم ابن ebn amm, پسر عم ammoo, دنیا duné-a, دنیوت duné-ut, خویشان khu-iish (pl. خویشان khu-iishan), مقرب kureeb, خویشاوند khu-iishavund, مقربون mukurrub (pl. مقربون mukurruboon). v. kinsman. Cousins عم الکلالت ebn ammu'l'kulaulut.

A COW گاو ga-oo, ماده ga-oo maudeh, مانه ga-oo, باقورت doosha, بقرت bukrut, بکره bukreh, خوزمت heerumut, خوزمت baukoozut, عاجوز ajooz, وجیت wujé-ut, بالاجوز bulajooz. A wild cow خنسا khunsa, طغیا tughé-a, غیاطل ghé-aulut (pl. غیاطل ghé-aulut). A cow desirous of the bull قفح kufuh, قفح kufhut. — A cow's horn سغ fugh. — A cow-herd

A CRADLE کهور kuhwaur, مهد muhd, (plur. مهود muhood), منر minuzz, کاهوار kauhwaur, کاهواره kauhwaureh. To rock a cradle کهور اضطراب کردن jumbanédun.

To cradle کهور نهادن dur kuhwaur nihaudun.

CRAFT, craftiness (fraud) حيله heeleh. حيله heeleh bauzé, تلبیس tulbees, رنک runk, غبن ghubin, غدر ghudr, فريب furrabe, ال aul, گربزي gurbuzé, ريو ré-oo. v. cunning, stratagem. —Craft (trade, art) پیشه peeshéh, کار kaur, صنعت dostkauré, کردار kirdaur, صنعت funaat, هنر hunr, فن funn. Small craft (boats, &c.) قاربون kauriboon, سنبوتها fumbookha.

Craftily غدر ghudran, حيله heeleh.

A craftsman کار پیشه peeshéh kaur, اهل صنعت ahla funaat, دستکار dostkaur. v. artificer, tradesman.

Crafty فریبنده furrabindeh, حيله heeleh bauz, غدار ghuddar, تلبیس tulbees, مکار mukkar, اهل غدر ahla ghudr, دراهج duraumuj, خادع khaudda, سعتری saature. v. cunning. —A crafty old fox حيله کاور aī-aur, صاحب تلبیس shahib tulbees.

A CRAG وعرة wa-eur, غليظة ghuleezut, صخا sumha, ورطه wurteh, گرداب gurdab. v. precipice. —(rocky protuberance) صخره افرازی fukhrut efrauzé. —(the neck) عنق garden, عنق unk, رقبة rukbeh, قفا kufa.

Cragged, craggy, غليظ ghuleez, وعرة waar, پر افرازی pur efrauzé. v. rugged, rough, rocky.

Craggedness, cragginess, غليظة ghuleezut, صخا sumha-é.

To CRAM دس کردن daas kirdun, مصبت musmut saukhtun, سیر نمودن seer numoodun, انباشتن ambaushtun, انجالییدن anjalédun. v. to fill, stuff. —To cram one's self الوان خوردن ulwaun khoredun.

Crammed مصبت musmut, محتشی muhtushé.

A CRAMP (spasm) فنگک fikuk, تعص taas, تشنج tushunnuj. —(a shackle) پیکش peechish, بند bund. v. also confinement, restriction. —A cramp-iron or ferule زنج zuzj, سنی suné. A cramp-iron for binding stones, &c. در بینی beené dur.

Cramp, v. difficult, knotty.

To cramp (confinement) تضییق کردن tuzé-ék kirdun, کفر saukhtun. v. to restrain, hamper. —(to pain with cramps) فنگک زدن fikuk zudun, تعص taas dadun.

Cramped (having spasms) معص maas, پیچان

peechaun. — (restricted) بسته busteh, مقبوض mukbooz. v. hampered.

A CRANE (bird) کراکی kurké (pl. کراکی kuraké), کلنل kulunk, فسام fusaum, گاز gaz, گازش gazsh, کروان kurawaun (fem. کروات kurawau-nut), کوشالنگ kooshalunk, غرنیق ghurneck, غرنق ghurnuk, خم khum, رهو ruhoo, فرفر furfur, فرفر furfeer, فرفه furféh. —(a machine for raising great weights) منجنیق munjuneek, منجنیق munjunuk (plur. منجانیق munjauneek, منجانیق munjaunik, منجانیقات munjaunikaut), مضخت muzukhkhut, انبب ambub, —(a siphon) انبوب amboob, قصابت kufsaubut.

A cranny, v. chink, crack.

To CRASH (as things falling) نقض زدن nukiz zudun, تراک نمودن turauk numoodun, هددت huddut kirdun, فد فد ساختن fud fud faukhtun, مضرط کردن muzrut kirdun. —(to break) شکستن shakustun, هوس کردن hoos kirdun, مرفوت نمودن murfoot numoodun.

A crash نقض nukiz, هددت hudut, فد فد fud fud, هزیز huzij, هزیز huzeez. —The crashing noise of walking among reeds, &c. معبت maamaat.

To CRAVE خواستن khaustun, خواهیدن khauhédun, طلب کردن tulubédun, نکنت نکنت laubeh faukhtun, نکلن nuknukut kirdun. v. to ask, demand, importune, supplicate; also to long, wish for.

Craving, v. covetous, importunate.

Craven, v. coward, recreant.

To CRAUNCH هز هز ساختن dur duhin huza faukhtun, مصغ کردن muzugh kirdun, خاییدن khai-édun. v. to chew.

To CRAWL عرج ساختن amuj faukhtun, خزیدن khuzédun, دب کردن dubb kirdun, مدب نمودن mudubb numoodun. v. to creep.

A crawler خزنده khuzindeh. The noise of a serpent's skin when crawling کشکشه kushkushéh.

To CRAZE (impair the intellect) اشفته کردن ashusteh kirdun, مجنون ساختن mejnoon saukhtun, دیوانه شوریده fhoorédéh kirdun, دیوانه déwaunch numoodun. v. also to break, crack, weaken: powder.

Crazedness, craziness زبونی zuboone, ضعیف zaaf, سلس sulus, سبکساری subuksaure, عجز ajuz. v. decrepitude, imbecility, weakness; insanity.

Crazy زبون zuboone, ضعیف za-ef, نا توان na tuvvaun, عاجز aajuz. v. weak. —(broken witted) دیوانه déwaunch, تیره دماغ teereh dumaugh, دیوانه dilshoodeh, مجنون mejnoon, افقه aluf-

teh, اشفتنه ashuftteh, بوغا boogha, هوایی huwāi-é, سبکسار subukfaur, دلخ duluh. v. *insane*.

To CREAK (as a pulley, &c.) صرین کردن fureef kirdan, صر نبودن furr numoodun.

CREAM سر شیر fur sheer, زبدت zubd, زبذد zubdud, فوسوس fufoos, دمایه dumayeh, تو too, توی شیر tooi sheer, طفرت tufrut, دوایت dooa-é-ut, تور toor, کثعت kusaat.

To cream (gather cream) سر شیر انداختن fur-sheer andokhtun. v. also to skim.

A CREASE (fold) مطوي mutwé (pl. مطاوي mutawé), پیچ peech, تا ta, چین cheen. A crease in a garment تاي جامه tai-a jaumeh. v. plait, wrinkle.

To crease مطوي کردن mutwé kirdun.

To CREATE وجود کردن wujood kirdun, صنع ساختن khulk numoodun, هست دادن afiredun, هفت دادن huft dadun. v. to produce, make; procreate. — (to invest or appoint) توكلد ساختن tukullud faukhtun, نسب نبودن munfoob kirdun, نوب نبودن nusf numoodun. v. to constitute.

Created افریده afirédeh, مخلوق mukhlook, منقدر maarooth, مکتول mukhtuluk, مکتول munkudur, — A created thing افرین afireen. There is not a created thing resembling it on earth نافرین na afireen miffish fi'l'bilaud. — By no created being افریده از هیچ uz heech afirédch.

Creation خلق khulk, خلقت khulkut, افرینش afireenish, افریدگی afireedugé, تکوین tukween, صنع funa. The creation of the world خلق و khulk ou tukween, افرینش afireenish. The God of the creation خداوند افرینش khodavunda afireenish. v. universe.

Creative (having the power of creation) اهل zu kuw-wuta khulk, ذوق قوت خلق ahla khauk-é-ut, قدرت افرین دار kudruta afireen dar. — وجود کنا funaa fauz, ساز (creating) wujood koona. A creative power خالقیت khauk-é-ut, قوت خلق kuwwuta khulk. Creating the soul جان افرین jaun afireen.

The CREATOR افریننده afireendeh, افرین afireen, افرینش afireenish, افریدکار afireedkaur, صانع fauna, واهب الوجود wauhibu'l'wujood, خالق khauk, خلقت khullauk, خلقت khuleekut, فاطر fautr, مبتدع mubde, مبتدع mubtuda. The Creator of the universe الخالق الكائنات khullauku'l'kainaut. The creator of the world خداوند کار khodavundkaur, صانع عالم fanaa alum, خداوند جهان afireen, جهان afireen.

davund afireenish. The omnipotent incomparable creator حضرت خالق پروردگار پیچون huzrut khulauk purwurdkaur peechoon. The creator of men خالق البشر khauliku'l'buraia. The creator of demons and men خالق الجن والناس khullauku'l'-jinn wa'n'naus. The creator of the wonders of the world خالق عجایب عالم khullauka aja-éba alum.

A creature افریده afiredeh (pl. افریدگان afireedgaun), مخلوق mukhlook, مخلوق mukhlookut, (pl. مخلوقات mukhlookaut), خلقت khuleekut (pl. خلائق khula-ék), آدم adam (pl. کائنات ka-énaut), کائنات ka-énaut (pl. کائنات ka-énaut), موجودات moujood (pl. موجودات moujoodaut), فطرت futrut, نامیت namé-ut (pl. نامیات namé-aut), نشاءت nisfaat, بریت buré-ut (pl. برایا buraia), امر amr. v. man, animal. — Creatures (all mankind) ماخلق makhuluk ullah, خلق khulk, طبل filuk, انام anaum, هوز hooz, شفع shufa. — A living creature جانور jaunwur, حیوان heewaun. A rational creature ناطق heewaun nautuk. An irrational creature غیر ناطق heewaun ghire-a nautuk.

CREDENCE (belief) اعتقاد é-autikaud, اعتبار é-autimaud, عہدت omdut, باور bawur. v. credit, confidence. — Letters of credence شہادت shuhadut nameh.

Credential اور شہادت shuhadut awur, کواھی guwauhé fauz, مشہد mushuhhud.

Credibility, credibleness, معقولیت اعتقاد ma-kooluta é-atikaud, احتمال ihtimaula é-atimaud.

Credible واجب vajibu'l'bawur, واجب مستوجب الاعتبار vajibu'l'é-atikaud, مستوجب الاعتبار mustoojibu'l'é-atimaud.

Credibly اعتبارا é-atimaudan, با اعتبار ba é-atimaud, تحقیقا tuhkeekan, بوجه صحيح burwujeh suheeh.

CREDIT (honour, reputation) اعتبار é-atibatur, نام naum, نیل نامی neek naumé, عرض yzz, عز و وقار yzz ou wukaur, اب روی aub rooi, بزرگواری buzurgwauré, سان faun, عزت yzzut, مکرمت mukrumut, شرف shuruf, کرم kurum, ازرم azrum. v. esteem. — Of no credit بی اعتبار be é-atibaur, ناکس nakus. v. infamous.

— (testimony) شہادت shuhadut, گواهی guwauhé, مشاہدت mushahadut. v. faith. — (authority) قدرت mukrumut, مہابت mohabut, باور bawur, ایمان a-émaun, امید ameed, امیدواری ameedwauré, ارتکا irtika, اعتبار é-atimaud, اعتقاد é-autikaud, اعتماد uftaum, توکل tuwukkul.

ittikaul, کمان kumaun, ایمان a-émaun, وثیقت wufeekut, وثوق wufook, ثقت fikut, وام waum, (trust in money matters) فنود funood. — مقارضت, اقراض ikrauz, باور bawur, دین dein, makauruzut. Dealing on credit مدایتن muda-énut. To sell upon credit بفروختن furreokhtun, در اقراز بیع کردن dur ikrauz bé-kirdun. v. دین dein. — To buy upon credit نسبت وام گرفتن nuse-ut ifhtira kirdun, tukulloo faukhtun, ساختن, تکلو گورفتن waum gooriftun, tudé-un kirdun. To ask credit استدانت کردن istidaunut kirdun. — Credit (promise) عهد ahud, تعهد taahud, پیمان peimaun, وعدت waadut, اقرار ikraur.

To credit (believe) اعتقاد بردن e-atikaud bur-dun, تصدیق tuhkeek numoodun, باور ساختن bawur faukhtun, ایمان کردن a-émaun kirdun. (to trust, confide in) اعتماد کردن e-atimaud kirdun, داشتن uftaum daushtun, امیدوار شدن ameed-waur shoodun, ارتکا نبودن irtika numoodun. — (to give credit, or lend) وام دادن waum dadun, (to give credit, or do honour to any person or thing) رعایت ساختن ré-aiut faukhtun, اعتبار کردن e-atibaur kirdun, التفات نبودن iltifaut numoodun.

Creditable کرامت zu ré-aiut, کرم kureem, محترم kurim, باور bawur, نجیب nujeeb, مازاز azzuz. v. honourable, reputable.

Creditableness اعتبار e-atibaur, نام naum, neck naumé. v. estimation, reputation.

Creditably نجیبانه ba e-atibaur, با اعتبار ba e-atibaur, بی طعنیت bé taanut, رعایتانه ré-aiutauneh.

A creditor وام ستان waum khauh, خواه waum sitaun, دین dein, مداین muda-én, غریم ghureem, تبیع tubé-a.

CREDULITY, credulousness, ایمانی asané a-émaun, باورهای faudeh dilé, ساده دلی bawur numa-é.

Credulous ایمان sahib a-émaun, صاحب ایمان a-émaun numa, دار bawur dar, ایمان دهنده asan a-émaun duhindeh, ساده دل faude dil numa.

A CREED شهادت shuhadut.

To CREEK (as a pulley, &c.) صرینی کردن suroof kirdun, صر ساختن surr faukhtun.

A CREEK (of the sea, &c.) خلیج khuleej, خور khawur, رجز rijl, خلجان khuljan.

Creeky (full of cracks) پر خلیج pur khuleej. v. unequal, winding.

To CREEP عجم کردن amuj kirdun, همیم humeem numoodun, خیاطه ساختن khé-ateh faukhtun, خزیدن khuzédun, دب نمودن dubb numoodun, دج کردن dujj kirdun. To creep or wallow as children نبودن انفت انفتی ani-futu's'fubé numoodun, فاکر آمدن faukhiz aumudun, زحف کردن zuhuf kirdun, غلتیدن ghultédun, با عجز (to move feebly) baulédun. — ضعیفانه رفتن ba ajuz rouvaun shoodun, ساختن za-éfauneh ruftun, با زبونی لاندن ba zuboone laundun. — (to move clandestinely) سرانیه رفتن nihauné ruftun, سرانیه لاندن furran rouvaun shoodun, نهفته رفتن nuhufteh laundun. — (to move timidly, to be pusillanimous) هیبان bud dilé numoodun, اشترا دل داشتن heebaun shoodun, (to come or steal upon unexpectedly) خفی الدبت کردن khufé-u'd'dubbut kirdun, علی الفور nagauh aumudun, واقع شدن ala'l'four wauka shoodun. — (to behave with servility) زلالت بودن zulaulut boodun, لغو شدن luka shoodun, عنفاش شدن anfaush boodun, خور کشتن khore gushtun. — (to fawn) تبصص reefsh khund numoodun, داندن tubufbus dadun.

A creep-hole (into which any animal retires) کنام kunaum, دولج dooluj, زریبت zureebut. — (a subterfuge) کید keed, کبري gurbuzé, کید heeleh. v. deceit. — The place where any thing creeps مدب mudubb.

Creeping خزان khuzaun, خزنده khuzéndeh, عجم amuj, همیم humeem, دب dubb. Creeping things حشرات hufhraut.

Creepingly (like a reptile) جنبنده jumbindeh, راشخ راشخ asha, خست و ش khust vush. v. slowly.

Crenated, v. notched, indented.

Creps خزیده khuzédéh.

CREPUSCLE شفق shufuk (pl. اشفاق ash-fauk), ملث multh, غباشیر ghubasheer, ملث muls, ظلام mul'u'z'zulaum, ثور foor, The ruddy crepuscle شفق کلگون shufuk gulgoon. v. twilight, dawn.

CRESCENT (new moon) هلال hulaul (plur. اهلت ahillut).

Crescent, crescive (growing) ناشی naumé, نابت naubit, روی roo-é.

Cress, cresses (herb) وندeh, رشاد ru-shaud, حرف hurf, سپندان sipundauna tulkh, پندوره pundoo, پندو pundooreh, کبیکج kibeekuj, رواس rawaus, پند pund.

reesh khund faukhtun, خوش آمدن khoosh au-mudun, تېببص کردن tēbusbus kirdun. v. to flatter; also to contract, draw together.

To CRINKLE لوا کردن luwa kirdun, چین cheen numoodun, پویا ساختن pooi-a faukhtun. v. wrinkle, wind.

CRIPPLE لنک lunk or lung, لنکا lunka, لنکان lunkaun, اعرج é-aruj, عرج irj, عارج aaruj (پیر. hur-jaa, عرج urj), ضلع zulaa, عرجان arjaun, کپوش kupoooh, بوش kuboooh, افگاور afgaur, ایکااد ikaad. v. lame.

A cripple متعبد mukaad, صاحب لنکی fahib lunké, ذو عرج zu aruj.

To cripple لنک کردن lung kirdun, اعرج é-aruj faukhtun.

Crippleness عرج aruj, عرجان arjaun, لنکی lunké, خیماء khumaa, خیال khumaul, خیرال khuraal.

CRISIS (of a distemper, &c.) بحران buhraun (pl. بحاری buhaure), بحران é-ooma buhraunin.

CRISP (curled) پیچ peech, پیچان peechaun, شکن taukhteh, تابناک taubnauk, شکن shikun dur shikun, جعد jaad, اجعد ijaad, خم khum aundur khum. v. also indented, waving.—(friable) ریز reez, ریزناک reeznauk, هشیم husheem. v. brittle.

To crisp پیچیدن peechédun, پیچ در پیچ peech dur peech numoodun, تجاید کردن ruja-éd kirdun, v. to curl, knot.—(to curl) تاب taub dadun, تانیدن tumbedun, تافتن taufun, تاختن taukhtun.

A crisped lock چین زلفی zulf pur cheen, شکن doft shikun, کیسو keifoo.

Crispness شکن shikun. v. curledness.—(friableness) ریزی reezé.

A crisping-pin (curling iron) کیسو میلی keifoo melle, اوتی auté, اهنگ ahung.

Criterion فصل نشانی full nishané.

A CRITIC اهل خبرت ahla khubrut, دقت duk-kut gur, برفندار burfundar, نکته nukteh funj, نکته دان nukteh purwur, خرده nukteh daun, صاحب تمیز fahib tumé-éz, کورده khurdeh been.—(confurer) زوم zumm muhtujé, زوم زبانی zubaun buraun, متهجی muhtujé (pl. متهجون muhtujoon). v. satirist; also criticism.

Critical (accurate) پرکار purkaur, مکنی mukulluf, نطس nutis.—(relating to criticism) نکته nukteh funjé pivund, نکته نکر nukir. v. pe-

netrating.—(captious) زوم گوین zumm gooï-aun, ملام نما mulaum numa, طعن کنا taan kooná. A critical genius طبع نکته nukteh funj.—The critical day of a fever بحران é-ooma buhraunin.—Critically با دقت ba dikkut, بوجه دقیق bewujeh dukeek, نطافانه nukaufaneh, نطس nutisfan.

To criticise (judge accurately) نکته دان شدن nukteh daun shoodun, نکته شناسی نمودن shinause numoodun, با دقت رای دادن ba dikkut ra-é dadun, حکم سنجیده زدن hookum funjédeh zudun.—(to correct) تادیت کردن taadeeb kirdun, تعریز نمودن taareez numoodun.—(to comment upon) بیان ساختن taabeer kirdun, تفسیر نمودن tufseer numoodun, شرح نوشتن shuruh nooshun.—(to censure) زوم دادن zumin dadun, لوم و تبیخ mulaum kirdun, لوم ساختن loom ou tubeekh faukhtun.

Criticism تعریز taazcer, تادیب taadeeb, نکته nukteh daunish, نکته دانش nukteh funjé, بیان shuruh, شرح taabeer, تعریز tufseer, نشان nishaun. v. remark.

To CROAK (as a raven) نعب کردن naab kirdun, نعیب زدن na-éb zudun, شجوب ساختن shujoob faukhtun, نعیق نمودن nugheek numoodun.—(as a frog) نقیق کردن nukukut faukhtun, نقض کردن nukz kirdun, چغزانیدن chughzanédun.

Croaking, crocotation (as ravens) کید keed, تنعاب naabaun, نعاب naab, نعب nab, نقیقت nu-keekut, اواز چغز awauza chughz. (as frogs) شجوب shujoob.

CROCEOUS زعفرانی zafurauné. v. saffron.

CROCKERY (earthen ware) سفال sufaul, سفالود sufaulood, سفالین sufaulin, جزف juzuf.

A CROCODILE نهنگ nuhunk, تمساح tum-fauh, أبو الحسل abu'l'huss, الفرعون elfara-on, حزون hurzoon, سوسمار soosmaur, فابان fabaan, فب zub.

A CROISADE (holy war) جهاد juhaud, مجاهدده mujauhudeh, غزا ghuza, مغزی mughzé.

Crony, v. companion.

CROOK (shepherd's staff) پاشو pashoo, پاهو pahoo, عصای پاژو pazshoo, چوبان choobaun, تشبیل tush-beel, منسات munfaut.—(a book) تشبیل nushbeel, شص shuf.

To crook منحنی نمودن munhuné numoodun, مایل کردن ma-él kirdun, پیچیدن peechédun, خیدن khédun. v. to bend, pervert.

معارضت mauna ou maariz boodun, معارض بودن
 مختص بودن maarizut numoodun, ماناکیز بودن mu-
 nakiz boodun. v. to oppose, contradict, thwart,
 disappoint.—(to obstruct) سد کردن sudd kirdun,
 انسداد ساختن rutaum numoodun, infidaud faukhtun,
 رد کردن rudd kirdun.—To cross (lie athwart) مناسطه شدن munaufuteh shoodun,
 ملتوی بودن multawé boodun.—(to be inefficient) نا
 هموار نا موافق شدن na muwaufik shoodun, بی
 منافبت شدن na humwaur boodun, بی منافبت شدن
 bé munaufibut shoodun.

A cross bar عر قوت arkoot.—*Cross bar shot* کله کشی
گووله بند kooléh bund kushé.

A cross beam فرشته خانه furushteh khaunch,
 سهم furfib, عرق arkut.

A cross birth باشگون *baushgoon.*

A cross blow ضربة صليبية *fudmut. v. misfortune.*

A cross-bow کروہہ kumaun gurooheh,
kuzzauf, *tukhsh*. v. *under bow*.
 — *A cross-bow man* کمانکرہ kumaunkureh dar.
A cross-bow ball زوا zuwa, کروہہ gurooheh,
sunk raad.

To cross examine **مقابله کردن** mukaubulch kir-
dun, **تقصص ساختن** mukaubil tufufhus
faukhtun.

Cross-grained, v. cross, perverse.

To sit cross-legged نندیدن *furundédun.*

از این تا آن aboor, *Crossly* (atwart) عبور
uz een ta aun turruf nihandeh. —
مکعزانه bur akus, *(oppositely)* عکس
zuddan, *mukhaulifaneh*. —
بیروزانه ba mihrut, *(unfortunately)* محنت
na musa-oodauneh.

Crossness (*transverseness*) عَرْضِ tuturruk, ariz. v. *intersection*. — (*perverseness*) عِتَالِ ynaud, sitooz, مِرْوَدِ murwad. v. *perviveness*, *obstinacy*.

Christ-cross row, v. alphabet.

A cross-way (a place where cross ways meet)
مشارع mushraa, مشراعت mushraat (pl. مشارع musharaa).—(a bye path) مشعب mushhaab, راج
rah runha. v. path.

مکھالی روزگار mukhaulif roozi-
gar, باد نفعیجوت. baad nuseejut.

Crotchets, v. whim, fancy, trick.

To crouch, v. to stoop; fawn.

DUMCHUP (*humps of a horse*) ازغزى azeczé. v.
crupper—(*rump of a bird*) دمحچه dumchek, دمحزه
sumghuzdash, دمحى zumtijé, زمكى zimukka,
 قطن kutun, كراچال kaurchaul.

A CROW (جُرَابُ) زاع zaugh, زغ zugh, غراب ghuraub, كلاله kulagh, كليله kuleeleh, كاخوال

kaukhuwaul, الاله alauneh, حاتم hautim, غداف ghudauf, بيھکيست beefeh, ييسه khurjaul, خرجال peehkeest, ام برنج ummu burihin, غلبه ghulbeh, زاغينه zaugheeneh, زغينه zaughpeeneh, غاق ghauk.—*An iron crow* اهنيچ putlaud ahunj, کدينه kudeeneh, بلکن bulkun, پيتکاني peetkauné, عتلت atulut.—*The crow of a cock* ادا khuroos, غلس ghulus, زکو zukoo, خروس naab. — *A scare-crow* لعين la-én, الرجل errujul la-én, ضبغطري huraüs, هراس zub-ghuturé.—*Crowfoot*, v. *caltrop*.

To crow (as a cock) ادا خروس زدن *ada khu-*
 roos zudun, غلس نهودن *ghulus numoodun*,
 صیغ زدن *feeh zudun*, زوق کردن *zook kirdun*,
 نعب ساختن *naab faukhtun*.—*To crow (as a hen)*
 لاف کردن *fudauh kirdun*.—*(to boast)* Lauf
 زدن *lauf zudun*, زخفی شدن *zukhuf thoodun*.
v. to bluster, bully.

A CROWD جمع كثير jumaa, جمع كثر jumaa kuseer, عزت هنگامه jumaat, عزت kuseer, عزات azaut (plur. عزون azé, عزى izut) هطلاع hutlaa, انبوه ambooh, اباشت ubaufhut, ازدحام izdihaum, انام ازدحام izdihauma anaum, ناس ازدحام izdihauma naus, مینان meenaun, کثرت خلایق kufruta khula-ék, شعب shaab (pl. شعووب sha-oob), بوش bawush, خراب khoraub, الهوش الهايش huwauhfut, هوش hawish, ویش wubsh, ضعف zufuf, hubaufhut, ریضت rib-zut, ریذت rubzut, تراکم turaukim, قرمیش khumrut, قرمیش kurmeesh, قرمیش kurmush, اثیت afé-ut, ملسعت mulfaat, هفیتت hufteetut, زمهرت zumrut, طایفه ta-éfeh, جهت jummut, جهره juhra, غلبه ghul-beh, زحمت duwauhfut, زحم zuhm, زحمت zuhm, صتیت futeet, هدالت hudaulut (plur. هداال hudaul) نبوع nubooch, هضا huza. v. multitude, throng, mob; commons, populace, vulgar.—*The murmur of a crowd* وعوا wawaa, بوش bu-wush, آوازه awauzeh.

To crowd ڪرن *é-atirauk kirdun*,
 مڍاڻشت *tuzaughut numoodun*,
 لڙن ڪرن *mudaughushut 'faukhtun*,
luzin kirdun. *v. to press, compress, squeeze; swarm.*

A CROWN تاج *tauj*, تيج *teej*, تيجان *tee-jaun*, كرجوان *kur-juvaun*, اسفر *asfur*, اورند *awrund*, كزن *kuzun*, اكليل *ikleel*, داهيم *dauheem*. *v. diadem, garland.*—*Crowns richly adorned with jewels (worn by the kings of Persia)* تاج *tauj* كيماني *ké-auné*, تاج مرصع *tauj murusha*, هيدار *tauja heidaur*, انسر شاهي *afsura fhahé*, كزن *kuzun*, كزن *kurzun*, قنقل *kunkul*, داهيم

duheem, ديهيم deeheem. v. خرة. — *A crown of glory* تاج مقهرت tauja mukhirut. *A golden crown* كلاه زرين zureen kullaui. *Wearing a crown* تاج دار tauj dar, معيم mu-amnum. *A little crown* تاجك taujuk. — *A cap of state, worn as a substitute for a crown* كلاه افسر جاه afsur jah kullaui. — *Crown (regal power)* تاجداري taujdari, ملكوت ملكي milké, شاهي shahé, ملكوت mulkoot, حكم حكومت hookuma hookoomut. — *The crown of the head* افسر سر afsur fur, اهانة ahauneh, راعت raas, رعنت rafut. *The crown or top of a mountain* سر كوه fura kooh, شخوب shunkhoob. *An ornamental crown on the top of a building* منجوق munjook. *Crown (accomplishment)* اختتام ikhtitaum, تمام tumaum, اسپري aspuré. v. completion; honour; decoration, ornament.

To crown (a king) با تاج پوشیدن ba tauj poshédu, جلوس tukleel kirdun, تشریف juloos numoodun. — *(to dignify)* تشریف ikraum numoodun. v. to honour. — *(to adorn)* پیراستن peeraustun, زینت ara-esh kirdun, زینت zeenut faukhtun. v. to decorate. — *(to complete)* کامل ساختن tumaum kirdun, کامل kaumul faukhtun, بر پرداختن purdaukhtun, انجامیدن an-jamédun. v. to finish, terminate. — *(to reward)* مکافات mujazaut numoodun, مکافات mukafaut kirdun, جزا دادن juza dadun. v. to compensate, recompense.

Crowned تاجدار taujdar, متوج ta-éj, متوج tuwwuj, مکمل mukullul. *A crowned head* شاه shah ba afsur, سلطان تاجدار fultan taujdar. *Crowned heads* تاجداران خاقانی tajdaraun khakauné. *To be crowned* شدن جلوس juloos kirdun shoodun.

To cruciate, v. to torment, excruciate.

A CRUCIBLE پوته or بوتہ booteh, پوته pooteh, تنبک tumbuk, تنبک tubunnuk, گاه gah. *A maker of crucibles* کر بوتہ booteh gur, سَنکدانه funkdauneh; [the last also his workshop.]

A CRUCIFIER صلب بردارگر burdaurgur, صلب fulb fauzindeh.

A crucifix صلیب fuleeb. v. cross.

Crucifixion صلب fulb, تصلیب tufleeb.

Cruciform اسَا خاج khauj afa.

To crucify بر صلیب چشپاندن bur fuleeb chushpaundun, بر خاج کشیدن bur khauj kushédun, بردار کردن musloob numoodun, بردار کردن burdaur kirdun, صلب ساختن fulb faukhtun, چار میچ نمودن chaur meekh numoodun.

Crucified مصلوب musloob, صلیب fuleeb, بر چار میچ bur khauj chushpaundeh, چشپاندنه chaur meekh kushédéh, متاتب mutautib.

CRUDE (raw) خام khaum, نا پخته na pukhteh, خاد khaud, کدوخ kudookh, ملغوس mulghoos, نیا né-a, نیو né-oo, نا رسیده na rusédéh. v. harsh, immature, unripe. — *(indigested, ill-arranged)* بی ترتیب bé turteeb, بی اندام bé nuzim, بی نظم ghudunk, غدنک andauk.

Crudely غدنکانه ghudunkauneh, خامانه khaumauneh, بی هنگام bé hungaum, بی محل bé muhul.

Crudeness, crudity خامی khaumé, خادی khaudé, نیا né-a, نیو né-oo, کدوخی kudookhé, فجاجت fujajut, عدم هضم adum huzum, بی ترتیبی bé turteebé, غدنکی ghudunké.

To crudle, v. to coagulate, congeal.

CRUEL بی شفقت bé ruhmut, بی رحمت bé shufkut, ظالم adam amaun, ظالم zau-lim, ازار افريت afreet, ظلمکار zulunkaur, دل ازار dil azaur, اهل تعدی fara-on, فرعون, خونفشان khoonkhore, خونریز khoonreez, کستانخ khoonfushaun, درشت durusht, زشت zusht, بی انسانیت shoorn chushum, شوم چشم kustaikh, نا متبوع azlum, جابر ja-ér, بی مروت bé muruwwut. v. inhuman, destructive, bloody.

Cruelly ظالمانه zaulumauneh, با صیغیت ba suba-é-ut, عفریت afreetan.

Cruelness, cruelty ظلم zulm, مظلومیت muzlumut, صیغیت suba-é-ut, درشتی durushté, زشتی zushté, بی مروتی bé muruwwuté.

A CRUET (for vinegar, &c.) موریه mooré-uh, حنجر hunjood, حنجر hunjoor, شیشه sheeshéh, v. phial. — *A cruise, v. cup, pot, phial.*

A CRUISE (at sea) اینجا مشی علی enja aunja mushé ala wujuhu'l-buhr koona, در چهار از این تا ان طرف اقلع dur jahauze uz een ta aun turruf iklaa fauz, ان سو ای سو ان aun soo een soo ibhaur, بدوریا پویان beduré-a pooi-aun raukib.

To cruise اینجا مشی علی وجه البحر enja aunja mushé ala wujuhu'l-buhr kirdun, در چهار از این تا ان طرف اقلع ساختن dur jahauze uz een ta aun turruf iklaa faukhtun, ان سو این سو این aun soo een soo ibhaur kirdun, بدوریا پویان راکب beduré-a pooi-aun raukib numoodun.

A cruiser سو این سو این jahauze aun soo een soo ibhaur.

CRUMB, *crumbs* فئات futaut, دقاوق dukauk, ریزه reezeh, خشار khushaur, نثار nifaur, خشاره khushaureh. *Crumbs of bread* فئات الخبز futau-tu'l'khubz, نان khurdé-i naun, فغا fughā.

To crumble (break into small pieces) اینجیدن a-énjédun, خرده ساختن khurdeh saukhtun, خرد مرد paureh paureh kirdun, خرد زدن khurd murd zudun.—(to fall into small pieces) خرده کرده khurdeh kirdeh shoodun, ریزه ریزه reezeh reezeh zuddeh, بودن muftoot gushtun.

Crumbled زده ریزه reezeh reezeh zuddeh, پاره پاره paureh paureh, مغتوت muftoot.

Crummy زو فئات zu futaut. v. also soft.

CRUMP (crook backed) گوز پشت goozsh posht.

To CRUMPLE چین کردن cheen kirdun, پیچ نمودن cheen afkündun, پیچ نمودن peech numoodun, ازند کردن azshund kirdun, پیچ نمودن peech peech shoodun. v. to wrinkle.

CRUPPER (of a horse) کاشو kaufhoo, عزیزی azeezé, کوفل kuful, کونسسته koonisfstehi.—The crupper-leather پاردم paurdum, پالدم pauldum, فخر suft, اکھر akhkumr.

CRURAL ساک پیوند sauk pivund, شتالنگ shitalunk munfoob.

Crusade, v. croisade.

To CRUSH (bruise, squeeze) تقویب ساختن tukweeb saukhtun, کنده کردن kunde kirdun, مسحق ساختن mus-hook saukhtun, هریس hurees kirdun, هوس نمودن hoos numoodun, پا خوست ساختن pa khoost saukhtun, hull کندن hull kirdun, eenjoodun, eenjédun, ریزه ریزه reezeh reezeh kirdun, کوفتن kooftun, dukk numoodun.—(to depress, rain) هزوم ساختن huzum saukhtun, fur فرو زدن fur furoo zudun, tunka tunk numoodun, wuza وضع کردن wuza kirdun. v. to overwhelm.—(to be condensed) هنگفت hunguft gushtun.

A crush بهم زن behum zun, هرس hurs, مقارعت miukaraat. v. collision.

Crushed مسحق mus-hook, کنده kunde, کوفته kooftch, هریس hurees, هوس hoos, پا خوست pa khoost, ریزه ریزه reezeh reezeh. Crushed by a stone با سنگ ba sunk mus-hook, ریزه reezeh.

CRUST قشر کشت, قشر kushr, قشر kushrut. A crust of bread خش نان khushk nan, قرص kars (pl. قرصات karsat, اقراص ikraus). The crust of seat of a wound ریشه خشل khushk reefheh. The

craft or plastering of a wall ازند azshund, اندود andood, والاد walaud. The crust on the surface of clay قشع kusha, قشعت kushaat, قلاع kullā, قلع kulfa. v. incrustation, shell.

To crust قشر کردن kushr kirdun, اندوده aundodeh saukhtun. v. to envelope.—To gather a crust قشرت اندوختن kushrut andokhtun.

Crusted قشر دار kushr dar, اندوده andodeh.

Crustiness قشری kushré.—(moroseness) تندى tundé, درشتی durushté. v. peevishness.

Crusty پوشیده ba kushr poshédeh, اندوده andodeh.—(peevish) درشت durusht, غفقس afunkus, تند tund, وعق waak, فکیل fukeel, لغوت lufoot. v. snappish, sturdy, surly.

A CRUTCH سردهسته furdosteh, تکت tukaut, عکازت akauzut, باهو bauhoo, وکایت wukaiut.

To CRY (aloud) باتل بر زدن baunk bur zudun, اواز دادن shumauteh kirdun, تندیدن shukhoolédun, awauz dadun, awazédun, نجب کردن wauzeenj zudun, انتخاب nuhib kirdun, runecn زین ساختن runecn saukhtun, غلغل نمودن ghulghul numoodun, تعییق ساختن ghoozha kirdun, تاهکت کردن tai-ék saukhtun, aw hukut kirdun, دهاز زدن duhauz zudun. v. to call, clamour, vociferate; also to bellow, howl, yelp.—(to lament) واویل نمودن wulwuleh zudun, wa-weila numoodun, زار و بکا کردن zaur ou buka kirdun, اشتکا shuka-é-ut kirdun, اشتکا ishtika saukhtun, فغان زدن furé-aud ou faghaun zudun, زاری کردن zauré kirdun, نویدن nooi-édun. v. to bewail, complain, exclaim.—(to weep, shed tears) گریان شدن guré-aun shoodun, گریه کردن guré-yeh kirdun, اشک afhk reekhtun, اشکبار بودن afhkbar boodun, گریانیدن guranédun, سوکیدن sookédun, دماغان ساختن dumaan saukhtun, نغیظ کردن nu-feet kirdun, تلابیدن tulabédun. v. to squall.—To cry and beat the breast سینه و گریه کردن guré-yeh kirdun ou feench zudun.—(to proclaim) منادی ساختن nuda zudun, منادی munaudé saukhtun, اشکاره کردن afhikaureh kirdun. v. to publish.—To cry down (defame) هتک hutik erz kirdun, رسوای نمودن erz païmaul saukhtun, rufuoo-ai numoodun. v. to blame, decry, depreciate.—(to prohibit) منع و دفع کردن muna ou dufa kirdun, احرام ساختن ihraum saukhtun, نهی

نمودن nuhé numoodun, تخذیر ساختن tuhzeer taughtun, تنبیه ihfaur kirdun, احصار کردن tumbeeh numoodun. v. also to overbear. — To cry out for help معاونت طلب کردن muawunut tulub kirdun. v. under call. — To cry out (as a woman in labour) مولد کردن mawlid kirdun, ماضی mukhauz daushtun, ماضی maukhuz numoodun. v. also to blame, censure, complain, cry aloud. — To cry up (applaud) حمد کردن afreen guftun, ستایش کردن futoodun, ستایش futa-ésh kirdun. v. to praise, extol, celebrate, exalt.

A cry فریاد furé-aud, زار و بکا zaur ou buka, ندا nuda, بانگ baunk, نعره naareh, فغان fughau, اواز awauz, صیحه seeh. v. clamour, outcry, voice. — (lamentation) شکایت shuka-é-ut, شکوا shukwa, نالish, ناله nauleh, زار zaur, افغان khuroofh, صیحه seehut, داء daud, افغان afghau, فریاد و فغان furé-aud ou faghau, نوحه noohut. v. scream, shriek. — (weeping) اشکبار guré-aun, گریه guré-yeh, اشکبار ashk-bar, دماغ duma, دماغ dumaan, دماغ dumoo-a, تدمع tudumma, تدمع tudm-a, عبر abir, تحفل tuhuffil. — (a squall) ولوله wulwuleh, واویل waweila, غریو ghuré-oo, نغیظ nufet, نحب nuheeb, تعویل tawcel, انتحاب intihaub, معتول maatool, منتحب muntuhub. v. yell, howl. — A cry when rushing to battle خروش khuroofh. An uncommon cry or shriek مجاوز الحد seehut mujawuzu'l'hudd. — The cry of a pack of dogs نباح nubih, نباح nubih, نوحه wukookeh, ووعوت wawaat, صوت soota fogaun. The cry of a fox ضبح zubih, صباح zubauh.

CRYSTAL بلور bulloor, بلور buloor, مهات muhaut. A crystal cup جامی buloor jaumé.

Crystal, crystalline, جوهردار johurdar, گرش kursh. v. bright, clear.

To crystalize, v. to congeal, concrete.

A CUB قطرب kutrub, معاویت ma-awé-ut, یوزل é-ooduk, یوزل é-oozuk, یوزل é-oozul. v. whelp. — A fox's cub عنفص an-fus, بر burr. — (a foolish boy) شاب ابله shabb ableh.

A CUBE کعب kaab.

CUBE (drug) کبابت kubaubut, بلفونسر bulfoonfur, قرفسیا kurfufé-a, قرفسیون kurfufé-oon, سورج foorech.

Cubical, cubic, کعبی kaabé, کعب منسوب afa, کعب munfoob.

A CUBIT بازو bauzoo, مرفق mirfik, ساعد fa-éd, (pl. سواعد fawa-éd), ارش arish,

زارع zuraa (pl. ازراع azraa), رش rufh, ارش arun, وارنج waurun, ارنج arunj, وارنج waurunj, وارنج warkh. Ten cubits long عشاري afhaure. To measure by the cubit ذراع پیمودن zura peemoodun, تذرع کردن tuzur kirdun. To sell by the cubit مذارعت فروشتن auzaraat furooshtun.

Cubital (of the height or length of a cubit) ذراعی zura-é. The space measured by a cubit ازراع izraa. A CUCKOLD القربان alkurtubaun, الیس alecs, کیدی deî-é-oo, دوئی doofé, کیدی keedé, قندع kunda, قندع kunza. — A voluntary cuckold رکاک rukauk, فگاک fughauk. — A cuckold maker فاجر faujur, زناکار zinakaur. v. adulterer.

To cuckold دیگر فعل حرام کردن ba zunna kuffé deegur faal haraum kirdun.

Cuckoldom زنکاری zinakauré. v. adultery. — (the state of being a cuckold) القربانی alkurtubau-né, الیس haul.

Cuckoldy دپوت اسی deî-é-oo afa. v. mean, base. A CUCKOO کبک kubook.

A CUCUMBER خیار khé-aur, خیار zur khé-aur, خیار khur khé-aur, خیار aubkhore, وارنج aubkhooft, اربنج aubkhust, وارنج waurunk, بادرنجوي badrunjooi, وارنج waurkaur, کارنجک kaurjank, نواش nuwauh, کوشاار kushaar, کلوند kulwund, گاونجک gawunjuk, گاوچک gaweejuk, فکوس fikoos. A cucumber-bed خیار زار khé-aur zaur, جلویز julweez, باوشک bawshunk. — Cucumber-seed غاوش ghawush, غاوش ghawushoo. Wild cucumbers اونادیا awnadé-a kooft, کوبست kubust, ترfund turfund.

CUD چره jarreh, نشخور nushkhaur, نشخور nushkhore, زاز زauzsh.

To chew the cud خوییدن khoo-édun, چره jarreh خاییدن nushkhore kirdun, زاز زauzsh خوریدن khai-édun, زاز زauzsh خوریدن zauzshédun. v. to ruminate.

To cuddle, v. to lie close, to squat.

A CUDGEL بقاری bukauré, چوب chop, چوب chop dofte, ابل abeel, سکه fukk. v. baton, bludgeon, staff.

To cudgel زن با بقاری ba bukauré zudun, چوب chop zudun. To be cudgelled چوب chop khoredun. — To cross the cudgels (to yield) سپر انداختن sipur andaukhtun.

CUE (hint) ایا a-ama, اشارت ishaurut, رزم rumz, اعلام é-alaum. v. intimation. — In a merry cue خرم khur, خرم khur, شادمان shaudmaun. v. cheerful, merry. — Cue (tail) دنبال dumbaul, زنب zunub. — (last word of a player's speech) دنبال سخن dumbaula fukhun.

A CUFF (box) مشت musht, طرف turuf, لطمه lutmut, طينجه tupunjeh. — (a sleeve) كم kum (pl. اكمام akmaum), اسبي asté, رطب rutub, استيم asteen, استين asteen.

To cuff مشت زدن musht zudun. v. to box.

A CUIRASS جبه jubel, كردمان kurdumaun, چگون kuchoon, جیش jeesh, جوشن jooshun. بکتر buktur. v. coat and mail. — A double cuirass كرنكه kurufgeh.

A cuirassier پش جبه jubeh posh, پش pur fillauh, مسلح musfulluh, جوشندار jooshundar, نو گچون zu kuchoon. — Cuirassiers جیوش پش ahn jé-oozh pur ahn, جیوش پش ahn jé-oozh ahn posh.

CULINARY مطبخ منسوب mutbukh munsoob, کباب خانه پیوند kubaub khaunch pivund.

To CULL اختیار کردن ikhté-aur kirdun, گزیدن guzédun, اجتناء ساختن ijtina faukhtun, اصطلافا کردن intikhaub numoodun, انتخاب بودن istifa kirdun. v. to select.

A culler اختیارگر ikhté-aurgur, اجتناء سازنده ijtina sauzindeh.

A CULLY مرد غبن murd ghubin, غبین ghubeen, کنده kundeh, کالک kaulik, پندره pundureh, مرد فریفته murd furré-ufteh.

To cully فریفتن furré-uftun, غدر کردن ghudr kirdun. v. to cheat.

To CULMINATE (to be in the meridian) تکبید ظهور tukubbud fhoodun, غورت تعالی tukbeed zuhoor numoodun, بودن ghoorut taalé boodun.

Culmination تکبید tukubbud, غورت ghoorut.

CULPABLE زو جریه jurumnauk, لام zu juremeh, صاحب گناه fahib gunah, لایم lam. v. blameable, criminal, faulty, guilty.

Culpableness, culpability, گناه کاری gunah kauré, خطاگری khutaguré. v. guilt.

Culpably جریه جریانه juremauneh, مجرماً gunah kaur asfa, مجرماً mujriman, بوجه مجرم bewujeh mujurrim.

A CULPRIT گناه کار gunahkaur, خطاگر khutagur.

A CULTER سنت sunnut. v. culter.

To CULTIVATE (the earth) زراعت کردن ziraat kirdun, زراعت مشغول شدن ziraat mushghool fhoodun, زمین تیار ساختن zumeen teemaure faukhtun, فلاحت کردن fulauhut kirdun, دهقان بودن dihkauun boodun. (to improve a country) معبور taameer numoodun, آبادان کردن maamoor kirdun, آبادان abadaun

faukhtun, آباد کردن abad kirdun, آبادانیدن abadanédun. (to meliorate any thing) بهتر کردن behtur kirdun, خوبتر نبودن khoobtur numoodun, استحکام کردن akheer faukhtun, ازدیاد ساختن izdé-aud faukhtun, ترقی کردن turukké kirdun. v. to promote.

Cultivated زراعت کرده شده ziraat kirdeh shoo-deh, معبور muzroo-a, عامر maamoor, آبادان abadaun kirdeh shoo-deh. A cultivated country معبور و آبادانی maamoor ou abadauné gah, خوبتر ساخته (meliorated) khoobtur faukhteh, بهتر شده behtur shoo-deh.

Cultivation, culture (of a country) زراعت ziraat, دهقانی funna ziraat, فلاحت fulauhut, تعبیر zumeen teemaure, معبوری maamoore, عبارت amaurut, آبادانی abadauné. — (improvement in general) ارتقا irtika, ترقی turukké, ازدیاد izdé-aud, زیاده زدگی zé-audugé, بهتر نبای behtur numa-é, خوبتر سازی khoobtur sauzé.

A cultivator زراعت گر ziraat gur, دهقان dihkauun, آبادان taameer koonindeh, خوبتر نما abadaun sauz, khoobtur numa.

To cumber, v. to incumber. — Cumber some, cumbrous, v. burdensome, troublesome, embarrassing, unweildy.

CUMMIN (plant) کون kumoon, سنوت funoot. To dress with cummin-seed تسنیت کردن tufné-ut kirdun.

To cumulate, v. to accumulate.

CUNEAL, cuneated, cuniform (wedge like) بخیه fauneh vush, کاهه kawe afa, سا bukhé-uh fa.

CUNNING (crafty) فریبنده furrabindeh, غدار heeleh kaur, حيله کار heeleh baz, غداور ghudaur, تلبیس tulbees, اهل غدر ahla ghudr, خداع khudaa, مکار mukkaur, درامج duraumuj, دها hawwul, قلب hawwul kullub, دها duha, دهاه dauhé, (pl. دهاه dauhaut, رعا rawa, داهیت dauhé-ut, هترا hutra, با قعت ba kaat, نعار na-ar, نیکارت nikaurut, سمط sumt, لوتج lutuh, لوتاو lutauh, لوتاو lutuh. v. deceitful, sly. — (intelligent) هنرمند hunr-mand, عارف aaruf, عارفان aarifut, عالم aalim, شناس shinaus, دانا dana, زيرک zeeruk, هوشيار hooshé-aur, صاحب فراست fahib firau-fut, کبر kurbur, کبر khurauj, v. skilful, learned, artful.

Cunning, cunningness (artifice) فریب furrabe,

غدر heeleh, حيله بازي heeleh 'bauzé,
 ghudr, فن fun, كيد keed, نكارت nikaurut,
 خدعت khudaat, خداع khudaa, رندي rundé,
 مآرفت (art) maa-
 rifut, هنر hunr, پیشه peeshéh, صناعت sunaat.
 v. skill, knowledge.

غدارا *Cunningly* heelch bazaar, حيله بازار
 ghudaaran, با کيد *ba keed. v. flyly.*

A cunning-man, v. conjurer.

A CUP جام jaum, کاس kaus (pl. کووس ku-ous, کیاس ké-aus, کاست kaufut, اکوس akoos), قدح kaufeh, طاس taus, طاسات taufaut, قدحان kuduh (pl. قدوح kudooh, اقداح akdauh, کدحان kudhaun), کوز peimauneh, پیاله pé-auleh, کوز akooz (pl. کیزان keezaun, کوزة koozut, اکوزة akoozut), کوزه koozeh, ساغر faughur, پنگان pingaum, پنگام pingaun, پنگره pungureh, پنگاره pungaureh, سقایات kujum (pl. اهجام ahjaum), کووب koob, سقایات fukaiut, کشکول kushkul, کشکول kushkool, طنجهارت tunjuhaurut, قمیز kumeez, چشم chushum, عس afs, زبغال zeeghaul, زبغال zsheeghaul, تغاغ tufaugh. *A silver cup* غرب ghurub, سیب جامی seem jaumé, مصحات mus-haut, زورا zoora. *A horn cup* یالغ é-aulugh. *A wooden cup* جمجیت jumjumut, چچمه chumchumeh, قحنی kuhuf. *A leather cup* قدت kuddut. *A glass cup* زجابت zu-jaujut. *A crystal cup* بللور جامی bulloor jaumé. *A porcelain or earthen cup* کاسه سفالین kaufeh sufaleen, فلجان filjaun, فنجان finjaun. *Cups fashioned like ships, animals, &c.* جام هلالی jaum hulaulé, کاسه درویشان kaufé-i dervishaun, تکوک tukook, مکوک mukook.—*A cup turned down* سرنکون furnigoon.—*A new cup (out of which nobody has drank)* کاس انی kaufu unuf. *A cup-maker* کاسه بند kaufeh bund, جام کر jaumigur. *A cup (metaphorically for the liquor it contains)* پالده baudeh, شراب shuraub, شارب shaurub, شرب shurba shuraub, شربت shurubbut, خمر khumr, خمرت khumrut, می mei. v. wine.—*With full cups or bumpers* نوشا نوش nooshu noosh. *A player at cups and balls* شیشه باز sheeshch bauz. *The cup of a flower* قنجد kunjeh. *The cup or husk of an acorn or nut* کاسه بلوط kaufé-i buloot.

To cup (bleed with the cupping-glass) **حجاست**
کړن *hujaimut kirdun.*

A cup-bearer شرابدار *shuraubdaur*, قدحکار *kuduhkaur*, شرابی *shuraubé*, سقا *fauké*, سقا *fuka* (fem. سقاء *fukaat*, pl. سقاؤون *fuka-é-oon*.)

A cup-board کاه پیمانه *peimauneh gah*, اقشته *akufhteh*, انبارخانه *ambarkhauneh*, پرخو *purkhoo*.

A CUPOLA کنبه kumbud, کتر kutr,
کمر kumr, کبة kubbut or kubbeh. v. dome.

A CUPPER (*bleeder by cupping-glasses*) حاجم
 haujum, مکتجم multujim, کراگر kuragur,
 کرا kurra.—A *cupping-glass* شیشه sheefsheh, کبه
 kubeh, کتبه kutbeh, محبت muhjumut.

A cur, v. dog; scoundrel.

CURABLE ممكن معالجه mumkina mu-
alujeh, قابل شفا kaubila shifa.

Curableness قابلیت معالجه kaubilé-uta mu-
alujeh, شفا امکان imkauna fhifa.

A CURATE اِمَام imaum.

A CURATOR وکیل vakeel, رای raa-é,
کارگذار kaur guzaur. *A curator of minors or*
pupils وصی wufé. v. guardian, tutor.

CURB (to a bridle) hookumut (pl. hookumaut), ضبط (check) nukl. — zubr, منع mina, قُرع kura, توريع tooré-a, پشماگند pishmagund, حد hudd, تحدید tuh-deed, تنبيه tumbeeh (pl. tumbeehaut) نهی nuhé, سُلْطَنُكُھْ sulunkuh, نَفْسُ nuff. v. restraint.

To curb (a horse) **iljaum kirdun**,
 اكفاج نهون **tuljeem saukhtun**,
ikfauh numoodun.—(to refrain) **zubt**
kirdun, **zubt ou rubt numoo-**
dun, **hookum saukhtun**.

CURD حالومت hauloomut, دلہ شہر dil-
meh sheer, مایہ شہر ma-éh sheer.

To curd, curdle کردن حالومت hauloomut kir-
dun, دلبه شیر ساختن dilmeh sheer faukhtun,
چخیدن chukhédun, مایه کردن ma-éh kirdun,
افغان نبودن a-akaud numoodun, فسریدن fufur-
dun, انغان شدن inakaud shoodun.

Curdy, curdled منجید *munjummud*, متجید
mutujummud, عقیق *akeed*. —
Rennet for curdling milk پنیر مایه *pineer ma-eh*,
 ماست مایه *maist ma-eh*.

A CURE علاج alauj, چاره chavreh, شفا shifa, معالجه ma-alij, معالجت ma-alijut, دارو daroo, دوا duwa, دا da, داء daa (pl. أدوية adwé-ut), شربت shurbut, دبیید dubeed, آسو afoo, آسا afa, آسوت asawut. v. *remedy, restorative, medicine.*—
A cure for poison دواء زهر duwa-ī zuhr. v. *antidote.*

To cure شفا ساختن, چاره دادن *chaureh dadun*, علاج *shifa faukhtun*, تیمار کردن *teemanr kirdun*, نمکین *alauj numoodun*, *To cure with salt* نمکین کردن *numkeen kirdun*, ملح ساختن *mulh faukhtun*. v. *to preserve, salt.*

CURIOSITY (*inquisitiveness*) هوس *hasrus*,
 استقصا *istikfa*, foudanguré, خلیجان *khuljaun*,
 سولاکری *soudaanguré*, *v. accuracy, exactness: delicacy, nicety.* —

A curiosity نادره nadireh, پیرا audireh peera. v. *rarity*.

Curious (inquisitive) هوس ru hawus, طالب mustukfé, سوداگر foodagur, تالاب taulib. (*attentive*) مشغول mufhgool, آگاه agauh, خوشنما mutufikkir. v. *diligent*.—(*elegant*) خوشنما khoshnuma, نازک nauzik, ظریف zureef. v. *nice, accurate, exact*.

Curiously مستقصیانه ba istikfa, mustukfé-aunch, با هوس ba hawus.

A CURL, a curling lock زلف zulf, کیسو keefoo, جعوت جعد kaukul, جعد jaad, پچ peechee, جعوت doft shukin, پچ peech, تاب taub, با پچ baud peema, شاهد shauhid, غصه musfehut, عفت akfut, غصه ghudeerut, زلف زلف zufeerut, شگن shikunj. *A curl hanging over the brow* پچ purchum, کلاله kulauleh, طره turreh. v. also *undulation, flexure*.

To curl (the hair, &c.) زلف زلف zulf nu-moodun, پچ پچ mooi-ra peechédun, پچ پچ peechédun, پچ پچ peech faukhtun, پچ پچ taajeed kirdun, پچ پچ shikunj faukhtun, پچ پچ mughtudur kirdun, جعوت جعوت ja-oodut zudun, جعوت جعوت hulkéh mooi kirdun, تاب دادن dadun, تاب دادن taubédun, بازوشتن bazoohtun, چرخیدن chukhédun, چرخیدن chukfédun. v. *to twist, wave*.

Curmudgeon, v. miser.

CURRENTS (Corinthian grapes) کالریان kau-loo-é-an, عجد moo-é-z, عجد ajud, زبیب zubeeb.

CURRENCY (of money, &c.) روانی rou-auné, رواج ruwauj, از دست juré-auné, از دست uz doft bedoft rou-éndeh. v. *currentness, fluency, continuance, general reception or esteem*.

Current روان rou-aun, جاری jauré, رواج ruwauj, از دست juré-aun, از دست uz doft bedoft rou-aun. *Current coin* نقد جاری nukd jauré, دست بدست dirhem rou-aun, دست بدست doft bedoft juré-aun.—*To make current (as goods, money, &c.)* روان کردن rou-aun kirdun, از دست بدست rou-auné dadun, جاری از دست uz doft bedoft rou-aun faukhtun, جاری jauré kirdun.—*The current price* زلف زلف zulf jauré.—*The current year* امسال imsal, امسال zulf funnah.—*Current (common)* مشهور mufhgool, عام aamm, عمومی amoomé. v. *general, universal*.—*To be current* روان کردن rou-aun kirdun, جاری jauré shoodun, جاری jauré-aun boodun, روانی روانی rou-aunédun,

از دست بدست ruwauj shoodun, رواج شدن uz doft bedoft ruftun. v. also *popular, fashionable, passable, authoritative*.

A current (stream) اب روان aub rou-aun, اب سبیل aub jauré, سبیل feil, سبیل feil aub, سبیل fei-auleh, مسیل museil (pl. مسایل mufael, امسلت amfulut, مسیل muful, مسیلان mufulaun, امسلت amfulut.)

Currently (with incessant motion) با روانی دایم ba rou-auné da-ém.—(*without opposition*) بی مخالفت bé mukhauifut.—(*generally*) عموماً amooman, علی وجه العموم ala wujuhu'l'amoom, عامه اامة aamutan kaffutan. v. *popularly, fashionably*.

Currentness (general reception) قابلیت عمومی kauboolé-ut amoomé, اخذ مشهور akhza mufhmool, امتحان عام ittikhauz aamin.—(*facility of pronunciation*) تلفظ آسان afauna tuluffuz. v. also *currency*.

CURRIED (as a horse) حرس کرده شده hufs kirdeh shooden, ینجشوره énjuhshodeh, تیار شده teemaur shodeh, ینجشوده ékhshodeh.

A CURRIER (leather dresser) دباغ dubbaugh, اداام addaum, اوستاد اوستاد uftauda dubbaughé, پزنگر puzhungur. *A currier's shop* دباغ خانه dubbaugh khauneh. *The currier's art* دباغ دباغ dubbaugh uf-taudugé.

Curry, v. brutal, sour, quarrelsome.

To CURRY (leather) دباغ کردن dubigh kirdun, دباغ دباغ dubaughut numoodun, پزنگر پزنگر fukhté-aun faukhtun, پزنگر پزنگر puzhungur shoodun. *To curry a horse* اسب ینجشودن afb teemaur kirdun, ینجشودن énjuhshoodun, حرس ساختن hufs faukhtun. *To cause to be curried* ینجشودن ékhshanédun.—*To curry favour* نوازش نوازش nuwauzish numoodun, نوازش نوازش nuwauzindeh shoodun, نازیدن nauzédun. v. *to coax, wheedle*.

A curry-comb شانه اسب shauné-i afb, قشاده kushadeh, قشاده kushaweh, فرجول furjool, فرجون furjoon, پزنگر purkoon, برس burs.

A CURSE (malediction) لعنت laanut, لعن لعن laané-ut, لعن لعن bud daa, لعن لعن sunud, لعن لعن duhduleh, لعن لعن suneh, لعن لعن buhlut, لعن لعن bawh, لعن لعن nufaugh, لعن لعن taan, لعن لعن ihjaur, لعن لعن kuduh, لعن لعن huja, لعن لعن taanaun, لعن لعن shutum, لعن لعن subb. v. *execration, imprecation*.—(*affliction*) رنج runj, درد درد durd, عذاب azaub. v. *torment, vexation*.—*Curse* لعن لعن lanaut, لعن لعن li-aun, لعن لعن tuwaukir, لعن لعن li-aun.

cushion on which they pray سجاده *sujjaudeh*, تشلیج *tushleej*. A leather cushion ملبورت *muloorut*. Cushions with which women bolster their backs عظامت *azmut*, عظامت *azaumut* (plur. *é-azaumut*), رفاعت *rufaat*, رفاعت *munteek*, مرفاج *munaufij*. A cushion placed for a man to do him honour تکرمت *tukrumut*. The stuffing of cushions چابوت *chughboot*.

Cushioned مسند نشین *musnud nisheen*.

CUSTODY (care) نگاه *nigauh*, نگهبانی *nigahbauné*, حفاظت *niguhdaure*, حفاظ *hufz*, حرس *hurs*, حراست *huraufut*, مقوت *mukuwwut*, حرج *hujr*, حرابت *huraumut*, زبذبت *zubzubut*, *v. guardianship, security, preservation.—(confinement)* حبس *hubs*, احتباس *tuhubbus*, احتباس *ihtibaas*, زندانی *gooristaure*, گرفتگی *gooristuge*, زندانی *zindaunuge*, سجن *fujun*, عفس *afis*. *v. imprisonment, restraints.—To commit to custody* در زندان *dur zundaun muhboos faukhtun*, *v. to confine, imprison.—To be in custody* در زندان شدن *dur zundaun shoodun*, زنجیر بودن *busté-i zinjeer boodun*.

CUSTOM عادت *aadut*, معتاد *mutaad*, عادت *aadut*, پیشه *pei-shih*, آیین *ai-en*, ورزش *wurzish*, خوی *daab*, پایش *peish nihaud*, قاعدت *ka-edut*, طریق *wuza*, روش *roush*, خصلت *sheemut* (pl. *sheem*). *v. habit, fashion.—To introduce a custom* قانون *kanon numoodun*. *Ancient custom* داب *daab kudcem*. *Contrary to ancient custom* ماتاا *mataada kudcemut mukhaulif*. *It is the custom* عادت است *aadut ast*. *His custom is* متاادیش است *metaadish ast*. *(imposs)* عادت *é-aureh*, طریق *kutó-aat*, عادت *khaprauj*, عادت *juzé-ut*, عادت *bauzish*, عادت *baux*, عادت *kurhirk*. *v. revenue, tax.—A custom-house* عادت *juzé-ut khaunch*, عادت *kumirk*, عادت *mukataat*, عادت *khaunch*. *A collector of the customs* عادت *baux*, عادت *é-aureh geer*. *Custom (buying constantly from a particular person)* عادت *ba kufé humeishah bazar koon*. *(buying and selling)* عادت *bé-a ou shura*, عادت *daud fraud*.

Customable, customary, customed مالوف *maaloof*, عادت *mutaad*, عادت *mutaafik* *mutaad kudcemut*. *v. frequent, usual*.

Customarily, customarily, عادت *bar mataud*, عادت *mutaafik aadut*, عادت *mutaad*.

A customer (an ordinary purchaser) مشتری *mushturé maaloof*, خریدار معتاد *khuree-daur mataud*, با کسی همیشه بازار کنند *ba kuffé humeishah bazar koonindeh*, بیع علی *bé-a ala'd'dawaum*.

To CUT فصل نمودن *kuta kirdun*, فصل نمودن *ful numoodun*, خردن *durédun*, خردن *khloodun*, خردن *burédun*, خردن *cheedun*, خردن *sawédun*, خردن *turashédun*, خردن *shukk faukhtun*, خردن *turauh kirdun*, خردن *jezl* *ou jezm kirdun*, خردن *khurm faukhtun*, خردن *nukta numoodun*, خردن *kauta shoodun*, خردن *huzik kirdun*, خردن *eenjoodun*, خردن *eenjédun*, خردن *koofstun*. *v. to cleave, crop, penetrate, intersect; carve; bleed.—To cut down (hew)* خردن *nujr kirdun*, خردن *rundédun*. *(to reap)* خردن *ikhtizaur kirdun*, خردن *durwédun*, خردن *durwindeh shoodun*, خردن *cheedun*. *(to overpower)* خردن *mughloob kirdun*, خردن *ghaulib shoodun*, خردن *zuhoor numoodun*. *To cut in pieces* خردن *kutaat kutaat zudun*, خردن *paureh paureh kirdun*, خردن *tukté-a faukhtun*, خردن *chauk kirdun*, خردن *tufleez numoodun*. *To cut off (separate)* خردن *juda faukhtun*, خردن *wujuda kirdun*, خردن *furruk numoodun*. *(extirpate)* خردن *bur kunden*, خردن *bur kunden*, خردن *isteefaul kirdun*. *(kill)* خردن *kutl faukhtun*, خردن *meeraundun*. *(intercept)* خردن *zuduna rahra kirdun*, خردن *kuta tureek faukhtun*. *(put an end to)* خردن *itmaum kirdun*, خردن *anjaumédun*, خردن *suranjaum numoodun*. *(with-hold)* خردن *wa daushtun*, خردن *baz daushtun*, خردن *muna kirdun*. *(preclude)* خردن *sud kirdun*, خردن *peishchen faukhtun*, خردن *mukuddum gooristun*. *v. to anticipate. (interrupt or silence)* خردن *kulaumé kuta kirdun*, خردن *khaumoosh faukhtun*, خردن *tufkeet kirdun*. *(abbreviate)* خردن *kootah kirdun*, خردن *tukfeer faukhtun*, خردن *ikhtifaur numoodun*. *To cut off the head* خردن *sur wuza faukhtun*, خردن *anuk fauf kirdun*. *To cut off one's hair* خردن *maeraus muhroom kirdun*. *To cut out (shape, form)* خردن *shukl kirdun*, خردن *foorut kirdun*.

numoodun, تصوير ساختن tufweer faukhtun. (contrive) پيدا كردن peeda kirdun, ابتداء ikhtira ساختن, ibtidaa numoodun, faukhtun. (adapt) مناسب نبودن munaufib numoodun, لايق كردن la-ék kirdun, توفيق ساختن, toofeek faukhtun. (debar) محروم كردن muh-room kirdun, رد ساختن rud faukhtun, تردد turuddud numoodun. (excel) ماهر نبودن bauhír ou mauhír shoodun, تفضل نبودن tufuz-zul numoodun, فاضل بودن fauzil boodun.—To cut short (interrupt) كردن taakeez kirdun, كُتب نبودن kufib numoodun. v. also to abridge, retrench. —To cut up (as a butcher) ذبح كردن zubih kirdun, كُتب ساختن kuffub faukhtun—(to overcome in argument) دليل برهاني آوردن duleela burhauné awurdun, الزام نبودن ilzaum numoodun. v. also to eradicate.—To cut across قط كردن kutt kirdun.—To cut (carve or engrave) كندن kundun, نقش ساختن nukish faukhtun, (circumcise) تنقيش كردن tunkeesh kirdun. (castrate) سنت كردن funnut kirdun, ختن ساختن khutn faukhtun. (castrate) ساده كردن faudeh kirdun, كنده نمودن khaudim faukhtun, خادم ساختن kundeh numoodun. (lop, prune) اوياريدن aw-baurédun, تشذيب كردن tushzeeb kirdun, ريش پيراستن tukuzzub faukhtun, ريش پيراستن reefsh peerauftun.—To cut in two بدو نيجه كردن bedoo neemeh kirdun, چال زدن chak zudun. —To cut through the middle دو نيجه كردن doo-neem kirdun.—To cut in four parts چهار پاره چاله كردن chulaur paureh numoodun.—To cut or make a pen قلم قط كردن kulum kutt kirdun.

Cut (participle past) دريده burédeh, دريده durédeh, منقطع munkuta, تراشیده turashédeh, چيده cheedehe, خوده khoodeh, مقطوع muktowa, محذوق muhzook. — (half-drunk) مست نیم neem must, مخمر mu-khumur, سرگردان furgiraun. v. intoxicated. — (wounded, mangled) زخم خورده zukhim khoredeh, زخم زده zukhim zudeh, مجروح mujrooh. — (smoothed by a joiner's plane) رندينده rundédeh—(pruned) سريم sureem.

A cut (piece, part) قطع kutaa, قطعت kutaat, مقاطع muktaa (plur. مقاطع mukaut), كرج mukataat, پاره paureh, پارچه paurcheh, كرج kurch.—(a canal) ناولدان nawdan, ابگذار aubguzar, ابگذال aubguzul.—A cut or chop of meat لحم قطع luhm kutaat, قطاب kutaub.—Cut (fashion) صورت soorut, تصوير tufweer, شكل shukl. v. figure, form, shape; also picture.—A cut (wound) زخم zukhum, كلم

kulum, دروش duroosh. A short cut or passage راه اُترب rauh akrib, رهگذر کوتاه ruhgu-zur kaotah.

CUTANEOUS, cuticular, بشره پيوند bushreh pivund, شرت منسوب kushrut munsoob. A cutaneous eruption بالو balloo, پيرون puré-oon, لَشِينَه lusheeneh, قوبا kooba کوابی kuwaubé. v. ring-worm, scab.

Cuticle (outermost skin) شرت kushrut, بشره bushreh.

A CUTLAS شمشير shemsheer, سيني feif.

A CUTLE FISH سيبا feebea.

A CUTLER سكين گر fukkaun, سيني گر keengur. A sword-cutler سياف fé-auf, سيني گر feifgur, طباع tubbaa.

A CUT-PURSE خرده دستی khoredeh dofte, كنگال kunghaul, طرار turaur, كيسه بر keifeh bur, كنگل kunghul, كُلاش kulash.

A CUTTER قطع گر kuta gur, برنده burinde, مقطعت muktaat. v. also boat.

A CUT-THROAT رهزن ruhizun, راهدار rahdar, قاطع الطريق kauta-u't'tureek, كُتب kultub, كُتبا kultuba, سَنبار finmaur. v. robber, assassin.

Cut-throat ظالم zaulim, بي رحم bé-ruhm. v. barbarous, inhuman, cruel.

A CYCLE (periodical space of time) دور duwur (pl. ادوار adwaur), دور زمان duwura zumaun. The cycle of the sun دور شمس duwura shems. The cycle of the moon دور قمر duwura kumr.

A CYGNET چوچه گزند guzund, چوچه choocheh, جوينه juweeneh, چواجه chuwauché-i choocheh.

A CYLINDER اسطوانه ustuwauneh, برج barj. A cylinder, windlass, or capstan for weighing anchor زنج زمين zuminj, ارغاد arghaud. — A cylinder or rolling-stone كبره keeghureh, لوغ loogh, مسلمات muflufut.

Cylindric, cylindrical اسطوان منسوب ustuwaun munsoob, برج اسا barj asa.

A CYMBAL زنگله zinguleh, زنگاله zingaleh, زنتور zuntoor, دُف duff. To play on the cymbal زنگله زدن zinguleh zudun.

A cynic, v. snarler, misanthrope.

Cynic, cynical, v. satirical, snarling.

CYPRESS (tree) سرو furoo, ناز nazh, ناز naz, كنور kunoor, شبنو shunoo, سرشك furshuk, كنوش kunooch, عرار araar, زمين zumeen, ازاد درخت azad durukht. The wild cypress سرو كوهي furoo goobé. Straight as a cypress سرو سهي furoo subé. The shady cypress سرو سايه دار furoo sa-eh dar.

To damask (flower) pur nuksh ou nigaur kirdun. (to variegate) تنقیش tunkeesh faukhtun, buka numoodun. v. to diversify.

The damask rose كل سوري adna gulé,
gul sooré, كل سرخ gul furkh.

DAME (*lady*) بگم begum, خاتون khautoon, (pl. خواتین khawateen), بیبی beebé, سٹی fitté, سادت faudut (plur. سادات fadaut), سیدت fei-édut, سیدہ feideh, بانو baunoo, تکین tukeen, صاحبہ fahibeh. v. *lady*.

To DAMN اهل دوزخ ahla doozukh
kirdun, ساختن zu jehennem faukhtun,
در جهنم حبس کردن dur jehennem hubs kirdun.
Damnable واجب الجهنم vajibu'l'jehennem.

Damnably, v. *excessively*.

Damnation عقوبت دوزخ *akoobuta doozukh*,
 حکم عذاب جهنم *hookum bé-azauba jehennem*,
 جهنمی *jehennemé*. — *Damnatory* عقوبت دوزخ نہا
akoobuta doozukh numa, قضا ساز *kuza fauz*.

Damned دوزخی zu jehennem, doo-zukhé, جهنمی jehennemé. v. also *détestible*, *hateful*. — *The damned* اهل جهنم ahla jehennem, صحبان دوزخ fuhbauna doozukh, دوزخ قرار doo-zukh kuraur.

Damnific, v. mischievous.

To damnify. v. *to damage, injure, impair.*

DAMP (*moist*) تر tur, نم nim, نمدار nimdar, نمنال nimnauk, نمکین nimkeen, نمج nimuj, اوبی aubé, اوبدار aubdar, رطب rutub, راطب rau-tub, طری turé, خوشاب khooṣhaub, شاداب ṣhadaub, بادر baudur, مرطب murtub, ضبد zumd, ندی nudé, ندیت nudé-ut, اثری asré, دلتنک (*dejected*) diltunk, ابل abil, بلة bullut.—(*dejected*) دلتنک diltunk, غصه ghuffeh nauk. v. *depressed, sunk*.

A damp (vapour) بخار bukhour (pl. ابخره ab-khureh), بخار اب bukhaura aub, بخار الہ bukhauru'l'maa, تفي tuf. v. exhalation.—(moisture) بلل nim, آب aub, ندي nudé, بليت billut, بلل bulul, بليت bululut, وخت wiskhut, ثري suré. — (dejection of spirits) تنكدلي tunkdilé, تيره teerch, غصه ghuffeh. v. depression.

To damp (moisten) tur saukhtun, بلل کردن bulul kirdun, اغاریدن aghaurédun.
v. to wet.—(*to become damp*) nim-keen shoodun, نم کشیدن khoosédun, نیم گشتن nim gushtun.—(*to damp, deject*) tee-rah kirdun, تیره کردن diltunk saukhtun, دلشکستن diltshakustun.

Dampishness, dampness, نم nim, ندي nudé, نعيم nuzcem. v. damp, moisture, fogginess.

A DANCE رقص ruks, گسروز sumaa, سباع kufrooz, فغند fughund, زفن zufun, طرب turib, خنج khunj, خروس khuroos. *A dance with joined hands* دستبند doftbund, فترج futruj, *A dance to the clashing of arms* ینجه eenjeh, جلاه julauh, چلاه chulauh.—*A house for song and dance* سباع خانہ sumaa khauneh.

To dance رقص کردن *ruks kirdun*, خروس رقص شدن *rukaus shoodun*, جهیدن *juhédun*, شنجودن *shunjoodun*, فرخشیدن *furkhushédun*, دوستبند ساختن *doftbund saukhtun*.—*To dance attendance* چراغ افروخته شدن *churaugh afrookhteh shoodun*, اويزگن بولدن *aweezgun boodun*, خدمت دادن *khudmut dadun*.

A dancer رقصاں rukaus, پا کوں pa koob, کوب سماں fumaā koonindeh, رقصندہ rukfindēh, رقصاں raunkis. — *A rope-dancer* باز ریسماں reesfimaan bauz, چانباں jaunbauz. *A rope-dancer's rope* چارمیکھ charmeekh.

A dancing-master رقص آموز ruks amooz
kaur, معلم سما fuma mu-allim.

A dancing-school خانه رقص ruks khauneh,
 سماه گاه fumaa gah.

DANDELION (*herb*) رجل الغراب *rujlu'l-*
ghuraub.

To DANDLE (*a child*) زقزاق کردن zukzauk kirdun, بچه جولان ساختن pucheh joulaun saukhtun. — (*to fondle*) نوازش نمودن nuwauzish numoodun, حضانت کردن huzaunut kirdun. v. *to dally*; also *to delay*.

A dandler نوازش ک *nuwauzish gur.*

The DANDRUFF (*scales on the head*) سبوغ
 fubookh, وېغ hubré-ut, هېریت hushur, حشر
 wubugh, تېریت supooſé-i fur, سپووسه سر
 ut, تباغ abré-ut, آریت tubbaugh.

DANGER خطر khutur, مخاطرت mukhau-
turut, بیم beem, مغلطه mughluteh, احتمال
ihtimaul, دجه dujmut, داهیت dauhé-ut, دهر
duhr, ندب nuhburut (pl. نهابیر nuhabeer),
نودب nudib, بجر bujur, معطب maatub, اغویت agboo-
é-ut, بلغین bulgheen, قحمت kuhmut (pl. قحمت
kuhum), هول hool, خوف khoof. v. *peril, ha-
zard*. — Dangers مخوفات mukhoofaut, بیها
beemha, خطار khuttaur, اخاطر akhatur. — *The*
danger of life بیم جان beema jaun. *The danger*
of the waves بیم موج beema mooj. *In danger of*
destruction در بیم حلاک dur beema hulauk. *To*
expose one's self to danger خود را در خطر انداختن
khoodra dur khutur andaukhtun, تعرض ساختن
tughurur faukhtun, مندب کردن mundib kirdun,

خایض کردن mukhtur awurdun, مخاطر اوردن kha-éz kirdun. *A man who exposes himself fearlessly to danger* مغامر mughamir. *To betray into danger* کردن صلی fule kirdun. *To be in danger* شدن در بیم dur beeha shoodun, مخاطر بودن mukhtur boodun. *To danger, v. to endanger.*

Dangerless خطر بی bé khutur.

Dangerous مخوف mukhoof, مخوفت mukhoofut, هولناک hawilnauk, معطب maatub, جانگاہ jaungah, مهلك mahluk, مهلكت mahlukut. *v. perilous, hazardous.*—*A dangerous affair* امر خطرناک amr khauteer, هرنکس hurnuks. *Dangerous affairs* مطهرت mutummurut. *A dangerous place* مهلكت mahlukut. *Dangerous places* مهلك muhaulik, مطاوع mutawah, مطاود muta-wud. *A dangerous road* دریند durbund, راه پر راه rauh pur khutur, مخوف mukhoof. *A dangerous pit* جانگاہ چاه chah jaungah.

Dangerously با بیم ba beem, بالخطر bi'l'khutur, مخوفانه mukhoofaaneh, مهلكا mahlukan.

Dangerousness, v. danger.

To DANGLE (hang loose and quivering) معلق mo-alluk shoodun, اوخته بودن aweekhteh boodun, متهدل نبودن aweezédun, اوینیدن munhudil numoodun.—*(to be a hanger-on)* چراغ تابع churaugh efrokhteh boodun, اوینکن گشتن taaba shoodun, گشتن gushtun, استطاعت بودن istita-at boodun.

A dangler (after women) باز بزه bazbuzeh, کنغال gunghaul, زنپاره zundooft, زنپاره zunpaureh.

Dank, dankish, v. damp.

DAPPER خرد و جست khord ou just.

DAPPLE پلنگ رنگ pulunk runk, شبرنگ shubrunk, برش burush. *v. streaked, variegated.*

To dapple, v. to streak, vary.

To DARE (have courage) دلیری نبودن dilare numoodun, بی باک شدن bé bauk shoodun, جرأت داشتن kustaukh boodun, کستاخ بودن juraat daushtun, جسارت نبودن jufaurut numoodun, اجترأ داشتن igtira daushtun.—*(to defy)* دعا daa numoodun, مبارزت خواندن mobaurizut khaundun. *v. to challenge, provoke.*

Daring, daring, v. بی باک bé bauk, شیری sheeré, مردانه dilare, بهادر bahaudur, مردانه murdauneh. v. bold, courageous, audacious, intrepid.

Daringly مردانه murdauneh, کستاخانه khustakhaaneh, دلیرانه dilarauneh, دلاورانه dilavurauneh, با غیرت ba gheerut. *v. boldly, courageously.*

Daringness مردانگی murdaunegé, دلیری dilare, جرأت juraat, شجاعت shujaat. *v. boldness, courage, audacity.*

DARK (not light) تاریک taureek, تیره teereh, مظلم mutuzullim, مظلم muzlim, مظلمت muzlimut, ظلم zulum, ظلمة zulma, ظلمانی zulmauné, ظلام انجم zu ezzulaum, روشنای بی روشنا zulaum anjaum, بی نور bé roshuna, نور noor, دهبس duhum, مردن murdun, خیره kheereh, دلمه dulhum, دجن dujan, دجداج dujdauj, مغندن tudujduj, دجداجت dujdaujut, مغلندن mughlunduf, مغلندن mughlunluf, لیمه lumé-a, تاریک چشم (blind) غسق ghusk.—*(blind)* کور taureeka chushum, چشم تار chushum taur, کور koor, نا بینا na beené, نا شغیفی ambukh, انبج (opaque) بی نور na shufceef, نا گرش na kurth.—*(not perspicuous)* مشکل muftibeh, مشتبه na ashikaur, نا اشکار muftkil, نا ظاهر na zauhir. *v. ambiguous, obscure, intricate.*—*(ignorant)* بی نا شناس na shinaus, بی نا دان na daun.—*(not cheerful)* بی خرمی bé khurmi, نا شاد na shaud, بی شوخی bé khurumé, نا مسرور na musroor, شب تاریک shub taureek, شب ظلمت shub zulmut andooz, شب تیره shuba deejoor, لیل ظلمة leil ghire-a kumr, لیل ظلمة leil zulma, لیل لیل la-él, لیل لیل leil al-leil, لیل لیل leilut leila.—*Dark days or nights* کون dujaun.—*Dark coloured* تیره teereh goon, جاوا jawa.—*Having a dark mind* تیره zu teereh zumeer. *A dark corner* گوشه koozheh taureek, تاره taureh. *Growing dark* تظلم tuzullum, کفر kufir, غشا غشا ghusghusha. *To be in the dark* در تاریکی بودن dur taureeké shoodun.—*(to be ignorant of any thing)* بی خبر شدن bé khubr shoodun, متردد بودن na shinaus boodun, متردد بودن muturuddud shoodun. *v. to be perplexed.*—*To keep in the dark (to act clandestinely)* در پنهانی بودن dur pinhauné faukhtun, سرافرا کاردن firran kirdun, نهانی رفتن nihauné ruftun. *v. to conceal.*

To dark, darken (make dark) ظلم کردن zulm kirdun, تیره taureeké numoodun, تاریکی بودن taureeké faukhtun, با ظلمت پوشیدن ba zulmut poshedun.—*(to grow dark)* تاریک شدن zulmut andokhtun, تیره شدن taureek gushtun, تیره شدن teereh shoodun.—*To darken (perplex)* متردد کردن muturuddid kirdun, حایر muhuwwush zudun, مشوش بودن muzubzub kirdun.—*(to fally)* پلید کردن pulced kirdun, الوده بودن aloodun, الوده بودن alodeh numoodun, مردار ساختن murdaur faukhtun.

Dasbed چسپیده chuspédeh, بهم زده behum zuddeh, واگرفته شده wakooftteh shoodeh.

A DASTARD نامرد namurd. v. coward.

To daftardise هب زدن heeb zudun, نامرد کردن naumurd kirdun. v. terrify, intimidate.

Daftardly هببان heetaun. v. cowardly, mean.

DATE (account of time) تاریخ taureekh (pl. تواریخ tuwaurikh), ارج rij, ارخت urkhut.—(duration) دوام duwaum, استمرار istimraur, بقا buka. v. continuance.—(end) عاقبت aakibut, آخر akhir, سرانجام suranjaum. v. conclusion.—(the fruit of the palm tree) خرما khurma, تمر tumr (pl. تمر tumoor), رطب rutub (pl. رطاب rutaub), معطل artaub.—*Out of date* (antiquated) ارطاب maatul, بطلان butaul, کهنه kuhnut. v. obsolete.

To date تاریخ نوشتن taureekh nooshun, مورخ muwurukh kirdun.

Dated نوشته zu taureekh, نوشته muwurukh, تحریر tuhreeran.—*Dated in the beginning of the month Moharrum* نوشته في Moharrum. *Dated on the fifteenth of the month Rejeb in the year 1083* نوشته في 15 ب سنه 83۸۳ tuhreeran fi khamisa ashera rejeb, sunneh salausa farsauneen. v. Vol. I. p. 313.—*Dateless* بی تاریخ bé taureekh.

To DAUB (besmear) اندودن aloodun, اندودن andoodun, اندوده andodeh kirdun, پلید ساختن puleed saukhtun. v. to smear, bedaub.—(to paint coarsely) بی ادب بکاریدن bé adub nigarédun.—(to flatter grossly) رشک زدن reesh khund numoodun. *To play the hypocrite* ریاکار شدن ré-akaur shoodeh, منافق munafik boodeh. *To daub with gold* زر اندودن zur andoodun, طلا کردن mutulla kirdun.

A dauber (coarse painter) نقشبند بی ادب nu-kishbund bé adub, صورت بند بی علم soorut bund bé ylm.

A DAUGHTER دختر dokhter, دوخت dookht, فرزند furzund, بنت bint (pl. بنات banat), نامحرم nauffjut, حرام haram. v. virgin.—*A daughter-in-law* (son's wife) زن فرزند zanna furzund, دایه dé-ook, کنیت kunut. *A king's daughter* دختر شاه dokhtur shah, بنت الهلأ bintu'l-ahlá. *A noble daughter* دختر نیک اختر dokhtur nikk akhtar, دختر پاک dookht pauk furzund, فرزند نیک نهد عالی furzund neck alahad ali nishad, دختر پاکیزه جوهر dokhter pakizah jouhur, بنت سعد ولد bint saad wulad. *A marriageable daughter* دخترینه

دخترینه dokhtureeneh, دخترینه dokhteeneh, بالغت dokhtur baulighut. *A betrothed daughter* دوخت dookht namzau.—v. also woman.—The Arabic بنت bint and the plural بنات bunat are frequently used with much elegance in a variety of compound epithets; as—*The daughter of the sea* (a siren, mermaid, or dolphin) بنت البحر bintu'l'buhr. *The daughter of the mountain* (echo) بنت الجبل bintu'l'jebeli. *The daughter of the lip* (speech) بنت الشفت bintu'sh'shafati. *The daughter of reflection* (prudence) بنت الفكر bintu'l'fikri. *The daughter of the grape* (wine) بنت العنقاو bintu'l'unkaudi, بنت الكرم bintu'l'karmi. *The daughter of death* (a fever) بنت الهنیت bintu'l'mané-ut. *The daughter of fire* (flame, hot water, or any firey liquid) بنت نارین binta naureeni. *The daughters of the earth* (rivulets) بنات الارض banatu'l'erzi. *The daughters of the eyes* (tears) بنات العين banatu'l'aini. *The daughters of pastime* (strings of a musical instrument) بنات اللهو banatu'l'lahooi. *The daughters of the night* (dreams) بنات الليل banatu'l'leil. *The daughters of the deep* (fibs) بنات الهاء banatu'l'maa'i. *The daughters of the breast* (cares) بنات الصدر banatu's'sudri.

To DAUNT ترسانیدن beem dadun, ترسانیدن turfanédun, هراس کردن huraus kirdun. v. to frighten, discourage.

Dauntless بی پروا bé bauk, بی باک bé purwa.

A DAW حذف کلاغ kulaugh peeshah, حذف huzuf.

DAWN (aurora) بکرت bukrut, شفق shufuk, تابشیر subah, صباح subauh, صبح subuh, واغ waukh, صباح tubasheera subauh, صبح وقتي subuh wakté, هنگام سحر fuhur, سحرگاه fuhurgah, سحر سحر gauma fuhur, سحر اعلي fuhra ala, سپیده دم fi-peedeheh dum, فجر bam, بامداد bamdad, فجر fu-jur, جلیج julij, عاطس aatis.—(the beginning of any thing) آغاز aghauz, ابتدا ibtida, شروع shuruwa. v. rise.—*About dawn* صبحانه subhauneh, بکرا bukran, بکاه begah, علی الصحر ala's'suhur. *To rise or do any thing about dawn* تسحر کردن tufuh-hur kirdun, بکر ساختن bukir saukhtun. *To travel about dawn* مبکر سفر کردن mubukkir sufr kirdun.

To dawn صبح نمودن subuh numoodun, ظهور zuhoor kirdun, طلوع ساختن tuloo-2 saukhtun, روشن روشن roshun gushtun, افصاح ifsaah kirdun, اسداف زدن isdauf zudun, قضی tunuffus numoodun, تنفس نمودن fuzih kirdun. v. also to glimmer, to begin.

DAY روز rooz (pl. روزان roozaun), يوم é-oom (plur. ایام ei-aum), نهار nihaur. *Night and day*

gur. *A plain dealer* ریا بی murdum bé ré-a, صاحب حقیقت sahib hukeekut. *A double dealer* ریا کار ré-a kaur, اهل دروغ ahla duroogh.

Dealing (trade) معامله maamleh, تجارت tujaurut, فروخت mutujjir, بازار کاری bazurgauné, furookht. (practice) کار kaur, کار و بار kaur ou bar, کار بار kaur bar, کردار kirdaur, عمل amul. v. action, intercourse, treatment.—*Plain dealing* حقیقت hukeekut, صداقت fudaukut. v. candour, sincerity. —*Double dealing* ریا ré-a, غدر ghudr, کثرت رفتاری guzsh ruftauré. v. duplicity, hypocrisy.

DEAR (precious) گران بها guraun, گران بها guraun beha, نادر azeez, عزیز pur buha ou sherif, نادر nadir, ارجمند arjumund, گرامی guraumé, عالی aulé, کیبی keemé, کرامت kuraumut, زیوریت keemut dar, زیوریت keemut. —(beloved) محبوب muhboob, دلپسند dilpustfund, عاشق mashhook, جانمی jauné. v. darling, favourite.—*My dear, my dear life* جانم jaunum, من zundugauné mun. O my dear son نایاب (scarce) نایاب ci jauna pader.—*Dear* (na-é-aub, تنگ tunuk, کم یاب kum é-aub, نا فراوان na furawaun, نا کثیر na kufeer. —(painful) نا پسند na puffund, غمناک ghire-a mukbool, مغموض mughbooz, مبغوض mubghooz. v. sad, grievous.—*A dear, v. darling.*—*Dear-bought* beguraun beha khureedeh. v. dear, precious.

Dearly (at an high price) بکران بها beguraun buha, عزیز از قیمت uz keemut azeem.—(fondly) عاشقانه aushikaunch, با عشق ba ishk.

Dearness, (fondness) محبت ishk, محبت mohabbut, دوستی doosté, مهر muhr. v. kindness, love.—(high price) بها buha, قیمت keemut.

Dearness, dearth (scarcity) جلیفت judub, قاشور kaushur, قاشور kaushoorut, مضایقت muza-ékut, درمماندگی durmaundugé. v. barrenness, famine, want.—*A year of dearth* هلاکت kulkut.

DEATH مرگ murg, اجل ajal, فات faut, میت mee-tut, فوت foot, موت moot, قضا or قضی muwaut, موات mumaut, قضا kuza, قاضیت kauzé-ut, حاکم kuzé-ut, فیض feezaun, فیض feez, فیض himaum, رحلت ruhut, احوال atoo, اتو atoo, صاعقت sa-akut, علوق alook, ارتحال irtihaut, بعد baad, منیة muné-ut, حیاض غنیم hé-auzu ghutem, حیاض غنیم hé-auzu kutem, نیت neet, هود humood, ووزو wuzwuz, لازم lizaum, کفت kuft, فوز fooz,

خراخ hutif, حلامی hulaumé, خراخ khuza, طومت toomut, شعار shaar, هوارت huwaurut, شجر shujum, شعوب sha-oob, شجر shuwauf, یمن yemin.—*Universal death* هلاکت hulkuta hulka, جالیف jaulif. v. pestilence, epidemical disorder.—*Sudden death* مرگ مفاجان murg mufajaun, قضای ناکهانی kuza-é naguhauné, موت موت mootu'l'-fuwaut, موت مفاجت moota mufaujut, موت موت mootu'l'abeez, هیبع heema, هبز hubz, قصص kaas. *A violent death* موت مایت moota ma-ét, زاعط zaat, زاعط zuwaum, احمر ahmur, صهایی fuhaubé. *Natural death* اجل ajal maloom. *He narrowly escaped death* (literally, his soul was at his lip) جان بر لب امد jaun bur lib aumud. *At the point of death* جان کندن jaun kundun, نشوع nu-shuwa, مجزر mujzir, اجل ajal.—*The agonies of death* جان نزع jaun nuza, نزع روح nuza rooh, فنا tina. *To be worthy of death* قتلشد kutleh mustuhukk shoodun. *The place (or cause) of death* مقتل muktul (pl. مقاتل mukautil).—*The fests of death* (i.e. mankind) nukaia-u'l'moot.—*Rest-giving death* مرگ راحت rufaut, مرگ راحت rufaut, مرگ راحت rufaut, مرگ راحت rufaut.—*Predestined death* اجل موعود ajal moo-awud.—*Inheritance in consequence of death* مناسخت munaufikhut, تناسخ tunaufikh. *When the hour of death approaches* چو وقت مهات می رسد choon wakta mumaut ma rusud. *To cause death* تہیت ساختن tumwé-ut saukhtun, قتل کندن kutl kirdun, قتل ساختن kuza saukhtun, قتل کندن kirdun. v. to murder.—*To condemn to death* قتل حکم فرمودن kutl hookum furmoodun, قتل حکم فرمودن zaaf hookum kirdun. *After death* بعد الموت baadu'l'moot. pus murg, مرگ pus murg.—*Death-bed* بستر مرگ bisturá murg.—*Deathful, v. deadly.*—*Deathless* بی زوال bé zuwaul. v. immortal.—*Death-like* موت اسا moot asa.—*Death's door* نشوع nushuwa.—*A deathsmen, v. executioner.*

To DEBAR محروم نمودن muhroom numoodun, رد کردن rudd kirdun, انسداد turuddud saukhtun, انسداد infidud numoodun. v. to exclude.

To DEBASE فروتن ساختن furootun saukhtun, خور نمودن hukeer kirdun, خور نمودن koor numoodun, سر فرو کردن fur furoo kirdun, زلیل ساختن zuloel saukhtun. v. to abase, depress, adulterate, diminish.—*To debase one's self* پست پست puft deedun.—*Debased* مذموم muzmoom, محقر muhukkur, مذلل muzill.

Debatable, v. *disputable*.

DEBATE نزاع nizaa, منازعت munazaat, مجادلت mu-jadulut. v. *controversy*, *dispute*; *contest*, *quarrel*.

To *debate* (*dispute*) کردن نزاع nizaa kirdun, اختلاف ساختن ikhtilauf faukhtun. v. *to contest*. — (*to deliberate*) مشورت کردن mushwurut kirdun, تدبیر ساختن ra-é numoodun, رای نبودن tudbeer faukhtun.

To DEBAUCH (*corrupt*) تباهی کردن tubahé kirdun, افساد ساختن ifsaad faukhtun, اضلال کردن budrah numoodun, نفس شهوت (to live intemperately) izlaul kirdun. — (to live intemperately) nufsa shuhwut puruft shoodun, مرفش شدن irfaush numoodun, بکرام murfush shoodun. — To *debauch a woman* مفرغ کردن beharaum ruftun, مفرغ ساختن bulook faukhtun, ایتام ساختن inkaa kirdun, ایتام ساختن faukhtun. v. *to defile*, *violate*, *seducer*.

A *debauch* ارفاش irfaush, شهوت shuhwut, نفس nufs, شوخی shookhé. v. *excess*, *luxury*, *dissoluteness*.

Debauched (*dissipated*) پریشان مشرب purrahaun mushrub, مرفش murfush, صاحب شوخی sahib shookhé, هوا و هوس باز huwa ou hawus bauz, بی سر huwai nufsauné numa, نفس اماره دار, و سامان nufs amaureh dar. — Debauched (*deflowered*) مفرغ muftura kirdeh shooden. To *be debauched* (*lewd*) nufs gulbeh kirdun, نفس توان nufs dauhtun. — (to be deflowered) muftura shoodun.

A *debauchee* پریست nufsa shuhwut puruft, فاجر faujir, فاسخ faufikh, رند rund, زانی zauné, فاسق faufik, زنی زنی zunoo-é, سفاک sufauh, خاکی khauna. v. *lecher*, *drunkard*.

A *debaucher* مضر muzill. v. *seducer*.

Debauchery, v. *debauch*.

To DEBILITATE زبون کردن zuboön kirdun, ناتوان natuvvaun numoodun, ضعیف ساختن za-éf faukhtun. v. *to weaken*.

Debilitated ناتوان natuvvaun, زبون zuboön, مضعیف muzeef, مضعیف muza-af.

Debility ناتوانی zuboöné, ناتوانی natuvvauné, سستی azuz, فقور futoor, ضعیف faufik, ضعیف faufik. v. *weakness*.

DEBONAIR صاحب ادب و ارکان sahib adib ou arkan, لطیف lutfaun. v. *civil*, *polite*, *elegant*.

DEBT وام waum, دین dein (pl. دیون dei-

oon), قرض kurz (pl. قروض kurooz), ابا abaum, اوا awaum, فام faum, افام afaum, غرام ghuraum, غرم ghurm, ایام aiaum, بخش bukhsh, ردا ruda, کالی kaulé. v. *duty*, *obligation*. — To *get into debt* وام گرفتن waum gooriftun, دین ساختن dein faukhtun, مقترض کردن mukturuz kirdun. To *pay debt* وام کذاریدن waum guzaurédun, مخوع ادای دین نبودن mukhuwa kirdun, تنویر ساختن ada-é dein numoodun, toofeer faukhtun. To *delay paying a debt* نسات کردن nisaut kirdun, مقاومت ساختن maawumut faukhtun, لی کردن lei kirdun. To *demand a debt* دین طلب ساختن waum khaustun, دین طلب ساختن dein tulub faukhtun, تجازی کردن tujauzé kirdun. To *give a discharge for debt* تبریت وام دادن tubré-uta waum dadun, قبض دین akhz ou kubza dein bekushédun, قبض akhz dadun. Debts proper or necessary to be paid واجب دیون dé-oon vajibu'l'kuza. — Involved or drowned in debt غم ghurm, غرامت ghuraumut, مغرم mughrum, مفرغ mufruh, مدیون mudé-oon. — A balance of debt تالوت دین tulawuta dein, بقیت buké-uta waum, ضد القرض zumdu'l'kurz. Old debts حقوق سابق hukook faubikut.

A debtor داین da-én, دین dai-én, دان daun, مدین madeen, مدیان mudé-aun, مدان mud-daun, مدیون madé-oon (fem. مدیونت madé-oonut), غریم ghureem. Debtors وامدار waumdar, غراما ghurama, مداین mada-én.

A DECADE ده deh, عشرة ashrut, عشر asher. The DECALOGUE واصایا اله wafāia-ullah, عشر کلامت ashera kulaumut.

To DECAMP کوچ کردن kooch kirdun, مضرزب ساختن muzrub faukhtun. v. *to move off*.

Decampment کوچ kooch.

To DECANT تصفیق کردن tusfeek kirdun, نقل ساختن nukl faukhtun. To *decant wine* شرابی نقل نبودن shuraubé nukl numoodun.

A decanter, ابکینه aubgeeneh, قننت kantut.

DECAY نقص nuks, عفا afa, وعکت waakut, هلاکت hulkut, هلاک hulk, ایتلاف itlauf, اسراف israuf, تلباه tubauh, تلاف tulluf, بخش bukhsh, خس pukhs. v. *consumption*, *destruction*, *decline*. — (fall from a prosperous state) از دولت افتاده uz dowlut uftaudeh, بد بختی min akbal sukoot, اقبال سقوط bud bukhité, داهیت dauhé-ut.

To *decay* بهلک رفتن behulk ruftun, برباد burbaud shoodun, عفا afa numoodun, هلاکی dur itlauf rufédun, رسیدن.

dun, متکلم بودن fukhun raundun, سخن راندن raundun. *v. to harangue.*

A declaimer, declamator, سخن پرداز fukhun purdauz, سخن گذار fukhun raun, صاحب fukhun guzaur, اهل کلام ahla kulaum, میر کلام meera kulaum, علم کلام yлма kulaum, متکلم mutukullim. *v. orator, speaker.*

Declamation کو سخن fukhun goo, کلام kulaum, علم خطابه yлма kulaum, بیان khutab. *v. oration, rhetoric.*

Declamatory سخن افروز fukhun afreen, سخن شناس fukhun shinaus, فصیح کلام fuseeh kulaum, جان گذار dil kush bé-aun, بیان jaun guzaur. *v. rhetorical, eloquent.*

A DECLARATION بیان bé-aun, شرح shurh, تلخیص taabeer, تفسیر tufseer, اعلان a-ézaub, تاول taweel. *v. proclamation, publication, explanation.*

Declarative, declaratory, بیان ساز bé-aun sauz, شرح koonā, تلخیص taabeer numa.

To declare بیان کردن bé-aun kirdun, تلخیص ساختن tabeer faukhtun, اشکاره نمودن ashikau-reh numoodun, تفسیر تفسیر mubé-na kirdun, اعلان عیان a-é-aun faukhtun, نمودن tufseer numoodun. *To declare one heir to the crown* ولی عهد کردن wulé ahd kirdun. *v. to publish, proclaim, explain.*

DECLENSION (of nouns) صرف بنا tana, صرف furf, تصریف tufreef. *v. declination, decline. — A declension* تصریف tufreef.

Declinable بنا ممکن mumkina buna, تصریف دار tufreef dar.

Declination (descent) نزول huboot, نزول nuzool, شیب sheeb, نشیب nusheeb, حدور hudoor. — (bending) منحنی mun-buruf, میل meil, پیچ peech, زایل za-él, حاید ha-éd. — (variation, eb-liquity) عنود anood, تعجب mujnuf, تهاشم ammu. *v. also decay.*

To decline (bend or lean downward) میل کردن meil kirdun, هبوط ma-él shoodun, نزول نمودن huboot kirdun, نزول نمودن nuzool numoodun. — (to shun) اجتناب کردن ijtinab kirdun, ابراهیم iba faukhtun, احتراز کردن ihtaraz kirdun. *v. to avoid, shun. — To decline a noun* اسم تصریف کردن ism tufreef kirdun. — (to decay) نقص نمودن nuka numoodun, کاه کاهش kash gushkun, تهاشم tufsheeb shoodun.

Decline (diminution) نقص nuka, کاست kaust, تهاشم tufsheeb. *v. decay.*

A DECLIVITY شیب sheeb, شیو shee-oo, نشیب nusheeb, حدور hudoor, تابش taubish, صوب subub. — A steep declivity نشیبگاه nusheeb-gah. — The declivity of a mountain دامنه کوه dau-mina kooch, رخ raugh, شخ shukh, نعل naaf, دُرّ duré, اسناد isnaud. — Acclivity and declivity شیب و فراز nusheeb ou furauz, نعل و فراز sheeb ou furauz, نعل naafa naf. A slippery declivity (down which boys slide) زلخ zulkh, زلخت zulkhut, زحلوقت zuhlookut.

Declivous (sloping) حطوط hutoot, مایل ma-él, منسوب munsub, مصب musibb, انقیاد inké-aud, حدور hudr.

To DECOCT بختن pukhtun. *v. to boil, digest.*

DECOLLATION گردن زن gurdun zun, عنق ضرب ساز fur sauf koonā, سر صاف کنا zurb sauz.

To DECOMPOUND (compose of things already compounded) باز آمیختن baz ameehtun.

To DECORATE زینت کردن zeenut kirdun, زیستن peeraustun, زیبیدن zeebédun, طرازیدن tirau-zédun, طراز کردن tirauz kirdun, آراستن araustun, آرایش نمودن ara-ésh numoodun, زیبا ساختن zeeba faukhtun, زیبنده zeebindeh kirdun, بخش ساختن peera-ésh bukhsh faukhtun. *v. to ornament, embellish.*

Decorated پیراسته peerausteh. *v. dressed.*

Decoration, decorament زین zeen, زینت zee-nut, آرایش ara-ésh, پیراه peera-ésh, زیب zeeb, زونت zoonut, زهر zuhr, طراز tirauz. *v. ornament.*

A decorator ساز زینت zeenut sauz, طرازنده tirauzindeh, طرازگر tirauzgur.

To DECORTICATE (peel) کشر کردن kushr kirdun, شطب ساختن shutub faukhtun, خرد khurt kirdun.

DECORUM شگوهندی shukoochmundé, ارکان arkaun, لیاقت lá-aikut. *v. decency.*

A DECOY دامه چینه raumuj, چینه cheeneh, کشاکش kusha-kush, خروفت khuroohut, جذبت juzbut (pl. جذبات juzbaut), بتک bunk. A decoy-bird دونه dooneh.

To decoy چینه نهادن cheeneh nihaudun, جذب raumuj faukhtun, دونه بودن dooneh boodun. *v. to allure, entrap.*

To DECREASE (make less) کاستن kaustun, قصور kufoor, کاهش کاهش kauh numoodun, مغاض ساختن mughauz faukhtun. — (to grow less) هبوط شدن huboot shoodun, قصور

kufoor gushtun, کاه بودن kauh boodun, جزر نمودن juzr numoodun.

Decrease کاه kauh, هبوط huboot, تصور kufoor, مغاض mughauz, کاست kaust. *The decrease of a river, rain, &c.* جزر juzr. v. *reflux*.

A DECREE حکم hookum (pl. احکام ahkaum), امر amr (pl. اوامر awaumir), فرمان furmaun, موقع furmoodeh, فرموده furmauné-oon, قضا muwukka, تنبيه touké-a, تقيع touké-a, حجت hujjut, حتم hutum (pl. حتم hutum). v. *édit, law, decision*.—*The decrees of God* خدا نوشت خدا nu-wishta khoda, قدر kudr, قسمت kufmut, تقدیر tukdeera, قضا kuzullah. *The divine decrees* tukdeera, تقادیر tukaudeer. *A judicial decree* حجت hujjut, حکم hookuma shura, دستینه dosteeneh.

To decree حکم کردن hookum kirdun, فرمودن furmoodeh, فرمان گذار ساختن furmaun gu-zaur faukhtun, فرموده دادن furmoodeh dadun, امر نمودن amr numoodun, حجت کردن hujjut kirdun, قضا ساختن kuza faukhtun.

Decreed فرموده furmoodeh, مامور maamoor, مصمم muftummum, مقدر mukuddur.

Decrement, v. *decrease*.

DECREPIT فک fauk, فاک furnaus, قبح fik, قبح kulhum, علوف aloof, قح kuhr, قح kuhl, قح kuhm. قعص kaafum, قعص hurm, قعص kuhm, قعص kuhm, قعص kuhm. *A decrepit old man* پیر زال peer zaul, فرتوت furtoot, هدم hudum, هدم hurum, هدم humm, قعص kufut, قعص kulaum, قعص kulaum, قعص kulaum, قعص kulaum. *An old decrepit woman* فرتوته furtooteh, همت hummut, عجوزه ajoozeh.

Decrepitude فرتوتی furnaufé, حال فرتوت haula furtoot, پیری peeré.

DECRESCENT کاه kauh, تصور kufoor numa.

DECRETAL حکم پیند hookum pivund, امر amur dar.—*A decretal (book of decrees)* کتاب احکام kitauba ahkaum.

Decretory, v. *judicial, definitive*.

To DECRY زم دادن zumm dadun, ملام baunk bur-zudun.

DECUPLE (tenfold) ده ده deh murreh, ده ده deh ta, عشر ashur.

A DECURION (serjeant or corporal) دهمرده dehmurdeh, سارجنت sarjunt.

To DEDICATE (consecrate) تقدیس کردن tuk-dees kirdun, مخصوص ساختن mukhfoos faukhtun, خاص ساختن wukuf numoodun, وقف نمودن khaufs faukhtun, اهدا کردن ihda kirdun. *To dedicate temples* تکریمات کردن tukreefaut kirdun. *To dedicate a book to any person* نام کسی را بکتاب naupa kuffera bekitaub tuineef ni-haudun. *To dedicate time to any thing* زمان صرف zumaun surf dadun.—*Dedicate, dedicated* مقدس mukuddus, موقوف moukoof.

Dedication تقدیس tukdees, وقف wukuf. *Dedications (of temples)* تکریمات tukreefaut.

To DEDUCE در مسلسل سند dur musfulful sunud awurdun, نتیجه نمودن nuteejeh numoodun, ترتیب کردن turteeb kirdun, نظام nizaum numoodun, نظم بردن nuzim budun, جزم ساختن jezm faukhtun. v. *to draw conclusions, form*.

Deducement, deduction, (consequence) مسلسل سند musfulful sunud, متابع نظام mutauba nizaum.—*Deduction (subtraction)* وضیعت wuzé-at, نتیجه nuteejeh, مثبات musnaut, تفریز tufreez, تابع tubaa.

Deducible, deductive سند در مسلسل سند mumkina awur dur musfulful sunud.

To DEDUCT وضیعت ساختن wuzé-at faukhtun, تفریز کردن tufreez kirdun, مثبات musnaut faukhtun. v. *to subtract*.

A DEED (action) کردار kaur, کارد kirdaur, قصه kiffah, قصه afaal (pl. افعال afaal), فعل faal, فعل aml, صنعت funé-a, صنعت funé-ut, صنایع funé-ut, صنایع funé-ut. — (exploit) کارهای kaur humamé, عجیب ajeebut.—*(written evidence of a legal act)* دست خط doft khutt, تفسک tumaf-fuk, چک deen tōmāffuké, چک chuk, تذکره tuzkurut, احتجاج ihtijauz, ابراز ibrauz, حقیقت hukeekut, معنی maané, معنی maané-ut. — *A sudden unpremeditated deed* بدهت budeehut. *A villainous deed* قبیح kuzé-ut na murzé-ut. *Words and deeds* قول و فعل kool ou faal, مقال و فعل fé-al ou mukal. *Illustrious deeds* افعال حمیده afaala humeedeh.

To DEEM حکم دادن hookum dadun, قیاس نمودن ké-aus numoodun. v. *to judge, think*.

DEEP دور دور door furroo, دور دور door furrood, دور دور durin, غور ghoor, غور amauk, عمیق ameek, ژرف zhuurf, قعر ka-oor, مغاک nughl, مغاک nughool, مغاک nughauk, مغاک nugh, مغاک maak, مغاک mukar, مغاک nukeer, مغاک fuhbut, مغاک khooka, مغاک akhook,

Defeasible ممکن ابطال mumkina ibtaul.

A DEFEAT هزیمت huzeemut, هزیبی huzeemé, انهزام inhizaum, شکستگی shakustugé, کال kaul, کسر kusr. v. rout, overthrow. — A feigned defeat or retreat انهزام صوری inhizaum sooré.

To defeat شکست کردن shakustun, شکستن shakust kirdun, شکسته شدن shakusteh numoodun, منهزم و تارومار huzm kirdun, هزم کردن munhuzum ou tar ou mar numoodun, کالیدن kaulédun, کسر ساختن kusr faukhtun. v. to overthrow, conquer, vanquish. — (to frustrate) محروم کردن muhroom kirdun, حرمان ساختن hurmaun faukhtun. v. to disappoint; abolish.

Defeated شکسته shakusteh, منهزم munhuzum, مهزوم muhzoom.

To be defeated شکسته بودن shakusteh boodun, پناه گرفتن punah gooriftun, پناهیدن punahédun.

To defecate, v. to purge, purify, cleanse.

DEFECT (deficiency) نقص zuwaul, نقص nuks, نقصان nukfaun, قصور kufoor, تقصیر tukfeer (pl. تقصیرات tukfeeraut). v. failure, want. — (fault) عیب aib (plur. عیوب aïoob), اهو ahoo, سهو suhoo, زلت zillut, خطا khuta, غلط ghult, ضلال zulaul, ضلالت zulaulut. v. error, mistake, blemish, vice. — Without defect بی عیب bé aib, کامل kaumul, تمام tumaum, صهابی suhaubé, اصهب af-hub, موفور moufoor.

Defection (apostasy) ارتداد irtidaud, ردت rud-dut, انکار ایمان inkaura a-é-maun — (revolt) طغیان afé-aun, طغیانان tu-ghic-aun, خلفان khulfaun. v. also defect, failure.

Defective تقصیر pur tukfeer, نو عیب zu aib, ناقص naukis, کم kum, کمین kumeen, کمین kumeench, معیوب mai-oob. — More defective کمترین kumtur. Most defective کمترین kumtureen. — v. deficient, blameable, faulty, imperfect, vicious. — To be defective معیوب شدن mai-oob shoodun, ناقص ائب داشتند aib dastun, ناقص نکشتن naukis gushtun. To render defective کم کردن kum kirdun, پر تقصیر ساختن pur tukfeer faukhtun. — Defectiveness, v. defect, faultiness.

DEFENCE (protection) حمایت huma-é-ut, وقایت wuka-é-ut, صیانت fé-anut, عصمت asmut, مظاهرت muzauhirut, دستگیری dofté-aure, دستگیری doftgeeré, حفظ hyfz, کنی kunuf, زری zuré. v. guard, security. — (apology) بهانه bu-hauneh, معذرت maazirut, اعتذار é-atizaur, عذر azur. v. vindication, justification. — (prohibition) حرم hurm, تنبیه tumbeeh, منع muna. — (resistance) مقاومت mukawumut, ردد rudd, تعارض taariz.

Defenceless بی حمایت bé huma-é-ut, نا na muhmé, مظاهرت ghiré-a muzauhirut, بی سیانت bé fé-anut. v. unarmed, helpless.

To defend حمایت دادن huma-é-ut dadun, نصر آوردن nusr awurdun, منصور بودن mansoor numoodun, صیانت کردن fé-anut kirdun, عصمت muzauhirut numoodun, دستگیری بخشدن doftgeeré bukhsédun, تخفیر کردن tukhfeer kirdun, نظر nuzr faukhtun, پشت دادن posht dadun, دستیار dofta rus numoodun, دست dofté-aur shoodun. v. to protect, guard, support, vindicate. — (to uphold) اقرار کردن ikraur kirdun, تحقیق ساختن taareef numoodun, تعریف نمودن tukheek faukhtun. v. to assert, affirm. — (to fortify) استحکام ساختن ihkaum kirdun, استحکام istihkaum faukhtun, تحصین نمودن tuhseen numoodun. — (to prohibit) منع و دفع کردن muna ou dufa kirdun, احرام ساختن ihraum faukhtun, احصار دادن ihaur dadun. v. to forbid. — To defend a castle قلعه حصن کردن killaah hisn kirdun, حصار محافظت کردن kissaur muhaufiz shoodun. — To defend one's self خود را نکه داشتن khoodra nugeh dastun, مدافعت کردن mudafaat kirdun, نفس توثیت ساختن nufs tooké-ut faukhtun. — To defend a cause (legally) مرافعت حصن murafaut hisn kirdun, دعوا شرعا حمایت dawa shura-an huma-é-ut numoodun.

Defendable, v. defensible.

A defendant (in a law-suit or criminal prosecution) مدعی mudda-a, علیه mudda-a aloh.

A defender (of another) محافظ muhaufiz, مدافع mudafaa, پشت posht, دستگیر doftgeeré, حمایت huma-é-ut numa-endeh, مظاهر muzauhir, حامی munaujiz, فریاد furé-atd rus, ناجی haumé, ناصر naufir, مستحفظ mustuhfiz. v. champion, patron, advocate. — The defender of the faith دین پناه deen punah, دین پرور deen pur-wur, غازی الدین ghauzé-u'd deen. The defender of the kingdom مملکت پناه mumlukut punah.

Defended معصوم maasoorn, محفوظ muhfooz, مضمون musoon, محروس muhroos, معصم munasum, منصور munsoor, محمی muhmé.

Defensible ممکن عصمت mumkina asmut, قابل kaubila tumuzzuh. v. justifiable, right.

Defensive (affording defence) حمایت ده huma-é-ut duh, عصمت bukhsé, دستگیری doftgeeré numa, صیانت fé-anut fauz. — (in a posture or state of defence) در حال مدافعت dur haula mudafaat, محروس behaulut muhroos.

The defensive صیانت sé-anut, حال مدافعت hault mudafaat. v. defence.

Defensively بر وجه عصبت bur wujeha asmut, محروسانه در حال مدافعت dur hault mudafaat, muhroosaunch.

To DEFER واپس انداختن wapus andaukhtun, توفیق نبودن imhault kirdun, tuwukkuf numoodun. v. to delay, with-hold; also to refer.

DEFERENCE (respect) اعتبار é-atibaur, iltifaut, اعظام é-azaum, hurimut. v. regard, veneration.—(complaisance) شیرینکاری shereenkauré, ملائمت mula-émot, mu-lautilfut. v. condescension, submission.

DEFIANCE (to fight, &c.) میدانده دعوت meidaunch dawut.—(challenge to produce proofs) استبراز ibratz tulba—(contempt) muzimmut, طعن taan. v. insult, affront.

DEFICIENCY زوال zuwaul, قصور kufloor, نقص nuks, نقصان nukfaun, عاجزی aajizé, durmaundugé. v. defect, want.

Deficient ناقص na tumaum, متقصور mukfloor, عاجزانه aajiz, زایل za-él, ناقص nakus, aajizaunch, bukha, furoomaundeh, bumaundeh. v. defective, wanting.

A DEFIER (contemner) تذلّل taan goo, تذلّل تلهنده tuzleel numa-éndeh, muheen.—(challenger) dawut meidaunch gur.

To DEFILE (contaminate) پلید کردن paleed kirdun, الودن murdaur faukhtun, ملوث aloodeh numoodun, تنجیس ساختن mulawwus kirdun, tunjunces faukhtun, نا پاک کردن na pauk kirdun, rukuddur numoodun. v. to pollute, soil, taint, corrupt, vitiate.—(to corrupt chastity) زن بکارت bukaurt gooriftun, زن پرده در شدن zun mustira kirdun, perdeh dir shoodun. v. to debauch, violate, ravish.—(to go off file by file) suf suf rustun.

A defile (narrow passage) راه تنگ tunk rah, زنگت khaunik, خانی zukauk, tunk, koomjeh.

Defiled پلیده paleedeh, الوده aloodeh, mulawwus, نا پاک na pauk, جنس jans.

Defilement مرداری murdauré, پلیدی paleedé, لوٹ loos, الودگی aloodugé, تلوٹ talut, اهان ihaun, اهار ahaur, جنابت janab. v. corruption, pollution.

A defiler مردارگر murdaur gur, الایش کننده ala-ésh koonindeh, پرده در perdeh dir. v. corruptor, ravisher.

To DEFINE (circumscribe or mark the limits) فصل نمودن jezm faukhtun, full numoodun, تقدیر نمودن kuta kirdun, tukdeer numoodun, حد ساختن hudd faukhtun. To define and mark the boundaries و ترسیم tuhdeed ou turseem kirdun.—(to explain a thing by its qualities) وصف دادن wufuf dadun, taareef faukhtun. v. to describe; also to decide.—To define logically کردن tuhdeed kirdun.

Defineable ممکن تعریف mumkina taareef, قابل وصف kaubila wufuf.

Defined (limited) محدود muhdood, مقدار mukuddr, موصوف (explained) muktowa—(appointed) mufrooz.

A definer موصوف کننده mufrooz koonindeh.

Definite (certain) مقرر kauta, mukurrur, معرف mu-ai-én, متعین muta-ai-én, معهود mu-arruf, محقق muhukkuk, ماهود maahood, ماموت maamoot. v. limited, defined, exact, precise.—A definite or fixed time ساعت ماموت saat maamoot. Restricted to a definite time موقت moukut, معرف marif.

Definiteness یقین cekeen, تحقیق tuhkeek, مقرر mukurruré. v. certainly.

Definition وصف wufuf, تعریف taareef. v. description, explication, decision.

Definitive مطلق kauta, muhdood, متعین muta-ai-én, معهود maahood, mu-ai-én. v. express, positive.—To give a definitive answer قطع جواب kuta javaub daudun.

Definitively بر وجه معین bur wujeh mu-ai-én, مطلق طاعه kauta-aunch.

Definitiveness وصف طاعه wufuf kauta.

Deflection, v. deviation.

To DEFLOUR مغترع کردن mustura kirdun. v. to debauch, defile, violate.

DEFLUXION نازلت nauzlut. v. catarrh.

To DEFORM قبیح کردن kubeeh kirdun, قبیح النظر ikbauh faukhtun, چرکین kubeehu'l'munzir, numoodun, کربه روی کردن churkeen faukhtun, کوره روئی kureeh rooi kirdun, زشت پیکر نمودن zusht peikur numoodun, نا ساز کردن na sauz kirdun. v. to deface, disfigure, destroy, dishonour.

Deformed قبیح kubeeh, نا ساز na sauz, شنیع shuné-a, چرکین churkeen, زشت zusht, بد bud heih, شکل bud shukl, قبیح هیکل kubeeh heikul, اشنع ashnaa.—Deformed in countenance کربه النظر kureehu'l'munzur, زشت رو zusht, roo.

Deformedly قبیحانه kubeehaunch, بر وجه نا bur wujeh na fauz, زشتانه zushtaunch.

Deformedness, deformity قبح kubuh, شنیعت shuné-aat, چرکیني zushté, زشتي churkeené. v. *ugliness, irregularity, dishonour, disgrace.*

To DEFRAUD فریبیدن furé-uftun, فریبیدن furrabédun, غدر furrabe numoodun, غدر ghudr faukhtun, غدر boodun, غبن ghubin faukhtun, غبن ghubin ou hurmaun kirdun, حيله کردن heeleh kirdun, حيله باز بودن heeleh bauz boodun, رنگ runk ameez shoodun, ال ساختن aul faukhtun, الات کردن alaut kirdun. *To defraud one another* تغابن tughaubun kirdun.

A defrauder, v. cheat.

To DEFRAY (expence) بذل کردن buzl kirdun, مصارف khurj faukhtun, musauruf numoodun. v. *to expend.*

DEFUNCT مرده murdeh, مرد murd (pl. murdugaun), بر کشته bur koofhteh, رفت ruft. v. *dead.*

Defunct (person deceased) مرحوم murhoom, زو zu ruhmut, موتا or موتي moots (pl. amwaut).—The following are applied to persons *defunct*, and imply, of pious memory, residing in paradise, &c. اشيان firdoos ashé-aun, جنت اشيان jinnut ashé-aun, جنت مکان jinnut mukaun, بهشت محال behisht ma-ad, مغفور له mughfoorun leh, خور خدام hoor khudim, اسودگان بقعت خال afoodugaun bekaata khauk.

To DEFY (to battle) مبارز خواندن mobauriz khaundun, میدان دعوت کردن meedaunch dawut kirdun. v. *to challenge.*—(to affront) مذمت muzimmut kirdun. v. *to slight, despise, insult.*

DEGENERACY (from ancestral virtue) از من اصل ضلال uz nufub uftaun, من اصل بی اقلي bé afile, نا na murde, نا کسي na kuse. v. *baseness.*

Degenerate ضلال از اصل ضلال uz aff zulaul, بی ناکس nafus, جفیس juffus, جفس af, اصل nakus, افگنده afgundeh, نا خلل na khuluf, خلاف khulauf. v. *base, mean.*

To degenerate از اصل افتادن uz aff uftaundun, نا کس شدن na murde numoodun, نا کس شدن na murde shoodun, زلیل بودن zuleel boodun. *To degenerate (grow wild as plants)* وحشی wuhshé gushtun.

DEGRADATION معزولي maazoolé, عزل uz azl, از جاه معزولي uz pa-éh azl, jah maazoolé. v. also *degeneracy.*

To degrade منزل کردن munaazul kirdun, از jah maazool kirdun, از murtibeh azl numoodun, حقیق ساختن wuza kirdun, زلیل بودن zuleel numoodun.

Degraded معزول munaazul, معزول maazool.

DEGREE (quality, rank, station) درجه durjeh, رتبه rutbeh, منزلت munzulut, شان shaun, جاه jah, قدر kudr, پایه pai-éh, مرتبه murtubeh, مرتضت (pl. طبقات tubkaut), murhufut, سام bambureh, سان saun. v. also *rep.*—A high degree of dignity پایه مرتبه pai-eh bureen, رتبه مرتبه rutbut ulé-a, عالی جاه aalé jah, دراک durukut, درک durukut, مرتبه نزل murtubeh nuzool. The higher and lower degrees of men شریف و ضعیف thereof ou wuzé-a, عامة و برایا ammut ou bura-é-a.—Degree (order of lineage) نسب nufub (pl. اصول usool), نسل nuss, اصل afl (pl. اصول usool), علامت alaumat. The ascending and descending degrees of kindred و فروغ usool ou furoogh.—To be advanced from the lowest to the highest degree شخشییدن shukshédun, از فروغ uz furoogh ta baulé burnishistun. Degree (proportion) مناسبت munaufibut, انداز andaz, مطابقت mutaubikut, مواظقت munaufikut. An astronomical degree درجه durjeh, درکات durakata doozukh.—Degrees of inferiority کدوم بکدوم kudum bekudum, پایه پایه eh pai-éh, از درجه بدرجه uz durjeh bedurjeh.

To DEJECT (make sad) دل تنک dil-runk kirdun, رنج دادن runj dadun, غمناک ghumnauk faukhtun. v. *to afflict, grieve.*

Dejected دل تنک dil-runk, دلگیر dilgeer, تیره تیره teereh dil, تیره تیره zumeer, غمناک ghumnauk, غمناک kushédeh, شیبو sheev. v. *afflicted, depressed, sorrowful.*

Dejectedly ملال با ba durd, ملال با ba ghum, ملال با ba ghum, ملال با ba ghum.

Dejection (loss of spirits) سوختن fooda, سوختن suvud, سوختن kush, سوختن runj, سوختن durd, سوختن ghum. v. *affliction, weakness.*

To DEIGN (condescend) منزل کردن munaazul kirdun, منزل کردن kubool kirdun. v. *to permit.*—(think worthy) پنداشتن pun-dashtun, مستحق فکر کردن mustuhakk fikr kirdun.

کتابخانه kutub saukhtun. v. to describe. — (to paint) کردن نقش nuktish kirdun, نگار ساختن nigaur saukhtun.

Delineated مرسوم mursoom, مسطور mustoor, نشانده nishaundeh, مقید muké-ud.

Delineation رسم rufum, کارنامه kaurnameh, خط khutt, نشان nishaun, علامت alaumut, تسطیر rusteer, رقم rukum, کتاب kutub. v. picture. — The delineation or plan of a house بنا رسمه bina rufmé.

DELINQUENCY گناه gunauh, خطا khuta, جرم jurum, جرمه jureemeh. v. fault, failure, offence.

A delinquent گناهکار khutta gar, مجرم mujrim. v. offender, criminal.

DELIRIOUS هذیان huzé, هذو huzoo, هذیان huzé-aun, مجنون furnaus, اشتباه ashusteh, مجنون mejaon, هذیان huzaur, غشوش tooch, مائله maa-tooh, غشوش tooch, کلب kalib. v. raving. — Delirious in speech هذرت huzrut.

Delirium سبه subuh, هذیان huzeejaun, هجر hujr, هذیان huzé, هذیان huzé-aun, هذرت atauhut, هذرت huzr, مجنون mujinnut, اشتباه ashusteh, اشتباه or تاته taateh. — The delirium of a fever هذرت huzé-auna muhroor.

TO DELIVER (deposit) گماشتن gomashitun, دست وضع ساختن tusteeem kirdun, دست wuza saukhtun, فرایکس داشتن furaukus dauhtun, دفع ااعلا نمودن é-ata numoodun, بخشیدن dufa kirdun, دادن dadun, بخشیدن bukhsheidun, بدست رساندن bedost rusaundun, سپردن sipurdun, پارس کردن paraua kirdun. v. to give, offer, yield, surrender. — (to save, set at liberty) نجات ساختن nijaut saukhtun, رها کردن ruha kirdun, رها نمودن ruhaundun, رها نمودن ruhauddun, رسته کردن raste kirdanédun, ازاد ساختن azad saukhtun, ازاد دادن furj dadun, خلاص نمودن khulaua numoodun. v. to rescue. — (to relate) گفتن guftun, کلام کردن kulaua kirdun, سخن پرداختن khubr dadun, سخن fukhun purdaukhtun, تقریر ساختن tukreer saukhtun, نقل کردن nukkul kirdun. v. to speak, tell, utter. — To deliver a woman child ebild دایکی کردن da-ége kirdun, مامای زبان ساختن mamai-é zanaun saukhtun, فرزند آوردن forzund awurdun, وضع حمل کردن kubool kirdun, ازاد کردن wuzaa huml kirdanédun. — To deliver from band to

Deliverance (from captivity, &c.) نجات nujaut, رها ruha, رستگاری rustugaure, ازادی azadé. — (speaking) گفتار gastaar, گوئی gooí, کلام ku-

لازم laum, سخن fukhun, نقل nukkul khubr, خبر khubr, اثر afur, تقریر tukreer. v. utterance, speech. — (giving or consigning to another) تسلیم tustleem, سپارش sipaurish, اعطا é-ata, بدست ده bedost duh. — (surrender) پارس puraus, اطاعت ita-at, استسلام istislaum.

Delivered (freed) رسته rusteh, رستگار rustu-kaur, مفعول ruhédeh, مفعول mukook, ازاد azad, مبلق or مبلق mummulus, منقول munkooz, منقول mummuluk, رستن rustun, رسته بودن ruhédeh boodun. v. to escape. — *Delivered* (consigned, given) بخشیده bukhsheidun, داده داده dadé, متسلم mutusfullum, مندفع mundufa. v. surrendered. — To be delivered (consigned) مندفع mundufa boodun, سپاریده sipauré-deh shoodun.

A deliverer (rescuer) مخلص mukhullus, خلاص khullaus, رهایی بخش azadé duh, رهایی بخش ruhái-é bukhsish, مخلص mukhullé, مقرر mu-kurrur. v. savor; preserver. — (a relator) مقرر mu-kurrur, نقل nukkul gooí. v. narrator.

Delivery. v. deliverance. — (surrender) پارس puraus, تسلیم tustleem. — (child-birth) وضع بار wuzaa bar, وضع wuzaa, مولد mouldid, ولادت wulaudut, ولد wulaud, لدت ludut, نفاوس nufaus.

Dell, v. dale, valley, pit.

TO DELUDE فریفتن furré-uftun, بازی دادن bazé dadun, مسخره کردن muskhureh kirdun, رنگ heeleh bauzé numoodun, خنده ریش کردن runk saukhtun, کلاه rosh kirdun. v. to beguile, cheat, deceive, frustrate.

Deluded فریخته furré-ufteh, الغته alufteh, مغرور mughroor, مغبون mughboon.

A deluder, v. deceiver, impostor.

TO DELVE (dig with a spade) کاقتن kaftun, با کاوند ba kaund kauftun, با نلند ba nulund kawédu, بیل زدن beel zudun, کندن kundun, در کردن dur kundun. v. to dig.

A delver بیل زن beel zun, کاوند ba kaund kawédeh.

A DELUGE طوفان toufaun, طوفانه toufauneh, نر nuzhum, نریم nuzcem, سیلاب seilaub. v. inundation.

To deluge طوفان نمودن toufaun numoodun, سیلاب ساختن seilaub saukhtun, غرق کردن ghurk kirdun. v. to drown, overflow, overwhelm.

DELUSION (*guile*) رنک runk, حيله heeleh, کيد furrabe, غبن ghubin, غدر ghudr, کيد keed. v. *cheat, deceit, error, illusion.*

Delusive, delusory, رنک numa, فریب ساز furrabe fauz.

A DEMAGOGUE پيشروا عوام peishrou-a awaum, مقتدا عامت muktuda a-ammut.

Demain, demesne, v. *estate, land.*

A DEMAND (*claim*) درخواست fu-aul, درخواست dur khaust, مستلزم mustulzim, دعوي tulub, طلب tulaub, مطلوب mutloob, ادعوي da-wé, ادعا da-wa, ادعاه adé-a, پرسش purfish, اقتضا iktiza, مقتضى muktuzé, مبتغا mubtigha, تنحل tunhul, انتحال intihaul, احتفاظ ihtifauz, استبداد istibdaud, مسؤل mufool. *An absurd demand* سوال بیماں fu-aula bémaul. v. *interrogation, question.*—*A demand for goods* ترویج turweej.

To demand طلب کردن tulub kirdun, مستلزم mustulzim numoodun, خواستن khaustun, ادعوي da-wé kirdun, اقتضا ساختن iktiza faukhtun, مبتغا نمودن mubtigha numoodun.

Demandable لایق طلب la-éka tulub, واجب الدعوي vajibu'd' da-wé.

A demandant, demander, کننده ادعوي da-wé koonindeh, طلب نهاننده daud khaud, tulub numa-énde. v. also *dun.*

To Demean (*carry one's self*) وضع نمودن wuza numoodun, حرکت ساختن hurukut faukhtun.—(*to debase*) ذلیل کردن zuleel kirdun, خور ساختن hukeer numoodun, خور نمودن khor faukhtun.

Demeanour (*air, behaviour*) چهره chuhreh, سیما feema, وجه wujeh, روی rooi, نظر nuzr.

To DEMENTATE دیوانه شدن divauneh shoodun, مجنون گشتن mejnoon gushtun. v. *to grow mad.*

DEMERIT مذلت hikaurut, حقارت muzilut, ناکسی nakusé. v. *worthlessness.*

To demerit (*deserve blame or punishment*) بهتان عقوبت لایق buhtaun vajib shoodun, واجب شدن akoobut la-ék boodun.

Demerion, v. *drowning.*

DEMI نیم neem. v. *half.*—*A demi-god* نیم اله neem aluh.—*A demi-man* نیم تن neem tun, نیم نصف nusfa adam, نیم جزه neem juzeh, نیم چهره neem chuhreh. *A demi-lance* شنی shuné.

Demise, v. *decease, death.*

To demise, v. *to bequeath.*

A DEMOCRACY جمهور jumhoor.

To DEMOLISH خراب کردن khuraub kirdun, خراب آباد ساختن khuraub abad faukhtun,

هارم ساختن tukhreeb numoodun, خراب نمودن hudum faukhtun, ویران کردن veeraun kirdun, مدعات ساختن hudd numoodun, خراب نمودن muda-aut faukhtun, تعریطه کردن kaarutut kirdun.

A demolisher خراب کننده khuraub koonindeh, مخرب mukhrub, دغتر daafir.

Demolished خراب کرده شده khuraub kirdeh shooedeh, مخروب mukhroob, مهووم muhdoom, خراب آباد شدن To be demolished khuraub abad shoodun, مخروب بودن mukhroob boodun.

Demolition خراب khuraub (plur. خرابی khuraubé), خرابیات khuraubaut, تخریب tukhreeb, هدم hudum.

A DEMON جنی jinn, جان jann, جنی jinné (pl. جنیان jinnaun, جنت jinnut), دیو div, dio, or dew, شیاطین éblees, شیطان sheitan (pl. شیاطین shé-ateen), اهرمان aherman, غریب afreet (pl. غفاریت afre-ut), پتیاره puté-aur, پتیاره puté-aureh, خنجرور kheefa-oor, زنده zundeh, کنگوش kuraughooosh, زابن zaubin, کنگوش kungooosh, کنگع akunkaa, کنگع kaankaa, دیو abkur, شغوت shugoot, ستنبه situmbeh, دیو div situmbeh, خربط khurbut, ستنبه div sipeed.—*A good demon or fairy* پری peri, فرسا furfa.—*A sylvan demon* غول ghool (plur. اغوال aghwaul), قطرب ghoola bé-abaun, دیو مرمر div-murd, ارداو ardaw, عولق a-ooluk, میداوت seidaunut. *A demon supposed to preside over buried treasure* موکل muwukkul.—*Having a familiar demon* پریدار peridar, مخدوم mukhdoom, تابع دار tauba dar.—*Haunted by demons* مجنت mujintut, عبقر abkur, دیو لایع div laukh, بلوقت bulookut. *The voice of demons* اذعاف azoof, هدد hudud. *The prince of demons* شنقناتی shunkunaut, جان بن جان jan ben jan, اهرمان aherman. v. *devil*; also Vol. I. p. 290, 392, 667, 880, 1040. and *Preliminary Dissertation*, p. xxxv. &c.

A demoniac جنون jinnoon, مجنون mejnoon, دیو دار div dar, شیطان sheitané, دیو سنان div sutaun, دیو آباد div abad, شغوت shugoot.

Demoniacal دیو دیو div div, دیوانه divauneh, خیل khubul, دیو جن zu jinn, صاحب شیطان shahib sheitan, سفتی safat.

DEMONSTRABLE ممکن دلالت mukanna dulaulut, قابل برهان kaubila burhaun.—*Clearly demonstrable* مستحسن البدل mudlool.

Demonstrably بهرانی betoor burhauné, عین الیقین ainu'l'eekeen, ظاهراً zauhiran.

To demonstrate نمودن numoodun, مابن ساختن numa-én faukhtun, دلیل numai-édun, دلایل izhaur numoodun, اشکاره ساختن ashikaureh faukhtun, استدلال burhaun numoodun, بهرانی نمودن bei-énut kirdun, بیعت آوردن bei-énut ikaukut numoodun, بیعت اقامت نمودن mubfurut kirdun. v. to prove.

Demonstrated نموده numoodeh, مدلول mudlool, مبرهن muburhun. *Excellently demonstrated* مستحسن المدلول mustahsanu'l'mudlool. *Badly demonstrated* فاسد المدلول fasidu'l'mudlool.

Demonstration دلالت dulaht (pl. دلایل dula-él), استدلال dulaht, دلایلی dulaht, دلیل dulaht, براهین burabeen (pl. براهین burabeen), اظهار izhaur, شعور sha-oor, نمائش numa-ésh, اثبات isbaut. *An evident demonstration* بیعت bei-énut (pl. بیعت bei-énut). *Evident demonstrations* حجج و براهین سامعت hujjat wa burabeen saut-as. *Demonstration of affection* دلنمودگی dilmumoodugé, مخالفت mukhaflut, و تواضع dildauré ou nu-wauzish.

Demonstrative, demonstratory بهرانی burhauné, مبرهن muburhun, دلالت dulaht numa. *A demonstrative cause* سبب ظاهر الدلیل sibub zahiru'd'dulaht.

Demonstratively بهرانی burwujah burhauné, ظاهر zauhir, ظاهراً zauhiran. v. clearly, plainly.

A demonstrator نماینده numa-éndeh, نما numa, نمودن numoon, دال dalk.

Demulcent, v. softening, effusive

To DEMUR در کمان بودن der kumân boodon, شک شک burdun. v. to doubt, hesitate.

DEMURE وقور wukoor, ادب au adab, خجسته khujut, خجسته khujut, خجسته khujut. v. modest, bashful. — (grave, austere) درشت durusht, تند tunde, عنیف unfé. v. serious, sober, decent, stent.

Demurely (modestly) سکینت sukienut, خجسته khujut, با شرم shurum, خجسته khujut, خجسته khujut. v. modestly, bashfully. — (grave, austere) درشت durusht, تند tunde, عنیف unfé.

Demurely سکینت sukienut, وقار khujut, وقار khujut, وقار khujut. v. modestly, wukaur, خجسته khujut. v. modestly,

bashfulness. — (austerity, gravity) تندي tunde, درشتی durushté.

A DEN (cave of a wild beast) مغارت gaur, کبینه kumeena wuhsh, میران kumeengah, کمان kumaun, دوج dooluz, زرا zura, زرب zurb, زربیت zureebut, زرا zura, زهر jahr. v. cave. — *A lion's den* تانور taunoor, رجبیت taunoorat. *The den of a hyena* رجبیت rujmut. *The den or hole of a fox*, ع. م. مکا muka, مکو mukoo (plur. امکا amka), مکوت mukuwut, جر jurr, ختل khutl, مخز mukhzut. v. hole. — (a valley) خور koor, نفنی nufnuf, خور koor, درختستان durukhtistan, بيشه beefsheh, غابت ghaubut, چنگستان chunggulistan.

DENIABLE قابل منکر kaubila munkir, امکان mumkina inkaur.

Denial انکار inkaur, منکر munkir, سلب sulb, رد کلام tushweeh, نفی nufé, جهد juhud, ردا کلام rudda kulaum, امتناع imtina. v. refusal. — *To give a flat denial* (to give the lie) تکزعب کیدن tukzeeb kirdun.

Denied منفی munfé, محروم muhroom, منکر munkur, منکور munkoor. v. rejected.

A denier انکار کننده inkaur koonindeh.

To DENIGRATE اسود کردن afwud kirdun.

Denizen, v. citizen.

To DENOMINATE نام دادن naum dadun, نامیدن naumédun, مسمی musummé kirdun, نام زدن nusb faukhtun, اسم زدن ifsa zudun. v. to name.

Denominated منسوب musummé, نامدار naumdar, نامیده naumédéh, معتری maatuzé, نامدار naumdar.

Denomination نام naum, اسم ifm, سم fum (pl. اسم afma, اسم afaum, اسماء afmawaut), منتسب mun- tufib. v. name.

Denominative اسم اسم ifm duh, ساز naum sauz.

Denoted مرقوم murkoom, معنون manoon.

A denominator نسب nusb numa.

To DENOTE نشان murkoom zudun, نشان nishan kirdun, دلالت ساختن dulaht faukhtun, علامت نمودن alaumut numoodun.

To DENOUNCE اعلام کردن é-alaum kirdun, اظهار نمودن izhaar faukhtun, اظهار نمودن izhaur numoodun. *To denounce war* جنگ izhaur khufumut kirdun, ندا jung nida faukhtun. v. to proclaim.

Denouncement اعلام é-alaum, اظهار izhaur, انبا imba, اظهار izhaar.

DEPLORABLE مستوجب مبکی mubukka, الشکایت mustoujibu' sh' shuka-é-ut, اور bula awur, دردمند durdmund, نا امید na aumeed, مستمند mustumund. v. lamentable, calamitous, sad, hopeless. — واجب الاهانت (contemptible) vaji-bu' l' ihaunut, مذموم muzmoom, مبتذل mub-tuzil. — Deplorable nonsense ترهات مبتذل turhaut mubtuzil.

Deplorable حال مبکی hau' mubukka, نا امید na amadwaure, دردمند durdmundé.

Deplorably برکشته حاله burkooshteh ha-launch, دردمندانه durdmundaunch, مستمندانه mustumundan.

Deploration گریه guree' aun, گریان gureeh, ناله nalaun, زار zaur, بکا baka. v. lamentation.

To deplore کردن ناله nalaun kirdun, ناله nalah zudun, گریان ساختن guree' aun faukhtun, گریان و ناله کردن guree' aun ou nalaun numoodun, گریستن gureestun, نالیدن nauledun, زار و بکا کردن zaur ou baka kirdun.

Deplored مبکی mubukka, گریسته gureesteh, نالیده nauledeh. v. lamented.

A deplorer زار کننده zaur koondich, ناله زن nalah zun, بکا نهاننده baka numa-éndeh.

To DEPLUME (pull off feathers) ریش نزع reesh niza kirdun. v. to pluck.

A DEPONENT (witness) شاهد shahid, شهادت shuheed, گواه guwauh, گوا guwa, موهم muheemun, قاریت kauré-ut.

To DEPOPULATE ویران کردن veeraun kirdun, ولایت ویران ساختن wula-é-ut veeraun faukhtun, خراب و یابان کردن khuraub ou é-a-baun numoodun, غارت و خسارت کردن ghaurat ou khaaurat kirdun, یغما ساختن yaghma faukhtun.

Depopulated مخروب mukhroob, خراب khuraub, ویران کرده شده khuraubut, ویران کردن kirden shoodeh.

Depopulation خراب khuraub, خرابی khuraubut (pl. خرابیات khurabaut), یغما ghaurat, غارت ghaurut, یغما yaghma. v. havoc, waste.

A depopulator غارتگر ghaurutkaur, مخرب mukhrub, مخرب مضروب mukhruba maamoor, مغرور mughawur.

Depart, department, v. air, behaviour, demeanor.

To DEPOSE (from a throne) از مسندت وضع wuza kirdun. v. to dethrone.

— To depose (from an office) منصب عزل کردن munshub é-ut kirdun, جاه معزول ساختن jauh maazool faukhtun, از یاب، دفع و رفع نمودن uz pa-eh dafa ou rafa numoodun, خلع کردن khula kirdun. — (to give testimony) شهادت کردن shu-

haudut kirdun, مشاهدت دادن mushauhudut da-dun, گواهی نمودن guwauhé numoodun. To depose upon oath سوگند خوردن sougund khore-dun, قسم دادن kuffum dadun. v. also to depofite.

A DEPOSITARY (person with whom any thing is lodged) امانتدار amaunutdar, مستودع mustouda.

A depofite وضع wuza, وضيع wuzé-a, وضیعت wuzé-aat, امانت ruheenut, امانت amaunut, نکلهیدن wudé-at (pl. ودايع wuda-é-a), وديعت nigahédun. By way of depofite امانت بطریق be-tureeka amaunut. v. pawn, pledge.

To depofite وضع کردن wuza kirdun, رهین تودیع ruheen wuza faukhtun, ایداع نمودن a-édaa numoodun, امانت دادن amaunut dadun. To depofite bets (at a horse race, &c.) مواضعت muwauzaat kirdun, بحث نهادن buhs ni-haudun, مباحثت ساختن mubauhusut faukhtun. v. also to lay aside; to place at interest.

Deposited موضوع moozuwa.

Deposition (evidence) مشاهدت shuhaudut, مشاهدت mushauhudut, گواهی guwauhé, بینت bei-énut. v. also dethronement.

A depository (place where any thing is lodged) وضعگاه wuzé-aatgah. v. repository.

DEPRAVATION, depravedness, depravement, وفساد wu-faud, فساد fufaud, اخلاف ikhlaf, وفساد dukhul, دغل dughul, مخل mukhill, هیش heesh. v. corruption, degeneracy.

To deprave اخلاف کردن ikhlaf kirdun, مخل ساختن fufaud numoodun, فساد نمودن fufaud numoodun, تغییر کردن tughire kirdun, مخل ساختن mukhill faukhtun. v. to corrupt.

Depraved مخلف mukhluf, مستحضر mustuj-rub, مضرب musud, مختل mukhtull.

A depraver مضرب musud, نابکار nabekaur, مخل mukhill.

To DEPRECATE استعفا isticfa kirdun, عذر isticfah faukhtun, استغفار isticfah numoodun, v. to implore. — To deprecate most humbly (kissing the hem of the garment) دامن بوس اعتذار daamin boosa é-atizaur shoodun. — (to implore pardon with open mouth) دهن کشای اعتذار dehn kshai é-atizaur numoodun. To deprecate the wrath of God من الله استغفار کردن min allah isticfah kirdun. To deprecate or intercede for another شفاعت کردن shufaat kirdun.

Deprecation (imploing forgiveness) استغفار isticfah, عذر isticfa, استعفا isticfa, اعتذار é-ati-

ristugaun, حواله furistadeh gaun, مباحثه mubaushir, سرهنگ furhunk, جاوین jaunisheen, مقام ka-ém makam, مایه‌ن mai-én. v. agent, factor, commissioner, assistant. — A deputy vested with full powers وکیل vakeel mutluk. — The deputy of a judge نایب na-éb. v. also lieutenant, vicegerent.

To DERACINATE (tear up by the roots) بکنند burkundun, نزع کردن nuza kirdun.

DERELICTION (abandoning) ترک ترک turk, هجران hujir, هجران hujiraun. v. forsaking, leaving.

To DERIDE (سخنه کردن) muskhureh kirdun, استهزا istihza numoodun, سخنه fukhré faukhtun, مزه muzeh kirdun. v. to laugh at, mock, ridicule, scoff.

Derided مضحک muzhuk. To be derided muskhureh shoodun.

A derider مسخره گر muskhureh gur, سخت fukhurat, ضاحک zahik, ضحاک zohauk, ضحکت zohkut, مستهزی mustuhzé. v. scoffer.

Derision مسخرت muskhurut, استهزا istihza, مستهزی mustuhzé, مزه muzeh, ضحک zohuk, ضحکت zohkut, ضاحک zahik, سخر fukhur, فخری fukhré. v. raillery, ridicule, scorn, contempt.

Derisive, derisory مسخره نپا muskhureh numa, ضحکت کنا zohkut koona.

DERIVABLE قابل صادر kashila faudir, مخترع mumkina mukhtira.

Derivation صادر faudir, مصدر musdur, مصدر sudoor, اقتباس ikibaus, v. source, origin.

Derivative فرعی fura-é. — A derivative noun متفرعات ifam mushtuk. — Derivatives متفرعات mutafaraat. — Derivatively بطور فرعی betoor fura-é.

To derive (از مصدر آوردن) uz musdur awar-dun, صادر faudir numoodun, مخترع mukhtira kirdun, ساختن mukhtu-riz faukhtun, نسب کردن nusb kirdun, اقتباس ikibaus faukhtun. v. to proceed from. — To derive (از اصل آمدن) uz afl aumudan, انتساب nusb numoodun, نسب کردن intisab kirdun. To derive advantage حاصل kushb aundokhtun, سود ساختن food faukhtun. v. to derive.

مصدر musdoor, مشتق mushtuk, متفرع mutabadi, متفرعات mutafaraat. To be derived شدن mushtuk shoodun.

A deriver از مصدر آورنده uz musdur awar.

DERNIER پسترون pustureen. v. last.

Vol. II.

To DEROGATE (act contrary to some former law or custom) ابطال کردن ibtaul kirdun, مغایر mukhauif faukhtun, کمتر mugha-ér numoodun. — (to disparage) اوصاف کسی را ملامت kumtur numoodun, غیبت awlaufa kufera mulaumut kirdun, بهتان گو ساختن gheebut guftun, buhtaun goo faukhtun. v. to calumniate.

Derogation (breaking or making void a law) ابطال ibtaul, نسخ nusikh, محو muhoo. v. repeal. — (disparaging) غیبت گوی gheebut gooi, بهتان buhtaun, ملام mulaum. v. detraction.

Derogative, derogatory ملام نپا mulaum numa, کمتر ساز kumtur sauz.

A-DERVISH (eastern monk) درویش derveesh.

Descant, v. discourse, commentary.

To DESCEND فروود آمدن furood aumudan, فرو رفتن furoo ruftun, بنیز آمدن bezeer aumudan, حلول nusheeb faukhtun, نزول نزل کردن nuzool numoodun, نازل شدن nazil shoodun, هبوط ساختن huboot faukhtun, هوی کردن hooi kirdun, فنا بیدن funaliden, غلبیدن ghulédun. To cause to descend tunzool faukhtun, تنزیل ساختن tunzool faukhtun, انزال کردن inzaul kirdun. To descend into the amphitheatre (to fight) میدانه meidauneh dukhool kirdun, عزم رزمگاه dur nuzumgah gooriftun. Descend thou فروود fu-rood aw, انزل unzul. To descend (from ancestors) نسب اجداد نبودن nusiba ajdaud numoodun, اصل آمدن uz afl aumudan. To descend from a noble family خانواده khaunwaudeh shoodun, پاک نژاد بودن pauk nizhaud boodun, نسل شریف داشتن nusul shereef dasthtun. To descend from a mean or unknown race بد نژاد شدن bud nizhaud shoodun, مجهول النسب بودن mujhoolu'u'nusub boodun. — To descend by inheritance از میراث رفتن uz meeraus ruftun, بتراث منتقل شدن beturaus muntukul shoodun.

A descendant, descendants نسل nuss (pl. انسال ansaul), نسب nusub (pl. انساب ansaub), خلفه akub (pl. اخلاف akhlaf), عقب aul, عقبه akubut. v. offspring, posterity.

Descendant, descending فروود ای furood a-é, نازل شدن nuzool koona. v. falling, sinking. — (proceeding from) نسل از اصل ای uz afl a-é, نپا nusila ajdaud numa.

ساختن kaurnameh faukhtun. v. *to plan, project*.

Designable قابل ممکن mumkina fufl, فصل کابل mumkina, مبرک اشارت kaubila rufum, رسم ishaurut.

Designation (marking out) اشارت, نشان nishau, علامت alaumut, تعیین tai-én, رسم rufum. v. *design, intention, appointment, direction*.

Designed (purposed) مقصود mukfood, معهود ma-ahood, مامور ma-amoor, متعین mutai-én, معین mai-én. — (delineated) مرسوم murfoom, نشانده nishau, مقید muké-ud, مسطور mus-
toor.

Designedly بقصد bekusd, قصدا kufdan, با نیت ba né-ut, اختیارا ikhté-aran. v. *with design*.

A designer رسم کننده rufum koonindeh, ناسج (a plotter) kaurnameh fauz. — (a plotter) ناسج nafju'l'heel, هبال hubbaul, ماکر mau-
kur, محیل mukkaur (fem. mukkaurut), محتال muheel, مختال muhtaul.

Designing رنل امیز runk ameez, محتال muh-
taul, مهتبل furrabindeh, غدير ghudeer, مختلق mukhtulik. v. *deceitful, infid-
ious, treacherous*.

DESIRE. (passion, wish) اززو arzoo, خاطر khautir, خواه khautir khauh, کام kaum, مرادات arzomundé, مراد morad (pl. moradaut), هوا or هوی zaur, ارادت iradut, زار zaur, هوس hawa (pl. ahwé-ut), هویت hawut, نفس nufs, هوا nufsane, نفس nufs amaureh, نطق tookauna nufs, زار zaur, (pl. ashwauk), شوق shook, اشتیاق ishté-
auk, رغبت rughbut, مقصود muk-
food, امید ameed, امل aml (pl. amaul), دلبخواه dilkhauh, داعیت tulub, مطلب motlub, (request) da-aiut, خواسته khausteh, خواست khaust, خواهش khaush, پارسش porish, v. *demand, petition*. — *A humble desire* نیاز né-
auz, تمنی tumunné, تضرع tuzurra. *A longing desire* انتظار intizaur, اشتیاق ishté-
auk, ابا حسرت auba hufut, حسرت hufut, فراق firauk. *To excite desire* کردن ترغیب kirdun, افروختن hawa ou ha-
wus afrokhtun, تنغیل tunfeel kirdun, تشویق tushweek faukhtun. *To have a strong desire* با جان و دل راغب بودن ba jaun ou dil raghib boodun, دلگرم شدن dilgurm shoo-
dun, اشتیاق ishté-
auk numoodun, ازرومند بودن ar-
zumund boodun. *To indulge one's desires* و هوا

کردن hawa ou hawus tauba kirdun, نفس غلبه بودن hawus baukhtun, مشتویات nufs gulbeh numoodun. — *Carnal desires* مشتویات mushtuhé-aut nufsané-ut. *Agreeable to desire* (or wish) حسب الهام husbu'l'muraum, حسب خاطر wufuk dilkhauh, خواه behusba khautir khauh. *According to desire* (or request) حسب الطلب husbu'l'tulub, موافق داعیت muwafik da-aiut.

Desirable مرغوب murghoob, دلپذیر dilpizzeer, دلپسند dilpustund, متنی nufse, mutumunné. v. *delightful, pleasing*. — *Any thing desirable* دلخواه dilkhauh, خاطر خواه khautir khauh.

To desire (wish for) اززو داشتن arzoo daushtun, ازرومند شدن arzomund shoodun, مراد morad numoodun, هوس کردن hawus kirdun, راغب بودن mushtauk boodun, میل دادن meil dadun, مترقب شدن mutarukub faukhtun. — (to request) خواستن khaustun, خواه بودن khauh numoodun, طلب کردن tulub kirdun, مطلب دادن motlub dadun, پرسیدن porsédun, نیاز porish numoodun, نیاز né-
auz faukhtun, تمنی کردن tumunné kirdun, تضرع تضرع tuzurra numoodun. v. *to ask, intreat*.

Desired (asked for) مطلوب motloob, خواسته khausteh, پرسیده porishdeh. — (wished for) مرغوب murghoob, مشتوی mushtuhé, معدوم maadoom.

A desirer طلبت khaust, طلب tulb (pl. tahubut), زار خور zaur khore. v. *petitioner, suitor*.

Desirous اززو دار arzoo dar, اززو hawus, زو hawus, اهل شوق pur hawa, شوق shook, طبعکار tumakaur, دلگرم dilgurm, ازورده azmurdeh, راغب raghib, حرس hures, کاشجو kashju, راغب جهاد raghib juhaud, صلح اندیش sulah andeesh.

To be desirous اززو بودن arzoo boodun, هوس hawus shoodun, مشتاق بودن mushtauk boodun. *To render desirous* ترغیب کردن turgheeb kirdun, تحریص ساختن tahreess faukhtun, اغرام ighraam numoodun. *I am desirous of the* ازرومند ازرومند arzomunda shanum.

Desirousness v. *desire, eagerness, fondness*.

Desirously v. *eagerly, fondly*.

To DESIST و ماندن wa ماندن, دست کشیدن doll kushédun, باز استادن baz astadun, فراغت شدن firaught shoodun, فراغت کردن

To *despite* (*affront*) دشنام کردن dushnaum kirdun, ملامت shutum numoodun, شتم نمودن, ملامت mūlaumut guftun, طنز دادن, tunz dadun, ملامت afsoos zudun. v. to vex.

Despiteful بد خواه bud khauh, فاسد faufid, کینور keeneh khauh, کینه خواه hukood, صاحب اغراض a-éb jooi, عیب جوی keenawur, fahib ighrauz. v. malicious, splenetic.

Despitefully با غرض ba ghurz, فاسدانه faufid-aneh, با سینه پر کینه ba seeneh pur keeneh.

To *DESPOIL* سلب کردن sulb kirdun, زستن zuftun, یغما گرفتن yaghma gooriftun, دزدی کردن duzdé kirdun. v. to spoil.

To *DESPOND* دلنگار نبودن diltikaur numoodun. v. to despair.

Despondency دلنگاری diltikaur, دلتنگی diltunge, غم ghum, دلوله duloolah, چانسپاری jaunspauré. v. melancholly, despair.

A *DESPOT* دسپوت despot.

Despotic کامران kaumran, کامبین kaumbeen, اختیار صاحبی ikhté-aur fahibé. *Despotic power, despotism* حکومت hukooma hookoomut, استقلال istiklaul, فرمان furmaun furmaî-é. v. tyranny.

A *DESSERT* (last course) انو بشر abu bushr, مزه muzeh, نقل nukl. — (*fruit*) میوه meevufl, میوههای گوناگون meevuhai goonagoon.

DESTINATION (appointment) نامزادی naumzauvé, نیت né-ut, مراد moraud, قصد kufd, غرض ghurz. v. purpose, intention.

To *destine* کردن تعیین tai-én kirdun, تعیین mu-ai-un faukhtun, تقدیر نمودن tukdeer numoodun, نامزاد ساختن namzauvé faukhtun, نصیب mukuddur kirdun, نیت نمودن nuseeb numoodun, نیت né-ut kirdun, مراد نمودن moraud numoodun, غرض ghurz faukhtun. v. to doom, devote, appoint, fix, purpose, intend. — To *destine to the succession* عهد کردن wulé-a ahd kirdun.

Destined مقدر mukuddur, تعیین mu-ai-un, متعین muta-ai-un, کرده شده tai-un kirdé, تقدیر کردیده tukdeer kirdé, نامزاد namzauvé. To *be destined* بودن نامزاد namzauvé boodun, مقدر شدن mukuddur shoodun.

Destiny مقدر mukuddur, مقدرت mukdurut, قدرت kudrut, نصیب nuseeb, سرنوشت furnoosht, طالع tau-laa. v. doom, fate, — *Inevitable destiny* قضای مبرم kaza-é mubrum. *Cruel destiny* فلک julauda filuk. To *yield to destiny* رضا بودن kuza-é-ut ruza numoodun.

DESTITUTE (in want of) بی چاره bé chau-reh, بی بهره bé buhreh, بیکیس bé-kus, مانده maundeh, درمانده durmaundeh, فرومانده fu-roomaundeh, عاری aaré, خایب kha-éb, فقید fikeed, موقوف mufkood, دروا durwa, چار na chaur. — (*abandoned, left*) متروک mukrook, مخدول mukhzool, گذاشته guzausteh. v. deserted, forsaken. — *Destitute of strength* بی طاقت bé taukat, عاجز aujuz. v. weak.

To *DESTROY* (consume) اكل کردن it-lauf kirdun, ویران کردن wiraun numoodun, اسراف ساختن israf saukhtun, افنا کردن ifna kirdun, تلافی نمودن talaf numoodun, پورا کردن puraukhtun. v. to deface. — (*to lay waste*) برباد burbaud dadun, پایمال پالماul kirdun, ویران و خراب نمودن ebaub ou khuraub numoodun, ویران ساختن veeraun saukhtun, تخریب ساختن tukhreeb kirdun, تخریب کردن taateel saukhtun. To *destroy buildings* تخریب مبنی tukhreeb buni-aun kirdun, مهدم کردن muhdoom kirdun. To *destroy a city* شهر برباد و خراب کردن shahur ebaub ou khuraub numoodun, بلد خراب آباد kirdun, مبنی پایمال ساختن medineh paumaul saukhtun. — To *destroy* (kill) قتل kutl kirdun, کشتن koohtun, نیست neest kirdan.

Destroyed خراب khuraub, مخرب mukhreeb, مهدم muhdoom, برباد burbaud, ویران veeraun, پایمال paumaul. v. consumed, killed.

A *destroyer* کشته کننده khuraub koondé, تباهاک tubauhkaur, پایمال ساز paumaul saaz, مخرب mukhreeb, هدام hadam, مفسد mufsed.

Destruction تباہی tibiai, ازلای izlaul hawl, ویرانی veerauni, تخریب tukhreeb, ویرانی veerauni, تباہ tubauh, هدام hadam, قلع kuma, تباہ tubauh, هلاک hukuk. v. perdition, ruin, murder. — *Total perdition and absolute ruin* تباہی تباہی aita tubauhé wa muhté kum-rauhé. To *drive to destruction* هلاک کردن hukuk kirdun.

Destructive مفسد mufsed, تخریب کننده tukhreeb koona, تباہ ساز tubauh saaz, تباہ tubauh koon.

Destructively مفسدانه mufsedaneh, تخریب ویرانی tukhreeb veerauni, تباہ ویرانی tubauh veerauni, تباہ ویرانی tubauh veerauni, تباہ ویرانی tubauh veerauni.

Destructiveness تخریب سازي tukhreeb saazi, تخریب سازي tukhreeb saazi.

Defunct, v. disuse.

Devilishly بروجه جان sheitaun asa, bur wujeha jann.

DEVIOUS گمراه gumrah, بدراه budrah, بی راه bé rah, ضال zaull. v. *erring, wandering*.

To DEVISE پیدا کردن peeda kirdun, اختراع ikhtira numoodun, ساختن ibtidaa faukhtun, نظر کردن nuzur kirdun. v. *to invent, contrive, consider*. — (to bequeath) وصایت کردن wufa-é-ut kirdun, عهد ساختن ahud faukhtun, اندرز نمودن anduruz numoodun.

A devise (last will) وصیت نامه wufé-ut nau-meh, اندرز anduruz. v. *testament, bequest; also contrivance, invention*.

A deviser پیدا کرد peeda gur, v. *contriver*. — A deviser by last will وصایت کننده wufa-é-ut koonindeh, عهد سازنده ahud fauzindeh, اندرز کرد anduruz gur.

DEVOID خالی tuhé, محلول muhlool, خالی khaulé. v. *vacant, empty*. — Devoid of good qualities غیر نیکو bé khoosh khufaul, بی خوش خصال ghire-a neekoo suffut. Devoid of bad qualities بی صفت مذموم bé suffut muzmoom.

Devoir, v. *civility, compliment, duty*.

To DEVOLVE گردیده شدن gurdédeh shoodun, از یک دست تا دیگر گذاردن uz eek doft ta deegur guzaardun. v. *also to roll down*.

To DEVOTE تقدس کردن tukuddus kirdun, نذر کردن nuzr kirdun, فدا ساختن fida faukhtun. v. *to consecrate, dedicate*. — (to curse) لعنت la-anut guftun. v. *to execrate*.

Devoted (to God) نذر nuzer, متکبر mun-zoor. — (affectionate) مختص mukhtus, مخصوص mukhsoos, دل بسته dilbusteh.

Devotedly با اختصاص ba ikhtifaus.

A DEVOTEE اهل وسواس ahla wufswas, نور صاحب ایمان fahib a-émauna hautil, رقیب zu ruké-ut.

DEVOTION (piety) تقوی kunoot, زهد zuhd, زهدت zuhaudut, عبادتکار ebaudutkaur. v. *religion, prayer*.

— (submissive obedience, attachment) اختصاص ikhtifaus, خصوصیت khufoose-ut, اعتبار é-atibaud, انقیاد inké-ud, عبودیت aboodé-ut. v. *affection, assent, power*.

Devotional قنوت kunoot munfoob.

To DEVOUR مبتلع bul kirdun, آكل akul, ساختن numoodun, آلودن obauredun, آلودگی obauredun, خورده شدن khoredun, تخریب کردن talhurn faukhtun. v. *to eat, consume, swallow, annihilate*.

Vol. II.

Devoured مبتلع muhtulaa.

A devourer مبتلع muhtulé-a, آكل akoof.

Devout زاهد ahla tukwa, متورع mutuwurra, پارسا parsa, صوفی sofé. v. *pious, religious*.

Devoutly زهادهانه zuhaudaaneh, با تقوی ba tukwa, اخلاصا ikhlausan.

DEUSE (deuce) دیو dew. v. *demon, devil*.

DEW زال zshaul, زاله zshauleh, نم num, لث luf, لثا lusa, فرجاء furéjaub, شبم shub-num, طل tull. Night dew شبم shub-num, ومد wumud. Day dew ندی nudé. A dew drop قطرات شبم kuturauta shub-num.

To dew (moisten with dew, &c.) زولیدن zshoolédun, داعم ساختن tulfeek kirdun, طلالت نمودن dauma faukhtun, tullut numoodun.

Dewy (dew-besprent, sprinkled with dew) داعم dauma, دماما dummaa, طلالت tullut. Dewy (resembling dew) زاله سا num asa, زاله sa.

A DEWLAP بز buzz, غبغب ghubghub. Dewlapt دار غبغب ghubghub dar.

DEXTER راست raust, یمن yemeen. v. *right*.

DEXTERITY قابلیت kaur fauzé, ظرافت zuraufut, تصرف tufurruf, صرف surf.

Dexterous دیو دست kaur fauz, قابل kaubil, صاحب تصرف fahib tufurruf, نخستند rausteh, با شکوک ba shukook, نکته fund. v. *clever, expert*.

Dexterously با ظرافت ba zuraufut, راستانه raustaneh.

A DIABETES سلس fulus, سلاست fulaufut, نفاص nufaus.

Diabolical, v. *devilish*.

DIACRITICAL معجم maajim.

A DIADEM تاج tauj. v. *crown*.

DIAGONAL از یک تا دیگر گوشه uz eek ta deegur kootheh. — Diagonally, v. *obliquely*.

A DIAL ساعت افتاب sa-até, سلس fa-ata shems, بسیطه buseetch. — The pin or style of a dial عقرب akrub.

DIALECT متکبر zubaun, لسان liffaun, متکبر mutuhummur. v. *language, stile, speech*. — The pure dialect or Court language of Persia زبان دري zubauna deré. The ordinary dialect of Persia زبان فارسی zubauna farsé. The old dialect of Persia زبان پهلوی zubauna pehlevi.

DIALECTICAL منطقی muntuké. — Dialectick علم منطق ylma muntuk. v. *logick*.

DIALOGUE گفت و شنود guft ou shunood,

Difficulty (in accomplishing any thing) دشواری dushwauré, دشخواری dushkhwauré, عسرت afrut, عسر afr, معسرت maafurut, معسور maafoor, عذر ta-azzur, صعوبت fa-oobut, تعذر ta-allul, سختی (distress) ta-affur, معسور maafoor. — *اضطراب* izti-raub, *اضطرار* izti-raur, *اضطراب* purashauné, *اضطرار* khulaut, *اضطرار* wurtut, *اضطرار* muhnut, *اضطرار* ghum, *اضطرار* alum. v. *affliction, perplexity.* — *اعتراض* (opposition) é-atirauz, *اعتراض* mukhaurifut, *اعتراض* mauna, *اعتراض* mutauridut. v. *objection, cavil.* — *Difficulty of breathing* تنگ نفس tunka nufus. v. *asthma.*

DIFFIDENCE گمان gumaun, وهم wuhim, بی اعتباری buroodut, شبهت shubhut, بی اعتقاد adam é-atikaud. v. *suspicion, doubt; also timidity, bashfulness.*

Diffident واهم wuhhaum, طنوف tunf, غیر اعتقاد bé é-atimaud, غيرة-ا-اتیکاد ghire-a é-atikaud, گمان bud gumaun. v. *suspicious, incredulous.* — *(uncertain)* نا مقرر na mukurrur, معلوم na maaloom, بی یقین bé eekeen, v. also *bashful, timid.* — *To be diffident* در شبهت dur shubhut boodun, گمان داشتن gumaun daushtun, بیروت نبودن buroodut numoodun, نا مقرر شدن na mukurrur shoodun.

Diffidently با گمان ba shubhut, با شبهت ba gumaun, واهما wuhhauman, بی اتکال bé itti-kaul. v. *uncertainly, modestly.*

To DIFFUSE پاشیدن paushédun, ریپیدن reezédun, ریزان ساختن reezaun saukhtun, اساله kusturdun, کستردن taughtun, ifauleh kirdun, نشر ساختن nushir saukhtun, انتشار tunsheer numoodun, نشر نبودن iushaur saukhtun, شایع کردن sha-é-a kirdun, اشاعت ساختن ishaat saukhtun, کشفتن kushuftun, پراکندن purakundun. *To diffuse odours* نفع زدن ifauhut kirdun, اشاعت علوم کردن ishaata aloom kirdun. *To diffuse light* ضیا پاشیدن zé-a paushédun. *To diffuse rays (as the sun)* امضاح کردن imzauh kirdun, مضمح زدن muzih zudun. *To diffuse itself widely* پهن شدن puhn washoodun. v. *to spread, extend, scatter, disperse.*

Diffuse, diffused, diffusive, پاشیده nushré, شایع nushoor, منتشر muntushir, پاشیده nushoor, مفاص mustuwa, مفاص mufauz, پراکنده mufussul, فاشی faushé, پراکنده purakindeh, کشفته kusturdeh, کسترده

mustufauz, مستفاض mustufauzun fihi. v. *extended, dispersed, scattered; copious.* — *To be diffused* انتشار شدن intishaur shoodun, منتشر کشتن muntushir boodun, منتشر شدن tunushshur gushtun, رهیدن reehédun.

Diffusedly, diffusely, diffusively, بطول betool, بر وجه پاشیده muntushiraunch, مفاص mufussulan. v. also *copiously.* — *To explain or relate diffusively* تفصیل muntushiraunch guftun, تفصیل tufseel numoodun, منتشرانه نبودن muntushiraunch guftun.

Diffusedness, diffusion, diffusiveness, پاش paush, افاضت ifauz, اشاعت isha-at, ساطع paushé, تفصیل tufseel. *Diffusiveness of speech* ضیا zé-a paushé, ضیا zé-a kulture, نهار nihaur, التماع iltima. *Diffusion of odours* نفع feeh, فوح foub, فاحت fa-éhut, نفع nufih. v. *dispersion, exuberance.*

To DIG کاویدن kawédun, کافتن kauftun, فرکندن kundun, درکندن dur kundun, فرکندن furkundun, فرکندیدن furkundédun, رس کردن ruf kirdun, تقویب ساختن tukweeb saukhtun, حف کردن huf kirdun, تغیر زدن tufukkir zudun, شکافتن shaganftun. — *To dig a grave* زح زح زح kirdun. v. *to delve, pierce.* — *To dig up* burkundun, واکردن wakirdun.

To DIGEST (in the stomach) گواریدن guwaurédun, گوارانیدن guwauranédun, فو furoo guwauranédun, گوارانیدن huzim kirdun, هضم ساختن huzaum saukhtun. — *(to reduce to order)* نظم کردن nuzum kirdun, ترتیب نبودن turteeb numoodun. v. *to arrange.*

Digested (as meat, &c.) گواریده guwaurédeh, مرتب muruttub, هضم huzoom. — *(arranged)* هضمی قابل huzmé kaubil. *Meat difficult to be digested* طعام با گواریدن taam na guwaurindeh.

A digester گوارکنا guwaur koona.

Digestible ممکن گوار mumkina guwaur, گوارانیده guwaurindeh. — *(capable of being arranged)* قابل الانتظام kaubilul'intizaum.

Digestion گوار guwaur, گواره guwaurch, هضم huzim, هضم huzaum, هضم huzoom. *Hard of digestion* نا خوشگوار na khooshguwaur. *Easy of digestion* خوشگوار khooshguwaur. *Medicine, or any thing assisting digestion* گوارش guwaurish, هضم huzaum, جوارش juwaurish. v. also *arrangement.*

Digestive قوت هضم zu kurewata huzoom, در ترتیب guwaurindeh. — *(methodical)* در ترتیب dur turteeb sauz.

DIRE مسنکړه mukhoof, کړه kurech, mustukruh, هولناک hawilnauk, امروغ amroogh, يزدید yezeed. v. *dreadful, dismal, mournful, horrible.*

DIRECT مدلول mudlool, مستوي mustawé, نا ملتوي na multawé, بي بي bé peech. v. *straight. — (not ambiguous)* نا مشکوک na mushkook, بي بي faubhut. v. *open, plain, express.*

To direct (instruct) تربيت کردن turbé-ut kirdun, ادب دادن turteeb faukhtun, ادب دادن adubadun, رهنمون کردن rehnuma-e boodun, راه نهدن ruhbar shoodeen, راه نهدن rah numoodun, ارشاد کردن irshad kirdun, دلالت دلالت dalaalut faukhtun. — *(to aim in a straight line)* در خط مستقيم زدن dur khutta mustukeem zudun, مستوي مستوي mustawé faukhtun, مدلول مدلول mudlool numoodun. — *(to prescribe)* فرمان فرمودن furmoodun, امر کردن amr kirdun, حکم hookum numoodun. v. *to command, order.* — *(to adjust)* برجا نهدن burjau numoodun, نظم کردن nuzim kirdun, برجا نهدن burjau numoodun. v. *to arrange, regulate.*

Directed (led) مدلل mudall, مصروف muf-roof, مرتب مرتب muhtudé. — *(regulated)* مرتب مرتب muruttub, مسدود mufoddud, نظم نهدن nuzim shoodeh, مرتب مرتب murutubbe. — *(prescribed)* فرمان فرمودن furmoodé, امر نهدن amr shoodeh.

DIRECTION (precept) رسم رسم mursum — *(command)* فرمان فرمان furmaun, امر amr, حکم hookum — *(push)* ترقع ترقع tureek, راه راه rah — *(aim)* مراد morad, هدف kafi, عزم azim, غرض ghurz, نشان nishan. *The direction of a letter* سر نامه fur nameh, کتابه kitsubeh, سر مکتوب fur muktoob. *A direction word under the last line of a page, and repeated at the top of the following page* رابطا rabta.

A director (instructor) اديب adeeb, مربي murabbib, مدير mudabbir, مربي murattib, مقرر mukawwim. v. *counsellor, superintendent.* — *A director in commercial affairs* بازرگان باشي bazurgan bashi, مدير تجارت mudabbira tujaurut. *A director of state affairs* وزير اعظم vizeera e-azim, صدر صدر sadra e-azim.

Director تربيت کردن turteeb, رهنمون rehnuma.

Directly (in a straight line) در خط مستقيم dur khutta mustukeem, مستوي مستوي mustawé-an. — *(immediately)* تيز تيز teez kaur, بوقتها ala'four, بي بي (not ambiguous) بي بي na mushkookauneh.

Directness (nearest way) راه اقرب rah akrib. v. *straightness.*

Direful, v. *dire.* — *Direness*, v. *horror.*

A DIRGE, اغنيت ميت aghné-uta meit.

A DIRK خنجر khunjur. v. *dagger.*

DIRT چرک chirk, خلاب khulaub, خلاب khulaub, وحل wuhul, موحل mawhil, ثرمتا furmut, خلان khilaun, رخمج rukheekh, گل gil, زبالت teen, طين teen, ثرغط furghut, ثرغط furghutut, ثرغط zubaulut. v. *mud, filth, clay.* — *To throw dirt (scandalize)* تشنيع کردن tushné-a kirdun, تخذيل tukhzeel faukhtun. *To throw dirt at one another* تخايل زدن tukhauzil zudun.

To dirt با گل بودن ba gill aloodun. v. *to bemire.*

Dirtyly با نجاست murdarauneh, با با nujaufut, ملوثا muluwuwufan. v. *filthily, nastily.* — *(meanly)* نا مرانه na murdauneh, حقيرا hukeeran, رزلانه ruzlauneh. v. *shamefully, sordidly.*

Dirtyness مرداري murdaure, وسخ wusfukh, نا نجاست na pauké, الايش ala-esh, لوث laws, نجاست nujaufut, شوي shookhé, دسم dasam. v. *nastiness, foulness, filthiness.* — *(meanly)* ناکسي nakse, حساست khufaufut, سفيل sufi. v. *baseness, sordidness.*

Dirty مردار murdaur, ملوث muluwuwus, شوي shookh, شوي کين shookh nauk, شوي ناک shookh geen, دسم dufum, خسول khufook, ريمناک reemnauk. v. *fullied, foul, nasty, filthy.* — *(mean)* افکنده afgundeh, نا مرد na murd, دون doon, زليل zuleel, خور khor, حقير hukeer, غثک ghudunk, نهونه numooneh, فنا funa. v. *base.* — *A dirty fellow* کاسه se-auh kaufch, زعيم zuneem. *A dirty action* ناسزا faal nafuza, کار نا پسندیده kaur na puffundeede.

To dirty مردار کردن murdaur kirdun, ملوث muluwuwus faukhtun. v. *to soil.* — *(to disgrace)* تخذيل mulaumut kirdun, تخذيل tukhzeel faukhtun. v. *to scandalize.*

DISABILITY عجز ajuz, منع za-af. v. *weakness.* — *(impediment)* مونا muna, تعرض ta-aruz, زجر zujr.

To disable (weaken) زبون کردن zuboon kirdun, نا توان za-af faukhtun, بي بي قدر نهدن na tuvvaun kirdun, بي بي kudr numoodun. v. *to impair, diminish, exclude.*

To DISABUSE سگالش واکردن figaulish wakirdun.

DISACCOMMODATION ناسازي nafauzé, تکللوف tukulluf.

To disaccustom, v. *to disuse.*

DISADVANTAGE, *disadvantageousness* زبان

zé-aun, خسارت *guzund*, ضرر *zurur*, *khufaurut*, مضرت *muzurrut*. v. *loss*, *detriment*, *damage*, *injury*.

Disadvantageous مضر *zu zé-aun*, مزاحم *mu-zirr*, مزاحمه *muzauhuhum*, غیر فایده *ghiré-a fa-édeh*, عدم *na mufeed*, بی نوا *bé nuva*, کسب *adum kusb*.

Disadvantageously بر وجه مضر *bur wujeh mu-zirr*, مزاحمانه *muzauhimauneh*.

To disaffect, v. *to discontent*: *to dislike*.

Disaffected متنفر *mutunuffir*, معرض *ma-arruz*, عیغان *a-éfaun*. v. *averse*, *discontented*, *disloyal*.

Disaffection اعراض *é-arauz*, تنفر *tunuffur*. v. *aversion*.

To DISAGREE (to be at variance) مخالفت *mukhaulifut numoodun*, تعرض کردن *ta-arruz kirdun*, بی رضا شدن *bé ruza shoodun*, اختلاف *shukauk numoodun*, بی اهنکی بودن *ikhtilauf faukhtun*, بی اهنگی بودن *bé ahungé boodun*, سازگاری نبودن *na fauz-kauré numoodun*, بی لیاقت شدن *bé lé-aukut shoodun*, غوغا *ashoob kirdun*, غوغا *ghoogha numoodun*. v. *to differ*, *quarrel*.

Disagreeable نا پسندیده *na na khoosh*, غیر مطبوع *na mukbool*, نا خوش *na puffedédeli*, *ghiré-a mutubuwa*, عدم مرضی *adum murzé*, منکر *munkur*, مکروه *mukrooh*, ملول *mulool*, نکیر *na sheereen*, مسخوط *muskhoot*, نا شیرین *nukcer*, مستکروه *mustukruh*. v. *unpleasing*, *offensive*.—(contrary) مخالف *mukhaulif*, مناقض *munaukiz*, مغایر *mugha-ér*, نا همتا *na humta*. v. *unsuitable*.—*A disagreeable countenance* بی چهره *chuhreh bé buhreh*, روی *aboos rooi*.

Disagreeableness (unpleasantness) نا خوشی *na khooshé*, نا شیرینی *na sheereené*, ملولی *muloolé*.—(unsuitableness) مخالفت *mukhaulifut*, بی لایقی *bé la-éké*. v. *contrariety*.

Disagreement تفاوت *na fauzkauré*, بی اهنکی *tufawut*, بی اهنکی *ikhtilauf*, فرق *furk*, *bé ahungé*, منازعت *munazaat*. v. *difference*, *diversity*.

To DISALLOW نا قبول کردن *na kabool kirdun*, انکار نبودن *inkaur numoodun*, رد *rudd faukhtun*, نا قایل شدن *na ka-él shoodun*, بر طرف ساز شدن *bur turruf fauz shoodun*. v. *to reject*, *refuse*.

Disallowable نا لایق اجازت *na la-éka ijauzur*, حرام *vajibu'l'hurm*, واجب الحرام *haraum*.

Disallowance حرم *hurm*, منع *muna*. v. *prohibition*.

To disannul, v. *to annul*, *vacate*.

To DISAPPEAR غایب شدن *gha-éb shoodun*, نا بود و *na buceed boodun*, نا پیدا گشتن *na bood ou na peeda gushtun*, زایل بودن *muzmihill shoodun*, مستور بودن *za-él boodun*, و *wa shoodun*, *mustoor boodun*. v. *to vanish*.

To DISAPPOINT محروم کردن *muhroom kirdun*, حرمان *hurmaun faukhtun*, تعویر *taweer numoodun*, خیبت کردن *khoe-but kirdun*, اعجاز ساختن *é-ajauz faukhtun*, بی بهره نبودن *khuzlaun kirdun*, بی بهره *bé buhreh numoodun*, محکوم کردن *mukh-zool kirdun*. v. *to frustrate*.

Disappointed نا مراد *na morad*, محروم *muhroom*, اذبا *ail*, عیل *khuzlaun*, خذل *khuzl*, *izba*, بی بهره *bé buhreh*, محکوم *mukhzool*.

To be disappointed بی نصیب شدن *bé puseeb shoodun*, خایما ایما بودن *kha-éban a-éban boodun*.

Disappointment حرم *hurm*, حرمان *hurmaun*, تعویر *taweer*, اعجاز *é-ajauz*.

DISAPPROBATION انکار *inkaur*, طعن *taan*, شکایت *shuka-é-ut*, طعن *taanut*, *zum*.

To disapprove انکار نبودن *inkaur numoodun*, طعن کردن *taan kirdun*, شکایت نمودن *zum faukhtun*, شکایت *shuka-é-ut numoodun*, نفرت داشتن *daufhtun*, مکروه یافتن *mukrooh é-astup*. v. *to condemn*, *dislike*.

To DISARM مسلوب کردن *mus-loobu's'fillauh kirdun*, مسلح واکردن *fillauh wa-kirdun*, حاسر کردن *azul faukhtun*, اعزل *hafur kirdun*, اجم ساختن *ajim faukhtun* *é-azil kirdun*.

To disarray, v. *to disband*, *strip*.

A DISASTER داهیت *dahé-ut*, بلا *bula*, خطا *khuta*, بد بختی *bud bukhté*. v. *misfortune*.

Disastrous بد بخت *bud bukht*, بلا کش *bula kush*, بی روز *bé buhré*, بی روز *bé rooz*, سیاه *na musa-ood*, *bé dowlut*, نا مسعود *na musa-ood*, روز *se-ah rooz*. v. *unfortunate*, *calamitous*.

Disastrously بر وجه بلاکش *bur wujeh bula kush*, نا مسعودانه *na musa-oodaneh*.

To DISAVOW انکار نبودن *inkaur numoodun*, منکر ساختن *munkur faukhtun*, جحد کردن *juhid kirdun*. v. *to deny*, *disown*.

Disavowal انکار *inkaur*, جحد *juhid*, سلب *fulb*, نفی *nuffé*, عید *abd*. v. *denial*.

To DISAUTHORISE تدبیر واکردن *kutrut wa kirdun*.

To DISBAND بر طرف کردن *bur turruf kirdun*, پراکنده ساختن *purakindeh faukhtun*.

disband an army لشکر بر طرف کردن lashkur bur turruf kirdun. — *To disband or be disbanded* عسکر ترک متبعت کردن و خودهارا متفرق ساختن askur turuk muttaba-ut kirdun ou khoothara muttufurik faukhtun.

Disbanded شده بر طرف bur turruf shoodeh.

DISBELIEF بی اعتقادی kofr, bé é-atikaudé. v. *incredulity*.

To disbelieve بی اعتقاد کفر shoodun, kofr shoodun, غیر ایمان نبودن bé-é-atikaud boodun, ghire-a émaan numoodun.

A disbeliever کافر kofr. v. *infidel*.

To DISBURDEN (ease of a load) حمل رفع huml rufa kirdun, بی بار ساختن bé bar faukhtun, بار سبک کردن bar subuk kirdun, ازاد ساختن azad numoodun, maaf numoodun, آزاد ساختن azad faukhtun, بارها را سبک کردن barha wakirdun, humoolut tukhfef faukhtun, بر محفوف ساختن mukhfuf kirdun, بر اسبابیدن bur asai-anédon. v. *to ease, relieve, exonerate*. — (to throw off a burden) حمل وضع wuzé huml kirdun. — (to disburden the mind) خاطر سبک dilafai-é é-astun, khautir subuk gushun.

Disburdened شده و دفع شده huml rufa ou dufá shoodeh, ازاد azad, maaf, ازاد azad, mukhfuf, نا muhmool.

To DISBURSE خرج بذل کردن buzl kirdun, خرج khurj numoodun, هزینه کردن huzooneh kirdun, صرف ساختن surf faukhtun. v. *to expend*.

Disbursement خرج هزینه buzl, هزینه huzooneh, خرج khurj, صرف surf, مصرف musraf. v. *expence*.

A disburse صرف کرده surf koonindeh.

To disburse, v. *to dismiss, eject*.

To DISCERN (see) نظر کردن nuzr kirdun, نظر دیدن nuzr shoodun, نظر اهل نظر شدن nuzr shoodun, nuzzur shoodun. v. *to behold*. — (to distinguish) تشخیص نگریستن tush-khast kirdun, تمیز کردن imé-az kirdun, فصل فصل ساختن fasil faukhtun, فرق fark kirdun, افتراز ساختن efranz faukhtun. v. *to judge, determine, decide*. — *To discern the true from the false* حق از باطل فرق کردن huk oz bautil fark kirdun. *To discern perfectly* تشخیص کامل tush-khast kirdun, تشخیص کامل kirdun, kharid kirdun, tush-khast kirdun.

Discern نظر ساز nuzr sauz, فرق کننده (a distinguisher) fark kirdun, تمیز کردن imé-az kirdun.

Discerning منظرور munzur, منظرور hoozda, ظهور zuhoor.

zuhoor, ظاهر zauhir. v. *apparent, perceptible, distinguishable, visible*.

Discernibleness منظروری munzooré, تعیین ta-ai-un, ظهوری zuhooré. v. *visibleness*.

Discernibly ظاهرانه zahiraunch, آشکاره afhi-kaure, پیدا peeda. v. *perceptibly*.

Discerning دیدوار deedwaur, اهل نظر ahla nuzr, هوشیار hoothé-aur, عاقل aukil, صاحب عقل hooshmund, خردمند khordmund, عاقل ااکل aakil, آموزگار amoozkaur. *Having a discerning eye* حق نو دیده zu deedé-i huk been. v. *judicious, intelligent*.

Discerningly عقلاانه aakilaunch, با عقل و فراست ba akl ou fraufut. v. *ba teez tuba*.

Discernment عقل اکل fraufut, طبع tuba, ایزان izaan, ذهن zuhin, هوش hoosh. *A judicious discernment* عقل سدید zuhin sudeed, عقل اکل doorbeen, ایزان ifaulut. *The power of discernment* قوت عقل kuwwuta akl. v. *judgment, penetration*.

To DISCHARGE (dismiss, release) اجازت izauzut dadun, ازاد kirdun, ازاد azad kirdun, مانده کردن khulaus faukhtun, دستور بخشیدن duftoor bukhshédun, رهایی kuseel kirdun, رهایی ruhái-é dadun, اطلاق kirdun. v. *to exempt; put away; also to disburden, unload*. — (to break up) کشتن kushuftun, جدا juda shoodun. v. *to dissolve, separate*. — (to evacuate) خلوت کردن khuloot kirdun. v. *to empty*. — (to perform, execute) کردن kirdun, عمل کردن numoodun, عمل کردن amul kirdun, اكمال ikmaul faukhtun, ادا kirdun. — *To discharge (or pay) a debt* ادای دین ada-é dein kirdun. *To give a discharge for debt* وام دادن tubré-uta waum dadun, قبض دین بخشیدن akhz ou kubza dein bukhshédun. *To discharge a soldier* سباه بر طرف کردن sippah bur turruf kirdun. *To discharge humours* تفرج کردن tukurruh kirdun. — *To discharge from an office* منصرف کردن munauzil kirdun, منصب عزل ساختن munsoob azl faukhtun. *To discharge or acquit of a crime* عفو جرم نبودن afoo jurcem numoodun, گناه بخشیدن gunah bukhshédun. *To discharge a gas* بندوق رمی کردن bundook rumé kirdun, تفنگ طبع ساختن tufung turruf faukhtun. v. *to give vent, let fly*. — *To discharge one's duty* اتمام خدمت نبودن itmaum khudmut numoodun. *To discharge military duty* جنگ ادا ada-é jung kirdun. *To discharge one's*

To discontent کردن خاطر khautir maunde kirdun, بی قناعت ساختن bé kunaat faukhtun. v. to disgust, displease, dissatisfy.

DISCONTINUANCE فراغ firaugh, فراغت firaughat, احوال ihmaul. v. cessation, intermission. — (Disruption) انفصام infisaum, انقطاع inkitaa, جدایی judai-e. v. interruption.

To discontinue شدن فراغ firaugh shoodun, انفصام نمودن infisaum numoodun. v. to cease, leave off, interrupt.

Discontinuity بی پیوستگی bé pivustuge, عدم احوال ihmaul, جدایی judai-e.

DISCORD اختلاف ikhtilauf, انشقاق inshikauk, شقاق shakauk, آشوب alhoob, غوغا ghoogha, فتنه fitneh, مخالفت mukhau-lifut, کینه bé itifaak, عداوت adawut, کینه keeneh, عدم اتفاق adum itifaak, غرض ghurz, v. disagreement, difference, dissension, opposition, animosity. — To excite discord اختلاف برانگیختن ikhtilauf angeekhtun. — Discord (in music) نا هماوایی na ahunge, بی هماوایی bé humwauze, بی اندازه آواز adum humahunge, عدم هماوایی andauze-i awauz.

To discord شدن سازگار na sauzkaur shoodun, مخالفت نمودن mukhau-lifut numoodun. v. to disagree.

Discordance بی اهنگی na sauzkauré, بی اهنگی bé ahunge, منازعت munazaat. v. discord, disagreement, opposition.

Discordant بی اتفاق na sauzkaur, بی اتفاق bé itifaak, نا هماوار na humwaur, نا درست na durauft, نا مناسب na munasib, نا مناسبت na munasib, مخالف mukhau-lifut, بی وفای bé wu-fauk. v. contrary, incongruous. — Discordant in music بی اهنگی bé ahunk, غیر هماوار ghire-a humwauz, عدم نغبت adum nughmuda dumnauz, نا هما na humta.

Discordantly نا ملاپایه na mula-émauneh, نا مناسب na munasiban, سازگارانه na sauzkauraneh, با مخالفت ba mukhau-lifut. v. inconsistently.

TO DISCOVER (publish) اظهار کردن izhaur kirdun, کشاکش kushaudun, کشاکش نمودن kushaud numoodun, آشکاره ساختن ashikaureh faukhtun, کشش کردن kush kirdun, فاش کردن fash kirdun, کشش kush kirdun, فاش ساختن fash faukhtun, کشف کردن kush kirdun, فاش نمودن fash numoodun, نمایان کردن noma-e-an kirdun, نمایان ساختن noma-e-an faukhtun, نمایان نمودن noma-e-an numoodun, عرص کردن erz kirdun, تبصیر ساختن tabseer faukhtun, تبصیر نمودن tabseer numoodun. v. to show, reveal, explain, demonstrate. — (to find or spy out)

é-aftun, استطلاع kirdun, istitlaa kirdun, چشم و استخبار faukhtun, istikhbar faukhtun, کرایستن chushum ou goosh boodun, دید بان شدن gurai-edun, کراییدن kura-edun, جاسوسی کردن jaufoosé kirdun.

Discoverable ممکن استطلاع mumkina istitlaa, یافت é-aft.

Discovered (revealed) کشفاده kushaudeh, مکشوف mukshoof, منکشف munkushauf. — (found out) یافته é-aft.

A discoverer آشکاره سازنده ashikaureh sauzindeh, کشاکش kushauf, کشفاده kushaudeh, جاسوس deed baun, دید بان (a spy) jaufoos (pl. جواس jawafees), خبر juwas, خبر پزوه khubr geer, خبر جوی khubr jooé, خبر پوشی khubr puzshooh, خبر پوش mutujuffis, خبر پزوه khubr puzshooh.

Discovery (revealing) اظهار izhaur, آشکاره ashikaureh, کشاکش kushauf, آشکار kushaureh, کشش kushuf, فاش juhr, فاش faufh, اسرار inkishauf, انکشاف feiz, فیض faufh, اثبات ibsaus, هتک hutik, ابحا a-éha. — استخبار é-aba, یابا istitlaa, استطلاع (finding out) istikhbar, دیدبانی deedbauné.

DISCOUNT (abatement in a bargain) وضیعت wuzé-at (pl. وضایع wuza-é-a), نقصان nukfaun, کاهش kaubish. — (subtraction) تفریز tufreez, منهایات musnaut.

To discount وضیعت کردن wuzé-at kirdun, کاهش بخشیدن nukfaun dadun, کاهش بخشیدن kaubish bukshédun. To ask discount (in a bargain) کاهش طلب istinkaush kirdun, استنقص کردن kaubish tulub faukhtun.

To DISCOURAGEMENT منع کردن muna kirdun, شرمسار rudaud numoodun, ردا نمودن shurumsaur faukhtun, ابا نمودن ibamoodun.

To DISCOURAGE (deter) تخویف کردن tukhweef kirdun, انداز نمودن inzaur numoodun, حد ساختن hud faukhtun, ترسانیدن turfané-dun, تهدید کردن tuhweel kirdun. v. to frighten. — (to depress) تنک دل wuza kirdun, وضع کردن wuza kirdun, تنک دل tunk dil faukhtun, پست کردن pust kirdun, سر فرو زدن fur furoo zudun, دلشکستن diltshakustun.

Discouraged (deterred) تخویف شده tukhweef shodeh, ترسیده turfédéh. — (depressed) وضع کرده wuza kirdeh shodeh, تنکدل tunkdil, دلشکسته diltshakusteh.

A discourager تخوین کر tukhweef gur, ده تنگ دل سازنده tunk dil fauzindeh.

Discouragement (impediment) تعرض ta-aruz, منع muna, مانع mauna, زجر zujr, سد sudd. v. check, opposition.—(detering) تخوین tukhweef, تهدید tuhdeed, هول hawil.

DISCOURSE مصاحبت khutab, مباحثه mo-fahibut, گفت و شنید humbuzm, سوال و جواب ou shuneed, suwaul ou javaub, مكاله mukaulu-meh, مذاکره muzaukareh, مسامرت mufaumur-rut, تباحث tuhaudis. v. conversation, speech.—(a harangue) کلام kulaum, نثر nusr, سخن fukhun, منطق muntuk. v. oration.—(a treatise) کلام taureekh. — *A short nervous discourse* کلام kulaum wujeez. *Prolix in discourse* سخن fukhun raun. *Idle discourse* سخن بیهوده fukhun béhoodeh, هوزه hurzeh, عاوه é-aweh, ترهات turhaut, کتره پاتره kutreh patreh. *To renew a discourse* ساختن tukreer khuta-é faukhtun.

To discourse (converse) گفت و شنید کردن guft ou shuneed kirdun, مصاحبت داشتن mufahibut daushtun, گفت گو ساختن guft goo faukhtun, سخن نبودن fukhun numoodun, اهل کلام mukaulumeh kirdun, مذاکره ساختن alila kullaum shoodun, شدن muzaukureh faukhtun. v. to speak, relate, reason.

DISCOURTEOUS نا شیرینکار na sheereen-kaur, بی ادب bé adub, ارکان bé adub ou arkaun, کستاخ kuf-taukh, تند tund, غیر مروت ghire-a muruwut, ساز na fauz.—*Discourteously* درشتانه durushtau-nah, بی ادبانه bé adubauneh.

DISCREDIT عیب aib, ناموس naumoos, نکبت nukbut, رسوایی rufuwai-é. v. disgrace, ignominy, reproach.

To discredit (not to believe) غیر ایان نبودن ghire-a émaun numoodun, نا باور کردن na ba-wur kirdun, بی اعتقاد شدن bé é-atikaud shoo-dun, عدم ارتکا بودن adum irtika boodun.—(to deprive of credibility) اعتقاد رفع و دفع کردن é-atikaud rufa ou dufa kirdun, بی ارتکا ساختن bé irtika faukhtun, نا واجب الاعتقاد نبودن na vajibu'l'é-atimau numoodun, ایان اندفاع کردن émaun indifaa kirdun.—(to disgrace) رسوایی کردن rufuwa-é kirdun, نکبت ساختن nukbut faukhtun, ناموس نبودن naumoos numoodun.

DISCREET (prudent) هوشمند hoozhmund, صاحب تدبیر akla, هوشیار hoozhé-aur,

وقور fahib tudbeer, اهل بصیرت ahla buscerut, wukoor. v. cautious, circumspect, sober.—(modest) نو ادب muzloom, محجوب muhjoob, zu adub.

Discreetly با عقل و بصیرت aklauneh, هوشیارانه hoozhé-arauneh.

Discreetness هوشیاری hoozhé-auré, بصیرت tu-seerut, عقل akl. v. discretion.

DISCREPANCE اختلاف ikhtilauf, فرق furk, تفاوت tufawut. v. difference, contrariety.

Discrepant مخالف mukaulif, مغایر magha-ér, مناقض munaukiz. v. contrary, different.

Discrete, v. distinct, disjointed, disjunctive.

DISCRETION (prudence) بصیرت buscerut, احتیاط ihté-aur, هوشیاری hoozhé-auré, انتباه intibaah. v. moderation, caution.—*To act with discretion* بصیرت نبودن buscerut numoodun, هوشیار شدن hoozhé-aur shoodun.—(liberty of acting at pleasure) اختیار ikhté-aur, خود khood kaumé, اجازت ijauzut, ارادت iraudut, اجازت ibauhut, دستور duktoor, رخصت rukhsut.—*Left to discretion* اختیار صاحبی ikhté-aur fahibé. v. discretionary.—*To live at one's own discretion* عیش و عشرت کردن aish ou ishrit kirdun, زندگانی بعیش نبودن zindigauné bé-aish numoodun. *To live at discretion in a hostile country* در کشور حربی بی ضبط و ربط زندگانی کردن dur kushwura harbé bé zubt ou rubt zindigauné kirdun, بی بندوبست اوقات گذرانیدن bundubust awkaut guzranédun. *To surrender at discretion* بی عیب و پیمان تسلیم کردن bé ahud ou peimauun tasleem kirdun.

Discretionary بی ضبط و ربط bé zubt ou rubt, عدم اقتضای be iktisaf, ارادتانه iraudutaneh, نا aduma hudd, غیر مقصور ghire-a muksoor, کامیاب kaumguzaur, نامحدود kaumbeen. v. unlimited, unrestrained, unchecked.—*Discretionary power* اقتدار وسیع iktidaur wawfa.

TO DISCRIMINATE واجده کردن wauju-deh kirdun, امتیاز furk numoodun, بی امتیاز imtè-aur faukhtun. v. to distinguish, separate.—*Discrimination* تفریق faurik, امتیاز imtè-aur, فصل full, تفاوت tufawut. v. distinction.

Discriminative تفریق furk, امتیاز imtè-aur, فصل full, تفاوت tufawut. v. distinction.

DISCURSIVE (proceeding by gradation from premisses to consequences) از مقدم به نتیجه uz mukaddam be matghah kudum bakudum ruftun.—(roving) پراکنده poud-é, گفت gush.

To DISEMBOGUE (*as a river into the sea*)
 شدن در بحر سیلان شدن dur buhr feilaun shoodun,
 بودن بدریا رهیدم بودن beduré-a reehédeh boodun.
v. to flow.

DISEMBOWELLED از شکم گرفته uz
 fhikum goorifteh, برداخته burdaukhteh, روده
 روده roodeh wakirdeh shooodeh.

To disembroil, v. to disengage.

To DISENABLE بی قدرت کردن bé ku-
 drut kirdun.

To DISENCHANT از جادوگری ازال کردن
 uz jaudooguré azaud kirdun.

To DISENCUMBER حمل رفع کردن huml
 rufa kirdun, بار سبک ساختن bar subuk saukhtun.

To DISENGAGE (*separate*) فرق کردن furk
 kirdun, مفارقت ساختن mufaurikut saukhtun,
 جدا کردن juda kirdun. *v. to unfold.*—(*to libe-*
rate) ازال کردن ruha kirdun, ازال نمودن numoodun,
 خلاص ساختن khulaus saukhtun,
 تملیز کردن tumleez kirdun. — (*to extricate*)
 حل مشکل mushkil kushaudun, مشکل کشادن
 hulla mushkil kirdun. *To disengage from an*
obligation تیرا نمودن turaud numoodun. *v. to*
release.

ازاده azaudeh, بی فکر bé fikr,
 فراغت firaughut. *v. free, vacant,*
at leisure, released.

Disengagedness, disengagement, فراغ firaugh,
 پروا purwa, آزادی azaudé. *v. release, vacancy.*

To disentangle, disenthrall فک کردن fikk kir-
 dun. *v. to disengage, loose, unravel.*

Disesteem, *v. disregard, disrespect.*

To disfavour, *v. to discountenance.*

To DISFIGURE صورت مردار کردن foortut
 murdaur kirdun, ظاهری الودن zauhuré aloodun,
 قبیح ساختن kubeeh saukhtun. *v. to deform, de-*
face, disguise, destroy, mangle.—*Disfiguration, dis-*
figurement, v. defacement, deformity.

To DISFRANCHISE معافی نامه محروم
 maaf nameh muhroom kirdun, مسلم
 موفللم کاغدی عدم ساختن mufullum kaughudé adum
 saukhtun, بی برات آزادی نمودن bé burauta
 azaudé numoodun, نا بیزار کردن na beezaur kirdun.

Disfranchisement بی آزادی بیزارى adum bézauré,
 بی برات آزادی bé burauta azaudé.

To DISFURNISH برهنه کردن buruhneh
 kirdun, اعدام محروم ساختن muhroom saukhtun,
 ع-adaum numoodun. *v. to deprive, strip.*

To DISGARNISH (*strip of ornaments*) زینت
 ارایش برهنه zeenut adum kirdun, ارایش
 ارا-ésh buruhneh numoodun.

To DISGORGE استغراغ کردن istifraugh
 kirdun, هراشیدن hurashédun. *v. to vomit.*

DISGRACE, disgracefulness, رسوائى rufwai-é,
 ناموس naumoos, نکبت nukbut, ننگ nunk,
 ملامت aib (plur. عیوب ai-oob), عار aar, طعنات
 mulaumut, طعنات taanut, سیه رویی sé-uh
 rooi-é, بدنامی budnaumé, منظریت munzoort,
 تنقص tunukkus. *v. dishonour, ignominy, infamy.*—
Disgrace (removal from place or favour) عزل azul,
 عدم ادما himmut, پایه azula pa-éh.

To disgrace ملامت کردن mulaumut kirdun,
 رسوائى rufwai-é saukhtun, پایمال نمودن
 pai-maul numoodun, طعن ساختن taan saukhtun,
 لوطیک کردن lutik kirdun. *v. to dishonour.*—

(*to put out of office or favour*) منعزل ساختن mu-
 naazul saukhtun, عدم ادما adum him-
 mut kirdun, بی انعام شاهانه و نوازش خسروانه
 bé inama shahaunch ou nuwauzish khof-
 rou-aunch numoodun. — *To disgrace one another*
 یک دیگر tukhauzil kirdun, ملامت زدن
 eek deegur mulaumut zudun.

Disgraced رسوا rufwa, از پایه افتاده uz pa-éh
 uftaudeh, منفضح munfuzuh, رو سیاه roo sé-auh.
 — (*turned out of favour or office*) منعزل munaazul.

Disgraceful معیوب mau-pob, زو عیب zu aib,
 قبیح fuzeeh, نکبتی nukbuté. *v. dishonourable,*
ignominious, shameful.—*It is disgraceful* عیب است
 aib ast. — *Disgracefully* قبیحانه fuzechaunch
 با رسوائى ba rufwai-é.

A disgracer ملامت کننده mulaumut koonin-
 deh, طعان taan.

To DISGUISE صورت ساختن foortut saukhtun,
 تبدیل صورت khaul numoodun, صورت
 tubdeel foortut kirdun, معامله صورت foortuta ma-
 amleh نمودن foortuta maamleh numoodun,
 پنهان کردن pinhaun kirdun, پوشیده ساختن poshédéh saukhtun.
v. to conceal, dissemble. — (*to make drunk*)
 سرمست نمودن afgaur mei kirdun, سرمست
 furmüst numoodun.

Disguise تبدیل صورت foortut, خال khaul,
 صورت tubdeel foortut, معامله صورت foortuta ma-
 amleh, تزویر tuzweer, رنگ runk, حیلہ بازى
 heeleh bazé. *v. counterfeit, dissimulation, mask.*

Disguised صورت زو zu foortut, مخفی maf-
 khureh, مبدل mubdul.

A disguiser صورت زو foortut numo maskhureh,
 حیلہ باز heeleh baz.

DISGUST نفرت aufrut, پراشیدن purashédun,
 کوره kurh, آعراض é-arauz, بدخواهی budkhaubi,
 کین keen, غرض ghurz, استکراه iftakrah, ابا
 iba. *v. aversion, displeasure, hatred.*

To *disgust* انگیختن *buroodut angeekh-*
run, خاطر مانده ساختن *khautir maundeh faukh-*
tun, کستاختی نبودن *kustaukhé numoodun*,
استکراه *purashauné faukhtun*, پیشانی ساختن
گدن *iftikrauh kirdun*, نفرت دادن *nufut da-*
dun, اعراض نبودن *é-arauz numoodun*. v. *to of-*
fend, disoblige.

Disgustful خاطر مانده *khautir maundeh*, بیحضور
بە *huzore*, استکراه دار *nufut pizzeer*,
iftikrauh dar, منور *mauruz*. v. *averse, displeased.*

Disgustful, *disgusting*, انگیز *buroodut*
angez, مستکراه *mustkrauh*, مکره *mukrooh*,
بستد *U na puzund*. v. *averse, hateful, disabliging.*

Disgustfulness خاطر مانده *mukroohé*,
کهاوتیر مانده *khautir maundegé*, بیحضوری *bé huzore*.

A DISH طبق *tubuk* (pl. اطباق *atbauk*)
صحف *fohfut* (pl. صحفات *fuhauf*, صحای *fu-*
hauf) مصحنت *mufuhnut*, موعون *ma-*
oon, کدای *kudauf*, زلی *zulu* (pl. زلی *zulooh*),
تفشی *tuffhé*, ثنی *thuné*, کاس *kam*. v. *cup, plate.*
A wooden dish طبقه *tubleh*, خلیج *khuleej*. A fruit
or dessert-dish نخلدان *nukhlau*. A chaffing-dish
مقطره *muktareh*. v. *chaffing*. — A large dish or
vorder سنی *funé*. — A dishclout رویت *roobut*. — A
dish of meat طعام *taam* (pl. اطعام *atmaat*),
نی *ni-amul* (pl. نعم *ni-am*), نواله *nuwaleh*. [This
last implies particularly a dish of meat carried home
by a guest from an entertainment.] — A dish of roast
meat کباب *kabaub*.

To *dish* در طبق نهادن *dur tubuk nihaudun*. —
(to serve upon table) نشر خوان کردن *nushra*
khaun kirdun.

DISHABLE خواب گاه *khaub gah*
jaumeh, شبرم *shubrum*, غافل *ara-esh*
ghafil, لباس پوش *albausa purwauh*.

To DISHEARTEN تنگ دل کردن *tunk dil kirdun*,
دلشکستن *dilshakustun*. v. *to*
discourage.

To DISHEVEL (hair) زلف پریشان نبودن *zulf*
purashaun numoodun, اشفته موی کردن
ashafteh mooi kirdun.

DISHONEST (fraudulent) بی صلاح *bé fulauh*,
غدار *ghuddaur*, تلبیس *tulbees*, مکر *mukkaur*,
دراهم *du-raum*, حیل *heeleh bauz*, غایب *ghaib*,
غیر عدل *ghiré-a*, بی سامان *bé samann*, عدل *adil*,
ش *shurr*. v. *deceitful, disingenuous, ignominious; lewd.*

Disingenuous بی صلاح *ghuddarauneh*,
بی *bé fulauh*, حیل *heeleh*.

Disingenuous حیل *heeleh*, غدر *ghudr*,
مکر *mukr*, خدعت *khud-*

daat, فرب *furrabe*, فجور *fujoor*. v. *faithlessness;*
lewdness.

DISHONOUR رسوایی *rufwaï-é*, عیب *aïb*,
ناموس *naumoos*, طعن *taanut*, بد نامی *bud*
naumé, ملامت *mulaumut*, سیاه روی *fé-uh rooi-é*,
نک *nunk*, بی نک *bé nunk*, معاب *ma-ab*,
معابت *ma-abut*. v. *disgrace, reproach.*

To *dishonour* (disgrace) رو سیاه کردن *roo fé-*
uh kirdun, بد نامی دادن *bud namé dadun*,
عرض پایمال کردن *mulaumut zudun*, ملامت زدن
erz païmaul kirdun, تخذیل ساختن *tukhzeel*
faukhtun, تشنیع کردن *tushné-a kirdun*, رسوایی
rufwaï-é faukhtun. — (to violate chastity)
بهرام رفتن *beharaum ruftun*. v. *to debauch*. — (to
treat indignantly) نگاه غضب الود نبودن *nigah*
ghuzb alood numoodun, سخت روی ساختن *fukht*
rooi faukhtun, بطور نا سزا جفا کردن *betoor na*
fúza jufa kirdun. To *dishonour one's self* خود
سختی *khoo hukeer faukhtun*. — One who
dishonours his family دغل خانه *dughl khauneh*.

Dishonourable پر رسوایی *ahla aïb*,
پور *rufwaï-é*, معیوب *mai-oob*, نکبتی *nukbuté*,
صاحب *bé é-atibaur*, بی اعتبار *fuzeeh*,
بدنامی *fahib budnaumé*.

Dishonoured رسوا *rufwa*, منفضح *mufuzuh*,
عرض پایمال کرده شده *erz païmaul kirdeh shoodeh*.

A *dishonourer* رسوایی کار *rufwaï-é kaur*.

DISINCLINATION (want of affection) عدم
محبت *aduma mohabbut*. — (dislike) استکراه *iftik-*
rauh. v. *slight.*

To *disincline* (to be averse to) استکراه داشتن
iftikrauh dauhtun, اعراض نبودن *é-arauz nu-*
moodun.

DISINGENUITY (disingenuousness) نفاق *nu-*
fauk, کید *keed*, فن *fun*, حیل بازی *heeleh bauzé*,
غدر *ghudr*, برفند *burfund*. v. *deceit, dis-*
imulation.

Disingenuous باز حیل *heeleh bauz*, توریت
touré-ut, غدر *ghudeer*, رنگ آمیز *runk ameez*.

Disingenuously بی اخلاص *ba nufauk*, با نفاق
bé ikhlau, غدارانه *ghuddarauneh*, حیل *ba*
heeleh. v. *deceitfully.*

DISINHERISON از میراث محروم *uz meeraus*
muhroom.

To DISINHERIT از میراث محروم کردن *uz*
meeraus muhroom kirdun.

To DISINTER (unbury) از خال کاویدن *uz*
khauk kawédun.

DISINTERESTED نا خود پرست *na khoo-*
d purust, بی خود بینی *bé khoo d beéné*, خالص

khaulis, *خالص* khaulifu'l'junaun. v. *impartial*.—*Disinterestedly* خالصانه khaulifauneh.—

Disinterestedness عدم خود khuloos, *عدم خود* aduma khood beéné, *بی‌بی* khamaa khood purušté, *صفا* fufa, *صلاح* fulauh. v. *impartiality, fairness, integrity*.

To DISJOIN جدا کردن juda kirdun, *تفریق* tufreek faukhtun, *فصل کردن* full kirdun, *تفصیل نمودن* tufseel numoodun. v. *to separate*.

Disjoined (disjunct) مفروق mufrook, *منفصل* munfull, *مفصل* mufullul, *منقطع* munkutaa, *منفک* munfikk. v. *separated*.

To disjoint پاره پاره paureh paureh numoodun, *ایها* a-éha kirdun.

Disjunction اتصال iftifaal, *اقتراق* iftirauk, *منقطع* munkutaa, *هجر* hujr, *هجران* hujraun, *تفریق* tufreek, *فرقت* furikut, *جدایی* judaï-é.

Disjunctive فصل ساز full sauz, *اقتراق* iftirauk koonaa, *جدایی* judaï-é numa.

Disjunctively جدا جدا juda juda, *جدا گانه* judagauneh, *با تفریق* ba tufreek. v. *separately*.

DISK (*face of the sun, moon or other planet*) *کلیچه* kuleecheh, *قرص* kurs.

Dikindness, v. unkindness, injury.

DISLIKE استکراه é-araúz, *کراه* kurh, *استکراه* istikrauh, *ایها* iba, *نفرت* nufut. v. *aversion: discord*.

To dislike داشتن استکراه istikrauh dauhtun, *بیزار و نفور شدن* beezaur ou nufoor shoodun, *مارضت شدن* nufut dauhtun, *نفرین نمودن* nufreen numoodun, *ایها* iba dauhtun, *معرض و نافر بودن* maruz ou naufur boodun, *دور نمودن* doore numoodun.—*Dislikeness, v. dissimilitude*.

To DISLOCATE فسخ کردن fusikh kirdun, *ایها* a-éha numoodun. *To dislocate the foot* پا فسخ کردن mukhnub kirdun, *پای فسخ کردن* pa-i fusikh faukhtun. *To dislocate the shoulder* شانه فسخ کردن sikuk kirdun. *To dislocate the arm* بازو فسخ کردن bauzoo fusikh faukhtun.

Dislocated منخزع munkhura, *منفک* munfuk.

Diffocation انخلاع inkhila, *ایها* fusikh, *تکلیع* tukné-a. a-éha,

To DISLODGE (*expel*) اخراج raundun, *ایها* ikhrauj faukhtun, *بدر کردن* bedur kirdun, *راندن* rudd numoodun.—(*to go to another place*) *بدر کردن* bedeegur gah ruftun.

DISLOYAL خون زدو خیانت zu khé-aunut, *خون* khood, *نا استوار* na uftuwaur, *مابون* maboon, *غدر* ghudeer, *مغدر* mughdur, *غدر* ghidoor,

ghuddaur, *هملط* humlut, *هملع* humlaa, *خاطر* khautir, *ختر* khuteer. v. *perfidious*.—*A disloyal man* خائن kha-én, *خیانتگر* khé-aunutgur, *دحول* ahla ghudr, *بد نهاد* bud uihavd, *دحول* duhool, *دحل* duhl, *ماخ* maukh, *کافر* kaufir.

Disloyally غدارانه ghuddarauneh, *یا خیانت* ba khé-aunut, *خائن* kha-én afa.

Disloyalty خیانت khé-aunut, *خیانتگری* khé-aunutguré, *خائنی* kha-éné, *غدر* ghudr, *کیسان* keesaur, *غسل* ghust, *خسار* khufaur, *خسرا* khufaur, *خیسری* kheesuré, *هملط* humlut. v. *perfidy, treachery, treason: inconstancy*.

DISMAL (*horrible*) هولناک hawilnauk, *مخوف* mukhoof, *مکروه* mukrooh, *مهل* muhawwul, *هایل* ha-él, *سهنک* fuhumnauk, *وحشت* ghumbuksh, *دلگیر* dilgeer, *تیره* teereh. v. *gloomy*.—(*mournful*) *غمناک* ghumkeen, *مستمند* mustumund, *اندوهگین* andoohkeen, *کنا* ghumnauk koonaa, *دل تنگ* diltunk sauz, *تیره دل* teereh dil, *ملول* mulool, *مکروب* mukroob, *مغموم* mughmoom. v. *unhappy, afflicted, doleful*.—*A dismal night* شب تیره shub teereh. *A dismal mind* تیره تیره teereh zumeer. *A dismal place* وحش wuhish, *وحش* wuhish asmut, *وحش* wuhish. *A dismal countenance* غمگین rooi ghumkeen, *پیکر شتم* peikur shuteem. *A dismal looking fellow* ازب حزب azib huzib. *The dismal proclamation of the herald of death and perdition* نداي مهيب الاداي دلال فنا و زوال nuda-é muheebu'l'ada-é dulaula funa ou zuwaul.

Dismally (horribly) مکروهانه mukroohauneh, *بر وجه* mukhoofan, *هولانه* hawilauneh, *هولناک* bur wujeh hawilnauk.—(*forrowfully*) *ملولا* ba ghum, *غمناکانه* ghumnakauneh, *مکروبا* mukrooban.

Dismalness (horror) *نفرت و وحشت* nufut ou wuhshut, *کراهت* ku-rahut, *هول* hawil, *خوف* khoof, *سهم* suhim.—(*forrow*) *غم* ghum, *غصه* ghush, *الم* alum, *قیاسوت* kusawut, *تاسه* tassah.

To DISMANTLE (*strip*) برهنه کردن burhaneh kirdun, *مجرد نمودن* mujarrud numoodun. *To dismantle a town or castle* دیوار هضم کردن hufona shahur hodim kirdun, *برج حصار* deewaura killat kundun, *قلع زدن* burja hissaura kula zudun. v. *also to lose, unfold, throw open*.

To DISMASK رقع نقاب کردن rufa nekab kirdun, *برهنه نمودن* mujarrud numoodun, *خال* khaul burgooriftun.

ghulghuleh, غوغا ghoogha, گیر و دار geer ou dar. v. *disturbance*. — (*perturbation*) حال اشفته haul, سرگردانی ashuftugé, اشفتگی ashufteh haul, سرگردانی kudoorut, کدورت iztiraub, اضطراب wuleh, وله hecrut, حیرت asceeb, آسیب beemaure, بیپاره (*indisposition*) tuzujjur. — (*indisposition*) بیپاره runj, رنج muruz, مرض — *To labour under a disorder* شدن بیپاره beemaureh shoodun, پیدا بودن pceda boodun.

To disorder (confuse) پریشان کردن purashaun kirdun, برهم زدن khulul faukhtun, خلل ساختن burhum zudun. v. *to confound*. — (*to ruffle*) رنج runj dadun, رنج داده کردن rumédeh kirdun, اضطراب behuzoor faukhtun, بیخضور ساختن iztiraub nuinoodun. v. *to disturb, distress*. — (*to make sick*) بیپار کردن beemaure kirdun, ایصاب کردن tumreez faukhtun, تریض ساختن a-éfaub kirdun.

Disordered, disorderly زده burhum zuddeh, بی purashaun, پریشان muhuwwush, مشوش bé turteeb, ترتیب ghire-a nuzm, غیر نظم mukhtulut. v. *confused, irregular*. — (*tumultuous*) فتنه fitneh, انگیز geer, هنگامه hungaume geer, کثیر hawish, هوش muhawwur, مثور angeez, خلاف شرع (*lawless*) kuseeru'z'zuhaum — (*lawless*) بی ضبط ghire-a deen, غیر دین khulaufa shura, اهل اعیب (*vicious, disordinate*) ahla aib, فاسد bud khoo, بد خو aib, فاسد murfush. v. *debauched, inordinate*. — *Disordered in his senses* دیوانه déwauné, مجنون mejnoon, معنون ashufteh, افته alufteh, اوراق maanoon. v. *insane*. — *Disordered papers* پریشان awraka purashaun. *A disorderly house* بابل khauneh. v. *barbary house, stews*.

To DISOWN دریغ ساختن dureegh faukhtun, استنکار نمودن inkaur kirdun, انکار کردن istinkaur numoodun, نکر ساختن nukr faukhtun, جحد کردن juh d kirdun. v. *to deny*.

Disowned منکر munkur, منکور munkoor, مردود murdood, مخلوع mukhlawa.

To DISPARAGE زاری کردن zauré kirdun, نام کشیدن mulaumut zudun, ملامت زدن naum kufhedun, بهتان گفتن buhtaun guftun, طعن ساختن taan faukhtun, کدح کردن kudu h kirdun, تعییب taieeb faukhtun. v. *to calumniate, reproach, mock, slight, disgrace*. — *To disparage by comparison* تشبیه معیوب و غیر مستوی کردن tushbeeh mai-oob wa ghire-a mustawé kirdun, تخیل نکبت tumfeela nukbut wa na eek-faun faukhtun. *To disparage by an unequal mar-*

riage نکاح معیوب و نا هوار ساختن nikauh mai-oob wa na humwaur faukhtun.

Disparagement ملامت mulaumut, طعن taan, کدح kudu h. v. *disgrace, reproach*. — (*injurious comparison*) تشبیه معیوب و نا یکسان tushbeeh ma-ioob wa na eek-faun. — (*unequal marriage*) نکاح معیوب و نا هوار nikauh ma-ioob wa nahumwar.

DISPARITY ناهوار na humware, نا اختلاف na muwaufikut, موافقت tufawut, فرق furk. v. *disparity, inequality*. *DISPASSIONATE* زو انصاف zu infauf, منصف munuf. v. *calm, moderate, temperate*.

To DISPATCH (send) فرستادن furistadun, روان ساختن irfaul kirdun, ارسال irfaul kirdun. — (*to expedite*) جریده ju rédeh kirdun, تعجیل ساختن ta-ajeel faukhtun, شتابیدن shittabédun, شتافتن shittauftun. v. *to hasten*. — (*accomplish, finish*) پرداختن purdaukh-tun, اتمام کردن itmaum kirdun, تکمیل ساختن tukmeel faukhtun. — (*to kill*) قتل ساختن kutl faukhtun, کشتن kooshtun, نهدن neest kirdanédun. — (*to send out of the way*) شهر بدر کردن shahur bedur kirdun, نفی بلد ساختن nufé bilud faukhtun. v. *to banish*. — *To dispatch an ambassador* ایلیچی eelché furistadun, ارسال irfaul kirdun. *To dispatch with great expedition* تیزکار teezkaur shoodun, عیش العیال shu'l'amul kirdun, دیو دست بودن div doft boodun.

Dispatch (expedition) شتاب زدگی shittaub zudugé, شتاب کاری shittaub kauré, عجلان ajilaun, ویشک wushik. *To make great dispatch* شتابان shittabaun rouvaun shoodun.

Dispatched (sent) فرستاده furistadeh, مرسل murfool. — (*expedited*) عجل mu-ajjal, جریده jurédeh, شتابیده shittabédéh. — (*finished*) تمام tumaum, مقضی mukzé, منقضی munkuzé. — (*killed*) کشته kooshteh, مقتول muktool.

To DISPEL پریشان کردن purashaun kirdun, پراکنده ساختن purakindeh faukhtun. v. *to dissipate, disperse*. — *To dispel grief* غم گداز کردن gumma gadauz kirdun.

Dispelled پریشاده purashauneh. *To be dispelled (as darkness)* واداشتن wa shoodun tauré. *Dispelled (as the clouds)* اسباب از آب واداشتن afumaun uz abir wa shoodun. *ADISPENSARY* شربتخانه shurbushkhaneh. *DISPENSATION (distribution)* بخشش duhindeh, توزیع توزع, توارز, توارز

Displeasure ازارش runj, رنجش runjiſh, زنج azauriſh, بوتیمار bootémaur, پُریشانی purashauné, اشتغالی aſhuftugé, تدبیر خاطر tukdeera khautir, زله zuluh. v. *disguſt*.

DISPOSAL (*arrangement*) ترتیب turteeb, انتظام intizaum. — (*distribution*) توزیع toozé-a, (*government*) تفریق tufreek, تفصیل tufseel. — (*government*) تدبیر tudbeer, حراست huraufut, حفظ hyfz.

To dispose (arrange) ترتیب کردن turteeb kirdun, انتظام نهادن nuzim numoodun, انتظام نهادن intizaum nihaudun, تقویم کردن tukweem kirdun, نشانیدن é-adaud faukhtun, نشانیدن niſhaundun, نهادن nihaudun. v. *to arrange, regulate, order*. — *To dispose of (bestow)* بخشیدن bukhsheédun, مبدول کردن mubzool kirdun, انعام دادن dadun, عطا ساختن ata faukhtun, انعام inaam kirdun. v. *to confer, grant*. — *To dispose of by legacy* وقف کردن wukuf kirdun, وصایت ساختن wufa-é-ut faukhtun. v. *to bequeath*. — *To dispose of in marriage* نامزاد کردن namzaud kirdun. *To dispose of (destine to any use)* تقدیر tukdeer kirdun, تعیین ساختن tai-én faukhtun — (*remove out of the way*) وا کردن wa kirdun, دفع ساختن rufa ou dufa faukhtun. — (*to settle*) بر قرار کردن bur kuraur kirdun, نصب ساختن nuſb faukhtun. v. *to constitute*. — (*to sell*) فروخت کردن furookhtun, بیع ساختن bé-a faukhtun, فروشیدن furooſhédu. *To dispose of in the hands of another* وضع کردن wuza kirdun, وضعت ساختن wuzaat faukhtun. *To dispose the mind to any thing* مراد دادن dadun. v. *to incline*. — *To dispose to sleep* خوابانیدن khaubanédun, خوابانیدن khaubnauk kirdun. *To dispose of one's self (to spend one's time)* گذران احیان شدن guzraun ahé-aun thoodun. v. *to employ*.

A disposer (bestower) بخش عطا گر ata gur, بخش bukhshe. v. *distributor*. — (*a governor, regulator*) حاکم haukim, مدبر mudubbur, ظابط zaubit, حافظ haufiz, والی waulé.

Disposition (order) انتظام intizaum, نظم nuzim, نظام nuzaum, ترتیب turteeb, استعداد istadaud, تدبیر tudbeer, ارادتگی araustugé, سازگاری suf sauzkauré, صفوی fufoof, سانکبر saungeer, تهیت tuhé-ut, سیلک filk, v. *distribution, method, regulation, constitution*. — (*temper of mind*) مشرب muſhrub, منوال munwaul, حال خاطر khautir, خاطر khautir, خوی khqoi, سنجیت ſujé-ut, منش munſh. *An amiable disposition* خوش خوی khoosh khooi,

لطفی luteef muſhrub. *A bad disposition* بد خوی bud khooi. v. *inclination*. — *They are of the same disposition* هم علی منوال واحد hum ala munwaul wauhid.

To DISPOSSESS راندن raundun, راندن rudd kirdun, طرح ساختن turd faukhtun, اطرار itraud kirdun, شغل نبودن ihugr numoodun, فز ساختن ifrauz kirdun, افزاز کردن fuzz faukhtun. v. *to deprive*.

Dispossessed رانده raundeſh, مرگود murdood, مطرود mutrood. v. *deprived, destitute*.

Dispraise, v. blame, censure.

DISPROPORTION ناهوارى na humwauré, عدم موافقت aduma muwauſikut, ناهوارى na eekſauné, مستوی na muſtawé, عدم لیاقت aduma lé-aukut.

To disproportionate غیر مستوی کردن ghiré-a muſtawé kirdun, بی موافقت ساختن bé muwauſikut faukhtun, ناهوارى نبودن na humwauré numoodun, عدم لیاقت کردن aduma lé-aukut kirdun.

Disproportionable, disproportional, disproportionate, ناهوارى ghiré-a muſtawé, ناهوارى na humwaur, بی مناسبیت bé munaufibut, ناهوارى na eekſaun, بی موافقت bé muwauſikut, ناهوارى ghiré-a muſtawé, ناهوارى na muwauſik.

Disproportionably, disproportionally, disproportionately بطور نامناسب betoor namunaſib, ناهوارى bur wujeh nahumwaur.

To DISPROVE مخالفت نبودن muklaulifut numoodun, رد کلام کردن rudd kulaum kirdun, دروغ الزام na huk numoodun, دروغ ساختن duroogh ilzaum faukhtun. v. *to confute*.

DISPUTABLE ممکن بحث mumkina buhs, واجب النزاع kaubila mugha-éteh, واجب النزاع vajibu'n'nuza, لایق منازعت la-éka munazaat.

A disputant (disputer) بحث کننده buhs koonindeh, بحث ساز mubauhis. — (*disputing*) بحث faus, بحث ابتیحات ibtihaus koon.

Disputation محاورت بحث و جدل muhawwura buhs ou judl, نزاع nizaa, منازعت munazaat, مجادلت mujaudulut. v. *dispute*.

To dispute بحث کردن buhs kirdun, مباحثه mubauhiſut faukhtun, نزاع کردن nuza kirdun, تنازع ساختن tunaza faukhtun, جدل judl kirdun, مجادلت نبودن mujaudulut numoodun, منازعت ساختن munaazarut faukhtun, مزه ساختن tunauzir kirdun, تناظر کردن muzeh faukhtun. v. *to contend, cavil, dispute, oppose, question*. — *To dispute a point of right* مجادله کردن mujaud kirdun.

A dispute جدال judaul, مجادل mujaudil, مجادلوت mujaudilut, بیکار buhis, پیکار peekaur, گفت کو, گفت وگویی guft ou gooi, نزا nuzā, گفتا goo, مباحثات ibtihaus, مباحثات mubauhifut. v. *controversy, contest*.

DISQUALIFICATION ادما عدم لیاقت aduma lé- aukut, نا قابلیت na kaubilé-ut.

To disqualify کردن نا قابل na kaubil kirdun, غیر مستعد نبودن ghiré-a mustaad numoodun, نا اهل ساختن na ahl faukhtun, نا سزا نبودن na suza numoodun.

DISQUIET *disquietness, disquietude* انقباض inkibawza khautir, تاسه kharkhar, تاسه humm, (pl. هوم humoom), اشفگی afshuftugé, بی حضور aduma aram, بی حضور huzooré. v. *anxiety, restlessness, uneasiness, vexation*.

Disquiet (restless) بی حضور be huzoor, غیر قرار ghiré-a kuraur, بی راحت be rahut, ملالت mu- laulut, مژال muzzaul. v. *uneasy*.

To disquiet بی حضور be huzoor kirdun, رنجیده و رنجیده ساختن runjédun, رنجیده ou rumédéh faukhtun, جفا کردن jufa kirdun. v. *to disturb, vex*.

DISQUISITION امتحان imtihaun, پرسش porish, تفحص tufuhhius, تفتیش tufteesh. v. *examination*.

DISREGARD (neglect) امهال imhaul, غفلت ghufut, مسامحت musaumihut, تهاون tuhawun, تکاویل tukauvil, مذمت muzimmut. v. *contempt*.

To disregard کردن اهانت ihannut kirdun, تهاون امهال imhaul numoodun, ساختن تهاون tuhawun faukhtun. v. *to despise, neglect*.

Disregardful, v. contemptuous, negligent.

DISRELISH بد چاشنی bud chashné, نا munish gur, منش گر na khoofhminiish, خوشش gur, بی مزه be muzeh. v. *nauseousness, dislike*.

To disrelish منش زدن munish zudun, استکراه istikrauh numoodun, بیزار و بغور شدن beezaur ou nufoor fhoodun. v. *to dislike*.

DISREPUTE بد نامی bud naumi, رسوایی ruswai-é, بد نامی bud naumé, سیاه رویی se-uh rooi-é. v. *disbonour, disgrace, infamy*.

DISRESPECT عدم احترام aduma ihtiraum, عدم اعزاز adum é- azauz, بی ادبی be adubé, عدم شریکاري turka adub, عدم ادب aduma shereenkauré, ادب التفات aduma iltifaut. v. *incivility, rudeness*.

Disrespected محقر muhukkur. v. *despised*.

Disrespectful بی ادب be adub, عدم احترام ghiré-a ihtiraum, بی ازم be azrum, غیر لطیف ghiré-a luteef, نا شریکاري na shereenkaur.

Disrespectfully بی ادبانه bé adubauneh, بیاد bila tukreem, بی رعایت bé ré-aiut.

To DISROBE کوبا ترک کردن kuba turuk kirdun, لباس منسرح ساختن libaus munfurih faukhtun. v. *to undress, uncover*.

DISSATISFACTION رضا عدم aduma ruza, بیحضوری béhuzooré, عدم سوری aduma furooré, نا خوشنودی na khushnoodé, پربشانی purashané, تکذیر خاطر afshuftugé, ازارش tukdeera khautir, خاطر ماندگی khautir maundugé.

Dissatisfactory نا پسندیده na puffedédeh.

Dissatisfied نا خوشنود na khushnood, نا راضی na rauzé, بیحضور bé huzoor.

To dissatisfy بی حضور be huzoor kirdun, خاطر مانده ساختن khautir maundeh faukhtun, رنجیدن runjédun, ازاردن azaurdun, پربش purash faukhtun. v. *to disgust, displease*.

To DISSECT (cut in pieces) بریدن burédun, انفصال کردن tukté-a faukhtun, انفصال kirdun, تشریح tushreeh faukhtun, زیح zu- buh faukhtun. — (to examine minutely) با دقت ba dikkut tufteesh kirdun, نکته nukteh shinause numoodun.

Dissection تشریح tushreeh, تفصیل tukté-a, تفصیل tufseel, انفصال infisaul, زیح zubih.

To disseize, v. to dispossess.

To DISSEMBLE صورت معامله کردن foo- rut maamleh kirdun, تغافل ساختن tughaufil faukhtun, مدارا mudaura kirdun, مدارت mudarut faukhtun, و پی ورزیدن dūlāul ou pei wurzédun, نجاهل نبودن tujauhil numoodun, منافق شدن munafik fhoodun, نازیدن nauzédun.

Dissembled مکتوم muktutum, مستور mustoor, مستور القلب mustooru'l'kulb.

A dissembler (hypocrite) مدارا gur, دلال dūlāul, رباکار ré-akaur, اهل نفاق ahla nifauk, صادق عین mura-é, غاش ghaush, صدیقه aïn, عبد عین abda aïn, قلاش kullauh. — (a coquer) صاحب شیوه و مدارا fahib sheeweh ou mudaur, نازنین nauzdeen, شیوه کر sheeweh gur, عشوه زن ashweh zun.

Dissemblingly با مدارا ba mudaura, مستورانه mustooraneh. v. *hypocritically*.

To DISSEMINATE شایع کردن sha-é-a kirdun, تبسبث ساختن tubusbus faukhtun. v. *to scatter, publish*.

Disseminated شایع sha-é-a, مشهور muhhoor, مبعوث mubsoos.

Dissemination تبثت tubusbus.

DISSENSION اختلاف ikhtilauf, شقاق shu-

kauk, عدم اتفاق adum, نا موافقت na muwafikut, ittifauf, نا سازگاری na fauzkauré, منازعت mu-nazaat, مخالفت munaukifhut, مناقشت mukhaulifut, عدم رضا adum ruza, بی اهنگی bé ahungé, تفاوت tufawut. v. *disagreement, contention, strife*. — *To excite dissension* شدن حقائق باعث hukauk baas shoodun, اختلاف انگیز کردن ikhtilauf angeez kirdun, منازعت ساختن munazaat faukhtun, فتنه انگیزی fitneh angeekhtun.

DISSENT مخالفی ra-é mukhaulif, تدبیر نا pundaur na muwafik, پندار نا موافق tudbeer na fauzkaur.

To dissent تدبیر نا سازگار داشتن tudbeer na fauzkaur daushtun, مخالفی دادن ra-é mukhaulif dadun, پندار نا موافق نبودن pundaur na muwafik numoodun.

A dissenter مخالفی ra-é mukhaulif numa, اهل پندار نا سازگار ahla pundaur na fauzkaur, مخالفی کو ra-é mukhaulif goo.

A DISSERTATION نقل nukkul. v. *discourse*.

Disservice, v. *injury, mischief*.

To differ, v. *to break, divide, separate*.

DISSIMILAR بی همآلت na humta, مختلفی mukhtulif, مغایر mugha-ér, متفاوت mutufawut. v. *unlike*.

Dissimilarity, dissimilitude, تفاوت tufawut, عدم تشبیل aduma tumfeel.

DISSIMULATION صورت معامله sooruta ma-amleh, ریا mudaura, تغافل tughaufil, ریا-re-a, قنچ kunuj, قنچ funuj, اغیاض nifauk, غیاض ighmauz, غیظ ghumza aîn, پی pei. *The dissimulation of lovers (either in affection or anger)* ناز nauz, شیوه مندی sheeweh, نازش nauzish, شیوه sheewehmundé, عشوہ afshweh, گرشه gurish-meh, ترک تاز turuktauz, دل dill, دلالت dulaulut, دلت dullut.

DISSIPATE بر طرف ساختن bur turruf faukhtun, پراکنده کردن purakindeh kirdun, جدا جدا juda wakirdun, بر باد ساختن burbaud faukhtun, زایل نبودن za-é-a ou za-él numoodun. v. *to disperse, scatter*. — *To dissipate a fortune* مال پراشان کردن maul purashaun kirdun, ملک dowlut bur baud dadun, پراشان کردن maul purashaun kirdun, *To dissipate or distract the attention* پاشیدن اشتغال ishti-ghaul pauhedun, فکر پراشان کردن fikr purashaun kirdun.

Dissipation پراشانی purashauné, اسراف ifrauf, پراکنده purakindugé, تفرق tufurruk, تفرقه tufreek, انتشار intishaur.

Dispersed (scattered) پراکنده purashaun, پراکینده purakindeh, پاشیده paushédeh, پایمال paï-maul, کشفته kushufteh, بر باد burbaud. v. *dispersed* — also *debauched*. — *To be dispersed* وا شدن wa shoodun, بر باد شدن intishaur boodun, بر باد شدن bur baud shoodun.

DISSOLVABLE, *dissoluble*, قابل کداز kau-bila gudauz, ممکن نمکن mumkina nukiz, اسان afauna hull.

Dissolubility نقص امکان imkauna nukiz, اسانی afauné hull.

To dissolve گداختن gudaukhtun, اغاریدن agharédun, حل کردن kheefédun, محلول نمودن hull kirdun, محلول نمودن muhlool numoodun, جدا جدا juda kirdun, جدا کردن nukiz faukhtun, ساختن gu-dauz kirdun, کداز کردن gudazédun, کدازیدن gudauzanédun, پراکندن purakindun. *To dissolve an assembly* مجلس موقوف کردن mujlis moukoof kirdun, دیوان بر طرف ساختن divaun bur turruf faukhtun. *To dissolve a marriage* نکاح nikauh fufikh faukhtun. *To dissolve ice* یخ ذوب jumud gudauzédun, کدازیدن eekh zoob kirdun. — *To dissolve an agreement* نقض پیمان کردن nukiz peemaun kirdun. *To dissolve an enchantment* سحر جدا کردن suhr juda kirdun. *To dissolve in pleasure* لذت کداز شدن ba zook gudauz shoodun. *To dissolve or separate two things* تفریق کردن tufreek kirdun. *To dissolve (to be melted)* بکشدن bukhsarédun, حل کشتن gudaukhteh shoodun, حل گشتن hull gushtun, رخنه دار بودن rukhneh dar boodun, آب شدن aub shoodun.

Dissolved کشفته kushufteh, گداخته gudaukhteh, متحلل mutuhullil, رخنه دار rukhneh dar, منفسخ mufsookh, منتقض muntukiz, منتقض muntukus.

A dissolvent, dissolver, کداز گر gudauz gur, فاسخ faufikh, گدازنده gudauzindeh.

Dissolvent, dissolving, کداز gudauz, ذوقوت zu kuwwuta hull. *Dissolving (the heart)* جگر کداز jigur-gudauz. *Burning and dissolving* سوختن و کداز sooz ou gudauz.

DISSOLUTE مرفش murfush, شوخ shookh, بی سر و سامان fahib shookhé, هواپی be fur ou famaun, نا بکار na bekaur, ناهنجار huwai nufsauné numa. v. *dissolute*, *luxurious, wanton*. — *A dissolute man* شهوت nufsa shuhwut purust. v. *dissolute*.

Dissolutely شهوت با ba shuhwut, شوخانه shoo-khaunch, با فسق faujiran, فاجرا ba fufik.

Dissoluteness شهوت shuhwut, ارفاش irfaush, نفس shookhé, فجر fujr, فسق fufik, نufs, توفان نufs amaureh, نufs, tookauna nufs, شقاوت shukawut. v. wantonness.

DISSOLUTION (*demolition, breach*) نقض nukiz, نقيضت nukeezut, حل hull, رخنه rukhneh, فسخ fufikh. — (*melting*) گداز gudauz, گداخت gudaukht, تفت tuft, صهر suhr. — (*destruction*) خرابي khuraubé, تخریب tukhreb, هدم hudim. — (*death*) مرگ murg, موت moot, قضا kuza. *The dissolution of an assembly* دیوان مجلس موقوفی divaun bur turrufé, mujlis moukoofo. *A dissolution of marriage* نکاح فسخی nikauh fufikhé.

Dissonance, dissonant, v. discord, &c.

To DISSUADE منع کردن muna kirdun, مانع شدن mauna shoodun, نذر دادن nuzr dadun, انذار نبودن inzaur numoodun.

Diffusion, a diffusive منع muna, نذر nuzr, انذار inzaur. — *Diffusive* (adj.) مانع mauna, ساز muna fauz, نذر کنا nuzr koona.

A DISTAFF ورقه wurukeh, دکران dukraun, مبرم کرتلان kurtulaun. *The spindle of a distaff* مبرم mubrum.

To distain, v. to stain, blot, tinge.

DISTANCE بعد bu-ad (pl. ابعاد abaad), دوری baadut, غریب bi-ad, غریب ghurbut, dooré, تباعد tuba-ud, مسافت musaufut, بین bein, شق fuhuk, شقت shukut, نزهت nuzhut, زورت maak, معق munaut, هوب hoob, زاورت zawrut, جنابت junaubut, قضا kufa, بهر buhr, هجوری muhjooré, فرق furk, تفاوت tufawut. v. interval, separation, remoteness. — *The distance between the East and West* بعد البشرقین baadu'l'mushrikeen. *In distance four parasangs or leagues* در dur musaufut chuhaur farfang. *From a distance* از دور uz door. — *Distance (of time)* مدت muddut, مدت زمان mudduta zumaun. *Some distance of time* مدت چند mudduta chund, مدت ها muddut-ha. — *Distance (respect)* احترام ihtiraum, اکرام ikraum, خضوع khuzoo-a. (*reserve, caution, want of affection*) برووت buroodut, برووت buroodut ou kudoorut, حذر huzr, عدم adum muwuddut, بی محبتی bé mohabbuté, احتیاط ihté-aut.

To distance (place at a distance) باعید نهادن ba-éd nihandun. — (*to excell another*) افضال نبودن ifzail numoodun, غالب شدن ghaulib shoodun, افضال استعمال iftila daushtun. *To distance in a race* در میدان مرور عبور کردن muroor ou aboor kirdun.

Distant بعید ba-éd (pl. بعدا bu-ada, بعد bu-ad, bu-adan), باعد bau-éd, باید baïd, دور door, متباین mutubai-én, مغرب mughirub, غریب ghurbut, مناظ munaut, قضا kufa, سهدر fuhdur, بری buré, شاعی sha-é, باسط baufut, مطلب mutlib, شاسع shausa, منفرد munfurruj, منضر munzuruh, منتجع muntukha. v. remote. — *Very distant* دور دورا doora door. *A distant place* مناظ adooa. *Distant as the Pleiades* مناظ الثریا munautu's'firé-a. — (*cold, cautious*) حذر huzir, برووت burood, صاحب احتیاط fahib ihté-aut, اهل حذر ahla huzr. v. reserved.

DISTASTE اکراه ikrauh, منشر munishgur, ابا na khooshmunish, نغرت nufut, ابا iba, پریشانی purashané. v. nauscoufness, dislike. — (*alienation of affection*) قطیعا kuté-a.

To distaste (nauseate) اکراه داشتن ikrauh daushtun, منشر نبودن munishgur numoodun, بیزار و نفور شدن nufut daushtun, بیزار ou nufur shoodun. v. to dislike, loath.

Distasteful مستکروه mustukruh, مکروه mukrooh, نا پسند na pussund. v. offensive.

DISTEMPER مرض muruz, بیپاری beemaure, تیار teemaur, دلخ dikhumm, درد durd, رنج runj, علت yllut, رنجوری runjooré, خستگی shukaut, شکات shukaut, دوی dawa, وصب wufub, مزاج inkifaura mizauj, مزاج نا khustugé, زحمت zhimut, خوشی mizauj na khooshé, کفا kufa, کفا fuwau, حوب hoob, هبیت heezut, نصب nufb, ضنی zuné, وجع wuja, ووزیت wuzé-ut. v. disease, malady, sickness. — *To cure a distemper* تیار کردن teemaur kirdun. — *To originate as a distemper* پیدا شدن peeda shoodun.

To distemper, v. to disease, disorder, disturb.

Distemperate نا معتدل na mu-atudil, بلا bila é-atidaul. v. immoderate.

Distemperature (of the air) هوا نا اعتدال hawa bila é-atidaul, هوا فانی hawa funa-é. v. tumultuousness, confusion, perturbation.

Distempered بیپار beemaur, بیپاره beemaureh, خسته khusteh, رنجور runjoor, مریض mureez, وصاب wufub (pl. وصابی wufaubé), موصب moosub, رخته rukhteh, درد اشنایان durd ashina-é-aun, دای da-é, معلول maalool, مغیوم mughé-oom, تلا tula, مدکوک mudkook, ضنیت zuné, بیپارزون beemaurzshoon, ضنیت zuné-ut. *To be distempered* بیپار بودن beemaur boodun, پیدا شدن peeda shoodun, خسته کشتن khusteh gushtun.

gumaun numa, وهاُم wuhaum, تُنف tunf, غیر
ghiré-a é-atimau, زو بُرودت zu buroo-
dut. v. *diffident, suspicious*.

بروجه وهاُم ba gumaun, با کُهان Distrustfully
bur wujeh wuhaum.

To DISTURB بِهَضُور کردن béhuzoor kir-
dun, مضطرب iztiraub faukhtun, ساختن
رنجیده و رمیده muzturub numoodun,
دخل دست runjédeh ou rumédeh kirdun,
دُخل درازی dukhla doft dirauzé faukhtun,
تشویش کردن ایدن burhum zudun,
تُشویش کُردانیدن tushweesh kirdanédun,
ساختن faukhtun, اخلال نبودن ikhlaul numoodun,
شوریده کردن shoorédeh kirdun. v. *to confound, distract*.—(to interrupt) مانع کردن mauna kirdun,
دُخل و تعرض نبودن dukhl ou taaryaz numoo-
dun. v. *to hinder, oppose*.

Disturbance پُرشانی purashauné, اضطراب izti-
raub, خلل khulul, دُخل dukhl, اخلال ikhtilaul haul,
اشوب ashoob, هنگامه hungaume, فتنه fitneh,
غوغا ghulghuleh, گوغا ghoogha,
گیر و دار geer ou dar, قرش مرش kurish murish,
دُغدُغت dughdughut. v. *confusion, perplexity, dis-
order, tumult*.—To raise a disturbance هنگامه کردن
hungaume kirdun, فتنه انگیزتن fitneh an-
geekhtun.

Disturbed مضطرب muzturub, پُرشان purashaun,
خلل پذیر ashuftch, اشغته shoorédeh,
khulul pizzeer, مكدُر mukuddur, کُراشیده kira-
shédeh. Disturbed in the brain تیره دماغ teereh
damaugh, سراسیمه suraushimeh, کُیب keeb. v. *in-
sane*.—To be disturbed خلل پذیرفتن khulul piz-
zeeruftun, بهم مضطرب بودن muzturub boodun,
بهم buhum dur shoodun, در شدن bu-
hum bur aumudun. To be disturbed in mind دل
تیره شدن dil buhum dur aumudun, تیره شدن
teereh shoodun, تیره خاطر بودن teereh khautir
boodun, تیره ضمیر داشتن teereh zumeer daush-
tun, کُراشیدن kirashédun, فُریختن fureekhtun.
A disturber انگیز فتنه fitneh angeez, ساز mukuddur
fauz, اشوب ashoob, مخل mukhil.

To disvalue, v. *to undervalue*.

To DISVELOP نُقب رفع کردن nukil rufa
kirdun. v. *to uncover, unveil*.

DISUNION (separation) افتراق iftirauk,
هُجران hujiraun. v. *disjunction*.—
(breach of concord) عدم اتفاق aduma ittifauk,
اختلاف ikhtilauf, بی اهنگی bé ahunké. v. *discord*.

To disunite (separate) افتراق کردن iftirauk
kirdun, مفارقت juda faukhtun, جدا ساختن

بی اتفاق کردن mufaurikut numoodun,
bé ittifauk kirdun. v. *to divide, disjoin*.—(to fall
afunder, become separate) بجدا افتادن bejudda
uftaudun, مفروق کشتن mufrook gushtun,
منفصل شدن munfussl shoodun.

Disunited مفروق mufrook. v. *disjoined*.

DISUSAGE, difuse تُرک خوی turuka khooi,
aduma aadut, فراغ ایمن firaugha ai-
én, قراعت قلعه firaughuta ka-édeh.

To difuse عادت ترک کردن a-adut turuk kir-
dun, خوی فراغ ساختن khooi firaugh faukhtun.

A DITCH کُنده kundeh, کوهین kooheen,
مغارت mughaun, مغاک mughaik, حفیر hu-
feer, حفر huf, بُرفند burfund, مُقرات muku-
raut, چاه chah, خُدت khuddut (pl. خُدت khud-
dud), نُهبُرت nuhburt (plur. نُهابیر nuhabeer),
کُفت kuffut, ژرف zihuruf, قُرمُص kurmus,
منقع muka. — A ditch (round fortifications,
camps, &c.) خُندُق khunduk (plur. خُندُق khunau-
duk), مُترس muturis, کُندُق kunduk, شهِ بارو shuh baroo,
اُل aul, تُو too, گُو gaw, کُواب guwaub, کُور goor. A deep ditch فُند fund,
مُغاک هُولناک mughaik hawilauk. A ditch
carried through fields or gardens اُرع arugh, چُوغ
choogh, اُکُرت akurt. v. *trench, moat*.

To ditch کُنده کردن kundeh kirdun, کُوهین
kooheen faukhtun, گُو کردن gaw kirdun,
مُترس کُوبیدن muturis kawédun, فُکُندُق furkundun,
فُکُندُق furkundédun.

A ditcher کُنده کُرد kundeh gur.

DITTO هُمانا humauna, اُیضا a-ézan, یُکسان
eeksaun.

A DITTY غُنا ghuna. v. *song*.

DIVAN دیوان divan. v. *council*.

To DIVARICATE اُفجاج کردن ifjauz kir-
dun. v. *to divide in two*.—Divarication فُجج fujj.

To DIVE غُرق کردن ghurk kirdun, غُوص
ghawis faukhtun, غُیاص زدن ghéaus
zudun, غُیاصت ساختن ghé-aufut faukhtun,
غُلُیدن ghulé-
dun, غُوطه خُورْدن ghootch khoredun,
مُتقُل نیوْدن mum-
tukil numoodun. v. *to plunge*.—To contend in div-
ing مُتقُل نیوْدن mum-
tukil numoodun.

A place in the sea where they dive for pearls مُغاص
mughaus, مُداحِص mudahis. To dive deep (into
any question or science) دُور پُندار ساختن
pundaur faukhtun, غُوص کردن ghooz kirdun.

A diver غُواص ghuvraus, غُماص ghamaus,
کُماص kummaus.

DIVERS چند chund, اکثر akfur. v. several.

DIVERSE متفرق mutufurruk, رنگارنگ runkarunk, گوناگون goonagoon. v. different, various.

Diverification تبدیل صورت tubdeela soorut, نوع buluk, پلنگ رنگی pulunk rungé, نوک nuwa. v. diversity, variation, variegation, change.

To diversify تبدیل صورت soorut tubdeela numoodun, رنگارنگ کردن runkarunk kirdun, گوناگون ساختن goonagoon saukhtun. v. to variegate; also to distinguish.

DIVERSION (amusement) تفریح tummausha, صفا sufa, تفریح tufuruj, سیر seir, سیران seiraun, خوش jeeh, گشت gusht, نزهت nuzhut, جیش jeeh, بازی bauzé, بازی khooth haulé, عیش e-eth, بازیچه bauzecheh. v. amusement, recreation.—To take diversion گذار کردن gusht ou guzaur kirdun, بازی ساختن bauzé saukhtun, صفا گرفتن tummausha kirdun, تفریح گشتن tufuruj kirdun, حرامان کردن huramaun kirdun, لهو یافتن luhoo é-austun, تلهیت پذیرفتن tulhé-ut pizzeerustun.—Diversion (turning any thing from its course) عوق awk, تنکیب kuni-ud, تعویق taaweek, تنکیب tumkeeb.

Diversity اختلاف ikhtilauf, تفاوت tufawut, تفکر furk, تغایر tugha-er, فصل fusl, تفصیل tufseel. v. difference, dissimilitude, distinction, diversification.—A diversity of opinions رای اختلاف ikhtilaufa raai, پندار تغایر pundaar tugha-er, امت amt.

Diversely اختلافی ba ikhtilauf, با اختلافی ikhtilaufah, چند راه chund rah, بطریق اکثر akfur. v. differently.

To divert (turn off from any direction) عوق awk kirdun, تنکیب ساختن tumkeeb saukhtun, بیراه شوا bérâh kirdun, بیراه ساختن bérâh shawa saukhtun.—(to please) صفا sufa dadun, مزهت نمودن muzhut numoodun, مسرور کردن musroor kirdun, شاد ساختن shaud saukhtun.

Diverted نزهت پذیر nuzhut pizzeer.

A diverter صفا sufa koorindeh.

Divertive شاد ساز shaud sauz.

To DIVIDE حصه kirdané, تفسیم tukseem kirdun, کسب kist kirdun, تقسیم tukseem kirdun, مقسام نمودن mukseem numoodun, توزیع کردن toozé kirdun, بریدن barédun, قطعت ساختن kutast saukhtun, اجدا juda saukhtun, جدا ساختن juda saukhtun, مفروق نمودن mufrook numoodun, مفروق کردن mufrook kirdun, تفصیل نمودن tufseel numoodun, تفصیل کردن tufseel kirdun.

tufseel kirdun. v. to separate, disunite.—To divide in two دو نیم کردن du neem kirdun, بین اثنان beina isnaun saukhtun.—(to part from, or be divided) منفصل شدن munfusil shoodun, پراکنده شدن mufrook boodun, پراکینده شدن purakindeh shoodun.

Divided مقسام muktufoom, مفروق mufrook, جدا juda, موزع muwuzza, منفرد munfurrud, مکتوع muktuwa. v. separated, dissected.—Divided into different kinds متنوع mutunuwwa.

A dividend مقسام muksum, حصه hisseh, پاره paureh, بخش bukhsh, نصیب nuseeb. v. portion, share, lot.

A divider قاسم kaufim, مقسام mukuffim, موزع muwuzza, بخش bukhsh. v. distributor.

DIVINATION فال faul, تفاول tufa-ool, فالگیری faulgeeré, رمل ruml, رمالی rumaulé, غیب خوانی gheeb khauné, عیافت a-é-aufut, فراست firaufut, غیب گوی gheeb gooi, زجر zujr, مزکن muzukkun.

DIVINE (partaking of the nature of God) سبحانی khodaí-é, الهی ilahé, or الهی subhauné, روحانی ruhmauné, مولوی moulou-é, بیچون yezdauné, ربانی rubbauné, لاهوتی lauhooté, نا متناهی nu mutunauhé, قدسی kudsé, سرمدی sumudé, صمدانی sumudauné, غیبی gheebé, صمدی sumudé. The divine favour غنایت na mutunauhé. Divine knowledge (theology) علم الهی ylma ilahé. The divine tribunal جناب عزت bargaha ruhmut, زجر و منع junauba yzzut.—The divine prohibition زجر ou muna ilahé. The divine inspiration فاضلترین fauziltur, فاضلتر afzul, افضل fauziltureen, افزونتر afzoontur, اعلا é-ala.

A divine (theologian) علیم akhoon, علم aleem (pt. علما ylma).

To divine غیب نمودن faul guftun, فال گفتن faul guftun, فراست ruml kirdun, فراست ساختن firaufut saukhtun. v. to foretel, guess.

Divinely بوجه الهی bewujeh ilahé. v. excellently.

Divineness, v. divinity, excellence.

A diviner فالگیر faulgoo, فالگیری faulgeer, فالی faul, رمال rummaul.

Divinity, v. Deity, Godhead; also theology.—الاهت ilauh, or اله but, بت (a false God) ilauhut, صنم sunum. v. idol.—(a beautiful woman) نیکاورا alum.

DIVISIBLE مکی mumkina iftirauk, اقتراق kaubilu'l'kufm.

سل burak fug, موي دار kulb moo'i dar. *A lap-dog* ماستي maufté, سگچه fugcheh, چپه chupch, کلبه kuleeb, کلبت kulbut.—*A tame gentle dog* سک انوس fuga anoos.—*A biting dog* کلب دیراس kulba durbaus.—*A mad dog* سل fuga déwauneh, کلب fuga kulib. *Like a mad dog* سا fuga déwauneh sa.—*A snarling dog* سگ هریر fug hureer. *A barking dog* سگ نباح fuga nubauj, سگ ووح fuga wuhwuh, کلب نباح kulba nubuh, عجز عوا ajooza awa. v. barking.—*A wild dog* زیب zeeb.—*A sea dog* کلبی kulfeczé, سگ سگ fuga buhr.—*A water dog* سگ اب fuga aub, کلب البا kulbu'l'maa, قصاعت kuzaat.—*A shepherd's dog* سگي چوبان chobaun fugé, کلبی koo'i kulbé.—*A deep voiced dog* سگي نباح nubauj fugé.—*A dog lolling out his tongue* سگ متلله fug mutluhlis.—*A dog-keeper* سگبان fugbaun, کلاب kullaub. *A pack of dogs* کلبه kuleeb. *The cry of a pack of dogs* زغار کلب nubauja fugaun. v. under cry.—*A dog kennel* سگخانه fugkhaunch. *A dog's* (also canine) teeth سکندندان fugdundaun. *Dogs-bane* سکاور fugangoor. *Dogs dung* سکاله fugauleh. *A dog's nose* پوز pooz. *A dog's whiskers* کلبت kulbut. *Having the head of a dog* سگسر fugfur.—*To send to the dogs* (throw away) برباد دادن burbaud dadun, ترک purakindeh kirdun کردن turuk numoodun. *To go to the dogs* (to be ruined) برباد شدن burbaud boodun, پرباشان شدن purashaun shoodun, پراکنده و پرباشان کشتن purakindeh ou purashaun gushtun.—*To dog* نشانیدن nishaundun.—*The greater Dog-star* (Sirius) شعري thé-aré, الیانی thé-aré'l'é-mauné, کلبه alkuib. *The little dog-star* شعري thé-aré'l'ghumoos, شعري الغیصی thé-aré'l'ghumeifa. *Both the dog-stars* شعريان thé-areian. *The dog-days* ایام باحور eiyama bahoor. *Dog-cheap* کوم بها kum beha, کساد kufaud, قصور kufoor. v. cheap.—*Dog sleep* مستنیم mustuneem.

Dogged, v. sour, fullen, morose, gloomy.

Doggerel, v. burlesque, despicable, mean.

Doggish, dog-hearted. v. brutal, cruel.

A DOG-HOLE (mean habitation) نکبتخانه nukbutkhaunch.

A DOGMA علم taaleem, قانون kanon, علم ylm, حجت hujjut, اثر asr (plur. آثار asaur.)

Dogmatical (authoritative) زو حکم zu hookum, استناد استناد uftaud afa.—(positive) عنان نها ynaud numa, عاند aunid, اجوج lujoor, ستیزه fiteezeh, تغرد tufurud. v. obstinate.—(magisterially) بر

بر wujeha hakeem, مستقلا mustuklan.—*Dogmatically* ستیزانه fiteezauneh, عاندانه aunidauneh, لجوجا lujoorjan, تغردا tufurudan. v. obstinately.—*Dogmaticalness* (magisterialness) حکومت hookoomut.—(obstinacy) عنان ynaud, لجج luji.—*A dogmatist* گو کانون kanon goo.—*To dogmatize* (teach magisterially) کانون گفتن kanon guftun, حکم کردن hookum kirdun.—(to teach new opinions) ابتداء کردن ibtidaa kirdun.

DOING (participle pref. of do) کننده koonindeh, کنان koonan, کن koon, گنا koonan, کار kaur, ساز fauz, سازنده fauzindeh, فاعل fa-él, عامل amil.—*Doing, doings* (action, actions, feats) کار kaur (pl. کارها kaurha), فعل faal (pl. افعال afa-al), عمل amul (pl. اعمال amaul), قصت kiffut (plur. قصص kiffus), قضیت kazé-ut (plur. صنع funa, صنایع funé-a (pl. صنایع kazaya), صنایع funa). *Great doings* افعال حیدت afaal humeedut, اوصاف عجیب aufauf ajeebut. *Unworthy doings* نا شایسته kaurha nafuzaun, قضایا نا مرضایا na sha-éfteh hurukaut, قول و فعل kuzaya na murzaya. *Saying and doing* گفت و کار kool ou faal, گفت ou kaur. *It is not my doing* کارم نیست kaurum neest. v. also bustle, tumult; festivity, merriment.

To dole, v. to deal, distribute.

Dole, v. distribution, charity: grief.

DOLEFUL (doleful) اندوه andooh keen, غمناک mustumund, ساز ghumnauk fauz, تیره teereh, پر ملالت pur mulaulut, ملول se-auh, کنا diltunk koonan, ملول mulool, مستوجب الشکایت mughmoom, حزین mustoojibu'sh'shuka-t-ut, مکروب mukroob, حزین huzeen, غصهناک ghuffehnauk. v. afflicted, sorrowful, melancholly, dismal.—*Doleful weeds* لباس libaufa mautum, جامه سیاه jaumeha se-ah, حداد hudaud. v. mourning.

Dolefully با غم ba ghum, با اندوه ba andooh, حزین huzeenan, بوجه ملول bewujeh mulool.

Dolefulness ملالت mulaulut, ملال mulaul, غم andooh, تنگدلی tunkdilé, رنج runj, غم ghum, امل aulum, کفایت kufavut, غصه ghuffut, or ghuffeh, خوف khoof, تاسه taffeh. v. affliction, sorrow, melancholy.

A DOLL (girl's baby) تاملور taumoor, لختان lukhfutan, دوح dooh, دوح doohut.

Dolorous, v. doleful, painful.

Dolour, v. grief, pain, lamentation.

A DOLPHIN دلفین dolfín, شنگ ماهی shunk mauhé, دحس dukhus, بنت البحر bint-u'l'buhr.

A DOLT دغل dughl, کند gund, پندره pundureh, مهلات futauré, فطاري muhmulaut. v. blockhead.—Doltish, v. blockish.

Domain, v. dominion, estate.

Dome, v. building, house, cupola.

A DOMESTICK خانه منسوب khauneh munfoob, خانه پرورده khauneh purwurdeh, خانگی khaunegé, خوردهار khoredar, اهل ahl, عبد abd, عیل ai-él. Domesticicks اهل البيت ahlu'l-beet, عیال اهل الدار ahlu'd'daur, عیال a-é-aul, اهالی aia-él, اهالی ahaulé, خانه ahla khauneh, خانه daun, خورنده khorindeh, حواشی huwashé, حشم hushum, حواشی huwashé. Having many domesticks ثقیل الظهر fukeelu'z'zühr. Having few domesticks حقیق الظهر hufeefu'z'zühr.

Domestic (familiar, tame, not wild) نا وحشی na wuhshé, رام ram. — (private) خاص khafs, تنها tunha.—(not foreign, intestine) ناغریب naghureeb.—A domestic animal) حیوان رام heewaun raum, سنور خانه bukoor, بقر البيت bukrul'beet, futoor khauneh. v. cattle.—A domestic bird مرغ murgh doft amooz. v. fowl.—A domestic war درون جنگی duroon jungé. Domestic deconomy داری خانه khauneh daré.

To domesticate خاص کشتن khafs gushtun, تنها tunha rhoonan.

Dominant, to dominate, v. predominant, &c.

Domination, v. dominion, power, tyranny.

To DOMINEER جور نمودن jawr numoodun, جبار بودن jubbaur boodun. v. to tyrannize.

DOMINION (sovereign authority) داری davuré, شاهي shahé, سلطنت sultunut, سلطان suldaun, حکومت hookoomut, فرمان hookum daré, داری hookum, فرمان furmaun guzauré, مملکت mumlukut, دولت dowlut, ضبط zubt, ممالک mumauluk, سیادت faudut, سادت saudut, خدایندگاری khodavundkauré, پناهی punauhé, دین punauhé, امارت imaurut, امرت imrut, قیصریت shahré-aure, شهریاری furoore, نفرت ufhtulum, اشتلم dawut, دعوت keisuré-ut, نفرت nufut, ایالت a-é-aul. v. pre-dominance, power, authority: territory, region, district.—Absolute dominion فرمان فرمایی furmaun furmau-é, حکومت hookuma hookoomut, خلافت khilafut, شاهنشاهی shahinshahé, تسلط tuklul, استقلال istiklul, پادشاهی padshahé. —To hold dominion ملک گرفتن mulk

gooriftun, تهلیک داشتن tumleek daushtun, داری کردن davuré kirdun. v. to rule.

DONATION (donative) دهش duhish, بخشایش bukhshesh, بخشایش bukhsha-ésh, عطا ata, اهدا ihda, اهدای it-hauf. v. gift, present.

Done (part. passive of do) کرده kirdesh, ساخته faukhteh, نموده numoodeh, معبول maamool, صنیع suné-a, منفعل munfa-él, منعیل munamil, شده shooodeh, شوند shoovindeh, شو shoo. v. made.

A donjon, v. dungeon.

A DONOR بخش bukhsh, بخشنده bukhshindeh, مانی maunih, معطی mu-até, عطا haubé, متحق mut-hif, دهندۀ duhindch, عطا ata gur. v. giver.—A doodle, v. idler, trifler.

DOOM (judicial sentence) قضا kaza, حکم kookum, حکم شرعی hookuma shura, حجت سجل hujjut, حجت hijjuta sijil. v. judgment, condemnation.—(state to which one is destined) حال تقدیر haula tukuddur, وضع متعین wuza muta-ai-én. v. destiny.—(ruin) ایتال ittilauf, تباہی tubauhé, هلاک hulauk. v. perdition.

To doom حکم کردن hookum kirdun, قضا kuza faukhtun, پروز نبودن purooz numoodun, جریه فرمودن jurémeh furmoodun. v. to judge, destine.—Dooms-day, v. day of judgment.

A DOOR باب baub, در dur, دروازه durwauzeh, درگاه durgah, تریعت turaat. v. gate, port, entrance, passage.—The half of a folding door لب در lubba dur. The sound of folding doors when shutting بلق julun ou buluk. The upper lintel of a door-way فربس furfib. The lower lintel (also the socket in which a turn-stile door revolves) باشنه baushineh.

To bar or bolt a door سد باب کردن fudd baub kirdun. v. under bar and bolt.—The ring of a door در بسته کردن filkhum.—To shut a door در بستن dur busteh kirdun, صک ساختن fukk faukhtun.

To knock at the door در زدن dur zudun.—Out of doors بیرون beeroon. To come out of doors بیرون آمدن bedur aumudun, بیرون رفتن beeroon aumudun. To go out of doors بیرون رفتن bedur rouvaun shoodun.

Out of doors (not to be found) نا یاب na é-aub, باطل bautil. v. obsolete.—It is next door to it در نزدیک است nuzdeek ast, بارگیر است dur nuzdeek aumud. It lies at his door ماثوم است maafoom ast. Shutting the stable-door when the steed is stolen بعد الخراب baadu'l'khuraub buseerut.

A door-keeper دربان durbaun, پرده دار purdeh dar, حجاب buwwaub, حاجب haujib (pl. حجاب hijjaub), حجب hujubut, ستار futtaur. *The place or office of a door-keeper* بوابت biwaubut.

Doquet, v. docket, warrant.

DORMANT (*sleeping*) خابنوش khaubnoosh, هاجع khufteh, مهجد muhjid, نایم na-ém, هاجع hauja, هاجل haujil. — (*reclining*) نشین nisheen. — (*private, not public*) اشکاره na ashikaureh, غیر خاص khafs, غیری معروف ghiré-a malooma alum, غیری (not perpendicular) نا مشهور ghiré-a amood, نا در خط عمود na dur khutta amood, دیصان deefaun.

A DORMITARY خوابگاه khaubgah, خفتنجا khuftunja, منام munaum, منامت munamut, مبییت mubeet. v. *bed-chamber*. — (*a burial-place*) قبر kubr, قبرگاه kubrgah, گورستان gooristan. v. *under burial*.

A DORMOUSE زبابت zubaubut.

A DORSER (*pack-saddle*) سهر fumr, بردعت burdaat (pl. برادع burauda).

A DOSE (*of medicine, &c.*) شربت shurbut, شرب shurb, نفس علاج nufsa alauj. v. *also proportion, portion, lot*.

To dose شربت دادن shurbut dadun.

Doft (second person pres. of *do*) — *How doft?* مزاج mizauj. v. *How do you do*.

A DOT نکته nukteh, محط muhut, نقط nukt.

To dot نقط کردن nukt kirdun, تنقیط نمودن tunket numoodun, محط ساختن muhut faukhtun. v. *to point*.

DOTAGE (*delirium*) سبه subuh, خیال باطل khé-aula bautil, هذر huzr, هذیان huzéjann, اشتگی ashuftugé. — (*weakness of understanding*) رکاکت rukaukut, طرق فیالت fe-aulut, شجعت zujaat, تروک turuk. — (*excessive fondness*) عشق ifhk.

DOTAL (*relating to a portion*) جهاز پیوند jahauze pivund, شیربها منسوب sheerbuha munfoob.

A DOTARD, *doter* پیر معتوه peera maatooh, شیخ بی عقل sheikh bé akl. *A doter* (one distractedly in love) مجنون mejnoon.

DOTATION جهاز بخش jahauze bukhsh.

To DOTE (*be delirious*) هذیان نمودن huzéjaun numoodun, اشتفته شدن ashuftteh shoodun, سبه subuh daushtun. *To dote upon* (to love with extreme fondness) عشق نمودن ifhk numoodun, مجنون بودن mejnoon boodun, لیاغت liyagt, ناز کردن nauz kirdun.

Dotingly (*fondly*) با عشق ba ifhk, مجنون mejnoon asa, نازانه nauzaunch.

DOUBLE (*two-fold*) دو تا doo ta, دو تا-é doo ta-é, دو تو doo too, دو ته doo tuh, دو تاه doo tah, دو بخشه doo chundaun, دو بخشه doo bukhshah, مضع muzaaf, جفت juft. — (*deceitful*) زو رو zu doo roo, پریا pur ré-a, حيله heeleh kaur. v. *hypocritical*.

A double dealer دو روی doo rooi, رنگ ameez, دو رنگ doo runk, زو الوجهین zu'l'wujheen, منافق munafik, ریاکار ré-akaur, حيله باuz, حيله بند heeleh bund, حيله کار heeleh kaur, رند rund. v. *hypocrite, cheat*. — *Double dealing* رنگ runk, ریا ré-a, مراء mura, فسق fufik, نفاق nifauk, مراء-é-aut mura-é-aut, معصیت mafe-ut. — *Double-headed* زو سر zu doo fur. — *Double-tongued* زو زبان فرببی zu zu-baun furrabé. *Double-minded*, v. *deceitful*.

To double دو زیاده doo ta kirdun, ثنی ساختن doo zé-audeh numoodun, مضع نمودن funé faukhtun, مضع muzaaf numoodun, مضاعفت muza-afut kirdun, تضعیت tuza-éf faukhtun, تشدید نمودن tush-deed numoodun, تضعیت ساختن tuza-éf faukhtun, تاکید ساختن izaaf kirdun, اضعاف کردن taakeed faukhtun. v. *to fold, repeat, add*. — *To double a cape* انفی الجبل کردا کرد البحار کردن unfu'l'jebel gurdagurd ibhaur kirdun. *To double or become double* دو تا بودن doo ta boodun, مثنی هکشتن muzaaf shoodun, مثنی musné gushtun. *To double* (*wind in running*) تکیدن peish ou bauz aumudun, غبن و حرمان کردن tukédun. — (*to act deceitfully*) ghudin ou hurmaun kirdun, دو رو بودن doo roo numoodun. v. *to cheat*.

The double ثنی funé, مضاعفت tuza-éf, مضاعفت muza-afut, اضعاف iza-af. — (*an artifice*) حيله heeleh bauzé, غدر ghudr, کید keed, فن funn. v. *trick*.

Doubled مثنی musné, مضع muzaaf, دو تا doo ta. v. *double*. — *To be doubled* دو تا شدن doo ta shoodun.

A doublet زیر قبا zeer kuba. v. *waistcoat*. — (*a pair*) دو doo, جفت juft, ثنی funé.

Doubly چم چم chum chum, مضاعفت muza-afut, مضع muzaaf.

DOUBT شبهه shubbeh, شبهت shubhut (pl. شبهات shubhaut), اشکال ifhikil, گمان gumann, وهم wuhm, شکوک shukook (pl. شکوک shukook), ریب reeb, واهیات awhaum (pl. واهیات awhaum), اشتباه ifhtibauh, شاییت sha-ébat (pl. شاییت sha-ébat).

شوايب (shawa-éb), amt, توهم tuwulhum, ريب reeb. v. *suspicion, suspense, uncertainty, scruple, perplexity, difficulty.* — No doubt گمان نهست gumaun neest, بلا شبهه bila shub-heh. v. *doubtless.* — A groundless doubt شبهت بطلان shubhuta butlaun. To remove a doubt دفع شبهه dufa shubha kirdun, گمان زایل ساختن gumaun za-él saukhtun, شک دور کردن shukk door kirdun. To have doubts در گمان افتادن dur gumaun uftaudun, شبهه داشتن shubheh daushtun, متردد شدن muturuddud shoodun. The solution of a doubt دفع شبهت dufaa shubhut, hulla mushkil, زوال شک zuwaula shukk. To strip of all doubt از ريب و ریا معزا uz reeb ou ré-a ma-arra kirdun. The time or place of doubt اشتباه جا ja-é ishtibah.

To doubt در گمان بودن dur gumaun boodun, گمانیدن gumanédun, شک بردن shukk burdun, تشکیک کردن shubheh daushtun, توشکک کردن tu-shukkuk kirdun, توهم نمودن tuwulhum numoodun, ريب ساختن reeb saukhtun, اندیشه کردن andeeshah kirdun. v. *to question, suspect, fear.* — You need not doubt it شبهه نیست shubheh neest, لا شک و گمان la shukk ou gumaun. To cause one to doubt تشکیک کردن tushkeek kirdun, گمان دادن gumaun dadun, شبهه کردن shubheh kirdanédun.

Doubted مشکوک mushkook. v. *doubtful.*

A doubter اهل شبهه ahla shubheh.

Doubtful اهل حک zu shubheh, اهل حک ahla huk, در گمان dur gumaun, مشکوک mushkook, مشکل mushkil, مشکلت mushkilut, و هام wuham, محکم muhkil, مریب mureeb. v. *ambiguous, equivocal, questionable, uncertain; irresolute, fearful, timid.* — Any thing doubtful متلبس mulbus, ملتبس multubus, شبهه shubheh, مشکل mushkil, هول muhwil, مشکلت mushkutikil, غیر معلوم ghire-a ma-aloom, مزعم muzaam, مبهم mubhum. Doubtful things متشابهات mutushabihaut, مشکلات mushkilaut, اشکال ashkaul, مزاعم muza-ém. A doubtful expression گفت مرجم guft murujjum. A doubtful proposition مشکلت mushkilut.

Doubtfully مشکلا نه ba gumaun, مشکلا نه ba gumaun, مریب mureeban.

Doubtfulness, v. *doubt.*

Doubtfully بطور مشکل betoor mushkil, بروجه bur wujaha mushkook.

Doubtless بلا شبهه bé shukk, بلا شبهه shubheh, لا ريب la reeb, لا ريب ghire-a shukk, غالباً la jurum, بلا گمان bila gumaun.

ghauliba, اشتباه bé ishtibauh, لابد labud, بي ريب bé reeb, بي ريب و گمان bé reeb ou gumaun.

A DOVE کبوتر kuboortur, پیام émaum, هوهو hoo-hoo, حمام humaum, حمامت humaumut. A turtle-dove ورش wurush, ورشان wurushaun. A dove of a blue colour کبوتر بنا kuboortora buna, ورنه wurna. v. *pigeon.*

A dove-cote, a dove-house کبوتر خانه kuboortur khauneh, تهرال timraud.

DOVE-TAILED قوام kuwaum.

DOUGH عجین ajeen, خمیر khumeer.

Dough-baked (or doughy) bread نان نا پخته nan na pokhteh, خام نا na khaum.

Doughty, v. *brave, illustrious, noble.*

To DOUSE (to plunge the head into water) سر در آب تکه نش کردن fur dur aub tukaunish kirdun, تغریق ساختن tughreek saukhtun. v. *to duck.* (to fall into water) در آب افتادن dur aub uftaudun. — A douse, v. *blow, box.*

A DOWAGER شوي دیده shooi deede, بیوه beeweh. v. *widow.*

A DOWDY عورت بي ظرافت awrut bé zuraut, زن نا موزون zun na moozoon.

DOWER, dowery, مهر muhr, کابین kaubeen, کابینه kaubeené, کاوین kaween, شیربها sheerbuha, رخت nukkul, نقل chahauze, چاهز jahauze, رخت rukhta aroos, صدق faaf, صدق fudauk, عقر akr. — To give a dower کاوین کردن kaween kirdun, تجهیز ساختن tujheez saukhtun.

Dowered مهورت mumhoortur, مجهز mujuh-huz, کابینه kaubeené dar, دار jahauze, زوج جهاز zu jahauze.

Dowerless بی کابین bé kaubeen, غیر مهر ghire-a muhr, مجهز na mujuhhuz.

DOWN (soft feathers on the wings, &c. of birds) پرشهی purshuhé, کنده موی gundeh mooí, زغب zughub, زغابت zughabut. The down upon the chin مورچه خط moorcheh khutt, عذار azaur. The down or pile of velvet خاو khaw. The down of cloth پوزه جامه poozshé-i jammeh. The down upon the fruit and leaves of trees پوزه درخت poozshé-i durukht. — The down or gossamer flying from thistles, &c. نسال nisaul.

A down, v. *dale, valley.*

Down (downward) فرو furoo, فروود furood, تحت tuhta, زیر zeer, زیر bezeer, بغرود befurood, نشیب nusheeb, شیب sheeb. Up and down زیر و بالا zeer ou bala, زیر و زیر zeer ou zubr. To shake up and down دوسیدن doosédun. To turn upside down زیر و بالا نمودن zeer ou bala numoodun, زیر و زیر ساختن zeer ou zubr saukhtun.

سرنکون ساختن tunkees kirdun, furnigoon faukhtun. *Down, towards the mouth of a river* خانه دهن befooi duhina rood khauneh. *To go down a declivity* نشیب nusheeb ruftun, در نشیب زمین روان dur nusheeba zumeen rouvaun shoodun, بنشیبگاه روانه راه ساختن benusheebgah rouvané-i rah faukhtun. *To bring down* فرو آوردن furood awurdun, زیریدن zeerédun. *To go down (as the sun, &c.)* فرو آمدن furoo aumudun, غروب ghuroob kirdun. *To fall down* افتادن uftaudun, حدور کردن hudoor kirdun. *To throw one down* زخ کردن zukh kirdun. *To sit down* بنشین نشستن nishistun, بنشین نشستن numoodun, نشست کردن nishift kirdun. *Sit down* بنشین nishistun. *Sitting down* بنشین nishistun. *Come down* فرو آمدن furood aw. *To search for up and down* زبر و بالا تجسس کردن zeer ou bala tujussus kirdun. *Down to this time* تا این ta ein zumaun, تا این وقت ta ein wakt, الی یومنا هذا ila haza alaun, هذا الان é-oomina haza. *The going down of the sun* غروب ghurooba shems.—*To go down (to be received)* روانیدن rouvanédun, مقبول شدن mukbool shoodun, مآخوز بودن maakhoos boodun. v. *to be current.* — *(to be digested)* فرو کوارانیدن furoo guwauranédun.—*With down-cast eyes* با چشم نخال ba chushum bekhauk ma-él.—*To down with (knock down)* کوفتن kooftun, ضرب کردن zurb kirdun.—*(to subdue)* ظهور ساختن zuhoor faukhtun, غلبه کردن ghulbeh kirdun. v. *to conquer.*

Downfal (ruin) انهدام inhidaum, پریشانی purashauné, تباہ tubauh, خراب khuraub. *The downfal of buildings* خراب ابنیت khurauba abné-ut.

Downfallen برباد burbaud, افتاده uftaudeh, پریشان purashaun, منهدم munhudum. v. *ruined.*

Down-hill (declivity) شیب sheeb, شیو sheev, حدور nusheeb, بنشیبگاه nusheebgah, حدور hudoor.—*(steep, sloping)* حطوط hutoot, مایل ma-él.—*To go down-hill (in age)* سال دار شدن saul dar shoodun, پیری بودن peeré boodun.—*(in fortune or reputation)* در پریشان حال روان dur purashaun haul rouvaun shoodun, برباد رفتن burbaud ruftun, پایمال شدن païmaul shoodun.—*A down look* روی ترش rooi tursh, سخت روی rooi fukht, هر مست hurmufut.—*Down-looked* روی ترش rooi tursh, روی هر مست zu hurmufut, سخت روی fukht rooi. *At the down-lying (near child-bearing)* نزد وضع حمل nuzd wuzaa huml.

Downright (perpendicularly) در خط عمود dur khutt amood.—*(in plain terms, without ambiguity)*

بی دو معنی bé doo maané, تفسیلانه tufseelau-neh, عیانا aïanan, بیانانه bei-anauneh, کاف-فان-فان.—*(completely)* کاملاً kaumilauneh, تماماً tu-mauman, باختام ba ikhtitaum.—*(plain, open)* عیان aï-aun, آشکاره ashikaureh, ظاهر zauhir, بی (without disguise or palliation) بی-فرض fureeh.—*(directly to the point)* مستویا mustawé-an, صورت بستر bé sooruta ma-amleh, غیر مستقیم futr.—*(without ceremony)* بی تکلیف bé tukulluf, غیر ادب ghiré-a adub. v. *bonest, surly.*

Downward (towards the centre) بسوی مرکز besooi murkuz, شبیین bemsi-aun, شیبیین shee-been.—*(from a higher to a lower situation)* از بالا uz bala, از زیر uz zubr, من علی min ala, عن aan fawk.—*(in a course of lineal descent)* علی التوالی نسل ala'tuwalá-a nussl.—*(depressed)* شیبو sheev. v. *dejected.*—*(declivous)* مایل ma-él. v. *under down and down-hill.*

Downy (covered with down) زو پر شهی zu pur-shuhé, با زغابت پوشیده ba zughaubut poshédéh. *(stuffed with down)* با کنده موی اکنده ba gun-deh mooí akundeh, پر زغیب شده pur zughub shoodeh. *A downy beard* موچه خطا moorcheh khutt, عذار azaur.

A doxy, v. courtesan.

To DOZE (slumber) غنودن ghunoodun, سمرگون کردن sumirgoon kirdun, خوابیدن khaubédun.—*(to stupify)* مات کردن maut kirdun, بیهوش شدن béhoosh faukhtun.

A DOZEN دوازده duwauzduhé, اثنا عشر if-nata ashara, اثنا عشر if-nata ashara.

A drab, v. strumpet.

A DRACHM درهم dirhem, بندقه bundukeh.

A dram and a half مشقال mishkaul. v. Vol. I. صاع and حاما—استبر.

DRAFF در durd. v. *dregs.*

Druffy, پر در durd. v. *worthless.*

DRAFT خطا khutt. v. *draught.*

To DRAG کشیدن kushédun, اهینجیدن ahin-jédun, جر کردن jurr kirdun. v. *to draw, pull.*—*(to be tedious)* عوق و تاخیر شدن awk ou taakheer shoodun. v. *to loiter.*—*To drag with violence* عتل atl kirdun, ضربا کشیدن zurban kushédun. *To drag one another about* تجازب کردن tujauzib kirdun. *To drag one another by the hair* تافاس ساختن tufaukus faukhtun. *To drag by the hair* فکوس کردن fikoos kirdun, کشیدن uz mooí kushédun. *To drag (straight and*

—garment, &c.) سحب ساختن suhub saukhtun, mus-hoob numoodun. *To drag the limbs from fatigue* زحمت کردن zuhif kirdun. —A drag-net (an apparatus with hooks to catch any thing under water) چپوز chuhé-ooz.

Dragged منجذب munjuzub, کشیده kushé-deh; کشیده ahunjédeh, منتظر muntutur. *To be dragged* کشیده بودن kushédeh boodun, منجذب شدن mojuzub shoodun, فرسودن fur-foodun.

To DRAGGLE رول کردن roll numoodun, رولان کردن rollan kirdun, الودن aloodun, پلید ساختن puleed saukhtun. v. *to bedraggle.* —(to become dirty) کشتن aloodeh gush-tun, پلید شدن puleed shoodun.

Draggle-tailed الوده با کل الوده zu damin ba gil aloodeh, نا پاک دامن na pauk daumin, با ثرمت پوشیده ba surmut paushédeh.

A DRAGON آذر azhdur, آذر azdur, آذر اژدر azhdurha, آذر اژدرها azhdurha, هفت tuneen (pl. huft fur, ثعبان fabatin, راکش rakshch, غول ghoor, تنین tunaneen), قزاز kuzauz, ویراناباد ouranabad, صیل syll.—(a brutal man or woman) اهل تعدی ahla taadé, صاحب مطلب zahib muzlumut, زو درشتی zu durushté. *A dragon devouring men* مردم اژدرها azhdurha murdum obaur.—*The constellation of the dragon* تنین tuneen, هستبر huftubr, هستنبوره huftumbureh. *The head and tail of the dragon* جوزهر jouzuhur, گوزهر gouzuhur. *The dragon's tail* زنب تنین zunuba tinneen, پازگیر pazgeer.—*Dragon-headed men* آذر اژدرها azhdurha furaun.—*Dragon-wort, dracunculus (an herb)* اینا نوشت a-éna niwisht, نوشت niwisht, انگریز angureezé, رعلول raalool.

Dragonish, dragon-like آذر اژدر افا azhdur afa. v. also furious, fiery.

A DRAGOON سوار suvvaur, فارس faurs.

To DRAIN گوازه کردن guwauzeh kirdun, پالودن pauloodun, منفد بودن munfid numoodun, کدوم بکدوم mustunfid saukhtun.—(to drain water) اب اوب pauloodun, اب پابه کشیدن aub pa-eh pa-eh kushédu, نض کردن nuza kirdun. v. *to exhaust, empty.* —*To drain or make dry* خشک ساختن khashik saukhtun.

A drain آبراه aubrauh, آبگر aubguzur. v. ditch, furrow, canal.

A DRAKE مرغ ابی murgh abé, اوز awuz. v. duck.

DRAM (weight), v. drachm. —A dram (of strong liquors) شرب شراب shurba shuraub.

Drank, pret. of drink.

A DRAPER پارچه فروش paurcheh furoosh.

Drapery, v. cloth.

A DRAUGHT (of water, &c.) نوش noosh, شرب shurb, شربت shurbut, تشراب tushraub, درج juraat, اهنج ahunj, لعات lu-aut, دورد khubtut, ناطل nautil, نفس nu-fus, نغبت nughmut, نغبت nughbut, غرفت ghurfut, غرت ghurkut, مزعت muzaat, نفخت nufhut, عواست awaufut, طلوت tullut. v. drench. —A great draught نخب nukhib. v. bumper.—*Draught (of carriages)* کش kush, کشش kushish, کشاکشی kushindeh, کشاکش kushakush, کشاکشی kushakushé, کشاکشی kushakeesh, جرب jurr, اهنج ahunj, ران raun, جذب juzb, مطیت muté-ut (pl. مطی muté, مطایا mutaia, امطا amta).—*Draught (sketch)* رسم rufm, خط khutt, کارنامه kaurnameh. v. delineation. —A draught of fishes ماهی کاش mauhé kush.—A draught (detachment) فوج از افواج fouz, فوج wuzeemut, فوج fouz uz afwauj.—*The game of draughts* دریش duresh bauzé.

To DRAW کشیدن kushédun, مستنیل بودن burkushédun, مستنیل بودن mustun-til numoodun, مستنیل بودن mustujirr saukhtun, اهنجیدن ahunjédun, کش راوند raundun, کش راوند raun kirdun, مجرور fai-édun, ساختن kush saukhtun, فرایش (to attract) mujuroor numoodun.—*to draw* کشیدن furapeesh kushédun, کشیدن dur kushédun, کشیدن kushaun shoodun, کشیدن nutil kirdun, تنضض ساختن tunuzzuz saukhtun.—(to allure) جلب القلوب dilkushédun, جلب کردن jaulibu'l'kuloob kirdun, انجا بودن inja numoodun, جذب ساختن juzib saukhtun.—(to gain, receive) اندوختن andokhtun, اخذ kubz و قبول ساختن akhuz kirdun, عسفی کردن afuf kirdun, نیش ساختن nutil saukhtun, مسیدیدن muséedédun.—(to distort) تعویج کردن taweej kirdun, درهم ساختن durhum saukhtun.—(to suck up) مشرب mutufukké kirdun, مشرب ساختن muthrub saukhtun, در خود چیدن dur khoo chesdun.—(to draw, pull, or tear out) قلع کردن kula kirdun, بدر آوردن bedur awurdun, استخراج ساختن istikhrauj kirdun, استخراج کردن ikhrauj saukhtun, بر اهنجیدن bur ahunjédun, بیرون کردن beeroon kirdun, برآوردن burawur-

dun, برخیدن burkhédun, برکندن burkundun, واکردن wakirdun. v. to eradicate, extract. — To draw out (protract) واکشیدن wakushédun, تزییل tuzei-él kirdun, دیر واداشتن deir wadaush-tun, طول کردن tool kirdun. v. to lengthen. — To draw out (by degrees) ایشا کردن a-ésha kirdun. — (to draw or pump out a secret or confession) سروا firr wa kushédun, اقرار بیرون کردن ikraur beeroon kirdun. — (to call out to arms or to action) بکار دعوت harbé zudun, بکار دعوت bekaur dawut kirdun. To draw out or draw up in order of battle صف ارای نمودن suf ara-é numoodun, لشکری صف صف کردن lash-kuré suf suf kirdun, عسکر اهنگ ستیز ساختن askur ahunga fitecz faukhtun. To draw up in writing رقم کتب کردن kutub kirdun, رقم ساختن rukum faukhtun, مسطور نمودن mustoor numoodun, قید کردن kcid kirdun. To draw in (contract) طی فراهم کشیدن furahim kushédun, کوتاه کشتن (to shrink) tei-é kirdun. — (to inveigle) کوهتاه گشتن kootah gushtun, کصیص شدن kusees shoodun. — (to inveigle) گمراه ساختن gumrah faukhtun, از راه بردن uz rah burdun, از سر کردن uz fur kirdun, اضلال نمودن izlaul numoodun. To draw in or draw back (withdraw from, break off) تاجنب نمودن kutaa kirdun, تاجنب نمودن kujun-nib numoodun. — (to pull back) باز داشتند baz dautun, ضبط کردن zubt kirdun. v. to check. — To draw one's self together خود را فرهم گرفتن furahim gooriftun khoodra. — To draw in the head سر کشیدن fur kushédun. — To draw off (by distillation) مقطر کردن istiktur kirdun, خلیج mukuttur faukhtun. — (to carry off) رفا ساختن khulj kirdun, باز داشتن peewur dautun. — (to retract) باز داشتن baz uftadun, اجتناب کردن ijinaub kirdun, تباعد نمودن tubaad numoodun. v. to withdraw. — To draw on (advance) پیش رفتن peish ruftun, استبرار کردن iftimraur kirdun. v. to approach. — (to cause by degrees) قدم بقدیم kudum bekudum faukhtun, پایه پایه کردن pa-éh pa-éh kirdun. — (to bring to action) بکار آوردن bekaur awurdun, آغاز دادن aghauz dadun. v. to occasion. — To draw over (persuade to rebel) گردانیدن alé-aun kirdanédun, خلغان انگیزان khulfaun angeekhtun. v. also to induce. — To draw a sword کشیدن kashédun, تیغ اهنگ کردن teegh ahunj kirdun, شمشیر اختن themshcer aukhtun, نقش نقش feif ahikhtun. To draw (delineate) نگار نگاریدن nugauredun, نگار

sاختن nugaure faukhtun. v. to paint. — To draw a curtain (close) حجاب کردن hujaub kirdun, پرده بسته نمودن perdech busteh numoodun. To draw a curtain (open) حجاب کشادن hujaub kushaudun, پرده واکردن purdech wakirdun. — To draw liquor from a vessel, jar or cask خم واکشادن khum wakushaudun. To draw bread from the oven نان ناun uz tunooreh cheedun. To draw an argument or conclusion نتیجه کردن nuteejeh kirdun, استدلال نمودن istidlal numoodun. — To draw or embowel برداختن burdaukhtun, رودها کشیدن roodeha kushédun, از شکم uz shikum gooriftun. To draw water نزع کردن aub kushédun, آب کشیدن kirdun. To draw water up the nostrils مستنثر mustunfir kirdun. To draw a dagger خنجر کشیدن khunjir kushédun. To draw a bow انصاب kumaun kush kirdun, کش کردن inzaub numoodun, تفریق ساختن tughreek faukhtun, نطف کشیدن natif kirdun. To draw out a thorn خار نیش کردن khaur nutish kirdun. To draw (from its place) تخلیع کردن tukhlé-a kirdun. To draw or stretch مشق کردن mushik kirdun. To draw a line خط کشیدن khutt kushédun. To draw lots اقرار کشیدن ikraa kushédun. To draw the contrary way مجازب کردن mujau-zib kirdun, مخالف کشیدن mukhaulif kushédun. — Draw or pull thou کش kush. Draw or delineate thou نگار nugaure. — A draw bridge پول poola hawlé, قلقلقار قنطارت kulkaura kunturut. A drawer (whatever has the power of attraction) کش کشنده zu kuwwuta kush, کش کشنده kushindeh. — A drawer of water آب کش aub kush. A drawer (in a bureau, &c.) پرونده puroondeh, برافنده burfundeh. Drawers (under breeches) زیر zeer jammeh, اسباط asbaut, وثر wufur, رغنغن rughneen.

Drawing (delineation) رسم rufm, تسطیر tusteer, نقش nukiish, نگار nugaure. v. painting, picture, representation. — (pulling) کش kush, کشان kushaun, کشنده kushindeh, ران raun, خلع khulaa. Drawn کشیده kushédeh, زانده raundeh, منجذب ahunjedeh, مجذوب mujzoob, مختل munjuzub, منهر munhufur, مختل muntutur. — (equal as in betting) برابر bu-rabur, میل eeksaun, میل mill. Drawn open (as a curtain) پرده کشاده perdech kushadeh, حجاب واکرده hujaub wakirdeh. Drawn close (veiled) پرده شده perdech shoodeh, حجاب کرده hujaub kirdeh shoodeh. A drawn sword تیغ feif ahikhteh, تیغ feif ahikhteh.

توچھ ahunjédeh. *Drawn* (embowelled) رودها کش شده rooduhakush shoodeh. *Drawn* (extracted) متخلص mukhrooj, mutuluh-hus, برآورده burawurdeh, منخلع munkhula, منقوع mukloo-a, منقوع munfusa. v. also *induced, persuaded*.

A *draw-well* بئر beer (pl. ابار abaur), چاه chauh, چاه chuh, بئیر beer. v. *well*.

To *DRAWL* (speak slow) دیر گفتن deir guftun, دورا دورا دورا doora door mudas kirdun.

A *DRAY* عربہ arabeh. v. *cart*.

DREAD هراس hawil, وحشت wuhshut, هراس hurau, ترس beem, ترس turs, نفرت nufreen, هيب fuhum, شكوه shukoo, خوف khawf, هيب heeb. v. *terror, fear, awe*.

Dread, dreaded هيبتور heebutwaur, محترم muhturim, هيب zu heeb, هيبت heeban, سهيل hawilnauk, خوف mukhoof, سهيل fuhumnauk, موحتش moohush, هائل ha-el. v. *terrible, awful, venerable*.

To *dread* هراسان شدن hirafau shoodun, هراسيدن hirafédun, شكوهيدن shukoohédu, ترسان بودن turfaun boodun, ترسيدن tursédun, خوف و خشيت khushtun, نهاليدن khoof ou khushé-ut numoodun, نهاليدن nuhadédun, خستن nuheebédun, خستن khushtun, نفرت فاشتن nufut daushtun, فراسيدن furafshédun, هلايدن hauróokédun, نهاليدن nuharédun, خستن hawil daushtun, خستن kheef é-aftun, نهاليدن juhshau numoodun, در وحشت بودن dur wuhshut boodun. v. *to fear, be terrified*.—*Dread thou! take care!* تقي tuké.

A *dreader* صاحب بيم sahib beem, zu hawil, اهل هراسان ahla huraufau.

Dreadful هولناك hawilnauk, خوف mukhoof, ترسانك tursanauk, zu heebut, سهيل khutnauk, پر بيم pur beem, سهيل fuhumnauk, مرهوب murhoob, زبان zshé-aun, زنده zshuandeh, موحتش moohush, و هيل hawilnauk, دمان duman, امروغ amroogh, دلگیر dilgeer, نوزد noozshud, محبت mukhoof. *Most dreadful* هولناك abawil. A *dreadful war* سفر پر احوال safir pur ahwal. A *dreadful accident* حادثه ha-ét. *Dreadful demons* عفاريت الافاريت afaré-uti'ljinn.

A *dreadful night* شبست shubust, شبست shubust. A *dreadful voice* نوزان noozshau.

Dreadfulness هولناكي hawilnauké, لرزه lur-

zeh, وحشت wuhshut, وزغ wuzugh, فراشا fu-rausha, نفرت و وحشت tukhaushé, تخاشي tukhaushé, nuf-rut ou wuhshut, هيبتوراري heebutwauré. v. *horror, frightfulness*.

Dreadfully مخوفانه mukhoofauneh, هيبتانه heeb-auneh, با وحشت ba wuhshut.

Dreadless بي باک bé bauk. v. *intrepid*.

A *DREAM* خواب khaub, دیدنی خواب deeduné khaub, رويا roo-é-a, رويت roo-é-ut, واقعت waké-at, منام munaum (pl. منامات munamaut), حلم hulm. *Waked by a frightful dream* (and crying out) تعار taar. *An idle fancy* خيال باطل khé-aul bautil, خيل بيهوده kheil béhoodeh, وهم wuhim.—*The interpretation of a dream* تعبیر رويا taabeera roo-é-a. *Dreams which cannot be interpreted* هالچ hauluj.—*A book teaching the interpretation of dreams* تعبیر نامه taabeer nameh.

To *dream* خواب دیدن khaub deedun, احلام ihlaum kirdun, برويا beroo-é-a deedun, خواب بيناي شدن khaub beena-é shoodun, محلم ساختن wakaat deedun, محلم ساختن muhlum faukhtun, منام دیدن munaum deedun, رويت داشتن roo-é-ut daushtun.—(to imagine, think idly) خيال wuhim kirdun, خيال khé-aul daushtun, فکر بيهوده ساختن fikr béhoodeh faukhtun.—(to be sluggish or idle) کاهل بودن na bekaur shoodun, کاهل بودن kauhil boodun, سرگردان شدن awaureh ou surgurdaun shoodun.

A *dreamer* خواب بين khaub been, خواب بين khaub been, حالم hau-lim.—(an idler) بی کار bé kaur, بی کار na bekaur, مهلات muhmulaud.—(a fanciful man) صاحب خيال murd béhoodeh, صاحب خيال fa-hib khé-aul, وهم ahla wuhim.

Dreaming محلم khaub beené, محلم muhlum, محتمل muhtulum.—(loathful) محمل muhmul, بی کار na bekaur, نوموت noomut.

Dreamless رويا بی bé roo-é-a.

Dreamt خواب دیده khaub deede.

Drear, dreary, v. *dismal, gloomy, horrid*.

DREGGISH, dreggy, پر دردی pur durdé, کسبت دار kusbut dar, زو بردین zu burdeen. *Dreggy* درد durd, دردی durdé, بردین burdeen, کسب kusb, کسبت kusbut, کزب kuzb, خلاص khulaus, کسب kusbuj, کسب kusba, نهال khuloos, ريم reem, داں daas, نهد ni-haud, کنجاړه kunjaureh, کنجاړ kunjaul, کنجاړه kunjauleh, ثفل suff. *The dregs, lees, or tartar of wine* شراب دردی shuraub durdé, سعيط fa-ét, ريم reem, سوان suwaud.—*The dregs*

4 D

ou akul. *Abstinence from meat and drink* پرهیز و purhaze ou turuka akul ou shurb.
A great drink عذج عازج azja auzij. v. bumper.

To drink اشامانیدن ashaumédun, اشامانیدن ashaumanédun, شراب اشام boodun, شراب shurb kirdun, نوش ساختن noosh faukhtun, نوشیدن khumr numoodun, نوشیدن nooshédun, خوردن khoredun, خوراندن kho-raundun, تناول کردن tunawwul kirdun, اهنج اوباشتن ahunj au-baushun.—*To eat and drink delicately (to live well)* عیش و عشرت کردن a-esh ou ishrit kirdun. *To eat and drink much* اکل و شرب اوباریدن akl ou shurb obarédun. *To drink wine* شراب اشام شدن shu-raub ashaum shoodun, می خوردن mei khoredun, خمرت باده نوش کردن baudeh noosh kirdun, خمرت اوباریدن khumrut obarédun. *To drink repeated bumpers* نوشا نوش اشامیدن noosha noosh asha-médun.—*To drink to a mistress or friend* دوستکام دوستکام noosh kirdun, دوستکام دوستکام doostkaum noosh kirdun, ساتکین دوستکام doostkaum ashaum boodun, اشامیدن sautgeen ashamédun. *To drink up or drink in* خریدن khuzédun, بلع کردن bula kirdun, نغیب ساختن neghib faukhtun. v. absorb. *To drink milk* شیر خوردن sheer khoredun.

Drinkable واجب الشرب vajibu'l'mushrub, قابل نوش kaubila-noosh. la-éka shurb.

A drinker اشام nooshindeh, نوش nooshindeh, شارب shaurib (plur. شرب shurub), شربت shurubut, آبکار abkaur. v. drunkard.

Drink-money شربت اقچه shurbut akcheh, شراب درهم shuraub dirhem.

Drinking نوش ساز ashamindeh, نوش fauz, نوشنده nooshindeh. *Drinking the nectar of love* نشسته شربت عشق nashinde-i-shurbuta ishk. —*A drinking-glass* آبکینه aubgeeneh.

To DRIP چکانیدن chukédun, چکانیدن chukanédun, چنیدن junédun, شوییدن shoo-édun. v. to drop.—*A drip*, v. drop.

To DRIVE (off or away) راندن raundun, دفع wa raundun, فرسودن furfoodun, دفع داف dafa kirdun, داف ساختن daf faukhtun, دفع داف tudfe-a numoodun. v. to force, compel, impel.—*To drive away care* دفع غم کردن dafa ghum kirdun, اندوه زدا ساختن andooh zudda faukhtun. *To drive away with a stick* رانده rande-i door bath kirdun. *To drive out* اطران کردن bedur raundun, اطران کردن itraud kirdun, طرد ساختن turud faukhtun, شغز shaght numoodun. v. to expel, banish.—*To drive on (proceed rapidly)* شتاب زدن shitaub zu-

dun, تیز رفتن taze ruftun, تیر نبودن teer numoodun, سرعت کردن suraat kirdun. *To drive to a conclusion* بسرانجام شتابانیدن besurranjaum shitanabandun, در عاقبت تعجیل کردن dur aakubut tajeel kirdun. *To drive (any person or thing) with violence* ضربانه فرسودن zurbauneh furfoodun, جبر جبر jubr kirdun, جبرانه راندن jubrauneh raundun. *To drive or rush with violence* قحطت kuhmut faukhtun, برتیمیدن burtumédun, عتل کردن atul kirdun. *To drive piles or stakes* وتد کردن wutud kirdun. *To drive (be driven)* فرسوده بودن raundeh shoodun, فرسوده بودن furfoodeh boodun, دفع کرده شدن dafa kirdeh shoodun. *To drive a carriage* عربه راندن arabeh raundun. *To drive by in a carriage* در عربه گذار کردن dur arabeh guzaur kirdun.

To DRIVEL العاب کردن ilaab kirdun. v. to flaver; also to dote.—*Drivel* تلعب tula-éb. —*A drivell, driveller* امی ummé, جاهل jauhil, نا نا na daun, ابله abluh. v. fool, idiot.

DRIVEN رانده raundeh, فرسوده furfoodeh, مدفوع muduffa, مدفوع mudufoo-a

A driver ران raun, دافع daufa.—*The driver of a carriage* عربه ران arabeh raun.

DRIZZLE (small rain) سست باران suft baraun, هتل hutl.—*To drizzle* سست باران کردن suft baraun kirdun.—*Drizzly* سست باران نپا suft baraun numa, هتل ساز hutl fauz.

DROLL شادی انکیز shaudé angeez. v. comical.

A droll (buffoon) لعبتبار laabutbauz, پاروله paroleh.—*(a farce)* لعبتباري labutbauzé.

To droll لعبتبار نبودن labutbauz numoodun.

Drollery لعبتباري labutbauzé, بذله buzleh, کذاب کذاب kuzauf béhoodeh.

A DROMEDARY جہاز jummauz, شترباد shuturbaud, کور goor.

A DRONE (bee) بیان ارو ébaun aroo. — *(a lazy fellow)* اواره awaureh, تلنی tulunné, تلنگی tulungé, افت affut. v. sluggard, idler.

To drone (live idly) اواره شدن awareh shoodun, نا بکار بودن na bekaur boodun.

Dronish مهمل muhmal, نا بکار na bekaur.

To DROOP زبون کشتن zuboos gushtun, ضعیف futoor pizzeer shoodun, زایل شدن za-éf boodun. v. to languish, faint.

A DROP (of rain) وشت wushmut, حب قطرت hubbu's'samawaut, حباب hubaub, قطرت kubkub, چکه chukeh, چگال chugaul, قطرات kutrut, قطرات kutraut, قابت kaubut, قطرات شبنم mukautir. Drops of dew شبنم mukautir. قطرات شبنم kutrauta shubnim, قطرات نیشان kutrauta neesfaun.

To drop (as water, &c.) قطرت افتادن kutrut kutrut uftaudun, چکیدن chukédun, چکاندن chukaundun, چکانیدن chukanédun, خوجیدن junédun, بارانیدن baranédun, شنجیدن khoochédun, شویدن shoo-édun, شنجودن shun-joodun, تراویدن turawédun, تقطر کردن tukuttur kirdun, زوشیدن kutoor faukhtun, زوشیدن zooshédun, مصول نبودن mufool numoodun, متشلشل کردن tushulshul kirdun, متشلشل شدن mutushulshil shoodun. — *(to fall)* افتادن uftaudun, ساقت افتادن uftaun shoodun, ساقط بودن faukut boodun, سقوط کردن sukoot kirdun, وقع نبودن wauka shoodun, واقع شدن wuka numoodun. — *(to let fall)* افتانیدن uftané-dun, افتانیدن uftayanédun. — *(to intermit, cease)* افتادن فراغ شدن wa uftau-dun, ترک نبودن turuk numoodun. v. *to desist.* — *(to vanish, sink into silence)* نا افتادن wa shoodun, نا در خاموشی آمدن na bedeed boodun, نا بدید بودن dur khamooshé aumudun. — *(to suffer to vanish or come to nothing)* نا بدید کردن na bedeed kirdanédun, نا پیدا مانده ساختن na bood ou na peeda maundeh faukhtun, خاموش کردن khamoosh kirdun. *To drop a companion* رفیق هدم ترک کردن humdum turuk kirdun, رفیق rufek hujr numoodun. *To drop or utter casually* عارضانه کلام کردن aarzauneh kulaum kirdun, بی قصد و اختیار گفتن bé kufd ou ikhté-aur guftun. *To drop or die* مردن murdun, جان تسلیم کردن jaun tufleem kirdun. *To drop or die suddenly* مرگ مفاجان یافتن murg mufajaun é-aftun. *To drop in upon (come unexpectedly)* غیر مترقب در آمدن ghire-a muturukkub dur aumudun, نا متوقع در افتادن na mutuwukka dur uftaudun. *The hole in the mill through which the corn drops* خر khurr.

Dropped, dropt, مقطور muktoor, چکیده chukédéh, افتاده uftaudeh. v. also *lost*.

Dropping چکان chukaun, افتادن uftaun. *A dropping* قطرت kutrut, متشلشل mutushulshil, چکال chugaul. v. *drop*.

DROPSICAL, *dropped*, زو استسقا zu istiska, احبن ah-bun, حبین hubeen, مستسقی mustuski, محبون muhbeon, حبن (fem. حبنا hubna), محتبن muhtubun.

Droffy استسقا istiska, حبن hubin. *To have the droffy* استسقا رنج را گرفتار شدن istiska runjra gooriftaur dhoodun.

DROSS (of iron, &c.) نخجد nukhjud, نخجدا bukhhjud, استقورون askooroon. فلر fulz or fuluzz, ریم reem, کلند kulund, صدا suda. v. *dregs, refuse*.

Droffy زو نخجد zu nukhjud, پور استقورون pur askooroon. v. *foul, rusty*.

DROVE, preterite of *drive*. *A drove (of cattle)* رومه seeleh, مواشی muwaušhé, گله guleh, رومه rumeh. v. *cattle, flock, herd.* — *(a body of people)* جمع jumaa, گروه kurooh, فرقت furkut. v. *crowd*.

A drover رومه دار gumeh ban, اهل مواشی ahla muwaušhé.

DROUGHT (dry weather) عدم باران aduma baran, خشکسالی khushksali, خشکی khushké, قحط kaat, قحمت kuhmut, قسح kush. — *(thirst)* حرارت tushnuge, جودت joudut, تشنگی tushnugé, لهنان luhfaun, لهنان luhbaun, جذب juzib, نشاف nishauf. v. *dryness*.

Droughty بی باران bé baraun, تشنه tushneh. v. *sultry, thirsty*.

To DROWN (suffocate in water) غرق کردن ghurk kirdun, اغراق ساختن ighrak faukhtun, مقل غوطه خوردن ghoot khoredun, — *(to immerge)* mukil numoodun, غطس ساختن ghutis faukhtun, در زیر آب راندن zeer aub raundun, ناغوش dur aub furoo faukhtun, غرق کردن naghooth kirdun. v. *to plunge.* — *(to overflow)* سیل ساختن toofaun kirdun, سیلاب نبودن seilaub numoodun. *To drown a sound* صدا مشوش کردن suda mu-shuwawsh kirdun, آواز تشوش ساختن avauz tu-shuwawsh faukhtun. — *(to drown or be drowned)* غرق شدن ghurk shoodun, غوطه خوردن ghoot khoredun, در زیر آب فرو آمدن zeer aub furoo aumudun. *To drown care by drinking* با شراب غرق شدن ba shuraub ghumzuda kirdun.

DROWSILY خواب کذرانه ba kura, خواب گزراaneh, bur wujeh anwum, v. *sleepily.* — *(sluggishly)* کاهلانه kauhilauneh, مهلا muhmulan. v. *lazily*.

Drowsiness خواب کذارى khaubguzauré, خواب کرا kura, غدن ghudin, کاهلانه khaub aloodé, نا بکاري awauré, اوارى kauhile, ناعاس dukaus, وجم wujim. — *(indolence)* na bekauré.

Droffy خواب کذار khaub alood, خواب کزبان khaub guzaur, مستوسن mustosin, نومت nuwumut, هینکور heitukoor, نا (lathful) anwum. v. *lethargic, sleepy, heavy.* — *(stupid)* na bekaur, اواره awauré, مهلا muhmul. v. *stupid, dull*.

A DRUB ضربه ضرب muht, طپانجه rupaunjah. v. *blow, thump*.

To drub ضرب کردن ضرب kirdun, مشت زدن muht zudun. v. *to beat, thrash*.

To dry (free from moisture) خشک کردن khushk kirdun, نم خشکانیدن khushkanédun, ندي مستنقد ساختن nim mustunfud faukhtun, ندي nudé munfud numoodun. v. to wither. To dry (garments, &c.) تفریدن tufredun, تجفيف تujfeef kirdun, تجفيف ساختن tujuffuf faukhtun, قدید نبودن kudeed numoodun. To dry in the sun (flesh, &c.) تشریق کردن tushreek kirdun, تشریق شر ساختن shurr faukhtun, تشریق نمودن tushreer numoodun, ینجیدن eenjédun, ینجودن eenjoodun, تعریض ساختن taarees faukhtun, تغییر کردن taafeer kirdun. To dry in the smoke دود الود ساختن dukhnut kirdun, دود الود ساختن dood alood faukhtun. To dry or wipe dry مال کردن maul kirdun, مسح ساختن mushh faukhtun, پاک نبودن pauk numoodun. To dry up اغتراف guwauzeh kirdun, اغتراف ساختن ighitirauz faukhtun, v. to drain. — To dry or grow dry ندي مستنقد khushk gushtun, خشک کشتن تفریده nudé munfud kirdeh shoodun, تفریده بودن tufreedeh boodun, قدید شدن kudeed shoodun.

Dry-eyed بی اشل bé afshuk.

A dryer خشک ساز khushk sauz.

Dryly (without moisture) غیر بی nim bé nim, ندي ghiré-a nudé. — (frigidly, without affection or emotion) بی دوستی ba buroodut, بی دوستی bé doosté, بی دوستی ghiré-a kudoorut. — (flatly) نا لطیفانه hilloufauneh, نا لطفانه na luteefauneh.

Dryness خشکی khushké, خشکسالی khushk-faulé, بیس é-ubus, بیبوست é-uboofut, شرارت shuraurut, شورت shururut, قسح kufuh, جزو ju-rooz, قهق kumkum. v. drought. — (want of embellishment, flatness) بیخوانی békhauné, عدم لطافت aduma ltaufut, نا شیرینی na sheereené, v. insipidity. — (want of sensibility, frigidity) بیروت buroodut. A dryness in friendship بیروت buroodut ou kudoorut.

DUAL تثنية tufné-ut.

Dubious, dubiously, &c. v. doubtful, doubtfully.

A DUCAT دینار deenaur, درهم dirhem, دیرم direm. An Arabian golden ducat شریف shereef.

A DUCK مرغ ابی murgha aub, مرغ ابی murgha aubé, بط but, اوز awuz (pl. لوزون awuzoon), ام حفصت nukhgulooi, ووز wuz, ام هفصت umma hufut, شلفت shulukut, اردل arduk, اردل خانگی arduk khaunugé. A place abounding in ducks موزت ma-ooz, موزت muwuzzut. A duck (inclination of the head) رکعت rukaat, سر fur meilé. — A ducker, v. diver, cringer.

To duck تغریق کردن tughreek kirdun. v. to dive, dowse, plunge.

DUCT, v. guidance, direction, passage. — Ducts (in the bones, &c.) سواد suwaud.

DUCTILE تلج tuluzzuj, زابل zaubil, مایل ma-él afaun, منحنه khunis, منحنه mun-khunis, منحنی munhuné. v. flexible, pliable. — قید mustukeed, مستقیم suls, سلس (tractable) ké-ud, مقتاد muktaud. v. obsequious.

Ductileness, ductility (flexibility) قتیق futukh, سلاست sulus, سلس (obsequiousness) khuns. — fulaufut. v. compliance.

DUDGEON خنجر khunjur. v. dagger. — (indignation) غضب ghuzb, خشم khishm, غرض ghurz. v. ill will, sullenness.

DUE (proper) لایق la-ék, لایقانه la-ékauneh, واجب vajib, لازم lauzim, مفروض mufruz. v. fit, suitable, exact. — (proper to be paid) لایق کذار la-éka guzaur, لازم الادا lauzimu'l'ada, واجب الادا vajibu'l'kuza. A debt due الواجب deina vajibu'l'ada, وام لایق wauma la-éka guzaur, واجب الغرام ghuraum. — Debts due الديون de-oon vajibu'l'kuza.

A due (right) لازم lauzimut, حق huk (pl. حقوق hukook) داو daud, اسطم ustumma, شرع shura, ادب adub, رسم rasm, مبتغا or مبتغی mubtugha, زمام zumaum. v. title. — (custom, tribute) باج bauz, جزیت juzé-ut, خراج khurauj, قطیعت kuté-aat. v. toll, tax, impost.

A DUEL وقیعت الاثنین waké-atu'l'afnein, براز burauz. v. combat. — Dueller, v. combatant.

DUG (part. of dig) کاویده kawédeh, محترق muhtafur, مقبور mujooz, نقیر nukceer, ومیده wumédeh, لحد lauhud.

Dug (subst.) v. pap, nipple, teat.

Dulcet, v. sweet, luscious, melodious.

To DULCIFY شیرین کردن sheereen kirdun, احلا khoosh numoodun, احلا ihla faukhtun. v. to sweeten.

A DULCIMER زنتور zuntoor, چنگ chuuk, قانون kundaush, گران guraun, کانون kanoon (plur. قوانین kuwanen), کمانچه kumauncheh, کنارت kumautut, موهف subookah, موهف murhur, عرباب artub.

DULL, dull-brained (stupid) خیره kherreh, خیره kherech fur, احمق ahmuk, کوریل kund, کابل kunk, فلاح farlam, سرام kund, کوردیل koordil, بلادوت bilaudut, شیدا shoda, سیه simch, دنک dunk, اسفه asfeh, اسفه aseemeh, نا شناس na shinaus, عقل béakul, نا دان na daun, گودون goudun, فم fur.

mukaun, مقام mukau, آبادانی abadauné, کده جاگاه jaigah, عبارت émaurut, بلاد bilaud, کده kudeh, کدایاده kuda-é-aud, دری duré. v. *habitation*.—*Dwelling contiguously* بیت بیت jauré beita beit.

To DWINDLE (*consume away*) اتلاف شدن itlauf shoodun, متلف بودن mutluf boodun, fugheer gushtun. v. *to shrink, grow feeble*.—(*to degenerate*) ناکس کشتن nakus gushtun, از اصل افتادن uz asl uftaudun.

DYING میر Meer, جان تسلیم kena jaun tuf-leem koona, موت یاب moot é-aub, مغتضر mugh-tuzur.—*The dying away of sound* فروداشت furoo-daushit.—(*tingeing*) رنگین runk zun, رنگین rungeen koona, صبغ ساز subugh fauz. *A red-dying weed (madder)* روناس roonaus.

A DYNASTY (*line of princes*) نسل ملک nusla maleck, نژاد شاهان nuzshauda shahaun, ایل aula fultauné. v. also *sovereignty*.

A DYSENTERY سلی دم seila dum, درد durda shikum, ساد بودن saud boodun. *To labour under a dysentery* اسهال شدن if-haul shoodun.

E

E has two sounds in *English*: long as in *scene*; and short as in *men*. In the *Persian* and *Arabic* Alphabets it has no character to express it; the sound being supplied either by practice, or, in pointed books, by the vowel points *fat-ha* (ـَ) and *kesra* (ـِ).

EACH هر hur, هر کس hur kus, کل واحد kullu wahidin. v. *either, both*.

EAGER (*ardently wishing*) پر رشک pur rushk, پر هوی pur hawa, zu humé-ut, ارزومند arzoomund, zu hawus, hawusnauk. v. *desirous*.—(*vehement, hot, choleric*) تیز مزاج taze tubé-aat, تیز طبیعت taze tubé-até, تند تیز tund taze, غصوب ghuzoob, دل dil azaur, عنی unfé. v. *severe*; also *biting, keen*.—(*quick, busy*) تیز کار taze kaur, هجوم هجوم hujim, هجوم furé-a.—(*impetuous*) تیز ترش tursh, هجوم هجوم hujoom koona.—(*sharp, sour*) زست zust. v. *acid*.—(*brittle*) هشیم hushcem, ریز reez, ریزناک reeznauk.

Eagerly (*ardently*) با رشک ba rushk, ارزومندانه arzoomundaunch.—(*quickly*) تیزانه tazeaunch, سریع furé-an.—(*impetuously*) با هجوم ba hujoom, هجانه hujimaunch. v. *keenly, sharply, hotly*.

Eagerness (*ardour*) غیت humé-ut, غیت

gheerut, رشال rushk, ارزومندی arzumundé, هوس hawus.—(*vehemence, cholera*) غضب ghuzb, تیز طبیعتی taze tubé-até, کین keen.—(*severity*) درشتی durushté, تندى tundé. (*impetuosity*) هجوم hujoom, عنی unf. v. *violence*.

An EAGLE نسر nusr, دال daul, عقاب akaub, خاکیه khauteyeh, خاد khaud, ضربی zureck, ازدن azhdun, دلی duluf, غرن ghu-zin, شغوا shughwa, ورل wuruk, اوله awuleh, ام حوار umma hawur, ام الشو ummu'lh'shuwa, ام لوح umma looh, ام الهیثم ummu'l'heifum, خداریت khdaré-ut, ام الطلیت luk-hut, ستل futl (pl. ستال futaul), صومعت sawmaat.—*An eagle called the stone-breaker* کاسر کاسر kausur (fem. کاسرت kausurut, plur. کواسر kuwasir).—*An eagle called the bone-breaker* استخوان خوار ustukhaun khaun, خور خور baud khore. *A royal eagle, an eagle of the finest kind* هبا هبا huma, هبا لا مکان huma la mukaun, جوبینه huma kooché, سبهرغ seemurgh.—*The eagle of the desert that feeds upon mice* عقاب ملاح akkaba mu-laa, موشگیر mooshgeer, موشگیر mooshgeerut, موش خوار moosh khaur. *The eagle called the hare-catcher* ازدفی azhduf, اله auluh, الوه auloh. *Eagle-eyed* زو امعان zu amaan.—*The constellation of the eagle* النسر الطائر annusru'ta-ér, نسر طائر nusra ta-ér, النسر الواقع annusru'l'wakaa, الهار alhuraur.

An eaglet نسر نسر zurm, تلج tulud, تلج tuluj.

The EAR (*organ of hearing*) گوش goosh, سم سما (pl. سم سما asma, سم سما asma), زنی summ, سم سما summa khaunch, صباغ or صباغ (pl. صباغ azaun), صباغ sumaukh (plur. صباغ asmukhut), کرامیت kureemut (pl. کرام kuraum, کرام kura-ém), مسما (pl. مسما mufama).—*The outside or prominent part of the ear* گوش goosh, اذن uzn, نفط nufut. *An ear beautifully shaped* اذن khushreh mufreh. *A long ear* اذن شرفا goosh dirauz, شرافت shurafut, شرافت shurafé-ut. *A large ear* اذن ورفا uzn wufra. *The grizzly part of the ear* گوش awur goosh. *The lob of the ear* گوش nurmé-l goosh, گوشه گوش hughd, گوشه aweezech, گوشه hujut. *The tip of the ear* اذن uzn.—*The root of the ear* غصن ghuzn (pl. غصن ghuzoon). *The cavity behind the ear* گوشه گوش bunu goosh. *The ears of the understanding* گوشه گوش goosha hoosh. *Whatever strikes the ear*

To eclipse (the sun) کسف کردن kufif kirdun, tukfeef faukhtun.—To eclipse (the moon) منکسف نبودن munkhusif numoodun. v. also to cloud, obscure, disgrace.

Eclipsed (as the sun) منکسف munkufuf, kusoof—(as the moon) منکسف munkhusif, khusoof. To be eclipsed منکسف munkufuf shoodun, munkhusif boodun.

The ecliptic طریق شمسی turceka shemsé.

ECÓNOMY (frugality) خانه داری khauneh daré, اعتدال é-atidaul.—(arrangement) ترتیب turteeb, نظم nuzim, انتظام intizaum. v. regulation.

Economic, economical, (frugal) خانه دار khauneh dar, معتدل mu-atidil, مقتر muktir (fem. مقتتر muktirut).

ECSTASY وجد wujid, بی خودی bé khoodé, اشتغلی ashuftugé, شوز shooz. In a divine ecstasy خدا دیوانه déwauné-i khoda. v. enthusiasm, rapture, madness, grief.

Ecstatic برداشته bewujid burdaufhteh, مجنون mejnoon, توجده tuwujjid, شفته shuftteh, بی هوش bé khood, خود bé hooft, مسبوت musboot. v. rapturous.

An EDDY گرداب gurdaub, غرقاب ghurkaub, غمرت ghumrut, نول nool. v. whirlpool.—To be whirled in an eddy تخریر شدن tuhé-ur shoodun, در گرداب گرداگرد رفتن dur gurdaub gurdagurd ruftun, بغرقاب دایر بودن beghurkaub da-ér boodun.—Eddy (adject.) دایر da-ér, گردان gurdaun, دوار روان duwaur rou-vaun. v. whirling.

EDGE (thin cutting part of a blade) تیز taze, حرف hurf, لب lib, حد huddut, حد hudd, صبی turf, طرف turf, زکُر zukr, زرابت zurabut, zubé.—The edge of a sword زباب السیف zubau-bu's'feif, لب تیغ duhna themsheer, libba teegh, غرار fura dushneh, شفر shufr, قاریت julbaur, شفره shufreh, کفت nook, نوک mukshuh, مکش kauré-ut, کفّی kiffut, روله futaum, سطم zurr furné, زر فرنی kiffut, rooleh.—The edge of a knife لب ب کار libba kaurd, دهن دهن duhna fukeen, تیز نای taze na-é. The edge of an ax لب کشته libba kushtureh, اغربت burt, غراب ghuraub (pl. اغربت aghrubut).—An edge (border) طرف turuf, لب lib, کنار kunaureh, حد hudd, جناب junaub, کرازه kurauneh. v. brink, margin; also boundary, limit.—The edge of the eye-lid شفر عین shufra aîn.—(border of a garment, &c.) کنار دامن daumin, کُناز kunnaur, حاشیت hafhé-ut, تیر teer, کفت kuffut, نگار nigaur gurd. v. hem, list.—Edge (acri-

mony) تندی tundé, درشتی durushté, unf. زیرکی taze-a tuba, طبع (keenness of wit) zeerugé, حد عقل hudda akul. To set the teeth on edge دندان کیر ساختن dundaun geer faukhtun, دندان حد کردن dundaun hudd kirdun. To take off the edge کند ساختن kund faukhtun.

To edge (in) ادخال کردن idkhaul kirdun, در آوردن dur awurdun, تملق ساختن tumulluk faukhtun. v. to introduce, insinuate.—(to give an edge to) تیز کردن taze kirdun, تحدید نبودن tuhdeed numoodun, زکُر دادن zukr dadun, زو زکُر ساختن zu zukr faukhtun. v. to sharpen.—(to border or fringe) طراز بودن turauz numoodun, طرازیدن tuhshé-ut faukhtun, فراویر tirauzédun, رژه کردن ruzshch kirdun, ازباز furaweer faukhtun.—(to exasperate) تیز کردن azaur kirdun, تخریش نبودن tuhreehsh numoodun.

Edged تیز taze, سنبین suneen, صغیحت fu-feehut, قاطع kauta, بران buraun. v. sharp.—A sharp-edged sword تیغ بران teegha buraun. A sharp-edged dagger خنجر تیز khunjura taze.—To be edged تیز شدن teez shoodun.

Edging طراز tirauz, اهان ahaun, رژه ruzshch, فراویر furaweer. An elegant embroidered edging مغروز alum, نگار علم nigaur alum, علم عبقری abkure tirauz kirdun.

Edgeless نا تیز na taze, بی حرف bé hurf, غیر زکُر aghiré-a zukr. v. blunt.

An edge tool الت تیز aluta taze, ادات زو زکُر adaut zu zukr.

Edgewife کنار پیش فرستاده ba taze kunaur peish furustaudeh.

Edible, v. eatable.

An EDICT فرمان furmaun, حجت hujjut, امر amr, حکم hookum, غرز ghuriz, تنبیه tumbé-ut. v. command.—The royal signature on public edicts توقيع tooké-a.

EDIFICATION تعلیم taaleem, تربیت tur-bé-ut, تادیب ta-addub, تادیب taadeeb. v. instruction.

An EDIFICE بنا buna, بنیت buné-ut, بنی buné, بنیان buné-aun, مبنی buné-aud, اقتت waulaud, نهاد nihaud, کلات kulaut, نعت namut, نعامt naamut. v. building, structure.—An edifice built on an eminence کلات kulaut, نعت namut, نعامt naamut.

To EDIFY تادیب کردن taadeeb kirdun, تعلیم نمودن taaleem numoodun. v. to instruct, teach.

EDITION (of a book) تصنیف tufneef, تالیف taaleef.

An EDITOR مولی mu-ellif. v. author.

To EDUCATE پرورد purwurdun, پرورده purwurdeh kirdun, ساختن purwurd faukhtun, تربیت نمودن turbé-ut numoodun, ادب دادن adub dadun. v. to improve, instruct.

Educated پرورده purwurdeh, مربی murubba. Tenderly or delicately educated ناز پرور nauz purwur, شابل shaubil, فاکه faukih, ناعم na-ém.

Education پرورش purwurish, پروری purwuré, تربیت turbé-ut, ادب adub. v. manners.

To eek, v. to lengthen, add, supply.

An EEL, سبک الحیات shilk, شلق sumuk-u'l'hei-é-aut, مار ماهی mar mauhé, انگلیس angulees.

To efface, v. to deface, erase, obliterate.

EFFECT (that which is produced by an operating cause) نتیجه nuteejeh, فرع fura (pl. فروع furu-a), عمل aml, فعل faal, کار kaur. v. consequence.—The cause and effect فرع و اصل afil ou fura (pl. فروع و اصول afool ou furoo-a). Effect (force, power) قوت kuwwut, قدرت kudrut, دست dost, توان ruvvaun.—(purpose) نیت né-ut, غرض ghurz, قصد kufd. v. intention.—(success) عاقبت aakubut. v. advantage, end. wuku-a, (completion) تمام tumaum, تکمیل tukmeel. v. perfection.—Whatever has an effect کارگر kaurgur.

Effects مال maul (pl. اموال amwaul), رزق ruzuk (pl. ارزاق arzauk), عوارض arooz, آثار akaar, نعمت namut. v. goods, moveables.—Private effects اموال خاصه amwaula khausseh. Having valuable effects مالدار mauldar, متاث mutaaflus. v. rich.

To EFFECT (effectuate) پرداختن purdaukh-tun, بکار آوردن bekaur awurdun, بجا بردن beja burdun, تکمیل کردن tukmeel kirdun, انجام دادن itmaum faukhtun, کار نمودن kaur numoodun, نتیجه بخش یافتن nuteejeh bukhish é-aftun, فعله ساختن amleh kirdun, فاعله ساختن faaleh faukhtun. v. to perform, complete, fulfil.

Effected پرداخته purdaukhteh, به انجام رسانیده beh itmaum rufaunédeh. To be effected حصول صورت پذیر hufool pizzeer shoodun, صورت پذیر شدن foort pizzeer boodun, بجا آمدن beja amudun, کار کردن kaur gur numoodun.

Effectible پرداز ممکن mumkina purdauz, قابل kaubilu'fikhtitaum. v. practicable.

Effective, effectual, efficacious, efficient کار ساز kaur saaz, موثر mu-usur, زو zu, موکد ahla kudrut, قوت zu kuwwut.

mu-ekkud, محکم muhkum, قوی kawé, کافی kaufé. v. active, operative, useful.

Effectively, effectually, efficaciously با قوت ba kuwwut, قادرانه kadirauneh. v. powerfully.—(completely) کاملاً kaumilauneh, با احتتام ba ihtitaum, تماماً tumaman.

EFFEMINACY (female softness) نرمی nurmé, ملائمت mula-ém, ناز nauz, نازکی nauziké.—(unmanliness) نا مردی na murdé, نا کسی na kufé.—(lasciviousness) شهوت shuhwut, شوخی shookhé, فسق fisk, فجر fujr.

Effeminate (soft) نرم nurm, ملائم mula-ém, نازک nauzik, ناعم na-ém.—(unmanly) نا مرد na murd, فاسق faufik, شوخ shookh, ناکس nakus.—(lascivious) زو شهوت zu shuhwut, فاجر faujir.

To effeminate (soften) نرم کردن nurm kirdun, ملائم ساختن mula-ém faukhtun.

Efficacy, efficiency, v. effect, agency.

Efficacious, efficient, v. effective.

EFFIGY تصویر foort, صورت tufweer (pl. تصاویر tufaweer), نگار nigaur, تمثال tumsaul (pl. تماثیل tumaufeel), نقش shukl, نقش nukish, وجه wujuh. v. picture.

EFFLORESCENCE (flourishing) شکفتگی shukuftugé, شکوفی shukoofé.

EFFLUX, effluxion ریزش reez, ریز reezish. v. effusion.

EFFORT سعی fa-é, جهد judd, جهد jihud, اجتهاد ijtihaud, اقدام و اهتمام ikdaum ou ihtimaum, کوشش kooshish. v. endeavour, struggle.—A great effort موفور سعی fa-é moufoor, اهتمام ihtimauma taum.

EFFRONTERY بی شرمی shookhé, بی شرمی bé shurruhé, کستاخی kustaukhé, دسته dosteh, بی ادبی bé adubé. v. impudence.

Effulgence, v. brightness, lustre.

EFFUSION ریزش reez, صب reezish, صب subb, اراقت iraukut. The effusion of blood سفک suffuka dum, خون ab, khood, اراقت دما iraukuta duma. The effusion of water صبا subba maa.

Effusive ریزان reezaun, صب نها subb numa.

EFT خنار khunauz, وارغ waurukh. v. lizard.

E. G. (exempli gratia, for example) مثلاً mu-salan or musula.

An EGG تخم مرغ khaéh, تخم tukhma, کیکت murgh, مرغانه murghauneh, بیضت beizut, کیکیت keeké-ut (pl. کیکای kee-ake), قایمت ka-ébut, قایه ka-éut. To sit upon eggs تخم کردن rukhum kirdun, تخم ساختن turukhkhum faukhtun, وکن نمودن wukun nu-

kulluf. *To elaborate* مکمل کردن mukammul kirdun.—*Elaborately* پرکارانه purkauraunch, مکمل مکملمان, با بصیرت ba befeerut.

To elance, v. to throw out, dart.

To ELAPSE ماضی بودن mauzé boodun. *v. to glide, pass away.*—*The time which is elapsed* الزمان الماضي almauzé, zumaunu'l'mauzé.

ELASTICK خیز جه juh, خیزر kheez, خیزان kheezaun.

Elasticity جهشان juhshaun, قوت جهین kuw-wuta juheen, قدرت خیزان kudruta kheezaun.

ELATE مغرور fur dur hawa, سر در هوا mugh-roor, نخوت نکش mutukubbir, نخوت پیشه nukhoot peishah. *v. haughty.*

To elate مغرور کردن mughroor kirdun, متکبر mutukubbir faukhtun. *v. to elevate, exalt.*

Elation متکبری mutukubbiré.

The ELBOW مرفق mirfik, واران wauraun, وارین waureen, واریج waurun, واریج waurukh, واریج waureekh, کوع kuz, رکت rukh, رکت زند athkoob, زند zund, رکت زند rukh. *The tip of the elbow* القبیح alkubeeh.—(*a projection*) قرنط kurnut. *v. angle, flexure.*—*To be at the elbow (to be near)* نزدیک بودن nuzdeek boodun, قریب شدن kureeb shoodun.

To elbow (through a crowd, &c.) هقعت کردن hukaat kirdun. *v. to push, jog, juggle.*—(*to jut out*) قرنط بودن kurnut numoodun.

ELDER مهین muheen, اول awwul, اول اول awul zaudeh. *An elder brother* برادر بزرگتر awwul buraudur, اخ مهین akha muheen.

An elder (a man whose age gives him authority) کهن ko-hun, خواجه khojeh, پیر peer, شیخ sheikh, کهن کهن kohun peer.—*Elders* شیوخ shé-ookh, شیخان shé-akhut, شیخه shé-akh, اشیاخ sheikhaun, مشیخت mushé-akhut, مشایخ musha, ékh, مشوخوا mushookha, سالفخوار faulkhaur, کهننت kohun faul, اماری amaure kohun faul, کهننت kohnut, وجول wujool, اعیان القوم a-é-aunu'l'-koom. *v. also ancestors.*

Elderly سالدار fauldar. *v. advanced in years.*

Eldership شیوخیت shé-ookhé-ut, کهنکی kohmugé. *v. seniority.*—(*primogeniture*) نخست زادی nukhuft zaudé, بکوریوت bukooré-ut.

Elder بکر bakr, نخست زاد nukhuft zaud, نخست زاده nukhuft zaudeh. *The eldest son* فرزند بزرگتر farzand bakr.

The elder اکتی akte, خیابان khumaun.

ELEGANT (herb) راسن raufun, قنس kous, رنجبیل junauh, جناح junauh, زانفیل zanfíl, شامی shamí.

To ELECT اختیار کردن ikhté-aur kirdun, اقتفا guzédun, برگزیدن burguzédun, ساختن iktifa faukhtun, استصفا نمودن istisfa numoodun. *v. to choose.*

Elect, elected گزیده guzédeh, گزین guzeen, مختیار guzeed, برگزیده burguzédeh, منتخب mumtauz, ممتاز mukhté-aur, مختص mustufa, مختص mukhtufs, نوبرده nubburdeh.

Election اختیار guzeen, خیار khé-aur, انتخاب intikhaub. *v. choice.*

Elective قوت اختیار نها kuwwuta ikhté-aur numa, زو قدرت گزین zu kudruta guzeen.

Electively با اختیار ba ikhté-aur, مقدمانه mukuddimaunch.

An elector اختیار کننده ikhté-aur koonindeh, منتخب muntukhib.

ELECTRE (amber) ربا kah ruba.

ELECTRICAL کشنده kufhindch, جاذب juzb. *Electricity* کشیش kusheesh, جذب juzb.

An ELECTUARY ریچار reechaur, ریچار ree-chaul, ریچار rubeed, ریچار luhel, معجون maajoon (pl. معاجین ma-ajeen), هوشکش hooshkush. *An electuary for the head* شبیار shubé-aur.

ELEEMOSYNARY (living upon alms) صدقۀ پذیر sudukut pizzeer, مصدقۀ musuddik. *(given in charity)* بدویش beduishi, مترکی mutuzukka.

ELEGANCE پردازی purdauzé, لطافت lu-taufut, ظرافت zuraufut, نزاکت nuzaukut, ملاحت mulauhut, حسن hufn, ناز naz, شکوه shukooli, جمال buha, ریحات reechaun, بهجت buhjut, زینت zeenu, رونق rownuk, خوشی khooshé, زیبا zébaí-é, زهو zuhoo, خوبی khoobé, حسن ou buha. *v. beauty.*—*Elegance of composition in speaking or writing* انشا پردازی insha purdauzé, بلاغت bu-laughut, اصطلاح iftilauh. *v. eloquence.*

Elegant لطیف luteef, زو ظرافت zu zuraufut, پاکال mulauh, ظرف zurf, ظرفی zureef, خوب khoob, مستطاب mustutab, پاکمال paukmaul, حسن hufn, زیبا zeeba, زیب zeeb, خوش khoosh, جلیل nauzuk, نازک mustuhfun, مستحسن mustuhfun, خوشنما jumee, نازنین nazneen, بهی buhé, نیکو noekoo, ترفند turfut, شیوه sheeweh, سندی funduré, مکنی muzé, برآرد burauzud, مزی muzé, نازنین naureen, رعنا raana. *v. gentle, delicate, soft.*—*Elegant* زیب و تر zeeb ou

tur. Any thing elegant presented to a sweetheart
ترفت turfut. An elegant woman زن نازنین zun-
na nazneen. — Elegant writing or language جوهر
جوهري jōuhura fukhun, کلمات jōuhura ku-
limaut. Elegant writing or penmanship حسن
حسن hufn khutt, خوش نویسی khoosh nooish.
Most elegant اطرفی azruf, احسن ahfun (fem.
hufina), براعت پرداز autceb, حسنا
purdauz.

Elegantly ظریفانه zureefaunch, با لطافت
ba lu-taufut, با نزاکت khoob, خوش khoosh,
با نوازش ba nuzaukut, نیکو neekoo. Walking elegantly
خوش رفتار khoosh ruftaur, خوش خرام khoosh
khiraum.

ELEGYACK (belonging to elegy) قصیده
اندوه کین kafficedeh munfoob--(mournful)
andoohgeen, مستمند mustumund, دلتنک کنا
diltunk koonā. v. *doleful, sorrowful*.

An elegy (poem) قصیده kafficedeh (pl.
قصاید kafficedeh).—A mournful or funeral
song مرثیت murfaut, مرثیات nuhbaut,
murfut-ut (pl. مرثیاتی muraufé). To sing an elegy
or dirge مرثیت گفتن murfut-ut guftun.

ELEMENT عنصر unfur (pl. عناصر anaufeer).
The four elements عناصر اربع anaufeera arbaa,
کیا ké-a, چهار امهات سفلیت chuhaur ummuhauta
siflé-ut. The four elementary qualities of man
ummuhauta tuba-é-a, چهار طبایع چار ارکان
chuhaur arkaun, خلط khult.—(an ingredient or
consistent part) اسطقس سرشت furisht, بلد bilud,
istakis, کیان ké-aun. v. *essence, principle*.—The
elements or letters of a language الحرف hu-
roofu'l'huja. The elements or rudiments of science
شروح علم shurooha ylm.—The proper element or
sphere of any thing جا جا ja-é, گاه gah,
موضع mouza, محل mukaun, muhull.
He is not in his element است نا beja aft,
uz ja-a khooḍ beeroon aft, بجای خود بیرون است
bejaa khooḍ neeft.—Euclid's ele-
ments اسطقسات اقلیدس aftakfata aklides.

Elemental, elementary (belonging to the elements)
نا (uncompounded) unfur munfoob.—عنصر منسوب
na mukhliloot, غیر مرکب ghire-a muruk-
kub, بی خلط bé khult.

An ELEPHANT فیل feel, پیل peel, کلثوم
kulfoom, عیثم a-éfum. A she elephant طلخام
tulkhāum. A large elephant فیل منکلوس feel
munghuloos, زند پیل zundeh peel, زند پیل
zāhund peel, فیل دمان feela dumaun. An ele-
phant-keeper فیلچی feeljé, فیلبان feelbaun,
فیل فیل fei-aul. An elephant-driver or rider فیل

سوار feel suvvaun.—The elephantiasis (disease of the
elephant) داء الفیل da-u'l'feel, جذام juzaum. v.
leprosy.—Elephantine فیل منسوب feel munsoob,
پیل پیوند peel pivund.

To ELEVATE برداشتن burawurdun, برداشتن
burdaushtun, نصب نمودن nusb numoodun,
وایرون کردن bulund saukhtun, بلند ساختن
waburoon kirdun, اعلای نمودن é-ala numoodun,
افراختن taalé-ut kirdun, تعلیت کردن
turfé-a saukhtun, ترفیع ساختن zoorédun, زوریدن
rufa numoodun, رفیع نمودن jumbané-dun. v. *to exalt, raise*.

Elevate, elevated مرفوع murfoo-a, برداشته bur-
daushteh, افراخته efrakhteh, عالی aalé (fem.
aalé-ut), مرتفع murtufa, معلی mu-alla,
منتبر muntubur. v. *exalted*.

Elevation ارتفاع irtifa, افزایی efrauzé, اعلای
é-ala, رفیع rufa, نص nusb, شولان shoolaun. v.
exaltation.—Elevation or sublimity of stile اطناب
itnaub.

An elevator برادر burdar, رفع کننده rufa
koonindeh, افزای efrauz.

ELEVEN یازده é-auzduh, یازده é-auzduh,
ahada ashara. The eleventhth یازدهم é-auzduhum,
حادی عشرth hadé-a ashara.

An ELF (a spirit supposed to be seen in wild
places) ام صبیان ummu's'fubé-aun, غول ghool,
کینج keekh. v. *hobgoblin: demon, dwarf*.

To ELICIT کشیدن kushédun, جذب کردن
a-ésha numoodun. v. *to draw out*.

ELIGIBILITY, eligibleness لایقی الاختیار la-
éké-u'l'ikhté-aur, واجبی الانتخاب vajibé-u'l'in-
tikhaub.

Eligible لایق الاختیار la-éka ikhté-aur, واجب
مستوجب الانتخاب vajibu'l'khé-aur, واجبی الانتخاب
toojibu'l'intikhaub.

ELISION (cutting off) جدایی judai-é,
افراق firauk. v. *separation*.

ELIXIR اکسیر akseer. v. *essence, cordial*.

An ELK گور goor.

An ELL اندازه andauzeh, گز guz, شامان
shamaun, زرا zira, اندان andaun, ارش arish,
اریش areesh.

The ELM TREE ناغ naugh, سیخدار
seekhdaar, نارون nauroon.

ELOCUTION (power of expression) کلام
killaum, قوت کلام kuwwata killaum. v. *eloquence*.

Elogy, v. *encomium, praise, panegyric*.

To ELOIGNE (put at a distance) بعید کردن
ba-éd kirdun, دور نمودن door numoodun.

To **ELONGATE** (*lengthen*), دراز ساختن di-rauz faukhtun, تطویل کردن tutweel kirdun. v. *to stretch, prolong*.—(*to go to a distance*) بدوری bedooré ruftun.

Elongation (*lengthening*) درازی tutweel, dirauzé, بسط buft. v. *stretching*.—(*distance*) بعد bu-ad, دوری dooré. —(*departure*) فراق firauk, یرتجال irtihauk, هجر hujr. v. *removal*.

To **ELOPE** از حضور دور رفتن uz huzoor door ruftun, کنار گرفتن gureekhtun, گریختن gureekhtun. v. *to flee, escape, run away*.

Elopement گریز gureez, فرار furaur.

ELOQUENCE زبانی zubaun awuré, سخنرانی fukhunrauné, سخنوری fukhunwuré, سخن گوئی fukhun gooi, سخن پردازی fukhun purdauzé, کلام kulaum, علم kulaum, yлма kulaum, فصاحت fufauhut, علم بلاغت yлма bulaught, گفت guft, لسن lufin, علم معانی yлма mané, علم خطابت yлма khitabut.

Eloquent زبانی zubaun awur, سخن ران fukhun raun, سخن آفرین fukhun ara, سخن افreen, سخن گذار fukhun guzaur, سخن شناس fukhun shinaus, سخن سرای fukhun fura-é, دباز dilbauz, شیوا زبان sheewa zubaun, اهل علم zu yлма kulaum, اهل علم صاحب علم خطابت ahla yлма bulaught, fahib yлма khutabut, دار علم معانی yлма mané dar, فصیح fufeeh, فصیح الکلام fufeehu'l'kulaum, فصاحت پرداز meera kulaum, میر کلام fufauhut purdauz, بلیغ buleegeh, اهل کلام ahla kulaum, سخن اور fukhun wur, سخنور fukhun awur, شیرین fufeeh ou buleegeh, فصیح و بلیغ sheereen ada, فصیح اللسان و بلیغ البیان fufeehu'l'lissau ou buleeghu'l'bé-aun, سلاق sul-lauk, توطی نواي tooté nuva-é, لسن lufin, لسن ألفun, نکته گوئی nukteh gooi, مصنع muska, کلمانی kulmauné (fem. kulmané-ut), جزیل juzaulut, جزال juzaulut, نطق nubaur, نبار waa, وع waa, قوال kuwwaul, زخندان sheezmé, شیطانی sheezmé, muskul, مسلک musluk. *An eloquent man* کلام صاحب علم fahib yлма kulaum, سخن ران fukhun raun, سخن گذار fukhun guzaur, سخن ahla zubaun ou guft, سخنرانی fukhun ara, سخن گوئی fukhun gooi, سخنرانی fukhun fura, اهل کلام ahla kulaum, پلوس puloos, ابن کلام ibnu kuwwaul, قوال fukhun, فصاحت fufeeh ou bulgha: *Most eloquent* فصیح افصح afsuh, فصیح الکلام afsuhu'l'kulaum.

ELSE (pronoun, other) دیگر deegur, آخر

akhur, غیری ghiré, سایر fa-ér. — (*adverb, beside, except*) جز juz, بجز bejuz, ما عدا ma ada, مید دیگر کون beghire, لا illa, والا wa illa, حاشی deegur goon, حاشا hausha, حاش haush, خلا khula, ما خلا ma khula, خلا عن khulaa an, فوق fouk. v. *otherwise, more, beyond*.— *No one else* هیچ دیگر heech deegur, نیست digur neeft, هیچکس آخر heechkus akhur. *There is nothing else* جز از ان نیست juz uz aun neeft, خلا عن لا شی ghire een heech, لا دیگر چیزی است la deegur cheezé aft. — *Elsewhere* در دیگر گاه dur deegur gah, در غیر جا dur ghiré-a ja, فی محل آخر fi mulh akhur.

To **ELUCIDATE** آشکاره ساختن afhikaureh faukhtun, اشتهاار نمودن ishtilaur numoodun, مبین کردن roshun faukhtun, تبیین ساختن tubei-én faukhtun, ایضاح آوردن shurh numoodun, شرح نمودن a-é-zauh awurdun. v. *to explain, illustrate*.

Elucidation بیانت bei-énut, بیان bei-aun, عرض arz, شرح shurh, تعبیر taabeer, اظهار izhauré. v. *explanation*.—*Elucidator*, v. *expofitor*.

To **ELUDE** حیلہ باختن heeleh baukhtun, از فن رها یافتن ghubin buftun, تغویت کردن tughwé-ut kirdun, کید نمودن keid numoodun. v. *to deceive*. — (*to avoid*) احتذار کردن ihtizaur kirdun, هارب ضرب harib faukhtun. — *To elude a blow* ضرب کردن zurba dufa kirdun. v. *to escape, mock*.

Eludible ممکن احتذار mumkina ihtizaur.

ELVES (pl. of *elf*) جنان jinnaun.

Elvish منسوب جنان jinnaun munfoob.

ELUSION (artifice) حیلہ heeleh, تغویت tughwé-ut, فن funn, کید keid, حیلہ بند heeleh bund. v. *stratagem*.

Elusive, elusory, کید heeleh bund, کید keid, تغویت tughwé-ut, کنا keed fauz, ساز keed fauz.

ELYSIAN دلکش dilkush, خرم khurram, اهل صفا ahla fufa. v. *delightful, delicious*.

Elysium عدن éden, گلستان gulistan irem, محل mukauum nuzhut ittifaum, مقام نزهت اتسام muhulla a-ésh ou huzoor, و حضور و جاي عشرت و سرور wa ja-é ishrut ou furoor, تفرج fururuj gah.

To **EMACIATE** (make lean) لاغر کردن laughir kirdun, نحیف ساختن nuheef faukhtun, ایزنا کردن izna kirdun. — (*to be or become lean*) لاغر گشتن laughur gushtun, فتور پذیر شدن futoor pizzeer shoodun. v. *to pine, languish*.

Emaciated لاغر laughur, لاغر شده laughur shoo-deh, نحیف nuheef, مدخول mudkhood, کم kum koosht. v. *lean, meagre, extenuated.*

Emaciation لاغری laughuré, نحافت nuhaufut, عجز ajuf, هزال huzaul. v. *leanness.*

EMANATION زهش zuliish, بذع buza, صادر faudir.

To EMANCIPATE آزاد کردن azaud kirdun, معتق اعتناق é-atauk faukhtun, معتق maatuk kirdun, آزاد شده maatuk, آزاد شده azaudeli shoodeli. *An emancipated slave* معتق maatik. — *Emancipation* آزادگی azauduge, اعتناق é-atauk, اطلاق itlauk.

To emasculate, v. to castrate.

EMAUS (a town in Syria) عبواس ému-as.

To EMBALM مومیا ساختن moomé-a faukhtun. — *Embalmed* مومیا ساخته moomé-a faukhteh.

EMBARCATION (going on board ship) لیر dur jahauze rou, بکشتی نشین bekishtë niheen. — (putting on board) در جهاز نهاد dur jahauze nihaun, بر کشتی وضع کنا bur kishtë wuza koonā.

An EMBARGO حرام منع البحار munaa ibhaur, حرمان hurmauna ruhguzaura duré-a.

To EMBARK (go on board) بجهاز رفتن bejahauze dur ruftun, بکشتی نشین بودن bekishtë niheen boodun. — (to put on board) در جهاز وضع dur jahauze wuza kirdun, بکشتی نهادن bekishtë nihaudun. — (to engage in any affair) بکار خود را معامله bekaur dur aumudun, مهارست khoodra ma-amleh faukhtun, کردن mumaurufut kirdun. — *To embark in the same design* در همان غرض رفیق بودن dur humauun ghurz rufek boodun, همبار شدن humbar shoodun, همواضف کردن humwauful kirdun.

To EMBARRASS اشغته ashuftun, مات اشغته kirdun, مات aluftun, مات maat kirdun, محنت ساختن muhnut faukhtun, مشوش بودن mushuwuwsh numoodun, پربشان purashaun kirdun. v. *to distress, entangle, perplex, confound.*

Embarrassed اشغته ashufteh, متردد muturuddud, پربشان purashaun. *To be embarrassed* متردد شدن muturuddud shoodun, مات کشتن maat gushtun.

Embarrassment پربشانی purashauné, اشغته حال ashufteh haul, خلط khulaut, تطرک tuturruk, تشویش tushweesh. v. *perplexity.*

EMBASSADOR رسول eelché, ایلیچی eelché, رسول rufool, فرستاده furistadeh. v. *ambassador.*

An embassy پیغام peighaum, ارسال irfaul, افترا ifraud, رسالت rufaulut, سفارت sufaurut, الوکٹ alookut, ممالک mulauk, ملاکت mulaukut. *To send an embassy* افراد کردن eelché furistadun, ifraud kirdun, رسول نامزد ساختن rufool namzauz faukhtun. v. *delegate, depute.* — *To explain the purpose of an embassy* عرض پیغام نبودن arza peighaum numoodun.

To embattle, v. to array; and under battalia.

To EMBAY (inclose in a bay) در خلیج دریا dur khuleeja duré-a ihauteh kirdun.

To EMBELLISH زیب کردن zeeb kirdun, زیبیدن zeebédun, آرایش نمودن ara-ésh numoodun, زینت ساختن zeenut faukhtun. v. *to adorn, decorate.* — *Embellished* زیبیده zeebédéh.

Embellishment زیب zeeb, آرایش zeen, زين zen, ارایش ara-ésh, برازد burauzud, شارت shaurut, فاهم fau-him. v. *ornament, decoration.*

EMBERS (hot ashes) ملیل muleel, ملت mil-lut, شرر shurur.

To EMBEZZLE (to appropriate by breach of trust) از غدر اعتقاد خود را مخوص کردن uz ghudra é-atikaud khoodra mukfoos kirdun. — (to waste in riot, &c.) اسراف کردن ifrauf kirdun, مال تلف کردن itlauf faukhtun, maul tuluf kirdun.

Embezzlement ساز خاص خود را مخوص ساز uz ghudra é-atikaud khoodra khafs fauz.

To emblaze, emblazon, v. to blazon.

An EMBLEM عبارت ibaurut, علامت alau-mut, نمودار numoodar. v. *symbol.*

Emblematical, emblematic, نو کنایت zu kuna-é-ut, عبارت دار ibaurut dar.

Emblematically بطور عبارت betoora ibaurut.

To EMBOLDEN دلیر ساختن dilare faukhtun, جان دادن bé bauk kirdun, jaun dadun.

EMBOLISMAL, embolous (intercalary) کبیسا kubeefa, کبیست kubeefut. v. Vol. I. پیرک p. 489. — سال p. 988. and Prelim. Dissert. p. xxxix.

To EMBOSS نقش کردن nukish kirdun, تراش ساختن turaush faukhtun.

Embossment, v. to boss.

To EMBOWEL بر داختن burdaukhtun, روده roodeh wakirdun.

To EMBRACE (fold in the arms) آغوش کردن aghoosh kirdun, آغوش گرفتن dar aghoosh gooriftun, آغوشیدن aghooshidun, آغوشیدن aghooshédun, آغوشیدن aghooshédun.

gooriftun, معانقت ساختن ma-anukut saukhtun, در کنار شدن kunaur kirdun, در کنار shoodun, کُنار شدن khunaur shoodun, کُنار شدن khufaulédun, کُنار شدن angoshédun, کُنار شدن agheefhtun, کُنار شدن gurdédun. — *To embrace one another* ta-annuk kirdun, یکدیگر در آغوش گرفتن eekdigur dur aghoosh gooriftun. — *(to comprise)* اشتغال کردن ishtimaul kirdun, احاطه شغل ساختن shumul saukhtun, احاطه ihauten numoodun. v. *to contain, comprehend, inclose.* — *(to admit, receive)* پذیرفتن pizzeeruftun, کُرعن قبول بودن kureen kubool numoodun, اشتغال کردن itikhauz kirdun. *To embrace terms or offers* پذیر کردن ahd ou peimaun pizzeer kirdun. *To embrace terms of peace* شرایط صلح قبول بودن shura-éta fulh kureen kubool numoodun, شروط و قبول صلح اشتغال ساختن shuroot ou ké-ooda fulh itikhauz saukhtun. *To embrace an opportunity* فرصت گرفتن fursut gooriftun, مراضات ساختن muraufadut saukhtun. — *He asked me many questions, and embraced me* بسیار احوال پرس نمود و مرا در آغوش بگیری biffé-aur ahwaul pors numood, wa mura dur aghoosh geer kird.

An embrace آغوش aghoosh, معانقت ma-anukut, کنار kunaur, حضانت huzaunut. v. *bug, squeeze; inclosure.* — *Conjugal embraces* نکاح nikauh, جوامع juma. v. *coition.*

An embracer حضانت کننده huzaunut koonindeh, در آغوش گیر dur aghoosh geer.

An EMBRASURE (*aperture in a wall*) کنکره kungureh-a deewatir. v. *battlements.* — *An embrasure for cannon* توپ کنکره kungureh jihut tope.

EMBROICATION (*bathing a wound with medicinal liquor*) جراثیم با شربت شوی jirauhut ba shurbut shooi.

To EMBROIDER نگاریدن nigaurédun, طرازیدن turazédun, طراز کردن tirauz kirdun, نقش ساختن nukish saukhtun, تطرر نبودن tuturuz numoodun. — *An embroiderer* نقاش nukish, طرازنده turazindeh, نگارنده nigarindeh, طرازگر turazegur.

Embroidery نقش نگارنده nukishbunde, نقش nukish, طراز tirauz, نگارش nigaurish. — *(diversity of colours)* بو قلمی گوناگونی gonaagoodi, بو قلمی bookulomoodi.

To EMEROL اضطراب کردن iztiraub kirdun, بهرم زدن khult saukhtun, بهرم زدن burhum sudun, پریشان بودن purasham numoodun. v. *to confound, disturb, distract, perplex.*

An EMBRYO جنین juneen, جنین jeeneen, (pl. اجنت ajnut), حبل الحبلى hubul'l'hubulut, حبل huml. *An embryo of the mind* خاطر زاده khautir zaudeh.

EMENDABLE ممکن اصلاح mumkina islah. *Emendation* اصلاح islah, تادیب taadeeb, تصحیح tuf-heeh, اخلاص ikhlau.

An emendator مصلح muslih. v. *corrector.*

An EMERALD زمرد zumrud.

To EMERGE ظهور کردن zuhoor kirdun, متبادر نبودن sudoor saukhtun, متبادر نبودن mutubaudir numoodun, پیدا شدن peeda shoodun, حدوث کردن haudis boodun, حدوث کردن hu-doo kirdun. v. *to issue, proceed, rise.*

Emergence, emergency (sudden occasion) سرگذشت surguzusht, سرانجام نا متوقع surunjaum na mutuwukka, قصه غیر مترقب kisseh ghire-a muturukkub. — *(the act of rising into view)* ظهور zuhoor, متبادر mutubaudir, صادر faudir.

Emergent (sudden) ناگهانی naguhauné, نا نا mutuwukka, غیر مترقب ghire-a muturukkub. v. *unexpected.* — *(rising into view)* ظهور zuhoor numa, شو peeda shoo, ناشی nashé, صادر faudir.

The EMEROIDS or emerods بوسیر or بوسیر boofeer, باسور baufoor (pl. بواسیر buwaufeer). — *An herb which cures the emeroids* (verbasum or mullein) بوسیر boofeer, ازان الدب azaunu'd'dubb.

EMETICAL, emetic, قیو ساز ké-oo fauz, اقیای iké-a, مقیای mukei-é.

An emetic قیو ké-oo, قی kei-é, استفراغ ifti-fraugh, اشیخون ashpikhoon. v. *vomit.*

Emetically اقیانه iké-aunch.

To EMIGRATE انتقال کردن intikaul kirdun, ارتحال rihlut saukhtun, نقل irtihaut numoodun, شدن shoodun, نقل nukkul kirdun. — *To emigrate from one's native country* ترک دیار کردن turuka dé-aur kirdun, وطن ساختن jullaa wutun saukhtun, هجر نبودن hujr numoodun.

Emigration رحیل ruheel, رحلت ruhlut, ترحال turhaul, نقل intikaul, نقل nukkul, هجران hujraun, هجر hujr, هجران hunjaun, هجران muhaujirut, نفر nuf. v. *departure, travelling.*

EMINENCE, eminency (*distinction*) جلال julaul, کرامت kuraumut, رفعت rufaat, عین سبو furafrauzé, علا aloo, علا aína kumaul, شرف sheref, تقدم tukud-dum, فضل futuwa, فضل fuzl. v. *exaltation, grandeur, reputation.* — *An eminence (height, high*

مشرق nabik ja, پشته pushteh, ground) mushruf (pl. مشارف mushauruf), شرف sherif, سنا suna, علو aloo, تل tull. v. hill.

Eminent (dignified) رفیع و بالا rufé-a ou bala, اهل کرامت zu rufaat, رفیع rufé-a, اهل کرامت kuraumut, کرام kuraum, بلند bulind, ممتاز julé, جلی mu-alla, معالی or عالی aulé, mumtauz, سربلند furbulund, سرفراز furufrauz, سرافراز furafrauz, اشرف ashraf, اشرفی ashrafut, (fem. شرفا shurfa, pl. اشرافات ashrafaut), شریف thereef, منیع muneef, وعلت waal, وعلت mubau-lut, باهر bauhír, متعل muta-al, مباهي mubau-hé. v. exalted, high, lofty.--*Eminent above all others* صاحب مقام عالی fahib dowlut, صاحب مقام عالی fahib mukaum aulé, صاحب وجود fahib wujood, صاحب عنوان fahib unwaun, مسند ارا musnud ara, عالی مقام aulé mukaum, عالی شان aulé shaun, عالی جاه aulé jah, عالی مکان aulé mukaun, عالی مقدار aulé huzrut, عالی حضرت aulé mukdaur, عالی قدر aulé kudr, عالی قدر و جلی aulé kudr ou julé-u's'sudr; [the above are often used as royal and noble titles.]—*Eminent men* اشراف shurfa, ارباب معالی arbauba ma-alé, اشرفی ashraf, اطراف atrauf. *To render eminent* سربلند کردن tufuzzul burdaushtun, سربلند کردن furbulund kirdun, رفیع ساختن rufé-a faukhtun, رفیع جلی نمودن julé numoodun. *To be or become eminent* رفیع بودن tufuzzul shoodun, رفیع بودن rufé-a boodun, اشرفی گشتن ashraf gushtun.—*Eminent (conspicuous)* پدید hooída, هویدا hooída, مشهور muhshoor, ظهور zuhoor. v. remarkable.

Eminently بطور bur wujha aulé, بر وجه عالی, رفیع betoor rufé-a, جلالانه shereefan, رفیع jila-launeh, کمال مرتبه kumaul murtubeh. v. conspicuously.

An EMISSARY خبر گیر khubr geer, خبر جو khubr joo, خبر پزوه puzshoo, خبر پزوه kubr puzshoo, جاسوس گوشتی gooshjé, دید بان deed ban, متجسس mutujussis. v. spy.

Emission (sending out) اخراج ikhrauj, فرط furut. v. mission; also vent.—*Emissio seminis* انزال inzaul, امنا imna, مشع musha.

To emit (send forth) اخراج کردن ikhrauj kirdun, اظهار نمودن izhaur numoodun. v. also to dart, let fly.—*Sperma emittere* مشع کردن musha kirdun, انزال انداختن inzaul andaukhtun, امنا ساختن imna faukhtun.

Emmet, v. ant, pisniire.

EMOLLIENT نرم کنا nurm koona.

EMOLUMENT اجارت ijaurut, رادت raaddut, کسب ifaudut, v. advantage, profit.

EMOTION اشتغاک iztirauk, اضطراب ashuf-tugé, کدورت kudoorut, رجف agitation.

To EMPALE (a man) کورشت کردن khov-zukut kirdun. v. also to fence, fortify, inclose.

An EMPEROR شاهنشاه shahinshah, شهنشاه shuhinshah, پادشاه padshah, شاه shah, خلیفه khalcefeh (pl. خلفا khu-lufa), کسری keiser (pl. قیاصرت ké-aufurut), کسری kifra (plur. کیاسرت ké-aufirut), سلطان sultaun (pl. سلاطین sulateen), خان khaun, خاقان kha-khaun, فرمانده eelkhaun, فرمان furmaun duh, فرمانگذار furmaun guzaur. v. king, monarch, sovereign.—*The emperor of Rome* ایپراطور roma imperatoré, ایپراطوری roma imperatoré, چاسار چاساری romai-é chasauré, چاسار nimcheh chasauré, ایپراطوری nimcheh imperatoré, کراول kraul: [the emperors of Rome and Germany have in general the same titles in the East: and the emperor of the Turks is also stiled, in the letters of Tamerlane and other eastern sovereigns, *The Emperor of Rome* روم پادشاهی room padshahé; *The Caesar of Rome* روم کیسری keiseré-a room; *The Emperor of Rome, the Sultan Moham-mud Khan* روم پادشاهی سلطان محمد خان room padshahé sultaun mohammud khaun.]—By the Turks themselves their sovereign is called *The Emperor of the house of Othman* پادشاه ال عثمان padshaha ala Othman.—*The Emperor of the world* (a title adopted by the khans and other eastern princes) پادشاه روی زمین padshaha rooi zumeen, خفیلت اله padshaha iflaum, استانه دولت The emperor's court afitaneh-a dowlut, باب سعادت baba saadut, درگاه atubeh.

Emphatic, v. forcible, energetic.

Empire (command) فرمان furmaun, حکم hoo-kum, امر amr, قهر kuhr.—(the imperial dignity) فرمانگذاران hookoomut, حکومت dowlut furmaun guzauré, فرمان فرمایی padshahé shahur-é-aure, پادشاهی padshahé, قیصری keiseré, سلطانیت sultanut, امیرت amrut.—*An empire or kingdom* مملکت mamlukut, پادشاهی padshahé, دولت dowlut. v. dominion.

To EMPLOY (to set another at work) عمل کردن dadun, مصلحت دادن mustahut dadun, خدمت دادن khudmut dadun, مشغول کردن mushghool kirdun, مشغول ساختن mushghulut dadun, کاروانیدن kauranédun, کاروان دادن faukhtun.

kaur ou bar dadun, کارمند ساختن kaurmund faukhtun, کردار kird numoodun, کردار kirdaur bukhshédun. v. to exercise.—To employ one's self خود را مشغول نمودن khoodra musghul numoodun, داشتن اشتغال ishtighaul daushtun, مصلحت یافتن benufs musluhut é-aftun, کار کردن kaur kirdun, کاربند شدن kaurbund shoodun, کار گذاردن kaur guzaurdun, کردار kirdaur faukhtun.—To employ one another تشراف ساختن tushaughil faukhtun. To employ (use as an instrument or means) استعمال کردن istimaul kirdun, تصرف ساختن tufurruf faukhtun, در کار آوردن dar kaur awurdun. To employ every endeavour بذل همت کردن buzla himmut kirdun, بذل اقتدار ساختن buzla iktidaur faukhtun, بذل قدرت نمودن buzla kudrut numoodun, بذل سعی جیل زدن buzla sa-é jumeel zudun, مجهود دادن buzla mujhood dadun. v. under bestow.—To employ (commission or intrust) مباشر کردن sipaurish numoodun, مبادشور کردن mubaushur kirdun, نامزد ساختن namzauk faukhtun. v. to appoint, delegate.

Employable واجب الاستعمال vajibu'l'istimaul, ممکن نفع la-éka tufurruf, لایق تصرف kina nufa.

Employed مشغول mushtughul, مشغول musghul, مشغول musghool. v. busy.

An employer (of other people) مصلحت بخش kaur furma. — (one that uses) استعمال کننده istimaul koonindeh, مستعمل tufurruf sauz, mustamil.

Employment, employ, مصلحت musluhut, کار kaur, معاملت amul, امر amr, شغل shughl, ma-amut. v. business. — (office) منصب munsub, جاه khudmut, (pl. مناصب mupausub), منزلت munzulut. baur, پایه pa-éh.

To empoison, &c. v. to poison.

An EMPORIUM (mart) بازار bazaur, بندر bender, بندرگاه bendergah, کارمان karmaun.

To EMPOVERISH کدا کردن kuda kirdun, حرب کردن harb kirdun, افلاس نمودن iflaus numoodun. To impoverish (gravel) نا منبت کردن na mumbut kirdun, بی برکت ساختن be burakut faukhtun.

Empowerment کدا ساز kuda sauz, فکرة fakteeré. v. distinction, wealth.

To EMPOWER قدرت دادن kudrut dadun. v. to authorize, commission.

An EMPRESS ملکت analikut, امپراتر ameerut, خاسکی padshah khatooné, پادشاه خاتونی padshah khatooné, سلطان khassug-a sultan. v. queen.

EMPTINESS خلا khula, نا پری na puré, عدم مهملیت aduma mumtulé-ut, خوا khuwa.— (folly, vanity) روزگار roozigaur, هوا hawa, بطل butl, بطلان butlaun, عدم معنی aduma maané, تهی tuhé.— (ignorance) نا شناسی na shinaufé, نا دانی na dauné.

Empty (void) صفر sufr, نا پری na pur, خالی khaulé, محلول muhlool, محلول khuloo, معطل maatul, نا مهملی na mumtulé. v. unfurnished.— (vain, trifling) هواپی hawai-é, روزگاری roozigauré, باطل bautil, بطل buttaul, بی معنی bé maané, نا دان (ignorant) béhoodeh. v. frivolous.— (unburdened) بی جاهل jauhil, بی عقل bé akl, بی دماغ bé dumaugli. v. unskilful.— (unburdened) سبکبار bé bar, بی بار ghire-a huml, فربکار bukbaur.— An empty house صفر خانه khaunch-a sufr. Empty-handed تهی دست tuhé doft, صفر sufr. Quite empty صفر صفر sufr sufr.

To empty خلووت کردن khuloot kirdun, تفریغ tukhle-ut numoodun, تخلیت نمودن tukhle-ut numoodun, تبییض کردن tubei-éz kirdun, خالی تهیدن khaulé faukhtun, تهیدن tuhédu.

The EMPYREAN (highest heaven) عرش arsh, عالم جبروت fulukku'l'afauk, عالم جبروت almulkoot.

To EMULATE (endeavour to equal or excel, without envy) رقیب ghubteh kirdun, رقیب hufrut kirdun, حسرت کردن hufrut kirdun.— (to emulate with envy) حسد بردن hufud burdun, غیرت نمودن khufum boodun, غیرت gheerut numoodun, رشک بردن rufhk burdun. [The two last are also used in a good sense.] v. to rival, imitate.

Emulation غبطه ghubteh, حسرت hufrut, غیرت gheerut, رشک rufhk, فیه fuheh, حسد hufud, khufum.

Emulative, emulous, غبطه zu gheerut, غبطه ghubteh numa, حسد hufud bur.

Emulously با حسرت ba ghubteh, با غبطه ba gheerut.

To ENABLE قدرت دادن kudrut dadun, قابل ساختن kuvvana kirdun, نیرومندی doft dadun, قادر کردن neeroomundé bukhshédun, قادر کردن mukdoor kirdun.

To ENACT حکم نمودن hookum numoodun, شارع ساختن kujjut kirdun, شاعر ساختن shaura faukhtun. v. to decree, establish; act, perform.

ENAMEL مینا meena.—To enamel مینا کردن meena kirdun.—An enameller میناگر meenagur.

To ENAMOUR عاشق گردن aushik kirdun,
اشفته aluftun, عشق زدن ifhk zudun,
شیدا نمودن sheeda numoodun, alhufteh kirdun,
شوریده ساختن shooredelh faukhtun,
مفتون کردن muftoon kirdun.

Enamoured عاشق شده *aufhik shooodeh*, الغته *alufteh*, شوریده *ashufteh*, *To be deeply enamoured* عاشق مجنون بودن *aufhik mejnoon boodun*.

To ENCAMP **خیمه زدن** khamēh zudun,
ضرب خیم ساختن maaskur kirdun,
اقامت خیم نمودن zurba khé-aum faukhtun,
میدان لشکر درست ikaumut khé-aum numoodun,
ساختن meidaunch-a lafshkur duruft faukhtun,
میمنت و میسرت در عسکرگاه ارا نمودن meemu-
 nut ou meefurut dur askurgah ara numoodun,
نزول nuzool kirdun.

An encampment لشکرگاه *laskur gah. v. camp.*

Encamping خیمہ زن khaumeh zun.

To enchain, v. to chain, bind.

To ENCHANT جادوي کردن jadooī kirdun, سحر سازي fuhr faukhtun, سحر سازي نبودن fuhrbauzé numoodun, تسخير کردن tuf-heer kirdun, رقي ساختن ruké faukhtun. v. to conjure, fascinate.—(to delight) دلکشیدن dilkušhé-dun, شاد نبودن dīlaweez kirdun, فریب ساختن shaud numoodun, پر سرور ساختن pur furoor faukhtun, خاطر گرفتن khautir gooriftun, دلنوازه نبودن dīlfurabe kirdun, دلنوازه ساختن dīlnuwauzeh numoodun. v. to charm.

Enchanted مسحور mus-hoor, مسحور mufuhhur.
— (*delighted*) دل‌اويز شده dilaweez shoodeh,
دل‌آيدگان shadmaun, دل‌شاد dikshaud.

An enchanter جادوگر jaudoogur, ساحر sauhir, سحر باز suhbaaz, سحر باز suhbaur, پیدا peridar, کون afsoon koon, لعبت باز laabutbaaz, راقی rauké, طارق taurik (pl. طارق turauk), جازو jauzoo, شاعبد باز shaabid baaz, بازور bau-zoor. v. *magician, forcerer, conjurer*. — *An enchanter of serpents* حوا hawwa.

Enchanting دلاويز fufa bukhsh, di-laweez. v. *charming, delightful.*

Enchantingly (delightfully) dilkhoo-shauneh, با دلخوشانه, *ba dilaweezé*, با دل‌آویزی, *khautir geerauneh*, با خاطر کیرانه, *ba dil kushé*. — (*by enchantment*). *mus-hoorauneh*, مسحورانه.

Enchantment (magic charms) جادویی jaudooi-é, جادوگری jaudooguré, جازویی jazooi-é, سحر fuhr, سحر بازی fuhrbauzé, افسون afsoon, فسون fufoon, عزیزت azeemut, تعزیم taazeem,

ruké, میریت mureerut, نیرنگ neerunk,
اینند a-énund. *Enchantments* عرایم aza-ém.
نفاطات nufaufaut, هست استا huft ista. v. *incan-*
tation, spells.—(irrefistible influence) دلستانی dil-
fitauné, دلاویزی dilaweezé, دلبندهگی dilbun-
dugé, خاطر کیر khautir
geer. v. *delight.*—*To dissolve enchantment* سحری
از سحر خلاص fuhré dufa kirdun, جادوگری
ساختن uz fuhr khulaus faukhtun, جادوگری
نبودن jaudooguré bautil numoodun.

An enchantress (forcerefs) ساهره sauhireh,
سحاره suhhaureh, رقايت tuwaurik, طوارق ruka-
é-ut, زن جادوگر zunna jaudoogur.—(a beautiful
woman) زن نازنين zunna nauzneen, دل ارام dil
aram, زن خوب و دلکش zunna khoob ou dil-
kush, دلکشا dilkusha, دلنواز dilnuwauz. v. a
beauty.

To ENCHASE (*infix*) در زدن *dur zuden*,
نصب نمودن *infhaub kirden*,
nusib numoodun. v. also *to embafsi*.

To ENCIRCLE گرد ساختن gurd faukhtun,
گرداگرد نمودن gurdagurd numoodun,
دایره کردن dawr faukhtun, da-éreh kir-
dun, مدیر ساختن mudeer faukhtun. v. to en-
viron surround, enclose.

To ENCLOSE (*furround*) دایره بستن *da-
éreh bustun*, شل احاطه کردن *ihautéh kirdun*,
شماره تعیین کردن *shuml saukhtun*, *tuhseen*
kirdun. v. to encircle, environ, fence, contain.—(to
confine) حبس ساختن *sudd kirdun*, سد کردن
hubs saukhtun. To enclose with pales دایره
بستن *daurbuzeen kirdun*, تخته دیوار نصب
ساختن *tukhteh-a-deewaur nusb saukhtun*. To in-
close with a wooden wall تخته دیوار ساختن
tukhteh-a-deewaur saukhtun.

An enclosure احاطه *ihautch*, حواطه *huwauteh*,
 حیطه *heetch*, حایطه *ha-éteh*, حصار *hissaur*,
 بنیان *buné-aun*, نژا *nuza*, سور *soor*, سد *sudd*.
An enclosure of pales داریزین *daurbuzeen*,
 دایرین *daurbureen*, نخته دیوار *tukhteh-a deewaur*, منجیر
munjeer. *An enclosure for cattle* کمال *kumaul*,
 کمالا *kumaula*, کمر *kumr*, کمره *kumra*, حظیر
huzoor, حظیرت *huzoorut*, حظارت *huzaurut*,
 حیر *heir*, زرب *zurb*, زربوت *zuresbut*.

An ENCOMIAST کو hamd goo, ستایشی ستار maudih, مدح hamdur, ستا-
 ésh sauz, ستا fita, وافی waffah, وافی wau-
 fif, هاتف hautif.

Encomium حمد hamd, ستایش ste-esh, مدح muduh, شکر shukr, wufuf وصفی wufuf, افreen, v. praise.

To encompass, v. to encircle, enclose.

ENCORE بار دیگر deegur bar. v. again.

ENCOUNTER (battle) جنگ و جدال jung ou judaul, جهاد juhaud, نبرد nubburd, رزم ruz-zum, کارزار kaurzaur, زد zud, سوق look.—(a duel) وقیعت الاثنین waké-atu'fashnein, برار burauz. v. combat.—(accidental meeting) التقا عارض iltika auriz, مصادفت mufaudufut, ملاقی mulauké, ملاقات mulaukaut, مواجهت امدانه muwaujuhut aumudaanieh, معرض maariz.—(accosting) casual incident) درود durood, سلام گو salaum goo.—(casual incident) فرصت fursut, دست یافت doft é-aft.

To encounter (combat) زد و خورد ساختن zud ou khord faukhtun, وقعت کردن wukaat kirdun, مبارزه ساختن muhauribeh faukhtun. v. to attack, fight.—(to meet face to face) دو چار خورده شدن doo chaur khoredesh shoodun, رو برو مصادف کردن roo beroo mufauduf kirdun, واقع بودن mukaubul shoodun, مقابل شدن wauka boodun, مصادف نبودن mufaudif numoodun, پذیره استقبال کردن istikbaul kirdun, مخالفت pizzeereh shoodun.—(to oppose) mukhaullifut kirdun, تعرض ساختن ta-arruz faukhtun, مانع نبودن mauina numoodun, دخل و تعرض نبودن dukhl kirdun, دخل dukhl ou ta-arruz numoodun.

To ENCOURAGE (animate) دلیر کردن dilare kirdun, دل جان دادن jaun dadun, تیز دل کردن taze dil kirdun, تحریض ساختن tuhreez faukhtun, جرأت دادن angeekhtun, نصیحت کردن naseekut kirdun, پند گفتن pund guftun, تنبیه tumbeeh faukhtun, محرک نبودن muhurruk numoodun, برافراشتن buraghalédun. v. to stimulate; also to countenance, support. — To encourage to fight کتالت تحریض نبودن kittaulut tuhreez numoodun.—To encourage an insurrection فتنه تحریض کردن fitneh tuhreek kirdun, محرک فساد شدن muhurruk fufaud shoodun, تحریض ساختن tuhcei-é faukhtun. v. to excite.

Encouraged (stimulated) برافراشته buraghalédun, محروم muhurruk, مغرور mughré.—(favoured) عنایت انعام an-é-ut pizzeer. • Encouragement تحریض tuhreek, تحریض tuhreez, حشیش huseefe. v. incitement.—(countenance) عنایت مهری muhrbauné, انعام ana-é-ut, دستگیری dostgeere, همت himmat. v. favour, support.

An encourage تحریض tuhreek numa, حمایت muhrbaun. huma-é-ut dah.

To ENCROACH قدم بقدم دخل کردن kudum bekudum dukhl kirdun.

Encroachment قدم بقدم کرده dukhl kudum bekudum kirdeh.

To ENCUMBER منع کردن muna kirdun, حمل نبودن huml numoodun. v. to impede, load, clog, embarrass, entangle, obstruct.—To encumber with debts غرم کردن ghurm kirdun, مدیون ساختن mudé-on faukhtun.

Encumbrance (impediment) مانع mauna, منع muna, بار ta-arruz, زجر zujr.—(burden) وام (debt) huml. v. baggage, load.—(debt) ghuraum, غرام dein, دین waum.

Encumbered مبنوع mumnuwa. An army encumbered with baggage لشکر گران بار lafhkur guraun bar, عسکر جبار askur juraur. A (light) troop, not incumbered سبکبار fouz subukbar.

END (conclusion) انجام anjaum, سرانجام furanjaum, سر fur, فرجام furjaum, انجامش anjau-min, آخر akhir (pl. اواخر awakhir), عاقبت aakubut, عقب akub, عقبی akubé (pl. عواقب awaukub), نهایت niha-é-ut انتها intiha, ختم furoodaufht, ختم khutum, اختتام ikhtitaum, خاتمت khautimut, جزم jezm, غایت gha-é-ut (pl. غایات gha-é-aut), پایان pa-é-aun, سامان famaun, امد amud, دم dumm, تهم tumm, تمامت tumaumut, منتهی muntuhé, موخرت mu-akhkhirut. v. extremity, determination, boundary.—(aim, intention) نیت né-ut, قصد kasd, مقصود mukfood, مراد moraud, غرض ghurz, نتیجه nuteejeh (pl. meeta, میدا meeda, نیت nuteejeh). v. design, purpose, intention.—(an event) وقوع wukuwa, وقیعت wuké-aat. v. issue, consequence.—(death) مرگ murg, اجل ajal, فوت foot, موت moot.—(abolition) ابطال ibtaul. v. destruction, total loss; also fragment.—The end of the world انقراض الزمان inkirau'z'zumaun. To the end of life تا دم واپسین ta dum wapuseen.—The signs of the end of time اشراط ساعت ashrauta fa-at. To the end of time آخر الزمان ila akhiru'z'zumaun, انتهای الزمان ila intiha-u'z'zumaun. The end of a sentence or period محط muhutt.—The end of a verse قافیت kafé-ut.—The end of a period of the Acoran فاصلت faufilut.—To behold the end اندیشه کردن aakubut andeesheh kirdun. The end of a speech or letter ختم کلام khutma kulaum. Brought to an end منتهی muntuha, در منقرض munkuruz. Near the end of his reign در اواخر دولتش dur awaukhira dowlutish. About the end of the book it is mentioned در خاتمت کتاب dur khautimuta kitaub zukr aft. At

the end بالآخره bi'l'akhirut. *Without end* بي بی hudd ou bé anjaum, غایت bé hudd ou gha-é-ut, بی پایان ghiré-a niha-é-ut, بی حسابی bé pa-é-aun, ou hislaubé. v. *endless*.—*The end of the war was victory and triumph* غایت جنگ فتح و ظفر بون gha-é-uta jung futeh ou zufr bood. *A good end* بد فرجام khoob furjaum. *A bad end* بد فرجام bud furjaum, نا فرجام na furjaum. *May his end be happy* ختم الله عواقبه بالخیر khuttum alluhu awaukibuhu bi'l'kheir. *In the end* في الجملة fi'l-jumleh, آخر در انجام aakibut, آخر, akhir, اول و آخر awwul ou akhir, الامر 'l'amr, عاقبت الامر aakibutu'l'amr. v. *finally*.—*To what end?* چی معنی chieh maané? نیت né-ut? برای آنکه né-ut mufeed? *To the end that* نیت معنی bura-é aunkeh. *To no end* بی معنی bé maané, باطلا bautilan, بیهوده béhoodeh. *From beginning to end* از اول تا آخر uz awwul ta akhir, از ابتدا تا انتها uz ibtida ta intiha.

To end (bring to an end) انجام کردن anjaum kirdun, بر طرف ساختن bur turruf faukhtun, بر آخر آوردن khutum numoodun, ختم نمودن bur akhir awurdun, تمام کردن tumaum kirdun, بفرجام آوردن befurjaum awurdun.—(to come to an end) در انجام آمدن dur anjaum aumudun, اختتام شدن pivusteh-a ikhtitaum shoodun, تمام بودن tumaum boodun, منتهی muntuha gushtun, آخر شدن akhir shoodun. v. *to cease, conclude, terminate*.—(to put to death) تومیت ساختن kutl kirdun, کشتن toomé-ut faukhtun, کووشتن kooshtun.

To ENDAMAGE زیان کردن zé-aun kirdun. v. *to damage, harm, prejudice*.

To ENDANGER در خطر انداختن dur klutr andaukhtun, مخاطره کردن mukautireh kirdun. v. *to hazard*.—*To endanger one's life* جان سپار کردن jaun sipaur kirdun.

To ENDEAR محبوب کردن muhboob kirdun, معشوق نبودن dilnuwaukhtun, دلخواه dilkhauh, دلداری dildaure, دلنمودگی dilnumooduge, دلنوازی dilnuwauze, محبت دوستی doost, نوازش nuwauzish, mohabbut. v. *love*.—*In an endearing manner* با نوازش ba nuwauzish, بطور جانی betoor jauné, بر وجه دلنواز bur wujha dilnuwauz.

ENDEAVOUR جهد جدد judd, جهد جدد judd ou jihud, کوشش ijtihaud, اقدام و اهتمام fa-é, سعی kooofhili, همت himmut.—*A great endeavour* سعی

فوق fa-é-a moufoor, ikdauma buleegh, جهد جدد jidd moufoor. *With a thousand endeavours* با هزار جهد ba huzaur jidd ou jihud. *By the noble endeavours of the army* با مساعی جمیلت لشکر ba musa-ai jumeeluta lathkur. *With every endeavour* با اهتمام تام ba ihtimauma taum wa fa-é-a ma la kulaum, با جمله قوت ba jumleh kuwwut, با سعی جمیل ba fa-é jumeel.

To endeavour جهد کردن judd ou jihud kirdun, کاویدن fa-é numoodun, کوشش ساختن kooofhili faukhtun, مجد شدن mujudd shoodun, سعی بودن fa-ai boodun. *To endeavour strenuously* صرف توان کردن surfa tuvvaun kirdun, بذل اهتمام نمودن buzla ihtimaum numoodun. v. *under employ*.

An endeavourer سعی کننده fa-é koonindeh. *ENDED* تمام tumaum, متمم mutummum, منقطع muntuha, منقضی munkuza, منکوتا munkuta. *The book is ended (finis)* تم tumma, تمامت tummuttu'l'kitab.

To ENDITE, endit (charge, accuse) الزام کردن ilzaum kirdun, شکایت کردن shuka-é-ut kirdun.

An enditment, enditement, شکایت shuka-é-ut, غمز ghumz. v. *accusation, charge*.

ENDIVE کورو kuroo.

ENDLESS (not terminated) بی انتها bé intiha na mutunauhé—(infinite in space or number) بی کران bé hudd ou shumaur, بی حد و شمار bé guraun.—(infinite in time) مداوم mudaum, دایم da-ém, ابد الاباد da-ému'l'a-é-aum, ابدی abdu'l'abud, پیوند abud pivund, ابدی abudé. v. *continual, incessant, without end*.

Endlessly دایما da-éman, بر دوام bur duwaum, همیشه hameisheh, دایم da-ému'l'a-é-aum, ابدان abdan, عدم انتهائیه aduma intihauneh.

Endlessness دوام duwaum, استمرار istimraur, ابد abud, ابدیت abudé-ut, بقا buka, دهر duhr, v. *perpetuity, eternity*.

To ENDORSE بر ظهر نوشتن bur zuhr noosh-tun, سرنام به ظهر نویسن bezuhr noois numoodun, لسان الکتاب مرقوم کردن lissanu'l'kitab murkoom kirdun.

An endorsement لسان الکتاب lissanu'l'kitab, ظهر نویسی zuhr noo-é. v. *supercription*.

To ENDOW (with a portion) تجهیز ساختن tujheez faukhtun, مهر دادن muhr dadun. v. *under dower*.—*Endowment (portion)* مهر muhr, کابین kaubeen. v. *dower*.—*Endowments (for pious uses)* احسانات kheiraut, اوقاف awkauf, هفت himmut.

Endowments (qualities) اوصاف وصفی wufuf (pl. اوصاف awfauf).— *Of fine endowments* جزیله awfauf jumeelah. *A prince of noble endowments* شاهزاده حمیدت اوصاف awfauf.

To ENDUE (*wish mental excellence*) فضیلت fuzeelut dadun, عقل و هنر بخشیدن akl ou hunr bukhshédun.

ENDURANCE مداوم mudawum, بقاء buka, استمرار istimraur. v. *continuance, lastingness, delay.*

To endure (*bear, suffer*) صبر داشتن subr dauhtun, تحمل نبودن jufa khoredun, تھممل نمودن tuhummul numoodun, پذیرفتاری کردن pizzeeruftauré kirdun. v. *to undergo, support, sustain.*— (*to last, remain*) استمرار نبودن istimraur numoodun, پایدار بودن bauké fhoodun, باقی شدن pa-édar boodun, قائم گشتن ka-ém gushtun. *I cannot endure it* من را قبول نیست munra kureen kubool neest. *May his empire endure for ever* خلدت خلافته khulidut khilafutuhu.

An ENEMY دشمن dushmin, دوشمان dooshmaun, دوشمن dooshmun, عدو adou (fem. عدوت aduwut, pl. اعدا é-ada, اعدای é-adaï, اعدی adé, اعدات adaut), خصم khufum (pl. خصما khufma, بدخواه khufoom, خصمان khufmaun), اهل کین ahla keen, خشار khu-shaur, زایر za-ér. *A mortal enemy* دشمن گینه dushmin keeneh khauh, خواه dushmin keeneh khauh, جان khufma jaun. *A prudent enemy is better than a foolish friend* دشمن دانا بهر حال دوست نا دانا dushmin dauna buhur haur doost na dauna, عدو عاقل خیر adou-a aukil kheir min fudeeka jauhil. *Artillery or any thing by which an enemy is repulsed* مدافع mudfa. v. also *adversary, antagonist, foe.*— *Slaying enemies* کشتن ادو adou koosh. *Binding or making prisoners of enemies* ادو بند adou bund, دشمن شکن dushmin shukkar, خصم گیر khufm geer.— *An enemy's country* دار الحرب daur-u'l'harb. *To live at discretion in an enemy's country* در دار الحرب بی بندوبست اوقات گذرانیدن dur daur-u'l'harb bé budubust awkaut guzranédun.

ENERGETICK زو قوت zu kuwwut, اهل اهلا kudrut. v. *efficacious, forcible.*

Energy قدرت kudrut, قوت kuwwut, نفوذ muft. *To give energy to an advice* تنغیذ وصیت tunfiez wuse-ut kirdun, *To give energy to a speech* سخن قوت دادن besukhun kuwwut dadun. v. *force, vigour.*

To ENERVATE, enerve, enfeeble, زبون کردن zuboon kirdun, ضعیف ساختن za-éf faukhtun. v. *to weaken.*— *Enervation* زبونی zubooné.

To ENFORCE کردن ضربی zurbé kirdun, اضطرار نمودن iztiraur numoodun. v. *to compel.*— (*to invigorate*) اقتدار قوت دادن kuwwut dadun, iktidaur kirdun. v. *to strengthen*; also *to prove, evince.*

Enforcement, v. compulsion.

To ENFRANCHISE (*manumit*) ازاد کردن azaud kirdun, اطلاق ساختن itlauk faukhtun. v. *to liberate.*— (*to make free of a city*) شهری کردن shahuré kirdun.

Enfranchisement ازادی azaudé. v. *liberty.*

To ENGAGE (*fight*) جنگ jung kirdun, جنگ و جدال نبودن jung ou judaul numoodun, مقاتلت kittaul kirdun, محاربه ساختن mukautulut faukhtun, محاربه داشتن mohauribeh dauhtun, جنگ و محاربه کردن jung ou mohauribeh kirdun, پشکردن pushkirdun. — (*to employ another in business*) عمل گردانیدن arhul kirdanédun, کارانیدن kauranédun, مصلحت mufluhut dadun. v. *to employ.*— (*to embark in any affair*) بکار در آمدن bekaur dur aumudun, امر مشغول گشتن dur amr muflughul gushtun, کار بند شدن kaur bund fhoodun, خود را khoudra mufluhut faukhtun, v. *to embark, employ.*— (*to bring over to a party*) اهل هبوطاتی beturrufl kushédun, کشیدن ahla humwufauké faukhtun. v. *to enlist, attach.*— (*to engage the attention*) توهت کشیدن tuwuhhus kushédun, مشغول ساختن muflughool faukhtun, آگاهی برکشیدن agauhé burkushédun. *To engage (contract to do any thing)* عهد و اهد او peimaun kirdun, عقد akud faukhtun, معاہده نمودن mu-ahudeh numoodun. *To engage (be security for a debt)* بدین کفیل گشتن bedein kufeel gushtun, بوام ضمن دادن bewaum zumin dadun. *To engage (imprison, stake)* گرو نهادن guraw nihaudun, رهن دادن murauhuneh kirdun, خاطر گرفتن khautir gooriftun, نوازش nuwaukhtun, دلکش نمودن nuwauzish numoodun, دلکشی kirdun, دل بستن dilbustun.

An engagement (*conflict*) جنگ jung, و nub-burd, نبرد jung ou judaul, جهاد juhaud, رزم ruzzum, حرب peikaur, محاربت mohauribut, مقاتلت mukautulut, قتال kittaul, هیجا kaurzaur, کارزار kaurza, wu-ké-at. v. *battle.*— *To prepare for an engagement* استبیز کردن ahunk fiteez kirdun. *To begin an engagement* معرکه افروز کردن marikah efrooz kirdun. — *A sea engagement* قتال البحر kittaul

u'f'buhr. *A great and bloody engagement* مقاتلت mukautulut azeemut. — *An engagement (to pay debt)* کفالت kuffaulut, تکفل tukufful, متکفل mutukufful, ضمن zumin. (*adherence to a party*) دامن کیری humwufauké, dau-min geeré. v. *confederacy, partiality.* — *Engagement or contract* عهد ahud, عقد akd, معاہدت ma-ahudut, پیمان peimaun, اہد او peimaun, شرط shurt, قول kool. *To renew an engagement* تکریر عهد کردن tukreer-ahud kirdun. *Engagement of the attention* مشغلت muhfghulut, توهت توھت fikr, فکر fhughl, شغل ifhtighaul, اشتغال tuwuhhus, بصیرت buseerut, آگاهی agauhé.

Engaged مشغول muhfghool. v. *employed.*

To ENGENDER (beget) تولید کردن tooleed kirdun, ساختن tunafil faukhtun. — (*to be generated*) زاییده moulood fhoodun, مولود شدن (to bring forth) وضع wuzaa huml kirdun, تولید کردن tooleed faukhtun. v. also *to form, produce.*

An ENGINE (for raising water from rivers, &c.) دولاہ doolaub, منجنون munjunoon (pl. مجانیین mujauneen), منجنون mumjunoon, منجنین mumjuneen. *An engine for throwing stones* پیتکانی peetkauné, منجنیق munjuneek, منجنق munjunuk (plur. منجانیتات munjaunikaut, منجانیق munjauneek, مجانق mujaunik), پلکسک mumjuneek, عرادت arraudut, پلکسک pulkun. — (*a species of the ancient testudo, under cover of which besieging soldiers made their approaches*) dubbaubut. v. *machine, instrument.* — *War-like engines (in general)* آلات حرب alauta harb. — *An engine for raising weights* پیتکانی peetkauné, پتلاہ putlaud, پتلاہ putlaudeh, عتلت atlut. v. *lever, crane.* — *An engine (device)* فن funn, غرض ghurz, دولاہ doolaub, کید keed. v. *artifice, means.* — (*an agent for another*) وکیل vakeel, کار kaur guzaur, دید بان deedbaun. v. *spy.*

An engineer (director of artillery) توپ انداز tope andauz, توپچہ topecheh, توپ انداز راست tope andauz raust nuzir. — (*a director of buildings or works*) معمار ma-amr. — (*one skilful in moving heavy bodies*) اهل علم جز اقال ahla ylma jurra ifkaul. — (*a maker of fire-works*) اتشبار autashbauz. v. also *miner.*

ENGLISH انگریز engreez. *An Englishman* انگریزی engreezé, انگتار ingitaur. *The English East India Company* انگریز کمپنی kompané engreez. *To english or translate into English* در زبان انگریز نقل کردن dur zubaun engreez nukkul kirdun.

To ENGLUT (swallow) اوباشتن awbaushtun, *To engorge, v. to swallow, devour, gorge.*

To ENGRAIN (die deep and durable) رنک بالا runk bala ou faubit dadun.

To engrapple, engrasp, v. grapple, &c.

To ENGRAVE کنده کردن kundun, کلمکاری کولمکاورé faukhtun, نقش کردن nukish kirdun, تراشیدن turashédun, تراشیدن turaush kirdun, منقش کردن muntukufh numoodun. v. *to impress, imprint.*

An engraver کلمکار kulumkaur, نقشبند nukishbund, نقاش nikkauh. v. *carver.*

An engraving نقش nukish.

To ENGROSS attention مشغول ساختن muhfghool faukhtun, توهت کشیدن tuwuhhus kufhédun. — *To engross commodities* جمیع اجناس jumé-a-a ajnaun andokhtun.

To ENHANCE (a price) قیمت زیادت کردن keemut zé-audut kirdun, تناجش ساختن tunajush faukhtun. — (*to raise in esteem*) در اعتبار پیش dur é-atibaur peish dofte kirdun. v. also *to aggravate.*

ENHANCEMENT (augmentation of value) زیادت قیمت zé-auduta keemut. — (*aggravation*) بهظ buhuz, تغلت suklut.

An ENIGMA رمز rumz, لغز lughuz, معما mu-amma.

Enigmatical رمزآمیز murmoos, تعبیث tamé-ut, رمز zu rumz. v. *ambiguous, obscure.* — *In an enigmatical sense* در زبان تعبیث dur zubauna tamé-ut. — *Enigmatically* با رمز ba rumaz, معما betareeka mu-amma. *Speaking enigmatically, an enigmatist* لغزگوی lughuz gooi, rummauz.

To ENJOIN امر کردن amr kirdun, حکم hookum numoodun. v. *to command, order, prescribe.*

To ENJOY (live in happiness) برخورداری burkhoredauré gooriftun, عیش و عشرت kaumrauné daushtun, داشتن داشتن kaumrauné daushtun, زنده گانی بهیش ساختن zindugauné be-aish faukhtun. *To enjoy the possession or property of any thing* متصرف بودن mu-tufurif boodun, متبرع شدن mutumutta fhoodun, امتناع کردن moujoed boodun, امتناع داشتن imtaa kirdun, ساختن istinaun faukhtun, حایل شدن ha-ah fhoodun. *To enjoy the possession of wealth* مختتم داشتن mughtanin daushtun. *To enjoy company* رفیق و همراه شدن rufeek ou humrah fhoodun, صحبت کردن soh-but kirdun. *To enjoy the company of a mistress or*

intimate friend داشتن معشوقه muwau-fluta mashookeh daushtun, وصول یافتن wufool c-afsan, وصلت داشتن wuflut daushtun. *To enjoy an office* شدن منصب متصرف munfub mutufur-ruf shoodun. *To enjoy health* شدن در صحت تندرست tundurust boodun, داشتن تندرستی tundurusté daushtun.

Enjoyment عیش و عشرت a-ésh ou ishrut, حسن زندگانی hush zin-dugauné, تنعم tun-a-am, تصرف tufurruf, tumutta, وصل wuflut, وصال wuflut, وصول wufool, muwauflut. v. *happiness*.

To enkindle, v. to kindle, excite, rouse.

To ENLARGE (encrease) بسیار ساختن biffé-aur faukhtun, تطویل tukfeer kirdun, نمودن tutweel numoodun, کشیدن kushédun, نمودن kushédun, توسعه waufa faukhtun, دراز کردن dirauz kirdun, توسعه توسیع toofé-a numoodun.—*To enlarge or make a place more commodious* معمور کردن maamoor kirdun. v. *to augment, extend, expand, stretch.*—*(to amplify)* عبارت کردن ibaurut kirdun, کلام بخشیت نمودن kulaum tukhshe-ut numoodun, مبالغت ساختن mubaulighut faukhtun, اطرا کردن itra kirdun, تزییل نمودن tuzei-él numoodun, تغلیظ کردن tughleez kirdun. v. *to exaggerate.*—*To enlarge eloquently* تطویل کلام tutweela kulaum kirdun, سخن بخشیت نمودن fukhn tukhshe-ut numoodun. *To enlarge or set at liberty* آزاد کردن azaud kirdun, خلاص کردن ruha kirdun, رها کردن ruha kirdun. v. *to release.*

Enlarged, v. extended, expanded, increased.

Enlargement (increase) زیادہ turukké, فضل از دیار azde-aud, افزون afzoon, تکثیر tukfeer, v. *augmentation.*—*(magnifying representation)* مغالبت mughaulibut, تغلیظ tughleez, تشدید tughleez ou tefhdeed, تفریط tufreet, اطرا itra, کلام بخشیت kulauma tukhshe-ut. v. *exaggeration.*—*(release from confinement)* نجات nujaut, خلاص khulaus, رها ruha, رهایی ruhái-é.

To ENLIGHTEN روشن کردن rothun kirdun, انوار کردن zé-a kusturdun, نمودن anvaar kirdun, نور ساختن noor faukhtun, نمودن munawwur numoodun. v. *to illuminate.*—*(to instruct)* تربیت کردن turbé-ut kirdun, تعلیم نمودن taadeeb faukhtun, تادیب ساختن taaleem numoodun. v. *also to cheer.*

Enlightened روشنا roshuna, منور munuwur.

To enlink, v. to chain, bind.

To ENLIVEN (give life) حیات دادن hei-aut dadun, نفس و حرکت بخشیدن nufs ou

hurukut bukhsédun. — *(to rouse, give vigour, sprightliness, or activity)* انگیزختن angeekhtun, شوخ ساختن zeceruk numoodun, زیرک نبودن shookh faukhtun, تیز فهم کردن taze fuhm kirdun, تیز حرکت نمودن taze hurukut numoodun.

To ENLIST دفتر قید کردن dustura keid kirdun, در لشکر نوشتن dur lshkuré duf-tur nuwishtun.

ENMITY عداوت adawut, خصومت khufoomut, اختصاص mukhaufimut, دشمنی keen, دشمنی dushmuné, udwaun, نا ایزت na-érut (pl. نوایر nuwa-ér), کینه keench, معادات mu-adaut. v. *malice, malevolence, opposition.*—*A breast full of enmity* سینه پر کینه feeneli pur keench.—*To shew enmity* اظهار خصومت izhaura khufoomut kirdun. *To be at enmity* دشمنی نمودن dushmin shoodun, خصومت نمودن khufoomut numoodun, عداوت کردن adawut kirdun, کین توختن keen tookhtun.

To ENNOBLE شرف بخش کردن shuruf bukhs kirdun, تکریم ساختن tukreem faukhtun, تشریف نمودن mushuruf numoodun, تشریف کردن tushreef kirdun. v. *to aggrandize, dignify, exalt.*—*Ennobled* مشرف نمودن mushurruf boodun, شرف شرف é-aub shoodun.

ENORMITY (depravity) اخلاقی ikhlaf, زنب fufaud, فساد فسادا kubeer, فساد فسادا kubeer, فساد فسادا kubeer. v. *corruption, crime; also irregularity.*

Enormous (wicked) صاحب فساد fahib fufaud, مخلف faulth, نا پسند na pufund, مخلف mukhluf, مفسد mufsud. — *(of immense size)* از حد بی نهایت uz hudd becroon, بی حد بی نهایت uz hudd becroon, بی حد بی نهایت uz hudd becroon. v. *also disordered.*

Enormously فحشا fushshan, بی حد بی حد uz hudd.

ENOUGH (adverb) بس bafs, وافر wauflan, غنیته ghuneemutauneli; (subst.) وافر wauflir, حسب kufa-é-ut, اکتفا iktifa, کفایت kufé. v. *sufficiency.*—*It is enough* کفایت مرا حسب kufa-é-ut ast.—*It is enough for me* کفایت kutné, قطعی kuté, شایسته کافی kufé. — *Be it enough for you* کافی kufé, کافی kufé, کافی kufé. — *Be it enough for you* کافی kufé, کافی kufé, کافی kufé.

To ENRAGE اغصاب کردن ighzaub kirdun, تغلیظ ساختن tughleez faukhtun. v. *to exasperate.*

Enraged غضب غضبان ghuzbaun, ازار رسیده azaur rusédeh. v. *angry.*—*He was enraged at him* از او دل برداشت uz ou dil burdausht, از او بار خورید uz ou bar khoreed.

To ENRAPTURE, *enrawijh*, وجد کردن *wujud kirdun*. v. *to delight, transport*.

To ENRICH مال بخشیدن *maul bukhshédun*, مغنم ساختن *ighna kirdun*, غنی نمودن *mughtunim faukhtun*, غنی نمودن *ghuné numoodun*. v. *also to fertilize*.

Enriched مغنم *mughtunim*.

To ENROL دفتر کردن *duftur kirdun*, دفتر قید ساختن *duftur keid faukhtun*. v. *to record, enlist*.—*To enrol a cause in a judge's book* تسجیل کردن *tusjeel kirdun*.

Enrolment دفتر *duftur*, تسجیل *tusjeel*.

ENS هستی *husté*, ذات *zaut*, کاین *ka-én*. v. *being, existence*.

An ENSIGN علم *alum* (pl. اعلام *é-alaum*) رایت *ra-é-ut* (pl. رایات *ra-é-aut*), عجز *azé-a*, راجع *ajooz*, ام *liwa* (pl. الویت *alwé-ut*), علامت *alaumut*, ام *ummu'r'rumuh*, ام الرمح *ummu'l'jeeeth*, الجیش *beerauk*. v. *banner, standard; also badge*.—*The victorious ensign* علم ظفر توام *alum zufr tu-waum*, رایت نصرت سرایت *ra-é-ut nufrut fura-é-ut*, لوا ظفر *ra-é-ut dowlut a-é-ut*, دولت ایت *liwa zufru't'tiwa*. *The imperial ensign* علم *alum padshahé*, پادشاهی *humá-é-oon*, رایت دولت *ra-é-uta dowlut*. *With inverted ensigns* با اعلام منکوس *ba é-alaum min-koos*. *An ensign or ensign-bearer* میر علم *meera alum*, میر دار *meera liwa*, دار *alum dar*, رایت بر *ra-é-ut bur*, بیراقدار *beeraukdar*.

To ENSLAVE استعباد کردن *istibaad kirdun*, تذلیل *turkeek faukhtun*, تزییل *tuzleel kirdun*, استرقاق نمودن *istirkauk numoodun*, تابع کردن *tauba kirdun*.—*Enslaved* استعباد کرده شده *istibaad kirdeh shooodeh*.

To ENSUE اتباع بودن *ittibaa boodun*, در *dur pus aumudun*, خلفی بودن *khulfé boodun*. v. *to follow, succeed*.

To ENSURE امینی کردن *ameené kirdun*, در *ahd ou amaun dadun*, عهد و امان دادن *dur fulaumut nihaudun*, سالم *faulum faukhtun*. v. *to secure*.

To ENTAIL تخصیص کردن *tukhfees kirdun*, مخصوص ساختن *mukhsoos faukhtun*, اقطاع نمودن *iktaa numoodun*. v. *also to fix, settle*.

To ENTANGLE برهم زدن *burhum zudun*, در پیچیدن *purashaun kirdun*, پیچیدن *dur-peechedun*, پیچ کردن *peechee kirdun*, پیچان نمودن *peechaun numoodun*, پیچانیدن *peechanédun*, پیچانیدن *peechedun*, اسرافیدن *peecheesh kirdun*, پیچش کردن *asrafédun*, پیچش ساختن *luff faukhtun*. (*to bewilder*)

اواره و سرگردان ساختن *awaureh ou furgurdaun faukhtun*, پربشان *iztiraub kirdun*, پربشاور ساختن *purashaun numoodun*, پربشاور ساختن *huzoor faukhtun*. v. *to perplex, confound, distract, confuse, twist, involve*.—*Entangled*, v. *confused*.

Entanglement پیچش *burhumé*, پیچش *pee-chish*, پیچ *peechee*, همزجت *humzujut*, خلط *khult*. v. *confusion*.—(*perplexity, puzzle*) پربشاور *purashauné*, سرگردانی *furgurdauné*, اضطراب *iztiraub*, اشتگی *alshuftugé*.

To ENTER در آمدن *dur aumudun*, دخول *dukhoor kirdun*, داخل شدن *daukhil shoodun*, در *tudukhkhul faukhtun*, در *dur ruftun*, درون رفتن *duroon ruftun*, در *wuza kudum faukhtun*, در *dur shoodun*, خطور کردن *khutoor kirdun*, حلول ساختن *hulool faukhtun*. v. *to initiate, introduce, penetrate*.—*To enter in and go out* در آمدن و بدر رفتن *dur aumudun wa bedur ruftun*, خروج کردن *wulooj ou khurooj kirdun*. *To enter without leave* بی اجازت در آمدن *bé ijazut dur aumudun*, هجوم در رفتن *hujum dur ruftun*, در *dumoor kirdun*. v. *to intrude*.

—*To cause or force to enter* در کردن *dur kirdun*, در آوردن *dur awurdun*, تدخل ساختن *tudkheel faukhtun*, هجوم کردن *hujum kirdun*, دخول *dukhoor kirdanédun*. *To wish to enter* مستدخل شدن *mustudkhil shoodun*. *He entered by the window* می کرد *uz pinjureh dukhoor ma kird*. *To enter upon business* بکار در آمدن *bekaur dur aumudun*. v. *to engage*.

—*To enter one's head* دل در آمدن *dil dur aumudun*. *To enter into water* در آب دخول کردن *dur aub dukhoor kirdun*, شارع ساختن *shaura faukhtun*. *To enter by force* در رفتن *dur ruftun*, هجوم آوردن *hujoom awurdun*, متدوت کردن *mutuduwwut kirdun*. *To enter by stealth* مخفی کردن *tufurrub kirdun*, سرقة *mukhfé dukhoor faukhtun*, سرقة *furkutan dur aumudun*. *To enter an action against a man* دعا کردن *dawa kirdun*, شرف ساختن *shura shureef faukhtun*, تسجیل نمودن *tusjeel numoodun*. *To enter into the merits (of a cause)* جست و جو کردن *just ou joo kirdun*. v. *to investigate*.—*To enter into conference or consultation* مشاورت کردن *mushawurut kirdun*, باهم شوار ساختن *bahum shuwar faukhtun*. v. *to consult*.—*To enter into partnership* مشارکت کردن *mushaurikut kirdun*, انبازی ساختن *ambauzé faukhtun*. *To enter into an agreement* معاهدت *ma-ahudut kirdun*, اتفاق نمودن *ittifauk*

lid. — (*sincere*) دل صافی faufé dil, بی ریا, bé ré-a, خالص khaulis, مخلص mukhlis. v. *honest, hearty, faithful.*

Entirely کاملاً kaumilaunch, بهمه ابواب be-humch abwaub, کم و کاست bé kum ou kauft, تماماً tumaman, بتمامها bitumamihā, فی الجمله fi'l'jumleh, بالکلیت bi'l'kullé-ut, بی قصور bé kufoor, بالتمام bi't'tumam. v. also *faithfully.* — *Entireness* اکمال ikmaul, تمام tumaum. v. *completeness, fulness*: also *integrity.*

To ENTITLE (*give right or claim*) دعوا دایم dawa numoodun, دعوی تخصیص دادن dawa-a tukhtes dadun. — (*to confer titles of honour*) القاب بخشیدن alkaub bukhshédun. — (*to name*) نام دادن naum dadun, تسهیت کردن tuhmé-ut kirdun, نامیدن naumédun. — (*to superscribe a title to a book, &c.*) سرنامہ نوشتن furnameh nuwsh-tun, دیباجہ عنوان نمودن unwaun numoodun, نیاں deebajeh nihaundun.

ENTITY هستی hufté, ذات zaut, کاین ka-én (pl. کاینات ka-énaut). v. *being.*

To entoil, v. *ensnare, entangle.*

To ENTOMB در کور خانه نهادن dur koor khaunch nihaundun, بتربت وضع کردن beturbut wuza kirdun.

ENTRAILS روده roodeh (pl. رودها rooduhā). v. *bowels, intestines.*

ENTRANCE مدخل dukool, دخول mud-khil, ورود wurood. v. *entry.* — (*commencement*) آغاز aghauz. v. *beginning.*

To ENTRANCE (*throw into a trance*) غشیان ghushé-aun kirdanédun, در غش dur gush andaukhtun.

To entrap, v. *to ensnare, involve.*

To ENTREAT نیاز né-auzédun, نیاز né-auz kirdun, اقدام ساختن ikdaum faukhtun, خواهش کردن khaush kirdun, با الحاح طلب ibraum numoodun, با ilhauh tulub kirdun. v. *to beg, solicit, importune, petition.*

Entreaty نیاز né-auz, نیازمندی né-auzmundé, رجا و رجا ruja, خواهش khaush, رجا ou né-auz, تضرع tuzurra, ابتهاج ibti-haul, تمنی tumunné, التماس iltimaus. v. *prayer, solicitation.*

ENTREMETS رکابها خورد بیجان rukabecha khord bemé-aun rukabecha kulaun nihaudeh, در اوقات ضیافت dur awaukta zé-aufut.

ENTRY دخول dukhool, دخل dukhl, مدخل mudkhil. v. *entrance.* — (*a passage to a*

house) باب baub, در dur, درزن durzun, درگاه durgah, قدم kudoom, نزدیک tukreeb, بیضطاق nuzdeeké. — (*a portico, vestibule, &c.*) پیشگاه peishtauk, پیشگاه peishgah. v. *access, approach, door.* — *An entry in a register* دفتر نویسن duftur noo-és. — *The publick entry of a king, &c.* (also *the decorations of a city and the shouts of the people at such times*) آوازہ awauzeh. *Cloths of silk, &c. spread on the streets on those occasions* پائنداز pa-én-dauz. v. *cavalcade, procession.*

To ENVELOPE پوشیدن poshédun, در dur peechédun, اسراکیدن asrakédun. v. *to cover, hide, surround.*

An envelope پوشش poshish, مامونیت maamooné-ut. v. *cover, case.* — *The envelope or cover of a letter* لفافہ lifaufeh, لفافہ نامہ lifaufeh-a naméh, لفافہ خط lifaufeh-a khutt. — *The envelope of nutmeg (mace)* بنیاز buzbaaz.

To ENVENOM (*poison*) زهر الودن zuhr aloodun, زهر zuhr dar kirdun, زهر افشام نمودن zuhr afsham numoodun. — (*to make odious*) ناپسند کردن na pussund kirdun, مگروه ghire-a mukboof faukhtun, mukrooh numoodun.

ENVIABLE واجب الحسد vajibu'l'hufud, مستوجب الغیرت la-éka rushk, لایق رشک la-éka rushk, toojibu'l'gheerut.

Enviéd رشک شده rushk muhfood, رشک shookeh. — *A person envied* محسود muhfood, مانوت maanoot. — *An envier* صاحب حسد fahib hufud, اهل حسد haufid (pl. حسدات hufdut), رشک ahla rushk.

Envious حسود hufood, رشکین haufid, رشکین rushkeen, بدخواه budkhauh, سفلت sufut, انه anih, زور غیرت zurm pur hufud, حسودانه ba hufud, حسوداونه hufoodauneh, سفلتات sufutart.

To ENVIRON احاطه کردن ihauteh kirdun, محاصرہ ساختن muhaufureh faukhtun, گرداگرد ساختن hisiaur numoodun, گرداگرد ساختن gurdagurd faukhtun. v. *to encircle, inclose, invest.*

The environs قرب kurb, حوالی huwaulé, اطراف atrauf ou huwaulé. v. *neighbourhood, vicinity.* — *The environs of a house* قرب بیت kurba beet, حوالی خانه atrauf ou huwaulé khaunch, جنب junaub.

To ENUMERATE تعداد کردن ta-adaud kirdun, احصا ساختن add numoodun, احسان نمودن ihfa faukhtun, حساب ساختن hisb kirdun, حساب ساختن hisfa faukhtun.

Enumeration احصا ihfa, تعداد ta-adaud, عد add, حسب husb, حساب husbaun, حساب hisfaub.

Enunciation, v. declaration, information.

Enunciative لفظی lufzé.

An **ENVOY** ایلچی eelché, وکیل vakeel, پیغامبر peighambur. v. ambassador, delegate.

To **ENVY** رشک husud burdun, رشک rushk kirdun, پزهان پزhan haun burdun, نال نال naul nu-moodun, منافست کردن munaufisut kirdun. To *envy one another* یک دیگر حسد کردن eek digur husud burdun, تحاسد کردن tuhaufud numoodun, تنافس ساختن tunaufus saukhtun.

Envy حسد husud, رشک rushk, غیرت gheerut, حسرت husrut, پزهان puzh-haun, غرض ghurz, غلبه ghulb, غلبه ghull, فیه fuhch, حقد hukud, نجات najaut. v. malice, rivalry, competition.

EPHEMERIS (journal, almanac) روزنامه rooz-nameh (pl. روزنامهگان rooznamehgaun), تقویم tukweem (pl. تقاویم tukaweem), روزنامه roozé-sauneh, روزنامه roozeenah.

EPHESUS (city) فسوس fusoos.

EPIC شعر حکایت کو shair huka-é-ut goo.

EPICEDUM (funeral oration or poem) مرثیات murfaat (pl. مرثیاتی muraufé), نذبت nudbut.

An **EPICURE**, شکم guloo bundeh, شکم shikim purust, باطن baudeh nooth, عیش و عشرت پرست a-ésh ou shirut purust. — *Epicurean*, v. luxurious. *Epicurism*, v. luxury.

EPIDEMICAL, epidemic ساری sauré, معدی maadé, متعدی munaadé. An *epidemic distemper* وبا wuba, وباء wubaat, ابا aba, اوبا awba, طاعون ta-oon, دلاعاظ dulamauz, دوغوت dooghut, قرات kuraat, قزیت kurut. v. contagion, plague. — *Epidemic or universal diseases* امراض مابیت am-rauza maabé-ut.

An **EPIGRAM** مربع murubba, غزل ghazul, نکتہ نکتہ nukteh, نکتہ نکتہ nukteh beet. — *Epigrammatic* مربع منسوب murubba munfoob, نونکتہ بیت ahla zureefut, نونکتہ بیت ghazul pirund. An *epigrammatist* مربع بند murubba bund, نکتہ نکتہ nukteh beet purdauz, غزل غزل ghazul noob.

EPIGRAPH عنوان unwaun. v. inscription.

The **EPILEPSY** خبل khubl, صرع suraa, ام الصبابة am ummu's subé-aun. v. convulsion. — *Epilepsy* صرع mufsoo-a, حوالت huwaulat, خبل khublul, پریدار peridar.

بخوریده perifa-é, رفت peri ruft, بخوریده bukhuurédeh, دیو بخوریده div bukhuorédeh.

An **EPILOGUE** خاتمه khautimeh, موخرت mu-ekkhkharut.

The **EPIPHANY** تجلی rujullé, هوشان hoo-shaun, هوشانی hoo-shauné, شب سده shub sudeh, دینج dinh, سب سده sub sudeh.

EPISCOPACY بسقفیوئی biskopoofé. *Episcopal* بسقفیوئی منسوب biskopoofé munfoob.

EPISTLE نامه nameh, مکتوب muktoob, خط khutt, کاغذ kaugrud, رقعہ rukkah. v. letter.

Epistolatory (suitable to letters) لایق نامه la-éka nameh, واجب الکتوب vajibu'l'muktoob. (relating to letters) کاغذ پیوند kaughud pivund, رقعہ rukkah munfoob. — (transacted by letter) ببعرفت نامه بانجام رسانیده bemaarufta nameh banjaum ruffaunédeh.

An **EPITAPH** میت تاریخی meit taureekhé, مزار کتابی muzaur kitabé, قبور kitabeh-a kuboor.

An **EPITHALAMIUM** اعراسیت é-arafé-ut, عروس ادای aroos ada-é.

An **EPITHET** وصفی wufuf (pl. اوصاف aw-sauf), نعت naat, نعت naatut, صفت siffut, لقب lukub (pl. القاب alkaub). A *compound epithet* ترکیب وصفی wufufu turkeeb. *Distinguished by an epithet* متصف muttufif.

An **EPITOME** ايجاز a-éjauz, موجز moojuz, موجز wujuz, موجز wujuz, موجز wujeez. v. *compendium*. — An *epitome of the Evangelists* بشک bishk.

To *epitomise* ايجاز کردن a-éjauz kirdun. v. to *abridge*, *curtail*.

An *epitomiser* موجز کننده moojuz koonindeh.

EPOCH, epocha تاریخ taureekh (pl. تواریخ tu-waureekh), ارج arj, ارخت urkhut.

EQUAL (resembling, capable of comparison) ممکن تمثیل mumauzil, مثل muf, هال nuzeer, برابر buraubur, هال humaul, هاور humawur, هاور humawurd, همنان humambur, همنان humanta, زوج zouz, مانا mauna, مانند maunund, تن tun, حتن hutun, وش vush, سا fa, افا fa, کفای kufay, پشیم pusheej, پشیم pusheekh, عد add, ندید nudéed, ندید nudéedut, — (equable, even) هوار humwaur, هوار humwaurch, مستوی munaufib, مناسب saud fa-éh, برابر mufawé, مساوی mustawé, مستوی mustawé, بوسیط buseet, سوي foo-é, یکسان eekfaun. v. level. — (uniform) مطابق mutaubik, برقرار burkuraur.

The **ERMINE** سنجاب funjaub, زنجاب zun-jaub, با سنجاب موي Ermined kaukum.—*Ermined* با سنجاب موي ba funjaub mooï poshédéh.

To erode, erofion, v. corrade, &c.

To ERR (*make mistakes*) سهو kirdun, مانیدن ghult numoodun, غلط نبودن maunédun, ضل zull numoodun, زل نبودن zull faukhtun. ساختن khubt kirdun, کناه نبودن khuta faukhtun, خطا ساختن gunah numoodun. *v. to blunder, sin.—(to wander)* گمراه بودن bé rah shoodun, گمراه بودن furgurdaun gush-tun. *v. to stray.—To cause to err* اضل ساختن azil faukhtun, سهو کردانیدن fuhoo kirdanédun.

An **ERRAND** پیام pei-aum, اکا agauh, خبر khubr. *v. message.*

ERRANT, erratich, گمراه bé rah, گمراه gumrah, اواره awaureh, غوي ghooi, ضال zaull, ضایع za-é-a. *v. wandering, uncertain, irregular.*

ERRONEOUS اهل ضلت zu ghult, غلط alila zullut, بی حق bé huk, بیهوده béhoodéh, خلاف قاعدت pur fuhoo, کلاه khilaufa ka-édut, گمراه gumrah. *v. mistaken, irregular, false.*

Erroneously بیهوده bewujha béhoodéh, غلطانه ghultaunch, یا سقط ba fukut. *v. also falsely.*

Erroneousness عدم حقیقت aduma hukeekut. *v. error, falsity.*

Error خطا khuta (plur. خطایا khuta-é-a), زل zull, زلت zullut (pl. زلات zullaut), تقصیر tuk-feer (pl. تقصیرات tukfeeraut), سقط kufoor, تصور kufoor, ضل ghult, خطا khubt, سهو fuhoo, غلط fukut, ضلال zull, ضلاله zulluleh, ضلت zullut, خیس khees. *v. blunder, mistake, fault, sin.—An error in writing (a slip of the pen)* سهو قلم fuhoo-a kalum.

Erst, v. first, once, formerly, before, till.

To ERUCT تراخیدن furakhédun, تیشو tujushoo kirdun, وروغ زدن wuroogh zudun.—*Eruetation* رغ ruggh. *v. belch.*

ERUDITION تعلیم taaleem, تادیب ta-adeeb, علم ylm, مادیب ma-adubut, دانش daunish, تربیت adub, عرفان yrfaun, معرفت turbé-ut. *For erudition* لالتادیب li't-ta-adeeb. *v. learning, knowledge.*

ERUPTION (*hostile excursion*) خروج khurooj, هجوم hujoom. *An eruption on the body* دمه‌دوغه dumeedugé, حبص hufib, حبصت hufibut, حاصب haufib.

Erysipelas, v. St. Anthony's fire.

ESCAPE گریز gureez, فوز fowz, فرار furaur, فر furr, نفرت ou fulauh, رها ruha, فرار furaur, فر furr, نفرت

نفرت, بیزار beezaur, جابه jaubizeh, هصب hufib, مغارت muhaujirut, نجا naja, هرب hurb, مفاوزت mufauzut, منجات munjaut. *v. also mistake, oversight.*

To escape گریز کردن gureekhtun, گریز gureez kirdun, پاي گرفتن pai gooriftun, رها رها ruha é-aftun, ساختن ruha é-aub faukhtun, نجات شدن nijaut shoodun, فرار firaur numoodun, منهزم بودن munhuzim boodun. *v. to fly.—To escape privately* زحوف zuhoof kirdun, زحوف zuhof faukhtun. *To escape safe* سلامت یافتن fulaumut e-aftun. *To escape from prison* گریز کردن از زندان uz zundaun gureekhtun, گریز کردن از حبس uz hubs zuhoof kirdun. *To escape from danger* از خطر فوز کردن uz khutur fowz kirdun.—*To escape with impunity* بی عقوبت رفتن bé akopbut ruftun, مضرا مضرا huzran muzran boodun, دلها ازاد شدن dilha azaud shoodun. *To escape the memory* از خاطر رفتن uz khautir ruftun. *To escape (or be exempted)* مسلم شدن mufulum shoodun, سربست سربست furbufté é-aftun, یافتن furbuft boodun. *To escape unnoticed* بی معرفت شدن bé maaruft shoodun.

Escaped پاي گرفته pai gooriftch. *v. fled, saved.*

An **ESCHAR** (*crust of a wound*) خشک ریشه khushk reeshch.

To eschew, v. to avoid, fly, shun.

An **ESCUTCHEON** علامت alaamut.

An **ESCORT** حفاظ فوجي hufauz foujé, فوج fouj ruhbaun, بدرقه budrikeh. *v. convoy.—To escort* حفاظ فوجي بودن hufauz foujé boodun, همراهان همراهان beruhburaun humma-é-ut dadun. *v. to convoy.*

An **ESCRITOIR** پیشختن peishtukhtch.

Especial, v. principal, chief, special.

ESPECIALLY اول awwala, بغایت bagha-é-ut, با وجود ba wujood, غالبانه ghalibaunch. *v. principally, chiefly.*

ESPOUSALS عروسی aroosé. *v. marriage.*

To espouse (wed) کردن aroosé kirdun, زن akuda nikah faukhtun, ساختن zun kirdun, ساختن danatude faukhtun. *v. to betroth, contract, marry.—(to maintain, protect)* دوست داشتن dost geer shoodun, همراهان همراهان hufauz é-ut dadun, همراهان همراهان hufauz é-ut dadun. *v. to countenance, defend.*

To ESPY (*see at a distance*) دور کردن door boon kirdun, دور کردن door boon kirdun. *v. to discover.—(to march, go, move)* دیدبان شدن deedbaun shoodun, دیدبان شدن

hiffaubut, احتساب ihtifaub, محاسبیت muhaufi-but, add, شمار shumaur, انگارش angaurish. (value) بها buha, قیمت keemut. — *A conjectural estimate* ادنک adunk. — *Estimation (opinion)* اندیشه andeeshah, پندار pundaur, زعم zaam, وهم wuhum. v. judgment. — (regard, honour) اعتبار é-atibaur, مكرمت mukrimut. v. esteem.

Estimated محسوب muhsoob, شهره shumur-deh, معدود inadood, معتد mu-atudd.

An estimator محاسب hiffaub koonā, محاسب muhaufib, ديان shumaur geer, ديان deiaun.

To *ESTRANGE* (keep at a distance) دور شدن door shoodun, غایب بودن gha-éb boodun. v. to withdraw. — (to alienate or divert from one's possession) از تصرف خود واکردن uz tufurruf khooḍ wa-kirdun. — (to alienate the mind) از خاطر راندن uz khautir raundun, تنفر نبودن tunuffur numoodun.

Estrangement, v. alienation, distance.

Etc, et cetera, ایضا wa a-ézan, باسره bi-asrihi, و قس علی هذا wa kus ila akhrili, ایضا ala haza, a-é-zan.

ETERNAL ابد abud, ابدی abudé, ابد abud pivund, پیموند mu-ebbud, دایم da-ém, جاودانی. jawidaun, جاودان da-émé, دایمی jawidauné, سرمد péechoon, پیمچون fumud, سرمد furmud, پایدار bauké, باقی furmudé, سرمدی païdar. v. constant, perpetual, everlasting. — (without beginning) ازل azl, آغاز bé aghauz. — (without end) ابد abud, آخر bé akhir. v. endless. — *The Eternal* قیوم ké-oom. v. God. — *Life eternal* آخرت akhirut, دار البقا daru'l'buka.

Eternally ابدًا abundan, الاباد abdu'l'abaud, ابدی abdu'l'abudeen, الدهر abdu'd'-duhr, دایما da-é-man, جاودانه ala isti'd'duhr, است الدهر jawidauneh. v. perpetually, invariably.

Eternity دایمیت da-émé-ut, همیشگی humee-shugé. — (without beginning) ازلیت azlé-ut, قدم kudum, است ift, اس ifs. — (without end) ابد abud, ابدیت abudé-ut, خلد khuld, بقا buka, ابدی abudé-ut, بقا dar buka, ابدی abuj, ابدی abuz. From all eternity و از ازل uz azl ou azaul. To all eternity ابداً abdu'l'-abaud, در خلود dur khulood.

To *eternize* or *eternalize* دایم کردن da-ém kirdun, قیام jawidaun faukhtun, باقی نبودن ké-aum numoodun, باقی ساختن bauké faukhtun, دایم ایام pa-édar kirdun, پایدار کردن da-ému'l'ai-aum faukhtun. v. to perpetuate, immortalize, make famous.

ETHER هوا hawa, هوات hawaut.

Ethereal هواي sumawé, هواي hawa-é, افشمانی afumauné. v. celestial, heavenly.

Ethick, v. moral. — *Ethicks*, v. morality.

ETYMOLOGY اصل afl, النحو annuhoo, تصريف tufreef. — *Etymological* اصلي aflé.

To *EVACUATE* خالی کردن khaulé kirdun, تخلیت نمودن khulwut faukhtun, تخلیه نمودن tukhlé-ut numoodun, تفرغ کردن tufreegh kirdun. v. to empty, void, annul. — *To evacuate (by a purgative)* شکم ران کردن shikim raun kirdun, قضای حاجت kuza-é haujut faukhtun. (by vomit) استفراغ کردن istifraugh kirdun. — *To evacuate (a town or castle)* شهر را رحلت کردن shahur-ra ruhlut kirdun, قلعه را خالی نبودن kil-la-ra khaulé numoodun.

An evacuant medicine شکم ران shikim raun.

Evacuation تفرغ tufreegh, تخلیت tukhlé-ut, حاجت tubei-éz. — *Evacuation (by stool)* حاجت haujut, قضا kuza, قضای حاجت kuza-é haujut, استفراغ istifraugh. (by vomit) شکم رانی shikim rauné.

To *evade*, v. to elude, escape, avoid, deceive.

EVANGELICAL انجیلی injeelé. — *An evangelist* انجیل injeel. — *The evangelists (gospel)* کتاب الانجیل kitābul'injeel. — *Evangelism (the publication of the gospel)* انجیل bushré-u'l'injeel.

EVANESCENT, evanid, فانی fauné, زایل za-él, نا بدید bé-aut, اضحال izmihau, نا bedeed. v. fleeting, vanishing, weak, feeble.

To *evanish* نا بود و نا بدید شدن na bood ou pedeeda shoodun, نغدان بودن aufdaun boodun. v. to vanish.

EVAPORABLE ممکن نمي mumkina nutuh.

To *evaporate* تبخیر کردن nutuh kirdun, از مناتج گزاشتن nutooh shoodun, مناتج گزاشتن munautuh guza-éshun.

Evaporation تبخیر nutuh, نتوح nutooh.

EVASION (excuse) پوشش poozish, عذر azur, کلاه funn, فن funn, اعتذار é-atizaur. — (artifice) حيله heeleh. v. subterfuge.

Evassive باز حيله heeleh bauz, فن بند funna bund, غیبی ghubin fauz. v. elusive.

The *EUCCHARIST*, قربان kurbān, قداس kudas, عشا asha. The bread of the Eucharist. قداس kudas.

EVE, even, v. evening. — *The eve of a festival* پربشايي purashā-wé.

EVEN (level) هموار humwān, یکسان eeklaun, برابر barabar, متساوي mutawāwé, یکجمله bukhjédeh.

On every part, in every part هر جانب hur jaunib, min kulli jaunibin. Every kind هر جنس hur jins. Every moment هر دم hur dum. Every day هر روز hur rooz. Every hour هر وقت hur wakt, هر زمان hur zumaun. Every year هر سال hur saul, هر سנה buhur funneh. Every month هر ماه buhur mauh. Every thing هر شی هر شی hur shei-é. Every time هر گره hur gur-eh. Every time that هر گاه که hur gah keh. Every one, every bit هر کس هر kus, هر فرد hur furd. Every man هر مرد hur murd, هر رجل kullurujulin. Every woman هر عورت hur awrut, هر کل kullumrauti. Every cup هر جام hur jaum, هر کاس kull kaus. He put every enemy to the sword قتل العدا کلهم katala'l'ada kullahum. From every quarter هر زهر zihur, هر ازهر uzhur. From every village they had brought two buffaloes هر دو از بهر قریه دو uz buhur kureeh doo jamoos awurdeh boodund.

To EVICT (dispossess legally) الزام کردن il-zaum kirdun, هر از حجت راندن uz hujjut raundun.

EVIDENCE (proof, clearness) کواهی gu-wauhé, شهادت shuhadut, مشاهدت mushahidut, عیان bé-aun, بیان izhaur, اظهار zauhuré, ایهض a-é-aun, توضیح wuzooh, ایهض a-é-zauh, بیعت bei-énut, بلوغ bulooj. — (a witness) مہمین guwa, کوا guwauh, شاهد muheemun, شہید shuheed, قاریت kauré-ut. — Satisfactory evidence حجت واضحت hujjuta wau-zihut, مبصرت mubshurut. — Contradictory evidence تضاد تھاتر tuhautir. To give evidence وضع دادن wu-zooh dadun.

To evidence (prove) شہادت کردن shuhadut kirdun, بیعت کواہی guwauhé dadun, اورن bei-énut awurdun. — (show) اظهار کردن izhaur kirdun, نبیان ساختن numoodun, نما-é-aun faukhtun. v. to demonstrate.

Evident آشکار afhikaur, آشکاره afhikaureh, ظاهر zauhur, عیان bé-un, مبین mubeen, ایهض a-é-aun, صریح furceh, روشن roshun, هویدا huweida, ساطع julé, جلی azhur, باهر la-eh, لایع fauta, واضح wauzih. v. plain, apparent, notorious. — Any thing evident پیشادست peishadoft, امر مبین amra mubeen, لایحت la-ehut. — An evident reason, بیعت بینات bei-énut (pl. بینات bei-é-naut), سبب ظاهر الدلیل fibub zahir u'd'-duleel. To make evident آشکاره کردن afhikaureh kirdun, ایهض نبودن a-é-zauh numoodun. To be or become evident ظاهر شدن zauhir shoodun, روشن گشتن roshun gushtun.

Evidently ظاہرانه zauhiraunch, ظاہر ظاہران, ظاہر

ظاهر zauhir, آشکاره afhikaureh, عینا a-é-nan, پیدا peeda, ایهضاحا a-é-zahan, بلوچانہ buloo-jauneh.

EVIL (adjective) بد bud, شر shurr, فنا funa, فاسد faufud. v. bad, wicked, corrupt.

Evil (substantive) بدی budé, شرارت shuraaurut, بد خلقی bud amooz, فساد fufaud, بد آموز bud amooz, بد خلقی bud khulké, دونی dooné, زشت خوی zusht khoo-é, ناکس naukus, نا خوشی na khooshé. v. crime, wickedness, injury. — An evil (misfortune) بلا bulau, محنت khuta, قضا kuza, داهیت dahé-ut, محنت muhnut, فلاحت fulaukut, اشوب ashoob, بد مرض bud bukhté. v. calamity. — (a disease) مرض murz, بیباری beemaure, درد durd, علت yllut. The king's evil چخش چکش chukhish, ارقان arkaun, اغره eerkaun, سلعت fulaat, صراجه surajeh, افره aghreh. An evil spirit جن جن div. v. demon, devil. — Evil speaking بد نام bud naum, افتراکاری iftirakauré. v. calumny, defamation. — An evil doer کناہ کار ahla fufaud, فاجر faujir, فساد gunah kaur, زبان کار khuta gur, بلاء bulaud, مکار mukkaur. v. criminal. Evil minded, wishing evil بد خواہ bud khauh, بد کینہ bud andeeh, کینہ keeneh wur, اندیش bud andeeh, بد خواہ keeneh khauh, بد سگال bud sigaul. v. malicious. — Evilly شر shurran, فنا funa. v. wickedly. — Evilness, v. wickedness, badness.

To evince, v. to prove, show.

Eulogy, v. encomium, praise.

A EUNUCH خایہ بی bé kha-éh, خایہ kha-éh, خایہ کندہ kha-éh kushédeh, کشفیدہ kundeh, خادم khauhim, دکانٹ dukfaunut, سادہ کردہ khusé (pl. خصیان khusé-aun), خواجه faudeh kirdeh, خواجہ khojeh-a sera, خواجه سراi khojeh-a serai.

EVOCATION (calling out) ساز میدانہ دعوت ساز meidaunch dawut sauz.

To EVOLVE کشادن kushaudun. v. to unfold, disentangle, open. — Evolution, v. unfolding, unralling; also military exercise.

EUROPE ولایت vula-é-ut, روم rom, افریجیہ afrenjé-uh. I hear that Mr. Smith will go this year to Europe شہیدہ می اید کہ مسٹر سمیت بہیت بہیت shunédeh mia a-éd keh master Smit sahib imsaal dur vula-é-ut khauhund ruft. Will he return again from Europe? باز از ولایت می رجعت خواهند کرد baz uz vula-é-ut ma rujaat khauhund kird? Will you go to Europe next year? دیگر سال شہا از ولایت go to Europe next year? deegur saul shuma dur vula-é-ut khauhund ruft?

ou jooi kirdun, استطلاع puzshoohédun, ساختن
istikhlaa faukhtun, استخبار کردن istikh-
baur kirdun, معاودة نمودن mu-awudeh numoo-
dun. *To examine money, goods, &c.* عبر کردن
abir kirdun, تخمین ساختن tukhmineen faukhtun,
وزن نمودن wuzn numoodun. *v. to try, enquire,
search, sift.*—*To examine by interrogation* پرسش
کردن porsh kirdun, پرسیدن porshedun, سوال
fauwaal faukhtun, استفهام نمودن istifhaum
numoodun. *v. to interrogate.*

Examined گاویده kawédeh, گرایسته gura-
éfteh, گراییده gurai-édeh, تفتیش کرده شده
tufteeth kirdesh fhoodesh, محقق muhukkuk,
مجرّب mujurrub, آزموده azmoodeh.

An examiner, examiner, مفتش mufuttish, متفحص mufuttishé, فاحص fauhis, متفحص mufuttishis, يافته é-aitch, خبر پزوده khubr puzhooch, زخداغ zukhzaukh, پزوه puzhooch.—A close or minute examiner خبر پزوه khirud puzhooch. An examiner of weights and measures in the markets, &c. محتسب muhtusib.

An EXAMPLE (copy) کارنامه kaurnameh, بارنامه barnameh, برنامہ burnameh, رسم rufin, عبرت numoodar, نبودش numooduth, امثالت امثلت (plur. عبر ibur), مثل misl (plur. امثالت amfulut), مثلت muslat, تمثيل tumfeel (plur. تمثيلات tumfeelaat), دستور العمل duftoor-ru'l'amul, نسيخت tureekut, نuskhut, صورت muntufukh, منتسخ (plur. نسخ nufukh), صورت soorut, اصل afl. — (a precedent) کارنامه سابق kaurnameh faubuk, تمثيل پيشانكي tumfeela peishangé, عبرت مقدم ibruta mukuddum, مثل سالف misla faulif, دستور kudum, پيشينه peisheneh. — (a person proposed as a model) پيشوا peishwa, قدوت kudwut, دستور duftoor, پيشه پيش peish, پيشرو peishrou, پيشه نهد peishnihaud, اسوت ativut, آدمت adamut. An illustrious example اقراں kudwutu'l'akraun. To propose (any person) as an example پيش نهان peish nihaud kirdun. To take an example اعتبار ساختن istsibaur kirdun, عبرت شدن é-atibaur faukhtun. To be an example عبرت بودن kudwut boodun. To punish as an example مثل نبودن misl numoodun, سياست شرعيت se-aufut kirdun, سياست ساختن se-aufuta shura-é-ut faukhtun, تشهير tush-heer kirdun, تنكيل ساختن tunkeel faukhtun, نكلت كردن nuklut kirdun. To give (any thing) as an example موجب عبرت دادن moojiba ibrut dadun. For example مثلا mislan.

To EXASPERATE زیادہ اضطراب اور دن zé-
audeh-a iziraub awurdun, اغضب نہوں ighzaub

numoodun, **هنجیدن** hunjédun, **رنجیده کردن**
 runjédeh kirdun, **تخریص ساختن** tuhreez saukhtun,
نخشیدن کردن tukhsheen kirdun, **آزار کردن**
 kirdun, **تخریش ساختن** tukhreefsh saukhtun,
معارضت کردن muhaurishut kirdun. v. *to irritate*.

Exasperation ازار azaur, ارش arsh, تحریض tuh-
reez, خراش khiraush, تهریش or تهریشن tuhreeh,
v. irritation, provocation.

To EXAUCTORATE (*dismiss from service*)
 پراکندنه bur turruf faukhtun, ساختن
 پراکندنه purakundeh kirdun.—*Exauetlation* پراکندنه
 پراکندگی bur turruf fauz, پراکندگی purakundugé.

To EXCAVATE (*to make hollow*) کاویدن kawédun, تجوین ساختن nawédun, احتغار لنجیدن tujweef faukhtun, lunjédun, ازندن wumédun, ازندن ihtifaur kirdun, ازندن azshindun. v. *to dig*.—*Excavated* ازنده kawédeh, ازنده ازندن azshundzshéh, ازنده azundeh. v. *dug*.

تجوینی ihtifaur, کاو kaw, Excavation
 کووب koob, (تجاوین tujaweef plur. tujweef
 جووف nukir, نقر hufir, جفر tukweeb, تقووب
 joof. v. cavity, hollow.

To EXCEED (*go beyond bounds*) گذشتن gu-
zush-tun, مجاوزت کردن guzurédun, تجاوزت کردن
mujawuzut kirdun, در گذاشتن dur guzaushtun,
از حد گذاشتن tujawuz faukhtun, بیرون شدن
uz hudd guzaushtun, اعتدا نبودن é-atida numoodun. v. *to excell, sur-
pass.* — (*to be larger*) اکبر بودن akbur boodun,
اعظم شدن é-azim shoodun, افزون آمدن afzoon aumudun,
بزرگتر اکرم گشتن akrum gushtun, بیشتر بودن peeshtur
shoodun, بالاتر شدن balautur shoodun.

Exceeding (participle) گذران guzuraun, فضل fuzool, افزون afzoon, مغرط mifrut. v. *excessive*.
An exceeding فضل fuzl, فرط furt, تجاوز tujawuz. v. *excess*.

Exceeding, exceedingly کثیرا kuseeran, فزون
fuzoon, غایت begha-é-ut, غایت gha-é-ut, غایت
gha-é-utu'l'gha-é-ut, بلك bus, bulk, جدا juddan. *Exceedingly noxious* ككبر الضرر
kuseeru'z'zurrur. *Exceedingly good* حسان huffan,
v. *excessively, extremely*.

To EXCELL فضل نبودن fuzl numoodun,
 باهر و ماهر fuzeelut daushtun,
 باهیر او ماهیر shoodun, افزون آمدن afzoon
 aumudun, استیلا ghaulib shoodun,
 تنبیل نبودن isteela numoodun, tunub-
 bul boodun, تفضیل کردن tufuzzul kirdun,
 تسبیح کردن ifzaul faukhtun, افزایش ساختن
 tufummuk kirdun.

Excelled مغلوب mughloob, مفضول mufzool.
v. *surpassed*.

Excellence, excellency, فضل fuzl, فضيلت fuzeelut, عزت buzurgwaré, بزرگواري (pl. فضایل fuza-él), عزال yzzut, اورنگ awrung, يکائي eekaunugé, کمال kumaul, مهارت muhaurut, شرفيت shurfé-ut, اثر afr, کبريا kubré-a. v. *goodness, purity; dignity*.—*Pre-excellence* دستبرد doftburd, بينظيري benuzeeré.

Excellent فاضل fauzul, مفضل mufzil, زو zu fuzeelut, شرفي shereef, باهر bauhír, اعلا é-ala, سرآمد furaumud, با kumaul, صاحب kumaul, مفضل mukummul, بزرگوار buzurgwaur, شاه shah, مكنى mukulluf, سالار faulaur, شاه shah, مكنى muneef, ممتاز mumtauz. v. *exquisite*.—*Of an excellent disposition* ذات شرفي zauta shereef. *Excellent in any art* استاد uftad, استاز uftauz. *Excellent men* بزرگان buzurgau, قدما kuduma.—*Men excelling in external qualifications* فضایل ظاهرت fuza-éla zauhirut as-haubé.

Excellently فضل با ba fuzl, مفضلانه mufzilaunch, باهر bauhíran, مرتبه kumaul mur-tubeh, اعلا é-ala. — *Words excellently arranged* کلام باهر الانتظام kulauma bauhíru'l'intizaum.

To EXCEPT استثنا کردن istisna kirdun, محاشات ساختن muhafshaut faukhtun. v. *to object, leave out, exclude*.

Except, excepting, جز juz, بجز bejuz, غير ghire, جز از ان juz az aun, غير از ghire aun, غيب ز ghibba za, مگر mugur, ميد meid, بيد beid, ان an, ميد ma ada, و الا wa-illa, الا illa, عدا ada, عدا ان ada aun, حاشا hausha, حاشا hausha, فوق fouk. v. *unless*. — *Except him (or it)* جز او juz o.

Excepted مستثني mustusna, الا illa, غير ghire, ثنيا funé-a, ما عدا ma ada. *Any thing excepted* ثنيا funé-ut, ما عدا ma-ada.

Exception استثنا istisna, ثنيا funé-ut, ثنيا funé-a, تحاشي tuhaushé.—*Without exception* بی استثنا bé istisna, غير ثنيا ghire-a funé-ut. v. *reclusion, objection, cavil*.—*To take exceptions* مزه muzeh kirdun.

Exceptionable ممکن استثنا istisna, لا ین لا ین la-éka funé-ut.

EXCESS (superfluity) فضول fuzool, فضل fu-zul, کثرت ifraut, افراط ifraut, افروزی afzooné, کثرت kufut, نهایت niha-é-ut. — *(intemperance)* عدم aduma puchazé, اعتدال aduma é-a-tidaut, افراط ifraut, افراط ifraut. — *(violence of passion)* غلبه ghulb, کفر kuhr, حیث hu-

mé-ut, خنک hunk, تاقط taukut, تجاوز tujawuz, v. *rage*.

Excessive متجاوز uz hudd beeroon, متجاوز mutujawiz, مجاوز الحد mujawizu'l'hudd, از حد بی حد uz hudd zé-audeh, زاید za-éd, بی حد bé hudd, مفرط mufrut, غیر نهایت ghirc-a niha-é-ut, بی قیاس bé ké-aus. *Excessive love* فرط furta mohabbut. *Excessive heat* فوران fouraun.

Excessively فوق fouku'l'hudd, فوق fouku'l'aadut, از حد زیاد uz hudd zé-audeh, بی حد bé hudd.

To EXCHANGE کوهیدن kooherédun, استبدال کردن budul dadun, استبدال mubaudulut nu-moodun, مبادلت نمودن tubdeel faukhtun, تغییر tughai-ur kirdun. v. *to change*.

Exchange مبادلت mubaudilut, کوهی koo-huré, بدل budul, متبدل mutubuddil, تبدیل tubuddil, تبادل tubdeel. *Traffick by exchange* مبادلت mubaudilut, تجارت از مبادلت tujaurut uz mubaudilut, تبادل اسباب برای اسباب tub-deela asbaub bera-é asbaub, کوهی متاع kooheré-a mutaa budul mutaa. *Exchange or difference of money* باتا batta, قصور kuffore; [batta is properly, in this sense, the sum deducted from new rupees, or other coins, to bring them to a level with those of inferior value; and kuffore the sum added to supply the deficiency.] — *An exchange (where merchants meet)* دروازه durwauzeh, بازار bazaur, بازارگاه bazargah. *A bill or letter of exchange* هندوی hinduwé, تهمسک tummusook, سفته suftel, سفته suftujeh, حواله برات hu-wauleh buraut. *To sell a bill of exchange* تهمسک فروشا tummusook furookhtun, سفته فروش hinduwé furoosha kirdun, سفته فروش suftujeh furoosh boodun. *To buy a bill of exchange* تهمسک خریدن tummusook khurédun, هندوی اشترا hinduwé ishtira kirdun, سفته خریدار شدن suftujeh khureedar shooodun, سفته بخت کردن suftujut kirdun.

An exchanger مبادلت کننده mubaudilut koonindeh.—(a money changer) صراف seerauf, صراف furauf (commonly pronounced shrof). v. *banker*.

The EXCHEQUER خالصه khalfeh, خزانة بیت المال khalfih-a shureefeh, خزانة khusaunuta beetu'l'maul. v. *treasury*.

EXCISE محمول muhsool. *To EXCITE* انگیزیدن angeekhtun, برانگیزیدن burangeekh-

run, پدیدار کردن pedeedar kirdun, تیز ساختن taze faukhtun, تنبیه نمودن tumbeeh numoodun, اغالیدن aghaulédun, افزولیدن afzshoolédun, برخیزانیدن burkheezanédu, لصب کردن lusb kirdun, رویانیدن rooi-anédun. v. to animate, instigate, rouse, encourage.—To excite desire برافروسیدن burafroosédun, ترغیب ساختن turgheeb faukhtun. To excite a tumult or disturbance قتنه تحریک fitneh angeekhtun, قتنه و فساد fitneh tulreck faukhtun, قتنه انگیز کردن fitneh ou fuffaud angeez kirdun, مدنکس ساختن mudunkis faukhtun. To cause to excite انگیزاندن angeezaundun, انگیزانیدن angeezanédu.

Excitement, exciting, انگیز angeez, تنبیه tumbeeh, بعث baas. Exciting discord or commotions عبرت انگیز fitneh angeez. Exciting wonder خجالت انگیز ibrut angeez. Exciting blushes خجالت انگیز khujlut angeez. Exciting desire ترغیب کنا turgheeb koonā. Exciting clamour ساز جلب sauz.

To EXCLAIM فریاد کردن furé-aud kirdun, فریاد و فغان نمودن furé-aud ou fughau numoodun, صیحت گریه ghyré-oo kirdun, صیحت feelut faukhtun, صوت زدن fout zudun, تلاییدن tufwé-ut numoodun, تلابیدن tulabédun. v. to cry out, lament, vociferate.

An exclainer فریاد کنا furé-aud koonā, غریوان ghyré-waun, صایت fa-é-ut, صارخ saurikh; [these may be also used for exclaiming and exclamatory.]

Exclamation فریاد furé-aud, غریو ghyré-oo, صیحت feehut, فغان fughau, واویل waweila, زاری zauré, نالish naulish, گلبانک gulbank. v. clamour, vociferation.

To EXCLUDE محروم کردن muhroom kirdun, مردود نمودن murdood numoodun, تردد turuddud faukhtun, رد کردن rudd kirdun. v. to debar.

Excluded مردود murdood, محروم muhroom.

Exclusion محرومی muhroomé, رد rudd, تردد turuddud, العا algha. v. rejection, exception.

Exclusive محروم کنا muhroom koonā, مردود murdood sauz. v. excepting.—(not comprehended) نا مشمول na mushmool.

Exclusively مردودانه murdoodauneh, بطور نا betoor na mushmool.

To EXCOMMUNICATE احرام ساختن ihraam faukhtun, محروم کردن muhroom kirdun, لعنت گفتن laanut guftun.

Excommunication احرام ihraam. v. anathema.

To EXCORIATE جلد کردن jild kirdun. v. to flay, skin.

Excoriation صلیخ fulkh, بدخ buzukh, تخدیش tukhdeesh, توشی tuwushuf, مشنت mushnut, متلع mumtula. Excoriation between the thighs مشنت mushtkut, وزح wuzuh.

Excoriated مسلوخ muslookh, منسبی munsubé, منقشر munkushur. Having the nose excoriated with heat اقشر akshur, قشرا hushra.

EXCREMENT غایط gha-ét, براز birauz, نجس nujis, عذرت azirut.

An EXCRESCENCE پازوه pazshaweh, تلد tulud, ورغن wurghun, دره durch, دانه dauneh, درج durj, پشترم pushturum, جها juma. v. bump, pimple, wen, swelling, ganglion.

To EXCRUCIATE شکنجه ساختن shukunjah faukhtun, شکنجیدن shukunjédun, جفا ازار کردن azaub kirdun, جفا faukhtun, ازار ازار کردن azaur kirdun. v. to torture.

Excruciating ساز شکنجه shukunjah sauz. Excruciating the soul ازار جان jaun azaur.

To EXCULPATE بی گناه کردن bé gunah kirdun, از خطا ازار نمودن uz khutta azaud numoodun, عفو جرم ساختن afoo jureem faukhtun. v. to excuse.—He exculpated himself باز آورده baz awurdeh kird.

EXCURSION (deviation) بی راهی bé rauhé, فصول gumrauhé.—(digression) غارت ghaurut, غارت turuk tauz, غارت tughawur, غارت tufweem, غارت shawa. To make an excursion غارت ghaurut ou khufaurut kirdun, غارت ighaurut faukhtun.

Excursive (rambling, wandering) بی راه روان bé rauh rou-waun, ضلال zulaul koonā.

EXCUSABLE العذر vajibu'l'uzr, لایق پوزش mustoojib é-atizaur, معذور ma-azoor. la-éka poozish.

An excuse اعتذار ta-allul, عذر uzr, اعتذار atizaur, معذرت mazirut, معذرت azirut, عذرت mazirut, خواهی buhauneh, پوزش mazirut, خواهی poozish, پایی pa-é. v. apology.—A frivolous or weak excuse اعتذار uzr na makool, عذر ta-allul aleel. By way of excuse عذر ta-allul aleel. To make a false excuse عذر ساختن ma-azirut kirdun, معذرت mazirut faukhtun. Worthy of excuse عذر mazir, معتذر mutuzir. Unworthy of excuse عذر mu-azzir. Making mutual excuses معذرت mu-azirut.

To excuse معذور کردن ma-azoor kirdun, صغیر نمودن uzr kubool faukhtun, صغیر numoodun.—To receive an excuse عذر پوزش poozish pizzeraftun. v. to pardon.—To

excuse one's self عذر کردن *uzr kirdun*, اعتذار
 دهن کسای اعتذار *é-atizaur khauffun*, خواستن
 دامن بوسی *duhin kushai é-atizaur shoodun*,
 داامن بودن *daumin boofé é-atizaur boodun*,
 — پوزیش کردن *poozish kirdun*, پوزیدن *poozédun*,
 بهانه *baz awurdé faukhtun*, باز آوردن ساختن
 ta-azzur kirdun, تعذر کردن *taazeer faukhtun*. —
Excuse me معذور بان *ma-azoor baud*.

Excused معذور *ma-azoor*. *Let it be excused*
 معذور بان *ma-azoor baud*.

An excuser (maker of apologies) عذر کننده
uzr koonindeh. — *(a pardoner of offences)* خطا
 پوش *khuta posh*.

EXECRABLE مکروه *mukrooh*, ملعون *mula-*
oon (plur. *mula-a'in*), لعن *la-in*, رجم
rujeem. v. *curfed*. — *Execrably* بر وجه مکروه
bur wujha mukrooh, رجم *rujeeman*.

To execrate نفرین کردن *nufredun*, نفرین
nufreen kirdun, استکراه ساختن *istikrauh faukhtun*,
 لعنت کردن *dushnaum dadun*, دشنام دادن
la-anut kirdun, استکباح ساختن *istikbauh faukhtun*.
 v. *to curse*. — *One who execrates* کنا
nufreen koon.

Execration نفرین *nufreen*, استکراه *istikrauh*,
 رجم *rujim*, لعنت *laanut*, مباحث *mubahilut*.
 v. *curse*.

To EXECUTE (perform) بجای آوردن *beja-é*
awurdun, پایان بردن *befur burdun*, بکار
bepai-aun burduna kaur, بکار آوردن *bekaur*
awurdun, ادا نمودن *aamil shoodun*, ادا
ada numoodun, تکمیل کردن *tukmeel kirdun*,
 قضا *burja zudun*, اجرا کردن *ijra kirdun*,
 ساختن *kuza faukhtun*, تهیم نمودن *tutmeem*
numoodun, اكمال *ke-aum kirdun*, اكمال
ikmaul faukhtun. *To execute a criminal*
gunahkaur bejaun kooftun, گناه کار بجان کشتن
khutagur kuti kirdun, خطاگر قتل کردن
fé-aufut faukhtun, سیاست ساختن.

Execution (performance) عمل *amul*, اجرا
ada, اجرا *amul*, کاور *kaur*, کاور *kaurbar*.
To put the laws into execution اجرای حق کردن
ijra-é huk kirdun. *To put in execution the penal laws*
huk kirdun. *The execution of a criminal*
gunahkaur bejaun kooftun. *A place of*
execution قتلگاه *kutlgah*, عرصه *arleb-a* *fé-*
aufut, قتلگاه *cubtu'l'kula*.

An executioner جالدار *jaundar*, جالدار
jaundar, خیم *khim*, خیم *khim*, خیم *khim*,
duzikhchem, خیم *khim*, خیم *khim*, خیم *khim*,
duzihgah, خیم *khim*, خیم *khim*.

Executive عمل *zu kuwwuta amul*,
 حکم *kaur guzaur*. *The executive power*
 فرمان *hookuma hukoomut*, فرمان
maun furma, امر *amr duh*.

An executor عامل *aumil*, بردار *burdaur*. *The*
executor of commands فرمان بردار *furmaun burdaur*.
The executor of a last will وصی *vuffé*, قائم *ka-ém*.
 کار وصی *koomut*. — *Executorship* کار وصی
kaura vuffé. — *An executrix* زنی وصی *zunné vuffé*.

AN EXEMPLAR اصل *asl*, کارنامه *kaurna-*
meh, بارنامه *barnameh*, دستور العمل *duftooru'l'-*
amul, عبرت *ibrut*. v. *example*, *pattern*.

Exemplarily موجب عبرت *moojiba ibrut*,
 مستوجب *mustoojiban*.

Exemplariness, v. *piety*, *probity*.

Exemplary موجب عبرت *ibrut numa*, موجب
moojiba ibrut.

Exemplification, v. *copy*, *transcript*, *illustration*.

To exemplify (illustrate by example) از مثل روشن
uz misl roshun kirdun, از عبرت بیان نمودن
uz ibrut bei-aun numoodun. v. *also to transcribe*.

TO EXEMPT بیزار نمودن *beezaun numoodun*,
 آزاد کردن *azaud kirdun*, سربست ساختن
surbust faukhtun, مسلم نمودن *muslum numoodun*,
 خلاص ساختن *khulaus faukhtun*.

Exempt, exempted بیزار *beezaun*, مسلم *musfullum*,
 آزاد *azaud*, معاف *mu-auf*, مامون *ma-amoon*,
 مبرا *muburra*, مبرا *or muburra*, منزه
munuzzuh, مستامن *musta-amun*, ترخان
furbust, مغرور القلم *mufroozu'l'kulum*. v. *privi-*
leged, free. — *To be exempted from public burdens*
 از تکالیف عرفیت بری شدن *uz tukaulifa urfé-ut*
buré shoodun.

Exemption بیزاری *beezaure*, متافی *mutaufé*,
 امینی *ameen*, سربستی *surbusté*, آزادی *azaudé*,
 خراعت *khuraat*. *A charter of exemption from taxes, &c.*
 معاف نامه *ma-af na-*
meh, برات آزادی *burauta azaudé*. v. *charter*,
discharge, privilege.

Exequies, v. *obsequies*, *funeral rites*.

EXERCISE (habitual action) ارمان *urmaun*,
 ورزش *durub*, سرف *surf*, تدریب *tudreeb*,
 صنع *funa*, صنعت *funa-at*, اتمان *idmaun*,
 مضری *muzré*, تفسیق *tufaubuk*, سابق *ré-auzut*,
 مداومت *muda-oomut*, تعوید *taweed*, طب *tubb*,
 تناظر *tunauzur*, عنج *anj*, معاودت *ma-awudut*,
 اشتغال *ishtighal*, اهتمام *ihtimaum*, تکمیل
tukmeel. v. *practice, performance, use, habit*. —
 کار *kaur*, جهد *jihud*, صنعت *funaat*,
 عمل *amul*. v. *employment*. — *(recreation)* تفرج
tufurruj, صفا *fufa*.

seir, سیران seiraun, تماش tummau'ha. v. *pastime*.—*Literary exercise* تعلیم taaleem, تخریج tukhreej, درست durfut, دراست duraufut, مدارست mudaurufut, مشق methk. *Military exercise* جنگ تعلیم aliwaula junga taaleem, تعبیت ta-abeet. *A place for gymnastick exercises* جولان گاه joulaun gah, میدان meidaun (plur. میادین meci-adeen), عرصه مردانی arseh-a murdugane, نبردگاه nubburdgah, گر gur.

To exercise ورزشیدن wurzédun, تدریب کردن tudreeb kirdun, کار کردن kauranédun, کارکون kaurkoon faukhtun, صنعت نبودن funaat numoodun, امان کردن idmaun kirdun, شغیل کردن urmaun faukhtun, fhugheel kirdun, عمل کردن kirdanédun, مصلحت دادن mufluhut dadun. v. *to employ, busy, train, perform, practise, exert*.—*To exercise a horse* اسب ریاضت کردن asb ré-azut kirdun, ایشا furus funaat faukhtun, فرس صنعت ساختن a-ésha kirdun. *To exercise or train a dog* سگ تعویذ کردن sug ta-aweed kirdun, قلب سل ضاری kulb muzié faukhtun, ضاری sug zauré kirdun. *To exercise authority* حکومت کردن hookum ou kookoomut kirdun, استلام tufullut numoodun, istilaum faukhtun. *To exercise jurisdiction* داورى کردن davuré kirdun. *To exercise in military art or manoeuvres* احوال جنگ تعلیم aliwaula jung ta-aleem kirdun, سپاهی sippahé suf suf kirdun, تعبیت taabeet faukhtun. *To exercise one's self in any thing* ورزشیدن wurzédun. *To exercise or take exercise (on foot)* سیر رفتن feir ruftun, تفرج کنان tufurruj koonaur khuramaun kirdun.—(on horseback) سوار بودن suvvaar boodun.—*Exercised* مدرب mudrub, مرباض murtauz, مروض murooz, معود mu-awwud, وطی wuté.

To EXERT (endeavour) جد و جهد کردن judd ou jihud kirdun, کوشش کوشش faukhtun, kawédun, سعی نبودن sa-é numoodun.—(to put forth) اخراج کردن ikhrauj kirdun. v. *to perform*.

Exertion سعی fa-é, جهد jilud, جد judd, کوشش kooishi, اجتهد ijtihaud. v. *effort*.

EXHALATION ریح reeh, بخار bukhaur, هبا huba. *The exhalation from water, bogs, &c.* بخار bukhaura aub, بخار الیا bukhauru'l'maa.

To exhale بخار نبودن bukhaur numoodun, هبا huba kirdun, ریح ساختن reeh faukhtun.

To EXHAUST کوازه کردن guwauzeh kirdun, کد نبودن ighitiraut faukhtun,

kudd numoodun, انفاد ساختن infaud faukhtun. *To exhaust a well* بیر نرف کردن beir nuzuf kirdun, نرح ساختن nuzuh faukhtun, چاه انراج chauh inzauf kirdun. *To exhaust the strength* بی طاقت کردن bé taukut kirdun. *To exhaust cattle by milking* امصال کردن imsfal kirdun, اهجام ساختن ihjaum faukhtun.—*Exhausting* اغتراف ساز guwauzeh koon, اغتراف ighitiraut fauz, منفد munfid, مستنفد mustunfid, مهجم muhjim, مهتجم muhtujim.

Exhausted کوازه شده guwauzeh fhoodeh—(poor, penniless) مفلس muflis.

To EXHIBIT نبودن numoodun, نماییدن numai-édun, پیدا ساختن peeda faukhtun, عرض نبودن erz numoodun. v. *to display, show*.—*An exhibiter* numoodeh, ساز پیدا peeda fauz.

Exhibition پیدا peeda, عرض erz, عرضت erzut, معروض maarooz, اظهار izhaur. v. *display*.—(pension) روزگانه roozigauneh. v. *establishment, salary*.

To EXHILERATE خوش خاطر کردن khoosh khautir kirdun, شاد ساختن shaud faukhtun, مسرور ساختن shaudmaun kirdun, کوشاد numoodun, فرح قلب حاصل کردن furuh kulub haufil kirdun. v. *to cheer*.—*Exhilation* شادی shaudé, بهجت kuhaudugé, تفریح tufreeh, buhjut. v. *cheerfulness, gladness*.

To EXHORT پندار پندار pund dadun, نصیحت نصیحت pundaur guftun, نصیحت نصیحت nuseehut faukhtun, تنبیه tumbeeh kirdun, موعظت نمودن munfeeh numoodun, نصیحت نمودن muwa-azut kirdun. v. *to advise, encourage*.

Exhortation پند pund, پندار pundaur, نصیحت nuseehut, نصیحت nuseeh, تنبیه tumbeeh, موعظت maw-ézyt (plur. موعظت maw-ézyt), بابا نصیحتی baba nuseehuté, پند پدر punda pader.

EXIGENCE, exigency اقتضا iktiza, مقتضی muktuzé (pl. مقتضیات muktuzé-aur), تقاضا tukauza, لزوم mubtugha, or مبتغی mubtugha, v. *demand, necessity, want, need*.—*The exigency of the occasion, time, or place* مقتضای محل iktiza-é-rauhill. *On account of the exigency of the affair* حسب مقتضا husbu'l'iktiza. *According to the exigency* بر مقتضای behookum.

EXILE طرد turud, نفی nuffé, جلا jula, رانا rauna, اخراج ikhrauja bilud, راندن raundeh, راجل راجل rujla turud, نفی sahib nuffé. *Exiles* راندگان raundegaun.

To exile طرف دادن fur dadun, ساختن tud rud faukhtun. v. to banish.—Exiled منفي munfé.

To EXIST بودن shoodun, بوودن boodun, هستن huftun, موجود بودن moujood numoodun, حاصل بودن hauzir shoodun, حاضر شدن haufil boodun, حصول کردن hufool kirdun. v. to be.—To cause to exist هست کردن huft kirdun, ساختن tukween faukhtun. v. to create.

Existence هست huft, هستی hufté, وجود wu-jood, موجود moujood (pl. موجودات moujoodaut), کاینات کاین koun, کاین ka-én (pl. کاینات ka-énaut), تعیین ta-aiun (pl. تعیینات ta-aiunaut). To give existence وجود دادن wujood dadun, شونده کردن shuvindeh kirdun.—External existence ازلیت azlé-ut. Exist-ent, existing شوا shuva, شونده shuvindeh, با وجود ba wujood, صاحب وجود fahib wujood, باشا bau-sha, کاین ka-én, کینونت kei-noonut. Not exist-ing بی وجود na moujood, معدوم maadoom. Self-existing or necessarily-existing (one of the attributes of omnipotence) واجب vajibu'l'wujood.

Exit, v. departure, recess.

EXODUS هجرت hejrah, هجره hejrut.

To EXONERATE بارها واکردن barha wa-kirdun, حمل رفع ساختن huml rufa faukhtun, ازاله کردن azaud numoodun. v. to disburden, un-load, discharge.

Exoneration حمولت تخفیفی humoolut tukh-feefé, ازاله ازی huml rufa-é, ازاude.

EXORBITANCE (enormousness, extravagance)

بسیار زیاد bé huddé, غیر قیاسی ghire-a ké-aufé, اندازه aduma andauzeh.—(enormity, depravity) اعتدا é-atida, تعدی ta-addé, طغیان tughé-aun, تجاوز tufawuz, تعس ta-ut, عتو utu-ou.

Exorbitant (enormous in size) بی حد bé hudd, از حد بیرون uz hudd beeroon, غیر نهایت ghire-a niha-é-ut, از قیاس بالاتر uz ké-aus balautur, بلا اندازه bila andauzeh. v. extravagant.—(viciously irregular) زو طغیان zu tughé-aun, عاند aunid, از اندازه بیرون uz andauzeh beeroon, از حد بدر uz hudd bedur. v. extravagantly, enormously.

To EXORCISE افسوس کردن afsoos kirdun, عزیمت ساختن muscerut numoodun, ازم کردن azim kirdun.

An exorciser, exorcist نیروی neerun, جادوگر jaudoogur.—Exorcism نیروی mureer, جادوگری mureerut, افسوس afsoos, جادوگری jaudoogure. v. exorciser, conjurer; enchantment.

EXORDIUM دیباجه deebaujeh, مقدمت mukuddumut, سراغاز furduftaur, سراغاز fura-ghauz, منشا munshaa, مبدا mubdaa, ابتدا ib-tidaa, نسیم nufum. A composer of exordiums دیباجه بند deebaujeh bund.

EXOTICK غریب ghureeb, اجنب ajnub, بیانی eebauné, وحشی wuhshé, v. foreign.

To EXPAND پاشیدن paushédun, گستردن kusturdun, کشاد کردن kushaud kirdun, بسط نمودن bust-numoodun, افشاندن affhaun kirdun, افشاندن af-shaundun, ریختن reekhtun, ریختن ree-zaun numoodun, خوالیدن khawalédun, گستراندن kusturaundun, فراش ساختن furaush faukhtun, دخی ساختن tusfeeh kirdun, دخی ساختن duhé faukhtun. v. to dilate, stretch, spread.—To expand the wings (as a bird) بسط جناح کردن busta junauh kirdun, تطفیف ساختن tutfeef faukhtun, نهض نمودن nuhiz numoodun, زفی کردن zufe kirdun. To expand (as a flower) فغوم نمودن kushaudeh shoodun, فغوم نمودن fughoom numoodun.

Expanded مبسوط mubsoot, مبسط mubuffut, گسترانیده kushaudeh, مفروش mufrooth, کشاده kushaudeh, گسترانیده kusturanédeh, کشیده kushédeh, سرنگیده furungédeh, متفرش mutufurish. The expanded hand پنجه puncheh, چنگ chunk, خو khoo, خره khuzreh.

Expanse, expansion بسط buft, گستری kusturé, نشر nushr, پراس puraus, کشادگی kushaudugé. The expanse of heaven (the sky) رق سپهر rukka sip-hur, ادم السبا adeemu's'suma. The expanse or space between heaven and earth جو jow-ou. v. extent, space.

Expansibility بسط امکان imkauna buft.

Expansible بسط ممکن mumkina buft, قابل kaubila kusturé.

Expansive بسط زو قوت zu kuwwuta buft.

To EXPATiate گذار کردن guzaur kirdun, سیر نمودن feir numoodun, بگردیدن begurdédun, کوشیدن koooshédun, وارفتن waruftun. v. to wander, range.—To expatiate upon ران نمودن fukhun raun numoodun, منتشرانه گفتن muntu-shuraunch guftun, تفصیل کردن tufseel kirdun.

To EXPECT (wait for) نظر کردن nuzr kirdun, منتظر شدن tunuzzur faukhtun, ترقب کردن turukkub kirdun, توقع ساختن nugguraun numoodun, نگران نمودن tuwukka faukhtun, توقف نمودن tuwukkuf nu-moodun, شغیدن shufédun, باشیدن baufhédun,

Expensively با گران خرج *ba guraun khurj*,
با تلغ *ba tuluf*, مبدرا نه *mubuzzurauneh*.

Expensiveness (costliness) بها *buha*, واخر خرج *wau-
fra khurj*.—(*extravagance*) تلغ *tuluf*, خرج گران *khurja guraun*, اندازه *buzl bé andauzeh*.

EXPERIENCE تجربت *tujribut* (pl. تجارب *tujaurib*),
وقوفیت *wukoofé-ut*, وقوف *wukoof*, خبرت *khubrut*,
ازمایی *azmai-é*, ازموه *azmoodugé*. v. *practice, knowledge*.
A man of experience صاحب وقوف *fahib wukoof*.

To experience خبرت داشتن *khubrut daushtun*,
تجربت یافتن *é-aftun*, یافتن *é-aftun*, ازموه *azmoodun*,
tujribut é-aftun. v. *to practise, try, know*.

Experienced (skilful by practice) کار آموز *kaur
amooz*, وشکرده *amooz kaur*, عاقل آموز *aukla amooz kaur*,
وشکرده *wushkirdeh*, ازموه *azmoodeh*, موقوف *muwuk-
kuf*, وقوفدار *muwukkuh*, موقف *munujjud*, منجد *wukoofdar*,
اهل *fahib wukoof*, صاحب وقوف *ahla khubeer*. v. *expert*.—*An experienced agent*
تجربت کار *tujribut kaur*. *Experienced in the af-
fairs of the world* کاران روزگار *tujribut kauran roozigaur*.

An experiment امتحان *imtihaun*, بلوی *bul-
wé*, خبرت *khubrut*, وند *wand*, آزمایش *azma-
ésh*, تجربت *azmauné*, آزمونی *azmoon*, تجربت *tujribut*.
To make an experiment کردن *mujurrub kirdun*, ازمایش *azmoodun*,
ازمایش *azma-ésh kirdun*, امتحان ساختن *imti-
haun faukhtun*, بلو کردن *buloo kirdun*, مکن *muhin numoodun*.—*A maker of experi-
ments* اهل خبرت *ahla khubrut*.

Experimental (belonging to experiment) امتحان
ازمایش پیوند *imtihaun munsoob*, ازمایش
از خبرت *azma-ésh pivund*.—(*discovered by experiment*)
ازمایش *uz khubrut kushaudeh*.—(*built on experi-
ment*) بر آزمایش مونس *bur azma-ésh muwustis*.
بکhubruta muta-astis.

Experimentally از خبرت *uz khubrut*, بوجه
امتحان *bewujha imtihaun*.

EXPERT اهل وقوف *wukoofdar*, وقوفدار *ahla wukoof*,
خبیر *khubeer*, واقف *waukuf*, پخت *pukhteh*,
کار *amuor deede*, امور دیده *amuor deede*, کار *kaur guzaur*,
کار آموز *kaur amooz*, روزگار دیده *roozigaur deede*,
عمل دان *kaur amooz*, کار آموز *amooz agauh*, کار *kaur*,
تجربت *mujurrub*, موقف *muwukkuh*, تجربت *tujribut kaur*. v. *skilful, dextrous, ready*.—*Ex-
pert in war* جنگ آزموده *jung azmoodeh*,
تجربه کاران روزگار *tujri-
beh kauran roozigaur*.

Expertly با ظرافت *ba zuraufut*, واقف *wauku-
fan*, با صرف *ba surf*, خبیرانه *khubeerauneh*.

Expertness کار سازی *kaur sauzé*, ظرافت *zu-
raufut*, صرف *surf*, تصرف *tufurruf*. v. *skill*.

EXPIABLE ممکن تکفیر *mumkina tukfeer*.

To expiate دیت تغییر کردن *tukfeer kirdun*, دیت
کفارت نبودن *kufau-
rut numoodun*. v. *to atone*.

Expiation دیت *dé-ut*, تکفیر *tukfeer*, کفار
غیر *ghé-aur*, غور *ghoor*, غر *gheer*, معتلت
ma-akulut. *A penitential expiation* کفار
ذنوب *kuffaura zunoo*.

Expiatory دیت *zu kuwwuta dé-ut*.

EXPIRATION (conclusion of any limited time)
سرانجام *mudduta tumaum akhir*, تمام آخر
انقضا *furranjaum inkiza*. v. *cessation, conclusion*.
تسلیم *akhir nufus*, آخر نفس *(the last breath)*,
جان تسلیمی *jaun tusleemé*, روح *tusleema rooh*,
اجل *ajul*, اجل *jaun duhaun*, تنفس *nufus*,
تنفس *tunuffus*, نفس *nufus zun*. v. also *evaporation, vapour*.

To expire (breathe the last) نفس آخر زدن
akhir zudun, تسلیم روح کردن *tusleema rooh
kirdun*, جان تسلیم نبودن *jaun tusleem numoo-
dun*, جان دادن *jaun dadun*. v. *to die, perish, fall*.—
(*to breathe out*) دم زدن *dum zudun*, دمیدن
dumédun, تنفس کردن *tunuffus kirdun*.—(*to
exhale*) بخار نبودن *bukhaur numoodun*.—(*to con-
clude, to be ended*) در انجام آمدن *dur anjaum au-
mudun*, تمام بودن *akhir shoodun*, تمام بودن
tumaum boodun. v. *to end*.

To EXPLAIN تعریف نبودن *taareef numoo-
dun*, اشکاره کردن *kushaudun*, کشادن
*ashika-
reh kirdun*, عیان ساختن *a-é-aun faukhtun*,
خبر دار نبودن *khubr
dar numoodun*, بیان آمدن *bei-aun aumudun*,
وضوح کردن *mubei-un numoodun*, مبین نبودن
wuzooh kirdun, هویدا نبودن *hooïda numoodun*,
روشن ساختن *tusfeer kirdun*, تسفیر کردن
*ro-
shun faukhtun*, تعبیر کردن *taabeer kirdun*,
وا نبودن *kushuf numoodun*, کشف نبودن
numoodun. v. *to illustrate*.—*To explain clearly*.
مفصل نمودن *ifsauh kirdun*, انصاف کردن
*mu-
fussul numoodun*.

Explained کشاده *kushaudeh*, مشروح *mushrooh*,
مفصل *mufussul*, مبین *mubei-un*, خبر دار
*khubr
dar*, منشور *munshoor*. *It is ex-
plained and authenticated* مشجست *mushroof ou
mushjulaft*. *In the manner explained*
بر منوال مشروح *bur minwaula mushrooh*. *It*

cannot be explained taabeeré mumkin neest, تعبیری خارج مقدور و صافست, taabeeré khauruja mukdoora wufaufaft. *A word difficult to be explained* kulaum muta-affur, سخن تعسر fukhun ta-affur. *Clearly explained* tufseelan, تفصیلاً tufseelaunch, علی, التفصیل ala'r'tufseel.

Explanation بیان bei-aun, شرح shurh (plur. shurooh), تفاسیر tufseer (plur. tufafer), کشفی taaweel, تبیین taabeer, عبارت ibaurut (plur. ibaraut), توضیف taa-reef, تفصیل toufeef, تبیین tubei-én, انتشار intifhaur, بیانت bei-énut, روشن roshun. *v. illustration, demonstration, interpretation.—The explanation of words* کلام ifaudeh-a kulaum. *Judicious explanations* taabeeraut funjeede ada. *The explanation of dreams* taabeera roo-é-a. *To give a clear explanation in words* hoo-éda fukhun numoodun.

Explanatory, explicative, کنا taabeer koona, شرح shurh numa, مجلی mujullé, مبین mubei-un, مفسر mufussur, متاول muta-awul.

An EXPLETIVE, (superfluous word) کلام زاید kulaum za-éd.

EXPLICABLE, explainable, ممکن تعبیر mumkina taabeer, قابل شرح kaubila shurh.

Explication, v. explanation.

EXPLICIT کشاده kushaudeh, منشور munshoor, منتشر muntushir, مشروح mushrooh. *v. also explained.*

Explicitly در کشادگی dur kushaudugé, عیاناً á-éan, صریحاً sureeh, تفصیلاً ba tufseel, لفظاً lufzan, و معناً wumaanan.

To EXPLODE (drive out or throw aside with contempt, noise or violence), با مذمت بر طرف کردن ba muzimmut bur turruf kirdun, استهزانه با طنز istihzaneh rumé saukhtun, با اواز ba tunz turruh numoodun, با زغار طرح ba avauz rumé kirdun, با زغار طرح کردن ba zughaur turruh zudun. — (to hiss) هشت کردن husht kirdun.

An EXPLOIT کار هپامه kaur humaumeh, غزا ghuza. *v. achievement.*

To EXPLORE استخبار کردن islikhbaur kirdun, کرایستن tujussus saukhtun, جست و جو gurái-édu, گراییدن gurái-édu, just ou joo numoodun. *v. to try, examine, search into.*

Explored, v. examined.—Exploremet, exploration, v. search, trial.—An explorer, explorer, v. examiner.

An EXPLOSION اواز avauz, اواز avauz, rumé ba avauz. *The explosion of cannon* اواز توپ avauza tope. *The explosion a mine* اواز نوب avauza nukub. *The explosion of an earthquake* اواز تزلزل avauza tuzulzul, اواز تزلزل زمین avauza tuzulzula zumeen.

Explosive با اواز رمی avauzeh zun, با اواز رمی ba avauz rumé koonā.

To EXPORT نقل ساختن nukkul saukhtun, از دریا نقل اقبال kirdun, از دریا نقل اقبال kirdun, از کشور اخراج uz duré-a burdaushtun, از کشور اخراج uz kushwur ikhrauj kirdun. *Exports (commodities exported)* اسباب از دریا برداشته baub uz duré-a burdaushteh, تجارت از زمین اخراج tujaurut uz zumeen ikhrauj shoodeh.

Exportation نقل اقبال nukkula askaul, از دریا بردار uz duré-a burdaur, از کشور اخراج uz kushwur ikhrauj.

To EXPOSE (lay open) اظهار کردن izhaur kirdun, اخراج ساختن erz numoodun, اظهار کردن ikhrauj saukhtun, ابراز نمودن ibrauz numoodun, اصدار کردن isdaur kirdun. *v. also to explain.—To expose to the sun* تشبیس کردن tushmees kirdun, اظهار تشبیس beshmees izhaur saukhtun, افتابرو نمودن afitaubroo numoodun. — *To expose to danger* در خطر انداختن dur khutr andaukhtun, مخاطرت ساختن mukhauturut saukhtun, خطرناک کردن khutrnauk kirdun. *v. to endanger.*

To expose one's self to danger جانباز jaunbauz numoodun, فرسودن farfoodun, انصاع ساختن kha-éz kirdun, انصاع ساختن infaa saukhtun, تضرع نمودن tughurrur numoodun, منذب کردن mundi kirdun. *To expose one's life in the service of God* جان فدا dur rauha khoda jaun fida kirdun.

Who exposes his life boldly in battle فدا فی fidā-é. *To expose the face* erta deedaur kirdun. *To expose or cast out to shame* روزگاری beroozigauré andaukhtun. *To expose a child* پچه منبوز کردن pucheh mambooz kirdan, پسر سند نمودن pusiura fund numoodun.

To expose to infamy (to revile) نام نمودن nam numoodun, ملامت زدن mulaumut zudun, دشنام dushnaum dadun, نکالیدن sigaulédu. *v. to censure, reproach.*

Exposed معروض maarooz, معرض ma-arruz, مشروح mufussur, مفسر mufussur, مشروح mushrooh, متلخص matuluhhis. *Exposed to the sun* متشبه mutushumamis, افتابرو afitaubroo,

EXTANT (*remaining, not annihilated*) نا مبطل na mubtul, باقی bauké, شو shou. — (*projecting*) بارز bauriz, میفا meefa, رابی raubé, ناتی nauté. *Extatick, v. ecstasick.*

EXTEMPORE, *extemporal, extemporally, extemporaneous, extemporary*, ناکهانی nauguhauné, بدیهی budeché, الظهور budeché-u'z'zu-hoor, بدیهیان budeché-aun, بداهت budauhut, مبده mubdeh. *An extempore speech* اقتراح ikti-rauh, رجیل rujeel, مقتضب muktuzub. *To extemporize or speak extempore* بی اندیش گفتن bé andecsh gutun, بدیهی سخن کردن budeché fukhun kirdun. *An extempore (fally of fancy)* بداهت budauhut, بدیهت budeehut.

To EXTEND دراز کردن dirauz kirdun, تنبیدن kushédun, افراشتن efraushtun, اطالت tumbédun, تطویل کردن tutweel kirdun, itaulut numoodun, مد ساختن mudd faukhtun, بسط نمودن bust numoodun, مبادت mumaudut kirdun, تهدید ساختن tum-deed faukhtun, حدائق نمودن huzaukut numoodun, جزر کردن huzuk faukhtun, حدق ساختن julz kirdun. *To extend the limits or territory* توسیع بلاد کردن toofé-a bilaud kirdun. *To extend the hand towards any thing* انکاریدن angare-dun, دست درازی ساختن doft dirauzé faukhtun, اطالت دست کردن itauluta doft kirdun. *To extend the tongue* اطالت زبان نمودن itauluta zubaun numoodun. *v. to expand, stretch, diffuse, enlarge, continue.*

Extended, extensive, کشیده kushédeh, پهناور puhawur, پهندار puhindar, دراز شده dirauz shoodeh, افراشته efraushteh, ممدود mumdood, ممد mumdud, طویل taweel, مبسط mubuffut, منجر munjurid, مطول mutawwul, عرض areez, اراض arauz.

An extender ساز امتداد imtidaud fauz.

Extendible, extensibile ممکن استطاله mumkina iftitauleh, زو قوت افزای zu kuwwuta efrauzé.

Extensibility, extensibleness, قوت استطاله kuwwuta iftitauleh.

Extension, extensiveness, extent, وسعت wufaat, افزای efrauzé, استطاله iftitauleh, امتداد imtidaud, مد mudd, عرض erz, پهنایی puhna, پهناور puhawur, پهنای puhna-é. *Extension of the hand* دست درازی doft dirauzé. *Extension of the foot* پا درازی pa dirauzé. *Extent (seizure, in a law sense)* قبض gooritt, گرفت kubz.

To EXTENUATE (make thin, lean or small) نحیف کردن laughur faukhtun, لاغر ساختن

nuheef kirdun, رقیق رکهک rukkek faukhtun, نزار کردن nizaur kirdun. — (*to palliate*) معذور کردن maazoor kirdun. پوزش نمودن poozish numoodun.

Extenuated ضعیف zoo-é, مختل mukhtul, لاغر laughur, قدید kudeed, خبیص khumees, منتخض muntukhuz. *v. emaciated, lean.*

Extenuation رقت rukkut, مضمی muzné. *v. leanness.* — (*palliation*) عذر azur, تعلل ta-allul, تقلیل tukleel. *v. excuse, mitigation.*

EXTERIOR بیرون beroon, طرفانی turfauné, ظاهر zauhir, صوری sooré. *The exterior part* ظاهر zauhir, ظهر zuhr, صورت ظاهر zauhirut, وجه wujuh, روی rooi. *Considering or viewing the exterior* ظاهر نظر zauhir nuzr, ظاهر بین zauhir been. *v. superficial, outward.*

To EXTERMINATE اقصا ساختن ikfa faukhtun, اصل قطع کردن afl kuta kirdun, برباد burbaud dadun, استیصال ساختن isteefaul faukhtun. *v. to extirpate, root out, destroy.*

Extirmination اقصا ikfa, استیصال isteefaul, قلع kula. *v. destruction.*

An exterminator اقصا کننده ikfa koonindeh.

External, v. exterior, outward.

EXTERNALLY ظاهرانه zauhirauneh, در dur zauhir, صورتا soorutan.

EXTINCT منعدم munadum, مطفی mutfé, منقطع munkuta.

Extinction, extinguishment, انقراض inkirauz, نا na boodé, اطفا itfa, خبو khuboo. *v. destruction, suppression.*

To extinguish اطفا کردن itfa kirdun, خسپانیدن khuspanédun, نشستن nishustun, لطیفیت ساختن tutfé-ut faukhtun, اخبای ikhba kirdun. *To extinguish a fire* اطفا ناپت کردن itfa-é na-érut kirdun, اطفای ناپت کردن autash nishandun. *To extinguish a candle* چراغرا پی کردن churaughra puf kirdun, خسپانیدن shumaa nishandun, کیپانیدن keebanédun. *To extinguish (annihilate)* نابود کردن nabood kirdun, منعدم نمودن muhoo faukhtun, کوشتن kutaa kirdun, کوشتن koolhtun. *v. to destroy, suppress; also to obscure.*

Extinguishable ممکن استطاله mumkina itfa.

Extinguished مطفی mutfé, منقطع munkuta, منعدم munadum, خبو khuboo.

An extinguisher مطفی mutfé, میبزم mubeekh.

To EXTIRPATE برکندن burkundun, استیصال کردن bur angeekhtun, اقصا

faul kirdun, طمس kulla faukhtun, تفس تفس
tums numoodun, تفسیر ساختن tujzeer
faukhtun, مستأصل کردن mustaaful kirdun,
استحاثات is-haut faukhtun. v. to eradicate,
exterminate. — To extirpate heresy and rebellion
tukhreeba buné-aun shirk ou tughé-aun kirdun.

Extirpated مستأصل mustaaful, براکنده bura-
kunderh, برانگیخته burangeekhteh. — To be ex-
tirpated برانگیخته aumudun

Extirpating مستأصل mustulim, مخترم mukhtu-
rim, کن kun, مجذر mujuzzir.

Extirpation استیصال isteefaul, قلع kula, اقضا
ikfa.

An extirpator قلع کننده kula koonindeh.

To EXTOL ستودن fitai-édun, ستودن
fitoodun, افزین fita-ésh dadun, افزین
afreen kirdun, پسندیدن puffundédun,
مدح کردن puffund faukhtun, پسند ساختن
muduh kirdun, وصفی بودن wufuf numoodun,
نواختن nuwaukhtun, مرجبا کردن
kirdun, تحسین ساختن tuhseen faukhtun. v. to
praise, celebrate, applaud. — To extol immoderately
تورم کردن tumdeeh kirdun, هرف ساختن
hurf faukhtun, تفریط کردن tufreet kirdun. To
extol in a funeral oration مرثات گفتن murfaut
guftun, مرثیت کردن murfo-ut kirdun. To
extol one's self خود پسند شدن khood puffund
shoodun, تذکیت کردن lauf zudun, لاف زدن
tuzké-ut kirdun, اکتوا ساختن iktuwa faukhtun.
To extol one another مبادحت کردن mu-
maudihut kirdun, یک دیگر مدح ساختن eek
deegur muduh faukhtun.

Extolled ستوده wufuf shoodeh, ستوده
fauzdeh, موصوف mousoof, متصف muttufuf,
حمود humood, حمید humood, ممدوح mumudduh,
پسندیده puffundéd-
deh, مطبوع mutuboo-a, مشکور mushkoor,
مستحسن mustuhsin, نوجیب nujeeb.

An extoller ممدوح mauduh, مداح muddauh,
وصاف wuffauf, صفا wuffauf, حدیث
lut, هاتنی hautif.

To EXTORT بزرور گرفتن beoor gooriftun
استغنی ساختن alif situm kirdun, استغنی
faukhtun, تعس ta-affuf kirdun, مسیدیدن
muscedédun, گماشتن gumauhtun.
v. to wring. — To extort by torture شکنجه کردن
albkuneh kirdun, باهکیدن pauhkédun, تفریط
توکیر کردن tukker kirdun.

Extorted مسیدیده mustadéd-
deh, عنفی unfé, بزرور گرفته beoor goorifteh.
گماشته gumauhteh.

Extortion — تا ta-affuf, ستم situm, میچرک
muchruk, ظلم zulm, زور zoor. Oppressive ex-
tortions تکالیف tukauleefa unfé-ut.

An extortioner, extorter, بزرور beoor geer,
عسوف ta-affuf koonindeh, عسوف
asooof, ظلم zuloom, باغی baughé (plur. بغات
bughaat.)

To EXTRACT بیرون کردن beeroon kirdun,
واکشیدن wa ku-
shédun, کشیدن kushédun, بدور آوردن bedur
awurdun, برکندن burkundun, برخیدن bur-
khédun, واکشیدن wa kirdun, برانگیختن bur-
ahunjédun, استخراج ikhrauj kirdun, استخراج
istikhrauj faukhtun. v. to draw. — To ex-
tract a decree conform to the original اصل را مطابق
aslra mutaubik hujjut kirdun.
To extract (select) گزیدن guzédun, اختیار کردن
ikhté-aur kirdun, اجتناب بودن ijtiba numoodun.
To extract by chymistry از کیمیا کشیدن uz ké-
mé-a kushédun.

An extract تلخیص ijmaul, تلخیص
tulkees, v. abridgment, compendium.

Extracted استخراج mukhrooj, مستخرج mustukh-
ruj, ملخص mutuluhhus, ملخص muluhhus,
کشیده bur awurdeh, منفع munfufa, منزع
kushédeh, منزع munuzza, مکتول muktula. v.
drawn.

Extraction (lineage) نسل nufil, اصل asl
nufub, نژاد nizshaud, جنس jins. v. descent;
also extract.

An extractor اجمال کننده ijmaul koonindeh,
تلخیص numa, استخراج ikhrauj gur,
بیرون wakoona, برارنده bura-
rindeh, برار buraur.

EXTRAJUDICIAL ترتیب شریعت khulaufa turteeba shuré-aat.

EXTRAMUNDANE از جهان بیرون uz ji-
haun beeroon.

EXTRANEOUS غریب ghureeb, اجنب aj-
nub. v. foreign.

EXTRAORDINARY غیر معمول ghire-a ma-
hood, غیر معتاد fuka'l'aadut, فوق العادت
ghire-a mu-ataud, متجاوز uz hudda
mu-ataud mutujawuz, عجیب ajeeb, غریب ghu-
reeb, مستسنی mustusné. An ambassador extra-
ordinary عظیم ایلیچی azeem eelché.

Extraordinarily, extraordinary, بطور غیر معمول
betoor ghire-a ma-ahood, بر وجه عجیب bur wuj-
ha ajeeb. v. uncommonly, particular, eminently.

Extraordinariness رفعت rufaat, گرامی ku-
raumé. v. eminence, uncommonness, remarkableness.

EXTRAVAGANCE, *extravagantness (superfluous expence)* بی اندازه khurj bé an'auzeh, بذر buzl bila hudd, تلّی tuluf. v. *prodigality, profusion, excess*.—(*irregularity, wildness*) بی ترتیبی bé turteebé, عدم القیاس adumu'l-ké-aus, خلاف قاعدتی khilaufa ka-éduté, نا buhunjaure, عدم عدل aduma adil. دست زور zoor, جبر jubr, جور (outrage) jawr, درازی doft dirauzé. v. *violence*.—(*bombast*) کلام بیهوده fukhuna hurzeh, کلام بیهوده kulaum béhoodeh.

Extravagant (in expence) بی اندازه خرج ساز bé andauzeh khurj fauz, مبذر mubuzzur, بذر buzl bila hudd, تلّی zu tuluf, بی اندازه خلافت قاعدت (irregular) khilaufa ka-édut, بی ترتیبی bé turteeb, بی راه bila rauh, راه ghiru'l-ké-aus, منعدل gumrauh, بی نا buhunjaure. v. *fantastick, roving, wild wandering*.—*Extravagantly (expensively)* مبذّرانه mubuzzurauneh, بی تلّی ba tuluf.—(*irregularly*) منعدلا munadila.

To **EXTRAVAGATE** بی اندازه رفتن bila hudd ruftun, بی راه شدن bé rauh shoodun. v. *to wander*.

EXTREME (last) آخر akhir, اخیری akhiré, واپسین (pl. اقصا akfa) (pl. اقصا kufuwa), عظمیٰ (fem. عظمیٰ é-azim) (greatest) wa puseen—(bighest) بلندترین bulundtureen, اشدّ unfu'sh'hudd. *The extreme terms in numbers, extreme boundaries* باب baub.

Extreme, extremity, آخرت akhirut, انتها intihá, غایت gha-é-ut, نهایت niha-é-ut, ممتنّی muntuha, بن bun, سر fur, کنار kunaur, سرنجام aakubut, امد amud, فرجام anjaum, پایان paï-aun, furjaum. v. *end, boundary, tip*.—*The extreme of any thing* چیزی kooofch-a cheezé. *From one extreme of the globe to the other* از قاف تا قافی uz kaf ta kaf. v. Vol. I. p. 1357.—*Reduced to extremity* بی چاره bé chaureh, بی درمان bé durmaun. v. *helpless*.

Extremely غایت الغایت gha-é-ut, بغایت begha-é-ut.

To **EXTRICATE** حل مشکل hull, از مشکلات کشادن uz mushkillaut kushaudun.—*Extricated* از مشکلات کشاده uz mushkillaut kushaudeh. *Extrication* از مشکلات کشا uz mushkillaut kusha.

EXTRINSICK صورت نیا soorut numa, صورتی sooré. v. *external*.—*Extrinsically* صورتا soorutan.

EXUBERANCE فضالت fuzlut, فضالت fuzaul, نزل nuzl. v. *luxuriance, abundance*.—*Exuberances* مطبات mutmaut.

Exuberant فاضل fauzil, مستغنی mustughna, فایض fa-éz, لبریز lubreez. v. *abundant, luxuriant*. *Exuberantly* فاضلانۀ wafir wafir.

To **EXULT** شاد دل بودن shaud dil boodun, شادیدن shaud kaum numoodun, شاد شدن shaudédun, فرحان شدن furhaun shoodun, ابتهاج ihtihauj daushtun, اهتزاز کردن ihtizauz kirdun, اشرف ساختن ashur faukhtun, تهلل tuhullul shoodun, تهلیل tuhleel numoodun. v. *to rejoice, triumph*.

Exultation شادی shaudé, شازی shauzé, ابتهاج ihtihauj, تهلل tuhleel, اهتزاز ihtizauz, برهان burhaun. v. *triumph, rejoicing*.—*With exultation and festivity* با ابتهاج ba ihtihauj ou mubauhaut.

Exulting شاد shaud, شادان shadaun, مسرور musroor, ناشط nusheet, متبتهج mutubuhij, متحفی mutuhuffé.

Exultingly تام با ابتهاج ba ihtihauja taum, مسرورا musrooran, شادانه shadauneh.

EXUVIÆ (cast skins, shells, &c. of animals) قشرا qushra, خیل kheek, پوست poolst, مسلح muslah.

The **EYE** چشم chushum, عین ain (pl. عیون ai-on), باصرت basar, بصیر baufirut, بصامت buslamut, چشم chumush, (pl. بصیر busur), نور noor (plur. نوران nooraun), بركا burka, ناظر nauzirut, كانه kaubeh. *The two eyes* عینان aïnaun. *The hollow or socket of the eye* چشم خانه chushum khauneh, غار ghaur, كواب guwaub. *Having eye of a hawk* شاهین zu aïna shahen. *Playing with the eyes* (ogling) نظر بازی nuzr bauzé. *Deceiving the eyes* (a juggler) نظر باز nuzr bauz. *To eye askance; to look at with the corner of the eye* گوشه چشم نظر کردن ba kooofch chushum nuzr kirdun. *To turn or fix the eyes upon* با دقت ناظر شدن ba dikkut nuzr shoodun, چشم داشتن chushum daushtun. *A wink, glance, or signal with the eye* یکنظر rumz, غره ghumz, طرفت turfut, eeknuzr, زغنگ zughnuk, رومز rumzu'l'ain, یک طرفت eek nighauh, رومز eek nighauh. *In the twinkling of an eye* فی طرفت fi turfutu'l'ain. *To wink with the eye* رومز کردن rumz kirdun, عین پرید numoodun.

The eye of prudence (forefight) چشم بصیرت chushma bufeerut, دیده بصیرت deeduh-a bufeerut. *To shut the eyes* کردن تسکیر kirdun, mushgan busteh numoodun. *As far as the eye can reach* قدر مد البصر kudru muddu'l'bafar. *O light of my eyes!* ای نور دیدم ee nooré deedum. *It is clear to the eyes of men (it is evident)* مشهور دیده انام است mush-hoora deeduh-a anaum ast. *To be all eye and ear (to be attentive)* چشم و گوش بودن chushum ou goosh boodun. *To look attentively or amorously through half-shut eyes* کردن جمماش jummaush kirdun, مراعت نبودن tunweer faukhtun, muraat numoodun. *To give light to the eyes* نور بخش کردن noor bukhsh kirdun, نور بخش نمودن noor bukhsh anzaar numoodun. *To turn away the eyes* قطع نظر دادن kuta nuzr dadun. *To place before the eyes (to make clear, evident)* بیان کردن aiaun ou beiaun kirdun, پیش نهاد ساختن peish nihaud faukhtun, پیشدست نبودن peishdost numoodun. *A quick eye* براشم buraushim. *A malignant eye* نظرت nuzrut, چشم شری chushum shuré. *To look at with a malignant eye* چشم زدن chushum zudun. *To see badly from any infirmity in the eyes* خوجیدن khojédun. *An eye-tincture or salve* افرنج afrunj, الابرار alabaurut, چشم زن chushum zun, چشمک chushumuk. v. collyrium.—*Throwing the eyes around* باز دیده deedeuh bauz. *A keen penetrating eye* حق بین deedeuh-a huk been. *A little eye* عیینت ai-énut. *Covering the eyes* دیده پوش deedeuh poosh. *Fascination of the eyes* چشم بند chushum bund. *A charm against fascinating eyes* چشم بنام chushum bunaum, چشم چاه chushum punah. v. amulet.—*Having fine eyes* کج بین ahoo chushum. *Squint-eyed* کج بین kuj-been, کز بین kúz been, لوز looz, نظر کز kuzh nuzr, کشتن روی kushtuna rooi. *One-eyed* یکچشم eek chushum koor, اعور awur, عورا awra, ابخه abkhuk, چشم کشته chushum kooshteh. *Kissing the eye (a friendly salutation)* چشم بوس chushum boos. *An eye for an eye (retaliation)* عین بدل عین ain bedul ain. *An eye friend (a sycophant, hypocrite)* عبد عین abda ain, صدیق عین sudeek ain. *A hot iron, or hot water, with which they take away the eye-fight* میل meil.—*A mote in the eye* عوار awaur, کاهریز kaubreez. *To take a mote out of the eye* کدیت tukzé-ut kirdun. *The corner of the eye* خضم khufim. v. angle, corner.—*Her eyes flooding a torrent of tears* چشمش

سیالت فشان chushumush fei-aulut fushaun. *The star called the Bull's eye or Aldebaran* الدبران al-debaran, مجدح mujduh. *The eye of a needle* سوراخ سوزن sooraukha soozin, چشمه chushumeh, سوفانه summ, سم الخياط summu'l'khé-aut, خرت khurt.

To eye نگرستن nuggurustun, دیدن deedun, دیدبانی کردن deedbauné kirdun. v. to view.

The eye-ball بوبو booboo, حدقت hudukut, چشمه چشمان chushumlaun, مردم چشم murduma chushum, انکورک چشم infaunu'l'a'in, انکورکا چشمن, حندر, رغوات, rughawut.

The eye-brow ابرو abroo, برو buroo, طاق ابرو tauka abroo, ابروی سنم abroo-é sunum, باره bau-reh, حاجب hajjub, حجاج puluk, پیشکوهه peish-kooheh.—*Having the eye-brows distant* کشفاده ابرو kushaudah abroo. *A liniment for colouring the eye-brows* راستق raustik. *The hair of the eye-brow or lid* موی ابرو moo-i-a abroo, هذب hudub, هذبها huduba. *An eyelet, eye or peep-hole* چشم chushumuk, عین ain.

An eye-glass دور بین door been, آینه دور بین ai-éneh door been.

Eyeless بی چشم bé chushum, غیر عین ghiré-a ain, کور koor, نا بیني na beené. v. blind.

An eye-lid جفن jufun (pl. اجفان ajfaun), مژه muzsheh, (pl. مژگان muzhgaun), برو burou, غمزه ghumzeli, غیر a-ér.

An eye-servant عبد عین abda ain.

Eye-fight چشم دیده deeduha chushum, دیدار deedaar.—*Eye-shot*, v. fight, glance.

An eye-fore نا خوش na khoosh numa.

An eye-witness شاهد shuhid, شاهد شاهد shauhaid, (pl. شهود shuhood, اهل شهود ahla shuhood).

A FABLE مثل misl, سرا furwa, قصد dausitaun, داستان duftaun, حکایت hukka-é-ut, افسانه soorut ma-amleh, صورت معامله afsauneh. *Fables* امثال amfaul, مثالات muslaat, خرافات khura-faut, رطرات rutuzaut. *Fables and fictions* افسانه afsauneh ou afsoon. v. fiction, romance, lie.—*Entertaining fables* خوش طبع tum-feelaata khoosh tuba.

To fable گفتن افسانه afsauneh guftun, قصه خوان شدن afsanédun, کشفه kishfeh, کفان shoodun. v. to romance; feign, lie.

بی با kufaukhé taareez kirdun, تعریض کردن
bé adub mukaubileh numoodun, ادب معابله نمودن
iftaukhauneh khilauf shoodun. — (to cover with an additional superficies)
ba zauhure zé-aud poshé-dun, با ظاهری زیاده پوشیدن
صورت معامله (to have a false appearance) داشتند
foorut ma-amleh dauhtun.

نکارنده foorut bund صورت بند A face-painter
nigaurindeh. — Face-painting صورت بندی
bundé. — To be a face-painter صورت بند تهایل
foorut bunda tumauhil shoodun.

لطفی مزاج FACETIOUS نازک nauzik, مشرب
lutcefa mufhrub, تاز تیز طبع taze tuba, خوش
buzleh bauz, ظریف zureef, شوخ shookh, طبع
khoosh tuba, مسرور mefroor. v. cheerful,
gay, lively. — Facetiously با شوخی ba shookhé,
bewujha بوجه خوش دماغی lutecfan, لطیف
khoosh dumaughé. — Facetiousness مزاج
mizauj luteef, شوخی shookhé, بذه buzleh,
ظریف لطف lutefut, طبع طبعی khoosh tuba-é,
bauzeeshch. v. wit, mirth. — A facetious man
buzleh bauz, صاحب مزاج لطیف ahla taze tuba,
mizauj luteef, تیز طبع abu'lkhunjul, ابو الخنجل
muzkhulub, مزخبل murdum nauzik. v. also buffoon.

Facile, v. easy, pliant, flexible.

افسان کردن TO FACILITATE افسان kirdun,
تسلیت نمودن teeseez saukhtun, تسلیت نمودن
tusné-ut numoodun, تسلیت کردن tutei-ut
kirdun, تسلیت تسهیل ساختن tuf-heel saukhtun. To
facilitate the means تسهیل کردن teeseez
mufaulik kirdun.

افسان کرده شده Facilitated afaun kirdeh shoo-
deh, میسر mui-ussur, میسر meisoor.

مسهلت، سهولت، اسان Facility اسانی afauné, سهولت
fuhoolut, سهولت mufaulut. — (facility) ملایت mula-émut,
سلاست sulautut, نازکی nauziké, نرمی nurmé,
افسار ahushtugé, یسر eesur. Facility in disposing
of merchandise رواج rouva-ésti, رواج rouvauij. —
با سهولت و با سهولت ba fuhoolut, با سهولت ba fuhoolut ou afauné,
بالرقت eesuran, بالسر eesuran. v. easily.

مقابل ACING روبرو roo beroo, مقابل mukaubil.
v. opposite. — A facing, v. edging, ornament, front.

کشفه A FACT کار kaur, فعل fa-al, کشفه kishfeh,
صنعت suna, صنع suna, منبع suné-a, کشفه kishfeh
suné-a. v. act, deed, effect. — (reality) معنی
maane, معنی maane-ut. To fact فی الواقع fa'l'wauka,
الحق alhukk, حقیقه hukukutan, v. really.

اتفاق FACTION (confederacy) اتحاد ittihad, اتفاق
ittifaak, معاهده ma-ahudeh, مشاور tushawur.
v. party. — (machination) حيله بازي heeleh bauze,
فضاfulfaud, مکر mukurr. — (tumult) هنگامه
hungaumeh, فتنه fitneh, غوغا ghoogha, غلغل
ghulghuleh. v. dissension, discord.

فتنه فتنه صاحب fahib fitneh, فتنه انگیز
fitneh angeez, اهل اغراض ahla ighrauz, فتنان
futtaun, حيله کار heeleh kaur, هبوطات humwufauk,
غلغل ساز ghulgul sauz.

بر وجه مکر Faetiously بطور فتنان betoor futtaun,
bur wujha mukurr, حيله کرانه heeleh gurauneh.

Faetiousness فتنه انگیزی fitneh angeezé.

FACTITIOUS عاملی mulé, ساخته faukhteh,
مصنع mufunna.

تجارت وکیل FACTOR (agent) tujjaurut
vakeelé, گمار گمارشته gomauhteh, گذار guzaur,
کاهن kauhin, جری juré. An experienced factor تجارب کار
tujuribut kaur. [The gentlemen of the rank of factors in the East India
Company's service are generally named by the
adopted word فکتور factor.] To act as factor (for
half the gains) مضارب شدن muzaurib shoodun.

A FACTORY تجارت خانه tujjaurut khaunch,
فکتوری factoré. — (the merchants who constitute a
factory) اصحاب تجارت as-hauba tujjaurut, اصحاب
as-hauba factoré.

A FACTOTUM گماشته gomauhteh.

FACULTY (ability) قدرت kudrut, اقتدار ik-
tidaur, قوت kuwwut, قابلیت kaubilé-ut, صرف
sarf, طرافت zuraufut, تصرف tufurruf, کارسازی
kaurfauzé. v. power, quality, dexterity, knack. —
(powers of the mind) قوت kuwwut, علم ylm,
فراست mujaul, ادراک adrauk, عقل akil, فرافت
firaufut, قلب khautir, خاطر kulub. v. knowledge,
capacity, disposition. — The visible faculty قوت باصرت
kuwwuta bafirut. v. Vol. I. p. 1414.

To faddle, v. to play, toy, trifle.

زبون کشتن TO FADE (grow weak) zuboone
gushtun, عاجز بودن za-éf shoodun, شدن
ajiz boodun. — (to wither as a vegetable) تعشم
ta-ashum gushtun, افسردن afsurdun, تارز
tauriz shoodun. To fade as colour زایل شدن
za-él gushtun runk. To fade or die
gradually away کدوم بکدوم شدن kudum beku-
dum washoodun, درجه بدرجه زایل کشتن
durjeh bedurjeh za-él gushtun. v. to vanish.

ضعیف Faded افسرده afsurdeh, تارز tauriz,
زایل za-él.

متغوب کشتن TO FAG (grow weary) muta-
oob gushtun, زبون شدن zuboone shoodun.

A FAGGOT بوستان چوبان bufsha chobaun, هزمت huzmut, ابالت ibbault. A fire of faggots اتش نهال autasha nuhaul.

To FAIL (become deficient) کم آمدن kum aumudun, مقصور زایل za-él gushtun, نقصان mukfoor shoodun, ناقص بودن naukis boodun, نقصان نقصان nukfaun numoodun. v. to decay.—(to become extinct) منعدم شدن munadum shoodun, منقطع مطفی mutfé gushtun, منطفي بودن munkuta aumudun, بر باد شدن bur baud shoodun. v. to die, perish, sink, cease.—To fail of a promise بی وفا شدن bé wufa shoodun, بد عهد بودن bud ahd boodun, باور کشتن baud foor gushtun, شرط شکستن ghudr wufa kirdun, شرط شکستن fhurt shakustun. To fail striking fire (as a flint) کیل کردن keil kirdun, ساختن ghulis faukhtun. To fail (not to succeed) بی عاقبت بی عاقبت شدن bé aakibuta kheir shoodun, نا خوشیدن na khooshédun, نا میسر شدن na muí-uffur shoodun.—(to desert or withdraw assistance) دست از doft uz himma-é-ut baz dauhtun, تنها روگردان شدن roogurdaun shoodun, گذاشتن tunha guzaushtun, دست رس واکردن dofta rus wakirdun.—(to neglect an opportunity) وقت فرصت از wakta fursut uz doft dadun, غافل شدن ghaufil shoodun. v. to omit.—It did not fail to be ما انفل ma anfakka.

Fail, failure (want of success) عدم عاقبت خیر aduma aakibuta kheir.—(deficiency) قصور kufoor, نقصان nuks, عدم adum, نقصان nukfaun. v. failing.—(omission) غفلت ghufil, غفلت foot, نسی nufé.—(extinction) انقراض inkirauz, اطفاء itfa, کhuboo, na boodé.—Without fail بی تقصیر be tukfeer, غیر نقص ghirc-a nuks. A failing (imperfection, deficiency) عیب a-éb, نقص nuks, نقیصت nukeesut, تقصیر tukfeer, عدم کمال aduma kumaul. v. fault.

FAIN (wishful) زو شوق hawusnauk, ارزومند arzomund, شوق shookhé numa. v. fond; also merry, cheerful.—(compelled) مجبور mujboor, اختیار بی bé ikhté-aur, ملتزم multuzum, جبری jubré. To be fain (fond) شوق shook numoodun, هوس کردن hawus kirdun, هوسناک شدن hawusnauk shoodun.—(to be forced) بی اختیار mujboor boodun, مجبور بودن (forced) با bé ikhté-aur shoodun.—Fain, faintly با شوق ba shookhé, شوخیانه shooké-aunch, هوس ba hawus.

FAINT زبون zuboon, بی قوت bé kuwwut, عاجز ajuzut (pl. عاجز a-ajuz), کاهل kauhil, ضعیف za-éf, فاطر fautir, پژمرده puzshmurdeh, بلوچ bulooj, هبیکه hubeekh, هداوب hudaub, وهل wuhil, سست fust, اندام fust andaum, هاضم hauzim, شکسته shakusteh, هبیکه hubunnuk. v. languid, weak, feeble.—(not bright) نا روشن na roshun, غیز شعله ghirc-a shaa-leh, بی تابان na jaulé, نا جالی na jaulé.—(not loud) نا خوب اواز na bulund, نا تیز دست na taze doft, نا جلد na jild, بی شوخی bé shookhé.—(dejected) غبنال diltunk, تیره ضمیر teereh zumeer, دلتنگ ghumnauk. A faint colour رنگ زایل runka za-él. v. also faint-hearted.

To faint (become feeble) زبون کشتن zuboon gushtun, عاجز شدن ajuzut shoodun, کاهل دلتنگ kauhil boodun (to grow dejected) دلتنگ شدن diltunk shoodun, غبنال کشتن ghumnauk gushtun, تیره ضمیر نبودن teereh zumeer numoodun.—(to swoon) واهوشی ghunoodun, بی هوشی شدن bé hoothé shoodun, نظر نکردن nuzr numoodun, Rein کردن rein kirdun. To faint (as a woman in childbirth) انفراط tufurrus numoodun, انفراط یافتن infirous é-aftun.

Faint-hearted دل بد dud dil, بی دل bé dil, نا کس namurd, کیار کیار ké-aur numa, نا کس na kus. v. cowardly.

Faint heartedly بد دلانه bud dilaunch.

Faint-heartedness بد دلی bud dilé. v. cowardice.

Fainting منشی شدن bé hoothé, منشی شدن munish gur, غشیته ghushé, غشیان ghushé-aun, غشیته ghushé-ut, سبت subt, جان سپاری jaun sipauré, انفراط tufurrus, انفراط infauris, نظر nuzir, مغشوب mughnood, مسبوت musboot.

Faintness, faintness زبونی zubooné, نا توانی na tuvvauné, ضعیفی kauhile, عاجز ajuz, فسح fush, سستی fusté, فطور futoor, فاجع fush. v. languor, inactivity.

Faintly ضعیفا za-éfan, کاهلانه kauhilaunch, با عاجز ba ajuz. v. feebly, timidly.—(without light) بی ضیا be zé-a.

FAIR (handsome) خوش khood, خوب khood, حسن zureef, نیکو neekoo, پاک pauk, زیبا zeek, جمیل jumla, جمیل jumel, رانا rana. v. beautiful.—(clear) روشن roshun, مطهر kushadeh, نورانی noorani, صاف sauta, آیدار aubdar, تاب دار taub dar, تاریک sauhé, نا تاریک na taureek.—(honest) راست adil, عادل adil.

معدل mu-addil, صالح faulih, نا تلبیس na tul-bees, بی حیلہ bé heeleh, غیر رنل ghire-a runk. v. *equitable, candid, open.* — (mild, not severe) نا غیر تندى bé unf, غنى na duruht, غيرة-ا tundé, ملايم mula-ém. v. *gentle.* — (prosperous) مبارک dowlut, دولت bukhté-aur, اختیار mobauruk, فرخنده furkhundeh, فیروز feerooz. — (commodious) مناسب munaufib, موافق muwau-fik, سزاوار suzawaur. — (civil) زو ادب zu adub, اهل ازرم ahla azrum. Fair spoken شیرین کوي sheereen gooî, محلیل الکلام muhleclu'l'ku-laum. A fair wind باد شرط bauta shurt, موافق muwaufik roozigaur, ايسرا يام a-éfura eiaum. A fair character نیل نامی neek naumé, زکری zukr, عرض erz, نام نیکو nauma neekoo, زکری zukra jumeel. Of a fair character کشاده هوا neek naum. Fair weather کاشا کوشا ده hawa, مصحیت mus-hé-ut, صاخی fauhé, سرحت kuhul. Fair dealing صداقت fudaukut, حقیقت hukeekut, عدم aduma runk ou ré-a. A fair dealer صاحب حقیقت murdum bé ré-a, ریا fahib hukeekut, اهل صداقت ahla fudaukut. Fair demeanor انسانیت insané-ut, ادب adub, ازرم azrum, لطیف v. *civility, politeness.* — To transcribe fair در حسن خط نقل کردن dur husna khutt nukkul kirdun. — Fair (adverb) v. *fairly, gently, decently, civilly, successfully.* — A fair, fair-one, (subst.) زن نازنین zunna nauzneen. v. A beauty.

A FAIR (stated meeting of buyers and sellers) جمع کثیر بیع و شرا jumaa kuseera bé-a ou shura, بازار bazaur, موسم moosim.

FAIRLY (beautifully) خوشچه khooshcheh, خوب khoob. — (commodious) با موافقت ba muwaufikut, لا یتقانه la-ékau-neh. v. *fitly.* — (honestly) بی حیلہ bé heeleh, بی عیب bé aib, عادلانه adilauneh, بی رنگ ou ré-a. v. *adilaneh, ba kushanduge, bi's'su-waub.* v. *candidly, justly, ingeniously, openly, plainly.* — (without a blot) غیر لکه ghire-a lukeh, بی کاهی bé kaukhuj. — (not wrested or distorted) نا پیچیده na peechedeh. — (completely) کاملاً kaumillaunch, با ba ikhtitaum, تماماً tumamman.

حسن zeebai-e. v. *beautifulness.* — (adul) خلوص fufu, صفا fufu, فاضل fudaukut. v. *sandour, integrity.*

FAIRY پری peri, فرسا furfa. v. *elf.* — (an awrat, عیبرت

a-éhurut, صیدانت feedaunut. A fairy supposed to give or cure diseases in the throat ام حلقوم umma hul'zoom. — Fairy (belonging to fairies) پری پیوند peri pivund, فرسا منسوب furfa munsoob. — (given by fairies) از فرسا بخشیده peri dadeh, uz furfa bukhshédeh.

FAITH (in religion) اسلام islaum, دین deen, ایمان émaun, امانت amaunut, کیش keesh, روح عقیدت rooh akeedut. v. *religion, tenet.* — (trust) اعتقاد é-atikaud, استقام ittikaud, اعتماد é-atimaud, استناد istinaud. v. *confidence.* — (fidelity) وفا hukeekut, استقامت istikaumut, وفاء wufau, وفاداری wufaudauré. v. *veracity, sincerity.* — (promise) عهد ahd, اقرار ikraur, پیمان peimaun, وعده mou-ad, واعد waad.

Faithful (orthodox) اهل ایمان ahla émaun, مسلم fahib islaum, صاحب اسلام deendar, مومنین moomin, مسلمان musliman, راشد rashid, اهل هدا ahla huda. — (honest, true, loyal) اهل اعتقاد zu hukeekut, حقیقت é-atikaud, معتقد faudik, صادق faudik, معتد maatikud, امانت amaunut, امین ameen, صداقت fudaukut kaur, صداقت keesh, وفا wufau dar, وفا دار fudaukut kustur, نژد nizhd, نژد nizhd, بی غدر ghudr, بی حیلہ ghire-a heeleh. v. *upright.* — The faithful (generally understood of the professors of the Mohammedan religion) ارباب اسلام arbauba islaum, اهل اتقا arbauba é-maun, اهل ایتقا ahla ittika, مسلمین mosliman, مومنین mu-umineen, مومنون mu-uminoon, مومنات mu-uminaut. (fem.) To be a faithful observer of religion دیندار شدن deendar shoodun, ورزیدن wurzédun.

Faithfully (honestly, truly, loyally) با حقیقت ba hukeekut, با استقامت ba istikaumut, بی با é-atikaud, صادقانه faudikauneh, بی رنگ ou ré-a. v. *steadily, sincerely.*

Faithfulness حقیقت kukeekut, صداقت fudaukut, صداقت کاری fudaukut kauré. v. *fidelity.*

Faithless بی حقیقت bé wufau, بی وفا bé hukeekut, غیر صداقت ghire-a fudaukut, اهل اهدا ahla ghudr, بد نهاد bud nihaud. v. *perfidious.* — (unbelieving) غیر ایمان bé deen, بی دین bé deen, کافر kafir, مشرک mushrik.

Faithlessness خیانت kha-éné, خیانت کیری khé-aunut, غدر ghudr, خیانتگری khé-aunutguré, خیانت کیران khufaur, خیانت کیران koifaun. v. *perfidy, incredulity.*

A FALCHION شمشیر themsheer. v. *sword.*

A FALCON زهدم zūhdum, باز bauz, باري bauzé, الانه alauneh. *A large royal falcon* شاهباز shahbauz, شاهين shahbauzé, شاهين shahween (pl. شواهين shuwaheen, شياهين shé-aheen). *A high-soaring falcon* پرواز bauz bulund purwauz. *A falcon trained for hunting* شکار باز bauz shukkaur, باديار baudé-aur.

A falconer باز بام bauz baum, باز بار bauz bar, باز بان bauz ban, باز دار bauz dar, باديار baudé-aur.—*A falconer's glove* پهله puhleh.

To FALL افتادن uftaudun, فتلان futaudun, سقوط کردن fukoot kirdun, ساقط شدن faukut shoodun, واقع نمودن wauka numoodun, افتدن uftudun, افراشتن afraushtun, در رو آمدن dur roo aumudun, هابط شدن habut shoodun, زلت پذیرفتن zillut pizzeeruftun, پايين پاين paï-én aumudun.—*To fall away (grow lean)* نكافت كشتن nu-haufut guhtun, كريدن za-éf gurdé-dun, عجين hulis numoodun, هلس نمودن ajeef shoodun. (*to revolt*) طغيان كردن tughé-aun kirdun, عصيان نمودن afé-aun numoodun. (*to apostatise*) بر مريد بودن murtud boodun. (*to perish*) بر زایل بودن za-él boodun, ناپا چيز شدن na cheez shoodun, نيست neest guhtun, نزول كردن nuzool kirdun. (*to decline gradually*) قدم بقدوم ايتلاف يافتن kum bekudum itlaaf é-aftun, پايه پايه بهلك آمدن pa-éh pa-eh behulk aumudun, از درجه بدرجه در pa-éh pa-eh behulk aumudun, اسراف رفتن uz durjeh bedurjeh dur ifrauf ruftun.—*To fall back (recede, give way)* باز پس baz pus ruftun, باز استادن baz uftaudun, تاجانb كردن tujaunub kirdun. v. *to retire*. (*to fail of a promise or purpose*) از اقرار عدول uz ikraur adool faukhtun, بد عهد شدن bud ahd shoodun, خور كشتن baud foot guhtun.—*To fall down (in adoration)* سجد كردن fujood kirdun, رومال شدن roomaul shoodun, روئ rooi foodch faukhtun. (*to slip or tumble down*) كخزیدن kheezédun, زلق ساختن duhiz kirdun, زلق ساختن zulk faukhtun.—*To fall in (coincide)* اتفاق نمودن ittifaq numoodun, يك دل و يك muwaufik shoodun, موافق شدن eek dil ou eek jihud boodun. v. *to concur*. (*to comply with*) قابل شدن ka-él shoodun, مبلي كفتن rauzé boodun, راضي بودن bulé guftun. *To fall in or inwards* في داخل اندرون fi dakhil inhidaum kirdun, تهوور نمودن anduroon tuhuwwur numoodun.—*To fall off (separate, be broken)* منقطع شدن mun-

قطع و kuta shoodun, جدا بودن juda boodun, *to fall away, perish, apostatise*. — *To fall on (to begin eagerly to do any thing)* تشبیر ساق ساختن tushmeer fauk faukhtun, با رشك آغاز کردن ba rushk aghauz kirdun, با حبيت ابتدا نمودن ba humé-ut ibtida numoodun. (*to assault*) هجوم هجوم hujoom awurdun, تازیدن tauzédun, خوله humleh kirdun, خروش نمودن khu-roosh numoodun. *To fall out (of any place)* اختصام bedur uftadun. (*to quarrel*) استيزه ساختن ikhtisaum kirdun, غوغا نمودن ghoogha numoodun. (*to happen, befall*) واقع شدن wauka shoodun, افتادن uftaudun, ظهور نمودن zuhoor numoodun.—*To fall to (begin to eat)* بطعام آغاز کردن betaam aghauz kirdun. (*to apply one's self to any thing*) جهد دادن judd ou jihud dadun.—*To fall under (to be subject to)* فرمان بردار شدن furma burdaur shoodun, فرمان بودن bundeh-a furmaun boodun. (*to be ranged with*) بترتيب با چيزي dur nuzaum numoodun, بتورتيب شدن beturteeb ba cheezé shoodun.—*To fall upon (attempt)* سعي نمودن ijтира kirdun, قصد ساختن sa-é numoodun, هجوم كردن hujoom kirdun. v. *to attack, invade*. *To fall upon (a country) like a torrent* سيل سيل سين كردن feil seif kirdun.—*To fall or drop* افتادن uftaun shoodun, ساقط بودن faukut boodun, واقع آمدن wauka aumudun. *To let fall* هشتن hushtun, افتانیدن uftané-dun, استقاط کردن ufta-é-anédun, افتايانیدن iskaut kirdun. *To fall in value or price* كم بها kum buha guhtun, ارزان شدن arzaun shoodun, سبكهايه بودن subukma-eh boodun.—*To fall (yeen or bring forth young)* وضع حمل wuza huml kirdun. *To fall from a high to a low station* از پايه افتادن uz pa-éh uftaudun, از جاه معزول شدن munazul shoodun, zu jah maazool boodun. *To fall or move down a descent* بزر افتادن bezeer uftadun, هبوط كردن furoo aumudun, غلیدن ghulédun. *To fall (as water) into the sea* در بحر سيلان شدن dur buhr feilaun shoodun, بدر بارهبيده بودن beduré-a reehédeh boodun.—*To fall (die by violence)* مرگ muktool shoodun, مفاجان يافتن murg mufajaun é-aftun. (*to come to a sudden end*) ناگاه منتهي بودن nagh muntaha boodun.—*To fall (decrease)* كوتاه كشدن kush shoodun, كتر كريدن

kumtur kirdédun. (*to ebb or grow shallow*) جزر
 na juzr numoodun. (*to sink, not to be full*) نا
 na pur shoodun, نا مغور بودن, na mou-
 foor boodun. (*to be rejected*) شدن بر طرف bur
 turruf shoodun. (*to become calm in temper*) مسكون
 muskoon gushtun, نا مضطرب شدن, na
 muzturub shoodun. (*to become calm, as wind*)
 fukoor gushtun. (*to become dejected*)
 diltunk shoodun, ازار کشیده شدن
 azaur kushédeh boodun, فروتن آمدن fu-
 rootun aumudun.—*To fall below (in comparison)*
 na ma-adil shoodun, نا لایق
 na la-éka tushbeeh boodun. *To fall*
 (*come unexpectedly, happen by chance*) ناکاه رسیدن
 nagah rusédun, نا متوقع آمدن na mutu-
 wukka aumudun. *To fall to one's lot* حصه دار شدن
 hiffch dar shoodun. *To fall to one by inheritance*
 meeraus khore shoodun, میراث خور شدن
 bemeeraus dur tufurruf rusédun. *To fall in love* عاشق بودن
 aushuk boodun, عاشق دیوانه شدن
 aushuk deewauneh shoodun, نوم
 mustoon boodun. *To fall asleep* نوم
 noom shoodun, نایم بودن na-ém boodun,
 غنودن ghunoodun. *To fall a sacrifice* فدا
 fuda boodun. *To fall into a passion* قهر
 kufur gooriftun, افسه شدن autaushe shoodun,
 غصوب کشتن ghuzoob gushtun. *To fall into an*
error (in writing or speaking) سقط کردن
 fukut kirdun, سقوط نبودن fukoot numoodun. v. *to err.*
To fall a-laughing کهنه کردن kuhkukeh kirdun.
To fall into an ambush or snare در کیمین افتادن
 dur kumeen uftaudun, کید یافتن keid é-aftun,
 افستته بودن alusteh boodun.

A fall افتادگی uftaun, سقوط fukoot, uftaudugé. — (*the injury received by a fall*)
 hirs, شکستگی shakustugé. v. *bruise, fracture.*—
 (ruin) خرابی khuraubé, هلاک hulauk. v. *de-*
struction, desolation, death.—(*degradation*)
 از jah maazoolé, از جاه معزولی maazoolé,
 نقص (diminution) uz pa-éh uftaun.
 kuft, کاست kauft, v. *decrease.*—
 ارزانی arzauné, (diminution of price)
 کساد kuf-
 kum buha-é. (*deceit*) شیب
 nusheeb, حذور hudoon. (*a cascade*)
 aubsheeb, سیلاب seelaub, خوراب khore-
 aub. v. *cataract.*—*The fall of the leaf* برل
 burk reczaun. v. *autumn.*—*To give one a fall (in*
 لهط musauraat kirdun, مصارعت کردن

obaurédun.

واقع wauka, ساقط fau-
 kit.—*Rising and falling* افتادن و خیزان uftaun ou

kheezaun.—*The falling sickness* مرض ساقط muruza
 faukir.

FALLACIOUS تلبیس tulbees, خداع khu-
 da, خداعت khudaat, مزور muzawwur, حيله
 heeleh bauz. v. *deceitful.*

Fallaciouſly غدارانه ghudarauneh, بی صلاح bé
 fulauh, با حيله ba heeleh.

Fallaciouſness (fallacy) فریبی furrabé, حيله
 heeleh, حيله بندي heeleh bundé. v. *deceit.*

FALLIBILITY امکان غبن imkaana ghubin,
 Fallible ممکن غبن mumkina ghubin.

FALSE دروغ duroogh, فریبنده furrabindeh,
 kulb, ساخته faukhteh, غدیر ghudeer,
 na rauft, کاذب kauzib, عاريتی aareeté, نا رست
 huk, نا حق na huk, بی حقیقت bé hukcekut,
 na faulih, نا صالح na faulih, zu tulbees,
 muzawwur, بی اصل bé asl, اهلی ahla ré-a, اصل
 tulceef. v. *counterfeit, feigned, hypo-*
critical.—*False-hearted* امیز jaun runk
 ameez, دل تلبیس dil tulbees dar, ذو خاطر
 zu khautir ghudeer. v. *treacherous, perfidious.*
 shuhaduta duroogh, *False testimony* دروغ
 guwauhé na huk. *A false ap-*
pearance صورت معامله sooruta ma-amleh. *A false*
 furwa, خبر فریبنده khubra furrabin-
 nukku bé hukkut. *A false*
 naukila kauzib. *False hair*
 auré-uté mooí. *A false syllogism*
 ké-aufa kauzib.

aduma, *Falsehood, falseness, falsity* عدم حقیقت
 hukcekut, کذب kuzb, کاذب kauzib, کاذبت
 kauzibut, ربا ré-a, حق na huk, نفاق
 nifauk. v. *duplicity, deceit, treachery, perfidy.*
 duroogh. v. *lie.*

beduroogh, با صورت معامله ba
 sooruta ma-amleh, بر عکس bur akus. v. *feigned-*
 ly.—*To accuse falsely* کردن اسناد isnaud kirdun,
 buhtaun numoodun. *iftira* faukhtun, افترا ساختن

tumweeh, تهویه tuzei-éf, تزیین
 zoor, زور zoor, تزویر tuzweer. v. *counter-*
 counterfeit, confutation.

muzawwur. *Falsified in sense* مزور
 muzawwur fuhwé.

muzawwir, فریب furrabe, tulbees kaur. v. *counterfeit, liar, forger.*

tuzweer kirdun, تزیین
 tuzei-éf numoodun, مزور ساختن muzaw-
 wur faukhtun. v. *to adulterate, counterfeit, confute,*
 violate, lye.—*To falsify intelligence* خبر تهویه کردن
 khubr tumweeh kirdun.

To falter, v. to hesitate, stammer.

FAME نام naum, نیک نامی neek naumé, نام ناuma neek, نیکو نام nauma neekoo, شهرت shuhrut, اشتهاار iштиhaur, عظمت azintut, طنین tuncen, عرض naumwuré, ناموری naumwuré, ناموس naumoos, ناموری naumwuré, زکر zikr, زکریل zikra jumeel. v. *renown, reputation*.—(report) پیغام peighavm, خبر khubr, اواز awauz, اواز awauzeh, صوت foot, صیت feet. v. *rumour*.

Famed نامدار naumdar. v. *celebrated*.

FAMILIAR (domestic) اهل بیت ahla beet, خانگی khaunugé, عیال پیوند a-é-aul pivund, khaunugé, (intimate) khaunman munfoob.—(affable) دوستانی doo-stauné. v. *friendly*.—(affable) مهربانکو muhrbangoo غیر tukulluf, بی تکلف bé tukulluf, زو ادب zu adub, بیجیلات ghire-a tubjeelaut. v. *easy, free*.—(accustomed) معتاد mutaad, مالی ma-alif, آموخته amookhtch. v. *known*.

A familiar مشارک mushaurik, دوست doost, مصاحب fahib, مصاحب mofahib (fem. humdum. v. *companion, friend*.—A familiar spirit تابع tauba. To render familiar تانیس ساختن mofahib kirdun, تانیس ساختن taanees faukhtun, رام نبودن raum numoodun. v. *to tame*.—To be familiar or intimate شدن یاران é-araun shoodun, مصاحب بودن mofahib boodun, همحال شدن humhaul shoodun.

Familiarity (intimacy) مصاحبت mofahibut, آشنایی mukaurinut, مقارنت humdumé, اشنایی afhinai-é, قربت kurbut, انس uns, مؤانست mun-anufut, الفت ulfut, الفت ulfutguré, مجاورت, استیناس ghumkufauré, غمکساری mujawurut, معاشرت ma-ashirut. v. *friendship, affability*.

To familiarize (render easy) مولی نبودن moolif numoodun, اسان کردن afaun kirdun, تسنیت ساختن uz a-adut tufné-ut faukhtun, متانس کردن muta-annis kirdun. v. *to facilitate, render familiar*.

Familiarized مولی moolif, متانس mutaannis, اسان کرده شده afaun kirdeh shoodch.

Familiarly (unceremoniously) بی تکلف bé tukulluf, غیر بیجیلات ghire-a tubjeelaut.—(commonly) چند بار chund bar, بسیار بار bisfil-ar bar, بی دشواری bé dush-wauré, سهلانه sulilaunch, غیر معسر ghire-a maafurut.

A FAMILY (those who live under the same roof) اهل اهل ahla beet, اهل بیت ahla beet, اهل الدار ahlu'd-dar, خورنده khorundeh, عیال a-é-aul,

اولاد و اتباع awlaud ou atbaa. (those who descend from one common ancestor) خاندان khaunudan, اصل khaunuman, خانواده khaunwaudeh, ابوت beet, بیت null, نسل null, نسب null, ابو wut, دودمان doodmaun, طایفه ta-éfeh, قوم koub, قبیلته kubeelut (pl. قبایل kuba-él), نژاد nizshaud, اهل aul, تبار tubaur. v. *tribe, race, generation, class, species*.—The family of a deceased friend توابع یار متوفی tuwauba-a é-aur mutu wukké.—The chief of a family فایش fa-ésh.—The father or master of a family صاحبی khauneh fahibé. v. *under father*.—The mistress of a family ام لثوی ummu'l'munzil, ام البنزل awaun, ummu'l'mufwé.—In a family way, en famille بوجه خانگی bewujha khaunugé.—Of a good family انساب شریف shureef ansaub.—Of a mean family بد نژاد bud nizshaud. v. *under birth*.

FAMINE قحط kuht, جوع joo-a, جوعت joo-at, جلیفت judub, گرسنگی gurisnugé, جلیفت juleefut. v. *dearth, scarcity, hunger*.—Famine and pestilence قحط و طاعون kuht ou ta-oon. A year of famine هلکت hulkut. —To perish by famine از قحط مردن uz kuht murdun.

To FAMISH (kill with hunger) تجمیع کردن tujwé-a kirdun, تخریب ساختن tughrees faukhtun, گرسنگی رسانیدن gurisnugé ruffanedun, گرسنگی نمودن gurisneh numoodun.—(to die of hunger) گرسنگی gurisneh shoodun, جاع بودن ja-é-a boodun, یافتن gurisnugé é-aftun, سغبان شدن fughbaun shoodun. v. *to starve*.

Famishment مجاعت mujaat, جوع joo-a, گرسنگی gurisnugé.

FAMOUS نامدار naumdar, نامور naumwur, معروف maa-roof, عظیم azeem, مشهور mush-hoor, اواز دار avauzeh dar. v. *celebrated, renowned*.

Famously مشهورانه mush-heoraunch, معروف maa-roofan, با عظمت ba shuhrut, با شهرت ba azimut.

A FAN مروحت boud zun, باد بید boud peez, باد ویز boud weez, باد فر boud bar, باد ویده boud reeyuh, باد واره boud wurdeh, وارف waurif. v. *ventilator*.

To fan با مروحت باد anکیختن ba mirwuhut boud angeekhtun, با باد ویز هوا زدن ba boudweez hawa zudun, ترویح کردن turweech kirdun, ترویح ساختن tutuwwech faukhtun.

Fanaticism, fanatic, &c. v. *enthusiasm, &c.*

FANCIFUL (imaginative) متخیل mutukhail, خیالی khé-aulé, متصور mutufawwir, واهی wuhmé, خود سر wauhim, پر khoud fur,

کسوت kufwut. — *According to the fashion* علی وجه ala wujuh. v. *fashionable*.

To *fashion* کردن صورت soorut kirdun, شکل shukl numoodun, تصویر ساختن tufweer faukhtun, صورت تشکیل kirdun, tufhkeel kirdun, صورت soorut bund shoodun, ساختن faukhtun, لایق muwaufik kirdun, موافق کردن la-ék faukhtun, بطریق نبودن betureek numoodun. v. *to form, adapt, fit, mould*.

Fashionable (established by mode or custom) موافق لایق قاعدت ظریف muwaufikul'audut, la-éka ka-éduta zureef, مناسب الطريق munau-sibu't'tureek. — (not vulgar), شریف thereef, کریم kureem, زریع zureef, نا عام na aam. v. *dignified, elegant*. — To become *fashionable* (gain ground) قوت در عادت kuwwut pizzcer numoodun, پذیر نبودن dur audut aumudun. v. *to prevail, flourish*.

Fashionableness ظرافت zuraufut, زیبایی zeb-bai-é. v. *elegance*.

Fashionably بوجه ظریف bewujha zureef.

Fashioned متشکل faukhteh, mutushuk-kul, مصنوع musnua. v. *formed*.

To *FAST* روزه roozeh daushtun, روزه roozeh dar shoodun, صوم کردن soom kirdun, صایم بودن fa-ém boodun, پرهیز کردن purhaze kirdun.

A fast پرهیزی purhazé, پرهیز کاری purhaze kauré, صوم soom, روزه roozeh, غرف ghurf, اهل پرهیز nashitai-é. *Observing a fast* روزه roozeh, روزه roozeh, روزی roozeh roozé, صوم یومی soom é-oomé.

FAST (firm, immovable) بر قرار bur kuraur, پایدار païdar, استوار ustuwaur, مکرر mukurrur, متثبت mutushubbit, ثابت faubit, رسوخ rufookh, ثابت subeet, منقرء munkurrud, باقی bauké, غیر متحرک ghire-a bilá hurukur, متحرک ghire-a mutuhurrik, قائم ka-ém, آمون amoon, محکم muhkum, مستحکم mustuhkum, نا رفته na ruf-teh, نا روان na rouvaun. v. *fixed, steady*. — (swift, quick) شتابنده shitabindeh, تیز taze, تیز رو taze rou, تند tund, جلد jild, جلد رو jild rou, جلال zood, زود musfra, سریع suré-a, چالاک chalauk, چست chust. — To *run fast* تند رفتن tund ruftun, سبک پا نبودن numoodun, جریان جریان کردن juré-aun kirdun, tauzé-dun. To *stand fast* پا ماندن pa maundun. *Fast* نا هرجایی hurjai-é بی قرار be kuraur, پایدار na païdar.

To *fasten or make fast* بر قرار کردن bur kuraur kirdun, ثابت ساختن faubit faukhtun, غیر متحرک ghire-a mutuhurrik numoodun, مقرر کردن

mukurrur kirdun. v. *to fix*. — (to cement, conjoin) پیوستن pivustun, باهم نبودن bahum numoodun, متصل نبودن mutushul numoodun, مقرون ساختن mukroon faukhtun, جمع کردن juma kirdun.

Fastened مقرون mukroon, مقرر mukurrur, مکیں mukeen, بر قرار bur kuraur. v. *fixed*.

FASTIDIOUS مستغنی khaunif, امانت pur ihaunut, ابی abé, متشعب mutushubba, خال khaul, تخفیف tukh-feef, استنکاف istinkauf. v. *squeamish*. — *Fastidiousity*. v. *disdain*. — *Fastidiously* بامدمت ba muzim-mut, استکراهانه istikrahauneh, استنکاف با ihaunut, istinkafan.

FASTING روزه roozeh dar, روزه roozeh, صایم fa-ém. *A fasting day* روزه roozeh, روزی roozeh roozé, صوم یومی soom é-oomé.

FASTNESS استواری ustuwauré, رسوخ rufookh, پایداري païdauré, بقا buka, ثبات subaut. v. *firmness, fixedness, stability*. — (security) امان amaun, آمینی ameené, زینهار zinhar. v. also *strength*. — (a strong place) حصین huseen, حصن hifna huseen, حصار hissaur, حصار استوار hissaur ustuwaur, بندر bender, در بند derbend. v. *castle, fortification, pass*.

FAT (plump) سامن faumin, سمين fumeen, کوشته دار koosht dar, کوشته musmin, کوشته کوشت دار koosht dar, فربه furbih, فربه furbé, لخیس dukhees, غنر kubz, لخم duhfum, غنر ghundur, شون ghumeedur, دیاعت dei-é-aus, قلح kulhuz, دیاعت dei-é-aufut, بادن baudin, بلز bulz, رخو rukh-ood, رخود rukhoodut, ترور turoor, لنبه lum-beh, لیدس ludees, نبیل nubeel, جلدل juh-dul, عجن ajn, عجننا ajna, عجنت ajnut, زاکر zaukhur, بدغ budugh, ربل rubl, جامد jaumid, ورهت wuré, وری wuré, خل khull, زهلق زهلق wurehut, زهومت zuhoomut, مسبت mufum-minut, دلخ dulukh, دلوخ dulookh. v. *corpulent, gross, coarse, fleshy: alto wealthy*. — (greasy, oily) جرب jurb, چرب churb, زو رو zu rooghun, زهم zuhm, زهمت zuhnut, دهن dahin, چربزار churbunzaur. *Fat meat* وری wuré.

To *fat*, v. *to fatten*.

Fat (subst.) شحم duhn, جربی jurbé, پاشانه paushauneh, پیه pee, پیه pee, روغن rooghun, سمن saan, ندی nudé, مکال mukaul. v. *fatness, grease, tallow, oil*. — *A bit of fat* چربش churshu. — *The fat on broth* چربش churshu.

ab rogh, 'ab rogh, churboo, چربه churbeh, اب روغن auba rooghun, زریقا zureika.

A fat (vessel) دن dun, دان daun.

FATAL (deadly) هلاهل hulauhul, مهلك mahluk, مہیتت mumeet, کاتل kautil, مہیتت mumeetut, تخریب کنا khuraub awur, تخریب tukhreeb koonā, مخرب mukhrib, ساز in-hidaum fauz. v. mortal. — (inevitable, destined) مقدر mukduur, مقدر kuzai-é, قضایي ghieeb, غیبی ghieeb, غیر مکتلی ghire-a muktulé, بفلک بفلک namzan, بفلک befiluk namzaud.

Fatality, fatalness قضا kuza, تقدیر tukdeer, داایت da-é-ut, مبرم kaza-é mubrum, قضا کذا kaza-é wutr, قدر kuza ou kudr, نوش nuwish. v. fate, predestination: also danger.

Fatally (by the decree of fate) با قضا ba kuza, از حکمت خدا ba tukdeera kudeer, با تقدیر قدير uz hykmuta khoda. — (mortally, destructively) هلاهلانه hulauhulaunch, کاتل kautilan, مهلكانه mahlukaunch, با خرابی mukhribaunch, با khuraubé.

Fate قضا kuza, قاضیت kauzé-ut, قدر kudr, قدر kudrut, تقدیر tukdeer (plur. tukau-deer), مقدر mukduur, مقدرت mukdurut, مقدر mukdoor, طالع taulaa, سر نوشت fur nuwish, منی filuk, فلک filuk, نوشت nuwish, نوشت khoda, نصیب muné, نصیب muné-ut (pl. muna-é-a), اجل ajil, قسبت kusmut. v. fatality. — (death) اجل alajil, فات faat. v. also destruction. — Cruel fate فلک جلال jullauda filuk. To resign one's self to fate رضا کردن kuza-é-ut ruza kirdun. To submit to fate (die) فات یافتن faat é-aftun, فاتی یاب کردن ajlé é-aub kirdun.

Fated مقدر mukduur, منقدر munkduur, موعود mu-awud. v. predestined.

A FATHER پدر pader, پدر pazer, اب ab, ابو abu, ابا aba, بو bu, باب baub, بابا bauba, waulid, جد judd. v. ancestor, fire. — Father and mother مادر و پدر pader ou mader, والدین waulideen. v. parents. — My father or O my father! ایت abé, ابی abam, بابام paderum, پدرم abati, ابات abata. The father of a family (the master of a house) صاحب khaunch fahibé, کتخداي khaundar, فاهیب beet, کتخدای kutkhoda-é, کدینه kudeench, کدیور kud-é-oor, هیله heeleh, خدیو khudé-oo. His illustrious father والد ماجدش waulida maujudish. Father James (dervish or monk) درویش یعقوب dervish yakoob. The Almighty father پدر علی قدر pader ala kudr. v. GOD. — A deceased father

(literally, a father whose nest is in paradise) والد waulid buhisht ashé-auné. — A step-father (mother's husband) پدر اندر pader andur, بد بخت bud bukht, راب raub. A father-in-law (wife's father) پدر زن padera zun, خسرینه khuf-reeneh. The father of the king (a royal title) باب paderaun, پدران paderaun, بابايان baba-é-aun, اجداد ajdaud. v. ancestors. — abu is often used metonymically in the formation of compound epithets; which are applied, as proper names, to rational and irrational beings, as well as to things inanimate; as, The father of desires (a lover) ابو اطلب ابو atlaub. The father of the wife (a husband) ابو الهربت abu'l'-muraat. The father of sorrow (the devil) ابو ابو murreh. — The father of the watch (the cock) ابو الیقظان abu'l'yakzaun. The father of the curled hair (the wolf; also the fox) ابو جعد abu jaad. The father of stratagems (the fox) ابو حنبس abu humbus. — The father of defence (a fortified town) ابو منهور abu mummoor. The father of life (ruin) ابو الحیات abu'l'hei-aut. The father of health (sugar) ابو شفا abu shifa. — The father of excellence ابو الفضل abu'l'fazi. The father of beneficence ابو الجود abu'l'jood. The father of perfection ابو الکمال abu'l'kumaul. The father of redemption ابو الغدا abu'l'feda. The father of beauty ابو الحسن abu'l'hassan. The father of the servant of God ابو ابدالله abu abdallah. [The proper names formed, in this manner, by the Arabians, are very numerous.]

To father (own as a child) بجای فرزند قبول beja-é furzund kubool kirdun. v. to adopt. — (to supply with a father) پدر دادن pader dadun, والد waulid bukhshédun. — (to impute any thing to another) حمل ساختن huml faukhtun, اسناد کردن isnaud kirdun. — (to adopt or own any thing) اعتراف کردن é-atirauk kirdun, انتخاں نمودن ittikhauz numoodun. v. to adopt; ascribe, impute; assume; acknowledge.

Fatherhood پدری paderé, ابوت abuwwut.

Fatherless پدر بی bé pader, غیر والد ghire-a waulid, بیگس békus, لطمه luteem.

Fatherly پدری paderé, پدرانه paderauné, ابوی aboo-é, پدر و بر وجه پدر bur wujha pader, بطور والد betoora waulid.

A FATHOM بو bu-a (pl. ابوا abuwa), بازو bauzoo, یاز é-az. v. also reach, penetration.

To fathom (measure with a fathom) با بو ba bu-a peemoodun, در آغوش گرفتن aghoosh gooriftun, بازو نمودن bazoo numoodun.

mukhoofan, با هیبت ba heebut. v. *dreadfully, terribly*.

Fearfulness هیبت heebut, تره hiraufch, تره turauh, ورع wura. v. *fear, terror, timidity*.

Fearless بی پروا dilare, بی بی bé bauk, بی bé purwa, بهادر ba-haudur, مزیر muzeer. v. *courageous*.

Fearlessly بی بی bé bauk, بی بی bé purwa, مردانه murdaunch, دلیرانه dilaraunch.

Fearlessness عدم پروا bé bauké, بی باکی aduma purwa, دلیری dilaré, مردانگی murdaunugé. v. *courage, intrepidity*.

Feasible, v. *practicable, plausible*.

A FEAST (great entertainment) مهبانی muhmauné, ضیافت muhmauné-a amm, میز zé-aufut, میزد meezud. v. *entertainment, banquet; also festival*. — (something delicious to the palate) نفا-س nufa-és, نعت بهیت namut buhé-ut.

To feast (entertain sumptuously) مهبانی دادن muhmauné dadun, میزد نمودن meezud numoodun, بزم ساختن buzim faukhtun. — (to fare sumptuously) عیش و عشرت کردن a-ésh ou ishrit kirdun, شراب بهیت خوردن nufa-és ou khoredun.

Feaster (entertainer) مهبانداري muhmaundaur, شکم پرست shikim purust, بادم نوش baudet noosh.

A FEAT کار کار kaur, کردار kirdaur, عمل amul, غرا ghuza. v. *action, deed, exploit; trick*.

Feat, v. *neat, nice, skilful*.

A FEATHER, feathers, پر purr, بال baul, ریش purshum, ریش buzheer, عجز ajooz, ریش reesh, ریش reeshut, شکر shukeer, دخل dukhkhul, اکزل akzul. Fine feathers صبا sumaa. v. *plumage*. — The feathers of an arrow تالش taulush, قذت kuzzut (pl. قذان kuzzaun). To put feathers to an arrow تیر ارستن ba taulush teer arastun, قذ کردن kuzz kirdun. — Wings and feathers پر و بال purr ou baul. — Feathers of ostriches کشف kusha, خبل khuml, خمال khumaulut, زف ziff. — Feathers of herons کرتل kurtuk, زلف zulf. [the above are worn by Eastern ladies on their heads, either singly, or made up into plumes called سرقوج furkooj.] The longest feathers in the ریش جناح shahpurr, شاهباز shahbaur, ریش پربال shahbaur, شاهبال shahbaur, بال baul, پربال purrabaul, تیرا purr. The first feathers on گندامپوئیه gundampoï-éh, موی mooi, پوریشته purishthe. — To change feathers or moult قرنست tunfeel kirdun, تسبیل

kurnaufut faukhtun. — Feathers falling from birds when moulting نسال nisaul. Feathers flying through the air هفو hufoo. Tips of feathers زپا zeeza, زپه zeize, زازیت zauzé-ut (pl. زپازی zé-auzé. To bristle up the feathers (as a cock, &c.) تنفش tunuffush faukhtun. Feathered on the legs (as a dove) مسرول musrool. To begin to have feathers تشویک کردن tushweek kirdun.

To feather (adorn with feathers) با سرتوج ba surkooj arastun, با تشع زینت کردن ba kusha zeenut kirdun. To put a feather to an arrow معبر ساختن maabur faukhtun. — To feather one's nest (accumulate wealth) مال فراهم آوردن maul furrauhim awurdun, مالداري تحصیل mauklaré tuhfeel kirdun.

A feather bed پستر با کنده موی akunde pister, پلنگ با پشم انباشته ba gundeh mooï akundeh, پلنگ با پشم ambaushteh.

Feathered (covered with feathers) با پر پوشیده ba purr poshédéh, پر و بال zu purr ou baul. — (adorned with feathers) با سرتوج ارسته ba surkooj arasteh. Feathered (as an arrow) معبر maabur, تالش دار taulush dar.

Featherless بی پر و بال bé purr ou baul.

Featly, v. *neatly*. — Featness, v. *dexterity*.

FEATURE چهره chuhreh, چهره chuh, سیما seema, روی rooi. v. *countenance, face*. — A feature or lineament of the face سر firr (plur. اسرار asraur, اسرار afaureer), اثر afr (pl. آثار afaur.)

FEBRUARY اسفندارمز spendarmuz, اسفندارمز asfendarmuz, سباط subaut.

Feces, feculence, v. *dregs, lees, excrement*.

Fecundity, v. *fruitfulness*.

FED معلوف maloof, پرورده purwurdeh.

FEDERAL عقد منسوب akd munfoob.

A FEE (reward) اجز ajir, پاداش padash, پاداشت padasht, ثواب fuwaub. v. *perquisite, hire*. — The fee to a judge for deciding a partition of inheritance رسم قسمت rusma kufmut. A broker's fee دالت dulaulut. — To fee عوض دادن iwuz dadun. v. *to reward, pay, bribe, hire*.

FEEBLE نا توان na tuvvaun, زبون zuboon, بی قوت bé kuwwut, ضعیف za-ef (plur. ضعفا zu-afa), نحیف nuheef, زلیل zuleel, خور khor, سست fust. v. *weak, debilitated, sickly*. — To make feeble نا توان کردن na tuvvaun kirdun, بی قوت نمودن be kuwwut numoodun. To be or become feeble تاب شدن zuboon ou bé taub shoodun, ضعیف کشتن za-ef gushun.

Feebleness عجز khawur, خور zubooné, قوت aduma kuwwut, ضعف zaaf, قوتور ajiz.

futoor, نا تواني na tuvvauné. v. *weakness, imbecillity*.
—*Feebly* ضعيفانه za-éfauné, عاجزانه aujizaunch,
بي تواني bé tuvvauné.

To FEED (*supply with food*) بخورد دادن be-
khored dadun, روزي بخشيدن roozé bukhshédun,
پروردن purwurdun, خورانيدن khore-anédun,
طعام دادن maakool numoodun, خوردهن taam dadun. — (*to take food*) khoredun,
تطعيم كردن khore-aun shoodun, اكل ساختن tuta-ém kirdun, اكل ساختن akul faukhtun. —
(*to pasture*) چریدن churédun, رعي كردن ra-é
kirdun, مهل ساختن muhil faukhtun. *To feed*
cattle on hay or grass علئى كردن alif kirdun.
v. *to pasture, graze*; also *to supply, furnish, nourish,*
cherish. — *To feed with hope* اميد دادن ameed
dadun, اميدوار كردن ameedwaur kirdun.

A feeder (*giver of food*) بهكورد behkored
duhindeh, ماکول بخش duhindeh, (an
eater) خورنده khore-indeh, خورده khoredeh, اكل
akul, مطعم mutaam.

To FEEL (*touch*) گرفتن gooriftun, زدن
zudun, لمس كردن burmujédun, لمس كردن lumis kirdun,
لامسه ساختن laumiseh faukhtun, لمس كردن foodun,
لمس كردن bufoodun, لمس كردن bur-
mufédun, لمس ساختن buhlédun, لمس كردن mumauks
faukhtun, لمس كردن purwalédun, لمس كردن mufih
kirdun. v. *to handle*. — *To perceive*
ادراک ساختن idrauk faukhtun, احساس نمودن ihfaus
numoodun, احساس نمودن hufih kirdun, احساس نمودن
tufuh-hum faukhtun. *To feel the pulse* نبض كبر شدن
nubz geer shoodun. *To feel (to have sensibility, to*
be gentle, merciful) نرم دل بودن nurm dil boodun,
رحمت نمودن mula-émud daushtun, ملايمت داشتن
ruhmut numoodun. — *To feel pleasure* صفا
زوق و صفا zook ou fufa daushtun, فرح اور يافتن
furuh awur é-aftun. *To feel pain* درد داشتن durd
daushtun, رنجيده بودن runjédch boodun.

Feel (*feeling, touch*) لمس lumis, لامسه lau-
miseh, لمس كردن geeré, زن zunn, لمس كردن mufih,
لمس كردن mumafut, لمس كردن mufut, لمس كردن
ghuthé. *The power of feeling* قوت لامسه kuwwuta
laumiseh. — *Feeling (perception)* احساس ihfaus,
فهم fuhm, فهم توفهم tufuhhum, ادراک idrauk,
دراک idrauk, حس hufut. (*sensibility, tender-*
ness) نرم دل بودن nurm dilé, ملايمت mula-émud,
رحمت ruhmut, شفقت shufkut. v. *compassion*. —
(*mild, gentle*) لطيف لطفه luteef tubé-aat,
ملايمت mula-ém, نرم nurm. — *Feeling one another*
تماس tumafut, يك ديگر لمس كندا eek deegur
lumis koona.

FEET (pl. of *foot*) پاين pai-aun, اقدام ak-
daum, حوافر huwaufir. *The two feet* راجلان ruj-
laun, دو پاين doo paiaun. *A man maimed in*
the feet چنگلوك chungulook, چنگلول chungu-
lool. — *Feeble* بي پاين bé paiaun, غير اقدام
ghire-a akdaum. *To fix the feet* موطي قدم
mowtaa kudum shoodun.

To FEIGN (*dissemble*) صورت معامله كردن
foorut ma-amleh kirdun, تغافل نمودن tughaufil
numoodun, مدارا كردن mu-
daura kirdun, ستر ساختن sutr faukhtun, ربا
ré-a kirdun. v. *to pretend*. — *To feign igno-*
rance تظاهر كردن tujauhil kirdun. *To feign*
(anger, as lovers) نازيدن nauzédun, شيوه نمودن
sheeweh numoodun, دلالت ساختن dulaulut
faukhtun. — (*to conceal*) در اوردن dur awurdun.
v. also *to forge, invent, counterfeit*. — *To feign a*
defeat and take flight عزيمت و فرار izhaura huzeemut ou furaurut azeemut
kirdun.

Feigned ساخته muzawwur. v.
false, fictitious, pretended. — *A feigned retreat*
انهمز inhizauma fooré.

Feignedly معامله با ba fooruta ma-am-
leh, ربا كونه ba ré-a, صورتا fooruta, ربا با ba ré-a,
بهاجه ba ré-a gooneh, تظاهر ba tujauhil. v.
falsely, hypocritically.

A feigner سازكار fauzkaur, ربا كاره ré-a kaur,
موز muzawwur, صورتا foorut nurga, صورت نها

A FEINT (*false appearance*) صورت معامله
foorut ma-amleh. (*a mock assault*) هجوم صورتا
hujoom fooré, حمله ساخته humleh faukhteh.
— *Feint, v. false*. — *To make a feint retreat*
تظاهر izhaura furaur kirdun.

To FELICITATE بااد امدن baud aumudun,
استسعاد كردن istisfaud kirdun. v. *to congratu-*
late. — (*to render happy*) بهره مند نمودن buhruh-
mund numoodun, بدولت برداشتن bedowlut bur-
daushtun, دولتمند ساختن dowlutmund faukhtun.

Felicitate استسعاد mobau-
ruké, تهنييت tuhné-ut. v. *congratulation*.

Felicity دولت سعادت dowlut, سعادت faadut, سعادت fu-ud,
نیک neek bukht, نیک سعد sad, سعادت bu-udut, سعادت
بخت bukht, ميمت meemunut, اقبال ékbaul,
طالع taala, برکت burukut, مبارکي mobauruké,
نخرايت nuxrah, نصيب nuseeb, ستاره sitaureh,
كامراني kaumrauné, برخورداري burkhoredauré,
فر gur, فيروز feerooz, كامكاري kaumkauré,
فوز fouz, غنا ghuna. v. *happiness*. — *Eternal*
felicity ابديت faadut abdé-ut, خلد khul-
lud. *Wordly felicity* دولت دنيا dowluta duné-a.

FENCE (*guard, protection*) حمايت huma-é-ut. صيانت fé-aunut, حفظ hufz. v. *defence*.—(*an enclosure*) بندرود perdeh, احاطه ihauteh, bunduroogh, حصار hissaur, تخته دیوار tuhteh-a deewaur, بنیان nuza, سد sudd, سدت suddut, بنیان buné-aun, سور foor. *A fence of pales or lattice work* دار بزین daur buzeen, درابزون durabuzoon. v. *mound, hedge, dam, dike*.

To fence حمايت دادن huma-é-ut dadun. v. *to defend*.—(*to enclose*) احاطه کردن ihauteh kirdun, درابزون daur buzeen faukhtun, ساختن durabuzoon kirdun, پرده نهودن perdeh numoodun, تخته دیوار نصب کردن tuhteh-a deewaur nusf kirdun. *To fence (with thorns)* برخیدن burkhtun. — *To fence (with swords or foils)* با سینی mujaulidut faukhtun, مجالدهت ساختن با سینی ba seif zud ou khord kirdun, مبارزهت ساختن muzauribut faukhtun.

Fenceless حمايت بی bé huma-é-ut. v. *defenceless*.

Fenced (*defended*) مضمون mufoon, محروس muhroos, محفوظ muhfooz. — (*enclosed*) محاط muhaut, منحصّر munhufur, مشهور muhmool, احاطه کرده شده ba bunduroogh sudd shoodeh.

A fencer (*swordsmen*) سیاف fei-auf.

Fencible صيانت ممکن munikina fé-aunut.

To fend, v. *to defend, keep off, exclude*.

FENUGREEK حلبت hulbut, کارتنه kaurtunch. *A preparation of fenugreek and dates given to women in labour* فیرت feerut, حلبت hulbut.

FENNEL رازیانه raucé-aunch, شمار shumaur, بسباس busbaus, شهرت shumrut. *Fennel seed* burhulé-a. — *Hogs fennel* بخور مریم bukhoor miriam, بخور الاکرد bekhooru'l'akiraud.

FENNY زو اجام zu ajaum. v. *marshy*.

A FEOD (*military tenure of lands*) بلوک bu-look, زعامت zé-aunut, اخازت ikhauzut, قطیعت kuté-at, سیورغال fé-oorghaul.

Feodal بلوک پیوند zu ikhauzut, زو اخازت bulook pivund, قطیعت منسوب kuté-at munfoob.

A feodary or feodatory زعیف za-ém, سپاهی sip-pauhé, بلوکدار bulookdar.

To FERMENT (*as liquors*) ترشیدن turshédun, مخل ساختن mukhill faukhtun, مضر کردن muzir kirdun. — (*to leaven*) پشنجیدن pushunjédun, تخمیر ساختن khumeer kirdun, تخمیر faukhtun, مایه نهودن ma-éh numoodun. — (*to be fermented*) ترشیده شدن turshédeh shoodeh, ماضر گشتن mauzir gushtun, مخل mukhill shoodeh, مخمر بودن mukhummur boodeh, مخمر گشتن mukhtumur gushtun.

Ferment مایه ma-éh, خمیر khumeerut, خمیر کلومیرا ma-éh. — (*intestinal commotion*) هنگامه hunghaumeh, تنه fitneh, غوغا ghoogha, غلغله gulghuleh, خاستگی khaftugé. v. *tumult*.

Fermentable ممکن خمیر mumkinakhumeerut.

Fermentation (*of wine, &c.*) مخل mukhill, مضر muzur. (*leavening*) تخمیر tukhmeer, خمیر khumeer. — *Fermentative* ساز خمیر khumeer fauz, مخل کونا mukhill koonā.

FERN سرخس furkhus, سرخم furkhum. — *Ferny* پر سرخس pur furkhus.

FEROCIOUS وحشیت wuhshé, وحشی wuhshé-ut, درشت durusht, ظالم zaulim, بدرام budraum, تند zu huddut, متکبر tund, متکبر mutukubbir, درنده durindeh, سکیز fukceez, صول foul, صولان foulau, صول fu-ul. v. *fierce, savage, rapacious, ravenous*.

Ferocity درشتی durushté, ظلم zulm, تندي tundé, تکرر huddut, صولت foulut, تکبر tukubbir.

FERREOUS, *ferruginous* (*composed of iron*) حديدی hudecdé, آهنی ahuné, آهنین ahuneen.

A FERRET گربه دله gurbeh duleh.

To ferret, v. *to discover, drive or hunt out*.

A FERRULE (*of a cane, sword-sheath, &c.*) نعل naal, زنج زنجی purauzwaun, سنی suné, زنج zuzji.

To FERRY (*crosses over a river, &c.*) از یکا uz nek ta deegur kunaura duré-a guzaur faukhtun, بکدر راه beguzur rauh ruftun, رود عبور کردن rood aboor kirdun. — (*to carry over*) عبور کادرانیدن guzurgah aboor kirdun, عبور دریا abir guzauranédun. — (*to bring over*) عبور آوردن aboor duré-a awurdun.

A ferry گذرگاه guzurgah, گذر راه guzur rauh, گذار راه rauh guzaur, معبر mabur (plur. گذر, عبور aboor, عبورگاه aboorgah, معابر maabur), گذار guzaur, مقطع mukta (pl. مقاطع mukauta). *A ferry boat* معبر mébur. *The fare for crossing a ferry* عبور باج bauja aboor. *A ferry man* ملاح mullaui, معبر mullauiha mébur.

FERTILE حاصلدار muhfooldar, زو برکت zu burukut, برکت دار burukut dar, خصیب khuf-feeb, مملو mumbut, عفتت afukut. v. *abundant, fruitful, plenteous, rich*.

Fertileness, fertility حصول muhfool, برکت burukut, غنیبت ghunecmut, وطنی wutuf.

To fertilize حاصلدار کردن muhfooldar kirdun, مملو ساختن mumbut faukhtun, برکت burukut numoodun.

Fertily با برکت ba burukut.

FERVENCY, *fervour* رشل rufhk, غیرت gheerut, گرمیت gurmé, گرما gurma, گرمیت gurmé-ut. v. *eagerness, zeal, glow.*

Fervent, served محر muhrr, حار haar, سوزان foozaun, گرم gurm, تابدار taubdar, حبی humé. *zu gheerut. v. hot, vehement.*

Fervently گرمیت با ba gurmé-ut, محر muhirran, گرمانه gurmaunch, رشل با ba rufhk. v. *eagerly.*

To FESTER تفرج کردن tukurrul kirdun. v. *to rankle, suppurate, corrupt.*

A FESTIVAL, عید a-éd (pl. اعیاد a-é-aud), عید é-oonia a-éd, روز جشن rooz chushun, چرش churush. *The festival of Easter* عید شریف a-éda shureef, باعوث ba-oos, پاسقلیه paskalé-uh. *The festival of palms* عید الزیتون a-édu'z'zeitoon, ساعانی fa-ancan, الباییت alba-é-ut. *The festival of sacrifices at Mecca* عید قربان a-éda kurbaun, عید اضحیٰ é-oomu'l'kurbaun, اضحیٰ azha, اذحات azhaut. *A joyful festival* عید مسرت a-é musurrut.

Festival (pertaining to feasts) عید a-éde, عید a-éd munfoob. *Festival, festive, festive* شادمان shaud, شاد dilshaud, مسرور musroor, شوخ shookh, طبعیت shookh tubé-aat, دلفروز dil-furooz, فروع furooh, فکة fekih, خرم khurum, فرحناک furuhnauk. v. *gay, joyous, cheerful.*

Festivity شادی shaudé, طرب turub, حسن hush turub, خنج khunj, لطافت lutaufut, مباح mubauh (pl. مباحات mu-bauhaut). v. *gaiety, joyfulness, cheerfulness.*

To FETCH (*bring*) بیرون awurdun, باز آمدن و آوردن beeroon awurdun, رجوع و آوردن rujuwaw ou awur kirdun, بر گرفتن burgooriftun, برداشتن burdaushtun, حمل کردن huml kirdun, تحمل ساختن tuhummul faukhtun, — (to derive) از مصدر آوردن uz musdur awurdun, کشیدن kushédun, صادر نمودن saudir numoodun, مخترع کردن mukhtura kirdun. v. *to draw; reach, arrive.* — To fetch a great price بکران بها فروخته بودن beguraun buha furooklitch boodun, بکران مایه خریده شدن beguraun ma-ékh khurédeh shoodun, زو قیمت کشتن zu keemut gushun. To fetch a low price بسبکهایه بودن besubukma-ékh mubé-a boodun, شایدینی sha-ékeené mushtura shoodun, ارزان ارزاun mubé-a aumudun.

A fetch ریل rilk, کید keed, ال aul, فن funn, حیلہ heeleh. v. *artifice, trick, stratagem.*

Fetched آورده awurdeh, برده burdeh.

VOL. II.

FETID بد رائج bud ra-éh, دم گرفته dum gooriftel, منتن muntin, گندا gunda, گنده gundeh, گندیده gundédeh, کخنز khunz, بخر ra-éh, ادفر adfur, زهمه zuhneh, bukbur, شبنغان shumghut, شبنغان shumghund, شبنغان shumghundaun, شبنغان shumghundeh.

Fetidness کند gund, غشیه ghushé-uh, بد رائج bud ra-éhut, قباحت ra-éhuta kubeehut, رائج ra-éhuta bud, غنده ghundeh, منتن nuntin, صبر sumur, دفر dufur, bukbur, کخنز khumoon, کوثر koozsh. v. *stink, smell.* — To render fetid بد رائج کردن bud ra-éh kirdun, تانتین ساختن tunteen faukhtun, گنده gundeh booi kirdun, اجن ساختن ajun faukhtun. To be or become fetid بوی گنده gundeh booi shoodun, گندیده gundé-dun, شبنغان دیدن dum gooriftun, شبنغان دیدن shumghundédun, شبنغان shumghut boodun, نغرنیدن nufreenédun.

A FETTER, fetters بند bund, قید keed, قید keed ou bund, پای بند paï bund, زنجیر zunjeer paï, کر kurr (plur. کور kuroor). v. *chains.* — To fetter مقید کردن muké-ud kirdun, در بند dur zunjeer bustun, در بند dur bund kirdun. — Fettered در بند bund, با قید بسته bund, با keed busteh.

A FETUS نتیجه nuteejeh, لقیطه lukeetut, جنین juncen, سلاله fulaulut, تاملر taumoor. *Feud, v. feud, quarrel, contention.*

Feudal, feudatory, v. feudal, &c.

A FEVER or حبی humma (pl. حیات humé-aut), حمی hummaut, حمی humma-é, تب tub, تاب taub, ورد wurud. *A burning fever* سوز sooz, حمی humma-é-a humma, بیمار سیاه beemaura fé-ah, ام الکلبه ummu'l'kulbut, حرارت huraurut. *The cold fit of a fever or ague* حمی hummu'l'burud, حمی humma-é-a naufiz, لرزه lurzeh, تاب lurzcha taub, تب lurzeh. v. *ague.* — A contagious fever وبا wuba, حمی و با hummaa wubaat. v. *plague.* — A hectic fever تب دق hummaa dukk. *An intermitting fever* حمی غب tuba noobut, حمی humma ghubb. *An unintermitting fever* حمی دایم humma-é-a da-ém, حمی مطبقت hummaa mutubukkut, سونو خوش soonoo khoosh. *A malignant fever* حمی مکرقت huma-é-a mulrikut. *The black fever* در سیاه beemaura fé-ah, سیاه fé-ah. To fever (catch a fever) تاب گرفتن taub gooriftun, محوم شدن mulmoom shoodun. — (to throw into a fever) تاب زدن taub zudun,

در حی انداختن humeem kirdun, در humma andaukhtun.

Feverish, feverous محبوم muhmoom, حمیم humeem, تب کرته taub zuddeh, تب زدو humeem, گوریتله gooristeh, حرو و سرما hurr ou burd, گرما و سرما gurma ou furma.

Feverishness محبوم muhmoomé.

FEW اندک andik, نا عدید na adeed, زهید zuheed, نا بسیار na bisfē-aur, غیر کثیر ghire-a kuseer, کم جزوی juzooi, کم کوم kum adud, لخت lukht. v. scarce. *Having few hairs* موئی zu kufra mooii. v. bald.—*Having few domesticks* (also *having few debts*) خفیف khufeefu'r'ruda.

FEWEL انکیز autash afrooz, اتش autash angeez, اتشن autashzun, اتشن کبره autash geereh, سوخته sookhteh, زنده zindeh, انبانک ambaunuk, حصب huzub, و قود hufb, قیتت keetut, بیغه beegheh, و قود wukood, پول پوک pook, پود pood, حراقت huraukut, محروقت hurook, ارث arufut, اراش araush, محروقت muhrookut. v. coal.

FEWNESS اندکی andugé, زهیدی zuheedé, کم کوم kumé, کلت killut. v. scarcity.

Fib, v. lie, falsehood.—*To fib, v. to lie.*

A FIBRE عیر air. • *Fibres of the palm tree* (of which they make ropes) ریشه wufheeh, ریشه reefheh, مسد mufud, لیف leef, لیفت leefut. *A brush made of those fibres* (used in gluing, &c.) مال mauleh.—*Fibrous* عیر zu air.

FICKLE قرار بی بی kuraur, نا پایدار na paédaur, نا استوار na uftuwaur, سبکیای fubukpai, هرجایی hurjai-é, دورو dooroo. v. inconstant, irresolute, wavering.

Fickleness قرار بی بی kuraure, بوقلمون bookulumoon, فرقت furfurut, نجر nujir, هیرت hé-arut, فرقت furfurut.—*Fickly* قرار بی بی bur wujha bé kuraur, غیر یقین ghire-a eekcen.

FICTION صورت foolut, صورت معامله fooluta ma-amleh, رنک runk, رنک furé-ut, فریت furé-ut, مدارا mudaura, تسویل tufweel, حیلہ heelch (plur. azfhgun, مبدع mubda, (hé-alaut), حیالات tufweel (pl. tufweelaut). v. lie, falsehood, dissimulation, fable, invention.

Fictitious ساخته faukhteh, رنگ amez, موزور muzuwur, قلب kulb, نا حق na huk, بی حقیقت bé huakekut. v. false, counterfeit, imaginary.

Fictitiously مورانه muruwuraunch, حیلہ ba heelch, با صورت معاملہ ba fooluta ma-amleh. v. falsely.

A FIDDLE ساز fauz, کمانجه kumaunjeh. —*A fiddler* ساز باز fauz bauz, سازنده fauzindeh, چنگی chungé. v. performer.—*A fiddlestick* زخه zukhmeh, چکو chukoo, کمانه kumauneh, شکانه shukaufeh. *A fiddle string* اکیج akeej. *The base fiddle string* ایم abumm.

Fiddle faddle, v. trifles, trifling.

FIDELITY صداقت huakekut, صداقت fudaukut kauré, وفا wufa, استقامت atikaud, اعتقاد wufadaré, وفاداری istikaumut, صلاح fulauh, صلاح fulauh, راستی raufé. v. honesty, veracity, attachment.

To FIDGET (move quick and irregular) تیزو taze ou bé turteeb laundun.

FIDUCIARY, امدیدوار ameedwaur, امانتدار amaunut dar. v. confident, undoubting, steady.—*A fiduciary, v. trustee.*

A FIEF قطیعت kuté-at, بلوک bulook, اخازات ikhauzat, سیورغال fē-oorghaul.

A FIELD میدان meidaun, کشت kisht, فضا fuza, مزرعت muzraat, صحرا fuhra. v. meadow, plain.—*A sown field* کشت زار kisht zaur, باسیره baufereh, خوی khooi, وری wurz, خوید kha-weed, مزرعت reefut, ریف reef, مزرعت murduraat. *A barren field* جرد jurud, زمین باطل zameen batil. *An uncultivated field* بدج budih, قضای erza faadeh. • *A large field* قضای fuza-é waufa. *A pasture field* چراگاه churagah, مرعی mura-é. *A field of battle* کینه keeneli gah, نبرد nubburd gauh, جنگ humjung, کر kur. v. under battle.—*A field-marshal* (also *field officer*) سردار furdaur, سرهنگ furhunk. v. general, commander, colonel, major.—*To challenge to the field* کردن meedaunch dawut kirdun. v. challenge.—*To take the field* لشکر جمع کردن mukur juma kirdun.—*To be beaten out of the field* مغلوب شدن mughloob shoodun. *To beat out of the field* غالب بودن ghaulib boodun. v. to conquer.

A field-mouse موش دشتی moosha dushté, نافق naufik, موش صحرائی moosha fuhraie, ودع wuda.—*Fiend, v. devil, demon.*

FIERCE ظالم zaulim, وحشی wushé, شرزه shurzeh, درنده durindeh, درشت durisht, بی بی jaun azaur, بخت bé ruhmut, تیز تیز طبیعت taze tubé-at, شغقت bé shufkut, تند تند taze tazé, تند تند taze tazé, شدید shudeed, اکید akied ou shudeed, غضب ghuzab. v. ferocious, fiery, cruel, savage, ravenous, violent, outrageous.—*A fierce animal* وحش wuhsh.

Fiercely ظالمانه zaulimauneh, با قهر kühran, با شدت ba shuddut, وحشیانه wuh-shé-aunch. v. *furiouſly, violently*.

Fierceneſs وحشت wuhshut, ظلم zulm, درشتی duruſhté, تندى tundé, قهر kuhr. v. *ſavageneſs, fury, violence*.

FIERINESS قوت اتش مزاجي autash muzaujé, کوشش kuwwuta autashnauk. v. *acrimony, heat*.

Fiery اتشناں autashnauk, اتشی autashé, اتشهاں autasheen, منسوب اتشهاں autasheen mun-foob, بار اتش autash bar, ریز اتش autash reez, اتش نهد autash nihaud, ناری nauré. (*choleric*) اتشی autashé, زو اتش مزاج zu autash mizauj, تند تیز rund taze, اهل تیز مزاج ahla taze mizauj, غضوب ghuzoob, نطفه nufteh. v. *vehement, ardent, active*.

A FIFE نای na-é, نی nei.

FIFTEEN ^{۱۵} خبسته عشر panzeduh, ^{۱۵} کھامفاتا افھارہ khamfata afhara.

Fifteenth ^{۱۵} پانزدھم panzeduhum, ^{۱۵} کھامفاتا افھارہ khamfata afhara.

Fifth ^۵ پنجم punjum, ^۵ کھامس khamis.

Fifthly ^۵ پنچمانہ punjumauneh, ^۵ کھامفاتا khamfata.

Fiftieth ^{۵۰} پنجاھم punjauhum, ^{۵۰} کھامفون khamfoon.

Fifty ^{۵۰} پنجاہ punjauht, ^{۵۰} کھامفون khamfoon.

A FIG انجیر anjeer, تینت teen, تینت teenut. *A fig-tree* شجر التین shujuru't'teen, انجیر درختی anjeer durukhté. *A place where figs grow* متانت mutaunut, انجیری anjeeré. *A fig-apple or Adam's fig* انجیر آدم anjeera adam.

TO FIGHT جنگ کړدن jung kirdun, جنگ و mobaurizut faukhtun, مبارزت ساختن پیکار jung ou jidaul numoodun, جدال نېودن peikaur kirdun, محاربه ساختن mohauribeh faukhtun, قتال کړدن kuttaul kirdun, نبرد مبارزت ساختن mukautulut faukhtun, نبرد ruzzum numoodun, رزم ساختن ruzzum faukhtun, حراب جهاډ کړدن juhaud kirdun, حراب هراوب faukhtun, پیکار پشکړدن pushkirdun, پیکار peekaur kirdun. *To fight with swords* شمشیر زدن shemsheer zudun, مبارزت ساختن mujaulidut faukhtun, مبارزت تیغ زدن teogh zudun, مبارزت نېودن muzauribut numoodun. *To fight with fists without weapons* مشت زدن muſht zudun. v. *to box*. — *To fight a duel* وځپت الاثنین واکت-ارو'ل'asneon kirdun, مبارزت باورز numoodun.

A fight نبرد nubburd, جنگ jung, رزم ruzzum, ستیز زود ou khord, جهاډ juhaud, زد و خور

futeez, بارز bauriz, پیکار peekaur, کارزار kaurzaur, محاربه mohauribeh. *To begin the fight* محاربه افروز کړدن marikhe efrooz kirdun. v. *battle*. — *During the fight* محاربه در خلال dur khilaula mohauribeh. *During the heat of the fight* در خلال اشتعال و نایره, کارزار ishti-ala wa na-éruha kaurzaur.

A fighter, v. *champion, combatant, warrior*. — *A prize-fighter* اوباش awbauſh.

Fighting کړنا jung koonā, کړ و دار geer ou dar, غازی ghauzé, محارب mohaurib, پیکار peikaur koonāun, مبارز mobauriz, محارب muhturib. — (*qualified for war*) لایق جنگ la-éka jung, قابل محاربه kaubila mohauribeh, مناسب munauſibu'l'nubburd.

A figment, v. *fiction, invention*.

FIGURABLE ممکن شکل mumkina shukl.

Figurate, figural, زو تشکیل zu tufhkeel. v. *figured*. — *Figuration* تشکیل tufhkeel, صورت بخش foort bukhsh. v. *formation*.

Figurative (typical) عبرت نمون ibrut numoon, عبرت امیز hykmut ameez, زو سړي zu firré, مجازی (not literal) اهلا nukteh. نا لغت معنی دار rungeen, زکین mujauzé, نا لغت معنای نا لغوی maana-é na lughut maané dar, نا لغت معنای نا لغوی maana-é na lughoo-é. v. *metaphorical*. — (*full of tropes and figures*) عبارات امیز pur kuna-é-aut, عبارات امیز ibaurut ameez. — *Figuratively* لغوی dur maané na lughooi.

FIGURE شکل shukl, صورت foort, تصویر tufweer, اندام andaum, خیال khé-aul, هیكل heekul, شوار shaurut, شورت shoorut, پیکر peikur, پیکر gooneh, نیرل neeruk, پیکر but. v. *ſhape, form, image*. — (*arrangement*) ترتیب turteeb, انتظام intizaum, نظم nuzim. v. *disposition, modification, order*. — (*distinguished appearance*) کرامت kuraumut, جلال julaul, شرف sherif. v. *eminence, distinction*. — *A figure in arithmetic* صفر ſifer. v. *cipher*. — *A geometrical figure* جداول judawul (pl. جداول judawul). *A rhetorical figure* کنايات kuna-é-ut (pl. کنايات abauraut). v. *metaphor, trope*. — *Adorned with figures and paintings* مهرجل mu-murjil. *A parallel figure* شکل متوازي shukla mutuwaúzé. *A circular figure* شکل دواړي shukla duwaúré. *A square figure* شکل تربيع shukla tur-bé-a. *A figure (in astrology)* طالع taala, اختر akhtur, ستاره ſitaureh. v. *horoscope*. — *A figure (myſtick type)* عبرت نبا ibrut numa, معنای مصطلحي maana-é iſtilauh, عبرت ibrut nubburd.

maana-é mustuluhé, نکته nukteh. *A discourse full of mystic figures* امیز نکته khutau nukteh ameez.

To figure شکل کردن shukl kirdun, صورت نمودن soorut numoodun, مخالفت ساختن mu-shaukilut faukhtun. v. *to form, fashion*.—*To figure to one's self* اظهار کردن ikhtaur kirdun, تصور نمودن tufuwur faukhtun, خیال نمودن khé-aul numoodun. v. *to imagine*.—*To figure (in painting, embroidery, &c.)* نقش کردن nukish kirdun, بر نقش و نگار nigaur faukhtun, نگار ساختن pur nukth ou nigaur numoodun, تنقیش نمودن tunkeesh kirdun. v. *to diversify, variegate*. (to represent, mystically) خطاب نکته امیز نمودن khutau nukteh ameez numoodun, معنای maana-é mustuluhé guftun, مصطلحی گفتن nukteh pivustun. v. also *to foresee*.—(to use in a sense not literal) معنای نا لغوی maan-é na lughoo-é numoodun, بر وجه bur wujha isti-aureh guftun, استعاره گفتن tuwujuz faukhtun.

Figured مشگل muhukkul, تصویر شده tufweer shoodeh, محور muftuwur.

A FILAMENT تار taur, رشته rishteh. v. *thread, fibre*.—*Filaments like spiders webs, floating in the air in hot weather* زبق الشیطان zeeku'lh'-theitun, خینعور kheela-oor.

A FILBERT (nut) فندق bunduk, فندق funduk.

To file, v. *to pilfer, steal*.

A FILE (for polishing) آهنسای foohaun, آهنسای alunfa-é, چوپ سای chope fa-é, آزینه auzce-nah, آزینه auztheench, پچه pulieh, مسجل muftul, سفر safir. — *A file of soldiers* صف saf, صف sifa sippahé. *A file or body of ten men* ده مرده duli murdeh. *To draw up in files* صف صفا fuf ara kirdun. *To draw up an army rank and file* لشکری صف صفا fuf fuf kirdun. *To file off in divisions* سپاهی دسته fippahé doftch doftch rouvaun faukhtun. *To march in files* صف صفا fuf fuf ruftun. — *A file for papers* کاغذ رشته kau-ghud rishteh. — *A file or catalogue* دفتر duftur, روز نامه rooz nameh, اسامی afaumé. v. *roll, series*.

A file-cutter آهنسای foohaun gur.

To file (polish metals, &c.) سای کردن fa-ékir-dun, پرداخت fai-édun, ساییدن sawédun, سحله کردن purdaukht kirdun, آزینه auzthindun, سحله کردن fulil numoodun, پرداخت کردن purdaukhtun. v. *to polish*. — *To file papers* کاغذ رشته کردن kau-ghud rishteh kirdun. v. also *to foul, pollute*.

A filer سای کنا fa-é koonā.

Filings ساوه saweh, ساو saw, ساوا sawa, براده buraudeh, سوهش soonish, سوشن soomesh, سوهش soonish, سوهش soonish. *Filings of iron* ساو آهن sawa ahun.

FILIAL فرزندی furzundé, بنوی banawé, ولد اسی wulud afa, زاده پیوند zaudeh pivund, بن منسوب ben munsoob.

Filiation بنوت bunawwut.

To FILL پر کردن pur kirdun, اکندن akundun, انکیدن ankédun, انباشتن ambaushun, انباریدن ambauredun, ملو mulaa kirdun, ملو guloodun, کضم کضم mumloo numoodun, کضم faukhtun, الزا کردن ikfa numoodun, الزا کردن ilza kirdun, زعب ساختن zaab faukhtun. *To fill (a vessel) to the brim* پر پر purapur numoodun, لب در lubalub kirdun, طحل کردن lub dur lub faukhtun, کعبه kurb kirdun, غرض غرض ghurz kirdun, افاضت نمودن ku-ool faukhtun, افاضت ifauzut numoodun, افرام ifraum kirdun, اقسام tutbé-a faukhtun, اقسام ikfaum kirdun, تعریق taareek numoodun, دعدعت dadaat kirdun. *To fill or pour out* افراف ifraugh kirdun, ریختن reekhtun, ریختن reezaundun. *To fill up one's time or attention* بفراف benufs mustuhut é-aftun, مشغول نمودن khoodra mustughool kirdun. v. *to employ, engage*.—*To fill (satiety)* برغلیدن burghulédun. v. *to glut*.—*To fill the station of a viceroy or vizir* موازرت کردن muwauzirut kirdun, وزارت wuzaurut faukhtun. *To fill an office* منصبدار شدن munsubdar shoodeh. *To fill or be filled* پر شدن pur shoodeh, امتلا بودن imtila boodeh. *To fill or swell (as a bladder)* انفاض inhauf gushtun, دمیده بودن dumédéh boodeh, بسط شدن bust shoodeh.

Fill, filling up (completing) پری puré, بدر budur, وفا wufa, ممتلئیت mumtulé-ut, ملا mulaa, کضم kustum, مجزم mujuzzim, مستغرق mustughruk, v. also *satiety, repletion, completion*.

Filled پر شده pur shoodeh, اکنده akundeh, اغنده aghund, اغنده aghundeh, انباشته ambaushun, انباریده ambauredeh, مرکوت murfoos, مزبور muzboorut, مزکوت muzkoot, ممتلی mumtulé, ممتلی munabé, تمام tumaum. v. *full*.—*Filled with ambergris* عنبر اکین amber ageen. *Filled with flying dust* هابی haubé. *Filled with water*

andauzé kirdun, نوپ رعد انداختن tope raad
andaukhtun, ضربن سر دادن zurbuzun fur da-
dun, تفتك خالي كردن tuffunk khaulé kirdun.
To fire a musket بندوق سر دادن bundook fur da-
dun, ساختن بندوق خالي bunduk khaulé faukhtun,
بندوق انداز نمودن bundook andauz numoodun.

FIRM (fixed) برقرار burkuraur, پائیدار païdaur,
مقرر, استوار, اصيل, باقی bauké, اfeel, مستقر, مستحكم, ساكن, mukurrur, faukin, muhkum, مستحكم, mustuhkum, ثابت, faubut, رسوخ, ru-fookh, مكن, mukeen, متين, muteen. v. constant, steady, unshaken, resolute.—*To remain firm or unshaken* ثابت پاي بودن fubaut paï numoodun.—(solid) يکپاره cekpaureh, قوي, kooi, bu-rook, مستحکم, mujuslum, استوان, ustuwaun. v. impenetrable.—*Firm-fleshed* دپنک dupunk. v. plump.—*To make firm* برقرار کردن burkuraur kirdun, استوان ساختن ustuwaun faukhtun, پائیدار نمودن pa-édaur numoodun. v. to confirm, settle, establish.

FIRMAMENT بریز burpuzsh. v. sky, heavens.

FIRMLY با استواری pa-édaraunch, با استوارى, ustuwaure, محکم, muhkuman. v. strongly, impenetrably, constantly, steadily.—*To tread firmly* پائیداری کردن pa-édauré kirdun.

Firmness استواری ustuwaure, قرار, kuraur, پائیداری pa-édauré, رسوخ, rufookh, ثابت, fubaut, بقا, bur duwaumé, بر دوامی, rusaunut, رصانت, buka, سکون, sukoon. v. stability, compactness, steadiness, resolution, certainty.

FIRST نخست nukhust, نخستین nukhusteen, اول, awwul (fem. اولی, oola, plur. اول, uwul, اولون, awuloon, اولی, awulé, اولین, awuleen, اول, awwul وهلة, At the first onset صدر wuhlutin. The first place or chief station فودرا é-azim. First fruits (the first of any thing) نخستین, nukhustugé, نخستین, nukhusteen, بکوره, bakooreh, نوباره, nowbaweh.—*First, firstly, in the first place* اول, awwul, اول, awwula, وهلة, wuhlutin, اول, awwula, وهلة, wuhlutin, في بدية, budatan, مقدمه, mukudduma, budé-ut. The first step درجه اولی, durjeha oola. First dinner, then conversation کلام اول طعم پس, awwul taam pus kulzum. From first to last اول و, awwulan ou akhiran.—*Making the first last* (transposing) تقدیم و تاخیر, tukdeem ou taakheer.

The firstlings of flocks بر فنج, burfunj.

Fiscal, v. exchequer, revenue.

A **FISH** ماهی mauhé, سمک, fumuk (plur. سموک, fumook), نون, noon (plur. نینان, nee-

naun, انوان unwaun), نونت, noonut. A large fish ماهی دام hoot.—*A fish caught in a net* ماهیانقت mauhé daum uftaudeh. Dried fish ماهیانقت mauhé-aunut. The scale of a fish شیم sheem, فلس, fulus (plur. افلس, aflus), پوشیزه, pusheezeh. The jelly of fish ماهیابه mauhé-aubeh, ماهیابه mauhé-aweh. Fish smoked or dried in the sun قاق kauk. The row, spawn or eggs of fish ماهیزاد mauhé-zaud. A fish swallowing a man اوبار mauhé murdum obaur.—*A fish-hook* شبک تشبیلی fumuk tushbeelé, نشبیل, nushbeel, شص, shufs.—*A fishing-net* بیاحت bé-auhut, نسبیل, nusbeel. A fish-spear دست dist. v. fixigig.—*A fish pond* ابگیر atbgeer, استادانگاه, uftadaungah aub, hawza, برکه ماهی, burkeha mauhé. v. pond.

To fish ماهی گرفتن mauhé gooriftun, ماهی صید سمک mauhé cheen kirdun, ساختن feid fumuk faukhtun. *To fish out a secret* سر واکشیدن sirr wakushédun, اقرار بیرون ikraur beeroon kirdun.

A fisher, fisherman ماهی گیر mauhé geer, ماهی صید mauhé cheen, صیاد السمک, se-aud-u's'fumuk.

A fishery ماهی گیری mauhé geeré.

Fishing ماهی گیر mauhé geer, صید سمک mauhé cheen, ماهی صید mauhé cheen. A pearl-fishing مدام, mudan, در چین, durr cheen.

A fish-monger ماهی فروش mauhé furoosh, سمک فروشنده fumuk furooshindeh.

Fishy (having the qualities of fish) زو اوصاف mauhé zu awfaufa mauhé. (consisting of fish) از سمک ساختن uz fumuk faukhteh.

FISSILE (capable of being split) ممکن انشقاق mumkina inshikauk.

FISSURE چال chaul, فرج, furj, فرجت, furjut, شق, shukk, دهره, dureh, دهنه, duh-nah, شکاف, shagau, جوبت, joubut. v. chasm, crack, chink, crevice.—*To have fissures on the lips* خوشیدن khooshédun, هوا سیدن huwausédun, تفسیده, tufsédun, تفسیدن tufsédun, نامیدن naumédun, تفسیده deh libaun numoodun. v. to chap, chaps.—*To break into fissures* منسلع کردن munfula kirdun, رخنه دار شدن rukhneh dar thoodun, شاخ شاخ شدن shaukha shaukh numoodun. v. to split, cleave, crack.—*Fissures in mountains* عورت awrut, ثغور fughoor. A fissure in the ground چال زمین, chauka zumeen, صحراي, subra-é.

The **FIST** مشت musht, جفج, juma, چنگ, chunk. A blow with the fist مشت, musht, مشت, mushta. Hand to fist از نزدیک uz nuzdeek. To

To clinch the fist مشت نهون musht numoodun, دست بهم dost juma kirdun, دست زدن dost behum zudun. *To strike with the fist* مشت زدن musht zudun. *To gripe with the fist* مشت گرفتن ba musht gooriftun. *Fistycuffs* مشت و جمع زنان musht ou juma zunaun, مشت نه musht bemusht numa, مشت زن musht zun. *To fight at fifty cuffs* مشت و جمع musht ou juma zudun, چنگ بچنگ جنگ chunk bechunk jung kirdun, مشت musht bemusht zun faukhtun. *Close-fisted* دست تنگ tunk dost, یاداشی e-adashé.

FISTULA LACHRIMALIS قمع kumaa.

A FIT (*paroxysm of a fever*) اقتراب الحما ik-tiraubu'lhumma, نزدیک تاب nuzdeeka taub, معتري مaturé, سنخ fynkh, نوبت تب noobuta tub, هجوم rus. (*a sudden start or effort*) هجوم hujoom, خروش khuroosh, خبز kheez. *A fainting fit* غش ghush, غشیان ghushé-aun. v. swoon.—*A fit of anger* غضب ghuzb, غیظ gheez, شقت shukkt, همرت humrut. *A drunken fit* خمار khum-maur, سرمستی surmusté. *Fits* (convulsions) نزع روح nuzaa rooh, فواق fuwauk.

FIT (*proper*) لایق la-ék, واجب vajib, اهل ahl, قابل kaubil, قابلیت zu kaubilé-ut, عدل adil, مستعد mustaad, استعداد istédaud, موافق muwaufik, مناسب munaufib, سزا fuza, لازم lauzim, شایسته sha-ésteh, سزاوار fuzawaur, هوار humwaur, تاهیل taahel, جدور judoor, جدار jidaur, ورنان wurnaun. v. apt, convenient, suitable, useful, qualified.—(*prepared*) مهیا muhé-a, حاضر hauzir, مهیا و حاضر hauzir, لایق است la-ék ast, عادل عادل aadil ast. *Fit for the yoke* سزاوار اغلال fuzawaura aghlail.—*A fit witness* شاهد عدل shahida adil.

To fit موافق ساختن la-ék kirdun, موافق muwaufik faukhtun, اهنگ نهون ahunk numoodun, سزاوار ساختن taahel kirdun, تاهیل kirdun, fuzawaur faukhtun. v. to accommodate, adapt.—(*to be adapted*) موافق la-ék shoodun, لازم گشتن lauzim gush-tun. v. to suit, agree.—*To fit out a fleet* جہیت jumé-ata jahauze arauftun. v. to equip.—*To fit up a house* خانه ارایش کردن khau-neh ara-ésh kirdun. v. to furnish.

A FITCH کشنی kushné. v. vetch.

FITLY با موافقت la-ékauneh, عادلانه adilauneh, لازمانه lauzimauneh, بالاصواب biallawaub, سزاواری ba fuzawauré. v. properly, conveniently.

Fitness موافقت muwaufikut, سزاواری fuzawauré, اهلیت ahlé-ut, قابلیت kaubilé-ut, مجال mu-jaul, فایده fa-édeh, مناسبت munaufibut, شایستگی sha-éstugé. v. propriety, convenience.

FIVE پنج punj, خمس khamfat, خمس khams. *The five fingers* انگشت پنج punj angusht, خمسین khumseen. *The space of five years* (a lustum) پنج سالگی punj faulugé. *One of five* پنج یل punj eek.

To FIX نشانده نهون nishaundun, numoodun, اقامت کردن ikaumut kirdun, نصب bundubust numoodun, بندوبست نهون nusf faukhtun, ارسا کردن arfa kirdun, اجستن ajistun, تثبیت کردن tusbeet kirdun, توی نهان tooi nishaundun. v. to fasten, settle, rest.—*To fix the foot* وضع قدم کردن wuza kudum kirdun, موطنی قدم pa-é nishaundun, موطنی mooté-a kudum faukhtun. *To fix one's habitation* تمکن کردن tumukkin kirdun, قرار kuraur faukhtun. *To fix the eyes* نظر شخیدن nuzur nishaundun, شخیدن shukhédu.

Fixed نشانده nishaunde, مضرب muzrub, بر bur kuraur, ثابت faubut, متثبت mutufubbut, مصمم musummum, باقی bauké, تثبیت da-ém, مقرر mukurrur, وقیظ wukceez, منقرذ munkurrud. v. firm.—*Fixed in a place* مقیم mu-keem. *A place where any thing is fixed* مضرب muzrub. *A fixed habitation* قرار kuraur gah, مکه mukau. — *Fixed upon* گزیده guzédeh, مختیار mukhté-aur. v. elected, selected, chosen.

Fixedly با استواری ba ustuwau. v. firmly.

Fixedness, fixation, fixure استواری ustuwaure, پایداری pa-édaure, قرار kuraur, ثبات fubaut. v. firmness, stability, solidity, steadiness, position.

A FIZGIG کوشش ahunz, شل shall, دست dist.

FLABBY نا تندرست na tundurust, زوین zoobeen, سست fust, سست مردم fust murdum, مسترخي rukh, سست اندام musturkhé, خردو khuzoo, خرع khira. v. soft.

FLACCID زایل zaubil (plur. زبول zuboool), منخنک khunis, منخنک munkhunis, هشیم husheem, فرک furuk, ضعیف za-éf, منهش munhushin, لیمبر v. limber.—*Flaccidity, flabbiness* سست اندامی fust andaumé, استرخا usturkha, ثلث sumlut, خرع khura, طرشت turshuhut.

To FLAG (grow feeble, flaccid) کشتن zuboool gush-tun, پز مردم puzsh-murdun, ضعیف zaubil gush-tun, سست اندام شدن za-éf shoodun, سست اندام بودن fust andaum boodun, مسترخي نهون musturkhé nu-

moodun.—(to hang loose, as the long ears of dogs, asses, or other animals) tukhuttur شدن, shoodun, غصن بون ghuzuf boodun, خطلا khutla shoodun.—(to become dejected) تیره دل نهون diltunk gushtun, تیره دل نهون teereh dil numoodun, فروتن آمدن furootun aumudun. v. to droop.

A FLAG (colours) علم alum, رایت ra-é-ut, لوا liwa, عجز ajooz, سبب azé-a, subub. v. ensign, banner, standard.—A flag-staff تاغ taugh.—A small flag or pennant باد نها baud numa, ازنیخ auzunkh. To hoist a flag رایت افراز کردن ra-é-ut efrauz kirdun, علم نصب نهون alum nusf numoodun.—To strike a flag لوا تسلیم نهون liwa tusleem numoodun.—A flag or reed نی nei, قضا kufba, سواره fuwaureh.—A place where flags grow نیستان neistan, پیچه peecheh.

A FLAGLEET نای کوچ na-é koochuk.

FLAGELIATION مضروب muzroobut, مسن musn, شلاق shullauk, شلق shulluk.

Flagginess, v. flaccidity.—Flagging-eared (افس, عث) khuzwa.—Flaggy, v. flabby, flaccid; insipid.

FLAGITIOUS شریر ahla fufaud, شریر shureer, فاسد fausid, شقی shuké. v. wicked, villainous.

Flagitiousness فساد fufaud, شر fujoor, شق shurr, شقاوت kubauhut, شقawut.

A FLAGGON کوز, کوز kooz, اجانت ijaunut, کوز koozh, کوزه koozhch, کومکمه kumkumeh (pl. kumkaum), اسیل afecl, بچکله buchkulch, بچکله bujkulch, ببله bulbuleh. v. decanter, flask.—A large flaggon قرابه kuraubeh.

FLAGRANT (notorious) مشهور mush-hoot, مالوما بنی ام malooma bené adam, اشکار ashkar, علانی alauné. v. also ardent, glowing, flaming.

A FLAIL مدوس mudoos, مضت murzut.

A FLAKE صغیحت fufechut, تنده tunukkeh. v. lamina, layer, stratum.

Flam, v. falsehood, pretext, lie.

A FLAMBEAU مشعل mushhaal, مشکات mushkaut, مصباح musbauh. v. torch.

FLAME زبان zubaun, زیانه zubauneh, شعله shaaleh, برزین burzeen, ازرشب azurshub, سوزار luhub, لهب aloo, علو aloo, خربشته khoopushch, سوزار loozaur. v. fire, passion, ardour, love.—Flame without smoke لسان النار liflaunu'n'naur, شواظ shuwauz, مارج maurij. Kindling the flames of war ایقاد نایرت جنگ a-ékaud na-éruta jung. To blow into flame نافع ضربت کردن naufikh zurmut kirdun.

To flame شعله نهون shaaleh numoodun, تلظی

tuluzzé kirdun, التهاب ساختن iltihaub faukhtun, مشاعل نهون musha-él numoodun, ایقاد نهون autash bar shoodun, بار شدن a-ékaud numoodun, پشخیدن pushkhédun.

Flame-coloured از رگون azurgoon, ازریون az-ré-oon, از رنگ زرباب azur rung, از رنگ zurbaub, شعله رنگین shaaleh rungeen. A flaming fire از برزین azura burzeen.

Flaming, flamy بار اتش autash bar, افروز autash afrooz, دار شعله shaaleh dar, شاعل sha-él, شعله shaaleh zun, برزین burzeen, شعله shaaleh wur. A flaming sword اتشبار teegh autashbar.

FLANK جانب jaunib, طرف turruf, سو foo, پهلوی pihloo, نرد nuzd, قطر kutr. v. side.—The flank of an army لشکر ایاد a-é-auda lashkur. Both the flanks ایدان عسکر a-édauna askur. The right flank میمنت meemunut. The left flank میسرت meesurut.—To flank or attack the flank of an army بر ایاد لشکر هجوم اوردن bur a-é-auda lashkur hujoom awurdun, بیپهلوی عسکر حمله نهون bepili-loo-a askur humleh numoodun.

A FLAP (any thing dangling) اوین aweez, چیز cheez aweekhteh. The flap or lappet of a garment دامن daumin. The flap or lob of the ear اوینه aweczeh. v. under ear; also flap.—A fly-flap مکس ران mugus raun.

To flap away flies مکس ران کردن mugus raun kirdun, زباب زباب zubaub raundun. To flap or move the wings, عث baul rukz faukhtun, صفق کردن sufik kirdun. v. to flutter; also to dangle.—Flap or long-eared دراز dirauz goosh dar.

To flare, v. to flash, glitter, glance, show away.

A FLASH (of fire or lightning) ازرشب azurshub, برق burk, برق autash bauz, برق bureek (plur. بوارق buwaurik, بروک burook), درخش durkhush, رخش rukh, صلد fullud, صاعقت fa-ékut, پز puzh. v. blaze.—A flash of water آب پاشی aub paushé, آب کستری aub kustré, جوش و خروش joosh ou khuroosha aub. A flash of wit مزه muzeh, بذله buzleh. A flash (transitory state) حال تیز کذار haulata eekfaat, شان guzaur, حالت یکساعت haulata eekfaat, هجوم shauna fauné. (a sudden impulse) حمله علی القوا hujooma naguhauneh, ناکهانه humleh ala'l'four.

To flash درخشان شدن durkhushaun shoodun, درخشیدن durkhushédun, بشنجیدن bushunje-dun, ضحل نهون burk kirdun, برق کردن zubk numoodun, ابراق ساختن ibrauk faukhtun,

پخشیدن pukhsédun, بروق کردن burook kirdun. v. to shine, glitter.—To flash with wit or merit مزه نبودن buzleh guftun, muzeh numoodun, شوخ بودن shookh boodun. To flash (make an impetuous effort) هجوم آوردن hujoom awurdun, حمله بردن humleh burdun, خروش کردن khuroosh kirdun. To flash (dash up) water آب بجوش نمودن aub bejooosh numoodun, آبجوش و خروش زدن aub jooosh ou khuroosh zudun. v. to dash as the waves, etc.

A flasher, a flashy fellow لاف زن lauf zun, زعيم پاروله paroleh, زعيم خود فروش khood furoosh, baud باد بروت pur tufullif, پر تصلف za-ém, buroot. v. boaster, fop.

Flashing درخشا rukhsa, درخشان durkhushaun, و مض wu-miz, و لاف wulauf, و سنا suna, و الاق ilauk, لامع lauma, صلد filid. v. glancing.

Flashy (not solid) بی رسوخ na afeel, بی باطل bautil, بی بهوده behooded, بی معنی bé maané. v. empty, showy: insipid.

A FLASK (of glass) قنوج kunooj, شیشه sheefeh, کوزواره koozooreh, قنایی kunauné, کوزه koozsh, کوزه kunénut, پلواژه pulwauzsh. v. bottle.—A leathern flask مقاره mutaureh. An earthen flask دستي dofté, کماوس kumaus. A stone flask اجانت ijau-nut. A long necked flask قنوج kunooj, صراحی suraukhé, صراحی surauhé. A bottle made of a gourd کونیه goodneemeh. v. also powder-horn.—The stopple of a flask و فاع wufa, سداد fudaud.

FLAT (level) هوار peishapeish, هوار humwaur, مستوي mustuwé, متساوي mutusawé, یکسان eek-saun, مساوي musawé, یکسو eeksoo, برابر buraubur. (not elevated) بی na bulund, غیر ارتفاع ghire-a irtifaa, بی بی اصحا bé efrauze, (without protuberance) بی بی شرف bé shurf, غیر کوه ghire-a kooh, دستمال doftmaul, ملسی multé. v. smooth.—(level with the ground) با زمین برابر ba zumeen burabur. (prostrate) متلول mutloul, تلیل tuleel, بی بی نل be numuk, (insipid) صریع suré-a. be muzeh, نا شیرین na sheereen, بازیره bauzeereh, تافه taufih, تافه tufuh. v. tasteless.—(un-animated) ضعیفی burood, بی جان bé jaun, قوت bé kuwwut, جامد jaumid. (dejected) دلتنگ diltunk, غنال ghumnauk, ازار azaur kushédeh. The flat side of any thing, (also any thin lamina, plate, blade) صفيحت fufchut, صفيحت fufuh, صفيحت fufhut. A flat plate of iron آهن تخته ahun tukhteh.—v. also downright, peremptory.—Flat-nosed بینی booj

beené, افطس aftus, اخنس akhnus, خنسا khun-fa, اکتافی akaam. —Flat-shouldered موطا الاکتافی muwutta'l'aktauf. A flat roof طراد tirraud, سطح futih. A flat discourse سخن نا فرجام fukhun na furjaum, گفتاری مزه guftaur bé muzeh.

A flat (even ground) بسیطه bufeeteh, جوا jiwa, هامون fuhra, سهل fuhl, دشت dusht, دشت و هامون haumoon, دشت و هامون dusht ou haumoon. v. plain.—(a shallow place in the sea) ابحو aubkhoo, آداک adauk. v. shallow.—A flat roof طایت ta-é-ut. To flat, v. to flatten.

Flatly (horizontally) هوارانه humwauraunch, دستبالانه mustawé-an. (without prominence) بی بی ملسی mulcé-an. (insipidly) با برودت bé kuwwut, ضعیفانه za-éfaunch, بی تجنیس رد کلام ba buroodut. To deny flatly دادن bé tujnees rudd kulaum dadun.

Flatness (levelness) هوارى humwauré, تسویا tufwé-a, عدم ادما aduma if-ha, برابری burauburé, یکسانی eeksauné. (deadness) عدم قوت aduma kuwwut, بروودت buroodut, مسخی muskhé, بازیری bauzeerugé. v. insipidity, frigidity, vapidness.—(dejectedness) سودا fooda, دلتنگی diltungé, غم ghumm, درد durd, کش سیاه kush fê-ah. v. dullness.—Flatness of sound عدم تیز adum taze fuda-é.

To flatten (make flat) هوار ساختن humwaur faukhtun, پیشاپیش نبودن peishapeish numoodun, بخجیدن bukhjédun. To make flat or level with the ground زمین برابر کردن bezumeen buraubur kirdun.—(to make vapid) مسخ کردن muskh kirdun, بازیره ساختن bauzeereh faukhtun, بی قوت نبودن bé kuwwut numoodun. (to depress) غنال ساختن diltunk kirdun, غنال ghumnauk faukhtun, فروتن نبودن furootun numoodun.—To flatten (grow flat or level) هوار humwaur shoodun, طستین کشتن tuf-teekh guftun. (to grow vapid) بازیره کشتن bauzeereh guftun, مسخ بودن musikh boodun.

To FLATTER خوش آمدن khoosh aumudun, خوش آمدی kirdun, خوش آمدی kirdun, ریشخندی reeshkhundé numoodun, روباه بازی reeshkhund shoodun, تملق کردن roobah bauzé numoodun, تملق tumulluk kirdun, تبصص ساختن tubusbus faukhtun, جابلوس نبودن jaubloos numoodun, سپید کردن sipeed kirdun. v. to cajole, coax, praise, wheedle.

A flatterer خوش آمد khoosh aumud, سپیدکار sipeedkaur, ریشخند reeshkhund, متبصص mu-tubusbus, جابلوسگر jaubloosgur, مالتق mauk,

buzé-2, هبر hubr. *To sell flesh* لحييم گردن lu-heem kirdun, کوشت فروشتن kooisht furoofhtun. *Flesh roasted* کباب kubaub, کوداب koodaub. *Flesh roasted in the oven* کبابي furun kubaubé, کوشت کبابي kooisht bure-aun. *Flesh roasted black* لحم بزيان kuhma khaumfooz. *Boiled flesh* بخته kuhma pukhteh, بخني eekhné. v. meat. — *Muscular sinewy flesh, flesh without bone*, مضيغت mu-zeeghut, پياميغ pé-ameegh. *Fat flesh* لحم سمين kuhma sumeen. *Lean flesh* هرهار hurhaur. *Flesh dry and black* طخيم tukheem, اطخم atkhum. *Flesh dried in the air* قاق kauk, قديد kudeed, خلع khula. *A flesh-hook* اهنج kooisht ahunj, چنگاله chungaleh, کلاب kulaub. *A flesh market* کوشت کلاب kooisht aweez. *Full of flesh* دار کوشت kooisht dar. v. fleshy, corpulent, fat. — *A flesh pie* کوشت اکنده kooisht akundeh. *A piece of flesh* پاره kooisht paureh, هبر hubrut, پياميغ pé-ameegh. *The flesh-stealer (a kite)* کوشت ربا kooisht ruba. *Living on flesh (carnivorous)* کوشت خوار kooisht khaur, لحم lauhim, لحييم luheem. *To get into flesh (grow fat)* پوره بودن purwureh boodun, کشتن famin gushtun. *To fall away in flesh* کم کوشت شدن laughir gushtun, لاغر کشتن kum kooisht shoodun. *Flesh-broth* کوشتابه kooish-tubeh. — *Flesh (carnal desire)* نفس nufs, شهوت shuhwut. v. concupiscence. — *Following the lusts of the flesh* متابعت شهوات nufshwaut, متابعت نفسانيت nufshwaut mutabaat. — *One flesh (as husband and wife)* زوج zooj. — *To mortify the flesh* کسر نفس kuse nufs kirdun.

To fledge, to glut, satiate; accustom.

Fleshy کوشت کوب kooisht koob, کوشت muluhhum, لحييم luheem, کثير اللحم kooishteen, تلکد tulukkud, کوشتمند kuseeru'l'uhm, کوشتمند kooishtmund.

A FLETCHER (bow or arrow-maker) کبانگر kumaungur, تير کار teer kaur. — *Flew*, pret. of fly.

FLEXIBILITY flexibility, امکن معوج im-kauna mawuj, قابليت العوج kaubilé-utu'l'awuj. v. also facility, compliance. — *Flexibility of the joints* قتم futukh.

Flexible, flexible, زابل zaabil, خنث khunis, منخنث munkhunis, منحنی munhuné, اسان asan, معطوف maatoof.

Flexion, flexure, عوج awuj, پيچ peech, ميل meil, پيچش peechish, و تاب peech ou taub, محيد muheed, خنث khunis (pl. خنات khunaua, اخنات akhauas), خنات huna-é-ut, خوع khuwa, ثني fure.

Flexuous پيچان peechaun, پرچين purchen.

A FLIER برداشته burdaushteh. v. fugitive, run-away. — *The flier (of a jack or other engine)* معادلت ma-adulut.

FLIGHT (from danger, &c.) گريز gureez, نفرت nufut, فر furr, فرار furaur, بيزار beezaur, هزم huzm, جابه jaubizeh, مهاجرت muhaujirut, هرب hurb, هصب husb. (the general flight or rout of an army) هزيبت huzeemut, هزيما huzeema, کسرت kufrut, دابرت daibirut, کال kaul. *To take flight or be put to flight* منهزم شدن munhuzum shoodun, گريختن gureekhtun, گريزدن gureezédun, انهزام شدن inhizaum shoodun, از فرار uz furaur azcemut kirdun. v. to flee, fly. — *To put to flight* افرار ifraur kirdun, برانيدن buraunédun, اغاليدين aghaulédun, بر اغاليدين buraghaulédun, هزم کردن huzm kirdun, هزيبت huzeemut faukhtun, غوريدين ghoorédun, تهريب کردن tuhreeb kirdun, منهزم ساختن munhuzum faukhtun, اطارت itaurut kirdun. *To feign a flight or retreat* اظهار izhaura firaur kirdun, اظهار izhaura fooré numoodun, نمودن izhaura fooruta furaur faukhtun. — *Flight (flying through the air)* پرواز purwauz, طيران teeraun, پيران purraun, هذابت huzaubit. *An omen from the flight of birds* طير teer. *A flight or covey of birds* طير متاوي teer mutawé, سيله feelchu murghaun, طير اوي teer awwa, مرغان chugaulch, خفالت khufaulut, اباييل ababeel. *A flight of arrows* تير باراني teer barauné. *A flight of fancy* طيرت خيال teeruta khé-aul, متخيلت mutukhé-ulut. *A falcon of a rapid flight* شهباز تند پرواز shuhbauz tund purwauz.

Flightiness طيرت teerut, طيش teesh, طوش toofh, اينده a-éndeh. v. levity. — *Flighty* زو اينده zu a-éndeh, اهل طيرت ahla teerut, خيال khé-aul, متخيل mutukhé-ul, خيالي khé-aulé, و هي wuhmé.

Flinchy, v. frivolous, spiritless, trifling.

TO FLINCH نردن بودن turuddud numoodun, اظهار متردد شدن muturuddud shoodun, اظهار izhaura ta-allul ou ynaud kirdun. v. to shrink.

A flincher ترده کننده turuddud koonindeh, تعلق اعليل ta-allula alcel numa.

TO FLING انداختن andaukhtun, اهنجيدن ahunjédun, دور انداختن door andaukhtun, راندن raundun. v. to cast, throw; flounce, wince. *A fling*, v. cast, throw, gibe, sneer. — *To fling (as a horse)* رفس کردن lukud zudun, rufaus kirdun. v. to kick.

FLINT قداح kuddauh, قداحت kuddauhut, اطلشي funk reezeh, خوار khuwaur, سنب ريزه utshé, ايهيم a-éhim, بهما eehma, مصبوحه muf-boohut, وقع wuka, وقعت wukaat. — *A flint for a musket, tinder-box, &c.* سنب اتش funk autash.

Flinty قداحي kuddauhé, اسا قداحت kuddauhut afa, زو اطلشي zu utshé. v. also *cruel, inexorable.*

Flippant, v. *pert, talkative.*

To FLIRT (move about with quickness) جا بجا من هنا و هنا روان بودن ja beja ruftun, min huna ou huna rouvaun boodun, سو بسو foo besoo numoodun. — (to throw with quickness) تيزكار انداختن tazekaur andaukhtun. v. also *to gibe, jeer.*

A flirt زني عشوت zunné ushwut zun, كرشه dookht shookh. — *Flirtation* گرشه gurishmeh, عشوت sheeweh, ushwut.

To FLIT (migrate, remove) از منزل نقل munzil nukkul kirdun, انتقال in: tikaul faukhtun, شدن shoodun. v. also *to rove, flutter, fly away.*

To FLOAT (swim) اهنكيدن ahungédun, غفو گرو ghufoo kirdun, طفو نمودن tufoo numoodun, سباحه subauhut faukhtun. v. *to fluctuate, flow.* — (to overflow) سيلاب نمودن feilaub numoodun, متوج کردن mutumawij kirdun. — *Ground floated with rain* اوانت awaunut.

A float or raft رمت rums, عهد amud. Reeds, bladders, &c. used in making floats طوف toof.

A FLOCK گله guleh, قطيع kuté-a, رمة rumah, سيله feelah, رم ram, وقرت wukurut, رعيت ra-é-ut, سوان fuwau. *A flock of sheep* رمة rumahu koosfund, غنم ghunum, عرجله arjuleh, فرق firik, علبه albut, علبه albuteh, ميشينه wukeer, وقره fudé-a, صديق koot, قوط meesheeneh, رمت rumuk, افات afaut. *A flock of people* جماعت jumaat, شيرزومه sheerzumeh. v. *crowd.* — *A flock of birds*, v. *under flight.* — *Flocks* بواضع buwauza, رومان rumuwaun, اقاطيع akauté-a, اكلت akilut, مغنيت mughnumut. v. also *herd, cattle.* — *The firstlings of flocks* برفنج burfunj. — *A keeper of flocks* گله بان gulleh ban, چوبان chooban, شوبان shooban, رومان rumuwaun. v. *shepherd.* — *An inclosure for flocks* اسيدت ascedut, وصيدت wuscedut. v. *fold.* — *To feed flocks* چريدن churédun. v. *to pasture, feed.* — *A flock or lock of wool* هبريت hubré-ut, هباريت hubaré-ut. *Flocks of wool for stuffing cushions, &c.* اكنج akunj, اكنبالين agunbauleen.

To flock together جمع کردن jumaa kirdun, فراهم آمدن furahim aumudun.

To FLOG تازيانه کردن tazé-aunch kirdun, زدن zudun. v. *to lash, whip, scourge.*

FLOOD (deluge) طوفان toofaun, طوفانه toofauneh, سيلاب seilaub, نزم nuzshum, نريم nuzeem. *The flood of Noah* طوفان نوح toofauna Nouh. (a body of water) بحر buhr, دريا duré-a, v. *sea, river.* — (high water) مد mudd. *The flood and ebb of the tide* مد و جزر mudd ou juzr.

To flood طوفان نمودن toofaun numoodun, سيلاب کردن feilaub kirdun. v. *to overflow.*

A floodgate قفس kufus.

The FLOOK (of an anchor) دندان انكر dun-dauna aungur, چنگل لنگر chungula lungur.

FLOOR (pavement) تخته tukhteh, تخته tukhteha khaunch. *The ornamented floor of a palace* ستام sitaum. *A stone, brick or earthen floor* بلاط bulaut. — *A floor or story* اسباني afmauné, طبق tubuk, طبقت tubukut, (pl. طباق tubauk, طبقت طباق atbauk, طبقت طباق atbukut), سقفان fukf (plur. سقف fukoof, سقف fukuf, طباق طباق fukfaun). *The upper and lower floors* طباق فوقاني tubuka foukauné tuhtauné. *A barn or threshing-floor* خرم خرم khurmun gah, خرم Flooring, v. floor. — *To floor (with planks)* تخته tukhteh kustum faukhtun, تخته tukhteh nihaudun. (with bricks, &c.) بلاط bulaut kirdun. v. *to pave.*

FLORAL گل منسوب gul munsoob, گل galé.

FLORID گلشن gulshun, شگفته shukusteh, زاهر zahir, زهرا zuhra, ريان rei-é-aun, ناضر nazir, تازو و خندان munzoor, منصور munzoor, تازو ou khundaun. v. *bright, embellished, splendid.* — *A florid orator* سخن ران fukhun aar, سخن fukhun ara. *A florid complexion* گلزار gulazaur.

Floridness, floridity گلشنی gulshuné, شگفتگی shukustugé, زهر zuhr, نصر nuzr. v. *embellishment.*

A FLORIST گل چین gul cheen, شکوفه shukoofeh khoobtur nuna.

To FLOUNCE (plunge about in water) انجا aunja eenja ghutis kirdun, غوطه خوردن dur aub furoo bala ruftun. *To flounce about in a rage* انجا غصوب رفتن aunja eenja ghuzoob ruftun. *To flounce (robes, &c.)* با تیر teer kirdun, تیر ارستن ba teer arastun. *A flounce (to a garment)* تیر teer, دامین daumin. v. *fringe.*

To FLOURISH (as a plant) شکوفه کردن shukoofeh kirdun, تازه و خندان شدن tauzeh ou khundaun shoodun, زهور بودن zuhoor boodun, شكوافتن shukoofutun, ايشاع نمودن a-ésha numoodun, طلوع ساختن tuloo-a faukhtun, تنوير

tunweer kirdun, تورید نبودن tawreed numoodun. *To flourish in esteem (to be prosperous)* مبارک بودن maatubur shoodun, mobauruk boodun, دولت یافتن dowlut é-aftun, صاحب دولت شدن sahib dowlut shoodun. v. *to prosper*.—*To flourish in discourse* سخن ران بودن fukhun raun boodun, سخن ارای نبودن fukhun ara-é numoodun, کلام تحبشه ساختن kulaum tuheesheh faukhtun.—(to boast) لاف زدن lauf zudun, بازنانه baudfureh numoodun, بازنا نه کردن baznauneh kirdun. v. *to brag, vaunt*.—(to figure in needle-work) نگر کردن nigaur kirdun, نگاریدن nigauredun, طرازیدن turauzedun. v. *to embroider*.—(to adorn) ارایش araufstun, زینت ساختن zeenut faukhtun. v. *to embellish*.—*To flourish (play a prelude)* پیشرو نبودن peishrou numoodun. *To flourish a sword* شمشیر مهتزع نبودن themsheer muhtuzaa numoodun, سیف افشان کردن seif efshaun kirdun, در یهین و یسارتیغ زدن dur yemeen ou yefaur teegeh zudun.

To flout, v. to gibe, mock, insult.

To FLOW (as water, &c.) جاری بودن jauré boodun, جویان juré-aun kirdun, روان کردن rouvaun kirdun, روان نبودن duwédun, نهر نبودن nuhr numoodun, تغیر کردن tughuwwur kirdun, درت tufufut numoodun, تسلسل کردن tufuful kirdun, تسایل ساختن tufa-él faukhtun, تفصد نبودن tufuffad numoodun. *To flow from a source* صادر شدن saudir shoodun, صدور کردن sudoor kirdun. v. *to issue, proceed*.—*To flow (as tears)* انهال نبودن inhilaul numoodun, عینان بودن aйнаun boodun, هبی ساختن hamé kirdun, هتلاان بودن hutlaun boodun, رما رومع شدن ruma shoodun. *To flow (as blood or matter from a wound)* غسوق نبودن guzeer kirdun, غسوق نبودن ghufook numoodun, فوج کردن fooh kirdun, نجیح شدن ifauhut boodun, نجیح نبودن nujeej shoodun. *To flow (through a fissure in a rock, &c.)* ریختن reekhtun, ریختن نبودن rechédun, چکیدن chukédun, ترشح ساختن rushukh kirdun, ترشح نبودن rushukh faukhtun.—*To flow rapidly* سیلان شدن seilaun shoodun, سیل نبودن seil numoodun. *To flow softly* تشعشع نبودن tusha-és kirdun, تشعشع ساختن tushumush faukhtun. *To flow a sweat* عرق ریز نبودن aruk reez numoodun. *To flow*

or melt ریختن reekhtun, کداختن gudaukhtun. —*To flow as the tide* مد کردن mudd kirdun. *To ebb and flow* جزرو مد نمودن juzrou nuudd numoodun. *To flow as the waves* موج نبودن tumuwwuj numoodun, موج بودن mooj boodun, بجوش آمدن bejooth aumudun. *To flow or wave as hair* زلف نبودن zulf numoodun. *To flow or be fluent in speech* زبان اوری نبودن zubaun awuré numoodun. *To flow (abound)* بسیار بودن biffé-ar boodun, فیض نبودن kuffeer shoodun, فیض نبودن feiz numoodun, پر بودن pur boodun. *To flow round* استداره جریان بودن istidaureh juré-aun boodun, احاطه جاری شدن ihauteh jauré shoodun. *To flow back* جزر کردن juzr kirdun, باز باز duwédun. *To flow over* متبوع فیضوشت نبودن mutumuwwuj kirdun, فیضوشت نبودن feizoozut numoodun. v. *to overflow*.—*To cause to flow* تسبیل کردن tutei-él kirdun, جاری کردن jauré kirdanédun.

A flow (of tide) مد mudd.--(abundance) بسیاری biffé-aré, کثرت kufrut, وفرت wufrut, برکت bu-rukut. v. *plenty*.—(fluency of diction) زبان اوری zubaun awuré, سخن رانی fukhun rauné.

A FLOWER گل gul, کول gool, شکوفه shukoofeh, سنبلوت sunbool, سنبلوت zuhr, زهر zuhr, (plur. زهرات zuhraut), نوارت fukuwa, وردت wurdut, نوارت nuwwaurut (plur. نوار nuwwaur). *The flower of the pomegranate* گلزار naur khoo, انجفطینا anhafteena. *The sun-flower* کاسنی kausiné, کاسنی kufné, افتاب پرست afitauba purust. *The clove jilly-flower* کاردو kaurdoo. *The flower of the palm tree* کاردو kaurdoo. *Saffron in flower* مثل بید asfur. *The willow flower* عنفوان unfuwwut, عنفوان rei aun, شباب shubaub. *A bunch of flowers* گلدسته guldoosteh. *A cauliflower* گل لکنه gul luhneh, القنبیط al-kumbeet. *Strowing flowers* گلشان gulshaun, گلشاهان gulfushaun. *Flower (meal)* ارد ard, طحن tihn, پزیره puzsheereh, دق دق dukcek, درمک durmuk, درمک durmukeh, سید sumid. *The flower or best of any thing* سوسن zuhr, زبدت zubdut. *The flower de lys* گلستان kulshtan, گلزار gulzaur, گلگشت gulgusht, گلکش gullik, گلشن gulshun.

To flower شکوفه کردن shukoofeh kirdun, شکفتن shukuftun. v. *to bloom, blossom*.—(to adorn with flowers) نگر کردن nigaur kirdun. v. *to embroider*.

Floweriness (of speech) سخن ارای fukhun ara-é.

Flowery گل ارسته pur shukoofeh, گل اراسته gul araufteh. v. *florid*.

FLOWING جاری jauré, روان rouvaun, جریان juré-aun, جویان jooi-aun, سیل seil. v. *fluent*.--*Flowing rapidly* سیلان seilaun. *Flowing water* آب جاری aub jauré, ماء جاری aub rouvaun, ماء جاری jauré, آب سیل seil aub, رود rood. *The murmuring noise of flowing water* گلخرجه gulkhur-jeh. *Mandates flowing like fate (irresistible commands)* قضا جریان furmauna kuza juré-aun. *Flowing poetry* نظم ابدار nuzima aubdar.

Flowingly جاریانه jauré-auneh.—(with volubility) با زبان اور ba zubaun awur.—(in abundance) با بسیاری ba biffé-aré.

Flown (part. of fly) طیران شده teeraun shoodch, پریده purrédeh.

TO FLUCTUATE (to be in an uncertain state, inconstant) در شبهه بودن dir shubheh boodun, شل شدن tuzubzub numoodun, اضطراب شدن iztiraub shoodun. v. *to doubt, hesitate*.—(to roll as the waves) توج tumuwuwj faukhtun, متوج بودن mutuwuwj kirdun. — *Fluctuating, fluctuant* متوج tumuwuwj, زو شبهه zu shubheh.—*Fluctuation (of the waves)* متوج tumuwuwj, توج tumuwuwj. (*uncertainty*) شبهه shubheh, اضطراب iztiraub, عدم قرار aduma kuraur.

A FLUE (vent) منفس munfus, دود کش dood kush.—(down or fur) گنده موی gundeh mooī, پرشهی purshuhé, نسال nisaul.

FLUENCY (in speech or writing) تند زبانی tund zubauné, انشا پردازی fufauhut, فصاحت infha purdauzé, سخن زبانی zubaun aware, سخن fukhun ara-é, مناقلت munaukilut. v. *eloquence*.

Fluent اور زبان zubaun awur, جرب زبان jirb zubaun, سخن ارا fukhun ara, زبان دراز zubaun dirauz, سخنشناس fukhundaun, شخشناس shukhunshinaus, جزل juzil, مهتضب muhtuzib. *To be fluent in speech* تند زبان شدن tund zubaun shoodun. v. *eloquent, verbose*; also *liquid*.

FLUID جاری jauré, روان rouvaun, مایع ma-é-a, سیال sei-é-al, منفسد munfusid, هبوع humoo-a.—*A fluid* آب aub, نم nim. v. *juice*.

Fluidity, fluidness جاری jauré, روان rouvaun, ترابش turaubish. *Flung*, انداخته andaukhteh, مرتهی murtumé.

Flurry, v. *hurry, flutter*; gust, storm.

TO FLUSH (redden) سرخ روی شدن furkh rooi shoodun, میل رنک بودن runk numoodun, میل بسرخي meil besurkhé daushtun. v. *to*

blush, glow.—*To flush (elate with success)* دل شاد dil shad kirdun, دل فروز ساختن dil furouz faukhtun, خاطر کیر نبودن khautir geer numoodun.—v. also *to flow*.

Flush بسیار biffé-ar, کثیر kuseer. v. *copious*.--*Flush of money* مالدار maul dar, نقاد nukkaud. v. *rich*.

A flush (in the face) سرخ روی furkha rooi, میل بسرخي meil besurkhé. v. also *flow, impulse*.

TO FLUSTER (intoxicate slightly) نیم مست neem must kirdun.

A FLUTE نی nei, نای na-é, نایه na-éh, نیدل neidul, نیدلان neidulaun, نیشه neishch, بوق book, قصابت kuffaubut (plur. قصاب kuffaub), شین sheen, شیه sheeh, صور نای soor na-é. *The Babylonish flute* نای عراقی na-é Iraké.—*To play the flute* نای زدن na-é zudun, نی زن نای neidul. *A player on the flute* نای زدن na-é zun, نایباز na-ébaz, نایب na-é zun, قصاب kuffaub, قاصب kausib, صافر saafir. *The art of playing the flute* قصابت kuffaubut.

TO FLUTTER (the wings) بال زدن baul zudun, هفت کردن huffut kirdun, هفو ساختن hufu faukhtun, موبک mookib kirdun. v. *to flap*.—(to run busily up and down) انجا انجا روان کردن anja eenja rouvaun kirdun, پیش و باز آمدن peish ou bauz aumudun, تک و پو کردن tuk ou poo kirdun.—(to fluctuate) در گمان بودن dur gumaun boodun, شبهه tuzubzub numoodun, شش شدن shubheh daushtun. v. *to hesitate*.—(to move irregularly) غیر القیاس لاندن ghira-u'l'ké-aus laundun.—(to vibrate) مهتز بودن muhtuza numoodun, لرزیدن lurzaun boodun, لرزیدن lurzedun. v. *to tremble*.—(to hurry the mind) ضحیر zumeer iztiraub kirdun, اضطراب کردن purashaun khautir faukhtun.—(to be hurried in mind) ضحیر اضطراب یافتن zumeer iztiraub é-aftun, اضطراب خاطر شدن purashaun khautir shoodun.

Flutter, fluttering (vibration) لرزه lurzeh, رعش raash, رعد raadeh, زلزال zulzaul. v. *trembling*.—(hurry of mind) اضطراب خاطر purashaun khautir, ضحیر اضطراب zumeera muzturub. v. also *disorder, confusion*.—*Fluttering the wings* هفو hufu, بال زن baul zun, هفت huffut, موبک mookib.

FLUVIATICK نهر پیوند nuhré, نهر pivund, دره منسوب dureh munsoob.

FLUX (flowing) جاری jauré, جریب jurb-ut, سیل seil, سیل rouvaun, روش rouvish, سیل seil aub. v. *passage*.—*Flux and reflux of the tide*

لینت (a dysentery) lee-
 nut, اسهال is-haul, شکم if-haula shikum,
 رفتن شکم ruftuna shikum, جهاف juhauf. *A*
bloody flux دم سیل feila dum.—*To have a flux*
 رفتن شکم نبودن if-haul daushtun,
 ruftuna shikum numoodun, مجحوف شدن
 muj-hoof (thoodun), جهاف یافتن juhauf é-aftun,
 لینت leenut daushtun, ساد بودن faud boodun.
v. alio excrement.—*A flux of blood or matter from a*
wound اسهال دموی if-haula khoon,
 is-haula dumooi, فزیر fuzeer, غشوق ghufook,
 فوج fooh, افاحت ifauhut.—*Flux (liquifaction)*
 تفت fuhr, ازابت izaubut, گداز gudauz,
 تفت tufit.—(confluence) مسیل muscel, مجمع mujina.
v. concourse.

Flux (not durable) نا پايدار na pa-édaur, نا قائم na ka-ém, بي قرار hurjaî-é, هرجايي be kuraur.
v. *inconstant*.

To flux گداختن *gudaukhtun. v. to melt.*

Fluxion, v. flux, flowing.

To FLY پرواز *teeraun kirdun*, پوران بودن *purraun purwauz faukhtun*, ساختن *boodun*, پریدن *purrédun*, پرنهون *purr numoodun*, طیر ساختن *teer faukhtun*, طبرورت نهون *teeroorut numoodun*, مهارت کردن *muhauraut kirdun*. *To fly through the air* پرواز داشتن *hawa-é-ut purraun shoodun*. *To fly or dart down like a hawk on her prey* کردن *dufeef kirdun*. *To cause to fly* طیران کردانیدن *itaureh kirdun*, *teeraun kirdanedun*.—*To fly away* گریختن *gureekhtun*. *To fly (move or pass) swiftly* شدن *shitabaun rouvaun shoodun*, تند پرواز نهون *taze guzaurédun*, تند با سرعت لاندن *tund purwauz numoodun*, *ba furaat laundun*. *To fly at* هجوم کردن *hujoom kirdun*, حمله بردن *humleh burdun*. *v. to assault, attack*.—*To fly asunder or in pieces* پاره شدن *paureh paureh shoodun*, ریزه ریزه *reezedun*, ریزه شکسته بودن *reezeh reezeh shakusteh boodun*, *v. shiver*.—*To fly in the face (to insult)* طعن کردن *tunz kirdun*, شکی بودن *shuké boodun*, طعنت نهون *dushnaum dadun*, *ta-ahut numoodun*. *v. to affront, fly out*.—*To fly in a passion* قهر و حیث شدن *gurm shoodun*, تند تیز شدن *kühr ou humé-ut numoodun*, *tund taze shoodun*, نفرین نهون *nufreen numoodun*. *To fly out or commit excesses* بی غیر ضبط و *ghire-a zut ou rubt gushtun*, بی اهل هوا *be bundubust shoodun*, کشتن *ahla hawa boodun*, *hawai-é*

gushtun. *To fly (to avoid punishment)* برداشته شدن burdaushteh shoodun. *To fly out of the direction* کردن پرواز براه berauh tund purwauz kirdun, *از طریق تیز رفتن* uz tareek taze ruftun. *To fly off (revolt, desert)* طغیان کردن tughé-aun kirdun, *عصیان نمودن* afé-aun nu-moodun, *ساختن* adool faukhtun.—*To let fly (discharge)* می کردن sordān kirdun, *سردادن* sirdadun, *انداز ساختن* andauz faukhtun. v. *to shoot, throw, fire cannon, &c.*—*To fly abroad* بیان بودن ashikaureh shoodun, *بیان بودن* bei-aun boodun, *عیان کشتن* a-é-aun gushtun. v. *to be published.*—*To fly a hawk* پرواز شاهباز shahbaz purwauz kirdanédun. *To fly (abandon)* شجر کردن hujir kirdun, *براج* burauh faukhtun, *اجتناب کردن* ijti-naub kirdun, *نفرت داشتن* nufut dāushtun. v. *to avoid, shun.*—*To fly for refuge* برداشتن burdaushtun, *پرواز کردن* purwauz kirdun. *A person who flies for refuge* برداشته burdaushteh. *To fly to any person for refuge* در پناه کسی بردن dur punauha kufé burdun.

A FLY مکس mugus, زیابت zubaub, زیابت zubaubut (plur. زب zubb, ازبت azbut, زیابت zibbaub), قدوح pauloo, ابو جعفر abu jaafar, مندور kudooh, مندور mundoor, لقاغ likkaa, نبر nubr, مکمل mukil. *A dog fly* شذات shuzaut (plur. شذا shuza). *A fly infesting camels, dogs, &c.* نقیر kumaat, شعرا shaara. *A black fly* نقیر nu-keer. *A blue fly* عنتر antur. *A gad fly* خر پشد khur pushch, عکھمور eekhmoor, خر مکس khur mugus, نعرت na-arut. *A small fly* همجت humu-jut. v. gnat.—*Small flies* همج humuj, زکط zukut, زناںیر zunauncer.—*The humming of flies* خازباز khauzbauz, مغن mughin. *Stung by flies* همج humeej. *Fly-blown* مذقوط muzkoot. *A fly-slap* (any thing for driving away flies) مکس راں mugus raun, باں اورده baud awurdeh, باں بار baudbar, مروحٹ mirwuhut.

A FLYER (*through the air*) طیران کننده
teeraunkoonindelh. (*fugitive*) گریزنده gooreczindelh.

Flying پُران purraun, طیران teeraun. (*fugitive*)
گوریز gooriz, شروں thurood, رومان rummaun.

A FOAL اسبچه kurreh, فریس furcis, اسبچانه afbcheh, اسبچانه afbjaunch. To foal اسبچاند افبچانه. اسبچانه افبچانه afbjaunch. نتم کړدن afbjaunchi nutij kirdun.

FOAM کفی kuf, کرہ kurreh, ازوغ azshoogh,
ازغ azugh, چکرہ chukreh, اور ur, خربشا khirsha,
ازغ kufsuk, تفش tuffh, کلشکر kelsheker, ازغ
azugh, لکھ لکھ lukhuf, رغاوت rughawut, رغاوت
rugha-e-ut, هيبان heebaun, فوارت fuwaurut,

A foil (miscarriage) حرم hurm, حرمان hurmaun, هزيمة huzeemut, انهزام inhizaum, شکستگی shakustugé. — (whatever illustrates or renders another thing brighter) منور munawwir,

To FOLLOW (*come or go after*) در پس dur pus aumudun, از پای رفتن uz pai ruftun, در پای آمدن dur pai aumudun.—(*to succeed in order of time*) خلافت نبودن khilauft numoodun, در خلعت آمدن dur khulfut aumudun, ای در پی attravaké ruftun, پی در پی pei dur pei kirdun, سلسلت نبودن sultu-lut numoodun, تعقیب کردن taakeeb kirdun, عقب آمدن akub aumudun, در عقب رفتن dur akub ruftun.—(*to imitate*) تمثل کردن tamushul kirdun, ظلف نبودن zilf numoodun, کربدن guruwédun, اقتدا کردن iktida kirdun, تقدی tukuddé awurdun, موافقت نبودن mu-waufikut numoodun, تقمص ساختن tukuffus faukhtun. v. *to copy*.—(*to attend upon as a dependant*) اتباع کردن taubé-a shoodun, متابعت ساختن ittibaa kirdun, متابعت tuba-é-ut awurdun, متابعت نبودن tubaat numoodun, اوپرکن بودن aweez-koon boodun, بسو شدن pusrô shoodun.—(*to*

امتثال ita-at numoodun, اطاعت نمودن (obey) inké-aud kirdun, انقیاد ساختن, imitafaul kirdun, faukhtun, iza-aun numoodun. *To follow as a consequence* نتیجه بودن nuteejeh boodun, پیروی نمودن peeroo-é numoodun. *To follow without intermission* wula faukhtun, بی احوال خلافت نمودن bé ihmaul khi-laufut numoodun. *To follow or pursue as an enemy* در پای رفتن raundun, در پای او رفتن dur paï ou ruftun. *To follow one's example* مشغول شدن (To follow, be busy about) mushghool shoodun, بصیرت نمودن bufeerut numoodun, متعبد بودن muké-ud boodun. *To follow or be posterior in time* پوسین شدن puseen shoodun, واپسین شدن akhir boodun, واپسین شدن wapuseen shoodun, موخر بودن mu-ékhir boodun. *To follow a trade or profession* بصنعت مصلحت کار کردن kaur kirdun, استفادگی داشتن uftaudugé daufhtun.

پی paï rou, پیرو (A follower (attendant) pee rouvaun, تابع tauba, اویرکن awecz-koon, خدمتکار khudmutkaur. v. dependant, servant. — (an imitator) پس رو pus rou, مقتدی muktudé, محتذی muhtuzé, متابع mutaba, طرقدار turrufdar. v. partizan, sectary; scholar; effaciate. — (one who comes or goes behind) در پای از پای رو uz paï rou.

در پای از پای (Following (coming after) dur paï aw, از پای از پای rouvaun, متابع mutaba, متتابع mututullé. v. consequent. — (train) سوارى suwauré, تبع tuba. v. equipage, attendants. — Following one another پی پی pei-a pee. Following as a necessary consequence ملزم multuzam, نتیجه بودن nuteejeh.

فولم humaukut, سرسری surfuré, کولت فم kul-luta fuhch, فم فم fufeché, شیداى shee-daí-é, لغو لغو lughooch, لغو لغو lughaubut, کج kuj, حق و حق humk, حق حق humk ou ghubawut, دهن duhen, نوک nook, نوک نوک nuwakut, غریب gburten. v. suppliant.

کبد کردن (To FOMENT (cherish with heat) kumud kirdun, کبد کردن kumud kirdun, با شست گرم (to bathe with warm lotion) ba shust gurm ghust kirdun. (to support, encourage, excite) حمایت دادن humaukut kirdun, تحریض کردن tuhreez kirdun, انگیزان انگیزان angeckhtun. *To foment disturbance* هنگامه کردن hangameh kirdun, نعل ساختن nughl faukhtun, خاستگی انگیز نمودن khaftun, خاستگی انگیز نمودن khaftun.

غلغله تحریض khaftun, غلغله تحریض khaftun, غلغله تحریض khaftun, غلغله تحریض khaftun.

Fomentation کبد kumud, کبد tukmeed.

A fomenter, v. encourager, supporter.

FOND زو رخصت zu rukhsut, عاشق aufhik, عاشقت aufhikut, نوازش nuwauzifh koon. *Fond of the company of women* کسروز khilbu'n'nifa, کسروز kufrooz, کنگال kungaul, کنگال kungaulik, کنگاله kungauleh. *Fond of himself* خود پسند khood pufund. v. also foolish.

ناز huzaunut kirdun, نوازش naut numoodun, نواختن nuwaukhtun, نواختن nuwaukht kirdun, نواختن dur aghoosh gooriftun. v. to caress, embrace.

A fondler نواز nuwauz, نوازنده nuwauzindeh, نوازش gur, نوازنده nuwauzifh gur, نوازنده nuwauzifh gur, نوازنده dur aghoosh geer.

A fondling (person much admired or caressed) زن zunna nauzdeen, محبوب نازنین muhbooba nauzdeen.

Fondly با نوازش ba ifhk, با نوازش ba nuwauzifh, عاشقانه aufhikauneh. v. also foolishly.

Fondness عشق ifhk, نوازش nuwauzifh, رخصت rukhsut. v. love, tenderness; also foolishness.

FOOD اکل akul, ماکول maakool, خورد khored, خوردن khoreduné, خوراک khore-ak, غدا ghuda, نعم né-amut (pl. نعم né-am), قوت koot. v. meat, provisions, victuals. — Food for the mind قوت روح koota rooh.

A FOOL هرزه خواه hirzech gooï, هرزه کوی hirzech khauh, هرزه جای hirzech ja-é, بیجی beraai, مجنون déwauneh, دیوانه ableh, ابله ahmuk, پندره pundreh, پندره keereh kush, کج gund, کج gundeh, کج kurreh, کول kool, کول huzauk, کول furnauz, کول na fauz, کول mauhé, کول tuhec-lut, کول lukoopik, کول fufil, کول ful-ghaumut, کول hoohaut, کول kuba, کول na shinaufé, کول be aklé, کول laudeh. v. idiot, madman. — (a jester) مسخره muskhureh, ندیم nudeem, مجنون mejnoon. v. buffoon. — To play the fool (act foolishly) شوریدن shoorédun, مساختن musaukhifut faukhtun, کج é-aweh kirdun, بی عقل شدن bé akl shoodun. (to act the buffoon) مسخره نمودن muskhureh numoodun, ندیم بودن nudeem boodun.

To fool (trifle) هرزه کردن hurzech kirdun, بیوده شدن turruhaut guftun, ناز کردن nauz kirdun, بهوده شدن behodeh shoodun. (to toy)

A foot-way راه تنگ tunk raah, کومجه koomjeh,
bedroosh بدروش budroosh, زينت zuntkut.

mauna ou daufa shoodun, احرام دادن ihraum da-dun, منع نمودن hurmaun numoodun, اصرار و تحذیر آوردن muna ou tuhzeer awurdun, افساوردن ahfaur burdun, بنامیدن bunaumédun, پناامیدن punaumédun, تنبيه گفتن tumbeeh guftun, تنبيه و تاکید کردن tumbeeh ou taa-keed kirdun. v. to interdict, prohibit, oppose.

Forbidden حريم hureem, ممنوع munnuwa, منهي munhé, محصر muhsur.

Forbidding (prohibiting) محرم muhurrim, مانع mauna, ناهي nauhé, حاصر haufir. (raising abhorrence) منفور nufreen angeez, انديز munfoor, مستندره mustukrih. v. hideous, ugly.

FORCE (strength) توان tuvvan, تواناي tuvvana-é, اقتدار kudrut, قوت kuwwut, طاقت taikut, نیرومندی neeroomundé, دست doft, دستکاه doftgah, تاب taub, تاء taaw, زور (violence) mujad. v. power, vigour. — غنى zoor, جبر jubr, ستم sitim, شدت shuddut, عنف unuf, جور jawr, قهر kuhr, دست درازي doft dirauzé, ضرب zurb, جفا jufa, فساد fufaud, تعدی ta-addé, قهقش fuzool, قهقش fujis, ظلم zulm, ضرورت zuroorut, اضطراب iztiraur, بلا heif, غلبه ghuzb, رغم rughim, پرتل purtuk, قسر kusir, عشرت ghushmurut. (necessity, necessity) iktiza, مقتضا muk-tiza, قضا kaza, سرنوشته siinoosht, مقدار mu-kuddr, لشکر laskur. (an armament) nufceeb. — By force بی ضرورانه ba zoor, اضطرابا iztirauran, اختیار bé ikhté-aur, ضرورانه multuzumauneh, با زور ba zoor, ملنزمانه multuzumauneh, ضربا harban, ضربانه zurbauneh, مقتضا muktuzan. v. violently. — The force or spring of the air هوا زد hawa zud.

To force زور کردن zoor kirdun, زور نمودن zoor numoodun, قهر نمودن kuhur numoodun, جبر ساختن jubr faukhtun, جور آوردن joor awurdun, تعدی ضرب ta-addé ou izraur kirdun, اضرار کردن zurb numoodun, لزوم کردن luzoom kirdun. v. to compel, constrain. — (to impel, drive) راندن raundun, دفع و دفع کردن rufa ou dufa kirdun, سوق ساختن look' faukhtun. v. to push, drag. — (to extort) بزاز goeristun, بزاز گماشتن gumaushtun, بزاز afif faukhtun. v. also to distort, press. — (to gain or carry off by violence) از جبر برداشتن uz jubr burdaushtun, بزاز انداختن bezaor andokhtun. — (to overpower) مغلوب و غلبه ghulubut faukhtun, مغلوب کردن mughloob ou mukhoor kirdun. — (to ravish a woman) مغترع کردن mufura kir-

dun, پردہ در بودن beharaum ruftun, پردہ dir boodun. v. to debauch, violate. — (to storm) هجوم آوردن hujoom awurdun, حمله humleh burdun, بزور دخل کردن bezaor dukhl kirdun.

Forced (compelled) زوریده zoorédeh, جبري jubré, قهری kuhré, ضربی zurbé. (driven) رانده raundeh. (violated) انوم atoom, شروم shuroom.

Forcedly بی اختیار bé ikhté-aur. v. by force, compulsively.

Forceless بی تاب ghire-a kuwwut, بی قوت bé taub, سست اندام suft andaum. v. weak, feeble.

FORCEPS کلابت ahunj, کاز kauz, کلابت kulaubut, کلوب kuloob.

FORCIBLE, forceful (strong) زو قدرت zu kudrut, قوت قوی ahla kuwwut, قوت صاحبی fulaubut, توانا kuvvut fahibé. v. powerful. — (violent) ضربی jubré, جبري jubré, قهری kuhré, قهری aneef, قهری kuhré, قهری kausir, قهری aloof. v. impetuous, vehement. — (done by violence) بزور کرده ba kuhr faukhteh, بونده و بسته کنا (obligatory) bezoor kirdeh. — bundeh ou busteh koonah, بند ساز bund sauz. v. valid. — A forcible or clear argument دلیل اظهر duleel azhur.

Forcibly حربا harban, با قوت ba kuwwut, بوجہ قوی bur wujha kuwé. v. by force.

A FORD آبگذر aubguzaur, آبکھو abkhoo, گذر راه guzr, گذر کول kool, گذر adauk, گذر guzr, گذر راه guzr, گذر guzrgah, گذر mabur. A dangerous ford خطر گذر mabur pur khutr.

To ford گذر کردن abkhoo guzaundun, گذر معبر گذشتن guzr guzaur kirdun, mabur guzishtun.

Fordable ممکن گذار mumkina guzaur.

FORE پیشین peisheen, مقدم mutukuddim. v. former, formerly.

To **FORE-ARM** پیش از وقوع سلاح پوشانیدن peish uz wukuwa fillauh poshanédun.

To **FOREBODE** فال نال faul numoodun, پیشین گفتن gha-éb kirdun, پیشین گفتن peisheen guftun. v. to prognosticate.

A foreboder فال گو faul gop.

FORECAST عاقبت اندیشی aukibut andeeshé, بینش beenish, بصیرت bufeerut. To forecast عاقبت اندیشی کردن aukibut andeesh kirdun, بصیرت نمودن bufeerut numoodun. v. to foresee, adjust, contrive.

FORECASTLE (of a ship) صدر جہاز sudra jahauze, مرنجت murnujut.

FORECITED مشار اليه 'mufharun alech, ماسبق maufubuk, صالئ المذكر faulifu'z'zukur, مقول mukool. v. *abovementioned*.

To *foreclose*, v. to preclude, prevent, shut up.

To **FOREDOOM** قضا و قدر نبودن kuza ou kudr numoodun. v. to predestinate.

A **FOREFATHER** پيشينه peisheeneh (plur. پيشينگان peisheenegan), مهل muhil. v. *ancestor*.
The *forefinger*, v. under finger.

The **FOREFOOT** قدم kudum, پاي پيشين pa-é peisheen.

To **FOREGO** (quit, resign) فراغت ساختن fir-raughtut faukhtun, ترك نبودن turuk numoodun, عزل کردن azil kirdun. v. also to lose.

The **FOREHEAD** اب روي jubeen, جبين aub rooi, مقدمت mukuddumut, ناصيت naufé-ut, نويل noo-él, پنجه puncheh, جبهه jubheh, پيشاني peishauné. v. brow, front, forelocks. — Having a large forehead اجبه ajbuh. Lines on the forehead اسرار asraur, سر firr, ستر firur, سرار siraaur, اسرار افارعر. Bald from the forehead to the crown چكاد chukaud. — Any ornament for the forehead پاينجه pa-écheh.

FOREIGN (of a different country, not domestic) بيگانه ghureeb, غربت ghurbut, اجنب ajnub, بيگانه beegaunch, ساع fuka, ساع fauka, مغرب mughurrib, مستغرب mustughrib, جنابت junaubut, نقييل nukool (fem. نقييلت nukeelut). — Any thing foreign or strange غرايت ghuraubut, دهشت duhshut, مغرب mughurbut, ابدت abidut. Foreign to established custom خلاف عادت khilauf a-adut. — Foreign (adventitious) امداني aumudaunch, امداني aumudauné. — (excluded) محروم muhroom, مردود murdood. — (not analogous) نا مناسب na munau-sib, نا موافق na muwaufik, بی موافقت bé muwaufikut.

A *foreigner* غريب ghureeb (plur. غربا ghuruba, اجنب ghurub), اجنب ajnub, اجنبی ajnibé, اجنب ajnib (plur. اجانب ajanib), بيگانه beegaunch, سياح sci-auh, بيواره beewaureh, پيواره peewaureh, مرد غريب murd ghureeb, مسافر musafir, مغرب mughurrib, ابن ارض nausha, ناشتا nausha, ابن ibna erz, بيواره beewaureh, شصيب shuseeb. v. *stranger*. — To become a foreigner (to travel) غريبی ghureebé kirdun. To pretend to be a foreigner تغرب نبودن tughurrib numoodun. Having a foreign air, or behaving in a foreign manner مستغرب mustughrub. To speak like a foreigner ابده گفتن istejaum kirdun, استعجاب کردن abideh guftun. Foreigners (barbarians) اعجم é-ajim, رقاب الزاود rukaubu'l'raúzawid.

Foreignness (remoteness) غربت ghurbut, ديار dé-aura ghurbut, بيگانگی beegaunugé. — (without analogy) عدم موافقت aduna muwaufikut, حيا مناسب hyma munaufibut.

To **FOREJUDGE** قضا پيشين کردن kuza peisheen kirdun. v. to prejudice.

To **FOREKNOW** تعقل کردن ta-akul kirdun, اول دانستن awwul danistun. v. to foresee, foretel. — Foreknowledge تعقل ta-akul. v. *prescience*.

A **FORELAND** انى الجبل در بحر افراز unfu'l'jebel dur buhr efrauz. v. *cape, headland*.

The **FORELEG** منكب munkib, زراع zuraa.

A **FORELOCK** پيشاني peishauné, بريلندين burbulindeen, پرچم purchum, طره turreh, ناصيت naufé-ut (plur. نواصي nuwaufé), شعفت shaafut (plur. شعاف sha-af, شعافات sha-afaut), كيسو keisoo, زوايت zuwaubut (plur. شكاير shuka-ér, زوايب zuwa-éb), كشت kushshut, قصت kushshut. — The forelocks of a horse صاصل fulsul, عصفور asfoor.

A **FOREMAN** پيشوا peishwa, رايس ra-is.

A **FOREMAST** اول تير جهاز awwul teera ja-hauze, درخت كشتن نخست durukhta kishté nukhuft.

Forementioned, v. *forecited, beforementioned*.

FOREMOST پيشتر peishtur, پيشترين peish-tureen, اول kudim, نخست nukhuft, اول awwul. v. first, chief, principal. — First and foremost پيش اول awwula, قبل kublan. To go foremost رفتن peish ruftun, در پيش شدن dur peish shoodun, تقدم گرفتن tukuddum gooriftun. v. to precede. — To desire one to go foremost تقديم کردن tukdeem kirdun, تقدميت دادن tukdumé-ut dadun.

Forenamed, v. *forecited, abovementioned*.

FORENOON پيش ظهيرت peisheen, پيش ظهيرت peish zuheerut, وقت تا ظهر uz subauh wakt ta zuhr.

FORENSICK (belonging to courts of justice) محكمت پيوند adaulut munsoob, منسوب muhkumut pivund, عدولتي adawluté.

To *fore-ordain*, v. to pre-ordain, predestinate.

FOREPART پيش peish, مقدمت mukuddumut. — The forepart of the saddle (also fore part of the eye-brow) پيشكوهه peishkooheh. In the fore-part در پيش dur peish, من قبل min kublu, در قديم dur kudeem. v. front.

Fore-recited, v. *forecited, abovementioned*.

To **FORERUN** پيش رفتن peish ruftun, سبقت گرفتن peish aumudun, سبقت گرفتن fabukut kirdun.

A forerunner پیشرو peishrou, پیشاندن peishadunk, فروانک furaunik, پروانک purwaunik. *The forerunner of good news* مبشر mubushshir, مزده muzhdeh, رسانی muzhdeh rusaun, مزده جی muzhdehjé. v. also *prognostic, presage*.

To foresay, v. to foretel.

To FORESEE (show prudence) بصیرت نبودن bufeerut numoodun, دیده بصیرت کردن deech-a bufeerut kirdun.—(to see beforehand) پیش دیدن peish deedun, سبقت کردن subukut kirdun, غیبت ساختن ta-akkul faukhtun, غیبت بین کردن gheebut been kirdun.

To foresee, v. to foretel, prognosticate.

FORESIGHT (prudence) بصیرت bufeerut, بینش aakibut andeeshéh, بینش beenish, سبقت (prescience) اکل ihté-aut, عقل ta-akkul faukhtun, غیبت بین gheebut been. *Without foresight* بی بصیرت bé bufeerut.

The FORE-SKIN غلی ghuluf, کلفت kuluf, رعلت raalut, رغلل rughlut. v. *prepuce*.

The FORESKIRT پیش دامن peish daamin.

A FOREST درختستان durukhtistan, جنگلستان chungul, جنگلستان chungulistan, هیبستان heemistan, صیدگاه feidgauh, گنده جاه gundeh jauh, بیشه beeshéh, غایت ghauht, غریب ghurcen, غیضت gheezut, (pl. اغیال aghé-aul, غیول ghé-ool), غیل gheel, دخت deetut, دهل duhl, چیلان cheelaun, مغرقت mughrufut, عرینت areenut, عریب areen, اجم ajum (pl. اجام ajaum), هیبغ heimugh.

To FORESTAL پیشین کردن peishcen kirdun. v. *to anticipate, pre-occupy*.—*To forestal a market (to buy, in wholesale, provisions going to it)* جمله زان و زوان در بازار روان بیع ساختن jumleh zaud ou zuvaud dur bazaur rouvaun bé-a faukhtun, پندار بودن pundaar hoodun.

A forestaller پندار pundaar.

A FORESTER (officer of a forest) امین ameena feidgauh.—(an inhabitant of a forest) اهل درختستان ahla durukhtistan.

To FORETASTE نبونه کردن numooneh kirdun, نبودار ساختن numoodar faukhtun, پیش چاشنی داشتن peish chushédun, پیش چاشنی chaushné daushun.—*Foretaste* پیش چاشنی peish chaushné. v. *anticipation*.

To FORETEL پیشین گفتن peishcen gutun, وعده tukuhhin kirdun, وعده waad faukhtun, کاهن شدن kahun hoodun, موعده کردن faul guftun, موعود نبودن maw-awud nu-

moodun. v. *to predict, prophesy, augur*.—*A foreteller* فالگو faulgoo, کاهن kahun. v. *augur, soothsayer*.—*Foretelling* فالگویان faul gooi-aun, پیشین گو peishcen goo, کاهن kuhaunut. v. *augury, prediction*.

FORETHOUGHT بصیرت bufeerut, آگاهی agauhé, عاقبت اندیشه akibut andeeshéh. v. *forefght*.

To foretold, v. to prognosticate, presage.

A FORETOOTH دندان کیر dundauna geer, اژنه dundauna khundeh, اژنه azhunch.

To FOREWARN آگاه کردن agauh kirdun, نصیحت نمودن nusechut numoodun. v. *to admonish, caution*.

A FORFEIT غرام tauvvaun, غرام ghuraum, جریمه jureemeh. v. *fine, mulct, penalty*.—*Forfeit, forfeited* واجب tauvvaun andaukhteh, لایق جریمه la-éka jureemeh. v. *confiscated*.

To forfeit تاوان دادن tauvvaun dadun, جریمه یافتن tauvvaun andauz boodun, جرمه é-aftun. v. *to confiscate*.

Forfeitable ممکن تاوان mumkina tauvvaun.

Forfeiture تاوان ده tauvvaun duh, جریمه jureemeh bukhsh. v. *forfeit*.

Forgave, preterite of forgive.

A FORGE (for iron-work) توبه کارهاهن tan-noor bekaurla ahun, آهنکار فرنی ahungur furné, آهنکار خانه ahungur khauneh. v. *furnace*.

To forge (with a hammer) با سجم ساختن ba fuhum faukhtun, با خایسک کردن ba kha-éshuk kirdun, با درای زدن ba dura-é zadun.—(to falsify) ساختن faukhtun, تزویر کردن muzawwar faukhtun, تقلید کردن tuklé-ud kirdun. v. *to counterfeit*.—(to make) کردن kirdun, عمل ساختن amul faukhtun, کار کردن kaur kirdun.—*To forge a lie* دروغ بافتن duroogh baftun, دروغ بافتن fura baftuna duroogh, خلق ساختن khulk faukhtun. *To forge a lie upon any one* بر کسی bur kuffé duroogh baftun. *To forge a deed* تهمین تهمین muzawwar kirdun, تهمین تهمین muzawwar faukhtun, دست خط تقلید کردن doft khutt tuklé-ud kirdun.—*To forge intelligence* خبر تبویه کردن khubr tumweeh kirdun.

Forged ساخته faukhteh, مصنوع musnuwa. v. *counterfeited*.

A forger سازکار fauzkaur, مزور muzawwir, سازنده fauzindeh. v. *counterfeiter, falsifier*.

Forgery (falsification) زور zoor, تویه tumweeh, تزویر tuzweer, تلبیس tulbees, تقلید tukleed. v. *fraud*.—(smith's work) کار اهنکر kaura ahungur.—(forging smith's work) کار اهنکر ساز kaura ahungur fauz.

To FORGET فراموشیدن furaumooshédun, نسیان نمودن furaumoosh kirdun, ناسی nufé-aun numoodun, ناسی شدن nufé shoodun, ضلال کردن zulaul kirdun, سهو ساختن fuhoo faukhtun, زهول wuhul numoodun, زهول بودن zuhool kirdun. v. *to neglect*.

Forgetful فراموشکار furaumushkaur, ناسی nufé, نسیان nufé-aun, نسی زاهل zauhil. v. *careless, negligent*.

Forgetfulness فراموشی furaumush, فراموشی furaumooshé, فراموش نمودن furaumoosh kirdun, منسیت muné-ut, زهول zuhool, امه ameh.

Forgetfully از فراموشی uz furaumush, منسیانیه muné-aunch, منسیا منسیا nufé-an muné-an.

To FORGIVE عفو کردن afoo kirdun, معذور نمودن maazoor numoodun, بخشیدن bukhshédun, بخشانیدن bukhshanédun, بخشانیده شدن bukhshé-a numoodun, پوزش پذیرفتن amurzédun, پوزش پذیرفتن poozish piz-zeeruftun, صغح ساختن fufuh faukhtun, شغقت shufkut numoodun.—*To forgive sins* خطا بخشیدن khuta bukhsh numoodun, مغفور نمودن mughfoor kirdun, غفر ساختن ghufir faukhtun, از سر تقصیر واکردن uz fur tukfeer wakirdun, بخشودن bukhshoodun. v. *to pardon*.

Forgive مغفور mughfoor, معذور maazoor. *To be forgiven* بخشوده شدن bukhshódeh amurzindeh shoodun, بخشیده بودن bukhshédeh boodun.

Forgiveness عفو afoo, بخشایش bukhsha-ésh, عذر azur, صغح fufuh, امرزش amurzish.

A forgiver بخشنده bukhshindeh, بخشنده amurzighaur, بخشنده amurzindeh, غفور ghufoor, غفار ghaffaur, رمضان ramazan.

FORGOT, فراموش شده furaumoosh shódeh, ناسی nufé. *It was recollected after having been forgotten* بعد فراموش شدن baad furaumoosh markoor bood.

A FORK دوشاخه shaukheh, شاخه shaukheh, گز guz, دوشاخه dooshaukheh, کاز kauz. *A corn, hay or dung fork* شلغله shulgeh, شلغله shulfeh, افسو afsoo, شانه shau-nob, شنه shuneh, انگشته angushteh, هیزه heezeh, بیل boel, ارچن arjun.—*A fork with five prongs* پنجگشت punjgusht. *A fork with three prongs* شل سه انگشت shill. v. *trident*.

To fork up برگرفتن ba shulgheh burgooriftun, با شانه ور کردن ba shaunch wur kirdun. *To fork or shoot into blades (as corn)* تخریش نمودن tukhreesht numoodun.

Forked شاخه shaukeh, شاخه shaunch fa, کز guz afa.—*Any thing forked* کاز kauz.—*Forkedly* شاخانه shakaunch, بوجه شانه bewujha shaunch.

FORLORN مخدول mukhzool, بیکنس bé-kus, گذاشته gu-zaushteh, متروک mutrook, مغرور mufrooghun anhu, پالو pauloo. v. *deserted, destitute, helpless, wretched*.—*The forlorn hope* پیشرو peishrou, پیش لشکر peisha lashkur, پیشاوند peishadunk, پیشاوند peishawunk, پیش اقتاد peish uftaud, طلعت tulé-at. v. *van*.

FORM (shape) شکل shukl (pl. اشکال ash-kaul), صورت foorut (pl. صور foor), سیما rufin, رسم andaum, اندام tufaweer, تصاویر teema, کوهر gohur, کالبد kaulbud, چهر chulir, سرشت tuba, طبع tubaa, لقا lika, جهر juhur, پیکر peikr, قالب kaulib, هیات hei-aut, شارت taupaul, ضرب zurb, هیت hei-ut, خلقت khulk, خلق khulk, صنایع funuf, شاور shaurut, جیل jibill, سن funn, اندازه andauzeh, فام faum, اثر afr (plur. آثار afaur), جبلت jibillut, کسبت kumé-ut, طینت teenut, کسوت kufut, کسوت kufut, توز tooz. v. *figure, model, symmetry*.—(order, stated method) پیشنهاد peishnahad, اصول turz, طرز toor, منوال minwaul, قانون kau-noon, انتظام intizaum, نظام nizam, ترتیب tur-teeb, ایین ai-en. v. *regularity, order*.—(elegance of appearance) جمال jumaul, حسن hufn, خوبی khoobé. v. *beauty*.—*Exterior form* صورت foorut, ارش arsh, ظاهرت zauhirut, خلقت khulkut, سحنا fuhna, سحنت fuhnut. *The interior form* سیرت seerut. *The exterior and interior form* صورت و سیرت foorut ou seerut, ظاهر و باطن zauhir ou bautin. *The form or essential modification of man* صفت بشریت suffuta bulhuré-ut. *The form of any thing delineated on paper, &c.* رسم rufin, کارنامه kaurnameh. *A form (mould)* کالبد kaulbud, قالب kaulib. v. *model*. *The form or last of a shoe* پابوش paupooch kaulibé. *A cheese-vat or form* پنیر puneer kaulibé.—*To cast in a form or mould* در قالب افراغ کردن dur kaulib ifraugh kirdun, افراغ قالب ساختن ifraugh kaulib faukhtun.—*To assume the form* صورت پذیر کردن foorut pizzee kirdun. *To reduce to a quadrangular form* مربع کردن murubba kirdun. *Having an angelick form*

اجم، اطم، punaumi, huseen, حصين
 متانت، mutin, متن، (ajaum, اجام plur. ajum)
 ابام، huwaulch, حواله، rubz, رنض، mutaunut
 دز، duzfghhaulch, دژغالد، a-é-aud, ایاد، abaum
 diz. v. *castle, tower, garrison.*—*A fort upon a hill*
 فیهوت، fuhwut, کلات، killaut. —*To retire to a*
fort متحصن، tuhuffin kirdun, تحصن کردن
 نمودن، mutuhuffin numoodun. *The gate of a fort*
 از دروازه، durwauzeh. —*Forted, defended by forts*
 مامفوم، uz burooj maafoom.

FORTH (*abroad*) بیرون beeroon, بیرون beeroon,
 بدر bedur, خارج khaurij, إلى الخارج ila'l'khau-
 rij, ظاهراً zauhiran. — *To go forth* بیرون رفتن
 beeroon ruftun, بدر روان bedur rouvaun
 boodun. *To come forth (out of doors)* بیرون آمدن
 beeroon aumudun, بدر آمدنی کردن bedur au-
 muduné kirdun. (*to be published*) ظهور شدن zu-
 hoor shoodun. *To bring forth (or out of any place)*
 بدر کشیدن beeroon awurdun, بدر کوفتن
 bedur kufhedun. (*to publish*) ظهور کردن zuhoor
 kardun, آشکاره نمودن ashikaureh numoodun. *To*

bring forth children or young کردن wuzā huml kirdun, جمع ساختن ruina faukhtun. v. under bring.—To hold forth (harangue) سخن ران fukhun raun kirdun, کلام نمودن ku-laum numoodun. To set forth (describe) گفت kutub kirdun, وصف نمودن wufuf nu-moodun. To set forth خروج ساختن khurooj faukhtun, هجوم نمودن hujoom numoodun. To cast forth بدر کردن bedur rudd kirdun, بیرون راندن beeroon raundun.—Forthcoming حاضر hau-zir, آماده amadeh. To be forthcoming حاضر شدن hauzir shoodun, آماده بظهور بودن amau-deh bezuhoor boodun.—From this time forth از این زمان uz ein pas, باز baz, من الان min alaun, بعد ما بعد fi ma baad, من بعد min baad, بعد baadu'l'-e-*am*.—And so forth باسره bi-afrihi, و کس علی هذا wa kus ala haza. v. et cætera.

—*Forthbissuing* خروج ساز khurooj saaz, خروج fauz, بیرون beeroon aw. —*Forthright (in a right line)* بخط متوازي bekhutt mutuwauez. —*Forthwith* بلا، فوراً ala'l four, فی الحال fi'l'haul, فوراً بلا بلا tuvvaucé. v. *immediately*, also *forward*.
The FORTIETH^r چهل چل chuhulum, چل chulum, اربعون arba-oona.

FORTIFICATION (*the science of fortifying*)
 تحصين tuhseen, علم تحصين ylma tuhseen.
A fortification (rampart, &c.) بنيان fudd, سد sudd,
 buné-aun, حصار hisflaur, حصن husin, حرز hirz,
 سور foot, عمارت amaurut, کانفت kaunfut. *A*
strong fortification حصار استوار hisflaur uftuwaur,

حصین hufna hufēn. *The fortifications of*
a city شهر بند shahurbund, پاپس paupus, پامس
 paumus. v. also *castle, fort.*

To fortify (with ramparts, &c.) **تخصين کردن** tuhseén kirdun, شهر محصون نبودن shahur muh-foón numoodun, برج بنا ساختن burj buna faukhtun, حصن ساختن hushn faukhtun, قلع بنیان کردن killa buné-aun kirdun, دیوار حصار ساختن deewaura hiffaur faukhtun.— (to defend, protect) احکام کردن ihkaum kirdun, مخم نبودن muklum numoodun, تخفیر ساختن tukhfeer faukhtun, حمایت دادن huma-é-ut dadun. (to confirm, fix) برقرار کردن burkuraur kirdun, تقویت ساختن tukwé-ut faukhtun.

Fortified محصوم muhsoom, محكم muhkum,
تحصين شده tuhfeen shoodeh.

FORTITUDE دلوري dilauré, دایری dilaré, جان قوتی jaun kuwwaré, فلاحیت fulaubut, شجاعت shujaat, بہادری bahauduré. v. *courage*.

A FOR'NIGHT دو هفته doo hufteh.

A fortress, v. fort, fortification.

FORTUITOUS امدانى aumudaunch, امدانى
aumudauné, عرضى auriz, عرضى aarzé,
عرضى arzé, فجاجى ittifaúké, فجاجى fu-
jaí-é.--*Fortuitously* اتفاقا ittifakan, عرضانه arzaunch,
عرضا aarzan, از سرانجام uz furranjaum.—*Fortui-
tousness*. v. *accident, chance*.

FORTUNATE بختیار bukhté-âur, نیک
 اهل neck bukht, نیک اختر neck akhtur,
 سعید ahla dowlut, دولت‌مند dowlutmund,
 fa-éd, مفعود mufa-ood, برومند buroomund,
 فاحص fahib ta-ala, میمون meimoon,
 خجسته khojsteh, فال khojsteh faul,
 زونصیب kaumraun, کامبین kaumbeen,
 zu nu'eeb, مقبل mukbil, فروغ furrukh,
 furrookh, مبخوت mukbhoot, همای humai,
 humai-oon, همایون faulkhodauh. v.
 happy, successful. — *The fortunate islands* الجزایر
 aljuza-êru'l'khaulidaut. *The most for-*
fortunate prince شاه باهر thah baubiru'l'akbaul.

Fortunately با دولت و اقبال *ba dowlut ou akbaul*,
با اختیار *bukhté-araunch*, با عید *fa-édan*,
bi'l'kheir, با طالع *ba fa-adut*, با سعادت *ba taula*.

روز rooz, روزی roozc, روزگار roozigar, Fortune
 taala, طالع fitaureh, ستاره bukht, بخت rooz,
 kufmut, قسمت nufeeb, نصیب dowlut, دولت
 gurdun, گوردون duhr, دهر fuluk, فلک buhreh, بهره
 dawr, دور dawraun, دوران nushmin, نشین doon,
 geeté, گیتی churkh, چرخ dawaure, دواوری
 sip-hur, سپهر zumaun, زمان zumauneh, زمانه
 aflut, نیل Good fortune, lot. v. fuhm. سهم

ملك سبها melek feema. *A form or long seat* درگاه nufheemun, مصطبت mustubut, durgauh. — *For form's sake* معامله fooruta ma-amleh.

To form (shape) صورت بند نمودن foorut bund numoodun, تشکیل tufweer kirdun, سرشتن firishtun, ساختن tufheekel faukhtun, ضرب نمودن zurb numoodun, ساختن faukhtun, قین کردن keim faukhtun. — *(to model by education)* تادیب کردن taadeeb kirdun, ادب ساختن adub faukhtun, تربیت نمودن turbi-ut numoodun. v. *to instruct, train, discipline.* — *(to arrange, adapt)* نظم کردن nazum kirdun, انتظام ساختن intizaum faukhtun, پیوستن pivastun, احکام نمودن ihkaum numoodun. v. *to frame, modify, adjust, model.* — *(to contrive)* فکر کردن fikr kirdun, شاکل نمودن shaukil numoodun. v. *to plan, scheme.* — *To form a circle* دایر کردن da-er kirdun, گرد نمودن gurd numoodun.

FORMAL (precise) صاحب استغنا istighna, تملعات tahib tukulliraut. v. *ceremonious, stiff, exact, grave.* — *(methodical)* اصول zu asool, بطور لایق betoor la-ék, منوال munwaul numina, موافق قانون muwaufik kanoon. v. *regular.*

Formality تکلّف tukulluf, استغنائی istighna'i-é, تبحّیات tubjeclaut. v. *ceremony, gravity, stiffness.*

Formally (according to established rules) موافق لایق منوال muwaufik kanoon, la-éka munwaul. — *(ceremoniously)* بر وجه تکلّف bur wujha tukulluf. v. *gravely, stiffly.*

FORMATION تشکیل tufheekel, تشکّل tu-shukkul, خلقت khulkut, جیل jibill. v. *creation, form.* — *Formative* ساز تشکیل tufheekel sauz, صورت بند foorut bund.

Formed متشکل mutufhukkul, مشکل mufhukkul, مخلوق mujbool, مضمون mufinoon, مضموع mufinuwa, سرشته firishteh, مصور mufawwur. v. *made.* — *A former* صورت بند foorut bund, مشکل mufhukkul, مصور mufawwir, کار kaur. v. *maker, contriver.*

FORMER اولین awwuleen, اول awwul, پیشین peishin, پیشینه peishin, پیشتر peishtur, مقدم mukaddum, اقدم akdum, قدام kudaum, قدیم kudeem, سابق faubik. v. *past.* — *Former times* سابق زمان zumauna faubik, قدم kudim, پیشین peishungé. *This was the custom of former times* این سابقت بود ein faubikut bood. *Former favours and aids* سابقت لطف و عنایت faubikut lutf ou ana-é-ut. *In former times (formerly)* مقدم mukudduma, پیش از این dur wakta peishin,

من قدیم peish uz ein, قبل از این kubl uz ein, قدیمه min kudeemu, از قدیم uz kudeem, قدیمه kudeemauneh, سابقه faubikau-neh, اول awwul, قبل kubl, من min kubl.

FORMIDABLE مخوف mukhoof, هولناک hawilnauk, هیوب zu fulaubut, رو صلابت zu fulaubut, hé-oob, مخوف عنه ahla mohabbut, مهابت mukhoofun anhu, زو هیبت zu heebut, سبکین fulaumkeen, مهیب muheeb, نژند nuzshund, ژبان zshé-aun. v. *terrible, dreadful, tremendous, powerful.* — *Formidable-looking warriors* دلوران قوی dilavurauna kooi heikul.

Formidableness هیبت heebut, صلابت fulaubut, صولت fawlut, سوط mohabbut, مهابت baas. — *(the thing causing dread)* هیبت ساز heebut sauz, امر خطیر amra khuteer, زعر zu-ar.

Formidably مخوفانه mukhoofauneh, با هیبت ba heebut, بر وجه هولناک bur wujha hawilnauk.

FORMLESS غیر شکل bé foqrut, بی صورت ghire-a shukl, نامتشکل na mutufhukkul.

A FORMULARY (book of models, regulations, laws, &c.) قانون نامه kanoon namah.

FORNICATION مجامعات jimaa (pl. مجامعات mujaumaut), زنا zina, باه bauh. — *To fornicate, commit fornication* زنا کردن zina kirdun, مجامعات ساختن beharaum ruftun, ساختن faukhtun. — *A fornicator* زناکار zinakar zauné, زنا زومپاره zumpaureh, زنا زو zina-é, زنا زو zino-i, زنا زو zinjil, فاجر faujir (pl. فجارت fujjaur, فجرت fujurat). — *A fornicator's concubine* زانیت zauné-ut, زانیت fauhilnauk.

To FORSAKE ترک کردن tark kirdun, هجر هجر شدن hujir faukhtun, هجران نمودن hujiran numoodun, گذاشتن roogurdaun kirdun, باز گذاشتن baz gushtun, باز گذاشتن waz kirdun. v. *to desert, leave, fail.* — *To forsake a habit* منابت ساختن munaubut faukhtun, عادت ترک کردن aadut turuk kirdun. — *Forsaken, v. deserted.* — *Forsaker, v. deserter.*

FORSOOTH حقاً hukka, بلی bulé, تکلّف tuhkeeka, یقینانه eekeenauneh, قد kud.

To FORSWEAR (renounce or deny upon oath) خود را کذب خود با سوگند امتناع کردن kirdun, با قسم دریغ نمودن ba kuffum dureegh numoodun. — *(to forswear one's self)* خود را کذب کردن khodra kuzb ou inkaur kirdun. v. *to perjure.* — *Forsworn, v. perjured.*

A FORT, fortress برج burj (plur. برج burjoj), قلعه killa, بارو bauroo, بخش buksh, حصا hifaur, حصا husn (plur. حصا husoon),

دولة neek bukhté, نیک اختري neek akhturé, dowlut, اقبال akbaul, برخورداري burkhoredaré, طالع taala, سِتاره sitaureh, بختیاری bukhté-aré, *v. prosperity*.—*Bad fortune* بد بختی bud bukhté, *v. misfortune*.—*Inconstant fortune* چرخ دوار churkha dawaur. *Fortune the favourer of the worthless* چرخ دني پرور churkha duné purwur. *Fortune played her game* ضرب الدهر ضربانش za-rabu't'duhr zurbaunish. *A man favoured by fortune* صاحب طالع fahib ta-ala, سالخداه faulkhodaui, بختیار bukhté-aur. — *Fortune (possessions)* مال maul (pl. اموال amwaul), رزق ryzk (plur. ارزاق arzauk), توانگری tuvvanguré. *v. riches, estate, wealth*; also *dower, portion*.—*To tell fortunes* سِتاره نهودن sitaureh numoodun, اختر کو شدن akhtur goo shoodun. *A fortune-teller* اختر کو akhtur goo. *v. astrologer*.—*To fortune, v. to besal, happen.*

FORTY ^p چهل *chuhil*, چل *chil*, ^a اربعون
arba-oona, اربعين *arba-éna*. *Unleavened bread*
dried forty days in the sun بوده نان *boodeh nan*.

A FORUM (*publick place*) تیم teem, تخت بازار tuhtu'l'kulaat, میدان meidaun, bazaur, اندروز andurooz, دروازه durwauzeh. v. *square, court, market.*

FORWARD (*towards a place*) سوو *soo*, سوي *sooi*, بسوي *befooi*, پيش *peish*. *To go straight forward* در خط متوازي رفتن *dur khutta mutawauzé ruftun*. *To bring forward* پيش آوردن *peish awurdun*. *To come forward* پيش آمدن *peish aumudun*. *To come forward (as a wound to suppuration)* پيدا آمدن *peeda aumudun*. *Forward (zealous, warm)* صاحب حميت *fahib humé-ut*, رشكين *rushkcen*. v. *earnest, eager*. — (*presumptuous*) كستاخ *kustaukh*, متهور *mutuhawwur*, فرناس *furnaus*. v. *hot, rash, confident*. — (*impudent*) بي بي *bé bhi*, شوج *shookh*, بي بي *bé bhi*. (*premature*) خام *na khaum*, اختصار *ikh-tizaur*, عجول *ajool*, عجيل *ajeel*. *Forward fruits* عجالت *bukr*, بکور *bukoor*, نوباه *nowbah*, عجالت *ajaulut*, كرمه *kurmech*. — (*hefty*) شتاب نپا *shिताub nuuna*, شتابان *shिताuban*, تعجل *ta-ajul*. v. *quick, ready*. — (*anterior*) قدم *kudim*, تقدم *tukuddim*, اول *awwul*.

To forward ساختن زود zood faukhtun,
شتابانیدن shitabanédun, تعجیل کردن taajeel
kirdun. v. *to hasten, quicken*—(to patronize) صیانت
کردن fē-aunut kirdun, تخفیر نهون tukhfeer
numoodun, برداشتن burdaushtun. v. *to promote*.

Forwardly تيزانه *tazau-* ba humé-ut, *neh,* العجلت *ala'l'ajulut.* v. *hastily, eagerly.*

Forwardness (ardor) tazé, حميت humé-
ut, رشك rushk. v. *eagerness*. —
(*quickness*) furaat, شتاب zoodé, fhitaub. v. *haste, readiness*. — (*earliness*) تعجيل
tajujeel, عجلت ajulut, مقدمت mukuddumut.
— (*impudence*) شرم fhookhé, عدم شرم aduma
fhurruum, كستاخي kuftaukhé.

A FOSSE (*ditch*) خندق khunduk, مترس muturis, شاه بارو fhah baroo. v. *moat*.

A FOSSIL جامد jaumid (pl. جہد jumud),
 رُكَاؤُز rukauz, رُكْعَتُز rukeezut.

To FOSTER پوروردن purwurdun, پرورده purwurdch kirdun, پرورش ساختن purwurish faukhtun, مواجهات کردن mu-ajaut kirdun, تربیت نمودن turbé-ut numoodun. v. to nurse, feed, support, encourage, educate.

A foster-father, fosterer, پورور purwur, زوج شیر
 ده zooja dheer duh. *A foster-mother, foster-dam*,
 ده شیر da-éh, زن پورور zunna purwur, ده
 داه duh, ازار zaur (pl. ازار azaur), ماریده maureedeh.
v. nurse. — *A foster-brother or foster* همشیر hum-
 dheer. — *A foster-child* پورورده purwurdéh, ربیب
 rubeeb. — *Fostered* پورورده purwurdeh, پوره pur-
 wureh, مغتذی mughtuzé.

FOUL (*dirty*) مردار *murdaur*, نجس *najis*,
 شوخ *shookh*, ملوث *muluwwas*, فاسد *fauhid*,
 between, دنس *dunis*, چرکین *chirkoon*, بالوش
baulooth, سامان *sa-man*, بی سبب *be sabab*, او famaun,
 ریہناں *reemnauk*, درن *durin*, مودورن *modurun*,
 مودراون *moduraun*, قہول *kahool*, کوزی *kuzi*,
 خسوک *khufook*, دسم *dusm*, طفس *tufus*,
 نضیف *nuzif*. v. *nafty, impure, polluted*. — (*abomi-*
nable) مکروہ *mukrooh*, مکروہ *makrooh*, ملعون
mula-oon. v. *detestible, odious*. — (*wicked*) اهل
 اهل *ahla* فساد *fusaud*, کبیح *kubeeh*, شقی *shaki*,
 شریر *shureer*, شایستہ *shaasteen*, زو فسق *zu fufik*,
 معیوب *maai-oob*, پر (سوایی) *pur rufwai-e*, فوسید
fufeed, فسیح *fuzeeh*. v. *disgraceful, villainous,*
shameful, fraudulent. — (*not legal*) نا شرعی *na*
shura-e, غیر مشروع *ghire-a musthoo-a*. — (*gross,*
corrupted) فاسد *fauhid* (pl. فاسد *fufedé*),
 فاسد *fufedé*, فاسد *fufedé*, فاسد *fufedé*. v. *gross*. —
 (*full of gross humours*) پر اخلاط فاسد *pur akhlaut*
fufeed. — (*not bright*) نا روشن *na roshan*, نا
 روشن *na kushaudeh*, تاریک *taureek*, سیاہ *siyah*,
 چرکاب *chirkaub*. *Foul water* بی ضیا *be zia*,
 بازی *baazi* *heelch*, خیلہ *heelch*, بازی *baazi*,
 رنک امیزی *kauré*, تلہیس *tulbees* کاری
ameezé. v. *fraud, deceit*. — *A foul action* قبیح عمل

Fragor, v. crash, crack, noise.

nowrus, نو رسیده now rusédeh, نوزاده nowzau-
deh, جدید judeed, طرفت turfut, طارف taurif,
تندرست (vigorous) wurs. — ورت tureef, طرب
tundurust, بی تعب bé taab, قادر kaudir, توانا
tuvvauna, تنومند tunoomund, بیبود buhbood,
nowkhauftah, نوخاسته nowkheez, v. also
gul-rooi, گلرویی (florid, ruddy faced) gul-
rooi, نا افسرده (unfaded) gulrukhsaur. —
نا افسرده na afsurdeh, نا تاز na tauriz. —
(not stinking) نا na gundeh, نا کندید na gundédeh,
بی بد na maatoon, نا غاب na ghaub, بی معفون
bé bud ra-chut, غیر منتن ghire-a mun-
tin. — (fasting) روزه roozeh, دار roozeh dar,
صایم fa-ém. — Fresh air خنک هوا khunuk hawa.
— Fresh water آب خنک auba khunuk, آب سرد
auba furd. A fresh egg تازه بیضه tauzech beezeh.
A fresh or rare youth تازه جوان tauzech juvaun.
A fresh old age خلد khulud. Fresh green herbs
گیاه سبزی طری gè-auha fursubza turé.

To freshen (make fresh) طری ساختن turé
faukhtun, تازه خنک کردن khunuk kirdun, تازه
sاختن tauzech faukhtun. To make salt water
fresh ملح نبودن aub ghire-a milh nu-
moodun, از آب نمک واکردن uz aub numuk wa
kirdun. — (to grow fresh) خنک شدن khunuk
shoodun, تازه کشتن tauzech gushtun.

Freshly (coolly) سردا burdaunch, سردا furdan.
بطور نوزاده uz now, تازه taurifan. — (unfadingly)
با تازگی ba tauzugé, شادبانه shaudubaunch, سبزا
fubzan. — با گلرویی (with a ruddy look) ba gulrooi,
با گلداور ba gulazaur. — (heartily) تندرستانه tun-
durustaunch.

Freshness (coolness) سردی buroodut, سردی
furdé. (the opposite of being fated) تازگی taazugé,
خنکی khunuké, طراوت turawut. (not being stale
or stinking) بوی hyma gundeh booi, عدم گند
aduma gund, خلا عفن khilaa afin. (freedom from fatigue)
عدم تعب aduma taab, تندرستی tundurusté. v. vigour. —
(freedom from saltiness) عدم ملح aduma milh. —
(rudeness of countenance) غلعداری gulazauré, گلرویی
gulrooi-é.

A FRET (on the finger-board of a guitar, &c.)
مخل perdech. — (fermentation of liquors) مغل
mukhill, مضر muzir, تبکوب tubkoob. (agitation of
mind) اضطراب iztirau, ازار جان azaura jaun,
پیشانی purashaunc, اشتگی ashtugé. v. pas-
sion, anger: also fritb.

To fret (make angry) غصوب کردن ghuzoob
kirdun, ازار دادن azaur dadun, ازردن azurdun,

اضطراب iztirau, faukhtun. (to be angry)
kuhr gooriftun, خشنال khusht-
minauk gushtun, ازاریافتن azaur é-aftun. (to rub
against, wear) ساییدن faï-édun, سودن foodun,
فرسودن furfoodun, ابله کردن ibla kirdun. (to
be worn) مبلی شدن mublé shoodun. v. to gall.
(to eat away) اکل کردن akul kirdun, لحس
muta-akki, متاکل نبودن luhsh faukhtun, تراشیدن
turshédun, محل کردن muhill kirdun. v. to
ferment.

Fretful غصوب ghuzoob, ازار یاب azaur é-aub,
تیز طبیعت tazé tubé-at, اضطراب رسیده
tazé mizauj. v. peevish. — To be
fretful تیز مزاج نبودن tazé shoodun, غصوب بودن
mizauj numoodun, غصوب boodun.

Fretfully غضبا با ba iztirau, با ازار ba azaur,
بوجه تیز طبیعت bewujha tazé tubé-at.

Fretfulness ازار azaur, غضب ghuzb, اضطراب iz-
tirau, تیز طبیعت tazé tubé-at, پریشانی purashaunc,
tazé mizaujé. v. anger, peevishness.

FRIABLE کشت kusht, ریزناک reeznauk,
بوغا afauna muftoot. Friable earth ریز
boogha. Any thing friable ریز reez. Friability
ریزناکی reeznauké, امکان imkina reeznauk, کشتی
kushté.

A friar, v. monk. — Friary, v. monastery.

To fribble, v. to trifle. A fribble, v. fribble.

FRICTION مالش maulish, سایش foorish,
تکلیف tuhkeek, تحکیم tuhuk-
kuk, مداعت mudacat, داک daak, مکش muksh,
سحن fuhn, مش mush.

FRIDAY جمعت jumaat, روز جمعه roza ju-
mah, ازیمه é-oomu'l'jumaat, يوم الجمعة azo-
neh, حربت hurbut.

Fried پخته burushteh, در تابه dur tau-
beh pukhteh, جفت tufredeh, قلیت just,
مقلو mukluwou, مقلی muklé, مطجن mutujjun.

A FRIEND دوست dost, دوستکام doostkaam,
محبوب é-aur, یاران é-auraun, محبوب muhboob,
معشوق mashook (fem. معشوقه mashookah),
محب muhibb, صدیق fudeek, دلداری dildar,
صاحب sahib, آشنا ashina, حبیب hubeeb,
خلیل mukhlis, خیر خواه kheir khauh, مخلص
khuleel, عزت خواه dowlutkhauh, دوستخواه
zut khauh, رفیق rufek, مهربان muhrbaun,
یکجهده eekjihad, یکسره eekfurch, همدام humdam,
همکار humkhauh, همار humaur, همال humaul,

هېراز humpofht, هېپهلو humpihloo, هېمراز humrauz, هېمراز humfauz, هېمانان humanaun, ترب haufid, خلت khullut, خلم khullim, وديد wudd, وډ akh, اخ khudin, غېكسار wudeed, وډوډ wudood, ډاډر daudur, غېكسار ghumkufaur, مټاخې muta-akhkhé, ډمېج dumuj, مولا waula, والا walé, ولي buraudur, برادر mula, حواري khudé-oo, خډيو shukhl, شخل huwauré, وېر weer, قتل kitl, رېج rujim. v. companion.—*Friends and strangers* اشنا و بېگانه ashina ou beegaunch. — *A most intimate friend* يار وفادار é-aura wufadar, محب صادق muhibba faudik, محب مخلص muhibba mukhlis, يار غار é-aura ghaur, دوست زو durooné dooft, دوست حقيقت dooft zu hukeekut, يار جان e-aura jaun, قديمې دوستم My old friend khunnur. *My dear friend* عزيز دوستم kudeemé dooftum. *My dear friend* عزيز دوستم azeez dooftum, برادر buraudurum. *O friend!* ya é-aur, يا اي ec é-aur. *A meeting of friends* صحبت ياران fohbuta é-araun. *A false friend* دوست زباني zubauné dooft, عبد عين abda ain, صديق عين fudeeka ain.

To friend, v. to befriend, favour.

Friendless يار بې bé é-aur, محتاج muhtauj, دست تنگ mufliis, مفلس haujutmund, حاجتمند dooft tank.—(*driven from country and friends*) كم gum gushtuha daur ou dé-aur. v. *destitute, poor, wretched.*

Friendship مهرباني kheir khauhé, مهرباني muhrbauné, مهرباني muhrbauné.

Friendship مهرباني ba mohibbaunch, با مهرباني ba muhrbauné, دوستاني dooftaunch, دوستاني dooftauné, نېك kheirkhauh, خېرخواه betoora dooftaun. v. *friendly, kind, favourable.*—*Friendly letters* مهرباني مکتوبې mohabbut muktoobé.

Friendship اشناي é-aure, ياري é-aure, اشناي ashina, مېر muwuddut, مودت muwuddut, محبت muwuddut, تعلق khulool, مېر مېراني muhrbauné, خېل khulool, خېل khuloolut, خېل khuloolut, ولايت wulaüt, حباب hubab, مولات mawalaüt, صداقت fadaukut, زات البين zauru'l-bein, وډ wudd, وډاډ wudaud, دلداری dildauré, محبت khusranguré, محبت fohbut, محبت anoot. v. *affection, love, benevolence; assistance.*—*Intimate friendship* الفت olfut, اتحاد ittihad, عمخوري humdumé, هېمې ghumkhoné. *Mutual and sincere friendship* مصادقت mu-faudukut, محبت مشارکت mukhaulut, اختصاص khulooos, محبت حقيقت ikhtifaus, مصافحت mufafaut, مصافحت

mohabbuta hukeekut. *To cultivate friendship* دوستي داشتن é-aur shoodun, يار ياران é-araun boodun, رعايت کردن ra-ai-ut kirdun, تصادق نمودن tuffauduk numoodun, تخالل ساختن tukhaulul faukhtun, محبت mohaubut kirdun, خلوص و دوستي نمودن khulooos ou doofté numoodun, مخالفت کردن mukhaulut kirdun.

A FRIGATE فرقة firkateh, قايق ka-ék. v. *ship.*

FRIGHT وحشت wuhshut, هول hawl, هراس hiraus, باو bauk, خوف khoof. v. *fear, terror.*

To frighten هول کردن hawl kirdun, ترسانیدن tursanédun, ترس کردن turs kirdun, وحشت دادن wuhshut dadun, هراس tukhweef kirdun, ترسیدن tursanédun, خوف rufanédun, شوریده کردن mukhoof boodun, تهدید ساختن shoorédeh kirdun, توهیل کردن tawheel kirdun. v. *to terrify.* *Frightened* هېبان heebaun, وھېنال wuhimnauk, خوف mukhoof, مهتول mulitoul, روع rawa.

Frightful هولناک hawilnauk, هېبتوار heebutwaur, ترسناک mukhoof, خطرناک khuturnauk. v. *terrible, dreadful, horrible, formidable.*—*A frightful figure* گريا گريا guré-a luka. *A frightful sound* فوزان fouzaun.

Frightfully مخوفانه mukhoofaunch, هایلانه ha-élaunch, با وحشت ba wuhshut.

Frightfulness هولناکي hawilnauké, وحشت wuhshut, هېبتواري heebutwauré. v. *dreadfulness.*

FRIGID (*without warmth*) سرد furd, بر سرد burd, سرد furd, سرد kurr. v. *cold.*—(*unaffectionate*) غېر مودت ghire-a muwuddut, نا نرم دل na nurm dil, زو برودت zu buroodut, و کدورت kudoorut, مسامح mufaumeh. v. *indifferent.*—*Frigid in constitution* بارز البزاج baurudu'l-mizauj, سست اندام suft andaum, ناعین ancen, نا توان na tuvvaun. v. *impotent.*—(*without fancy*) غېر متخیلت ghire-a mutukheelut. v. *dull, stupid.*

Frigidity, frigidity (want of heat) سردی furdé, سرما surma, بی تاب bé taub, غیر حرارت ghire-a huraurut, بی گرمی bé gurma. (*want of affection*) برودت buroodut, عدم محبت aduma mohabbut, عدم نرم دل aduma nurm dil, مسامحت mufaumihut. v. *indifference.*—(*frigidity of constitution*) بارز البزاج baurudu'l-mizauj, ناتوان natuvvauné. v. *impotency.*—(*dullness of genius*) عدم قوت خیال

aduma kuwwuta khé-aul, خلا مخيلت khilaa mukhei-ulut.

Frigidly (coldly) سرما نه furmaunch, بي گرما bé gurma. (*unaffectionately*) با بروت ba buroodut, بي محبت ba mufaumihut, با مسامحت bé mohabbut. — (*dully*) غير قوت وهم ghire-a kuwwuta wuhm, بي متخيلت bé mutukheclut. (*impotently*) بروجه نا توان burwujeh na tuvvaun, با سستی ba sullé. — *Frigorific* برد کنا burd koonā.

FRINGE فراويز alum, علم tirauz, طراز tirauz, wceez, زه zub, ريشه recihch, پوزه purzshch, پوزه purzch, حاشيت haushé-ut. v. border, embroidery. — *A fringe round a shirt* پيراهن نوردۀ noordch-a peerauhin. *The fringes of a bead-dress*, (also round garments) هذب hudub.

To fringe طرازيدن tirauz kirdun, طرازيدن tirauzédu, تحشيت ساختن tuhshé-ut fauklitun, پيراي بخشش کيردن peera-é bukhsh kirdun. v. also to decorate. — *Fringed* طرازيدۀ tirazédech. *Fringed with various colours* طراز عبقری abkuré tirauz, ريشيدۀ recihédech. *A fringed carpet or cushion* تبستۀ tubusteh.

FRIPPERY (old clothes) جامه مخلوق jam-meh mukhllook, چپاره chipaureh, مزيج muz-ruj, با دروزه baudroozeh, جامۀ بد jamuch-a bud, با دروزه baudroozeh, طمر tymur (plur. اطمار atmaur), زنده zshundeh, سحق fuhik, ثوب شبّاريت fooba shubaureck, هرگون جامۀ hurgoon jam-meh, مديروا mauroos, ماري mauré, لديم ludeem, رثيت rufesut, جامۀ رثيت jam-meh rufes, مشقت muthkut, فضل fuzul, مفضل mufzul. — (*an old clothes market*) بازار با دروزه bazaur baudroozeh. *A fripperer or dealer in old clothes* با دروزه فروش baudroozeh furoosh.

To FRISK کسروز نبودن kufrooz numoodun, رقصيدن rukfédun, رقصان کردن rukfaun kirdun, جيپدن juhédun, نغزان نبودن nafzaun numoodun, نغز کردن nukiz kirdun, خيزيدن khezé-dun. v. to bound, leap, skip, dance. — *A frisk*. v. skip, leap, also frolick.

Friskeness کسروزي kufroozé, شادي shaudé, شوخي shookhé, خرمي khurru-mé, ابتسام ibti-taum, بال يايي furrulh, ابتهاج ibtihauj, bad paï-é. v. gaiety, liveliness.

Frisky کسروز shookh, شاد shaud, مسرور mus-ror, خرم khurru-m, خوش دل khoosh dil, هوا دار hawa-dar, بادپا badpa, رقصان rukfaun, hawaï-é. v. airy, gay, lively.

A frith (of the sea) سدت fuddut, حلق البحر hulku'l-buhr, تنك دريا tunka duré-a. v. straits.

A FRITTER روغن جوش rooghun joosh.

To fritter, v. to mince, crumble.

FRIVOLOUS معني bé maané, هوزه hurzeh, بيهوده hawa khauh, روزگاري roozigauré, باطل béhoodch, مهر mihmur, بهرج buhruj, باطل baudraum, باوه é-aweh, نا é-ayeh, ياژه é-ayshé. v. trifling, vain. — *Frivolousness* بطلان butlaun, گزاف guzauf, هوا hawa, اينده a-éndeh, روزگار roozigaur, هوزه hurzeh, هذر huzr. — *Frivolous things* هوزات hurzaut, هواهي hawauhé, khurzeh, باوه é-aweh. v. vanity. — *Frivously* بي معني bé maané, بروجه بيهوده bur wujha bé-hoodch, باطلانه bautilaunch, بطور هوزه betoora hurzeh. v. triflingly.

To FRIZZLE زلف پر چين کردن zulf pur cheen kirdun. v. to crisp, curl.

A FROCK قبا kuba, v. coat.

A FROG غول ghook (pl. غوكان ghookaun), وزغ wuzugh, ضفدع zufda (plur. ضفادع zufauda, ضفادي zufaudé), وطواط wutwaut, فدادت ranan, رنن nukaukut, جاز fudaudut, لجا luja (fem. لجات lujaut), هجاء hujaut, وزاغ wuzshaugheh, وزاغ wuzaugheh, چشش kurr, عدمول admool, بزغ buzgh, جشش chushsh, شرغ shurgh, شرغ shurgoof, جغز juzugh, عجنم aljum, عجنم chughz, عجنم a-énoom, ام هبیرت umamu hubeerut (fem. ابو هبیرت abu hubeerut), لجم lujum. — *Frogs* مگالات muka-adaut, اجام ajaum, قواخر kawaufuz, هکاورس hukaurus. — *The boy's game Leap-frog* muzsheed, مزید muzheed, مزیدۀ muzheedeh.

FROLICK, frolicksome شوخي shaudmaun, خرم khurru-m, خنده khundeh, بسميم buseem, خوش دل khoosh dil. v. gay, joyous. — *A frolick* بذله buz-leh. v. whim, prank. — *Frolickomeness* شوخي shookhé, شادي shaudé, خوش دلي khoosh dilé.

To frolick بذله باز کردن buzleh bauz kirdun.

FROM از uz, ز zi, عن an, من min. *From, a great way from* بيرون beeroon. *From me* از من uz mun, ز من zimun, عني aanné, من minné. — *From thee* از تو uz too, ز تو zi-too, منك minka, عنك anka. *From him* از او uz bu, ز او zou, ازش uzish, منه minhu, or anhu. *From her* منها minha, عنها anha. *From us* از ما uz ma, منا minna, عنا aahna. *From you* از شما uz shuma, منكم minkum, عنكم ankum (fem. منكن minkunna, عنكن aankunna). *From them* از ایشان or از ایشان uz éshaun, من هم min hum, عن هم an hum (fem. من هن min hunna, عن هن an hunna.)

tumauma kumr, ابدار abdaur. *To fill full* کردن tumlé-ut kirdun. *v. to fill.*—*Full blown* کشاده kushaudch, فغوم fughoom. *A bed of roses in full blow* گلرنا gulraana.—*Full of fragrance* پر عیر pur abeer.—*Full-eyed* نو عین, zu aina guraun, اهل عین ahla aina kumaul.—*A full-feathered arrow* تیر عیر teer abeer. *Full speed* تیز رو taze rou حرق hurk.

To FULL (cloth) جامه قصارت کردن jaumeh kuffaurut kirdun.

A fuller قصار kuffaur, مقصر mukuffir. *The fuller's art* قصارت kuffaurut. *A fuller's hammer* چکابه chukaubeh, مقصرت mukfurut. *v. beetle.*—*A fullery, fulling-mill* قصار خانه kuffaur khauneh.

FULLY بالکلیت bi'l'kullé-ut, تمام tumaman, جمله jumlutan, و پاکیزه pauk ou paukeezeh, بالتام bi't'tumaum, فی الجمله fi'l'jumleh, bi'l'jumleh, غیر نقصان ghire-a nukfatin, بی کاست bé kauft, طبیقا tubeekaun. *v. wholly, totally, entirely, directly, exactly.*

To FULMINATE بخنودن bukhnawédun, برق برق kirdun. *v. to thunder, lighten; also to terrify.*—*Fulmination* بخنو bukhnoo, برقان burkaun, از azir. *v. thunder: also anathema.*—

Fulminatory, fulmizant, بخنوبان bukhnawé-an, بروق buruk numa. v. thundering.

FULNESS پری puré, مهتلیت mumtulé-ut, طلاع pataweh, بدر budr, طغاف tuffauh, تلاء tulaa. *v. completeness.*—*(repletion)* سیری icéré, شبع shuba, امتلا imtila, املا imla, کزاز kuzauz, وسعت (largeness) mumtulé-ut. *v. satiety.*—*(abundance)* فراوانی furawane, فراوانی furawane, وفرت wufirut. *v. plenty, wealth.*—*Fulness of heart* دلپسندی dilbustugé, اضطراب iztirau. *v. perturbation.*—*Fulness of flesh* جسامت jufaumut, سمن simun. *v. corpulence, plumpness.*

FULSOME (nauseous) منکر munkir, نا پسند na puffund, نا مکیول na murzé, نا مرضی na mukbool, منغور munfoor. *(stinking)* dum dum کرته budrai-éheh, بد رائحه bukhr, فاحش fauhish, مردار murdaur. *(obscene)* زشت zush. — *Fulsome discourse* کلام نا پسند kulaum na puffund. *Fulsome flattery* ریشخند reeshkhund, خوش آمد na پسندیده khoosh amud na puffundédeh.

Fulsomefness (nauseousness) منش ikrauh, اکر اه na khooshmunish, گند gund, بد رائحه bad ra-éheh, زشتی zushé. *(obscenity)*

FUMATORY (herb) شهنجر shuhturuj, پنپسه puneezeh, پنپزه puneezeh.

To FUMBLE (attempt or manage awkwardly) بی معنی ساختن, na fuza kirdun, بیهوده béhoodeh numoodun.—*(to be impotent)* سست اندام بودن suft andaum boodun, سستی نبودن sufté numoodun.

A fumbler مرد نا قابل murd na kabil, صاحب suft murdum, سستی sahib sufté.

Fumbling بی سزاواری, na kabil, سست اندام suft andaum.

Fumblingly بطور نا قابل betoor na kaubil, با ba sufté.

Fume, v. fumigation, smoke, vapour; rage.

To fume, v. to fumigate, smoke, dry in smoke; to rage.

To FUMIGATE دخنه کردن dukhneh kirdun, دود الود dood faukhtun, بخار دادن bekhaur dadun, دود dood alood numoodun, مجمر کردن mujmir kirdun. *v. to smoke, perfume.*

Fumigation دخان نها dukhaun numa, بخار ساز bukhaur sauz, مدخن mudukhkhin. *A censer for fumigations* مجمر mijmur, مجمرت mijmurut, مدخنت mudkhunut. *v. censer.*—*To cure by fumigation* از مدخن چاره کردن uz mudukhkhin chaureh dadun.

Fun, v. sport, merriment, jest, joke.

FUNCTION (office) منصب khudmut, منصب munsub, جاه jauh. *(performance)* اجرا ada, اجرا ajra. *(power)* قدرت kudrut, قابلیت kabilé-ut. *v. faculty, duty.*

FUND (stock, capital) سرمایه ma-éha surma-éh, اصل asl, راس الال raufu'l'maul, بیت furanf khauneh, صراف خانه (money-bank) beetu'l'maul. *A fund of knowledge* علم و هنر ma-éha ylm ou hunr.

FUNDAMENT اساس afaus. *v. foundation.*—*(backside)* است ust, اسب isb (pl. اسباب afaub), *v. arse, buttocks.*

Fundamental اصلی aslé, نو بنیان zu buné-and, اساس دار asaus dar, اهل بنیاد ahla banlaud, ذاتی zauté. *v. founded, essential.*

Fundamentally اصلیانده aslé-auneh, بطور مؤسس betoor mu-essis, بر وجه بنیادی bur wujha buné-audé. *v. essentially, originally.*—*To err fundamentally* خطا اصلی نبودن khurta aslé numoodun.

A FUNERAL میت meit, جماعت میت ju-ma-ata meit, جنازه junauzeh, ماتم matum, زاری zauré, تهنیت noohut, تهنیز tujneez, کارسازی دفن kaurfauzé dufun. *v. burial, inter-*

mejnooné, دیوانگی junoon, دا-ووج da-ooj, شیداایی sheeda'i-é, deewaunugé, شفعت shufaat, زب zub, قهر (rage) tusaar, علوز alooz. — *A fury (raging woman)* awrut jaun azaur. v. *vixen*.

FURZE رتم rutum, رتھت rutumut.

Fufec, fufil, v. *musket, firelock*.

FUSIBLE, fusile, مہکی mumkina reezish, ریز reez. — *Fusibility* امکان imkauna reezish.

Fusion ریش reezish, گداز gudauz.

Fufs, v. *buffle, tumult*.

FUSTIAN (bombast) سخن بیہودہ fukhun beehoodch, کلام ہرزہ kulauma hurzeh, ے-افہ é-afeh.

Fustiness, v. *mouldiness, stink*.

FUTILE بی معنی beehoodch, بی ماانہ maane, ے-اوزیہ é-auzihé. v. *frivolous, trifling*.

FUTURE مستقبل mustukbil, آیندہ a-éndeh, اتی auté, غیبی gheebé, پسن baud puseen, ماتی maute. *For the future*, v. *hereafter*. — *A future state* عالم غیب aaluma gheeb. *Future events* مستقبلات mustukbilé-aut. — *The future tense of a verb* مستقبل mustukbil, مضارع muzaraa. — *The future, futurity* زمان مستقبل zumauna mustukbil, قابل kaubil, استقبال istikbaul. *Belonging to futurity* استقبالی istikbaulé, قابل منسوب kaubil munfoob. *Meditating on futurity* اندیش aukibut andeech.

FY ایواہ aiwauh, ای ha-é, وای wa-é, واه wauh, ویل weil, اھ huh.

G.

G, in the English language, has two sounds; hard and soft. The hard sound it generally retains before *a, o, u*; as *garment, governor, gum*. It is rarely soft; as *gaol*. Before *e* and *i* it is often soft; as in *gem, ginger*; and often hard, as in *get, give*. When combined with *b*, it has sometimes the irregular sound of *ff*; as in *rough, tough*, (*ruff, tuff*) the sound being at other times entirely lost; as in *though, through* (*tho', thro'*).

To GABBLE پر کوی بیہودہ شدن pur gooi beehoodch shoodun, گفت کوی بی معنی guftu gooi bé maané numoodun, دمدہ dum-dumeh ou zumzumeh kirdun.

Gabble گفت کو بیہودہ guftu goo beehoodch, دمدہ dum-dumeh ou zumzumeh.

A gabbler گفت کو بیہودہ نہا guftu goo beehoodch numa. v. *prater, chatterer*.

Gabbling, v. *loquacity, garrulity*.

A GABION (basket filled with earth) زبیل با zumbeel ba khauk agundeh.

GABLE (sloping roof of a building) بالا خانہ bala khauneh ma-él.

GABRIEL جبرائیل jebra-él. v. *angel*.

To GAD پویان بودن pooi-aun boodun. v. *to ramble, roam*. — *A gad-fly*, v. *breeze*.

To GAG با صہام دھن بستن ba sumaum duhin bustun.

A gag دھن بستگی duhin bustugé.

A GAGE کرو giraw, پیمان girawgan, پیمان peimaun, رھن ruhin. v. *pledge, pawn*. — *To gage*, v. *to pledge, wager*. — *To gage a cask*, &c. v. *to gauge*.

Gaiety, gaily, v. *gayety, gayly*.

GAIN سود food, فایدہ fa-édeh, حاصل haufil, ربح rubuh, نفع nufa, المنفع munfaat (pl. منافع munaufa), الـفنج al-funj, مکتب muksub, کسب kusb, ترقی turukké, صرفہ surfeh, اکتساب iktisab, وریز wurz, توز doft, دست guraun, الفخت alfukht, کران tooz, بلک bulk. v. *advantage, profit*. — *Attentive to gain* مشغول بکسب bekusba mushghool, تکسب tukusub, معتنص maatufuf. — *For the sake of gain* سود از بھر uz buhra food.

To gain توختن andokhtun, توختن tookhtun, سود داشتند food daushtun, بدست آوردن bedost awurdun, تحصیل ساختن tukhsel faukhtun, کسب کردن intifa kirdun, کسب کوفت kusb ou kaur faukhtun, فایدہ آوردن awurdun, منفعہ داشتند munfaat daushtun, حاصل ساختن haufil faukhtun, مال کسب کردن maul kirdun, تحصیل کردن tukhsel faukhtun, الفنجیدن alfunjédun, الفندیدن alfundun, الفندیدن alfundun, گزیدن gurdun, وریزیدن wurzédun, انجوختن anjookhtun, الفختیدن alfukhtun, اندوزیدن andozédun, انجوختن alghunjédun, انجوختن anfukhtun, انجوختن anfukhtun. v. *to acquire, win, obtain, procure, attain, reach, grow rich*. — *To gain over to a party* بتطرف کشیدن beturruf kushédun. *To gain over to an opinion* افحام ساختن ifham faukhtun. v. *also to bring over*. — *To gain the heart* ربط کردن rubtu'l'kulob kirdun, خاطر گرفتن khau-tir gooriftun, دل ربا بودن dil ruba numoodun, *a suit at law* لڈ کردن ludd kirdun. *To gain one's daily bread (especially by hard labour)* روزی خرس ساختن runjbur kirdun.

زناکار zunakaur, زنباره zumpaureh, زانی zauné,
کسروز kufrooz, کنگال kunghaul, نظری nuzré,
زن دوست zun dooft. v. *fornicator*.— (*a wooer*)
زن را نازو نیاز کننده zunra nauz ou né-auz koo-
nindeh, معشوقه bezun ifhk numa, معشوقه
maafhookeh, بازنده bauzbuzeh, زنده دوست zundooft.

Gallantly (gaily, splendidly) شاهانه shahaunch,
 دولت‌مندانه dowlutmundaunch, با کرامت ba zu-
 raufut, با عظمت ba azumut, جوانانه juvanaunch,
 زریغانه zureefaunch. — (*bravely*) دلیرانه dilarau-
 nech, با غیرت ba gheerut, بهادرانه bahaudura-
 nech. — (*generously*) کرمیانه kureemaunch, جوهرانه
 joomurdaunch.

Gallantry (*splendour of appearance*) zu-
raufut, نزاكت nuzaukut, زیبایی zeebaî-é,
بزرگواری buzurguwaure. v. *magnificence*.—(*no-
bleness of mind*) جوانمردی juvaunmurdé, مردانگی
murdaunugé, دلآوری dilavuré, دلیری dilaré,
غیرت gheerut. v. *magnanimity, bravery, intrepidity,
generosity*.—(*courtship*) خواه زنی khauha zunné,
ناز awrut tulubé, شیوه sheeweh, ناز
nauz, نازان nauzaun, نازش nauzish. —(*debauchery*)
شوخی shookhé, شهوت shulhwut, نفس nufs,
پرده دری perdech diré, v. *lewdness*.

GALLED (*excoriated*) مرتھش murtuhish, موقع muwukka, امشق amshuk (fem. مشقا mufhka, plur. مشق mufshuk), مشقت mufshkut, مدبر mudubir. *To be galled* مرتھش شدن murtuhish shoodun, موقع بودن muwukka boodun, یاختن dubrut è-aftun. — Galled (*vexed*) مضطرب ghuzoob, مغضوب mughzoob, مضطرب muzturub. v. *angry*.

A GALLERY رواق ruwauk, دھلیز duhleez
(plur. دھالیز duhauleez), کاشانہ kaushauneh,
شہنشین (ایاویں a-é-aween plur. ایاوان a-éwaun)
shahnishheen, طاقیت طیقان teckaun, طاقی
tauké-ut, طاقات taukaut, پیشطاقی peishtaun,
شرفت fhurfut, سباط subaut, اسطوانہ uftuwauneh
(plur. اساطین afauteen.)

Galliard, v. brisk, cheerful, lively.

GALIMATIA کلام بیهودہ kulaum beehoo-
deh, سُکھن بی معنی sukhun bé maané. v. non-
sense.—Gallimaufry. v. medley.

A GALLIPOT لڙڪا Lukha.

To GALLOP سگیزیدن fikeezédun, چالاک نبودن ynaun reez kirdun, chalauk numoodun, تقریب ساختن tukreeb faukhtun, رعبه کردن rubu-ah kirdun.

A gallop چالاک *chalauk*, ربعه *tukreeb*, اسباب *rubu-ah*, *ii-haub*.

A galloper چالاک ساز *chalaug fauz.*

GALLOWS دار داور, صليب fuleeb (plur. صلب fulub, صلبان fulbaun), چارمېخ ckaur-meekh. *Deserving the gallows* واجب الصلب wajibu's'fulb.

Gambler, v. gamester, cheat.

To gambol, v. to dance, frisk, frolick.

GAME (*sport*) بازي bauzé, لعب laab, لعبت laabut, قهر kusf, لعبتبازي laabutbauzé, قهر کوفی kumir. v. *play, dice, cards.* — (*animals hunted*) شکار hushrut (plur. حشر hushur), شکار shukkar, صید feid, نخچیر nukhcheer. *To kill or catch game* حشر گرفتن hushrut gooriftun, نخچیر افکندن hushur koofhtun, صید نukhcheer afkundun, شکار کردن shukkurdu, صید کردن feid kirdun. v. *to hunt, fowl.* — *To make game of* استهزا کردن istihza kirdun, بזה نمودن buzleh numoodun, مزه ساختن muzuh saukhtun. v. *to deride, mock, insult.*

To game باختن *baukhtun*, بازی کردن *bauzé kirdun*,
 کیردن *kirdun*, قهر ساختن *kumir saukhtun*. *To game*
at dice ششدر بازی کردن *shefhdur bauzé kirdun*,
 قمار باختن *kumaur baukhtun*. *To game at cards*
 قمار کاغدی کردن *kumaur kaghudé kirdun*:

A GAME COCK جنل خروس khuroofa jung.

A GAME-KEEPER شکاربان Shukkarban,

ameena hushrut. امینہ حشر

Gamesome, v. frolicsome, gay, sportive.

A GAMESTER کھیل باز kummaur baaz, ششمار
shestdur baaz, باز da-on, دور o-foor.

GAMUT در متصل. v. Vol. I.
p. 835. and Prelim. Dissert. p. 100. with note.

A GANDER بطخ butt dur, awz. v. goose.

A GANG طایفت ta-bat, قبیله towj, juma-at, موانست muwaunifut. v. tribe, company, troop.—To gang, v. to go.

A GANGLION (چخش chukhish, سلت fulaat, مغلده mughunde, كيلاں keelaun, ورغن wurghun, ورغا wargha, ورغارہ wurghaurch, دامغول daumghul, ضوات zuwaut, غدت ghuddut, لول lool)

A GANGRENE خوران khore-aun, خورا khora, خوره khoreh, اكله akileh. v. cancer, mortification.—To gangrene خوران نهون Khore-aun numoodun.—Gangrenous خورا نوما khora numma.

A GAOL زندان zundaun, محبس muhbur,
حبس hubs, سجن fujin (plur. سجون fujoon),
حصین huscen, هزوكي hurzooké. v. prison.—
Confined in a gaol اهل زندان ahla zundaun, در
حبس hubs busteh, محبوس muhboos,
زندانی zundauné, تھبیس tuhbees.—To put in
gaol. v. to imprison.—Gaol-delivery (trial of pri-

اهل hookuma gunahgaun, حکم گناهگان (foners)
 ahla zuudaun kaza-é. زندان قضاي

A gaoler زندانبان zundaunje, زندانجي
 daunban, سجان fujjaun, حداد huddaud.

A GAP چاک chauk. فرج furj, فرجت furjut,
 دره shagauf, شکاف shagau, جوبت joubut, شق shukk,
 دره dureh, کراز kurrauz, مهوي or مهوا muhwa (pl.
 muhwaut, مهواي muhawé, صديع fude-a.
 چاک (To stop a gap (or hole).—To stop a gap (or hole)
 چاک pur kirdun, فرج انباشتن furj am-
 baushtun.—(to escape by subterfuge) از حيله بازي
 uz heeleh bauzé ruha é-aftun.—(to
 make shift, use a succedaneum) بدل نهودن budul
 numoodun, بدلا يافتن budula é-aftun.

To gape (yawn) نهودن دهن duhin duruh
 numoodun, نهودن دهن duhun kushoodun,
 اسه khumé-auzeh numoodun, نهودن
 افا kushédun, ياز نهودن é-azédun, فسا فسا
 fufaur faukhtun, نهودن huchédun.—(to open in fissures)
 چاک chauk numoodun, نهودن چاک chauk
 dur shukk kushaudun, نهودن furj daush-
 tun.—(to stare foolishly or with wonder) با روي پر
 ba roo pur heerut nuzir kirdun,
 نهودن afa nuzraun boodun,
 نهودن shoodun, نهودن shoodun.—(to stare with hope)
 ba hufut nugguraun shoodun,
 نهودن ba ameed muntuzir boodun.
 To gape (yawn) نهودن زار زار shu-
 deed numoodun, نهودن با ابرام طلب گزیدن
 guraun ar-
 zoo daush-

A gaper (one who opens his mouth) نهودن دهن
 duhin kushoodun, نهودن دهن duhin duruh nu-
 ma-éndeh. v. gargarize or gargle (wash
 the mouth with medicated liquors) احبتي اسا
 ba adub, نهودن afa nuzraun boodun,
 نهودن shoodun.—(one who longs or
 craves) زار زار shu-deed numa, نهودن با ابرام
 ba ibraim tu-
 lub koonindeh.

GARB رخت rukht, پوشش پوش, لباس lub-
 bus, لباس lubfut. v. dress, habes, clothes, gar-
 ment; air, mein.

GARBAGE روده roodeh. v. bowels.—(offals)
 خشل khushaur, خشارت khushaurut, خشل
 khushi, کناست kinausut, کناست kufauhut. v.
 rubbish, refuse.

To GARBLE غربال زدن ghurbaul zudun,
 ندل ساختن istikhrauj kirdun, استخراج کردن

nudil faukhtun, نکر نهودن nukir numoodun,
 بيزدن beezédun. v. to sift, cull.

A garbler غربال زن ghurbaul zun, استخراج
 istikhrauj gur, ندل نادل nudil fauz.

A GARDEN بوستان or بوستان boostaun (pl.
 boofateen), باغ baugh, جنت junnut,
 حديقت rouzut (plur. رباض ré-auz),
 چمن chumin, حديق hudikut (plur. حديق huda-ék),
 چمن چمن chuminzaur, چمن چمن chungulistan,
 لديدت khuzlut, خضليت khuzlé-ut,
 لديدت khuzlut, خشاوه khushaweh,
 لديدت muhjur, حش hush (plur. حشان hushaun),
 حش hush (plur. حشان hushaun),
 گلزار gulistan, گلزار gulzaur,
 گلزار gulshun, گلزار guldar, گلزار
 dykura, گلزار dykurut, گلزار dykur.
 گلزار doohut, گلزار baughcheh, گلزار
 pauleez, گلزار boostaun, گلزار
 rouzut. The garden of
 Eden or paradise عدن eden, جنت عدن
 junnuta eden, جنت عدن eden, جنت عدن
 ruzwaun, جنت عدن eden, جنت عدن
 boofateen, جنت عدن eden, جنت عدن
 ré-auza dikhusha, جنت عدن eden, جنت عدن
 irema zautu'l'ymaud. A pomegranate garden
 anauristan. To garden or cultivate a garden
 turweez kirdun, باغ boostaun araustun,
 باغ baugh teemaur kirdun. A garden
 chumin fofah. A fountain in a
 garden chumin bund. v. fountain.—A
 garden house or villa بادخون badkhood,
 باغ baugh khauneh. v. under house, palace.

A gardener باغبان baughban, بوستانجي
 boostaunje, تاحي tauhé.

Gardening علم بوستانجي ylma boostauné,
 باغ baugh teemauré.

A GARGARISM or gargle غرور ghuroor,
 غرور ghurghureh.—To gargarize or gargle (wash
 the mouth with medicated liquors) غرور
 gurghureh gooriftun, غرور tughurghur
 kirdun.

A GARLAND استهاف istifaun, پسال pufauk,
 گل گل gul befur, گل گل tauja gul, گل گل
 akleel, گل گل akleelutu'l'muhfinaut.

GARLICK سیر bulboos, سیر feer, فوم
 foom. A clove of garlick حبب النوم hubtu'n'-
 nawm. A confectio made of cloves, garlick, nuts,
 سیران tubkoob. Dressed with garlick
 feeraun.

A GARMENT پوش پوشish, پوش پوشish,
 لباس lubus, جامي jaumugé, جامي jaumeh,

لباس lubaus (plur. البست albufut), mulbus (plur. ملبوسات mulaubus, mulboofaut), کسوت luboos (plur. الباس albaus), کفایت kufwut, کفا kufa (plur. اکسیت akfê-ut), کبا kuba, کبابی kuba-é, نیم neem, خالی khaulé, حلیت hulê-ut. v. clothes, dress, apparel, vest.—*An upper garment* بیرونه beerooneh, شاره shaureh, ثوب fawb, (plur. اثواب afwaub), لحاف luhauf, لِحافِ لُهاُفِط luhaufut, لبادت lubaudut, ریش reefh, دراجه duraujeh, کرکه kurukeh, فراجه furrauveh, دثار difaur. v. cloak, coat.—*An upper garment of China silk* لحافِ پرنیان luhaufa purné-aun. *The outside of a garment* رویِ جامه rooi jaumeh, اواره awaureh, اوره awrch, ابره abreh. *The inside or lining of a garment* استر astur, بطانه bitauneh, ثغافید fufafeed.—*The collar or breast of a garment* گریبان gureebaun, گریب gureeb, بادبان baudbaun, بادوان baudwaun.—*A garment of green* جامه خضرى jaumeh-a khuzra, سبز پوش subz pooh. *A white garment* کوهرتاب gohurtaub, کوهرتاو gohurtaw, ساده faudeh, ولیخ wuleekh. *A silk garment embroidered with gold* جیم jeem. *A brocade garment edged with gold* دیباج deebauj. *A garment of red satin* استبرق حبرا istsibruk humra. *A short garment (a kind of shirt or shift)* نیم تن neem tun, نیم تنه neem tunuh, شامال shamauk.—*A striped garment* لباسِ مخطط lubaufa muhutut, برید burid, مرچل murjul, سعیدیت fa-édê-ut, حبرت hubrut. *Every-day garments worn by working people* بادروزه baudroozeh, جامه بادرون jaumeh-a badroon, مفضل muzul, فضل fuzul, مبذل mubzil, بازرو bauzroo, مضرع muzruj. *An old or tattered garment* چپاره chupaureh, جامه بد jaumeha bud, جامه متقطع jaumeha mutukutta, شبارق shubaurik, سحقی fuhk, لبس نوم lubfa nawim, لبس مخلوق lubufa mukhlook, ثوت fawb khuba-és, طیر tymr, ماری mauré, مدروس mudroos, مشقت mishkut (pl. مشق mi-shuk). *A patched garment* لدم ludeem, زنده zshundeh. *A patch on a garment* جامه jaumeh, خرت khyrkut (pl. خرق khyruk). *A garment worn under armour* شلیل shuleel, *Cloth sufficient for a garment* جامگی jaumugé. *A coarse woollen garment (worn by dervishes or monks)* نمد numud, پلاس pulaus, خرت khyrkut. *A bedraggled garment* کبا aloodeh damaun. *To put on a garment* پوشیدن pothédun, پوشیده بودن pothédêh boodun, لبیس نمودن lubees numoodun. *Mourning garments* حداد hudaud. *To put on mourning garments* پوش حداد بودن hudaud poth boodun, جامه در نیل زدن jaumeh dur neel

zudun, تسلب کردن tufullub kirdun. *Any place where garments are kept* دان جامه jaumeh dan, جامکان jaumukaun, جامکن jaumukun, برفنده burfundeh, اصونت afwinut.—*He there left his garments* (i. e. he died there) جامه در اینجا نهاده jaumeh dur aunjah nihaud.—*To stake one's garments at play* جامه بحث کردن jaumeh buhs kirdun.

A GARNER انبار ambaur. v. granary.

A GARNET لعل laal. v. ruby.

To GARNISH اراستن arauftun. v. to decorate, adorn, embellish; also to fetter.—*Garnish, garniture, v. ornament, decoration.*—*Garniture, v. also furniture.*

A GARRET طبق فوقانی tubuka foukauné.—*A garreteer* اهل طبق فوقانی ahla tubuka foukauné.

A GARRISON (fortification) قلع killa, حصار hissaur, اسیت ase-ut. v. fort, castle.—*A garrison soldier* حصاری hissauré, محافظ muhaufiz, کورتلان kootlaun, *Garrison soldiers, the garrison of any fortified place* حافظانی قلاع hafizauné killaa, حفاظ huffauz, حفظت hufuzut, نگهبانی قلعت killaat ahlé, نگهبانان nuguhauné killaat, مستحفظان husn mustuhfizaun, فرعت furaut. *The commander of a garrison* ضابط قلع zaubuta killa. v. commander.

To garrison حفظ کردن hyz kirdun, حیات huma-é-ut saukhtun, عصبانیت yfmut numoodun, تحقیر کردن tashkîr kirdun, با حفاظ قلع پر نمودن ba huffauz killa pur numoodun.

Garrulity, v. loquacity, prattle.

Garrulous, v. talkative, loquacious.

A GARTER زانوبند zaunubund, برت burrut, بافرجن baurfurjun, خلخال khulkhaul, با زانوبند بستن khulkhul. *To garter* بستن با زانوبند bustun, برت بستن کردن burrut busteh kirdun.

GASCONADE لاف laaf. v. boast, bravado.

A GASH زخم zukham, زخمکاری zukhamkauré, کلم kulum, جراحت jurahut, ریش reefh, شخند shukhood. v. wound, scar, cicatrice.

To gash زخم کردن zukham kirdun, بریدن burédun, جرح ساختن jurih saukhtun. v. to cut.

A GASP تنک نفس tunka nufus, نفیس nufus, دم dum, دم بسته dum busteh, دما duma, تنک نفس آخر zeeku'n'nufus.—*The last gasp* تنک نفس آخر tunka nufus. *To gasp* تنک نفس کشیدن کشیدن tunka nufus kushédun, دم بسته شدن dum busteh shoodun, آخر نفس زدن akhir nufus zudun.

A. GATE باب *baub*, واسطه *waufit*, در *durb*, درگاه *dur*, درگاه *durgauh*, دار *daur*, سبب *subub*, ازمت *azumut*, فنک *fink*, غنک *ynk*, رتج *rutuj*, راتج *rautij*, رتاج *ritauj*. *The gates and walls* در دیوار *dur ou deewaur*. *The gate of a castle or town* دروازه *durwauzech*, درواز *durwauz*, قلعه *killaaah baub*, شهر *duruba shahur*. *The cross bar of a gate* فندل *fundil*. *A cross-barred or latticed gate* غلبکن *ghulubkun*. *An open gate* در کشاده *bauba mustooh*, باب مفتوح *bauba mawjooh*. *A shut gate* در بسته *dur busteh*. *The Caspian gates* باب الابواب *baubu'l'abwauz*. v. Vol. I. p. 315. *The folding doors (also side-posts) of a gate* لب *lubba dur*. *One half of a folding gate* مصراع *misra*, لت *lutt*. *A wicket in a great gate* درخت *durkutt*, درچه *durcech*.

To knock at a gate در زدن *dur zudun*. *To shut a gate* در بند کردن *dur bund kirdun*, در بند *durb mubhum zudun*, باب مفتوح نبودن *baub mawjooh numoodun*. *To open a gate* در باز کردن *dur kushaudun*, ساختن *baub mustooh saukhtun*.—*A gateway* سمت *sumt*, راه *rauh*, و تیر *wateerut* (pl. *wuta-ér*).

To GATHER (accumulate) جمع کردن *jumma kirdun*, فراهم آوردن *furrauhim awurdun*, تحصیل کردن *tuhsael kirdun*, (to crop or pluck) چین کردن *cheen kirdun*, چیدن *chédun*, خیدن *khédun*, فرخیدن *furkhumédun*, جمع (to meet together, to be accumulated) *jumma kirdun*, فراهم آمدن *furrauhim aumudun*, (to call or bring together) *furrauhim kirdun*, ندا *nida saukhtun*, دعوت کردن *dawut kirdun*, انداختن *andokhtun*, بدست آوردن *bedost awurdun*, (to generate) *ghulz gushtun*, (to generate) *ghulz gushtun*, غنیمت *ghufes numoodun*, (to gather or show in place) *pur cheen saukhtun*, در چین دوختن *dur too kha-aur kirdun*. *To gather or contract into wrinkles* چین کردن *cheen kirdun*, چین کردن *pur cheen kirdun*. *To gather or collect logically* قیاس کردن *ké-aus kirdun*, سبب کشیدن *subub kushédun*. *To gather flowers* گل چیدن *gul chédun*, شکار *shukoorub cheen kirdun*. *To gather, glean* چین کردن *cheen*, چین *peech*, تو *too*, تا *ta*, شکن *shukin*. v. *plait*.

A gatherer جمع کننده *jumaa koonindeh*, فراهم آور *furrauhim awur*. v. *collector*.

GAUDILY بوجه شاهانه *bewujha shahauneh*, با ظرافت *ba zuraufut*, نازکانه *nauzikauneh*, با زینت *ba zeenut*, تابانانه *tabanauneh*.

Gaudiness ظرافت *zuraufut*, زینت *zeenut*, تابش *taubish*, زیبایی *zeebai-é*, نراکت *nuzaukut*. v. *showiness*.

Gaudy شاهانه *shahauneh*, زیب و تر *zeeb ou tur*, ظریف *zureef*, تابدار *taubdar*, زیبا *zeeba*, زو *ba zeewur*, زو نراکت *zu nizaukut*, با ظرافت *ba zuraufut*, زینت *zu zeenut*, روشن *roshun*. v. *showy*.

Gave, preterite of *give*.

To GAUGE (a barrel, &c.) دان پیمودن *daun peemoodun*, برمیل قیاس کردن *burneel ké-aus kirdun*.—*A gauge* بیان *peimaun*, اندازه *andauzeh*, قیاس *ké-aus*. v. *measure, standard*.—*A gauger* پیمان *peimaun gur*, اندازه *andauzeh numa*.

GAUNT لاغر *laughur*. v. *thin, meagre, lean*.

A GAUNTLET دستوانه آهن *duftwauneh*, دستبانه *dostbauneh*.

GAWZE کوهرتاب *gohurtaub*.

GAY (merry) شاد *shaud*, دلشاد *dilshaud*, شاد کام *shaudkaum*, خرم *khurram*. v. *cheerful*.—*(showy)* ظریف *zureef*, تابان *tabaun*, تابدار *tabdar*, روشن *roshun*.

Gayety, gayness, شادی *shaudé*, خرمی *khur-rumé*, شوخی *shookhé*. v. *cheerfulness, sprightliness*.—*(finery, show)* تابش *taubish*, زینت *zeenut*, نراکت *nuzaukut*, ظرافت *zuraufut*, زیبایی *zeebai-é*.

Gayly شادمانه *shaudmauneh*, خرمانه *khurru-mauneh*. v. *merrily*.—*(showily)* با ظرافت *ba zuraufut*. v. *gaudily*.

To GAZE نگران کردن *nugguristun*, نگران *nugguraun kirdun*, نظر ساختن *nuzur saukhtun*. *To gaze at a person* نظر کردن *bekusle nuzur kirdun*.—*A gaze* نظر *nuzur*, نضرت *nuzrut*, نگران *nugguraun*.—*A gazer* نظر ن *nuzur numa*.

Gear, v. *furniture, harness, stuff*.

GEESE اوزون *awzoon*. v. *goose*.—*Abounding in geese* موزت *muo-zzut*.

To GELD مخمی کردن *mukhsé kirdun*, مجبوب نبودن *khuffé saukhtun*, خیم کشیدن *mujboob numoodun*, خایه کشیدن *kha-eh kushédun*. v. *to castrate*.

A gelding اخته *akhteh*, مخمی *asba mukhsé*, مجبوب *farfa mujboob*.

Gelt مخمی *mukhsé*, ساده کرده *faudeh kirden*, مجبوب *mujboob*, مهلوس *mumloos*. v. *castrated*.

A GEM جوهر johur (plur. جواهر jawauhir), گوهر gohur, کهر kuhur, در durr (pl. درر durur), پيچاں pecchaud, قيمتي سنل keemuta sunk. v. jewel; also bud. — A brilliant gem جوهر ابدار johura aubdar, گوهر تابدار gohura taubdar. — A polisher of gems جوهرجي johurje, نڪين ساي nugeen sa-é. Adorned with gems مجوهر mujohur, مرصع muruffa. To gem or adorn with gems مجوهر muruffa, مجوهر کړدن mujohur kirdun, مرصع نبودن muruffa numoodun, با جوهر اراستن ba johur arastun. The gem or bud of a tree عين اښه aîn (pl. عيون ai-on). v. bud.

To geminate, v. to double.

GEMINI (constellation) الجوزا zooza, الـجوزا al-jooza, جوڙا جوڙا برجي zooza burje, دو پيکر doo peikur.

GEMMEOUS گوهر پيوند johur asa, گوهر پيوند gohur pivund, در منسوب dur munsoob.

GENDER جنس jins, نوع nuwa, قسم kufsum. v. kind, sort, sex. — Gender in grammar الجنس aljins.

To gender, v. to engender, produce, cause.

GENEALOGICAL نسب منسوب nusb munsoob, رسم سلسله ييوند rufma fulfuleh pivund.

A genealogist رسم سلسله نها rufma fulfuleh numa.

Genealogy سلسله nusb (pl. انساب ansaub), سلسله fulfuleh, رسم سلسله rufma fulfuleh, اصل aul (pl. اصول afool), ال aul. v. family.

GENERAL عومي amoomé, عام aumm, شمل ameem, اعم aamm, شامل shaumil, شمل shumil, مطلق mutluk, جامع jumma, كلي kullé, طبقي tubuk. v. publick; common, usual; extensive. — A general mortality جحاف juhauf. A general deluge or extensive rain طوفان toofaan, جحاف juhauf. — The general, v. generality, whole.

A general سردار fur askur, سردار furdaur, سپهسالار sippah-faulaur, سرخيل surjung, سرفراز surafraz, لشکر furkheil, سرور furvur, سرهنگ furhunk, قائد الجيش ka-édu'l'jeesh, لاشکر laskur kush, امير الجيش ameeru'l'jeesh, پيشاهنگ peishahunk. v. commander of an army. [In the East India Company's settlements, however, they commonly use the European word جنرال general.] — A receiver-general امين ديوان ameena divaun, شاهبندر shahbender.

Generalship سرعسكري suraskuré.

A generalissimo سردار اکرم furdaur akrum.

Generality عومي amoom, عومييت amoomé-ut,

juma-at, کلييت kullé-ut. The generality or bulk of the people عام aumm, عامت aumm-ut, عامت رعيت aumm-ut, عوام awaum, عوام ناس awauma naus, خلق khulk. v. populace, vulgar.

Generally (universally) عومي amooman, عامة aammutan kaffutan, بالکلييت bi'l'kullé-ut, علي اطلاق bi'l'jumleh, جملة jumlutan, ala itlaug, وجه العوم ala wujhu'l'amoom. (frequently) چند بار chund bar, بسيار بار biffé-aur bar, چند گره chund gurrah, دفعة dufatan. v. commonly, extensively. — (without exception or specification) بي استثنا bé istifna, غير تعيين ghire-a tai-én.

Generalness کثرت biffé-auré, کثرت kufrut, بسيار بار biffé-aur bar uftaun. v. frequency. — (generality) کلييت kullé-ut. v. generality, the whole.

To GENERATE توليد کردن touleed kirdun. v. to beget. — (to produce) هست کردن huft kirdun, وجود ساختن wujood saukhtun, خلق khulk numoodun. v. to cause, create, propagate.

Generated مولود moulood, مولد muwullud, تفريع huft shoodeh, منسل munsul, توليد tufre-a. v. produced.

Generation (begetting) توليد touleed, تولد muwullud, ولودت wuloodut, تولد wulaudut, مولد moulud, منسل munsil. v. production. — نسب aul, اصل aul (pl. اصول afool), انساب ansaub, منسل nusb (pl. انساب ansaub), دودمان doodmaun, قبيلت kuba-él, خاندان abuwut, ابوت kuba-él. v. family. — (progeny) منسل munsil, انسال ansaul, نسل nusi, تولد tuwaulud, زري zurre, زري zurre-ut (pl. زريات zurre-aut), کفيل kuffil, نافتل naufilut. v. offspring, succession. — (an egg) عصر asur (pl. دهور duhoor), دهور duhoor, دور door, دور زمان door zaman, ديری deiré, ديرد deirund, دور door (pl. ادوار adwar), ابود abud (pl. اباد abaud). From generation to generation جد جدد jud bejudd, ابا عن جد aban aan juddia. v. also succession.

Generative, generant, توليد توليد zu kuw-wuta touleed, تولد تولد zu kuw-wuta khulk. v. prolific. — The generant (generator) قوت توليد kuw-wuta khulk, تولد تولد zu kuw-wuta touleed, تولد waulid, مولد muwullid.

Generetick, generical, جنسي jinsé. — A generick noun or name اسم جنسي isma jinsé.

Generically جنسيانه jinsé-aunch.

Gentry اشرف دولت af-hauba dowlut, اشراف afhrauf, اهل اعیان و اشراف é-aiāun ou afhrauf, نو اصل زادگی ahla pauk nizshaud, zu ahl zaudugé.

Genuflexion, v. kneeling, adoration.

GENUINE راست faufé, صافی a-éné, عینی rauf, صبیح bé kufecr, صالح faulih, قصیر fuheeh. v. true.—*Genuinely* بعینه bi-aiinihi, بوجه fuhauf, صحاح bewujha faufé.—*Genuineness* راستی raufé, عدم قصور aduma kufoor.

GENUS جنس jins, نوع nuwa. v. kind.

GEODÆSIA (measuring surfaces) مساحت mu-fauhut, علم مساحت ylma mufauhut.

A GEOGRAPHER صاحب تخطیط بلاد fahib tukhteeta bilaud, خطاط البلاد khuttautu'l'bilaud.

Geographical تخطیط بلاد منسوب tukhteeta bilaud munfoob, رسم ارض rufma arz pivund.

Geography تخطیط بلاد tukhteeta bilaud, رسم ارض rufma arz, هیئت الارض hei-étu'l'arz.

A GEOMANCER رمال rummaul. v. fortune-teller.—*Geomancy* رمل ruml, رمالی rummaulé.

A GEOMETER, *geometrician*, مهندس mu-hundis, مساح الارض ahla hunduseh, هندسه mufauhut, مساح mufauh.

Geometrical, *geometrical*, هندسی hunduseh, هندسیت hunduseh-ut. *A geometrical canon* مساطر mufautir (pl. مساطرت mufautirut). *Not geometrical* هندسه نا na bur hunduseh.—*Geometrical precepts* اداب هندسیان adaub hunduseh-aun. *Geometrically, according to geometrical rules* موافق اداب هندسیان muwaufik adaub hunduseh-aun, بطور هندسی betoor hunduseh.

Geometry هندسه hunduseh, علم زمین ylma zumcen, علم ylma hunduseh, علم ylmu'l'mufauhut.

GEORGE جرجیس jorjees.

GEORGIA (province) گورجستان goorjistan.

A Georgian گورجی goorjé.

GERMANY نهمسه ولایتی nemseh vula-été.

To germinate, v. to sprout, bud, shoot.

To GESTICULATE حقہ بازی نبودن huk-keh bauzé numoodun, مسخره کردن muskhurch kirdun.—*Gesticulation* مسخره muskhurch, حقہ hukkeh bauzé.

GESTURE حرکت hurukut (pl. حرکات hurukaut), وضع wuza (pl. وضع awza). v. posture.—*An amorous gesture* کرشمه gu-rishmeh, شیوه sheeweh, نیاز yshweh, غمخ naut ou né-aúz, ناز و شیوه naut ou shéweh, سخن و جنبش ba fukhun ou jumhish, وضع و قول wuzaan ou koolan.

To GET (acquire) اندوختن andokhtun, تحصیل ساختن tuh-feel faukhtun, ورزیدن wurzédun, بتصرف آوردن betufurruf awurdun, سود داشتن food daushtun, اکتنا ساختن iktina faukhtun. v. to gain, win.—*(to beget)* تناسل tooled kirdun, ساختن tunafil faukhtun. v. to procreate.—*To get off* (escape) گریز کردن gureez kirdun, پای ruha é-aftun. *(to fell)* فروخت کردن furookhtun, فروخت کردن furookht kirdun, شرا ساختن shura faukhtun, بیع bé-a numoodun. *To get over* (overcome) مغلوب کردن ghaulib shoodun, ظهور ساختن mughloob kirdun, دست یافتن doft é-aftun. *To get* (or cross) *over* عبور کردن aboor kirdun, مرور ساختن muroor faukhtun, گذار نبودن guzaur numoodun. *To get up* (from a seat) برخاستن burkhau-stun, در استادن bur pa uftaudun, در استادن dur uftaudun, قیام کردن ké-aum kirdun, بر پا قیام بودن ka-ém shoodun, بر پا قیام بودن ké-aum boodun, استیده آمدن uftédeh aumudun, (from bed) از پستر برخاستن uz pistur burkhauftun, از خواب خیزیدن uz khaub kheezédun, از پستر برخیز نبودن uz pistur burkheez numoodun. *To get acquainted* معرفت کردن maaruft kirdun, آشنایی ساختن shunaukhtuné faukhtun, آشنایی ساختن é-araum gush-tun, آشنایی ساختن naí faukhtun, استیناس گرفتن goorif-tun. *To get before* پیشین کشتن pishin gush-tun, مسابقت mukuddim gooriftun, مقدم گرفتن mufaubikut kirdun. v. to anticipate.—*To get by heart* خاطر نشان کردن khautir nishau kirdun, حفظ ساختن hyfz faukhtun, استظهار نمودن iftiz-haur numoodun. *Get you gone!* برو برو berou berou! دور باش door bauh! v. be gone.

A getter, v. gainer, begetter.

Getting اندوز andooz, حاصل گنان haufil koonau. v. also acquisition, gain, profit.

A gewgaw, v. bauble, toy, trifle.

GHAFTLINESS (paleness) بیار گونی beemaur gooné, بیارونی beemaurooné, خیال پزشمurdugé. (resemblance of a ghost) teefsaure, وحشت روی wuhshuta rooi. (horror of countenance) بیار گون beemaur goon, پزشمurdugé.

Ghastly (pale) بیار گون beemaur goon, پزشمurdugé.

A GHOST خیال khé-aul (pl. خیالات khé-alaut), طیف teef, طیف ta-éf, صورت و هی humauna, ظل zyil. v. ap-

GINGER زنجبیل zinjubeel, زنجفیل zinjufeel.
Gingerly, v. cautiously, nicely.

To GINGLE تلاییدن tulabédun, طنین نمودن tinin numoodun, رنم کردن rinim kirdun, طنطنه tintineh faukhtun.

A gingle طنین tinceen, طنین tinin طنطنه tintineh, رنم rinim, تهرج tuhuzzij.

A GINET (ferry nag) بد سوار bud suvvaar, بار گیر bar geer.

To GIRD (surround) احاطه کردن ihauteh kirdun, محاصره hiffaur faukhtun, محاصره muhaufureh numoodun. v. to begird, enclose, encircle. — (to bind, fasten) بستن buftun, بند کردن bund kirdun, قید ساختن keid faukhtun. To gird with a sword مسینه کردن mu-seif kirdun, متقلد ساختن teegh mutukullud faukhtun, شمشیر بند نمودن themsheer bund numoodun. To gird the loins میان بند ساختن mé-aun bund faukhtun, دامن در میان بستن daumin dur mei-aun buftun. v. also to furnish, equip, dress, invest; to gibe, reproach.

A gird, v. twitch, pang.

Girded, girt, بسته buftch, بند شده bund shoodeh, مشمول mushmool, منحصر munhufir, محاط muhaut. v. surrounded.

A girder, v. beam, joist.

A GIRDLE میان بند bund, میان کسبند kusbund, شکته بند shukteh bund, زنا زunnaur, زنجب zunjub, میز mcezur, نشیر nu-theer, کمر kumr, کستی kosté, منطقت muntukut, منطک muntuk. A girdle adorned with gems, gold, &c. کمر زربین kumra zurreen, ردا ruda, جمان ju-maun, دوشاخ dooshaukh, بدن budun. The celestial girdle (the zodiac) منطک البروج muntuku'l'burooj, منطقت ذات البروج muntukuta zautu'l'burooj. v. also the equator. — The girdle or middle زهاب zu-haub. v. waist. — A maker of girdles ساز کمر kumr fauz, میان بند کمر mei-aun bund gur.

A GIRL دوشیزه doosheezch, دوخت dookht, دختر dokhter, سر به furbch, بنت bukr, هبیت hubé-ut, صبیبت subé-ut, عرا ara, ازال azaud, بیبی beebce, ایلد il-dut, کشت kishlhut, ضونت zawnut, بتول betool, دخترینه dokhtereench, دخترینه dokhteench, دختر باغت dokhtera baulighut, زو بعت zawbaat. A slave girl غلامت gholaumut, کنیز kuneez, کنیز kune-zuk, قینعت keenut (plur. قیان ké-aun), جاربت jauré-at (pl. جواربی jawauré), تورت turrut (plur. تراتیر turateer), فرتنا fertena. A beautiful girl دختر نازنین dokhtera nauzneen, سبنا fumna,

صبیبت احسنه beezu'l'muknoon, خریضت khureezut, ملعظت mul-la-azut, سرو جان surwa jaun, راد raud, رادت raudut, رید reed, رود rood, فیش فیرهش fureesh, روت رودت roodut, صریبت furé-ut. v. a beauty; also concubine. — A girl near the age of puberty جاریت موتغت الشباب jauré-ut mootunfutu'lh'shubaub. A female surgeon who circumcises girls اسبیت ase-ut.

لایق سبیت dokhteruk asa, لایق سبیت la-éka subé-ut. v. youthful.

To girt, v. to encircle. — Girt, v. girded.

A GIRTH, girt, پشماگند pushmagund, برشک burshuk, شاکال shukaul, اکد akud, تنک tunk, نطک nutuk. v. belt.

To GIVE دادن dadun, بخشیدن bukhshédun, عطا ساختن ata bukhsh kirdun, بخش نمودن ata bukhsh numoodun, بخشیدن bukhshanedun, بخشودن bukhshoodun, معاظا کردن ma-ataut kirdun, مبدول buzl kirdun, احسان دادن ihfaun dadun, ایتا ساختن a-éta faukhtun, اهدا کردن ihda kirdun, هدی نمودن hudé numoodun, هبیت wuhib faukhtun, هبیت hibut kirdun. v. to grant, confer, consign, pay, afford. — To give a present انعام دادن énaam dadun, تحفه tuhfeh kirdun, بخشیدن ساختن bukhshéesh faukhtun, عطا دادن bukhshéesh ou ata dadun. To give a pang روزانه دادن roozigau-neh bukhsh kirdun, وظیفه تعیین wu-zeefeh tai-én faukhtun, علوفه تعیین aloofeh tai-én numoodun. To give to drink شراب دادن shuraub dadun. To give to eat بکهور دادن bekhored dadun. To give in parun رهن دادن ruheen dadun. To give advice رهن وضع ساختن ruheen wuza faukhtun. To give advice پند دادن puhd dadun, نصیحت نمودن nuseehut numoodun, رای ساختن ra-é bukhsh kirdun. To give warning آگاهی agahé numoodun, تمهید نهادن tambeeh kirdun. To give interest (for money) سود دادن sood dadun. To give up (abandon) رها کردن razha kirdun, باز داشتن doft uz huma-é-ut baz daushun, گذاشتن tunha guzaushun, ترک نمودن turuk numoodun, اذول ساختن adool faukhtun, روگردان شدن roogurdaun shoodun. To give up, give over (resign, deliver) تسلیم ساختن taslim saakhtun.

tusleem faukhtun, بدست رساندن bedost rusaundun. v. to yield, quit. — To give up (think no more of) نظر دادن kuta nuzr dadun. To give up a town or castle شهر تسلیم کردن shahur tusleem kirdun, قلع مندرفع نبودن kulaa mundufa numoodun. v. to surrender. — To give up the ghost جان تسلیم کردن jaun tusleem kirdun. — To give up to be plundered انهاب کردن inhaub kirdun. To give possession تهلیل کردن tumleek kirdun. To give away از تصرف خود واکردن uz tufur-ruf khoo wakirdun. v. to alienate. — To give back باز دادن baz bauz gurdau nedun, باز گردانیدن baz dadun, رجوع کردن ruja kirdun. v. to restore. — To give or fall back باز پس رفتن baz pus ruftun, واپس افتادن wapus uftaudun. v. to give way, yield, retreat. — To give out (proclaim, publish) ندا کردن nida kirdun, بیان نبودن bei-aun numoodun, عیان ساختن a-é-aun faukhtun. To give out orders فرمان دادن furmaun dadun, حکم گذار کردن furmaun guzaur kirdun, امر گذریدن amr guzurédun. To give out (pretend) معامله بهانه فروش fooruta maamleh numoodun, اظهار تعلل buhauneh furoosh kirdun, ساختن izhaur taallul faukhtun. To give out, give over, give up (desist) وا ماندن wa maundun, دست کشیدن baz uftaudun, باز استادن baz uftadun. v. also to give way, yield. — To give out (distribute) حصه دار کردن hissah dar kirdun, قسمت ساختن kismut faukhtun. To give an assault هجوم کردن hujoom kirdun, همله نبودن humleh numoodun, مقاتله ساختن mukautileh faukhtun. To give (melt, as ice, &c.) کداختن gudaukhteh gush-tun, آب شدن aub shoodun, حل شدن hull boodun. v. to thaw. — To give way مطیع شدن muté-a shoodun, تواضع نبودن tuwauza numoodun, نهادن raun gush-tun, نهادن gurdun nihadun, فرو نبودن tun furoo numoodun. v. to submit. — To give place or precedence پیش دستی tumoodun, تقدیم نبودن peish dofte dadun, پیشی تسلیم کردن peishé tusleem kirdun. To give into (adopt) راضی شدن rauzé shoodun, پسند داشتن puffund faukhtun, اختیار نبودن ikhte-are numoodun. v. to approve. — To give an advantage (superiority) غلبت دادن ghulubut dadun, ظفر کردن zafir kirdun. — (to allow profit) افاد کردن ifaud kirdun, باز بود دادن fod dadun. To give an answer باز جواب دادن baz juvaub dadun. v. to answer. — To give a call کردن تشریف tushreef kirdun. v.

to visit; also to call. — To give a denial انکار دادن inkaur dadun. v. to refuse. — To give heed بصیرت نبودن buseerut numoodun. v. to be careful. — To give credit (believe) اعتقاد بردن é-atikaud-burdun. (to trust to) اعتبار کردن é-atimau kirdun. (to lend) وام دادن waum dadun. v. to credit. — To give a blow ضرب کردن musht zudun, ضرب وکالت دادن zurb kirdun. To give in charge مباشرت نبودن mubaushirut numoodun. To give ill language دشنام دادن dushnaum dadun, ازار کردن azaur kirdun, واگفتن waguftun. v. to revile. — To give (or make) laws شرایع کردن shura-é-a kirdun. To give law (command) فرمان فرما نبودن furmaun furma numoodun, حکم گذار ساختن hookum guzaur faukhtun. To give leave اجازت دادن ijauzut dadun, دستور نبودن dustoor numoodun. v. to permit; also to empower. — To give the slip زحوف ساختن zuhoof faukhtun, از فن رها کردن uz funn ruha kirdun. v. to elude. — To give suck شیر دادن sheer dadun. v. to suckle. — To give strength قوت دادن kuwwut dadun, توان بخش کردن tuvvaun bukhsh kirdun. v. to strengthen. — To give judgment قضا دادن kuza dadun, حکم نبودن hookum numoodun. To give charity بنیاز دادن bené-ausz dadun, صدقت عطا کردن sudkut ata kirdun, زکات بخش ساختن zukaut bukhsh faukhtun. To give to understand خبر دار دادن agauh dadun, خبر دار کردن khubr dar kirdun. v. to inform. — To give thanks تشکر نمودن shukr kirdun, ستایش ساختن sita-ésh faukhtun, سپاس گذاشتن sipaus guzaushtun. To give an edge تات کردن taub kirdun, تیز ساختن taze faukhtun. v. to edge. — To give a categorical answer قطع جواب دادن kuta juvaub dadun. To give up an argument از منازعت و نزاع فراغ uz munazaat wa maundun, نيزاا فراغ نبودن nizaas fraugh numoodun. To give up one's right قطع علاقت کردن kuta alaukut kirdun. To give bond تپسک دادن tummusook dadun, دست خط کردن doft khutt kirdun.

Given داده dadah, بخشیده bukhshédeh, معطی mu-ata, مندفع muadufa. v. also dated. — Given as a hostage عایض a-é-z. — To be given دادن آمدن bukhshédeh shoodun, معطی بودن maaté boodun. The king has given him a lack of rupees پادشاه لك رویه padshah laka roopeeh ora dadah and.

A giver دهنده duhindeh, بخش bukhsh, بخشا bukhshé, بخشی bukhshindeh, واهب wauhib, وهاب wuhhaub, بخش bukhsha.

wauhibut, عطا کنندۀ ata koonindeh. v. donor.—
The giver of existence واهب الوجود wauhibu'l-wujood. *The giver of necessities* واهب الحاجات wauhibu'l-haujaut. *The giver of life* حیات بخش hei-aut bukhsh, جان بخش jaun bukhsh. *The giver of light* نور بخش noora bukhsh. *The giver of benefits* وهاب العطايا wuhhaubu'l'ataia. [These are often used as attributes of Omnipotence.]

A GIZZARD حوصلت houfulut (pl. حواصل huwaufill), سنکدان funkdan. v. crop of a bird.

GLAD, *gladsome* شاد shaud, مسرور musroor, خرم khurram, دل شاد dil shaud, دلخوش dil-khoosh, فروح furooh, مفروح mufrooh, فرحناں furuhnauk, سبک روح subuk rooh, خند khund, خندان khundaun. v. cheerful, exulting, happy.—
To be glad خرم شدن khurram shoodun, مسرور musroor boodun. *To glad, make glad, gladden* دلشاد کردن dilshaud kirdun, شادمان shaudmaun faukhtun.

A GLADIATOR سیاف fei-auf.

GLADLY شادمانه shaudmaunch, با خوش ba khoosh dilé, مسرورا musrooran.

Gladly, *gladfulness* مسرت mufurrut, نشاط nishaut, شادی ishut, انبساط imbifaut, شادۀ shaudé, خوش دلی khoosh dilé, خرمی khurramé, ابتسام buhjut, کشفادگی kushaudugé, صفا sufa, حسن husn. v. cheerfulness.

A GLANCE (of the eye) لمع nuzrut, لباح lumhu'l'bufr, لمحت lumhut (pl. لباحت lumauhut), رمز العین rumzu'l'a'in. *At the first glance* نظرت اولی nuzruta awwulé, نظرت اولی nuzrutu'l'awwulé. *At one glance* یکره eekruh. v. also gleam, blaze, flash, glimpse.

To glance درخشیدن durkhushédun, ملتعب multuma kirdun, شعله نمودن shaaleh numoodun. v. to glitter, shine.—
To glance (with the eye) رمز العین nuzrut zudun, لباح lumhu'l'bufr rumzu'l'a'in numoodun, لمع کردن lumh kirdun, لباح ساختن ilmauh faukhtun, رمق نمودن raumuk numoodun, نا راست زدن (to strike obliquely) arzutauneh zurb numoodun, *To glance at* ایما کردن a-éma kirdun, ابرو زدن abroo zudun. v. to hint, insinuate.—
To glance or move nimbly in an oblique direction از یک تا دیگر گوشه تیز گذریدن uz eek ta deegur koozheh taze guzurédun.

Glancing درخشان durkhushaun, رخشا rukhsa, رخشان rukhsaun, کوکبت kawkubut, و مضن wumz, و میضن wumeez, و مضن wumzaun. v. flashing, glittering.

A GLAND دژۀ duzfheh, دژۀ پی dufh pei (pl. دژۀ duzfhum), ضوات zuwwut, ضوات شها shuha, غدت ghuddut (pl. غدد ghudud, غددت ghududut). *A swollen gland* سلعت su-laot, مغندۀ mughundeh, غرۀ ghurd.

Glandulous منسوب شها shuha munsoob, دژۀ پیوند duzfheh pivund.

GLANS PENIS سر زکر sura zokr, سر آبر sura eir, حشفت hushfut, فرم furkum, قلهب kulhub, قلهب kulhubuf, قنفا kunfa, کنثر kunfur, کمرت kumrut (pl. کمر kumr). *Glans penis cras-* for فلتاوس fultaus, فلتوس fultoos, فلتاوس fun-hulus, قنای kunauf.

To GLARE (shine dazzlingly) جهر کردن juhr kirdun, ضیا کستر ساختن zé-a kustur faukhtun, تابان شدن taubaun shoodun, سدر sdr numoodun. v. to shine.

Glare تابان tabaun, تاب taub, جهر juhr, سدر sdr, روشن roshun, ضیا zé-a. v. light.

Glaring (atrocious) ظالم zaulim.—
A glaring crime گناه عظیم و ظلم جسيم gunah azeem ou zulm azeem. v. crime.

GLASS زجاج zujauj, جام jaum, ابگون aubgoon, آبگین aubgeen, پلواژه pulwauzfheh, آفر afir, شیشه sheefheh, شیشه shifheh, تیکوک tukook. *A glass-man* جام فروش jauma furoosh, زجاج zujauj, زجاجی zujaujé. *Brayed glass* خردۀ khurdeh-a meena. *A bit of glass* زجاجی zujaujut. *A building or frame-work of glass* قصر زجاجی kusr zujaujé. *A glass vessel (as a cup, bottle, &c.)* جام jaum, جام هلالی jauma hulaulé, زجاجی zujaujut, پلواژه pulwauzfheh, آبگین aubgeen, شیشه sheefheh, نهات nihaut (pl. نها niha), قنیت kuneeut (pl. قنای kunauné). v. cup.—
A crystal drinking-glass (also coach-glass) بلور جامی buloor jaumé.—
A looking glass آینه ai-éneh, آینه a-éneh, جام jaum, آبگین aubgeen, مرور murwad. v. mirror.—
The finery with which they cut glass سنباده sumbaudeh. *A glass bead or globe* مینا meena, موریش moorish. *A glass (of wine, &c.)* شراب shuraub, شراب baudeh, شراب shurba shuraub, خمر khumr, خمرت khumrut, می mei. *A full glass or bumper* کلاجود kulajood, دوستکام doostkauneh, شیشه شیشه noofha noosh, شیشه شیشه sheefheh sheefheh. *An hour-glass* رمل ساعت ruml sa-até, پنکام bungaum, پنکام pungaum. *A perspective glass* دور بین door been, آینه دور بین ai-éneh door-been, جام متراي jauma mutura-é.—
A cupping

glafs کوهه kuweh, کبه kubeh. v. *cupping*.—*A glafs urinal in which physicians examine their patients water* پیشیار peishîr-aur.

Glaſs, glaſſy زجاجی zujaujé, اسا jaum asa.

A glaſs grinder جلاگر julagur. *A glaſs-blower* کداح kudдах. — *A glaſs houſe* خانه زجاج zujjauj khauneh, کداحت خانه kudдахhut khauneh.

To glaze (windows, &c.) با زجاج ارستن ba zujauj arauſtun. *To glaze (cloth, &c.)* جلا کردن jula kirdun, مطرا ساختن mutra faukhtun. *A machine for glazing clothes* صقال sikaul. *To glaze paper* مهره کردن kaughid muhreh kirdun. *A ſhell uſed in glazing paper* مهره muhreh, قبقاب kubkaub. *A glazer of paper* مهره muhreh gur. *A glazer of linens* مطراگر mutra gur, کر gur mutré.

Glazed (with glaſs) با زجاج ارسته ba zujauj arauſteh. (as linens, paper, &c.) مهره زده muhreh zuddeh, مطرا or مطري mutra. *Paper glazed on one ſide* یک رو eek roo. *Glazed on two ſides* دو رو doo roo.—v. alſo *gloſſy*.

A glazier زجاجی zujjaujé.

A GLEAM شعله shaaleh, رخشا rukhſha, لمح lumuh, روشنا roſhuna, درخش durkhush, تاب taub, ومض wumz, ضیا zé-a. v. *ſlaſh, luſtre, ſplendor*.

To gleam تابان شدن taubaun ſhoodun, لمح lumuh zudun, درخشان بودن durkhush budun, درخشیدن durkhushédun. v. *to ſhine*.

Gleamy, gleaming درخشان rukhſhaun, درخش durkhushaun, تابان taubaun.

To GLEAN چینیدن cheendun, غوشای ghooſhai یافتن ghooſhai é-aſtun, خورچین کردن khorcheen kirdun. *A gleaner* یاب غوشای ghooſhai é-aub, خورچین گر khorcheengur. *Gleanings* غوشای ghooſhai, بشاروب buſharob.

Glebe, v. ground, ſoil, ſurf.

Glee, v. gaſe, joy, merriment.

A GLEET ودائگی wudauf, افسردن aubſurdun. v. *gonorrhœa*.

A glen, v. dale, daſ, valley.

Glib, v. voluble, ſlippery, ſmooth.

To GLIDE جاری شدن jaure ſhoodun. v. *flow*.

To GLIMMER لمع بودن luma numoodun, لامع کردن lauma kirdun. *Glimmering rays of light* لامع الانوار laumeu'l'anvaar.

A GLIMPSE (quick flaſhing light) روشنا تیر رو roſhuna tize rou, ومض wumz, وميض wumcoz, روشنا نا روشن (a faint light) roſhuna na roſhun, نور غیر نورانی noor ghire-a noorauné.—(a tranſitory view) نگاه یکساعت ni-gauha eekſaat.

Gliſter, v. clyſter.—*A gliſter bag or pipe* محقن mihkun.

To GLITTER, gliſter, gliſten تابان شدن taubaun ſhoodun, پشنجیدن puſhunjédun, تافتن taufun, رخشیدن rukhſhédun, لمح کردن lumih kirdun, لمحان بودن lumhaun numoodun, اشراق ساختن iſhrauk faukhtun, بروق بودن burook numoodun, لمع luma kirdun, درخشیدن durkhushédun. v. *to ſhine*.

Glitter رخشا zé-a, ضیا taub, لامع lauma, رخشا rukhſha, ولاف wu-lauf, روشنا roſhuna, الاق ilauk, ومض wumz. v. *ſplendor, luſtre, brightneſs*.

Glittering تابان johurdar, تابان taubaun, ازرنک burook, تابدار aubdar, تابدار taubdar, ازرنک azurunk, رخشا rukhſhaun, کستر zé-a kuſtur, ملتح multuma, لمح کنان lumuh koo-naun, لمحان lumhaun. v. *gloſſy, ſhining, glancing*. *A glittering gem or ſtar* دري durré.—*The glittering of a ſword* رونق السيف rounuku's'seif, دري durré.

Glitteringly تابانه tabaunch, لامعا laumaan, با ba rukhſha, ومضا wumzan.

To GLOAT (caſt a ſide look) با کوشه چشم ba kooſhuha chuſhum nuzr kirdun.

A GLOBE کوهه kuruh, گو goo, کوي goo-é, جرم jurm. *The globe of the earth* کوهه kuruh-a arz. *The celeftial globe* سها kuruha ſuma. *The globe or orb of the moon* جرم jurma kumr. v. *ſphere, orb, ball*.

Globular, globoſe کروي kuré.—*Any thing globular* کروهه kurooheh. *A globular maſs of paſte or leaven* خیر گنده gunduha khumeer.

A globule بازی bauzé, بازی bauzeej, مینا meena, مورش mooriſh, کروهه kurooheh.

To GLOMERATE (gather into balls or clews) گنده پشم ساختن gunduha puſhum faukhtun, کب ساختن kubba faukhtun.

GLOOM, gloomineſs وحشت wuhſhut, ظلمت zulmut, تاریکی taureké. v. *darkneſs, obſcurity*. — *Gloomineſs of mind* تیره ضمیری teereh zumceré, دلتنگی diltunké, تیره دماغی teereh dumaughé, خاطر ماندگی khau-tir maundugé.—*Gloomineſs of countenance* سخت ſukht rooi-é, روپی ſhutcem peikuré. v. *diſmalneſs, fullenneſs, melancholly*.

Gloomy (obſcurely) ظلمانه zulmauneh, تاری ba tauré, بینورانه benoorauneh. (with a cloudy mind or aſpect) تیره ضمیرانه teereh zumcerauneh, با سخت روی ba ſukht rooi.

Gloomy (obſcure) وحشت wuhſhut, تاریک tau-reck, تیره teereh, متظلم mutuzullim. v. *dark*,

difinal.—Gloomy minded تیره ضمیر teereh zumeer, دلتنگ teereh dumaugh, دلشکسته dilshakusteh, خاطر مانده khautir maundeh, وحشان wuhshaun, مغتم mughtumm. Gloomy of look سخت روی fukht rooi, شتیم shu-teem, ترش رو tursh roo. v. also *fullen, melancholly*.

GLORIFICATION ستایش izlaur, ستایش futa-ésh, تمجید tumjeed, تسبیح tufbeeh. v. *praise*.

Glorified ستوده futoodeh, مغر mufukhkhur, مجد mumujjud.

To glorify ستودن futoodun, ستایش دادن futa-ésh dadun, ستوده ساختن futoodeh faukhtun, تعظیم نمودن izlaur kirdun, taazeem numoodun, تمجید ساختن tumjeed faukhtun, تقدیس subhaun numoodun, سبحان نمودن tukdees kirdun, تهلیل ساختن tühleel faukhtun, تسبیح گفتن tukr kirdun, tukr kirdun. v. *to praise, honour, extol*.

Glorious همایون humai-oon, نامدار naumdar, zu fa-adut, نیک اختر neek akhtur, تمجید مضمون tumjeed neekbuklit, شریف thereef, اهلا یزوت ahla yzzut, زوالجلال mufukhkhur, مغر mufaukhir, عزت مدار azeez, عزت قرار yzzut mudaur, عزت ماب yzzut kuraur, مجید maujid, ماب yzzut ma-ab, فخر mufukhkhim, مباحی mubauhé, فخر fukhin, سر بلند fur bulund, عزت سہات shookut mukroon, عزت سہات yzzut fumaut faadut a-é-aut. v. *noble, illustrious, excellent*.—(proud) متکبر mutukubhir, فخر fukheer. v. *vain-glorious, boastful*. Most glorious شریف thereef maujid, اجل ajall, عزی (fem. uz-za) é-azz, عزت موفور yzzut moufoor, امجد amjud, صاحب مجد و افتخار (pl. amaujid), حق جل fahib mujd ou iftikhaur. The most glorious God حق جل الله hukka julla wa ala, عزه azza yzzuhu, حق جل شانہ allahu julla wa ala, جل و علی hukka julla shaunuhu, julla julauluhu. The most glorious of the most honoured and most noble [used in addressing great men] افتخار الامجاد iftikhauru'l'amaujud wa'l'akaurum. To render glorious کردن izlaur kirdun, مباحی mubauhé faukhtun.

Gloriously عزیزانه ba izlaur, با عزت ba yzzut, افتخار ba iftikhaur, جلیلا thereefauneh, شریفانه.

Glory (praise, adoration) ستایش futa-ésh, حمد humd, مدح mudh, مجد mejd, سپاس sipaus. julaul, جلال julaul, (grandeur, honour)

فخرانیت iftikhaur, افتخار fukhr, izlaur, مجد fukhrané-ut, مغر mukrumut, مغر mufkhu-rut (pl. mufaukhir), فخر fukhkhaur, عز yzz, بزرگواری buzur-guauré, سرفرازی surfrazé, بر خورداری burkhordauré, کبر kubr, شرف shu-mujid, نام awrund, اورند fur, شرف shu-ruf, ابھت ubhut, علا ala, اثال asaul, اب روی aub rooi. v. also *renown, fame: splendor, magnificence, lustre, brightness; also pride, arrogance*.—Honour and glory mejd ou ihtisam. True glory مجد اصيل mujda aseel. False glory تکبر tukub-bir, عبیت ubbé-ut. v. *vain-glory*.—The height of glory تکبرانیت tukbirané-ut. The glory of his cotemporaries فخر الاقران fukhru'l'akraun. Glory to God الحمد لله alhumdu lillahi. Ambitious of glory عزت خواه yzzut khauh. To reach the summit of glory سرمایه furma-ésh-a mufaukhirut gooriftun. Conferring glory شرف shuruf bukhh, زینت فرا zeenut fuza. May his glory increase مجدش zé-aud muj-dish. The glory of religion (a proper name) جلال julalu'd'deen. — The merchant (places) his glory in his purse, the learned man his glory in his writings [Arab. proverb] التاجر مجده في كيسه attaujir mejduhu fi keifih, wa ataulim mejduhu fi kurareefih. To contend for glory کردن mufaukhirut kirdun, مباحی ساختن mubauhé faukhtun, تہاجد mumaujudut numoodun, تہاجد tumaujud faukhtun, بزن کردن buzuj kirdun. Contending for glory متنازل muntuzil, متنازل mutunauzil, متنازل mufaukhir, متنازل mutubauzij. Endowed with glory و اهل عزت fahib mujd ou iftikhaur, متنازل ahla yzzut ou tymkeen, متنازل muta-asil. v. *glorious*.

To glory in (boast or be proud of) افتخار کردن iftikhaur kirdun, فخر بoodun, fukheer boodun, اظہار فخر و غرور کردن izlaur fukhr ou ghuroor kirdun, افتخار نمودن fukhkhaur numoodun, لاف lauf zudun. v. *to boast*.

A GLOSS (commentary) تفسیر tufseer, شرح shurh, تفسیر taaweez, تفسیر mudrus, تفسیر taaweez, بیان be-aun. (a specious interpretation) تفسیر تفسیر tufseera zauhir, تفسیر تفسیر tufseera zauhir, also glossiness.

To gloss (comment) تفسیر نوشتن kulaumé tuhshé-ut nooshtun, تفسیر تفسیر taweeel kirdun, شرح shurh faukhtun, تعبیر

tabeer numoodun. (to make a specious representation) turjimeh mu-jawzé numoodun. v. to palliate.—(to embellish with superficial lustre) jilweh zauhir dadun, مهره کردن muhreh kirdun.

A GLOSSARY لغت کتابی loghat kitaubé.

GLOSSINESS مهره muhreh, پرداخت pur-daukt, جلا jula, جلوه jilweh. v. polish.—To give a glossiness to paper کاغذ مهره ساختن kaughud muhreh faukhtun. To give a glossiness to cloth جامه را، پارچه را جلا دادن paurchehra jula dadun, جامه را جلا کردن jaumehra mutra kirdun. To give a glossiness to leather چلدر را تمکین کردن juludra tumbeen kirdun.

A glossographer, glosser, glossator اهل تفسیر ahla tufseer. v. commentator.—A glosser مهره زن muh-reh zun, مطرا کر mutra gur. v. polisher.

Glossy پرداخته purdaukhteh, ابدار aubdar, پرتاب purtaub, مطرا or مطری muhreh zuddeh, مهره زده muhreh zuddeh, مطرا mutra, میلق mujulla, مجلو mujulloo, مصقول saï-édeh, صیهوج feehooj, مصقول muskool. v. polished, glittering, shining.—Glossy hair زلفی پرتاب zulfa purtaub.

A GLOVE دستوان doftwauneh, دستوان doftwaun, دستبانه dofteeneh, دستکش doftkush, دستنچن doftunjun, دستنچ doftunuj, حرک khuruk. To put on gloves با دستوانه دست پوشیدن ba doftwauneh doft پوشیدن. A falconer's glove (on which the hawk perches) پوله publeh.

A glove دستوان doftwaun gur.

To GLOUT (look fullen) سخت روی نمودن rooi ku-shédun, روی کشیدن rooi numoodun, ترش رو داشتن tursh roo daushtun.

To GLOW (be hot) حار شدن haur shoodun, روشن بودن hurr boodun, تابدار شدن taubdar shoodun. v. to burn.—(to be bright) روشن بودن roshun boodun, جوهردار شدن johurdaur shoodun, تابان بودن taubaun boodun. v. to shine.—To glow with anger گرم بودن gurm boodun, تاب نمودن taub numoodun. v. to rage.—To glow with zeal or courage غیرت بودن gheerut numoodun, دلیر بودن dilire boodun. To glow with ardor حرارت داشتن huraurut daushtun. To glow with fancy خیال نمودن tauba khé-aul numoodun. To glow with natural heat حرارت زلف johurdaur numoodun, روشن گون شدن roshun goon shoodun, ازربون بودن azuré-on boodun.

Glow (shining heat) تاب taub, تابان taubaun,

افروزش taubish, ازربونی azuré-oné, تابش afroozish. (vehemence of passion) حمیت humé-ut, گرمی gurma, گرمیت gurmé-ut, گرمی gurmé, غضب ghuzb. v. rage, anger.—(ardour, zeal) حرارت huraurut, رشک hurr, رشک rushk, حمیت humé-ut. (brightness of colour) ازربونی azurgooné, ازربونی azurungé, پرتابی purtaubé, رنگ runk johurdaur, روشن گونی roshun gooné, شقرت shukrut. A glowing coal زغال zughaul, جبر jumir (plur. جهرات jumiraut). v. live coal (under coal).

A glow-worm شبتاب shubtaub, کرم شبتاب kirma shubtaub, سرکه furkeh.

To glaze, v. to flatter : glos, comment.

GLUE انغنج anfunj, یلم eelum, تول tool, لراق luzauk. v. ifinglafs, غرا ghura, کبد kubd. v. cement.—Glue or cement for earthen ware اطرت atrut. Weaver's glue شوی shawé, سربش sureesh, امار shawba, اهان ahaur, اهان ahaun, بروت butt. v. starch.—Shoe-makers glue پرواق burwauk, پرواق purwauk. Glue for varnishing bows غراجار ghumjaur.—A glue-boiler غرا ghura gur.

To glue با انغنج پیوستن doofédun, با یلم بند کردن ba anfunj pivustun, با یلم bund kirdun, غرو ساختن ghuroo saukhtun, ترصیص کردن turfees kirdun.

Glued مغری mughré, مغرو mughrou, ملصق mulfuk, ملصقت mulfook, ملصوق mulfukut.

A gluer با غرا بندکر ba ghura bundgur.

To GLUT (saturate, satiate) سیر کردن feir kirdun, اشباع ساختن ishbaa saukhtun, انجالییدن anjaulédun. v. to cloy.—(to swallow) زاید کردن obaufhtun. v. to devour.—(to overstock) za-éd kirdun, فیضان نمودن feizaun numoodun, سر نثار و لبریز نمودن ré-a saukhtun, fur nifaur ou libreez numoodun.

A glut (redundancy) فیض feiz, فیضان feizaun, زیادت زباده zé-auduté, نزل nuzl, استفاضه istifauzeh, شبع shuba, شباع shuba-at, سد sudd, سد sodd, اغال aghaul. (obstruction) کظام kuzaum.

Glutted سیر شده feir shoodeh.

GLUTINOUS, gluey اشقر ashkur, شقرت shukrut, چرب churb, غرو ghuroo, یلمی eelumé, انغنجی anfunjé, کبدی kubdé. v. viscous, tenacious.

Glutiously اشقرا ashkuran, چربانه churbauneh.

Glutinousness چربی churbé, اشقری ashkuré.

A GLUTTON گلو بنده gulou bundeh, شکم shikum purust, اکال akkaul, ماگول ma-a-

kool, سرهٔب furhub, سرهٔبت furhubut, باده
 جعنظر baudeh noofh, جعنظري jaazuré,
 jaanzur, جعذاره jaazaureh, بلغ bula, داغ داغ
 daa-luz, روس rus, هقلم hikumm, لهم luhim, اوبار obaur,
 هلقم hubila, امير ameer, امين ameen,
 ماحش hilkumm, بلعت bulaat, مبلع mubla,
 مغنظم maufhith, عصوم afoom, ربوس ruboos,
 مغنظم mughtuzim, رهوس ruhoos, سلغد fulghud.

To *gluttonise* گلو بندہ بودن guloo bundeh boodun,
 نوش و بعیث be-a-esh ou noofh mushghool shoodun. v. to devour.

Gluttonous ملهم mulhum, لهوم luhoom, ذو
 شرهت zu shurauhut, شره shurih, شرهان shur-
 haun, طبعکار tumaakaur, اکول akool, حریص
 hurees, لعبط laamiz, لعموظ laamooz, نهم nuhim.

Gluttonously با شرهت ba shurauhut, ملهما
 mulhuman, با طبع ba tuma.

Gluttony طبعکاری tumaakuré, طبع tuma,
 شرهت shurauhut, شره shurh, شرهت shurauhut,
 حرص hyrs, لعص laas.

To GNASH (the teeth) گهاریدن gumaure-dun,
 صر کردن furr kirdun.

A GNAT (small fly) سار خاله pusheh, پشه
 faur khauleh, بق bukk, بقت bukkut, بعوض
 ba-ooz, بعوضت ba-oozut, برغش burghush,
 رمد rumid, نرقس kurkus. (any thing proverbially small)
 muklikha ba-oozut [literally the marrow of a gnat],
 جناح بعوضت jumnauha ba-oozut [literally the wing of a gnat].—A cloth for keeping
 off gnats کلت kullut.

To GNAW گندیدن dundédun, جلیدن ju-
 lédun, انجیدن anjédun, اکل کردن akl kirdun,
 لیس کردن muta-akkul faukhtun, متاکل ساختن
 luhs kirdun, مشاجرت ساختن mushajurut faukhtun,
 لول ساختن maaruk kirdun, معرق کردن
 lawk faukhtun, عرق نبودن aruk numoodun.
 The noise made by gnawing خشت خشت khusht
 khusht. To gnaw the end of a bone قهشش کردن
 tumushshush kirdun.—Gnawn متائل muta-akkil.

GNOMON (hand or pin of a watch or dial)
 عقرب akrib, مقیاس muké-aus.

To GO رفتن ruftun, رویدن rouvédu, روان
 شدن rouvaun shoodun, روانه بودن rouvauneh
 boodun, روانه راه کردن rouvauneha rauh kirdun,
 وارفتن wauruftun, سیر ساختن feir faukhtun,
 گام زن شدن gaum nihaudun, گام نهادن
 zun shoodun, نشی ساختن mushé faukhtun,
 شدن shood kirdun, گشتن gushtun, گشتن
 shoodun, هنجاریدن hunjau-rédun, هنجار کردن
 hunjaur kirdun, شلو بودن shulou boodun, سبج
 نبودن subih numoodun.

v. to walk, travel, proceed, move; pass, reach,
 spread.—To go and come, go here and there, back-
 ward and forward, from side to side, این طرف
 و آن طرف رفتن een turruf wa aun turruf ruf-
 tun, ازجا بجا روان شدن uz ja beja rouvaun
 shoodun, آمد شد آمد aumud shood kirdun,
 آمد نبودن shood ou aumud numoodun,
 روزت zshughzshugh faukhtun, روزت
 rawzut kirdun, بکان ساختن bekaun faukhtun.
 To go a-walking for recreation بفر رفتن
 befeir ruftun, بتماشای روان شدن betummausha
 rouvaun shoodun, سیر و تماشای کردن feir ou tum-
 mausha kirdun, گمان خرامان کردن kufur-
 ruj koonau khuramaun kirdun. To go on foot
 پیاده کی شدن pé-audeh ruftun, پیاده رفتن
 pé-audugé shoodun, راجلا مشی کردن raujilan mu-
 shé kirdun, راه طیر ساختن rauh teer faukhtun.
 To go on horseback سوار شدن fuvvaur shoodun,
 راکب بودن bur asb ruftun, راکب رفتن rau-
 kib boodun, راکب سفر کردن rakib sufr kirdun,
 فارس شدن fauris shoodun. To go amblingly
 نرم رو رفتن nurm rou ruftun. To go a-hunting
 برای شکار رفتن bu-ra-é shukkaur ruftun. To go fast
 عجله کردن ajuleh kirdun, پیوسته بودن puiushodun,
 تازیدن juré-aun faukhtun, تازیدن tauzédun,
 v. to run, make haste.—To go fast رو کردن
 ahusteh rou kirdun, رویدا رفتن rovidau ruftun,
 دیر رو شدن deir rou shoodun. To go after
 یک پس لکر رفتن eek pus laker ruftun,
 از اطراف کردن itraud kirdun. To go away
 ز اهب uz huzoor door ruftun, حضور دور رفتن
 ز اهب zahib kirdun, گشتن gushtun, گشتن
 buraunédun, رحلت کردن ruhlut kirdun, سالک
 faulik numoodun, سلوک ساختن fulook
 faukhtun. v. to depart.—To go before پیش رفتن
 peish ruftun, مقدم کردیدن mukaddum kirdun.
 v. to precede.—To go before or into the pre-
 sence در حضور بودن dur huzoor boodun, پیغمبر
 pizzeereh shoodun. To go behind واپس
 رفتن wapus ruftun. To go back باز گشتن
 baz gushtun. To go backward باز پس رفتن
 pus ruftun. To go to the necessary حاجت را
 kuza-é haujutra ruftun. To go in disguise
 تبدیل صورت tubdeed ruftun, تبدیل صورت
 tubdeela soarut feir kirdun. To go
 on shore از جهاز بساحل رفتن uz jahauze besaahil
 رفتن. To go round گردیدن gurdédun, دور
 دور dur door ruftun, احاطه کردن ihautch kirdun.
 To go about (saunter) گردیدن gurdédun.
 v. to walk, go here and there.—(to attempt) و

سعی کردن judd ou jihud saukhtun, جهد ساختن
 šaa-é kirdun, قصد نبودن kasd numoodun. v. to
 endeavour.—To go aside (deviate from the right way)
 gumrah shoodun, بی راه بودن bé
 rah boodun, ضلال کردن zullaul kirdun. v. to
 err.—To go between (mediate) میاندار بودن mei-
 aundar boodun, میانچی شدن mei-aunjé shoo-
 dun, واسطه کشتن waufit gushtun. v. to inter-
 pose.—To go or pass by عبور کردن aboor kirdun,
 زهاب کردن zuh-
 haub kirdun, گذشتن guzushkun. To go by
 (observe as a rule) از قاعدت رفتن uz ka-édut
 ruftun, قانون داشتن kanoon dawshtun. To go
 down (to the bottom) فرو رفتن furoo ruftun, غوطه
 خوردن ghooteh khoredun. (to be received or be-
 lieved) پذیرفتار یافتن pizzocruftaur é-aftun, ایمن
 داشتن a-émaun dawshtun, باور اندوختن bawur
 andokhtun. To go in and out (to be at liberty) بی
 سربست بودن bé bundubust shoodun, سربست
 بودن furbust boodun, ازاده شدن azaudeh shoo-
 dun. To go off (breathe the last) نفس آخر زدن
 nufas akhir zudun, ارتحال ساختن irtihaul saukht-
 un, تسلیم روح کردن tusleema rooh kirdun.
 v. to die, expire.—(to desert) عدول ساختن adool
 saukhtun, منجز بودن monjewiz boodun. To go
 on (make an attack) هجوم آوردن hujoom awurdun,
 پیش (to proceed) humleh kirdun. (to
 peish ruftun, استمرار نبودن ictimraur nu-
 moodun. To go over to a party (to revolt) بطرفی
 beturruftun, طغیان نمودن tughe-aun
 numoodun, عصیان کردن asé-aun kirdun. To
 go out (upon an expedition) عزم سفر کردن azim
 sufr gooristan, عزیمت کردن azeemut kirdun.
 To go out (of doors) بیرون رفتن beeroon ruftun,
 بدر روان بودن befar rouvan boodun. (to be ex-
 tinguished) نشانده بودن nishaundeh boodun,
 مطفی mentufé kirdédun, منطفی munkuta
 gushtun. To go through (incite) بجای آوردن beja-é
 awurdun, برسر بردن befar burdun. (to suf-
 fer, undergo) تحمل نمودن tohammut numoodun,
 صبر pizzocruftauré kirdun, پذیرفتاری کردن
 suhr dawshtun. To go near شدن فاصله داشتن
 fawla dawshtun, دیوانه داشتن derwazesh gushtun,
 مجنون بودن majnoon boodun.—Where is your
 master gone? کجا رفته اند? He is gone to Calcutta
 shuma kaja ruftun and? He is gone to Calcutta
 shuma kaja ruftun and. Is the governor gone to the gardens?
 کورنر صاحب در the governor's garden? Is
 the governor gone to the gardens? kornur sahib dur baugh ruftun and?
 He will not go to-day امروز نخواهند رفت imrooz

نکخواهند رفت nekhaund ruft. To-morrow he will go فردا
 furda khauhund ruft. Will you خواهند رفت
 امسال شما در ولایت go to Europe this year? imsaal shuma dur vula-é-ut khau-
 hund ruft? Yes, I go بله میروم bullé, maroom.
 To-morrow I will go to Morshedabad فردا در Morshedabad
 furda dur Morshedabad خواهم رفت khauhim ruft. I hear that the nabob is gone to
 Azimabad شنیده می آید که نواب صاحب در Azimabad
 shuneeedeh ma aïd keh novaub fa-
 hib dur Azimabad ruftund. To-morrow I will go
 to see the governor کورنر صاحب furda bera-é mulakauta governor sahib
 khauhim ruft. When will he go to Burdwan? رفتن
 کی در بردوان خواهند رفت ta kee dur Burd-
 wan khauhund ruft? It is necessary for me to go
 to Hougly در هوکلی رفتن مرا ضرور است dur
 Hougly ruftun mura zurdor ast. On what business
 do you go? چه کار خواهید رفت becheh kaur
 khauhé ruft? Go برو berou. May I go now?
 am I now permitted to go? حالا رخصت می
 شما hala rukhsut ma shoom? Where are you
 going? کجا می روی kuja ma rouvé? I am
 going home در خانه می روم dur khauneh ma roum.
 Very well, go خوب بروید khoob, berouved. No,
 go at six o'clock وقت آخر بروید neh, ta
 wakta akhir berouved. Does the fowzdaur go to
 Morshedabad? فوجدار در مرشدآباد خواهد رفت
 fowzdaur dur Morshedabad khauhid ruft? He is
 gone همیشه ma shood.—Go away! get you gone!
 برو door baush! دور از ما door uz ma! برو
 berou berou! ده ده deh deh, berou! Go to
 the devil! بجهنم برو bejehennem berou!

A GO-BY حيله بازی heeleh bauzé. v. trick,
 delusion.—To give one the go-by نمودن حيله بازی heeleh bauzé numoodun.

A GO-CART گردون gurdoon, مدحات midhaut, درجت durjut.

A GOAD غاوشنل ghaw-shunk, مهره muhmuzeh, خوک burauz, رخیل rukheen, خرگ khur-
 guz. To goad مهره زن muhmuzeh zudun, با
 ba burauz raundun. v. also to incite,
 stimulate.

A GOAL (starting-post at a race) مقبص muk
 bus, مغوس mukwus. (the winning post) مبتا meeta,
 مبداء meeda, نشان nishaun.—(any place
 of destination) نشانگاه nishaungah, منزل munzil
 (plur. منازل munauzil), سر منزل sur munzil,
 مدیت mudé-ut, مدی mudé, مصیر museer, نهایت
 munta, or منتها muntuha, مدار niha-é-ut. v. also butt, boundary.—The end to which

a design tends مقصود mukfood, غرض ghurz, نیت né-ut, مامود ma-amood. v. aim, purpose.

A GOAR (of a shift or other garment) بنیقت bunékut, بنقت bunukut, شوژه shoozsheh, شون shoon, فرهانیج furhaunj.

A GOAT (the goat species) بز buz, جدی judé, معز maaz. *A be goat* بز nur buz, تیس tees (plur. تیوس tuioos, اتیاس até-aus, تیبست té-aus-fut, کشنبز raufikh, راسخ raufikh, متیوسا muté-oosa-on), گشنبز gushumbuz, گشنبز gushumbur, استخ ustukh, شافع shaufa. *A she goat* بز buz, ام السخالی ummu's'fikhaulé, بز buz, معز maudeh, معز maaz maudeh, عتر anz (plur. عناز anauz, عنوز unooz, é-anuz), عنان anauk. *Goats hair* اعوان afwauf. *The bleating of a goat* ثواج fuwauj, ما maa. *A mountain goat* بز buza koohé, رند rund, بز buza jebelé. *A goat herd* بز cho-bauna buz, کله دار معز kulleh dara maaz, تیاس tei-é-aus, راعی الہجر raa-é-u'l'maaz. *Goat's leather* تیباج teinauj. *A rampant be goat* اریض areez (pl. عرضان urzaun).—*Goatish* تیسوسیت teefoofé-ut, اریض areez afa, شہی shuhé. v. libidinous. —*Goat-beard (a plant)* ریش reesha buz. *A goat heart (species of deer)* گور goor.

A GOBBET, gob لقبه lukmeh (plur. لقم lukum), حفتت hufnut (plur. حفتات hufnaut), کُمھت kumhut. v. mouthful.—*To gobbet, gobble* لقم lukum kirdun, اوباریدن obaurédun. v. swallow.—*A gobbler* لقم lukum gur, اوبار obaur.

A GO-BETWEEN میاندار mei-andar, میانچی mei-aunché. v. mediator, broker, pimp.

A GOBLET جام jaum, طاس taus, زیغال zeeghaul, صحن fuhn, مرند murfud (pl. مرافد muraufud), لہجم luhjum, طنجهارت tunjuhaurut. v. bowl, cup.

A GOBLIN جن jinn, دیو div, پری peri, طاین ta-éf. v. demon, fairy, elf, phantom.

GOD خدا khoda, خدای khoda-é, الله allah, حق hukkk, باری bauré, باره baureh, مولا moulla, or الله ilah, تکرری tangré (a tartar word) رب العالمین rabb, رب rabb, رب rabbu'l'aulameen, خداوندگار khodavandigaur, الرحیم a'r'rahmaun, الرحمان rahmaun, کاضی الحاجات kauzé-u'l'haujaut, جناب junauba yzzut, جناب rabbu'l'abaud', واهب الامال wauhibu'l'wujood, واهب الوجوه wauhibu'l'aumaul. *God the most high, most blessed, most glorious* حق تعالی allah ta-ala, خدای تکرری tangré ta-ala,

الله khoda-é ta-ala, تبارک و تعالی tubaurika wa ta-ala, حق سبحانه و تعالی hukkk subuhauneh wa ta-ala, حق جل و علا hukkk julla wa ala, الله تقدس و تعالی allah tukuddusa wa ta-ala, حضرت الله جل شانہ و تعالی huzruta allah julla shaunuhu wa ta-ala, الله جل جلالہ allah julla julauluhu, حضرت حق huzruta hukkk, حضرت باری تعالی rabbu'l'arbaub, رب الارباب huzruta bauré ta-ala yzza shaunuhu, مسبب الاسباب muheiminu'l'aala, باسط المصائب musububu'l'asbaub, پروردگار purwurdigaur, الله کریم allah kureem. *God the creator* خداوند افرینش khodavunda afreenish, خالق الخلق khauliku'l'khulk, خالق الخلق khallauk, باری bauré. *God the most beneficent* حضرت حق و جوان مطلق huzruta hukkk wa juwauda mutluk. *The immortal God* حضرت huzruta khoda-é bé zuwaul. *God the omnipotent* قادر مطلق kaudira mutluk, عزیز مقتدر azeeza muktudir, جهانبان jehaunban, کادیرن الا کولی شئی kadirun ala kulli shai-én. *The just God* دادار dadar, دادار کردار dadar gurdigaur, عادل audil. *God the supreme avenger* عزیز انتقام azeezu'l'intikaum. *God the glorious protector of mankind* جل حضرت مدد رس عالیشان huzrutu mududrusa aulamé-aun julla shaunuhu. *God the most high king* ملوک متعال meleka mura-al, الملک الاله almeleku'l'aala, ملک زو melek zu'l'jullaul. *The God of worlds* الله ilahu'l'aulameen, رب العالمین rabbu'l'aulameen. *Blessed God!* باریک الله baurik allah! *Blessed be God!* سبحان الله subhaun allah. *God be merciful or propitious* صلی الله sulla allah. *O God!* یا الله ya allah, اللهم allahumma, الاهی ilahi, ee khoda, خدا khoda-a. *O God! O God!* الله الله allah allah. *May the blessing of God be upon them all* رضوان الله علیهم اجمعین rizwauna-ullahi aleihum ajma-én. *God is most powerful* الله اکبر allah akbur. *Ab! God help me!* ee mudud allah. *God knows* خدا يعلم khoda daunud, الله اعلم allahu alim, لا اله الا الله yalimullah. *There is no God but God* لا اله الا الله la illaha illallah. *God willing* انشا الله تعالی insha allah taala. *The attributes of God* اسماء صفت afima-a sifut. *A worshipper of God* خدا پرست khoda purust, عابد aubid. *Worshippers of God* ارباب طاعات arbauba ta-aut, اتقیا atké-a. *To worship God* خدا پرست شدن khoda purust shoondun, عبادت کردن abaudut kirdun. *By God's grace or assistance* با توفیق ba tufeeq, با عنایت ba ana-é-uta allah, با عنایت حق ba ana-é-

حسنت و سبت khé-aur ou lé-aum, hufnut ou fé-ut, خطا و صواب khuta wa fuwaub, kheir ou fhurr. *The chief good* (summum bonum) نغایس kheira mutluk. *Good cheer* nufa-és. v. *cheer*.—*A common good* (free or beneficial to all) جدی or جدا juda, جدوی judwa.

Good (adv.) خوشا khoosha, خوشا khoosha, خوب khoob, نا بد na bud, غیر شر ghire-a fhurr. v. *well, very well*.—*As good* (no worse) نا بدتر na budtur, غیر اشر ghire-a ashurr. —*Good conditioned* جمیله ba awfaufa jumeeleh. —*Goodliness*, v. *beauty, grace, elegance*. —*Goodly*, v. *beautiful, graceful, fine*.

Goodness ملاحت kurum, خوبی khoobé, mulauhut, حسن hufn, نیکویی neekooi-é, خیر kheir, خوش khooshe.

Goods متاع mutaa, روزی roozé, اسباب asbaub (pl. امتعات amtaat), اقشیت kumaufh (pl. اقشیت akmishut), خیر kheir, مال maul (pl. اموال amwaul), ماملل (pl. املال amlauk), ملک mulk, मामल्ल (pl. मामल्ल maumuluk), خاصه khauffeh, ارزاق arzauk.

A GOOSE اوزون but, اوز iwuzz (pl. اوزون iwuzzoon), نخکروی ummia hufsut, ام حفصت mukhkulooi, wuzz, شلتت shulkut.

A GOOSEHERRY گریا kure-a.

GORBELLIED, a gorbelly, شکمدار shikimdar, مبطن mabun, v. *under belly*; also *glutton*.

GORE خون سیاه dumm, دم dummin, خون khoon fé-ah, دم باهر dumma bauhír. v. *blood*.

To GORE (with the horns) شاخ زدن shaukh zudun, سر زدن furoo zudun, نطخ کردن nutih kirdun. v. *to pierce, stab*.

Gorge, v. *throat*.—To gorge, v. *to glut*.

GORGEOUS شاهانه shahauneh, بزرگوار buzurguwaar, دولتمندانه dowlutmundauneh. v. *splendid*.—*Gorgiously* شاهانه shahauneh, با عظمت ba azimut. *Gorgiously* عظمت azimut, بزرگواری buzurguwaar. v. *splendid, magnificence*.

A GORGET جبهه jubbeha sceneh.

To GORMANDIZE گورمند کردن guloo bundeh boodun. v. *gluttonize*.—*Gormandizer*, v. *glutton*.

GORY خونین khaween, v. *bloody*.

A GOSLING بچه گاو gaweh.

The GOSPEL کتاب الانجیل kutaabu'tanjeel.

GOSSAMER نسال nissal.

A GOSSIP زنی گفت و گو zunné guft on goo, گفت و گو lukhwa. —To gossip گفت و گو kirdun. v. *to chat, prate*.

GOT, gotten, (pret. pass. of get) اندوخته an-dokhteh, ورنده wurdédeh, محصل muhussul, توخته mustufaud, مکسوب muksoob.

tookhteh, مقتنی muktuna, مهوش muhboosh, ماابول maabool. v. *gained*; also *begot*.

To GOVERN ربط و ضبط zubt ou rubt kirdun, تدبیر hookum numoodun, ایلالت ساختن tudbeer kirdun, سیاست hiraufut kirdun, ضابط شدن fé-aufut numoodun, قود shoodun, حاکم بودن haukim boodun, ساختن kawid faukhtun. v. *to reign, rule, regulate, command, direct, manage, restrain*. —To govern a province ولایت را حکم نمودن vula-é-utra hookum numoodun, والی بودن vaulé boodun.

Governable متواضع mutuwaaza, حکم بردار hookum burdaur, معبد maabud, ممکن té-a, طبع mumkina zubt. v. *submissive, obedient*.

A governess زنی وصی zunné vushe.

Governed مضبوط muzboot, محکوم muhkoom.

Government ضبط zubt, تدبیر tudbeer, حکومت hookoomut, حکم hookum, فرمان فرمایی furmaun furmai-é, فرمان کذاری furmaunduhé, داورى furmaun guzauré, داورى davuré, ایلالت a-é-alut, ریاست ré-aufut, ملت و ملت hiraufuta milk ou millut. v. *empire*.—*Just government* حسن hufna a-é-aufut. *Tyrannical government* ظلم zulm, جور و ازیت jawr ou azé-ut, قهر kuhr, ستم jubbaure, ستم situm. v. *tyranny*.—*Exemplary justice is necessary for government* توجیت کردن fé-aufut lauzimuta ré-aufut. *To appoint to a government* toojé-ut kirdun.

A governor ضابط zaubit, حاکم haukim (plur. hukkaum), مدبر vaulé, والی mudubbir, حافظ haufiz (plur. حفظت hufuzut), داور waiwodeh, وزیر vizeer, وکیل vakeel, داور davur, میر ka-éd, القاید alka-éd, میر mecer, بان ameer (plur. امرا omra), خان khan, گورنر ban, governor. v. also *commander, tutor, manager*.—*The governor of the castle* ضابط حصار zaubta hisfaur, قلعدار killadar. *The governor of Carmania* والی قرمان vaulé-a kirmaun. *The governor of a large province* میر میران meera meeraun, نظام nizaum, خان basha, صوبه foubah, باشا bausughauk. v. *viceroy*.—*The governor of a smaller district* کنارنل novaub beg, میر لوا meera liwa, میر علم meera alom: [In regard to the Governors of the India Company's Presidencies in the East, the natives for the most part use the adopted word گورنر governor.

A GOURD کدو kudoo, قرع kura, قرعت kuraat, کشتک kushunk, دبا diba, دباات dibaat, دبت dubbut, یقطین eekteen, یقطینت eekteenut.

GRAIN (corn) غلت ghallut, گندم buodum, کھج کumh, فوم foom, حبب hubb (حب hubb, حبان hubaun), برز burz, خرم khurmah, همکان humkaun. *To sow grain* کاریدن kaurdun, ورزیدن wurzedun, چسپیدن chuspidun, بربزیدن burzedun, زرع کردن zura kirdun, تھبیب tuhbeeb saulhtun. v. *to sow*. — *To bring forth grain* دالہ داوئح dawuch awurdun, اٹھام ilhaum kirdun, تھبیب تھوون tuhbeeb

é-aftun. v. to increase, improve, augment, advance, gain ground, proceed, become, arise, rise.—To cause to grow رستانیدن rustanédun, روئیانیدن rooi-a-nédun, تنشیت tumbeest kirdun, تنشیت tun-mé-ut kirdanédun. Any thing which grows منشا munshá, رسته rusteh, روئیده rooi-édéh. To grow (or come) by degrees بقدیم رسیدن kudum bekudum rusédun, پایه پایه آمدن pa-éh pa-éh aumudun. To grow (accrue) بنفع بر آمدن benufa bur aumudun, فایده آوردن fa-édéh awurdun, زیاده شدن zé-audéh shoodun. To grow together واجسبیدن wajusbedun, جفسبیدن jufsedun. v. to adhere.—To grow in years سالدار بودن sauldar boodun, شیخ گشتن sheikh gushtun, سالدیده شدن sauldeedeh shoodun.

Growing روئیده roo-édéh, رست rust.—Growing as a tooth شتو shukoo.

To GROWL خراش khrash kirdun, تیزع tizuhut mamoodun, تیزع tumuzza faukhtun. v. to snarl, grumble.—A growling cat کلب خراش kulba khrash.

GROWN روئیده rooi-édéh, بالغ بالغ purwadeh. v. adult.

Growth زیادت zé-audut, ازدیاد turukké, برکت afza-ésh, مثبت mamboot. to advance, increase, advancement, improvement.

To GRUBIN بکشد buckundun. v. to eradicate.

A GRUBIN (worm) خرب hel-ut, خرب khurik, شجاع الشجاع shu-jaa-u'l-jawad dood (pl. دیوان duwaud). v. mau-wau.

To GRUDGE لندش lundish kirdun. v. to grudge, quarrel, repine.—(to be envious) حسد hufud bur. —(to be reluctant) عناد ynaud numoodun, عناد یئود turuddod faukhtun.

A grudge کینه keench, عدولت adamut, غل ghill. v. زبان (causative) طعن turuddud, عناد ynaud. To entertain a grudge کینه گرفتن keench گرفتن. To entertain a grudge against a person با کینه گرفتن ba kine keench gooriftun.

Grudging کینه keench khauh. v. malignant. —(reluctant) عناد ynaud, عناد یئود turdeed.

—(envying) حسد بر hufud bur. —Grudgingly عنادا betoor keeneh khauh, عنادا ynaudun, با حسد ba hufud.

GRUEL شوبا shooba, زغزغیت zughzughé-ut, شوربا shoorba, با ba, furdaugh, سرداغ.

GRUFF, grum روی زو zu fukht rooi, نا bé adub, ادب durusht, درشت tund, نا خوش na' khoosh. v. austere, harsh, sour, morose.—Gruffly, grumly بی ادبانه bé adubauneh, بوجه betoor ناخوش bewujha na azrum, نا ازرم na' khoosh.—Gruffness عدم ازرم aduma azrum, تند روی کشیدن durushté, روی کشیدن rooi kufhedun, سخت روی نبودن fukht rooi numoodun.

To GRUMBLE لندش lundédun, بلیدن pulmédun, بلیدن kundi kirdun, متکیدن mutké-dun, تندی تندیدن tundédun, بنگیدن bemungédun, دژاکه نبودن duzshaugauh numoodun, دژاکه تیزع کردن tumuzza kirdun, دژاکه غلغل ساختن ghulghul faukhtun, دژاکه دژاکه نبودن dumdumeh kirdun, دژاکه غوغا کردن dumdumeh ou zumzumeh numoodun, دژاکه غوغا غوغا کوردن ghoozha kirdun. v. to mutter, murmur.

A grumbler دژاکه دژاکه gur, لندش lundish fauz, غلغل زن ghulghul zun.

Grumbling دژاکه دژاکه tumuzza, دژاکه دژاکه zumzumeh, دژاکه دژاکه duzshaugauh, دژاکه دژاکه duzshaguh, دژاکه دژاکه lunda, دژاکه غوغا ghur-oo, غوغا ghulghul.

GRUMOUS جرب jurb. v. viscous, thick.

To GRUNT, gruntل شنه shuneh kirdun, باربار کردن kuba zudun, باربار کردن kuboo-a numoodun.—A grunt قبع کوبا shuneh.—A grunter قبع کوبا shuneh zun.

A GUARANTEE پابندان pa-éndaun, ضامن zamin, ضامن zumeen, ضامن zumindar, ضامن fubeer, کفیل kufeel (pl. کفیل kuful), ضامن za-ém, حیل humeel.

To guaranty پابندانی کردن pa-éndauné kirdun, کفیل zaumin boodun, حافظا kufeel faukhtun, حافظا haufiz shoodun. v. to guard, protect, defend, secure.

A GUARD (sentinel, watch) پاسبان pasubaun, نگه دار deedbaun, پاس pas, دیدبان nigauhdar, محافظ muhaufiz, حارس hauris, (pl. حفاظت hufzut), قراول kura-wul, پرواه purwauk, پرواه purwauweh, دیدبان deed-noobut, دیدبان deed-ban, دیدبان deed.

waun. v. *guardian*; *garrison*. — *To relieve guard* کردن نوبت *noobut kirdun*. *An advanced or picket guard* طلیعت *tulé-at*, مقدمت *hurkush*, مقدمت *mukuddumut* (pl. مقدمات *mukuddumaut*). *Horse guards (attending a king, &c.)* متفرقت *mutufur-rikut*. v. *life guard*. — *A guard at a city gate, pass, &c.* دروازان *durwauzbaun*. — *Guard (state of caution)* نگاهبانی *deedbauné*, نگاه *nigauh*, نگاهبانی *nigauhbauné*, احتیاط *ihité-aut*, امانی *amauné*. v. *caution, vigilance*. — *The guard of a sword* قبضت *kubzuta seif*, مقبض *mukbuz*. — *A guard or border* طراز *tirauz*. v. *lace, fringe*.

To guard (defend) حمایت دادن *huma-é-ut dadun*, محافظت *fé-aunut kirdun*, محافظت *muhaufizut numoodun*, حفظ کردن *hufiz kirdun*, حراست ساختن *hiraufut faukhtun*. (*to watch*) نگاهبانی کردن *nigauhbauné kirdun*, نگاهبانی *deedbauné numoodun*. *To guard the roads* راهبان بودن *rauhwaun boodun*, راهبان شدن *rauhbaun shoodun*. *To guard against* نگاه داشتن *nigauh daushtun*, نگاه بودن *agauh boodun*, حذر کردن *huzr shoodun*. *To mount guard* قراول کردن *kurawul kirdun*.

Guarded محفوظ *muhfooz*. v. *defended*. — (*attended*) متعجب *muf-moob*.

A guardian حافظ *hafiz* (plur. حفاظ *huffauz*), حفیظ *hufecz*, نگاه بان *nigauh ban*, دار نگاه *nigauh dar*, حارس *hauris*, ناظر *nauzir*, محافظ *muhaufiz*, راعی *ra-é*, حامی *haumé*, خفیر *khufeer*, تابع *tubé-a*, حامي الذمار *haumé-u'z'zimaun*. *A guardian of the roads* راهدار *rauhdar*, راهبان *rauhbaun*. *A guardian to orphans* وصی *vuffé*. *A guardian angel* تابع *tauba*, قعیدان *ka-édaun*.

Guardianship, guardship محافظت *muhaufizut*, وقایت *nigauhbauné*, حمایت *huma-é-ut*, وقایت *wuka-é-ut*, وصیگی *vuffeégé*, کنف *kunuf*.

Guarding حمایت ده *huma-é-ut duh*, صیانت *fé-aunut koonauun*. *Toll paid for guarding the roads* رهداری *ruhdauré*.

Guardless بی حمایت *bé huma-é-ut*, غیر وقایت *ghire-a wuka-é-ut*. v. *defenceless*.

GUESS قرینه *huds*, حدس *firaufut*, فراست *kurceneh*, تخمین *khumin*, تخمین *tukhmeen*, گمان *gumaun*, قیاس *ké-aus*, راخ *raukh*. v. *conjecture*. — *By guess* تخمینا *tukhmeena*, حدسا *hudfan*. *To buy or sell by guess* حدس کردن *huds kirdun*. *To guess* تخمین ساختن *khumin faukhtun*, گمان فراست کردن *gumaun daushtun*. v. *to conjecture*.

A GUEST مهمان *mihmaun*, مسافر *mufaufir*,

ضيف *zeef* (pl. اضياف *azé-auf*, ضیفاان *zeefaun*, ضیوف *zé-oof*, ضیفت *zeefut*), غریب *ghureeb*, نزل *atawé*, میز *meez*, نزل *nuzel* (plur. نزل *nuzul*), جنب *junub*, ثوی *fooi*. *The friend of a guest (who accompanies him, though uninvited, to a feast)* ضیفاان *zeefaun*. *To receive or accommodate a guest* مسافر قبول کردن *mufaufir kubool kirdun*. *Courteous to guests* نواز غریب *ghureeb nuwauz*, مهمان دار *mihmaun dar*.

To GUGGLE (as a bottle when decanting, or water from a pipe) بقبقت کردن *bukbukut kirdun*, غلغل ساختن *ghulghul faukhtun*.

GUIDAGE (a guide's hire) دلالت *dulalut*.

Guidance رهنمایی *ruhnumai-é*, رهنمونی *ruhnumooné*, دلالت *dulaulut*, توفیق *toofeek*, قیادت *ké-audut*, مقادت *mukaudut*. v. *government, direction*.

A guide (for the road) راهنما *rauhnuma*, رهنما *ruhnuma*, راهنما *ruhnumoon*, راهنما *rauhdan*, رهبر *rauhbur*, راهبر *rauhguzaur*, رهبر *ruhbur*, رهبر *ruhwur*, دلیل *duleel*, دلالت *dulaulut*, بدرقه *budrikeh*, بدرقه *budrikeh-a tureek*, برت *burt*, مرشد *murshid*, مرشد *murshida rauh*, بدق *buzuk*. *An army guide* عسکر بدرقه *ruhnuma-é laskur*, عسکر بدرقه *askur budrikeh*. *A guide to the road of salvation* هادی *haudé*, هادی السبیل *haudé-u't'ureek*, مرشد *murshid*. *The guide to truth and the director to salvation* هادی *haudé-a hukk wa ruhnuma-é subil*. v. also *leader, director, regulator*.

To guide راهنما شدن *rauhnuma shoodun*, دلالت *dulaulut kirdun*, دلیل بودن *duleel numoodun*. v. *to direct, instruct, regulate, govern*.

Guideless بی رهنمون *bé ruhnumoon*.

Guided رهنموده *ruhnumoodeh*, مندل *mundull*, مهتدی *muhtuda*.

A GUIDON بیراق دار *meera alau*, بیراق *beerauk dar*, رایت بر *ra-é-ut bur*, لواءدار *liwadar*. v. *standard-bearer*.

GUILE حیله *heelch*, بازی *heelch*, باuze, غدر *ghudr*, غبی *ghubin*, لجه *luheej*, فریب *furrabe*. v. *cunning, fraud, treachery*.

Guileful فریبنده *furrabindeh*, حیله مند *heelch bund*, تلبیس *tulbees*, غدار *ghudaur*. v. *cunning, deceitful*.

Guileless غیر غدر *ghire-a ghudr*, بی غبی *bé ghubin*, نا فریبنده *na furrabindeh*.

Guilt گناه *gunah*, گناهگری *gunahguré*, جرم *khuta*, خطاکری *khutaguré*, جرم *jurm*,

A guttler, guzzler, v. glutton, epicure, drunkard.

GUTTURAL (*pronounced in the throat*) در dur hulkoom tuluffuz faukhte. (*belonging to the throat*) منسوب hulkoom munfoob, حلق پیوند hulk pivund.—*Guttural letters* حلقیت hulké-ut.

GYMNASTICK (*athletic*) عربی aruk, کشتی gushté, شجاع shujaa. *A gymnasium* (*place for athletic exercises*) گاه گشتی gushté gah, موجب muwaujib, میدان meidaun (plur. میادین meideen). *A gymnick* (*athletic man*) کشتی گیر gushté geer, عرک arik (plur. عرکون arikoon), ابله-ایال é-yal, شجاع shujaun, کندواره kundwareh.

GYRATION (*turning round*) دوران dawran, دور dawr, گردش gurdish.—*A gyre, v. circle.*

Gyves, v. fetters.—To gyve, v. to fetter.

H.

H is expressed, in *Persian* and *Arabick*, by ح and ه—ch (in *chamber*) by چ—kb or ch (in *character*) by خ—gh (in *ghost*) by غ—gh (in *rough*) by ذ—gh at the end of words is often silent; as (in *though*) tho.—H at the beginning of words is pronounced sometimes with an aspiration; as in *bound*: sometimes it is mute; as in *honour*.

HA! (*interjection of surprise*) هیهای heiha-é, به buh, الله الله allah allah, اکبر allah akbar, سبحان الله subhaun allah, بارک الله bau-ruk allah.

A HABERDASHER (*vender of small wares*) متاع یایتی khorduwait furoosh, فروشنده muta-a ba-ék furooshindeh.

Habiliment, v. drefs, clothes, garment.

HABIT طریق tu-reek, وضع wuza, خون khoo-é, قیافت ké-aufut, عادت audut, قاعدت ka-édut, آیین ai-en. v. *custom*.—(*apparel*) جامه jau-meh, رخت kufwut (pl. کسب kufé), پوشش poshish, لباس lubus. *Rich habits* خلعت albusuta faukhirut, قفطان kaftaun. v. *robes*.—*Habit of body* جبلت unfur, عنصر teenut, طینت mizauj, طبع tuba, سرشت furusht, نیاز nihaud, طبعیت tubé-aat, نطش nutsh.—*To habit, v. to drefs, accoutre, array.—To acquire a habit* پیشنهان پرفتن peishnihaud gooriftun, خوی کردن hoo-é kirdun.

HABITABLE مسکون muskoon, مسکونت muskoonut, قابل mumkina maamor, مسکون kaubila fukoon. *The four habitable quarters of the globe* ربع مسکون rubaa muskoon.—*Habi-*

tablets مسکونی muskooné, سکون kau-bilé-uta fukoon, مسکون imkauna maamor.

Habitation (*dwelling in a place*) سکون fukoon, تسکین tufkeen, تمکین tumukkin. (*a place of abode*) خانه khauneh, مقام mukaum, مکان mu-kaun, جایگاه jaigah, آبادانی abadauné, آباد abaud, مقر mukurr, عمارت ymaurut, بلاد bilaud, بیت kudé-é-aud, کده kudeh, دیر duré, بیت beet. v. *bouse, residence*.—*A winter habitation* روستایی kaushauneh. *A country habitation* روستای roostai-é, روستا roostauk, بدایت budawut. *A pleasant habitation* جایگاه لطیف jaigah luteef. *A subterraneous habitation* زیر زمین zeera zumeen, خانه زیر زمین khauneha zeer zumeen, برخ burkh, *To fix a habitation* توطن کردن tuwuttun kirdun, مقر نصب کردن mukurr nusf kirdun, جایگیر شدن jaigeer shoodun, تمکین ساختن mutuwuttun hoodun, تمکین ساختن tumukkin faukhtun.

To habituate one's self پیشنهان گرفتن peishnihaud gooriftun.

Habitude, v. habit, respect, relation.

To HACK پاره پاره paureh paureh zadun, قطعت قطعت kutaat kutaat kirdun. v. *to chop*.—*Hacked* مقطوع maktuwa.

To HACKLE (*dress*) کتان زدن kutan zadun, زیر و اخیدن zeir waukshadun.

A HACKNEY (*pacing horse*) اسب خوش راه asba khoosh rah, اسب رقص asba rukh, نیک furfa khubib, رهوار ruhwareh, نوید nooid, neek rou. (*a hired horse*) اسب مستاجر asba musta-ajir, فرس اجارت furfa ijaarut. (*a birling*) مرد عقیل kaur afzashool, اجیر ajeer, جانی روسی murd ateel. (*a prostitute*) فاحشه fauhishah. *A hackney writer* منشی مستاجر munshé musta-ajir. *Hackney* (*trivial, vulgar*) عام aamm, مانوس الاستعمال ma-anoosul'istémaul. *Hackneyed in vice* معیوب mai-oob, صاحب عیب sahib aib.

HAD (*participle of have*) داشته dasteh.—(*also the preterite*) *I had* داشتم dastam. *Thou hadst* داشتی dasthté. *He had* داشت dastht, &c.—*When the day had drawn near* چون روز تمام choon rooz tumaam kirdad. *When employment had the Nabob at that time* در آن وقت بچه کار بودند aun wakt bechek kaur budand.

Haft, v. handle.

HAG زنی چالوگر shuhaum, چالوگر jaudogur, ساحره fuhhaureh, ساحره fauhireh, witch, enchantress.—(*a hideous-looking old woman*)

عجوز بدنها ajooz budnuma, علكد alkud, دوردبیس durdbees, دوردج durduj, قلع kulaam, قندفیر kundfeer, کله kuhleh, کھت kuhut. — *To hag* تعذیب کردن taazeeb kirdun, شکنجیدن shikinjedun. v. *to torment, harass*. — *To be hagged or harassed by frightful dreams* پریرفت perizuft shoodun, برسام داشتن burfaum daushtun. v. *night-mare*.

HAGGARD, *haggish*, لاغر laughur, کم کوشت kum koosht. v. *lean*. — (ugly) بد شکل kubeeh, چرکین bud shukl, چرکین باسرت basirut, چرکین churkeen. v. *deformed, rugged*. — *Haggard (untamed)* نا رام na raum, وحشی wuhshé. v. *wild*. — *Haggardly (deformedly)* کبههخانه kubeehauneh, زشتانه zushtauneh.

To HAGGLE (*in making a bargain*) با گفت ba guft ou goo bazaur kirdun, و کو بازار کردن ba guft ou goo bazaur kirdun, با بسیار کلام بیع ساختن bé-a faukhtun. — v. *also to cut, chop, mangle*.

A haggler با گفت و کو بازار کر ba guft ou goo bazaur gur.

HAIL, *hailstone*, برید burid, تگرگ tugurk, زاله eekhcheh, سنگ باران funk baraun, سنگه eekhcheh, سنگل funguk, سنجه funkcheh, حبت الغمام hubbuta'l'ghumaum, حبت الهمز hubbuta'l'kurr, حبت الهمز hubbuta'l'muzn. *Small hail* ارزیز arzecz. *Struck with hail* مبرد muburrud. *Hailing clouds* برید باران burid bauré-dun. — *To hail* باریدن burid bauré-dun, تگرگ abrud numoodun, سنگ باران زدن funk baraun zedun.

HAIL (*a term of salutation*) سلام sulaum, سلام مرhuban. — *To hail* سلام دادن salaum dadun, مرhuban guftun. v. *to salute*.

HAIR, موی mooï, مو moo, زلف zulf, هلب hulub, شعر shaar, حفاف hufauf, کلسو kelsou, هلبت hulbut. *The point of a hair* سر mooï. *Hair smelling of musk and ambergris* موی مشک و عنبر بوی musk ou amber mooï. *Hair fragrant as ambergris* کلسو عنبر ameez. *Hair fragrant as the hyacinth* سنبیل fumbul moo. *Hair as fragrant as musk* مسکین muskeen moo. *Long flowing glossy hair* زلف دراز پرتاب zulfa dirauza purtab. — *A curling lock of hair* زلف زلف hauz, هاز jaad, جعدت jaadut, تاب tab, پشک pufhk. *Dishevelled hair* زلف پریشان zulfa purrahaun, کالین afhufteh mooï, کالید kauleef, کالید kauleed. — *Lank hair* سبط subt.

Hair hanging down the back موی میان mooï mei-aun. *Hair hanging over the forehead* طره tur-reh, پرچم purchum, ناصیت naufé-ut, شعفت shaafut, شاعف shaaf, کشت kushshut. *Hair hanging over the forehead of a horse* سبیب subeeb, سبیب subeebut, دخال dukhaul, غسنت ghufnut, غسنتات ghufnaut (pl. غسن ghufun). *Horse hair* هلب hulub. *Hair on a horse's lip* فید feed. *White hairs in the tail or forelocks* شعل shaal. *White or gray hairs* سفید mooï. *The hair of a lion's mane* زبره zubreh, عفرات afraut, عفریت afreet. *Red or brown hair* امغر amghur. *Hair on the breast* مسربت mufrubut. *Hair of the pubes* کاسوی kaufumooï, زمکان zumkaun, زمکان rumkaun, شعرت shérut, هلب hulba. *The hair upon a new-hatched bird* گنده mooï, گنده mooï-eh, رغابت rughaubut. *The hair of an Ethiopian* زنگی zanga mooï. *A hair* پرویز purweezun. *A maker of horse-hair ropes* موتاوت mooï tauf, موتاوت mootaub, موتاوت mootaw. *Tweezers for plucking out hairs* موچینه moocheeneh. *اھنج ahunj. Eradicating hairs* تسبید tusbeed. *An unguent (of quick-lime, arsenick, &c.) for eradicating hairs* کلس kil, ساروج faurooj, نورت noorut, اھک ahuk, جیار jé-aur. *To pull hairs from the face* حق کردن huff kirdun. — *A splitter of hairs (a subtle reasoner)* استناد. *To stand on end (as the hair of a cat, &c. when frightened)* کالید نبودن kauleed numoodun, کالید نبودن kaulcef shoodun, قشاربیت kushaureerut kirdun.

HAIR-BRAINED کستانه kustaukh, بی تدبیر bé tudbeer, متهور mutuhawwur, وحشی wuhshé. v. *wild, rash*.

A HAIR BREADTH موی پهنی moo-é puhné.

HAIRCLOTH لبد lubud.

A HAIR-LACE بند موی mooï bund, کلسو keifoo bund, سربند furbund, زرمأنقه zurmaunukeh. v. *fillet*.

HAIRLESS موی بی mooï, غیر شعر ghire-a shaar. — *Hairiness* شعرت shaarut, هلب hulub.

Hairy موی اهل ahla mooï, صاحب shaar, شعر shaara, هلوب hulub, شعر sahib shaar, هلب hulba. *Very hairy* شعرانی shaarauné, شعر sha-ir, هلوب hillawf. *Hairy (made of hair)* مویین mooï-én.

A HALBERD تور sheshpur, ششیر sheshpur, تیشة harbut, شل shull, خشت khushht, تیشة teeftuh. v. *battle-axe*.

HAM داغصت daughifut, الور aloor. v. *hip*.
(the salted leg of a bog) زده خول نهل زده
daughifuta khook nimmuk zuddeh. v. *bouffe, farm*.

A HAME (horse collar) بر بند burbund.

HAMATED زو چنگل zu chungul. v. *hooked*.

A HAMLET ده dih, قريت kure-ut (plur. قرا kura),
کفر kuf, روستا roosta. v. *village*.—The
lord or chief man of a hamlet خدا ده dih khoda,
دهقان dihkaun.

A HAMMER گزینه guzeeneh, چکچ chu-
kij, چنچه chun-
cheh, مشت muht, چاکوچ chaukooj,
ازینه azeeneh, ازینه azheeneh,
چنده chundeh, چنبه chumbeh. v. *mallet, beetle*.—A
smith's hammer مترقه mitrikeh, بتک butuk,
پتل putuk, دراي fuhum, خایسل kha-éfuk,
دورا-é. A brazier's hammer چکش chukish. To
bruise with a hammer موقع نبودن mooka numoo-
dun, توقيع کردن tooké-a kirdun.

To hammer مطل ساختن mutl faukhtun, ضرب
کردن zurb kirdun, مضروب نبودن muzroob
numoodun. v. *to forge*.—(to contrive) پیدا
کردن peeda numoodun, ابتداء کردن ibtidaa kirdun.
To hammer into another (to make him understand)
کسی را دریاب کردانیدن kuffera dure-aub kir-
danédun. To hammer out (express with difficulty)
پیچیدن با دشواری گفتن ba dushwauré guftun,
پوشودن ba usrut tuluf-
fardun. To hammer (hammer) گرفتار زان
رد داشتن gooriftaun zubaun numoodun,
روداughtun. v. *to be busy*.—(to be busy)
مشغول شدن mushghool shoodun, کار کردن kaur kir-
dun. v. *to work*.

A HAMPER زبیل zumbeel, زبیل zubeel
(plur. زبایل zunabeel), جلال jillut (plur. جلال
julaul), کوفه kuffut, سپت suput,
قطلت kurtillut, کوندور kundoor, سید supid,
مخرف sufut, سفط kufaut, قنعت kufaut, غروي
mukhrut, شکیکه shukeekut. v. *basket, panier*.

To HAMPER (embarrass) ازار کردن azaur
kirdun, اضطراب ساختن izтираub faukhtun,
اشفتن ashuftun, پراشیدن purashaun numoodun,
اواره و سرگردان کردن pawashun numoodun,
متشابه نبودن awaureh on fargashun kirdun,
مضطرب شدن mushghool shoodun. v. *to perplex, entangle*.—
(to ensnare) در دام گرفتن dur daum gooriftun,
در زنجیر کردن dur zanjir kirdun, (to enchain)
قید و بند ساختن dur zanjir bustun, کید و بند ساختن
keed on band faukhtun.

To HAMSTRING عصب داغصت قطع کردن asba daughifut kuta kirdun.

The HAND دست doft, ید eed (plur. یدی
eedé, ایدی a-édé), یدوی édooi, کفی kuf,
اشکنج afhkunz, جناح junauh, چنگ chunk,
پنجه puncheh, پنجه punjeh, پال é-aul. The
right hand دست راست dofta raust, راست raust,
ید یمنی eed yumna, یمنی yumna
(plur. یمنیات yumné-aut), کفی یمنی kufa
yemeen, عجز yumnut, عجز ajooz. The left
hand دست چپ dofta chup, چپ chup,
شومی shumai, شمال shumaul, یسری yufra,
شومی shoomé. v. *side*.—The two hands یدان eedaun,
یدی eedeun, ایدی a-é-audé, ایدی a-édé.
Hand and foot و پا دست doft ou pa.
Bound hand and foot و پا بسته doft ou pa
busteh. Wanting hands and feet و پا بی doft ou pa.
A little hand دستک doftuk,
روی eedé-ut. The palm of the hand یدی
kuf, کفی doft, کفی kuf, دست rooi doft,
Hub-lu'z'zura. Accustomed to the hand (tame) دست
doft amooz. To give the hand دادن doft dadun.
To take the hand گرفتن doft geer faukhtun.
To strike with the hand دست زده کردن doft zud-
deh kirdun, مشت زدن muht zudun. A wash-
band basin دست شوی dofta shooi. To wash the
hands دست غسل کردن doft ghussl kirdun,
دست شوی doft shooi faukhtun. To kiss hands
تقبیل الیک doft boos kirdun, دست بوس کردن
tukbeel aleed kirdun. To shake the hand
in a threatening manner کاویدن kawédun. To
stretch out the hand (towards any thing) دست
doft dirauz kirdun. A strong or nimble
hand دست جرب dofta jurb.—To make a sign with
the hand با دست اشارت کردن ba doft ishaurut
kirdun, تشویر نبودن tushweer numoodun. To
be before the hands (i. e. before the face, present)
در دست bein eedaun shoodun, حاضر شدن haurir shoo-
dun. To consign or deliver into one's hands بدست
ید تسلیم bedoft wuza kirdun, ید تسلیم eed tusleem faukhtun. To clap the hands
تصدیت کردن tufdé-ut kirdun. Hand writing
رقم rukum, نویس nuwees, دست خط doft khutt.
To write a fine hand حسن خط کردن husna khutt
kirdun. —Hand over head غافلانه ghauflauneh,
کستاکاونه kustakauneh. v. *carelessly, rashly*.—Hand in hand دست بدست doft
bedoft, ید در ید eed dur ced. Walking hand in
band تخاصر tukhaufir.—From hand to hand از
دست بدست uz doft bedoft, میادات mé-adaut.

• *From hand to mouth* از دست بدهن *uz doft bedihun*, فقیر *fakeer*, سکون *fukoon*. v. *poor*.—*To be hand and glove (to be intimate)* همدم بودن *humdum boodun*, همدل شدن *humdil shoodun*, دست *doft* او *dofteneh boodun*. *Hand to hand (close combat)* کارزار *kaurzaur*, کفاح *kuf-fauh*, کفح *kufuh*. *Having long hands* دراز *dirauz doftaun*. *To come to hand* در دست آمدن *dur doft aumudun*. *Contracted, mutilated, or lame in the hands* چنگلوک *chungulook*, چنگلول *chungulool*. *Using both hands (ambidexter)* زوالیدین *é-afur ou eefur*, zu'feeden. *One who gains his living by his hands* دستکار *doftkaur*, رنجیده *runjédeh*. v. *labourer*. *The hand of a watch, clock or dial* مقیاس *muké-azus*, عقرب *akrub*. *The lines on the palm of the hand* اساریر *asareer*.—*Before hand* اول *awwula*, قبل *kublan*. v. *before*.—*To be before hand (to finish early)* پیش دستی بودن *peish dofté boodun*. *(to be rich)* دستمال شدن *doftmaul shoodun*.—*Behind hand (poor, ruined)* تنگ دست *tunk doft*, *é-adaushé*, یا دashi *é-adaushé*, *é-adaumshé*. *To be behind hand (in any business)* اهیسته رو نبودن *ahusteh rou numoodun*, کاهل بودن *kaulil boodun*. *Out of hand* علی *ala'l'four*, فی الحال *fi'l'haul*. v. *immediately*. *Underhand* تنگ دست *zu doftaun*, تلبیس *tulbees*, خدایه *ghuddaur*. v. *fraudulent*.—*At hand (near)* نزدیک *nuzdeck*, کورب *kureeb*.
از دست *(give from hand to hand)* از دست دادن *uz doft bedoft dadun*, از یک تا دیگر *uz eek ta deegur rusaundun*. v. *to transmit*.—*(to guide or lead by the hand)* از دست کشیدن *uz doft kushédun*. v. *to conduct*.—*(to lay hands on)* گرفتن *gooriftun*, دستگیر کردن *doftgeer kirdun*. v. *to seize*.

A HAND-BASKET زنبیلک *zumbeeluk*.

A HAND-BELL زنگه *zunguleh*, جرس *jurus*. v. *small bell*.

A HAND-BREADTH ارش *arish*.

A HAND-CUFF بند *bund*, قید *keid*, دست بند *doft bund*. v. *manacle*.

HANDED *(from one to another)* از دست از یک *uz doft bedoft rusaundeh*, از یک تا دیگر *uz eek ta deegur rusaun shoodeh*. *Right handed* دست راست *raft doft*, راسته *rausteh*. *Left handed* دست چپ *chup doft*. *Clever handed* دستکار *doftkaur*, صاحب یدی *fa-lib eedé*. *A clever-handed woman* زنی یدیا *zunné eedé-a*. *Empty-handed* تنگ دست *tunk doft*, *é-adaushé*, یا دashi *é-adaumshé*.

A HANDFUL دسته *doftch*, قبضت *kubzut*, کوف *kuf*, مستاناک *mustanauk*. *A handful of flowers* دسته *doftch*, کلاله *kulauleh*, گلدسته *guldosteh*. *A handful of corn* دسته *doftch*, شپال *shumaul*. *A handful of sticks* چوبان بسته *bustuha chobaun*, خشت *khushut*. v. *faggot*.—*A handful of papers* دسته کاغذ *doftcha kaughud*. *A handful of hair* سببیت *subeebut*, موی *mooi doftch*. *By handfuls* دسته دسته *doftch doftch*, هنیت *(small quantity)* *huné-ut*.

A HAND-GALLOP وکوکت *wukwukut*, کوربخت *wukuré*, متدحی *mutuduhhé*, کوربخت *kurbuhut*, نرم رو *nurm rou*, خب *khubb*, خب *khubub*.

A HAND-GUN بندوق *bundook*. v. *musket*.

HANDICRAFT دستکاری *doftkauré*, کاربار *kaurbar*. *A handicraftsman* دستکار *doftkaur*, کاربا *kaurba*, کار افزول *uftaudugé*, استاد کارکن *kaurkoon*, استاد *uftauz*, پیشکر *raustkaur*, *peishkur*.

HANDILY دستکارانه *doftkauraunch*, با قابلیت *ba zuraufut*, *ba kaubilé-ut*.—*Handiness* دستکاری *doftkauré*, قابلیت *kaursauzé*, ظرفیت *zuraufut*, تصرف *tufuruf*.

HANDIWORK دستکاری *doftkauré*, استاد *uftaud*, استادکی *or uftaudugé*. v. *manufacture*.

A HANDKERCHIEF روبان *roomaul*, دستمال *doftmaul*, دستمال *doftmaul*, عرق *chuneh*, چرخ *chuneh*, میلان *meilaut*. *A small handkerchief* دستمالچه *doftmaulcheh*.

A HANDLE دسته *doftch*, دسته *doftch*, قبضت *kubzut*, حاک *huk*, خوک *khuruk*, نصب *nufub* (plur. *faal*), جزات *spauré*, دستکار *juzaut*. v. *hilt*.—*The handle of a plough* دست *doftak*, دستانه *doftaunch*, دستانه *doftahunk*. *The handle of a spade* عترت *atime*. *A drinking cup with two handles* دسته *doft*.—*A handle (sufficiency, pretence)* سببیت *sububé-ut*, *moojib*, *tukreeb*.—*Without a handle (pretence)* بی تقریب *bé tukreeb*.

To handle بودن *foodun*, لامسه *lums kirdun*, ساختن *sa-miseh saukhtun*, برکشیدن *burkushédun*. v. *to feel, touch*.—*(to deal with)* معامله کردن *ma-am*.

leh kirdun, معالجه ساختن maaljeħ faukhtun,
تعطیل کردن ikrauf numoodun,
taameel kirdun, v. under deal, and to manage, prac-
tise, treat.—To handle in discourse کردن مکالمه
mukaulumeh kirdun, مذاکره نمودن muzaukureħ
numoodun.

Handless ہست bé doft.

A HANDMAID زنی خدمتکار zunné khid-
munkaur, کنیز kuneez, کنیزل kuneezuk, جاريت
jauré-ut, مڊال muzaul, امه ameh, اُميت umci-ut.

A HAND-MILL دست اس doft aus, دست
دست doft asé-a. *The handle of a hand-mill* راید ra-éd.

HANDS OFF ! دُور ہاتھ ! door-baush !

A HAND SAW دسترنج, doost runj, دسترنج.
dustureh.

HANSEL (*the first money a seller receives in a morning; earnest*) پيشيز peishmuzud, سفته fusteh, عربون arboon, ربون ruboon, گرو guraw. *To handsel* پيشيز کي ديم peishmuzud kirdun.

HANDSOME خوب khoob, روی khoob rooy, خوش ناازین khoob soorut, نازیبن nauzineen, خوش نازنده nauzindeh, حسن husn, نیل neek, جمل jumeel, پال paulk, زریں zureef, زیبا zeeba, رانا rana, زیبارو muhpaurch. v. beautiful, graceful, elegant.— A handsome fortune مال گراون maul guraun, توانگری turvaungart, غنیمت ghueenmut. A handsome or generous wife کار جوانمرد kaur juvaunmurd, کار کرم kaur kureem.

Handsome (beautifully) جميلانه jumeelaunch,
 در خوش حال dur. husn haul, بوجه خوش be-
 swujha khawla, با زیبایی ba zeebāi-é. v. *elegant-
 ly, gracefully* — (liberally) جوانمردانه juvaunmur-
 daunch, کرمه کرمه kureemaunch, v. *generously*.

Hand/maul خوبی khoobé, جمال jumaul, زینب زeebāi-é. v. *beauty, grace*.

HAND WRITING دست خط dost khutt.

HANĒH دستکار doſtkaur, کار ساز kaur sauz,
 دستکار doſt v. dextrous. — (convenient)
 شایسته suzawaur, سزاوارت suzawaur, لایق la-
 یش the-ēſtch. — (near) نزدیک nuzdeek, قریب ku-
 rreeb. — (performed by the hand) ساخته bedoſt ſaukhtch.

To HANG (to hang) awcekhtun, اويز
awcz kirdun, اويزان غولدن, awcezaun nu-
moodun, معلق معلق, taleek faukhtun, معلق
sumt kirdun, سبط کردن, durwa numoodun, دروای
dura faukhtun, دراوختن, durawcekhtun, دراوختن
nawit kirdun, نوٹ کردن, (to kill by suspending by the neck)

fulb صلب کردن **burdaur kushédun**, بردار کشیدن **kirdun**, شوق **musloob numoodun**, مصلوب نبودن **shunk kirdun**.—(*to be suspended*)
 اوینیدن **aweézédun**, دروایی بودن **nishaulédun**, نشالیدن **durwa-é boodun**, معلق شدن **mo-alluk shoodun**,
 اوینخته شدن **muta-allik boodun**, بر اوینخته بودن **aweekhteh shoodun**,
 بر دار **buraweekhteh boodun**. v. *to dangle*.—(*to be strangled*)
 مصلوب بودن **burdaur kush shoodun**, کشش شدن **musloob boodun**.—(*to be delayed, to drag or linger*)
 تاخیر **wapus andauz boodun**, واپس انداز بودن **taakheer shoodun**,
 تعویق بودن **taweek boodun**, عوق و تاخیر نبودن **awk ou taakhcer numoodun**.—(*to be in a dependant state*)
 اوینکن **aweezgun shoodun**, تابع بودن **tauba boodun**. v. *under depend*.—(*to impend*)
 مشرف بودن **mushruf boodun**, اشرف شدن **ishrauf shoodun**. v. *to hover*.—(*to display*)
 اوینش و اظهار کردن **aweezish wa izhaur kirdun**, تعلیق و پیدا نمودن **taaleek wa peeda numoodun**. *To cause to hang up*
 اوینانیدن **aweezanédu**, تعلیق گردانیدن **taaleek kirdanédu**. *To hang up meat*
 گوشت اوین **koosht aweez kirdun**. *To hang up a sheep by the feet*
 اوین کردن **rujul kirdun**. *To hang round the neck*
 اوینخته ساختن **gurdun-ra aweekhteh faukhtun**, تربق کردن **turubbuk kirdun**. *To hang together*
 مواصلت شدن **mu-waustut shoodun**, پیوسته بودن **pivusteh boodun**,
 یکجهد نبودن **eekjihud numoodun**. v. *to adhere, be united*.—(*to be firm, compact*)
 بر قرار شدن **bur kuraur shoodun**. *To hang (be in suspense with doubt)*
 در گمان بودن **dur gumaun boodun**, غیر **ghire-a muhukkuk shoodun**, شبیه
 شدن **shubhut daushtun**, شک نبودن **shukk numoodun**. *To hang upon (be suspended by delight or attention)*
 دلاویزه بودن **dilawcezeh boodun**, مشغول **ishtighaul numoodun**,
 اندیشه کردن **musghool boodun**, اندیشه **andeesheli kirdun**,
 قائم شدن **ka-ém shoodun**.—*To hang upon the neck*
 معانقت کردن **mu-anik kirdun**, معانقت **mu-anikut faukhtun**. v. *to embrace*.—*To hang the head upon the bosom*
 سر بسپین نهادن **fur be-seeneh nihaudun**, سر بسجیب نبودن **furbejeeb numoodun**. *To hang a wall with tapestry*
 دیوار پرده **deewaur perdeh kirdun**, جدر حجاب **jadr hijaub faukhtun**. *To hang or tend downward*
 فرو مایل بودن **furoo ma-él boodun**, شیب داشتن **benusheeb ruftun**,
 شیب داشتن **sheeb daushtun**.

Hanged (strangled) بردار burdaur, مصلوب musloob. Deserving to be hanged واجب الصلب

kuwwut. (*effrontery*) کستاخي shookhé, کستاخي kuftaukhé. v. *impudence*.

Hardly (*with difficulty*) مشکلا نه mushkilau-neh, کرها kurhan, با دشواره ba dushwaureh. v. *scarcely*. — (*with severity*) با تندې ba tundé, با عنف ba enf, با درشتي ba durushté. v. *rigorously, unfavourably, harshly*. — *To treat hardly* کردن درشتي durushté kirdun.

Hardness سنگيني fungeené, سختي fukhté, پاينده pa-éndeh. (*rigidness*) درشتي durushté, شدت shuddut, عنف enf. (*severity of countenance*) سخت روي fukht rooi. (*callosity*) شغه shugheh, ناصور naufoor. (*difficulty*) دشواري dushwaure, سعوبت fa-oobut, عسرت afrut.

Hardship ظلم zulm, تعدی ta-addé, جور jawr, پايه پاي pa-émaulé, ستم situm. v. *oppression, injury*. — (*difficulty, inconvenience*) نا هوارې na hum-waure, اضطراب dushkhwaure, izti-raub, ماندگي maundugé. v. *fatigue*.

Hardy دلير dilare, تيز دل taze dil, باک be bauk. v. *bold, brave*. — (*stout*) شديد shudeed, توانا tuvvauna, قوي kawé, قرار داد kuraur dad, استوار uftuwaur. v. *firm, strong*. — *Hardy veterans* سپاهي چهار پيشه fippauhé juhaud peeshch.

A HARE خرگوش khurgooth, دراز گوش dirauz gooth, ارناب arnub (plur. ارناب arnaub), مقطع kuffut, قفت ajooz, عجوز arauné, مقطعت الاسحور mukta-u'l'as-haur, الاسحار muktaatu'l'as-hoor, درامت duraumut, قواع ku-wa (fem. قواع kuwaut), خراز zumoo-a, خراز khuzauz (pl. خراز khuzzaun, اخزت akhuzzut), بليت buleet. *A young hare* سجت fujlut, سجت fuhlut, خرائق khirnak (pl. خرائق khuraunuk). — *The crying of a hare* ضغاب zughaub, ضغب zughub. — *To hare*, v. *to frighten*. — *Hare-brained*, v. *hair-brained*.

To HARK (*barken*) استماع کردن istimaa kirdun, اصغا نمودن isgha numoodun. v. *to listen*. — *Hark!* هلا hola, ايا é ai, ايا éi-a, هيا hei-a.

A HARLOT روسيې roospé, بيراه bérauh, قحبت kuh-but, جلب juf jaf, جاف jaf jaf, شلافت shullaufut. v. *whore*. — *Harlotry*, v. *fornication, whoredom*.

To HARM ظلم کردن zulm kirdun, ستم situm faukhtun, زیان زé-aun numoodun, جفا کردن khufaurut faukhtun, جفا jufa kirdun, پایداری pa-édaure faukhtun, دخیل و تعرض نمودن dukhl ou ta-arruz numoodun, دخیل و دست درازي کردن dukhl ou doft

dirauzé kirdun, تظام سازدن tuzaulum faukhtun, غدر کردن mulumut numoodun, غدر ghudr kirdun, زور ساختن zoor faukhtun. v. *to injure, oppress, damage*.

Harm ظلم zulm, تعدی ta-addé, زیان zé-aun, حیف heif, ازیت azé-ut, ستم situm, جور jaur, ضرر zurrur, جفا jufa, مظلوم muzlum, غدر ghudr, دست درازي ta-arruz, مضرت muzurrut, تعرض doft dirauzé, ضرورت zuroorut, رنج runj, مظلومت muzlumut, نا حق na huk, زور zoor, نقص nukfaun, خسارت khu-saurut. v. *injury, injustice, damage; crime, wickedness*. — *To receive harm* متظلم شدن mutuzullum shoodun, حیف یافتن heif é-aftun, ظلم خوردن zulm khoredun, آزار یافتن azaur é-aftun, و زیان زیان zé-aun ou ta-addé daushtun, بردبار burdbaur boodun, جفا پذیرفتن jufa pizzec-ruftun, جور و اذیت مشاهده jawré-aftun, جور jawr ou azé-ut mushauhudeh kirdun.

Harmful مضر kar muzlumut kaur, مضر situmkaur, مضر situm ameer, مضر muhtumit, جفاکار jufakaur, جافي jafé. v. *hurtful, injurious*. — *Harmfully* زیانزا zirauneh, با ظلم ba zulm, با مظلومت ba ta-addé. — *Harmfulness* مضریت muzlumut kauré, زیانکاری ziraunkauré. v. *harm*.

Harmless بی گناه bé gunah, بی گناه bé jurm ou gunah, بی گناه na gunah, معصوم maafoom, از گناه na gunah, معصوم maufoom, ساده دل saadé dil, طاهر tahit, پاک pauk, پاک faudeh dil. v. *innocent*. — (*innocent*) بی بی zé-aun, بی بی ghire-a zurrur. — *Harmlessly* بی گناه bé gunah, معصوما maufooma, طاهرانه tauhirauneh, بی گناه aduma gunah, پاک پاکé. v. *innocence*.

HARMONIOUS, *harmonious, harmonick* (*musical*) اهنگي ahungé, اهنگي shooftkhau, زو نغمه ساز dumfauz, ساز ساز, نغمه nughmut, اهله ترانه ahla taraneh. (*well adapted*) منسوب mun-soob, زو اندام zu andam, زو مونسوب zu munsoob, اهله نغمه ahla nughmut, نسبت pivusteh. — *Harmoniously* (*musically*) اهنگي ahunk, اهنگي ba nughmut, اهنگي bur wujha ahungé.

Harmoniousness, *harmony* اهنگي ahunk, اهنگي hum ahungé, ترانه taraneh, ساز ساز, نغمه nughmut, ساز ساز, طنین tunin. *Instrumental and vocal harmony* سازنده و خواننده sauzindeh ou khawandeh.

— *Harmony (proportion)* مناسبه nisbut, مناسبت munaufibut, هوارې humwauré, اندازه andauzeh, اندام andaum. (*concord of sentiment*) اتفاق itti-fauk, یکانکې eekdilé, وفاتې wufauk, یکانکې eekaunugé, صلاح eekjihudé, یکهجدهي fulauh.

HARNESS (*for horses, &c.*) برېند burbund, برېاز burauz, رخت rukht, رسایع rufaiia. *A maker of harness* کوه واره وان kooh waureh waun. *To harness* دربرېاز بند نمودن dur burauz bund numoodun, برېند برېند burbund bur gurdun nihaudun. v. also *to arm*.

A HARP برېط barbut, طنپوره tambooreh, طنپور tamboor, طنبار tambaur (pl. طنابیر tunau-beer), ششتا sheshta, چنک chunk, قنون kanoon, کپانجه kaneen, کپانجه kumauncheh, کپانجه kumauneh, کران kuraun, کناور kunaurut, عرطب artub, زنتور zuntoor, مزهر muzhur, ابو الهو abu'l'luhoo. *To tune a harp* برېط نواز ساختن barbut nuwauz faukhtun, طنپور tamboor ahunk kirdun. *To harp or play on the harp* برېط زدن barbut zudun, طنپور tamboor nuwaukhtun, چنک نواز کردن chunk nuwauz kirdun, ششتا زدن sheshta zudun. *A harper* برېط barbutzun, طنپوریز tamboorzun, برېطسرای barbut fera-é, مطرب muzir, سازنده sauzindeh, ششتا نواز sheshta nuwauzish.

HARPOON چنکل chungul, چنگال chunga. *To harpoon* با چنکل زدن ba chungul zudun. *A harpooner* چنکل زن chungul zun.

A HARQUEBUSS بندوک bundook. v. *gun*.

A HARRIDAN روسی rospé. v. *strumpet, bag*.

A HARROW خال خاش khauk kush, پنکن punkun, مسلفه muslufut, مکته mukummut, شوف shawf, بزین buzun, ملاق malak.

To harrow با پنکن شکستن ba punkun shakhtun, با مکته مکته ba mukummut koof-tun, مسلفه زدن muslufut zudun. v. also *to harrow* جان ازار *to harrow up the soul* جان ازار jaun ahar kirdun. v. *to terrify*.

A harrower پنکن زن punkun zun.

HARSH (*harsh*) ترشی turshé, تازې taze, حریف hureef, کوزه kuzh, مز muzz, علقم alkum, سر furr, زو ازیز zu azeez, نا دمسار na dumfauz, شدید shudeed, درشت durusht, تند taze, تیز turshé, علفي unfé. v. *custere, morose*. — (*violent*) جبری jubré, ضربی zurbé, قهری kuhre, علفي unfé. v. *rigorous, severe*.

Harshly (sourly) ترشانه turshauneh, حامز haumizan, شورانه shoorauneh. (*discordantly*) با ازیز ba azeez, صریفا sureefan. (*morosely*) با درشتی durushté, زشتانه zushauneh. (*violently*) جبرانه ba situm, با ستم zurban, قهر ba kuhre.

Harshness (of taste) تلخی tulkhé, مرارت mura-rut, علقهت alkimut. v. *bitterness, sourness*. — (*of sound*) ازیز azeez, صریف sureerut, عدم اهنگ aduma ahunk. (*of disposition*) درشتی durushté, علفي unfé, تندى tundé. (*violence*) زور jawr, جور kuhre, ضرب zurb, جبر jubr. *To treat with harshness* درشتی کردن durushté kirdun.

A HART بازو bauzoo, اهو ahoo, شاهدوحوش shauhida wuhooth, ابن برنج ibnu bureehin, گاو gaw dushteh. v. *buck, deer*. — *A goat-hart (a kind of deer)* گور goor.

HARVEST خرمن khirmun, محصول muh-fool, درو diroo, حصاد hiffaud, حصد hufud, حصیدت hufeedut (plur. حصاید hufa-éd). *The harvest season* خرمن زمانی khirmun zumauné, وقت درو wakta diroo. *In harvest time* در وقت حصاد dur wakta hiffaud. — *A harvest (opportunity or season of gain)* وقت فایده wakta fa-édéh, زمان اندوختن zumauna andookhish. — *A most plentiful harvest* محصول عیم البرکات muh-fool ameemu'l'burukaut.

To HASH پاره پاره paureh paureh zudun, تغلیذ tukutun, قطع کردن kutaa kirdun, تقطع tukutta kirdun. v. *to mince*. — *A hash of meat and herbs* شبارق shubauruk.

A HASP پش push, در پش pusha dur.

A HASSOCK سجاده sujjaudeh. v. *cushion*.

HAST—*thou hast* داري ma dauré.

HASTE شتاب shitaub, شتاب زدگی shitaub-zudugé, شتاب shita, عجلت ajilut, عجل ajil, سرعت furaat, استعجال istéjaul, تعجیل taajeel, ام الندامت umu'n'nudaumut (*literally the mother of repentance*). v. *hurry, speed, nimbleness, precipitation*. — *Making haste* شتابان shitabaun, شتابنده shitabindeh, شتاب زده shitaub zuddeh, سریع ajeel, عجل ajool, عجلان ajilaun, بدست bash bedoft bauhf, در باش dur bauhf, شتاب shitaub, بدس bedus, هین hein, تاز haun, تک و تاز tuk ou tazu, غید ghei-ud.

To haste, hasten, make haste, شتاب زدن shitaub zudun, شتابان shitabaun shoodun, شتابان

HAZARD (*accident*) سرگذشت wukaat, وقعت furguzusht, خطر (*danger*) furranjām. — خطر khutur, هول hool, بیم beem, مغلطه mughluteh, ششدر بازی (*a game at dice*) dauhé-ut. — قمار بازی shehdur bauzé, کعبتیں kaabteen, کوماور باؤزے kumaur bauzé. v. *dice*.

To hazard در خطر انداختن dur khutur andaukhtun, روزگار آزمودن roozigaur azmoodun. v. *to risk*.

Hazardous مخوف pur khutaur, خطر mu-khoof, هولناک hawilnauk, مهلك muhluk, معطب maatub, جانگاہ jaungah.

Haze, v. fog, mist. — Hazy, v. foggy,

HE ان aun, هو hoo, وي wei, زال zauk. He himself خود khood, خویش khoo-ésh. — He is است aft, اوست auft, هو hoo. v. Vol. I. p: 2118. v. also male.

The HEAD سر fur, راس raas, قائم kaudim, کله kulleh, فرق furk. The head or chief part of any thing سرات furaut. — A crowned head سر شاه fur ba asfur, شاه با اسفر shah ba asfur, تاجدار sultan taujdar. Crowned heads تاجداران khakauné. — The head when cut off کله kulleh. — A head-shaver سرتراش furturauht. v. barber. — Exalting the head سرافراز fur afrauz. Humbling the head (submissive) سر فرو نما fur furoo numa. — A plume of feathers with which Eastern people of rank adorn their heads سر قوچ furkooj. — Striking the head سرکوب furkoob. — To bow the head سر نهان furnihaudun, گردن نهان gurdun nihaudun. v. *to bow, submit*. — A wound in the head سرینه sureneh. The hind head کله kulleh, چاکا chukaud. The middle of the hindhead حلاوا hulawa, حلاوت hulawut. The forehead پیشانی peishané. The crown of the head آفسر سر afsura fur, ام الراس ummu'r'raas, چاکا nulleh, chukaud. v. crown. — The iron head of a spear سکر چپور chipoor. — Having the head of a dog سکرگور fugfur. Having the head of a fish ماهی سر mauhé fur. — By your head (I swear) بمرت be-furur, بمرتو befurtoo. — A head or head man سرور furvur, سردار furdar, راس raas, امیر ameer, نظر nuzr, خان khaun, شریف thereef, میر meir, ام القومی furaskur, سرعسکر furjung, سرچنگ ummu'l'koomé. The head of a party or sect پیشوا peishwa, سرهنگ furhunk. v. chief. — Headmen (grandees) ارکان دولت arkauna dowlut, امرا om-ra, ارباب a-é-auna sultunut, اشراف shurfa, اربابا mumlikut, رؤس ru-oos, نظائر nuza-ér, افراو furaut, سروان furwaun, وجوه wujooh. The head man of a town or village کلنتر kuluntur, دهقان

dihkaun. Head (*intellect*) عقل akl, فهو fuhm, فراست tuba, ادراک idrauk, هوش hooth, فیراوت furaut. v. *understanding, brain*. — (source) اصل afil, منشأ munshaa, مبدا mubdaa. v. *spring*. — A fountain head سر چشمه fur chushumeh. — To get a-head (get before in travelling, &c.) پیش peish ruftun, قدم نبودن kudum numoodun. v. *to gain ground*. — (to become superior) باهرکشتن bauhír gushtun, دست یافتن doft é-aftun, سرافراز furafrauz shoodun, استعلا پذیرفتن istéla pizzeeruftun, پیش گرفتن peish gooriftun, قدم نبودن kudum é-aftun. To come to a head (as a suppurating wound) پیدا آمدن peeda aumudun. To make head against مقاومت کردن mukawimut kirdun, مخالفت نمودن mukhaulifut numoodun, تعرض ساختن ta-arruz faukhtun. v. *to resist, expose*. — To be head and ears in debt غرم بودن ghurm boodun, مدیون شدن mudé-oon shoodun. To be head and ears in love مجنون بودن mejnoon boodun, عشق داشتن ishk daushtun. Head and shoulders قهرا kuhra, ضربانه zurbauneh, با جبر ba jubr. v. *by force*. — To bit the nail upon the head تحقیق نمودن tuhkeek numoodun. — A head of hair کاکل kaukul, سر ابا keisoo. v. *hair*. — From head to foot سر تا سر furapa, سر تا پا furtapa, سر تا سر furafur, سر تا سر furtasur. — A hundred head of cattle صد راس sud raas hieoon. The heads of a discourse سر فروش fursurooh. — To be at the head, to take the head of a table or other place of honour پیشی peishgah daushtun, پیشی گرفتن peishé gooriftun, سرجا یافتن sarja é-aftun, تقدم در پیشی بودن dur peishé boodun, مقدمت پذیرفتن tukuddum gooriftun, — A discourse in the head سرکرد nuzeerut, سرچاه furachah, سرکرد furgurd, سرکجه furkeejeh. — He came into his head دل در دل dur dil aumud. — He went out of his head از سر واکرد uz fur wa kird. — To nod the head سر زدن fur zedun kirdun. To carry the head erect سر راست بودن fur raust bur-dun, سرکش داشتن sarash daushtun. To recline the head سر زدن fur zedun kirdun. To draw back the head سر کشیدن fur kash kirdun. — To strike the head سر کوبیدن furkoob kirdun, کفج ساختن kufukh faukhtun. To number by the head سر زدن furmaresh kirdun. To have the head confused with drink سر گران furgrauun shoodun, سرمست بودن surmest boodun. To hang the head سرنگون بودن furni-

doostkaun, دوستکان doostkaun.— *Health* (parity of mind) پاکي pauké, سادگي faudugé, صفای safā-e bāul, تقدیس tukdees.— (*salvation*) خلاص khulaus, نجات nujaut.— *Healthful*. v. *healthy*.—*Healthfulness of climate* اعتدال هوا ē-ati-daula hawa, خوشی khooshé-a hawa. v. *salubrity*, *health*.—*Healthless* نا خوش na khoosh, بیهود ghire-a buhbood.—*Healthily* با خوشی ba khooshé, با تندرستی ba tundurusté, بهبودانہ buhboodaunch, صحیحاً fuhechan.

Healthy خوش khoosh, تندرست buhbood, tundurust, زو عافیت tunoomund, zu aufe-ur, صحیح suheeh. *To be healthy* خوش شدن khoosh shoodun, در صحت بودن dur fuh-hut loodun.

A HEAP اجتماع ijtimaa, جماعت juma-at, فراهم furrauhim, توده tooduh, خره khuruh, پشته pushtuh, کلبه kulluh, لباکت lubaukut, غارت afauzut, اهانده ahaunch. v. *accumulation, cluster, crowd*.—A heap of corn خرمن khurmun, خانه khaunch, چاچ chauch, چاش chaush, فدا fuda, رائن ambus, انبسن ambuth, رائر rauzf, رائرن rauzfshin, عرمت armut (plur. عرم arum, عرمتان armutaun), سرت sirt, صبرت subrut. A heap of earth توده خاک tooduh khauk, ند nudd, کهرت kumizut. A heap of sand خامه khaun-meh, خانه khaunch, خامي khaumé, کوزه ریک koozha reeg, رملت rumlut, تعیدت ka-édut, نیکا nika, عجوز ajooz, دعب daas, قوز kooz, شوشه shoozheh, رقوت rukwut, مقاعدت muka-adut. Heaps of sand چهوړ jumhoor, دعب di-as, دعبصت di-afut. A heap of money صوبت soobut. A heap of dry herbage عدامس adaumis. A heap of stones خره سنگ kurrulha sunk. A heap of bricks or tiles خره خشت khurruha khushht. A heap of books کتب اضمامت izmaumuta kutub. v. *pile*.

To heap **فراهم** *ijtimaa kirdun,*
اوردن *furrauhum awurdun,*
numoodun, *احتکار ساختن* *ilitikaur iaukhtun. v.*
to accumulate, pile.

Heaped مجتمع mujtima, جباعت شده ju-
maat shoodeh, مرتجم murtujum, مرتظم murtu-
zum, خره khurruh. v. *accumulated, piled.* — *A*
heaped measure of corn جهم jumum.

To HEAR (*with the ears*) استماع کردن if-
timaā kirdun, شنیدن shunédun, مستمع بودن
muftumaa boodun, شنفتن shunuftun, شنودن
shunoodun, گوش دادن goosh dadun, گوشیدن
gooshédun, شنافتن ne-cooshédun, شناییدن
shunai-

éduun, سماع نهودن bushoolédun, فهم
 maanumoodun. v. to listen.—(to understand) فهم
 kirdun, ادراك نهودن idrauk nu-
 moodun, ازعان يافتن iza-an é-aftun, شنودن
 shunoodun. (be informed of) خبر داشتن khubr
 daushtun, اخبار شنيدن akhbaur shunédun, خبر
 وقف پذيرفتن khubr dar shoodun, اعلام گرفتن
 wukoof pizzeeruftun, é-alaum goo-
 riftun.—(to allow to speak, to hear what one has to
 say) اجازت بگفتن دادن ijauzut beguftun dadun,
 دستور بکلام کردن kirdun numoodun.—(to obey) طاعت نهودن
 kirdun numoodun, انقياد کردن inké-aud kirdun,
 امتثال کردن imtisaul burdun.—(to attend fa-
 vourably) مهربان کردن mihrubau kirdun, نوازش
 nuwauzish faukhtun. To bear judicially (to try causes)
 فصل خصومت fušla khusoomut kirdun, قطع نزاع
 kutaa nuzaa faukhtun, دعويي حکم نهودن da-
 wai-é hookum numoodun, قضا کردن kuza kir-
 dun, داد دادن daud dadun. To bear with
 pleasure خوش شنيدن khoosh shunédun. To bear
 with attention گوش زدن goosh zedun. To
 bear any thing with attention گوش بشنودن goosh
 beshunoodun. One who remembers all he hears
 گوشه گزین gooshé kirdun. One who hears and
 forgets گوشه گزین kufulut. One who hears and
 pretends not to hear گوشه گزین nudis. To pretend
 not to hear گوشه گزین famm kirdun. To cause to
 hear گوشه گزین shunoo kirdun. To force one to
 hear what he does not like گوشه گزین wujur
 kirdun. To hear with joy and satisfaction
 خوشگوار شنيدن huzza kirdun. When a blow
 strikes the ear گوشه گزین shunoo kirdun. To
 bear with patience گوشه گزین goosh guzaur, گوشه
 گزین mustumaan.

*Heard شنیده shunédeh, زد کردن zud,
 موفوموا mufumuwa, گداز کردن guzaur.
 The king of Tabristan beard his words شاه طبرستان
 اورا شنید fhaha Tabristan-ou shuna ora
 shuneed. For several nights I have heard this
 noise اوزرا شنیدم این شب های چند chund thub
 ein awauzra shunédum. He has heard these
 words و شنیده است این سخنان waktukheh
 ein fukhun sumaat kird. When he heard such
 good tidings he was overjoyed خوشگوار شد چون
 شنید اخبار مسرت و نشاط و فراوان عشرت و
 waktukeh ein mashtabeh shunad
 biffé-ar mufurrut ou niftaut, wa shawam ishrot
 ou imbisaut é-aft. [The above is from the Teest
 nameh or Tales of a Parrot; and shows, in con-*

حقوق تاورم taurum, چارم تاورم taurum chaurum, حورت hukoorut, برقع burka. *The third heaven* چرخ چرخ churkha fè-um. *The second heaven* چرخ دوم churkha du-um. *The heaven or sphere of the moon* فلک القمر fuluku'l'kumr, چرخ مهر churka muhr, فلک اطلس fuluku'd'dunc-a, فلک atlas fuluka atlas. *The starry heavens* ام النجوم um-mu'n'nujoom. *The azure vault of heaven* کنبد کنبد kumbud lajoorud. *The revolutions of the heavens* چرخ دوار churkha duwaur. *Heaven-born* زاده اسبان atumaun zaudeh, پرور اسبان afumaun purwur. *Heaven built* معبر از پری uz peri ma-amoor, از جن مبنی uz jinn mubunné. *Heaven-directed* (raised towards the sky) بسوی فلک fuluk burdaushteh.—(guided by heaven) مهتدی muhtudé, مسدد mufudud, با رهبرونی توفیق ba ruhnumooné toofeek. *The affluence of heaven* امدان غیبی imdauda gheebé. *Heavenward* بسوی اسبان besooi afumaun.

Heavenly اسپانی afumauné, سپاهی sumawé, فلکی fuluké, ربانی rubbauné, افوماون munsoob, اسپانی afumauné. *The heavenly luminescence* اسپانی afumauné. *The heavenly bodies* اسپانی afumauné. *Heavenly* (excellent) اهل عزت ahla, بر وجه heavenly manner بطور مفصل betoor mufzil.

HEAVILY (heavily) با گرانی ba gurauné, با ثقلات ba fukaulut. *Going heavily* ابرو abruftich rou, دیر deir, کران کران. *Flying or moving heavily* سیال سیال sei-aul, باران baran. — *Heavily* (with) با گراونی ba guraunjauné, با دلتنگی ba diltungé. (with) دشتکها را با dushkhaurauneh, دشتکها را دشتکها را dushwarauneh. *Heavily* کرانی gurauné, ثقل fuki, گرانجی guranjauné, دلتنگی diltungé, رنج runj, سنگین tuskeel. (سرسامی) سرسامی hum, حیات hum. — (swiftness of motion) کران gurauné, دیر deir, روی روی gurauné, کران کران abruftigé, حرکت gurauné.

Heavy کران guraun, سنگین fungeen, ثقیل

رزیں fukeel (plur. ثقال fukaul, ثقله fuklaa), رزین ruzeen. *Heavy laden* بار گران guraun bar, محمول muhmool, مدموم mudmoom, افکار afgaur. *A heavy sailing ship* سیر جهاز کران jahauze guraun feir. *A heavy atmosphere* هوا ثقیل fukeel hawa. — *Meat heavy on the stomach* نا طعم ta-am na guwaurindeh. *Heavy* (sad) گرانجی guraunjaun, اندوه کین andoohkeen, دلتنگ ghumkeen, غمناک ghumnauk, دلتنگ diltung, ملول mulool. v. afflicted, sorrowful, dejected.—(oppressive) ظالم zaalim, ظلمکار zulum-kaur, جان ازار ahla ta-adé, اهل تعدي jaun azaun.—(drowsy) خواب الود guré-aun, خواب الود khaub alood, مستوسن musloosin.—(lazy, slow) نا کهار ké-aur, مهمل muhmil, کاهل kauhil, نا بکار na bekaur, هدر hudr.—(dull in understanding) سرسام sursum, خیره سر kheereh fur, نا شوق ahmuk.—(not sprightly) بی شاد کامی na shookh, نا دلخوش na dikhooch, بی شاد کامی be shaudkaumé, غیر مشرت ghire-a musurrut. — *Heavy money* (of just weight) وزندار wuzundar.

HEBDOMADAL هر هفته hur hafteh. v. weekly.—To hebetate, &c. v. to dull, blunt.

HEBREW عبری ybré, عبرانی ybrauné, عبرانی ymrauné. *The Hebrew scripture* خط عبرانی ymrauné.—*A Hebrew* (few) عبران ymraun, یهودی ybraun, echoodé.

HECTICK زودق zu dykk.—*A hectick fever* دق dykk, حمای دق huma-é dykk.

A hector, v. braggadocio, bully.

A HEDGE منقبت munkubut, زرب zurb, دار بزین duraubuzoon, زربیت zureebut, داور بزین daurbuzoon, جفتل jufluk, پرده perdeh. v. fence.—To hedge, v. to fence; also to shift off.—*Hedge born* بد نژاد bud nishaud.

A hedger کران daurbuzeengur.

A HEDGE-HOG انقد ankud, شاغب shawhib, شکسه shukaufeh, خندل khidunk, ریکسه reekaufeh, خارپشت khaurposht, فنگه fungch, چکاشه jeezo, سکارون fukaroon, سکر fukur, عساعس afaus, chugausheh.

To heed, v. to attend, mind, regard.—*Heed*, v. care, attention, caution, observation, notice, regard.—*Heedful*, v. attentive, watchful, careful, cautious.—*Heedfully*, v. attentively, &c.—*Heedfulness*, v. vigilance, caution.—*Heedless*, v. incautious, careless.—*Heedlessness*, v. inattention, negligence.

The HEEL کعب kaab, پاشنه paushneh, عقب پاushneeh, پاشنه paushteh, عقب akub, پزول puzshdeh, پزول puzshool. *The tendon of the heel* عرتوب arkoob.—*Cow heel*

پاچه pa-écheh, پاچه pacheh. *A cook who fills cow-beel or the feet of cattle in general* پاچه فروش pa-écheh furoosh. *To follow close at one's heels* رفتن کسی در پای dur pa-é kuffé ruftun. *To lay by the heels* پای بند کردن pa-é bund kirdun, پاپس ساختن papus faukhtun. v. *to fetter*.—*To heel (as a ship)* بجانب مایل بودن be-jaunib ma-él boodun.

The HEJRA (Mohammedan era) هجره hejrah, هجرة من الهجرة النبوية alhejrah, minu'l-hejrahu'n'nubawé-ut. *The year of the hejra* سنت هجری funnuta hejrah.

A HEIFER عجل yzl, عجلت yzlut, ارخت arkhut.

HEIGHT HO! های ha-é ویل weil.

HEIGHT بلندی bulundé, بالا balau, اعتلا é-atilau, ارتفاع irtifaa, رفعت rufaat, علو aloo, سهو arvund, افرتک afrunk, افزunk afzunk, افونoo fumoo, فوق fouk, ادخ adukh. v. *elevation, ascent, dignity*.—*The height of glory and magnificence* اینیت ظاهرت الارتفاع irtifaa fur ou shawkut. *Buildings of a conspicuous height* ابنت ظاهرت الارتفاع abné-ut zauhirutu'irtifaa. *The height of the tide* مد mudd. *Equal in height* همسر humfur. *The height (full completion)* کمال itmaum, کمال kumaul, پرداخت tumaumut, اسبری aspuré, پرداخت purdaukht. *The height of excellence* فضل کامل fuzla kaumil, کمال تمام kumaula tumaum, بزرگواری buzurguware bé aib. *The height of exertion* جهد تمام judd ou jihud tumaum. *To throw, thrust or let any thing down from a height* فتالیدن futaulédun, فروشتن furooshun, فرو انداختن furoo andaukhtun.

To heighten برداشتن burdaushtun, بلند نبودن bulund numoodun, رفیع کردن rufé-a kirdun, برآوردن burawurdun. v. *to elevate*.—*(to meliorate)* بهتر کردن behter kirdun, خوتر ساختن khoobtur faukhtun, نیکی نبودن neektur numoodun. v. *to improve*.—

(to aggravate) ثقیل budtur kirdun, زیاده ساختن zé-audeh faukhtun.—*(to embellish by decorations)* زینت zecnut kirdun, ارایش نبودن ara-ésh numoodun, زیبا ساختن zeeba faukhtun.

HEINOUS فاجر ahla fufaud, فجور fujir, ظالم khushook, شر shurr, شقی shuké, زایل zaulim. v. *atrocious, wicked*.—*A heinous crime* زنب عظیم و ظلم gunauli kubeer, ظلم جسیم zumb azeem ou zulm juseem.—*Heinously* فاجراً fujirauneh, ظالماً zauliman, شر shurran.

Heinousness ظلم zulm, فساد fufaud, شر shurr. v. *wickedness*.

An HEIR وارث wauris (plur. ورثت wurifut), میراث meeraus khore, میراث کبر meeraus geer. *To nominate an heir to a kingdom* ولي عهد wulé-a ahud numoodun. *To appoint an heir* توریث ساختن wauris kirdun, ایراث نمودن a-éaus numoodun, میراث مورث کردن mooris kirdun. *To heir* میراث نمودن meeraus khore shoodun, میراثیدن meeraufédun, میراث زدن meeraus zudun, میراث خوردن meeraus khoredun.

An heiress زنی وارث zunné wauris.

Heirless بی وارث be wauris.

Heirship میراث meeraus.

HELD (participle of hold) گرفته goorifteh, مضبوط muzboot, مقبوض mukbooz, داشته daushteh. — *I held* گرفته گورiftum, داشتم daushtum. *Thou heldest* گرفته گورifté, داشتی daushté. *He held* گرفته گورift, داشت dausht.

HELIOTROPE (sun-flower) آفتاب پرست afitaub puruft, خور پرست khor puruft, کسنی kufné, کاسنی kaufné.

HELL دوزخ jehennem, جهنم juhceem, دوزخ doozukh, دار البوار daru'l-buwar, سقر fukur, حطه hutmeh, زرد zurund, هاونت hawé-ut, نهبوت nuhburut (plur. نهار nuhauber). *Hell* ناره naura fukur, ناره جهنم naura jehennem, غاشیت autafha juhceem, غاشیت ghaushé-ut, لظى luzé. *The lowest pit of hell* درک اسفل duruka asful (plur. درکات اسفل durukana asful), سجين sijjeen. *His mansion is hell* مآواش جهنم mawauh jehennem ast. *The inhabitants of hell (the damned, the infernal powers)* اهل جهنم ahla jehennem, دوزخ قرار doozukh kuraur, اصحاب اصحابا af-haubu'n'naur, دوزخ دوزخ doozukh. *Go to hell* دوزخ جوی doozukh jooi. *Hell doomed* محبوس dur jehennem muhboos. *A hell-bound* اهل جهنم ahla jehennem, مرد خبیث murd khubees. v. *villain*.—*The dog of hell (cerberus)* سگسار sugsaar. *Hellward* بسوی besoy jehennem.

Hellish دوزخی doozukhé, جهنمی zu jehennem, جهنمی jehennemé, دوزخ قرار doozukh kuraur.—*Hellishly*, v. *infernally, wickedly*.—*Hellishness*, v. *wickedness*.

HELLEBORE خربق khurbuka, White hellebore خربق سپید khurbuka sipid, Black hellebore خربق سیاه khurbuka shah.

HELM (of a ship) دتبال dumbaula ja-hauze, خله khulleh, خلاشه khulaufheh, خله کشتی khulleha kishé. *To helm or steer the helm* خلاش داشتن kulleh gooriftun, خلاش کشتن khulaush daushtun. v. *to conduct, guide*.

A HELMET, *helm* کُنْکُرِه kunkureh, پُرَاکِ purauké, مَغْفَر furpaï-aun, سِرْپَنک furpunk, بَخْتَنَاق mighfur, خَوْد khood, تَرل turik, پُول pool, بُوکْهَتَاوْک bukhtauk, بِيضْت beezut, بَصْل bufl, خَوِي khooi, دَاوْمُس dawmus, غَفَار ghuffaur. *A texture of iron rings hanging from the back of a helmet* زِرِه کَلَاه zirn kullaah. *The plume of a helmet* سُرْکُوْج furkooj.

HELP معاونت ma-awunut, اُ-اُورِی é-aure, اِمْدَان é-aurdum, عَوْن awun, نَصْرَت nufut, اِمْدَاوْ imdaud, مَدْد mudud, مَدْد_کَارِی mududkauré. v. *assistance, succour, support, remedy*.—*Oh! help* مَدْد ها ی ha-é mudud. *By God's help* با اِمْدَان ba imdaud rubbauné, با نَصْرَتِ اَلله ba nufutullah, با عَوْنِ اَللهی ba awun ilahé. *To beg for help* مَدْد_اَوْنُتْ طَلَبْ کِرْدَن ma-awunut tulub kirdun, اِسْتِعَاْنَتْ سَاخْتَن istiaunut saukhtun, اِسْتِعْدَادْ سَاخْتَن é-atizaud kirdun, اِسْتِمْدَاوْ سَاخْتَن istimdaud saukhtun. *To call out for help* فُرِیَاوْ فُرِیَاوْ و فُغَانْ زَدَن furé-aud kirdun, فُرِیَاوْ او فُغَاوْنْ زَدَن furé-aud ou fughau'n zudun.

To help دَاوْنْ é-aure kirdun, نَصْرَتْ دَاوْنْ nufut dadun, مَدْدْ اَوْرْدَن mudud awurdun, دَسْتْ دَاوْنْ dasta ras kirdun, اِمْدَاوْ او دَاوْنْ imdaud ou dadun, مَدْدْ اَوْرْدَن é-aure boodun, دَسْتِیَارْ کَسْتَن mudud kaur shoodun, اِنَا-اُ-وْتْ بُرْدَن ana-é-ut burdun, مَظَاهِرْتْ ma-azahut numoodun, مَعَاوَدَتْ سَاخْتَن ma-azadut saukhtun, مَظَاهِرْتْ مَظَاهِرْتْ اَوْرْدَن ma-azadut awurdun. v. *to assist, succour, cure, remedy*.

A helper مُوَسِّلِ v. *assistant*.

HELPLESS مَدْدْ بِيخْش imdaud awur, مَدْدْ بِيخْش mudud bixsh. v. *useful, salutary*.

HELPLESS بِيخْش bē chaureh, سَتُوْه futooh, مَدْدْ بِيخْش bē buhreh.

HELPLESS بِيخْش bur wujha bē chaureh.

HELPLESS اِمْدَانْ aduma imdaud.

HELTER-SCALTER با اِخْلَال ba ikhlal, اَبُوْر جُبُوْر aboor juboor v. *pell-mell, confusion*.

A HELVE (بَسْمَلِ) دَسْتِیَارْتْ dofteh-a burt. v. *bundle*.—دَسْتِیَارْتْ دَسْتِیَارْتْ dofteh-a burt kirdun.

HERB (بَسْمَلِ) نِکْرَاوْ gurd, حَاشِیْتْ durz, دَاوْمِنْ daumin, تِیْرْ teer, دُرْزْ durz, کُفْیْ kuffut (pl. کُفْیْ kufuf), اَوْهْ hei hei, زِیْ zee. *Herb* (interjection) اَوْهْ aweh, زِیْ zee.

To hem (a garment) کُنَاوْرْ kinaur kir-

dun, دَاوْمِنْ دَاوْمِنْ saukhtun. v. *also to border, edge, fringe*.—*To hem in* دَاوْمِنْ دَاوْمِنْ da-éreh buftun, اِهَاوْتْ کِرْدَن ihauteh kirdun, اِکْتِیْفَاوْرْ saukhtun, v. *to surround, confine*.—*To cry, hem!* هِیْ هِیْ زَدَن hei hei zuden!

A HEMISPHERE نَصْفُ الْاَرْضِ nusfu'l'arz, نَصْفُ الْاَرْضِ nusfu'd'da-éreh.—*Hemispherical* زُوْ نَصْفُ الْاَرْضِ zu nusfu'l'arz.

A HEMISTICH مِصْرَاعْ mysraa.—*The first part of the first hemistich of a poem* صَدْرْ sudr.—*The last part of the hemistich* اَرُوْزْ arooz. v. *also Vol. I. تصریع*.

HEMLOCK شُوکْرَاوْنْ shookraun, شِیْکُرَاوْنْ sheikuraun.

A HEMORRHAGE سِیْلْ دَمْ feila dum, اِسْهَالْ خَوْنْ if-haula khoon, رَعَاوْ ru-auf. v. *flux*. *Hemorrhoids*, v. *emroids*.

HEMP کُنْدْ kund, کُنُوْ kunou, قَنْبْ or کَنْبْ kunib, کُنِیْبْ kunibut, اَبِیْ abik.—*Hemp-seed* کُنُوْدَاوْنْ kunoudauneh, کُنِیْبْ دَاوْنْ kunibdauneh, شُهْدَاوْنْ shuhdauneh, شُهْدَاوْنِکْ shuhdaunik, بُزْرُکْ buzruk.

Hempen زُوْ کُنُوْ zu kunou.

A HEN دُجَاوْجْ mauké-aun, دُجَاوْجْ dujaujeh, (pl. دُجَاوْجْ dujauj), مَکِیْ mauké, ضَعْدَرْتْ za-adurut (pl. ضَعَادِرْ za-adur), بَا-اُ-زْ ba-az. v. *fowl*.—*A hen with chickens, a clucking hen*, کُوْرُکْ kooruk.—*A hen-roost* دُجَاوْجْ خَاوْ dujaujeh'khau-neh.—*Hen-hearted*, v. *cowardly, daftardly*.

HENCE (from this place) اَزْ اَیْنْ جا uz ein ja, اَزْ اَیْنْ جَانِبْ uz ein turruf, مِیْنْ هُنَا min hunaka, مِیْنْ مَکَانَ هَذَا min mukauna haza. (in another place, absent) دُرْ دِیْکَرْ جَا dur deegur ja, غَایِبْ gha-éb, نَا مَوْجُوْدْ na moujood. (for this reason) مِیْنْ اَجَلْ زَلْکْ min ajla zalika. (from this source) اَزْ اَیْنْ مَصْدَرْ uz ein musdur.—*Hence!* (away! begone!) دُوْرْ بَاشْ door baus! هَاوْ هَاوْ haun uz rah! اَزْ رَاهْ burd! —*Henceforth, henceforward* اَزْ فِیْا min u'l'aun, مِیْنْ اَلْانْ uz ein pus, بَعْدْ feema baad, مِیْنْ بَعْدْ min baad, بَاوْدُو'لْ-اَوْمْ baadu'l'é-oom.

A HEPTAGON زُوْ هَفْتْ کُنَاوْرْ zu huft kinaur.

HER اوْ or, اوْ ou, وِیْ we, شِیْ ish, اَشْ ash, هَا ha.

A HERALD چَارْجِیْ chaurjé, دُلَاوْلْ dulaul, v. *also barbinge, fore-runner*.

HERB, herbage, چِمِنْ chumin, نُبَاوْتْ nubaut, کِیَاوْ gé-auh.—*Green herbage* سَبْزْ subzeh, خُزْیْمْتْ khuzeemut, اَخْضَرْ gé-auha aklizur.

وراثت خور, meeraus khoredun, میراث خوردن
wuraufut khore shoodun. v. to inherit.

A HERMAPHRODITE نر ماده nur maudeh, نل nunk, خنثي khunté (pl. خناث khunaus, خناثي khunaufa), مخنث mukhnus. *Hermaphroditical* نر ماده پيوند nur maudeh pivund, ننكي nunké, خنثي منسوب khunté munsoob.

HERMES هرْمِس hermes, هرْمِيس hermees.
Hermetical, v. *chymical*.

A HERMIT صحرا نشین fuhra nisheen, بریت
 burc'-ut nisheen, خلوت نشین khulwut ni-
 fheen, بیابان نشین koosheh nisheen, گوشه نشین
 bc'-abaun nisheen, عبد abid, زاهد zauhid, ابطال
 abtaul, عزت صاحبی ahla sawmaat, صومعت
 yzzut fahibé, زو تصوف zu tufawwuf. — *A her-
 mitage* زاهد خانه zauhid khauneh, زاویت zawé-
 ut, صومعت sawmaat, کورستان kooristan. *A
 hermitess* گوشه نشین zunné koosheh ni-
 fheen, دختر شالپوش dokhter shaulposh. *Her-
 mitical* منسوب صحرا نشین fuhra nisheen mun-
 foob. v. also *solitary*. — *The life of a hermit* انزوا
 anzuwa, زاهدی zauhidé.

A HERNIA بان خايه band kha-éh, بان
band kundé, قرو dubuh, kurou. v.
ruptura.

A HERO دلیر dilare, دلور dilavur, بهادر ba-
hador, پهلوان pihluvaun, یک سوار eek suvvaun,
شاهسوار shahsuvvaun, شهباز shahbaur,
قهرمان kaherman, بهمن bahman, غازی ghauzé,
صاحب قران sahib kuraun, صاحب ظهور sahib zu-
hoor, سپهسالار fippahsalaun, همام humaun,
مبارز mobauriz, یل یال eul, یال eul, یال eul,
یل eel, یامجیل e-aumjeek, یالوونیک e-aunoonick,
شهاب e-aunjeck, کنگال kunghaul, شهاب shihaub,
انجابه anjaub, نجیب najub, نجیبا najuba, الب alb. v.
champion. — The hero of the age و قهرمان زمان
دوران kahermana zumaun wa nerimana
dowraun, بهمن زمان و تهمین زمان bahmana zu-
maun wa tahmin zumaun. Heroes پهلوانان pih-
luvanaun, دلورواران dilavuraun, مبارزان mobau-
rizaun, بهادران bahaduranaun, مردان murdaun,
صف شکنان shakanaun. Heroic, heroic, دلیرانه dilarau-
ne, پهلوانانه pihluvanauneh, غزوی ghuzooi,
کثیر الجہاں kuthir al-jahan, صاحب قرانی sahib kuraune,
کثیر الجہاں kuthir al-jahan, همامی humauné. v. brave, cou-
rageous, magnanimous. — A heroic achievement کار
غزواتی kaur ghuzawati, غزا ghuza (plur. غزوات
ghuzawaut). Heroically دلیرانه dilarauneh,
مرد مردانه وار bahaduranauneh, مرد murda

murdaunch waur, مردانه murdaunch. *A heroine*
 zunne dilaraunch, زُننه دِلیرانه zunné dilaraunch.

A HERON ماهی خوار، keilaun, mauhē
khaur, بوتیمار، booteemaur, hookaur.

HERPES (*a cutaneous disorder*) نبل numl,
کلا کلا kula, ریش دهن reefha duhun.

HERS خود khood, او, وى we, او ou, ش or اش
ish, ها ha.—*Herself* خود khood, خودرا khoodra,
خود نغسها nuffiha, او خود khood, خودش khoodish,
An admirer of herself خود پرست khood purust.
Pleased with herself خود پسند khood pussund.
Mistress of herself (patient) خود دار khood daur.
She adorned her beautiful face ماه روى خودرا
mah rooi khoodra arauft kirdund.

A HERSE (*funeral carriage*) عربہ خریشته دار
arabeh khorpushteh dar.

To HESITATE دودل بودن doodil boodun, در رای خود turuddud numoodun, در رای خود متزلزل شدن dur ra-é' khood muturuddud shoodun, در گمان و احوال ikdaum ou ihjaum numoodun, در گمان شبهه snubheh daushtun, در شک بودن dur gumaun boodun, شک کردن thuk burdun. v. to doubt.—(to flammer) گرفتار زیان نمودن gooriftaura zubaun numoodun, خطا کردن khutul kirdun, عیب نمودن ai-é numoodun, در ردد داشتن rudd daushtun. v. to flutter.

Hesitation تردد turuddud, و احجام ikdaum ou ihjaum, شبهه shubheh, گمان gumaun, شک shukk, و هم wuhm, ریب reeb. v. doubt, irresolution.—(stammering) رد rudd, عی ai-é, خطل khutl, زعوم za-oom, تمتنه tumtume, تلجلج tulujluj, فافا fafa. *Without hesitation* بی تردد bé turuddud, و احجام ghire-a ikdaum ou ihjaum, بلا شبهه bila shubheh.

Heteroclite, v. *irregular*.

HETERODOX غير، نا مسلمان na mosliman, غيره،
ghire-a mu-umin. v. also *heretical*.

HETEROGENEOUS, *heterogenceal*, **بی**
 bé nusbut, *ghire-a'ntisab*, **غیر انتساب**.
v. dissimilar.

To HEW نجر ساختن rundédun, rundédeh kir-
nujir saukhtun, تراشیدن tiraushédun, تراش saukhtun,
پاره پاره زدن burédun, پاره paureh paureh zudun. v. to cut, fell. — A hewer
تراشنده tiraushindeh, نجار nujjaur, رنده rundeh gur,
هیمه کش heemeh kush. A hewn stone سنگ تراشیده funk tiraushédéh.

A HEXAGON شش جانب sheesh jaunib,
توسیدیس.—Hexagonal, hexangular زوشش
جانب zu sheesh jaunib.

A HEXAPED (*animal with six feet*) شش پا shesh pa.

HEY! *heyday!* هاي hai, ايا a-é-a. — *A heyday, v. frolic.*

Hiatus, v. aperture, gap, breach.

HIBERNAL شتوي منسوب shutooi munfoob.

HICCUP, *hicough*, زروغ zuroogh, فواق fuwauk, اشکوهه zughunk, انجوع anjoogh, اشکوهه ashkooheh, انکردیه ankurdech, انل anuk, سکزه fukzuh. — *To hiccup* زدن زروغ zuroogh zudun, فواق فواق fuwauk kirdun, زیودن zeewédun, زویدن zuwédun.

HID, *bidden*, پوشیده poshédeh, مستور mustoor, تدفین muktutim, مخبو mukhboo, مخفی tuduffun, مخفی mukhfé, مخفی mukhtufé, متابق mutaúbik, تکیو tukummoo. *v. concealed.*

To hide (conceal) کردن پنهان pinhaun kirdun, مخفی پوشیده poshédeh faukhtun, مخفی mukhfé kirdun, شوخیدن shookhédun, واداشتن wadaushtun, نهان کردن nihaun kirdun, ستر ساختن futr faukhtun. (*to conceal one's self*) نهفتن nuhuftun, خپیدن tunhédun, تنهیدن tunhédun, تدفین khubédun, مستور شدن mustoor shoodun, تدفین tuduffun boodun.

A HIDE جلد jild (pl. جلود julood). *A raw hide* پوست post, خامسوز khaumsooz, اهاب ahaub. *A hide of fine leather* (morocco) سختیان fukhté-aun, کوزبانی koozkauné. *A hide of coarse leather* کول kool. *v. leather, skin.*

HIDEOUS قبیح kubeeh, زشت shuné-a, زشت zurht, چرکین churkeen, ملعون mula-on, مکروه mukruhi, کربه kureeh, هولناک hawilnauk, هایل muhool, مخوف mukhoof, سیهناک dilgeer, مهیب muheeb, فحش افurja. *v. deformed, horrible, dreadful.* — *Hideos in countenance* قبیح ku-beehu'l'munzir, کربه صورت kureehu's'foorut. کنابد kunaubid, کنابد kunaubiz. — *A hideous voice* دلخراش adilkhiraush ada. *A hideous monster* بیتاره beetaureh, شبست shibist, شبست shibisht, عفريت shipisht, شبست shibisht, افريت afreet.

Hideously قبیحانه kubeehauneh, زشتانه zush-tauneh, مکروهانه mukroohauneh, مخوفانه mukhoofaun.

Hideousness شنیعت shuné-at, قبیح kubuh, زشتی zurhté, هولناکی hawilnauké, چرکینی churkeené.

A HIDER (*one who conceals any thing*) پنهان pinhaun koonindeh. (*one who conceals himself*) خود پنهان khood pinhaun.

HIGGLEDY-PIGGLEDY قرش مرش kurish murish, ابور جبور aboor juboor. *v. confusedly.*

To hie, v. to hasten. — *To higgle, v. to haggle.*

HIGH بلند bulund, بالا balau, علی ala, علوی alé-ut, رفیع aulé, رفیع rufé-a, شامخ shaumukh, سامی faumé, سنی funé, شامخ shuwaumukh, (pl. شوامخ), معال ma-alla, برین bureen, مرتفع murtufa, بازخ bauzukh (pl. بوازخ), بز burz, زبر zubr, اسما asma, صعد faad, صعود fa-ood, طاحی tauhé, طامح taumuh, امروغ amroogh, بار baur, کیهان keehaun, کیهال keehaul, ترا tura. *v. exalted, elevated; loud.* — *Most high* علی é-ala. *The Most High* حق تعالی huk ta-ala. *v. God.* — *High-born* شریف thereef, ازاده azaudeh, خانواده khanwaudeh, پاک نژاد pauk nizshaud, عالیشان auléshaun. — *High-minded* متکبر mutukubbir, مغرور mughroor, کستاخ kustaukh. *v. arrogant, proud.* — *High in price* گران بها guraun buha, ارجمند arjund, گران مایه guraun ma-éh, شهدیوار shuhdeewaur. *A high wall* باد ساخت bauda fukht, باد شدید bauda shudeed, تند باد tund baud, باد تند bauda tund. *v. wind.* — *A high mountain* جبل شامخ jebela shaumukh. — *On high* بالاتر balautur, بلند bulund. *v. above.* — *High-sounding* دار جان jaun dar, جهوری juhooré. *High-spirited* دلدار dilare, دلور dilawur. *v. bold, brave.* — *A high apartment, surrounded with windows* بوسف bu-fugh. — *Higher* بلند تر bulund tur, بالاتر balautur, ارفع arfa, علی é-ala. *Highest* بلندترین balautureen, ارفع arfa, علی é-ala. *Selling to the highest bidder (by auction)* مزاد mizaud. *The higher lintel of a door or gateway* در کون dur koon. — *High water* مد mudd.

HIGHLAND کوهی koohe, جبل jebel. *v. mountainous.* — *A highlander* کوه اهلی kooch ahle, صاحب جبل fahib jebel.

HIGHLY رفیعاً rufé-an, بلندان bulundaneh, بطور علیت betoor alé-ut, بالاً bur wujha balau. — (*in a high degree*) غایت gha-ut, غایت begha-é-ut. *v. greatly.* — (*praudly*) متکبرانه mutukubirauneh, مغروراً mughrooran, کستاخانه kustakhauneh. — (*with esteem*) با اعتبار ba é-ati-baur, با التفات ba iltifaut.

Highness (elevation) ارتفاع irifa, عالی rufa. (*a royal title*) شاه waula jah, عالی aulé jah, جناب aulé jah. *v. exalted in dignity.*

A HIGHWAY شاهراه shahrah, شاهره shuh-rah, طریق عام turceka aumm, ام الطريق ummu'r'tureek, جاده jaudeh, محبت meeta, میثا mujil, نجیل jeepoor, مجبوت mujubbut, مسیح musih (pl. مسوح musoh, امساح

amfauh), نامت naamut, موردت mawridut, مطردت mitrudut, عشق afuk. v. road, way. — *The middle of the highway* اوسط طریق tureeka awfut. — *A highwayman* راه زن rah zun, راهبان rahban, راهدار rahdar, رهن ruhzun. v. robber. — *A toll paid for guarding the roads against highwaymen* راهداري rahdaré. — *Hilarity*, v. gaiety, mirth.

A HILL کوه kooh, تل tull (plur. تلال tulaul), پشته pushteh, ريع ré-a, کوه kooh. v. mountain. — *The top of a hill* قله kulleh, کوه kulleha kooh, گریوه gureweh. *From hill to hill* کوه کوو kooh bekooh. *A castle or building on a hill* کلات kulaut, قلاع killaa, نامت naamut. — *A place or pass between two hills* کنتت kinaut (plur. کتا kuna, کنعان kuna-an), لصب lisb (pl. لصاب lufaub, لصبوب lufuob), لهاب luhib, شهاب shaab. v. pass, valley. — *A sand-hill* ریک پشته reeg pushteh. — *A hillock* اهانن ihaunut, کوز kooz, مقاعدت muka-adut, ایاں a-é-aud, قوعلت kuwalut. — *Hilly* کوهی koohé, پر کوه pur kooh, حدب hudub.

A HILT قبضت kubzut, دسته dosteh, ید ced. v. handle. — *A sword hilt* شمشیر dofteha shemsheer, قبضت kubzuta seif, دسته dosteha teegh, قبیعت kubé-aat. *The silver hilt of a sword, dagger or knife* زلفجانہ zulfijau-nah. *A fludd or knob in a sword hilt* عجز ajooz, قطب kutb.

HIM او او ou, اورا ora, خود khoo, a hu. *For him* او bejai ou. *Mr. what d'ye call him* نسته nstuh, فلالن fulaun. *Had you any conversation with him?* او با شما ملاقات شده بود ba shuma mulakaut shoodeh bood? *And the king said to him "Who are you?"* و پادشاه او را فرمود تو wa padshah ora furmood, too keesté? — *The king gave him leave* شاه حکم کرد shah hookum kard. *He asked him what was the reason of the noise* او از او پرسید که ان چگونه او را بیدار کرد keh aun chuganeh awauz bood. — *Himself* خود khoo, او او on khoo, نفسه nufsuhi. *An admirer of himself* خود پرست khoo puruft. *Pleased with himself* خود پسند khoo puffed, خود been khoo been. *Master of himself* خود دار khoo daur. *Boasting of himself* خود فروش khoo furrosh. *His himself* او او ou khoo, بنفست beufst, بالذات bizzaut. *The boy threw himself into the river* صبی ربه نفسه فی نه راما nufsuhi fi nuhr.

A HEND (female of a stag) اهو ماده ahoo maudeh, اهوره ahoobureh, غزال ghuzaul. v. deer, faun. — (a servant for rustick work) رهنان dihkau, روستایی roostai-é, همدی humdeché,

کزازاد kuzshazaud, ولید wuleed. — *Hind*, v. back, backward.

HINDER پسین puseen, آخر akhir. v. posterior. *The hinder part* پس pus, آخر ukhur. *On the binder part* در پس dur pus, ورا min wura. *The hinder part of the head* پس کردن pusa gurdun. — *Hindmost*, *hindmost* پستترین pustureen, اخیر akheer. v. last.

To hinder منع کردن muna kirdun, مانع بودن mauna boodun, معارض شدن mu-ariz shoodun, رنجیده و رمیده a-ék numoodun, عایق نبودن runjédeh ou rumédeh faukhtun, ممانعت mumanaat kirdun, معارضت نبودن ma-arizut numoodun, عوق ساختن awk faukhtun, تعویق ساختن dukhl kirdun, داخل کردن faukhtun, تعرض نبودن ta-ariz numoodun, زجر zujir kirdun. v. to obstruct, prevent.

Hinderance منع muna, تعرض ta-arruz, مانع mauna, ممانعت mumaanaat, سد sudd, زجر zu-jir, کفی kuff, برگم burkum. v. impediment, stop. — *A hinderer* منع گر munagur.

A HINGE بندکشه jauroor, bundkushéh, رز ruzzuh, رز ruz, رزت ruzzut, پیش push, حلقه hulkeh. *The hinge of a door* در جاuroora dur, حلقه در hulkuha dur. *The hinges or poles of the world* قطب kutb. — *The four hinges or cardinal points* ربع مسکون ruba-muskoon. *To be off the hinges (to be in disorder)* مشوش شدن mu-shu-wush shoodun, پیریشان بودن purrahaun boodun, اضطراب شدن iztiraub shoodun.

To hinge (fit with hinges) با جاuroor arastun. — (to turn upon the hinges) بجاuroor bejauroor gurdédun. *The whole hinges upon this* کل برین گردان است kullé burein gurdan ast.

To HINT (give a signal) رمز کردن rumz kirdun, ایها a-éma ساختن ghumz zudun, غمز زدن ghumz zudun, غمز زدن ghumz zudun, غمز زدن ghumz zudun. — *To hint at (mention slightly)* علی باب ala baubullah kulaum kirdun, تنبیه کردن khuffutan guftun, تخفیه tumbeeh kirdun. v. to suggest.

A hint (signal) رمز rumz, غمز ghumz, ایها a-éma. — (notice) تنبیه tumbeeh, خبر khubr, آگاه agauh. v. suggestion, intimation.

The HIP شاکلت shaukilut, شکلا shukla, الست aluft, است uft, الور aloor, ست fut, زر zir, کونسسته koonfustuh, داغست daughisut, حجت hujubut. *The hips* پشت ماره push maureh, پشت مازو push mauzeh, پشت مازو push mauzoo, پشت مهره push mulreh, شواکل shuwaukil. *The hip bone* ور wur, ورت wurut, ورک wurka, ورل wuruk, ورت kub. *The two hip bones* المکحان almuk-baulaun.

HIP (*dejection of spirits*) دلتنکی diltunké. — *Hippish,hipped* دلتنل diltunk. v. *dejected*.

HIPPOPOTAMUS (*river horse*) برنیق burneck, فرفس البحر fursu'l'buhr, اسب نیلاب afba neelaub.

To HIRE (*take on hire*) بکرا گرفتن bekira gooriftun, استجاره اخذ کردن iltijaureh akhiz kirdun. *To let on hire* بکرایه دادن bekira-éh dadun, اجارت iltizaum kirdun, رشوت ijaurut faukhtun. *To hire or bribe* رشوت دادن rufhwut dadun, براكنده کردن burakindeh kirdun. *To hire one's self* خود را التزام کردن khoodra iltizaum kirdun. *To hire a stallion* فحل فحل fuhl afib kirdun.

Hire کرایه kira, التزام iltizaum, حسابت hufbut. v. *wages, recompense, reward*. — *A broker's hire* دلال دلال dulaulut, حلوان hulwaun. — *The hire for a stallion (also of prostitution)* شبر shubr, عسب afib. *On hire* التزائم iltizaummauneh.

Hired مکتبی mukré, مکتبی mu-utujeer, ملتزم multuzira. *Any thing hired* کرایه kiré.

A breeding اجبر ajver, کار افزول kaur afzshool, شاکری shau-gur, شاکرد shaugurd, عتیل atcel (plur. عتلا affa), مزدور muzdwur (plur. مزدوران muzdwuraun), عنفاش anfaush, عضروط azroot, عضارط azaurut, عضاربت azaurect (plur. عضاربت azauritut). v. *mercenary*; also *prostitute*.

A hirer کرایه kiraujé, دار ijaureh dar. *A hirer of horses, mules, &c.* کرایه kira. *Horse hirers* داج daujj. *A camel birer* صفاط fuffaut.

HIS او او we, اش ish, اش afsh, او hu. *His sword* سیفش seifish. *His heart* دل dila ou. *His house* اش خانه khauncha afsh. *His head* سر fura we. *His boy* فتیه fatahu, فتاه fa-tauhu. *His own* خود khood. *His self* او خود ou khood. v. *himself*.

To HISS هشت کردن shiblédun, هشت کردن hisht kirdun, صفار زدن suffaur zudun, صفیر کردن fufeer kirdun, فح فح fuhh faukhtun, مکار زدن muka zudun, نبیح کردن nubih kirdun, قریر ساختن kureer faukhtun. v. also *to explode*.

A hiss هشت hisht, صفار suffaur, صفیر fufeer, مکو muka, مکار nubih, قریر kureer, فح fuhh. *Making a hissing or tingling noise in the ear* هوئی huwé. *Hissing or whistling as the wind* هفی huféef, نیبیج nei-éj.

Hist! ای ayu, ای a-é-a, هیای heiya.

A HISTORIAN, *historiographer* صاحب تاریخ

fahib taureekh, خبر نویسان khubr noo-éfaun, حکایت هک huká-é-utjé, شاهنامه shahnamehjé, اثر طراز hauké, حاکی tuwaurikhjé, نازل rawé, راوی neerunj, نیرنج afir tirauz, احوال naukila ahwaul, مورخ muwurrikh. *A faithful historian* راوی صحیح rawé-a fu-heehu'l'khubr. — *Historians* اصحاب تواریخ af-haba tuwaureekh, نقلت احوال nukluta ahwaul, اصحاب مورخون muwurrikh, روایات af-hauba riwa-é-aut, مورخین muwurrikheen, روایات ruwwaut, راست گوین خبر af-hauba kufus, قصص raust gooi-auna khubr. *The writers of history and collectors of annals* راویان اخبار و حاویان اثار rawé-auna akhbaur wa hawé-auna afaur.

Historical کذار kiffesh guzaur, حکایت منسوب huká-é-ut mun-soob, نقل پیوند nukl pivund. — *Historically* بطور قصه be-toora kiffesh guzaur, بطریق تاریخ betureeka taureekh.

History تواریخ taureekh (pl. تواریخ tuwaureekh), قصه kiffesh, روایت riwa-é-ut, قضیت kuzé-ut, کذاری (plur. کفص kufus), خبر khubr (pl. اخبار akhbaur), داستان dau-fitaun, دستان dustaun, اثر afir (plur. اثار afaur), حدیث hudées, حدیثی hudées, نیرنج fufesh, نسله fufaun, فسانه fusaun, نیرنج neerunj (plur. نیرنجات neerunjaut), مر دافش mardafsh, انکار angaur, نوا nuwa. *One who recites histories* نیرنج neerunj. *A true history* حکایت صحیح huká-é-uta fuheehu'r'riwa-é-ut. *Wonderful histories* اخبار akhbaura mu-ajiz afaur. *A poetical or fabulous history* روایت huká-é-ut, داستان dau-fitaun, افسانه afauneh, اسطوره astoorch (plur. اساطیر afauteer), حیره نامه hum-zeh nameh, مثل abidut, مثل mill. v. *fable*.

To HIT کوبیدن kooftun, کوفتن kooftun, لطم ساختن zurb kirdun, ضرب کردن lutim faukhtun. v. *to strike, clasp*. — *To hit a blow* مشت کردن zurb zudun, mustht kirdun. *To hit the mark* علامت زدن alaunut zudun, نشان کوفتن nishan kooftun, اصابت ifaubut kirdun. *To hit the fancy* خوش آمدن khoosh aumudun, قبول شدن mukhoob boodun. v. *to please*. — *To hit upon* راست افتادن raust uftaudun, مصادف کردن musadif kirdun. *To hit or chance luckily* نگو آمدن pikoo aumudun, بادر بار شدن baudbaur shoodun, خوشیدن khooshédun, سنوچ نبودن funooh numoodun. v. *to*

succeed.—*To hit or agree in opinion* رای یک شدن ra-é eek shoodun, *یکدل و یکجهد بودن* cekdil ou eekjihud boodun. *To hit one in the teeth (to upbraid)* خبر کردن guwaurch kirdun, *خبر طعن امیز گفتن* khubr taan amecz guftun, *ملامت زدن* mulaumut zudun. v. *to revile, reproach*.—*To hit off (conceive happily)* بالخیر bi'l'kheir pundaushun, *خیال ظرف* khé-aula zurf numoodun.

A hit ضرب zurb, *کوب* koob, *مصادمت* mu-faudumut. v. *blow, stroke*.—*A lucky hit* نیک neek bukhté, *قصیت بختیار* kuzé-uta bukhté-aur, *عارضت دولتمند* aurizuta dowlut-mund.

To HITCH (move along by jerks) فرسودن furfoodun, *غزیدن* ghuzshédun. v. *also to catch*.

HITHER, hitherward اینسو einfoo, *باین* ba-én, *اینجا* einja, *تا اینجا* ta einja, *هنا* ila huna. *Hither and thither* سو این aun foo ein foo, *اکهوالا اکهوالا* akhwala akhwala. *To search for hither and thither* اینجا اینجا جستن aunja einja justun, *بر این* pooi-aun shoodun.—*Hitherto* این تا ta einja, *تا اینجا* ta humchuneen, *تا این زمان* ta ein zumaun, *تا این وقت* ta ein wakt, *الی* ila alaun, *الی* ila haza alaun.

A HIVE (swarm of bees) غنینه ghuneeneh, *خشم* khushum, *جمع زنبور عسل* jumaa zum-boora afl, *دیر* dubr.—*A bee-hive* شان shaun, *کندو* kundurooj, *تنگ عسل* tunka afl, *کندو* kundoo, *کنند* kundooj. v. *under bee; also company*.

To hive (put into hives) در شان نهادن dur shaun nihaudun. *To hive together, v. to herd*.

HO! *boat* یا a-é-a, *ایها* ei-uha, *الا* ela.

HOAR, v. *hoary*.—*Hoar-frost* زاله zifhauleh, *بشم* bushum, *پزه* puzsh, *پزله* puzsheh, *اورغ* oururgh, *بشک* kurs, *ارزیز* arzeez, *جلید* juleed, *قوس* bufhuk. *Covered with hoar frost* مجلود mujlood, *مستوع* muskuwat. *Rain freezing into hoar frost* هجرس hujris.

A HOARD گنجینه gunjbaud, *گنجینه* gunjeeneh, *پشته* pushteh, *انبار* ambaur. v. *treasure*.—*To hoard* گنجین کردن gunjbaud kirdun, *در انبار نهادن* dur ambaur nihaudun. v. *to store, lay up*.

HOARINESS *شیب* sheeb, *مشیب* musheeb, *شیب* sheebut, *شعرت* shaarut, *ازوغ* azshoogh. *زرات* zurat, *زغار* zughaur, *زغور* zshughaur, *اشتعال* ishtaal, *رجه* rujuh. v. *gray hairs*.

HOARSE *بج* buhh, *بج* buhuh, *بخت* buh-hut, *اواز گرفته* bulhoohut, *بج* bulha, *اواز گوریت* awauz gooriftah, *فج* fuda gooriftah, *فج* fuhh, *اجشر* ajshur.—*The hoarse barking of a dog* نجاج nubbauj.—*Hoarsely* بجان buhhaunch, *اواز با گوریت* ba gooriftuné awauz, *فج* fuhoohan.—*Hoarseness* بخت buhhut, *گوریت* buhoohut, *اواز تژ* tuzsh, *گوریت* gooriftuné awauz, *بخت صوت* buhhuta foot, *صدا* fuda gooriftun, *کیر* kurcer. *To make a hoarse noise* وحوه کردن wuhwuhut kirdun, *اوج* ibhauh faukhtun. *To grow hoarse* بخت کردن buhh shoodun, *بج* buhoohut gooriftun, *اواز داشتن* gooriftuné awauz daushtun.

HOARY *اشیب* afheeb (fem. *شیب* sheeba), *اشیب* sha-éb, *اشهب* afh-hub, *مجهد* mujhud. v. *white, gray, mouldy*.—*Hoary hairs, v. gray hairs*.

To HOBBLE اقرل نبودن akzul numoodun, *لنگیدن* lunkédun. v. *to halt, limp*.

Hobblingly, v. awkwardly, unskilfully.

A HOBBY (small horse) مدلی mudillé.

A HOBGOBLIN کج keekh, *جن* jinn, *ام الضبیان* ummu's'subé-aun. v. *elf, fairy, demon*.

A HOBNAIL میخ meekh.

A HODGE-PODGE خلط khylt, *قرش مرش* kurish murish, *مجمع* mujma. v. *medley*.

HODIERNAL امروزی imroozé, *امروزینه* imroozeench.

A HOE کندو kunund, *بیل* beel, *کندو* kundoo, *توشت* toosht, *ترشت* turusht.

A HOG خنزیر khunzeer, *گراز* gurauz, *بدعت* budaat, *خوک* khook, *وراز* wurauzh, *وراز* wurauz. *Hogs* خنازیر khunauzeer, *خنازیر* khunauzir, *بدعت* budaat. *Two or three hogs* دو سه doo seh budaat. *A hog driver or herd* شحم خنزیر khook ban. *Hog's lard* شوما khunzeer. *Hog's bristles* هلب hulub. *The grunting of hogs* کبیعت kubé-aat, *شنه* shunuh. *A hog's sty* خنزیری khunzeeré.—*Hoggish* خویی gurauz afa, *گراز* khunzeeré, *خوک* khooké. v. *also brutal, selfish, clownish*.—*Hoggishly* بطور خنزیری betoor khuazeeré. v. *selfishly, greedily*.—*Hoggishness* کیفیت خنزیر keefé-uta khunzeer. v. *also selfishness, rusticity, brutality, greediness*.—*A hog's head, v. barrel*.

To HOIST, hoise برداشتن burdaushtun, *بلند* bulund burdaushtun, *برافراشتن* burafraushtun, *براوردن* burawurdun, *زوریدن* zoorédun. *To hoist sail* برداشتن baudbaun burdaushtun.

To HOLD داشتن daushtun, گرفتن gooriftun, درآیدن goorift kirdun, گرفت کردن dur aî-édun, تپسک نبودن tumusluk numoodun, تصرف داشتن tufurruf daushtun. v. to grasp; seize; retain; possess, enjoy.—To hold fast سخت گرفتن fukht gooriftun, ضابط کردن zaubit kirdun, تثبیت نبودن tushubbus numoodun, مسل ساختن musik faukhtun. —To catch hold and hang by any thing او بختن aweekhtun. To catch hold of the skirt of another's garment تثبیت داشتن daumin gooriftun. To hold back باز داشتن dauz daushtun, منع wa daushtun, muna kirdun. v. to restrain, check; also to hold off.—To cause one to hold or grasp گیرانیدن geeraundun, گیراندن geeraundun, گرایدن gura-édun, درانیدن duranedun.—To hold with the teeth ازم کردن ba dundaunha gooriftun, azzun kirdun.—To hold a lanthorn or light to any one کسی را اسداف کردن kuficra ifdauf kirdun, چراغ افروخته کسی را نبودن churaugh afrookhteh kuficra numoodun.—To hold in (a horse, &c.) انجسیدن aunjukédun, انجسیدن aunjukédun, منع ساختن muna faukhtun. v. to restrain, stop, check.—To hold in (continue in luck) نیک بخت داشتن bukht daushtun, بختیار شدن bukhté-aur thoodun.—To hold in (restrain one's self) خود را باز داشتن khoodra baz daushtun, نفس ضبط کردن nufs zibt kirdun. To hold forth (show) نمودن numoodun, پیدا ساختن peeda faukhtun. v. to exhibit.—(to harangue) سخن راندن fukhun raundun, سخن ران نبودن fukhun raun numoodun, کلام گذاردن kulaum guzaurdun. To hold off (keep one at a distance) باز داشتن baz daushtun, مانع ساختن mauna faukhtun.—(to procrastinate, delay coming to an agreement) واپس انداختن wapus andaukhtun, واپس افکندن wapus afkundun, واداشتن deir wadaushtun. To hold on (continue) استمرار کردن mudawumut numoodun, واکشیدن kushédun, کشیدن kushédun. v. to protract.—(to proceed, go forward) حرکت داشتن guzushtun, رفتن rustun, hurukut numoodun. To hold out (stretch out the hand, &c.) دست درازی ساختن doft di-rauzé faukhtun, انکاریدن angaurédun.—(to continue to bear or suffer) تحمل کشیدن tuhummul kushédun, برد باری نبودن burd bauré numoodun, با سامان بودن fuboor thoodun, با سامان نبودن ba famaun boodun.—(to offer, propose) معروض

maarooz kirdun, عرض نبودن erz nu-moodun, منوی ساختن munooi faukhtun.—(to last) دوام نبودن duwaum numoodun, قایم بودن ka-ém boodun, باقی شدن bauké thoodun.—(not to yield or be subdued) غیر مغلوب شدن ghire-a mughloob thoodun, صاحب آزادی بودن fahib azaudé boodun, نا مقهور شدن na mukhoor thoodun. To hold together درهم گرفته کردن durhum gooriftch kirdun, پیوسته ساختن pivusteh faukhtun, واهم پیوند نبودن wauhum pivund numoodun.—(to be joined) پیوسته شدن pivusteh thoodun, مواصلت بودن muwauflut boodun.—(to remain in union) دایما مواصلت شدن da-éma muwauflut thoodun, اتحاد دایما بودن alitti-haud da-éma burdun, اتفاقا مداومت نبودن it-tifakan mudawumut numoodun. To hold up (raise aloft) برافراشتن burdaushtun, برافراشتن burafraushtun, بلند افراز کردن bulund afrauz kirdun.—(to support, sustain) برپا بودن burdaurédun, برپا بودن burdaurédun, بر دار بودن burdaur boodun.—(to support one's spirits) نا تنک دل na tunk dil boodun, دفع غم کردن dufa ghum kirdun, ضمیر غمزا داشتن zumeera ghumzuda daushtun, خاطر خوش شدن khautir khoosh thoodun.—(to continue fair weather, not to rain) نا پوش هوا بودن na posh hawa boodun, بی باران شدن na baraunédun, نا باران بودن baraun thoodun.—(to continue at full speed) تیز رو taze rou numoodun, زود رفتن zood rustun, سرعت کردن furaat kirdun. To hold one's peace سکوت khaumooosh boodun, خاموش بودن fukoot numoodun. To hold a council دربار بودن di-baur furmoodun, دیوان داشتن di-vaun daushtun. To hold a conference عقد مجلس داشتن akud mujlis daushtun.

Hold! (interjection) ترال beguzur, تاراک tu-rauk, بل bil, بله bilha, بیهل bihil, یا or دا daa, زرا zura.

Hold (imperat.) گیر geer. Take and hold گیردار geerdar, گیرودار geeroudar, دگیر dargeer.

Hold (grasp) گرفت goorift, گیر geer, قبضت kubz, قبض kubz, گرفتن gooriftugé, چیزی (something to be held or grasped at) چیز cheeza mumkina geer, آویزی aweezi, دستگیری dofigeer, (a support) سند funud, (the power of seizing) قوت é-atimaud.—(a prison) حصار huseen, زندان zindaun, محبس hubs, سجن fujjeen, محبس muhbus, گورتاری (custody) hurzooké.—(to offer, propose) معروض tuhubbub, زندانگی zindaunugé.

kudous, شريف fiereef, خدا wulaa khoda, wulaa kaamil. v. good, pious, sacred.

A HOLYDAY (day of gayety) يوم الزينة é-oomu'z'zeenut, روز جشن rooza chushn, اوزه awauzeh, روز بشارت a-éda mufurrut, عيد مسرت rooza bushaurut. v. festival. — Holyday clothes نيهادگي nihaudugé.

The HOLY GHOST روح اله roohullah, شخص سيوم تالوت roohu'l'kuds, روح القدس اقوم ihukhifa fé-ooma faloofu'l'mukdus, ثالث تثليث اله القدس aknooma faulifa tuslees u'l'mukdus.

HOMAGE اطاعت ihzaura ita-aat, بيع bei-a, بيعت bei-at. v. obeisance. — To do homage اطاعت نمودن izhaura ita-at numoodun.

HOME دار daur, خانه khaunch, بيت beet, سرا fura, سراي fura-é, خاص fera-é khafs, مكان mukaon, مكنى mutkin. v. house, residence, situation. — At home در خانه dur khaunch. — Abroad در سفر و حضر dur fufr ou huzr. — Driven from house and home ديار گم gam gulhtuha dar oo dé-ar. To go home در خانه رفتن dur khaunch ruftun. To come home در خانه آمدن dur khaunch aumadun. Home-bred خانه پرورده khaunch purwurdeh, پورده purwur, کزازان A home-bred slave khaanugé kuzhazaud, وليد wuleed, متلد mutullid, قن kunn, انقس anqus. — A home argument دليل اظهر duleel azhur. Home-felt دلگير dilgeer.

HOMELINESS ازوم adum azrum, خلاف khilafa adub, خوريادي roostai-é, رستايي roostai-é, khoré-audé, عدم نزاکت aduma nuzaukut. v. rudeness, inelegance, rufficity. — Homely ازوم بی bé azrum, بی نزاکت gliire-a adub, بی نوز nuzaukut, قريه منسوب kuré-uli munfoob, نو بطوريي اب zu khoré-audé. Homely in countenance قبيح المنظر kubeehu'l'munzir, دو پيکر کريه zu peikr kurech.

HOME-MADE, home-spun, در خانه ساخته dur khaunch faukhteh. v. also homely, coarse.

A HOMESTEAD, homestead, قرار ja-é kuraur, قرارگاه kuraur gah, خانه khaunch.

HOMEWARD, homewards, بسو خانه besooi khaunch, بجانب دار sooi mukaun, بجاونبا daur.

A HOMICIDE خوني khooné, قتال kuttaul. v. murderer. — Homicide خون khoon, قتل kutl, کوشش kooshith. v. murder. — Homicidal, v. bloody.

HOMOGENEAL, homogeneous (of the same kind) يک جنس eek jins, يک گونه eek goonch.

To make homogeneous توجنيس کردن tujnees kirdun. — Homogeneousness ممانت جنس mumaufluta jins, تهليل گونه tumseela goonch.

HOMOLOGOUS مناسب munaufib, منسوب munfoob, موافق muwaufik. v. congruous, conform.

A HONE سنک اسپان funk asé-aun.

HONEST صالح faulih (fem. صالحه faulihut) نوعدالت faudik, صداقتکار fudaukutkaur, صادق zu adaulut, صداق fadaud ashina, صافي faufé, با داد ba daud, ماعدل maaddil, عادل audil, راست rauft, پارسا paura, پاک pauk. v. upright, just, sincere, chaste. — Honestly صالحانه faulihaneh, با عدل ba adil, با صداقت faudikan, با صلاح ba fulauh, با پاکی ba pauké.

Honesty صلاح fulauh, صدق fuduk, صداقتکاری fudaukutkauré, اخلاص famauné, سامانی ikh-laus, عدل adil. v. virtue, justice, truth, purity.

HONIED (covered with honey) با عسل ba asl poshédeh. v. sweet, luscious.

Honey عسل asil (pl. عسول asool, عسلان aslaun, ضميم angubeen, انكبين shuhd, شهد usul), سنوت turim, طرم tureem, نوش noosh, zeih, شوب fulwa, سلوا zeil-aun, ظلي zeil, funoot, لواح lu-waus, لواب muhraun, زوب zoob. A little honey عسل روک afila ruwauk, عسل مضاف afila musuffa, شهد شادي shuhd faufe, طرم فائق turim fa-ék. Honey made from dates دوشاب dooshaub, دبس dibs. Honey in the comb کواره kuwaureh, کوارت kuwaurut, شکر شاه shukur shah, شکر شان shukur shaun, شکر سان shukur saun, شغلان shuhlaut, شغلان shughau. A honey-comb شهد shuhud, طرم tyrm, کوارت kuwaurut, شکر شاه shaun, شکر سان muhraun. The flowing of honey from the comb طرم turum. Sweet as honey شهد شادي shuhd ameez. Rose-honey (conserve of roses) گلنگبين gulungubeen, گلنگبين julunju-been. Preserved in honey معسل ma-asil, کالبد kaulbud. Honey easy of digestion انكبين شيرين shuhd ameez. To honey (talk fondly) کلام شهد اميز گفتن kulauma shuhd ameez guftun, شيرين زبان نبولن sheereen zubaun numoodun. Cells in a honey-comb غنينه ghunee-neh. — Honey-combed تخريب tukhreeb.

HONORARY عزت بخش yzzut bukhsh, عز و وقار اور yzz ou mukrumut sauz, مكرمت ساز wukaur awur.

Honour مكرمت yzzut, عز yzz, جلال julaul, عز و وقار yzz ou wukaur, بزرگواري buzurguware, اوبا rooi,

goolht aweez, کچه kucheh. *A hook for taking meat out of a pot* گوشت اهنج goolht ahunj, چنگاله chungauleh, کلاب kullaub. *A tenter-book* مینج meekh, نشیل nufhbeel, نشل nufhil. *A reaping-hook* داس داس daus diroo, داس daus, داسکاله daufch, منجز mijuzz, منجل munjil, داسکاله daufkauleh, دستکاله doftkauleh. *A vine-dresser's book* داس داس daufa ruz. *A pruning-book* داسکاله kulund, کلندره kulundurch, داسکاله dafkauleh. *A weeding-book* ترشت turfhut, داسکاله dafkauleh. *A sheep-book* پا شو pa fhoo, پاژه pazheh, پاهو pahoo, باهو bahoo, عصا choo-baun ata. *A book for drawing ice from rivers* گج guj, کبج kubuj. *A book used in driving elephants* کجک kujuk. *A book for drawing bread from ovens* غرنج ghurunj. *A baited book for catching wild beasts* عودق awduk. *A machine with books for catching hold of any thing under water* چیموز chuhé-ooz, چاه بوز chauh é-ooz, عودق awduk. *A book for hanging any thing to a saddle* کلاب kulub. *Strongly or firmly hooked* سخت اوبز fukht aweez. *By hook or crook* بهر حال behur haul. v. any how.

To hook (catch or draw with a hook) با چنکل ba chungul gooriftun, با قلاب کشیدن ba kullaub kuthédun. *To hook or join together* میوستن mukroon faukhtun, پیوستن pivustun, با هم چنکل pivusteh kirdun, با هم چنکل ba hum chungul faukhtun, با کندو بر قرار کردن ba kundoo bur kuraur kirdun. (to intrap) کبین kumeen kirdun, در کبند ساختن dur kumund faukhtun, محل بستن muhil bustun, دولاب نبودن doolaub numoodun.

Hooked (calched with a hook) با چنکل کرقتده ba chungul gooriftch. (suspended by a hook) از قلاب کشیده aweezédch, سخت اوبز fukht aweez. (drawn with a hook) از قلاب کشیده uz kullaub kuthédch. (fastened with a hook) با کندو بر قرار ba kundoo bur kuraur faukhtch. (joined) میوستن mukroon. (curved) پیوسته pivusteh, کز kuzsh, کز ta-awwuj, کز zu chungul, پیچیده pechédch. v. bent.—*The hooked talons of eagles* سخت اوبز punchuha fukht aweeza ukkaub. *The hooked claws of wild beasts* مخاطین mukhauteef. *Having hooked talons* قعنبت kaanubut. — *Hooked-nefs* چنگلی chungulé, کوس kous, کجی kujé. v. crookednefs.—*Hookednefs of nose* قعنبت kaanubut. *A hooked or Roman nose* قعنبت kaanub, شرف shu-ruf. *The hooked beak of a hawk or other bird of prey* پوز pooz.

A HOOP (of a barrel, &c.) چمبر chumbur, اهنج ahunj, اهنجه ahunjeh, اهنچه ahuncheh, کنارگیر kunaurgeer. v. circle, ring.—*A hoop used by women to extend their petticoats* عقلت az-mut (plur. اعظامت é-azaumut). *A hoop made of an osier twig* کندرق kundirk.

To hoop (a barrel) با چمبر گرد ساختن ba chumbr gurd faukhtun, اهنج گرداگرد زدن ahunj gurdagurd zudun. v. to encircle.—*A hooper* چمبرجی chumburjé. v. cooper.

The HOOPING COUGH سعال faala fa-él, جازر jauriz.

To HOOP or hoot بانک بر زدن baunk bur zudun, غریو ihumauteh faukhtun, غریو ghyré-oo kirdun, اوازیدن awauzédun, اواز دادن awauz dadun, تندیدن tundédun. v. to shout.—*To hoot as an owl* جاویدن jawédun. *To hoot (drive with noise and shouts)* با شباته و اواز راندن ba shumauteh ou awauz raundun. *A hoot* شباته shumauteh, تالاش talauth, اواز awauz. v. clamour.

A HOP بو boo, رقص ruks, قفز kufzé, فغند fughund. v. skip, jump.—*A hop on one leg* bur eek pa ruks. *A hop or place for a dance* رقص خانه ruks khauneh.—*The hop (plant)* ازبغ azeegh.

To hop (skip) رقص کردن ruks kirdun, قفزی kufzé numoodun. *To hop on one foot* بر یک پا رقص کردن bur eek pa ruks kirdun. v. also to halt, limp.—*To hop or put hops amongst beer* ازبغ با جعت امیز کردن azeegh ba jaat ameez kirdun.

HOPE امید umeed, امیدواری umeedwauré, املت umecz, امل amul (pl. امال amaul), امول amlut, مامول maamool, چشم chushum, رجا ruja, مولش moolish, رجوت rujoot, مول mool, مولش moolish, طلوان tulwaun, انتظار intizaur, فواق fuwauk, پوند purund, تونق tudooth, پدوش pudoos, پدوس pudooz, بوی buw-wa, پند purund. v. confidence.—*A place of hope* امیدگاه umetdgah. *The forlorn hope* پیش افتاد peish uftaud. v. forlorn.—*To lose hope* نومید بودن na umeed shoodun, امید نبودن na-umeez boodun, امید نیست کردانیدن ameed neest gurdanédu. *To give hope* امید دادن ameed dadun, امیدوار کردن umeedwaur kirdun, تعجیل ساختن ta-ajeel faukhtun. *To cut off or blast one's hopes* امید قطع کردن ameed kutaa kirdun, حرمان ساختن hyrmaun faukhtun.

To hope امید داشتن umeed daushtun, امیدوار بودن dur umeedwaur shoodun, چشم امید داشتن amul gooriftun, چشم

داشتن chushum daushtun, پایداری کردن pa-é-dauré kirdun, متروپ شدن muturrukkib shoodun, پایدن pai-édun, پیوسدن pé-oofédun. v. to expect.—Let us hope that مامول است که maamool ast keh—I hope that امیدوارم meedwarum keh. To hope for a remedy meedwaur chaurch shoodun, خیر امید داشتن kheir umceez daushtun.

Hoped مامول maamool, مرچو murjoo.

Hopeful امیدوار meedwaur, مومل mu-ummil, رجات rujaut, راجی rauje, مترجی muturrujjé, متبني mutumunné. v. also promising.—Hopefully امیدوارانه meedwarauneh, موملا mu-ummilan, امید ba umceed, بر وجه امیدوار bur wujha meedwaur.—Hopefulness امیدواری meedwauré. (probability of success) خیر ihtimaula aukibuta kheir.

Hopeless (having no hope) نا امید na umceed, غیر امل bé umceez, نا امید na-umceed, نا خیر ghire-a amul. (promising nothing good) نا خیر na kheir aukibut numa.

A hoper امید صاحب fahib umceed, املدار amuldar, اهل رجا ahla ruja.

Hoping امید na umceed numa, مومل mu-ummil. v. hopeful.—Hopefully امید ba umceed. v. hopefully.

HOPPER (of a mill) بی مند duloo, بی مند bé mund.

HORAL, horary ساعت منسوب saat munsoob, وقت پیوند wakt pivund.

A HORDE اوردی ordoo, اوردی ordé. v. tribe.

HORIZON افق ufuk (plur. افق افق afauk), خافق khaufik. The two horizons (the east and west) خافقان khaufikaun, خافقین khaufikeen. To set below the horizon بنمیدن bemungédun.

A cloud obscuring the horizon عرض arz.—Horizontal افقی afauké, افق را نزدیک ufukra nuz-deek, بخافق مساوی bekhaufik mufa-wé. Horizontally در طریق مساوی dur tureeka mufa-wé.

A HORN قرن kurn (plur. قرون kuroon), قرت kurnut, شاخ shaukh, سرو furoo, سون fu-roon, قتل kutl, اسم af-hum, مدري mudra, مدرات mudraut, مدریت mudré-ut (pl. مداری mudauré), مغ mugh, مغ fugh, شغ shugh, رواق rawk (plur. رواق ruwauk).—Two-horned دو شاخه doo shaukheh, زوالقرنین zu'l'kurncin.—The vein of a horn دلت dulaat. To butt with the horns شاخ زدن shaukh zudun, سرو زدن furoo zudun, ناطح ساختن natau h kirdun, ناطح نبودن nautih faukhtun, ناطح نمودن nutih numoodun. Butting one another with their horns معتکل matukil,

يل ديگر شاخ eek deegur shaukh zunaun. Butted or killed by the horns of a bull, ram, &c. منطوح muntooh, نطیح nuteeh. A cup made in the shape of a horn شاخ shaukh. Any thing of gold or silver made in the shape of a horn خشول khu-shook.—The horns of a bow کوشه کبان kooofhu-lia kumaun, زرو zuroo, سیت ic-ut.—A horn (musical instrument) بوق book, بورو booroo, بوري booré, نغیر nufeer, سرنه furna, قنق kufa. v. trumpet.—To sound a horn صور کردن nufukha four kirdun.—An ink-horn دوات duwaut, دويت duwé-ut, نون noon, محبر muhbur, محبره muhburat.

Horned شاخ زو zu shaukh, صاحب القرن fahibu'l'kurn, سرو دار furoo dar.

Horny (made of horn) از قرن سازنده uz kurn faukhteh. (belonging to horn) منسوب shaukh munsoob. v. also callous.

A HORNET زنبور zumboor, خریز khurjeez.

An HOROLOGE ساعت fa-at, تشنه tushteh.

HOROSCOPE (configuration of planets at the hour of birth) اختر akhtur, ستاره sitaureh, طالع taula (plur. طوابع tuwaula), برج طالع burja taula, کتخدای kutkhoda-é, بخت bukht, روز rooz, کبی kumé.

HORRIBLE هولناک hawilnauk, مخوف mukhoof, خطرناک khatrnauk, مکروه mukrooh, هایل ha-él, مهول muhuwwul, مهیب muheeb, ترسناک dilgeer, دلگیر dilgeer, ترسناک turfunauk. v. dreadful, terrible.

Horribleness هولناکی hawilnauké, هیبتواری heebutwauré, وحشت wuhshut. v. dreadfulness.

Horribly مخوفانه mukhoofauneh, با وحشت ba wuhshut, هیبانه heebauneh, با کراهت ba kurauhut.

Horrid مکروه mukrooh, مستدره mustukruh, قبیح kubeeh, زشت zusht, شنیع shuné-a. v. horrible, hideous, enormous.—Horridness قبیح kubeh, فسون shuné-at. v. hideousness.—(enormity) فساد fusoof, خلاف ikhlaf.

Horridick دلگیر dilgeer, نغرت sauz, نغرت sauz, کراهت kurauhut koon.

Horridious (sounding dreadfully) صدای هیبتوار suda heebutwaur sauz, زو نوژان zu noozhaun.

Horror وحشت wuhshut, فراشا furausha, نغرت و وحشت nufreen, نغرت nufut, نغرت ou wuhshut, کراهت kurauhut, کشاویر kushaureerut. v. also dreariness, gloom.—The horror or shuddering of an ague fit نغز nufiz, لرزه lurzeh, وزغ wuzugh. v. fever.—To conceive horror منفور نمودن munfoor numoodun, نغرت

نفرت کردن nufrut kirdun, اکراه یافتن ikrauh é-aftun, داشتن istikrauh daushtun. v. to abhor. —To be seized with horreur رمیدن rumédun, فراشیدن furashédun, نفرت گرفتن nufrut gooriftun. Horreur-struck رمیده rumédelh, متشعر mukshyrr. Held in horreur مکروه mukrooh, منفور munfoor.

A HORSE اسب asb, فرس fars (pl. افراس af-raus, فروس furoos), مرکب murkib, عجز ajooz, سنب funub (plur. سنوب funoob), ام سوید um-ma saweed, مطیت muté-ut (plur. مطي muté, مطايا mutaia, امطا amta), سفا fuma. A blood horse, a horse of noble pedigree اسب اصیل asba afeel, اسب نجیب asba nujeeb, بدایو buda-wé asb, سبند fumund, توفس toofun, باره baureh, رهوار ruhwaar. A roan or sorrel horse اسب رخس rukhs. A horse spotted like a tyger اسب پلنگ asba pulunk runk. A piebald horse اسب ابرق abruk, ابرش abrush. A partridge coloured horse چوغری chooghuré. A gray or white horse خنک khink, چرمه churmeh, اسب سنجاب asba sunjaub. A bay horse سرختیره surkhtereh, کیمزه kumeezheli, کیمت kumé-ut. v. under bay. —An Arabian horse اسب عرب asba arab, فرس تازی farsa tauzé, بدایو buda-wé asb. A barb horse اسب البربریه asba mughrubé, اسب مغربی asba mughribi. A draught or baggage-horse اسب پالان کش asba baurkush, اسب بارکش asba palaunkush, بارگیر bauruké, باورگیر baurgeer, هجین hujeen, بالاد balaud, ماغی maughijé. —A fleet horse اسب شبرو baud ynaun, اسب شبرو asba shubrou, سبند براق fumund borauk rustaur, اسب پلنگ رقتار asb pulunk rustaur, فرس پیکار farsa chalauk, دیو بان div baud, خنک رهوار asba chaupuk, چایک peekaur, شیداغ sheedaukh, شیدخ sheedukh, کامران gamraun, شیظمی sheizumé, فرس لیم farsa luheem, اسب لیم asba luhumm, اسب طیار asba té-aur, اسب سکب asb rukhs. A led horse, a horse of state or parade اسب یدک eeduk, اسب یدک asba eeduk, نزع nuzeej, اسب مجنوب asba mujnoob, اسب نجیب asba mujunnib, فرس مجنوب asba nujeeb, ازغ azukh, اسب اصل asba afl. An unbroke, refrive, or unmanageable horse اسب سرکش asba surkush, توفس toofun, بدرام budram, اسب نا asb na furjaum, بد سوار bud suvvaar, اسب شپاس khauligh, خالغ heidukh, اسب شماوس asba shumaus. A well broke, gentle going horse اسب نرم رو asba nurm rou, رهوار ruhwaar,

اسب سواری asb suvvaar, saddle-horse اسب سواری shubshub. پالان farsa rukkaub, فرس رکات asba suvvaaré, رکوب rukoob. A stumbling horse سگرفند sugurfund. A lame horse اسب لنل asba lung. A stone-horse اسب بد سوار bud suvvaar, ایغر a-éghur, اسب کراض asba kurauz. v. stallion; also gelding. —A post-horse یامچیک é-aumjeek, یامه é-aum-meh, یام é-aum. Post horses, also relays of horses کھیل البرید kheilu'l'bureed. A place where they furnish post horses منزل خانه munzil khauneh. v. post. —Fleet as a horse اسب تل asba tuk. The trappings or clothes of a horse پرکسان purukfaun, رخت rukht, اسب رختی asb rukhté, جناغ junaugh, براز burauz. A horse collar بر بند burbund. Horse harness طرف turuf. v. harness. —Horse armour شقم بند shukch bund, تجفانی tujfauf (plur. تجافینی tujaufeef), برکستوان burkustuwaun. To arm a horse اسب تجفینی asb tujfeef kirdun. A horse curvetting when touched by the spur جیاش jé-aush. The neighing of a horse جلبدت julbudut. A herd of horses کوه هرکله kooh baureh, هرکله hurkuleh. To mount or ride on horseback برنشستن burnishstun, سوار suvvaar boodun. v. horseback. —To alight from a horse فرو آمدن uz asb furoo aumudun, از فارس نازل شدن uz fauris nauzil shoodun, پیاده بوند pé-audeh boodun. —A galloping horse اسب راکض asba raukiz. To put a horse to full speed اسب ادا کردن asba é-ada kirdun. v. to gallop, run a race. —To spur a horse اسب راوند asb raundun. —To break or exercise a horse اسب فرجام کردن asb furjaum kirdun, ساختن اسب suna faukhtun, ساختن اسب جولان کردن fillaukhore shoodun, اسب جاولان کردن asba jawlaun kirdun, تئیس ساختن tutei-és faukhtun, فرس رام نبودن fars raum numoodun, اسب فرهختن asb furhukhtun. To dress or curry a horse اسب تیمار کردن asba teemaar kirdun, بخشودن fars huf faukhtun, بخشانیدن eekhsaunédun. To clip the mane of a horse عرافت کردن yraufut kirdun. To comb the mane of a horse اسب شان بر یال asb shan bur é-aula asb zudun. The mane of a horse یال é-aul. v. mane. —The master of the horse اسب سواران ameera akhore, fur suvvaar raun, سواران fur suvvaar raun. A groom who tends horses of state یدکچی eedukjé, جنیب juneeb, وشددار wushukdar. To champ the bit (as a horse) ال aluk kirdun. To kick (as a horse) نکد nukud zudun, نفع نبودن nufih numoodun. —Horse (cavalry) سپاه سواران sippaha suvvaaraun,

موكب mookub, خيل kheel, اخيال akhé-aul, خيل khé-ool, بهم buhm, بهت buhmüt. *A great body of horse* ملحا mulha. *A troop of horse* بار kooi baur. *A troop of about twelve horse* ركب rukub, ككبكب kubkubut. *A smaller troop* ركب rukbut. *Horse and foot* سوار و پیاده fuvvaur ou pé-audeh. — *A wooden horse (an instrument of torture)* تخته جامه tukhtuha jammeh. *A set of horses (for a carriage)* طوله toulch. *The fetlock of a horse* تلت funut. *The jugular vein of a horse, where they bleed him* و دج wuduj.

To horse (mount one upon a horse) کسی را بر کسیرا بر kuffera bur asb raukib kirdun. — *(to carry one upon the back)* کسی را بر کسیرا بر kuffera bur posht burdun. *(to ride)* راکب شدن raukib shoodun. v. *horseback*. — *To cover a mare* کفشی کردن kufshné kirdun. v. *under cover*.

HORSEBACK, *mounted on horseback* برنشسته burnishisteh, راکب raukib, سوار fuvvaur, فارس fauris. *To mount or ride on horseback* سوار شدن fuvvaur shoodun, سوار رفتن fuvvaur ruftun, ركب کردن rukub boodun, راکب بودن kirdun, راکبان زهاب raukiban zuhaub faukhtun, برنشستن burnishistun, فارس شدن fauris shoodun, بفارس رفتن befars ruftun. v. *to ride*.

A HORSE-BOAT اسب معبری asb méburé.

A HORSE-BOY غلام آخر gholauma akhore.

A HORSE-BREAKER سلاخور fillakhore, سلاخورى fillauh shoré, رايض ra-éz. *The art of breaking horses* سلاخورى fillauh shoré, *A horse colt* كرج kurruj. v. *colt*.

A HORSE-DEALER, *horse-courser* جانباز jaunbaaz, فرس اسب بازارگان asba bazargan, فروش furfa furosh.

The HORSE EMMET (*a large winged ant*) ريمموت rimmut (plur. ريمم rimum, ريمام rimaum).

HORSEFLESH اسب گوشت koofhta asb.

A HORSE FLY خريشه khurpushch, اسب نعت khurmugus, خرمگس asb mugus, نعت naarut, خرمگس khurmugus.

HORSE GUARDS متفرقت mutufurrykut, موكب asb mookub.

HORSE HAIR حلب hulub.

A HORSE LAUGH خنده kuhkuheh.

A HORSE LEACH علقي aluk, علقت alukut. v. *also farmer*.

A HORSE LITTER (*for travelling*) تخت tukhta rouvaun.

A HORSEMAN سوار fuvvaur, سواره fuvvau-reh, فارس fauris, راکب raukib. *One horseman*

(also a knight or hero) يکسوار eekfuvvaur, يکه eekel fuvvaur. v. *cavalier*. — *Horseman'ship* سوارى fuvvauré, سوارى fillauh shoré. — *Horsemen* سواران fuvvaraun, فرسان farfaup, خيل khcil, خيل khé-ool. v. *equestrian*.

HORSE-MEAT علقي aluf. v. *hay, grass, bean*.

A HORSE-MILL بارکير اسباب baurgeer afé-aub.

A HORSE POND اسب آب asb aubgeer, فوس ابدان furs aubdaun, غدیر ghudcer. v. *pond*.

A HORSE RACE تاز tauz, شرف sherif, حضر huzr, شوط shuwut (plur. اشواط afhwaut). v. *course, race, race-ground*. — *A wager at a horse-race* قرع kura. v. *wager, bet*.

A HORSE-SHOE نعل naal, اسب نعل naala asb. *The nail of a horse-shoe* ستام futaum. *Sparks of fire struck by a horse's shoe* حباحب hubauhib.

A HORSE-STEALER دزد اسب afb duzd.

A HORSEWAY شاهراه fahrah. v. *highway*.

HORTATIVE (*exhorting*) پند گو pund goo, نصيحت ساز pundaaur bukhsh, نصيحت sauz.

HOSE جورب jawrub. *A kind of hose worn over boots (to keep them clean)* سرموزه furmoozeh. v. *also breeches*. — *A hosier* جورب كور jawrub gur.

HOSPITABLE مهيان milmaundar, مهيان mihmaun purwur, عزيز ghureeb nuwauz, ضيافت zé-afut, مسافر نواز mufafur nuwauz, مطعم myta-am. *The hospitable cup (with which strangers are presented)* مقرات mukraut, جام jauma mukraut. *A hospitable man* مهياندار mihmaundar, ميزبان mizubaun, مضيف muzecf, بر مهياندار bur wujha mihmaundar, وجه mihmaundaré, مطعما myta-aman, با ميزبانى ba mizubauné, ضيافت ba zé-afut.

An HOSPITAL (*for the sick*) تيمارخانه te-maur khaunch, بيمارخانه beemaur khaunch, دار الشفا dauru'l'murz, دار الشفا dauru'lh'fifa, دار الشفا daura fhifa, هروانه hirwaunch. (*a publick building for the reception of the poor and travellers*) عمارت ymaurut, مبسوط السباط ymauruta mubfootu's'fumauf, كروانسرائي karavanfara-t, پول pool, خانقاه khaunkauh. v. *caravanfara, inn, hostel*.

Hospitality مهيانداري mihmaundaré, مهيان mihmaun purwur, عزيز ghureeb purwuré, ضيافت zé-afut, ميزبانى meezubauné, مهيانداري meezubauné kufuré, نزل mufafurut, مهيانى mihmauné, نزل nuzil, نويد naweed.

An hospitaller مهياندار mihmaundar. v. *host*. —

The knights Hospitallers (now knights of Malta) *الاسبتار* alasbitaur.

A HOST (landlord) *میهاندار* mihmaundar, *میزبان* meezu-baun, *ضیافت* zé-aufut fahibé, *کوخدا* kutkhoda, *هیلہ* heileh, *کدینہ* kudeench, *کدیور* kudé-oor, *پیر* peera mughaun. v. also *army, multitude*.

A HOSTAGE *رهن* ruhin, *کفیل* kufcel, *رہین* ruheen, *گرو* giroo. *To demand a hostage* musturhin kirdun. *To give a hostage* ruhin dadun, *ارہان* irhaun numoodun.

HOSTEL, or *bôtel* *خان* khaun, *کروانسرائی* karavanserai, *سینج* sipunj, *مسافر خانہ* mufaufir khaunch, *میزبان* mizubaun, *مہمانخانہ* mihmaunkhaunch, *مہمانسرا* mihmaunsera, *جایکھ* jaigaha ghuruba, *منزل* munzil, *رباط* rubaut, *مضبوط* mustibut, *پول* pool.—*A maître d'hôtel* *وکیل* vakeela khurj.

A HOSTESS *ام البنزل* ummu'l'munzil, *کدبا* kudba, *کدبانو* kuzbaunoo, *کدبانو* kudbaunoo.

HOSTILE *دشمن* dushmin, *منسوب* harbé, *دشمن* dushmin munfooh, *عدو متعلق* adoo muta-allik. *A hostile excursion* *ہجوم* hujooma harbé, *ترک* turuk tauz, *دشمنی حملت* dushmuné humlut. *Hostile troops* *کروہ* kurooha dushmin. *In a hostile manner* *حربا* hurba, *دشمن* dushmin afa.

Hostility *دشمنی* dushmuné, *عداوت* adawut, *عدوان* udwaun, *معاذات* mu-adaut, *ابلت* iblut, *تناقض* tunaukur, *تناقض* tunaukus, *تناقض* tunaukuz.

To commit hostilities *کردن* adawut kirdun, *فسادہ* shukawut iauklitun, *اھانت* fufaudch irtikaub kirdun, *اتصال* ihaunut numoodun, *مقت* ittifaula mukt kirdun.

A HOSTLER *اھل* ahla akhore, *غلام* gholauuma iftabil, *سایس* fa-és. v. *groom*.

HOT *گرم* gurm, *تابدار* taubdar, *حر* hurr, *محر* muhurr, *سوڑندہ* humop-é-ut, *حویٹ* hureer, *سوزان* foozaun, *وازیخ* wauzikh, *دفی* dufé, *صاف* fauf, *صاف* fauf, *محرور* muhroor, *دفیٹ* dufé-ut, *امیج* amuj, *سخون* fukhoon, *سخونت* fukhoonut. *Hot water* *اب* auba taubdar, *گرم* auba gurm, *حیم* humcem, *حیمت* humcemut. *Water somewhat hot* *فاتور* fautoor, *فاتر* fautir, *خلیش* khu-leesh. *A hot bath* *گرمابہ* gurmaweh,

گرمابہ gurma-éh, *گرمابہ* gurmaubeh, *حمام* hummaum, *حمیت* hummut (pl. *حمامات* humaumaut, *humé-ut*). *The keeper of a hot bath* *گرمابان* gurmaweh ban, *گرمابان* gurmaubdan, *گرمبان* gurmaban. *Hot (vehement, furious)* *اتشی* autashé, *محرور* muhroor, *دزاکا* duzhagah, *محرور* muhroor, *تندر* tunummur, *حمر* humr. v. *violent, eager, keen, precipitate*.—(*lascivious*) *شوخی* shookh, *بی بی سر و سامان* bé fur ou famaun, *تیز* taze, *صاحب شہوت* fahib shuhwut. (*acrid*) *کاشانہ* kashane hureef, *تلخ* tulkh. *A hot-house* *کاشانہ* kashane. *A hot day* *حمیت* hummut, *نہار گرم* nihaura gurm. *A very hot place* *جام* jauhim, *گرمگاہ* gurm-gah. *Hot bread* *گرمہ* gurmeh, *نان گرمہ* nan gurmeh, *انبجانی* ambujauné. *Somewhat hot* *نیم گرم* neem gurm, *معتدل* maatudil. *Hot words* *الفاظ تابدار* alfauza taubdar. *In hot blood* *با گرم* ba gurma, *با تیز مزاج* ba taze mizauj, *غضبناہ* ghuzbauneh.—*A hot wind* *عجوز* ajooz. *Hot winds* *بروار* burwaurih.

Hot-brained, hot-headed, کشتاخ kustaukh, *بی تدبیر* gumrah, *متهور* mutuhawwur, *بے تدبیر* bé tudbeer. v. *rash, violent, passionate*.

To be hot *گرمیدن* gurmédun, *گرم* gurm shoodun.

Hot cockles *سر در کلیم* fur dur kulcem.

A hot-house *تاکخانہ* taubkhauneh, *کاشانہ* kashane, *گرم خانہ* gurm khauneh. v. also *bagnia*.

Hotly *گرمیت* ba gurmé-ut, *محر* muhirran. (*violently*) *قہرائہ* kuh-rauneh, *با تہور* ba tuhawwur, *ضربا* zurban, *جبر* jubran. (*loudly*) *شوخی* shookh, *با شہوت* ba shuhwut.

Hotness, گرم gurma, *گرمش* gurmish. v. *heat, fury*.—*Hotch-potch, v. badge-podge, farrago*.

A hotspur *صاحب کشتاخی* fahib kustaukhé.

A HOVEL *توارہ* tuwaureh, *بارانگیر* baraungeer, *کاخ* kaukh, *خرگاہ* khurgah, *کھان* keikhaun, *خص* khufs. v. *cottage, hut*.

To HOVER (*over head, as a bird, &c.*) *تفرش* tufurish kirdun, *بالا سر* balau fur purraun shoodun, *اوپختن* ala raas aweekhtun, *بسر اوپر* besur awceez shoodun. (*to hesitate*) *در گمان* dur guman uttaudun, *شک و شبہ* shuk ou shubh shoodun.

The HOUGH *داغست* daghist, *دور* door. —*To hough* *داغست* daghist kirdun.—*Houlet, v. owl*.—*Hout, v. wood*.

A HOUND *سگ* suga shukkaré, *سگ* se-ood. v. *dog*. —*To bound (set on a dog)* *سگ* sug tuhreez kirdun. v. also *to hunt*.

An HOUR ساعت fa-at, وقت wakt, بازیره bauzeereh, بازریره bauzheereh, آن aun, دم dum, مطوت mutwut, فینت feenut, فنت funnut, دهل fuhwa, توت tawwut, فرسخ fursukh, دهل duhl. *Of one hour's duration* یکساعت eekfa-at. *One hour's conversation* صحبت یکساعت sohbuta eekfa-at. *From hour to hour* ساعت بساعت fa-at be-fa-at, دم دم dum bedum. *At the same hour* همان humaun fa-at. *In a happy hour* بوقت سعیدت dur fa-at mufa-oodut, bewakta fa-édut. *Every hour (hourly)* هر دم hur-dum, دم دم dum bedum, ساعت ساعت fa-at befa-at, همیشه humeishih. *At a proper hour* بوقت و زمان bewakt ou zumaun. *At that hour* رمل ساعتی ruml fa-até.

A HOUSE خانه khauneh, بیت beet (plur. bé-oot), دار daur, سرا fera, سراي ferai, مکان mukaun, مسکن muskun, وثاق wufauk, منزل munail, کاشانه kashanah. v. habitation, home, building, edifice, structure. — (descendants from one ancestor) خانواده khaunwaudeh, خانمان khaunmann, خاندان khaunudaun, نسل nuss, مان man, آل aul. v. family, race. — *A winter-house* کاشانه kashanah, شایستان shaystan, کاشانه kashanah, باغ kashanah. *A summer, country, or garden house* کنج kung, خانه khauneh, باند بان baud khoon, تتر baud geer, تتر baud geer, مصیبت mu-foet. *A royal house* سراي پادشاه ferai padshah, دارالهاک daur al-hak, دارالهاک daur al-hak, دارالهاک daur al-hak. *A banqueting-house* دارالضیافه daur al-ziyafah, *A house built or roofed with reeds or straw* کزونی kuzooné, خانه khauneh, nei, خانه khauneh lubaun. v. hovel. — *The inner part of a house* خایه khauneh, خایه khauneh, خایه khauneh. *The space within the walls of a house* خایه khauneh, خایه khauneh. *The master of the house* صاحب خانه sahib khauneh, خایه khauneh, خایه khauneh. *A court before a house* پیشگاه peishgah. v. under court. — *Contiguous houses* همسایه hamisai. *Opposite houses* روبرو be-oota ré-a. *The top or roof of a house* آسمانه asmaneh, کزونی kuzooné. *A building, window, gallery, &c. on the top of a house, for the benefit of air or prospect* بالکون balakuneh, بالکون balakuneh, بالکون balakuneh. *Pleasant houses* منازل munauzila. *The town-house or public*

ball شهر امینی shahur ameené. *A toll-house* جزییت خانه juzé-ut khauneh. v. custom-house. — *A store-house* انبار ambaur, خانه khauneh, انبار ambaur khauneh, شونه shooneh, مقلدت mukludt. v. magazine, warehouse. — *A counting-house* شمار خانه shumaur khauneh, دفتر خانه duftur khauneh. *A house of office* اوبریز aubreez, خانه khauneh, بیت ماء beeta maa, دار الفراع dauru'l-firaugh. v. privy. — *A work-house* کارخانه kur-khauneh, پیشگاه peeshgah, گاه gah, دکان dukkaun. *A house of correction* زندان zun-daun. v. prison. — *A coffee-house* قهوه خانه kuhweh khauneh. *A bake-house* تنورستان tunnoor sitaun, تنورخانه tunnoor khauneh, محبزه muhbuzut. *A brew-house* خانه جعت jaat koon khauneh. *A milk-house* شیر خانه sheer khauneh, ملبن mul-buh. *The side of a house* پیغوله peighoolch. *The middle square or court of a house* میان سرا mei-auna fura, میان سرا mei-auna fura-é. v. court. — *To sweep a house* روب کردن khauneh roob kirdun. *The house of the sun (in astronomy)* آفتاب afitaub khauneh. *The house or station of a planet* برج کوكب burja koukub, منزل munzil. v. constellation and قمر kumr, Vol. I. p. 1407. — *The house of God* خانه khauneha khoda, بیت معبود beetu'l'haram, بیت معبود beeta maamoor. *The house of delight (heaven)* دار daur al-bawur. *The house of pride and wretchedness (this world)* دار غرور و محنت daura ghuroor ou muhnut. *The house of perdition (hell)* دار daur al-bawur. v. Vol. I. بیت 469, دار 821. *A religious house* خانقاه khaunukauh, دیر deir. v. abbey, monastery. — *A pent-house* طاقیت tauké-ut, کف kufa. — *A ruinous or empty house* خانه khauneha khuraub, دار خاوی daura khawé, شولیده shooledeh. *Possessing a house* خانه khauneh geer, بیت دار beet daur. *In the house* در خانه dur khauneh. *To build a house* بنا کردن khauneh buna kirdun. v. to build.

To house (harbour) در خانه پناه دادن dur khauneh punauh dadun, پناهگاه نبودن punauh-gah numoodun, در خانه پذیر کردن dur khauneh pizzeer kirdun, بدار قبول ساختن bedaur kubool faukhtun, مخلص بخش ساختن mukhlus bukhsa faukhtun. *(to take shelter)* در خانه پناه dur khauneh punauh gooriftun, مخلص mukhlus é-aftun, پناهگاه داشتن punauh-gah daushtun. v. to harbour, sojourn.

A house-breaker خانه دزد khauneh duzd, خانه دار نقب زن daur nu-kubzun. — *House-breaking* خانه دزدی khauneh

دار نقب زن, *khaunch shukun*, *duzeli*, *dar nukub zun*.

A HOUSE-DOG وازع *wauza*.

A HOUSEHOLD اهل بیت *ahla beet*, خاندان *khaunudan*, خان *khaun*, خاتمان *khaunman*. v. *family, domestic*.—*The superintendent of the household* کتخدای *ferai kutkhoda-é*. *Household furniture, household stuff* بالاختون *baudkhoon*, اسباب *baurdaun*, خاتمان *khaunman*, بیت *asbauba beet*, رخت خانه *rukhta khaunch*, عمار *akaur* (plur. عمارت *akaurut*), زلزل *zulzul*, اوند *awund*. *A house-holder, house-keeper*, خاندان *khaunudan*, دار خانه *khaunch dar*, کتخدا *kut*, *khoda*, صاحب خانه *salib khaunch*, *kaweh*. *House-keeping* داری خانه *khaunch daré*, نفقت *nafakat*, تعلیمیت *taame-ut*. v. also *hospitality*.

غیر بیت *bé khaunch*, بی خانه *bé khaunch*, بی دار *bé daur*.

A HOUSE-MAID مژال *muzaul*, بغیت *bu-gheit*, خدمتکار *khidmatkar*, خدمت *khidmat*, *doodh-ezchi*.

HOUSE-ROOM جایگاه در خانه *jaigah dur khaunch*.

A HOUSE-WARMING حتر *hutr*.

A HOUSEWIFE ام البنزل *ummu'l'munzil*, ام البثوی *ummu'l'buthi*, خدیش *khudeesh*. v. *housewife*.—*Housewife* بوجه زنی *bewujha zunné khaundar*.

HOUSING (houses) دیار *bé-oort*, دیار *dé-aur*, خاتمان *khaunha*, ادوار *adwaur*, همسایه *humfa-éh*.—*Housings for houses* زمین پوش *zeen poth*, رخت *rukht*, اسب رختی *alb rukhté*, جلال *julaul*, شعر *sha-ar* (plur. اشعر *ash'arut*), جناغ *junaugh*. v. *fiddle-stick*.

HOW (or what manner) چو, *choon*, چه *chch*, چو, *chooné*, *bechch kani*, *beech toor*, چه کونه *chch duftoor*, *chch geouch*, چگون *chagoonch*, کف *keef*, کف *keef*, کف *keef-ut*, *dur chch keef-ut*, *bechch wujuh*, *chch wujuh*, *buma*, *ma*, *bum*, *buba*, *adunk*. *How long?* تا کی *ta ké*, *How often?* چند بار *chundbar*? *How can it be helped?* چه چاره *chch chaureh*? *How many?* چند *chund*, چند *chund*? v. *how much*.—*How many persons?* چند تن *chund tun*, چند کسی *chund kusi*. *How many for ever?* چندان *chundaun*, *ba*. *How then?* چگونه *fikeef*? *How do you do?* *how d'ye?*

می‌زاج شریف *mizauj*, مزاج *chooné*, *chooné*, *mizauj*, *shereef*, *mobaurika khautir*, *kheir afe-ut*, *muheem*? *How many children have you?* چند فرزند *chund fur-zund*? *At how much a yard?* فی کز کیت *fi guz keemut chund ast*? *How many yards did you buy?* چند کز خرید کردید *chund guz khureed kirdeed*? *How many quires of paper for a rupee?* فی روپیه چند دسته *fi roopeeh chund dofleli*? *How much?* *how great?* چندان *chundaun*, چند *chund*, کم *kum*, چه *chch kudr*, چه قدر *kumé*, کبی *chch mukdir*, چندانکه *chundaunkeh*, کیت *keet*?

HOWEVER (yet) هنوز *hunooz*, نهایت الامر *niha-é-utu'l'amr*, *niha-é-ut*, *lukin*, *wa lukin*, *ma haza*, *ma kulli haza*, *waleek*. v. *but, nevertheless*.—*(in whatever manner)* بهر حال *behur haul*, *min kulli wujooh*, *keefuma*, *bi-aia wujuh kaun*. *(at least)* باری *bauré*, *waloo*.

To HOWL ولوله کردن *wulwuleh kirdun*, *wuhooch boodun*, *ghy-ré-oo faukhtun*, *lai-édun*, *zu-nooi-édun*, *zunoo-édun*, *zunoo-é-ut numoodun*, *awa kirdun*, *zauzédun*, *zihauzshédun*.

A howl ولوله *wulwuleh*, *ghy-ré-oo*, *wauweech*, *wulwaul*, *awool*, *aweel*, *awa*, *taawé-ut*, *awwut*. *A howling dog* وحو *wuhooch*.

Howsoever, v. *however*, *although*.

HUBBUB غوغا *ghoogha*, غلغل *ghulghul*, *khurkhushch*, *hungaumech*, *fitneh*, *wulwuleh*, *burkhaush*.

HUCKLE-BACKED کوز *koozsh*. v. *crook-backed*.—*Huckle-bone* ور *wur*. v. *hip-bone*.

A HUCKSTER خرده فروش *khordesh furoosh*, *khorduwait*, *bazarjé*, *bazarjé*. v. *pedlar*.—*To huckster* خرده فروش کردن *khordesh furoosh kirdun*, *khorduwait bazarjé boodun*.

To HUDDLE (do any thing precipitately) شتابان روان شدن *shirabaun rouvaun shooodun*, *tukr maki kirdun*, *ala'r'taajel faukhtun*, *furaat numoodun*. *To huddle on clothes* با تعجیل و اقبال لباس کردن *ba taajel ou ihmaul ilbaus kirdun*, *ajceelaunch ou ihmalaunch khoodra po-*

shédun. *To huddle together (bring or throw in confusion)* در اخلط باهم آوردن dur ikhlaut bahum awurdun, انداختن به هم abur juboor behum andaukhtun, تکمیل کردن tuk-heem kirdun, قرش مرش واهم نمودن kurish murish wahum numoodun. (*to come hastily, in a crowd*) در جمع شتابان روان شدن dur jumaa shitabaun rouvan shoodun, بهنگامه علی التعجیل آمدن behungaumeh ala't'taajeel aumudun.

A huddle, v. crowd, tumult, confusion.

HUE رنگ runk. *v. colour, dye.*—(*legal pursuit*) بانک داود داود ou furé-aud, اواز avauz, بانک داود ou furé-aud kirdun, بزرگ دادن baunk bur zudun, اواز دادن avauz dadun.

To HUFF لاف زدن lauf zudun. *v. to boast, bluster.*—(*to treat with insolence*) کستاخی نمودن kustaukhé numoodun, طاغی و متکبر شدن taughé ou mutukubbir shoodun. *v. to bully.*—(*to swell with self-importance*) خود بینی نمودن khood beené numoodun, مغروری داشتن mugh-rooré daushtun, تعظم کردن ta-azzum kirdun. — *A huff (sudden swell of arrogance or anger)* هجوم حمله خودبینی hujooma mughroor, غلبه humleha khooobeené, غضب ghuzb, قهر kuhr. — *A huff, huffer* پاروله paroleh, لاف زن lauf zun. *v. bully.* — *Huffish* کستاخی kustaukh, مغرور mugh-roor, غرور pur ghuroor, خود بین khooob been, متکبر mutukubbir. *Huffishly* تکبرانه tukubbi-rauneh, با کستاخی ba kustaukhé, غرور ghuroor. *Huffiness* کستاخی kustaukhé, متکبری mutukubburé. *v. arrogance.*

To HUG بغل گرفتن buhgl gooriftun, اغوش aghoosh kirdun. *v. to embrace, fondle.*—(*to hold fast*) سخت گرفتن fukht gooriftun. *v. to hold.* — *A hug* اغوش aghoosh. *v. embrace.* — *To hug one's self* خوش خاطر داشتن khooosh khautir daushtun, دل پسند یافتن dil puseend é-af-tun. *v. to be pleased.*

HUGE بی از حد بیرون uz hudd beeroon, بی کران bé ké-aus, بی قیاس bé andauz, نا محدود na muhdaud, غیر محدود ghire-a hudd ou shu-maun. *v. immense, vast.* — *Hugely* بوجه حد بیرون betoor na muhdaud, بی قیاسانه bé ké-afsauneh, غدا ghare-shuddan. — *Hugeness* گراتی gurauné, بی اندازگی adama muhdaud, بی اندازه bé andauzugé.

HULK (bulk or body of a ship) جرم جهاز jirma jahauze, کشتی بی تیر jahauze bé teer,

درخت kishité bé durukht. *A bulk (any thing bulky)* چیز عظیم الجرم cheeza azeemu'l'jirm. — *To bulk or embowel a hare* برداختن khurgooosh burdaukhtun, دراز گوش روده وا کردن goosh rooda wakirdun. — *A bull, v. alto bulk.* — *To bull beams* بقلت قشری واکردن buklut kushré wakirdun.

To HUM. (*as bees, &c.*) ریستن ristun, ریستن reestun, طنین زدن tunin zudun, ریس کردن rees kirdun. *v. to buzz.* — *To hum and harw* نمودن گورفتار زبان gooriftaur zubaun numoodun, خطل کردن khutl kirdun. *v. to hesitate.* — *To hum an air* زمره پیرای کردن zumzumeh peera-é kirdun, اهسته اواز گردانیدن ahusteh awauz kirdanédun, با اهستگی خواندن ba ahustugé khaundun, اهسته خوان زدن ahusteh khaun zudun, نوازش ساختن nuwauzish faukhtun. *v. also to applaud.* — *A hum of applause* اهستگی zumzumeha futa-ésh, زمره اهسته ahustugé humd. — *A hum* زمره zumzumeh, غنم ghunmut, غنتر antur, طنین tunin, دندنه dun-duneh. *v. buzz.* — *The humming noise of a number of people* اهسته اواز awauzeh, اوبد aweed, همزجان hum-zu-jaun, دودات doodaut.

HUMAN آدمی adamé, آدمیان adamé-aun, انسانی infauné, بشری bushuré. *The construction or frame of the human body* بنی buné, بنیت buné-ut. *Human nature* آدمیت adamé-ut, طبع بشریت bushuré-ut, بشرب infauné-ut, tubaa bushuré-ut. *The human race, humankind,* بشر nuwaa infaun, بشرب bushur.

Humane ملایم mula-ém, خوش khoosh, خوش khoosh khooi, خوش خصال khoosh khufaul, لطیف luteef, ملاطفی mulaatif, ادب adab, اهل ازرم ahla azrum, صاحب التفات talih dil nurm, دل نرم nurm dil, مروت muruwut, زو مروت zu muruwut, هوشی sheesh, کستر kurum kustur, اورنگ awrung, سفت fufit. *v. benevolent, kind.*

Humanely ملایمانه ba mula-ém-ut, ملایفان mula-émauneh, ملایفان mulaatifan, با نرم دل ba nurm dilé, با خوشی ba khooshé.

Humanity ملایمت mula-ém-ut, ملایفان mulaatifut, خوشی khooshé, کسانه murumé, مروت muruwut, مدارا mudaura, ادب adub, ازرم or ازرم azrum, لطف lutf, التفات iltifaut. *v. benevolence; also human nature.*

To humanize ملایم کردن mula-ém kirdun, خوش خوی خوش khoosh khooi faukhtun.

mushrub, منوال munwaul, سجيعة fujé-at, لطيفت buzleh, بذله (jocularity) munsh. luteefut, مسخره muskhureh, هزل huzil. v. pleasantry. — *A man of humour* باز buzleh bauz, مسخره luteefeh gooi, مزخلم muzkhulub. — *Humour (caprice)* khood furé, خود راي khood ra-é, شقا shuka, شقاوت shu-kawut. v. petulance, peevishness, whim. — *Morbid humours* اخلاط akhlauta fusaudent, اخلاط فسادت akhlauta rudé-at.

To humour نواختن nuwaukhtun, نواخت کردن nuwaukht kirdun, نوازش نمودن nuwauzish numoodun, دست دادن doft dadun. v. to gratify, soothe, comply, fit.

A HUMP, or hump-back, پشت کور poshta goozsh, کور نیم neem koor. — *Hump-backed* or *hunch-backed* پشت کور poshta goozsh, حدب hudub, حدبا hudba. v. crook-backed. — *To hunch* or *crook the back* پشت کور نمودن poshta goozsh numoodun.

A HUNDRED مائة ma-ét, صد or سده sud, مائة mu-on, مائة me-on. *A hundred thousand* صد هزار sud hazaur, لک lak, مائة ma-éta elfin. *Torn in a hundred pieces* صد پار sud paurch. *About a hundred, a hundred more or less* صد چندان sud chundaun, هند hund. *A hundred camels* نودت nudhut, امامت umaumut. *A hundred fold* صد تا sud ta, صد تو sud too, صد بار sud baur, مائة اضاعف ma-ét azawf. *A man a hundred years old* صد ساله پير sud salah pir. *The hundred-leaf rose* صد پرل sud perl. *The red-bark gale* ورد مضاعف wurd muzaaf. *The hundredth* صد مائة sudum, مائة ma-ét. *One thousand seven hundred eighty-two* هزار و هفتصد و هشتاد و دو hazaur ou huftsud ou hushtaud ou doo, [or without the copulative conjunction] هزار و هفتصد و هشتاد و دو hazaur huftsud hushtaud doo; اثنتان و ثمانون و سبع مائة و الف ifnatan wa samanoon wa saba ma-ét wa elf, [or in the oblique case] اثنتان و ثمانين و سبع مائة و الف ifnatan wa samaneen wa saba ma-ét wa elf. (v. Arab. Gr. p. 48.) *Three hundred men* سه صد آدم felh sud adam. *A hundred thousand flowers* صد هزار لاله sud hazaur lalah (v. Pers. Gram. p. 100). مائة الف زهر ma-éta elf zehr.

HUNG معلق aweekhteh, اوین aweez, معلق mo-alluk, متعلق muta-allik, منتوط muntoot, متعلق maatulik, متعلق raaleek, متعلق munteet, دروا durwa, درواي durwa-é. v. also hanged.

— *Meat hung up* گوشت اوین kooft aweez. *A book on which meat is hung* گوشت اوین kooft aweez, اوین aweez. *Any thing hung up (as fruit, &c. to dry)* اوین awunk, معلق milauk. معلق milook. *A provender sack hung round a horse's neck* معلق miluf. *One hung from the saddle* تغار tughghaur.

HUNGER گرسنگی gurishugé, ناشتایی naushtai-é, جوع joo-a, جوعت joo-at, قحط kuht, صغرت khumfut, عجز ajooz, مجاعت mukh-ufut, توش toosh, طوي tawa, الذيب da-da-u'z'zeeb, جلبت humuj, هجم muhauh, نوع noo-a, لکهن lukuhun, تقي tuka, لکهن lukuhun, هجم هجم wubnut. *Extreme hunger* هجم هجم humja haumij, تقي تقي tukaa tuka, هجم هجم humbugh, هجم هجم wauj, واج nukz, نور mujé-a, مجيع mujé-a, libaufu'l'joo-a, لباس الجوع zawr, خنتار khintaur. — *Hungry*, v. starved, hungry. — *To Hunger* گرسنگی کردن tughrees kirdun, تجوع ساختن tujwé-a faukhtun. v. to starve, to be hungry.

Hungrily با گرسنگی ba gurishugé, ناشتانه naushtaneh, علي رين ala reek, جايغا ja-é-an, علي الرين ala'r'reek, علي الخسف ala'l'khusf. *Hungry* جوعان juwa-an, جايغا ja-é-a, سغب gurishneh, جوعان jé-aan, سغب fughib, لکهن lut-haun, لکهن lut-haun, لکهن zurim, لکهن k-at, هجم hufu. v. starving. — *To be hungry* خوردن gu-rishugé khoredun, جوعان بوند juwaun boodun, گرسنگی شدن gu-rishneh shoodun, جوع کوشیدن joo-a kushédun. — *Hungry or barren ground* هلكون hulkoon, سنه funeh. v. barren.

A HUNKS مندور mundoor. v. miser.

To HUNT شکار کردن shukkurdun, شکار shukkar kirdun, صيد feid faukhtun, ماریدن nukhcheer afkundan, افکندن maurédun, خلع کردن khula kirdun, قنص kunis faukhtun, اقتناص نمودن iktinaus numoodun, قنص کردن tukunnus kirdun. v. also to search for, pursue.

A hunt, hunting شکار shukkar, صيد feid. صياد feidaut, صيادات nukhcheer, نخچير nukhcheer, فسر fusurd. *A hunt or pack of hounds* کلبه kuleeb. v. chase, pursuit. — *Any thing belonging to hunting (as hawks, dogs, horses, &c.)* شکاری shukkaré, صيدي feidé, نخچيري nukhcheeré, اشکزه afhkureh. *To set out on a hunting match* عزم شکار کردن azma shukkar kirdun,

تفید رفتن *tufé-ud ruftun*, سبی ساختن *fumé faukhtun*, مستمی کردن *mustumé kirdun*. — *A hunting horn* بوری *booré*, شکار *booka shukkar*, اشکره *afhkureh*.

Hunted شکرده *shukkurdeh*, مصید *mufeed*, نخچیر شدن *muktunus*. *To be hunted* *nukhcheer fhoodun*.

A hunter, huntsman شکار *shukkar*, شکارچی *shukkarjé*, نخچیرگیر *nukhcheerwan*, نخچیر *nukhcheer geer*, صیاد *fei-aud*, پیرانه *peerauneh*, قنص *kumaus*, قنص *kunees*, قنص *kaunis*, نجاش *nujjaush*, نجیش *nujeeesh*, قسور *kufoor*, ماری *mauré*. *A hunter or hunting dog* سگ شکاری *fug shukkaré*, عیسود *fé-ood*, معلبت *mu-allumut*, امول *amulus*, طلق *tuluk*. v. *dog*. — *The lurking place of a hunter* قنرت الصاد *kutrut's'fa-éd*, کیمکاه *kumeengah*, سمج *sumij*, سمچه *fumcheh*, سمج *fumeej*. *A hunter's net or other implement* مصید *mufeed*.

A huntress زنی شکار *zunné shukkar*.

Huntsman'ship شکار اوصاف *awfaufa shukkar*.

A HURDLE قفس *kufus*, برن *burn*.

HURDS (*refuse of hemp*, &c.) هبر *hubr*.

To HURL انداز کردن *andaukhtun*, انداز *andauz kirdun*, رمی ساختن *rumé faukhtun*, ترمیدن *turmédun*, لثم ساختن *lutim faukhtun*. v. *to throw, shoot*.

Hurled انداخته *andaukhteh*, مرمی *murmé*, رمی *rumé*, مرتمی *murtumé*. v. *thrown*.

HURLY-BURLY غوغا *ghoogha*, غلغل *ghulghul*, هنگامه *hungaumeh*. v. *tumult, commotion*.

A HURRICANE گردباد *gurdbaud*, باد گرد *baud gurd*, دیوایان *divabaud*, تند باد *tund baud*, باد شدید *baud shudeed*, باد فکیت *baud fukht*, ام زوبعت *umma zoobaat*. v. *whirlwind, wind*.

To HURRY شتابیدن *shitabédun*, شتابان *shitabaun rouvaun boodun*. v. *to haste*. — *Hurry*, v. *tumult, commotion, haste, precipitation*.

To HURT رنجیدن *runjédun*, رنجیده کردن *runjédch kirdun*, ازرد *azaur dadun*, ازردن *azurdeh faukhtun*, زخم *zukhum kirdun*, ایذا نمودن *a-éza nu-moodun*, ضرر کردن *zurrur kirdun*, اصابت *ifaubut faukhtun*. v. *to harm, injure, wound*. — *To hurt one another* یکدیگر رنجیده و *eekdeegur runjédch ou rumédch kirdun*, مضارت ساختن *muzaurut faukhtun*. *She peevishly harts, a little does good* (Arabick proverb) اکثر ضرر و القلیل نفع *alkuteer zarra wa al-kuleel nafaa*.

Hurt (*injured or wounded*) زخم خورده *zukhum khoredeh*, ضرر *zurrur*, زده *zukhum zuddeh*, ازارد *zukhum dar*, رنجیده *runjédch*, متازي *azaur rufédch*, ازورده *azaurdeh*, منعقر *munakir*.

To be hurt زخم خوردن *zukhum khoredun*, ضرر یافتن *zé-aun kushédun*, زور *zurur é-aftun*.

A hurt زبانی *zé-auné*, زخم *zukhum*, ضرر *zurrur*, ازارش *azaurish*, زبان *zé-aun*, ایذا *a-éza*, اصابت *ifaubut*, ستم *azé-ut*, ظلم *zulm*. v. *wound, harm, injury*.

Hurtful مضر *muzirr*, رنج ساز *runj sauz*, مظلمت کار *azaur koonā*, مفسد *muffid*, جانی *muzlumut kaur*, ستم امیز *fitum ameez*, زیاندار *zé-aundar*. v. *harmful, pernicious*. — *Very hurtful* کثیر الضرر *kufeeru'z'zurrur*. *Hurtfully* با ازارد *ba azaur*, مضرا *muzirrauneh*. — *Hurtfulness* مضری *muzirr*, مظلمت کاری *muzlumut kaur*, افوت *afut*, هلكا *hulka*, زیانداري *zé-aundaré*.

Hurtless بی گناه *na muzirr*, بی گناه *bé gu-nah*. v. *harmless, innocent*.

HUSBAND شوهر *shoohr*, زوج *zooj* (pl. *azwauj*, داماد *huleel*, حلیل *zawajut*), داماد *damaud*, کنخدا *kutkhoda*, حلال *bulaul*, رفیع *abu'l'murat*, عیبر *baul*, عیبر *asheet*, رکا *ruka*, چفت *chuft*. — *Husband and wife* زوج *zooj*, چفت *chuft*. v. *spouse*.

To husband داتن زوج *zooj dadun*. v. *to marry*. — (*to manage frugally*) خان دار شدن *khaunch dar fhoodun*, امساک نمودن *imfauk*, خراج قلیل *khurauja kuleel*. — *Husbandly*, v. *thrifty*.

Husbandless بی شوهر *bé shoohr*.

A HUSBANDMAN خداوند کشت *khoda-vunda kifht*, کشاورز *kushawurz*, کشاور *kushawur*, زارع *zaur*, زار *ra-é-a* (pl. *dihkaun*, دهقان *dihkaun*, رعیت *ra-é-ut*). v. *farmer*.

Husbandry فلاح *fulaun*, فن *funna*, زراعت *zuraat*, دهقانی *dihkauné*. v. *illage*. — (*frugality*) امساک *imfauk*, خراج قلیل *khurauja kuleel*, خانه داری *khaunch dare*.

HUSH! (*interjection*) خاموش شدن *khawush shodun*, ساکت *furr!* (*silent*) خاموش *khawush*, ساکت *faukit*, ساکت *faukit*. — *To hush* خاموش کردن *khawush kirdun*, ساکت ساختن *iskaut faukhtun*. — (*to be still or silent*) خاموش شدن *khawush shodun*, ساکت بودن *iskaut boodun*. *To hush a child asleep* *hum-*

نا هه‌واز, bé ahunk shoodun, بی اهنگ شدن
 na humawauz boodun. بودن

JARGON لکھلکھانیت lukhlukh-
ané-ut, غلت ghult, لھن luhin, کدانت kudaunut.

JASMINE ياسمين yafmin, ياسمون yafmoon,
ياسمين yafmeen, ياسم yafim, فمين femin,
سفسق fumsfuk, سجالط sijilaut, غرنف ghirnif,
زنبق zumbuk. *A jasmine grove* فمينزاور feminzaur.
Lovely as the jasmine فمينا femina, فمينسا feminsa.
Jasmine-bosomed فمينبور fuminbur.

JASPER يَشْپَ yašhp, يَشْفَ yašhf, يَشْمَ yašhm, يَشِيمَ yašheem, بَوَقْلَمُونِ zuburjood, بَوَقْلَمُونِ zuburjood, دُهْنِ duhnuj, دُهْنِهْ duhneh.

A JAVELIN نیزه neem neezeh, حربت harbut, شني شني shuné, خشت khoisht, زوبين zoobeen, شل shil, گتاره kutaureh, نیزه neem neezeh, مک muk. (pl. نیزاک neezauk), نیزه neem neezeh, انداختن andaukhtun. v. to dart. — To strike with a javelin نیزک neezuk zudun.

JAUNDICE زیرہ زیرہ arakaun, یراقان, زیرہ زیرہ cerakaun. — *Jaundice* زیرہ زیرہ zu zurcer.

To JAUNT (جانبازیدن) pooi-édun,
 آبازیدن a'abédun, پویان شدن pooi-aun shoo-
 dun, اینجا پویا کردن einja aunja pooi-a
 ki'dun, اومد شد numood shood numoodun,
 راه رفتن bérauh raftun. *v. to ramble.*—A jaunt
 پویا نمود aumud shood, بی‌راهی bérauhé.

BEAUTY زوراء *zuraufut. v. genteelness.*
BECK چانه *chauneh, عذار azaur, زفر zufr.*
BELLY زوم *zum, پوژ poozh, بوج buj, پوج puj,*
BROW حنك *hunuk, اره arch, خد khudd,*
BUCKLE دماغ *dumaugh. v. cheek. — The upper jaw*
CHIN کنج *kunjuh. The lower jaw*
CLAVICLE نصیل *nuseel, Lantern-*
CLAVICLE *jaw'd* مخرج *mu-arruku'l'khuddein. The*
CLAVICLE *jaw-teeth* راز *raud, The root of the jaws*
CLAVICLE *raud, Raud, Raud in the jaws* *mulhjoof.*

A JAY کلاغچه ghuraubu'l'bein, کلاغچه
kulaughcheh, کلاغچه kulauzsheh. v. magpie.

ICE
 fukeet, سقیط jumud, جمد eekhaub, آب یخ آب یخ ائکھاوب،
 pusturum, پستورم ausgoon, آؤسگون،
 khusar, خسار fubeeb, فبیب،
 hu- huseer, هوسر husse, हुस्से،
 shukr munju- شکر منجید (camellia sugar) mid.
Water cooled with ice
 eekhaub, یخاب
 eekhau, عخوا
 eekhdaun, بخدان
 burf- برفدان boogaun, بوکان
 eekhchaul, بخچال
 burf- baurdaun, سرداب
 jumud khau- جمده خانه
 neh, muslujut, مسلجت
A bit of ice
 eekh paureh, خشینه khusheef,
 To break the ice

گردن aghauz kirdun. v. *to begin*. — *To ice* بخ بستن eekh bustun, با جید پوشیدن ba jumud poshédun. v. *to freeze*. — (*to cover with concreted sugar*) با شکر منجمد پوش کردن ba shukr mun-jumid posh kirdun.

The ICHNEUMEN (نيس) nims.

ICHNOGRAPHY **رسم** rufin, **بنا** bina
rufiné.

ICHOR وحي wa-é, ريم reem, ريش reefh,
v. pus, serum. — Ichorus غث ghufs, غثيث ghu-
fees, تقصع tukfa.

An ICICLE کلفخشک kulfukhshunk,
کلفشنل kulfushunk, کلفهشنل kulfuhshunk,
کلفهشنند kulfuhshund, دمه dumeh, دنکاله dun-
gauleh, خوب khub.

Iciness یخی eekhé, جمودی jumudé.

ICON صورت *foorut*, v. *image*.

• ICY (*full of ice*) پر بئخ pur eekh, زو جهد zu jumud, با سقبط دار fukeet dar. (*covered with ice*) پوشده ba eekh poshédéh, جهد پوش jumud posh. (*cold*) زو بروت zu buroodut, قس kuris. v. *frigid*.

An IDEA خیل شکل shukl, zumin, خیل kheel, خیال khé-aul (plur. خیالات khé-alaüt), همانا humauna, وهم wuhim, هوش hoosh. v. imagination.—An absurd idea خیال باطل khé-aul bautil. Foolish ideas خیالات بی معنی khé-alaüt bé maanú. To entertain an idea خیال کردن khé-aul kirdun, ضمین داشتن zumin daushtun.

Ideal خیالی khé-aul, زو خیال zu khé-aul, وهی wuhimé, واهم wauhim, متخیل mutu-khei-ul. v. *intellectual*.—*Ideally* خیالیانه khé-aulé-aunch, واهمان wauhiman, بوجه خیالی bc-wujha khé-aulé.

IDENTICAL (*the same*) يَكْسَان cekfaun,
يَكْسُون eekfoon, هُمانا humauna, مطايبه mutaubik.

Identity یکسانی eekfauné, یکسانگی eekfau-nugé, مطابقت mutaubikut.

IDIOCY, *idiotifin*, جهل *juhul*, حمق *humk*,
عدم عقل *aduma akl. v. folly, stupidity.*

An IDIOM زبان zubaun, لغت liffaun, لفظ loghat.—*Idiomatical* مضروب muzroob.

An IDIOT ابله ummé, جاهل jauhl, کون گاوریش gauweesh, کھیلت kuheclut, لاڈہ laudeh, امان ummaun, بافل baufil, نا نا na daun. v. fool.

• IDLE اواره awaureh, بی کار hooſha, بے کاور bé kaur, نا بکار na bekaur, لانہ launch, خالی khaulé, خلی khulé, خلو khuloo, کاهل kauhil, بطل buttaul, باطل bautil, مبطل mubtil, عاطل autil, معطل maattil, شارکار ſhaurkaur, شنک ſhunk, ازھن azſh-hun, میاٹ meī-aut, سپھل numooneh, سپھل

jauhile-ut, جهالت juhault, حماقت humaukut, جهل na-amut, ردا ruda. *Gross ignorance* جهل مرکب juhla murukkub. *Pretended ignorance* تجاهل tujaulul.

Ignorant نا شناس na shinaus, نا دان na daun, بی خبر bé khubr, جاهل jauhil. *The ignorant vulgar* جاهل خلق jauhil khulk. — *Ignorantly* جاهلانہ jauhilauneh, نا شناس bur wujha na shinaus, بطور نا دان betoor na daun.

A JIG (dance or tune) سماعي fuma-é.

A JILT دلغریب, زنی هرجایی zunné hurjaí-é, دلفرربه, زنی شوخ چشم zunné shookh chushum, زنی awrut yshwut gur. — *To jilt* زنی عشوت, زنی هرجایی شدن zunné hurjaí-é shoodun, زنی yshwut zuftun, دلفرریفتن dilfurfé-uftun.

To JINGLE اهنل کردن ahunk kirdun, طنطننت کردن tinin faukhtun, طنین tintinut kirdun. *A jingle* اهنگ ahunk, طنین tinin, طنین tintinut, طنین tineen. (a bell) طنین زنگوله zingoolch. *A jingle of bells* طنین زنگوله tinina zingoolch. — *Thin plates of brass, &c. making a jingling sound* شپاته تنک shumauteh tunkeh.

ILIAC PASSION (a nervous colick) رینج ree-nuj, کولنج koolunj, باو باو baud kunj, باو باو baud kunjé, ذات الجرم zautu'l'jumin.

ILL بد budd, شرر shurr, فنا funa, فاسد fau-fid. v. bad. — (indisposed) بیمار beemaur, مریض mureez, معلول maalool, خسته khusteh. v. sick; also wickedness, misery. — *Ill* (not well, not right) نا نا khoosh, غیر خیر ghire-a kheir, نا نا neck. (not easily) نا اسانه na asaneh, سوزیان dushwarauneh. — *Ill-got gain* سود و زیان food ou zé-aun.

To ILLAQUEATE کمند کردن kumund kirdun. v. to ensnare, entangle.

ILLATION نتیجه nutceh. v. inference.

ILLAUDABLE نا ستوده na futodeh.

ILL-BRED بی تراکت bé nuzaukut, بد bud ai-én, بی ادب bé adub. *An ill-bred fellow* دیوستنبه divustumbch.

ILLEGAL, illicit, نا شرعی na shura-é, نا غیر na huk, بلا مشروع bila mushroo-a, حرام haraum, خرم hirm, حلال ghire-a hulaul, غیر موجب ghire-a moujoob. — *Illegality* عدم شریعت aduma shuré-at, حرم hurim. — *Illegally* حرامانه haraumauneh, بطور نا betoor na shura-é, مدخل mudukhkhilan.

ILLEGIBLE (writing) کتابت اشفته kitau-but alhuftch.

ILLEGITIMACY حرامزادگی haraumzaudu-ge, بد اصله bud asle.

Illegitimate حرامزاده haraumzaudeh, بد اصل bud asl. — *Illegitimately* بطور حرامزاده betoor haraumzaudeh.

ILL-FAVOURED قبیح kubeeh. v. deformed. — *Ill-favouredly* قبیحانه kubeehaunch. *Ill-favouredness* قبیح kubuh.

ILLIBERAL اصل بد bud asl. v. ignoble. — (parsimonious) طبعکار tumakaur, نا کریم na kureem. v. avaricious. — (disingenuous) رنگ آمیز runk ameez, حیلہ باز heeleh bauz. v. mean. — *Illiberality* طبعکاری tumaukauré, نا کسی na kuse. v. avarice. — *Illiberally* با رنگ ba runk, بطور betoora heeleh bauz. v. meanly, disingenuously.

ILLIMITABLE بلا امکان bila imkauna hudd. — *Illimited* از حد بیرون uz hud beeroon. — *Illimitedness* از حد بیرونی uz hudd beerooné.

ILLITERATE نا دان na daun, نا شناس na shinaus, بی علم bé ylm, غیر معرفت ghire-a maarifut, احمق umme, جاهل jauhil. — *Illiterateness, illiterature*, نا دان na dauné, نا شناسی na shinause, عدم علم aduma ylm.

ILLNESS بیماری beemauré, بیمار toemaur, مرض muruz, رنج runj. v. disease, sickness. — (badness) بدی budé, فساد fufad, شرارت shuraurat, کباب kubauhut. v. wickedness.

ILL NATURE کس کس keen, بد bud khauhe, شرر shuraufut, غدر ghadr, غدر ghadr, حقد hykd, عربدت arbudut, کینه keeneh. v. malevolence. — *Ill-omened* بد اندیش bud andish, بد خواه bud khauh, کینه keeneh khauh, بد کمان bad kamaun, صاحب اغراض fahib aghrauz, شرر shuraufut, شکس shuks, عیب جوی aib jooi. — *Ill-omenedly* با کینه ba keeneh. v. malignantly. — *Ill-omened*, v. suspicious.

ILL-TIMED بی وقت bé zumaun, بی هنگام bé hun-gaum, بی تقرب و بی وقت bé tukreeb ou bé wakt, بی گاه bé gah, هوازه huwauzeh, غیر محل ghire-a muhalli. v. unreasonable.

To ILLUMINATE, روشن roshan, روشن کردن roshan kirdun, روشن شدن roshan numoodun, افروختن afrookhtun, انوار کردن inaukeh kirdun, ضیا کسرتن zé-a kufurdun, منور نمودن munawwur numoodun, نور ساختن noor faukhtun, تویر کردن tunweer kirdun, ضیا پاشیدن zé-a paushédun, تابان ساختن tabaun faukhtun, تابدار نمودن taubédun, تابیدن taub-

bé hiffaub, ما لا كلام ma la kulaum, نا محدود na muhdood, بي غايت bé gha-é-ut, نا محدود na muhfoor. v. *excessive, unbounded, infinite, huge*. — *Immense wealth* محصور اموال amwaula na muhfoor. *Immense places* ما لا نهايت am-kinuta ma la nila-é-ut.

Immensely بطور از حد بيرون uz hudd beeroon, بتورازه betoor bé andauzeh. v. *immense*. — *Immensity, immensurability* عدم اندازه aduma audauzeh, بلا قياسي bila ké-aufé.

To IMMERGE, *immerse* (put under water) غرق غرق ghurk faukhtun, صبغ نبودن subigh nu-moodun, غطس ساختن ghutis faukhtun, در آب فرو زدن dur aub furoo zu-dun, زيراب نهادن. v. *to sink*.

Immersed غرق غرق ghurk, غريق ghureek, مستغرق mustughruk, منصبع munsubugh. *Immersed in wickedness* مستغرق فسق و فجور mustughruka fufuk ou fujoor.

Immersion غوطا ghoot, غطس ghutis, غرق ghurk, دُخس dukhis, صبغ subigh, نا غوش na ghooth.

IMMETHODICAL غير نظام bé nizaum, غريب ghire-a tureek, بي اسلوب bé asloob, بلا اصول bila asool. v. *confused*. — *Immethodically* بطور بي نظام betoor bé nizaum.

IMMINENT مشرف mushruf, مطى mutif, متل mutill, تخويى tukhweef. *Imminent danger* خطر تخويى khutra tukhweef.

IMMISSION (sending in) مدخل mudukhkhil, ادخال idkhail, القا ilka.

To *immit* ادخال idkhail kirdun, القا ilka faukhtun, در آوردن dur awurdun.

IMMOBILITY عدم حرکت aduma hurukut.

IMMODERATE بي اعتدال bé é-atidaul, بلا انصاف mutujawiz, متجاوز muntuhiz, قرار bila kurauf. v. *excessive, immense*. — *Immoderately* بطور متجاوز betoor muntuhiz. v. *excessively*. — *Immoderation* عدم اعتدال aduma é-atidaul. v. *excess*.

IMMODEST غير عار bé adub, غريب ghire-a adub, ذو ترک zu turuka adub, فاحش fauhish, ادب و ارکان bé adub ou ar-kaun, با دُسر baudsaur, با دُسر baudsaur, دُراک دُراک dūzha-ghuh, دُراک dūzha-ghuh, زشت zish, مردار mur-dar. v. *obscene, impudent*. — *Immodesty, v. impudence, obscenity*.

To IMMOLATE ذبح کردن zubih kirdun. —

Immolation ذبح zubih, فدا fuda. v. *sacrifice*.

IMMORAL شر fauhish, فاسد faufid, شر shurr, فجور fujoor, فجور fujjaur, فاجور faujoor,

بي سر bé famaun, سامان shookh, بد معاش bud ma-ath. v. *wicked, dishonest*.

Immortality شَر shurrut, فحش fuhish, شر shurr, بی ساماني bé famaun, نفاق nufauk, فسق filk, بدی budé, فجور fujjaur, عدم aduma hunr. v. *dishonesty, wickedness*.

IMMORTAL بي زوال bé zu-waul, لا يزال la yazaul, لا يهوت la yamoot, از لا يهوت la yafoot, مرگ نا پذير murg na pizzcer, موت متناهي uz moot mutaufé, مطلق hei-é mutluk, بي مرگ héi-é ou ké-oom, غيروفاات bé murg, غيروفاات ghire-a wufaut, موت bila moot. v. *eternal*.

Immortality حیات aduma murg, مرگ aduma murg, زندگانی بی زوال hei-auta bauké, زوندگانى بی زوال zandugauné bé zuwaul.

To *immortalize* کردن باقی bauké kirdun, از مير خلاص ساختن uz murg khulaus faukhtun. v. *to eternalize, celebrate*. — (to become immortal) باقی باقی bauké gushtun.

Immortally باقی باقی bauké-aunch, بطور بی زوال betoor bé zuwaul. v. *eternally*.

IMMOVEABLE بلا حرکت bila hurukut, نا روان ghire-a mutuhurruk, نا رفتنه na rusteh. *Immoveable effects (real estates)* عقارات akaraut, مال مائت maula faumit, املاک amlauk. — *Moveables and immoveables* در حال dur haul bila hurukut.

IMMUNITY معافي mu-afé, بيزاري beezauré, سربستی mufullumé, مسلمي mufullumé, سربستی furbusté, اميني ameené, مستاميني musta-ameené, خراعت khuraat. *A privilege or charter of immunity* معاف نامہ mu-af namch, برات آزادی burauta azaudé. v. *freedom, privilege*.

To IMMURE در میان دیوارها حبس کردن dur mei-auna deewaurha hubs kirdun. v. *to confine*.

IMMUTABILITY عدم تغییر aduma tughei-ur. — *Immutable* بلا تغییر bila tughei-ur, بي بوجه بلا تغییر bé tubdecel. — *Immutably* بهوضه بلا تغییر bewujha bila tughei-ur.

An IMP جن jin, دیو div. v. *demon, elf; also son*. — To *imp*, v. *to lengthen*.

To IMPAIR (diminish or wear) کاستن kauftun, کم کردن kum kirdun, قصر ساختن kufir faukhtun, سولن foodun, نقص کردن nuks kirdun, ساقیدن fuhik faukhtun, زيان اوردن zé-aun awurdun. v. *to injure*.

Impair, impairment کاهش kauhish, کاست kauft, نقص nuks, زيان zé-aun, تصور kufoor,

IMPENITENCE عدم توبه aduma toubeh, aduma pusheemauné.

Impenitent بی پشیمانی بی توبه bé toubeh, بی پشیمانی bé pusheemauné, غیر ندامت ghire-a nudaumut, بی توبه داری bé toubehkauré.

Impenitently بر وجه بی توبه bur wujha bé toubeh.

IMPERATIVE فرمان ده furmaun duh, فرما furma, فرمای furma-é, فرمان فرما furmaun furma, حکومت ران hoo-koomut raun. *The affirmative imperative of a verb* امر amr. *The negative imperative* نهی nuhé.

IMPERCEPTIBLE نا ممکن استطلاع na mumkina istitlaa, نا اشکار na afhikaur, دروچ durooj, نا منظور duroojaun, na munzoor, نا منظوری Imperceptibility نه تعیین neh tai-én.

Imperceptibly نا منظور betoor na munzoor, بر bur wujha na afhikaur. v. *gradually*.

IMPERFECT نا غیر کامل ghire-a kaumil, نا تام na tumaum, ناقص naukis, zu aib.

Imperfection نقص nuks, نقصیت nukcefut, عدم aduma kumaul. v. *defect, fault*.

Imperfectly نا تام na tumaum, با عیب betoor na kaumil, با عیب ba aib.

IMPERFORATE نا سوراخدار na foorauxli-dar, غیر منتهب ghire-a munfukub.

IMPERIAL پادشاهانه padshahé, پادشاهی padshahaunch, چاساری chausauré, شاهي shahé, خسروانی khaukauné, خاقانی fultauné, سلطان صاحب shahinshahé, شاهنشاهی khosroo-auné, خداوندکاری fahib kurauné, قیصری keifuré, خدایندار khodavendikauré, جهانداران jihaundauné, شهریار shahuré-auné, شوکت‌مقرون shoukutmukroon, عالیشان auleshaun, v. *royal*.

IMPERIOUS عنی unfé, عنی aneef, مغرور anfaun, کاهر kahir, kuhaur, مغرور mughroor, متکبر mutukubbir, ظالم zaulim, ستبرار situmkaur. v. *haughty, arrogant, tyrannical*. — *Imperiously* با عنی ba unf, عنیغانه aneefaunch, کاهر kahir, کاهرا kahiranch. — *Imperiousness* جور zoor, ظلم zulm, جور jubauré, ستبراری situmkauré.

IMPERTINENCE کستاخی kustaukhé, بیهودگی béhoodugé, هرزه hurzeh, بی‌عینیکی bémaanege, ترهات turruhaut, نا طغیانین hawauhé, سازکاری tufauncen. v. *folly*.

Impertinent بیهوده behoodeh, کستاخی kustaukh, بی‌عینی becmaane, هرزه hurzeh, نا na munaufib, نا مناسب na munbpot, نا na burja, نا قابل na kaubil, نا بکار na bekaur, نا باطل bautil, هجیم hujim, ابور جبور aboor juboor. v. *foolish, trifling, importunate, troublesome, intrusive*. —

An impertinent or impertinent fellow هرزه خوار hur-zeh khaur, بی‌عینی یافه é-aufeh goo, صاحب بیهودگی fahib béhoodugé, ابله ableh, خر با تشدید khura ba teshdeed. *An impertinent action* وضع نا مرغوب wuzaa na murgooob. *An impertinent speech* یافه é-aufeh, هفت hafit. *Impertinently* بطور بی‌عینی betoor bémaane, بر وجه بیهوده bur wujha béhoodeh, بی مناسبیت bé munaufibut.

Impervious, v. impassible, impenetrable.

IMPETUOSITY, *impetuousness* هجوم hujoom, شدت shuddut, تند tunde, تیز زور tazé rouvé, سختی fukhté, زور zoor, تهور jubr, جفا jufa, جور jawr, قهر kuhé, tu-hawwur. v. *violence, fury, rapidity, force, precipitation*.

Impetuous شدید shudeed, تند tunde, شدت shuddut, اکید akeed ou shudeed, تیز fukht, سخت aneef, عنی harbé, جبری jubré, متهور mutuhawwur, مزاج mizauj, تیزی kuhé, غضبناک ghuzubnauk, خشناک khushimnauk. v. *violent, furious, rapid, precipitate*.

Impetuously با هجوم ba hujoom, با عنی ba unf, با شدت ba shuddut. v. *violently*.

IMPETUS جد و جهد judd ou jihud.

IMPIETY منافقت nifauk, الحاد ilhauk, فساد kufur, کفر kufur, فسق fiska, فساد fufand, فجور fujoor, کفور kufoor.

Impious ملحد mulhud, منافق munaufik, نا na khoda, فجار fujoor, زندقه zindeek, بد کیش bud keesh, بد دهری duhré. v. *wicked, profane*. — *Impiously* ملحدانه mulhudaunch, کافرانه kauranaunch, ظالما zauliman.

IMPLACABLE بی رحمت bé murhumut, سخت دل fukht dil, شر shurr. v. *inexorable, malicious, irreconcilable*. — *Implacably* بی رحمت betoor bé murhumut, شر شرتا shurrutan, سختدلانه fukhtdilaunch.

To IMPLANT نصب کردن nuß kirdun, در dur burdun, ادخال کردن idkhaul kirdun, نشان دادن nishaundun, نشان دادن dur nishaundun. v. *to plant, insert, place*.

An IMPLIMENT آلات alut, دست افراز doft afzaur, دست سبب sibub,

IMPUDENCE کستاهی shookhé, کستاهی kustaikhé, بی شرمی bé shurru-mé, بی شرمی aduma adub, دسته dofteh, فسق fufik.

Impudent شوخ shookh, چشم دریده chushum durédeh, بی ادب shookh chushum, بی ادب bé adub, بی شرم kustaikhé, بی شرم bé shurruin, بی پرده der, ghire-a hei-a, بی چهره bé azrum, جالع jaula, استعاج istaukh, چهره cheer, چهره cheereh, حریف hureef, سفیق fu-feek, جالع jaula, سترک futurk, بی بی bé rou, ماجن maujin, اخشب akhshub.

Impudently کستاخانه kustakhaunch, شوخانه shookhaunch, بی وجه be wujha bé shurru-m.

To impugn, v. to attack, assault.

IMPULSE (effect of one body acting upon another) دفع dufa, رکضت rukzut, زفت zuft, دعر daaz, طحبت tuhmut, مندري munduré, تکاور tukawwur, ران raun, بجل buhl, مساق mu-fauk, القا ilka. (influence on the mind) اغرا ighra, نذب nudib, هيز humz, ايراع a-ézaa, ارش arsh, تاثير taaseer, از azz, اغوا ighwa, حض huzz. v. incentive, instigation. — (a hostile impression) هجوم hujoom, حمله humleh. v. attack, assault.

Impulsive زو قوت zu kuwwuta dufaat, زو قدرت rukzut, سايق fa-ék, دفاع dufaa, ران raun, روكوز rukooz, مدللز modulliz, دلفا dalfaz.

IMPUNITY عدم عذاب aduma azaub, عدم عذاب aduma akoo-but. With impunity هدرأ hudra, بظرا buzran, مضرا huz-ran, مضرأ muzran, فزغانه furghaunch, ظلفانه zulfau-neh, دلفا dulfan. Their blood is shed with impunity هدرأ zahaba dumuhum hudiran. One whose blood may be shed with impunity (an outlaw) مبروح mabuhruj. To permit blood to be shed with impunity هادر كردن haudir kirdun.

IMPURE نا پاك na pauk, مردار murdaur, چركين churkin, غيـر خالص ghire-a khaulis, پليد pulid, پليد pulid, خبيث khubees, نا پاك na pauk, لكون lukood, نجس nukud, نجس mutukuddir, ملوث muloth, شـمـطـه shum-ghut, شـمـطـه shum-ghut, شـمـطـه shum-ghut, بالوش kuzr, نطق nutif, نطق nutif, نطق nutif, نطق nutif.

Impure مردارانه ba napauké, مردارانه murdaurhunch, شوخانه shookhaunch.

Impurity, impurities نا پاكي na pauké, مردار murdaur, خبث ala-ésh, شوخ shookhé, نجاست anjaus, نجس nujis (pl. نجاست anjaus, نجس nujis).

ku- kudar, کدر kudr, کدر kuza, قذع nujaufut), رجز ghuzaumut, دعارت daurur, رجز rujiz, رجز ruks, رجز rujis. To be free from impurity از کدر خالی بودن uz kudr khaulé boodun, از الیش صافی و خالص شدن uz ala-ésh faufé ou khaulis shoodun.

To IMPURPLE کردن arjuvaun, kirdun, بر فیر ساختن burfeer faukhtun.

IMPUTABLE ممکن اسناد mumkina ifnaud. v. accusable, chargeable.

Imputation اسناد ifnaud, بجل bujul, بهر buhr, افترا iftira, بهتان buhtaun. v. accusation, charge, calumny, reproach.

To impute تهمت tuhmut kirdun, بهتان buhtaun faukhtun, افترا زدن iftira zu-dun. v. to accuse, censure.

An imputer اسناد ifnaud gur. v. accuser.

IN در dur, اندر andur, درون duroon, اندرون anduroon, بی be, به beh, بر bur, فی fi, بی bi, داخل daukhil. علی ala. v. within. — In that place در آنجا dur aunja. In the mean time فی غضون زلـل dur ein mei-aun, در نهار dur nihaur, فی حقیقه fi hukceekut. v. under fact. — In no shape جدا jiddan, در اندرون رفتن dur anduroon ruftun. In the manner of بر وجه bur wujuh. In the manner above mentioned بر منوال bur munwaula muthbrooh. In a continued series علی التوالي ala't'tuwaulé. In order علی حسب ترتیب ala husba turteeb. In case it happens علی تقدیر الوقوع ala tukdeeru'lwukuwa. In this case علی هذا التقدير ala huza't'tukdeer. In the morning علی صباح ala subah. In the evening زیرا که zeera, زیرا که zeerakeh. v. because. — In as much چون choon. چون choonkeh. v. since. — In debt قرضدار kuruz-dar. v. under debt. — In two or three days دو سه روز baad doo felh rooz. In two years he will return باز خواهند آمد baad doo faul bauz khauhind aumud. In hand, in readiness در دست dur doft. In the secret داخل السر dau-khilu's'sur.

INABILITY عدم قدرت aduma kudrut, عدم قوت aduma kuwwut, نا تواني na tuvvauné, درماندگی durmaundugé, تنگ دستی tunk dofte. v. impotency. — Inability of resistance عدم مقاومت aduma mukawumut.

INACCESSIBLE مهتـنـع الوصول mumtuna-u'l'wusool, مانع mauna, منبع muné-a, مناعت muna-at, تمنع tumunna. An inaccessible moun-

tain هضبت huzbut. *An inaccessible fortress* مناعت muna-at. v. *impregnable*. — *An inaccessible man* مناعت fahib munaat. — *Inaccessibility* مناعت munaat, تمنع tumunna.

INACCURACY عدم اصلاح aduma islah, عدم تقيد aduma tuké-ud, عدم دقت aduma dik-kut, بی سازگاری bé sauzkauré. *incorrectness*.

Inaccurate اصلاح بی bé islah, نا پرکار na pur-kaur, نا سازگار na sauz-kaur, بی تقيد bé tuké-ud, بی دقت bé dikkut, نا مکلف na mukulluf, نا نطس na nutis, نا پرکار na purkaur. v. *incorrect*, *imperfect*. — *Inaccurately*, v. *incorrectly*, *imperfectly*.

INACTION, *inactivity*, فراغت firaughut, فراغ firaugh, پروا purwa, عدم کارسازی aduma kaurisauzé, اوارى awauré. v. *idleness*, *rest*, *cessation*.

Inactive بکار na bekaur, شارکار sharkaur, نهونه numoonch, کارساز kauhil, نا کارساز na kaur-siuz, اواره awaurch, باطل bautil. v. *idle*, *indolent*, *lazy*, *fluggish*. — *Inactively* کاهلانہ kauhilaunch, شارکارانه shaurkaraunch, بطلاق buttaulan, بطریق betureeka kauhil.

INADEQUATE بی کفایت na la-ék, بی موافقت na muwaufik, بی موافق na kifa-é-ut, غیر مناسب na munaufib, بی موافقت na muwaufikut, غیریاب ghire-a munaufibut, نقصان na naukis. v. *defective*.

To be inadequate نقصان شدن tukfeer shoodun, موافق بودن na muwaufik boodun.

Inadequately با بتور na la-ék, ناقصانه naukisaunch.

INADVERTENCY خطا khuta, غفل ghuff, غفلت ghuffut, سهو fuhoo, غباوت ghubawut, مسامحت mufauhilut, اهماul ihmaul, غافل mufaumihut. v. *negligence*. — *Inadvertent* غافل ghaufil, کاهل kauhil. v. *careless*, *negligent*. — *Inadvertently* غافلانه ghaufilaunch, با خطا ba khuta, کاهلانہ kauhilaunch, سهوا fuhwan, با سهو ba fuhoo.

INALIENABLE مبتنع از تصرف خود بیرون muntina uz tufurrufa khooon beeroon dadun.

INANE خالی khaulé. v. *empty*, *void*.

INANIMATE غیر حیات bé jaun, بی جان ghire-a hei-aut, جامد jaum, نا روان na rouvaun, جمود (pl. جمود jumud).

INANITY خلا khula. v. *emptiness*.

INAPPLICABLE نا شایسته na sha-úteh, بی موافقت bé muwaufikut, نا لایق na la-ék. —

Inapplication, v. *indolence*.

INARTICULATE زو اواز na awauz, نا اشکار na ashikaur, صدا na zahir sauz, لکنت zu huzmujut, زو هر میجت mutawé, متوی luknut. *An inarticulate sound*, *inarticulateness* اواز

نا اشکار awauz na ashikaur, ظاهر fuda na zahir, هر میجت huzmujut, هرمل huzmul, تختجہ tukhtukheh, ثعنعت saafaat. *Inarticulately* بطور اواز bur wujha mutawé, زو هر میجت betoora awauz na ashikaur.

INARTIFICIAL خلافی صناعت khilaufa funaat, بی حیلہ bé heeleh.

INATTENTION عدم اشتغال ihmaul, اهماul, غفلت ghuffut, خطا khuta, غافل ghaufil. v. *inadvertency*.

Inattentive کاهل kauhil, نا مشغول na mufh-ghool, سهوا fuhwaun, غفلان ghuffaun, ساهی sauhé, مساهل mufauhil, فرناس furnaus, بی اشتغال bé ishfighul, غافل ghaufil. v. *careless*, *negligent*.

INAUDIBLE نا ممکن استماع na mumkina iftimaa.

To INAUGURATE تقدیس کردن tuk-dees kirdun. v. *to consecrate*. — *Inauguration* بیعت bé-at, تقدیس tukdees. v. *consecration*. — *The inauguration of a king* جلوس juloos. v. *coronation*.

INAUSPICIOUS زو بد bukt, نا مسعود na mufsaood, بد اختر bud akhtur, نا اهل اهل bud faul. v. *unfortunate*.

INBORN مطبوع mutbooa. v. *innate*.

To INCAGE در قفس نهادن dur kufus ni-haudun. v. *to confine*, *imprison*.

Incantation, v. *enchantment*.

Incapableness, *incapability*, v. *inability*.

INCAPABLE (unfit) بی قابلیت bé kaubulé-ut, نا قابل na kaubil, نا اهل na ahl, نا لایق na la-ék. (without power) بی قابل na kaubil, بی قوت bé kudrut, بی توانی bé turvauné. (without understanding) بی عقل bé akl, بی علم ghire-a iftedaud, بی هنر bé hunr.

INCAPACIOUS تنگ tunk, نا واسع na waufa, نا فراخ na firaukh. v. *narrow*. — *Incapaciousness* تنگی tunké, عدم وسعت aduma wufaat, عدم فراخی aduma firaukhé.

INCAPACITY عدم عقل aduma akl, عدم استعداد aduma iftedaud. v. *incapacity*.

To incarcerate, v. *to imprison*.

INCARNATE متجسد mutujussim, مجسم mujussim, کوشتمند koohtmund.

To incase, v. *to enclose*, *cover*, *envelope*.

INCAUTIOUS غافل bé bufeerut, بی بصیرت ghaufil, پرواش bila mulauhuzeh, ملاحظه

- kura-éftun, گراییدن guraí-édun, میدان meidun, عشیق شدن yshk numoodun, عشق نبودن ysh-theek shoodun. — (to bend, lean downward) صور fawr numoodun, میل کردن meil kirdun, چسبیدن ma-él shoodun, مایل شدن chuspédun, بدگشتن bukushkun, منازعت نبودن munauzaat numoodun, ناجی کردن nauhé kirdun, جفتن justun, چسبیدن ma-ooj kirdun. *To incline the body or the head* رگ کردن ru-koo-a kirdun, صغوزدن fughoo zudun, لام نبودن lam numoodun, خم ساختن khumm faukhtun, تدمیج شدن tudinech shoodun. v. to bow. — *To incline to an opinion* گراستن guraustun, برای bera-é ma-él shoodun. — *To incline to the west (as the sun, stars, &c.)* تزیین کردن tuzci-uf kirdun, ضیف نبودن zeif numoodun, خضوع کردن tudneek faukhtun, تذلیم ساختن khuzoo-a kirdun. v. to fet. — *To cause to incline* اماله ساختن tumei-él kirdun, تمییل کردن inaulch faukhtun, دین کردن deek kirdun.
- Inclined مایل ma-él, منعطف munaatuf, معطوف autuf, چسبیده chuspédch, معطوف maatoof. v. bent.

Inclining مایل ma-él, میلان meilaun, عایل au-él, گرای gura-é, ناجی nauhé, امیل ameel, زاغی zaughé, منتحی muntuhé. *Inclining to black* فام سیاه faum. *Inclining to white* فام سپید fipeed faum. *Inclining to red* فام سرخ firkh faum. *Inclining to yellow* فام زرد zurd faum. *Inclining to green* فام سبز subz faum. *Inclining to brown* فام قهوه kohweh faum, ابغث abghus. *Inclining to blue* فام سماوی fumawé faum. v. colour. — *Inclining as a building (not perpendicular)* تعرج taarruj.

To INCLOSE (with pales) چغیدن chuké-dun. *An inclosure of pales* جغلج jufluk. v. to enclose, &c.

To INCLUDE (comprise) اشتغال کردن ish-timaul kirdun, شمول نبودن shumool numoodun, احتوا کردن ilhautch faukhtun, احتوا کردن ihtuwa kirdun. v. to contain; also to enclose.

Included, inclusive, محاط muhaut, مشمول muhmoor, مجبوع mujmoo-a. v. contained. — Inclusively محاطا muhautan, مجبوعانه mujmoo-aunch.

- INCOG, incognito بیکانگی békaunugé, تبدیل tubdeela soorut, نا معلوم na maaloorn. v. unknown. — *To go incognito, concealed or disguised* تبدیل صورت نبودن tubdeela soorut numoodun.

INCOHERENCE, incoherency عدم الحاق aduma ilhauf, عدم مناسبت na kureené, عدم مناسبت aduma munaufibut.

Incoherent نا مناسب na munaufib, غیر ملحق ghire-a mulhuk, نا در na muwaufik, موافق na dur burabur, نا ملائم na mula-ém, نا موافق na humwaurch, غیر قرین ghire-a kureen. Incoherently بطریق نا مناسب betureek na munaufib, بطور نا موافق betoor na muwaufik, بر bur wujha na mulhuk. وجد نا ملحق bur wujha na mulhuk.

INCOMBUSTIBLE ممتنع سوز mumtina sooz, نا قابل افروز na kaubil efrooz.

INCOME حاصل dukhl, دخل khurj, ربح hauzil, مدخول mudkhool, رادوت raudut, ربح ré-a. v. produce, revenue.

INCOMMENSURABLE نا مکیول na mukéool, ممتنع قیاس mumtina ké-aus.

To INCOMMUNE, incommode زحمت دادن zuhmut dadun, مزاحمت muzauhimut kirdun, تعب ساختن taab faukhtun, ستم نبودن situm numoodun. v. to hinder, embarrass.

Incommodious مزاحم zu zuhmut, زو زحمت muzauhim, نوبو zu unf, نوبو nuboo. Incommodiously با زحمت ba ba tukulkuf, با تکلیف ba tukulkuf, مزاحمانه muzauhimaunch. Incommodiousness زحمت zuhmut, تکلیف tukulkuf. v. inconvenience.

INCOMMUNICABLE نا ممکن حصه دار na mumkina huffeh dar, نا قابل گفتار na kaubila guftaur.

INCOMMUNICATING, incommunicative بی بی bé humzaunoo, بی گفت و گو bé guft ou goo, بی مصاحبت bé musahibut.

INCOMPACT نا پیوسته na pivusteh, نا ملحق na mulhuk, چسپان na chuspaun.

INCOMPARABLE بی بی bé nuzeer, غیر عدیل bé akraun, بی اقران bé mifaul, مثال ghire-a adcel, بی همتا bé humta, عجاونه egaunch, بی معادل bé maunend, غیری معادل ghire-a ma-audil, بی بدل bé budul, لا یقابل la yatabad-dal, بی همایان bé humaul, بی همایان bé humaul, واحد دهره wauhidu duhrithi, بی برابر bé burabur, عزیز azeez, فرید الدهر fureedu d duhr, اوجاد اهل زمانه adeemu'l'miql, اوجاد اهل زمانه aw-huda ahla zumaunihi, نادر naudir, نادر naudir, لا شبیه la shubeeh, بوالعجب bu'ajib, بوالعجب bu'ajib, لا لا lala, نسیج nuseej, متین muncce, بی یقیم eeteem, بی یقیم eeteemut. — Incomparably بی مثالane, بی مثالane bé mifaul, بی مثالane bé mifaul, بی مثالane bé mifaul, وجه یکنه bur wujha egaunch, وجه یکنه bila tushbeeh.

INCOMPASSIONATE بی رحمت bé ruh-mut, بی شفقت bé shufkut. v. pitiless.

Incompatible, v. inconsistent.

INCOMPETENT نا مناسب na munaufib, نا لایق na la-ék, بی موافقت bé muwaufikut. *Incompetently* بر وجه نا مناسب bur wujha na munaufib.—*Incompetency*, v. *inability*.

INCOMPLETE نا کامل na tumaum, نا تمام na kaumil, ناقص mukfoor, کم naukis, کم kum, کمین kumeen. v. *defective*, *imperfect*.—*Incompleteness* نقص nuks, قصور kufoor. v. *imperfection*, *defect*.

INCOMPLIANCE عدم موافقت aduma muwaufikut, درشتی durushté, کستاخی kustaukhé.

INCOMPREHENSIBLE, *inconceivable* (not to be conceived) نا ممکن bila idrauk, بلا ادراک na mumkina fuhum, نا هویدا na hoo-éda, نا قابل عقل na kaubila akul.—*Incomprehensible* (not to be contained) از حد بیرون bila ké-aus, بیرون uz hudd beeroon. *Incomprehensibly*, *inconceivably* بر وجه نا قابل betoor bila idrauk, بطور بلا ادراک bur wujha na kaubila akul. *Incomprehensibleness*, *incomprehensibility* عدم امکان ادراک aduma imkauna idrauk.

INCOMPRESSIBLE نا قابل انشرش na kaubila affhurish, متنع mumtina fishaar, نا ممکن تصبیق na mumkina tuzei-ék.

INCONCEALABLE متنع نهفتگی mumtina nuhufuge, نا ممکن پنهان na mumkina pinhaun.

INCONCLUSIVE بی نا قاطع na kauta, بی نتیجه bé nuteejah. *Inconclusively* بر وجه نا قاطع bur wujha na kauta, بلا نتیجه bila nuteejah.—*Inconclusiveness* عدم نتیجه aduma nuteejah, عدم قاطع aduma kauta.

INCONCOCTED نا رسیده na rusédeh. v. *immature*.—*Inconcoction* عدم هضم aduma huzim. v. *indigestion*.

INCONDITIONAL بی استثنا bé istisna, بی شرط bé shurt.

INCONFORMITY عدم موافقت aduma muwaufikut.

INCONGRUITY, *incongruence* عدم مناسبت aduma munaufib, عدم موافقت aduma muwaufikut, نا همواری na humwauré.

Incongruous نا موافق na muwaufik, نا مناسب na munaufib, نا هموار na humwaur, نا در برابر na dur burabur, نا برجا ghire-a miula-ém, نا درست na durust.—*Incongruously* بر طریق نا مناسب bur wujha na munaufib, بر وجه نا موافق betureek na muwaufik, بطور نا هموار betoor na humwaur.

INCONSIDERABLE بی اعتبار bé é-atibaur, کم بها la shei-é, نا چیز na cheez, کم buha, نا گران na guraun, دون

doon. v. *trifling*.—*Inconsiderableness* عدم اعتبار aduma é-atibaur, نا چیزی na cheezé.

INCONSIDERATE بی بصر bé bufr, بی غافل ghau-fil, بی متهور mutuhawwir. v. *imprudent*, *negligent*, *careless*.—*An inconsiderate speech* سخن بی بصر bé bufr, کلام غافل kulauma ghau-fil.—*Inconsiderately* بلا ملاحظه bila bufeerut, بلا ملاحظه bila mulauhze, بی تأمل bé ta-ammul, علی غیر ba tuhawwir, با تهور ala'l'ghuflut, غفلت ghire-a tukulluf. v. *carelessly*, *rashly*.—*Inconsiderateness*, *inconsideration* عدم قدر aduma fikr, غفلت ghufut, عجزیت ajrufut, عدم بصیرت adum bufeerut.

INCONSISTENCE, *inconsistency* نا سازگاری na fauzkauré, عدم بیهودگی béhoodugé, عدم مناسبت aduma munaufib, مخالفت mukhau-lif, اختلاف ikhtilauf (plur. ikhtilafaut), معاندت ma-anidut, متنع wutnut, عدم تعلل ta-allul, عدم موافقت aduma muwaufikut, عدم لایقی aduma la-éké. v. *incongruity*.

Inconsistent بیهوده béhoodah, بیعنی bémaane, نا موافق ghire-a muwaufik, نا سازگار na fauzkaur, مخالف mukhau-lif, مناقض munaufe, معاند maunid, متنع munaukiz. v. *contrary*, *absurd*, *repugnant*.—*Inconsistently* بیهودانه béhoodaane, نا سازگار betoor na munaufib, نا لایقانه na la-ékaaneh.

INCONSOLABLE غمخور ghumkhore, تیره دل andoohgeen, دلتنگ diltunk, نا قابل تسلیت na kaubila tulle-ut.

INCONSTANCY بی قراری bé kurauré, عدم پایداری na païdauré, سبکساری subukfauré, عدم استواری aduma ustuwaure, زوایب zuwaub. v. *fickleness*.—*The inconstancy of fortune* چرخ دوار chukha duaur, بوقلمون گردون bookulmoona gurdoon, صرف surf.

Inconstant بی قرار bé kuraur, نا پایدار na païdaur, سبکسار subukfaur, نا استوار doo roo, سبکپای subukpaï, غافل ghire-a faubit, غیر ثابت ta-ésh. *Inconstantly* بی قرارانه bé kurauraane, نا استوارانه na ustuwauraaneh.

INCONSUMABLE متنع اتلاف mumtina itlauf, مستحیل اکل و بلع mustuheela akl ou bula.

INCONTESTABLE مستحیل منازعت mustuheela munauzaat. v. *indisputable*.

INCREDIBILITY, *incredibleness* عدم احتمال aduma ihtimaula é-atikaud. — *Incredible* بلا اعتقاد bila é-atikaud, نا واجب الاعتقاد na va-jibu'l'é-atimau, نا لا یتق باور na la-éka bawur, نا مستوجب الارتکا na mustoojibu'l'irtika. — *Incredibly* بلا اعتقاد bur wujha bila é-atikaud.

INCREDULITY, *incredulousness* عدم ایمان aduma a-émaun, کفر kufir, عدم اعتقاد aduma é-atikaud. — *Incredulous* بی ایمان bé a-émaun, کافر kum é-atikaud, کافر kufir.

Increment, v. *increase*, *produce*.

INCREPATION (*chiding*) سرزنش azaur, ازار furzunish, ملامت taan, طعن mulaumut.

To INCRUST (*with plaster, paint, &c.*) اندودن andoodun, اندوده کردن andoodeh kirdun, تطیین maulédun, مایلیدن foodun, سودن andawédun, انداویدن tutei-én faukhtun, ساختن با قشر پوشیدن (to cover with a husk, shell, &c.) — kushrut kirdun, قشر پوشیدن ba kushr poshédun.

Incrustation (especially plastering or painting walls) انداوش andawish, اندود andood, ازند azshund, ازنده azshundeh, ازخیز akheez, ازخیز akheer, والار andauz, دیوار muhruha deewaur, والار walaud. (husk, cuticle, &c.) قشر kushr, قشرت kushrut.

To INCUBATE حضن کردن huzin kirdun, حضن ابراض ساختن é-arauz faukhtun. v. *to sit upon eggs*. — *Incubation* حضن huzin, رخم rukhim, رخن wukin, ابراض a-éraz.

INCUBUS (*night-mare*) ضاغوط zaughoot, سکاچه kauboo (pl. کوابیس kuwaubees), سکاچه fukaucheh, برسام burfaum, برخفنج burkhufunj, جاثوم jufaum, جاثوم jufaum, کرجو kurunjoo, فرنجو furunjoo, نهدل nehdul, دینان deefran.

To INCULCATE از بسیار پند در خاطر از بیدار شدن az bide-aur pund dur khautir nishaundun, از بیدار شدن az bide-aur pund dur khautir nishaundun. v. *to persuade*.

INCULT *خاکل* khul. v. *uncultivated*.

INCULPABLE غیر مذموم ghire-a muz-moom, از پاں pauk, از پاں be gupauh, از پاں azaud, معصوم mafoom, خطا bé khutta. v. *blameless*. — *Inculpably* و گناه bur wujha be gunah, معصومانه maa-fomane.

INCUMBENT (*lying upon*) متکی mutukké, واکنت waukinut. — (*imposed as a duty*) واجب lauzim, مقتضا muktuza, واجب vajib, ضروری zurooré. v. *proper*, *necessary*. — *It is incumbent on me* مرا لازم است mura lauzim ast.

To INCUR مستحق شدن mustuhukk shoo-

dun, واجب بودن vajib boodun, مستعد شدن mustaad shoodun. v. *to deserve*. — *To incur censure* شکایت مستحق شدن shuka-é-ut mustuhukk shoodun, ملام واجب بودن mulaum vajib boodun. *To incur contempt* مستحق التذلیل شدن mustuhukku't'tuzleel shoodun, مستعد نغزین musta-~~shoodun~~ shoodun. *To incur punishment* عذاب واجب شدن azaub vajib shoodun, عقاب مستوجب بودن ykaub mustoojib boodun. v. also *to incur*.

INCURABLE بی چاره bé alauj, بی چاره bé chaurch, ممتنع العلاج mumtina-u'l'alauj, عقام naujis, نجیس nujees, عقام a-é-a, akaum. — *Incurableness*, *incurability* امتناع العلاج imtina-u'l'alauj. — *Incurably* بلا علاج ala alauj, بی چاره bur wujha bé chaurch.

Incurious, v. *negligent*, *inattentive*.

An INCURSION تاز turuk tauz, تاز taaz, هجوم burunk, هجوم hujoom, حمله humleh. v. *invasion*, *attack*.

Incurvation, *incurvity*, v. *curvature*.

To incurvate, v. *to bend*, *crook*.

To INDART در انداختن dur andaukhtun.

INDEBTED (*being in debt*) مدیون mudé-oon, مقترض waum geer, دین دار dein dar, منتداری minnut dar, مهنون mumnoon.

INDECENCY ترک ادب aduma adub, ترک ادب turuka adub, عدم شایستگی aduma sha-éftugé, زشتی zushité, شوخی shookhé, نا هموار na humwauré.

Indecent بی ادب bé adub, نا هموار na humwaur, نا شایسته na sha-éfteli, نا زشت na la-ék, نا پسندیده na pušundédeh, زشت zushité, کوز kalé-oo, کوز koozth. *An indecent action* بی ادبانه وضع bé adubaunch wuza. *Indecent actions* حرکات نا هموار hurukauta na humwaur, اطوار نا پسندیده atwaura na pušundédeh.

Indecently بی ادبانه bé adubaunch, بی چاره bur wujha na sha-éfteli, شوخانه shoo-khaunch, زشتانه zushitaunch, نا هموارانه na humwauraunch.

INDECLINABLE نا تصریف na tufreef dar, ممتنع بنا mumtina buna.

Indecorum, *indecorous*, v. *indecent*, *indecent*.

INDEED (*in reality*, *in truth*) بلی bulé, علی tuhkeeka, تحقیق ala tuhkeek, ظاهره zauhiraunch, فی الحقیقت fi'l'hukeekut, یقینانه eekeenau- nch, ظاهر zauhir, ظاهر zauhiran, فیه fuhwa. v. *certainly*. — *Indeed!* (is it possible! wonderful!) عجا ajiban!

INDEFATIGABLE نا وامانده na wamaundeh, نا ممتنع ماندگی mumtina maundugé, نا غیر تعب bé itaub, بی اتعاب na afgaur, ghire-a' taub. — *Indefatigably* بی ماندگی bé maundugé, بلا اتعاب bila itaub.

INDEFESIBLE ممتنع ابطال mumtina ibtaul. v. *irrevocable*.

INDEFENSIBLE (*incapable of resistance*) ممتنع مقاومت mumtina mukawumut. (*admitting no apology*) ممتنع بیانه mumtina buhaunch. v. *inexcusable*.

INDEFINITE غیر نا محصور na muhfoor, نا نا مقرر na mukurrur, ghire-a maahood, نا نا قاطع na kauta, ghire-a mu-ai-én, متعین na muta-ai-én, محقق ghire-a muhukkuk, نا نا معرّف na mu-arruf, محدود na muhdood, ghire-a muktawa. *An indefinite number* اندل adunk. -- *To take or buy any indefinite quantity* ستانیدن beguzauf sitaundun.

— *Indefinitely* محصور نا بر وجه bur wujha na muhfoor, بطور غیر معهود betoor a ghire-a maahood, بطریق نا مقرر betureeka na mukurrur.

INDELIBLE مستحيل الاندراس mustuhil-u'l-anduraus. ممتنع ابطال mumtina ibtaul.

INDELICACY فحش shookhé, شوخی fuhih, عدم ادب و ارکان aduma adub on arkaun, بی لطفی bé lutfé, عدم ظرافت aduma zuráufut.

Indelicate شوخ shookh, بی ادب bé adub, فاحش fauhih, مردار murdaur, نا نا طاهر na tauhir, نا نا پاک na pauk, بی نزاکت bé nuzaukut, ghire-a zuráufut, بی ازرم bé azrum, نا نا نازنین na nauzneen, بی لطفی bé lutf.

INDEMNIFICATION تضمین tuzmeen.

To indemnify کردن تضمین tuzmeen kirdun.

INDEMNITY (*exemption from punishment*) از تعذیب uz akoobut musullum, عاقبت مسلم uz taazeeb azaud, از عیب معافی mu-auf.

To INDENT کونده کردن kundeh kirdun, داندان اسیا ساختن dundaun asá faukhtun. (*covenant*) عهد و پیمان akud kirdun, عهد و پیمان ahud ou peimaun faukhtun. *An indenture* عقد akud, اقرار ikraur, عهد ahud, پیمان peimaun, شرط shurt. v. *contract, bargain*.

INDEPENDENCE (*freedom from control*) استقلال iftiklaul, اختیار ameené, آزادی azaudé, حال افاوده haul, عدم ضبط و ربط aduma zebt ou rubt. v. *liberty, freedom*.

Independent (uncontrolled) مستقل mustukill,

بی ضبط و ربط mu-auf, معافی mutluk, بے زبّت ou rubt, آزاد azaud. v. *free*. — (*without reference or connexion*) بی نسبت bé nusbut, غیر bé ta-al-luk, بی تعلق ghire-a munaufibut, مناسبت ghire-a intifaub. — *Independently* بروجه بی ضبط و ربط bur wujha bé zebt ou rubt. (*without relative-ness*) بطریق betoor na munaufib, مناسب betureek bé ta-alluk.

INDETERMINABLE (*not to be defined or fixed*) مستحيل قطع mumtina full, نا ممکن قرار na mumkina kuraur.

INDETERMINATE, *indetermined* (*not defined or fixed*) غیر معین ghire-a mu-ai-én, نا نا مقرر na muhdood, محدود na mukurrur. v. *indefinite, unsettled*. — *Indeterminately* بطور نا محدود betoor na muhdood, بطریق نا برقرار burkuraur.

Indetermination عدم قرار aduma kuraur.

INDEVOUT بی قنوت bé tukwa, بی تقوی bé kunoot.

An INDEX (*whatever points to any thing*) نبون numoon, نمونه numa, نبود numood, دليل duleel, دال daull. v. *also forefinger*. — *The index to a book* دفتر dufur, فهرست fihrist, فهرس fihris (pl. fuhaaris). *An index of receipts and disbursements* اخذ و مصرف دفتري akhz ou mufruf dufuré.

INDIA هند hind, هندستان hindistan, هندوستان hindostan. *The king of India* (the Great Mogul) شاه هندوستان shaha hindostan, هندیو هند hindé-wa hind. *A prince of India* (a raja) راي ra-é, راي hind ra-é. — *An Indian* هندیو hindooi, هند hind, هندی hindé, هندوستان ahla hindostan, هندیو hindooi. — *Indian* هندی hindé, هندیک hindiké (pl. hinaudikut). *A sword of Indian steel* سيف هندوانی seifa hindoo-auné.

To INDICATE نمودن numoodun, اظهار izhaur kirdun, اشارت ishaurut faukhtun, آگاه دادن agauh dadun, بیان کردن numai-aun kirdun, دلالت ساختن faukhtun, نبایدن numai-édun. v. *to show, point out*.

Indicated نبوده numoodeh, مشاعر الیه mushaurun ileih, اشاره ileih.

Indication اشارت ishaurut, دلالت dalaulat, نشان nishan, استدلال iftidlaul, دليل duleelé, اعلام é-alaum, علامت alaumat, اظهار izhaur, نبایش numa-ésh.

ghudirauneh, با حيله بازي ba heeleh bauzé.— (not clearly) نا جدا na juddan, نا بعينه na bi-ai-nihi.— *Indirectness, indirection* تعميم ta-ammuji, عوج awuj, اعوجاج é-awujauj, پيچش peechish.— (unfairness) حيله heeleh, قباحه kubauhut, غبن ghubin. v. *dishonesty*.

INDISCERNIBLE ممتنع منظره muntinaa munzoor, نا ظاهر na zauhir, غير اشكار ghire-a ashikaur, نا بين na hoo-éda, نا بين na bei-un.— *Indiscernibly* نا منظره bur wujha na munzoor, نا بطور نا ظاهر betoor na zauhir, نا اشكار na ashikaurauneh.

INDISCREET غير بي بصيرت bé buseerut, غير انصاف ghire-a infauf, غافل ghaufil. v. *imprudent*.— *Indiscreetly* غافله ghaufilauneh, غفلة ghufutan, بلا تعقل bila ta-akkul.— *Indiscretion* غفلة ghufut, عدم هوشيارى aduma hooshé-auré, عدم بصيرت aduma buseerut, بي تدبيرى bé tudbeeré, كستاهي kustaukhé. v. *rashness, imprudence*.

INDISCRIMINATE نا بي فرق bé furk, نا فرق na mufrook, فصل bé fufl.— *Indiscriminately* نا مفرقانه na muf-rookauuch.

INDISPENSABLE ملزم lauzim, ملزم mul-tuzim, معتمدى muktuzé, ضروري zurooré. v. *necessary*.— *Indispensableness* لازمت lauzimut, اقتضا iktiza, ضرورت zuroorut.— *Indispensably* لاجرم la-jurum, التزام lauzimauné, التزام iltizaman, لابد laubud, بالضرورة bizzurooreh, حقا huzaukan. v. *necessarily*.

To INDISPOSE (in point of health) مزاج بیمار nizauj na kloosh kirdun, نا لايق کردن na la-ék kirdun, نا مناسب ساختن na munaufib faukhtun, نا موافق کردن na muwaufik kirdun, (to make over) معرض mutunuffir kirdun, مخالف کردن maaruz faukhtun, مخالف کردن mukhaulif kirdun.

Indisposed بیمار becmaur, مريض mireez, معلول maalool, خسته khusteh. v. *infirm, sick*.— *Indisposedness, v. sickness*.

INDISPUTABLE ممتنع بحث muntinaa buhs, مستحيل منازعت mustuheel munazaat.— *Indisputableness* عدم يقين ekeen, عدم ادما gumaun, زوال الشك zuwaulu'ih'shuk. v. *certainly*.— *Indisputably* لا شك la shuk, تحقيقا tuh-keeka, يقينانه eekce-nauneh. v. *certainly*.

INDISSOLVABLE, indissoluble ممتنع كداز mumtinaa gudauz, نا ممكن مفروق na mumkina mufrook, ممتنع منقطع mumtinaa munkuta, مستحيل نقض mustuheel nukiz. v. *inseparable, firm, obligatory, everlasting*.— *Indissolubility, indissolubleness* كداز امتناع imtinaa gudauz, پايدارى pa-édaure, استوارى uftuwaure. v. *firmness*.— *Indissolubly* بطور ممتنع كداز betoor muntinaa gudauz, بر وجه نا منكسر bur wujha na munkufir.

INDISTINCT نا متفرق na mutufurruk, غير ممتاز na munfuzl, نا جدا na judda, مشوش bé tumei-éz, بي تبين ghire-a mutuba-én, نا بين na bei-un, نا اشكار na ashikaur, نا ظاهر na zauhir, نا فرق bila furkin, مشوشا mufhawwushan. v. *confusedly*.— (not clearly) نا ظاهرانه na bei-unan, نا ناينا na zauhirauneh. *Speaking indistinctly* اغتم aghtum ghutmé, مشوش كلمات mufhawwush kulmaut koonā. *An object seen indistinctly at a distance* شبح shubuh (plur. اشباح ashbauh), عدم distinctness شوكhs, سواد suwaud.— *Indistinctness* عدم تمييز aduma imtē-auré, عدم تمييز aduma furk, خلط khult, عدم فصل aduma fufl. v. *confusion*.— (want of clearness) عدم تبيين aduma tubei-én.— *Indistinctness or dimness of sight* كلان پيشه kulauna peishah.

To INDITE (dictate a letter, &c.) تبلي کردن tumullé kirdun.

INDIVIDUAL, indivisible نا منقسم na muk-tufoom, نا مفروق na mufrook, نا منقطع na munkuta.— *An individual* شخص shukhs (pl. اشخاص ashkhaus), فرد furd (pl. افراد afraad), نفس nufs, سواد suwaud. *Indivisibleness, indivisibility* عدم تقسيم aduma tufurruk, عدم تفريق aduma muksum.— *Individuality, individuation* فردى furdé, فردى shukhsé.— *Individually, indivisibly* فردا furdan furdan, افرادا infiradan, يكي يكي eeké eeké, يكي يكي eeké eeké, واحد واحد eegaun eegaun, واحد واحد wauhidan wauhidan, جدا جدا juda juda. v. *singly*.

INDOCIBLE, indocile نا قابل تعلم na kaubila ta-allum, نا ممتنع معرفت muntinaa aharifut, عدم قابليت bé kaubillé-ut.— *Indocility* عدم قابليت aduma kaubilé-ut, علم na aharifut.

INDOLENCE, indolence نا متعب na mufauhilut, نا كسل kasil, نا كسل kasil, مساهلت mufauhilut, غفلت ghufut. v. *lax, careless*.— (freedom from pain) عدم درد aduma dard, عدم رنج aduma ramj, بي زحمتى bé zuhtauté, عدم وجع aduma waja.

Indolent کاهل kauhil, مساهل musauhil, پورواش purwauh, تمبلان tumbulan, تمبرل tum-bul, فرناس furnaus, شاکر thaurkaur, شک thunk, غافل ghaufil, مهمل muhmul, لاشه lau-shch, کسل kufil, کسول kufool, مکمل mukfaul, هوشا hootha. v. *lazy, slothful, slow*.—(free from pain) *bila durd*, *Indolently* کاهلانده kauhilaunch, مساهلان musauhilaunch. v. *carelessly, slothfully*.

INDUBITABLE, *indubitably* بلا شک bila shuk, بی کمان bé kumaun. v. *undoubted*.

To INDUCE انگیزانگه angeekhtun, انگیز angeez numoodun, مخطر کردن mukhtir kirdun, ترغیب ساختن turgheeb saukhtun, تحریک کردن tuhtee kirdun. v. *to excite, incite, persuade; infer; introduce*.

Induced, v. *persuaded, prevailed upon*.

Inducement تحریک muhrikut, تهریز tuhreez, تحریک tuhreek. v. *incantation, motive*.

Induction, v. *entrance, inference*.

Inductive, v. *persuasive, infering*.

To INDULGE رخصت رخصت rukhsut numoodun, استیلاست numoodun, نوازش numauzish numoodun. v. *to favour, fondle, gratify*.

Indulgence نوازش numauzish, نوازش nuwauzé, رخصت rukhsut, نرم دل narm dile, مغفرت tusaumih, تسامح tusaumih, اغماض ighmauz, اغماض ighmauz, ناز naur, نازگی nauruge.

Indulgent نوازش rukhsut, نواز nuwauz, عاشق aushik. v. *kind, gentle, favourable*.—*Indulgently* رخصت با ba rukhsut, نوازش ba nuwauzish, بی عنف bé uuf, دُرُوسْتِ durushté.

INDUL TO معافه maufe. v. *exemption*.

To INDURATE (make hard) تصلیب ساختن tussleeb saukhtun, سخت کردن sukht kirdun, سختی kushun. (to grow hard) سختی sukht gushun, متیز shoodun, *Induration* (growing hard) متیز tussleeb, سختی sukht. — *Indurated* mukausut, سختی kushun.

INDUSTRIOUS صاحب zu hunr, ظریف jurb doft, کارد کار ساز kaur sauz, کار آموز kaur amooz, کار بند kaur bund, کار گذار kaur raun, کارگاه kaur gaah.

هنرمند hunrmund, هنربند hunrbund, پرفندار burfundar, ارب arib, لبیک lubik, لبیک lubeek, لبیک lubeek, حازق hauzik. v. *diligent, laborious*.—*An industrious servant* خدمتکار khudmutkaur.—*Industriously* ظریفانه zureefaunch, کار سازانه kaur sauzane, با ba hunr, با با funn. — (on purpose) با غرض ba ghurz, قصد kufdan, قصد bekufd, قصد an kufd. v. *intentionally, designedly*.

Industry هنر hunr, هنری hunré, فن funn, صناعت kaurfauzé, ظرافت zuraufut, کار سازی funaat, صنایع sunaa, کار جهد و kaur, ارب arb, محال muhaul. v. *diligence, assiduity*.—*Any thing gained by labour and industry* کسب kufb, کار جهد و kaur ou kufb, کار جهد و kaur. *To affect industry* تضرر کردن tuzurruf kirdun.

To INEBRIATE سکران کردن sukraun kirdun, سرخوش must saukhtun, سکران شدن furkhoozh numoodun. v. *to intoxicate*.—(to be intoxicated) سکران شدن furkhoozh numoodun, سرخوش بودن must gushun, سکران شدن furkhoozh boodun. — *Inebriation* سرمستی surmusté, سکر furk. v. *drunkenness, intoxication*.—*Inebriated* سکران furkhoozh, سکران furkraun. v. *drunk*.

INEFFABLE ممتنع گو mumtina goo.—*Ineffably* ممتنع گو bur wujha mumtina goo.

INEFFECTIVE, *ineffectual, inefficacious* بی قوت بی قدرت na kooi, بی قوت bé kuwwut, بلا کیفیت na kufé, بی قوت bé kudrut, باطل bautil, غیر کار ساز na kaurgur, کار ساز na kaurfauz, موثر ghire-a mu-essir, نا موثر na mu-ekhud. — *Ineffectually, ineffectively, inefficaciously* بلا قوت bila kuwwut, باطلانه bautilaunch, بر وجه bur wujha na kaur sauz. — *Ineffectualness, inefficacy* عدم قوت aduma kuwwut, بی توانی bé tuvvané, عدم قدرت aduma kudrut, عدم موثر aduma mu-ekhud.

INELEGANCE عدم لطافت aduma lufaut, عدم ظرافت aduma nuzaukut, عدم نزاکت zuraufut, ادب turuka adub. — *Inelegance of writing or composition* عدم اصطلاح aduma istilauh, عدم انشا پندازی aduma insha purdauzé. — *Inelegant* بی بی لطف bé lufaut, بی نزاکت bé nuzaukut, بی ادب ghire-a zuraufut, نا لطیف ghire-a azrum, نا پاکبالت na paukmaul, لطف luteef. — *Inelegantly* (composition in prose or verse) نا موزون na moozoon. v. *also contemptible, mean*. — *Inelegantly* بر وجه نا لطیف bur wujha na luteef.

بطریق نا betoor bé zuraufut, بطور بی ظرانت
betureek na paukinaul.

INELOQUENT بی علم کلام bé ylma ku-
laum, نا زبان اور na zubaun awur.

INEPT بی مناسبت bé munaufibut, نا قابل
na kaubil, بی موافقت bé muwaufikut, بی
معنی bé maané. v. unfit, useless, foolish, trifling.

INEQUALITY نا هوارى na humwauré,
عدم اعتدال aduma burauburé, عدم برابری
aduma é-atidaul.

INERRABLE از خطا از uz khutta azaud,
بلا سهو bé zull, bila fuhoo.—Inerrably
لا بد la bud. v. infallibly.—Inerringly بی خطا bé
khutta, بلا سهو bila fuhoo.

INERT نا کارساز bé hunr, na kaur-
fauz, خام دست na bekaur, نا بکار kaubil,
khaum doft, بی حرکت bé hurukut. v. motion-
less, sluggish, dull.—Inertly کاهلانہ kauhilauneh,
bur wujha na bekaur. v. dully, slug-
gishly.—Inertness, v. dullness, sluggishness.

INESTIMABLE کران بلا قیمت bila keemut,
guraun beha, کران مایه guraun ma-éh.

INEVIDENT نا اشکار na ashkaur.

INEVITABLE غیر مکتلی ghire-a muktula,
مستحيل muntinaa ijtinaub, متنع اجتناب
mustuheela ihtizaur. It is inevitable غیر
لا وهم من ghire-a muktula aft, متنع مکتلی است
بر وجه la wuhum min kuza.—Inevitably
بی bur wujha ghire-a muktula, متنع مکتلی
بە امکان bé imkauna ijtinaub.

INEXCUSABLE نا واجب العذر na vajibu'l'
uzr, بی پوزش bé ta-allul, بی تعلل
na maazoor, بی بهانه bé buhauneh.

Inexcusableness نا معذوری na maazooré,
khilaufa vajibu'l'uzr.—Inexcus-
ably بطور نا واجب العذر betoor na vajibu'l'uzr,
نا bur wujha bé ta-allul, بی تعلل
na maazoorauneh.

INEXHAUSTED نا کواز na guwauzeh,
نا مصفر na ma-attul, نا خالی na khaulé,
na musfur, نا محلول na muhloul.—Inexhaustible
مستحيل muntina guwauzeh, متنع کواز
mustuheela muhloul.

INEXISTENT, inexisting نا بو na bood,
لا مکان na buceed, نا پیدا na peeda,
la mukaun, نا وجود na wujood,
بی تار و بو na ka-én, بی تار و بو na taur ou bood,
بی کون bé koon, غیر موجود ghire-a moujood.

Inexistence عدم وجود adum, عدم موجود
aduma moujood, نا بو na boodé, عدم تار و بو
aduma taur ou bood, نیستی neesté.

INEXORABLE زو متانت zu mutaunut,
زو ynaud, شیطان sheitaun, ستيه sitee-
zeh, بی مرحمت bé mu-
ruhmüt. v. stubborn, merciless.—Inexorably با
ba mutaunut. v. inflexibly.

INEXPEDIENCE, inexpediency عدم مناسبت
aduma munaufibut, عدم موافقت aduma muwau-
fikut, نا لایقی na la-éké. v.
impropriety.—Inexpedient نا واجب na vajib,
نا موافق na kaubil, نا قابل na munaufib,
نا موافقت bé muwaufikut, نا
na la-ék, نا لازم na lauzim, نا برجا na burja.
v. improper.—It is inexpedient نا لایق است na la-
ék aft.

INEXPERIENCE عدم وقوف aduma wu-
koot, غارت aduma tujribut, تجربه ghu-
maurüt.—Inexperienced, inexpert بی وقوف bé
wukoot, تجربه غیر ghire-a tujribut, نا دیده
na deede, نا دان na daun, غارت ghumaunüt,
غیر ghur, غر mughumma, غر ghur,
ghureer, غتره ghutkuseh, غتره ghutkuzishoh.

INEXPIABLE متنع تکفیر muntinaa tuk-
feer, مستحيل na mukina tuk-feer, نا
mustuheela kufaur.—Inexpiable
bur wujha muntinaa tukfeer.

INEXPLICABLE از بی تعبیر bila taabeer,
uz hudda taabeer beeroon,
بی تعبیر bé ta-abeer, بی قیاس peechoon,
muntinaa mu-ai-un, متنع شرح ghire-a
shurh, مستحيل mustuheela bei-aun.

Inexplicably بطور بلا تعبیر betoora bila taabeer,
بی قیاس betureeka bé ta-abeer, بی قیاس
bur wujha ghire-a mu-ai-un.

INEXPRESSIBLE متنع گو muntinaa goo,
na mukina tuluffuz.—Inexpressible
betoora muntinaa goo, متنع تلفظ bur
wujha na mukina tuluffuz.

INEXTINGUISHABLE متنع اطفا muntinaa itfa,
na mukina tishsun.

INEXTRICABLE نا ممکن حل na mukina hull,
مستحيل muntinaa rüha, متنع رها
oz mustuhiküt mustuheela hull,
مشوش mushawwush. v. perplexed, intricate.

Inextricably مشوشانه mushawwush, نا ممکن حل
bur wujha muntinaa hull.

INFALLIBILITY, infallibility بی یقین eekoon,
یقینی eekeneé-ut, یقینی علم yalmu'l'eekoon,
uz khutta azaudé, از خطا ازادی tuhkeek,
یقینی eekeneé, یقینی v. certainty.—Infallible یقینی
eekeneé-ut, محقق muhukkuk. v. certain.—In-

کردن *foozafooz kirdun. (to heat the body morbidly with obstructed matter)* تن را با اخلاط فسادت
 کردن tunra ba ikhlaut fusaadut taub kirdun. *To inflame (become morbidly inflamed)* سوزا
 fooza gushtun, سوزان شدن foozaun shoodun. — *Inflamed* سوخته fookhiteh, افروخته
 afrookhiteh, مشتعل taubdadeh, ملتهب multuhub, ملهوب mulhoob. — *Inflamed with love or passion* سوزا سوزاfooz fooz, زو
 zu luheeb. *An inflamed pimple* سوزال foozauk.
An inflamer سوزنده foozindeh, سوز fooz, افروز
 afroozindeh, افروز afrooz.

Inflaming سوزاfooz, سوزان foozaun, سوزاfooz, افروز
 afrooz, سوزنده foozindeh, افروزان afroozau, تابدا
 taubdar, تابان taubaun, تاب taub. — *Inflaming the world* عالم
 aulum taab, سوزاfooz, افروز geete afrooz.

Inflammability, inflammableness سوزاfooz, قوت
 kuwwuta fooz, امکان imkauna afrooz, اسانی
 afaune taub. — *Inflamable* سوزاfooz, قوت
 kuwwuta fooz, اسانی afauna taub, ممکن
 mumukina afrooz.

Inflammation سوزاfooz, سوزش foozish, سوزان
 suzaun, تابش taubish, التهاب itihub, تلهب
 tulhub, اشتعال ishtaal, لهیب luheeb, لهیب
 huraurut, حرارت na-erut. *An inflammation in the throat* تال
 taal. *Inflammation of the eyes (from weeping)* سخت
 sukhnut. — *Inflammatory* سوزاfooz, قوت
 kuwwuta fooz. v. *inflaming*.

To INFLATE منفوخ نبودن munfookh
 numoodun, بادام انباشتن durdmédun, باد
 ba durmédun, نفخ ساختن nufikh faukhtun,
 زاج ساختن nufs kirdun, زاج ساختن
 zaaj faukhtun. v. *to blow*. — *Inflated* منفوخ
 munfookh, نفاج zu nufij, نفج nufikh, نفج
 nuffauj, فخرت fukhurut. v. *haughty, pompous*;
swain. — *Inflated* nufikh, اماس amoo, اماس
 amau, ببلک bubluk. v. *also flatulency*.

To INFLECT تابش taubish, پیچیدن
 peechédun, معطوف kirdun, مایل ma-el
 numoodun. v. *to bend, turn, change*. — *To inflect*
 تابش taubish, تابش taubish, تابش taubish, تابش taubish.

Inflection تابش taubish, تابش taubish, تابش taubish, تابش taubish.

Inflection تابش taubish, تابش taubish, تابش taubish, تابش taubish.

mut, ترانه turauneh. *To make inflections of the voice* اواز گردانیدن awauz gurdanédun.

Inflective تابش taubish, تابش taubish, تابش taubish, تابش taubish.

INFLEXIBILITY, inflexibleness متانت mu-taunut, سرکش furkushé, عناد ynaud, مرو
 murood, ستیز fiteez. v. *stubbornness, obstinacy*; *also stiffness*.

Inflexible سرکش furkush, عناد zu ynaud, شیطان
 sheitaun, ستیزه futeezeh, تیرد tumurrud, متیرد
 mutumurrud. v. *immoveable; stubborn; stiff*.

Inflexibly متانت با ba mutaunut, عناد با ba ynaud, سرکشانه
 furkushauneh.

To INFLICT (punishment) تعذیب کردن taazeeb kirdun, سیاست
 fé-aufut faukhtun, عقاب نمودن ykaub numoodun. v. *to punish*.

Infliction v. punishment.

INFLUENCE اغرا ighra, ابزاع a-ézaa, اغوا
 ighwa, ندب nudib, تاثیر taafeer. v. *impulse, incentive*. — *Influence (over others)* قدرت
 kudrut, حکم hookum. v. *authority*. — *Influences of the stars* تاثیرات
 taaleeraut, احکام ahkaum, اسباب سہاوت isbauha sumawe-ut,
 اتصالات ittifaalata Ruwaukib. *A happy influence of the stars* سعد
 saad. *An unhappy influence* فلاحت fulaukut, نحس nuhs.

To influence اغرا ighra kirdun, ابزاع a-ézaa faukhtun, ندب
 nudib kirdun, قدرت kudrut numoodun, حکم hookum kirdun, قوت
 kuwwut daushtun.

Influenced مغری mughra. — *Influent (flowing in)* در
 dur rouvaun, جریان duroon juré-aun.

Influential اغرا ighra, قوت zu kuwwuta ighra.

Influx جاری jauré, جویان jooi-aun, سیل seil, جریان
 juré-aun, در روان dur rouvaun. v. *also infusion; influence*.

To INFOLD در پیچیدن dur peechédun, در
 dur behum nihaudun, اسراکیدن at-rakédun, پوشیدن
 poshédun. v. *to involve*.

To INFOLIATE (cover with leaves) با اوراق
 ba awrauk posh kirdun.

To INFORM اعلام دادن é-alaum dadun, تادیب
 taadeeb kirdun, تعلیم taaleem faukhtun, خبر دار
 khubr dar faukhtun, خبر اوردن khubr awuédun, آگاه
 agah dadun, آگاهانیدن aghauhaunédun. v. *to instruct, form, animate*.

Information اعلام é-alaum, خبر khubr, تعلیم
 taadeeb, وقوف wukoof, آگاهی agauhé.

bauné, غريب ghire-a musaufirut, نا غريب
 na ghurceb nuvauz. — *Inhospitably* نا
 بر وجه bur wujha na zé-aufut, بلا
 مہمانداری bila mihmaundauré, بطور بی
 میزبانی betoor bé meezubauné. —
Inhospitableness, inhospitality عدم
 میزبانی adum zé-aufut, عدم
 میزبانی aduma mih-
 mauné.

غیر، bé shufkut, شفت INHUMAN
 مرده، ghirc-a murawwut, بی مرحمت bé mu-
 ruhmut, نادرست، durusht, کستاک، kustaukh,
 شوم، na murd, بی انسانیت، bé infané-ut,
 چشم، shoom chufhum, ظالم، zaulim, غلیظ، ghu-
 leez, زشت، zusht, سخت و تند، tund ou
 fukht tuba, روش، roosh. v. *merciless, cruel, savage.*

Inhumanity انسانیت عدم *aduma insané-ut*,
عدم شغقت *zulm*, ظلم *mezlumut*, مظللت
aduma shufkut, کستخا *durushté*, درشتی
kustaukhé, سبعیت *afre-ut*, عفریت *zufhté*, زشتی
suba-é-ut, جان ازاری *jaun' azauré*. — *Inhumanely*
zoolumaneh, با عفریت *ba afre-ut*, ظالمانه
ba muzlimut, با مظللت *kustaukhaunch*, کستخانه
ba suba-é-ut, با سبعیت.

'To INJECT در انداختن, dur zudun, در انداختن,
dur andaukhtun, القا کردن, obaur'edun, القا کردن,
ilka kirdun, طرح ساختن, turh faukhtun.

Injection (*throwing in*) در انداز dur andauz, در زن dur zen, القا طرح ilka turh. — *An injection* حُقنت huknut, شاف شفای shauf furzujeh. v. *clyster*. — *To give an injection* حقن کردن hukn kirdun, شاف دادن shauf dadun.

INIMITABLE ممتنع تقلید mumtina tuk-
leed, اقتدا na mumkina iktida, غير
ghire-a muktuda, بلا و رهن bila wurheen.

Inimitably بطور مہمتنع تعلید betoora naumtina
tukleed, *بر وجه بلا ورہین bur wujha bila wur-*
heen.

INIQUITOUS بی عدالت bé adaulut, متعدي ghire-a inauf, داں bé daud, غیر انصاف ghire-a inauf, متا-ادد muta-addé, نا حق na hukkk, اهل فساد ahla fu-faud, شر shurr, نا حق na hukkk, ظالم zaulim, نا راست na rauft. v. *unjust, wicked.*

Iniquity خلاف حق *khilaufa hukkk*, عدم
 ظلم *zulm*, ادما اداولت *aduma adaulut*, تعدي *ta-addé*,
 جور *jawr*, جفا *jufa*, امل نا حق *amla na hukkk*,
 منكر *munkur*, فساد *fusaud*, مظلمت *muzlumut*,
 شر *shurr*, ادما داء *aduma daud*, زور *zoor*, قهر
kulir, ادواون *adwaun*, غشم *ghushim*. v. *injustice*,
wickedness.

INITIAL, ابتدای ibtida-é. v. *incipient*. — *An initial letter* حرف ابتدای hurfa ibtida-é.

To initiate اِغَاظِ كِرْدَن aghauz kirdun, شروع
دِخُولِ كِرْدَنِيدَن muṣhroo-a numoodun, dukhool
kirdanédun. v. *to begin, enter.* — *To ini-*
tiate in the rudiments of an art شروعِ صِنْعَتِ نِهَوْدَن
shuroo-a sunaat numoodun. — *Initiated* شروعِ
muṣhroo-a, دِخُولِ mudkhool. — *Initiation* اِغَاظِ
aghauz, دِخُولِ dukhool, بَصِنْعَتِ شروعِ نِهَا be-
sunaat shuroo-a numa.

INJUDICIOUS بی بی bé ta-ammul, بی بی
بصیرت bé bufeerut. v. *imprudent*.—judiciously بلا
تامل bila ta-ammul. v. *imprudently*.

INJUNCTION **حکم** hookum, فرمان fur-
maun, قضا kuza, امر amr. v. *command*.

To INJURE ظلم کردن *zulm kirdun*, جفا کردن *jufa zudun*, جور ساختن *jawr faukhtun*, غدر اوردن *ghudr awurdun*, ستم نمودن *situm numoodun*, پایداری کردن *païdaré kirdun*. v. *to hurt*.—An injurer جفاکار *jufakaur*, ستم کار *situm kaur*, غدر اهل *ahla ghudr*, دراز دست *dirauz doft*, جائف *jaufé*.

Injurious ازار ازار *azaur*, ستم *situm amez*, ظالم *zaulim*, مضر *mu-*
kozir, *v. burtful*. — (unjust) غير حق *ghire-a*
 huk, با عدالت *ba adaulut*, بی ادالت *be adaulut*,
 با عدالت *ba adaulut*, بی ادالت *be adaulut*,
 (reproachful) ملامت کننده *mu-*
zummut numa, اذات ساز *ithaut sauz*, طعن
 کنا *taan koon*, *v. contumelious*. — *Injuriously*
 مضرانه *mu-*
ziran, با عدالت *ba adaulut*, بی ادالت *be adaulut*,
 با طعن *ba taan*. — *Injuriousness* توت ملامت *kuw-*
wuta zaulim.

Injury ظلم *zulum*, مظلوم *muzlum*, مظلومت *muz-lumut*, اعتدا *é-atida*, تعدي *ta-addé*, جور *jawr*, حيف *heif*, غدر *ghudr*, جفا *jafa*, ستم *stum*, تعرض *ta-arrúz*, زیان *zé-aun*, ضرر *zurur*, مضرت *muzurrut*, حق نا *na huk*, خلاف حق *khilaufa huk*, دست درازی *dost dirazé*, کفر *kuhr*, غشم *ghushm*, هضمیت *huzemut*, و ضمیمت *wu-zé-aat*, ازا *or* از *aza*, ازیت *azé-ut*, مغر *fught*, صغار *fughaur*, بایقت *ba-ékur*, بول *booz*, *v. da-mage, contumely, reproach, detriment, harm.*

INJUSTICE ظلم zulm, اعتداء ʿatida, بی عدالت bé adaulut, خلاف حق khilaf hak, بی عدل و داد bé adl ou dād, ستم sīm, *fitum. v. iniquity, injury, wrong.*

INK مرکب murukkub, حبر mudhad, hubr, سواں fuwaud. *Red ink* سرخ surkh. — *To ink* با مرکب اندودن ba murukkub andoodun. *An ink-horn* دويت doo-é-ut, دوات duwaut (plur. دوي doo-é, دوايات doo-ai-aut), noon,

na just. *To inquire after news* از خبر جست و *uz khubr just ou jooi kirdun.*

An inquirer مجتسس mufuttish, جستجوچى muj-tufis, پرسنده porfindesh, خواه khauh, مستنبی mustumbé, فتاش futtaush. v. *examiner, inquisitor.*

Inquiry, inquisition جست و جو just ou joo, پژوهش puzhush, فتش futish, پو poo, طلب tulub, پزشوہش puzshoohish, tuk ou poo, تفتیش tuf-tish, پرسش porfish, خواهش khauhish. v. *examination, discussion.*

Inquisitive مستقصی mustukfé, طالب taulib, طلبا tuluba, مبیث mubees, استعلام iftalaum, سوداگر zu hawus, استخبار foodagur.—*Inquisitively* با استقصا ba istikfa, با hawus, مستقصیا mustugfé-an, با جست و جو just ou jooi.

Inquisitiveness هوس hawus, سوداگری soudaguuré, استقصا istikfa, خلیجان khuljaun.

An inquisitor طالب taulib (plur. طلب tulub, تفتیش tufteesh, جستجوچى mufuttish, نجاش nujjaus. v. *inquirer.*

To INRAIL (surround with rails) با داربزیں ba darruzeen ihauteh kirdun.

INROAD برنل burunk. v. *incurfion.*

INSANE دیوانه deewauneh, معنون maanoon, مجنون mejnoon, افته alufteh, دله duluh, مالوق maulook, اشفته ashufteh. v. *mad.*—*Insanity* جنون junoon. v. *madness.*

INSATIABLE, insatiate تهکار tumakaur, تنگ چشم tunk chushum. v. *avaricious, greedy.*

Insatiableness طبعکاری tumakauré. v. *avarice.*

Insatiably با طبع ba tumaa, حرصانه hirfauneh.

To INSCRIBE مرقوم کردن murkoom kirdun, نویشتن nu-nuwéshun. v. *to write, enrol.*

Inscribed مقید mukei-ud, مکتوب muktoob, نویشتن nu-wéshun, معنون mu-anwun, مرسوم murfoom, محرر muhurrur, mustoor. *A table or monument on which any thing is incised* لوح lawih, الواح alwauh (plur. لوحات lawihut, الواح alaweesh).

An inscription رقم rukum (plur. رقوم rukoom, رسوم rufoom), قید keid, رسم rufm (plur. رسوم rufoom). *The inscription or title of a book* عنوان unwaun, کتابت kitaubut.

INSCRUTABLE متغیث mumtina, تغیش tufteesh, مستحیل mustuheela, تفحص tufuhhus.

An INSECT حشرات hushurut (plur. حشرات hushuraut), خست khust, خستره khustureh, خشاش haumut (plur. هوام huwaum), خشاش khushaush, دد dud, دد dud.

dudeh, دودام dudoodaum. *The insects of the earth* حشرات الارض huwaumu'l'arz, hushurautu'l'arz.

INSECURE غیر مسلم na ameen, بی بی ghire-a mufullum, نا مہمین na muheemin, نا استوان bé zinhaur, بی امن bé amin, نا استوان na uftuwaun, بی سکینت bé fukeenut, غیر اهد ghire-a ahd ou amaun.

Insecurity عدم زہار aduma zinhaur, بی امنی bé ameené, نا استوانی na uftuwauné, عدم سکینت aduma fukeenut, مخاطرت mukhaurut. v. *uncertainty, danger.*

INSENSIBILITY (inability to perceive or feel) خلاف حس aduma ihfaus, احساس khi-laufa hufs, عدم جان aduma jaun.—*(stupidity)* حقیق aduma akul, عدم عقل sursaumé, سرسامی humk ou ghubawut.—*(dulness of corporal sense)* ناتوانی buroodutu'l'mizauj, natuvvauné, سستی fusté. *(want of affection)* aduma mohabbut, برووت buroodut, برووت khilaufa nurm dilé.

Insensible (unable to perceive or feel) غیر محسوس ghire-a muhfoos, بی جان bila hufs, بی جان bé jaun. *(stupid)* سست ازعان fust azaun, سرسام sursaum, بی عقل bé akul, پلید shuk, پلید puleed, شیدا sheeda. *(cold in constitution)* سست اندام buroodu'l'mizauj, andaum, نا توان na tuvaun.—*(without affection)* ghire-a mohabbut, بی نورم dil, بی نورم dil, دروج durrooj, دروج durroojan.

Insensibly (imperceptibly, by degrees) بر وجه نا uz bur wujha na ashikaur, از درجہ بدرجہ durjeh bedurjeh, پایہ پایہ pa-eh pa-eh, kudum bekudum. *(without mental or corporal sense)* سرسامانہ sursamauneh, بی جان bé jaun, بتور na tuvaun. v. *stupidly, frigidly.*

INSEPARABLE متغیث مفروق mumtina, انفصال mufrook, مستحیل mustuheela, انفصال ghire-a munfusil, ملازم mulauzim.—*Inseparably* بتور متغیث مفروق betoora mumtina, ملازمانہ mulauzimauneh.

To INSERT در کردن dur kirdun, در نشانیدن dur nishaundun, در نشانیدن dur nishaundun, در نشانیدن dur burdun, در نشانیدن idkhau kirdun, در نشانیدن mudkhil numoodun, در نشانیدن filk faukhtun, در نشانیدن tudkeem kirdun, در نشانیدن tudmeek numoodun, در نشانیدن a-élauj kirdun.—*Inserted* در دخول mudkhool, در در کردن dur kirdeh, در نشانیدن dur nishaundeh.

Insertion در نشاندگی dur nishaundugé, ادخال idkhaul, سگ filk, تدکیم tudkeem, تدمیق tud-meek, ایلاج a-élauj.

Inservient, v. conducive, subservient.

The INSIDE درونی durooné, درون duroon, بطن butin, دخل dukhl, دخلت dukhlut, داخلت daukhilut, ضمن zimin, جو jow.—*Hollow in the infide* سندین fundeen, مجوف mujawwuf.

INSIDIOUS رنک امیز runk ameez, زو ریا zu ré-a, غدار ghiddaur, غدیر ghudeer, حيله باز ghudeer, v. deceitful, sly, treacherous.—*Infidiously* غدارانه ghiddaraunch, با حيله بازی ba hee-leh bauzé. v. deceitfully.

INSIGHT (inspection) نظر nuzir, مباشرت mubaushurut, بینش beenish.—(skill) وقوف wu-koof, علم ylm, اهلیت ahlé-ut, معرفت maarifut.

INSIGNIFICANCE, insignificancy عدم معنی aduma maané, خلاف فایده khilaufa fa-édéh, نا na furjaumé, بی سازی bé sauzé.

Insignificant بی معنی bé maané, بلا فایده bila fa-édéh, نا فرجام na furjaum, غیر مفید ghire-a mufeed, بی منفعت bé munfaat, به کار نه اینده beh kaur neh a-éndeh, بی ساز bé sauz, بیهوده béhoodeh, از کار رفته uz kaur rusteh, ما لا یعنی ma la é-ane, کاسوی kaufmooi, عقیم akeem, فلاں fulaud, لغو lughoo, کذافی guzauf, باثرم baudzihum. *Insignificant talk* سخن نا فرجام fukhuu na furjaum, کلام بیهوده kulaum béhoodeh, هدیای hude-aun.—*Insignificantly* بی وجه بی bila furjaum, بی معنی buw wajha bé maané, بطریق betoor béhoodeh, بطریق betureeka kaufmooi.

INSINCERE بی حقیقت bé wufa, دورنگ doorunk, دوروی doorooi, دورنگ doorunk, زو ریا zu ré-a, مجازی zu sooruta ma-amleh, بی حقیقت bila hukeekut, مجازاً mujauzan. v. deceitfully.—*Proceeding insincerely* رفتار گزاف guzih rustaur.

Insincerity عدم حقیقت aduma hukeekut, خلاف khilaufa wufa, صورت runk, ریا ré-a, khilaufa wufa, مجازاً zu sooruta ma-amleh, v. dissimulation, deceit.

To INSINUATE اشارت کردن ishaurut kirdun, تلمیح tumbech faukhtun. v. to hint, suggest, insinuate.—(to introduce gently) قدم قدم در awurdun, پایه پایه kudum bekudum dur awurdun, ادخال pa-eh pa-eh idkhaul kirdun. To insinuate one's self (into another's favour) استعطاف tumul-luk numoodun, تملق tumul-luk numoodun, ربط القلب rubtu'l'kulb kir-

dun, کسب تقرب kusba tukurrub faukhtun, دل گرفتن khautir nuwaukhtun, نوازش نمودن nuwauzish numoodun.

Insinuation نوازش nuwauzish, نوازی nuwauzé, دل گیر dil geer, خاطر نواز khautir nuwauz, تملق tumulluk, خوش آمدی khoosh aumudé. A villainous insinuation وسوسه wufoosut, طایف ta-éf, البت alabut.

Insinuative, insinuating نوازش نها nuwauzish numa, دل کش dil kush, جان نواز jaun nuwauz. An insinuator نوازش گر nuwauzish gur.

INSIPID بی نیک bé muzeh, بی مزه bé nu-muk, نا شیرین na shee-reen, تافه tafeh, تفه tufih, بازیره bauzeereh, ملاخت mulaukhtun. v. tasteless, dull.

Insipidity بیخوایی békhauné, عدم مزه aduma mu-zeh, خلاف تفه khilaufa tufih, عدم نیک aduma numuk. v. tastelessness, dullness.

Insipidly بی مزه bila muzeh. v. dully.

To INSIST و استادن بچیزی wa uftaudun becheezé, قیام نمودن muftakirdun, علی شربة واحدة شدن ké-aum numoodun, فنوک بودن ala shurubbutin wahidutin shoodun, بیای داشتن bepa-é daushtun, اقامت نمودن ikaumut numoodun.

To INSNARE در دام گرفتن dur daum gooriftun, در کبند کردن dur kumund kirdun, الغتن kumund andaukhtun, در دام aluftun, اشغته alufteh, اشغته dur daum goorifteh, بکبند کردن be-kumund geer shoodun, الغته alufteh boodun.

Insociable, v. unsociable.

INSOLENCE متکبری shookhé, متکبری mutukubbiré, شقاوت shukawut, سفيهی suseehé, عدم ادب aduma adub, طغیان tughé-aun, طغوی tughoo-é, ازار azaur, مذمت muzimmut, طاعت taughé-ut, اهانت ihaunut. v. contempt.

Insolent شوخ shookh, ازار رسان azaur rusaun, بی zu tughé-aun, طغیان mutukubbir, شقی shuké, هوالار hawadar, ادب bé adub, اهانت ihaunut numa, دشنام ده dushnaum dub, حیا bé hei-a, مارن furnaus, فناس butir, باغی baughé. An insolent man حرامزاده haramzaudeh, ازاری azauré, متکبری abla mutukubbiré, صاحب shukawut, شقاوت shukawut.

Insolently متکبرانه mutukubbirauneh, با شوخی ba shookhé, شقاوت ba shukawut, استهزا istihzan.

INSOLVABLE, *insoluble* (not to be solved or explained) مستحيل mumtina hull, بیان naufstuheela bei-aun, نا ممکن شرح na mumkina shurh, متعنت تعبیر mumtina taabeer.—*Insoluble* (impossible to be paid) متعنت ادا mumtina ada, نا ممکن کذار na mumkina guzaur.

INSOLVENT بی قابلیت ادا bé kaubilé-uta ada, مغلس نا قابل کذار na kaubila guzaur, مغلّس muflus. v. bankrupt.—*Insolvency* عدم قابلیت ادا aduma kabulé-uta ada, شکسته حال shakusteh haul, مغلّس muflusé. v. bankruptcy.

INSOMUCH چنانکه chunauncheh, چنانکه chunaunkeh, بنا برین اونچنانکه oonchunaunkeh, buna bureen, حتی hutta, تا حدی که ta huddé keh, علی ان ala anna, تا از حد که ta uz huddé keh.

To INSPECT با دقت نظر کردن ba du-keekut nuzur kirdun, اطلاع ساختن itlaa faukhtun, مباشرت نمودن mubaufhurut numoodun, مطلع بودن mubaufhir shoodun, مشاشر شدن mutlaa boodun, ناظر شدن nuzir shoodun, فرار کردن farr kirdun, فرار ساختن furaur faukhtun. v. to examine.

Inspection نظر nuzur, نظارت nuzaurut, مباشرت mubaufhurut, کاربند furkauré, سرکاری mubaurhurut, کارزول kaurzshool. v. superintendence.

An inspector ناظر nuzir, مباشر mubaufhir, کار kaur agauh, سرکار furkaur, ناظر و سرکار nuzir ou furkaur, کار اوژول kaur afzshool, کار اوژول kaur awzshool, کارکذار kaurguzaur, پروانه purwauneh. v. overseer, superintendant.

INSPIRATION وحی ilka, الهام ilhaum, وحی wuha. (breathing) دم کش nufus zun, کش dum kush. Divine inspiration الهی ilhauma ilahé, وحی ربانی ilhauma rabbauné, وحی wuhei-a rabbauné, قلب wuhei-a kulb.

To inspire (animate by supernatural infusion) الهام ilhaum kirdun, وحی wuhé faukhtun, نفخ (to breathe into) mulhum zudun. nufikh kirdun, شخیلیدن shukhlédun.

Inspired ملهم mulhum.

An inspirer الهام کننده ilhaum koonindeh.

To INSPIRE دلگرم کردن dilgurm kirdun, دلگروز ساختن dilfurooz faukhtun. v. to encourage.

To INSPISSATE تغلیظ کردن tughleez kirdun, تادیت beefheh numoodun, تادیت taadé-ut faukhtun. v. to thicken, coagulate.—*Insipation* تغلیظ tughleez, تادیت taadé-ut.

INSTABILITY عدم قرار aduma kuraur, بی قرار bé duwauné, نا پایداري na païdauré, عدم ثبات aduma subaut, هرجایی hurja-égé. v. inconstancy, fickleness.

Instable بی قرار bé kuraur, بقا بی bukà, ثابت ghire-a faubit, بی ثابت bé subaut, نا سبکپای bé duwaum, subukpaï, نا پایدار na païdar, نا شکبیا na shukeeba, هرجایی hurjaï-é, زرم zurim, قلع kulaa. v. inconstant.

To INSTAL نصب کردن nusb kirdun. To instal in an office or dignity در خدمت نصب ساختن dur khidmut nusb faukhtun, منصب تکلیفی munsub tukleef kirdun, منصبدار ساختن munsubdar faukhtun, به مرتبه برداشتن bemurtibeh burdaushtun.—*Installed* منصوب munsoob.

Installation, instalment منصوبداری munsubdauré, مباشرت mubaufhirut, منصب تکلیفی munsoob tukleefé.

INSTANCE (example) مثل misl, مثلت misl, عبرت numoodar, صورت soorut, کارنامه سابق kaur-nameha faubuk, تمشیل پیشانی tumseela pel-shaungé. (proof, document) اثبات isbaut, دلیل duleel, حجت hujjut, برهان burhaun. v. demonstration.—(intreaty) طلب tulub, رجا ruja, تهنی tumunna, پرسش porsh. (troublesome importunity) آزار azaur, ابرام ibraum, الحاح ilhauh, اقدام ikdaum. v. urgency.—*For instance* مثلاً mislan.

To instance (give as an example) تمشیل کردن tumseel kirdun, مثل نمودن misl numoodun, نمودار ساختن numoodar faukhtun.

Instant (intreating) طلب ساز tulub sauz, رجا ruja koonà, تهنی tumunna numà. (importunate) ساز ilhauh sauz, ستهدنه futuhindeh, استخاخ azaur rusaun, آزار رسان kushak, ابرام numà, مبرم mubrum, مبلط mublut, اقدام ساز ikdaum sauz. (immediate, present) حاضر hauriz, موجود moujood.—*Instant, instantaneous* (without interval) بی میانه bé mé-auneh, بی بانت bé baunut. (quick without delay) تیز taze, تیز کار taze kaur, زود zood, بلا توانی bila tuvvauné.

An instant (of time) دم dum, آن aun, دقتیت dukeekut, لحظه luhzé, دفعت dufaat, لحوم tuhoom.—*Instantly, instantaneously, at this instant* زود zood, بزودی bezoodé, بر آن bur aun dum, علی التّجیل ala't-tajeel, علی الفور ala'l-four, تیز کار bur wujha tajeel, تیز بازار taze bauzaur, آن an. kaur. mauku't aun.

INSTEAD بجای beja-é, در جای dur ja-é, بدل bedel, بهزولت bemunzulut. *Instead of which* بدل an bedela aun.

The INSTEP (upper part of the foot) روی پای roo-é pa-é.

To INSTIGATE انگیزختن angeekhtun, اغوا ighra faukhtun, اغوا کردن ighwa kirdun, براغالییدن afzishoolédun, bu-raghalédun, تحریض tuhreez kirdun, ارش انگیزختن tuhreek faukhtun, ارش انگیزختن arsh angeekhtun, خضوع khuzoo-a kirdun, انگیزیدن angeezédun, وژولیدن wuzshoolédun, غورییدن ghoorédun, ghaukédun, قالییدن ghaukédun, تحریض ساختن tawrifsh kirdun, تحریض ساختن tuhreefsh faukhtun, اعجال نمودن é-ajaul numoodun. *To instigate to fight* غولانییدن ghoolauédun.

Instigation اغوا ighra, اغوا ighwa, تحریض tuhreez, حض huzz, حث hafs, محتش muhtufis, تحریض tawrifsh, تحریک tuhreek, اعجال é-ajaul, تحریض tuhreeb, تحریض tuhreefsh, ایزاع a-ézaa, محاضمت nudib, نذب humz, توزیع tawzé-a, از azz, از azz, شرفا shumz. *The instigations of the devil* همزات humzaut, وسواس wufwauz, وسوس wufwus, وسوست wufwufut, طایف ta-éf.

An instigator محرض muhurriz, ارش انگیز arsh angeez, اغوا سازنده ighwa saazindeh.

To INSTIL تنطیر tukteer kirdun. v. *to distil.* — *To instil into the mind* بدلم نشاندن dur khautir tukteer bekudum nishaundun, بدل بدیل پایه پایه نصب کردن nush kirdun, در جان القا نمودن dur jaun ilka numoodun.

Instillation تنطیر tukteer, استقطار istiktaur. v. *distillation.* — *Instillation into the mind* در خاطر پایه پایه نشاندن dur khautir tukteer bekudum nishaundun, بدل بدیل پایه پایه القا bur wujha ilka.

INSTINCT اغوا ighra, هجس hujis, میل meila tuba, مزاج mizauz, خلقت khulkut, حض huzz, اغوا ighwa, القا ilka, جلیلت jililat, مراد یا اعراض بی اختیار moraud ya é-araudz bé ikhté-aur. — *Instinctive, instinctively* از هجس uz hujis, از میل meila tuba, از مزاج mizauz, از جلیلت jililat, مراد یا min ighra, مراد یا moraud ya é-araudz bé ikhté-aur numo, وجه القا bur wujha ilka.

To INSTITUTE (establish) نصب کردن nush kirdun, مجتعل shuroo-a faukhtun, مجتعل mujtaal kirdun, نشانیدن nishaundun, تعیین taieen kirdun, وضع کردن wuzshoo kirdun, تدبیر نمودن tadbir numoodun, نظام ساختن nizauz faukhtun, طریق ساختن turbeek kirdun, تعلیم (to instruct) taaleem kirdun, تادیب نمودن taadeeb kirdun, تربیت ساختن turbe-ut faukhtun.

An institute, institution (establishment) نصب nush waza, تدبیر tudbaer, بندوبست bundow-

مجتعل mujtaal. v. *settlement.* — (*precept, maxim, regulation*) عادت audut, آیین ai-en, قانون kanoon (pl. kuwauneen), طریقت tureek, تربیت turbeekut, شروع shuroo-a, ادب adub, ادب peifsh nihaud, قاعدت ka-edut, سنت sunnut, روش rou-vifsh, ازین azeen, مسلک musluk, سلوک sulook, سبیل subeel (pl. سبیل subul), انک ahunk. — تعلیم taadeeb, تادیب taadeeb-ut, تربیت turbe-ut, (education) taaleem. — *An institutor* نصب کننده nush koonindeh, واضع القانون wauza-u'l'kanoon. v. *instructor.*

To INSTRUCT تربیت کردن turbe-ut kirdun, تادیب taaleem numoodun, تعلیم ساختن taadeeb faukhtun, ادب کردن adub kirdun, علم و ادب dadun, علم ylm ou adub dadun, فرهختن furhekhtun, فرهختن furhekhtun, فرهختن furhekhtun, تفهیم کردن tufheem kirdun, تلقین ساختن tulkeen faukhtun. v. *to teach.*

An instructor مودب mu-eddib, معلم mu-ellum, تربیت کننده turbe-ut koonindeh.

Instruction تربیت turbe-ut, تعلیم taaleem, تلقین taadeeb, تعذب ta-addub, علم ylm, تلقین tulkeen, تفهیم tufheem. *To mandate.*

Instructive علم یلم numa, تادیب بخش ta-addub bukhtsh, ساز taaleem sauz.

An INSTRUMENT الت alat (pl. الات alaut) ادات adaut (pl. ادات adawut), سبت sibub (pl. اسباب asbaub), سازکاری sauzkauré, هداوت hu-daut, نیو né-oo. *Warlike instruments* الت حرب aluta harb, ادات جنگ adawuta jung. v. *arms.* *A carrier's instrument for scraping skins* کزونی ku-zooné. *An instrument for pulling up trees, &c. by the roots* پیکن peikun. *A tooth-drawing instrument* کلبستان kulbustan. *A musical instrument* سازکار sauzkaur, ساز sauz, سازنده sauzindeh, رامشگر raumishgur, رامشک raumishk, ملهی mul-hé (pl. ملاهی mullahé). *A performer on a musical instrument* نواز nuwauz, نوازش nuwauzifsh, سازنده sauzindeh. *To tune or perform on a musical instrument* نواختن nuwaukhtun, نواختن nuwaukht kirdun, نوازش ساختن nuwauzifsh faukhtun, ساز زدن sauz zu-dun. *The bridge of a musical instrument* خرک khu-ruk. *The string of a musical instrument* شراع shu-raa, ابرم abum, بوم bunum. *An instrument or written contract* عهد نوشته ahud nuwifshteh, شرط نویس shurt noo-és, تپسب tummufook, خط khutt. *An instrument (agent)* کارگذار kaur guzaur, کارگر kaur-gur, وکیل vakeel, عامل aumul. (*the cause or mean of any thing*) موجب moojib, سبب sibub, اجل fa-él, باذل azzil, باذل azzil, باذل azzil.

صاحب عرفان *ahla id-rauk*, صاحب فراست *ahib firaufut*. *Intelligent men* بصیرت صاحبی *af-haub fuhoom*, *buscerut sahibé*, عرfa *urufa*, عفا *ukula*, نهی *nuhé*, انها *anha*.

Intelligible معقول *maakool*, سخن *hooi-de fukhun*, ممکن *mumkina mufhoom*. —

Intelligibleness, intelligibility امکان *imkauna mufhoom*, معقولی *maakoolé*. *Intelligibly* بطور *betoora maakool*, هویدا *hooi-da*. v. *clearly, plainly, distinctly*.

INTEMPERANCE, *intemperateness* عدم اعتدال *adama é-atidaul*, پرهیزی *khilaufa purhazé*, ارفاش *irfaush*. v. *excess*.

Intemperate غیر اعتدال *bé purhaze*, بی پرهیز *ghire-a é-atidaul*, مرفش *murfish*, نفسانی *nuf-fauné*, شهوت نفسانیت متابعیت *shuhwuta nuf-fané-ut mutabaat*, بی ضبط نفس *bé zubta nufs*. — *To be intemperate* کردن *nufs ghul-beh kirdun*, بی پرهیز بودن *bé purhaze boodun*. v. *also passionate*. — *Intemperately* بی وجه *bür wujha bé purhaze*, بلا اعتدال *bila é-atidaul*.

To INTEND کام *kaum numoodun*, قصد داشتن *mooset kirdun*, غرض داشتن *né-ut faukhtun*, ارادت کردن *ghurz numoodun*, مقصد بردن *arzoé dauhtun*, *mukfud bûdun*. v. *also to regard, attend to, enforce*.

An INTENDANT متولی *mubausfir*, کارران *maamoor*, وکیل *vakeel*, *kutkhoda*, *juré*. *An intendant* وکیل مطلق *vakeela mutluk*.

INTENSE شدید *shudeed*, سخت *sukht*, قوی *aseeb*, عصبی *aseefub*, وافر *waufir*. *Intense cold* صلابت *shidduta shita*, صلابت شتاب *muttuhim*, گرمی *gurné fukhter*, سخت عصبی *shidduta aseeb*. *To crack at the skin with intense heat or cold* با کواریدن *na gaurôdun*. *Intense application* شدت تعالی *shuddut ta-alluk ou tummufook*. *Intense look* ایمان *isthaan*. v. *also vehement*. — *Intense* با شدت *ba shiddut*, غایت *ba fukhté*. v. *also*. — *Intense* سخت *shudeed*, سختی *fukhté*.

INTENSION کشش *kush*, بسط *bust*. v. *stretching*. — *Intense* کشیده *kushédeh*. v. *stretched*. **INTENT** مطلع *mutla*, جد و جهد *zu jidd ou jihud*, سعی *faa-é*. v. *diligent*. — *To be intent* بودن *mutla boodun*, جد و جهد بودن *jidd ou jihud numoodun*.

Intent, intention مراد *moraud* (pl. مرادات *mo-raudaut*), قصد *kufd*, مقصود *mukfood*, نیت *né-ut*, کام *kaum*, غرض *ghurz*, سعی *fa-é*, سوي *foo-é*, ممنتهاي طلب *muntuha-é tulub*, خواه *khauh*, خواست *khauft*. v. *design, purpose*. — *Intentional* خواه *khauh*, نیت *zu né-ut*, مقصود *mukfood*. v. *designed*. — *Intentionally* با نیت *ba né-ut*, بقصد *bekufd*, با غرض *ba ghurz*, اختیارانه *ikhté-arauneh*, عېدا *amudan*.

Intently مقید *ba jidd ou jihud*, جد و جهد *muké-udan*. v. *diligently*.

Intentness تقید *tuké-ud*, اهتمام *ihtimaum*, شغل *shughl*. v. *diligence, intention, study*.

To INTER زیر خاک نهادن *zeer khauk ni-haudun*. v. *to bury*.

INTERCALARY کبیسه *kubeefa*, کبیست *kubeefut*. v. *embolismal*. — *An intercalary day* روز کبیسه *rooza kubeefeh*. *An intercalary month* ماه کبیسه *mauha kubeefeh*. *An intercalary year* سال کبیسه *faula kubeefeh*. *To intersalate* (insert an extraordinary day) روز کبیسه در نشانیدن *rooza kubeefeh dur nishaun*.

Intercalation کبیسای *kubeefa-é*, روز کبیسه *rooza kubeefeh dur nishaun*.

To INTERCEDE (mediate between two parties) متوسط بودن *tuwuffut kirdun*, متوسط میان دار شدن *mei-aun dar shoodun*, میانه کردن *mei-auneh kirdun*, شفاعت کردن *ruja faukhtun*, استدعا ساختن *iftidaa faukhtun*. v. *to interpose*. — *An interceder, intercessor* میانجی *mei-aunjé*, میاندار *mei-aundar*, توسیط *toofect*. v. *mediator*. — *Intercedent, v. intervenient, interposed*.

To INTERCEPT (stop and seize by the way) زن راهرا ساختن *berauh gooriftun*, قطع طریق کردن *ku-taa tureek kirdun*. — (to obstruct, prevent from being communicated) کذار *fudd kirdun*, افشا منع *guzaur busteh faukhtun*, قطع و مانع بودن *iffha muna kirdun*, مقطوع ساختن *kuta ou mauna numoodun*, عروض بودن *arooz boodun*.

Interception سد و مانع *kuta ou muna*, منع راه کذار *fudd ou mauna*, منع راه کذار *muna rauhguzaur*.

Intercepted قطع *muktoo-a*, کرفته *berauh goorifteh*, مسدود *mufdood*, مینوع *mumnoo-a*.

INTERCESSION وساطت *mei-auneh*, شفاعت *ruja*, شفاعت *shu-faat*, حجب *hujib*, خویش *khoonish*, خواهش *khauhish*. v. *mediation, deprecation*. — *To beg the intercession (of another)*

کردن *istithfa kirdun. To admit the intercession of one for another* توشیع ساختن *tushfē-a faukhtun.*

To INTERCHAIN با سلسال پیوستن *ba salsal pivustun, یکدیگر سلسله کردن eekdeegur sulsuloh kirdun. v. to chain.*

INTERCHANGE بدل *budul, مبادلت mubaudilut. v. exchange, commerce. — (alternate succession) خلافت با نوبت khilaufut ba noobut, سلسله با عقبیت sulsuloh ba akubut. — (mutual giving and taking) داد و ستاد daud uftaud, داد daud futaud, اخذ و مصرف akhz ou mufruf, قبض و ادا kubz ou ada.*

To interchange بجای دیگر نهادن *eek beja-é deegur nihaudun, بدل نمودن budul numoodun, مبادلت کردن mubaudilut kirdun. v. to exchange. — (to succeed alternately) سلسله با عقبیت sulsuloh ba akubut numoodun, خلافت با نوبت khilaufut ba noobut faukhtun. — (to give and receive) داد و ستاد کردن daud uftaud kirdun.*

Interchangeable (capable of being interchanged) لایق مبادلت *mumadil, ممکن بدل la-éka mubaudilut, قابل تبادل kaubika tubdeel. — (given and taken) داده و گرفته bukshédeh ou gooristeh. (following in alternate succession) سلسله با عقبیت نها sulsuloh ba akubut numa. — Interchangeably بطور betóora budul, وجد خلافت bur wujha khilaufut, داد و ستاد بتریق داد و ستاد daud uftaud.*

Interchanged مبدل *mubuddul, بجای دیگر eek beja-é deegur nihaudeh, داده و گرفته daud uftaudeh, معطی و مقبوض maata ou mukbooz.*

To INTERCOMMON (feed at the same table) هم سفره بودن *humfufreh boodun.*

INTERCOURSE صحبت *folibut, علاقت alaukut, معامله ma-amleh, مساحبت mufauhibut, همدمی humjai-é, همجایی anis, همدمی humdumé, همسازي humzanoo-é, همسرانوي humfauzé, اختلاط ikhtilaut, همصحبت humsohbut, همکدامی humkudaumé, همنشینی humnisheené, اشتراک tushaurik, اشتراک ihtirauk. v. communication, commerce. — To carry on an amicable intercourse حسن معامله کردن husn ma-amleh kirdun.*

INTERCURRENT در میان روان *dur mei-aun rouvaun.*

To INTERDICT منع کردن *muna kirdun, حرام ساختن ihraum numoodun, حرام بودن haraum faukhtun, نهی نمودن nuhé numoodun, محروم نمودن tuhreem kirdun, تحریم کردن muhroom numoodun. v. to forbid, prohibit.*

An interdict, interdiction منع *muna, مانع mauna,*

نهی *nuhé, نهیت nuhé-ut, ناهیت nauhé-ut, ihraum. v. prohibition.*

Interdicted منتهی *muntuha, محروم muhroom, ممنوع muhnoo-a, حرام huraum, منبر mutbir.*

Interdictory تحریم *tuhreem, مانع mauna, نهی nuhé numa, ساز ihraum fauz.*

To INTEREST (to render necessary or important) مهم و لازم *lauzim kirdun, لازم مهم muhimm ou lauzim faukhtun, مهم muhimm musluhut numoodun. v. to concern. — (to give a participation) تشریک tushreek kirdun, اشتراک ساختن ihtirauk faukhtun, بهره دادن buhreh dadun, حصه hisséh dar numoodun. — (to affect, move the passions) دل خاطر گرفتن khautir gooristun, دل اویختن dil aweekhtun, دلکشیدن dil kushédun, دلتنک ghuruz angeekhtun, غرض انگیزختن diltunk faukhtun. — To interest one's self (in any thing) مدخل کردن mudkhil kirdun.*

INTEREST (advantage) کسب *fa-édeh, سود kush, نفع nuwa, سود food, نفع nufa. v. gain, good. — (participation) اشتراک ihtirauk, حصه hisséh daré, بهره buhreh. v. share. — (concern) علاقت alaukut, پوشتا pootha. v. solicitude. — (influence over others) تدبیر kudrut, قوت kuwwut, حکم hookum. v. authority. — Interest of money معامله mamleh, ربح rubuh, ربا ruba, ربیت rubé-ut, روان rubvaun, روبون ruboon, سود food. Unlawful interest ربح حرام rubuha haraum. v. usury. — To lend upon interest تصدیع tuzmeen kirdun. — To make interest for an office منصب حارص بودن munsub haaris boodun.*

Interested (concerned, participating) ذو حصه *zu hisséh daré, اشتراک دار ihtirauk dar, دلبسته dibusteh, دلتنگ diltunk, مضطرب mustarub, دلفکار diltikaur, خاطر گیر khautir geer. Interested (self-interested) خود پرست khod parast. v. selfish. — Interesting, v. affecting, moving.*

To INTERFERE (dash with) مانع و محاربه *mauna ou ma-ariz shoodun, متعارض بودن mukhaulif boodun, متعارض ساختن mukhaulifut numoodun, تضاد کردن tuzadad faukhtun. v. to oppose; also to intermeddle, interrupt.*

INTERFLUENT (flowing between) در میان *dur mei-aun juré-aun.*

INTERFUSED (poared between) در میان *dur mei-aun reekhteh.*

INTERJACENCY (lying between) در میان *dur mei-aun nihaudugé, فی الوسط fi'l-wufut mouza.*

عبارت taweel, تاویل nukkul, نقل thurh, شرح ybaurut, تفسیر tufseer. v. *explanation, translation*. — *The interpretation of dreams* تعبیر خواب taabee-ra khaub, تعبیر رویا taabeera roo-é-a. *A book teaching the interpretation of dreams* تعبیر نامه taabeer nameh.

An interpreter تراجم turjimaun (plur. تراجم turajim), معبر maabir, دراغومان draghoman, کلمچي kul-nehché, مول mu-awwil, دل ماج dil mauj. *An interpreter of dreams* معبر رویا maabira roo-é-a. *An interpreter of the law* وچرگر wujurgur, مفتي mufti, وچرگر wuchurgur.

An INTERREGNUM, *interreign* حلول futrut, مملکت huloola mumlukut.

To INTERROGATE پرسیدن porfedun, پرسش کردن porfaun shoodun, سوال ساختن khaustun, خواستن foo-aul faukhtun, استفهام نمودن istifhaum numoodun, استخبار کردن istikhbaur kirdun, طلب tutullub faukhtun, طلبیدن tulubédun, درخواستن durkhaustun, تفقد کردن tufukkud kirdun. v. *to examine, enquire, question*. — *Interrogated* پرسیده porfedeh, خواسته khausteh, متفحص mu-tufuhhus. *An interrogation, interrogatory* پرسش porfish, استفهام istifhaum, لغز استفهام lufza istifhaum, طلب tulub, سوال foo-aul, تفقد tufuk-kud, ویر weer. v. *question*. — *A negative interrogation* استفهام انکار istifhauma inkaur.

Interrogative, interrogatory استفهامي istifhau-mé, پرسش نما porfish numa, پرسان porfaun. — *Interrogatively* از استفهام uz istifhaum, بر وجه bur wujha porfish, بطور سوال betoora foo-aul, بطریق استخبار beroo-é tulub, بتورعکا istikhbaur.

An interrogator پرسنده porfaun, پرسان purfaun, طالبکار tulubkaur, مستفهم mustufhim, مستخبر muf-tukhbir, سوال foo-auleh, متفحص mufuhhiis.

To INTERRUPT (*the speech of another*) گفتار مقطع ساختن guftaur mukta faukhtun, گفت و گو برطرف کردن guft ou goo bur-turruf kirdun, مصاحبت قطع نمودن musahibut kuta numoodun, سخن باطل کردن batil kirdun, متکلم پریشان نمودن mutukullum purfaun numoodun, کلامی قطع کردن kulau-mé kuta kirdun, مصاحبترا مانع شدن musahibutra mauina shoodun, صرم نمودن surm numoodun, سخن فرفره ساختن furfureh faukhtun, سخن قطع کردن fukhun kuta kirdun. *To interrupt any*

business وا گذاشتن wa guzaushtun, اهیال نمودن ihmaul numoodun, تاکید کردن taakeez kirdun, نا گرفتن fa goo-riftun, پس انداختن pus andaukhtun. v. *to break off, divide, separate, intermit*.

Interrupted مقطوع muktawa, کسسته kufisteh, شکسته shakusteh, نا وافی na wafé. v. *broken*. — *Interruptedly* بر وجه نا وافی bur wujha na wafé, بطور مقطوع betoora muktawa.

An Interrupter گفتار مقطع سازنده guftaur mukta sauzindeh, کلامی قطع کننده kulau-mé kuta koonindeh.

Interruption مقطع mukta, انقطاع inkitaa, قصب kufistugé, شکستگی shakustugé, کسب kufib. v. *breach, hindrance, opposition, obstruction*.

To INTERSECT یک دیگر تقسیم ساختن eek deegur tukseem faukhtun, یک دیگر دونیم کت کردن eek deegur doo neem zudun, قط ساختن kutt kirdun, عبور قطع ساختن aboor kuta faukhtun, چار پاره فصل نمودن chaur paureh fasil numoodun. v. *to cut*. — *Intersectant* قطع کنان kutaa koon-naun, بران buran, فصل فصل fasil numoon.

To INTERPERSE (*scatter here and there*) اینجا اینجا منثر کردن einja aunja nifaur kirdun, اخول اخول افشاندن akhwala akhwala affhaundun, من هنا و هنا puk paushédun, پاشیدن min huna ou huna rezaun shoodun. v. *to scatter*.

Interpersed اینجا اینجا منثر einja aunja mun-tufir, اخول اخول افشانده puk affhaundeh, پاشیده akhwala akhwala paushédah.

Interperision اینجا اینجا منثر einja aunja nifaur, اخول اخول افشان puk reezaun, پاش min huna ou huna paush.

To INTERTWINE بافتن baufun, تاب taub kirdun, در پیچیدن dar peechédun, بافتن bahum peech kirdun, کوفت ساختن kooft faukhtun, بافتن bufut numoodun. *Intertwined* بافته bauf-teh, تافته taufteh. v. *twisted*.

INTERVAL, *interstice* (space between one thing and another) مابین bein, مابین beinootut, میان میانی mei-aun, میان mei-aun, مسافت musafat (pl. مسافتات mu-safaut), شکت shikkut, فاصله farfah, فرسخ farfakh, فرسخ farfang, فراخا furakhna, انراج infirauj, فجوت fujoot, فضا fuzaa, حجت hajut, بون boon, حجت hajut, شیر shair, خلال khulal (plur. خلال khulal), اثنا isna, خلل kulul.

بالان bu-ad, بعد furk, فرق mukdaur, مقدار
balaun, بانٹ baunut, فلیج fulj, v. *space, distance,*
pass: also اضعاى — *An interval of time* مدت
muddut, وقت wakt, مقدار زمان mukdaura zu-
ma:n, فترت futrut (plur. فترات futuraut).

To INTERVENE مابین گذاردن maubein guzaurdun, در بین گذار نمودن dur bein guzaur numoodun, توسط کردن tuwufflut kirdun, داخل در میانه آمدن dur mei-aunch aumudun, دخل ساختن dukhl faukhrun. v. to interpose.—(to happen) افتادن uftaadun, واقع شدن wanka shoodun.

Intervient (placed or passing between) در بین dur bein nihaudeh, در میانه موضوع dur mei-auneh moozoo-a, مابین گذار maubein gu-zaur.—(happening) واقع wauka, افتان uftaun.

Intervention میانہ mei-aunch, میانداری mei-aundaré, توسط wusautut, توسط tuwussüt. v. *mediation, intercession, agency.* — (accident) واقعت wakast, سرگذشت furguzusht.

An INTERVIEW ملاقات mu-aflut, mu-lakaut, توافل tulauk, توافل ru-waful, توافل mu-lakaut, v. meeting

To INTERWEAVE بافتن baftun, تاب taub taubkharun, کوفت کردن kooft kirdun, بافت نمودن bafut numoodun. v. to interweave.

INTESTATE (*dying without a will*) بلا
بی وصیت *bé wusé-ut*, بیلا تصویت *bila tufwé-ut*.

INTESTINAL (*belonging to the guts*) معيبي

An intestine معی ma-t, معا ma-a, روده roo-deh. *The intestines* رودها rooduha, جگر gur bund, امعاء amaa, رودگان roodugaun, گوارگان gurhugaun, گوده gurdeh, مصار mu-faur, اشکبه ifhkumbeh, چرب muzaukhir, مداخل churba roodeh. *The envelope of the intestines* رود چرب. *The intestines of sheep* گوار گوسفند gurauz sheh, گوار گاو gu-wauzil, گوار پرندگان roodugaun. *The intestines of a bird* سگینه sukhtin.

INTESTINE (*دروغی، not foreign*) درونی
durooné, دروغی, or ghurceeb. Intefline war
(دروغی جنگ) Intefline war, & alfo interioir.

To INTHRAAD استبراد kir-
dun. v. to exhort, to advise. — *Inthraadment, v. to exhort.*

INTIMACY هِدْمِي humdumic, هِدْلِي humdile. هِدْمِي humdumic. v. familiarity.

Inlani, humidum, دخیل dukheel,
 humell, همدل humdum ou hum-
 raz, دوست دوستانه doostauneh, محبت
 mobabbuts anjawn, مودت اختمام muwud-

duta ikhtitaum, مودت فرجام muwudduta furjaum,
 مودت ارتسام muwudduta irtifaum. *An intimate*
 (a familiar friend) یار وفادار é-aura wufadar, از
 همراز humrauz, همپشت humanaun, همپوht.
 v. friend.—*Intimately* دوستانه doostaunch, محبانه
 mohabbaunch, بر وجه هبدم bur wujha humdum,
 بطور دوستانه betoora doostauné.

To intimate زکړ ساختن zikr faukhtun, تنبيه
 گړن tumbeeli kirdun, اعلام نمودن a'alaum
 numoodun, اخبار دادن ikhbaur dadun. v. to
mention, hint.

Intimation تنبيه tumbekh, زكّر zikr, اعلام
é-alaum, اخبار ikhbaur. v. *hint*.

To INTIMIDATE ترسان کردن turfaun
kirdun, سبکساز ساختن fuhumkeen faukhtun,
هراسان کردن با خوف ba khouf zudun, هراسان
hiraufauu kirdun, ترسانیدن turfaunédun, تهیب
tuhei-ub faukhtun. v. to frighten, terrify.

INTO در dur, اندر andur, درون duroon,
به be, به beh, بر bur, (فی fi, (علی ala. v. in.

INTOLLÉRABLE ممتنع تحمل mumtina
 tuhummul, غير متحمل kire-a mutuhummil,
 بلا صبر و طاقت bila subhukut. Intollerable-
 ness ممتنع تحملي mumtina tuhummulé. Intol-
 lerably بوجه ممتنع تحمل bur wujha mumtina
 tuhummul.

Intollerant شکیبا na shukeeba, بی صبر bē
fubr, غیر تحمل ghire-a tuhummul.

To INTOXICATE سکران کردن fukraun
 سرخوش must faukhtun, مست ساختن
 kirdun, furkhoozh numoodun, آخر ساختن
 akh-mur faukhtun, مسکور نبودن muskoor numoo-
 dun, تکرول tukhsheem kirdun, نخشیم کردن
 tukook awurdun, مخمور ساختن mukh-
 moor faukhtun, اسیمہ دماغ کردن aseemeh
 dumaugh kirdun, مست خراب نبودن musta khu-
 raub numoodun, خوراب زدن khore-aub zudun.
 —*Intoxicated* سرخوش furkhoozh, مسکور muskoor,
 سکران fukraun, نشوان nushwaun, مست must,
 سر مست surmust. v. *drunk*.

To be intoxicated سُکران شدن fukraun shoo-
dun, سرخوش furmuft boodun, سرمست بودن.
گشتن fur khoosh gushtun.—*Intoxicating* نشوه
نوشه nushweh bukhsh, ساز سُکران saaz, fukraun saaz,
مسکر muskir. *Wine or any liquor which intoxicates*
هوشبُر بادِه baudeha hooshbur, هوشکش hoosh-
kush, مسکر muskir. v. wine.

Intoxication مستی *musté*, سرمستی *furmusté*,
 توكوك *tukook*, باده پيماني *baudhe' peimauné*,
 سكر *sukr. v. drunkenness*.—To counterfeit intoxication
 خود را به مستی نهان *khoodra bemusté nihau-*

dun. *To return to one's senses after intoxication* behooth aumudun, هوشا شدن hoo-fha shoodun.

TO INTRENCH (*fortify with a trench*) مترس muturis kirdun, کندل ساختن kunduk faukhtun, با شه بارو حصین بودن ba shah bauroo tuhseen numoodun. v. also *to trench, invade, encroach.*

An intrenchment مترس muturis, حصن و هافن hufin ou muturis, حصار و shah bauroo, عبارت و aul, ال hiffaur ou kunduk, amaurut ou khunduk.

INTREPID دلیر bé bauk, dilare, غیر هراس bé purwa, bahaudur, رابط الجاش na purwa, نا پروا ghire-a hiraus, مستاسد gumrauh, رابیت rubet, فاتک fautik, لدد ludd, الیس aleis. v. *brave, bold, courageous.*

Intrepidity دلیری dilare, غیرت gheerut, دلوری dilavure, مردانگی murdaunugé. v. *courage, bravery.*

Intrepidly دلورانه dilavurauneh, با مردانگی ba murdaunugé, بی پروا bé purwa. v. *courageously.*

INTRICACY, *intricateness* پیچ و تاب peech ou taub, خلط khult, خلل khulul, اختلال ikhtilaul, پیچش peech, تشویش tushweesh, پیچشش peechish, پیچشش peechishuh, پیچشش peechishin, یندیوا yndiwa, یندیوات yndiwaut, یندیوات yndiwa, نهجیر nuhjeer, نهجیر nuhjeer. v. *perplexity, confusion.* — *With a thousand intricacies* با هزار پیچ و تاب ba huzaur peech ou taub.

Intricate پیچ peech, پیچا peecha peech, پیچان peechaun, مشوش mushawwush, درهم durhum, تابناک taubnauk, بربهم burhum, اشفته ashufteh, مختلط mukhtulyt, مختلی mukhtulyf, نهجیر nuhjeer, نهجیر nuhjeer, متعسر muta-affir, عشازن ashoozun (plur. عشازن ashauzun), ملتبس multubus, ملتبس mulubbus. *To make intricate* پیچ و تاب کردن peech ou taub kirdun, پیچانیدن peechanédun. — *Intricately* بر وجه ba خلط bur wujha peecha peech, بطریق درهم betoorra burhum, بطور بربهم betureeka durhum, بروی مشوش berooi mushawwush.

AN INTRIGUE اتفاق پنهان ittifauka pin-haun, توافق نهفته tuwauka nuhufteh, ملع mulaa poishédeh. v. *plot, also intricacy.* — *An amorous intrigue* اتفاق نهفته با زنی ba zunné ittifauka nuhufteh, عورت طلب awrut tulub, خواه

ملع کردن mula khauha zunné. *To intrigue* humwufauk faukhtun. v. *plot, conspire.* — *To intrigue with women* زن را ناز و نیاز zunra nauz ou né-ausz numoodun, با زنی ba zunné ittifauka nuhufteh faukhtun. — *An intriguer* ساز نهفته mula koonindeh. v. *conspirator, plotter.* — (*a follower of women*) زناکار zunakaur, زنی زامپاره zumpareh, زنی زان زان zaur, زنی زان zaur.

INTRINSICAL, *intrinsic* (*real, internal*) معنوی durooné, درونی anduroon, باطن bautin. v. *solid, natural, true.* — *Intrinsically* بر وجه معنوی bur wujha maanooi, بطور خاص betoorra khauf.

TO INTRODUCE آوردن awurdun, پیش آوردن peish awurdun, در آوردن dur awurdun, مدخل بودن idkhaul kirdun, در بردن dur kirdun, در آوردن dur burdun. — *Introduced* آورده awurdeh, در آورده dur awurdeh, در آورده dur kirdeh, مدخل مدخل mudkhil. — *An introducer* رابط ruh-sub, مدخل idkhaul kirdun, در آورده dur awur, در آورده dur awur, در آورده dur awur.

Introduction دخول dukhool, در آورده dur awur, مدخل mudkhil, آورده awur.

Introductive, introductory آورده awur, در آورده dur awur, پیشرو peishroo. v. *previous, prefatory.*

TO INTRUDE ضربه اداخل کردن zurban idkhaul kirdun, در امدن kustau-khauneh dur aumudun, در امدن kuh-ran dukhool numoodun, در امدن hujim kirdun. — *An intruder* در امدن zurban idkhaul koonindeh. — *Intrusion* هجوم hujim, اداخل idkhaul zurb. v. *encroachment.* — *Intrusive* هجوم hujim fauz.

TO INTRUST وکالت کردن wude-at kirdun, امانت ساختن imaanut faukhtun. v. *to trust.*

INTUITION معرفت بنظر اولی maarifut benuzrutu'l'awwul, علم بکرم ylm eekruh, دانش بلا نتیجت hooth. v. *also fight.* — *Intuitive* بنظر اولی maarifut benuzrutu'l'awwul, علم بکرم ylm eekruh, دانش بلا نتیجت hooth. — *Intuitively* از نظر اولی uz nuzrutu'l'awwul, بر وجه بلا نتیجت idrauk.

To intertwine, v. to intermingle.

TO INVADE هجوم آوردن hujoom awurdun, حمله کردن humleh kirdun. v. *to attack, in-*

To invert بازگونه کردن *bauzgooneh kirdun*,
 سرنگون ساختن *fur zeer numoodun*,
 زیر، سرنیگون گردانیدن *gurdané dun*,
 قلب ساختن *zeer ou zubr numoodun*,
 kulb faukhtun, اقلاب کردن *iklaub kirdun*,
 برخیدن *burkhédun*.—*Inverting* گردان *gurdaun*,
 بازگونه ساز *bauzgooneh fur zeer fauz*,
numa.

Inverted, v. *inverse*. — *Invertedly*, *inversely* بر عکس bur aks, بر وجه زیر و زبر bur wujha zeer ou zubr, بطور بازگون اشگونه afshgooneh, betoor bazgoon, در نظم مخالفی dur nuzim mukhhaulif, بتعریضه بخلاف betureek khilauf.

To INVEST (*in an office*) توكليد کړدن tukleed kirdun, توكلد ساختن tukullud faukhtun, توكليف کړدن tukleef kirdun. *To invest with possession* د ادا ن تصرف توفرو دادون tufurruf dadun, ضبط کړې zucht geer faukhtun. *v. to give, grant.*—*To invest with a robe of honour* کړدن خلع khila kirdun, خلعت ساختن khilaat faukhtun, خلعت دادون khilaata faukhirut dadun. *v. to dress, adorn, decorate.* *To invest a town or castle* د شهر احاطه کړدن ihahur ihauteh kirdun, قلعه کوره پېچ ساختن killa gurdch peeche faukhtun, بلد کړد اگرد نودون bilud gurdagurd numoodun. *v. to besiege, surround.*

INVESTIGABLE ممکن تفتیش mumkina
tufteesh, قابل تفحص kaubila tufuhhus.

To investigate کردن تفتیش *tufteesh kirdun*,
 just ou joo faukhtun, جو جست و جو ساختن
 تجسس ساختن *iftihaus kirdun*,
 tujushtus faukhtun, سبر نبودن *fubr numoodun*,
 تفحص نبودن *ibtihaus kirdun*,
 tufuhhus numoodun. v. *to examine, enquire, search.*

Investigation تفتيش *tufteeṣh*, تفتحص *tufuhhus*,
افتحص *iftihaus*, ابتحص *ibtihaus*, استطلاع *if-
titlaa*, سبر *fubr.* v. *examination, inquiry, search.*

INVESTITURE (*in officio*) تَقْلُدُ tukullud,
تَقْلِيدُ tukleed. (*in possession*) تَصَرُّفُ tuhurruf
دُهُ, ضَبْطُ بَخْشِ zubt bukhsh. (*with robes of ho-
nour*) خِلَا khila, خِلَاعُ khilaat.

Investment, v. dress, garment. — (cargo) **مجمع**
 mujimaa asbaub dur jahauze
 nihaudeh.

INVETERACY فرسودگی furfoodugé, کھنکی kohnugé, تعتیق taateek. — *Inveterate* فرسود furfood, فرسودگی furfoodugé, کهنه kohneh, لڑ lur, معتق maatuk. — *To inveterate* تعتیق taateek کړدun.

INVIDIOUS محسود bud khauh, حسود
muhfood, حاسد haufid, بد فرجام bud furjaum,

بد گمان bud gumaun. v. *envious, malignant, hateful*.—*Invidiously* حسودانه hufoodaaneh, حاسدا haufidan, بروجه بد خواه bur wujha bud khauh, بتورا بد فورجام betoora bud furjaum. — *Invidiousness* بد خواهی bud khauhé, بد فورجامی bud furjaumé. v. *envy, malignity*.

To INVIGORATE قوت دادن kuwwut dadun, تندرست تووان کردن tuvvan kirdun, قوت زائیت ساختن tundurust faukhtun, بخشیدن kuwwuta zauté-ut bukhshédun, v. to strengthen, animate.—Invigoration قوت ده kuwwut deh, توانایی tundurusté, تندرستی tuvvanai-é.

INVINCIBLE مغلوب ghire-a mughloob, نا مقهور da-émanu'l'muzuffur, muk-hoor, غير ممتنع mumtina mufzool, غير منفور ghire-a munfoor, صاحب قران fahib kiraun, قاهرمان kaherman. — *Invincibleness* نا مغلوبی na mughloobé. *Invincibly* نا مقهورانه na muk-hoo-rauneh.

INVIOABLE ممتنع نقض mumtina nulkz.
مستحيل فسخ mustuhaela fushk. — *Invioably*
غير متخلف بی غدر عهد ghire-a mukhlif.

Inviolate بی زبان *na muntukiz* نا منتقص
bé zé-aun, بی نقص *bé nukz* بلا نقصان
nukfaun, غیر ضرر *na gum* نا کم
ghire-a zur, غیر خسار *bé muzurrut* بی مضرت
ghire-a khufaur, غیر فنا *bé funaud* بی فنا *An inviolate*
or inviolable agreement عہد و پیمان نا منتقص
ahd ou peimaun na muntukiz.

INVISIBILITY غیب، غائبی na pehdaabi
gheib, غیبس ghumees.

Invisible پیدا na peeda, نا پدید na bu-deed,
غایب gha-éb, غیبی gheibé, مغیوب mughé-
oob, گم gum, مخفی mukhtuf. *The invisible*
world (the world to come) علم غیب eluma gheib.
An army of invisible spirits جنود و رجال الغیب ju-
nood ou rujaulu'l'gheib. *To render invisible* غیبی
نا peeda saukhtun, بلع کردن bila kirdun, ساختن
na peeda saukhtun. *To be or become*
invisible شدن غیبی gheibé shoodun, نا پدید
شدن na peeda gushtun, غایب بودن ghe-
aub boodun. *The art of becoming invisible* علم
اخفا yлма ikhfa, علم اختفا yлма ikhtifa. *Invisible*
things غیبات gheibaut, مغیوب ghe-oob. — *Invisibly*
بطور نا پدید bur wujha gheibé, بر وجه غیبی
betoora na peeda, نا پدید betoo-é na bu-
deed, بطریق غایب betareeka gha-éb.

INVITATION **دَعْوَةٌ** dawut, دعا du-a, **مَدْعَاةٌ** fula. *An invitation to an entertainment* **تَعَامُوتٌ** tamut.

To invite (ask to any place) دعوت کردن dawut kirdun, تکلیف دادن awauz dadun, تکلیف نمودن tukleef numoodun, خواندن khaundun, صدا دادن fula dadun. v. to ask, call, bid.—*To invite to nuptials* در عروسی khoodun, در خواندن dur aroofé khaundun. *To invite to an entertainment* طاعت دادن taamut dadun. *To invite to supper* بطعام شام دعوت کردن betaama shaum dawut kirdun. *To invite to any thing bad* اغوا ighwa kirdun. v. to instigate: also to allure.—*An inviter* کننده دعوت dawut koonindeh, داعی da-é, خوان khaun.

Inviting جازب jauzib, ترغیب turgheeb, آزمایش azma-ésh numa, اغوا ighwa.—*Invitingly* بر وجه جازب bur wujha jauzib.

INUNDATION سیلاب seilaub, سیل feil. v. deluge, flood.—*Raising a mound to prevent inundations* تنجیت tunjé-ut.

INVOICE (catalogue of a cargo) دفتر بار جهاز duffura baura jahauz.

INVOCATION دعا du-a, دعوت dawut, تسبیح khaundun, تسبیح naat, تسبیح tuf-mat.

To invoke خواندن khaundun, دعا کردن du-a kirdun, مناجات ساختن munajaut faukhtun. *To invoke the name of God, when beginning any thing* تسبیح کردن, بسم الله گفتن tufmá-ut kirdun. v. to call, implore.

To INVOLVE (inwrap, intwist) پیچاندن peechaundun, پیچانیدن burhum zudun, پیچا پیچ peech kirdun, پیچا نمودن peecha peech numoodun, پیچان ساختن peecha faukhtun, پیچش peechédun, پیچیده نمودن peechédun kirdun, پیچیده نمودن dur peechédun, پیچان جزر کردن julz kirdun, پیچان با ستر پوشیدن ba sutrut پوشیدن, پیچان tulfeef faukhtun, پوشیدن tuzmeel kirdun, پیچان پوشیدن polhodun, پیچان luff kirdun, پیچان azshundun. v. to complicate, blend, entangle, confuse.—*To involve* (to involve) نتیجه اشتغال کردن nuteejeh ihtidaat kirdun, نتیجه نمودن nuteejeh numoodun, پیچان tubaa daushun.—*To involve* (to involve) لحوچت کردن luhoojut kirdun, پیچان tulhoj faukhtun, پیچان peechéut kirdun. *To involve in darkness* تعصیت نمودن taghú-ut kirdun, در غلظت و ستر ساختن dur zulmut wufuk faukhtun. *To involve in difficulties* اضطراب دادن iztiraub dadun, زوشیدن zooshédun.

پیشان ساختن purraashaun faukhtun. v. to perplex. —*Involved* ملغوف muluffuf, ملغوف mulfoof, پیچ multuff, پیچا peecha peech, پیچ peech, پیچان peechaun, پیچیده peechédeh. v. confused, dark, obscure.

INVOLUNTARY بی رضای خاطر bé ruza-é khautir, بی قصد و اختیار bé ikhté-aur, من غیر مقصد و اختیار bé kasd ou ikhté-aur, اختیار min ghire-a mukfud wa ikhté-aur.—*Involutarily* بی اختیارانه na ruzaan, بی اختیارانه bé ikhté-aurauneh.

INVOLUTION پیچش peechish, تلفیق tulfeef, خلط iltiwa, خلط khult.

To INURE پیش نهاد گرفتن peishnihaud gooriftun. v. to accustom.—*Inurement*, v. habit.

To Inurn, v. to intomb, bury.

INUTILITY عدم فایده aduma fa-édeh, بی معنی aduma maané, نا فرجامی na furjaumé, بی باری bé fauzé.—*Inutile*, v. useless, unprofitable.

INVULNERABLE مهتاج مجروح mumtinaa mujrooh, نا ممکن زخم na mumkina zukhm.

INWARD درونی duroon, درون duroon, باطن bautin. v. interior, intimate.—*The inwards* درون duroon. v. bowels.—*Inward, inwards, inwardly* اندر andur, در dur, اندرون anduroon, در درون duroon, من داخل min daukhilan, در داخل dur khautir, بدل bedil. v. within, privately.—*(concavely)* منزهما mujawfauneh, منزهما munhuziman.

To Inweave, v. to interweave.

To Inwrap, v. to involve: wrap.

To Inwreath, v. to intertwine, wreath.

A JOB (petty work) مصلحتی mufluhutjuk, کار داخرا kaur daukhir, عمل صغیر amla sagheer. v. also stab.—*To job* مصلحتی کردن mufluhutjuk kirdun. v. also to stab.—*A jobber* مصلحتی کر mufluhutjuk gur.

A JOCKEY اسب فروش jaunbaur, اسب furoosh. v. horse-dealer: groom: also cheat.

To Jockey, v. to juggle: cheat.

JOCOSE, (jocular) لطیف luteef, مضرب mushrub, لعبتبار huzil, شوخ shookh, لبببباز laabutbauz, بذببب buzleh fauz, دااب daab, طناز zu muskhureh, زو مسخره gooré, کوری tunnauz, فکفک fekih, فکفک fekauhut.—*Jocosely, jocularly* با لطیف ba luteefut, هزلانه huzilauneh, بربوجه لعبتبار ba buzleh, طناز tunnauzan, با بذببب ba buzleh, لبببباز laabutbauz.

Jocoseness, jocosity, jocularity بازی buzleh bauzé, مسخره muskhureh, هزل huzil, لعبتباري laabutbauzé, شوخی shookhé. v. merriment.

JOCUND شاد shaud, شیرین luteef, sheereen, غم زدا و دل کشا ghum zuda ou dil kusha, خوشنما khooshnuma, خندان khundaun. v. merry, gay, lively, cheerful, pleasant.—Jocundly در با شادی ba shaudé, لطیفانه luteefauneh, خوشی dur khooshé.

To jog, v. to push, shake.—To joggle, v. to shake.

JOHN NOKES and Tom Stiles زید و عمرو Zeid ou Amroo: [fictitious names used by lawyers, and others].

To JOIN پیوستن pivustun, بهم پیوستن behum pivustun, پیوسته کردن pivusteh kirdun, الحام ساختن ilhaum faukhtun, جباع نبودن jumaa numoodun, قرن کردن kurin kirdun, وصل wusl faukhtun, وصال کردن wusaul kirdun, ملاحت taaleef numoodun, تالیف نبودن mulauhiniut kirdun, منظوم نبودن munzoom numoodun, چین کردن cheen kirdun, پیوندن pivundun, بند کردن bund kirdun, الحاق کردن ilhak numoodun, الساق نبودن ilhak kirdun, رص ساختن rufi faukhtun, مزاجت ساختن turfa kirdun, ترکیب کردن muzawujit faukhtun, حوص نبودن haws numoodun, چسبیدن chuspédun. v. to add, subjoin: unite, associate.—To join (as man and wife) چفت کردن chuft kirdun. v. to marry.

Joined پیوسته pivusteh, موصول moufool, متصل mutafil, متالی mutaaf, مقرون mukroon, مجتمع mujtima, مخموم mujmoo-a, منظوم munzoom.—To join or be joined پیوسته بودن pivusteh boodun, مقرون شدن mukroon shoodun, موصول بودن moufool boodun. v. to adhere.—To join hands دست بدست نهادن doft bedoft nihaudun, تصافح نمودن tusaufih numoodun, مصافحت کردن mufaufihut kirdun.

A joiner, v. carpenter.

A JOINT بند bund, کشاکش bund kushaud, بندگاه bundgah, بنداب bundaub, درز durz, دخال dukhaul, دروز durooz, سهوت suhoot, شلو shiloo, قوام kuwaum. Joints اشلا ashla, مفاصلات mufafilaut, توصلات tuwaufulaut, سلامی fulaumé. The space between two joints انبب ambub, انبوب amboob, مفصل muffil. The junctures of the joints مفاصلات اشلا mufafilauta ashla. v. also hinge.—The joint of a reed or other plant انبب ambub (plur. انابیپ anabeeb). The joints of the back پشت مازو posht mauzeh. The joints of the jaw فنیل funeek. Out of joint متنگ munfikk, منخرع munkhura, وثیت wuse-ut.—To pull the fingers till the joints crack فرقت کردن furkaat

kirdun, انگشت شکستن angusht shakustun.—The finger joints v. p. 732.—The joint of a slaughtered animal, a joint of meat, عضو azoo (pl. اعضا é-aza), شلو shiloo (pl. اشلا ashlaa).

Joint, v. joined, united.—A joint tenant, v. co-heir.—Joint consent توافق tuwaufik.

To joint (divide into joints) تفصیل کردن tufseel kirdun. v. to dissect; also to join.—Jointed زو zu muffil, پربند pur bund, پربان pur ambub, زو انبوب zu amboob.

Jointly واهم wahum, باهم bahum, هم hum, متحد muttuhid, در حال اتحاد dur haula ittihaud, متاahhid. v. together.

A JOINTURE مهر muhr. v. dower.

A JOIST درخت خانه durukhta khauneh, بالان balaun, جایز ja-éz. v. beam.—The joists of the roof هبور humoorud.

Joke, v. jest.—Jole, v. face, cheek.

JOLLITY, jolliness شادی shaudé, خرمی khurumé, بشاشت bushausbat, بُردی burde, بشارت bushaurat, v. mirth, jollity.

Jolly (gay) شاد shaud, خرم khurum, دلشاد dilshaud. v. jovial, cheerful, merry.—A jolly fellow عیاش a-é-aush, سآمد samad, خرمی khurumi, خرمانه khurumaineh. v. merry.

To JOLT خلیجان ناکهانه khaljaun naguhaunch é-aftun, جنبانیدن jumbaidun, جنبش ناکهانه jumbish nagahun numoodun. v. to shake.—To jolt or be jolted جنبش ناکهانه شدن jumbish nagahun shoodun, جنبش ناکهانه یافتن jumbish nagahun yafatun.

A jolt خلیجان ناکهانه khaljaun nagahun, جنبش ناکهانه jumbish nagahun. v. blockhead, dolts.

To jostle, v. to jostle, rub against.

A JOT نکته nukteh, زره zurreh, نقطه nukteh. v. point, tittle, particle.

JOVIAL سبکروز subukroon, شاد shaud, کوری kooré, شاد shaud, مفرح mufrooh, خرمی khurumi. v. merry.—A jovial fellow عیاش a-é-aush, شاد shaudé. v. merry.

A JOURNAL روزنامه rooznamah, روزانه rooz-ameh, روزنامه rooz-ameh, روزنامه rooz-ameh, روزنامه rooz-ameh.

A JOURNEY سفر safar, راه rah, ره ruh, سفر safar, مسافت musafat, مسافت musafat, مسافت musafat, مسافت musafat, مسافت musafat.

IRREMISSIBLE **مومتنا عفو** *mumtina afoo.*

IRREMOVABLE نا ممکن بر طرف کردن
na mumkina bur turruf kirdun, متنع دور ساز
na mumtina door fauz boodun, نا قابل جنبش
na kaubila jumbish.

IRREPARABLE ممتنع مرمت mumtina murummut, بلا كفارت, مستحيل ادا, mustuheel ada, bila kufaurut, بی چاره bé chaureh. v. irrecoverable.—Irreparably ممتنع مرمت bur wujha mumtina murummut, بطوری چاره betoor bé chaureh.

IRREPREHENSIBLE, irreproachable بی جرم *bé jurm* ou *gunah. v. blameless.* — *Irreprehensibly, irreproachably* بی گناه *bewuj-ha bé gunah. v. innocently.*

IRREPRESENTABLE ممتنع تقلید murtina tuklood, مستحيل قیامت mustuheccla ké-
aufut.

IRRESISTIBILITY کھوت بلا مخالفت kuw-
wuta bila mukhawilifut. *Irrefractable* بلا مخالفت
bila mukhawilifut. *Mumtina* مطمئنہ mumtina mu-
kawumut, *Mustuheel* مستحيل تعارض mustuheel ta-arruz.
Bur wujha برو وجه بلا مخالفت bur wujha bila
mukhawilifut. *Betoora* بطور مطمئنہ betoora mum-
tina mukawumut.

Erpeltidae, v. imbricata.

IRRESOLUTE حایر بایر, bé kuraur, قوار
 ha-é-ha-é, نا پادار, na pa-é-dar, سبکسار, subuk-
 fair, دغما, dur gumaun, وهام, wuhhaum,
 مشکوک, mushkook. — *Irrefolutely*
 بطور سبکسار, barejha bé kuraur,
 بی تردن *Irrefolution*, turudud,
 اقدام و اجسام, ikdaum ou ih-
 jauts, جزو مد اقسام و اجسام, juzr ou mudda ik-
 daum ou mudda, عدم استوار, aduma ustu-
 wâr, ایتنا, ité-aub. v. *doubt*.

Irreversible, or, irrecoverable.

IRREVERENCE عدم احترام aduma ihti-
 ramu, بي تكريبي aduma ra-b-ut,
 عدم تركه turuka adub,
 عدم احترام aduma ikraum,
 غير مكروموت be burmut,
 خلال اكرام khilaufa ik-
 raum, بي تكريم be tikrim,
 خلال ادب khilaufa adub,
 بروجه بي burujeh be,
 بطور خلال اكرام be adub,
 به ادب be adub,
 بلا تكريم be tikrim.

IR-REVERSIBLE ممتنع، muntinaa
تغیرناز، as-muntakina-tubdeed,

—Irreverfibly بلا تغیر bila tughei-ur, بطور مہتفع بتدیل betoora mumtina tubdeel.

IRREVOCABLE مہتمم، زو قرار zu kuraur, متغیر mumtina tughei-ur. — Irrevocably بلا تغیر bila tughei-ur, پوجہ دار bur wujha kuraur.

To IRRIGATE نم کربن num kirdun, تلبیل
 tubleel faukhtun. v. to wet, moisten, wa-
 ter.—Irrigation شالاب shaudaub. v. watering.—
 Irriguous اوبه aubé, نم num. v. watery, moist, dewy.

To IRRITATE کردن اغصاب ighzaub kirdun, مغضوب نبودن mughzoob numoodun, آزردن ghuzubnauk kirdun, خشنال دادن azurdun, آزار دادن azaur dadun, تحريض نبودن khushminauk faukhtun, تحريض tughei-uz numoodun, تحريش کردن tuhreefsh kirdun, تحريض ساختن tuhreez faukhtun, رنجيدن runjédun.—*Irritated* غضبان ghuzbaun, مغضوب ghuzbaunut, *v. to exasperate, provoke, fret.*

Irritation ازار azaur, تحريش tuhreefh, تحريض tuhreez, خراش arfh, اضطراب izтирауб, khuraufh, هراش hurauhf, تهريش tuhreefh, نزوان nuzwaun. *An irritation or tickling in the throat* جشہ jufhreh. v. *provocation, stimulation.*

IRRUPTION هجوم *hujoom*, حمله *humleh*.
v. incurfion. — (*forcing an entrance*) دخول كذا *dukhool koonā*, مدخل ساز *mudkhil sauz*. *To make an irruption* هجوم آوردن *hujoom awurdun*, حمله بردن *humleh burdun*, دخول كردن *dukhool kirdun*, مدخل ساختن *mudkhil faukhtun*.

IS (third pers. sing. of *to be*) است *ast*, هست *hust*,
 huft, هست *ouft*, می شود *ma shood*, هو *hoo*.
He is glad شاد است *shaudast*. *There is not* نیست *neest*.
He is glorious هو العزیز *hoo'l'azeez*. v.
 Vol. I. p. 2118.—[When speaking of any person
 of rank, the third person plural is used by the
 Persians, as] *Where is your master gone?* صاحب
 کجا رفته اند *fahib shuma kuja rusteh and?*
He is gone to Calcutta در کلکتہ رفته اند *dur*
Calcutta rusteh and. *Is the governor gone to the*
gardens? گورنر صاحب در باغ رفته اند *governor*
fahib dur baugh rusteh and? *Where is the Na-*
bob? نواب صاحب کجا هستند *novaub fahib*
kuja hustund? *He is arrived at the governor's*
house در خانہ گورنر صاحب آمدہ اند *dur khau-*
nehâ governor fahib aumudeh and. [It is also
 sometimes expressed by the third person preterite,
 as] *Is it all done?* انجام یافت *anjaum é-ast?* *By*
the blessing of God it is فضل الہی شد *fuzl ilahé*
shud. *The Foujdar is gone to Morshedabad* فوجدار
 در مرشدآباد رفته *foujdar dur Morshedabad rust.*

judge محضر دعوت نبودن muhuzzir dawut numoodun, شرع شریفه دعوت کردن shura shureefeh dawut kirdun, محاکمت ساختن muhaukimut faukhtun, مناحبت نبودن munauhibut numoodun. *Belonging to a judge* مولوی mulawé. *A bribe to corrupt a judge* ارش arsh, رشوت rushwut, بدکند budkund, یازہ é-audeh, بازہ é-auteh, براکندہ burakundeh, جعل بولکند boolkund, بولکfund boolkufund, رایش رایش raish. *A judge (a person capable of deciding on the merit of any thing)* اهل خبرت ahla ylm, اهل علم ahla khubrut, صاحب عقل fahib akl. v. critick.

To judge (decide law-suits) حکم کردن hookum numoodun, حجت کذا kuza kirdun, ملاعت گفتن mula-ant guftun, فصل خصومت کردن fusla khufoomut kirdun. *To judge (form an opinion)* فراست فرافut kirdun, رای نبودن ra-e numoodun, پنداشتن pun-dash-tun, نکته دادن nukteh daun shoodun, حکم sunjedeh kirdun, v. to criticise, to judge.

مظنت muzun-*ment* (ظن) zunn, تدبیر wuhum, رای ra-e, مخیلت mukheelut, هوش اکل (understanding) akl, ذهن zihn, فراست frast, حکم hookum (the sentence of a judge), حکم hookuma shura, حجت sijill, دین deen, futauhut, v. doom, condemnation, sentence, punishment from heaven. — The day of judgment روز قیامت ke-aum, e-oomu'l'ke-aum, روزی روزی rooza pur rooza shumaur, غایت ghauhé-ut, الواحد al-ahad, v. Vol. I. p. 2143.

کرمه karmeh, داوری hukm guffun, زهن سدید ahla baubeen, اصالت kuwuta akl, صاحب عقل hukm guffun.

مراد ahla khirudmund, مراد ahla khirudmund, murda hooshmund. *Men of sound judgment* ارباب تبیین af-hauba akool, بی عقل arbauba tumei-éz. *Without judgment* بی عقل bé akl, پوج ghire-a usool, pooj.

A judicatory (court of justice) عدالت adawlut, محفل قضا muhfila kaza, محکمت muhkumut. v. under court. — (*distribution of justice*) داد ده daud deh, عدل بخش shuré-at numa, فتاحت قضا kuza, hookum. v. jurisdiction.

Judicial, judiciary شرعی shura-é, قاضیت kauzé-ut. — *Judicially* با شرع ba shuraa, شرعاً shuraan, حاکمانه bur wujha shura, محکوم muhkoom. *Judicially condemned* استتقضا istikza.

JUDICIOUS عاقل aukil, زو هوش hooshé-aur, عاقل آموزگار hukm amoozkaur. v. prudent, skilful, wise.

Judiciously عاقلانه aukilaunch, با عقل و فراست ba akl ou fraufut, هوشیارانه hooshe-auraunch, هوش ba hoosh. v. wisely.

A JUG کاسه kaulah. v. cup, pot, tankard.

To JUGGLE حقه بازی hukkeh bauzé numoodun, شعبدت ساختن shaabudut baukhtun, شعبدت ساختن shaabud kirdun, ایند نبودن a-énund numoodun. v. to deceive.

A juggler, juggling حقه بازی hukkeh bauzé, شعبدت shaabuz, شعبدت shaawudut, تسحیر fuhr, ایند a-énund, عقلت yzeen, فسق musuhhur, فسانه fusaunch ou fusoon. v. imposture, deception, trick. — *Juggling* (participle) حقه بازی hukkeh bauzé numa, ساز shaabud sauz. *Jugglingly* حقه بازی bur wujha hukkeh bauzé, شعبدانه shaabudaunch.

A juggler حقه باز hukkeh bauz, لعبت باز laa-butbauz, سحر fuhr, عیار ai-yaur, مشعبد mushawid, سحر fuhhaur, نور نور nooruṭa sauhir, افسون koon, عوضه auzih, بطلت butlut.

JUGULAR حلقوم منسوب hulkoom munsoob, حلقوم hulkoomé, حبل الوريد hubbu'l'wurced. *The jugular vein*

JUICE اب aub, رشتت rush-hut (pl. rush-haut). *The pressed juice of grapes or other fruits* عصیر useer, عصارت ufaurut. *The*

juice of four grapes, crab-apples, or any thing similar
infauk, اوبنا auba ghooreh, اويئا awee-
na, اونيئا awné-a, شيره sheereh. — Juice which
flows from grapes before pressure سلاف sulauf,
سلافوت sulaufut. Syrup of the juice of grapes
کوزاب koozaub. The juice of wormwood عصاره
ufaurut. Juices of styptick plants اقايا akaké-a.
The juice of dates with sugar خرما sheeruha
khyrma, شيره شکر sheeruha fhukr. Lemon juice
ليمونا leemoona. A decoction of the juice of lemons
عق. for seasoning victuals رب rubb. — Juicelss بی
نا ابدار, ghire-a rufh-hut, رشتت bé aub,
نا aubdar. — Juiciness ابداري aubdaure. Juicy,
full of juice (as a plant, عق.) ابدار aubdar,
تر tur, فرز furzud, ريان rei-aun, v. humid, succulent.
— Full of juices (as a young person in full health)
اثير bulaul, بھکن buhkun, بھکل buhkul.
اذلوج azluj, رuff, کورھد kurlud, معذلج mazluj
(fem. معذلجت mazlujut).

JUJUBE (fruit) عناب unnaub, سنجد sinjud.
The jujube tree عناب درختی unnaub durukhté,
سنجد sinjud, شيزفون sheez-
foon, پستک pistuk, چيلان cheelaun. The white
jujube tree زخروف zuzfoof. The red jujube tree
زفیزف zufeefuf, سنجد funj, همفود humfoof.
The barren jujube tree زيزفون zeezufoon.

JULAP کشکاب jullaub, جلاب jullaub,
کلاب gulaub, شهداب shudaub. Julap with
sugar جلاب شکرین jullauba shukureen.

JULY يوليوس yoolé-oos, مرداد mordaad,
تيزوژ tumooz, جهاد الاول jumaadu'l'awwul.

To JUMBLE برهم زدن burhum zudun, خلط
اميزش خلاف کھلد کيردن khult kirdun, قاعدت
ameezisha khilaufa ka-édut kirdun. v. to
confound. — A jumble خلط خلاف khult, اميزش
اميزش خلاف ameezisha khilaufa ka-édut.

A JUMENT (beast of burthen) بارکير bargeer.

To JUMP جهیدن juhédun, جستن justun,
رکفیدن rukfédun, رقص کردن ruks kirdun,
شخودن shukhoodun, شنجودن shunjoonun,
فرخيدن furkhédun, فرخشيدن furkhushédun,
طير سکيزيدن fukeezédun, سکيزيدن é-oozédun,
تور کيردن tumr kirdun, طفر نمودن tufr numoodun,
زفر ساختن zufr faukhtun. v. to bound, spring. —
(to agree with) موافق شدن muwaufik shoodun.
v. to tally. — Jump (adverb) v. exactly, nicely.

A jump طهر tumr, طفرت tufrut, رقص ruks,
کسروز kufrooz, زفن zufun, عرقصت arkufut,
طرب turub. v. leap. — A jumper رقص
rukkaus.

JUNCTION اتصال itti-
faul, پيوست pivust, پيوست pivund. v. coalition.

JUNCTURE مفصل muffil (plur. مفصلات
mufauzil, مفاصلات mufauzilaut), عضو azoo. v.
junction, joint, articulation. — (time) زمان zumaun,
وقت wakt. A juncture of affairs امور حال haula
amoor. At this juncture در اين زمان dur ein
zumaun, الحال هذه alhaulutu hazihi, در حال
dur haul, زاک الان zauku'l'aun, هباندن bu-
maundum.

JUNE ربيع الثاني huzeeraun, تير teer,
rubé-u's'fauné, ربيع الآخر rubé-u'l'akhir.

JUNIOR کوچکتر koochuktur.

JUNIPER ابرار aruz, ابرار aruz, ابرار abhul,
اورين awreen, اورين awrmin, اورين awrun,
نازو nauz-
thoo, راسن raufin, سوكوھي furookoohe,
اراج اب gin) juniper water (arar. arar.
arduj aub.

JUNK (old cable) کهنه چل jumula kohneh.
(a Chinese ship) جاز چين jahauze-a cheen.

JUNKET, junkate زوق زوق zook ou sifa,
نفايس nufa-es, حلوا halwa, (a
private entertainment) خاص مخصوص khafs.
— To junket خاص کردن khafs kirdun. v. to feast.

A junto, v. cabal.

IVORY ايفور dundauna feel, دندان درختی
naubu'l'feel, عاج auj, عاج auj, عاج auj,
huzun. An ivory-merchant دندانی فروش dundauna
feel furoosh, عاج auj, عاج auj, عاج auj,
of ivory) عاجی aujé, ساختن ساختن dundauna
feel faukhteh. (like ivory) دندانی دندانی
dundauna feel asa, عاج auj, عاج auj, عاج auj.

JUPITER (planet) فرزد fuzud.

JURIDICAL شرعي shura.

Juridically شرعا shuraan.

JURISDICTION قضاء kaza, حکم hukm,
حکومت hookoomut, حکم hukm, حکم hukm,
rou, ولایت wulaut, ولایت wulaut, ولایت wulaut,
jurisdiction حکم حکومت hookoomut, حکومت hookoomut.
— Exercising jurisdiction حکم حکومت hookoomut.

JURISPRUDENCE علم شرعي yma
fikeh, علم شرعي shura, علم شرعي shura.

J U S T عادل adil, عادل adil, عادل adil,
عدالت zu adawlut, عادل adil, عادل adil,
دور dawur, راست راست la-ék, روا rouva,
(plur. ابرار abraur), عادل adil, عادل adil,
اصفيا asfé-a, صدیق fudeek (plur. صدقا sudka,
صدقا sudkaun, صدقا aduka), عدل ابرار
adil ai-én, نيكوکار neekookaur, وصال wpsut.

Kalendar, v. calendar.

KALI قلی kali.—Alkali القلی alkālē.

To KAW (as a crow) نکین کردن nukeek kirdun.

To KECK (reach at vomiting) منش زدن munish zudun, بیزار و نفور شدن beezaur ou nufoor shoodun, پیشین کردن peishēen kirdun.

KEEL (of a ship) انبار ambaur, خیزرانت kheizuraunut.—To keel-hale زیر انبار کشیدن zeer ambaur kushēdun.

KEEN (eager) تیز taze, تیر طبع taze tuba, زو taze mizauj, جهوشت juhoozut, بران taze, تیز (sharp-edged) burauh, سنین funeen, قاطع kauta. v. piercing.—(severe) درشت durusht, تند tund, عنفی un-fé, بی حلم bé hylm. v. acrimonious.—A keen-edged sword تیغ teegha taze.—Keenly تیزانه taze-auneh, بر وجه تیز مزاج bur wujha taze mizauj, تندانه tundauneh. v. sharply, vehemently.—Keeness (eagerness) تیز مزاجی taze mizaujē, شدت shud-dut. v. ardor, zeal, vehemence.—(sharpness of edge) تیزی tazē, بیانی burauné, سینی funeené.—(severity) درشتی durushté, تندی tundé, بی unf. v. asperity.—(rigour of weather) شدت برد shudduta burid, صرت surrut, زمهری zumhureer, زمهری zumhuré.

To KEEP (take care of, preserve) نگاهبانی nigahbauné faukhtun, حفظ کردن hyfz kirdun, صیانت ساختن fē-aunut faukhtun, چسپیدن musoon numoodun, احتباس کردن ihtibaus kirdun, حیات دادن huma-é-ut dadun, احتفاظ ساختن ihtifauz faukhtun. v. to guard, protect.—(to detain) داشتن wa daushtun, باز baz daushtun, فا fa daushtun, گرفتار gooriftugé numoodun, گرفتن gooriftaur kirdun, حصر کردن husr kirdun, منع نمودن ihfaur faukhtun, مونا numoodun. v. to stop.—(to last) بر قرار شدن bur kuraur shoodun, باقی شدن bauké shoodun, پایدار بودن pa-édaur boodun. v. to remain.—(not to consume, spoil, or be wasted) اتلاف شدن bé itauf shoodun, نا ghire-a mutluf maundun, مسروف شدن na musroof shoodun.—(to maintain, support with the necessities of life) پرورش دادن purwurish dadun, پرورده کردن purwurdeh kirdun. v. to feed.—To keep back (with-hold) داشتن wa daushtun, فا

داشتن fa daushtun. v. to reserve, retain.—(to re-strain) منع ساختن zubt kirdun, ضبط کردن muna faukhtun, ضبط و ربط کردن zubt ou rubt kirdun, مدخدخ hookum numoodun, کردن mudukhdukh kirdun. To keep company (with any one) رفیق و همراه شدن rufēek ou humrah shoodun, صحبت نمودن sohbut numoodun. To keep in or keep close (conceal) پنهان pinhaun kirdun, پوشیده ساختن poshē-deh faukhtun, خاموش بودن khaumoosh boodun. v. to be silent: also to keep back, restrain.—To keep off, keep aloof واپس رفتن wa maundun, دور wapus ruftun, بعید بودن ba-éd boodun, منع کردن door uftaudun.—(to hinder) muna kirdun, معارضت نمودن mu-arizut numoodun, معانت ساختن mu-annit faukhtun.—To keep up (maintain without abatement) بی نقصی bé nuke burdaushtun, کاهش bé kauhish durā-édun, درآیدن ghire-a nukhtun, پای داشتن.—(to hinder from) firauhtun numoodun, ساختن shoodun, continue.—(to remain undisturbed) shoodun, تیز دل بودن murdaunugé numoodun, ظلم نمودن (oppress) kuhr faukhtun, ساختن tuhawwur faukhtun, advance, go forward) گذشتن guzash kirdun, رفتن ruftun. To keep in (to remember) iftizhaur kirdun, داشتن faukhtun, to remember.—To keep one's bid داشتن sahib furaush boodun, پیشین shoodun, ماندن maundun. To keep or dwell (to dwell) ساکن شدن saukin shoodun, ساکن بودن kin boodun, keep house (maintain a household) khaunudan boodun, پرورده کردن purwurdeh kirdun. v. also to dwell.—To keep (to dwell) and wife کردن and wufe kirdun, وفا دار شدن wufa dar shoodun, و abed ou pashan shoodun.

boodun. — *To keep guard (as a sentinel)* پاسبان pasbaun boodun, نویت کردن noobut kirdun, نکه بان شدن nigauh baun thoodun, نکه داشتن nigauh dauhtun.

Keep, keeping, v. custody, guardianship.

A keeper حافظ haufiz, حارس hauris, نگهبان nigahbaun, نگهدار niguhdar, راعي raa-e, ناظر nauzir. — The following particles also, when added to words, often signify *a keeper*; وان baun, وان waun, دار daur, کار gur, کار kaur. — *The keeper of the seals* نشانگر nishaungur, مهردار muhrdar. *A door-keeper* دربان durbaun, دروان durwaun, روزبان roozbaun, حاجب haujib. *v. porter.* — *A dog-keeper* سگبان sugbaun, کلاب kullaub. *A house-keeper* خانه دار khaunch dar, خاندان khaunudaun, صاحب خانه kutkhoda, صاحب خانه khab khaunch, کاوه kaweh. *A shop-keeper* خرده فروش khirdeh fursooh. *The keeper of a garden* باغبان baghbaun, رزبان ruzbaun, رزواں ruzwaun, *v. gardener.* *A keeper of four fields* دشتوان dushtu-waun, دشتیبان dushtee-baun. *The keeper of a palace* سرای گنجدای serai khaufs, *The keeper of the king's closet or wardrobe* سرای خاص serai khaufs, (pl. حجاب hujjaub), از ga-oobaun. *The keeper of a prison* زندانی zundaun baun. *v. gaoler.*

یاد کرد é-aud kaur, یاد نگار khautir nishaun.

نظر کردن door deedun, نظر نگاشتن nugguruftun. *v. to descry.* نگاه داشتن dauniftun, آگاه بودن agauh baun, نظر نکران nuzr, دیدار deedaun. *v. to look on.*

سگخانه sugkhaunch. (for dogs) کلبه kuleeb. (the house of a dog) kula. *v. den.* — (a gutter) در سگخانه خسیپیدن dur sugkhaunch khaseepidan. *v. also to lie, dwell.*

محروس muhfooz, محروس muhrooz. *v. preserved.* — (detain-ment) محفوس muhfoor. —

استه afteh, (for a dog) نووت noot, وقتت mukukut.

مغر kulbut, (for a dog) ghuzlum, (for a dog) kuloob.

وختی ghuzlum, (for a dog) kuloob, (for a dog) kuloob.

کرنل kuloob, (for a dog) kuloob, (for a dog) kuloob.

کرنل kuloob, (for a dog) kuloob, (for a dog) kuloob.

کرنل kuloob, (for a dog) kuloob, (for a dog) kuloob.

کرنل kuloob, (for a dog) kuloob, (for a dog) kuloob.

کرنل kuloob, (for a dog) kuloob, (for a dog) kuloob.

کرنل kuloob, (for a dog) kuloob, (for a dog) kuloob.

کرنل kuloob, (for a dog) kuloob, (for a dog) kuloob.

کرنل kuloob, (for a dog) kuloob, (for a dog) kuloob.

کرنل kuloob, (for a dog) kuloob, (for a dog) kuloob.

کرنل kuloob, (for a dog) kuloob, (for a dog) kuloob.

A KETCH جهاز jahauze. *v. ship.*

A KETTLE پنکره pungureh, آبتابه aubtau-beh, هرکاره hurkaureh, دیل deek, طنجیر tun-jeer, قرخان kuzghaun, قرخان kuz-jaun, *v. caldron, pot.* — *Stone kettles* صیدان feidaun. *A brass kettle* هرکاره روی hurkaureh rooi, دیل deeka mifeen. *The lid of a kettle* دیل deek efzaur. — *A kettle drum* روین خم rooi-en khum, کوس koos, دماومه dumaumeh. *v. under drum.*

A KEY کلید kulced, اقلید akleed, مقلد muklud, مقلاد muklaud (plur. مقلاید mukau-leed), مفتاح muftauh, مفتیح muftuh (plur. مفتیحات mufautuh), رزین رزفین ruzfeen, رزین ruz-neen, قناحت kunahtut. *The teeth or work of a key* کوده koodeh, کوزه koozeh. *A key or peg of a musical instrument* دستان doftaun, لاید lau-bid. — *A key hole* پش push. — *A key for landing goods* در کنار نهر گجا اسباب از جهاز ja-e dur kunnaura nihrkujā af-baub uz jahauze befauhil awurdeh and.

A KEYSTONE (middle stone of an arch) سنگ در میان کمر funk dur mei-auna kumur.

A KIBE (chap in the heel) شق در کعب shuk dur kaab. — *Kibed* در شقوق zu shukook dur kaab.

To KICK پاییدن p.i-édun, پا زدن pa zudun, ورتافتن sipurdun, سیردن fiburdun, ورتافتن wur-taftun, لکد زدن lukud zudun, فرسودن furfoodun, لجه دادن luz da-dun, کج نمودن kuj numoodun, حاکرت کردن haukizut kirdun, رفس ساختن rufs faukhtun, نفع کردن nufih kirdun. — *To kick the backside* لطا لکد luta kirdun. *v. شغلقت.*

A kick لکد lukud, لجه luz, کج kuj, زمر zumr, نفع nufih, حاکرت haukizut, رفس rufs, رفسا ruffaus, اقراع ikraa, روم rumuh, ضرح zuruh, ضراح zurauh. *A kicker* لکد زن lukud zun, رفسا ruffaus. *A kicking horse* اسب لکد زن af-ba lukud zun, فرس فرس furfa zurooh, روم rumooh.

A KID غاله ghauleh, بز غاله buz ghauleh, هلع hilla (fem. هلع é-ar (fem. هلع é-arut), طیل tuneel, متقت hillaat, هلع é-amoor, جلدی judé, اهود atood, حلام hullaum, متقت mukukut. *Kid skins* اقد akud. — *To kid* غاله ghauleh huml kirdun.

To KIDNAP (steal children or any human beings) بچکان التباع puchehgaun iltima kirdun, رجال دیصان rujaul deifaun faukhtun.

A KIDNEY کلیت kulé-ut (plur. کلی kulé),

iltisfaum numoodun, کردن تغیم tufgheem kir-
dun. To cause to kiss بوسانیدن boosanédun. To
kiss the cheek بوس رخسار ساختن boosa rukhsaur
faukhtun. To kiss the mouth بوس دهن کردن
boosa dihun kirdun. To kiss the ground زمینی بوس
zumeen boos numoodun. To kiss hands
دست بوس کردن doost boos kirdun. To kiss the
foot پا بوس ساختن pa boos faukhtun. To kiss
the hem of a garment دامن بوس دادن damin
boos dadun. To kiss the carpet (when introduced
to great men) بساط بوسی زدن besaut boofé zudun.
To kiss one another خفتیدن khuftédun, یک دیگر
eek deegur boos zudun. — Kissed بوسیده
boofédeh, ملتشم multusum. A person
or thing kissed مقبل mukubbil. — Kissing بوس
boos, بوسی tukbeel, بوس زن boos zun, تقبیل
boofé, فغم muka-amut, لم lufim, مکعبت
tufgheem, تلثم tulussim, کعم kaam,
کعوم ka-oorn, رف ruff. The place of
kissing (the mouth, &c.) جایی بوسه ja-é boofeh,
بوسه گاه boofeh gah, بوسه جای boofeh ja-é,
مقبل mukkubil. A kisser بوسنده boofindeh.

A KITCHEN خانه باورجی bawurjé khauneh.
 طبعخانه kubaub khauneh, مطبخ tubukh
 khauneh, آشپزخانه ashpuz
 khauneh. Kitchen furniture اوند awund. *The*
superintendant of the kitchen, the chief cook باورجی
 مطبخ امینی mutbukh
 ameené. *A kitchen maid* زنی باورجی zunné ba-
 wurjé, عورت کبابخانه awruta kabaub khauneh.
 — *A kitchen garden* بوستان boistan, پالیز pauleez,
 وارگار waurgaur, روضت rouzut.

A KITE زغن koosht ruba, زغین zu-ghin, خاد khaud, خدات khudaut, هیدلت hee-dulut, غلیواج ghuleewauj, خلیواج khuleewauj, پند pund, کراک kurauk, جلجان juljaun.

A KITTEN هر کوچک hirra koochuk. To
kitten هررت کوچک حمل وضع کردن hiruruta
koochuk huml wuza kirdun.

To KLiCK (*make a sharp sound*) صدا تیز زدن
fuda teez zudun.

KNACK (*dexterity*) کارسازی kaurfauzé,
قابلیت kaubilé-ut, ظرافت zuraufut, تصرف tu-
furruf, صرف furf. v. also *toy; trick*. — *To have*
a knack کارسازی نبودن kaurfauzé numoodun,
قابلیت داشتن waukif shoodun, واقف شدن
kaubilé-ut dawshtun. *To knack, knap* (*break with a*
sharp quick noise) با صدا تیز شکستن ba sudaá taze
shakustun. — *Knap*, v. *bite*.

A knag, v. knot in wood.

A KNAPSACK **جامه دان** jaumeh dan,

منزول *mu-zood* (pl. *muzawaud*), روتوت *rutmut*, جمعان *jumaadan*, راوت *rawc-ut*.

KNAVE غابن ghaubin, سكار sugaur, حيله
 heeleh bauz, فريب furrabe, فرينده furrabin-
 deh, چپاني chupauné, بدارام
 budaraum. v. *rascal*, *scoundrel*.

Knavery فريب furrabe, غدر ghudr, غبن ghubin, حيله heeleh, حيله بازي heeleh bauzé, تلبیس tulbees. v. *fraud*, *dishonesty*.

Knavifsh باز حيله heeleh bauz, tulbees, تلبيس
 غابن ghau- bé sulauh, غدار ghuddaur, بى صلاح
 bin. v. *dishonest*, *fraudulent*; *mischievous*, *waggish*.
Knavifshly بازي حيله با ba heeleh bauzé, غدارانه
 ghuddurauneh, بطوا تلبيس betoora tulbees. v.
fraudulently; *waggishly*.

To KNEAD خمیر ساختن khumeer faukhtun, عجین کردن tukhmeer kirdun, غنیمه ساختن ajeen faukhtun, غنجه ساختن ghunbeh kirdun, غنجه ساختن ghunjuh faukhtun. v. to bake. — A kneading-trough بندروغ bundroogh, ناه naweh, ناو naw, ناوزه nawzshch, لکا luka, لاک lauk.

A KNEE زانو zaunoo, رکبت rukbat. The knee-pan گردنا gurdna, گردنای gurdnā, روضی ruzuf. Knee to knee زانو بزانو zaunoo be-zaunoo, دنکادنل dunkadunk. Having large knees جلوهب julhoob, ارکب arkub. On small knees زانو زده zaunoo zuddeh.

To KNEEL بر زانو نشستن *bur' zaundo ni-*
shistun, زانو زدن *zaunoo zudun*, برکت قبولین
rukaat numoodun, برکت نشستن *burukat*
nishistun.

Knew (preterite of *know* ; as) *I knew* دانستم
daunistum. *He knew* دانست danist, *she* دانست.

A KNIFE سکین sukkeen; کارڈ kaurd. *large butcher's knife* ساطور sautoor, کوب کوشت koosht kogb. — *A shoemaker's paring-knife* بندروز bundruz. *A sharp knife* تیز تیز sukkeena taze, لخر lukhz, حذاتی huzauki. *A pen-knife* کولم کلام kuzlik, کلام کلام kalam tirauhf, مبرات mubraut, مبرا mubra, مبرا mubza.

A KNIGHT بهادر bahadur, سوار suvvaar,
شہسوار shahsuvvaar, شوالہ v. cavalier,
hero, champion.—A knight-errant یکسواری
ockch suvvaar, رخ نامہ khauh.—The knights Templars
نوبت الداوت addawé-ut. The knights Hospitallers (now
knights of Malta) الاسبتار ashbatâr.—Knight er-
rantry یکسواری ocksuvaaré, رخ خواہی rux
khauhé. A knight of the post (a hireling evidence)
کواہ موئجیر kuwah mujir, شاهد مکری shauhida mukré,

wauha mu-utujeer.—*To knight* بهادر کردن ba-haudur kirdun. — *Knighthood* بهادری bahauduré. *Knights service* سفر ادای ada-é iuftr.

To KNIT (tye or bind) بستن buftun, بسته bufteh kirdun, ساختن taakeed faukhtun, توکید نبودن toukeed numoodun, تاکید ساختن ta-akeed faukhtun. (*to unite by texture*) بافتن bauftun, گره زدن gureh zudun, بغت dur peechédun, در پیچیدن, بوخت buft kirdun, کوفت نبودن koofit numoodun. *To knit one thing with another* گره گردانیدن gureh kirdanédun cheezé ba cheezé. v. also *to join, unite, contract*.—*To knit the brows* نهون چین نهون numoodun, روی کشیدن rooi kushédun, کردن پيشانی peishauné tughzeen kirdun, سخت روی cheen faukhtun, چین ساختن, نهون fukht rooi numoodun.—*Knit*, v. texture.

A knitter تکتید کننده taakeed koonindeh.

A KNOB گره efracz, گره gureh.

A knob of gold گره طلا paufteh. v. baf.

A knob behind the ear گره پشت گوش.—*The joint* گره kaaburut.—*Knob* گره efraczha, گره zu

gureh.

To knock کوبیدن kooftun, کوبیدن koo-

ftun, کوبیدن kooftun, کوبیدن kooftun,

کوبیدن kooftun, کوبیدن kooftun,

کوبیدن kooftun, کوبیدن kooftun,

کوبیدن kooftun, کوبیدن kooftun,

کوبیدن kooftun, کوبیدن kooftun,

کوبیدن kooftun, کوبیدن kooftun,

کوبیدن kooftun, کوبیدن kooftun,

کوبیدن kooftun, کوبیدن kooftun,

کوبیدن kooftun, کوبیدن kooftun,

کوبیدن kooftun, کوبیدن kooftun,

کوبیدن kooftun, کوبیدن kooftun,

کوبیدن kooftun, کوبیدن kooftun,

کوبیدن kooftun, کوبیدن kooftun,

کوبیدن kooftun, کوبیدن kooftun,

کوبیدن kooftun, کوبیدن kooftun,

کوبیدن kooftun, کوبیدن kooftun,

کوبیدن kooftun, کوبیدن kooftun,

کوبیدن kooftun, کوبیدن kooftun,

کوبیدن kooftun, کوبیدن kooftun,

کوبیدن kooftun, کوبیدن kooftun,

کوبیدن kooftun, کوبیدن kooftun,

کوبیدن kooftun, کوبیدن kooftun,

کوبیدن kooftun, کوبیدن kooftun,

کوبیدن kooftun, کوبیدن kooftun,

کوبیدن kooftun, کوبیدن kooftun,

کوبیدن kooftun, کوبیدن kooftun,

کوبیدن kooftun, کوبیدن kooftun,

کوبیدن kooftun, کوبیدن kooftun,

کوبیدن kooftun, کوبیدن kooftun,

کوبیدن kooftun, کوبیدن kooftun,

کوبیدن kooftun, کوبیدن kooftun,

کوبیدن kooftun, کوبیدن kooftun,

کوبیدن kooftun, کوبیدن kooftun,

ahuncheh, اهنه ahunch, اهندیك ahundeek, اهله hulkeh, اهله در hulkeha dur.

A KNOT کید keid, بند bund, گره gureh, عقد akd, عقدت akdut, پیچ peech, اربط urbut, (pl. ارب urub), ارفت urfut. v. also *difficulty, intricacy; association; cluster, collection*.—*A knot in wood* عجت urjut. *The matrimonial knot* عقدت مهر سليمان akduta é-araus. *Solomon's knot* مهر سليمان muhra foliman. *Thread full of knots* رشته پر پیچ rishteh pur peech ou taub. *An unlooser of knots* گره کشا gureh kusha. *The knot or joint of a reed* کرب kureeb. *To knot or make a knot* گره ساختن akda kirdun, گره ساختن faukhtun, مورب نبودن mu-errib numoodun, پیچیدن peechédun. v. *to entangle, perplex*.—*To unloose a knot* گره کشادن gureh kushaudun.

Knotty (full of knots) پر معاهد pur ma-akid, کید پر گره zu keid, گره پر gureh. *Knotty, as the tails of animals* عقدت é-akud, akda. v. also *intricate, difficult*.

To KNOW دانستن danistun, خبردار شدن khubrdar shoodun, آگاه بودن agah boodun, شناختن shinaukhtun, عرفان بودن urfaun boodun, علمی maaloomé shoodun, علمی ylmé boodun, واقف شدن waukif shoodun, علم داشتن ylm daush-tun, دانیدن daunédun, معرفت نمودن maarifut numoodun, شناس shinaus shoodun, شناسیدن shinaufédun, بشویدن beshoolédun. v. *to comprehend, understand, distinguish*.—*Knowable* داننده mumkina urf.—*A knower* داننده ahla daunish.

Knowing دان دان daun, دانا dauna, شناس shinaus, اگاه aguh, اگاه agauh, عرفان urfan, شعري shaaré, دانشخوار daunishkhore, خبیر khubeer, پر دان aulim, حکیم hukeem, عارف aurif, نورور zu maarifut, علم yllaum. v. *skilful, learned, conscious, intelligent*.—*Knowingly* با دانش ba daunish, خبیرانه khubeerauneh, اگاهانه agahauneh.

Knowledge دانش daunish, هوش hooth, آگاهی agauh, علم ylm, شناختنی shinaukhtuné, عرفان maarifut (pl. معارف ma-arif), فن funa, فضیلت fuzelut, فن funa (pl. فنون funoon), ادب adub, ام الفضایل um-mu'l'fuzal, هنر hunr, فهم fuhoom, وقوف wukoof, دانه dauneh, رای raa-é, فرزان zunistan, فرزان furzaun, حکم hookum, بصر bufr, بصیرت bufeerut, رویت roo-roo, یقین eekeen, فرهنگ furhunz, رویت roo-

A LAPPER (*a wrapper up*) پچنده peechindeh, پچ پچ کننده peech koonindeh. — (*a lick*) لیسنده leefindeh, لیس کننده luhs koonindeh.

A LAPPET دامن damin, ذیل zeil. *A lappet of a head-dress* سرور دامن daumina furwuz, ذیل سر اغوش zeila furaghooth.

LAPSE (*fall*) افتادن uftaun, افتادگی uftaudugé, سقوط fukoot. — (*flow*) جاری jauré, جریان juré-aun, روان rouvaun, جویان jooi-aun. — (*error*) خطا khuta, تقصیر tukfeer, زل zull, سهو fuhoo, سقط fukt.

To lapse (glide) شدن جریان juré-aun fhoodun. v. *to flow*. — (*to make an inadvertent slip*) سهو کردن fuhoo kirdun, خطا نمودن khuta numoodun. — (*to fall from truth or perfection*) از صدق افتادن uz fuduk uftaudun, از حق سقوط یافتن uz huk fukoot é-aftun.

A LAPWING سر شانه shaunch bufr, بوسلیهان boofuleemaun.

LARBORD (*left hand side of a ship, when you stand with your face to the head*) جانب شامت جهاز jauniba shamauta jahauze.

LARCENY دزدی duzdé. v. *theft*.

LARCH (tree) ارث shurbeen, ارس urs.

LARD شحم خنزیر shuhma khunzeer, سبن سمنا khook. v. *also bacon*. — *To lard* با شحم خنزیر امیختن ba shuhma khunzeer ameehtun, با گوشت خول نهک زده انباشتن ba koofta khook nummuk zuddch ambauhtun. v. *to fatten, interlard*. — *Larded* با سبن خوک با سمنا khook ameehtch.

A lardon (bit of bacon) پاره گوشت خول نهک paureha koofta khook nummuk zuddch.

A LARDER لحم مخزن luhm mukhizun, لحيان کنجینه kooft khizaunch, لهماون گنجهه luhmaun gunjeeneh.

LARGE (*wide*) واسع waufa, وگیش wugheesh, فراخ firaukh, پهناور puhinawur, پهندار puhindar, فسح mutool, طول door ou dirauz, فراز efrauz, مستوسع mustoofoa. v. *broad, extended*. — (*big*) کبیر kubcer, بزرگ buzruk, عظیم azecim, عظیم الجسیم juseem, عظیم azecim-u'l-juseem, مبدن mubuddin. — (*abundant*) بسیار biffé-aun, فراوان tukfeer, تکثیر kufceer, کثیر firawaun, فایض fa-éz, وفر wufir, بلمه bulmeh. v. *copious, plentiful, liberal, diffuse*. — *At large (without restraint)* ربطا ghire-a zut ou rubt, بی بندوبست bé bundoubust. — *Largely, at large*. — (*diffusively*) بطول mufuffulaunch, بتول betool, با وسعت ba wufaat. v. *extensively, widely*. — (*copiously*) فراوانی ba firawauné, کثیرانه

با افزایش biffé-araunch, بسیارانه kufceeraunch, با افزا با برکت ba efza-éfh, با burukut, wau-fir waufir. — (*bounteously*) کریهانه kureemaunch, با با kurim, سخاوت ba fukhawut, با بذل ba buzl, بذولا buzoolan. v. *liberally*.

Largeness (wideness) وسعت wufaat, فراخی firaukhé, فسحت fuf-hut, عرض erz, افزای ef-rauzé, دور و درازی door ou dirauzé, پهن puhin. v. *extension*. — (*bulk, bigness*) عظمت azmut, بزرگی buzurgé, کبیری kulaun, کبیری kubeeré. *Largeness of body* کالبه kaulbuda tun. v. *also elevation, greatness*.

A largess. v. *gift, bounty, present*.

A LARK قبر kubr, قبرت kubrut, کمنار kum-baur, چکاو kumburut, چکانی chukauf, چکاو chukaw, هوزه hoozeh, چکاول chukawuk, خول hoozhah, سرخار furkhaur, زوله zshooleh, شغانه shufaunch.

LARVATED صورت zu soorut, مسخره maskhureh. v. *masked*.

LARYNX (*top of the wind-pipe*) نای کلو na-é guloo, غلصمت ghulsumut (pl. غلصمت ghulsum), مطعیت muta-amut, ناهت fauhut, کلاوت kulauwut, اینت about. *Flowing a narrow larynx* نخلکوی nukhghuloo.

LASCIVIOUS زو هوا zu hawus, شوخ zu hawa nufsauné, فاسق shookh, فاسق zu hawu nufsauné, زو شهوت zu shuhwut, زو شهوت zu shuhwut nufsauné, متابعیت muta-baat, زو نفس اماره zu nufs amaureh. v. *lustful, wanton*. — *A lascivious person* نفس شهوت nufsa shuhwut purust, ناهل نوان نفس ahla tookauna nufs, صاحب نفس اماره shahib nufs amaureh. *Lascivious amusements* ملاهی maulahé.

Lasciviously با هوا و هوا ba hawa ou hawus, فاسق faujiran, با شهوت ba shuhwut, فاسق faufikaunch, شوخانه shookhaunch.

Lasciviousness شهوت shuhwut, فجور fujoor, فسق fusk, نفس nufs, اماره nufs amaureh, نوان نفس toukauna nufs, شوقی shookh. v. *concupiscence, lust, wantonness*.

A LASH لٹ lutt, سوط faut, لاش لاش imshauk, صحت fuhaut, شلق shulluk, ضرب musin, ضرب muz-roobut, لبنت lubnut. (*the mark of a stripe on the skin*) توف toof, ضرب muz-roobut, تانیه (a bang, whip) nishauna zurb, قره kuruh, تازیه tauezé-aunch, ساط faut (glut, اسواط aswaut), قفیل kufceer, ریذی rubzé. v. *scourge, also lash, string*. — (*stroke of satire*) هجو hujoo, نگوو nukooch. v.

farcafm.—The eye-lashes جفن jufn, مژه muzsheh, muzshgaun.

To lash زدن شلاق shullauk zudun, سوط کردن fawt kirdun, چوب زدن chob zudun, لت ساختن lutt faukhtun, امشاق jild kirdun, جلد کردن imshauk numoodun, شلق ساختن shul-luk faukhtun. v. to beat.—(to satirize) هجا کردن huja kirdun, طعن ساختن taan faukhtun, تهجا tuhja numoodun, نكوه کردن kirdun, طنز دادن tunz dadun. To lash to the side or mast of a ship بجنب جهاز برقرار کردن bejunba jahauze burkuraur kirdun, بتیر کشتی beteera kishté bund faukhtun.

A lasher زن شلاق shullauk zun, صبال fumaud, سوط کونده fawt koonindeh. v. satirist.

A LASS بکر bukr, دوشیزه doosheezeh, صبیت fubé-ut. v. girl, maid.

LASSITUDE ماندگی maundugé, تعب taab, اتعاب itaab. v. fatigue, weariness.

LAST آخر akhir, اخیر akheer, آخرت akhirut, آخرین akhireen, پسین puseen, پسترین puftu-roen, بافدم bauftum, مرجو murjoo, دهر daheer. The last day آخر زمان akhir zaman. v. day of judgment.—To draw one's last breath نفس آخر زدن nafs akhir zudun. v. to die, expire.—The last word کار آخر akhir kaur. The last war or battle جنگ پسین jung puseen. The last hour نضامت النواذ nuzauzutu'l'wulud. The last night آخرت akhirut, اخیریته akhiré-ut. The last night of the moon or month فلتت fultut, سرار fawar. v. last dauda.—The last horse in a race تدارک و ستایشگاه rawé, and تدارک. Last word هفتت hufteha puseen. Last month سال و پسین Last year سال و پسین faula wapuseen.

A LAST (in which shoes are made) قالب کشفی kauliba kushfi, قالبی paupooth kaulibé.

To LAST شدن باقی bauké shoodun, بقا buka é-shun, استواری داشتن buka ou ustowarid shoodun, ثابت شدن faubut shoodun, مداومت کردن kuraat é-shun, قرار یافتن mudawumat kirdun, دایم بودن da-ém numoodun, قائم بودن pa-édam shoodun, پایدار بودن ka-ém boodun.

LASTING پایدار pa-ém, قائم ka-ém, باقی bauké, دایم mudawumat, استواری ustowarid, قرار یافتن mudawumat, مداومت کردن mudawumat, پایدارانه jawaideh, جلودارانه jawaideh, دایم pa-ém, قائم ka-ém, v. durably, perpetually.—LASTINGLY پایدارانه pa-édauré, قرار یافتن kuraat, استواری ustowarid, مداومت کردن mudawumat, پایدارانه jawaideh.

LASTLY, in the last place, at last, آخر akhir, عاقبت au-kibut, عاقبت الامر akhuru'l'amr, عاقبت الامر auki-butu'l'amr, عاقبت عند yndu'l'aukibut, باخره bakhirihi, نهایت الامر fi'l'jumleh, فی الجمله niha-é-utu'l'amr, و آخرا awwulan ou akhiran, آخره hulch, آخر کار akhiré-a, آخر کار akhirkaur, نعیشتا nci-éshah.

A LATCH (of a door) قفل kuffi, زبرین zeerfeen, کلید kuleed. To latch بند قفل کردن ba kuffi bund kirdun.

LATCHETS (of a shoe) دوآل duwaula naaleen, قبال shirauk, زمام zumaum, کبایل kibaul.

LATE دیر deir, کاهل kauhil, درنگ durunk, بطی الحركة buté, بطی durungé, نا نا na zood, نا نا na furatan, نا نا taajeelaunch, تعجیلانده na taajeelaunch, رو اهیسته ahufteh rou. v. slow.—Late (in the day) پسین puseen. Very late دیری deiré.—The late مرحوم murhoom. v. defunct.—Late fruits فرتشند furshunk.—Late (adv.) نرا nuzran. v. slowly.—Lately زمان na tool zumaun, اندک پستر andik puftur, قبل kubla haza, اندک قبل از این andik kubl uz ein. Lately born نوزاده nowzaudeh.

Lateness بطو betoo, کیار ké-aur, اهیستگی ahuftege. v. slowness.

LATENT پنهان pinhaun, نهفته nuhufteh, پوشیده poshédeh. v. concealed, hidden, secret.

Later پستر puftur, موخر mu-ekkhkir, پسین puseen, واپسین wapuseen, پسترین pufturuk, اخیر akheer, آخرت akhirut, دیری dubré. v. posterior.

LATERAL جنانت پیوند junaubut pivund, پهلوی pihloové, جنب منسوب junb munfoob, از پهلوی روینده uz pililoo rouvéndeh, طرفی turrufé, جنبی junbé. v. collateral.—Laterally نزدیک kureebu'l' turruf, جنب junaub. v. collaterally.

Left پسترین puftureen, پسین puseen, واپسین wa puseen, اخیر akheer.

A LATH تراشه turaufsheh, پاروله paurooleh, با تراشه پوش کردن ba turaufsheh posh kirdun.

LATHER (froth of soap and water) کفی اب و صابون kufa aub ou saboon. To lather or make lather کفی اب و صابون کردن kufa aub ou fauboon kirdun. (to cover with lather) با کفی اب و صابون پوشیدن ba kufa aub ou fauboon poshédu.

LATIN لاتین latin, or لاطین latin.

LATISH دیر deir. v. late.

LATITANT پنهان pinhaun. v. lying hid.

LATITUDE پهنا puhna, پهنايي puhnaï-é, عرض erz, دوکزان dookzaun. v. *breadth, width; room, extent, space.* — (*freedom from settled rules*) ازادي از mutaufé uz ka-édut, از قاعدت azaudé uz kanoon. v. *lexity, liberty.* — *A degree of latitude* درجه پهنايي durujeha puhnaï-é.

Latitudinarian (unrestrained) بی قيد bé keid.

A latitudinarian ملحد mulhud. v. *unbeliever.*

LATTEN (a kind of brass) پرنج pirinj, ايار a-é-aur, شبه shubeh, تبر tubr.

LATTER اخير akhîr, اخري akhîré, پسین pu-seen, واپسین wapuseen. v. *modern, late.* — *The latter part* د ايرت daubirut, دېر dubr, خړ lakhir, وړا wura. *Latterly* اخر زمان dur zumauna akhir. v. *lately.*

A LATTICE قفس kufus, مشبک mushbuk, kut, درازيون duraubuzoon, درازيون duraubuzeen. *A latticed door or window* غلبک ghulubkun.

To lattice مشبک کردن mushhubuk kirdun, قفس پوشیدن ba kufus poshédun. — *Latticed* mushhubuk, نو قفس zu kufus.

Lavation, v. washing. — *Laud, v. praise.*

LAUDABLE مېدوح numdooh, واجب vajibu'l'mudh, لایق ستایش la-éka sita-ésh, موصوف mustuhfin, حمید humeed, محبوب mousfoof, ستوده futoodeh, مرضي murzé, محبوب muhmood, پسندیده pussundédeh. *A laudable action* مدایح muda-éh, مکارم mukaurim, محامد muhaumid, مېدوحات mumdoohaut. *Laudable actions* مدایح muda-éh, مکارم mukaurim, محامد muhaumid, مېدوحات mumdoohaut. *Laudable qualities* اخلاق akhlauka humeedut, اوصاف awsafu humeedut. *A prince of laudable qualities* شهزاده خجسته صفات shahzau-deha khojiste fífaut. *Laudable endeavours* مساعي musa-é. *Of laudable morals* ستوده اخلاق futoodeh akhlauk. *More laudable* احبب ahmed.

Laudableness مېدوحي mumdoohé, حمیدی humeedé, وصف wufuf.

Laudably بروجه مېدوح bur wujha mumdooh, حمیدانه betoora la-éka sita-ésh, بطور لایق ستایش humcedauneh, مېدوحانه mumdoohauneh.

To LAVE غسل کردن ghufil kirdun. v. *to wash, bathe.* — *To lave or throw up water* اب انداختن aub andaukhtun. v. *to exhaust.*

LAVENDER نرد nard, نردین or ناردين nardeen.

A LAYER (washing vessel) ابجامه aubjaumeh, ابخور aubkhore, ابدان aubdaun, ایزن aubzun, لکن lugun, مرکن mirkun.

To LAUGH خندیدن khundédun, خندیش khundeeh numoodun, خندان شدن

khundaun shoodun, خنده کردن khundeh kirdun, لبخنده نبودن lubkhundeh numoodun, کشر ساختن kushr faukhtun. v. *to smile.* — *To laugh at* خندیدن khundédun, کهر نبودن kuhre numoodun, خنده ریش کردن khundeh reesh kirdun, مسخره ساختن muskhureh faukhtun, سخر ساختن zuhuk kirdun, سخر ساختن fukhur faukhtun, خبانیدن khumaunédun, انتاع tuzuhuk kirdun, تضحک نبودن intaugh kirdun, تضحک نبودن tuzuhuk numoodun, اهلاس کردن ihlaus kirdun. v. *to deride, scorn, ridicule.* — *To laugh immoderately* کتکته ساختن kuhkuheh kirdun, کتکته ساختن kutkuteh faukhtun, زهرقه نبودن zuhzukeh numoodun. *To cause to laugh* خندانیدن khundanédun. *To be laughed at* مسخره شدن muskhureh shoodun.

A laugh خند khund, خنده khundeh, کشر kushr. *A loud laugh* قهقهه kuhkuheh. v. *laughter.* — *A gentle laugh* هنبصت humbusut. — *Laughable* لایق خندیدن khundeeh angeez, لایق خندیدن la-éka khundeh, واجب کشر vajibu'l'kushr.

A laugher خند khund, خنده khundeh, خندان khundaun, بهلول buhlul, سخرت kushrut.

Laughing خندان khundaun, خنده khundeh, خنده khundeh, زهرقه zuhzukeh, زهرقه zukzukeh, کدکاه kudkaud, کدکاه kushrut. *Premoting laughter* کشرت kushrut. *Premoting laughter* خنده اورد و مسرت انگیز khundeh zanaun.

A laughing-stock سخرت kushrut, سخرت kushrut, دعبوب daaboob. v. *fool.*

Laughter خنده khundeh, خنده khundeh, قهقهه kuhkuheh, زهرقه zuhzukeh, زهرقه zukzukeh, کدکاه kudkaud, کدکاه kushrut. *Premoting laughter* کشرت kushrut. *Premoting laughter* خنده اورد و مسرت انگیز khundeh zanaun.

LAVISH مېذر mubzar, مېذر mutlif, مېذر mazil, مېذر prodigal, profuse.

To lavish مېذر کردن mubzar kirdun, مېذر شدن mubzar shoodun, مېذر مېذر mubzar kirdun, مېذر مېذر mubzar kirdun, مېذر مېذر mubzar kirdun.

A lavisher مېذر mubzar, مېذر mubzar, مېذر mubzar.

Lavishly مېذرانه mubzarane, مېذرانه mubzarane, مېذرانه mubzarane.

Lavishness مېذري mubzaré, مېذري mubzaré, مېذري mubzaré.

To LAUNCH (a ship into the water) راندن jahauzo bedust-e raundan, راندن jahauzo bedust-e raundan.

کیشته دُر بُهر راون نمودون. *kishtë dur buhr raun numoodun.*
 v. also to *dart: expatiate.*

A LAUNDRESS شوي shooi, شوينده shoo-
endeh, غسال ghuffaul, جامه شوي jammeh
shooi, کازر kauzir.—A laundry شوي خانه shoo-e
khauneh, غسل خانه gufil khauneh, شستگاه
shuftgah, مغسل mughil.

LAUREATE, *laurelled* (crowned or adorned with laurel) با دهمست مکمل ba duhmusht mukullul, با دافنه اراسته ba dafneh arauسته, با دهمسخت مزین ba duhmusht muzei-un. *A poet laureate* دیوان شاعر دیوانی fha-éra dévauné, صاحبی dévaun fahibé. — *A laurel* دافنه dafneh, دهمسخت duhmusht, دهمست duhmusht, رند rund, غار ghaur, سرخس furkhush.

LAW ناموس shura, شریعت shuré-at, قانون naumoos, دایم kanoon, ایمن ai-én, پیش نهاد peish nihaud, سنه funneh, دین deen, روش rouvish, رسم faun, حق hukuk, کد kaid, ادب adub, شرک shurt, دعام da-am, دعاوت da-amut, فداک fidauk, فداوت fi-daunih, فداوت fizaulik, فداوت fudlik, custom, process.—

[illegible]

According to law, according to law شرعي shura-é, شرعى
بر مقتضاي شرع bur muk-tasadi shura-é. v. lawjul.—*Contrary to law*
مخالف شرع khilaufa shura, حرام haraum,

Law شرائع shura-
ic, قوانین kawānīn, آداب adaub, شروط shu-
root, مرسوم mawassim, حقوق hu-
qooq, حدود hudood. *Penal laws* حدود hukooka ilahé-ut.
Divine laws حقوق hukooka ilahé-ut.

اجرای فرمان کردن کار کردن *ijra-e farman kardan kardan kirdun. To observe the laws of the government.*
 اجرای حقوق دوستی *ijra-e huquq-e dosti doston doston. To observe the laws of friendship.*
 مراسم دوستی *marasim-e dosti doston doston. To observe the laws of friendship.*

for the *lower* *prison* ijra-i shurá-kudun. *To put in execution the penal laws* ijra-i hudood kardun. *To obey the laws* a-b-e-faa muraufim. *To make laws* shura-e-a gu-zar kardun. *To know* kuwzunoon sha-

burkdar shoodun. *To strip a tree of its leaves* از درخت اوراق گرفتن uz durukht awrauk gooriftun. *To cover with leaves* برگدار کردن burkdar kir-dun. *The leaves of the camomile* از رکو azurkoo. *The leaves of fenna* سنا fenna. *Bettle-leaf* بتله betleh, تابول tabool. v. betle. — *To turn a leaf* برگردان ورقتن burgurdaun wuruk shoodun. *The leaf of a door* مصراع musraa, لت lutt, لب لب lubba dur, چکاهه chukaukeh, چکاله chukauleh.

To leaf or put forth leaves **تصنیف نبودن** tuf-neef nuoomidun, **وھین ساختن** wuheef faukhtun, **وھن کردن** wuhif kirdun, **ندر زدن** nudir zudun.

Leafless امرد amurd, مرده murda, مرده murud,
 بی برگ bé burk, غیر اوراق ghire-a awrauk.

پُر اوراق wuryk, ورق burk dar, برگ دار Leafy
 pur awrauk, زو برگ zu burk. *A leafy shade*
 پچھل peechehl.

A LEAGUE عهد ahud, عقد akud, شرط shurt, هب عهدی humwufauké, هبوثاقی peimaun, هبماهوده humahudé, اتفاق ittifauk, اتحاد ittihaud, حبل hubl. v. *confederacy, combination*.—*To league or enter into a league* معاوده کردن mu-ahudeh kirdun, پیمان بستن peimaun buftun, معاوده humwufauk shoodun, موافقت نمودن mu-akudeh faukhtun, موافقت نمودن muwaufikut numoodun, تحالف کردن tuhau-lif kirdun. v. *to confederate*.—*To observe a league* عهد و پیمان را رعایت a-éfa kirdun, عهد نمودن ahud ou peimaunra ré-aiut numoodun.—*To break a league* پیمان شکستن peimaun shakustun, فاسخ العقد شدن faufiklu't'akud shoodun, ناکض العهد بودن naukizu't'ahud boodun. *A written league* عهد نامه ahud nameh, عهدت ahudut. *Leagues* عهود ahood, موافقت muwaufeek, میثاق mé-aufeek.—*Leagued* هبوثاقی humwufauk, معاوده maahood, متحد muta-ahud, متحد mutuhlud, در اتفاق humahud, در اتفاق dur ittifauk pivusteh.

A LEAGUE (*parasang, three miles*) فوسنگ
farfang, فرسخ farfukh, ميل mile, سه ميل feh
mè-ool.—*A leaguer, v. fege, blockade.*

A LEAK شڪاف ihagauf, شق thukk, رخنه rukhneh, فرج furj.—*A leak in a ship* شڪاف جهاز shagaufa jahauze, شق کشتي shukka kishté, رخنه جهاز rukhneh jahauze.

To leak رخنه دار شدن rukhneh dar shoodun,
 شقاق داشتن shagauf numoodun,
 شکستن thukkk daushtun,
 از فرج چکیدن uz furj chukédun.

Leaky پر شڪاف rukhneh dar, pur shagauf, فروج furooj. (talkative) پر کوي pur gooi, کلمانی kulmauné. v. *loquacious, blabbing.*

—A leaky fellow پرگوي purgooi, هريت hureet,
عنلت alunut. v. blab.

To LEAN (*incline against*) اتکا نبودن ittika numoodun, سنود tuké-ut zudun, ساختن funood faukhtun, اعتبار کردن é-atimaud kirdun, رکون بودن rukoon boodun, توسد ساختن tuwuffud faukhtun, استناد نبودن istsinaud numoodun, تساند کردن tusaunud kirdun. v. *to recline*. — *To lean upon a staff* بر عصا اتکا نبودن bur afa ittika numoodun, تعکیز کردن taakeez kirdun, عزمان ta-akkuz numoodun, ساختن afhazaun faukhtun. — *To lean against a wall* اتکای جدار کردن ittika-é jidaur kirdun. *To lean or be in a bending posture* مایل شدن ma-él shoodun, پیچ نبودن peich numoodun, ضلع شدن zula shoodun, لام بودن lam boodun. v. *to sleep*. — *To lean to an opinion* برای مایل شدن berá-é ma-él shoodun, گراستن guraustun. *To lean to a side (to be partial)* میل شدن meel shoodun.

LEAN (*not fat*) لاغیر na la-
meeth, ناهمه nūmah, ناهمه sandkheel, نا
کم na koshē dar, ناهمه affa
کوم kum goosht, ناهمه kum
مکویت maukit, ناهمه mukhooshut,
مکویت munaajuf, ناهمه
mumfoofut). v. also *thin, hungry, lean, pale, emaciated*
faced لاغر روی laughir rooi, ناهمه
Lean cattle هزعموت huzcemut, ناهمه
heewauna kum goosht.

The lean (of meat) شحم *shuhum*, گوشت *gooshit* *lean* گوشت بی لهن *gooshit bi lahan*.
Fat and lean چرب و زار *churbimzar*.

To be or grow lean لاغر شدن laughir boodun,
 مگر نهافت nuheef guhran, لاغر شدن کشتن
 بودن kum goosht boodun. To be or grow
 لاغر کردن laughir kirdun, لاغر شدن
 faukhtun.—*Leanly* لاغرانه laughirane, لاغر
 nuheefan. v. *meagerly*.—*Leanness* لاغری
 laughir, لاغر شدن nuheefan, لاغر
 کوم کوشته kum koošte, لاغر شدن
 و هفت ajuf, زهر zurn, لاغر شدن
 wuhit, لاغر شدن husar, لاغر شدن zorn.

To LEAP *پرشیدن* *pushon, joshédun,*
پرشیدن *purwanz namashodun, par-*
taub kirdun, v. to jump, to leap.
To leap (as a horse does a fence) *پرشیدن*
kushné kirdun, v. to fence.

A leap چوستان jufstān, پرتاب portab, روكه ruks, پنجه punjeh, كفاز kufaz, كوزه kuhuzut, قباص kumās.

• According to the length بدرازي bedirauzé. — In length طولاً tuwulan, بطول betuwul, بالطول bi't-tuwul. — At length, v. lastly, at last.

To lengthen (make long) dirauz کردن
kirdun, مستطیل طویل ساختن tuweel faukhtun,
منسوع کردن mustuteel numoodun, منسوع کردن
mun-foo-a kirdun. v. to extend, protract. — (to grow
long) طویل شدن dirauz gufhtun, طویل شدن
tuweel shoodun.

Lengthwise از درازی uz dirauzé, طولاً tuwulan.

LENIENT, *lenitive* (*mitigating, softening*) نرم
nurm, دل نرم nurm dil, تسکین tulkeen, ساکن
faukin, ملین mulci-un, تلیین tulei-én, ملایم
mula-ém. v. *mild: laxative*. — *A lenient, lenitive*
ملین mulei-un, نرمی nurmé, v. *palliative*.

To lenify, v. to mitigate, assuage.

ملاییت، اہستکی ahustugé, نرمی Lenity
mula-émut, نرم دلی نرم dilé, التیام ilté-aum,
استہالت istsinaulut, سکینت fukeenut. v. *mild-
ness, mercy, indulgence.*

LENT (part. of *lënd*) وام داده waum dadeh,
مقروض mukrooz. (*a time of abstinence*) جله jilleh,
رمضان ramadan or ramazan.

Lentiginous, v. freckly, scurfy.

A LENTIL میٹو munjoo, منجو adus, نرسل nurfunk, نرسل meezshoo, نرسل nurfik, منجو mujoo, منجو munjoo, میجو mee-
joo, دانچہ dauncheh, دانیڑہ dauneezsh, دانڑہ daunzudeh,
تفشہ tuffshé, بلسن bulfun.

LENTSICK or *maslich tree* خنچک khunjuk,
 وکشک wukshuk, وکھشک wukumshuk.

LEO الأسد afud. v. constellation.

BEONINE اشدي afudé, شيرى sheeré,
شيرانه sheeraunch.

A LEOPARD پلنک pars, ببر bubr, pulunk, سبنتی fubunta, سبندی fubunda, سبنتاه fubuntah, سبنداه fubundah, یوز ee-ooz, (pl. یوزان ee-oozaun). A young leopard یوزک ee-oozuk.

A LEPER جذام juzaum, اهل برص ahla bu-rus, مرد ابرص murda abrus.

Leprosy جذام *juzaum*, پيس *pees*, پيسی *peesé*,
لره *peefugé*, بياض *bé-az*, پالو *pauloo*, پيسکی *peefugé*,
lureh, لری *luré*, وبری *weéré*, ویزی *weezé*,
وضع *wuzuh* (pl. اوضاع *awzauh*), خوره *khoreh*,
سلع *fula*.

Leprous جذام *zu juzaum*, *abras*, ابرص, *burees*, زو برص *zu burus*, پيس *pees*, اسع *afla* (ptur. سلع *fula*), *mujzoom* (fem. مجزومت *mujzoomut*, جذما *juzma*, pl. جذمي *juzumé*).

LESS کچکتر koochuktur, کمتر kumtur, کمتر kuhtur, کمین kuheen, کمینہ kuheeneh, اقل khordtur, اصغر afghur, فغرا fughra, اقل akall, کم kum, نہل nuhk. *Neither more nor less* ہمین humeen. *To do less than one could or ought to do* نقصیر کردن tukfeer kirdun, اقصار ساختن ikfaur faukhtun, تعذیر کردن taazeer kirdun, الو تضيع ساختن tuzujja faukhtun, الو fe-keif. *So much the less* فکینی بدرجہ (in a lower or smaller degree) — کمتر bedurujeha kumtur, کمترانه kuhturauneh, اصغرا afghuran.

A LESSEE (*one who takes the lease of a farm*)
 بکرایہ کیر kiraujé, اچارہ دار ijaureh dar,
 bekira-éh geer.

To LESSEN گھٹانے kauftun, کم کرنے
kum kurdun. v. to diminish, degrade.

A LESSON (*admonition*) نصیحت *nuscehut*,
تنبیه *tumbeeh*, پند *pund*, موعظت *maw'izat*.
A scholar's lesson درس *dar*, سبق *subuk*. *To re-*
ceive a lesson درس گرفتن *dar gharatun*, سبق
گرفتن *subuk akhar gharatun*. *To lesson or*
give a lesson درس دادن *dar dadan*, سبق
گفتن *subuk guftun*.

A LESSOR (*one who gives the use of a thing*)
 ده اجارت izaurut deh, ده کورده koordeh.
 کونندهh.

LEST ڪا ٿا ڪن، ڪا ٿا ڪن، ڪا ٿا ڪن.

To LET (*allow*) اجازت دادن *ijazat dadun*, اجازت
 رخصت نمودن *rukhsut numoodun*, اجازت
 dustoor dadun, اجازت دادن *izu kirdan*, اجازت
 شدن *ka-el shoodun*, اجازت ساختن *weez bukhsh faukhtun*. *v. to permit, suffer, — (to*
hinder) اجازت منع کردن *mu-na kirdan*, اجازت
 mu-ariz shoodun, اجازت مخالفت نمودن *mu-khalafat*
numoodun. *v. to oppose, obstruct, forbear, — (to let*
or let out for hire) اجازت بکرایه دادن *bekirah dadun*,
 اجازت دادن *ijazat numoodun*, اجازت
 bajaazat dadun, اجازت ابراء کردن *iltizam kirdan*.
To let blood اجازت زدن *ruk zadan*, اجازت
 fufud kirdun, اجازت حیانت ساختن *bajazat faukhtun*,
 اجازت گرا بودن *kira boodun*. *To let above*
 فروشتن *furooshun*. *To let in* اجازت دادن *du-*
khool dadun, اجازت دادن *during numoodun*. *v.*
to admit. — To let out (allowing) اجازت
 دادن *ijazat khari dadun*, اجازت
 gun دادن *bandun*, اجازت ساختن
upe kirdan, اجازت ساختن *under discharge, and gun*.
 اجازت دادن *bur rurruf kirdan*, اجازت ساختن
rakindeh faukhtun. *v. to dismiss. — To let out*

level a cannon طوپ بنشان در خط مستقیم زن tope benishaun dur khutta mustukeem zudun.

A level (plane) هامون hamoon, دشت dush, عینه fuhl, سهل af-hur, صحرا fuhra, ameeneh, جزا jiwa, بسیطه buseetch, furz. v. plain. — An extensive track of level ground صحیح fuhfuh, صحیح fuhfauh, صحیح fuhfuhaun, جوف jauf, دشت و هامون dush ou haumoon, جبابه jubaubut. Soft level ground سرخ furduh. — Level (rate, standard) میزان meezaun, مسلل mustuk, دستور dushoor, رسم rufm, وزن wuzn, همسری humfuré, (equality of rank, &c.) همقدری humkudré, یکسانی eekfauné, جفتی justé, همزادگی humzaudugé. (proportion) موافقت munaufibut, اندازه andauzeh, تناسب muwaufikut, تساوی humwauré, هوارى humwauré, مطابقت mutaubikut. A mason's level هنجار hunjaureh, هنجار hunja. v. rule. — The level of a gun طوپ نشان nishauna tope, دیدار بندوق nishauneha bundook. The level of the fight خط دیدار khutta deedaure. To be upon a level (with any person) همسر شدن humfur shoodun, همقدر بودن humkudr boodun, جفتی justé dushun, یکسانیدن eekfaunedun. To put upon a level دهن همسری humfuré dadun, یکسان ساختن humkudr kirdun, eekfaun faukhtun.

Levelled مسطح mustuh, برابر buraubur faukhteh, هوار شده humwaur shoodeh.

A leveller کننده برابر buraubur koonindeh, همسر نه eekfaun fauzindeh, همسر numa, همقدر koon, پیشا peisha peish fauz.

Levelness هوارى humwauré, برابرى burauburé, تسویا tufwé-a. v. equality, evenness.

A LEVER پینکائی peetkauné, بلکن bulkun, بتلا butlaud, عتلت atalut.

A LEVERET خرنگ khirnik (pl. خرائق khuraunik), سلحت fulhut.

Leviathan, v. crocodile, whale.

To LEVIGATE پرداختن purdaukhtun, سحق کردن fuhuk kirdun, ساییدن fai-édun. v. to rub, grind, smoothe, polish.

Levigation سحق fuhuk, دول dook, مدال mudauk.

A LEVITE, levitical لوی levi.

LEVITY سبکی subuké, سبکبارى subukbaré, خفت khuffut, همزجت humzujut, عنف anfik, ووزوت wuzoozut, بختکاره bukhtikaureh. Levity of behaviour سبکساری subukfuré, سبکساری

subukfauré, نریق nuzik, خفت khuffut, بی قرارى bé kurauré, طیر teer, طیرت teerut, طیوروت teer-rorut, ترش turush, فرفرت furfurut. v. inconstancy.

To LEVY (troops) لشکر دقت کردن lashkur duftur kirdun, سپاه در دقت قید بودن fippah dur duftur keid numoodun, عسکر جمعیت askur juma-é-ut faukhtun. To levy tribute or taxes خراج اخذ کردن khurauj akhz kirdun, باج تکلیف پذیرفتن tukleef pizzeeruftun, باج bauj ou khurauj gooriftun. To levy extraordinary taxes or contributions تکلیف tukleefa urfé-ut geer kirdun, رسوم rufooma urfé-ut gooriftun. To levy war جنگ کردن jung kirdun. v. to fight.

Levy (of men) عسکر جمعیت askur juma-é-ut, جنگی keida fippah, سپاه keida fippah, رسوم (of money) jungé dur duftur keid fauz. خراج rufooma urfé-ut, باج bauj, تکلیف tukleef, جزیه jizyeh. v. tax.

LIABLE (not exempt) liable, معاف taareez, نا معاف na taareez, نا بیزار na beezar, نا مصلحت na mahlah, v. obnoxious. — Liable to indignation عصبانیت muwaffub, عصب muwaffub, عصبانیت muwaffub, عصبانیت muwaffub.

LIABLE (not exempt) liable, معاف taareez, نا معاف na taareez, نا بیزار na beezar, نا مصلحت na mahlah, v. obnoxious. — Liable to indignation عصبانیت muwaffub, عصب muwaffub, عصبانیت muwaffub, عصبانیت muwaffub.

LIABLE (not exempt) liable, معاف taareez, نا معاف na taareez, نا بیزار na beezar, نا مصلحت na mahlah, v. obnoxious. — Liable to indignation عصبانیت muwaffub, عصب muwaffub, عصبانیت muwaffub, عصبانیت muwaffub.

LIABLE (not exempt) liable, معاف taareez, نا معاف na taareez, نا بیزار na beezar, نا مصلحت na mahlah, v. obnoxious. — Liable to indignation عصبانیت muwaffub, عصب muwaffub, عصبانیت muwaffub, عصبانیت muwaffub.

LIABLE (not exempt) liable, معاف taareez, نا معاف na taareez, نا بیزار na beezar, نا مصلحت na mahlah, v. obnoxious. — Liable to indignation عصبانیت muwaffub, عصب muwaffub, عصبانیت muwaffub, عصبانیت muwaffub.

LIABLE (not exempt) liable, معاف taareez, نا معاف na taareez, نا بیزار na beezar, نا مصلحت na mahlah, v. obnoxious. — Liable to indignation عصبانیت muwaffub, عصب muwaffub, عصبانیت muwaffub, عصبانیت muwaffub.

LIABLE (not exempt) liable, معاف taareez, نا معاف na taareez, نا بیزار na beezar, نا مصلحت na mahlah, v. obnoxious. — Liable to indignation عصبانیت muwaffub, عصب muwaffub, عصبانیت muwaffub, عصبانیت muwaffub.

LIABLE (not exempt) liable, معاف taareez, نا معاف na taareez, نا بیزار na beezar, نا مصلحت na mahlah, v. obnoxious. — Liable to indignation عصبانیت muwaffub, عصب muwaffub, عصبانیت muwaffub, عصبانیت muwaffub.

LIABLE (not exempt) liable, معاف taareez, نا معاف na taareez, نا بیزار na beezar, نا مصلحت na mahlah, v. obnoxious. — Liable to indignation عصبانیت muwaffub, عصب muwaffub, عصبانیت muwaffub, عصبانیت muwaffub.

LIABLE (not exempt) liable, معاف taareez, نا معاف na taareez, نا بیزار na beezar, نا مصلحت na mahlah, v. obnoxious. — Liable to indignation عصبانیت muwaffub, عصب muwaffub, عصبانیت muwaffub, عصبانیت muwaffub.

LIABLE (not exempt) liable, معاف taareez, نا معاف na taareez, نا بیزار na beezar, نا مصلحت na mahlah, v. obnoxious. — Liable to indignation عصبانیت muwaffub, عصب muwaffub, عصبانیت muwaffub, عصبانیت muwaffub.

LIABLE (not exempt) liable, معاف taareez, نا معاف na taareez, نا بیزار na beezar, نا مصلحت na mahlah, v. obnoxious. — Liable to indignation عصبانیت muwaffub, عصب muwaffub, عصبانیت muwaffub, عصبانیت muwaffub.

LIABLE (not exempt) liable, معاف taareez, نا معاف na taareez, نا بیزار na beezar, نا مصلحت na mahlah, v. obnoxious. — Liable to indignation عصبانیت muwaffub, عصب muwaffub, عصبانیت muwaffub, عصبانیت muwaffub.

LIABLE (not exempt) liable, معاف taareez, نا معاف na taareez, نا بیزار na beezar, نا مصلحت na mahlah, v. obnoxious. — Liable to indignation عصبانیت muwaffub, عصب muwaffub, عصبانیت muwaffub, عصبانیت muwaffub.

LIABLE (not exempt) liable, معاف taareez, نا معاف na taareez, نا بیزار na beezar, نا مصلحت na mahlah, v. obnoxious. — Liable to indignation عصبانیت muwaffub, عصب muwaffub, عصبانیت muwaffub, عصبانیت muwaffub.

LIABLE (not exempt) liable, معاف taareez, نا معاف na taareez, نا بیزار na beezar, نا مصلحت na mahlah, v. obnoxious. — Liable to indignation عصبانیت muwaffub, عصب muwaffub, عصبانیت muwaffub, عصبانیت muwaffub.

بارکشی barkushé. *A bearer of loads* بارگیر bargeer, حامل haumul, حمولت humoolut. *To lay down a load* وضع حمل کردن wuzaa huml kirdun. *An afs load* خوار khurwaur. *Horse or camel loads* حمولت humoolut. — *A load on the spirits* سودا souda, رنج runj, درد durd, دبستگی dilbustugé, دلتنگی diltunké, دلشکستگی dilshakustugé. v. grief, dejection.

To load بار نهادن huml kirdun, بار نهادن bar nihaudun, کرب ساختن kurib faukhtun, تحمیل کردن taazeer numoodun, تھمیل کردن tuhmeel kirdun, تطبیع نمودن tutbé-a numoodun *To load with chains* در زنجیر بستن dur zunjeer bustun, و بند کردن keid ou bund kirdun, در بند ساختن dur bund faukhtun. *To load a gun* توپ تیار کردن tope té-aur kirdun, بندوق تیار ساختن bundook té-aur faukhtun.— *To load (make heavy)* گراں کردن guraun kirdun, سنگین ساختن fungeen faukhtun.

Loaded محمول muhmool, کران put bar, بار guraun bar, موقت mawkir, موقت mawkirut (pl. موقت muwaukir), مدموم mudmoom, انکار afgaur, اوبار awbaur, دالی daulif, منقل mu-sukkil, مثقلت mufakkilut, تحمیل tuhmeel.— *Loaded with fruit* میوه دار meevuh dar, خصبت khusbut. *Loaded with debt* مستارب mustaurib. *Loaded with chains* زو زنجیر zu zunjeer. *Loaded with plunder* غانم ghaunim.

A loader بار نهاینده huml fauz, *niha-éndeh*, محمل muhmil.

The LOADSTONE **كش آهن** ahun kufh, **آهون ربا** ahun ruba, **حجر الشياطين** hujru' sh' shé-ateen, **مغنطيس** maghinatees. v. *magnet*.

A LOAF (,) li nan. v. *bread*.

LOAM وحل wuhul, كل gil, خلاب khilaub,
 خلاه khilauh, خال khauk. v. *earth, clay*.—*Loamy*
 خاله pur khilauh. كل gilé.

A LOAN وام waum, kurz, اقراض ik-rauz, dein, کوہری koohuré.

LOATHI نا خواہ na khauh, نا مراد na mo-
raud, ضروری zurooré, کراہتہ kurahutan, بی
اختیار bé ikhté-aur. v. *unwilling*.

To hate شدن بیزار شدن *beezaar shoodun*, کراهت
 داشتن *kurauhut daushtun*, استغنا کردن *isti-*
 ghna kirdun, ابا نبودن *iba numoodun*, اجتناب
 داشتن *ijtinaub saukhtun*, امتناع نمودن *imtināa*
numoodun, فرسودن *fursoodun*, غیشیدن *ghee-*
shédun, گره داشتن *futuhédun*, ستوهیدن
daushtun, عروزی نمودن *arooz numoodun*. *v. to*
hate, detest.

Loathful پر بیزار *pur beezaur*, زوکره *zu kirh*,
 ابی نہا *abi naha*.

Loathing بیزار beezaur, کیرہ kirh, ابی abé,
 نا خوشبش na khooshmush, نا خوشمنش na
 khooshmunish, مستہل mustumill, موئی mu-
 effuf, ایا iba.

Loathness نا خواهی *na khauhé*, ضرورت *zuroorut*. v. *aversion*, *unwillingness*.

Loathsome مکروه mukrooh, نا خوشهش na
khooshmush, v. *detestable*.

*Loathsome*سُوءِ مَكْرُوهِي mukroohé, چُرکیني
churkeené, شَنِيعَتِ thuné-at, قُبُورِ kubuh.

LOAVES نانها nanha.

A LOBBY پيشطاق peishtauk, پيشگاه, پيشگاه pa-égah.

LOBE (of the liver, &c.) جگر گوشه jigar
koofooh, زبادت الكبده zé-andutu'l'kubd,
رعامی raumé, رعامت raamut, ريكهت reekut. The lobe
of the ear گوشه ear-mohb گوشه گوش ear-mohb goosh, حجت
huijut.

A LOBSTER and a kindergarten

LOC. 11. *Salix repens*, *Salix mukomura*,
Salix pyramidalis, *Salix myrsinifolia*,
Salix humilis, *Salix glauca*.

[illegible]

Locally (جاي ڀر ڇاڻي)
 gah, (جڳهه يا جڳهه مڪاني)

Location نهب کوه *nihban, kuh*, نوس کوه *nusf koona*, وضعت *wuzat*, وضعت *wuzat*.

وضع wuza, موضوع mouzoo, موضوعات mouzoot, موضوعات mouzoot
A LOCK (of a door, &c.) قفل kuf, قفل kuf

ghulk, غلج ghulj, فليج full, قلغني kulghani,
کلیدان kuledaun, کلید kulod, کلید kulch,

شوبند. mughlauk, مخلوق. mughlauk, مخلوق
shoobund, قتل. kilit, قتل. kilit, قتل.

lock مزنگ muzunk, موزنگ muzhunk, کام kama,
کاماس kumaus, چنبه chumbah, چنگ chug-

deh. *The belt of a loach* كَبْدِي kabdi. *Loach*
 اتغال akfaul, اغلاق aglaq كَبْدِي kabdi

[illegible]

foo, کاکل kaukul, فخر fukhar, فخر فخر fukharul,
پورچم purchum, کاکل kaukul, کاکل kaukul, کاکل kaukul,

bug, grapple. — *A lock* قفل *qafal* *makur*
To LOCK قفل کردن *qafal kardan* *makur*.

[illegible]

Locked قفل شده *magnum* ماگنوم *maple* کاج
munkafal منگوفال *marzipan* مارزپان *marble* مرمر

LOCOMOTION *الحركة*

uz, ja beja. — *Locomotive* لوکوموتیو
hurukut numa uz ja beja.

* *A loiterer* اوارم awaureh, مرده هوشا murda hoo-sha, اوباش awbaush, نا بکار na bekaur. v. *idler*.
Loitering, v. *lingering*.

To LOLL (*lean lazily*) کاهلانه اتکا نبودن kauhilaunch ittika numoodun, بی کارانه تکلیت بی کارانه tuké-ut zudun.—*To loll out the tongue* مدلع کردن dula faukhtun, مدلع کردن mudla kirdun, ملتفت نبودن multuhis numoodun. *To loll in bed* پستر نشین شدن pister ni-sheen shoodun, صاحب فراش بودن sahib furaush boodun, در خواب شدن dur khaub shoodun.

LONE تنها tinha, منفرد munfurid. v. *solitary*, *single*.—*Loneliness, lowness* تنهایی tunhai-é, خلوت khulwut, یکانگی eekaunugé. v. *solitude*.—*Lonesome* دلگیر dilger. v. *solitary*, *dismal*.

LONG (*not short*) دراز dirauz, طویل tuweel, مدید muddeed, دیر باز deir bauz, متیاحل tool, متیاحل mutumauhil, متیاحلت mutumauhilit, طوطا taup, طوطا atullus, طوطا anshut, طوطا shubhaun, طوطا turmooh, طوطا shymikk, طوطا sinteel, طوطا asna, طوطا azeeb, طوطا shamoom, طوطا tumrood, طوطا mumuhilul, طوطا maut, طوطا murtul, طوطا shuhshaur, طوطا azib, طوطا é-att, طوطا shunzub, طوطا shutt, طوطا shutoot, طوطا shuraab, طوطا fukub, طوطا musbukirr, طوطا hurjub, طوطا musub, طوطا waurif. v. *tall*; *dilatory*, *protracted*.—*Long and broad* دراز دورو door ou dirauz, طویل طویل tuweel ou arecz. *Long-necked* کردن عسالتی gurdan efrauz, عسالتی afluk (plur. عسالتی afauluk, fem. عسالتی afaulukut). *A long time* مدت مدید mudutta muddeed, زمان کثیر zumau-na kuseer, طول زمان tool zumaun, دیری deiré, عهد عید ahda ba-éd. *A long rope* طول tool, تولت toolut. *To be or become long* دراز بودن dirauz boodun, تطویل شدن tutweel shoodun, پیوشیدن pé-ooohédun, دراز کردن bala-é-anédun. *To make long* دراز کردن dirauz kirdun, طویل ساختن tuweel faukhtun, تدبیل کردن tushzeeb numoodun, تزعج کردن tuzai-é kirdun. v. also *dilatory*, *protracted*.—*How long?* بتا beta? *Long ago* دیر deir. *Long since* مرده مرده deir murd (pl. مرده مرده deir murdugaun). *A long way off* کارین kaureen, بعید ba-éd, قاصی kaufé, قاصیت kaufé-ut, قاصی kufé, قاصی kuzuf. v. *distant*.—*Long (not soon)* کار na taze kaur, نا زود na zood, علی التعجیل na ala't'taajeel. v. also *all along*.—*To long* داشتن arzoo daushtun. v. *to desire*, *wish for*.

A LONG-BOAT قارب kaurib. v. *boat*.

LONGEVITY طول tool, عبارت ymaurut, هرمان hurmaun, زندگی zindugé dirauz.

LONGIMANUS (*long handed*) دراز دست dirauz doft.

LONGING انتظار intizaur, حسرت hufrut. v. *longing desire*.—*Longingly* با حسرت ba hufrut.

LONGITUDE درازی dirauzé, قیب keeb, قیب kaub. v. *length*.—*Longitudinal* درازی zu dirauzé, قیب zu keeb.

Long-suffering, v. *patient*; also *clemency*.

LONGWAYS, longwise طول toolan, بطول betool, بالطول bi't'tool.

LONG WINDED (*making long speeches*) سخن ران fukhun ran. v. *diffusive*, *tedious*.

Looby, v. *clown*.

To LOOK دیدن deodun, مبصر شدن mub-fir shoodun, مشاهدت nugguristun, مشاهدت mufhauidut kirdun, مبصر نبودن bufir numoodun, مبصر شدن buseer shoodun, نگرین nuggurestun, نگرین nuggureedun, نظر کردن nuzir kirdun, نظر mutula boodun, نظر نظر nuzir kirdun, نظر نظر nuzur faukhtun, نظر نظر nugguravun numoodun, نظر نظر nugguravun shoodun. (*to seem*) صورت پدید شدن seerat pizeer shoodun, نیاپش nima-é-aun boodun, داشتن numa-ésh daushtun, ظاهر بودن zahir boodun. *To look about one* (brow the eyes around) دیده باز کردن deedeer bauz kirdun. (*to be alarmed*) شوریده بودن shoorédeh boodun, تخریب tukhweef shoodun. (*to be circumspect, vigilant*) بصیرت داشتن beedaur shoodun, انتباه بودن intibaah numoodun. *To look after* مقید شدن mukéed shoodun, بصیرت shighaah daushtun, بازبین بودن buseerut numoodun.—*to look back* باز باز baz pus nugguristun. *To look for* نظر nuzir kirdun, حسرت داشتن hufrut daushtun, نگرین nugguravun shoodun. v. *to expect*; also *to search for*.—*To look into* تفتیش کردن tufteesh kirdun, تفتیش gurgistun, تفتیش tufubhus numoodun. v. *to examine*.—*To look on* (respect, regard) اعتبار کردن atihaur kirdun, تکریم kirdun, تکریم kirdun, تکریم kirdun. v. *to esteem*.—(*to consider*) اندیشیدن andeeshidun, اندیشیدن andeeshid kirdun, اندیشیدن andeeshid kirdun. —(*to be a spectator*) ناظر بودن nanzir boodun, مشاهده شدن ra-é shoodun, مشاهده mufhauid boodun.—*To look over* (examine one by

one) eeké eeké wuzin kirdun, یکی یکی وزن کردن (one) furda furda tukhmeen faukhtun.—*To look out (seek, search)* جستن justun, tuk ou poo numoodun, و بونودن, just ou jooi kirdun. (*to discover*) یافتن, istitlaa kirdun, استطلاع کردن e-aftun, kushaudeh numoodun. کشاده نبودن, (*to be on the watch*) دیدبانی بودن deebauné numoodun, بیدار شدن nuggurustun, نگریستن beedaur thoodun. *To keep a bad look-out* بصر بی bufr bé buseerut numoodun. *To look to (take care of)* بولن agauh boodun, بذل هت buseerut numoodun, بصیرت نبودن buzla himmut kirdun. (*to behold*) دیدن deedun, نظر انداختن nuggurustun, نگریستن nuzr andaukhtun. *To look through half-shut eyes* لحظ نبودن jumaush kirdun, جهاش کردن luhiz numoodun. *Look!* اینک! einuk! v. behold!

Look, looks روی rooi, وجه wujuf, صورت deedar, دیدار chuhreh, چهره nuzr, نظر footut, منظر munzur. v. countenance.—*A look* نظر nuzrut, نظران nuzraun, نگران nugguraun. *A looker, looker-on.* v. spectator.

A looking-glass آینه a-éneh, جام jaum, آینه aubgeeh, مرآت murwud. v. mirror.

A LOOM منوال munwaul, اخیزه akhkoozeh. *The yarn beam of a loom* شیفه shuffsheh.

A LOOP (for a coat-button) رز ruz, جوشل joozhk, کوز koozsh. *The loop of a curtain* mukheetufut. *A loop at the saddle-bow* زو جوشک pur ruz, پر ز ruz. *Looped* کهرز kuhetz.—*A loop-hole (aperture)* کنگره kungureh, شکاف futuh, فتح kusha-ésh, کشایش shagauf. *A loop-hole in fortifications for small arms* کنگره kungureh در قلع جهت بندوق jibut bundook.—*A loop-hole (shift, evasion)* حيله heelah, فن fann, کید keed. *Loop-holed* پر کنگره pur kungureh, پر فتح pur futuh.

A LOORY (bird) لوری loor, لوری looré.

To LOOSE (untie) حل hall kirdun, کشا kushaundun, کشودن kushoodun, کشافتن kusha faukhtun, تافتن taufstun, کشف kushuf numoodun. (*to disengage, set free*) ازاد ساختن azaud kirdun, خلاص کردن faukhtun, رها کردن ruha kirdun. v. to free.—*To loose a knot* گره کشا giich kusha kirdun. *To loose the belly* اسهال if-haul kirdun. v. under loosening.—*To loose a belt* میانبند کشا me-mibund kusha kirdun, کهر تافتن kumr taufstun.—*To loose (weigh anchor)* لنکر lungur burdaushtun, برداشتن aun-

gur burawuidun. *To loose and tie* ربط و حل hull ou rubt kirdun.

Loose (unbound, untied) بی بستگی bé bustugé, کشاده bila bund, محلول muhlool, کشاده kushaudeh, بی قید bé keid, نا بسته na busteh, استرخا mustukhé, مسترخي (relaxed) huzz. ifirkha, سست fust, رخ rukhkh, هلال luminaul. (*not fixed*) نا پایدار na paidar, نا مقرر na mukur-rur, بیبایداری bépaídaure, بینبات bésubaut. اوخته furoohishfeh, فروهشته (hanging down) aweekhteh, معلق mo-alluk, دروا durwa, اونگان awungaun, متعلق muta-allik. (*not close or compressed*) نا تراکم na affhurdeh, نا افشوده na turaukum. (*not chaste*) نا پاک na pauk ou paukeezeh, نا طاهر na tauhir, بی برهیزی bé purhazé, با هوای نفسانی ba hawa-é nufsau-né. v. wanton, dissolute.—(*indeterminate*) غیرمعین ghire-a mu-ai-én, نا محدود na muhdood. v. vague.—(*unconnected*) بی پیوستگی bé pivustugé, نا اتصال na mukroon, بی اتصال bé ittifaal.—(*not costive*) نا منقبض na tukubbuz, نا منقبض na munkubuz, منتهر muntuhur, ودق wudik. (*not enslaved*) ازاد azaud, رها ruha, سربست furbust, نا hurr, رسته rusteh. v. free.—(*not attentive*) نا مشغول na mushghool, بی آگاهی bé agauhé, نا متفکر na mutufikkir. *To break loose (gain liberty)* رها یافتن ruha é-aftun, ازادی کیر شدن azaud geer thoodun. *To let loose* ازاد کردن azaud kirdun, رسته نمودن rusteh numoodun, رهانیدن ruhaundun, رهانیدن ruhaundun. v. to free.

A loose ازادی azaudugé, رهایی ruha-é, خلاص khulaus.

Loosed کشوده kushoodch, کشاده kushaudeh, بی قید bé keid, محلول muhlool, تافتن taufteh.

Loosely (not fast) بی پایداری bila paidaur, بی ghire-a subaut. (*without bondage*) بی بند bila bustugé, بی ناظم bé nizaum. (*carelessly*) غافلانه ghaufilaunch, کاهلانۀ kauhilaunch, بی پروانه bé purwaunch. v. negligently.—(*absolutely*) شوخانه shookhaunch, یا شهوت ba thuliwut, با هوای نفسانی ba hawa-é nufsau-né.—(*unchastely*) بی پاکی bé pauké, بی طهارت tuhaurut, غیر برهیز ghire-a purhaze. (*meanly*) خورانه hukeeraunch, زلیلا zuleelan, خورانه khore-aunch. *To sew loosely* شل shall kirdun, مل ساختن mull faukhtun. v. to baste.

To loosen کشان kushaundun, محلول muhlool numoodun. v. to loose, relax, part.

Looseness (unfixedness) عدم قراری aduma kurauré, عدم استواری bé païdauré, بی پایداری aduma ustuwauré. (*flabbiness, laxity*) رخا rukha, سستی rukhawwut, رخوت rukhuwwut, صهللت khuraa, خراعت khuraat, خرج fuhtulut. (*irregularity*) عدم ترتیب aduma turteeb, عدم نظام aduma nizaum. (*want of chastity*) عدم پاکي aduma pauké, عدم طهارت aduma tuhaurut, بی پرهیزی bé purhazé, شہوت shuhwut, شوخی shookhé. v. *dissoluteness, lasciviousness*. — (*a diarrhoea*) اسهال if-haul, شکم if-haula shikum, لین lein, رفتن ruftuna shikum, لینت leinut, تار taur. *To have a looseness* داشتن شکم if-haula shikum daushtun, فراگرفتن furagooriftun. v. *flux*. — *To give a looseness* دادن اسهال if-haul dadun, مشی mushé kirdun, مشو اوردن mushoo awurdun, امشا کردن imsha kirdun, تخریط ساختن tukhreet faukhtun.

To LOP (trees) حطاب کردن hutaub kirdun, پیراستن peeraustun, تشذیب کردن tushzeeb kirdun, شہر tukuzzub faukhtun, تقصص ساختن shumr numoodun, صرم ساختن furum faukhtun, قصر ساختن kuta kirdun, قلع کردن kufir faukhtun, بخسودن bukhfoodun. v. *to cut*.

A lop, lopping حطاب hutaub, جدا judaud, حطاب kuttaa, فرخو furkhoo. — *A lopper* حطاب گر huttaub gur, جدا کننده judaud koonindeh.

LOQUACIOUS کویا gooî-a, پُرکوی purgooî, بوسکوی busgooî, کوال kulumauné, مقول mukwaul, تقول tukoolut, مقوال tukwaulut, قول ku-ul, مقوه mufawwih, همار humaur, مکتھر mukfeer, مکتھر mukfaur, هندلیق hinduleek, نغریج nufreej, فاهی fauhé, فیہ fei-uh, فیہت fei-uhut, خیرازت khyzraufut. v. *blabbing*. — *Loquacity* پُرکوی pur gooî-é, کثرت kufruta kulaum, کفت keilou kaul, لکھا lukha. guft ou gooî, همرت humurut.

A LORD سلطان sultan, سرور furwur, صاحب fahib, خدیو khudé-oo, خداوند khodavund, حاکم ameer, امیر meer, سپہدار sipuhdar, میراث kutkhoda, والی vaulé, مولا moo-la, مولی or مولا feid, سید meeraus geera, پاشا pasha, بگ beg, دولتمند dowlutmund. v. *sovereign, governor, ruler, master, noble*.

To lord سلطنت نمودن zabt kirdun, حکم کردن hookum kirdun, حاکم بودن haukim boodun. v. *to govern, rule*.

Lordliness, v. *dignity, pride*. — *Lordly*, v. *proud; proudly, imperiously*. — *Lordship*, v. *dominion, estate*.

To LOSE زیانی کردن zé-auné kirdun,

ضایع کردن kuza-ésh é-aftun, کزایش za-é-a kirdun, غایب ساختن gha-éb faukhtun, گم کردن gum kirdun, تله دادن tulleh dadun, بھیدن eehédun, یوا نمودن é-oo-a numoodun, ویدن weedun, ویددن weedédun, تضییع نمودن tuzei-é-a numoodun, اضاغت کردن iza-at kirdun, خسران khufraun é-aftun, تلف نمودن tuluf numoodun, تباه بردن tubah burdun. *To lose one's self* گم شدن gum shoodun. *To lose one's labour* بی جفا کشیدن abis jufa kushédun, بیاطل bé fa-édeh taab burdun, زحمت کشیدن bebautil azaur ou zuhmut kushédun. *To lose at play* باختن baukhtun, نقصان در قمار کردن nukfaun dur kumaur kirdun, در قمار باختن dur kumaur baukhtun. v. *game*. — *To lose the remembrance of any one's services* گم کردن نعمت کسی را gum kirdun namuta kuf-séra. *To lose house and home (to be driven from one's country and friends)* گم کردن گشتن دار و دیار gum gushtun daur ou dé-aur. *To lose the way* گمراه gumrah shoodun, سرگردان بودن awaureh ou furgurdaun boodun, بی راه بودن bé rauh gushtun, ضال نمودن zaull numoodun, خسر شدن khufir shoodun, خاسر بودن khaufir boodun. v. *to wander*. — *To lose hope* امید گم کردن umeed gum kirdun, امید نا امید شدن na umeed shoodun. *To lose courage* مکسور dilshakustugé é-aftun, دل muksooru'l'kulb shoodun, دل پریشان بودن dil purraashaun numoodun. *To lose an opportunity* فرصتی فوت کردن fursuté foot kirdun, فرصت ساختن foota fursut faukhtun. *To lose time* ایامی تلف ساختن a-é-auné tuluf faukhtun. *To lose idly the precious hours of life* اوقات عمر عزیز کردن umra azeez kirdun. *To lose a battle* شکست خوردن shakust khoredun, در جنگ باختن dur jung baukhtun, شکستگی shakustugé é-aftun. — *Loseable* ممکن mumkina za-é-a.

A loser گم سازنده za-é-a é-aub, ضایع یاب gum sauzindeh, نا کاسب na kasab.

Lose زیانی zé-aun, زیانی zé-auné, کزایش guza-ésh, اتلاف itilaf, تلف tuluf, نقص nuks, ضرر zurr, ضرر zurr, خسارت khufaur, خسر khufaur, خسران khufraun, خسر khufir, خسران muzurrut, گزند guzund. v. *deprivation, destruction, misf*. — *To suffer a loss* کزایش یافتن guza-ésh é-aftun, زیانی کردن zé-auné kirdun. v. *to lose*.

A LOSEL, زیاده باز zé-aweh tauz, v. *scoundrel*.

LOST ضایع za-é-a, غایب gha-éb, یاوه é-aweh,
کم شدن zé-aa ضیاع, ضیع zé-a, gum. *To be lost* gum shoodun,
ضیاع gum shoodun, یاوه بودن é-aweh boodun, غایب شدن gha-éb shoodun.
کشتن zé-aa gushtun,

A LOT **قرعت** kuraat, **حصه** hifteh, **بهره** buh-reh, **قسمت** bishk, **بخش** bukht, **فالش** faul, **کعبه** kufut, **قسم** kysm, **کعبه** kaabteen. v. fortune, portion. — *A distributor of lots* **ضارب** zaurib, **بخش** bukht. *To cast or draw lots* **قرعت** muhaurizut numoodun, **بخش** bukht, **قرعت** kuraat rumé kirdun, **بخش** bukht, **ضارب** zaurib kirdun, **بخش** bukht kushédun.

LOTE (*tree*) دوم dawm, هندقوق hindukook, هندقوقا hindukooka.—*The wild mountain lote-tree* ضيال zai-aul, اشكل ashkul, اشكلت ashkulut. *The Egyptian lote-tree* جالجان مصري juljauna mesré, بشتين bushmeen.

LOTION غسل ghush, شو shoo, شست shust,
شستگی shustgí. v. *washing*.

A LOTTERY **حده لوتري** hiffch bukhshé.

LOUD اواز zu bulund awauz, زن awauz zun, با نوا ba nuwa, بانک ساز baunk fauz, با نوا ba nuwa, هنگامه گبر ba nida bulund, هنگامه گبر hungaumeh geer, قراقرق kuraukuf. v. noisy, clamorous, turbulent.—A loud wind باد مهراج baud mehdauj. v. wind.—A loud voice اواز بلند awauza bulund, بانک baunk. To cry with a loud voice هنگامه کردن hungaumeh kirdun, اواز دادن bulund awauz dadun.

با هنگامه، ba bulund awauz, با بلند آواز loudly
 با شانه، ba shumauteh. v. noisily.

Loudness بانگ *baunk*, بلند آوازی *bulund awauzé*, شهابه *shumautch*, هنگامه *hungaumeh*, غلغل *ghulghul*, غوغا *ghoogha*, ندا *nida*, فریاد *furé-aud*, v. *clamour*, *noise*, *turbulence*.

LOVE عشق yshik, عاشق mashuk, سودا sow-
 da, مهر milk, میلان mei-lain, محبت mohabbut,
 حب hubb, اخلاص ikhlâs, دوستی aluk, دوستی
 doosté, شوریدگی shooredugé, عذوفت
 subaubat, زمانت zamaunut, عذوفت
 utoofut, وجد wujid, توہا teewa, وجد
 wujid, و میق wumik, زمانت zamanut,
 مهر و محبت و و و و و mukt, gunn-oo, و
 میق mihr ou mohabbut ou wudd ou aluft. v.
 fondness, kindness, friendship. Sincere love محبت
 حقیقت mohabbut bé ghurzaaneh, حب الوطن
 hukookut. The love of one's country
 hubb'Patrie. Paternal love عذوفت
 utoofuta padareyeh. To love (as a friend) دوستی
 دوستی doosté daahtun, یاری یاری e-aure

juseem. v. *heavy, large*. — (dull) خيره kheerch,
 باكراني ahmuk. v. *stupid*. — Lumpishly کرانی
 ba gurānē. v. *heavily*. — (stupidly) کندانه kun-
 dauneh, با خيره سري ba kheerch surē. — Lump-
 ishness سر سامی surfaumē, نا شناسی na shinauē.
 v. *dullness, stupidity*. — Lumpy (full of lumps) پر لقبه
 pur lukmeh, کنده دار kundeh dar.

LUNACY, دیوانگی dévaunugé. v. *madness*.

Lunatick ماهی ماهی, دیوانه dévaunch. v. *mad.*

A lunatic اہل دیوانگی *ahla dévaunugé.*

LUNAR قمری kumré, ماهی mauhé.

Lunated (like a crescent or half moon) تھلیل tuh-leel, هلال اسا hulaul asa.

A lunation (revolution of the moon) دور کبر doora kumr, تقییر tukmeer, ماه mah, شهر shuhr. v. month.

A LUNCHEON **كُشَاتْ** **پاتروہ** **یارہ**

A LUNETTE **ماشحه** *mascheh.*

The LUNGS شُحَارُ *shukhaur*, فَوَاكُ *fu-ʿadd*, عَصِيب *afeeb* (plur. عَصِيبَاتُ *ʿasībāt*), سَحَر *fuhr* (plur. سَحُور *fuhoor*, اسْحَار *af-haur*), — *Lunged* مَسْحُوتٌ *muf-hurut*. *Lung grown* لُسُقٌ *lufuk*.

A LUNT ریشته reeshteh. v. *linstock*.

A LUPINE ترمس turmus.

To LURCH **حيله کردن** heeleh kirdun. v. to deceive.—(to devour) **بلع کردن** bula kirdun.—(to disappoint) **محروم ساختن** muhroom faukhtun.—(to pilfer) **استرق کردن** istirauk kirdun. v. also to lurk.—A lurcher, v. lurker; glutton.

A LURE کشاکش kushakush, بَنک bunk, ازماییش yem, نوازش nuwauzish, جذبیت juzbut, کشاکش نبودن kushakush numoodun, بَنک ساختن bunk saukhtun, ازمودن azmoodun. v. *to attract, entice*. — *A lure for a hawk* بفتَره buftureh. *To lure a hawk* سرناف را bauzra awauz dadun, بفتَره نبودن surnaufra buftureh numoodun.

To LURK کین ساختن kumeen faukhtun,
کردن پنهان بودن duré kirdun, pinhaun
boodun, پوشیده شدن nuhuftun, polhé-
deh shoodun. A lurker کبین ساز kumeen fauz,
کبیندار kumeendar.—A lurking place کبینگاه
kumeengah, کبینکه kumeenguh, کبینی kumé,
کمون kumoon, میران meeraun, مارز maaruz, سمج
fumj, سمجه fumjeh, سمچه fumcheh. v. den, hunter.

LUSCIOUS شیرین sheereeti, luzeez.
 با مزه ba muzeh. v. *sweet, delicious*.—(too sweet)
 شیرین با تشدید kuseeru'l'luzeez, شیرین
 بطور کثیر sheereen ba teshdeed.—*Lusciously* کثیر
 البذ betoora kuseeru'l'luzeez.—*Lusciouslyness* کثیر
 البذی kuseeru'l'luzeezé.

LUST شهوت shuhwut (plur. شهاوت shaha-
wut), هوا hawa, هوس hawus, فجور fujoor,
نفس fyfk, هواي نغسائي hawa-é nufsaune,
نفس اماره hawa ou hawus, نفس nufs,
نفس اماره nufs amaureh, نطق toukauna nufs,
نطق toukaun, شوكي shookhé, سودا fouda,
طبع tuma, اغتلام arzoo-é nufs, اغتلام ighn-
laum, غلم ghulum, هكاع hukaa, حرارت hurau-
rut, قسح purwa, حنا hina, شبق shubuk,
قسح kufuh.—*To be a slave to lust* نفس غلبه کردن
nufs ghulubeh kirdun. *To restrain lust* نفس ضبط
nufs zabt sauktun. *To lust* شهوت پرست
shuhwut purust boodan, هوس نمودن ha-
wus numooden, هواي نغسائي داشتن hawa-é
nufsaune daustan, هيب شدن hubeeh shoodun,
نفس نطق nufs nufsaune toolkaun é-satun.

[illegible]

Lustfully بهوش *ba shawwast*, *thawle-*
aunch, بهوش *ba shawwast*, *hawalan*.

Luftfulness پرستی *hushwut parasti* و
luft.

LUSTILY با قوت، با تندرستی *ba tunderustī, ba qawwat*
 با کور و تاریکی *ba kuwwuta-zawto-ūn*

Lustiness, Lustibood, تندرستی tunderasti,
توانائی kuvvata zauro-ai, تیرائی turva-
nañ-é, توان turvaan-ai, vigour.

ILLUSTRATION **subdott. v. ablation.**

LUSTRE (*brightness*) روشنا roshna. 26-ا.
روشنی shaa'eh daure, اوب zub, رونق ran-
nuk, fur, ناب nab v. splendor; glorie — (O-
noon) نام naum, نامدار namdare, بزرگواری
buzurgwauré, عزت azmat, عزتمندان ezam-
mut: v. eminence. — A lustre or space with lights
چراغدان cheraughdan, نور نورé. A lustre, lus-
trum (space of brightness) پهنه پاکه pan-e-fakhe.

Lustrous, v. bright, harmonious.

LUSTY ذوقوت زائیت, tunderuſt, zu kuyruſta zaſt-ur, تاولا turvana, v. turgarens.

A LUTE l. barb. v. barb.

To LUKATE (لکاتہ) - لکھنا -
 dun, munlik sekhan, munlik sekhan,
 munlik namodun, munlik namodun,
 kindun, wak-ur munlik namodun.

mut, اجيرت ajeerut, زني پرستار zunné purustaur,
امت amut. v. *slave girl*.— *Servant maids* جوارى
juwauré, اما ima, زنان پرستران zunnauna puru-
sturaun, قطيع kuteen.

MAJESTICK شاهي shahé, zu जु-
naub, اهل و قار ahla wukaur, پادشاهي padshahé,
سلطنت shahra mukhifoos, ful-
tanut, هيايون huma-é-oon, سلطانى fultauné,
زو الجلال shookut mukroon, مقرون
zu'l'julaul, مبارك mubauruk, fa-
adutmund, زو جلالت zu julaulut, اهل
ahla heebut, صاحب مهابت fahib mohaubut. v.
*august, imperial, pompous, splendid, magnificent,
lofty, sublime.*—*Majestically* يا عظمت ba azumut,
شاهانه shahauneh, بروج هيايون bur wujha hu-
ma-é-oon, با جلالت ba julaulut, با هيبت ba
heebut.

Majesty جلال *julaulut*, وقار *wukaur*, هیبت *hebut*, جباب *fultanut*, مہابت *mohaubut*, سلطنت *junaub*, شکوت *huzrut*, تہکین *tumkeen*, حضرت *thukoot*, سعادت *sa'oodut*, سبحات *koukubeh*. *The divine majesty* حضرت *huzruta huk*, حق *huzrut ulla*. v. *also dignity, grandeur, sovereignty, power.*

MAIL (*cuirass*) جبه jubbeh, kurdu-
maun, کچون kuchoon, جوشن jeesh, جوشن
jooishtun, بکتر buktur, زره zurreh, خفتان khaf-
taun, خفان khufaun, لبوس luboos, نقیذت nu-
keezut (pl. نقایذ nuka-éz), درع dura (pl. درع
adra, ادراع adraa, دروع duruwa), نیم neem,
نجت nujis (pl. النجات anjaus), مضاعفت muza-
afut, مترست mutrufut, یلبه celubeh, لامت lau-
mut, کبز kubz, زنج zeej, سائری fauburé,
سایغت faubiglut, زغفت zughfut, جوشان joo-
shaun, نثرت nufurut, نثلت nufulut, جدلا judla,
سرد furd, زرد zurd, سل fukk, دلاص dulaus,
نیم neem. v. *armour*.—*A double coat of mail* کرفکه
kurufgé, مضاعفت muza-afut. *An impenetrable*
coat of mail اسرت usrut, جدلا judla. *Mail with*
which they arm horses شقه بند shukeh bund.
Armed with a coat of mail زره پوش zurreh posh,
سلاج پوش sillauh posh, زنج پوشیده zeej poshédéh,
پوش پوش jubeh posh, متدرع mutudurra,
مدجج mudjuj. *A ring of a coat of mail* حبل hu-
buk. *The intertexture of the rings of a coat of*
mail زرد zurd, سرد furd. *A short coat of mail*
چک jubeh chuck, درع درع duré-2, درع درع duré-
at, بدن budun. *A short coat of mail worne under*
the clothes, ; also *a garment worne under coats of*
mail خفتان khafstaun, شلیل shuleel. *A maker of*
coats of mail جیشگر jeeshgur, جبه جی jubehjé.

A mail (cloak-bag) جاڻه دان jaumeh daun, خورچين khorcheen, حقيبت hukeebut, v. bag. — (a bag or bundle of letters) چوان پر نامه chuwaul purnameh, دسته کاغذ dosteh kaughud.

To MAIM خیش سقط کردن fukut kirdun, خیش
 تجمیدیم کړدن khumish faukhtun, تجمیدیم
 zeem kirdun, زخم ساختن zukhim faukhtun. v.
 to lame, wound.

A maim سقطی *sukté*, زخم *khumsh*,
zukhim, لنکی *lungé*, مجذم *tusleem*,
mujzim, تجذیم *tujzeem*. v. wound, lameness, defect.

Maimed تاجديع tujdé-a, مسلم musullum, سقط fukt, جازع ajda, منقطع mun-kuta, مخبل mukhubbul.

MAIN (adjective) اول awwal, نخست nu-khuft, مطلق mutluk. v. chief, principal. — (important) گران guraan, مهم muhimma. (forcible, violent) ضربی zurbi, قوی kooi, شدید shudeed, توانا turvana. The main (chief part) جماع jumma, کثرت kufraat, عظم uzim, معظم muzum, اضمحلت astummut. v. sum total. — Main or main-fores شدت shudut, توان turvan, ضرب zurb, قوت kuwrat, کثرت kudrat. v. violence. — The main or ocean بحر buhroo muheer, محيط durb-e muheer, کانوس kanoos, افسانوس ifsaunoos, عیان umaan. — A makh (hammer) زنبیل zumbeel. v. to beat. — The main body of an army لشکر جماع jummaa lafkar, اتمута aumuta sippah. The main chance الامر نفس amr-u su'l'amr. The Mainland, main, or continent بحر eehna. v. earth. — The main land and main ocean بر و بحر burrouy bohr.

Mainly غالباً ghalibā, أولاً awwalū v. ahīqā.
— (powerfully) بقوة ba shuddut, ما قوتاً ba kuwwut, قدراً kudsarānch.

A main-mast اعظم *teera jahauza* *durukhta akbur* — *The main-sail or main-sheet* *haudbauna akbur*, *kylaa é-azum*, *kudrut*, *v. sail* &c

*Maimpernable, v. bailable. — Maimperner, main-
prize, v. bail. — To maimprize, v. to bail.*

To MAINTAIN (*affirm*) کر دین *kar dēn* *tastēef*
kirdun, اقرار *muḏaḥ saukhtun*, *muḏaḥ saukhtun*,
 کر دین *ikraur kirdun*, *v. to assert*. — (to defend by
argument or proof) دلیل اظہار نمودن *duleel iz-*
haur numoodun, توجیه کر دین *tuke-ut kirdun*,
 توجیه کر دین *tubeet saukhtun*, *v. to justify, jus-*
dicare. — (to support with the continuances of life)
 پروردن *purwardun*, پرورش نمودن *purwardish* *ku-*
dun, پروردہ نمودن *purwardesh numoodun*, پرورش
 نمودن *taj-esh saukhtun*, پرورش *khān*

dané dadun, خوراک بخش کردن khore-auk
bukhsh kirdun, عول ساختن a-ool faukhtun,
رزق دادن ruzuk dadun. *To maintain a family*
khaunumaun purwurdun. --(to bear
up) برداشتن burdaushtun, برداریدن
burdauredun, برپای نصب کردن
bur pa-é nusf kirdun. v. to sup-
port, preserve. --(to continue) مداومت کردن mu-
dawumut kirdun, استمرار نبودن istimraur nu-
moodun. --(to preserve from failure) از زوال مضمون
uz zuwaul muzoon kirdun, از نقص باقی
uz nuke bauké faukhtun. v. to keep up.

Maintainable (justifiable) ممکن مبرر mumikina
muburrut, واجب التعریف vajiba't taareef, لایق
la-éka ikraur.

A maintainer پرور purwurush duh, پرور
purwur. v. cherisher, supporter.

Maintenance (sustenance) پرورش purwurish,
خوراک khore-auk, پروری purwuré, قوای qooz, بقا
khoreduné. --(keeping from failure) حفظ از زوال
hifz uz zuwaul, استمرار istimraur, دفاع hukma-é-ut uz
nuka. v. continuance, defence, support, protection.

The main-top-most سر درختان sira durukhta
kadam.

MAJOR اکبر akbur, اعظم é-azum. v. greater.

A MAJOR (military officer) منبر minjur. A
major-general منبر جنرال minjur general. A major
proposition of a syllogism تقدمت takdimut,
بلوغ bulogh. (of full age) کبر kabra.

Majority (state of being greater) اکبری akbu-
ré, اعظم é-azumé, اولوی uluwé-ut. The
majority or greater number معظم mu-
zum, اکثریت اکثر mutumut, کثرت kufut.
(the office of major) منبری minjuré, -- (full age,
end of minority) بلوغ bulogh, بالغ baulughé.
The arrival at majority بالغ شدن bauligh sho-
odun, بلوغ آمدن bulogh amudun.

To MAKE کردن kirdun, ساختن faukhtun,
فعل فعل kirdun, صنع نمودن suna nu-
moodun, عمل ساختن aal faukhtun, وجود
wajood kirdun, افعال افعال ijaal faukh-
tan, اجرا کردن ijaal nakshidan, ظهور
zohor kirdun, ظهور faal faukhtun, ظهور
zohor numoodun. v. to create, form, com-
pose. ظهور نمودن (zohor, appear) ظهور
pudud numoodun, نهایش numoish daushtun. (to compel) ضربی
zube kirdun, اصلاح ساختن iktiza faukh-
tan, اصلاح نمودن ou kahr numoodun. (to
make profit) داشتن andoakhtun,

فایده fa-édeh goo-
rftun. v. to gain. -- To make away, make away
with کوشتن kooshtun, قتل کردن kutl kirdun,
هلاک نبودن meeraundun, moodun. v. to kill. --(to transfer) حوالت کردن hu-
waulut kirdun. v. to make over. -- To make account,
(reckon) حساب کردن hisfab kirdun. v. to com-
pute. --(to believe) اعتقاد بردن é-atikaud burdun,
باور کردن a-émaun daushtun, اعتبار کردن ba-
wur kirdun. To make account of اعتبار کردن
é-atibaur kirdun, التفات نمودن iltifaut numoo-
dun, تکریم ساختن tukreem faukhtun. v. to esteem.
-- To make free with (treat without ceremony) بی
تکلیف و تکلیف be tukleef ou tukulluf
shoodun. To make good (defend) ترکیت کردن
tazko-ut kirdun, تبریر ساختن tubreer faukhtun,
دلیل اظهار نبودن duleel izhaur numoodun. v.
under good. -- To make light of (consider as trifling)
هرزه behoodesh pundaushtun, پندداشتن
hirzeh andoesh kirdun. -- To make love
zunra nauz ou né-aur kir-
dan, عشق ساختن ta-ashshuk faukhtun, بزنی
bezunné yshk numoodun. v. to court
and under love. -- To make merry عیش و عشرت
a-esh ou ishrut kirdun, شاد شدن shaud
shoodun, دل کشادگی داشتن dil kushaudugé
daushtun. To make of or make much of محبت
mohabbut numoodun, نواختن nuwaukh-
tun, نوازش کردن nuwauzish kirdun. v. to cherish,
cares. -- To make of (produce, effect) پرداختن pur-
daukhtun, بکار آوردن bekaur awurdun. -- (to un-
derstand) در یافتن fuhm kirdun, فهم کردن du-
ré-aftun. v. to comprehend; also to make profit of.
-- To make over کردن تعیین tai-én kirdun, از
uz tufurrufa khood sip-
paurish dadun. v. to assign, alienate, transfer. -- To
make over an estate نمودن مال tooleeju'l'-
maul numoodun. To make out (explain) آشکاره
athikaureh kirdun, نمودن taareef
numoodun, کشادگی kushaudun. v. to prove. -- (to
make clear to one's self) ادراک یافتن idrauk é-aftun,
زیرک کشتن akl gooriftun, زورگ gushun. To make sure of (consider as certain)
یقینی mukurrur gooriftun, یقینی eekéne pundaushtun. -- (to secure to one's
possession) در تصرف خود گرفتن dur tufurrufa
khood gooriftun, خونرا ضبط کردن khoodra
zube kirdun. To make up (reconcile) اصلاح
islah mabein faukhtun, ذات اصلاح
islah zautu'l-bein numoodun. -- (to

bur numoodun, اطلاق ازاد کردن azaud kirdun, اطلاق نبودن itlauk numoodun. v. to free. — *Manumitted* بدبر tudubbur, سابت fa-ebut, عنق ytk. *A manumitted slave* مولی moola. v. freedman.

MANURABLE (capable of cultivation) لابق la-čka ziraat, واجب الفلاحت vajibu'l'fula hut, مبدن نعبير mumkina taamee.

Manure سرکین fugeen, زبل zibl, سلاح fu-lauh, دمال dumaul. *To manure land* سرکین شور fugeen dur zumeen zudun, شور دادن shoor dadun, مشغول شدن beziraat mushghool shoodun. v. to dung, cultivate. — *Manurement* زراعت ziraat, زمین تیباری zumeen teemaure. v. cultivation. — *A manurer* زراعت کر gur. v. cultivator.

MANUSCRIPT دست خط doft khutt.

MANY بسیار biff-aur, چندان chundaun, چند chund, چندین chundeen, چها chubaun, بس bafs, بسا buffa, کثیر kuseer, کثیر kuseerut, موفور moufoor, فراوان firawaun, شبيع rumeez, رميز mustoufe, مستوفي shubé-a, عبر abr, عروض arooz, کثا kufaub, کثیف kuseef, دخیاس dukhaus, وفی wufé, مکث maké, ثور, for. v. much, copious, numerous, also multitude. — *How many?* چند chund? چندان chundaunkh? چندین chundeené? کما ka-en? کم kum? چه قدر? cheh kudr? مقدار? cheh mukdaur? افش ash kudr? چند کسي? chund kufé? چند خلق? chund khulk? — *How many soever* چندان chundaun, بسا buffa. *How many children have you?* چند فرزند chund furzund? Just so many چندین chundeen, این قدر chundaun, چندانی chundauné, این کدی ain kudi. *How many yards did you buy?* چند چند گز خرید کردید chund guz khureed kirdeed? *A great many* بسا بسا buffa buffa, چند چند chund chund buffa. *As many as* هر قدر که hur kudr keh, هر چند که hur chund keh. *A journey of many days* راه چند روزه rauha chund rooze. *Many men* چند تنی tuna chund, رجال kufruta کثرت خلایق kufruta khulk. *Many times* مرات چند chund gah, بار چند chund bar, کثیر murauta kuseerut, بسیار بار, دفعه dafaatan. *A hundred times as many* صد چندان fud chundaun. *Many-coloured* کثیر اللون kuseeru'l'lawn, کوناگون runkarunk, گوناگون gunagoon. *Few or many* کثیر و قليل kuleel ou kuseer. *Many words* کثرت کلام kufruta kulauin. *Many favours* وافت altaufa

waufé-ut. *Many-cornered* بسیار zu kooosheha biffé-aur چند کنار دار chund kunaar dar, کثیر الاطراف kuseeru'l'atrauf. *Many-headed* چند راس chund raas, بسیار سر fura chundaun numa. *Many-languaged* بسیار زبان biffé-aur zubaun, کثیر kuseeru'l'hiffaun. *Many-peopled* کثیر القوم kuseeru'l'koom. v. populous.

A MAP رسم اقلیم fooruta duné-a, رسم نقشه rufma akleem, تخطیط بلاد tukhteeta bilaud, or خارتی kharité. *A road-map* (also a sea-chart) رهنامه ruhnameh — *To map* رسم کردن rufma kirdun, رسم بلاد rufma bilaud numoodun. v. to delineate.

To MAR زبان کردن zé-aun kirdun, ضرر zurrur faukhtun, خسارت کردن khufaurut kirdun. v. to harm, hurt, injure, spoil.

MARBLE مرمر marmor, خارا khaura, خارا سنگ khaurafunk, مرمر سنگ marmor sunk, بلک buluk, رخام rukhaum. *White marble* سفید رخام rukhauma sifeed, مرمر murwut. *Marble* (made of marble) رخامی rukhauma, مرمر zu marmor. *Marble-hearted*, v. hard-hearted. marmoré — *Marble-hearted*, v. hard-hearted.

MARCASITE مارکشینا markushena, مارکشینا markushena, بوریش booreetish, روشنا roshuna.

MARCH (month) فوراردین fowardeen, محرم moharrum, ازار azaur, مرت mart.

To MARCH رفته رفتن ruftun, خرام رفتن muzoon khyraum ruftun, خرامان شدن khyramaun shoodun, خرامنده رفتن khyramindeh ruftun, رفتار نمودن khyramédun, رفتار نمودن numoodun, مشی ساختن mushé faukhtun, سیر feir kirdun, سلوک ساختن sulook faukhtun, گام نهادن gaim nahadun, روی کردن rouvé kirdun. *To march on foot* راجل مشی raujilan mushé faukhtun.

A march رفتار ruftaur, روش rouvish, مشی mushé, سیر feir, خرام muzoon, قدیمیت kudumé-ut. *A quick march* تند رفتن tund rouvé, تازگامی taz gaumi, نجل bujaj, کاس kas, زلت zult, خط mukht, رفتار ruftaur, رفتار رهسته duleel. *To march slow* رفتن دلفین duleef numoodun, رفتن دلفین duleef kirdun. *A solemn march* شهبگون shubkoon, شهبگون shubgeen.

MARCHES سرزمین fura zumeen, سرحد furhudd, سرزمین muzza zumeen, سرزمین muzzuboom, بوم boom, صورت zurrur. *A long march*

v. mercantile.—*A dull market* بازار غرار bazaur ghuraur, کسار kufaud, بوار buwaur, ضروح zurooh. *A horse-market* شور shoor, شوره shooreh.

To market بازار کردن *bazaur kirdun*, تجارت
 tujuw-
 wuk nummoodun. *v. to deal, traffick.*

Marketable واجب الشرا vajibu'sh'fhura, لایق
 فروش la-éka furoofh, در بازار روان dur bazaaur
 rouvaun, در چارسو جاری dur chaursoo jauré.

A MARKSMAN كوب نشان nishaun koob,
علامت زون. alaumut zun.

A MARMOSET **میهون** maimoon, نسانس
nifnaus (fem. نسانس nifaunus). v. *ape*.

A MARRER زبان ساز zé-aun fauz.

MARRIAGE نکاح nikauh (pl. انکحات an-kihut, مناکحات munaukihaut), سوري sooré, عرسات aroosé (pl. عرس urs, عروس aroos, عروسى aroosé), عرسات urufaut, اعراس é-araus), كيش keesh, ضر zurr. *A marriage-contract* معاہدت nikah mu-ahuduta nikauh, عقد نکاح akda nikauh. *A marriage contract signed by a judge* حجت نکاح hujjuta nikauh. *The ratification of a marriage before a judge* کابین kaubeen. *A marriage-portion* کابینی kaubeen, کابین kaubeen, کاوین kauveen, حلوان hulwaun, شیربہا sheerbuha, عقر akr. *A marriage-settlement* کابین زن kaubeena zunn, صدق fudauk. *A marriage entertainment* مہانی muhimauné aroos, عرس urus, عروسى aroosé, سور soor. *A dish of meat sent from a marriage entertainment to an absent friend* خونچہ khooncheh. *To ask in marriage* طلب کردن benikauh tulub kirdun. *To contract marriage* عقد نکاح کردن akda nikauh kirdun. v. to marry. —*To give away in marriage* بدائی دادن behulaulé dadun.

Marriageable قابل *la-éka nikauh*, لايق نكاح
 عرس *kaubila urs*, واجب العروس *vajibu'l'aroos*.

منکوحه Married شده نکاح nikauh shoodeh, منکوحه munkooh, عروس کردانیده zoojé, زوجي aroos kirdaunédeh, محسنه muhfun (fem. محسنه muhfunut, pl. محسنات muhfunaut) حلال hulaul.—A married man) شوهر zooj, شوهر shoohr, عروس aroos. v. husband.—A married woman منکوحه munkoo-hut, عروسه shoohr dar, عروسه aroos, عروسه aroosch (plur. عرايس ara-és), خاتون khatoon, تکيه تکیه tukeen, بھولہ buhooleh. v. wife.

MARROW مخ mukh, مغز mughz, هشو hu-
shoo, نخ nukhkh, قلب kulb, صليب fuleeb,
صهارت fuhaurut, كنده gundeh, انگله anguleh,
كالاچه kulaucheh, مكال mukauk, مككت mu-
kaukut, رم rum, نقي nuké, دل dil, قصيد ku-

seed, هنت hunnut, جربی jürbé, دُمش dumsh. *The spinal marrow* مغز پشت mughza posht, خیط kheitu'r'rukubeh, حرام mughz, الرقبه kharum mughz, نخاع nikhaa. — *Marrowless* غير مغز ghire-a mughz, بي bé mukh. *A marrowless bone* رُشْرُش rufhrufh.

To MARRY (*take a wife or a husband*) عقد
زوج گرفتن akda nikauh saukhtun, زوج کردن
zooj gooriftun, تزوج tuzuwuwj kirdun,
زن گرفتن zun gooriftun, زوجه shoodun, زوجی شدن
gooriftun, عورت گیر نهودن awrut geer numoo-
dun, عروس بودن damaud shoodun, داماد شدن
aroos boodun, تاهل ساختن ta-ahhul saukh-
tun.—(*to join a man and a woman in matrimony*)
عقد نکاح بستن nikauh kirdun, نکاح کردن
akda nikauh bustun, تزویج ساختن tuzweej saukh-
tun, زوج ساختن zoojaut kirdun, زوجات کردن
muzawwuj saukhtun, زن دادن zun dadun,
گتخدا ساختن damaud kirdun, داماد کردن
kutkhoda saukhtun, عروس کردن aroos kirdun,
بجالی در نکاح پیوستن dur nikauh pivustun, بجالی
بجالی دادن behulaulé wufi kirdun.—(*to give
away in marriage*) بهجالی دادن behulaulé dadun.

MARS (planet) باهرام bahram, القاهرة al-kawhar, مریخ murreeh, پهلوان سیهر pihluvauna sipiher, باکو baukoo. *The two malignant planets, Mars and Saturn* نكسان nuhfaun, نكسین nuhsin.

A MARSH **ورطت wurtut**, **وچل wuchul**, **لچم ajum** (plur. **اجام ajaum**), **وړغ wurgh**, **کول kol**, **اوب اوب استاده aub uftaudeh**, **برهن barren**, **خړه khureh**, **چرا chura**. *A salt marsh* **شورستان shoortistan**.—*Marshy* **اجامه ajumeh**, **شوره shooreh**.

A MARSHAL سپاهدار *Sepahdara*
jung, سردار *furdaur*, سالار جنگ *salaurjung*, v.
general. — (a *harbinger*) پیشرو *peishrou*, فرانس
furaunik, پیمشاندک *peishhadunk*.

To marshal گردن صنفی *suf suf kirdan*,
 نظم ساختن *suf suf arastun*,
 سازگاری کردن *saukhtun*,
 رتبه بندی کردن *burja numoodan*. *v. to arrange.*—*To marshal an army in battle array* لشکر
 گردان *lshkur suf suf kirdan*. *To*
marshal or lead the way راه را پیشرو
 کردن *rah ra peishro kirdan*.

A marfballer سار نفل *nuxum faw*, *suf ara*, سار کننده *suf ara koonindeh*.—*Marfballship* سرداری *fardand*, *peishrouvé*.

A MART (*city of traffic*) بندر bender, بندرگاه bendergah, کورماون kurmaun. v. also market.

MARTIAL جنگی jungé, غازی ghauzé, بہادر bahaudur, دلاور dilawur, دلیر dilare, مہارز mo-

murder. Massacred مقتول muktool, کشته kooft-
teh. v. *murdered*.

MASSINESS, *maffvenefs* کلاؤن kulaun, کرانی
gurauné, وزینی wuzené, ثقل fikul, ثقلت fu-
kulut. v. *weight*.—(solidity) یکپارگی eekpaurugé.

Massive, maffy گران wuzeen, وزین guraun, *ثقیل* fukeel, *رزیں* rüzeen, *بلہ* bulmeh. v. *weighty*.—(*solid*) *یکپارہ* eekpaureh. v. *کارگیر*.

A MAST تیر teer, تیر جهاز teera jahauzé,
درخت durukht, ستون سفینه futoona fufeeneh,
تیر کشتی teera kifhté, صاری fauré, ساربت fau-
rè-ut, نصبت nusbut. — Masted زو تیر zu teer,
دار درخت durukht dar. — Oak mast بلوط buloot,
مازودراز mazoodirauz.

A MASTER صاحب fahib, مولا or مولی moula, خدیو khodavund, سرور furwur, خدیو khodé-oo, صاحب دولت fahib dowlut, ذو zu, اهل ahl, بعل baal. v. lord, chief, possessor, proprietor.—(a director) سرکار furkaur, مدیر mutdub-bir, مرتب muruttib, مقوم mukawwim. v. governor.—*The master of a house or family* خداوند khodavunda khauneh, صاحب بیت fahib bect, سرادار furaudar, گتخدای kutkhoda-é, کدینه kudeench, خانه صاحبی khauneh fahibé, fahib khaunch, خاندان khaunudaun, سنور furaudar, کدیور kudé-oor, سنور furaudar, گاوہ gaweh, هیله heeleh. *The master of a feast* سرور مجلس furwura mujlis, ولی wulé namut, ضیافت صاحبی zé-aufut fahibé, میزبان meezubaun. *A school-master* خواجه khojeh, مکتب خواجھی muktub khojché, معلم mu-ellum, مودب mu-eddi, استاذ uftauz (plur. اساتید afauteez). *A master of any art or trade* راستکار rauftkaur, آموزگار amoozkaur, استاد uftaud, استاذ uftauz (plur. اساتید afauteez, اساتذت afauteizut), استاد uftaud, پيشه وار peeſheh war, استاد uftaugur, ماهر mauhir (plur. مہرت muhrut). v. artificer.—*Master, or sir* مستر mifter, استاد uftaud, خواجه khojeh, اغا agha, اقا aka, اق akk. *Mr. Smith* استاد سمیت mifter smit. *Mr. James* خواجه جان uftaud yakoob. *Mr. John* خواجه صاحبی khojeh jaun. *The master of a ship* ربابان jahauze fahibé, رباب jahauze, کشتی کشتیبان kish tébaun, ربابی rabbauné, گذار mullauba fufceench guzaur, سفان fuffaun, ناخدا nakh-zaut. v. mariner.—*The master of the horse* سر سواران ameera akhore, سر اکھور furakhore, سر سواران fur fuvvuraun. *The master of a tavern, &c.* سرادار furadaur. v. innkeeper.—*A fencing-master* شور

To match (to be equal to) توانستن *tuvvaniſtun*, هېځپايه بودن *humkudum ſhoodun*, هېځپايه هېځپايه بودن *humpa-éh boodun*. — (*to ſhow an equal, make equal*) مفاوضت نبودن *mufawuzut numoodun*, هېځدم معاشرت کردن *ma-adilut kirdun*, هېځدم رو (to confront) *humkudum numoodun*. — مقابله نبودن *roo beroo awurdun*, مواجعت ساختن *muwau-jihut faukhtun*. v. *to oppoſe*. — (*to ſuit, reſemble*) مانستن *mauniſtun*, فراخور آمدن *furakhoor au-mudun*, معادل کردن *ma-adil kirdun* — (*to ſuit, proportion*) يکسانی *muwauſik kirdun*, موافق کردن *eekſauné numoodun*, موازي ساختن *muwauzé faukhtun*. — (*to join in marriage*) نکاح کردن *nikauh kirdun*, زوجي نبودن *zoojé numoodun*, زوجات ساختن *zoojaut faukhtun*. — (*to be married*) نکاح بودن *zoojé ſhoodun*, زوجي شدن *nikauh boodun*.

Matchable همتا *humta*. v. *ſuitable, correſpondent*.

Matchleſs غير همتا *ghire-a humaul*, غير همتا *ghire-a miſſ*, بلا تشبيه *bile tuſſibech*. — *Matchleſſly* بر همتا *bur wujha be humta*, عدم تشبيه *aduma humta*, عدم تشبيه *aduma tuſſibech*.

A match maker (marriage broker) واسط *waufit* (*ſem. واسطت* *waufitut*), نکاح دلالت *dulauluta nikauh*. — (*a maker of matches to burn*) کبريت *kubreet ſauz*, آتش *peeneh kaur*, انکيز *autauſh angeez gur*.

A MATE (husband or wife) زوج *zooj* (plur. همخانه *zoojaut*, dual زوجان *zoojaun*), همخانه *humkhauneh*, همخواه *humkhaubeh*, همزن *humzaunoo*. v. *alſo friend, companion*.

— *The mate mate of an animal* نر *nur*. *The female mate* ماده *maudeh*. — *A ſhip mate* جهاز نشين *jahauze niſheen*, کشتي نشين *kishtë niſheen*, شاه *humjahauze*. — *Check-mate (at cheſs)* شاه مات *ſhah mat*. — *To mate*, v. *to match; equal*.

MATERIAL (conſiſting of matter) جسماني *jiſmauné*, ماديت *maddé*, ماديت *maddé-ut*, هيولاني *hei-oolauné*. v. *corporal*. — لازم *guraun*, مهم *muhimm*, (important) *lauzim*, مستشري *muſtuſhré*. — *A material cauſe* علت مادي *ylluta maddé-ut*.

Materials اجزا *ajza*, مواد *muwaud*. *Materials for building* کرايتم *kuraufteh*.

Materially جسماني *jiſmané-ut*.

Materially در حال جوهر *dur haula johuré*, بطور هيولاني *batoora hei-oolauné*. — (*importantly*) مهمانه *bur wujha guraun*, مهم *muhim-*

maunch, لازمانه *lauzimaunch*, بطور مستشري *be-toora muſtuſhré*. — *Materialneſs* حال جوهر *haulajohuré*. v. *alſo importance*.

Materiate (conſiſting of matter) از جوهر ساخته *uz johur ſaukhteh*, از جسم و مادت مخلوق *uz jiſm ou maddut mukhllook*.

MATERNAL مادري *maderé*, امي *ummé*, مادر منسوب *madera mukhſoos*, مادر منسوب *mader munſoob*. — *Maternity* امومت *umoomut*.

MATHEMATICAL هندسه منسوب *hundudufeh munſoob*, هندسي *hundufé*, هندسيان *hundufé-ut*. v. *geometrical*. — *Mathematically* هندسيانه *hundufé-aunch*, بر وجه هندسي *bur wujha hundufé*. v. *geometrically*. — *A mathematician* مهندس *muhundis*, مهندز *muhundiz*. v. *geometrician*. — *Mathe-maticks* هندسه *hundufeh*, علم هندسه *ylma hundufeh*, رياضيت *ylma gha-é-ut*, رياضيت *ylma ré-aucé-ut*. *Axioms in mathematicks* اداب هندسيان *adauba hundufé-aun*, علوم رياضيت *ulooma ré-aucé-ut*.

MATINS (morning prayers) صباح نيازي *fu-bauh numauzé*, نياز بامداد *numauza baundaud*.

MATRICE, matrix (the womb) رحم *ruhym* (pl. ارحام *arhaum*), بويگان *zihdaun*, بويگان *é-ookaun*. — (*a mould*) تنگل *tutunk*, قالب *kaulib*.

MATRICIDE قتل مادر *kutla mader*.

MATRIMONIAL نکاحي *nikauhé*, زوجي *zoojé*. v. *conjugal, nuptial*. — *Matrimonially* نکاحيانه *nikauhé-aunch*, موافق اداب نکاح *muwauſika adauba nikauh*. — *Matrimony*, v. *marriage*.

A MATRON خواتين *khatoon* (plur. *khawateen*), فنج *funuj*. *An illuſtrious matron* بزرگ خاتون *khatoona buzurk*, بلاخيت *belaukhé-ut*, تبرم *tubrum*, کدبا *kud-ba*, کدبا *kuzba*, ترکان *turkaun*. v. *alſo old wo-man*. — *A chaste matron* عفيفه *afecfeh* (pl. *afa-éf*), محضرت *mukhuddurut*, محضرت *mu-hfunut*. *Matronal* خاتوني *khatooné*, تديني *tukeené*. — *Matronly* بر وجه خاتوني *bur wujha khatooné*, سالدار *ſauldar*.

MATTER جوهر *hé-oola* or هيولا *jo-hur*, مادت *maddut* (pl. مواد *muwadd*), جسم *jiſm*, مادت *aſla* اول *aſla*, اصل *rudda*, بزنل *eebrunk*, بزنل *madduta awwulé*. v. *ſubſtance*. — *Internal matter* باطن مادت *bautin maddut*, باطن مادت *madduta bautin*. — *(affair)* کار *kaur*, باب *baub*, خصوص *kluſſoos*, امر *amr*, حاجت *haujut*. v. *thing, buſineſs, ſubjeet*. — *Purulent matter* ريش *reem*, ريش *recſh*, غثيشت *ghuſeefut*. v. *pus*.

To matter (be of importance) مهم و لازم شدن mu-
himmo ulauzim shoodun. (suppurate) تفرج نهولن
tukurruh numoodun, ریم ساختن reem faukhtun.

MATTHEW متی matta.

A MATRESS پستر pifter.

MATURATION (ripening) رسان ruffaun,
ادوا adwa. v. also supuration.

Maturative (causing to ripen) نضیج ساز nuzeej
fauz.—(suppurative) کنا tukurruh koona.

Mature رسیده ruffledh, رس rufs, ناضج nau-
zij, نضیج nuzeej. v. ripe.—Mature in counsel ناضج
ناuziju'r'raa-é, بالغ عقل bauligh akl.
v. wife.—Mature in years سالدار fauldar, نضی
nufuf.

To mature رسیدن ruffledun, بالیدن baulédun,
ادوا گشتن adwa gushtun. v. to ripen.

Maturely (ripely) رسانه ruffaunch, نضیجاً nu-
zeejan.—(in good time) با زمان ba zumaun, بکاه
begauh. v. early, soon.—(with counsel well digested)
با راي نضیج ba raa-é nuzeej, بالغ عقل ba akla
bauligh, با حکمت ba hykmut. v. wisely.

Maturity بالیدگی ruffledugé, bau-
lédugé, نضیج cena, یئوع cenoo-a, nuzij, v.
completion, ripeness.

MAUDLIN (half drunk) نیم مست neem must.

Maugre, v. notwithstanding, in spite.

To MAUL کوفتن kooftun, زدن zudun,
مشت زدن musht zu-
dun. v. to beat, bruise, box.—A maul, v. mallet.

A MAUND سبدور funkoor. v. basket.

MAW چینه دان cheeneh dan. v. crop, stomach.

MAWKISH نا خوشمیش na khooshmush, بی
بے لذت bé luzzut, نا لذت na luzz, ابي ساز abé fauz,
نا خوشمیشي Mawkishness بیزار کنا
na khooshmushé, عدم لذت aduma luzzut.

A MAW-WORM کرم شدم kirma shikim,
دودا بوتون dooda butun. v. worm.

MAXILLARY عذاری luhoó-é, azauré,
عذار بیوند azaur pivund, چانه منسوب
chaunch munfoob.

A MAXIM قصیت اشکاره kuzé-uta afhikaureh,
حکم الله hookumullah, قول صحیح
koola fulheeh, hykmut. v. axiom, precept.

MAY (month) ربیع الاول khordad,
ربیع ایلار rabé-u'l'awwul, ماه ایلار mauha a-é-aur,
مایس ma-és, مایویس ma-é-oes. v. صیفی.

MAY: as I may می توانم ma tuvvaunim,
در قدرت من kaudir ma fhoom, می شوم
از دست من می براید, dur kudruta mun aft,
uz dofta mun ma bura-éd. He may می تواند ma
tuvvaunid, در کادر می شود kaudir ma fhood,

از دست او می, dur kudrutish aft, می
می uz doft oo ma bura-éd. We may
می kaudir ma fhoom, می شوم ma tuvvaunecm,
dur kudruta ma aft, می توانم ma tuvvaunecm,
uz dofta ma ma bura-éd. You may می
می ma tuvvaunecm, می توانم ma tuvvaunecm,
dur kudruta shuma aft, می توانم ma tuvvaunecm,
uz dofta shuma ma bura-éd. They may می
می ma tuvvanind, می شوم kaudir ma shoond,
dur kudruta eishan aft, می توانم ma tuvvaunecm,
uz dofta shaun ma bura-éd.—I may not, it may not, v. cannot, impossible.—
It may be (it is possible) می ممکن mumkin aft,
kaubil aft, می ممکن imkaun aft,
tuvvaun, می توانم tuvvaunid. v. perhaps.

A MAY-BUG جمل jaal. v. beetle.

MAYOR پیشکار kauzé-a shahur, پیشکار
peishkaur, داروغه kulauntur, داروغه dauroogh,
خان ده دیهکان dihkaun, ویدو waiwodeh,
khauna diti. v. magistrate.

A MAZE دولاوب doolaub. v. labyrinth.—(con-
fusion of thought) جزم و اضمحلال juzr ou
mudda ikdaum ou ihjaum. v. irresolution, per-
plexity.—To maze گمراه ساختن gumrah faukht-
tun. v. to bewilder.—To be in a maze و اواره
awaureh ou furgurdaun boodun,
gum shoodun. v. to be astonished.—
Mazy متروک muturuddud, متروک mulhaw-
wush. v. confused, perplexed.

ME (oblique case of I) مرا mura, ^۱ ^۲ ^۳ ^۴ ^۵ ^۶ ^۷ ^۸ ^۹ ^{۱۰} ^{۱۱} ^{۱۲} ^{۱۳} ^{۱۴} ^{۱۵} ^{۱۶} ^{۱۷} ^{۱۸} ^{۱۹} ^{۲۰} ^{۲۱} ^{۲۲} ^{۲۳} ^{۲۴} ^{۲۵} ^{۲۶} ^{۲۷} ^{۲۸} ^{۲۹} ^{۳۰} ^{۳۱} ^{۳۲} ^{۳۳} ^{۳۴} ^{۳۵} ^{۳۶} ^{۳۷} ^{۳۸} ^{۳۹} ^{۴۰} ^{۴۱} ^{۴۲} ^{۴۳} ^{۴۴} ^{۴۵} ^{۴۶} ^{۴۷} ^{۴۸} ^{۴۹} ^{۵۰} ^{۵۱} ^{۵۲} ^{۵۳} ^{۵۴} ^{۵۵} ^{۵۶} ^{۵۷} ^{۵۸} ^{۵۹} ^{۶۰} ^{۶۱} ^{۶۲} ^{۶۳} ^{۶۴} ^{۶۵} ^{۶۶} ^{۶۷} ^{۶۸} ^{۶۹} ^{۷۰} ^{۷۱} ^{۷۲} ^{۷۳} ^{۷۴} ^{۷۵} ^{۷۶} ^{۷۷} ^{۷۸} ^{۷۹} ^{۸۰} ^{۸۱} ^{۸۲} ^{۸۳} ^{۸۴} ^{۸۵} ^{۸۶} ^{۸۷} ^{۸۸} ^{۸۹} ^{۹۰} ^{۹۱} ^{۹۲} ^{۹۳} ^{۹۴} ^{۹۵} ^{۹۶} ^{۹۷} ^{۹۸} ^{۹۹} ^{۱۰۰} ^{۱۰۱} ^{۱۰۲} ^{۱۰۳} ^{۱۰۴} ^{۱۰۵} ^{۱۰۶} ^{۱۰۷} ^{۱۰۸} ^{۱۰۹} ^{۱۱۰} ^{۱۱۱} ^{۱۱۲} ^{۱۱۳} ^{۱۱۴} ^{۱۱۵} ^{۱۱۶} ^{۱۱۷} ^{۱۱۸} ^{۱۱۹} ^{۱۲۰} ^{۱۲۱} ^{۱۲۲} ^{۱۲۳} ^{۱۲۴} ^{۱۲۵} ^{۱۲۶} ^{۱۲۷} ^{۱۲۸} ^{۱۲۹} ^{۱۳۰} ^{۱۳۱} ^{۱۳۲} ^{۱۳۳} ^{۱۳۴} ^{۱۳۵} ^{۱۳۶} ^{۱۳۷} ^{۱۳۸} ^{۱۳۹} ^{۱۴۰} ^{۱۴۱} ^{۱۴۲} ^{۱۴۳} ^{۱۴۴} ^{۱۴۵} ^{۱۴۶} ^{۱۴۷} ^{۱۴۸} ^{۱۴۹} ^{۱۵۰} ^{۱۵۱} ^{۱۵۲} ^{۱۵۳} ^{۱۵۴} ^{۱۵۵} ^{۱۵۶} ^{۱۵۷} ^{۱۵۸} ^{۱۵۹} ^{۱۶۰} ^{۱۶۱} ^{۱۶۲} ^{۱۶۳} ^{۱۶۴} ^{۱۶۵} ^{۱۶۶} ^{۱۶۷} ^{۱۶۸} ^{۱۶۹} ^{۱۷۰} ^{۱۷۱} ^{۱۷۲} ^{۱۷۳} ^{۱۷۴} ^{۱۷۵} ^{۱۷۶} ^{۱۷۷} ^{۱۷۸} ^{۱۷۹} ^{۱۸۰} ^{۱۸۱} ^{۱۸۲} ^{۱۸۳} ^{۱۸۴} ^{۱۸۵} ^{۱۸۶} ^{۱۸۷} ^{۱۸۸} ^{۱۸۹} ^{۱۹۰} ^{۱۹۱} ^{۱۹۲} ^{۱۹۳} ^{۱۹۴} ^{۱۹۵} ^{۱۹۶} ^{۱۹۷} ^{۱۹۸} ^{۱۹۹} ^{۲۰۰} ^{۲۰۱} ^{۲۰۲} ^{۲۰۳} ^{۲۰۴} ^{۲۰۵} ^{۲۰۶} ^{۲۰۷} ^{۲۰۸} ^{۲۰۹} ^{۲۱۰} ^{۲۱۱} ^{۲۱۲} ^{۲۱۳} ^{۲۱۴} ^{۲۱۵} ^{۲۱۶} ^{۲۱۷} ^{۲۱۸} ^{۲۱۹} ^{۲۲۰} ^{۲۲۱} ^{۲۲۲} ^{۲۲۳} ^{۲۲۴} ^{۲۲۵} ^{۲۲۶} ^{۲۲۷} ^{۲۲۸} ^{۲۲۹} ^{۲۳۰} ^{۲۳۱} ^{۲۳۲} ^{۲۳۳} ^{۲۳۴} ^{۲۳۵} ^{۲۳۶} ^{۲۳۷} ^{۲۳۸} ^{۲۳۹} ^{۲۴۰} ^{۲۴۱} ^{۲۴۲} ^{۲۴۳} ^{۲۴۴} ^{۲۴۵} ^{۲۴۶} ^{۲۴۷} ^{۲۴۸} ^{۲۴۹} ^{۲۵۰} ^{۲۵۱} ^{۲۵۲} ^{۲۵۳} ^{۲۵۴} ^{۲۵۵} ^{۲۵۶} ^{۲۵۷} ^{۲۵۸} ^{۲۵۹} ^{۲۶۰} ^{۲۶۱} ^{۲۶۲} ^{۲۶۳} ^{۲۶۴} ^{۲۶۵} ^{۲۶۶} ^{۲۶۷} ^{۲۶۸} ^{۲۶۹} ^{۲۷۰} ^{۲۷۱} ^{۲۷۲} ^{۲۷۳} ^{۲۷۴} ^{۲۷۵} ^{۲۷۶} ^{۲۷۷} ^{۲۷۸} ^{۲۷۹} ^{۲۸۰} ^{۲۸۱} ^{۲۸۲} ^{۲۸۳} ^{۲۸۴} ^{۲۸۵} ^{۲۸۶} ^{۲۸۷} ^{۲۸۸} ^{۲۸۹} ^{۲۹۰} ^{۲۹۱} ^{۲۹۲} ^{۲۹۳} ^{۲۹۴} ^{۲۹۵} ^{۲۹۶} ^{۲۹۷} ^{۲۹۸} ^{۲۹۹} ^{۳۰۰} ^{۳۰۱} ^{۳۰۲} ^{۳۰۳} ^{۳۰۴} ^{۳۰۵} ^{۳۰۶} ^{۳۰۷} ^{۳۰۸} ^{۳۰۹} ^{۳۱۰} ^{۳۱۱} ^{۳۱۲} ^{۳۱۳} ^{۳۱۴} ^{۳۱۵} ^{۳۱۶} ^{۳۱۷} ^{۳۱۸} ^{۳۱۹} ^{۳۲۰} ^{۳۲۱} ^{۳۲۲} ^{۳۲۳} ^{۳۲۴} ^{۳۲۵} ^{۳۲۶} ^{۳۲۷} ^{۳۲۸} ^{۳۲۹} ^{۳۳۰} ^{۳۳۱} ^{۳۳۲} ^{۳۳۳} ^{۳۳۴} ^{۳۳۵} ^{۳۳۶} ^{۳۳۷} ^{۳۳۸} ^{۳۳۹} ^{۳۴۰} ^{۳۴۱} ^{۳۴۲} ^{۳۴۳} ^{۳۴۴} ^{۳۴۵} ^{۳۴۶} ^{۳۴۷} ^{۳۴۸} ^{۳۴۹} ^{۳۵۰} ^{۳۵۱} ^{۳۵۲} ^{۳۵۳} ^{۳۵۴} ^{۳۵۵} ^{۳۵۶} ^{۳۵۷} ^{۳۵۸} ^{۳۵۹} ^{۳۶۰} ^{۳۶۱} ^{۳۶۲} ^{۳۶۳} ^{۳۶۴} ^{۳۶۵} ^{۳۶۶} ^{۳۶۷} ^{۳۶۸} ^{۳۶۹} ^{۳۷۰} ^{۳۷۱} ^{۳۷۲} ^{۳۷۳} ^{۳۷۴} ^{۳۷۵} ^{۳۷۶} ^{۳۷۷} ^{۳۷۸} ^{۳۷۹} ^{۳۸۰} ^{۳۸۱} ^{۳۸۲} ^{۳۸۳} ^{۳۸۴} ^{۳۸۵} ^{۳۸۶} ^{۳۸۷} ^{۳۸۸} ^{۳۸۹} ^{۳۹۰} ^{۳۹۱} ^{۳۹۲} ^{۳۹۳} ^{۳۹۴} ^{۳۹۵} ^{۳۹۶} ^{۳۹۷} ^{۳۹۸} ^{۳۹۹} ^{۴۰۰} ^{۴۰۱} ^{۴۰۲} ^{۴۰۳} ^{۴۰۴} ^{۴۰۵} ^{۴۰۶} ^{۴۰۷} ^{۴۰۸} ^{۴۰۹} ^{۴۱۰} ^{۴۱۱} ^{۴۱۲} ^{۴۱۳} ^{۴۱۴} ^{۴۱۵} ^{۴۱۶} ^{۴۱۷} ^{۴۱۸} ^{۴۱۹} ^{۴۲۰} ^{۴۲۱} ^{۴۲۲} ^{۴۲۳} ^{۴۲۴} ^{۴۲۵} ^{۴۲۶} ^{۴۲۷} ^{۴۲۸} ^{۴۲۹} ^{۴۳۰} ^{۴۳۱} ^{۴۳۲} ^{۴۳۳} ^{۴۳۴} ^{۴۳۵} ^{۴۳۶} ^{۴۳۷} ^{۴۳۸} ^{۴۳۹} ^{۴۴۰} ^{۴۴۱} ^{۴۴۲} ^{۴۴۳} ^{۴۴۴} ^{۴۴۵} ^{۴۴۶} ^{۴۴۷} ^{۴۴۸} ^{۴۴۹} ^{۴۵۰} ^{۴۵۱} ^{۴۵۲} ^{۴۵۳} ^{۴۵۴} ^{۴۵۵} ^{۴۵۶} ^{۴۵۷} ^{۴۵۸} ^{۴۵۹} ^{۴۶۰} ^{۴۶۱} ^{۴۶۲} ^{۴۶۳} ^{۴۶۴} ^{۴۶۵} ^{۴۶۶} ^{۴۶۷} ^{۴۶۸} ^{۴۶۹} ^{۴۷۰} ^{۴۷۱} ^{۴۷۲} ^{۴۷۳} ^{۴۷۴} ^{۴۷۵} ^{۴۷۶} ^{۴۷۷} ^{۴۷۸} ^{۴۷۹} ^{۴۸۰} ^{۴۸۱} ^{۴۸۲} ^{۴۸۳} ^{۴۸۴} ^{۴۸۵} ^{۴۸۶} ^{۴۸۷} ^{۴۸۸} ^{۴۸۹} ^{۴۹۰} ^{۴۹۱} ^{۴۹۲} ^{۴۹۳} ^{۴۹۴} ^{۴۹۵} ^{۴۹۶} ^{۴۹۷} ^{۴۹۸} ^{۴۹۹} ^{۵۰۰} ^{۵۰۱} ^{۵۰۲} ^{۵۰۳} ^{۵۰۴} ^{۵۰۵} ^{۵۰۶} ^{۵۰۷} ^{۵۰۸} ^{۵۰۹} ^{۵۱۰} ^{۵۱۱} ^{۵۱۲} ^{۵۱۳} ^{۵۱۴} ^{۵۱۵} ^{۵۱۶} ^{۵۱۷} ^{۵۱۸} ^{۵۱۹} ^{۵۲۰} ^{۵۲۱} ^{۵۲۲} ^{۵۲۳} ^{۵۲۴} ^{۵۲۵} ^{۵۲۶} ^{۵۲۷} ^{۵۲۸} ^{۵۲۹} ^{۵۳۰} ^{۵۳۱} ^{۵۳۲} ^{۵۳۳} ^{۵۳۴} ^{۵۳۵} ^{۵۳۶} ^{۵۳۷} ^{۵۳۸} ^{۵۳۹} ^{۵۴۰} ^{۵۴۱} ^{۵۴۲} ^{۵۴۳} ^{۵۴۴} ^{۵۴۵} ^{۵۴۶} ^{۵۴۷} ^{۵۴۸} ^{۵۴۹} ^{۵۵۰} ^{۵۵۱} ^{۵۵۲} ^{۵۵۳} ^{۵۵۴} ^{۵۵۵} ^{۵۵۶} ^{۵۵۷} ^{۵۵۸} ^{۵۵۹} ^{۵۶۰} ^{۵۶۱} ^{۵۶۲} ^{۵۶۳} ^{۵۶۴} ^{۵۶۵} ^{۵۶۶} ^{۵۶۷} ^{۵۶۸} ^{۵۶۹} ^{۵۷۰} ^{۵۷۱} ^{۵۷۲} ^{۵۷۳} ^{۵۷۴} ^{۵۷۵} ^{۵۷۶} ^{۵۷۷} ^{۵۷۸} ^{۵۷۹} ^{۵۸۰} ^{۵۸۱} ^{۵۸۲} ^{۵۸۳} ^{۵۸۴} ^{۵۸۵} ^{۵۸۶} ^{۵۸۷} ^{۵۸۸} ^{۵۸۹} ^{۵۹۰} ^{۵۹۱} ^{۵۹۲} ^{۵۹۳} ^{۵۹۴} ^{۵۹۵} ^{۵۹۶} ^{۵۹۷} ^{۵۹۸} ^{۵۹۹} ^{۶۰۰} ^{۶۰۱} ^{۶۰۲} ^{۶۰۳} ^{۶۰۴} ^{۶۰۵} ^{۶۰۶} ^{۶۰۷} ^{۶۰۸} ^{۶۰۹} ^{۶۱۰} ^{۶۱۱} ^{۶۱۲} ^{۶۱۳} ^{۶۱۴} ^{۶۱۵} ^{۶۱۶} ^{۶۱۷} ^{۶۱۸} ^{۶۱۹} ^{۶۲۰} ^{۶۲۱} ^{۶۲۲} ^{۶۲۳} ^{۶۲۴} ^{۶۲۵} ^{۶۲۶} ^{۶۲۷} ^{۶۲۸} ^{۶۲۹} ^{۶۳۰} ^{۶۳۱} ^{۶۳۲} ^{۶۳۳} ^{۶۳۴} ^{۶۳۵} ^{۶۳۶} ^{۶۳۷} ^{۶۳۸} ^{۶۳۹} ^{۶۴۰} ^{۶۴۱} ^{۶۴۲} ^{۶۴۳} ^{۶۴۴} ^{۶۴۵} ^{۶۴۶} ^{۶۴۷} ^{۶۴۸} ^{۶۴۹} ^{۶۵۰} ^{۶۵۱} ^{۶۵۲} ^{۶۵۳} ^{۶۵۴} ^{۶۵۵} ^{۶۵۶} ^{۶۵۷} ^{۶۵۸} ^{۶۵۹} ^{۶۶۰} ^{۶۶۱} ^{۶۶۲} ^{۶۶۳} ^{۶۶۴} ^{۶۶۵} ^{۶۶۶} ^{۶۶۷} ^{۶۶۸} ^{۶۶۹} ^{۶۷۰} ^{۶۷۱} ^{۶۷۲} ^{۶۷۳} ^{۶۷۴} ^{۶۷۵} ^{۶۷۶} ^{۶۷۷} ^{۶۷۸} ^{۶۷۹} ^{۶۸۰} ^{۶۸۱} ^{۶۸۲} ^{۶۸۳} ^{۶۸۴} ^{۶۸۵} ^{۶۸۶} ^{۶۸۷} ^{۶۸۸} ^{۶۸۹} ^{۶۹۰} ^{۶۹۱} ^{۶۹۲} ^{۶۹۳} ^{۶۹۴} ^{۶۹۵} ^{۶۹۶} ^{۶۹۷} ^{۶۹۸} ^{۶۹۹} ^{۷۰۰} ^{۷۰۱} ^{۷۰۲} ^{۷۰۳} ^{۷۰۴} ^{۷۰۵} ^{۷۰۶} ^{۷۰۷} ^{۷۰۸} ^{۷۰۹} ^{۷۱۰} ^{۷۱۱} ^{۷۱۲} ^{۷۱۳} ^{۷۱۴} ^{۷۱۵} ^{۷۱۶} ^{۷۱۷} ^{۷۱۸} ^{۷۱۹} ^{۷۲۰} ^{۷۲۱} ^{۷۲۲} ^{۷۲۳} ^{۷۲۴} ^{۷۲۵} ^{۷۲۶} ^{۷۲۷} ^{۷۲۸} ^{۷۲۹} ^{۷۳۰} ^{۷۳۱} ^{۷۳۲} ^{۷۳۳} ^{۷۳۴} ^{۷۳۵} ^{۷۳۶} ^{۷۳۷} ^{۷۳۸} ^{۷۳۹} ^{۷۴۰} ^{۷۴۱} ^{۷۴۲} ^{۷۴۳} ^{۷۴۴} ^{۷۴۵} ^{۷۴۶} ^{۷۴۷} ^{۷۴۸} ^{۷۴۹} ^{۷۵۰} ^{۷۵۱} ^{۷۵۲} ^{۷۵۳} ^{۷۵۴} ^{۷۵۵} ^{۷۵۶} ^{۷۵۷} ^{۷۵۸} ^{۷۵۹} ^{۷۶۰} ^{۷۶۱} ^{۷۶۲} ^{۷۶۳} ^{۷۶۴} ^{۷۶۵} ^{۷۶۶} ^{۷۶۷} ^{۷۶۸} ^{۷۶۹} ^{۷۷۰} ^{۷۷۱} ^{۷۷۲} ^{۷۷۳} ^{۷۷۴} ^{۷۷۵} ^{۷۷۶} ^{۷۷۷} ^{۷۷۸} ^{۷۷۹} ^{۷۸۰} ^{۷۸۱} ^{۷۸۲} ^{۷۸۳} ^{۷۸۴} ^{۷۸۵} ^{۷۸۶} ^{۷۸۷} ^{۷۸۸} ^{۷۸۹} ^{۷۹۰} ^{۷۹۱} ^{۷۹۲} ^{۷۹۳} ^{۷۹۴} ^{۷۹۵} ^{۷۹۶} ^{۷۹۷} ^{۷۹۸} ^{۷۹۹} ^{۸۰۰} ^{۸۰۱} ^{۸۰۲} ^{۸۰۳} ^{۸۰۴} ^{۸۰۵} ^{۸۰۶} ^{۸۰۷} ^{۸۰۸} ^{۸۰۹} ^{۸۱۰} ^{۸۱۱} ^{۸۱۲} ^{۸۱۳} ^{۸۱۴} ^{۸۱۵} ^{۸۱۶} ^{۸۱۷} ^{۸۱۸} ^{۸۱۹} ^{۸۲۰} ^{۸۲۱} ^{۸۲۲} ^{۸۲۳} ^{۸۲۴} ^{۸۲۵} ^{۸۲۶} ^{۸۲۷} ^{۸۲۸} ^{۸۲۹} ^{۸۳۰} ^{۸۳۱} ^{۸۳۲} ^{۸۳۳} ^{۸۳۴} ^{۸۳۵} ^{۸۳۶} ^{۸۳۷} ^{۸۳۸} ^{۸۳۹} ^{۸۴۰} ^{۸۴۱} ^{۸۴۲} ^{۸۴۳} ^{۸۴۴} ^{۸۴۵} ^{۸۴۶} ^{۸۴۷} ^{۸۴۸} ^{۸۴۹} ^{۸۵۰} ^{۸۵۱} ^{۸۵۲} ^{۸۵۳} ^{۸۵۴} ^{۸۵۵}

Measure قیاس kei-aus, اندازه andauzeh, پیمانه peimauneh, وزن wuzn, سامان famaun, اموع amoogh, سنجیت fujhut, سنجیت fujeehut, قیاس ma-eh, مقدار mukdaur, قیاس keemut, کیلت keelut, نهماز nuhmauz, قدر kudr. v. *proportion, mean, portion, allotment; moderation.*—*A measure* اندازه andauzeh, هنداز hundauz, سرکچه koonceez, کونیز kulindeh, پیمانه furkeleh, وزن wuznut, کویر koo-cr, پیمانه peimauneh. *A measure for corn or other dry goods* کیلت keilut (pl. اکیال aké-aul), کلکیت muké-ul (pl. مکیال muka-él), کولکیت kuleejut, جریب jureeb, من munn, منا muna, اصواع fuwaa, صیاع fē-aa (pl. اصواع afwa, awaa), داری dauré, مکوک mukook (plur. مکیال mukaukeek), مقلد muklud, زهه zuhub, مد mudd, نغغ tugtugh, نغغ nughnugh, قنعل kunkul, قباغ kuba, اردب irdubb. *Measures for dry goods, sealed by authority* مچاتیم mukhaateem. *To stamp measures with standard marks* تاور کردن taweer kirdun. *A wine measure* ناطل nautil. *A small measure of wine (about an ounce)* اویت wuké-uta shuraub, شراب wuké-uta shuraub, باه awké-uta baudeh. *Full measure* وافی waufé, وافیت waufé-ut, الوافیت alwaufé-ut. *His measure was full (he is dead)* پیمانه اش پر شد peimauneh ash pur shud. *An oil measure* کوپین kubeen. *A measure of six feet* بار اغوش bar aghoosh, قامت kaumut. v. *fathom.*—*A measure of three feet* شامان shaumaun, اندان andaun. v. *yard.*—*Whatever overflows a measure* ناطل nautil, طغفت tufufut. — *Poetick measure* ترازو کلام turauzoo kulaum, وزن wuzn. (*verse*) *without just measure* ترانه na moozoon.—*A measure (tune)* turaunch. v. *air.*—*Above measure* قیاس bila ké-aus, بیع سرو سامان bé fur ou famaun, بله bila andauzeh, بی گران bé guraun, نهماز nuhmaur, نهمز nuhbuh, نهمز nuhbuhreh. v. *immense.* *To buy without weight or measure* بکراف ستاندن beguzauf sitaundun. *To have hard measure* جور jawr ou zulm é-aftun. v. *to be oppressed.*—*As you measure it will be measured to you* کما تدرین کما tudeen tudaun.

To measure پیمودن peimoodun, قیاس کردن ké-aus kirdun, قوس نمودن kawis numoodun, قیل کردن kaws faukhtun, قیل کردن keil kirdun, اهیختن aheekhtun, مکیلت نمودن muka-élut numoodun. *To measure ground* مساحت mufauhut kirdun, مساحت زمین نمودن mufauhuta zumeen numoodun. *To measure by the cubit* تذرع کردن tuzurra kirdun.

Measured پیموده peimoodeh, مکیول mukéool, مکال mukaul, مکیل mukeel. *To be measured* پیموده شدن peimoodeh shoodun.

Measurement قیاس kei-aus, پیمانی peimaunugé. *Measurement of ground* مساحت mufauhut, زمین قیاسی zumeen ké-aufé. *The science of measurement (geometry)* علم الیلمو'ل mufauhut.

A measurer پیمای peima, پیمای peima-é, کیال kei-aul, مساح mufauh. *A land measurer* مساح mufauh, مساح الارض mufauhu'l'erz. *A measurer of words (an orator)* سخن پیمای fukhun peima. *A measurer of the ways (a traveller)* رهرو ruhrou peima.

MEAT (flesh) گوشت kooht, لحم luhm. v. *food.*—*Roast meat* کباب kabaub, کوداب koodaub, کوزاب koozaub, شراخی shuraukhé, شراخی shuraubé. v. *roast.*—*Meat roasted in the oven* کبابی furoon kabaubé, گوشت پخته koohtta bure-aun. *Roasted meat* گوشت پخته koohtta bure-aun. *The sound made by meat broiling* نضیضت nuzeezut.

MECHANICAL, mechanic (skilled in mechanics) منجین کشان munjaneek shinaus, اهل علم ادات ahla yima adat. (*belonging to an art or trade*) صنعت zu funaat, مستان کی منسوت uftaudugé munfoob, پیشه پیوند peishch pivund. v. also *mean, servile.*—*Mechanically* علم موافق muwaufiga yima adat.

A mechanic اهل صنعت ahla funaat, رجبیر runjbur, پیشگر peishgur, استاد uftaud, پیشه peishch kaur. v. *artificer.*

Mechanism, mechanics علم ادات yima adat, علم منجین yima munjaneek.

A MEDAL سکه fikkeh. v. *coin.*

To MEDDLE مداخل ساختن mudkhal saukhtun, مداخله dukhil numoodun, مداخلت ma-amleh kirdun, مداخلت ساز ma-alijut saukhtun. v. *to intermeddle, deal, busy.*

A meddler ساز مداخله ma-amleh sauz, معین maan (fem. معینت ma-anut), فضولی fuzoolé, منفع munfeh, عفر afzur.

To MEDIATE میاندار شدن moi-aundar shoodun, از منصفی muntassif kirdun, میانداری uz moi-aundar saukhtun, سازنده saumaur shoodun, سازنده baznauneh numoodun, توسل کردن tu-wuffut kirdun. v. *to interpose.*

Mediate (interposed) در میان نهادن dur mei-aun nihaudeh, مابین نشسته mabein nishste, در میانه نصب ساخته, در میانه نصب dur bein muzoo, در میانه نصب ساخته dur mei-auneh nush saukhteh.—*Mediately (by a secondary cause)* از موجب ثنیان uz moojiba sunaun.

fa gooriftun, کاویدن kawédun, فراز شدن firauz
shoodun, لعا کردن luka kirdun. v. to encounter.
— (to assemble or meet together) عدا مجلس
akda mujlis daushkun, ملاقات کردن
mulakâut kirdun, ملاقات همدیگر نبودن mula-
kauta humdegur numoodun, ویشانیدن wee-
shaunédun, جمع شدن juminâ shoodun, فراهم
furaahim aamudun, نجاری کردن tujau-
ré kirdun. To meet with (light or fall upon) راست
raust uftaudun, مصافق شدن musafidif
shoodun, موافق نبودن muwaufikut numoodun.
(to engage, encounter) محاربه ساختن muhauribeh
sauhkun, وقعت کردن wukaat kirdun. v. to
fight. — To meet (join, unite) وصال کردن wusaul
kirdun, انصاف باطن ittisaul é-aftun. To meet or
advance half way راه پیش آمدن neem rah
peish aamudun. To cause things to meet
سفتیدن sustidun. — Meeting (part.) رو برو مصافق کنان
roo be-roo musafidni koonâun.

A meeting مجلس mujlis, juma-at, اجتماع igna, محفل muhfil, هنكلمه hungaumeh, انجين anjutain, ملائت mulaukut, تواصل tu-wautul. v. *assembly*. — *The meeting or conflux of streams* مسيل musail, مجمع المهرين mujma-u'n'nuhrein, ملتعا or ملعي multika. — *A meeting-house* جاعت juma-at khauneh. — *A meeting in business* خانبار khuraumbaur.

Meatly, meateness, v. fitly, fitness.

MEGRIM **درد سر** durda fur. v. *head-ach.*

MELANCHOLY کُش سیاہ fowda, کُشا کُشی kusha k'-ah, سواد suwaud, دلفکاری dilsikauré,
دِلشادگی dilsha-kustugé, دِلشدستی dilshesti,
دِلتَنگی diltunké, دِلبُستنی dilbustugé,
دِلغَمی dilghami, کُساو kussawut, غم ghum,
مُلُولت mululut, عَصه ghuffih, کُدُر kudur,
نَاسِه tauffih, تَرَح turuh, مَلانْخولیه melankholé-
uh. v. grief.—To make melancholy کردن
towda kirdun, دِللیکاور ساختن dillikaur saukhtun,
دِلماوند کردن dilmaundeh kirdun, دِلتَنک ساختن diltunk saukhtun.
To dispel melancholy دفع غم dusfaa ghum
kirdun, زدا تَرَح turuh zuda saukhtun.
Wine which dispells melancholy بادِ غِبَسار baudeha
ghumkusaur.

Melancholy, melancholick سوداوی sowda-wé,
سودا زد sowdaï-z, سوداگر sowdagur, سودا زده
sowda zud, غم زده ghum zuddeh, مانم زده mau-
tim zuddeh, غمگین ghumkeer, ملول mulool,
دلگیر dilgeer, دلتنگ diltunk, دل‌بسته dilbusteh,
دل شکسته dil shakusteh, خاطر مانده khautir
maundeh, دل‌فکاور dalfikaur, کدر پذیر kudur pizzeer,

مُحْتَرُون muh-
 zoon, حُزِين huzeen, زَوْ قِساوْت zu tauffeh, زَوْ قِساوْت zu kuffawut, رَوْب raub (plur.
 رَوْبِي rauba). v. *gloomy-minded, dismal*. — *A me-
 lancholy man* صَاحِبْ سَوْدَا fahib fouda (pl. صَاحِبْ
 سَوْدَا af-hauba fowda), أَهْل تِيرَه ضَمِير ahla teereh
 zumeer. *He has become melancholy* تِيرَه كُشْت
 teereh gufht.

MELILOT (*plant*) شاخل shakhuk, اكليل ikhilil, شينكار shin-kaur, شينجار shinjaur, اكليل ikhlilu'l'melek, شينكال shinkaul, موفلون moufloon. *Melilot root* غنجان ghunjaour.

To meliorate, v. to better, improve.

MELLIFEROUS (*producing honey*) عسالى af-
faul, بار شكر thukr bar. — *Mellification* (*making*
honey) ساز عسل aful fauz, مورتري mu-erré,
مورتري mu-uturé. — *Mellifluence* (*a flow of honey or sweet-*
ness) عسالى ausulé, شكر ريزي thukr reezé. —
Mellifluent, mellifluous. (*flooding with honey*) عاسل
auful, شكر ريز ausilut, شكر ريز thukr reez.

MELLOW راضیج، ruffadeh, رفسده، ruffa, روس رفس Mellow or soft in sound زو خوش صدا zu.khoosh fuda, اواز نازک دار awauza naurik dar. (intoxicated) must, مستی افعهه دماغه dumaugh, آسبهه لباعه asbehe labae musta khoraub. v. drunk.

To mellow, (mature) رسیدن ruffledun, رسیده
 ruffledch kirdun, رس ساختن rufi fakh-
 tun. v. to ripen, soften. — (to become ripe) رسیدن
 ruffledun, رسیده کشتن ruffledch guftaan, رس
 شدن rufi shoodun.

Mellowness نصیب *ruffedugé* رسیدگی *cena. v. ripeness.* ینع

MELODIOUS خوشخوان khooshkhaun,
 اهنگي ahungé, صدا و اهنک zu ahunk ou
 fuda, زو لهن zu luhun, اهل نغمت ahl nugh-
 mut. v. *musical*.—(melodiously) با اهنک و صدا ba
 ahunk ou fuda, با خوش الحان ba khoosh alhaun.

Melodiousness, melody اهنگ *ahunk*, اهنگي *ahunki*,
 hum ahungé, ترانه *turraunch*, لحن *luhun* (pl.
 لھون *luhoon*, الحان *alhaun*), نغمه *nughmut*,
 (plur. نغمات *nughumaut*), نوا *nuwa*, نوامي *nu-*
waï-é, طفن *tufun*. v. *mysick*.

A MELON طبعیخ tubeekh, بطنخ buteekh,
 بطنخت buteekhut, خربزه khurbuzeh, پوله pol-
 leh, کفه kefeh, وارکار waarkaur, وراکار wur-
 kaur, انکاره an-gaureh. *A small odoriferous melon* شمام shumam,
 شمامینوت shumamnut, دستنبویه dostumboo-eh.
A bad or unripe melon فکوس fukoos, کالیا kaulé-
 e, کالیار kaulé-aur, کلل kuluk, باشنک baushunk,
A water melon سفنجه sufunjeh, سفنج sufunj,

burnufa, burnaufa, اناسي anaufé, anaufum, عالیهان aulmé-aun. v. *mankind, people*.—*Men and devils* جن و جن auns ou jinn, الثقليان aflakulaun, الثقليين aflakuleen. *Men* (or attendants) توابعي tuwauba-é, طايفه ta-éfeh, تبع اتات ataut, حشم hufhum, سوارى fuwauré, tuba. v. *retinue, train*.—*Men and maid servants* برزبان burzugaun.—*How many men?* چند کس chund kus? *A great number of men* عرف انام urfa anaum. v. *multitude*.—*Amongst the men* در میان کسان dur mei-auna kuffaun.

To MENACE ستم انداختن situm andaukhtun, تخوينى tuhdeed kirdun, وعد زدن waad zudun. v. *to threaten*.

A menace ستم situm, ايعاد a-é-aud, تهديد tuhdeed, تخوينى tukhweef, سرزنش surzunish. v. *threat*.—*An answer mixed with menaces* جواب تهديد juvaub tuhdeed ameez.—*A menacer* ستم انداز situm andauz, تهديد کننده tuhdeed koonindeh.

A MENAGE (collection of animals) جمعيت jumaa, جمع حيوان juma-é-uta jaunwaur, heewaun.

To MEND مرمت کردن murummut kirdun, خوبتر کردن taameer faukhtun, ساختن khoobtur kirdun, بهتر بودن behter numoodun, تصحيح ساختن tusheeh faukhtun, برآوردن burawurdun. v. *to amend, repair, correct, improve, increase*.—(to become better) اصلاح شدن afluh shoodun, بهتر کشتن behter gushtun, خوبتر بودن khoobtur boodun.—*To mend a garment* پارۀ زن جامه را paureh zudun jammehra, پينه دوختن جامه را peeneh dookhtun jammehra, ترقيع کردن turké-a kirdun. *To mend in health* افات يافتن ifaufut e-aftun. v. *under health*.—*To mend one's fortune* مال ترقى maul turukké kirdun. *To mend one's own manners* تربيت يافتن ou turbé-ut e-aftun, متنبه شدن motanebbih shoodun. *To mend another's manners* اصلاح و تربيت دادن ou turbé-ut dadun.

Mendable قابل اصلاح mumkina islah, نصحيح kaubila tuf-heeh, لايق نفع la-éka nufa. *A mender* خوبتر کننده behter fauz, ساز khoobtur koonindeh.

Mendicant, v. beggar; also poor.

MENIAL (belonging to retinue or train of servants) خدام را fuvvauré pivund, خدمتكارى khudaurmra munfoob, خدمتكار khydmur-

kaur, خادم khaudim, عبد abd, بنده bundeh, پيشكار peishkaur, خواجه khojeha fara.

MENSAL خوان را منسوب khaunra munsoob.

MENSES حيص heiz, جدار judael, جار jaur, طبت tums, ثول fumool.—*Menstruous* حايض heiz dar. *A menstruous woman* ديستانه ha-éz, ديستانا deestauna.

Menstrual, v. monthly.—*A menstruum, v. dissolvent*.

MENSURATION قياس ké-aus, پيمانه ساز peimauneh fauz, اندازه اندازنده andauzeh numa. v. *measure*.—*Mensurable, &c. v. measurable, &c.*

MENTAL (existing in the mind) در خاطر شو dur khautir shoo, بدل نشانده bedil nishandeh.—(belonging to the mind) عقل را منسوب akira munsoob. v. *intellectual, ideal*.—*Mental prayer* زكّر زكرا haumid.—*Mentally* در خاطر dur khautir, خياله kht-aulauneh. v. *ideally*.

MENTION تذڪر zikr, زكّر zikr, تذكر tuzukkur. *Favourable or honourable mention* زكّر زكرا jumeel.—*To mention* ياد کردن bi'fikheir.—*To mention* ياد کردن zikr faukhtun, تذكر نمودن tuzukkur numoodun.

MERCANTILE متجّر منسوب bezaure, بازار bazaur, متجّر munsoob, تجارت tujaurat, پيوست mutjur munsoob, بازار داد stand fauz. *A mercantile agent* تجار و كافي tujaur vakeel.—*A mercantile agreement* بيعت be'at, عقد akd.—*A writing signed by a judge confirming a mercantile agreement* خله khuleh.

Mercenary, v. hired, venal.—*Mercenary, v. venality*.—*A mercenary, v. hiring*.

A MERCER بوشيم فروش burushim farosh, حريم بيع kuzrauz, ابرشيمى abrishimee, ولاء فروشنده wulaud faroshindeh.—*Mercery* حريم hurcer, حريم hurcer, or دمقس dimuqs, ولاء wulaud.

MERCHANDISE بازار بازي بازار ba-zaurgaué, تجارت tujaurat, متجّر murjur, فروش فروخت farokht, فروش فروخت farokhtuge, اشترا shira, داد stand, علاقت alaukt, فروش فروخت khurud ou farokht, (wares) اسباب asbaab, (pl. امثال amthal), بار خانه bar khauneh, بيعت be'at (pl. بيعات ba'iat), جنس jins, عرض erz, مال maul, اموال amwaul. *Rich merchandise* امثال گران بها amtaata guran beha. *Low priced merchandise* متاع باين mutaa ba-in,

اسباب *khorduwaüt. Saleable merchandize* اسباب متاع جاری *asbauba rouvaun, mutaa jau-*
ré, انفاق anfauk. Unsaleable merchandize اسباب متاع نا جاری *asbauba na rouvaun, mutaa*
na jauvé, نبهره nubuhreh. Merchandize sold with liberty to return it, if faulty, in a
given time مخیر بازار *mukheera bazaur. One who sells*
merchandize for others دلال *dulaul, مبرطش mubur-*
tish. v. broker.—To barter merchandize for mer-
chandize مبادلت کردن *mubaudilut kirdun, بداد*
باعتن budaud faukhtun, البتاع بعرض دادن
almuta be-arz dadun. v. to exchange.—To merchan-
dize بازار کردن *bazaur kirdun. v. to trade, deal.*

A merchant بازرگان bazar-gaun, تاجر taujir (plur. تاجران taujjaur), رنجبر ranjbur, بیع bé-a سودگر foodugur, دیکان dibkaun, ضیطار zai-taur, رقاچی rukauhé. *A rich merchant* خواجہ khojeh. *A poor merchant* قلیل البضاعت kuleel-u'l'buzaat. *A merchant's capital in trade* بضاعت buza-at. — *Merchants* اصحاب تجارت as-hauba taujaurut, ارباب تاجران tauja-aba taujjaur, بازار بازار khal-ké, بازار daujj, رنجبران ranjburan.

جهاز تجارة (trading office) *A merchants-man*
 جهاوزا توجاورت، *raijbar kishét,*
 ما-وش، *ma-osh.*

tujaurut, *tujaurut* ١٢٣٤٥٦٧٨٩١٠١١١٢١٣١٤١٥١٦١٧١٨١٩٢٠٢١٢٢٢٣٢٤٢٥٢٦٢٧٢٨٢٩٣٠٣١٣٢٣٣٣٤٣٥٣٦٣٧٣٨٣٩٤٠٤١٤٢٤٣٤٤٤٥٤٦٤٧٤٨٤٩٥٠٥١٥٢٥٣٥٤٥٥٥٦٥٧٥٨٥٩٦٠٦١٦٢٦٣٦٤٦٥٦٦٦٦٧٦٨٦٩٧٠٧١٧٢٧٣٧٤٧٥٧٦٧٧٧٧٨٧٩٨٠٨١٨٢٨٣٨٤٨٥٨٦٨٧٨٨٨٩٩٠٩١٩٢٩٣٩٤٩٥٩٦٩٧٩٨٩٩١٠١١١٢١٣١٤١٥١٦١٧١٨١٩٢٠٢١٢٢٢٣٢٤٢٥٢٦٢٧٢٨٢٩٣٠٣١٣٢٣٣٣٤٣٥٣٦٣٧٣٨٣٩٤٠٤١٤٢٤٣٤٤٤٥٤٦٤٧٤٨٤٩٥٠٥١٥٢٥٣٥٤٥٥٥٦٥٧٥٨٥٩٦٠٦١٦٢٦٣٦٤٦٥٦٦٦٦٧٦٨٦٩٧٠٧١٧٢٧٣٧٤٧٥٧٦٧٧٧٧٨٧٩٨٠٨١٨٢٨٣٨٤٨٥٨٦٨٧٨٨٨٩٩٠٩١٩٢٩٣٩٤٩٥٩٦٩٧٩٨٩٩

MERCIFUL مرہمت zu murhumut,
رحمن muftak, ذو شفقت zu shufkut,
rahman, رحمان ruhman, رحیم ruheem,
merarubhim v. compassionate.—*Mercifully* مشفقانہ
muftikaunch, با مرہمت ba murhumut, با
شفقت ba shufkut, با نرم دلۃ ba nurm dilé.—
Mercifulness مرہمت murhumut, نرم دلۃ nurm
dilé v. mercy.

Merikil بے رحم *bé shufkut*, *bé*
ruben. v. *shaman*, *hard hearted*. — *Mercilessly*
 ظالمانہ *zaulimaaneh*. v. *inhumanely*, *cruelly*. —
Mercilessness بے رحمی *aduma murchumut*. v.
inhumanity, *hard heartedness*.

MERCURIAL (*anything of or mixed with quick-*
silver) ازارنيو ابق with mercury. ازارنيو
uz azar-niyo. *See* quicksilver. *v. also* brightly.

Mercury عطارد *atward*, آبك or ایتك *abik*,
 Uranus *utawsh*. — The planet Mercury عطارد *utawsh*,
 the Moon القمر *qamar*, Saturn زہرہ *zahrah*,
 Mars *markhab*, Venus *faris*, Jupiter *zandoo*,
 the Sun *shams*, the Earth *ard*.

مُحْتَمِلٌ muhtamut, رَحِيمٌ ruhmüt.
مُرْمِيٌّ murmî, بَكْوَلٌ bukwûla-eh,
نُزْلَةٌ nuzlâ dâl, مَوْلَا mûla-ômut. v. compassion

tendernefs.—(pardon) عفو afoo, مغفرت mughfirut, غفران ghufraun, غفرت ghufrut. *May he have mercy and pardon, and the blessing of God عليه* aleihi'r'ruhmutu *wa'l'ghufraunu wa'r'rizwaunu. Mercy! mercy!* مدد mudud! وای مدد ya mudud! مدد wa-é mudud! *امان* alamaun *! v. quarter.—O God have mercy on him! وای مدد الله* wa-é mudud allah!

MERE (*pure*) خالص *khaulis*, صافي *sauf*, صافى *saufi*,
 ساده *a-éné*, عینی *fureeh*, صریح *naub*, ناب *faufé*,
 محض *muhz*, پاک *pauk*, *A mere bluff-
 phemer* کافر خالص *khaulis kaufir*. . *The mere truth*
 حق صریح *lukka fureeh*. *Mere corruption and*
 عینی تباهی و محض گمراهی *a-éné tu-
 bauhé wa muhz gumrauhé*. *It is a mere jest* لهو
 است *lihwa bautil ast*. — *Merely* عیناً *a-énan*,
 محضاً *muhza*, بعینه *bi-aīnihi*.

A MERE بحیرت abdaun, buheerut.
v. lake, pool: also boundary, marches.

Meretricious, Ec. v. whorish.

MERIDIAN **ظهري** zuhré. *The meridian* **ظهر** zuhr, **قايم الظهيرت** zumauna zuhré, **نمبروز** neemrooz. v. *midday*. — *The prince of the meridian (the sun)* **سلطان** sultana neemrooz. — *The meridian of glory and power* **ارتفاع فرو شوكت** irtifaa fur ou shoukut. — *The meridian line* **خط نصف النهار** khutta nusfu'n'nihaur. — *Meridional*. v. *southern*.

MERIT فضل fuzl, استحقاق iftilhkauk,
نیل کاری neek kari, استعداد istadaud, لیاقت lé-
aукut, مسعات mufaat, اندر خوری khoré,
قدم kudum, قدمت kudumut, عرف urf. v. excel-
lence: also claim, right.—Merit or merited reward
مکافات mukafaut, مثاب mufaub, ثواب iuwaub,
مزد muzd, اجر ajir. Merited reward or punishment
جا zuza, قنאות kunawut.—To merit, v. to deserve.

Meritorious مستوجب الثواب *mustoojibu's'su-*
waub, واجب المكافات *vajibu'l'mukafaut*, مجمل
mujummil, نيكو *neekoo*. — *Meritoriously* بطور
مستوجب الثواب *betoora mustoojibu's'suwaub*,
بر وجه واجب الاجر *bur wujha vajibu'l'ajr*,
مجلله *mujummilauneh* — *Meritoriousness* مجلي
mujummulé. v. merit.

A MERMAID بنت البحر bintu'l'buhr, بنت
البحر bintu'l'ma.

MERRILY شادمانه shaudmaunch, با سرور و
 با صفا furuhan, فرحا ba furoor ou nishaut
 با سفا ba sufa, مسرورا khurru maunch, مفرور-
 ran, با خوش دل ba khoosh dilé.

To merrimake, v. to make merry, feast.

Merriment, merriness, v. mirth.

Merry شاد shaud, شان shauz, شادمان shaud-maun, خوش دل khoosh dil, خوش حال khoosh haul, خنده khundeh, مسرور mudoor, حرم khur-rum, بهیج buheej, کشاده kushaudah, بسیم bu-seem, شادان shaudaun, دلشان dilshaud, سبک subuk rooh, فرحناں furulnauk, فروح furooh, شوخ shookh. v. *glad, cheerful, gay, laughing.* — *To make merry* کردن عیش و عشرت کردن a-éth ou ythrut kirdun, نفایس و شراب بهیت خوردن nufa-és ou shraab buhé-ut khoredun, زوق و صفا طعم zuuk ou sufa taam kirdun. *To be merry* خوش دل شدن shaud boodun, نا زیدن nauzédun, خرمی khurru-mé numoodun.

A merry-andrew, v. jack-pudding.

MESH (*inflection of a net*) شباکت shubaukut (plur. شباییل shubaubeek), قفص kufus. — *A ferge with large meshes* پنکن punkun.

A MESS (*dish of meat*) کباب taam, ka-baub, نعت namut. — *To mess, v. to eat, feed.*

A MESSAGE خبر khubr, انبا anba, رسالت rufaulut, پیام pci-aum, پیغام peighaum, اکاه agauh, خط khutt.

A messenger کیسه دار nameh wur, keiseh dar, پیک nuvind, خبرچی khubrijé, پیک peik, پیغامبر peighaumbur, رسول rufool, بريد bureed, پیامبر pei-aumbur, ایلیچی eilché, الو alook, اسکدار askdaur. v. *for* alfo courier. — *The messenger of good news* مزده رسان muzshdeh rusaun, مزده گی muzshdugaun awur, مزده گی muzshdehje, مبشر mubushshir. v. *under news.* — *The messenger of death* نای na-ai.

MESSIAH المسیح almefeeh.

A MESSMAIE همسفرده humsufreh, همکاه humkaufeh.

A MESSUAGE ضیعت zé-aat, عتار akaur, خانه khaunch. بیت beet. v. *house.*

MET (part. pret. of *meet*) رو برو مصافف شده roo beroo mufaudif shoo-deh, دو چار خورده deo chaur khoredah, واقع fa gooristeh, واقع wauka shoo-deh. — *I met* رو برو مصافف kirdum. *He met* رو برو مصافف کرد roo beroo mufaudif kird.

METAL معدن maadun (plur. معادن ma-adun), مهل muhl. *The dross of metal* فلز نخبه fulz, nukhjud. v. *dross.* — *Metal of which they make cannon, bells, &c.* توج rooj, روی rooi.

Metalline معدنی maaduné, معدن maadun dar, مهل را منسوب muhlra munsoob.

To METAMORPHOSE تبدیل صورت کردن tubdeela foorut kirdun, تبدیل شکل نمودن tub-deela shukl numoodun, مسخ ساختن muskh faukhtun. — *Metamorphose, metamorphosis* تبدیل tubdeela shukl, تبدیل صورت tubdeela foorut.

A METAPHOR کنایت kuna-é-ut, استعارت isti-aurut (pl. استعارات isti-auraut), رنگ runk, مجاز mujauz, مجازت mujauzut, سلع fula. — *Metaphorical, metaphoric* رنگین rungeen, رنگ اور runk awur, مجازی mujauzé, ذو سلع zu fula, معنای mustulih. *A metaphorical meaning* معنای mustulih. *Metaphorical expressions* مصطلحات mustulihaut. — *Metaphorically* مجازانه mujauzaunch, بوجه استعارت bur wujha isti-aurut, سلعاً fulaan. *To speak metaphorically* استعارت گفتن tuwujiz kirdun, isti-aurut guftun.

METAPHYSICKS علم کلام ylma kulaum. *Metaphysical* علم کلام را منسوب ylma kulaumra munsoob.

To mete, meter, &c. v. to measure, measure, &c.

METEMPSYCHOSIS (*transmigration of souls*) انتقال النفس attunafukh.

A METEOR شهاب shuhaub. *Meteors* شهاب shuhub, آثار علویت shuhubaun, افلا ulwé-ut.

METHINKS در اندیشه من بیراید dur andeeshaha mun bura-éd, فکر می کنم fikr ma koonim, مرا معلوم است mura maloom ast.

METHOD نظام nizaum, نظم nuzim, طریق tureek, ترتیب asloob, اصول afool, دستور dustoor, ka-edut, رسوم rufu. v. *manner, mode, order.* — *Methodical* نظام زو zu nizaum, روشه اهلا tureek. — *Methodically* بوجه اهلا bur wujha afool دستور بطور betoora dustoor.

To methodise نظام کردن nizaum kirdun, انتظام انظام کردن intizaum faukhtun, اصول نمودن afool numoodun. v. *to range, regulate.*

METHOUGHT در اندیشه من بیراید dur andeeshaha mun buraumud, پنداشتیم pundashitum, مرا معلوم بود mura maloom bood, فکر کردم fikr kirdum.

METONYMY (*rhetorical allusion*) کنایت kuna-é-ut, کنیت kuné-ut, کنایت کنیت kuna-é-ut, کنیت کنیت kuna-é-ut (plur. کنیا kuné-a) زکرا haul wa irauduta muball. *To use the figure metonymy* کنایت کردن wakhaundun, کنایت کنیت tukné-ut kirdun. — *Metonymical* کنایت بوجه bur wujha ha kuné-ut.

MILDLY ملايهانه mula-é-mauneh, بروجه
burwujha nurm dil, مظلوما muzlooman,
ba lutf, حليانه hulcemauneh.

Mildness ملايهت mula-émur, نازكي nauzuke,
nurmé, نرم دلي nurm dilé, لطف lutf,
lé-aun, حلم hylm, خوشي khooshé, هون
hawn, هونت hawnut, نا دل azauré,
aduma durushté, خير خواهي kheir
khauhé, سکون sukoon. v. gentleness, clemency, com-
passion, tendernefs.

A MILE ميل mile, رتوت rutwut. A mile-
stone علامت alaumut, نصب nusf, فرسنگار farfan-
kaur, فرسنگسار farfankaur.

MILFOIL هزار دانه huzaur dauneh, زو الف
zu elf awrauk.

MILITARY جنگي jungé, جنگ jung
munfoob, رزم رزم ruzm ruzm, سپاهي sippahé,
ghazawé, عسکري askuré, لشکري laskuré,
Military affairs احوال جنگي ahwaula jungé. Skilled
in military affairs اهل الجوانج ahla ahwaula
jungé, رزم رزم ruzm ruzm. — A military cloak
دواج duwaj. A military pass-word, (the parole) شعار
sha-ar. — Military, military, nufceera
aunm, لشکر laskur, عسکر askur, v. army.

MILK شير sheer, لبن lubun, لبان lubbaun,
شکات shukah, ابو اليبض abu labeza, حلب huleb,
دهين kauzeh, کاره karé, زلف zulf, زلف zulf,
وضوح wush, خيش khish, دهنده duhendeh,
wazih (phr. واضح awazih), نضيل nusheel,
ماس mas. Milk in the udder شير sheer. To
give milk دهنده duhendeh, شير sheer dadun,
lubbaun reekhtun. To drink or suck milk شير
sheer khoredun, لبن lubun khore kirdun. A milk-giving animal دوشا doosha.
Dropping, giving, or pouring out milk شير sheer
reez. A milk or wet-nurse شير sheer duh. A
child sucking milk طفل شير khauré. A child nursing its milk پچه شير pucheh
sheer khushuk. The milk of a woman هرس hirs,
hurs, دهنده duhendeh, دهنده duhendeh.
Coagulated milk خالوت hatoomut, دلبه dul-
beh sheer, دلبه dulseh, شير sheer dulseh.
Sour milk بصر beeroo, بصر beeroo, شير sheera
nurf, کوفت kufut, ماست maust, ترف turf.
Squid شير sheer khoredun. انواع اجناس ahwaula sheer,
Rice milk شير sheera purunj, شیر خرم Bate-milk شیر خرم
sheer karm.

To milk شير کشیدن sheer kushédun, دوشیدن
dooshédun, شير شير sheeré saukhtun, حلب

مويیدن guzédun, کبدن hulub kirdun,
نوخت کردن mooi-édun, ميسيدن meefédun,
noohut kirdun, خنيا ساختن khuné-a saukhtun.

Milken زو شير zu sheer. v. milky.

A milker شير کش sheer kush, حلب haulib
(pl. حلب hulubut), کازه kauzeh.

Milkiness شيري sheeré, لباني lubauné. v. softness.

Milking شيري sheeré, شير کش sheer kush,
لوع hudib, حلب haulib, حلب huloob, لوغ
loogh, پلوغ puloogh, احلابت ahlaubut, احلاب
ahlaub, مشع musha, مري muré, محتلب
muhtulib, مستحلب mustulilib, مايش ma-ésh.
خنيا khuné-a.

A milkmaid زني خنياکر zunné khuné-agur,
شير کش awruta sheer kush. v. milker.

A milkman شير فروش sheer furooth, لبان lubbaun.

A milk-pail حلب hylb, دول dool. A milk-
pan شير دان sheer daun, نهري nuhreh. v. بدرة.

Milk-livered دل بد bud dil; اشتريدل ushturdil,
v. cowardly.

A milk-sop اهل نا مري ahla na murde, صاحب
shahib nakufé. v. coxcomb, sop, coward.

Milk white بياض be-aur, بيضا beiza. v. white.

Milky (consisting of or abounding in milk) شيري
sheeré, شير دار sheer dar, لهوم luhmoom, زو
zu lubaun, غريز ghurcezt. (resembling
milk) شير مانند sheer manend, لبان lubun
afa. (giving milk) شير ده sheer duh, لبن بخش
lubun bukhs, شير ريز sheer reez.

The milky way. v. galaxy.

A MILL اسيا aufé-a, اس aus, اسيا aufé-
aub, مطحنت mit-hunut, مطحان mit-haun,
قصبه kufa, قصبه kufa, (pl. ارها arha) ruha
خرسنک laufizut, مالت maukut, خرسنک
khursunk. A horse-mill اسيا باور baorgeer
afé-a, طحانت tuhhaunut. An afs-mill اسيا
khur afé-a, خراس khuraus, طحانت tuhhaunut.
A windmill اسيا باد afé-a baud. The sails of a
windmill اسيا پره purruha afé-a, پداسيا pudafé-a.
A powder-mill باروت خانه bauroot khauneh. A
paper-mill کاغذ خانه kaughud khauneh. A wa-
ter-mill اسيا اب afé-a aub, ناور na-oor, ناور
na-oorut, طاحون tauhoon, طاحون tauhoonut.
A hand-mill دست اس doft aus, دست اس
afé-a, مچش mujush. Any
thing spread below a hand-mill to receive the flour
رايد ra-éd. The handle of a hand-mill ثقل
An oil-mill ملطاط multaut, عنک ynk, دنک
dink. Any thing forced by water which turns a
mill اسيا انوفت anufut. A mill without water اسيا
afé-a be aub. A mill-hopper دلو duloo,

Misery, miserableness, (wretchedness) مسكنت mekinut, محنت mihnut, درد durd, بلا bula (pl. بلیات bulé-aut), زوال zuwaul, شقاوت shukawut, درمندی durdmundé, فلاکت fulaukut, درماوندگی durmaundugé, افت afut, تنگدستی fakr, فقر zull, زل afut, مخالفت muzullut ou tuukdofté, شدت shuddut, بد طالعی bud bukhté, بد بختی bud taula-é. v. *adversity, misfortune.*

MISFORTUNE بلا bula, خطا khuta, قضا kaza, بد بختی bud bukhté, داهیت dauhé-ut, نکبت nukbut, سختی fukhté, مشقت mufhukkut, زمانت zumaun, زمان zumaun, شادی shudé, شدت shuddut, درد durd, شرر shunirr, هلاک hukut, هلاک hukut, غایت gha-élut, اشیب afheeb, آشوب afhool, فلاکت mihnut, محنت (pl. غوایل ghuwa-él), مضیبت mufeebut, فلاحت fulaukut, نایب na-ébut (pl. نوازل nuwauzul), نازلت nauzilut, واقعت waukaat, عنا ana, حد hudis, عجز ajooz, بیضا beeza, صما fumma, ملهت mulummut, صبور umma fuboor, ام دهیم umma duheem, دهیم duheema, رزبت ruzé-ut, باجذ ba-éjut, همت hutr, کربت kureebut, فاحث faudihut (pl. فواح fuwaudih), دھکت dukki-lut, اتو atou, ضمانت zumaun, ضمان zumaun, نجات nujdut, بقر bukur, دامکت daumikut, فاکت faukirut, صمام famaum, حولت hoolut, عقر akur, صرام laumut, کدیت toomut, طومت toolut, تولت kudé-ut, امر amurr, ضواضیت zuwauzé-ut, روسب roosh, باقعت dubool, ازرتک az-runk, رفس rubs, بجر bujr, دبلت dublut, ام خفاش umma khuffaush, ام طبق ummu't'tubuk, عبور umma aboor, قشعم umma kufhaam. *An inevitable misfortune* مبرم kuza-é mubrum, قضای kuza-é wutr.

To MISGIVE (to take a bad presage) بد فال bud faul gooriftun. v. *to omcn.*

Misgovernment, v. male-administration.

MISGUIDANCE گمراهی gumrauhé, دلالت ruhnumai-é furrabindeh, غدر dulauluta ghudeer.

To misguide گمراه کردن gumrauh kirdun, براه زدن berauh zudun, تنگیب کردن tunkeeb kirdun, بد لال بودن bud dulaul boodun. v. *also to deceive, betray.*

Misguided گمراه gumrauh, براه berauh.

Mishap, v. misfortune.

To MISINFORM خبر فریبنده اوردن khubr furrabindeh, نا حقیقت داندن agauhé na hukk numoodun, بی حقیقت دادن é-alaum bé hukceekut dadun. v. *to misrepresent.*

Misinformation خبر فریبنده khubr furrabindeh, نا حقیقت داندن agauhé na hukk, بی حقیقت دادن é-alaum bé hukceekut, کاذب taaleem kauzib.

To misinterpret, v. to misconstrue.

To MISJUDGE فکر فاسد گرفتن fikra faufid gooriftun, سوا ظن soo-a zunn dauhtun, بد گمان شدن bud gumaun fhoodun.

To MISLAY بیرون جایی عادت نهادن beeroon ja-é audut nihaudun, ظاهر کاه معتاد وضع zauhir gauha mutaud wuza kirdun.

To mislead, v. to misguide.

To dislike, v. to dislike, disapprove.

To MISMANAGE معامله فساد کردن ma-amleha fufaud kirdun, مباشرت نا خیر نمودن mubaushiruta na kheir numoodun, بیهوده عمل بی معنی کار bé hoodedeh aml faukhtun, کار کردن bé maané kaur kirdun.

Mismanagement معامله فساد ma-amleh fufaud, مباشرت نا خیر mubaushirut na kheir, بیهوده کار بی معنی kaura bé maané.

To MISMATCH بی موافقت پیوستن bé muwaufikut pivustun, جهاع نبودن bé fuzawauré jumaa numoodun. v. *to misproportion.*

To MISNAME سهو کردن نام را fuhoo kirdun naumra, اسم مانیدن ifm maunédun, نام نا nauma na rast dadun. v. *to miscall.*

A MISNOMER سهو نام fuhoo-a naum, سقط اسم fukuta ifm.

To MISOBSERVE بی دقت دیدن bé dik kut deedun.—*Misorder, &c. v. disorder.*

To MISPEND (money) بی معنی بذل کردن bé maané buzl kirdun, بی اندازه خرج ساختن bé andauzech khurj faukhtun. v. *to waste, dissipate.*

—*To mispend time* بی معنی اوقات گذرانیدن bé maané awkaut guzraunédun.

To misplace, v. to mislay.

MISPRISION, v. contempt, scorn.—*Misprison of treason* پوشش خیانت poshushe khe-aunat.

To MISPROPORTION بی اندازه کردن bé andauzech kirdun, غیر مناسبت ساختن munaufibut faukhtun, بد اندام نبودن bela andam numoodun. v. *to mismatch.*

To MISQUOTE بی معنی ایراد کردن bé maané eiraud kirdun.—*To misreckon, v. to miscalculate.*

To MISRELATE, *misrecite, misreport* (relate inaccurately and falsely) بی دقت گفتن bé dikkut gukun, با صورت معمله خبر دادن ba sooruta ma-amleh khubr dadun. v. to misrepresent.

Misrelation, v. misrepresentation.

To MISREPRESENT غیر حق نقل کردن ghire-a hukk nukkul kirdun, بی صداقت گفتن bé sudaikut guftun, تبلیس کردن tulbees kirdun, بلا حقیقت راوی نبودن bila hukeekut rauwe numoodun, نا راست محاکت ساختن na raust muhaukut saukhtun. To misrepresent intelligence خبر تبویه کردن khubr tumweeh kirdun.

Misrepresented غیبه نقل شده ghire-a hukk nukkul fhoodeh, نا راست گفته na raust gufteh, بی صداقت مروری bila sudaikut murwé, بی وجه حقیقت منقول bé hukeekut munkool, تبلیس محکی bur wujha tulbees muhiké.

Misrepresentation حق نقل بی hukkul bé hukk, تبویه tumweeh, محاکت بلا حقیقت muhaukut bila hukeekut, نا راست گو na raust goo, تبلیس khubr bé sudaikut, tulbees, صورت معمله sooruta ma-amleh v. misinformation.

• *Misrule, v. tumult, confusion, revel.*

MISS (term of honour to a young girl) بیبی beebé, پمپی peepé. v. also mistress, concubine.

To MISS (the mark) از نشانگاه صیغوفت کردن uz nishaungah seifoofut kirdun, از نشان کبراه uz nishaun gumrauh boodun, تصویر شدن tukteer fhoodun. v. — (to fail of obtaining) بی عاقبت خیر شدن bé aukibuta kheir fhoodun, نا خوشیدن na khooshédun, بی خوش بودن be wukoo-a khoosh boodun. v. to miscarry. — (to omit) در نشانیدن فراموش dur nishaundun furaumoosh numoodun. v. to leave out, mistake. — (to feel the absence or want of any person or thing) حسرت داشتن husrut dasthun, مشتاق بودن mustauk boodun. (to be lost or missing) یاهو gum fhoodun, غایب شدن gha-éb fhoodun, ضیع گشتن ze-a gushhun.

A Miss (loss) نقصان nuks, قصور kufoor, نقصان nukfaun, غیب gheeb. v. want, also error, mistake.

To MISHAPE بی اندام ساختن bé andaum saukhtun, صورت قبیح کردن fooruta kubeeh kirdun, شکل چرکین ساختن shukla churkeen saukhtun. v. to deform. — *Mishapen* بی اندام bé andaum saukhteh.

MISSAL (masi-book) قدامت misla, قدامت kud-daus, لبتوریه leeturia.

MISSILE انداز andauz, رسی انداز andauza,

rumé. *A missile weapon* تیر teer, جریده jereedeh, خشت khisht. v. dart, javelin.

MISSION ارسال irfaul, رسالت rufault, افرا ifraud, انبعثات alookut, بعثت ambaus, توجیه baafut, فرستادگی tawitadugé, سفند futeh. v. commission.

Miffive قابل ارسال kaubilu'Pirfaul. *A miffive* رساله ruffauleh, مرسلت murfulut. v. letter.

MIST تار taur, میغ meegh, تار میغ taur meegh, هوو hoo, هور hoor, هر hur, خر khurr, خوره khureh, حر hur, نایب na-ébut (pl. نوایب nuwa-éb), دمه dumeh, پزم puzshm, نزم nuzshm, نزم nuzcem. To mist, v. to cloud.

To MISTAKE خطا کندن khuta kirdun, تصور کردن kuhoo zudun, خطا کندن kufoor kirdun, زل ساختن zull saukhtun, سقط ساختن khut kirdun, مانیدن maunédun, سقط ساختن fukut saukhtun. v. to err, blunder, to be mistaken.

A mistake خطا khuta, سهو kuhoo, سقط fukut, خطا khut, زل zull, زل zullul, زل zullut, تصور kuhoo. v. error, blunder, misconception.

Mistaken مغرور furré-ufteh, مغرور mughroor, پر خطا gumrah, بیهوده béhoodch, خطا pur khuta, اهل سقط zu kuhoo, سقط ahla fukut, خلاف حق khilaufa hukk. To be mistaken در خطا بودن dur khuta boodun, فریفته شدن furié-ufteh fhoodun, در سهو مانیدن dur kuhoo maundun. v. to mistake.

Mistaking خطا ساز khuta sauz, سهو kuhoo koona, سقط زل fukut zun. *Mistakingly* بر وجه bur wujha béhoodch, خطا ba khuta, بطور بی معنی betoora bé maané.

To MISTATE پر سهو حساب کردن pur kuhoo hiffaub kirdun. v. to miscalculate, misrepresent.

To mistell, v. to misrepresent.

To MISTIME بی تقریب و بی وقت کردن bé tukreeb ou bé wakt kirdun, هنگام ساختن bé hungaum saukhtun, بی گاه بودن bé gah numoodun, غیر محل ساختن ghire-a muhull saukhtun, بی زمان کردن bé zumaun kirdun.

MISTINESS تاریکی taareeké, دخی dukhé, هوری teerugé, تاریکی tar meeghé, تاریکی hooré, v. cloudiness. — *Mistlike* هور اسا hoor asa, تار taur meegh maunend.

Mistold, v. misrepresent. — Mistook, v. mistaken.

A MISTRESS صاحبته fahibut, خاتون khautoon, سادت saadut, بیبی beebé. v. lady. — *The mistress of a family* کدبا kudba, کدبا kuzba, کدبانو kudbaunoo, کدبانو kužbaunoo, خدیش khudeesh. (a sweetheart, also concubine) معشوقه maashookeh,

حبیبیت aufhikut, محبوبیت muhboobut, hubeebut, نیکار nigaar, زن نازنین zunna nauz-nen, دلدار jaunaun, جانانه jaunauneh, دلدار dildar, دلبر dilbur, دلخواه dilkhauh, دلستان dilfitaun, دلکشا dilkhusha, دلنواز dilnuwauz, کھاتیر nuwauz, دوستکام doostkaum, دلرام dilaram, مزید muzfheed, دلبنده dilbund, بخت buft, بخت طلبت tulubut, فغ fugh, شاهل shauhaid, بخت but. v. lover.—(a woman teacher) زنی آموزگر zunne amooz gur, معلم عورت awruta mu-ellim.

Mistrust, v. *distrust*, *diffidence*, *suspicion*.

MISTY میغناک dukhnaunut, میغناک meeghnaucuk, مضب muzibb. v. *foggy*, *cloudy*.

To MISUNDERSTAND شخولییدن shukhoolédun, معنی بیهوده کرقتن maané béhoo-deh gooriftun. v. *to misconceive*, *mistake*.

A *Misunderstanding* نا سازگاری na sauzkaure, منازعت munazaat, عدم هماهنگی aduma humahunk, عدم اتفاق ikhtilauf, مخالفت mukhauhafut, عدم موافقت aduma muwaufikut, تفاوت tufawut. v. *difference*, *quarrel*: *misconception*, *error*.

Misusage, v. *abuse*.—*To misuse*, v. *to abuse*.

MISY (a kind of vitriolick mineral) زاج اصغر zauja asfur, زاج اخضر zauja akhzur.

A MITE (insect) دیوچه divcheh, کومولوت kummulut, دیوک divuk, سوسه foos, سوسه foosch, فبوتف fubuteh. v. *wetvil*.—A *cheese-mite* دیوچه دیوچه divcheha pincer, کومولوتا jubbin. (a small particle) زر zurr, زره zurreh, مخ shummech. (any thing proverbially small) دیوچه mukha divcheh; (literally, the marrow of a mite) جناح بعوضت junnaulha ba-oozut (literally the wing of a gnat).

MITHRIDATE (medicine) میثرویدیطس mifroodeetus, میثرویدیطس maajoona mifroodeetus.

To MITIGATE نرم کردن nurm kirdun, تلیین کردن mula-ém faukhtun, تلعی-عن kirdun, ملین نبودن mulci-un numoodun, تسکین کردن tuskeen kirdun, ساکن کردن faukin faukhtun, مدمت کردن mudmis kirdun, ملاطفت ساختن mulautifut faukhtun, آرام آوردن araum awurdun, تسلیت دادن tufle-ut dadun. v. *to soften*, *mollify*; *moderate*.—*Mitigant*, *mitigating*, v. *lenient*.

Mitigation نرمی nurme, ملایمت mula-ém, اوهستگي auhustge.

A MITRE صومعت sawmaat, طبلک tubluk, کلاه kullah, تاج tanj. v. *cap*.—A *bishop's mitre* تاج مطران tauja mitraun, کلاه اسقف kul-

laha askuf. A *Tartarian mitre* or *cap* کلاه تتری kullah tataré. — *Mitred* بر کلاه kulauh bur, سراج tauj dar, زو صومعت zu sawmaat.

A *mittimus*, v. *commitment*.

To MIX آمیزیدن ameeekhtun, آمیزه ameezé-dun, شورش shoorédun, شوریدن shoorish kirdun, خلط کردن khulaut kirdun, تخلیط کردن alai-édun, تشویش کردن tukhleet kirdun, خلط ساختن khult faukhtun, تشویش نمودن tookhési numoodun, وشع زدن wusha zudun, خیسیدن kheesé-dun, خیساییدن kheesfaunédun, مزاج نبودن mizauj numoodun, اختلاط ikhtilauf kirdun, لبک ساختن lubik faukhtun. *To mix in conversation* سرنکیدن firin-gédun. v. *to converse*.—*To mix milk with water* سمجیدن sumhuj kirdun, سمج ساختن sumhujeej faukhtun, آب در شیر نهادن aub dur sheer nihaudun. *To mix wine with water* آب در شراب مزج کردن aub dur shuraub muzij kirdun, مرکب کردن murkib kirdun, آب در شراب نهادن aub bishuraub nihaudun. *To mix severe with soft words* شمرز کردن shumz kirdun, کلام شمرز kulaum situm ameez guftun. *To mix falsehoods in one's discourse* شمرز ساختن shumrujut faukhtun.

Mixed آمیخته ameeekteh, آمیزه ameezeh, آمیز ameez, مخلوط mukhlout, مشوش mushawwush, مدووف or مدووف mudoof, اغشته aghushteh, شور shoor, مرشته furishteh, مشرب murkib, مشرب mushawwib, ملبس mulubbus, آمیزه ameezshch, آمیغ ameegh, ملوب mulawwub, مزوج mumzooj, ملتبک multubik, آجار ajaur. *Wine mixed (with water, &c.)* مزوج شراب mumzooj shuraub. (An animal) of a mixed breed مرکب murkib. Words mixed with threats کلام ستم ameez situm ameez. A speech mixed with entreaties سخن نیاز fukhun né-anz ameez. Advice mixed with wisdom پند حکمت pund hykimut ameez. An answer mixed with or conveying happy tidings جواب مزده ameez juvaub muzshdeh ameez. Mixed with honey شهد ameez shuhd ameez. Mixed with colour (deceitful) رنگ امیز runk ameez.

Mixedly or mixtly بر وجه امیز bur wujha ameez, مخلوطانه mukhloutauneh, شورانه shooraneh.

Mixen دامامیل dumaameel. v. *dungbill*.

Mixture, mixtion, آمیزش ameezish, آمیخته ameeekhteh, خلط khult, خلطت khultut, اختلاط ikhtilauf, خلطت mukhauhafut, مخلوطی mukhlouté, اختلاط ikhlaut, تشویش

سوي sawé, متوسط zu awfut, مقارب mukau-rib, میاندار mei-aundar, میانگیر mei-aungeer. *Moderate in temper* ملایم mula-ém, حلیم huleem, منصف zu infaut, مودب mu-eddub, منصف mufuf. v. *temperate, mild*.—*Moderate in expense* بی na mubuzzir, بی na mutluf, بی ba é-atidaul khurj fauz. *Moderate in price* نا کران na guraun buha, مقارب subukma-éh, میان mukaurib. v. *cheap*.—*Moderate in stature* میان me-aunch kudd, اوسط awfutu'l'kau-mut, مندر mukuzzuz. *Moderate weather* هوا معتدل hawaa ma-atudil.

To moderate (regulate) ضبط و ربط kurdun ou rubt kirdun, تدبیر ساختن tudbeer faukhtun, hookum numoodun. v. *to govern*.—*(to repress)* دفع muna kirdun, منع کردن dufa faukhtun, kura numoodun. v. *to restrain*.—*(to pacify, still, quiet)* ساکن faukhtun, تسکین ساختن tuskeen faukhtun, خاموش کردن khaumoosh kirdun. *(to make temperate)* معتدل کردن ma-atudil kirdun, خنک é-atidaul dadun, ساختن khunuk faukhtun.

Moderately (moderately) ملایمانه mula-émauneh, با ba lutf, حلیم muzlooman, با ba é-atidaul, خنکی ma-atudilan, با ba khunuké. *(in a middle degree)* در میان dur mei-auneh, بدرجه bedurjeha wufuté.

Moderateness اعتدال é-atidaul, خنکی khunuké. v. *temperateness*.

Moderation (calmness of temper) ملایمت mula-ém, سکونت fukoonut, فراغ فراغ baul, انصاف infaut, itmeenana khautir, صبر و مرجیت subr ou murhumut, تحمل و شغقت tuhummul ou shufkut. *Moderation in expense* خرج é-atidaula khurj, عدم تلای aduma tuluf, خانه داری khau-neh dauré.

A moderator مدبر mudubbir, ضابط zaubit, حاکم haukim, مودب mu-eddib, عادل audil. *To appoint a moderator* تعیین کردن kurdun, مدبر mudubbir faukhtun, ضابط faubit kirdun. *To preside as moderator* مدبر مقرر بودن kurdun, تعیین کردن kurdun, مدبر mudubbir mukurrur boodun.

MODERN نوپیدا now peeda, نوخواسته now khautch, متاخر muta-akhkhir, نا قدیم na ku-deem, نا سابقا na peisheen, نا پیشین na fabikan. v. *late, recent, new*.—*The moderns* انبای زمان

abna-é zumaun. *The language of the moderns* لسان نو lifauna muta-akhkhir. — *Modernness* نوپیدایی now peeda-é, مبدع mubda. v. *novelty*.

MODEST (not arrogant nor impudent) متکبر na mutukubbir, مغرور na mughroor, مظلوم muzloom, شرمسار zu ihtishaum, خجل khujul, شوخ na shookh, محتشم muhtushim, نا کستان na kustaukh, محجوب muhjoob, وقور wu-koor, مودب mu-eddib, نا خود بین na khood been, نا خاشع khautcha, اهل مسکنت ahla muskunut, اهل مسکنت ahusteh, زمیت zummé-ut, v. *bashful, humble*.—*(not unchaste)* پاک پال pauk, پاکدامن paukdaumin, پرهیز کار zauhida, پارسا paurfa, ظاهر purhaze kaur, پرهیز zu purhaze. v. *chaste*.

Modestly (not presumptuously) ادبانه adubauneh, خجلانه muzlooman, با ازرم ba azrum, بی تکبر be tukubbir, بی شوخ be shookhé, بی محتشم be muhtushim, بی محجوب be muhjoob, بی وقور be wu-koor, پاک پال pauk, پاکدامن paukdaumin, پرهیز کار zauhida, پارسا paurfa, ظاهر purhaze kaur, پرهیز zu purhaze. v. *chaste*.—*To behave modestly* برکراییدن burkurai-édun, با ادب حرکت کردن ba adub hurakut kirdun, ازرم و ادب adub ou azrum numoodun.

Modesty ادب adub, شرم shurum, شرمساری shurumsauré, خجل khujul, ازرم or ازرم azrum, حجاب hujaub, وقار wukaur, محبت hushumut, احتشام ihtishaum, رزانت ruzaunut, مسکنت muskunut, مظلومی muzloomé, تیغار armeedugé, سحر fuhoo, تیزر teikaur, تیزر tuzimmut, مودع muduwa, تواضع tuwauza. *(chastity)* پاک پال pauk, پرهیز purhaze, زاهد zauhida, زهد zuhud, عصمت asmut, عفت affut, عدم شهوت aduma shuhwut. v. also *moderation, decency*.

A MODICUM اندک anduk, قلیل qaleel, کمی buhmé. v. *modicum*.

MODIFICATION تشکیل tushkeel, صورت soorat duh, شکل پذیر ساز shukl pizeer fauz. *To modify* تشکیل soorat dadun, شکل پذیر ساز shukl pizeer fauz. *(to moderate)* معتدل کردن ma-atudil kirdun, اعتدال دادن é-atidaul dadun. v. *to temper*.

Modifiable, modifiable قابل التشکیل kaabil-u't' tushkeel, ممکن صورت پذیر mumkina soorat pizeer, لایق شکل la-éka shukl geer.

Modish, modishly, v. fashionable, fashionably.

To MODULATE awauz گردانیدن awauz gurdanédu, نغمه turunnum kirdun, نغمه خوش الحان nughmut fura shoodun, نغمه زدن khoosh elhaun zudun, نغمه ساختن tulheen faukhtun, نغمه نصب کردن nufb kirdun, نغمه runim faukhtun, نغمه اغراق زدن ighraud zudun, نغمه تغرد کردن tughurrud kirdun.

Modulation خوش خوانی khoosh khauné, نوا nuwa, غایت aghné-ut, غنا ghuna, غایت ghauné-ut, نغمه ghuwauné, نغمه nughmut, نغمه لحن luhun, نغمه turunnum, نغمه نغمات nughmaut, نغمه alhaun, نغمه aghauné. v. song, melody.

A modulator خواننده khaunindeh, مطرب mut-rib, سراینده fura-énde, خوش خواننده khoosh khaunindeh, نغمه نغمه سنج nughmut sinj, نغمه نغمه پرداز nughmut purdauz, نغمه پرداز purdauz, نغمه نوا نواگر nuwagur, نغمه zumzumeh, نغمه peera-é. v. finger.—A modulator of words (an orator) سخنسرا fukhumsara.

MOHAMMED (the founder of the Mohammedan religion) محمد mohammed.—He is also called محمد huzrta mohammed (the lord Mohammed); محمد المصطفی mohammed u'l-mustafa (Mohammed The chosen); الرسول arrufool (the prophet); رسول الله rufoolullah (the prophet of God); سيد المرسلين seidu'l-murusalien (the prince of prophets); سيد سادات seida fadaut (the prince of princes); ابو عبد الله abu abdallah, ابو وخشور wukhshood, وخشور wukhshoor, محمود mahtmoode, احمد ahmed, الم alum, الروح arrooh: [for the literal significations of which v. Vol. I].—The posterity of Mohammed aula mohammed.—Each descendant of Mohammed is distinguished by the title of امير ameer (plur. امرا omra), سيد seid (plur. سادات sadat), or شرفا shurfá (pl. شرفا shurfá); [which imply lord, prince, noble].—Mohammedan محمدی mohammedé, مسلم moslim, اسلامي islaumic, امت moslimaun. The Mohammedan people ummota mohammed. The Mohammedan religion اسلام islaum, توحید toohed, کوسر kousir.

A MOIETY نیم noem, نصف nuff. v. half.

To moil, v. to toil, labour; weary; drowsy.

MOIST (humid) نم nim, نم nimkeen, نم نم tur, نم نم taureh ou tur, نم نم rutib, نم نم shau-daub, نم نم khooshaub. v. wet, damp, juicy.—

A moist atmosphere بلیله buleel, بلیله buleeleh.

To moisten نم کردن nim kirdun, نم نم taureh ou tur faukhtun, نم نم rutub faukhtun, نم نم nimkeen kirdun, نم نم rutub faukhtun,

تبلیل kheeédun, اغاریدن aghaurédun, تبلیل tubleel kirdun. v. to wet.—To cause to moisten خیسانیدن khee-faunédun.

Moistened نمکین nimkeen faukhteh, نمکین nimnauk shoo-deh, اغاریده aghaurédeh, اغشته aghishteh, متبلل mutubullul, ویدین wudeen, مبلول mublool.—To be moistened نمکین شدن nimkeen shoodun, نمکین nimnauk boodun, اغاریدن aghaurédun, فرغاریدن furghaurédun, خوسیدن khoosédun, تر شدن tur shoodun.

A moistener نم ساز nim fauz, نم تر کنا tur koona, اغارنده agaurindeh.

Moistness, moisture نم nim, ندي nudé, نزهه nuzeem, اغار aghaur, نمکین nimkeené, بلل bullul, رطوبت rutoobut, اوب aub, بلت billut, ندي nudé, تر تر turé. v. humidity.

A MOLE (animal) کورشبک koorshbuk, کورشموش kurmoosh, موش moosha koor, خلد khuld (plur. خلدان khuldaun), جلد juld (plur. جلدان juldaun), زبابت zubaubut (plur. زباب zubaub), جلد julz (pl. مناجذ munajuz). A mole on the skin خال khau, خالی khaué (pl. خالت khaut, خیالان kheelaun), شامت shau-mut (plur. شام shaum), توتو tooteli, شخار shukhaur, لکه بدن lukkeha budun. Marked with a black mole مشبوم mufhé-oom, مشوم mushoom, مشیم musheem, اشیم asheem. Marked with many moles مخیل mukheil, خیل akheil, خیلا kheila, رخش rukshth.—A male (dike) وری bunduroogh, اب بند aub bund, وری wurgh, قشوت kushwut, کنده kundeh, تنها tunha.

A mole-catcher کورشبک گیر koorshbuk geer.

A mole-hill توده کورشموش toodha kurmoosh.

To MOLEST ازاردن azaurdun, ازاردن azaurdun, ازاردن iztiraub kirdun, ازاردن dil azaur faukhtun, ازاردن runjédeh ou rumédeh kirdun, ازاردن huchédun. v. to disturb, trouble, vex.

Molestation ازاردن iztiraub, ازاردن azaur, ازاردن azaurish, ازاردن jufa, ازاردن runj, ازاردن alum, ازاردن li-tum, ازاردن ghum. v. vexation.

A molester ازاردن azaur rufiaun, ازاردن iztiraub awur, ازاردن jufa zun.

To MOLLIFY نرم کردن nurm kirdun, نرم کردن mula-ém faukhtun, نرم کردن muskoon numoodun. v. to mitigate, soften, assuage, pacify.—Mollification, v. mitigation, softening.—A mollifier نرم ساز nurm fauz, نرم ساز mula-ém koona.—Mollified نرم شده nurm shoo-deh, نرم شده muskon

. *Molten* (pret. pass. of *melt*) گداخته gudaukhteh, گداوز گداوز, گداوزیده gadauzédeh, مذاب muzaub.

MOMENT (*importance*) گراونی gurauné, مهمی muhimmé, لازمیت lauzimut, معتبری maatuburé. *v. consequence, weight, value.*—*A moment of time* لحظی dum, یکدم eekdum, دقیقه dukceekut, لحظی luhzé, ساعت fa-at, آن aun (plur. اوان awaun), طحوم tuhoom, دفعات dufaat, دهل duhl, غمزه ghumzeh, مطوت mutoot, زغول zughunk, لمحات lumhut (pl. لمحات lumhaut). *In a moment* در یکدم dur eekdum, در یک نفس fi't'turfutu'l'aïn, فی الطرفة العین dur eek nufus, در حال dur haul, در آن dur aun, در لمحت dur lumhut, هبة hubbutan. *Every moment* هر دم hurdum, دما دم dumadum, هرا hun. *At that moment* هماندم humaundum, در حال dur haul, زال الان zauku'l'aun. *From this moment* من این وقت uz ein wakt, من الان min alaun, از این دم uz ein dum.

Momentary یکدم eekdum, یکدمه eekdumeh, لحظه neem luhzeh, نا پایدار na pai-daur, فانی fauné, *v. fleeting.*—*A momentary or transient acquaintance* یک دم mukaurunuta eekdum.

MOMENTOUS گران guraun, مهم muhim, ثقیل muhimmut, مستشری mustushré, فکعل fukeel. *A momentous affair* امر مهم amra muhim, رکن musluhuta guraun, رکن nublut.

A MONAD یک eek, فرد furd, یکانگی eekaunugé, واحد ahd, واحد wahid, واحدات ihida. *v. individual.*

A MONARCH پادشاه padshah, شاهنشاه shahinshah, جهاندار jehandar, جهانبان jehanban, سلطان sultaana douraun, خلیفه khaleefeh, شاه دینپناه khoteou, خسرو keiser, قیصر shah deenpunah, فرمان ده tarmaun duh, شهریار shahuré-aur, بهمن زمان و بهمن دوران bahmana zumaun wa tahmaun douraun. *v. emperor, king.*

Monarchal, monarchical پادشاهی padshahé, شاهنشاهی shahinshahé, جهانبانی jehanbané, جهانداری jehandaré, دینپناهی deenpunauhé, خسروانی khosroo-auné. *v. regal, imperial.*

A monarchy مملکت mumlukut, پادشاهی padshahé, سلطنت dowlut, دولت shahé, ملک mulk. *v. kingdom.*

A MONASTERY دیر deir, زاویت zawé-ut, تخید tukych, بقع bukkaat (plur. بقاء bukaa), صومع sawma, صومعت sawmaat, مناسطەر manas-ter. *The head of a monastery* راس الدیر raas'd'-deir, ریس القیسیس reisu'l'kufees. *v. abbot.*

Monastick, monastical دیر نشین deir nisheen, دیر پیوند deir pivund, منسوب munfoob. *A monastick life* زاهدی zauhidé, کشفی kuhshé, زهد zuhd, رهبانیت ruh-bauné-ut.—*Monastically* بطور دیر نشین betoora deir nisheen, زاهدانه zauhidauneh. *v. reclusely.*

MONDAY دو شنبه doo shumbeh, اثنین é-oomu'l'isnein, یوم اثنین é-ooma isnein, ثنی fina, اوهاد awhud (plur. اوهاد awhaud).

MONEY زر zur, مال maul, نقد nukd (pl. نقد nukood), سیم seem, درم direm, درهم dirhem, دینار deenaur (plur. دینار dina-ér, دنانیر dinauneer), اقچه akcheh, مایه ma-éh, سخته aïn, ورق wurk (pl. اوراق awrauk), فکته fukhteh, تنکه tunukeh, نض nuzz, سکه sikkeh, قطاع keefeh, لکاش lekash, نیمی nummé, البع alma, نقره nukreh, نقره dukruh, نقرت kitaa, خن khurj, پول pool, الما almaat, نقد nukd, زر حاضر zura hauzir, زر حاضر Ready money, دست doft, دست doft bedoft, دست doft, نقد nukda dofta doft, سحل fuhl, پیشا zura nukde, نقد نه nukdeeneh, زر نقدی zura nukde, معدون maa-dood, نقد nukood, بروجه نقد خریدن bur wujha nukd khuredun, با نقدی اشترا کردن ba nukd ishtira kirdun, با درم بیع ساختن ba direm bé-a saukhtun. *Money paid in advance* پیشین peishen, درهم پیشین dirhema peishen, وام fuluf, سلفی fulauf. *To lend money* واوم dadun. *v. to lend.*—*To lend much money* مدیان شدن mudé-aun shoodun.—*To pay money* ادا ساختن ada saukhtun. *v. to pay.*—*A sum of money* مبلغ mubligh (pl. مبالغ mubauligh), تومان toman. *I have no money* مرا نقد نیست mura nukd neeft, می شوم khusteh ma shoom. *Any place where money is spent* مصرف mesrif. *Tribute-money* گهل kuhl, گهل kuhlut. *Unstamped money* زبون zutoon. *Money thrown amongst the populace at marriages or rejoicing days* بفرج bufjum, بفرج bufkhum, نثار nifaur, قلب kalb, نهر nubuh-ruj, نهر nubuhreh. *Money and goods* نقد و جنس nukd ou jins. *Drink-money* شکر shagurd, شکر shagurdé, *To change money* تفریف kirdun. *A money-changer* زر mikkau, صراف srauf, صیرف seeruf, شناس zur shinaus. *v. banker.*—*A money-bag* کفش keefeh. *v. purse.*

Moneyed نقد نو zu nukd, تدنیر tudneer, مالدار mauldaur. *v. rich.*—*A moneyed man* وراق

moot taarceez, *uz faut na mu-auf*, *uz humiaum na mufullum*. (bringing death) اور *murg awur* اجل ساز, *ajul, fauz*, *wufaut bur*, اور *khuraub awur*, *kushindeh*. (human) *ada-ané*, *infauné*. (extreme, violent) *mutuhawwur*, *shudeed*, *tund*, *durushht*, *sukht*. v. *vehement*.

A mortal آدم *adam*. v. *man*.—*Mortals* بني آدم *bené adam*, عالميان *adaumé-aun*, *aumé-aun*, *khulka aulum*. v. *men*.—*No mortal* هیچ افریده *heech afreede*.

Mortality مرل *murg*, فنا *funa*, قتل *kutl*, اجل *ajul*, خراب *mooté*, موت *moot*, فات *faut*, خراب *khuraub*, هلك *hulik*, *hulka*, هلك *hul-kut*. v. *death, destruction*.—*A great mortality* دلعياط *jaulif*, *hulkuta hulka*, *dilamauz*. v. *epidemic distemper*.—(human nature) *infané-ut*, آدمیت *adamé-ut*.

Mortally مرکانه *murgauneh*, قاتلان *kutlan*, کاتلان *kautilauneh*, *bur wujha hulaubul*, *muhlukauneh*. v. *also extremely*.

A MORTAR (for pounding) هوان *huwaun*, کاپيله *mihraus* (pl. *muhaurs*), کد *kaubeleh*, *kaupeeleh*, *awunk*, *kud*. *A large mortar in which they bruise grain* *juwauz*, *mihraush*, *ghun*, *ghunk*, *The pestle of a mortar* *hu-waun dofé*. *Mortar (for building)* *an-dood*, *nuwauheh*, *andaw*, *andoo*, *andooz*. v. *cement, plaster*.—*A maker of mortar* کجیر *kujecr*, *kujecz*.—*Mortgage*, v. *pledge*.

Mortiferous, v. *mortal, deadly, destructive*.

MORTIFICATION (gangrene) خوران *khore-aun*, *khore-a*, *khoreh*, *akileh*, *kufra nufs*, *afoonut*. (self-denial) *purhazé*, *zubta nufs*, *purhaze kaur*, *ré-auzut*. v. *abstinence, humiliation*.—(vexation, affront) *azaur*, *iztiraub*, *afsoos*, *taanut*, *shutim*.

To mortify (become gangrenous) خورا نبودن *khore-a numoodun*, *khore-aun*, *gushtun*, *akil shoodun*. v. *to corrupt*.—(to be abstemious) *kufra nufs numoodun*, *nufs zut kirdun*, *purhaze shoodun*, *ré-auzut*, *rufaundun*, *purhaze kaur*, *gushtun*. (to discourage, affront) *azaur zudun*, *furootun kirdun*, *dulhnaum dadun*, *tunz kirdun*,

پست کردن *tuhkeer faukhtun*, *puft kirdun*, *fur furoo zudun*, *runj dadun*. v. *to depress, humble*.

Mortified (gangrenous) خورر نها *khore-a numa*, *akileh dar*, *zu khore-aun*, *furootun*, *afsoos pizzeer*. v. *depressed, humbled*.

MOSAIC (tesselated) معینت *mu-ai-un*, *mu-ai-unut*. *To make Mosaic work* تعیین کردن *tai-en kirdun*.

A MOSQUE (Mohammedan temple) مسجد *mesjid*, *fujdugah*, *ybaudutgah*, *mubad*, *purustishkhauneh*, *mushkoo*, *mushkooi*, *beitu'l-hamd*, *umaurut*, *ajooz*. *The great mosque* *mesjida jauma*. *A small mosque* *mezkut*. *The two mosques of Mecca and Medina* *almesjidau*. v. *temple*.

MOSS اشنه *ushneh*. *Water-moss* *tuh-lub*, *chugh-zaubeh*, *chughzaweh*, *chughwareh*, *ghulfuk*, *nauzir*, *kuttaun*. *Moss upon a tree* *poozheha durukht*.—*To moss* *ba ushneh poshedun*. *Mossy* *ushnugé*.—*Mossy* *ba ushneh poshedeh*.

MOST بیشترین *afzoontureen*, *peesh-tureen*, *akfur*, *mubaulighur*. v. *greatest*.—*For the most part, mostly* *akfur*, *ghauli-ban*, *akfuré*, *akfuré-a*, *begharé-ut*. v. *chiefly*.—*The most* (greatest number) *hiflauba akfur*, *shumaura akbur*. (the greatest value) *keemuta akbur*.—*Most noxious* *kufeeru'z zura*. *A most beneficent prince* *shaha kufeeru'n'nuwaul*.

A MOTE ذره *zurr*, *zurreh*, *shum-meh*.—*A mote in the eye* *ra-ode'l'ain*.

A MOTH پروانه *purwauneh*, *hushrut*, *foos*, *foofur*, *shauh*, *shauh*, *kurima pulsan*, *doodu's'foof*, *divuk*, *beed*, *afa*. *A moth flying round a candle* *purindoha chiraugh*. *Like a moth with burnt wings* *purwauneha afa pur fookhatch*.—*Mothy* *pur bé-oo*.—*Moth-eaten* *maurooz*, *bu-oo zuddeh*, *hushrut khoredeh*.

A MOTHER مادر mader, ام umm, والده waulidch; مازر mazer, امهت ummuhut (plur. ummuhaut), مام mam, حوبت hoobut, والدہ ملقوحت mulkoohut. *The queen mother* والدہ سلطان waulidcha fultan. *A wife's mother* مادر زن madera zun. *A step-mother (father's wife)* مادر اندر mader andur, مادر ندر mader nudur, زوج پدر zooja pader. *A brother or sister by the mother (half blood)* مادر زاد mader zaud, مادر زاده mader zaudch. *The mother of a family* ام المنزل ummu'l'munzil, ام البثوي ummu'l'mufawé. v. *mistress*; also Vol. I. p. 226. — *A mother-in-law* مادر اندر mader andur, رابت rabbut. *Mother of pearl* گهر پرور gohur purwur. *The mother of oil*, &c. ریم reem, ختغل hutful, زیتان zeitan, دوغو dooghoo, دوغینت doogheenut, عکر akur, مهل muhul. — *To mother (gather concreation as oil, &c.)* زیتان نبودن reem andookhtun, زیتاun numoodun, مهل کردن muhil kirdun, دوغو داشتن dooghoo daushtun. — *Motherhood* مادر امیت ummó-ut maderé, مادر ام bé mader, — *Motherless* مادر افا mader afa, ghîre-a umm. — *Motherly* مادرمانند waulidch manend, بروجه مادر bur wujha mader, بطور ام betoora umm.

MOTION حرکت hurukut, جولان jawlaun, خلیجان khul-jaun, جنبش jumbish, جنبان jumbaun, خلیجان khul-jaun, نبض nubiz. (*a proposition in a publick assembly*) مقدمت mukuddumut, قضیت kuzé-ut, مسلت muslut, جواب javaub, مدعی muda-é mutlub. *To make a motion* مقدمت نمودن mukuddumut numoodun, محرک شدن muhur-rik shoodun, قضیت کردن kuzé-ut kirdun, مسلت ساختن muslut saukhtun. *The motion of the pulse* نبض nubz, نبضان nubzaun.

بی جنبش *bé hurukut*, بی حرکت *Motionless*
غیر خلجان *na jumbaun*, نا جنبان *bé jumbish*,
ghire-a khuljaun.

Motive (giving motion) محرک muhurrik, جنبش jumbish duh, حرکت hurukut bukhsh. The motive powers متحرکات ku-wa-é mutuhurrikut.

MOTELY रङ्कारुङ्क runkarunk, कूनाकून्
geonagoon. v. various.

A. MOTIVE مودى, moojib, موجب, fibub, mu-
caddé, واسطت, waustut, دالغيت, daa-é-ut,
زورعت, zuré-at (pl. زورعات, zuré-aut). v. cause.

A MOTTO نقش nukish, نكيش nukeesh,
 علامت alaumat, نمودار numoodar, نشان nishaun,
 شعار shaur. *The motto on a seal or ring* نقش
 خاتم nukha khautim.

To move (give motion to any thing) جنبیدن jumbédun, حرکت jumbaunédun, جنبانیدن jumbaunédun, حرکت hurukut kirdun, تحريك tuhreek faukhtun, روان نبودن rouvaun numoodun, اظهار itaureh kirdun, ادرار ساختن idraur faukhtun, برداشتن burdaushtun, خلع کردن khulj kirdun, خلعان دادن khuljaun dadun, توفش نبودن tuwukkiish numoodun. *To move one's self* متحرک شدن mutuhurrik shoodun, رفتن jumbaun boodun, رفتن ruftun, خنبش نبودن jawlaun shoodun, خنبش khumbiish numoodun, منتخض شدن muntu-khiish shoodun, جنبیدن jumbédun, لخشیدن lukhshédun, حرکت نبودن hurukut numoodun, نویدن nawédun. *v. to go, walk.*—*Unable to move* معضوب maazoob, بی قوت روان bé kuwwuta rouvaun, له لا حوال la hurauka lehu. *To move (propose)* مقدمت کردن mukuddumut kirdun, *v. to make a motion.*—*(to make angry)* خشم انگیز khushm angeez kirdun, غشبال ساختن ghuzubnauk faukhtun, قهر انگیزت kuhr angeekhtun. *v. to provoke.*—*(to touch pathetically)* دلاور ساختن dil nuwaukhtun, دل نواختن dilaweez faukhtun, نرم کردن nurm kirdun, جگر کداختن nurm dil faukhtun, نرمی انگیزت nurm angeez kirdun, عطوفت انگیزت atoofut angeekhtun, ملامت ساختن mula-émot faukhtun, میلان دادن meilaun dadun. *(to make melancholy)* دلتنگ کردن diltunk kirdun, سودا نبودن fowda numoodun. انگیز انگیزت angeekhtun, *(to excite)* انگیزت angeez kirdun, اغرا ساختن ighra faukhtun. *v. to instigate, persuade.*—*(to move in a circle)* دور کردن dawr kirdun, چرخ نبودن churkh numoodun, جرج ساختن jarz faukhtun. *(to go from one place to another)* از این جا تا آن جا رفتن uz éin jau ta aun jau ruftun, از یک تا دیگر راه روان uz eek ta digur gali rouvaun boodun, آمد سرعت ساختن aumud shud kirdun, بسا رفتن saarut faukhtun, بشولیدن bushoolédun, بجا جا بجا jau bejau seir faukhtun.—*To move to mutiny or sedition* فتنه انگیزت fitneh angeekhtun, هنگامه تحريك hungaumeh tuhreek kirdun, فساد شدن muhurrika fisaud shoodun, فتنه انگیزت muhurrika fitneh boodun, طغیان انگیز نبودن tughé-aun angeez numoodun. *To move (one's self) forward* رفتن ruf-tun, بر رفتن bur ruftun, استبرار کردن peish jawlaun shoodun, پیش رفتن peish ruftun. *v. to advance.*

کثیر، چند chund, bisfē-aur بسیار MUCH
 kuseer, بثیر buseer, کثیر buseer kuseer,
 wu- و فر wufir, وافر kuseer bujeer, کثیر بچیر
 fir, مستوفی firawaun, فراوان moufoor, موفور
 mustawfē, بسا busfē, بسی busf, بس wufē, و فی
 kufirut, کثرت koofir, کوثر mutuffir, متفر butfla,
 mutudaukis, متداکس foor, ثور kaufir, کثر

قعشب kaasub, قعشبان kaasubaun, اثيث afees,
 داوي dawé, دشناد duflnaud, نهير nuheer,
 نهير wugheesh, جبل jebel, نهير numeer,
 انبوي ambui, انبوه ambooh, numir,
 غزير dukhees, دحاس dukhaus, غزير
 ghuzeer, غزيرت ghuzeerut, وسناد wufna,
 wufnaud, كشاف huzil, كشد kushid,
 كشاف kunaufij, جابر areez, بليغ buleegh, ja-ér,
 منفس mun-
 fus, مجنب mujnib, معن maan, هيبان hee-
 ubaun, هي hei, هوع huwa, كشي kuseef,
 ازميل azmil, عاني aufé, لايد laubid, ليد lubid,
 خيلي Much time زمان zumana kuseer, خيلي
 mudduté chund, مديتي چند kheilé zumaun,
 مديتها muddut-ha. Little or much وكتير
 kuleel ou kuseer. Much water اب بيسيار biffé-aura
 hurhaur, هرر hurhaur, هر hurhaur, هر hur,
 ما دهاق huzhuz, ضضاح zuhzauh, عرب arub,
 maa dihaik. Drinking much تسليج tufulluj,
 مصاب misaub. To eat much بيسيار خوردن biffé-
 aur khoredun, زفرافيدن zufrafédun, زفرافيدن zuf-
 zafédun, كرم كردن kurzum kirdun. Much ad-
 dicted to wine كثري kufré. Much clay سواخيت
 fuwakhé-ut. Bearing much fruit or other produce
 موكر mookir, موكرت mookirut. Losing much blood
 نزيه nuzeeef. Much money زر كثير zura kuseer,
 بيسيار نقد biffé-aura nukd. Lending much money
 mudé-ann. Boasting of much فضل tufuzzul.
 Raining much سيال sei-aul. Much rain مطر كثير
 mutra kuseer, جود jood. Gaining much كساب
 kuffaub. How much? چند chund? چندانه
 chundaunkel, چنديني chundeené, كم kum?
 كاين ka-én? Very much بغايت begha-é-ut,
 غايت gha-é-ut, جدا jiddan, جدانه jiddauneh,
 خيلي kheilé. — So much the more هر چند hur
 chund, هر چند كه hur chund keh, فدين fi-
 keef, كم اكري kum ahré. To make much of
 نواختن nuwaukhtun, نوازش نمودن nuwauzish
 numoodun. v. to fondle.—Much at one, much what,
 much the same (equal in quantity, value, influence,
 &c.) ههستك humkudr, عديل adeel, ههستك
 humfink, هههلو humkuwwut, هههلو hum-
 pihloo, هههلو humfur, هههلو humkhooi,
 هههلو hummubur. v. equal.

MUCID, *mucilagenous* لعابي la-abé. v. *slimy*, *viscous*: *musty*.—*Mucidness*, *mucilage*, *mucilagenousness*, لعاب la-ab, شيره sheereh. v. *sliminess*, *viscosity*, *mustiness*.

Muck, v. *dung*: also *moist*. — *To muck*, v. *to dung*, *manure*. — *To run a muck* (*attack all we meet*) بهر کسی هجوم کردن *behur kufē hujoom ki-*

dun, kheereh kooth boodun. — *A muckswear* عرقناكي aruknauké. — *A muckworm*, v. miser, worm. — *Mucky*, v. nasty, filthy.

Mucous, muculent, v. slimy, viscous. — *Mucousness*, v. slime, viscosity.

Mucro, v. point. — *Mucronated*, v. pointed.

MUCUS (snout of the nose) مخاط mukhaut, خلم khulm, خل khull, خلب khylb, خيم kheem, زلف zufuk, زلف zhfuk, لفيج lufuj, زفuka beené, رغام ra-am, رغام rughaum, گرفت kufut.

MUD کدرت kudrut, کل teen, طين gill, rudghut (plur. rudugh, rudagh), رداغ rudaugh, رداغ rudaat, خلان khilaun, وليخت wuleekhut, وختل wukhl, طمیل tuneel, وختل wuhl, موحل mawhil, علق aluk, ثرغت furghut, ثرغط furghutut, شل shul, رخين rukheekh, رخت rukhfut, ثرمت furmut, غريل ghureel, ورطه wurtuh.

در کل منغس زدن (bury in the mud) dur gill munghus zudun, در طين دفين کردن dur teen dufeen kirdun. v. also to muddy.

Muddily تيرانه teerauneh, تارانه taurauneh, با ba teer rungé, تکدرا tukuddiran, متکدرا نه mutukuddirauneh. v. turbidly.

Muddiness تير رنگي teeré, تيري teeré, تير رنگي teer rungé, تيره گوني teereh gooné, تيرگي teerugé, کدر kudr, کدرت kudrut, کدور kudoor, مرداري aloodugé, الودكي aloodugé. v. foulness, turbidness.

To muddle, v. to muddy, cloud, stupify. — (to make half drunk) نیم مست کردن neem must kirdun, شیر کير ساختن sheer geer faukhtun.

Muddy (turbid) تير teer, تيره teereh, تار taur, الوده aloodeh, متکدر mutukuddir, تکدر tukuddir, نژند nuzshund, عکور akoor, نغام nikaum, نغام nufaum, نژند nuzshund, ملوث mulawwus, تلوث tulawwus. (full of mud) پر کدرت pur kudrut, دار طين teen dar, گلي gillé, طاحل tauhil, رديغ rudigh, گلي pur gill, پير کل Muddy wine شراب اطحل shurauba at-haul, باده baudeha teer rung. *Muddy water* تيره auba teereh, نغم maa nikaum, نوح nu-zuh, رتغت runkut. *Muddy brained* تيره دماغ teereh dumaugh, خيره کش kheereh kush. *Muddy coloured* تيره رنگ teereh rung, تير گون teer goon. — *To become muddy* بالیدن baulédun, شوریدن shoorédun, تيره کشتن teereh gushun, تير شدن teer shoodun, عکور کشتن akoor gushun, تکدر شدن tukuddur shoodun. *To muddy* or *make muddy* الودن aloodun, کون کردن تيره

teereh goon kirdun, تير زب ساختن teer rung faukhtun, تکدير کردن tukdeer kirdun, عکور اکور mutukuddir numoodun, عکور ساختن akur faukhtun, ملوث کردن mulawwus kirdun, تعکیر taakeer faukhtun. v. also to disturb, cloud.

A mud wall, دیوار سنک بی کلس deewau-ra sunk bé kils, جدر حجر بی گچ judra hujur bé kuj. *Mud walled* دیوار سنک بی کلس zu deewaura hujur bé kils.

To MUFFLE (cover from the weather) از اب و uz aub ou hawa پوشیدن chushum posh kirdun. v. also to conceal, involve. — (to speak inarticulately) تخته گفتن tukhtukkeh guftun, اواز نا اشکار زدن awauza na afhikaur zudun.

A muffler روبند roobund, چشم بند chushum bund, دهن بند dihun bund. v. veil.

The MUFTI (the first law officer among the Turks) مفتي musti.

A MUG کوز butt, کوز kooz (plur. کوزت koozut), جام jaum, کاس kaus. v. cup.

Muggy, muggish, v. moist, damp.

A MULATTO ملوس mulus.

A MULBERRY توت toot, شوت شوت shuhtoot, توت حاض toota furfaud, فرمید furfeed, خاکی khaukshé, قزیل kuzshool. *A wild mulberry* وحشی toota wushshé. *A mulberry tree* درخت توت durukhta toot, تود tood.

A MULCT جریمه jureemeh, توان tuwaun, غرام ghurm, غرام ghuraum, غرامت ghuraumut, خفجه khufjeh. *A mulct for murder or bloodshed* معیت ارش dé-ut, خونبها khoonbuha, عرت maarut, اشناق ishnauk, دعبت darubut, شونوک shunuk, قصاص kufaus, غیر gheer. *One who exacts or receives a mulct* قابض جریمه kaubiza jureemeh.

To mulct توان انداختن tuwaun andaukhtun, جریم ساختن jureemeh kirdun, استقصاص کردن isticfaus kirdun.

A MULE بغل bughl, استر astur, اسب asb, ادس adus, توده toodeh, ابو الاخطل abu'l akhtul, شها shuha. — *Mules* بغال bughal, بانا banau'tu'sh'shuhaiz, مایا maa'a.

A muleteer بغال astur ba, استر با asturba, کوری kure, خورنده kure bundeh.

MULIEBRITY عورتی awrut.

To MULL (wine) شراب با ابزارو شکر بختن shuraub ba abzauro ou shukr pukhtun.

A MULLAR (for grinding) آسیا بیل afé-asunk.

MULLEIN (plant) بوسیر bawseer, البان الیب azaanu'd'dub.

A. MULLET (f/b) چناغ chunaugh, چناغ
junaugh, کفچالیز kufchauleez.

MULTANGULAR بسیار گوشه *biffē-aur*
 kooſheh, کنار کثیر الاطراف *kufeeru'l'atrauf*,
 کنار کثیر دار *kunaur kufeer dar*.—*Multangularly* با
 بسیار گوشه *ba biffē-aur kooſheh*.

Multicapsular (divided into cells) بسپار نخروب
biffé-auf nukhroob.

MULTICAVOUS (*full of holes*) پُر سوراخ pur
fooraukh.

MULTIFARIOUS, *multiform* گوناگون goona-
goon, رنگارنگ runkarunk, کثیر الاشکال kuseer-
u'l'ashkaul, اصناف ajnaus, انواع
anwaa, بسیار صورت biffé-aur soorut. v. *various*.—
Multifariously بر وجه bur wujha goona-
goon, بطور رنگارنگ betoora runkarunk, اصنافانه
afnaufauneh. — *Multifariousness*, *multiformity*
گوناگونی geonagoone, رنگارنگی runkarunké. v.
variety.

MULTILATERAL بيسيار جنباب bliffe-aur
junaub, الجنوب کثير kuffeeru'l'junoob.

Multiloquous, v. loquacious.

MULTINOMINAL بـڀڙاڻ نام biffe-aur naum,
بـڀڙاڻ نام بـڀڙاڻ بـڀڙاڻ biffur-aur naum.

MULTIPAROUS كثر الحمل وضع kuf-ruto'Phuml wuza, كثر التوليد kuf-ruto'n'nu-teejeh, بار بسیار اور baur biff-aur awur. v. *prolific*.

A MULTPEDE هزار پا huzaar pa, صد پا
 sud pa, چهل پا chuhil pa, ششپا sheeshpa.

MULTIPLIABLE, *multiplicable* ممکن ضرب *mamkina zurb*, قابل التكاثر *kaanbilu't' tukaufir*.—*Multiplicableness* امکان ضرب *imkauna zurb*.

Multiplication ضرب *zurb*, افزا *tukaufir*, اکتار *ik-katâr*, تکثیر *tukfeer*, افزایش *efza-esh*, افزایش *efza-esh*, توفیر *toofeer*, تمیز *tufaneer*, اغزاز *ighzauz*, اضااف *izaaf*. v. *increase*. — *Multiplication in arithmetic* ضرب *zurb*.

Multiplicity بسیاری *bisfī-auré*, تا *ta*, تو *too*,
توب *toob*, کثرت *kufrut*, افزونی *afzooné*.

Multiplied افزوده efzodeh, افزائیده efzamedeh,
مضاف mufa-af, مضاعفت mufa-afut, مشر
mushur, متراکم tpaakhar, مترازد mutuzza-ed, در
dur turukhe, مضاف mufa-af, بسیار شده
bile-sur shoodeh

A. multiplier ضرب، مضرب، افزا *efza*, ضرب، توفیر، *toofeer gur.* *zurb koonindeh*

To multiply (cause to increase) *efsa-e-anédun*, بسیار کردن *efsa-e-anédun*, *bisfe-aur kirdun*, توفير ساختن *toofeur-taukhtun*, مصاعقت کردن *tukfeer-namodun*, *arufa-afut kirdun*. — *To multiply arithmetically*

گرن zurb kirdun. — (to multiply or be multiplied) افزون afzoodun, بسیار شدن biffë-aur shoodun, العنجدن alfunjédun, كثير شدن kuseer shoodun, مصاعفت بودن musa-afut boodun.

MULTITUDE و فرت wu-
 frut, توافر tuwaufr,
 کثرت kufrut, وفور wufoor,
 فزون fuzoon. v. number, many.—A multitude جمع
 jumma, جماعت juma-at, جماع jumaa,
 انبوه jumé-at, جمیعت jumé-até, کھلک khulk
 انبوھ ambooh, پوش poosh, عجمت amboohé,
 جم jumm, زغر zughr, ازدحام ajeenut,
 غلبه ghulbeh, کُف kuf, عفاشت ufaushut,
 (the vulgar) جاهل خلق jauhil khulk. v. mob, crowd.
 A great multitude جمع کثیر jummaa kuseer. —
 A multitude just convened حاجشت haujishut,
 هابشت haubishut.

Multitudinous, v. numerous, manifold.

MUM ! خب باش khub baush ! furr ! v. *hush*.

To MUMBLE تِهْسِهس کِرْدَن tuhús-hús
 kirdun, سازختن زَمْزَمِه zúmzumeh faukhtun,
 آواز نا ظاهر matoo-é guftun, گفتن
 اَمدَمِه awauza na zauhir kirdun, سازختن
 dumdumeh faukhtun, دینین dinneen kir-
 dun, صوت خفی نهودن sawta khufé numoodun,
 تَرُم تَرُم turumrum numoodun. v. to mutter,
 grumble. — (to chew or bite softly) نَرُم خاییدن
 nurm nurm khaī-édun, نَهستکی لَنَدیدَن ba
 ahustugé dundédun. v. to gnaw.

A mumbler زمزمه گو *mutururim*, *zumzumeh* گو، سازنده *tuhus-hus fauzindeh*. v. *mutterer*, *grumbler*.

Mumbling (*mutteration*) هسهست hus-hufut, هسهس hufees, اواز نا اشکار ساز awauz na afhi-kaur sauz, خفی صوت خفی fauta khufé, زمزمه zum-zumeh, دمدمه dumdumeh, معتوی matoo-é, دینن dinneen, تهسهس tuhus-hus, وسواس wus-waus. — *Mumblingly* هسهسانه hufeesaaneh, بر با صوت خفی bur wujha matoo-é, با صوت خفی ba sawta khufé.

To MUM تبدیل صورت و بذله باز کردن tubdeela foorut wa buzleh bauz. kirdun. v. *maquerade*. — *A mummer* مسخره maskhureh, بذله budbaur, بذباز buzbaur, بذباز buzleh bauz, v. *masker*. — *Mummery* تبدیل صورت و بذله بازی tubdeela foorut wa buzleh bauzé, بذبازی budbauré.

. A MUMMY موميا moomé-a, موميائي moomé-ai-é, موميای انسانی moomé-ā-é infauné.

To MUMP ڏنديدن dundédun, چلیدن ju-
lédun. v. to nibble, gnaw; beg. — A mumper در
در dur bedur. v. beggar. — Mumps, v. fullness.

To munch, v. to chew, eat.

MUNDANE (*belonging to the world*) عالمی aulumé, عالم اهللی aulum ahlé, زمانی zumauné, روزگاری roozigauré, دنیوی duné-ooi, دنی duné-awé, جهانی jehauné, دنی duné, دهری dahiré.

To mundify, v. to clean, purify.

A MUNGREL ملس mulus, خبیثی or کثعم durwaun, کثعم ksheihufaa, دروان durwaun, کثعم kufaa. *v. also degenerate, base-born.*

MUNICIPAL شهری shahuré.

MUNIFICENCE جومردی joomurdugé, مردانگی murdaunugé, سخا fukha, منهل munhil, منهل minhaul, بذل buzl, مکرمت mukrumut, قذم fumauh, قذم huzim. *v. liberality.*

Munificent جومرد joomurd, گشاد دست kufhaud doft, جوانمرد juvaunimurd, سخی fukhé, سخا kufur, عطا بخش ata bukhsh. *v. liberal, generous.*

Munificently جومردانه joomurdauneh, بر وجه bur wujha kureem. *v. liberally, generously.*

Muniment, *v. fortification, support.*

Munition, *v. fortification, ammunition.*

MURAL دیوار منسوب deewar munfoob.

MURDER قتل kurl, خون khoon, کشندگی kooftindugé, کشش kooftish, قتال kitaul, مقتالت mukautilut, جانستانی jaunfitauné, خونباری khoonbauré, خونفشانی khoonfushauné, مهلک mohluk, مهلک mohluk, قتل hurj, قتل hukut, قتل hukut, قتل hukut. *A place of murder* قتلگاه kutlgah. *Self-murder* خودرا خودرا khoondra khoon reez, میرتنی meertuné. *A mulct for murder* خونبها khoonbuha, ثار saur. *Battle and murder* جنگ و جدال jung ou judaul, قتال harb ou kitaul.

To murder کشتن kooftun, ساختن kooft faukhtun, قتل کردن kutl kirdun, خون khoon reekhtun, خونبار ساختن khoonbaur faukhtun, خون خوردن khoon kkoredun, خون کردن khoon kirdun, فشاندن dum fushandun, نیست کردانیدن neest kirdanedun, اهلان ihlauk kirdun, هلاک کردن hulauk burdun, جانستانی نبودن meeraundun, دفع زندگانی کردن dufa zindugauné kirdun, مقتال ساختن muktaul faukhtun, میزاندن tuktel numoodun, میزاندن meezaundun, آدم کش کردن adam kooft kirdun. *v. to kill.*

Murdered کشته kooftteh, برکشته burkooftteh,

مقتول muktool, منقتل munkutul, قتل کتعل kuteel (*fern. قتل کتعل kutelut, pl. قتل kutla*), واجب vajib.

A murderer قاتل kautil, قاتل kuttaul, قتل کتعل kutlé, کشش kooft, کشنده kooftindeh, کوش khufumkooft, پیروند purwund. *A self-murderer* میرتن meertun, خون ریز khondra khoon reez, قاتل نفس kautila nufs.

A murderer's زنی خونى zunné khooné, عورت awruta kutl sauz.

Murdering کشش kooftaun, کشش kooft, قاتل kooftaun, کشنده kooftindeh, قاتل kautil, جانستان jaunfitaun, جانبار khoonbar, خونفشان khoonfushaun, خونریز khoonreez.

Murderous قتل کتعل kutool, دمی dumé, خونخوار khoonkhore, خونین khooneen. *v. bloody, cruel.*

Murky, *v. dark, cloudy.*

MURMUR (*confused noise*) مرمر myrmyr, غلاب wawaat, ازل azmul, الیل aleel, غلاب zaub, حرات huraut, صیحت futeet, صخب fukhb, ارزام irzaun, بندش bundish. *The murmur of a crowd* غلغل ghulghul, غلغل ghulghuleh, غلغل wawaa, غلغل hungaumeh, غلغل ghoozha, غلغل huzzut, غلغل huzmul, غلغل zumzumeh, غلغل dumdumeh, غلغل doodaul, غلغل zujut. *The murmur of flowing water* شران shurraun, شران azeez, شران hureer, شران shurraut. *The murmur of thunder* هزیم huzem, هزیم huzeez, هزیم azeez, هزیم hizzut. *The murmur of a boiling pot* هزیم huzzut, هزیم azeez. *v. also complaint, grumbling, muttering.*

To murmur مرمر زدن myrmyr zudun, غلاب wawaat kirdun, زمزمه ساختن zumzumeh faukhtun, غلغل dumdumeh zudun, غلغل ghulghul kirdun, غلغل numoodun, غلغل lunda faukhtun, غلغل lundédun, غلغل tundédun, غلغل nizshooftédun, غلغل khurraun, غلغل irzaun kirdun, غلغل faukhtun. *To murmur as water* شران shurraun kirdun, شران shurraut faukhtun, شران azeez kirdun. *To murmur discontentedly* بلبلیدن balbulédun, بلبلیدن munkédun, بلبلیدن burbaur zudun. *v. to murmur.*

A murmurer بلبلیدن lundilugur, بلبلیدن meezbuk zun. *v. mutter.*

Murmuring مرمر زدن myrmyr zun, غلاب wawaat, غلاب lunda, غلاب lundaun. *v. murmur.* *Murmuring (as water)* شران shurraun, شران shurraut, هزیم azeez. *The murmuring of a dove*

بطور arin, وکوال wukwauk. — *Murmuringly* بتور betoorz lundaun, بر وجه شران bur wujha shurraun.

A MURRAIN طاعون ta-oonā hee-waun, خستکی غم khustugé ghunum.

A MUSCLE (of the human body) عضلت aza-lut (pl. عضلات azulaut), مضیغت muzeeghut (pl. مضیغ muzeegh, مضایغ muza-éggh), فائر faur, فائر futr.

Mustular, muscular عضل azil, وزام wuzzaum, ملز muliz. *Very muscular* کثیر العضل kuseer-u'l'azil, کبیر kees, میز meez. *A muscular arm* بازو bazoo-é azil. v. *bravny*.

MUSE اندیشه andeeshah, فکر fikr, خاطر khautir. v. *thought*.

To muse اندیشه کردن andeeshah kirdun, اندیشه شدن andeeshédun, فکر ساختن fikr saukhtun. v. *to ponder, think, reflect*. — (to be absent in mind) در اندیشه مستغرق بودن dur andeeshah mustughruk boodun, در فکر غایب شدن dur fikr gha-éb shoodun, تیره ضمیر و نا حاضر بودن teerch zumeer ou na hazar boodun. — *A musker* اندیشه کننده andeeshah gur, من فکر mufikkir.

A MUSEUM موزه nendishah khauneh.

A MUSHROOM کپا kuma, دیو div (plur. کپا divah, دیو divaun), گلگورستان gul-goonishan, شربت shahmut, غوشنه ghooishneh, جب ju-ba, کبک kufhuj, کبک kufhuh, فطر fugul, فطر kuhuh, عربون arboon, سنه sunneh, هجل hujil, اهل اهل بد نوازی ahla bud nishandé, صاحب بد اصلی shahib bud allé.

MUSICK موسیقی ylmā'l'adwaur, موسیقار ylmā moosiké, لهن luhun.

Instrumental musick سازنده khaunendeh. Vocal and instrumental musick ساز و خواننده khaunendeh ou khaunendeh. Skilled in musick نوازنده khaunendeh.

Ahla ylmā'l'adwaur, اهل علم الادوار ahla ylmā'l'adwaur, موسیقار moosikaur.

Musical musick سازنده khaunendeh, سازنده khaunendeh, سازنده khaunendeh.

Musical musick سازنده khaunendeh, سازنده khaunendeh, سازنده khaunendeh.

Musical musick سازنده khaunendeh, سازنده khaunendeh, سازنده khaunendeh.

Musical musick سازنده khaunendeh, سازنده khaunendeh, سازنده khaunendeh.

moosikauré, خوشخوان khooshkhaun, الوار moosikéra munsoob, منسوب adwaur pivund. v. *harmonious, melodious*. —

A musical instrument ساز sauz, ملهی mulhé (plur. سازکاری sauzkaur, سازکار mulauhé), سازکار sauzkauré, رامشگر raumishguu, رامشک raumishk.

A performer on musical instruments نواز nuwauz, پرداز purdauz, سازنده sauzendeh. v. *musician*. —

A musical tone, note, or mode مقام mukaum, پرده perdeh, نوا nawā. *Musical notes* مقامات mukamaut, الوار adwaur. v. *mode*. —

The bridge of a musical instrument خول khuruk. The key of a musical instrument (as of an organ, &c.) پرده perdeh. The string of a musical instrument شراع shuraa, ازباز azé-aur, ابم abumm, بم bumm.

To tune, or perform on, a musical instrument نوازش nuwauzish kirdun, اهنگ ساختن ahunk saukhtun, نواختن nuwaukhtun. v. *instrument*. —

A musical prelude or symphony پیشرو peishrou. A musical air هوا hawa, نوا nawā, نغمه nughmut, ترانه turauneh, زم runim, v. *air, song*. —

The most acute tones of a musical instrument ایار a-é-aur. The base tones of a musical instrument بم bumm, ابم abumm. To write or prick a musical air کردن musicka moo-fiké kirdun, مقام و ترنم نوشتن mukaum ou turrunum nuwishtun. A book of written musical airs کتاب musicka moosiké.

The belly and other swelling parts of musical instruments اضلاع azlaa.

Musically با اهنگ ba sauz ou sooz, با اهنگ ba ahunk, بر وجه اهنگی bur wujha ahungé.

Musicalness, v. musick, harmoniousness.

A musician اهل علم الادوار ahla ylmā'l'adwaur, صاحب musicka moosikaur, سازنده khaunendeh.

Ahla nawāi é, نغمه ahla nawāi é, نغمه nughmeh, سازنده khaunendeh.

Ahla nawāi é, نغمه ahla nawāi é, نغمه nughmeh, سازنده khaunendeh.

Ahla nawāi é, نغمه ahla nawāi é, نغمه nughmeh, سازنده khaunendeh.

Ahla nawāi é, نغمه ahla nawāi é, نغمه nughmeh, سازنده khaunendeh.

Ahla nawāi é, نغمه ahla nawāi é, نغمه nughmeh, سازنده khaunendeh.

Ahla nawāi é, نغمه ahla nawāi é, نغمه nughmeh, سازنده khaunendeh.

Turcoman musk مشك تركمانى muskha turkomauné, نپستان sipistan. *Dry musk* دشت defht. *Adulterated musk* ناك nauk. *A bag of musk* ناهه nafeha musk, تاتار naféha muskha tatar, ناهه nafeh, نافقت naufikut, لبيخت lubee-khut. *A bit of musk* مسكت muskut. *Of the colour of musk (dark)* مسكى muské, فام musk faum. *Perfumed with musk* مهسل mu-muffuk. *Having the odour of musk* مسكين muskeen, عبير muskbaur, مشدي muskhé, مشك muskzé, مسكجي muskzji, فروش musk furoosh. *A place abounding in musk* muskafaur, مسكهار muskamaur.

A MUSKET بندوق bundook, بندق bunduk, دور انداز door andauz. *To fire a musket* bundook andauz kirdun, بندوق انداز كردن bunduk khaulé faukhtun, خالى ساختن v. gun and fire. — *The explosion of a musket* اواز raada دور انداز awauza bundook, wulwulaha bunduk.

A musketeer بندوق بى bundook bur, بندق دار bunduk dar. *A musketoone* عظيم bundooka azeem.

MUSKINESS مشك بوى musk booi-é.

Musky مسكى muské, مسكين muskeen, مشكين mushkeen, بوى musk booi, مشكبار muskbaur, مشدي muskhé.

MUSLIN كيش koton, كتان puré-aun, كيش keesh. *Fine muslin* خاص kotona khauf. *A muslin veil* سرش surish, سریش sureesh, سر اغوش furagoosh. *The muslin of a turban* دستار dustaur, دستارچہ dustaurchah, دستار بست dustaur bust.

A MUSSULMAN (Mohammedan believer) مسلم muslim (pl. مسلمون muslimoon, مسلمين muslimeen, مسلمان muslimaun), اهل اسلام ahla islaum, اهل سنه ahla sonnah, حنفى hanif, حنفى hanifé.

MUST (to be necessary, obliged) ضرورى شدن zurooré shoodun, لازم بولن lauzim boodun, لايق la-ék shoodun. *I must* مرا ضرورى است mura zurooré ast. *He must* او را ضرورى است oora zurooré ast. *We must* ما را لازم است mara lauzim ast. *You must* شما را لازم است shumaara la-ék ast. *They must* ایشان را لازم است eishaunra lauzim ast. *It must be* لازم است lauzim ast, ضرورى است zurooré ast, لايق la-ék ast, *I must go to Morsbedabad* در مرشدآباد رفتن مرا ضرورى است dur morshe-dabad ruftun mura zurooré ast.

MUST (new wine) شيره baudeha now, شيره sheereh, شيراب sheera, شيره sheereha shuraub, شيره انكور sheereha angoor.

To must, v. to make or grow musty.

MUSTACHES خط khutt, سبال sibaul, طار taur, لحيه luhé-ut (pl. لحيه luhé).

MUSTARD تخم سپيد tokhma fipeed, سپيد سپندان fipeed daun, خردل khurdul, خردل sipundauna khurd, خوش sipundauna khoosh, چكرى chukuré. *Mustard seed* تخم سپيد tokhma fipeed, خردل khurdul.

To MUSTER an army لشكر نبودن arza lashkur numoodun, سان ساختن saun faukhtun, جمع كردن askura juma-é-uté kirdun. v. to review. — (to bring together) جمع كردن jumma kirdun, جمعيت ساختن juma-é-ut faukhtun, هم آوردن jumaa numoodun, واهم آوردن wahum awur-deh numoodun.

A muster عسكر جمعيتى askur jama-é-uté, عرض قرجور arza lashkur, قرجور saun, قرجورى kurunjoer, قرجورى askur kurunjoera lashkur. — *To pass muster* (to be allowed or approved of) تحسين rubeta é-astun, پسنديدن pushtun, dedeh, shoodun, روايدن ruwaubdeed daufhaun. *A muster or pay-book* ديوان divaun, كتابت kitabut, كتابت عسكر kitabuta askur. *A muster-roll* دفتر لشكرى lashkuré dafhtar. *To enter in a muster-roll* دفتر قيد ساختن dafhtar keed faukhtun. *A muster-master* دفتر امينى lashkuré dafhtar ameené, دفتر عسكرى kauthura askur kauthubé.

MUSTILY سبزنگاه subzunkaunch, با كلاش ba kulash, تسنه tufunnehan.

Mustiness سبز subzeh, سبزنگاه subzungé, كلاش kulash, كلاشگر kulashgureh. v. mustiness. — *Mustiness of bread* سبز نان subza nan, پرنان purnan.

Musty سبزنگاه subzungé, كلاش kulashé, تسنه tufunneh, متفنن mutafunneh, متفنن mutafin. *Musty bread* سبز نان nana subzungé, سبز hubza tufunneh, تسنه nana mutafunneh. *To become musty* كلاش پذيرفتن kulash pizzeefuftun, سبزنگاه گرفتن subzungé gooriftun, سبزنگاه گرفتن kulashgureh é-astun. *To become musty (of bread)* پرنان رفتن purnan é-astun, سبز نان نبودن subza nan numoodun. v. also *stupid, heavy*.

MUTABILITY, متابليتى mutabilaness, بى ثباتى kurauré, بوقلمون bookulumoon, پايدارى paídaure, عدم استوارى aduma ustawauré, متغيرى subukfuré, تغير tughire, تبديل tubdeed.

Navigation مشي علي وجه البحر *mushe ala wujhu'l'buhr*, ابحار *ibhaur*, اقلع *iklaa*. v. *shipping*.

A navigator ملاح *mullaui*, v. *mariner*.

To NAUSEATE بيزار و نفور شدن *beezaur ou nufoor shoodun*, منش زدن *munish zudun*, طنخ نمودن *munshédun*, منشدن *tunukh numoodun*, اجم کردن *ajum kirdun*, بهم آمدن *behum aumudun*, تخته ساختن *tukmut faukhtun*. v. *to loathe*.

Nauseous نا خوشهش *na khooshmush*, زو بيزار *zu beezaur*, اهل بيزار و نفور *ahla beezaur ou nufoor*, مكره *mukrooh*, نا خوشهش *na khooshmunish*, ساز منشكر *munishgur sauz*, زو اجم *zu ajum*.

Nauseously با بيزار و نفور *ba beezaur ou nufoor*, نا با ابا *ba iba*, مكره هانه *mukroohaunch*, نا خوشهشانه *na khooshmushaunch*.

Nauseousness منش كرد *munish gur*, منش گورد *munishgurd*, نا نا خوشهشي *na khooshmushé*, نا خوشهش *na khooshmunish*, ابا *iba* or *or* ابي *ikraui*, تخته *tukmut*, اجم *ajum*, طنخ *tunukh*, بيزار و نفور *beezaur*, نفور *nufoor*, بيزار *beezaur ou nufoor*, نفرت *nufrut*, نفرت *nufreeu*.

NAUTICAL, *nautic* ملاح *mullaui*, منسوب *mullaui munfoob*. *The nautical art* ملاح *mullauihut*. *Skilled in nautical affairs* ملاح *mullauiha fufeeh guzaur*. *An oar or other nautical instrument* خله *khuleh*.

A navy جهاز جمعيتي *jahauze juma-é-uté*, جهازها *juma-é-uta jahauzha*. v. *fleet*.

NAY نه *neh*, هيچ *heech*, لا *la*, اصلا *alla*. v. *no*. NEAP (tide) جزر *juzr*.

NEAR (not far off, at the side) نزديك *nuzdeek*, قريب *kureeb*, مجتور *mujtawir*, مغارب *mukaurib*, لاصق *laufik*, غير بعد *ghire-a baad*, يهلوي *na door*, نا دور *ghire-a ba-éd*, به يهلوي *beh pihloo*, نا مغرب *na mu-ghurrib*. v. *neighbouring*. — (related as kindred) *kha-ésh* خوشاوند, *kha-éshavund*, تنب *zu nufb*. (parsimonious) *tunk doft*, ياداشي *é-adaushé*, ناكس *nakus*, طهكار *tumakaur*, *é-adaumshé*, كفا *kuffaa*. v. *niggardly*. — *To draw near* نزديك آمدن *nuzdeek aumudun*. v. *to approach*. — *Far and near* قريبا و بعدا *kurban ou baadan*.

Near, nearly (almost) *tukreebaunch*, غالبانه *ghaulibaunch*, في الغالب *fi'l'ghaulib*, عند *ynd*, دميدم *dumbedum*.

Nearst نزديكترين *nuzdeektureen*, اقرب *akrub*.

Nearness (closeness) تقريب *tukreeb*, قرب *kurb*, مقرونيت *mukrooné-ut*, قرب *kurb*, قرب *kuraubuta* (relationship).

nufb-ut, خوششان *kha-éshau*. v. *kindred*. — (parsimony) *tunk dofté*, نا كسي *na kufé*, طبع *tuma*.

NEAT لطيف *luteef*, ظريف *zureef*, نازك *nauzik*, خوشنها *zu nuzaukut*, نواكت *khooshnuma*. v. *elegant*. — (cleanly) *paukmaul*, زو پاكي *zu pauké*, اهل طاهرت *ahla tauhirut*, نر اميخته *na faukhteh*, نر اميخته *na ameehteh*, صافي *faufé*, غير قلب *ghire-a kulb*, نا فسيده *na fufeed*. v. *pure, unmixed*.

NEAT (black cattle) بقر *bukr*, بقرت *bukrut*, بقرت *bukoor*, بقر *bukaur*, بقر *bukeer*, بقرت *bukeerut*. v. *cattle, cow, bull, ox*. — *Neats leather* چرم *churm*, صرم *surm*, شغور *shughoor*, كول *kool*. *A neat-herd* بقر بان *bukr ban*.

NEATLY لطيفانه *luteefaunch*, با لطيف *zureefan*, با *paukmaulaunch*, با لطيفت *luteef*, لطيف *ba tauhirut*. — *Neatness* لطيفت *luteefut*, ظرافت *zureefut*, نواكت *nuzaukut*, پاكي *pauké*, طاهرت *tauhirut*, نواكت *naukut*.

Nebulous, v. misty, foggy, cloudy.

NECESSARIES حاجات *hajaut*, حوائج *hawaj*, لوازم *luwauzim*, احتياجات *ihté-ajaut*, لوازم *luwauzimaut*, لوازم *luwauzimut*, اسباب *asbaub*, ضرورت *zurooraut*, ضرورت *zurooré-aut*, واجبات *vajibaut*, مهمات *muhimmaut*, مهمات *muhaum*, ادوات *adawaut*. *Necessaries for food* ضرورتات معاشي *zurooré-aut ma-ashé*, اورند *awrund*, *Necessaries for war* اسباب جنگ *asbauba jung*, ضرورت *ahbuta fufé ou nubburd*.

Necessarily لازمه *lauzimaunch*, لازم *la jum*, بالضرورت *laubud*, لازم *iltizaman*, حقا *bi'z'zuroorut*, ضروري *zurooré*, حسب *bi'l'vajib*, هراينه *hurai-éneh*, البته *albut*, البته *albut*, لا محاله *la muhauleh*, غالبا *ghauliba*. *Happening necessarily* ضروري الوقوع *zurooré-ull'wukoo-a*. *Necessarily connected* ملزوم *mulzoom*. — *Necessarily existing* لازم الوجود *lauzimoll'wujood*. *Necessarily following* لازم *luzum*, لازم *luzumut*, لازم *luzmaun*.

Necessariness لازمي *lauzimé*, واجبي *vajibé*, مهمات *muhimné*. v. *urgency*.

Necessary لازم *lauzim*, لازم *luzim*, لازم *luzumut*, واجبي *vajib*, مهم *muhim*, ملزوم *mulzuzim*, ضروري *zurooré*, مقتضي *muktuzé*, واقع *wauka*. v. *quisite*. — *Necessary consequences* مقتضيات *muhtazé-aut*. *Necessary to be performed or paid* لازم الاداء *laum adaa*.

da-aat, حدث huds, ريان rubbaun. v. novelty.—
Saying or doing any thing new تحديث tuhdees.
Produced or related as new تحدث tuhuddus.
Considering as new مستطرف mustutrif. To say
any thing new نویدن now-édun, مجرد کردن
mujuddid kirdun. To give any thing new اطراف
ittrauf kirdun. To make new و تجديد
tujdeed ou murumut faukhtun.
v. to renew, repair.—To put on new clothes تجديد لباس
tujdeeda libaus numoodun.

New blown نو شکفته now shakufteh. A new
blown rose غنچه نو شکفته ghunchcha now sha-
kufteh.

Newfangled (fond of novelty) نو نو now-é
joo, احداث خواه raughiba mubda, مبدع
ihdaus khauh, نو آورد اندیش now awurd an-
deesh. — Newfangledness نو نو جوئی now-é
joo-é, نو آورد اندیشی ihdaus khauhé, خواهی
now awurd andeeshé.

Newly مجدداً mujaddan, طارفاً taurifan,
تاثيرات betara now zaudeh. Newly acquired,
discovered, or produced نو پيدا nowpeeda,
تاثيرات taurifan, روضه ruzeh. Newly
planted نو چسبته now chishte, احسنه
now huseen. Newly made نو ساخته now saakhteh,
حديث hudees, نو ايمن now aymen. Newly born
نو زاده now zaudeh. Newly sprang up نو رس
now rus, نو رسته now rusteh, نو رسیده
now rusideh, نو خورسته now khez, نو خورسته
now khaush.

Newness نو نو now-é, تازهگی tazuge, نو
پيدائی now peedai-é, طراوت turawut.

News خبر khubr, اخبار akhbaur, خبر
khu-boor, پيغام khubrdauré, پيغام pei-aum,
پيغام peigam, آواز جديده awazcha judeed,
آگاه agauh, حقيقت hukekut, وقف wukoof,
احاديث hudees, احاديث ahaudees,
حادثات hawaudis, حاديات haidifut,
حوادث haidifut, حوادث روزگار hawaudis
roozigaur. Good news مزده muzhdch,
بشارت muzhdcha, بشارت buzhaurut,
بشارت buzhaurut, نويد naweed. To
bring or announce good news مزده آوردن
muzhdch awurdun, بشارت مزده بشارت
muzhdcha dadun, بشارت buzhaurut kirdun,
بشارت buzhaurut kirdun. The messenger of good news
مزده بشارت muzhdch farma-é, بشارت buzhau-
rut kirdun, بشارت buzhaurut kirdun, بشارت
muzhtujé, بشارت muzhtujé. A present to a messenger for
good news نويد naweed. — Bad news فنا
khubra funa, خبر وخت khubra wuhshut asr,
حوادث نا مسعود ahaudees thoom, احاديث شوم

hawaudis na musa-ood. — The first relators of bad
news خبر فنا چاو chaw chaw, خبر فنا khubra
funa awur. False news ارجاف arja f, خبر
khubra furrabindeh, پيام بي خفت pei-
auma bé hukkut, سروا furwa, A news paper خبر
khubr nameh, اخبار کاغذی akhbaur kaughu-
udé. A news monger خبر جو khubr joo, خبر
پزوه khubr puzshooh, خبر گير khubr geer,
باشير bausheer. To listen to news اخبار شنيدن
akh-baur shunédun. To bring or relate news خبر
khubr awurdun, احاديث بردن ahaudees
burdun, حوادث نمودن hawaudes numoodun,
اخبار گفتن khubr dar kirdun, اخبار کاغذی
akhbaur guftun, آگاه دان agauh dadun, پيام آوردن
pei-aum awurdun.

A NEWT خنار khunaur, وارخ waurukh. v.
lizard.

NEXT (very near) نزديکترین nuzdeektureen,
نزدیک nuzdeek, بسيار نزديک bisse-aur nuzdeek,
ملاصق mulaufik, اقرب akrub, پيوسته pivusteh.
v. neighbouring. — The next house هاديوار
khauneha humdeewaur. The next of kin
مقربين mukrubeen, مقربون mukrubeen, خویشان
kha-é-shaun. Next (then, after which) از اين پس
uz ein pus, پس انگاه pus angauh, پس زان پس
zaun pus, بعد از اين uz aun ja, باء بعد
baad, بعد من min baad, في baadhu, بعد
uz ein, بعد ما fi ma baad, بعد اليوم baadu'l'é-oom,
و بعد min alaun, غب ز ghubba za, و بعد
wa baad. — (immediately following) عن قريب
aan kureeb, على الفور ala'l'four, عن قريب
an kureebu'z'zumaun. بلا توانی bila tuv-
vauné, در اين نزديک mukturin, مقترب
nuzdeek, ديگر deegur, آخر akhir, اينده a-éndeh,
سال faula a-éndeh, سال ديگر digur. — Next year
سال ديگر faul, سال ديگر deegur faul.

NIB (beak of a bird) منقار minkaur. v. bill.
— The nib of a pen خامه نول nooka khaumeh, سر
qura kalam. — Nibbed نو منقار zu minkaur,
نوک دار nook dar.

To NIBBLE پايه دندیدن pa-éh pa-éh
dandédun, درجه بدرجه durjeh bedurjeh
juleéun, اندک اندک anduk anduk akl
kirdun, قرض ساختن lufs faukhtun, قرض
kurmaun kirdun, قرض ساختن kuriz faukhtun.
v. also to covil, censure. — A nibbler اندک
anduk anduk akl gur.

NICE (accurate) پرداخته purdaukhteh,
پرداخت purdaukht, نکته پیوند nukteh pivund,
ساز کار sauz dikkut, زو دقت dukeek, دقيق
pur kaur. v. exact. — ساز fuza, ساز kaur.

noise of a drum, or of horses heels over stones لبدبه dubdubeh, حبطقطق huhtiktik. The noise of any thing falling فدفد fudfud. The noise of a bird flying or flapping its wings حنف huff, حفیف hu-feeef, خوات khuwaw, صفق sufuk. The noise of thunder, the machinery of a mill, عذ azeez, رعد raad, جمع جعجعت jaanjaat, اويد aweed, سحیف fuheef. The noise of the clashing of arms, rustling of silks, papers, leaves, عذ shukhshukkeh, هسهه huf-hufeh, وسواس wufwauus. Noise of falling water ططنه tintineh, ازیز azeez. Noise of liquor decanting غلغل ghulghul. Noise of drums and trumpets وولوله wulwuluha koos ou nufeer. Noise of fire-arms او اوزرعد توپ awauz ou raada tope وولوله wulwuluha bundook. Noise of the chirping of birds چاوچاو chawchaw. Noise of a boiling pot ازیز azizeer, ازیز azcer. Noise made by cattle eating حرت hurrut. The noise of a crowd اواره awauzeh, خللوش khulauloosh, هرهه hurmufeh, غیطل gheetul. v. clamour, murmur. —The noise of the feet when walking شکه shukeh, حنف huff, حفیف humees, سلبوی fulbooi, هفهه huf-feeef. Making a noise هنگامه hungaumeh koonau, اواز زن awauz zun, غلغل ghulghul fauz. To noise or make a noise هنگامه hungaumeh kirdun, اوازیدن awauzédun, وولوله ساختن wulwuleh faukhtun, شبهات shumauteh kirdun, اواز زن awauz zudun, غلغل ساختن ghulghul kirdun, بانک برزن baunk burzudun, غوغا ghoozha faukhtun, صدا زن fuda zudun, صوت برزن fout burzudun. To noise (spread by report) گفت و گو کردن guft ou goo kirdun, از گفت و گو پاشیدن uz guft ou gooī paušhé-dun, از اواز پیدا ساختن, از اواز پیدای ساختن, هنگامه bulund awauzé, بلند awauzé, هنگامه hungaumeh, وولوله wulwuleh. v. noise.

A noise-maker اواز زن awauz zun, وولوله koonindeh, هنگامه hungaumeh fauz, غلغل ghulghuleh gur.

Noised abroad مشهور عالم muh-hoora aulum, پیدا peeda faukhteh. v. divulged.

NOISOME دم گرفته dum goorifteh, بد bud ra-éhut, گنده gundeh. v. fetid, un-wholesome. — (mischievous) زیانکار zé-aunkaur, مضر muzyrr. v. noxious, hurtful. — (disgusting) مستکبر mustukruh, نفرت انکیز nufrut angeez. v. offensive. — Noisomely (fetidly) دم گرفته betoora dum goorifteh, با رابحت فباحت ba ra-éhuta kubeehut, گنده gundaunch. v. also noisomely, disgustingly. — Noisomeness رابحت فباحت ra-éhuta kubeehut, دم گرفته dum gooriftugé,

غشیت ghushé-ut. v. fetidness. — (noxiousness) زیانکاری zé-aunkauré, مضر muzurrut. (disgustfulness) مکروهی mukroohé.

NOISY, noiseful ساز هنگامه hungaumeh fauz, اواز زن awauz zun, شبهات shumauteh koonau, صدا زن baunk bur zun, صدا koonau, صحت زن saat zun, بلتعت bultaat. v. clamorous.

NOMINAL نامی naumé, سموی sumawé, نام نام پیوند ism munsoob, نام نام پیوند naum pi-vund. — Nominally از نام uz naum, از لقب uz lukub, من اسم min asm.

To nominate نامیدن naumédun, نسبت کردن naumzaud numoodun, نامزد نبودن tufmá-ut kirdun, نامزد نشاندن mujtaal kirdun, جعل ساختن jaal faukhtun.

Nomination نامزدی naumzaudugé, نسبت کردن tufmá-ut, جعل ساختن jaal mujtaal.

NONAGE (minority) نا بالغی na baulighé.

Nonage, v. design, purpose, intention.

NONCONFORMITY عدم موافقت aduma muwaufikut.

NONE هیچ فرد heech kus, هیچ کس heech furd, لا شی na-ék, غیر احد ghirc-a ahud, لا شی la shei-é. v. nobody.

NONENTITY, nonexistence نیستی nochté. v. inexistence.

A NONPAREIL عدم نظیر aduma nuzcer, عجبا ajiba.

A NONPLUS مات mat, تضییق tuzzei-ék, عدم قوت گفت و کار aduma kuwwuta guft ou kaur. v. perplexity. — To nonplus مات کردن maat kirdun, تضییق ساختن tuzzei-ék faukhtun. v. to puzzle, perplex.

NON-RESISTANCE عدم تردد aduma tuzzei-ék, عدم مقاومت aduma mukawwumut.

NONSENSE بیهوده é-aweh, هزه hirzeh, بیهوده guzauf, عدم معنی aduma maané, بیهوده guzaufa beehoodé, بیهوده turruhaut, هواهی huwauhé. To speak nonsense بی معنی کلام بولش é-aweh guftun, بیهوده bé maané kulaum numoodun, بیهوده hirzeh gooī kirdun, بیهوده huzé-aun pauš kirdun. Leave off this nonsense بیکدار beguzaur. Nonsensical بیهوده beehoodé, بیهوده beemaané, باطل bautil, نا بکار na bekaur, نا مناسب na munawil, نا قابل aa kaubil. v. foolish, trifling. — Noodle, v. simpleton. — Nook, v. corner.

NOON, noon-day, noon-tide روز نیم noon, ظهر nufsu'n'nihaur, ظهر zuboorut.

NOSELESS غیر بینی bé unf, بی انی ghire-a beené.

A NOSEL سر fur, بن bun. v. nose, end, extremity.—The nosel of an alembick لوله looleh, لولت loolub, لب lubub. The nosel of a pair of bellows بن منفاغ bunna munfaukh.

NOSOLOGY علم امراض ylma amrauz.

NOSOPOETICK (causing diseases) مرض muruz angeez, ساز awjaa fauz.

A NOSTRIL نای بینی na-é beené, پیلہ peeluha beené, منخور minxhur, منخور minxhur, منخار minxhaur (plur. مناخار munaukhur), منشق munshuk, مخنت mukhunnut, خنابت khunaubut.

NOT نه neh, لا la, ما ma, غیر ghire, نی nee, لم lam, لن lan, لیس leis, ان an. It is not نسبت neeft, لیس leis, لا la, ما ma. It is not bad باس la bafa. Not at all لا لا lala. Not known معلوم na maaloom, مجهول mujhool. Not existing معدوم maadoom. Not agreeable or acceptable مقبول na mukbool, مرضی na murzé. v. disagreeable.—Not accurate نا بهنجار na behunjaur, v. irregular.—Not friendly نا مهربان na mihrubaun, دوست na dooft. Not durable نا بقا na buka, فانی fauné. Not sweet شیرین na sheereen. Not entire نا تمام na tumaum. Not right نا صواب na rauft, درست na duruft, نا رواط na ruwaub. Not mixed صافی faufé, خاص khaufs. v. pure.—Not suitable نا شایسته na sha-ésteh. [v. the words beginning with dif, im, in, ir, and un, as Discontented (not content) نا خشنود na khushnood. Improper (not proper) نا لایق na la-ék. Inattentive (not attentive) نا مشغول na mushghool. Irregular (not regular) نا بر هندسه na bur hundesh. Unwholesome (not wholesome) نا کوار na guwaur].—I do not care لا ابال la ubaul, لا هبام la humaumi. If not لم an lam. I am not نیست neeftum. Thou art not نیستی neefté. He is not نیست neeft. We are not نیستیم neeftem. You are not نیستید neefted. They are not نیستند neeftund.

NOTABLE مشهور é-audkaur, یاد کار muhhoor. v. memorable, remarkable.—(careful, bustling) جد و کارگذار agauh ou kaurguzaur, مشغول و عاقبت jidd ou jihud fauz, جهد ساز muhghool ou aukubut andeefh.—Notableness (show of business) ظاهر مشغلت و کارگذاری zauhira muhghulut ou kaurguzauré, تہایش ba numa-ésha jidd ou jihud.—Notably بر جهد bur wujha é-audkaur, مشهورانه muhhoorauneh. v. memorably.—(with a show of business) با ظاهر جد و جهد ba zahira jidd ou jihud,

با نمایدش مشغلت و کارگذاری ba numa-ésha muhghulut ou kaurguzauré.

NOTARIAL (done by a notary) از شرطی از محکمت کاتبی uz shurté faukhteh, ساخته uz muhkumut kautibé nuwisteh.

A notary خط گذار khutt guzaur, شرطی shurté, کاتب muhkumut kautibé, محکمت کاتبی kautib, صل fukk, صکاک fukauk. The attestation of a notary سجل sijil.

NOTATION رقم rukum, نشان nishaun, اشارت ishaurut. v. also signification.

A NOTCH گز guz, دهنه duhneh, رخنه rukhneh, راخنه raukhneh, شقه shukkuh, فل full, فلول fulool, فرضت furzut (plur. فرض furuz), نهیت nuhé-ut. The notch in the end of an arrow دهن dihuna teer, سفار sfauneh, سفاغ sfaur, افواق fook, فاق fauk, فکوت fukoot (plur. افواق afwauk). The notch in the top of a spindle جوزہ joorshuha dook.

To notch دهنه گردن duhneh kirdun, گز guz faukhtun, رخنه نهولن rukhneh numoodun.—Notched دار rukhneh dar, محترز muhtuzuz, علب alub, مغر mufikkur, فريض fureez, مفروض mufrooz.

NOTE علامت alaumut, نشانه nishauneh, رقم rukum, اشارت ishaurut, رسم rufm. v. mark, بصیرت agauhé, (attention, heed) buseerut, اشتغال ishtighaul. v. notice, observation.—(reputation) نام naum, ناموری naumwuré, شهرت ishtihaur, اشتها arz, عرض azimut, عظمت shuhrut. (a memorandum) یاد کاری é-aud kauré, (a letter) زکرت zikrut, زکر خط zikr khutt. (a bill or acknowledgment of a debt) تذكركه tuzkureh, تيسل tummufook (plur. تيسكات tummufookaut), دست خط khutt, دست خط khutta doft, نامه nameh, نوسته nuwisteh, کاغذ kaughud. (a bill or acknowledgment of a debt) تذكركه tuzkureh, تيسل tummufook (plur. تيسكات tummufookaut), دست خط khutt, دست خط khutta doft, چک چک chuk. A note or commonplace book دستور dustoor, کتاب یاد اور é-aud awur, زکرة نامه zikreh nameh. A note in musick پرده perdeh, مقام mukam, نامت naumut, لحن luhin. Musical notes مقامات mukapnaut, الحان alhaun, انوار adwaur. The nightingale with the melodious notes ادا bulbula nauzik ada. The harmony of the birds with delightful notes نواي مرغان خوش nuwa-t-mar-ghauna khoosh ada. A marginal note حاشيت hauhé-ut, نشان nishaun. v. marginal; annotation, commentary.—Men of note آريان مالي ariana ma-alé, اشراف ashrauf, اطراف atrauf. v. nobles.

To note (observe) ملاحظه کردن *mulauzech kirdun*, کوش چشم داشتن *chushum daushtun*, گوشت دادن *goosh dadun*, چشم و کوش شدن *chushum ou goosh shoodun*. v. *to remark*; also *to denote, express*.—*To note down, take notes* زکرت یاد اور نویس کردن *zikrut nooshtun*, نوشتن زکرت خط ساختن *é-aud awur noo-és kirdun*, نشان دادن *zikr khutt faukhtun*, نشانیدن *nishaundun*.

Noted نام دار *naum dar*, معروف *maaroof*, معلوم *mush-hoor*, روشناس *rothinaus*, مشهور *maaloomb shooden*. v. *celebrated, eminent, illustrious*.—(marked) مقید *muké-ud*, نشانده *nishaundeh*, با علامت زده *ba alamaut zuddeh*.

NOTHING هیچ *heechee*, هیچ چیز *heechee cheez*, نا چیز *na cheez*, چیزی *cheezé*, لا شی *la shei-é*. *There is nothing* چیز نیست *cheez neeft*, ما فیہ *ma feehee shei-é*. *Good for nothing* نا خیر *na kheir*, لا خیر فیہ *la kheira feehee*. *Just nothing* جهول *juhool*, *Knowing nothing* بی دانش *bé daupish*. v. *ignorant*.—*It is nothing to you* چیز ترا نیست *cheez tura neeft*, *Fearing nothing* بی پروا *bé purwa*, گمراه *gumrauh*. v. *fearless*.—*To reduce to nothing* برباد دادن *burbaud dadun*. v. *to destroy*.

Nothingness عدم *adum*, نیستی *neesté*, کبی *kumé*, تباہ *tubauh*. v. *nonexistence, insignificance*.

NOTICE (observation) نگاه *nugah*, نگاهداری *nugahdauré*, ملاحظه *nuguhbaunch*, ملاحظه *mulauhzech*, بصیرت *buseerut*, نگران *nugguraun*, شوهر *shawheez*. v. *remark*.—*Notice, notification (intelligence)* آگاهی *agauh*, آگاه *agauhé*, اطلاع *khubr*, خبرداری *khubrdauré*, اطلاع *itlaa*, اشعار *é-alaum*, وقوف *wukoof*, واجب *ar*. v. *information*.—*Worthy of notice* واجبه *vajibu'l mulauhzech*. *To notify or give notice* آگاهی دادن *ta-aruf kirdun*, آگاه دادن *agauhé dadun*, آگاهانیده *agauhaunedun*, خبر *khubr numoodun*, معلوم کردن *maaloomb kirdun*, اشعار *é-alaum faukhtun*, اطلاع *isha-ar kirdun*, آگاهی دادن *taareef dadun*. v. *to declare*.

NOTION پندار *pindaur*, فکر *fikr*, ظن *zunn*, اندیشه *andesheh*, خیال *khé-aul*, رای *raa-é*, تدبیر *gumaun*, قیاس *ké-aus*, واهی *wuhum*, مانت *mazmaut*. v. *imagination, opinion, thought*.—*National* وطنی *wuhmé*, خیالی *khé-aul*, تخیلی *khé-aul*, بوجه خیالی *khé-aul*, تخیلی *khé-aul*.

NOTORIOUS مشهور *mush-hoor*, معلوم *maaloomb*, معروف *maaroof*, آشکار *ashikaur*.

Notorious معلوم بنی آدم *maaloomba bené adam*, معلوم *maaloomb*, مشهور *mush-hoor*, هویدا *hooda*, پیدا *peeda*, مظهر *muzhoor*, علانی *alauné*, منبوع *munhoos*, محقق *muhoos*, معروف *maaroof*, عرفی *urfé*, عرینی *urfé-ut*. *Manifest and notorious to all* مخصوص و آشکار *munhoos ou maaroofa ahla haul*. *Notoriously* علانیة *alané-atan*, آشکاره *ashikaur*, بر وجه محقق *mush-hooraunch*, بطور عرفی *betoor urfé*, معروف *maaroofan*. v. *manifestly*.

NOTWITHSTANDING و الا *wa illa*, اما *emma*, بل *bel*, بلکه *belkeh*, لکن *lukun*, و *wa lukun*, خاصه *khauffetan*. v. *nevertheless*.

NOVEL نو *now*. v. *new*.—*A novel* افسانه *afsauneh*, مثل *miss*. v. *tale, fable*.—*A novelist* افسانه گو *afsauneh gooi*. v. *fabler: innovator*.

Novelty مستحدث *mustuhdus*, نو پیدایی *now peedaí-é*, متبدع *mubda*, متبدع *mutubudda*, حدث *ihdaus*, متبدع *tubudda*. *Novelty is pleasing to all* لذت بخش *likulli judeed luzz aft*.

NOVEMBER اذر *adur*, ازور *azur*, رمضان *ramadan or ramazan*, برک رزان *burk rizaun*, تشرین الآخر *tushreenu'l akhir*.

NOUGHT نا چیز *na cheez*. v. *nothing*.—*To set at nought* نا چیز اندیشیدن *na cheez andee-sheedun*, سبک گرفتن *subuk goorishun*. v. *to despise, slight*.—*To come to nought* نا بود *na bood* او نا بود *na bood ou na peeda* گشتن *gushtun*, پیرشانی یافتن *purrahauné é-aftun*.

NOVICE کوجک *koochuk* شاگرد *shau-gurd*, تلیم *tulmeez*, تلیم *tulmeed*, مرید *mu-reed*, عجبی *ajemé*.—*Noviciate (state of a novice)* حال شاگرد *haua shagurd*.

A NOUN اسم *ism*, الاسم *alifm* (plur. اسما *asma*). *A substantive noun* موصوف *mousoof*. *An adjective noun* وصفی *wusuf*, نعت *naat*, نعت *naatut*, صفت *zufuta* ذات *na-ét*.—*A noun of action* اسم مصدر *isma musdur*, اسم فاعل *isma fa-él*. *A noun of time or place* اسم زمان *isma mukaun*, اسم مکان *isma zumaun*. *A noun of instrument* اسم الت *isma alat*. *A noun of unity* اسم موه *isma murreh*. *A positive or relative noun* اسم منسوب *isma mun-soob*. *A diminutive noun* اسم تصغیر *ilina tuf-gheer*. *A local noun* اسم کثرت *isma kufut*.—*A generic noun* اسم جنس *isma jins*. *The governing noun* مصاف *musaf*, المصاف *alumfauf*. *The noun governed* الیه *alumfauf* الیه *alumfauf*. v. *وصف and مصاف*.

To NOURISH پروردن purwurdun, پرورده purwurdeh kirdun, پرورش دادن purwurish dadun, پروریدن purwuredun, تنزیز ساختن tunzeez faukhtun, تربیت کردن turbé-ut kirdun, تغذی نمودن alif faukhtun, tughez numoodun. v. to maintain, support; encourage, foment: educate.

Nourishable قابل پرورش kaubila purwurish, لا ینق تنزیز la-éka tunzeez.

A nourisher پرور purwur, پروردگار purwurdigaur, پرورش بخش purwurish bukhsh, ده پروری purwuré duh.

Nourishing ده پرورش purwurish duh, اکل بخش akul bukhsh. v. wholesome.

Nourishment پرورش purwurish, پروری purwuré, غذا ghuda, اکل akul, طعام tam, طعام ta-am, ماکل taamut (plur. طعام ta-oom), ماکل ma-akul, ماکول maakulut, ماکول maakool. v. food, sustenance. — Feeding with poor or unwholesome nourishment تعییل tai-él, مجن mujhin, محفل muhfil. The nourishment or regimen of the sick تیمار teemaur.

NOW اکنون aknoon, کنون kunoon, حال haul, حالا haula, حالی haulé, حالیا haulé-a, الحال imhaul, نون noon, الان alaun, الحال alhaul, هذا اليوم hunooz, هنوز bi'l'faal, بالفعْل aza-u'l'é-oom, الحالة هذه alhaulutu hazihi, ایسا ein gah, در این گاه dur ein gah, این گاه ein gah, این گاه eiroon, این گاه eich, این گاه humeinuk, Should I now? امحال می May I go now? حالا imhaul ma ba-éd? Look e now! behold now! اینل humeinuk! What now? چیست cheest? Now and then گاه گاه gah gah, گاه گاه gah gah, گاه گاه gah gah, وقت وقت zamanan, احيانا ahé-ana, وقت وقت rakt wakt. v. sometimes. — As a particle of connection, it is expressed often by — Now, who is the man, that is not so, in this city? who is he? واندس wankus, که چنین نیست در این شهر کدامست sh chuneen neest, در این شاهور? kudaumaft?

Now-a-days در این زمان dur ein zumaun, بر bur ein wakt.

NOWHERE هیچجا heechgah, در هیچجا dur heej ja, در هیچ مکان dur heej mukaun.

NOWISE هیچ اصلا heech aslan, by no means.

NOXIOUS زهرناک zuhrnauk, زهر الود zuhr od, سام fam, مضر muzirr, ضرر دار muhlik, مضرر kufeeru'z'zurrur, ضرر دار zé-aundar, نا صواب na suwaub,

ناگوار naguwaur, ضار zaurr, زو مضرت zu mu-zurrut, مفسد mufsud, بید beid. v. baneful, hurtful, pernicious, unwholesome: criminal.

Noxiousness زهرناکی zuhurnauké, sum dauré, زیانکاری zé-aunkauré, ضرر zurrur, zéi-aundaré, عدم کوارى aduma guwauré, مفسدت mufsudut. v. hurtfulness.

Noxiously مفسدانه muffedanch, مضرا muzir-ran, بر وجه نا betoora zuhrnauk, بطور زهرناک bur wujha na suwaub.

NUBILE بالغت baulighut, لا ینق نکاح la-éka nikauh. v. marriageable. — A nubile girl دخترینه dokhtereeneh, دوشیزه بالغت dokhteneh, doosheezcha baulighut.

A NUCLEUS قلب kulb, لب lubb, مغز mughz. v. kernel.

NUDITY برهنگی buruhnugé.

NUGATORY بیعنی beemaané, بیهوده beehoodah, بازه é-azilneh. v. frivolous, trifling.

A NUISANCE آزار azaur, آزارش azaurish, مانع maana, رنجش runjish, بخصوری bechu-zooré.

NULL بی قوت bé kuwwut, باطل bautil, کم kum, غیر قدرت ghire-a kudrut. v. void, ineffectual.

To null, nullify بیطرف نبودن bur turruf numoodun, ابطال کردن ibtaul kirdun, بربودن burufedun, نا na cheez faukhtun, بی قوت ساختن na kooi kirdun, بی قدرت نبودن bé kudrut numoodun. v. to annul, cancel.

NULLITY بی چیزی na cheezé, عدم adam, کمی neesté, عدم قوت aduma kuwwut, کمی kumé.

NUMB (chill) سرد burd, سرما furma, سرد furd. — (motionless) غیر حس و جنبش ghire-a hufs ou jumbish, نا جنبان na jumbaun, بی حرکت bé hurukut. — (torpid) وانی wauné, بی حرکت tumbul, کاهل kauhil. — Numbness عدم حس و حرکت aduma hufs ou hurukut. — To numb سرد کردن burd kirdun, وانی ساختن wauné faukhtun, بی حرکت نبودن bé hufs ou hurukut numoodun.

NUMBER شمار shumaur, حساب hisaab, حسب husb, عدد add, عدد adud, عدد ydaud, تعداد taadaud, عدد ta-addud, عدد adeed, عدد yddut, عدد adeedut, عدد yddut, حساب husbaun, عدد bool, عدد mur, عدد marreh, عدد sutfut. — A great and uncertain number عدد aduda kufeer, عدد kufur, عدد tukfeer, عدد a-etund, عدد a-end, عدد bunund, عدد luhmoom. v. multitude. — A small number عدد

adda kulcel, خن khuff. *An even number*
 shumaur, چفت chift, زوج zooj. *An odd*
number تک tuk. *To make an odd number even*
 شفع کړن shufa kirdun. *Without number* بی
 حساب bé hissaub. v. innumerable.—*The singular*
number مفرد mufrud. *The plural number* جمع
 jumma. *A noun of the dual number* اسم مثني if-
 ma musné. *Numbers* اعداد é-adaud, حساب ha-
 saub, شمارها shumaurha. *Fractions of numbers*
 خردها khurduha. *Number (in poetry)* قافیت kafe-
 ut, سجع sajj, وزن wuzun, سواند sawund, پساوند
 pussawund, منظومه munzoomeh (plur. منظومات munzoo-
 maut). v. rhyme; also harmony.

To number شمار کردن *shumaur kirdun*, عدد
 add ساختن *add saukhtun*, تعداد ta-addeed
 شماریدن *numoodun*, اعداد é-adaud *kirdun*,
 شماریدن *shumaurédun*, ضرر *shumurdun*, ضرر
 کردن *husr geer kirdun*, حساب ساختن *husb*
faukhtun, حساب *husbaun*, شدن *hoodun*,
 گرفتن *hifsaub gooriftun*, محاسبه کردن *maa-*
dood numoodun, احصا ساختن *ihfa saukhtun*. v.
to reckon.

Numbered معنود masdood, شمردۀ shumur-deh, شماریدۀ shumaurēdeh, معتمدۀ maatud, معدۀ maad, محسوبۀ muhfoob, اعدادۀ адауд adaud, حسابۀ husseeb.

A numberer محاسب thumaur geer, add
 muhaufib عد کننده hiffaubjz
 koonindeh.

شهران *thumaur pizzeer*, شمار پذیر *Numbering*
 حساب گیر *thumurindeh*, شهرنده *thumuraun*,
 یداد پذیر *hufbaun*, حسابان *hufbaud*,
 پذیر *hufbaud pizzeer*.

Numberless بی شمار bé shumaur, غیر حساب
ghire-a hissaub. v. innumerable.

Numbness, v. numbedness, torpor.

Numerable شمار ممکن mumkina shumaaur,
 لايتق حساب la-éka hif-
 fahb.

Numeral, numerical شماری thumaure, حسابی
hisab, عدان پیوند add munsoob, عدد منسوب
pand divund.

محاسبه حساب شهر Generally huba shumaur,
موافق حساب و اوقات muwafika hisaab.
behuba add

شماره منسوب *shumara munsoob.*

Nomenclature شهر شمر shumaur, شهر شمر shumur-
dug, احسان ihā, انعام an'ām, حسان hus-
sān, ادد add, رukum, ايد y'aud, ايند
āind, تادان taadān, نواد nuwān, دين deen,
تاهان taahān.

Numerator شمارِ نپا shumaur numa.

Numerous عديد adeed, عديدت adeedut, كثير kufeer, كثيرت kufeerut, بغيرت biffle-aur, رهام ruhaum, شمار دار shumaur dar, زوعد zu add, *Numerous as the stars* انجم شمار anjaum shumaur, ستاره شمار sitaureh shumaur.

Numerous کثرت *kusrut*, شہزاداری *shu-maurdaurè*, بسیاری *bisfè-auré*. v. *multitude*.

NUMMARY, نقد منسوب nukd munsoob.

A numskull, v. blockhead, dunce.

A NUN دختر شالپوش dokhtera shaulposh,
 زنی کوشه نشین zunné koofsheh nisheen.

Nuncio, v. legate, messenger.

NUNCUPATIVE, *nuncupatory* (verbally bequeathed when dying) از کلام بر بستر مرل وصایت
uz kulaum bur bistera murg vuffa-é-ut
numoodeh, از سخن نامزاده در وقت مهات
uz fukhun naumzaudeh dur wakta mumaut.

A NUNNERY **khau-** خانه دختران شالپوشان
nehà dokhterauna shaulposhaun, صومعت **foomaat.**

NUPTIAL نکاح منسوت nikauhé, نکاح عروس متعلق aroos muta-
 nikaub munsoob, زوجی aroofé, *The nup-* zoojé. *tial torch* شمع عروسی shumaa'aroofé.

Nuptials نکاح nikauh, سوري fooré, عروس
aroos. v. marriage.

A NURSE (to a child) شیر ریز *sheer reez*, شیر *sheer duh*, حاضنت *da-éh*, اظار *azzaur*, *hauzinut*, زن پرور *maurédéh*, ماریده *zunna pur-*
 wur, ماریه *maureereh*, مربیت *murbé-ut*. A
 nurse for a sick person بیمار پرستی *beemaur puruf-*
 té, بیمار دار *zunna teemaur dar*.

To nurse (a child) mu-ajaut کردن معاجات کردن, شیر kirdun, شیر شیر sheer reez shoodun, شیر dadun, شیر ارضاع irzaa kirdun, عجو ساختن ajoo faukhtun. v. *to suckle*.—(*to attend upon a sick person*) beemaur بودن بیمار پرستی, teemaur daushtun, تیار داشتن purufté boodun, تیار اهل ahla teemaur puruftédun. v. also *to nourish, maintain*.

A nursery (for children) پچه خانه pucheh khauneh, *کوابگاه طفل* khaubgaha tufl. *A nursery of trees* درختستان durukhtistan, *شجرگاه* shujr gah.

A nursing پرورش purwurdeh.

Nurture (food) پرورش *purwuriſh*, خوردنی *khoređuné*. v. *nourishment*. — (education) تربیت *turbétut*, پروری *purwüré*. — *To nurture*, v. *to educate*.

گردوی, joozut, جوزت, jooz, جوز A NUT
گوز, kufeh, کفه, gurdugaun, گردگان, gurdooi,
چارمغز, shaaזור, شعضور, shulookeh, شلوکه, gooz,

chaurmughz. *A nut hard to crack* سکاونه fukaw-nch, buk-kuloon, buk-kulool, شکوله shukoolch, nukh-kuloon, نکله nukh-kuleh, eekhkuloon. *A rotten nut* کوز ارغ jooza khunecz, ارغ arugh, کوز ازغ gooza arugh, ازغ azukh, کاواک kawauk. *A large species of Indian nut* برنج baurunj, هندستان جوزي hindostan joozé, چنگوزه chunghoozeh, جوز کوردی kurdoo-é hindé, جوز هندی jooza hindé. *An Indian medicinal nut* جوازهنج joozahunj, مدعت ادراکي adarauké, funduk, funduk, بندق bun-duk, جلودر julooz. *A pistacho nut* چنگوزه chunghoozeh.

Nut-crackers کران funduk kiraun.

NUTGALLS (*excrescences on oaks*) مازه mau-zch, مازو mauzoo.

A NUTMEG جوز الطیب joozboo-a, جوزو joozu't'eeb, هندجوزي hindjoozé. *The flower of the nutmeg (mace)* چارگون chaurgoon.

A NUT-SHELL پوستی جوز posté jooz.

A nut-tree نکله buk-kuloh, buk-kuloon, درخت کردو buk-kulé-oon, durukhta gurdoo, شجرت الجوز shujurutu'l'jooz.

NUTRIMENT, *nutriture* غذا ghida, پرورش purwurish, خوردنی khoreduné. v. food.—*Nutritional, nutritious, nutritive* پرورش ده purwurish duli, طعم بخش taam buksh. v. wholesome.

To nuzzle, v. to foster, nurse. — *To nuzzle (go with the snout down, as a hog)* با فطیست فرو ba futcefut furoo ruftun.

A NYMPH حور hoor, حوري hooré (pl. حواري huwauré). *A nymph of paradise* حور بهشت hoora buhiht, حور عین hoora aîn.

O.

O has, in English, a long sound; as *stone*, *green*: and short, as *got*, *shot*. The long sound is expressed, in Persian and Arabick, sometimes by و, as روشن roshun, *light*, &c. sometimes by ع, as عمدت omdat *a pillar*; and sometimes by ا, as امرا omra *nobles*. The short sound has no corresponding letter in the Persian and Arabick alphabets; it being either supplied by custom; or, in pointed books, by the vowel dot د; as پرسیدن porfedun *to ask*, گوماشتہ gomauhteh *a factor, agent*, &c.

Oaf, v. blockhead.—*Oafish, v. stupid.*

An OAK بلوط buloot, سندیان findé-aud, سندیان findé-aun. *The royal oak (also a chestnut*

tree) شاه بلوط shah buloot. *The ground oak (the herb germander)* بلوط الارض bulootu'l'arz. *A grove of oaks* تیباس tegmaus, بلوط درختستان durukhtistauna buloot. — *Oak-apple* مازه mauzech, مازو mauzoo.—*Oaken* بلوطی bulooté.

An OAR روي اوب اوب rouvé, فہ جهاز fuha jahauze, مجذاف mujzauf, مقذاف mukzauf, مقذف mukzuf, مردی murde, غادوف ghau-doof, غادوفہ ghau-doofeh, خله khuleh, هلیسه huleefeh, کُر kurk.—*To oar, v. to row.*

An OATH سوگند soughund, قسم kuffum, (pl. اقسام akfaum), عیمن eemeen (pl. ایمن ei-mun), حلف mukfum, اقسام iktifaum, حلف hulf, حلیفت huleefut, عهد abd, الیت alé-ut (pl. الایا ala-é-a), اند and. *To exact or administer an oath* سوگند دادن soughund dadun, تحلیلن tuhleeft kirdun, ساختن tawzé faukhtun, مستیمن کردن musteemun kirdun, مرعده کردن mukdam kirdun, قسم دادن kuffum dadun, محلفی ساختن muhluf faukhtun, مبتلا کردن mubtula kirdun. *To bind one another by oath* تخاصم کردن tukausum kirdun, از سوگند یک دیگر بند کردن uz soughund eekdeegur bund kirdun. *To take an oath* سوگند خوردن soughund khoredun, قسم گرفتن kuffum goosiftun. v. *to swear.*

OATS خرطال khurtaul, زن zunn, هورطیان hurtumaun, سلت sulut, علنی aluf. — *Oatmeal* خور رو arda zunn. — *The herb oatmeal* khood roo.

OBDURACY, *obduratenfs* فساد fusaud, مژد murood, عناد ynaud, سخت دلی sukht dile, نا نرم دل na ruh-mauné, عدم نرم دل aduma nurm dil, شفتت aduma shufkut, عدم گوردنکشی gurdunkushé, عدم توبه aduma toubeh, پشیمانی aduma pusheemauné. v. *wickedness, stubbornness, inhumanity.*

Obdurate, obdured فاسد fausid, تهرن tumurud, سخت دل sukht dil, نا نرم دل na ruh-mauné, شفتت aduma shufkut, بی توبه bé toubeh, غیر پشیمانی ghire-a pusheemauné, رحمت bé ruhmut, متهرن mutururud. v. *wicked, stubborn, inhuman.*

Obdurately فاسدانه fausidauneh, تهرن rudan, با سخت دلی ba sukht dile, با عناد ba ynaud, با پشیمانی ba pusheemauné.

OBEEDIENCE طاعت tau-at, اطاعت itau-at, حکم برداری furmaun burdaure.

hookum burdauré, انقیاد inké-aud, اتباع ittibaa, امثال imtisfaul, ازعان izaun, التیام ilté-aum, قاه kauh, جابت jaubut, اسلام islaum, دین deen, طواعیت aboodut, عبودیت aboodé-ut, طواعیت tuwa-é-ut. v. *submission*.

Obedient مطیع muté-a, فرمان بردار furmaun burdaur, رام raum, hookum burdaur, حکم بردار, متابع mutauba, منقاد munkaud, ممثال mum-tufil, مواتات muwa-taut, قانت kaunut, اجند ujnud, تپوت turboot, اقها ikha, تطوع tutuwa, خفین khufeef, زلول zulool, ملند mulund. v. *obsequious, tractable*.

Obediently با طاعت ba ta-aut, سبعا و طاعة fu-ma-an ou tau-atan, بروجه فرمان بردار bur wujha furmaun burdaur, بطور حکم بردار betoora hookum burdaur, منقاد minkaudun.

OBEISANCE سلام salaum, تکریم tukreem, (pl. تکریمات tukreemaut), رکاات rukaat.

An OBELISK میل meel (pl. امیل ameel, میول mee-ool).

To OBEY فرمان برداری نمودن furmaun burdauré numoodun, فرمان امثال کردن furmaun imtisfaul kirdun, مطیع شدن muté-a shoodun, انقیاد کردن itau-at numoodun, اطاعت نمودن inké-aud kirdun, امثال ساختن imtisfaul faukhtun, ازعان کردن ta-at numoodun, طاعت نمودن izaun kirdun, تابع شدن tauba shoodun, التیام ilté-aum numoodun, تسلیم شدن tusleem shoodun. *Necessary or proper to be obeyed* لازم واجب الاتباع lauzimu'l'imtisfaul, الامثال lauzimu'l'imtisfaul, لایق الانقیاد la-éku'l'inké-aud. *Commands necessary to be obeyed* فرمان واجب لازم furmauna vajibu'l'imtisfaul, الامثال hookuma lauzimu'l'inké-aud. *Ordes obeyed by all the world (royal edicts)* فرمان جهان مطاع furmaun jehaun mutaa, و فرمان عنوان عالم مطاع unwauna aulum mutaa, wa furmaun vajibu'l'ittiba.

An OBJECT (any thing seen or presented to the senses) مظهر muzhur (plur. مظاهر muzauhur), مظهریت muzhure-ut, منظر munzur (plur. مناظر munauzur), مقرر nusb, نصب moozuwa, موضوع muwki. *Any object which the mind has in view* خاطر ghuruz, مقصود mukfood, کشف khautir khauh, مراد moraud, مدعی or mukauda. *The enjoyment of any beloved object* مواصلت wuflut, وصل واصل muwazulut.

To OBJECT کلام رد rud kulaum نمودن numoodun, تعرضت کردن arzut kirdun, تعریض é-arauz کردن, معارضه mukhalif boodun. v. *to oppose*.

An objection کلام رد rudda kulaum, رد rudd, تعریض ta-arruz, تعرضت arz, عرض arz, تطریق tu-turrik, معارضه é-arauz, عریض aree, مقابلت mukaubulut.

An objector کلام کننده rudda kulaum koonindeh, مخالفت اور arz numa, تعرض ساز ta-arruz fauz, mukhaulifut awur.

An OBLATION عرض tukleef, تکلیف lithauf, صحیت zuhé-ut, بزرخین burkheen, انعام inaam. v. *offering, sacrifice*.

OBLIGATION (any thing by which a man is bound to some performance) وجوب furbuftah, عهید wujoob, عهد ahd, عهده ahdut, قید keid, فرض furz (plur. فراض furauz), فرضیت furzé-ut, ضمت zimmut. v. *debt*; also *obligatory writing*. — (a favour) منت minnut, انعام inaam (pl. انعم anum), نعت namut, منعیت muna-mut, احسان ihfaun, حسنت husnut.

Obligatory بند ساز bund fauz, قید keid numa, بندوبسته bundubusteh koonia. An obligatory writing عهد نامه ahd nameh, تپسک tummufook (pl. تپسکات tummufookaut), دین dein tummufooké, وثیقت wuseekut.

To oblige (bind, compel) قید کردن keid kirdun, بند کردن bund kirdun, بندوبسته نمودن bundubusteh numoodun, عقد akud kirdun, الزام نمودن ilzaum numoodun, اقتضا wabusteh faukhtun, لازم ساختن lauzim faukhtun, إلتزام ilja kirdun. (to confer favours) مینون نمودن minnut faukhtun, امتنان بخش کردن imtinuum bukhs kirdun, انعام دارن inaam dadun, احسان کردن namut numoodun, عناية ana-é-ut faukhtun, خاطر نواز کردن khautir nuwaukhtun. v. *to gratify, please*.

Obliged (bound) بسته busteh, بنده bundeh, ملتزم muké-ud, بندوبسته bundubusteh, ممنون (favoured) multuzum, فرسوده furfoodel. — (favoured) احسان دیده minnut dar, منت دار munnoon, پذیر ihfaun deedel, امتنان پذیر imtinuum pizzeer, عناية ana-é-ut namut geer, اخذ akhz. — To be obliged (to be bound) بندوبسته bundubusteh shoodun. (to be favoured) منت دار بودن minnut dar boodun.

An obligee (one bound by an obligatory writing) دین تپسکی بخش ahdut nameh duh. v. also *debtor*.

An obligor (he who binds by an obligatory writing) دین تپسکی پذیر dein tummufooké pizzeer,

مداين، ahdut namch geer، عهدت نامه کير mu-dai-én. v. also creditor.

Obliging (civil) نواز nuwauz، نوازش nu-wauzish numa، نازک nauzik، لطيف luteef، لطفان lutfaun، لطيفت luteefut، زو ادب zu adub، ازرم ادب adub ou azrum numa، ملايم mula-ém، نرم دل nurm dil، ظريف zureef، ملاحظه mulautif، خوش اينده khoosh a-éndeh، شيرينكار sheereenkaur. v. *courteous, polite, kind.*

Obligingly نواز bur wujha nuwauz، با ba nuwauzish، لطيفانه luteefauneh، با adub ou azrum، ملاييا mula-émam، با نزاکت ba nuzaukut، بطور خوش اينده betoora khoosh a-éndeh.

Obligingness نوازش nuwauzish، مردمی mur-dumé، لطف lutf، ملايت mula-émut، ازرم azrum، ادب adub، ازرم adub ou azrum، شيرين کاري sheereenkauré، نرم دل لي nurm dilé، لطافت zuraufut، نزاکت nuzaukut، *v. civility, courtesy, complaisance, politeness.*

OBLIQUE از اين تا ان گوشه uz ein ta aun koofheh، راست na raust، ملتوي mul-tawé، در خط مستقيم ghire-a amood، نا در خط khutta muftukeem، معترض mu-etriz، نا بخط استوا na bekhatta mu-etrizut، غير نظام na bekhatta amood، نا بخط عبور ghire-a nizaum. v. *crooked, indirect.* — *An oblique* or *side wind* نکبا nukba. *An oblique look* اغيل agheel. v. *squint.* — *Obliquely* نا نمودانه na amoodaunch، بطور bur wujha na raust، رست نا مستقيم betoora na muftukeem، غير استوانه iraznatan، عرضة ghire-a iftiwauneh. v. *crookedly, indirectly.* — *Going obliquely* کجرو kujrou، عنود anood، چنده ju-hindeh. *Wind blowing obliquely* نکب nukib.

Obliqueness, obliquity نا راستي na rausté، تعجب ta-ammuj، پيچ peech، پيچش peechish، عوج awuj، لوا lawa، عدم عبودي aduma amoodé، عدم نظامي aduma nizaumé. v. *crookedness, indirectness.*

To OBLITERATE محو کردن muho kirdun، لبق کردن durs faukhtun، عفو نمودن burufédun، محو نمودن afoo numoodun، کخص کردن kuhis kirdun، حل ساختن hukk faukhtun، طسوم نمودن tums kirdun، نسخ تلس کردن tuls kirdun، نسخ nufikh faukhtun، ناسخ شدن naufikh shoodun، ماحي بودن mauhé boodun، بطلان buttaul faukhtun، منعدم کردن muna-dum kirdun، غبرا ساختن ghubra faukhtun. v.

to erase. — *To obliterate writing* خط بطلان ساختن khutt butlaun faukhtun، رقم کش کردن rukum kush kirdun، نوشته محو نمودن nuwilhteh mu-hoo numoodun.

Obliterated برسيده burufédeh، سترده futurdch، مندرس mundurus، تعفي taafé، منسوخ mun-fookh، مدروس mudroos، کواحص kuwauhus، منعدم munadum، منطسم muntulüm، غبرا ghubra، نا بدید awur، جالسد jaudis، *Obliteration* عفو afoo، عفا afa، اندرس andurus، طسوم tums، درس durs، درس duroos، طيس turns، کخص kuhis، لبق lumik، محو muhoo، ريج rumij، نسخ nufikh.

Oblivion فراموشي furaumoofté، زهول zuhool، نسيت nufé-aun، امه ameh، منسيت munfé-ut. *Consigned to oblivion* فراموش furaumush، منسي mumbih، ناسي naufé. *Oblivious* فراموشي ساز furaumushé sauz، ناسي naufé، نسيت nufé-aun.

OBLONG درازچه dirauzchch، مطر mutyrr، مصنوع kuffut. v. *long.* — *Oblongly* درازچه در طريق dirauzchch، بر وجه bur wujha mutyrr. — *Oblongness* درازچگی dirauzchugé، مطري mutyrré.

OBLOQUY طعن taan، طنز tunz، زبان zubaun dirauzé، شکايت taanut، زباني shuka-é-ut، ملام mulaum، شتم shutum، بهتان buhtaan. v. *cenfure, reproach, disgrace.*

OBNOXIOUS معروض maarooz، معرض mu-erruz، تعريض tareez. v. *liable, subject.* — *Obnoxious to punishment* بتعذيب معروض betaazeab maarooz، بزه مند buzehkaur، بزه مند buzehmund، بزه جريمه zu jureemeh. v. *criminal.* — *Obnoxious to cenfure* معروض betaan mu-erruz، بطعن بتعريض betunz taareez. *Rendering obnoxious* مخرج muhrij.

Obnoxiousness معروضي maaroozé، انقياد inké-aud. v. *subjection.* — *Obnoxiousness to punishment* بزه مندي buzehmundé، بزه کاري buzehkauré، گناه گري gunauhuré، خطا گري khutagur. v. *guilt.* — *Obnoxiously* معرضانه mu-erruzaunch، معروض maaroozan، بر وجه تعريض bur wujha taareez، در حال انقياد dur haula inké-aud.

OBSCENE فاحش fauhish، زشت zush، زشت murdaur، نا پاک na pauk، بي ادب bé adub، غزوان ghunzé-aun، غزوان ghunzé-aun، غزوان ghunzé-aun، باغز baughz، بدلي khunzé-aun، کستاخ kustaukh، لاجبت laghé-ut، املغ amlugh، ملوغت mulooghut، رفس rufs، مملوگت mulkaat.

fahib ynaud, اهلا سرکشی ahla furkushé. *To be obstinate* ستیزیدن fiteezedun, عناد شدن ynaud shoodun, تفرّد tumurrud gushtun, کشتن tufurrud shoodun.

Obstinately عناد با ba ynaud, ستیزانه fiteezau-neh, بر وجه خود بین bur wujha khooḍ been, معاندا betoora khooḍ fur, با سرکشی ba furkushé, تفرّد tumurrudan, بر وجه ستیزگر bur wujha fiteezgur.

Obstreporous. v. clamorous, turbulent.

To OBSTRUCT سد کردن fudd kirdun, بسته کردن infidaud numoodun, بستن buftch kirdun, بنده ساختن bundeh faukhtun, منع کردن muna kirdun, مانع و معارض آوردن mauna ou ma-ariz awurdun, کظم کردن arooz faukhtun, کضم کردن kuzim kirdun. *v. to hinder.*

Obstructed مسدود musdood, انسداد infidaud, منسد munussud, بسته buftch, بنده bundeh, منغم munughghum.

Obstruction سد fudd, منع muna, تعرض ta-arruz, کظام mauna, ممانعت mumaunaat, کظام kuzaum, کضم kuzim, سد fuddut, سدان fuddaut. *v. impediment, obstacle.*—*An obstruction in the nose* سدان fuddaut, سد fuddut, خشم khu-shaum. *An obstruction in the ear* صم fumum. *v. deafness.*—*An obstruction in the liver* طباق tu-bauk.

An obstructor سد ساز fudd fauz, منع کننده muna koonindeh, عروض نما arooz numa.

Obstructive, obstructing سد ساز fudd fauz, منع muna kooni, مانع و معارض آور ma-ariz awur, کظام نما kuzaum numa.

To OBTAIN اندوختن andokhtun, نایل na-él kirdun, نیل ساختن neil faukhtun, انتفاع ساختن furauz andokhtun, انتفاع ساختن intifaa faukhtun, حاصل کردن haufil kirdun, ورزیدن hufool pizzeeruftun, حصول پذیرفتن wurzedun. *v. to acquire, gain.*—*To obtain what one desires* کام یابن کام é-aftun, کام یابی کامrauné shoodun, داشتن کامrauné shoodun, وصول wusl gooriftun, گرفتن wusl é-aftun, مراد پذیرفتن moraud pizzeeruftun, نایل شدن na-él shoodun, بر مراد muk-mood shoodun, مقصود داشتن muk-mood shoodun, حصول مرام شدن hufoola muraum shoodun. *To obtain (come or continue in use)* در ایین dur istamaul aumudun, ایین fi'l'ul-loob boodun, فی السلوب بودن al-a-éduṭ shoodun. *v. to prevail, succeed.*

Obtainable نایل ممکن mumkina na-él, قابل kaubila andooz.

Obtained اندوخته andookhteh, فراز اندوخته furauz andokhteh, محصل muhūṭul, ورزیده wurzedeh.

An obtainer ساز نایل na-él fauz, اندوختش کبر andookhiṣh geer, حاصل پذیر haufil pizzeer. *An obtainer of his wives* کام یاب kaum é-aub, صاحب کامرانی fahib kaumrauné, مراد دار moraud dar.

To obtrude, v. to intrude, force.

OBTUSE (not acute nor pointed) نا تیز na taze, غیر kurd, بی سر bé fur, کلیل kuleel, گند kulool. *v. blunt.*

Obtusely نا تیز bur wujha na taze, کلیل kuleelan, بلا سر kundauneh, بلا fur.

Obtuseness کندي kundé, عدم سر و زلق aduma fur ou zulk. *v. bluntness, stupidity.*

To OBVIATE استقبال کردن iftikbawl kirdun, مانع شدن fa gooriftun, fa mauna shoodun. *v. to prevent, meet.*—*to obviate an objection* رد کلام کردن rudda kulaum kirdun. *v. to refute.*

OBVIOUS (clear) آشکار afhikaur, ظاهر zauhir, مبین bei-un, روشن a-é-aun, روشن toshun, مبین mubci-un. *v. evident.*—(opposite, front to front) دو چاره خور doo chaureh khore.

Obviously آشکاره zauhirauneh, بر وجه آشکاره bur wujha afhikaureh, پیدای با اظهار ba izhaur, پیدای peeda. *v. apparently, evidently.*

Obviousness تبیین tubei-en, بینت bei-unut, روشنا izhaur, روشنا roshuna.

OCCASION (convenience) فرصت fursut, دست doft é-aft, محل muhull. *v. opportunity.*—*cause* سبب fibub, سببیت fibubé-ut, موجب moojib, سرگذشت furguzusht, قضا kuza. *v. accident, incident.*—*Pressing occasion* لازمیت lauzimut, لزوم lu-zoom, اقتضا iktiza, تقاضا tukauzé. —*Without occasion* بی تقرب bilā moojib, بلا موجب beereb. *Seeking an occasion* فرصت جو fursut joo.

To occasion فرصت دادن fursut dadun, موجب moojib shoodun, سبب بودن fibub boodun, سببیت آوردن tukreeb dadun, تقرب دادن fibubé-ut awurdun. *v. to cause, influence.*

Occasional (casual) امدانه aumudauneh, عارض auriz, تقرب zu tukreeb, اتفاقی ittifaúké, فرصت یاب fursut é-aub. *v. incidental.*—(producing by accident) از سرگذشت اور uz furguzusht awur, سبب moojiba auriz duh, سبب fibuba ittifaúké numa. —*Occasionally* با تقرب ittifakan, اتفاقا aurizauneh, عارضانه

tukreeb, بطور امدانه ba fursut, فرصت با فرصت
aumudauneh. — An occasioner فرصت اور fursut
awur, سبب بخش moojib duh, موجب له
bukhsf.

OCCICATION (blinding) کور ساز koor
fauz, بی نور کنا be noor koon.

OCCIDENTAL مغربي mughrubé, غربي
ghurbé. v. western.

OCCIPUT (hind-head) پس کردن pufa gur-
dun, کله kulleh, چکاء chukaud, اهیان ahé-aun,
نقاغ nuk-kaux, هیره heereh, اهیان ahé-auna fur,
مقذ mukizz. Occipital منسوب kullehra munsoob,
در پس کردن نهاده dur pufa gurdun nihaudeh.

OCCULT پوشیده poshédeh, نهفته nuhufteh,
نهان nihaun, پنهان pinhaun, نهانی nihauné,
مخفی mukhfé, مستور mustoor, مخفی khaufé,
مخبو mukhboo, مکتتم muktutim, تدفن tuduf-
fun, مخفی mukhtufé, متابع mutaubik, تکو tukummo,
مکنون muknoon, خبی or خبا khuba, مکتتم muktun,
مکتتم mukhtuba, مستتر mustutir, مکتتم mukhtuba,
مدغم mudughmir, مدغم muduhmus. v. se-
cret, unknown.

Occultness نهفتگی nuhuftegé, اختفا ikhtifa,
پنهانی pinhauné, خفیت khufé-ut, اخفا ikhfa,
تستر tufuttir, خبا khuba. v. secretness.

OCCUPANCY (taking or holding possession)
تطاؤل داری fitauné, تصرف ستانی tutawul daure,
ضبط گیری zut geeré.

An occupant, occupier تصرف گیر tufurruf
geer, دار ملک zut geer ou dar, مالک ملک meleik
fitaun ou nisheen, مالک maukik. v. possessor.

Occupation (employment) کار kaur, کار و بار kaur
ou baur, کار سازی kaur baur, کار سازی kaur sauzé,
کارگذاری kaurguzauré, کارکون kaurkoon,
عمل amr, مصلحت musluhut, پیشه peesheh,
کنش shughl, معاملت ma-amlut, کوشش koonish,
استادگی or استادگی uftaudugé, استادی or استادی
uftaudé, استادی uftauzé, آینده a-éndeh, حال haul,
باب baub, ولا wula, سرور surwur, قصه kisfeh.
v. business, trade: also occupancy.

To occupy (seize, possess) گرفتن gooriftun, ضبط
قبض گرفتن zut geer kirdun, ساختن ساختن kubz
faukhtun, تسخیر اخذ کردن akhz kirdun, تسخیر
تصرف ستاندن tuskheer faukhtun, تصرف ستاندن
tufurruf fitaundun, گرفتن گرفتن goorift numoodun,
مستولی گرفتن گرفتن mustoulé kirdun. v. to take, keep, use.

(to keep another busy) مصلحت دادن musluhut
dadun, کارانیدن kauranédun, عمل کردن kirdanédun.
v. to employ. — (to follow business) مصلحت
کاردن kaur kirdun, مصلحت گذاردن kirdaur faukhtun,
گزاردن guzardun, پیشه کار کردن peisheh kaur shoodun,
استادی کردن uftaudé kirdun.

To OCCUR واقع شدن wauka shoodun,
افتادن uftaudun, ظهور نمودن zuhoor numoodun,
جاری بودن aneen shoodun, در (to occur to the mind)
زکرت یافتن dur khautir aumudun, دریا آوردن dur é-aud
awurdun, بدل نموده شدن bé-aud aumudun, بدیل
numoodeh shoodun. To occur or appear here
and there اینجا اینجا ظهور نمودن einja aunja zu-
hoor numoodun, من هنا و هنا پیدا آمدن min
huna ou huna peeda aumudun, گاه گاه رونا gah
gah roonuma kirdun. v. also to meet.

An occurrence سرانجام surguzusht, سرانجام
surranjaum, وقعت wukaat, اتفاق ittifaak, موقع
mooka, وقوع wukoo-a, حدث kuzé-ut, قضا kuza,
عارض auriz, حدث hudis, حادثی hudis, ماجرا maujura.
v. accident, event. — Occurrent, v. incidental.

OCEAN بحر buhra muheet, دریا duré-a muheet,
اقیانوس kaumoos, اقیانوس aké-aunoos, امان omaun,
افسانوس ifsaunoos, مونا munka. The Indian ocean
بهر الهند buhru'l'hind, بحر الاخضر buhru'l'akhzur,
دریای بی نهایت buhra akhzur. The fathomless ocean
دریای دریا duré-a-é bé niha-é-ut. An ocean of blood
دریای خون duré-a-é khoon. v. sea.

OCELLATED (resembling the eye) چشم مانند chushum
manend.

An OCTAGON (a building consisting of eight
sides and angles) بنا هشت جانب دار bunna husht
junaub dar, مبنی هشت کنارها mubné husht
kunaub numa, تثمین mufumman, تثمین tufumman.

Octangular, octagonal جنب هشت zu husht
junib, هشت کناردار husht kunaub dar, تثمین
mufumman.

An OCTAVE ثامن faumin, ثامن fauminut,
هشتم fumauné, هشتم hushtum.

OCTENNIAL (every eight years) هر هشت kulla
funnuta, هر هشت سال hur husht faul, سنه ثمان
fumanin. (lasting eight years) هر هشت سال hur
husht faul dawm, سنه ثمان باقی funnuta fumanin
bauké.

OCTOBER ابان abaun, شعبان shaabaun,
تشرین tushreen, تشرین الاول tushreenu'l'awwal.

of them میان کسی kuffe zaun mei-aun. On account of برای bura-é, حسب ala husbi. v. account. — None of them came to me نی ما جا, نی ma jaa nee min ahad. In an assembly of jolly fellows در سماع رندان dur sumaa rundaun. Goolistan. — And they eat of the meats, and drank of the wines و طعامها تناول فرمودند و شرابها نوشیدند wa ta-amha tunawul furmoodend, wa shuraubha noosheedend. Tooté nameh. — In the company of such a self-sufficient fool در صحبت چنین ابله‌ی Goolistan. — The revolutions of fortune گردش کیني gurdisha geeté. — Of what colour? کدام رنگ kudaum runk? Of a red colour رنگ رخ runka furkh. Of one colour or kind گونه یک eek gooneh, یک eek runk, رنگ یک eek rungaun, جنس یک eek jins, یکسان eekfaun. Of middle stature قد میانه mei-aunch kudd. The middle or court of a house میان سرائی mei-auna sera. The settlement of affairs بندبست معاملہ bundulasteha ma-amleh. He has reaped the fruit of it از و uz ou burbuft. Of that be careful از و uz ou gha-éb meshoo. The woman said, I am the good genius of the life of the king of Tabristan عورت ظاهر کرد که من awrut zauhir kird, keh mun footut ou tufweera amra padshaha Tabristan am. Tooté nameh. — Who has the charge of the subabulary of Azimabad? صوبه‌داری tubahdaré azimabad bezim-meh keest? It is in the management of the maharaja Shitabroy با اختیار مهاراجه شتاب‌رای است Shitabroy aft. — Of one accord یکجهد eek jihud. Of the same rank or order هم‌درجه humkudr, هم‌سور humfur, هم‌دور humdurujeh. Of an inferior rank و ضیع wuzé-a, نذالت nuzaulut.

OFF, or far off دور door, بعید ba-éd. Very far off دور دورا doora door. Not far off دور نا na door, غیر بعید ghire-a ba-éd. v. distant; and under far. — To cut off واپردن waburédun. — To come off (escape) خلاص شدن khulaus shoodun, رفتن ruftun. To come off well خیر داشتن aukibuta kheir daush-tun. To come off ill بی فروغ شدن bé furoogh shoodun. v. under come. — To go off (as grief, a fever, rain, &c.) و شدن wa shoodun, انصام ifsauti numoodun. v. to cease. — To go or fly off گریختن gureekhtun, از حضور دور رفتن waruftun. v. to depart, fly. — To go off (give up the ghost) تسلیم روح tufleema rooh kirdun, مردن murdun,

فیض کردن feiz kirdun. v. to die. — To fall off (revolt) طغیان کردن tughé-aun kirdun. (to apostatize) ارتداد ساختن irtidaud saukhtun. (to decline gradually) بافتن kud-dum bekuddum itlauf é-aftun. To cut off واپردن waburédun. To fall off when cut قطع و افتان kuta ou uftaun boodun. To carry off or away برداشتن rufa kirdun, برداشتن burdaushtun, واکردن wakirdun. To carry off (assassinate) نیست قتل ساختن neest kirdané-dun kutl saukhtun, کشتن kooshtun. v. to murder. — To rack off برداشتن purdaukhtun. To put off (clothes, &c.) نضو نمودن burturraf nihaudun, برطرف نهادن nuzoo numoodun. To put or fob off واپس از حیلہ uz heeleh wapus andaukhtun, از غدر uz ghudr deir wadaushtun. To drive off وارانیدن waraundun. The affair is off or at an end امر واپریده است amr waburédéh aft. Off hand (not studied) قبل kablan, من قبل min kubla, بی تامل bé ta-ammul, بلا اندیشه bila andeeshéh. Off! (interject.) دور دور door baush! دور دور! door uz ma! هیه هیه heih heih! دور! burd! ده ده deh deh! برو برو beroo beroo!

OFFALS (remains not eaten at table) خورده خورده khoré paureh, خورده سباط khorduwaüt, خورده khordeha sumaat, خشار buzeem, خشار khushaur, خشار khushaurut, کارو kaurdoo. v. also car- rion, refuse.

An OFFENCE گناه gunah, جریمه jure-meh, خطا khuta, عیب aib, سهو suhoo, سخط sükut, زلت zullut, قباحت kubauhut. v. crime, fault, transgression. — (an injury) ظلم zulm, زبان zé-aun, تعدی ta-addé, ضرر zurur, ستم sitam, جفا jufa. (displeasure given) اضرار ازاور azaur awuré, اضرار iztirauz sauzé, رنج رسای runj rusauné. (displeasure conceived) اضرار ازاور azaur é-aub, اضرار iztirauz pizer, جان ازاور jaun azaur geer. v. anger, offensiveness. — To take offence ازار یافتن azaur é-aftun, قهر گرفتن ghuzub khoredun, کühr gooriftun. v. to be angry.

Offenceful, v. injurious. — Offenceless, v. guiltless. To Offend (injure, make angry) ازار کردن azaur kirdun, ازارده azurdeh kirdun, خاطر ماندن khautir maunde saukhtun, ازار دادن azaur dadun, اضرار ازاور azaur kirdun, اضرار khushamauk saukhtun, اضرار ighzaub kirdun, تغییظ ساختن tughé-éz saukhtun, قهر انگیزیدن kühr angizidun, ظلم نمودن zulm numoodun, ازار دادن azaur kirdun, اضرار ازاور izaur saukhtun. v. to provoke. — (to be criminal) اهل

جریہنال بودن ahla gunah shoodun, کناہ شدن
jureemnauk boodun, خلاف شرع حرکت کردن
khilaufa shura hurukut kirdun, بر وجه حرام
bur wujha haraum faukhtun. v. to trans-
gress, violate; also to attack.

Offended بیخضور béhuzoor, آزرده azurdeh,
رنجیده runjédeh, و رنجیده rumédeh ou
runjédeh, مضطرب muzturub, خاطر مانده
khautir maunde, استکراه دار, شکسته
shakusteh khautir, متادی muta-addé. v.
disgusted. — To be offended کفرتن kofr
goo-riftun, غضب خوردن ghuzub khoredun. v. to be
angry.

An offender کناہ صاحب fahib goonah, اهل
مفسد ahla jureemeh, خطاگر khutagur, مجسّد
muffid, فاسق faufik, v. criminal. — (one who in-
jures) اهل تعدی fahib muzlumut, مظلّمت
ahla ta-addé, ضرر سازنده zé-aun kaur,
zurrur sauzindeh, آزار رسان azaur ruffaun.

Offensive (displeasing) آزار ساز azaur sauz, اضطراب
اور iztirauk awur, ظالم zaulim, کفرتن kofr
angooz, رنج ده runj deh, جان آزار کنا jaun
dilkhi-raush, دل آزار dil azaur, نا پسند na
pussund, مضر muzirr, مستکروه mukrooh,
na khoosh, نا خوش mustukrooh, مکره mukrooh,
na shooreen. v. disagreeable, injurious, mis-
chievous. — (assailant) هجوم اور hujoom awur,
الت humleh sauz. Offensive weapons آلات
alata harb. Arms offensive and defensive
دفع ou dafa. v. arms, weapons.

Offensively (injuriously, mischievously) بر وجه آزار
bur wujha azaur ruffaun, بطور نا پسندیده
betoorra na pussundédeh, مضرا muzirran,
zaulimauneh, ظالمانه sharran, شر mukroohauneh,
bur wujha hu-joom, بر وجه هجوم (by way of attack)
betureeka khuroosh.

Offensiveness آزاری azauré, آزارش azaurish,
کراهت khautirmaundugé, خاطرماندگی
béhuzooré, رنج بیهضوری kurh sauzé,
runjish, رنجش runjeesh, رنجش runjish,
zurr, ضرر zurr, زبان zé-aun, خاطر
pur-rashauk, پریشانی ashuftugé, اشتفتگی
nufut.

To OFFER (as a gift, &c.) تقدیم کردن
burdaushtun, عرض tukdeem kirdun,
تکلیف ساختن arz numoodun, هدایا ihda kirdun,
ilhaun, الهان کردن hudala kushédun,
munaulut faukhtun, مناولت ساختن kirdun.

پیشکش نمودن é-aurut dadun, اعارت دادن
it-hauf faukhtun. v. to present. — (to make a proposal)
مقدمت کردن mukuddumut kirdun, جواب
mutlub kirdun, مطلب کردن javaub numoodun,
تضییع کردن kuzé-ut faukhtun. To
fuda kirdun, قربان کردن offer as a sacrifice
tuk-reeb kirdun, تقریب کردن kurbaun numoodun,
تضییع کردن zubih faukhtun. To
offer a price for بیه شدن bé-a shoodun, مکس
mukis kirdun, اباعت ساختن iba-at faukh-
tun, مقاربت نمودن mukauribut numoodun,
suwaum kirdun. v. to bid for. — To
zuhoor shoodun, ظهور شدن offer or present itself
é-arauz kirdun, عروض ساختن arooz faukhtun,
aneen shoodun. v. to occur. — To offer or aim at
mukfood numoodun, قصد کردن ijтира kirdun,
مقصود نمودن hawus numoodun, هوس نمودن
fa-é kirdun, سعی نمودن tufmeem faukhtun,
né-ut numoodun, نیت نمودن moraud daushtun. v. to propose, at-
tempt, endeavour. — To offer to sale نمودن
mubaa numoodun, مبیع کردن mubé-a kirdun,
شور ساختن shoor faukhtun. To offer proof
guwauhé numoodun, شهادت اظهار کردن
shuhadut izhaur kirdun, بینت آوردن bei-amut
awurdun. To offer any thing to eat بکهورد دادن
a-ékaul kirdun, bekhoored dadun, موکل کردن
mookil kirdun. To offer presents to one another
tuhadé kirdun, یکدیگر اهدا ihda faukhtun. To desire
one to offer مستعرض کردن musta-ariz kirdun.

An Offer (any thing offered) اقدام ikdaum,
ارزه arz, عرض tukdeem, اهدا ihda, ارمان it-hauf,
تکلیف tukleef, هدایت hudé-ut (pl. هدايا huda-é-a).
مکس bé-a, (a price bid) v. present, proposal. —
mukis, مسامحت suwaum, تمکس tumkees, قصد mufaumut. v. price. — (attempt) ijтира kirdun,
مقصود mukfood, سعی fa-é, اجتهاد ijti-
haud, اهتمام ihtimaum. v. endeavour.

متهنى muhdé, معروض maaroos, متقدم mut-huf,
burdaushtun, متقدم mutukuddum, بخشیده bukhshédeh,
dاده dadeh. v. pre-sented, given. — Offered up (dedicated, sacrificed)
مذبح mukuddus, موقوف moukoof, مذبوح muzbooh.

An offerer کننده اقدام ikdaum koonindeh,
ارزه arz, تقدیم sauzindeh, tukdeem

bur, اهدا ihda tukleef numa, اور awur. v. also sacrificer.

An offering (offertory) عرض arz, تکلین tukleef, ایتا it-hauf, برخین burkheen. v. gift. — An offering (sacrifice) فدا fuda, ذبح zubih, قربان tukreeb, قربان kurbaun, ضحیت zuhé-ut, بدنه budneh.

An OFFICE (public charge) منصبداري munsubdaré, منصب munsub (pl. مناصب munaufub), خدمت khydmut, آگاه gah, جاه jauh, بار baur, پایه pa-éh, منزلت munzulut. v. also business, agency. — A good office احسان ihfaun, نعمت namut, منعمت munaamut, حسنت husnut, نفع nufa, خیر خواهی kheir khauhé, نیکوکاری neekookauré, khauhé. v. benefit, favour, kindness. — An ill office ضرر zur-rur, مضرت muzlumut. v. injury. — An office (place where business is transacted) کارخانه kaurkhauneh, کارگاه kaurgah, دکان dukaun (pl. دکانین dukakeen). v. shop, workhouse. — To solicit an office منصب طالب شدن muntub tauib shoodun, جاه حریص بودن jauh hurees hoodun. To confer an office منصب تکلین کردن munsub tukleef kirdun, نامزد نمودن naumizaud numoodun. To resign an office منصب فراغت munsub firaughut numoodun. To remove from an office منصب عزل کردن munsub azl kirdun, جاه معزول ساختن jauh maa-zool faukhtun, از پایه رفع و دفع کردن uz pa-éh rufa ou dufa kirdun, خلع نمودن khula numoodun.

An officer (one who holds a public office) منصبدار munsubdar, اهل منصب ahla munsub, عهدهدار amuldar, خدمتدار khydmutdar, کار فرما kaur furma, دفتر دار kaur furma, دفتر خانه کاتبی duftur khauneh kautibé, امین دیوان ameena divaun, ضابط zaubut. v. minister, magistrate. — A military officer سپه‌دار جنگ fippahdaura jung, سردار furdaur, سردار جنگ furdaura jung, سالار جنگ peishahunk, سالار salaur, سالار جنگ salaura jung. v. general, commander, colonel, &c. The officer of a court, a tipstaff الوصیل alwafeel, [hence the Spanish Alguazil] حواله hawauleh, سرهیل fur hunk, محضر mulzur, عسس asis, شرطی shurté, توثور toufoor.

Officered (having officers) نو سرداران zu furda-raun, سالار جنگ دار salaura jung dar.

Official (belonging to a public office) جاه منسوب jah munsoob, منصب پیوند munsub pivund, متعلق khydmut muta-allik.

To officiate خدمت کردن khydmut kirdun, اهل منصب بودن ahla munsub boodun, ادا کردن ada kirdun. v. to execute, discharge. — To officiate for another کسی را منصبدار شدن kuffera munsubdar shoodun, بدیگر خدمت ادا کردن khydmut ada kirdun. v. to perform.

OFFICIOUS (kind) نوازی nuwauzé fauz, احسان nuwauzish numa, بخش ihfaun bukhtish, خیر خواهی kheir khauhé numa, نیکوکاری neekookauré koonau. v. obliging—(importunely forward) بی وقت و زمان bé wakt ou zumaun kustaukhé numa, بی مناسبت آزار ده bé munaufibut azaur duh, فزولی شو fuzoolé shoo. v. impertinent.

OFFSCOURING نفا nufa, نفات nufaut, نفاوت nufawut, نفایت nufa-é-ut, نفایت nufé-ut. v. refuse.

OFFSPRING نسل nusi (plur. انسال ansaul), منسل munfil, تولد tuwaulud, نسب nufub (pl. انساب ansaub), اصل aal (plur. اصول asool), زوای zeh zuwaud, زری zuré, زریات zuré-aut (pl. زریات zuré-aut), کفیل kufil, نسلت nufilut. v. progeny; propagation, production.

To offuscate, &c. v. to darken.

OFT, oft-times, often, oftentimes بسیار بار bisf-aur bar, چند بار chund gah, چندبار chundbaur, دفعه chund bar, دفعات dufatan, تارة بعد تارة tarratan baad tarratin, عرقة arakatan, اونة awnatan, نفات nufat, كثیر مرّات murauta kuseerut. How often? هر چند بار chund bar? As often as هر بار hur chund keh, هر بار hur bar, هر دم hur dum keh, هرگاه hurgurreh, مهیا muhma, نادر seldom, غایب ghybbaun, بسیار بار na bisf-aur bar. v. seldom.

To OGLE نظر باختن nuzr baukhtun, شیوه sheeweh numoodun, لالا ساختن laala faukhtun, رمز العین rumzu'l'ain zudun, شوخ چشم نمودن shookh chushum numoodun, لیم ساختن lumh kirdun, لیم لال del numoodun, دل نمودن dell kirdun.

An ogle نظربازی nuzrbauzé, شیوه sheeweh, لیم rumzu'l'ain, لیم lumh, لیم لال del, نظر باز nuzr bauz, شیوه sheeweh numa, نظری nuzr, صاحب شوخ چشمی sahib shookh chushum.

OH! وای wa-é, های ha-é, وایلا wauila, وای wauh, وایا ei-ya, وایا a-eha, وایا auhé. v. abla.

faul). *A wife old man* محکم muhukkum. *A little old man* شیب شیب shui-eikh, شیب شیب shui-eib. *An old man of authority* شیخ sheikh, نژند nuzshund, خواجه khojeh. *Like an old man* پیرانه pee-rauneh. *An old woman* پیرن peerzun, پیره pee-reh, زن پیره peereli zun, شیخت sheikhut, زال zaul, پیره زال peereli zaul, شهپره shahpureh, کنده nuhbulut, در دبیس durdbees, هر شبت kundeh, عجز ajooz, عجزت ajoozut, هر شبت hur shubut, هر شفت hur shufut, در دج durduj, کعبت kuhbut, کلام kulaam. *A hideous looking old woman* عجز بد نها ajooza bud numa. *An old friend* یار کهن é-aura kuhun. *Old and young* پیرانه peer ou juvaun. *To grow old* پیرانه peerounesh kushun. *Old friend* شیب شدن sheikh shoodun, تشیخ کردن tufhei-uk kirdun, کهنه sheeb kushun, شیب شدن sheeb kushun, تذکیت بودن tuzké-ut boodun, گوسشتن tukoo-as shoodun. *One year old* یکساله eekfauleh. *An old horse* اسب عود asba a-ood. *An old ass* قلج kuluh. *In old bull* ثور foora luhum. *An old ox* قراهب kurauhib. *An old sheep or she camel* هروط hurt (plur. هروط huroot, اهراط ahraut, هروط hirut). *An old camel* هروط hurmul, ناب naub, شتر عود shutra a-ood, هروط heizul, دراع duraas, بلعل khudlib, بلعل shaurif, شارف shaurif, بلاق bulaak. v. مخلق. *Of old* سابقانه faubikaunch, کدعماunch kudeemaunch, از قیدم الايام uz kudeem-u'tei aum, از زمان پیشین uz kudeem, از زمان قیدم uz zumauna peisheen, مقدم mukuddiman, قبل kublan, قدم kudman, در ما تقدم dur ma tukuddum.—*Old fashioned* بر ایمن پیشین bur ai'é-na peisheen. — *Oldness* کهنی kuhnugé, پیشینی peishnugé, بلود bulood. v. old age, antiquity.

Oleaginous, oleose, v. oily, unctuous.

OLEANDER (plant) خرزهره khurzuhreh.

OLEASTER (wild olive) زیتون بیان zeitoo-na eebaun, عتم or اتم atum, ارجان arjaun, هرجان hurjaun.

OLFACTORY (having the sense of smelling) ذو قوت zu kuwwuta ishtimaum, قوت شامه zu kuwwuta shaumeh.

OLITORY (belonging to a kitchen garden) بوستانی boostaun munfoob, بوستان منسوب boostauné.

OLIVASTER اسبر afmur. v. brown, tawny.

An OLIVE زیت zeit, زیتون zeitoon. *An olive tree* زیتوننت zeitoonut. *An olive garden* زیتونی zeitooné. *Meat dressed with olive oil* مزیت muzei-ut. v. under oil.

An OMLET عجت ujjut. v. pancake.

An OMEN فال faul (plur. افول fu-ul, افول afu-ul). *A good omen* اختر akhtur, اختیار akhtura neek, خجسته faala khojistehe, افتیال ifté-aul, ووا wuwa. *A bad omen* فال بد faula bud, است daukus, نحوست nuhoofut, است iftu'l'kulibut. *A bad omen from the flight of birds* طیر teir, طیرت teirut, مرغوا ta-ér, مرغوا murghawa. v. کادس and شوم قدم.—*With a good omen* تبرکا و تیمن tuburrukaunch, تبرکانه tuburukan ou teemunan. *Happy omened* نیل اختر neek akhtur, خجسته فال khojistehe faul. *Ill omened* شر فال sharr faal, بد اختر bud akhtur, laws, تطیر tutei-ur.

The OMENTUM (caul of the intestines) جگر jigur agund, باشامه baufhaumeh.

To OMINATE فال گرفتن faal gooriftun. *To ominate happily* تفول کردن tufu-ul kirdun. فال خجسته mutufar-él faukhtun, اختر نیل faula khojistehe andeeshédun, اختر نیل akhtura neek pizzeeruftun. *To ominate badly* فال بد گرفتن faula bud gooriftun, تطیر کردن tutei-ur kirdun.

Ominous بد فال zu faula bud, فال faul. v. ill omened, portentous, inauspicious: also happy omened.—*Ominously* (with an ill omen) بد bud faulaunch, لوسا lawfan.—(with a good omen) نیل اخترانه neek akhturaunch, خجسته ba faula khojistehe.—*Ominousness* قوت kuwwuta faul duh.

OMISSION, omittance امهال imhaul, فوت fout, مساهلت ghufut, غفلت khuta, غفلت mu-fauhilut, نسی nufé, نسیان nufé-aun. v. neglect.

To omit غافل شدن ghaufil shoodun, فوت fout kirdun, نسی ساختن nufé faukhtun, دریغ کردن nufé-aun numoodun, خطا بودن khuta numoodun. v. to neglect.

OMNIFARIOUS, omnigenous هر جنس hur jins.

OMNIFORM هر صورت hur soorut.

OMNIPOTENCE قدرت kudrut, ملکوت kudruta mutluk, جبروت jubroot, قادر بی ریب خلاق hur shai-éra kaudir, هر شی را قادر ala kulli shai-é kudeer, قهار kuhhaur, جبار jubbaun, مقتدر mukeet, مطلق mutluk, توان tuvvan, دادر گار daudgur, گارد گار gurdikaur. v. God.

OMNIPRESENCE در همه جای dur hum-meh jai'é, حیثیت heife-ut. *Omnipresent* در همه جا dur hur ja, در همه گاه dur hummeh gah.

OMNISCIENCE همه شناسی allaum, humeh shinausé. — Omniscient, omniscious عالم اعلیم aulim, والشهادة والشهادة aulimu'l'gheib wa'lh'-shuhaudeh, حکیم hukeem, اعلیم aleem.

ON بر bur, در dur, در بر dur bur, علی ala, فرا fura, بی bi, لا la. On that day روز در dur aun rooz. On the contrary عکس ala tureeka akfi'l'kuzé-ut. On account of برای bura-é, حسب ala husbi. v. under account. — On this برین burein. On that بران bu-raun. — On what business? چه کار بود cheh kaur bood? چه کار برای bura-é cheh kaur? On necessary business کار ضروری jihuta kaura zurooré. On what account? چرا chura? سبب li-ci-é sibub? On this business کار این bura-é ein kaur. What business do you go on? کار خواهد رفت becheh kaur khauhid ruft? On the business of the durbar بر برای کار دربار bera-é kaura durbar. To be on foot بر پای bur pa-é boodun. To be on horseback سوار suvvaar shoodun. — To go on (proceed) پیش رفت peish ruftun, استمرار نبودن istimraur numoodun. — (to make an attack) هجوم کردن hujoom kirdun, حمله ساختن humleh faukhtun, شروع نمودن khuroosh numoodun. — To put on clothes ملبوس شدن mulabbus shoodun, لباس کردن ilbaus kirdun, پوشیده بودن polhédéh boodun. To come on (advance) پیش آمدن peish aumadun. — (to assault) هجوم آوردن hujoom awurdun. — (to thrive) سود داشتن food daushtun, اختیار داشتن bukhté-aur gushtun. Come on! ای! a-é! بیایا bé-a bé-a! — Go on! برو برو berou berou!

ONCE بار یک eek baur, باره baureh, باری bauré, یک eek, یکدم eekdum, فرد نوبت furd noobut, یک مرتبه eek mur-tubeh, تار tar, تارة tarat, الوقعة alwakaat, فرد گره furd gurreh, گره eek gurreh, مرة eekruh, بیضة العقر beizutu'l'ukr, marrat. Once more یکبار deegurbauz, تکرار tukraur. Once or twice دو گره eek doo gurreh. At once یکبارگی eekbaurugé, یک eekéh, یکره eekruh, الوقعة eekpaureh, دفعه eek dufaat, الwakaat, هبة hubbutin. — Once (at a former time) در پیش از این dur wakta peisheen, پیش از این peish uz ein, قبل از این kubl uz ein, مقدمه maukudduna. v. formerly.

ONE یک eek, تک tuk, یکی eeké, واحد wauhid, واحد ahad, واحد eekéh, واحد ihda, واحد wahidat, plur. واحدون wahidoun, واحدون wahidoon, فرد furd, فرد fureod, فرد fura. One by one یکی یکی eeké eeké, یکی یکی eek eek, یکایک eeka-eek,

فردا فردا wahidan wahidan, واحد واحد furda furda. From one to another یک الی یل min eek ila eek. One another یکدیگر eekdeegur, پس از پس eekdigur. One after another واحد بعد واحد wahid baad wahid. From one another از یکدیگر uz eekdeegur. One for one, one opposed to another یکایک eeka-eek. In one another در یکدیگر dur eekdeegur. One time یکبار eekbaur, یکدم eekdum. v. once. — One part or segment یکپاره eekpaureh. One atom or particle یک ذره eek zurreh. In one place یکجا eekjau, در یکجا dur eekjau. Of or with one accord اتفاقا eekjihud, یکدل eekdil, itti-fakan. By one rule, also, in one line یکزده eekzudeh. Of one hour's duration یکساعت eeksaat. One hour's conversation صحبت یکساعت sohbuta eeksaat. One year old یکساله eeksauleh. All one یکسان eeksaun. All of one kind یکگون eekoon, eekoonéh. All one appearance یکروئی eek-rooi. All one colour یک رنگی eek runké, یل eek rungaun, یکگونه eekgoonéh. Under one head, in one body یکسر eekfur, یکسره eeksureh. One man (a certain person) کسی kufé, فرد furd, eeknufr, نفر nufur, یکی eeké. One horse-man یکسوار eeknuvvaar, یک سوار eekéh suvvaar. One of the kings یکی از ملوک eeké uz mulook. One or two, also one or another واحد و اثنین wahid ou afnein. In one and the same place فی fi moozaa wahid. One of them is fit for employment یکی قابل روزگار است eeké kau-bila roozigaur ast. Every one هر یکی hur eeké, هر فرد hur furd, هر واحد hur ahad, کل kulla wahidan. At one glance, once یکره eekruh. With one voice یکزبان eekzubaun. To approve with one voice یکزبان شدن eekzubaun shoodun. To be or become one یکیدن eekédun. To come one by one یکرسیدن eekrusédun. One eyed چشم یک eek chushum, یکچشم eek chushum koor. v. eye.

ONEIROCRITICAL (interpretive of dreams) تعبیر رویا تعبیر roo-é-a numa. An oneiro-critick (interpreter of dreams) تعبیر رویا کننده taabeera roo-é-a koonindeh.

To onerate, v. to load. — Onerous, v. burdensome.

ONE'S-SELF خود khood, نفس nufs. Pleased with one's self خود پسند khood puffund, خود khood been, خود پرست khood purust. Master of one's-self خود دار khood dar. Boasting of one's-self خود فروش khood furoosh. To restrain one's self نفس را ضبط کردن nufsra zabt kirdun. To accommodate one's-self to the times زمان را zumaunra muwaufik faukhtun.

An ONION بصل buful, پیاز pé-auz, سعتین saateen, کورنا koorana, فحاً fuha. A wild onion پیاز شستی pé-auza dushté, زیز zeez, زیزت zeezut, بصل الفار bufulu'l'faur, بلبوس bulboos. Wild onion vinegar حل زیزی hulla zeezé.

ONLY (single, one and no more) یکانه eegau-neh, فرد furd, فريد fureed, تک tuk, یکه eekch, واحد eekta, مفرد mufurrud, تنها tunha, وحده wahad. v. alone. — (singly, simply, merely) بس bus, واپس wabus, همان humaun, همین humeen, نقد fekud, کیت keet, خاصه khauf-seh, خاصه khassetan, انبا innama.

An ONSET هجوم hujoom, حمله humleh, خروش khuroosh. v. assault, attack. — To make an onset هجوم آوردن hujoom awurdun, مقدم کردن mukdim kirdun. v. to assault.

ONWARD پیشتر peishtur, پیشین peisheen, تقدم tukuddum, تقديم tukdeem, اقدام ikdaum, پیشتر mukuddum. To proceed onward پیشتر رفتن peishtur ruftun, استدراج کردن istidrauj kirdun. v. to advance, proceed.

ONYCHA (onyx-shell) جنج juza.

An ONYX سنگ مپره muhreh funk, عقیق akeek, عقیق ظفاری akeeka zufauré, سلیمانی fuleemauné, جنج juza.

OOZE کدرت kudrut, طین teen, وحل wuhl, ترغت furghut, ثرمت furmut, گل gil, گلکوی gilkoó-é. v. mud.

To ooze (flow slowly) رویدا جاری بودن row-eidan jaure boodun, ریش شدن reehédun, ترش شدن turushshuh shoodun, چکیدن chukédun, ریش بودن rishuh numoodun.

Oozy کدرت پر pur kudrut, زو وحل zu wuhl, رذغت rudughut. v. slimy.

OPAQUE (not transparent) انبج amubkh, کرش na kurish, نا جوهردار na jawhurdar, غیری شفاف ghire-a shufauf.

To OPEN, ope (unlock, unclose) کشادن kushaudun, باز کشادن baz kushaudun, کشودن kushoodun, کشاده کردن kushadeh kirdun, فتح ساختن futih faukhtun, وا کردن wakirdun, فرازدن furauzudun, زهیدن zuhédun. — (to disclose, explain, show) اشکاره ساختن izhaur kirdun, کشن afhikaureh faukhtun, نبودن numoodun, کشن kushf kirdun, اعلام دادن é-alaum dadun. v. to discover, reveal. — (to divide, break, separate) کشتن kushuftun, فرج کردن furij kirdun, شکستن shagauftun, شکستن shakustun, دو نیم کردن doo neem zudun. To open the mouth فته دهان futha dihaun kirdun. — To open the

eyes چشم نبودن futiha chushum numoodun. To open a door فتح باب ساختن futiha baub faukhtun, فرج در کردن furija dur kirdun. To open one's mind (to disclose a secret) کشن راز کردن kushfa rauz kirdun, افشا نبودن itza numoodun, اباحت کردن ibauhut kirdun. v. under secret. — To open or begin a speech کلام دادن futiha kulaum dadun. To open the heart دل کشادن dil kushaudun, روی دل کشاده نبودن roo-é dil kushadeh numoodun. To cause to open کشایانیدن kusha-é-anédun. — (to open or expand as a flower) شکفتن shakuftun. v. to blow, blossom.

Open (not closed) کشاده kushadeh, کشاده kushadeh ou bauz, باز کشاده bauz kushadeh, زهیده zuhédch, فرازدن furauzudeh, کشوده kushoodch, وا کرده wa kirdeh, مفتوح muftooh, منشرح mukshoof, محلول muhlool, روشن munshurij, بلور buloo-a. — (clear, shining) بی ابر na taureek, باز bauz, نا تاریک na taureek, نا تیره na teereh, غیر صحبت ghire-a shuhbut, کشاده kushadeh, شعله زن shaaleh zun, تاب دار taub dar. v. serene, bright. — (apparent, patent) اشکاره afhikaureh, اظهار izhaur, کشاده kushadeh, ظاهر zauhir, بین bé-un, هویدا huwei-da, شایع sha-é-a, باهر bauhir, باز bauz, وار wauz, مصارع mu-faurih, منصرف munfurih, معلق mo-alluk. v. evident. — (not gloomy) کشاده kushadeh, نا تیره na teereh zumeer, نا تیره دماغ na teereh dumaugh, غیر وحشان ghire-a wuhshaun. — (not fortified) بی سد bé sudd, غیر حصن ghire-a hufin, بی حصار bé hisaur. — (not denied, restrained, nor withheld; common to all) نا واداشته na wadashteh, نا باز ghire-a mumnuwa, نا داشته na baz dushteh, نا بازش ghire-a muhfur, عیم ameem. — With open mouth دهان کشف kushadeh dihaun. An open market بازار کشاده bazaura kushadeh. Open handed دست کشاده kushadeh doft. v. liberal. — Of an open countenance روی کشاده kushadeh rooi. Of an open temper منشرح kushadeh muftooh, منشرح mukshoofu'l'kulb. Open or loose in the belly کشوده شکم kushodeh shikim. * In the open air در کشادگی dur kushaduge. An open place (for exercises, &c.) میدان meidaun. v. gymnasium. — An apartment open to the front سرا furwa.

Opened کشاده kushadeh, باز کشاده bauz kushadeh, وا کرده wakirdeh, دشوار به باز کردن (as a lock, &c.) دیر کشای deir kusha-é.

An opener کشا کننده kusha koonindeh, فتح

mu-ariz. v. *antagonist, adversary*. — *Opponents* احوال af-hauba mukhaulifut, منازعت ahwaula munauzaat, منازعان munauzaun.

OPPORTUNE zu wakt ou zumaun, شایسته sha-éste, فرصت furtut numa, لایق la-ék, مناسب munaufib, موافق mu-waufik. v. *convenient, seasonable*.

Opportunely با وقت و زمان ba waukt ou zumaun, لوقت li-wakt, زمانا zumauna, لوقت lilwakt, بوقت biwaktiha, لایقانه la-ékauneh, موافقا muwaufik, با مناسب v. *seasonably*.

OPPORTUNITY فرصت furtut, دست یافت doft é-aft, وسیع wufa, پیروز peerooz, وقت شایسته faat, نوبت noobut, سزاواری sha-éste, این ai-un. v. *convenience*. — *To give an opportunity* دادن فرصت furtut dadun, محل پیروز بخشیدن muhull numoodun, *To find an opportunity* فرصت یافت doft é-aft, گرفتن گرفتن furtut é-aftun, محل وقت یافتن wakt é-aftun, پیروز گیر شدن muhull pizzeeruftun, شهرت peerooz geer shoodun, فرصت شهرت furtut shu-murdun.

To OPPOSE مخالفت نمودن mukhaulifut numoodun, مخالفی mukhaulif shoodun, مقاوم mukawumut kirdun, معارضة ساختن mukawim boodun, مانع کردن mauna kirdun, اعتراض faukhtun, تعرض نمودن é-atirauz faukhtun, turuddud کردن کردن ta-arruz numoodun, روی نمودن rooi-numoodun. v. *to resist*. —

(*to put one in opposition to another*) بروی یکدیگر beroo-é eekdeegur awurdun, در مقابلت نهادن eek deegarra dur mukaubilit nihaudun, رو بارو نمودن roo baroo numoodun. (*to place as an obstacle*) مانع نصب کردن muna nufb kirdun, سد نشانیدن fudd nihaundun, مانع نهادن mauna nihaudun. (*to place in front*) در پیشانی نشان کردن dur peishanéh nihaun kirdun, در پیشگاه نمودن dur peishgah numoodun, بپدمت وضع ساختن bemukud-dumut wuza faukhtun. (*to meet in opposition*) رو برو doo chaur khoredun, بروی rooberoo musaufid kirdun, یکدیگر آمدن beroo-é eekdeegur aumudun, تعادلی ta-addé kirdun.

An opposer, v. opponent.

Opposite (facing each other) رو با رو roo ba roo, رو مقابلت mukaubil, مقابل roo beroo, رو برو zu

mukaubilit, نظیر nuzeer, در بدر durbedur, برابر buraubur, موازی muwauzé, تناظر tunauzir, تناظر tunauhir, معکوس akus, عکس maakeos, متقابل burakus, جدا hyza, برعکس wujauh, امم amum. (*adverse, repugnant*) مخالف mukhaulif, متردد muturuddud, نا همتا na humta, مخالف khilau, مغایر mughá-ér, ضد zydd, مناقض munaukiz, متعارض mutukawum, متعارض ta-arruz, متناهی mutunaufé, شایسته na sha-éste, mukhaufim. v. *contrary*. — *Opposite to the wind* سفالت sufault. *Opposite to any thing* نظیر nuzeeru'sh'shei-é.

Oppositely (facingly) mukaubilauneh, تناظرانه bur wujha roo ba roo, بتطور برابر tunauzirauneh, تناظر tunauhiran, در مقابلت dur mukaubilit. (*adversely*) مخالفانه mukhaulifauneh, متردد bur wujha muturuddud, خلافانه khilau-fauneh, بتطور نا همتا betoora na humta, مناقضا munaukizan.

Opposition, oppositeness (of situation) مقابلت mukaubilit, مواجی muwaujihut, تناظر tunauziré, در بدر durbedur, برابر buraubur, بروی roo beroo-é. *Opposition* (contrariety) کردن khilau, خلاف mukhaulifut, تعرض ta-arruz, اعتراض é-atirauz, مانع mau-na, معارضة ma-arizut, مقاومت ikhtilau, اختلاف muna, معارضة mukawumut, مطاردت mutauridut, معاندت ma-anudut, تطرق mumaraut, زجر tuturruk, *Without opposition* بی مخالفت bila turuddud, بخلاف mukhaulifut, تعرض ghire-a ta-arruz.

To OPPRESS ظلم کردن zulm kirdun, قهر ta-addé نمودن kuhr faukhtun, جور ساختن jour faukhtun, بر باد دادن burbaud dadun, مقهور نمودن muk-hoor numoodun, ازیت ساختن taajeez kirdun, تعجیز کردن azé-ut faukhtun. v. *to crush, overpower, subdue*.

Oppressed مظلوم muzloom, مقهور muk-hoor, مغلوب pa-émaul, ستم situm deede, فلولک fuluk zuddeh, فرورمانده fu-roomaunde, بر باد داده burbaud dadeh.

Oppression ظلم zulm, قهر kuhr, تعادلی ta-addé, مقهور pa-émaul, ستم situm, جور jour, مضایقت muza-ékut, ازیت azé-ut, مظلومت muzlumut, ظلامت zulaumut, ضیم zeem (plur. ضیوم zé-oom), غدر ghudr, پرتل purtuk, غضب ghazub,

An ORATION سخن fukhn, منطق muntik, نثر nuftr, گفت guft, گفتار guftaur, خطاب khu-taur, خطبه khotbeh, کلام kulaum, کلمت kulimut, نفس nufus. To make an oration سخن fukhun guftun, پرداز کردن fukhun purdauz kirdun, سخن را ندن fukhun raundun, نثر nuftr kirdun, در نثار بودن durr nifaur boodun. To begin an oration سخن کردن futiha fukhun kirdun. — A funeral oration ندب nudib, مدبیت mudbut, مرثیات murfaut, مرثیت murfê-ut. To make a funeral oration مرثیت گفتن murfê-ut guftun. Celebrated in a funeral oration مندوب mundoob.

Oratorical علم کلام منسوب yлма kulaum munfoob, سخن را نی پیوند fukhun rauné pivund, بر وجه و کثرت ikhtaur. v. eloquent. — Oratorically بر وجه bur wujha fukhun purdauzé, بلیغانه buleeghauneh. v. rhetorically.

An orator سخن را ن fukhun raun, پرداز سخن fukhun purdauz kirdun, سخن گزاری fukhun guzaur, سخن سرا fukhun wur, سخن و fukhun goo, سخن را fukhun fura, سخن را fukhun ara, سخن را fukhun daun, سخن شناس fukhun shinaus, سخن ساز fukhun sauz, علم کلام ahl kulaum, میر کلام fahib yлма kulaum, کلام پیما meera kulaum, نثر گوئی nuftr gooi, کلام گوینده kulaum peema, سلاطین fullauk, گوینده goo-én-deh, رسول منتظم الکلام rufoola muntuzum u'l'kulaum, اهل زبان و گفت ahla zubaun ou guft, سور اهل foor ahlé, پلوس puloos, بلیغ buloos, ایلچی eilché, زنی سخن را nuftr zunné fukhun raun, شدقا shudka pl. شدق shuduk.

Oratory سخن را نی fukhun rauné, علم کلام yлма kulaum, علم خطابت yлма khutabut, بلاغت bulaughut. v. eloquence, rhetoric. — (a private chapel) نمازگاه numauzgah, خلوتخانه khulwutkhauneh, یادام padauni. v. chapel.

An ORB چرخ churkh, دایره da-ér, دایره da-éreh, دور dawr (plur. ادوار adwaur), جرم jirm, کره kuruh, حلقه hulkut. v. sphere; also circle, wheel. — The celestial orb چرخ churkh, فلک füluk (pl. افلاک aflauk), سپهر gurdoon, سیر fip-hur, کرزبان kurzubaun, آسمان afumaun. v. heaven, universe. — The orb of the moon چرخ jurma kumr, چنگال chungaul. The sun's orb چرخ jurma shems, چنگال chungaul. The regular motion of the heavenly orbs راست چرخ afmaun raust gurduf.

Orbed, orbicular دایره zu shukla da-érut, دایره da-ér, دوار duwaur, گرداگرد gurd-

gurd. v. circular, round, spherical. — Orbicularly دایره bur wujha duwaur, دایره dur duwauré. v. circularly. — Orbicularness دایره duwauré. v. roundness.

An orbit دایره da-éreh, دار da-ér, دور dawr, دور دوران dawraun, گردش gurdish, دور کردن dawra gurdoon.

An ORCHARD باغی baughé, باغچه baughcheh, دوحه doohut.

An ORCHESTRE سازنده و خواننده گاه fauzendeh ou khaunendeh gah.

To ORDAIN (appoint) تعیین کردن tai-én kirdun, نامزد ساختن namzauz faukhtun. (to decree) فرمان گزاری furmaun guzaur kirdun, حکم نهادن hookum numoodun. (to establish, institute) مقرر کردن mukurrur kirdun, وضع wuza faukhtun. (to appoint to an office) منصب تکلیف کردن munsub tukleef kirdun.

Ordained (appointed) منصوب نامزد naumzauz, منصوب munfoob, معین mu-ai un, معین mutai-un. v. established, ordered.

An ordainer تعیین کننده tai-én koonindeh, فرمان گزاری furmaun sauz, نامزد ساز naumzauz sauz, مقرر سازنده mukurrur sauzindeh.

ORDER (method, regular disposition) ترتیب turteeb, تدبیر tudbeer, نظام nizaum, نظم nuzum, مسلک mufluk, سلسله fullauk, انتظام intizaum, سلسله filk, سلسله fuf sauzkauré, سلسله fuf, سانگیر faungeer, بچم buchum, رده ruduh. My affairs are in excellent order کار بچم گرفت kaur buchum goorift. — Order (rule, regulation) رسم asloob, اسلوب asloob, اصول asool, قاعدت ka-édut, قانون kaunoon, پیشهوار peishuihaud. (mandate) حکم hookum, فرمان furmaun, امر amr, قضا kuza. v. command. — (a rank or class) مرتبت rutbut, مرتبت murtubut (plur. مراتب murautub), نظام nizaum, سلسله fuf, رسته rusteh, رسته rust, سلسله mufluk, سلسله fullauk. v. degree: also means, measure. — The orders of angels مراتب murautiba furishtugaun, مراتب ملائکت murautuba mula-ékut. A religious order مذهب muzhub, طایفه ta-éfeh. The order of the Carmelite fryars طایفه پدربان کرملیط ta-éfeha padere-auna karmaleet, مذهب پدربان کوه کرمل muzhuba paderé-auna kooch karmel. — Of an inferior order وضع wuzé-a, ندالت nozolut. v. plebeian. — The equestrian order طایفه شهبازان tubukuta shahsuvvaraun. v. nobility. — Of the same order همسر humsur, همدرد humdurujeh, همسر hum muzhub. Of one order یکسان

eeekfaun. *The chief of an order* رستاق rustauk. *In alphabetical order* در ترتیب هجا dur turteeba huja, *بترتیب حروف* beturteeba huroof. *Arranged in order* منظم munzoom, *منتسق* munawwuk, *برجا نهاده* bur jau nihaudeh, *منتسق* muntufuk, *نسبی* nuseek. *Following in order* طبق پس طبق tubuk pus tubuk. v. *consecutive*. *Without order* بلا ترتیب bila turteeb. v. *irregular*.—*(without command from a superior)* بلا فرمان bila furmaun.—*Orders (ranks of men, &c.)* اطباق at-bauk, *اصفا* asfauf, *صفوف* fufoof. (*commands*) احکام ahkaum, *فرمانها* furmaunha, *اوامر* awamir, *رسوم* rufoom, *وصایا* vuffa-é-a, *اشارات* ashaurut, *تنبیها* tumbeehaut. *It is my order* من حکم hookuma mun aft.

To order (regulate, arrange) نظم کردن nuzm kirdun, *ترتیب ساختن* turteeb faukhtun, *ساختن* faukhtun, *انتظام نبودن* intizaum numoodun, *تنظیم ساختن* tunzeem faukhtun, *اراستن* arauf-tun, *پیراستن* pee-raustun, *تنسيق کردن* tunseek kirdun, *منظم نبودن* munzoom numoodun. (*to manage*) *مباشرت* mubashirt kirdun, *معامله ساختن* ma-amleh faukhtun, *تدبیر کار نبودن* tudbeera kaur numoodun. v. *also to procure*.—(*to direct*) *فرمودن* furmoodeh, *فرمان دادن* furmaun dadun, *حکم گذار کردن* furmaun guzaur kirdun, *امر ساختن* amr faukhtun, *قضا* sipaurish dadun, *حجت دادن* kujut dadun, *فصل گذار ساختن* full guzaur faukhtun. v. *to prescribe*.

Ordered (commanded) فرموده furmoodeh, *مهوریت* mumooré-ut, *محکوم* muhkoom, *فرمان دار* furmaun dar, *امر کرده شده* amr kirdeh shoodeh, (*arranged*) *منظم* muntuzim, *مرتب* muruttub, *منتسق* muntufuk, *اراسته* araufteh, *پیراسته* peeraufteh. v. *ordained*.

An orderer (arranger) سازنده sauzindeh, *برجا* burjau koonindeh, *نظام ساز* nizaum sauz, *ترتیب کر* turteeb gur. v. *also orderer, commander*.

Orderless بلا ترتیب bila turteeb.

Orderliness با ترتیب ba nizaum, *با نظام* ba turteeb, *منتظم* munzoomé. v. *regularity*.

Orderly (adjective) ترتیب zu nizaum, *برجا نهاده* burjau nihaudeh, *منتظم* munuzzum, *منتسق* muntufuk. v. *regular*.—

(according to custom) بروفق bur wufuka, *موافق قاعدت* muwaukika ka-édut, *با عادت* ba audut.—(*not tumultuous*) *نا هنگامه کیر* na hungaumeh geer,

غیر ghire-a mufoor, *نا* na fitneh angeez, *ملازم* mula-ém, *ساکن* saukin. v. *quiet*.

Orderly (adverb) با ترتیب ba nizaum, *با نظام* ba turteeb, *بروجه منتسق* bur wujha muntufuk, *منظمانه* munuzumaunch, *بطور اصول* betoora afool, *علی حسن ترتیب* ala hufna turteeb.

ORDINAL (*noting order or series*) نظام نها nizaum numa.

An ORDINANCE *شرع* shura, *قانون* kaunoon, *ایین* ai-én, *این* a-é-un, *ناموس* naumoos, *قاعدت* shuré-at, *رسم* rusm, *روشن* rouvish, *کاعدت* ka-édut. v. *law, precept, rule, appointment*.

ORDINARILY (*according to custom*) بروفق bur wufuka, *موافق قاعدت* muwaukika ka-édut, *با عادت* ba audut.—(*usually*) *معتادانه* maatadauneh, *بسیار بار* biffé-aur bar, *نوبت بسیار* noobuta biffé-aur. v. *commonly, frequently*.

Ordinary (usual) معتاد maataud, *با قاعدت* ba ka-édut, *حسب القانون* husbu'l'kaunoon, *مشارک* muhaurik, *عام* aumm. v. *common*.—(*mean, of inferiour rank*) *پست* puft, *خویر* koor, *حقیر* hukeer, *دون* doon, *فرمایه* furoo-ma-éh, *نزالت* nuzaulut. v. *indifferent*—(*not handsome*) *نا خوب روی* na khoob rooi, *نا حسن* na hufn, *نا جلیل* na jumeel, *قبیح* ku-beeh, *چرکین* churkeen, *حجاب* hubhaub. v. *ugly: also orderly*.

To ordinate, v. to ordain.—*Ordinate, v. orderly*.

Ordination, v. order, appointment, investiture.

ORDNANCE توپخانه tope, *توپ* tope, *اواز* awauza topekhaunch, *ولوله و رعد توپ* wulwuleh ou raada tope.

Ordure, v. dung, filth.

ORE (*of any metal*) معدن maadun.

An ORGAN (*musical instrument*) ارغنون orghanoon, *چغانه* chughaneh. — *The key of an organ* پرده perdeh. — *The organ of bearing* قوت سامعت kuwwuta saumaat. v. *bearing, ear*. — *The organ of speech* گفتار kuwwuta guftaur. v. *tongue*. — *The organ of taste* قوت ذایقت kuwwuta za-ékut. v. *palate*. — *The organ of touch* قوت لامست kuwwuta laumifut. v. *feeling*. — *The organ of smell* قوت شامه kuwwuta shau-meh. v. *nose*. — *The organ of sight* قوت باعیرت kuwwuta baucerut. v. *eye*.

An organist نواز ارغنون orghanoon nuwauz.

To organize ساختن faukhtun, *پیوستن* pivustun, *نظام کردن* nizaum kirdun. v. *to form, frame*.

ORGANY, *origan (herb)* ندغ nuda, ندغ nudigh, صغتر or سغتر saatur, نضف nuzuf, فونج hulundur, اوش awesh, اپار apaur, فونج foodunj.

ORICALC (a kind of brass) ايار a-é-aur, شبه shubeli, تبر purunj, تير tubr.

ORIENT (bright) روشن roshun, جوهردار jawhurdar, تابان zé-a kustur, تابان tau-baun. v. *glittering, sparkling.*—(rising as the sun) مطلع mutla. v. *rising*; also *the east*.

ORIENTAL مشرقى mufhruké, شرقى sharké, (fem. شرقيت sharké-ut).—*Oriental countries* مشارق mufshauruk. *An oriental* شارقى sharaké, (fem. شرقيت sharaké-ut), اهل مشارق ahla mufshauruk.

An ORIFICE دهان dihaun, دهن dihun, خامياز kufhaud, ثغر fughr, دهنه dulseh, فته futih. v. *mouth, opening, fissure, perforation.*—*The orifice of the uterus* مهبل mulbul, كراخ kurauz.

ORIGIN, *original (source)* مصدر mufdur, آغاز aghauz, اول awwul, مبدا mubda, ابتداء ibtida, منشأ munsha, اصل afl, منشأ munshub, نجر nujr, نصاب nufaub, نجر eelbrunk, عرق yrk, مارول maarook, نجم nujim, عرق khumcer, خمر khumcerut, جذر juzr, جذر judr, جذر jidn, كرس kurs (plur. أكراس akraus), شخخ shulkh, اروم uroomut, اروم uroom, عتر ytr, بوح booh, سوس foos, قرق kyrk, منبع nukeer, مايه ma-éh, منبع mum-ba, فیشه feesheli, جذمور juzmoor. v. *beginning.*—(descent) اصل afl, نسل nufil, نسب nufub, نژاد nizshaud, جنس jins, ال aul, درن durun, ضنا zunna, بنج bunj, توز tooz, زووزو zoozoo, وضو v. *root, flock, derivation.*—*Of an illustrious origin* اصل afl, زاده zaudeh, پاک نژاد pauk nishaud, اصل afl, بد اصل bud, نژاد bud nizshaud, بد کوهر bud gohr, بد تبار bud tubaur.—*An original (first copy, archetype)* اصل afl, دستور duftoor, رسم rufm, نسخه nuskhut, مسوده mufoodeh. *In original author* مولف mu-ellifu'l afl, مصنف mufunnifu'l afl.

Original (adjective) اصل aflé, عيني a-éné, اول awwul, کوهر golier, جوبل jibillé, سابق faubuk. v. *first, primitive, pristine, essential.*

Originally (at first) نخست nukhuft, اول awwul, وهلة wuhlutin, اول وهلة awwula, مقدمانه mukuddumauneh, بدادة budatan, في بدية fi budé-ut. — (in an original manner) بر وجه اصلي bur wijha aflé, بطور

بطريق betoora aïne, جوهرانه jawhurauneh, جبلي betureeka jibillé.

Originalness اصلي wufufa aflé, جوهرى jawhuré. حال جبلي haula jibillé.

Originary, v. original, productive.

To originate (spring from) صادر شدن faudir fhoodun, صدور نمودن fudoor numoodun, مصدر افلى پذیرفتن musdur daufhtun, داشتن pizzeeruftun.—(to bring into existence) وجود دادن wujood dadun, در هستي آوردن dur hufté awurdun, موجود بخشیدن moujood bukhshédun.

Origination صادر faudir, وجود wujood duh, موجود بخشش moujood bukhsh.

ORISONS نیاز numauz. v. *prayer.*

An ORNAMENT ارایش ara-ésh, پیرایش peera-ésh, زینت zeenut, زین zeen, پیرایه peera-ésh, زون zoon, زونت zoonut, زهر zuhr, شکوه shukooch, زیب zeeb, طراز tirauz, برازل burauzud, زهر zuhr, زه zuh, فاهم fauhum, شارت shaurut, براه burauh, اورنگ awrung. *An ornament set with gems* اکین zeeba jawhur ageen. *An ornament of gold, silver, &c. worn by women round their ancles* بافرجن baufurjin, بافرجن baufurjin, خخال khulkhau. *An ornament for the wrists* ابرنجین abrunjeen, دستینه dosteeneh. v. *bracelet.*—*An ornament of fringe, &c. round a garment* طراز tirauz, نگار علم nigaura alum. v. *embroidery.*—*The ornaments of a wall (as painting, stucco &c.)* دیوار مهره muhruba deewaur.

Ornamental پیراینده ara-éndeh, پیراینده peera-éndeh, زین ساز zeen duh, ارا ara, کنا kooon, ارایش ara-ésh kooon, تزئین tuzei-én. *An ornamental covering for a saddle* پوش zeen posh. v. *housing.*—*An ornamental plume of feathers* سرفوج surkooj. *An ornamental hair-pin or bodkin* سرخاره surkhaureh. *An ornamental ring for the nose* برسین burfin.

Ornamentally بطور تزئین betoora tuzei-én, با ba ara-ésh, بوجه شکوه bur wijha shukooch, زیبانه zeebauneh.

Ornamented, ornate اراسته araufteh, پیراسته peeraufteh, مزین muzei-un, زینت پذیر zeenut pizzeer, متزین mutuzei-un, متزیه mutuzei-é, زیبا zeeba, متجلی mutahullé, نکریده bauzé-oon, مزین muzubruj, زینت zu zeenut, نازک nauzik, متعلق muta-alik, نزهت پذیر nuzhut pizzeer, منقش mushunnuf, نگاشته nigaushteh, منقش muzkhuruf. *Ornamented with gold and jewels* مرصع murusfa. *A diadem ornamented with jewels*

kurjuvaun. *A scimitar ornamented with gold and jewels* شمشیر مرصع themsheera murusha. *An apartment ornamented with paintings, tapestry, &c.* شاه روان shaud rouvaun. *The ornamented title of a book (also, the ornamented front of a palace, &c.)* عنوان unwaun. *An ornate stole* کلام kulauma fuseeh. *A transparent summer robe ornamented with gold* &c. تاب گوهر tab. *Ornateness, ornature, v. decoration, finery.*

An ORPHAN بی پدر بی bé pader, بی مادر bé mader, بی پدر و مادر bé pader ou mader, یتیم kulaul, کل kull, بی کس bé kus, ecteem (fem. یتیمی ecteemut, plur. ectaumé, ایتام eitaum), عجمی ajee (tem. دبل dibl, دبل دابل dibla daubul. — *To make one an orphan* تیتیم کردن tutei-um kirdun.

Orphanage, orphanism یتیمی ecteemé, حال بی پدر و مادر bé pader ou mader. *An orphan hospital* خانه یتیمی ectaumé khaunch.

ORPIMENT زرنیج zurneckh.

ORTHODOX مسلم muslim, مسلمان muslimaun, اهل اسلام ahla islaum, اهل ایان ahla a-émaun, اهل هدی ahla sonnah, اهل هدی ahla hudé, حنفی hanafé, حنفی haneefé, سنی sunné, ملکی malké, راشد raushid. *Orthodox believers* muslimaun, مسلمین muslimoon, مسلمین muslimoon. — *Orthodoxy* اسلام islaum, دین deen, ایان muslimauné, مسلمین muslimé, اهل هدی ahla sonnah. — *Orthodoxy* با اسلام ba islaum, با ایان ba a-émaun, بطریق مسلمان bur wujha muslim, بتوریکه muslimaun.

ORTHOGRAPHY املا imla, رسم خط rusina khutt. — *Orthographical* املا نه imla numa. *To mark Arabick or Persian with orthographical points* rukum kirdun. *To write orthographically* املا ساختن imla saukhtun.

OSCILLATION جنبش با پیچ اسا jumbish baidpeekh asa. v. vibration.

Ostentancy, v. yawning, sleepiness.

OSIER قندرق kyndryk.

OSSIFRAGE (a kind of eagle, the bone eater) استخوان خور ustukhaun khore.

OSPREY (sea eagle) نسر نحر nusra buhr.

OSSIFICATION (becoming bone) استخوان ostukhaun kirdaun. *To ossify* استخوان کردن ostukhaun kirdédun, عظم کشتن azum gushun. *Ossified* استخوان گردیده ostukhaun kirdédéh.

OSTENSIVE نماینده numa-éndeh, نهان numauun, نمایش نماز numa-ésh fauz.

Ostent, v. mich, air, show, prodigy.

Ostentation, ostentatiousness کلیو kaulé-oo, تصنیف tufunna, لاف lauf, و کذاب lauf ou guzauf, هوا خواهی hawa khauhé, هوا داری hawa daré, هوا پرستی hawa purusté, نمایش numa-ésh, اظهار izhaur, v. boast, display, vanity.

Ostentatious کلیو zu kaulé-oo, تصنیف tufunna numa, لاف و lauf zun, هوا پرست lauf ou guzauf fauz, هوا دار hawa purust, هوا خواه hawa khauh, هوا دار hawa dar. v. vain, pompous, boastful. — *Ostentatiously* با لاف با lauf, با کلیو ba kaulé-oo. *To display ostentatiously* با لاف و تصنیف اظهار کردن ba lauf ou tufunna izhaur kirdun. v. vainly, pompously.

OSTLER اهل غلام gholauuma akhoor, اهل اصطبل ahla istabil, شیس seis. v. groom.

An OSTRICH اشتر مرغ ushtur murg, خار ماهی khaur mauhé, ام البیض ammu'l'beiz, رعل funk khore, رفراف rufrauf, رعل raal (fem. رعلت raalut), هرد hurd, حغان huf-faun, استرمم ufturmook, استرمم ufturmum, هزروفت huzroof, هیتق heck, هیتقم heckum, هزروفت huzauruf, سیرنل seerunk, هودع hoo-da, نقنق alha, عانه aunch, صعون fa-oon, مصل na-aumut, نعام na-aum, جورق zuleem, هزراف huzrauf, سونج sufunjj, اجفیل ajfeel, رمدا rumda, jawruk.

OTHER آخر akhir, دیگر digur, دیگری ghire, غیر fa-ér, سائر fa-érut, دیگر ghire. v. another, different. — *The other day* دیگر روز deegur rooz. *The other night* شب دیگر deegur shub. *The other year* سال واپسین saula wapuseen, دیگر سال deegur saul. *The other world* دار القرار dauru'l'kuraur. *The other way* سبب آخر sumta akhir. *In the other country* در غیری dur ghire dei-aur. *The one and the other* یک و دیگر eek wa deegur. v. both. — *The one or the other* یک یا دیگر eek ya digur. *One after the other* پی در پی pei dur pei, از یکدیگر pei-a pei. *From each other* از یکدیگر cheeza deegur. *The other thing* چیز دیگر fheci-a digur. *Others* دیگران diguraun, ukhar, آخر ukhar, غیرها ghire-uhum, غیرها ghire-uhuma. *The three other children are young* bauké feh furzund koochuk and. *What other gentlemen?* دیگر کدام deegur kudaum fahib and? *Five or*

پنج و شش صاحب دیگر هستند *fix other gentlemen* punj ou shush shahib deegur hustund. *Is there no other person proper to send?* دیگر کسی لایق *deegur kuffe la-čka furistadun neest?* *Other-guise* دیگرگون *deegur goon*. *Other-where* دیگر جا *dur gaha deegur*, *digur jau*. v. *else-where*. — *Otherwhile, at other times* دیگر وقت *digur wakt*, *dur zumauna digur*, *fi muhla akhir*.

Otherwise (in another manner, in other respects) دیگرگون *deegur goon*, *digur tureek*, *uz wujha akhir*, *beghire*, *uz fumta akhir*, *gliire-a shukl*, *gliire-a turz*. — *(by other causes)* *digur fibub*, *uz moojib deegur*.

An OTTER آب سک *fuga aub*.

در صورت بیضت *OVAL (in the shape of an egg)* *dur footuta beizut* *zu khutt ou shukla beizch*, *da-éreh toolauné ala*. *An oval* *da-éreh toolauné*, *shukla beizch*, *cheez dur footuta beizut*, *shei-é beezut maunend*.

An OUCH (*ornament of gold or jewels*) زیب *zeeb jawhur ageen*.

An OVEN فرون *furoon*, *furnuhun*, *furnuheen*, *tunoor*, *kaunoon*, *toon*, *toona nan*, *tunnoo-ra nanba*.

بالایی *OVER (above, superiour)* *bala*, *balai-én*, *balatur*, *burtur*, *bureen*, *zu rujhaun*, *ulé-a*, *ughlub*, *ghuluba*, *fawkauné*, *fa-ék*, *zibur*, *bur*, *peerooz*. — *uz ein ta aun turruf*, *aboor*, *uz jau-nib bejaunib*, *uz kunaaur bekunaaur*. — *(above the top)* *fawk*, *burfur*, *abur*, *zibur*, *ala*, *dur zubur*, *zuvar*. — *(too much)* *kheilé*, *bé*, *uz hudd beeroon*, *zé-audeh*, *uz hudd zé-audeh*, *libreez*. v. *beyond*. — *Over and above* *bila*, *bila aun*, *fawk*. — *Over against* *rooberoo*, *durbedur*, *buraubur*. v. *opposite*. — *To cross over* *aboor ruftun*, *uz ein turruf ta aun turruf guzaur kirdun*. *To pass over a river* *aboor durré-a kirdun*, *uz ein turruf ta aun turrufa*

nuhr guzaurdun. *To make over (assign)* *taí-én kirdun*, *uz tufurrufa khoo sippaurish numoodun*. *To bring over (or across)* *uz aun ta ein turruf awurdun*. — *(to persuade)* *nuseehut kirdun*, *ilka numoodun*. — *To do over again* *deegur baur faukhtun*, *tukraur kirdun*, *tukreer numoodun*.

To OVER-ABOUND *zé-audeh shoodun*, *uz hudd beeroon boodun*, *kuseer numoodun*, *biffé-aur ou bala shoodun*.

To OVER-ACT *biffé-aur ou bala kirdun*, *zé-audeh ou kuseer kaur faukhtun*.

To OVER-ARCH *ba kumr poshédun*, *ba cheeza kumbud ala posh kirdun*.

To OVER AWE *heebutwaur boodun*, *zabt ou rubt kirdun*, *muna faukhtun*. v. *to awe, check*.

To OVERBALANCE *murjooh shoodun*, *rújuh kirdun*, *wuzun zé-audeh numoodun*.

To OVER BEAR *zulm ou kulir numoodun*, *zabr ou azé-ut kirdun*, *ta-addé ou izraur faukhtun*.

To OVERBID *tunaujish kirdun*, *mufawumut faukhtun*, *mudauhilit numoodun*, *duhl kirdun*, *fuwaum ihoodun*, *tukawé numoodun*.

OVERBOARD *uz tukh-teha jahauze uftaudeh*, *uz kishité beeroon uftaun*.

To OVERBOIL *kheilé pukhtun*.

To OVERBURDEN *kufu'Phuml kirdun*, *baura gu-raun nihaundun*, *bura fungeen nihaundun*, *fykla sukaulut nihaun faukhtun*. *Overburdened*. v. *oppressed*.

To OVERBUY (*buy too dear*) *guraun ma-éh khurédun*, *bala keemut bé-a kirdun*.

To OVERCAST, overcloud *ba zulmut poihédun*, *fé-auh gush-tun*, *taureek kirdun*. (*to make gloomy in mind*) *tunk dil faukhtun*, *teereh zumeer kirdun*.

To OVERCHARGE (*furcharge the stomach*) کثر الیهتلیت نبودن kufru'l'mumtulé-ut numoodun, اشباع کردن seer faukhtun, سیر ساختن, ifhbaa kirdun. v. *to cloy*.—(*to rate too high*) بر مایه کثر القیبت حساب ساختن ihtifaub kirdun, کثر القیبت حساب ساختن kufru'l'keemut hiflaub faukhtun. (*to fill too full*) fur nifaur ou libreez kirdun, سر نثار و لبریز کردن nusfaun faukhtun. v. also *to overburden, load, crowd*.

To OVERCOME مغلوب نبودن mughloob numoodun, غلبه افزون ghaulib fhoodun, غالب شدن afzoon maundun, مقهور ساختن mukhoor faukhtun, کهر کردن kuhr kirdun, غلبه kauhira fhoodun, قاهر بودن ghulubeh faukhtun, مسابقت zufr gooriftun, ظفر گرفتن mufaubikut kirdun. v. *to conquer, overpower, vanquish*; also *to overcharge*.

To OVER-DO, *over-dress* (meat) اهر کردن ihra kirdun, تهیت ساختن tuhré-ut faukhtun.—*To over-dress (adorn too much)* کثر الزینت نبودن kufru'z'zeenut numoodun. v. also *to over-roast*.

To over-eye, v. to observe, superintend.

Overfal, v. cataract.—To overflow, v. swim.

To OVERFLOW (*deluge*) سیلاب نبودن feilaub numoodun, سیل روان بودن feil rouvaun boodun, طوفان feilaun fhoodun, سیلان شدن toufaun numoodun. v. *to drown*.—*To overflow the brim* سر نثار و لبریز شدن libreez fhoodun, سر نثار و لبریز بودن fur nifaur ou libreez boodun. *To overflow or cause to run over* کثر الیهتلیت ساختن kufru'l'mumtulé-ut faukhtun, لبریز نبودن libreez numoodun.—*Overflow, overflowing, v. inundation, exuberance.—Overflowingly, v. exuberantly.*

OVERFORWARDNESS تعجیل خیلی taajeela kheilé, افزون زودی zoodé afzoon.

To overgorge, v. to overcharge.

To OVERGROW (*as vegetation*) منبت طول mumbuta tool ou afzoon numoodun, طول و بالا رستن tuweel ou bala rustun. عظیم الجسم کردن (to become too big or tall) ازمون زدن azeemu'l'jism kirdanédun, سر بلند و افراز زدن fur buland ou efraz zudun.

Overgrowth رست خیلی rufta kheilé, زیادت زدن afzooné nauthé ou numa. *To cover with overgrowth* با افزونی ناشی و نه پوش کردن ba afzooné nauthé ou numa posh kirdun.

To OVERHALE دیگر باز تفتیش کردن dee-gur bar tuffeesh kirdun. v. *to re-examine*.

To OVERHANG بالا سر اوین شدن bala-é-fur awceez fhoodun, اشراف نبودن ithra'f numoodun, مشرف بودن mufhruf boodun.

To OVERHARDEN کثر السختی دادن kufru's'fukhté dadun, زیادت سنکینی ساختن zé-auduta fungeené faukhtun.

OVERHEAD سر بالا bala-é fur, علی bala, فی سمیت الراس fi sumtu'r'raus, فوق fawk.

To OVERHEAR سخن چین شدن fukhun cheen fhoodun, گوش بودن goosh boodun. v. *to hear*.

To OVERJOY شادمان کردن fhaudmaun kirdun, دلشاد ساختن dilshaud faukhtun, خوش خاطر خرم کردن khoosh dilé dadun, جان فروج ساختن jaun furooh faukhtun, سبکوح نبودن subukrooh numoodun.—*Overjoy, v. transport*.

To OVER-RIPEN نضج خیلی نبودن nuzija kheilé numoodun, نضج و افزون شدن nuzeej ou afzoon fhoodun.

To OVERLABOUR (*bestow too much pains*) زیادت کثر الشعی دادن kufru's'fa-é dadun, جد و جهد نبودن zé-auduta jidd ou jihud numoodun. (*to barafs*) وا مانده بودن wa maundeh kirdun, افکار ساختن afgaur faukhtun, بیزار beezaur zudun. v. *to fatigue*.—*Over laboured* با زیادت جد و جهد ساخته wamaundeh. (*baraffed*) jidd ou jihud faukhtun.

OVER LARGE خیلی kheilé, زیادت zé-audut, فزون afzoon, بسیار biflé-aur, فزون fuzeon, زو شغل افزون zu shukla afzoon.

To OVERLAY (*smother*) تسکیر کردن tuf-keer kirdun, خفه ساختن khufledun, خفه ساختن khubeh faukhtun. v. *to suffocate*; also *to crush, oppress*.—(*to cover superficially*) اندودن andoodun, ظاهر را پوش نمودن zauhirra posh numoodun. *To overlay with gold* زر اندودن zur andoodun. *To overlay with silver* سیم اندودن seem andoodun, تفضیض کردن tufzeez kirdun.

To OVERLEAP عبور و بلا جستن aboor ou bila justun.

To overlive, v. to outlive, survive.

To overload, v. to overburden.

OVER LONG دراز زیاده dirauz zé-audeh, کثر الطول kufru't'ool.

To OVERLOOK (*view from a higher place*) از مشرف نگرستن uz mufhruf nugguriftun, از دیده از ناوبک جا دیدن uz naubik jat deedun, کاه نگران بودن uz deedeh gah nugguraun boodun. (*to examine carefully*) با اشتغال و اگاهی ba ishtighaul ou agauhé tufuh-lus kirdun, با شغل تفتیش ساختن ba shughl

tufteesh kirdun. v. *to review*. — (*to superintend*)
 کارگذار شدن kaurguzaur shoodun, مباشر
 بودن mybaushir boodun. v. *to oversee*. — (*to neglect*)
 اهیال کردن ghufut numoodun, غفلت نمودن
 ihmaul kirdun, مساهل شدن mufauhil shoodun.
 v. *to slight*. — (*to connive*) رخصت نمودن
 numoodun, رضا نازیدن nauzédun, ساختن
 ruza faukhtun. v. *to wink at*.

To OVERMATCH, *overmaster*. v. *to overcome*.
 غالب muzuffur, ظاهر zauhir, مظفر
 ghaulib, قهار kuhaur, اهل رجوع ahla rujoo,
 پیروز peerooz.

OVERMUCH زیاده zé-audeh, افزون afzoon,
 از fa-éz, حد زیاد uz hudd zé-audeh,
 بسیار uz hudd beeroon, بیش از
 kufeer. v. *superabundant*.
 — *Overmuchness* زیادگی zé-audugé. v. *exuberance*.

OVER NIGHT (*before bed-time*) پیش از
 قبل الوقت peish uz fâ-ata khaub, الهجوع
 kublu't'waktu't'hujuwa.

OVER OFFICIOUS از نوازش بیگوده از ارسان
 uz nuwauzishâ béhoodesh azaur ruflaun,
 از لطفی uz lufta bégah zuhmüt
 ou fuklut duh. v. *officious*.

To OVERPAY بلا قیمت معدل دادن bila
 keemuta mu-adil dadun, مایه زیاده بخشیدن
 ma-éha zé-audeh bukhshédun.

OVERPLUS حرمت افزونی afzooné, hurmut,
 باقی fuzlut, زیاده zé-audugé, فضلت
 afzooné numoodun, جرب دادن jurb dadun.
 v. *surplus*. — *To give an overplus* نمودن

To OVERPOISE رجح کردن rujih kirdun.
 v. *to outweigh*. — *Overpoise* رجح rujih.

To OVERPOWER افزون ماندن afzoon
 maundun, مغلوب نمودن maghloob numoodun,
 مستولی کردن isteela é-aftun, استیلا یافتن
 mustoolé kirdun, ظفر گرفتن zufr gooriftun,
 جرب دادن jurb dadun, قاهر شدن
 ghaulib boodun. v. *to overcome*.

To over-prefs, v. *to overwhelm, crush*.

To OVER-PRIZE, *over-rate* از پیا بلا معدل
 uz buha bila mu-adilut pindaushun,
 بقیه زیاد bekeemuta zé-audeh
 andeesh kirdun, در اعتبار خیلی داشتن
 é-atibaur kheilé daushun.

To OVER-REACH غدر ساختن ghudr faukhtun,
 حيله بازی کردن furré-uftun, فریفتن
 heeleh bauzé kirdun. v. *to deceive, cheat*.

To OVER-ROAST اهرآ کردن ihra kirdun,
 بروجہ خیلی tuhré-ut faukhtun, ساختن
 bur wujha kheilé koodaub kirdun,

بطور افزون بریان نمودن betoora afzoon buré-aun
 numoodun.

To OVER-RULE ضبط و ربط نمودن zubt ou
 rubt numoodun, فرمان گذار کردن furmaun
 guzaur kirdun, قهر و تعدی ساختن kuhr ou ta-
 addé faukhtun. v. *to govern, check*.

To OVER-RUN برباد ساختن burbaud faukhtun,
 تازیدن pa-émaul numoodun, پایمال نمودن
 tauzédun, تاز کردن tauz kirdun, ساختن
 burunk faukhtun, هدم کردن hudim kirdun,
 ویران کردن eebaun ou khuraub numoodun,
 ویران ساختن veeraun faukhtun, واکردن
 wakirdun. v. *to ravage, harrafs, pester*; also *to overspread, overflow*.

To OVERSEE مباشر شدن mubaushir shoodun,
 مباشرت نمودن mubaushirut numoodun,
 کار ناظر و سرکار بودن nauzir ou firkaur boodun,
 کارگذار بودن kaur agauh shoodun,
 کارگیر گشتن kaurgeer guftun. v. *to inspect*: also *to overlook*.

Overseen مغرور furré-ufteh, مغربور mughroor,
 مغبون mughboon. v. *deceived, mistaken*.

An overseer مباشر mubaushir, ورکار wurkaur,
 کارافزول kaurgeer, کارگذار kaurguzaur,
 کاراگاه kauragauh, کاراگاه kaur efzshool,
 کارفرما kaur furma, کارزول kaurzshool,
 ناظر nauzir, گماشته gomaushteh, وهین wuheen,
 ناظر و سرکار nauzir ou firkaur, سرکار firkaur,
 دیدبان khutkoda, پروانه purwauneh, deedbaun.

To OVERSET زیر زیر کردن انیدن zeer zubur kir-
 danédun, سر زیر افتان بودن fur zeer uftaun boodun,
 باز گونه کردن baz gooneh kirdun. v. *to overthrow*.

To OVERSHADE, *overshadow* (*throw a shade over*)
 تظلیل کردن fa-éh kufurdun, سایه کستردن
 tuzleel kirdun, اضلال ساختن izlaul faukhtun.
 با ظلمت پوشیدن ba zulumut poshédun,
 تاریکی پاشیدن taareké paushédun, تیره ساختن
 teereh faukhtun. (*to shelter, protect*) حمایت دادن huma-é-ut dadun,
 پوشیدن se-aunut numoodun, صیانت نمودن poshédun.

To OVERSHOOT (*shoot beyond the mark*) بلا
 bila nishaungah andaukhtun, نشانگاه انداختن
 doortur uz nishaun andauz numoodun. *To overshoot one's self* (*to assert too much*) بی حقیقت و بی حد گفتن
 beé hudd guftun.

OVERSIGHT (*superintendence*) مباشرت mubaushirut,
 کارگذاری kaurguzaure, ورکاری war-
 kauré, گماشته گماشته gomaushteh,

کُتخدايي kutkhodāi-é, گارگيري kaurgeeré. (error) خطا khuta, سهو fuhoo, زل zull, سقط fu-kut, غفلت ghuffut, کاهلي kauhile, امهال im-haul. v. *mistake, neglect.*

To overskip, v. to overleap.

To OVERSLEEP کُثر النوم گرفتن kufu'n'-nawm gooriftun, در خواب بسيار زمان بودن dur khaub bishe-aura zumaun boodun.

To overslip, v. to neglect.

To OVERSNOW (cover with snow) با برف پوشيدن ba burf poshedun.

OVERSOLD (sold too high) بيايه زياده کُثر القيهت, berna-éha zé-audeh furookhteh, کُثر اور kufu'l'keemut awur.

OVERSOON پيش از زمان peish uz zumaun, قبل الوقت kublu'l'wakt. v. *too soon.*

OVERSPENT وامانده wamaundeh.

To OVERSPREAD پوشيدن poshedun, وا کردن wakirdun, پوش ساختن posh faukhtun. v. *to cover.* — (to scatter or spread over) کستري kufurdu, کستردن kufurdu, پاشيدن pashidun, کستردن kufurdu, ساختن kufurdu faukhtun. v. *also to fill.* — *To be overspread with blushes* سرخ روي شدن furkh rooi shoodun, خجلت کشيدن khujlut kushédun.

To OVERSTOCK بي حد افزون کردن bé hudd afzoon kirdun, بسيار زياده ساختن bishe-aur ou zé-audeh faukhtun, پر و بالا نبودن pur ou bala numoodun. v. *to crowd.*

To OVERSTRAIN (stretch too far) بي حد از حد بيرون تطويل bé hudd kushédun, کشيدن bé hudd kushédun, از حد بيرون تطويل uz hud beroon tutweel numoodun. (to make too violent efforts) جد و جهد بالا قدرت اقدام jidd ou jihud bala kudrut kirdun, اقدام ikdaum ou ihtimaum bila hudd ou kuwwut faukhtun.

To overstay, v. to over-rule.

To OVERSWELL بالا حد شک بودن bila hudd shauk boodun, بالا خيزدن bala kheezédun.

Overt, &c. v. open, publick, apparent.

To OVERTAKE درپاي رفتن و واصل شدن dur pa-é ruftun wa waufil shoodun, درپس آمدن dur pus aumudun ou na-él boodun, و نايل بودن uz pa-é ruftun ou gooriftun. v. *also to surprise.*

To overtake, v. to harass, oppress.

To OVER-TAX تکليفي عرفيت گرفتن tuk-lah urif-ut gooriftun, خراج بي حد طلب کردن khuraj be hudd tulub kirdun, باج و خراج افزوني bauj ou khuraj afzooné kirdun.

To OVERTHROW (turn upside down) سر سرنگون کردن fur zeer numoodun, سرنگون ساختن

furnigoon faukhtun, بالا نبودن zeer ou bala numoodun, سر سرنگون کردن zeer ou zubr kirdun, منقلب نمودن tunkees kirdun, سر سرنگون نمودن munkulib numoodun. — (to throw down, ruin) زیر زير خاڪرا برابر کردن zeer ou zubr khaakra buraubur kirdun, پايال نبودن pa-émaul numoodun, خراب اباد ساختن khuraub abad faukhtun, ويران ساختن burbaud kirdun, ويران ساختن vceraun faukhtun. v. *to destroy, demolish.* — (to defeat) مغلوت نمودن mughloob numoodun, مهزم و تارو مار ساختن shakustun, متهور کردن mu-huzzum ou tar ou mar faukhtun, متهور کردن muk-hoor kirdun. v. *to conquer, subdue.*

An overthrew (defeat) شکستگي shakustugé, انهزام inhiizaum, هزيمت huzcemut. (destruction) انهدام inhidaum, هدم hudum, خرابي khuraubé, هلاک hulauk. v. *ruin.* — An overthrower شکستگي shakustugé bur, سازنده inhidaum fauzindeh. v. *conqueror, destroyer.*

Overthrown (turned upside down) سرنگون زير و زير شده furnigoon kirdanédeh, منقلب zeer ou zubr shooden, منقلب munkis, مهدوم mukhroob, مهدوم mukhroob, پايال burbaud dadah, مغلوب shakusteh, منهور muk-hoor, منهور munfoor, منهور munhuzim.

To OVERTOP (to rise or appear above) بالاي سر ظاهر بودن bala kheezédun, بلند بدید آمدن bu-lund bedeed aumudun. (to surpass) پيشي گرفتن peishé gooriftun, افزون آمدن afzoon aumudun, اقتدار داشتن ik-tidaur dastun, امتياز نبودن imtéc-aur numoodun, تشریف گشتن tushraf gushun. v. *to excel.*

OVERTURE کُشنی izhaur, افکاره afhikaurch, کُشاد kushaud. v. *discovery, opening.* — (a proposal) مقدمت mukuddumut, مطلب mutlub, جواب javaub.

To OVERTURN سرنگون کردن furnigoon kirdun, سر زير نبودن fur zeer numoodun. v. *to overthrow.* — To overturn or be overturned سر سرنگون شدن fur zeer kirdanédeh, سرنگون شدن furnigoon shoodun. — Overturned, v. *overthrown.*

To overvalue, v. to overprize.

To OVERWATCH کُثر السهر يافتن kufu's'fuhr é-aftun.

OVERWEAK بسيار زبون bishe-aur zuboan, خيلي ضعيف kheile za-éfi.

To OVERWEEN (think with arrogance) خويشتن khootheené numoodun, خود بينی بودن

استکبار kha-éhtun been shoodun, بین شدن با تکبر iftikbauru'l'kulb daufhtun, پنداشتن با مغروری ba tukubbir pindaufhtun, اندیش کردن ba mughirooré andeesh kirdun.

Overweening خود پسند khooD been, مغرور khooD puffund, متکبر mutukubbir. v. *arrogant, self-conceited.*—*Overweeningly* با خود بینی ba khooD beené, مغرورا mutukubbirauneh, مغروران. — *To overweigh, v. to preponderate.*

To OVERWHELM غول کردن ghawil kirdun, پاخوست futik faukhtun, غشی کردن pakhoost numoodun, غشیان ساختن ghushé-aun faukhtun, v. *to crush, ruin.*

OVERWROUGHT (too much laboured) بسیار با کد و زیادت جد و جهد نها jidd ou jilud numa, با سعی بلیغ و خیلی ساخته ba fa-é buleegh ou kheilé-faukhtch. *Overwrought with embroidery* با طراز پوشیده ba turauz poshé-deh, با نقش پوش کرده ba nukish posh kirdeh.

OVERWORN (fatigued with toil) افکار ووا با کد و تعب afgang ou wa maundeh, با کد و شسته ba kudd ou tab shakusteh. (*spoiled by time as clothes, &c.*) کهنه kuhneh, کهن kuhun, مسکون kuhugé, muskoon. v. *ragged.*

OUGHT (any thing) چیز cheez, یل چیز eek cheez, شی thei-é.

OUGHT — as, I ought مرا لایق است mera la-ék aft. *Thou oughtest* ترا ضروری است tura zurooré aft. *He ought* او را لازم است ora lauzim aft. *We ought* ما را باید maura ba-éd. *I ought* شمارا واجب است shumaura vajib aft. *They ought* ایشانرا مهم است eishaura muhim aft.

OVIPAROUS بیوض beiz, بیوض be-i-ooz, بایض ba-é-z, ضرور zuhool, ضرور furoo.

An *OUNCE* مثقال milkaul, وقیت wuké-ut (pl. وقی wuké, اوقی awauké), درهم direm, چهل chuhl.

OUR ما ma, ایها eema (oblique café مارا mara, بیهار eemara), نا na. *On our account* از برای uz bera-é ma, زانبا zaunma. *Our books* کتبنا kutuba ma, کتبنا kutubna. *Our-selves* ما خود ma khooD, نفسنا nufsun.

To oust, v. to eject, vacate, take away.

OUT (not within) بیرون bee-roon, بیرون buron, بیرون از بیرون uz beeroon, بیرون bura, بیرون بدر bedur, بیرون ظاهر zauhir, بیرون رفتن (of doors) bighire. *To go out* بیرون رفتن beeroon rufhtun, بدر روان بودن bedur rouvaun boodun, از بیرون سیر کردن

dun. (*to be extinguished*) نشانده بودن nishandeh boodun, منتفی گردیدن muntufé kirdédun, منقطع کشتن munkuta gushtun. (*to go upon an expedition*) سفر گرفتن azim sufr gooriftun, عزیمت کردن azcemut kirdun. *To come out* (of doors) از بیرون آمدن uz beeroon aumudun, از خانه خارج bedur rufledun, از خانه خارج uz khaunch khaurij kirdun. (*to become publick*) ظاهر شدن peeda boodun, آشکاره کشتن ashikaureh gushtun, علانی muft-hoor shoodun, رای ظاهر کردن ra-é zauhir kirdun, فکر و پندار نبودن fikr ou pindaur numoodun. *To set out on a journey* عزم راه کردن azma rauh kirdun, تسفر ساختن tufsofur faukhtun. *To set out on foot* پیاده رفتن pé-auleh rufhtun, راجلا مشی کردن raujilan mushe kirdun. *To bring out* بیرون آوردن burawurdun, بیرون کشیدن beeroon kushédun. v. *under draw, p. 575.* — *To drive out* بدر راندن bedur raundun. v. *under drive, p. 581.* — *To send out* بیرون فرستادن beeroon furistaudun. *To let out of the hand* (as a bird &c.) رها کردن ruhaun kirdun, رها نمودن ruhaundun. *To let out for hire* بکرایه دادن bekira-éh dadun. v. *to hire, and under let.* — *To be out* (to be in an error) در خطا dur khutta boodun, سهو کردن fuhoo kirdun, و خطا خوردن zull ou khuta khoredun. v. *to deviate.* — (*to be at a loss*) مات شدن mat shoodun, بی قوت گفت و گو بودن bé kuwwuta guft ou goo boodun. *To put out of all doubt* از ریا معرا کردن uz reeb ou ré-a-marra kirdun, دفع شبهه ساختن dufa shubha faukhtun, شک دور راندن shukk door raundun. *To be out of countenance* سرخ روی شدن furkh rooi shoodun. v. *to blush.* — *Out at the elbows* زو جامه zu jammeha kohneh ou murukka. v. *ragged.* — (*in debt*) وام گیر waum geer. *Out of hand* تیز کار taze kaur, تیز بازار taze bazaur. v. *instantly, immediately.* — *To turn out of office* منصب مرتبه munsub maazool kirdun, عزل ساختن murtubeh azl faukhtun. *To copy out* نسخ ساختن nuskhut kirdun, نسخ نوشتن nusikh faukhtun. *Out of time or tune* (in music) نا هماواز na humahung, بی سازگاری bé fauzkauré. *Out of time* (unseasonably) بی وقت bé wakt, نا زمانه na zumauneh, بی زمانه

maun, هڼگام bé hungaum, غير محل ghire-a muhill, بېگام begah, وکاه bé tukreeb ou gah. *To jut out* نهودن اشرف afhrauf numoodun.

To OUTBALANCE ترجيح کردن turjeeh kirdun, رجحان نهودن rujih faukhtun, رجه ساختن rujuhaun numoodun.

To outbid, v. to overbid.

To OUTBRAVE (make a more lordly appearance) زاهر بزرگانه و تکبر نهودن zauhira buzurgau-neh ou tukubbir numoodun. *v. to overbear, insult.*

To OUTBRAZEN (bear down by impudence) از کستاخي الزام کردن uz kustaukhé ilzaum kirdun, کسی را از دسته خجل ساختن, kuseera uz dofteh khujul faukhtun. — *An outbreak, v. eruption.*

OUTCAST (exiled, expelled) منفي munfé, رانده raundeh. — *An outcast* رانده raundeh (plur. raundegaun). *v. exile.*

OUTCRY فریاد furé-aud ou fughaun, زار و بکا zaur ou buka, اشتکا ishtika, آواز awauz, بانگ awauza bulund, غریو ghyré-oo, نعره naareh, ندا nida. *v. clamour, exclamation, lamentation.* — *To make an outcry* و فریاد furé-aud ou fughaun zudun, یا مدد و ya muddud ou furé-aud faukhtun, فریاد ساختن awazédun, وای مدد زدن wa-é mudud zudun, استیهاں بانک کردن isteemaun baunk kirdun. *v. to cry, exclaim, lament.*

To OUTDARE (venture beyond) روی rooi daushtun wa peishtur ruftun, تصدی اکبر نهودن tufuddé akbur numoodun.

To OUTDO افزون آمدن afzoon aumudun, رجوع نهودن rujooch numoodun. *v. to excell, surpass.*

OUTER بیرون beeroon, برون buroon, ظاهر zauhir, خارج khaurij. *v. exterior.*

Outermost (most remote from the center) از میانگی uz mei-aungé doorturcen.

To OUT-FACE داشتن و کستاخ بودن rooi daushtun ou kustaukh boodun, چشم دریده chufhum durédeh shoodun. *v. to out-brazen.*

To OUTFAWN با تشدید نهودن reeshkhund ba teshdeed numoodun.

To OUTFLY زوتر کربختن zootur gooreekh-tun, کسی را تیزتر پریدن tazetur purrédu, گذاشتن در گریز kuffera guzaushtun dur gureez.

OUTFORM وجه wujuh, ظهر zuhr. *v. outsize.*

To OUTGIVE (give more than another) از کسی اکتر دادن uz kuffé akfur dadun.

To OUTGO (go faster) زوتر رفتن zootur ruftun, تیز رو نهودن و گذاشتن taze rou numoodun ou guzaushtun. *v. also to outdo, surpass; cheat.*

To OUTGROW بلندتر رستن bulundtur ruftun, بالاتر خیزیدن balatur kheezédun.

An OUTGUARD طلیعت tulé-at, هرکشن hurkush, مقدمیت mukuddumut, پیشرو peishrou, پیشکش peeshlashkur.

OUTLANDISH غریب ghurceb. *v. foreign.*

To OUTLAST استوار باقی و بزمان اکثر شدن bezumauna akfur bauké ou uftuwaur shoodun.

To OUTLAW حیات شرع واکردن huma-é-uta shura wakirdun, بیرون صیانت شریعت نهودن, beeroon fé-aunuta shuré-at numoodun. *An outlaw* مرد بلا حیات شرع murd bila huma-é-uta shura, آدم بیرون صیانت داد adama beeroon fé-aunuta daud, بی بی bé deen, بلا ضبط bila zabt, شقی shuké. *v. exile.* — *Outlawed* از حیات از uz huma-é-uta shura raundeh, شرع رانده uz fé-anuta naumoos muh-room. — *Outlawry* شرع haula ruji bila huma-é-uta shura. *A sentence of outlawry* که حیات شریعت واکند kaza keh huma-é-uta shuré-at wakoonid.

To OUTLEAP بلا جستن bila justun.

An OUTLET مخرج khurooj, مخرج mukhruj.

An OUTLINE خط khutt, رسم rufm.

To OUTLIVE باز ماندن bauz maundun, دیر زیستن bauké shoodun, زیستن deér zeeftun. *v. to survive.* — *An outliver, v. survivor.*

To outlook, v. to outface, outbrazen.

To OUTMEASURE از پیمانه اکثر و اکبر از peimaunch akfur ou akbur boodun, در اندازه زیاده و افزون شدن dur andauzeh zé-audeh ou afzoon shoodun.

To OUTNUMBER بسیار و اکثر بودن biffé-aur ou akfur boodun, بلا شمار شدن bila shumaun shoodun, عدد زیاده adda zé-audeh numoodun, شمار افزون داشتن shumaun afzoon daushtun.

To OUTMARCH کام تیزتر نهودن gauma tazetur numoodun, زوتر رفتن zootur ruftun, مشی tazetur kirdun, تیز تر کردن taze rou boodun ou guzurédun.

Outmost, v. outermost.

An OUTPART (a place remote from the center) از میانگی jau dóor uz mei-aungé gah uz awfut ba-éd.

To OUTPOUR ریختن و اخراج کردن reekh-tun ou ikhrauj kirdun.

To outprize, v. to over-rate.

An OUTRAGE ظلم zulim, مشهور kuhra zaulum ou muh-hoor, جبر و دشنام اشکار jubr ou dushnauma afhikaur, جور و ملامت معلوم jawr ou mulaumut maalooma aulum, دست

درازی doft dirauzé. v. *tumult, outrageousness*.—*To outrage, commit an outrage* zulm kirdun, ظلم کردن, kuhr ou mulaumuta ملامت آشکاره نمودن, جور و دشنام ظاهرانه زدن, jawr ou dushnaum zahiraunch zudun.

Outrageous زور و ظلم و قهر zu zulm ou kuhr, پر ستم و غصب pur ghuzub ou tuhawwur, بیخضور bé-huzoor, جور جفا و خشم الود, hungaumeh geer, فتنه انگیز fitneh angeez. v. *violent, tumultuous, turbulent, enormous*.

Outrageously بطور, ba zulm ou kuhr, با ظلم و قهر, bétoora mutuhawwur ou guzub-nauk, بیخضورانه, béhuzooraneh.

Outrageousness زور و ظلم و قهر zu zulm ou kuhr, زور و غصب ghuzub ou tuhawwur, جور, ta-addé, ستم, fitum, جفا, jufa, jawr, فساد, fulaud, فزول, fuzool. v. *outrage, violence*.—*To outreach, v. to exceed; over-reach*.

To OUTRIDE سوار رفتن و گذاشتن fuv-vaur ruftun ou guzaufhtun, رکب زوتر کردن, rukiba zootur kirdun, مرکب تیزتر بودن, murkuba tazetur boodun.

Outright, v. immediately, completely.

To out-root, v. to eradicate, extirpate.

To OUTRUN زودتر دویدن zoodtur duwédun, از تیز روشن گذاشتن, uz taze rouvish guzaufhtun, از تیز کام گذار شدن, uz taze gaum guzaur shoodun, در تسبیق غالب بودن, dur tuf-beek ghaulib boodun.

To OUTSAIL زودتر رفتن علی وجه البحر zoodur ruftun ala wujhu'l'buhr, از تیز انحرار, uz taze ibhaur guzaufhtun, گذاشتن.

To OUTSHINE (excel in lustre) روشنا افزون roshuna afzoon numoodun, شعله و ضیا, shaaleh ou zé-a roshuntur zudun, پرتو انور انداختن, purtoo-a anvur andaukhtun.

To OUTSHOOT دورتر انداختن doortur andaukhtun, تیر اندازی دورتر کردن, teer andauzé doortur kirdun.

The *OUTSIDE* ظاهر, wujuh, وجه, rooi, روی, zuhr, ظاهری, zauhiré, بسطت, buseetut. v. *surface, superficialities*.

To outspread, outstretch, v. to extend, diffuse.

To out-stand. v. to jut: withstand.

To outflare. v. to out-face.

To OUTSTRIP پیش رفتن peish ruftun, پیشتر بودن, dur peish shoodun, پیشتر بودن, peishtur boodun, تقدم کردن, tukuddum kirdun, گذار شدن, tubaudur shoodun, گذاریدن, guzaufhtun, guzurédun. v. *to outrun; excell*.

To OUTSWEAR از سوگند افزون ماندن uz sowgund afzoon maundun, از بسیار قسم قهر گرفتن, uz biffé-aura kuffum kuhr gooriftun.

To OUT-TALK از بسیار گفتار غالب شدن uz biffé-aura guftaur ghaulib shoodun, از کثرت, uz kufruta kulaum zufr gooriftun.—*To outvie, v. to exceed, surpass*.

To OUTVOTE از تعدد اوازا استیلا یافتن uz ta-adduda awauzha iftcela é-aftun, از کثرت, uz kufruta fuda afzoon maundun.

To OUTWALK مشی کردن و گذاشتن mushi kirdun ou guzaufhtun, پای گرفتن و, paï gooriftun ou guzurédun. v. *to outgo*.

An OUTWALL دیوار از بیرون deewaura uz beeroon, جدر خانه ظاهر, judra khauneha zauhir.

OUTWARD از بیرون beeroon, بیرون, zaahir, خارج, khaurij, صورت, sooré. —*The outward appearance* صورت ظاهر, sooruta zauhirut, ظاهر, zuhr, وجه, wujuh, روی, rooi, جهاز از این, jahauze uz ein ta aun kunaur ibhaur fauz.

Outwardly (externally) صورتانه soorutaneh, در, zaahiran, از بیرون, uz beeroon, با صورت مغایله (insincerely), ba sooruta ma-amleh, بر وجه دورو, bur wujha dooroo, صدیقه عین مانند, fudeeka ain maunend.

Outwards (towards the outside) بسوی کنار ظاهر, befooi kunaura zauhir, از بیرون, uz beeroon.

To OUTWEIGH رجح کردن rujuh kirdun, رجحان بودن, murjooh numoodun, رجح شدن, rujhaun boodun, رجح شدن, rujooch shoodun.

To OUTWIT هیله بازی furré-uftun, غدر ساختن, heeleh bauzé kirdun, faukhtun. v. *to cheat*.

An OUTWORK دیوار و باره از بیرون قلع deewaur ou baureh uz beeroona killa, برج و, burj ou kunduk uz beeroona shahur.

To OWE (be in debt) وام گرفتن waum gooriftun, مدیون بودن, dein dauhtun, مقترض گشتن, mudé-oon boodun, منت دار (To be bound by obligation), minnut dar shoodun, وام گذاریدن, waum guzurédun, این همه آورده, ada-é dein kirdun. All this is owing to you, ein hummeh awurdcha tuft.

An OWL, owl بوم boom, بوموت boomut, جغد jughud, بوه booh (fem. بوهت boohut), کوفی chughneh, جغدان jughdaun, کوof, koof,

خفج khunj, خفج teira sheitaun, شیطان khufuj, کلاش kulaufh, کلاشگره kulaufhgureh, کلاژ kulauzf, کوج kooj, کنکر kunkur.

OWN ۱۰ خویش khood, خودش khoodish, خواش kha-éfh, خویشتن kha-éfh-tun, خوي kha-é, (oblique café خود را khoodra, خویشتن را kha-éfh-tunra) خود کام Following one's own fancy ۱۱ nufs. خود کام khood kaum, خود رای khood ra-é. With her own colour (not painted) خود رنگ khood runk, خود رو khood roo.

To OWN (acknowledge) اقرار کردن ikraur kirdun, اعتراف نمودن é-atirau f numoodun, مقرر شدن mukirr shoodun. v. to confess.—To own a fault ساختن khuta mutruf faukhtun, گناه بخستو آمدن gunah bukhustoo aumudun. To own or possess صاحب شدن fahib shoodun, ضبط tusurruf daushtun, متصرف شدن mutusurruf zubt numoodun, ملوک بودن mauulik boodun, ملک mulk numoodun, میراثیدن meerasédun, رب بودن rabb boodun.

Ownership تصرف tusurruf, ضبط zubt, ملک mulk, اهلیت ahlé-ut. v. possession.

An owner متصرف fahib, متصرف mutusurruf, بعل rabb, مالک mauulik, مالک zu, زو ahl, اهل baal, خداوند khoda-é, خداوند khodavand. v. possessor, master, lord.

An OX بقر bukur, گاو ga-oo, نر نر nuruha ga-oo, بالاجوز bulajood, بالاجوز bulajooz, بالاجوز bulazoor, حیرم heerum, کليلة kuleel, کليلة kuleleh, قرهه kurhub, ارخ arkh, ارخ araukh, قهد kuhd. A wild ox گاو دشتی ga-oo dushté, فئات kaunus, فئات bukuru'l'wuhf, فئات funaut, جوزر joozur, جوزر feetil, جوزر feetil, عین a-én. A plowing ox چفت گاوی chuft ga-oo-é. An ox-goad گاو شنگ ga-oo fhunk. An ox's head گاوه gayvaureh. An ox's dewlap غب ghubub. An ox placed in the centre of a barn [round which other oxen move when treading out the grain] راکس haudé, الهادی alhaudé, راکس raukus.—Oxen بقر bukur, ابقور abkooz, بقرت bukurut, کسعت akataa bukur, کسعت kusaat. v. cattle.—A yoke of oxen ایهد eimid, ایهد eimeed, ایبا iba.

OX-EYE (plant) گاو چشم ga-oo chushum.

An OX-FLY بقر مکس bukur mugus, خر khur pusheh, نخور eekhmooz, نعت naarut.

An OX-STAL, بقر خانه bukur khauneh, اخور akhoora bukur, صیرت seerut.

OYSTER استردیا baulaun, استردیا ۱۱ istiridia. An oyster-woman فروش بادلان badulaun furoofh.

P.

P. has an uniform sound in English; excepting before h, where it sounds like f; as philosopher. At the beginning of some words, when followed by t the sound is not perceptible, as Ptolomy. In Persian it is expressed by پ پ as پدر pader father, سپر sipur a shield, چوپ chop a staff.—The Arabians have no character for this letter, which they cannot pronounce: on which account, they substitute, in general, ف f, when they adopt words, where it occurs, from foreign languages; as فیل feel for پیل peel an elephant; فارس fars for پارس pars Persia. Sometimes they use ب b, as بولس baulus for Paulus, Paul.

PABULAR, pabulous (alimentary) پرورش ده purwurish duh, پروری purwuré, ماکولی maa-koolé.

A PACE گام gaum, پای pai, خطوت khutwut (pl. خطوات khutwat, خطی khuté) جوت juhwt, جود judd, شوت shuhwt. v. step: measure.—The ambling pace of a horse رجع ruja, خب khubb. —Pace by pace اهسته اهسته ahusteh, اهسته ahusteh, اهسته ahusteh, نرم نرم nurm nurm, پایه پایه pa-éh pa-éh, قدم قدم kudum bekudum.

To pace (as a horse) رجع نمودن ruja numoodun, نرم رو کردن khubb faukhtun, نرم نرم nurm rou kirdun. —(to go gently) نرم نرم nurm nurm rustun, گام اهسته نمودن gaum ahusteh numoodun, اهسته رو کردن ahusteh rou kirdun. v. to move.—(to measure by steps) پایه پایه pa-éh pa-éh peimoodun, قدم قدم kudum bekudum ké-aus kirdun.

PACIFICATION مصالحت mufaulihut, صلح fulh, اصلاح sauzkauré, سکون fukoon, چین کنان islahuha zautu'l'bein, چین کوناun.—A pacificator, pacifier مصالح muf-luh, صلح کننده fulh koonindeh.

Pacific صلح fulah andceh, صلح fulh sauz, سکني fuleem, ملایم mula-ém, نرم دل nurm dil.—A pacific man مرد صاحب murda fulah andceh, صلح fahib fulh, اهل سلیم ahla fuleem.—Pacifi-cally صلحا fulhan, با صلح ba fulah. v. mildly.

To pacify صلح و صلح fulh ou fulah kirdun, صلح زات البین islahuha zautu'l'bein faukhtun, چین کردن cheen kirdun, صلح fuleem سلیم ساختن muslih boodun, تسکین کردن tuskien kirdun. v. to reconcile, appease.

A PACK, package (bundle) بر bur, بار bar,

تنگ tunk بسته busteh. v. *load, bundle; confederacy*.—A little pack دسته dostech, اغوش aghoosh. A pack of hounds کلب kuleeb. The cry of a pack of hounds زغار کلب zughaura kuleeb, نباح nubauja fugaun. A pack of cards دسته dostech koomaur kaughudé.

To pack (bind up) تنگ بستن bustun, تنگ کردن tunk kirdun, تنگ و بار ساختن tunk ou bar faukhtun, بسته بر بند کردن bur bund kirdun, در بسته بند نبودن dostech faukhtun, ساختن dur dostech bund numoodun. To pack off (drive away) دفع و رفع کردن dufa rufa kirdun, گریختن کردن kirdanédun. To pack off (run away) گریختن goorikhtun, تفرار kunaur gooriftun, تفرار taajilaunch ruhut kirdun. v. *to flee*.

A packer سازنده tunk ou bar bund fauzindeh, بسته بر و بسته بند کردن bur ou dostech bund gur, بسته بستن bustehgur.

A PACKET (mail of letters) بسته کاغذ dostech kaughud, نامه چوال chuwaula nameh.—(a small parcel) بسته dostech.—To packet بسته در بسته dur dostech bustun.

A PACKHORSE اسب بار bar geer, اسب حمولت asba bauruké, بارکشی baurukh, بالاد balaud.

PACKTHREAD ریسمان recsmaun. v. *cord*.—A packing-needle جوالدوز juwauldooz. v. *needle*.

PACT, پکشن شرط shurt, پیمان peimaun, عهد ahd, عقد akud. v. *contract, bargain*.

PAD راه rah, سمت sumt. v. *road, path*.—(an easy going horse) اسب نرم rou, راهوار ruhwaar, اسب نرم راهوار asba ruhwaar. A foot-pad, padder راهزن ruhzun, راهدار rauhdar. —To pad (travel gently) آهسته آهسته راه رفتن ahusteh ahusteh ruf-tun, نرم نرم روان شدن numurm rouvaun shoodun, آهسته آهسته روان شدن ahusteh rou numoodun.—(to rob) راه زدن rauh zudun, قطع طریق kuta tureek kirdun. v. *to infect*.

To PADDLE (play in the water) در آب اوب بازی dur aub baukhtun, اوب بازن bauzé numoodun. v. *also to row*.—A paddle اوب dub'rouvé. v. *oar*.

A PADDOCK (deer-park) آهواستان ahoostan. v. *also frog*.

A PADLOCK قفل اوخته kufia aweekhteh. —To padlock با قفل اوخته بستن ba kufia aweekhteh bustun.

A PAGAN بت پرست but purust, کبر gueber, گور gawr, شرل shirk. v. *heathen*.—Pagan

صنم عبادت but purust, بت پرست (heathenish) funum ybaudut numa, بت پرستی منسوب gueber afa, کور but purusté munsoob, اسا gawr pivund. Paganism بت پرستی but purusté, صنم عبادت ybauduta funum, شرل shirk, جاهلیت jauhulé-ut.

A PAGE (of a book) صحیفه fuheefut (plur. صحیفه fuha-éf, صحیفه fuhuf, صحیفه fuhoof), عجوز tils, طلس duff, دفت duffut, صحت sufhut (plur. صفحات sufhaut).—The sacred pages صحیفه ربانیت fuhoofa rabbané-ut. The two opposite pages of a book دفتا الكتاب duffuta-u'l'kitab. —A page (boy) غلام gholaum, پسر ساده pus rou, پسر پسر pus rou, ساقی pus rou khuzeneh, ساقی fauké, ساقی gur. v. *attendant, cupbearer*.

To page (a book) صحیفه شهردن fuha-éf shumurdun, صحیفه کتاب شمار کردن fuhufa kitaub shumaur kirdun, عد صحت نوشتن adda sufhut nuwistun.

A PAGEANT تپاشا tummausha, پرواز purwauzeh, پروان purwaun, رنا runa, منظر munzur, مظهر muzhur (pl. مظاهر muzauhir). v. *show, spectacle*.—(a statue in a show) تپاشا buta tummausha, صنم پرواز funuma purwauzeh.—Pageant, (adj). v. *showy, pompous, ostentatious*.—To pageant خوشیدن tummausha numoodun, نمایش numa-ésha tummausha. v. *pageant, show, pomp*.

PAGED, paginal با صحیفه ba fuha-éf shumurdun, صحیفه zu fuha-éf.

A PAGOD پاخدا pakhoda, بت but. v. *idol*. (an idol temple) کنک kunuk, بت خانه but khauneh.

PAID گذاریده ada shoodeh, گذار کرده guzaur kirdeh shoodeh, توخته tookhteh, قضا ساختن kuza faukhteh.

A PAIL (for milk) حلب hylb, دول dool, حلب mulbun, شیردان sheerdan, حلبت albut, جخدای jukhaudé. A pailful حلب لبالب hylba libalib, دول لبریز doola libreez.

PAIN رنجش runjuh, رنج runj, درد durd, رنجش runjish, آزار azaur, رنجش خاطر runjisha khautir, رنجت iztiraub, آزار azurdugé, رنجت zuhimut, تپار teemaur, آفت afut, غم ghum, غم alum, انفال infal-aul, ملال mulal, ملالت mulalut, آندوه aundooch, تنگدلی tunkdile, دلتنگی diltunké, تالم ta-allum, حزن humm, حزن huzn. v. *anguish, grief, torment*.—(punishment) قهر kuhr, عقاب ykaub, رنجس hudd, عذاب azaub, عقوبت akoobut, صاعقت fa-ékut. Pains کارو بار kaur oa

tun, چفت بودن zoojé shoodun, زوجي شدن chuft boodun, پيوسته شدن pivusteh shoodun. v. also *to match, suit, adapt, fit*. — Paired با يک eek ba deegur pivusteh, چفت شده chuft shoodeh, زوجان ساخته zoojaun faukhteh.

A PALACE گلشن سراي fera-é, gul-shun fera-é, درگاه durgah, استان afitaun, استانه afitaunch, قصر kufir (pl. قصور kufoor), شاد روان shaud rouvaun, کوشک koozhk, ايوان eiwaun, مشکوي alkhoornuk, داوری dauré, مشکو mushkooi, بلات bulaut, صرح surh, سبغ subugh, کاخ kaukh, تزه tuzshuh, تزه tuzuh.

A PALANQUIN پلنکين palankeen, تخت tukhta rouvaun.

PALATABLE (agreeable to the taste) ذو ذوق zu zook ou fufa, خوش مزه nufees, نفيس khoozh muzuh, صفا بخش fufa bukhsh, نفيس nufees.

The palate کنبد دماغ du-maugh, کنبدا dumaugh, کام کام muzauk, مذاق kaum, شام mushaun. Striking or biting the palate کام زن kaum zun.

PALATINE (possessed of regal rights) ذو سکه zu fikkeh ou khutbeh, و استقبال zu istikbaula kullé. — A palatine صاحب سکه و fahib fikkeh ou khutbeh. v. Sovereign, and Vol. I. صاحب, p. 1122.

PALE (in colour) زرد zurd, پژمرده puzshmur-deh, بيمارگون beemauroon, بيمارون beemauroon, اصغر asfur, صفرا sufra. To make pale زرد کردن zurd kirdun, بيمارکونی دادن beemaurooné dadan.

A PALE (for making inclosures) مېنج meekh, مسپال wudd, وتد wutud (pl. اوتاا awtaud), musmauk, خالفت khaulifut. An inclosure or fence of pales, a palisade, palisado, باره baureh, داربين darbuzeen, داربزون duraubuzoon, حلقس tukhteh deewauré, داربين کردن chukédun, چقيدن daurbuzeen kirdun, با تخته ديوارى احاطه ba tukhteh deewaur ihauteh kirdun.

PALEFACED زرد روی zu roo-é zurd, بيمارگون روی beemauroon roo-é.

Paleness زردی zurdé, بيمارکونی beemaurooné, پژمردگی puzshmurdoogé.

Pall, v. cloak, mantle.

To PALE (become insipid or vapid) بى مزه bé muzeh gushtun, غير لذت شدن ghire-a luzzut shoodun, نا شيرين بودن na sheer-reen boodun. (to make insipid) بى مزه کردن bé

muzeh kirdun, لذت ساختن bé luzzut faukhtun. v. also *to cloy; weaken, impair, despirit*.

A PALLET (mean or small bed) پستر حقير pistera hukeer, پسترل pisteruk.

To PALLIATE پوش و پوش يافتن poozish ou posh é-aftun, عذرنا حق نبودن uzra na hukkn moodun, با تعلل پوشيدن ba ta-allul poshé-dun, اعتذارنا راست کردن é-atizaura na raust kirdun, ستړ ساختن futr faukhtun, تلوين کردن tulween kirdun, عذرو بهانه ساختن uzr ou buhauneh faukhtun. v. *to excuse*. — (to cure imperfectly) علاج نا اصلى دادن alauja na aslé dadun.

Palliation, palliative اعتذارنا راست é-atizaura na raust, عذرنا حق uzra na hukkn futr, تلوين tulween. v. excuse, apology. — (an imperfect temporary remedy) علاج نا اصلى alauja na aslé.

Palliative (adjective) ذو اعتذارنا راست zu é-atizaura na raust, حق بخش uzra na hukkn bukhsh, ستړ ساز futr sauz. (not radically curing) علاج نا اصلى ده alauja ana aslé duh.

PALLID زرد zurd. v. pale.

A PALM-TREE خرما bun, خصب ajooz, درخت خرمادurukht khurma, كتيلت nukhul, نخل khufub, خصبت khufubut, رجبيت ruh, بهز buhzur, دقل dukul, رعلت raalut, رعل raal, جعل jaal, رعبت alubbut, خنوصت khunnoofut, كنيى kuneef, طريقت tureekut, دماغ rufuh, دماغ daa. The fibres of the palm tree (of which they make ropes, &c.) عنقر reefheh. The pith of the palm tree انكُر ankur. A row of palm trees سكت fikkut. — v. جريدده. — The palm (victory) نصرت nufrut, ظفر zufr, غلبه ghulubeh, پيروزي peeroozé. v. triumph. — The palm of the hand كف kuff, مشت musht, مشتتا mushta, پنجه puncheh, فحكت bulud, راح rauhut (pl. راح rauh), فحكت fek-hut (plur. فحاك fekauh), كيفه keefeh.

To palm بازي کردن furré-uftun, حيله بازي heeleh bauzé kirdun, حق بازي ساختن hukkeh bauzé faukhtun. v. *to cheat*. — (to stroak) سودن foodun, بسودن befoodun, لیس کردن lums kirdun. v. *to handle*.

A PALMER حاجي haujé. v. pilgrim.

A PALMER-WORM صد پاie sud pa-éh, اسراع asrae (pl. اسراع asaré-a), ufroo-a, اسراع ufroo-a. Palmistry, v. chiromancy.

PALPABLE (perceptible by the touch) ممکن kaubilu'it-lums, قابل الیس mumkina purwaus, روشن roshun, آشکاره ashikau-reh, پيدا bei-un, بين izhaur, اظهار peeda. — Palpaleness (to the touch) امکان imkauna

A PANTOFLE پاپوس papoos, پارواز paur-wauz. v. *slipper*.

PAP پستان bistaun. v. *nipple, dug*. — (*bread boiled in water*) نان در آب پخته nan dur aub pukhteh. v. also *pulp*.

PAPA پاپا papa, بابا baba, باب bab. v. *father*.

PAPAVEROUS (resembling poppy) کوکنار kooknaur manend, هیشر اسا heishur asa.

PAPER کاغذ kaughud, کاغذ kaughuz, بیاض bé-aur, قرطاس (pl. ارجال arjaul), kartas (pl. قراطیس kuratees). *Glazed paper* کاغذی mulreh kaughudé. *A shell used for glazing paper* mulreh, کبقاب kubkaub. *Paper glazed on one side* یک روی eek rooi. *Paper glazed on both sides* دو روی doo rooi. *To glaze paper* کاغذ کردن kaughud mulreh kirdun. *A glaze of paper* کاغذی mulreh gur. *Blotting paper* کاغذ نشانی hulwa kaughudé, کاغذی کاغذی kaughuda nihauf. *To commit to paper* رقم زدن rukum, zudun. v. *to write*. — *A sheet or piece of paper* ورق wuruk, ورقت wurukut, کاغذ wuruka kaughud. *A sheet of paper on which an account is written* فرد furd. *A sheet of paper on which any thing is written* رقه rukaah. *A quire of paper* دسته dostech, کاغذ دسته dostech kaughud. *I want paper for two rupees* دو روپیه کاغذ مرا ضروری doo roopeehra kaughud mura zuroore ast. *How many quires of paper for a rupee?* فی رپیه fi roopeh chund dostech? *A bundle of papers* تغه tufuh, کاغذ دسته dostech kaughud. *Folded paper, a roll of paper* طومار toomaur. *A case for carrying rolls of paper* مقوی mukooi.

A paper-maker کاغذگر kaughud gur.

A paper-mill کاغذخانه kaughud khaunch.

Papilio, v. *butterfly, moth*.

PAPPOUS (*having soft down, as thistles*) نو zu nifaul.

PAR (*equality*) عدل adil, تعادل ta-adul, معادلات ma-adulut, پیشا پیشی peisha peishé, برابری humfuré, مطابقت mutaubikut, برابر burauburé, سوبت fawé-ut. — *At par* در حال dur haula adil, در شان مطابقت dur shauna mutaubikut, پیشا پیشی peisha peish.

A PARABLE مثل misl, تمثیل tumfeel, متشابه mutushaubeh, سلع fula. *Parables* مثلات millaut, تمثیلات tumfeelaut, متشابهات mutushaubihaut. *To speak parables* مثل گویندگان afaunch guftun, مثل گویندگان misl goo boodun.

Parabolical از تمثیل گویندگان misl goo, از متشابه zu mutushaubeh, uz tumfeel guftch.

Parabolically بطور bur wujha misl, متشابه سا betoora afaunch, mutushabeh sa.

PARACENTRICAL (*deviating from circularity*) از دایره uz gurd gumrauh, همراه uz da-érut bérauh.

PARADE احتشام ihtishaum, شوکت shoukut, عظم azimut, عظم yzum. v. *pomp, magnificence, show*. — *Military parade or order* صفی صفی fuf fuf, لشکر fuf fufa lashkur, ارایی صفی صفی عسکر ara-é fuf fufa askur, آرایش سپهان ara-ésha fippahaun. *A parade or place for military exercise* جولانگاه jou-laungah, صفی صفی fuf fuf, میدان meidaun, صفی عسکر askur-gah, عرصه لشکر arseha lashkur, گاه askur-gah, گاه کر بسپه صفی صفی gur, گاه gur, گاه fuf fufé.

A PARADIGM امثال misal (pl. امثالت am-filut), نمودار numoodar, رسم rasm, بارنامه barnameh, v. *example*.

PARADISE فردوس firdaus (pl. فردیس furaudces), جنان jinnaut (pl. جنات jinnut), جنان jinnaun), عدن eden, جنت عدن junnutà eden, روضت ruzut, روضان ryzwaun, بهشت bihisht, داور سلامت daura falaumut, داور السلام dauru's'falaum, داور الامان dauru'l'amaun, داور الخلد khulud, داور الخلد dauru'l'khulud, داور نعیم daura na-ém, داور نعیم daura na-ém, ارم باغ iram bau-ghé, عین ain, عین huliné, مینا mcena, مینو meenoo, مینه meeneh, مینی meené, اجهاج iz-mauj, خطرت القدس khutrutu'l'kudus, قدس kudus, غرفت ghurfut. *Belonging to paradise, paradisiacal*, (also *the blessed, or the inhabitants of paradise*) اهل جنت ahla jinnut, جنت مکان jinnut mukaun, بهشت نشین behisht nishin, بهشتی behishté, روضان ryzwauné, حور hoor, حور hooré, حور عین hoora ain, بهشت hoora behisht. *The envy of the virgins of paradise* (very beautiful) رشل حور العین rushka hooru'l'ain. *The prince who walks in paradise* (the deceased prince) شاهزاده بهشت خرام shahzadeha behisht khyraum. *A region like paradise, a charming country* بهشتی بهشتی bekaata behisht afa, wa kushwur khooshnuma. *The space between paradise and hell* بالان balaun. *The boundaries between paradise and hell* ارفی uruf. — also Vol. I. جنت p. 699, and 1566, نوردین 1567, and 1567.

A PARADOX (*a tenet contrary to received opinion*) فکر خلاف fikr khilafu'l'

fikru'l'mutluk, ابتداء ibtidaa, مبدء mubda. (an assertion contrary to appearance) اقرار بوجه ikraura bewujha mugha-ér, تعریف خلافی taareefa khilaufa zauhuré. — *Paradoxical* zu fikra khilaufu'l'fikru'l'mutluk, مبدء منها, اقرار ikraur sauz bewujha mugha-ér. — *Paradoxically* bur wujha khilaufu'l'fikru'l'mutluk, بطور مبدء be-toora mubtuda, اسا ابتداء ibtidaa asfa.

A PARAGON (model, pattern) پیش peish, دستور peishrou, پیشوا peishwa, آدم adam, یکنانکی (any thing supremely excellent) duftoor. — کمال kumaal, پیش دستی peish dosté, eekaunugé, فضیلت fuzeelut. *To paragon* (equal) همسر humfur boodun, برابر شدن humikudr shoodun, مثل نمودن mil numoodun, برابر شدن buraubur shoodun. v. also to compare.

A PARAGRAPH فصل fust, تفصیل tufseel, فصل kutaat. v. section. — *Paragraphically* فصل fust fust, قطعہ قطعہ kutaah kutaah, علی ala تفصیل tufseel.

PARALLEL برابر buraubur, سوي sawé, استوا istiwa, مساوي musawé, توازي tuwauzé, موازي mutuwaúzé, موازات muwauzaut, موازي muwauzé.

A parallel or parallel line خط متوازي khutta mutuwaúzé, خط استوا kutta istiwa. A parallel figure شکل متوازي shukla mutuwaúzé. A parallel (comparison) شبه shubuh, تشبيه tushbeeh, متشابه mutushaube, تمثيل tumseel, موازنت muwauzinut, قياس ké-aus, مماثلت mumaufulut. — (conformity) موافقت muwaufikut, مطابقت mutaubikut. v. also similitude.

To parallel (place in parallel lines) در خط استوا dur khutta istiwa nihaudun, بخط متوازي bekhatta mutuwaúzé nihaun kirdun. (to be equal to) برابر شدن buraubur shoodun, موازي شدن muwauzaut boodun, موازي شدن muwauzé shoodun, همسر بودن humfur boodun, تمثيل humkudrut numoodun, مماثلت پذيرفتن tumseel dauhtun, v. to resemble, correspond. — (to compare) مقابلہ tushbeeh kirdun, موازيت ساختن mukaubileh faukhtun, رو برو بودن roo baroo numoodun, موازنت کردن muwauzinut kirdun.

Parallelism تساوي tufawé, استواي istiwa-é, برابري buraburé.

A PARALLELOPIPED (or a brick for building, of that form) پاخه paukhish, پاخه paukheh.

A builder with paralleloped bricks پاخيژه زن paukheezeh zun, پاخه زن paukheh zun.

A PARALOGISM, paralogy (false argument) برهان ناراست fibuba bé hukékut, دليل نا برهاني dulceela na burhané.

Paralysis, v. palsy. — *Paralytick*, v. palsied.

PARAMOUNT صدر نشين fudr nishcen, اكبر akbar, اعظم é-azim, اكرم akrim. v. supreme; eminent. — A paramount or lord paramount شاهنشاه shahinshah, پادشاه padshah, سلطان fultan, فرمان furmaun guzaur. v. sovereign, chief.

A PARAMOUR معشوق maathook (tem. maashookut). v. lover, mistress.

A PARANYMPH (bride man) عروسن اروس bur.

A PARAPET (wall breast high) دیوار به رفعت deewaura beh rufaata feench, جدر به اعتلا judra beh é-atilaa feench, کُنکُرِه kunukureh. A parapet of lattice work درابزون duraubuzoon.

PARAPHERNALIA (goods in the disposal of a wife) شيريه sheer-beha, چار چيها chihauz, جهاز jibauz, مهر muhr, صدائق fudauk, امپار imhaur.

A PARAPHRASE شرح نا لغوي shurha na lughooi, تفسير تفسیر tufseera mujauzé, بيان بيان taabeera na hurf behurf, بحرف bei-anna na behutba maané lughé-ut. v. commentary, interpretation. — *To paraphrase* شرح مجازي shurha mujauzé kirdun, تفسير نا لغوي ساختن tufseera na lughooi faukhtun. A paraphrase مجازي ahla tufseera mujauzé, شرح shurrauh. v. commentator. — *Paraphrastical* بر وجه شرح bur wujha shurha mujauzé, نا نا lughooi, نا نا hurf behurf, بحرف na behutba maané lughé-ut.

A PARAPLUYE پرده باران baraun perdeh, قطر پرده kutr perdeh. v. umbrella.

A PARASANG (a Persian league) فرسنگ far-sang, فرسخ farfakh. Eight parasangs (a day's journey with loaded camels) مسافت musaufut. v. league.

A PARASITE (feast-bunter, flatterer) مغت must khore, کفته کفته kufteh khore, کاسه kaseh kaufeh lees, رشخند reefshkhund, سپید کار sipeed kaur, خوش امد khoosh aumud, اهل نفس ahla nufsa khufees. — *Parasitical* خوش رشخند reefshkhund numa, سپید کاري sipeed kauré zun, زو نفس خسيس zu nufsa khufees. v. adulatory.

A PARASOL چتر sa-ébaun, چتر chutr,

سراپرده furaperdeh, شراغ shuraugh, شران shuraun, شادوان shaudrouvaun, آتش پرده atash perdeh, شمی پرده them's perdeh. v. *umbrella*.

To PARBOIL نیم یختن neem pukhtun.

A PARCEL (small bundle) تنک dosteh, تانک tunka koochuk, بار اندک baura anduk. — (a part) پاره paureh, پارچه paureh, حصه hisseh, قطعت kutaat, بتکه bitkeh. — (a number) شمار shumaar, عدد adud, حصی huffa. v. *quantity, mass*. — To parcel (divide) حصه کردانیدن kirdan, kutaah kutaah faukhtun, تقسیم کردن tukfeem kirdun.

To PARCII خوشیدن khooshédun, تزهیب tuzheeb faukhtun, خبیدن khubédun, محرق ساختن muhrak faukhtun, کدید نبودن kudced numoodun, رمض کردن rumz kirdun. v. *to scorch*.

Parched خوشیده khooshédéh, سوخته fookhteh, خبیده khubédéh. Parched grain (which they eat before meals) پیشخورده pishkhoredeh.

PARCHMENT رق ruk.

A PARD, pardale, پارس pars, v. *leopard*.

PARDON بخشایش bukhsa-ésh, عفو afoo, امرزش amurziish, غفران ghufraun, مغفرت mughfirut, صغیح sahih. A pardon (warrant of forgiveness) عفو نامه afoo nameh, غفرت ghufut. — To ask pardon عفو طلب کردن afoo tulub kirdun, استغفار ساختن istighfar faukhtun, معذرت خواهی نبودن mazirut khahé numoodun, عذر ساختن azur faukhtun. To ask pardon or make an apology for past offences عذر تقصیر ماسلف کردن azura tukfeera maufuluf kirdun, معذرت خطا مافات خواستن muzirut khutaa maufuluf khaustun.

To pardon بخشیدن bukhsédun, عفو کردن afoo kirdun, غفران بخشش mughfirut dadun, بخشانیدن bukhsánédun, شغقت نبودن shaght نبودن, صغیح کردن sahih kirdun, مرحمت amurzedun, از سر تقصیر کرشتن murhumut numoodun, از سر خطای درگذشتن uz fur tukfeer guzishun, v. *to forgive*. — To pardon à crime گناه بخشیدن gunah bukhsédun, جریه khuta afoo kirdun, عفو کردن jureemch mughfoor numoodun. — Pardon me معذور باد maazoor baud.

Pardonable معذر muzir, معذور maazoor. لاایق مغفور la-éka mughfoor, واجب العفو vagibu'l'afoo, مستوجب العفران mustoojibu'l' ghufrau, لازم العفو lauzimu'l'maafu. — Pardonableness معذوری lé-akutu'l'afoo,

مغفور lauzimuta mughfoor. — Pardonably معذورانه maazoor-rauneh, بر وجه واجب العفو bur wujha vajibu'l'afoo.

Pardoned مغفور mughfoor, معذور maazoor, بخشیده bukhsíhoodeh, بخشوده bukhsíhédéh, مرحوم کردیده murhoom kirdédéh. To be pardoned بخشایش یافتن bukhsa-ésh é-af-tun, مغفور شدن mughfoor shoodun, معفو بودن maafu boodun, امرزیده شدن amurzedéh shoodun.

A pardoner عفو ده afoo duh, بخشنده bukshindeh, امرز کار amurzigaur, امرزنده amurzindeh, غفور ghufuor, پوزش پذیر poozish pizeer.

Pardoning مغفرت نها mughfirut numa, عفو بخشایا bukhsa-é-a, خطا بخش khuta bukhsa.

To PARE (cut by little and little from the surface or edges) تراشیدن turaushédun, تراش کردن turaush kirdun, ستردن futurdun, پاره از ظاهر paureh paureh uz zauhir kutaah kirdun, اندک اندک از کنار بریدن andik andik uz kunaur burédun, پوست کردن poost kirdun, حسم mullookh faukhtun, حسم کردن husm kirdun.

Pared سترده futurdeh, تراشیده turaushédéh.

A PARENT, parents پدر و مادر pader ou mader, ابوان abwaun, ابان abaun (oblique case ابوبن abween), والدان waulidaun (oblique case waulideen), ایهات abhaut, ناجلان naujilaun, امان ummauni, v. *father, mother*.

Parentage (extrañtion) نسل اصل asl, نسل nufil, سلسله nizshaud, نژاد aul, نساب nufub, خاندان khaunudaun. v. *descent, genealogy*.

Parental پدر و مادر پیوند pader ou mader pivund, والدین منسوب waulideen munsoob.

A PARER تراشنده turashindeh, سترنده futurindeh. v. *paring instrument*.

PARGET اندود andood, داز dauz, صاروج faurooj. v. *plaster*. — To parget اندودن andoodun. — A pargeter زن اندود zun. v. *plasterer*.

A PARHELION (mock sun) سراجیه, افتاب saraucha, افتاب afitaub, شمس shams, خرمین sharmun, حربا hurba, زردی zurdé. v. *halo*.

A PARING تراشش turaushish, تراشه turaushéh, حسم husm. v. *bind*. — A cheefe paring تراشش پنییر turaushisha pineer. A paring of the nail تراشه ناخن turaushéh, تراشه ناخن naukhun. A knife or scissors for paring the nails تراش ناخن burauh. v. *nail*. — Any

fraufut, مجال mujaul, قوت مدرکت kuwwuta mudrikut, طبیات kudruta khé-aul, خیال tubé-aat. — (quarters, regions) اطراف atrauf, اجناب ajnaub, حذف huzfoor, حذف huzfaur, اکناف aknauf, اقلیم akauleem, اطور atwaur, ولایت wula-é-a, ولایا wula-é-aut, مبالل mumauluk. v. country, district. — In every part در اطراف و behur jaunib, در هر طرف dur atrauf ou aknauf, سوپسو foobefoo. In parts جدا جدا judan judan, قطعه قطعه paureh paureh, کتاالی kutaah kutaah. — To divide into two equal parts جدا جدا کردن tufneef kirdun.

To part (divide, share) حصه کردن hiffeh kirdanédun, تقسیم ساختن tukicem faukhtun, بهره زدن buhreh zudun, پاره پاره بخشیدن paureh bukhlédun. — (to separate, divide) فرق کتا kuta kirdun, مفارقت نبودن mufaurikut numoodun, جدا کردن wa juda kirdun, فصل جدا juda faukhtun, جدا ساختن kirdun, افرا ساختن afrauz faukhtun, بهره پاره پاره زدن paureh paureh zudun, کشفته کردن tufreek numoodun, بنج زدن kushufteh kirdun, شکستن thakuftun, و اجدا bunuh zudun. v. to break. — (to keep asunder) جدا جدا wa juda ou burturuf nihaudun, منفردانه واداشتن munfuridaunch wadaushnun, جماعت منع کردن jumaat muna kirdun. — To part (be separated) مفروق شدن mufrook shoodun, جدا جدا juda boodun, منفصل شدن munfusul shoodun, مجبور کشتن muhjoor gushtun, جدا جدا wa juda ou burturuf boodun. — (to take farewell) الوداع گفتن و widaa guftun wa ruhlut kirdun, و یاهو گفتن wa ruftun. v. also to depart, set out. — To part with کردن turuk kirdun, هجر ساختن hujr faukhtun, دادن dadun, گذاشتن guzaushnun. v. to relinquish, give, leave. — Partable (divisible) ممکن mumkina iftirauk, لایق تقسیم la-éka tukicem. — Parage اقسام iklaum. v. division.

To PARTAKE (to have share in any thing) بهره مند hiffeh geer shoodun, نصیب داری گرفتن buhrehmund boodun, نصیبداره gooriftun, مشارک بودن mufshauruk boodun. v. to participate. — Partaking, v. participant.

A partaker حصه دار hiffeh geer, بهره دار buhreh dar, بهره مند buhrehmund, مشارک shureek, نصیبدار nufcebdar, موشاورک mufshauruk, همال humaul. v. partner.

PARTED مفروق muktufoom, مقسوم muktufoom, جدا جدا juda, موزع muwuzza. v. divided, separated.

A PARTERRE کلزار gulzaur, چمن chumin, رفر رفرف rufuf.

PARTIAL (inclined to favour one side) جانبدار jaunibdar, میلان نا عادل turrufdar, میلان نا عادل zu meilauna na audil, بی عدالت zu meila bé adaulut. — (not universal) نا عمومی na amoomé, نا مطلق na mutluk, نا جامع ghire-a ameem, شامل ghire-a shaumil, نا جامع na jauma.

Partiality طرفداری jaunibdaure, طرفدار turrufdaure, میلان na audil, میلان na audil, بی عدالت meilauna bé adaulut, عدم عدالت adama adaulut, عدم راستی aduma rausté.

To partialize (make partial) جانبدار کردن jaunibdaur kirdun, طرفدار ساختن turrufdaur faukhtun.

Partially با میل ba jaunibdaure, با میلان بی عدالت ba meila na audil, با میلان بی عدالت ba meilauna bé adaulut. — (not totally) نا تماما na tumauman, نا جملة na jumlatan, نا سراپا na surapa.

PARTIBLE (divisible) ممکن mumkina iftirauk, قابل القسم kaubilul'kufm. Partibility امکان افتراق imkauna iftirauk, قابلیت کابیلل-وتا kabilé-uta kufm.

Participable (capable of being shared or participated) ممکن مشارکت mumkina mufshaurikut, لایق کابیل مشارک kaubila mufshaurik, حصه داری la-éka hiffeh dauré.

Participant, participating حصه گیر hiffeh geer, وایه گیر buhreh dar, بهره دار nufcebdar, وایه گیر buhreh pizzeer, اشراک ishrauk, تشریب tushreek.

To participate حصه گرفتن hiffeh gooriftun, بهره داشتن hiffeh dar shoodun, بهره داشتن buhreh daushnun, شریب بودن shureek boodun, مشارکت buhrehmund shoodun, نصیب دار شدن mufshaurikut kirdun, نصیب دار شدن nufcebdar shoodun, وایه گرفتن wa-éh gooriftuh, نصیب پذیرفتن nufcebdar pizzeeruftun.

Participation حصه داری hiffeh daré, نصیب buhreh pizzeeré, بهره پذیری nufcebdar geeré, اشتراک ishtrauk. To give a participation بهره دار کردن hiffeh dar kirdun, بهره دادن buhreh dadun, تشریب ساختن tushreek faukhtun, نصیب دار کردن ishrauk kirdun, نصیب دار بودن nufcebdar numoodun. v. also distribution.

A PARTICIPLE active اسم فاعل isma far-é, A participle passive اسم مفعول isma mufool. A compound participle وصف ترکیب wusfa turkeeb.

A PARTICLE پاره paureh, پاچه paurcheh, نر juzooi, جزوی juzéi-é, جزئی juzé, جزی juzéi.

shureck, مشارل mushaurik, همحال humhaul, همال humaul, همخانه humkhauneh, همزانو humzaunoo, همساز humfauz, همکن humkoon, همبار humbaur, همپهلو humpihloo, هنیار huné-aur, هنیان huné-aun, ریفص rufees. *A partner at play* همباز humbazu. *A partner in a dance* همرقاص humrukkaus. *To partner, v. to join, associate.*

Partnership انبازی ambauzé, پرخوری purkhooré, حصه داری humbauzé, هیفیه hiffeh daré, اشتراک ishtirauk, همکالی humaulé, همکالی humhaulé, مقاربت mukaurinut. — *To be in partnership* شدن همحال humhaul shoodun, انباز ambauz boodun, اشتراک داشتن ishtirauk dauhtun.

A PARTRIDGE قبیج kubuj, قبیجت kubujut, فرفور furfur, فرفور furfoor, قبیج kubuh, تیهو tee-hoo, تیهور teehoor, سنی siluf (pl. سلغان fulu-faun), کبک kubuk, کبک دری kubuka duré, چکلان hujul, چکلان hujulaun, پیرم purpurum, چکاو chukaw.

PARTURIENT (near bringing forth) نزدیک نوزده nuzdeeka za-édeh, قریب البولود kureebu'l' moulod.

PARTY (faction) اهالی اهالی ahaulé humwufauk, اهل تشاور ahla tushawwur, فتنه af-hauba fitneh. *A party in a law-suit* مدعی mu'da-é. *A party or select assembly* مجلس گردیده mujlifa guzédeh. v. also *person, individual; side, cause.* — *A party of soldiers* فوج از افواج fouz uz afwauj. v. *detachment.*

PARTY-COLOURED کوناگون goonagoon, رنگارنگ runka runk.

A PARTY-MAN اندیز fitneh angeez, مرد تشاور murda tushawwur, افروز tugl'é-aun afrooz, اشوب afhoob. v. *incendiary.*

A PARTY WALL پرده خانه هپسایکان per-deha khauncha humia-égaun, پرده هدیوار perdeha humdeewaur, جدار جدایی judaura judai-é.

PAS پیشی peishé. v. *precedency.*

PASCHAL فسح را منسوب a-édé, عیدی afihra munfoob, اجی را متعلق ajéra muta-allik.

Pasquin, pasquinade, v. *lumpoon.*

To PASS (move forward or through) گذاشتن guzaushtun, گذاریدن guzaurdun, گذاریدن guzaurédun, گذشتن guzush-tun, گذار کردن guzaur kirdun, گذار گذاشتن guzaur numoodun, زاهد ساختن zauhib faukhtun, رفتن ruftun, نفاذ nufauz é-aftun, پیش حرکت peish ruftun, پیش رفتن peish hurukut numoodun, درج کردن

durj kirdun, حوالان ساختن hawlaun faukhtun. (to cross over or through a river, &c.) عبور کردن aboor kirdun, کنار عبور ساختن uz ein ta aua kunaur aboor faukhtun, گذاریدن guzurédun, گذار کردن guzaur kirdun, مرور نا بود و *To pass away* muroor faukhtun. *To pass* na bood ou na peeda boodun, کم gum shoodun, فوت کردن fout kirdun, تغوت بودن ihauleh numoodun, توافوت بودن dubr shoodun, توافوت بودن nufdaun boodun. v. *to vanish, die; be lost; also to spend, waste.* — *To pass (make a transition) from one thing to another* دیگر از یک چیز تا دیگر uz eek cheez ta deegur guzaur kirdun, تعدی ساختن ta-addé faukhtun. (to be at an end) سرانجام یافتن suranjaum é-aftun, فرجام داشتن muntuha shoodun, فرجام داشتن furjaum dauhtun. (to depart this life) اندر یرتجال ساختن andur guzaushtun, یرتجال ساختن یرتجال faukhtun, دارالابتلا ترل کردن daru'l' ibtila turuk kirdun, بدار آخرت رفتن bedara akhirut ruftun, الاجل یافتن alajul é-aftun. v. *to die.* — *To pass a law* گذار کردن hookum ou furmaun guzaur kirdun, حکم شرع ساختن shura faukhtun, قانون شایع نبودن kaunoon sha-é-a numoodun. *To pass or be passed into a law* حقت فرموده شدن shura guftun, حقت فرموده شدن hukut furmoodeh shoodun, رسم مامور بودن rufm maamor boodun. *To pass or be current* از دست روانیدن uz doft bedoft ruftun, روانیدن rouvanédun, روان شدن rouvaun guftun, حکم شرع گفتن hookum kirdun, حکم شرع گفتن hookuma shura guftun, جریبه فرمودن jureemeh furmoodeh, قضا گذار نبودن kuza guzaur numoodun. *To pass or push in fencing* با سیف زد ba seif zad kirdun. v. *to fence.* — *To pass, pass by, pass over (omit)* فوت نبودن fout numoodun, غافل شدن nufé kirdun, غافل شدن nufé-aun boodun. v. *to neglect.* — *To pass by, pass over (excuse)* معذور maazoor numoodun, پوزش پذیرفتن poo-zish pizzeeruftun. v. *to forgive.* — *To pass through a strainer* پالوده کردن paulaunédun, پالوده کردن pauloodeh kirdun, گذاریدن guzaurdun. v. *to strain.* — *To pass or surpass* افزون آمدن afzoon aumoodun, گذاریدن guzurédun, گذشتن guzush-tun, فضل نبودن ghaulib shoodun, فضل نبودن fuzl numoodun. v. *to excell, transcend.* — *To pass (to allow, admit, approve)* پسندیدن pussundédun, قبول tuhseen kirdun, قریب قبول

kureen kubool shoodun. (*to be approved*)
تجسین pusiundédeh boodun, پسندیده بودن
tuhfeen é-aftun, صوابدید شدن, fuwaub-
deed shoodun, مقبول بودن, mukbool boodun.
To pass upon فریفتن furré-uftun, حيله بازی
heelee bauzé kirdun, غدر ساختن, ghudr
faukhtun. v. *to deceive, cheat.* — *To pass or send*
from one place to another از این جا تا آن جا روان
uz ein jau ta aun jau rouvaun kirdun,
فرستادن furistadun, ارسال ساختن, irfal faukhtun.
To pass one's word for another کسی را
kuffera pa-éndauné kirdun, پابندانی کردن
pizzeeruftarédun, ضمیمه شدن, zumindar shoodun,
کفیل بودن, kufeel boodun. *To pass one's time*
اوقات گذرانیدن awkaut guz-
ranédun, گذران احیان شدن, guzrauna ahé-aun
shoodun, زندگانی کردن, zindugauné kirdun. v. *to*
live; dwell, reside. — *To pass for (personate another)*
نام ساخته و صورت تبدیل نمودن
wa soorut tubdeel numoodun. — *To pass under exa-*
mination جواب کردن besuwaul javaub
kirdun, پرسش رد کلام دادن, beporfish rudda
kulaum dadun, طلبیده شدن, tulbédeh shoodun,
مفول بودن, mufool boodun. *To come to pass*
واقع شدن wauka shoodun, افتادن uftaudun,
zuhoor numoodun. v. *to happen* — *To*
let pass اجازه دادن ijauzut dadun, گذار ازاد
guzaur azaud numoodun, گذاشتن gu-
maushtun. v. *to dismiss.* — *To cause to pass*
گذارانیدن guzauranédun, گذاراندن guzau-
raundun. *To be well to pass (to be rich)* مالدار
mauldar shoodun, کثرت الهال داشتن, kufu-
tu'l'maul daushtun, توانگر بودن, tuvvangur boodun.

A pass (narrow entrance or passage) گزار or
guzaur, راهگذار rauhguzaur, تنگ tunk,
tunk rauh, بندر derbend, دره dureh, درواز durwauz,
ارکووب arkoob, منقب munkib, منقب nukib, معبر mabur,
مرفز ré-a, درگاه durghauleh, سره su-
ruh. v. also *road, street, passage, passport.* — *A*
dangerous pass معبر پر خطر mabura pur khutr. *To*
advance through a narrow pass into an enemy's coun-
try مدبر کردن mudurrub kirdun. — *A pass, pas-*
sage (in fencing) هجوم و زد در مجالدهت hujoom
ou zedd dar mujalidat, ضرب با تیغ zurb ba teegh.

Passable (possible to be passed) ممکن گذار
kaubila aboor, قابل عبور kina guzaur. قابل
la-éka rauhguzaur. (*supportable*) تحمل
kaubila tuhummul, قابل تحمل tuhum-
mul kaubilé, مقارب mukaurib. v. *tolerable; al-*
lowable; popular.

Passage (road, &c.) راه rauh, رد ruh, راهگذار
rauhguzaur, رهگذار ruhguzaur, گزار or
guzaur, گذرگاه guzur rauh, گزورگاه guzurgah,
معبر جا maabur jau. tureek, جواز juwauz, طریق
v. way, ferry. — (*journey*) سلول sulook, سفر sufr,
روانه rouvé, روی ruheel, رحیل feir, سیر
vaunch. (*liberty of entrance and exit*) و اجازت دخول
izauzuta dukhool ou irtihaul, دستور شد
dustoora shud ou aumud. *A passage in a*
book امثال mukaulut, مقال mukaul, امثال im-
fool, قول kool. *One who discovers an unknown*
passage رهیاب ruhé-aub.

PASSED (gone through or over) گذاریده
guzaurédéh, گذشته guzushteh, رفته ruftéh.
v. *past.* — *Passed over (neglected)* منسی munfé,
فراموشیده naufé, ناسی ma-attul, معطل furaumu-
shédeh. (*forgiven*) مغفور mughfoor, معفو maa-
foo, معذور maazoor.

A passenger رهرو ruhrou, رهرو ruhrow,
رهگذار ruhguzaur, ره اور ruh awur, سفرچی
ibnu fubeel, راحل rauhil, گذرنده faudir ou waurid,
سافر faufir, سالف faulik, آینده ai-éndeh ou rouvindeh,
کافید kaufid (fem. kausfidut), راهگذار rauhguzaur,
مسافر rauhbaur, راهبان ruhaw, رهگذار ruhguzauré,
عابر السبیل aubir, عابر aubir, عابر aubir's'fu-
fubeel, کدینه kudeenchi. v. *traveller.* — *Passen-*
gers رهگذاران ruhguzuraun, رهگذاران ruh-
wuraun, ابناي سبیل abna-é fubeel, امد شد
aumud shud, واردين و صارين, کاربان kaurban, کاروان
karavan, واردين و واردين, waurideen ou fauidreen,
اينده و رونده ai-éndeh ou rouvindeh, اسباب مسافرت
af-hauba musafir, سافرت faufir, سابلت faubilut.

Passing (going through or over) گذار guzaur,
گذاران guzura, گذارنده guzaurindeh, گذارنده
guzuraun. (*surpassing*) افزون afzoon, افزونتر af-
zoontur, بغایت begha-é-ut. v. *exceeding, eminent.*

PASSION (violent commotion of the mind) درد
durd, ازار azaur, اضطراب izтираub, رنج runj,
ابتلا ibtila, بلا bula, ازاردگی azaurdugé,
محت miht, علت yllut, دردمندی durdmundé,
اشفتگی ashtugé, غم ghum, غرض kuhr, قهر (rage)
ghuffeh, غصه alum, حیت khythm, خشم ghuzub,
غضب ghuruz, همت taakut. v. *anger.* — شوریدگی
shoorédugé, شیدايی maashuk, معشوق shoorédugé,
دلكخواه dikhauh, ارزومندی arzoomundé,
هوس و هوا hawa, هوا hawus, هوس iftinaun,
هواي نفساني hawa-é nufs, نفس hawus ou hawa.

nufsauné, توقان tookaun. v. also *patheticalness*.—*(eagerness)* غهیرت gheerut, گرمیت gurmé-ut, رشل rushk, دلیری dilaré. v. *ardour, zeal*.—*Without passion (or anger)* بی غرضه bé ghuruz, بی غرضانه bé ghurzauneh, بلا قهر bila kuhr. (*without love, desire, or strong sensation*) بی بی عشق bé yshk, بی بی ارزومندی bé hawa ou hawus, بی بی ارزومندی bé arzoomundé, غیر رشل ghire-a rushk. — *The passions of the mind* حرکت باطنی hurukuta batiné, اتواق دل atwauka dil, اغراض جان ighrauzajau, جنبش خاطر jumbishha khautir. *To touch the passions* دل اویر و نواز ساختن dil awéez ou nuwauz taukhtun, دل کشتن dilkhusteh kirdun, جان خاطر سوز کردن jaun fitaun numoodun, خاطر کداختن khautir tooz kirdun, جگر کداختن jigur gudaukhtun, نرم دل کردن aurim dil kirdun. v. *to move, touch pathetically*. — *To restrain the passions* اهلک نفس iblauka nufs numoodun, نفس را ضبط کردن nufsra zabt kirdun. *To give way to the passions* هوا و هوس تابع شدن hawa ou hawus tauba fhoodun, نفس غلبه ساختن nufs ghulubeh faukhtun.

Passionate (prone to anger) خشیناک khyshimnauk, غضبناک ghuzubnauk, تیز مزاج taze mizauj, قهرناک kuhrnauk, گرم گرم ba humé-ut. v. *under anger*. — (*earnest, eager*) ارزومند arzoomund, ارزومند ارزومند pur gheerut, عشق یفشک yshk numa, هوسناک hawutnauk, v. *pathetic*.

Passionately (angrily) غضبانه ghuzubauneh, با قهر ba kuhr, با هیئت ba humé-ut. (*with strong desire*) با عشق و ارزومندی ba yshk ou arzoomundé, با هوس و هوا ba hawus ou hawa, با رشل و غیرت ba rushk ou gheerut, با گرمیت ba gurmé-ut. v. also *pathetically*.

Passionateness (proneness to anger) خشیناکی khyshimnauké, غضبناکی ghuzubnauké. (*vehemence of mind, keenness of desire*) ارزومندی arzoomundé, هوس و عشق yshk ou arzoo, رشل و غیرت rushk ou gheerut. v. *passion*; also *patheticalness*.

PASSOVER or فصیح pascale-a, پاسقالیه pascale-a, عید yd, پاغوث paughoos.

PASSIVE (*unresisting*) متحمل mutuhummil, غیر مقاومت ghire-a mukawumut, بلا تردد bila turuddud, مساهل musahil. v. *patient*. — *A passive verb* مفعول mufool, مجبول mujhool.

Passively بروجه متحمل bur wujha mutuhummil, مقاومت betoora bé mukawumut, با تحمل ba tulummul. v. *patiently*.

Passiveness تحمل tuhummil, شکیب shukeeb, صبر subr, صبورى subooré, عدم مقاومت aduma mukawumut. v. *patience, submission*.

A PASSPORT گذرنامه guzaur nameh, خط اجازت کاغذی izauzut kaughudé, راه کاهدی imaun gaughudé, دین کاهدی deen kaughudé.

PAST (*not present, gone*) گذشته guzushteh, گذشته guzushteh, گذریده guzurédéh, سلفی faulif, سلفی mauzé, ماضی mauzé, متقدم ma tukuddum, بزمان buraun, سابق faubik, سابق faubik, متجرب albuk, سابق fout fhoodéh, متور mutuhawwur.

The past گذشته زمان zumauna guzushteh, سابق faubik, الماضي الماضي mauzé, سلفی fuluf, دهور دهر دهر دهر duhoora duhra duhaureer. — *A past event* کسوم kiffcha kuffoom. *The past or last year* پارسال paurfaul, سال faula wapuseen. *The remembrance of past affliction* اندمه andumeh. *Things that are past* سابق suwauluf, سابق suwaubik, سابق faubik. *Past ages* است ایت kydm, زمان zumauna mutukuddim, متقدم a-bauza mukuddum. *Those who are past (predecessors)* گذشتگان guzushetugaun, باستان baustaun, بیستانه beestaun, ماضی mauzé, دیرینه deereeneh, متقدمین mutukuddumeen. *Knowing the past, present, and future* عالم الغیب والشهادة aulumu'l'gheeb wu'sh'fhuhaudeh. v. *omniscient*.

Past (beyond, above) بالا bila, فوق fouk. *Past expectation* بالا امید bila umeed, فوق الامول fouku'l'maumool. *Past ability (of doing any thing)* بالا قدرت bila kaubillé-ut, بالا قابلیت bila kuwut. *Past all danger* بالا خطر bila khutr. *Past the prime of life* بالدار fauldar, بالا buzaud buraumudeh, بالا اسم مفعول bila shubaub. *The participle past* ifma mufool.

PASTE خمیر khumeer. v. *leaven*. — (*flour and water for pasting*) عجین ajeen, شوبا shawba. *To make paste* خمیر زدن khumeer zadun, میرشتن furishtun. v. *to bake*. — *To make paste for fastening paper, &c.* عجن کردن ajin kirdun, عجین ajeen faukhtun. *To paste or fasten with paste* با شوبا بند کردن ba shawba bund kirdun, با عجن پیوستن ba ajeen pivustun. v. *to glue*.

PASTER (of a horse) وظیفی wuzeef, (pl. وظیفی wuzuf, اوظیف awzufut).

PASTIME تفریح tummausha, صفا sufa, تفریح laabutbauzé, بازی bauzé, بازی tufurruj.

بازچه bauzeecheh, بیدار beedaur, کُفیف kufif. v. amusement, diversion, play.

A PASTOR گله بان guleh ban, چوبان choobaun, شوپان shoobaun, مرعی mura (fem مرعیت mura-é-ut), راعی ra-é, گواره بان guwaureh ban, خایل kha-él (pl. خول khaul). v. shepherd, grazier.

Pastoral چوبان منسوب choobaun munfoob, راعی اسا fuhaure, شوپانی ra-é afa. v. rural, rustlick.

PASTRY پوره pooreh, بوره booreh, توبرتو tuburtoo, کوشت اکنده fumboofeh, کوشت agundeh, نان روغنی nauna rooghuné, روغنی rooghuné, سکارسار puhnauleh, سکارسار fu-kaur. A pastry cook پوره گر pooreh gur, کوشت اکنده mukhummura fumboofeh, نان روغنی موخو kooft agundeh fauz, سکارسار و پهناله نانوا nauna rooghuné mookhif, سکارسار ou puhnauleh nanwa. A pastry-cook's shop پوره خانه pooreh khauneh.

PASTURABLE (proper for pasture) لایق چرا la-éka chura, قابل رعیت kaubila ra-é-ut.

Pasture, pasturage (grounds) رعیت ra-é-ut, چراگاه churaugah, علغزار alufzaur, چرزار churazaur, چرند churund, علایف alauf, چرش churish, گذار guzaur, مرتع murta, مرعی mura-é, کونام kunaum, گوونام goonaum, مسربت musrubut, ریفت reef, ریفت reefut, شاداب shau-daub, اب abb, مرغ murigh. Pasture, pasturing موکل chura, چرند churund, راعی ra-é, مرعی murta-é, علایف aluf khore, خور mu-ekkil.

To pasture (feed as cattle) مرعی شدن mura-é shoodun, روان بودن tura-é rouvaun boodun, چریدن churédun, علایف خوردن alif khoredun. (to feed cattle on pasture grounds) رعی ra-é kirdun, مهل ساختن muhil faukhtun, چریدن churédun. v. مرازمة, تلزیه, ابل, ضحو, تقسیس, قس, ملح.

A PASTY کوشت اکنده kooft agundeh, پوره pooreh, بوره booreh, سبوسه fumboofeh. v. pie.

PAT (exact, suitable) لایق la-ék, شایسته sha-ésh, سزا fuza, سزاوار fuzawaur. v. fit, opportune.

To PAT (strike gently) سبک زدن zurba subuk zudun, بوجه نازنین لت سبک و bewujha nauzneen lotta subuk ou luteef dadun, کوب سبک و نوازش نمودن kooba subuk ou nuwauzish numoodun. v. to tap.—A pat لت zurba subuk ou nauzik, سبک و نازل lotta subuk ou luteef.

A PATCH (on a garment, &c.) هملخت humlukht, پینه peeneh, دروه durweh, پازه paureh, پارچه paur-

لبدت purgauleh, دروش dervish, خدفت khuzfurut. v. also lubdut, دربه durbeh, پینه زنن (To patch a garment) peeneh zudun, پینه دوز بولن peeneh dooz boodun, هملخت دوختن humlukut dookhtun, در dur kirdun, پاره زنن جامه را paureh zudun jammehra, ترکیع کردن turké-a kirdun.—بی ازموذکی برآوردن (to mend any thing clumsily) bé azmoodugé burawurdun, بی ادب و دانش bé adub ou daunish faukhtun, بی شناسی و ظرافت مرمت کردن bé thinauic ou zuraufut murummut kirdun. v. to bungle.

A patcher پینه دوز peeneh dooz, پاره زنن paureh zun, هملخت دوز humlukht dooz.

Patch-work پینه دوزی کوناگون peeneh doozé goonagoon, هملخت دوزی معین humlukht doozé mu-ai-un.

PATE سر fur, راس raas. v. head.

PATEFACTION (opening, discovering) کشان kushaun, باز کشان baz kuthaun, وا کنان wa koonan, کشاینده kusha-éndeh.

PATENT (open, public) کشاده kushaudeh, اشکار afhikaur, شایع shai-é-a, هویدا huweida, معلق bé-un, بین izhaur, اظهار zauhir, ظاهراً mu-elluk. A patent road شاهراه shahrah, دلی dulla, فارز fauzir. v. highway.

A patent نامه naumeh, برات buraut, برات buraut kaughudé, عالیشان burauta auléshaun, منشور munthoor (plur. مناشیر munau-sheer), یافتہ burauta fultaun, برات سلطان burauta sultaun, دستینج dosteench, دستینج dosteenuj, حکم همایون hookuma huma-i-oon, حکم hookum, خط شریف khatta shereef, پاینده pa-éndeh, اجازت نامه pcezhauré, پیزاری beezauré, معاف نامه ma-afé, معافی ma-af nameh, ایمان کاغذی amaun kaughudé, دین کاغذی deen kaughudé, برلغ yerligh, تبرغا tumgha, تبرلغ yerlecgh, مهر muhruk, نامه amaun nameh, برات آزادی bu-rauta azaudé, آزاد کاغذی azaud kaughudé. The royal signet on letters patent پادشاه tooké-a padshah, توقیع رفیع tooké-a rufé-a.

A patentee نامه دار nameh dar, کاغذ دار kaughud dar, برات دار buraut dar, حکم دار hookum dar, صاحب خط شریف shahib khatta shereef, زو منشور zu munthoor.

PATERNAL پدری paderé, پدرانه paderau-nch. Paternal succession میراث meeraus, مورث mawrus. v. heritage.—By paternal succession موروث

mawroos, ملکی mulké. v. *hereditary*.—*Paternity* پدری padéré, ابوت ubuwut.

A PATH راه rauh, ره ruh, تنک tunk, تنکراه tunkrauh, سہت semt, سبیل fubeel, وتیرت wu-teerut, گردگاہ gurd-gah, نبی nubé, طریق tureek, منسم munsum, مہقرت mub-kurut, سراط or سراطا siraut, شعب shaab. *A path which has no thorough-fare* کریوہ gureeweh. v. *road, street, track*.

PATHETICK کداز jaun gudauz, نرم عشق و شفقت انکیز nurm dil fauz, خاطر نوازی و ملایمت yshk ou shufkut angeez, براندیز khautir nuwauzé ou mula-émot burangeez, دلگیر dilgeer, دلستان dilsitaun, دلنواز dilnu-wauz, دلدوز jaun khusf, دللاویز dilaweez, نرم دل nurm dilé awur.

Pathetically کداز bur wujha jaun gudauz, عشق و شفقت انکیز yshk ou shufkut angeez, با نازکی ba nauziké, دلنوازانہ dilnuwanzaunch. *To touch pathetically* dilnuwaukhtun, دللاویز کردن dila-weez kirdun, جان کداز جا jaun gudaukhtun, نرم دل و khautir kushédun, خاطر کشیدن nurm dil ou mula-ém faukhtun.

Patheticalness دلنوازی dilnuwauzé, جان کداز jaun gudauzé, خاطر کشی dilgeeré, کھاتیر کشفé.

PATHLESS غیر طریق بی bé semt, گہراہ ghire-a tureek, نا پاخوست na pakhoost, بی راہ gumrauh, berauh.

A PATH-WAY تنک rah. v. *path*.

PATIENCE صبر fubr, صبوری fubooré, شکیب tuhummul, فہر fubr ou kuraur, سامان famaun, عرف buzim, بذم anaut, اصطبار istibaur, مول mool, نجاحت nujauhut, مدرب tudreeb, تدرب tudurrub. *To have patience* صبر داشتن fubr dauhtun. v. *to be patient*.

Patient صبور fuboor, بردبار burdbar, طویل fubeer, خود بار khood-bar, عارف au-ruf, شکیب شکیبایا shukeeba, میمرس mimrus (plur. مہارت mumaurus), مفعول mufool.—*To be patient* صبر و تحمل نہون fubr ou tuhummul numoodun, صبوری نہون fuboor boodun, شکیبیدن shukeebédun, شکیب داشتن shukeeb d: ushtun, پذیرفتاری کردن pizzceruftauré kirdun, پذیرفتن pizzceruftaurédun, پذیرفتاریدن pizzceruftun.

A patient (person indisposed) اہل خستکی ahla khustugé, صاحب بیماری shahib beemauré, مرد مرده murda za-ef, زو زبونی zu zubooneé, مریض murecz, خوش aleel, نا خوش na khoosh, دردمند shakusteh mizauz, دلدرد durd-mund, اہل دل ahla durd.

Patiently صبراً ba fubr, با شکیب با shukeeb, بطور bur wujha fubeer, بروجہ صبر bur wujha fubeer, بتواری fubooraneh.

PATLY لایقانه la-ékaunch, با مناسب ba munauhibut, با شایستگی ba sha-éftugé, با سزاواری ba fuzawauré. v. *fitly, opportunely*.

PATRIARCH بطارتت batreek (plur. بطاریق butaurikut, پطریق patreek, پطریقہ patreeké.—*A patriarchate* بطراکہ batra-keh, بطریقیت batreeké-ut.

Patrimonial موروٹ mawroos, ملکی mulké, مال tumleeké. *Patrimonial possessions* مال موروٹ mawroos. v. *hereditary and heritage*.

A PATRIOT اہل حب الوطن ahla hubbu'l'-wutun.—*Patriotism* حب الوطن hubbu'l'-wutun.

A PATROL (night watch) شبرو shubrou, پاسبان pausbau-na shubroo, عسس asis, عاس aufs, شب پرواکی shub purwauké rouvaun, رصاف ruffaud.—*To patrol* در شب روان بودن dur shub rouvaun boodun, عس کردن as kirdun.

A PATRON دستگیر doftgeer, خفہر khu-fur numa, مسقط muskutit, حمایت ہما-é-ut bukhsindch, صیانت fé-aunut duh, حمایتی huma-é-utjé. v. *protector*.—*A patroness* زنی دستگیر zun-né doftgeer, عورت حمایت awruta huma-é-ut duh.—*Patronage* حمایت huma-é-ut, دستگیری doftgeeré, خفہر khufur, صیانت fé-aunut. v. *protection, guardianship*.—*To crave patronage* خفہر tukhuffur kirdun, حمایت نیاز ساختن ma-é-ut né-az faukhtun.—*To patronise* دستگیری doftgeeré numoodun, حمایت دادن huma-é-ut dadan, صیانت بخشیدن fé-aunut bukhsindch, خفہر نہون tukhfeer numoodun.

To PATTER (make a noise as hail, rain, &c.) کٹر و طنطنہ کردن kutr ou tintineh kirdun, تکرر و فدفد زدن tugurk ou fudad zodun.

A PATTERN دستور dufstoor, کارنامہ kaur-nameh, نمودار numoodar, بارنامہ baurnameh, پیشہ پیشہ peish, رسم rufm, پشہوا peishwa, قودت kydwut. v. *model; specimen*.—*To pattern*, v. *to imitate; to be a model*.

PAUCITY کمی kumé, قلت killut, اندکی anduké, زہیدی zuheedé. v. *scarcity*.

To PAVE کردن بلط bult kirdun, کوفتن kooftun, تفریش wutud faukhtun, وطفد ساختن wutud faukhtun, تفریش efraush kirdun. To pave the way (remove difficulties,) دشخواری واکردن dushkhauré wakirdun, مشکلات رفع و دفع نبودن mushkilaut rufa ou dufa numoodun, راه آسان و کشاده ساختن rauha asan ou kushadeh faukhtun.

A pavement بلط bulaut, بلطت bultut, زمین zumeen. A Mosaic pavement زمین معین zumeena mu-ai-un. The ornamented pavement of a palace ستام fitaum.

A PAVER, pavier بلطگر bulautgur, بلطت ساز bultut fauz. A pavier's beetle میطدات meetudit.

A PAVILION خیمه khamch (plur. خیم khei-um, خیام khei-aum, خیابان khamaun), سرایچه bar khauneh, بارخانه bargah, سراسر muzrub, مضرب ajooz, عجز fuf-faut, فسطاط or فسطاط v. tent.

The PAUNCH شکم shikim, شکنجه shikim-beh, شکم pa-é shikim, تهیهگاه tuhégah, فتح fufih (plur. افتاح afsauh). v. belly.—To paunch تهیهگاه گذار ساختن nufauz kirdun, شکم رخنه دار کردن tuhégah guzaur faukhtun, شکم rukhneh dar kirdun. v. to pierce, rip, tap.

A PAUPER مسکنت اهلا ahla mekinut, فقیر fakeer, دریدر durbedur. v. poor man, beggar.

PAUSE (stop) فنود funood, استراحت istifrahut, وقف wukuf. v. interval, intermission.—(suspense) شبهه shubheh, شک shukk, تردد turuddud. v. hesitation, doubt.—To pause (make a stop) فنود funoodun, فنود کردن funood kirdun, وقف istifrahut faukhtun, وقف بودن wukuf numoodun.—(to hesitate) تردد turuddud numoodun, تردد خود متردد dur ra-é khood muturuddud shoodun, تردد شدن doodil boodun.

A PAW پا pa, پای pai, چنگ chunk, چنگل chungul, پنجه puncheh, ظفر zufr, چنگال chungaul, سرپنجه surpuncheh, خوزه khuzreh. v. foot: hand.

To paw (draw the foot along the ground) پای pa-é beroo-é zumeen kushédun.—(to bandie) سودن foodun, لیس کردن lums kirdun.—(to fawn) ریش خند ساختن roesh khund faukhtun, خوش آمدن khoosh amudun, تبصص کردن tubusbus kirdun.

A PAWN رهن ruhin, رهین ruheen, کرو girou, پیمان giroukaun, پیمان peimaun, سبقت fikauk, نو nuwa, ارمون armoon, سبقت subukut, سبقت buhs. v. pledge.—A pawn at chess پیاده pé-audeh, پیدتی peeduk.

—To pawn or give in pawn رهن ruhin kirdun, رهین murhoon numoodun, رهین ruheen dadun, گرو کشیدن girou kushédun, اسبال ساختن isbail faukhtun. To demand a pawn مسترهن کردن musturulin kirdun, رهن ruhin khaustun. To redeem a pawn فک رهین fikka ruheen kirdun. To receive a pawn رهین گرفتن ruheen gooriftun.—A pawn-broker گرو رهین گیر ruheen geer, گرو پذیر girou pizeer.

Pawned مرتهن murtuhin, برهن beruhin dadeh, در گرو نهاده dur girou nihaudeh, برهن beruheen mouzoo-a. A pawner گرو د girou duh, رهن ruhin bukhsh.

To PAY گذار کردن guzaur kirdun, ادا ada faukhtun, گذاردن guzaurdun, توختن tookhtun, گذاریدن guzarédun, توخیر کردن toofeer kirdun, قضا kuza faukhtun, حلول کردن hulool kirdun, تخامص tukhaumus faukhtun, اجارت دادن ijaurut dadun, کرا کردن kira numoodun, اجر دادن ajr dadun. v. also to reward.—To pay debt ادای ada-é dein numoodun, واد واد waum wufa kirdun.—To pay tribute خراج khurauj guzaur kirdun.—To pay or atone for تکیفر کردن tukfeer kirdun, جریبه jurcemeh dadun, عقل نبودن akl numoodun, دیت ساختن dé-ut faukhtun. v. to expiate. To pay or beat ضرب کردن zurb kirdun, کوفتن kooftun, زدن zudun. v. to drub.

Pay وظیفه wu-ccfut, وجیبه wujeebut, قسط or قسط ulooft, ورستاد wurustad, رزق ryzk. v. pension, stipend, hire.—Daily روزانه roozaneh, روزگانه roozgauneh, روزانه roozé-auneh. Monthly ماهگانه mauhgauneh, ماهگانه mauhgauné, ماهینه mauheeneh. Yearly سالگانه saulé-auneh, سالگانه saulé-auné, سالیان saulé-aun.

Payable لایق گذار la-éka guzaur, لازم الا lauzimu'l'ada, واجب القضا vajibu'l'kaza, ممکن mumkina wufa, قابل الا kaubilu'l'ada.

Pay-day روز گذار roozgauneh, روزگانه roozgauné, روزگانه roozgauné, روزگانه roozgauné.

A payer (of debts, &c.) گذارنده guzaurindeh, وام waum ada koonindeh, قضا kuza fauz, توزند toozindeh. A payer or pay-master (of pensions, &c.) وکیل خراج vakeela khurj, دقت دار duftur dar, روزانه roozaneh bukhsh, ماهگانه mauhgauneh guzaur, سالگانه saulé-aun ada fauz, خزینه khuzeeh dar.

Payment گذار *guzaur*, گذارش *guzaurish*, عوض *juza*, وفا *wufa*, توڑ *tooz*, کُڑا *kuza*, آواز *awuz*, اجر *ajr*, اجرت *ujrut*. v. *reward*.—(a beating) ضرب *zurb*, مِشتِ زن *musht zun*, کوب *koob*, مَضْرِب *muzrib*.

A PEA, *pease* کشنه kushneh, کشنی kush-
né, کلوک kulook, کرسنه kiritch, میجو mee-
joo, میشو meeshoo, مشو mushou, نخود nukhood,
حصص himmus, بلسن bulsun, ماش maush,
جلبار julbaun, خله khullur, سلک fuluk, نکل nikl.

PEACE صلح fullh, صلح و سلام fullh ou ful-
laulh, سازگاری fauzkauré, آرام araum, ارمنده
aramindeh. آرامی araumé, آرامش araumish, برار
buraur, آمان amaun, عهد ahid, هدنت hudnut,
هداوت hudaunut. v. *rest, quiet, content, amity, silence.*

—A treaty of peace akda fulh ou fukauh, اهد او پيمان صلح ahd ou peimauna fulh, معاھدات مضالحت ma-ahuduta musfaulihut.

Articles of peace عهد نامه ahd nameh. *The peace of God* السلام الله falaumillah. *Peace be with him* عليه السلام falaumun afeih. v. Vol. I. باقي p. 334.

—Loving peace *فلاح اندیش* fulah andeesh. To
make peace *صلح و صلح اراستن* fultu araustun.

fulli ou tulaub munaakud numoo-
 dun, معاشرت ساختن mufaulihut faukhtun,
 معاہدت کردن ma-ahudut kirdun, ملاہیت
 اشتہ (کردن) mula-émot faukhtun,

times زمان امین از حرب zumauna ameen uz harb.
 — *Peaceableness* صلح اندیشی fulauh andeeshé,
 صلح جوئی fulh jooi-é, نرم دلی nurm dilé,
 ملاپت mula-é-mut.

Peaceably (without war or disturbance) بی جنگ bé jung ou shumauteh, و شباته bé harb ou hungaumeh, نا فتنه مضرب na fitneh muzrib. v. *quietly*.—*Peaceful*. v. *pacifick*, *quiet*, *mild*.

—*Peacefully*, v. *pacifically*, *mildly*, *quietly*.—*Peacefulness*, v. *quiet*, *peaceableness*.

A peace-maker صلح و صلاح ساز fulh ou fulauh
fauz, ارامنده araumindeh. v. *medi tor*.

A PEACH شفتالو shuftaloo, شفتالود shuftalood, شفتالوج shuftalooj, تفاح فارسی tuffauha farfé, شفتلیک shuftulik, شفترنک shufturunk, شبترنک shubturunk, زلیق kuleik, زلیق farfuk, فرسق khookh.—*Peach-coloured* شفتالو رنگ shuftaloo rung.——*To peach*, v. *to impeach*.

A PEACOCK طاوس or طاووس ta-oos (plur. *tuwauwees*), مرغ طاوس *murgha ta-oos*, طائر الطاوس *teeru't'ta-oos*. *A green peacock* طاوس اخضر *ta-oofa akhzur*. *To strut like a peacock* چمدن چمان شدن *chumédun, chumaun shoodun*, خریدن *khuzédun*, خرامیدن *khyramédun*, خرامان بودن *khyramaun 'boodun*.—*A pea-hen* طاوسچه *ta-oos maudeh*. *A pea-chick* طاوسچه *ta-oofcheh*.

A P E A K (*top of a hill*) سر کوه fura kooḥ,
قله kulluh, تل کله kulluha tull, رأس الجبل
raaṣu'l-jebel. v. *summit, point.*

A PEAL (*of thunder*) رعد raad, ازیز azeez.
(*of bells*) طنطنت زنگبارها tuntunuta zunkbaurha.

A PEAR کبثري amrood, armood, کبثرات kumfuré, kumsfuraut (pl. کبثريات kumfuré-aut), انبرد ambrud, انبرود amburood. *A wild pear* اخگور akhgoor. *A pear-tree* امرو درختي amrood durukhté.

لولو، گوهر، jawhur، A PEARL. ونا، دُر، durr، در، looloot، لولوت، looloo،
مرجان، merjaun، خوضت، khawzut، تومت، tawmut، سغان، tufaun،
ساج، faunuh، جمان، jumaun، جمان، jumaun، خصل، khuzl،
zeeb، نطف، nutufut. *A large royal pearl* در شهور، durra looloo-a shahwaur،
در یکتا، durra eekdauneh، لول، looloo-a shuhdauneh،
گوشوار، gooshwaureh، گوشوار، goosh-
waur، فُرید، fureed، دُر التاج، durrutu't'tauz،
فُریدت، fureedut. *Pearls* جواهر، jawauhur، لالی،
مرواریر، murwaureed، در، durur،
مرواریر، murwaureer، فُرید، fure-aud، عقیقت البحر، akec-

lutu'l'buhr, خرزات الہلک khuruzautu'l'mulk.
A pearl of a fine water اب در خوش durra khoofh
 aub. *Pearls of great price* لالی کران بها laulé-a
 guraun buha. *Piercing pearls* درر تنقیب dur-
 keeba durur, ثین seen. *An unpierced pearl* در
 جوهر durr na fusteh. *Scattering pearls* جوهر
 افشان jawhur effhaun, لولو پاش looloo pauh,
 durur baur. *Small or false pearls (worne by
 inferior women in necklaces, &c.)* مهره muhreh,
 خضل bufud, خرز khuruz, شدر shuzur,
 خضل khuzul, پستد pufud. *A pearl or speck on the
 eye* ظفر zufr, ظفر چشم zufra chushum,
 ناخن naukhnu'l'ain. *A bead of silver resembling
 a pearl* مورش سیمین moorisha feemeen,
 جهان jumaun, جهانت jumaunut. — *Pearled (set with
 pearls)* مرصع ba jawauhur araufteh, murusha.
Mother of pearl گوهر پرور gohur pur-
 wur, ام تومت umma tawmut. *Diving to fish pearls*
 غیاص ghé-aus.

Pearly درر بار durur bar, دار jawhur dar,
 لولو pur murjaun. *To shed pearly tears*
 لولو پاش looloo pauh dumoo-a fhoodun.

A PEASANT روستایی roostaí-é, روستا
 ahla roosta, خوریان khoré-aud, دهقان dihkau,
 زارع zaura. v. fullauh, فلاخ khooi-raut.
Peasantry اهالی روستا ahaulé roosta,
 اهالی کس ahaulé kuré-ut, روستایی roosta-é.
 kus, ahaulé kus.

A PEASCOD, پست کشنه postá kushneh.—*Pease*, v. *pea*.

A PEBBLE حصا hufa, حصی hufé, حصات
 hufaut. *A place abounding in pebbles*
 محصات muhsaut, جا پر حصا jau pur hufa.

A PECCADILLO سهو tuhoo. v. *fault*.

PECCANCY (bad quality) نهان nihauda
 bud, کیفیت فنا mauhé-uta sharr, ماهیت شر
 keefé-uta funa, فساد fufaud.

Peccant (corrupt) بد bud, فنا funa, شر sharr,
 مجرم faufid. v. *bad, deficient*.—(criminal)
 مجرم mujrim, جرمانا jurimnauk, نا حق na huk,
 زو گناه zu gunah.

To PECK (as a bird) منقار زدن munkaur zu-
 dun, شده زدن shudeh zudun. v. also *to strike*.

PECTORAL (belonging to the breast) صدري
 sudré, صدریت sudré-ut, پهلوی pihloo
 munfoob, سینه مخصوص seeneh mukhfoos. *A
 pectoral (stomacher, breast-plate, &c.)* جبہ jubbeh,
 سپاچه burwaun, سینه پوش seeneh post,
 سماکچه fumaukhcheh, شال shauk.—*A pectoral medicine*
 سینه داروی darooé seeneh.

PECULATION دوزدی خالصه شریفه doozdé

khalfiha thereefeh, فرب بیت الہال furraba bee-
 tu'l'maul.

PECULIAR (appropriate, not common to all)
 غیر عمومی khaufs, مخصوص mukhfoos, خاص
 ghire-a amoomé, صن zunn, اختصاص ihtifaus
 غز ghuzz. — *Peculiar (subst.)* خاصیت khaufut,
 مخصوصیت mukhfoofé-ut, خصوصیت khufoofé-ut.
v. property.—*The peculiar chattels of the king* اموال
 امواula khaufut, خاص khaufs.

Peculiarity خاصیت khaufut, خاصیت khufoofé-ut,
 مخصوصیت mukhfoofé-ut, خصوصیت khufoofé-ut.

Peculiarly خصوصاً khafoofa, خصوصیا khafoofé-
 a, خاصة khaffutan.

PECUNIARY (relating to money) زر منسوب
 zur munfoob, نقد پیوند nukd pivund, مال
 uz zur (consisting of money) متعلق muta-allik.
 از زر uz zur, در نقد dur nukd. *A pecuniary consideration*
 از زر سزای awuza dur nukd, عوض در نقد
 fuza-é. *A pecuniary payment* ادا بزر حاضر ada bezura
 hauzir, گذار بنقد guzaura benukd.

A PEDAGOGUE خواجه مکتب khoojeha
 muktub. v. *schoolmaster*.

PEDAL پای منسوب pa-é munfoob.

A PEDANT (one who boasts unnecessarily of
 learning) بر وجه بیہودہ بجهت دانش لاف زن
 bur wujha béhoodeh bejihuta daunith lauf zun,
 بیعنی خود فروش برای علم bémaané khood
 furoofh bera-é ylm, ہرزہ کوی علیم hurzeh
 goo-é aleem. v. also *schoolmaster*.

A PEDESTAL (base of a pillar) بن ستون
 bunna futoon, پای عمود pa-é amood. (basis of a
 statue) پان صنم pa-é funum, بت bunna but.

A PEDICLE ساق sauk. v. *stalk*.

PEDIGREE نسب nusb (pl. انساب anfaub),
 رسم سلسلہ fulfulch, (pl. اصول afool) afl اصل
 rusma fulfulch, نسل aul, (pl. نسل nusl) plur.
 انسال anfaul).

A PEDLAR خرده فروش khurdeh furoofh,
 خردوات khurduwaut furoofhindch, فروشندہ
 اسباب کبہا بیع asbauba kumbeha bé-a, غناش
 پیلور peelwur.

Pedlary خرد مرد khurd murd, متاع
 اسباب کبہا asbauba kumbeha, متاع mutaa furoo-ma-éh.

Peddling خرد مرد فروشا khurd murd furoofha,
 اسباب کبہا بیع khordch furoofshé, خردہ فروشی
 متاع فرومایہ asbauba kumbeha bé-a fauz, متاع
 فروشان mutaa furooma-éh furoofshaun.

To PEEL پوست واکردن post wakirdun,
 مقشر mukshoor numoodun, مقشر نبودن

مکوفششور saukhtun, کشر کردن ku-shir kirdun, شطب ساختن shutib saukhtun, شرع کردن shura kirdun.

Peel (rind) پوست post, کشر kyshir, کشرت kysh-rut. *A baker's peel* نان چین nan cheen, شکار shikaur ahunj.

To PEEP لوص دیدن lumih zudun, لوص داشتن lawis deedun, نظر گرفتن chushum dauhtun, نظر nuzr saukhtun, نگرستن nugguristun, لحظ جهاش کردن jumash kirdun, لحظ ساختن luhiz saukhtun. v. to look, glance, inspect.—*To peep through an eye-hole* از باجنگ نظر زدن uz bajung nuzr zudun, بکنده چشم داشتن bekungureh chushum dauhtun, بچشم دیدن bechushumuk deedun. *To peep (make the first appearance)* ظهور کردن zuhoor kirdun, ظاهری اول بودن zauhure awul numoodun. v. to dawn.

A peep (sly look) لومح lumih, لومحان lumhaun, نگران lawis, نظرت nuzrut, نگران nugguraun. v. glance.—*The peep of day* بکرت bukrut, هنگام tubausheera subauh, هنگام hungauma fuhr. v. dawn.

A peep-hole چشم فرنگی chushumuk, چشم فرنگی chushuma frungé, عین ain, لوص سوراخی lawis fooraukhé, کنکره kunguch.

A PEER (equal) همسر humfur, همقدر hum-kudr, همبشیم humposht, همحال humhaul, همبشیم humnisheen, عدل adil, شرع shura, قرن kiron. v. companion; nobleman.—*To peer*, v. to peep.

Peerage, v. nobility.—Peerefs, v. lady.

Peerless (unequalled) بی بی bé nuzeer, بی غیرمعارل bila ikraun, بی مثال bé misaul, بی همتا bé humta.

Peerlessness نظیر حال بی haura bé nuzeer, شان بلا همتا shauna bila humta, استعلا مطلق itala mutluk.

PEEVISH نیز مزاج taze tubé-aat, نیز مزاج tazé mizauj, تند durusht, وعق waak, عفتس afunkus, غصوب ghuzoob, فکعل fukeel, لغو lufoot, امحال tumuhhuk, امحال imhauk, بخلق buhluk, عبس abus.—*Peevishly* تندانه tun-daunch, با درشتی ba durushté, فکعلان fukeelan, با تیز مزاج bataze mizauj imhakaunch.—*Peevishness* تندی taze tubé-até, ثقلت tuklut, درشتی durushté.

A PEG میخ meekh, وند wudd, وند wutud (pl. اوتان awtaud), فانه faunch, خیطت kheetut, میسمار mismaur (pl. میسمایر musameer). *The peg of a musical instrument* پرده perdeh.—*To peg* با میخ بند کردن ba meekh bund kirdun, تسبیر ساختن tufmeer saukhtun. *To take a peg*

lower فروتن furootan saukhtun, پوست post kirdun, ازار زدن azaur zudun. v. to depress, humble, mortify.

PELF مال maul. v. riches.

A PELICAN رخم rukhum, ام جعران umma jaaraun, ام رسال umma rufaul.

A PELLET, فندق funduk. v. bullet, ball.

PELLICLE (thin skin or film) پرده perdeh, فوف foof, وتریه wutereh, لبط leit.—*The pellicle enveloping the white of an egg* غرقى ghurké, قیقا keeka, قیقات keekaut, خرشا khursha. *The pellicle upon milk, blood, or other liquids* طلاوت tulawut, دوایت duwa-é-ut, طهارت tuhaurut, طهافت tuhaufut.

PELLITORY (verb) بلنچاسنی bulunjaufuf.

PELL-MELL جیا jumman, لیدا lubudan.

PELLUCID کشر kursh, جوهردار jawhur-dar, تابدار taubdar, روشن roshun, رفین ru-feef. v. bright, clear, transparent.—*A pellucid pearl* درخوشاب durra khoofhaub.—*Pellucidness* جوهرداری roshunai-é, روشنایی kurushé, جوهردارى jawhurdaure, تابدارى taubdaure. v. brightness.

A PELT خامسوز khaumfooz. v. hide, skin.—*A pelt-monger* خامسوز فروش khaumfooz furoosh.

To PELT انداختن و زدن andaukhtun wa zudun, اندازی کوفتن uz andauzé kooftun, ضرب ساختن uz rumé zurb saukhtun. v. to cast, throw, strike.

PELVIS (abdomen) تهیکه tuheegah.

A PEN قلم kalam, خامه khaumeh, قصب kufub, خلب khalab, کلق kilik. v. feather.—*A reed of which the Asiatics make pens (also the fibres within it)* نول naul. *The nib of a pen* خامه نوک nooka khaumeh. *To make or mend a pen* تراش کلام tirash kalam kirdun, ساختن tuh-reef saukhtun. *An uncut pen* غروا ghurwa. *An enchanting pen (elegant writing)* سحر ساز khaumeh fuhr sauz.—*Having a happy pen (writing well)* قلم سعادت رقم kalama fa-aduta rukum. *A pearl-scattering pen* خامه در نثار khaumeh durr nisaur. *A careless pen* قلم جاهل kalama janbil. *A pen for cattle* گریوه guréweh, شبگاه shubgah, زریب zureebut, انگرو anguroo-a, انگرو anguroo.

To pen نوشتن nuwishtun, نویستن noo-estun, مسطور ساختن mus-toor saukhtun. v. to write.—*To shut up in a pen* در شبگاه dur guréweh nihandun, حصین کردن dur shubgah tuhseen kirdun.

PENAL عقاب نها zu huéd, عقاب کنا ykaab numa, عقبه اکوبت akubut awur, تعذیب کنا taa-

Penitent, penitential پشیمان pushmaun, ندم nudim, توفیکه tufikkeh, تندم tunuddim, ارمان armaun, توبهکار zu toubeh, تواب tuwwaub, توبهکار toubehkaur, مستغفر mustughfur, نادم naudim, نادمان naudmaun. *To be penitent* پشیمان شدن pushheemaun shoodun, نادم بودن naudim boodun, ستوهیدن futoohédun, فرسودن fursoodun. v. *to repent*.

A penitent پشیمان pushheemaun, توبهکار toubehkaur, نادم naudim, ابویان aboomaun, نابو aboo-é-aun, ابوبات aboobaun, ابوبت abobaut, اهل انابت ahla nudaumut, صاحب ندامت anaubut.

Penitently توبهکارانه ba pushheemauné, توبهکاراونه toubehkarauneh, نادمان naudiman, تندمانه tunudimauneh, نادم وجه نادمان bur wujha naudmaun.

A PENKNIFE کذلک kalamtiraauth, قلمتراش or کزلک kuzlik, براهه buraubeh, مبرات mibraut, مبرا mibra, مبضع mibza.

A penner or pen-case قلمدان kalamdan, خامه khamé dan, خان khamé dan.

A PENMAN منشی munshé, کاتب kautib, نویسنده noo-é-findeh, راقم الحروف raukimu'l-huroof, خطگذار khatt guzaur, نقشبند nukishbund, نگارنده nigaurindeh. v. *writer*.

A PENNANT, pennon بان بها baud numa, ازباز azunkh. v. *flag*.

PENNY-ROYAL (herb) بودنک boodunk, پودنک boodunj, پودنه pooduneh, فودنک foodunj, فوتنک footunh, فوتنک foolunj, پوتنک pootunk, غلجن hubuk, حبق burre, فودنک فودنک burre, غلجن julunjooi-eh.

Penniless, v. moneyless, poor.—*An earnest penny* مسکن muskaun. v. *earnest*.—*Penfile, v. pendulous*.

A PENSION تعیین tai-én, وظیفه wuzeefeh, علوفه uloofeh, قسط kist, تیار teemaur.—*An office where the pension accounts are kept* دفتر خانه duftur khauneh. *The secretary of the pensions* دفتر خانه کاتبی duftur khauneh kautibé. *To withdraw a pension* قطع وظیفه کردن kutaa wuzeefeh kirdun.

To pension وظیفه دادن wuzeefut dadun, تعیین بخش کردن tai-én bukhsh kirdun, بتیار نامزد aloofeh bukhshédun, ساختن beteemaur naumzauz faukhtun.

Pensionary (maintained by pensions) ازتیار پرورده uz teemaur purwurdeh, اهل علوفه zu uloofeh, اهل تعیین ahla tai-én.

A pensioner, pensionary تیار دار teemaur dar, اهل علوفه sahib wuzeefeh, صاحب وظیفه ufoofeh, دو تعیین zu tai-én.

PENSIVE دلانده dilfikaur, دلفکار dilmaun-deh, زو فکر و دلتنگی zu fikr ou diltunké, متفکر andeeshmund, متفکر mutufikkur. v. *thoughtful, melancholy, mournful*.

Pensively دلفکارانه dilfikaurauneh, با فکر و تاسه bur wujha dilmaundeh, فکر و تافه fikr ou tauffeh. v. *mournfully*.

Pensiveness دلفکاری dilfikauré, دلفکاراونه dilmaundugé, فکر fikr, اندیش غمگین andeeshghumkeen. v. *thoughtfulness, melancholy*.

PENT, pent up منجمد munjummud, منسد munfudd, مسدود musdood, مشدود mufhdood, منغلق munghuluk. v. *shut*.

PENTAEDROUS (having five sides) زو پنج zu punj junub, جنب zu punj junub.

A PENTAGON پنج گوشه punj koosheh, پنج جنب punj kunaur, پنج جنب punj junub, پنج मुख mukhummis. *To make a pentagon* تخریس کردن tukhmees kirdun.

Pentagonal, pentangular (having five sides and angles) پنج گوشه zu punj koosheh, پنج मुख mukhumamus.

The PENTATEUCH کتب موسی kutuba moofa.

PENTECOSTE عید الخمسین aida'l-khumsfeen, عید خمسة aida khumsé-ut.

A PENT-HOUSE قاپور kauboor, قاپور ká-ut, قفح kufa, قاپور kaubool, قاپور kaubola.

PENURIOUS تنگ دست tunk doft, طبعکار tumakaur, نا کس na kas, بی بکره bé mukrumut, لییم lei-ém. v. *niggardly*.

Penuriously تنگ دست bur wujha tunk doft, بخیل bukheelan, بال جوهری bila joemurde, با طبعکاری ba tumakauré, بی بکره bé buzl.

Penuriousness تنگ دستی tunk dofté, نا کسی tunk doft tunké, طبعکاری tumakauré, عدم بذل bukhul, لوم loom, کف kué, عدم بذل aduma buzl.

PENURY تنگی ihté-auj, دست تنگی doft tunké, مسکنت meskinut, تنگ دست tunk dofté, دلمندی durdmundé, قتل killut, مضایقت muza-ékut, گداپی gudaí-é, فقر fakr. v. *poverty, want, indigence*.

PEOPLE قوم koom (plur. اقوام akwaum), خلق ta-efeh (plur. طوائف tuwa-éf), خلک khulk (plur. خلائق akhlauk, خلائق khula-ék), ملت ummut (plur. امم umum), ملت millut (plur. ملل milul), تبار tabaur, شعب shaab (pl. شعب sha-oob), بریت buré-ut, دودا dooda, اورم awrum, دودن duhdun, اوغاد awghaud, امل amla, امتان ummutaun, طبل tuml, ال

aul, runé, الرني arruné, ديجوار deejwaur, bultum, تبل tubl. *A concourse of people* khulka jumé-até. v. crowd, multitude.—*The confused murmur of a number of people* humzujaun, نبوح nuboo. v. murmur, noise.—*People of various nations* مختلفه tuwa-éfa mukhtulifeh. *The common people* خلق عالم khulka aulum, عوام الناس awaumu'n'naus, شعب shaaba jumhoor, عام aumm, عامت aummut. v. commonalty, populace.—*People of a higher class* برایا bura-é-a, دولت arbauba dowlut, اشراف ashrauf. v. grandees, nobles.—*The Christian people* ملت مسیحه furkuha nisauf, فرقه نصار milluta maseeh. *The market people* بازار خلقي bazaur khulké.

To people معور کردن maamoor kirdun, آبادانیدن abadaun faukhtun, آبادان abadanédun, معور بودن abad ou maamoor numoodun. *To people a new colony* جای جا-é veeraun abad faukhtun.

Peopled معور maamoor, آبادانیده abadanédeh, معور و آبادان mamoor ou abadaun kirdaudeh. *To be peopled* آبادان شدن abadaun shoodun, معور و آبادان کردن maamoor ou abadaun kirdédun.

PEPPER دار پلپل fulful, پلپل pulpul, دار daura fulful, دار گرم daura gurm.—*To pepper* با fulful food kirdun, با fulful pauhdédun. v. also to beat.—*A pepper box* انباردان fulful dan, انباردان abzaurdan, انباردان abrauzdan.—*A pepper corn* حبث الفلفل fulful dauneh, hubbut fulful.—*Peppermint* نعن nana. v. mint.

PERADVENTURE شاید sha-éd, که ba-éd keh, باید که ba-éd keh. v. perhaps; also doubt, question.

PERAGRATION طهبه tuhbuluh. v. travel. *To PERAMBULATE* (walk through) عبور uboor kirdun, سیر ساختن feir faukhtun, (to survey by passing through) سیر و نظر بودن feir ou nuzr numoodun, عبور و نگران aboor ou nugguraun boodun.

Perambulation عبور aboor, سیر feir, و نگران aboor ou nugguran, سیر و نظر feir ou nuzr. v. survey.

To PERCEIVE دریافتن duré-aftun, احساس idrauk, دریافتن duré-aftun, شنیدن shinaufstun, تفهم fuhm kirdun, تفهم گرفتن fuhm gooriftun, استماع کردن istimaac kirdun, ازعان یافتن izaun é-aftun, شنیدن shaar boodun, دیدن de-

dun, برانگیختن burangeekhtun, آگاه شدن agah shoodun, اطلاع کردن itlaa kirdun. v. to understand, see, hear, know, observe.

Perceived دریافتن dur-é-aftch, مفهوم mufhoom, مفهوم munfuhum, مدرک mudruk, دیده deede. *Perceiving* دریافتن duré-aub. v. percipient.

Perceptibility امکان مفهوم imkauna mufhoom, قابلیت مدرک kaubulé-uta mudruk.

Perceptible, perceivable ممکن مفهوم mumkina mufhoom, قابل مدرک kaubila mudruk.

Perceptibly, perceivably ممکن مفهوم bur wujha mumkina mufhoom, قابل مدرک betoora kaubila mudruk.

Perception احساس ihfaus, دریافتن dur é-aub, ادراک idrauk, فهم fuhm, تفهم tufuhhum, اطلاع izaun, استماع istimaac, مطلع mutla, آگاهی agau-he, دانش daumish, شناختن shinaukhtuné, بصیرت bufeerut, بصیر bufir, هوش hoosh, علم ylm. v. knowledge, notion, idea.

Perceptive زو قوت احساس zu kuwwuta ihfaus, زو قدرت دریافتن zu kudruta duré-aub.

A PERCH (pole) بازو bauzoo, سبقت samarkand, معصال masaul.—*To perch* (as a bird on a tree) لبود کردن lubood kirdun.

PERCHANCE شاید sha éd. v. perhaps.

PERCIPIENT (perceiving) دریافتن duré-aub, بصیر bufeer, بینا beena, بین been, تفهم tufuhhum, زو قوت احساس zu kuwwuta ihfaus, محسوس muhtsoos, بصیر bufir.

To percolate, percolation, v. to strain, &c.

PERCUSSION زدگی zudugé, کوب koob, لوفس lufs, کوبست koo-éft, لوفس tulawwus. v. blow, stroke.—*Percussent* زن zun, زنا zuna, زنده zunindeh, کوب koob, سرکوب furkoob. v. striking.

PERDITION هلاک hulauk, هلاک hulka, هلاکت hulkut, تباه tubauh, تباهی tubauhé, هوش hoosh, اهلاک ihlauk, گمراهی gumrauhé, نتر nur, اضلال izlaula, خسر taas, تدمیر tudmeer, خسران khufraun, ضیاع zé-aa, ضیعت zé-a, خرابی khuraubé, تخریب tukhreeb. v. ruin, death.—*Perdition catch thee!* تعسا لک taasta laka.

PERDUE نهان nihaun, نهفته nuhufteh, پنهان pinhaun. v. lying in ambush, concealed.

PEREGRINATION سفر sufr, مسافرت mu-saufurut, سیاحت se-auhut, زیارت zé-aurut, طهبه tuhbulut, غربت ghurbut. v. travel.

PEREMPTORILY بلا منازعت bila muna-
zaat, bur بر وجه faifulauneh, فیصلانه
wujha kuta, بطور شبهه kauta-auneh, قاطعانه
betoqra shubbeh ou ikh-
tilauf wakoonan. v. *positively*.—*To decide peremp-
torily* فیصل کردن faiful kirdun. — *Peremptori-
ness* عدم منازعت aduma munazaut, فیصل
kauta-é. v. *positiveness*.—*Peremptory* قاطع
kauta, شبهه و اختلاف دفع zu faiful, شک و تردد
shuk ou turuddud wakoonan. v. *dogmatical, positive*.

PERENNIAL دائم da-ém, دوم dawm, بر
bur duwaun, پایدار païdar, پاینده pa-én-
deh, غیر مہنون لا یزال la yazal, پایدان
ghire-a munmoon, اابد awaubud, ابدی abudé,
ابید abeed, خالد khaulid. v. *perpetual*.—*A peren-
nial fountain* پایدان pa-édaun aub.—*Perennity* دوم
dawn, بر دوامی bur duwaumé. v. *perpetuity*.

PERFECT تمام tamaum, تام tam, کامل
kamail, مکمل mukummil, بر کمال bur ku-
maul, پرداخته purdaukhteh, برآورده burawur-
deh, صادق faudik, سلیم fuleem, سالم faulim,
فاضل fauzil, سرآمد turamud, بر کمال zu ku-
maul, صحیح mutumumum, درست durust, اسیری
aspiré, عبقریت abkuré-ut, اسیری abkuré,
برز burz, مقصی mukzé, سیری sipuré, آشپزی
aspuhé, موافق kauré, کافی kauré, ازور azhoor,
موفور moufoor, موعیل munaamul. v. *complete*.—*(pure,
immaculate)* پاک pak, طاهر tauhir, پاکیزه pau-
keezeh, بی عیب bé aïb, پاک آیین pak aï-én,
غیر نقصان ghire-a nuktaun, نا muk-
foor. v. *blameless, innocent*.

A perfecter سازنده tamaum fauzindeh,
پردازنده purdauzindeh, کامل کننده kamail
koonindeh.

Perfection, perfectness اتمام itmaum, اکمال
ikmaul, تبدیل tukmeel, پرداخت purdaukht,
تتمت kumaul-ut, کمالیت kumaul, تمام tum-
timmut, تمامیت tamaumut, اسیری aspiré,
تمام tumm, صحیح fuhauh, احتتام ihtitaum,
فصل fuzeelut, پاکلیت pauklik, رسیدگی
rusédugé, اسوت usvut. v. *goodness, ex-
cellence*.—*Perfections* کمالات kumaulaut,
فضایل fuza-él. *To bring any work to perfection* بصلاح
befulauh awurdun kaur. *The pink of
perfection* صاحب کمال fahib kumaul.

Perfective, perfecting ساز کامل kamail fauz,
برآور purdauz, کمال کونا tamaum koonan,
فصلیت ده fuzl buklsh, بخش burawur,
فصلیت duh.—*Perfectively* ساز کامل bur
wujha kamail fauz.

Perfectly کاملاً kaumilauneh, بر وجه پرداخته
bur wujha purdaukhteh, کمال ba kumaul,
کمال مرتبه kumaul murtubeh, فاضلانہ fauzi-
launeh, با احتتام ba ihtitaum, سرآمدانه furau-
mudauneh. v. *exactly, completely*.

PERFIDIOUS خائن kha-én, زو خیانت zu
khé-aunut, بد نهاد ghuddaur, بد نهاد bud nihaud,
خاطر khautir, ختیر khuteer, زو فرب zu furrabe,
نا استوار humla, هملط humlut, غدر mughdir,
غدر ghudeer, غدر ghudoor. *A perfidious villain* خائننگر kha-énutgur,
کافر khuwwaun, دغل دغل zun, کافر khaufir,
نان و نمل خائنی nan ou nummuk kha-éne. v. *villain, traitor*.

Perfidiously با خیانت ba khé-aunut, غدارانه
ghudaurauneh, بطور خائن betoora kha-én, بر
bur wujha bud nihaud. — *To act
perfidiously* غدر کردن ghudr kirdun, خیانت
khé-anut numoodun, خائن شدن kha-én shoo-
dun, بگو کردن ba-oo kirdun.

Perfidiousness, perfidy خیانت khé-aunut,
اغدار (pl. اغدار khé-aunutguré, غدر ghudr,
خسران kheifura, خیسری khufur, خسر khufur,
ال فرب furrabé, خسارت khufaurut, خسران
ghudunk, غافل ghuful, غافل aul, غافل
zulmé-ut, کيسان keifau, ضغا zugha, ولسان
wulus, ولسان ma-arut, کید keed, فن fun,
تلبیس tulbees, ریا ré-a. v. *fraud,
deceit, treachery*. — *To accuse of perfidy* تخوین
tukhween kirdun.

To PERFORATE سفتن suftun, سنبیدن
fumbédun, سفتیدن suflédun, سوراخ کردن
foorukh kirdun, ثقب ساختن fukub faukhtun,
شخه زدن hukk kirdun, حل کردن
rukhnah zukun, رخنه ساختن rukhnah faukhtun,
مشفق کید mufukkib kirdun. v. *to bore, pierce*.

Perforated سفته sufteh, مشقب munfukub,
سوراخدار rukhnah dar, منقبوب munkoob,
ازنده azshundzshah, ازنده fooraukhdar,
منفخت munfukhut, اخرم akhrum.

Perforation ثقب fukub, حل hukk, رخنه rukh-
neh, ثقب tunfukub, خرم khurim, خرم khurim,
سوراخ سازی fooraukh fauzé, رخنه khuzim,
مشفق rukhnah daré, قصص kuzuz, مشقب mu-
fukkib, حراز huzauz.

A perforation سوراخ fooraukh. v. *bore*.

A perforator (boring instrument) سنب sunub,
سنبه munfukub. v. *auger*.

PERFORCE قهرانه kuhrauneh, ضربا zurban,
جربا harban, با زور ba zoor, جبرانه jubrauneh.

. mukhoofaunch, با خطر ba khutr, مهلكا muhlu-
kan, بر وجه پر بیم bur wujha pur beem. — *Peri-
lousness* هولناکی hawilnauké. v. *peril*.

A PERIOD (*round of time, circle of years, days, &c.*) دايره da-éreh, دور dawl (plur. ادوار ad-dawar), دور زمان dawlra zumaun, عقبه akubut, نوبه noobut, دولت dowlut. — (*a full sentence*) مقفط muhutt. — *Rhythmical periods or rhymes* مقفات mukfaat. *Period (conclusion)* عاقبت aukibut, عقبه ukba, سرانجام furaunjaum, تمام tumaum, آخر akhir, نهایت nihâ-é-ut. v. *end.* — *Periods or cycles of years* ادوار و اکوار adwaur ou akwaur. *A period of a hundred years* صد سال fud saul.

Periodical دواره duwwaurch, دوارى duwwau-
ré. v. *circular, regular*. — *Periodically* دوارىانه
duwwané-aunch, با عقبى ba akubut, بویه noo-
butan, پی طبق عن طبق tubuk aan tubuk, پی
پی dur pei. v. *alternately, successively*.

The PERIOSTIUM (*membrane that covers the bones*) عِظَامِيَّةٌ *zur'a-a*.

PERIPHERY دَائِرَةُ da-érah. v. *circumference*.

PERIPHIRASIS (*circumlocution*) افادهء كلام
ifadeha kulaum. *Periphrastick* افادهء كلام نبا
ifadeha kulaum numa.

PERIPNEUMONY (*inflammation of the lungs*)
 زات البيت zautu'r'ré-ut.

To PERISH هلال یافتن hulauk é-aftun,
نیست و ناچیز کشتن za-él shoodun,
needt ou na cheez gufhtun, برباد بودن burbaud
boodun, پُریشانی یافتن purraashauné é-aftun,
پُریشان حال گرفتن purraashauna haul gooriftun,
تباہ یافتن za-é-a kirdun, ضایع کردن tubah é-af-
tun, فنا پذیرفتن funa pizzeeruftun, هالک شدن
haulik shoodun, دمار داشتن dumaaur daushtun,
تدمر بودن tudummur boodun. v. to die, decay.

Perishable زایل za-él, مہیر mubeer, فانی fau-
né, ساقط na païdar, بی بقا bé buka, ساقط
faukut, عاجل aujil, سریع النوال furé-a-u'z'zu-
waul, ضعیف za-éf. v. *frail*. — *Perishableness* فنا
funa, عدم بقا aduma buka, ناپایداری na paï-
daré, ضعیفی zaaf.

PERISTERION, *peristyle* (a circular range of pillars) ستافند futaufund, ستاوند futawund.

PERITONEUM (*a membrane which encloses the bowels*) صفاق *fifauk* (plur. صفق *fufuk*), جگر *jigur* اکند *agund*.

PER JURY قسم خلاف نفس الامر kuffuma
khilaufa nufsu'l'امر, سوکند خلاف حق sow-
gunda khilaufa hukki, سوکندی durooogh
fowgunde, قسم ساخته kuffum faukhteh, الت
ultut, لتلت lutlutut.

To perjure one's self قسم خلاف نفس الامر خوردن *kuffuma khilaufa nufsu'l'امر khoredun*, کذب و دروغ, کذب او inkaur kirdun, سوگندي گرفتن *duroogh fowgundé goorittun*, قسم خلاف حق گرفتن *kuffuma khilaufa hukku guftun*, حنيث بودن *hunees boodun*.

Perjured مَحْنَت muhnus, حَنِيت hunees, زو zu kuffium faukhteh.—*A perjured man, a perjurer*, اهل التت ahla iltut, حَنِيت hunees, صاحب قسم ساخته fahib kuffium faukhteh, اهل کذب ebell, اهل کزوب ahla kuzoob, سوگند خلاف حق کوبنده sowgund khi-laufa huk goo-éndeh.

To PERK (*bold up the head*) سر افراز نمودن
 fur afraz numoodun. v. also to dress.

PERMANENCE, *permanency* پایداری pa-é-daré, بقا buka, دام dawm, دوام dawaum, ثبات subaut, استواری uftuwauré.

Permanent استوار، باقی bauké, پايدار païdar, *ustuwaur*, دايم da-ém, روم dawm, پايدان pa-édaun, قايم ka-ém, قايم pa-éndeh, قيوم ké-oom, قايام ké-aum, اصيل afeel, ثابت taubut, مستمير mustumirr, جاويدان jawidaun, جاويد ja-weed, صمد sumud, بهانده be-maundeh, عاجل na aujil.

Permanently پایدارانه pa-édarauneh, *بر وجه* bur wujha ké-oom, *بقیوم* bur wujha ké-oom, *بطور* betoora *استوار* ba toora *با دوام* ba duwaum, *دایما* de-fiman, *باقیانه* bauké-auneh.

PERMEABLE (*possible to be passed through*)
 کذار ممکن mumkina guzaur, قابل نفاذ kau-
 bila nufauz. — *Permeant* کذار سار guzaur sauz,
 نفاذ کنا nufauz koona. — *To permeate* نفاذ
 کردن nufauz kirdun, گذاردن guzaurdun. *v.*
to pass, permeate. — *Permeation* کذار guzaur,
 نفاذ nufauz.

PERMISSIBLE **واجب الاجازت** *vajibu'l'ijazu-*
zut, مستوجب الرخصت, لايق دستور *la-éka duftoor*,
muftoojibu'l'rukhsut.

Permissiōn اجازت ijauzut, دستور, dufloor, رخصت, rukhsut, اجاحت, ibau-
hut, ازن, izn, تجاویز, tujaweez, رضا, ruza, طبق, tubuk. *By the divine per-*
missiōn بامر الله تعالى bi-amrillahi ta-ala, باذن, bi-iznillahi ta-ala.

دستور بخش، *ijauzur duh* اجازت ده *Permissive*
dustoor bukhsh رخصت نہا، *rukhsut numa*. — *Per-*
missively با اجازت *ba ijauzur*، *bur* پر وجه دستور
wujha dustoor.

To permit **اجازت دادن** *ijauzut dadun*, **بسیار**
دافتور نمودن *duftoor numoodun*, **رخصت فرمودن** *rūkh-*
فوت فرمودن *furmoodun*, **ازن دادن** *izn dadun*, **بیوازیدن**

prewauzédun, جواز جايز کردن ja-éz kiirdun, جواز
tujweez تجويز نمودن juwauz faukhtun, ساختن
numoodun, تسويغ کایل شدن ka-él shoodun, تسويغ
turkhees ترکييس ساختن tufweegh kiirdun, ترکييس
faukhtun.—*Permutation, v. exchange.*

PERNICIOUS مضر muzirr, مفسد mufsud, ضرر zu zurr, زیان zé-aun fauz, فیرون feeroon, تباہ tubah awur, مفسدت mufsudut, تخریب tukh-reeb fauz, انہدام inhidaum koonā, ہلاکت افشان pur afut, ہلاک ہلال reez, ہلاکت mustuhluk, مہلک muhluk, استہلاک istihlauk, تہلیل ruhleek.

Perniciously مضرًا muzirran, مفسدانه mufsu-
daaneh, بر وجه مهلك bur wujha muhluk, با
افت ba afut, بتویر هلاک betoora hulauk recz.

Perniciousness هلكت *hulkut*, افات *afut* (pl. افات *afaut*), زمانت *hulauk*, هلاک *istihlauk*, استهلاک *zumaunut*, تغب *toghub*, تلب *tulb*, ابلت *ublut*.

PERORATION (*conclusion of an oration*) ختم
 khutuma sukhuṁ, عاقبت کلام aukibuta
 kulaum, اتمام خطاب suranjauma khutaub.

A PERPENDICULAR LINE خط عمود
khutta amood. Perpendicularly عموداً amoodan.

To PERPETRATE (*a crime*) ارتکاب کردن
 rukooob kirdun, رکوب ساختن rukoob faukh-
 tun, جنایت ساختن gunah kirdun, گناه کردن
 fukeezédun, سکیزیدن fukéut faukhtun,
 جریه نمودن kubauhut kirdun, قباح کردن
 jureemeh numoodun.

Perpetration ارتکاب irtikaub, رکووب rukooob,
مرتکب murtukib, گناه سازی gunah sauzé.

PERPETUAL دایم da-ém, دوم dawm,
مدام mudaum, پایدار pa-édaun, پایدار pa-édaur,
پاینده pa-éndeh, دایم الايام da-ému'l'ei-aum,
پایال mustudaum, مستديم mustudeem,
پاول paulé-aul, سمرمد furmud, سمرمدي furmudé,
راکب rautib, صمد fumud, ابدی abudé, موبد
moobud, جاودانی jawidaun, جاویدان jaweedaun,
جاوید jaweed, جاودانه jawidaunch, جاویدانی ja-
widauné. v. eternal, continual, permanent, perennial.
—The perpetual motion دایم دور dawra mudaum.

Perpetually دأباً da-éman, بر دوام bur duwaum, دأباً على الدوام ala'd duwaum, دأباً لا يام da-ému'l-ei-surt, دائماً waufiban, أبداً abudan, همیشه hu-meifien, پائنده pa-éndeh, جاودانه jawidaunch, ابدی furmudaunch, سمرندانه surrudan, أبداً و ظهور abuda'z zuhoor, باليال paulé-aul. v. *always, constantly, continually, incessantly.*

To perpetuate **تا بهید ساختن** taabeed saukhtun,
 رایم و پاینده **ابده کیدن** abude kirdun,

بی فراغت, da-ém ou pa-éndeh faukhtun, ساختن
بہ فراغت, bé firaughut ou ihmaul numoo-
dun, جاودان, istsimraur 'dadun, 'دوام
کرن, jawidaun kirdun, مستدام ساختن, muf-
tudaum faukhtun.

Perpetuation, perpetuating دایم ساز da-ém fauz,
کنا istimraur koona.

Perpetuity دوام duwaum, دوم dawm, دایمی da-émé, استمرار pa-édauré, istimraur, مداومت mudawumut, ابد abud, ابدیت abudé-ut, بر دوامی bur da-émé-ut, بقا buka, عدم فراغت aduma fir-roughut. *To give any thing in perpetuity* تدویم tudweem kirdun.

To. PERPLEX (*distract the mind*) پربشان
 کردن purraashaun kirdun, مات ساختن mat faukhtun,
 در کبان انداختن, افشتن afshuftun, سرگردان
 گوماون andaukhtun, الفتی aluftun, اضطراب
 ساختن furgurdaun faukhtun, ازردن
 iztiraub kirdun, ازار دادن azaur dadun, ازردن
 azurdun, شوریده نمودن fhoorédeh numoodun,
 v. to puzzle, pl. gac, torment, vex. — (to make intricate, confound) پیچ و تاب کردن peech ou taub
 kirdun, بربهم زدن burhum zudun, خلط ساختن
 khult faukhtun, مشوش نمودن mufhawwush numoodun,
 تشویش ساختن tushweesh faukhtun, پیچاندن
 peechaundun. v. to involve, confuse.

Perplexed, perplex مشکل mushkil, دشوار dush-
waur, دشخوار dushkhaur, زورکار zoorkaur,
فابنال burhum, مشوش mushhawwush,
تاوبناوک mukhtulyt, متعسر muta-affir,
پیشا پچا peechee. — *Perplexed in mind* پریشان
purraashaun, پریشان خاطر purraashaun khautil,
تیره دل teereh dil, تیره دماغ teereh dumaugh,
الغته اشفته ashufteh, تیره ضمیر teereh zumcer,
مضطرب muzturub, سرگردان furgurdaun,
مضطرب شوریده shoore-deh. v. *irresolute, doubtful*. — *To be perplexed* مضطرب
muzturub shoodun, آزار یافتن azaar é-aftun,
اشفنه boodun.

Perplexedly مشوش بر bur wujha mushhaw-
wush, بطور بهم betoora burhum. v. *intricately*.

Perplexedness, perplexity پیچ و تاب *peechee ou*
taub, تشویش *dushkhauré*, خلط *khiult*,
tushweesh, دشواری *dushwauré*, مشکل *mushkil*
(pl. مشکلات mushkilaut), معاسرت *ma-asurut*.—
Perplexity or distraction of mind اشتغالی *ashuftugé*,
سرگردانی *purraashauné*, الغتگی *aluftugé*,
furgurdauné, ازاری *izтираub*, اضطراب *azauré*,
شوریدگی *shooreedugé*, شیدایی *sheidaí-é*,
كشع *kufha*. v. also *doubt, irresolution*.

Perplexing مشکل mushkil, شکل shukl, دشوار dushwaur, دشخوار dushkhaur, پریشان و شل pur gumāun ou shuk. v. *difficult, obscure, dubious.*

A PERQUISITE (*something beyond the wages of office*) چیز بلا وظیفه منصب cheez bila wu-zeefuta munfoob.

Perquisition, v. enquiry, search.

To PERSECUTE طرف کردن tard kirdun, غدر کردن ghudr faukhtun, فرسودن furfoodun, ازاردن azaurdun, مانده ساختن maundeh faukhtun, و مانده کردن wa maundeh kirdun, ازاردان iztiraub zudun, ازاردان azaur dadun, کسا کردن kurid faukhtun, کسا کردن kufa kirdun. v. *to torment; importune.*

Persecution ازارد azaur, طرف tard, غدر ghudur, کسا kurid, کسا kufa, اضطراب ساز iztiraub fauz, ازاردن azaurish, ازاردن azauré.

Persecuted ازارد رسیده azaur ruffedeh, مضطرب muzturub, فرسوده furfoodeh, ازرد azurdeh, طرف شده tard shoodeh.

A *persecutor* طارد taurid, ازارد رسا azaur ruffaun, اضطراب سازنده iztiraub sahzindé, صاحب طرف fahib tard, ازاردن fauzindé.

PERSEVERANCE, *perseverance* مداومت mudawumut, استمرا istimraur, ملازمت mulauzimut, استقامت iftidaumut, مواظبت muwauzimut, بقا buka. v. *affiduity.* — *Perseverance in any thing bad* اصرار ifraur.

Perseverant, persevering, persisting, persistent راسخ rasikh, راسخ dum raufykh dum, مستمر mustumirr, مصر muiyrr, مواظب muwauzib, مداوم mudawum, مستقیم mu-keem, ملازم mulauzim, مستند mustudum, مستدام da-ém, متبای mutu-maudé, مستبهر musteehir. v. *affiduous.*

Perseveringly راسخ بر وجه bur wujha raufykh dum, با استمرار ba istimraur, مواظبان muwauzibaunch, مداوما mudawwuman, با ملازمت ba mulauzimut.

To *persevere, persist* استمرا کردن istimraur kirdun, مواظبت ساختن muwauzibut faukhtun, ملازمت نبودن muwauzib shoodun, اقامت کردن ikaukut kirdun, ثابت قدم و راسخ dum شدن ou raufykh dum shoodun, قائم بودن ka-ém boodun, مداوم شدن mudawum shoodun. To *persevere in any thing bad* اصرار کردن ifraur kirdun. To *persevere in sin or disobedience* اصرار مصعبیت ifraura musa-é-ut kirdun.

A PERSON آدم adam, شخص shuks, تن tun, خود kufs, کسی kuffé, زات zaut, حوا nufur, نر zi, نر zu, نفس nufs, خود

hawba, اجلاذ izlaud, انسان infaun, فرد furd, سوا fuwaud. v. *man, woman, individual.* — *Person (exterior appearance)* صورت sooré, صورت soorut, صورت ظاهره sooruta zauhireh, سیما seema, کالبد kaulbud, ظاهری zauhiré, شکل shukl, خیال khé-aul, اندام andaum, تصویر tufweer, هیکل heikul, پیکر peikur, شارت shaurut. v. *figure, form.* — *A person in the Trinity* اقنوم uknoom, (pl. اقانیم akauneem). *Persons* کسان kuffaun, اشخاص afhkhaus, افراد afraud, آیات a-é-aut. *Two persons* دو تن doo tun. *Between the persons* در میان کسان dur meiauna kuffaun. *In person* بالذات bi'z'zaut, بنفسه binuffihi. *A person endowed with excellent qualities* ذات مکرم صغات zaut mukurrum sufaut, جامع الکمالات zaut juma-u'l'kumaulaut, ذات برگزیده صغات zaut burguzédeh sufaut. *A certain person* یک با معروف eek maaroof. *With certain persons* با اشخاص معدود ba afhkhaus maadood. *A person unknown* بیگانه beegaunch. v. *stranger.* — *The situation of a person unknown* بیگانه beegaunugé.

Personable خوب صورت khoob soorut, نو شکل zu shukla hufn, صاحب جمال sahib jumaul. v. *handsome.*

A *personage (person of distinction)* ذات شریف zaut shereef, اصل زاده all zaudeh, کابیر adam kaubir, بزرگوار buzurguwaur, امیر ameer, میرزا meerza, سید seid. v. *nobleman, prince.*

Personal کسی را خاص kuffera khaufs, نفس ار khoodra خود را متعلق nufsra munfoob, متعلق muta-allik, پیوند adam pivuud. *A personal estate* مال اموال amwaul, مال mau, اموال khauffut, تجارات roozé, خبر kheir, مال ناطق و صامت mau la nautik ou faumit, عروض arooz. v. *money, cattle.* — *Personal reflections* طعن taan, زم zumm, لومى loomé, ملامت mulam, مغنظی muhunzé, نعت num-lut, طنز tunz, مغنظی mughunzé. v. *reproach.*

Personality شخصی shukhsé, خاصیت khauffut, آدمیت adamé-ut, زات zaut. v. *person.*

Personally بالذات bizzaut, بنفسه beauffihi, بذاته bezauteh, بشخصه befhukhsé.

To *personate* صورت تبدیل کردن shorut tub-deel gooriftun, صورت معامله نمودن nautm faukhteh wa sooruta ma-amleh muoodun. v. *also to counterfeit, feign, resemble.*

Personated صورت تبدیل کردن za tubdeela soorut.

PERSPECTIVE (glasi) دور بین door been. v. *also view.* — *The science of perspective* علم یلما bufr. v. *opticks.* — *Perspective (in painting)* دور نما door numa.

To PERVADE رهگذار kaur kirdun ruhguzaur é-aftun. v. to penetrate, permeate.

PERVERSE بدایین budaï-én, عناد ynaud, فاسد faufid, همراه gumrauh, معاند ma-anud, شرکشان sheitaun, ستیزه siteezh, سرکش surkush, شرار khooofur, شر sharr, شریر shureer, (pl. شرار shuraur), گردنکش gurdunkush, میثوم meishoom, زلنج multawé, ملتوت multawé-ut, زلنک zulkunh, زال zaull, سادر faudir, تهره tumur-rud, مرود murwud, لغوت lufoot, طغوس tugh-moos. v. obstinate, peevish, stubborn. — Of a perverse heart مقلوب القلب mukloobu'l'kulb.

Perversely بد وجه bur wujha bud aï-en, شر faufidaunch, سادرانه faudiraunch, شر sharran, بطور ستیزه betoorā siteezeh, تهره tumurrudan, مرودانه murwudaunch.

Perverseness, perversity عناد ynaud, گردنکشی gurdunkushé, فساد fufaud, گشتگی gushtugé, ستیزه siteez, سرکش surkushé, خود سری khooofur, شر sharrat. v. obstinacy, peevishness, stubbornness.

PERVERSION اضلال izlaul, مضل muzill, تعویج taweej, اشر کنا ashur koonā, گشتگی gushtugé.

To pervert کردن اضلال izlaul kirdun, تعویج taweej faukhtun, گشته نبودن gushteh numoodun, مضل munkoos kirdun, مضل muzill faukhtun. v. to corrupt, seduce.

Perverted گشته gushteh, منکوس munkoos, همراه gumrah, مضل muzillil, فاسد faufid.

A perverter مفسد mufsud, اضلال کننده izlaul koonindch, مضل muzill, بدتر سازنده budtur fauzindeh, تباہ gur, افساد ifsaud, فنا افشان funa effhaun. v. seducer.

Pervicacious, v. obstinate, perverse, spiteful.

PERVIOUS رهگذار kaubila ruhguzaur, ممکن نفاذ mumkina nufauz, لایق گذار و عبور la-éka guzaur ou aboor.

PERUSAL خوانش khaunish, خونش khoo-nish, مطالع mutaula, مطالعت mutaulaat, تلاوت tilawut, نوان nuwaun, درس durs. v. lecture.

To peruse خواندن khaundun, مطالع شدن mutaula shoodun, مطالعت کردن mutaulaat kirdun, تلاوت ساختن tilawut faukhtun. v. to read.

Pest, v. pestilence, plague. — A pest-house طاعون ta-oon khaunch, بیت القرت beetu'l'kirut.

To PESTER اضراب azaur dadun, رنجیده و رمیده ساختن iztirau kirdun, رنجیده ou rumédeh faukhtun. v. to disturb, vex.

A pesterer ازار رسان azaur rusaun.

A PESTILENCE طاعون ta-oon, اصابت ifaubut, وبا wuba

(pl. اوباء awba, اوبیت awbé-ut), الایش ala-ésh, جانی afoonut, قرات kiraat, قرت kirut, عفونت jaulif, دبل debl, رماح الجن rumauhu'l'jinn.

Pestilent, pestilential, pestiferous, مایی ma-abé, سرايت ta-ooné, قرت انگیز kirut angeez, ifaubut efrooz, افشان fura-é-ut effhaun, wuba pauhf, منعدي munaadé, تعدي ta-addé, ساري fauré. v. infectious, malignant, destructive, pernicious. — Infected by a pestilential disorder وبات wubaat, مستويي mustawbé, مطعون muta-oon, سرايت زده fura-é-ut zuddeh, الاييده alaï-édeh, غدة mughidd, اغداد ighdaud. v. غدة

Pestilently ساريانه fauré-aunch, بطور مایی be-toora maabé, منعديا munaadé-an, بر وجه طاعون bur wujha ta-oon efrooz.

A PESTLE (of a mortar) هوان دستی hawaun dofte, منجاز minhauz, مدق mudukk, مهرع mihza, دقات dukaukut, مدائق mudauk.

A PET (fit of passion or anger) بيخسوري béhuzooré, رنجش runjish, ازارش azaurish.

Petit, v. small, inconsiderable.

A PETITION عرض حال arza haul, عرضه arzeh daut, خواهش khauhish, خواه khauh, خواهش khauhish, درخواست khauft, خواهی khauhé, مطلب mutlub (pl. مطالب mutalub), جویي jooi-é, ارزومندي arzoomundé, tulub, سوال suwraul, مسول mufool (pl. مسولات mufoolaut), نیاز né-aúz, نیازمندی né-aúzmundé, داعيت istidaa, wufhkirdeh, و شكرده da-é-ut, ايغت iltimaus, استرجا isturja, and, اند, tooz, توز, toozh, جس jús, استيذان isteezaun, laub, لاب, laubeh, لابه, ruja, رجا, yaubeh, نوع nuwa.

To petition عرضه داشت arzeh daut, خواستن khaustun, خواستنه khaustun, خواهش khauhédun, خواهی کردن khauhish numoodun, طلب ساختن khauhé kirdun, طلبی tulubédun, نیازمندی شدن né-aúzmundé shoodun, نیاز نبودن né-aúz numoodun, لابه کردن laubeh kirdun, ساختن yabeh faukhtun, سوال نبودن suwraul numoodun, رجا کردن ruja kirdun, پرسیدن porfédun, استدعا نبودن istidaa numoodun, داعيت ساختن da-é-ut faukhtun, استرجا کردن iltimaus awurdun, استرجا ساختن isturja kirdun, تهنی tuminna faukhtun, بغي bughé kirdun, خوستن khoostun, نويسه نبودن nuweesh numoodun. v. to supplicate.

A petitioner ارسته نه‌اینده arzeh dausht numa-éndeh, خواست khauft, خواستار khauftur, خواهنده (plur. خواهان khauhaun), خواه khauh, طالب taulib, نیازکار né-auzkaur, طلب tylb, داغت نه‌ا da-é-ut numa, نیازمند né-auzmund, سایل fa-él.

Petitionary, petitory, petitioning خواه khauh, جوی jooi, طالب taulib و جویا taulib ou jooi-a, سایل fa-él, نیازمند né-auzmund, ملتبس multumis, مستان mulummus, مستان muftaazin.—*Petitioned* خواسته khauftah, نیازیده né-auzédeh, مسول mufool.

PETRE بوره booreh. v. *salt petre*.

PETRESCENT (becoming stone) سنگ کردن funk gurmaun, حجر tuhujjir.—*A petrification* حجر tuhujjir.—*Petrifick* حجر zu kuwwuta tuhujjir.—*To petrify* (change to stone) حجر گوردانیدن hujur gurdanédu, حجر در سنگ تبدیل نمودن dur funk tubdeel numoodun.—(to become stone) سنگ گوردیدن funk gurdédun, حجر گشتن hujur gushtun, حجر شدن tuhujjir shoodun.

Petrol, petroleum, v. bitumen.

PETTICOAT فرجی furjé, فرجیت furjé-ut, زبون zuboon, ارخالق arkhaulik.

PETTINESS کوچکی koochuké, کبی kabi, اندکی anduké, صغر saghr. v. *smallness, minuteness*.—*Pettish, v. fretful, peevish.*

PETTO (by stealth) دبارا dubaran.

PETTY خر khurd, کم kum, کوچک koochuk, صغیر sugheer. v. *little, inconsiderable.*

PETULANCE هواناری hawadaré, شوخی shookhé, شقا shukawut, شقا shuka, شغوب shughub, عدم ادب aduma adub, اش ashsh, هشرت ashshut, مباهله mubausiteh, بطر butur, غترفت ghutritut, جعتبت jaatibut. v. *pertness, sauciness, insolence, peevishness, wantonness.*

Petulant هوانار hawadar, شخی shookh, شوخی shookh, شوق طبیعت shookh, بی ادب bé adub, بطر butur, غترفت ghutritut, غرام uraumi, غرامت uraumi. v. *fancy, pert, insolent, wanton, perverse*.—*Petulantly* با شوخی ba shookh, با شقا shookh-aunch, با شقاوت shukawut, بی ادب bur wujha bé adub, شوخی shookh-aunch. v. *pertly, saucily.*

PEWTER رصاص kula-t, رصاص rufaus, رصاص arzecz, ارزیز arzecz.—*A pewterer* رصاص kula-égur, رصاص rufaus.

A PHALANX عساکر asakir.

PHANTASM, phantasma (a vain imagination) متخیلته khé-aula bautil, متخیلته mutukhe-ulut, واهمه wauhimeh.—*Phantasmas* خیالات khé-aulut, خیالات بی معنی khé-auluta bé maané.

Phantastical, phantastic متخیل khé-aulé, متخیل mutukhe-ul, خود رای khood raa-é, خودار ha-wadar, خود سر khood khoo, خود کام khood kaum, بیهوده beehoodah. v. *capricious, whimsical.*

A PHANTOM وهیبه sooruta wuhemeh, خیال khé-aul, نهایش numa-ésh, کوشاوت koothaut, کوشاسب koothausub, ریو ré-ou, طیف teif, طایف ta-éf, مانا mauna, هبانا humana. v. *ghost, spectre.*

PHARAO فرعون fara-on. *The people of Pharaoh* (the Egyptians) فرعون قومی fara-on koomé.

PHARMACOPEIA (treatise on drugs) معجون maajoon nameh.

Pharmacoplist معجونچی maajoonjé, معجونگر maajoongur, شربت شربتی shurbutjé, اجزا izza furoosh, بیجش bijushik. v. *apothecary.*

Pharmacy معجونگری maajoonгурé, علم الادویت ylma adwé-ut, شربت سازی shurbut sauzé, اجزا izza peeshhehkauré.

A PHAROS فانوس faunoos, فنوس funoos, منار minnaur, مشعل mushaal. v. *light-house.*

A PHEASANT تذرو tuzrou, تدرج tudruj, تدرج tudrooj, تذارج tuzuruj (plur. تذارج tuzauruj, تذارج tudaauruj).

A PHENIX عنقا anka مرغ, عنقا anka murgh, ققنس kufnus, ققنس kufnus, ققنس kuknus, ققنس فوکنس fooknus. *The phenix of his age* عیگانه عصر eegauneha asr, واحد wahida duhr, دور زمان eegauneha dawra zumaun, نادریت العصر بی هتا naudirutu'l'-asr bé humta, فرید اواخر و اوایل fureeda awakhir ou awa-él.

PHENOMENON ظاهری zahuré ghureeb, نادره nadir, نادره numa-ésha nadir.

A PHIAL پیاله pé-auleh, شیشه sheeshah, کاسه kausah, موزق muzruk.—*The end of a glass phial* کتعت kitaat.

PHILANTHROPY (good nature) خیرخواهی kheir khauhé, مزاج خوش tubaa neek, طینت شیرین teenuta sheereen, مشرب لطیف mshrubu luteef, مهربانی mihru-bauné. v. *benevolence.*

A PHILOLOGER, philologist مجود mujaw-wud. v. *grammarian, critick*.—*Philology, v. criticism*.—*Philological, v. grammatical.*

PHILOMELA بلبل bulbul. v. nightingale.

A PHILOSOPHER حکیم hakeem (plur. فلاسفت feilosoof (pl. hookuma), صاحب rubeet, اهل علم ahla ylm, دانش fahib danish, دانشمند danishmund, کندا kunda, موبد kunda-é, کندای kunda, mobud. *The philosopher's stone* کیمیا keemé-a, اکبر keemé-a akbur.

Philosophick, philosophical حکمت zu yлма hykmut, حکیم منسوب hakeem munsoob, hakeem, رُد rudd, دانشخور danishkhore. v. *alto continent, frugal, abstemious.*

Philosophically بر وجه حکیم bur wujha hakeem, روانه ruddauneh. v. *wisely.*

Philosophy فلسفت ylma hykmut, دانستن danish. v. *wisdom.*

To philosophize بر وجه حکیم پنداشتن و گفتن bur wujha hakeem pundaushun ou guftun فلسفت filfufut numoodun. v. *to reason.*

A PHILTER (love potion) اخذت ukhzut, تولت tuwulut. *One who uses philters* عنظوان unzuwaun. — *To philter* عنظوان دادن unfuteh dadun, عنظوان بودن unzuwaun boodun.

PHIZ پیکر peikr. v. *face.*

A PHLEBOTOMIST رل زن ruk zun, کراکر kura, کراکُر kuragur. — *To phlebotomize* (bleed) رل زدن ruk zudun, حجامت ساختن fufud kirdun, فصد کردن hujau mut faukhtun. — *Phlebotomy* رل زن ruk zun, فصد فصد koonah.

PHLEGM کش سپید kusha sipeed, خرشا khursha, نخامت nukhaumut, نخمت nukhimut, کشت کushaat, قشاعت kushaat, نخاعت nukhaat.

Phlegmatick (abounding in phlegm) زو کش zu kusha sipeed, خرشا دار khursha dar. — *zu buroodut* (cold) سرد furd, بَر burd, بَر بَر baurudu'Imizauj. v. *frigid, dull.*

PHOSPHORUS (morning star) ستاره بامداد kawkubu'l'fujr, سیتاره bamaad, فجر fujr, تارک taurik, صباح subauh.

A PHRASE اصطلاح astilauh (plur. عبارات abaurat), ضرب zurb. v. *expression.* — *A proverbial phrase* ضرب عجم zurba misl. — *Persian phrases* ضرب عجم zurooba ajem. — *To phrase*, v. *to call, stile, term.*

Phraseology لغت loghat, گفتار guftaur, لسان lissan, زبان zubaun. v. *diction, stile.*

PHRENSY, phrenetics جنون junoon, سرسام fursaum, حای محرکت huna-é muhiikut,

شیدایی sheidaï-é. v. *madness.* — *Phrenetick*, v. *frantick, mad.* — *Phthisick*, v. *consumption.*

PHYSICAL (relating to nature) طبیعت متعلق tubé-at muta-alluk, طبیعی tubé-a-é, ذاتی zauté. v. *natural.* — (relating to medicine) علم حکمت ylma hykmut munsoob, علاج متعلق ylauj muta-alluk. v. *medicinal.* — *Physically* (according to nature) بر وجه طبیعت bur wujha tubé-at, بطور ذاتی betoora zauté.

A physician حکیم hakeem (pl. حکما hukuma), اهل علم صاحب fahib ylma hykmut, طبیب tubeeb (plur. اطبا attyba), اسی affa (fem. اسیت afé-ut, plur. اسات ufaut), بیجشک bijushik, نطیس nuttees. *An universal physician* حکیم اطلاقی hakeema itlauké.

Phyick (the science of healing) علم حکمت ylma hykmut, طب tybb, علم طب ylma tybb, طبیت tybbut, طبابت tybaubut, علم امراض ylma amrauz, معرفت ادویت maarifuta adwe-ut. — *معالجت* maaluj, معالج ylauj, علاج (medicine) ma-alujut, شربت shurbut, دوا dawa, معجون maajoon, چاره chaureh. (*A purge*) شربت مسهل shurbuta mus-hill, تصفیت maajoonas tuse-ut. *Students of phyick* کیان kei-aun, کیان kei-aun. *To follow the profession of phyick* پیروی کردن bizushiké numoodun. — *To phyick* دادن shurbuta mus-hul dadun, شربت مسهل پذیر shurbuta mus-hul pizzeer.

A PHYSIOGNOMIST صاحب فراست fahib frausut, قایی ka-ef. اهل تفرس ahla tufurru.

Physiognomy وجه wujuh, علم وجه ylma wujuh, چهره chuhreh, فراست ylma frausut, نظر nizaur. v. *also face, look.* — *A treatise on physiognomy* فراست نامه frausut nameh.

A PIACLE (enormous crime) قباحت kubauhut, جرمه مفسد jureemeha mufsud.

Piacular, piaculous (expiatory) کفارت ده kif-faurut duh, کفارت زنوب kufauruta zu-noob bukhsh, زو قوت دیت zu kuwwuta dé-ut.

PIA MATER (membrane which covers the brain) مغز perdeha mughz, ام دماغ dumaugh, غشا ghusa, سجات suhat.

PIANO آهسته آهسته abusteh abusteh.

PIAZZA استوان ustuwaun. v. *paricio.*

To PICK کزیدن guzedun, برگزیدن burgu-zedun, انتخاب ikhte-aur kirdun, ساختن intikhaub faukhtun. v. *to cull, choose, select.* — (to cleanse) صافی کردن saufe kirdun, تاهیر تاهیر faukhtun. *To pick cotton,*

A PIER (*column upon which an arch rests*) amooda kumbud, ستون رف futoona ruff. — (*a buttress of stone at the entrance of a harbour, &c.*) بندر وُغ bundroogh, سد fudd, وُغ wurgh. v. mound.

To PIERCE سپوختن supookhtun, سپوزیدن supoozédun, گزیدن guzédun, سوزدن foodun, ازندن az-shundun, خستن khuftun, تولیدن toolédun, شخه nufauz é-aftun, نغان یافتن shumkheh zudun, دوختن dookhtun, رخنه rukhneh zudun, متعین کردن mutaï-un kirdun, گذاردن guzaurdun, گذاریدن guzaurédun, گذار کردن guzaur kirdun, خفیدن khufédun, سفتن fuftun, سوراخ کردن fooraukh kirdun, رسب کردن rufukkub faukhtun, سفلیدن suf-lédun, در ری کردن dura-é kirdun. v. to prick, penetrate, bore, perforate, enter. — To pierce the heart دلزار کردن dilazaur kirdun, دلتنل ساختن jaun guzaurdun, جان گذاردن diltunk faukhtun, دل دوختن dil dookhtun, دلنگار کردن dilfikaur kirdun, دلشکستن diltshakustun, خاطر مانده ساختن khautir maundch faukhtun, جان ازاردن jaun azaurdun. v. to move, touch pathetically. — A heart piercing figh ناله جان nauleha jaun guzaur.

Pierced سفته fuftch, دار رخنه rukhneh dar, ازنده guzédch, سپوخته supookhtch, تخرم tukhurrum, متعین mutaï-un, منتقب munfukub. v. perforated. — Pierced in the ear اُخر akhrub, اُخرم akhrum, اُخرق akhruk.

A piercer (*boring instrument*) ماهه mauheh, پرماده purmauheh, عتلت atulut, مثقب muskub, سنب sunub, شکفه shukfeh. v. auger, gimlet, wimble. — (*one who perforate*) نغان کننده nufauz koonindeh, زن شخه shumkheh zun, گزنده guzindeh, سوراخگر fooraukhgur.

Piercing داخل ساز dur louvaun, در روان dau-klil fauz, تیز taze, دوز dooz, گز guz, انفاز infauz, نغان nufauz numa, سفلان suflaun, تیان tubaun, سنب sunub, موثر moofir. v. perforating; sharp; painful. — A piercing cold wind شغوف shufoof. — A marble piercing spear پیکان خاره نذار peikauna khaureh guzaur. — Heart-piercing دلدوز dil dooz, دل خراش jaun guzaur, جان گذار jaun guzaur. A heart-piercing dagger خنجر سینه khyraush. v. also pathetick, painful. — Piercingly بر وجه انغان bur wujha in fauz, بطور تیز betoora taze. Heart-piercingly جان گذار bur wujha jaun guzaur, بطور دلدوز betoora dildooz. v. also pathe-

tically, painfully. — Piercingness قوت نغان kuvwu-ta nufauz, قدرت سنب kudruta sunub. — Heart-piercingness جانگذاری jaunguzauré, دلدوزی dildoozé. v. painfulness, patheticalness.

PIETY تقوا tukwa, قنوت kunoot, اخلاص ikhlauz, رفت راuf, رفت راufut, بر bur. Piety towards parents اشفاق ishfauk, ابوت ubuwut.

A PIG خانایص khunnoos (plur. خانایص khunaanees), خرنووس khurnoos. — To pig خانایص وضع کردن khunanees wuza kirdun.

A PIGEON کبوتر kubootur, حمامت humau-mut, حمام humaum, هوهو hooohoo. The domestic pigeon پیام eemaum, پیامه eemaumch. The carrier pigeon کبوتر بار kubootura bar, حمامه نامه humaumch nameh bur. The wood pigeon ورش wurush, ورشان wurushaun (plur. ورشان wurshaun, کوکو eemaumch, ورشین wurasheen), گوگو googoo. A blue or lead-coloured pigeon کبوتر بنا kubootura buna, ورنه wurna. A pigeon house کبوتر خانه kubootur khauneh, تیراز timraud. To bill as pigeons منقار در منقار نهادن minkaur dur minkaur nihaudun. A pigeons tail دُفیه duffeh.

A PIGMY مرد خرد اندام murda khurdandam.

A PIKE سنان sunaun. (plur. اسنان asnaun), پیکان asinnut, حربه harbeh, نیزه neezeh, پیکان peikaun, رمح rumh (pl. ارماع armauh, ارماع armauh). v. spear. — A half pike نیزه نیم nomimod-zuh. v. javelin. — A pike (fish) بلموت bulmut. — Piked v. pointed. — A pikeman سنان بر sunaun bur, حربه دار harbeh dar. — A pikestaff عصا افا afa, چوب chob, عصا با چوب afa ba funé, پیکان chob ba peikaun.

A PILASTER ستونچه futoonchch, عود amooda sagheer.

A PILE گره furrauhim, اجتماع ijtimaa, کله kuluh, کله pushtuh, توده tooduh, لوله lubaukut, عفازت afauzut, اهان ahauneh, وضیعت wuzeemut. v. heap. — (*a piece of wood driven into the ground*) وُود wud, وُود wutud (pl. اوتاد awtaud), مسپال musmauk, کالفت khaulifut, خُر khuruk. v. stake. — A machine for driving piles مبدت meetudut. To drive a pile into the ground مسپال اجستن musmauk ajistun, وُود وُود wud nishaukhtun, نشان کردن wutud bezumeen nishaun kirdun. — The pile or heap of cloth پوزه جامه poozcha jammech. v. nap. — A pile of building بنا buna, بنیت buné-ut. v. edifice. — A pile of stones خره سنک khuruha funk. — A pile of bricks خره خشت khuruha khufte. — The piles بوسیر or بوسیر booseer (pl. بوسیر buwaaseer). v. emerald. To pile اجتماع کردن ijtimaa kirdun, اجتماع furrauhim awurdun, اجتماع ساختن

faukhtun, مرتجم نېولن murtujum numoodun,
 غېچېدن gheczshédun. v. to heap, accumulate.

Piled مجتمع mujtima, فراهم furrauhim
 awurdeh, مرتجم murtujum, خرم khurruh.

جمع سازنده furrauhim awur اور *A piler*
 khuruh fauz. خورہ ساز juma fauzindeh.

To pilfer, v. to steal.—Pilferer, v. thief.

A PILGRIM حاجی haujé, alhaj, (fem. حاجت haujjut), حاجی بیت الله haujé beetullah, سیاحت اهلی sei-auh, سیاح sei-auhut ahlé, مسافر ghureeb, سیر کنندہ feir koonindeh, musafir. *A pilgrim to Jerusalem* حاجی بیت المقدس haujé beetu'l'mukdus, سیاح مقدسی sei-auha mukdusé rooshalcem. *A pilgrim to Mecca* حاجی الحرمین الشریفین haujé-u'l-hurmoenu'lh'thuruseen.

سياحت, hujjut, حجت, hujj, حج *A pilgrimage*
 atbut عتبت بوسی, zé-aurut, زیارت, fé-aurut
 boofé. *A voluntary pilgrimage* حج تطوع, tutuwaa
 حج مکہ و کعبہ, *The pilgrimage to Mecca*
 zé-aurut زیارت بیت الحرام, hujja mekka ou kaaba,
 — *To go on a pilgrimage* سياحت, *To go on a pilgrimage*
 hajj faukhtun حج ساختن, fé-aurut کړدن
 zé-aurut کړدن, زیارت رقتی, *زیارت رقتی*
 bezé-aurut رقتی, گاه سفر نیولدن, *گاه سفر*
 bezé-aurut gah safr numoodun, رقتی بوسی, *عتبت بوسی*
 boofé rustun, *عتبت بوسی*

A. PILL \hookrightarrow hubb.—To pill.v. to pillage: peel.

PULLAGE غنيت، سلب، *yaghma*, غنيمت، *ghaneemut* (pl. غنایم *ghuna-ém*), تالان، *taulaun*, تاراج، نهبت، *nuhb*, نهبت، *nuhbut* (plur. نهابت *nuhaub*), *v. booty, plunder.*

To pillage یغما گرفتن yaghma gooriftun, استلاب zultun, سلب کردن sulub kirdun, ساختن istilaub faukhtun, زشتن zushkun. v. to plunder.—Pillaged, v. plundered.—A pillager یغماچی yaghma-ee, سلب گیر sulub geer. v. plunderer.

A PILLAR ساریت، futoon، ستون amood، قاعدت، ka-adut، قاعدت، faut-e-ut، uf-astam or اوستام، column. — Pillared (supported by pillars) موناومود، uz umud از عهد برداشته، burdaushteh. (like a pillar) ستون اسا، futoon asa. A canopy supported by pillars فازت، fauzut. — An edifice enclosed or supported by pillars ستافند، futau-fund. — The capital of a pillar سر عبون، sur. — The base of a pillar ستون پای، pa-e futoon، قاعدت، ka-adut، amood.

PILLORY چمبر گردن *chumbura gurdun*,
 دوشخانه *dooshankhah*, پالهنه *paulhunk*, غل
 گھل — *To pillory* نهادن *dur*
chumbur gurdun nihaudun.

A PILLOW بالین bauleen, بالش baulish, وساده baulisht, پستر pister, وساد wufaud, پشته wufaukeh (pl. وسد wufud, وساید wufa-éd), پوشتی pufhté. v. *cushion*. — *A pillow-beer* or *pillow-case* بالش پوش bauleen poth. — *To pillow* (prop with a pillow) با پستر برداشتن ba pister burdaushtun. *To lean on a pillow* تویسد کردن tuwussud kirdun.

A PILOT ملاح mullauha jahauze guzaur, کاشتیبان ka-éda jahauze, کشتیبان kishtébaun.—To pilot جہاز کڈار کردن jahauze guzaur kirdun, v. to steer.—Pilotage (skill in steering) علم جہاز کڈار ylına jahauze guzaur. (hire for piloting) کرا جہاز کڈار kiraa jahauze guzaur.

A PILSER (*moth flying round a candle*) پرندہ
چراغ purinduha churaugh.

PIMENTO فلفل fulful. v. *pepper*.

A PIMP دلال dulaul, دسفاون dusfaun, شاور shawur, پزوندہ purwund shawur, پزوشونده purwund shawur, پاي زي pai zun, ديبوب dubé-oob, پزوند purwund. v. *barwd.* — *A pimp to his own wife* کورناس kurnaus, کشخال kushkhaul, کشخان kushkhaun, فغال fughauk, مذا mau-za, ديوت dei-oos.

To pimp کردن تدیث tudees kirdun, دلال dulaal boodun, دلاوت شدن dulaulut shoodun, امضا ساختن imza saukhtun.

Pimping (playing the pimp) تديث كنان tu-dees koonan. v. also *little, mean.*

A PIMPLE پشترم *pusthurum*, ابله *abileh*, اوله *awileh*, شري *shuré*, شرا *shura*, عارضت *ari-zut*, كزم *kuzm*, طرموت *turmut*. *v. pustule.*

Pimpled, pimply پشترم pur pushturum.

A PIN وتد wutud (plur. اوتاد awtaud), مینخ meekh. v. peg. — *A pin or web in the eye* طفر چشم zufra chushum. v. *cataraet*. — *A pin for fastening clothes* سوزن soozun, گنجل kunjul, صنجق sunjuk. *A rolling-pin* چوبه chobeh, بزرگده buzhgurdeh, مسطح mustuh, چوپ نان chopan nan. — *To pin* پیوستن pivustun. v. *to fasten*.

PINCERS ڪلاڻٽ, کاز kauz, اهنج ahunj, کلوب kulaubut, ملزام kulob, انبر mulzaum, منٽاخ minkaufh, منقاش minkush, امبور ambur, منٽاڪھ muntaukh. v. *tweezers*.

To PINCH با چنگ گرفتن ba chunk gooriftun, با انبر bukhei-uh kirdun, بخیه کردن
 با ambur gooriftun, بزیدن buzédun, با
 taareek kirdun, تعریک کردن buk-
 fédun, پنجه زدن puncheh zudun, نشکنج
 kirdun, خراشیدن khyraulhédun, nushkunj
 پوشگولیدن pushgulédun, خشود ساختن khu-

شدن tuhauluk shoodun. *To pitch* (or *light*) *upon* کردن lubood kirdun. (*to choose*) گزیدن guzedun, انتخاب iklité-aur kirdun, نبودن intik'haub numoodun.

Pitched (*bedarwbed*) با قار اندوده ba kaur andoodeh. (*fixed*) نشانده nishaundeh. (*thrown headlong*) کوفته kooftch. (*fallen headlong*) هاوی hawé uftaudeh. *Pitched upon* (*chosen*) گزیده guzedeh.

A PITCHER قبهه ajaunut بط but, کوزه kooz, کوزه koozeh, کوزه koozsh, اندو andoo (pl. اندوها andooha). *Anything by which a pitcher is suspended* کوزه اويز koozeh aweez.

A PITCHFORK شلغه shulgeh, شلغه shulfeh, شانه shaunch, هیزه heezeh. v. *fork*.

PITCHINESS ظلمت zulmut, تاریکی tau-reeké, تاری tauré, داغ dauj. v. *darkness, blackness*.

Pitchy تاریک taureek, سیاه sc-auh, متظلم mutuzullim. v. *dark, black, dismal*. — (*smear'd with pitch*) با زفت پوشیده ba zift poshédeh. v. *pitched*. — (*having the quality of pitch*) قار نو قوت قار zu kuwwuta kaur, زفت مانند zift maunend, ماهیت سفت دار mauhé-uta fift dar.

PITCOAL اندشت ankusht. v. *coal*.

PITEOUS, *pitiful* (exciting pity) شغقت انگیز shufkut angeez, سار, نرم دل nurm dil sauz, مرحمت murhumut awur. (*compassionate*) ملایم mula-ém, مشفق mushfik, نرم دل nurm dil, رومان ruh-maun. (*sorrowful*) دلفکار dalfikaur. v. *mournful*. — (*paltry*) مذموم muzmoom, مبتذل mubtuzil, خور khor. v. *contemptible, wretched*.

Piteously, pitifully اندیز bur wujha shufkut angeez, با نرم دل ba nurm dilé, مشفقانه mushfikaunch, ملایم mula-éman. v. *compassionate-ly; sorrowfully; also contemptibly, wretchedly*.

Piteousness, pitifulness شغقت shufkut, ملایمت mula-ém, مرحمت murhumut. v. *compassion, tendernefs; sorrowfulness; also wretchedness, paltriness*.

A PITFAL چاه پوشیده و جانگه chauha poshédeh ou jaungah.

PITH (*chief strength of any thing*) مغز mughz, قلب kulb, مخ mukh, توان tuvvan, قوت kuwwut, قدرت kudrut. v. *heart, marrow, force, strength*. — *The pith of plants* دل dil, لب lub, دل dila durukht, تنه tunuh, عنقر aukur.

Pithily با قوت ba kuwwut, بر وجه پر توان bur wujha pur tuvvan, با قدرت ba kudrut.

Pithiness توانایی tuvvaui-é. v. *energy, strength*.

Pitblefs زبون zuboon, قوت bé kuwwut, نا سست na tuvvana, غیر قدرت ghire-a kudrut, سست fuft. v. *feeble*.

Pithy ذو دل zu dil, ذو توان zu tuvvan, قوت kuwwut numa, اهل قدرت ahla kudrut. v. *strong, forcible, energetick*.

PITIABLE (*deserving pity*) واجب الرحمت vajibu'r'ruhmut, مستوجب البشقق mustoojibu'l' mushfik.

Pitiful. v. *piteous*: *paltry*. — *Pitifully*. v. *piteously*: *meanly*. — *Pitifulness*. v. *piteousness*: *meaness*.

Pitiless بی شغقت bé shufkut, غیر رحمت ghire-a ruhmut, ظالم zaulim, نا نرم na nurm dil, نا ملایم na mula-ém, درشت durusht. v. *inhuman, cruel*. — *Pitilessness* عدم شغقت aduma shufkut, مظلمت muzlumut, درشتی durushté, عدم ادوما انسانیت aduma insané-ut. v. *inhumanity*. — *Pitilessly* بلا شغقت zaulimaunch, بلا shufkut, بوجه نا ملایم bur wujha na mula-ém.

A PITTANCE اندک anduk, کلیل shei-a kuleel, بهی buhmé, قتل killut.

PITY شغقت shufkut, شفق shufk, مرحمت murhumut, نرم دل nurm dilé, ملایمت mula-ém, رقت rikkut, رحم ruh, ترحم turuhhum. v. *compassion*.

To pity نبودن شغقت shufkut numoodun, مترحم شدن shufk daushtun, داشتن muruhhim shoodun. v. *to compassionate*.

A PIX (vase) ظرف zurf.

PLACABLE ملایم mula-ém, نرم دل nurm dil, خوشنود khoosh khautir, خوش خاطر khooshnood. v. *mild, gentle, pacifick*.

Placableness ملایمت mula-ém, نرم دل nurm dilé, خوشنودی khooshnoodé. v. *mildness*.

A PLACARD (*manifesto or edict posted up in a public place*) تعیین در بازار نصب زده tai-én dur bazaur nusf zuddeh, بیان نامه بیدانه munsoob. *To placard* بیان نامه در بازار نصب کردن bei-aun-nameh dur bazaur nusf kirdun.

PLACE مکان جای jau, جا gah, محال mukaun, مقام ja-égah, محل muhull, موضع mouza (pl. مواضع muwauza), چیز gupjaur, گنجار nusheemun, هیئتی hei-uz, معابد maabid, بلود bulood, مسکن muskin (pl. مساکن musakin), سراچہ suraucheh, بکعت bukaat, خطت khitut, خانه shau-meh. v. *space, room, mansion, seat, residence, repository*. — *Place* (*priority of rank*) پیشی peishé, تقدم tukuddum, صدر tufuddur, صدر fude, سداورut. v. *precedence*. — (*public character, or em-*

ployment) منصبداري munsubdaré, منصب munsub, پایه pa-éh, خدمت khydmut, گاه gah, جاه jauh. v. office, degree. — A market place چهارسو chuhaur foo, بازار bazaur. — A place of destination a halting-place, منزل munzil, منزلگاه munzilgah, بات muhulla nuzool, محل نزول hulool. v. inn. — A place before a gate درگاه durgah, بارگاه peifhgah, پایگاه pa-éhgah, فنا funa, بارجاه bargah, جناب junaub. v. court, square. — A place for gymnastick exercises میدان meidaun. v. gymnasium. — A place of worship عبادتگاه ybaudutgah, نمازگاه numauz gah. v. temple, church, mosque. — A subterraneous place زیر زمین zeer zumeen. A place of recreation سیرانگاه teiraungah, تفرج جا tufurruj jau, مسیرت tummausha gah, میسرت museirut, مستار mustaur, اباد yshrut abad. A place of meeting or assembly گاه جمع juma gah, مجلس mujlis, مجمع mujma, هنگامه hungaumeh, کبین kumeengah, گرمسیر gurmseir. A cold place سردگاه furdgah. A woodland place کوهسار koohsaur, کوهستان koohistan. A place of refuge گریزگاه gureez gah, فرار kuraur gah. v. asylum. — A place where any show is exhibited تماشاکاه tummausha gah, ملعب mulaab, ملاعبت mulaabut. — Any place where one stands ایستگاه kuraur gah, مقام mukaum, ماوا maawa. — Any place where one sits جای نشست ja-é nishift, جایگاه ja-é-gah, مکان mukaun, نشیمن nushoemun, اباد ja-ébaishif, جایباشش ja-égah, آباد ; [The above imply also places of residence.] — A place where one trips or falls down مسقط muskut (pl. مساقط mufaukut). The place where any creature sleeps گندانده gundauneh, منام munaum, گاه hukoo-a gah. v. also bed. — Any place to which one returns مرجع murja, معاد ma-ad, ماب ma-ab. A stony place سنگستان funklaukh, سنگبار funkbar, سنگلاخ kunduroosh, محجر muhjur. A high lying place جای بلند ja-é bulund, منجا munja, بلنجا bulunja, علیا ulé-a. A pleasant well cultivated place معبور و آبادی maamoor ou abadouné gah. Belonging to the same place, country, town, village, &c. همجایی humja-é, همخانه humshahuré, همدهی humdeehé, همقریه humkuré-uh. To give place (make room for any person in a publick assembly) کنجایش kufausuh kirdun, کنجایش kufausuh kirdun. To give place or precedence تقدیم کردن peishé dadun, پیشگاه دادن tukdeem kirdun, پیشگاه دادن.

To give place to reason شدن معقول را تسلیم شدن ma-koolra tulleem thoodun. One who possesses any place جاگیر جاگیر jauguer, جانشین jaunilheem. To find a place برجا شدن burjau thoodun. A place of honour پیشگاه peithgah, پیشکار peithkaar, پیش peish, موخر mawkir. Whatever is substituted in the place of another بدل budul, عوض ywuz, عیاض a-é-az. — From place to place جا بجا jau aejau, مسافه به مسافه furtukh furtukh, فرسخ فرسخ faufelh bemufaufelh. In the same place یکجا eekja, در همان گاه dur humaun gah. In his, her or it's proper place برجا burja. In the first place نخستین nukhusteen, در ماتقدم dur matukuddim, اول awwul. In the second place در دوم dur doo-ém, ثانیاً fané-a. In the third place در سوم dur fé-oom, ثالثاً falifa. In the fourth place در چهارم dur chuhaurum, رابعاً rabaa. In the fifth place در پنجم dur punjum, خامساً khatmi-fa. In the sixth place در ششم dur shuthum, سادساً saudisan. In the seventh place در هفتم dur huftum, سابعاً fabaa. In the eighth place در هشتم dur huthtum, ثامناً tamina. In the ninth place در نهم dur nuhum, تاسعاً tafaa. In the tenth place در دهم dur duhum, عاشراً ashira. — In every place هر جا hurjau, جا همه جا dur humeh jau. From another place از دیگر جا uz digur jau, من محل آخر min muhulla akhir. Not in a place نا برجا na burja. — Places جاهها jauha, مواضع mukaumaut, محلات muhullaut, مقامات muwauza, اماکن amkinut, اماکن amaunkun, مطابخ mutauruh, بقاء bukaa. Sacred places بقاء اماکن amaunkina muburrikut, بقاء bukaa kheirut.

To place وضع کردن nihaudun, نشان دادن nishaun faukhtun, نشانده nishaundeh numoodun, وضع ساختن nush kirdun, تودیع wuda faukhtun, طرح کردن turuh kirdun, جعل کردن toodé-a numoodun, موضوع بودن mouzoo-a numoodun, برنشان دادن fukk faukhtun, وضع قدم کردن To place the foot wuzaa kudum kirdun, پای نهادن pa-é nihaudun, قدم نه شدن kudum nih thoodun.

Placed نهاده nihaudéh, موضوع mouzoo-a, منجمل munjaal, نشانده nishaundeh. Placed in a high station بلند پایه bulund pa-éh, بلند جاه bulund jauh.

A placer نه wauza.

Placing نه nihaud, نشان nishaun, نصب گنان mujtaal, واضع wauza.

nusf koonau, وضع ساز wuza fauz, طرح نها turh numa.

PLACID ملایم mula-ém, نرم nurm, دل نرم nurm dil, ودیع wauda, وادع wauda, مودوع moudoo-a, مظلوم muzloom, حلیم huleem, لهسته ehesteh, لینا leina (fem. لينت leinut, pl. الينا aleina), روح rooh, دیر غضب deer ghuzub, ساکن faukin, الطبع ساکن faukinu't'tuba. v. gentle, quiet, mild.

Placidly ملایمت با ba mula-ém, نرم nurm nurm, مظلومانه wauda, وادعا ba lei-aun, muzloomau, حلیما huleeman.

Placidness ملایمت mula-ém, نرم nurm dilé, التیام ilté-aum, مودوع moudoo-a, سکینت fukeenut.

PLAGIARISM انتحال tuhuhul, انتحال in-tihaul. — A plagiarist صاحب تنحل fahib tunuh-hul, اهل انتحال ahla intihaul.

The PLAGUE طاعون ta-on, وبا wuba, سرایت fura-é-ut. v. pestilence. — (any thing troublesome) ازار azaur, اضطراب iztiraub, جفا jufa, افسوس afsoos.

To plague (infest with pestilence) وباءت ساختن wubaat faukhtun, مطعون کردن muta-on kirdun, سرایت افشاندن fura-é-ut effhaundun. — (to vex, tease) ازار دادن azaur dadun, اضطراب iztiraub kirdun, جفا ساختن jufa faukhtun, هچیدن hachédun, بیزار کردن beezaur kirdun, افسوس زدن afsoos zudun. v. to torment, irritate.

Plagued ازار رسیده azaur ruffedeh, مضطرب muzturub, ارزده azurdeh.

Plaguily (vexatiously) ازار بر وجه bur wujha azaur, بطور افسوس زن ba iztiraub, betoora afsoos zun.

Plaguy (vexatious) ازار رسان azaur ruffaun, افسوس زن afsoos zun, اضطراب اور iztiraub awur. v. troublesome.

A PLAIN (level ground) همواری humwauré, هموار humwaurch, زمین هموار zumeena humwaur, صحرا fuhra, اسحر as-hur, هامون haumoon, همین humin, بسیطه bu-fecteh, بسطت zumeena buseet, جوا jiwa, سهلت fuhl, سهل fuhlut, ارض سهولت arza fuhoolut, دشت dufht, فز furz, عینہ ameench, سردج furdah. — mus-hur, مصحت wuta, وطا. — An extensive plain و هامون dufht ou haumoon, صحیح fuhfuh, صحاح fuhfauh, جوف jawf, جباب jubabut.

Plain (smooth, level) هموار humwaur, برابر buraur, پیشاپیش peishapeish, متساوی mutusa-

wé, مستوی mustawé, وچید wujeed, دستمال doftmaul, بیکسو eeksoo, بیکسو musawé, بسطت buseet, eeksoo, بی زینت (void of ornament) eekfaun. — bé ara-ésh, نا اراسته na arausteh, سادہ faudch, یکنرل eekrun, یکنونه eekgoonch, یکتا cekta. — (artless, of simple understanding) نا شناس na shinaus, بی جاهل jauhil, ضعیف العقل za-éfu'l'akl, خبر و ادب bé khubr ou adub, نا دان na dayun. — (open, honestly blunt) کشفده kushaudch, مضرط muzhrub, سادہ دل بی نزاکت faudch dil bé nizaukut, ادب و ظرافت fulb goo-i-aun bé adub ou zuraufut. — (clear, evident, not obscure) آشکاره afshikareh, ظاهر zauhir, بین bei-un, روشن roshun, هویدا huweida, باهر bauhir, نا مغلق na mughluk, غیر ghirc-a mushkil. v. discernible: mere, bare.

To plain پیشاپیش کردن peishapeish kirdun, برابر نمودن humwaur faukhtun, یکنسان ساختن burabur numoodun, eekfaun faukhtun.

A plain-dealer مرد صالح murda faulih, صاحب ربا adama bé ré-a, رجل عادل rujla adil, اهل عدل fahib fudaukutkaure, صداقتکاری adil.

Plain-dealing (adjective) ربا بی bé ré-a, ربا na doo roo, غیر حیلہ ghirc-a heeleh, صادق faulih, صادق faudik. v. honest, artless.

Plain-dealing (substantive) عدم ربا و حیلہ adama ré-a ou heeleh, صلاح fulaah. v. honesty.

Plainly (levelly) هموارانه humwauranch, دستمالانہ doftmaulaunch. — (without ornament) بلا زینت bila zeenut, بطور نا اراسته betoora na arausteh. — (sincerely) با اخلاص ba ikhlau, بی غرضانہ bé ré-a, ربا بی bifludduk, لطیفہ بر طرف bé ghurzaunch. — (in earnest) حقیقہ hukeekutan, تفریح jiddaunch. — (evidently) ظاہرانہ zauhiranch, بر وجه ہویدا bur wujha huweida, نا مغلق na mughlukan.

Plainness (levelness) همواری humwauré, بیکسو burauré, یکنسانی eekfauné. — (want of ornament) عدم زینت adama zeenut, یکنرل eekrun, عدم ارایش adama ara-ésh. — (openly blunt freedom) کتب و کتب بی نزاکت gub ou goo bé nuzaukut, بی ادب ma kushaudch bé adub. — (artlessness, simplicity) سادگی faudugé, مضرط muzhrub, بسطت bifutut, اخلاص ikhlau, سادگی azaudugé, سادہ دل faudch dilé. v. sincere.

mut, لزوق zyraud, ضباط zyraudut, ضبان | muzook, لاوزون lauzook.

To plaster (a wall) مهره دیوار زدن muhreha deewaur zudun, دوسیدن doofedun, اندودن andoodun, اندوده اندوده numoodun, تقصیص ساختن tufees kirdun, tukfees faukhtun, مشید نبودن musheed numoodun.—(to apply a plaster to a wound) با مرهم تضمید کردن ba murhum andoodun, تضمید کردن tuzmeed kirdun, ضمد ساختن zumd faukhtun.

Plastered (as a wall) اندود andoodeh, اندود andood, مشید musheed, مشیدت musheedut, مهره دیوار دار muhrha deewaur dar.—A plastered wall دیوار اندوده deewaura andoodeh, داز dauz, داز مهره زده jidaura muhreh zudeh. (plastered as a wound) با مرهم اندوده ba murhum andoodeh, تضمید کرده شده tuzmeed kirdeh shoodeh.

A plasterer مهره دیوار زن muhrha deewaur zun, دوشگر dooshgur, دوشگر dauz, تجمیص کر tufees gur. One who prepares plaster دیوارگر muhrha deewaur gur, طیانج mauluj. A plasterer's trough ناوه naweh. The art of preparing or using plaster طیانیت tei-aun-é ut.

To PLAT بافتن baftun, بهم بافتن behum baftun, با هم پیچانیدن ba hum pechanédun, نسیج ساختن nuzij faukhtun. v. to weave, twist.

A plat, v. plot (of ground).—Platane, v. planetree.

A PLATE طبق tubuk (plur. اطباق atbaur, طبق tubauk), جفتن jufnut, پنجره pungureh, صحن fuhn, عجز ajooz, صفت fufut, (plur. مصحن fuhaut, صفحات fuhaut), مصحن mus-hunut, پنجره punkaureh, بشقاب bishkaub, لنگره lungure, جرها junga, غاوتو ghautoo. v. dish, trencher, bafon.—Silver plate سیم seem, فضا فyzzut. A large plate صحن بزرگ fuhna buzruk, مصحن mus-hunit. A large plate or table upon which other plates are set طستخوان tust-khaun. A voider in which they carry plates, &c. سنی suné.—Two plates struck against one another as a musical accompaniment صحنان fuhnaun.—A cuirass made of plates کومه koomah.—A thin plate of any metal صفیحت fufechut, تنکه tunukeh, قونت koonut, تیغ teegh.

To plate (with silver) تفضیص کردن tufzeez kirdun, با سیم پوش نبودن ba seem posh numoodun.—(to arm or cover with lamina or plates) با قونت پوشیدن ba fufechut poshedun, با تنکه پوش نبودن ba koonut posh numoodun, با تانستن ba tunukeh araustun.—(to beat into lamina)

صفیحت مضروب کردن fufechut muzroob kirdun, در تنکه ضرب نبودن dur tunukeh zurb numoodun, قونت ساختن koonut faukhtun.

PLATFORM (on the tops of houses, &c.) آجار ijjaur, انجار injaur, سطح satih, تهره tumzileh, طايت ta-é-ut. v. also ichnography, plan.

A PLATOON (small body of soldiers) فوج fouj (plur. افواج afwauj), فوج foo-ooj, فوج fu-uj, کروه kurooh, افویج ataweej, افویج afawij, شریزیمت shirzimut (pl. شرازم shirauzim), حضیرت huzeerut (plur. حضایر huza-ér), کنبولت kumbulut (plur. کنبول kunabul), کببوت kubbut, عذیفه ydrut, نفر nufur.

PLATTER پنکاره punkaureh. v. plate.

Plaudis, v. applause, clap, wish the bands.

PLAUSIBILITY پسندیدگی puffedudugé, معقولی maakoolé, مقبولی mukboolé.

Plausible پسندیده puffedudeh, معقول maa-kool, مقبول mukbool.

Plausibly بر وجه پسندیده bur wujha puffedudeh, مقبولاً maakoolaneh, مقبولاً mukboolan.

To PLAY باختن baukhtun, بازی کردن bauzé kirdun, بازی نبودن bauzé numoodun, لعبت زدن laabot zudun, لعبت tulaab kirdun, لعب ساختن la-ab faukhtun, اختن aukhtun, شوق کردن shuduk kirdun, تلهی شولدن tulhé shoodun. v. to sport, frolic, trifle.—(to game) باختن baukhtun, قمار باختن kumaur bauzé kirdun, لعبت kumir faukhtun, لعبت laab kirdun, لعبت laabut boodun. To play at cards قمار کاغذی kumaur kaughudé kirdun. To play at dice قمار ششدر بازی ساختن shushdur bauzé faukhtun, قمار باختن kumaur baukhtun, قمار نکردن tukaumir kirdun, عیسر نبودن eefur numoodun, قمار باختن mukaumir faukhtun.—To lose at play بازی کردن bauzé kirdun. v. under lose.—To win at play قمار باختن kumir kirdun.—To play on a musical instrument نواختن nuwaukhtun, نواختن nuwaukht kirdun, نواختن ساز زدن sauz zudun, نواختن ساز نکردن ahunk kirdun. To play or jest with any one با کسی کنک کردن ba kuse kunkul kirdun, شوخی نبودن khooshédun, شوخی نمودن numoodun, شوخی شمع kirdun, شوخی ساختن daab faukhtun, شوخی باختن buzleh baukhtun. v. to jest.

To play (represent on a theatre) تمارش کردن tummausha kirdun, نقل گفتن nukhtun, لعبت باختن laabutbauzé numoodun. To play or toy غنچیدن ghanjedun, غنچیدن

tudleel kirdun, لهو ساختن luboo faukhtun, نازیدن nauzédun, نواز نبودن nauz ou nuwauz numoodun, شیهه باز کردن sheeweh bauz kirdun, تلعب کردن yshwut zudun, بازیچه tulaab kirdun. *To play at childrens pastimes* بازیچه bauzeech eh guzaur kirdun. *To play the child* صبوت نبودن subwut numoodun. *To play with life (to expose one's self to danger)* جان سپار نبودن jaunbauz kirdun, جان sippaur numoodun. *To play odds or evens* تل و جفت zooj ou furd baukhtun, تخصیت tuk ou juft bauzé kirdun, مخاشات tukhîe-ut laab faukhtun, mukhathaut bauzédun. *To play upon (ridicule)* استهزا نبودن muzeh kirdun, iftihza numoodun, فسوس زدن afsous zudun. v. *to deride, gibe, laugh at.*

لعبت laab, لعب bauzé, بازی bauz, بازی laabut, قصفان kusf, قصفی bauzeech eh, لعبتازی tulaab, لعبتازی laabutbauzé. v. *sport, amusement.* — *A stage play* تاشا tukleed, نقل nukkul, *Play (at cards, dice, &c.)* laabutbauzé. — *ky-maur* قمار laab, لعبت laabut, قمار kumir. v. *cards, dice.* — *Addicted to play* لعبت laabaun, *Belonging to play* tulabaut. *A place for play or sport* هنگامه hungaumeh, میدانه meidauneh. v. *gymnasium.*

A player لاعب la-éb, بازیچه bauzindeh. *A stage-player* نقال nukkaul, نقل nukkul gur, تاشا tummausha gur, بدباز budbauz, buzbaur. v. *mimick.*

A player on an instrument پرداز purdauz, سازنده sauzindeh, نواز nuwauz, نوازنده nuwauzindeh.

A chess-player لعبتازی شطرنج laabutbauza shutrunj.

Play-fellow همباز humbauz, سبادورت subaudurut.

Playful, playfome شیهه sheeweh nama, لعب laab, لعب la-oob, عشوت yshwut bauz, *Playfulness, playfomeness* شیهه sheeweh, لعبت بازی laabut bauzé, رنک runk.

Playgame, childrens play, plaything بازیچه bauzeech eh, لعبت laabut. — *A playhouse* تاشا خانه tummausha khauneh. v. *theatre.*

PLEA احتجاج ihtijauj, محتجج muhtujuj. *dam*, v. *lawful, allegation, apology, excuse.*

To plead (a case) احتجاج کردن ihtijauj kirdun, مقرر ساختن muhtujuj faukhtun, واکیل mukurrura dawé boodun, واکیل

داد خواستن vakeela dawaa shoodun, داود کھاؤتun. v. *to defend, discuss, allege, excuse.*

Pleadable ممکن احتجاج mumkina ihtijauj, کتاوبلا موھتوئو kaubila muhtujuj.

A pleader مقرر دعوی mukurrura dawé, واکیل daud khauh. v. *advocate, counsellor, lawyer.*

Pleading احتجاج نہا ihtijauj numa, محتجج کو muhtujuj goo.

PLEASANT لطیف luteef, معبور maamoor, zu تو تفرج zu tufurruj, ذو صفا zu sufa, دلاویز dilaweez, خوشنبا khoooshnuma, دلجوو diljoo, دلستان dillitaun, دلفروز dilturooz, دلپذیر diltizzeer. *A pleasant place* تفرجگا tufurrujgah, مسیرہ museireh, معبور و kushwur koooshnuma, بقعت maamoor ou abadauné gah, آبادانی bukaata behisht asa. v. *delightful.* — *Pleasant (gay, lively)* شاد shaud, دلشاد diltshaud, فرحناں musroor, شادمان shaudmaun, تیز طبع shookh, خرم khurruun, تازہ tuba, مژمت muzimmut goo. v. *cheerful, merry: also light, ludicrous.*

Pleasantly (delightfully) لطیفانه luteefauneh, با بروجہ دلاویز ba tufurruj, با تفرج ba sufa, شادمانہ shaudmauneh, مسرورا musrooran, با دل شادی ba dil shaudé. v. *merrily; also lightly, ludicrously.*

Pleasantness (delightfulness) دلفروزی dilturoozé, تفرج tufurruj, عیش و عشرت a-ésh ou yshrut, دلجویی diljooi-é, دلخواہی dilkhooohé. *Pleasantry* خرمی shaudé, دلشادی diltshaudé, خاطر کشادی khautir kushaudugé. *(Sprightliness of conversation)* بڈلہ buzleh, مزہ و مژمت maskhureh ou luteefut, مژمت muzuh ou muzimmut gooi-é.

To PLEASE (delight) دلاویز کردن dilaweez kirdun, عیش و عشرت a-ésh ou yshrut dadun, لاسا khautir nuwaukhtun, دلپسند کردن dilpusfund kirdun, دلخواہی diltshaud faukhtun, دلکشا کردن diltusha kirdun. v. *to gratify, humour; satisfy, content.* — *(to gain approbation)* پسندیدہ شدن pussundédeh shoodun, پسند یافتن pussund é-af-tun, قرین قبول بودن kureen kubool boodun, تحسین پذیرفتن tuhseen pizzeeruftun. *(to like, choose)* نیکو داشتن neekoo daushtun, راضی شدن

Pliableness, pliancy, pliantness اساني معطوف afauné maatoof, فنج afauné peich, فنج fu-tukh, قابليت العوج imkauna mawuj, معوج kaubillé-utu'l'awuj. *Pliancy of temper* ملايت mula-émot, اهستكي ahustugé, نرم نرم dilé, نازكي nauziké, خلق نازك khulka nauzik, قابليت القا fulaufut, سلاست cefur, ملايم mula-ém, نرم نرم dil, نازل خلق ahusteh, نازك nauzik khulk, قابل القا kaubila ilka. v. *persuadible*.

PLIERS اهنج ahunj. v. *forceps, tweezers*.

To PLIGHT (faith) عهد دادن ahid dadun, اقرار کردن ikraur kirdun. v. *to pledge, pawn*.

Plight حال haul, وضع wuza. v. *condition, state*: also *pawn*.—*In good plight* پرورده purwurdeh, سامن saumin. v. *fat, sleek*.

To PLOD (give intense application) شدت shidduta ta-alluk ou tum-musook dadun, با جد و جهد کردن ba jidd ou jihud kirdun, با اشتغال و سعی مطالعت کردن ba ishghaul ou fa-é mutalaat kirdun, با جد و جهد تحصیل علوم ساختن ba jidd ou jihud tuh-fa-é aloom saukhtun. v. also *to drudge, labour, toil*.

A plodder (laborious man) صاحب شدت تعلق shahib shidduta ta-alluk ou tum-musook, تعلق ahla jidd ou jihud. v. *drudge*.

A PLOT (conspiracy) ملع mula, اتفاق itti-fauk, معاهده ma-ahudeh, تعاقد ta-ahud (plur. ta-ahudaut), موافقت muwaufikut, توافق tuwaufik. (*a scheme, plan*) غرض ghuruz, نیت né-ut, قصد kufd, سوئد. v. *design, contrivance, intrigue*.—(*stratagem*) حيله heeleh, فن funn, اهل aul, رنك runk. *A plot or piece of ground* قطعت ارض paurchaha zumeen, عرصه arz, حوض hawz, حيز hei-tuz, ساحت sahut, بستان fuhun. *A plot or bed in a garden* چمن chumin, زعفران rufuf. *The ground-plot of a building* ساحت الدار sahutud'-dar, بنا رسم بى buna ruf-ma, بنا رسم mawaur.

To plot (conspire) معاهده کردن maahudeh kirdun, موافقت داشتن muwaufik saukhtun, توافق کردن tuwaufik kirdun. (*to machinate*) حيله بستن heeleh kirdun, فن ساختن ghuruz bauftun, اهل اهل aul kirdun. v. *to conspire, plan, scheme*.—*To plot destruction* قصد دمار kufd dumaur kirdun.

A plotter مرد تشاور murda tushawwur, اهل اهلا ma-ahudeh, صاحب اتفاق shahib it-

tifauk, موافقت سازنده muwaufikut sauzindeh, اهلا humwufauk, قرين kureen, مرد هيوثاق murda humwufauk, رفيق rufe-uk, فتنه انگيز (a contriver of mischief) fitneh angeez, طغيان افروز tughé-aun afrooz, غرض باي heeleh bauz, اشوب ashoob, فن سازنده fun sauzindeh, باب aul é-aub. v. *contriver*.

A plover, v. lapwing.

A PLOUGH غباره ghubauzeh, غباره ghubau-reh, فدان fudaun, شيار she-aur, فوله foolé, The plough handle مقوم mukoom. *Plough harness* براز burauz.

To plough زراعت کردن ziraat kirdun, شخم shukhum zudun, زمين شخم زدن zumeena shukhum zudun, زمين كندن zumeen kundun, بسار دادن bsar dadun, زمين شكاختن zumeen shagaufun, بسار دادن busaur dadun, كاويدن ka-wédun, كاوشتن kauftun, كشتن kishun, شيار دادن zumeena teemaur kirdun, شيار دادن she-aur kirdun, واران دادن waraundun, فلاحت کردن fulauhut kirdun, حراث ساختن hurs saukhtun. v. *to cultivate, till*.

A ploughman, ploughboy, plougher زارع zaura, اريس arees, نزرگر buzurgur, انكشيه angushpeh, فلاح fulauh, ايازى é-azé, روستايى roostai-é, دهقان dihkau. v. *rustick, peasant, countryman*.

Ploughed كاشته kishteh, كاشته kauftteh, بسارده busaurdeh, شخم زده shukhum zuddeh, زراعت شده ziraat shoo-deh, شيار داده she-aurédeh, كاويده kawédeh, شكار shudkaur, گلهون gilhoon. *Ploughed land* ارض ziraat, كاشته kishteh, زراعت arz kawédeh.

Ploughing زراعت كنان zuraat koonau, شخم shukhum zun, شيار كنان she-aur koonau. *The second ploughing* تركر turkuz. *A ploughing ox* چفت chuft, فدان fudaud. *Ploughing oxen* جفت justa bukur, ابيق ibmeek, غباره ghubauzeh, فدان فداون fudaudoon. *The plough-team to which they are fastened* هفت hufh.

A ploughshare سكت sikkut, سنگ sunnut, غباره ghubauzeh, ميكعت meekaata, كلد kuleed, سيار kulud, رنجين runjeen, باسنه baufineh, سيار fupaur, ابيق itmeed, ابيق ibmeek. *The wooden socket of the ploughshare* ويچ weej. *The plough-tail or handle* نيام né-aum.

To PLUCK فر کردن furkirdun, فر کردن furkundun, وا کردن wakirdun, نخس ساختن nukhis saukhtun. *To pluck up by the roots* پرخیدن

purkhédun. *To pluck or gather* چیدن cheedun, کردن چینی cheen kirdun, مخیدن mukhédun, بربخیدن burkhédun, خیدن kheedun. v. *to pull, eradicate.*—*To pluck a rose* گل چیدن gul chédun. *To pluck flowers* شکوفه چین کردن shukoofeh cheen kirdun. *To pluck feathers, wool, &c.* پورو بال پور purr ou baul nutif zudun, پربرخیدن purr burkhédun, پورشم واکردن pufhum wakirdun. *To pluck up courage* دلبر دلاور گردیدن dilavur gurdédun, دلبر dilare shoodun, وپروا وارانیدن bauk ou purwá waraundun. *To pluck hairs from the face with tweezers* تنهص کردن tunummus kirdun, با منتاخ موی از روی واکردن ba muntaukh mooí uz rooi wakirdun. *Tweezers for plucking out hairs* منتاخ muntaukh, اهنج ahunj. v. *tweezers.*

A plucker چیننده cheendeh, واکننده wa koo-
rindch, چین سازنده cheen fauzindch.

A PLUG سدان fudaud, صم fumaum, صم sum, دسام dufaum. v. *stopple, cork.*—*To plug* صم زدن fudaud dur kirdun, سدان در کردن fumaum zudun, با دسام سد کردن ba dufaum fudd kirdun.

A PLUM الو aloo, الوجة aloocheh. v. *damascene.*

PLUMAGE صمعا fuma (pl. صمعان fumaan) کرتک kurtuk, پورو بال purr ou baul, زلف zulf, خشت kusha, خمل khuml, خمال khumaulut, خمهعلت khumeelut, زف ziff. v. *feather, plume.*

To PLUMB بلد انداز نبودن bilud andauz numoodun.—*Plumb*, v. *plummet*: also *perpendicular.*

A PLUMBER کداز اسرب ufrub gudauz.

Plumery (manufactures of lead) کارها اسرب furub doftkaure.

PLUMCAKE خرمن khurmun.

A PLUME (feather worn as an ornament) سرقوج furkooj, کنکره kunkureh, تل tull. v. *plumage, feather.*—*To plume* (adorn with plumes) با کنکره ba furkooj araufun, با سرقوج اراستن ba kunkureh zeenut numoodun. v. also *to pluck, peel, strip.*—*Plumigerous* v. *feathered.*

A PLUMMET ترازوی بنا turazoo-é buna, هنجار hunja, هنجار hunjaur, هنجاره hunjaure, بکده-ی bikhé-yeh, بلد biltud, تر turr.

PLUMP سمن fumeen, سامن faumin, کوشتنین kooftdar, کوشتن mufmin, کازان turr, تر laughir, نا لاغر na kauzaun, برسام akook, عکوک juseem, برفاوم burfaum. v. *fat, corpulent.*—*Plump-faced* (and handsome) کلثمت kulsumut, کلثوم kulloom.—*A plump boy* دپنک dupunk, تپنک tupunk, فرهد furhud. *A plump girl* کهدل kuhdul, ریل rubé-ul. v. *خدلجة*

To plump (make fat) پوره کردن purwureh kir-
dun, تسمین ساختن tufmeen faukhtun. (to fall like a stone into the water) سنگ اسا در آب افتادن sunk asa dur aub uftaudun.

Plumpness سمن fumin, کوشنداری kooft-
daré, ریلت rubeelut, بدن budin, نسا or نسا nifa, جسامت jufaumut, v. *corpulence.*

Plumy, plumous, v. feathered.

PLUNDER یغما yaghma, سلب fulub, غنیمت ghunémot (pl. غنایم ghuna-ém), مغم mughnim, نفلت nuff, نفل nuffut (pl. انفال anfaul, نفال nufaul), تاراج tau-
rauj, نهیب nuheeb, نهب nuhb, نهبت nuhbut (pl. نهاب nuhaub), خباست khub-
aufut, بکیت bukeelut. v. *spoil.*—*Any plunder which cannot be divided* (as a horse, &c.) فضول fuzool. *An inroad to carry off plunder* ترکاز turktauz.

To plunder خسارت و غارت ساختن khufaurut ou ghaurut faukhtun, غارت کردن ghaurut kir-
dun, یغما کردن taulaun gooriftun, تاراج و یغما ساختن yaghma kirdun, سلب کردن fulub gooriftun, زفتن zuftun, استلاب کردن istilaub kirdun, غنیمت ساختن ghuneemut burdun, غارت کردن harb faukhtun, منسلب نبودن munfulib numoo-
dun, سالب شدن faulib shoodun, دزدی کردن duzdé kirdun. v. *to rob, depredate.*

Plundered مسلوب musloob, منسلب munfulub دزدیده duzdédch.

A plunderer یغمایی yaghmaí-é, ترک turk, غنیمت بردار ghuneemut burdar, دزد duzd. v. *robber, depredator.*

Plundering کیر یغما yaghma geer, تاراج و غارت ساز taulaun burdar, غارت ساز ghaurut fauz, واکنان tarauj wakoonauz.

To PLUNGE (any thing into water) زدن در آب zeer aub nihaudun, فرو زدن furoo zudun, غرق کردن ghurk kirdun, غوط خوردن ghoot khoredun, غرق غوط کردن ghurk zudun, غوط غرق کردن ghoot kirdun, غوط غرق کردن ghutis faukhtun. (to plunge one's self into water) غرق کردن ghurk kirdun, غرق غوط خوردن naghooth numoodun, فرو آمدن dur aub furood aumudun, فرو رفتن beduré-a furoo ruftun, غوط خوردن khoot khoredun, خود را در آب انداختن khootra dur aub andaukhtun, غوط غرق کردن nafsuhu fi nihar rumé kirdun, غوص ساختن ghawis faukhtun, غوص غرق شدن ghé-aus zudun. v. *to dive, sink.*—*To plunge headlong into any business* تودر کردن turé-a faukhtun,

purdaukhteh, پاکمال paukmaul, خوش khoosh. v. elegant.—To be or become polite ظریف شدن zureef shoodun, نازنده بودن nauzindeh boodun, ادب و ازرم ادب و ازرم luteef gurdédm, لطیف کردیدن adub ou azrum é-aftun.

Politely با ادب و ارکان ba adub ou arkaun, با لطافت ba lutaufut, ظریفانه zureefauneh, شیرینکاری ba sheereenkauré, با ازرم ba azrum.

Politeness با ادب و ارکان adub ou arkaun, ازرم ازرم azrum, ظرافت zuraufut, نراکت nuzaukut, لطافت lutaufut, لطیف lutf, شیرینکاری sheereenkauré. v. elegance.

POLITICAL (relating to or versed in the administration of publick affairs) مدیریت دان mudubbir daun, واقعی امور tudbeer muta-allik, امور عہوم منسوب waukufa umoora dowlut, امور (cunning, skilful) umoor amoom munfoob.—(cunning, skilful) امور umoor deede, سعتر faatur, سعتر faaturé, شناس shinaus, هنرمند hunrmund, زیرک zeeruk, دان daun, ذوق ذوق funn, اهل عقل ahla akl.

Politically بر وجه مدیریت شناس bur wujha mudubbir shinaus, با عقل ba akl, با ذوق ba funn, سعترانه faaturauneh.

A politician (one versed in the arts of government) رای صاحبی rahib tudbeer, صاحب تدبیر fahibé, واقعی امور دولت waukufa umoora dowlut, مدیریت امور جہور mudubbira umoora juniloor, حیلہ (an artful man) zut duleek.—(an artful man) اهل زیرکت zu funn, ذوق ذوق hceleh bauz, اهل zureekut.

Politicks (science of government) علم مدیریت ylma mudubbir, وقوف احوال دنیا wukoofo ah-waula duné-a, تجربت کاران روزگار tujributa kauraua roozigaur, اہلیت حسن تدبیر ahlé-uta hufna tudbeer.—(publick affairs) امور دولت umoor dowlut, کاران مہلت kauraua mumlukut, احوال دنیا ah-waula duné-a.

POLITURE مہرہ mubreh. v. polish.

POLITY (form of government) نظام ملک nizaum mulk, بندوبست سلطنت bundubusta ful-tanut, وجہ داوری wujha davuré ou hukoomut, دستور العہل مہلت duftooru'l'amla mumlukut, طور تدبیر toora tudbeer, حراست ملک huraufuta mulk ou millut. v. government.

A POLL سر fur, راس raus, کله kulleh. v. bead.—A poll book مدت دفتری millut dufturé, سر دفتر fur dufturé, دفتر قوم duftooru koom. A poll-tax سر خراجی fur khuraujé, جزایت juzé-ut.

To poll (enter in a register) در دفتر قید کردن dur duftura keid kirdun. v. to register.—(to lop)

پیراستن hytaub faukhtun, حطاب ساختن rauftun. v. also to shear, shave, mow, crop; plunder.

A pollard (tree loped) پیراستہ durukht peeraufteh, شجر مشذب shujra muhzzub.

Polled (lopped) پیراستہ peeraufteh, حطاب hytaub faukhteh, مغطوع muktawa, مشذب muhzzub.—Pollen, v. flower, bran, powder.—A poller, v. voter; plunderer, robber.

To POLLUTE الودن aloodun, الاییدن alai-édun, پلیدن aloodeh kirdun, پلیدن pulédun, مردار کردن puleed faukhtun, ملوث نمودن murdaur kirdun, تنجیس کردن tunjees kirdun. v. to defile, corrupt, taint.

Polluted الوده aloodeh, پلید puleed, ملوث mulawwus, مردار murdaur, شوح shookh, نا پاک na pauk, شوخناک reemnauk, محدث junub, شوح گین shook geen, پلشت dufum, دسم khufook, پلشت pulusht. v. nasty, filthy.—To be polluted الاییدن alai-édun, الوده شودن aloodeh shoodun, مرداری murdauré é-aftun.—Polluted water منجلاب minjilaub, اب الوده aub aloodeh. A polluted person اهل مرداری ahla murdauré, وجود reckun, ریکن wujood khuta alood, خطا الود puleedé, پلید fahib, صاحب puleez. Polluted with crimes مجاز الود mujauz alood.—A polluter اهل مرداری ahla murdauré, الا ala, مردار کننده murdaur koonindeh.

Pollution, pollutedness الایش ala-ésh, الودگی aloodugé, تلوث ahraur, پلیدی pulcedé, تلوث ahraur, تلوث laws, الا ala, شوخی shookhé, جنابت junaubut, نا پاکي na pauké. Pollution, polluting ساز الایش ala-ésh sauz, مردار کونا murdaur kooni, تلوث پلیدی effhaun, افشان kooni, تلوث tulawwus numa.

A POLTROON صاحب بد دلی fahib bud dilé, رجل بی ahla na murdé, مرد بی rujla bé dil, زو اشتد دل zu ushturdil, مرد پاک murda pur bauk. v. coward, scoundrel.

POLYEDROUS (having many sides) زو بسیار zu bisfé-aura jaunib.

A POLYGAMIST نکاح nukkaph, نکاح nukkaph, نکاح nuk-hut.

Polygamy نکاح nikauh (pl. انکاح ankuhut).

POLYGLOT (having many languages) بسیار zu zubauna, بلسا bisé-aur, کثرت اللسان kufutu'l'issau.

A POLYGON (a building consisting of many sides and angles) بنا بسیار جانب و کنار دار buna bisfé-aura jaunib ou kunaur daur.

Polygonal بيسيار جانب و کنار *biffé-aur jaunib*
ou *kunaur*, کثرت الاجناب *kufutu'l'ajnaub*.

POLYPODY (plant) اضراس الكلب *izraufu'l'-kulb*, بسفانچ *busfautuj*.

POMATUM روغن خوش بوي *rooghuna*
khoofh booi.

POMECITRON ليمون *lémon. v. citron*.

A POMEGRANATE نار *naur*, انار *anaur*,
رمان *rummaun*, رمانت *rummaunut*, رمانيت
rummauné-ut, ملسي *mulufé*. *A wild pomegra-*
nate مظا *muzz*. *The flower of the pomegranate*
naurkhoo, نارخوي *naurkhooi*. *The grains,*
the juice, also a syrup of pomegranates ناردان
naurdaun, ناردنل *naurdunk*. *Viðuals dressed with*
pomegranate juice or seeds ناربا *naurba*, ناردنک
naurdunk, رمانيت *rummauné-ut*. *The pomegra-*
nate tree نار درختي *naur durukhté*. *Belonging*
to the pomegranate رمانی *rummauné*. *A breast*
like a pomegranate ناربيستان *naurbistan*.

A POMMEL (of a sword) دسته سيني *dosteha*
seif, قبضت تيغ *kubzuta teegh*, قبيعت *kubé-at*,
قبضت شمشير *kubzuta shemsheer*.—*A silver pom-*
mel زلفچانه *zulfjauneh*, دسته سيم *dosteha seem*.
The pommel of a saddle پيشکوهه *peishkooheh*,
کوده *koodch*.

To pommel ضرب کردن *zurb kirdun*, کوفتن
kooftun, مشت زدن *musht zudun. v. to beat*.

POMP, *pompousness* احتشام *ihtishaum*, اتات
ataut, عظمت *azumut*, شوکت *shawkut*, فر *furr*,
کُر *kurr*, کُر و فر *kurr ou furr*, طنطننت
tuntu-nut. v. magnificence, splendor, cavalcade.

POMPION پاشيده *pautheedeh. v. pumpkin*.

POMPOUS شوکت *zu ihtishaum*, شوکت
بزرگوار *shawkut mukroon*, عظيم *azeem*,
بزرگوار *buzurguaur*, بزرگانه *buzurgauneh*,
زوکروفر *zu kurr ou furr. v. magnificent, splendid, grand*.—
Pompous in speech رفاک اور *runk awur*.

Pompously با احتشام *ba ihtishaum*, با اتات
ba ataut, بروجہ بزرگانه *azeemauneh*,
بروجہ بزرگانه *ba shawkut*.—
To walk or strut pompously رفتن خرام رفتن
mou-zoon khyraum ruftun, خرامان کردن
khyramaun kirdun, تغطرف نبودن
tughutruf numoodun, خرامانيدن
khyramanédun.

A POND آبگير *aubgeer*, ابدان *aubdaun*,
استادانکاه *aubkundeh*, آبگنده *aubkundeh*,
غديره *ustadaungaha aub*, درياچه *duré-aucheh*,
غديره *ghudeereh* (plur. غدير *ghudur*,
غديران *ghuduraun*, اخور *akhoor*,
حوض *hawz*, اغدرت *aghdurut*),
استخر *zulufut*, رزنت *ruznut*, رزن
ruzn, تلاب *tulaub*, ثغب *fughub*,
خبت *khub-*

but, ماچل *maajul*, ورگا *wurgah*, موچل
moo-jul, مستنقع الها *mustinka-u'l'naa*,
ضوت *zu-hoot*, صهاج *fu-haurij* (pl. صهاريج
fuhaureej), صهري *fuhré*, صهريج
fuhrunj, رکاوت *rukaut*, رکاوت
rukaut, دسق *dutuk*, جاپيت
jaubé-ut (pl. جواي *juwauoc*).—*A fish-pond*
burkeha mauhé, هريصت *kureetut*. *The*
bottom of a pond پايب *paï-aub*. *The middle of a*
pond مئاب *misaub*, مثابت *mitaubut*.

To PONDER پنداشتن *pindaushun*, پندار
pindaur, اندیشه کردن *faukhtun*,
اندیشه فکر ساختن *fikr faukhtun. v. to*
confider; think, muse.—*A ponderer* کر
au-deefheh gur, فکر ساز *fikr sauz*.

PONDERATION (weighing) وزنت *wuznut*,
میزان *meezaun*, سنجان *sunjaun*, کيل
keil.

Ponderous ثقیل *fukeel*, کران *guraun*, وزین
wuzeen, سنگین *fungeen*, رزین *ruzeen. v.*
heavy, weighty: momentous.—*Ponderously*
ثقیلاند *fukeelaunch*, بروجہ کران
bur wujha guraun, وزینانه
wuzeenaunch.

Ponderousness, ponderosity کرانی *gurauné*,
سنگینی *fungeené*, ثقلت *fuklut*, ثقل *fukl*.

A PONIARD خنجر *khunjur*, دشنه *dushneh*,
دشنو *dushnoo*, دهره *duhreh*, حربت
harbut, تشته *tushteh*, شل *shil*. *Stabbing the breast with*
a poniard با خنجر سینه کذار *ba khunjur seeneh*
guzaur. *A sharp poniard* خنجر تیز *khunjura taze*.
A poisoned poniard خنجر زهردار *khunjura zuhrdar*.
To poniard با خنجر کذار کردن *ba khunjur*
guzaur kirdun.

PONTIFF متبوع امت *mutboo-a ummut*,
ربح پاپا *papa*, پاپا *papa*, امام
reem papa. *The Mohammedan pontiff* مفتي
mutté, شيخ الاسلام *sheikhu'l'illaum*. *The Jewish pontiff*
خخم *khukhum*.

Pontifical امام منسوب *imaum munsoob*,
امامي *imaumé*.

A PONTON (for passing rivers) چوپ بند
chop bund, معبر *mibur*, اسپلانا
ispalata.

A PONEY اسبچه *afbech*.

A POOL آب استاده *aub uftaudah*, اجم
ajim, کنداب *kundaub*, خره *khureh*,
چرا *chura. v. fen, marsh, pond*.

A POOP پويه جهاز *poopa jahauze*.

POPPOR تنل دست *tunk doft*, کدا
guda, نیازمند *fukoon*, سکن *fakr*,
احتياج *ihité-auj*, حاجتمند *haujutmund*,
بی نصيب *bé nuseeb*, مستمند *mustumund*,
خليل *khuleel*, مسکين *meskeen*, مختل
mukhtill, مفرح *muf-*

ruh, تهی دست tuhé doft, منهلل munhilauk, سبروت shaujhunk, مغلال mughlauk, فوبروت subroot, قليل البضاعت subree, مبلد lu'l'buzaat, متل mykill, اعقن é-akuf, رامق rumook, صعلول tul, جحد juh, خلیل khull, طلال tumlau, شقی shuké, هازر hauzsh, هازر hauzshch. v. mean, contemptible; barren; lean; trifling; unhappy; spiritless.—A poor man فقير fakeer, درویش derveesh, قلندر derveesha tuhé doft, روان durbedur, ابدال abdaul, زبانه خواه zu-baunkhauh, منلال munlauk, مستبیت mustubeet, شغل shufuk. v. beggar.—The poor فقرا fu-kura, زوع benoo ghubra, اشقيا afhké-a, مساكين musaukeen. A poor woman فقيرت fakeerut, عفتا akfa. A poor proud man فقرا kundawur. To be or become poor فقر fakr fhoodun, ركوع كشتن rukuwa gush-tun, افتاده شدن uf-tadeh fhoodun, سكون كردیدن sukoon gurdédun, فقير شدن fakiir fhoodun. To make poor کردن if-kaun kirdun, فقير ساختن fakeer faukhtun, فقير کردن ifkaur kirdun, فقير ساختن tufkeer faukhtun, مبلد کردن mublud kirdun. Poor as Job افقر من وج afkaru min wuhh.

Poorly مستمندانه fakeerauneh, درویشانه derveeshauneh, بطور تنگ دست bur wujha mefkeen, بتویرا تونگ دست be dowlut. v. also meanly; unfortunately.

Poorness, v. poverty; meanness; barrenness.

Poor-spirited بی دل be dil. v. cowardly.—Poor spiritedness بی دل be dilé.

A POP (sharp sound) صدا taze.

To pop (enter with a quick and sudden motion) با جنبش تیز و ناگاه در آمدن ba jumbishta taze ou nagah dur aumudun. v. also to shift.

The POPE ریم پاپا reem papa.

POPINJAY طوطی tooté. v. parrot; fop.

The POPLAR (tree) حور junaur, دیودال taugh, شاشدان shashdan, سپیدار sipeedaur, پده purreh, اسپید aspeed, پوش poosh. The black poplar حور هوی huwwura roomé.

POPPY کونار kooknaur, هیشر heishur, منثور munfoor, خشخاش khushkhauk. Poppy-seed کرنبه juljauna habshé, بابلس babilus.

kurunj, خشخاش khushkhauh, رومان rum-maunu's'faul. The heads of poppies رومان الخشخاش rummaunu'l'khushkhauh.

POPULACE عوام awaum, عام aumm, عامت aummut, اهالی ahaulé mumlukut, جاهل khulk, خلق millut, ملت ahaulé kus, قوم koom, عوام ummut, طایفه ta-éfeh. v. people, commonalty, vulgar, multitude.

Popular (vulgar) عام aumm, عوام amoom. v. plebeian.—(suitable to the people) ملتی la-éka millut, مستوجب vajibu'l'aummut, محبت الامت mustoojibu'l'koom. (esteemed by the people) از ملتی uz millut matubir. A popular disease وبا wuba. v. epidemick.

Popularity اعتبارداری é-atibaurdaure-a koom, دوستداری dooftdaré-a jauhil khulk, محبت الامت mohabbutu'l'ummut.

Popularly (having the love of people) با دوستی و محبت ملتی ba é-tibaura koom, عواما amooman, علی العوام ala'l'amoom.

Population معیوری maamooré, آبادانی aba-dauné, آبادانی abdauné. v. populousness.

Populous بسیار قوم دار bisfê-aur koom dar, معیور kufrut'l'khulk nupa, آبادانی abadaun, زو آبادانی zu abdauné. A populous well cultivated country معیور و آبادانی maamoor ou abadauné gah.

Populously معیور bur wujha maamoor, با آبادانی ba abdauné.

Populousness معیوری bisfê-auré koom, کثرت kufrutu'l'khulk, آبادانی abadauné, آبادانی abdauné.

PORCELAIN چینی cheené, صینی seené, چینی ظروف cheené zurroof. v. china.

A PORCH دهلیز duhleez (pl. دهلایز duhau-leez), ایوان eiwaun, سزال sauzauk. v. portico, port, entrance.

A PORCUPINE شیم shebhem, سکر fukur, سکر fungur, سکه sungah, تسی tufé.

A PORE (of the body) مسام musaum. The pores مسامات musaumaut, منایج munautuh.—(any narrow passage or spiracle) سوراخ sooraukh, محب muhubb, منفذ munfuz. v. bole.

PORK گوشت خوک gooshta khoon. — A pork-eater گوشت خوک خور ghoooshta khoon khore.—A porket, porkling. v. pig.

POROUS پر محب pu' muhubb, سوراخ zu sooraukh, منفذ دار munfuz dar. Porosity, porousness, poriness منفذ داری munfuz daré.

POSITIVE (*not negative*) غیر نفی *ghiré-a nufé*, نا منفی *na munfé*. (*certain*) مقرر *mukur-rur*, متحقق *eekeené*, بندگان *bundaur*, متحقق *mutuhukkuk*, واضح *wauzih*, معهود *maahood*, نا مشکل *na muhkil*, نا محکوک *na muhkook*, غیر شل و کبان *bé shubheh*, بی شبهه *shuk ou gumaun*. (*dogmatical*) تغرد *tufurrud*, خود کام *khooD ra-é*, خود رای *khooD fur*, قاطع *khooD kaum*, معاند *ma-anud*, ynaud, *kauta*, v. *obstinate*, *peremptory*.

Positively (*not negatively*) بطور نا منفی *betoora na munfé*, بر وجه بی نفی *bur wujha bé nufé*. بر وجه یقینی *mukurrurauneh*, مقررانه (*certainly*) *bur wujha eekeené*, واضحانه *wauzihauneh*, معنی *maanah*. (*dogmatically*) تغردانه *tufurrudau-neh*, بر وجه خود *betoora khooD fur*, خود رای *bur wujha khooD ra-é*, معاند *ma-anudan*, با اقرار (*in strong terms*) *betoora kauta*. با اقرار شدید *ba ikraufā ihudeed*, با تقریر محکم *ba tuk-reera muhkum*. v. *peremptorily*.

Positiveness (*actuality*) عدم نفی *aduma nufé*, اقرار *maané-ut*. معنی *maané*. (*certainly*) وضوح *tuhkeek*, تحقیق *eekeen*, یقین *ikraur*, عدم شبهه *zuwaulu'fh'shuk* و ال الش *wuzooh*, و کبان *aduma shubheh ou gumaun*. (*dogmatical-ness*) خود رای *khooD furé*, خود سري *khooD ra-é*, معاند *ynaud*, قاطعی *kauta-é*.

To **POSSESS** داشتن *daushtun*, گرفتن *gooriftun*, ضبط *tufurruf numoodun*, تصرف نمودن *zabt daushtun*, صاحب بودن *fahib boodun*, ملک داشتن *maulik shoodun*, مالک شدن *muluk daushtun*, قبض ساختن *kubz faukhtun*, متصرف شدن *muktuné boodun*, مقتنی بودن *mutufurrif shoodun*, احسنتا گرفتن *ihfinta gooriftun*, میراثیدن *meeraufédun*, تملیک کیر ساختن *tumleek geer faukhtun*, ملاکت داشتن *rabb shoodun*, رب شدن *mullaukut daushtun*.

Possessed or مقتنی *mumlook*, مهلول *muktuna*, متصرف شده *mutufurrif shooDeh*, مقبوض *muzboot*, مضبوط *meeraufédéh*, میراثیده *meeraufédéh*, گرفته *daushteh*, داشته *goorifteh*. *Possessed of* (*endowed with*) مند *mund*, زو *zu*, دار *ahl*, اهل *fahib*, صاحب *zé*, زی *zaut*, ذات *dar*, وار *war*, اولو *uloo*. (*for examples v. possessing*).

Possession تصرف *tufurruf*, ضبط *zabt*, ملک *maulik*, ملاکت *mulaukut*, ملاک *mlauk*, ملکیت *mulké-ut*, ملکیت *mulkut*, تملیک *tumleek*, احسنتا *mulkdauré*, تملیک *tumleek*, میراث *moorus*. v. *hereditary*

age.—*Complete and absolute possession* مالکانه *tufurrufa mauликаunch*. To take possession ضبط کردن *tufurruf gooriftun*, گرفتن *zabt kirdun*, تصرف کردن *muluk faukhtun*. To give possession ملکیّت بخشیدن *tufurruf dadun*, ملکیّت بخشیدن *muluké-ut buksh numoodun*, ملکیّت بخشیدن *imlauk kirdun*, تملیک ساختن *tumleek faukhtun*. —*In my possession* در قبل من *dur kubla mun*, عندي *yndé*. *In his possession* در قبلش *dur kub-lish*, عنده *ynduhu*.

Possessions املاک *imlauk*, ملکات *mulukaut*, تصرفات *tufurrufaut*, عقرات *akaauraut*. *Hereditary possessions* خانمان *khaunumaun*, مان *maun*, میهن *meehmun*, میراث *meeraus*. v. *heritage*.

Possessing, *possessive*, *possessory* تصرفدار *tufurruf dar*, مالک *maulik*, مالکی *mauliké*, متصرف *mutufurrif*, وار *war*, زو *zu*, مقتنی *mutukunne*, متغنی *mund*, اولو *uloo*, اهل *ahl*, زی *zé*, ذات *zaut*, تملیک *muktuné*, دار *dar*, پدی *édé*, پدی *édooi*, تملیک *tumleeké*. *Possessing wealth* مالدار *mauldar*, ذات *zautu'l'maul*. v. *rich*.—*Possessing understanding* صاحب فهم *khurdmund*, خردمند *fahib tuméi-éz*, اهل ادراک *ahla idrak*. v. *wise*.—*Possessing excellent qualities* مکرم صفات *maurum mukurrum syfaut*. *Possessing an excellent disposition* زو اشراف *zauta sheroof*. *Possessing singleness* زو الجلال *zu'l'haufut*. *Possessing dignity* صاحب مقام *zé'l'julaul*, زی الجلال *zu'l'julaul*, زو القدر *zull'kadr*. *Possessing strength and courage* زو بال و بال *zé yaul ou baul*. *Possessing excellence* صاحب فضل *fahib fazl*. *Possessing power* اقتدار *fahib iktidaur*, صاحب وجود *fahib wujood*. v. Vol. I, p. 292 and 122.—*Possessing many estates* عاقل *é-akaur*.

A *possessor* صاحب *fahib*, زو *zu*, اهل *ahl*, مالک *maulik*, متصرف *mautufurrif*, ضابط *zabit*, خداوند *khodavund*, مالک *maulik*, صاحب *maulik*, مولی *moula*, or مولا *fahibé*, باال *baal*, دار *dar*, دیو *deev*. v. *lord*, *master*, *owner*.

POSSIBILITY امکان *imkaun*, استطاعت *istata-ut*, امکان *imkaun*, مقدور *mukdoor*. *In the power of possibility* امکان *bekudru'l'imkaun*. *Possibility* ممکن *mumkinaut*.

Possible ممکن *mumkin*, قابل *kaubil*, ممکن *booduné*, ممکن *shooduné*, ممکن *muktumil*. *Possible things* ممکنات *mumkinaut*, ممکنات *muhtumilaut*. To be possible ممکن شدن *mumkina shoodun*, مقدور داشتن *mukdoor daushtun*, قابل گردیدن *kaubil gurdédun*.

kuwwuta mudrikut. *The power of imagination or fancy* قوت خیال kuwwuta khci-aul. متخیلت mutukhci-ulut. *The reflecting or thinking power* قوت واهمت kuwwuta wuhm, واهیمت wauhimut, مفکرت musikkirut. *The power of memory* قوت محافظت kuwwuta hyfz, حافظت haufizut, محافظت muhaufizut, قوت ماسکت kuwwuta maufikut. *Natural or inherent power* قوت ذاتیت kuwwuta zauté-ut. *Animal or vital powers* قوا حیوانیت kuwwa heewané-ut. *The powers or senses of the body* قوا بدن kuwwa budun. *Venereal powers* قوت حیوانیت kuwwuta shuhwauné-ut.—*There is no power nor strength but in God* لا حول ولا قوت الا kuwwuta illa billah. *Acquiring power or force* قوت پذیر kuwwut pizzcer. *To gain power* نیرو گرفتن neerdo gooriftun. *High in power* بلند اقتدار bulund iktidaur, بلند bulund murtubeh, بلند جاه bulund jah. *Possessed of power* ذو قلمت zu kudrut. v. *powerful*.—*Without power* بی قدرت bé kudrut. v. *powerless*.—*A power (potentate)* شاه shah, سلطان sultaun. v. *king*.—*(military force)* لشکر lashkur, *A power of people* کثرت askur. v. *army*.—*A power of people* کثرت خلافت kufruta khula-ék, جمع کثیر jumaa ku-sceer. v. *multitude*.

Powerful (invested with command or authority)
 قدرت zu kudrut, صاحب اقتدار fahib ikti-
 daur, توانا tuvvan, فراخ دست fraukh došt, توانا
 tuvvana, توانگر tuvvangur, حول or هول hawl,
 نیرومند neeroemund, قادر kaudir, قدیر kudeer,
 کام زوالقدر zu'l'kudr, قاهر kauhir, کوهنار kuhhaur, کام
 گذار kaum guzaur, عزیز azeez, زو شوکت zu
 shawkut, مقتدر muktudir, پُر زور pur zoor,
 کامبین zu fulaubut, زو صلابت zu fulaubut, کامبین
 kaumbeen, بال و بال zé é-aul ou baul,
 موهب furpuncheh, زبر zibr, زوش zoozh, موهب
 mawhib, عنایع anau-
 fuj, معترف maatufir, عالی aul'é, عنایع anau-
 fuj, بابت dumaun, بابت babaut,
 ایا a-é-a, صاحب wujood, بجاال be-
 jaul, شدید البطش shudeedu'l'butsh, صاحب
 بلند fahib tumkeen. — *Very powerful* بلند
 bulund iktidaur, بلند جاه bulund jaul,
 بلند پا-ه bulund pa-éh, عزت موفور yzzut mou-
 floor. *Powerful as heaven* گردون اقتدار gurdoon
 iktidaur. *To be or become powerful* توانستن tuv-
 vanistun, توانستن tuvva-éftun, قادر کشتن
 kaudir gushtun, توانگر کردیدن tuvvangur gur-
 dédun, عزت یافتن yzzut é-aftun. *To make*
 توانگری kudrut dadun, توانگری kudrut dadun,
 تعزیز کردن tuvvanguré bukhshédun, تعزیز کردن
 taazeez kirdun, مضطلع ساختن muztula faukh-

tun, توئیل کردن tooseel kirdun. *A powerful man* صاحب قدرت fahib kudrut (plur. اصحاب کبرا af-hauba kudrut), کبرا kubr (plur. کبرا kubra, اکابر akaubir), زو اقتدار zu'l'iktidaur (pl. زوی اقتدار zu'i-u'l'iktidaur).

Powerfully توان بر وجه bur wujha tuvvan,
نیرومندانۀ با قدرت ba kudrut, قادرا kaudiran,
neeroomundauneh, بطور نیرومند betoora neeroo-
mund, تندرستانۀ با قوت ba kuwwut, tundu-
rustauneh, قهارانۀ با قهر و زور ba kuhr ou zoor,
kuhlharauneh.—*Powerfulness* تواندري tuvvanguré,
قدرت kudrut, قوت kuwwut. v. *power*.

غير قدرت، *bé tuvvanāi-é* بي توانايي *Powerless*
 na تا قادر، *bila kuwwut* بلا قوت، *ghire-a kudrut*
 بلا، *bé neeroomundé* بي نيرومندي، *kaudir*
bé mujlaur به مجلال، *bila iktidaur* اقتدار

POX ابله abileh. v. *small-pox*.—(a venereal infection) اتشک autashuk, ابله فرنگ abileha frung, فرنگ زحمتی frung zuhmute. *To catch the small pox* ابله گرفتن abileh gooristun, مجدر شدن mujdur shoodun. *To catch the French pox* با اتشک ابله ba autashuk mubtrula boodun, ابله فرنگ گرفتن abileha frung gooristun.

PRACTICABLE ممکن معمول *mumkina ma-*
mool, ممکن گذار *kaubila fauz*, ساز *ma-*
kina guzaur.--*Practicableness* ممکن امکان *imka-*
na maamool ساز قابلیت *kaubillé-ut fauz*, امکان
 گذار *iinkauna guzaur*.—*Practicably* بطور ممکن
betoora mumkina maamool.

Practical اهل zu amul, عملی amulé, *مصلحت* wukooftdar, وقوفدار ahla wukooft, وقوف کار kaur guzaur, کار گذار muftlihut guzaur, بطور عملی *Practically* kaur munfoob.—*Practically* betoora amulé, بر وجه وقوفدار bur wufha wukooftdar. — *Practicalness* وقوفداری wukooftdaré, کارگذاری kaur guzauré.

Præctice (experience, use) کار kaur, وقف wukooof, ووقوف wukooofé-ut, عمل aml, آزمایی azmai-e, کارسازی karsazi, تجربت tujribut, آزمودگی azmooduge, کارفauzé, کار رانی kaur rauné, کرداری kir-dauré, کارگذاری kaurga-zauré, کارآموزی kaur amoozé, قابلیت kaubillé-ut, تصرف tufur-ruf, صرف صرف zuraufut, غدر ghodr. *Bad præctice* حیله بازی hoeleh bauzé, *ghodr. v. knavery.*

To practise ساختن faukhtun, کردن kirdun,
کار گذاشتن kaurguzaurdun, عمل کردن and
کirdun, مصلحت ساختن musluhut faukhtun,
تجربیت کردن wukoof numoodun, تجربه کردن
tujribut kirdun, کار ساختن kaur faukhtun, کوشش
کند kaurmund shoodun, کردن کردن az-

dun, با الحاج طلب ساختن ba ilhauh tulub
faukhtun, لا به کردن laubédun, لا به کردن laubeh
kirdun. • v. *to supplicate.*

Prayer (to heaven) نماز numauz, دعا du-a, *Publick prayer* جماعت دعا sunakauré. *Prayers for the dead* اموات مومنینت دعا jummaat du-a. *Morning prayer* نماز اموات moomineenut du-a. *Morning prayer* نماز صباح numauza baumdaud, *Meridian prayer* نماز پیشین numauza peisheen. *Afternoon prayer* نماز دیگر numauza deegur. *Evening prayer* نماز شام numauza shaum, *Prayer before going to bed* احتشام نماز ihtishaum numauzé. *Prayer before going to bed* نماز خفتن numauza khuftun. *A place of prayer* نماز گاه numauz gah. *One who says prayers* نماز گذار numauz guzaur. — *A prayer-book* کتاب نماز numauz nameh, *Prayer (submissive importunity)* کتاب نماز numauz nameh, *Prayer (submissive importunity)* نیاز né-auz, نیاز و نیاز né-auzmundé, نیاز ruja ou né-auz, نیاز tumunné, نیاز iltimaus, نیاز ibtihaul. v. *entreaty, supplication.*

To PREACH وعظ کردن. waaz kirdun,
نصیحت muwauzeh numoodun, مواظله نمودن
گفتن nuteehut guftun, خطبه khutbeh
کردن kirdun, پند دادن pund dadun.

A preacher واعظ wauz, نذير nuzeer, خطيب khuteeb, شيعه sheikh.—*A preaching*, v. sermon.

PREAMBLE دیباچہ mukuddumut, deebaueh,
پیشرو peishrou, سرآغاز furaghaz.

PRECAŖIOUS بي قرار na mukurrur, bé kuraur, ثابت na faubit, غير متثبت ghire-a mutufubbit, بقا بي na bauké, bé buka, na munkurud. v. alfo *uncertain, dependent*.

Precariously بر وجد نا مقرر bur wujha na mukurrur, بتلا بقا betoora na faubit, بتلا بتلا bila buka.

Precariousness عدم قرار aduma kuraur, عدم بقا aduma buka.

PRECAUTION احتياط ihté-aut, بصيرت bu-
fcerut, نكاه nigauh, هشيارى hushé-auré, انتباه in-
tibauh, امانى amauné, اکاهى agauhé, حذر huzr.

To precaution اگاہ کردن agauh kirdun, نصیحت
 نصحہ نصحہ dadun, پند گفتن pund guftun.
v. to warn, advise.

To PRECEDE (*take rank, go before*) پیش رفتن peish ruftun, پیشی گرفتن peishé gooriftun, در پیش tukuddum dauishtun, تقدم داشتن tukuddum dauishtun, تقدم شدن dur peish. shoodun, تقدم نبودن istik. daum numoodun, تصدر کردن tufuddur kirdun, صدر گرفتن fudr gooriftun. *To precede in point of time* قدم نبودن kudum numoodun, تقدم شدن tukaudum shoodun, سابق بودن faubik boo-

dur zumauna faubik در زمان سابق شدن dun,
faulif nymoodun. سالن نهولن, fhoodun.

Precedence, precedence پیشی *peishí*, تقدم *tu-kuddum*, تقدمیت *tukuddumé-ut*, صدر *sudr*, صدارت *fudaurut*, تصدر *tufuddur*, سبق *subik*, سبقت *subkut*. v. *superiority*.

Precedent, preceding, (foregoing) پیشروان peish-rouvaun, پیشین peishheen, پیشینه peitheeneh, اول awwul, قدم kudim, مقدم mukuddim, متقدم mutukuddim, قدام kudaum, سابق faubik, قبل kubl, سالف faulif. v. *former, prior.*

A precedent پيشنهاد peishnihaud, دستور dustoor, نهودار numoodar, دستور العمل dusturu'l'aml, عبرت يبرتا ybruta numoodar, عبرت يبرتا ybruta mukuddum, دستور سابق dustoor saubik, مثل misl, مثال misla faulif. v. example.

Precedently مقدمہ mukudduma, *dur wakta* پیشہ peish, *peish uz wakt* پہنچ پہنچ, *kubt uz auz* قبل از ان, *saubikaunch* سابقہ.

A PRECEPT حکم hookum, امر amr, فرمان furmaun, وصیت vusit, سفارش siparash, قضا kuza, بار نامہ bar nameh, فرماندہ furmandeh.

حکم لہا، furmaun dahi, Preceptive
 امر ساز، amir saaz, hookum numa,

A preceptor خواجہ khojeh, معلم mu-ullam,
معلم مولانا, استاد uftaud, استاد uftauz, نذیر nizid,
مکتب mu-eddib, مکتب خواجہ mukrab khojeh.

PRECESSION پيش رفتاري peish rufarai,
پيش روی peish rouvé, مقدمت mukaddamat.

A PRECINCT قلیار kalamrou, دے-سور de-sur,
کیشور kishwur, ولایت wula-e-ut, ناحیت nau-
hé-ut. v. *district*.

PRECIOUS گران guraun, بها gurun
 buha, گران ماهه guraun ma-éh, زو بها zó buhá,
 بر بها و, زی قیمت zó keemut, قیمتی keemuté,
 از بهرند surmeen, ثمین pur buha ou shurf,
 نفیس nufces, عتیم arjumund,
 در افشان durr offshan, عزیز azoer, feeftut,
 جوهر jawhur, بهی buhé, فخر gohur paureh,
 عبقریت abkuré-ut, عبقری abkuré, khir,
 مضمّن ylku muzunnin, علی مضمّن ylku muzunnutin.
v. valuable — every thing precious

rouva-éfh, rouva-éfh, rouva-éfh, rouva-éfh, rouva-éfh
A precious pearl در ثمین dars farnam.
looloo-a guraun buha, looloo-a guraun buha.

PREDECEASED, پیشین مرده peisheen murdeh, مقدم فوت awwul mooté, اول موتی, شده mukuddum foot shoodeh.

A PREDECESSOR پیشینه peisheené (plur. پیشینگان peisheerfugaun), سالی fuluf, سالی faulif (plur. اسلاف aflauf), سابق faubik (fem. سابق faubikut). v. ancestor.

A PREDESTINARIAN (a believer in predestination) بتقدیر اعتقاد کننده betukdeer é-atikaud koonindeh, در قدر و قضا باورنبا dur kudr ou kuza bawur numa.

Predestination تقدیر tukdeer, قدر kudr, قضا و kudr, قضا kuza ou kudr, قدرت kudrut, قضا kuza ullah, مختار tukdeera fa-éla mukhtaur, نوش nuwish, نوش khoda, نوش nuwish, قسمت kufumut, مقدرت mukdurut. v. fate.

To predestine, predestinate کردن tukdeer kirdun, قدر mukuddur numoodun, نوش nuwish کردن kudr faukhtun, نوش kirdun.

Predestinator (an attribute of Omnipotence) مقدر mukuddir, قادر kaudir. The divine predestinator of death حد اوند میقدر اجل huzruta khodavund mukuddiru'ajil.

Predestined مقدر mukuddur, منقدر munkudur, معذور mukdoor, قادر kaudur, سرنوشت furnuwisht, موعود maw-awud. Predestined death اجل ajil maw-awud.

PREDETERMINATION نیت پیش گرفته né-uta peish gooristeh, مراد متقدم morauda mutukuddim, پیشینه azeemuta peisheeneh, قرار مقدم kuraura mukuddim.

To predetermine نیت پیش گرفتن né-uta peish gooristun, مراد متقدم morauda mutukuddim numoodun, پیشینه azeemuta peisheeneh kirdun, قرار مقدم kuraura mukuddim faukhtun.

Predetermined مقرر mukurrur.

PREDIAL (consisting of farms) عقاری akauré, زیجی zé-auté, مزری muzra-é, اجاره شو ijau-reh shoo, زمینداری zumeendaré.

PREDICAMENT حال haun, شان shaun, مقام mukauh, مرتبه murtubeh. v. condition, state, degree; class.

PREDICANT (one that affirms) اقرار کننده ikraur koonindeh.—To predicate (affirm) اقرار کردن ikraur kirdun.—Predicate (that which is affirmed of any thing, an adjective noun) وصف wufuf, صفت fuffut, مقول mukool. The subject and the predicate مقدم و تالی mukuddum ou taulé.—Predication اقرار ikraur, تعریف taareef.

To PREDICT پیشین گفتن peisheen guftun, غیب نهون gha-éb kirdun, غیب نهون gheib numoodun, دلالت ساختن dulaulut faukhtun, کاهن شدن tukuhhin kirdun, کاهن شدن kauhinhoodun, کاهن نهون kuhaunut numoodun, وعدت کردن adut kirdun, وعید waad kirdun, وعد کردن waad kirdun, موعود موعود نهون maw-awud numoodun, موعود faulgoo kirdun, فالكو بودن ma-wéd kirdun, موعود faul guftun.—Predicted موعود maw-awud, پیشین peisheen gufteh.—A predictor فالكو faulgoo, کاهن kauhinh, پیشین peisheené numa. v. prophet.

A prediction فالكو faulgooi, کاهن kuhaunut, پیشین peisheen gooï, موعود maw-éd, وعد waad, وعید waad, وعدت adut, دلالت dulaulut, تکهن tukuhhin (pl. تکهنات tukuhhinaut).

To PREDISPOSE بر وجه پیشین نظام bur wujha peisheen nizaum kirdun, پیش پیش amaudun. v. to prepare.—Pre-disposed آماده پیش peish amadeh. v. prepared.

Predisposition پیش نظام peish nizaum, تدارک tudaarika mukuddum, اعداد متقدم adaada mutukuddim. v. preparation.

PREDOMINANCE غلبت doft, غلبه ghu-lubut, استعلا istala, اعتلا é-atila, استیلا isteela, غلبه ghulib, بهارت buhaurut, تغلب tughullub. v. superiority.

Predominant غلبه ghulib, غالب ghaulib, اعلی ulé-a, غلبه aghlub, غلبه ghuluba, مستولی mustoolé, متجلی mutujullil. v. superior, prevalent.

To PRE-ELECT پیش کردن peish gu-zédun, بر وجه تقدیم اختیار کردن bur wujha tukdeem ikhté-aur kirdun.

PRE-EMINENCE تقدم tukuddum, تقدمیت tukuddumé-ut, بر اعلی kudmé-ut, بر اعلی imité-awz, استعلا istala, استیلا isteela, پیش پیش dofté, پیش پیش peishé, پیش پیش doft. v. precedence, superiority.

Pre-eminent تقدم متقدم mutukuddim, پیش پیش peish doft, بر اعلی peishé, بر اعلی zu buraat, متجلی mutujullil.

To PRE-ENGAGE بر وجه پیشین عقد bur wujha peisheen akd kirdun, بطور betoora mukuddum, از شرط مقدم مقرر ahd ou peimaun faukhtun, از شرط مقدم مقرر uz shurta mutukuddum mukurrur kirdun.

Pre-engaged از عقد پیشین مقرر ساخته uz akda peisheen mukurrur faukhteh.

Pre-engagement عقد پیشین akda peisheen, مقدم اهد او پیمان mukuddum, شرط متقدم fhurta mutukuddim.

To PRE-ESTABLISH بر وجه پیشین مقرر bur wujha peisheen mukurrur ou bundubusteh numoodun, و بطور مقدم متعین و betoora mukuddum mutaï-ua ou burkuraur faukhtun.

Pre-established بر وجه پیشین مقرر و بندوبسته bur wujha peisheen mukurrur ou bundubusteh faukhteh, و بطور مقدم متعین و بقرار شده betoora mukuddum mutaï-un ou burkuraur shoodeh.

Pre-establishment بندوبسته پیشین bundubusteha peisheen, مقدم تعیینن tai-éna mukuddum, بقرار متقدم burkuraure mutukuddim.

To PRE-EXIST وجود مقدم داشتن wujooda mukuddum dauhtun, پیش هستن peish hustun. — *Pre-existence* وجود مقدم wujooda mukuddum, پیش هستن peish husté.

A PREFACE دیباجه mukuddumut, سرغاز furaghauz, پیشرو peishrou, عنوان unwaun. — To *preface* پیش کردن peish kirdun, مقدمت نمودن mukuddumut numoodun, دیباجه ساختن deebaujeh faukhtun. *Prefaced* مقدم tukuddum. A *prefacer* مقدمت دیباجه نوش mukuddumut fauzindeh, پیشرو کننده peishrou koondeh. — *Prefatory* بر وجه پیشرو bur wujha peishrou, مقدمت نها furaghauzé, دیباجه mukuddumut noma, بطور دیباجه betoora deebaujeh, مقدم tukdeem, مقدم tukuddum.

A PERFECT سردار surdar, سرور surwur, امیر mubauhir, ضابط zaubit, ناظر nauzir. — *A prefecture* سرداری surdaure, حکومت mubauhirut, ضبط zabt, hookoomut. v. government, command.

To PREFER (give a preference) مقدم کردن mukuddum kirdun, تقدم ساختن tukdeem faukhtun, ترجیح دادن tukuddum dadun, پیش داشتن peish dauhtun, درجه پیش دادن darjeh peish dadun, بیشتر mumtukhir numoodun, پیشتر andeesh faukhtun, اختیار گرفتن ikhté-aur kir- numoodun. — (to advance) برداشتن burdaushtun, استحکام کردن efranz numoodun, ترقی efranz kirdun, تهشیت ساختن tumshé-ut faukhtun, پیشی دادن peishé dadun, تنغیر

tunfeer numoodun. v. to promote. — (to prefer a complaint) شکایت نمودن ihuka-é-ut numoodun, غمز ساختن ghumz faukhtun. v. to accuse, impeach: exhibit, offer.

Preferable واجب الیه vajibu'l-mukuddum, مستوجب التقدیم mustoojibu'l-tukuddum, لایق ترجیح la-éka turjech. — *Preferableness* واجب الیه vajibu'l-mukuddum, لایق التقدیم la-éké-ut tukuddum.

Preference مقدم mukuddum, تقدم tukuddum, ترجیح turjech, پیشی peishé, تقدیم tukdeem, رغبت rughib, تنغیر tunfeer, ممتخر mumtukhir, رغبت rugbut (plur. رغوب rughoob), ترضیح turghcheh, مزین muzin, تفضیل tufzeel, مرجوح murjooh.

Preferment استحقاق efranz, افزایش efranz-tugé, اقبال ikbaul, تہشیت tumshé-ut. v. promotion. — (a place of honour or profit) مرتبه murtubeh, منصب munsub, جاه jauh, پایہ pa-eh. v. office, dignity.

Preferred (considered more highly) پیشتر peishtur andeeshédeh, مقدم کرده mukuddum kirdeh shoodeh, گزیده murghoob pundaushteh. — (promoted) افزایش efranzteht, برداشته burdaushteh.

To PREFIX تقدم ساختن tukuddum faukhtun, در پیشگاه درنشانیدن peish kirdun, در پیشگاه نصب کردن dur peishgah durnishaundun, در قبل نشانیدن bekudaum nusb kirdun, در قبل بخدمت نمودن bekudaum nusb kirdun, در پیشی نشان کردن dur peishé nishaun kirdun.

A prefix (particle prefixed to words) ادات الجزا adautu'l'juza, حرف مشروط hurfa mushroot.

Prefixed پیش کرده peish kirdeh shoodeh, در پیشگاه نشانیدن dur peishgah nishaundeh, در قبل نصب bekudaum nusb shoodeh.

Prefixion, prefixing تقدم tukdeem, تقدمت peish kirdun, پیش کردن peish kirdun, در قبل نشانیدن bekudaum nusb fauz, در قبل نشانیدن bekudaum nusb fauz.

PREGNANCY حاملگی haumilugé, حامل hubul, بار بار bar, باردار bardar.

Pregnant حامله haumileh, باردار bardar, عقوق waulid, باربار barbar, استغہ istuguh. v. also fruitful. — To make

PRE-OCCUPANCY, *pre-occupation* پیشین

کبر peishcen geer. v. *anticipation*. — *To pre-occupy*
بر وجه پیشین peishcen gooriftun, پیشین
کردن bur wujha peishcen kirdun. v. *to anticipate*.

To pre-ordain, v. to predestine.

PREPARATION امانکي amaudugé, تدارک
 tudaauruk, تکمیل tuhé-ut, اعداد é-adaud,
 tukmeel, اب abb, شلنک shilunk. v. Vol. I. p.
 1102. also *provision, apparatus.*

Preparative, preparatory, تدارک ساز tudaauruk
fauz, تہیت کنا amaudugé numa,
تہیت کوونا tuhé-ut koona.

Preparatively بر وجه تدارل bur wujha tudau-
ruk, بطور تہیت betoora tuhé-ut, با امدادی ba
amaudugé.

To prepare امانه کردن amaudun, ارایش نمودن arauftun, پرداز purdaukhtun, اهنگ کردن purdauz faukhtun, تدارک muhé-a faukhtun, اعداد é-adaud faukhtun, تهیت کردن busunjédun, تعبیت seechédun, معد نمودن maad numoodun, نیاز کردن toemaur kirdun. v. also *to arrange, form, make, qualify.*—*To prepare necessaries* muhimme purdauz faukhtun, لوازم امانه نمودن luwauzitm amaudech kirdun, اسباب تدارک ساختن asbauba tudaauruk faukhtun.

Pausitadeh, پاستاده paufitaudeh,
 اراسته amaudeh ou paufitaudeh,
 بسنجیده ma-ad, مهیا muhé-a,
 پوراخته feechédeh, بسنجیده
 پورداخته pur-daxtéh,
 محش haushid, محش muhshid,
 سغد fughd, سغد fughdeh,
 سغز hauzir, سغز fughd,
 مستعد musta'ed, مضمون mufauwa. v. ready.

Preparedly بوجہ امانت bur wujha amaudch,
 بتوڑا امانت betoora amautsh.

ارایش ساز, amadeh gur, آماده کور *A preparer*
تدارک کننده, tudaauruk koonindeh, *am-dilo looz*

Exposure, v. premeditated.

PREPONDERANCE, *preponderation* راجح
 راجحان *rajihaun*, راجع *raujah*,
 مرجوع *murjooch*, مانع *mausta*, ترجيح
terjechi, راجح کردن *rujih kirdun*,
 راجحان نبودن *rujooh faukhtun*,
rujhaun numsoodun.

A PREPOSITION حرف hurf.

TO PREPOSSESS (*impress with prejudices*) اوھام awhaum ou
 گماون بی جست و جوی انگختن. v. *to prejudice.*
 gumaun bé just ou joo-é angeekhtun.

Prepossession. v. *prejudice*, *prejudication*.

PREPOSTEROUS (*topsy-turvy*) زیر بالا *zeer*
bala, زیر و زیر *zeer ou zubr*, معکوس *makoos*,
نکس *nukis*, منکوس *munkoos*, منکوست *mun-*
kookoofut, بازگون *bazgoon*, اشگونه *afhgooneh*,
وازگونه *bazgooneh*, وازگون *wazgoon*, وازگونه
wazgoonch, سرنگون *furnigoon*. v. *absurd*, *foolish*,
ridiculous.—*A preposterous birth* انکاس *ankaus*.

Preposterously بازگون bazgoon, اشگونه afhgoon-
neh, بر وجه وازگونه bur wuj-
ha wazgoonch, بطور زب بالا betoora zeer bala.

Preposterousness بازگون bazgoon, وازگون waz-
goon, عكس aks, سرنووني turnigooné, حال زیر
hauila zeer bala.

PREPUCE غُلْفٌ ghulif, غُلْفَتُ ghulifut, غُلْفٌ kulif, رَعْلَتُ raalut, رَغْلَتُ rughlut, غُرْلَتُ ghurlut, أَكْلَفٌ akluf.

To PRE-REQUIRE **بر وجه پیشین خواستن**
bur wujha peisheen khaustun.

PRESAGE حَبْت hykraut (plur. احكام ah-kaum), فال faul, دلالت dulaulut. v. *omen, prognostick*.—*To presage* فال گرفتن faul gooriftun, غایب نبودن peisheen guftun, gha-éb numoodun. v. *to prognostick*.

A PRESBYTER صاحب القدس fahibu'l-kuds, کاهن kauhīn, شیخ sheikh, کشمیش kusheesh.

PRESCIENCE حِكْمَتُ hykmut, تعقل ta-
akkul, سبق subkut, پیش بینی peiṯh beené,
پیش دانش peiṯh daunīṯh, علم پیشین ylma pei-
ṯheen, عقل و شناختنی قبل الزمان akl ou ṯhun-
aukhtuné kubl'uz'zuimaun. v. *fore-sight*.

Prescient, prescious زو حکمت zu hykmut, اهل تعقل ahla ta-akkul, پیش بین peish been, زو علم پیشین zu ylma peisheen. *To be prescient* اول دانستن ta-akul numoodun, از پیش دیدن peish deedun, علم پیشین شناختن uz ylma peisheen shi-naukhtun.

To PRESCIND قطع کرنا kuta kirdun.

To PRESCRIBE (*order, direct*) فرمودن fur-moodun, مامور فرمان دادن furmaun dadun, احکم گذار کردن maamoor kirdun, hookum guzaur kirdun, امر نمودن amr. numoodun, رسم نمودن tai-én sukhtun, تفریض کردن tufreez kirdun, rufin numoodun, نهج نمودن nuhij numoodun. v. *to command*.—To prescribe as a physician پزشکی نمودن bizushiké numoodun, رسم طبی دادن ruīma tybbé dadun, پیشاران نمودن peisharaun numoodun. To prescribe bounds حدود تعیین کردن hudood tai-én kirdun, حدود شرعیت مامور ساختن hudooda

dun. *To present one's self (before another)* حاضر شدن *hauzir shoodun*, چهره نمودن *chuhreh nu-moodun*, نمایان رونا کردن *roonuma kirdun*, نمایان شدن *numaiaun shoodun*, پیدا بودن *peeda boodun*, پدید آمدن *pudeed aumudun*. *v. to appear.*—*To present a complaint* شکایت کردن *shuka-é-ut kirdun*, داد ساختن *mulaumut zudun*, داد ساختن *daud faukhtun*, غم و زخم نمودن *ghumz ou zumm numoodun*.—*Presentaneous, v. ready, quick, immediate.*

Presentation اقدام *ikdaum*, عرض *arz*, معروض *maaruz*, اظهار *izhaur*, پیدا *peeda*, تقدیم *tukdeem*.

Presented داده *dadeh*, بخشیده *bukhsidéh*, معطی *maata*, مبدفع *mundufa*, معروض *maarooz*, مهدی *muhde*, متحنی *mut-huf*, متقدم *mutu-kuddum*, تقدم *tukuddum*.

A presenter بخش *bukhs*, دهنده *duhindeh*, اقدام *ikdaum* ساز *koonindeh*, تکلیفی سازنده *arz numa*, تکلیف سازنده *tukleef sauzindeh*, اور *ihda awur*. *v. giver.*

Presently (immediately) حالا *hulan*, هماندم *humandam*, علی الفور *bila tuvvaune*, *alaftu*.—*Presentment, v. representation.*

PRESENTMENT حفاظت *hyfz*, حراست *huraufut*.

To preserve استبقا *istibka* ساختن *saakhtun*, حفاظت *mu-hafazat* ساختن *saakhtun*, حیات دادن *huma-é-ut da-dun*, حراست *huraufut* کیدن *kirdun*, صیانت *shayanat* کردن *kir-dun*, نگاهبانی کردن *ngahbaune kirdun*, نوشتن *nuvishan*.—*To preserve fruits, &c.* انکبینه کردن *angubeneh kirdun*, مریت ساختن *murubbut saakhtun*, ریچار *murubbe boodun*, ریچار *reechaur kirdun*, مزه ساختن *muzeh saakhtun*. *v. to confection.*

A preserve (fruits preserved with honey, sugar, &c.) انکبینه *angubeneh*, مریت *murubbut*, ریچار *majoon*, ریچار *reechaul*. *v. confection.*

Preserved محفوظ *muhtooz*, مصون *musoon*, محفوظ *muhtooz*, مربی *murubba*, مربی *murubba*.—*Preserved (as fruits)* مربی *murubba*, راعی *murubbe*, *hafiz*.—*A preserver of fruits, &c.* مربی *murubba*. *v. confectioner.*

TO PRESIDE سردار بودن *furdar boodun*, راس *fudr nishcen shoodun*, راس بودن *raas boodun*, پیشرو شدن *peishrou shoodun*, تقدیم *tukudumé-ut daufhtun*.

Presidency, presidentship صدر نشینی *fudr*, سرداری *fudr nishcené*, پیشی *peishé*,

تقدمیت *peishgahé*, پیشکاری *peishkaure*, پیشگاهی *tukuddumé-ut*.

A president صدر نشین *fudr nishcen*, وزیر *vizeer*, رئیس المجلس *reis*, راس *raas*, سردار *furdar*, پیشوا *reifu'l'mujlis*, سردار دیوان *rudura divan*, پیشوا *peishwa*, پیشانک *peishrou*, پیشانک *peishadunk*. *v. governor.*—[*The presidents of the East India Company's settlements are generally styled by the natives* *president*].

PRESIDIAL (relating to a garrison) حصاری *hissauré*, حصار منسوب *hissaur munsoob*.

To PRESS (squeeze) فشردن *fushurdun*, افشاردن *fushaurdun*, افشاردن *afshaurdun*, پالانیدن *palanédun*, بالافتن *balauftun*, اشکستن *ishkustun*, پشخودن *pushkhoodun*, افشاردن *afshaurdun*, منعصور کردن *munasur numoodun*, منعصور کردن *maafoor kirdun*, بخنج ساختن *bykhuj saukhtun*. *v. to crush, compress.*—(*to distress, urge*) اضطراب کردن *iztiraur kirdun*, ازار دادن *azaur dadun*, هیز کردن *humz kirdun*, فرسودن *furfoodun*, تنک کردن *tunk kirdun*, تنکا تنک نمودن *tunka tunk numoodun*, زور و زار نمودن *kuhr saukhtun*, زور و زار نمودن *zoor ou zaur numoodun*, ثقلت کردن *suklut kirdun*, انہاج ساختن *tufde-a saukhtun*, انہاج *inhaj saukhtun*, ابرام کردن *ibraum kirdun*, الجا ساختن *ilja saukhtun*, خوبانیدن *khoobanédun*, عصد کردن *afud kirdun*. *v. to importune; constrain.*—(*to drive*) راندن *raundun*, وارانیدن *wa-raundun*, ضربانه فرسودن *zurbauneh furfoodun*, بغل گرفتن *jubr kirdun*.—(*to hug*) بغل گرفتن *bughl gooriftun*. *v. to embrace.*—(*to crowd, throng*) تصاغط زدن *é-atirauk kirdun*, تصاغط زدن *tuzaughut zudun*, لزن نمودن *luzn numoodun*, مداغشت ساختن *mudaughishut saukhtun*. *To press with argument* با حجت الزام کردن *ba huj-jut ilzaum kirdun*, دلیل برهانی نمودن *duleela burhauné numoodun*, ادلت و اضحت آوردن *adil-luta wauzihut awurdun*, لسن کردن *lusin kir-dun*.—*To press upon (approach near, push to the wall)* در گوشه راندن *dur koozheh raundun*, کدع کردن *kuda kirdun*, ضغط *zught saukhtun*. *To press upon in battle* معترکت نمودن *muturik kirdun*, معترکت نمودن *mutrikut numoodun*, کد زدن *kuzz burdun*, حمله ساختن *hujoom kirdun*, حمله ساختن *humleh saukhtun*. *v. to assault, attack.*—(*to blockade*) تنک ساختن *tunk saukhtun*, تنک ساختن *tunk saukhtun*, حصر کردن *hufir kirdun*, چسبیدن *chuspédun*. *v. to besiege.*—*To press into the service of the state* سخره گرفتن *sukhreh gooriftun*. *v. to impress.*—*To press on (go fast)*

wauré hé a-ét. *Prime cost* قیمت اول keemuta awwul, بها نخست buhaa nukhuft.

To prime (a musket) باروت در آتشگاه بندوق bauroot dur autafhgaha bundook nilaudun. *To prime a great gun* باروت بر آتشگاه طوپ زدن bauroot bur autafhgaha tope zudun. -- *Primely*, v. *primarily*; *excellently*. - *Primeness*, v. *excellence*; *primariness*.

Primeval, *primevous*, *primitive* (ancient) قدیم kudeem, سابق peisheen, عتیق ateeq, سابق faubik, اول awwul, کهن kahun, deer, نخستین nukhuftcen, سلفی fuluf. v. *original*. - *Primitive*, v. *formal*, *precise*, *solemn*, *grave*.

Primatively (originally, at first) مقدما mukud-duma, اول awwul, اوله wuhlutin, اوله budatan, بطور nukhuft, نخست betoora peisheen.

Primiveness پيشيني peisheené, سابق faubik, حال kudeem, v. also *formality*, *preciseness*, *gravity*, *simplicity*.

PRIMOGENIAL (first born) نخست زاده nukhuft zaudé, زو بدوریت zu bukóré-ut. v. also *primary*, *original*, *elemental*. - *Primogeniture* نخست زادی nukhuft zaudé, بکوریّت bukuré-ut.

PRIMORDIAL اول awwul. v. *original*.

A *PRINCE* (sovereign) شاه fulaun, سید shah, خان khan, امیر ameer, میر meer, مسند نشین seid, musnud nisheen. v. *king*. - (the son of a king) شاه زاده shah zadeh, سلطان مغرّت The deceased prince نوین nouven. - *To prince* (play the prince, take state) امیر کردن ameer kirdun.

Princedom سلطنت fultanut, حکومت hookoomut, داورى davuré. v. *principality*.

Princelike, *princely* امیرانه ameeranch, بر وجه bur wujha fulaun, شاه asa, پادشاه padshah manend. v. *royal*, *grand*, *august*. - *A princely dwelling* برزه burzuh. v. *palace*.

Princeliness, v. *royalty*, *grandeur*.

A princess (a woman bearing sovereign command) سلطانت faudut, حاکمت haukimut, دختر شاه dokhtera shah, بنت الملک bintu'l mulk, کوریت kureemut. - (the wife of a prince) خاتون شاه khautoo-na shah, بکم begum. v. *queen*.

PRINCIPAL اصلی aslı, مطلق mutluk, نخستین nukhuft, اول awwul, شریف shaurif, عینی a-éné. v. *chief*, *capital*, *essential*.

A principal سردار surdaur, سالار faulaur, پیشوا peishwa, عین a-én, کتخدا kutkhoda.

reis, امیر ameer, شریف shereef. v. *chief*, *leader*, *president*, *governor*. - *A principal or principal sum* سرمایه furma-éh, مال ma-éh, راس المال raufu'l'maul, اصل asl.

A principality سلطنت fultanut, سلطان fultaun, خداوندی khodavundé, حکومت hookoomut, امیری ameeré, قصر food, امارت imaurut, لوا alum, علم ra-éfut, ریاست liwa. v. *sovereignty*, *kingdom*; *predominance*.

Principally اوله ghauliba, غالباً hukka, خصوصاً furza, خصوصاً khufsoofa, خصوصاً ba khufsoos, بغایت begha-é-ut, با وجود ba wujood.

PRINCIPLE (element) عنصر unsur (pl. عناصر anauser). - (original cause) اصل asl, مصدر musdur, برنگ burunk. v. *origin*. - (a fundamental truth, original postulate) مقدمات mukuddumuta maaloom benuffih, آشکاره multuba zauhir, مطلب ظاهر zé-uta aufhikaureh. - (motive) موجب moojib, مودی mu-edde, واسطت wauftut, زریعت zureet, وهم wuhm, ظن zann, نظر nazar. v. *opinion*. - *To principle* (establish in the mind) نشاندن dur khautir' nishaundun, کردن dur dil nishaun kirdun, istizhaur faukhtun.

To PRINT نشان کردن bishan kirdun, بسمه زدن bismeh zudun, numoodun. v. *to mark*, *impress*.

A print نشان nishaun, علامت alaamut, سکه sikkah. v. *mark*, *impress*. - *Print of a foot* پای نشان nishauna pa-é, علامت قدم alaamuta kudum. - *Print* بی نشان bé nishaunéh, غیر علامت ghire-a alaamut, بی اثر bé asir.

A *PRIOR* (of a monastery) رئیس الرهبان raufu'r ruhbaun. v. *abbot*. - *Priors* اولیاء الاوقاف u't'tureek. - *A prioress*. v. *abbess*.

PRIOR پیشتر peishur, پیشینه peisheenéh, قدیم kudeem, اول awwul, قبل kubul, قبله tukuddim, بر وجه peish guzushah, عتیق ateeq. v. *previous*.

Priority پیشی peishé, تقدم tukuddum, اولیت awwulé-ut, مقدمت mukuddumut. v. *antiquity*, *precedence*. - *Priory*, v. *abbey*.

Privily, v. privately, secretly.

PRIVITY (*consciousness*) خبرداری khubrdaré, خود خبرداری khood khubrdaré, آگاه داری agah daré, آگاهی agahe, دانش daunish, شناختنی shinaukhtuné. — (*joint knowledge*) راز داشی rauz dāshé, سر داری firr daré, همدانش humdaunish, داخل السر daukhilu's firr.

Privy (conscious) خود خبردار, خبردار, دان daun, خود خبردار khood khubrdar, آگاه دار agah dar. *Privy to a secret* راز داش rauz dāsh, سر داش firr dāsh, سر دار firr dar, داخل السر daukhilu's firr. *To make privy to a secret* کردن راز داش rauz dāsh kirdun, ساختن ایداع a-édaa faukhtun. *To be privy to a secret* بودن راز داش rauz dāsh boodun, ندیم بودن firrdar shoodun, سر دار شدن nudeem boodun. — *A privy counsellor* صاحب دیوان fahil-divaun, مدبر امور جهپور mudubbira amoora jumhoor, وزیر vizeer, دستور duftoor, مشاور muhawur, ندیم nudeem. — *Privy purse* اموال خاصه amwaula khaush. — *Privy part, v. pudendum.* — *Privy, v. also private, secret, clandestine.*

A privy خانه ادب adub khauneh, بیت الفراغ beetu'l-firaugh, بیت ما beeta maa, قدمگاه kundumgah, پایگاه pa-égah. *A public privy* کنین kunee. *A cleanser of privies* کنیفچی kuneejé. *To go to the privy* کردن طواف tuwaf kirdun.

A PRIZE عوض ywuz, مژوبیت mufoobut. v. premium. — (*victory*) غلبت ghulubut, زفر zufr, نصرت nufrut, پیروزی peeroozé. — *A prize taken in war* گرفتار گوریتار gooriftar, گرفته goorifteh, برده burdeh. v. plunder, captive. — *He carried the prize from him* گرفت از او غلبت گرفت uz ou ghulubut goorift, بر از او گوی برd.

To prize تکریم é-atibaur kirdun, اعتبار کردن, تکریم کران بها اندیشیدن tukreem faukhtun, کران مایه پنداشتن guraun buha andeeshédun, کران ما-ح پنداشتن guraun ma-eh pundaushitun. v. to esteem, rate, value. — *Prized (esteemed)* معتبر maatubir, مکرم mukrim.

A prize-fighter کبر گشتی gushté geer, کندواره kundwaureh, شجاع shujaan, عرک é-aul, عرکون arik (plur. arikoon).

PRO باری bura-é, جهت jilut. v. for.

PROBABILITY معقولات maakoolut (plur. قابلیت, احتمال ihtimaul, معقولات maakoolaut), kaubillé-ut. v. possibility.

Probable معقول maakool, محتمل muhtumil, صوابها fuwaubnuma, متحقق mutuhukkuk.

Probably معقولانه maakoolauneh, بروجده محتمل, bur wujha muhtumil, با احتمال ba ihtimaul.

PROBATION دلیل dulcel, برهان burhaun,

اثبات ifbaut, گواهی guwauhé. v. proof, trial, examination; noviciate. — *A probationer, v. novice.*

PROBATUM EST پسند است pufund ast, قرین واجب است vajib ast, لایق است la-ék ast, قبول است kureen kubool ast.

A PROBE محراف muhrauf, سبار fibaur.

To probe (a wound or examine any thing to the bottom) وا کاویدن wa kawédun, در بن رفتن dur bun ruftun.

PROBITY پارسیایی paursāi-é, صلاح fulauh, سامانی fudauktakauré, صدق fuduk, امانی faumauné, اخلاص ikhlau, عدل adil.

A PROBLEM مشکل mushkil, مشکلت mushkilut, مسلت mushlut. — *Problematical* مشکل mushkil, ممکن منازعت mushkook, ممکن نا mumkina munazaat, بی یقین bé eekeen, نا یقینی na eekeené. v. uncertain, doubtful, disputable. — *Problematically* مشکلاونه mushkilauneh, بروجده ممکن منازعت bur wujha mumkina munazaat, بلا یقین bila eekeen.

PROBOSCIS خرطوم khurtoom, خرطوم khuratum, منابهت shunk, خراطیم khurateem, ملولم mulumlumut, دوزش doozsh. v. snout, nose.

PROCEDURE حرکت hurukut, استمرار istimraur, فراز furauz, زلف zulf, مباشرت mubashirat, وضع wuza, روشن rouvish, کار گذاری kaur guzauré, معامله ma-amleh, رفتار ruftaur. v. management, progress, proceeding.

To proceed گذریدن guzurédun, گذشتن guzishitun, رفتن ruftun, رفتار کردن ruftaur kirdun, حرکت نهادن hu-rukut numoodun, پیش ساختن peish faukhtun, اقبال کردن ikbaul kirdun, استمرار کردن wuza faukhtun, استمرار کردن istimraur kirdun. v. to go, pass, advance. — (*to act, transact*) عمل ساختن aml faukhtun, معامله کردن maamleh kirdun. v. to make a progress. — *To proceed, flow, or spring from* صدور sudoor kirdun, صادر نهادن saudir numoodun, ظهور کردن musdur dāshitun, ظهور کردن zuhoor kirdun, ناشی بودن naushé numoodun, انبعاث کردن imbaas kirdun. *To proceed against one at law* محاکمت muhaukimut kirdun, مناحبت ساختن munahibut faukhtun, میدانه دعوت کردن dauneh dawut kirdun, محضر دعوت ساختن muhzir dawut kirdun, داد خواه بودن daud khauh boodun, داد خواستن daud khaushitun.

Proceed, proceeds, v. produce.

Proceeding (participle) رفتار ساز rouvaun, رفتار رفتار ruftaur fauz, پیش حرکت peish hurukut

numa, گذار guzaur, گذارنده guzaurindeh.
—A proceeding (progreſs) روش استدرج iftidrauj, روشن
rouviſh, فراز furauz, زلی zulf, حرکت hurukut.
(tranſaction) عمل aml, مصلحت muſluhut. v.
procedure, proceſs.

Procerity, v. tallneſs, height.

PROCESS روش استدرج iftidrauj, روشن rouviſh,
عمل aml, مصلحت muſluhut. v. a proceeding,
progreſs.—A proceſs at law دعوی or دعا dawa,
محتج muhtujuj.—Proceſs احتجاج
(method, management) نظام nizaum, کارگذاری kaur-
guzauré, کار سازی kaur fauzé.—Proceſs of time
امتداد imtidauna zumaun.

A PROCESSION طواف tuwauſ. To make
a proceſſion طواف کردن tuwauſ kirdun.

To PROCLAIM منادات ساختن munadaut
ſaukhtun, از دلال پیدا نمودن uz dulaul peeda
numoodun, از چارچی اشکاره ساختن uz chaurjé
aſhikaureh ſaukhtun, از نادی اظهار کردن uz naudé
izhaur ſaukhtun, موزن ساختن mu-ezzin ſaukhtun,
ندا زدن nida zudun, صدا کردن ſula kirdun.

Proclaimed منادات ساختن munadaut ſaukhteh.

A proclaimer دلال dulaul, چارچی chaurjé,
ناده naudé, منادی munaudé, موزن mu-ezzin,
بانگ زدن baunk zun, جاف jauf, کارز kauriz.

Proclamation ندا nida (pl. منادات munaudaut)
صدا ſula, علانیت alané-ut.

PROCLIVITY میل meil, مهال mumaul,
شوq shock v. inclination, tendency, propenſity.

Proclivous مایل ma-él.

PROCONSUL نایب na-éb.

To PROCRASTINATE واپس افکندن waps
afkundun, بفردا واپس انداختن befurda
wapus andaukhtun, عوق و تاخیر نمودن awk ou
taakheer numoodun. v. to defer, delay, put off.—(to
be dilatory) خیره دست kaubil boodun, کاهل بودن
kheireh doſt ſhoodun.

Procrastination عوق awk, تاخیر taakheer, بفردا
wapus andauzé, واپس befurda waps andauzé,
افکن waps afkun, جنگ جلاب jung julaub,
تراجی turaukhé, اجیل ajeel. v. delay, dilatorineſs.

A procrastinator مطول taakhreejé, طول
mutool, محال mutaual, واپس انداز waps andauz,
معل ma-ékib, معمل ma-ék.

Procrastinated واپس انداختن waps andaukhteh,
بفردا befurda waps afgundeh, واداشت deer wadauſhtch,
موخر mu-ekkhur.

To PROCREATE تولید کردن tooled kirdun,
لدت کردن moulud ſaukhtun, مولد ساختن

lidut kirdun, ولد ساختن wulaud ſaukhtun,
تکوین کردن tukween kirdun. v. to beget.

Procreated متولد mutoolud, مپلود mpulood,
تولد tuwullud, زاییده zai-édch.—To be procreat-
ed متولد شدن mutoolud ſhoodun, تولد بودن
tuwullud boodun, زاییده شدن zai-édch ſhoodun.

Procreation ولد wulaud, ولودت wuloodut,
لدت liddut, تولید wulaudut, تولد tooled,
منسل tunauſil, منسل munſil.

Procreative, procreant تولید zu kuw-
wuta tooled, ولودت ساز wuloodut ſauz, مولد
moulid, وجود ده wujood duh.—Procreativeneſs
تولید قوت kuwwuta tooled.

A procreator والد waulid, مولد muwullid,
وجود ده wujood duhindch. v. father.

A PROCTOR وکیل vakeel. v. procurator.
—A proctor at law وکیل الدعوا vakeelu'd dawa.

Proctorſhip وکیلگی vakeelé, وکالت vukaulut.

Procumbent, v. lying down, prone.

PROCURABLE ممکن توخته شدن munikina
توخته شدن tookhtch ſhoodun, قابل اندوخته بودن
kaubila andookhtch boodun.—Procuracy, v. management.

A PROCURATOR وکیل vakeel, مباشر
mubauſhir, کار گذار kaur guzaur, مامور ma-
moor, جری juré. v. manager.—A procurator-gene-
ral وکیل مطلق vakeela mutluk.

To procure اندوختن andookhtun, نایل
na-él kirdun, ورزیدن wurzedun, انتفاع ساختن
intifaa ſaukhtun. v. to obtain, gain, acquire, ma-
nage, contrive; perſuade.—To procure (as a barwd)
دلالت بودن dulaulat boodun. v. to barwd, pimp.

Procured اندوخته andookhtch. v. gained.

Procurement, procuration اندوز andooz, نایل
na-él, حصول hufool. v. acquiſition.

A procurer, v. pimp.—Procureſs, v. barwd.

PRODIGAL مفسرف mufurf, مبذر mubuzzir,
معدل mu-ezzil, تودر tuwuddur, تودر toudeer,
مضیع muzé-a, تبذیر tubzeer, متلف mutluſ,
متلاف mutlauf.

A prodigal اسراف ſahib iſrauf, تبذر tubzaur,
اهل مبذری ahla mubuzzuré.

Prodigality مبذری mubuzzuré, اسراف iſrauf,
مفسرف mufurfé.

Prodigally مفسرفانه muſrufaunch, مبذرا mu-
mubuzzuran, با بوجه تبذیر bur wujha tubzeer,
با اسراف ba iſrauf.

PRODIGIOUS عجیب ajeeb, عجیبت ajeeb-
bat, عجب ajib, هیبتوار heebutwar, غریب ghu-
reeb, زو الجلال zu'l julaul, زو هیبت zu heebut.
v. amazing, monſtrous.—Prodigiouſly عجیبانه ajeebau-
neh, هیبتوارانه heebutwaraunch, غریبا ghureeban,

عجیبی heebutwauré, *Prodigioushefs* هیتواری
 غریبی ghureebé, *ajecbé*

A prodigy علامت *alaumuta heebutwaur*,
شکفت, عجب *ajibu'l'aja-éb*, عجایب, *ajib*,
shukuft, اثر, *afsr*, حکمت, *hykmut*,
علامات, عجایب *aja-éb*, *Prodigies*,
فلق, *filuk*. *Alaumnaut*, آثار, *afaur*.

To PRODUCE (*offer to view or notice*) نمودن numoodun, ساختن afshikaureh faukhtun, اجرا کردن dur mei-aun awurdun, ظهور ijra kirdun, پیدا ساختن peeda faukhtun, زکون zuhoor kirdun, اصدار ساختن isdaur faukhtun, بر آوردن eiraud kirdun, تبریز کردن tub-reez kirdun, استبراز ساختن istibrauz faukhtun, روبانیدن rooi-anédun. v. *to show, display, exhibit.* To produce flowers شکوفه کردن shukoofeh kirdun, شگفتن shukuftun. To produce fruit میوه نمودن meeweh numoodun. To produce or give a being to وجود دادن huft kirdun, تشکیل wujood dadun, انگیختن angeekhtun, خلق کردن tushkeel kirdun, ساختن khulk faukhtun. v. *to create, procreate: cause, effect.* To produce proof نصیحت نمودن nuseehut numoon kirdun, تصریح ساختن tufreeh faukhtun, اسببات اوادن ibrauz numoodun, دلیل برهانی دادن duleela burhané dadun, محنت نمودن muhnut numoodun. To produce a confirmation وانمودن wanumoodun.

Produce (whatever any thing yields, as fruits, grain, &c.) حاصل haufil, محصول muhfool. — (*emolument*) نفع nufa, فايده fa-édeh, استفاده istifaudeh, منفعت munfaat. v. *gain, profit, amount.*

Produced (offered to view) numoodeh, بر اورده bur-awurdeh, در میان اورده dur mei-aun awurdeh, تبریز کرده tubreez kirdeh shoo-deh, مبروز mubrooz. (generated) انگیخته an-geekhteh, مولود maalool, منسل munful, مولود moulood, هست یذیب huft pizzeer.

A producer نماینده numa-éndeh, نبوده nu-
moodeh, اور در میان dur mei-aun awur, برآورنده
burawurindeh, ساز تبریز tubreez fauz.

Producible, productive ممکن تبریز شدن *mum-*
kina tubreez shoodun, کاوبلا انگیر *kaubila angeez,*
 ممکن معلول شدن *mumkina maalool shoodun.*

Production (exhibition) اصدار isdaur, اور ~~درمیان~~ dur meiaun awur, تبریز tubreez, ابراز ibrauz. — (a literary composition) انشا tufneef, insha, منشا munsha. — *Product*, v. *produce*.

Productive زو قوت خلق zu kuwwuta khulk,
ساز sauz. v. creative, efficient, fruitful.

A PROEM **د پياجړه** **furduftur** **د پياجړه** **deebaujeh,**
مقدمت **mukuddumut,** **پيشرو** **peilhrou. v. preface.**

PROFANATION عدم حرمت aduma hurmut.
 قليل مجازي sust, mujauzé, *Profane*
 كلعلة الحرة kuleclu'p'hurmut, duné-ooi. v.
irreverent, polluted, wicked.

To profane گرن سست *fust kirdun*, غیر
تنجیس *ghire-a hurmut boodun*, حرمت بودن
تunjees saukhtun. v. *to pollute*.—*To be pro-*
faned شدن سست *fust shoodun*.

Profanely سست بر وجه *bur wujha suft*, مجازا *mujauzan*, بطور قليل *betoora kuleelu'l'* *hurmut*.—*Profaneness* عدم حرمت *aduma hurmut*, سستی *sufté*. v. *irreverence*, *wickedness*.

To PROFESS اشکاره کردن ashikaureh kirdun,
 ترضیع ساختن ruhkeek ou tufdeek
 faukhtun, اقرار کردن ikraur kirdun, تعریف
 taareef faukhtun, مدعی کردن muda-é kirdun.
v. to acknowledge, confess, own, declare.—To pro-
fess friendship دوستی اقرار کردن dosté ikraur
kirdun, اظهار محبت نمودن izhaura mohabbut
numoodun. To profess veracity صداقت پیشه
کردن sudaukut peishéh kirdun. To profess phy-
sick بودن پزشکی bizufhiké numoodun.

Professedly اشکارا *bahusba bei suna*
ashikaur اظهار *muwaufik shurha izhaur.*

A profession (calling) پیشہ peishch, پیشہ کار peishnihaud, کار sunaat, کار بار kaur ou bar, کار بار kaurbar, استاد or استادى tureek, استادى or استادى uftaudé, استادى or استادى uftauzé, استادى or استادى uftaudugé. v. art, occupation, vocation.—(declaration) بیان taareef, بیان be-sun, تعبیر taabeer, شرح shurh, توضیح talkhees, ايضاح a-ézauh, اعتراف é-atirauf. *A profession of faith or belief* شهادت shuhaudut. *To make a profession of faith* تشهد کردن tushuhhud kirdun, شهادت نمودن shuhaudut numoodun.

Professional پیشہ منسوب peishah munsoob,
 صنعت پیوند sunaast pivund,
 علم متعلق ylm mota-allik,

A professor (publick teacher) mudarris, ahla ylm. To give publick lectures as a professor ahla ylm. عام درس durfa aumm dadun.

A professorship مدرسی muddurnish.

To PROFFER **تقديم** *muqaddu-*
mut kirdun. v. to offer, propose.—A proffer **اقدام**
ikdaum, تقديم tukdcem. v. offer, proposal.

Proffered معروض *maarooz.*—*A profferer* اقدام کننده *ikdaum koonindeh.*

PROFICIENCY (*improvement in learning*, ارتقا irtika, ترقی turukké, انتفاع intifaa, مهل muhil.—*Great proficiency* سابقت saubikut. *v. progress.*—*A proficient* ذو سابقت zu saubikut. اهل ارتقا ahla irtika, صاحب ترقی sahib turukké.

PROFILE نیم چهر neemroo, نیم چهر neem chuhr.

PROFIT حاصل food, فایده fa-édeh, سود food, نفع nufa, منفعت munfaat, انتفاع intifaa, اندوختن andookish, کسب kusb, ترقی turukké, دست doft, طعنت taa-mut. *v. gain, advantage, advancement, improvement.*

To profit (gain advantage) ترقی پذیرفتن turukké pizzeeruftun, سود داشتن food dauhtun, اندوختن andookhtun. (*to give advantage*) ترقی بخشیدن turukké bukhshédun, سود دادن food dadun, انتفاع نمودن intifaa numoodun. *v. to benefit.*—(*to make better, to edify*) خوبتر ساختن khoobtur faukhtun, تعلیم بهتر کردن taaleem numoodun, خوبتر گردانیدن mu-éddib gurdanédu. (*to become better*) خوبتر شدن khoobtur gushun, تعلیم گرفتن taaleem gooriftun.

Profitable (gainful) مفید foodmund, سودمند fa-édehmund, ذو منفعت zu munfaat, نفع naufa, رایج raubih. *v. advantage, gain, benefit.*

Profitless فایده مند fa-dehmundé. *v. profit.*

Profitless بر وجه سودمند ba fa-édeh, با فایده ba fa-édeh, سودمند foodmund, مفید fa-édeh, رایج raubih. *v. advantage, gain, benefit.*

Profitless بی فایده bé fa-édeh, غیر سود ghire-a food, بی ترقی bé turukké.

PROFLIGATE فاسد bud aī-én, شریک shurik, شیطان sheit-taun, شرم shuké, بی شرم bé shurum, فرومایه furooma-éh, زویع zawba. *v. shameless, wicked.*

A profligate حرامزاده haramzaudeh, فاجر faujir, مزور muzawwur, ناپاک nabekaur, زنیع zuneem, دغل dughl, خنطابت khyn-taubut. *v. scoundrel, villain.*

Profligate فاسد bud aī-én, فساد fu-sad, شر sharrat, حرامزادگی haramzadugé, عدم شرم aduma shurum, فتنه fitneh. *v. wickedness, villainy.*

PROFOUND دور نور door furoo, زورا zoora, عمیق amauk, غور ghoor, دارا darin, اعلم (most learned) meek, عمیق ka-oor. *v. deep.*—معارف afzul, ذو علم zu ylm, افضل e-alum, بالغ اقصى الغایات ma-aruf purdauz, پرداز

علم bauligha akfa'l'gha-é-auta kamaulaut, alm.—*The profound*, *v. ocean, deep, abyss, main.*

Profoundly (deeply) دور نور door furood, درنازه durinauneh, عمیق ameekan. (*in a most learned manner*) بطور افضل bur wujha e-alum, betoora afzul.

Profundness, profundity (depth) درنی amuk, درنی duriné, وادی waude, تکی tuk. — (*great knowledge*) کثرت العلم kufrutu'l'ylm, بسیار فضیلت bisf-e-aura fuzeelut.

PROFUSE (prodigal) مبذر mubzir, تبذار tubzaur, منهل munhil, مسرف musrif, مبالغه buzool, معذل maazil. (*abounding*) مغاض zu burukut, غنیم ghuneem, فیاض fei-az. *v. plentiful, abundant.*

Profuseness, profusion (prodigality) اسراف if-rauf, مبدل buzil, مسرف musrif, مبدل buzil, مبدل buzil. **Profusion** (abundance) استغاضت istitauzut, فراوانی furawane, بساری bisf-e-auré, وفرت wufut, وطنی efza-ésh, برکت burukut, غنیمت ghuneem. *v. plentiful, abundant.*—*To profuse*, *v. to steal.*

Progenitor, *v. forefather, ancestor.*

PROGENY نسل nussil, منسل munsil, توالد tuwaulud, اصل aul, نسب nufub, زواو zeh zuwaud, زری zuré, زریب zuré-ut, کفل kufil, ولبیت wuleebut, نایل naufilut, زهدا zehzau, ضیعی zeezee, زووزو zoozoo, نابلت ibillut, نابلت naubitut, دودمان doodmaun, عترت zuna, حقب hukub, سلسال sulfaul, offspring, generation, race.—*The progeny of hell* (the damned) زور zura'n'naur.

PROGNOSTICABLE ممکن موعده شدن mumkina maw-ed shoodun, قابل تکهن بودن kaubila tukulihin boodun.

To prognosticate پیشین گفتن peisheen guftun, تکهن کردن gheib numoodun, وعد ساختن waad faukhtun, موعده کردن maw-ed kirdun. *v. to foretel, predict.*—*To prognosticate from the stars* تنجیم کردن tunjeem kirdun.

Prognosticated موعده موعود maw-awud, پیشین نهاده peisheen numoodeh, بر وجه پیشین گفتن bur wujha peisheen gufteh.

Prognostication (prognostick) فال کوای faul, پیشین کوی kuhaunut, کاهانت kaunant, گوای goo-é, موعده maw-ed. *v. prediction, omen.*—*The prognostications of astrologers* احکام ihkaum. *Skilful in the prognosticks of the stars* اقوال ستاره shinaus. *akwaula fitaureh shinaus.*

A prognosticator منجم munjim, موعده موعود maw-awud.

فلک akhturgoo, اخترگو, kauhin, کاهن, goo-é, فلك
fitaureh daun, ستاره دان, shinaus, شناس
astrologer.

PROGRESS, *progreſſion* استدرج iftidrauj, زلف
rouvauné, روشن rouvish, فراز furauz, زلف
ikbaul, اقبال, tudurruj, تدريج, hurukut, حرکت
wukun, وكن, zulkhaun, زلخان, muhil, مهل
v. *passage*. — (*advancement in knowledge*) ترقی
taadeeb, تادیب, taaleem, تعلیم, turukké, ترقی
turteeb. *A remarkable progreſs (in any thing)*
faubikut, ظهور اقبال, zuhoora ikbaul. — *A*
tuwauf, طواف, tureek, طریق, fulook, سلوک, peeraumin, پیرامن
از یل تا دیگر گاه, mufcirut, مسیرت, fufir, سفر
uz eek ta deegur gah rouvaun.

Progreſſive, progreſſional ساز iftidrauj, روش
rouvish numa, ترقی کنا, turukké, پیش حرکت ساز,
peish rouvaun, پیش حرکت, peish hurukut. v.

Progreſſively قدم بقدم kudum bekudum, پایه
durujeh bedurujeh, درجه بدرجه, pa-eh pa-eh, پایه
bur wujha iftidrauj.

Progreſſiveness استدرج iftidrauj, روش قدم
rouvish kudum bekudum, پیش روانی, peish
rouvauné, پیش حرکت, peish hurukut. v.

To PROHIBIT منع کردن muna kirdun, منع و دفع ساختن
muna ou dufa faukhtun, واداشتن nuhé kirdun, نهی
punamédun, بنامیدن, bu-namédun, منع
ihraum faukhtun, احرام ساختن, muna ou tuhzeer numoodun,
و تحذیر نمودن, ihfaur kirdun, احصار کردن, tunauhé faukhtun,
یتاهی ساختن, itaukhtun kirdun, اداخت کردن, tumbeeh ou taakeed fur-moodun,
تنبیه و ناکید فرمودن, muhdood numoodun, محدود نمودن,
bazdaufhtun, بازداشتن, huj-raun kirdun, حرام
ruda numoodun, رد نمودن, huraum faukhtun, تحریم
tuh-reem kirdun, محروم نمودن, muhroom numoo-dun. v. to forbid, debar, binder, check.

Prohibited ممنوع munnawa, منهی muhé, محصر
muhfir, محروم muhroom, محرومت muh-roomut, حرمت hurmut, حدود hudud, محدود muhdood, منجوف munjof, منقطع munfutim, محجور muhjoor. *Any thing prohibited* حرام huraum, ممنوع munnawa, محرومت hurmut, ممتنع muntina, حدود hudud. — *Things prohibited* نواهی nuwauhé, مناهی muhrumaut, محرمات muhrumaut, ممنوعات munnuwaut.

A prohibiter منع کننده muna koonindeh, نهی

تنبیه ihraum furma, احرام فرما, nuhé fauz, نهي
tumbeeh ou taakeed guzaur.

Prohibition منع muna, منعت munaat, ممانعت mumanaut, منعی tumbeeh, مانع mauna, نهی nuhé, حرمان hur-maun, حرم hurum, نهیت nuhé-ut, زجر zujr, احصار ihfaur, حیا hynia, برکم burkum, حد hudud, حد kuff, کفی kuff, *The divine prohibition* منع الهی zujr ou muna ilahé.

Prohibitory منع ساز muna fauz, حریمی hurmé, منع و دفع کذار, muna ou dufa gu-zaur, احرام فرما, ihraum furma.

To PROJECT (*contrive*) قصد کردن kufd kirdun, مقصود نمودن mukfood numoodun, وجود ibtida fikr gooriftun, فکر کردن wujood andeefheh kirdun, پیدا ikhtiraa kirdun, اختراع نمودن peeda numoodun, مبتدع ساختن mubtuda faukhtun. v. to form, plan, scheme. — *To project any thing bad (to deceive or ruin another)* غرض کردن ghuruz kirdun, احتیال کردن ihté-aul kirdun, فن ساختن funn faukhtun, ال و ایل aul ou runk bauftun. — *To project (jut out)* تقدم tukuddum numoodun, متقدم mutukuddim shoodun, اشارت نمودن ih-rauf numoodun, عجز nushooz boodun, نشوز بودن, ajur numoodun, بیان شدن, bila eek shei numa-é-aun shoodun. (*to cast forward*) turruh kirdun, طرح کردن ilka numoo-dun, پیش انداختن peish andaukhtun, بد چیز bila cheez andauz faukhtun.

A project پیدا peeda, مبدع mubda, ابتداء ibtidaa, اختراع ikhtiraa, وجود wujood, ايجاد ihdaus, ایجاد eijaud. v. scheme, plan.

Projectile (impelled forward) طرح انداخته turruh andaukhteh, پیش انداخته peish andaukhteh, پیش افکنده ilka afgundeh, القا افکنده peish afgundeh. — *A projectile (any thing thrown forward)* شی انداخته cheeza turruh, چیز طرح shei andaukhteh, اندازی andauzé, رمی rume.

Projecting (scheming) قصد ساز kufd fauz, فکر fikr geer, پندار pindaur, اندیش andeesh, تقدم tukuddum, متقدم mutukuddim, افراز efraz, عجز ajur numa, نشوز ساز nushooz fauz, اشارت نهاد ihrauf numa.

Projection (shooting forwards) پیش انداز peish andauz, القا ilka, طرح turruh. v. *projecture*. — (*delineation*) رسم rufim, خط khut, نشان nishaun, کتب kutub, علامت alaumat, رقم rukum, تسطیر tus-teer, *plan*; also *project*.

A projector مبدع mubda, مبتدع multuda, محدث muhdis, مخترع muhtura, واجد waujid, موجد moojid, متبذع mutubudda, مبدع mub-dé, ایجاد صاحبی cijaud fahibé.

Projecture (a jutting out) تقدم tukuddim, متقدم mutukuddim, افراز efrauz, عجز ajur, نشوز nushooz, نشيز nusheez, اشراف ishrauf. *A projecture before a house (as a balcony, pent-house, &c.)* رواقی shahnishcen, کاشانه kaushauneh, رواق ruwauk, قابور kauboor, نجیرت nujeerut, کنت kunnut. v. balcony, porch, portico.

To prolate, v. to pronounce.—*Prolate*, v. flat.

PROLEGOMENA سر دفتر furduftur. v. preface.

Proleptical, v. antecedent, previous.

PROLIFICK نفوذ nufuz, ابد abund, ابلت ablut, تضییعی tuzunné, زاگیر za-égur. v. fruitful, pregnant. — *Prolifically* نفوذ bur wujha nufuz, ابدانه abudauneh, نفیضان nufizan, زاگیرانه za-égurauneh.

PROLIX دراز door ou dirauz, مفصل mufussil, درازی nufuz dirauzé. v. long, tedious, diffusé. — *Prolix in discourse* دراز مدعا door door mudaa, طراک tyrand.

Prolixity, دراز دور door ou dirauz, تطویل tutweel. *Have done with prolixity of speech* کلام ترل turuka tutweela kalam.

Prolixity, دراز دور door ou dirauz, تطویل tutweel. *Have done with prolixity of speech* کلام ترل turuka tutweela kalam.

A PROLOCUTOR (foreman or president of an assembly) ریس المجلس sudr nishcen, سردار دیوان furdaura dévaun. v. president, speaker. — *Prolocutorship* صدر sudr, صدر sudr nishcené, پیشی peishé. v. presidentship.

A PROLOGUE سر دفتر furduftur, دیباجه deebaujeh, مقدمه mukuddumut, پیشرو peishrou.

To PROLONG دراز کردن dirauz kirdun, اطاله نمودن tutweel faukhtun, طول کردن itauleh numoodan, طول کردن tool kirdun, طول کردن mutil faukhtun. *To prolong the time* طول کردن tutweela zumaun kirdun.

Prolongation امتداد imtidauz, تطویل tutweel, طول mudd, درازی dirauzé, اطاله tool, مطلق mutil. v. delay.

Prolonged مطول mutawwul, دراز شده dirauz shoodeh, طول کردن گداوندédeh.

PROMINENCE افراز efrauz, کوشه koosheh, قعن kaan. v. protuberance.

Prominent تقدم tukuddim, متقدم mutukuddim, افراز efrauz, کابیس kaubis, کابیت kaubi-fut, ناشع nauté, بارز bauriz, ناشع nausha, منحدب munhudib. *The prominent part of any thing* کوشه کوشه cheezé. *A prominent belly* مندلع mundula. *Prominent belled* شکمدار shikimdar, مبطن muhtun, سلعام su-laum. v. under belly. — *Prominent hips* قعوان ka-waun. — *The prominent parts of a saddle before and behind* کوشه kooheh. *The prominent part of a saddle before* پیشکوشه peishkooheh. v. protuberance.

PROMISCUOUS آمیخته ameeckiteh, آمیزه ameezech, مخلوط mukhlout, مشوش mushaw-wush, بی فصل bé fuul, شوریده shooredé, بی امتیاز bé imté-aur, غیر تغریق ghire-a tufreek. v. mixed, confused, undistinguished.

Promiscuously آمیزه bur wujha ameezech, مخلوط betoora mukhlout, معرضا ma-arizan, آمیزه bur wujha بی امتیاز, مستعرض betoora bé fuul.

A PROMISE عهد ahd, پیمان peimaun, اقرار ikraur, تعهد ta-ahhud, موعود maw-éd, موعود maw-ood, وعدت waadut, نوبد na-weed, نذر nuzr (plur. نذر nuzur, نذور nuzoor), میثاق meesauk (pl. میثاق muwaufek, میثاق mé-aufé-aur, میثاق mé-aufuk), عدی adé, میعاد mei-aud. *An idle promise* ترفند turfund. *A pledge, earnest, or any thing by which a promise is confirmed* ارمون armoon. *The promise of a portion or marriage settlement* کابین kaubeen. — *According to promise* حسب الوعد husbu'l'maw-ood. *The performance of a promise* وفا wufa. *To perform a promise* عهد وفا wufa kirdun, ساختن عهد wufa pivuft, وفا پیوست بودن, ساختن عهد wufa faukhtun, بوند, ساختن عهد wafa boodun, اقرار وفا ikraura wufa faukhtun, وعدت مرعی کردن waaduta mura-é kirdun. *A promise breaker* وفا بی وفا wufa, شکن peimaun shagan, عهد بد bud ahd, فور baud foor, منبج mumbuj. *A breach of promise* پیمان عهد peimaun shagané. *To break a promise* عهد مواعد ahd adool kirdun. — *Promises* مواعد muwa-éd, عهد uhood.

To promise وعدت کردن waadut kirdun, عهد و پیمان بودن ta-ahhud faukhtun, اقرار ساختن ahd ou peimaun numoodan, قول دادن kool dadun. *To promise any thing good* وعید کردن wa-éd kirdun. *To promise or threaten any thing bad* وعد ساختن waad faukhtun, وعید کردن wa-éd kirdun. *To promise too much* عهد کردن با مبالغه ba mu-baulighut waad kirdun. *To promise to go to an en-*

tertainment بزعیافت وعدت کردن bezé-aufut wadut kirdun. *To promise to one another* تواعدت یک دگر را عهد و پیمان, tawā-ud faukhtun, ساختن eek digurra ahd ou peimaun kirdun.

Promised موعود maw-wud, معبود maahood, اقرار شده ikraur shoodeh.

A promiser عهد کننده ahd koonindeh, پیمان ساز peimaun fauz, وعدت گو waadut goo.

Promising, promissory (making a promise) عهد تعهد, ahd koonau, اقرار ساز ikraur fauz, کنان taahhud numa.—*Promising (hopeful)* پاک باز pauk bauz, پاکیزه خوی pauk numa, پاکیزه کھوئی paukeezeh khooi, خوش مزاج khooth mizauj.

Promissory عهد بر وجه عهد bur wujha ahd, بطور اقرار betoora ikraur.

A PROMONTORY بین کوه becné kooh, رعل حرف, unfu'l'jebel, الحید لحد, haid, طغی, tuf, شناخ, shinaukh, خرم, khurum, شق, shuk, کا-عد, ka-éd.

To PROMOTE (prefer) استحکام کردن istihkaum kirdun, ترقی ساختن turukké faukhtun, برداشتن burdaushtun, ترفیع tumshé-ut kirdun, تقدم tukuddum faukhtun, استدراج tukdeem dadun, تقدیم دادن istidrauj numoodun, ارتقا دادن irtika dadun, ترفیع ساختن turfē-a faukhtun. v. to elevate, exalt.—(to patronize) تخفیر نبودن tukhfeer numoodun, دست گرفتن doft gooriftun, حمایت دادن huma-é-ut dadun. *To promote any thing, to cause it to take effect* بکار آوردن bekaur awurdun, بجا بردن bejau burdun, عمل گردانیدن aml gurdanédun. v. also to diffuse, propagate, increase.—*To promote to dignity or office* منصب برداشتن bemurtubeh burdaushtun, منصب دار کردن munub dadun, خدمت بخش نبودن khydimut bukhsh numoodun.

Promoted برداشته burdaushteh, ترفیع tuturukka, تدریج tudurruj, مطلق fauta. v. propagated.

A promoter استحکام کننده istihkaum koonindeh, تقدم سازنده tukuddum fauz, بکار آورنده bekaur awur. v. encourager.

Promotion ترقی turukké, ارتقا irtika, ترفیع turfē-a, تمشیت tumshé-ut, استدراج istidrauj, انجاء burdauz, تدریج tudreej, استحکام istihkaum, تقدم tukuddum, تقدیم tukdeem, تقویت tukwé-ut. v. preferment, encouragement, exaltation.

PROMPT (quick) تیز تاز, tazé doft, حاضر گورمکھےز, gurmkhēez, تیز کار tazé kaur, حاضر muhé-a, چست chuft, آماده amaudeh, ناجز najiz, چالاک chalauk, پاستاده pasitaudeh, حاضر haur, v. ready, acute.—*Prompt payment* حاضر haur, نقد nukd. v. ready money.

To prompt (refresh the memory) تنبیه کردن tunbeeh kirdun, در خاطر کسی رسانیدن dur khautira kuffé ruffanédu, در عقل دینر dur akla deegur awurdun, پنداریدن pun-darédun, تذکیر کردن tuzkeer kirdun. v. to remind.—(to incite) اغوا ساختن ilka kirdun, (to assist by private instruction) خبر بینہائی دادن khubra bepinhauné dadun, در پنهانی تادیب کردن dur pinhauné taadeeb kirdun.

A prompter (monitor) تنبیه کننده tumbeeh koonindeh, نصیحت دهنده nuseehut duhindeh, ناصح nauvsh, پند بخش pund bukhsh.—(one who reminds or suggests) در خاطر کسی رسانیدن dur khautira kuffé ruffaun, در عقل دیگر اور, dur akla deegur awur, القا بخش ilka bukhsh.

Promptitude, promptness تیز دستی tazé dofté, چستی chufté, تیزی tazé kauré, وجوزت wujooz, وجوز four, وجوزت wujooz. v. readiness, expedition, quickness.

Promptly تیز تاز, tazé bazar, ناجزا najizan, علی الفور ala'l'four. v. readily, quickly, expedition.

To PROMULGATE, promulge شایع نبودن sha-é-a numoodun, اعلان ساختن alane-ut numoodun, اشکار کردن ishtihaur faukhtun, اظهار ساختن izhaur faukhtun. v. to publish, proclaim.

Promulgation اعلانیت alane-ut, اشتهار ishtihaur, ندا nida, اظہار izhaur. v. publication.

Promulgated شایع sha-é-a, کرده شده, dulaul nida kirdeh shoodeh. v. published.

Promulgator, promulger شایع کننده sha-é-a koonindeh, اعلانیت سازنده alane-ut fauzindeh.

PRONE (bending, not erect) مایل ma-él, برو na suhé. v. prostrate.—(going downwards) فرو رولان furqo rouvaun, زبر رو zeer rou, حطوط hutoot. v. declivous, sloping.—(having a propensity) مایل ma-él, عاطف autif, عطوف atooft. *A bear prone to joy* فواد مسرت fuwauda musurrut é-até-aud. *Prone to anger* خشنال khythminauk, تیز مزاج tazé mizauj, القی alka, غضبناک ghuzubnauk, قهرناک kuhrnauk.

fik andauzeh faukhtun, با مناسبت نظام کردن
ba munaufibut nizaum kirdun. v. also to portion,
divide, distribute.

Proportionable, proportional, proportionate, proportioned مناسب munaufib, موافق muwaufik, هموار humwaur, زو اندام zu andaum. — *Proportionality, proportionateness* مناسبت munaufibut. v. *proportion*. — *Proportionally, proportionately* با مناسبت ba munaufibut, با موافقت ba muwaufikut, بوجه bur wujha munaufib, با اندام ba andaum.

A PROPOSAL, *proposition* عرض arz, عرضه arzeh, مقدمت mukuddumut, جواب juvaub, مطلب mufullut, مدعا or مدعی mudaa, مطلب mutlub (pl. مطالب mutaulub), قضیت kuzé-ut, (pl. قضایا kuza-é-a), تدبیر tudbeer, تکلیف tukleef, رای ra-é. (a design) قصد kafd, مقصود mukfood, غرض ghu-ruz. v. *intention, scheme, plan*. — *The proposition of a syllogism* تقدیم tukdimut. *The major proposition of a syllogism* مقدمت mukuddumut, کبرا kubra, مقدم mukuddum. *The minor proposition* صغرا sughra.

To propose, propound (make a proposal) مقدمت mukuddumut numoodun, عرض کردن arz kirdun, قضیت kuzé-ut faukhtun, تکلیف mufullut numoodun, تکلیف کردن tukleef kirdun. *To propose to one's self* غرض کردن ghu-ruz kirdun, قصد moraud daushtun, مقصود mukfood kirdun. v. *to intend, design, scheme, plan*.

A proposer, propounder کننده مقدمت mukuddumut koonindeh, عرض سازنده arz fauzindeh, قضیت kuzé-ut numa.

Proposed معروض ma-arruz, مقدم mukuddum, تقدم tukuddum. v. *offered*. — (intended) مقصود mukfood, منوی munooi, معهود maahood. v. *designed*. — *To propound*, v. *to propose, offer, exhibit*.

PROPRIETARY (belonging to a certain owner) مالکانه malikaaneh, مخصوص mukhfoos, خاص khauf, خصوصیت khufsoofé-ut, خود khood.

A proprietor, proprietary ملک صاحبی milk fahibe, مالک fahibu'l'maul, مال malik, صاحب fahib, زو zu, اهل ahl. v. *possessor*.

A proprietress صاحبت fahibut.

PROPRIETY (accuracy) سازگاری fauzkauré, دقت dikkun, کمال kumaul, سزاواری fuza-wauré. v. *exactness; fitness: property*. — *One who acts with propriety* خوش حرکت khooof hurukut.

PROPT معبد mu-ammud.

PROROGATION امتداد imtidad, تطویل

tutweel, مداوم mudawum, استمرار istimraur. v. *prolongation, continuance*. — *To prorogue* امتداد imtidad kirdun, تطویل tutweel faukhtun, مداوم mudawum numoodun, استمرار istimraur kirdun.

Prorogued مطول mutool, شده imtidad kirdel shoodel.

To PROSCRIBE نفي nufé kirdun, حکم قبض و هلاک کردن hookuma kubz ou hulauk kirdun, قضا قبض و قتل ساختن kuzaa kubz ou kutl faukhtun. v. also to banish, confiscate.

Proscribed منفي munté. — *A proscriber* نفي nufé koonindeh. — *Proscription* نفي hookuma kubz ou hulauk, حکم قبض و هلاک kuzaa kubz ou kutl.

PROSE نثر nufi, منثور kulauma munfoor.

Prosaic نثري nufié, نثر منسوب nufi munsoob.

To PROSECUTE (continue endeavours after any thing) مستمر istimraur kirdun, متبادی mustumirr numoodun, مقتري mukturé kirdun, دعلقت daalukut faukhtun. v. *to persevere, continue, pursue*. — *To prosecute a design* قصد né-ut istimraur kirdun, مستمر kufd mustumirr faukhtun. *To prosecute with inveteracy* کین توختی keen tookhtun, ثایر ثایر sa-ér numoodun. *To prosecute at law* دعوت داود daud khaufun, خواستن muhzir dawut faukhtun.

Prosecution (persevering to carry on) استمرار iftimraur, مستمر mustumirr, مداومت mudawumut, متبادی mutumaudé, مقتري mukturé, دعلقت daalikut. v. *pursuit, perseverance*. — *A legal prosecution* دعوي or دعا dawa, داود داود khaufé, آسان iinatid, ملامت mulaumut, غمز ghumz. v. *process*.

A prosecutor مدعي daud khauf, شکایت shuka-é-ut koonindeh, طارد muhzir dawut fauzindeh, تاوز keen tooz. v. *accuser, persecutor*.

A PROSELYTE علیج alj, غرس ghyis. v. *convert*. — *To proselyte* علیج کردن alj kirdun.

PROSODY عروض arooz, شعر shi-ar.

PROSPECT (distant view) نظر بعید muzra ba-éd, بصر دور butra door. (a place which affords an extensive view) منظر دیدگاه deedgah, منظر munzurut (plur. مناظر munauzir), باو باو baud khood, باو باو baud khood, خاطر (any thing hoped or looked for) خاطر khauf. — *khautir khauf*, امید ameed, انتظار intizaur, چشم chufhum. — *Prospective* دور بین door been.

dun, از عاقبت دریافتہ بودند uz aakibut duré-
asteh boodun. *The proof (lies) with the author*
الروای العہدت علی الراوی aluhdut ala'r'awé.

Proveable قابل دلیل برهان kaubila duleela burhaun, ممکن مشاهدت شدن mumkina muhfauhidut shoodun, قابل الامتحان kaubilu'l'imtihaun, تجربت بودن mumkina tujribut boodun.

Proved (by evidence or argument) musboot, از حجت برهان کشاده musujjul, مسجل
uz hujjuta burhaun kushadeh, از دلیل و گواهی
مشهود uz duleel ou guwauhé musfirooh, مشهور
musfirooh. (*brought to the test*) azmoodeh, آزموده
مفتن musfurrib, مجرب muhunnuk, محند
mustatin, مقتن.

A PROVEDITOR واکیل خرج vakeela khurj.

PROVENDER طعمت taamut, رفیق rufeef,
علف aluf. v. fodder.

A PROVERB مثل misl, مثلت mislut (pl. امثال amsa'ul), مثلات muslaut. *It is a known or common proverb* مشهور مثلث mislhoor mislast. *To proverb, speak proverbs* مثل گفتن misl guftun.

Proverbial مثلي miflé, مثل انا mifl afa,
مثلت لايك la-éka miflut.

Proverbially بر وجه مثل bur wujha miṣl.

To PROVIDE, *provide for* (*prepare, get ready*)
 اماند amadun, آماده نمودن amadeh numoodun,
 تهیه کردن tudaurok fauktun, تهره-وت کاردن tuhé-ut kirdun,
 حاضر ساختن hauzir faukhtun, ترتیب کردن turteeb kirdun. *To provide money*
 آنچه تدارک کردن akcheh tudaurok kirdun. *To provide necessities*
 مهات پرداز کردن muhmaut purdauz kirdun, تدارک لوازم نمودن tudauroka
 lawauzim numoodun, تهیه اسباب کردن tuhé-uta asbaub kirdun,
 تزوید ساختن tuzweed faukhtun. v. *to prepare, purvey, procure, furnish.*—*To provide against*
 بصیرت نمودن bufeerut numoodun, عاقبت اندیش کردن aakibut andeesh kirdun,
 دل آگاه akhîr been shoodun, دل بودن dil agah boodun. *To provide or stipulate*
 عهده و پیمان ma-ahudeh kirdun, موافقت نمودن ahd ou peimaun faukhtun,
 موافقت نمودن muwaufikut numoodun. *To provide industriously for a family*
 تهییل کردن tuhubbul kirdun, تهییل ساختن tuhbeel faukhtun.

Provided آماده amādah. v. *prepared*. — *Provided that* بشر این شرط bur ein shurt, بی شرط بی بشر bú shurt aun keh.

PROVIDENCE (*of God*) قدر kudr, قدرت kudrut, مقدرت mukdurut, منیت muné, muné-ut. (*forefight, prudence*) بصیرت bušcerut, بینش mubušširé, مبصری akhir becné,

beenish, عقل ak, عاقبت اندیشی akibut andeeshé,
احتیاط ihté-aut, تدبیر tudbeer, آگاهی agauhé.

Provident مبصر zu buseerut, mu-
bussir, عاقبت اندیش aakibut andeesh, آگاه agauh,
عاقل aukul, آخرین akhir been. *A provident*
man اهل بصیرت ahla buseerut. v. *prudent man*.--
To be provident آگاهی نمودن agauhé numoodun.
v. *to provide against*.

Providential (effected by providence) از قدرت ساخته *uz kudrut saukhteh*. (referrable to providence) قدرت پیوند *kudr munsoob*, *kudrut pivund*.—*Providentially* با صیانت قدرت *ba sé-aunuta kudrut*.

Providently بر وجه عاقبت, ba bufeerut, سبب امر اندیش bur wujha aakibut andeesh, mu-buffiraunch, عاقلانه, ihré-autan, احتیاطا, ankilanch.

A provider تهیت کننده *ruhé-ut kowindoh,*
 ساز تدارک *tudaurok sauz,* صاحب بصیرت *fahib*
 بفرست *buseerut,* اهل آخر *abla akhir been,*

A PROVINCE كشور kishwur, ولايت wula-
é-ut, ايالت a-é-aulut, مملكة mukamalat,
دولت dei-aur, حکومت hookoomutgh.

[illegible]

*Provincial (relating to a province) کثیرالمنطقه
kishwur pivund, وراثت منسوب, وراثت منسوب
foob, وراثت منسوب dei-aur-pivund, وراثت منسوب
the mother country or metropolis) وراثت منسوب, وراثت منسوب
ajemé, v. also rude, ruffick. — A provincial, وراثت منسوب
é-ajeme, عجم ajem, عجم ajemé (fem. عجمه
ajema). To speak a provincial dialect, وراثت منسوب
é-ajum guftun, وراثت منسوب rubak sankhuan.*

PROVISION, *provizshon* زواید، زوایاں
 زکھا-ئر، *zukha-ér*, خورانی، *khore-dan*, کھوراء، *Khore-*
red, خورال، *khore-auk*, توشه، *tooshéh*. *A good*
 زواد، *zuwaud*, زواوت، *zuwandut*, زوار، *zand*
 او، *zuwaud*, اکل، *ukl*. *A bag for carrying pro-*
vvisions دان، *dan* توشه دان، *tooshéh dan*,
Provisions for a journey راه، *rahe* توشه راه، *tooshéhe rahe*,
A district barren of provisions کوته بی توشه، *koo-*
sheh bétoosheh. *Plenty of provisions* بیش، *besh*,
Provisions served out to ambassadors, &c. from the
publick treasury تعیین، *tai-en*. *A magazine of pro-*
visions ذخیره خانه، *zukheeréh khaunch*.

A PULSATION نبضت puné-nooh, nub-zut, حنج hukh hukh. *An interval between two pulsations* جینین jeineen, گشادگی gushaudugé.

The **PULSE** نبض nubz. *One stroke of the pulse* نبضت nubzut. *To beat as the pulse* نبضان nubzaun kirdun, نبض ساختن nubz faukhtun. *The motion of the pulse* نبض or نبض nubz, نبض or نبضان nubzaun. *To feel the pulse* نبض nubz geer shoodun. *To feel one's pulse* (endeavour to know his mind) کوشش کردن برای kooshih kirdun bera-é zu-meera kuffé duré-aftun.

PULSE (leguminous plants) حببات hubbaut, حبوب huboob, حبوبات huboobaut, قطنیت kutuné-ut, قطنیت کتانی kuteenut, ثقل kutauné, بلس bulsun, بلس buls, ماش mauth. v. potherbs, pea, bean.

PULSION (driving) دفع dufa, ران raun.

PULVERABLE ممکن مالش شدن mumkina maulish shoodun, قابل ریز بودن kaubila reez boodun. *Pulverisation* (reducing to powder) مالش maulish, ریز reez, ریزان reezaun, غبار ساز ghubar saaz, مالیدن maulédun. v. to powder, to pulverise (much dust) بسیار غبار kufutu't'turaub. *Pulverulent* (fine-fortified powder) غبار مشهور ghobar mashoor.

PUNCE نشی nusheli (pl. نشی nusheli). *Punce* حجر الاکبر hujru'l'afunj, سنگ پا funkpaufoo. *Punced* پاشیده paushédéh, خفچه khufchéh, کالیار kaulé-a, کالیار kaulé-a, کالیار kaulé-a.

A PUMP (for raising water) مغرفت mughrifut, *To pump up water* اب از چاه پمپ کردن aub uz mughrifut kushédun. *To pump out a secret* سر واکشیدن sir wakushédun, اقرار بیرون واکردن ikraur beeroon wakirdun, جد و جهد ساختن جهیت jidd on jihud faukhtun bejihut saza kuffé duré-aftun. *A pumper* اب از مغرفت کش sir wakush.

A PUN مزه muzeli, بذله buzleh, é-aufch. *To pun* مزه مکن muzeh gustun, بذله buzleh kirdun, مزه مزه é-aufch zudun.

TO PUNCH پوراکش supookhtun, پوراکش pur fooraush zudun, سوراخدار کردن soorakhdar kirdun, ازیدن azlaundun. v. to pierce.

A punch, puncher (piercing instrument) برماه burmauhch, ماهه mauheh. v. piercer. — *A punch*

(thick short fellow) مرد خورده اندام murda khoord andaum, رعت rubaat.

A PUNCHEON دان dan. v. barrel.

PUNCTILIO ادب نکته nukteli funjé, تکلیف tukulluf (pl. تکلیفات tukullufaut), مستغنی aduba mustughné, مستغنی tukleef.

Punctilious نکته سنج nukteli funj, استغنا if-tighna, زو ادب مستغنی zu aduba mustughné, زو تکلیفات tukleef, v. precise, ceremonious.

Punctiliously سنج نکته but wujha nuk-teh funj, بطور استغنا betoora if-tighna, تکلیفات ba tukullufaut, مستغنی و تکلیف aduba mustughné ou tukleef.

PUNCTUAL زو دقت zu dikkut. v. exact, accurate. — *Punctual to time* وقت بینا wakt beena, زو وقت و زمان zu wakt ou zumaun. — *Punctually* با دقت ba dikkut, با وقت و زمان ba wakt ou zumaun, بلوقت bi'l'wakt, بوقتها biwaktiha, دقت liwakhihi. v. pointedly. — *Punctuality* دقت dikkut, وقت wakt ou zumaun, وقت و زمان wakt beena-é.

A PUNCTURE نیش neesh, نخزت nukhzut, عین a-en, سوراخ fooraush, ابر abr, لک luka.

PUNGENCY (acridness) حد زستی zufté, حده hudd, حرته hurtch, گز guz, تری turshé, زوشتی zoolhé. v. sharpness.

Pungent تیز taze, زست zuft, تری tursh, زوشتی zoolhé, مضر muzr. v. piercing, sharp.

Puniness, v. pettiness, smallness.

TO PUNISH معاقبت کردن ma-akubut kirdun, تعذیب akaub faukhtun, عقاب taazeeb dadun, سیاست نبودن fé-aufut numoodun, اجزای ukoobut zudun, عقوبت زدن ta-akkub faukhtun, حد زدن hudd zudun, قهر دادن kuhr dadun, تنقام ساختن tunkaum faukhtun. *To punish by retaliation* (as eye for eye, life for life) امثال ساختن ikaudut kirdun, مثلت نبودن mislut numoodun.

Punishable قابل تعذیب kaubila taazeeb, واجب mumkina ma-akub shoodun, معاقبت شدن la-čka akaub. — *Punishableness* قابلیت تعذیب kaubillé-uta taazeeb, امکان ma-akub shoodun.

Punished معاقبت ma-akub, معذب mu-ezzub, محذور muhdood, مقهور mukhoor. *To be punished* معاقبت شدن ma-akub shoodun, معذب بودن mu-ezzub boodun, عقوبت ukoobut khoredun.

A punisher معاقبت ma-akib, معابت ma-akibut,

منتقم muntukym, انتقام کننده intikaum koonin-deh, کین گذار kein guzaur.

Punishment تعذیب taazeeb, عقوبت akoobut, قهر akaub, عقب akub, سیاست fē-afut, کُهر kuhr, مثلت tunkaum, حد hudd, مثلت mislut, امثال imfaul, اقاوت ikaudut, تعقب ta-akkub, مجازات mujazaut, تعزیر taazcer, نكال nikaul.

Punishing, punitive, punitive ساز معاقب ma-akyb fauz, منتقم muntukim, تعذیب نها taazeeb numa, مثلت munifil, سیاست fē-afut koonā.

A PUNK جاف جاف jaf jaf. v. *whore*.

A PUNSTER بذرله کوي buzleh gooī, مزه muzeh khaur, باقه خاي ē-aufeh kha-é.

PUNY کوچک koochuk, اندک anduk, کم kum, کمتر kumtur, مودن moudur. v. *little, inferior, petty*. To PUP (as a bitch) سگچهان وضع کردن sugchehaun wuza kirdun.

PUPIL (apple of the eye) بوبو booboo, حدقت hudukut (plur. حدائق hudauk, احداق ahdauc), نقطه حدقت nukteha hudukut, مردم چشم murduma chushum, مردماب murdumuk, بوبو العين infaunu'l'a-én, چشم چشیلان chushumlaun, چشم چشوم داونه chushum dauneh, انکورک چشم angooruka chushum, حندور, حندر butaukut, بطاقت hundur, رغاوت rughawut, حدلقت hudlukut, کال kauk, کیک keek. v. *eye*. — (a scholar) شاکر shagurd, شاکری shaukuré, شاکر shaukaur, تلپید tulmeez, مرید mureed, معلم mu-ellum. (a ward) یتیم eeteem (fem. یتیم eeteemut, pl. ایتام a-é-autim), پدر bé pader, پسر puffura na bauligh. v. *orphan, ward*.

Pupillage (state of being a scholar) حال شاکر haula shagurd, تلپید شان shauna tulmeez, شاکردی shagurdé. (v. *ardship, minority*) نا نا baulighé, پسر نا بالغ haula puffura na bauligh, حال یتیم haula eeteem. — Pupillary (belonging to a pupil) شاکردانه shagurdau-nah, شاکری منسوب shaukuré munsoob, یتیم eeteem muta-alluk, پدری bé paderé.

A PUPPET تامور taumoor, لعبت laabut. A puppet-show لعبتبازي laabutbauz. A puppet-showman لعبتبايز laabutbauz.

A PUPPY یوزل é-ooduk, یوزل é-oozok, کلبت kulbut, سگچه sugcheh, یوزل é-oozul.

PURBLIND شهل looj, اشهل ash-hul, چشم تاریک chushum taureck, کور kuz, کور shubkoor, خوکا khooka, خوکا akhook, شکر تکه tukummuh. — Purblindness شکر چشم تاریکی shubkooré, شکر تکه shubkuret, تاریک چشم taureeka chushum.

PURCHASABLE قابل خرید kaubila khu-reed, ممکن اشترا mumkina ishtira.

To purchase خریدن khurédun, واخریدن wa-khurédun, اشترا کردن ishtira kirdun, ساختن shira faukhtun, خریدار شدن khurédar shoodun, بووک ساختن tufawwuk kirdun, بیع bu-uk faukhtun. To purchase and sell again بيع داد استاد bé-a ou shura faukhtun, داد استاد daud istaud kirdun, ساختن استاد fitaud faukhtun. To purchase an indefinite quantity without weight or measure ستاندن beguzauf sitaundun. To purchase wine سبا کردن suba kirdun, سبی سبی subé faukhtun, شراب shuraub khurédun. v. *to buy*.

A purchase خریداری khurédaré, اشترا ishtira, شراب shira, خرید khurced. v. *buying*.

A purchaser خریدار khurédar, خیار khuréd-aur, باع ba-é-a, مشتری mushturé, بازارگان bazargan, تاجر taujir.

PURE (clear, limpid) پال pauk, صافی fau-fé, صاف fauf, صفی fufé, صفت faufé, صفا fufé, پذیر fufa pizzeer, نازک nauzik, زلال zulaul, ابه abeh, قراح kuraah, مزمل muzmuhil, نهر namer, نهر naufa, ویز weezsh, ویزه weezsh, نکی nuké, نقی nuke, سبغ subigh. v. *clean*. — (a fullied) نا مردار na mardar, نا شوخ na shookh, نا ملوث na mulawwas, خاص khauf, خاص faudeh, ناب naub, بی امیزش bé amizsh, صبر surteem, صرف surt, صریح sauruh, صریح furech, سارا saara, صولجت sawlijut, عاری aur, پاک pauk, پاکیزه paukeezh, پاک دان pauk dand, پاکیزه paukeeh, پاکیزه paukbooi, پاکیزه pauk ou paukeezh, طاهر taahir, پارسا parsa, زاکي zauké, مطاهر mutahir, بی فحش bé fush, بی خطا bé khata, منزه munuzzeh, نزه nuze. v. *belly, virtuous, modest*. — (sincere of heart) خالص khaulif, خالص khaulifu'fau-ud, مخلص mulchilus, صادق fauduk, حقی hake, مصاص musaus, حقایي hukaune, سبیل surteemé, مبرا mulburra. — Pure water پال اب pauk ab, پال اب mas faufé, شراب pure wine شراب faufé shu-

To PUT (lay) نهادن nihaudun, نهاد کردن nihaud kirdun, وضع ساختن wuza faukhtun, तरह کردن turuh kirdun, موضوع موضوع toodé-a faukhtun, موضوع mouzoo-a numoodun, نصب ساختن nusb faukhtun, نشان دادن nishaun kirdun, نشان دادن nishaundun, جعل ساختن jaal faukhtun, صل بر طرف کردن fukk kirdun. To put aside بر طرف کردن bur turruf kirdun. To put by (turn off, divert) از راه uz rah kirdun, بیراه کردن wvaraundun, از طریق میل ساختن uz tureek meil faukhtun. (to reserve or save) استبقا کردن istibka kirdun, تبعیت ساختن tubké-ut faukhtun, پاسیدن pausédun.—To put down (confound, baffle) اشتباه furkh-rooi faukhtun, سرخ روی ساختن alhuftch kirdun, حیر ساختن héhuzoor numoodun. (to degrade) از جاه munaazul kirdun, زلیل uz-jauh maazool faukhtun, رد کلام (to confute) zuleel numoodun. mukhau-lifut kirdun, مخالفت کردن rud kulaum zudun, الزام ساختن ilzaum faukhtun. (to cry down) عرض پایمال کردن erz païmaul kirdun, کمتر و نا روان ساختن kumtur ou na rouvaun faukhtun.—To put down or fix the foot وانهادن wanihaudun.—To put forth (extend) افراشتن efraushtun, تطویل کردن dirauz numoodun. (to sprout) نبت کردن nubt kirdun, شکوفه ساختن shukoo-fch faukhtun, شکفتن shukuftun. (to exert) جد و جهد kooshifh numoodun, اقدام و اهتمام jidd ou jihud kirdun, ihdaum ou ihtimaum faukhtun. (to propose) mukuddumut numoodun, مقدمت نمودن arz kirdun, قضیت ساختن kuzé-ut faukhtun.—To put in (insert) در نشانیدن dur dur nishaundun, ادخال dur kirdun, میاندا ری idkhaul faukhtun. (to interpose) در میان آمدن mei-aundaré numoodun, درج کردن dur mei-aun aumudun, عمل کارانیدن kauranédun, ورزیدن wurzédun. v. to exercise, use.—To put in a claim مدعی کردن mudda-é kirdun, دعوت نمودن dawut numoodun, طلب ساختن tulub faukhtun. To put into port سنار را تدخل bender dur ruftun, بجهازگاه دخول funaurratudukhkhul kirdun, بهجاهوزه گاه dukhool faukhtun. To put in ear-rings ترکش turaas kirdun, وركوش wurgoosh begoosh dur zudun.—To put off (direct, lay aside) بر طرف نهادن

turruf nihaudun, کنار وضع کردن eek kunaar wuza kirdun. (to procrastinate) بفرودا واپس انداختن wapus afkundun, دیر واداشتن deer befurda wapus andaukhtun, عوق و تاخیر نمودن wadaushtun, جنگ جلاب ساختن jung julaub faukhtun. To put off the payment of a debt مطل کردن mutl kirdun. v. to delay.—(to defeat or delay by some artifice) از حيله محروم کردن uz heeleh muhroom kirdun, کید دیر uz funn ou keid deer wadaushtun, از غدر حرمان و غبن کردن uz ghudr hurmaun ou ghubbin kirdun. (to pass fallaciously) از حيله uz heeleh bauzé rouvaun faukhtun, از غبن جاری و رواج کردن funn ou ghubbin jauré ou rouvaun kirdun. (to discard) معزول نمودن azl faukhtun, وا کردن inaazool numoodun, از ذکر جمیل فروختن uz zikra jumeel furookhtun, رواج ساختن tunaujish rouvaun kirdun. (to leave land, put to sea) از بندر گاه uz bender gah ibhauz kirdun, رحلت ساختن uz funaur ruhtun. To put on (clothes) پوشیدن poshédun, پوشیدن poshanédun, پوشانیدن shoodun. To put on a cap کلاه پوشیدن kirdun. To put on a necklace (for a woman or a dog, &c.) تقلد کردن tukullud kirdun. rubk kirdun. v. to brag.—To put on (assume an air of consequence) سرفراز شدن sooruta mutukubbir numoodun, داشتن fur dur hawa dauhtun, خود بین ساختن chuhra iffighna ou khood leen faukhtun. To put on (proceed briskly) تازه رفتن taze ruftun, تیز کام نمودن taze-gaum aumoodun, شتاب زدن shitaub zudun, با سُرعت پیش حرکت کردن ba suraat peish hurukhtun. v. to promote, forward, incite.—To put over (to prefer) اقامت ساختن ikamat faukhtun, مقدم کردن mukuddimut kirdun, پیشین دادن durujuta peishéen dadan, بالا سر ذکر تقدیم ساختن kuffé bala fara de-gur tukdeem faukhtun. (to sail across a river, &c.) عبور دریا رفتن aboora duré-a ruftun, عبور کردن maboore muroor kirdun. v. to extinguish (extinguish) اطفاء کردن itfa kirdun, خسپانیدن khuspanédun. To put out a fire اطفاء autash nishaundun, اطفاء کردن itfa-é na-érut kirdun. To put out a

churaughra puff کردن چراغرا پف kirdun, کبیانیدن shuma nishaundun, شمع نشانیدن kehaqedun. To put (or drive) out بدر راندن bedur raundun, اخراج ساختن ikhrauj faukhtun, دفع و رفع rufa ou dufa kirdun. To put out (publish) اشکاره ساختن afhikaureh faukhtun, بیدا نمودن peeda numoodun. To put out a book تصنیف کردن tulneef kirdun. To put out (disconcert) شوریده کردن shooredeh kirdun, ازار و سرخ روی دادن azaur ou surkh rooi dadun, اضطراب ساختن iztiraub faukhtun. To put out at usury or interest نصبین کردن tufmeen kirdun To put to it (to perplex) پریشان کردن purrasshaun kirdun, مضطرب نمودن muzturub numoodun, آشفته کردن afhufteli kirdun, مات ساختن maat faukhtun. To be put to it در آمدن dil behum dur aumudun, مضطرب شدن muzturub shooodun. To put to (assist with) عون دادن awun dadun, امداد کردن imdaud kirdun, مدد فرمودن frimuddud awurdun. To put a horse to a cart اسب بعربه پیوستن asb be-arbeh pivustun. کشتن kutl kirdun, خون کردن meetaundun, فراهم آوردن v. to kill. — To put together فراهم جمع کردن jumma wahan sauradun, بهم زدن wahum faukhtun, بدسته بستن To put up (pack up) تانک کردن tank kirdun. To put up جامه در جابودان jammeedan nihaudun, لباس albas ou albaub در حاضری داشتن behum zudun. To put up or put up with تسلیم کردن be mikaan tuseem kirdun, بی یاداش سر فرو be pasandish tur furoo numoodun. (to board) در انبارخانه gunjbaud kirdun, در انبارخانه ساختن dur ambarkhaneh waza faukhtun, مخفی کردن behkuzaukeh nihaudun. (to hide) پوشیدن pashidun. To put up beforeofkt befurookht numoodun, مباع نمودن mubaat kirdun, شور ساختن shoor faukhtun. To put up for, put in for (stand candidate for office) طالب حزب muliba khydenut shooodun, پیش نهادن kareela munshub boodun. To put up (bring one's self forward) ترقی doftbourd e-aftun, tarukka goziftun. To put up (start game) شکار nukheer numoodun,

khukkar kheez kirdun. — *To put upon*
 (impose) فريفتن furré-uftun, ghudr
 kirdun, حيله بازي زدن heeleh baizé zudun. v.
to deceive, cheat. — (to instigate) انگيختن an-
 geekhtun, تحريض اغرا ighra kirdun, ساختن
 tuiireez faukhtun, اغوا ighwa
 kirdun. v. *to stimulate, incite.* — *To put a criminal*
upon trial گناه کار قضا کردن gunahkaur kuza
 kirdun, خطاگر حکم نمودن khuttagur hookum
 numoodun. v. *to try.*

A PUT خوریاں khoodé'-aud. v. *clown*.

A PUT-OFF پوشش poozish. v. *excuse*.

PUTATIVE مَظْنُون muzneen, ظَنِين zu-
neen, ظَنُون zunoon. v. *reputed*.

PUTREDINOUS, *putrescent, putrid, putrified,*
 گنده gundeh, گندیده gundédeh, بلا bula,
 زهیده tubauhédeh, مافون maafoon,
 زهیده reehédeh, پوسیده poofédeh, انبوسیده amboofé-
 deh, متذی mutuzei-é, لخن lukhun, عفن
 afin, تعفن taaffin, یباب eebaub, ریم rumcem,
 روم rumim, قضا kuza, دم گرفته dum gooristeh.
Putrid water گنداب gundaub.

Putrefaction, putrescence, putridness عفونت afo-
nut, تماه tubauh, گند guild, گندگی gundugé.

Putrefactive ساز عفونت afoonut fauz, تباه
 tubauh koonaun, کُنا کُنا kuza koona.

[illegible]

A putter, v. placer.—Putter-on, v. instigator.

To PUZZLE کردن اشکله *ishkileh kirdun*,
 ساختن پیرایشان *purrafsaun faukhtun*,
 در مشکل و ارتیات انداختن *maat kirdun*,
 دشوار ساختن *dur muškil ou irté-aut andaukhtun*,
 آواره و سرگردان ساختن *afhuftun*,
 بی حضور کردن *awaureh ou furgurdaun faukhtun*,
 بیهوش کردن *bé huzoor kirdun*. v. *to perplex, embarrass, confound.*

A puzzle اشفتگی *ashuftugé*, پُریشانی *purra-shauné*, مشکل *mushtkil*, سرگردانی *furgurdauné*, بهِضوری *béhuזורé*.

Puzzled اشفته *ashufteh*, پریشان *purraashaun*.
 "فردا" *furgurdaun*, مات *maat*: v. *perplexed*.

A puzzler اشغته کننده *ashufteh koonindeh*,
 ساز *maat fauz*, شکل و کبان *shukl ou*
gumaun bauf.—*A pigmy*, v. *dwarf*.

burdaurédun, افرازانیدن efranzaunédun. — (to *prefer*) ترقی istihkaum kirdun, turukké faukhtun, tumshé-ut dadun, v. to *promote*. — (to *excite, stir up*) انگیزانیدن angeekhtun, burangeekhtun, انگیزیدن angeezédun, tumbeeh kirdun, برخیزانیدن rooi-anédun, burkheezanédu. To *raise an insurrection* فتنه fitneh angeekhtun, فتنه و فساد انگیز fitneh ou fufaud angeez kirdun, خاستگی burkheezish numoodun, طغیان کردن tughé-aun kirdun. To *raise an army* لشکر دقتر کردن lashkur duftur kirdun, سپاه در دقتر قید نمودن fip-pah dur duftur keid numoodun, جمعیت عسکر juma-é-uta askur kirdun. To *raise contributions* اخذ کردن khurauj akhz kirdun, باج و خراج گرفتن bauz ou khurauj gooriftun, تکلیف عرفیت لیر کردن tukleefa urfé-ut geer kirdun. To *raise money* نقد بدست آوردن nukd bedoft awurdun. To *raise a battery of cannon* مورچه نصب کردن moorcheha topekhaunch nusf kirdun. To *raise one's self up* نهید کردن nuhid kirdun, خود برداشتن khood burdaushtun, بانگ برآوردن nufs burawurdun. To *raise a cry* باؤز دادن awauz dadun, شهادت bulund awauz faukhtun, غوغا و هنگامه زدن shumauteh kirdun, ghoozha ou hungaumeh zudun. v. to *cry: occasion, begin: collect, assemble, levy*.

Raised بر داشته burdaushteh, افراز burdar, افراؤز efrauz, افراشته efraukhteh, برآورده burawurdeh, مرفوع efrauzédeh, مرتفع murtufa, منتبر nuntubir, معلی mu-ella, عالی aulé. v. *exalted, preferred, promoted*. — burangeekhteh, انگیزانیده burangeekhteh, برخیزانیده rooi-anédeh, burkheezanédeh, tumbeeh shoodeh.

A raifer برآورد buraur, برآور burawur, نصب waburoon koonindeh, افراز efrauz, رفا سازنده rufa fauzindeh. (an *exciter*) انگیزاننده angeez, burangeez, انگیزاننده tumbeeh koonindeh, مورج mu-errij. v. *incendiary*.

RAISINS مویز maweez, زیبی zubeeb, zubeebut, عجد ejd, kalé-an, کولیای unjud.

A RAKE کش خاک khauk kush, بیل beel, پکن punkun, مازہ mauzeh, شوف shawf. A coal-rake خاده khaudeh, محض muhzub, myhza, آهن اهن ahun fa-é. A rake, rake-bell (a *dissipated young fellow*) بهارام beharaum rouvindel, صاحب هوا و هوس shahib hawa

ou hawus, زپاره zumpaureh, روسپی roospé paureh, زناکار zunakaur, زانی zaune, کسروز kusrooz, کنگال kunghaul.

To rake (the ground) خال کشیدن khauk kushédun. (to *gather with a rake*) با بیل furauhim kirdun. (to *clear with a rake*) رندیده rundédun, رندیدن rundédun kirdun, با مازہ تصفیت ساختن mauzeh tusfé-ut faukhtun. (to *lead a loose disorderly life*) بهارام beharaum ruftun, روسپی پاره بودن roospé paureh boodun, پرده دریدن perdeh dirédun, زپاره shoodun. v. also *to scrape; search, grope: heap together; scour*.

A raker خال کش khauk kush.

A rakehell, v. rake. — Rakebelly, rakish شوخ shookh, شوخ هوا و shookh chushum, اهل هوای نفسانی zu hawa ou hawus, ahla hawa-é nufsaune. v. *debauched*.

To RALLY (dispersed troops) باز گردانیدن sippaha munhuzim baz gurdanédu, لشکر کالیده باز آوردن lashkura kaulédeh baz awurdun, بکر بار جمع نمودن askura shakuteh digur bar juma numoodun. (to *play off raillery*) بازیچه بازی کردن tunz kirdun, بازیچه بازی کردن reh faukhtun, بازیچه بازی کردن laubédun, بازیچه بازی کردن reefut guftun, بازیچه بازی کردن

A RAM حمل humul, حمل nurmeeth, حمل shaufa. v. *celestial sign* حمل humul. A battering ram محجوب munjuuk (pl. *mujaunee*), محجوبات munjuneek, محجوبات munjuneek.

To ram (beat violently as with a battering ram) با محجوب ضرب کردن ba munjuneek zurb kirdun. (to *fill with any thing as from a barrel*) اغندن agundun, اغندن aghundun, بر تپیدن burtumédun. v. to *crash*.

To RAMBLE گشت و گذار کردن guzaur kirdun, وارفتن waraftun, shédun, پویان بودن pool-aus boodun, پویان شدن pool-édun, گشتن guzaur shoodun, گشتن gurdun, v. to *wander, stray*.

A ramble گشت و گذار guzaur, پویان بودن pool-é, پویان شدن pool-édun, پویان شدن rouvé, پویان شدن beerahe, پویان شدن musooh. v. *ramble*.

A rambler پویا pool-a, رند rind, رند رند rinda jehaun, بیکار bekar, در بدر durbedur.

Read خوانده khaundeh, مقرو mukroo, مقري mukré.--Deep read مدرس mudurrus, اليم aleem. v. learned.

Reading خوان khoun or khaun, خواننده kha-nindeh, خواننده khounindeh, قاري kauré, مدرس mudurris, نوان nuvaun, متبني mutununné, حاصل muhuffil, تالي taulé. v. study, lecture.—To teach by reading or lecture کردن مدرس mudrus kirdun, تدریس ساختن tudrees faukhtun. Skill in reading علم قراءت ylma kuraat.

A reader خواننده khaunindeh, خواننده khounindeh, خون khoun, نوان nuvaun, قاري kauré, v. student.—A public reader (in a university, &c.) درس mudauris, مدرس mudris, كو durs goo, An accurate reader قرا korra (pl. قراون korawun).

READILY تيز تازة kaur, علي الفور ala'l'four, علي العجله ala'l'ajileh, سريعا suratan, عاجلا taajelauneh, زكا zu-ka, وشكان wushkaun. (willingly, eagerly) با ba jaun, با جان ba fufa-é khautir, با ارزو ba arzo, با غيرت ba gheerut.

Reading (promptly) زود زود zoodugé, تيز تازة taajelauneh, سريعا suratan, عاجلا taajelauneh, زكا zu-ka, وشكان wushkaun. (willingly, eagerly) با ba jaun, با جان ba fufa-é khautir, با ارزو ba arzo, با غيرت ba gheerut. Reading (willingly, eagerly) با ba jaun, با جان ba fufa-é khautir, با ارزو ba arzo, با غيرت ba gheerut. Reading (willingly, eagerly) با ba jaun, با جان ba fufa-é khautir, با ارزو ba arzo, با غيرت ba gheerut.

READILY تيز تازة kaur, علي الفور ala'l'four, علي العجله ala'l'ajileh, سريعا suratan, عاجلا taajelauneh, زكا zu-ka, وشكان wushkaun. (willingly, eagerly) با ba jaun, با جان ba fufa-é khautir, با ارزو ba arzo, با غيرت ba gheerut.

READILY تيز تازة kaur, علي الفور ala'l'four, علي العجله ala'l'ajileh, سريعا suratan, عاجلا taajelauneh, زكا zu-ka, وشكان wushkaun. (willingly, eagerly) با ba jaun, با جان ba fufa-é khautir, با ارزو ba arzo, با غيرت ba gheerut.

READILY تيز تازة kaur, علي الفور ala'l'four, علي العجله ala'l'ajileh, سريعا suratan, عاجلا taajelauneh, زكا zu-ka, وشكان wushkaun. (willingly, eagerly) با ba jaun, با جان ba fufa-é khautir, با ارزو ba arzo, با غيرت ba gheerut.

READILY تيز تازة kaur, علي الفور ala'l'four, علي العجله ala'l'ajileh, سريعا suratan, عاجلا taajelauneh, زكا zu-ka, وشكان wushkaun. (willingly, eagerly) با ba jaun, با جان ba fufa-é khautir, با ارزو ba arzo, با غيرت ba gheerut.

READILY تيز تازة kaur, علي الفور ala'l'four, علي العجله ala'l'ajileh, سريعا suratan, عاجلا taajelauneh, زكا zu-ka, وشكان wushkaun. (willingly, eagerly) با ba jaun, با جان ba fufa-é khautir, با ارزو ba arzo, با غيرت ba gheerut.

READILY تيز تازة kaur, علي الفور ala'l'four, علي العجله ala'l'ajileh, سريعا suratan, عاجلا taajelauneh, زكا zu-ka, وشكان wushkaun. (willingly, eagerly) با ba jaun, با جان ba fufa-é khautir, با ارزو ba arzo, با غيرت ba gheerut.

READILY تيز تازة kaur, علي الفور ala'l'four, علي العجله ala'l'ajileh, سريعا suratan, عاجلا taajelauneh, زكا zu-ka, وشكان wushkaun. (willingly, eagerly) با ba jaun, با جان ba fufa-é khautir, با ارزو ba arzo, با غيرت ba gheerut.

READILY تيز تازة kaur, علي الفور ala'l'four, علي العجله ala'l'ajileh, سريعا suratan, عاجلا taajelauneh, زكا zu-ka, وشكان wushkaun. (willingly, eagerly) با ba jaun, با جان ba fufa-é khautir, با ارزو ba arzo, با غيرت ba gheerut.

READILY تيز تازة kaur, علي الفور ala'l'four, علي العجله ala'l'ajileh, سريعا suratan, عاجلا taajelauneh, زكا zu-ka, وشكان wushkaun. (willingly, eagerly) با ba jaun, با جان ba fufa-é khautir, با ارزو ba arzo, با غيرت ba gheerut.

READILY تيز تازة kaur, علي الفور ala'l'four, علي العجله ala'l'ajileh, سريعا suratan, عاجلا taajelauneh, زكا zu-ka, وشكان wushkaun. (willingly, eagerly) با ba jaun, با جان ba fufa-é khautir, با ارزو ba arzo, با غيرت ba gheerut.

READILY تيز تازة kaur, علي الفور ala'l'four, علي العجله ala'l'ajileh, سريعا suratan, عاجلا taajelauneh, زكا zu-ka, وشكان wushkaun. (willingly, eagerly) با ba jaun, با جان ba fufa-é khautir, با ارزو ba arzo, با غيرت ba gheerut.

READILY تيز تازة kaur, علي الفور ala'l'four, علي العجله ala'l'ajileh, سريعا suratan, عاجلا taajelauneh, زكا zu-ka, وشكان wushkaun. (willingly, eagerly) با ba jaun, با جان ba fufa-é khautir, با ارزو ba arzo, با غيرت ba gheerut.

READILY تيز تازة kaur, علي الفور ala'l'four, علي العجله ala'l'ajileh, سريعا suratan, عاجلا taajelauneh, زكا zu-ka, وشكان wushkaun. (willingly, eagerly) با ba jaun, با جان ba fufa-é khautir, با ارزو ba arzo, با غيرت ba gheerut.

READILY تيز تازة kaur, علي الفور ala'l'four, علي العجله ala'l'ajileh, سريعا suratan, عاجلا taajelauneh, زكا zu-ka, وشكان wushkaun. (willingly, eagerly) با ba jaun, با جان ba fufa-é khautir, با ارزو ba arzo, با غيرت ba gheerut.

READILY تيز تازة kaur, علي الفور ala'l'four, علي العجله ala'l'ajileh, سريعا suratan, عاجلا taajelauneh, زكا zu-ka, وشكان wushkaun. (willingly, eagerly) با ba jaun, با جان ba fufa-é khautir, با ارزو ba arzo, با غيرت ba gheerut.

READILY تيز تازة kaur, علي الفور ala'l'four, علي العجله ala'l'ajileh, سريعا suratan, عاجلا taajelauneh, زكا zu-ka, وشكان wushkaun. (willingly, eagerly) با ba jaun, با جان ba fufa-é khautir, با ارزو ba arzo, با غيرت ba gheerut.

READILY تيز تازة kaur, علي الفور ala'l'four, علي العجله ala'l'ajileh, سريعا suratan, عاجلا taajelauneh, زكا zu-ka, وشكان wushkaun. (willingly, eagerly) با ba jaun, با جان ba fufa-é khautir, با ارزو ba arzo, با غيرت ba gheerut.

READILY تيز تازة kaur, علي الفور ala'l'four, علي العجله ala'l'ajileh, سريعا suratan, عاجلا taajelauneh, زكا zu-ka, وشكان wushkaun. (willingly, eagerly) با ba jaun, با جان ba fufa-é khautir, با ارزو ba arzo, با غيرت ba gheerut.

READILY تيز تازة kaur, علي الفور ala'l'four, علي العجله ala'l'ajileh, سريعا suratan, عاجلا taajelauneh, زكا zu-ka, وشكان wushkaun. (willingly, eagerly) با ba jaun, با جان ba fufa-é khautir, با ارزو ba arzo, با غيرت ba gheerut.

deh been, زير zureer. (willing, eager) ذو صفاي zu fufa-é khautir, ارزومند arzoomund, پز pur rushk, ذو غيرت zu gheerut, دلگرم dilgurm, خواه khauh, ذو خواه zu dil khauh, جو joo. Ready money حاضر hauzir, نقد nukd, حاضر zura hauzir, دستا دست doft, دستا دست doft, پيشا دست peisha doft. v. money.—To receive ready money منتقد کردن muntukud kirdun, حاضر اخذ ساختن hauzir akhz faukhtun. To pay ready money نقد ادا کردن nukd ada kirdun, بر وجه پيشين ادا ساختن bur wujha peisheh, ada faukhtun, سلام کردن salaum kirdun.—Ready to receive مستعد قبول musta-ydda kubool.—A ready answer حاضر جواب javauba hauzir, زبان زباun awuré. Ready to answer زبان اور zubaun awur, حاضر جواب hauzir javaub, لغات lukaath. Ready at work کارگذار kaurguzaur, کار کار wushkirdel, تيز تازة kaur. v. active.—Make ready! باش بدست bedoft baush! To make ready حاضر کردن kaur kirdun, امدان amaudun. v. to prepare.—To be ready حاضر بودن hauzir boodun, حاضر و امداد شدن hauzir ou amaudch shoodun, استعداد بودن istadaud boodun. Have a candle ready (be cautious) حاضر حاضر kandee baush. Quite ready حاضر حاضر hauzirjut.

REAL (genuine, not fictitious) عيني a-éné, صافي saufé, جبلي jibillé, صحيح fuheeh, ذو حقيقت hukkauné, حقاني hukkeeké, نا na faukhteh, معنوي manoo-é, ذاتي zauté, ساخته ghire-a kulb. Real knowledge معارف معتويت maarufa manoo-é-ut. A real estate عمارت akaur, ضيعة zé-aut, ارض arz. v. estate.

Reality معنيت mané-ut, معني mana, حقيقت hukkeekut, حق hukk, حقت hukkut.

To realize عيني کردن a-éné kirdun, حقيقتي hukkeeké faukhtun, معنوي نمودن manoo-é numoodun.

Really بعيني bi-añihí, في الواقع fi'l'-wauka, بالفعلي bi'l'faal, معنا maanan, الحق alhukk, حقيقت hukkeekutan, في ذاته fi zautihí, عند التحقيق yndutu't'uhkeek, ظاهر zaahiran, حقيقت hukkeekuta haul, بدرستي beduruf-té, لائق lukud, ان anna, انه an-nahu, خاصه khauffeh.—Really! عجباً ajiban!

A REALM شاهي shahé, سلطنت sultanut, مملكت mamlukut, دولت dowlut. v. kingdom.

To RE-ANIMATE زنده کردن zindeh gurdané-dun, احيا ihé-a kirdun, نشور دادن nushoor dadun. v. to revive, inspirit.—Re-ani-

Reasonableness (moderation) اعتدال é-atidaul, اوسط awfut, انصاف inauf, عدالت adal, عدل adl, سزاواری fuzawauré.

Reasonably (agreeable to reason) بر وجه موافق bur wujha muwaufigu'l'akl, معقولانه ma-koolauneh, لایقانه betoora audil, بطور عادل la-ékauneh, روانه rouvauneh, با انصاف ba inauf, قابل bur wujha kaubil, با موافقت ba muwaufigut, با منتظرانه na muntuhuzauneh, با سزاواری ba fuzawauré.

A reasoner کننده قیاس ké-aus koonindeh, اسباب نهون af-baub numoon, دلیل در میان dur mei-aun awur, جلالیل دلایل jula-él dula-él goo.

Reasoning مدرکت mudrikut, قیاس ké-aus, منطق muntyk. v. *reason, logick, argument.*

Reasonless غیر ناطق na na maakool, معقول ghice-a nautik. v. *unreasonableness.*

To RE-ASSEMBLE باز جمع کردن baz juma kirdun, باز گردانیدن digur bar dawut kirdun, برپا کردن bahuw aurudun.

To RE-ASSEMBLE (تجدید) باز گردانیدن digur bar dawut kirdun, (تجدید) برپا کردن bahuw aurudun.

To RE-ASSEMBLE (تجدید) باز گردانیدن digur bar dawut kirdun, (تجدید) برپا کردن bahuw aurudun.

To RE-ASSEMBLE (تجدید) باز گردانیدن digur bar dawut kirdun, (تجدید) برپا کردن bahuw aurudun.

To RE-ASSEMBLE (تجدید) باز گردانیدن digur bar dawut kirdun, (تجدید) برپا کردن bahuw aurudun.

To RE-ASSEMBLE (تجدید) باز گردانیدن digur bar dawut kirdun, (تجدید) برپا کردن bahuw aurudun.

To RE-ASSEMBLE (تجدید) باز گردانیدن digur bar dawut kirdun, (تجدید) برپا کردن bahuw aurudun.

To RE-ASSEMBLE (تجدید) باز گردانیدن digur bar dawut kirdun, (تجدید) برپا کردن bahuw aurudun.

To RE-ASSEMBLE (تجدید) باز گردانیدن digur bar dawut kirdun, (تجدید) برپا کردن bahuw aurudun.

To RE-ASSEMBLE (تجدید) باز گردانیدن digur bar dawut kirdun, (تجدید) برپا کردن bahuw aurudun.

To RE-ASSEMBLE (تجدید) باز گردانیدن digur bar dawut kirdun, (تجدید) برپا کردن bahuw aurudun.

To RE-ASSEMBLE (تجدید) باز گردانیدن digur bar dawut kirdun, (تجدید) برپا کردن bahuw aurudun.

To RE-ASSEMBLE (تجدید) باز گردانیدن digur bar dawut kirdun, (تجدید) برپا کردن bahuw aurudun.

To RE-ASSEMBLE (تجدید) باز گردانیدن digur bar dawut kirdun, (تجدید) برپا کردن bahuw aurudun.

To RE-ASSEMBLE (تجدید) باز گردانیدن digur bar dawut kirdun, (تجدید) برپا کردن bahuw aurudun.

Rebellious طغیان tughé-aun jooi, عصیان afé-aun angeez, عصبی afé-aun, شیم sheem, گوردنکش gurdunkufh, نعار naar, مستعصی muf'asé, کنود kunood, عاق awk, معاند ma-anud. v. *mutinous.*—*Rebelliously* طغیان afé-auneh, گوردنکش bur wujha gurdunkufh, نعارا naaran, طاعی taughé afa, بطور betoora afé-aun angeez. — *Rebelliousness* طغیان حال haula afé-aun, عصبان afé-aun angeezé, مشرب گوردنکش mufhruba gurdunkufh, خوی نعار khautira afé, کھوئی-ا naar.

To REBOUND عکس کردن aks kirdun, جھیدن inykaus faukhtun, دالی کردن baz juhédun, باز جھیدن baz juhédun, دالی کردن daulif kirdun. v. *to reverberate, recoil.*

Rebound عکس aks, انعکاس inykaus, دالی daulif. — *Rebuff*, v. *repulse.*

To REBUILD دگر بار بنا کردن digur bar bu-na kirdun, برآوردن mubné burawurdun, تعمیر کردن turmeem faukhtun. v. *to repair.*

To REBUKE ملام دادن mulaum dadun, شتم زدن shutm zudun, غرمیدن ghurmédun, ازار دادن azaur kirdun. v. *to chide, reprimand.* — *Rebuked* ازارده azaurdeh, غرمیده ghurmédeh.

A rebuke ملامت mulaum, ملامت mulaumut, شتم shutm, طعن taan, سوز furzinifh, تعذیل taazeel, لوم tunz, پیغاره peighaureh, پیغاره peighaur, لومت loomut, لوما looma, طعن mulaum zun, ازار azaur ruffaun, سوز furzinifh goo.

To RECAL باز طلبیدن baz tulbédun, اعاد é-aud kirdun, ساختن é-audut faukhtun. *To recal to life* زنده کردن زندگ gurdanédu, انشار ihé-a kirdun, نبودن infhaur numoodun. v. *to revive.* — *To recall to memory* ساختن خاطر ikhtaur faukhtun, یاد داشتن é-aud gooriftun, یاد داشتن é-aud daufhtun, زکرت کردن zikrut kirdun, در یاد آمدن dur é-aud aumudun, یاد دار é-aud awurdun. v. *to recollect.* — *Recal to mind* یاد دار é-aud dar. — *To recal a promise* کردن اقرار udool kirdun, منکر شدن minkur shoodun, اقرار از وعدت ihjaum kirdun. *To RECENT* ساختن اقرار ihjaum faukhtun, منکر شدن udool kirdun, اقرار از وعدت minkur numoodun. v. *to retract.* — *Recantation* اقرار ihjaum, منکر udool, منکر minkur. *A recanter*

عدول ساز, iljaum koonindeh, انجام کننده
udool sauz, منکم نها, minkur numa.

To RECAPITULATE تکرار فصول خطاب نتیجہ، tukraura fusoola khitaub kirdun, محصل، nuteejel.a kulaum numoodun, سخن ذکر بار تکریر گفتن muhuffila fukhuu digur bar tukreer guftun.

Recapitulation تکرار فصول خطاب tukraura
fufoola khitaub, نتیجہء کلام nuteejeha kulaum,
محصّل سخن tukreera muhuffila fukhun.

To RECEDE باز استادن baz uftadun, باز باز pus ruftun, باز رفتن baz gushtun, واپس رفتن wapus ruftun, واپس رفتن posht baz dadun, پشست باز دادن ijtinaub kirdun, اجتناب کردن furnigoon ruftun, انصراف نمودن tujaunub faukhtun, بجانب ساختن tujunnub kirdun, اقالت faukhtun, جانب ساختن ikaulut faukhtun, واکشیدن wa shoodun, بازداشتن baz daushtun, فراغت شدن waz kirdun, عزل ساختن ta-azul faukhtun. v. to retire; recoil, deflect.

A RECEIPT قبولیت kuboolé-ut, اخذ akhz, انتخاب ittikhauz, قبض kubz اخذ و قبض kubz ou kubz, پذیرفتار tummfufook, پذیر pizzceeruftaur, پذیر pizzceer. *Receipt and disbursement* انکار angaur, انکارش angaurish, اورجہ awurjeh, فنداق fundauk. *The receipt or place of receiving.* ماخذ kubz gah, اخذ مااب akhz maab, ماخذ ma-akhuz. v. also *recipe*.

Receivable قابل اخذ و قبض kaubila akhz ou kubz, ممکن ماخوذ شدن mumkina ma-akkooz shoodun, لایق اخذ la-éka ittikhauz.

To receive **اخذ کردن** akhz kirdun, قبض **kubz faukhtun**, قبولیت **kuboolé-ut kirdun**, پذیرفتن **pizzeeruftun**, اعتیاد **pizzeer numoodun**, پذیر نمودن **é-até-aud kirdun**, اتخاذ **ittikhauz kirdun**, تقبل **tukubbul faukhtun**, ساختن **futudun**, ستادن **futadun**, گرفتن **gooriftun**. v. to accept, take, obtain, contain.—Ready or fit to receive **مستعد قبول** **musta-udda kubool**.—(to entertain as a guest) **میهانداري نمودن** **mihmaundaré numoodun**, مسافر قبول **kirdun** **mufaufir kubool**, منزل دادن **tunzeel faukhtun**, منزل **munzil dadun** کردن **متبجح** **mutubuhhuh kirdun**. v. also to conceive.—(allow, admit, receive favourably) **کریں قبول شدن** **kureen kubool shoodun**, پذیرفتن **اجابت نمودن** **ijaubut numoodun**, **pizzeeruftun**, قبول داشتن **kubool daushtun**.

Received مأخوذ ma-akhooz, مقبوض mukbooz,
گرفته goorifteh, اخذ کرده akhz kirdeh

thoo deh, متبھ mutubuhhuh. *Well received*
مقبول mukbool, یاب قبول kureen ku-
bool é-aub, پذیرفته pizzeerufteh. — *Receivedness*
(general allowance) مطلق قبول kuboola mutluk,
پذیرفتار عہم pizzeeruftara ameem.

A receiver کرا اخذ *akhz gur*, قابض *kaubiz*,
گیر قبض *kubz geer*, انتخاب کننده *ittikhauz koo-*
nindch, پذیر پذیرفتار ساز *pizzeer*, پذیر *pizzeeruftaur*
گیر *geer*. *A receiver of stolen goods* لغینی *lugheef*,
مخزن *kaubiza duzdé*, دزدی *mukhzunu's'furukut*.

RECENCY, *recentness* تازهگی tauzugé,
 تراوت turawut, اجار ajaur, v. *newness, softness*.

Recent تازه tauzeh, now, نو now rus,
نو اوړده now zaudeh, نو پيدا now peeda,
نو اوردېدو now awurdeh, تازه و تر tauzeh ou tur,
فهادوب fhadaub, نو رسیده tureen, تریں
طرین طریف taurif, طرفی turé, جدید
tureef, نوخیز nowkheez. v. fresh, antique (antique)
نا قدیم na kudeen, شیر عتیق shir e teek,
نا دیر na deer, نا کهن na kuhun.
A recent invention or publication نو یوه تازه کشف یا کتابچه

Recently تازه *bar taurufauneh*, *taurufauneh* بطور نو، *betoodra now* پدید آورده شده، *now peeda* نو پیدا شده، *Recently planted* اخیراً کاشته شده، *sprung up* فوراً برآمده، *now rutch* اکنون رسته.

A RECEPTACLE اِستَـمَارْ mastaar.
maab, اَعْتِيَال at-o-aud. A receptacle or vessel
.اُيْدَان audban. & reservoir.

[illegible]

Receptive, receiving قبض کونا qubz koona,
akhz koona, قبض کونا akhaz koona, قبض کونا
kubz, قبض کونا kubz koona, قبض کونا

RECESS (*retirement, seclusion from business*)
 فِرَاغٌ firaugh, فراغت firaaghat, فراغ parwa, خلوت
 khulwut, تباعد tuba-ud, انبعاث naba-ulat,
 واز wauz. (*departure*) رحلت ruhlat, الرحال ra-
 haul, هجرت hujrut, روان wa rawaan, فرات

bauk, بی جانسپاری bé jaunsippauré. v. bold; *sedate*: also remembered.

Recollection یاد é-aud, زکر é-aud dare, زکر zikr, زکرت zikrut, اور در خاطر dur khautir awur, اظهار ikhtaur, v. remembrance, memory.—(*recollection of mind*) جمعیت خاطر juma-é-uta khautir.

To RECOMMENCE زکر بار آغاز کردن digur bar 'aghauz kirdun, باز مباشرت ساختن baz mubaushurut faukhtun.—*Recommended* باز آغازیده baz aghauzéleh, زکر بار گرفته digur bar gooriftch.

To RECOMMEND (praise) زکر جمیل zikra jumeel kirdun, ستودن futoodun, wufuf kirdun, پسندیدن wufuf kirdun, قرین قبول کردن ku-reen kubool kirdun, مقبول ساختن mukbool faukhtun, پسندیده puffundédeh kirdun, لطفین نمودن luteef numoodun. v. to commend.

Recommendable واجب الوصفی vajibu'l'wusuf, سزاوار زکر جمیل la-éka fita-ésh, لایق ستایش fuzawaura zikra jumeel. v. commendable.

Recommendation زکر جمیل zikra jumeel, افزین afireen, وصفی wufuf, ستایش fita-ésh, مدح muduh, مدحت mudhut, سپاس sipaus, پسند puffund, شفاعت shufaat.

Recommendatory, recommending ساز زکر جمیل zikra jumeel fauz, شفاعت shufa-at, قرین قبول kureen kubool numa, پسندیده و لطفین کنا puffundédeh ou luteef koonā. *A recommendatory letter* شفاعت نامه shufa-at nameh.

Recommended ستوده fitoodeh, زکر جمیل یاب zikra jumeel é-aub, موصوف moufoof.

A recommender سازنده زکر جمیل zikra jumeel fauzindeh, ستایش و افزین کو fita-ésh ou afireen goo. v. commander.

A RECOMPENSE اعراض ywuz (pl. اعراض é-awauz), مجز fuza, سزا ajur, اجرت ujrut, مژد muzshd, مژد muzd, تعویض taawceez, جزا juza, مجازات mukafaut, مکافات muna-amut, منعمت mujazaut, پاداش padash, پاداشت padasht.

To recompense (reward) عوض دادن ywuz dadun, مژد ساختن muzshud faukhtun, اجرت کردن ijrut kirdun, جزا نمودن juza numoodun, مکافات کردن mukafaut kirdun. (*to make up by something equivalent*) بدل کردن budal kirdun, معادل ساختن adil numoodun, عادل نمودن maadil faukhtun. v. to repay, requite, compensate.

Recompensed مجازت شده mujazaut shoo-deh, مکافات کرده شده mukafaut kirdeh shoo-deh.

To RECOMPOSE (form anew) باز ساختن baz faukhtun, زکر بار کردن digur bar kirdun. *To recompense to rest* باز خوابانیدن baz khaubanédun.

To RECONCILE اصلاح کردن iflauh kir-

dun, اصلاح ذات البین ساختن iflauha zautu'l'bein faukhtun, بازنامه کردن bauznauneh kirdun, صلح و صلاح مابین ساختن fulh ou sulauh mau-bein faukhtun, مصالحت نمودن mufaulihut numoodun, همدل کردن humdil kirdun, تسفیع tushuffa faukhtun. (*to make any thing consistent*) مناسب کردن munaufib kirdun, موافق muwaufik faukhtun, هموار کردن humwaur kirdun, سزاوار نمودن fuzawaur numoodun.

Reconcilable (capable of reconciliation) قابل kaubila iflauh, مستعد مصالحت mustaada mufaulihut, ممکن همدل شدن mumkina humdil shoodun. سزا fuzawaur, سزا fuza, مناسب muwaufik, هموار humwaur, موافق munaufib, لایق la-ék. — *Reconcilableness* قابلیت imkauna iflauh, سزاواری fuzawauré, قوت مصالحت و همواری kuwwuta mufaulihut ou humwauré. v. consistency.

Reconciled شده اصلاح iflauh kirdeh shoo-deh, همدل ساخته humdil faukhteh. v. consistent.

A reconciler مصلح mufluh, میاندار mei-andar, سه‌سار sumsaar. v. mediator.

Reconciliation, reconciliation مصالحت mufaulihut, اصلاح ذات البین iflauha zautu'l'bein, صلح fulh, سزاواری fulauh, دینواری dinuware, اشتی ashté, خوشنودی khushnoodé. v. also consistency.

RECONDITE مخفی mughluk, مکتون muk-tunn, مشکل mushkil v. obscure, occult.

To RECONDUCT باز گرداندن baz gurdandun, باز دلالت کردن baz dalalat kirdun.

To RECONNOITRE دیدبان بودن deend baun boodun, از دیده گاه نگرستن az deendegah nuggurustun, نگاه کردن nigauhé kirdun. *A reconnoitring party* طایفه tulayeh, طایفه tula-éa.

To RECONQUER باز فتح گرفتن baz fath gooriftun, زکر بار مغلوب کردن digur bar mughloob kirdun, باز مقهور ساختن baz mukhoor faukhtun.

To RECONVENE زکر بار ملاقات کردن digur bar mulaukaut kirdun, باز جمع شدن baz juma shoodun. v. to re-assemble.

To RECONVEY باز ناقل ساختن baz naukil faukhtun, باز آوردن baz awurdun. *To convey an estate* باز تحویل کردن baz tai-cen kirdun, باز غرض ساختن baz ghuzr faukhtun.

To RECORD دفتر کردن duftur kirdun, دفتر قید ساختن dur duftura keid faukhtun, تذکر ساختن tuzkeer faukhtun, تذکر نمودن tuzekkur numoodun, اغتش کردن aghauh kirdun. v. to celebrate.

A record دفتر duftur (pl. دفاتر dufauteer), لوح duftoor, دستور duftoor, صورت fooruta duftur, لوح lawih, تخته tukhteh. v. register. and لوح Vol. I. p.

A REDOUBT Δ sudd. v. *fortification*.

REDOUBTABLE, *redoubted* مخوف mu-khoof, زو هيبت zu heebut, هيبتوار heebutwar, فلابوت fulaubut. v. *formidable*.

To REDOUND کردن زیاده zé-audeh kirdun, افزون ساختن afzoon faukhtun. *To redound to one's honour* مکرمت افزون کردن mukrumut afzoon kirdun, بزرگواری زیاده ساختن buzurguwaure zé-audeh faukhtun, نامدار کردن naumdar kirdun.

REDRESS (*amendment*) اصطلاح اصلاح *istilauh*, تصحيح *tuf-heeh*. v. *reformation*. — (*relief, remedy*) چاره *chaureh*, تداور *tudauruk*, گزید *gazeed*, معالجت *maalijut*. *Where is the redress?* چه چاره *cheh chaureh?* *Without redress* بے چاره *be chaureh*.

To redress (amend) اصلاح کردن islah kirdun,
 تسخیر ساختن tus-heeh saukhtun.—(to remedy,
 relieve) چاره دادن chaureh dadun, تدارک کردن
 tudaarik kirdun.

تدارک، cheerah pizoor, چاره پزیر
 تدارک، tadarak, تدارک

[illegible]

church pur-
chase and
the church
bureau.

baz baz kardāyidn (buz kard) **باز کرد آیدن** (buz kard) **باز کرد آیدن**

ruja saukh-
ruja namban, افات

زُبُّ زُبُّ کرنا (to brush) — Zubb or Zuban. کرنا
 زُبُّ زُبُّ کرنا (to brush) — Zubb or Zuban. کرنا

kū-kušādān نمودن **kūsh kardan** کهنه کردن
tus-kheest تفسید نمودن **tush khordan** توش خوردن

kaufstun—(to buy) کاستن kaufstun,
کونستون koonstun, افسار ساختن ifghaur

faukhun, **فخون** faukfloor **فكس**
 nuke naimodon, **نك نائمون** nukefaun

mahruzul mahzun. — (to degrade) ماهرزول مأهزون
us isuh mazool. — از اوس ايسو مأهزول

[illegible]

London: 4. 40 hours, 1000 ft.—To reduce to nothing
 ... 1000 ft. ... London. *tu-tu*

başın kırılmak *v.* to dislocate. — To reduce to order *v.* to put in order. *başın kırılmak* ترتيب ساختن

turteob saichunah, *تورتهو سايچونا* burja awurdun. *تورتهو سايچونا*
reduce to power *تورتهو سايچونا* urtikaur kirdun.

ملایق ساختن *mlayk saakhtun*, *v. to impoverish, make poor.*

Vol. II.

Reduced (brought back to a former state) باز *baz* گورداونده *gurdaundeh*, باز آوردہ *baz awurdeh*, منجر *munjurr*. — (subdued) مقهور *muk-hoor*, مغلوب *mughloob* و مقهور *mughloob ou muk-hoor*, دست زدہ *doft zideh*. — (diminished) کاستہ *kausteh*, مقصور *muk-soor*, ناقص *naukis*, منعزل *(degraded)* کمتر ساخته *kumtur faukhteh*. — معزول *munaazul*, معزول *maazool*. *Reduced to poverty* تنگ دست کرده شدہ *tunk doft kirdeh shoodeli*, فقیر ساخته *fikr faukhteh*.

Reducible ممکن باز اورده شدن *mumkina baz awurdeh shoodun*, قابل باز اور *kaubila baz awur*.

Reducibleness امکان باز اور imkauna' baz awur,
 اعالت قابلیت kaubillé-uta ó-audut.

Reduction (bringing back) باز اور baz a'wur,
اعالت é-adut, اعتبار é-até-aud, فبات fei-aut,

فیت fei-ut, رجع ruja, افاات ifaat.—(subjugation)
مغلوبیت mughloobé-ut, تہک kuhr, تہلک tumuiluk,

تقصير (diminution) futih', قتح wukaumut, وقلمت
 نقصمير mukfoor, متصور nukfaun, نقصار nuks,

tufgheer. — (degradation) معزولی maazoolé, از
پایه عزل uz pā-éh azl. *Reduction to slavery*

زقوت *isturkauk. v. captivity. — Reductive* استرقاق
 zu kuwwuta baz awur. باز اور

REDUNDANCE, redundancy افزونی *afzooné*
 فزونى *fuzooné*, استغاضت *istifauzut*, فیضان *feizán*

zauṇ, نزل nuzil, کثرت kufrut, زیادت ze-av-
dūt, حرمت hurmut, زیادگی ze-audugé,

Redundant لغزون afzoon, فزون *fuzoon, اید

za-éd, كثير kufeer, فيض fciz, فيضوضت fcizoo-
zut, متجاوز mutujawiz. v. *exuberant, superfluous*

Reflexible ممکن باز قابل kaubila baz aks, mumkina mukooos shoodun.

Reflexive (reflecting something past) سابق پیوند bik pivund, الماؤزی منسوب almauzé munsoob.

Reflexively (in a backward direction) بر وجه باز bur wujha baz aks, mukooosfauneh.

To REFLOURISH دگر بار شکوفه نبودن digur bar shukoofeh numoodun.

To REFLOW (flow back) باز جاری بودن baz jauré boodun, جزر نبودن juzr numoodun, باز جریان wuzn kirdun. — *Refluent* باز جریان باز juré-aun, جزر نیا juzr numa.

Reflux (of the sea) باز جزر wuzn, جزر باز jauré. *The flux and reflux of the tide* باز جزر mudd ou juzr.

To REFORM اصلاح کردن islah kirdun, خویشتن اصلاح islah ou turbé-ut faukhtun, خویشتن بودن behtur kirdun, خویشتن بودن khoobtur numoodun. v. to amend, correct, improve.

Reform, reformation اصلاح islah, تصحیح tuf-heeh, ارتقا irtika, تادیب taadeeb, ترقی turukké, خویشتن behtur, خویشتن khoobturé.

Reformed اصلاح کرده شده islah kirdeh shoodun, خویشتن ساختن khoobtur faukhteh, خویشتن behtur gushteh.

A reformer اصلاح کننده koonindeh, خویشتن سازنده khoobtur fauzindeh, خویشتن ساز behtur fauz.

To REFRACT (break the natural course of rays) انعکاس aks kirdun, انعکاس ساختن iny-kaus faukhtun. — *Refraction* انعکاس aks, انکاس inykaus, بريق bureek. — *Refracted* معکوس mukooos. *Refractive* قوت انعکاس kuwwata aks.

REFRACTORINESS سرکشی furkushé, معاندت ynaud, گردنکشی gurdunkushé, معاندت ma-anudut, مروت murood, ستم fiteez, کاهگیری kauhgeeré. v. obstinacy.

Refractory سرکش furkush, گردنکش gurdunkush, معاند ma-anud, تهرن tumurrud. v. obstinate. — *To be refractory* سرکشی furkushé numoodun, سکیزیدن sikeezédun, گردن کشیدن furbenihandun, گردن کلفت شدن kauhgeer shoodun.

Refragable ممکن مردود mumkina murdood.

To REFRAIN خود را باز داشتن khoodra baz daushtun, باز استادن baz uftadun, پرهیزی داشتن purhazé daushtun, اجتناب بودن ijtinaub numoodun, احتراز کردن ihtirauz kirdun. *To calse* to refrain باز داشتن baz daushtun, پرهیز کردن انیدن purhaze gurdanédu. v. also to spare, forbear.

Refrangibility, refrangible, v. refraction, &c.

To REFRESH (after pain or labour) عیش و نزهت a-ésh ou yshrut gooriftun, لذت و نعت پذیر nuzhut pizzeeruftun, خوردن zook ou namut pizzeer shoodun, خوردن khore-aundun. v. to recreate. — (to refrigerate) تبرید ساختن tureed faukhtun, بارور کردن buron kirdun, بارور ساختن baurid faukhtun. v. to cool. — (to repair) مرمت کردن murimmut kirdun. v. to retouch.

Refreshed عیش و نزهت پذیر a-ésh ou yshrut pizzeer, صفا و نزهت کبر sufa ou nuzhut geer, v. recreated. — (cooled) مبرد muburrud.

A refresher عیش و نزهت بخش a-ésh ou yshrut bukhsh, صفا و نزهت ده sufa ou nuzhut duh.

Refreshment عیش و نزهت a-ésh ou yshrut, خوردن khoreduné, نعت namut. v. recreation, food, rest.

Refreshing, refrigerent (cooling) مبرد muburrud, مبرد buron, منقعت munkaat, مفر mukyrr. — *Refreshing* عیش و نزهت پذیر a-ésh ou yshrut pizzeer, صفا و نزهت کبر sufa ou zook geer.

To refrigerate, v. to cool.

REFUGE (or place of refuge) پناه punah, پناه گاه punahgah, جای پناه punah, ملجأ mulja, ملاذ mulauz, عوز a-ooz, ملاذ é-auz, مباح mubaus, مباح mubaus, مباح maakud, مباح gooreezgah, مباح mukhtah, ملجأ nija, ملجأ lukhsaun, ملجأ luja, ملجأ muhkud, ملجأ moujah, ملجأ mujaam, ملجأ wushuz, ملجأ maakul, ملجأ firr, ملجأ muheed, ملجأ muhja, ملجأ hur, ملجأ muzauf, ملجأ isaur, ملجأ mulhus, ملجأ wuzur, ملجأ wan, ملجأ wal. — *The refuge of the world* اهل العالم aulumpunauh. *The refuge of the poor* ملجأ الفقار mulazu'l fakaur [eastern titles] v. also shelter, protection: expedient. — *To take refuge* پناه گرفتن punahédu, پناه گرفتن punah gooriftun, ملجأ گرفتن ilija kirdun, ملجأ ساختن luja faukhtun, ملجأ گرفتن multuhui kirdun, ملجأ گرفتن gooreekhtun, ملجأ گرفتن dur mauz gooreez kirdun. *To give refuge* پناه دادن punah dadun, ملجأ بخشیدن mulja bukhshidun, ملجأ mulauz numoodun. v. to shelter, to take refuge پناه گرفتن gooreezanédu.

A refugee پناه گیر gooreez, پناه گیر punah geer.

REFULGENCE روشنی roshna, روشنی rooshunai-é, تاب taab, ضوا zuwa. v. splendor. — *Refulgent* روشن roshun, تابناک taub-nauk, ضیا کستر zé-a paush, ضیا کستر zé-a kuf-tur. v. bright, glittering, splendid.

پورهازا خوردن و نوش purhaza khored ou noosh,
اعتدال لکل و شرب é-atidaula ikul ou thurb.

A REGIMENT کشتون kushoon. — *Regimental*
کوشون kushooné, منسوب kushoon mun-
foob v. allo *militaire*.

REGION. ولایت wula-é-ut, زمین zumeen, دار
dé-aur, کشور kushwur, اقلیم akkem, مملکت
mumlikut, زمین zumeen, مرزبوم murzu-
boom, بلاد bilaud. v. *country, district, tract*. — *In*
every region در هر مرزبوم dur hur murzuboom.

A REGISTER دفتر dufur (pl. دفاتر dufautir)
اورجہ dufloor, صورت دفتر fooruta dufur,
اورجہ awurjeh, اوارجہ awaurjeh. — *To register*
در دفتر قید کردن dur dufur keid kirdun,
در لوح نوشتن dur lawih nuwistun,
بر نخته کتابت کردن bur tukh-
teh kitaubut kirdun. v. *to record*. — *A register or*
keeper of registers دفتر امینی dufur ameené. —
Registry (place where a register is kept)
دفتر خانه dufur khaunch. — *Registering (inserting in a register)*
در دفتر قید ساز dur dufur keid sauz.

To REGORGE باز استغراغ کردن baz ifti-
fraagh kirdun, رجعان ساختن rujaun faukhtun,
v. allo *to foment*. — *Any place where waters stag-*
nate and regorge رجعان rujaun, رجع ruja (plur.
رجاع rujaa).

To REGRANT باز دادن baz dadun.

REGRESS (passage back) باز رفتن baz ruh-
guzaur. — *Refs and regrefs* آمد آمد aumud thud,
آمد آمد thud ou aumud.

REGRET نالاش naulish, ازار azaur, ازاري
azauré, انقباض خاطر inkibauza
khautir, شکایت thuka-é-ut, اضطراب izтираub. v.
anguish, grief, vexation; lamentation, repentance.

To regret (lament) نالاش زدن naulish zudun,
نالان وبکا ساختن zauré kirdun, باز ساختن
naulaun ou buka faukhtun. (*to repent*)
پشیمان futooheedun, پشیمان شدن pufheemaun thoodun.

Regreted نالیده naulédeh, گریسته gureesteh,
مبکی aliehi.

REGULAR قانونی kaunooné, قیاسی ké-ause,
زو نظام zu nizaum, بحسب القاعدت behufbu'ka-édut,
نسق nasek, حسب طریق husba tureek.

Regularity قیاس ké-aus, اندام andaum, سامان
famaun, نظم nuzim, نسق nufuk, قاعدت ka-
édut, موافقت muwaufikut. — *Without regularity*
غیر قیاس ghire-a ké-aus, بی اندام bé andaum.

Regularly القیاسی ala'ké-aus, قاعدت ba ka-édut,
بحسب النظام behufbu'n'nizaum, منسق nasekan.
Regularly connected or joined منسوق munsook,
منسوق شده nasek kirden thooden.

To regulate بندوبست ساختن bundubust faukh-
tun, ترتیب ساختن nuzim kirdun, ترتیب
ترتیب ساختن muruttub numoo-
dun, احکام کردن ilkaum kirdun, تنظیم
mutudubbir faukhtun, تنظیم اراستن araustun,
تنظیم کردن intizaum numoodun, تنظیم
توسیع و نسق tukweem ou nufuk
faukhtun, تسویتی tukweek kirdun, تسویتی
تسویف ساختن tufivé-ut numoodun,
تسویف ساختن tufineef faukhtun. v. *to adjust, arrange, order, direct*.

Regulated بندوبسته bundubusteh, متدبیر mu-
tudubbir, مرتب muruttib, منظوم munzoom,
منتسق muntufuk, تعیین tai-én, اراییده arai-
édeh, اراسته arausteh.

Regulation بندوبست bundubust, ترتیب turteeb,
نظم nuzim, نظام nizaum, انتظام intizaum,
قید keid, ساز کاری sauzkauré, اراسته arausteh,
طریق turteek, سامان famaun, طریق tureek,
قانون kaunoon. v. *arrangement, method*.

A regulator ساز ترتیب sauz, ساز bundubust
koonindeh, ساز andaum, ساز famaun numa,
انتظام intizaum kooni.

To REHEAR (a cause) باز بار نهادن digur bar fusla khufoomur kirdun,
باز باز baz kuza ou hookum faukhtun.

REHEARSAL تکرار tukurrur, تکرار tukreer,
تکرار tukraur, بازباز bauzewur, تکرار tukraur,
تکرار kuriz. v. *repetition, recital*.

To rehearse تکرار کردن tukurtur kirdun,
تکرار tukreer numoodun, تکرار tukreer
faukhtun, تکرار tukraur kirdun, تکرار kuriz
faukhtun. v. *to repeat, recite*.

Rehearsed مکرر mukurrur.

To REJECT باز طرف زدن bur turruf zudun,
باز طرف ساز شدن bur turruf sauz thoodun,
نهی nuse faukhtun, نهی nuse kirdun,
نهی nuse-um numoodun, نهی nufa-é-ut
daushtun, نهی turuk kirdun, نهی turuk
faukhtun. v. *to refuse*. — *To reject any thing*
باز استادن از چیزی baz uftaudun uz cheezé.

Rejected زده bur turruf ruddah, مردود murdooh,
منفی nuse, منفی munfé, منفی nufé, منفی
murdooh, منفی murdooh, منفی murdooh,
منفی mukhsool, منفی mukhsool, منفی mukhsool,
منفی murdooh ou murdooh, منفی murdooh,
منفی muntufé, منفی duheek, منفی khyrauth,
منفی khauffé.

Rejection رد rudd, رد ruddut, نافی nufé,

To RELEASE (from confinement) ازاد کردن azau kirdun, اطلاق ساختن itlauk faukhtun, رها نهادن ruhanédun, رها ساختن ruha faukhtun, نجات ساختن khulaus kirdun, خلاص کردن nujaut faukhtun, فرج دادن furj dadun. v. to free. —(to free from obligation) از حق منت خلاص (to free from obligation) از ساختن uz hukka minnut khulaus faukhtun, از سربسته ازاد کردن uz surbusteh azaud kirdun, عهد و پیمان اطلاق نمودن itlauk numoodun. To release from debt ابرا کردن ibra kirdun, تبریت وام دادن tubré-uta waum dadun. v. to discharge; also to relax, quit.

Release (from confinement) خلاص khulaus, رهایی nujaut, رها azaudé, رها ruha, فرج furj, دستور dustoor, اجازت izauzut, رها ruhaí-é, فلت fillut. A release from obligation از خلاص از hukka minnut. A release from debt ابرا ibra, تبریت وام tubré-uta waum. v. discharge, receipt.

To RELENT (grow tender or compassionate) نرم دل گردیدن ruhmun gushtun, نرم دل گردیدن nurm dil gurdédun, شفقت نمودن shufkut numoodun, ملایم شدن mula-ém shoodun, مهربانی mihrubauné numoodun. v. to soften, melt, relax, yield.

Relentless غیر مرحمت bé shufkut, بی شفقت ghíre-a-murhumut, نا نرم دل na nurm dil, نا رها na ruhman. v. merciless.

RELIANCE اعتقاد é-atikaud, اعتبار é-atimand, استناد itikaul, توکل tuwukkul, اعتماد murtuké. v. trust, confidence.

RELICK, relics باقی bauké, مبقی muké. A relic which recalls the memory of any person باقی باقی bauké é-audkaur.

A RELICT شوی دیده shoo-é deedehe, بیوه bé-weh. v. widow.

RELIEF (assistance) دستگیری doftgeeré, یاری é-aure, یاردم é-aurdum, معاونت ma-awunut. v. help, succour, release. —(comfort) دلاسیابی dilasabí, تسلی خاطر نواری khautir nuwauzé, تسلی tufullé-a-kub, تسلیت خاطر tufllé-uta khautir, خوشی khooshí, صبا summa gudaaz. v. consolation.

To relieve (afflict) دست گرفتن doft gooriftun, یاری کردن doftgeeré numoodun, نصرت ساختن nufut faukhtun, یاری کردن ma-awunut dadun. v. to help, support, succour, release. —(to comfort) دلاسیا کردن dilasá kirdun, دل خوش ساختن dil khoosh faukhtun, تسلیت tufullé dadun, تسلی خاطر نوختن tufllé-ut bukhsh kirdun.

khautir nuwaukhtun, غمزد ساختن ghumzuda faukhtun, صبا summa gudaakhtun. To relieve guard نوبت زدن noobut, zudun, پاسبار pasbar, وضایع pafubaun noobut faukhtun, نوبت زدن wuza-é-a noobut kirdun. To relieve from indigence یاریاز کردن bencé-aur kirdun.

Relievable (affordable) قابل نصرت kaubila nufut, ممکن منصور شدن mumkina munfoor shoodun. —(comfortable) قابل تسلیت kaubila tufllé-ut, ممکن دلاسیابی mumkina dilasabí-é pizzeruftun. Relieved (afflicted) منصور munfoor, دستگیر khoosh-noon, خوشنود (comforted) doftgeer é-aub, متسلی mutufullé.

A reliever (assistant) دستگیر doftgeer, یار é-aur. (a comforter) دلاسیا کننده dilasa koonindeh, خاطر نواز khautir nuwauz. v. friend.

To RELIGHT (light anew) دگر بار افروختن digur bar afrookhtun, باز افروز کردن baz efrooz kirdun.

RELIGION دین deen, اسلام islaum, ایمان eimaun, امت millut, شرع thuraa, کیش umaunut, کیش keesh, هرای hura-é, لباس التقوی libaufu't-tukwa, تقوی tukwa, صیغت fubghut, حسب hufub, الغیبت alkeemut, طریقت tureek, طریقت tureekut, طاعت ta-at. The Christian religion ملت مسیحیه milluta-mefeché-yeh. The Mohamudan religion اسلام ترملت ummota mohammud, توحید tooheed, کوش koufir. The religion of the Mahometans کوشی guebré, کبری jebre, جبری autash purusté, پرستی mujoose-ut. The religion of the Brahmins همکیش b'hramah. —Of the same religion همکیش humkeesh, دین داش deen daush. Observance of religion دیانت deendaré, دیانت dé-aunut. Observant of religion دیندار deendar, راستکار raustkar. v. religious. —Of no religion نا بکار na bekaur. Of a bad religion بد مذهب bud muzhub. To embrace any religion مبتل mumtill kirdun, دخیل شدن dukheel shoodun, بدین علج bedeen alj gushtun. To apostatize from any religion ارتداد irtidaud murtud shoodun. For religion and country بدین و دولت bedeer ou dowlut. —Religions امم umum, ملل milul, ادیان adé-aun.

Religious عاشق íofé, صوفی deendar, نیکو کیش aufhuk, پارسا paursa, تعبد ta-abbud, تنسل neekoo keesh, tunushtuk. v. pious. —A religious life درویشی kusheeshé, کشیش derveeshé, زهدات ruhbané-ut, طایفه muzhub, مذهب ta-éfeh. Religious societies عبادت abudut. A reli-

gious man پارسا parfa, کرم کرم fofé, صوفی kurim, صاحب دین fahib deen, اهل اسلام ahla islaum, رهبان kuhbaun. *Religious men* اصحاب دیانت af-hauba dé-aunut, بدلا budla, زهاد zuhaud, عباد abbaud, کرمزمان kurumaun, طاعات ta-aut. v. also monk.—*To observe religious duties* ورزیدن wurrédun, دیندار شدن deendar shoodun, دینداری نمودن deendaré numoodun. *Religious* (punctual, strict, exact) سازگار, دقیق zu dikkut, کامل fauzkaur, مکمل mukummul.

Religiously بادرین ba deen, زاهدانه zauhidaunch, با تعوی ba tukwa, بر وجه صوفی bur wujha fofé, بطریق دیندار betureeka aushukaunch, دیندار deendar, بطور پارسا betoora parfa. v. *piously, reverently*.—*exactly, strictly* با دقیق ba dikkut, بر وجه bur wujha fauzkaur, کاملانده kaumilaunch.

Religiousness دینداری deendaré; دیانت dé-aunut, راستگاری raustkauré. v. *religion, piety*.

To RELINQUISH ترک کردن turuk kirdun, هجران نمودن hij-raun numoodun, مانیدن maundun, موازییدن guwazédun, واز کردن waz kirdun, هشتستن baz gush-tun, باز استادن hulanédun, هشتستن baz uftadun, رو گردان کردن roo girdaun kirdun, غدار نمودن ghidaur numoodun, اغدار bur turruf nihaudun, مغادر نمودن mughaudur numoodun. v. *to leave, desert: forbear; release*.

Relinquishment تارل taurik, هجر hujr, وادع wada, تخلیف tukileef, رخص rufz, ماندگی mukhill, ابقا ibka, مخنس mukhnis, روگردان roogurdaun.

Relinquished متروک mutrook, مهجور muhjoor, رخصت turekut, مودوع moudoo-a, رخصت murfooz, مفرط maundeh, مفرط mukhzool, اسن pauloo, باستان basitaun, غدرت ghudrut, خلا khu-la, نفع nufé, معروغ mufrooghun anhu. *Any thing relinquished* تربکت turekut.

RELISH (agreeable taste or flavour) ذوق zook, خوشکوارى muzeh, مزه muzeh, لذت luzzut, خوشکوارى khoothguwauré, وایه wa-eh, خاوندی khawindé, چش churish, طعم taam (pl. طعوم ta-oom), زایقت kha-é, خواهی a-éth, عیش luwaus, لذت zu-ékut, ذائق zuwauk.—*(a slight tasting of victuals, &c.)* طعم taam, چاشنی chaushné, چش chushish, لوس laws, مذاق muzauk. v. *sip, taste: also liking, delight; cast, manner*.—*Having a fine relish* مزه خوش khooth muzeh, لذیذ lu-

zecz, صفا fufa bukhsh, ذوق zu zook, خوشکوار khoothguwaur. *Having no relish* بی مزه bé muzeh, بی ذوق bé zook.

To relish (give a pleasing taste to any thing) مزه muzeh dadun, لذیذ کردن luzeez kirdun, ذوق و لذت zook ou luzzut dadun, خوشکوار ساختن khoothguwaur faukhtun, خای زدن khooth muzeh kirdun, مزه مزه kha-é zudun. *(to have a pleasing taste)* خوش مزه khooth muzeh shoodun, ذوق و لذت zook ou luzzut daushtun, خوشکوار بودن khoothguwaur boodun, صفا بخش شدن fufa bukhsh shoodun. *(to give pleasure)* دلایز کردن di-laweez kirdun, خاطر نواختن khautir nuwaukhtun. v. *to please*.—*(to feel pleasure)* نیکو داشتن neekoo daushtun, پسند یافتن puffed é-aftun, دلایزی پذیرفتن dilaweezé pizzeeruftun.

Relishable ممکن مزه mumkina muzeh, قابل kaubila luzzut.

Relished (liked) نیکو داشته neekoo daushteh, پسندیده puffedédeh, قبول kureen kubool, ذوق dilpizzeer. *(agreeable to the palate)* ذوق pur muzeh, لذت و ذوق zu luzzut ou zook, خوشکوار khoothguwaur.

Relucent, v. shining, transparent.

RELUCTANCE مخالفت mu-khauifut, استکراه ma-anudut, معاندت ma-anudut, عدم اختیار adama ikhté-aur, ابا iba, نفرت nufut, دلگیری dilgeeré, لجز lujz. v. *aversion, unwillingness*.—*To show a reluctance* دوری نمودن dooré numoodun, استکراه istikrauh daushtun.

Reluctant عناد ynaud, زودتررد zu turaddad, زود معاندت zu ma-anudut, متنفر mutunuffir, ابا abé, دلگیری dilgeer, استکراه istikrauh, اهل اهلا nufut, هر بیزار و کره pur beezaur ou kirh. v. *averse, unwilling*.

To RELUME, relumine باز روشن کردن baz roshuna dadun, دگر بار افروختن digur bar afrookhtun, تبرکتاب کردن tukreera taub kirdun.

To RELY (put trust in) اعتماد نمودن é-atikadé numoodun, اتکا ساختن ittikaul faukhtun, توکل کردن tuwukkul kirdun, استناد ساختن istinaud faukhtun, امانت مورتکی نمودن murtuké numoodun, امانت متوسل بودن a-émaun daushtun, متوسل بودن tuwauful numoodun. v. *to confide, trust*.—*To rely on the opinion or word of another* مروي نمودن murwé numoodun.

membered مذکور شدن, é-aud boodun, *muzkoor shoodun*.

Remembrance یاد é-aud, زکړ zikr, خاطر khau-
tir, خاطر نشان khautir nishaun, اخطار ikhtaur,
تذکرت tuzukkur, یاد کړ é-aud kaur, تذکرت tuzukkurut,
زکړت zikurut, زکړی zikré, وپرو weeroo, ویر weer,
اندامه andaumeh, ویرا weeroo weera. v. memorial. — *Worthy of re-*
membrance واجب الذکر vajibu'z'zikr.

یاد muzkooṛ fauz, *A remembrancer* مذکور ساز ساز
dur khautir در خاطر نشان کننده، *é-aud awur* اور
nifhaun koonindeli, *é-aud dar* یاد دار دار.

To REMIND **تنبیه یاد دادن** é-aud dadun, **متنبه کردن** tumbeeh faukhtun, **موتانه بیل گردانیدن** motanebbil gurdanédu, **پنداریدن** pundauredun, **خاطر نشان** dur dil baz awurdun, **مخبر ساختن** khautir nishaun kirdun, **مخبر ساختن** mukhbir faukhtun, **تخبیر کردن** tukhbeer kirdun.

Reminded یاد دار *é-aud dar*, متنبه *motanebbih*,
 خاطر *é-aud geer*, یاد گیر *pundarédeh*, پنداریده
 بخاطر *khautir nifhaun pizzceer*.

REMISS غافل ghaufil, نا مشغول na muṣ-
ghool, کاهل kauhil. v. carelessly.—Remissly غافلانه
ghaufilauneh. v. carelessly.—To do any thing re-
missly کرکرن جربہ jurbē kirdun.

Remissness اِهْمَال *ihmaul. v. carclefsness.*

REMISSION عفو afoo, بخشایش bukhshā-
ésh, عذر azur, صفا sufā, آمرزش amurzish,
مغفرت mughfirut, غفران ghufraun. v. *pardon*;
also *relaxation, release*.

To remit (pardon) بخشیدن bukhshédun, مغفرت mughfirut dadun. v. to forgive. — (to send back) باز فرستادن wapus burdun, baz furistadun, واز ارسال کردن wauz irsaul kir-dun. To remit to prison واپس بردن در زندان dar zindaun wapus burdun, محبس باز گردانیدن behubs baz gurdanédun. (to remit money) از هندوی زر جا بجا فرستادن uz hinduwé zur jau-bejau furistadun, بتهسک نقد از یل تا دیگر betummusook nukd uz eek ta deegur jau ruffanédun. v. also to relax, refer, resign, release, restore; slacken, abate.

Remitment (to prison) در زندان واپس بردار dur
zindaun wapus bur dar.

زر از هندوي جالجا *A remittance (of money)* zur uz hinduwé jau bejau furistadeh, nukd be-
 فرستاده
 نقد بتهسل از يك تا دكر جا رسانيده
 tummusook uz eek ta digur jau ruffaunédeh. /

A REMNANT باقی bauké, بقا buké, بقيت buké-ut, بقى buké, ربع ré-a. v. *remainder*. — *Remnant* (adjective) باقى bauké, مبقى mubké.

A REMONSTRANCE **عرضه و فرياد** arzeh
 ou furé-aud, **شکایت** furé-aud ou daud,
معروض fhuka-é-ut ou arzeh haul,
 maarooz, **عرض و داء** arz ou daud.

To remonstrate *ارزه و فرياد کردن* arzeh ou
furé-aud kirdun, *داد و فرياد ساختن* daud ou
furé-aud faukhtun, *شکایت و عرصه حال نمودن*
shuka-é-ut ou arzeh haul numoodun.

REMORA مانع mauna. v. *impediment*.

REMORSE دلازاري dilazauré, اضطراب خاطر
izтираба khautır, دلدوزي dildoozé, دلفكاري
dîlfikauré, دلگیری dilgeeré. v. *horror, anguish,*
repentance; pity.—Remorseful, v. *compassionate.*

Remorseless غیر شفقت، bé ruhmut, رحمت بی
ghire-a thufkut. v. *merciless*, *cruel*.

REMOTE بعيد ba-éd, مغرب door, برون beeroon, غربت ghurbut, قذوف kuzoof, قذيفت kuzeefut, قصي kufé, قاصيت kausé-ut, قاصي kausé, قضيب kufé-ut, نزع nuzceeh, مقصي mukfa, سحيق duheek, سهدر sumuhdur.
v. distant, foreign. — More remote دورتر doortur,
ابعد abad. Most remote دورترین doortureen.

Remotely بعیدا ba-édan, *face* رخ رخ bur wujha
door, بطور betoora ba-éd.

Remotenefs بعد bu-ad, دوری dooré, غریب
ghurbut, سحرى fuhuk. v. *distance*.

REMOVABLE ممکن واکړنه شدن mun-
kina wakirdeh shoodun. v. *moveable*.

Removal, remove (departing from a place) تباعد tuba-ud, هجر ruhut, افتراق iftrāq, حجر hujr, هجران hujraun, رحيل ruheel, ابتقال in-tikaul, غربت ghurbut, ظعن zaan. v. *departure*. — *Removal (of any thing from its place)* جاسجا jau bejau burdar, برداشتني burdaushtanē, واکنان wakoonaun, ساز uz jau naza sauz, غسلبت ghuslubut, جنبش jumbish, مدبر mud-bir *Removal from office* معزولي maazoolē, عزل azl, خلع khula.

To remove (go from one place to another) از یل تا
 رحلت کردن, uzeek tadigur geh ruftun, رکاه رفتن
 ruhluht kirdun, تبعاعد ساختن, tuba-ed faukhtun,
 هجر ساختن, jau bejau ruftun, جا بجا رفتن
 faukhtun, روانه راه نبودن, berah kirdun, بر راه کردن
 rouvauneh rah numoodun. v. to depart. — (to move
 any thing from its place or to a distance) برداشتن
 burdaushtun, برداشته کردن, burdaushteh kirdun,
 از جا رفع نبودن, nuza faukhtun, نزع ساختن
 jau rufa numoodun, وا کردن, wakirdun, لاندن
 laundun, لایجا لانده نبودن, launédun, لاییدن

jau bejau laundeh numoodun, روان گردانیدن
rouvaun gurdanédun, ساختن بعید ba-éd faukhtun,
تun, دورا دور کردن burdaukhtun, دورا door kirdun. v. to move.

Removed واکرده wakirdeh, مبعده mubaad, متباعد mutubaad, منزوع munzuwa, مبرا mu-burra, دورا دور کرده door kirdeh, دورا door shoodeh, مجتنب muntufa, مجتنب mütunub, مقصی mukfa, مندفع mundufa, منهلت munhulut. Removed from office معزول maazool, مقلوع mukloo-a. Any thing by which another is removed منزع munuzza.

A remover (of any thing) واکنده wakoonin-deh, از جا بجا روان سازنده uz jau bejau rouvaun fauzindeh. (a remover of himself) از یک تا uz eek ta digur gah rouvindeh, دگر گاه رونده ruhluut fauz.

To REMOUNT (on horseback) باز سوار کردن baz suvaar kirdun, باز اسب را برنشستن baz asbra bur-nishistun. v. re-ascend.—To remunerate, v. to reward.

RENCOUNTER (clash, collision) تصادم tu-faudum, مصادمت mufaudumut. (an unpremeditated combat) برآز ناگاه burauza nagah, وقیعت wake-atu'l'afneina aumudaunch (an accidental meeting) دوچار ناگاه doochaura nagah, مواجهت امدانه muwawjihuta aumudaunch, التقا عارضی iltika auriz. v. encounter.—(personal opposition) مخالفت رویرو mukhauli-futa rooberoo, دو چار تعرض ta-arruza doo chaur.

To encounter (clash) مصادمت کردن mufau-dumut kirdun, بهم زدن behum zudun, چسپیدن chuspیدن. (to meet and fight unexpectedly) دو چار doo chaur khoredun ou burauza nagah kirdun, وقیعت الاثنین بر وجه wake-uta'l'afneina bur wujha aumudaunch numoodun, زود و خرد بی غرض ساختن zud ou khurd be ghoruz faukhtun. (to fight hand to hand) کلج kaurzaur kirdun, کفج kufih faukhtun. v. to encounter, skirmish.

To REND دریدن durédun, پاره پاره paureh paureh zudun, چال کردن chauk kirdun, صرم chauk chauk faukhtun, هتلی hutik kirdun, تخریب tukhrak faukhtun, فتردن fitur-dun, افرا زدن ifra zudun. v. to tear, lacerate.

A render پاره پاره زدن paureh paureh zun, v. tearer.

To RENDER وا دادن wa dadun, باز گردانیدن baz gurdanédun. v. to return, restore, repay.—(to translate) ترجمه کردن turjumeh kirdun, بلسان آخر نقل ساختن beliffauna akhir nukku faukhtun. v. to interpret.—(to yield, give

up) تسلیم شدن tufleem shoodun. v. to surrender.—(to make) کردن kirdun, ساختن faukhtun, لازم نبودن numoodun. To render necessary لازم کردن lauzim kirdun, مهم ساختن muhim faukhtun, دادن dadun, بخشیدن bukhshidun, عطا ساختن ata faukhtun. v. also to offer, exhibit.

A RENDEZVOUS اجتماع jumaat, اجباغ ijmaa. کنگ kurunk. v. assembly, meeting.—The rendezvous of an army عسکر جمعیتی askur juma-é-uté, لشکر جمعیت juma-é-uta lafhkur. The place of rendezvous جاییت juma-é-utgah. The place of rendezvous of an army سپاه جاییت juma-é-utgaha fippah.

To rendezvous جمعیت نمودن juma-é-ut numoodun. To rendezvous an army جمع لشکر کردن jumaa lafhkur kirdun, سپاه بر جمعیت گاه نمودن fippah bur juma-é-utgah numoodun, عسکر جمعیتی ساختن askur juma-é-uté faukhtun.

Renegado, v. apostate, deserter.

To RENEW (renovate) تجدید کردن tuj-deed kirdun, تحویل ساختن tuhweel faukhtun, ترو تازه نمودن tur ou tauzeh numoodun, مرمت کردن murummut kirdun. To renew friendship محبت تجدید tujdeeda mohabbut kirdun. To renew garments (put on new clothes) تجدید لباس ساختن tujdeeda libaus faukhtun. To renew peace صلحی fulhé tujdeed kirdun, مجددا mujuddudan akd numoodun. To renew and confirm تجدید و تحویل کردن tujdeed ou tuhweel kirdun. To renew and repair تجدید و مرمت کردن tujdeed ou murummut kirdun. To renew (repeat) تکرار کردن tukraur kirdun, تکرر tukurrur faukhtun, اعادت نمودن é-audut numoodun, رجوع کردن rujoo-a kirdun. To renew solicitation تکریر ابرام کردن tukreera ibraum kirdun, اعادت الحاج ساختن é-auduta ilhau faukhtun. v. also to recommence.

Renewable ممکن مجددا شدن mumkina mujuddud shoodun, قابل تجدید kaubila tujdeed.

Renewal تجدید tujdeed, تحویل tuhweel, مرمت murummut. v. reparation, repetition.

Renewed مجددا mujuddud, زو تحویل zu tuhweel, تجدید شده tujdeed shoodeh.

RENITENCE تعارض turuddud, مقاومت mukawumut. v. resistance.—Renitent مترودد muturuddud, زو تعارض zu ta-arruz.

RENNET (for curdling milk) مایه ma-éh, لبنق lubweh, مایه ma-éha sheer, شیر yeuk, منکحت munkuhut, انکحت ankuhut.

To renovate, renovation, v. to renew, &c.

To RENOUNCE منکر کردن munkur kirdun, انکار durcegh faukhtun, دروغ میباختن, inkaur kirdun. v. to disown.—To renounce all right to any thing قطع علاقت کردن kutaa alaukut kirdun.—Renounced منکور munkoor.

RENOWN نام نامی neek naumé, ناموری naumwuré, زکر جمیل zikra jumeel, جلال julaul, مکرمت mukrumut, عظمت azimut, شهرت yrrz, شهرت shuhrit, افتخار fukhra-né-ut, روشنای roshuna, افتخار iftikhaur, بر خور داری yzzut, عزت burkhordauré, بزرگواری buzurguauré. v. glory.

Renowned نامدار naumdar, نیک نام neek naum, روشنای roshun, روشنای roshun, جلیل julaul, همایون humaï-oon, شریف shereef, عزیز azeez, مشهور muhshoor. v. glorious, illustrious.

A RENT (fissure, break) شق چاک chawk, شک شکاف shukk, باریدگی baureedugé, فرجت furjut, دره dureh, خراش khurash. v. gaps, chasm, laceration.—Rent دخل, خراج khuraj, خرج khurj, (income, revenue) محصول mudkhool, حاصل haufil, رات رادut. Annual rent سالانی faulé-aun, سالیانه faulé-aunch, استجارت ijaurut, اجاره kira-eh, استجارت iflijaurut, حسابت husbut, التزام iltizaum.

To rent (let to a tenant) اجاره کردن ijaureh kirdun, التزام bekira-éhi dadun, اجاره دار شدن ijaureh dar shoodun, اجاره بکرایه کردن bekira-éhi gooriftun, بکرایه پذیرفتن bekira pizeeruftun.

Rentable قابل کرایه kaubila kira-éhi.

A rental, rent-roll دقتری khurj dufturé, دقتری دخل و حاصل duftura dukhl ou haufil.

A renter اجاره دار ijaureh dar, بکرایه گیر bekira-éhi geer, ملتزم multuzim.

RENUNCIATION قطع علاقت kutaa alaukut, انکار inkaur, استنکار iftinkaur, منکر munkir, نکر nukr, جحد juhud.

REPAID باز گردانیده baz gurdanédeh, باز گذاریده baz guzarédeh.

To REPAIR تجدید و مرمت کردن tujdeed ou murummut kirdun, بر آوردن burawurdun, روم کردن rumin kirdun, تعمیر ساختن taameer faukhtun, معبور maamoor gurdanédu. To repair a

house کردن خانه murummuta khaunch kirdun, بنا بر آوردن bina burawurdun. To repair a castle ترمیم حصار ساختن turmeema hisiaur faukhtun. v. also to mend, amend.—To repair (to any place) وارفتن waruftun, رافتن ruftun, روانه rouvaunch rah kirdun. v. to go.

Repair, reparation (supplying the loss, mending) مرمت murummut, تجدید و مرمت tujdeed ou murummut, ترمیم turmeem, روم rumm, تعمیر taameer, لام laum, الام alaum, نقب nukib, keim, اصلاح islah, نقل nukkul, تنقیل tunkeel, انقال inkaul, راب raab. Repair (going to any place) روان rouvaun, روم rou, سالک faulik, وارید watrid. v. resort, abode.—Reparation (amends for an injury) تصمین tuzmeen, پاداش padaush, مکافات mukafaut, جزا juza. v. retribution, compensation.

Repaired مرمت زدو zu murummut, بر آورده burawurdeh, ترمیم کرده شده turmeem kirdeh shooden, تعمیر یاب taameer é-aub.

A repairer (of houses, &c.) مرمت ساز murummut sauz, ترمیم کننده turmeem koonindeh, تصمین بخشش (of injuries) taameergur. تصمین بخشش padaush dukhl.

Reparable مرمت قابل kaubila murummut, قابل تصمین mumkina turmeem, بروجه قابل مرمت kaubila tuzmeen.—Reparably بطور ممکن bur wujha kaubila murummut, بتصور ممکن betoora mumkina tuzmeen.

Reparative تصمین ساز tuzmeen sauz.

A REPARTÉE بذله buzleh, طریقه zurcefeh, جواب لطیف javauba luteef, رده rudda kulauma zureef, مزه muzeh, لایه laubeh, یافه é-aufeh.—To repartee طریقه گفتن buzleh baukhtun, جواب لطیف کردن javauba luteef kirdun, رده کلام طریقه ساختن rudda kulauma zureef faukhtun.

To REPASS باز گذریدن baz guzurédu, دگر بار عبور کردن digur bar aboor kirdun.

A REPAST خوردنی khore-ish, طعم ta-am, تغذی ta-ashshé. To make a repast طعم کردن taam kirdun, خوردن ساختن khore-ish faukhtun. v. to eat, feed, feast.

To REPAY باز دادن baz dadun, رجعت ادا rujaata ada kirdun, باز گذارش ساختن baz guzaurish faukhtun, باز گذار رجوع نمودن guzaur ruja numoodun.

Repayment رجوع گذار rujaata ada, باز رجاا guzaur, رد گذارش rudda guzaurish,

baz gurmaun, تکرار گذارش tukraura guz-aurish, واز گذار waz guzaur.

To REPEAL نسخ ساختن nufikh faukhtun. بطل بطل butl ساختن ibtaul kirdun, بطلان بطلان butlaun numoodun, بر طرف زدن bur turruf zudun, بر رسیدن burufedun, محو کردن mohou zudun, قاطع کردن kauta kirdun, برگرفتن é-aud faukhtun, اعاد ساختن burguriftun.

A repeal نسخ بطلان nufikh, بطلان ibtaul, محو mohou. The repeal of one law by another نسخ الاية بالاية nufikha ala-é-uta bi-ala-é-ut.—Repealed منسوخ munsookh, مبطل mubtil.

To REPEAT (do or say several times) تکرار tukraur kirdun, تکرر ساختن tukreer faukhtun, تکرر نبودن tukurrur numoodun, مکرر ساختن é-audut kirdun, اعادت کردن mukurrur faukhtun, مکرر نبودن kurr numoodun, رجع کردن kurkur faukhtun, مکرر ساختن ruja kirdun, تکرر بار گفتن digur bar guftun, باز کلام زدن baz kulaum zudun. To repeat or rehearse by heart قرائت ظاهر زدن zauhira koraat kirdun, اظهار استظهار ساختن istizhaur faukhtun, زدن zauhir kirdun, افسانیدن éfsanédu. v. to recite.—To cause one to repeat افسانیدن efsa-é-ané-dun.—A repeater ظاهر کننده zauhur koonindeh. v. reciter.—Repeated (done or said often) مکرر mukurrur. (repeated) افسانیده éfsanédeh.

Repeatedly بار بار biffé-aur bar, چندگاه chund-gah, تارة تارة tarratan baad tarratan. v. often.—To admonish repeatedly and severely تنبيه و تاکید tumbech ou taakeed kirdun, تنبيه اکيد tumbech akeed ou shudeed dadun.

To REPEL وارانیدن rudd kirdun, دفع dufa faukhtun, دفع wazundun, دفع باز داشتن baz daushtun, دفع rufa zudun, دفع muna kirdun, دفع نفعی nufé faukhtun, دفع دفع rufa ou dufa kirdun, دفع دادن haud zudun, دفع ساختن turuddud faukhtun, دفع استردادن isturdaud numoodun, دفع کردن duhr kirdun. v. to repulse.—Repelled متردد muturuddud, v. repulsed.—A repeller دفع کننده rudd koonindeh, دفع دفع rufa gur.

To REPENT پشیمان شدن pusheemaun shoodun, ندامت naudim boodun, ندامت ندامت nudaumut daushtun, توبه ستهویدن sutoohédun, توبه فرستادن fustoodun, توبه گرفتن toubeh gooriftun, توبه کار شدن toubehkaur shoodun, تائب تائب toubehkauré numoodun, توبه کاری نبودن ta-eb kirdun.

Repentance پشیمانی pusheemauné, ندامت naudumut, توبه کاری toubehikauré. v. penitence.—

Regret and repentance حسرت و ندامت hufrut ou nudaumut.—Repentant پشیمان pusheemaun. v. penitent.

To REPEOPLE ذکر بار ممرور کردن digur bar maamoor kirdun, آباد آباد ساختن ja-é véeraun abad faukhtun.

REPERCUSSION انکاس inykaus, v. rebound.

REPETITION تکرار tukraur, تکرر tukreer, مکرر mukurrur, اعادت é-audut, بازبور bazé-oor. (rehearsing) قرائت zauhira koraat. v. recital.

To REPINE آزار یافتن azaur é-aftun, آزار مضطرب azaur ruffédeh boodun, دلتنک بودن diltunk boodun, دل بستن dilbusteh shoodun, غم ghum khoredun, رنجیده بودن alumzudeh boodun, رنجیده و رمیده runjédun, رنجیده بودن runjédeh ou rumédeh shoodun, خاطر مانده khautir maundeh boodun, دلنگار شدن dikaur shoodun, جان آزاری داشتن jaun azauré daushtun, خود را اضطراب دادن khoudra iztiraub dadun, نفس آزارده کردن nufs azaurdeh kirdun.

A repiner آزار یاب azaur é-aub, غم خور ghum khore, اهل اضطراب ahla khoré, صاحب رنج fahib runj, دلتنکی دار diltunké dar. v. also murmurer.

Repining رنج runj, رنجوری runjooré, آزار azaur, آزاره azauré, اضطراب iztiraub, دلتنکی diltunké, دل بستگی dilbustegé. v. grief, regret, vexation.—Repining (participle) غم و الم ghum ou alum khore, رنجیده runjédeh, دل بستن diltunké, دلنگار diltunké, دل شکسته dilshakسته, دلمانده dilmaundeh, غلغله ghulik.

To REPLACE بجای باز نهادن beja baz nihau-dun, در یک کاه ذکر بار وضع کردن digur bar wuza kirdun. v. also to substitute.

Replaced بجای باز نهادن beja baz nihau-deh.

To REPLANT باز نصب کردن baz nusb kirdun, ذکر بار نشانیدن digur bar nishaundun.

To REPLENISH پر کردن pur kirdun, املا imla faukhtun, مالا مال maulamaul numoodun, انباشتن ambaushtrun, تملیت کردن tumlé-ut kirdun. v. to fill, stock.

Replenished, replete پر کرده pur kirdeh, ممتلئ mumtula, مالا مال ambaushiteh, مالا مال maulamaul, برزغ burzugh. v. full, filled.—To be replenished پر کردن pur kirdeh shoodun, پر کردن maulamaul boodun, پر کردن pur guftun.

Repletion امتلا imtila, املا imla, ممتلئ mumtulé-ut, گزاف guzauz, تخمه tukhmeh. v. indigestion.

REPLY, replication جواب javaub, جواب باز khaust, جواب باز baz javaub.

rudda javaub, رد کلام rudda kulaum, رجع ruja. v. answer. — *Replied* داد جواب rudda javaub dadeh.

To reply باز جواب javaub kirdun, رد جواب داد baz javaub faukhtun, rudda javaub dadun, رد کلام نمودن rudda kulaum numoodun, رجع کردن ruja kirdun, رجعان rujaan faukhtun.

A replier باز جواب ساز baz javaub fauz, رد کلام نمودن rudda kulaum koonindeh.

To REPOLISH باز پرداختن baz purdaukhtun, دگر بار جلا دادن digur bar jila dadun.

A REPORT (rumour of news) اواز خبر khubr, اواز awauz, آواز awauzeh, پیام peighaum, پیام peiaum, وغیت guft ou goo, صلا fula, و غیت wughé-ut, نغو nughoo, نغیت nughé-ut. v. rumour. — (publick character) نام naum, شهرt shuh-rut, ذکر zikr, عرض yrz. v. reputation. — Of good report جمیل نیک neek naum, ذکر zikr. Of bad report بد نام bud naum, بی عرض bé yrz. v. repute, fame. — Report (sound, loud noise) اواز awauz, آواز awauzeh, رعد raad, ولوله wul-wuleh, غلغل ghulghul, غلغله gulghuleh, شمهات shumauteh. v. noise. — The report of a cannon اواز awauza topekhauneh, رعد توپ raada tope. The report of a musket ولوله بندوق wul-wuleha bundook. — A false report خبر فریبنده khubr furrabindeh, خلاف آنها khilaufa inha, مرمات mirmaut. False reports اراجین arajet, ارجاف arjauf. A report (or account returned by those to whom any thing is referred) تلخیص tul-khees. To make a report (especially of state affairs to the king, &c.) تلخیص کردن tul-khees kirdun.

To report اواز زدن khubr dadun, گفت و گو پاشیدن awauz zudun, گفتن guften, گفت ou goo pauhedun. v. to tell, relate, rumour.

Reported خبر داده khubr dadeh, گفته gufteh, متلخص murwé, متلخص mutulukhklus. v. related.

A reporter خبر ده khubr duh, گفت و گو guft ou goo pauh. v. relater, reciter.

To REPOSE (be at rest) فراغت یافتن firau-ghut é-aftun, خواب فراغ داشتن firauigh dauhtun, خواب شدن khaub shoodun, خوابیدن khaubédun, خفتن khuftun, نایم شدن na-ém shoodun, خسپیدن khuspédun, در خواب بودن dur khaub boodun, هجوع کردن hujoo-a kirdun. v. to sleep, recline. — To repose confidence اعتماد کردن é-atimaud kirdun, اعتقاد بردن é-atikaud burdyh, توکل ساختن tuwukkul faukhtun. v. to confide. — (to intrust) امانت ساختن imaunut faukhtun, ودیعت کردن wude-at kirdun. v. to trust.

Repose خواب khaub, خوابنوش khaubnooth,

نایم na-ém, نایمت na-émur, هجوع hujoo-a, آرام araum, راحت rauhut, سکینت fukeenut, اسودگی afoodugé. v. sleep, rest, quiet. — Reposed اسوده حال afoodeh haul, اسوده حال afoodeh, خفته khufteh. Reposedness اسوده haul afoodeh, اسودگی afoodugé.

To REPOSITE وضع کردن wuza kirdun, نهادن nihaudun, تودع ساختن tuwudda faukhtun, در انبار وضع کردن wuda kirdun, دگر بار wuda kirdun. v. to store, lay in, depofite.

Reposited نهاده nihaudeh, موضوع mouzoo-a.

A REPOSITORY مخزن makhzin, مخدع mukhda, خزینة khazeeneh, خزانه khuzauneh, گنجینه gunjeeneh, گنجا gunja, نبا nubr (pl. awé-ut), اعبا é-au (pl. awé-ut), انبار ambaur, وعا waa, ریبدت loo, لوز ilz, مفتوح muftuh, دان dan, توشه دان too-sheh dan, انبار خانه ambaur khauneh, خور صلا khore fula, مقلدت mukludut. v. granary, pantry. — A repository in inns, &c. for travellers baggage باردان bardan. A repository for clothes, jewels, &c. رخت خانه ruxht khauneh, صیان sé-aun, صیان sé-aun, برفند burfund, سیانت sé-aun, رنیل rumbeel. v. زنجیل rumbeel.

To REPOSSESS باز دست یافتن baz daft é-aftun, باز تصرف گرفتن baz tufurruf gooriftun, دگر بار مالکت پذیرفتن digur bar malakut pizzeeruftun. Repossessed باز تصرف گرفته baz tufurruf goorifteh, باز دست یافتن baz daft é-aftun, دگر بار مملوک digur bar mumlok.

To REPREHEND ازار دادن azaur dadun, سرزنش گفتن mullaumut zudun, سرزنش گفتن furzinifh guftun, تعذیل کردن taazeel kirdun, عتاب ساختن ytaub faukhtun, پاشیدن pauhedun, لوم و توبیخ کردن loom ou tawbeekh kirdun, لوم لومی دادن loomé dadun, معاتبت ساختن mu-atubut faukhtun, مواخذ کردن mu-akhuz kirdun. v. to reproach, reprove, censure, chide. — A reprehender, v. censurer.

Reprehended ملامت muzraoom, ملوم mulom, ملوم multoom, ملحق mulha, مواخذ mu-akhuz.

Reprehensible واجب الہامت vajibu'l-mulaumut, سرزنش la-eka furzinifh, لوم loom, لوم laum, جریم jureem, جرمانا jarumnaak, لوم laum.

Reprehensibly زمیانه zumeemauneh, جریمه jureemauneh, واجب الہامت buz wujha vajibu'l-mulaumut, بطور مجرم betoora mujurrim.

Reprehension ملامت mulaumut, ازار azaur, سرزنش furzinifh, زم zumm, معاتبت mu-atubut, تعذیل taazeel, لوم و توبیخ loom ou tawbeekh,

عتاب ytaub, طعن taan, افس abis. v. *censure, blame, reproof.*

Reprehensive ملامت زان mulaumut zun, ازار azaur ruffaun, سرزنش furzinih duh.

To REPRESENT (*exhibit*) نمودن numoodun, نموده ساختن kirdun, اظهار کردن numoodeh faukhtun, توییدن toozédun, نمایان numa-é-aun faukhtun, نماییدن numai-édun, احضار ساختن tubfeer kirdun, تبصیر کردن ihzaur faukhtun. v. *to show.*—To represent (*by painting, delineation, imitation, &c.*) تصویر کردن tufweer kirdun, تقلید ساختن tukleed faukhtun, تمثیل کردن tumfeel kirdun. v. *to paint, describe.*—To represent (*by reflexion (as a mirror)*) منعکس aks andauz kirdun, منعکس munakus faukhtun, انعکاس نمودن inykaus numoodun. To represent (*by petition, &c.*) عرضه داشت نمودن arz kirdun, ارزه داوشت numoodun. To represent on a theatre لعبت بازی نمودن tumaufha kirdun, تقلید نمایان ساختن iaabutbauzé numoodun, تقلید tukleed numa-é-aun faukhtun. To represent (*as the representative of another*) جانشین بودن jaunifheen boodun, وکیل شدن vakeel shoodun, قائم مقام شدن ka-ém mukuum shoodun.

Representation (image, form) نمایش numa-ésh, صورت soorut, تصویر tufweer, قیافت ké-aufut, تمثال tumfaul. v. *to show.*—(a memorial) عرضه arzesh, ارزه داوشت, ارزه داوشت maarooz, حال arzesh kirdun. v. *petition.*—(exhibition) نمودن numoodun, اظهار izhaur, پیدا pee-ida. Theatrical representation تماشای iaabutbauzé, نقل kukul goo, تقلید tukleed. Representation of the person of another جانشینی jaunifheene, وکیل vakeel, وکالت vakeelut. Representation as in a mirror انعکاس inykaus, عکس andauz.

Representative, representing (exhibiting a similitude) نمایش نما numa, صورت soorut, نمایان numa-ésh, نماینده numoodeh. Representing (*by memorial, &c.*) عرضه arzesh, ارزه داوشت, ارزه داوشت izhaur fauz. (bearing the character or power of another) جانشین jaunifheen, زو وکالت zu vakeelut. A representative (of another person) وکیل vakeel (plur. وکلا vukla), قائم مقام ka-ém mukuum, نایب na-éb (plur. نواب navaub). A representative vested with full powers وکیل مطلق vakeela mutluk.

To appoint a representative وکیل کردن vakeel kirdun, جانشین ساختن jaunifheen faukhtun, نایب نامزار نمودن na-éb naumzaud numoodun. A representative (*similitude or symbol of any thing*) نموده ساختن numoodar, علامت alau mut, نقیض nukeesh.

A representer (*one who shows or exhibits*) اظهار izhaur koonindeh, نماینده numa-éndeh, نمودن numoon, تبصیر سازنده tubfeer fauzindeh. v. also *representative.*

To REPRESS (*check*) ضبط ساختن zebt faukhtun, ضبط و ربط ساختن rubt kirdun, منع کردن muna kirdun, قمع نمودن kura numoodun. v. *to restrain; subdue; crush.*—Repressed مضبوط muzboot, مهتنع mumtina, مربوط murboot.—Repression ضبط zebt, ربط rubt, منع muna.—Repressive ربط و ضبط zu kuwwuta zebt ou rubt, منع ساز muna fauz.

A REPRIEVE (*delay of punishment*) امهال imhaua taazeeb, تراخی عقاب turaukhé akaub, تاخیر ضعف taakheera zaaf.

To reprieve امهال تعذیب دادن imhaua taazeeb dadun, تراخی عقاب فرمودن turaukhé akaub furmoodun.

Reprieved پذیر تعذیب امهال imhaua taazeeb pizzeer, تراخی عقاب یاب turaukhé akaub é-aub.

To reprimand, v. *to reprehend, rebuke.*

REPRISAL بدل گرفته برای چیزی که دشمن budul goorifteh bera-é cheezé keh dushmin burdaufhteh boodund, پاداش padaush.

To REPROACH دشنام دادن dushnaum dadun, ملامت زدن mulaumut zudun, ازار رسانیدن waguftun, سرزنش shutn zudun, بهتان زدن buhtaun zudun, غراشیدن ghura-shédun, تولیدن taan dadun, زکیدن zukédun, زبان دراز شدن zubaun dirauz shoodun, عولانیدن ghoolanédun, غمز زدن ghumz zudun, غولیدن ghoolédun, متذیدن mut-kédun, عتاب نمودن atb kirdun, تعتب ساختن ta-attub faukhtun, تعبیر ma-atubut kirdun, زراعت کردن zura-é-ut kirdun, نغم زدن nukum zudun. To reproach one another تخاصم کردن ta-attub kirdun, تخاصم tushautim faukhtun, ارغیدن argheédun, از یک دیگر دشنام زدن uz eek digur dushnaum zudun.

A reproach (*censure*) دشنام dushnaum, ملامت mulaumut, بهتان buhtaun, سرزنش taan, طعن taanut, ازار azaur, طعن taan.

furzinish, شتم shutm, طنز tunz, عتاب atubé, عتاب ataub, سب atubau, اعتوبت é-atoobut, سب sibb, اطالت لسان zubaundirauzé, لوم لoom, لومى loomé, لومى zumm, غمز ghumz, قدح kuduh, شنع iftira, اقترا iftaud, استناد itnaud, قدحت kudhut, مکتوب شتم امیز Letter's full of reproaches, مکتوب muktooba, مکتوب سرکوب muktooba furkoob.—(infamy) معاب ma-ab, معابت ma-abut, بد نامی bud naumé, نقصان نقصان nekfaunu'l'yrz, عیب a-éb. v. shame.

Reproachable واجب الهامت vajibu'l'mulaumut, قابل دشنام kaubila dushnaum.

Reproached مذموم muzimpom, ملامت زده mulaumut zuddeh, طعن و طنز پذیر taan ou tunz piz-zeer, با دشنام پوشیده furzinish é-aub, سرزنش یاب ba dushnaum poshédeh.—Reproacher. v. reviler.

Reproachful (scurrilous) زباندراز zubaundirauz, شتمات shuttaumut, ملامت زده mulaumut zun, طعن و zaum, زام pur muzimmut, پر مذمت taan ou tunz kustur. v. opprobrious.—(infamous) بد نام bud naum, بی عرض bé yrz, حقیر hukéer, عیب pur a-éb, فاحش faukish. v. shameful, vile.

Reproachfully (opprobriously) با ملامت ba mulaumut, بر وجه و طعن و بهتان bur wujha pur taan ou buhtau, بطور زباندراز betoora zubaundirauz.—(shamefully) با بد نامی ba budnaumé, بطور رسوا bur wujha pur a-éb, betoora rufwa.

To REPROBATE انکار کردن inkaur kirdun, منکر ساختن munkur faukhtun. v. to reject.—Reprobate فاسد faulid, پیر فساد pur fusaud, شقی shuké. v. wicked.—A reprobate فاجر faujir, اهل فساد ahla fusaud, اهل جهنم ahla jehennem. v. profligate.

Reprobated متردد muturuddud, مردود murud-dud, مردودت murdoodut, مخسول mukhsool, مخسول mukhsufful. v. rejected.—Reprobateness, reprobation, v. wickedness.

To REPRODUCE باز وجود دادن baz wujood dadun, نو پیدا کردن now peeda kirdun, نو خواسته نبودن wa numoodun, و نبودن now khaufteh numoodun, ساختن digur bar khulk faukhtun, نو رسانیدن now rasanédun.—Reproduced وا نهوده wa numoodeh.

To reprove, v. to reprehend, reproach.

A REPTILE حشرت jumbindeh, حشرات hushrut (plur. حشرات hushraut), راشی raulhi, دند dud, دنده dunde, دودوداوم dudoodaum, دند دند khuff, دند دند khuff, دند دند khuff, دند دند khuff.

hammut (plur. هوام huwaum), دب dubb (plur. داوبت daubut, دوآب duwaub), خفس khafs. v. centiped, millepedes, insect.—The reptiles of the earth حشرات الارض hushrauta arz, خزنده huwaumu'l'arz, ضرر رسان khuzindeh. Noxious reptiles ضرر رسان huwauma zurrur rusaum.

REPUBLICK جمهور jumhoor (plur. جماهیر jumahir).—To repudiate, &c. v. to divorce, reject.

REPUGNANCE (contrariety) مخالفت mukhailifut, اختلاف ikhtilauf, خلاف khilauf, نا سازگاری na sauzkauré. v. inconsistency.—(reluctance) تعارض ta-aruz, تعادل ta-allul, تردد turuddud, معاندت mu-anudut, مقاومت mukawumut, رغبه rughim.

Repugnant (contrary) مخالف mukhailif, مناقض mukhailifut, مغایر mugha-ér, نا سازگار na sauzkaur. v. inconsistent.—(reluctant) استکراه zu istikrauh, معاند kirh numa, متردد muturuddud, معاند mu-anud, عائد aumud, عائد aneed, عائد zu ta-aruz, اخشیج akhsij. Repugnant to friendship از موالات و مصافات مغایر uz muwalat ou mufafat mugha-ér. Repugnant to humanity منافی البروت munafé-u'l'murawwat. Repugnant to nature نا مطبوع na mutboo-a. To be repugnant (contrary) شدن mukhailif shoodun, مخالفت نبودن mukhailifut numoodun, بین الخلاف شدن beinu'l'khylauf shoodun, مناقض گشتن munafé boodun, مغایر گردیدن mugha-ér girdédun, تخاصم شدن rukhailif numoodun.—(to be reluctant) استکراه kirh daushun, معاندت نبودن istikrauh numoodun, معاندت نبودن mu-anud shoodun.

Repugnantly (contrarily) مغایراً mugha-é-ran, بر وجه نا سازگار bur wujha na sauzkaur.—(with reluctance) با کراهت kirh, بطور معاند betoora mu-anud, تردد ruddud, عائد aneedauneh.

To REPULLULATE (bud again) دگر بار تکثیر shukofeh نبودن digur bar shukhtun, باز رستن baz rustun.

A REPULSE دفع rudd, دفع ruda, دفع ruddut, دفع dufa, اندفاع indifa, دفع rufa, مردودت murdoodé-ut, مسافات hyrmaun, حرم harym. A violent or shameful repulse وقامت wukaumut, دفاع dufaa. To meet with a repulse حرم خوردن harym khoredun, محروم بودن muhroom boodun, حرم یافتن hyrmaun é-aftun. v. to be repulsed.

To repulse واراندن waraundun, رد کردن rudd kirdun, دفع و دفع dufa faukhtun, مدافعت ساختن rufa ou dufa kirdun, مدافعت ساختن mudafaat faukhtun, ممانعت کردن kirdun, باز داشتن baz dastun, مردود کردن murdood kirdun, محروم ساختن muhroom faukhtun, حرمان دادن hyrmaun dadun. *v. to repel, resist.*

Repulsed وا رانده wa raundeh, مردود murdood, متروک muturuddud, مدفوع mudfuwa, منفی mundufa, اندفاع indifaa, مدفع muduffa, ردا rudaud, لغش luffh, منتفی muntufa, حرم hurm, محروم muhroom, حريم bareem. *To be repulsed* بودن وا رانده بودن murdood shoodun, مدفوع بودن mudfuwa boodun. *v. to meet with a repulse.*

Repulsion رافعت daufaat, باز وارانی warauné, باز baz daré, دفع و دفع dufa ou rufa. *v. repulse.*

Repulsive, repelling زو قوت رافعت zu kuw-wuta daufaat, ساز باز دار baz dar, رافع ساز fauz, واران waraun, رد کنا rudd kooná. *The repelling power* قوت رافعت kuwwuta daufaat.

To REPURCHASE واکریدن wakhurédun, باز باشتن baz ishtira kirdun.

REPUTABLE نيل نام neek naum, زو نا اعتبار zu é-atibaur, کرم kurim, نا ma-é-ooob, زو عرض zu yrz, نا رفا na rufwa. *v. honorable, creditable, honest.* — *Reputably* با نيل ba neek naumé, پر وجه پر اعتبار bur wujha pur é-atibaur, با عرض ba yrz, بطور کريم betoora kurim.

Reputation, repute اعتبار é-atibaur, نام naum, نيل نام neek naumé, کرم kurum, عرض yrz, اوبا اوبا auba rooi, وقار yrz ou wukaur, جاه jauh. *v. credit, honour.* — *Repute (general opinion)* فکر عمومی fikra umoomé, راي رای ra-é-a shuml. — *Reputable, v. disgraceful.*

To REPUTE اندیشیدن andeeshédun, اندیش andeesh kirdun, پنداشتن pundaushkun, ملاحظه ساختن mulaushzeh faukhtun. *v. to consider, reckon.* — *Reputed* اندیشیده andeeshédeh, پنداشته pundaushteh.

A REQUEST (entreaty, petition) خواهش khaush, طلب tulub, رجا ruja, خواست khaust, خواهه khaush, خواهه dur khaust, خواست khaush, لایه iktiza, مبتغا mubtigha, نیاز ne-anz, نیاز ne-anzmundé. — *In request (in great demand, valuable)* رواج rouvauij, روان rouvaun, گران گراun, گران گراun ma-éh, زو قیمت zu keemut, مطلوب keemuté, مطلوب mutloob. *Any thing greatly in request* بغایت bugha-é-ut, بغا

bugha. *To be in request* رواج شدن rouvauij shoodun, گران مایه بودن guraun ma-éh boodun, مطلوب شدن mutloob shoodun.

To request درخواستین khaustun, درخواستین dur khaustun, طلبیدن tulubédun, پرسیدن porfédun, رجا ruja, رجا ساختن tulub kirdun, لاییدن laubédun, نیازیدن ibraun kirdun, نیازیدن né-anzédun. *v. to petition, beg, entreat.* — *Requested* خواسته khausteh, درخواستین dur khausteh, پرسیده tulubédch, نیازیده né-anzédch, پرسیده porfédch. — *A requester, v. petitioner.*

To re-quicken, v. to re-animate. — *Requiem, v. rest.*

Requirable لایق درخواست la-éka durkhaust, قابل رجا kaubila ruja, واجب الطلب vajibu't'tulub.

To require نهودن دا-وé numoodun, اقتضا ساختن mustulzim kirdun, مبتغا نهودن iktiza faukhtun, مبتغا نهودن mubtigha numoodun. *v. to demand, request.* — *As occasion may require* حسب اقتضا husbu'l'iktiza.

Required مرچو murjoo, مقتضی or مقتضی muktuzá, مطلوب mutloob. *v. requested.*

Requisite لازم lauzim, ملزم multuzim, واجب vajib, مهم muhimm, مهمت muhimmut, مقتضی muktuzá. *v. necessary.*

A requisite اقتضا iktiza, لازمت lazimut, مهمت muhimmut, حاجت haujut, امر مقتضی amra muktuzá. *v. necessary, necessities.*

Requisitely لازمانه lauzimaunch. *v. necessarily.*

Requisiteness لازمی lauzimé.

REQUITAL مجازات mujazaut, مکافات mukafaut, مغاضت khulif, عوض ywuz, مفاوضت mufawuzut. *v. retaliation, compensation, retribution.*

To requite مجازات کردن mujazaut kirdun, جزا دادن juza dadun, مغاضت ساختن mufawuzut faukhtun, تعویض mukaurizut kirdun, عیاض دادن a-é-uz dadun, قراض کردن kyrauz kirdun. *v. to repay, retaliate, reward.*

To rescind, v. to repeal.

A RESCRIPT (royal edict) خط شریف khutta shereef, همایون نامه huma-é-oon nameh.

To RESCUE (from confinement or danger) از گورفتگی ازار کردن uz gooriftugé azaud kirdun, از حبس رها ساختن uz hubs rüha faukhtun, از زندان اطلاق کردن uz zundaun itlaug kirdun, از خطر خلاص ساختن uz khutr khulaus faukhtun. *A rescue* رهایی از گرفتگی ruhai-é uz gooriftugé, اطلاق از زندان itlaug uz zundaun.

Reservedness (modesty) ادب adub, شرم shurum, ازرم azrum, طبع tubaa faukin, سکینت fukeenut, وکار wukaur, وقاتر wakaurut, اهستکی ahustugé, عدم شوخی aduma shookhé. (*fullness*) ثقلت aduma mula-émot, ثقلت fuklut, ثقلت fukaulut, حال تیره ضمیر haula teereli zumcer, عدم کشاکش aduma kushaudugé, سیه se-uh durooné. *To behave with reservedness* burkurai-édun.

A RESERVOIR (of water) ابدان aubdan, سارنج saurnij, ژي zhei. v. also *magazine, store*.

To RESET (a broken bone, &c.) وابستن wabustun, باز بند کردن baz bund kirdun.

To re-settle, v. to re-establish: subside.

To RESIDE نشست کردن nishistun, نشست kirdun, wutun gooriftun, وطن گرفتن tumkeen kirdun, تمکن ساختن tumukkun faukhtun, ساکن بودن faukin boodun, آبادانیدن rafa-ésh dauhtun, رسایش داشتن danédun, مقیم بودن mukeem boodun, قرار کردن kuraur kirdun, نزل ساختن nuzool faukhtun, نزل داشتن nuzil dauhtun, *v. to dwell, inhabit; also to subside.*

تسکین mukoon, مقام mukaum, تسکین mukoon, مکان mukaun. *A place of residence* جاگاه ja-gah, نشستگاه nishistgah, مکان mukaun, منزلگاه munzil, قرارگاه kuraurgah, منزلگاه munzilgah, وطن wutun (pl. wutaun), بلد bilad, خانه khaunch, بیت beet, مقام mukaum, عبارت ymaurut, سکنت fukinut. v. *habitation, country. — A fixed residence* وطن مالوف wutuna maaluf.

Resident نشین nishéen, تمکن tumukkun, متوطن muta-wuttin, مکین mukeen, فرستاده mustakir. — *A resident* گهاشته پارشاه go-maushateha padsha, سلطان furristadeha sultan, رسول میر vakeel, وکیل vakeel, foola meer. v. *envoy, agent, ambassador.*

RESIDUARY, *residual* باقی mubka, باقی bauké. — *A residue* باقی bauké, بقیت buké-ut (pl. buka-é-a), ماعداد kufoor, ماعداد ma-ada, مفضل mustufzil, غبر ghubr, نصیب nufé-ut, نصیبت nuzauzup. v. *rest, remainder.*

To RESIGN (*possession or claim*) فراغت نبودن fraughut numoodun, ترک کردن turuk kirdun, معزول ساختن maa-zool kirdun, تعزل نبودن ta-azzul numoodun. *To resign an office* منصب تراغت نبودن munsub fraughut numoodun, خدمت معزول ساختن khydmut maa-zool faukhtun. *To resign pretensions*

دعوی فراغت kirdun, da-wé fraughut kirdun, مدعی تول نبودن mudda-é turuk numoodun, علاقت فراغ ساختن alaukut fraugh faukhtun, *To resign one's self to providence* توکل کردن tuwak-kul kirdun, رضا نبودن riza numoodun, متوکل mutuwakkil shoodun, برضای اله قایل بودن be-riza-é-ullah ka-él boodun, خدا را توکل نبودن khodara tuwakkul numoodun. v. *to submit, yield.*

Resignation (of office, &c.) فراغت fraughut, عزالت fraugh, معزولی maa-zoolé, عزل azl, رضا azlut. (*submission to providence*) توکل tuwakkul, تسلیم riza, اعتماد بخدا é-autimaud bekhoda, tusleem. v. *submission. — Resigned* (to providence) متوکل mutuwakkil. v. *submissive.*

RESILIENCE (*leaping back*) باز جستن baz juftuné. — *Resilient* باز جه baz juh.

RESIN راجینت rujeenut, راتبانان rautubaanut, راتنج راتوباun, راتبانان rautubaunuj, راتنج راتوباun, کندوش kundooft, علل aluk (plur. bunau-seeb, بناسیب bunaufut, بناسب bunaufut, علوک ulook). — *Resinous* راجینت rujeenut, راتبانان rautubaun dar.

To RESIST مقاومت کردن mukawumut kirdun, مخالفت نبودن mukhaulifut numoodun, مانع ساختن ma-arizut kirdun, معارضت کردن mauna faukhtun, عروض کردن aarooz kirdun, تعرض نبودن erz faukhtun, تعرض کردن ta-aruz numoodun, تردد کردن turuddud kirdun, ردد ساختن rudd faukhtun, ستیز نبودن futeez numoodun, مشاجرت کردن mushajurut kirdun, تقاوم mutaurudut numoodun, مطاردت نبودن tukawum kirdun, متناخت ساختن mutaukhut faukhtun, روی نبودن rooi numoodun. v. *to oppose, repulse. — I cannot resist such a one* با فلان پای ندارم ba fulaun pa-é nedaarum.

Resistance مقاومت mukawumut, تردد rudd, اعتراض turuddud, تعرض erz, تعرض ta-arruz, تعارض é-atirauz, مشاجرت ta-aruz, مشاجرت mushajurut, ستیزه futeez, مطاردت mutaurudut, متناخت futeezeh, مانع muna, مانع mauna. v. *opposition.*

Resisted متردد muturuddud, مردود murdood, مدفوع mudfoo-a. v. *repulsed.*

Resistibility قوت دافعت kuwwuta daufaat.

Resistible قابل مدفوع شدن kaubila mudfoo-a shoodun, ممکن مردود بودن mumkina murdood boodun.

RESOLVABLE, *resoluble* (capable of being dissolved) اسان حل kaubila gudauz, قابل کداز afauna pull, ممکن محلول mumkina muhlool. (*capable of being explained*) قابل تعریف kaubila taareef, ممکن کشاده بودن mumkina kushadeh boodun.

To *resolve* (*determine*) قرار کردن *kuraur kirdun*, توفیق نصیب کردن *tuf-meem kirdun*, قصد گرفتن *kufd gooriftun*, جزم کردن *azcemut numoodun*, اجتناب نمودن *jezm kirdun*. v. *to purpose*.—(*to dissolve*) حل کردن *hull kirdun*, محلول نمودن *muhlool numoodun*, گداختن *gudaukhtun*. v. *to melt*.—(*to analyse*) جدا کردن *juda kir(lun)*, تفریق ساختن *tufurruk faukhtun*, تفریق نمودن *tufreek numoodun*.—(*to inform, resolve a doubt*) دفع شبهه کردن *dufa shubha kirdun*, گمان زایل ساختن *gumaun za-él faukhtun*, شل دور راندن *shukk door raundun*, خبر و اکاهی دادن *khubr ou agauhé dadun*.—*A resolve*, v. *resolution*.

Resolved (*determined, steady*) برقرار *burkuraur*, ثابت پای *faubut pa-é*. v. *resolute*.—(*melted*) گداخته *gudaukhteh*, متحلل *mutuhullil*. v. *dissolved*.—(*analyzed*) جدا کرده *mufrook*, توضیح داده *juda kirdeh shodeh*. (*explained*) مصمم *mubei-un*.—*Resolved upon* معین *mufunnum*, مقصود *mukfood*, معین *mu-aiun*, معینت *mu-aiunut*, مقرر *mukurrur*.—*Resolvedly* (*with firmness*) قرار با صبر و *ba subr ou kuraur*. v. *resolutely*.—*Resolvedness*, v. *resolution*.

Resolvent, resolute کداز زو قوت *zu kuwwuta gudauz*, کداز *gudauz*, فاسخ *faufikh*.

A resolver (*one that determines*) قرار کننده *kuraur koonindeh*, نیت گیر *né-ut geer*. (*a dissolver*) حل سازنده *gudauz gur*, کدازنده *gudauzindeh*.

Resolute (*constant to a resolution*) برقرار *burkuraur*, ثابت قدم و راسخ *raufikh dum*, ثابت *faubit kudum ou raufikh dum*, زور سوخ *zu rufookh*, راسخ *raufé*, توثق *tuwufuk*. v. *firm, steady, constant*.—(*bold*) دلیر *dilare*, دلاور *dilavur*, بی *bé bauk ou purwa*, زو غیرت *zu gheerut*. v. *brave*.

Resolutely بر وجه *bur wujha burkuraur*, دلاورانه *betoora raufikh dum*, دلاوری *dila-raunch*, با جان و دل *ba jaun ou dil*. v. *courageously*.

Resolution, resoluteness (*boldness*) دلیری *dilaré*, دلاوری *dilavuré*, غیرت *gheerut*, جرات *juraat*.—*Resolution* (*fixed purpose*) ثابت *subaut*, ثابت پای *faubit pai-é*, ثابت قدمی *faubit kudumé*, قرار *kuraur*, استوار *uftuwauré*, استوار *iftimaur*, نیت *né-ut*, قصد *kufd*, رسوخ *rufookh*.—*Resolution of a doubt* شبهه دفع *dufaa shubhut*, زایل *za-éla shukk*, حل مشکل *hulla mufhkil*.

Resonance, v. *sound*.—*Resonant*, v. *resounding*.

To *RESORT* (*frequent*) بسیار بار رفتن *biffaur bar ruftun*, چند بار تشریف کردن *chund*

bar tushreef kirdun, آمد شد ساختن *aumud shud faukhtun*. v. *to have recourse*.

Resort (*concourse*) مجمع *mujma*, جمع *juma*, اجتماع *ijtimaa*, آمد شد *aumud shud*. v. *assembly, meeting; visit; resource*.

To *RESOUND* (*found, echo*) اهنگ ساختن *ahunk faukhtun*, صدا کردن *fuda kirdun*, زدن صدا *rudda fuda zudun*, نویدن *noofédun*, مصوات ساختن *runim kirdun*, زم کردن *muswaut faukhtun*, آواز زدن *awauz zudun*, آوازیدن *awauzédu*, تصویت ساختن *tufwé-ut faukhtun*, مترن کردن *muturunnin kirdun*. v. *also to celebrate*.—(*to be echoed back*) صدا زده بودن *rudda fuda zuddeh boodun*, نویدیده شدن *noofédéh shoodun*, باز آوازیده بودن *baz awauzédeh boodun*.

Resounding صدا زن *fuda zun*, اهنگ ساز *ahunk fauz*, مصوات مترن *myswaut muturunnin*, زدن صدا *rudda fuda zun*.

RESOURCE (*fund*) اصل *ma-éh*. v. *source*.—(*remedy*) چاره *chaureh*. *Where is the resource?* چه چاره *chéh chaureh?* *Without resource* بی چاره *bé chaureh*, دروا *durwa*. v. *helpless*.

To *RE-SOW* بار کشتن *digur bar kishkun*, باز زرع کردن *baz zura kirdun*.

To *RESPECT* تکریم داشتن *tukreem daushtun*, رعایت بردن *bulund deedun*, رعایت *ri-ai-ut burdun*, التفات نمودن *iltifaut numoodun*, احترام *é-atibaur kirdun*, احترام داشتن *ihtiraum daushtun*.

Respect تکریم *tukreem*, احترام *é-atibaur*, رعایت *ri-ai-ut*, التفات *iltifaut*, احترام *ihtiraum*, رعایت *ri-ai-ut*, بوقوت *bukwut*, حسب *husb*. v. *regard, honour, reverence*; *also consideration, motive*.—(*reference, relation*) نسبت *nisbut*, مناسبت *munaufbut*. *In respect of* نسبت *nisbutan*, با نسبت *ba nisbut*, علی *ala husb*.

Respected مکرّم *mukurrum*, معتبر *maatubur*, محسوب *muhufsub*, قرب *kurcen iltifaut*. v. *honoured*.

Respectful پر رعایت *pur ri-ai-ut*, التفات *iltifaut*, بلند بین *bulund been*, احترام دار *ihtiraum dari*.

Respectfully علی وجه التبیان *ala wujhu't-tubeel*, با رعایت *ba ri-ai-ut*, با التفات *ba iltifaut ou é-atibaur*, با تکریم و احترام *ba tukreem ou ihtiraum*. *To behave respectfully* بلند دیدن *bulund deedun*. v. *to respect*.

Respective (*particular*) مخصوص *khauks*, مخصوص *mukhfoos*. (*relative*) منسوب *munfoob*, مناسب *munaufib*, نا مطلق *na mutluk*.

REST-HARROW (*herb*) کیروج keerooj.

RESTIFF گردنکش furkush, سرکش gurdunkush, شیطانی sheitaun, کاهگیر kauhgeer, مسو azooh, معاند muhib, مصلحت azooh, متبرد mutumurrud. v. *obstinate, stubborn, reluctant*.—*A restiff horse* حارون hauron, اسب سرکش asba furkush. v. *under horse*.—*Restiffness* سرکشی furkushé, گردنکشی gurdunkushé, کاهگیری kauhgeer. v. *stubbornness, obstinacy*.

RESTITUTION راجع rudd, ابقا ibka, رجع ruja, رجعت rujaat, رجاء ruja, رجوع rujaan, عود baz duh, عاید au-éd.

RESTLESS (*having no rest*) بی آرام bé aram, بی خوب و راحت bé khaub ou rauhut, بی حضور bé huzoor. *To be restless* بی آرام شدن tupédun, بی آرام شدن bé aram shoodun.—(*unsteady, unsettled*) بی قرار bé kuraur, نا پایدار na pa-édar, بی سبب subukpa. v. *inconstant, turbulent*.

Restlessly بی حضور bé huzoor, بی آرام bur wujha bé aram, بی قرار bila kuraur, بی سبب betoora subukpa. *To tumble about restlessly in bed* هوشا شدن hoozha shoodun.

Restlessness (*want of sleep or ease*) عدم آرام aduma aram, بی حضور bé huzooré, بی خواب aduma khaub ou rauhut.—(*unsteadiness*) بی قراری bé kurauré, بی سبب subukpa-é, نا پایدار na pa-édaré. v. *inconstancy, turbulence*.

RESTORABLE ممکن mumkina rudd, قابل رجع kaubila ruja. v. *recoverable*.

Restoration راجع rudd, رجوع ruja, مرتجع murtuja, مرجع murja. v. *restitution*.—*Restoration of health* شفا shifa, بیبار خیزی beemaur kheezé. v. *recovery*.

Restorative شفا zu kuwwut shifa, شفا shifa ruffaun, بیبار خیز beemaur kheez bukhsh.—*A restorative* علاج شفا shifa sauzé, شربت شفا shurbuta beemaur kheez.

To restore (*give back, send back, bring back*) باز گرداندن baz gurdaundun, وا دادن wa dadun, باز فرستادن bazfuristadun, باز آوردن baz awurdun, راجع کردن rudd faukhtun, رجوع کردن ruja kirdun, عود کردن awd kirdun. v. *to retrieve, re-establish, recover, repay*.

Restored باز گردانده baz gurdaundeh, وا داده wa dadeh, باز آورده baz awurdeh, مردود murdood, مردودت murdoodut, مرجوع murjo-a. *Restored to health* شفا پذیر shifa pizzeer, بیبار خیز beemaur kheez, متشی muttushé.—*To be restored* باز باز گشتن baz gushun, باز آورده بودن baz awurdeh boodun, مردود شدن murdood shoodun. v. *to return*.

A restorer باز اور baz awur, باز ده baz duh.

To RESTRAIN (*curb*) ضبط کردن zuut kirdun, ضبط و ربط rubt faukhtun, حکم کردن zukt ou rubt numoodun, hookum kirdun, باز داشتن baz dauthtun. v. *to check, repress, over-awe*.—(*to limit, confine*) تحدید tuhdeed kirdun, حد بودن hudd numoodun, اقتصار ساختن iktisaur faukhtun. v. *also to hinder*.—*To restrain one's self* در میان خود گرفتن dur mei-aun khoon gooriftun. *To restrain anger* کظم کردن kuhr kuzum kirdun, کظم ساختن kuzeem faukhtun.

Restrainable ممکن mumkina zukt, قابل kaubila zukt ou rubt.

Restrained (*checked*) مضبوط muzboot, باز داشته baz dauthteh, ممتنع mumtina, محصور muhfoor, محدود muhdood, محکوم muhkoom.—(*limited*) مقتصر muktufur. v. *restricted*.—*Restrainedly* با ضبط ba zukt ou rubt.

A restrainer ضابط zaubit, ضبط ساز zukt sauz, باز دارنده baz dariindeh.

Restraint (*check*) ضبط zukt, ربط rubt, منع muna, hookum, باز داری baz dary, قوع kura, وقت wukht, باز داره baz dare.—(*limitation*) حد hudd, تحدید tuhdeed, اقتصار iktisaur.

To RESTRICT حد کردن hudd kirdun, محدود کردن tuhdeed faukhtun, اقتصار کردن iktisaur numoodun. *Restricted* مقتصر muktufur, محصور muhfoor, محدود muhdood, محکوم muhkoom.

Restriction اقتصار iktisaur, قید keid. v. *restraint*.

Restrictive, restraining قید قوت zu kuwwut shifa, اقتصار ساز iktisaur sauz. v. *restrick*.

Restrictively با قید ba keid, اقتصار ساز iktisaur sauz.

RESULT نتیجه nuteejeh (plur. نتایج nute-éj), tuba. v. *effect, inference*.—(*refusal, decision*) نیت né-ut, قرار kuraur, جزم jezm. v. *also resistance*.

To result (*rise as a consequence*) نتیجه بودن nuteejeh numoodun, نتایج داشتن nute-éj dauthtun, تباع شدن tuba shoodun.—(*to fly or spring back*) واپس جستن waps jushun.

RESUMABLE ممکن باز پذیرفته شدن mumkina baz pizzeerusteh shoodun.

To resume (*take back*) باز گرفتن baz gooriftun, باز پذیرفتن baz pizzeerustun. *To resume a discourse* تکریر خطاب tukreera khutab faukhtun. v. *to renew*.—*Resumption* باز گیری baz geeré, باز پذیرگی baz pizzeeré.

Resumptive باز کبر baz geer, باز پذیر baz pizzeer.

To RESURVEY دگر بار نگرستن digur bar nugguruftun.

The RESURRECTION باز خاست baz khaft, معاد ma-ad, قیامت ké-aumut, نشور nushoor, باس baas, بعثت baafut, و نشور baas ou nishoor, رستخیز baafa amwaut, رستخیز rustkheez, حشر hushr. *The day of resurrection* é-oomu'n'nushoor, روز رستخیز rooza rustkheez, یوم قیامت é-ooma ké-aumut, روز پر روزا pur hawla rustkheez. v. *day of judgment*.

To RESUCITATE احیا کردن ihé-a kirdun. v. *revive*. — *Refucitation* احیا ihé-a, بعث v. *resurrection*.

To RETAIL پاره پاره و فروختن paureh paureh wafurookhtun, اندک اندک بیع saukhtun, خرده فروختن khurdeh furookhtun, خرد خردوات میبایع کردن khurduwaut muhei-a kirdun, خرد خرد فروشیدن khurd murd furooshédun.

Retail پاره پاره و فروختن wafurookhtuné paureh paureh, خرده فروختن furookhtuné khurdeh khurdeh, خرد خردوات میبایع کردن khurduwaut muhei-a kirdun, اندک اندک بیع bei-a anduk anduk, کتا کتا فروشیدن kuta kuta furoosha.

پاره پاره و فروختن paureh paureh wafurookhtun, اندک اندک بیع bei-a anduk anduk.

خرده فروختن khurduwaut furoosha, پاره پاره و فروختن paureh paureh bei-a. v. *pedlar*.

To RETAIN (with-held) باز داشتن baz dastun, فا داشتن wa dastun, واپس داشتن wapus dastun. (to keep in confinement) احتباس کردن ihtibaus kirdun. v. *to detain, keep: restrain, hinder*. — (to keep in pay, maintain as followers, &c.) وظیفه دادن wuzcofut dadun, روزانه اجرت دادن roozaneh baalshodun, کرا و وجیمه دادن kira ou wujeeb-e dadun, تیمار عطا کردن teemaur ata kirdun, پرورش دادن purwardun. v. *to hire, pension*.

Retained (with-held) باز داشته baz dasthch, فا داشته wa dasthch. — (kept on pay, maintained) وظیفه دادن wuzcofut pizzeer, پرورش دادن purwardun.

Retainer فرمانده فرماندهان roozaneh baalshodun, کرا و وجیمه دادن kira ou wujeeb-e dadun, تیمار عطا کردن teemaur ata kirdun, پرورش دادن purwardun. v. *dependant, follower, pensioner*.

To RETAKE باز گرفتن baz gooriftun, واپس گرفتن wa sutandun. *Retaken* باز گرفته baz gooriftch, واپس ستانده wa sutandeh.

To RETALIATE کفایه کردن kufaus kirdun, مقاصت tukausf saukhtun, استقامت muka-affit numoodun, استقامت istikfaus faukhtun, قصص کردن mukyfs kirdun. *To retaliate by killing* واکشتن wakoolhtun.

Retaliated مقصود mukfoc.

Retaliation کفایه tukausf, مقاصت muka-affit, قصص mu-kyfs, واکش wa kooth, قوت ka-wid, تار taur. v. *revenge*.

To RETARD واپس داشتن wapus dastun, منع کردن muna kirdun, معرض شدن ma-arriz shoodun, ممانعت ساختن mumanaut saukhtun, تبطیت ساختن taakheer kirdun, تبطیت tubté-ut saukhtun. v. *to hinder, obstruct, delay*.

Retarded واپس داشته wapus dasthch, موخر mu-ekkhur, متاخر muta-akkhur.

RETENTION (with-holding) باز داری baz daré, دار (holding) wadaré. — کبر geera, مسدود musik, ماسدت maufikut, قوت kuwwuta maufikut. *Retention or retentiveness of memory* حافظت haufizut, محافظت muhaufizut, قوت حفظ kuwwuta hyfz. v. *also confinement, restraint, limitation*.

Retentive (having the power of holding or with-holding) باز داری zu kuwwuta baz dar, کبر geer. — (having memory) حافظت zu kuwwuta hyfz.

RETICULAR, reticulated, retiform مشبک mufhubbuk, شبکة شبکة shubaukut asa, قفس kufus maunend, شبکة shubuk.

RETINUE سوارى fawauré, طایفه ta-éfeh, حشم hushum, خدم و حشم hushumut, احتشام ihtilhaum, اتات ata, توابع tuwauba, لواحق tuwauba ou lu-wauhuk, اتباع atbaa, حواشی huwauhch, افه-ا. v. *train, equipage*.

To RETIRE باز پس رفتن baz pus ruftun, باز گشتن baz gushun, باز استادن baz istandun, پوشت باز دادن wa pus ruftun, انصراف نمودن infrauf numoodun, سرنگون رفتن wa shoodun, اول سامتن ruja kirdun, رجوع کردن awl saukhtun, تراجیب کردن rujaunib kirdun, انصراف نمودن udoof saukhtun. v. *to recede, retreat, resign*. — *To retire from one another* تبعاعد کردن tu-ba-ed kirdun, مبادعت muba-adut saukhtun, از یل دگر باز پس رفتن u-ek digur baz pus ruftun. — *To retire or bring off soldiers* روان فرمودن afwauj baz pus rouvaun furmoodun, سپاه رجوع گردانیدن sippah ruja gurdanédun.

To retire (*withdraw any thing*) رجع گردانیدن ruja gurdanédun, واپس rufa kirdun, باز wapus burdun, واکردن wakirdun, باز پذیرفتن baz pizzeruftun.

Retired تنها tunha, بتنها betunha, گوشه نشین khoozheh nisheen, خلوت نشین khulwut nisheen. v. private.—(*withdrawn, brought off*) واگردنه wakirden, واپس برده wapus burdeh, باز گردانیده baz pus rouvaun gurdanédun, باز پذیرفته baz pizzeeruftun.

Retirement, retiring (*retreating*) باز پس رو baz pus rou, باز کش baz gulsh, بجانب tujaunub, انصراف kuhkura, اجتناب iztinaub, واپس روان wapus rouvaun. v. retreat.—

Retirement, retiredness (*of life*) گوشه نشینی koozheh nisheené, تنهایی tunhai-é, یگانگی eekau-nugi, خلوت khulwut, خلوت نشینی khulwut nisheené. Retirement from business فراغ firaugh, فراغت firaughut, منصب خدمت maazoolé-a khydmut. A retirement or place of retirement خلوتخانه khulwut khaunch. تنهایی nihaunkhaunch, حریم harim, جای تنها ja-é tunha, حریم harim.

RETOLD دگر بار گفته digur bar gufteh.

A RETORT (*return of a censure or raillery*) باز انداخته tunz ou buzleh baz andaukhteh, باز اندازی سرزنش و شوخی baz andauzé furziimish ou thookhé. v. repartee, raillery. To retort باز انداختن tunz ou buzleh baz andaukhtun. v. to repartee, recriminate.

To RETOSS باز انداختن baz andaukhtun.

To RETOUCH (*improve by new touches*) از uz kushédun ou kushédun khoobtur faukhtun, از رقم و نقش بهتر uz rukum ou nukh behtur kirdun, مرمت murummut numoodun.

To RETRACE باز رفتن dur pa-é baz ruftun, باز گشتن baz kufus faukhtun.

To RETRACT احجام کردن ihjaum kirdun, انکار کردن minkur numoodun, انکار کردن inkaur kirdun, تقصیر ساختن tukfeer faukhtun, اعارت ساختن baz tulubédun, باز طلبیدن audut faukhtun, عدول کردن udool kirdun, منقبض نمودن munkubuz numoodun. To retract a wager کرو رفع کردن girqa rufa kirdun.

Retracted احجام کرده شده ihjaum kirdeh thooden, منقبض munkoor, باز طلبیدن baz tulubédun, منقبض munkubuz.

Retraction احجام minkur, انکار inkaur, باز طلب udool, اعدت audut, باز طلب baz tulub.

RETREAT (*place of privacy*) خلوتخانه khulwut khaunch. v. retirement.—(*a place of security*) قلعه killa, حصار hislaur, حصن hufin, برج burj, بارو bauroo. The retreat of an army رجع رujaa lashkur, لشکر پشت دانی و kuroora jeeh, و kuroora askur. A shameful retreat قهقري rujoo-a kuhkura. A feigned retreat انهمام صوري inhizauma sooré.

To retreat (*from an enemy*) پشت دادن posht dadun, رجوع قهقري نمودن rujoo-a kuhkura numoodun, پشت بدشمن باز دادن posht bedushmin baz dadun, گرو و رجوع ساختن kuroor ou ruja faukhtun, برگردانیدن begurdanédun. v. to retire.—Retreated پشت داده posht dadeh.

To RETRENCH (*cut off, abridge*) قصر kufir faukhtun, اختصار کردن ikhtisaur kirdun, کوتاه tukfeer numoodun, مقصور نمودن muksoor kirdun, قطع کuta kirdun. v. to pare, lop; also to confine.

Retrenchment اختصار ikhtisaur, اقتصار iktisaur, تقصیر tukfeer, قطع kuta.

Retrenched مقصور muksoor, مختصر mukhtasir, مقطوع muktoo-a.

RETRIBUTION مجازات mujazat, جزا za, عوض ywuz, مغایرت mukharafat, خلی khulf, عقبی ukba, مقابله mukabala, تعویض taweez, عیاض a-é-aun, عیاض kurauz, مکافات mukafat, پاداش padash, اجرت ajrut, اجر ajur, وشیان weeshian, کیفر keifur, گهری guhuré, کیفر keifur, نوبت nowb, نوش nawsh, کیفر keifur, شیان she-aun. v. repayment, recompense.

Retributive, retributory مجازات mujazat fauz, عوض ywuz, جزا duh, خلی khulf noma.

To RETRIEVE (*recover, repair*) باز تujdeed ou islah kirdun, باز گردانیدن baz gurdanédun, بدست باز آوردن bedost baz awurdun. v. to reestablish, restore.

Retrievable, v. recoverable.

RETROCESSION, retrogradation, retrogression باز پس رو wapus rou, واپس روان wapus rouvaun, رجوع murja, رجعت murjaat.

Retrograde تراجع turauja, متراجع mutarauja, متراجع turauja, متکعب muka, متعادل mutuzuh-lil, معکوس muksoos. v. contrary, opposite.—To retrograde باز پس رفتن baz pus ruftun.

RETROSPECT, retrospection مقابله mukabulut, واکردن wa nugguruftuné, تعقیب

taakeeb. — *Retrospective* وا نگران wa nugguraun, مقابلت ساز mukaubulut fauz. *To take a retrospective view* وا نگرستن wa nuggurustun, مقابلت تعقیب کردن mukaubulut faukhtun, taakeeb kirdun.

To RETURN (*come or go back*) واپس آمدن wapus aumudun, باز رفتن baz aumudun, باز رفتن baz ruftun, برگشتن bur-gushtun, واگردیدن wagurdédun, کاشتن kauhtun, رجوع کردن rujoo-a kirdun, مراجعت ساختن murajaat faukhtun, عودت کردن awdut kirdun, تافتن tauftun, انجسکیدن anjuskédun, انجکیدن anjukédun, انصراف نبودن awdut ou infirauft numoodun, تنفق کردن tunuffik kirdun. (*to give, bring, or send back*) باز کردند baz gurdaundun, وادان wa dadun, باز دادن baz dadun, باز آوردن baz awurdun, باز فرستادن baz furistadun, رجوع کردن ruja kirdun, افاضت ساختن ifa-at faukhtun, مضاف کردن musawwib kirdun. v. *to restore, repay.* — (*to make answer*) جواب کردن javaub kirdun, کلام ساختن rudda kulaum faukhtun, جواب دادن rudda javaub dadun. (*to bring profit or advantage*) حاصل آوردن haufil awurdun, راجع رادت نبودن raudut numoodun, ساختن ra-a faukhtun. — (*to begin again after a periodical revolution as the moon, &c.*) تحویل کردن tuhwal kirdun. v. *to revolve.* — To return periodically (*as an age*) بازگشت کردن na-bhut kirdun. To return to one's senses (*after madness, sobriety, anger, or fainting*) واهوش آمدن bahooft aumudun, واهوش آمدن wahooft aumudun, هوشا شدن hoofta shoodun, صحو نبودن fuhoo numoodun, افاقت ساختن ifaukut faukhtun, تلافی کردن tushuffi kirdun. To return to any former habit معاودت کردن ma-awudut kirdun. He returned from whence he came و باءا awdan rujae awdan wa bud-an, و باءا awdan ala budan. v. also *to recriminate.*

A return (to any place) باز روی baz rouvé, باز عودت awdut, باز رجوع rujoo-a, باز ارجع rujaa, باز رجعت rujat, باز مرجع murja, باز مرجعت murjoo-at, باز عودت kwardut, باز محضر muhar, باز کسوم kusum, باز ایاب a-é-aub. (*profits arising from merchandize*, &c.) حاصل hau-fil, باز رادت raadut, باز ردد a-édut, باز ردخل dukhl, باز مدخول mudkhool. v. profit, revenue; also retribution, repayment: report. — *A return to a former habit* معاودت ma-awudut, v.

relapse. — *A return to one's duty* هَوِيْدٌ hawid, تَهَوِيْدٌ tuhawud. *A return, after a periodical revolution* تَحْوِيلٌ tuhweel. *v. period, revolution.* — *Return from a journey* كُتُوْلٌ kutool. *Cattl. Returning from pasture* أُتُمُوتٌ utumut.

Returnable مَبْكُنْ kaubila rujoo-a, رجوع قابل
مُمْكِنَا اُودُت mumkina audut.

Returned واپس آمده *wapâs aumûdeh* باز رفته *baz ruftch*, باز گشته *baz guîhteh*, رجوع *rujo-aa*, راجع *rauja*, هاید *ha-éd*, واکردیده *wagurdédeh*.

To REVEAL, رفع نقاب ساختن rufaa nikaub faukhtun, افشا faush kirdun, فاش کردن, افشا ساختن iffha faukhtun, جهر نبودن juhr numoodun, پرده muzhir faukhtun, مظهر ساختن, اظهار izhaür kirdun, واکردن perdeli wakirdun, اشکاره ashikaureh faukhtun, کشفی kushaudun, نمودن numoodun, کشادن kushuf faukhtun, اسرار کردن ifraur kirdun, فیض ساختن feiz faukhtun, ابحا کردن ciha kirdun, وحي wuhé numoodun, اثبات ibtaus faukhtun, معلى شدن maalin shoodun, هتک hutik numoodun. v. to discover, disclose.

Revealed کشاده kushaudeh, مکشوف mukshoof, منکشف munkushuf, نموده numoodeh.

A revealer رفع نقاب ساز rufaa nikaub sauz,
 کاشفو kaushif, معلن maalin.

To REVEL عیش و عشرت یا اوازہ ساختن *a-ésh* ou *yshrut* ba *awauzel* *faukhtun*, زندگانی *zindugauné* bi-*aîfh* ou *ghoo-gha* *kirdun*, بردی نمودن *shaud-mauné* ou *burdé* *numoodun*.

A revel-rout شاد نامه *shaudkaumeh*, هنگامه
hungaumeh. v. *mob.* — *A reveller* باده نوش و
 عیاش *baudeh noosh ou awauzeh zun*,
 عیش و سرور *a-é-aush*, صاحب شوخی و بردی *fahib shookhé ou*
burde. — *Revelry* عیش و عشرت با آواز *a-ésh ou*
 ضیافت با شوخی و غوغا *yshrut ba awauzeh*,
 زندهگی با شوخی و غوغا *zé-aufut ba shookhé ou ghoogha*. v. *festivity*, *mirth*.

REVELATION افشا rufa nikaub, افشا اشكاره ashikaureh, افشا اسرار ifsha, افشا اظهار izhaur, افشا الهام ilhaum, افشا الهام الہی illhauma ilahé, افشا الهام رباني ilhauma rabbané. *Revelation in augury* افشا سائحت saunihut. — *A revelation from heaven* وحى wuhé, وحى رباني wuhé rabbané, تنزيل tunzeel.

REVENGE انتقام intikaum, کینه keeneh,
پاداش keen گزاری keen guzauré,
باد افرا padash, پاداشت padausht, داد daud,
دمار baud afra, غم ghuzdhum, نكمت nukmut,
دماور dumaar, بيشه beefheh, كيفر keifur.—*To infl-*

REVIVAL, *revivification, reviviscency* احيا
ihé-a, زندہ کش *zindeh kush*.

To revive (return to life or vigour) احيا
ihé-a gurdédun, *زنده کشتن* zindeh
gushtun. (*to refresh to life or vigour*) احيا کردن
ihé-a kirdun, *زنده گردانیدن* zindeh gurdané-
dun, *نشور گرداندن* nishur faukhtun, *نوشور*
nuthoor gurmaundun, *منشور کردن* munshir kirdun.
To revive (as a tree) ایتدام کشتن eitidaum
gushtun. v. alio *to rouse, quicken, refresh; renew.*

Received احيا كردنده ihé-a gurdédeh, زنده
 . زنده گشته zindeh guشته.

zindch gur. زندہ کم، ihé-fauz احیا ساز *riveriver*

RE-UNION باز پیوستگی baz pivustugé,
تکرار اتفاق tukraura ittihaud, تکریر tuk-
raura ittihauk, باز وصل baz.wusul.

تکرار اتحاد baz pivustun, باز پیوستن *To re-union*
تکریر اتفاق tuknura ittihad kirdun,
دگر بار همدل tuknura ittifaq faukhtun,
دگر بار همدل digur bar humdil numoodun. — *Re-united*
همدل مکرر ساخته baz pivusteh,
دگر بار در اتفاق پیوسته hum-
dil mukunur faukteh,
دگر بار در ittifaq pivusteh. —

REVOCABLE اَعَادَ قَابِلْ kaubila é-aud, ممکن
قابلیت *Revocableness* mamkina é-audut. —
اَعَادَ kaubute-uta é-aud, امكان *imkauna*
é-audut. — *To revoke, revoke, v. to recall, retract.*

Revocation, revokement اَعَارَتْ, اَعَال
é-aud. v. *repeal*.

TO REVOLT *برخیزش کردن* burkheeziith
طغیان ta-affē faukhtun, *تعمی ساختن* kirdun,
روگردان ساختن tughé-aun kirdun, roo-
 gurdaun faukhtun. v. *to rebel, desert.*

A revolt **بر خیزش** *bur kheezish*, **تغیان** *tughé-*
aun, **عصم** *afé*. v. *rebellion, desertion.*

Revolted برخیز burkheez, متعاصي muta-asle, (تعصم ta-asle.

A revolver برخيذا burkheeza, اهل طغيان ahla
tughé-aun. v. *rebel, deserter.*

TO REVOLVE (*in the mind*) **اختار کردن** ikhtaur kirdun, **پنداشتن** andeeshédun, **پنداشتن** pundashtun, **خاطر ساختن** khautireh faukhtun. v. *to consider, meditate*.—(*to roll in a circle, to perform a revolution*) **دور کردن** dawr kirdun, **دوران ساختن** dawraun faukhtun, **تحويل کردن** tuhweel kirdun, **گرایش ساختن** gurdish faukhtun, **گردیدن** gurdédun, v. *to roll*.—*Any thing revolving in an orbit* **چرخ** churkh. v. also *to devolve*.

Revolution (revolving in a circle) دور dawr,
دوران dawraun, گردش gurdish, انقلاب inkilaab,
تحوّل tuhweel, انقراض inkilauz, نووبت noobut,

تکویط tuhweet, رھدنت ruhduhut. *Revolutions*
تقلبات nuva-éb, انقلابات inkilabaut, نوایب
tukullubaut, تھویلات tuhweelaut. *The revolu-*
tions of the heavens چرخ دوار churkha duwaur,
دور گردون dawra gurdoon, تقلبات افلاک tu-
kullubauta aflauk. *The revolutions of ages* دور
زمان dawra zumaun, انقلابات زمان inkilabauta
zumaun. *Revolutions of fortune* نوایب nuva-éb,
صافرت safurifut, چرخ دواری churkha duwauré,
چرخ غدر churkha ghudr, چرخ ستمکار churkha
ghudr. *A revolution or change of government*
تھویل دھری tubdeela fultanut, تھویلات دھری
tuhweela davaré.

A REWARD عوض ywuz (plur. اعواض é-
awauz), تعويض taweez, جزا juza, نِزَا fuza,
مژد ajur, اجرت ujrut, پاداشت padausht,
بخشیش bukhshceeth, مزد muzd, مژد muzhd,
ثواب mukafaut, مكافات muna-amut, متعبت
fuwaub, مژوبت mufoobut. v. *retribution*. — *De-*
meriting a reward مستوجب الثواب mustawjibu's
firwaub. *A good action worthy of a reward* عمل
خیر موجب الثواب amla kheir moojibu's'fuwaub.

To reward اجرت *ywuz dadun*, *to reward* ثواب *suwaub faukhtun*, *to reward* جزا *juza dadun*, *to reward* بخشش *bukhsheesh* *ou ata dadun*. v. *to recompense, repay*.

Rewardable واجب العوض *vajibu'll-yuz*; لايق *la-ika juza*, مستوجب الثواب *mustawjibu'r-
fuwaub*.

Reward عودن يا مير *ywuz*, *mufawwub* مثنوب, *pizzeer* جزا كي, *juza geer* جزا كي, *maujoor* مانجوور.

A rewarder ده عوض *ywuz duh*, ثواب بخش
fuwaub bukhsh, اجرت کننده *juza numa*, جزا نها
ujrut koonindch.

RHAPSODY سخن، نثر بی عقد nusr bé áqd, فکھنا نا پیوستہ ku-
laum bé sunud.

RHETORICK علم كلام ylmā kulaum, علم
خطابت ylmā khitaubut. v. oratory.—*Rhetorical*,
v. oratorical.—*Rheturician*, v. orator.

RHEUM زکام zukaum, نزلہ nuzleh, نازلہ nauzleh, باد در تم baud dur tum. — *Rheumatick*, *rheumy* زو زکام zû zukaum, نزلہ دار nuzleh dar, باد در تالم pur baud dur taum.

A RHINOCEROS کُرکُ kurk, کُرکُدان
kurkudaun, کُرکُدانش hereesh.

RHODODAPHNE (*a rose with laurel leaves*)
 خرزهره khurzuhreh.

RHUBARB راوند rauvend, روند ruvend. *China rhubarb* راوند چیني rauvenda cheené.

RHYME قافیت kaufé-ut, شعر kaufé-uta shaar, سجع fuja, منظومه munzoomeh, ساوند favund, نوح nawch, پساوند pufauvund. Rhymes منظومات mukafaut, اسجوعت usjuwaut, منظومات munzoomaut. Rhymes of approved authors منظومات munzoomauta ahaulé pussund.—*A rhymist. v. poet.*

Rhythmical موزون mouzoon, مسجع musujja, زوقافیت zu kaufé-ut, منظوم munzoom. Rhythmically موزون bur wujha mouzoon, با قافیت ba kaufé-ut, منظومانه munzoomauneh. Not rhythmical نا موزون na meuzoon.—*An oration rhythmically composed* or مقفی mukuffa, ساجع musujja. Speaking rhythmically ساجع fauja, سجات fujja, سجاج fujjaat.

A RIB لزن pihloo, ضلع zila, ليزك lizk. The short ribs نافجت nauhfjut, الناحران annahyran, قصيري kufre, قصيري annahyratan, مضلع kufere, شرسوف shursoof. v. مضع. Ribbed زو پهلو zu pihloo. جشش—جشش.

RIBALDRY فحشيات fahshé-aut, مهاجرت mujalaat, عرابه arabeh, ايجار ihjaur.

RIBBAND, ribbon پيشانی peishané bund, سر بند furbund, چنبر chumbur, ضبال zumat, عصابت ysaubut, مشلشل mushulshil, کنبل kumbul, دکه dokkub, تبي tubé. v. fillet.

To RIBROAST ضرب کردن zurb kirdun.

RICE برنج pirinj, برنج aruz, رز ruz, برنج pirinj, سبيد زوي sipeed rooi. —Dressed with rice مررز muruzzuz. —Rice dressed with milk, &c. شير پرنج sheer pirinj, بهط pirinj aba, پرنج اوا pirinj awa, شيله sheeleh, فري furné. Bread made of rice زغارت zughaurut. A rice merchant رزاز ruzauz, پرنج فروش pirinjché, پرنج فروosh.

RICH مالدار mauldar, مایه دار ma-éh dar, دولت مند tuvvangur, زو دولت zu dowlut, دولت مند dowlutmund, بخت اور bukht awur, زو نوا zu nuwa, منام munaam, مستغنی mustughné, فراخ دست firaukh doft, کامبین kaumbeen, فاجرت faujir, فاجر faujir, غنی ghuné, وجد wujud, مكثر mukfir, بیرومند biroomund, نیرومند neeroomund, ملا mulla, ملات mulaut. v. opulent, wealthy.—A rich man اهل مالداري ahla mauldaré, صاحب دولت shahib dowlut, مالدار mauldar, اهل غنا ahla ghuna. Rich men اصحاب as-hauba maul, دولت ارباب arbauba dowlut, اغنيا aghné-a, توانگران tuvvanguran, اکابر akaubur, اغنيای روزگار aghné-a-é roozigaur. The rich and

بختیار و ghuné ou inustauz, محتاج poor bukhté-aur ou guda. v. also precious, estimable, valuable, splendid: fertile, fruitful.

Riches, richness مال maul, اموال amwaul, غنا ghuna, غنیمت ghunecmut, ثورتي tuvvanguré, رزق dowlut, کثرت البال kufutu'l'maul, ارزاق arzauk, نوا nuwa, فراخ دستی firaukh dofté, بھرکي bulirugé, وجد wujud, دست doftunij. v. opulence, wealth; also finery, splendor: fertility, abundance.—To acquire riches جمع کردن jumaa maul kirdun.

Richly با مال ba maul, با کثرت البال ba kufutu'l'maul, توانگران tuvvanguraunch, دولت ba dowlut. v. opulently, abundantly, plentifully.

A RICK (pile of corn, hay, &c.) خرمن khurmun, چاش chausch, چاش chausfi.

To RID (disengage, disentangle) حل مشکل mushkil kirdun, مشکل کشادن mushkil kushaudun, (to set free) رسته کردن rasteh kirdun, رها ساختن ruha saukhtun. To get rid of (escape from) رستی rastun, آزادي یافتن rasteh shoodun, رسته شدن azadé-é-astun, رها بودن ruha boodun. (to drive away) رفع و دفع saukhtun, وارانیدن wa raundun, rufa ou dufa saukhtun, بر طرف زدن bur tur-ruf zudun. (to annihilate) نا بود کردن na bood kirdun, نا بود و نا پیدا ساختن na bood ou na peeda saukhtun, نا بدید کردن na bud id gurdané-dun, ساختن wa kirdun, ازاله izauleh saukhtun.

Riddance (disengagement) کشتن از مشکلات kushaudugé uz mushkilaut, حل مشکل mushkil. (deliverance) آزادي rastuge, رستگي. (driving away, clearing away) رها کردن ruha-é.—(driving away, clearing away) وارانیدن wa raundun, ازاله izauleh, رفع و دفع rufa ou dufa, نا بود ساز na bood sauz.

A RIDDLE (enigma) لغز lughuz, معما or mu-amma, مشکل mushkil, مشکلات mushkilut (plur. مشکلات mushkilaut), رمز rumz.—To propound a riddle اشکلت کردن alshkulat kirdun, لغز گفتن lughuz guftun. A riddle (coarse open sieve) غربال punkun, پندن khaukbeez, غبرال ghyrbaul.

To riddle (solve) شرح شریا rumz saukhtun, مشکل کشادن mushkil kushaudun, کشف معما kushfa mu-ammé kirdun, تعبیر لغز نمودن taabeera lughuz numoodun.—(to separate by a coarse sieve) خاکبیز زدن khaukbeez zudun, از پندن بیزدن uz punkun beezé-dun, غبرال زدن ghyrbaul zudun. Riddlingly (enigmatically) وجه لغز bur wujha lughuz.

To RIDE سوار شدن fuvvaur ruftun, راكبا raukibaun zuhaub kirdun, بر اسب ركب bur asb'ruftun, برنشستن burnishiftun, ركب rukub kirdun, ركوب rukooob ruftun, بغرس رفتن murkib faukhtun, مركب مركب befars ruftun, فارس fuvvaur shoodun, فارس بودن fauris boodun. *To ride behind another* مهانات mu-akubut kirdun, معاقبت کردن mumanaut faukhtun.—*To ride at anchor* رسو بودن ba lungur shoodun, با لنگر شدن ru-foo hoodun, در مینا نصب شدن dur meena nufb shoodun, مرغا بودن murfa boodun. *To ride (govern with tyranny or insolence)* با تهر ضبط و ربط ba kuhru zuht ou rubt kirdun, با متکبری ba mutukubbiré hookum furmoodup. *Any beast or carriage on which a person rides* مرکب murkub, مرکوب murkoob (plur. مراکب mutaukub), رکوب rukoobut, رکوبیت rukoobut.

A rider سوار fuvvar, فارس tauris, راكب raukib, برنشسته burnishiftch. *Riders* سواران fuvvaraan, ركب rukubut, اركب arkub, ركاب rukaut, ركب rukub, كيبكيب kubkubut. *A rider or breaker of horses* ساراخور fillakhore, ساراخور fillauh shore, رايض ra-éz, ورق در کرده (an inserted leaf) fur azj. *A rider* (an inserted leaf) wuruk durkirdch, صيفت در نشاندۀ fuheefut durishhaundch.

A RIDGE (higher part, top) سرسره fursureh, سر fur, بالا bala, زروه zirweh. *The ridge of a house* بالا خانه bala khauneh, كروني kuzooné. *The ridge of a mountain* طغيت tughé-ut, راس rafu'l'jebel, دژ kulluha kooh, شنظونف shinzau, شنظونف shinzaw, شنظونف shinzawut. *The ridge of the back* سر ظير fura zuhr. *A ridge-tile* قريميد kyrmeed. *A ridge of land* سرسره fursureha zura, پشنيج pushunj, شنيج shunij, سنيج teekh. *The ridge of a road* سر راه fura rali. *The ridge of the nose* ووترت wuteereut, ووترت wuturut.—*Ridgy* سرسره fursureh kheez, زروه zirweh ou poshtch dar.

To ridge (form a ridge) ساختن fursureh faukhtun, زود کردن zirweh kirdun.

RIDICULE بذله buzleh, طنز tunz, مزه muzeh, مسخره maskhureh, سخري fukhré, مضحك muzhauk, fukhré-ut, سخري fukhr, ضحك zuhkut, لابه laubeh, izhauk, استهزا mizauh, نكوه ni-kooh. v. raillery.

To ridicule باخذن buzleh baukhtun, طنز

tunz dadun, مزه muzeh kirdun, مسخره maskhureh faukhtun, سخري fukhré numoodun, زدن fukhré zudun, لابه laubeh kirdun, نكوهيدن nikooohédun, لاييدن laubédun, مسخره ساختن zuhk kirdun, تفسخر ساختن tufukhhur faukhtun. v. *to deride, rally, mock, laugh at.*—*One who ridicules* ضاحل zauhik, بذله buzleh bauz, مسخره mustuhzé, maskhureh, ضحك zuhkut, هزات huzaut, v. wag, mocker.

Ridiculed مضحك muzhik, بذله buzleh pizzeer, طنز ياب tunz é-aub, مزه کرده شده muzeh kirdeh shoodch.

Ridiculing باز buzleh baz, مسخره mustuhzé, ضاحل zauhik, طنز tunz duh, مزاح muzauhut, مسخره zun, maskhureh zun, مزه کونا muzeh koonau, سخري ساز fukhr sauz.

Ridiculous مضحك muzhik, هزات huzaut, ماكي mauké. *A ridiculous fellow* ادم هزات aduma huzaut, سخري fukhrut, هززه كوي hurzeh gooi, يا نه é-aufch, داابوب daaboob. *Any thing ridiculous* سخري fukhreh, سخريت fukhré-ut, مسخره maskhureh, اضحوت uzhookut. *Ridiculous things* مضحكات mizauh ou muzhukaut, مضحكات muzhukaut.

Ridiculously مضحك bur wujha muzhuk, مضحكانه muzhukauneh. *To laugh ridiculously* هزركيت faukhtun.

Ridiculousness مضحك haula muzhuk, هزاتي huzauté.

RIDING سوارى fuvvaré, برنشسته burnishiftch, راكب raukib, بر اسب روان bur asb rouvaun, فارس fauris.—*A riding coat* باراني barainé.

RIE چاودار chawdar, ديو كندم div kundum, كنكران kunkuraun.

RIFE (or general, as a contagious distemper) عومى amoomé, زو جحاف zu juhauf.

Rifely عوما amooman.

Rifeness عوم amoom, جحاف juhauf.

To RIFLE خسارت و غارت کردن khufaurut ou ghaurut kirdun, تالان گرفتن talaun gooriftun, تاراج ساختن tarauj faukhtun, دزدیدن dudédun, دزدی کردن duzdé kirdun. v. *to pillage, plunder, rob.*

Rifled مسلوب musloob, v. robbed.

A rifler سالب faulib, v. plunderer.

A RIFT چال chauk, سلع sile, جويت jou-but. v. cleft, breach, fissure.—*To rift* چال زدن chauk zudun. v. *to split.*—(to burst) شگافته شدن shagaufteh shoodun. v. also *to belch.*

To RIG اراستن arauftun. v. *to dress, accoutre.*

—To rig a ship مقلع کردن mukulla kirdun, جهاز jahauze ba baudbaun ou rufun arauftun.—A rig, v. ridge.—A rigger (of shipping) مقلع کر mukulla gur, جهاز با بادبان jahauze ba baudbaun ou rufun ara-éndeh. v. also dresser.—Rigging (of a ship) بادبان badbaun ou rufuna jahauze, جهاز ارایش کشتی ara-ésha kishité.—Rigged, v. dressed.

To RIGGLE (move backwards and forwards) پیش و باز جنبش کردن jumbédun, پیش ou baz jumbish kirdun.

RIGHT (fit, proper, just) لایق la-ék, واجب vajib, اهل kaubil, ذو قابلیت zu kaubillé-ut, روا ahl, شایسته sha-éste, مناسب munauhib, هوار humwaur, سزاواری fuzawaur, مستعد mustaad, موافق muwaufik. v. becoming, suitable, convenient.—(true, not erroneous) صحیح fuheeh, حق huk, بی خطا bé khuta, غیر بی زلت bé fuhoo, بی سبب ghire-a kufoor, بی زللut, کامل kaumil, نا بیهوده na béhoodéh, درست duruft. v. perfect, complete.—(just, honest) سالت faulik, عادل audil, صادق faulih, راست faulihut. v. righteous.—(not crooked, straight) مستقیم mustukeem, قویم koo-ém, مستوی duruft, راست rauff, متساوی mutawá, چینور cheenoor, سوبت sawé, بی نا زجم na zujum, بی نا کور na pcech, نا پچیده na pcechédeh, راست (not left) na goozh, نا کیوس na kei-oos.—(right hand) راست rauff, یمنت yemeen, دست راست rauff, راست rauff, یمنی yemen, یمن yemeen, یمنی yemen, یمنت yemnut, کفا yemeen, یمنت yemnut, ایمن eimen. The right side (also any thing situated on the right) راست rauff, یمنت yemeen, ایمن yemen, یمنت yemnut, جانب میمنه turrufa rauff, راست jauniba meimnut. Any thing held with the right hand یمنت yemnit. Victuals presented with the right hand طعام یمنت min taam. To the right یمنت yemnetan, راست berauff. Right and left, to right and left, right and wrong میمنت meimnut meifurut. From the right از راست ut rauff, یمنت yemeen. From right and left از راست و چپ ut rauff ou chup, یمنت yemeen ou yefeer. The right wing of an army میمنت meimnut, جانب jauniba rauff. The right and left wing شول meimnut ou meifurut, و میسرت shawkil, ایدان a-édaun. A right line خط

مستقیم khutta mustukeem, نظام nizaum. The right way راه راست rauha rauff, هدی huda, مستقیم tureeka mustukeem, نظام nizaum, رشد fuwaub, سبت صواب semta, سبت صواب ruhd, منجر munjir, نبل nubij. Thinking right نبل fa-ébu't'udbeer. Advising right صایب التدبیر fa-ébu't'udbeer. Appearing right صواب نها fuwaub numa. Knowing what is right حقیقتش hukshinaus. To consider as right پسند کردن pufiund kirdun, مناسب لایق munauhib nuzr faukhtum, نظر ساختن la-ék deedun, استصواب کردن istsfwaub kirdun, صوابدید ساختن tuwaub deed faukhtun. v. to approve.—To follow the right way حق را hukra ma-él shoodun, سداد اشنا fudaud ashina boodun. To depart from the right way از حق تا باطل میل کردن uz huk ta bautil meil kirdun. Not right نا راست na rauff, درست na duruft, صواب na fuwaub. • To be right (proper, suitable) لایق شدن la-ék shoodun, شایسته شدن vajib boodun, سزاوار بودن sha-éste shoodun, سزاواری بودن fuzawaur boodun.—(to be straight) قیام شدن ké-aum shoodun, راست شدن mustukeem boodun, مستوی بودن rauff shoodun, مستوی بودن nauffa-wé boodun.—(to be true) حق شدن huk shoodun, صحیح fuheeh boodun, بی خطا شدن bé khuta shoodun, غیر قصور بودن ghire-a kufoor boodun.

Right (interjection of approbation) خوش khoosh, فبها fe-biha. Right, but خوش اما khoosh em-ma فبها و febiha, wa illa نعم اما febiha ou naam, enma

Right (properly) لایقانه la-ékhaunch, بر وجه betoora بطور مناسب burwujha sha-éste munauhib, بطریق روا bi'l'waujib, بالواجب beta-reeka rouva.—(in a direct line) مستقیم khutta mustukeem, بر وجه bur wujha rauff, درستانه fa-ébaunch, صایبانه koo-éman, مستقیم duruftaunch.

Right (justice) عدالت adaulut, معدلت ma-adilut, عدل adl, حق huk, حقیقت hukkeekut, نصفت nusfut. عدم قصور fuhlut, صحت (freedom from error) aduma kufoor, عدم خطا و سهو aduma khuta ou fuhoo, کمال kumaul.—(just claim) علاقت alaukut, دعوی شروع dauda hukut, حق huk, تصرف (property) tufurruf, مالکداری maulikdaur, مالکیت mauliké-ut.

خاصیت khaufte-ut, اهلیت ahlé-ut. — (*power, prerogative*) قدرت kudrut, سلطنت sultanut, اقتدار iktidaur, حق hukk. — (*privilege, immunity*) برات bureut, منشور munthoor, بیزارى bé-zauré, معافی mu-afé, سربستی furbusté, میمنت raufte, راست (fide) é-aufteh. *The right* (fide) میمنت meimunut, یمنین yemeen. — *Against right* خلاف حق khilaufa hukk. *Disputing a point of right* مجال mujaud, مجادات mujaudut. *By right of priority* بطریق اولویت beturecka uluwé-ut. — *Hereditary right* ارث irs, سلسله filfilch. *To set to rights* تعدیل ساختن taadcel faukhtun, نظام nizaum kirdun. v. *to rectify, adjust*.

To right (administer justice) داد دادن daud da-dun, عدالت کردن adaulut kirdun. — (*to relieve from wrong*) از تعدی و اضرار خلاص نمودن uz ta-addé ou izraur khilaus numoodun, از ظلم و بتصرف عادل ابقا کردن (to establish in just claims) betufurufa audil ibka kirdun, در علاقت و مالکیت پایدار ساختن dur alaakut ou mauliké-ut pa-édar faukhtun.

صالح mu-adil, عادل audil, Righteous faulih, صادق faudik, صدیق fudeck, راشد rahid, حق huk, حقیقت hukeeké, zu hukkeekut, راست raufte, zu adaulut, عدالت hukkeekut, صداقت fudaukut-kaur, راستکار rauftekaur, صبی fufé, نیکوکار neekookaur, پاک pauk, یکترویی cekrooi, v. *just, honest, virtuous, holy*.

Righteously عادلانه audilaunch, mu-adilan, بروجه faulihaneh, با عدالت ba adaulut, با حقیقت ba hukkeekut, صادق bur wujha faudik.

Righteousness عدالت adaulut, حقیقت hukkeekut, صلاح fulauh, صحت fuhbut, suwaub, درستى raufte, اصلاح islah, fudaud, durufte. v. *rectitude, honesty, virtue, piety, justice*.

Rightful (having right) حق hukk, عدل adil, zu hukkeekut, عدالت hukkeekut, حلال hulaul, محلول muhloul, zu hukkeekut. v. *true*.

Rightfully حقانه hukkaunch, حقه hukkut, محلولانه muhloolaunch, حلالا hulaulan.

Rightly (properly, suitably) لایقانه la-ékanneh, بروجه bur wujha, قابل ba fuzawauré, با سزاواری ba kaubil, مناسبیت munaufibaneh, با مناسبت ba munaufibut. — (*exactly*) با دقت ba dikkut, کمال kumaul murfubeh, عینا a-énan, بعین bi-ain, بیاضوب biffu-waub. — (*straightly*) مستقیمانه mustukeemaunch, بروجه راست ké-amaune, صایبا fa-éban, bur wujha raufte, بتویر مستوی betoora musta-awé.

Rightness, v. *rectitude, righteousness, straightness*.

RIGID, rigorous (*severe, inflexible*) بی حلم bé hylm, تند durufte, عتفی unfé, شدید thudeed. v. also *sharp, cruel*. — Rigid (*stiff*) نا اسان kuzz, سفت fufte, عر arid, na afaun ma-él, نا خنث na khunis. — *A rigorous master* قهار شدید البطش kuhhaura thudee-du'l'butth. *A rigid creditor* معسر maafur.

Rigidity, v. *stiffness*.

Rigidly, rigorously (*severely*) با تنبید و تاکید ba tumbech ou ta-akeed, بروجه durufte, ba unf, با عتفی ba hylm, شدیدا thudeedan. Rigidly (*stiffly*) بروجه نا kuzzaunch, عر aridan, خنث bur wujha na khunis.

Rigidity, rigour عتفی unf, بی حلم bé hylmé, تندی tundé, درشتی durufte. v. *severity*: also *cold, coldness, shivering*: *stiffness*.

A RILL, rillet جدول judwal. v. *rivulet*. — *To rill* جاری بودن jauré boodun. v. *to flow*.

A RIM کنار kunaur, لب lib. v. *border, margin*. — *The wooden rim of a drum, sieve, &c.* اطار itaur, فریس furces. v. *ring, circle*.

RIME زاله zhaueh. v. *hoar-frost*: also *chink*.

To rime (freeze with hoar-frost) با زاله فسریدن ba zhauleh fufurdun. — *Rimy*, v. *mist, fog*.

To RIMPLE چین افکندن cheen afgundun.

Rind, v. *bark, husk*. — *To rind*, v. *to peel*.

A RING حلقه hulkeh, خنجره kunaurgeer, انگشتی angushture, اشتوانه ushtuwaunch. v. *hoop, circle*. — *A seal ring* مهر mulh-reh, خاتم khautim, ختم khutim (pl. ختمات kheetaum, خواتیم khawautim, خواتیم khawauteem), بطرت buzrum, بطرم buzrum, دژه duzshch, طابع tauba, buzrut. — *A ring worn on the thumb by archers, and those who dart the javelin* زه زیh geer, انگشتوانه angushtuwaunch, جلیده juleedeh, tukhs. *A ring at which they dart the javelin* دریت duré-ut. *An iron ring at a gate* آهنجه ahunje, آهنجه ahuncheh, آهنجه ahundeck, فلج fulkhum, فلجیت fulkhutut, فلج fulj, زلفین pishkileh, بشکله kulghunj, زلفین zurfeen, حلقه hukut. *A large ring of iron or wood* آهنجه ahunje, آهنجه ahuncheh, اطار itaur. *An iron ring to which any thing is hung* گردانه gurdaneh. *The rings of a sword-hilt or belt* رصدت rusdut, رصعت rusé-at (plur. رصایع rusa-é-a), جهرک jumshuruk. — *The rings of a bridle* بند پایزه bund pa-ézhch, مصلان mus-hulaun, زناق zunauk. *A ring worn by women in the nose* برسن burfun, خوق khauk. *A camel's nose-ring* برسن burfun, صانت zaunut, خراست

near the stalk تزنیه ساختن tuzneeb kirdun. (to make ripe) رسیدن inzauf kirdun, رسیده ruffēdeli faukhtun, رساندن ruffaundun, رسانیدن ruffaundun, پخته ساختن pukhteh faukhtun, بالیده کردن baulēdeh kirdun.

Ripeness پختگی ruffēdugé, رسیدگی ruffēdugé, بالیدگی baulēdugé, نضج nuzij, ینع éna, ینوع énoo-a, baulēdugé. v. puberty.

To RISE (as the sun) طلوع کردن tuloo-a kirdun, مطلع نبودن taula shoodun, مطلع نمودن mutla numoodun, شارق شدن shauruk shoodun, شروق نبودن shurook numoodun, اشراق ساختن ishraq faukhtun, زلوع zuloogh ou zuhoor shoodun. (to spring up as from a fountain) صدور کردن fudoor kirdun, مصدر نمودن musdur numoodun, اصدار ساختن ifdaur faukhtun. (to appear in view, to emerge) بدید امدان budeed aumudun, پیدا شدن peeda shoodun, برآمدن buraumudun, متبادر نمودن mutubaudur numoodun, طلوع کردن tuloo-a kirdun, ظهور zahoor faukhtun, ظاهر شدن zauhir shoodun, حدوث haudis numoodun, حادث شدن hudoos shoodun. (to spring or jump up) خیز نمودن kheez numoodun, خیزان شدن kheezaun shoodun, پرواز کردن purwauz kirdun. To rise upon the feet بپای کردن bepa-é kirdun, قیام ساختن ké-aum faukhtun, خیزیدن kheezédun, کا-عم شدن ka-ém shoodun, برخاستن khaftun, برخاستن bur khaftun, خیز کردن kheez kirdun, استادن uftudun, استیده امدن uftēdeh aumudun, بر پا قیام بودن bur pa ka-ém boodun. v. to stand. —To rise from a fall انتعاش کردن inta-ash kirdun, منتعش ساختن munta-ash faukhtun, از پستر shukhédun. To rise from bed از پلنگ خیزان uz pister wurkhaftun, از خواب uz pullung kheezaun shoodun, برخیز کردن uz khaub burkheez kirdun. To rise from a sick-bed بیمار خیز کردن beemaur kheez kirdun, تعلی ساختن ta-allé faukhtun. To rise at dawn of day بتکار tubkeer kirdun, ابتکار در اول صبح خاستن ibtikaur faukhtun, در اwwula subauh khaftun. To rise before dawn شبگیر کردن shubgeer kirdun. To rise in growth (as a child or vegetable) نشو کردن nushoo kirdun, نما و نشو نمودن numa ou nushoo numoodun, ناشی شدن nauthé shoodun, عود کردن urood kirdun. v. to grow. —To rise or ascend مطلع کردن mutla kirdun, بالا رفتن bala ruftun, بر شدن bur shoodun, برآمدن buraumudun, صعود کردن sa-

ood kirdun, عروج ساختن arooj faukhtun. To rise as stars انجم کردن injaum kirdun, نجوم انجم نمودن nujoom numoodun, اعقاب ساختن akaub faukhtun. v. افغار. —To rise in price ازدیاد عزیز و افزونتر, azdé-auda keemut é-aftun, کران azceez ou afzootur buha shoodun, کران مایه kuraun buha gushtun, قیبتی شدن guraun ma-éh gurdédun, keemuté shoodun, غالی بودن ghaulé boodun. To rise or prosper in the world ترقی یافتن turukké é-aftun, برداشته بودن burdaushteh boodun, پیش دستی efraushteh shoodun, بلند پایه شدن peish dofté numoodun, bulund pa-éh shoodun. To rise or make insurrections برخیزش khaftugé kirdun, فتنه انگیزش burkheezish faukhtun, fitneh angeekhtun. v. to mutiny. —To rise from the dead باز خاست nushoor numoodun, باز خیز ساختن baz khaft kirdun, تخریب کردن tukhuzzub kirdun, خرب ساختن khuzib faukhtun. To rise or have a beginning آغاز نبودن aghauz numoodun, ابتدا یافتن ibtida é-aftun, اصلی mubaufhurut dautun, ابتدا استا. —Rise as

Rise (source, spring) مصدر musdar, آغاز aghauz, ابتدا ibtida, mubaufhurut, مباشرت, اصل af, beginning, origin. —(premerment) افزاز efrauz, ترفیع turukké, ترفیع tumihé-ut, burdauz. v. elevation, promotion. —(increase) زیادé-adeh, ازدیاد azdé-aud, افزونی afzoot, تکیه tukfeer. (increase of price) زیادت زé-auduta keemut, بها afzooté buha, ازدیاد azdé-auda arz. —Rise, rising (springing up or from) خیزان kheezaun, خیز kheez, پرواز purwauz, مطلع mutubaudir, متبادر faudir, ظهور zukoore. Rising or starting from sleep شب خیز shukheez, ناشی nauthé. Rising and falling افتان و خیزان uftaun ou kheezaun. The rising of the sun طلوع شمس tuloo-a shems, مطلع mutla, افتاب afitaub, شرق shurk, ishraq. v. sun. —Rising of the morning star مطلع الفجر tubau-sheera subauh. v. dawn. —The rising of a star نجوم انجم anjaum. The rising of the moon طلوع قمر mutla-u'l'bud kumr. Rising up on the feet بپای bepa-é koonau, قیام ké-aum, قائم ka-ém, بر پای کا-عم bur pa-é ka-ém, خیز kheez, خیزان kheezaun. Risen خیزیده khaftah, خاسته khaftah. Newly risen نو خاسته now khaftah.

A riser خیز kheez, خیزنده kheezindeh, خاسته khaftch. *An early riser* سحر خیز fuhr kheez.

RISIBILITY خندیش khundeezh, خنده khundeh. v. *laughing*.—*Risible* (having the faculty of laughing) خند zu kuwwuta khund. (exciting laughter) خند kheez, خندیش khundeezh angeez. v. also *ridiculous*.

RISK خطر khutr (pl. اخطار akhtaur), مخاطرت mukhautirut, مغلطه beem, بیم ihtimaul, احتمال mughluteh. v. *danger, hazard: chance*.

To risk انداختن dur khutr andauhtun, مخاطره کردن mukhautireh kirdun. *To risk an experiment* تجربت کردن tujribut kirdun.—*A riser* ساز مخاطره mukhautireh sauz, در خطر انداز dur khutr andauz.—*Risked* خطر انداخته dur khutr andaukhteh.

A RITE عادت deen, آیین ai-én, اودت audut, روش rouvish, طریقت tureekut, شبه shum-muh, رسم rasm, مسلک musluk. *Rites* ادیان adé-aun, قاعدت و رسم الله rufoom, رسوم ka-édut ou rufma allah, خدمت و عبادت الله khydmut ou abanduta allah. *Rites observed at the temple of Mecca* مناسک munasik, البشعر, المشعر mushaar, جبرت musha-ér, مشاعر al-mushaarul'haram, آیین deen munsoob, منسوب Ritual, آیین al-én pivund, روض متعلق rouvish muttallyk. *A ritual* (book of rites) مشعر mushaar, دین deen nameh.

RIVAGE کنار kumaur. v. *coast, bank*.

A RIVAL رقیب rukeeb, خرسنگ khurfunk, هم خواه hum mutlub, هم خورده hum huraf, هم خورده hum khauh, هم خورده ahla gheerut, هم خورده zeisun. *Rivals* اغیار aghé-aur. v. *competitor*.

Rival (adjective) هم خورده zu gheerut, هم رشکین hum mutlub, هم خواه hum khauh, هم رشکین rufkheer. v. *emulate, jealous*.

To rival هم مطلب شدن hum mutlub shoodun, هم رشکین شدن rukeeb boodun, هم رشکین شدن rufk boodun, هم غبط نمودن ghubt numoodun, هم اغیار نمودن ighé-aur numoodun. v. *to emulate*.

Rivalship, rivalry, rivalry رقیبی rukeebé, هم خواهی hum-khahe, غبطه ghubteh, غیبت gheerut, هم رشک rufk, هم رشک fuhch. v. *jealousy, competition, emulation*.—*To rival*, v. *to split, cleave*.

To RIVEL چین شدن cheon afgundun.

A RIVER نه نهر nuhr (pl. انهار anhaur), جو joo, جویبار jooibar, رود rood, آب روان aub rouvaun, واد waud, وادی waudé, ماء جاری maa jaure, آبگون aubgoon, بهار beghair, بهار beghair, ناو khulceej, خلیج zurech, بخت beglund.

naw, جارور jauroor, خورابه khoraubeh: *A large river* نهر عظیم nuhra azeem, شاه روو thah rood, وادی وادی wadu'l'kubeer, بحر bahr, دریا duré-a, سوری furé, جعفر jaafur, مطلب rooda mut-nub. *A rapid river* نهر شدید nuhra shudeed, سیلاب seil, سیلاب seilaub. *A river in a valley; also a place where many rivers run* رودبار roodbar. *The bed of a river* رودخانه roodkhaunch. *The bank of a river* جویبار jooibar, کنار kumaur, شرط shurt. v. *bank*.—*A river of paradise* جویبار بهشت jooibara behisht, کوثر kawthir. *A river of clear water* (literally, a river with silver bracelets) خلیج خلیج jooibara seemeen khulkhaul. *Branches, &c. floating down a river* روداورد roodawurd. *A wheel for raising water from rivers* منجنون munjunoon (plur. مجانیون mujauncen). *A river overflowing its banks* خرج khurj. *The swell of a river* (by tides, &c.) مد mudd. *The winding of a river* گرداگرد gurdagurd.—*A river dragon* نهنگ nuhunk. v. *crocodile*.—*A river horse* فرس البحر farfu'l'buhr. v. *hippopotamus*.

A RIVET میخ meekh, میسمار mismaur. *To rivet* با میخ mismaur kirdun, با میسمار بند ساختن ba meekh pivustun, با میسمار بند ساختن ba mismaur bund faukhtun, سر میخ بر خیدن sura meekh burkhédun, نوک میسمار پیچ کردن nooka mismaur peech kirdun. v. *to fasten*.—*Riveted* میسمار mismaur, با میسمار بستن ba mismaur busteh, با میخ پیوسته ba meekh pivusteh.

A RIVULET جویچه jooicheh, آبخوشت aub-khoost, فلیج fulj, جوی aubjoo, شربت shurt, عقاب akaub, جدول judwul, سعید sa-éd, فلیج furkun, فرکند furkund, طبع tuba.—*Rivulets* افلاج aflauj, جداول judawul.—*To bring a rivulet into gardens or fields* فرکند furkundun, فرکندید furkundédun.

A ROAD راه rauh, ره ruh, طریقت tureek, روش rouvish, سبیل fubeel, طریقت tureekut, سبیل fubook, سبیل musluk, سبیل tent, عجز ruhguzaur, رهگذار ruhguzaure, وادی arooz, عروض arooz, وادی wuteereh (plur. wuta-ér), مرکل murkul, خیاط khé-aut, زراط zutaat, صراط suraut, نبطی numté, دین deen, میعاس mei-aus. v. *way, path, passage*.—*A guard of the roads* راهبان rauhban, راهبان ruhban, راهبان rauhvan, رهگذار ruhguzaur. *A guide for the road* رهبر ruhbur, رهبر ruhnuma, رهبر ruhnuma-é, رهبر ruhnumoon, راهنما rauhndan. v. *guide*.—*A road-book or map of roads* راهنما rauhnameh. *An infester of the roads* راه زن rauh zun. v. *robber*.—*The high road*

راه shahrauh, شهره shahruh, طريق عام tureeka aumm, شارع shaura, پهنا shaura puhua. v. highway. — *A narrow road* در بند derbend, v. pass. — *An impervious road* ريفكذار rughzaur. v. pass. — *An impervious road* rudub. *A winding road* راه كړدا كړد rauha gurdagurd. *A road through an avenue of trees* چنگلستان chungulistan. *A road through a town or village* زبواز zé-waur. *The middle of the road* اوسط طريق awfita tureek. *To discover a road* راهياب شدن rauhé-aub shoodun. *To show the road* دلالت كړدن rah numoodun, *To guide* dulaulut kirdun. v. to guide. — *To block up a road* طريق بند rauh fudd kirdun, *محازمت* tureek bund faukhtun, *مخازمت* mukhauzimut kirdun. v. to intercept. — *Not in the right road* غير شارع ghire-a shaura. *To wander from the right road* از طريق مستقيم خروج كړدن uz tureeka mustukeem khurooj kirdun, *كبراه* gumrauh shoodun, *بيراہ* bérauh boodun. v. to deviate. — *Roads* سبل subul, سبوت fumoot, مسالل mufauluk, طرق turuk, سنل sunuk, انجا anha, شوارع shuwaara. *Narrow roads leading from highways* شكايل shuka-él. — *A desert without the vestige of a road* هوجل hawzil, عانك aunik. — *A road for shipping* مينه jahauze gah, مڪلا mukla, مينا meena (plur. مواني muwauné), كشتى kishté gah, بندر kulla, فرضت furzut (فرض furuz), بندر bender gah. — *Toll paid for guarding the roads* راهداري rauhdaré.

To ROAM گشت و كذار كړدن gusht ou guzaur kirdun, وارفتن waruftun, اواريدن awarédun, پوييدن pooi-édun, پويان شدن pooi-aun shoodun, وارييدن waurédun. v. to rove, wander. — *A roamer, v. Rambler, rover, wanderer.*

ROAN (horse) سرختيرد firkhteereh, رخس rukhsf.

To ROAR (as a lion, &c.) غريدن ghurédun, برزج زدن burzuj zudun, غرميدن ghurmédun, نهات نهدن nuhaut kirdun, نهات نهدن hurhur zudun, نيم زدن neim zudun, رزمت زدن ruzumut faukhtun, نيم زدن neim zudun, نعت نهدن hudr kirdun, نعت نهدن naarut zudun, شرزه بودن shurzeh boodun. — *To roar as the sea* متوج كړدن mutumawij kirdun, تلاطم امواج tulautuma amwauj faukhtun, معتلج زدن maatlij zudun. — *To roar or make a loud noise* اوازه كړدن awauzeh kirdun, اوازيدن awauzédun, هنگامه زدن hun-gaumeh zudun, بانك برزج baunk burzudun. v. to cry, make a noise, howl.

A roar, roaring برزج burzuj, رزمت ruzumut

(plur. رزم ruzum), هدر hurhur, زمر zimr, هدر hudr, نعت naarut, تهدير tuhdeer, شرزه shurzeh, نيم nei-ém, نهات nuhaut, نهيت nuhé-ut, ولوله wulwuleh. v. cry, outcry, clamour, noise. — *The roaring of the sea* متوج mutumawij, تلاطم امواج tulautuma amwauj, موج mawuj.

To ROAST كباب كړدن kabaub kirdun, بريان كړدن koodaub faukhtun, مشوي ساختن buré-aun kirdun, مشوي ساختن burishtun, برشتن burishtun, تشويت نهدن tushwé-ut numoodun, رضی ruzuf kirdun, خط ساختن khumt faukhtun, مصطبب تuzheeb kirdun, مصطبب mustulub faukhtun.

Roast, roasted بريان buré-aun, برشته burishteh, كباب شده koodaub faukhteh, كوداب ساخته koodaub shoodeh. *Roast meat* كباب kabaub, كوداب koodaub, كوزاب koozaub. — *To rule the roast* ضبط كړدن zubt kirdun. v. to govern, manage.

To ROB دزدیدن duzdédun, دزد كړدن duzdé kirdun, شكار برداشتن shukkar burdaush-tun, غنيمت بردار نهدن ghunoemut burdar numoodun, رهزنی ساختن ruhzuné faukhtun, شقاوت كړدن shukawut kirdun, نهيت كړدن nuhib gooriftun, غارت كړدن ghaurut kirdun, تاراج وړنه yaghma faukhtun, خسارت و غارت كړدن khufaurut ou ghaurut kirdun, تالان و سلب و كړدن talaun ou fulub wakirdun. v. to plunder. — *To cause to rob* دزدانيدن duzdanédun.

Robbed دزدیده duzdédéh, مسلوب mulloob, منسوب munsub, محروب muhroob, منهب munhoob, شكار شده shukkar shoodeh.

A robber دزد duzd, مال اور maulawur, حرامي huramé, جرب دست jurb doft, اطللس atlas, لصت rus, رش افشكيا afshké-a (plur. شقي shuké), غنيمت بردار ghunemut burdar, left, شص shufs, لصوص lufsoos, لصوص lufsaus, fem. lyfs (pl. لصوص lyfs). v. plunderer, thief. — *An infamous robber* دزد نبي duzda bé muzd. *A highway robber* راهبان rauhban, راه زن rauh zun, رهزن ruhzun, راهدار rauhdar, همطلس hutlus, كيمه keifeh bur.

Robbery دزدی duzdé, رهزنی ruhzuné, شقاوت shukawut, لصوصيت lufsoos-ut, لصوص lufs, لصوص lufsaus, v. plundering, theft.

A ROBE خلعت khylaat (pl. خلع khyla), ديباج khylaata faukhireh, تفتان kaftan, سويرغال suyorghaul (pl. ديباج dé-aubeej), To robe or invest with a robe كړدن khyla

kirdun, با ساختن tushreef faukhtun, با تفتان پوشیدن ba kaftan poshédun.

ROBUST نیرومند zu kuwwut, neeroomund, تندرست kurbur, قوي kooi, تندرستی zu tundurusté, zu kuwwuta zauté-ut, توانا tuvvana, صلابت fulaubut, صلب fulb, پهلوی pihloo, کندیواله kunduwauleh, zu unfuwwut, مہنون mumnoon, موجد moojid, زورمند zoormund. v. strong, vigorous.

Robustness تندرستی tuvvanai-é, تندرستی tundurusté, قوت kuwwut, نیرومند neeroomundé, عنفوت unfuwwut. v. vigour, strength.

A ROCK کوه پاره kooh paureh, صوانت fuwaunut (plur. صوان sawaun), وقع wukl, سنگ funk. wuka, وقعت wukaat, حجر hujr, v. also protection, defence: distaff.—Rocks fallen from a mountain (especially if forming an arch) کمر kumr, کمره kumra.—Rocky غلظا ghuliz, وعر waar, پر pur kooh paureh, صوانت fuwaunut asa, قتل مانند wukl maunend. v. rugged.

To ROCK, فراخیز کردن laundun, جنبش furaukheez kirdun, جنبش jumbédun, جنبش jumbish dauhtun, دوسیدن dootédun, دوسیدن mujif numoodun. v. to shake, totter, stagger.—(to put into violent motion) لانیدن launédun, جنبش دادن jumbanédun, جنبش دادن jumbish dadun. To rock a cradle جنبانیدن jumbanédun, کھوار جنبان کردن kuhwaur jumbaun kirdun, کھوار جنبان کردن kuhwaur jumbanindeh.

A ROD عصا asa, عصیت asé-ut, چوپ chope, قضیب kuzeeh (pl. قضبان kuzbaun), قضیب kuséut, قضیب kuté-ut, کھوت khoot, قطع kufédut, قطع kuté-ut, نفعات nufat (pl. نفعات nufaaf), Mukfaaf. To beat with rods چوپ زدن chope zuddun. To be beat with rods چوپ خوردن chope khoredun.

RODOMONTADE لاف زن lauf zun. To rodmontade لاف زدن lauf zudun. v. to bouff.

A ROE, roebuck بازو bauzoo, غزال ghuzaul, اهو ahoo.—(the female of the hart) ماده ghuzaul maudeh, گوزنت goozunut, اهو ماده ahoo maudeh, بازو ماده bauzoo maudeh. v. buck, hart, doe, deer.—(the eggs of fish) ماهیزان maubézaud, خپار khabé-aur, صغیر saakur.

ROGATION راجعہ laubeh. v. supplication.

A ROGUE (rogue) اوباش awaureh, اوباش awbaush, ابطال abtaul, ابدال abdaul, دریدر durbedur. (rogue) فریب furrabe, حیلہ باز heeleh bauz, حرامزادہ haramzaud, غدار ghuddaur, چپانی chupauné, سکار fuggaur, لعین بد اہین la-éna bud ai-én.

v. rascal, villain, scoundrel, cheat, thief.—(a wag) buzleh bauz, ضاحک zadhik, بذر باز buzbar, بدباز budbauz, مزہ گو muzeh goo, مسخرہ maskhureh, سخرت fukhurut, مسیتہی mustulzé, ابو الکنجل abu'l'kunjil, هزات huzaut.

Roguery (knavery) حیلہ بازی heeleh bauzé, غدر ghudr, فریب furrabe, تلہیس tulbees, ال aul, غبن ghubin, حرامزادگی haramzaudgé, سکاری fuggauré. (waggery) بذر باز buzleh bauzé, مسخرہ maskhureh, مزہ muzeh, سخری fukhré, استہزا istihza, عافہ é-aufch, لعبت بازی laabutbauzé, پردی burdé.

Roguish (knave) حیلہ باز heeleh bauz, فریبندہ furrabindeh, پر غدر pur ré-a, پر غدر pur ghudr, تلہیس tulbees, غدار ghudaur, غدیر ghudeer, تلہیس tulbees, غابن ghaubin. v. fraudulent.—(waggish, wanton) لعبت باز buzleh bauz, مزہ گو muzeh goo, مسخرہ maskhureh, شوخ shookh, پر مسخرہ pur maskhureh, شوخ pur shookh, چشم shookh chushum.

Roguishly (like a knave) بروجہ حیلہ باز bur wujha heeleh bauz, اوارہ اسا awaureh asa, بطور ghudaraunch.—(waggishly, wantonly) با بذر باز ba buzleh bauzé, مسخرہ bur wujha maskhureh, شور شور شور betoora shookhaunch, شور شور شور betoora shookh chushum, هوار اوارہ hawadaraunch.

Roguishness, v. roguery, wantonness.

A ROLL (catalogue) دفتر duftur, روزنامہ rooznameh, اسمی asamé. v. register.—A muster roll دفتر لشکری lashkuré duftur. To enter in a muster-roll دفتر کید dur duftur keid kirdun. A roll (of paper, etc.) دستہ dosteh, دستہ dosteha kaughud, طومار toomaur, جلد jild, سفر sufr (pl. اسفار asfaur), رق ruk, طي tei-é, طومار کرباس Cc. A roll of linen, filk, طومار کرباس toomaur kurbaus, طوی tywa, پروندہ purwunde. A roll of bread, leaven, or paste گندہ gunduh, گندہ gunduha khumeer. A roll of thread, filk, کدہ kurooheh, دستہ dosteh, گندہ gunduha pushm. v. clew.—A roll (along the ground, etc.) غلطان ghultaun, دھراج duhrauj, بایلدن baulédun, دھدھت duhdhut. Roll within roll پیچ در پیچ peech dur peech.

To roll (any thing upon the ground) غلتانیدن ghultanédun, غلطان کردن ghultaun kirdun, دھراج pauloodun, پالودن palaunédun, دھراج duhrauj kirdun, دھک ساختن daak faukhtun, تھیل کردن tuma-ék kirdun. To roll up and down (as a child or animal on the ground) غلٹیدن or غلطیدن ghultédun, بایلدن baulédun, خیدن khuzédun, پالودن pauloodun.

tu-taurugh numoodun, تهرغ نهودن, kufstaun shoodun, غلطان شدن
tumaak faukhtun, تهل ساختن, mutumurrugh kirdun, متهرغ کردن
dyhrauj boodun, دحراج بودن, muturawigh shoodun, متروغ شدن
muraugh numoodun, مراغ نهودن, muraughut kirdun, مراغت کردن
To roll in the dust (as a dog his prey) waak kirdun, وعل کردن
duhduhut kirdun, دهدهت کردن, tuduhduh numoodun, ددهه نهودن
To roll about in pain tufalluk kirdun, تفلق کردن, ta-arr faukhtun, تعار ساختن
To roll any thing round its axis da-éreh kirdun, دایره کردن, mudawureh faukhtun, مداوره ساختن
churkh dadun, چرخ دادن, gurdanédu, گردانیدن, dawr gurdanédu, گردش ساز کردن
gurdish sauz kirdun, گردش کردن, *To roll (as any thing round its axis)* dawr kirdun, دور کردن
mudawureh shoodun, مداوره شدن, dawraun faukhtun, دوران ساختن
daunédu, دانیدن, gurdédu, گردیدن, churkh faukhtun, چرخ ساختن
peechee kirdun, پیچا, peechedu, پیچیدن, peechee numoodun, پیچانیدن
burhum zadun, برهم زدن, hufhtun, هشتن, *To roll up (as a clew, &c.)* kuroohel kirdun, کروهه کردن
tooshé-a faukhtun, توشه دسته کردن, dosteh kirdun, دوسته کردن
kulaw faukhtun, کلاو ساختن, *To roll up papers* dosteha kaughud kirdun, طومار
toomaura kaughud faukhtun, تاغد ساختن, *To roll up linen, silk, &c.* too-
maura kurbaus kirdun, پرونده ساختن, purwundeh faukhtun, پوماج شدن
mutumawwij faukhtun, متبوج ساختن, tumawwij numoodun, تبوج نهودن
tulautufa kheezaub kirdun, تلاتف معتلج ساختن, maatlij faukhtun, *To roll on wheels*
bechurkeh rustun, برعجلت لاندن, begurduna rouvaun shoodun, بگردنا روان شدن
gurdédu, گردیدن, gurdédeh shoodun, گردیده شدن, kheezédu, لغزیدن
lughzédu, v. to slide, tumble.

Rolled (on the ground) غلطیده or غلتیده ghultédéh, متدحرج tuduh-
rúj, متدحرج tuduh-
rúj, متدحدر mutuduhdur, متدهكر mutuduhkur,
تورغ tumurrugh. *Rolled, folded or wrapt up*
پچیده pecchédéh, طوي tuwa, برهم burhum
zuddeh, پچا پچ peccha peeche, دانیده danédéh,
مدم nudmuj, طومار ساخته toomaur faukhteh,
—*Rolled as a stone* متدهده mutuduhduh, تدهده
tuduhduh. *Rolled or levelled as ground* هواره کرده
humwauch kirdeh, پشونیده eekfoonédéh,

پشخواره pufhkhaudeh, بشخوره bushkhoodeh,
براب ساخته buraubur faukhteh. مستطعم mustuh.

A roller or rolling-stone زمینچ *zuminj*, کیغره *keeghureh*, لوغ *loogh*, مسلفت *muslufut*. *To level ground with a roller* با زمینچ همواره کردن *ba zuminj humwaureh kirdun*, با کیغره یکسونیدن *ba keeghurch eeksoonédun*, با مسلفت سالتی *ba muslufut faulif faukhtun*.—*A roller or swathe* رکو *rukoo*, بستگی *bustughé*, بند *bund*, طلی *tulé* (pl. *طلیان* *tulé-aun*). v. *bandage, fillet*.—*To swathe with rollers* مطلق کردن *mutlé kirdun*.

A rolling-pin غلتھ ghultch, نان chopa nan, تیر teer, ناو nav, چوبہ chobeh, وردان wurdaun, شویج shoobuj, وارداں waurdaun, مسطح mustuh, بڑکدہ buzshgurdeh, خونه koonch.

A ROMANCE سرور *surwa*, قصه *kisfeh*,
 افسانه *afsauneh*, حکایت *huka-t-ut*, داستان *dau-*
 sitaun, داستان *dustaun*. *Romances* و افسانه
 افسانه *afsauneh* ou *afsoon*. v. *fable*, also *lie*, *fiction*.
To romance سرا گفتن *surwa guftun*, افسانیدن
afsaunédun. v. *to fable*, *feign*, *forge*, *lie*.

صورت، *A romancer* افسانہ گو *afsauneh goo*,
 soorut ma-armleh fauz. v. *fabler, liar*. معاملہ ساز

Romantick (resembling romances) انسانہ مانند
 afsauneh maunend, *بر وجه سروا* bur wujha surwa.
(fanciful) متخیل mutukhei-ul, *خیالی* khé-aulé,
 mutufawwir. *v. fable, also improbable, false.*

A ROOF پالارخانه palaur, پالارکخانه palaurkhauneh, سغ fugh, کوربعت kurb-at, سبک fumk, سبغ subugh, ریفی rufeef. *An arched roof* سقنی sukf (pl. سقوف sukoof, سقفاں fukfaun, سقوف fukuf), اسپانه sukfa khauneh, اسفانه asumauneh, سبوات sumawut, رف ruff, طاق tauk, گنبد kumbud. v. *arch*, *cupola*, *dome*.—*A sharp roof* خورشسته khurposhteh, خم khum. *A flat roof* طراد turaud, اچار ijaur, انچار injaur, سطح futih, طایت ta-é-ut, تیزه tumzsheh. — *The roof of the mouth* گنبد دماغ kumbuda dumaugh. v. *palate*. — *A gutter on the roof* قسو kufoo. *A gutter-tile* قمرمد kyrmeed.

To roof با بام پوشیدن ba baum پوشیدن,
 کردن tooké-a kirdun.

A ROOK زاغ zaugh, زغ zugh, غراب ghu-
raub, كلاغ kulaugh. v. crow.—*The rook at chess*
روك rookh, روك rukh. v. also cheat. — *To rook, v.*
to cheat, rob.—*A rookery* زواغ zaugh khaunch,

ROOM (*space*) مقدار mukdar, جا jau, ob
gah, عرض arz, سعت faat, میدان meidaun,
ساحت fauhut. v. place.—(place of another) عوض
ywuz, جا jau, عیاض a-é-auz, بدل budul. — *In*
his room بجای او beja-é ou, عوضه ywuzuhu,

zauzédun. v. *to chew the cud*—(to muse) اندیشه andeeshch kirdun, فکیر ساختن fikcer faukhtun, فکور شدن fikoor shoodun. v. *to meditate*.

Rumination (chewing the cud) نشخوار nushkhaur, نشخوره nushkhore, نشوار nishwaur, زائر zihauzsh, زائر خور zihauzshkhore. (*meditation*) اندیشه andeeshch, فکور fikoor, فکیر fikcer.

To RUMMAGE بهر جانب تفتیش ساختن behaur jaunib tusteeh faukhtun, در هر جا جستن dur hur jau justun, اینجا اینجا واکاویدن aunja cinja wakawédun, تک و پو کردن tuk ou poo kirdun. v. *to search*; also *to plunder*. — Rummaged بهر جانب واکاویده behur jaunib wakawédeh. v. also *plundered*.

RUMOUR صیت feet, صوت foot, خبر khubr, آواز awauz, آوازه awauzeh, گلبانک gulbaunk, پیغام peighaum, پیام pei-aum, گوشت گوft ou goo, فغان fughau, فغان و غیت wughé-ut, زنجرت zumjurut, نغو nughoo, نغیت nughé-ut, طنطنه tintineh, طنین tinin, در دواخت durdookht, اراجاف arjauf, اراجیف araujeef.

To rumour کستردن صوت foot kusturdun, خبر دادن khubr dadun, آواز زدن awauz zudun, صیت گشت و گو کردن guft ou goo kirdun, فغان زدن fughau zudun. feet paushédun.

The RUMP پشت پشت maureh, پشت پشته posht mauze, پشت پشته poshtmauzoo, پشت دمه poshtmuhreh, دمه dumchek, دمه dumghuz, زمکی zimikka, کارجال kaurchaul, کتان katan. v. also *buttocks*.

To RUMPLE پر چین کردن pur cheen kirdun, چین افکندن cheen afgundun, گرد کردن gard kirdun, هزار پیچ و تاب ساختن huzaur peeche ou taub faukhtun. v. *to ruffle*. — A rumple چین پر چین کرده rumpled peeche. — Rumped چین پر چین kirdeh, واهم wahum, پیچیده peechédeh.

To RUN روان کردن duwédun, روان شدن rouvaun shoodun, تاختن taukhtun, تازیدن tauzédun, تازیدن tukédun, حاضر پویشیدن puyushédun, پویشیدن pooi-édun, حاضر huzr faukhtun, عدو کردن udoo kirdun, عدا ساختن ada faukhtun. v. *to make haste, fly, rush*. — (to flow) روان کردن juré-aun kirdun, جاری بودن jauré boodun. v. *to stream*. — To cause to run روان کردن duwauédun. — To run up and down بالا و پایین رفتن peish ou hazz aumudun, تکا و پو کردن tuk ou poo kirdun, تکا پو کردن takes poo faukhtun. To run or dissolve کداختن gudaukhtun. v. *to melt*. — To run or have a run قوت گرفتن afzoon aumudan, رواج شدن kuwwut gooristun, رواج شدن rouvaun shoodun. v. *to prevail*. — To run after (search for eagerly) با

بذل ba jidd ou jihud justun, تکا پو ساختن buzla himmut kirdun, تکا پو ساختن tuka pooi faukhtun. v. *under employ and employ*. — To run away with (hurry without consent) بی رضا شتابان روان بودن bé ruza, shitabaun rouvaun boodun. — To run on (proceed in a continued series) با مسلسل سند رفتن ba muslul sunud ruftun, بی انقطاع روان بودن bé inkitaa rouvan boodun. To run over لبریز شدن libreez shoodun. v. *to overflow*. — (to recount cursorily) قصه قلم furatan andeeshch faukhtun. — To run out (as a leaky vessel) ترشح زه زه kirdun, ترشح منفض شدن turushshuh faukhtun, هوشاش کردن hushauth kirdun. — (to be at an end) بسر آمدن befur aumudan, انجامیده بودن anjamédeh boodun. — (to expatiate on) سخن ران کردن fukhun raun kirdun, تفصیل تفصیل ساختن tufseel faukhtun. To run the bazaar در خطر انداختن dur khutr andaukhtun. v. *to risk*. — To run down (depress, brow-beat) بی سر فرو زدن bé dumaugh faukhtun, سر فرو زدن fur furoo zudun, افزون کردن afzoon maumudan. v. *to crush, overpower*. — (to hunt down) نجیر نukhcheer afgundun.

Run, running روان روان durvaun, جریان juré-aun, روان rouvaun, روش rouvish, تاز tauz, تک tuk, حاضر huzr, پو poo, عدو adoo, پو pooi-aun, Running water آب روان ab rouvaun. v. also *course, flow*. — Running knots (in fastening garments, &c.) انشوطه anshootch. — At the long run آخر الامر akhru'l'amr. v. *at length*.

Runagate, v. *apostate*.

Runaway, v. *fugitive*.

A RUNDLET (small barrel) فیه fei-uh.

A RUNNER دونده duwindeh, قاصد kausid, خبرچی khubrje. v. *messenger, courier*.

A RUPTURE (breach of peace) عداوت ada-wut, خلاف صلح و صلاح dushmuné, خیاره khilaufa fulh ou fulauh. v. *breach, hostility, enmity, war*. — (hernia) باد خایه baud kha-eh, باد خایه baud kundé, دبه dubuh, قرو kuroo, غرغر ghurghur, غر ghur, غر ghuroo, قوت kurwut, غر ghurud, غر ghuzh, فنج funj, دم dumm, ادرت udrut. To be afflicted with a rupture باد خایه داشتن baud kha-eh daukhtun.

To rupture, v. *to break, burst*.

RURAL صحرای fuhra-é, فلاح fullauh, کوی منسوب kooi munsoob, روستای roosta-é, مبدوی mubdooi, دور از شهر door uz shahr,

min bilud ba-éd, ده پيوند delh pi-vund, قريت متعلق kuré-ut muta-allik. v. *rustlick*.

RUSE حيله heeleh. v. *artifice, finesse*.

A RUSH لوخ lookh, قضا kusba, اسل aful, دوح dukh, دغ burde, استوم uftoom, دوح dookh.—*Rushy* پر لوخ pur lookh.

To RUSH (*move with violence*) تيز رفتن taze ruftun, سرة لاندن furatan laundun, شتابان shitibaun rouvaun shoodun. v. *to run*. —*To rush upon* وقع ساختن wuka faukhtun, خروج khurooj kirdun, برتهيدن burtumédun,

هجوم اوردن hujoom awurdun, حيله بردن hum-leh burdun, فروش ساختن khuroosh faukhtun. v. *to assault, attack*. —*To rush upon one another* تكلاب کړدن tukaulib kirdun.

RUSSET (*reddish brown*) صدا fuda, سرخ furkh teereh, اغثر furkhuk, اغثر aghlur, غثرا ghufra, غثرت ghufrut.

RUST زنل zshunk, زنگ zunk, كره kuruh, زنچار zinjaur, نقبت nykbut, شوخی shookhé, مغنده mug-hundeh, انارين anaureen, خرساوه khurfawleh, سهلت kuloolh, جنكار junkaur, كلالش kulaush, كشدانل zshughaur, زغار zughaur, زغال fahlut, سهل arzut, ارضت khooi, خوي kufhdaunuk, چرل chirk, طبع tuba, صدا fuda. *The rust of iron* زنچار الحديد zinjauru'l'hudeed, موربانه moore-aunch, زنل ahn, زنچار zshungaur. *Rust of brass* زنچار zinjaur, زنكار zshungaur.

To rust (*gather rust*) زنك اندوختن zshunk andookhtun, زنچار گورفتن zinjaur gooriftun, چرك كشتن kuruh pizzeeruftun, چرك گورفتن chirk gushtun, داطر كريدن dauir gurdédun.— (*to make rusty*) زنك دادن zshunk dadun, با شوخي chirk-keen kirdun, با شوخي chirk-keen kirdun, داطر ساختن dauir faukhtun, با زنچار اندودن ba zinjaur andoodun.

RUSTICK, *rustical* (*belonging to the country*) کوي متعلق kooi muta-allik, دهقاني پيوند kuré-ut munfoob, دهقاني pivund. v. *rural*.— (*rude, untaught, inelegant*) ادب na shee-reen kaur, شيرين غير ghiré-a sheereen shuma-él, نازاكت bé nuzaukut, نازاكت na zureef, شناس na shinaus, سازكار na fauz-kaur, بي تربيت bé adamé-ut, بي زيف zeef.— (*artless, honest, simple*) پال pauk, ساده faudeh, دل faudeh dil, بي زاده ghiré-a heeleh, ساده fauleh, صداقتكار fudaukutkaur.— (*plain, unadorned*) بي ارايش bé zeenut, بي زينت bé ara-

esh, يکړنل eekrunk, يکتا eekta. v. also *brutal, savage*.—*A rustlick life* روستايي roostaï-é.

A rustlick روستا زاده roostaï-é, روستا zaudeh, دهقاني ahla roosta, خوريات khooi-raut, خورباو khoré-aud, فلاح ful-lauh, زارع zaura, قريت zu kuré-ut, روستار roostar. v. *clown, countryman, husbandman, farmer*. —*Citizens and rusticks* اهل البدر والوبر ahlu'l'-mudr wu'l'wubr.—*Rusticks*, v. *peasantry*.

Rustically بى شيرين bé adubauneh, بى ادبانه bé sheeren kauré, بى نراكت bur wujha bé nuzaukut, بطور نا شناس betoora na shinaus, روستا زاده khoré-aud afa, مانند roosta zaudeh maunend. v. *rudely, savagely*.

To rusticate (*live in the country*) در قريت نشستن dur kuré-ut nishiftun, بېدو وطن گورفتن be-mubdoo wutun gooriftun, در کوي تکين کړدن dur kooi tumkeen kirdun. (*to banish to the country*) شهر بدر nufé bilud kirdun, بکوي طرف ساختن shahur bedur raundun, bekooi turud faukhtun.

Rusticity, rusticalness روستا زادگي roostazaudugé, دهقاني khoré-audé, روستايي roostaï-é, قريت kuré-uté. (*rudeness, ignorance*) ادب na shee-reen kauré, عدم ادب aduma adub, ناساسي aduma zureefut, زيفت zee-fut. (*artlessness, honesty*) ساده دلي faudeh dile, صداقتكارى fudaukutkauré, عدم ربا aduma ré-a, صلاح fulaah.

To RUSTLE خشخشه کړدن shukshukeh kirdun, هسهسه ساختن hus-huseh faukhtun, جمع ساختن wufwaus kirdun, هميس کړدن humees kirdun.

RUSTINESS زنك پذيرى zshunk pizzeeré, چركينى chirk-keené, زنچار گورفتن zinjaur gooriftugé, كره بستن kuruh bustugé.

Rusty چركين zshunk pizzeer, كره بسته zinjaur goorifteh, زنچار گورفته zinjaur goorifteh, قشپ sugwaur, داطر dauir, كره busteh, شوخ shookh. *A rusty sword* صيف داطر seifa dauir, شمشير موربانه كړفته teegha zshunk busteh, موربانه گورفته themtheera moore-aunch goorifteh. *Of a rusty colour* زنكاري zshungauré, صدا fuda, صداوت fuda, احووا ihiwwa.

A RUT (*in the ground*) غدر ghudr.

Ruth, v. *pity*. — *Ruthful*, v. *rueful*. — *Ruthless*, v. *cruel, barbarous*. — *Rutish*, v. *libidinous*.

RYE كنكران kunguraun, ديو كنډم div kundum, چاودار chawdar.

S.

S, In English, has two sounds: one soft, at the beginning of words, as *Salt*; the other approaching to the sound of *z*, as *rose*.—The characters in Arabick, which correspond with this letter, are س (as سلطان *sultan a king*, راس *raas the head*), and ص (as صافی *saufé*, خاص *khaufs pure*). But the Persians also give the sound of *s* to ث (as ثقلان *fukaul heavy*, اثر *afur a mark*, لیث *leis a lion*); which the Arabians pronounce something like *t'h* (as ثقلان *t'hukaul*, &c.) In both languages *sh* is expressed by ش (as شمس *shems the sun*, خوش *khoosh pleasant*.)

SABBATH سبت *sabt*, سبت *é-oomu's'-sabt*, جبا *juba*, سبت مبارک *sabta mobauruk*.

The SABINE (tree) ارس *arus*, ساج *fauj*, اردج *ardij*, ایهل *ab hul*.

SABLE سیاه *se-auh*. v. *black*.—The *sable* or *it's fur* سیور *summoor*, سنجاب *zunjaub*, سنجاب *funjaub*.

A SABRE شمشیر *shemsheer*. v. *sword*.

SACCARINE (sugary) شکرین *shukkureen*.

SACERDOTAL امامی *imaumé*. v. *priestly*.

A SACHEL کیسه *keiseh*. v. *bag*.

A SACK چوال *chuwaul*, کيس *keis*, کعد *kaad*, ترواه *turwah*, واردان *waurdan*.—A *corn sack* چشیر *julheir*. v. *bag*.—A *large needle for sewing sacks* چوال دوز *chuwaul dooz*, مسلت *muslut*.—Sackcloth لبد *lubud*, سبد *subud*, مسح *musih*.

To SACK (storm, plunder, lay waste) کشادن *kushaudun* ou *burbaud dadun*, تسخیر و پایمال *tuskheer* ou *pa-émaul* *faukhtun*, قلع و خراب کردن *futih* ou *khuraub kirdun*, خسارت و غارت ساختن *khufaurut* ou *ghaurut faukhtun*, تاراج و یغان گرفتن *tarauj* ou *yaghma gooriftun*, ویران ساختن *veeraun* *faukhtun*, ویران و خراب ساختن *wakirdun*, ویران و خراب کردن *ou khuraub faukhtun*. v. *to pillage*; also *to bag*.—Sacked مقتوح و خراب *mustooh* ou *khuraub*, مسخر و کشاده و ویران *kushaudeh* ou *burbaud*, ویران و پایمال *musukhkhur* ou *pa-émaul*, ویران *veeraun*, ویران و خراب *khuraub*. v. *plundered*.

Sack (storm, pillage) قلع و ویران *futih* ou *burbaud*, کشاد *tuskheer* ou *khuraub*, تسخیر و پایمال *kushaud* ou *pa-émaul*, خسارت و غارت *khufaurut* ou *ghaurut*. v. *plunder*.—A *sacker* قلع ساز *futih* ou *burbaud sauz*. v. *plunderer*.

A SACKBUT (musical instrument) قانون *kau-noon* (plun. قوالین *kawaneen*), چنگ *chunk*, کران *kiraun*.

Sacrament, v. *eucharist*: oath.

VOL. II.

SACRED متبرک *mobauruk*, متبرک *mutu-burrik*, مقدس *mukuddus*, مقدست *mukuddu-fut*, هیاون *huma-é-oon*, نجسته *khajitch*, مندور *munzoor*. v. *holy*.—(inviolable, interdicted from promiscuous use) حرم *haram*, حرام *harauin*, حرمت *hurmut*, حريم *hureem*. The *sacred writings* کلام عزت *kulauma yzzut*. A *sacred place* مقدس *mu-af gah*, حريم *hureem*, مقدس *mukdis*, حرم *haram*. v. *sanctuary*.—*Sacred places* امکان متبرکت *amkauna mutuburrikut*.—The *sacred tomb* (the tomb of *Mohammed*) روضت مطهر *roozuta mutuhhur*.

Sacredly بروجه مقدس *byr wujha mukuddus*, با دین *ba deen*, بی غدر و ربا *bé ghudr ou ré-a*. v. *religiously*, *inviolably*.

Sacredness مقدس *mobauruké*, قدس *kuds*, تقدیس *tukdees*. v. *holiness*.

To SACRIFICE قربان ساختن *kurbaun faukhtun*, زبج ساختن *zubiha kirdun*, نسک نبودن *nusik numoodun*, مندور ساختن *mukurrib kirdun*, کشتار کردن *munzoor faukhtun*, کشتار کردن *kooftaur kirdun*. v. also *to kill*, *destroy*, *devote*.—A *sacrifice* قربان *kurbaun*, فدا *fida*, فدیة *fidé-ut*, زبج *zubih*, نسیت *na-feekut* (plur. نسایل *nusa-ék*), سعیدت *sa-édut*, بدنه *budneh*, ضحیت *zyhé-ut*, تقریب *tukreeb*, منسک *munfuk* (plur. نسایل *nusa-ék*), قربان *kurbaun gah*, مذبح *muzbih*, قربان کرده شده *muzbooh*, مذبح *muzbih*.—Sacrificed قربان *kurbaun kirdeh* *shoodeh*, مندور *munzoor*.—The *animal sacrificed* زبج *zubeehut*.—A *sacrificer* صاحب القربان *salibu'l'kurbaun*, زبج *zaubih*, فدا *fida gur*.—Sacrificing, *sacrificial*, *sacrificatory*, قربان *kurbaun*, فدا *fida*, فدا *fidai-é*, زبج *zubih*, تقریب *mukurrib*.—A *sacrificing knife* مذبح *muzbih*.

SAD دلشکسته *dilshakusteh*, غمگین *sowda-wé*, غمناک *dilfikaur*, غمخور *ghumkeen*, غمناک *ghumnauk*, غمخور *ghumkhore*, ملول *mulool*, تیره *teereh*, مغوم *mughmoom*, محزون *muhzin*, حزین *huzeen*, اندوهگین *muhoon*, زو قساوت *zu kuffawut*, زو غصه *andoolikeen*, زو غصه *alumzuddeh*, زو غصه *zu ghuffeh*, پر تاسه *pur tauffeh*. v. *forrowful*, *melancholly*, *mournful*: *dark*.—(pitiful, insignificant) نا *na kaibil*, بیبغی *bechoodeh*, بیبغی *bé-mané*, مبتدل *mubtuzil*. A *sad orator* گوینده *fukhun guzaura*, نا *kaibil*, گوینده *goo-éndeh* *bechoodeh*.

To sadden (make sad) دلشکستن *dilfikaur* *faukhtun*, تیره *diltunk kirdun*.

SAND رمل rumi (pl. ارمل armul), ريگ reeg, فرگاه frughaum. *A gold-coloured sand which they sprinkle on varieties* زر ريگ zur reeg, زراسک zurasuk, زراسنک zurasunk. *Fine sand* مبييارت meebaurut, حر الرمل murdurëeg, هر رمل hur-ru'r'rumi, نكج sa-éfut, هيام nukuh, hei-aum. *Large sand* سهل fuhl, سهلت fuhlut. v. gravel. — *Level sands* هبر hubr, هبير hubeer,

dubbut, ادوب adoob. *High-beaped sands* عانك aunuk, عانكوت aunukut, سنينت funee-nut, حقي hukuf, احقاق ahkauf, عوكل aw-kul. *A heap of sand* رملت rumlut, خامي khaume, خانه khauneh, ريب پشته reeg poshteh, عجزا ajuz, كوفت koofut, كوفان koofaun, هذلول tyrfaus, ترفسان tyrfisaun, هذلول huz-lool, نكا nika, حب hub, صريم sureem, صريبت sureemut (plur. صرايم fura-ém), صغرت zefr, صغرت zefyrut. *Sands blown into the form of a chain* حبل hubl, سلاسل silfileh, سلاسل fulauful. — *Moving sands (in the deserts)* ثعبا fa-ét. *A sea of moving sands* ريب روان duré-a-é reeg rouvaun. *Soft sands in which the feet sink* واث waas. *Shining sand* حث huf. *Pouring out sand* ريب reeg reez, هيل heel. *Preserving meat in sand* ترميل turmeel.

A SANDAL سندل fandal, نعلين naaleen, كاليار lukha, لكا lukha, پاجيله pacheelch, لكا laulka, كاله-اور. v. slipper.

SANDARAK سندلوس fandaros, سندلوس fandalos, جوزگندم joozgundum.

SANDBLIND چشم تاريل chushum taureek.

SANDED (covered with sand) ريب پوشيده ba reeg poshede. v. barren.

SANDERS or sandal wood سندال or سندال fandal, جندل jundul, جندن jundun.

SANDY (consisting of sand) ريب رمل rumlé, ريب reegé. (full of sand) ريب pur reeg. — *A sandy place* ريگستان reegistan, ريگزار reegzaur. *A sandy desert* حبوكل hubookul, حبوكل hubookur, عرافع aukur, جندل jendel, تيهور teehoor, عرافع araufuj, واث waas, جرعا juraa, جرعت jurat. *The skirts of sandy deserts* لوي lawé, لويان lawé-aun.

SANGUINARY خون خور khoon khore, خون khooon ashaum, قتل khooné, قتل kutl, قتل kutool. v. cruel, bloody.

SANGUINE (having the colour of blood) احمر زوون khooneen, خونرنگ khoonrunk, احمر زوون ahmur zu-uj. (abounding with blood) پر خون pur khoon, زو کثرت الدم zu kufutu'd'dum. (full of hopes, confident, warm) اميدوار ameedwaar, پر اميد pur ameed, گرم gurm, گرم dilgurm, کستاخ kuftaukh. v. eager.

Sanguinefs اميدواري ameedwaaré, گرمي gurmé, دلگرمي dilgurmé.

SANIES ريم reem, ريش reesh. v. pus.

Sanious پر ريم pur reem, زو ريش zu reesh.

SAP اب aub, ما ma, رشحت rush-hut. v. juice.

—Full of sap ابدار aubdar, تر tur, سيراب seeraub, ريبان ré-aun. v. juicy.

To SAP (mine) معدن درکندن maadun durkundun, نقب کاوندن nukub kawédun, نغم nughum kaufun. v. to undermine.

A SAPPHIRE ياقوت كبودي é-akoota kuboode, صغير or صغير fumaunjooné, سافير safire. — *Sapphirine* اسفا fumaunjooné afa, سافير safiré.

SAPID مزه خوش khoosh muzeh. v. palatable.

Sapience, v. wisdom. — Sapiant, v. wife.

SAPPINESS ابداري aubdaré, سيرابي seeraubé. — Sappy, v. full of sap.

Sapless ابدار نا na aubdar, تر نا na tur, رشحت ghire-a rush-hut.

A SAPLING (young tree) نهال nihaul, درختل durukhtuk, درخال durkhaul, دارخال darkhaul.

SAPONACIOUS (soapy) زو صابون zu saboon.

SAPOR لذت lizzut, مزه muzeh. v. taste. — Saporific لذت zu lizzut.

A SARCASM طعن taan, بهتان buhtaun, طنز tunz, دشنام dushnaum, سرزنش surzinish, عتبى atubé, زم zamm, زباندرازي zubandirauzé, شكايت shuka-é-ut. v. reproach, gibe, taunt.

Sarcastical, sarcastic ازار رسان azaur ruffaun, طعن taan goo, ساز buhtaun sauz, طنز زون tunz zun, دشنام ده dushnaum deh, مندغ mündugh, زام zaum, سرزنش surzinish kustur, انتاغ intaugh.

Sarcastically با طعن و طنز ba taan oo tunz, بطور ازار bur wujha pur surzinish, رسا betoora azaur ruffaun.

SARDEL, sardine, sardius, sardonius (precious stone) عقيق akeek, عينا eena.

A SASH بند ميان mei-aun bund, بند bund, كيان kei-aun, دستارچه dostaurcheh. v. scarf, belt, fillet. — *A window-sash* پنجره punjereh.

SATAN شيطان sheitaun, ابليس ibliss, ابو ابو murrutin, ليطان leitaun, الويسواس wufwaus, طاغوت taughoot, العين alla-en, واهل wulhaun, بلذ bulaz, زكوم zukoom, خيمور kheifa-oor, خيمور kheifa-oor, غور ghuroor, ريز rijz, خنزب khunzub, كز kuh, فطائن futtaun, كاز kauzz, خطاب khatauf, حباب hubab. v. devil.

Satanick شيطاني sheitaun afa, شيطان sheitauné, دوزخي doozukhe. v. infernal.

To SATE, satiate اشباع shibaa kir-dun, اغايلدن shuba saukhtun, اغايلدن aghaulédun, برغايلدن burghaulédun, كاويلدن afzshoolédun, مغم saukhtun, kawédun. v. to satisfy, fill, saturate, glut, fill.

Satiate, satiated, sated شبع shuba, فرج furuj, اغالیده aghaulédeh, برغالیده burghaulédeh, غوریده afzshoolédeh, بضوع buzoo-a, غوریده ghoorédeh. — *To be satiated* شدن شبع shuba shoodun, فرج بودن furuj boodun, بضوع کشتن buzoo-a gushtun.

Satiating طعم taam, اشباع ishbaa.

Satiety سیری seeré, شبع shuba, شباعت shuba-at, اغال aghaul.

SATIN اطلس atlas, اکسوب aksoob, اکسون aksoon, قطیغت kuteefut.

SATIRE هجا huja, هجو hujoo, طنز tunz, رقع ruka, نکوه nukoooh. v. also *investive, irony, ridicule*. — *To compose a satire* هجا کردن huja kirdun. v. *to satirize*.

Satirical, satirick هجا ساز ihja, هجو hujoo, کوه nukoooh bund. — *Satirically* بروجه زبان بران bur wujha zubaun buraun, بطور نکوه ba hujoo, بتوورا nukoooh.

A satirist هاجی hauje, زبان بران zubaun buraun, صاحب hajib huja.

To satirize هجا کردن huja kirdun, هجو hujoo ساختن hujoo saukhtun, زبان بران شدن zubaun buraun shoodun, منشد کردن munshid kirdun, تهجیت کردن tuhja saukhtun, رقع بستن ruka bustun. *To satirize one another* تناشد کردن tunashid kirdun.

SATISFACTION (of mind) سرور furoor, خوشدلی khooshdile, خوشنودی khooshnoodé, دلایسی dilasai-é, رضا ruza, حصول dilkhoothé, دلشادی dilshadé, مرادی huflooda muraumé. v. *content, complacency, gratification*. — *Satisfaction for an injury* تضمین tazmeen, کفارت kufaurut, تکفیر tukfeer, مکانات mukafaut, کفارت زانووب kufauruta zanoob, جزا juza, پاداش padaush, معقتل makolut.

Satisfactorily بروجه دلپسند bur wujha dilpeshand, بطور سرور betoora furoor awur.

Satisfactoriness قوت خوشنودی kuwwuta khooshnoodé bukhsh. v. *satisfaction*.

Satisfactory (giving content, pleasing) دلایس کنایا dilasai koonay, دلپسند dilpeshand, خوشدلی dilpizzeer, خوشنودی khooshnoodé bukhsh, خوشدلی dilpizzeer, دلایس ساز dilasai saaz, حصول پزیز huflooda pizzeer, کفارت تکفیر tukfeer nuzma, مکانات mukafaut saaz, کفارت زانووب kufauruta zanoob.

Satisfied راضی raúzé, خوشنود khooshnood, دلشاد dilshad, دلایسی dilasai pizzzeer, خوشدل khooshdil. v. *content; also paid*. — *To be*

satisfied خاطر خوش شدن khautir khoosh shoodun, راضی شدن raúzé shoodun, سرور پذیرفتن furoor pizzzeer astun.

To satisfy (give content) راضی ساختن raúzé saukhtun, خاطر آرام dilasai kirdun, دلشادی فرمودن khautir araum saukhtun, سرور دادن furoor dadun, خوشدل khooshnood kirdun, خاطر نواختن khooshdil saukhtun, توفیر ساختن toofeer saukhtun, عهده وفا wufa kirdun, عهده وفا ada kirdun, عوض دادن ywuz dadun, (to recompense) اجرت کردن ijrut kirdun, جزا ساختن juza saukhtun. — (to free from doubt or perplexity) مشکل mushkil ou shuk kushaudun, شبهه دفع shubheh dufa saukhtun, اضطراب و آزاروارانیدن iztirab ou azaar waraundun. — (to convince) الزام کردن ilzaum kirdun, حجت واضح نمودن hujjuta wauzihut numoodun, مبصرت آوردن mubsurut awurdun.

A SATRAP ساتراپ satrab.

To SATURATE سیر pur kirdun, سیر seer saukhtun, انجالیکن anjauléden. v. *to fill, satiate*.

Saturated سیر شده pur kirdeh shoodé, انجالیده anjaulédeh, سیر ساخته seer saukhteh. v. *satiate*.

SATURDAY یوم السبت é-ooma fabt.

SATURN (planet) زحل zuhul, کیوان keiwaun, فرنوج furnooj.

Saturnine تیره ضمیر teereh zumeer. v. *gloomy*.

A SATYR اهرمن aherman, بیان آدمی eebaun adamé. v. *savage*.

SATYRION (herb) الثعلب khifa-u's'salub.

SAVAGE (unfeeling) بی جان jaun azaar, غلیظا durusht, زشت muzlumit, بی شفقت و بی نرم دل bé murhumut, بی رحمت bé shufkut ou ruhmut, تیز تند tund, نا ملایم na mula-ém, وحشی eebaun, بی ادب bé adub, وحشت wuhshé-ut, غلیظا بیرر birré, وحشی wuhshé, بی ادب zu turuka adub. v. *wild, uncultivated*. — *A savage (wild man)* بیان آدم eebaun adam, وحشی eebaun adamé, عورت مرده wuhshé (fem. عورت fa- صاحب وحشت awruta wuhshé-ut), وحشیت

kirdun. (to set down as a debt, to make debtor) داین da-én kirdun, غريم ساختن ghureem faukhtun. v. also to charge, impute.

Scoria, v. drops.—Scorious, v. droffy.

To SCORN سبک گرفتن subuk gooriftun, نكوهيدن hukker dauhtun, حقير داشتن nu-koohédu, نكوهيش كردن nukoohiish kirdun, اهانت tukhfeef faukhtun, شتمت shu-taumut faukhtun, استخفاف كردن istikhfauf kirdun. v. to despise, scoff.

Scorn مذمت muzimmut, نكوه nukoo, اهانت ihaunut, حقير hukr, حقيرت hukeerut, استهزا if-tihza, تحقير fusoos, افسوس afsoos, تحقير tuh-keer, احتقار nukoohéduge, ihtikaur. v. contempt, scoff.

Scorned نكوهيده nukoohédeh, مهان muhaun, متعذر muhukkur, مبتذل muhtuzul.

A scorner نكوهنده nukoohindeh, مذمت muzimmut koonindeh, اهانت ihaunut numa, افسوس دار afsoos dar. v. scoff. — A scorner of his relations اذعان الرحم kuta-u'r'ruhm.

Scornful, scorning ستميز muzimmut, پر اهانت ihaunut numa, شتمت shuttaumut, نكوه pur nukoo, سبک گرفتن subuk geer, زام zaum, تحقير tukhfeef. v. insolent.

Scornfully ستميز با muzimmut, بر وجه پر bur wujha pur nukoo, زامانه zaumauneh, تحقير tukhfeefan, شتمنا shuttaumutap.

A SCORPION عقرب akrib (plur. عقارب akaurib), عقربا akribut, عقربا akriba, عقربا baud afrauh, ام عريط umma arect, عنقير ankufeer, قصول kufool, فرضي fyr-zukh, خفنج khfeenz, صد پا sud pa, دير پا deir pa, شبدع shibda, شبوط shuboot. The tail of a scorpion شولت shawlut. The cry of a scorpion نقض nukz.—The constellation Scorpio عقرب akrib. —Scorpion-grafs العقارب kuffu'l'akaurib.

SCOT (proportion of any payment, a tavern reckoning) عارفانه aurfauneh.—Scot and lot مال خراج khurauja maul. v. tax.

To scotch, v. to notch, nick, cut.

A SCOUNDREL حرامزاده haramzaudeh, صاحب بد kari, دني duné, رند bé far ou famaun, شرير shirreer, خطايت khintaubut, بدارام budaraum, لعين la-éna bud ai-én, غدار ghuddaur, غايب ghaubin, بد قهار bud kumaur, بد كردار bud gurdaur, بد نيهان bud ni-haud, اهل اهل اهل budé, وكتس wuks (plur., بلس bulus, ناكس nakus, اوقاس awkaus).

khurd doft, قلاش kulauh. v. villain, knave; also knavish, villainous, mean.

To SCOUR (rub; in order to clean) جلا ساختن jila faukhtun, زدا كردن zuda kirdun, زداييدن zudai-édun, ماليدن maulédun, مسح كردن mumsooh numoodun, فرسودن furfoodun, ساييدن fai-édun, توكيل كردن tukkeek kirdun, پردازاختن purdaukhtun. v. to scrub, polish, rub, clean, bleach: also to purge. — (to scamper) شتابان روان شدن shitibaun rouyan shoodun, تيز رو تيز تاز تاز you boodun, تيز تاز تاز gaum numoodun. v. to run, rove, range.

A scourer جلا ساز jila fauz, مسح mu-sih koonindeh. v. polisher; also purge; scamperer.

Scoured مجلي mujalla, مجلو mujloo, مسح mumsooh, مالیده maulédeh, فرسوده furfoodeh. v. polished.

A SCOURGE مقرعت mukraut, تازيانه tazé-auneh, عراف (اسواط aswaut), عراف يرفاوس yrfaus, قفيل kufeel, ربه rubuzé, دهان دهر dihaun dureh, جزميت jezmüt, لت lutt. v. lash, whip.—(an oppressor, tyrant) جبار jubbaur, ستمكار situmkaur, ظالم zaulim, اهل اهل ta-addé, صاحب جور و ازيت sahib jawr ou azé-ut.—(punishment) تعذيب taazeeb, عقوبت akoobut.

To scourge چوب زدن chob zudun, تازيانه tazé-auneh kirdun, لت lutt faukhtun, مضروب دادن muzroobut dadun, جلد كردن jeld kirdun, ساختن shullauk zudun. v. to lash.

Scourged چوب خور chob khore, تازيانه tazé-auneh zuddeh. To be scourged چوب خوردن chob khoredun.

A scourger چوب زن chob zun, تازيانه tazé-auneh koonindeh, شلاق shullauk zun.

A scourging مضروب muzroobut, شلاق shul-lauk, چوب زدن chob zudugé.

A SCOUT جاسوس jausoos, ديدبان deedban, خبرجو khubrgoor, خبرگر khubrgoor, متعجب mutuseeb. v. spy.

To scout جاسوس كردن tajussis kirdun, خبر و كوشش بودن istikhbauf faukhtun, ديدبان شدن chushum ou goosh boodun, جاسوسي كردن jausoole kirdun, متعجب بودن mutuseeb boodun. v. to spy, explore. To scowl, v. to frown, pout.

A SCRAG چهره لاغر chahr laughir.—Scragged, v. rugged.—Scraggedness لاغري laughire. v. leanness: ruggedness.—Scraggy لاغر laughir. v. lean.

Seeking what is necessary or proper پرسش ما لازم purfish ma luzim. Seeking permission رخصت خواه rukhfut khauh.

To SEEL (close the eyes of a hawk) چشم باز chushuma bauz poshedun. (to heel as a ship) به جانب میل شدن bejaunib ma-el shoodun.

Seely, v. filly, simple: lucky, happy.

To SEEM نمودن numoodun, ظاهر داشتن zauhur daushtun, صورت نه شدن soorut numa shoodun, صورت پذیر کردن soorut pizzeer kirdun, صورت ظاهر نمودن sooruta zauhireh numoodun, نهایش نهادن numa-esh daushtun, و تشبیل کردن seema ou tumseel gooriftun, مانع شدن maunishtun, وجه داشتن wu-juh daushtun, ممانعت پذیرفتن mumatfilit pizzeeruftun. v. to appear, resemble. — To seem true صورت نه شدن numa-ed, است صورت نه شدن soorut numa ast, ظاهر دارن zauhur darud, صوابت suwaub numa ast. — A seemer صورت نه شدن soorut numa, نهایش دارن numa-esh dar.

Seeming (appearance, semblance) ظاهر zauhir, روی rooi, صورت soorut, نهایش numa-esh, تشبیل tumseel, (apparent) صورت نه شدن soorut numa, نهایش numa-e-aun, ظاهر پذیر soorut numa-esh dar, و تشبیل seema ou tumseel gear.

Seeming خوب soorutan, ظاهر zauhiraunch, و تشبیل ba seema ou tumseel, نهایش ba numa-esh.

Seeming خوب khoob soorut, ظاهر zauhir, v. plausibility.

SELECTION خوب khoobé, حسن husn, ادب adub, شایستگی sha-estugé, مناسب su adub, زیاده soorut, طراقت zurau-fa, v. beauty, decency, grace.

Seemly (decent, becoming) خوب khoob, شایسته sha-estugé, زیاده soorut, مناسب su adub, زیاده soorut, طراقت zurau-fa, v. beauty, decency, grace. — (decent, becoming) خوب khoob, زیاده soorut, مناسب su adub, زیاده soorut, طراقت zurau-fa.

SEEN دیده شدن deeden, نمودن numoodun, صورت پذیر soorut pizzeer kirdun, ظاهر داشتن zauhir daushtun, نهایش نهادن numa-esh daushtun.

A seer بینا beena, رای ra-e, مشاهد mushauhid, مبصر mubfir, نظر اهل ahlanuzr. v. spectator: prophet.

SEE-SAW (reciprocating motion) جنبش jum-bish, خرام khyraum, جرج juruj, نوز nawiz, ررج rujruj, رجرت rujrujut, ملدان mulud, ملدان muludaun. A see-saw or sawing جانبازی jaunbauzé, وازنیچ purmoozeh, چنبول chumbulool, wauzneej, بازام bauzaum. — To see-saw جنبه داشتن jumbanédun, جنبش دادن jumbish dadun.

To seep, v. to boil, to be hot.

A SEGMENT فصاء falseh, قطعه kutaah, باره paureh, جزلت juzlat, وصله wasleh.

Segregation, v. separation.

Seignior, v. lord. — Seignior, v. territory.

A SEINE شبکت shubukut. v. fishing-net.

To SEIZE گرفتن gooriftun, گرفتن kirdun, دست گرفتن gooriftarédun, دست گیران doft é-aftun, گیران geeruftun, گیران geer numoodun, گیران burgooriftun, گیران kubz faukhtun, گیران akhiz kirdun, گیران ruboodun, گیران khubédun, گیران meechoodun, گیران mujédun, گیران fukunjédun. Seize thou گیران geer, بگیر beger. To seize by force of arms دست گرفتن zurba doft gooriftun. v. also to grasp.

Seized گرفته goorifteh, مقبوض mukbooz, مأخوذ maakhooz. To be seized گرفتار شدن gooriftar shoodun, گرفته بودن goorifteh boodun, مقبوض شدن mukbooz shoodun.

Seizure گرفتن goorift, گیران geer, گیران geeré, بگیران burgoorift, گرفتن kubz, گرفتن gooriftugé, گرفتن akhiz, دست یافت doft é-aft.

SELDOM کم کاه kum gah, کم وقت kum wakt, نا چند بار na bist-aur bar, نا چند نادر الوقوع nadi-ru'lwakee-a, کاه گاه gah gah, بعض baaza gah, وقت gah wakt, کم noobut-haa kum. — Seldom نادر نادیر nadiré.

To SELECT گرفتن guzédun, اختیار کردن ikhte-aur kirdun, اصفا ساختن istifa faukhtun, انتخاب ساختن ijteba numoodun, انتخاب ساختن intikhaub faukhtun. v. to abuse.

Select, selected گرفتن guzédun, منتخب mukhtab, منتخب mustajub, منتخب mustakhab, خنیده khuné-dun, منتخب mustakhab.

Selection اصفا ikhte-aur, اختیار intikhaub, v. choice.

Selecting خنیده haulta guzédun, صفت سفوت sufut, صفت fust.

A selekter اصطفا کننده *istifa koonindeh*, اختیار *ikhte-aur fauz*, گزنده *guzindeh*.

SELF ^P خود *khood*, خویش *kha-ésh*, ^A نفس *nufs*, تنهی *tunhé*. *My self* ^P من خود *mun khood*, ^A نفسی *nufsé*. *Tbyself* ^P تو خود *too khood*, ^A نفسی *nufsuki* (fem. *nufsuki*). *Himself*, *herself* ^P او خود *ou khood*, ^A نفسه *nufsuhu* (fem. *nufsuha*). *Our selves* ^P ما خود *ma khood*, ^A نفسنا *nufsuna*. *Your selves* ^P شما خود *shuma khood*, ^A نفسکم *nufsukum* (fem. *nufsukunna*). *Themselves* ^P ایشان خود *eishan khood*, ^A نفسهم *nufsum* (fem. *nufsumunna*). *Self-complacent* خود پسند *khood pusuind*. *Self-complacency, self-love* خود پسندی *khood pusuindé*. *Self-conceited* خود بین *khood been*. *Self-conceit* خود خود *khood beené*. *Master of one's self* دار خود *khood dar*. *Admiring one's self* خود پرست *khood purust*. *Self-admiration* خود پرستی *khood purusté*. *Boasting of one's self* خود فروش *khood furuosh*. *The thing itself* نفس الامر *nufsu'l'amr*. v. *himself, herself*.

Selfish خود بین *khood been*, خود پرست *khood purust*, خود پسند *khood pusuind*. — *Selfishly* بر خود *bur wujha khood been*. — *Selfishness* خود پسندی *khood beené*, خود فروش *khood pusuindé*.

Self-murder خود را خونریز *kutla nufs*, میزنی *meertuné*.

Selfsame بنفسه *benuffihi*. v. *self*.

To SELL فروخت کردن *furookhtun*, فروش *furookht kirdun*, فروشیدن *furooshédun*, ساختن *furoosh faukhtun*, وا فروختن *wa furookhtun*, بیع کردن *bé-a kirdun*, ساختن *mubé-a faukhtun*, شرا کردن *shura kirdun*, ساختن *ishtira faukhtun*, جاب کردن *jaab kirdun*, توصیف ساختن *tawseef faukhtun*. *To buy and sell* خریدن *bei-a ou shura kirdun*, داد استاد *khurédun ou furooshédun*, داد ستاد ساختن *daud istaud kirdun*, داد ستاد *daud sitaud faukhtun*, تبایع کردن *tuba-é-a kirdun*. v. *to traffick*. — *To sell by auction* بیزان فروختن *bemizaud furookhtun*. *To sell on credit* نظر کردن *nuzr kirdun*. *To sell for ready money* بنقد فروختن *benukd furookhtun*.

A seller فروشنده *furooshindeh*, فروشا *furoosha*, مشتری *ba-é-a*, بیاع *bei-a*, فروش *furoosh*, *mushturé*. v. *merchant, trader*. — *A seller of small wares* منبل *khurdeh furoosh*, *mutm-bul*. v. *pedlar*. — *Selling* فروش *furoosh*, فروشا *furoosha*, بیع *bé-a*, شرا *shura*. *Buying and selling* بیا و بیع *bé-a ou shura*. v. *buying*.

SEMBLANCE سیما *seema*, تمثیل *tumfeel*, مثل *misil*. v. *resemblance, likeness, similitude*.

A SEMICIRCLE نیم دایره *neem da-éreh*, نیم دایره نصف دور *nusfa dawr*. — *Semicircular* نیم دایره *nusfa dawr* *numia*.

SEMINAL تخمی *tukhmé*, منسوب *muné munsoob*, آب پشت پیوند *auba posht pivund*, بیضی *alooké*, بیضی *beezé*.

A SEMINARY (ground where any thing is planted) کشت زار *zuré-at*, کشت *kisht*, عبارت *zaur*, برز *burz*. (a place of education) تربیت *turbé-ut* *gah*. v. *college, school*.

Semination زرع *zura*. v. *sowing*.

A SEMITONE نیم تون *neemturuk*.

SEMPITERNAL ابدی *abudé*, ازلی *azulé*, *da-ém*, سرمد *furmund*. v. *eternal*.

Sempiternity, v. *eternity*.

A SEMPSTRESS اتون *utoon*.

SENARY (consisting of six) سداسی *fudaufé*.

A SENATE دیوان *divan*. v. *council*. — *A senate-house* خانه دیوان *divan khauneh*. — *A senator* مشیر *musheer*, وزیر *vizeer*, وزیر *ahla divan*, مشاور *mushawir*. v. *counsellor*. — *Senatorial* وزیر منسوب *vizeeré*, وزیر منسوب *musheeré*, وزیر *la-éka*, واجب دستور *vajiba dustoor*.

To SEND ارسال کردن *furistadun*, ارسال کردن *irfaul kirdun*, روان ساختن *rouvaun faukhtun*, روان گردانیدن *rouvauneh gurdanédun*, بران کردن *burkun*, مژگی کردن *muzké kirdun*, مژگی کردن *murfil numoodun*, بران کردن *berah kirdun*, تسبیح ساختن *tusei-ér faukhtun*, تسبیح کردن *tusweem kirdun*, تسبیح ساختن *mu-raufulut faukhtun*, تسبیح کردن *bas kirdun*, تسبیح ساختن *fudik faukhtun*. *To send to one another* تراسل کردن *turauful kirdun*. *To send to another place* بدگرگاه فرستادن *bedigur gah furista-adun*, مژگی محل آخر کردن *murfil ila muhla akhr kirdun*. *To send from place to place* جا به جا فرستادن *jau bejau furistadun*. *To send or deliver every where* پراکندن *purakundun*, پراکندن *purakundeh kirdun*, پراکندن *dur atrauf muntufir faukhtun*, پراکندن *aunja einjan furistadun*. *To send for* درخواست کردن *istihzar kirdun*, درخواست کردن *istihzar kirdun*, درخواست کردن *istihzar kirdun*, درخواست کردن *istihzar kirdun*. *To send before* پیش فرستادن *pedir furistaudun*. *To send back* باز فرستادن *baa furistadun*. *A sender* ارسال *murfil faul*, ارسال *irfaul furma*.

baut), ری reî-é. *A water serpent* مار آبی mau-ra aubé, مار البحر mauru'l'buhr. *A charmer or tamer of serpents* مار بند maur bund, مار ساحر maur sauhir, مار اموز maur furrabe, مار افسار maur amooz, مار افسای maur afsaur, مار افسا-é. *Infested with serpents* ماحیات mahé-aut. *A place infested with serpents* مارستان mauristan, مارناں marnauk. *Full of serpents and insects* مارو مور pur maur ou moor. *A large serpent* مارگوران maurguraun, مارگزہ maurgurzeh, مارہ maureh, کزاز kuzzauz. *Having the body of a serpent* مارتن mautun. *Having the feet of a serpent* مارپا marpa. *The serpent-skin* مارمیر maur mihreh, لوقا looka, لوفہ loofeh. *The cast skin of a serpent* شیرکوک shirkok. *Writhing as a serpent (when wounded)* مورتی-is, تلزلزل tuluzluz, نمناص nufnaus. *Coiled up as a serpent* پچ پچ dur peech. *To wreath or coil as a serpent* پچیدن peechédun. v. under twist.

Serpentine مار طریق maur tureek, حیوی hei-awé, پچ peech, پچش peechish. v. winding, meander. — *Serpentine, serpent's-tongue (herb)* لوف loof, مارچوہ maurchoh, مارچوپن maurchopen, مارکشینا maurku-neefa, مارکشینا maurkuhoena. v. dragonwort.

Serpiga, v. letter, ring

SERRATE, serrated (sawed like a saw) ارہ arreh, ارہ مانند arreh maund, موشر mu-eshhur, منشار minshauré, منشار asha, موشری mu-eshhur.

A SERVANT نوکر nookur, چاکر chakur, ملازم mulauzim, خدمتکار khydmutsaur, تابع rauba, غلام gholaum, عبد abd, عبید abeed, خادم khaddim (pl. خدام khuddaum), رهی ruhé, پوروار purwar, بلوغنده bulughundeh, پیاده pé-aidch, بندہ bundeh, حلقہ بکوش hulkah be-both, نکر nukr, داعی dau-é, نامی naufif, تخواه rykeek, شاور shagurd, کز kuzh, دوتلجوی dowlutjooi, تلام tulam (plur. تلام tulam). *attendant, slave.* — *A female servant* زنی نوکر ra-é, نوکر zunné nookur, کنیز kunez. v. maid-servant. — *A servant born in the house* زانہ khaunch zaud, کزخانہ kuzhazaud, پوروار purwardeh. *The servant of God* عبد الله abdallah (a proper name). *The servant of a king* ملازم دربار mulauzima dur-bar, ملازم سلطان mulauzima sultaun. v. courier. — *The master of servants* سرکارنہ خدمتکاران sur-kardha khydmutsauran. v. master. — *A knight servant* نوکر ہیرو nookuré heeleh bauz, نوکری نوکری nookuré heeleh bauz, نوکری نوکری nookuré heeleh bauz. — *our most affectionate or humble ser-*

vant (at the bottom of letters) بندہ bundeh, بندہ bundeha bé mukdur, مخلص bundeha mukhlus, صادق الاخصاص bundeha faudiku'l'ikhfaus, عبدکم abdukum. *The house of your servant* (i. e. my house, when speaking to a superior), بندہ خانه bundeh khaunch. *To receive as a servant* بنوکری نگاه داشتن benookuré nigauh dauhtun, ملازم ساختن mulauzim faukhtun, استعباد é-abaid kirdun, متعبد کردن istabaud faukhtun, متعبد کردن muta-abbid kirdun, مدین پذیرفتن mudeen pizzeeruf-tun. *Servants* نوکران nookuraun, چاکران chau-kuraun, ملازمان mulauzimaun, خدمتکاران khydmutsakuraun, بندگان bundugaun, عبود abood, عبید abeed, عبد é-abid, عبدا abda, عبدان abdau, عبود ubud, حشم hushum, خدم khudum, خدام khuddaum, نسف nufuf, قطین kuteen, کنجیان kunjé-aun. v. slaves. — *Servants of God* بندگان حضرت bundugauna huzrut, عبادت aubudut. *Kind to servants* نوکر نواز nookur nuwauz.

To serve (attend as a servant) ملازمت ساختن mulauzimut faukhtun, خدمت کردن khydmut kirdun, ادای خدمت ساختن adai khydmut faukhtun, بندگی نبودن bundugé numoodun, نصاب کردن bukhrédun, نصاب نصاب nufauf kirdun, مهنه nusfaun faukhtun, مهنه muhin kirdun, مهنه نبودن muhrit numoodun. — *(to stand instead of any thing)* بدل شدن budal shoodun, بدلا کردن budala kirdun, کوه ریدن koohurédun. — *(to be sufficient)* کفا تیفا shoodun, کفا تیفا kufa-é-ut boodun, اوریدن awurédun. v. to suffice. — *(to confer a favour or benefit)* احسان munfaat kirdun, خیر کردن ihfaun faukhtun, عنایت نبودن ana-é-ut numoodun. v. to benefit. — *To serve God* عبادت کردن abaudut kirdun. — *To serve a purpose* کفایت کردن jihuta amré kufa-é-ut kirdun. — *To serve an office* منصبدار شدن munsub dauhtun, منصبدار شدن munsubdar shoodun, املدار بودن amldar boodun. *To serve for pay (in war, &c.)* صاحب وظیفه بودن shahab wuzeefeh boodun, بطلب خدمت دادن be-tullub khydmut dadun, بخواه سپاه بودن be-runkhauh sippah boodun, اهل علوفت شدن ahla ulofut shoodun. v. also to obey, assist, promote, satisfy, content, requite, attend, conduce, officiate.

Served (attended upon) پذیر khydmut pizzeer, اهل خدمت و حشم za tuwauba, معبود abla khudum ou hushum. — *(worshipped)* طاعت maabood, مری mura-é. *Served with vittuals* پروردہ raamut pizzeer, مستاکل musta-akul, بر سفره نهاده bur sufreh nihaudeh, بر خوان موضوع bur khaun mouzoo-a.

Service (menial service) نوکری nookuré, خدمتکاری chaururé, ملازمت maulauzimut, بندگی khydmutkauré, خدمت khydmut, بندگی bundugé, مہنت muhnut, عبودیت uboodé-ut, عبودت uboodut. — (*a course or order of dishes on a table*) نعمت namut (plur. نعم naam), طعام ta-aum (plur. اطعمت atamut). — (*religious worship*) عبادت ybaudut, طاعت ta-at, اعتبار é-atibaud, پرستش purustish. — (*actual duty, place*) منصب munsub, منصبداري munsubdaré, بار baur, خدمتکاری khydmutkauré. v. office. — (*business*) امر amr, مصلحت mufluhut, عمل aml, کار kaur, کار doft dur kaur, کار ساز kaurfauz, کار آموز kaur amooz, تیز دست taze doft, تیز کار taze kaur, ملازم maulauzim, مقید mukéed, ~~کار~~ زدو جددو zu jidd ou jihud.

Serviceable (useful) مفید mufeed, فایده مند fa-édeh-mund, نافع naufa, منفعت munfaat اور, دست (diligent, industrious) سودمند foodmund. — کار ساز kaurfauz, مشغول muflghool, کار تیز taze doft, تیز دست kaur amooz, ملازم maulauzim, مقید mukéed, زدو جددو zu jidd ou jihud.

Serviceableness (usefulness) استغاده iftifaudeh, نفع nufaa, منفعت munfaat, فایده fa-édeh. — (diligence, industry) شایستگی sha-éstugé. — کار آموزي kaurfauzé, اشتغال ihtighaul, تیز دستی taze dofté, تیز کار taze kauré, زدو جددو zu jidd ou jihud.

~~SERVILE~~ خدمتکار khydmutkaur, بندگی bundukaur, وغودت wughoodut, و غاوت wughaudut, اموى amawé, فرمان بردار furmaun burdaur. (mean, abject) حقیر hukeer, خور khor, لکع luka, لکع lukaa, لکوع ilka, لکوع lukoo-a, لکعت luké-a, لکعت luké-aat. v. slavish, dependant.

Servilely بر وجه خدمتکار bur wujha khydmutkaur, در حال betoora wughaudut, بر وجه خور bur wujha khor. dur haula luka, خور khor.

Servileness, servility خدمتکاری khydmutkauré, بندگی bundukauré, فرمان برداری furmaun burdaur. (meaness) حقیری hukéer, خوری khoré. v. slavery, servitude, dependance.

A serving-man, servitor, v. servant.

Servitude نوکری nookuré, چاکری chaururé, مملوکیست afgundugé, افکندگی bundugé, مملوکیست mumlooké-ut, ملک mulk, ملت melekut, ابتذال ibtizaul. v. slavery, servility.

SERUM (thin watery part of milk, &c.) مصل musil, مصالت musaulut, مضارت muzaurut, رخیب rukhbeen, اب aub.

SESSION (sitting) نشست nishist, نشین nishéen, جلوس julioos. — (an assembly of magistrates, &c.) مجلس القضاة mujlisu'l-kazaut, دیوان dévaun.

To SET (put, place) نهادن nihaudun, نشانیدن nishaundun, وضع کردن wuza kirdun, ساختن wuda saukhtun, نصب کردن nusb kirdun, برنشانیدن toodé-a numoodun, موضوع burnishaundun, طرح کردن turuh kirdun, اجستن mouzoo-a saukhtun. (*to plant*) ajistun, اغارس ساختن ghuris kirdun, تنبیت کردن tumbé-ut kirdun. (*to appoint*) تعیین کردن tai-én kirdun, مقرر (to fix) tufmeem saukhtun, برقرار کردن mukurrur kirdun, بندوبست نمودن burkurrur saukhtun. (*to regulate*) بندوبست نمودن bundubust numoodun, نظم ساختن nuzim saukhtun, متدبر کردن mutudubbir kirdun, ترتیب ساختن turteeb saukhtun. — *To set about (apply to, make a beginning)* شروع ساختن shuroo-a saukhtun, آغاز کردن aghauz kirdun, جددو جددو zu jidd ou jihud numoodun, جددو جددو gooristun. — *To set against (place one thing in opposition to another)* رو برو نهادن roo beroo nihaudun, مقابلہ کردن mukaubileh kirdun. (*to irritate one against another*) تخریب کردن tuhreez kirdun, تخریب ساختن tuhreeh saukhtun, یکی را eekera bemukhauilif digur angeekhtun. v. to instigate, excite. — *To set apart, set aside, set by* بر طرف نهادن bur turruf nihaudun, بکوشه نشانیدن bekootheh nishaundun, بر کنار وضع کردن bur kunaur wuza kirdun. *To set aside (reject)* لا قبول کردن la kubool kirdun, رد ساختن rudd saukhtun, نفی کردن turuk numoodun. (*to abrogate*) منکوف ساختن moukoof kirdun, بر طرف زدن bur turruf zudun. v. to repeal. — *To set by (regard, esteem)* اعتبار کردن é-atibaur kirdun, تکریم ساختن tukreem saukhtun. — *To set down (make a memorandum)* یادداشت تزد کردن é-aud dautht nuwishtun, تزد کردن zikrut saukhtun. v. also to fix, establish. — *To set forth (make appear)* آشکاره کردن ashikaureh kirdun, بیان ساختن bei-aun saukhtun, اظهار کردن izhaur kirdun. v. to publish, promulgate. — (*to display*) نمایان نمودن numoodun, تبصیر کردن tub-seer kirdun. v. also to explain. — (*to arrange*) نظام ساختن nizam saukhtun, سفی سفی کردن saukhtun. v. to order. — *To set forward* تقدیم کردن tukuddum kirdun, ترتیب ترفی ترفی کردن tumshé-ut saukhtun, شروع کردن shuroo-a kirdun. v. to begin. — *To set off (embellish)* زیب کردن zabe kirdun, اغارس ساختن zeenu saukhtun, حسن کردن hafu kir-

dun. v. to decorate, adorn.—To set on (animate, infligate) تخریض کردن tuhreez kirdun, انگیزختن angeekhtun, دلیر ساختن dilare faukhtun. (to attack) حمله ساختن hujoom kirdun, humleh faukhtun. v. to assault.—(to employ) کار و عمل گردانیدن kaur ou bar dadun, امل گردانیدن aml girdanédun, کارانیدن kauranédun.—To set out (allot, divide) تفریق کردن tukleem kirdun, حصه دار کردن kufimut faukhtun, رسم سر (to mark by boundaries) hisleh dar kirdun. (to mark by boundaries) کتار نشان دادن kaur nishanédun, کتار نشان دادن kaur nishanédun, fura zumeen mustoor numoodun. (to publish) شایع کردن shei-aa kirdun, آشکاره ساختن ashikau-reh faukhtun. (to show, display) نمودن numoodun, معروض اظهار کردن izhaur kirdun, maarooz faukhtun. (to have a beginning) مباشرت داشتن shuroo-a dauthtun, mubaushtir dauthtun. v. to begin.—(to embellish) سازیدن arauftun. v. to set off.—(to fit out) ساز کردن sauz kirdun, آمادگی amaudun. v. to equip.—(to prove) حجت برهان نمودن hujjta burhau numoodun, بیعت آوردن beuprt awurdun, دلالت دادن dalalet dadun.—To set to (apply one's self to any thing) بامری جد و بذل نمودن barmut mufghad shoodun, fidd ou fihud numoodun, بذل نمودن bidd ou fihud numoodun, بذل مقدور و بزرگوار kirdun, buzla mukdoor ou fa-é moufoor dadun, عزم کردن azm kirdun. v. to employ every endeavour.—To set up (erect) بر داشتن burdaustun, نصب کردن nusb kirdun. v. to build, establish.—(to exalt to power) bekudrut ou azimut burdaustun, بتوانگری برافراشتن burafraustun, تازعز کردن taazez kirdun. (to place in view) بنظر برداشتن benuzzar burdaustun, پیش چشم نهادن peish chushum nihaudun.—To set out as a journey راه کردن azma rauh kirdun, رو بر او نهادن rooberauh shoodun, تفریق کردن azma rureck faukhtun, تفریق کردن azma rureck faukhtun. To set out in the world, to set up in trade شروع کردن kirdun, بهمانند شدن a shuroo-a kirdun, اghauza ruzdur ou ma-ameh faukhtun, عزم کار و عمل کردن azma kaur ou aml kirdun. To set another up in trade راس المال راui'l'paul bera-é ruzdur dadun, سرمایه خود کار و معامله نمودن furma-eh jhura kaur ou ma-ameh bukhshédun. To set above or high up بر نهادن bur nihaudun, بالا نهادن balau nihaudun, بلند کردن bulund

kirdun. To set up a cry فریاد برآوردن furé-aud burawurdun, بانگ بر زدن baunk bur zudun, بلند آواز کردن awauz kirdun, بلند آواز کردن awauz zudun. To set up a claim دعوی dawé kirdun, طلب ساختن tulub faukhtun, مدعی نمودن muda-é numoodun. To set up (or promulgate) an opinion شایع رای کردن she-aa ra-é kirdun, فکر آشکاره نمودن fikr ashikau-reh numoodun, وهم اظهار ساختن wuhm izhaur faukhtun. To set on foot بر پای ساختن bur pa-é faukhtun, بکار و بجا آوردن bekaur ou bejau awurdun, مباشرت و ترقی دادن mubaushtir ou turukké dadun, آغاز و استدراج کردن aghauz ou istidraj kirdun. v. to promote, encourage.—To set at naught سب کردن subuk shumurdun, اهانت نمودن hukaurut kirdun, ihaunut numoodun. v. to despise.—To set at defiance سب کردن و شورش subuk shauundun, سب و افسوس subuk shumurdun ou ighzaub kirdun, اهانت نمودن ihaunut numoodun ou azaur dadun. To set a broken bone استخوان شکسته راست ساختن uftukhaun shakusteh raust faukhtun, دشتبند ساختن dushbud bund faukhtun, منجزم باز گرداندن munjuzim baz girdaundun. To set bounds to حدود اقتصار ساختن hudood tai-en kirdun, iktisaur faukhtun. To set on fire آتش زدن autash zudun, آتش دادن atash dadun. v. to fire.—To set (as the sun) غروب کردن ghu-roob kirdun, غایت ساختن ghaubut faukhtun, غیب کردن ghé-aub shoodun, وجوب کردن wujoob faukhtun, وجوب بودن wukib kirdun, کونوب بودن kunoob boodun, بیهکیدن ufool shoodun, bemungédun. To set (as a star) اقبال کردن ikbaul kirdun, غم ساختن ghums faukhtun, مقتحم ساختن khafook kirdun, mukrohm faukhtun. To set as the pleiades انانک کردن anauk kirdun.

Set (put, placed) نهاده nihaudeh, نشانده nihaudeh, منجمل mouzoo-a, بحسب القانون (regular, formal) munfoob, behisbu'l'kaunoon, منظم munuzzum, قیاسی ke-aufé, حسب القاعدت husbu'l'ka-edut. (appointed, fixed) مقرر burkuraur, mukurrur, معین mu-ai-un, mu-ai-unut.

A set (complete suit of anything) سلسله الاسباب fililutu'l'asbab, طبقة الادوات tubukutu'l'ada-wat, سلسله jins, جنس ta-efeha alat, سلسله filileh. v. suit, kind, species.—A set of horses (five or eight) طوله toolch.

SETACEOUS زو هلب zu hulub. v. hairy.

fa-éh, ظل zyll, فره fureh. (*darkness*) zulmut, تاری taureeké, تاری taure. (*coolness*) furd, برودت buroodut. (*protection, shelter*) huma-é-ut, سایه حیات fa-éha huma-é-ut, صیانت fé-aunut, درف. — *A shade* (*departed spirit*) ظل zyll, صورت واهی sooruta wuhmé, خیال khé-aul, طیف teif. v. *ghost*; also *shadow* and *shady place*. — *Educated in the shade* (*ignorant of the world*) پورور سایه purwur fa-éh. *Diffusing a shade* سایه کستر fa-éh kuttur. *Any thing which affords a shade* ظلال zullaul, ظلت zullut (pl. ظلال zullul), چتر chutr, سراپرده fura-perdeh, شراغ shuraugh, شران shuraun, کن kunn (pl. اکنان aknan, اکنت aknut), زفن zifn. *A shade* (*over a door*) سماوت sumawut. *To sit in the shade, to seek the shade* استظلال کردن istsizlaul kirdun, مستظل ساختن mustuzull faukhtun, بسایه نشستن tuzullul shoodun, تظلل شدن befa-éh nishistun, در سایهگاه رفتن dur fa-éghah ruftun.

Shades اظلال azlaul, ظلل zulool, ظلال zullaul.

To shade سایه دادن fa-éh dadun, اظلال ساختن izlaul faukhtun, کم پوشیدن kum faukhtun. (*to cover, hide*) پوشیدن pothédun, پنهان کردن pinhaun kirdun, ناهان nihaun faukhtun. v. also *to protect, screen*.

Shaded تظلل tuzullul, مظلل muzullul.

Shadiness سایه fa-éh, ظل zyll.

A shadow حاشیت hau-shé-ut, تبع tuba, الانه alauneh, فره fureh. — *The shadow of God* ظل الله zyllullah. *The shadow of God upon earth* ظل الله في الارضين zyllullah fi'l arzeen [royal titles]. — *An extensive shadow* ظل zylla mumdood. *A thin or light shadow* شعشع shafha. *The shadow of the earth* (in an eclipse of the moon) ساهور fauhoor. *A shadow in moonlight* سمر funir. v. *to shade*.

Shady, shadowy سایه دار fa-éhdar, تظلل tuzullul, ظل بخش zyll bukhsh. *A shady place* جای سایه دار fa-éghah, سایبان fa-ébaun, سایهگاه ja-é fa-éh dar, مظلت muzullut, مثلث musullut, مغیات mufé-aut, مغیوت mufé-cot, نس nus, کاژ gauz, کاژ gauzh, نکاژ kaudeh, نکاژ muknoot, مغیوت nufir, عرش areesh (plur. عرش urth, عراش yraush), درخت لبیا du-rukhta lumé-a. *The shady cypress* سرو سایه دار furoo fa-éhdar. — *Shadowy*, v. also *unreal, unsubstantial*.

A SHAFT تیر teer. v. *arrow*. — (*a spire*) منارت minnaurut. v. *steeple*.

SHAGREEN (*skin of a fish*) سغری faghre.

To SHAGREEN (*vex*) ازار کردن azaur kirdun, قهر انگیزیدن iztiraub faukhtun, اضطراب ساختن kuhr angeekhtun, اغصاب کردن ighzaub kirdun.

Shagreened مضطرب azaur ruffédeh, مضطرب muzturub, مقهور mughzoob, مقهور muk-hoor.

To SHAKE (*agitate*) لاندن laundun, لاندیدن launédun, جنبان کردن jumbanédun, جنبان کردن jumbaun kirdun, جنبش دادن jumbish dadun, دوسیدن kooftun, کاوهیدن kawuhédun, دوfoédun, متحرک ساختن mutuhurruk faukhtun, دغدغت hurukut dadun, اضطراب کردن dughdughut faukhtun, اضطراب iztiraub kirdun, تنفیض ساختن tunfeez faukhtun, هز ساختن afik kirdun, غرق کردن huzz faukhtun, نفذ کردن nufiz kirdun. *To shake or be shaken* جنبیدن jumbédun, لاندن laundun, مخیدن jumbaun shoodun, لرزیدن lurzédun, لرزیدن tubédun, ترتعاش نمودن irta-aud kirdun, ارتعاش نمودن irta-aush numoodun. v. *to tremble, totter, stagger*; also *to weaken*. — *To shake hands* دست گرفتن doft gooriftun, دست بدست کردن doft bedoft kirdun. *To shake off* (*rid one's self of*) رفع و دفع rufa ou dufa kirdun, وا راندن wa raundun, بر طرف زدن bur turruf zudun. *To shake the voice in singing* اواز گردانیدن awauz gurdanédun, سرا شدن sira shoodun. *To shake one's resolution* متزلزل کردن muturuddud kirdun, حایر بایر ساختن ha-ér ba-ér faukhtun, در شبهه انداختن dur shubheh andaukhtun, تبییل کردن tumei-él kirdun.

Shake, shaking جنبش jumbish, جنبان jumbaun, لرزه lurz, لرز زلال zulzaul, لرزه lurzeh, لرزان lurzaun, ارتعاش irta-ash, ارتعاع irta-ad, رجرج rujruj, رجرجت rujrujut, رجرجت ruh, اضطراب iztiraub. *Shaking the head* نیت né-ut, نود nood. *A shake in music* ترانه turauneh, ترنم turunnum, نغمه nughmut.

Shaken جنبیده jumbédéh, لاندیده laundéh, لرزیده lurzédéh, مخیده mukhédéh, مضطرب muzturub, کوفته kooftéh, منتفض muntufiz, مصطفک mustufik.

A shaker جنبان ساز jumbaun sauz, جنبیده jumbindeh, تنفیض کننده tunfeez koonindeh, ارتعاع سازنده irta-aud sauzindeh.

A SHALLOP سنبلی sambuké, بومی boofé, قارب kaurib, زورق zawrik.

SHALLOW (*not deep*) زحل zuhlul, بی عمق na amek, زحل zuhlul, غور na door furod, غور ghire-a ghawir, نا درن na durin. (*not intellectually deep*)

futile) بیهوده bechoodeh, بی معنی bé maané, هوزه bé daunish, غبر عمل kurzeh. *Shallow-brained* سبکسر fubukfur, بیدماغ bédumaugh. v. *ignorant, trifling, foolish*.

A shallow ابلجو aubjoo, اداک adauk, شنار shinaur, ستار sitaur. v. *shelf*.

Shallowly (not deeply) بی بیعق bé amuk, بی بوجه بیرای (simply, foolishly) bé waudé. bur wujha béra-é, بی احمق ahmuk afa, بی عقل bé akl, بطور بیعنی betoora bémaané.

Shallowness (want of depth) عدم عقب aduma amuk, بی ډرنی bé duriné. — (*want of understanding, triflingness*) عدم عقل aduma akl, بی عدم دانش aduma daunish, حماقت humaukut, بیدماغ aduma dumauigh, سبکسری fubukfuré.

A SHAM (trick, false pretence) حيله بازی heeleh bauzé, صور ماامله sooruta ma-amleh, غدر ghudr, رنک runk, نیرنک neerunk, فن funn, غبن ghubin. v. *fraud, imposture, delusion*.

Sham (counterfeit, fictitious) حق نا ua huk, حيله باز ghudeer, رنگ امیر runk ameer, هيله باوز soorut numa, ساخته faukhteh, مزور muzawwur.

To sham حيله بازی ساختن heeleh bauzé faukhtun, صورت ماامله نهودن sooruta ma-amleh numoodun, مزور گرلن faukhtun, مزور muzawwur kirdun. v. *to cheat, trick*.

SHAMBLES (place where butcher's meat is sold) کوشه اوږه kuffaub khaunch, کوشه اوږه kooht awceez. *A book on which meat is hung on the shambles* اوږه اوږه kooht awceez.

SHAMBLING (moving awkwardly) کز رفتار kuzh ruftaur, پاي نا هووار bepa-é nahumwaur khyraum fauz, نا موزون حرکت کفا na mouzoon hurukut koeng, بی طرفت روان bé zuraufut rouvaun. *To walk shamblingly* کز رفتار نهودن kuzh ruftaur numoodun, نا موزون خرام رفتن na mouzoon khyram ruftun, پاي نا هووار خرام با پاي na hucwaur khyraum faukhtun.

SHAME (disgrace) عيب é-éb, رسواي rufwa-é, فضوح bud naumé, ناموس nukfaunu'l'ertz, نكبت nukbut, شرمساري shur-rumfaure, خجلت khujlut, سرخ روئی furkh rooi-é. v. *ignominy, infamy*. — (*bashfulness*)

To shame (make ashamed) خجلت کيدون khujlut kirdun, شرمسار کيدون shur-rumfaur kirdun, سرخ روئی ساختن furkh rooi faukhtun. — (*to disgrace*) رو سیه rufwa-é kirdun, رسواي کيدون

ساختن roo fé-uh faukhtun, بد نام کردن bud naum kirdun, ناموس زدن namoos zudun. — *Shame-faced* شرمسار shur-rumfaur, خجل khujul, نا شوخ shookh, سرخ روئی furkh rooi. v. *bashful, modest*. — *Shamefacedness* شرمساري shur-rumfaure, خجلت khujlut, سرخ روئی na shookhé, سرخ روئی furkh rooi-é. v. *modesty, bashfulness, timidity*.

Shameful رسواي rufwa-é, معيوب ma-é-oob, فزهه fuzeeh, نكبتی nukbuté, سیه روئی lé-uh rooi, بد نام bud naum, شوخ shookh. v. *disgraceful, infamous, ignominious*. — *Shamefully* بر وجه bur wujha rufwa, فضيحة fuzechaunch, با بدنامی ba budnaumé, شوخانه shookhaunch, بطور معيوب betoora mai-oob. — *Shamefulness* عيب a-éb, سیه روئی lé-uh rooi-é, رسواي rufwa-é, بد نامی bud naumé. v. *infamy*.

Shameless ډېر ژو ترک ادب zu turuka adub, بی ادب و بی ادب bud naum, سیه روئی shookh, ازرم bé adub ou azrum, شوخ shookh, fe-uh rooi. — *Shamefully* ډېر ژو ترک ادب ou azrum, بر وجه بد نام bur wujha bud naum, با ډېر ژو ترک ادب ba turuka adub, شرم bilal shur-rum.

Shamelessness بی شرمي turuka adub, بی شرمي bé shur-rumé, کستايي kustaui-khé, عدم ازرم aduma azrum.

A shammer, v. cheat, impostor.

SHANK ساق fauk, لنگ lunk, اشتالنگ ish-taulunk, شتالنگ shutaulunk, نغول nufool. — *The shank or long part of an instrument, &c.* ساق fauk, لنگ lunk, دسته dofteh, دسته doftej. v. *handle*.

Shanked اشتالنگدار zu fauk, اشتالنگ ish-talunk-dar, اهل شتالنگ ahla shitalunk.

A SHANKER قره kurih, قرحت kurhut, ريش انشک reesha autushuk. v. *ulcer*.

SHAPE شکل shukl (plur. اشکال afhkaul), اندام andaum, نديسه tundeeseh, کالبد kaulbud, خلت khulkut, اندازه andauzeh, قالب kaulib, طبع tubaa, صورت soorut. v. *figure, form*. — *To assume the shape* شکل بدبر کردن shukl piz-zeer kirdun. *In no shape* جدا jiddan, جدا la la la.

To shape تشکيل ساختن tushkeel faukhtun, اندام soorut bund numoodun, اندام andaum kirdun, ساختن faukhtun. v. *to make, form*.

Shaped مشکل mushukkul, متشکل mutushuk-kul, ساخته faukhteh. v. *formed*. — *Well-shaped, shapely* خوش اندام hush an-daum, خوب zu andauzeh, زیاده kooob. v. *elegant, handsome*. — *Ill-shaped, shapeless* بی اندام bé

A SHOCK (*conflict, mutual impression of violence*) هجوم *hujoom*, باهم زدنی *bahum zuduné*, جنگ *jung*, جدال *judaul*, جنگ و جدال *jung ou judaul*, مجادلت *mujaudulut*, جهاد *jahaul*, نبرد *nubburd*, رزم *ruzzum*, حرب *harb*, پیکار *peikaur*, حمله *humleh*, خروش *khurooth*, زد و خرد *zud ou khurd*, محاربت *mohauribut*, معرکه *maarikeli*, وقیعت *wuké-at*.—(*offence, impression of disgust*) خاطر ماندگی *khautir maundugé*, دلگیری *dilgeeré*, ازار *azaur*, ازارش *azaurish*, اضطراب *izтираub*, نفرت *nufut*, پریشانی *purra-shauné*. A shock of corn کداس *kuddaus*, کدس *kuds* (plur. اکداس *akdaus*), عامت *aummut*, کدرت *kudrut*.—A shock dog سگ *burk fug*.

To shock (*shake by mutual concussion*) باهم زدن *bahum zudun*, از هجوم یکدیگر اضطراب کردن *uz hujooma eekdigur izтираub kirdun*, جنگ و جدال *jung ou judaul faukhtun*, دوچار *doo chaur khoredun*, رو برو محاربت *roo beroo mohauribut kirdun*.—(*to offend, disgust*) خاطر مانده ساختن *khautir maundeh faukhtun*, اضطراب کردن *izтираub kirdun*, مضطرب ساختن *muzturub faukhtun*, اغصاب *dilgeeré angeekhtun*, ازار رسان *ighzaub kirdun*.—(*to be offensive*) نا پسند بودن *azaur ruffaun shoodun*, نا پسند بودن *na puffund boodun*, دلخراش شدن *dilkhyraush shoodun*, اضطراب آوردن *izтираub awurdun*.—(*to build up piles of sheaves*) اجتماع اکداس کردن *ijtimaa akdaus kirdun*.

Shocked مضطرب *khautir maundeh*, مضطرب *muzturub*, ازارده *azaurdeh*, بیخضور *béhuvoor*, نفرت *nufut pizzeer*, رنجیده *runjédeh*, معرض *ma-aruz*, استکراه دار *istikrauh dar*. v. *disgusted, offended*.

Shocking اضطراب آور *azaur ruffaun*, خاطر مضطرب ساز *muzturub fauz*, خاطر ماندگی *khautir maundugé angeez*, خاطر دلگیر *khautir maundeh fauz*, دلگیر *dilgeer*, مکروه *mustukruh*, مستکروه *dilkhyraush*, نا خوش *na puffund*, نا پسند *na khoodh*, کوره *kureeh*, کوه *kookh*, نوزد *nuzd*. v. *hideous, disagreeable*.—Shocking ازار رسان *azaur ruffaun*, بطور دلگیر *betoor dilgeer*, مستکرها *mukroohauneh*, قبیحانه *kubeehauneh*, زشتانه *zishthauneh*.

SHOD پوشیده *ba pauposh poshédeh*, ناعل *na-el*, ناعلت *na-elut*, منعل *munaal*, نعلدار *naaldar*, زو کفش *zu kufish*.

A SHOE کفش *pauposh*, کفش *kufish*, نعلین *naelint*, نعل *naal*, نعل *naelint*, کفش *kufisher*.

naaleen, کوش *kaws*, لالکا *lauka*, پارواز *paur-wauz*, پاچیله *paucheeleh*, شلوه *shilweh*, حذا *huza*, کالیار *kaulé-aur*, جورب *jawrub*, لغام *lu-ghaum*, لکھا *lukha*, پالک *pauluk*, تختله *tukhtileh*. A coarse rustick shoe شم *shumm*, شمر *shumr*, سبتیت *subté-ut*, چاچله *chau-chileh*, سلو *fuloo*. A little shoe نعلیت *naalé-ut*, نعلین *naaleen*, پاپوشچه *pauposhcheh*. A wooden shoe پوستکاله *poostkauleh*. To put on shoes تنعال کردن *tuisa-al kirdun*, محنتی ساختن *muhtuzé faukhtun*, انعال ساختن *ina-al faukhtun*, پاپوشیدن *pauposhédun*. To shoe a horse اسب را انعال کردن *asbra ina-al kirdun*. Forceps with which they hold a horse's nose whilst shoeing him برس *burs*. A shoer of horses نعلبند *naal-bund*. v. *farrier*.—A horse-shoe نعل *naal*.

A shoe-maker کفشگر *pauposh dooz*, کفشگر *kufishgur*, نعلساز *naalturaush*, اسکنی *askuf*, سبکی *seikuf*, سکانی *sukkauf*, اسکوف *alkoof* (plur. اسکافت *afaukifut*). Shoemaker's glue برواق *burwauk*, پرواق *purwauk*. Shoemaker's block موری *mooré*. A shoemaker's cutting board کنده *kundeh*, کشتک *tukhtcha kufishgur*.

Shog, v. shock.—To shog, v. to shake.

SHOOK جنبیده *jumbédéh*. v. *shaken*.

Shone, preterite of shine.

To SHOOT (*discharge, let off*) انداختن *andaukhtun*, انداخت کردن *andaukht kirdun*, انداز ساختن *andauz faukhtun*, رمی کردن *rumé kirdun*, بازمانه ساختن *baz-nauneh faukhtun*, لاتیم کردن *latim kirdun*. To shoot off a cannon توپ خالی کردن *tope khaulé kirdun*. To shoot off a musket بندوق خالی *bundook khaulé kirdun*. v. *so fire, discharge, gun, cannon*.—To shoot or kill with a gun از بندوق *uz bundook katl kirdun*, قتل کردن *uz tope kooftun*, کشتن *uz bunduk khoonfashan faukhtun*. To shoot with bow and arrow تیر انداختن *teen andaukhtun*, نشابت اندازی کردن *nishabut andauz kirdun*, پرتاب انداختن *purtaub andaukhtun*, نازا ساختن *naulza faukhtun*. To shoot at a mark نشانک *benishaun andaukhtun*, نشانک کوفتن *nishaungah kooftun*.—(*to germinate, grow up as plants*) رویدن *rooیدن*, روشتن *rustun*, امشار ساختن *imshaur faukhtun*, نمودن *numbut numoodun*, نبوت کردن *nubut kirdun*, نمودن *nubut faukhtun*, نمودن *nubut faukhtun*.

لايق ياں روشن, roshun, مشهور muft-hoor,
 hooïda, هويدا, awauz dar, اواز دار, éka é-aud,
 زاهر, zauhir, بدیع, budé-a, پدید, pudeed,
 zuhoor. v. remarkable; conspicuous.

To signalize (make eminent) نامدار ساختن naumdar faukhtun, مشهور نام آوردن naum awurdun, واجب الذکر ساختن mush-hoor kirdun, واجب روشن بودن vajibu'z'zikr faukhtun, نامودن numoodun, جلال ساختن julaul faukhtun. To signalize one's self نام گرفتن naum gooriftun, خود را نامدار کردن khoodra naumdar kirdun, روشن و جلال کشتن roshun ou julaul guftun.

Signally bur wujha naumdar, روضہ نامدار
 بطور mush-hooran, مشہور roshnauneh, روشنانه
 betoora vajibu'z'z'ikr. واجب الذکر

SIGNATURE ایتسام ittisaum, علامت alaumut, — The royal نشان nishāun. v. *mark, stamp, seal.* — The royal *signature or signet* علامت پادشاهیت alaumuta pad-shahé-ut, مهر پادشاه muhra padshah, خاتم شاه khautima shah, نیکین nigeen. v. *seal.*

SIGNIFICANCE, *significancy* (meaning) معنی
maané, معنی قوت *kuwwuta maané. v. significa-*
tion. — (importance) مهمی *muhimme, گرانى*
guraané, لازمت lauzimut. v. also energy, force.

Significant, significative (having a meaning)
 اهل ذو دلالت zu dulaulut, معنوي maanooy, ضروري ahla muzmoon, مهم muhim, مهم muhimut, گران guraun, لایز lazim, ثقیل fukeel, مستثنیٰ mustathna.

Significantly (with force of expression) با قوت
ba kuwwuta maané, با قوت با ba fuhwa.

Signification معنی *maane* معنیت *maane-ut*,
مضمون *muzmoon*, دلالت *dubaulut*, فحوی *or*
فحوا *fahwa*, نتیجہ *nuteejeh*, چم *chum*. *The evi-*
dent signification نتیجہ صریح *nuteejeha sureeh*.
The signification of the words نتیجہ کلام *nutee-*
jeha kalam.

Signified (intimated) معلوم maaloom
 فاشگفتہ agahaneh, معروف کرده
 معروف meeroof known floodch.

معنی داشتن (have a meaning) *Tafsignify*
 فیهوا نمودن *fu hwa numoodun*,
 چم داشتن *dulaufot kirdun*,
 معلوم (to intimate, make known) *elham dalafotun*,
 خبر دادن *khubr da-*
 اخبار کردن *du-alam fankhtun*,
 آگاهیدن *agahédun*,
 آگاهی *agahédu*,
 شعر *tukhbeer kir-*
 تشعیر ساختن *tuiha-é fankhtun*,

کرن munhaar kirdun. *What does that signify?*
 چہ منتج cheh muntuj? چہ معنی cheh maané?
 (What is the meaning & meaning) زنی zu'ni

SILENCE خاموشی khaumooshé, خوشی
khumooshé, ساکوت fukoot, سکوت
faukootut, صمت fuktut, سکت
fukaut, اصمیت fumoot, صمت
fumaut, حبست nufeitut, نصیئت
fumtut, اخرناس ikhṛinmaus, اخرناس
hubfut, ikhri-
maus. v. secrecy.

maus. V. jectety.

To silence کردن خاموش khaumoosh kirdun,
اسکات کردن خاموشی furmoodun, khaumooshé furmoodun,
کاهش خاموشی faukhtun, ilkaut faukhtun, ساختن
shanédun, مسکت ساختن rhuskit faukhtun,
تبعیم ساختن, tuskeet kirdun, تسکیت کردن
keem faukhtun, تصبیت, ibkaum kirdun, ابکام کردن,
buka kir-
dun. To silence in argument افحام کردن if-
haum kirdun, تفحیم ساختن tufkeem faukhtun,
مبکت کردن mubkit kirdun.

Silent خاموش khaumoozh, خوش khumoozh, سکوت fukoot, سکات sukaut, بی زبان bēzubaun, ساکوت faukootut, سکوت fukut, سکنت fuktut, صامت faumit, صموت fumoot, ifmaut, کبکڑی kum-gooī-é, مدریس mudurmīs, قرن kurud, ابکم abkum, ابکام ibkām, خوب khub, کظوم kuzoom, کضم kuzum. (not mentioning) غیر تذکر ghīre-a tuzukkur, بی ذکر bē zikr, نا کلام ساز nā kulām sauz, بی گفت bē guft

To be silent خاموش شدن khaumoosh shoodun,
 ساکت شدن khaumooshédun, fau-
 kut shoodun, بی زبان بودن bé zubaun boodun,
 کظم بودن kuzim boodun, اضمات شدن ismaut shoodun, A silent
 صاحب خاموشی fahib' khaumooshé, ساکت
 fukoot, اهل سکوت ahla fukoot, بله buluh.—
 Be silent خب باش khub baush.

Silently خاموش *bur wujha khaumoosh*,
 خوشانه *khumooshaunch*, خاموشی *ba kha-*
mooshé, سکوت *ba fukoot*, صمت *ba fumut*
 (without mention) بی ذکر *bé zikr*.

نقطه، سویدای، saweeda-u'l'kulb، سویداء القلب
hubbutu'kulb، حبیب القلب، hubbutu'kulb،
شغلی، dauncha dil، دانه دل، shughuf.

خطا، gunauh kirdun، گناه کردن، To fin
khuta faukhtun، کصور کردن، kufoor kir-
dun، ارتکاب معاصی، ساختن، irtikauba ma-ause
faukhtun، گناه کار شدن، gunah kaur shoodun،
خطی ساختن، khutagur boodun، خطاگر بودن،
tukhutté faukhtun، ماثم نبودن، maafim nuino-
dun، خوب ساختن، zumb kirdun، زنب کردن،
hoob faukhtun، اثم، wuzr kirdun، وزر کردن،
ikn faukhtun، ساختن.

خطا کنا، gunauh kaur، گناه کار، Sinning
khuta koonā، حایب، mukhté، مخفی، ha-éb.

چون، choon، چو (SINCE) choo، چونکه،
choonkeh، hur chund keh، هر چند که،
annahu، انه، anna، ان، kaun، کان، li-anna،
zeerakeh، زیره، zeera، که، keh، از برای،
uz bura-é aunkeh. — (from the time that) پس
baad uz zumeen، با از وقت، pus uz zumeen،
baad uz aun، پس از ان، pus uz aun،
baad uz ein، بعد از این، akub aun، عقب ان،
pus uz ein. — Long since در وقت
kudman، قدما، deer، دی، wakta peifheen،
kudeemauneh، اول، awwul، اول،
awwula، سابقه، fi awwuli'd'duhr، فی اول الدهر،
faubikauneh، قبل، kublu، من قبل، min kublu،
uz kudeem، از قدیم، kublan، قبلان،
min kudeem، مقدما، mukuddima.

بی ری، bé ré-a، صادق، faudik، SINCERE
zu hukeekut، ذو حقیقت، faufé dil، صافی دل،
khaulys، خالص، mukhlis، مخلص، duruft، درست،
fudaukut kaur، صداقت کار، pauk، پاک، raust، راست،
fudaukut kaur، صداقت کستر، fudaukut kaur،
fudaukut peeshah، صداقت پرور، fudaukut purwur،
fudeek، صدیق، fuleemu'l'kulb، سلیم القلب،
mushkoofu'l'kulb، مشکوف القلب، naukhilu's'fudr،
sufé، صفی، purduk، پردل، naukhu's'fudr،
sufé-ut، صفی، faufé. v. honest. — (unmixed)
ameekhtek، صافی، na ameekhtek، نا امیخته،
fumeem، صمیم، fumaureh. v. pure. — A sincere heart
kuluba tauhir، قلب طاهر، dila faufé، دل صافی،
khautira pauk. v. sincerity.

با صداقت، ba fudaukut، با حقیقت، Sincerely
bi's'fuduk، ری، ba hukeekut، بالصدق، bi's'fuduk،
ba ikhlauis، خالصا، ba ikhlauis، با اخلاص،
mukhlifauneh، مخلصانه، mukhlifauneh،
bur wujha faufé dil، بی غرضانه، ghuruzauneh.

لی، fuduk، صدق، fudaukut، صداقت، Sincerity
wufa، وفا، hukeekut، حقیقت، bé ré-ai-é، ریایی،
ikhlauis، استخلاص، khuloos، خلوص، ikhlauis، اخلاص

مباحثت، raufé، راستی، duruft، درستی، istichtaus
fudaukutkauré، صداقتکاری، mubauhiut، مصافات،
iftikaumut، استقامت، amaan، امان، faufé dilé، صافی دلی،
amen، صدقت، fudaukut purwuré، صداقت کستری،
fudaukut kusturé.

A SINEW پی، afubut، عصب، pei، حبیل،
hablu'l'autik، حبیل الذراع، hubl،
akcekh، اکیح، akubut، عقبه، hublu'z'zuraa،
ajawut. v. tendon, muscle. — Sineus اعصاب
afab، عصب، asaub، Sinerwed, finewy معصوب
maafob، پهلوان، pihluvaun, v. strong, muscular.
— The back sinews of the knee joint مابض، maabyz.

مخطی، gunauh kaur، گناه کار، SINFUL
ha-éb، حایب، mukhté، ملحد، na khoda،
bé deen، بد کیش، bud keesh، mulhud،
v. wicked, impious.

بر وجه گناه کار، bur wujha gunah-
kaur، بی خدا، bé khoda، mulhudan، بلا،
bila deen.

نا خدایی، gunahkauré، گناه کاری، Sinfulness
na khoda-é، توان، tawaun، جنایت، junaubut.
aduma deen. v. sin.

tughunné kirdun، نغمی کردن، To SING
nughmut purdaukhtun، نوا کردن، nughmut purdaukhtun،
nuva kirdun، سرود ساختن، khaundun، خواندن،
firood faukhtun، سرودن، firoodun، سریدن،
firé-dun، tugheut، تغنیت ساختن، firai-edun، سرآیدن،
né-ut faukhtun، turunnum zuddun، ترنم زدن،
tunneek faukhtun، تونیک ساختن، tunneek faukhtun،
nushij faukhtun، نوشیج ساختن، awauz gurdanédun،
turaunch kirdun، ترانه کشیدن، zumr kirdun،
kufhedun. To sing in harmony with another ساز
dumfauz shoodun، هم آهنگی کردن، dumfauz shoodun،
abunge kirdun، nughmusa dumfauz zudun،
To sing funeral dirge مرثیت کردن، murse-ut kirdun.
To sing to any one in derision تهنیت کردن،
tuhkedun، تهنیت کردن، tuhkeekum kirdun،
tuhkeek faukhtun.

tufalle kirdun، تصلی کردن، To SINGE
imhaush faukhtun، امحاش ساختن، imhaush faukhtun،
burushteh kirdun، بربان ساختن، bur-aun faukhtun.
v. to scorch.

A SINGER خواننده، khaunideh، مغمی، mu-
ghunné، گوینده، goo-endehe، مطرب، mutrib،
nughmeh purdauz، نغمه ساز، nughmeh purdauz،
nughmeh kaur، نغمه کش، nughmeh kaur،
khan-yaghareh، خنیاگر، burfundar،
khaunideh، خوان، khaunideh، خواننده،
mumurruk، مومرک، mumurruk،
zunné khaunideh، زنی خواننده، zunné khaunideh،
mutribut، مطرب، mutribut،
ghné-ut، گنهت، ghné-ut،
shaudgoonch، عورت خواننده، shaudgoonch،

mine نقب معدن در کندن maadin dur kəndun, نکیل کاویدن nukil kawédun. *To sink* (suppress, conceal) پوشیده کردن pinhaun kirdun, مخفی ساختن pothédeli faukhtun, یکساختن ikhfa kirdun. *To sink, or fall to a level* برابر کشتن bura-bur guftun, یکسان گردیدن eekfaun gurdédun, هموار شدن humwaur shoodun.

A sink (drain, jakes) آبریز aubreez, آبراه aubrauh, آبگذر aubguzdr. v. common-shore, sewer.

SINLESS معصوم uz gunauh maasoom, معصوم maafoom, بی خطا bé khuta.

A sin گناه gunahkaur, خطا khatagur, کار بزه buzeh kaur, اثم buzehmund, افیم faujir, فاسق fafik, سیه se-uh kaur, اثم musé, مسمی aúfé, روسیه roose-yh, افسیم afeem, افسون afoom, نژند nuzshund, جانی jaufé.

To SIP در بدم taam kirdun, طعام خوردن dum bedum khoredun, مص ساختن mus faukhtun, تبصص کردن tumuffus kirdun, تجرع کردن tujurra kirdun, جرع ساختن tumuzzuz faukhtun, مصبصت کردن musmusut kirdun. — *A sip, sipping* طعام taam, خور در بدم khore dum bedum, مجرع mujurra, جرعت jurat, چاشنی chaushné. v. taste. — *A sipper* taam geer, خور در بدم dum bedum khore, مصی sauz.

A SIPHON قصابت kuffaubut, انبب ambub, مضخت muzukhut, انبوب amboob.

SIRE پادر pader. v. father.

A SIREN بنت البحر bintu'l'buhr.

SIRIUS شعري shé-aré. v. dog-star.

SIRUP دوشاب shuraub, شراب sherbet, کوزاب koozaub, کاجیک kauchek, ناردان shurauba afool, میبه meebah, کالبذ kaulbud, رخته reikhteh, شرابات shurabaut, اشربت ashrubut. — *A maker of sirups* شراباتی shurabaute. — *Siruped, sirupy* شیرین shecreen. v. sweet.

A SISTER خواهر or خاهر khauhir, اخت ukht, شقیقت shukoekut. *A nephew by the sister* همشیره زاده humsheereh zaudeh. *A sister-in-law* سلفت sulfut, خواهر زن khauhira zunn, اخت زوج ukhta zooj. *A foster-sister* رضیعت ruzé-aat, همشیر humsheer.

Sisterly خواهری khauhir asa, اختی ukhté, اخوی akha-wé.

To SIT نشست کردن nishistun, نشسته شدن nishisteh shoodun, جلوس nishaundun, نبشاستن nishaustun, جالس بودن jaulus boodun, مقعد ساختن ka-ood kirdun, قعود کردن

mukaad faukhtun, تقاعد کردن tuka-éd kirdun, وقورت بودن sufaureh faukhtun, تخته wukooat boodun. *To sit upon a throne* مسند نشین tukhteh juloos kirdun, اورنگ نشین musnud nishéen shoodun, awrung nishéen boodun. *To sit in the principal seat* صدر نشین sudr nishéen shoodun, پیشی dur peishgah nishistun, peishé dauhtun. *To cause or order to sit* nishaundun, اجلاس کردن izlaus kirdun. *Causing one to sit behind another on horseback* مرادفت muraudifut.

To sit in the middle در میان نشستن dur mei-aun nishistun, توسط کردن tuwuffut kirdun. *To sit opposite* روبو نشان شدن rooberoo nishaun shoodun, جلو کردن huzoo kirdun. *To sit down together* واپس نشستن wapus nishistun. *To sit easily* (having an easy seat, and room enough) خوش نشین khoosh nishéen boodun.

To sit up (rise from bed) از پستر خیزیدن uz pister kheezédun, خوابگاه نشین بودن uz khaubgah nishéen kirdun. — (to watch) بیدار شدن beedaur shoodun, سهران suhraun shoodun. *To sit down* (before a town) بشهر چسبیدن beshahur chuspédun. v. to besiege; also to settle, rest: fit: hatch. — *To sit still* بی کار شدن bé kaur shoodun. v. to be idle. — *To sit* (as an assembly) بدیوان bedivaun mulakaut kirdun, در دیوانخانه نشستن dur divaunkhauneh nishistun.

A place where people sit together nishistgah, — *Site, v. situation.* — *Sith, v. fast.* *A SITHE* داسه daus, دای dauseh.

A SITTER نشین nishindeh, نشسته nishisteh, نشستن nishist, قاعد ka-éd, متقاعد mutaka-éd. *Sitting on a throne* مسند نشین musnud nishéen, اورنگ نشین awrung nishéen, تخت نشین tukhteh nishéen. *Sitting in a corner* گوشه نشین kooftch nishéen. *Sitting in a low seat* فرو نشسته furoo nishisteh. *Sitting together* هم نشین humnashéen. v. also flow, assembly; incubation.

SITUATE, situated نهاده nihandeh, موضع mouzoo-a, موضوعات mouzoo-at, نهاده nishandeh, Situation نهاد nihayd, محل muhull, موضع mouza, (pl. مواضع muwauza), موضع wuzaat, مرین marin. *In a good situation* نیکو حال neekoo haul. *A rural situation* مریضه murishah.

SIX شش shush, ست sit, ست sit. *To be at sixes and sevens* درهم زده بودن budrum zudeh boodun, پریشان شدن purrahaun shoodun, مشوش بودن muhawwush boodun. — *A set of six*

مجموعه muwauza, (pl. مواضع muwauza), موضع wuzaat, مرین marin. *In a good situation* نیکو حال neekoo haul. *A rural situation* مریضه murishah.

SIX شش shush, ست sit, ست sit. *To be at sixes and sevens* درهم زده بودن budrum zudeh boodun, پریشان شدن purrahaun shoodun, مشوش بودن muhawwush boodun. — *A set of six*

مجموعه muwauza, (pl. مواضع muwauza), موضع wuzaat, مرین marin. *In a good situation* نیکو حال neekoo haul. *A rural situation* مریضه murishah.

skim over the surface of ground or water (as a bird) beroo-é zumeen purraun boodun, زمین پران بودن beroo-é aub purr faukhtun, آب پر ساختن tudawim kirdun, حوم زدن hawm zudun.

A skimmer کبچه kubjeh, کفچه kufcheh, ملعقت mulbunut, مرغات murghaut, ملعقت milakut. v. laddle.—*A maker of skimmers* ملعقت milakut tirauht, کبچه گر kubjé gur.

Skim-milk شیر بی پوستکی sheera bé poostugé.

SKIN جلد jild (pl. جلود julood), کشر kufhr, کشر kufhrut, لیط leet. v. *hide, busk, bark, membrane, leather.*—*The cuticle or outward skin* بشرت bushurut, بشره bashureh, صفیحت suseehut. *The cutis or interior skin* آدمک adamut.—*The skin of the belly* لیط leet. *The skin of the head* مسحاق mus-hawk (pl. مساحیق mufauheek), فروت furwut (pl. شوا shuwa), شوات shuwaut, ثمرت fumrut, ملطاط miltaut, لطمه luhmut.—*A thin soft skin* بکس buzz, بوضوت buzoozut, بوضاضت buzauzut. *The thin skin which grows over a wound* جلبت jilbut. *Having a thick skin* حرش hurush. *Having a rough skin* مستعلج mustalij. *A skin upon which they write* دفتر duftur.—*Dried skin for a tent made of them* قشع kasha.—*A currier's instrument for scraping skins* گرونی kuzooné.

To skin (flay, peel) تجلید کردن tujleed kirdun, جلد mujullud faukhtun, جلد jild buroogriftn, پوست واکردن poost wakirdun, کندن kundun, گوازه کردن guwauzeh kirdun, اهنجیدن fulkh faukhtun, ساختن ahunjédun, قشر واکردن ahungédun, کشر واکردن kufhr wakirdun, بصل ساختن buhl faukhtun, ملع mukshoo numoodun, مقشون بودن mula kirdun, نقش تفسیر tukfheer kirdun, نقش rushtun, رشتن tukushshur numoodun, نمودن humr kirdun. (to cover with the skin) با پوشیدن ba bushurut poshédu. (to become covered with the skin) با پوشیده کشتن ba bushurut poshédeh gushhtun. (to cover superficially) پوش ظاهر کردن posha zauhir kirdun.

Skinned مسلوخ muslookh, مقشور mukshoor, مقشو mukshoo, کنده kundeh, منقشیر mukshuher, منقشی mukshé, اهنجیده ahunjédeh, منسبی ahungédeh, نقش tukushshur, منسوب munsubé.

A skinner جلد گر jild koonindeh, پوستین دوز furra, جلودی jildgur, پوستپاره poostpaureh, وانگر waungur, واتگر wautgur.

Skinning تجلید mujullid, تجلید tujleed, نقشیر tukfheer, جلد برگیر jild burgeer, پست واکنان post wa konnaun, ساز fulkh sauz.

Skinny منقل munkuhil, لاغر laughir, ظامی zaumí, ظمی zumé. v. lean.

SKIP کسروز kufrooz faukhtun, خیزیدن kheeze kirdun, خیزیدن kheeze kirdun, جستن jistun, اباز نبودن ibbauz numoodun, قغیزی نبودن kufeiza numoodun, تفس ساختن tukuffus faukhtun, قهره کهره kumuzeh kirdun, رقص رقص ruks zudun. v. to leap, spring.—(to miss, pass over) فوت فوت kout kirdun, گذریدن guzrédu.—*A skip, skipping* کسروز kufrooz, کسروز kufrooz, رقص ruks, اباز ibbauz, تفس tukuffus, نغزان nufzaun, خیز kufeiza, قهره kumuzeh. By skips خیز kheeze kheeze, اباز ibbauz ibbauz.

Skip-jack, v. upstart.—*Skip-kennel, v. footman.*

Skipper, v. ship-master.

SKIRMISH جنگ کردن junk kirdun, عزز کردن unz kirdun, سازدن aull faukhtun. v. to fight.

A skirmish جنگ jung, عزز aull, عزز unz.—*A skirmisher* جنگ کننده jung koonindeh, عزز سازنده unzgur.

SKIRRE صحرانورد کردن suhra nuwurd kirdun. v. to scour, scud.

SKIRT (lapper) دامن daumin, زیل zeil. (edge, border) طرف turruf, لب lib, جنب ju-naub, کنار kinaur, کناره kunaureen, کناره kunaureh, کرانه kuraun, کرانه kurauneh. v. margin.

SKITTISH (fickle) بی پایدار na pa-édaur, بی قرار bé kuraur, سبکبازی subukpa-é. (whimsical, wanton) خودرایی khoox fur, خود سر khoox fur, سرکش furkush, سرکش gurdunkush. (easily frightened (as a horse) and throwing his rider) ترسان و شیوس turfaun ou shumoo, خایف و جیوع kha-ef ou jumoo.

Skittishness (fickleness) بی پایداری na pa-édauré, سبکبازی subukpai-é, بی قراری bé kurauré.—(whimsical wantonness) شوخ خودسری shookha khoox furé. (perverseness) سرکشی furkushé, سرکشی gurdunkushé.—*Skittishly* (fickly) بی پایدار bur wujha napa-édaur. (perversely) سرکشی shookhauneh.

SKULK کچین کردن kumeen kirdun, پنهان بودن pinhaun boodun, نهفتن nuhtun. v. to lurk, hide.—*Skulking* ساز kumeen sauz.

The SKULL کاسه سر kaushe fur. v. fall.—*The joinings of the skull* درز durz.—*A fracture in the skull* شجت shujut.—*A skull-cap, v. helmet.*

The SKY هوا hawa, سما fuma, آسمان afu-maun, فلك atlas, اثیر aicer, چرخ churka afeer. A serene sky کاشاده kushau-deh hawa, هواي کاشاده hawa-é kushaudeh. A cloudy sky سنبل hawa, پوش pooh hawa.—Sky-coloured سپاوي sumawé, آسماني al-mauné. v. azure.—Skyey, v. ethereal.—A sky-lark, v. lark.—A sky-light کوه kuweh.

A SLAB, v. puddle. — A marble slab لوح مرمر lawiha marmor.

To SLABBER کعب کردن ilaab kirdun, v. to slaver.—(to smear with spittle) با لعاب الوده ba lu-ab aloodeh kirdun, با ريق ملوث ba reek mulawwus faukhtun, با اب دهن ba auba dihun aloodun, با بساق پليد ba busauk puleed kirdun. (to shed, pour) reekhtun, ریختن reczaun faukhtun. v. to spill.—A slabberer الود کننده ba auba dihun alood koonindeh, ساز با بساق پليد ba busauk puleed fauz.

Slabby, v. glutinous, viscous: wet, puddly.

To SLACK, slacken (loosen) کوشادن kushau-dun, بسنگي muhlool kirdun, محلول کردن buftngé kushaudeh faukhtun, کوشاده hull kirdun. (to grow less tense) محلول گردیدن kushaudeh gushtun, گشتن muhlool gurdédun, حل شدن hull shoodun. (to become remiss) غافل گردیدن gauranf gurdédun, کاهل na muhghool shoodun, نا مشغول شدن kauhil gushtun. v. to relax, languish, fail, flag: ease, relieve, mitigate.

Slack (not tense or compact) کوشاده kushaudeh, نا تراکم na tuwuttur, نا تراکم na turaukim. (remiss) غافل ghaufil, نا مشغول na muhghool, کاهل kauhil. v. careless.—Slackly محلولا bur wujha kushaudeh, محلولان muhlolan. v. also remissly.—Slackness کوشادگي kushaduge, حل hull. v. remissness, negligence.

SLAG نكجند nukhjud. v. drops.

SLAIN برکشته burkooshteh, کشته kooshteh, مقتول muktool, متکفل munkutul.

To slake, v. to quench: slacken.

To SLANDER بد نام bud naum da-dun, نام کشیده naum kushédun, غیبت کردن gheebut kirdun, کسی را غیبت a-éb gushtun, بهتان کردن kushera duroogh bishan, بهتان افترا کردن ifira kirdun. v. to revile.

بهتان بدنام bud name, بهتان buhtaun, زیاندرازی ifara kauré, طعننت zumbaun, زوم zumm, طعننت thutum. v. calumny, reproach.

Slanderer نام کشیده naum kushédun, بد نام bud naum dar, بهتان پذیر budguftah, زی buhtaun pi/zeer, افترا اندوز ifira andooz, غیبت zu gheebut. v. reproached.

A slanderer نام کش buhtaun kush, بد گو bud goo, بهتان گو buhtaun goo, افترا کار ifira kaur, ناموس naumoos. v. calumniator, reviler.

Slanderous بدنامي کستر budnaumé kustur, مغتري buhtauné, بهتان گو buhtaun goo, عیب گو a-éb goo, بد گو bud goo, زبان دراز zubaun dirauz. v. reproachful.

Slanderously بروج بهتان bur wujha buhtaun goo, بطور عیب گو ba ba zumm, با افترا ba ifira, betoora a-éb goo, با زیاندرازی ba zubaundirauzé.

SLANT, slanting گجرو kujrou, نا در خط na dur khutta mustukeem, مستقیم amood, از گوشه بگوشه uz koosheh bekoosheh. v. oblique.—Slantly, slantwise بروج bur wujha kujrou, بطور نا عیو betoora na amood.

A SLAP ضرب zurb, مشت musht, طرف turf, سیله feelé, سیلی feelé, طپانجه tupaunjeh. v. blow.—To slap طرف کردن turf kirdun, ضرب دادن zurb dadun, مشت زدن musht zu-dun. v. to strike.—Slap, slap-dash (all at once) هبة eekbarugé, یک دفعه eek dafaat, hubbutan, واحدة dafaatan, wahidutan, یکباره eekpaureh, یکره eekruh.

A SLASH (wound, cut) زخم zukhum, کلم kulum, بریدني duroosh, بریدن buréduné, قطع kuta. v. also fissure.—To slash بریدن burédun, زخم zukhum kirdun, کلم زدن kulum zudun, قطع کuta faukhtun.—Slashed بریده buré-deh, منقطع munkuta, زخم کرده zukhum kir-deh shooden, کلم زده kulum zuddeh. v. cut, wounded

A SLATTERN زن نا آراسته zunna na arauf-teh, نجس awruta murdaur, زنی zunné nujis, نسا شغفت nisaa shumghut. v. slut.

A SLAVE بنده bundeh, گرفتار gooriftaur, عبد abd, مملوک mumlook, عبد abd, مملوک mumlook, غلام gholauma mumlook, خلقه بگوش luka, لکع lumauleek, ممالیل hulkeh begooth, اسیر afeer, نکاح nukhaufut, بوی laucheen, لایچین burdeh, سبی subé, ابود abood, رقیق rukeek, رواق rukauk, نیز suba-é-a. v. servant.—A female slave مملوکی kuneez, کنیز kuneezuk, مملوکی mumlooku, خلیق subé-ut, سبیت rukeekut, زن لکع zunna luka, لکع luka, زن لکع zunna luka, پرستار puruftaur, پرستار gholaumut, اجیرت jura-é-ut, جرایت zunna puruftaur, کار maid-servant. — A slave-artificer کار

peishch kaur, پیشکار peishkaur. *Slaves and possessions* رقت و املاک rukbut ou imauk. *Slaves carried about from place to place for sale* جلبی julbé, جلبا julba. *A slave-merchant* نیکسار nukh-khaus. *A manumitted slave* تدبیر tudubbir. *To be a slave to the passions* نفس غلبه کردن nufs ghulubeh kirdun, *To slave*, v. *to drudge, labour, toil*.

SLAVER لعاب lu-ab, اوبا اوبا auba dihun, اوبا دندادن auba dundaun, رقت reik, رقت reikut, توف tuf, بزاز buzauk, بزاز bufauk, or بساق khé-oo, کشا kusha, توشش tushshut. v. *spittle*.

To slave لعاب رختن lu-ab reekhtun, لعاب کردن ilaub kirdun, بوق بوق saukhtun, تولا-هه numoodun. v. also *to slubber (smear with spittle)*.

A slave لعاب ریزنده lu-ab reezindeh, اب ریز auba dihun reez. v. *driveller, idiot*.

Slavering لعاب ریز lu-ab reez, تولا-هه tula-éh, ملووب muloob.

SLAVERY بندگی bundugé, بنده bundeh, مملوکی mumlooké-ut, استرقاق istirkauk, ملک ruké-ut, رقت rukk, ملک mulk, ملک melekut, گوریتاری goorifauré, گوریتاری gooriftugé, اسیر aseeré, اسیر afaur, گهرا geera, عبود abood.

SLAUGHTER مقاتلت mukautilit, قتل kytal, قتل kutl, کشتن koosh, کشتن koosh-tuné, خونباری khoon-bauré, کشتن kooshish, خونفشانی khoonfu-shauné, مهلا muhluk, اهلا ihlauk, هلا hulauk, تکتیل tukteel.

To slaughter کشتن kooshtun, قتل کردن kutl kirdun, خون رختن khoon reekhtun, سفک sufka dum saukhtun, دمار آوردن dumaar awurdun. v. also *to butcher*.

A slaughter-house خانه کضاب kuffaub khauneh, خانه صالخانه faulkhauneh, زلیخ خانه zubukh khauneh.

SLAVISH افکنده afgundeh, زلیل zuleel, پست ou khor, خور khor, حقیر hukeer, دون doon, کینه kumeeneh, الكع alka, لکع luka (fem. لکعا lukaa), وعودت wughoodut, وغارت wughaudut. v. *mean*.

Slavishly افکنده bur wujha afgundeh, بطور پست zuleelan, حقیر hukeerauneh, بوزر betoora pufst ou khor, بوزر wujha kumeeneh, لکعانه luka-auneh.

Slavishness افکندهگی afgundugé, ابتدال ib-tizaul, خوری pufsté, حقارت hukaurut, خورé, زلت dooné, زلت zillut. v. *meaness*.

To SLAY کشتن kooshtun, میراندن mee-raundun, خون رختن kutl kirdun, خون

khoon reekhtun. v. *to kill, butcher, murder*. — *A slayer* قاتل kautil, خون ریز khoon reez, کشنده kooshindeh. v. *killer, murderer, butcher*.

SLEEK ابدار aubdar, مهره زده muhreh zud-dah, پرتاب purtaub, پرداخت purdaukht, مجلی mujulla, نرمة nurmuk, نرمة nurmeh, بهکل bahkal (fem. بهکلت bahkalut), مترهلق mutuzuhlik. v. *smooth, glossy*. — *Sleek hair* زلفی purtaub.

To sleek ابدار کردن aubdar kirdun, پرتاب purtaub saukhtun, مهره زدن muhreh zudun, مجلی کردن mujulla kirdun, پرداختن pardaukhtun. *To sleek hair* زلفی پرتاب کردن zulfa purtaub kirdun.

Sleekly ابدار bur wujha aubdar, بطور betoora purtaub, نرمة نرمة nurmukauneh.

To SLEEP خفتن khuftun, خواب کردن khaub kirdun, خوابنوش شدن khaubnoosh shoodun, نایم بودن na-ém boodun, خوابنوش شدن khuspédun, خوسپیدن dur khaub boodun, هجود کردن hujood kirdun, ناعس بودن na-es boodun. — *To cause to sleep* خوابانیدن khaubanédun, تهجید کردن tuhjeed kirdun, تهجیع ihjaud kirdun. *To feign sleep* مستنیم کردن mustuneem kirdun, خواب سک ساختن khauba sug saukhtun. *To sleep upon the back* ستان کردن sitaun kirdun, خفخف ساختن fekhkh saukhtun.

Sleep خواب khaub, نوم nawm, منام munaum (plur. منامات munaumaut), هجر jujat, هک hukr, سنت siunt, هک hukaa, رطل rujul, غدن ghudun, کوم kumé, کامی kaumé, رقت ruk-dut, رقت rukaud, رقت lukz, دلم dikhumm, نواغ nukaukh, وین wufin. *The bare's sleep (a false promise)* خواب کور کور khauba khurgooosh, واده واده wa-duha duroogh. *Dogs (or feigned) sleep* خواب سک khauba sug. *The first sleep* خواب نخست nafubuh, خفتن fekhkhet. *The mid-day sleep* قیلوت keiloolut, قیل keil, قیل ka-él, قیل mukeel, قیل mau-kaul, قیل keilool, قیل rukei-ul. *The beginning of sleep, a slight sleep* خواب سبک khauba sabuk. v. *slumber*. — *Drowned in sleep* خواب اlood. *Overcome with sleep* خوابناوک khaubnauk. v. *sleepy*. — *To go to sleep* خواب رفتن bekhaub ruftun. *To rouse from sleep* بیدار کردن beedaur kirdun. v. *rouse*. — *To awake from sleep* بیدار شدن beedaur shoodun.

A sleeper خواب گیر khaub geer, خوابنده khaubindeh, نایم na-ém

vaun thoodun. *A slippery declivity down which one slides* زلخ zulkh, زلخت zulukhkhut, زحلوقت zuhllookut. *To slide privately into one's hand* بر bur wujha nuhusteh bedosta kuffe nihaudun. v. *to slip*.—*To slide or pass without difficulty or obstruction* بی بی bē mushkil wa bē tudd guzrédun, بی مانع و بی دشواری روان شدن, bē mauna wa bē dushkhauré rouvaun thoodun. *To slide (not to stand firmly)* نا نا pa-é dar thoodun, سبکپای بودن subukpa-é boodun.

A slide (slippery passage) راه گذار نسو rauhgu-zaura nusoo, مزلق muzlukut, زلاقت zulaukut.

A slider خنده khuzindh, ساز tuzulluk fauz. *A slider on the ice* بر یخ بی تبدیل پای bur eekh bē tubdeela pa-é rouvindeh.

SLIGHT (inconsiderable) بی اعتبار bē é-ati-haur, سبک subuk, نا چیز na cheez, کم kih, کم kum, دون doon, ذلیل zuleel, ناکس nakus, کلیل ku-leel, صغیر sagheer, خرد khurd, کوچک koochuk. v. *small, superficial, trifling, worthless*.—(weak, unimportant, without force or effect) نا گران na gu-raun, نا مهم na muhim, غیر مهم ghire-a mu-himmut, بی قوت bē kuwwut, نا زبون na zuboon, نا کارگر na tudvan, بی قدرت bē kudrut, نا شدید na shuddut, بی شدت bē shuddut. — (thin) رقیق rukeek, نازل nauzik, حریر rukauk, رکیل rukeek. *Slight silk* کاغذ رقیق hureera nauzik. *Slight paper* کاغذ رکیل kaughuda rukeek.

Slight (contempt, neglect) سبک رفتگی subuk gooriftugé, مذمت muzimmut, اهانت ihaunut, غفلت ba jubhut, تهاون tuhawun, حق hukr, حقیر hukeeré-ut, قرو kuroo. v. *scorn, superciliousness*: also *sleight*.

To slight سبک رفتن subuk gooriftun, ظهور zuhoor kirdun, اهانت ihaunut numoodun, تهمز tuhawun kirdun, مغتصب tuzummur faukhtun, سبک رفتن mughtumis kirdun, قرو نبودن kuroo numoodun. v. *to despise, neglect*.—*Slighted* سبک گرفته subuk goorifteh, مذموم muzmoom.

Slighting سبک گیر subuk geer, اهانت ihaunut numa, تهاون tuhawun koonau, مغتصب mughtumis. — *Slightly* بر وجه سبک bur wujha subuk geer, با اهانت ba ihaunut, با مذمت ba muzimmut, بی ادب و افرم bē adub ou azrum, بی احترام bila ihtiraum, مغتصب mughtumisan.

A sligher سبک گیرنده subuk geer kirdun, تهاون koonindeh.

Slightly (without force or strength) بی قوت bē

kuwwut, بر وجه ناتوان bur wujha natuvvan, بطور batoora zuboon. v. *weakly*. — (thinly) بر bur wujha nauzik, رقیقا rukeekau, غفلتانه rukeekauneh. — (negligently) ghufutauneh, بر وجه کاهل bur wujha kauhil, بی اشتغال bē ishtighaul. با اهماul ba ihmaul.

Slightness عدم قوت aduma kuwwut, ناتوانی natuvvané, رققت rukaukut, رقق rukuk. v. *weakness, thinness*. — (want of attention) اشتغال عدم aduma ishtighaul, اهماul ihmaul. v. *negligence*.

SLIM نازل nauzik, که kih. v. *slender*.

SLIME کدورت kudrut, کل چرب gilla churb; غلط sarghut. v. *mud*. — *Sliminess* چربی churbé, چرب چرب churb. v. *glutinous*. — (covered with slime) با کدورت پوشیده ba kudrut poshédeh, با چربی اندوده ba jurbé audodeh.

SLINESS (defting artifice) روبه بازی funn, رو به باuze, حیله heeleh, سیاست ké-aufut, دهنی aul, حول قلب hawl, حول kulb, دهنی dauhé, زیرکی zeerugé, فریبنده fur-rabindeh. v. *cunning*.

A SLING (for throwing stones) مقلع muk-laa, فلاخن fulaukhun, فلاسنگ fulaufunk, فلاخن fulauhun, فلخن fulkhun, بلاخم bulaukhun, شجائ shujauz, قذافت kuzaufut. (a hanging bandage for a broken arm, &c.) دستارچه متعلق ysaubuta taaleek, اندازی (a throw, stroke) dustaurcheha muta-allik. اندازé, رمی ramé, ضرب zurb. — A ball or stone for a sling سنگ رعد funk raad, کروهه kuroo-heh, کله kurreh, گلهh guleh, فندق funduk.

To sling انداختن uz muklaa andaukhtun, از فلاخن انداز ساختن uz fulaukhun andauz faukhtun, بی کردن uz fulaufunk rumé kirdun. v. *to throw, cast*. — (to hang loosely by a string, &c.) از قناب اوختن uz kunaub aweekhtun, از رشته تعلیق نبودن uz rishteh taaleek numoodun, در عصابت اویر dur ysaubut aweez kirdun. (to move by a rope) از رشته جنبش دادن uz rishteh jumbish dadun, از ریسبان لاندن uz reesbeen laundun.

A slinger گلوخ kullukh, فلاخنچی fulakhunje, فلاسنگچی fulaufunkje.

To sink, v. *to sneak, slip away*: *misferry*.

To SLIP (slide, fall down) سقوط کردن sukoot kirdun, زلق ساختن zilk faukhtun, زلت کردن zilt kirdun, زلق زلق mutuzullik faukhtun, زلق زلق jub kirdun. v. *to slide*. — (to omit or neglect) فوت کردن fout kirdun, غافل شدن ghaufil thoodun.

هجوم تیزکار kheeza naguhauné, خیز ناکهانی guh, hujooma tazekar, خروش درحال khuroofhâdurhaul.

Snatchèd برگرفته goorifteh, برگرفته burgoorifteh, قبض کرده شده kubz kirleh shoodeh, مقبوض mukbooz.

A snatcher بگیرنده geerindeh, بگیرنده burgeerindeh, قابض kaubiz, قبضت kubuzut. One who snatches any thing, and immediately drops it قبضت kubuzut rufuzut, قبضت kubuzut.

Snatching کیز geer, کیران geeraun, قابض kaubiz, ترقی tuzukkuf. Snatchingly (by sudden and interrupted efforts) با جد ناکه و مقطوع (ba jidda naguh ou maktuwa, با سعی درحال و نا وافی ba fa-é durhaul ou na waufé, با کوشش ناکهانی ba koothisha naguhauné ou shakusteh.

To SNEAK (creep slyly) در پنهانی خردن dur pinhauné khuzédun, بر وجه روبه باز رفتن bur wujha roobah bayz ruftun, پنهانی قدم bur wujha roobah bayz ruftun, پنهانی قدم bepinhauné kudum bekuddum rouvaun shoodun. — (to behave with meanness or servility) پست و خور شدن puft ou khor shoodun, با حقارت کار کردن ba hukaurut kaur kirdun, ناکس و نا nakusé numoodun, زلات naukus ou na murd boodun, با ابتذال حرکت کردن ba ibtizaul shoodun, با ibtizaul hurukut kirduh.

Sneaking (creeping slyly) خزان dur pinhauné khuzaun, بر وجه روبه باز رو bur wujha roobeh bauz rou, بطور نهفته قدم بقدم روان be-toora nuhusteh kudum bekudum rouvaun. — (mean, servile) حقیر hukeer, فرومایه furooma-éh, دنی doon, پست و خور duné, زلیل zuleel, کینه kumeeneh, صغر saghar, سرفرو afgunde, افکنده sagharut, fur-furoo. v. slavish. — (niggardly) طمعکار tumakaur, بی nakus, ناکس bé mukrumut, بی مکرمیت bé buzool, بخیل bukheel. v. avaricious.

Sneakingly (meanly) بر وجه پست و خور bur wujha puft ou khor, بطور فرومایه betoora furooma-éh, با ابتذال hukeerauneh, با ibtizaul, با دنی ba dooné. A sneaking fellow آدم دین همت adama doon himmut, مرد نامرد murda namurd, اهل اهلا hukaurut. v. miser. — Sneakingness ناکسی nakusé, ابتذال ibtizaul, حقارت hukaurut, پستی pufté, صغر saghar. v. meanness. — (niggardliness) طمعکاری tumakauré, بخل bukhl, خسیست khuseefut. v. avarice.

To SNEER مسخره کردن maskhureh kirdun, بذله طنر زن buzleh tunz zudun, بذله باز کردن bauz kirdun, ساختم muzeh faukhtun,

استهزا نهودن istihza zudun, فسوس فوسوس numoodun, سخری ساختم fukhré faukhtun. v. to ridicule.

A sneer مسخره maskhureh, طنر tunz, استهزا istihza, فسوس فوسوس mustuhzé, مسخره afsoos, ضحکت zuhukut, سخری fukhré, بذله buzleh, نکه nikoo. v. ridicule, derision.

A sneerer مسخره maskhureh, باز buzleh, طنر زن tunz zunindeh, مسخره mustuhzé, ساختم zuhukut, هرات huzant, ضحک zahik.

Sneering ساز مسخره maskhureh sauz, طنر زن tunz zun, بذله باز buzleh bauz. A sneering look روی بذله باز nuzruta zahik, نظرت ضحک roo-é buzleh bauz, وجه پر طنر و فسوس wujha pur tunz ou fusoos.

To SNEEZE (as men) عطس زدن ats zudun, عطسان کردن at-faun kirdun, سفلیدن fufledun, سفلیدن sulfedun, شنوسه shunooosheh kirdun, شنوسه shunooosheh faukhtun, شنوسه زدن ushnoo-feh zudun. — (to sneeze, as brutes) کدس کردن kuds kirdun, کدسه زدن kudseh zudun, نطف nufet kir-dun, ساختم nufet faukhtun, تنفط ساختم tunuffut faukhtun.

A sneeze عطس ats, عطسه atfeh, عطسان atfaun, شنوسه shunooosheh, شنوسه shunooosheh, شنوسه ushnoo-feh, کدس kuds, کدس kuds, کدس kaudis, لنگان lungaun, بهص buhs. One who sneezes عطس ats, عطس autis, عطس زن ats zun. Blessing one who sneezes تسبیح tusmeet (by saying, God be merciful to you, یرحمک الله yarhamukullah.)

Sneezing عطس زن ats zun, عطسان atfaun.

To SNIGGER, snicker خندیدن khundédun, خندیدن khundeh reesh kirdun, ساختم khundeeh faukhtun. v. to laugh, laugh at.

To SNIP (cut with scissors) با مقاص بریدن ba mikaps burédun, با کار و بریدن ba kauz wa-burédun. v. to cut. — A snip (cut) بریدنی buréduné, مس mus, قطع kuta. (a small piece) پاره paureh, پاره paureh, قطعه kutaah, اندکی anduké, جوی juzooi, ریزه reezeh. v. also share. — To go snips حصه دار شدن hisseh dar shoodun. v. to partake.

To SNITE (blow the nose) خنیدن khunédun. v. under nose.

SNIVEL زین zuneen, زان zunzun, مخاط mukhaut. v. mucus. — To snivel (run at the nose) زین زین zunzun numoodun, زین زین zunzun shoodun. (to cry) نالیدن naldun, منتحب muntahib faukhtun, منقول mu-

ei jauna pader. *Having no son* بی فرزند *be fur-*
zund, کلال kulaul.—Sons فرزندان *furzundaun,*
 اولاد *awlaud, ولدان waladaun, ابنا abna, بنون*
benoon, بنو benoo, بنی bené. The sons of Adam
 بنی ادم *bené adam. The sons of Israel* بنی
 اسراييل *bené ifra-él.—The Arabick* ابن *ibn a son*
 (like بنت *bint a daughter, ابو abu a father, ام*
umm a mother) is employed with elegance in many
 compounds ; as سبيل ابن *ibna subeel The son of*
the way (a traveller). الارض ابن ibnu'l'arz The
son of the earth (a person unknown). الانس
ibnu'l'aunis The son of familiarity (intimate friend).
 ثير ابن *ibna fumeer The sun of fruitfulness (a*
moon-light night). ابناي زمان ibna-é zumaun
The sons of the age (moderns, the present race).
 الحبل ابن *ibnu'l'hibil The son of evil (misfortune,*
sorrow). الحرب ابن ibnu'l'harb The son of battle
(a gallant soldier). خالوة ابن ibna khalawut The
son of Khalawut (innocent) [Khalawut was the name
 of a man, from the root خلا *khala*, which, *inter alia*,
 signifies *free from, clear of*: whence the Arabian
 proverb, خلاوة الامر بن *ana min ha-*
za'l'amr bin khalawut I am innocent of that; lite-
rally, I, in that affair, am the son of Khalawut].
 دایت ابن *ibna da-é-ut The son of the horse's back*
(a crow, as he pecks the horse's back when gall-
ed); دهاليز ابن ibna duhau-leez The son of the
gates (an exposed child). زكا ابن ibna zuka The
son of the sun (the dawn). سحب ابن ibna su-
haub The son of the clouds (rain). سیر ابن ibna
fumeer The son of time (night and day). ضال
ibna zaull ضال بن ضال zaullubnu'z'zaullin, or
اضلال ابن azlaulubnu-azlaul The son of error
(a worthless man; also unknown). عجزت ابن ibna
ujzut, هزمت ابن ibna harmat The son of infirmity
(the son of an old man or woman). الغمام ابن ibnu'l'
ghumaum The son of overspreading clouds (cold).
 غمد ابن *ibna ghymd The son of the scabbard (a*
sword). الليلى ابن ibnu'l'leilé The son of the
night (the moon).

A son-in-law دامان damaud, همدمان hum-
damud, حاند haufid, صهر suhr, or مولی mu-
lali, خسروانگیر khusranganur, خسروانگیر
gaur. *Son-in-law* احفاد ahfad, حفدت hafa-
dud, اھوار af-haur, صھرا suhra, موالی muwaulé.
The son or affinity of a son-in-law دامادی da-
maudi.

A SONG اغنیت aghné-ut, غنا ghyna, نغم nughma,
 نغمات nughmat, سرو furood, آواز awaz,
 خوانندگی khaunindugé, آواز awaz,
 راضی razish, نوا nawa, نوازی nuwāi-é, ترنم

turunnum, ترانه turauneh, لحن luhin, هنج hu-
zuj, عثاٹ yfaus, خنیا khuné-a, سرواد surwaud,
سرواز surwauz, رود rood, کروز kurrooz, کروز
kurroozsh, سماع sumaa, طثن tufun, پرمه purmeh,
خسروانی khosroo-auné. v. air; also poem.—Songs
نغمات alhaun, لھون luhoon, لھان luhaup, نغمات
nughmaut, غوانی ghuwauné, اغانی aghauné, رنم
runnum. *The song of birds* مرغان nuwa-é
murghaun, لھان پرندگان alhauna purrindugaun.
To sing a song (also *to accompany one with an instru-*
ment) نواختن کردن nuwaukht kirdun, نواختن
nuwaukhtun, سماع کردن sumaa kirdun, ادا
اختن ada faukhtun. v. to sing.—*To sing a song*
in unison with another هماواز شدن humawauz shoo-
dun. *To compose a song* نغمت پرداز کردن nugh-
mut purdauz kirdun, نغمت ساختن aghné-ut
faukhtun, غنا کشیدن ghyna kushédun, نواختن
nuwaukhtun, نغمت ترانه پردازدن turauneh purdaukh-
tun. *Belonging to song* سماعی suma-é.—*A mar-*
riage song اعراسیت اداي aroos ada-é, اعراسیت
é-araśé-ut. *A funeral song* نغمت میت aghné-
uta meit, مرثیات murśaut, مرثیت murśé-ut (plur.
مرثیات muraśé). *A nurse's song to a child*
بجبت bujbujut.—*Songster, songstress, v. singer.*

À SONNET غزل ghazal.

SONOROUS, *soniferous, sonorifick* اواز دار awauz dar, اهنگدار ahunkdar, صدا دار suda dar, خوب اواز khoob awauz, بلند اواز bulund awauz, زو runum, زو بائب tinin, زو بائب zu baunk, قراقف kuraukif, زو صوت zu foot, زو نوا zu nuwa. — *Sonorously* اوازدارانه ba bulund awauz, اهنگدارانه ba khoob awauzé, با زو runum. — *Sonorousness* بلند اواز bulund awauzé, اهنگداری ahunkdaré, طنتین tineen, طنتین tintinut.

SOON زود zood, زو zoo, بزودی bezoodé,
 علي علي furé-a, سريع furatan, هبانا humaun,
 تيز بازار taze kaur, تيز taze, ala'l'four, الغور
 هباندن humaun luhzeh, لحظه taze bazaur,
 humaundum, حلد jild, على التعجيل ala'l'ta-
 jeel, بتعجيل bitaajeel. *As soon as* هبانه humaunkeh. *Soon fading* سريع
 زود كشافى furé-a'z'zuwaul. *Soon opened* زود كشافى
 zood kusha-é. v. also *immediately, early, readily,*
willingly.—*Not soon* نا زود na zood, دير deer. v.
late, slow.

SOOT دوده doodeh, سوان furwaud, لفر luf-
 gw, نوروت noorut. — Sooted پوشیده ba
 doodeh پوشیده v. footy.

IT'S SOOTH نواختن nuwaukhtun, خاطر
 خوش آمدن khautir nuwaukhtun, نواختن khoosh

SOUND (*any thing audible*) اوازه awauzeh, اواز awauz, صدا fuda, صوت foot, اهنگ ahunk, کلبانک baunk, سماعت fumaat, نامت naumut, گلبانک gulbaunk, هوا hawa, طنین tuneen, تونتون tuntun, زمزم zunzum, زمزمه zumzumeh, زیم tunim, طنین tunin, نشدت huzeez, هزیز huzeez, دمدمد dumdumch, نضدیت nushdit, چغار chughaur, نغمت nughmut, عرل aruk, طغی tughé, تالاش talash, تالاج talaj, قسیب hadd, هاد wahaut, وحات kuba, قبع kuseeb, غرغره ghurghureh, ولوله wulwuleh, نقص nukz, معبت maamaat, سرفاق furfauk, ترنگ tirunk, هبس hums, دنک dunk, *v. noise, clamour.* — *The sound of drums and trumpets* کوس و نغمت nughmuta nufeer ou koo's, و نغمت و کوس wulwuleha koo's ou nufeer. • *The reverberation of sound* صدا رد rudda fuda, اوا awa, رکا ruka. *v. echo.* — *The sound of iron when struck* صلیل fuleel, تصاصل tufalsul.

To sound اواز زدن awauz zudun, ساختن ahunk faukhtun, باتک fuda kirdun, صدا دادن baunk bur zudun, سماعت ساختن gulbank kirdun, سماعت تصویب کردن fumaat faukhtun, توفیق دادن awauzédun, اوازیدن awauzédun, زدن faukhtun. *To sound an instrument* نواختن nuwaukhtun, ساز زدن fauz zudun, نواختن کردن nuwauzish faukhtun, نواختن ساختن ahunk faukhtun, چغار زدن chughaur zudun, صدا دادن fuda dadun. *To sound (try with a sounding-line)* بلد انداختن bilud andaukhtun. *To sound a retreat* کردن tubl asafsh kirdun. *To sound one's praise* نامی دادن neck naumé dadun. *v. to celebrate, praise.* — *Sounding, v. sonorous.*

SOUNDLY (*healthily*) با تندرستی ba tundurusté, بهبودی buhboodauneh, با خوشی ba khooshé. *v. lustily, strongly, truly.* — *حقیقۀ* hukeekutan, بددرستی bedurusté, با صحت ba fahhut, صحیحاً fahhehan. *v. also fast, closely.*

Soundness (health) بهبودی tundurusté, بهبودی buhboodé, خوشی khooshé, شفا shufa. — (*truth*) راستی raufté, حق hukh, حقیقت hukeekut, صداقت fudaukut. *v. rectitude: strength, solidity.*

SOUP شوربا khoredé, اوبا auba, شوربا shoorba, حذرقت huzrukut, اسپیدبا ispeedba, شوروا shoorwa, شوب shqob, شوبا shooba, حروقت hurookut. *Pruin soup* اجاصیت ijafé-ut. *Rice soup* شله sheelch, شیو shé-oo, پرنج اوبا prinj auba. *v. rice.*

SOUR ترش tursh, زست zuft, تیز taze, حامز haumiz, حمیز humeez, ناقس naukis, دزفگیر dazfgeer, ماضر muzr, ماضر mauzir,

مقر muzeer, حمض hamiz, کامه kaumeh, مکر mukur, مویخ mu-ekkhuz, قاطع kauta, نباخ nubaukh, تخ tukhkh. — (*crabbed, harsh of temper*) ترشی turshé, تند tund, درشت durusht, تیز taze tubé-at, تیز مزاج taze mizauj, زشت zisht. *v. morose, peevish.* — *Very sour* احمز ahmiz, اتع akta. — *Sour of countenance* ترش رو tursh roo, سخت روی fukht rooi. *A sour countenance* روی ترش rooi tursh, سخت روی rooi fukht. *Sour fruit* میوه نیم رس meevaha neem rus, غنجال ghunjaul. *v. under fruit.* — *Sour milk* شیر ترش sheera tursh, لبن ماضر lubna mauzir, خامط khaumut, مکر fukur, بینو beenoo. *v. under milk.*

To sour (make sour) کردن tursh kirdun, ترش زست ساختن turshanédun, ترش زست ساز کردن taze kirdun, ترش زست ساز کردن muzir faukhtun, ترش زست ساز کردن humz kirdun. — (*to be or grow sour*) ترش کشیدن turshédun, ترش زست کردن zuft gurdédun, ترش زست کردن humz fhoodun, ترش زست کردن muzir boodun. — (*to make uneasy*) آزار دادن azaur dadun, آزار ساختن muzturub kirdun, آزار ساختن dilazaur faukhtun, آزار ساختن dilreesh kirdun, ترش زست کردن teereh zumeer faukhtun. *v. to vex, tease, plague.* — (*to grow peevish or discontented*) ترش زست کردن durusht gushtun, ترش زست کردن azaur é-austun, ترش زست کردن teereh zumeer gurdédun.

SOURCE مصدر muddar, آغاز aghauz, منشا munsha, مبدا mubda, منصب munsub, اصل afl, بیخ beekh, نصاب nisab, بونج booh, سر fur, نجر nu-jir. *v. origin, root.* — (*fountain*) عین a-én, چشمه chushumeh, منبع mumba, نبع nuba, نبوع nu-booa, شمس shems. *v. spring.*

SOURISH ترش شیرین tursh sheereen, ترشه turshéh sheereen. *A sourish stomachic for giving an appetite* اب کامه auba kaumeh, مایه ma-éha khoosh.

Sourly (with acidity) ترشانه turshauneh, حامز haumizan, حریفا hureefan, با حموضت ba hamooz. — (*with acrimony*) ترشی ba durushté, تند با ba tunde, تیز مزاج bur wujha taze tubé-at. *v. morosely, peevishly.*

Sourness (of taste) ترشی turshé, حموضت ha-mooz, حرائط huraut, حمز hamz, حروت hurwut. — (*of temper*) ترشی turshé, تند tunde, تیز مزاج taze tubé-at. *v. morosely, peevishly.*

SOUSE (*salt, pickle*) آب نمک auba namuk, زور zaur. (*any thing kept in pickle*) نمکسود namuk-

To *span* تنسایر کردن shabr kirdun, تنسایر ساختن tushaubur faukhtun, واجب کردن wujub kirdun با دست پیمودن ba dist peimoodun. v. to measure.

A SPANGLE تنکه tunukeh, صغیحه fufeehieh. To *spangle* تنکه افشاندن tunukeh effhaundun, با صغیحه اراستن ba fufeehieh arauftun. — Spangled تنکه زو zu tunukeh, با صغیحه اراسته ba fufeehieh arauftch.

A SPANIEL سگ fug, کلب kulb.

A SPAR مارفشیطا markusheeta. v. marcasite. — A *spar* of wood تراشه turaushch, شکت shikkut, چوپ پاره chope paureh, تیره teereh, چوپ پاره paurooleh, هیزان کوچل ja-éza fugheer, جابر صغیر heezauna koochuk. v. also bar. — To *spar*, v. to bar, shut, close: also to jangle, quarrel, skirmish.

To SPARE (use frugally) خرج قلیل ساختن kharja kuleel faukhtun, خانه داری کردن khaunchdaré kirdun, مختار شدن muktir shoodun, نفاست شدن imfauk numoodun, پاسیدن nufaufut shoodun, نوشتن nuwistun, ضن paulédun, استبقا کردن istibka kirdun, zun boodun, ضنات کردن zunaunut kirdun. (to show mercy) مرحمت نمودن murhumut, numoodun, مشفق بودن mulhfik boodun, بخشیدن bukhshédun, عفو دادن afoo dadun, معذور ساختن maa-zoor faukhtun, شفق نمودن shufkut numoodun. v. to pardon, forgive. — (to forbear, let alone) فراغ firaugh shoodun, و استادن wa istaudun. (to forbear to inflict or impose) مسلم کردن mu-fullum kirdun, معاف ساختن mu-auf faukhtun, بیزار کردن beezaur kirdun. v. to exempt.

Spare (scarce) نا فراوان na biffé-aur, کم عدد kum adad, قلیل kuleel, غیر وافر ghire-a waufir, نا kufeer. v. scanty, parsimonious. — (superfluous, not wanted) نا na lauzum, افزون afzoon, کثیر kufeer, متجاوز mutujawuz, باقی bauké. (lean) لاغر lau-ghir, نا کشت دار na goosht dar, گوشت kum goosht, نا عظیم الجسم nuheef, نا مبدن na mubdan.

Sparing (parsimonious) خرج قلیل ساز kharja kuleel fauz, نا بذول na buzool, خانه دار khaneh dar, مختار muktir, تنگ دست tunk doft. (scarce, little) کم عدد kum adad. — Sparingly (frugally) با خرج قلیل ba kharja kuleel, بروجه bur wujha khauneh dar, بلا بذل bila buzol, بطور تنگ دست betoora tunk doft. (not abundantly) قلیلا قلیلا kulleelan kulleelan, بی ghire-a kufut, بکثرت bé biffé-auré, بپرهیزکاری ba purhazekare,

بر وجه خویشندار bur wujha kha-éshun dar, زهیدانه zuheedauneh, بطور زاهد betoora zauhid, v. also cautiously, tenderly.

A SPARK (of fire) آتش پاره autash paureh, ستارچه sitaurcheh, ستارچه اتش sitaurcheha autash, شرارت shuraurut, ستار sitaur, ایزل a-éshuk, ایزل a-ésh, شرار shuraur, شراب shura-ér, ایزل a-éshieh, وایزک wa-éshuk, کیول kei-ool, نحاس nihaus, حسکل huskul (plur. حساکل husaukil), سرشک firishk. v. also gallant, beau. — Sparkish, v. airy, gay, gallant, showy.

A SPARKLE چیز تابان cheeza tabaun, شی shei-a aubdar, چیزی روشن cheezé roshun, لوما luma. v. spark.

To sparkle (shine, glitter) تابان شدن tabaun shoodun, جوهردار بودن johurdar boodun, تافتن tauftun, رخشیدن rukhshédun, شعله ور بودن shaaleh wur boodun, لبع کردن luma kirdun, لوما روشن کردن lauma kirdun, روشنا زدن roshuna zudun, پشنجیدن aubdar shoodun, پشنجیدن pushkhédun. (to emit sparks) ستارچه نمودن autashpaureh zudun, ستارچه نمودن sitaurcheh numoodun, شرارت کردن shuraurut kirdun.

Sparkling تابان tabaun, تابدار taubdar, روشن zun, جوهردار johur dar, شعله ور shaaleh wur. Sparkling gems جواهر تابان johura aubdar.

Sparklingly بروجه bur wujha tabaun, بتوورا betoora شعله ور shaaleh wur, تابدارانه aubdarauneh. — Sparklingly تابدار taubdaré, تابانی taubauné, جوهردار johurdaré.

A SPARROW عصفور usfoor (fem. عصفورت usfoorut, pl. عصفایر asaufeer), پنجهک punjshuk, چوچو choochoo, جوچو joojoo, پنجهک punjshut, بالوانه balwauneh, ساپان faubaun, شفاونه shufauneh, پوزشوند puzshwund, ککشووه kushkoohch, اسود aswad, صیاق sei-awk (plur. صیاق seik), صغیر sursuf, صغیر صغیر sursuf-ut, دخن dukhna, خاقل khawl, نفاست nufaufut, نشت nushut, رهند ruhun. The red-headed sparrow سرخسار surkh-saur. The red-headed sparrow سرخ چنک surkh chunk. The chirping of a sparrow چوچو choochoo, وایع waufer.

A SPASM تشنج taas, تشنج tikuk, تشنج tushunnuj. — Spasmodic تشنج دار taas duh, تشنج zis gashch.

To SPATTER (with dirt) پاشیدن paushidan, پاشیدن paushidan, پاشیدن paushidan.

v. to bespatter.—(to defame) نام کشیدن naum ku-shédun, ناموس budnaum dadun, ناموس کردن naumoos kirdun, عیب گفتن a-éb guftun, غیبت زدن gheebut zudun.

A SPATULA مرهم کش murhum kush, میقی meekuf, میقای meekauf, سهه fimeh.

SPAWN (of fish) ماهیزاد mauhé-zaud, اشپل ashpuk, صقار su-akur, سبیکا fumeika.

To spawn تولید ماهی کردن tooleeda mauhé kirdun, سوک زایدن sumook zai-édun. v. also to issue, proceed.

Spawned مولود monlood, زاده zaudeh.

To SPEAK گفتن guftun, کلام کردن kulaum kirdun, خطاب کردن khutab kirdun, سخن گفتن mukawulut faukhtun, ساختن fukhun guftun, حرف زدن hurf zudun, گویا گوئی-ا shoodun, گوئی-ا شدن gooi-édun, برآورده زبان کردن burawurdeha zubaun kirdun, تکلم ساختن tukleem kirdun, نطوق کردن nutook kirdun, گفتاریدن tunuttuk faukhtun, نطق ساختن guftarédun, نبس کردن nubs kirdun, تنبیس ساختن nubfut faukhtun, نیل نیل néfut kirdun.—To speak well of another نام ستودن neek naum dadun, ستودن sutoodun, پسندیدن pusu-dédun, زکر بالخیر کردن zikra bi'l'kheir kirdun. v. to praise.—To speak ill of another بد گفتن bud guftun, بدنام دادن budnaum dadun, زمر زورام faukhtun, نکوهیدن nikoo-hédun, عیب گفتن a-éb guftun. v. to defame, slander.—To speak confusedly مشوش کلام کردن mushawwush kulaum kirdun, تبکل ساختن tubukkul faukhtun. To speak figuratively عبارت ساختن ybaurut faukhtun. To speak foolishly بیوهی bechoodeh guftun, بی معنی کلام کردن be maané kulaum kirdun, نا فرجام کردن fakhuma na farjam kirdun, تفرقه کردن fursureh kirdun, لغو زدن lugho zudun, هفت ساختن fukhtun. To speak any thing which binds the speaker سخن سبک ساختن fukhtun. To speak slowly, or feebly سخن ضعیف ساختن fukhtun. To speak proudly سخن مغرور ساختن mukhtu gooi-édun, مغرور شدن mukhtu kirdun. To speak fast سخن تند ساختن fukhtun. To speak low سخن پست ساختن fukhtun. To speak loud سخن بلند ساختن fukhtun. To speak in opposition رن کلام کردن rudda

kulaum kirdun. v. to contradict.—To speak eloquently or agreeably شکر گفتار ساختن shukr guftaur faukhtun, نصیح الکلام شدن fufeehu'l'kulaum shoodun, ملیح الکلام بودن muleehu'l'kulaum boodun, میر کلام شدن meera kulaum shoodun, زبان اور بودن zubaun awur boodun, سخن پرداختن fukhun purdaukhtun, خوش سخنرانی khoosh zubaun boodun, سخن کذاردن fukhunrauné kirdun, سخن شیرین کردن fukhuna sheereen kirdun. To speak barbarously اعجاب گفتن é-ajaum guftun. To speak to one's self زکیدن zukédun, کلامت مشوش شدن muwafwus shoodun, کلامت mutawafwus kirdun. v. to mutter.—Whatever one speaks of in ridicule مرآک murauk One who speaks well (especially extempore) سخن کذار fukhunguzaur, میر کلام zubaun awur, meera kulaum. v. eloquent man, orator.—To speak through the nose غنا بودن ghunna boodun, از بینی گفتن uz beené guftun. One who speaks through the nose اغن aghun (fem. اغنا ghunaa), ادغم adghum (fem. ادغما dughma). v. under nose.—To speak or converse with ساختن mulakaut faukhtun, گفت و شنید کردن guft cu shuneed kirdun, مکالمه ساختن mukaulumeh faukhtun, مصاحبت داشتن musauhibut dau-sh-tun, سوال و جواب کردن suwaul ou javaub kirdun, همنشین humbuzm shoodun, همزانو شدن humzau-noo shoodun. v. to discourse; utter, mention, pronounce, harangue, address, accost; proclaim, celebrate.

Speakable (possible to be spoken) ممکن گفته بودن mumkina gufteh boodun. (having the power of speech) اهل زبان zu kuwwuta guftaur, لسان دار ahla zubaun, دار liffaun dar.

A speaker گویده goo-éndeh, متکلم mutukul-lim, سخن ران fukhun raun, اور zubaun awur, گو گوئی. v. orator.

Speaking گو گویده goo-éndeh, گو گوئی goo, گوئی گوئی guftaun, متکلم mutukullim, کلام killaum, کلیم kuleem, قول kool, فرسا nautik, ناطق nautik, مضرب muzib, نایخت pooz, متوجرس mutujurris, مغترش (pl. نوابخ nuwaubukh) naubikhat. Speaking agreeably شکر گفتار shukr guftaur, خوش گوئی khoosh gooi-a. Speaking admirably, elegantly, correctly اصابت maajuz goo, اسباب isaubut, اصطلاح isilaah. v. also eloquent.—Speaking truth حقیقت گوئی hukeekut gooi-a, صدق sudik.—

ma, با وجاهت ba wujauhut, با ظاهر پسند ba zauhira puffund, با وجه مقبول ba wujha mukbool. — *Speciousness* خوشنمایی khooshnumai-é, وجاهت wujauhut, وجه مقبول zauhira puffund, ظاهر پسند wujha mukbool.

A SPECK نکته nukteh, لکه nukteh, لکه lukkeh, نشان nishan, نمرت numrut (pl. نمر numar), نیش numush, ردا ruda, تلس tils (pl. اطلس atlas), کاخج kaukhuj. A red speck on the eye (from a blow) طرفت turfut. v. spot.

To speck, v. to spot, speckle.

A speckle لکهچ nuktehchek, لکهچ lukchek, غیبهچ a-ébechek. — To speckle با نکته pulunk runk کردن, نشانیدن nishandun, نیش ساختن numish faukhtun, منقوط نبودن munukkut kirdun, منقوط نموده munkoot numoodun, نمر ساختن numr faukhtun, نمرت نکردن numrut kirdun. v. to spot.

Speckled پلنگ رنگ pulunk runk, منقوط munukkut, نمرت numr, نمرت نکردن numrut, نمره numra, انمر anmir, نیش numish.

A SPECTACLE (show) تماشا tummausha, مظهر muzhur (plur. مظاهر muzaur), مظهر runa, اواز awauzeh, پروان purwaun, پرواز purwauzeh, سیر seir, ازین azeen. v. also fight. — Spectacles (glasses to assist the sight) دوربین door been.

A SPECTATOR ناظر nauzir (plur. نظار nuzaur), مشاهده mushahid, تماشاچی tummaushajé, سیرجی seirjé. v. beholder.

A SPECTRE خیال khé-aul (plur. خیالات khé-aulut), صورت وهی numa-ésh, صورت وهی foo-ruta wuhmé, طایف ta-éf, طیف teef, هانا hu-mauna, ردت rudaat, ردت zyl, غول ghool, غریب afre-ut.

To SPECULATE (consider attentively) اندیشه andeesh, ملاحظه ساختن mulauhez faukhtun, امان کردن ima-en kirdun, تامل کردن tafawwur faukhtun, تأمل کردن mutaula-shoodun, تدبیر کردن mutalaat faukhtun, تأمل کردن mudabbir kirdun. v. to meditate, consider, reflect.

Speculation اندیشه andeesh, مشاهده mushahad, تصور imaen, امان mulauhez, پندار pundaar, تفکر fikr. v. contemplation, (fcheme, plan) مقصود mukfud, مقصد kasd, غرض gharz. — Speculations of mysterious or ideal things مشاهدات عجیبه mushahadata gheebut.

Speculator (given to speculation) صاحب اندیشه sahib andeesh, مشاهد پرور mushahadeh pur-

wur, ملاحظه دار mulauhez dar. — (ideal) متخیل mutukhei-ul, واهی wuhmé, خیال khé-aul, واهی wauhim. v. visionary. — The speculative sciences معارف معنویت ma-arufa manuwé-ut.

Speculatively (with contemplation) بر وجه اندیش bur wujha andeesh, با ملاحظه ba mulauhez, خیالانده khéi-alau-neh, بطور واهی betoora, wuhmé.

A speculator (one who contemplates) صاحب اهل ملاحظه sahib andeesh, صاحب مشاهدات zu imaan, غیبیت sahib mushahudaut ghubé-ut. (a schemer) صاحب غرض sahib mukfud, قصد پرور ghurz, قصد kufd purwur. v. projector.

A SPECULUM آینه ai-éneh. v. mirror.

SPEECH (the power of utterance) لسان lisaun, گفتار kiftar, زبان zubaun, قوت کلام kuwwuta lisaun, گوشت گوشتی guftaur, لغت lughut, قول kool, لفظ lufz, قوت لفظ kuwwuta lughut, منطق sakhtun, سخن (an harangue) dujmut, کلام kulaum, کلمت kulimut, نثر nusr, خطابه khutbeh, گفتار guftaur, خطابه khutbeh, نفس nufus. — A part of speech (in grammar) حرف hurf, کلمت kulimut. — Soft in speech آهسته ahuf-teh, رخیم rukhim, رخامت rukhaumut, بطی rukheemut, منع munaam. Slow of speech ببطی buté-u'l'kulaum. To begin a speech فتح futiha kulaum dadun. One who makes a speech in the middle of an assembly ساز در میان کن dur mei-aun fauz, در میان مجلس گو dur mei-auna mujlis goo.

Speechless بی سخن befukhun, بی زبان bé zu-baun, بی صدا bé fuda, خاموش khaumooth, احمک akhrus, احمک abkum. v. dumb.

To SPEED (move with celerity) شتاب زدن shitaub zudun, شتابان روان شدن shitabaun rouvaun shoodun, شتابیدن shitabédun, تیز رفتن taze ruftun, تیز کام شدن taze gaum shoodun, تعجیل ساختن ta-ajjul kirdun, تعجیل کردن taajeel faukhtun, مبادر کردن mubaudir kirdun, پوییدن pooi-é-dun, سرعت نمودن furaat numoodun, حدس کردن hudis kirdun. v. to hasten. — (to cause to make haste) شتابانیدن shitabanédun, تعجیل گردانیدن taajeel gurdanédun, عجل eifauz ساختن e-ajaul faukhtun, مستوفض ساختن mustoofuz faukhtun, پویان بودن pooi-aun boodun. — (to have success) نیل bukhté-auré daufhtun, برخنده بودن neek bukht shoodun, دولت یافتن dowlut é-aftun, مسعود بودن musood boodun. v. to succeed. — (to make prosperous) بختیار کردن bukhté-aur kir-

keeneh faukhtun, بد خواه کردن bud khaub kirdun, پر تغه ساختن pur tuffeh faukhtun, کینور کردن keenwut kirdun.

Spiteful کینور bud khaub, بد خواه Spiteful, بد اندیش bud andeesh, سینه درون se-uh duroon, کینه بد فرجام keen tooz, کین bud furjaum, بد سگال bud sigaul, پر حقد pur hi-kud, حقود hukood, زو تغه zu tufeh. v. malicious.

Spitefully کینه با ba seeneh pur keeneh, با bur wujha bud khaub, بر وجه بد خواه, بطور ba keen, حقودانه hukoodaunch, بد اندیش betoora bud andeesh.

Spitefulness بد خواهی bud khaubé. v. spite. Spit (as meat) زده beseekh zuddeli, با sheesh supookhteh.

A spitter (of meat) بسپنج زندده beseekh zunindeh. (one who spits from his mouth) تپ برآور tuff burawur, بصرق افکن khé-oo zun, اوبا دیون auba dihun bur.

Spittle اوبا دیون auba dihun, اوبا دیون duundaun, بساق buffauk, تپ tuff, بزیق buzaug, کینو kee-oo, پیشین peilheen, کالیا kaulé-aur, لایب laab, لایب lu-aub, مرغ tufiz, تفل tuffal, تغال kaulé-a, روال ruwaul, روال re-aul, روال murigh, نقاحت nukhaut.

To SPLASH با مردار اودن ba murdaur aloodun, با shookhé puleed, با ba chirk paushédun, با ba teen ou chirkaub, پر کل و چرکاب Splashy mulawwus kirdun. — پر کدرت و آب شوخنال pur gill ou chirkaub, مردار murdaur, شوخیکن shookhgeen, چرکین chirkeen.

The SPLEEN (milt) طحال tubaul (pl. طحال tubul), کش سیه (melancholly) supurz, سودا sowda, دلخیزی delfikauré, بد خواهی keen, کین (anger, ill humour) khaubé, تپ tuff, — A disease in the spleen طحال tubaul. — Diseased in the spleen طحال tubul.

Splendid طحال tubaul, طحال tubul, نیز مزاج azaur e-aub, غرور ghuroob, دُرُوب durub, v. free-

Splendidly بزرگانه buzurgwaur, بزرگانه buzurgwaur, دولتمندان dowlutmundaunch, کربانه kureemaunch, جلیلاونه julcelaunch, با عظمت ba azumut, عزیزا azeezan. Splendour (magnificence) بزرگواری buzurgwauré, جومردی joomurdé, ولت و julaul, جوانمردی juvaunmurdé, عزت shawkut, شوکت dowlut ou ikbaul, اقبال yzzut, کرم kurim. (lustre, power of shining) رشنا roshuna, اشراق ishraq, شعله shaalet daré, تابى taubish, تابى taubé, تاب taub, جوهردارى johurdaré, رونق roonuk, فر furr. A SPLINTER چوپ پاره chop paureh, تراشه turaufteh, جراده juraudeh, پاروله paurooleh, شورمیز shoormeez, تیره teereh, براهت bura-e-ut, شومین shoormeen, رند rund, جزازت juzazut, سپوسا paushéen, پاشین paushéen, لفاق dukauk. v. fragment. — A splinter of iron پوسنگی poostugé, زبرت zubrut.

Splendidly بزرگانه buzurgwauré, جومردی joomurdé, شاهانه shahaunch, دولتمندان dowlutmundaunch, کربانه kureemaunch, جلیلاونه julcelaunch, با عظمت ba azumut, عزیزا azeezan.

Splendour (magnificence) بزرگواری buzurgwauré, جومردی joomurdé, ولت و julaul, جوانمردی juvaunmurdé, عزت shawkut, شوکت dowlut ou ikbaul, اقبال yzzut, کرم kurim. (lustre, power of shining) رشنا roshuna, اشراق ishraq, شعله shaalet daré, تابى taubish, تابى taubé, تاب taub, جوهردارى johurdaré, رونق roonuk, فر furr.

A SPLINTER چوپ پاره chop paureh, تراشه turaufteh, جراده juraudeh, پاروله paurooleh, شورمیز shoormeez, تیره teereh, براهت bura-e-ut, شومین shoormeen, رند rund, جزازت juzazut, سپوسا paushéen, پاشین paushéen, لفاق dukauk. v. fragment. — A splinter of iron پوسنگی poostugé, زبرت zubrut.

To splinter (shiver) پاره پاره paureh paureh, ریزیدن reezeh kirdun, زدن zudun, خرد مرد ساختن shagaufstun, شکستن reezédun, چال چاک زدن khurd murd faukhtun, شق کردن shukk kirdun. (to be shivered) پاره پاره paureh paureh, ریزیده شدن reezédun, ریزیدن reezédun, چال چال chaulk, ریزه بودن reezédeh shoodun, چال چال chaulk reezeh boodun.

To SPLIT بدو نیمه زدن bedoo neemeh zudun, شق کردن shukk kirdun, منفج مفرج faukhtun, منکیدن munkédun, سفتیدن shuklédun, ترکییدن turkédun, منشرج musfullat kirdun, مسلعت کردن musfullat kirdun, تعطیط کردن munshurij faukhtun, خارق کردن dirrédu, دریدن dirrédu, کھاریک kirdun. v. to divide, dash. — (to be split) بدو نیمه زده shagaufsteh shoodun, شق کرده bedoo neemeh zuddeh boodun, تشطی شدن shukk kirdel shoodun, تشطی شدن shuzzé boodun, ترکیده شدن turkédel shoodun. v. to burst, crack. — To split against a rock ر وقع besuwaunut zuddeh boodun, ر bur wuka shagaufsteh shoodun, ر dur wukla faul chuspédel boodun.

Split (part.) بدو نیمه زده bedoo neemeh zuddeh, منفج shagaufsteh, سفتیده shuklédel, ترکیده turkédel, دریده dirrédeh, چاک زده chaulk zuddeh, شق shukk kirdel shoodel, مخروب mukhroob.

munshurij, منتشر munshurik, منشر munshurim, تخرم tukhurrum.

A splitter ساز نیم budoo neem fauz, چال چاunde chauk zunindeh. A splitter of hairs استار موئی uftauda moo thagauf, موی بدو نیمه mooï bedoo neerneh fauz.

SPLUTTER غوغا ghoozha, هنگامه hungaumeh, غلغل ghulghul. v. tumult, buffle.

To SPOIL خراب کردن khufaurut ou ghaurut kirdun, تالان گرفتن talaun gooriftun, حرب رستن ristun, سلب کردن harb faukhtun, استلاب کردن istilaub kirdun, دزدیدن duzdedun. v. to plunder, rob.— (to corrupt) پوسیده کردن poosédeh kirdun, افنا کردن tubauhé faukhtun, افساد ifná kirdun, اضلال ساختن azlail faukhtun, زیان زدن ifsaud numoodun, پوسیدن poosédun, پوسیده poosédeh: gushtun, تباہ گردیدن tubauh gurdédun, خلل شدن khullul shoodun. To cause to spoil خراب کردن izaulut kirdun, پوسانیدن poosaunédun.

Spoil غارت ghunémur, مغنم mughnim, غارت ghaurut, تاراج taurauj, تاخت taulaun, نهبت nuhtut, یغما yaghma, سلب sulub. v. plunder.—Spoils غنائم ghunaém, غنم ghuneemuta maule, غنم ghunub, نهاب nufaul, انفال anfaul, مخرب mukhrib, زبان زدن zé-aun fauz. v. also robber, plunderer; marrer.—Spoilful. v. wasteful, rapacious.

Spoilt (corrupted) پوسیده poosédeh, فساد fufaud, تباہ tubauh, فساد funa ou zé-aun pizzeer.

A SPOKE (of a wheel) فراش furaush.

SPOKEN (part. of speak) گویده gufteh, گوشت گوشت guftum. He spoke گوشت guft. We spoke گوشت gufteem. Ye spoke گوشت gufteed. They spoke گوشت guftand.

A spokesman متکلم mutukullim, سخن ران fukhun raun, گوینده go-éndeh. v. speaker.

Spoliation, v. robbery, privation.

SPONGE اسفنج asfunj, اسفنج asfunjeh, غاری ghauré. A painter's sponge or brush مسبار musbaur.

To sponge (wet with a sponge) از اسفنج نم uz asfunj nim kirdun. (to wipe out with a sponge) از اسفنج محو کردن uz asfunj muhoo zudun. (to gain by mean arts) از فریب و خوری بدست از فربا uz furrabe ou khoré bedost awurdun,

از پسته ou hooleh, از حقارت و غدر سود کردن, uz hukaurut ou ghudr food kirdun.

A sponger خور مفت muft khore. v. parasite.

Sponginess اسفنج wusufa sufunj, اسفنج mauhe-uta asfunj. —Spongy اسفنج asfunj afa, اسفنج مانند asfunj maunend.

SPONTANEOUS تیرع muradé, با ارادت ba burra. v. voluntary. —Spontaneously تیرع با ارادت ba hufna ikhté-aun, تیرع با ارادت ba hufna ikhté-aun. —Spontaneously تیرع با ارادت ba hufna ikhté-aun.

A SPOON کاسه kumcheh, ملاعق mula-keh (plur. ملاعق mula-ék), مغرقت mughrufut, کاشوق kashook. v. laddle.—Spoon-meat, ابا aba v. soup, broth.

SPORT بازی banzé, بازیچه bauzeecheh, لعبت laabut, لعبت بازی laabutbauzé, صفا sufa, کسوف kusuf, کسوف kusuf. v. play, pastime, diversion, frolic.—(contemptuous mirch) فخر fukhr, مزه muzeh, بازیچه buzleh bauzé, فسوس fusos. (hunting, fishing, fowling) فخر fukhr, شکار shukkar.

To sport بازی کردن bauzé kirdun, لعبت tulaab faukhtun, خوشیدن khooshédun, بازیچه guzaur kirdun, مشعت کردن shuma faukhtun, لعبت daab faukhtun, لعبت tudleel numoodun, لعبت abis faukhtun, کنگل کردن kunkul kirdun, لعبت luhoo faukhtun. v. to play, trifle.

Sportful, sportive, v. playful, merry, gay, frolick.

Sportsman, v. hunter, fowler, fisher.

A SPOT (mark) نقطه nishan, نقطه numit (plur. نمر numar), نقطه tils (pl. اطلس atlatis)—(a stain) لکه lukka, داغ daugh, ردا ruda, کاهج kaukhij.—(a stain, disgrace) عیب a-eb (pl. عیب ai-ooob), قصات of قصات kuzaat.—(place) مکان maukun. A monument set up to commemorate any spot پوروا purwauneh. A white spot on the forehead of a horse غرت ghurur, غرت ghurur fars, لواط lutaut, ورت da-erufu lutaut, ورت ghurur (plur. ورت wura-ér), ورت muburkaat, ورت kurhut, ورت usfoorut, ورت alha, ورت ghurghur. On the spot در حال dar hal, ورت humandun. v. immediately.

To spot (mark with spots) نقطه نشان nishan, نقطه nishan, نقطه nishan.

of sprightliness and joy در ایام نشاط و فراخ *dur ei-*
auma nishaut ou firauh.

Sprightly نشیط *nusheet*, شوخ *shookh*, شان *shaud*, چست *shaudmaun*, زیر *zeeruk*, خرم *chuft*, چالاک *chalauk*, گرمخیز *gurm kheez*, خرم *khurru*, اشراں *ashraun* (plur. اشاری *ashaura*), خندان *shumuk*, شہیق *shumuk muk*, خنداں *khundaun*, فرحناں *furuhnauk*, مغرور *mufrooh*, عیار *khautir kushaud*, مسرور *mufroor*, *a-é-aur. v. brijk, gay, airy, lively.*—*In a sprightly manner* بطور شوخ *bur wujha nusheet*, خرمانہ *ba zeerugé*, *khurru mauneh.*

SPRING (*season*) بهار buhaur, فصل fušla buhaur, بهار فصلی buhaur fušlé, نو بهار now buhaur, ربیع rubé-a, فصلی ربیع rubé-a fušlé, بهارستان bahauristan, بهاران baharaun, بقل bukl. — (*issue of water, fountain*) مصدر musdur (plur. مصادر musaudir), چشمه aubkheez, چشمه اوب chushumeli, عین اوب chushumeha aub, مانبع a-én (plur. عیون a-é-oon), منبع mumba, مانبع ma nuba, نیبوع nubuwa, ینبوع ecmbuwa (plur. ینبایع eenabé-a), فرامرز furamurz, شمس shems, *v. also jet d'eau, source, origin, beginning.* — (*a leap, bound*) خیز kheez, جستنی justuné, پرتاب purtaub, پرواز purwauz, پنجه punjeh, اباز ibbauz, رقص ruks, کفزی kufzé, تھڑت kuhmuzut. *The spring of the air* ہوازد hawazud. *Spring herbage* ووسپی wusmé, نفطوز nufloor.

To spring (as water) faudir shoodun, صدور شدن fudoor kirdun, نابع شدن nauba shoodun, نبوع بودن nubuwa boodun, نبوغ ساختن nuba faukhtun, نبط نبودن nubit numoodun, نضج کردن nuboot faukhtun, نبوط ساختن nuzikh kirdun, نضخان شدن nuzkhaun shoodun.

To spring up or appear zuhoor kirdun, ظهور کردن tuloo-a faukhtun, طلوع ساختن mutla numoodun, ظاهر شدن zauhir shoodun, پدید آمدن buraumudun, پدید آمدن pudeed aumudun. v. *to rise, arise*. — (*to spring up as plants*) rustun, نشو و نما نبودن nushoo ou numa numoodun, نشات شدن nishaut shoodun, ناشی بودن nushé boodun, نبت کردن nubit kirdun, نفضی شدن numé shoodun, نفض کردن nufiz kirdun, نشوطلوع ساختن tulou-a faukhtun, نشوطلوع شدن nishooz kirdun. v. *to grow*. — (*to leap, bound*) kheezédun, خیز کردن kheez kirdun, پرواز کردن purwauz kirdun, خیزان بودن kheezaun boodun, تغییب کردن tukuffus kirdun, پرتاب کردن purtaub kirdun, جهیدن juhédun, قحز کردن kuhiz kirdun.

— *To spring upon (attack suddenly)* هجوم ناگه *hujoom naghah*
 حمله ناگهان *hujooma naghah faukhtun*, ساختن
 با خیز ناگهانی *humleha naghahun kirdun*,
 خروش *ba kheeza naghahuné buraumudun*,
 wuzwuzeh *khuroofha taze zudun*, وزوزه کردن
tunauhir numoodun, *To spring upon one another* تخاصم کردن
 tunauhir *tufaubir kirdun*, تناحر نمودن
 bur eek digur *hujoom kirdun*, بزرگ درگیری
To spring from ancestors از اصل *uz afl aumudun*
 از اجداد منسل شدن *ajdaud munfil shoodun*,
 از پیشینه کان ظهور شدن *uz peishenehgaun zuhoor shoodun*. *To spring from a cause or motive* از سبب آورده بودن *uz sibub awurdeh boodun*, موجب داشتن *moojib daushtun*.
To spring a leak رخنه دار شدن *rukhnah dar shoodun*, در جهاز داشتن *shagauf dur jahauze daushtun*. *To spring a mine* نقب پرانیدن *nukib purranédun*,
 awauza *nukib kirdun*, اواز نقب کردن *To spring game* انگیختن *nukhcheer angeekhtun*,
 انگیختن *hushrut angeez faukhtun*, شکار خیزان نمودن
shukkar kheezaun numoodun, نجش کردن *nujish kirdun*. *To spring partridges* قبیج خیز کردن *kubuj kheez kirdun*,
 قبیج پرانیدن *kubujut purranédun*, فرفر *furfur angeez numoodun*.—*Spring tide* مد *mudd*.

A springe دالو daum. v. gin, noose.

A springer of game انکیز nukhcheer an-
geez, ساز حشرت خیزان hushrut kheezaun fauz. *A*
springer of partridges قبیج یوان ساز kubuj purraun
fauz, فروغ خیز کننده furfur kheeze koonindeh.

Springy (full of springs) پُر آب خیز pur aub
kheez, چشمه دار chushumeh dar. *A springy*
place چشمه سار chushumeh saur.

To SPRINKLE افشان effhaundun, افشان کردن effhaun kirdun, فشاندن fushaundun, فشاندن کردن fushaun kirdun, پاشندن paushédun, پاشندن کردن nifaur kirdun, ریزدن reezédun, ریژه ساختن reezeh saukhtun, بپاشیدن reezaun shoodun, بپاشیدن buffshurédun, تابتن taufun, ریستن reefun, رسیدن reefédun, ریختن reekhtun, پاشیدن pushunjédun, منتشر ساختن muntufir saukhtun, نثر نثرین tunseer kirdun, نثر نثرین tunfir numoodun, پراکندن purakundun, نسج ساختن nusikh saukhtun, نشان دادن nishanredun, نشر نمودن infhaur saukhtun, نشر نمودن sur numoodun, چرخ کردن chukh kirdun, توتریس ساختن tutrees saukhtun. To sprinkle a face with water نوزح کردن nuzih kirdun, منوزح ساختن mun'uzih saukhtun. To sprinkle earth (especially on the face of a dead relation) خاک آلودن

hufa kirdun, تھفا faukhtun, حثو hufoo numoodun, غبار افشاندن effhaundun. *To sprinkle with sugar* شکر ریز کردن fhukr reez kirdun. *To cause or order to sprinkle* افشانیدن effhaunedun, اوشانیدن awshanedun. v. also *to scatter, disperse*.

Sprinkled افشانده effhaundeh, پاشیده paušhédéh, منتثر reezédéh, ریخته reekhteh, متذری muntufir, پراکنده purakundeh, متذری muntuzurra, منتضح muntuzuh, منتضح muntuzukh.

Sprinkling افشان effhaun, فشان fushaun, پاش paušh, ریز reez, ریزان reezaun, نثار nifaur, نثر nufir, تذری muzurré.

Sprit, v. *sprout*.—*Sprite*, v. *spirit*, demon.

To SPROUT رستن ruftun, نشو و نما نبودن nufhoo ou numa numoodun, نبت کردن nubit kirdun, طلوع ساختن tuloo-a faukhtun. v. *to spring up, grow*.—*A sprout* نبت nubt, نبات nubaut, نشا nushaa, فرخ furkh, فرخت furkhut (pl. afrukh, فراخ furaukh, فرخان furkhaun, فروخ furookh, افروخت afrukhut). *Sprouts at the roots of trees, corn, bay, &c.* مسال mufauk, ولیبت wuleebut.

SPRUCE (neat, trim) خوشنبا khooshnuma, ظریف nauzik, زو نزاکت zu nuzaukut, زورع zureef. — *Spruceness* خوشنمایی khooshnumai-é, بر نزاکت nuzaukut, ظرافت zuraufut. *Sprucely* بر با نزاکت bur wujha khooshnuma, با نزاکت ba nuzaukut, بطور ظریف betoora zureef.

SPRUNG خیزیده kheezédéh. v. *descended*.

To spume, v. *to froth*.—*Sponge*, v. *sponge*.

SPUN تافتہ taufteh, رشته rishteh.

SPUNK (touchwood) پزه puzfheh.

A SPUR مهیز mihmiz, مهور mihmooz, مهاز mihmauz (plur. مهاز muhaumuz, مهاز mihmauz), چنگ chink. *The spur of a cock* خروس مهوری khuroos muhmoozé, طفر naukhuna ناخن خروس zuffu'd'deck, جمع zuma, صبغت zumaat, صبغت fecfut, صبغت fecfe-ut, دابر daubirut. *To spur a horse* مهور زدن muhmooz zuddun, رگس chink zudun, چنگ زدن ruz faukhtun, رگل کردن ruki kirdun. v. also *to instigate, incite, urge, drive*.

SPURGE شبر shubram, تپوخت tel-oo-at.

SPURIOUS (not genuine) ساخته faukhteh, غیثی ghire-a نا راست na raust, غیثی ghire-a نا راست na hukh. v. *false, counterfeit*.—(illegitimate) حرامزاده haraumzaudeh, نغیل nughel (fem. نغیل nughelut), نعل nughl (fem. نعل nughlut), مخبر mukh-

zurum (fem. مخبر mukhzurumut), سند find, مدخل khushook, وضیعت wuzé-at, حرامزاده haraumzaudeh, wulyda zuna, ابن زنیة ibnu zun-é-utin, ابن نوحی ibnu nuhsutin, داعی da-é. v. *bastard*.

To SPURN (kick) پا زدن pa zudun, پاییدن pai-édun, سپردن sipurdun. — (to reject with contempt) با ابتدال دفع کردن ba ibtizaul dufa kirdun, با اهانیت رک ساختن nudis kirdun, زل و ملام zull ou mulaum numoodun, طنز و مذمت tunz ou muzimut zudun. v. *to scorn*.

Spurn, v. *kick*: *insulence, contempt, scorn*.

A SPURRER (one who spurs) مهور زن muhmooz zun. — *A spurrier or spur maker* مهور کر muhmooz gur.

To SPURT اب بر انداختن aub burandaukh-tun, طلوع نبودن tudoor kirdun, طلوع نبودن tuloo-a numoodun. v. *to spring, stream*.—*To spurt any thing out of the mouth* وایکیدن wapukédun, وایکیدن wabukédun, وایکیدن wapeekédun. *To spurt (as blood from a vein)* تغذیت شدن tughzé-ut fhoodun, نعار na-oor kirdun, نعار naar numoodun. — *A spurt (single or sudden effort)* شدت shuddut, یک جد ناکه eek jidda naguh, دفاوت dufaut, کرة kurrut, کبة kubbut.

To SPUTTER (throw out spittle, &c. when speaking, &c.) خيو افکندن khé-oo afkundun, تهرغ duhin dirédéh kirdun, تهرغ tumurrugh faukhtun. v. also *to spurt*. — (to speak indistinctly) مشوش کلمات کردن mushawwush kulimaut kirdun, بغوم شدن bughoom fhoodun, تبغیم ساختن tubgheem faukhtun, تغیم تغیم tughumghum guftun, پچیدن tughmeez kirdun, پچیدن peechédun.

A sputterer خيو افکن khé-oo afgun. (indistinct speaker) مشوش کلمات کننده mushawwush kulimaut koonindeh.

A SPY دیدبان deedbaun, دیدوان deedwaun, خبر khubr geer, خبر جو khubr joo, خبر پزوه khubr puzhooch, عین a-én, جاسوس juwwaus, جاسوس juwwaufees, ربي nautis, ناطس nautis, لشکر پزوه lashkur poozheh, واش waush (fem. واش waushé-ut, pl. واشات wushaut). v. *spy over the private actions of others* جاست و جو just ou joo kirdun uz khubr, مرتبی

khédun, کتر ساختن buhoolédun, کتر ساختن
kutrafaukhtun, کتر ساختن nughz kirdun,
نغض کردن nughzaun numoodun, نغضان نبودن
hubhubut kirdun, تهبهت ساختن hubhubut
faukhtun, تطلع کردن tutulla kirdun,
تطلع کردن wujuf faukhtun. v. to totter.—(to
begin to lose courage) بیدل کردیدن bè dil gurdé-
dun, هیبت و هراس turfaun guftun, ترسان کشتن
heebut ou huras gooriftun. (to be struck
with doubt) شبهه تررد شدن tiruddud shoodun,
شبهه دو دل کشتن shubheh gooriftun, دو دل کشتن
doodil guftun. v. to hesitate, waver.—(to cause to stag-
ger) فراخیز کردانیدن furakheez gurdanédun,
فراخیز کردانیدن jumbanédun, جنبانیدن
jumbanédun. (to fill with suspicion) پر کبان
pur gumaun kirdun, شبهه انگیزانیدن
shubheh angeekhtun, متردد ساختن muturuddud
faukhtun. v. to shock, alarm.

STAGNANT (motionless, not flowing) نا روان
na rouvaun, نا جریان na juré-aun, استاده
istaudéh, غیر حرکت ghire-a juré-aun, بی جنبش
bè jumbish, اب جاری na jaure. Stagnant water
استاده aub istaudéh, برکت burkut, ما برکت
maa burkut, رزن ruzn, رزنت ruznut. v. pool, marsh.

To stagnate شدن نا روان na rouvaun shoodun,
استادن na juré-aun boodun, بی حرکت شدن
bè jumbish burkut shoodun, بی جنبش بودن
bè hurukut ou jumbish boodun.

Stagnation, stagnancy روانی na rouvauné,
عدم جاری aduma jaure, استادی istadugé,
عدم حرکت aduma hurukut.

Staid, v. grave, sober, regular.

A STAIN لکه lukeh, نقطه nukteh, عیب
a-éb, الودی aloodugé. v. spot, blemish.—To stain
نقطه ساختن lukeh kirdun, عیب زدن a-éb
zudun, پلیدن pulédun, الودن aloodun. v. to spot, blot, defile, dis-
colour, disgrace.—Stained لکه زدو zu lukeh, عیبدار
a-ébdar, الوده aloodéh.—Stainless لکه بی بی lukeh
bè a-éb, پاک pauk, طاهر tauhir.

A STAIR (stair-case) نردوان nurdwaun,
نردبان nurdbaun, درجه durujeh, معراج
marauj (pl. معارج ma-arroj, معراج marauj),
مرقات mufaad (pl. مصاعد mufa-ed), مرقات
murkaut, سلم fullum. The step of a stair درجه
durujeh, پایه pa-eh, رتبه rutbeh. v. step.

A STAKE وتد wutid, و wudd, میخ meekh.
میسلم mifmaur. v. pale, palisade.—A stake at play
گروگان guroo, رهین ruheen, رهین ruhin,
سبک buhs, سبک subuk. v. wager.—A
stake for impaling men خازوق khauzook.

To stake (bet) رهن ساختن ruhin faukhtun,

guroo nihau-
dun. v. to wager.—(to prop or fasten with posts)
از میخ با اوتاد برداشتن ba awtaud burdaushtun,
بند کردن uz meekh bund kirdun. v. to fence.
(to empale) خوزقت کردن khuzukut kirdun.

STALE (old, not new or fresh) نا نو na now,
کهن na tureaf, غیر طری ghire-a turé,
متسنی mutufunneh, متسنه kuhneh, کهنه kuhneh,
سنه funuh, اسنه afnuh, سنه funuh, سنه funuh,
بلوده bulodeh. v. also urine: to piss.—Staleness
حال متسنه bulodeh, بلود bulood, کهنه kuhneh,
بر وجه متسنه bur wujha mutufunneh.

To STALK موزون خرام رفتن moozoon khy-
raum ruftun, خرامیدن khyramédun, خرامان
kud-mé-at numoodun. v. to strut.—A stalk موزون
khyrauma moozoon, قدمیت kudmé-at. v. strut.

STALK (of a plant) ساق fauk, ستونه futoon-
neh, کلبن gultun. A stalk of corn نایزه
bund ba-ézfieh. The stalk of
a grape ونبل wununk.

A STALL (for cattle) اخور akhoor, اکنده
akundeh, کنده kundeh, ستوردان futoordan,
اری aré. (pl. معالی ma-aluf) maluf. v. manger, stable.—(a little shop; also a bench on
which goods are exposed to sale) دکانچه dukauncheh,
دکانچه dukaunjuk. v. also shed.—To stall
(put in a stall) در کردن akhoorra dur kir-
dun, در اضطلبل نهادن dur istabl nihadun. v.
also to fatten: to kennel.

A STALLION فحل fuhl (pl. فحول fuhoor,
فحل fuhul), بد fuhul, فحل fuhul, فحل fuhul,
سوار bud fuvvaur, اغر a-éghur, اسب گراض
afba kurauz, خنذید khunzeez, رسیل ruseel (pl.
رسل ruffa), قرم korum.

STAMINA (first principle, essence) طبیعت
bè-at, ذات zaut, نفس nufs, اصل afal, ماهیت
mahé-ut. The stamina of the human
body قوت ذاتیت kúwwuta zauté-ut, نفس بدن
nufsa budun.

To STAMMER کلایب ساختن mu-
shawwusha kulimaut faukhtun, کلایب ساختن
gooriftaura zubaun, کلایب ساختن
khutl kirdun, کلایب ساختن a-é dautun, کلایب
rudd é-aftun. v. to stutter.—A stammerer کلایب
fahib gooriftaura zubaun, کلایب کلایب
khutl koonindeh, کلایب کلایب a-é dar, کلایب
gooriftaura zubaun, کلایب کلایب.

To STAMP (impress with a mark) نشان کردن
nishaun kirdun, نشان دادن nishaundun,
ضرب ساختن zurb faukhtun,

ا-ع-اور zudun, عيار زدن tuba faukhtun, سکه ضرب کردن fikkeh zurb kirdun. v. to coin; also to pound, bray, braise.—To stamp the foot on the ground پاى بر زمين زدن pa-é bur zumeen zudun, کدم بخاک ضرب کردن kudum bekhauk zurb kirdun. To stamp under foot پاى خوست زدن pa-é khooft zudun. v. to trample.

A stamp (impression) نشانه nishauneh, نشان nishaun; علامت alaumut, اثر asr (plur. اثار asaur), رسم rusm. A stamp on weights and measures denoting their standard عيار a-é-aur. An instrument for stamping ميسج meekh, ميسج درم meekha dar-ram, دار daur, سکه fikkeh, طبع tuba, باصه baufimeh, قالب kaulib. v. also currency, value, authority: form, make, shape, cast.

Stamped مضروب muzroob, نشانده nishaundeh. Stamped silver (to mark its fineness) بشار bushaur, پشار pushaur. An officer who stamps gold or silver عيار ا-ع-اور geer, صاحب عيار sahib a-é-aur.

STANCH (sound, firm of principle) زو ثابت bur kuraur, بر قرار zu iftikaumut, ثابت faubit, پاى ثابت faubit pa-é, اهل صلاح ahla fulauh, راست raust, درست durust. v. trusty, resolute; strong.

To stanch (stop blood) خون کردن fudda mujauré-a khoon kirdun, سد سيل دم fudda seila dum faukhtun. v. to stop.

Stanchd مسدود musdood. v. stopped.

To STAND (be erect on the feet) استادن istaudun, استيده امدين istédeh aumudun, قيام کردن dur pa boodun, پايدار ka-ém shoodun, شدن ka-ém shoodun, پايدار بودن pa-édar boodun, استقامت شدن istikaumut shoodun, ورخاستن wurkhaftun, پاليدن paulédun, توتى (to stop or halt) koom shoodun. —(to stop or halt) توقف کردن tuwakkuf kirdun, ساختن wukif numoodun, توقف نبودن wukif numoodun, قيام کردن koom kirdun, قامت kaumut shoodun, اقامت kaumut shoodun, ماندن maundeh shoodun, بايستى baushédun. To stand still (to be at rest, without motion) روان بودن na rouvaun boodun, بي جنبش شدن bé jumbish shoodun, بي حرکت شدن bé jumbish shoodun, آرام داشتن araum daushun, برقرار بودن pa-édar boodun. To stand or remain firm ثابت بودن bur kuraur shoodun, ثابت داشتن bur kuraur shoodun, ثابتاي بودن bur duwaum shoodun, مقاومت کردن mukhauli-

fut numoodun, معارضت ساختن ma-arizut faukhtun. To stand opposite (front to front) رو برو شدن roo bereo shoodun, مقابل بودن mukaubil boodun, مقابله کردن mukaubileh kirdun. To stand one behind another, or side by side (rank and file as an army) رجه رجه استادن rujeher berujeh istaudun, سب سب شدن suf suf shoodun. To stand by (or near) نزديك استادن nuzdeek istaudun, مقاومت ساختن mukawim shoodun, قوام بودن kuwaum shoodun, —(to assist, befriend) ياري دادن ynda ké-aum boodun. —(to assist, befriend) طرفداري نمودن turrufdaré numoodun, طرفدار شدن turrufdar shoodun, دستکبر é-aure dadun, موافقت ساختن dostgeer kirdun, —(to assist, befriend) wakifut faukhtun. v. to maintain, support. —To stand aside کنار گرفتن kunaur gooriftun, گوشه گير شدن bur turruf rustun, سرگردان koolheh geer shoodun. To stand amazed عجبناك بودن ajib-nauk boodun, سراسمه استادن suraushmekh istaudun. To stand affected ميلان خاطر نبودن meilau-na khautir numoodun, مراد داشتن moraud daushun, غرض نيت دار شدن né-ut dar shoodun, ازوم ازوم داشتن ghurz gooriftun, منصب برا (be a candidate) ghurz gooriftun, خدمت را munsubra taulib shoodun, جاه با khydmutra hauris boodun, الجاح طلب کردن jauh ba ilhauh tulub kirdun. —(to represent another) جايشين بودن jaunishéen boodun, قايم مقام شدن ka-ém mukaum shoodun. v. also to stand by, maintain, support. —To stand off (keep at a distance) باز استادن baz istaudun, بعيد کردن ba-éd kirdun, دور شدن door shoodun. —(not to comply) رضا شدن na ruza shoodun, امتناع کردن imtina kirdun, نا قایل na ka-él boodun. —(to avoid intimacy) باز استادن uz mukaurinut baz istaudun, مصاحبت امتناع کردن mofauhibut imtina kirdun, بروودت نبودن buroodut numoodun. To stand out (hold resolution) ثابت پاى شدن faubit pa-é shoodun, قرار نبودن kuraur numoodun, استبرار ساختن burkuraur boodun, افراز نبودن efranz numoodun, تقدم کردن tukuddum kirdun, نشوز بودن mutukuddim shoodun. v. also to stand off, stand aside. —To stand to (ply, persevere) جد و جهد کردن jidd ot jihud kirdun, هبت ساختن buzla himmut faukhtun, ملازمت نبودن mulauzimut numoodun. v. also to stand out (hold resolution). —

To stand to a promise اقرار وفا کردن ikraurra wu-fa kirdun, اقرار وفا ساختن ahdra wufa faukhtun. v. under to keep.—*Not to stand to a promise* از اقرار وفا کردن uz ikraur udool kirdun, بی وفا بودن wufa boodun. *To stand up* قیام کردن ké-aum kirdun, بر پا قیام بودن bur pa ka-ém boodun, پیاپی کردن wurkhaustun, برخاستن bepa-é kirdun. v. to rise.—*To stand upon (to be supported by any thing)* بر نشستن bur nishistun, تکیت ساختن tuké-ut faukhtun, استناد کردن istinaud kirdun.—(to insist on) وا استنادن becheezé, خود رای شدن ikaumut kirdun, اقامت کردن khoo ra-é shoodun. v. to persist, insist.—(to value, take pride in) بها اندیشیدن guraun buha andeeshédun, بکران مایه داشتن beguraun ma-éh daushtun, برای چیزی متکبر شدن bera-é cheezé mutukubbir shoodun. *To stand haggling (in making a bargain)* سخت بازاری ساختن sukht bazauré faukhtun, فرید و فروخت با سختی کردن fureed ou furookht ba sukhté kirdun. *To stand in (cost)* بها بردن keemut daushtun, بیکار بودن buha burdun. *To stand still (to be idle)* بیکار بودن bekaur istaudun, اواره بودن awaureh boodun, خالی شدن khaulé shoodun. *To stand one's ground* ثابت پایی نبودن faubit pai-é numoodun, نا باز پس subaut kudum kirdun, نا پشت باز دادن na baz pus ruftun, نا پشت باز دادن na posht baz dadun.—*To stand sentry* پاسبان بودن paufubaun boodun, نویت شدن noobut shoodun, قراول کردن kurawul kirdun. *To stand on end (as the hair of a cat, &c. when frightened)* مخیدن kaulédun, کالیدن furashédun, mukhédun. *To stand one in stead* بکار آمدن bekaur aumudun, شایستن sha-éstun. *To stand in need* احتیاج بودن muhtauj shoodun, محتاج شدن ihté-auj boodun. v. to want.—*To stand in awe* تکریم نبودن heebut daushtun, تکریم نمودن tukreem numoodun, ازرم دار شدن azrum dar shoodun. *To stand in the way* مانع شدن mauna shoodun, اعتراض کردن é-atirauz kirdun, سد بودن sudd boodun.—*Stand off! stand back!* برد burd burd! دور باش door baush!

A stand قیام ké-aum, منزل munzil, منزلگاه munzilgah. v. station, post.—(a frame on which vessels, &c. are placed) تخته tukhteh. v. table; also stop, difficulty; interruption.—*To make a stand* مقاومت کردن mukawumut kirdun.—*To be at a stand* مات شدن maat shoodun, سرگردان بودن surgurdan boodun, شبهه داشتن shubbeh daushtun.

A STANDARD (ensign, banner) علم alum,

ام الجیش alaumut, علامت liwa, لوا ra-é-ut, ازیع ummu'l'jeeeth, ام الرمح ummu'r'rumuh, ازباز azé-a, سبب subub, عجز ajooz, بیراق beerauk, عقاب ukauk, درفش dirufsh, درفش dirufs, غایت ghai-ut, مومت soomut, موخ mookh, نبیل nubeel, عنقرت ankuzut, مورق moorik, اختر کاویان akhtura gawé-aun, بند bend, سامه faumeh. *The royal standard* علم پادشاهی aluma padshahé, علم همایون aluma huma-é-oon, رایت ra-é-uta dowlut. *The victorious standard* علم ظفر توام aluma zufr tuwaum. v. under ensign.—*To erect the standard* علم نصب کردن alum nush kirdun, برداشتن beerauk burdaushtun.—*Standards* اعلام é-alaum, الویت alwé-ut, رایات ra-é-aut, رایات ظفر ra-é-auta zufr a-é-aut.—*The standard of weights or measures* عیار a-é-aur. *To stamp measures or weights with standard marks* عیار تاعور کردن taweer kirdun, عیار a-é-aur faukhtun. *Of standard measure or weight* عیار تمام tumaum a-é-aur, درست عیار durust a-é-aur, مستقیم عیار mustukeem a-é-aur. v. also pattern, model, rate.—*A standard-bearer* علم دار, میر meera alum, میر لوا meera liwa, بیراقدار beirauk-dar.—*A stander-by* استاده istaudeh (pl. استادوکان istaudugaun). v. by-stander.

Standing ایستاده eistaudeh, ایستاده istaudeh, مقاوم mu-kauwum, قیام ké-aum, قائم ka-ém, ایستیده istédeh, مستوقف waukuf, واقف pa-édar, پایدار pa-édar, متبذل mutubunnauk. *Standing up to make a speech* قیامت ké-aumut. *Not standing to an agreement* متخلل mutukhullif. *Matters standing* الحالة هذه alhalatu hazih. *Standing (lasting)* پایدار faubit kudum, ثابت kudum, برقرار pa-édar, نا زایل na za-él, باقی bau-ké. v. also settled, established: stagnant.—*Standing (substantive)* استبرار istimraur, ثابت faubit, ثابت قلمی faubit kudumé, پایداری pa-édaré. v. continuance; also station, rank, condition, competition.—*Of long standing* کدهم kudeem, کهن kuhn, عتیق ateeq. v. ancient.—*Of short standing* نو رسیده now rustedeh, نو رس now rusteh, نو رس now rus.

A STANDISH (for ink, &c.) دوات dawaut (pl. دوات dawa, دوات dawa-é-aut), دوات دیووت diweot, myhbur, محبر myhburut, نون noon. *Putting ink in a standish* مد ساز mud sauz, نقیس tunkers.

A STANZA مربع murubba.

A STAPLE (emporium) بازار bazaur, بندر bender, بندرگاه bendergah. *Staple commodities* تجارت روان asbauba rouvauz, سباب رواج

To START (*spring up suddenly*) ناکهانه خیزیدن naguhaunch kheeze'dun, پرتاب ناکهانی ساختن purtayba iruguhaunch faukhtun, علی الغور جهیدن ala'l'four juhédun. — *To start from terror* از هول uz hawl juhédun, بهرس خیز کردن behurs kheeze kirdun, منزهق ساختن munzuhik faukhtun. v. *to tremble*. — *To start at his own shadow* حیدی heidé kirdun. *To start (as eyes from the sockets)* nudis numoodun. *To start horses at a race* از مقبص اسبان روان کردن uz mukbus asbaun rouvaun kirdun, افراس در میدان afraus dur meidaun betauz raundun. *To start (set out on any pursuit)* بجد و جهد آغاز bejidd ou jihud aghauz dadun. v. *to begin*. — *To start or deviate from any thing* از چیزی uz cheeze berauh shoodun, بیراه شدن uz eek thei gumrah boodun. v. also *to winch, shrink*. — *To start game* انگیز شکار خیزان نمودن, nukheer angeez kirdun, shukkar kheezaun numoodun. — *To start (produce to view or notice)* در میان آوردن dur mei-aun awurdun, پیدا کردن peeda kirdun. *To start a subject or opinion* رای در میان آوردن ra-e dur mei-aun awurdun, خیل پیدا ساختن kheila peeda faukhtun, شنید آغاز دادن beguft ou fhineed aghauz dadun. *To start or put suddenly out of place* از جایگاه تیز و ناکهانه لاندن uz ja-égah taze ou naguhaunch laundun. *To start from sleep* تغار کردن ta-ar kirdun.

A start (*quick and sudden spring*) خیز جلد و پرتاب تیز و ناکهانی, kheeze fild ou naguhaun, پرتاب تیز و ناکهانی, purtauba taze ou naguhaunch, پرواز ناکهانه, purwauza naguhaunch. v. also *tremor, shock*. — (*a sudden effort*) هجوم ناکهان, hujoona naguhaun, جودا کوشش تیز و ناکهانه, jidda naguhaunch, کوشش تیز و ناکهانه, koothisha taze ou naguhaunch. v. *fit, fall*. — *Starting of horses at a race* از مقبص اسبان روان ساز uz mukbus asbaun rouvaun fauz, در میدان afraus dur meidaun afraus betauz raun. *The starting-post at a race* مقبص, mukbus, مقوص mykwus. *To get the start (begin before another)* زودتر از کسی آغاز کردن aghauz kirdun, پیش از دگر مباشرت ساختن peith uz digur mubashirut faukhtun. v. also *to outstrip*. — *Startingly (by sudden fits, by interrupted efforts)* از هجوم ناکهان و مقطوع uz hujoona naguhaun ou muktoo-a, ناسته و ناکهانه, ba jidd ou jihuda naguhaunch ou kulisteh, از کوشش تیز و ناکهانه, uz koothisha taze ou shakusteh.

To STARTLE با خوف ناکهانی زدن ba khoofa naguhaunch zudun, ترس ناکهانه انگیزیدن, turfa

naguhaunch angeekhtun, هیبت بدیهی دادن heebuta budeehé dadun. v. *to frighten, shock; shrink*. — *Startled* وهنال wuhimnauk, هیبت کبر heebut geer. v. *frightened*.

To STARVE (*perish or be perishing with hunger*) کرسنگی کشیدن gurfineh shoodun, کرسنگی کشیدن gurfineh kushédun, از جوع جان تسلیم کردن uz joo-a jaun tusleem kirdun, جاع جابج کردن ja-é-a boodun. — (*to kill with hunger*) توجوع کردن tujwé-a kirdun, از کرسنگی tughees faukhtun, ساختن uz gurfineh murd kirdun. — (*to perish or be perishing with cold*) شدت برد کشیدن shudduta burd kushédun, از زمهریر موت یافتن uz zumhureer moot é-aufun, مبرد شدن muburrid shoodun, از قرش میر بودن uz kursh meer boodun. — (*to kill with cold*) از شدت برد مرد کردن shudduta burd murd kirdun, از زمهریر میرانیدن uz zumhureer meeranédun, از قرش مرگ دادن uz kursh murg dadun. — (*to suffer extreme poverty*) hauluta muklimesut ou iztiraur kushédun.

Starved (*with hunger*) کرسنگی کشیده gurfineh kushédeh, کرسنگی کشیده شده gurfineh shooodeh. (*with cold*) شدت برد کشیده shudduta burd kushédeh, از زمهریر مرگ یاب uz zumhureer murg é-aub.

Starving کرسنگی gurfineh, جوعان ja-é-a, همج هاجج یاب humja mujé-a, مجیع juwaun, haumij é-aub. *Snatching greedily as a starving man* تجوع tuzukkuf. *Starving one's self* tujoo-a.

A starving صاحب کرسنگی juwaun, fahib gurfineh, اهل قحط zu joo-a, kuht.

STATE (*condition*) حال haul, حالت haulut, وضع wuza, (pl. احوال ahwaul, حالات haulaut), دب hujeer, مقام mukaum, شان shaun, dubb, دبت dubbut, مرین murin. (*station, rank*) منزلت munzulut, مرتبه murtubeh, طبقت tubukut, جاه jauh, رتبه rutbeh, درجه durujeh, پانه pa-éh, (the public, community, government) مملکت mumlukut, دولت dowlut, جمهوري jumhooré, ملکوت mulkoot, حکومت hookoomut. (*pomp, magnificence*) احتشام ihtisham, عظمت azumut, شوکت shoukut, مجد و dowlut ou ikbaul, دولت و اقبال, جاه jauh, ou izlaul, مجد و grandeur, dignity. — *A state or representation* عرضه arzeh, داشت arzeh daut, مال maaroos. *A state or account* فرد furd, احتساب hitisab, حساب hisfab, امور سلطنت umoor, امور جمهور umoor jumhoor, احوال ahwaul, مملکت mumlukut, امور

amoom. *In this state of affairs* حال در این dur ein haul, *الحالت هذه* alhaulutu hazihi. *In whatever state it is* حال بای bi-ai-é haul. *According to the state* بحسب حال behusba haul. *A good state* خوش حال haula khoosh, *خوشي* khooshé, *احوال خیر مال* haula neekoo, *ایکوارا* ah-waula kheir ma-al, *عراوت* araudut. *A bad state* فنا حال funa haul, *بد حال* haula bud. *To be in a good state* خوش حال شدن khoosh haul shoodun, *اسوده حال بودن* afoodeh haul boodun, *در حضور* haula neekoo daushtun, *در حضور بودن* dur huzoor boodun, *مرتاض شدن* mur-taushtun shoodun. *To be in a bad state* بد حال بودن bud haul boodun, *منحوس الحال شدن* mun-hoofu'l'haul shoodun, *برباد بودن* burbaud boodun. *A state of confusion* اختلال حال ikhtilaula haul, *اضطراب* haula purrashtun, *ایزتری* izti-raub. *The confines of hostile states* بوم boom, *مرزبوم* murzuboom. v. frontier. — *A chair or bed of state* تخت tukht, *مسند* musnud. v. throne. — *Ministers of state* ارکان دولت arkauna dowlut, *عیان* a-e-auna dowlut ou arkauna sultanut. — *The pillar of the state* عیدت omdutu'd'mulk, *الدولة* omdutu'd' dowlah. *The force of the state* شجع الدولة shu-ja-u'd'dowlah. *The star of the state* نجم الدولة nu-jimu'd'dowlah. *The sun of the state* شمس الدولة shemfu'd'dowlah. *The lamp of the state* سراج السراج furraju'd'dowlah. *The flower of the state* زبدت الدولة zubdutu'l'mulk. *The regulator of the state* نظام الدولة nizaumu'l'mulk. *The felicity of the state* مبارک الدولة mubbauruka'd'dowlah. *The glory of the state* مجد الدولة mujdu'd'dowlah. *The purity of the state* اصفی الدولة affufu'd'dowlah. [The above eleven are Eastern titles conferred on Subahs, Nabobs, and other great men.]

To state (represent in a memorial) عرضه حال arzeh haul numoodun, *عرض کردن* arz kirdun, *عرضه داشت ساختن* arzeh dausht saukhtun. *To state an account* محاسبیت کردن mu-hausibut kirdun, *حسابان عداوت بودن* husbaun adaud numoodun, *حساب مقابله ساختن* hissaub mukaubuleh saukhtun. *To state (arrange any thing)* ترتیب کردن turtēeb kirdun, *منظوم بودن* munzoon numoodun, *نظام ساختن* nizaum saukhtun, *اراضت* arastun.

STATELINESS کردن رعونت انتبا gurduna ra-onut intima, *عظمت* azumut, *کرم* kurim, *متکبری* buzurgwauré, *جلالت* julaulut, *موتکبری* mutokubiré. v. grandeur, loftiness. — *To walk with stateliness* موزون خرام رفتن moozoon khy-

raum ruftun, *خرمان شدن* khyrmaun shoodun, *کودمیت نمودن* kudmē-ut numoodun.

Stately عظیم aweem, *شاهانه* shahaunch, *کریم* kureem, *بزرگوار* buzurgwaur, *بزرگان* buzurgā-neh, *مستقیم الغامت* mustukeemu'l'kaumut, *زو* zu gurduna ra-onut intima, *با کردن رعونت* ba gurduna ra-onut intima, *کبیر* kubeer. — *Stately (adverb)* با کردن رعونت ba gurduna ra-onut intima, *بطور بزرگوار* betoora buzurgwaur.

A STATESMAN صاحب تدبیر fahib tudbeer, *واقع امور دولت* ra-é fahibé, *راي صاحبی* ra-é fahibé, *مدیر امور جمهور* mudubbira umoora jumhoor, *ملازم درگاه* mulauzima durgah, *ملازم سلطان* mulauzima sultaun. v. minister.

STATION (*situation where any one is placed*) *موقف* ké-aum, *قیامت* ké-aumut, *موقف* mauwkuf (pl. *موقوف* muwauwkuf), *مقام* mukaum, *منزل* munzil (pl. *منازل* munauzil), *منزلگاه* munzilgah, *وضع* kuraur, *قرار* muhall, *جایگاه* ja-égah, *وضع* wuza, *موضع* mooza, *وضعت* wuzaat, *نهاد* nihaud, *مرکز* murkuz, *مرزبوم* murzuboom, *بدواز* budwauz, *معیشت* ma-éshut. v. *situation, post, position, residence.* — (*employment, office*) *منصب* munsub, *منزلت* munzilut, *خدمت* khydmut, *منصبداري* mun-subdaré, *گاه* gah, *جاه* jauh, *قدر* kudr, *بار* baur, *پایه* pa-éh. v. *dignity.* — (*rank, condition of life*) *مرتبه* murtebeh, *رتبه* rutbeh, *درجه* durujeh, *طبیقت* tubukut. v. *character.* — (*a state of rest*) *اسوده حالی* haula afoodeh, *اسوده حال* afoodeh haulé, *فراغت جنبش* fraughuta jumbish, *فراغت* fraughuta hurukut, *ارامی* arau-mé. *A military station* نوبتخانه nubutkhaunch. *A station on an enemy's frontier* رباط rubaut, *بوم* boom, *مرزبوم* murzuboom. *A station for shipping* مرفی kulla, *مکلا* mukulla, *مرفی* murfé. v. *road for shipping.* — *Becoming his station well* مناسب الهقام munauzibu'l'mukaum, or *مناسب مقام* munauziba mukaum. — *Stations* امکنت munauzil, *منازل* munauzil, *مواقف* muwaukif, *مرحال* murhaul, *سکنات* sukunaut, *امکنت* amkunut.

To station در موقف نصب کردن dur mauwkuf nusht kirdun, *بمحل فرمودن* bermuhl furmoodun, *بمنزلت نامزد کردن* bemunzilut namzauz kirdun, *بجا* moozoo-a saukhtun, *نشان دادن* bejau nihaudun, *بگاه* begah nihaudun, *قیام نشان کردن* ké-aum nishaun kirdun, *قرار گردانیدن* kuraur gurdanédu. v. also to place, appoint..

STATIONARY ثابت نا na rouvaun, *نشاند* nishaundch, *برقرار* burkuraur, *ثابت* faubut.

متثبت mutuffubut, ثبت fubeet, ثابت faubit.
Stationary or garrison soldiers وضایع wuza-é-a.

Stationed موقوف mawkoof, قیام شده ké-aum
shoodeh, بگاه نشانده mouzoo-a, begah
nishaunde, بجای نهاده bejau nihaúdeh. v. placed.
Horses stationed for posting الخلیل البرید khuleel-
u'l'buréed. v. post-horse. — To be stationed قیام
ké-aum shoodun, موقوف بودن mawkoof
boodun, موضوع شدن mouzoo-a shoodun.

A STATIONER (seller of paper) کاغد فروش
kaughud fursooh.

STATUARY (the art of carving images) علم
بند yлма forut bund, سنگتراش funkti-
rauh, شہست funaata kundugé, صنعت کنندگی
shemfut kirdauré. v. sculpture. — (a car-
ver of statues) سنگدانہ forut bund, funkdauneh,
شہست کار but kalumkaur, بت قلمکار
shemfut kaur, تراشش کر funum tiraufh,
تراششگر tiraufhishgur. v. carver.

A statue صورت کنده forut kundeh, بت but,
شہست shemfut, تراشش tiraufhish, صنم funum,
(pl. انصاب an-faub), نصب nuib, (pl. اصنام afinaum),
اثن meel, میل angeekhteh, انکبختہ afin,
اوٹان wufun, وٹن wafan (plur. وٹن aw-
faun). A wooden statue بعیم ba-ém.

STATURE اندام andaum, قامت kaumut,
قد ké-um kymmut, (pl. قیم ké-um),
کو balau, کد و قامت kudd ou kaumut,
برز wuza, تظہیع tukté-a, nihaud, نہاد kaw,
یال baul, ہال hulbeh, اموغ amoogh, burz,
é-aul, ہندام handaum, é-aul ou baul, و بال
شلو but-hut. Middle stature قامت
kaumuta bur é-atidaul. Tall of stature
کوشیدہ balau. v. tall. — Short of
stature کوچک balau, koochuk balau,
کوشیدہ kuseeru'l'kudd, judumeh. A man of short
stature مرد خورد andaum, murda khord andaum,
جعبعب jaabaab. v. dwarf. — A woman of short
stature عورت کوچک awruta koochuk bala,
جبا jubaa, درامت duraumut. Elegant of stature
مقدور mustukeemu'l'kaumut, مستقیم القامت
mumshook, مہشوق (fem. مہشوقہ mumshookut),
معتدل maatudil, رشاقہ rushau-
kut, مسہکر inmihaul, انہلال musbukirr.

A STATUTE قانون kaunoon (pl. قوانین ka-
wauneen), امر amr (pl. اموار umwaur), حکم hoo-
kum (pl. احکام ahkaum), موقع mawka. v. law.

To STAVE (a cask, &c.) ریختن reekhtun,
ریزدن reczéedun, پارہ زدن paureh paureh
zudun. — (to push off, repel) دفع کردن
rufa ou dufa kirdun, دور ساختن door faukhtun,

ر Rudd kirdun, وا راندن wa raundun,
v. also to put off, delay.

To STAY (continue in a place) قرار کردن ku-
raur kirdun, اقامت ساختن ikaumut faukhtun,
متبکن شدن istikraur kirdun, استقرار کردن
mutumukkin shoodun, مقیم بودن mukeem boo-
dun, ماندن maundun, مانیدن maunédun,
نشستن nishistun, ساکن شدن faukin shoodun,
دورنگیدن durungédun, شبیدن shubédun. v. to
dwell. — To stay by the way (to be long a coming)
واپس ماندن wapus istaudun, واپس استادن
wapus maundun, دور پس درنگیدن dur pus du-
rungédun, واپس داشته بودن wapus dauhteh
boodun. v. to loiter. — To stay behind باز
ایستادن baz istaudun, وماندن wamaundun. To stay or
tarry for one باشیدن baushédun, نگران شدن
nugguraun shoodun, منتظر بودن mutuzur boo-
dun, مترقب شدن muturukib shoodun, تنظر
tunuzzur kirdun, ترمیض ساختن turmeez
faukhtun, نظر کردن nuzr kirdun, پایستن pa-
éftun. v. to expect. — To stay (hinder from proceeding,
keep from departure) توقف کردن tawkeef kir-
dun, واپس داشتن wapus dauhtun, فا داشتن
fa dauhtun, باز داشتن baz dauhtun. (to repress)
منع ساختن muna zabt kirdun, ضبط کردن
faukhtun. v. to restrain; obstruct, hinder. — (to
prop) برداشتن burdaushtun, برداشته کردن
burdaushteh kirdun, تسنید ساختن tusneed
faukhtun, عہد کردن amud kirdun.

Stay (continuance in a place) سکون sukoon,
نشستن nishist, نشستن nishistuné, حضر huzr,
مقام mukaum, متبکن mutumukkin. v. also
prop: stop, obstruction.

Stayed, v. fixed, settled: serious, sedate.

STEAD بدل جا-é, جای jaw, گاہ gah, کاہ
bedel. v. place: also use, help. — In stead بجای
beja-é, بدل ان durja-é, बदल bedala aun,
بہنزلت bemunzulut. To stand one in stead بکار
bekaur aumudun, قائمہ آوردن awurdun,
نافع munfaat kirdun, نافع naufa shoodun.

STEADFAST, steady (constant, resolute) برقرار
burkuraur, ثابت faubit, راسخ دم raufkh dum,
ثابت kudum ou raufkh dum, پایدار pa-édar,
استوار uftu-waur, سبکپای na subukpa-é, فوجوں fangoon.

Steadfastly, steadily بر وجه برقرار bur wufha bur-
kuraur, با راسخ ba raufkh, با ثابت ba faubit,
با ثابت kudumé, سبکپای bē subukpai-é. — Steadfastness, steadiness
برقاری burkurauré, ثابت faubit, پای ثابت faubit pai-

faubit kudumé, رسوخ rusookh. v. *firmness, constancy, resolution.*

A STEAK (*slice of broiled flesh*) کباب پاره kabaub paureh. To broil steaks تکبیب کردن tukbeeb kirdun, کباب ساختن kabaub faukhtun.

To STEAL (*take by theft*) دزدیدن duzdédun, سرقه کردن duzdé kirdun, سرقه ساختن furi-keh faukhtun, دزد بودن duzd boodun, دزدان ساختن deifau faukhtun, دزدان شدن kirdun. To steal away بپنهانی داشتن bepin-hauné wa fhoodun, در پنهانی باز پرس رفتن dur pinhauné baz pus ruftun, بر وجه مخفی تجانن bur wujha mukhfé tujaunib kirdun. To steal into a place بپنهانی دخول کردن bepinhauné dukhool kirdun, تسنن ساختن tufunub faukhtun, خفی الدبت dubb kirdun. To steal upon اطافت کردن khufé-u'd'dubbut faukhtun, itaufut kirdun, طمس ساختن tumufful faukhtun, روباه بازی ساختن dubb kirdun, روباه بودن roobah bauzé faukhtun, پازین شدن pa-ézun fhoodun. A stealer پازین pa-ézun. v. *thief.*—Stealing دزدان duzdaun, بر وجه سرقه duzdé fauz. Stealingly سرقه bur wujha roobeh bauz. v. *slyly, by stealth.*

STEALTH دزدی duzdé. v. *theft.*—By stealth بپنهانی dur pinhauné, بپنهانی bepin-hauné, دبارا dubaran, سرقه mukhfé, سرقة furi-rikatan, نهفته nuhufteh, بر وجه نهفته bur wujha nuhufteh. v. *clandestinely.*

STEAM غبار tuff, غبار ghubaur, هبا huba, تنی bukhaur. Steam of a boiling pot تنی دیک tufa deek, غبار هبا ghubaureha hurkaureh.

To steam غبار نبودن tuf zudun, غبار نبودن ghubaur numoodun, هبا کردن huba kirdun, تبخیر ساختن tubkheer faukhtun.

A STEED (*war or state horse*) اسب جنگ asba jung, اسب اسیل asba afeel, بادن baud ynaun, رهوار asba eeduk, ruhwaaur. v. *courser; and under horse.*

STEEL آهن ahuna jur, آهن جرب ahuna jurb, پولاد hudeeda afrunj, فولاد foolaud, زردچول zurdchool, یلب eelub, زک زک zukur, روغن roohun, روغن roohuna, روغن roohuna. Steeled, steely (*made of steel, hard as steel*) مژگر muzukkur, پولاد نهال poolaud nihad. A sword of high-tempered steel سینی seini zukur, روغن roohun. To steel (*make hard or hardy*) سخت کردن sukht kirdun, صلب شدن shudeed kirdun, فولاد ساختن foolaud faukhtun.

STEEP نشیب دار nusheeb, سرانیشب furasheeb, حطوط hudr, زو شیب zu sheeb, انکاء inké-aud, مایل ma-él.

A steep شیب sheeb, نشیبگاه nusheebgah, نشیب nusheeb, نشیب زمین nusheeba zumeeh, ورتله wurteh, هضبت huzbut. v. *precipice.*

Steepness داری nusheeb daré. v. *declivity.*

To STEEP اغاریدن aghaurédun, ترطیب turteeb kirdun, خیسانیدن kheefanédun, مرطوب ساختن tumei-és kirdun, ترطیب کردن muruttib faukhtun, اشراب کردن ifhraub kirdun. v. *to soak.*—Steeped اغاریده aghaurédéh, مرطوب murtoob faukhtéh, خیسانیده kheefanédéh, متفعت minkaat. —Steeping اغازان aghaurau, مرطوب murtib, اغارنده aghaurindeh, اغار aghaur.

A STEEPLE منارت minnaaurut, تاورت tau-moorut.

A STEER تاول ra-ool. v. *bullock.*

To STEER (*a ship*) جهاز از دنبال براه درست jahauze uz dumbaul berauha durust zudun, کشتی از خلاشه در طریق راست کذار کردن kishfé uz khulau sheh dur turéka raust guzaur kirdun. Steerage (*a ship's course*) راه جهاز rauha jahauze, طریق کشتی tureeka kishfé. v. *also regulation, management.*—A steerfman, v. *pilot.*

A STEM ساق fauk, بن bun. v. *stalk, trunk.*—نسب aul, اصل aul, نسل nuss, اصل aul, نسل nuss, نژاد nizhaud. (*the fore part of a ship*) پیش peisha jahauze.

To STEM (*stop, resist*) سد کردن sudd kirdun, وقت mukawumut faukhtun, مانع ساختن wukif kirdun, خلاف سیل رفتن khilaufa seil ruftun, سیلاب روان بودن ala seilaub rouvaun boodun.

STENCH رايحت ra-éhuta kubeehut, رايحت بد bud ra-éhut, رايحت بد ra-éhuta bud, بوي گنده booi gund, کند bukhr, خوم dufur, دفر fumr, غنده ghundeh, khumoom.—To stench, v. *to stink.*

A STEP (*progression by one removal of the foot*) خطوط kudum, قدم pa-é, پای pa, گام gaum, خطی khutwut (plur. خطوات khutwaut), جحوت judd, رجع ruja, رجع shuhwut, جحوت juhut. v. *footstep.*—To go with long steps بعید با-édu'sh shuhwut kirdun. The step of a stair or ladder درجه durujeh, درجت kudumut, (pl. درجات durujaut), رتبه rut-beh, پای pa-é, پایه pa-éh, پایگاه pa-égah, مرتبه murtubeh, سلام fullum (pl. سلام fulaum), مایه musaubut, مایه musaubut, درجت نردبان adrujjut, درجت baurzech, درجت nudbaun, تله tuleh, پله puleh, تصفت kusfut. A step to a pulpit ترات turaat. A step

of promotion مرتبه murtubeh, رتبه rutbeh, درجت durujut, پایه pa-éh, جاه jauh, منزلت munzilut. *A high step of promotion* پیرین pa-éha bureen, *A descending step (also the lowest step or degree)* درکوت durukut (pl. درکات durukaut), مرتبه اسفل durukuta asful, *An ascending step (also the highest step or degree)* درجه مصعد durujeha musaad, مرتبه صعود murtubeha faood, پایه اعلی pa-éha á-ala, رتبه علیت rutbehá ulé-ut. *Any place ascended by steps* مرقات murkaut. *A light step* زقزاق zukzauk, زقزقت zukzukut. *Step by step* تدریجانه tudreejauneh, تدریجا tudreejan, از قدم بقدم uz murtubeh bemurtubeh, قدم هستند kudum bekudum, پایه پایه pa-éh pa-éh, هستند ahusteh ahusteh. *To ascend step by step* تدریج ساختن tudurruj kirdun, تدریج نبودن tudreej faukhtun, متدرج نبودن kudum bekudum buraumudun, پایه برداشتن pa-éh pa-éh burthoodun. *To tread in another's steps* درپای کسی dur pa-é kuffe ruftun. *To make a false step* سهو ساختن fuhoo faukhtun, خطا کردن khuta kirdun. v. to slip, slide, err: also air, gait: action, conduct. — *Stepping-stones* پاگاه paugah.

To step گام نهادن gaum nihaudun, دروج کردن durooj kirdun, درجان ساختن durjaun saukhtun, خطو کردن khutoo kirdun. v. *to go*.—*To step slowly, gravely*, اهسته اهسته ahusteh ahusteh ruftun, قدم رقتن moozoon khyraum ruftun, بقدام روان بودن kudum bekudum rouvaun boodun, رویدا رقتن nurm rou shoodun, رویدا رقتن rooidan ruftun. *To step out* بیرون رقتن beeroon ruftun. *To step in* دخول کردن dukhool kirdun. *To step back* باز پس رقتن baz pus ruftun. *To step forward* پیش رقتن peish ruftun. *To step aside* بر طرف رقتن bur turruf ruftun. *To step after one* در پای او رقتن dur pa-é oo ruftun. *To step between* در میان رقتن dur mei-aun ruftun, میاندار شدن mei-aundar shoodun. v. *to meditate, interpose*.—*To step on (go fast)* تیز گام کردن taze gaum kirdun. *To step up* برآمدن buraumudun, بالا رقتن balau ruftun.

A STEP-FATHER پدر اندر pader andur, بد پدر bud pader, راب raub.—A step-mother مادر اندر mader andur, بد مادر bud mader, رابت raubut. A step-son پسر اندر puffur andur, ریبی rubeeb. A step-daughter دختر اندر dokht andur, ریبیت rubeebut.

Steril, v. *barren*.—*Sterility*, v. *barrenness*.

Sterling, v. genuine, standard.

STERN (*of a ship*) پُسا جہاز *pufa jahauze.*

STERN (*severe of countenance*) سخت روی *fukht rooi*, (*severe of manners*) *tursh roo*, ترش رو, *durusht*, درشت, *tund*, تند, *bé hylm*, بی حلم, *unfé*, عنفی, *shudeed*, شدید. v. *bursh*, inflexible: *also hard, severe, afflictive*.

Sternly (in look) با سخت رویی *ba sukht rooi-é,*
 بیروجه *ba rooi tursh. (in manners)*
 درشت *bur wujha durusht,* با عنف *ba unf.*

Sternness (of look) سخت رویی *sukht rooi-é*,
 سخت روی *rooi sukht*, ترش رویی *tursh rooi-é*,
 ترش روی *rooi tursh*. (*severity of manners*) درشتی
durush té, تندى *tundé*, عذى *unf*, شدت *thud-*
dut, حلمى *bé hylmé*. v. *bershnéfs*.

STERNUTATION (عطس *ats.* v. *sneezing*).

Sternutative انكيز عطس *ats angeez*.—*A sternutatory medicine* سعووط *ta-oot*.

A STEW (*fish-pond*) برکه ماهی burkuha mauhé. (*a brothel*) خانه بابل babil khaunch, خرابات khurabaŭt.

To stew پختن pukhtun, تهریت کردن tuhré-ut kirdun, اھرا ساختن ihra faukhtun. (*to be stewing*) تهریت شدن tuhré-ut shoodun, اھرا بودن ihra boodun. — *Stewed* پخته pukhteh, مھرا muhurra, مطبوخ و مھرا mutbookh ou muhurra.

A STEWARD وکیل خرج vakeela khurj.
 v. agent. — *A steward of the household* سرای
 گتخدای fera-é kutkhoda-é. — *Stewardship*
 خرج خدمت وکیل khydmuta vakeela khurj,
 گتخدای منصب سرای munsuba fera-é kut-
 khoda-é, وکیل خرج vakeel khurjé.

A STICK چوپ chop, عصا afa, پندل punk.
v. staff, twig.—*A bit of stick* چوپ پاره chop pau-
 reh, پاروله paurooleh, تراشه tiraushch. *To beat*
with a stick چوپ زدن chop zudun, یا عصا
 با سردسته ضرب کردن ba afa. kooftun,
 با سوردسته zurb kirdun, چوپ خور ساختن
 chop khore saukhtun, ولث کردن wuls kirdun,
 و هبیم ساختن itaurut ou hubij saukhtun.

To STICK (*adhere*) پیوسته بودن pivusteh boodun, ملتصق بودن pivustun boodun, ملتصق بودن multusik boodun, مقرون شدن mukroon shoodun, ملتصق شدن multuzik boodun, ملتصق شدن mulfuk shoodun, چسبیدن chuspédun, متصل بودن muttufil boodun, ملازم شدن mulauzim shoodun, واجهه چسبیدن wazjebédun, چسبیدن joosédun, علی گریز کردن aluk kirdun, تلبس کردن tushbus kirdun, نشب بودن nushib boodun. *To stick close by any person* ملازمیت کردن mulauzimut kirdun, ملازم شدن mulauzim shoodun, ملتصق

ڪرڻ fukoot kirdun, ابڪام ساختن ibkaum faukhtun.—(to make motionless) نا جنبان ڪرڻ na jumbaun kirdun, بي حرکت ساختن bé hurukut faukhtun, نا روان ٺهڻ na rouvaun numoodun, بي خلجان ڪرڻ bé khuljaun kirdun. To still a crying infant ڪرڻ becheeckeh kirdun. To still a boiling pot ڦٽا ساختن fufa faukhtun, وقم ڪرڻ wukim kirdun.

Still (quiet, calm) ساڪن faukin, اسوده afoodeh, خاموش ahusteh, نرم nurm.—(silent) ابڪام fukoot, سکوت fukoot, ابڪام ibkaum, صمت fumoot.—(motionless) نا جنبان na jumbaun, نا روان na rouvaun, بي جنبش bé jumbish, بي حرکت bé hurukut, غير خلجان ghire-a khuljaun.—A still, v. silence, calm.

STILL (adverb) تا همچنين ta einja, تا ta humchuneen, نا تا اين زمان ta ein zumaun, نا تا اين وقت ta ein waqt, هنوز hunooz. v. hitherto. (notwithstanding) نهايت الامر niha-e-utu'l'amr, ليڪن leikun, اما cinma, بلڪه belkeh, بل bel, اڪنن aknoon, مع كل هذا ma kullah haza. v. nevertheless.—(ever) هميشه humeishch, هر زمان hurzumaun, هر بار da-éman, هر هر bar, هواره humwaureh, هر وقت hur waqt, هواره humaun, علي الدوام ala'd'duwaum, هرگز هرجز hurguz, هميشه هميشه humeeshch, هرگز hurzumaun, در جميع زمان dur jumé-a zumaun. v. always, continually.—(after that) بعد از ان baad uz aun, پس از ان pus uz aun, غب زان ghubba za.—(in continuance) در مداومت dur mudawumut, در استمرار dur istimraur.

STILLED (calmed) آراميده aramedeh, آراميده aramanédeh, مسكون muskoon. (silenced) خاموش زده khaumooshédeh, خاموش زده khaumoosh zudeh.

A STILL, stillatory (vessel for distillation) انبيق ambeek, انبيق ambik. The neck or spout of a still لولب lawlub, لوله looleh.—To still, v. to distil.—A still house خانه انبيق ambeek khauneh.

STILL-BORN زاده بي جان bé jaun zaudeh, جهيز murd peish uz moulood, جهيز juheez, خداج khudauj, سقط fikt.

STILLNESS (calmness, quietness) اسودگي afoodugé, سکونت fukoonut, حال اسوده haul, حال اسوده haul, رفاه rufauh, آرامي aramé, راحت rauhut, رفاهيت rufahé-ut, آرام aram, خاموشي ahustugé, فراغ بال fraughba baul. v. tranquillity, quiet.—(silence) خاموشي khaumooshé, صمت faukpotut, صمت fumaut.

Stilly (calmly) بطور ba afoodugé, با اسودگي ba afoodeh, بر وجه ساڪن bur wujha faukin, با رفاهيت ba rufahé-ut.—(silently)

خاموشي ba khaumooshé, سڪات bur wujha fukaut, بطور ابڪام betoora ibkaum.

To STIMULATE (to excite) انگيختن an-geekhtun, برانگيختن burangeekhtun, برخيريدن burkheezédun, برخيرانيدين burkheezanédu, سوتى sawk kirdun, مغري ساختن mughra faukhtun, استعجال زدن ighra kirdun, اغرا ڪرڻ ighra kirdun, پديدار ساختن rooi-anédun, رويانيدن rooi-anédun, پوده دار ساختن tuhreek kirdun, تحريص ساختن tuhrees faukhtun, براغاليدين buraghalédun, غاليدن ghaulédun, سايق ڪرڻ sa-ék kirdun, اغوا ساختن ighwa faukhtun, غوريدن ghoorédun, افزوليدن afzshoolédun, وژوليدن wuzshoolédun. v. to incite, instigate.—(to prick) سپوختن supookhtun, ڪڙيدن guzédun. One that stimulates شادي fhaudé, اغرا ڪرڻ ighra-gur, استعجال ساز istajaul sauz. v. driver.

Stimulated (excited) انگيخته angeekhtch, برانگيخته burangeekhtch, برخيرانيده burkheezanédech, برغاليدنه buraghalédech, مغري mughra. (pricked) سپوخته supookhtch, خليده khulédech, ڪڙيده guzédech.

Stimulation, اغرا ighra, سوتى sawk, سايق sa-ék, انگيزش angeezish, تحريص tuhrees, تحريص tuhreez, تحريل tuhreek, بس bus.

A STING ابرت abr, (pl. ابر ibar) ابرت ibrut, عجز nawk, عجز meebaur, نيش neesh, شدام shuzaum, لداغ luddaugh, زنه zshuneh, شوڪت shawkut, شوڪ shook. v. prick.—The sting of a bee اري nawka aré, نال nawk, ابرت زنبور ibruta zumboor. The sting of a serpent مار نيش neesha maur, عجز ajooza hei-e-ut. The sting of a scorpion شوڪت عقرب shawkuta akrib, شدام shuzaum. A sting (anything that gives pain) د لڙاڙي jaun azauré, د لڙاڙي dikhyaushé, د لڙاڙي dilreeshé, د لڙاڙي dilfikaure, د لڙاڙي iztiraub, رنج runj, درد durd.

To sting ابرت زدن ibrut zudun, با ميبار ba meebaur supookhtun, خليدن khulédu, با ميش ڪڙيدن ba meesh guzédan, ڪڙيدن guzédun, ناوک زدن nawk zudun, غر ڪرڻ ghuriz kirdun. v. prick, pierce, pain.—Singlest ابرت bé ibrut, بلا نيش bila neesh.

STINGILY با طبعڪاري ba tumakauré, با طبعڪاري ba khurja kuleel, خجلا نه bukheelaunch, بر وجه ناکس bur wujha nakus, بطور تنگ دست betoora tink dost, بي بزل bé buzl. v. covetously, avariciously.

Stinginess طبعڪاري tumakauré, خجلا نه bukheelaunch, ناکس nakus, تنگ دستi khuseefut, تنگدستي trunkdosté.

غلغله ghulghuleh, دار و گیر geer ou dar, شورش shoorish, دار و گیر dar ou geer, فتنه fitneh, شاد کامه shaudkaumeh, ولوله wulwuleh, دمدمه dumdumeh, آشوب ashoob. v. commotion, agitation, disturbance, sedition.

A stirrer (a causer of motion) angeezindeh, حرکت افکیز hurukut angeez, محرل muhurrik. (*one who is in motion*) khlood jumbaun, خود جوان dar, جنبنده jumbindeh, جوان دار jawlaun dar. — (*one who rises early*) سحر خیز fuhr kheez, مرد زو صبح ké-aumu's'ubauh, قیام الصبح murda zu subauh, زو صبح zu subauh. *A stirrer up* انگیزنده angeezindeh, افروزنده efroozindeh.

Stirred (moved) جنبانیده jumbanédeh, لانیده launédeh, متحرل mutuhurrük, مشبوب mushboob. — برانگیخته (excited) burangeekhteh, انگیزته angeekhteh, براغالیده buraghalédeh. (provoked) آزار رسیده azaur ruffédeh, غضوب ghuzoob, مضطرب muzturub.

A STIRRUP (of iron or wood) رکاب rukaub (pl. رکت rikbut). *A stirrup of leather* غرز ghuriz, fullim. *The stirrup leather* ساقط faukut. *The stirrup-holder (to a king)* رکابدار rukaubdar, رکابی rukaubé. *To the imperial stirrup* (i. e. represented to the king) برکاب همایون berukauba huma-é-oon.

To STITCH دوختن dookhtun, دوزیدن doozédun, خیاطت ساختن kheiautut faukhtun. v. to sew; also to mend, unite, join. — *To stitch button-holes*, etc. شیرازه کردن sheerauzeh kirdun, نکیته ساختن nukindeh faukhtun.

A stitch (in sewing) دوزی doozé, کتبت kutbut. *To sew with close stitches* بخیه کردن bukhéyeh kirdun, غرزت ساختن ghurzut faukhtun. *To sew with wide stitches* تشریح ساختن tushreej faukhtun, ملت کردن mullut kirdun. *A stitch in the side* زات الجنب zaut u'l'junaub, برسام burfaum. v. pleurify.

STOCK (trunk of a tree) پوزه poozheha durukht, تیره درخت teereha durukht, پایه pa-eh. v. trunk, block, log, post. — *A stock (for grafting)* ریباج reebauj. — (*a race, lineage*) اصل afl, نسل nuss, نسب nuss, نژاد nizshaud, سلسله silsileh, رسم سلسله rusma silsileh, ال aul, میهن meehmun, دجم dujm. — (*a capital in trade*) مایه ma-eh, سرمایه surma-eh, راس المال rausu'l'maul, اصل afl. v. fund, store. — (*a stupid man*) گنده gundeh, گند gund. v. blockhead. — (*a handle*) دستگیر doosteej, دسته doosteh, ید eed, قبضت kubzut. *A laughing-stock* سخرت fukhrut, هزات huzaut, دعبوب daaboob. *A graft budding from a stock* سرن fureen.

To stock مهبت پرد از ساختن muhimmut purdauz faukhtun, پر کردن pur kirdun, اکندن agundun, انباشتن ambaushun. v. to fill, store. — *To stock up* برکندن burkundun. v. to eradicate. — *A stock-dove* صلصل fulful. v. ring-dove. — *A stock-jillflower* قرنفل kurunfil.

A STOCKING جورب jawrub, اشم ashum.

STOCKS (for confining the legs) کلیدان kuleedaun, کلیدانه kuleedauneh, کلید دان kuleed daun, هیزم heezum, کنده هیزم kundeha heezum, فلق fuluk, افلاق aflauk.

STOCK-STILL بی جنبش be jumbish.

A STOICK (philosopher) رواقی riwauké, اهل الاسطوانه ahla-u'l'istuwauneh.

A STOLE شک shikk, زنار zunnaur, حله hul-leh. v. robe.

STOLEN دزدیده duzdédeh, مسروق mufrook.

STOMACH معدت madut, شکم shikim, شکمبه shikimbeh, شکنب shikimb, قطنه kutneh, کبب kutbut. *The stomach of birds* دانه cheeneh daun. v. crop. — *The second stomach of beasts* هزار خانه huzaur khauneh, هزار تو huzaur too. *A pain, weakness, or disorder in the stomach* سوء foo-a madeh, ضعیف معده zaafa madeh. *Obstructions in the stomach* مسدود معده musdooda maadeh, امتلا imtila. v. repletion. — *Having a disordered stomach* مبعول muma-ook, میجبت meejmut, متنج mutnikh, متنجج mututunnikh, زو امتلا zu imtila. v. also appetite: inclination, liking: fullness, resentment, pride, anger.

To stomach انجینیدن anjunédun, بهم آمدن behum aumudun, قهر گرفتن kuhr gooriftun, خشم نمودن khythm numoodun, غضوب ghuzoob boodun, کهن گرفتن keen gooriftun. v. to resent, be angry. — *Stomached, stomachful* پر کینه zu seeneh pur keeneh, پر غضب pur ghuzub, قهردار kuhrdar. v. angry, fullen.

A STOMACHER صدرت sudrut (pl. صدر sudur), سباحچه sumaukhcheh, شاک shak, بربند burbund, وربند wurbund, برهان burhaun.

STOMACHICK (belonging to the stomach) معده منسوب madeh munsoob. — *A stomachick medicine* داروی معده darooi madeh.

A STONE سنگ sunk, حجر hujr, کفسور keifoor, رجم rijm, رجام rujauin, سخرت fukhrut, خاره khaureh, سنگبر rut, لختیت fulmut, سنگ جندل jundul, سوانت suwaunaut, مرمر murma, مرمرع yanna, راجت rautaut, اعلی abul, رشادت rushadut, واصل wulwans. v. rock, pebble, gravel. — *A brown or square stone* سنگ

تراشیده funk tiraufhédeh. *A flint-stone* سنل funk reezeh. v. flint.—*A hail-stone* سنل funkchesh. v. hail.—*A whetstone* سنل afé-aun, حجر الهن hujru'l'munn. v. whetstone.—*The famous black stone at Mecca* حجر الاسود hujru'l'afwud. v. Vol. I. p. 1190.—*A precious stone* گوهر gohur, جوهر johur (pl. جواهر ja-wauhir), کهر keemuté funk, کهر kuhr, فیلفوس peecheud, پیکال durr (pl. درر durur), فیلفووس feilifoos, یشم eeshum, یشیم eeshum, یاقوت yakoot, سراوی furawé. *A serpent-stone* مهره shah muhreh. *A touchstone* محک muhukk, محکت muhukkut, سنگ funk muhukk. *A hard stone* سنگ funk khaureh, خارا khaura funk, خارا khaura, ردا رداوت rudaut, ردا ruda. *The bezoar stone* بان زهر bad zuhr. v. bezoar.—*A thunder-stone* or *bolt* ازرخش adurkhush, ازرخش azurkhush, *The philosopher's stone* کبریت احمر kibrita ahmur, کیمیا keemé-a, کیمیا اکبر keemé-a akbur, اکسیر ikfeer. *A stone for a sling, cross-bow, &c.* سنل funk raad, کلاسنل kulafunk, تلاعت kulaat, سنل زنبور funk zumburuk. *A mill-stone* سنل آسیا funk afé-a, رخی ruha.—*The upper and under mill-stone* زurrutan. v. mill-stone.—*A stone on which they bray colours* حلو huloo, مداک mudauk. *A stone with which they bray colours, &c.* مداک mudauk, مدوک mudook, مردس murdis, مرداس murdaus.—*A stone bridge* ناره naureh, v. bridge.—*A large stone (such as they use in building)* رضمت razmat (pl. رضم ruzm, رضام rizaum).—*A hot stone, (on which they roast meat, or which they throw into any liquid to warm it)* رضفت razfat, مرضافت murzafat. (any thing) roasted or warmed by this stone مرزوفت murzooft, مرزوفت ruzeeft, رضیف ruzeeft. *A stone used in paving (also a stone pavement)* بلطت bultut, بلات bulaut (pl. بلالط bulalceet). *To pave or strewn with stones* بلط کردن bult kirdun, ابلط ساختن iblaut faukhtun, تبلط نمودن tublut kirdun, بلط کردن bult kirdun.—*Hit by a stone* مردی murda. *Hitting with a stone* رده rudé, رده ruds. *A mile-stone, any direction-stone on a road* میل mile (pl. امیل amil, میول mé-ool), علامت alum, علامت alau-mut, فرسنگار farfankfaur, فرسنگار farfankfaur, اناصیب anafub (pl. انصاب anafub), اناصیب tunafub, نصیب nufebut, احیسه aram. *A boundary stone* اکھےز akheez, اکھےز akheez, علم alum, اکھےز akheez. *A rolling-stone* هیزنه heezeneh, زمین zuminj,

کهغهه keeghureh, لوغ loogh, مسلفت mauflufut. v. roller.—*A stone for throwing (or thrown) from the hand* مشتاسنل mushtafunk, مردی murda, مردات murdaut, رجم rijm, رشادت ru-shaudut. *A blue stone (turquoise, &c.)* گوهر ابکینه gohura aubgeench. v. blue.—*The shining stone (lapis specularis, talk)* کوبه koukub, کوبه koukub, ابرق abruk. *A stone which imbibes water (also a stone smothered by the water)* ابرفت abruftch. *The stone tatty* توتیا funka tooté-a. *A stone used in weighing* ترازو funka tirauzoo, ناره naureh. *The stone-devourer* سنل funk khore, سنل خوره funk hhorch. v. ostrich, bittern.—*The stone-back* پشت funka posht. v. tortoise.—*The stone which attracts iron* سنل funk ahun kush ya ahun ruba. v. loadstone, magnet.—*A stone for striking fire* سنل funk autath.—*A broad or flag-stone* صندوق funduh. *A flag-stone before a gate* مردی murdé.—*A long stone* برطل burtul. *A stone lifted or dragged as a trial of strength* ربعت rubé-at. *A grave-stone or tumulus of stones over a grave* مزار سنل muzaur funk, رجم rujm, رجمت rujmut (pl. رجم rujum), تکیز tukceez. v. monument.—*To set a stone in a ring, &c.* جوهر johur turukkub kirdun. *To strike one's head against a stone (to blunder)* سر در سنل fur dur funk zudun. *To become hard as stone* تهره tuhujjur shoodun. *A stone containing gold ore* جذان juzauz. *A long iron instrument for splitting stones, notching mill-stones, &c.* برطل burtul. *The sharp corner of a stone* ظرب zurib (pl. ظراب zuraub). *Any stone against which a dog lifts his leg* شغری shughra. *Chips which fly from stones when hewing* سنین funeen, کتکت kuskus.—*The stone of fruit* دانه dauneh, استه afteh, حب hubb, لب lub, قلب kulb, قلبت kulbut. *A date-stone* نوبی nooi, وکتل wuklut, وکجه wukhje. *A grape-stone* غم hubbut, غم hubbut, دانه dauneha angoor, غم ghuzshum, تکز tukuz, غم ghuzshub, تکز tukuzsh. v. under grape. *Stones* سنکها funk-ha, حجار hujaur, احجار ahjaur, حجار hujaurut, صخر fukhur, صخور fukhoor, رجمت rujumut, رجم rujum, صخرات fukhraut, سلام filaum, وکل wukul, لکافت lukhaufut, جنادل junaudil, جعد jumaad, رتاج urrum, انا afá, وصاب wufawus, سچیل fujjeel, رشاد rushad, رتوج rutooj, زروس zuroos, سچیل fujjeelut, عابد e-abul, منصوب munafub, Stones piled one upon another

A stoop (act of stooping) میل mei-él, ضلع zula, رکوع rukoo-a, الباء albaud, تدمیج tudmeeh. (*condescension*) متواضع mutuwanza, تواضع tuwauza, ملامت mula-émot, نرمنی nurmé, اهستگی ahustugé, قبول کورن kureen kubool. (*fall of a bird on his prey, on a tree, &c.*) دوفی duféef, هوی hawa, وقع wuka, لبود labood.—*Stooping* میل ساز mei-él fauz, کنا zula koonā, رکوع نها rukoo-a numa. *Stoopingly* میل بر bur wujha mei-él, ضلعا betoora rukoo-a, zula-an.

To STOP (stand, cease to go forward) استاندن istadun, وقوف tuwukkuf kirdun, ساختن wukoof faukhtun, اقامت کردن ikaumut kirdun, ماندن kaumut shoodun, قامت شدن maundun, مانده شدن maunde shoodun, استقرار istinaud kirdun, استناد کردن istikraur faukhtun, قوم کردن koom kirdun, تلبذ ساختن tulubbud faukhtun. (*to cease, desist*) باز استاندن baz istadun, وا استاندن wa istadun, فنودن funoodun. v. *to pause*.—(*to hinder from progressive motion*) سد و منع کردن fudd ou muna kirdun, مانع و تعارض شدن mauna ou ta-arruz shoodun, واپس داشتن waushtun, واپس داشتن wapus daushtun. ممانعت کردن muma-naat kirdun, عایق ساختن au-ék faukhtun.—(*to with-hold*) باز داشتن baz daushtun, واپس داشتن wapus daushtun, سد کردن iktaa kirdun. *To stop up* سد کردن fudd kirdun, بسته ساختن busteh faukhtun, بندیدن bundédun, ترنیم کردن turdeem kirdun, سم ساختن summ faukhtun, دم ساختن rudim faukhtun, مسدود نمودن musdood numoodun, مصم کردن musumm kirdun, مدسم ساختن mudsum faukhtun. *Stop!* اهیز aheez! کفی kuff! *Stop up!* فرا ar fura aur!

Stop, (cessation of progressive motion) توقف tuwukkuf, اقامت ikaumut, قامت kaumut, وقوف wukoof, منع (stoppage) istadeh, استناد istikraur, قوم koom, تلبذ tulubbud, مانع mauna, مانع mauna, تعارض ta-arruz, تاخیر taa-kheer, ممانعت mumanaut, سد fudd. v. *obstruction, obstacle, impediment*.—(*interruption*) مقطع mukta, انقطاع inkitaa, کسستگی kufustugé, شکستگی shakustugé. *The stop of a musical instrument* perdeh. *A stop or point in writing* نکته nukteh, محط muhutt. v. *pause*.

Stopped, stop (hindered) ممتنع mumtina, ممانعت mumanaut, واداشته wadaushteh, باز buttaul, بطلال buttaul. (*suppressed*) نا بود na bood ou na peedeh, مسدود busteh, سد musdood, ممتنع mumtina.

A STOPPLE سداد fudaud, سم of summ, سما fumaum, سام dufaum, سربند furbund, شجابه wufaa, شجابه wufé-at, صبار subaur, علهاص alhaus.

STORAX (gum) میات mei-at, مایات ma-é-at, بخور bukhoor, اضطراب istorak, کنروج kun-rooj. *Liquid storax* میات سابلت mei-ata fa-élut, لبنی labané, غسل لبنی asul labané. *Indian storax* میات هندی mei-ata hindé, الطست al-tast. *The storax tree* لبنی lubna, عبر abhur.

STORE (abundance) وفرت furawauné, وفیرت wufirut, کثرت kufir, کثرت kutrut, برکت bu-rukut, غنیمت ghuneemut, بسیار biffé-aure, گنجباد (a hoard) gunj-baud, گنجینه gunjeench, انبار ambaur, پشته pushteh.—*A store, or store-house* انبارخانه ambaur khaunch, پرخو purkhoo, کندوک kundook, v. *repository, magazine, warehouse*.

To store مهیت پیراز ساختن muhimmut purdauz faukhtun, پیر کردن pur kirdun, املا ساختن imla faukhtun, تلبذ کردن tufilé-ut kirdun, انباشتن maula maul faukhtun, انباشتن ambaushtun. v. *to hoard, furnish*.

Stored نهاده در انبارخانه dur ambaur khaanchi nihaudeh, مهیت پیراز شده muhimmut pirdauz shoodeh, مالا مال ساختن maulamaul faukhteh, مطبور mutmoor.

A storer مهیت پیراز muhimmut purdauz.

A STORK لقلق lukluk, لقلق luklaik (pl. lukauluk), لیلک leiluk, لغلغ lughlugh, ابو حذیج abu hudeej, بلار bulauruz.—*The cry of a stork* لقلق luklukut.

Stork's-bill (herb) ابرت الراعی ibrutu'r'ra-é.

A STORM (tempest) باد شدید bauda shudeed, عجم afshoob, روزگار سخت roozigaura fukht, نخلت nukhrut, عصفی asf, تلاطم tulautum, دیوباد divbaud, بادگرد baudgur, بادگرد gurdauz, ام زوبعت umma zoobaat, فورطنه (é-afaur) (pl. é-afá-ér) اصصار sufij, فورطنه fortuneh. v. *whirlwind, hurricane*.—(*an assault on a fortified place*) هجوم hujoom bekilla, شهر گیری از هجوم shahur geeré uz hujoom, کشاد kushaud, فتنه futih (plur. futooh), تسخیر tuskheer, هجوم hujoom, حمله humleh. v. also *sedition, tumult, violence: calamity, distress*.—*Becoming calm after a storm* سکور fukoore.

To storm (attack a place by open force) شهر از قلع از هجوم گرفتن shahur uz hujoom gooriftun, حصار کلا uz humleh futih kirdun, با غوغا غضب (to rage) hissaur kushaudun, با بلند آوازی baghoogha ghuzb numoodun, سرزنش گفتن ba bulund awauzé surzinish guftun.

Stormed (as a town) از هجوم مقتوح uz hujoom muftooh, کشته شده kiz humleh kufhaudeh.

Stormy (tempestuous) مواج mawwauj, هلاب hullaub, هیج heej, هیجان heejau, هیج auj, زو باد گرد zu baud gurd, آشوبی afhoobé, بحر مواج ajauj, موج mu-aj. *A stormy sea* buhra mawwauj, تلاطم امواج tulautuma amwauj. *A stormy day* یوم هیج rooza heijaun, روز توفان é-ooma heij. *(violent, passionate)* غضبناک ghu-zubnauk, تیز مزاج taze tubé-at, تیز مزاج mizauj, خشینا kyshinnauk.

STORY داستان daufitaun, اثر afir, حکایت huka-é-ut, قصه kiffé, فسان fufaun, افسانه af-taun. v. *history*; *tale*; *fiction*:—*To colour a story* huka-é-uta runk ameez guftun, وشی کردن wushé kirdun. v. *to lie*, *feign*.—*An idle story* ککاک kuka-é-uta bé afl.—*(a floor)* *fight of rooms* اسبانه afumaun, طبق tubuk, ورسیم wur-fecj, سف fugh. v. *under floor*.—*To story*, v. *to relate*.—*A story-teller* داستان خوان daufitaun khaun, اصل طراز huka-é-uta bé afl irauz, افسانه گو kiffé gazaur, افسانه گو afsaunh goo. v. *historian*, *fabulist*.

A STOVE تابخانه taubkhaunh, تاب اتش autash taub, گرم خانه gurm khaunh, شنبستان shubistan, کاشانه kashaunh, فادک fauduk, در تاب خانه گرم ساختن tundoor. *To stove* در تاب خانه گرم ساختن dur taub khaunh gurm faukhtun.

To STOUND (be in pain) ازار یافتن azaur é-aufun, زربان ورنج داشتن zurbaun ou runj daufhtun.—*Stound*, v. *sorrow*, *grief*; *amazement*.

STOUT تندرست tundurust, نیرومند neeroomund, توانا tuvvana, قوی kooi, زو قوت zu kuwwut, مستحکم mustuhkim, مستحکم muhkum, زورمند zoormund, لست lust, دلایل dilare, دلیر dilare, پهلوی bahaudur, پهلوار bahaudur. v. *strong*, *robust*, *brave*, *resolute*; *obstinate*.

Stoutly با تندرستی ba tundurusté, با قوت ba kuwwut, زورمند bur wujha zoormund, بتویرا betoora tuvvana, شدیداً shudeedan, دلیرانه dilaraunh, افا bahaudur afa.

Stoutness تندرستی tundurusté, نیرومندی neeroomundé, قوت kuwwut, زورمندی zoormundé, دیار dilaré, شدت shuddut, توان tuvvan, دلایر dilavuré. پهلوانی pihluvauné. v. *strength*, *valour*.

To STOW (lay up in the proper place) نشان دادن bejau nihaudun, نشان دادن nishaundun, وضع کردن wuza kirdun, وضع کردن wuda faukhtun, تودیع کردن tudé-a

kirdun. — *To stow a ship* در جهاز نهادن dur jahaze nihaudun, اسباب وضع کردن bekishtë asbaub wuza kirdun.—*Stowage (laying up)* جایگاه nihaudgah, جایگاه ja-égah. *(state of being laid up)* نهاد nihaud, وضع wuza.—*Stowed* نهاده nihaudeh, موضوع mouzuwa.

STRABISM کژ بینی kuzh beéné. v. *squint*. *To STRADDLE* فنج کردن fujj kirdun, فنج ساختن efjauj faukhtun.

To STRAGGLE اینجا رفتن einjau aun-jau ruftun, من هنا و هنا min hunna wa hunna rouvaun boodun, اواریدن awaurédun, همراه بودن gumrah boodun, همراه شدن bérach shoodun, پویان پوراکنده شدن pooi-aun boodun, وارفتن bugurdédun, وارفتن waruftun. v. *to wander*.

A straggler همراه awaureh, همراه gumrah, اینجا اینجا پویان ساز bérach, پویان pooi-aun fauz, رند rund, من هنا و هنا رنده min hunna ou hunna rouvindh. v. *vagabond*.

STRAIGHT (right, not crooked) مستقیم mustukeem, راست راست raust, درست durust, مستوی mustawé, استوا istiwa, سو or سوی fiwa, سویت fawé-ut, مدلول mudlool, نا ملتوی na multawé, بی بی bé peeche, نا نا na kuzh. v. also *upright*, *erect*: *strait*.—*A straight road* راه راست rauha raust, هنجار hunjaur.—*A straight line* خط استوا khutta istiwa, مستقیم خط khutta mustukeem, هنجار hunjaur.—*To straighten or make straight* مستقیم کردن mustukeem kirdun, راست ساختن raust faukhtun, درست نمودن durust numoodun, پیچ peeche wakirdun, مستوی کردن mustawé kirdun, الف ساختن alif faukhtun.

Straightness راستی rausté, درستی durusté, عدم پیچ aduma peeche, استقامت istikaumut, استوا istiwa, اسوت alwut, سوی fiwa, سویت fawé-ut, تسویا tufwé-a.

Straight, straightways همان humaun, در حال dur haul, حالا haulan, علی الفور ala'l'four, هماندم humaundum. v. *immediately*.

To STRAIN (squeeze through something) پالودن paloodun, فشردن affhurdu, فشردن fashurdu, پالوده کردن paloozeh kirdun, پالوده ساختن paloozeh faukhtun, کاویدن kawédun, بول buz kirdun, تریق ساختن turweek faukhtun, روغن ruwauk kirdun. v. *to squeeze*, *wring*, *filter*, *purify*, *rack off*.—*To strain every nerve* جد و جهد jidd ou jihud kirdun, مجد نمودن mu-

jidd numoodun, تاقتن taustun, ورزیدن wurzé-dun, اقدام و اهدام ikdaum ou ihdaum numoodun, بذل هبت ساختن buzla himmut faukhtun, بذل سعی جہیل کردن buzla fa-é jumeel kirdun, جہد جہیل و سعی جہیل jihda jumeel ou fa-é juzeel numoodun, کرسیدن kurfédun. v. to stretch, employ every endeavour: also to constrain, force, sprain.—To strain (be filtered) انشردہ paloodelh boodun, افشردہ affhurdeh shoodun, مروق کشتن murawwuk gushtun. (to stretch beyond natural strength) بلا قوت bila kuwwut kushédun, کشیدن fouku'l'kudrut raundun.—(to stretch beyond bounds) از حد کدداشتن fouku'l'hudda kushédun.

A strain (great endeavour) زور zoor, جہد jinda jumeel ou fa-é juzeel, جہل جہد و سعی جہل jidd ou jihud bila kuwwut. v. stretch; also sprain.—A strain of music نغمت nughmut, ترانہ raumish, رامش aghné-ut, خوانندگی khaundughé, ترنم turunum. v. air, song.—A strain (mode of speaking or writing) سیرت wujlia fukhun, وجد سخن feiruta kulaum, کیفیت کتب keefé-uta kutib. v. style.

Strained (squeezed) پالوده paloodelh, ساویده fa-wédeh, افشردہ affhurdeh, مروق murawwuk.—Strained beyond natural strength کشیده bila kuwwut kushédelh, راندہ fouku'l'kudrut raundelh. Strained beyond bounds از حد بیرون کشیده uz hudd beeroon kushédelh, از حد کذار ساخته uz hudd guzaur faukhteh.

A strainer پالونه paulooneh, مبزل mibzul, کوبین koobeen. v. colander.

STRAIT (narrow) تنک tunk, نا پهن na puhn, ضیق zeik, اضیق azé-uk, ضیقي zeiké, ضوقی zouké. v. narrow: also intimate: strict.

A strait (narrow pass) تنک tunk, راه tunk rauh, مضیق bender, بندار derbend, مضیق muzek (plur. مضایق muza-ék) گذار guzaur. v. pass.—(difficulty, distress) تنک دستي tunk dofté, تنکا تنک tunka tunk, دستي doft tunké, اضطراب muzek, مضیق bula, یلا fakhté, سختی iztirah. v. poverty.—Straits of the sea تنک دریا tunka duté-a, حلق البحر hulku'l'buhr, سدت fuddut. The straits of Gibraltar باب الزقاق baub'u'z'zukaik, buhr'u'z'zukaik. The straits of Babelmandel or Babelmandib (the gate of tears) باب الباندب baub'u'l'maundib.

To straiten (make narrow) تنک کردن tunk kirdun, مضیق اضیق azé-uk faukhtun, هم

behum kushédun. v. to contract, confine.—(to reduce to straits or difficulties) تنک کردن tunk kirdun, تنک دستي tunk doft faukhtun, تنکا تنک tunka tunk gurdanédun, تضییق مضیق muzek kirdun, تضییق tuzei-ék faukhtun. v. to distress, perplex.

Straitened تنک کرده شده tunk kirdeh shoodelh, تنکا تنک کنده tunka tunk gushteh.—To be straitened or reduced to straits, تنک بودن tunk boodun, تضیق تضیق tuzei-uk shoodun.

Straitly تنک بر وجه tunk bur wujlia tunk, بطور betoora zeik. v. strictly, closely, intimately.

Straitness تنکی tunké, ضیق zeikut. (pl. ضیق zeek). v. narrowness, closeness: distress, difficulty: rigour, strictness.—Strait-laced (stiff, formal, precise) نا لخت na luteet, نا خوش اینده na khoosh a-éndelh, بی ادب شیرین bé aduba sheereen, نا ظریف na zureef.

STRAND (bank of the sea or river) کنار دریا kunaura duré-a, ساحل buhr. v. shore.

To strand بکنار دریا راندن bekunaura duré-a raundun, بساحل buhr zudun.

STRANGE غریب ghureeb, جنابت junaubut, اجنب ajnub, جانب jaunb, بیگانه beegauneh, بیانی mughrub, مغرب mustughrub, مستغرب ecbauné, اتی até. v. foreign.—(wonderful) عجیب ajaeb, عجايب aja-éb, عبرت امیز ybrut ameez, بدیع ghureeb, نادر nadireh, نادر naudir, بدیع budé-a.—(uncommon) بدیع budé-a, بلا قاعدت ghire-a musta-amil, مستعمل ghire-a, مستغرب na mahood, معهود na mahood, مستغرب mustughrub, مهمل muhmul, فوق العادت fowku'l'audut, عویص awees. v. odd, irregular.—(new) نو now, نو رسیدہ now ruffé-deh, نو پیدا now peeda, جدید judeed, بدایع buda-é-a, بدیع budé-a.—(unknown) مجهول mujhool, نا معلوم na maaloom, نا نا maarooof, بی نام bé naum.—(not acquainted) نا نا humdum, نا مولى na moolif, غیر ghire-a dukheel. v. also shy.—Any thing strange مغرب mughurribut, دهشت duhshut, نادر nadireh, ابدت abidut, ابدہ abideh.

Strange! (interjection of admiration) عجب! aji-ba or ajiban, یا ei-ya, یا ya, الله الله allah allah, سبحان من buhran, بھرا bauruk allah, فہرہ fubhaun min kuza, واہ wauh, وی wei.

Strangely غریبانہ ghureebauneh, مستغربا mustughruban, مہلانہ mulimulauneh, بطور نا مستعمل betoora na musta-amil, بر وجه عجب bur wujlia ajib.

Strangeness (uncommonness, foreignness, wonderfulness) غریبی ghureebé, نادر nadireh, عجیبیت

ajeebu, کبیابی kumé-aubé, نایابی na-é-aubé.
(coldness, reserve, aversion from intimacy) بودت
buroodut, اجتناب ijtinaub, انتباه intibauh, عدم
نفرت مصاحبت adumâ kushaudugé, اجتناب همدمی ijtinauba
humdumé, استکراه مقارنت iftikrauha mukauri-
nut, کراهت صحبت kurauhuta sphbut. v. *shinefs*.
— (mutual dislike) تنفر tunuffur, تعارض ta-arruz,
تکره tukurruh, استکراه یک بدرک iftikrauha eek
bedigur. — (remoteness from common apprehension)
دور از حاکمیت عامت doqré uz hauffuta aum-
mut, بعد از حس مشترک bu-ad uz huffa muh-
turuk, مشکل muhakil. v. *obscure*.

A stranger (foreigner) غریب ghureeb, غرب
ghurub (fem. غریبت ghurêebut, plur. غرباء ghu-
rubaa), مرد غریب murda ghureeb (fem. زن غریبت zunné ghureebut), بیگانه
beegaunch, جانبی jaunibé, اجنبی ajnubé, جنب
junub, اجانب ajnib (plur. اجانب ajaunib, جناب
junaub), سیاح na muhrum, نا محرم, زیارتی زé-aurutjé, نکیل
nukeel (fem. نکیلت nukeclut), نزع fuka, سکع fuka, نزع
nuzé-a, نزع nauza (pl. نزع nuzza, نزع nuzaa,
پیواره nuzoo-a), عابر السبیل aubiru's' fubeel, پیواره
peewaureh, بیواره beewaureh, بیوا mu-ellud, ابن ارض
ibna arz, شصیب shuseeb, طخور tukhoor, طخور
tukhoor (plur. طخور tukhaureer), شطیر shuteer,
داهفت aduma shuteer, شجیر husbut, داهفت
dauhifut, دخیل dukheel, زوار zawwaur. — (a
guest) مسافر musafir (pl. مسافران musafirau),
میهان af-hauba musafirut, اصحاب مسافرت mih-
maun, نزل nuzel (plur. نزل nuzul), نزل nuzul,
میز meez. v. also *pilgrim*. — The
situation of a stranger or person unknown بیگانگی
bikaunugé, جنب janab, مسافرت musafirut.
Strangers and friends بیگانه و خویش beegaunch ou
kha-éth. Kind to strangers نواز ghureeb nu-
vauz. To speak like a stranger ساختن
istajaum faukhtun, ابدہ کردن abideh kirdun,
عوض کردن awis kirdun. To be or pretend to be a stranger
تغریب tughurub kirdun. To behave like a stranger
مستغریب tughreeb faukhtun, ساختن
mustughrub kirdun. To become a stranger
(to travel, reside among strangers) غریبی کردن
ghureebé kirdun, غریب ساختن ghurub faukh-
tun, غریب ساختن ighraub kirdun, غریب شدن
tughurub faukhtun, در غریب شدن dur ghur-
but shoodun, جنابت ساختن junaubut faukhtun,
تلود کردن tukood kirdun. v. *sojourn*. — A place of

accommodation for strangers منزلگاه munzilgah,
کاروانسرای karavanférai, مصطبت mustubut,
نزلات nuzulaut. v. *inn, caravanfara*.

To STRANGLE گلو گرفتن guloo gooriftun,
خفه کردن khufeh kirdun, خفه ساختن khu-
beh faukhtun, تاسانیدن tausanedun, خفیدن
khufédun, تسبیدن tusbédun, تسکیر ساختن
tuskeer faukhtun, خفق کردن tuklineekh kirdun,
خفق ساختن faukhtun, غرق کردن faut kirdun,
غرق زات zaut kirdun. v. *to hang, suffocate: suppress*.

Strangled گلو گرفته guloo goorifteh, خفیده
khufédeh, خنوق mukhnook, خنوق khuneek,
تسبیده tausanedeh, خفیده khufédéh, تسبیدن
tusbédun. To be strangled تسبیدن tusbédun,
خنوق شدن mukhnook shoodun, گلو گرفته یافتن
guloo goorifteh é-aftun.

A strangler گلو گیر guloo geer, خفه کر
khufeh gur. v. *hangman*.

Strangling (participle) گلو گیر guloo geer, خفه
khufeh fauz, خفه کنا khubeh koona. Strang-
ling, strangulation خبل khubuk, خفک khufuk,
خفق khunuk, خفق khubeh, خفه khufeh, خفق
khaunik, خنوق khuneek, خنوق mukhnook,
زرد saad, سات saad, تاد daaz, زات zaat, زوط
zoot, زعت zaas, تدریع tuzré-a, دغر dughr. The noise made by
one when strangling کریر kurreer.

A STRANGURY سالت fulaulut, اسر usur,
سرب furub, سد بول fudda bool, برمیو burmé-oo.
Troubled with a strangury زو سالت zu fulaulut,
سد بول دار fudda bool dar, محنتن muhtukin,
مکرب mukrib.

A STRAP (of leather) سیر feir (plur. سیور
fei-oor, اسیر fei-ourut) درجل afé-aur, سیرم
durjul, سیرم feerum, فتراک futrak, زغراش
tughrghaus, زغراش zughraush, زغریاش
zughreenaus. Straps of shoes, sandals,
پوتکاله shurank, پاتابه pautaubeh, شرع
poostkauleh, شیرا shira, نعت nect.

Strappado, v. a whipping.

STRAPPING بلیند اندام bulund andaum, عظیم
azeem budun. v. *tall, large, bulky*. — A strap-
ping بکر بلیند اندام bukra bulund andaum,
زنی عظیم بدن zunné azeem budun, زمرده
zunmurdeh.

A STRATAGEM رنک runk, حیلہ heeleh,
فن fun, ال aul, حیلہ بازی heeleh bauzé,
ریدہ re-oo, ریدہ zuraufut, کید keid, ریدہ بازی
roobeh bauzé.

A STRATUM بساط bifaut, بسوط bufoot, کستری kusturé. *Strata* بسط buft. v. *layer, bed.*

STRAW کاه kauh, کاه kuh, تبین tibn, علوف aluf, روف ruff, رفت ruffut, روف ruffuh, درن durin. *One straw, or a bit of straw* تبنت tubnut, حناره hufareh. *A straw-loft* کاهدان kauhdan. *Straws blown about by the wind* کاهریز kauhreez. *Attracting straws (amber)* کاهربا kauhruba. *To feed with straw* با کاه پروردن ba kah purwurdun, تبین کردن tubin kirdun, علوف ساختن aluf faukhtun. *To sell straw* کاه فروختن kauh furookhtun, تبین کردن tubin kirdun. *A straw-seller* کاه فروش kauh furoosh, تبان tubbaun. *A bag of straw* چوال علوف chuwaula aluf. *Straw laid under cattle* کویه کوه koo-eh, رفت ruffut. *A truss of straw* چاچ chauch, جززت jurzut, ابالت ibaulut. *A man of straw* رجل مرد پست و ناکس rukla nacheez. *murda* پست ou khor, *ahila* کاهر kut. *Straw thatch* کاه بن kauhbun. v. *thatch.* — *Straw-coloured* کاه کون kauh goon, تبین رنگ tubn unk. *Straw* کاهی kauhé, ساخته از تبین uz tubn faukhteh, تبینی tubné.

A STRAWBERRY کاه kuhij, اساسنو asafunoo, قطلب kutlub.

To STRAY شدن بی راه bé rauh shoodun, گشت و گذار gumrauh boodun, سرگردن کردن gusht ou guzaur kirdun, سرگردان shoodun, کوشیدن kooshédun, پویدن pooi-édun, پویان بودن pooi-aun boodun, سرگشته بودن kooshédun, سرگشته شدن furgushteh boodun, کزیدن kurédun, اواریدن awaurédun, اواره شدن awaureh shoodun, وارفتن waruftun, برهون burhoodun, رهق کردن ruhik kirdun, ربع نبودن waurédun, ruba numoodun. v. *to wander, rove, straggle, stroll, err.*

A stray (animal) حیوان پویان heewauna pooi-aun, چار buheemuta gumrauh, کاهر gumrauh, بیعت buheemuta gumrauh, چار chaur pa-é ruba.

Straying کاهر gumrauh, کاهر gumrauh, پویان pooi-aun, پوی pooi, پویه pooi-eh, واروان warouvaun, رهق گشت و گذار gusht ou guzaur, رهق ruhik sauz.

A STREAK خط khutt, رسم rufm. v. *stripe.* — *Two black streaks on the shoulders of an afs* طرغان طرغان turghan.

To streak رسم کشیدن rufm kushédun, خط khutt zudun. — *Streaked, streaky* مخطط mukhtut, تخطیط tukhteet, مرسوم murloom, نیمه نیمه numeerut. v. *striped.*

A STREAM ماء جریان auba jauré, جاری جاری

VOL. II.

ماا juré-aun, اب روان aub rouvaun, مسیل museil (plur. مسایل musa-él, ماسل maulul, muslaun), گزراوب guzraub, زرنوق zurnook, حافشه haufisheli, رود rood. v. *river, rivulet, current.*

To stream جاری بودن jauré boodun, روان rouvaun shoodun, سیلان بودن seilaun boodun, جویان بودن jooi-aun shoodun, دویدن duwédun. v. *to flow, pour, issue.* — *To stream (as milk from the dug when milking, or any thing similar)* در کردن durr kirdun.

A STREAMER ازنج azunkh, بان نبل baud numa. v. *flag, ensign.*

Streamy (abounding in streams) پر آب روان pur aub rouvaun, دار جاری دار aub jauré dar. *Streamy, streaming* روان rouvaun, جاری jauré, جریان juré-aun, سیال sa-él, سیال fei-aun, منجر munfujir, تهمع tuhumma.

A STREET محلت mukhtut, کو koo, زقانی zukauk, حارت khittut, حارت haurut, (pl. حارات haraut) پرن purzun, برزن burzun, hei-é. v. *road.* — *A narrow street* کچه kumjeh. — *A street leading to a castle* حارت واهم hauruta waukum. *Leading a criminal through the streets mounted on an afs* خرنهاز khurunbauz. *From street to street* کو کو koobekoo. *Streets* محلات mukhtut, اولج awfauk, اولج wuluj. *A street without a thoroughfare* گروه gureeweh, باریار bauré-aur, کوی koo-é. — *A street-walker, v. prostitute.*

STRENGTH قوت kuwwut, زور zoor, زوری zooré, تندرستی tundurusté, استحکام taikut, طاقه mujaul, مجال mujaul, توان tuvvanai-é, توان tuvvaun, استواری neeroo, نیرومند neeroomundé, شدت burk, پیک pililuvauné, پایی paiaub, پایی paiaub, بادبازوند badé-avund, بادبازوند badé-avund, از aud, ادا ad, اید eid, اید eid, از azur, ایل aul, منت munut, منکنت muknut, ضلع zula, دخت dukht, دخت hudd, ضلع zula, ضلعت zulaat, نوبص nawees, جدل judul, کر kurr, نوب nawib, عتر atar, جلاوت jilaudut, زه zeh, مشیت mushé-ut, نیو né-oo, مرر murrut, مراسم muraus, مراسم muraufut, v. *force, vigour, firmness, power, solidity.* — *Strength of arms* ضرب دست zurba doft. *To acquire strength* قوت پذیرفتن kuwwut pizzeeruftun, نیرو گرفتن neeroo gooniftun. *Wasting or breaking the strength* شکت taikut shuktun, کزاز zoor gudauz. *Strength of mind* قوت ضمیر kuwwuta zumeer, رسوخ خاطر

rufookha khautir, ثبات جان dilare, دليل برهانی Strength of argument duleel burhauné, حجت برهان hujjuta burhaun, بينت bei-unut.

To strengthen (make strong) قوت دادن kuwwut dadun, شد نبودن kooi kirdun, شد نبودن shudd numoodun, تندرست ساختن tundurust faukhtun, نیرو tuvana kirdun, زورمند ساختن neeroo bukhshédun, زورمند ساختن zoomund faukhtun, استواری دادن uftuwaure dadun, استوار کردن uftuwaure kirdun.—(to confirm, establish) برقرار کردن burkuaur kirdun, پایدار ساختن iltikraur kirdun, پایداری ساختن pa-edar faukhtun, برل ساختن burk faukhtun, تقرر نبودن tushdeed kirdun, تکرار نمودن tukreer numoodun, استحکام کردن istihkaum kirdun. v. to corroborate.

تندرستی kuwwut duh, قوت ده strengthener, ساز kooi fauz, زورمند zoomund, توان توان tuvvan awar, تن پرور tur purwur.

نا زورمند na kuwwut, بی قوت Strengthless, بی تندرستی na zoomund, بی تندرستی na neeroomund. v. weak.

STRENUOUS زورمند dilare, زورمند zoomund, مردانه murdauneh, بهادر bahaudur, شدید fukht, جوانمرد juvaunmurd, اکید و شدید akeed, تند tund, اکید ou shudeed. دلایل dilif. v. brave, bold, active, vehement, zealous.

بر وجه زورمند dilarauneh, Strenuously, بهادر bahaudur ala, bur wujha zoomund, بطور اکید و شدید juvaunmurdauneh, betoora akeed ou shudeed, با شدت ba shuddut.

مهمی gurauné, STRESS (importance) لازمیت lauzimut.—(violence) زور zoor, قهر kuhr, جور jawr, جبر jubr, جفا jufa.—To stress, v. to distress.—To lay a stress (to consider as of importance) مهم اندیشیدن muhim andeeshédun, لازم گران guraun pundaushun, لازمیت lauzim andeeshéh kirdun.

To STRETCH (extend, strain) کشیدن kushédun, کشاده kushédeh kirdun, تطویل و تهدید kushadeh faukhtun, مد ساختن tutweel ou tumdeed kirdun, مد mudd faukhtun, ممدود کردن mumdood kirdun, بخجیدن bukhshédun, بخجیدن bukhjédun, بسط کردن buft dirauz faukhtun, مهادت ساختن firingédun, مهادت مهادت mumaudut faukhtun, ممتا کردن muta kirdun. v. also to expand.—(to strain to the utmost) تقصی

tukuffé kirdun, استقصا نبودن iftkifa numoodun, متنعم ساختن mutunaam faukhtun, بذل kura-sédun. v. to employ every endeavour.—To stretch beyond what is right کشیدن bila hudd ou huk kushédun, از حد بیرون راندن uz hudd beeroon raundun, از حد گذاشتن uz hudd guzaushun. v. to strain.—To stretch (be extended) مطول شدن mu-tool shoodun, مبسوط گشتن mubsoot guhtun, ممدود شدن mumdood shoodun, ممدود شدن mumuddud boodun.—(to speak beyond the truth) با bila hukeekut guftun, صورت معمله سخن راندن ba sooruta ma-amleh fukhun raundun.—To imprecate with a stretched-out hand دژخیم کردن duzhkheem kirdun. To stretch out the arms or hands on hearing joyful news تذریع کردن tuzré-a kirdun.

کشیدگی kushadugé, کشادگی kushédugé, بسط buft, مد mudd, تطویل و تهدید tutweel ou tumdeed. v. also effort, struggle.—Stretch of power زور zoor, جبر ta-addé, جبر jubr, جور zoor, ظلم zulm. v. tyranny.

To stretch, v. to throw.

STRICT (exact, accurate) دقیق dukeek, زو purdaukhteh, پرکار purkaur, سازکار fauzkaur.—(severe, rigorous) شدید shudeed, ظالم zau-lim, نا اهیسته na ahusteh.—(not remiss) مشغول muhghool, نا غافل na ghauil, نا کاهل na kauhil. v. close, tight, tense, stretched.

پر با ba dikkut, دقیق bur wujha dukeek, بطور پر با betoora purdaukhteh.—(severely, rigorously) بر وجه شدید bur wujha shudeed, ظالمانه ba unf, نا غافلانه na ghauilauneh.—(not carelessly) مشغولانه muhghoolauneh, با شغل ba shughl.

دقت dikkut, Strictness (accuracy) پر داخت purdaukht, سازکاری fauzkauré, پرکاری purkauré, شددت shuddut. v. rigour.—(severity) عنی unf.

تنگی tunké, Stricture (closeness, tightness) ضیق zeik, ضیق zeikut. A stricture (upon any subject) نقد nukkul, قصد kishéh. v. strike, touch.

To STRIDE فنج کردن fuji kirdun, افجاج ifjauz faukhtun. v. to go with long strides.

A stride (long step) گام دراز gauma dirauz, طرمه khutoot, طرمه khutoota, طرمه mutuboo-a.—(wideness between the legs) فنج fuji, افجاج ifjauz, فنج fuji. To go with long strides طرمه کردن turmih kirdun, با گام دراز رفتن

ba gauma dirauz ruftun, بعید الشحوت ساختن
ba-édu'fh'fhuhwat faukhtun, متبوع کردن
tuboo-a kirdun.

STRIFE ستیزه fiteezeh, ستیز fiteez, منازعت
munazaat, آشوب googha, اختلاف ikhtilauf,
ashoob. v. contention, discord. — Strife ستیزه
fiteezeh, ستیز pur fiteez, منازعت pur muna-
zaat, نا هوار na humwaur, نا هدم na humdum.

To STRIKE زدن zudun, زد کردن zud kir-
dun, کوفتن kooftun, کوبیدن koobédun,
ضرب کردن muzrib numoodun, لک زدن lukud zudun,
لت ساختن lutt faukhtun, شلاق زدن shulauk zudun,
لاییدن lai-édun, لدم ساختن lutim kirdun,
لحم ludimr faukhtun, لحت زدن luht zudun,
لحم kuhij kirdun, نتش ساختن nutish faukht-
un, پالیدن purchédun, پرچیدن purchédun,
paulédun. v. to dash, stamp, kick, beat. — To strike
a bargain عهد و bazaur kirdun, شرط
ahd ou peimaun faukhtun, معامله کردن
ma-ahudeh kirdun, مقاوله ساختن mukawuleh faukhtun. —
To strike off (separate by a blow) جدا از ضرب جدا
uz zurb juda kirdun, مقطع نبودن mukta
numoodun, قطع ساختن kuta faukhtun, تجزیم
tujzeem kirdun, اوبریدن awburédun,
burédun. To strike off from an account از
uz hisaub kuta kirdun, حساب قطع کردن
uz furd burufédun. — To strike out (eraze)
تصحیح burufédun, تراشیدن turashédun,
تصحیح tumhé-ut kirdun. — (to bring to light)
اشکاره ساختن zuhoor gurdanédun, افشاکاره
afshikaureh faukhtun, اظهار کردن izhaur kirdun. v.
to invent, discover, form. — (to make a sudden excursion)
گشت و گذار ناگهانه کردن gusht ou gu-
zaura naguhauneh kirdun, پویی ناگهانی ساختن
pooi-e naguhauné faukhtun. — To strike out an eye
ع. a-ér kirdun. To strike in with
(to conform, suit with) همدل گشتن humdil gush-
tun, هوار muwadfik shoodun, یکسانی نمودن
humwaur gurdédun, مطابق شدن mutaubik
shoodun. To strike a bell زدن naukoos
zudun, جرس زدن jurus zuddeh kirdun.
To strike (as a bell does the hours) اواز دادن
sawuz dadun naukoos, صدا زدن jurus.
To strike dumb تسکیت کردن fudr zudun jurus.
تسکیت kirdun, خاموش زدن khamoosh zudun.
v. to silence. — To strike or dash together بهم زدن
behum zudun, مصادمیت کردن mufaudumut kir-
dun, باهم واگرفتن bahum wakoofun. v. to

dash. — To strike or cut (as the feet of a horse).
wakooftch thoodun. — To strike fire
autafh zudun, مشتد ساختن muk-
tudih faukhtun, تیز کردن tuzneed kirdun,
تنق nutik faukhtun. To strike a flint without
bringing fire تیز کردن tubukkoo kirdun. To strike
fire (as a horse's shoe against the stones) اتش سم زدن
autafha sum zudun, حباب نمودن hubaulsub nu-
moodun. — To strike a flag علم فرو نمودن alum furoo
numoodun, لوا تسلیم کردن liwa tusleem kirdun,
منکوس رایت نمودن munkoofa ra-é-ut numoo-
dun. — To strike up شروع کردن shuroo-a kirdun,
گرفتن gooriftun. v. to begin. — To strike tents (de-
camp) خیمه فرو زدن kooch kirdun, کوچ کردن
khameh furoo zudun. To strike at the root قلع کردن
kula kirdun, زیر و زیر زدن zeer ou zubr zudun,
برتهیدن burtuhédun. v. to subvert. — To strike
with the fist مشت زدن musht zudun. v. box. —
To strike with a stick چوب زدن chope zudun,
حجج ساختن habij faukhtun, متاء کردن mutaa
kirdun. v. under stick and staff. — To strike with the
horns شاخ زدن shaukh zudun, تطح کردن nutuh
kirdun. v. under horn. — To strike the mind در
dur khautir aumudun, بضیر رسیدن bezumeer ruffédun,
ادراک زدن idraukra zudun. To strike terror هول زدن hawl zudun,
هراس huras angeekhtun, انگیختن huras
mujza faukhtun, وحشت اندیز کردن wulshut
angeez kirdun, توصید ساختن tawfeed faukhtun,
v. to terrify, alarm. — To strike with astonishment
حیرت furgurdaun kirdun, سرگردان کردن
heirut angeekhtun. v. to amaze, sur-
prise. — To strike upon a rock or the sea-coast
بصوانت زده بودن befuwaunut zuddeh boodun,
بساحل البحر مضرب کردن befauhilu'l'buhr
muzrib kirdun, بکنار دریا کوفته بودن bekunaura
duré-a kooftch boodun. v. to split.

A striker زننده zunindeh, کوبنده koobindeh,
مضرب mizrub, کر ضرب zurb gur.

Striking (hitting a blow) زنا zuna, زن zun,
مضرب muzrib, ضرب zurb kuna, کنا koob,
لازم zunindeh, زننده zunaun, زبان zunim,
لاطم lautim. Striking the head سرکوب furkoob.
Striking the head against a stone سر در سنگ زنا fur
dur sunk zuna. Striking out (an eye, ع. a-ér.
Striking (astonishing) عجب ajib, عجبناک ajibnauk,
سرگردان ساز furgurdaun sauz. v. surprising, wonderful. — (affecting)
جانستان janfitaun, دلکش dilkuh, دلگیر dilgeer,
دلربا dilruba, دلبر dilbur, دلایز dilaweez. — Strik-
ingly (affectingly) بر وجه دلگیر bur wujha dilgeer,

بطور جانستار betoora jaunstaun. (*astorifingly*)
بطور حیر bur wujha ajibnauk, عجبناک
betoora lfeirut angerz. v. *wonderfully*.

A STRING رسیان reefmaun, رسن rufun,
رسم rufmaun, رشته rifhtuk, سر رشته fur rifh-
teh, رشته rifhteh, تاخته taukhtel, قناب kunaub,
خیط kheit, حبل بارل habla ba'urik, تار taur. v.
thread, rope.—*A string of pearls, beads, &c.* نظم nu-
zim, نظام nizaum (pl. انظام anzaum, انظمه anzi-
meh, انانظمه anazeem) سلك الال filku'l'laal (pl.
سلکان fulkaun). *A string of pearls hanging down*
the bosom سدل fidl (pl. سدول fudool, اسدال af-
daul, اسدل afdul). *A string used by bricklayers*
&c. for laying stones straight هنجار hunjaur. *The*
string of a musical instrument شراعت shiraat (plur.
شراع shiraa, شرع shira) کصب kufb, ابع abum, ببع
bumm. *A thread on which they string beads for neck-*
laces سلس fuls (pl. سلسان fulsaun), سبط fimt. *A*
bow-string زه zih, وتر wutur, اوام awaum, قناب
kunaub, تار taur, شراعت shiraat, (pl. شراع shiraa,
درجل athri-at, شراعت shiraa-a, شرع shira) اشراعت
durjul. *The heart-strings* الالبب alaubbub, جلالان
juljulaun.

To string (file on a string) نظام کردن nizaum
kirdun, تنظیم نظیمت nuzmut faukhtun, تنظیم
تunuzzum numoodun. (*to furnish an instru-*
ment with strings) با شراع ارستن ba shiraa arau-
stun. (*to put a stringed instrument in tune*) نواختن
nuwaakhtun, نواخت کردن nuwaukht kirdun,
نو شراع سازکار زدن fauzkaur zudun. — *Stringed*
نو شراع zu shiraa.—*Stringy (fibrous)* عیر دار a-ér dar.

To STRIP (make naked) برهنه کردن buru-
neh kirdun, پوشش واکردن poshith wakirdun,
بصل کردن taaré-ut faukhtun, تعریب کردن
bust kirdun, مجرد کردن mujurrid faukhtun.
(*to spoil, rob*) مسلوب کردن musloob faukhtun,
تالان گرفتن muluoom kirdun, محروم کردن
talaun gooristun, خسر کردن khufir kirdun, غارت
کندن khufaurut ou ghaurut faukhtun.
v. *to plunder*.—(*to peel*) تقشیر کردن tuksheer kir-
dun, مقشور post wakirdun, پوست واکردن
mukshoor faukhtun, تهشیر کردن tum-
sheen kirdun, بصل کردن bust faukhtun. *To*
strip leaves from a branch خرط کردن khurit kir-
dun, مخترط tumreed faukhtun, تهرید کردن
mukhturut kirdun. *To strip bark from a*
tree لحو قلفی kuluf kirdun, لحو ساختن lu-
hoo faukhtun. v. *to peel*.—*A strip, v. sbred, stripe.*

A STRIPE ضرب zurb, لت lutt, جلد jild,
زونی zuduné, کوب koob. v. *lash, blow*.—*The*
mark of a stripe on the skin مضروبیت muzroobut, قره
kuruh, توفی nishauna zurb, توفی toof.

A stripe (on cloth, &c.) خط khutt, وشيعة wu-
thé-at (pl. وشايع wufha-é-a) رسم rufm. *Weav-*
ing (cloth) with stripes تخطيط tukhtet, تسير
tusei-ér. *Woven with stripes* مسير museer, مجد
mujuddid.—*To stripe (weave or mark with stripes)*
تسير ساختن tukhtet kirdun, تسير
tusei-ér faukhtun. *Striped* وشايع دار wufha-é-a dar,
زو خط zu khutt. *A striped garment* وصيل wuseel.

A STRIPLING جوان juvaun, بالغ bauligh,
غلام gholaum. v. *youth, boy*.

STRIPT (*naked*) برهنه ساخته buruhneh faukh-
teh, معري or معرا mu-érra, معرات mu-erraut.
(*plundered*) مسلوب musloob, دزدیده duzdeedeh,
محروم muhroom.

To STRIVE جد و جهد کردن jidd ou ji-
hud kirdun, بذل همت ساختن buzla himmut
faukhtun, تافتن taufun, کرسیدن kurfedun,
بذل buzla iktidaur kirdun, بذل
buzla ikdaum ou ihtimaum ساختن
faukhtun. v. *to struggle, employ every endeavour*.—
(*to contest*) اختلافی کردن ikhtilauf kirdun,
متبارز کردن munazaat faukhtun, منازعت
mutubauriz kirdun. v. *to contend*.—(*to emulate*)
رقیب شدن rukeeb shoodun, حسرت کردن hufut kirdun. v.
to vie.—*A striver* کهنده jidd ou ji-
hud koonindeh.

A STROKE ضرب zurb, کوب koob, زونی
zuduné, لت lutt, لکد lukud, ولقت wulkut,
کروه kuroh, زخم zukhum, مصادمات
mufaudumut, طعنات taanut, وقع wuka, لکم
lukum, طعنات taanut, صحنه fuhnut. v. *blow, knock*.—
A stroke of fancy بداهت budauhut, بذله buzleh.
v. *fally*.—*A stroke at play* داو daw.—*A lucky*
stroke of fortune دولت dowlut.—*A stroke (gentle*
rub with the hand) سودگی foodugé, مساحت
mufauhut, لیس لیس doft nu-
wauzé, مسیح mufih.

To stroke (rub gently with the hand) سودن foo-
dun, مسیح کردن besoodun, مساحت کردن
mufauhut faukhtun, با doft nuwaukhtun,
لیس کردن lums kirdun, مسحت کردن mujuffit faukhtun,
برمسیدن burmufedun, برمسیدن burmufedun,
برمسیدن purwaufedun, برمسیدن mulau-
mifut kirdun, بشلیدن bushledun.—*Stroke* سوده
foodeh, با doft nuwaukhtun, بشلیدن bushledun.

To STROL گشت و گذار کردن gusht ou
guzaur kirdun, پویان بودن pooi-aun boodun,
جا جا زدن jau bejau rouvaun shoodun,
دردردر بودن durbedur boodun, آواره شدن awau-

غبرافشان johur fushaun. *Strowing dust* غبرافشان zur fushaun. *Strowing gold* zur fushaun.

STRUCK (participle of *strike*) زده zuddeh, مضروب mužroob, کوفته koofteh, کوبیده koo-bédeh, کوبست koo-éft. *Struck with the foot* زده lukud zuddeh, پا زده pā zuddeh. *Struck with the hand* زده mušht zuddeh, از دست uz doft koofteh, موجو mawjoo. *Struck on the face* موجو mawjoo. *Struck to the heart* دلربش dildookhteh, منقلب munkulub, دلریش dilreesh. *Struck with terror* مشهور mušh-hoom. v. *terrified*. *Struck (as corn by blight)* میروقت meerook.

STRUCTURE (act of building) بنا ساز buna fauz, بنیان افراز buné-aud efrauz, مبني buné, اندام an-daum, شکل shukl, صورت foort, کالبد kaulbud, نهاد nihaud. *A structure (edifice)* بنا buna, بنیان buné-aun, مبني mubné, بنيت buné-ut, بنیاب buné-aut, نهاد nihaud, اقتت aknut. v. *a building*. — *A glittering structure* دابر daubir, بناي مورتجس buna-é murtujis. *Any structure built for shade* مغيوت mufé-aut, مغيوت mufé-oot. *A lofty structure (especially on an eminence)* کلات killaut, نعمت tna-amut, نعت namut, شرفا shurfa, هدف huduf, طربال turbaul, شرف shurf. *To build or repair publick structures (especially hospitals, caravanseras, &c.)* تعمیر مبانى taameera mubané-a kheirut kirdun.

To STRUGGLE جهد کردن jidd ou jihud kirdun, سعی بلغ نبودن fa-é-a buligh numoodun, کاویدن kawédun, دلاز کردن dilauz kirdun, مصارعت کردن a-é-aus faukhtun, مufaraat kirdun. v. *to labour, endeavour, strive, contend, wrestle*. — *To struggle under difficulties* اضطراب و ازار یاقتن iztirauz ou azaur é-aftun, رنجیده و رمیده بودن runjédeh ou rumédeh boodun. v. *to labour*. — *To struggle (as a beast in toils)* مناورست کردن munawusut kirdun. *Struggling in the agony of death* زمی zumé. v. *under death*.

Struggle سعی faa-é, جهد jidd, جهد jizid, جهد jidd ou jihud, سعی بلغ fa-é buligh. v. *endeavour, effort*. — (pain, anguish) درد durd, رنج runj, ازار azaur, اضطراب iztirauz, بلا bula. v. *distress*.

Struma, v. *King's evil*. — Strumpet, v. *whore*.

STRUNG منظوم munzoom, مسلسل mufulsul. *Pearls strung together* عقد اکاد akad, جهان اکاد اکاد u'l'jumaun. v. *string of pearls, necklace*.

To STRUT موزون خرام رفتن moozoon khy-raum ruftun, خرامان ساختن khyraumaun faukhtun, قدمیت کردن khyramédun, کدمیت kudmé-ut kirdun, لنجه نبودن lunjeh numoodun, متتالع کردن mututaula kirdun.

A strut خرامان khyramaun, کدمیت kudmé-ut. A STUB کنده kundeh, جزل jizl. v. *stump*. *To stub up* کندن kundun. v. *to eradicate: root*. Stubbed (truncated, short and thick) جدیم و مقطوع و قصیر القد juzeem ou murboo-a, muktoo-a ou kuseeru'l'kudd.

STUBBLE کاهبن kauhben, کوش kush, هشیم hufheem, جزل jill.

STUBBORN گردنکش gurdunkush, معاند ma-anud, سرکش fungeen, سرکش furkush, خود بین khooz fur, سر لکس lukus, ستهز siteez, زکاره zshukaureh, مرید mu-reed, تجلد tujullud. v. *obstinate, inflexible, stiff, harsh, rugged*. — *To be stubborn* شدن گردنکش شدن gurdunkush shoodun, سربنهان surbenihaudun.

Stubbornly با عناد ba ynaud, سرکش bur wujha furkush, بطور گردنکش betoora gurdunkush, با خود سري ba khooz suré.

Stubbornness گردنکشی gurdunkushé, سرکشی furkushé, ستهز siteez. v. *obstinacy*.

STUCK (participle of *stick*) سپوخته supookhteh, کزیده guzédeh. v. *pierced*.

A STUD پافته pauftah. v. *bofs, knob: post, stake*. — *A stud in a sword hilt* عجز ajooz. — *A stud of horses* اسبان و مادیان guleha asbaun, اسبان جمعیتی asbaun ou madé-aun juma-été.

To stud (adorn with studs) از پافته اراستن uz pauftah arauftun, پافته اکین کردن a-geen kirdun, زینت پاشیزه ساختن zeenuta pau-sheezeh faukhtun, پور فوس زدن pur fulus zudun.

A STUDENT, studier علم tauliba ylm, شاگردی shagurd, شاگرد shagurdé, مدارس mudauris, معلم mu-ellum, تلامیذ tulameez (pl. تلامیذه tulameezeh), دانشمند danishmund, مدارس mu-dauris. v. *scholars*.

Studied, v. *learned: designed, purposed*.

Studious (given to books) علم طالب taulib, علم ylm taulib, علم اعلیم aaleem, عرفان ahla maarifut, طلیب tuleeb, فصل اندیش mudris, خور fuzl andeesh, اندیشمند andeeshmund, عارف aurif. v. *learned, contemplative*. — (attentive to any thing) مشغول mufghool, ساعی faa-é, جاهد jauhid, ذوق خواه khauh, ذوق زد zu dikkut, معتنی buzla himmut fauz, ماتونé matuné.

شهير mumatiris, مكتسب muktusub, شير shumeer. v. diligent, busy, careful.—*Studious people* tuluba, طلبت tulubut.

Studiously (with close application to literature) تاليباونه taulibauneh, مدرسا mudrisan, اسليم aleem asa, بر وجه علم خور bur wujha ylm khore. (attentively, diligently) جهد ba jidd ou jihud, جدا jiddan, با اجتهد ba ijthaud, با ba dikkut, بر وجه ساعي bur wujha saa-é, بال قصد mufhghoolauneh. (on purpose) بغرض bi'l'kufd, بعرض bekufd, با غرض ba ghuruz, عن غرض aan kufd, عدا amudan.

Studiousness (addicted to study) تاليبى taulibé, انديشمندی andeeshmundé, خورش علم khore-itha ylm. v. study.

Study (of books) مدارست mudaurusut. مطالع mutalaa, مطالعت mutalaat, كتب mutalaata kutub, تحصيل علم tuhseela ylm. v. literature.—(attention, effort, endeavour) شغل shughl, هوس fa-é, جهد jidd ou jihud, بذل hawus, همت himmut, اقدام ikdaum ou ihtimaum, بصيرت buseerut, پورا purwa, بوشنج bushunz, مقصود mukfood, غرض ghuruz, حصر hurs.

A study خانه کتب kutub khauneh, مدارست mudaurisut gah, انديش جا andeesh jau. v. library.—*Intense study* شدت تعلق و تہسل shud-duta ta-alluk ou tummufook.

To study (literature) مطالعت کردن mutalaat kirdun, تحصيل علوم faukhtun, تاليب علم tauliba ylm shoodun, مدرس کردن mudris faukhtun, شدت تعلق و تہسل کردن thid-duta ta-alluk ou tummufook kirdun. (to endeavour diligently) سعيا کردن fa-é kirdun, جهد اقدام و همت jidd ou jihud faukhtun, شغل ikdaum ou ihtimaum numoodun, دادن shughl dadun, قصد کردن kufd kirdun, بذل همت کردن mukfood faukhtun, بوشنج buzla himmut kirdun. v. to employ every endeavour.

To STUFF (cram) اکندہ agundun, اکندہ agundeh kirdun, برتيدن burtumédun, انباشتن ambarédun, انباشتن ankédun, سير نمودن seer numoodun, دعس کردن daas kirdun, مصبت ساختن mufmut faukhtun, ملا کردن mula kirdun, تکيت tuké-ut faukhtun. — (to saturate with meat, &c.) انجالیدن anjalédun, اغالیدن aghalédun, اشباع کردن af-

zshoolédun. v. to satiate. — *To stuff one's own belly* خوران tun purwur sadkhtun, خوردن khore-aun shoodun. v. to eat, devour.—*To stuff with wool* پشم اکندہ pushum agundeh kirdun. *To stuff (a pudding, &c.) with meat* کوشت اکندہ kooft agundeh faukhtun.

Stuff (matter) هیولا hé-oola, جوهر johur, هستي huf-té, مایه ma-eh. v. essence, substance, thing.—(furniture) لوزم lukh, رخت rukht, اسباب albaub, شربت meisoos. — (cloth) پارچه paurchich, خلخال khulkhau, جامه jaumch. *Woolen stuff* پشمینه paurcheha pushmeeneh, لبد lubud. *Silk stuff* جامه گولستانى gulistauné. *Gold stuff* زربفت zurbuft, رخامه rukhaumeh. *Cotton stuff* جامه قطنی paurcheha pambch, جامه کتونى jaumeha kotoné. *Stuff for living garments* استر astur. *Stuff or stuffing for cushions, &c.* اکین ageen, انکبالین angubauleen, کنج agunz, چغوت chughboot, کارو kaurdoo. *Stuffing for meat* اکین agunz, اکندہ agundugé. *Dying stuff* فین fulin. v. dye.—*Stuffed* اکندہ agundeh, منعی mufmut, مصبت ambaushteh, مناعه munaabé, اکین ageen, مختش muhtushé.

STUM (new wine) باده نو baudeha now, شیره sheereh. v. must.

To STUMBLE سقوط کردن fukoot kirdun, زلت ساختن fuktut é-aftun, زلج زلعلی کردن zuleelé kirdun, غزیدن ghuzshédun. v. to slip, slide, trip, fall, stumble.—(to err) سهو fuhoo kirdun, خطا ساختن khuta faukhtun. *To stumble upon by chance* دوش ساختن doosh faukhtun, متهور کردن mutuhawwur kirdun.

A stumble (trip) سقطت fuktut, سقوط fukoot. — (error) سهو fuhoo. خطا khuta. v. slip, blunder. — *To recover when stumbling* شخیدن shukhédun.

A stumbler ساز سقطت fuktut sauz, سقوط fukoot é-aub.

A stumbling-block مانع mauna, کير pa-é geer, بی حضوری bé huzooré. v. obstacle.

A STUMP کنده kundeh, جذمت juzmut (plur. جذم juzum), قطع kutaat (plur. کتا kutaa), جذمور juzmaur, جذمار juzmaur, جذل jizl, کرفه kurnauf. v. trunk.—*Stumped (truncated)* جذیم juzeem, مقطوع muktoo-a, بریده burédéh.—*Stumpy (full of stumps)* زو قطع zu kura, پر جذم pur juzum. v. also hard, stiff.

To STUN (*confound with noise or importunity*) صداع دادن *tufde-a kirdun*, دادن *suda dadun*, ولوله کردن *fukh faukhtun*, ساختن *wulwuleh kirdun*, غلغل ساختن *ghulghul faukhtun*, غوغا زدن *ghoogha zudun*. / *To stun with a blow* کردن *uz zurb furafimeh kirdun*: v. *to stupify*.

STUNG گزیده *guzédeh*, خلیده *kulédeh*, مار گزیده *mulfoo-a*. *Stung by a serpent* مار گزیده *maur guzédeh*, شلیم پذیر *fulcem pizzeer*. *Stung by a bee* زنبور خلیده *zumboor khulédeh*.

To STUNT (*hinder growth*) منبت باز داشتن *mumbit bazdaushtun*, منع رست کردن *munaa rust kirdun*.

STUPEFACTION سرکشتی *béhooshé*, شیدا *sheedaí-é*, سرسامی *furfau-mé*. v. also *stupidity*.

Stupefactive سرکشته کنا *furgushteh kooná*, بیهوش ساز *behooosh fauz*, سرسامی *furfau-mé awur*.

Stupified سرکشته *furgushteh*, سرسام *furfau-m*. v. *stupid*.

STUPENDOUS عجبت *ajeeb*, عبرت امیز *ybrut ameez*, عجب *ajib*, عجبنال *ajibnauk*, حیرت *heirut* انگیز *angeez*.

STUPID احمق *ahmuk*, خیره *kheereh*, خیره *kheereh fur*, غابی *ghaubé*, سرسام *furfau-m*, سرسامه *furfau-meh*, کالوس *kauloos*, کند *kund*, شیدا *sheeda*, نا جاد *koordil*, ناجد *najud*, بلید *buleed*, بی عقل *bé akl*, نا دان *na daun*, تیره *bé fuhm*, بی دماغ *bé dumaugh*, v. *dull*. — *Stupid (in point of stile or subject)* بی مزه *bé muzeh*, نا ظریف *na zurcef*, بی لطیفی *bé zurecfut*, بی لطیفیت *bé luteefut*, بی نک *bé nummuk*.

Stupidity حماقت *humaukut*, غباوت *humik ou ghubawut*, سفاقت *furfau-mé*, سفاقت *fufauhut*, سغه *fufeh*, سغیبه *fufeché*, بلادوت *bulaudut*, نجاد *najud*, عدم عقل *aduma akl*, نا شناسی *na shinaufé*.

Stupidly سرسام *bur wujha furfaum*, بر وجه سرسام *ba humaukut*, بطور خیره *betoora kheereh fur*, بر وجه بی عقل *kundauneh*, کندانه *bur wujha bé akl*, احمق *ahmuk afa*, بلا *bila daunish*.

A stupifier سرکشته ساز *béhoosh fauz*, سرکشته کنا *furgushteh kooná*, بر سرسامی *furfau-mé bur*.

To stupify سرسام کردن *furfau-m kirdun*, بی تاب و توان کردن *bé taub ou tuvvan kirdun*, بیهوش کردن *furgushteh faukhtun*, سرکشته ساختن *béhoosh kirdun*, آوردن *furfau-mé awurdun*, خیره سر کردن *kheereh fur kirdun*, شیدا

ساختن *sheeda faukhtun*, حیرت دادن *heirut dadun*, حیران ساختن *heir kirdun*, حیران ساختن *heiraun faukhtun*.

STUPOR حیرت *heirut*, تحیر *tuhei-ur*, که *kih*, سرگردانی *furgurdauné*. *A stupor in the teeth (from eating any thing acid, &c.)* کندی *kundé*, دندان کندی *kundé dundaun*. *Having a stupor in the teeth* زرس *zurs*. *A stupor in the limbs* که اعضا *kiha é-aza*, خدر *khudr*. *To be affected with a stupor* کشتن *bé taub ou tuvvan guhtun*, حیرت یافتن *heirut é-aftun*.

Stupration, v. *rape, violation*.

Sturdily, v. *stoutly, hardily: obstinately*.

Sturdiness, v. *stoutness, strength*.

Sturdy, v. *stout, hardy, strong*.

To STUTTER اکتوا کردن *iktiwa kirdun*, لکنت کردن *khutl faukhtun*, لکنت کردن *luknut kirdun*, زبان گرفته و بسته داشتن *zubaun goorifteh ou busteh daushtun*, زعوم کردن *za-oom kirdun*, تپتامه *tuturrum faukhtun*, تفتن *tumtaumeh guftun*, ساختن *taata faukhtun*, بیع ساختن *jibs kirdun*, جیس کردن *aleegh faukhtun*, تخته کردن *turtel kirdun*.

A stutrer اکتوا کننده *iktiwa koonindeh*, لکنت کو *khutl fauz*, لکنت *luknut goo*.

A STY (*for hogs*) خنزیری *khunzeere*.

Stygian, v. *infernal, hellish*.

STYLE (*manner of writing*) وجه *wujuh* (pl. *wujooh*), تربیت *turbé-ut*. — *Sublimity of style* اطناب *itnaub*. — (*title, appellation*) لقب *lukub* (plur. *alkaub*), وصفی *wusif* (plur. *awfauf*). — (*the hand of a watch or dial*) عقرب *akrub*, مقیاس *muké-aus*. — (*a pointed iron for writing on wax*) مرقم *mir-kum*. — *The Persian style* خلال فارسی *khulaula farse*. *The Arabian style* خلال عربی *khulaula arabé*.

To style نامیدن *namédun*, نسبت کردن *raf-mé-ut kirdun*, لقب دادن *lukub dadun*, نام و *naum ou wusif numoodun*.

Subaltern, v. *subordinate, inferior*.

To SUBDIVIDE باز تقسیم ساختن *baz tuk-seem faukhtun*, دگر بار فصل کردن *digar bar fust kirdun*, قطعه قطعه ساختن *kutah kutah faukhtun*.

To SUBDUE مغلوب کردن *mughloob kirdun*, مغلوب کردن *muk-hoor kirdun*, مغلوب ساختن *kukr faukhtun*, ضبط و ربط کردن *zabt ou rubt kirdun*, تسخیر کردن *tuskheer faukhtun*, تسخیر ساختن *kushaud kirdun*, کشتان کردن *ku-shaud kirdun*, ظفر زدن *zuhoor faukhtun*, قتم کردن *futuh kirdun*, مسخر ساختن *mufukhkhir faukhtun*, مالک

malik shoodun, کردن استرقاق istirkauk kirdun, تغلب کردن kauhír boodun, قاهر بودن tughullub kirdun, تسلک ساختن tumulluk faukhtun. v. to conquer, tame, crush.

SUBDUED مغلوب mughloob, مسخر mu-fukhkhur, مقهور muk-hoor, دست زده doft zudeh, مرون muroon. v. conquered.

A subduer قاهر kauhír, قهرمان kuhhaur, قهرمان kahurman. v. conqueror.—A subduer of the world اؤولم عالمگیر aulum geer, کشا jihaun kusha, گیتی گیتی ستان geeté sitaun.

SUBJACENT زیر zeer, در زیر dui zeer, تحت tuht, فرو furoo, فروود furood.

A SUBJECT (one who lives under the dominion of another) تابع tauba (fem. تابعت taubaat) تبیع tubé-a (fem. تبیعت tubé-at), زیر پای zeer pa-é, فرمان بردار zimme, زیر دست zeer doft, فرمان burdaur, بندده bunduha furmaun, یکسر eekfur, یکسر mukhzoo-a, خضوع furch.—Subjects رعایا ri-aia, رعیت ra-é-ut, تبع tuba, زیر دستان fawkut, سوت توابع zeer doftaun. v. people.—Subject (of a discourse) معنی maané, مضمون muzmoon, منشا munshaa, سبب subub, حجت hujjut. The subject and predicate (substantive and adjective) مقدم و تالی mu-kuddum ou taulé, مبتدا و خبر muhtuda ou khubr.

Subject (living under the obedience of another) متابع muté-a, تابع tauba, زلول zulool, متابع mutauba, فرمان bundeha furmaun, فرمان burdaur, یکسر eekfur, یکسر eek-furch, زیر دست zeer doft, زیر پای zeer pa-é. v. tributary.—(obnoxious liable) تعرض ta-arruz, معرض mau-arriz, لام laum.—To become subject زیر دست گشتن tauba shoodun, زیر دست گشتن zeer doft gushun, فرمان بردار گردیدن furmaun burdaur gurdédun.

To subject کردن اطاعت ita-at kirdun, مطیع muté-a faukhtun, تابع tauba kirdun, متابع mutauba faukhtun, بندده bunduha furmaun kirdun, زیر زیر zeer zeer pa-é nihadun, زیر دست zeer doft numoodun, بیوشانیدن be-oo-shanidan. v. to subdue, enslave.—To subject (make liable) معرض taaréz kirdun, تعرض mu-erruz faukhtun, لام laum kirdun.

Subdued مغلوب mughloob ou muk-hoor, زیر زده zeerpa zudeh. v. subdued

Submission فرمان برداری furmaun burdaur, انقیاد و اطاعت ita-at, انقیاد inké-aud, اطاعت ita-at, انقیاد inké-aud ou ita-at, زیمت zimmut. v. subjugation.

To offer to come under subjection اظهار اطاعت

izhaura ita-at kirdun, عرض اطاعت نبودن arza ita-at numoodun. To summon to come under subjection اظهار اطاعت تکلیف کردن ita-at tukleef kirdun.

To SUBJOIN اتباع ittibaa kirdun, ملحق نبودن turdeef faukhtun, ملحق numoodun, اضافه izaufut kirdun, پیوستن mutauba faukhtun, پیوستن pivustun, پیوسته کردن pivusteh kirdun, غرا ghura faukhtun, غت کردن ghutt kirdun. v. to annex, join.

Subjoined, subjunctive مضاف nazauf, ملحق mulauhumi, تبع tuba, پیوسته pivusteh.

To subjugate, v. to subdue, subject.

SUBJUGATION مغلوبیت mughloobé-ut, قهر kuhr, وقامت wukaumut. v. subjection.—The subjugation of kingdoms or countries فتح ممالک futiha mumaulik, کشور کوشور kushwur kusha-é, کشور kushwur geeré, علم گیری alim geeré.

SUBJUNCTION اتباع itiba, تردیف turdeef, اضافه izaufut (plur. مضافات muzafaut), پیوستگی pivustugé, غرا ghura, غت ghut.

To SUBLIMATE (chymically) اصعاع کردن ifa-ad kirdun, تصعید ساختن tufa-éd faukhtun. v. also to exalt, elevate.—Sublimation اصعاع ifa-ad, تصعید tufa-éd.—Sublimate, v. quicksilver.

SUBLIME رفیع rufé-a, عالی alé, عالی aulé, سامیت faumé, سامی faumé-ut, شامیکت shaumikhut, شامیک shaumikh, صمد fumud, صمد bulund, بلند balau, بالا mu-ella, والا waulau, علی ulé-a, چیر cheer, افراز mukubbuli, شریف shureef, افراز afraz. v. high, lofty, grand, baughty.—A sublime orator سلاق fullauk. The sublime court عتبة علیا atubuta ulé-a feeneh.

To sublime, v. to sublimate: exult: improve.

The sublime (style) اطناب itnaub.

Sublimely بر وجه رفیع bur wujha rufé-a, با ba rufaat, بطور عالی betoora aulé, بر وجه والا ba bulundé, صمد fumudan, سامیه faumé-auné.

Sublimity فرو شوکی bulundé, ارتفاع irtifaa fur ou shawkut, رفعت rufaat, علو uloo, علویت ul-wé-ut, افراز efraz, افرنک afrunk.

Sublunary, v. earthly, terrestrial.

SUBMARINE زیر دریا zeer duré-a, تحت tuhta'p'buhr.

To submerge, submerison, v. to drown, etc.

SUBMISSION (obedience, humility) اطاعت ita-at, تواضع tuwauza, تواضع wu-aat, انقیاد inké-aud, فروتنی furootuné, سر فرو furfuroo, خضوع aud.

raur shoodun. *v. to continue, exist, remain.* — (to have the means of living, to be maintained) پرورده purwurdeh shoodun, ضروریات معاشی zurooré-auta ma-afhé daushtun.

Subsistence هستی husté, وجود wujood, پایداری pa-édauré, برقرارى faubit pai-é, برقرارى bur-kurauré. *v. existence, continuance.* — (maintenance) ضروریات معاشی roozé, روزی purwurish, zuroorauta ma-afhé. *v. sustenance, competence.*

Subsistent, subsisting دار هست hust dar, نو pa-é-endar, پایدار pa-éndeh, پاینده zu wujood, وجود dar, برقرار bur kuraur, ثابت پای faubit pa-é.

SUBSTANCE وجود husté, ذات zaut, جوهر wujood, جوهر johur, مایه ma-éh, گوهر gohur, اثلت aflut, اصل afl, هیولا hé-oola, or فیولی tubé-at, مغز mughz, مال maal, قضیت kuzé-ut, خلاصت khulausut, کنه kunh. *v. essence, body, matter.* — (solidity, firmness) قوت kuwwut, رسوخ ustuwauné, استوانی ustuwaure, اشندان rufookh ou ištidaud. — *The substance or result* نتیجه nuteejeh, اثلت الال aflut-tu'lmaal. *The substance of the words* نتیجه nuteejeha kulaum, مال maal, اموال mau, مال mau, مال mau. — *Substance (means, wealth)* اموال mau, روزی ghunecmut, غنا ghuna, ارزاق rizk, مایه ma-éh, نعت namut, عمار akaur. *v. fortune riches, wealth.*

Substantial (partaking of or belonging to substance) جوهری johuré, ذاتی zauté, گوهری gohuré, هستی wujood pi-vund, موجود moujood, اصلی allé, عینی a-éné, منسوب husté munfoob, قوی kooi, زو قوت zu kuwwut, راسخ ustuwaun, استوان ustuwaure, راسخ raufikhu'l'afasus, راسخ raufikhu'l'buné-aun, راسخ rufookh. مال mau, مال mau, مال mau. — *Substantial (essential parts)* اصول asool, طبیعات tubé-aut, جوهر juwauhur.

Substantiality جسمانیت jismané-ut, هستی husté, ذاتی zauté, وجود wujood. *v. substance.*

Substantially (with reality of existence) با هستی ba husté, با وجود bur wujha zauté, بطور جوهری ba tubé-at, با قوت ba kuwwut, استوانی ba ustuwauné, راسخه rau-fikhauch, با ثابت پای ba faubit pai-é, با حقیقت ba hukcekut. *v. truly, really.* — (wealthily) با غنیت ba ghunecmut. — *Substantialness* هستی husté. *v. substance; also solidity, firmness, strength.*

To substantiate (make to exist) هستی دادن husté dadun, ذات ساختن zaut faukhtun, وجود wujood numoodun. *v. to realize.*

A substantive (noun) مبتدا mubtuda, موصوف ma'wloof. *Substantive and adjective* مقدم و تالی mubtuda ou khubr, mukuddum ou taalé.

TO SUBSTITUTE (one thing for another) تبدیل کردن budul kirdun, ابدال ibdaul faukhtun, کوهزیدن kooohurédun, تبدیل کردن tubdeel kirdun, متبدل ساختن mutubuddil faukhtun, جای لک نهایی eek. bēja-é digur nihaudun. *v. to change.* — (one person for another) قائم مقام vakeel kirdun, خلقت کردن ka-ém mukaum faukhtun, مقام ساختن mukauum faukhtun, موکل نامزد na-éb numoodun, توکیل muwukkil naumzau kirdun, جاننشین mubaushir kirdun, کوهزیدن kooohurédun, خلقت کردن jaunifheen numoodun, تخلیف tukhleef faukhtun, مخلف ساختن tukweez kirdun, مخلف ساختن mukhlif faukhtun. *To substitute one word metonymically for another* واخواندن wakhaundun.

A substitute قائم مقام ka-ém mukaum, وکیل vakeel, جاننشین mubaushir, نایب na-éb, بدل budul (pl. budula).

Substituted (instead of a thing) مبدل mubuddul, جای چیز tubuddul, متبدل mutubuddul, به جای لک نهاده beja-é cheeza digur nihaudeh. *(instead of a person)* قائم مقام ka-ém mukaum faukhteh, وکیل vakeel naumzau.

Substitution وکالت wukaulut, بدل budul (pl. budula), تبدیل tubdeel, ابدال ibdaul.

TO SUBTRACT (arithmetically) منهای کردن musnaut kirdun, تفریق ساختن tufreez faukhtun, منهای کردن mundir kirdun. — *Subtraction* منهای musnaut, تفریق tufreez, مندر mundir.

A SUBTERFUGE حیل heelch, روبه بازی roobeh bauzé, کید keed, فن funn. *v. evasion, trick.*

SUBTERRANEAN زیر زمین zeer zumeen, تحت زیر تراب zeer turab, خال zeer khaul, دالجه tuhtu'l'arz. *A subterranean dwelling* زیر زمین zeer zumeen, هم humm, شمع shum, خال zeer khauk, توب v. cavern, grotto. — *A subterranean water-course* کمانه kumaueh. *v. common shore.*

SUBTILE (thin, fine) نازک nauzik, دقیق du-keek, دقیق dukk, رقیق rukeek, رقیق or رکیک baurik,

A sucker (one that sucks) مکش muk kush, مرغوثت mukindeh, کونده kumindeh, murghoofut. (*a young twig*) شاک shauk, شاگچه shaukcheh, نهال shaul. v. shoot.—*The sucker of a vine* شاخ انگور shaukha angoor, غرز ghurz (pl. غروز ghurooz), سرغ furgh (pl. سروغ furoogh).

Sucking راضع rauza, ماص mauks, منتضی muntuzif, ملتبی murtuza, مرتضع ruzé-a, رضيع multubé, ملتبن multubun, مستلبی mustulbé. *A sucking child* طفل شیر خواره tufia sheer khau-reh. *A sucking lamb* عروس amroos. *Sucking kids* مققت mukukut. *Sucking the fingers* مرور muris.

To SUCKLE شیر دادن iheer dadun, ارضع irza kirdun, عجو ساختن ajoo faukhtun, ترمید کردن turmeed kirdun.

SUDDEN ناکهانی naguhauneh, ناکه nagu-hauné, ناکه naguh, ناکهانی naguhaun, فجایی fu-jaí-é, فجای fuja-é, مفاجات mufajaut. *A sudden accident or misfortune* ناکهانه bula-é naguhauneh. *Sudden death* موت ناکهانه moota naguhauneh, مرل مفاجان murga mufajaun. v. under death.—*A sudden, unexpected accident* وقوع سرانجام ناکهانی wukuwa naguhauneh, furranjama naguhauné, فجأت fujaat. v. surprise.

Suddenly (on a sudden) ناکه nagauh, ناکه naguh, ناکهانی naguhaun, هماندم humaundum, همانا humauna, علي الغور ala'l'four, الوقت lil-wakt, فی در حال tazé kaur, تیزکار tazé kaur, فلتة fi'l'haul, بالبداهة bi'l'budauihut, قتیذ faltatan, فجأة fajatan, بغتة bughtutan, وکتیذ wukteezin. *Dying suddenly* مقتلت muftulit, توثب tu-wuffib. *Springing up suddenly* کبر nagauh geer. *To rush upon suddenly* مفاجات کردن mufajaut kirdun, فجا fujaa kirdun.—*Suddenness* ناکهانی naguhé, ناکهانی naguhaunugé, فجأت tazé kauré, تیز کاری fujaut.

SUDORIFICK (*promoting perspiration*) عرق aruk angeez, خوي khooi fauz. *Sudorifick medicine* عرق شربت shurbuta aruk angeez.

SUDS کفی صابون و اب kufa saboon ou aub. *To be in the suds* مات شدن maat shoodun.

To SUE (*beg, entreat*) نیاز کردن né-aur kirdun, با الحاج و ضراعت طلب ساختن ba ilhauh ou zuraat tulub faukhtun, استدعا و استرجا کردن istidaa ou istirja kirdun. *To sue at law* محاضر کردن muhayzir kirdun, خواستن daud khaustun, محضر دعوت کردن muhzir dawut kirdun, در میدان دعوت ساختن dur meidaun dawut faukhtun. v. to litigate.

SUET پیه peeh. v. fat, tallow.

To SUFFER (*bear with patience*) صبر و تحمل subr ou tuhummul numoodun, کشیدن kushédun, صبور شدن suboor shoodun, پذیرفتاری نبودن pizzeeruftarédun, پذیرفتاری نبودن pizzeeruftauré numoodun, طویل انات شدن too-élu'l'anaut shoodun. v. to endure.—*To suffer with patience and firmness* صبر و قرار نبودن subr ou kuraur numoodun. *To suffer loss* زیان کشیدن zé-aun kushédun, زیانی یافتن zé-aun é-aftun, ایضاع ساختن eikaus kirdun, عجزه ei-zaa faukhtun. *To suffer pain* درد خوردن durd khoredun, آزار یافتن azaur é-aftun, مضطرب شدن muzturub shoodun, رنجش خاطر کشیدن runjisha khautir kushédun, وجع پذیرفتن wuja pizzecruftun, غمزه ghumzuddeh boodun, دلتنل شدن dil-tunk shoodun, غصه یافتن teemaur ou ghuffeh é-aftun, ملال خوردن alum ou mulaul khoredun. *To suffer misfortunes* محنت کشیدن muhnut-ha kushédun, محنت کشی بودن muhnut kushé boodun, محنت زده شدن muhnut zuddeh shoodun, بلا خوردن bula khoredun. *To suffer punishment* معاقب شدن ma-akub shoodun, عقوبت پذیرفتن mu-ezzub boodun, سیاست شرعیت خوردن sé-aufuta shura-é-ut khoredun. *To suffer or allow* اجازت دادن izauzut dadun, دستور نبودن duftoor numoodun, رخصت دادن rukhsut dadun. v. to permit.

Sufferable ممکن کشیده بودن mumkina kushédun. v. tolerable.—*Sufferably*, v. tolerably.

Sufferance, suffering رنج runj, درد durd, آزار azaur, اضطراب iztiraub. v. pain.—(*patience*) صبر subr, تحمل tuhummul, شکیبایی shukeebai-é. v. moderation.—(*toleration*) اجازت izauzut, رخصت rukhsut. v. permission.—*Long-suffering*. v. patient.

Suffered (endured) کشیده kushédun, پذیرفتاری نبودن pizzeeruftarédun. (*permitted*) اجازت دار izauzut dar, دستور پذیر duftoor pizzeer, پیوازیده peewau-zédun, رخصت یاب rukhsut é-aub.

A sufferer (one who suffers pain or loss) رنج دار runj dar, آزار یاب azaur é-aub, زیان پذیر zé-aun pizzeer, ضرر خوردن khufaurut geer, مضرت دیدن muzurut dar, خور guzund-khore. (*one who permits*) اجازت rukhsut numa, رخصت یاب izauzut bukhsh, دستور دهنده duftoor duhindeh.

To SUFFICE (*to be sufficient*) کفایت کردن kufé-a-ut kirdun, اکتفا ساختن itifa faukhtun, اواریدن wufa numoodun, حساب کردن husb kirdun, کافی شدن kausé

munauflaut, سزاواری fuzawauré, سازکاری fauz-
kaure, شایبستی sha-éftugé, همواری humwauré,
مطابقت mûtaubikut.

Suitably با موافقت ba muwaufikut, مناسب
ba munaufibut, بر وجه سزاوار, bur wujha fuzawar,
بتطور سازگار betoora fauzkaur, لایقانه la-ékauneh,
بر وجه شایسته bur wujha sha-éfteli.

A SUITOR (to a woman) طلبی tylb, زنی
zunné kauh, طلب بکر tylba bukur. v. lover.
— (a petitioner) نیازمند né-auzmund, نیازکار né-
auzkaur, خواست khaust. v. suppliant; candidate.
— A suitor عورت نیازمند zunné tylb, طلب awrutá né-auzmund.

SULCATED (furrowed) داری thé-aar dar,
مشطب mushuttub, مشطبت mushuttubut.

SULLEN سیه درون tcereh zumeer, سیه درون
fê-uh duroon, سرکش gurdunkush, سرکش
furkush, تند durusht, ثقیل fukcel, تندی
tund, زو سینه پر کینه zu feeneh pur
keeneh, کینور keenwur, بد اندیش bud andeesh,
بد خواه bud khauh. v. gloomy, angry, morose,
malignant, obstinate.

Sullenly بر وجه تیره ضحیر bur wujha teereh zu-
meer, بتطور گردنکش betoora gurdunkush,
با سینه پر کینه ba feeneh pur keeneh,
درشتانه durushtauneh, با بد خواهی
ba bud khauhé.

Sullenness حال تیره ضحیر haula teereh zumeer,
سیه درونی fê-uh durooné, تیره ضحیری
teereh zumeeré, گردنکشی gurdunkushé,
درشتی durushté, سینه پر کینه feeneh pur keeneh,
سرکشی furkushé, گردنکشی gurdunkushé,
بد خواهی bud khauhé, غصوبانه ghuzoobauneh
fuklut. v. moroseness, malignity, obstinacy.

To SULLY (foil) مردار کردن aloodun, مردار کردن
murdaur kirdun, پلید ساختن puleed faukhtun,
چرکین کردن chirkeen kirdun. v. to tarnish,
stain, spot. — To sully (another's) reputation عیب
bud naumé, نامی دارن a-éb guftun, گفتن
dadun, معیوب کردن ma-é-oob kirdun. v. to revile. —
To sully (one's own) reputation کشتن ma-é-
oob guftun, رسوار گردیدن rufwar gurdédun,
نقصان العرض یافتن nukfaunu'l'erz é-aftun.

A Sully رسوایی lukkeh, عیب a-éb, عیب
ruf-wai-é, نامی bud naumé. v. spot, blemish, disgrace.

Sullied الوده aloodeh, عیبدار a-ébdar, مردار
murdar, چرکین chirkeen, معیوب ma-é-oob.

SULPHUR کبریت kibreet, کوکورد kookurd,
کوکوردا zurd. Sulphureous, sul-
phery کبریتی kibreeté, کبریت دار kibreet dar,
چال pur kookurd. Sulphureousness چال

kookurd کوکورد داری haula kibreeté, کبریتی
daré.

SULTAN سلطان suldaun. v. kg. — Sultana,
سلطانة suldauneh. Sultan سلطانین fu-
lateen, سلطنت sulatut. — A sultan سلطنت
sul-tunut. v. kingdom.

SULTRINESS کرمه tabdaré turma, گرمی
gurnié, حر hummut, هور huror,
سختن fukhuuta afeeb, متهم muttahim,
حمایت humaudé. v. beat.

Sultry تابدار tabdar, حبی humné, مهر mührir,
رغم rumiz, سوزان foozaun, ناچر naujir, حار haurr.

A SUM (of money) مبلغ mubligh (pr. مبلغ
mubauligh). v. تومان — A sum total جمعه jum-
leh. — A principal sum مال موثل maulanu-éfil,
مايه ma-éh. v. capital, principal. — The sum (sub-
stance or result) اصل haufil, حاصل muhuffil,
نتیجه nuteejeh (plur. نتایج ita-éj), جمع jumma,
جماع jummaa. The sum of a speech نتیجه کلام
nuteejeha klām, حاصل کلام muhuffilu'l'kulaum. v. a sum-
mary, height, completion.

To sum (compute) حساب کیری hiffau kir-
dun, شمار ساختن shumaur faukhtun, شمار
shumurdun, احصا ساختن ihfa faukhtun, جمع
add kirdun. (to collect into a narrow im-
pass) مجمل ساختن mujummul faukhtun, جمع
jumleh kirdun, تعدید ساختن taadid faukhtun,
محصل کردن muhuffil kirdun, اجمال ساختن
ijmaul faukhtun. v. to comprehend. — To sum up all (upon the whole) بی
fi'l'jumleh, بالجملة bi'l'jumleh; حاصل
haufilu'l'kulaum, الحاصل alh-
muhuffil, حاصل کلام muhuffila klām, نتیجه
nuteejeh, نتیجه کلام nuteejeha klām, القصة
alkisfah, نهایت الامر walhaufil, عاقبة الامر
aukubutu'l'amr, عاقبة عاقبة aukubutu'l'amr,
غالباً ghauliba, جملة jumlan, یکنبارگی
eckbaurugé, الغرض alghuruz, مجنوعا mujnoo-an.

Summed مجمل madood, معدود mujummut.

Sumless بلا حساب bila hiffaub. v. innumerable.

SUMMARILY اجمالاً izmaulauneh, بر وجه
a-éjuzan, اجمالاً bur wujha izmaul, اجمال
a-éjuzan.

Summary مجمل mujmul, مختصر mukhtasir,
مختصر mukhtasir, موجز moojuz, ملخص mukh-
khus, ملخص التفصیل mukhkhufu'tufseel.
v. short, brief.

A summary (compendium) مجمل mujmul,
اجمال izmaul, مختصر mukhtasir, اقتصار
iktisaur, مختصر mukhtasir, فهرس fuhrus.

اقتاب اسا رخشان *Sunkle, sunny (like the sun)* afitaub asa rukhsaun, شمس مانند *thems mau-*
nend.—Sunny (exposed to the sun) افیتاوب رو *afitaub*
roo, شُرکُت شرقیت, شُرکُت شرقی, A sunny place
مضحات, شُرکُت شرق, افیتاوب گاه *afitaub gauh, muzhaut,*
محل افیتاوب رو, mulhalla afitaub roo.

Sunshine شمس sha-a afitaub, تیغ شمس
teegha shems, نیران اشوع ashoo-a, نیران
necraun, نیرت neerut, لوامع roshuna, روشن
luwauma, زنگ zunk, زنگ buhr. v. light, ray.

Sunshiny پرتو انداز purto andauz, رخشا rukhsa,
رخشاun rukhthaun, افتاب asitab rukhsa.

To SUP دُم بَدَم خوردن dum be'dum khore-
dun, طَعَم کردن tāam kirdun. v. *to sip*—(*to eat*
supper) شامِه خوردن ashoo kirdun, شامی طَعَم ساختن
shaumehi khoredun, اَکَل عِشَا اَکَل kirdun.
To dine and sup تَغْدِي و تَعْشِي کردن tughuddé
ou ta-ashhé kirdun. *A sup* شَرِبَت shurbut. v. *sip*.

To SUPERABOUND شدن زیاده zé-audch
 fhoodun, افزون آمدن afzoon aumudun, افزونی
 افزوونé numoodun. v. *to overabound.*

Superabundance زیادتى *zé-audut*, زبادتى *zé-*
auduté, كثرى *kusrut*, مفضل *muftzil*, فضل *fuzl*. v. *exuberance*.

فاضل، فاضول fuzool, زاید za-éd, *Superabundant* کثیر، فایض fa-é'z, مستغنی muftughna, *fauzil* زایدانه *Superabundantly* افزون kufeer, افزون afzoon. — *Superabundantly* زایدانه za-edauna, کثیرا kufeeran, فاضولانه fuzoolau-neh. v. *exuberantly*.

To SUPERADD فضل کردن fuzl kirdun, فاضل دادن fuzlut dadun, فاضل ساختن fuzool faukhtun, فاضل زیاده زدن zé-audeh kirdun, اکثر افزودن akfur numoodun, تملیف کردن tutleef kirdun. v. to augment, increase.—*Superaddition* زیاده زدن zé-audut, فاضل دادن fuzlut.—*Superadded* زیاده ساخته zé-audeh fhoodeh, فاضل ساختن fuzlut faukhteh.

To SUPERANNUATE **فاولدار کردن** fauldar kirdun.—*Superannuation* **فاولداری** fauldaré.

Superannuated سالدار pur faul, سالدار fauldar, سالخواه faul-khauh, سالخورده faulkhoredeh, سالدیده fauldédéh, بدین beddin, مفسن muftinn, مفسنت muftinnut, روزدیده roozdeede. v. *old*.

SUPERB عظیم azeem, بزرگوار buzurgwaur, بزرگانه buzurgauneh, شوکت مغرور shawkut mukroon, شاهانه shahauneh, گوراں بها guraun buha, دولت‌مندانه guraun ma-eh, دولت‌منداuneh. v. *grand, splendid, magnificent*. — Superbly عظیم با بر وجه bur wujha azeem, عظمت با azimut. v. *splendidly*.

SUPERCILIOUS تکابر tukaubur, متکبر mu-
tukubbir, مغرور mughroo, پر غرور pur ghuroor,
مختال mukhtaul, خودبین khood been. v.
haughty, contemptuous. — *superciliously* تکابرانه tu-
kauburauneh, متکبرا mukubbiran, پر وجه پر
غرور bur wujha pur ghuroo. — *Superciliousness* تکبر
tukubbir, متکبری mutukubbiré, غرور ghuroor,
خودبینی khoodbeené.

Supercinence, v. pre-cinence.

SUPEREXCELLENT گراں بہار guraun . be-
ba, غالب, اسبق guraun ma'eh, اشق asbuk,
غاولیب, فاضل fauzil, اشق ashamul, فایق fa-ék,
صاحب عنوان fahib unvun. v. excellent.

SUPERFICIAL (*external*) ظاهر، بسطع، buſceet, ظاهر،
zauhir, نا عييق na neek, سطحي fut-hé,
صورتنبا foorutnuma, مجري mujauzé.—(*shallow*,
futile, *trifling*) بيهوده eehoodeli, شعل fhuul,
هرزه hurzeh, سبکسر bukſur, بی معنی bé
maané, بی فهم و اکی اکل ou ylin, بی دانش bé fuhm ou daun.

Superficially (externally) ظاهرانه zauhiraunch,
بطور سطحی betoora futâc, بی عقب bé amuk,
مجاز mujazan, خفته khufutan, صورتاً fooruta. —
(triflingly) وجه بیهوده bur wujha béhoodah,
شعلاً shaalan, بطور عریزہ betoora hurzeh.

Superficialness (superficies) ظاهري zauhiré,
 صورت soorut, روی rooi, بی‌عمق bufeetut. v.
surface.—(*triflingness, futility*) بی‌هودی bechoo-
 dugé, عدم عقل و علم aduma akl ou ylm,
 سبکدستی subukfuré, هزله گوئی hizeh gooî-é.

SUPERFINE نازیک adakk, نازیک nauzik-
tureen, باریکترین baureektureen. *الف* *superex-*
cellent.

SUPERFLUITY, *superfluoufnefs* زیادت *zé-*
audut, زیادہ *zé-audeh*, زیادگی *zé-audugé*,
 زیادتی *zé-auduté*, افزونی *afzooné*, فضل *fuul*,
 مفصل *mufzil*, کثرت *kufrut*. v. *surplu*, *super-*
abundance.

Superfluous فاہل fauzil, فاضول fu-zool, زاید za-éd, کثیر kufeer, متجاوز armoon, ارمون au-tujawuz. v. *superabundant*.

SUPERHUMAN بلا قوت ادم bila kuw-
ta adam, فوق الانسانيت fawku'l'insan-ut, بلا
طبيعت انسان. bila tubé-ata insaun.

To SUPERINDUCE مظاهر کردن maziu-
hirut kirdun, مطارق ساختن mutauruk suk-
tun, زیاده کردن zé-audeh kirdun.

A superintendent سرکرده furkirdeh, مباشر mubau-shur, کارفرما kauragah, کارفرمای kaurfurma, کارکردار kaurguzaur, ورکار wurkaur, ناظر nauzir, سرکار furkaur, سرکار ناظر ou furkaur, سردار furdaur.

SUPERIORITY تغلب doftburd, دست دستي tughullub, دست رس peish dofte, دست rus, اعتلا isteela, استیلا ifteela, دست rus, اعتلا é-atila, امتیاز imté-az, غلبت ghulubut, تقدم tukuddum, بلندی tukuddumé-ut, براعت buraat, بلندی bulundé. *To affect a superiority over others* تفوق کردن tufawwuk kirdun.

Superiour بلندتر bulundtur, بالاتر balautur, برین bureen, برتر burtur, عالی ulé-a, عالی aala, اعظم aazim, اکبر akbur, فوقانی fawkauné, متغلب mutughullub, اغلب aghlub, غلبا ghuluba, متصاعد peerooz, ارفع arfa, باهر bauhír, متصاعد mutufa-éd, تصاعد tufa-éd, زیر zubr, بالایی balai-én, مغرند or مغرندی muzuffur, مغرندا mugh-runda, متجمل mutujullil, متفوق mutufawwuk, فائق fa-ék. v. greater.—*The introduction of an inferior to a superior* ملازمت mulauzimut.—*To become superiour* استیلا گرفتن é-atila shoodun, غلبه isteela gooriftun, دست یافتن doft é-attun, غالب ghulub shoodun, ظفر گرفتن zufr gooriftun, متغلب گشتن mutughullub gushtun. *To render superiour* تغلب کردن tughleeb kirdun, تعزیز ساختن taazecz faukhtun.

A superiour صاحب دستبرد falahib doftburd, سالار falaur, سردار furkirdeh سر کرده kutkhoda, ریس reis. v. chief, lord.—*A superior of a monastery* رهبران reisu'r ruhbaun, سر کرده furkirdeha pader-é-aun. v. abbot, prior.

SUPERLATIVE زو مبالغت zu mubaulighut. — *Superlatively* مبالغت bur wujha mubaulighut.—*Superlativeness* مبالغت mubaulighut. *A superlative noun* اسم تفضیل ifma tufzeel.

Supernatural, v. *superhuman*.

SUPERNUMERARY بلاشمار معین bila shu-maura ma'i-un, فوق الحساب fawku'l-hisfauba mursoom.

To SUPERSCRIBE بسر مکتوب کردن be-sur muktoob kirdun, بالا نوشتن bala nuwishtun.

Superscription بالا نویسن bala nuwes.

Superscribed بسر مکتوب be-sur muktoob.

To SUPERSEDE بر طرف زدن bur turruf zuddun, باطل کردن nufikh kirdun, بطلان ساختن baul kirdun, ابطال ساختن ibtaul faukhtun.

SUPERSTITION ایمان باطل eimauna bautil, وسوسه ruké-ut, رقیبت ibauduta bautil, وسوسه wufwus, وسوسه wufwusut.

Superstitious اهل ایمان باطل ahla eimauna bautil, متوسوس zu ibauduta bautil, وسوسه wufwus. *Superstitiously* بروجه رقیبت ba eimauna bautil, به اور متوسوس betoora metuwufwus.

Superstructure, v. *structure*.

To supervise, *supervisor*, v. *to superintend*, &c.

SUPINE (lying on the back) مسدوح musdooh, ستان ista, سدیح fudeeh, استیلا iftilka, فیتان fitaun, فکخ tukhkh. (negligent, remiss) مهمل muh-mil, غافل ghauhil, اهلسته ahusteh, غافل ghauhil, تنبلی tynabulaun. v. careless, indolent; remiss, drowsy.—*Supinely* (on the back) مسدوحانه musdoohauneh. (negligently) مهملانه muhmilauneh. *To do any thing supinely* جری کردن jurbe kirdun, اهلستگی نبودن ahustuge numoodun.—*Supineness* مسدوحی musdoohé, استایی istai-é. (carelessness) اهلستگی ihmaul, اهلستگی kauhilé, غفلت ghufut, نا بکاری na bekauré, اهلستگی ahustuge. v. indolence, drowsiness.

SUPPER شامه shaumé, شامی shaumeh, عشا afha, عشی yihé (plur. اعشیت é-ashé-ut). *The Lord's supper* عشا ربانی afha rabbauné. *To give or receive a supper* تعشیت کردن taashé-ut kirdun, عشا ساختن é-afha faukhtun.—*Supperless* بی عشا be afha, غیر شامی ghire-a shaumé. *Supping* خور عشا afha khore, عشیان ashé-aun.

To SUPPLANT (displace or turn out by stratagem) از فن عزل ساختن uz funn azl faukhtun, از حیلہ معزول کردن uz heeleh mazool kirdun, تصرف کردن tufre-a kirdun. v. to cheat: trip up.

SUPPLE زابل zaubil, خنث khunis, مرانت muraunut, مرونت muroonut, معطوف muraunut, منحنی munkhunis, منحنی munhuné. v. pliant, flexible, limber.—(yielding, soft, not obstinate) ملایم mula-ém, نرم nurm, نرم دل nurm dil, اهلسته ahusteh, نا عناد na ynaud, رام raum. (fawning, flattering) ساز reesh khund fauz, خوش آمدی khoosh aumudé goo, نوازش nuwauzish numa.

To supple (make pliant) زابل کردن zaubil kirdun, خنث ساختن khunis faukhtun, نرمه nurmeh kirdun. (to become pliant) زابل خنث کردن zaubil gushtun, نرمه شدن nurmeh shoodun. (to make compliant) اهلستد کردن ahusteh kirdun, رام کردن mula-ém faukhtun, ملایم ساختن.

A SUPPLEMENT ضمیمه zumeemut, زیل zeil, ملحقه mulhikut, تتهت tutimmut, تمام tumaum.

Supplemental, supplementary ساز ضمیمه zumeemut fauz, تثبت نها tutimmut numa.

Suppleness مرانت muraunut, مرونت muroonut, v. *flexibility: plianthness, compliance.*

SUPPLIANT, *supplicating* نیازمند né-auz-mund, نیاز امیز né-auzmund kaur, نیاز امیز né-auz ameez, متضرع meskeen, متضرع mutuzurra, متبتهل multahil, التماس itimaus. *In a supplicating manner* نیاز با ba nauz ou né-auz, ابتهاله ibtihalauneh, بر وجه نیاز امیز bur wujha né-auz ameez, بطور نیازمند betoora né-auzmund.

A suppliant, suppliant کار ruja ou né-auz kaur, عرضه حال نهانده mach haul numa-éndeh, ابتهال کننده ibtihaul koonkadeh.

To supplicate کار و نیاز ruja ou né-auz kirdun, نیازیدن né-auz faukhtun, نیازیدن né-auzédu, تضرع ruja numoodun, تضرع tazurra faukhtun, و ابتهال با ruja kirdun, التماس tuzurra ou ibtihaul ba ruja kirdun, نیاز و نیازیدن itimaus faukhtun, نیاز و نیازیدن ou né-auz kirdun, استرجا ساختن iftirja faukhtun, خوشخور ساختن iftidaa kirdun, خوشخور tumunna kirdun, تهنه نبودن khoothkhor faukhtun, لاه ساختن laubeh kirdun, لاه laubeh faukhtun, توجن کردن laubeh kirdun, توجن کردن tuwujin kirdun, افتقار نبودن iftikaur numoodun. *To supplicate heaven* کرات iknaut kirdun. v. *to pray, implore, entreat.*

Supplication نیاز né-auz, نیازمند né-auz-mundé, التماس itimaus, تهنه or تهنه tumunna, استرجا iftirja, کار ruja, ابتهال laubeh, لاه laweh, تضرع tuzurra, خوش خور khooth khor. v. *prayer, entreaty.*—*With the tongue of supplication and humility* belislauna tuzurra ou iftikaur.

To SUPPLY (give, yield, afford) دادن dadun, عطا kirdun, bukhsheédu, عطا ata kirdun, آوردن awurdun, بردن burdu. v. *to furnish.*—*(to fill up deficiencies)* نقصان تمام کردن nukfaun tumaum kirdun, قصور تام ساختن kufoor taum faukhtun, انباریدن pur gurdanédu, انباریدن ambarédu. v. *to fill, complete; relieve, assist.*—*To supply the place of (any thing)* بدل کردن budul kirdun, متبذل ساختن mutubuddil faukhtun. v. *to substitute.*—*To supply the place of (a person)* قائم مقام شدن jaunisheen boodun, وکیل بودن ka-ém mukam shoodun, وکیل vakeel boodun.

A supply یارم é-aurdum, یاری é-aure, نصر nusr, مددکاری mududkauré. v. *aid, subsidy.*—*To ask supplies or assistance* استنصار کردن istinsaur kirdun, استبداد ساختن istimdaud faukhtun.

To SUPPORT (prop or bear up) برداشتن burdaushtun, برداشته kirdun, برداشته burdaushteh kirdun, برداریدن burdaur faukhtun, برداریدن burdarédu, مسند بودن musnud boodun, تسنید tufneed kirdun, عود شدن amood shoodun, تعید کردن amud faukhtun, عید شدن taameed kirdun, ورکردن wurkirdun, خیزیدن kheezédu, بخشیدن bukhsheédu. (to endure) تحمل ساختن tubr daushtun, تحمل ساختن tumhumul faukhtun, احتمال نبودن ihtimaul numoodun, متحمل کردن mutuhummil kirdun, کشیدن kushédu, پذیرفتاری کردن pizzceruftauré kirdun, پذیرفتاریدن pizzceruftaurédu, مبادات ساختن mumadaut faukhtun. (to defend, befriended) حمایت ana-é-ut numoodun, دامن huma-é-ut dadun, یار بودن é-aur boodun, دوست شدن doost shoodun. v. *to favour.*—*To maintain in necessities or food* پروردن purwurdun, ضروریات معاشی zurooré-ata ma-asheé dadun, روزی بخش شدن roozé bukhsheédu, آوردن و مطعم دادن awurdun ou mutaam dadun, رزق بخشیدن rizk bukhsheédu. v. *to maintain.*—*To support in the arms* اعتضاد کردن é-atizaud kirdun. *To support pain or torture* عذاب خوردن azaub khoredun.

Support (sustaining power) برداری burdauré, مسند بودن burdaur. (prop) مسند musnud, سند sinud, عود amood, عودت omdut, عباد ymaud, اعتبار é-atimaud, پشت posht, لشن lukhsheédu, پشتبان poshtibayn, ملجا mulja. (necessaries of life, maintenance) ضروریات معاشی zurooré-ata ma-asheé, روزی purwuré, پرورش purwurish, رزق rizk, خوراک khore-ak, خوردنی khoreduné, عودت الدوله omdatu'd'dowleh, عودت الملک omdatu'l'mulk; [titles conferred on Nabobs, Vizirs, &c.]—*The support of a family* عود amood.

Supportable قابل kaubila tubumamil, قابل تحمل tumumamilé kaubil. v. *tolerable.*

Supportableness احتمال ihtimaul.

Supported (propped) برداشته burdaushteh, ورکردن wurkirden, سوب funood, برداریده burdarédeh, بخشیده bukhsheédeh, خیزیده kheezédeh, پذیرفتاری پذیرفته pizzceruftarédeh. (maintained) پرورده purwurdeh, روزی roozé pizzcer. (assisted, favoured) منصور munfoor, حمایت پذیر huma-é-ut pizzcer, محبی muhmé. *To be supported or propped* برداشته شدن burdaushteh shoodun, سوب شدن funobédu, بخشیدن bukhsheédu.

funood boodun. (to be maintained) پرورده شدن purwardesh fhoodun, کفاف معاش داشتن kufaufa ma-ash daushtun, روزی پذیرفتن roozé pizzeeruftun. (to be assisted) منصور شدن munfoor fhoodun, حمایت پذیر بودن huma-é-ut pizzeer boodun.

A supporter بر دار burdaur, عود amood, عودت omdut. v. prop. — (a maintainer) پرور purwur, پرورش دهنده purwurish duhindeh, ضروریات معاشی ده zuooré-auta ma-ashé duh. (a protector) پشت posht, خفیر klufer, ظهیر zuheer, متنبیل mutufuminil, صبیبر subeer. v. patron, defender, assistant, comforter.

To SUPPOSE پنداشتن pindaushtun, پنداریدن pindarédu, پذیرفتن ra-é pizzee-ruftun, افکاریدن afkaurédu, ظن کردن zunn kirdun, وهم ساختن khé-aul kirdun, زعم wuhm faukhtun, ظنون بودن zunoon boodun, زعم داشتن zaam daushtun, قیاس گرفتن ké-aus gooriftun, تخمین ساختن mut-him kirdun, تخمین tukhmeen faukhtun. v. to conjecture, fancy. — (to admit without proof) بی دلیل پذیرفتن bé du-leel pizzeeruftun, بی حجت قبول کردن bé hujjut kubool kirdun, بی برهان گرفتن bé burhaun gooriftun. — Suppose, suppose the case فرضا furza, فرضا كه furza keh.

Supposable ممکن پنداشته شدن mumkina pindaushteh fhoodun, لایق خیال la-éka khé-aul.

Supposed پنداشته pindaushteh, افکاریده afkaurédeh, مظنون muznoon, ظنین zuncen.

A supposer پندار pindaur, صاحب خیال sahib khé-aul, پندارنده pindarin-deh, اهل زعم ahla zaam, متهم mut-him fauz.

Supposition, suppose, supposul پندار pindaur, زعم zaam, خیال kheil, ظن zunn, وهم wuhm, رای ra-é, اندیشه andeefeh, افکار afkaur, تخمین tukhmeen. v. opinion, force, imagination.

Supposititious وضعیت wuzé-at, ساخته faukhteh, غیر عینی ghire-a a-éné, نا حق na huk, حرامزاده haraumzaudeh. v. spurious.

A SUPPOSITORY (clyster) شاف shauf.

To SUPPRESS (conceal) مخفی کردن mukhfé kirdun, اخفا ساختن ikhfa faukhtun, دس کردن dufs kirdun, ستر ساختن sutr faukhtun, پوشیدن poshdun, پنهانی کردن ninauné kirdun, پرده کردن perdeh kirdun. (to abolish) باطل ساختن bautil faukhtun, ابطال نمودن buttaul kirdun, مغلوب کردن (to overpower) mughloob kirdun, ضبط و ربط ساختن zebt ou rubt faukhtun, تسخیر کردن tuskheer kirdun, کهر ساختن kuhr faukhtun. v. to quell, subdue,

Vol. II.

crush. — To suppress evidence خبر کردن khumr kirdun, تخمیر ساختن tukhmeer faukhtun, دلیل دلهل ou burhaun mukhfé kirdun. To suppress intelligence خبر اخفا کردن khubr ikhfa kirdun, لوت ساختن lawt faukhtun.

Suppressed (concealed) مخفی mukhfé, مستور mustoor, زبر پرده کرده شده poshdédeh, زبر پرده کرده kirdch fhoodédeh. — (abolished) مبطل nubtil, بطل buttaul. (overpowered) مغلوب mughloob, مسخر muk-hoor, مفسخر mufukhkhir.

A suppressor (concealer) ستر کننده sutr koonindeh, اخفا ساز ikhfa fauz. (an abolisher) ابطال bautil fauz. (one who overpowers) غالب ghaulib, قهار kuh-haur, ضبط و ربط ساز zebt ou rubt fauz.

To SUPPURATE (generate pus) تقر کردن tukurruh kirdun, تعییم شدن tukei-éh fhoodun, قیچی کردیدن tukei-uh gushftun, قیچ کشتن keché gurdédun, گشت شدن ghufs fhoodun.

Suppuration قرح kuruh, قیچ kech, غثیث ghufes, مستغث mustughufs.

Supputation, v. computation, reckoning.

SUPREMACY مقدمت mukuddumut, اولیت awwulé-ut, سروری furwuré.

Supreme مطلق mutluk, مستقل mustukill, علا ulé-ut, علوی ulé-a, یلوی yliwa, برترین uzma, عظمی aazum, اکبر akbur, بورتین burtureen, صدر صدر fudr, صدر نشین fudr nisheen, بربین burcen, صاحب aghlub, فوقانی fawkauné, اغلب aghlub, بلندترین bulund-tureen. A supreme judge احکم الحاکمین ahku-mu'l'haukimeen, داور اعظم davura aazum, قاضی kadé u'l'kodaut, لشر kadé lashkur, قدرت meerdaud. Supreme power مطلق kudruta mutluk, کمال kumaula istiklaul, تسلط sultauné, سلطان tufullut.

Supremely مطلقانه mutlukauneh, بر وجه اعلا bur wujha aala, بطور اکبر betoora akbur, اعظمی aazuman, اکرما akurmaun.

To surcease, v. to cease, stop. — To surcharge, v. to overcharge, overload. — Surd, v. deaf, unheard.

A SURCINGLE پشاکند pushmagund, برشک burshuk. v. girth.

SURE (undoubted, infallible) مقرر mukurrur, متحقق eekeené, یقینیت eekeené-ut, محقق mutuhukkuk, تحقیقی tuh-keeké, بی شبهه bila huk, ظاهر zauhir, معلوم maaloom, معهود maahood. v. certain. — (safe) امین ameen, مسلم musullum, محمی muhmé, ازان از خطر azaud uz khutr. —

(firm, stable) بوقرار burkuraur, مقرر mukurrur, متعین mutai-un, پایدار pa-édar, پاینده pai-én-dah, ثابت قدم faubit kudum, پای ثابت faubit pa-é. Sure-footed پای نا سبکپای na subukpa-é, پایدار pa-édar, ثابت قدم faubit kudum.

pa-édar, *دائم* *da'im* *eternal*. — *سور* *sur* *surely*, *سور* *sur* *to be sure* *التحقيق* *ala't-tuh-keek*, *حقا* *la huk*, *یقینانه* *ekeenāneh*, *هک* *huka*, *ظاهرانہ* *zaulhiraunch*. v. *huka*, *حقانہ* *hukaunch*, *بے وجهہ برقرار* *bur wujha bur-kuraur*, *مقرر* *mukururan*, *پایدارانہ* *pa-édaraunch*, *بی مخاطره* *bila khutr*, *بلا خطر* *without hazārd* *bé mukhautureh*. v. *safely*, *securely*.

Surenefs يقين *eckeen*, زوال الشك *zû'vaula'sh'*
shukk, تحقيق *tuhkeek*, حق *hukk*. v. *certainty*.
 —(*safely*) سلام *falaum*, آمين *ameen*.

—(Jafely) سدرام al-rauné, امانى amanee.
SURETY, suretiship (security, bail) كفالت
kufaulut, متكفل mutukufful, كفيل kufil, كفول
kufool, صبر zumin, تكفل tukufful, كفيل
kufil, زعم zaam, امانى amanee.—A surety (bondfinan)
كفيل kufil (pl. كفلاء kufulaa),
ضمين zumeen, ضامن zaumin, ضامندار
zumindar, حميل humeel, پابندان
pa-ndaun, صبر zubeet (plur. صبراء fubaraa). v. haf-
tagé: also sureness, certainty: support: ratification,
confirmation.

SURFACE روي rooi, وجه wujuh (pl. وجوه wujūh), ظهر buṣṭut, بسطت jilut, جهت (wujūh), zühr, ظاهر zauhir, ظاهرت zauhirut, صورت foo-rut, جوب juboob, سنت funnut. *The surface of the ground* روي زمين rooi zumeen, وجه الارض wujha erz, جدت judut, ايلخان eilkhaun, اديم adeem (pl. اياديم a-é-adeem).—*The surface of water* روي اب rooi aub, تليل ما tululla ma. *Water extending over a great surface* رق rukkk. *The surface of the heavens* رق سيهر rukka sip-hur. v. sky.—*The surface of the globe* بسات كون و مكان bifauta kaun ou mukaun. *Dust on the surface* صعيد fa-éd. v. dust.—*A hilly surface* ظهير zuheer. *A level surface* سطحت futechut. v. level, plain.—*Six surfaces* جهت ستة jihuta fittah. v. cube.—*Looking at or considering only the surface* ظاهر بين zauhir been, ظاهر نظر zauhir nuzr.

To SURFEIT سیري دادن feeré dadun, شبع
 kirdun, اشباع ifhbaa
 kirdun, ابا دادن, اغالیدن aghalédun,
 فرج ساختن kurauhut awurdun,
 furuj faukhtun, غوریدن ghoorédun,
 mutnikh faukhtun, نا خوشمنش کردن na khoosh-
 munith kirdun, کاویدن kawédun, سیر ساختن
 feer faukhtun, مخمور کردن mukhmoor kirdun.
 To surfeit or be surfeited سیر کشتن feer guftun,

furuj boodun, فرج بودن, shuba shoodun, شبع شدن
 kurauhut gooshtun, کراوت گرفتن, mumtulé-ut daushtun, ابا
 muntulé-ut daushtun, ابا گرفتن, iba pizzceruftun, پذیرفتن
 aghaulédeh shoodun, اغالیده شدن, munish gushtun, منش کشتن
 mukhmoor boodun, مخمور بودن.

شباعث shuba, شبري sceré, *A surfeit*
 مهتليت imtila, امتلا aghaul, shuba-at,
 کراھت kurayhut, ثقلت fukulut, mumtulé-ut,
 نا خوشبش na khooshminiish, ابا iba,
 نا خوشبش na khooshmish, ناقبول nakubool. v. *repletion*.

Surfeited سیري پذیر *feeré pizzeer*, شبع *thuba*,
اغالیده *feer kirdeh shoodeh*, سیر کرده شده
ممتلیث *aghaulédeh*, غورید *furuj*, فرج
کراحت *mumtulé-ut dar*, مخمور *mukhmoor*,
کیر *kurauhut geer*, ابا نہا *iba numa*.

A surfeiter, شکم پرست *thikim purust. v. glutton.*

A SURGE موج mooj (plur. امواج amwauj),
 kheczaub, اباب abaub, ستونه futooneh.
 v. wave.—Surgy موج پر pur amwauj, موج خیز
 mooj kheez.

A SURGEON کرا kurra, جراح jurrauh, حاجم haujim, حجام hujjaum, اسات اف (plur. اسات افaut), فضاں fuffauid, بربر barber. v. *bleeder*.

Surgery جراحی jurrauhé, علم جروح ylma jurooh.

SURLILY *بروجہ درشت* bur wujha durusht,
 با عنف *betoora taze mizauj*, بطور تیز مزاج
 با وقعت *betoora tund ou taze*, تند و تیز,
ba wakut. v. murosily.

زشتي waakut, وعقت durushté, *Surlinefs* تيز طبيعتي taze tubé-até, zifhté, تندې tundé, می حلی fuklut, تازة میزاجی taze mizaujé, بی نرمی bé hylmé, *bé nurmé. v. morofenefs.*

Surly درشت durusht, اسحاك waak, زست
 imhauk, قحك tumuhhuk, زشت zisht, صاحب درشتي fahib
 zurushté, مرد تيز مزاج ahla tuklut, murda taze mizauj, بهلق bihluk.

A SURMISE وهم wulim, خیال khé-aul, مخیلت mukhcelut, گمان gumaun. شبهه thub-heh. v. *suspicion, conjecture, doubt.*

To surmise وهم کردن wuhm kirdun, خیال
 گمان نمودن kha-aul nauhtun, گمان ساختن
 numoodun, مخیلت کردن mukheelut kirdun.
 v. to suspect, imagine, suggest.

To SURMOUNT *zuhoor saukhtun*, غالب شدين *isteeela kirdun*, غايلب فهودن *musaabikut kirdun*, كذشتن *ghulubut saukhtun*, گزيفشتن. v. to conquer, *filapafs*.

Surmounted مغلوب mughlub, متهور mukhoor.

Surmountable ممکن مغلوب شدن. mumkina mughloob shoodun, قابل مغضول kaubila u fzool.

A SURNAME لقب lukub (pl. القاب alkaub, wurnameh, نیز nubuz (pl. انباز ambauz), nubzeh, نوب nuzub, کوزی kuzé. *Any surname adopted by a poet* محقق muhlu. v. Vol. I. p. 1667. — *To give a surname* لقب دادن lukub dadun, تنبیز tulkeeb kirdun, ساختن wurnameh nihaudun, tulukkub kirdun, munfoob faukhtun.

Surnamed ملقب mulukkub, zu lukub, دار wurnameh dar, munfoob.

To SURPASS گذشتن guzushun, سبقت subuk kirdun, ساختن subukut faukhtun, پیشی گرفتن fa-ék boodun, پیش دوستی نبودن peishé gooriftun, تقدم tukuddum daushtun, امتیاز نبودن iinté-az numoodun. v. *to excell, exceed*. — *Surpassed* گذشته guzishun, گذریده guzurédeh, مغلوب mughloob, مغضول mufzool, مسبوق mufook. — *Surpassing*. v. *super-excellent*.

Surplus, surplusage, v. *overplus*.

To SURPRISE (come unexpectedly) برآمدن buraumudun, ناگهان آمدن nagahana amudun, بوده buduh kirdun. — (to fall upon or seize unawares) مفاجات کردن nagah gooriftun, غافلگیر شدن ghaufilgeer shoodun, بغلت buht faukhtun, مغالطت mufaultut faukhtun, منبعت کردن mumbaak kirdun, منخرط کردن munkhurit faukhtun. — (to astonish by something wonderful) عجبناک کردن انیدن ajibnauk girdanédu, عجب پر pur ajib faukhtun, حیرت انیکختن heirut angeekhtun. — (to confound, perplex) سرگردان کردن furgurdaun kirdun, اشفتن ashufteh numoodun, مات سراسیمه کردن shrausimeh kirdun, حایر بابر کردن ha-ér ba-ér kirdun, تهویل ساختن tuhweel faukhtun, اضطراب izitirauk kirdun.

A surprise, (surprising, falling upon unawares) غافلگیر nagah geer, مفاجات mufajaut, بغلت mufaultut, اضطراب (sudden confusion & perplexity) izitirauk nagahane, سرگردانی furgurdaun, اشفتگی ashuftegi, عجبناک ajibnauk, عجب ajecet, حیرت انیکختن heirut angeekhtun, عجز ybrut ameez.

Surprisingly عجبانه ajibauneh, بطور حیرت اندیز betoori bur wujha ajibnauk, غریبانه ghureebauneh.

Surprised (taken by surprise) ناگاه گزفته nah gah gooristeh, غافل گزفته ghaufil gooristeh. — (confounded, perplexed) مضطرب ashufteh, مباهت maat, بهت buht. — *To be surprised or taken by surprise* غافل گیر شدن ghaufil geer shoodun, ناگاه گیر بودن nah gah geor boodun. — (to be confounded or perplexed) سرگردان شدن furgurdaun shoodun, مات بودن maat boodun, اشفتن ashufteh boodun. — (to be filled with wonder) پر عجب شدن pur ajil shoodun, عجبناک بودن ajibnauk boodun.

To SURRENDER (yield, deliver up) عرض اظهار اطاعت erza ita-at kirdun, تسلیم کردن izbaara ita-at faukhtun, تسلیم کردن (to yield up one's self) tulleem kirdun, خود را تسلیم کردن gurdun nihaudun, سپردن sipur andankhtun, ترکش رخت نمودن tukush reekht numoodun. *To surrender on terms* بر عهد و پیمان تسلیم کردن bur ahd ou peimaun tulleem kirdun, بشرط اطاعت beshurt ita-at numoodun. — *Surrendered* تسلیم کرده شده tulleem kirdeh shodeh.

Surrender تسلیم tulleem, استسلام istislaam, film, اطاعت ita-at. v. *submission*. — *They demanded the surrender of the castle* تسلیم حصار طلب tukleefa tulleema hissaar tulub kirdend.

SURREPTITIOUS غدور ghudoor, مخفی mukhfé, خیله باز heeleh bauz, roobeh bauz. v. *fraudulent, clandestine*.

Surreptitiously بر وجه غدور bur wujha ghudoor در پنهانی du pinhauné, سرقة mukhfé, furikutan. v. *by stealth, clandestinely*. — *Surrogate*, v. *deputy, delegate*

To SURROUND کردن گird kirdun, گردا ساختن girda faukhtun, شل کردن shuml kirdun, دایره کردن da-ereh kirdun, محاطه کردن mudeer numoodun, غالییدن ghaulédun. *To surround* (or invest) a town احصار کردن ihfaur kirdun, محاصره ساختن muhaufireh faukhtun, شهر محاط نمودن shahu muhaut numoodun, حصر کردن huir kirdun.

Surrounded محاط muhaut, مشغول mushmool, منحصر munhufr, گردانیده girdanédeh.

Surrounding شامل shau mil, مستحصر mustuhfir. *A big wall surrounding a palace* شهدیوار shahdeewaur.

A **SURTOUT** (coat) بارانی barauné.

To **SURVEY** نظر کردن nuzr kirdun, نگرستن nuggurustun, نگران کردن nugguraun kirdun, مباشر شدن mubaushir shoodun. v. to view.

A *surveyor* مباشر mubaushir, ناظر nauzir, ناظر و سرکار nauzit ou fuikaur. v. *inspector, overseer, superintendant*.—A *land-surveyor* مصاح الارض muflahu'l'arz.—*Surveyorship* مباشرت mubaushirut, ناظر منصب munfuba nauzir. (*land surveyorship*) مساح sunaata muflauh.

To **SURVIVE** وارث شدن wauris shoodun, باز ماندن baz maundun, باقی شدن bauké shoodun, زیاده بودن deer ziftun, زنده بودن.—*Surviving* وارث wauris, باقی bauké, زنده zindch.—A *survivor* وارث wauris.

SUSCEPTIBLE, *susceptive (capable of receiving)* شایسته انتخاب kaubila pizzcer, قابل پذیر (sha-éfleha ittikhauz.—(*tender-hearted*) نرم دل nurm dil, ملایم mula-ém, دلگرم dilgurm.

Susceptibility (capable of admitting or receiving) شایستگی انتخاب kaubuké-uta pizzcer, شایستگی (sha-éfluge-a ittikhauz. *Susceptibility or tenderness of heart* نرم دلی nurm dilé, ملایمت mula-émur.

To **SUSPECT** شبیه داشتن shubbeh daushtun, وهم کردن dur gumaun boodun, واهم کردن wuhm kirdun, اندیشه پذیرفتن andeesheli pizzcerustun, شک ظن ظن gooriftun, شک داشتن shukk daushtun, بد گمان کردن bud gumaun gooriftun, سوء ظن داشتن fuwa zunn daushtun, نوهم پذیر شدن tuwuhhum pizzcer shoodun, متهم کردن mut-him kirdun.

Suspected مظنون muznoon, داشته dur gumaun daushteh, متهم mutuhhim, ظالع zaula, محتمل zuneen, ظالمت zaulaat, مایمون maaboon.

To **SUSPEND** (hang up, make to hang by any thing) اویختن aweekhtun, برآویختن buraweez faukhtun, اویزان نبودن aweez kirdun, اویزان نمودن aweezaun numoodun, تعلیق ساختن taaleek faukhtun, معلق نبودن mo-alluk numoodun, برآویختن duraweekhtun. v. to hang.—(to interrupt) قطع کردن kuta kirdun, ابطال mukta faukhtun, ابطال کردن ihmaul kirdun.—(to delay, hinder) واپس دادن wapus afkundun, دیر و داشتن deer wadaushtun, معارض ممانع کردن muna kirdun, معارض شدن mu-ariz shoodun.—(to debar one for a time from the execution of an office) کسی را بوقت و زمان از منصب عزل کردن uz munfub azl kirdun.

Suspended اویخته aweekhteh, برآویخته bua-

weekhteh, معلق mo-alluk. v. *hung up*.—(interrupted) مقطوع maktuwa, کسسته kussteh, شکسته shakusteh. *Suspended from an employment* از خدمت بوقت و زمان معزول uz khydmur bewakt ou zumaun maazool.

SUSPENSE تذبذب tuzubzub, تردد turud-dud, شبهه shubbeh, شل shukk, اجماع ik-daum ou ihjaum, دودلی doodilé. v. *hesitation: stop*.

SUSPENSION (hanging up or by) تعلیق taaleek, نشل nushul, اویزش aweezith. v. also *suspense*.—(interruption) قطع mukta, انقطاع inkitaa, عزل kufustugé. *Suspension from office* عزل از منصب و خدمت بوقت و زمان azla uz munfub ou khydmur bewakt ou zumaun.

SUSPICION وهم wuhm, شبهه shubbeh, مظنن zunn, ظنن zunn, مظنن gumaun, مظنن muzunn, ریب reeb, ریبوت reebut, شل shukk, توهم tuwuhhum, اندیشه andeesheli, شایستگی shaitat, احتمال ihtimaul, شکال sigaul, اشتباه sha-ébut, گرفت kyrfut (plur. kuruf), خنعت khunaat, تغریق tufreek, غلبه riglilut, بد گمان bud gumaun. *To remove all suspicion* دفع شبهه dufa shubbeh kirdun, وهم زایل ساختن wuhm za-él faukhtun, *To create suspicion* واهم انگیزتن wuhm angeekhtun, در گمان انداختن dur gumaun andaukhtun, بد گمان ساختن bud gumaun faukhtun, شبهه دادن shukk ou shubbeh dadun.

Suspicious (having suspicion) واهم wuhaum, ظان zaunn, بد گمان bud gumaun, پیر گمان pur gumaun, ظنن tunf, ظنن tunoof, ظنن tunaufut. (*causing suspicion*) واهم انگیز wuhm angeez, شبهه ده gumaun awur, اور gumaun awur. —A *suspicious man* واهمت پرست wauhimut purust (pl. واهمت پرستان wauhimut purust-taun), صاحب گمانی fahib gumauné. v. *jealous*.—*To be suspicious* در گمان بودن dur gumaun boodun, پیر واهم شدن pur wuhm shoodun. v. to suspect. —*Suspiciously* واهمانه wuhaumaunch, بد گمان bur wujha bud gumaun. (*causing suspicion*) واهم بطور betoora wuhm angeez.—*Suspiciousness (of temper)* واهم مزاجی wuhaum mizauje, بد گمانی bud gumauné. v. *suspicion, jealousy*.—(The causing of suspicion) واهم انگیزش wuhm angeezifha wuhm.

To **SUSTAIN** برداشتن burdaushtun, عید کردن amud kirdun, مسند ساختن musnad faukhtun, ورکردن wurkirdun. v. to support, prop.—(to endure, suffer) تحمل نمودن subr daushtun, برآوردن burwardun, تکفیل کردن tukfeel kirdun,

کفیل ساختن kufi faukhtun. *Sufficient to sustain life*
کفایت kufa-é-ut, بلغه bulghut.

ممكن برداشتنه (possible to be borne up) mumkina burdaushteh boodun. (possible to be endured) قابل التحمل kaubilu't'tuhuminul.

سنود برداشتنه (propped) burdaushteh, sunood, عهد کرده شده amud kirdeh shoodeh. v. supported.—(endured) صبر دار شده fubr dar shoodeh, پذیرفتاریده pizzeerufarèdeh.

A sustainer, v. supporter: sufferer.

عهد بردار burdaur, مسند musnud, عهد amud koonā. v. also suffering.

SUSTENANCE (viçtuāls, necessities) ضروریات zurooré-ata ma-afhé, پرورش purwurišh, روزی purwuré, خوراک khore-auk, خوردنی khoreduné, طعام taam. v. food, maintenance.

A SUTTLER سرادار لشکرگاه furadaura lash-kurgah, فروش besippah khoreduné furooth.

SUTURE (sewing up of wounds) روز جراحی dooza jurauhut, کتبت زخم kutbuta zukhum.

A SWAB سقیف خال khauk roob, سقیف روب fukeefut roob.—To swab a deck سقیف رفتن و پال کردن kirdun.—A swabber سقیف روب fukeefut roob.

To SWADDLE (a child) قبط کردن kumit kirdun, قبط با قباط بستن buftun, قبط با طلیان اراستن arastun. v. also to beat, cudgel.—A swaddling band قباط kumaut (plur. قبط kumut), طلیان tulé-aun, کفاس kifaus, رگوو rugoo, رگوو rugooi, جبطت juhmuzut.

To SWAG (hang down) تختر کردن tukhut-tur kirdun, معلق شدن mo-alluk shoodun, فرو furu ma-él boodun.

To swagger, a swaggerer, v. to bully, &c.

A SWAIN جوان juvaun. v. youth: shepherd.

To SWALLOW فرو بردن furoo burdun, اوباشتن dur guloo furoo burdun, اوباریدن obaurédun, بلع کردن bu-la kirdun, خوردن khoredun, الوان خوردن ul-waun khoredun, اکل کردن eki kirdun, مبتلع شدن mubtula faukhtun, تناول کردن tana-wal kirdun, التهام کردن iltikam kirdun, تفرق شدن tufarra faukhtun, هضم کردن humit kirdun, تغذی شدن nughiz faukhtun, متسبل شدن rumm rumm kirdun, ساختن rumm rumm kirdun. To swallow wine شراب تسبل کردن shorab tustumal kirdun. v. to drink.—To swallow غرق کردن (by the sea, in water, &c.) غرق شدن ghurk kirdun, غوطه خوردن ghoot khoredun,

beghurkaub obarèdeh kirdun.—The swallow گلو guloo. v. throat.

Swallowed اوباریده furoo burdeh, obaurèdeh, در گلو فرو بردن dur guloo furoo burdeh. To be swallowed شدن furoo burdeh shoodun, اوباریده شدن obaurèdeh shoodun. To be swallowed up (by the sea, &c.) غرق شدن ghurk shoodun, غوطه خوردن ghoot khoredun.

A SWALLOW (especially of the rock or mountain breed) وطواط wutwaut (plur. وطواط wutawut, خطاطینی khutataef), خطاطی khuttauf (pl. خطاطینی khutataef), پرستو purustoo, پرستو purustooogh, پرستل parustuk, بالونه baloneh, یالوانه yal-wauneh, یالبانه yalbauneh, خشاف kushshauf, بالوانه balwauneh, چغنه chughnoo, چغنه chughneh, فاسترل fasturuk, عووق awuhuk, یاسیج yaseej, یاسیج yaseej, عجم aijam, ارستل arastuk, سنونوت sunoonot, سنونوت sunooné-ut, ارستو arastoo, کله gulleh. The note of the swallow وطوط wutwutut, و ط wutt, غاغا ghagha.

SWALLOW WORT (plant) ارستو arastoo.

A SWAMP اجم ajum, ورطه wurtut. v. marsh, fen.—Swampy. v. marshy.

A SWAN چوپه jooi-éneh, چوچه choocheh.

SWARD (surface of the ground) روی زمین rooi zumeen. v. grass, herbage.

A SWARM (of bees) دبر dubr, خشرم khushrum, غنینه ghuneeneh, جمع زنبور عسل jumaa zumboora af. v. also crowd.

To swarm, v. to crowd, throng.

SWARTHY, سیاه چرده sé-ah churdeh, سیاه کوه kuhweh rung, اسمر asmur (fem. سمرا sumra), سمور sumoor, گندم کون gundum goon.—Swarthily چرده سیاه bur wujha sé-ah churdeh, اسمرانه asmurauneh.—Swarthiness سیاهی sé-ahé, سواد fuwaud, سمرت sumrut.

A SWATH عصابت yfaubut, لفافت lifaufut, نیام né-aum, جیره jubeereh, بست buft, بند bund, دستارچه doftaurcheh. v. band, swaddling-band, bandage, fillet.—To swathe بستن با عصابت ba yfaubut buftun. v. to swaddle.

SWAY (rule, dominion) تدبیر tudbeer, حکم hookum, قدرت zaubteh, ضبط zubt, اقتدار iktidaur, توان dowlut, توان تووانگوری tuvvanguré. v. power, influence.

To sway تدبیر کردن tudbeer kirdun, حکم hookum, فرمان دادن fardamun, ساختن muhtukum faukhtun, ضبط و ربط کردن zubt ou rubt kirdun, مدبر ساختن mudubbir faukhtun

SYNECDOCHE (*grammatical figure, by which part is taken for the whole*) زکړ جرء اراده کل zikra жүз iradeha kull.

A **SYNOD** جبيعت jumé-at, علما jumé-ata uluma, حفله huffeh. v. *assembly*.—(*a conjunction of the planets*) اقتران iktiraun. v. *conjunction*.—*Synodical* (*relating to or done in a synod*) در جبيعت jumé-ata munsoob, جبيعت منشوب dur jumé-ata uluma faukhteh wa dafch.—*Synodically* (*by authority of a synod*) از uz kudrut ou hoo-kuma jumé-ata uluma.

SYNONIMOUS (*having the same meaning*) هم معني mufluta lufza ou maané, هم فرد معني hum maané, هم معني eekmaané, هم معني furd maané. *A synonymous word* کلمت مثلثت kulimuta mufluta lufza ou maané, الفاظ يکمعني lufza eekmaané (plur. الفاظ يکمعني alfauza eekmaané), کلمت هم معني kulimuta hum maané (pl. کلمات هم معني kulimauta hum maané).

A **SYNOPSIS** اجمال ijmaul, سردقت furdutur. v. *compendium, summary*.

SYNTAX النحو annuhoo, علم نحو ylma nuhoo.

A **SYRINGE** زراکه zuraukeh. — *To syringe* با زراکه داخل کردن گيردانيدن girdanédon, از زراکه شستن uz zuraukeh shustun.

SYRTES اجم ajum. v. *bog*.

A **SYSTEM** قانون kanoon, رسم ruſm (plur. رسوم ruſoom), سلسله filfileh, قياس ké-aus, نظام nizaum, طريق tureek. v. *rule, canon, method*. — (*a body of science*) علم سلسله قانون filfileha kaunoona ylm, جمع قياس jumaa ké-aufa daunish, اجماع رسوم معرفت و فضل ijmaa ruſoo-ma maarifut ou fuzl.

Systematical قانوني kaunoone, قياسي ké-aufé zu nizau, اهل سلسله ahla filfileh, زو zu ruſm.—*Systematically* علي القياس ala'l-ké-aus, موافق بحسب القانون behusbu'l'kaunoona, سلسله قانون علم muwauſika filfileha kaunoona ylm, حسب الرسم husbu'r'ruſm.

[Such words as are frequently written with *sy*, which are omitted above, (*as syphon, syren, &c.*) look for; under *si*, (*as siphon, siren*).]

T.

T, at the beginning and end of words, has, in English, one uniform sound; and is expressed, in Persian and Arabick, by ت ت (as تقويت tuk-

wé-ut *strengthening, &c.*); and by ط, as طريق tu-reek *a path, &c.*—Before *t* it takes the sound of *sh*, as *nation*; which in Arabick and Persian is expressed by ش ش (as شير sheer *a lion*, جيش jeeth *an army*). But if *t* is preceded by *f*, it retains the hard sound, as in *question*. Before *b* (as in *thou, thing*) it forms a sound, almost peculiar to the English language; to which the Persians and Arabians have no character or sound corresponding: the Arabick ث (pronounced by the Persians *s*) being by them articulated with a hard aspiration, something like *t'h*.

TABBY (*brindled*) پلنگ رنگ pulunk runk, نمرت numirut, لکه دار lukkeh dar. v. *spotted*.

TABEFACION (*wasting by disease*) کدازش gudauszish. v. *consumption, tabidness*.

A **TABERNACLE** خیمه khamch, قبت kub-but, سایبان sa-ébaun. v. *pavilion, tent*.—(*a place of worship*) عبادتگاه ybaudutgah.—*The tabernacle of the covenant* قبت الزمان kubbutu'z'zumaun.

TABID (*consumptive*) مسکوف muf-hoof).

Tabidness مسکوفي suhauf, مسکوفی muf-hoofé.

A **TABLE** (*any flat or level surface*) تخته tukhteh, لوح lawh (plur. الواح alwauh, الواح alaweeh), لوحه lawhut, صفيحت fufechut, محلی muhliz, محلجت muhlizut. *A covered table, (a table with meat upon it)* سفره fufrut (pl. سفر fufur), سباط sumaut, میادت ma-édut, میدت meidut (plur. میادت muwa-éd), دسيعت dufé-at, تبریز tubreez. *A royal table (or entertainment)* پادشاه سباطي padshah sumauté, شیلان sheilaun. *A large table* قندور kundoore. *A silver table* طستخوان tuſtkhaun. *A voider in which they carry dishes to and from table* سني funé. *An accountant's table, a banker's table or counter* محاسب myhſaub, صراف سررافا doſtgauhé. *A table of accounts* صورت دفتر sooruta dufur. *A table on which dead bodies are washed* تغیر tunuſhishur, تخته tukhteh. *A baker's table* تخته tukhteha nan, طلم tulum. *A table on which shoemakers cut their leather* کفشگر tukhteha kuſhigut. *A table of contents (to a book)* دفتر dufuru'l'kitaub.—*Tables for chess, dice, &c.* تخته نرد tukhteha nurd, عرصه arſeh, toolch, کوبت kawbut. *Indian or arithmetical tables* ارقام هندی arkauma hindé. *Astronomical tables* زنج zeej. *Tables of navigation or of roads* راهنما rahnameh. *Tables of daily expence* روزنامه rooznameh. *Tables made of palm-leaves* نبیت nubé-ut, نغیت nufé-ut.—*To cover a table* نشر مایده کردن nuſhr ma-édch kirdan.

Sitting at a table (a guest) سفره نشین *sufreh nisheen*. *Sitting at the same table* همسفره *hum-sufreh*, همخوان *humkhaun*. — *A table, or tables, on which any thing is inscribed* لوح *lawh* (pl. الواح *alwauh*, الاوحي *alaweeh*). *To turn the tables* زیر ساختن *zeer zubr faukhtun*. *A table-decker* خوانسار *khaunselaur*, سخولند *fukhoolund*, فکه *fakeh*.

To table (board with) همسفره شدن *hum-sufreh shoodun*, همخوان بودن *humkhaun boodun*. (to catalogue) دفتر کردن *duftur kirdun*.

A table-cloth منديل *mundeel*, الغمر *mundeelu'l'ghumr*, كندوري *kundooré*, كنده *kundeh rooi*, سفره *sufreh*, پيشكيري *sufreh pishkeeri*, سفره پيشكيري *sufreh pishkeeri*.

Table-talk الكلام الطعم *alkulaumu't'taam*, گفت کوي *guft ou goo-é sufrut*.

A tablet, tablets تخته *tukhteh*, زکړه نامه *zikreh nameh*, يان داشت نامه *y-aud dautht nameh*, سلم *selim*.

A TABOUR, *tabouret, tabourine, tabret* طبل *tubl*, طبلک *tubluk*, طبل باز *tubla bauz*, دمامه *dumaumeh*, عرطب *artub*, تعليم باز *taaleema bauz*, دهل *duhl*, قدوم *kudoom*. — *A tabourer* طبل زن *tubl zun*.

TACIT ساکت *faukit*. v. *silent*.

Tacitly ساکتانه *faukitauneh*. v. *silently*.

Taciturnity خاموشي *khaumooshé*. v. *silence*.

To TACK (*stitch or join together*) بهم والوختن *behum wa dookhtun*, تليفق کردن *tulfeek kirdun*, با ميخچه پيوستن کردن *ba meekhcheh pivusteh kirdun*. v. *to join, unite*. — *To tack or turn a ship* جهاز گردانیدن *jahauze girdanedun*, کشتی گرداگرد ساختن *kishte girdagird faukhtun*.

A tack (small nail) ميخچه *meekhcheh*. (the tacking of a ship) جهاز گردان *girdauna jahauze*.

Tacked (joined) بهم والوخته *behum wadookhteh*, با ميخچه پيوسته *ba meekhcheh pivusteh*.

TACKLE, *tackling (of a ship)* جهاز ريسبانی *jahauze reefmauné*, اقبال کشتی *hybaula kishté*, ساورتها *saurut-ha*. v. *also arms, utensils, instruments*.

TACTICK (relating to the art of ranging in battle, or to the art of war in general) علم صنای *ylma suf sufa lashkur mun-loob*, احوال جنگی پیوند *ahwaula jungé pivund*.

Tactics لشکر صنای *ylma suf sufa lashkur*, احوال *ahwaula jungé*, ارایش سپاه *ara-ésha sippah*, جنگی *ahwaula jungé*.

A TADPOLE وزغچه *ghookchek*, ضفدع کوچک *zufda koochuk*, وزغچه *wuzughchek*.

To TAG, پيوستن *pivustun*. v. *to tack, join*. — *A tag or point* نول *nook*, سر *sur*. *The tag of a lace or string* سر رشته *sura rishteh*, نول رشته *nooka rishtuk*. *Tag rag and bob-tail* ازباب الناس *aznau'u'naus*, زنبات *zunubaut*, جاهل خلق *jauhil khulk*, قماش *kumaush*. v. *rabble, mob*.

A TAIL زنب *zunub*, زنبوت *zunubut*, زنبات *zunubaut* (pl. زنايب *zuna-éb*, زنبات *zunubaut*, ازنايب *aznaub*), دنبال *dumbaul*, دنباله *dumbaul-leh*, دنب *dunub*, دنبه *dumbek*, دمال *dumaul*, ده *duh*, ركبمان *rukbaun*, سبيبت *fubeebut*. *The dragon's-tail (a star)* زنب تنين *zunuba tinneen*. *The tail of a robe (also of a beast, the appendix to a book, &c.)* ذيل *zeil* (plur. زيول *zei-ool*). *Having a long tail* مذنب *muzunnib*, زنبوب *zunob*, زيال *zei-aul*. *A short tail* دمچه *dumcheh*. *The tail of the eye* دنبال چشم *dumbaula chushum*. *The tail or train of a bird* زنايب *zunuba* زنجي *zumujja*. *A horse's tail* عكوت *ukwut*, سبيبت *fubeebut*. *A sheep's tail* دنبه *dumbek*, اليت *alé-ut*, وافر *waufir*. *A camel's tail* درس *durus*. *A pigeon's tail* ذفيه *dufé-uh*. *A scorpion's tail* شوات *shawlut*. *Wagging the tail (as a dog)* بصبصه *butbuseh*. *Clapping the tail between the legs* كاسع *kaufa*. *To turn tail (run away)* پشت باز دادن *posht baz dadun*. v. *to fly, flee*.

Tailed ذوزنب *zu zunub*, دنباور *dumbawur*, دنبارد *dumbawurd*, دار *dumbaul dar*.

A TAYLOR خياط *khei-aut*, خايط *kha-ét*, خايط *khaut*, جامه دوز *jammeh dooz*, رفوگر *rufoogur*. *A taylor who mends old cloaths* دوز پينه *peeneh dooz*, ناصح *naufih*, ناصحي *naufihé*, قرارى *nuffauh*, قرايرى *kurauré*. *A taylor's needle-bag* تل *tull*.

To TAINT پوسيده کردن *poofédeh kirdun*, الايش *ala-ésh* کردن *ala-ésh kirdun*, اصابت ساختن *ifaubut faukhtun*. v. *to corrupt, infect*. — (to stain, sully) عيب زدن *a-éb zudun*, لکه کردن *lukkeh kirdun*, آلودن *aloodun*, آلوده ساختن *aloodeh faukhtun*, پليدن *pulédun*, پليد کردن *puleed kirdun*. v. *also to imbue, impregnate*. — *To taint (be infected)* پوسيده شدن *poofédeh shoodun*, پوسيدن *poofédun*, الايش *ala-ésh* *sura-é-ut pizzceruftun*, پزيرفتن *ala-ésh gooriftun*.

A taint اصابت *ifaubut*, الايش *ala-ésh*. v. *corruption, infection*. — (stain, soil, spot) عيب *a-éb*, لکه *lukkeh*, نقطه *nukteh*, آلودگی *aloodugé*. v. *blemish*.

Tainted پوسيده *poofédeh*, آلوده *fura-é-ut zuddeh*, آلوده *aloodeh*, آلايه *alái-édeh*.

اصابت پذیر zu a-éb, پلیده pulcdeh, ifaubut p'zeer.—*Taintless* بی سرایت bé fura-é-ut, غیر الیش bé ala-ésh, بی عیب bé a-éb, لکه ghire-a, lukkeh.

To TAKE (seize) گرفتن gooriftun, گرفت goorift kirdun, گرفتار ساختن gooriftaur faukhtun, ستاندن sitaudun, ستاندن sitaundun, ساختن kubz faukhtun, اخذ کردن akhz kirdun, بدست آوردن bedost awurdun, شکار shukkar kirdun, ربودن ruboodun. (*to receive*) پذیرفتن pizzeeruftun, قبض ساختن kubz faukhtun, انتخاب kuboolé-ut kirdun, قبولیت کردن ittikhauz faukhtun, اختیار کردن ikhté-aur kirdun, تقبل نمودن tukubbul numoodun, اعتیاد ساختن é-até-aud faukhtun. (*to comprehend, understand*) در یافتن duré-aftun, نیز فهم idrauk daufhtun, داشتن tazé fuhm numoodun, استدلال ساختن istidrauk faukhtun. (*to succeed or gain ground*) عاقبت خیر موفق شدن aukhibuta kheir daufhtun, نصرت kuwwuta pizzeeruftun. v. *to prosper*.—*To take away (deprive)* اعدام کردن adam faukhtun, عدم ساختن é-adaum kirdun, محروم ساختن muhroom faukhtun. (*to remove*) دفع و رفع کردن dufa ou rufa kirdun, واکردن wakirdun, برداشتن burdaufhtun, نزع ساختن nuza faukhtun.—*To take care (to be cautious)* احتیاط نمودن ihté-aut numoodun, حذر شدن huzoor shoodun. v. *to beware*.—(*to be vigilant, attentive, careful*) چشم و بصیرت chushum ou goosh boodun, کمال انتباه شدن buseerut numoodun, کمالا intibauh shoodun, مشغول شدن mushghool shoodun, تیار داشتن kooshish numoodun, تیمار داشتن teemaur daufhtun, دل آگاه بودن dil agah boodun, بیدار شدن beedaur shoodun. (*to superintend*) کارگذار شدن furkirdeh boodun, سرکرد بودن kaurguzaur shoodun, مباشرت کردن mubaushirut kirdun. v. *to oversee*.—*To take care of the sick (attend as a nurse, etc.)* بیمار پرستی بودن beemaur puristé boodun, راعی شدن raa-é shoodun, تیمار کردن teemaur kirdun. *To take care of a horse* اسب تیمار کردن asb teemaur kirdun.—*To take down (humble, reduce, depress)* سر فرو کردن fur furoo kirdun, ضبط و ربط ساختن zubt ou rubt faukhtun, فروتن نمودن furootun numoodun. (*to swallow*) اوباشتن furoo burdun, اوباشتن obaufhtun, اوبار کردن obaur kirdun. (*to take down from a higher place*) فرو زبردن zeerédun, فرو

از مکان رفیع گرفتن uz furoo awurdun, از مکان rufé-a gooriftun.—*To take from (derogate)* ملامت زدن gheebut kirdun, غیبت کردن mulaumut zudun, مساوی کردن mufa-wé kirdun, دهن کشایی غیبت zumm faukhtun, دشمنی شدن dihun kusha-é gheebut shoodun. v. *to detract, slander; also take away, deprive*.—*To take heed (be attentive)* مشغول شدن mushghool shoodun, دانا شدن shughl dadun. v. *to take care, beware*.—*To take in (comprehend, contain)* احاطه کردن ihauteh kirdun, شمول ساختن shumool faukhtun, اشتغال کردن ishtimaul kirdun, احتیاط ساختن ihtiwa faukhtun.—(*to admit, permit to enter*) دخول دادن dukhool dadun, مدخل اجازت دخول نمودن mudkhil kirdun, پذیرفتن ijauzuta dukhool numoodun.—(*to receive*) پذیرفتن pizzeeruftun, قبول کردن kubool kirdun, انتخاب ittikhauz faukhtun.—(*to receive mentally*) در خاطر نشان یافتن dur khautir nishan é-aftun, در یافتن duré-aftun. v. *to understand; also to win*.—*To take oath* سوگند خوردن sowgund khoredun. v. *to swear*.—*To take off (invalidate)* باطل ساختن bé kuwwut kirdun, باطل ساختن bautil faukhtun.—(*to remove*) برداشتن burdaufhtun, از جا رفع ساختن wa kirdun, باز جا rufa faukhtun.—(*to withhold, cut off*) باز کuta kirdun.—(*to swallow*) اوبار کردن furoo burdun, اوبار کردن obaur kirdun.—(*to purchase*) خریدن khurédun, صورت اشتراک kirdun.—(*to copy*) کپی کردن soorut bunda tumaufeel kirdun, نسخه ساختن nuskhut faukhtun. *To take order or course with* ربط و ربط ساختن zubt ou rubt faukhtun. v. *to check*.—*To take out (of any place)* بیرون کردن burawurdun, بیرون کردن beeroon kirdun. *To take part* حصه دار شدن hiffah dar shoodun, بهره مند بودن buhrehmund boodun. v. *to partake*.—*To take part with (favour another)* طرفدار شدن turufdar shoodun. v. *to flatter*.—*To take place (prevail, become established)* پایدار گشتن fuwwut pizzeeruftun, قوت پذیرفتن pa-édaur gushtun. *To take up (borrow)* استعاره ifta-arut kirdun, استقراض ساختن istik-rauz faukhtun.—(*to seize, arrest*) گرفتن goorift kirdun, حبس ساختن hubs faukhtun.—(*to check, reprimand*) ردادادن rudda kulaum ou azaur dadun, جواب و سرزنش rudda javaub ou furzinih gushtun, از ردادادن uz guftaur zubt ou rubt kirdun.—(*to lift*) بردار کردن burdaur kirdun, بردار کردن burdaufhtun, بردار کردن burawurdun.

رفع ساختن tukhfeef kirdun, تخفیف کردن rufa faukhtun. — (to lift up with the hand) با دست برداشتن ba doft burdaushtun, برداشتن با دست بردار نمودن ba doft burdaur numoodun. — (to lift up or gather from the ground) از خاک بردار کردن uz khauk burdaur kirdun, از روی زمین چیدن uz roo-é zumeen cheedun. (to occupy or fill a place) جایگزین jaugger shoodun, جایگاه متصرف بودن ja-égauh mutufurif boodun. — (to reform one's life) اصلاح و تربیت شدن islah ou turbé-ut shoodun, اصلاح گشتن islah gushtun, بهتر کردیدن beh-tur gurdédun. v. also to begin, stop, engross, engage, have recourse, adopt, assume, compromise, collect, levy. — To take upon (assume, claim, appropriate) ادعا کردن dawa kirdun, ادعا ساختن idaa faukhtun, تخصیص کردن tukhfees kirdun. To take up with (to be contented) خوشنود شدن kush-nood shoodun, بی نیاز بودن bé né-aur boodun, (to lodge with) کثافت کثافت kunaat numoodun. — (to lodge with) با کسی نزول ساختن nuzil kirdun, نزل کردن ba kuffé nuzool faukhtun, مهمخانه بودن hum-khauneh boodun. — To take by the hand (to assist) دست گیر شدن doft gooriftun, دست گیر شدن doft geer shoodun. v. to patronise. — To take one another by the hand مصافحت کردن musafihut kirdun. — To take with (please) پسندیده شدن puseendédeh shoodun, قرین حسن قبول شدن kureena husna kubool shoodun, خاطر نواختن khautir nuwaukhtun. To take an affront و طعن tunz ou surzinsh khoredun. To take prisoner گرفتن گرفتار کردن gooriftaur kirdun, گرفتن اخذ akhz faukhtun, گرفتن گرفتار کردن gooriftarédun, گرفتن گرفتار کردن goorift kirdun, برده بردن afecr faukhtun, اسیر ساختن burdeh burdun. To cause one to take گیرانیدن geeranédun, گیرانیدن geeraundun. To take a bad presage فال بد گرفتن faula bud gooriftun. To take vengeance اخذ انتقام کردن akhza intikaum kirdun. v. to revenge. — Take (imperative) گیر geer, بگیر beger. Take care! (stand by!) دور دور door baush, بدش burd, کش kush, هین hein. — (softly) اهیز ahéez, هی hei, اهسته ahusteh.

Taken گرفته gooriftch, مایخوژ maakhooz, مایخوژ mukbooz, مایخوژ muttukhuz. v. seized.

A taker گیر geer, گیرنده geerindeh, قابض kaubiz. v. captor, receiver. — A taker of enemies دشمن گیر dushman geer.

Talking گوی geer, گوی geeré, گویان geeraun, گیرنده geerindeh, قابض kaubiz, اخذ akhz.

A TALE مثل mist, مثلت mistlut, قصه kiffch, داستان daustaan, افسانه afauneh, داستان daustaan.

حکایت huka-é-ut, خرافات khuraufut. It is a well known tale مشهور مثلت mist-hooia mistlut. — Tales امثال imfaul, قصص kufus. v. fables. — A teller of tales قصه گذار kiffch guzaur. v. fabulist. — An idle tale حکایت بی اصل huka-é-uta bé afl. Idle tales ترهات turrulaut. — Tale (number reckoned) حساب شمار hiffaub, شمار shumaur. v. reckoning. — A tale-bearer سخن چین fukhun cheen, عیب کوی a-éb gooi. v. informer, slanderer. — Tale-bearing سخن چینی fukhun cheen, عیب کوی a-éb gooi-é.

TALENT, talents (ability, faculty) عقل akl, قابلیت kaubillé-ut, فراست fraustut, ادرال idrauk, کلب kulub, شبایل shuma-él, خلعت khushut, خاطر kuwwut, علم ylm, قوت khufa-és, خاطر khautir, جان jaun, مجال mujaul.

A TALISMAN, طلسم tylsam (plur. طلسمات tulasim, طلسمات tylsamaut). v. Vol. I. p. 1186. — Talismanick طلسمی tylsamé. v. magical.

TALK (lapis speculari) طلق talk, کوکب koukub, طلق koukubu'l'arz. — Talky طلقی pur talk.

To TALK گفت و گو کردن guftun, گفت و گو کردن guft ou goo kirdun, متکلم کردن mutukullim kirdun, صحبت ساختن fuhbut faukhtun, خطاب khutab kirdun, سخن راندن fukhuha raundun. v. to speak, prattle, chat, converse, relate.

Talk گفت و گو guft ou goo, سخن fukhun, گفتار guftaur, صحبت fuhbut. v. conversation, speech, talkativeness. — Public talk سخن زمانه fukhuna zuamauneh. v. rumour. — Idle talk سخن نا گفت و گویی اصل fukhuna na furjaum, فرجام guft ou goo bé afl, یافته é-aufch, هرزوات hurzuwaut.

Talkative گویا gooi-a, پُر گوی pur gooi, گویا fukhun raun, کلمات kulimauné, گوئی gooi-aur, قوال kuwwaul. v. loquacious.

Talkativeness کثرت پُر گوی pur gooi-é, کلام kufuta kulaum, قیل و قول keil ou kool, گفت و گو guft ou gooi. v. loquacity, prate.

A talker متکلم گوی gooi-ende, زبان اور fukhun raun, زبان zubaun awur. An idle talker بیهوده گوی beehodeh gooi, یافته é-aufch gooi, هرزه hirzeh khaur. v. prater, boaster.

Talking گویا gooi-a. v. speaking.

TALL بلند bulund, بلند اندام bulund andaum, طول tula, طلع alé-aun, هلقم hil-kim. v. high, lofty. — Anything tall علیت alé-ut.

TALLOW اهالت ihaulut, پیه peeh. v. grease, fat. — A tallow (also wax) candle موم moom. A tallow-chandler مومچی moomjé. v. candle.

A TALLY قطع موافق kutaata muwaufik. *To tally*, موافق شدن muwaufik shoodun. v. *to fit, suit*.

TALNESS بلند اندامی bulundé, بالا balau.

A TALON چنگل chunk, چنگل chungul, چنگال chungaul, پنجه puncheh, پنجه punjeh, مخلب mukhlub, خلب khulb. *To strike the talons into any thing* پنجه زدن puncheh zudun, چنگل زدن ohungul dur zudun.

TAMARINDS طهر هندی tamara hindé,

TAMARISK (plant) درخت کزم durukhta kuzhum, توغ kuzshoo, توغ kuzshoo, تاغ aj, تاغ toogh, نخج nukhij, شورکزه shoorkuz, تاغ taugh.

A TAMBARINE دمنز dumz. v. *labor*.

TAME رام raum, دست آموز doft amooz, بر burd bar, ودیع wauda, ودیع wauda, ملائم mula-ém, وادع wudé-a (plur. ودا wudaa), نا humcol, صبور nurm, نهم nurm, اهسته ahusteh, وحشی na wuhshé, مستانس mustanis, انوس anoos, انسی unfé, دغن دغن mutfeh, دغن دغن pushkuk, دغن دغن daakufi, زلف زلف zulfol. v. *gentle*; also *spiritlefs*.

To tame رام ساختن raum faukhtun, دست آموز burd amooz kirdun, بر بار ساختن burd amooz kirdun, ملائم کردن mula-ém kirdun, نهم nurm ou ahusteh faukhtun, و اهسته ساختن wauda kirdun. v. also *to subdue, depress, conquer, crush*.

Tameable قابل دست آموزی kaubila doft amoozé, ممکن رامی mumkina raumé.

Tamely بطور دست bur wujha raum, با bctoora doft amooz, ملائم mula-é-man, با ba nurmé, وحشت bé wuhshut.

Tameness رامی raumé, دست آموزی doft amooz, ملائم mula-é-mut, نهم nurmé, اهسته ahustegé, عدم وحشت aduma wuhshut. v. *gentleness, timidity*.

A tamer رام ساز raum fauz, دست آموزی doft amooz gur, ضابط zaubit. v. also *conqueror*.

To TAMPER (prælice with or solicit clandestinely) طلب کردن bepinhauné tulub kirdun, در پنهانی کار گذار ساختن dur pinhauné kaur guzaur faukhtun.—(to meddle officiously, without propriety) بی فصولی شدن fuzoolé shoodun, بی مناسبیت با کسی کار گذاردن bé munaufibut ba kuffé kaur guzaurdun, بی شایستگی مدخل بی شایستگی مدخل bé sha-éftugé mudkhil kirdun.

To TAN دباغ dubigh kirdun, دباغ dubbaugh shoodun, پیراهیدن peerahédun, پیراه شدن peerauh shoodun.—(to imbrown) سبور afmur churdeh faukhtun, قهوه زنی ساختن kuf- fumor kirdun, ساختن

weh rungé faukhtun, کون گردانیدن kun-dum goon girdanédun. A tan-pit ادیم adeem, دباغ dubigh gah.

Tang, v. *tafte, relish; tone*.

A TANGENT (in geometry) مماس mumaufs. A fine, tangent, and secant جیب مماس و سهم ja-éb mumaufs ou fuhum.

TANGIBILITY امکان لمس imkauna lums, قابلیت kabillé-uta mumaufs.—Tangible ممکن لمس mumkina lums, قابل لمس kaubila mumaufs.

To TANGLE درهم زدن burhum zudun, درهم durhum kirdun. v. *to entangle, entwine, embroil*. Tangled درهم زده burhum zuddeh.

A TANK استخر istakhur, ابدان aubdaun, آبگیر aubgeer. v. *pond, cistern, basin*.

A TANKARD کوزه koozeh, کوزه kuzsh. v. flaggon.—A tankard with a spout با لوله کوزه ba looleh koozeh, لولین looleen, لولین loolei-én.

TANNED دباغ dubcegh, پیراهیده peerahédéh, مدباغ mudubigh.—Tanned leather ادیم adeem, پوستپاره poostpaureh, پوستپاری poostpaure.

A tanner دباغ dubbaugh, پیراه peerauh, پزنگر puzshungur, ادام addaum. A tanner's house, a tan-house دباغ خانه dubbaugh khauneh.

To TANTALIZE (deceive one's hopes) امید umceda kuffé ghubin ou hyrmaun kirdun.

TANTAMOUNT معادل mu-adil. v. *equivalent*.

To TAP (touch lightly, strike gently) ضرب با لت نازنین zurba subuk zudun, با لت نواختن ba lotta nauzneen nuwaukhtun. v. *to pat*.—To tap (for the dropsy) نقب کردن nukib kirdun. The part of the belly where they tap منقب munkub. The instrument with which they tap منقب munkub, منقب munkubut.—To tap a barrel برميل نقب کردن burmeel nukib kirdun, دن تثقب ساختن dun tufukkub faukhtun.

A tap (gentle blow) ضرب سبک zurba subuk, لت نازنین lotta nauzneen.—(a pipe at which the liquor of a vessel is let out) لولب برميل lawluba burmeel, لوله دن looleha dun.

Tape, v. *ribbon, fillet*.

A TAPER شمع shuma, موم moom, شمع kandel. v. *candle*.

TAPER (tapering like a cone or pyramid) مخروطی hurum manend, مخروطی mukhrootut asa shoodun, مخروطی asa شدن mukhrootut asa shoodun, مخروطی مانند گردیدن hurum manend gurdédun.

داشتن luzzut daushtun, بدانیت رسانیدن beza-ékut kiffanédon, مزه و ذوق داشتن muzeh ou zook daushtun, طعم و خای پذیرفتن taam ou kha-é pizzeeruftun. *To taste (enjoy intellectually)* با دل پسندی دریافتن ba dil puffundé duré-aftun, بخاطر خوش مزه یافتن bekhautir khoosh muzeh é-aftun.—*To taste (feel or have the perception of)* احساس داشتن ihfaus daushtun, تفهم شدن idrauk pizzeeruftun, توفیق شدن tufuhhum shoodun. v. to feel, try, perceive.

Taste (the act of tasting) چشش chushish, طعم چاشنی chāushné, لوس loos, ذوق zook, طعم taam, تطعم tataam, ترشح tuzulluh, لسام lufaum, لذت luzzut, ذوق (flavour) aful. مزه muzeh, مذاق muzauk, زواق zuwauk, خای kha-é. v. relif. —(the sense of tasting) زایت za-ékut, مذاق kuwwuta za-ékut, muzauk. (intellectual perception) احساس ihfausa khautir, عقل akl; ادراک idrauk, تفهم tufuhhum, فهم fuhm, دریاب duré-aub. v. also essay, trial, experiment.—*Having an exquisite taste or palate* مذاق muzauk ashina. *To give one a taste of any thing* چشانیدن chushanédon, از اکت کردن izaukut-kirdun, تطعم ساختن tuta-ém faukhtun, تلخیص ساختن taalees kirdun, تلخیص ساختن tulmeez faukhtun, لسام کردن ilfaum kirdun. *Taste thou* چش chush, بچش bechush.

Tasted چشیده chushédeh. (having any peculiar taste) ذوق دار zu luzzut, ذوق دار muzeh. *One who has tasted the sweet and the bitter* شیرین و تلخی chushindeh sheereen ou tulkhé.

A taster چشنده chushindeh, زایت za-ék, چشیده chushédeh. *A taster to a prince* چاشنیگیر chaush-necgeer, زایت زایق za-éka shauhé.

Tasteful (savoury) مزه khoosh muzeh, لذت zu luzzut, لذت lu-zeez. v. delicious.

Tasteless (having no relif) بی مزه bé muzeh, نا لذت ghire-a zook, بی لذت bé luzzut, بی مزه na khoosh muzeh, بی مزه bé num-muk. v. insipid. —(having no power of perceiving taste) بی قوت زایت bé kuwwuta za-ékut, بی مذاق ghire-a za-ékut. (without intellectual relif) بی حس و ادراک bé huf ou idrauk, بی عقل و احساس bé akl ou ihfaus. —*Tasteless water* آب نا خوشکوار auba na khooshguwaur.

Tastelessness (insipidity) مزه عدم aduma muzeh, بی مزه aduma num-

muk, بیخانی or بیخوانی békhauné. (want of intellectual relif) عدم حس و ادراک aduma huf ou idrauk, عدم احساس aduma ihfausa khautir. (want of power of perceiving taste) عدم مذاق aduma kuwwuta za-ékut, عدم مذاق aduma muzauk.

A TATTER پاره paureh, رکه rukkah, درو durweh or durooh, دربه durbeh, پرکاله purgauleh, خذاریم khuzaureem, پینه peeneh. v. rag. —*To tatter* پاره پاره کردن paureh paureh kirdun, دربه دربه durbeh durbeh zudun. v. to rend, tear. —*A mender of tattered garments* پاره دوز paureh dooz, پینه دوز peeneh dooz.—*In tatters* پاره پاره paureh paureh, دربه دربه durbeh durbeh, *Tattered* مرتع murukka, تهبب tuhubbub. *A tattered garment* جامه متقطع jaumeha mutukutta, جامه مرتع jaumeha murukka, چپاره chupaureh. v. under garment.

A tatterdenialion اهل جامه مرع ahla jaumeha murukka, مرد پست خور murda pufst ou khor.

TATTLE قیل و گوft ou goo, قیل و گوft ou goo, قیل و گوft ou goo, قیل و گوft ou goo, قیل و گوft ou goo.

To tatttle گوft ou goo kirdun, خوار é-aufeh guftun, خوار hurzeh khaur shoodun, قیل و قول کردن keel ou kool kirdun. v. to prate.

A tattler گوft ou goo koonindeh, خوار hurzeh khaur, یافه kooi é-aufeh goo. v. prater.—*Idle tattlers and slanderers* خوار hurzeh khaur é-auna nummeemut sha-ar. *The idle tattlers of the times* خوار hurzeh goo-auna zumaun.

A TAVERN میخانه meikhauneh, سچی خانه sūjé khauneh, ماخور maukhore, خمار خانه khumaur khauneh, کلاته khurabaut, تاجر butkhauneh, بتکده butkudeh. *A haunter of taverns* خراباتی khurabauté, قلاش kullaush. *A drunken company in a tavern* ماخور maukhore.—*A tavern-keeper* میخانچی meikhaunujé, خمار khumaur, مغ mugh, پیر مغان peera mughau. v. host.

TAUGHT (participle of teach) تعلم ta-allum, اموزخته taaleem kirden shooden, دانش پذیر amookhteh, آموزیده amoozédeh, *To be taught* ta-allum shoodun. *To be taught by example* استعبار شدن istabaur shoodun.

To TAUNT طعن زدن tunz zudun, فسوس افسوس کردن fusos dadun, سرزنش زدن taan guftun, طعن گفتن taan guftun.

ziniſh zudun, دشنام دادن dushnaum dadun, مسخره کردن azaur ruffanédun, maskhureh kirdun, مزه ساختن, buzleh ou muzeh faukhtun. v. to ridicule, deride, gibe, revile, reproach, insult.

A taunt افسوس fusoos, افسوس afsoos, سرزنش furziniſh, دشنام dushnaum, ازاز azaur, بذله buzleh, طعن taan, شتم shutim (pl. shutoom). v. ridicule, reproach.—A taunter صاحب طنز ou buzleh.—Taunting طنز tunz zun, افسوس fusoos goo, دشنام dushnaum duh, ازاز azaur ruffaun.—Tauntingly با طنز ba tunz, با دشنام ba dushnaum, با bur wujha azaur ruffaun, با طعن ou furziniſh.

TAUTOLOGICAL لجلجہ luljuz, لجلجہ luljuzeh, تکریر سخن tukreera fukhun fauz.

Tautology لجلجہ luljuzé, تکریر سخن tukreera fukhun.

To TAW (dressed white leather) مسهل پیراهیدن maik peerauhédun.

TAWDRINESS عدم نزاکت aduma nuzaukut, عدم ظرافت aduma zuraufut.

Tawdry بی نزاکت bé nuzaukut, بی ظرافت bé zuraufut.

TAWNY سہر fumoor, سیہ fê-uh goon, گندم چرہ gundum churdeh, ورقا wurood, ورنک wurka.

A TAX خراج khurauj, باج bauj, باژ bauzſh, وضیعت kuté-at, یارہ é-aureh, نرخ nurkh, wuzé-at, تکلیف tukleef, بازہ bauzſheh. v. toll, tribute, custom: also charge, censure.—Taxes باج bauj ou khurauj, عرفیت tukleefa urfé-ut, رسوم rufooma urfé-ut, مراسم murauſima ſhura, عوارض awauriz, تکالیف tukaulif, مالیات maulé-ut, دیوانی dévauné, مال دیون meéré, مالیات maula dévaun, مال میری maula meéré. v. revenue.—A capitation or poll-tax جزیه juzé-uh, سر خراج khurauja ſur, سر خراجی ſur khuraujé. A tax upon effects خراج مال khurauja maul. A tax paid by the *whores* in some parts of the East every three months کسٹ kyst. A tax upon lands طسٹ task.—A tax-gatherer باجدار haujdar, بازگیر bauzſhgeer, یارہ e-aureh geer, بارخیہ ameen, کمرکجی kumruk-jé. v. under revenue.—Any office or place where taxes are received خراج خانہ khurauj khauneh, مقاطعات mukataat (pl. mukataa, مقاطع mukataat).—Paying taxes خراج کذار khurauj guzaur, باج کذار bauj guzaur.

To tax خراج کذار khurauj guzaur kirdun, تکلیف ساختن tukleef faukhtun, خراج کذار humla bauj kirdun, نرخ زدن nurkh zudun, تغلیف ساختن tufleej faukhtun, مکس mukis kirdun.—(to charge, censure, accuse) اسناد isnaud kirdun, شکایت ساختن shaka-é-ut faukhtun, ملامت کردن mulaumut kirdun, بهتان و سرزنش گفتن buhtaun ou furziniſh guff-tun, زم و غیر زدن zumin ou ghumz zudun.

Taxable خراج کذار bauj guzaur, واجب الطبیعت la-éka khurauj guzauré, واجبی vajibu'l'kuté-at, قابل الوضیعت kaublu'l'wuzé-at.

Taxation (act of imposing taxes) امر خراج کذار amra khurauj guzaur, فرمان خراج kharauj furmaun, خراج کذار bauj guzaur, کتابت kitaubut, حجت نرخ huj-juta nukh. v. also tax.

Taxid (also the person taxed) خراج کذار khurauj guzaur, خراج کذار bauj guzaur. v. tributary.

A taxer امر باج کذار amra bauj guzaur koonindeh, فرمان خراج kharauj furmaun.

TEA چا chauhé khata-é, خطای chau khata-é, A tea-board خونچه khooncheh.

To TEACH آموزیدن amookhtun, آموزیدن amoozédu, آموز کردن ampoz kirdun, آموزانیدن amoozanédun, تعلیم کردن taaleem kirdun, تربیت کردن turbé-ut kirdun, تادیب ساختن taadeeb faukhtun, علم ylm ou dauhiſh numoodun, تفہیم ساختن taareef kirdun, تعریف کردن tufheem faukhtun, افادہ کردن ifaudeh kirdun, تدریس کردن tumbeeh faukhtun, تلقین ساختن tulkeen faukhtun. v. to instruct, inform, tell.—To teach and learn افادہ ifaudeh ou ifaudeh kirdun. To teach and demonstrate ساختن ifaudeh ou tufreeh faukhtun. To teach to read تدریس کردن tudrees kirdun, دینیدن durs girdanédun. To teach an ape (tricks) میمونرا meimoonra taaleem kirdun. To teach good manners ادب دادن adub dadun, فرہیختن furheekhtun, مرتبی کردن murtuba kirdun.—Teachable, teachableness, v. docile, docility.

A teacher آموز کار amooz kaur, معلم mu-ellim, مدرس mudris. v. preceptor, lecturer.

A TEAM (of two horses, oxen, etc.) جفت just. v. yoke.—(of six or eight) تولد tawleh.

A TEAR, اشک ashk, سرشل ſurishk, دما دماat, دما duma (pl. dumoo-a, دموع), زرشل zurishk, اب adma, دما duma, چشم auba ſé-auh, اوبا auba chushum, زم

zurim, صدا fuda, غروب ghuroob, ضحی zukkh, موشل mushil. *A tear just starting* عبرت abrut (plur. عبرات abaraut). *A torrent of tears* سيل اشل lala furishk. *Tears of blood* اشک لاله aishka lauleh goon, دم دماا dumaa dum.

To shed tears اشکبار شدن ashkbar shoodun, گریان شدن giré-aun shoodun, عبرات ریختن abr kirdun, عبرات ریختن abaraut reekhtun, مستهل کردن mustuhil kirdun, مدبري شدن ghurb faukhtun, ساختن mazra shoodun. v. to weep, cry. — *Apt to shed tears* زنی humaz. *A woman apt to shed tears* زنی زونé dumaat. *The vale of tears (this world)* دارالچرن daru'l'huzn. *Flowing tears* دماا جاورé, *Eyes flowing with tears* چشمت اشکبار a-éna munhuil, بصر سحاحت bufra fuhhahut.

A TEAR (rent, fissure) درد direh, خرق khuruk, باریدگی khyraush, چال chauk, شکاف baureedugé, شقیقث shukeekut, شگاف shagauf, کسستگی kufustugé, بدح buzuh (plur. buzooch).

To tear (in pieces) دریده dirédun, دریده کردن dirédch kirdun, پاره پاره زدن paureh paureh zudun, چال چاک کردن chauk chauk kirdun, شبرقت ساختن shubrukut faukhtun. (to wound with the nails, &c.) خراشیدن khyraushédun, خراش کردن khureeshédun, خراش کردن khyraush kirdun, تظفیر ساختن tuzfeer faukhtun, شنجودن shunjoonun. v. to scratch; and under nail. — (to split or make an oblong fissure) دریدن dirédun, شکافتن shagaufun, شکافتن shagafanédun, چال زدن chauk zudun, خرق نمودن khurk numoodun, هتر کردن hutr kirdun. *To tear a garment* خرق جامه کردن khurka jaumeh kirdun, پوشتن lubus dirédun, شکافتن poshtun shagaufun. *To tear the bosom* هتک حجاب عصمت fecneh khyraush kirdun. *To tear the veil of chastity* پرده در شدن hutik hujauba ysmut kirdun, دریده dirédch shoodun. *To tear (or be torn)* منخرق شدن furfoodun, مشقوق بودن munkhuruk gushtun, موشکوک بودن mushkook boodon. v. alio to rave, rant.

A tearer درنده dirindeh, پاره پاره زدن paureh paureh zun, تظفیر ساز khyraushindeh, خرق کننده tuzfeer fauz, شگاف شگافgur, خرق کوننده khurk koonindeh, چاک زدن chauk zunindeh.

Tear-ful اشکبار ashkbar. v. weeping.

To TEASE (fret, vex) ازاردن azaurdun, ازار azaur dadun, کستاختی kustaukhé numoodun, بیحضور کردن béhuzoor kirdun, اضطراب dilkhyraush faukhtun, رسانیدن iztiraub ruffanédun. v. to plague, importune, torment. — *To tease (cotton, &c.)* حلج کردن hulj kirdun, پنبه زدن pumbegh zudun, ندف القطن nudufu'l'koton kirdun, شانیدن shaundun, فرناخیدن wakhédun, فراخیدن furnakhédun, تغذیل ساختن tufdeek faukhtun.

Teased (vexed) ازارده azaurdeh, ازار رسیده azaur ruffédeh, مضطرب muzturub, بیحضور béhuzoor.

A teaser (tormentor) ازار رسان azaur ruffaun, اضطراب اور sahib kustaukhé, بیحضور ساز iztiraub awur, behuzoor fauz. *A teaser of cotton* زن پنبه pumbegh zun, حلج hullauj.

A TEAT (pistaun, bistaun) بستان bistaun, ضرع zura, زروع zuruwa, مرزع murza, طبی tubé, ديس dei-us. v. nipple, udder. — *To suck the teat* بستان هجیم کردن bistaun hujum kirdun.

TECHNICAL صنعت منسوب funaat munfoob, پیشه پیوند peetleh pivund.

TEDIOUS (slow, long, drawling) دیر deer, دیری deeré, دور و دراز door ou dirauz, ازمرده deer rou, کران سیر guraun feir, بطی الحركة buté-u'l' hurukut, عتم atim. v. tardy, prolix. — (irksome, wearisome) بیزار اور beezaur awur, ازار رسان azaur ruffaun, بیحضور zu tauffeh, mustumill.

Tediously (slowly) دیر deer, بر وجه دیری bur wujha deeré, بطور کران سیر betoora guraun feir. *irksomely* بر وجه بیزار اور bur wujha beezaur awur, بطور ازار رسان betoora azaur ruffaun, بیحضور ba béhuzooré, mustumillan. — *Doing any thing tediously* تعنیم taateem.

Tediousness, (prolixity) دور درازی door ou dirauzé, امتداد tufseel, تطویل tutweel, کران سیری kauhile, (slowness) حرکت ازمردگی azmurduge, کاهل kauhil. (wearisomeness, the causing of disgust) بیحضور بی بی huzooré, خاطر khautir maundugé.

To TEEM (to be pregnant) حامله شدن haumileh shoodun, بارگیر بودن bur geer boodon, پرکشتن kushauf shoodun, pur gushtun. v. to breed, bring forth, produce. *A teemer, v. breeder.*

TEETH (plur. of tooth) دندانها dundaunha, اسن asunn, اسنان asnaun. — *The back teeth* دندان اسنا dundauna asé-a. v. grinders. — *Having sharp teeth* تیز دندان taze dundaun, سکنندان

fugdundaun, برشام burshaum. Nitre on the teeth
طوامت tuwaumut.

TEGUMENT پوش posh. v. cover, shell, husk.

TEINT رنگ runk. v. colour.

TELESCOPE دور بین door been.

To TELL (utter) گفتن guftun, کلام کردن ku-
laum kirdun, سخن راندن fukhun raundun, خبر
دادن khubr dadun, خبر دار کردن khubr dar kir-
dun. v. to speak, relate, inform.—(to number, count)
شماردن shumardun, شمار کردن shumaur kirdun,
عدد add کردن add kirdun. To tell or tell on (discover, betray)
خیانت سخن چین شدن khé-aunuta firr kirdun,
سخن چیندن و شکایت گفتن fukhun cheen shoodun,
سخن چیندن و شکایت گفتن fukhun cheedun wa shuka-é-ut guftun. v. to blab.

Ateller گوینده goo-éndeh, سخن ران fukhun
raun, متکلم mutukullim. v. speaker, relator.

Atell-tale سخن چین fukhun cheen, خیانت
khé-aunuta firr koonindeh. v. blab.

TEMERITY بی هوشیاری kuftaukhé, کستاهی
bé hooshé-aure, ام الندامت ummu'n'nudaumut,
تهور tuhawwur, بی تدبیری bé tudbeeré. v. rash-
ness, imprudence, precipitancy.

To TEMPER (mingle) سرشتن firishtun,
همیختن ameeekhtun, خلط کردن khilaut kirdun,
اختلاط mumzooj numoodun, اختلاط
ikhtilaut faukhtun. v. to mix, compound.
—(to moderate) معتدل کردن ma-atudil kir-
dun, تعدیل é-atidaul dadun, تعدیل
taadcel faukhtun, قرار کردن kuraur kir-
dun.—(to soften, mollify) نرم کردن nurm kirdun,
تلبین کردن mula-ém faukhtun, ملایم ساختن
tulei-én kirdun, مسکون نبودن muskoon numoo-
dun, آهسته ساختن ahusteh faukhtun. To temper
iron حدید معتدل کردن hudeed ma-atudil kir-
dun, آهن را اعتدال دادن ahunra é-atidaul dadun.

Temper (of mind, disposition, constitution) مشرب
mushrub, طبع tuba, طبیعت tubé-at, مزاج mizauj,
نهاد nihaud, جبلت kufh, کش teenut, سرشت furisht,
حال خاطر khautir, خاطر minwaul, منوال jibillut,
سجیت munsh, منش murin, مرن haula khautir,
fujé-ut. To bring the constitution to a proper temper
تعدیل مزاج کردن ta-adeela mizauj kirdun.—

An excellent temper مزاج سعادت امتزاج mizauja
fa-adut imtizauj, مشرب لطیف mushruba luteef,
سرشت شیرین furishta neek, نهاد نیک
sheereeta. Of an excellent temper, good tempered
لطیف مشرب luteef خوش خوی khoosh khooi,
نیل نهاد faukina't'tuba, ساکن الطبع mushrub,
شیرین نهایل sheereen shuma-el.—

A bad temper مشرب نا لطیف mushruba na luteef,
نهاد بد nihaudeha bud, طبیعت شر tubé-aata
sharr, بد خواهی bud khauhé. Of a bad temper,
ill tempered بد نهاد bud nihaud, بد خوی bud
khooi, بد طبیعت bud tubé-at, بد شکل bud
figaul.—Temper (calmness) ملایمت mula-é-mut,
فرغ بال fukoonut, آهستگی ahustégé, سکونت
firaugha baul, عدم تیز مزاجي aduma taze mizaujé.
(moderation) اعتدال é-atidaul, اعتدال hudda
é-atidaul. To lose temper (literally to throw away
the veil of patience) سربوش انداز صبر و طاقت
furpoosh andauza subr ou taikut shoodun,
سربوش انداز بودن furpoosh andauz boodun.

Temperament سرشت furisht, امتزاج imtizauj,
مرن murin v. temper, constitution, mixture.—Tempe-
ramental, v. constitutional.

Temperance, temperateness (in eating, drinking,
purhaze, پرهیز کاری purhaze kauré,
امسال imfauk, ریاضت ré-azut. v. abstinence.

Temperate (moderate, salutary, not excessive)
معتدل ma-atudil, زو اعتدال zu é-atidaul, طلق
tulk, طالق تالک tulukut, طالق تالک taulukut,
نا مجاز na mujauzu'l'hudd, غیر متجاوز ghire-amu-
tujawuz. (not passionate, calm) نا تیز مزاج na tazé
mizauj, ملایم mula-ém, آهسته ahusteh, نا غضوب
na ghuzoob.—(abstemious) اهل پرهیز ahla purhaze,
پرهیز کار purhazekaur, پارسا paursa. Temperate
هوای معتدل ma-atudil hawa, معتدل هوا hawa-é ma-atudil,
خلل هوا khunk hawa. Temperately (moderately) معتدلانه
ma-atudilauneh, با معتدلانه ba é-atidaul, خنکانه
khunkauneh, بر معتدلانه bur wujha na mutujawuz.—(ab-
stemiously) بر وجه پرهیز کار ba purhaze, با پرهیز
wujha purhazekaur, با ریاضت ba ré-azut. (without
violence of passion) بی تیز مزاجي bé taze mizaujé,
بلا غضب bila ghuzub, با ملایمت ba mula-émot.

Temperature اعتدال é-atidaul, فتور futoorut.
Temperature of weather اعتدال هوا é-atidaula ha-
wa, فتور هوا futooruta hawa.

Tempered مزاج معتدل mumzooj, مزاج معتدل ma-atudil.
v. mixed.—Good tempered خوش خوی khoosh
khooi. Ill tempered بد خوی bud khooi. v. un-
der temper.

A TEMPEST باد شدید bauta shudeed, باد
روزگار roozigaur, روزگار سخت roozigaura
fukht, عجز ajz, آشوب afhoob, نخرت nukhrut. v. storm, hurricane, whirlwind: also tu-
mult, commotion.

Tempestuous مزاج اشوبی afhoobé,
باد روزگاری baud roo-
heij, هلاب hillaub,

zigauré, زو بان شدید zu banda shudeed. v. stormy, turbulent, tumultuous.

TEMPLARS or the order of the Knights Templars دایوت dawé-ut.

A TEMPLE جامع jauma, مسجد mesjid, طاعتگاه ybaudutgah, سجدگاه fujdegah, طاعتگاه ta-atgah, پرستشخانه purustshkhauneh, بیت beetu'l'humd, معبد mabud, مبدع mu-byd, عمارت ymaurut, بیعت bei-aat. v. church, mosque, synagogue.—An idol temple بتخانه but-khauneh, بتکده butkudeh, بهار buhaur, هیکل heikul. A temple of the Magi و worshipers of fire آتشخانه autashkhauneh, آتش کده autash kudeh, آتشگاه autathgah, ازرایان azurabad, ازرشب azur-shub, دیر deir, دیر مغان deira mughaun. The temple of Mecca کعبه kaabeh, المسجد الحرام almesjudu'l'haraum, بیت العتیق albeetu'l'ateek بیت الحرام beetu'l'haraum, ذات الودع zautu'l'wuda, مسجد شریف mesjida thurreef, مشعر muhaar, بیت الله beetu'llah. The temples of Mecca and Medina المسجدان almesjidaun. A great temple جامع jauma. A small temple مزکت mezkut, مسجد mesjid.—Temple جوامع juwauma, معابد ma-abud, مساجد mufaujud, بقاع خیر bukaa kheir.

TEMPLES (fides of the forehead) عذار yzaur, اصداغ afdaugh, صدغان fudghaun.

TEMPORAL, temporary (measured by time, not eternal) روزگاری zuimauné, دهری duhré, روزگار روزigauré, دورانی dawrauné, دنیوی duné-awé, نا دایی na abud pivund, نا ابد پیوند fauné, فانی na da-émé. Temporal goods مال دنیوی maula duné-awé.—Temporal (belonging to the temples of the head) عذار yzauré, منسوب ifdaugh, منسوب munfoob, صدغان پیوند fudghaun pivund.—The two temporal veins اصداغان afdughau.

To TEMPORISE (accommodate one's self to the times) بزمان موافقت کردن bezumaun mu-waufikut kirdun. v. also to delay, procrastinate.—

A temporizer بزمان موافقت کننده bezumaun mu-waufikut koonindeh.

To TEMPT (try) اغوا ighwa faukhtun, مغتو فائین fautin shoodun, مغتو ساختن muftoon faukhtun, آزمودن azmoodun, آزمایش azma-ésh kirdun, ازمن ساختن faukhtun, ابتلا کردن ibtila kirdun. v. to seduce, entice, allure.

A tempter آزمایش کننده fautin, اغوا ساز azma-ésh koonindeh, اغوا ighwa fauz. v. seducer.—The tempter الوساوس alwufwaus, شیطان shi-taun. v. satan, devil.

Tempted شده اغوا ighwa kirdeh shoo-deh, آزموده azmoodch, فائین fautin, مغتو muftoon, مغتو muftin, مغتو muftutun.

Temptation اغوا ighwa, ابتلا ibtila, آزمایش azma-ésh, ازمن azmoon, طایف ta-éf. The temptations of the devil انگیز wuf-wufeha heirut angeez, وسوسه wufwufeh, وسوس wufwus, وسواس wufwaus.

Tempting (alluring) آزمایش azma-ésh numa, دلربا dilruba, دلستان dilfitaun, جاذب jauzib, دلگیر dilfireeb, دلایز dilaweez.

TEN ده duh, عشر ashar, عشرت asharat. One of ten ده یک zuduh cek, دهیل duheek. Ten thousand ده هزار duh huzaur, عشرت الاف ashrata alaaf. The ten commands عشر کلمات ashar kulimaut, اعشار شریعت é-ashaura shuré-aat. To divide or distinguish by tens کردن taasheer kirdun.

TENABLE قابل التصرف kaubilu't'tufurruf, ممکن مملوک la-éka zubt dar, ممکن شدن muinkina mumlook shoodun.

TENACIOUS (grasping, holding fast, retentive) بدست geer, سخت fukht geer, دار dar, در دست bedosta shudeed dar, در دست سخت dur dofta fukht geer, ماسل maufik, زو قوت zu kuwwuta baz dar.—(covetous, sparing) کلیل الخرج na bukhhindch, تنگ دست tumakaur, تونک doft, خسیس khufes, حصر hufir, شدید shudeed, ایجا eija, تکتیر tukteer, قتر kutr, بخیل bukheel, مفسد mumfik, ایگا eika, نفس nufus. v. parsimonious, avaricious.—(cohesive) پیوسته pivusteh, ملحق multufik, ملحق zu jurbe, زو جری jurb, ملحق zu kuwwuta lufook. —Tenacious of one's religion دیندار deendar, متدین mutudei-un, احمس akhmus. Tenacious of an opinion فکر تفرد khoo ra-é, تفرد tufurrud, فکر fikra khoo dar. v. stubborn, opiniative.

A TENANT اجاره دار ijaureh dar, کراچی kiraujé, ملتزم bekira-ésh geer, بکرایه kera-ésh geer, زعیم za-ém, سپاهی sippahé.—Tenancy اجاره داری ijaureh daré.

To tenant اجاره دار شدن ijaureh dar shoodun, بکرایه گرفتن bekira-ésh gooriftun.—Tenantable قابل اجاره داری kaubila ijaureh daré, استجاره la-éka istijau-reh.—Tenantless (not possessed) نا مملوک na mumlook, غیر مقتنی ghire-a muktuna.

To TEND (move toward a certain point or place) عزم راه ساختن rooberah shoodun, عزم راه ساختن azma rauh faukhtun, تلعب کردن tulubbut kir-

توجه کردن rooī dāushtun, روی داشتن dun,
 istīwa numoodun, استوا نمودن, tuwujjuh kirdun,
 نوحه ساختن, wukhlé kirdun, وخی کردن,
 abb numoodun, اب نمودن, faukhtun,
 hawa کردن, —*To tend upwards* kirdun, هو, haba,
 besooī balau ruftun, —*(to contribute towards)* imdaud kirdun,
 امداد کردن, dofta rus kirdun, دست رس کردن,
 maawunut burdun, v. *to assist*. —*To tend (the sick, &c.)*
 ra-é shoodun, بیهار پرستی, beemaur
 teemaur dāushtun, تیار داشتن, purusté boodun, *To*
 guleh ban boodun, راعی, *tend sheep*
 ra-é shoodun, v. *also to attend*.

Tendance, v. *attendance* ; *care*.—*Tendency* (*course towards any place or object*) عزيمت *tuwujjuh*, ازمعت *azeemut*, منزعت *munuzaat*, اضمعتوا *istiwa*, وخى *wukhé*, اب *abb*, ابابت *abaubut*. *The tendency of a speech*, نحيث *nuhé-ut*. v. *drift*.—*The tendency of a sore to corruption* تراومي *turaumé*.

TENDER (*delicate*, -*gentle*) نازل nauzik,
نازنین nauzindeh, نازک nauzikut, ملائم mula-
ém, نرم nurm, نرمه nurmeh, حليم huleem,
سست klooosh, رعا rana, مظلوم muzloom,
ترو turoo, رقيق rukeek, رقيقه rukceekut,
رھوج ruhooj, رھيج ruheej, اس aus, رخس rukhs,
املد um-lud, رخصت rukhsut, رخصت rukhsut,
رعديده radeed, رعديده radeedut. v. *soft*,
mild. — Tender-hearted نرم دل nurm dil, نازک
nauzik khulk, صاحب رقت قلب fahib
rykkuta kulb, موتوي mutawé, تنل دل tunk
dil, زو حلم dilreesh, اسوف asoof,
zu hylm. v. *compassionate*, *amorous*. — Tender flesh
خيزب kheizub, خيزبان kheizubaun, خيزبت
kheizubut, خيزبانته kheizubaunut. Of a tender
or delicate constitution نازل وجود nauzik wujood,
ندام نازل nauzik andaum, مزاج نازل nauzik
mizauj, فرج نازل nauzik furj. Tender (young)
جواني juvauné, شب shubb. Tender (as young
herbage, &c.) تور tur, تازه tabzeh, نورس nowrus,
رطب rutib. Tender, (fore, painful, as a wound,
&c.) درد runj sauz, ريشه دار reesheh dar,
سال durd koonauh, ازار رسان azaur ruslaun,
faud. The tender or infant age صغر سن fughr sunn,
طفولت tufloot, فتا futā. v. *infancy*.

A TENDER (*offer*) عرض arz, عرض arzeh, تقديم ikdaum, تقديم mukuddumut, tukdeem, v. *proposal*.

تقديم ساختن arz kirdun, عرض کردن *To tender*
 mukudumut مقدمت نبودن tukdeem saukhtun,
 numa-ân kirdun, نهایش کردن numodan.

اظہار ساختن izhaur faukhtun. *v. to offer, propose, exhibit.* — Tendered معرض mu-erruz, مُقدم mu-kuddum, نمودہ numoodeh. *v. proposed, offered.*

TENDERLY نازل بر وجه bur wujha nauzik,
 با ملائیت ba mula-émot, با نازکت ba nauzikut,
 بی درشتی ba nuriné, بی نرمی bé durushté,
 بر حلم ba hylm, با رقت قلب ba rykkuta kulb,
 نواز bur wujha nuwauz. v. *softly, delicately,*
kindly, mildly.

Tendernefs نازک *nauzikut*, نازاکی *uzau-*
ké, رهاوت *mula-émus*, نرمی *nurmé*,
ruhaudut. v. sofiness, mildnefs, kindnefs.—(forenefs)
 ریشہ داری *reesheh daré*, رنج *runj*, درد *durd*.
Tendernefs of age طفولیت *tufoolut*,
tufoolé-ut, صغر *syghur*, حوادث *hudaufut. Ten-*
dernefs of meat دھمکت *duhimukura*
gooisht. Tendernefs of heart نرم دلی *nurm dilé,*
 رقت قلب *rykkuta kulb*, رقت *rykkut.*

A TENDON عصبتي *pei*, عصب *afubut* (plur. عصب *afab*, أعصاب *é-afaub*), حبل *hubl*, حبل العنق *hublu'l'atuk*, دابرة *daubirut*, أوام *awaum*, عجاوت *akeekh*, عجاوت *akubut*, عجاوت *ajawut*, عجاوت *aja-é-ut*, طناب *tunub*. *The tendon of Achilles* عرقوب *arkoob* (plur. عراقيب *arakeekh*). *Tendonous* معصوب *maafoolh*.

TENDRIL (*of a vine*, &c.) حالق haulik, غروز shaukha angoor, غرز ghurz (plur. غروز ghurooz), سرغ furch (plur. سروغ furoogh), عطفت atfut.

A TENEMENT (*hired house*) خانه مكرى khauneha mukré, منزل ملتزم munzila multuzim, دار الالتزام daru'l-iltizaum. v. also *farm*.

TENET (*principle*) راي ra-é, فکر fikr, فطن zun,
 پندار pindaur. v. *opinion*.

TENOUR (*sense contained*) مضمون muzmoon, مفهوم mufhoom, معنی maanê. v. *meaning, signification.*—(*the constant mode or course of any thing*) قانون kaunoon, سلسلہ fillfilah, سلسلہ filk, طریق tureek, قانون kaunoon, اسلوب uslooh, طور toor. v. *series, manner.*—*Of one tenour* علیٰ نبط واحد ala numootin wahidin.

TENSE (*in grammar*) زمان zumaun. *The present tense* حال haul, زمان haul, ساعت saat. *The preterite tense* ماضی mauzé, زمان mauzé, عہد سالی ahda saulif. *The future tense* مستقبل mustukbil, زمان mustukbil, استقبال istikbaul. *The imperfect tense* حاکیت حال mauzé.

TENSE (*stretched, not lux*) توتر tuwuttur, کشیده kushédeh, ثابت faubit, نا زایل na zau-bil, کز kuzz. *Tenseness, tension, tensure* حال

hauła trowutter, کاشیدگی kusheedugé, faubité, نا زابلی na zaubilé.

A TENT خیمه khaméh (pl. خیم khci-um), خیم khei-um, خیمان kheimaun, عجز ajooz, مضرب mazrub, خرکه khurguh, خرگاه khurgah, چتر baur khauneh, سایبان fa-ébaun, چتر chutr, کرباس giré-aus, رواق rawk, رواق rawauk. A royal tent خیمه khaméha huma-é-oon, لیوان lee-waun, دیوان deevaun, بارگاه baugah, سرپرده suraperdeh, رواق ruwauk, خرگاه khurgah. A curtain within (or before the door of) a tent سرپرده suraperdeh, رواق ruwauk, چتر chutr, شراغ shuraugh, شران shuraun. A square tent نرگه nur-guh. A tent projecting before the rest بهو buhoo. A tent of goats hair cloth فساط fufaut, فسطاط or فسطاط fustaut, بلق buluk, هبل huml. A tent of skins تشع kusha. A tent of camels hair or woolen خبا khuba. A torn tent خیمه khaméha buhoo.—To pitch a tent زن khaméh zudun, تخیم tukhei-ém faukhtun, متخی می mukheem kirdun, متخیمی mutukhubbé faukhtun. v. encamp.—To pitch a tent close by another کردن muwaufirut kirdun.—One who pitches tents زن khaméh zur.—A tent-pole عها ymaud, وتیره wutcehreh, مسبال mismauk, سقب sukub (pl. اسقب af-kub), وح wuhh, رسی rufé. A tent-pin وح wuhh.—Tented (covered with tents) پوشیده ba khci-um poshédéh, خیمه khaméh nisheen.

A TENTER (book) میخ meekh, نشیل nush-bil, نشل nushil, جوزه joozeh, چوژه choozsheh, از میخ koozh. To stretch by tenter-hooks کشیدن uz meekh kushédun.

TENTH دهم duhum, دهی duhumé, از دهم duhir, دهم duhirut. A tenth part از دهم uz duh eek, دهم duheek, عشر ushr (pl. اعشیر afha-ér), اعشیر é-afhaur, اعشیر é-afhira, معشیر mashaur. v. tythe.—The tenth of a tenth معشیر mashura aushiré.

Tenthly دهم duhum, دهم duhir.

Tenuity, v. thinness.—Tenuous, v. thin.

TENURE (of lands) زمین داری zumeendaré, زعامت zaumut.

TEPID گرم نیم neem gurm. v. lukewarm.

TEREBINTHINE (consisting of or mixed with turpentine) طرمنطین turmenteen, زو بناسب zunafib, بناسب bunaféeb ameez.

To terebrate, v. to bore, pierce.

TERGIVERSATION تعبل ta-allul, تردد turuddud, بی پوشت باز دادنی posht baz daduné, بی کراوری bé kurauré. v. fickleness, evasion, trick.

A TERM (name) اصطلاح iftilauh, نام naum, اسم ism, کلمت kulimut, کلام kulaum, لفظ lufz, لفظه lufzeh (plur. الفاظ alfauz), لغت loghat, لغت loghata iftaláh-ut, قول kool, کال kaul, قیل keel, سخن fukhun. v. word, language.—(condition, stipulation) شرط shurt, عهد ahd, عهد و پیمان ahd ou peimaun, معاهدت ma-ahudut, عقد akd.—(a limited space of time) اجل mujm, نجم mujm, مهلت muhlut, موقت mawkyt, تمهیل کردن tumheel kirdun.—Terms (conditions) شروط shuroot, پیمانه peimaunha, عهد uhood.—Law terms or phrases اصطلاحات فقها iftilahauta fakaha. Astrological terms اصطلاحات منجم iftilahauta munujjim.—To express one's self in elegant terms اصطلاح کردن iftilauh kirdun. v. also limit, boundary, termination.

To term نامیدن naumédun, تسبیت کردن tusmé-ut kirdun, اسم دادن ism dadun, لفظ lufz faukhtun. v. to name, call.

A TERMAGANT عورت زباندراز awruta zubaundirauz, زنی جانکش zunné jaunkush, سلققت suluklukut. v. scold, sbrew.

To TERMINATE (bound) محدود کردن musdood kirdun, محدود muhdood faukhtun, محدود hudood kirdun, محدود fudd faukhtun. (to conclude) بانجام اوردن banjaum awurdun, ختم muktowa kirdun, ختم khutim faukhtun, محدود شدن muhdood shoodun. (to be bounded) بانجام آورده بودن banjaum awurdeh boodun, پیوسته اختتام شدن pivusteha ikhtitaum shoodun, آخر بودن akhir boodun, مکتوا شدن muktowa shoodun.

Terminated (bounded) محدود muhdood, محدود musdood. (concluded) بانجام آورده banjaum awurdeh, مکتوا muktowa. v. finished.

Termination (bound, limit) حد hudd, حدود hudood, حد fudd, غایت gha-é-ut, پایان pa-é-aun, نهایت niha-é-ut, سرحد furhudd, آمد amud.—(conclusion) انجام anjaum, سرانجام suranjaum, عاقبت aukubut, تمام tumaum, ختم khutim (pl. ختمات khutimaut), آخر akhir.

Termless (boundless) بی حد bé hudd, از حد uz hudd beeroon, بی انجام bé anjaum.

A TERRACE تفرجگاه tufurruj gah, سیرانگاه feiraungah, بالایی bala-é kufi.

TERRAQUEOUS زو بر و بحر zu bur ou buhr.

TERRENE, terrestrial ارضی arzé, ترابی turabé, زمینی zumeené, خاکی khauké, اهلا دنیا ahla duné-a. v. earthly.

TERRIBLE, terrific مخوف mukhoof, هولناک hawilnauk, سهیلا shimaauk.

badistur. *Swelled* التهاب الادرا khufé-ut-
u'l'adra, خایه بزرگ kha-chu'l'buzurk, غز ghuzsh.

To TESTIFY شهادت کردن shuhadut
kirdun, مشاهدت گواهی دادن guwauhé dadun, مشاهدت
ساختن shushauhudut saukhtun. v. to prove. —
Testified مشهور mush-hood, شهادت کرده شده
shuhadut kirdelh shoodch, مسجل mufujjul,
شاهد مثبت mutubbut. v. proved. — *A testifier* شاهد
shauhid, گواه guwauh. v. witness.

A testimonial شهادت نامه shuhadut nameli.

Testimony شهادت shuhadut, مشاهده mufshau-
hudch, گواهی guwauhé, بینه bei-énut. v.
proof, evidence.

Testy, testily, testiness. v. morose, peevish, &c.

A TETE A' TETE چپان chumaun, فردان
furdaun, زانو بزانو zaunoo bezaunoo.

A TETHER پابند pabund, اسب tooleh
با طول با پای بند afb pa-é bund. — *To tether* بند
کردن ba tooleh bund kirdun, پا بستن pa bustun.

A TETRACHORD (an instrument with four
strings, as a lute, &c.) شاشاک shau-shauk,
شاشاک shau-shuk, کمانچه kumaunjeh.

Tetter, v. ring-worm, scurf, scab.

Tew, v. materials. — *To tew*, v. to work.

A TEXT متن muti, متین muteen, مصدر
musdar. *An exposition of a text* شرح shurh,
شرح furha mutin. v. commentary.

TEXTILE (woven) بافته baufteh. (capable of
being woven) قابل متبسیج la-éka bauf,
شدن kaubila muntufuj shoodun.

Textine (relating to weaving) نساجت منسوب
nufaujut munfoob, بافتنی baufteuné pivund.

Texture نساجت nufaujut, بافتنی baufteuné,
شکل shufn, شستن shutn, وضد wufud,
شکل shull. *Of a thin texture* هلهال hulhaul,
هلهال hullaul. v. also web.

THAN از uz, ز ze, من min, عن aan.

To THANK شکر کردن shukr kirdun, تشکر
تستایش کردن tushukkur saukhtun, سپاس
تستایش کردن sipaus guzaush-
tun, سپاس دادن sipaus dar shoodun, سپاس
دادن sipaufedun.

Thanks ادای شکر shukra namut, شکر
ada-é shukra namut, شکران shukraun,
شکرانه shukraunch, حق شناسی hukk shinaufé,
حق کداری hukk guzaure. *To return thanks*
after meat مرزومت کردن murauzumut kirdun.

Thankful شاکر shaukiru'n'naam, شکور
shukoor, زاکر zaukir, راضی rauzé, شکران
shukraun, حق شناس hukk shinaus, پر شکر
pur shukr, منتدار minnudar.

Thankfully با شکر ba shukr, شاکر
شکورانه wur wujha shaukiru'n'namut,
بطور حق شناس zaukiran, زاکر
betoora hukk shinaus.

Thankfulness شکر نعمت ada-é shukra na-
mut, حق کداری hukk gu-
zaure, حق شناسی hukk shinaufé.

Thankless کافر النعمت kaufiru'n'namut, فرامشکار
furaumushkaura hukook, بی وفا bé wufa,
نا حق bé hukeek, منکر munkur, بی حقیق
na hukk shinaus, سپاس na sipaus. v.
ingrateful. — *Thanklessness* کفران kufraun,
کفر kufra namut, فرامشکاری حقوق
furaumushkauré-a hukook. v. ingratitude.

A thanksgiving ادای شکر ada-é shukra
namut, ذکر خدا zikra khoda.

Thank-worthy واجب الشکر vajibu'sh'shukr.

THAT ان aun, زال zauk (fem. ناک fauk),
le, که keh, تا ta. v. also who, which: because. —
That which آنچه auncheh, آنکه aunkeh, ما ma.
For that reason برای آن bera-é aun, لاجل li-ajli,
لاجل li-ajla haza, پس pus, summa. *So*
that تا ta, که takeh, آن ala anna, شتی
shutta. *Because that* برای آنکه bura-é aunkeh,
لاجل li-ajla, لانه li-annaha, لا شك لا shukka
zaliha. *There is no doubt, that* که la shukka
keh. *From that time* از آن از uz aun bauz,
پس از آن uz aun wakt. *After that time*
پس از آن, pus uz aun, پس از زمان pus uz zumaun,
من بعد min baad ma. *After that (when)* چون
choon. *At that time* در آن وقت dur aun wakt,
آن زمان aun zumaun, آن که zauku'l'aun, آن
gah, زال zalaun. *To that time* تا ta. v. until,
till. *Until the time that* تا آنکه ta aunguh
keh, آن ili aun. *From that place* از آن جا
uz aun jau. *In that which, by that which,* در
آنچه dur auncheh. *Seeing that* چون choon. v.
since. — *I came that I might see you* آمدم تا
تورا بینم aumudum ta tura beenum. *I hear that the Nabob*
is gone to Azimabad که نواب صاحب shunédeh aumud keh Navaub
fahib dur Azimabad ruftund. *I have heard that*
the French are preparing for war شنیده می آید
shunédeh ma a-éd keh franfé iraudeha jang ma daurend. *On*
that account برای آن bera-é aun, لاجل li-ajla
zaliha. — *That is to say, (viz. to wit)*
یعنی é-ané, اعنی é-ané, الغرض alghuruz. *In*
order that تا ta, کیه keema, کیه keemeh, لگی
luké, آن luké aun. *From that side* از آن
از آن جانب uz aun jaunib. *Neglect not that*

uz ou glia-éb ineshoo. *It came into his mind*
 that آمد در دل dur dil aumud keh, بیاد
 که bé-aud aumud keh.

THATCH کاهبن kahbun, هشیم husheem,
 هشیمت husheemut, قش kushsh, جل jull. —
To thatch کاهبن پوشیدن ba kahbun poshédun.
Thatched پوشیده ba kahbun poshédch.
A thatched house ساغ faugh, سباغ fubaugh. *A*
thatcher کاهبن پوش گر ba kahbun posh gur.

To THAW (melt ice) یخ کداختن eek gu-
 daukhtun, جمید کداز کردن jumud gudaaz kir-
 dun. (to melt as ice) کداز کشتن gudaaz gushtun,
 جمید کداز کردن gudaaz jumud fhoodun.

THE ال al.

ATHEATRE تباشاکه tummaushagah, سیرانگاه
 seiraungah, منظر munzur (pl. مناظر munauzeer),
 مظهر muzhur (pl. مظاهر muzalhir), نظرگاه nuzr-
 gah, ستافند munuffut, مطمح mutmuh, منصت
 sitaufund, کاه پردہ perdech gah. — *Theatrical*
 منظر tummaushagah pivund, منظر
 منسوب munzur munsoob.

THEE ترا tura, انت ant.

THEFT سرقت furukut, سرقت دزدی duzdé,
 سرقت furuk, سل full, سلت fullut, اسلال iflaul.

THEIR ایشان eishaun, شان shaun, هم
 hum (fem. هن hunna). — *Them* ایشان eishaunra
 هم hum (fem. هن hunna).

A THEME مصدر mufdur, منشا munshaa.

THEMSELVES ایشان خود eishaun khood,
 نفس نفس hum (fem. هن hunna).

THEN (at that time) در آن وقت aun wakt,
 در آن زمان aun zumaun, در آن وقت
 در آن زمان dur aun zumaun, عند زلک ynda za-
 lika. (after that) پس زان zaun pus, پس انگاه
 pus angah, از بعد این uz baad an, از بعد از ان
 ein. v. afterwards. — (for this or that reason) پس
 pus, ثم summa, برای این bera-é ein, از ان جهت
 bera-é aun, از ان جهت uz aun jihat, از ان جهت
 uz aun ba-és. v. therefore. — *Now and then* کاه
 گاه gah gah, گاه گاه gah begah. v. sometimes.

THENCE (from that place) از ان جا uz aun
 jau, از ان زمان zaun muhul, از ان زمان (from
 that time) از ان زمان uz aun wakt, از ان زمان
 از ان زمان uz aun zumaun, از ان زمان uz aun bauz. (for that
 reason) زین سبب zein sibub, جهت zein sibub,
 زانگی ll-ajli, از ان جهت bera-é aun, از ان جهت
 bera-é aun. — *Thenceforth, thenceforward* از ان وقت
 از ان زمان uz aun wakt, از ان زمان uz aun zumaun.

A THEOLOGIAN, theologist الهی صاحب علم
 ahla yima khoda, الهی صاحب علم yima ilahé, الهی
 منسوب yima ilahé mun-

soob, یلما خدا ییوند ylma khoda pivund. *Theolo-*
gically الهی موافق علم ylma ilahé. —
Theology الهی علم ylma ilahé, خدا علم ylma
 khoda, علوم حقایق ulooma huka-ék.

THEORETICK, theoretical علمی yimé. v.
speculative. — *Theoretically* بر وجه علمی bur wujha
 yimé. — *Theory* علم ylm. v. *speculation.* — *A theorist*
 صاحب علم sahib ylm. v. *speculator.*

THERE اینجا aunja, در آنجا dur aunja, هناك
 hunaka, هنالك hunalika. — (lo!) اینک einuk!
 هینک humeinuk! v. behold. — *Here and*
there اینجا اینجا einja aunja, من هن و هن min
 hunna ou hunna, اخول اخول akhool akhool or
 akhwala akhwala, پک puk, تک و پک tuk ou
 puk. — *Dispersed here and there* تند و خند tund
 ou khund, تند tund.

THEREABOUT, thereabouts (near that place)
 در آن دور dur aun huvaulé, در آن دور dur aun
 door, نزدیک ان نوزدیک nuzdeek, در گرد dur gird,
 نوزدیک ان nuzdeeka aun ja, محل ynda aun mu-
 hull, تقریباً tukriban, پیرامین peeraumi,
 دور kureeb, دور dawra. — (near that quantity, number or
 state) تخمیناً tukhmeena, غالباً ghauliba,
 تقریباً kureeb, تقریباً tukreeban.

THEREAFTER پس زان zaun pus, پس ان
 pus aun gah, بعد از ان baad uz ein, بعد از این
 baad uz aun, ما بعد fi ma baad, من بعد min
 baad ma, بعد baaduha, ثم summa, غب za
 ghybba za, و بعد wabaada, غب ghybba ma, اثر za
 ifra za, و بعد wabaada.

THEREAT برای ان bera-é aun.

THEREBY انکه از برای uz bera-é aunkeh,
 حتی hutta.

THEREFORE پس pus, ثم summa, برای ان
 bera-é aun, بنا برین uz jihat, برای bera-é aun,
 بوجه lianna, لهذا lehaza, بوجه lianna, لهذا lehaza,
 منها min ajl, من اجل li-ajli, منها min ajl, من اجل
 innama, لهذا li-ajli haza, ف fa.

THEREFROM از ان uz ein, از ان uz aun,
 من هذا min haza, از ان جهت uz aun jihat, از ان جهت
 از ان جهت uz aun turruf.

THEREIN در اینجا dur aunja, در این dur
 ein, در این dur aun, فی داخل fi daukhil, فی
 هذا fi haza, فی زاک fi zauk.

THEREOF از او uz ou, از ان uz aun.

THEREON, thereupon, بران buraun, پس از ان
 pus uz aun, من هذا min haza, من زاک min
 zaka, فی زاک fi zauk, فی زاک fi zalika.

THEREOUT از ان uz aun.

THERETO, thereunto تا ان ta aun, انرا
 aunra, فی الی ila zauk, به ان beh aun, فی
 زاک fi zalika.

nik, دزدان daunauk. (*practising theft*) دزدان دزدان duzdaun, ساز دزدی duzdé fauz, maulawur. v. *alto secret, sly*.—*Thievishly* دزدان bur wujha duzdaun, دانقا daunikan, بطور روبه باز betoora roobeh bauz.—*Thievishness* دزد خوئی duzd khooi-é, میلان دزدی meilauna duzdé. v. *theft*.

A THIGH فخذ fakhuz, ران raun, سربین furreen. *The inside of the thigh* باء baad. *The inside of both thighs* باءان baadaun. *Galled between the thighs* مشقا mushka, امشق amshuk (plur. مشق mushk). v. *galled*.

A THIMBLE انگشتین angushtureen.

THIN (*small, slender*) باریک baureek, نازل nauzik, رقیق tunuk, تنک rukeek, رقیق رقیق rukeek, رقیق rukauk, رقیق fugheer, رقیق fugheerut, نزار munkoof, منقوفت munkoofut, نزار nizaar, زور zumoor, نا سخت na sukht. (*lean*) اعجنی nuheef, نحی nuhif, لاغر laughir, عجا é-ajif, عجا ajfa.—(*not dense or coarse*) نا گنده na gundeh, نا کثیف na kuthif, نا غلط naghuliz. (*not thick, liquid*) باریک baureek, ابدار aubdaur, صهیر fuheer, مذاب muzaub, زایب za-éb. (*not numerous*) کلیل kuleel, کم کد kum adad, نا عدید na adeed. *A thin woman* زنی باریک zunné baureek jism.—*Thin paper* کاغذ رقیق kaughuda rukeek. *Thin of hair* حصا hufsa, (fem. احص ahufs), دممص dumus, ازط or ازط tunuk mooí, صغیت صغیت laud. *A thin plate of metal* صغیت fufechut, تنکه tunukeh, کونت koonut.

To thin (make slender) نازک کردن nauzik kirdun, صغیر کردن rukeek faukhtun, رقیق کردن fugheer kirdun, لاغر ساختن laughir faukhtun.—(*to make liquid*) باریک کردن baureek kirdun, گداختن gudaukhtun, زایب ساختن za-éb faukhtun.—(*to make less numerous*) کلیل کردن kuleel kirdun, کم عدد ساختن kum adad faukhtun. *They are thin (not numerous)* بسیار نیستند biffaur neestund, کثیر نیستند kuseer neestund.

THINE توست too, از تو uz too, ل ka (fem. ل ki). v. *Arab. Gram. p. 55*.—*It is thine* توست tooft, از توست uz toft. *They are thine* توند toond, از توند uz toond.

A THING امر ang, حال haul, حالت haul, قصه cheez, چیزی cheezé, شی shei, مصلحت khtifoot, قصیت kuzé-ut, فوف fawf, ولا wila, مصلحت mullut, شی shei-ullah. *It is the thing (or will) of God* شی shei-ullah. *The thing itself, the real thing* نفس الامر nufsu'l'-amr. *A trifling thing* محکر shei-a muhukkir. *Any thing eatable* علوس aloos, علبس alaus. v. *meat*. *The thing is certain* امر ظاهر است amara zauhiraft.

The thing is, that ... که haul aft keh ...—*Things* امور umoor, احوال ahwaul, (garments, effects) اشیا afshé-a, قضایا kuza-é-a, مسایل muta-él. اثواب af-waub, اسباب afbaub, ضیاع zé-a, ضیعات zé-aut, اموال amwaul, امور مهمه umoora mu-azzumut, امور جمیلت amooru ju-meelut. *Skilled in things* امور دیده umoor deedehe.

To THINK پنداشتن pindaushtun, خیال کردن khé-aul kirdun, اندیشه اندیشیدن andeeshédun, پندار داشتن pindaar daushtun, فکر زدن zunn faukhtun, فکر wuhm faukhtun, توهم ساختن tuwuhhim kirdun, تفکر ساختن tufikkir faukhtun, قیاس داشتن ké-aus daushtun, گمان کردن gumaun faukhtun, گمان بردن gumaun burdun, ظنون ساختن tuzunnin kirdun, گمانیدن gumanédun, تصور خال داشتن khaul daushtun, رای داشتن rafawwur faukhtun, تدبیر ساختن tudbeer faukhtun, ملاحظه کردن maulahzeh kirdun. v. *to consider, meditate, reason, judge, conclude, imagine, fancy, believe*.—*To cause to think* اندیشانیدن andeeshanédun, متفکر گردانیدن mutufukkir girdanédun, پندارنیدن pindaranédun. *You may think* خیال تا khé-aul kooné. *That you may not think* تا khé-aul nakooné. *To think highly of one's self* متخیل شدن mutukhé-ul shoodun, خود بین شدن tukhé-ul kirdun, خود پرست بودن khood been shoodun, خود پورست بودن khood purst boodun.

A thinker صاحب اندیشه fahib andeesheli, اهل فکر ahla fikr, زو پندار zu pindaar.

Thinking اندیش andeesh, پندار pindaar, وهم wuhm, متخیل mutukhé-ul, متاثر muta-affir. v. *thought*.—*Thinking deeply* دور پندار door pindaar. *Thinking well or justly* خیر اندیش kheir andeesh, ضواب fuwaub andeesh. *Thinking malevolently* فجور اندیش fujoor andeesh. *The thinking faculties* مفکرت mufikkir, قوت مدبرکت kuwwuta mudrikut.

THINLY (*slenderly*) باریک nauzik, نازک baureek, رقیق rukeekan, صغیر fugheeran, رقیق rukeekan, لاغر laughiran, نحی nuhifan. (*not densely*) نا گنده na gundeh, بی هنکفتی bé hungufté, نا کثیف na kuseef.—*Thinly dressed* پوشیده subuk poshédeh.

Thinness نازکی nauziké, باریکی baureeké, رقیق rukaukut, صهر zumr, نحافت nuhaufut. v.

اعتدال é-atidaul, امسال imsauk. v. also gain, profit.—*Thriftyly* با قلیل الخرج ba kuleelu'l-khurj, بر وجه خانه دار bur wujha khauneh dar, ذو قلیل الخرج ba é-atidaul.—*Thrifty* ذو قلیل الخرج zu kuleelu'l-khurj, اهل خانه دار khauneh dar, اهل اعتدال ahla é-atidaul, نا مبذر na mubzir, نا مسرف na mushrif, غیر بذول ghire-a buzool.

To thrill, v. to drill, pierce, bore.

To THRIVE غنی گشتن ghuné gushtun, صاحب مال بودن mauldar shoodun, مالدار شدن sahib maul boodun, دولت یافتن dowlut é-aftun, فرخنده گردیدن furkhundeh gurdédun.

A thriver اهل دولت ahla dowlut, مالدار mauldar, غنی یاب sahib maul, مالدار غنی zu maul, مالدار mauldar, غنی ghuné. *Thrivingly* مالدار mauldar, با دولت ba dowlut, غنی ghuné.

The THROAT حلق guloo, حلقوم hulk, حلقوم hulkoom, کوفجان koofjaun. v. neck.—(*the wind-pipe*) نای na-é guloo, سرخه furkheh. v. gullet, oesophagus.—*To cut the throat* قتل کردن kutl kirdun. v. to kill.—*A cut-throat* رهنز ruhzun, جزار juzzaur. v. cut-throat.

To THROB جستن دل justuna dil daushtun, جستن justun, برجستن burjustun. v. to palpitate.—*A throb* جستن دل justuna dil.

THROE (pain of child-bearing) درد وضع dur-da wuza, رنج ایستنی runja abistuné, هیلاج heilauj, مخاض mukhauz, ماضی maukhiz, زه zeh.

A THRONE مسند musnud (pl. مساند mu-saunid), تخت tukht, سریر sureer, تخت پای pa-é tukht, اورنگ awrung, چهاربالش chuhaur baulish, گاه gah, جلوه julweh gah, کرسی kurfé, اریکه kifhinjeer, دواج duwauj, ارعکه areckeh, عرش arish. *A royal throne* تخت پادشاه tukhta padshah, تخت ارسته tukhta arasteh, مسند دولت musnuda dowlut punah, مسند سلطان musnuda sul-taun, تخت هایون tukhta huma-é-oon. *The glorious throne* مسند عزت musnuda izzut. *The ornament of the throne* زیب اورنگ awrung zeeb, مسند musnud ara-é. *Sitting on a throne* (reigning) اورنگ نشین musnud nisheen, مسند نشین musnud nisheen, تخت نشین tukht nisheen. *To sit on a throne* (to reign) مسند نشین بودن musnud nisheen boodun, مسند نشین و مالک تخت و musnud nisheen ou mauka tukht ou mugen shoodun. *To mount the throne* جلوس کردن tukhta juloot kirdun, نشستن نشستن tukhta juloot nishtun. *To abdicate a throne* ترل خلافت turuka khillaufut kirdun. *To depose from a*

throne از تخت معزول کردن tukht az azool kirdun, مسند وضع سازختن uz musnud wuza saukhtun. v. to dethrone.—*To throne* گردانیدن musnud nisheen girdanédun. v. to enthrone.

Throng, v. crowd.—*To throng*, v. to crowd.

Throttle, v. windpipe.—*To throttle*, v. to choke.

THROUGH از این تا این uz ein ta aun turruf, جانب از این تا این uz ein ta aun jaunib, انسو aunsoo, از uz, ز or-zi, ب be, من min, عن aan, v. by.—*To pass through* گذشتن guzaushtun, گذشتن guzushtun, گذار کردن guzaur kirdun, خطور ساختن khutoor saukhtun, عبور ساختن aboor saukhtun. v. to pass.—*To pass through the town* انسو البلد befhahur guzushtun, گذار کردن aunsoo'l'bilud guzaur kirdun. *To pass through a river* عبور نهر کردن aboora nuh kirdun, مرور کدر راه muroora guzur rah saukhtun, گذار جویدار guzaur kirdun. *Through me* من از من uz min, منی minné, عنی aanné. *Through* از چه uz cheh. *To perish through famine* از قحط مردن uz kuh mur-dun. *Through the whole year* من سده min fun-neh. *To run through with a sword* تیغ سینه min fun-neh. *To bore through* گذار کردن ba teegh seeneh guzaurdun, سینه seif guzaur kirdun. *To bore through* سوراخ کردن sukub kirdun, سوراخ کردن sooraukh kirdun, سیوختن supookhtun. v. to pierce, bore.—*To dig through walls, rocks, &c.* منقوب ساختن nukib kirdun, منقوب ساختن munkoob saukhtun.

Throughout بهر جانب uz fur ta pa, بهر جانب behur jaunib, من اول الی آخر min awwul ila ila akhr, در همه min kulla wujuh, در همه dur humeh maukaun, فی کل موضع fi kulla mouza.

To THROW انداختن andaukhtun, انداز andauz kirdun, طرح ساختن turh saukhtun, افکندن rumé kirdun, باز ناله baznau-neh kirdun, پرتاب کردن purtaub kirdun, ترمیدن turmedun. v. to cast.—*To throw the eyes around* هر طرف نظر کردن hur turruf nuzr kirdun, *To throw stones* سنگ افکندن funk afkundan, رمی rumé ahjaur kirdun. *To throw stones at a dog* سگ انداختن befug funk andaukhtun. *To throw any thing on another's shoulders* امری بر لوش دگري andaukhtun. *To cause to throw* انداز گردانیدن andauzanédun, انداز گردانیدن an-

dauz girdanédun. *To throw away* افکنده کردن afgundeh kirdun, *بر انداختن* burandaukhtun, *افزودن* afzâhedun, *تجویر کردن* tujweer kirdun, *تخفیف ساختن* tuliteez faukhtun, *فکندن* fikundun, *هجر ساختن* hujr faukhtun. *v. to reject*. — *To throw by* طرف بر انداختن bur turruf andaukhtun. *v. throw away*. — *To throw down (overturn)* برهم زدن burhum zudun, *با خال برابر* zeer ou zubr kirdun, *سرنگون کردن* ba khauk buraubur zudun, *مخفقت ساختن* furnigoou kirdun, *مخفقت ساختن* mukhfik faukhtun, *تجویر کردن* tujweer kirdun, *فرو انداختن* furroo andaukhtun, *مقط کردن* mukt kirdun, *قعر* kaar faukhtun, *عطا کردن* att kirdun. *v. to subvert, demolish*. — *To throw or spread on the ground* کستردن kusturdun, *کدس کردن* kudis kirdun, *بسط ساختن* bezumeen bust faukhtun. *To throw one on another* انبار کردن ambaur kirdun, *یکدیگر انداختن* eek bur digur andaukhtun, *منابذت کردن* mûnabuzut kirdun. *To throw forward* پیش انداختن peish andaukhtun, *تورق کردن* turruf kirdun. *To throw one's self into danger* خود را در ورطه انداختن khoodra dur wurtcha halauk andaukhtun, *خود را در ورطه خطر انداختن* khoodra dur wurtcha khutr andaukhtun. *To throw headlong* هلاک کردن hulauk kirdun, *تکیر* tukwees faukhtun, *تکیر کردن* tukur kirdun. *To throw off, throw out (reject, expel)* بیرون کردن beeroon kirdun, *بر انداختن* burandaukhtun, *رفع و دفع* waraundun, *بر طرف زدن* rufa ou dufa kirdun, *نقی* rudd kirdun, *نقی* ruffa kirdun, *ساختن* nuffe faukhtun, *اطران ساختن* itraud faukhtun. *v. to eject, exclude*. — *To throw out (leave behind, distance)* پیش نبودن peish dofté numoodun, *عقب گذاشتن* akub guzushun, *پیش رو شدن* peish rou shoodun. *v. to outstrip, surpass*. — *To throw up (resign an office)* از منصب دست بردار شدن uz munsub doft burdaur shoodun, *خدمت عزل کردن* khydmut azl kirdun, *بار مغزول ساختن* baur maazool faukhtun. *v. also to vomit*. — *To throw (in wrestling)* کسی بکشتن musaraat kirdun, *عقلت کردن* kuffe begushté afkundun, *بخالی* uklut kirdun, *عقل ساختن* akil faukhtun, *زدن* bekhauk zudun. — *To throw down one's arms* دست از سلاح باز داشتن doft uz fillauh baz dauhtun, *سین و رمح بخاک انداختن* seif ou rumh bekhauk andaukhtun. — *To throw a spear* رزم انداختن rumh andaukhtun, *زرق کردن* zurk kirdun, *فاخیدن* faukhedun. *v. to dart, and*

under spear, javelin. — *To throw into prison* در تحبس dur zundaun nihaudun, *عکل کردن* tuhubbis kirdun, *در انداختن* durandaukhtun, *در زدن* durzudun, *در کردن* durkirdun, *طرح ساختن* turruf faukhtun, *القا کردن* ilka kirdun. *To throw off clothes* خلع جامه ساختن khulaa jaumeh faukhtun, *لباس باز کردن* libaus bauz kirdun, *اختلاع نمودن* ikhtilaa numoodun. *To throw together* بهم انداختن behum andaukhtun, *برهم زدن* burhum zudun, *واهم* wahum andaukhtun. *To throw lots* اقراع کردن ikraa kirdun. *v. lot*. — *To throw dice* تقارر کردن humaur baukhtun, *تقارر* tukaumur kirdun. *To throw all about* بهر طرف behur turruf andaukhtun, *بهر جانب* behur jaunib andaukhtun, *نجل* nujl faukhtun, *بر انداختن* burandaukhtun. *A throw* انداختن andauzé, *رومی* rumé, *طرح* turruf, *لوط* hittoo, *لوط* lutum, *لوط* ludus, *لوط* lufut. *v. also throe*. — *A throw at dice* تقارر بازی kumaur bauzé. *A fortunate throw* قبیل kubeel.

A thrower رومی raumé, *انداز* andauz, *افکن* rumé koonindeh, *افکن* afgun.

Throwing انداز andauz, *اندازا* andauza, *افکن* afgun. *Throwing into the fire* در آتش انداز dur autash andauz, *ندا* nida.

Thrown انداخته andaukhteh, *افکنده* afgundeh, *رومی* rumé, *مرمی* murmé, *مرمی* murtumé, *ترمیده* turmedeh. *Thrown on the highway (as a foundling)* مرموز mumbooz.

A THRUSH باسترال bausturauk. *v. starling*.

To THRUST (force in) در کردن dur kirdun, *در زدن* dur zudun, *تدخل کردن* tudukhkhul kirdun, *دخل کردن* dukhl girdanédun, *هجوم* hujim kirdun. *(to drive, shove)* راندن raandun, *هجوم کردن* hujoom kirdun, *دفع کردن* dufa kirdun, *تدفع ساختن* tudfe-a faukhtun, *مخیزد کردن* humleh faukhtun, *مخیزد* mukheez kirdun. *v. to push*. — *To thrust with a sword* کذار گذار guzaurdun, *تیغ کذار* teegh guzaur faukhtun. *To thrust one's self in* خود را دخل کردن khoodra dukhl girdanédun. *v. to intrude*.

A thrust هجوم hujoom, *حمله* humleh, *دفع* daufa, *زفت* zuft. *v. push*. — *A thrust with a sword* کذاری seif guzaure, *هجوم تیغ* hujooma teegh.

A thruster در کننده dur koonindeh, *دفع ساز* dufa sauz, *هجوم گر* hujoom gur.

الجا کردن ilja kirdun, لزوم ساختن luzoom faukhtun, فرسودن furfoodun. — (to restrain, can- fine) باز ربط کردن zubt ou rubt kirdun, داشتن baz daushtun.

A tie (knot) عقد akd, بند keid, bund. (bond, obligation) عهد ahd, سربسته furbusteh, وجوب wujoob.

TIER سلسله filfilch, صفی suf, نظام nizaum. v. row, range, rank.

Tiff, v. drink, liquor: peevishness, pet.

A tiffing پوشینه poofeench, حاضری hauziré.

A TIGER پلنگ pulunk, نمر numir, ببر ba-byr. — Spotted like a tiger نمر numir, نمریت numir-ut, نمره numira. [theer a lion is also used in some parts to denote tiger.]

A tigress پلنگ ماده pulunk maudeh.

TIGHT (neat, clean) نو تراکت zu nuzaukut, خوشنبا khooshnuma, لطیف luteef jaumeh, زو طاهرت u tauhirut. (tense, stretched, drawn together) سخت کشیده kushédeh, کشیده kushédeh, درهم گرفته aumudeh, درهم گوریت bukhchédeh.

To tighten (make tense) سخت کشیدن fukht kushédun, درهم گرفتن behum awurdun, درهم گوریت bukhchédeh. v. to stretch.

Tightly (neatly) با تراکت ba nuzaukut, خوشنبا khooshnuma. — (tensely) بطور سخت کشیده be-toora fukht kushédch, بر وجه بهم aumudeh.

Tightness (neatness) تراکت nuzaukut, خوشنمایی khooshnumai-é. (tenseness) سخت کشیده haula fukht kushédeh.

A TILE آجر khusht pukhteh, خشت پخته ajurr, قرمید kymeed, تاوه taweh. (covered with tiles) با خشت پخته پوشیده پوشیده poshédch, زو قرمید zu kurmeed, مقرمید mukurmeed.

To tile با خشت پخته پوشیدن ba khusht pukhteh poshédun, مقرمید کردن mukurmeed kirdun.

A tiler آجر زن khusht gur, آجر زن mu-ujur.

TILL, until تا ta, تا که takeh, الی ila, حتی hutta, الی متی hutta aza, الی تا ta, تا کی ta beké? تا این وقت ta ein wakt, الی الان ila aun zumaun, الی الان ila'p'aun, الی هذا الان ila haza-u'p'aun. Till that time, till then تا ان وقت ta aun wakt, الی ان حتی ila aun zumaun, الی ان تا امروز ta imrooz.

الی یومنا هذا ila é-oomina haza. Till the end of time الی آخر زمان ila akhra zumaun, الی نهایت ila ghire-a niha-é-ut.

To TILL زراعت کردن zira-at kirdun, وارانیدن waraundun, بزراعت مشغول شدن bezira-at mush-ghool shoodun, شخم زدن shukhum zudun, زمین کاشتن zumeen kundun, کاشتن kushtun, ارض شکافتن arz shagauftun, بفسار دادن befaur dadun, بفسار دادن befaur dadun, شیار کردن shé-auredun, شیار کردن shé-aure kirdun. v. to plough, cultivate. — Tillable, v. arable.

Tillage زراعت zira-at, زرع ziraat, فلاحت fulahut, دهقانی dihauné.

A tiller زارع zaura. v. ploughman.

A TILT (cover of a boat, etc.) تم tum, سایبان fa-é-baun, پرده perdeh, کلت kullut, سایوان fa-é-waun. v. also canopy, tent: thrust. — (a tournament) ضرب اسنان zurba asnaun, رماح rummauh.

To tilt (cover with a tilt) با تم پوشیدن ba tum poshédun, سایبان کستردن fa-ébaun kusturdun, کلت بسط کردن perdeh kushédun, کلت بست کردن kullut bust kirdun. To tilt with lances (as at tournaments) ضرب اسنان کردن zurba asnaun kirdun, جریده انداز rummauh faukhtun, رماح ساختن jureedeh andauz kirdun. To tilt or fight with rapiers مجالدت کردن mujaulidut kirdun, مجالدت ساختن mubaulidut faukhtun. To tilt (lean or fall to one side) میل شدن mei-ul shoodun, بجانب افتادن bejaunib uftaudun. To tilt a barrel برميل میل کردن burmeel mei-ul kirdun.

A tilter مجالدت کننده mujaulidut koonindeh, رماح مبارز rummauh fauz, مبارز mobauriz. v. combatant.

TIMBER درخت durukht, حطب hutub (pl. اخطاب ahtaub), چوپ chope, عود a-ood (plur. عودان awaud, عیدان a-édaun), خشب khushub, خشبان khushbaun). v. wood. —

A timber-merchant حطب huttaub, خشاب khush-shaub. A place abounding in timber حطب hutteeb.

Dry timber for firing اخطاب ahtaub, هیثم heezum, خشک چوپ khushk chope, چوپ chopah khushk, طبرخون tubrkhoon. v. wood. —

A piece of timber چوپ پاره chopah parah, کسار kusaar. v. chop. —

Timbers and other materials for building کراسته kuraushteh, کراسته kuraushteh. The timbers of a house درخت خانه durukhta khauneh, پالار palaur khauneh, پالار palaur, هور humoorod, فرب فربه fureeb, هیثم heezum. v. beam, rafter. —

Timbered, v. built, formed.

A TIMBREL طبل tubl. v. tabler.

raus, هيبیت baek, باک bauk, ترس beem, بیم. heebut. v. fear, cowardice.

Timidly, timidly با هراس ba khawf, با خوف ba huras, هيبان heebaun, اشتد دل ushturdil, بی با باک ba baek, بلا جرات bila juraat, بع ghairut, با باک ba bauk ou purwa, پر بیم pur beem.

TIN ارزير rufaus, رصاص kula-é, قلعي arzeez. A tin plate تنكه tunukeli, صفيحت به قونت fufeehut ba kula-é andoodeh, اندوده رصاص ابيض koonuta turfees. — White tin رصاص ابيض rufaula afeez. Black tin رصاص افسود rufaula asfud.

To tin اندودن ba kula-é andoodun, مرصص ساختن turfees kirdun, روپينه murufus faukhtun. To tin brass vessels روپينه rooi-eneh faukhtun; روپين کردن rooi-en kirdun. A tin-man قلعي kula-égur, رصاص rufaus.

Tinned رصاص اندوده murufus, با رصاص ba rufaus andoodeh, با قلعي پوشيده ba kula-é poshede, روپينه rooi-eneh.

TINCTURE, tint رنگ runk, گون goon, صبغ fubugh, خضاب khyzaub, صيف khuzib, صرف syr. — A chymical tincture سرخه keemé-a. A red tincture سرخ furkh, سرخابي furkhé, سرخاب furkhaub, سرخابي furkhaube. v. colour, die.

To tincture, tinge رنگ دادن runk dadun, صبغ کردن rungeen numoodun, لون لون fubugh kirdun, صبغ دادن fubaugh dadun, ملون ملون mulawwun faukhtun, از دادن ruda dadun, از دادن azshdun, تخصيل muradaat kirdun, خضب کردن tukhzeeb faukhtun, خضب کردن tukhzeeb faukhtun, تغير تغير tughummir faukhtun, تغير دادن tughmeer zudun. v. to die.

TINDER (also a tinder-box) اتشنه autashzune, اتشن autashzun, اتشبار autashbar, اتش autash angeez, افروز autash afrooz.

To TINGLE, tinkle, tink طنين tinin kirdun, طنينه tintineh faukhtun, تين تين tineen zudun, رنم رنم runim kirdun, تلابيدن tulabédun, اطنان itnaun kirdun, زمزمه زمزمه zumzumeh faukhtun. — A tingling in the ear هوي hooi.

TINSEL (any thing shining with false or superficial lustre) رونق صورتها roonuka foorutnuma, شعله دروغ roshunai-é kulb, شعله دروغ shaaleha duroogh. — (shining with false lustre) رونق zu roonuka foorutnuma. To tinsel (decorate with false lustre) با شعله دروغ اراستن ba shaaleh duroogh araustun, با رونق صورتها با رونق صورتها roonuka foorutnuma andoodun.

Tint, v. tint, tincture. — Tiny, v. small.

The TIP (point, extremity) نوک sur, نوک nook, بن bunn, اوج awj. v. top. — The tip of the nose بینی bunna beené. To look at the tip of the nose بینی را نگرستن bunna beenéra nugguruf-tun. v. under nose. — The tip of the finger سر انگشت fura angusht, بنانet bunaunut. v. under finger. — An impression made with the tip of the finger نكته nukteh.

To tip (cover the point) نوک پوش کردن nook posh kirdun. To tip with a ferrule با نعل ba naal poshédun, پوشیدن ba purauzwaun busteh kirdun. To tip the wink رنم rumaz kirdun. v. to wink; also to pat, tap.

To TIPPLE باده پرستي کردن bādeh purusté kirdun, نوشا نوش nooshā noosh kare-dun, شراب شارب shuraub alhamédun. v. to drink. — Tipple شارب shurb, شارب shuraub, نوش noosh. v. drink, wine. — A tippler باده پرست bādeh purust, شارب شارب shuraub noosh. v. drunkard.

A TIPSTAFF (officer of a court) محضر mulhizer, حواله huwauleh, الوصيل alwaseel, شرطی shurté, سرهنگ surhunk, عسس asis, جلواز jilwauz, توثور toufoor.

TIPSY مست must, سرمست surmust, اسيه mukhmoor, افسمه afeemeh dumaugh, مجبور furaun. v. drunk.

TIPTOE سر انگشته پا fura pa-é, سر پا fura angushteh pa. — To walk on tiptoe پسر پای رفتن befura pa-é ruftun. — To stand on tiptoe پسر پای استادن befura pa-é istaudun.

A TIRE (rank, row) سلسله filfileh, سلك filk, کله پوش kulleh posh, سر اغوش suraghooth, ارایش ara-ésha fur. v. also attire, furniture, apparatus.

To TIRE (weary out) ایتاب کردن ita-ab kirdun, وامانده wamaundeh faukhtun, افکار afgaur kirdun. v. to fatigue, weary; also to attire, dress. — (to become fatigued) معتوب maatoob shoodun, افکار شدن afgaur shoodun, وامانده بودن wamaundeh boodun, تعب ta-éb shoodun, اویده بودن aweodeh boodun.

Tired معتوب maatoob, افکار afgaur, وامانده wa maundeh. — Tiredness تعب taab, عا ana, خراب khubaul, ماندگی maundegé. v. fatigue.

Tiresome (fatiguing) منتهل muntuhik, معتوب maatoob sauz, ایتاب ita-ab sauz, ازار azaur rufaan. v. also tedious.

Tiresomeness, v. tediousness.

A TIREWOMAN زنی پیرایی zunné peera-é, ارا ara, مشاطه muštauteh (pl. مشاطهگان muštautehgaun), ماشط maushit, ماشطه maushiteh, نامصت naumyfut.

TISSUE (gold or silver stuff) زربفت zurbuft, زردوژی zurdoozé, سراسر surasur, سیبفت seembuft.—To tiffue, v. to interweave, variegate.

A TIT (small horse) اسبچه asbcheh, اسب asba koochuk.

A titbit مزه muzeh, نغایس nufa-és. v. delicacy.

A TITHE عشر ushr (pl. اعشار asha-ér, اعشار é-ashaur, اعشرا é-ashira. Legal tithes اعشار é-ashaura shura-é-ut.

A tithe-gatherer اعشار ashshaur, ده ستان duh fitaun; دهچی dühché. To collect tithes تعشیر taashéer kirdun. To pay tithes اعشار کذار ashaur guzaur shoodun.

To TITILLATE دغدغه کردن dughdugheh kirdun, ندغ ساختن nudigh faukhtun. v. to tickle.

Titillation دغدغه dughdugheh, ندغه nudigheh, غلغلجه ghulghuleej, غلغلجه ghulghuleejeh.

A TITLE لقب lukub (plur. القاب alkaub), وصفی wufuf (pl. اوصاف awsaf). The title or title-page of a book سرنامہ surnameh, سرنوشت surnoosht, ریباجه unwaun, انیان ané-aun, deeauje. v. name, appellation.—(a claim of right) علاقت da-wé, دعوی shuroo-a, علاقت alaukut, حق huk, داد حقت dauda hukut.

To title لقب دادن lukub dadun, نامیدن naumédun. To title a book تعنیت کردن taané-ut kirdun, تعنیت taaneen faukhtun.

To TITTER خند زدن khund zudun, قهقهه kuhkuheh kirdun, قه ساختن faukhtun. v. to laugh.—A titter خند khund, قهقهه kuhkuheh, قه kuh.

A TITTLE نقطه nukteh. v. point, particle.

TITTLE-TATTLE گفت و گوی guft ou gooí, قیل و قال kufruta kulaum, سخن بیهوده fukhuna bechoodeh, keel ou kaul, هیزه کو hirzeh goo. v. tattle, prattle.

To tittle-tattle گفت و گو کردن guft ou goo kirdun, سخن بیهوده راندن fukhuna bechoodeh raundun, هیزه کوی شدن hirzeh gooí shoodun, یافته گفتن é-aufeh guftun. v. to prate.

TITULAR (nominal) نامدار suma-wé, نامدار naumdar, زو لقب zu lukub, زو اسم zu ism.

TO به, به beh, در dur, الی ila, لی li or la, لود ludu, لودی ludu, نحو nuho, نحو foot, سوی foot. v. toward, till.—It is also expressed often in Persian by the participle added to the noun: as دل را dilra to the heart,

dilhara to the hearts. — To me مرا mera, بتو bemun, لی lee. To thee ترا turā, betoo, لك laki (fem. لك laki). To him or her او را ora, باو ba-oo, بدو bedoo, له laho (fem. لها laha), الیه ileihi. To us مارا mara, بها be-ma, لنا lana. To you شما shumara, بشها be-shuma, لكم lakum (fem. لكن lakunna). To them ایشان eishaur, ایشان ba-eishaur, لهم lahum (fem. لهم lahunna).—To himself بخود bekhood, الی نفسه ila nufsihi, الیه ileihi. In order to تا ta, که keh, takeh, کی kee, ان an, کما keema, کما keemeh, لکی luké, ان لکی luké aun. To that بان be-aun, بدان bedaun, انرا anra, الی زللا ila zalika, له lahu, لها laha, لذل lazauka, لذل lafauka, لهذا lahaza, لهذا lahazih. To this لهذا ba-ein, بادین badein, اینرا einra, لهذا laza, لهذا lazihi, لهذا lahaza, لهذا lahazih.—To that place بانجا baunja.—To no purpose بی معنی beemaané guftun, بیهوده bechoodeh raundun. To answer to the point مناسب جواب دادن munau-sib javaub dadun, یا مناسبیت رد کلام گفتن ba munau-sibut rudda kullaum guftun.—To-day امروز imrooz. v. day. — To-night امشب imshub. v. night. — To-morrow فردا furda. v. morrow. — Is the governor gone to the gardens? گورنر صاحب governor sahib dur baugh rusteh and? To-day he will not go امروز نخواهند رفت imrooz nekhauehnd ruft. To-morrow he will go فردا خواهند رفت furda khauhend ruft. Will he come to-day? امروز خواهند آمد imrooz khauhend aumud? He is gone to Calcutta در کلکته dur Calcutta rusteh and. I went yesterday to the Nabob's house دیروز بخانه نواب صاحب nabob's house dur nabob's house rusteh and. Will you go to Europe this year? شما امسال اروپا imshaul shuma dur vala é-ut khauhend ruft? To-day I went to the market امروز در بازار رفت imrooz dur ba-zaur rusteh boodum. To-morrow I will go to Morshedabad فردا در مرشدآباد خوهم رفت furda dur Morshedabad khauhum ruft. I hear that the Nabob is gone to Azimabad نواب که نواب shineedeh aumud keh novaub sahib dur Azimabad ruftund. When will he go to Feynabad? تاکی در فیضآباد خواهند رفت taúké dur feizabad khauhend ruft? He is come to the governor's house در خانه گورنر صاحب dur khauehnd governor sahib aumudeh and.

and. *The governor sends his compliments to you* گورنر صاحب شہاراً سلام گفٹہ اند governor sahib shu'maura falaum gufteh and. *To-morrow I will go to see the governor* فردا جہت ملاقات کوانر furda jihuta mulakauta governor sahib khauhim ruft. *And the rajah Porfidaroy vakeel to the Nabob Shuja Dowlah* وراجہ پرسیدہ رای wa rajah Porfidaroy vakeela novaub Shuja Dowleh.—*When the day had drawn to an end* چون روز تہام کریدید choon rooz tumaum kirdeed. *The servants of the king's palace said to him, who are you?* خاصان بارکادیر? khauffauna bargauha thali ora furmoodend, keh too keefté? *I was formerly servant to the Ameer Khojund* اول awwula nuzda ameer khojund nookur ou chakur boodum. *The king gave orders to his attendants* شاہ کارپردازان shah kaurpurdauzauna khoondra hookum kirdend. *It came to the ears of the king* بادشاہ رسید dur goosh ou fuma padshah rufteed.—*From this side to that* ان سو این سو an so ein so, *axol* akhwala akhwala. *To run to and fro* پویان بودن pooi-aun boodun, *Face to face* رو برو roo heroo. v. *opposite*.—*To go over to a party* رو گردان شدن roo gurdan thoodun.

A TOAD وزغ زھر دار wuzugh, *zafda-u's'tum*.
A toad-stool کبا kuma. v. *fungus*.

To TOAST بریان کردن buré-aun kirdun, *مسلی* mushwé faukhtun, *مسلے* muslé kirdun, *دسیس* dusees faukhtun, *برشته* burushtun, *جفت* juft faukhtun. v. *to roast*.—*To toast the health of a mistress or friend* دوستکام doostkaum naumédun, *دوستکانی نوش* doostkauné noosh kirdun.

A toast (toasted bread) نان برشته nan burushteh. (a health to a mistress or friend) دوستکام doostkaum, *دستکان* doostkaun.

Toasted *مضلی* mushwé, *مضلی* muslé, *بریان* buré-aun.—*A toaster* بریان کننده buré-aun koonindeh, ساز *مضلی* mushwé sauz.

TOBACCO دوتون dootun, *طبقو* dukhaun, *تنباکو* tambako, *دوخان* dukhaun, (plur. *ادخت* adkhinut). *To smoke tobacco* دوتون نوشان بودن dootun kushédun,

dukhaun nooshau boodun.—*A tobacco-pipe* قلیون kulé-oon, *امامہ* amaumeh, *لولہ* looleh. *A tobaccoist* دوتن فروش dootun furoosh.

A TOE انگشت پای angushta pa-e. *The great toe* انگشتہ angushteh. *The toe of a boot or shoe* منقار minkaur, *منقاد* minkaud.

TOGETHER (in company, in the same place or time) ہم hum, *باہم* bahum, *بہم* behum, *برہم* burhum, *معاً* maan, *بہم دیگر* bahum deegur, *جمیعاً* jumé-an, *فراز* firauz, *اندرو* anduroo, *اندروا* andurwa, *یکجا* eekjau. (without intermission) *پیوستہ* pivusteh, *بی اہمال* bé ihmaul. v. *intermission*.—*Agreeing together* ہماہنگ humahunk, *ہمدل* humdil, *ہمزن* humrunk. *Labouring or acting together* ہمکن humkoon, *ہمباز* humbar, *ہمساز* humsaz, *Playing (or gaming) together* ہمباز humbauz. *Sitting together* ہمزانو humzaunoo, *ہمنشین* humnisheen. *Lying together* ہمپیستر humpister, *ہمخوابہ* humkhaubeh. *Living together* ہمخانہ humkhauneh, *ہمدیوار* humdeewaur, *ہمسایہ* humsa-éh. *Breathing together (very intimate)* ہمدم humdum. *Born together (as twins)* ہمزاد humzad. *Sitting together at table* ہمسفرہ humsufreh, *ہمبزم* humbuzm, *ہمکاسہ* humkausheh. *Joined together in alliance* ہمبھوٹاق humwufauk, *ہمبھد* humahd. *To assemble together* واهم امدن wahum aumudun. v. *to assemble*.—*To collect together* فراہم اوردن furrahum awurdun. v. *to collect*.—*To converse together* ہمصحبت کردن humsfuhbut kirdun. v. *to converse*.—*To mix or jumble together* برہم زدن burhum zudun. *To be jumbled together* بہم در شدن behum dur shoodun. *To be drawn together (contracted)* بہم بر بہم امدن behum bur aumudun. *To join together* ملاہمت کردن mulahimut kirdun, *ملاحم* mulahim faukhtun.—*Together with* با ba, و wa, مع ma.

TOIL سعی بلیغ kaur ou baur, *کار و بار* kaur ou baur, *کوشش* kooshish, *جہد* jihud, *عنا* ana, *کار* kaur ou ana. v. *labour*.—*To toil* کار ساختن kaur faukhtun, *سعی بلیغ* sa-e buleogh numoodun, *کوشش* kooishish faukhtun. *Toils* کام daum, *کمند* kamund, *شبیکہ* shubeckeh. f. *stern*, *net*.

Toilsome *منتہک* muntuhik, *کنا* kuma, *موجب* ita-ab awur, *اتعاب* ita-ab, *موندگی* moudagi sauz.

Toilsmen's *حال منتہک* haal muntuhik, *تعب* taab, *اتعاب* ita-ab,

A T O K E N نشان ishaun, اشارت nishaun, علامت alaun, معلم maalum (plur. معالم ma-alum). v. sign, mark. — A token or memorial of friendship یاد کار é-audkaur, یاد کرد é-aud kird.

T O L D گفته gufteh, مروری murwé, محکی muhké, معروض maarooz, منطوق muntook, منلخص mutuluhhüs.

T O L E R A B L E قابل تحمل kaubila tuhum-mul, مقارب tuhummulé kaubil, مقارب mukaurub. — Tolerableness احتمال ihtimaul, حال haula mukaurib. — Tolerably قابل تحمل kaubila tuhummul, مقاربا mukauriban.

Tolerance (patient suffering) صبر subr, تحمل tuhummul, شکیبایی istihmaul, استیصال istihmaul, بردبار burdbar. v. patience.

To tolerate (permit, connive at) رخصت دادن rukhsut dadun, تانی ta-anné dauhtun, اصطبار داشتن ighmauz numoodun, استیصال داشتن istibaur dauhtun. v. also to suffer. — Tolerated رخصت پذیر rukhsut pizzeer. v. suffered.

Toleration (indulgence, connivance) رخصت rukhsut, تانی ta-anné, اصطبار ighmauz, استیصال istibaur, تحمل tuhummul, اجازت izauz.

T O L L خراج khurauj, باج bauz, باژ bauzsh, ترغاق turghauk, ترغان turghau, قطیعت kuté-at, وضیعت wuzé-at (plur. وضايع wuza-é-a). v. tax. — Toll paid for guarding the roads راه داری rahdaré, خفیر khufeer. Toll paid for passing a river باج عبور bauja aboor. A toll-gatherer باجدار bauj dar, راه دار rahdar, راهوان rahwaun. v. tax-gatherer. — To pay toll خراج گذار کردن khurauj guzaur kirdun, باج گذار شدن bauj guzaur shoodun, ادای راه داری ساختن ada-é rahdaré faukhtun. — To collect tolls باجدار شدن rahdaré gooriftun. — To toll a bell ضرب ناقوس کردن zurba nakoos kirdun, ضرب زنگ ساختن zurba zunk faukhtun. baunka nakoos zudun.

A T O M B قبر kubr, کور goor, تربت turbut, مزار muzaur, مقبره mukbureh, قبرگاه kubrgah, کورستان goorkhauneh, گورجا goorja, گورستان gooristan, رجم rijm, ستودان futoodan, سر firr, راموس raumous. v. sepulchre. — A tomb-stone مزار muzaur sunk, مرقد markud. v. monument.

To tomb, v. to entomb, bury, inter.

Tombless بی قبر bé kubr.

A T O M E جریده jurcedeh. v. volume.

A T O M I T القرطبان alkurtibaun.

A T O N E اهنگ ahunk, صدا suda, اواز awauz, پرده perdeh, رونم runim, هوا hawa, عشاق nuwa, نو mukaum, مقام mukaum, اصول

ushaun. From tone to tone (also in single tones) مقام mukaum bemukaum. Speaking or finging in a sweet tone of voice تلحين tulheen, اواز awauz gooi-aun. v. sound, note.

T O N G S کلبتان kulbutaun, کلبتین kulbu-teen, کلابت kulaubut, ماشه maushch. v. forceps.

The T O N G U E (organ of speech) زبانی zubaun, لسان lissau (plur. اللسان al-lisaneh), شبدع shib-da, لهجت luhjut, معلق malauk, مقول mukool (plur. مقاول mukawul), شاهد shauhid. v. also language, speech. — The mother tongue لغت loghat. A glib or eloquent tongue مسجل mus-hul, سلت sult. Glib-tongued زبان اور zubaun awur, حلیف اللسان huleefu'l-lissau. v. eloquent. — Tongue-tied (having an impediment in speech) گرفته goorifteh zubaun, عقد اللسان akdu'l-lissau, طمطم tymtym, طمطمط tymtymut. Having a malevolent tongue بد زبان bud zubaun, زباندراز zubaundiauz. To hold the tongue (to be silent) بی زبان بودن khaumush shoodun, سکوت شدن bé zubaun boodun. — Tying up the tongue زبان بند zubaun bund. To tongue, v. to chide; talk; lick. — Tongued (having a tongue) زبانی zubaun, لساندار lissaudar. — Tongueless بی زبان bé zubaun, غیر لسان ghire-a-lissau. v. silent, speechless. — The tongue of a balance زبان ترازو zubauna mezzaun, زبان ترازو zubauna turauzoo, کپان naureha kupaun, بارکین baurkeen. The tongue of a buckle زبانه zubauneh.

T O N S U R E تراش turash, برند burund.

T O O نیز neez, هم hum. v. likewise, also. (over and above) بالا bila aun, بالا an, فوق fawk.

A T O O L الت alut, ادات adaut. v. instrument: venal, hireling.

A T O O T H دندان dundaun, سن finn. A little tooth سنینت funeinut. A canine tooth ناب سگدندان dundauna naub, دندان ناب naub, سگدندان dundauna fug. Canine teeth انیب ané-aub, انیب ané-ub, انیب ana-é-éb. A back tooth اسیا دندان dundauna asé-a, zurs (plur. اضارس azauris, ضروس zuroos). Teething متغیر mustufinn, متغیر musghur. Shedding the teeth متغور musghoor, متغیر musghyr. The laughing (or fore) teeth (because shown when laughing) دندان خنده dundauna khundeh. The biting (or fore) teeth کیر دندان dundaun geer. The stuper of the teeth (from eating any thing acid, &c.) کندی دندان kundé dundaun. To draw teeth دندان برکندن dundaun burkundun, دندان از بین کشیدن dundaun uz beekh ku-shédun. The teeth or wards of a lock مدنج mu-

دندل mudunk. *The tooth or teeth of a saw or comb* دندانه dundauneh. *To gnaw with the teeth (also to mutter with shut teeth)* دندیدن dundédun. v. *to gnaw.*—*With tooth and nail (with one's utmost force)* با بذل مقدر و سعی موفور ba buzla mukdoor ou fa-é moufoor, و با بذل اقدام ba buzla ikdaum ou ihtimaum, با بذل اهتمام ba buzla kudrut ou fa-é jumeel. *To oppose to the teeth* روبرو rooberoo mukhaulifut numoodun, بروی berooi digur ma-arizut faukhtun. *To cast in the teeth* سرزنش کندن furziniſh guftun, دشنام دادن dushnaum dadun, طعن و طنز زدن taan ou tunz zudun. v. *to upbraid, revile.*—*To cast one's words in his teeth* کسب را سخنش باز انداختن kullera fukhunish baz andaukhtun, کلامش رد کردن fulaunra kulaumiſh rudd kirdun. *In spite of the teeth* (nolens volens) ناخوام kliauh ou nakhauh, بی اختیار chaur ou nachaur, بی اختیار bé ikhté-aur, بالضرورة bi'z'zurooreh. *To sharpen the teeth* تیز کردن دندان taze kirdun dundaun.

To tooth (furnish with teeth, to indent) با دندان ba dundaun araufun, اره سا کردن arreh ſa kirdun, منتشر اسبا ساختن minſhaur afa faukhtun, کنده کردن kundeh kirdun.

The tooth-ach نمراس zuraus, رنج دندان runja dundaun, درد سن durda sinn.

A tooth-drawer کش دندان dundaun kush, دنداun burkoonindeh.

Toothed دندان دار zu dundaun, دنداun dar, اهل سن ahla sinn. v. *indented, ferrated.*—*Toothless* بی دندان bé dundaun, غیر ghire-a sinn.

A tooth-picker خلال khulaul (plur. اخلت akhyllut), اهنج ahunj. *To pick or clean the teeth with a tooth-picker* تخلل کردن tukhullul kirdun.

Toothsome و صفا ahla zook ou fufa, خوش مزه zu luzzut ou zook, خوش مزه khooſh muzuh, خوشکوار khooſhguwaur. v. *palatable, savoury.*—*Any thing toothsome* مزه muzeh. v. *titbit, delicacy.*—*Toothsomeness* خوش کواری khooſh guwauré, لذت luzzut, ذوق zook.

The TOP سر fur, تار awj, تار taur, تارک tauruk, کله bauleh, بالا balau, کله kullut, فرع furk, راس raas, سرسره fursureh, کله kulleh, سر fura, کمره kungureh, زروت zirwut, کمره kummut, چکاو chugaw, چکاو chugawuk, چکاو chugauf, قذفت kuzfut, خانه baudkhauneh, قدام kau-dim. v. *pinnacle, head.*—*The top or crown of the head* افسر سر afsureh fur, ام الراس ummu'r'raus,

کلال kulaul, کلالک kulauluk, گروهه kuroo-heh, اهیان ahé-aun, اهیانه ahé-auneh, اهیان ahé-auna fur, چکاو chukaud, مفرق mufruk (plur. مفرق mufaurik), میان mei-auna fur, قنص or قنس numghut, نصلت nuſlut, کله kulluh, *The top of a mountain* قله kulluh, راس الجبل raſu'l'jebel (pl. hulluha kooſh, شینزاف shinzauſ, (roo-oofa jubaul), راس الجبل raſu'l'jebel (pl. thinzooſ, راع raugh, دژ duzſh, قرن kurn (plur. قران kuraun), تیغ tecgh, تود tood, کلال kulaul, کیلان keelaun, کلال kulauluk, سرسره fursureh, سربالا furbalau, نبخت numghut, نیق neek (plur. نیوق né-ook), کزفت kuzfuta, گریوه gureweh, تل tull, شخ شکوه shukha kooſh, شاعت shaaf, شاعاف sha-auf, شاعافات sha-afaut, شعوف sha-oof, شمراخ shimraukh, امصدت amſudut, مصداun, شخش khintuwut, شخش shukh-kunah, قنعت kunaat, قبل kubil, قاعلت ka-elut.

A cloud on the top of a mountain عبا ama. *A fortification on the top of a hill* کلات kulaut, درغاله durghauleh. *The top or best of any thing* سرات suraut.—*From top to bottom* سرتاپا سرتاپای surapa, سرتاپا uz ſurtapa, سرتاسر ſurtuſur. *The top or cover of a pot* دیك افراز deek afrauz, دیك افراز deek afzaur, سرخ ſurkhum. v. *lid, cover.*—*A bundle laid on the top of a load* سر بر ſurbur. *The top of a wave* غارب ghaureb, سر موج ſura mooj. *Level on the top* سربهن ſurpuhneh. *The top of a house* تار خانه taura khauneh, اسپانه afumauneh, کزونی kuzooné. v. *roof, battlement.*—*A summer apartment on the top of a house* بالا balaukhauneh, سرتاق ſurtauk, بسغ buſgh. *A window on the top of a house* خور baudkhore. v. *شرفیت*—*The top of a tower, wall, etc.* شرفیت ſhurſut.—*The top of a declivity* سوانداز ſurwandaz. *To bend down the top of any thing* سرباین ſurabun kirdun.—*A boy's top* فرفر ſurfur, فرفره ſurfureh. v. *gig.*—*Topless* بی سر bé ſur.

To top (rise aloft, be eminent) افراز کشتن efrauz guſhtun, سر افراز شدن ſur efrauz ſhoodun, رفیع rufé-a boodun, تفضیل تفضیل tufuſſut, افشرف افشرف afſhurſ guſhtun. v. *to surpass; also to predominate.*—*(to cover on the top)* پوشش پوشش ſur poſh kirdun, پوشش پوشش poſhiſh nihaudun, پوشش پوشش poſhédun. *(to top)* ساختن ſaukhtun, خطاب کردن peerauſun, تشذیب کردن tushſeob kirdun.

Top-full لبریز libreez, لبالب libalib. v. *full*,
brimfull. — *To be top-full* سر نثارو لبریز بودن fur
 nisauf ou libreez boodun.

Top-heavy گوراؤن سر *guraun fur.*

Topmost بلندترین bulundtureen, بالاترین ba-
latureen, بترتین burturēn, ارفع arfa, اعلى aala.

A TOPAZ (gem) طوپاز, zubrjud.

To TOPE (*drink hard*) باده پرستی کردن
baudeh purušté kirdun, جامی لبالب خوردن, jaumé
libalib khoredun, نوشانوش شراب اشامیدن, noo-
shanooš shuraub ašhamédun.

A toper پیست باله baudeh puruft. v. *drunkard*.

TOPICAL **بِلَاد پِیوند** *bilaud pivund*, **تخطیط**
بِلَاد مُنْصُوب *tukhtetu'l'bilaud munsoob*. v. *lo-*
cal.—*Topical remedies* **فُرْدِیَات** *furdé-aut*.

TOPICK (*subject*) منشا munsha, مصدر musdar.

TOPOGRAPHY تخطيط البلاد tukhteetu'l'
 bilaud. — *A topographer* تخطيط البلاد
 tukhteetu'l'bilaud koonindeh.

Topping, v. *fine, gallant*.—*To topple*, v. *to tumble*.

TOPSY-TURVY شیبو، *zeer ou bala* زیر و بالا
 زیر و زیر، *shé-oo balau* برافروں، *buraufurood* بالا
zeer ou zubr سرنگون، *furnigoon*. — *To throw*
topsy-turvy باز کونه کردن، *baz gooneh kirdun*.

A TORCH مشعل mushaal, مشعلت mushaa-lut (plur. مشاعل musha-él), موم بزرگ mooma buzurk, شمع کبیر shumaa kubeer, مشکات mushkaut, مصباح musbauh.—A torch-bearer مشعل بر mushaal bur, مشکات دار mushkaut dar.—Torch-light روشنای مشعل roshuna-é mushaal, فُباح fubauh.

TORMENT درد durd, آزار azaur, بلا bula, رنج runj, جفا jufa, تنهیک tunheek, صعول faood, صاعد faad, رجز rujiz, رجز rujis, صاعقت fa-ékut, واپس wapus, صیحت feihut. v. pain, anguish, misery, torture.

تَعَذِيبُ *Totorment* ازار رساندن *azaur ruffaundun*, بلا *taazeeb kirdun*, درد دادن *durd dadun*, بولا کردن *bula kirdun*, جفا ساختن *jufa faukhtun*, فرسودن *furfoodun*, رنج آوردن *runj awurdun*.
v. to pain, harass, persecute, tease, torture.

Tormented ازار رسیدن *azaur rassēdeh*. معذب
 ma-azzub, رنج دیدن *durd khore*, runj
 deedch. v. *tortured*.—*To be tormented* ازار
 رسیدن *azaur rassēdeh shoodun*, معذب
 ma-azzub *boodun*, رنج خوردن *durd ou runj*
khoredun, جفا دیدن *jufa deedun*.

ازار, durā duhindeh *A. tormenter* درد دهنده
تازیب کننده, taazeeb koon-
nideh, ازار جفا jufa fauz. v. *torturer*.

TORN, torn (*in pieces*) دریده dirédeh, پاره
پاره paureh paureh zuddeh, چاک چال

شده *chawk chawk kirdeh shoodeh.* *(corn with the nails, &c. having an oblong fissure)* خراشیده
khyraushédeh, مشقوق *mushkook,* دریده *diré-*
deh, شخوده *shukhood,* مہزق *mumúzzuk,*
 منخرق *munkhuruk,* کٹوف کرده شده *kutoof*
kirdeh shoodeh.

A TORNADO باد شديد bauda shudeed,
روزگار باد bauda roozigaur. v. *tempest, hurricane.*

TORPEDO (*f/fb*) رعاد raad, رعادت ra-adut.

TORPID کاهل kauhil, تنبل tumbul, هدا
 hudā, بي جنبش wunaut, وناټ wauné, وانی
 bé jumbish, موټيب moosib, بي حرکت bé hu-
 rukut, متثايب fooba, ثوبا zyrfaumut, ضرسامت
 mutufa-úb. v. *sluggish, stupid, numb.*

Torpidness, torpitude, torpor کاهلی *kauhilé*,
کسل *kufl*, مساهلت *mufauhilut*, رعبت *roebut*,
وصیت *wusmit*, توفت *tawfut*, عدم جنبش
wufmut, تکسل *tukauhil*, قصرت *kufurut*,
tukaufil. v. *sluggishness, dullness*.

A TORRENT سیل feil (pl. سیول fei-ool),
 سیلاب feilaub, سیال fei-aul, رود rood, دره du-
 reh, توجیا toojé-a, توجیه toojé-ah, هرهور hurhoor,
 هین heen, نکیل nukecl, نخج nukliij. *A torrent of*
blood دم سیل feila dum. *To make a torrent of swords*
(to invade a country) سیل سین کران feila feif
 kirdun. *The channel formed by a torrent* سیلاب کند
 feilaub kund, مسیل museel, مسل musil (plur.
 مسلان mušlaun, مسل musul, امسلت amsulut,
 مسایل musa-él), کوره kawreh.

TORRID محروق muhrook, محروقت muh-rookut, محر muhir, حار haurr, شديده الحراره shudeedu'l'huraurut, تابدار taubdar, همي humé, رمل rumz, رمله rumza, ناجر naujir, سوزان foo-zaun. *The torrid zone* منطقت محروقت muntukuta muhrookut.

TORSION (*twisting, wreathing*) پیچ peech,
پیچش peechish, تاب taub, نضناص nufnaus.

Tort, v. injury.—Tortious, v. injurious.

A TORTOISE سنل پشت funk posht, لاکی lauk posht, کشف kushuf, سلحفاہ fulhfā, سلحفاہ fulhfaut, سلحفیت fulhfē-ut, دیکانہ deekaunch, رق rukk, غیلیم gheelum, ملومت toomut, ابیس abis. *Tortoisef* سلاحف fulauhuf, اونٹ awnut, اینٹ einut.—*A sea tortoise* or *turtle* اٹوم atoom.--*Tortuous*, v. *twisted, wreathed, winding*.

TORTURE (*torments judicially inflicted to extort confession, &c.*) شکنجه ishkinjeh, شکنجه shukinjeh, عذاب شکنجه azaub shukinjeh, سیاست عقوبت ahun̄juloogh, اکوبوت akubut, اهنجلوغ fe-aufut, پاهک pauhuk, کیستاره keestaureh, فسلت فیشل feishul, تارب turb, عذاب azaub.

fushulut, *دُهق* duhuk, *هروانه* hurwauneh, *سنت* sunnut, *خر* khuruk. v. *torment, punishment.*

To torture *اشکنجه* ishkinjeh dadun, *تعذيب* shukinjeh kushédun, *کشیدن* shukinjeh kushédun, *اهنجلوغ کردن* ahun-juloogh kirdun, *پاهل کشیده ساختن* pauhuk kushédch faukhtun, *سیاست کردن* fē-aufut kirdun. v. *to rack.* — *To extort a confession by torture* *تقریر کردن* tukreer kirdun.

Tortured *کشیده* shukinjeh kushédch, *سیاست کرده شده* fē-aufut kirdeh shoodch, *شکنجیده* shukinjédeh, *مغذب* aza-zzub. v. *tormented.* — *A torturer* *اشکنجه گر* ishkinjeh gur, *عذاب ساز* azauba shukinjeh sauz. v. *executioner: tormentor.*

To TOSS *انداختن* andaukhtun, *روی کردن* rumé kirdun, *انداز* turh faukhtun, *پرتاب کردن* purtaub kirdun. *To toss a ball* *انداختن* andaukhtun, *گوروی کردن* goo rumé kirdun. *To toss up the nose* *زم کردن* zum kirdun. — *To toss (to be agitated)* *مضطرب شدن* muzturub shoodun, *اضطراب کرده شدن* iztiraub kirdeh shoodun, *آزار رسیده* azaur é-aftun, *آزار یافتن* azaur ruffedch shoodun, *آزار جان* jaun azaur é-aftun. v. also *to roll, wallow.*

A toss *اندازی* andauzé, *روی* rumé, *پرتاب* purtaub. v. *throw.* — *A toss of the nose* *زم* zum.

Tossed, toft *انداخته* andaukhteh, *مهری* murummé. v. *thrown.*

TOTAL *کلی* kull, *تہام* tumaum, *درست* duruft. v. *whole, complete, full.* — *The total, totality* *تہامی* tumaumé, *کلیت* kullé-ut, *جہلت* jumlut.

Totally *تہاما* tumaman, *بالکلیہ* bi'l'kullé-uh, *فی الجملہ* bi'l'jumleh, *جملہ* jumlut, *جملہ* fi'l'jumleh.

To TOTTER *تزلزل کردن* tuzulzul kirdun, *جنبیدن* jumbé-dun, *جنبان شدن* jumbaun shoodun, *لاندن* laundun, *رجرج کردن* rujruj kirdun, *متداعی نبودن* furakheez kirdun, *تزلزل ساز* mutuda-é numoodun. — *Tottering* *تزلزل* tuzul-zul sauz, *مترجرج* jumbaun, *رجرج* rujruj, *تفت* wujif, *زعزع* zaazaa, *مترجرج* muturujruj, *تفت* tuft.

To TOUCH *لمس کردن* lums kirdun, *مس* mums faukhtun, *مماس* mumau-fut kirdun, *لمس ساختن* imfaus faukhtun, *لمس کردن* mujtifs kirdun, *دست زدن* doft zudun, *گوشی کردن* gushé kirdun, *گرفتگی* gooriftun, *طپ کردن* tums kirdun. v. *to handle.* — *To touch one another* *تماس کردن* tumaus kirdun, *یکدیگر لمس کردن* eek digur

lums kirdun. To touch (affect the heart) *دل‌اوز* dilaweez kirdun, *دل‌نواختن* dilnuwaukhtun, *خاطر کشیدن* jaun gudaukhtun, *دل و ملایم ساختن* khautir kushédun, *under passion.* — *To touch a musical instrument* *نواختن* nuwaukht kirdun, *نوازش* nuwauzish faukhtun. v. *to play.* — *To touch or be in a state of junction* *پیوسته شدن* pivusteh shoodun, *مقرون شدن* mukrooa shoodun, *موصول بودن* moufool boodun. *To touch up (repair)* *مرمت کردن* murummut kirdun, *برآوردن* burawurdun. v. *to mend.* — *To touch at (come to without stay)* *نزل کردن* nuzl kirdun, *نزل ساختن* nuzul faukhtun. — *To touch upon (mention slightly)* *زکر سبل کردن* zikra subuk kirdun.

Touch (contact) *لمس* lums, *مس* mums, *مماس* mumassut, *لمس* musées, *لمس* muséfé, *لمس* lusook, *پیوستگی* pivustegé. *The touch (sense of feeling)* *لامسه* kuwwuta laumiseh. v. also *stroke, animadversion, censure, hint, essay.* — *Soft to the touch (as clothes, plumage, &c.)* *سکام* sukhaum, *لمس* lumes. — *Touched* *مسوس* mumsoos, *گرفتگی* goorifteh, *پیوسته* pivusteh. — *Touchable, v. tangible.* *Touchiness, v. peevishness.* *Touchy, v. irascible, peevish.*

Touching (affecting) *دل‌اوز* dilaweez, *دلگیر* dilageer. v. *pathetick.* — *Touchingly* *دل‌اوز* betoora dilgeer.

Touching (in respect of) *نسبت* nisbutan, *نسبت* ba nisbut.

A TOUCHSTONE *سنگ* mathukk, *سنگ* funka muhukk, *سنگ* muhukkt.

TOUGH (not brittle) *نا هشیم* na husheem, *نا* na munkufar, *غیر رشت* ghire-a rusht. — *غیر* kuz, *نا زابل* na zaubil, *لا خنث* ghire-a munkhunis, *لا خنث* la khunis. — *(difficult to be chewed)* *پنجال* peijauk, *زور جربی* zu jurbé, *زور جرب* jurb, *(viscous, clammy)* *غلظت* ghuleez. v. *glutinous.* — *Tough* *خرد* khard. v. also *stout, strong, difficult.*

Toughness (not brittleness) *عدم هشیمی* aduma hushumé, *عدم منکسری* aduma munkufuré. — *(not flexibility)* *غلظت* ghulzut, *نا زابلی* na zaubilé, *لا خنثی* la khunthi, *زور جربی* jurbé, *غلظت* ghulzut, *لا خنثی* kuré. *(difficulty to be chewed)* *پنجاکتی* peijauké.

A TOUR (roving journey, circuit) *گردش و گداز* gusht ou guzaur, *واروی* warouvé, *سفر دوار* sufra duwaureh.

A TOURNAMENT *بازی* rummauh, *باز* bauzé, *باز* rummauh, *باز* surba alama.

TOW اصطبات istubut, بقام bukaum. v. *hemp*.

To TOW (*draw by a rope*) از حبل کشیدن uz hubl kushédun.

TOWARD, towards سو foo, سوي fooi, besooi, بجانب bejaunib, بر bur, ابر abur. *He went towards him* بجانب او رفت bejauniba oo ruft. *He struck the pickaxe towards himself* (he took care of his own interest) سوي خود تيشه زند fooi khooood teeshéh zunud. *Towards that part* سو an foo, برو burroo, بروي burrooi. *Towards this side* سو اين ein foo. *Towards the garden* سوي باغ fooi baugh. *Towards the city* سوي شهر befooi shahur.—*To go towards* (any place) روي روشتن rooi doushtun.

Toward, towardness, &c. v. *docile, docility*.

A TOWEL دستمال doftmaul, دستار doftaur, دستارچه doftaurcheh, روي گنده rooi gundeh rooi, بشكبر doftaur, گنده روي دستار doftaur, پيشكبر peeshkeer.

A TOWER قله kulléh, قبه kubeh (pl. قباب kubaub), برج burj (plur. burrooj), بارو bauroo, مناره minnaureh, منار minnaur (pl. مناور minnawur, منابر minna-ér), مازنت maazunut (pl. ميزنت meizunut, or مازان ma-azun), مازنٹ maazunut, مازنٹ mauzunut, تاور taumoor, تاوره tau-moorch, قرن karn, قنه kunneh, دزغاله dizghauléh. v. *castle, fortification*.—*The tower at ches* رخ or rookh. *The Tower of Babel* منار نبرود minnaura nimrod. *The highest pinnacle of a tower* شرفٹ shurfut (pl. شرفات shurfaut). *The niched battlement, (also the port-hole) of a tower* كنكره kungureh.

To tower (*fly or rise high*) بلند پرواز کردن bulund purwauz kirdun, مطلع کردن mutla kirdun, سربلند شدن furbulund shoodun. v. *to soar*.

Towered, towery (*guarded or adorned with towers*) از قله و برج zu burrooj, كوله و برج kulléh muhsoon, با مناره اراسته ba minnaureh arausteh.—*A towery building (adorned with towers and pinnacles)* شرفٹ shurfut (plur. شرف shurf), صومع sawma.

Towering (*lofty*) بلند bulund, رفيع rufé-a, بالا balau, بلندپايه bulund pa-éh.

A TOWN شهر shahur, بلد bilud, بلدت bilud, دار daur, قعر kaar, حاضرت kufubut (plur. قصبات kusbaat), حضره kufubut, مدر mudrut (pl. مدر mudrut), v. *city, metropolis, capital*.—*To arrive in town* مختصر کردن muhtuzur kirdun, مختصر کردن muhtuzur saakhtun. *To storm a town* ضربا kuhran shahur gooriftun.

از هجوم zurban bilud futoodun, هجوم uz hujoom inedeeneh futih kirdun. v. *to storm*.

A townsman شهري shahuré, حاضر hauzir, قروي kurooi, مدري muduré. v. *citizen*.—*The town and townsmen* شهر و شهري shahur ou shahuré. *The town-hall or town-house* محكمت muhkumut, گفت و Town-talk shahur ameené.—*Town-talk* سخن زمان sukuna zuinaun.

A TOY (*bauble*) بازيچه bauzeechéh, لعبت laabut, خرد مرد hurzeh, ترهت turhut. *Tops* خرد مرد khurd murd, خردوات khurduwaut, hurzu-waut, ترهت turruhaut, تراريت turaré-ut, پيرزي peerzhé. v. *trifle*.—(*frolic, humour*) شوخي shookhé, مسخره muzeh, مزه é-aufeh, يافه buzleh, ماسخره maskhureh, رنك runk, لطيفه luteefeh.—*Toy, toying* (amorous dalliance) عشوت ufwut, ناز nauz, ناز شوخي sheeweh, شيوه nauz ou né-ausz, شيوه shookhé, بازي da-abut bauzé.—*Toying* (amorously playful) نازنين nauzneen, نازنده nauzindeh, نازان nauzaun, عشوت ufwut bauz, بازي da-abut bauz, شيوه sheeweh numa, بازي da-abut bauz, بازيچه و پيرزه دكاني A toy-shop bauzeechéh ou peerzhéh dukauné, خرد مرد خاونه khurd murd khauneh.—*A toy merchant* پيرزي فروش peerzhé furoosh, بازيچه فروش bauzeechéh furoosh.

To toy نازیدن ufwut numoodun, شيوه nauzédun, نازنين شودن nauziteen shoodun, لعب کردن daab kirdun. v. *to play, trifle*.

A TRACE, traet (*footstep, mark*) پي pei, پا pa, نشانه nishaun, پا pa-é, نيشان nishaun, مراسم mursum (pl. ارسم arsum), رسم rufm (pl. اثر afor, اثر afr), حبار dumbaul, دنبال nudum, ندن kuffauf, حبار hubaur, حبارت hubaurut (pl. حبارت hubaurut), رجه rujuh, علب alib (pl. علوب uloob), نيم numeen, خديش khudeesh, عثير afeer, وااس waas.—*Trace (path)* راه rah, سبت semt (pl. سبوت fu-moor), سبيل tureek, طريق tureekut, وثيرت wuteerut, مسلل mufluk. v. *road*.—*Traces left where people have been lying, sitting, &c.* جنج junh. *Traces (barnefs)* براز burauz, رسابع rusa-é-a.

To trace (*mark out*) رسم کردن rufm kirdun, نشان ساختن nishaun saakhtun, اثر نمودن afr numoodun. *To trace, track* (follow the footsteps) در پاي رفتن dur pa-é ruftun, نشان دادن nishaundun, از پي روان شدن uz pei rouvaun shoodun, قصص کردن kufus kirdun. *To trace* (investigate) پزوهش ساختن pu-

zshoohih faukhtun, تفتیش کردن tuftesh kir-
dun, تفحص ساختن tufuhhus faukhtun, استقصا
یافتن isticfa kirdun.

Traced (marked) *مُرْسُوم* mursoom, *اثیر* asfer, *در* nifhaunde. (*followed by the footsteps*) *از پی آمده* uz pei dur pa-ë rufteh, *پای رفته* aumudeh, *نشانده* nifhaunde. (*investigated*) *تفتیش کرده شده* tuf-teesh kirdeh shoodeh. *v. searched.*

A tracer (one who marks out or delineates) رسم ساز *rasm ساز*, *nishhaun koonindeh*, نشان کننده, *dur pa-é rouvindeh*, در پایی رونده, *puzshoo-liith*, پژوهش موقتس, *v. searcher*.

Trackles بی رسم و پای *bé nishoun*,
bé rufin ou *pa-é*, بی رسم *na murfoom*,
ah, *bé semt* ou *rah*.

A TRACT (*district, quantity of land*) ناحيت
 nauhé-ut (pl. نواحي nuwauhé, انحاء anha)
 saht (pl. سواحي sauh, سوح sooh)
 fauhut (pl. ساحات fahaut, ساح fauh, سوح sooh)
 turruf (pl. اطراف atrauf, طرف tawr (pl.
 اقتار or اقطار (pl. قطر or قتر kutr, اقطار
 atwaur), اكناف (pl. كنف kunuf, اكناف
 aknauf), جنب jumb, بقاع (pl. بقاء bukaa)
 bukaat, جناب junaub (pl. جنوب junooob), عرض
 uruz, حاشه shufuk, شفق shufuk, شفير shufur,
 حاشه haushé-ut, حجا huj (pl. حجي hujé), تغيت
 tughé-ut. v. also *region: course*. — (*a treatise,*
small book) رسالت rissaut. kitaubcheh

TRACTABLE رام دست آموز doft amooz, furmaun burdaur, نرم رو raum, furmaun burdaur, نرم رو nurm roo, مظلوم mula-ém, اهسته ahusteh, مطيع muté-a, burdbaur. v. *manageable, docile, tame, obsequious, obedient.*

Traētablenefs فرمان دست آموزی došt amoozé, برداری furmaun burdauré, اهستگی ahūštugé, طاعت بردباری burdbauré, ملایمت mula-émut, tau-at. v. docility, tameness, obedience.

* *Truſtably* مظلوماً *muzloomaunch*, با طاعت
 با تائ-ات, *ba tau-at*, با ملائمت, *ba mula-émut*.

TRADE (*traffick, commerce*) تجارت *tujaurut*, معاملات *daud fitaud*, اشترا *ishtira*, رنجبري *ma-amlut*, کار *kaur*, بازارگانی *bazargauné*, رانجبر *runjburé*, متجر *mutjur*. v. *exchange, business*.—A trade (*employment*) صنعت *funaat*, صناعت *funa-at*, کار *kaur*, دستکاری *kirdaur*, کردار *kaur ou baur*, کاروبار *doftkauré*, حرفت *hurfut*, استادگی *uftaudugé*, استادی *uftaudé*, پیشه *peesheh*. v. *occupation*.—To follow a trade ساختن *funa-at faukhtun*, کار کردن *kaur kirdun*, استادی ساختن *uftaudé faukhtun*.

To trade (traffic) گردن tujaurut kir-
dun, بازار ساختن bazaur saukhtun, بازر گردن
bazur kirdun, فروخت و خرید کردن fitrookht
ou khureed kirdun, اشترا ساختن ishtira saukhtun,
بیع و شرا ma-amleh kirdun, جہد و کار.
bé-a ou shur saukhtun, کار و کسب jihud ou kahr kirdun,
شرط زدن kaur ou kusb saukhtun, zudun. v. to exchange, truck, traffick by exchange.

A trader بازارگان bazaargaun, تاجر taujir, runjbur, رنجبر, خواجہ khojeh, معاملی ma-amlê.
v. *merchant, dealer.*

A tradesman صنعت اهل *ahla sunaat*, صنعتکار *ahla hur-*
futaatkaur, رنجبر *runjbur*, حرفت *ahla hur-*
fut, پیشہ ور *peishewur*, پیشہ کار *peishelikaur*,
 استاد *doftkaur*, صانع *sauna*, استاگر *uftagur*,
 استاد *uftand*, عہال *amaul*, استاکار *uftakaur*. *Tradesmen*,
tradespeople, *tradesfolk* صنعت اهل *ahla sunaat*, اہالی
 پیشہ کاران *peishehkauraun*, حرفت *ahaulé hurfut*,
 استاکاران *uftakauraun*, دستکاران *doftkauraun*.

TRADITION اثر، riwa'-é-ut, (plur. ماثرت، akhbaur, (pl. خبر، khubr, (pl. اثار، afaur, (pl. نقل، nukkul, (pl. ماثر، ma-asur, (pl. منقول، nukkool). *Traditional* مروي، murwé, منقول، munkool, ابا عن جد مقول، aban aan juddin mukawwul, از پدر پیس گرفته، uz pader bepuffur gufteh.

To TRANDUCE دهن کشاي کردن duhun
 kusha-é kirdun, عرض پايبال ساختن erz pa-
 émaul faukhtun, بهتان گفتن buhtaun guftun,
 طنز زن tunz zudun, افترا کردن ifтира kirdun,
 نام پاخوست budnaumé dadun, بدنامي دادن
 naum pakhoost kirdun, غيبت ساختن ghee-
 but faukhtun, نام کشیدن naum kushédun,
 اسناد کردن ifnaud kirdun, دق گرفتن dukk goo-
 riftun, عيب گواژه کردن guwauzsheh kirdun, عيب
 گفتن a-éb guftun. v. to calumniate, slander, de-
 fame, censure, condemn, blame. — Traducement
 بهتان buhtaun, افترا ifтира, اسناد ifnaud. v. slan-
 der, calumny, censure. — A traducer بھتان buh-
 taun goo, طنز زن tunz zup, افترا کننده ifтира
 koonindeh. v. calumniator, slanderer. — Traduced
 بھتان buhtaun é-aub, طنز زده tunz zuddeh,
 افترا کرده ifтира kirdeh shoodeh.

Traffick, v. *trade*. — (commodities) متاع *mutaa* (pl. امتعت *amteat*), اسباب *asbaub*. *y. merchantize, wares*. — *To traffick*, v. *to trade*.

TRAGACANTH (plant) گیاه، کُتّاه، کُتّاه
شتر، gé-auha shutr.

TRAGEDY طر اکیڈیا tiragēdī-
 Tragical (bloody, calamitous, mournful) خونین
 khooneen, خون فشان khoon fashān, خونخوار

khoonkhore, قتل kutool, مصیبت pur mu-
seebut; دلفکار dilgeer, دلفکار hawilnauk,
دلفکار dilfikaaur, جان ازار jaun azaur.—*Tragically*
با مصیبت bur wujha khoon fushaun, خون فشان
ba muteebut, دلفکار dilgeer, قتل kutoolan.—
Tragicalness خونخواری khoonkhoré, مصیبت mu-
seebut, دلفکاری dilgeeré, قتل kutl, دلفکار
hawilnauké.

To TRAIL بر زمین کشیدن bur zumeen ku-
shédun, بخال کشیده ساختن bekhaik ku-
shédun faukhtun, جرار jurr kirdun, جر
جرا jurr faukhtun, مستجر کردن mustajir
kirdun, اهنجیدن ahunjédun. v. *to draw*.—*To*
trail as a garment on the ground سبب کردن fu-
hub kirdun, زیل zeil aul shoodun, زیل
zeil faukhtun, مسحوب نمودن mu-
f-hoob numoodun. *To trail (be drawn out in length)*
کشیده شدن bedirauzé kushédun shoo-
dun, دیر کشیده بودن deir kushédun boodun,
تذییل شدن tuzéi-él shoodun, طول کشتن
tool gushun.—*Trailed* کشیده kushédun,
بر زمین bur zumeen kushédun, منجر munjurr,
مجبور mujzoor.

To TRAIN (educate, form to any thing) پرورده
purwurdun, تربیت کردن turbé-ut kirdun, تربیت
tudreeb faukhtun, مدبر کردن mudabbir kir-
dun, تعلیم کردن turweez faukhtun, تعلیم
taaleem kirdun. v. *to instruct, exercise*.—*To train*
soldiers سپاهی صنفی صنفی کردن sippauhé suf suf
kirdun, تعلیم احوال جنگ ساختن taaleema ah-
waula jung faukhtun, لشکر ضبط کردن laskur zut
kirdun, سپاه بجنگ اراستن sippah bejung araustun.
To train a dog سگ تعویذ کردن sug ta-
weed kirdun, کلب مضری ساختن kulb muzré
faukhtun, سگ ضاری کردن sug zauré kirdun.
To train a horse تربیت اسب ساختن turweeza asb
faukhtun, اسب را ریاضت کردن asbra ré-auszut kir-
dun, فرس صنعت ساختن faras sunaat faukhtun.

A train (artifice, stratagem) حیلہ بازی heeleh
bauzé, فن fun, کید keid, مکر mu-
kr, رنک runk, رنک neerunk. (the tail of a gown)
زنیل zeil (pl. زینول zei-ool). *The train of a bird*
زنبابی zunaba, زنجی zumujja, دُفیه dufé-uh.
A train or series سلسلہ silsilah, سِلک silk,
نظام nizam, تسلسلہ tussul. v. *process, method*.—*A*
train (followers) سوارِی sawauré or súvvaure, طایفه
ta-éfeh, پیروی peerawé, حشم hushum, توابع
tuwaba, خدم و حشم khudum ou
luwauhik, سوار suwand. v. *re-*
lance, procession.—*A train of artillery* توپخانه
silfilah topekhauneh.

Trained پرورده purwurdeh; مربی murubba.

A TRAITOR خائن kha-én, خائنتگر kha-
énutgur, اهل خوان khawwauh, اهل
ahla ghudr, دغل زن dughul zun, کافر kau-
fir, حرامزاده haraumzaudeh. *A bread and salt*
traitor (one who betrays his benefactor) نان و نمک
nan ou numuk kha-éné.

Traiterous خائن kha-én, زو خائنت zu kha-
énut, غدار ghuddaur, غدیر ghudeer. v. *perfid-*
ious.—*Traiterously* با خیانت ba khé-aunut, غدار
ghuddaran, با غدر ba ghudr. *Acting traiterously*
اختیان ikhté-aun.

A traitress غدار زنی zunné ghuddaur. O *trait-*
ress یا غدار ya ghuddaur.

Trammel, trammels, v. net, shackles.

To TRAMPLE پاخواست ساختن pakhoft
faukhtun, پایال زدن pa-émaul zédun, لکد
lukud zuddeh ou pa-émaul
numoodun, پایال زدن pa-éh zédun, موطنی
mawtaa kudum shoodun, سپردن suburdun,
سپردن سپردن سپر شدن pei supur shoodun.
Trampled پایال pa-émaul, پامال paumaul,
پاخواست پاخواست lukud ou pa-émaul shooden,
پاکوشت pakhoft, پاژده pazuddeh.

A trampler پایال ساز pa-émaul sauz, لکد زدن
lukud zun, پاخواست کونده pakhoft koonindeh.

A TRANCE or transe (temporary absence of the
soul) غشیته bé khoodé, غشیته ghushé-ut.

Tranced غشیته békhood, غشیته ghushé-aun.

TRANQUIL اسوده و ازاده afoodeh, اسوده
afoodeh ou azaudeh, اهل رفاهیت ahla rufahé-ut,
ارامیدہ zu araum, زو ارام zu rauhut, زو راحت
araumédéh. v. *quiet*.

Tranquillity اسودگی afoodugé, سکون fu-
goon, رفاهیت rufahé-ut, حضور huzoor, ارام
araum, آرامش araumish, سکون سکون fukoonu'n'
nufs, سکونت fukoounut, سکینت fukeenut, فراغ
firaugha baul, اطمینان itmeenauha
khautir. v. *quiet*.

To TRANSACT معامله کردن ma-amleh
kirdun, مصلحت ساختن musluhut faukhtun,
کارگذار itmauma amr kirdun, کار
meisauk kirdun, کارگذار کردن kaur
kirdun, کار پرداز کردن kaur purdaukhtun,
کارگذار کردن kaur kirdun, کارگذار ساختن
faukhtun. v. *to manage, negotiate*.

Transacted معامله کرده ma-amleh kirdel
shooden, کارگذارده kaur purdaukhteh,
کارگذارده kaur guzaurdeh, ساخته faukhteh, کرده kirdel.

A transaction مصلحت mufluhut, معامله ma-amleh, اتهام مصلحت و امر itmauma mufluhut ou amr, کار kaur, امر amr, میثاق meifauk, عهد ahd, امل anil. v. *negotiation, management.*

To TRANSCEND بی نظیر شدن bé nuzeer shoodun, گذشتن guzushun, سبق شدن subuk shoodun, سبقت ساختن subukut faukhtun, دست بردن doft shoodun, غالب شدن ghaulib shoodun, پیش دستی peish shoodun, پیشی peish dofté numoodun, فاضل شدن fauzil shoodun, فائق tukuddum faushtun, داشتن fa-ék shoodun. v. *to pass, surpass, exceed, excel, surmount, climb.*

Transcendency بی نظیری bé nuzeeré, سابقت faubukut, تقدم tukuddum, پیش دستی peish dofté, کبریت kudiné-ut, فضل fuul, مفضل muf. il, غلبت ghaulubut, دست برد doft burd. v. *excellence, pre-eminence.*

Transcendent, transcendental بی نظیر bé nuzeer, سابق faubik, سبق subik, متقدم mutukuddim, مگمل mutughulib, غالب ghaulib, مکمل mukummil, فاضل fauzil, صاحب کمال fahib kumal, اعلیٰ a-ala, باهر bauhír, عزت zu yzzut, فایق fa-ék, پیش دست peish doft. v. *excellent, pre-eminent, superior.*

To TRANSCRIBE صورت کردن foort kirdun, نسخ muntufikh faukhtun, نسخ nufikh kirdun, نسخه نوشتن nuskhut faukhtun, استنساخ کردن istinsaukh kirdun. v. *to copy.*

A transcript صورت foort, نسخه nuskhut, *A transcript into or from an account-book* صورت foortu duftur. *Transcription (making a transcript)* نسخه نوشتن nuskhut, صورت ساز muntufikh.

To TRANSFER برداشتن burdaushtun, نقل کردن nukkul kirdun. v. *to convey, carry, transport, remove.* — *To transfer (property, &c.) from one to another* از یک تا دیگر تسلیم کردن uz eek ta digur tufleem kirdun. *To transfer one's power or authority to another (to appoint an attorney, agent, &c.)* وکیل huwauleh kirdun, وکیل توکیل vakeel naumzauk faukhtun, وکیل تارک کردن tawkeel kirdun. — *A transfer* نقل nukkul.

Transferred برداشته burdaushteh, برده burdeh.

TRANSFORMATION, transfiguration تبدیل tubdeela foort, غیر ظاهر ghire-a zauhir, متغیر tughei-éra shukl, متغیر mufikh. *The transfiguration of Jesus Christ* عید تجلی حضرت ایشوع ujullé huzrut eishoo-a, عید تجلی حضرت مسیح

تغیر حضرت ایشوع a-éda tujullé huzrut meseeh, تغییر حضرت مسیح tughire-a huzrut eishoo-a-u'l' meseeh.

To transform, transfigure تبدیل کردن tubdeela foort kirdun, غیر شکل ساختن ghire-a shukl faukhtun, متغیر کردن mufikh kirdun, تغییر ظاهر tughei-éra zauhir faukhtun, شکل را متغیر کردن shukla mutughire kirdun.

Transformed تبدیل صورت پذیر tubdeela foort pizzeer, متغیر mutufhukkul, لعین la-én. *To be transformed* تبدیل صورت پذیرفتن tubdeela foort pizzeerustun, متغیر شدن mutufhukkul shoodun, غیر شکل نبودن ghire-a shukl numoodun, لعین نبودن la-én boodun.

A transformer ساز تبدیل tubdeela foort sauz, ماسخ maufikh.

To TRANSFUSE نقل کردن nukkul kirdun, تصفیق کردن tusfeek kirdun, از یک در دیگر ریختن uz eek dur deegur reezaun shoodun, حواله کردن hawauleh kirdun. --

Transfusion نقل nukkul, تصفیق tusfeek, از ریختن reezish uz eekdur digur, حواله huwauleh.

To TRANSGRESS (*go beyond bounds*) از حد uz hudd beeroon ruftun, از حد uz hud guzaushtun. (*to offend against any law, custom, &c.*) تجاوز نمودن tujawuz numoodun, عدوان شدن adawaun shoodun, عدا ada kirdun, بغی ساختن bughé faukhtun, متعدی muta-addé shoodun, تعدی ta-addé kirdun. v. *also to violate.*

Transgression متجاوز mutujawuz, تجاوز tujawuz, عدا ada, متعدی ta-addé, معادی ma-addé, خطا khuta, سوء fuhoo, وکار wukaur, رهق ruhuk. v. *offence, sin, crime, fault, violation.*

Transgressing, transgressive از حد بیرون روان uz hudd beeroon rouvaun, متجاوز mutujawuz, تجاوزت mutujawuzut, عادی audé.

A transgressor متعدی muta-addé, باغی baughé (pl. بغات bughaut), صاحب متجاوز fahib mutujawuz, خطا ساز khuta sauz, اهل سوء ahla fuhoo, رهق ruhuk. v. *offence, sin, crime, fault, violation.*

TRANSIENT, transitory (*momentary, frail, fleeting*) بی فانی fauné, تیز گدار taze guzaur, باقی bé buka, غیر ثابت ghire-a faubit, نا پایدار na pa-édar, فنا پذیر funa pizzeer, بی استوار bé istuwauré, استوار na istuwaur.

Transiently (soon passing, slightly, en passant) تیز گدار taze guzaur, سرعت furatan, تجلی القسم hullatu'l'kuffum.

Transientness, transitoriness تیز گداری taze guzauré, عدم ثبات aduma subaut, نا پایداری na

pa-édaré, حال غيرة استواري ghire-a iftuwauré, haula fauré, عدم بغا aduma buka.

روشن از یل تا guzaur, TRANSITION گذار. *Transitive* (having the power of passing) زو قوت گذار zu kuwwutaguzaur. *A transitive or active signification* تعدیت taadé-ut. *A transitive or active verb* متعدی muta-addé, faal, واقع الواق alwauka. v. تعدی.

To TRANSLATE (from one language to another) مترجم کردن turjimeh kirdun, muturjum faukhtun, تفسیر کردن tufseer kirdun, نقل ساختن nukkul faukhtun. v. to interpret, explain; also to transport, remove.

مترجم متقول muturjum, Translated مینقول minkool, متقول mutunukkul, ترجمه کرده شده turjimeh kirdeh shoodeh.

TRANSMARINE (beyond sea) افسودریا aunfoo duré-a, ماور البحر mawurū'l'buhr. (rare, exotick) غریب ghureeb, نادر naadir.

To TRANSMIGRATE نقل مکان کردن nukkula mukaun kirdun, جا بجا نقل ساختن jau bejau nukkul faukhtun, انتقال کردن intikaul kirdun, تبدیل مقام ساختن tubdeela mukaun faukhtun, ترحال کردن turhaul kirdun. v. to emigrate, travel.

Transmigration (passage from one place to another) نقل مکان tubdeela mukaun, تبدیل مقام nukkula mukaun, انتقال intikaul, nukkul. v. emigration.—The transmigration of the soul التناسخ attunaukukh.

Transmigrating, transmigrant نقل مکان ساز nukkula mukaun fauz, انتقال کنا intikaul koonā.

TRANSMISSION, ارسال جا بجا irfaula jau bejau, مرسل murfil.

Transmissive, transmitted فرستاده uz jau bejau furristadeh, مرسل murfil. v. sent.

To transmit ارسال جا بجا furristadun, ارسال ساختن irfaul kirdun, گذارنده کردن guzaurindeh kirdun, حواله ساختن huwaleh faukhtun, نقل nukkul kirdun. v. to send.

TRANSMUTABLE ممکن ابدال mumkind ibdaul, قابل بگل kaubila budul, لایق قلب la-éka kulb, شایسته تبدیل sha-éste tubdeel.

Transmutation ابدال ibdaul, قلب kulb, تبدیل budul, tubdeel. Transmutation of metals کیمیا و سیمیا keemé-a ou seemé-a, کیمیا keemé-a.

To transmute قلب ابدال ibdaul kirdun, قلب kulb faukhtun, منقلب کردن munkulub kirdun. v. to change.—To transmute metals

سیمیا و سیمیا keemé-a ou seemé-a faukhtun.—Transmuted منقلب munkulub.—A transmuter ساز قلب kulb fauz, کبر ibdaul gur, کیمیا keemé-a gur, اهل کیمیا abla keemé-a.

A TRANSMOM برادر burdur. v. liqel.

TRANSPARENCY (pellucidness of gems, &c.) جوهر داری taubdaré, ابداری aubdaré, روشنایی roshunai-é. v. clearness, brilliancy.—(thinness of cloth) شفی shuffé, حال شفاف haula shufauf.

Transparent (pellucid) تابدار taubdar, ابدار aubdar, روشن kurlh, جوهر دار johurdar, روشن roshun. v. clear, bright, brilliant.—(thin as cloth) شفی shuff, شفاف shufauf, شفیف shufest, شفوف shufoof.

To TRANSPIRE (become public) آشکاره ku-shaudeh girdeh, کشاده گزیدن ashikaureh gushtun. v. also to perspire.

To TRANSPLANT نصال کردن fufaul kirdun, نقل ساختن nukkul faukhtun, باز اجستن digur bar nishaundun, اجستن baz ajistun, مفصل نبودن muftufil numoodun, اتصال کردن iftifaal kirdun.—Transplantation: نصال iftifaal, نقل nukkul, اتصال fufaul, مفصل muftufil.—Transplanted منتقل mutunukkul, باز digur bar nishaunde, باز baz ajisteh.—A transplant ساز نقل nukkul fauz, فاصل کونده faufil koonindeh.

To TRANSPORT (carry from place to place) بردن burdun, از جا بجا بردن uz jau bejau burdun, از مقام تا مقام nukkul kirdun, نقل ساختن uz mukaum ta mukaum nukkul faukhtun, ناقل شدن naukil shoodun, انتقال intikaul kirdun, منتقل گردانیدن muntukul girdanédun. v. also to banish.—(to ravish with delight) دلانویز کردن dilaweez kirdun, دلربا ساختن dilruba faukhtun, مسرور مفرح قلب dadun, مفرح قلب dadun, مفرح مفرح kirdun. v. to delight.—To transport (load of goods, luggage, &c.) نقل افعال (load of goods, luggage, &c.) اسباب نقل ساختن nukula askaul kirdun, بارها از جا بجا کشیدن asbaub nukkul faukhtun, بارها از جا بجا kushédun.

Transport (rapture) دلشادی dilaweez, دلخوشی dilshaudé, مفرح قلب mufriha kulb, دلربایی dilrubaí-é. v. delight.—Transporting (charming) دلانویز dilaweez, دلربا dilruba, دلکش dilkash, جانستان jaunfitaun, خاطر گیر khautir geer.—Transport, transportation (conveyance) نقل nuk-

kul, نقل از مقام تا مقام, nukkul uz mukauum ta mukauum, انتقال از جا بجا, intikaul uz jau bejau, بارکشی barkushé. v. carriage: also banishment. — *The transportation of baggage* نقل اثقال nukkula askaul, انتقال اسباب intikaula asbaub.

Transported نقل tunukkul, برده burdeh, نقل nukkul kirdeh shoodeh.

A transporter ناقل naukli. v. carrier.

To TRANSPOSE تقدیم و تاخیر کردن tukdeem ou ta-akheer kirdun, تبدیل ساختن tubdeel faukhtun, یک بجای دیگر نهادن eek beja-e digur nihaudun. *To transpose one letter in the place of another* تبدیل تحریف کردن tuhreef kirdun, بدل ساختن budul faukhtun, ابدال کردن ibdaul kirdun, تصحیف ساختن tus-heef faukhtun.

Transposition, transposal تبدیل tubdeel, بدل budul, ابدال ibdaul, تحریف tuhreef, تصحیف tuf-heef, حال تقدیم و تاخیر haula tukdeem ou taakheer.

To TRANSUBSTANTIATE (*change substance*) تبدیل هستی کردن tubdeela husté kirdun.

TRANSVERSE معترض mu-etriz, مناسطه munafutch. v. cross, oblique. — *Transversely* از معترضاً uz koosheh ta koosheh, معترضاً mu-etrizan.

A TRAP دام daum, شیبکه kumund, شبیکه shubeekheh, کیمین kumeen, کیمینگاه kumeengah, روبه بازی roobeh bauzé, فن fun, ال aul, حیلہ بازی heeleh bauzé, کید keid. v. snare, ambush, stratagem. — *To trap* در دام گرفتن dur daum gooriftun. v. to ensnare.

A TREADLE (to a loom, &c.) پاچال pau-chaul, بافرجن pawzaureh, بافرجن بافرجن baufrunjun, شو shoo.

TREASON خیانتتکری khé-aunut, خیانتتکری khé-auntguré, غدر ghodr. v. also rebellion.

Treasonable خاین kha-én, غدار ghuddaur. v. treacherous, traitorous, rebellious.

TREASURE خزانه khuzeeneh, خزانه khuzauneh, کنج gunj, کنجور gunjoor, زخر zukhr, زخیر zukheereh, لخیزا luheiza. v. riches, wealth, money. — *Hidden treasure* کنز kunz, کنج gunjbaud, دفينت dufeenut, کنج gunja mudfoon. — *Treasures* خراین khuza-én, دفاين dufa-én, کنوز kunooz. *Immenfe treasures* خراین بی کران khuza-éna bé guraun

To treasure خزانه کردن khuzeeneh kirdun, مال maul در کنجینه نهادن dur khalfih imbaud kirdun, کنز ساختن kunz faukhtun.

A treasurer دار خزانه khuzeeneh dar, کنجور kutkhoda-e khuzeeneh, کنجور gunjwur,

کهنبد kuhbud, خازن khauzin (plur. خزنات kha-zanat, خزان khuzzaun). *The high treasurer* امین بیت bukshé, دفتردار dufturdar, خزنه دار ameena beetu'l'maul. — *Treasurership* دفتردار dufturdaré, منصب khuzeeneh daré, کنجور munsuba gunjwur.

A treasury خزنه khuzeenut, کنجینه gunjeeneh, کنجخانه gunja, کنزخانه kunzkhaneh, بیت beet, بیت الهال beetu'l'maul, خالصه khal-fih, مستحق mustuh, مخزن makhzen [Hence magazine in Spanish, magazine in English]. *The royal treasury* خزانة خالصه شریف khalfiha shurreef, خزنات khuzaanuta aumireh, بیت الهال khuzeenuta beetu'l'maul, کنجینه شایکل gunjeeneha sha-égaun.

To TREAT (*negociate, settle any business*) مصلحت گذار شدن musluhut guzaur shoodeh, عهد و شرط ma-amleh kirdun, معامله کردن ahd ou shurt tukweem faukhtun, اقرا داشتن taameel kirdun, اقراف داشتن ik-rauf daushtun, اتقان کردن ittikaun kirdun. — (*to handle, manage*) ربط کردن rubt kirdun, برکشیدن burkushédun, مباشرت کردن mubaushirut kirdun, کید ساختن keid faukhtun. — (*to give an entertainment*) ضیافت دادن zé-aufut dadun, میزبان شدن meezud dadun, میزبان کستری نبودن meezubaun kusturé numoodun. — (*to discourse on*) مکالمه کردن mukaulumeh kirdun, مذاکره ساختن muzaukureh *To treat well* نواختن nuwakhtun, خوش کھوش khooth kirdun, التفات نبودن iltifaut numoodun. مدارات نبودن ri-a-é-ut kirdun, رعایت کردن mudaraut numoodun, مافست ساختن ma-afusut faukhtun, دلو شدن afaus kirdun, عفاس کردن dulou shoodeh. *To treat ill* جفا کردن jufa kirdun, تهر کردن tughleez faukhtun, قهر کردن kuhr kirdun, ستم نبودن situm numoodun, بلو buloo kirdun, اضاها ساختن izhaud faukhtun. v. to oppress. — *To treat one another ill* به یک دیگر جفا tukawuh kirdun, جفا ساختن beh eek digur jufa faukhtun.

A treat ضیافت zé-aufut, میهمانی muhmauné, میز meezud. v. entertainment.

Treated (discoursed upon) مکالمه کرده mukaulumeh kirdeh shoodeh, مذاکره muzaukureh faukhtun. — (*entertained at table*) ضیافت پذیر zé-aufut pizzeer, میهمانی muhmauné geer, نفايس خور nafa-és khore. — *Treated well* نواخته nuwakhtun, ستم پذیر iltifaut pizzeer. — *Treated ill* ستم پذیر jufa pizzeer.

ruhaut, کذاف بیهوده muhukkurut, محقرت guzaufa beehopdeh, قهش yndé-aut, کلبثره kulbutureh. v. toy. — *To dispute about trifles* نزنق الحقاق کردن nu-ziku'l'hukauk kirdun.

To trifle (speak foolishly) هرزه گفتن hurzeh guftun, هرزه خای شدن hurzeh kha-é shoodun, کذاف بیهوده کردن guzaufa beehoodch kirdun, لاغیدن laughédun, عیافه گفتن e-aufeh guftun, غلغله شدن ghunshédun, کلام بیبغنی گفتن ku-lauma beemauné guftun. (to act with impropriety) بیبغنی مناسبت ناز ساختن bé munaufibut kaur faukhtun, بی لیاقت حرکت کردن be lé-aukut hurukut kirdun, بی شایستگی عمل نمودن bé sha-éftugé aml numoodun. *To trifle agreeably* لطفه گفتن luteef mufturub shoodun, ناز نمودن nautz numoodun, نازیدن nauzaun shoodun, مزه مزه نمودن sheeweh numoodun, مزه مزه گفتن muzeh guftun. v. to jest, rally, toy.

A trifter (one who speaks triflingly) هرزه خوار hurzeh khaur, عیافه hurzeh kha-é, سخن بیبغنی ران fu-khuma beemauné raun, کلام بیبغنه گو kulauma beehoodch goo. (one who acts improperly) بیبغنی مناسبت کار ساز بی be munaufibut kaur sanz, بی لیاقت حرکت کننده be lé-aukut hurukut koonindch, صاحب غفلت fahib ghufut.

Trifling (wanting worth, unimportant) بی اعتبار bé é-atibaur, سبکمایه subuk ma-éh, ناگران بها na guraun buha, عبث ghire-a muhim, بیهوده abis. v. trivial. — (foolish, without meaning) بیبغنی hurzeh, بیبغنی beemauné, بیبغنی بازی کنان (playing, toying) be akl. v. filly. — بازی نازان nauzaun, نازیدن nauzineh, نازیدن nauzineh.

Triflingly اعتبار بی بی é-atibaur, عیافه abifan, بیبغنی beemauné, بیبغنی be maané, بیبغنی بازی bé suzawauré, بیبغنی بازی be lé-aukut.

TRIFORM سه گوشه zu seh shukl, سه گوشه segaunch. — *A trigon*, v. triangle.

TRILATERAL مثلث سه جانب seh jaunib, مثلث musfullis, مثلث ruslees.

A TRILL (shake in music) ترم هرج huzij, ترمه turunnim, ترمه turaunch, نغمه nughmut, سرا سرا. — *To trill* ترمه زدن huzij zudun, ترمه کردن turunnim kirdun, ترمه بازی ساختن turaunch bauzé faukhtun. v. also to tickle.

TRIM خوشنما khooshnuma, زو نراکت zu nu-zaukut, زیبند زeebindeh, حسن hufn, زو لطیف zureef, ظرافت zu zuraufut,

teef, مزین muzei-un, نازک nauzik, زیبا zeeba v. neat, nice, tight.

To trim or trim up راستن arauktan, خوشنما khooshnuma kirdun, نراکت دادن nuzaukut dadun, حسن ساختن hufn faukhtun, لطیف luteef kirdun, ظرافت دادن zuraufut dadun. v. to dress, decorate, adjust: also to shave, clip. — *To trim between two parties* نراکت خودی با نراکت khoodra bezumaun muwatfikut kirdun, دو رو بجانین شدن doo roo bejanineen shoodun, نراکت و طرفان بودن run ameez wa turrufan boodun.

Trim (dress) آرایش ara-ésh, زینت zeenut, زیب zeeb, طراز tirauz. v. ornament.

Trimly خوشنما khooshnuma, با نراکت ba nu-zaukut, نراکت زیب luteefan, نراکت مزین bur wujha muzei-un.

A trimmer (hypocrite) دو رو doo rooi, دو رو و نراکت doo roo wa runk ameez, رباکار ré-akaur. v. turn-coat; also shaver, dresser.

Trimmed (dressed) آراسته arausteh, پیراسته pee-rausteh, مزین muzei-un. v. shaved.

Trimming (ornamental appendages on garments) ریشه ree-sheh, علم alum, فراویز firaweez, طراز tirauz, حاشیت purzishuh, زه zuh, نقاشی nukishbundé, نقاشی nukish, نیکارش ni-gaurish.

A TRINE (triangular aspect of stars) تثلیث tuslees.

The TRINITY تثلیث tuslees.

Trinket, v. toy, ornament.

To TRIP (stumble) سقوط fukoot kirdun, زلت ساختن zullut faukhtun. v. to slip, slide. — (to fail, err) خطا ساختن fuhoo kirdun, خطا khuta faukhtun. *To trip (throw one down in wrestling, &c.)* مصارعت کردن musaraat kirdun, تصریع ساختن tufre-a faukhtun. v. also to detect, catch.

A trip (stumble) سقوط fukoot, سقطت fuktut, خطا zillut. v. slip. — (a mistake) سهو fuhoo, خطا khuta. v. error, blunder. — *A trip in wrestling* تصریع tufre-a, صرعت syraat. *A trip or short journey* سیرت نا طول sulooka kuleel, سیرت نا طول sufra nadirauz, مسیرت na tool.

TRIPARTITE تثلیث tuslees, مثلث musfullis.

TRIPE جگر بند jigurbund. v. intestines, guts. — *The rough tripe of beasts which chew the cud* کروش kursh (plur. کروش kuroosh).

TRIPEDAL سه پای seh pa-é.

TRIPLE ستا seta, ستو setoo, سه گوشه segaunch, مثلث سه طاق zu sulaus, مثلث سه طاق zu sulaus.

kirdun, جفا دادن jufa dadun, محنت دادن mu-hinnut dadun, ازارده کردن azaurdun, ازارده kirdun, جوړو situm dadun, رنجیده و runjédeh ou rumédeh saukhtun, رنجیده ساختن runjédeh ou rumédeh saukhtun, جقارت کردن izé-ut ou hukaurut kirdun, زحمت و الم زدن zuhmüt ou alum zudun, تعذیب ساختن eiza kirdun, هنجیدن shokhédu, شنجیدن shunjédu, شخودن shukhoodun. v. *to distress, vex, torment, plague, afflict, grieve, perplex, tieze, importune.*—*To trouble one's self or be anxious about any thing* مشغول شدن mu-shghool shoodun, اقدام و اهتمام نبودن ik-daum ou ihtimaum numoodun, مضطرب شدن muzturub shoodun. *To trouble or sue one for debt* محضر دعوت muhauzir kirdun, محضر ساختن muhzir dawut saukhtun, وام و داد waum ou daud khaustun. v. *to sue.*

Trouble ازار azaur, ازاری azauré, اضطراب izтираub, ستم situm, جفا jufa, رنج runj, درد durd, الم alum, غم ghum, تغلت lyklut, غصه ghufé, زحمت muhinnut, ایدها a-éza, زحمت zuhmüt, اذیت azé-ut. v. *disturbance, perplexity, vexation, grief, injury, molestation.*

Troubled مضطرب muzturub, ازارده azaurdeh, ستم situm deede, بهم بهم behum aumudeh, دل بهم در اومده dil behum dur aumudeh, متنازی runjédeh ou rumédeh, غم خور ghum khore. *To be troubled (vexed)* مضطرب شدن muzturub shoodun, ازار یافتن azaur é-aftun, بهم بهم behum bur aumudun, بهم بهم behum aumudun, دل بهم در اومده dil behum dur aumudun, غم alumzuddeh boodun, زیر پا (to be oppressed) خورده ghum khoredun, از جور و جبر zeer pa zuddeh shoodun, مغلوب بودن uz jawr ou jubr mughloob boodun, اضرار یافتن ta-addé ou izraur é-aftun.

A troubler ازار رسان azaur ruffaun, ستم انگیز situm angeez, رنج اور runj awur. v. *disturber.*

Troublesome ازار رسان azaur ruffaun, اضطراب izтираub awur, پر جفا pur jufa, رنجور runjoor, زو زحمت jaun azaur, جان ازار dilazaur, درشت durusht, کستاک kustaukh, v. *vexatious, uneasy, painful, importunate, impertinent.*—*Troublesomely* با ازار ba azaur, درشتی ba durushté, کستاکخانه kustakhauneh.—*Troublesomeness* ازاری azauré, جان ازاری jaun azauré, رنجش runjith, رنجوری runjooré, درشتی durushté, کستاکي kustaukhé.

A TROUGH ناو naw, ناوژه nawzsheh. *A kneading-trough* ناو naweh, لارنگ laurunk, لاول lawuk, لاک luka, لاک lauk, بندروغ bunduroogh. *A watering-trough (for horses, &c.)* آبکور aubgoor, آبگاه aubgah, آبخور aubkhore, آبشخور aubishkhore, حوض hawz, آبدان aubdaun, آبگاہ aubgaun. *A trough used for holding plaster, lime, mud, for building, &c.* ناو naweh, فیه fē-uh.

To TROUL (move quickly) تیز لاندن tize laundun, تیز جنبان شدن tize jumbaun shoodun, تیز حرکت کردن tize hurukut kirdun. (to utter volubly) تیز زبان شدن tize zubaun shoodun, زباناور شدن zubaun awur shoodun.

TROUSERS پایچه pa-écheh, پایزه pa-ézeh, دقروور dykraur, دقراور dykraur, دقراور toomaun. *Rustick trousers* پرتو purtoo.

To throw, v. to think, imagine, conceive.

A TROWEL (for spreading plaster, &c. on walls) انداوہ andaweh, انداز andauz, مالہ mau-leh, مالچ mau-liz, چنگالہ chungauleh, مسیعت musé-at, مسلفت muslufut, ملایک mulauk, کچہ kubcheh, کچہ kufcheh, کچہ kupcheh. *To plaster with a trowel* با مالہ اندودن ba mau-leh andoodun, رندیدن rundédun. v. *to plaster.*

TROY (pound weight) اصطر ustur. *A troy balance* اصطوره uftureh, اصطور uftoor.

A TRUANT اواره awaureh. v. *idler, loiterer.*—*Truant* اواره awaureh, هوشا hoosha, کاهل kauhil. v. *idle, lazy.*—*To truant* اواره شدن awaureh shoodun, کاهل بودن kauhil boodun. v. *to idle, loiter.*—*Truancy* اوارہ awauré, کاهلی kauhilé. v. *idleness, laziness, negligence.*

A TRUCE مهاننت hudnut, هدنت hudnut, صلح fulh. v. *peace, cessation.*

To TRUCK (traffic by exchange) مبادلت mubaudilut kirdun, تجارت از مبادلت mubaudilut saukhtun, تبدیل tubdeela asbaub bera-é asbaub numoodun, متاع بدل متاع koothuré-a mutaa budul mutaa saukhtun. v. *to exchange, traffick.*—*Truculent, v. savage, hideous.*

To TRUCKLE کردن زیر پا نهادن gurdun zeer pa nihaudun, فرمان بردار بودن furmaun burdaur boodun, سر فرو نهون fur furo numoodun, فروتن شدن fureotun shoodun. v. *to stoop, submit.*

To TRUDGE (march heavily on) فیل افا feel afa ruftun, گران سیر شدن guraun seir shoodun, اہستہ رو بودن ahusteh rou boodun.

TRUE حق huk, حق hukkauné, حقیقی hukkeekut, حقیقت zu hukkeekut.

muhukkuk, متحقق mutuhukkuk, صحيح su-heeh, صافي faufé, عيني a-éné, زاتي zauté, مصدوق duruft, درست raufst, راست bawur, musdook. صدق fuduk, صادق fauduk, اصدا asduka, صدقاء fudukaa, صدقات fudkaun (plur. fauduk), معنويت manawé, معنوي manawé-fut, مستقيم rouva, روادار rouvadar, mustukcem, مستقدم mustukdum, يقيني eekeené, buht. v. honest, faithful, genuine, certain, real.—The true religion سدا انعتقاد sudaud é-atikaud. Not true ناراست naraufst, نا درست na duruft, ساخته ghire-a hukkauné, غير حقاني faukhteh. v. false, feigned.—It is true صحيحست fuhcheaft, حق است hukkaft. True intelligence خبر حقيقي khubra khubr, صحيح خبر fuhcheeh khubr, راست The relators of true intelligence raufst gooí-aun khubr. True-born (also true-bred) نيل نژاد afl zaudeh, اصل زاده neek nizshaud, حر hurru'l'afl, اصل حر hurr, ازاد azaud. His true-born son فرزند صلبش fur zund fulbush.—True-hearted وفا دار wufa dar, صافي دل faufe dil, wufa pivuft, پيوست wufa, خالص mushkoofu'l'kulb, مشکوف القلب khaulifu'l'junaun. v. sincere.

A TRUFLE or كما kuma.

A TRULL روسپی roospé, فاحشه fauhisheh, جافجانی roospé durbedur, روسپی در بدر jauf-jauf, بيراه bérauh. v. bunter, whore.

TRULY حقا hukka, تحقيقا tühkeeka, علي بالصدق suheeh, صحيح ala't'tuhkeek, بالحق bi's'fuduk, يقينا eekeenan, bi'l'hukk, صادق علم ylmul'eekeen, صادقانه faudukauneh, با صداقت ba fudaukut, بد درست beduruft, عينا a-énan, بعينه bi-a-énihi, بي ريا bi-a-én, bé ré-a. v. really, certainly, exactly, indeed.

To TRUMP UP تدبير تلبيس کردن tudbeer-a tulbees kirdun, مكر و حيله بستن mukr ou heeleh bustun, كيد ساختن keid faukhtun, احتيال ساختن ghuruz kirdun, غرض کردن ihté-aul faukhtun. v. to devise, feign, forge.

Trumpery, v. tinsel; falsehood, trifle.

A TRUMP, trumpet نفير nufeer, خم khum, كره ناي kura, قنق kuna, شوب shubboor, بونا book (plur. bookaut), booré, بونا booré, بونا booroo, صور foor, سونا suna, kurna, كرناي kurna-é, گام gawdam, گونا gawdam, ناي رويين A brazen trumpet ناي ناكور na-é rooí-én, نفير nufeer. The last trumpet ناي ناكور naukoor. A kind of shell which they blow as a trumpet سيميد speed muhreh. Drums and trumpets و نفير و طبل tabl ou nufeer. The sound

of drums and trumpets و نفير و طبل wul-wuleha koos ou nufeer.—To sound a trumpet نفير nufeer zudun, شوب نوازش کردن shubboor nuwauzish kirdun, خم نواختن khum nuwaukh-tun, قنق نواز شدن kuna nuwauz shoodun, بوري booré zudun, نفخ صور کردن nufukha foor kirdun, كره ناي سازنده بودن kurreh na-é fauzindeh boodun. To trumpet or publish by sound of trumpet ندا کردن nufeer zudun ou nida kirdun. v. to proclaim.—To trumpet forth another's praise ستايش كسي کردن nida-é fita-éshe kuffé kirdun.—To trumpet forth one's own praise خود فروختن khood furdokhtun. v. to boast.

A trumpet, trumpeter نفير زن nufeer zun, شوب نواز shubboor nuwauz, بوري booroo zun, كره nufukha foor koonindeh, سازنده kurreh na-é fauzindeh.

To TRUNCATE قطع کردن kuta kirdun, تجذيم ساختن tujzeem faukhtun. v. to maim, mutilate, lop, cut.—Truncated مقطوع muktowa, جذيم juzeem.

A TRUNCHION چوپ chope, چوپ chope dofté, بقاري bukkauré. v. baton.

To TRUNDLE (make to roll along) بر زمين bur zumeen idaureh kirdun, نخال bekhaug girdaun ou rouvaun faukhtun.

A TRUNK (of a tree) پوزه poozaha durukht, تيره teereha durukht, جايه ja-éz, kurnauf, (plur. جذوع juzoo), جذع juza, نرد nurd, وشيع wushé-a, قدو kudoo, بدن budun. jizl. v. stump.—The trunk of the body خراطيم khurtoom, خراطيم فيل khurtuma feel. v. proboscis.—A trunk (for clothes, تپنگو fundook, صندوق fundookeh, صندوق tupungoo. v. chest.

A TRUSS تنل tunk, بسته dofteh, بسته busteh, تنل tunn. v. package, bundle.—A truss of silk, linen, پونده purwundeh. v. roll.—To truss بستن bustun, تنل بسته dofteh kirdun, تنل ساختن tunk faukhtun. v. to pack.—Bandages with which women truss their breasts سباجه sumaukhcheh, شال shauk, طاقت taukut.

TRUST (confidence) اعتقاد é-atikaud, اعتبار é-atimaud, اميد اميدواري ameedwauré, توسل tuwufful, توكل tuwukkul, اتكال ittika, وثيقت ymaad, فنود funood, ارتكا wuseekut, وثوق wusook, ثقت fikkut. Trust in God توكل punaweh. v. faith.—(something committed to charge) وضيع wuzé-a. v. دين waum, وام (credit in money matters) deposit.—

aghauné, غوانی ghúwauné) لحن luhin (plur. عثاٹ huzuj, مقام mukau, الحان alhaun), ysaus, اصول asool, عشاق ushauk, پردہ perdeh. v. *harmony, melody*: also *temper, disposition, humour*.

To tune هپاهنک kirdun, هپاهنک humahunk faukhtun, نواختن nuwaukhtun, دمساز nuwauzish kiirdun, نوازش کردن dumfauz faukhtun. To be in tune هپاهنک شدن humahunk shoodun. To be out of tune نا دمساز شدن na dumfauz shoodun. To tune an instrument ساز اهنگ کردن fauz ahunk kirdun, سازکار کردن fauz-kaur kirdun. v. *instrument*.

Tuneful, tuneable هپاهنک humahunk, نو zu ahungé, اهل ترانه ahila turaunch, خوش الھان khoosh elhaun, دمساز dumfauz, سازکار fauzkaur, خوشخوان khooshkhaun.

Tunefulness, tuneableness اهنگ ahunk, نغمت humahungé, سازگاری fauzkauré, nughmuta dumfauz. v. *melodious, harmonious*.

Tunefully, tuneably با هپاهنکی ba humahungé, بر وجه سازکار ba dumfauzé, خوش الھان ba khoosh elhaun, بطور خوشخوان betoora khooshkhaun.

Tuneless اهنگ بی بی ahunk, بی نوا bé nuwa, بی صدا bé fúda, غیر نغمت ghire-a nughmut; نا هپاهنک na humahunk, نا سازکار na fauzkaur.

A tuner سازنده fauzindeh, هپاهنک ساز humahunk fauz, نوازش کردن nuwauzish gur. Tuned هپاهنک ساخته humahunk faukhteh, نواخته nuwaukhteh.

A TUNICK قبا kuba, قباي kuba-é, اقبيت akbé-ut, کورته kurtah, کورته kaftan, کتک kurtuk, کعب kuma. جامکي jaumugé.

A tunic قباچه kubaucheh. v. also *covering*.

A TUNNEL خوهن khoohun, قعب kuma, لوله looleh, لابل lawlub. v. *pipe*.—(a passage for smoke) دود کوش dood kush, دود کین dood keen, دود اهنگ dood ahunk, روزن roozin. v. also *net*.—To tunnel or form like a tunnel خوهن اسا ساختن khoohun asa faukhtun.

A TUNNY (fish) تنه tunneh, تن tunn, جباغ jubaugh, مورونه morooneh.—A tup, v. *ram*.

A TURBAN دولبند or دلبند dulbund.

TURBID متکدر mutukuddir, کدر kudur, تکرر tukdeer, تیرم teereh, تار taur, الود alood, تیر رنگ teer runk. v. *muddy, thick*.—Turbidness کدرت kudrut, تار tauré. v. *muddiness*.

TURBINATED (spiral) لولب lawlubé, لولب lawlub afa, پیچ peech, پیچیده peechédeh.

TURBULENCE بیخضوری beehuzooré, قتنه انکیزی shumauteh geeré, قتنه angeezé. v. *tumultuousness, sedition*.

Turbulent صاحب اغراض fahib ighrauz, بیخضور beehuzoor, هنگامه shumauteh geer, غوغا hungaumch kheez, قتنه بیخ fitneh beez, افروز ghoogha afrooz, نا رام na raum. v. *tumultuous, disobedient, seditious*.

Turbulently بیخضورا beehuzooran, بطور شباهه betoora shumauteh geer. v. *seditiously*.

TURD غایط gha-ét. v. *excrement*.

TURF عرق uzuk, عتلت atulut, قلاعت kula-at, سقط iykt. A turf used in building or facing walls کلوج kulooj, کلوخ kulookh, مدر mudr, مدرت mudrut, دیوار muhrehā deewaur, لاد laud.—To turf پوشیدن ba uzuk poshédun, با عتلت پوش کردن ba atulut posh kirdun.—Turfy زو عرق zu uzuk, پرعتلت pur atulut.

TURGID ناتى nauté, روبان roobaun, نفخ nufikh, مہبل muhubbil. v. *tumid, swelling*.—Having turgid lips اکثع ikfa.

A TURK ترک turk (pl. اترال atrauk, ترکان turkaun), عثمانی osmané or ot'hmané (plur. عثمانیان osmané-aun). The emperor of the Turks پادشاه ال عثمان padshaha aula osman.

Turkish ترکی turké, ترکچه turkchah, ترکچہ turkeeh, ترکون turkoon, عثمانی osmané, زو عثمان zu osman. Turkish writings, sayings, or any thing Turkish ترکیات turké-aut. A Turkish slipper پاپوش paupooj, پاپوش paupooth.

A TURKEY (large domestick fowl) فیل مرغ feel murgh, حبیش hubeeh.

A TURKOIS or turquoise (gem) پیروزه peeroozeh, فیروزه feeroozeh, فیروزج feeroozuj.

TURKY (country of the Turks) ترک مہلکتی turk mumlukaté, ترکستان turkistan, رومیہ roomé-uh, ولایت عثمان wala-é-uta osman.

Turmoil, v. *trouble, disturbance*.

To TURN (put into a circular motion) گردانیدن girdané-dun, بگردانیدن bugirdané-dun, گردان ساختن girdaun faukhtun, گردان کردن girdagird raundun, دایرہ گردان کردن dawr girdaundun, دور گردانیدن dur dawr raundun, چرخ دادن charkh dadun. (to put the upside downward) سرفکون ساختن surfikon faukhtun, باز گوند کردن baz gooneh girdun, زیر زیر زدن zeer zube zudun, برگردانیدن wagirdané-dun, برگردانیدن bagirdané-dun, رکیب ساختن rukleeb faukhtun. (to change, alter) صرغ ساختن tsreef kirdun, صرغ کردن surf faukhtun, مبروف کردن mufroof kirdun,

گردانیدن girdanédun, تبدیل ساختن tubdeel faukhtun, تحویل گردانیدن tuhweel girdanédun, تقلیب ساختن iklaub kirdun, گشتن tukleeb faukhtun, گشتن gushtun. v. to convert. — (to be changed) گردیدن girdédun, از حال مضمروف شدن uz haul girdédun, مضمروف شدن mutubuddil gushtun, متبدل گشتن mukloob shoodun. (to bend) گردانیدن ma-él kirdun, پیچیدن peechédun, معوج ساختن ma-ooj faukhtun. (to translate) نقل کردن turjimeh faukhtun, تبدیل صورت کردن tukkul kirdun. (to transform) غیر شکل کردن ghire-a shukul kirdun, تنکیر ساختن tunkeer faukhtun, گشتن musikh kirdun. (to become) گردیدن girdédun, بودن shoodun, گشتن hushun. — To turn (be turned round) گردانیدن girdaun shoodun, گردیدن girdédun, چرخ شدن churkh shoodun, تابیدن dawr girdaundun, دور گرداندن taubédun, جرج کردن wagirdédun, واکردیدن juruj kirdun, گرداگرد رانده شدن girdagird raundeh shoodun, دایر بودن da-ér boodun. To turn (go or walk round) طواف کردن tawwauf kirdun, پویان dur dawr ruftun, دور رفتن poi-aun boodun, گردیدن girdédun, گرداگرد روان شدن girdagird rouvaun shoodun, گردان ساختن girda faukhtun, گردان شدن girdaun shoodun. To turn away, turn off (dismiss) گردانیدن wa raundun, واکردیدن maazool faukhtun, معزول ساختن rufa ou dufa kirdun. To turn off or to a side بر طرف رفتن bur turruf ruftun, جانب روان بودن bejaunib rouvaun boodun, زوی شدن adool kirdun, عدول کردن ma-él shoodun, تحرف ساختن tuhurruf faukhtun, بی راه شدن bé rah shoodun. v. to deviate. — To turn or go back واپس رفتن wapus ruftun, باز باز پس روان شدن baz pus rouvaun shoodun, باز گشتن baz gushtun. v. to return. — To turn back (refuse admittance) محروم کردن muhroom kirdun. v. to repulse. — To turn the back پشت نهادن posht nima shoodun, روی بردن rooi burdun, باز اعراض ساختن é-arauz faukhtun, پشت دادن posht baz dadun, پشت دادن posht nima shoodun. To turn the back upon any thing پشت بچیزی باز دادن posht bechazé baz dadun. To turn over نقل کردن tukkul kirdun. v. to transfer. — To turn over a leaf صعبیت گردانیدن wuruk burgirdédun, ورق بر گردیدن fufeehut girdaun faukhtun. Turn

the leaf برگردان برگردان burgirdaun wurukra. To turn over a new leaf (to behave with more propriety) حرکت خوبتر نبودن behter gushtun, اصلاح و تربیت hurukut khoobtur numoodun, انجام پذیرفتن islah ou turbé-ut pizzeeruftun, انجاء anjauh kirdun. To turn to an author (refer to his authority) تنهیت کردن tunmé-ut kirdun, روی راوی نبودن rawi numoodun. To turn the eyes (towards any thing) نظر کردن nuzr kirdun, نظر نشان دادن nuzir shoodun, نظر کردن nuzr kirdun. v. to look, behold, view. — To turn the mind (to any thing) نظر کردن nuzr kirdun, وهم صرف زبان دادن wuhm faukhtun, فحس کردن fuhis kirdun. v. to consider. — To turn away the head (especially with an angry toss) لظظه کردن luzluzeh kirdun, روی کشیدن tuzulzul faukhtun, روئی کوشیدن rooi kushédun. To turn the face (towards a person or thing) توجه کردن rooi awurdun, روی آوردن rooi burdun. To turn the face (look back) بر طرف رفتن roogirdaun shoodun, اعراض ساختن é-arauz kirdun. v. to abandon, avoid. — To turn (change sides) روگردان شدن roogirdaun shoodun, طغیان نبودن tughé-aun numoodun, عصیان کردن afe-aun kirdun. To turn (become sour as liquors, &c.) تولا نبودن tuwalla numoodun, ترشیدن taze gushtun, ترش گشتن tursh gushtun, زست گردیدن zaf kirdun. v. sour. — To turn or grow giddy سرگردان شدن furgirdaun gushtun, سرچاهه furacheh mauh shoodun, سرگیجه داشتن duwaur e-aftun, رفاش شدن ruffaush shoodun. To turn cat-in-paw خود را بزبان khoodra bezumaun muwaufikut kirdun. To turn a spit گردانیدن kubaubé girdanédun. — To turn (in a loom) خراطه کردن khurrauteh numoodun, خراطه شدن khurraut shoodun.

A turn, turning (the act of turning, circular motion) گردش گردانیدن dawr, دوران dawraun, جرج کردن churkh. (a meander, winding) گرداگرد girdagird, گردان girdaun, زوج zawj, تواج tuzaw-wuj, پویان pooi, پویا pooi-aun, محنت muhné-ut, محنوت muhnoonut, مثنای mufnaut (plur. مثنائیت mufané-ut). A walk to and fro گذار و گشت gusht ou guzaur, تفرج tufurruj, سیر seir, سیران seiraun, انقلاب (a change, vicissitude) پویا pooi-a.

laub, دوران dawraun, دور dawr, تغییر tughei-ur, tunawub, تناوب tunawub, صرف furf, furfut, فرصت (occasion, convenience) zoo-aub. (occassion, convenience) muhull, محل muhull, دست یافت doft é-aft. v. opportunity. — (manner, cast, form) صورت foort, شکل shukl, گونه gooneh, طور toor. (disposition of mind) خوی khooi, مشرب minwaul, مشرب mushrub, روش rouvith, مزاج mizauj, امتزاج im-tizaj, طبع tuba, v. temper. — A turn (time, period) نوبت noobut, عقبه akubut, دور dawr, دوره da-ereh, دور زمان dawra zumāun. — By turns در پی پی dur pei, نوبه pei-a pei, نوبه noobutani, با نوبت ba noobut. To act by turns در پی یکدیگر pei-a pei faukhtun, نوبت کردن dur pei eekdigur kaur kirdun, تناوب ساختن noobut faukhtun, تناوب کردن tunawub kirdun, مغایرت ساختن mufaurizut faukhtun, عقبه کردن akub kirdun. To succeed by turns (as day to night, night to day) تعاقب ta-akub kirdun, عقبه ساختن akubut akubut faukhtun, طور لیل و نهار نمودن toora leil ou nihaur numoodun. A lucky turn of fortune دولت dowlut. To take a sudden turn انقلاب ناگهانی inkilauba naguhauné daushtun, ناگهان یافتن naguhauneh é-aftun. The turn of a period (style in writing) وجه wujuh, خلال khulaul, تربیت turbé-ut. Turns (vicissitudes of fortune, &c.) تغالب tukaulub, اصراف tukauleeb, انقلابات ankulabaut, اصراف suwauruf, دور کردن dawra gurdoon.

A turn-coat (one who forsakes his party) روگردان roogirdaun fauz. v. deserter, apostate.

Turned (changed) گردیده girdédeh, منقلب munkulub, متقلب mutukullub, مقلوب mukloob, متبدل mutubuddil, مصروف muvroof. (put into a circular motion) گردانیده girdanédeh, گردان شده girdagird raundeh, گردان کردن girdaun shooodeh, دور کرده شده dawr kirdeh shooodeh, تدویر da-ér faukhteh, مدور گردیده tudweer girdanédeh, مدور کردن mudawwur kirdeh shooodeh. Turned back (repulsed) وارانده waraundeh, مردود murdoof, محروم muhroom, مدفوع mudfoo-a. (bent back) باز مایل baz peechédeh, معوج ma-ooj, مایل ma-él. v. bent. — (translated) مترجم muturjum, منقول munkool, شده nukkul kirdeh shooodeh. (become) گردیده girdédeh, گشته gush-teh. Turned upside down زیر زده zoer zubr zuddeh, سرنگون ساخته sur-nigoon faukhteh. Turned against منصفق munfu-

fuk, روبو نهاده mukhauilif zuddeh, وارانده rooberoo nihaudeh. Turned away وارانده wa-raundeh, رفع و دفع شده rufa ou dufa shooodeh. Turned in a loom مخروط mukh-root, اخیط akhreet.

A turner خراط khurraut, اهل خراطه ahla khurrauteh. A turner of cups, boxes, &c. حقه hukkeh gur, حقاق hukkauk. — The art of turning خراطه khurrauteh. — A turning-loom چرخ churkh, چرخه churkkeh, واغ waukh.

A TURNIP شلجم shuljum, شلغم shulghum, یارابه é-araubeh, بوشاد booshaud.

TURNISOL (plant) افتاب پرست afitaub puruft, خور پرست khor puruft, شترپا shaturpa, زول tunawwul, تنول akraur, سپل supul, زول zawul.

TURPENTINE طرمتین turmenteen, بناسب bunasib, بناسیب bunauseeb, بناست bunaufut.

TURPITUDE زشتی rufwaí-é, زشتی zish-té, فحش fuhis, خباثت khubaufut, شنع shu-naat, قبح kubih, قباح kubauhut, چرکینی chur-keené, مردار murdauré, شوخی shookhé, هجنت hujnut. v. baseness, depravity, vileness, deformity.

A TURRET کنگره kungureh, قدفت kuzfut (pl. قذف kuzuf, قذفات kuzfaut), شاهه shauheh, قلعه kubehcheh, قلعه kullehcheh, کاغ kaukh. v. tower. — A building ornamented with turrets کرخ kurukh, شرف shurfut (pl. شرف shurf), سومع sawma. — Turreted (like a turret) کبچه kubcheh maunend. (ornamented with turrets) با قذف اراسته ba kuzuf arausteh. v. towered.

A TURTLE or turtle-dove ورش wurush, ورشان wurushaun, ونا wuna, قهری kumré, کنجشل kumré-ut, شغنین shufneen, ساق kunjihuk, حمام humaum, پیام eemaum, ساق fauk. — A sea-turtle اطوم atoom.

TUSH, tut وا wa. v. pish! fob!

A TUSK (long or holding tooth of an animal) دندان دنداun geer, ناب dundaun naub (pl. دندانها dundaunha né-oob), سگدندان dundaun dirauz, دندانها جانور dundaunha jaunwur.

Tusked, tusky کبر دندان zu dundauna goer, دندان ناب دار dundauna naub dar.

TUTELAGE (guardianship) وصیگی vusleoge, زیمار wuka-é-ut, وقایت huma-é-ut, حرامت huramut, محافظت muhaufut, صیانت se-aunut. v. tuition.

Tutelary حمايت ده huma-é-ut duh, محافظت muhaufizut fauz, صيانت بخش fe-aunut bukhsh.

A TUTOR وصي vufic, حامی haumé, حافظ hafiz, تابع tubé-a. v. guardian, preceptor.

To tutor تربيت کردن turbé-ut kirdun, تعليم taaleem dadun, تاليف ساختن taadeeb faukhtun. v. to instruct; also to rate, chide.

Tutorage, v. tutelage.

A tutress زني معلم zunné mu-ellum.

TUTTY سنبل توتيا tooté-a, توتيا توتيا tunk tooté-a, مرآزي murauzé. A collyrium of tutty for anointing the eyes دیده توتياي tooté-a-é deede. State tutty (a remedy for affairs of state) دولت توتياي tooté-a-é dowlut.

TUZ زلف zulf. v. tuft, lock of hair.

TWAIN دو doo. v. two.

A TWANG (sharp quick sound) رنم runim, زمزم tintineh, طنين tineen, طنين tinin, زمزم zumzum, نقص nukz, نكعز nukeez, نفعز nufecz, رنم turwi-ut. v. tone, sound.—To twang رنم runim kirdun, طنين زدن tintineh zudun, ساختن طنين tinin faukhtun.

TWAS (it was) بود bood, شد shood, كان kaun.

To TWEAK تشكيج دادن nushkunj dadun, با چنگل چنگل کردن chungul kirdun, با چنگل گوريفتن ba chunk gooriftun. v. to pinch, squeeze.

A tweak تشكيج nushkunj. v. twitch, pinch.

To TWEEDLE (touch lightly) با دست بازي ba doft bauzé nuwaukhtun, دغدغه کردن dughdugheh kirdun. v. to tickle.

TWEEZERS موچينه moocheeneh, منتاش mintauh, منتاخ mintauk, منقاش minkaush, منقاش mizfaur, امبر ambur, امبره ambureh, امبور amboor, ملقاط melkaut, اهنج ahunj, فاهنج fauhunj, منقش minkush. To pull hairs from the face, &c. with tweezers تنصص کردن tunummus kirdun, تنصص ساختن tunmaus faukhtun, موچيدن moochédu. v. بالقون.

The TWELFTH دوازدهم duwauzduhum, دوازدهم duwauzduhumé, ثاني عشر fauné afhara, ثايت عشر fauné-uta afhrata, ثايت عشر fauné-uta afhara.

Twelve دوازده duwauzduh, اثنا عشر isna afhara, اثنا عشر ishrata afhrata.

A twelvemonth سال faul. v. year.

The TWENTIETH بيستم beestum, بيستم biftum, عشرين yshroona, عشرين yshreena.

Twenty بيست beest, بست bift, عشرين yshroona, عشرين yshreena.

Vol. II.

TWICE دو بار doo gurreh, دو بار doo bar, دو دفعه zu dufaat, چم چم chum chum, طرقتين turkuteen, مضاعف muza-af, مضاعف muzaaf. Once or twice طرقت و طرقتين turkut ou turkuteen. To do any thing twice کردن طيبي tel-é kirdun. v. to repeat.

A TWIG شاخ shaukh, شال shauk, عصيت ufei-ut, نهال nihaul, سنج sunj, قطيع kuté-a, قصيد kuzceb (pl. قصبان kuzbaun), قصيد kufeed. v. shoot, switch, rod.—Twiggy پر شاخ pur shaukh, شاك دار shauk dar.

The TWILIGHT (of the morning) شفق shufuk (pl. اشفاق ashfauk), فجر fuqr, شفق صباحي shufuka tubauhé. v. dawn.—The evening twilight شفق الغروب shufuka pufecné, شفق الغروب shufuku'ghuroob, افتاب زرد afitaub zurd. v. crepuscle.—Twilight (adjective) نيم تاريك neem tau-reck, نيم تاريك neem putoo, ظلم nusf zulm. v. obscure.

A TWIN, twins همزاد humshikim, همزاد humzaud, دوشيده doosheedeh, پيو pé-oo, پيوك pé-ook, توام tawaum, ايبيد eimeed, v. also Gemini.—Twin-born همزاده humzaudch.

To twin (be born at the same birth) همزاد بودن humzaud boodun. (to bear twins) وضع دوشيده wuzaa doosheedeh, kirdun, اتامت ساختن itaumut faukhtun. (to be suited or paired) چفت chift shoodun.

To TWINE (as ivy, &c.) لبلاب اسا پيچ lublaub asfa peech kirdun, پيچا پيچ ساختن peecha peech faukhtun, در پيچيدن pécchédu, معانقه کردن dur aghoosh gooriftun, معانقه کردن maanukeh kirdun. v. also to twist, wind, meander.

Twine خيط kheit. v. thread.—(twist, convolution, embrace) لبلاب اسا peecha lublaub asfa, اغوش aghoosh. v. twist.

Twined پيچيده pécchédeh, لبلاب اسا پيچيده lublaub asfa pécchédeh. v. twisted.

To TWINGE ازار زدن runj dadun, ازار زدن azaur zudun. v. to torment, pinch.

A twinge ازار azaur, رنج runj, درد durd.

A TWINKLE, twinkling (sparkling of a star) لكان lumih, لكان duré, دراري durauré, لكان lumih, كوكب koukubut, زخيم zukheekh, ستار ستاره sitaura sitaureh. The twinkling of the eye طرفت turfut, لكان lumhut, غمز ghumz, سفكت mughtumiz, مغتصص ighmauz, سفكت sufkut, لحظت luhzut. v. wink, glance.—In a twinkling في طرفت العين fi turfut-l'a-én, لحظه luhzutan, بلمحت belum-huta chushum, بغمز العين beghumzu'l'a-én.

To twinkle (as a star) کړون کړون kou-kubut kirdun, لمخ دړي نږون duré numoodun, لمخ زږن lumuh zudun. v. *to sparkle*. — *To twinkle as the eye* غږ زږن turfut zudun, غږ کړون ghumz kirdun, مغتږض ساختن mughtumiz faukhtun, لمخت نږون lumhut numoodun. *His eyes twinkled* پږيد چشمش chushmish pureed.

A TWIRL, کړد کړد گيردش girdish, کړد کړد گيردش girdagirda tazerou. v. *rotation*. — *To twirl (cause to turn swiftly round)* بگيردش تيز راندن begirdisha taze raundun. (*to turn round*) تيز کړد کړد روان تيز کړد گيردش rouvaun shoodun.

To TWIST تاقتن taufun, تاب دارن taub dadun, قتل ساختن futl faukhtun, پيچيدن pechédun, اوبدن taubédun, پيچيدن bichédun, اوبدن awéduun, دمک ساختن dumuk faukhtun, دمک دمول کړون dumook kirdun, بازوشتن bau-zooshtun, سر هجوت کړون furhujut kirdun. *To cause to twist* تاباندين tabaundun, پيچاندين pechanédun. v. *to writhe, wind, twine*. — *To twist or coil as a serpent* پيچيدن پيچيدن dur peech kirdun, پيچيدن pechédun, تالزلزل faukhtun, مالوات نږون tukawwur kirdun, ملواوت نږون mulawaut numoodun, نږناص نږون nufnaus kirdun, مرتعن ساختن murta-is faukhtun. *To twist one within another* دږ بږم رفتن dur buhum ruftun, پيچيدن پيچيدن dur peech kirdun. *To twist the nose or mouth to one side* روي کشتن rooi gushtun. *To twist the neck* اږد کړون afud kirdun, اعصاد ساختن é-afaud faukhtun, پيچيدن gurdun peech kirdun. *To twist (a rope) backwards* اږزار کړون ifhzaur kirdun. v. *to untwist*. — *Motion of the arms when twisting* شږ shuzr.

A twist, twisting پيچش peechish, تاب taub, پيچ peech, و تاب peech ou taub, پيچ شږ shukinj, پيچش peechshush, پيچش shun. — *A twist or string* خيټ kheit, تار taur, رشته rishteh. v. *thread, cord, rope*. — *Twisting two threads together* مږم mubrim. *Twisting one's self* تلوي tulawwé. v. *writhing, contortion*.

Twisted پيچيده pechédeh, مږتل mufuttul, پيچيدن peech, پيچان peechaun, تاييده taufteh, پيچا پيچ peecha peech, منکفس munkufus, تاخته taukhteh, ملوي mulawwa, نهجيير nuhjeez, نهجيير nuhjeer, مږتب mukufub, تلوص talawwus.

A twister کړ تاب taub gur, پيچنده peechindeh, پيچ و تاب ساز peech ou taub fauz. v. *rope-maker*.

To TWIT طنز زږن tunz zudun, سرزنش furzinish dadun, تغيير کړون tai-ér kirdun, تقبيح کړون tukré-a faukhtun, تشنيع ساختن tukbech kirdun, توبيخ کړون tawbeekh kirdun, ملامت زږن mulaumut zudun, کواره کړون guwāreh kirdun, v. *to sneer, reproach, gibe*. — *To twit one with a favour conferred* امتنان کړون imtinaun kirdun, منت زږن minnut zudun.

To TWITCH چنکل کړون chungul kirdun, مږدغ با chungaul gooriftun, مږدغ مږدغ mudughdugh faukhtun, نږدغ nudigh faukhtun. v. *to tickle, twinge; snatch, pluck*.

A twitch مږدغ dughdugheh, مږدغ chungul geéré.

To TWITTER (make a sound like a swallow, &c.) وط زږن wutwutur kirdun, و ط زږن wutt zudun, غاغا کړون ghaugha kirdun, چاو چاو زږن chaw chaw zudun.

A twitter (tremulous sound) وطوط wutwutur. (*a sudden emotion*) جستن دل ناگهاني justuna dila naganané. *To be in a twitter* جستن دل جستن justuna dil daushtun.

'TWIXT بين beina. v. *betwixt*.

TWO ډو doo, اثنان ifnauni, اثنان ifnani. *Two or three* ډو سه doo seh. *Two and a half* ډو و نيم doo wa neem. *Two in a hundred* ډو از صد uz sud doo. *The two hands* ډو دست doo doft, يدان eedauni, يدان eedé-auni, يدين eedeeni, يدي eedei. *One of the two* ډو يک uz doo eek, احد اهد huma.

Two-edged ډو تيز doo taze, ډو حد zu doo hudd, ډو حرنين zu hurfeen.

Twofold ډو تا doota, تصريع tufre-a. v. *double*.

A TYKE سل fug. v. *dog*.

A TYMBAL ډنبل dumbulik, تعليم taa-leem bauz, ډنبل duhlbaux, ډنبل tubl. v. *tabour*.

A TYMPANY طبلي istiskaa tublé, کوفت استسقا koofuta istiskaa tublé.

A TYPE علامت alaumat, معلم maalum, نږشان nishan, باصمه baufimehi. v. *emblem, mark, stamp*. — *Typical, v. emblematic*.

TYRANNICAL, tyrannik, tyrannous ظلام zulaum, ظلم zaloom, ظلم zuleem, ظلمت zulmut, مظلمت muzlumut, غني unfé, ډو زور pur zoor, ډو زور ja-ér, ډو زور khooon-khore, ډو زور khooonfushaun, ډو زور zu si-tun. v. *cruel, imperious, oppressive*.

Tyrannically ظلم با zulman, با ظلم ba-zul-lumkauré, ډو زور zulamauneh, ډو زور ba-

talul, بوج buhruj. v. *false, worthless, idle*.—*Vain, vainglorious*, لاف و کذافی lauf zun, لاف و کذافی lauf ou guzauf fauz, خود فروش khood furoosh, مختال mukhtaul, فخور fakheer, فخور fakhoor, فخرت funkhurut, هوایی hawa-é, هوايي hawai-é, مغرور mughroor, باو baud furuh, هوا hawa dar, سر در هوا fur dur hawa, خواه hawa khauh, زخنی zukuf, طرمان tyrmizau, طرمان tyrmaz, طرمان tyrmuzur. v. *ostentatious, self-conceited, boasting, airy*.—*Vain and false words* گفت و گو guft ou goo hurzeh ou nasuwaub. *A vain, or vainglorious man* لاف زن lauf zuz, خود فروش khood furoosh, خانه خراب khaunch khuraub, کذافی کننده lauf ou guzauf kqounideh, زعيم za-ém, صاحب مغروري fahib mughroore, هوا پرست hawa purust. *To make a vainglorious display* اظهار فخر و غرور کردن izhaur-ra fakhar ou ghuroor kirdun.

Vainly (in vain) بیبوده bechoodeh, بیبانی beemaané, باطل batilan. v. *idly, foolishly*.—*(proudly, vaingloriously)* مغرورا mughrooran, با لاف و کذافی ba lauf ou guzauf, بروجه ba khood furooshé, با لاف و کذافی bur wujba lauf zun, فخر fakheeran.—*Vainness*. v. *vanity*.

A VAIVODE (prince palatine) وایوده vaivodeh or waywodeh.

A VALANCE برزہ burzsheh. v. *fringe*.

A VALE وادی vaudé. v. *valley*.

A VALEDICTION وداع wudaa. v. *farewell*.

Valedictory وداع کو wudaa goo.—*Valedictory letters* وداع نامه wudaa nameh.

A VALET نوکر nookur. v. *servant*.

VALETUDINARY مریض mureez (pl. مرضا murza, مرضي murzé), شکسته shakusteh mizauj, زیون zu-boon, علیل aleel. v. *sick, infirm*.—*To be valetudinary* با اسقام جسمانییت مبتلا شدن ba askauma jufmauné-ut muhtula shoodun. *Valetudinarians* اصحاب مرض durd ashinaï-aun, اف-هاوبا muruz.

VALIANT دلیر dilare, دلاور dilavur, بهادر bahaudur, بی باک و پورا bé bauk ou purwa, شجاع juvaunmurd, زورمند zhujaa, شجاع shujé-a, مردانه murdaunch, زورمند zhujaa, کامی kaumé (plur. کبات kumaut). v. *brave, bold, courageous*.

Valiantly دلیرانه dilaraunch, بهادرانه bahauduraunch, با شجاعت zhujaa.—*Valiantness*, v. *valour*.

VALID مستحکم mustuhkum, محکم muhkum, زو قدرت zu kuwwut, قوي kooi, زو قدرت zu kudrut, مقتدر muktudir.

Validity قوت kuwwut, قدرت kudrut.

A VALLEY وادی vaudé, واد vaud (plur. اودا awda, اودیت awdaut, اودیت awd-ut, زناوب zinaub, رود rood, زناوب zinaub, زناوب zunaub, زناوب zumbut (plur. زناوب zuna-éb), لوا lawa, ملعب mulaab, ملعب mulaabut, نغنی nufnuf, نغنی nufnuf (pl. نغانی nufanif), افجی afjeej, لجمت shaujinut, گرد girdur, عرصه عرصات arfaha arufaut, وادی الحشر vaudé-u'l'hushr.

VALOUR دلیری dilaré, دلایو dilavuré, جرات bahauduré, زورمندی zoormundé, جرات juraat. v. *courage, bravery*.

Valorous دلیر dilare, v. *valiant*.

VALUABLE گران مایه guraun ma-éh, گران buha, زی قیمت zé keemut. v. *precious, worthy*.

Valuation (appraisment) تعیین قیمت tai-éna keemut, تخمین tukhmeen, نرخ nurkh.—*A valuator* تخمین ساز tukhmeen fauz, نرخ کننده nurkh koonindeh.

Value قیمت keemut, ارزش arzish, بها buha, ارش erj, ارزش akhsh, ارزش akhshun. v. *price, worth*.—*Of no value* کم بها kum buha, متلاشی mutulaushé, ناچیز nacheez. v. *worthless*.

To value (rate highly) اعتبار کردن é-atibaur kirdun, تکریم iltifaut numoodun, ازرم نمودن tukreem faukhtun, ازرم نمودن guraun buha andeeshédun, گران مایه پنداشتن guraun ma-éh pindaushun. v. *to esteem*.—*(to rate or fix at a certain price)* تعیین قیمت کردن tai-éna keemut kirdun, تخمین بها tukhmeena buha faukhtun, احتساب کردن ihtifaut kirdun, نرخ زدن nurkh zudun. v. *to rate, estimate*.

Valued (estimated) محسوب muhsoob, معدود maadood.—*(esteemed)* اعتبار zu é-atibaur, گران mu-atibur, گران guraun ma-éh. v. *valuable*.

A VALVE قشربت kyshrut.

To VAMP پینه زدن peeneh zudun, پینه زدن peeneh dooz shoodun, ترقیع کردن turki-a kirdun, مرمت ساختن murummut faukhtun. v. *to mend, repair*.—*Vamped* پینه زده peeneh zuddeh, پاره پاره paureh dooz shooden.

A vamped پینه زن peeneh zun, پاره پاره paureh dooz, هلاکت humlukht dooz.

The V A N, *vanguard* لشکر پیش peisha lashkur, کدوم قدم kuduma askur, طلعت tulé-at, پیشادونک peishadunk, پیشرو peishrou, پیشاونک peishawunk, پیشاهنک peishahunk. v. *front*.

A V A N C O U R I E R پیشرو peishrou, پیروان purwaunuk, فرانی furanuk. v. *harbenger, courier*.

A V A N E باد نا baud numia, ازنیخ azunkh.

To V A N I S H غایب شدن ghia-éb shoodun, نا پیدا کشتن nabood shoodun, زایل بودن wa shoodun, زایل شدن peeda gushtun, نا بدید کردیدن na budced girdedun, مضحک شدن muzmuhill shoodun, کم شدن gum shoodun.

V A N I T Y (*emptiness, inanity, vain pursuit*) بطلان roozigaur, بیهودگی beehoodugé, بطلان butlaun, عجز ajooz, عدم ادما aduma mauné, هوا hawa, تهنی tihé, عیب abus, عدم فایده a-éndeh, خود خفا fa-édeh. — (*self-conceit, ostentation, arrogance*) خودی khoo d furooshé, خود پرستی khoo d purusté, خود بسندی khoo d beene, خود پشندی khoo d puffundé, لاف lauf, کذاب guzauf, غرور ghuroor, مخیلت mukhei-ulut, تکبر tukubbir. v. *pride, falsehood*.

To V A N Q U I S H مغلوب کردن mughloob kirdun, مغلوب شدن ghaulib shoodun, مغلوب ساختن muk-hoor faukhtun, ظفر گرفتن zufr gooriftun, زیر پا زدن zeer pa zudun, قهر کردن kuhr kirdun, ظهور کردن ghulubut faukhtun, ظهور zuhoor kirdun, مغر شدن muzuffur shoodun, کشتادن kushaudun. v. *to conquer, overcome, subdue: confute*. — *A vanquisher, v. conqueror*. — *Vanquished* مغلوب mughloob, مغر muzuffur, مغلوب muk-hoor, زیر پا زده zeer pa zuddeh. v. *conquered*.

Vantage, v. advantage, superiority.

V A P I D تازر tauriz, بی مزه bé muzeh, مسخ musikh, بازیره bauzeereh. v. *insipid*.

Vapidness تازری taurizé, عدم مزه aduma muzeh.

A vapor, v. braggart, boaster.

V A P O R I S H (*splenetic, humourful*) خود رای khoo dra-é, خود سر khoo d ser, خود خور khoo d kho, تیز مزاج taze mizauj, bookulumoon, bookulumoon tuba.

V A P O R O U S (*full of vapours*) مبخر mubukh-khur, بخار pur bukhaur, اختر پاش abkhu-rut pash. v. *also flatulent, windy*.

Vapour بخار bukhaur (plur. اختر abkhu-rut) توف tuff, غبار ghubaur, هوا huba. *Vapour exhaled by the sun* سراب furaub, تبراز tibrauz, نوسه nooseh. *Vapours* (vain imagination) خیال kheil,

مخیلت mukhei-ulut, مخیلت khei-aulut, کش سیه kusha lé-uh, دلفکاری delfikauré, دلتنکی diltunké. v. *melancholly*.

To vapour (*emit fumes*) تبخیر کردن tubkheer kirdun, هوا ساختن huba faukhtun. v. *also to brag*.

V A R I A B L E متغیر mutughei-ur, متغیرون mutulawwun, نا پایدار na pa-é-dar, بی قرار bé kudur, بی ثابت na faubit, بی ثابت bé tubaut, نا ثابت پای na faubit pa-é, سبکپای ghire-a faubit kudam, حولی hawwulé. v. *changeable, inconstant, various*. — *To be variable* بی قرار شدن bé kudur shoodun, متغیر بودن mutughei-ur boodun, متغیرون شدن mutulawwun shoodun. — *To be variable in temper* بوقلمون شدن bookulumoon shoodun, تغییر ضمیر کردن tughei-éra zumeer kirdun.

Variable نا پایدار bookulumoon, بی قراری bé kudauré, عدم ثبات aduma tubaut, بوقلمون طبیعی bookulumoon tuba-é.

V A R I A N C E اختلاف ikhtilauf, منازعت mu-naa-zaat, نراع nu-aa, آشوب alhoob, غوغا ghoogha, انشقاق na fauzkauré, فتنه fitneh, انشکاک infhikauku'afaa, عدم احناب aduma ahunk. v. *discord, dissension, strife*.

V A R I A T I O N تغییر tughei-ur, تغییر tughei-ér, نجر nujr, تحول tuhweel, تبدیل tubdeel, تفاوت tufawut, اختلاف ikhtilauf, صرف surf. v. *change, variety, difference, succession, deviation*. — *Variation of termination (in a grammatical sense)* متغیرون متغیر mutughei-ur, متغیرون mutulawwun, دگرگون digur goon.

To V A R I E G A T E (*diversify with different colours*) رنگارنگ کردن goonagoon kirdun, رنگارنگ ساختن runkarunk faukhtun, بوقلمون نمودن bookulumoon numoodun, رنگارنگ پلنک pulunk runk faukhtun, رنگارنگ تنگیش tunkeesh kirdun, بک بک ساختن buka faukhtun, رنگارنگ رقط رقط کردن rukut kirdun. v. *to speckle, vary*.

Variegated رنگارنگ goonagoon, رنگارنگ runkarunk, پلنک رنگ pulunk runk, بوقلمون bookulumoon, حلوئی aurum, عارم hulooné, تندیسه fundeesh, پاهای pauha, شهاد shuhla, اخمص akhsuf, خمص khuseef, ابرش bureeth, برش buluk, بلق buluk, رخش rukhs, خلعت khulleet, زغب zughub, سرنگ serunk, عرما arma, املج amluh, ملحا milha. v. *speckled, spotted*.

Variegation رنگارنگی goona gooné, بوقلمون رنگارنگ pulunk runké, بک بک runka runké, بک بک bookulumoon, بک بک buluk,

رقتت rubfut, ریشت rubshut, خرج khurj, رکتوت ruktut, ارم arum.

VARIETY اختلافی goonagooné, کوناکونی ikhtilauf, تنويع nuwa (plur. انواع anwa), tunwé-a, هرجنسی hurjinsé, tub-deela soorut, کونه کثرت kufuruta gooneh, رنگا رنگی runka runké. v. variegation, variation, difference.

Various کونه کونا goona goon, رنگارنگ gooneh gooneh, گوناه گوناه gooneh goon, هرجنس runka runk, hurjins, bookulmoon, مختلفی mukhtulif, خلغه khulfeh, متنوع mutunawwa, پاها pauha, فزی fufé. v. variegated, different.—(unertain, unfixed) بی قرار bé kuraur, نا نا na pa-édar, غیر ثابت ghire-a faubit, نا مقرر na mukurrur. v. variable.—A collection from various authors کوناکون kitaba goonagoon.

Variouly کونه کونه gooneh gooneh, با اختلافی ba ikhtilauf, مختلفا mukhtulufan, رنگا رنگ runkarunk. Variously coloured ملون mulawwun.

Varlet, v. servant: knave, scoundrel.

VARNISH (gum, oil, &c. for giving a gloss to wood, metal, &c.) سندروس finderoos, روغن runka lak, لاق rooghuna finduroos, نقش سخن runk, تربنتین turbenteen.—(the ornamental or fictitious colouring of discourse) نكش سخن runk, تپویه numnumut, نهیت nuksha fukhun, زخرفت zukhrufut. v. also cover, palliation.

To varnish (wood, metal, &c.) با سندروس ba finderoos andoodun, با روغن ba rooghuna finduroos poshédun. To varnish (a tale) مزخرف muzkhuruf faukhtun, رنگا رنگ zukhrifut kirdun, رنگین runk ameez kirdun, رنگین rungeen kirdun, نقش سخن نهیت nuksha fukhun numoodun, سخن نهیت saukhtun, تپویه tumweeh kirdun. v. also to palliate, conceal, disguise.

Varnished (as wood, metal, &c.) با سندروس ba finderoos andoodeh, با رنگ لال ba runka lak poshédéh. (as a tale) مزخرف muzkhuruf, رنگ امیز runk ameez, رنگین rungeen faukhteh.

A varnisher (of wood, &c.) با سندروس اندوگر ba finderoos andoogur.—(a disguiser, embellisher) مزخرف muzkhuruf ساز runk ameez, تپویه numnumeh koonindeh, تپویه tumweeh fauz.

To VARY (to cause to change) تبدیل کردن tubdeel kirdun, تبدیل صورت نبودن tubdeela soorut numoodun, تغییر ساختن tughei-ér faukhtun, رنگارنگ goonagoon kirdun, رنگارنگ runkarunk.

tun- تنويع کردن runkarunk faukhtun, tunwé-a kirdun, اختلافی saukhtun. v. to variegate.—(to become changed, to be changeable) متبدل کشتن mutubuddil gushun, دگرگون mughire gurdédun, کوناکون شدن digur goon pizzeeruftun, گوناگون shoodun. v. to alter, deviate, disagree.

A VASE ظرفی daun, ظروف (plur. ظروف zuroof). v. vessel.

A VASSAL اخاوت دار tauba, تابع ikhauz dar, مپاهی za-ém, اهل اخا ahla ikhauz, sippahé, akhtauj. — Vassals توابع tuwauba, کوبه koukubeh, بغلان bughlaun, برایا burá-a. v. subject, dependent.

Vassalage, v. servitude, slavery.

VAST عظیم azeem, بی گران bé guraun, از حد بیرون bé andauzeh, بی اندازه kubeer, uz hud beeroon, وسیع wusa, فسیح fuseeh, پهن puhn, نا محصور na muhsoor. v. immense, enormous, large, great, extensive.

Vastly عظیم azeeman, غایت gha-é-ut, از حد bé guraun, بی گران uz hudd beeroon, غایت الغایت gha-é-ut, بیلا andauzeh, u'l'gha-é-ut. v. greatly, immensely.

Vastness عظمت azimut, بی کرانی bé gurauné, پهنایی puhnaí-é, فسحت fus-hut, وسعت wusaat.

A VAT دان daun, دن dun.

To vaticinate. v. to prophecy.

A VAULT کبر kumur, طاق tauk, قبة kub-but (pl. قباب kubub, قباب kubaub), بام baum, طاقاں teekaun, طاقاں taukaut, کنبد kumbud, رفرف rufuf, رفرف rufuf (pl. رفوف rufoof), رفرف rufauf, jumbudut. The vault of heaven کنبد لاجورد kumbuda lajoorud. v. also cavern, cellar, tomb.—To vault (arch, cover with an arch) مقبب ساختن mukubbub saukhtun, بنا طاق tukboob kirdun, کبر کبر kumur kirdun, بinaa tauk kirdun, قبة قبة kubbut saukhtun, کنبد ba kumbud poshédun. To vault on horseback متدثر کردن mutaduffir kirdun, سوار شدن suvaur shoodun. To vault as a tumbler کنبد نمودن kumbud numoodun. v. to tumble.

Vaulted مقبب mukubbub, کبر zu kumur, قبة kubeh dar. A vaulted rock (or a passage through vaulted rocks) کبر کوه kumra-kooch. Rocks tumbled from a mountain presenting a vaulted appearance کبر kumra. Entering any vaulted place مقبب tukubbub.

A vaulter (jumper) رقص rukkaus. (a tumbler)
كوبد ساز kumbud fauz, جانباژ jaunbauz.

لاف و lauf zudun, لاف زدن To VAUNT
 اظهار فخر lauf ou guzauf kirdun, کردن
 izhaura fakhar ou ghuroor kirdun, و غرور کردن
 laufe- khood furookhtun, لافیدن خود فروختن
 dun, baznaunch kirdun, فخر و بازنامه کردن
 fakhar ou mubahaut faukhtun, ساختن
 tu- iftikhaur kirdun, افتخار کردن
 faukhir faukhtun, مستخر و مباہی شدن
 muftu- khir ou mubahé theodun, لندیدن
 v. to boast, brag. — *He vaunts of his perfections* (li-
 terally, *he binds them in silver and gold*) سیم و زر
 seem ou zur baufid.

A vaunt لاف *lauf*, خود گزاف *guzauf*,
 فروشی *khood furooshé*, فخر *fakhar*. v. *boast*.

A vaunter زان لاڻي lauf zun, کھود فروش khood furoosh. v. *boaster, vainglorious man.*

Vauntful, vaunting پر لاف و کذاب pur lauf
ou guzauf, فخور fakhoor, فخر فاکھےر, فنخرت fakheer,
finkhurut. v. *vainglorious, ostentatious.*

Vauntingly کڈاف و کڈاف *ba lauf ou guzauf,*
بر وجه خود فروش *bur wujha khood furoofh,*
فخیا *fakheeran.*

UBIQUITY **حيث** heifé-ut.

An UDDER بستان bistaun, ضروع zura, ضروع zuroo-a, مرضع murza. *An udder full of milk* خم khym khym, مشترك zura mushtukir, حلق haulyk. *Having long or loose udders* سجال sijla, سجيل sujeel, طبع tubé.

لحم کاو, goofhta ajul, گوشت عجل VEAL
 لہرما گا-وو ساولح. luhma ga-oo saulch.

To VEER گردان dawr kirdun, گردان
girdaun shoodun, باد نیا بودن baud numa
boodun. v. to turn round, change.

A VEGETABLE, *vegetive* نبات nubaut (pl. nubaté-ut), رستنی nushoo, rustuné. *Vegetable, vegetive, vegetative* نبت nubut, نشو nushoo, روینده zu kuwwuta nubit, زو قوت نبت nushoo, نبات roo-éndeh, نبت کونده nubit koónindeh, منسوب nubaut munfoob, نشو پیوند nushoo pivvud.—*Vegetation, vegetativeness* نبت nubit, قوت kuwwuta nubit, قوت تشو و نها kuwwuta nushoo ou-numa.

To vegetate نبت کردن nubt kirdun, نشو و
 رستن nuthoo ou numa faukhtun, *to sprout*.
 روئیدن shoodun. v. *to sprout*.

VEHEMENCE شدت shuddut, همت hyd-
دندې durushté, تندې fukhté, سختی
حرور hurr, تیز مزاجی taze mizaujé.
huroor, حرارت huraurut. v. force, violence, ardour.

Veheement تیز taze, شدید shudeed, تند tund, درشت durusht, اکید و شدید akeed oñ shudeed, مزاج مزاج sukht, تیز مزاج taze mizauj, تیز طبیعت taze tubé-at. v. *violent, forcible, ardent, eager, fervent.*

Veheemently با حدث *ba hyddut*, شدة *shuddu-*
tan, با شدت *ba shuddut*, سخت *fukht*, اکید *mo-*
akheed او شدید *akheed ou shudeed*, تیز *taze*.

A VEHICLE عربہ arabeḥ, عجلہ ajuleḥ, مركب murkub, قعدت ku-adut, هديج fawduj, هودج huduj, هودج hawduj, قر kurr, زرزور zurzoor, پلنکین palankēn, تخت روان tukhtaḥ rouvaun, قعش kaafh (pl. قعوش ka-qoṣh).

A VEIL *پرده* perdeh, *نقاب* nikaub, *حجاب* hyjaub, *چشم روی* rooi bund, *سپوش* furposh, *بند* chushum bund, *سیرش* seerish, *سراغوش* sura-ghoosh, *سترت* futrut, *ستاره* sifaureh, *گلوبند* gu-loobund, *جلباب* julbaub, *چادر* chaudir, *ازار* izaaur, *کن* kunn (pl. *آکنان* aknaun, *آکنت* aknut), *کله* kil-léh, *سذافت* su-daufut, *سجی* sujif, *کنیف* kuneef, *غشوت* ghushwut, *مطرف* mutruf, *غشیت* ghushé-ut, *برقع* burka. v. also *cover, disguise*. — *A thin summer veil* *کوهرتاپ* gohurtaub. — *To veil or cover with a veil* *تنقب* tunukkub kirdun, *پرده ساختن* per-deh faukhtun, *ستر کردن* futr kirdun, *حجاب* hyjaub faukhtun, *تستیر کردن* tusteer kirdun, *تنصیف* tunseef faukhtun. v. also *to hide, conceal*. — *To be covered with a veil* *تستر بودن* dur perdeh shoodun, *مستور شدن* mustoor shoodun, *تستور بودن* tustoor shoodun, *حلیل شدن* tunessuf boodun, *احتجاب* hu-leel shoodun. *To take the veil (as a nun)* *احتجاب* ihtijaub kirdun. *To withdraw the veil (to discover, reveal)* *رفع نقاب کردن* rufaa nikaub kirdun, *برقع ساختن* burka faukhtun. — *Veil* *احجاب* perdeha, *حواجب* hawaujib, *احجاب* ah-jaub, *جلول* julool. *The veil of the heart (the pericardium)* *حجاب القلب* perdeha dil, *دل* hyjaubu'l'kulb.

Veiled محجوب muhjoob, مستور mustoor.
 محتجب muhtujub, پوشیده perdeh nishcen.

A VEIN رگ ruk, عرق yrk, ناشرت nauthirut.
 رگ زدن raukiz, رافت raufiz. *To open a vein* رگ زدن
 ruk zudun, فصد کردن fufid kirdun. v. *to bleed*
 — *Veins* عروق urook, نوasher nuwauahir,
 مژاخر muzaukhir, رواهش ruwauhish. *The two jugular*
veins ورجان wudjauni. *The jugular vein of*
horse (or the place of it where they bleed him) رگ
 wuduj. *The temporal veins* اصدغان afdaghauni
Two veins in the jaws or throat ماصغت mauufut.

ghut, الناحران annauhiran, الناحرتان annauh-ritaun. *Two veins in the eyes (also two in the nose)* اسهران as-hirauni. — *Veins of gold or silver* سام faum, سامت faumut. — *Vein (turn of mind or genius)* مېشرب mulhrub, طبع tuba, طبيعت tubé-at, خوي khooi. v. *humour, temper.* — (a *fiyak*) خط khutt, رسم ruin, طرت turrat (pl. طرر tur-rur, اطرار atraur). v. *variegation.*

Veined, veiny رل دار ruk dar, نو عروق zu urook, پړ نواشر pur nuwauahir. (*streaked*) مخطط mukhuttut, مېشوم murfoom, تخطيط tukhteet, مېشوم murfoom, پلنل numcerut, گوناگون goonagoon, پلنل pulunk, runk. v. *variegated.*

VELLUM قضم kuzcem (plur. قضم kuzum), رڼک ruk.

VELOCITY چستې chusté, سرعت furaat, تيز ajilut, عجلت zurb, ضرب zoodé, زوږي taze rouvé, بان baud paí-é, باوشتا baud rufrauré, شتاب chalauké, چالاكې, زام humauzé, همازې, hufaus, حصاص shutaub, زقنلت shuja, شجع, kulhumut, قلهمت, wizaum, حظلمت huzli-but, جھلمت juhdamut, شهنشهرت shunfeerut, شنغارت shuntaurut.

VELVET قطيغت kutcefut, خېلت khamlet, مخېل khamcel, خېلمت khamcelut, چکن mukhmil, چکن chukn.

VENAL (*mercenary*) اجر ajar, اچير ajeer, موبيع mubé-a, موبيع moojir, موبيع mootujir, فوختن furookhtuné, عطرط uzrut, عطرط uzraut, مزدور muzdwur, عطرط uzroot, عسيف afeef. v. *hired, prostitute.*

Venality ايجار a-éjaur, حال موچر haula mootujir.

To VEND فروختن furookhtun, بيع کردن bé-a kirdun, اشترا shura faukhtun, فروشنده furookhtun. v. *to sell.* — *A vender* فروشنده furookhtun. v. *seller.* — *Vendible* رواج rouvauj. v. *saleable.* — *Vendibleness* رواج rouvauj. — *Vendition* فروخت furookht. v. *sale.*

VENERABLE حرم zu hurmut, حرم hurum, محترم mulhurim, محرم muhurum, حرم zu heebut, مهيوب muheeb, عزيز azeez, حرم kureem, معزز mu-ezzuz, عزت zu yzzut, محرم kuraumé, كرميت kurcemut, محرم mukurrim, شرف shigurf, اورند awrund, نيزه nizshund, نيزه nizsheli, نيزه nizshelimund, پارشل murujjib, مرجبت murujjibut, مرچب murujjib, هريد hurecd, موقر mu-ékkur, پارشل paurshuk.

Venerably حرما huruman, مهيبا muheeban, عزيزا ba heebut, با هيبت ba hurmut, با حرمت azeezan, با عزت ba yzzut.

To venerate احترام نهون ihtiraum numoodun, معزز و مکرم کردن mu-ezzuz ou mukurum kirdun, اکرام و hurmut nnimoodun, حرمت نهون, جبين ikraum ou é-azauz kirdun, اعزاز کردن jubéen fa shoodun, جبهة سا بودن, jubhut fa boodun, کراميدن kiraumédun, بر خال bur khauka pa-é rooi kuhé-dun. v. *to honour, reverence.*

Veneration احترام ihtiraum, حرمت hurmut, تکریم mukroom, تکریم tukreem (pl. تکریمات tukreemaut), تبحيل tubjeel (pl. تبحيلات tubjeelaut), ازم azrum. With veneration احترام و توقير ba tawkeer ou ihtiraum, اکرام با تعظيم ba taazeem ou ikraum, اکرام ikraum, اعزاز é-azauz. v. *reverence.* — *Worthy of veneration* واجب الاخترام vajibu'l'ikhtiraum, زوي zooi-u'l'ikraum, بوسه ja-é boofeh.

A venerator احترام نها ihtiraum numa, صاحب fahib iltifaut. v. *reverencer.*

VENEREAL نفساني nuffauné, نفسي nuffé, انشال huká-é. — *The venereal distemper* انشال autahuk. v. *pox, clap.* — *Venery* جهاج juma, هواي huwa-é nuffauné. v. *coition.*

VENESECTON (bleeding) رل زن ruk zun.

VENGEANCE انتقام intikaam, كينه keen guzauré, كين keen, كين كين keeneh, پاداش paudash. v. *revenge, punishment.* — *To take vengeance* اخذ انتقام کردن akhza intikaam kirdun, مقتصد ساختن muktufs faukhtun. v. *to revenge, retaliate.*

Vengeful كين كين keen kufh. v. *vengeful.*

VENIAL واجب العفو vajibu'l'afoo, لايق la-éka mughfirut, معذور maazoor. v. *pardonable, excusable.*

Venialness معذوري maazooré.

VENISON گوشت حيوان يياني koooshta heewauna eebauné, گوشت کوهي koooshta ahoo, لحم غزال luhma ghuzaul.

VENOM زهر zuhr, سم summ. v. *poison.* — *To venom* زهرالودن zuhr aloodun. v. *to poison.*

Venomous زهر الود zuhr alood, پړ زهر pur zuhr, سم دار sum dar, سام faum, مسموم musmoom. v. *poison, poisonous; also malignant.* — *Venomously* ساما ba zuhr, مسموما musmooman, زهر داري zuhrdaré, ماهيت سام mauhé-uta faum. v. *also malignancy.*

A VENT (*breathing-hole, passage, opening*) سوراخ munfus (plur. انفاس anfaus), سوراخ raukh, گذار futih, کشاد kushaud, مدخن dood kush, کش (a passage for smoke).

mudkhin, روزن roozin. v. tunnel.—(sale) فروخت furookht, بیع bé-a, شرا shura. (disclosure, publication) اشاعت isha-at, علانیت alané-ut, اظهار izhaur. A subterraneous vent, through which air rushes into a furnace تنور تاب tunnoor taub.

To vent or give vent' منفس کشادن munfis kushaudun, باد کذار کردن baud guzaur kirdun, مدخن ساختن mudkhin faukhtun. (to utter, report) شایع ساختن ashikaureh kirdun, اشکاره کردن sha-é-a faukhtun, خبر دادن khubr dadun, گفتن guftun, گفت و گو کردن guft ou goo kirdun. v. to publish, divulge.—(to sell) فروختن furookhtun, اشترا ساختن ishtira faukhtun. To take vent اشکاره شدن ashikaureh shoodun, شایع گشتن sha-é-a guftun, منشور munshoor girdédun, باهر شدن bauhír shoodun.

VENTER رحم ruhmi. v. womb.

A VENTIDUCT باد کذار baud guzaur. v. vent.

To VENTILATE زرو کردن zuroo kirdun, دامیدن tuzré-ut faukhtun, تهریز کردن tumreez kirdun, نسف ساختن nusif faukhtun, فکیل کردن fakeel kirdun. v. to winnow, fan: examine, discuss.

Ventilated متذرو mutuzurroo, دامیده daumé-deh, باد آورده baud awurdeh, فشانده fushaundeh.

Ventilation تهریز tuzré-ut, فکل fakil, تهریز tumreez, زرو zuroo.

A ventilator مروحته murwuhut, باد زن baud zun, تنوره tunoor tauba tunnooreh. v. fan.

The VENTRICLE (stomach) معدت madut or ma-édut, چهارخانه chuhaur khauneh, شکنبه shikimbeh, اشکنبه ashkimbeh, بطین butein. The ventricle or crop of birds حوصلت hawfulut, چینه cheeneh daun, سختو sukhtoo. The ventricle of beasts علقدان alufdaun, هزار توی huzaur tooi, رومانیت rumaunut, کروش kursh (pl. کروش kuroosh).

VENTURE (hazard, risk) خطر khutr (plur. مخاطرات khutaur, akhtaur), مخاطره mukhautireh. v. danger.—(an attempt) اجترأ ijтира, قصد kúfd. (any thing risked, as a stake at play, &c.) گرو giroo, گروگان giroogaun, سبق subuk, سبقت subukut, بحث buhs. A lucky venture نسیب neek bukhté, نصیب nuseeb, کعبه kubee. At a venture بی تدبیر bé tud-been, با تهور ba tuhawwur. v. rashly.

To venture (dare) بی باک و پروا بودن bé bauk ou purwa boodun, تیز دل شدن taze dil shoodun, روی داشتن dilare numoodun, دلیری دلیری.

rooi daushtun, خطر انداختن khoodra dur wurteha khutr andaukhtun. To venture at, venture on اجترأ کردن ijтира kirdun, قصد ساختن kúfd faukhtun. v. to attempt, try, undertake.—To venture or put in hazard در خطر انداختن dur khutr andaukhtun, مخاطره کردن mukhautireh kirdun.

Ventured (put in hazard) در خطر انداخته dur khutr audaukhteh.

A venturer اجترأ کننده ijтира koonindeh, مرد صاحب murda bé bauk ou purwa, دلیری fahil dilare.

Venturous بی باک و پروا bé bauk ou purwa, دلیر dilare, جگر دار jigur dar, شیرمرد sheermurd, اهل غیرت zu jiraat, زو جرات kustaukh, کستخ ahla gheerut. v. bold, fearless.

Venturously بی باک و پروا bé bauk ou purwa, دلیری ba dilare, بر وجه شیرمرد bur wujha sheermurd. v. boldly.

Venturousness عدم باک و پروا aduma bauk ou purwa, دلیری dilare, دلیری dilavuré, جرات jiraat. v. boldness, courage.

VENUS (planet) زهره zuhreh, ناهید nauhid, ناهیده nauhideh, ستاره صبح sitaureha subauh, فجر wupara-é, وپارای sitaureha shaum, ستاره شام fajr, زهره zuhruha zuhra, زاور zawur, زوش zawush.

VERACITY صدق suduk, صداقت sudaikut, صداقتکاری sudaikutkauré. v. truth.

Veracious صادق sauduk. v. true, sincere.

A VERB (active) فعل faal, متعدی muta-addé.—A passive verb مفعول mufool, مجهول mujhool.

VERBAL (oral, spoken, not written) خطابی khutabé, نوشته koolé, گفته gufteh, قولی koolé, اسم مصدر isma musdur, اسم فاعل isma fa-él. Verbal or literal لغت معنی دار lughooi, لغت loghat maané dar.

Verbally (in words, orally) خطابی khutabé, حرف koolé, بکلام bekulaum. (verbatim) قول قول kool bekool, حرف hurf behurf.

VERBERATION ضرب zurb, طعنات taanut, چوپ زدنی chope zuduné.

VERBOSE پرگویی purgooi. v. loquacious.

VERDANT سبز subz, سر سبز fur subz, تازه tauzeh, نازر nauzir, اخضر akhzur, اخضر aluf runk. v. green.—Beautifully verdant اخضر akhzur nauzir.

Verdict, v. judgment, opinion.

VERDIGRISÉ زنگار zungaur, زنجار zunjaur. Of the colour of verdigrise زنگاری zungauré.

Very good حسان hussaun, كثير الخير kuseeru'l' kheir. *Very bad or pernicious* كثير الضرر kuseeru'z'zürceer, لشر alsharr. *Very white* سفيد sukht sufced. *Very attentive or serious* جدا jiddan. v. *in earnest*.—*Very large* بزرگترین buzurktu-reen, اکبر akbur, کبرا kubra, کبار kubbaur. *Very little* کوچکترین koochuktureen, کوچکین koochu-keen, صغری fughré, اصغر afghur. v. *also true, real*.

VESPER شام shaum. v. *evening*.—(*the evening star*) ستاره شام sitareha shaum. v. *Venus*.—*Vespers (evening prayer)* نماز شام numauza shaum.

A VESSEL دان daun, الت alut, ظرف zurf, لي lei, دجوب dujoob, وعاء waa, اغاري aghauré, منجوب né-aub, munjoob, انا ana, صهارج fuhauruj, صهرج fuhreej. v. *pot, box*.—*A vessel for separating butter from the churned milk* کستوان keestaun, کوش koo-ésh, کندوخانه gundookhauneh, شیرزنه sheerzuneh, غویه ghoo-eh. *A churning-vessel* کاودوش gawdoosh, انبن aneen, مبخضت mubkhuzut. *A drinking-vessel* ابدان aubdaun, ابدن aubdun, سقاییت fuka-é-ut, دستی aubgeeneh, مشربت muhrubut, دستي dofte, تور toor. v. *cup, glass*.—*A vessel from which water is poured upon the hands* ابدستان aubdoftaun, ابدستان aubdoftaun, ابدسدان aubdosdaun. v. *ewer*.—*A vessel in which pot-herbs are dressed* ابزاردان abzaurdaun.—*A bathing-vessel* ابزن aubzun. v. *bath*.—*An earthen vessel* سفالین sufaleen, فلجان filjaun, فنجان finjaun, شقف shukf, تغور tufoor. *An earthen vessel in which any thing is preserved* برنی burné, برانی burauné, خمرت khunurut. v. *jar*.—*A wooden vessel for holding corn*, کنبه khumbek, کنور kunoor, کنوش kunooth. *A porcelain vessel* مرتبانی murtubauné. *A vessel in which they wash clothes* بازان bauzaun, ابزن aubzun. *A vessel in which they prepare hides for dressing* دباغ dubbaugh, پیراهی peerahé. *A vessel for rose-water* کلابدان gulaubdan. *A large vessel in which they keep wine* باطیه bauté-uh, چرخو churghunoo, خرس khurs. *A wine-vessel with a long neck* صراحی surahé. v. *flask*.—*A grape-juice vessel* مفاضج mufauzikh. *Any large vessel from which smaller ones are filled* ناجود najood.—*Vessels* آلات alaut, دانها daunha, ظروف zuroof, اوانی awauné, اوان awaun. *Kitchen vessels or utensils* بیت الات alauta beit, اسباب afbaub, خنفر khufeer, خنفر khunfur, اوند avund, خنور khunoor, باردان bardaun, دمال damal. *Wine-vessels* شوارف shawauruf. *Vessels made of cast gold or silver* ظروف از نقره مصنوع اوانی و ظروف uz nukreh musnuwa awauné ou zuroof. *A mender*

of broken vessels شاب shaab. *The blood-vessels* عروق urook. v. *veins*.—*The seminal vessels* اسهوان al-hu-raun.—*A vessel*, v. *also ship*.—*To put in a vessel* بدان در کردن bedaun dur kirdun.

A VEST کرتان kaftaun, کرتہ kurtel, کرتک kurtuk, قبا kuba, حلت hyllut.

To vest (clothe with a vest) تدیت کردن tur-dé-ut kirdun. v. *to invest: dress, decorate*.—*To vest with possession* دادن تصرف tasurruf dadun, ضبط zubt gir-dané-dun. v. *to give possession*.

A VESTAL بتول butul. v. *virgin*.

A VESTIBULE پیشگاه peishgah, پیشناق peishnak, کرباس gurgas, دهلجی duhlecz, حیات hei-aut, عتبت fuddut, استان asitaun, سدت atubut. v. *porch*.

A VESTIGE پای pa-é, پی pei. v. *footstep*. (a mark) نشان nishaun, رسم rusm. v. *trace*.

Vestment, vesture, v. *garment, dress*.

A VETCH (kind of pea) کشنه kushneh, کشنه kushné, کلوه kuloooleh, کلول kulook, میشو fawk, ملک muluk, سلک suluk, مچشو meeshoo.—*Vetchy* کشنی pur kushné, زو zu kuloooleh.

VETERAN عتیق ateck. v. *old, ancient*.—(*experienced in war*) نبرد ازما jung amooz, نبرد ازما nubburd azma. *A veteran soldier* ازما bahaudura nubburd azma, سپاه ازما fippaha jung amooz.—*Veteran soldiers* ازما bahaudurauna nubburd azma, دلاوران قوی dilavurauna kooi dil, مبارزان صفدر و بهادران لشکر mubaurizauna sufdir ou bahaudurauna lashkur.

To VEX ازار دادن azaur dadun, جفا کردن jufa kirdun, اضطراب ساختن iztirauz faukhtun, زحمت و الم رسانیدن situm dadun, زحمت ou alum ruffané-dun, رنجیدن runjé-dun, ازاردن azaurdun, تعذیب کردن taazeeb kirdun, رنجیده و رمیده کردن runj dadun, رنجیده ou rumédeh kirdun. v. *to plague, teize, trouble, disturb, torment*.

Vexation ازار azaur, جفا jufa, اضطراب iztirauz, ستم situm, رنج runj, جور jawr, درد durd, غم ghum, زحمت zuhmur, غصه ghuffeh, دلخراشی dikhiraushé, دلتنگی diltungé, دلخکاری dikhikauré, افسوس afsoos, فوسوس fufoos, ایدا eiza, دکل dukhl. v. *trouble, affliction, grief, sorrow, anguish, irritation*.

Vexatious ازار رسان azaur ruffauh, دل ازار dil azaur, رنج ده runj duh, اضطراب اور iztirauz awur, دلخراش dikhiraush, ساز dikhikaur sauz. v. *troublesome, painful, vexed*.

Vexatiously با ازار *ba azaur*, با اضطراب *ba iztiraub*, با دلفکارانه *dilfikaraunch*, با فوسوسا *fufoofan*, با جفا *ba jufa*, با رنج و درد *ba runj ou durd*.

Vexatiousness آزار *azauré*, آزارش *azaurish*, با اضطراب *hauia iztiraub*. v. *vexation*.

Vexed آزار رسیده *azaur ruffédeh*, اضطراب دیده *iztiraub deede*, مضطرب *muzturub*, پر جفا *pur jufa*, رنجیده *runjédeh*, غصه‌ناک *ghufféhnauk*, ستم‌دیده *alumzuddeh*, آزارده *azaurdeh*, ستم‌دیده *stumdédeh*; غم *ghumm*, متنازی *muta-azzé*.

A vexer آزار رسان *kaur*, آزار *azaur*, راضی *ruffaun*, شوخ *shookh*, ستم‌کار *stumkaur*, جافی *jaufé*, *v. tormentor, oppressor*.

UGLINESS چرکینی *chirkeené*, زشتی *zifhté*, شنیعت *kubih*, قبح *kubihu'l'munzir*, مرداری *thuné-at*, شنع *shuna*, فاحشت *fauhifhut*, *v. turpitude, loathsomeness*.

Ugly چرکین *chirkeen*, کربه‌الهنظر *kurechu'l'munzir*, شنیع *kubeehu'l'munzur*, زشت *zifht*, زشت *murdaur*, زشت *zifht*, زشت *zifht roo*, قبیح *kubeeh*, بد شکل *mukrooh*, *v. turpitude, loathsomeness*.

A VIAL پیاله *pé-aukh*. v. *phial*.

VIANDS طعم *taam*, طعمت *taamut*. *Exquisite viands* بهیت نغایس *nufa-é-fa buhé-ut*. v. *meat, food, delicacy*.

VIATICUM (provision for a journey) توشه راه *toosheha rauh*.

To VIBRATE ان سو این سو *aun foo laundun*, از این تا ان طرف جنبان شدن *uz ein ta aun turruf jumbauun shoodun*, از این جانب خلیج نبودن *uz ein jaunib ta aun jaunib khulj numoodun*, میمنت میسرست جنبیدن *meimunut meisurut jumbédun*, از راست تا چپ *uz rauff ta chop khulj numoodun*, خطر ساختن *khuljaun shoodun*, خطر ختران شدن *khutraun shoodun*.

Vibration جنبش *jumbisha aunfoo eintoo*, خلیج *khulj*, از این تا ان طرف *khuljaun uz ein ta aun turruf*, خطران *khutraun*, از این جانب *khutraun uz ein ta aun jaunib*, روشن میمنت میسرست *rouvisha meimunut meisurut*.

Vicar, vicarious, v. vicegerent.

VICE بد خویی *kubauhut*, عیب *a-éb*, دخل *dughl*, رغل *shuna*, شنع *shuna*, *v. depravity, fault, offence, defect*.—*A vice with a screw used by workmen* لولت *lawlub*. v. *screw, forceps*.

A VICE-ADMIRAL دریا سردار ثانی *duré-a furdara fauné*.

A VICECHANCELLOR کانسلار ثانی *kan-selaura fauné*.

A VICEGERENT خلیفه *khaleefeh*, جانشین *jaunisheen*, قائم مقام *ka-ém mukaum*, وکیل مطلق *vakeela mutluk*, وکیل *vakeel*, نوب *novaub*, سوقت *sawkut* (plur. سوق *fook*), سالار *salaur*, شهنه *shuhneh*. *The vicegerent or vicar of God* خلیفه الله *khaleefutallah*. *The vicar or deputy of a judge* نایب *na-éb*.—*Vicegerents* خلفا *khulufa*, وکلا *wukula*, نوب *nawb*, نوب *novaub*.—*To appoint a vicegerent* جانشین نامزد کردن *jaunisheen naumzauk kirdun*, قائم مقام ساختن *ka-ém mukaum saukhtun*. *To act as vicegerent* قائم مقام *jaunisheen shoodun*, نوب کردن *ka-ém mukaum boodun*, وکیل بودن *vakeel boodun*.

Vicegerent (adjective), نوب *nawb*, جانشین *jaunisheen*, خلفت *khulfut*.

Vicegerency, viceroyalty صوبه داری *foobah daré*, وکیلی *wukawlut*, وکالت *khillaufut*, مناب *munaub*, جانشینی *jaunisheené*, نیابت *né-aubut*, *kutkhodai-é*.

A viceroy دار صوبه *foobah dar*, نوب *novaub*, سوقت *sawkut*, سالار *salaur*, وکیل مطلق *vakeela mutluk*, شهنه *shuhneh*. v. *vicegerent*.

VICINITY, *vicinage* قرب *kurb*, قریه *kurbah*, نزدیکی *nuzdeeké*, هم‌دیواری *humdeowauré*. v. *nearness, neighbourhood*.

VICIOUS بدخو *budkhoo*, فاسد *faufid*, معیوب *ma-é-oob*, اهل قباح *ahla kubauhut*. v. *wicked, profligate*.

VICISSITUDE تناوب *ta-akob*, تناوب *tu-nawwub*, دوران *dawraun*, انقلاب *inkilaub*, زوای *tuhweel*, تغییر *tughei-ur*, رتوت *rutoot*. v. *revolution, change*.—*Vicissitudes* تقالیب *tukauleeb*, انقلابات *inkulabaut*. *The vicissitudes of fortune* صرف *ghai-ur*, صراف *asrauf*, صراف *saurifut*, چرخ دوار *churkha dawaur*. v. *fortune*.

VICTIM قربان *kurbaun*, فدا *fuda*. v. *sacrifice*.—*To offer up a victim* قربان کردن *kurbaun saukhtun*.

A VICTOR غالب *ghaulib*, پیروز *peerooz*, فایز *faufih*, فایز *zauhir*, فایز *feeroozmund*, صاحب *kaufir*, مظفر *muzfur or muzuffur*, شکنده کام *eekaunch*, فرمان *fahib kuraun*, شکیند *shikindeh kaum*, صفت *fufitt*. v. *conqueror*.

Victorious مظفر منصور munfoor ou muzuffur, فیروز feeroozé, پیروز feerooz, پیروز peerooz, ظفر zafir, ظفر ظافر nufut irtifaum, نصرت ارتسام nufut, مظفر نصیر nufir, ظفر کیر zufur geer, مظفر تسخیر tuskheer, مظفر مسخر mufukhkhir, سپر پنجه surpuncheh, غلب ghulib. *A victorious army* سپاهی عسکر ظفر رهبر alkura zufur ruhbur, سپاهی ظفر نصرت اتصاف fippauhé nufut ittilauf, لشکر فیروز lath-kura feerooz. *The victorious king* خداوند کار ghauzé khodavundigaur. *The general with victorious banners* جنرال منصور اللوا generala munfooru'l'liwa. *Always victorious* مظفر رایبا muzuffur da-éman.

Victoriously غلبا ghaulib afa, غالب اسا ghulib-ban, فیروزمند سا kauhira maunend, bur wujha munzoor ou muzuffur, فیروزانه feeroozaneh, مظفر muzuffuran.

Victoriousness مظفر حال haula munfoor ou muzuffur, فیروزمندی feeroozmundé.

Victory غلبت ghulibut, ظفر zuffur, نصرت nufut, پیروزی peeroozé, دولت dowlut, دست doft, دستبرد doftburd, نصیر nufir, صفتت fustut, غزا ghuza, استیلا isteela, فلج fulj, فوز fooz, فتوح futih, منازت munauzzut, یکپندی eekpundé, یکانکی eekaunugé, یافری é-awuré, ویل weel, فرصت furiut, بزدل buzz, فنل funuk, اثلج islaui, کده kudh, bull, نعامت na-amut. *A place where a victory is gained* مغازت mufauzut (plur. مغاوز mufawuz). *The victory gained by the king* مظفر کشتن سلطان fultaun. *To gain a victory* مظفر شدن muzuffur shoodun, مظفر و مظفر ظفر گزفتن muzuffur ou munfoor shoodun, دست دولت کیر doft é-aftun ou burdun, فیروزمند بودن dowlut geer shoodun, فیروزمند بودن bullul shoodun, استیلا یافتن isteela é-aftun. v. to conquer.—*Victory (at any game)* زفره zufreh, زفره zshufreh.

A victress غالبت ghaulibut, قاهره kauhirut, زنی پیروز zunir peerooz.

VICTUALS ذخیره zukheer, زان زان zaud ou zuwaud, ماکولات maukoolaut, خورنی ma-akil, غذا ghuda. v. food, meat.—*A daily allowance of victuals* روزی roozé.

To victual با ذخیره دادن zukheerh dadun, زان و زان و زان و زان ba zaud ou zuwaud pur kir-

dun, توشه در انبار خانه نهان toofheh dur am-baur khauneh nihaudun, بخشیدن maukoolaut bukhlshédun, روزی ده شدن roozé duh shoodun. v. to feed.

A victualler ذخیره ده zukheerh duh, روزی زان zaud oz zuwaud bukhlsh, بخشیدن roozé duhindeh.

VIDELICET یعنی é-auné. v. viz.

To VIE (contend with, emulate) غیرت نبودن gheerut numoodun, غلبه داشتن ghubteh daush-rushk, رشک نبودن hufut burdan, غلبه شدن numoodun, رقیب شدن rukeeb shoodun, همخواه شدن hum mutlub shoodun, humkhauh shoodun.

To VIEW ناظر شدن nuzir shoodun, نظر nuzr kirdun, نگران nugguraun shoodun, نگرستن nuggurustun, چشم داشتن chushum daushtun, دیدن deedun, باز کردن deedeu bauz kirdun, عین بودن bufeer shoodun, a-én boodun. v. to look, see, contemplate, investigate, examine.—*To take a walk in order to view* سیر کردن seir kirdun, تماشا ساختن tummausha faukhtun, تفریح کردن tufurruj kirdun, تفریح کنان koonau khyra-maun faukhtun. *To view from afar* دور نگرستن uz door nuggurustun. *To view a person narrowly* منظور شدن nuzoor shoodun.

A view (prospect) نظر nuzr, نگاه nugaah, نگران nugguraun, ناظر nuzir, بصیر bufeer, شوهیز shawheez, دیدار deedaar, بینش beenish, دیده باز deedeu bauz. v. fight, eye.—*A distant view* نگاه از دور nugaaha uz door, ناظر دورا دور nuzira doora door.—*View (intention, design)* مراد moraud, مقصود mukfood, قصد kufd, مرام muraum, نتیجه né-ut, غرض ghuruz, مطلب mutlub. *At the first view* بنظره nuteejeha foo-aud. *benuzrutu'l'awulé*. *At one view* بیکره eekruh. *To come in view* در حضرت bepeish aumudun, رسیدن dur huzrut rufédun.—*Viewless* نا بدید na budeed, نا منظور na munzoor. v. invisible.

A VIGIL (watching) سهران fuhraun. v. watch.

VIGILANCE بیداری beedaure, انتباه inti-bauh, آگاهی agauhé, آگاه داری agauhdaré, نبه nu-bih. v. watchfulness, diligence, circumspection.

Vigilant بیدار beedaar, اهل انتباه ahla inti-bauh, آگاه دار agah dar, ساهر sahur, مستیغظ zu bufeerut, ساهر sahur.

awurdun, کُفی پاک دامن نهون kuffe pauk
daumin numoodun, دستگیر شدن dostgeer shoo-
dun, صیانت khulaus saukhtun, خلاص ساختن
huma-e-ut dadun, حمایت دادن se-aunut kirdun, کردن
awurdun. v. to defend, نصر آوردن
support, protect, maintain : revenge, avenge ; assert,
claim.—To vindicate one's self tunuz-
zuh kirdun, اثبات برش نهون
numoodun. Unable to vindicate one's self رُغْم rughum.

Vindicated مبرر muburrur, متبرر mubroor, متبرر
mutuburrur, تبریر کردہ shodeh kirdeh.

Vindication تبرير tubreer, مبرر muburrir, تزكيت
tuzkérut, عذر azur, اعتذار é-atizaur, معذرت
ma-ázirut, تنزه tunuzzuh, بھانہ buhaunch.

A vindicator تبریر کننده tubreer koonindeh,
 ساز ممبر muburrur fauz, اور ترکیب tuzké-ut
 awur, کو بھانہ buhauneh goo, محافظ muhaufiz.

VINDICTIVE کین keen kush, کینہ keen guzaur, کینہ خواہ keenwur, کینہہ keenh khauh, کینہہ پر zu feeneh pur keenh. v. *revengeful*.

A VINE انگور durukhta angoor, کرم kurm, کرمی kurumut (pl. کروم kuroom), زرجون zurjoon, زرجینه zurjeeneh, رس rufs, دالیت daulé-ut, جفن jufn, جفنت jufnut, کاخنج kaukhunj, شریق shurcek, میس mees, میسان mee-saun, انبالس ambaulus, ارم arum, شکیر shukeer, الکرمیت السودا faushir, فاشری faushiré, زرجون alkurumutu's'fawda. *A vine-shoot or twig* زرجون zurjoon, حبالیل hubaulut (pl. حبالیل hubauleel), ترخچه turkhcheh, جفن jufun, جفنت jufnut. *A vine-bud* واخ waudukh. *The tendril of a vine* تاک tauk. *A vine-prop* ترخچه turkhcheh. v. *arbour*.—*The lopping of a vine* فرخو furkhoo. *A vine-dresser* رز پیراینده ruz peera-éndeh. *A vine-dresser's hook* داس ruz dausa ruz.

A vineyard باغ baugh, باغستان baughistan, روز ruz, فرغانج furghaunj, افسال abfau. *A vineyard newly planted* نو احسته now ajisteh.

Vintage انگور چینی *angoor cheené*, قطاف *kutau*. *To gather in the vintage* انگور چیدن *angoor cheedun*, قطف کردن *kutuf kirdun*, تقطین ساختن *tukteef saukhtun*. — *A vintager* انگور چین *angoor cheen*, قطاف *kuttauf*.

VINEGAR سرکه firkeh, سرکا ſirka, خل
 کبুল, سبک fik, اشکی iſhké, حازل hauzik.
A quantity of vinegar خلت khullut. *To grow*
sour as vinegar تخیل کردن tukhleeł kirdun,
 خلت گشتن khullut guſhtun. *Vinegar in which*
onions have been steeped زیربان zeereebaun. *Any*
thing preserved in vinegar کالبدم یارانه kaulbuda

é-araunch, اچار ajaur. *Strong vinegar* صرب سرکه.
furb firkeh.

A VINTNER شراب فروش shuraub furoosh,
می فروش mei furoosh, باده فروش baudeh fu-
roosh, خیار khummaur.

A VIOL (*musical instrument*) رباب rubayb, ساز fauz, کمانچه kumaunjeh. A *bass-viol* اَبم abumm, رباب الابم rubaubu'l'abumm.

VIOLABLE ممکن نہیں نقص mumkinā nuks.

VIOLACEOUS (of the colour of the violet)
بنفسه بنفسه bunufseh, بنفسه بنفسه bunufsh afa.

To VIOLATE (*injure, hurt*) جبر کردن jubt kirdun, جفا ساختن jawr numoodun, جفا ساختن jufa faukhtun, ظلم کردن zulm kirdun, ستم کردن situm numoodun, قهر کردن kuhr kirdun, هتک ازار دادن (*to ravish or deflower*) hutka azar dadun, هتک حجاب hutka bukr kirdun, عصمت ساختن hutka hujauba ysmut faukhtun, ابتکار کردن perdeh dirr shoodun, بکارت گرفتن ibtikaur kirdun, مغترع کردن muftura kirdun, متنب ساختن museib faukhtun, انقاع ساختن inkaa faukhtun. *To violate an agreement* نقض کردن nukz kirdun, تناقض ساختن tunaukuz faukhtun, فسخ عهد و پیمان کردن fufikha ahd ou peimaun kirdun, بی وفا شدن bé wufa shoodun, خیس کردن kheesfaun shoodun, خیس ساختن khees kirdun. *To violate friendship* تفساد کردن tufaufud kirdun, دوستی ساختن fufikha doosté faukhtun.

Violated (injured) مظلوم muzloom, مقهور muk-hoor. v. *oppressed*.—(*ravished*) منتهك munhutuk, مفتوح کرده شده museib, ثيب sei-ub, مفتح کرده شده muf-tira kirdeh shooodeh. *A violated woman* بکر منتهك bukra munhutuk, غريبه زنی zunné museib, غريبه ghuzeed, شروم shuroom, شريم shureem, شرما shur-ma, اتوم atoom, غريبه ghureed. *Violated (as an agreement)* منتقض muntukiz, مفسوخ mufsookh, نقص کرده شده nuks kirdeh shooodeh.

Violation ظلم *zulm*, جبر *jubr.* v. *injury*, *violence*.—(ravishment) مفترع *muftura*, ابرار *ibtikaur* مبتکر *muhtukir*, انقاع *inkaa.* v. *rape*.—(infringement of agreements, &c.) نقض *nukz*, پیمان *nukza peimaun*, فاسخ *fausikha* وعدت *waadut*, خپس عهد و وفاداری *kheesa ahd ou wufadaré*.

A violator (injurer) جبار situmkaur, بکارت کیر (a ravisher) jubbaur, ظالم zaulim. (a ravisheer) bukaurat geer, پیرده dirr, ابتکار ساز ib-tikaur fauz, مفتوح کننده muftura koonindeh
A violator of agreements فاسخ faufikh, غرض ناسخ عهد و پیمان ساز, nukz koonindeh

مطاع و واجب الاطاعت behufba amra jehaun mutaa, wa vajibu'l'itau-at, موافق فرمان پادشاه mu'wauфика furmauna padshah, بحسب الحكم behufbu'l'hookuma fultaun.

Virtuous هنرمند ahla hunr, اهل هنر hunr-mund, با معرفت zu maarifut, پُر فضل pur fuzl, صاحب (pl. افاضیل afauzeel), fauzil, قاضل fauzil, درست duruft, راست raufst, فضیلت fahib fuzeelut, نیک neek, (fem. صالحه faulihut), faulih, خیر kheir. v. good, pious, excellent.—(chaste) پال و پاکیزه paikdamin, پاک pauk, پال pauk ou paukeezeh, پارسا paurfa, طاهر tauhir, پرهیزگار purhazekaur, نا شوخ na shookh.

Virtuously با هنر ba hunr, با فضیلت ba fuzeelut, با معرفت ba maarifut, هنرمندانه hunr-mundaunch, با پرهیزی ba purhazé, بی شوخی bé shookhé.

VIRULENCE (poison) زهر zuhr, سم summ. v. venom. — (malignity) بد خواهی bud khauhé, کین keen, بدی budé, شرارت shuraaurut.

Virulent (poisonous) زهردار zuhrdar, سام faumm. (malignant) بدخواه budkhauh, کینور keenwur, شر sharr, بد bud, کینه keeneh khauh.

Virulently (poisonously) زهر با ba zuhr, ساما faumman. (malignantly) بد خواهی ba bud khauhé, کین با ba keen, بوجه کین خواه bur wujha keen khauh.

VISAGE روی rooi. v. face.

VISCID, viscous (glutinous, thick, tenaceous) چرب churb, چرب jurb, صمکوک sumkook, نو چربی zu dubik, صمکیک sumkeek, لزج lukhuj, (as fizy blood) شش اشقر shshkur. *A viscous humour about the eyes* شش اشقر shshkur, رومص rumis, ارمص armus. *A viscous plant (producing bird-lime)* دابوق dubuk, دابوق daubook, دبوکا dubooka.

Viscidly, viscosity چربی churbé, چربی jurbé, صمکوک sumkooké, دبکی dubuké.

VISIBILITY, visiblens منظوری munzooré, ظاهری ta-ai-un, تعین ta-ai-un, حال منظور zauhír, حال ظاهر haula zauhír.

Visible منظور munzoor, تعین ta-ai-un, ظاهر zauhír, ظهور zuhoor, قابل النظر kaubilu'n'nuzr, آشکار afhikaur. v. conspicuous, open, apparent.

Visibly ظاهرانه zauhiraunch, آشکار afhikaur, منظور munzooran, پیدا peida.

VISION باصرت bafirut, بصر bufr, ناظر nauzirut, مشاهده deedehe, مشاهدت mu'fhauidut, بصیرت bu'ceerut, بینایی beena'í, بینش beenish, نظر nuzr, نظران nuzraun. v. sight. — (a phantom) صورت واهی sooruta.

wuhmé, خیال khei-aul, نمایش numa-ésh. v. spectre.—*Visions* خیالات khei-alauf, خیال میانی khei-aul mei-aul.

Visionary (imaginary) متخیل khei-aulé, متخیل mutukhei-ul, واهی wuhmé, واهم wauhim. (having visions, affected by phantoms) خیالات دار, khei-alauf dar, صورت واهی بین sooruta wuhmé been.

A visionary صاحب خیال fahib khei-aul, اهل اهلا sooruta wuhmé.

TO VISIT (pay a visit) تشریف آوردن tushreef awurdun, عازم ملاقات نمودن auzma mulakaut numoodun, عازم زیارت کردن auzma'z'zé-aufut kirdun, زیارت ساختن zé-aufut faukhtun, اعیار ساختن é-aufut kirdun, عیادت کردن a-é-aufut kirdun, عیاد ساختن a-é-aufut faukhtun, عود teemaura beemaur kirdun, تزارور tawur shoodun. *To visit, one another* تزارور tuzawwur kirdun. *To visit relations* صلّت syluta ruhmi kirdun. *To visit with affliction* اضطراب رسانیدن iztiraub ruflaunédun, تعذیب azaur ou runj dadun, کردن taazeeb kirdun.

A visit عازم ملاقات auzma mulakaut, تشریف tushreef, زیارت zé-aufut, زور zor, زور zur, معتبر matimur.—*Visiting the sick* عیادت a-é-aufut khuslugaun, عیادت a-é-aufut, تیمار تیمار teemaura beemaur. *Visiting every second day* غب ghubb. *A place of visitation (as the tombs, &c. of celebrated men)* مزار muzaur, مرقد murakud, زیارت zé-aufutgah. v. pilgrimage.—*Visitation (affliction, punishment)* اضطراب iztiraub, ازار azaur, رنج runj, درد durd, تعذیب taazeeb, عقوبت akoobut.

A visitant, visitor تشریف آوردن tushreef awur, عازم ملاقات auzma mulakaut koonindeh, زوار zuwwaur, زائر za-ér. *A visitor of the sick* عیادت a-é-aufut koonindeh. *A visitor, or inspector* مفتش mufuttish.—*Visited* معود ma-ood, تشریف پذیر tushreef pizzeer.

A VISOR خیال khei-aul, خال khaul, صورت soorut, صورت معامله sooruta ma-amleh. v. mask.

Visored خیال دار khei-aul dar. v. masked.

A VISTA (prospect through an avenue of trees) نظر دوربین در میان دو سلسله درختان doorbeen dur mei-auna doo filfileha durukhtaun.

VISUAL دیدهور deedehwur, قوت باصره zu kuwwuta bafirah, ناظر دار nauzrut dar. v. optical.—*The visual faculties* قوت باصره kuwwuta bafirah. v. vision.

VITAL (*having or containing life*) حیوانی hee-wauné or keivduné, نشری nushré, زنده zindeh. (*giving life*) زندگانی ده hei-aut rus, zindugauné duh, حیوت بخش hei-oot bukhsh. (*relating to life*) حیات را تعلق hei-utra ta-alluk, زندگانی پیوند zindugauné pivund. *The vital powers*, حیوانیت hei-vauné-ut, قوت حیوانیت kuwwuta heivauné-ut. — *The vital spirit* روح حیوانی hei-ooté rooh.

Vitally حیوانی heivauné, نشریا nushré-au, بر وجه حیوت بخش hei-aut rus, wujha hei-oot bukhsh.

The vitals جگر jigur, جگر بند jigurbund, قوت kuwwuta heewané-ut.

TO VITIATE فاسد کردن faufid kirdun, مفسد کردن ifsaud numoodun, مفسد کردن muffid kirdun, تغییر ساختن tughei-ur faukhtun, مخلف کردن ikhlauf girdanédun, مخلف کردن mukhluf kirdun, مخلف ساختن mukhill faukhtun. v. *to spoil, corrupt*; also *to violate, deflower*.

Vitiated مخلف mukhluf, معیوب ma-é-oob, فاسد کرده faufid kirden shodeh. (*deflowered*) منهدم munhutik. v. *violated*. — *A compensation paid for vitiated virginity* عقر ukt.

Vitiation, vitiosity فساد fusaud, افساد ifsaud, اختلاف ikhtilaf, تغییر tughei-ur. v. *corruption*. — (*rape*) مفترع muftura. v. *violation*.

Vitious بدخوی budkhooi. v. *vicious*.

Vitiousness بدخوی budkhooi-é, حال فاسد haula faufid. y. *vice*.

VITREOUS (*consisting of glass*) زجاجي zu-jauje. (*resembling glass*) زجاج zujauj wur, جام jaum asfa, اگون مانند aubgoon maunend. *Any thing vitreous* چیز زجاجي cheeza zujauje, زجاجت zujaujut.

To vitrify (*change into glass*) بزجاج تغییر کردن bezujauj tughei-ér kirdun. (*to become glass*) زجاج zujauj gushkun, بزجاج مغیر کردیدن bezujauj mughei-ur girdédun.

Vitrification بزجاج تغییر tughei-ura bezujauj.

Vitrified زجاج کردیده zujauj girdédéh.

VITRIOL زاج zauj, اخضر zauja akhzur, زاج or زاق zauk, سپره sipreh, چنکار lukhiy, رشتن rufhgur, رشتن rufhkuz, شخار chungaur, زمه zumuh, کلهیس khulees, شکار bukhaur, بخج bukhiy, قطار kulkutaur. *Spirit of vitriol* روح rooh, اعظم rooha aazim. *A vitriol mine* معدن زاج maadina zauj.

Vitriolate, vitriolated (*consisting of or impregnated with vitriol*) زاجي zauje, ساخته با ba zauj pur faukhteh. — *Vitriolick, vitriolous* (*resem-*

bling or containing vitriol) زاج اسفا zauj asfa, زو زال zu zauk, سوری دار sooré dar. — *Vitriolick water* زاکب zaukaub.

VITULINE (*belonging to a calf*) عجلی ajulé, گاو جانه پیوند ajulra ta-alluk, تعلق jauneh pivund.

VITUPERABLE (*deserving blame*) واجب vajibu't'taan, لایق زم la-éka zumm.

To vituperate طعن دادن taan dadun, زم zumm guftun, ملامت زدن mulaumut zudun. v. *to blame, censure*. — *Vituperation* طعن taan, زم zumm, ملامت mulaumut. v. *blame, censure*.

VIVACIOUS, *vivid, vive* تیز taze, تیز حرکت taze hurukut, تیز فهم taze fuhm, زیرک zeeruk, شاد shookh, سرور mesroor, شوق shooké, دلشاد dilsaud, زنده zindeh. v. *lively, sprightly*. — *A vivid colour* رنگ بالا runk balau, رنگ روشن runka roshun.

Vivacity, vividness, vivaciousness شوخی shookhé, سرور و ابتهاج fu-roor ou ibtihauj, شادی shaudé, زندگی zindugé. v. *liveliness, sprightliness*; also *longevity*.

Vividly با شوخی ba shookhé, تیز taze, سرور ba fu-roor ou ibtihauj, زیرک zeerukan.

To vivify, vivificate زندگانی کردن zindeh girdanédun, زندگی دادن zindugé dadun, حیوت بخش شدن hé-aut bukhsh shoodun, احیا کردن ihé-a kirdun, نشر ساختن nushr faukhtun, زیانیدن zé-aundun, زبانییدن zé-anédun. v. *to revive*.

Vivification احیا ihé-a, حیاتی بخششی hei-aut bukhshé. — *Vivifick* ده زندگی zindugé duh, حیاتی hei-aut bukhsh.

VIZ. *videlicet* یعنی é-ané, اعنی ané, خصوصاً khufoofa, خصوصاً khufoofé-a.

A vizard, v. visor, mask.

A VIZEER (*minister of state*) وزیر vizeer (pl. vizur). *The grand vizeer* وزیر اعظم wuzura. *The dignity of vizeer* وزارت vizaurut. *The dignity of grand vizeer* وزارت عظمت vizauruta azimut. v. also *minister*.

An ULCER, *ulceration* قرح kurh (pl. kurooh), خستگی reesh, قرحت kurhut, زخم khustugé, دمل dumbul, ورم wurm. v. *fore*. — *An inflamed ulcer* سوزاک soozauk. *An ulcer on the lip* سلیج fuleej, سکنج fukunij. *An ulcer on the side* ناقبت naukubut, زبال zubaul. *An ulcer on the lower part of the foot* شافت shaufut. *An ulcer on the hand* زبیت zubeebut. *A running ulcer* تقرع tukurruh. *Corroded with ulcers* مقروح mukrooh, — *Ulcerous, ulcered* قرح kureeh,

شافی kurhaun, اقراخ ikrauh, قروح kurooh, شافى shauf.—*Uliginous, v. slimy, muddy.*

ULTIMATE آخر akhir, پسترين pufutureen, پافدم pufcen, بافدم baufdum. *v. last.*

Ultimately آخر akhir, اخرة akhratan, با لآخر bi'l'akhir, عاقبة الامر aukibut, عاقبة الامر aukibu-tu'l'amr. *v. finally, lastly.*

ULTRAMARINE انسو دريا aunfoo duré-a.

ULTRAMONTANE انسو كوه aunfoo kooH.

ULTRAMUNDANE اخروي akhirooi.

Ultraneous, *v. spontaneous, voluntary.*

UMBAGE سايبان fa-ébaun. *v. shady place;*

also shadow. — (resentment) غضب ghuzub, قهر kuhr, خشم khyshm.—*Umbrageous* سايبه دار fa-éhdar, ظليل zuleel. *v. shady.*—*Umbrosity (shadiness)* ظليل zuleel, ظليل fa-éhdar, سایه fa-éhdar, ظليل zyll.

An UMBRELLA سايبان fa-ébaun. *v. parasol.*

An UMPIRE مياندار mei-aundar. *v. mediator.*

Umpirage ميانداري mei-aundaré.

UNABASHED بي ابروي bé aubrooi, بي نا شرمسار, شرم bé hurmut, شرمسار na shurumfar.

UNABLE ناتوان bé kuwwut, قوت na-tuvvan, قوت bé kudrut, قوت na kooi. *v. also impotent, weak.*

UNABOLISHED نا موقوف na moukoof, نا مبطل na mubtil.

UNACCEPTABLE نا پسندیده na pufund-deedeh, نا خوش اينده na khooth a-éndeh, غير نا حسن قبول na hufn kubool. *v. disagreeable.*

UNACCOMPANIED بي صحبت bé fuhbut, بي همراه bé humrah.

UNACCOMPLISHED نا پرداخته na pur-daukhtch, نا كامل na kaumil. *v. incomplete.*

UNACCOUNTABLE بلا تعبير bila taabeer, mumtina shurub, متنع شرع bila ka-édut, عجب mustuheela bei-aun, مستحيل بيان ajib, مستغرب mustughrub. *v. inexplicable, odd, strange.* — (not subject or controlled) بلا زمت bila zimmut, غير نا فرمان بردار na furmaun burdaur, غيرة ghire-a muté-a, نا زير دست na zeer doft. — *Unaccountably* بلا تعبير bila taabeer, عجب ajibau. *v. oddly, strangely.*

UNACCUSTOMED (not habituated) بي بي bé peishneh, بي بي bé peishnihaud, نو (new) خوي bé khooi ou daunish. — *now* نو رسیده now rufledéh. *v. uncommon.*

UNACKNOWLEDGED نا معترف na maa-turuf, غير مقرر ghire-a mukurrur.

UNACQUAINTED (not having familiar knowledge or intercourse) نا هدم na humdam, بي bé humdumé, نا يارانه na é-auraumeh, نا بي مصاحبت bé mufauhibut. — (not informed) نا مطلع na muttula, نا خبر دار na khubr dar.

UNADMIRED بي اعتبار bé é-atabaur, نا نا iltifaut dar.

UNADORED نا معبود na maabood.

UNADVISED بي بصيرت bé buseerut, غافل ghaufil, تدبير kufaukh, بي bé tud-beer, بيغكر béfkr. *v. imprudent, thoughtless, rash.*

UNAFFECTED (real, not hypocritical) نا

نا ربا, ربا bé é-a, نا ربا na runk ameez, نا ربا na ré-a dar, غير مداهنت ghire-a mudauhinut, نا ساخته hukeeké, صافي دل faufé dil, نا faukhteh, غير قلب ghire-a kulb. *v. also open, sincere, candid.* — (without stiffness or formality) نا بي تقليد نا پسند na iltighna, بي tuk-leeda na pufund, بي تكلفات خول بين bé tukul-lufauta khooH been. — (not moved, not heart-touched) بي نرم دلي bé nurm dilé, بي ملايهت bé mula-émot, سنكدل fungeen, سنكدل funkdil, تند duruht, تند tund.

Unaffecting نا جان گذار na jaun gužaur, نا نا dilaweez, نا دلستان na dilfitaun.

UNAIDED بي مدد کاي bé é-auré, بي مدد کاي bé mududkaure, غير معاونت ghire-a mu-awu-nut, بي نصرت bé nufut, نا منصور na munfoor, بي مدد bé mudud. *v. unassisted.*

UNALLIED (not related) نا نسيب na nufeeb, بي بی علاقت قرابت bé alaukuta kuraubut, نا همجنس (not congenial) بی خوشي bé kha-éshé. — na humjins, نا همخوي na humkhooi.

UNANIMOUS همدل humdil, يکجهت eek-jihut, يکدل eekdil ou eekjihut, توافق zu ittifaak, همال haumaul, همساز humsaz.—*Unanimously* با همدلي ba hum-dilé, اتفاق ittifaakan, با يکجهتي ba eekjihuté.

Unanimity همدلي humdilé, اتفاق ittifaak, يکي eekkaunugé, يکجهتي eekjihuté, موافقت muwaufikut, يکدي eekdé, معيره meereh. *v. concord.*

UNANSWERABLE متنع مردود شدن mumtina murdood shoodun. — *Unanswered* نا رد na rudda javaub pizzcer.

UNAPPALLED بي با و پروا bé bauk ou purwa. *v. fearless.*

UNAPPEASEABLE متنع مرحت bé murhumut, سنکين fungeon. *v. implacable, obdurate.*

UNAPPREHENSIVE (not intelligent) نا دان na daun, نا شناس na shinaus. *v. also unsuspecting.*

amooz, ساخته na raum faukhteh. — (un-subdued) نا مغلوب na mughloob, نا مهور na muk-hoor, نا زهر پا زده na zeer pa zuddeh, غیر ghire-a mufzool, نا منفور na munfoor.

UNBROTHERLIKE, *unbrotherly* نا برادری na burauduré, نا برادر اسا na buraudur afa, بیبرادر beburadur na sha-éfteh.

To UNBUCKLE تکه کشادن tukkeh kushaudun, کرسست کشاده کردن kurfut kushaudeh kirdun.

UNBUILT نا مبنی na mubné.

UNBURIED نا مدفون na mudfoon, نا متدفن na mutuduffin, غیر دفین ghire-a duffen, نا مندس na mundufs.

UNBURNT نا سوخته na fookhteh, نا مستحق na mumtuhuk, غیر محقق ghire-a mumhukk, نا حریق na hureek.

To UNBURTHEN وضع حمل کردن wu-zaa huml kirdun, وضع بار گردانیدن wuzaa bar girdanédu. v. also to unbofom.

To UNBUTTON کره کشادن gireh kushaudun, حل کوزکره کردن hulla koozhgireh kirdun.

UNCALLED (not invited) نا خوانده na khaundeh, نا مدعو na muda-oo. Not called for (not demanded) نا درخواست na mutloob, نا مطلوب na dur khaufteh, غیر مسؤل ghire-a mufool.

To UNCALM اضطراب رسانیدن izтираub ruf-saunédun, ازار دادن azaur dadun. v. to disturb.

UNCANCELLED نا موقوف na moukoof, نا منسوخ na munfookh, نا مبطل na muhtul.

To UNCASE پوشش واکردن poshish wakirdun, کشر برداشتن kyshrut burdaushtun. v. to uncover, peel, flay, skin.

UNCAUGHT نا گرفته na goorifteh.

UNCENSURED نا ملامت زده na mulaumut zuddeh, نا مذموم na muzmoom, نا طعن پذیر na taan pizzeer, بی شکایت bé shuka-é-ut.

UNCERTAIN (not known) نا معلوم na maa-loom, مشکوک ghire-a muhukkuk, محقق mufhkook. — (not certainly knowing) نا خبر دار na khubr dar, بی اعلام و اکاهی bé é-alaum ou agauhé, نا شک pur shubheh, شبهه v. doubtful. — (unsettled, irregular) بی قرار bé kuraur, نا پایدار na pa-édar, خلافی khilau-fa ka-édut, غیر ثابت ghire-a faubit. — (hesitating, perplexed) متردد muturuddud, سرگشته fur-gusteh, نا دو دل doo dil, نا حایر ba-ér, نا مضطرب muzubzub. An uncertain road کوره راه na na-ma-aloom ast, نا معلوم است pur shuk ast, ابهامست ibhaumust.

Uncertainty (want of information) نا خبر داری khubr daré, ابهام ib-haum, شبهه shubheh, عدم ادuma khubr, حال مشکوک haula mufhkook. Uncertainty of mind تردد turuddud, حیر بیر heir beir, دو دل doo dilé. v. hesitation, perplexity. — (want of stability) نا پایداری na pa-é-daré, بی ثابت قدم aduma subaut, بی ثابت قدمی bé faubit kudumé. An uncertainty (any thing unknown) چیزی نا معلوم cheeza na maaloom, امر پر شبهه و اربیب shai-a mufhkook, امرا pur shubheh ou irté-aub.

To UNCHAIN قید و بند محلول کردن keid ou bund muhlool kirdun, حل زنجیر ساختن hulla zunjeer faukhtun, صفا کشادن kushaudun.

UNCHANGABLE, unchanged (not alterable) نا متغیر na mutughei-ur, متغیر bila tughei-ur, بی امکان تبدیل bé imkauna tubdeel.

Unchanged (not altered) نا متغیر na mutughei-ur, نا مبدل na mubdil, نا منتفع na muntuka.

UNCHARITABLE (giving no alms) نا بخشنده na bukhshindeh, نا صدقت بخش na fudukut bukhsh, نا سخا کستر na fukha kustur, بی شفقت bé shufkut. v. hard-hearted. — (not benevolent, illiberal) نا نیک bud khauh, نا خیر na kheir andeesh, نا خیر اندیش na neek khauh, درشت durusht, فحور اندیش fujoor andeesh, عدم شفقت Uncharitableness durusht. v. malevolent. — (not charitable) نا درشتی aduma shufkut, نا درشتی muzlumut, نا درشتی durushté, نا خواهی fujoor andeeshé, بی شفقت bé shufkut, نا خواهی ba bud durushté, نا خواهی ba bud khauhé, بی نیک bé neek khauhé.

UNCHASTE نا پاک دامین na pauk daumin, نا پاک بوی na pauk booi, شوخ shookh, زو هوای zu hawa-é nufsauné, شهوت پرست shuhwut purust. v. incontinent, lascivious. — Unchastity هوای نغسانی shuhwut, شوخی shookhé, نا نغسانی hawa-é nufsauné, نا هوس hawa ou hawus, نا نغس اماره nufs amaureh. v. incontinence, lasciviousness, lust.

UNCHEERFULNESS نا لنگاری diltikauré, نا دلتنکی diltunké, نا تیره ضمیری teereh zumeeré, عدم دلشادی aduma diltshadé. v. melancholly.

UNCHECKED نا واداشته na wadaushteh, نا بی بندوبست na muzboot, بی ضبط و ربط bé zubt ou rubt, بی صدق bé fudd ou mauna. v. unrestrained.

UNCHEWED نا خاییده na khai-édeh.

UNCIRCUMCISED نا مختون na mukhtoon.
Uncircumscised, v. unbounded.

UNCIRCUMSPECT بی بصیرت bé bufeerut,
بی فکر bé ta-ammul, غافل ghaufil,
بی فکر bé fikr. v. *imprudent, uncautious.*

UNCIVIL بی ادب و ازرم bé adub ou azrum,
بی بی na lutcef, بی na zureef, بی
bé murwut. v. *unpolite.* — *Uncivilly* بی
بلا طرانت bé adub ou azrum, bila
zuraufut. v. *rudely.*

Uncivilized تندی na turaushédeh,
غلظت durushit, بی ادب bé adub,
وحشی zu turuka adub, زو ترل ادب.
wuhshé. v. *rude, savage, indecent.*

UNCLARIFIED نا مصفی na musfa,
نا نا paulodeh. نا نا paulodeh.

To UNCLASP کشادن kushaudun,
دجت dujut kushaudun.

An UNCLE (father's brother) عم amm,
عم ammoo (plur. اعمام amaum, عمومت amoomut),
برادر پدر buraudura pader, اخ الوالد akhu'l'walid.
— (a mother's brother) خالی khaulé,
برادر مادر buraudura mader, خالو khauloo,
خالو khauloo, اخ الوالد akhu'l'walidut,
خالو khawaul, اخوت akhwaul, (plur. خوول khoo-ool)
akhwilut.)

UNCLEAN *uncleanly, (naughty)* مردار murdaur,
شوخی mulawwus, ملوث churkeen, چرکین
shookh, نا پاک na pauk, شوخناک shookhnauk,
نجس na naub, نا طاهر na taulur, نا ناب
v. *foul, dirty, polluted: unchaste: sinful.* — *Unclean-*
liness مرداری murdauré, چرکینی churkeené.
شهوت shookhé, الايش ala-ésh, شوی shuwut,
فجور fujoor, توتان نفس toukauna nufs.
v. *incontinence, lasciviousness.*

Uncleaned نا پاکیده na paukédeh,
نا نا musfa. نا نا musfa.

To UNCLENCH (the fist) مشت کشادن
mushit kushaudun.

UNCLIPPED نا مقطوع na muktoo-a.

To UNCLOATH برهنه کردن buruhneh kir-
dun, muslooba jaumeh kirdun.
To UNCLOG مانع برداشتن mauna burdaush-
tun. v. *to disincumber; set at liberty.*

To UNCLOSE کشادن kushaudun. v. *to open.*

UNCLOUDED, *uncloody* روشن roshun,
نا تاریک noorauné, کشاوه kushaudeh,
نا تاو رک na taureek, ابر bé abr, غیر سحاب
ghire-a fuhau. v. *serene, clear.* — *Uncloodyness* روشنی
roshuné, کشایش kusha-ésh.

To unclutch, v. *to unclench, open.*

To UNCOIF عرض سر کردن arza fur, kirdun,
سربوش برداشتن furposh burdaush-tun.

To UNCOIL پیچ کشادن peech kushaudun,
نا نکست کردن nuks kirdun, اشزار ساختن
ishzaur faukhtun. v. *to untwist.*

UNCOINED نا مضروب na muzroob.

UNCOLLECTED نا مجمع na mujumma,
نا نا muhufful. — (not recollected in mind)
متروک na juma-é-uta khautir, بی جمعیت خاطر
muturuddud. v. *irresolute.*

UNCOLOURED نا رنگین na runkeen, بی رنگ
na rungeen, نا ملون na mulawwun, نا موشی
na mawshé.

UNCOMBED نا شانه زده na shaunch-zud-
deh, نا شانده na shaundeh.

UNCOMEATABLE ممتنع الوصول mumti-
u'l'wufool. v. *inaccessible.*

UNCOMELINESS عدم جمال و نزاکت adu-
ma jumaul ou nuzaukut, نا حسنی na hufné,
بی جمال و چرکینی churkeené. — *Uncomely*
نا خوب روی na jumaul ou nuzaukut, نا تراکت
na khoob rooi, نا ظریف na zureef, نا حسن و
جمال na hufn ou jumeel.

UNCOMFORTABLE نا خوش na khoosh, نا
نا پسندیده na pufundédeh, نا مقبول na mukbool,
نا دلشاد ساز na dilshad sauz, دلخراش dikhya-
rauth, نا ازار jaun azaur. — *Uncomfortableness*
نا خوشی haula na pufundédeh, نا پسندیده
na khooshé, دلخراشی dikhyaushé, نا ازای
jaun azauré. — *Uncomfortably* بی دلشادی
bé dilshadé, نا پسندیده dur haula na pufun-
dédeh, نا مقبول betoora na mukbool.

UNCOMMANDED نا فرموده na furmoodeh.

UNCOMMON نادر نادیر naudir, نادر الوقوع
ru'l'wukoo-a, غیر معهود ghire-a maahood, فوق
na muh-hoor, نا مشهور fawku'l'audut, العادت
na biffé-aur. v. *extraordinary, rare, sin-*
gular. — *An uncommon thing* نادر نادیر naudirut (plur.
حال نادر الوقوع nuwaudur) — *Uncommonness*
haula naudiru'l'wukoo-a, نادری naudiré, یکنک
eekaunugé. v. *rarity, singularity.*

UNCOMPACT نا مترکب na muturaukut,
نا بسته na busteh, نا پیوسته na pivusteh.

UNCOMMUNICATED نا کشاده na ku-
shaudeh, نا مکشوف na mukshoof.

UNCOMPELLED نا ملترم na multuzum, نا
نا furfoodeh. v. *unforced.*

UNCOMPOUNDED (not mixed) نا آمیخته
na ameekhteh, غیر مخلوط ghire-a mukhloot.
— (not intricate) نا پیچا پیچ na peecha peech,
نا درهم ghire-a mufhawwush, نا درهم na durhum.

UNCOMPRESSED نا na muhfoor,
 نا affhurdeh, غير تراکم ghiré-a tu-
 raukum. v. *uncompačē*.

Unconceivable, v. incomprehensible.

UNCONCERN, *unconcernedness, unconcernment* (*coldness, unfeelingness*) بروءت buroodut, نا نا na nurm dilé, عدم حس aduma hufs. v. *indifference*. — (*negligence*) غفلت, اهمال ihmaul, غفلت ghufut, کاهلی kauhilé, مساهلت musautilut. (*freedom from anxiety*) عدم اضطراب aduma izti-raub, بی دلفکاری aduma andooh, بی دلفکاری bé dilsikauré, عدم جستن aduma justuna dil.

Unconcerned (cold, unfeeling) زو برودت zu bu-roodut, نا نرم دل na nurm dil. v. *indifferent*. — (having no interest or participation) نا حصه دار na hissah dar, بی اشتراک na nuseeb dar, بی اشتیراک bé ishtirauk. (not solicitous about) غیر مهمت ghire-a muhimmut, بی اندوه bé andooh, خلی khulé, خالی khaulé, خلو khuloo. — *Unconcernedly* (unfeelingly, coldly) با برودت ba buroodut, بی نرم بی بی nurm dilé. (not solicitously) بی اندوه bé andooh, خالی khaulé.

To UNCOVER کشاده kushaudun, رفع نقب کردن kushaudeh faukhtun, rufa nukib kirdun, عرض ساختن arz faukhtun, پوش برداشتن posh burdaushtun. To uncover the head سر عرض کردن arza fur kirdun. To uncover the face عرض دیدار کردن arza deedar faukhtun, Uncovered کشاده kushaudeh, عرض کرده شده arz kirdeh shoodeh, نا پوشیده na poshede.

UNCONNECTED (not joined) نا پیوسته na pivusteh, نا بسته na busteh, نا معطوف na maatooft, نا تراکب na turaukub. (not connected by society, partnership, &c.) بی مشارکت bé mushaurikut, بی اشتراک bé mushturuk, بی قرابت bé alaukuta kurabut, نا همپشت na humposht, نا همساز na humsaz.

Uncourteous, uncourtly, v. uncivil, unpolite.

UNCREATED نافریده na afirédeh, غیر
مخلوق ghire-a mukhlook.

UNCROPPED نا خیده na kheedeh, نا چیده
na cheedeh, نا مقطوع na maktuwa.

UNCROWDED نا مزدھم na muzduhum,
بی ہنکامہ ghīre-a muzauhimut, bé
hūngaumeh. v. also *uncompressed, uncompact*.

UNCTION مَسْح *mufih*, مَسْحَت *muf-hut*,
مُنْدُهِنْ *munduhin*, دُهِنْ *duhin*. v. also *unguent*.

Unctuous جرب *jurb*, زو صفت *zu suffuta duhin*. v. *oily, fat, greasy*. — *Unctuousness* جربی *jurbé*, زو صفت *suffuta duhin*. v. *oiliness, fatness*.

UNCULLED نا چیدہ na cheedeh.

UNCULPABLE بی گناه *la jurm*, لا جرم
bé gunah, نامذموم *na muzmooni*. v. *blameless*.

UNCULTIVATED (*as a country*) غیر معیور ghire-a maamoor, متجرب na muzroo-a, خراب mukhroob, ویران khurab, خالی veeraun, نا مودب khaulc. (*not civilized or instructed*) نا مودب na mu-eddub, نا معلم na mu-allum, نا قراشیده turaufhédeh, نا دان bé adub, نا دان na daun, نا شناس na shinaus.. v. *rude*.

UNCUMBERED بی بارو چهل bé bar ou
huml, سد و ممانع بی bé fudd ou mauna.

UNCURABLE نا قابل شفا na kaubila shifa.

UNCURBABLE بلا بندوبست *bila bandubust*,
ممتنع مضبوط شدن *mumtina muzboot shoodan*.

Uncurbed, v. unchecked, unrestrained.

To UNCURL. **مویی پچیده کشان** mooī pcechédeh kushaudun, **کیسو راست کردن** kei-foo rauft kirdun, **و تا کل کبشاده نبودن** zulf-ou kaukul kushaudeh nūmoodun, v. to uncoil.

بی پیچ و نا پیچیده *Uncurled* na peechédeh,
بی نا تافته *bé peech ou taub*, نا تافته *na taufteh*,
کاکل و زلف *bé zulf ou kaukul*.

UNCURRENT نا رواج na rouvaj, نا روان na rouvaun. *Uncurrent coin* نا سروه na fureh, نا سزه na suzeh, نا زروا na zura na rouvaun.

نا تراشیده na muktoov-a, نا مقطع UNCUT
na turashédeh, نا بریده na burédch.

To UNDAM **سُد برداشتَن** fudd burdaushtun.

UNDAMAGED غَیْر مُضْرُور na muzroor,
 مُخْسِر ghire-a mukhfoor, نا مُخْسِر na mukhtūr.

UNDAUNTED بی باک و پروا bé bauk ou purwa, پروا نا na purwa, دلیر dilare, تیز تازہ tazē dil, دلاور dilawur, بی ہراس bé hiraus, زوجرات zu juraat, دل نا تنک dil. v. *brave, bold, intrepid, courageous*. — Undauntedly بی باک bé bauk, پروا بی bé purwa, مردانہ murdauneh, با جرات ba juraat.

ŪNDAZZLED نا چشم, na juhra, نا جھرا
 na chufhum busteh, نا روشن زدہ, na roshun
 zuddeh, نا سرگردان, na furgushteh, سرگشتہ
 furgirdaun.

UNDEBAUCHED ناپریشان na pur-
 rashauṇ mufshrub, نافرش na murfush, شوخ na shookh. v. *undefiled*.

UNDECAYED, *undecaying* پی نقص be nuks,
 نا کاسته na kausteh, غیر اتلاف ghire-a itlauf, •
 بی تباه bé tubauh, غیر اسراف ghiré-a israuf,
 نا مقصور na muksoor. v. *undiminished*.

To UNDECEIVE کتب صحیح khubra
 suheeh guftun, راست دان agauhé raust
 *dadun, خطا رفع کردن khuta rufa kirdun.

Undeceivable نا قابل فریفته بودن na kaubila furré-ufteh boodun, نا اسان تکلیس na afaun tul-bees. v. *sagacious*.

Undeceived پذیر خبر راست khubra raust piz-zeer, نا اگاهی صحتیح یاب agaulié fuheeh é-aub, نا خطا پرور na khutta purwur.

UNDECIDED نا مقرر na mukurrur, غیر موقوف ghire-a moukoof, نا منعقد na munaa-kud, نا مقطوع na muktuywa.

UNDECISIVE نا قاطع na kauta.

UNDECKED بی زیب na arausteh, نا اراسته na arausteh, بی بی نراکت bé nu-zaukur, نا غیر نراک ghire-a nauzik.

UNDEFACED (not ruined) نا مخروب na mukhroob. (not erased) نا منسوخ na munsookh, نا مبطل na mubtil. (not disfigured) نا الوده na aloodeh. v. *undeformed, undefiled*.

UNDEFEASIBLE (not to be annulled) نا ممکن na mumkina munsookh boodun, نا منسوخ بودن na munsookh boodun, نا ممتنع موقوف شدن mumtina moukoof shoodun.

UNDEFILED (not polluted) نا الوده na aloodeh, نا پلیده na pulédeh, نا ملوث na mulaw-wus, نا چرکین na chirkeen, نا مردار na murlaur. (not deflowered) نا مثیب na musei-ub, نا منتهل na munhutuk. v. *unviolated*.

UNDEFINED نا مشروح na mushrooh, نا مفصل na mufussil, نا مبیین na mubei-un.—*Undefinable* ممتنع مشروح شدن mumtina mushrooh shoodun.

UNDEFORMED نا کربه الهنظر na kureehu'l'munzir, نا بدشکل na budshukl, نا زیست na zisht roo, نا غیر قبیح ghire-a kubeeh, نا چرکین na churkeen. v. *handsome*.

UNDELIBERATED نا اندیشیده na andecshédeh, نا پنداشته na pindausteh.

UNDELIGHTED نا دلشاد na dillhaud, نا دلخوش na dilkhoosh, نا مسرور na mesroor.

Undelightful نا دلغروز na khoosh, نا خوش na dilfurooz, نا شاد na shaud, نا دلایوز na dilaweez, نا غیر تفریح ghire-a tufreeh.

UNDEMOLISHED نا مخروب na mukhroob, نا بحال برابر na burhum zuddeh, نا برهم زده na bekhaik burabur faukhteh.

UNDEMONSTRABLE ممتنع دلالت mumtina dulaulut, نا قابل برهان na kaubila burhaun.

UNDENIABLE نا قابل انکار na kaubila inkaur, نا ممتنع منکر شدن mumtina minkur shoodun, نا هویدا afhikaureh, نا روشن toshun, نا هویدا hooída. v. *clear, evident*.—*Undeniably* هویدا hooída, نا روشنانه rooshunauneh. v. *clearly*.

Undeplored, v. unbewailed.

UNDEPRAVED نا بد خوی na bud khooi, نا پریشان مشرب na purashau munshrub, نا مخلف na mukhluf, نا غیر مستجرر ghire-a mustjruh.

UNDEPRIVED نا محروم na muhroom, غیر ghire-a adeem, نا منعزل na munazul.

UNDER زیر زیر zeer, در زیر dur zeer, تحت tuhta, شیب shé-op, فو furoo, فوود furood, شیب sheeb. *From under* از زیر uz zeer. *In the under part* در زیر dur zeer. *From under them* از زیر از زیر uz zeer eishauira, من تحتها min tuhtuha.

Under the castle تحت القلعت tuhtu'l'kulaat. *Under command* زیر دست زیر zeer doft, زیر پای zeer pa-é, زیر فرمان بردار furmaun burdaur. *To bring under* زیر زیر zeer doft awurdun, زیر پای zeer pa-é zudun, زیر قهر کردن kuhr kirdun. v. *to subject*—

Brought under زیر دست آوردن zeer doft awurdeh, زیر پای زده zeer pa-é zuddeh, مغلوب muk-hoor, در آب در اب To plunge under water mughloob.—*To speak under the breath* در اوب فو فو furoo ruftun. *To speak under the breath* فو فو furoo guftun. v. *to whisper*.

—*To tread under foot* پا پمال کردن pa-émaul kirdun, پا خوست ساختن pakhoft faukhtun. v. *to tread, trample*.—*Kept under* مضبوط muzboot, باز baz dauhteh, ربط ساخته zubt ou rubt faukhteh. v. *restrained*.—*Under age* نا بالغ na bauligh.

Under protection زیر حمایت زیر zeer humma-é-ut, زیر دستگیری پذیر zu se-aunut, زیر پر زیر zeer purr goorift. *The under part of any thing* فروداشت furoodausht. v. *bottom*.—*Any thing placed under another* زیر زیر zeera. *Any thing (as rice) dressed under meat when roasting* زیر زیر zeer.—*Under (inferior, subordinate)* اسفل asful, اسفل الہرتبہ af-feelu'l'murtubeh, کمتر kum kudr, کمتر kumtur filfileh.

To be under شدن زیر zeer shoodun, زیر فرو بودن zeer furoo boodun. *Over and under* زیر و بالا zeer ou balau. —*An under garment* زیر پوش زیر zeer posh, خوی چین zeer jaumeh, خوی خور khooi kkore, خلالت khooi cheen, خور خور khooi khorud, خلالت khulaulut. *Under-breeches* شلوار shulwaur. v. *drawers*.

To underbear, underbearer, v. to support, &c.

To UNDERBID (offer less than the just price) کمتر از قیمت راست نبودن kumtur uz keemuth raust numoodun.

To UNDERDO (do less than one ought or can) اقصار ساختن tukseer kirdun, اقصار ساختن taazeer kirdun, اقصا کردن tuzujja faukhtun, اقصا کردن aloo kirdun.

To UNDERFURNISH (*supply less than enough*)
kumtur uz kufa-é-ut dadun.

To UNDERGIRD (*bind round the bottom*)
girdagirda pai-en bund kirdun.

To UNDERGO در پنهان شدن subr ou
tuhummul numoodun, کوشیدن kushédun. v. *suffer*.

UNDERGROUND زیر زمین zeer zumeen,
zeer khauk, زیر تراب zeer turaub,
تحت الارض tuhtu'l'arz.

UNDERHAND در پنهانی bepinhauné,
dur pinhauné, مخفی mukhfé, نهانی nihauné. v.
clandestine, clandestinely.

An, UNDER-LABOURER کارکن زیرین
kaurkoona zeereen.

To UNDERLAY زیر نهادن zeer nihaudun.

To UNDERLINE (*draw lines under words*)
zeer alfauz khutt kushédun.

An UNDERLING (*inferior agent*) وکیل
kaurguz-aur zeereen. (*a mean fellow*)
murda puft ou koor, رول فروماه rujla furooma-
éh, دنی ahla nakufé, duné.

To UNDERMINE نقب کردن nukib kir-
dun, زیر zeer zumeen kauftun, زیر
zeer khauk dur kundun, نعم
nughum kawédun, معدن کنده ساختن
maadin kundeh faukhtun. (*to act as a concealed
enemy*) دشمن عدوی مخفی شدن adoo-é mukhfé thoo-
dun, دشمن پنهان بودن dushmin pinhaun boo-
dun. v. *to supplant, ruin*.—*Undermined* منقوب
munkoob, زیر خال درکنده zeer khauk durkun-
deh. v. *also ruined*.—*An underminer* نقب گر
gur. v. *miner*.—(*a clandestine enemy*) دشمن مخفی
dushmin mukhfé, دشمن عدوی پنهان adoo-é pinhaun.

UNDERMOST زیرین furootureen, زیرین
zeereen, شبیترین sheebtureen,
أسفل asful.

UNDERNEATH زیر زیر zeer, در در dur zeer,
شیب sheeb, تحت tuhta, shé-oo.

An UNDER PETTICOAT زیر جامه zeer
jaumeh, قراکند زیرین kuzakunda zeereen.

To underpin, v. to prop, support.

An UNDER-PLOT تدبیر کوچک tudbeera
koochuk, تدبیر مخفی tudbeera mukhfé.

To UNDERPRIZE, *under-rate* زیر
bekeemuta zeer ma-adulut
andeeshédun. v. *to undervalue*.

To underprop, v. to prop, sustain, support.

To UNDERSSELL بکتر بها فروختن bekum-
tur buha furookhtun.

To UNDERSTAND در یافتن duré-aftun, فهم
fuhm kirdun, اهل ادراک ahla idrauk
thoodun, ازان کردن iza-an kirdun, فهمیدن
fuhmédun, عقل داشتن akl dauhtun, شناختن
shinaukhtun, پند داشتن pindaustun, درک کردن
durk kirdun, وایافتن wa-é-aftun, تعقل کردن
ta-akkul kirdun, تفهم ساختن tufulhum faukht-
tun, استدراک tubustur kirdun, ساویدن sawédun,
شناختن istidrauk faukhtun, ساویدن shinafédun,
شناسیدن shinafédun, ازیدن azidun,
شناختن shinauftun, اشتافتن ashtauftun.
v. *to comprehend, conceive, perceive*.

Understanding (intellectual powers) فهم
fuhm (pl. افهام afham), ادراک idrauk,
مدرکت mudrikut, قوت مدرکت kuwwuta mudrikut,
هوشمندهي khubrdaré, ازان iza-an,
hooftmundé, دانش danaí-é, هوشیار
yilm, علم yrfaun, زیری zeerugé,
hoofté-auré, فطنت fytnut. v. *skill, intelligence,
knowledge*.—*Understanding (knowing, skilful)*
عقل aukil, عارف aurif, عالم aulim, فهم fuheem,
هوشمند durrauk, زو ادراک zu idrauk,
hooftmund, هوشیار hoofté-aur, شناس shinaus,
شناختن shinaufta, دان dana, دانا dauna,
زیرک zeeruk, فطن futin, بصر bufer, شنو shino,
پندار pin-
daur, درياب duré-aub, صراف furrauf, واقف
waukif. v. *intelligent*.

UNDERSTOOD مفهوم muf-hoom, مدرول
mudrook, معروف maarooft, معلوم maaloorm,
شناخته maakool, در یافته dur é-aftah, شناخته thi-
naukhteh. v. *intelligible*.—*Understrapper, v. underling*.

To UNDERTAKE (*assume any business, set
about any thing*) مباشرت کردن mubaushirut kir-
dun, عزم ساختن azm faukhtun, عزیمت نمودن
azeemut numoodun, التزام کردن iltizaum kirdun,
ارتکاب ساختن irtikaub faukhtun, شروع بکاری کردن
shuroo-a'be-
kauré kirdun, شروع عمل ساختن shuroo-a aml
faukhtun, امر نمودن shuraa amr numoo-
dun, سعی نمودن sa-é numoodun, بدست
bedost gooriftun, کارگیر شدن kaurgeer
thoodun, کار بدست گرفتن kaur bedost gooriftun,
تصد کردن kufd kirdun. v. *also to attempt, try,
venture, hazard*.—(*to promise or engage one's word
for any thing*) قول دادن kool dadun, وعده
waadut kirdun, پابندانی نمودن pa-en-
dauné numoodun, تکفل ساختن tukufful faukht-
tun, تعهد tuzummin kirdun, عهدان شدن yli-
ta-ahhud faukhtun.

daun shoodun, **تعدی کردن** ta-addé kirdun. *To undertake a journey* **عزم راه کردن** azma rauh kirdun, **عزم** rooberauh shoodun, **توجه و** azma tureek faukhtun, **عازم** tuwujjuh ou azeemut kirdun, **عزم** auzim shoodun. *To undertake a warlike expedition* **عزم سفر جنگ گرفتن** azma sufra jung gooriftun. *To undertake great things* **قائم بالامور** ka-ému bi'l'amooru'l'yzauum shoodun.

Undertaken, undertook **مباشرت کرده شده** mubaushtirut kirdeh shoodeh, **بدست گرفته** bedost goorifteh, **عزم کرده شده** azm kirdeh shoodeh, **مشروع** muhtroo-a.

An undertaker **مباشرت کننده** mubaushtirut koonindeh, **مباشر** mubaushtir, **کارگیر** kaurgeer, **بدست کارگیر** bedost kaurgeer, **سرکرده** furkirdah, **سردار** furdaur.

An undertaking **مباشرت سعی** fa-é, **اجتہا** ijтира, **عزم** azm (plur. **عزمان** uzmaun), **جهد** jilhud, **اجتہاد** ijтиهاد.

To UNDERVALUE (flight) **حقارت کردن** hukaurut kirdun, **اهاوت نهادن** ihaunut numoodun, **تحقیر** tuhkeer faukhtun, **تذلیل ساختن** tuhkeer daushtun, **سبک داشتن** subuk gooriftun, **کبها اندیشیدن** kumbuha andeeshédun. v. *to despise, contemn, underprize.*

Undervalue (low price) **کبهای** kumbuha-é, **ارزان** arzauné, **کساد** kufaud, **رخس** rukhs.

Undervalued **تحقیر داشته** tuhkeer daushteh, **سبک** kumbuha andeeshédah, **بقیمت زیر معدلت گرفته** subuk goorifteh, **پنداشته** bekeemuta zeer ma-adulut pindaushteh.

An undervaluer **حقارت کننده** hukaurut koonindeh, **تحقیر دار** tuhkeer dar, **تذلیل ساز** tuzleel sauz.

To underwork, v. to undermine, underdo.

To UNDERWRITE **زیرنوشتن** zeer nuwiftun.

UNDESCRIBED **نا مسطور** na mustoor, **غیر مرسوم** na mursoom, **نا مرقوم** na murkoom, **نا نوشت** na nuwiftah, **غیر موصوف** ghire-a mufoof, **غیر مکتوب** ghire-a muktoob.

UNDESERVED **نا مستحق** na mustuhukk, **بی لایق** na la-ék, **نا مستوجب** na mustoojub, **استعداد** bé istadaud.

Undeservedly **بی استعداد** bé istadaud, **بی محال** bé istihkawk, **استحقاق** bé istihkawk.

An undeserver **مرد نا مستحق** murda na mustuhukk, **رجل نا مستوجب** rujla na mustoojub.

Undeserving **نا شایسته** na sha-éfteh, **نا سزا** na fuza, **نا روا** na rouva, **نا اهل** na ahl. v. *unworthy, worthless.*

UNDESIGNED, undefining (not intended) **نا بی اراده** na mukfood, **بی قصد** bé kufd, **بی غرض** bé ghuruz. — *Undefining* **کشفاله مشرب** kushaudeh (open, without fraud), **بی حیل** bé heeleh, **غدر** bé ghudr, **صادق** bé ré-a, **ریا** na heeleh bauz, **نا حیل باز** faudik, **صافی دل** faufé dil. v. *sincere.*

UNDESIREABLE **نا دلخواه** na dilkhauh, **نا دلپسند** na vajibu'l'iraudeh, **نا دلپسند** na dilpuftund, **نا دلپذیر** na dilpizzeer.

Undesired **نا درخواست** na durkhausteh, **غیر مطلوب** ghire-a mutloob.

Undesiring **نا مطلب** na mutlub, **غافل** ghaufil, **مساہل** mufauhil. v. *indifferent, careless.*

UNDESTROYED **نا مخروب** na mukhroob, **نا برباد داده** na burbaud dadah. — *Undestroyable* **ممتنع مخروب شدن** mumatina mukhroob shoodun.

UNDETERMINABLE **ممتنع مقرر شدن** mumtina mukurrur shoodun.

Undeterminate, undetermined (unsettled) **نا مقرر** na mukurrur, **غیر ثابت** ghire-a burkuraur, **نا برقرار** faubit. — *Undetermined (irresolute)* **متردد** muturuddud, **زو تردد** zu turuddud, **دو دل** doo dil. — *Undeterminationes, undetermination (unsettledness)* **بی قراری** bé kurauré. v. *uncertainty.* — *(irresolution)* **تردد** turuddud, **دو دلی** doo dilé.

UNDIGESTED (as meat) **نا کواریده** na gu-waurédeh, **غیر منضم** ghire-a munhuzum. (not arranged) **نا مرتب** na muruttub, **نا منظوم** na munzoom, **نا آراسته** na arausteh, **لا مصطفی** la mustuf.

UNDIMINISHED **نا کاسته** na kauftah, **غیر** ghire-a mukfoor, **نا کم** na kum.

UNDIPPED **نا غرق** na ghurk, **نا غریق** ghureek, **غیر غطس** ghire-a ghuts, **نا زیر آب زده** na zeer aub zuddeh.

UNDIRECTED (not ordered) **نا فرموده** na furmoodeh. (not regulated) **نا مرتب** na muruttub.

UNDISCERNED **نا دیده** na deede, **غیر** ghire-a munzoor, **نا نکرسته** na nuggurusteh, **نا دریافته** na duré-afteh, **نا یافته** na é-afteh.

Undiscernible **نا بدید شدن** na budced shoodun, **غیر** mumtina deede shoodun, **غایب** gha-eb. v. *invisible.*

Undiscernibly **نا بدیدانه** gha-éban, **غیر منظور** ghire-a munzoor.

Undiscerning **بی تامل** na door been, **نا دور بین** bé ta-ammul, **بی بصیرت** bé bufeerut, **نا تیز فہم** na taze fuhm.

UNDISCIPLINED **نا مضبوط** na muzboot, **غیر** na mu-ellum, **نا مربی** na murubba, **معلم** ghire-a mu-eddub. *Undisciplined in war*

نا جنگ آموز na jubburd azma, نا نبرد ازما jung amooz.

• UNDISCOVERABLE نا یاب na é-aub, نا یافت na é-aft, Mumtina istitlaa, مستنعم استطلاع, نا ممکن کشایش na mumkina kusha-ésh.

Undiscovered نا کشفاده na é-afteh, نا کشفوده kushaudeh, نا غیر مکشوف ghire-a mukshoof, نا منکشف na munkushuf.

UNDISGUISED بی تبدیل صورت bé tub-deela soorut, غیر صورت معامله ghire-a soorut ma-amleh, نا مبذل na mubdil.

UNDISJOINTED نا منقطع na munkuta.

UNDISTINGUISHED (not eminent) نامعرفی na mu-arruf, نا صاحب وجود na fahib wujood.

UNDOUBTED مقرر mukurrur, بلا شک bila shuk, مبصر inubfirr. v. unquestionable. — An undoubted fact مبصرت mubfirrut.

UNEASINESS ازار azaur, اضطراب iztiraub, دلشکستگی diltshakustugi, دلتفکارتی diltshakauré, درد durd, غم ghum, رنج runj, غصه ghushé, alum. v. trouble, perplexity, pain, vexation.

Uneasy مضطرب muzturub, زو اضطراب zu iz-tiraub, پُر ازار pur azaur, دلشکسته diltshakusteh, رنجیده diltshakaur, غم خور ghum khore, رنجیده runjédeh. v. painful, vexed, peevish.

UNEDIFYING ساز بهتر na na behter sauz, بی تعلیم bé taaleem.

UNELIGIBLE نا واجب الاختیار navajibu'l-ikhté-ar, نا لایق کزیده شدن nala-éka guzédeh fhoodun.

UNEMPLOYED نا مشغول nabekaur, بی کار na mushghool, فراغت دار firaughut dar, بی کار bé kaur, بطلان khaulé, buttaul. v. idle.

UNENGAGED (free, not appropriated) متخلی mutukhullé, نا مخصوص azaudeh, نا خاص na khaufs. v. unemployed.

UNENJOYED (not possessed) نا مملوک na mumlook, نا مقننی na daushteh, نا داشته na muktuna. — Unenjoying مواصلت بی bé muwauflut, نا متصرف na mutufurrif.

UNENLIGHTENED نا روشن na roshun, نا نورانی na noorauné, غیر منور ghire-a munawwur.

UNENLARGED بی وسعت bé wusfaat, نا پهن na puhn, غیر عرض ghire-a erz, بی بسط bé bust. v. narrow.

• UNENSLAVED ازاد azaud, رسته rusteh, مسلم mu-auf, معافی mufullim, سربست surbust.

UNENTERTAINING نا دلانویز na dilaweez, نا دلپسند na diltshaud sauz, نا دلشاد ساز diltshaud, نا خاطر نواز na khautir nuwauz.

• UNENVIED نا محسود na muhsood, نا رش na rushk, نا انکیز na rushk angeez.

UNEQUAL (not even) نا برابر na buraubur, نا هموار na humwaur, نا یکسو na eeksoo, نا مستوی na mustawé, نا همتا ghire-a hamaul, نا یکسان na eeksaun, نا غیر سوي ghire-a sa-wé, نا یکدل na eekdil, نا ساد سایه na saud sa-éh. v. inferiour, disproportionate, irregular.

Unequaled, v. unparalled, unrivalled.

Unequally بی برابری bé burauburé, بی وجه نا هموار bé humwauré, بطور نا یکسو betoora na eeksoo.

Unequitable, v. unjust, partial.

UNEQUIVOCAL بی دو معنی bé deo mané, نا مشدول na muhkkook, بی شبه bé shub-heh, غیر مبهم ghire-a mubhum.

UNERRING (committing no mistake) نا خطا na khuta sauz, غیر سهو ghire-a fuhoo. — (certain, infallible) مقرر mukurrur, محقق muhukkuk, بی خطا bé khuta, بی سهو bé fuhoo, بلا سقط bila fukut.

UNESPIED نا دیده na deede.

UNESSENTIAL (not important) نا مهم na muhimm, نا گران مایه ghire-a lauzim, نا بی هست bé huft, نا ذاتی na zauté, بی وجود bé wujood.

UNESTABLISHED نا برقرار na burkaur, نا ثابت na pa-édar, نا پایدار na mukurrur, بی استواری bé istdwauré.

UNEVEN نا هموار na buraubur, نا برابر na humwaur, غیر مستوی ghire-a mustawé. v. unequal. — Unevenness نا برابری na burauburé, عدم aduma humwauré. v. also turbulence.

UNEXACTED نا مقتضا na muktuz.

UNEXAMINED نا آزموده na azmoodeh, بی تفتیش na mujurub, بی تفحص na girafésh, نا کاویده na kawédeh.

UNEXAMPLED غیر تمثیل bémisal, بی نمودار bé numoodar, بی پیشنهاد bé peishnihaud, بی دستور bé dustoor.

UNEXCEPTIONABLE نا معرض برد na mu-arruza berudd, نا قابل استثنا na kaubila istisna.

UNEXECUTED نا پرداخته na purdaukhteh, نا بسپرده na befur burdeh, نا کرده na kirdeh.

UNEXEMPLIFIED از نمودار نا مشروح uz numoodar na mushrooh. v. unexampled.

Unexercised, v. undisciplined.

UNEXEMPT, unexempted غیر معافی ghiré-a mu-auf, نا بیزار na beezaur, غیر مسلم ghire-a mufullum.

UNEXHAUSTED نا برکشیده na burkushé-deh, نا کشیده na kushédeh, نا غیر نقد ghire-a nufid.

UNEXPANDED نا مبسوط na mubfoot, نا کشیده na kushédeh, نا کشاده na kushaudeh, نا کسترده na kusturdeh.

UNEXPECTED ناگهانی nāguhauné, ناگهانه nāguhaunch, ناگه na guh, ناگهان nāguhaun, نا متوقع na mutuwwukka, نا غیر مترقب ghire-a muturukkub. v. sudden.—Unexpectedly الغور علی ala'l'four, ناگاه nāgah, هباندن humaundun, نا امید bila umeed. v. suddenly.—Unexpectedly نا گهانگی na guhaunugé, نا امیدوارى ala ameedwauré.

Unexplored, v. unexamined, unknown.

UNEXTENDED نا کشاده na kushaudeh, نا کشیده na kushédeh, نا مبسوط ghire-a mubfoot.

UNEXTINGUISHED نا مطفی na mutfé, لا منطفی la muntufé. v. unquenchable.

UNFADED, *unfading* نا زایل na za-él, نا ناظر na afaurdeh, نا غیر تارز ghire-a tauriz, نا ضعیف na za-éf.

UNFAILING نا زایل na za-él. v. certain.

UNFAIR بی صلاح bé fukahi. v. dishonest.—*Unfair play at dice*, قمار musunk.

UNFAITHFUL بی وفا bé wufa, خائن kha-en, غدار ghudaur. v. perfidious, treacherous.

Unfamiliar, v. uncommon, unusual, strange.

UNFASHIONABLE نا موافق العادت na muwaufikul'audut, مخالف معتاد khillaufa mutaud, نا قاعدت bila ka-edut.—*Unfashionableness* مخالف معتاد haula khillaufa mutaud.—*Unfashionably* مخالف معتاد bur wujha khillaufa mutaud.

To UNFASTEN کشادن kushaudun. v. to loose.

UNFATHOMABLE, *unfathomed* نا عمیق bila ameeek andauzeh, بی ته bé tuh.

UNFATIGUED نا مانده na maunde, نا ومانده na wamaunde, نا غیر متعب ghire-a muta-oob, نا افکار na afgaur.

UNFAVOURABLE نا مهربان na mihruban, نا موافق na muwaufik, نا غیر معسود ghire-a ma-tood, نا لطیف na luteef.

UNFEATHERED بی پروبال bé purr ou baul.

UNFED نا پرورده na purwurdeh, بی خورنی bé ghuda, بی طعمت bé khoreduné, بی طعمت bé taamut.

UNFEED نا مکرى na mukré, نا غیر مونتجر ghire-a mu-nttjeer, بی عوض bé ywuz.

Unfeeling, v. unmoved, insensible, inhuman.

UNFEIGNED صادق faudik, بی ربا bé ré-a, نا ساخته hukeeké, نا ساخته faukhteh. v. sin-

cere, real.—*Unfeignedly* صادق faudikan, با حقیقت ba hukeekut, بی ربا bé ré-a.

UNFELT نا مفهوم na muhfoos, نا محسوس na muhfoom, نا غیر منفهم ghire-a munfuhum, نا دریافته na duré-afteh.

UNFENCED (*not surrounded with a fence*) بی بی احاطه na muhaut, بی بی نخته دیواری bé tukhteh deewauré. v. also unfortified.

UNFERMENTED نا ترشیده na turshédeh, نا مخمر na mu-khumur, بی مایه bé ma-éh.

To unfetter, v. to unchain, free.

UNFILLED نا پر کرده na pur kirdeh, نا مبملی na mumtula, نا انباشته na ambaushteh, نا غیر مشحون ghire-a muh-hoon.

UNFILIAL نا فرزند اسا na furzund asa.

UNFINISHED نا انجامیده na anjaumédeh, نا کامل na kaumil, نا تمام na tumaur. v. incomplete.

UNFIT, *unfitting* نا موافق na muwaufik, نا مناسب na munaufib, نا لایق na la-ék, نا شایسته na sha-éfteh, نا قابل na fuzawaur, نا سزاوار na fuza, نا درست na humwauré, نا اهل na ahl. *To unfit* نا موافق کردن na muwaufik kirdun, نا مناسب ساختن na munaufib faukhtun. v. to disqualify.—*Unfitly* بی موافقت bé muwaufikut, عدم موافقت bé munaufibut. *Unfitness* عدم موافقت aduma muwaufikut, عدم مناسبیت aduma munaufibut, نا سزاواری na sha-éftugé, نا سزاواری na fuzawauré, عدم قابلیت aduma kaubillé-ut.

To UNFIX حل کردن hull kirdun, کشادن kushaudun. v. to loose.—*Unfixed* بی قرار bé kuraur, نا پایدار na pa-édar, نا غیر ثابت ghire-a faubit, نا پویان na istuwaur, نا متردد muturuddud, نا سیار sei-aur. v. inconstant, wandering.

UNFLEDGED بی پروبال bé purr ou baul.

UNFOILED نا مغلوب na mughloob.

To UNFOLD (*open, spread out*) کشادن kushaudun, مبسوط نمودن bust kirdun, نا مبسوط نمودن mubfoot numoodun. v. to expand.—(*to tell, reveal*) گفتن guftun, نا خبر دادن khubr dadun, نا رفع نقاب afhikaureh kirdun, نا اظهار نمودن rufa nikaub faukhtun, نا ساختن haur numoodun. v. to declare, discover, display.

Unfolded کشاده kushaudeh. v. also told.

UNFORBIDDEN نا محروم na muhroom, نا منهی na munhé.—*Unforbiddenness* نا محروم haula na muhroom.

UNFORCED (not compelled) نا مقهور na muk-hoor, نا زوریده na zoorédeh, مرادی mu-raudé, تبرع tuburra. v. voluntary.—(not driven in) نا در کرده na dur kirdeh, نا در زده na dur zuddeh:

Unforcible (wanting force) بی قوت bé kuw-wut, بی قدرت bé kudrut, نا توان na tuvvan.

UNFOREBODING نا فال نها na faul numa.

UNFOREKNOWN, unforeseen دیده نا پیش na peish deede. Unforeseeing بین نا پیش na peish been, غیر سبقت ghire-a subkut, بی بصیرت bé buseerut, بی تعقل bé ta-akkul.

UNFORGOTTEN نا فراموش na furamooth.

UNFORGIVING نا بخشنده na bukhshindeh, بی رحمت bé shufkut, بی شفقت bé murhumut. v. relentless, implacable.

UNFORMED (not moulded into form) بی شکل bé shukl, بی کالبد na mutushukkul, بی کالبد na kaulbud, نا ساخته na faukhteh.

UNFORSAKEN نا متروک na mutrook, نا گذاشته na turuk kirdeh shoodeh, نا گزاشته na guzaushteh, غیر مخدول ghire-a mukhzool.

UNFORTIFIED. بی سد و برج bé sudd ou burj, غیر حصن و حصار bé husn ou hissaur, بی مترس و بارو ghire-a muhaufir, محاصر mutris ou bauroo, نا محصون na muhsoon, غیر محکم ghire-a muhkum. v. weak.

UNFORTUNATE بی دولت bé dowlut, بی بی bé taula, بی طالع bud bukht, بد بخت bud bukht, محروم bé buhreh, بی بهره bé nuseeb, نصیب muhroom, سیاه بخت na mufa-ood, نا مسعود fe-ah bukht, روز سیاه fe-ah rooz, بلا کش bu-la kush.—Unfortunately بی دولت bé dowlut, بی بی bé taula, طالع uz bud bukhté.

UNFOUND نا یافته na é-afteh. v. undiscovered.

UNFRAMED نا ساخته na faukhteh, نا متشکل na mutushukkul. v. unformed.

UNFREQUENT نا مشهور na muhsh-hoor, نادر الوقوع naudiru'l'wukoo-a. v. uncommon.—Unfrequently نا چند بار na chund bar.

Unfrequented بی امید و شد bé aumud ou shud, نا واجب الزیارت na va-jibu'z'zé-aurut. بی تشریف

UNFRIENDED بی دستگیر bé dostgeer, بی دوست bé doost, بی حارس bé hauris. v. friendless.

Unfriendliness عدم دوستی aduma doosté, محبت aduma mohabbut, نا مهربانی na mihru-baune, بی دوستی unfriendly buroodut.—Unfriendly بی دوستی bé doosté, محبت na mihru-baun, نا مهربان zu buroodut. v. unkind.

UNFROZEN نا افسرده na afsurdeh, غیر منجمد ghire-a munjummud.

UNFRUITFUL (not fertile, as ground) نا محصولدار na muhfooldar, بی برکت bé burukut, نامربوط na mumbut, نا خصیب na khuseeb.—(not prolific, as a female) نا زایگر na za-égur, غیر عقیم akeem, عاقر aukir, غایر ghire-a ablut, استرئل isturnuk, غیر نفوذ ghire-a nufooz.

UNFULFILLED نا انجامیده na anjauné-deh, نا برانجام آورده na bur anjaum awurdeh, نا تمام ساخته na tumqum faukhteh.

To unfurl, v. to expand, unfold.

To UNFURNISH رخت و لوازم واکردن rukht ou lawauzim wakirdun, اسباب برداشتن afbaub burdaushtun, مملووب کردن muhroom faukhtun, برهنه buruhneh kirdun. v. to deprive, strip, divest.

Unfurnished بی اسباب bé afbaub, بی رخت bé rukht ou lawauzim, نا آراسته na arausteh, نا آماده na amadeh, مملووب muhroom, برهنه buruhneh. v. unsupplied.

UNGAINLY بی نزاکت bé nuzaukut.

UNGALLED نا مرتعش na martushush, نا مجروح na mujrooh. v. unburt.

UNGATHERED نا چیده na cheede.

UNGENEROUS (not ingenuous) بد اندیش bud andeesh, نا لطیف na luteef muhshrub, بد خواه bud khauh, نا خوش طبع na khoosh tuba, بد نیکخوی na neek khooi, تاوریت tawré-ut, بد سگال bud figaul. v. malevolent, ignoble, illiberal.

UNGENIAL خلافی طبیعت khillaufa tu-bé-aat, نا موافق مشرب na muwaufiga muhshrub.

UNGENTLE نا ملایم na mula-ém, نا دلپسند na dilpuffund, دلخراش dikhyaush, درشت durusht, تند tund, عنی unfé. v. harsh, rude, rugged.—Ungentleness عدم ملایمت aduma mula-ém.

Ungently ملایمت بی bé mula-ém, عنی ba dikhyaushé, درشتي durushté, نا با عنی ba unf.

UNGENTLEMANLY, ungentlemanlike بی غیر سلیقه na zureef, نا ظریف bé adub, بد نژاد na juvaunmurd, نا جوانمرد, نیشاد bud afl. v. unpolite, rustick, mean.

UNGEOMETRICAL نا برهندسه na burhundush, غیر القیلس ghire-u'l'ké-aus.

UNGILDED نا زر اندوز na zur andood.

To UNGIRD میانبند کشادن mei-aunbund kushaudun.—Ungirt (loosely dress) بر وجه مساهل bur wujha mufauhil arausteh.

UNGLORIFIED نا مغر na mufukhkhur.

To UNGLUE یلم کشادن celum kushaudun.

UNGODLY نا خدا کافر kaufir, نا خدایی mulhud. v. impious.—Ungodliness ملحد

na khodai-é, کافر kafr, ilhaud, فساد fusaud.
—*Ungodly* (adv.) کافرا kaufiran, mulhudan.

UNGOVERNABLE کردنکش furkush, سرکش gurdunkush, نا قابل بند و بست na kaubila bund ou buft. v. *licentious, unruly, wild.*

Ungoverned ربط و ضبط بی zebt ou rubt, بی بندوبست bé bundubuft. v. *unbridled.*

UNGRACEFUL بی نزاکت bé nuzaukut, نا لطیف na zureef, نا زیب na zeeb, نا لطف na luteef, بی ظرافت bé zuraufut. — *Ungracefulness* ادبنا nuzaukut, نا ظریفی na zureef. v. *inelegance.* — *Ungracefully* بی نزاکت bé nuzaukut, بی زیبایی bé zeeba-é.

UNGRACIOUS بد آموز bud amooz, بد زندگانی bud zindugauné, بی سر و سپان bé fur ou famaun, شر shureer, شریر shookh, شوخ sharr, قاجر faujir, منافق munaufik, فاسق faufik, فاحش fauhish. v. *wicked, impious.* — *Ungracious in manner* بی نزاکت bé nuzaukut, نا ملاطفت na mulautuf, نا شیرینکار na sheereenkaar, درشت durush. — *Ungranted* نا بخشیده na bukhshédeh.

UNGRUDGINGLY با خوش دلی ba khoosh dilé, بی بد اندیشی bé bud andeeh. v. *unrepiningly.*

UNGUARDED مساهل ghaufil, غافل mu-fauhil, بی تأمل bé ta-ammul. v. *imprudent.*

Unhandsome, v. *ungraceful*: *disfengenuous, illiberal.*

UNHANDY نا تیز دست na taze doft.

UNHAPPY بد بخت bud baxht, بی نصیب bé nuseeb, بد حال bud haul, درد خور durd khore, دلپانده dilmaundeh, دلشکسته dilbusteh, دلتنگ diltunk, دلتنگ دلشاکسته dilthakusteh, گران جان guraun jaun. v. *unfortunate, distressed, miserable, wretched, calamitous.*

Unharmful, v. *unhurt.* — *Unharmful*, v. *innocent.*

UNHARMONIOUS (unmusical) نا هماهنگ na humahung, بی اهنگ bé ahunk, نا دمساز na dumfauz, نا خوشخوان na khooshkhaun. — (disproportionate) بی مناسبت bé munaufibut, نا هماوار na humwaur, نا موافق na muwaufik.

To UNHARNESS رخت کشادن rukht kashadun, حل براز کردن hula burauz kirdun.

UNHAZARDED نا در خطر انداخته na dur khutr andaughteh. v. *safe.*

UNHEALTHFUL نا صواب na fuwaub, نا خوشدوار na khooshguwaur. v. *unwholesome.*

• *Unhealthy* خسته khusteh, ضعیفی za-éf, مریض murreez, بی تندرستی bé khooshé, بی خوشی bé tundurusté, زبون zuboon. v. *sickly.*

UNHEARD (not heard by the ear) نا شنیده na shunédeh, نا ملازمت پذیر na (not vouchsafed an audience) پذیر

mulauzimut pizzeer, نا در حضور فرموده na dur huzoor furmoodeh. *Unheard of* (obscure, unknown) نا معلوم na maaloom, نا معروف na maarooof, بی (unprecedented) نا نامدیر na naumdar. — بی پیشنهاد bé peishnihaud, بی نمودار bé numoodar, بی دستور سابق bé duftoorā faubik.

UNHEATED نا گرم ساختہ na gurm faukhteh, لا محوم la muhmoom.

UNHEEDED نا واجب الباحظه na vajibu'l'-mulaulizeh, سبک گرفته subuk goorifteh. v. *unobserved.* — *Unbeeding, unbeedy*, v. *negligent, careless.*

UNHEWN نا تراشیده na turauhdédeh.

To UNHINGE (throw from the hinges) از برداشتن uz jauroor burdaushtun. — (to throw into disorder) برهم زدن burhum zudun, مضطراب muftaw-wush faukhtun, پیشان کردن purrahaun kirdun.

Unholiness, unholy, v. *profaneness, profane.*

UNHONOURED نا مکرم na mukurrum, نا معظم na mu-ezzum, غیر معزز ghire-a mu-ezzuz, نا التفات دار na é-atibaur pizzeer, نا ایتفات دار na iltifaut dar.

To UNHOOK از نشیل برداشتن uz nushbil burdaushtun, از اوینز واکردن uz aweez wakirdun.

To UNHOOP کنارگیر برداشتن kunaurgéer burdaushtun, اهنج واکردن ahunj wakirdun.

Unhoped, v. *unexpected.* — *Unhopeful*, v. *depraved.*

To UNHORSE از اسب فرو زدن uz asb furoo zudun. v. *to dismount.*

To UNHURT نا رنجیده bé zukhum, بی زخم na runjédeh, نا ضرر پذیر na zurrur pizzeer, غیر متاثری ghire-a muta-azza. v. *uninjured.*

Unhurtful نا مضر na muzirr, ساز na zé-aun fauz, نا ازار رسان na azaur ruffaun. *Unhurtfully* بی ضرر bé zurrur, بی زیان bé-zé-aun.

The UNICORN کمرکدار gurgudaun.

UNIFORM یکسان eekfoo, یکساں eekfaun, یکدل eekdil, یکجهت eekjihut, یکجنس eekjins, یکگون eek goonch, یک رنگ eek runk, یکوجه eekoon, همامل humaul, همایه sawé, همایه mu-wujjuh, همایه humaul, همایه humaunend, همایه humawur, همایه humawurd, همایه humahung. v. *like, equal, similar.*

Uniformity یکسانی eekfauné, یکدلی eekdilé, سویت eekjihaté, یکسانی eekfauné, همایه humahungé, همایه humawur, یکرنکائی eekrungauné.

Uniformly با یکسانی ba eekfauné, علی السویه ala's'fawé-ut, بر وجه یکسو bur wujha eekfoo, بطور یکجهت betoora eekjihut.

UNIMAGINABLE متصور نا na mutufawwur, نا قابل الفکر na kaubilu'l'fkr.

UNIMPORTANT (of small importance) غیر نا کران na guraun, نا کران ghire-a muhim, نا کران na guraun ma-éh. — (not assuming pompous airs) نا متخیل na na khoođ been, نا متکبر ghire-a mutukubbir, نا مغرور na mughroor.

UNIMPROVEABLE نا قابل بهتر کشتن na kaubila behter gušhtun, نا ممکن مودب شدن na mumkina mu-eddub shoodun, نا قابل معلم شدن na kaubila mu-ellum shoodun. — (unimprovable as a country) نا قابل بهتر ممتنع معبور شدن na mumtina maamoor shoodun. — Unimprovableness نا قابل بهتر حال ممتنع haula na kaubila behter gušhtun, نا قابل بهتر ممتنع شدن haula mumtina maamoor shoodun.

Unimproved نا بهتر کشته na behter gušhteh, نا خوبتر گردیده na khoobtur girdédeh. Unimproved as a country or estate نا معبور na maamoor, نا معبور و آباد ساخته na maamoor ou abaud faukhteh. Unimproved by instruction نا مودب na mu-eddub, نا غیر معلم ghire-a mu-ellum.

UNINCREASABLE ممتنع زیاده شدن na mumtina zé-audeh shoodun, نا قابل افزونی na kaubila afzooné.

UNINDIFFERENT, partial جانبدار jaunibdar.

UNINDUSTRIOUS نا کار ساز na kaur fauz, نا جرب دست na jurb došt, بی هنر bé hunr.

UNINFLAMABLE نا قابل سوز na kaubila fooz, ممتنع افروز na mumtina afrooz.

Uninflamed نا سوخته na fookhteh, نا افروخته na afrookhteh, نا آتش زده na autash zuddeh.

UNINFORMED نا معلم na mu-ellum, نا نا نا خبر دار na mu-eddib, نا مودب na mu-eddib.

Uningenuous, v. ungenerous, disingenuous.

UNINHABITABLE نا مسکون na muskoon, نا لایق سکون na kaubila maamoor, نا لایق سکون na la-eka sukoon, نا خراب khuraub, نا مخروب mukhroob, نا خراب آباد khuraub abaud. v. ruinous. — Uninhabitableness نا مسکونی na muskooné, نا خرابی khuraubut.

Uninhabited نا معبور na muskoon, نا معبور na maamoor, نا نا نا نا نا نا na abaud.

UNINJURED نا مظلوم na muzloom, نا نا نا نا نا نا na ghire-a muk-hoor, نا رنجیده و رمیده na runjédeh ou rumédeh, نا ستم پذیر na situm piz-zeer, نا آزار رسیده na azaar ruffédeh.

UNINSCRIBED نا مقید na mukei-ud, نا نا نا نا نا نا ghire-a muktoob.

UNINSPIRED نا ملهم na mulhum.

UNINSTRUCTED نا معلم na mu-ellum, نا نا نا نا نا نا na mu-eddub. v. unintelligent. — Uninstruc-

tive نا تعلیم ساز na ylm bukhsh, نا نا نا نا na taaleeni fauz, نا نا نا نا na daunish duh.

UNINTELLIGENT بی نا نا aukil, بی بی علم bé ylm, بی علم ghire-a aulim, بی علم be akl, نا نا نا نا na shinaus, نا نا نا نا bé daunish, بی نا نا نا na agah, نا نا نا na kaubil, بی نا نا na durrauk, بی نا na idrauk, بی نا na zecruk, بی نا na hooshmund, بی نا na zecruk, بی نا na zecruk. v. ignorant.

UNINTELLIGIBLE نا معقول na makool, نا نا نا na hooída fukhun, نا نا نا na mumtina muftoom shoodun. — Unintelligibility نا نا na maakoolé. — Unintelligibly نا نا na bur wujha na maakool, نا نا na betoora na hooída fukhun. Speaking unintelligibly نا نا bušteh zubaun.

Unintentional, v. undesigned.

UNINTERESTED (having no interest or participation) نا نا na hifteh dar, نا نا na bé ihtirauk, نا نا na ghire-a tushreek.

UNINTERMITTED, uninterrupted نا نا na maktuwa, نا نا na shakusteh, نا نا na kufisteh, نا نا na wauše. Uninterruptedly نا نا na dur fiitileh funud, نا نا na bé muktā.

UNINTRENCHED نا بی حصن و مترس na hufn ou muturis, نا نا na bé shah bauroo.

UNINVESTIGABLE ممتنع تفتیش na mumtina tufteesh, نا نا na kaubila tufteehus.

UNINVITED نا خوانده na mudaa, نا نا na khaundeh, نا نا na khorédeh, نا نا na bé dawut, نا نا na tulbédeh.

UNJOINTED نا نا na muturaukib, نا نا na pivusteh, نا نا na mufrook, نا نا na munkuta. v. unconnected, disjointed, separated.

UNION (concord) اتحاد ittihad, اتحاد wuhdut, اتحاد eekaunugé, اتحاد eeké, اتحاد ta-alluf, اتحاد humdilé, اتحاد mohabbat, اتحاد imtizauj. v. unity, junction.

UNISON اهنگ ahunk, اهنگ humahunk, اهنگ humawauz.

A UNIT یک cek. v. one.

To UNITE (cause to join or agree) اتحاد کردن ittihad kirdun, متحد ساختن muttuhid faukhtun, متحد کردن eekdil ou eekji-lut numoodun, متفق کردن mutufik kirdun, متحد کردن ittihad faukhtun, متحد کردن humdil kirdun. (to join, be joined or coalesce) متفق کشتن muttuhid shoodun, متحد کردن muttufik gušhtun, متحد کردن

eekdil ou eekjihut numoodun, eegau-neh shoodun, humdil girdédun.

United متحد muttuhid, متفق muttufik, متاجد muta-abhud, eekdil humdil. v. also joined.—Unitedly با ittihad, muttuhidan, متفعا muttufikan, با يكدلي ba eekdilé.

An uniter اتحاد ittihad fauz, اتفاق کننده ittifaak koonideh, يكدل کنا eekdil kooná.

Unity (the state of being one) يکائي eekaunugé, وحدانيت wuhdané-ut, فردانيت furdané-ut, يکي eeké, توحيد tawheed, وحدت wuhdut. v. union.

UNIVERSAL عومي amoomé, عام ameem, شامل shaumil, جامع jauma, كل kull, کلي kul-lé. v. general, total, whole.

Universality عموم amoom, جامعيت jauma-é-ut, کليت kullé-ut, هکي humugé, حيثيت heis-ut, جمله jumleh, جميع jumé-a. v. the whole, total.

Universally بالکليت bi'l'kullé-ut, عوما amooman, کلی و جزوي kulla wa juzé, کلي و جزوي kullé'wa juzoó, بالجملة bi'l'jumleh, عامة عامة amutan kafutan. v. generally.—Universally advantageous عيم البركات amcemu'n'nufa, عيم البركات amcemu'l'burukaut.

The UNIVERSE کائنات jumleh ka-é-naut, زمین و کون و مکان koon ou mukaun, زمین zumeen ou zumaun. v. world.

An UNIVERSITY مدرسه mudruseh.

UNJOYOUS نا شاد na shaud.

UNJUST خلاف عدالت na huk, khillaufa maadulut, مغاير شرع mugha-éra shura, جفاکار, بی عدالت, بی daud, بی بی daud, بی بی jufakaur. v. iniquitous, oppressive.—Unjustly بی بی huk, خلاف شرع khillaufa shura, بی بی daud, بی بی adaulut.

Unjustifiable بلا قابليت معاف bila kaubillé-uta mu-auf, ممتنع مبرر شدن mumtina muburrur shoodun. v. inexcusable.—Unjustifiableness عدم بی قابليت معاف aduma kaubillé-uta mu-auf. v. inexcusable.—Unjustifiably بی قابليت معاف bé kaubillé-uta ma-auf. v. inexcusably.

To UNKENNEL (a fox or other beast) نخچير از مكا بيرون nukheer angeekhtun, نجش کردن uz muka beeroon raundun, ناچش شدن naujish shoodun.

UNKEPT (not retained) نا باز داشته na bauz daushteh, نا ميبقي na mubka, نا واداشته na wa-daushteh.—(not observed or commemorated) بی بی zikr, تذکر be tuzikkur, غير ياد کار ghire-a é-audkaur.—(not observed or obeyed) نا نا mutaa, طاعت پذير na ta-aut pizzeel.

UNKIND بي شفقت na mula-ém, bé shufkut, غير مرحمت ghire-a muruhmut, بی رحم و امان bé mohabbut, بی محبت ruh ou amaun, غير ترجم ghire-a turuhhum. v. malignant.—Unkindly بي ملايت bé mula-ém, bé muruhmut, بي شفقت bé shufkut. v. also malignant, unfavourable, unnatural.

Unkindness عدم مرحمت aduma muruhmut, بد bud khauhé, عدم شفقت aduma shufkut, نا مهرباني na mihrubané.

To unking, v. to dethrone, depose.

UNKISSED نا بوسيده na boosédeh.

To UNKNIT کشادن kushaudun.

UNKNOWN نا خبر دار na daun, نا خبردار na khubr dar. v. ignorant.—Unknowingly بي بی daunish, خبرداري bé khubrdaré, غافلانه ghaufilauneh. v. also undesigned.

Unknown نا معلوم na maaloom, مجهول muj-hool, بيگانه ghire-a maahood, beegauneh. The situation of a person unknown (being among strangers) بيگانه beegaunugé. Unknown by father or mother (spurious) سند find.

UNLABOURED (produced without labour) بی کوشش bé fa-é faukhteh, ساخته bé kooshish kirdeh, آسان و جريان asan ou juré-aun. v. also spontaneous.

To unlade, v. to scoop, lade out.

UNLAID (not placed or fixed) نا نشانده na nishandeh, نا نهاده na nihaudeh, نا موضوع na mouzoo-a.

UNLAMENTED نا متاسف na muta-affuf, نا نالیده na naulédeh, نا غریبیده na ghyreewédeh.

UNLAWFUL نا شريع na huk, نا شريع na shuroo-a, نا محلول na muhlool, خلاف شرع khillaufa shura, نا مشروع na muhroo-a, غير ghire-a hukut, شايسته ua sha-ésteh, نا جايز na ja-éz. v. illegal, unjust.—Unlawfully نا وجه نا حق bur wujha na huk, بی حق bé hukut.—Unlawfulness خلاف شرع khillaufa huk, عدم شرع aduma shura. v. iniquity, injustice.

To unlearn, v. to forget.—Unlearned, unlettered, unlessoned, v. ignorant.—Unlearnedly, v. ignorantly.

UNLEAVENED نا مخمر na mukhummur, نا پشنجيده na pushunjédeh.

UNLESS مگر mugur, بغير beghire, گرنه gurneh, والا illa, والا wa-illa, الا aun lam.

UNLEVELLED نا مسطح na mufuttub, نا برابر na buraubur, نا سوي na sawé, نا هموار na hum-waur, غير مستوي ghire-a mustawé.

UNLICENSED بی اجازت بی bé ijauzut, بی دستور bé duftoor, نا پیوازیده na peewazédeh, نا رخصت پذیر na rukhsut pizzeer.

UNLICKED (*shapeless, ill-shaped*) بد شکل bud shukl, نا متشکل bé andaum, نا mutushukkul.

UNLIGHTED غیر نا افروخته na afrookhteh, نا مشعل ghire-a mushaal, نا محرق na muhruk, نا سوزان na autash zuddeh, نا foozaun.

UNLIKE (*diffimilar*) مغایر na humta, مختلف mukhtulif, متفاوت mutufawut, بی ممانت na eekfaun, نا یکسان na eekfaun, غیر تشبیه bé tumfeel, نا تشبیه ghire-a tushbeeh, نا یل کونه na eekgooneh, نا یکرنگ na eekrunk. — *Unlikeness* تفاوت tufawut, نا همتایی aduma mumauflut, نا humtai-é.

Unlimited, v. unbounded, undefined.

To unlink, v. to untwist, open.

UNLIQUIFIED نا کداخته na gudaukhateh.

To unload, v. to disburden.

To UNLOCK کشان kushaudun, قفل از تلید کشاده کردن kufi kushaudun, uz kuleed kushaudeh kirdun. *v. to open.* — *Unlocked* کشاده kushaudeh. — *To unlock the meaning of a discourse (i. e. to explain it)* قفل کشای در معنی kufi kusha-é dur maané-a fukhun kirdun.

Unlooked, unlooked-for, v. unexpected.

To UNLOOSE کشان kushaudun, حل hull kirdun. *v. to loose.* — *(to become loose)* محلول کشتن kushaudeh shoodun, muhlool gushtun.

UNLOVED نا محبوب na muhboob, نا عاشق na maashook.

Unlovely نا نازنین na nauzneen, نا خوب روی na khoob rooy, نا شیرین na sheereen kaur, نا دلایز na dilaweez, نا دل آرام na dilaram, نا دلخواه na dilbur, نا دلبنده na dilbund, نا دلخواه na dilkhaub, نا دلربا na dilruba, نا دلستان na jaunsitaun, نا دلغریب na dilfitaun, نا دلستان na dilfurab, نا دلکش na khoob ou dilkush, نا دلخواه na diluwaaz, نا دلخواه ghire-a muhboob.

Unlucky, unluckily, v. unfortunate, &c.

UNMADE واکرد wakirdeh. *v. unfarmed.*

UNMAIMED نا تجدیع na tujde-a, نا جدم na jizeem, نا سقط na sakt, نا جدم ghire-a mukhubbul.

To UNMAKE واکرد wakirdeh, عدم adam faukhtun. *v. to deprive.*

To UNMAN (*throw into despondency*) نامرد namurd.

نامرد kirdun, بیدل ساختن bédil faukhtun, دلتنل diltunk faukhtun, اشتدیل kirdun, بی جان ساختن bé jaun faukhtun, پر بال و پروا کردن pur bauk ou purwa kirdun. *v. also to emasculate.*

Unmanned نامرد kirden.

UNMANAGEABLE سرکش furkush, نا دست آموز gurdunkush, نا دست آموز na doft amooz, نا قابل ضبط na kaubila zabt, معاند manud. *v. stubborn; also unmanageable.* — *Unmanaged* نا رام na raum faukhteh. *v. unbroken.*

UNMANLY نامرد namurd, نامرد namurdum, بی مبردانگی bé murdaunuge, بی ناکس bé murde, بیدل bédil, نا دل na dil, نا دلیر na dilavur, نا تیز دل na taze dil, نا خلیف na khuluf, غیر bé gheerut, بی جرات ghire-a shujaat, بی جرات bé juraat. *v. cowardly.*

Unmannerly, v. ill-bred, uncivil. — *Unmannered, v. uncultivated.* — *Unmarked, v. unobserved.*

UNMARRIED نا منکوح bukaur, نا منکوح na munkooh, نا زوج na zooje, بی زوج bé zooj, غیر خلال na muhfun, نا محض mujurrid, نا محض ghire-a hulaul, ارمل armul.

To UNMASK (*strip off a mask or disguise*) خال khaul burdaushtun, صورت واکرد foortut wakirdun, نزع تبدیل صورت کردن nuzaa tubdeela foortut kirdun. (*to throw off the mask*) صورت بر طرف نهادن foortut bur turruf nihaudun, خال خلع خال کردن khulaa khaul kirdun.

Unmasked بی صورت bé khaul, بی صورت kushaudeh, برهنه buruhueh. *v. open, naked.*

Unmasterable, unmastered, v. unmanageable, &c.

Unmatched, v. matchless, unequalled.

UNMEANING بی معنی bé maané, بی معنی beehodeh, غیر فحوی ghire-a fuhwa.

Unmeant (*not intended*) بی اراده bé iraudeh, غیر na mukfood, نا مقصود bé kufd, بی قصد ghire-a maahood.

Unmeasurable, unmeasured, v. immense.

Unmeditated, v. unpremeditated.

Unmeddled with, v. untouched. — *Unmeet, v. unfit.*

UNMELLOWED نا رسیده na rusfede, نا بالغ na bauligh. *v. unripe.*

UNMEI.TED نا کداخته na gudaukhateh, غیر مذاذب ghire-a muzaub.

UNMENTIONED غیر تقریر ghire-a tukreer, نا مذکور na muzkoor, بی وصف bé wuf, بی وصف.

نا گفته na gufteh, نا منطوق na muntook. v. unnamed.

UNMERCHANTABLE نا رواج na rouvauj.

UNMERCIFUL بی بی شغفت bé shufkut, بی بی ruhmut, نا ناشفق na mufhuk, نا نا ruhmaun, ظلام zulaum, ظلوم zuloom, غنی bé muruhmut, بی بی مرحت zuleem, infé. v. cruel, inhuman; exorbitant.

Unmercifully بی بی شغفتی bé shufkut, بلا مرحتی sila muruhmut, با ظلم ba zulm.

Unmercifulness عدم شغفت adumfa shufkut, ظلم zulm, مظلمت muzlumut, unf. v. cruelty, inhumanity.

Unmerited, v. undeserved.

UNMILKED نا نوشیده na dooshédeh, نا نا guzédeh, نا مویده na mooî-édch.

Unminded, v. unregarded.

UNMINDFUL نا مشغول na mufhghool, غافل ghaufil, مساهل mufauhil. v. inattentive.

UNMINGLED, unmixed, بی صافی faufé, بی بی ameezish, نا آمیخته na ameehteh, نا نا aloodeh. v. pure.

UNMITIGATED نا ساکن ساخته na fau-ân faukhteh, نا ملایم کرده شده na mula-ém kirdeh shooodeh.

UNMOIST, unmoistened نا نهکین na num-keen, نا نا nundar, نا ابدار na aubdar, نا تر na tur.

UNMOLESTED نا ازار رسان na azaur ruf-faun, نا مضطرب na muzturub, نا رنجیده na run-jédeh, بی غم و غصه bé ghum ou ghuffeh, ازاد از اضطراب azaud uz iztiraub.

To UNMOOR (weigh anchor) لنگر برداشتن lunkur burdaushtun, انگر کشیدن angur kushé-dun, مرسات برآوردن murfaut burawurdun.

UNMORTGAGED نا مرهون na murhoon, غیر مرتهن ghire-a murhtuhin.

UNMORTIFIED نا دلتن na diltunk, نا نا dilshakufteh, نا تیره دل na teereh dil, نا ازرده na azurdeh, نا فروتن na farootun.

UNMOVED (from one place to another) پایدار pa-édar, قائم ka-ém, مقیم mukeem, نشانده ni-shaundeh; غیر متحرک ghire-a mutuhyrruk, نا نا jumbedeh, نا نا muhrook, غیری متغی ghire-a muktaaf. (not changed in resolution) نا متردد na muturuddud, برقرار burku-raur, ثابت قدم faubit kudum. (not affected by anger or violent passion) نا خشم الود na khushm alood, نا خشناک na khushmnauk, نا تیز مزاج na ghuzoob, نا تیز مزاج na taze tubé-at, غیر محرور na autashé, نا ناشی na taze mizauj.

ghire-a muhroor. (pitiless, obdurate) بی بی شغفت bé shufkut, غیر مرحت ghire-a muruhmut, سنگدل funkdil, نا ملایم na mula-ém, درشت durusht.

Unmoving (having no motion) جنبش bé jum-bish, نا جنبان na na hurukut, غیر حرکت ghire-a jumbaun. (unaffected) نا نا dilaweez, نا نا jaun gudauz, نا نا dilnuwauz.

Unmourned, v. unlamented, unbewailed.

To UNMUZZLE دهن بند کشان duhin bund kushaudun.

To UNMUFFLE (uncover the face) عرض روی erza rooi kirdun.

UNMUSICAL نا نا humahung, نا نا na khooshkhau, نا نا ahungé, نا نا dumfauz, نا نا turauneh.

UNNAMED غیر نامیده ghire-a naumédeh, نا نا na mufumma, بی بی تسبیح bé tufmé-ut, نا نا na naumzauz, نا نا na naumdar, غیر منتسب ghire-a muntufib.

UNNATURAL (against nature) خلاف طبیعت khillaufa tubé-aat, نا نا na tubé-a-é. v. pre-ternatural. — (hard-hearted) سنگدل funkdil, نا نا na mula-ém, نا نا na khoosh tuba, بی بی شغفت na na khoosh khooi, بی بی ruhmut. — Unnaturalness حال نا طبیعی khillaufa tubé-aat, نا نا na tubé-a-é. (hard-heartedness) سنگدلی funkdilé, عدم ملایمت aduma mula-ém-ut, نا نا na khoosh khooi-é. — Unnaturally بر وجه خویی bur wujha khillaufa tubé-aat, نا نا na tubé-a-é. (without natural affections) بی بی bé mula-ém-ut, بی بی bé shufkut ou muruhmut.

UNNAVIGABLE نا قابل اتجار na kaubila ibhaur, نا نا la-éka iklaa.

UNNECESSARY نا لازم na lauzim, بی بی ضرورت na na multuzim, نا نا na fa-édeh, نا نا na furjaun, بی بی bé maané, بی بی bechoodeh, بی بی bé lauz. v. useless. — Unnecessariness عدم لزمت aduma lauzimut, نا نا la muhimma. — Unnecessarily بی ضرورت bé lauzimut, نا نا na fa-édeh. v. uselessly.

UNNEIGHBOURLY بد حواص bud khaush, بی بی bé humfa-eh nuwauz, نا نا na mihrubau. v. unfriendly.

Unnerve, v. weak. — To unnerve, v. to weaken.

UNNUMBERED نا معدود na maddood, نا نا na shumudeh. v. numberless.

مشوش ghire-a mushawwush--(not perplexed in mind)
 نا سرگردان na purrafhaun khautir, نا پریشان خاطر
 na furgurdaun, نا مضطرب ghire-a muzturub, نا
 شوریده na shoorédeh, نا مات na maat, بی
 تردد bé tufuddud, نا متردد ná muturuddud.

UNPERSPIRABLE نا قابل خوی, افشاندن na kaubila khooi effhaundun.

Unpersuadable, v. obstinate, inexorable.

UNPHILOSOPHICAL خانی حکمت khi-laufa hykmut, نا شایسته behukeem na sha-éfteh.

UNPIERCED نا کنیده na fusteh, نا سفته
 na guzédeh, نا غیر منسقب ghire-a munfukub, نا
 سیوخته na sipookhteh, نا شکفته na shagusteh.

UNPILARED غیر عهود ghire-a amood, بی ستون
 bé futoon, نا منعهد na munamud.

UNPILLOWED بی بالین bé bauleen.

To UNPIN میخ کشیدن meekh kushédun.

UNPITIED نا مرحوم na murhoom, رحمت محروم
 ruhmut muhroom, عذیم murhmut adeem, محروم muhroom.

Unpitifully بلا شفقت bila shufkut. v. unmercifully.

Unpitifully بی شفقت bé shufkut, غیر مرحمت
 ghire-a murulumut. v. pitiless.

UNPLAGUED نا رنجیده na runjédeh, نا
 ازرد na azurdeh, نا ازار رسیده na azaur rusféd-
 deh, جفا عذیم iztiraub muhroom, مضطرب محروم
 jufa adeem.

UNPLANTED نا نشانده na nishaundeh, نا
 اجسته na ajisteh, نا غیر مغروس ghire-a mughroos.

UNPLAUSIBLE نا پسندیده na pufundédeh.

UNPLEASANT (not agreeable to the feelings)
 نا ناخوش na khoosh, نا دلخوش na dikhoozh, نا
 دلپسند na dilpuffund, نا دلپذیر na dilpizzeer,
 نا نا مفرح ghire-a luteef, نا نا مفرح na mufurruh,
 نا نا دلایز na dilaweez. Unpleasant (as a place, &c.)
 نا نا خوشنما ghire-a maa-moor, نا خوشنما
 na khooshnuma. Unpleasant to the taste نا خوش مزه
 na khoosh muzeh, بی ذوق bé zook ou fufa. v. bitter, unpalatable.

Unpleasantly بی خوشی bé khooshé, بی لطف
 bé lutf, بی دلایزی bé dilaweezé.

Unpleasantness نا دلخوشی na dikhoozhé, نا
 نا خوشنما adurha luteef.

Unpleasant غیر مسرور na dilsaud, نا دلشاد
 ghire-a mufroor, نا دلایز na dilaweezh, نا
 راضی na raufé.

Unpleasing, v. unpleasant, disgusting, offensive.

UNPLIANT نا اسان معطوف na afaun maa-roof,
 نا نا زایل na zaubil, نا غیر خنث ghire-a khu-nis.
 v. also fluobon.

UNPLOWED نا کاشته na kaushteh, نا
 نا بسارده na bu-saurdeh, نا شکم زده na shukhum zuddeh.

To UNPLUME (strip off plumes or feathers)
 نا پر و بال واکردن purr cheedun, نا پرچیدن
 baul wakirdun, نا مسلوب سرفوج کردن muslooba
 furkooj kirdun. v. also to degrade.

UNPOETICAL نا شعری na shaaré.

UNPOLISHED نا تراشیده na turafshédeh, نا
 نا زدوده na zudoodeh, نا پرداخته na purdaukhteh,
 نا نا رندیده ghire-a mu-jullé, نا غیر مصقول
 ghire-a muskool. v. uncivilized.

UNPOLITE نا ادب و ازم bé adub ou az-rum,
 نا نا لطیف na luteef, نا نا ظریف na zureef,
 نا تراشیده na turafshédeh, نا بی نزاکت
 bé nuzaukut, بی ارکان bé arkaun.

UNPOLLUTED نا الوده na aloodeh, نا
 نا مرده na murdaur, نا غیر ملوث ghire-a mulawwus,
 نا نا شوخکین na chirkeen, نا نا چرکین na shookh-
 geen. v. undefiled.

UNPOPULAR نا مقبول bemillut na mukbool,
 نا بی اعتبار عامت bé é-atibaura aummut.

UNPORTABLE نا متنع حولت شدن mum-tina humoolut shoodun,
 نا نا قابل برده شدن na kaubila burdeh shoodun.

UNPOSSESSED نا مملول na mumlook, نا
 نا میراثیده na meeraufédeh, نا مقتنی na muktuna,
 نا نا گرفته na goorifteh, نا نا داشته na dauhteh,
 نا نا مضبوط ghire-a muzboot.

Unpossessing نا متصرفی bé tufurruf, نا تصرف
 na mutufurruf, بی ضبط bé zabt, نا نا ملکدار
 ghire-a muluk, نا نا ملکدار na mulkdar.

UNPRACTICABLE نا دست رس na doft rus,
 نا نا پسندیده na pufundédeh, نا نا
 mumtina guzaur shoodun, نا نا متنع گذار شدن
 na mumkina kirdeh shoodun.

UNPRACTISED, نا بی وقوف bé wukoof. v.
 inexperienced, undisciplined.

UNPRAISED نا مبلوغ na mumdooh, غیر
 na futoodeh, نا نا ستوده ghire-a mouloof, نا نا مستحسن
 ghire-a mustuhfin.

UNPRECARIOUS مقرر bur kuraur, نا نا ثابت
 mukurrur, نا نا قائم ka-ém, نا نا ثابت kudum,
 نا نا ثابت fubaudat. v. independent, fixed, certain.

UNPRECEDENTED نا بی پیشنها na bé peish-nihaud,
 نا نا بی نموده na numoodar. v. unexampled.

UNPREFERRED نا مرتفع na murtufa, نا
 نا متدرج na muturukka, نا نا متدرج na tudurruj,
 نا نا تقدم na tukud-dum, نا نا برداشته na burdaufhteh,
 نا نا افرشته efraufhteh.

UNPREGNANT نا حامله na haumileh, غیر نا باردار na abist, ghire-a waulid, والد na baurdar, نا حبالی na hubaulé.

UNPREJUDICED نا جانبدار na jaunibdar, zu insauf. v. impartial.

UNPREMEDITATED بی نیت bé né-ut, بی غرض bé ghuruz, min kublu, بی تامل budeché, budeché-ut, بی تامل bé ta-ammul. Making an unpremeditated speech budaehut, بدهت budaehut, بدهت budaehut.

UNPREPARED نا آماده bé-ahung, نا ارسته na amadeh, نا پاستاده na paustadeh, نا اراسته na arausteh, نا مهیا ghire-a hauzir ou muhé-a, نا حاضر na hauzir, نا حاضر na muhé-a.

Unpreparedness بیاهنگی bé ahungé, نا حال na haula, نا آماده haula na amadeh.

Unprepossessed, v. unprejudiced.

UNPRESSED (not squeezed) نا افشوده na afshurdeh, نا معصور na maafoor, ghire-a munaafur, نا اشکفته na ishkuftah.— (not enforced or urged) بی ابرام ghire-a ilhauh, نا متکبر ghire-a muzirr.

UNPRETENDING, unpresuming نا خودبین na khoo-been, بی کستخی bé kuf-taukhé, نا متکبر bé mughrooré, بی مغروری na mutukubbir, نا متخیل na mutukhei-ul. v. modest.

UNPREVAILING بی قوت bé kuwwut.

UNPREVENTED نا باز داشته na baz dauhteh, نا مسدود ghire-a mumnuwa, نا منتهج na mumtina.

UNPRINCELY نا شاهانه na shahauneh, نا سلطان مانند na ful-taun manend, نا امیر اسا na ameer asa.

UNPRINCIPLED (not settled in opinions) بظن na bezunn na burkuraur, بی فکر na befikr, بیقرار na ka-ém, بیقرار na kuraur, v. also knavish, wicked.

UNPRISONED از زندان رسته uz zundaun rusteh. v. free.

UNPRIZED (not valued) نا معتبر na ma-atu-bir, نا پسندیده ghire-a mukrim, نا گرانمایه na guraun ma-éh.

UNPROCLAIMED نا ندا na sha-é-a, نا از منادات na nida kirdeh shoo-deh, نا اشکاره na uz muadaut aflikaureh saukhteh.

UNPROFANED نا سست کرده شده na sust kirdeh shoo-deh, نا تنجیس شده na tunjces shoo-deh, بی نقص bé nukiz.

UNPROFITABLE بی فایده bé fa-é-deh, نا فایده مند na fa-é-deh-mund, نا سودمند ghire-a mufeed,

na food-mund, بی سود bé food, بی سودمند na food-mund, بی نفع bé nufa. v. usefess.

Unprofitableness عدم فایده aduma fa-é-deh, نا فایده مندی na fa-é-deh-mundé. v. usefessness.

Unprofitably بی سود bila fa-é-deh, بی سود bé food, بی نفع bé nufa.

Unprolific, v. barren.

UNPROPITIOUS نا مسعود na musa-ood, نا بد بخت bud bukht, نا نا میهربان na mihruban, نا بی طالع bé taula, نا موافق bud akhtur, نا موافق bud faal, نا موافق muwaufik.

UNPROPORTIONED نا ملایم na mula-ém, نا چسبان na chuspaun, بی موافقت bé muwau-fikut. v. disproportionate, unsuited.

UNPROPPED نا معبد na mu-ammud, نا برداشته na burdaushteh. v. unsupported.

Unprosperous, v. unfortunate.

UNPROTECTED بی دستگیر bé dostgeer, نا محمی bé huma-é-ut, نا محفوظ na muhfooz, بی صیانت bé fé-aunut.

UNPROVED نا مثبت na muftboot, بی حجت برهان ghire-a musujjib, بی دلیل و برهان bé duleel ou burhaun, نا مقرر na mukurrur.

Unprovided, v. unprepared, unfurnished.

UNPROVOKED نا مغضوب na mughzoob, نا غضبناک na ghuzubnauk, نا از رده na azurdeh, نا خشکین ghire-a khyshimgeen, نا ازار رسیده na azaur ruffé-deh, نا مضطرب ghire-a muzturub.

UNPRUNED نا پیراسته na peeraushteh, نا مشذب ghire-a mu-shuzzib, نا مقطوع na maktuwa.

UNPUBLISHED نا شایع na sha-é-a, نا معلوم na maloom, نا معروف na maarooof. v. also secret.

UNPUNISHED نا معاقب na ma-akub, نا محدود na mu-ezzub, نا معذب la muhdood, نا غیر منهور ghire-a muk-hoor.

UNPURCHASED نا خریده na khuré-deh.

UNPURGED, unpurified نا صفا پذیر na sufa-pizeer, نا پالوده la musuffa, نا پاک ساخته na pau-loozeh, نا پاک ساخته na pauk saukhteh.

UNPURSUED نا شکرده na shukkardeh.

UNPETRIFIED نا کنده na gundeh, نا پوسیده la maafoon, بی تباہ bé tubauh, نا پوسیده na poofé-deh.

UNQUALIFIED بی موافقت bé muwaufikut, نا ملایم na mula-ém, نا سزاوار na suzawaur, نا سزا na fuza.

نا لایق na la ieq, نا روا na rouva, چسبان na la ék. — *Not to qualify* موافقت واکردن nuwau-fikut wakirdun, نا سزاوار کردن na suzawaur kirdun, نا ملایم ساختن na mula-ém saukhtun.

UNQUENCHABLE مبتنع مطفی. شدن muntina mutfé shoodun, نا ممکن منطقی بودن na munkina muntufé boodun, نا قابل خبو na kaubila khuboo. — *Unquenchableness* حال مبتنع haula muntina mutfé.

Unquenched لا منطقی na mutfé, نا مطفی la muntufé, نا خبو na khuboo.

UNQUESTIONABLE لا مقرر mukurrur, لا مبصر bila shukk, لا مشکوک la mushkook, نا وهاه na wuhum, نا وهاه na wuhum. — *Unquestionably* بی شک be shukk, مقرر mu-kurruran. — *Unquestioned*, (unquestionable) مشکوک mushkook — (not asked or interrogated) نا درخواستنده na durkhaufteh, لا متفحص na mutloob, نا مطلوب na mutloob, لا متفحص na mutloob, نا غیر مسؤول ghire-a musool, نا پرسیده na poriedeh, نا طلبیده na tulbédeh.

Unquiet, v. restless. — *Unracked*, v. unpurged.

UNRAKED together نا بهم کشیده na be-hum kashideh.

UNRANSACKED (not pillaged) نا مسلوب na musloob. (not rummaged) نا بهر جانب واکاویده na behur jaunib wakawédeh.

To UNRAVEL (disentangle) حل مشکل کردن hulla mushkil kirdun, فل ساختن fikk saukhtun, پیچ گشاده کردن kushaudun, کشادن peeck kushaudeh kirdun. v. to disengage: disorder.

UNRAZORED نا تراشیده na turaushédeh.

UNREACHED نا رسیده na rufédeh, نا دست رس شده na doft rus shodeh, نا اندوخته na andookhteh.

Unread, v. untaught, unlearned.

Unready, v. unprepared, unfit.

UNREAL نا ذاتی na a-éné, نا عینی na zau-té, بی نا صافی na faufé, لا حقیقی la hukeeké, حقیقت be hukeekut, لا جبلی la jibillé.

UNREASONABLE بی اعتدال (immoderate) be é-atidaul, نا عادل na audil, بلا انصاف bila inauf, متجاوز muntuhiz, متناهی (not agreeable to reason) khilaufa id-rauk, نا موافق بهدرکت na maakool, نا معقول na muwaufik be mudrikut, نا مناسب be-wuhm na munaufib. *Unreasonable in claims or demands* بلا اعتدال بدعوی be é-atidaul bedawé, نا عادل mutluba na audil fauz. *Unreasonable-ness* (immoderateness) عدم اعتدال aduma é-atidaul, نا عادل na audilé. (want of reason) عدم مدرکت aduma mudrikut. *Unreasonable-*

دعوی na nef, in demands, an unreasonable demand دعاوی mut-luba bila inauf. — *Unreasonably* بی اعتدال be é-atidaul, بلا انصاف bila inauf.

UNRECEIVED نا پذیرفته na pizzeerufteh, نا مأخوذ na mukbooz, لا ma-akhooz.

Unreclaimed, v. unreformed.

UNRECONCILED نا همدل ساخته na hum-dil saukhteh, نا یکدل na eekdil, بی صلح و بی خشنودی be khoosh-noodé. v. inimical.

UNRECOUNTED نا محکی na muhké, نا معروض na murwé, نا گفته na gufteh, نا مازو na maarooz.

UNREDUCED نا مغلوب na mughloob.

UNREFORMABLE نا قابل اصلاح و تربیت na kaubila islah ou turbé-ut, سرکش surkush.

Unreformed بی اصلاح و تربیت be islah ou turbé-ut, نا بهتر ساخته na behter saukhteh, نا خوبتر na khoobtur kirden shodeh, نا نا موافق na mu-eddib.

UNREFRACTED نا معکوس na maakoos.

UNREFRESHED بی عیش و عشرت be a-ésh ou yshrut, نا زوق و نعمت پذیر na zook ou naamut pizzeer.

UNREINED بی ضبط و ربط be zabt ou rubt, بی عنان be bundubust, نا بی لجام و زمام na ynaun, نا مضبوط na muzboot. v. unrestrained.

UNRELENTING بی شفقت be shufkut, نا بی امان be amann, نا عینی unfé, سنگدل sunkdil, نا ملایم na mula-ém, درشت durusht. v. inexorable, cruel, harsh, unfeeling.

UNRELIEVED (unassisted) نا منصور na mun-foor, نا بی معاونت be mu-awunut, (not eased) نا نا دلخوش na shifa pizzeer, نا نا دلخوش na dilkhoosh, بی تسلیه قلب و تن be tussulé-a kulb ou tun.

UNREMARKABLE نا واجب الملاحظه na vajibu'l-mulauhzeh, نا غریب و نادر na ghureeb ou naudir, غیر عجب ghire-a ajib.

UNREMEMBRING فراموش furaumoosh, نا یاد be é-aud, نا یاد bila zikr. — *Unremembrance* فراموشی furaumooshé. v. forgetfulness.

UNREMOVABLE پایدار pa-edar, قایم ka-ém, مبتنع واکرده شدن burkurat, نا قابل برداشته بودن na kaubila burdaufteh boodun. v. fixed. — *Unremovably* بطور پایدار betoora pa-edar, بر وجه برقرار bur wujha burkuraur.

Unremoved نا برداشته na wakirdeh, نا از جا لا منزوع la munzuwa, نا برداشته na burdaufteh,

na uz jau wakirdelh. *Unremoved from office* نا منحل na munaazul.

UNREPAID (*not returned or recompensed*) نا باز داده na baz dadelh, بی رجعت ادا bé rujaata, ada, بی مجازات و مکافات, بی عوض bé ywuz, bé mujazaut ou mukafaut.

UNREPEALED (*na moukoof*, لا موقوف la munfookh, غیر مبطل ghire-a mubtil.

UNREPENTED (*na pusheemaun shoodelh*, نا پشیمان شده na fitoohédelh, نا ستوهیده na furfoodelh.

Unrepenting, unrepentant بی پشیمانی bé pu-sheemauné, بی توبه کاری na toobehkaur, بی توبه ندامت bé nudaumut.

UNREPINING (*na taze mizauj*, نا تیز مزاج na shuka-é-ut zunaun, نا شکایت زنان na gilehmund, نا شکوار na shugwaur, نا دلنگار na dilfikaur. v. content.

UNREPLENISHED (*na purkirdeh*, نا پرکرده na maulumaul, نا مالا مال na ambaushteh, نا انباشته.

UNREPROACHED, *unreproved* نا مذموم na muzmoom, نا ملامت زده na maulaumut zudelh, بی دشنام bé dushnaum.

Unreprovable نا واجب ملامت na vajibu'l-mulaumut, بی سهو و خطا bé fuhoo ou khuta.

UNREPUGNANT (*na mukhauif*, نا مخالف la muturuddud, نا متردد ghire-a mugha-ér, نا متعارض na munaukiz, نا مناقض na muta-arruz, نا متنافی na mutunaufé.

UNREPUTABLE (*ma-é-oob*, رسوا na neek naum, نا نیک نام fauhish, نام بد bud naum.

UNREQUESTED (*na mutloob*, نا مطلوب na purfédelh, نا درخواست na durkhaufteh.

UNREQUITABLE (*na kau-bila mujazaut*, نا قابل مجازات mumtina ywuz ou juza, نا ممکن مثوب na mumkina mufawwub.

UNRESENTED (*na kuhr goorifteh*, نا قهر بی غضب و کین bé ghuzub ou keen, نا مغضوب na mughzoob. v. *unrevenged*.

Unresentful نا کین خواه na keen khauh, نا کینور ghire-a keen-wur, نا کینه کش na keench kush.

UNRESERVED (*open, frank*) کشاده مشرب kushaudeh mufhrub, مکشوف, صافی دل laufé dil, بی ریا bé ré-a, بی کشاده خاطر kushaudeh khautir, نا (not reserved or kept back) mukhlus. نا واداشته na wadaufteh, نا مبقی na mukba. — *Unreservedness* (*frankness*) کشاده مشرب mufh-

ruba kushaudeh, ریا و ریا aduma runk ou ré-a, اخلاص khuloofa kulb, بی با اخلاص ba ikhilaus, بی ریا bé runk ou ré-a.

UNRESISTED (*na murdood*, نا مردود na muturuddud, نا مدفوع na mudfuwa.

Unresisting بی مقاومت bé mukawumut, نا مانع, بی تعرض bé ta-arruz, نا مانع na rudd fauz, نا مانع na mauna koonau.

UNRESOLVABLE (*impossible to be resolved or explained*) نا کشف شده mumtina kushaudeh shoodun, نا قابل شرح na kaubila shurh, نا ممکن مشروح بودن na mumkina mufhrub boodun.

Unresolved (*not solved or explained*) نا کشف شده na kushaudeh, نا مبیین na mufhrub, نا مبیین la mubci-un, v. also *undetermined*. — *Unresolving* (*not explaining*) نا تبیین na shurh dult, نا تبیین na tubei-un. v. also *undetermined*.

UNRESTORED (*na baz gir-daundeh*, نا باز گردانده na baz awurdeh, نا واداده na wadadeh, نا ردا ساخته na rudd faukhteh, نا مردود na murdood, لا مرجوع la thuijoo-a.

UNRESTRAINED (*not hindered or confined*) نا بی سد و مانع bé bundubust, نا باز داشته na baz daufsteh, نا بی ضبط و ربط na wadaufsteh, نا مضبوط na muzboot. v. *licentious, loose*. — (*not limited*) بی نهایت bé niha-é-ut, نا محدود na muldood, بی انجام bé anjaum, نا انجام bé intilia.

UNRETRACTED (*na munkoor*, نا نا انجام کرده شده na munkubuz, نا انجام کرده شده na ihjaum kirdeh shoodelh.

UNREVEALED (*na kushaudeh*, نا کشف شده na mukshoof, نا مکشوف na kushuf, نا نهاده ghire-a munshoor, نا آشکاره na afhikaureh.

UNREVENGED (*mutluf*, نا هدره hu-duran, نا کین گزرا hyzran myzran, نا کین گرفته duhran, نا انتقام دار na intikaum dar.

UNREVERSED (*not turned upside down*) نا باز na baz goon, نا منعکس na munaakus, نا سر زبر na sui zeer zudelh. — (*unrevoked*) v. *unrepealed*.

UNREWARDED (*na ywuz*, نا مثوب na mufawwub, بی جزا و سزا bé juza ou fuza, بی مجازات, بی پاداشت bé padaufht, بی مزد bé muzd.

To UNRIDDLE (*lughuz kushaudeh*, نا معنی کشاده کردن mu-emma kushaudeh kirdun, نا شرح لغز دادن shurha lughz dadun.

To UNSEAL (*open any thing sealed*) مهر کشادن muhr kushaudun. — Unsealed (*having the seal broken*) مهر کشاده muhr kushaudeh. (*without a seal*) مهر بی muhr, مهوور na mumhoor, نا مختوم na mukhtoom.

To unseam, v. unrip. — Unsearchable, v. unscrutable.

UNSEASONABLE بی زمان bé zumaun, بی وقت bé wakt, بی هنگام béhungaum, بیگاه bé-gah, هوازی huwauré, هوازی huwauzé. — Unseasonableness بی هنگامی bé zumauné, بی هنگامی bé hungaumé, بی زمان و وقت aduma wakt ou zumaun. — Unseasonably بی زمان bé zumaun, بی وقت bé tukreeb ou bé wakt. v. ill-timed.

UNSEASONED (*not innured*) نا متربى na muturubbé, نا ازما na azmoodeh, نا ازما azma, بی پیشه bé peishéh. — Unseasoned (*as victuals*) بی تربیت bé muzeh, بی تربیت bé turbé-ut, بی ابزار bé ibzaur. v. also unsalted.

UNSECONDED بی همپشت bé humposhht, بی مددکار bé mudud-kaur, بی طرفدار bé turrufdar. v. unsupported.

UNSEDUCTED نا کبراه na gumrah, نا بیراه na beerah, نا فریخته la munghawé, نا فریخته furré-ufteh.

UNSEEING بی بین ghire-a beenish, بی بین na been, بی بصر bé busr, نا ناظر na nautir, نا مبصر na mubfir.

Unseemliness, unseemly, v. indecency, عفت.

Unseen دیده na deedah, نا منظور na mun-zoor, غایب ghire-a mush-hood, غایب gha-éb. v. invisible.

UNSELFISH نا خود بی na khood been.

UNSENT نا فرستاده na furristadeh, نا مرسل la murful, غایب ghire-a mufawwum. — Unsent for مدعو na muda-oo. v. uninvited.

UNSEPARATED نا مفروق na mufrook, نا مفروق na muktowa, غایب ghire-a munkuta, جدا na juda, نا مفروق na munfuruk.

UNSERVICEABLE نا مفید na mufeed. v. useless.

UNSET (*unplaced*) نا نشاء na nishaundeh, نا نهاده na nishaundeh, نا موضوع na mouzoo-a.

To UNSETTLE بی قرار کردن bé kuraur kirdun, بی ثبات ساختن bé subaut faukhtun, بی دوام ساختن na pa-édar kirdun, بی دوام ساختن be dawau faukhtun, بی پایداری be buka kirdun.

Unsettled بی قرار na faubit, نا ثابت na faubit, نا ثابت قدام na faubit pa-é, نا ثابت پای na faubit kudum, بی ثبات na ka-ém, بی دوام na pa-édar, بی دوام na dawau, بی پای subukpa-é. v. uncertain, unstead, unsteady.

inconstant, irregular. — Unsettledness بی قرارى bé kuraure, نا ثابت پای na faubit pa-é, عدم ثبات aduma subaut, نا پایداری na pa-édaré. v. inconstancy, irresolution, uncertainty.

UNSEVERED نا منقطع na burédeh, نا منقطع na munkuta, لا مقطوع la muktoo-a.

UNSHAKEABLE مبتنع لاندە بودن mum-tina laundeh boodun, نا ممکن جنبش na mum-kina jumbish, نا تعرض betuzulzul na ta-aruz. — Unshaken, unshook (*not moved or agitated*) نا لاندە na laundeh, نا جنبیده na jumbédeh, نا لرزیده ghire-a lurzé-deh, بی تزلزل bé tuzulzul. Unshaken in resolution نا متردد na muturuddud, بر قرار bur kuraur, نا دو دل na doo dil, نا جابر پای na ha-ér ba-ér. v. firm, resolute.

To UNSHACKLE قید و بند محلول کردن keid ou bund muhlool kirdun. v. to unchain.

UNSHAMED بی اب روی bé aub rooi, نا نا سرخ روی na turkh rooi. — Unshapen, v. misshapen, deformed.

UNSHARED غیر نا مقسوم na muksoom, غیر نا مشترک ghire-a mukuffum, نا مشترک na mushhuruk.

To UNSHEATH از دان کشیدن uz daun kushédun, مستهل توفللوت kirdun, ساختن mustuhil faukhtun.

UNSHED نا افشاندە na reckhteh, نا ریخته na effhaundeh.

UNSHELTERED نا پوشیده na poshédeh, بی صیانت bé huma-é-ut, بی حمایت ghire-a punauh, بی پناه hyfz ou amaun.

To UNSHIP از جهاز برداشتن uz jahauze bur-daushtun, از کشتی بیرون کردن uz kishé beeroon kirdun.

UNSHOCKED نا خاطر مانده na khautir maundeh, بی استکراه bé istikrauh, نا نافر na nufut pizzeer, نا دلگرفته na dilgoorif-tel, بی دلگیر bé dilgeéré.

UNSHOD بی کفش bé pauposh, نا نعلدار ghire-a muna-al, نا ناالدار na naaldar.

UNSHORN نا تراشیده na turaushédeh, نا سترده ghire-a munghuruf, نا مزین na muzei-un.

UNSIFTED نا دست na beekhteh, نا زده na doft zuddeh, نا غریبال زده na ghyrbaul zuddeh, نا میده na meedah, نا بینجیده na bé-unjédeh, نا کاویده na ka-wédeh.

Unfightliness, v. deformity. — Unfightly. v. hideous. Unfined, v. unscorched.

Unfinewed, v. weak.—Unfinning, v. innocent.

UNSKILLED, *unskilful* بی وقوف *bé wukoof*,
na wukoof dar, نا و قوفدار na amoor-
deedeh, نا کار آزموده na kaur azmoodeh,
نا عاقل na aukil, بی قابلیت na kaubil,
نا بخته na pukteh, نا کارگذار na kaur
guzaur, بی عقل na shinaus, نا شناس
na daun. — *Unskilfully* بی وقوف *bé wu-*
koof, بر وجه نا *bé azmoodugé*, بی آزمودگی
na bur wujha na pukteh. — *Unskilfulness* نا
da shinausé, نا شناسی na wukoofdaré,
و قوفداري aduma wukoof.

UNSOPHISTICATED نا مزور na muzawwur,
2-éné, صافی faufé. *v. genuine, pure.*

UNSORTED نا منظوم na munzoom,
نا مرتب na burjau zuddeh.

UNSOUGHT (*not searched for*) نا جستہ
na gura-ísteh, نا گرايسته na puzshoohédéh,
نا کاویده na kawédéh, غیر
بی (*got without seeking*) — *gliire-a tunukkur.*
بدست رسیده *bé just ou jooi be-*
doft rufledéh, بی تل و پواندوخته
poo andookhteh.

UNSOUND (*sickly*) مریض *khufteh*,
شکاف دار (*cracked*) *mureez*,
ضعیف *za-éf.* — *rukhnéh dar*,
منفرج *mun-furruj*, بینونت دار
beimoonut dar. — *funa pizzeer*,
فنا پذیر (*rotten, corrupted*)
gundeh, مریض *maafon*, بلاء *bula*,
پیر تباه *pur tubauh.* — (*not orthodox*)
نا مسلم na muslim, نا خدا
na khoda, غیر متدین *ghire-a mutudei-un.*
v. ungodly. — (*not honest*) نا صادق
na faulih, نا راست na rauft,
غیر عادل *ghire-a audil.* — (*not sincere or faithful*)
نا وفادار na wufadar, حيله
runk ameez, پیر *par-é-a*,
ریا *heelee baz.* *v. deceitful, insincere: also erroneous, wrong: unsteady.* — *An unsound sleep*
khauba subuk. v. slumber.

Unsounded (*not tried by the sounding line*) از بلدا
uz bilud na azmoodeh. — (*unexamined*)
na mujurrib, نا مجرب *ghire-a mustun.*

Unsoundness (*sickness*) *khuftegé*,
حال *hauila mureez.* — (*crackedness*)
شکافی *rukhnéh daré.* — *shagauf daré*,
داری *gund*, تباه *funa*,
فنا (*rottenness, corruption*)
عدم *afsoonut.* — (*want of orthodoxy*)
aduma iflaum, نا اخلاقی na khodai-é.
— (*want of honesty or fidelity*)
عدم صلاح *aduma fulaui*,
نا وفاداری na wufadaré,
حيله بازی *heelee bauzé*,
نا راستی na raufté. *v. deceitfulness.* —
(*want of strength or solidity*) نا استواری na istu-

wauré, نا پایداری na pa-édaré, عدم رسوخ
aduma rufookh, عدم قوت *aduma kuwwut.*

UNSLAIN نا برکشته na kooshteh,
نا کشته na burkooshteh, نا مقتول
na muktool, غیر منقذ *ghire-a munkutul.*

UNSLAKED نا وژولیده na wuzshoelédéh.
v. unquenched.

UNSLEEPING نا خوابنوش *beedaur*,
نا خفته *ghire-a na-ém*, نا غیر نایم
na khaubnoosh, نا خفته *na khufteh. v. watchful.*

UNSLIPPING نا ساقط na faukit,
لا سقوط *la fukoot*, نا زلت
na zilk, نا زلت *na zillut. v. also fast.*

UNSMOKED نا دود الود na dood alood,
نا دخن na dukhin.

UNSOCIABLE نا مهربان na mihrubau,
نا مالوف na mauloof, نا همزانو
na humzaunoo, نا همسفره و همکاسه
na humsufreh ou humkaufeh,
نا هدم na humdum. *v. also unkind, morose.* — *Un-*
sociably بی مهربانی *bé mihrubau,*
نا مالوف *bur wujha mauloof. v. morosely.*

UNSOILED نا مردار na aloodeh,
نا چرکین na chirkeen, نا پلیده
na pulédéh, غیر ملوث *ghire-a mulawwus.*

UNSOLD نا مبیوع na furookhteh,
نا فروخته *ghire-a mubé-a.*

UNSOLDIERLIKE نا بهادر سا na bahaudur
fa, نا نبرد آزما na dilavur, نا دلآور
na nubbard azma.

UNSOLID (*not strong*) نا متین na muteen,
نا رسوخ na rufookh, نا کوی na kooi,
نا چسپان na chuspaun, نا یکپاره
na eek-paureh, نا پیوسته na pi-
vusteh. *v. fluid.*

UNSOLVED (*not explained*) نا گشاده na
kushaudeh, نا مشهور na mush-hoor,
نا مبین na mebei-un, نا مفصل
na mushful.

UNSoured نا ترشانیده na turshanédéh,
نا ترشی ساخته na tursh kirdeh,
نا ترشی *turshé faukhteh.*

UNSOWN نا کشته na kishteh,
غیر مریض *ghire-a murzoo-a*,
نا برزیده na burzédéh, نا
چشپیده na chuspédéh, نا ورزیده
na wurzédéh.

UNSPARED (*not saved*) نا مبقی na mukba,
نا پاسبیده na pau-fédéh,
غیر موضوع *ghire-a mouzoo-a*,
نا نوشتہ na nuwisteh. (*not finding mercy*)
غیر معذور *ghire-a mazaazoor*,
نا ناامید *na bukhshédéh*, نا بخشیده
na mu-fuhmt é-aub, نا مشفق پذیر
na mushfuk pizzeer.

Unsparing (*not using frugally*) بی خرج قلیل
bé kharja kulleel, نا تنک دست
na runk doft, نا مستبقی na mush-
tubka, نا مقتدر na muktir.

UNSPEAKABLE بلا قوت سخن و وصفی *bila kuwwuta faukhun ou wufuf*, نا قابل تقریر *na kaubila tukreer*, mumtina مهتنع گفته شدن *gufteh shoodun*. — *Unspeakably* بلا قوت سخن و وصفی *bila kuwwuta fukhun ou wufuf*, بی قابلیت تقریر *bé kaubillé-uta tukreer*.

UNSPECIFIED غیر نا موصوفی *na mousoof*, غیر معین *ghire-a mu-ai-un*, نا تقریر *na tukreer*, نا مذکور *na muzkoor*. v. *unmentioned*.

UNSPECULATIVE نا متخیل *na mutu-khei-ul*, نا وهی *na wuhmé*.

UNSPENT نا مبذول *na musroof*, نا مصروف *na mubzool*, نا رفته *na ruftch*.

UNSPIED نا دیده *na deede*. v. *unseen*.

UNSPILT نا ریخته *na reekhteh*, نا افشاندۀ *na effhaundeh*. v. also *unspoilt*.

UNSPOILED (not plundered) نا مسلوب *na musloob*, نا محروب *na muhroob*, نا زردیده *na duzdeede*. — *Unspoilt* (not marred) نا مضروب *na muzroor*, نا فنا و زیان پذیر *na funa ou zé-aun pizzeer*, نا پوسیده *na poofédeh*, بی تباه *bé tubauh*.

UNSPOTTED بی نا منتقط *na munukkut*, بی لکه *bé lukkeh*, بی نمر *bé numir*, غیری داغ *ghire-a daugh*. (immaculate) طاهر *tauhir*, بی پال *pauk*, بی گناه *bé gunauh*. v. *innocent*.

UNSQUARED نا مکعب *na murubba*, نا مربع *na mukaab*, غیر *na byr hundufeh*, نا بر هندسه *ghire-u'p'ké-aus*. v. *irregular*.

UNSTABLE نا پایدار *na ka-ém*, نا ثابت *na faubit kudum*, نا ثابت قدم *na faubit pa-é*, نا هرجایی *na faubit pa-é*, نا قرار *bé kuraur*, نا هرجایی *hurjaí-é*, نا دو دل *doo dil*, نا پر تردد *pur turuddud*. v. *unfixed, inconstant, irresolute*.

UNSTAID غافل *bé buseerut*, بی بصیرت *ghaufil*. v. *indiscreet*; also *unsteady*.

Unsteadiness غفلت *ghuflut*. v. *indiscretion*.

UNSTAINED (not discoloured) نا الوده *na aloo-deh*, نا مردار *na murdar*, نا ملوث *na mulaw-wus*, نا چرکین *na chirkeen*. (not coloured) نا *ghire-a mulawwun*, نا رنگین *na rungeen*, نا غیر ملون *ghire-a mulawwun*, نا مردوع *na murdawa*.

UNSTAUNCHED نا مسدود *na musdood*.

UNSTEADILY بی پایداری *bé pa-édaré*, بی ثبات *bé subant*, بی قرار *bé kuraur*, بی تزلزل *bur wujha hurjaí-é*, بی تردد *bé turuddud*.

Unsteadiness عدم پایداری *aduma pa-édaré*, نا ثابت پای *na faubit kudumé*, نا ثابت پای *na faubit pa-é*, بی قرار *bé kurauré*. v. *inconstancy*.

Unsteady, unsteadfast بی قرار *bé kuraur*, نا قایم *na shukeeba*, نا سبکپای *subukpa-é*, نا ثابت قدم *na faubit kudum*, نا ثابت پای *na faubit pa-é*, نا استوار *hurjaí-é*, نا دو دل *doo dil*, نا سبکسر *subuksur*, نا دو دل *doo dil*.

UNSTEEPED نا اغاریده *na aghauródeh*, نا خیسانیده *na kheefanédeh*, غیر منقعت *ghire-a minkaath*.

UNSTINTED بی حد *bé hudd*. v. *unlimited*.

UNSTIRRED نا جنبیده *na jumbédeh*, غیر *ghire-a mushtboob*, نا لاندۀ *na laundeh*.

To UNSTITCH دوز کشادن *dooz kushaudun*, حل کتبت کردن *hulla kutbut kirdun*.

To UNSTOP کشادن *kushaudun*. v. *to open*.

Unstopped (not closed, meeting no obstruction) غیر *na musdood*, نا مسدود *kushaudeh*, نا بی مانع *bé mauna*, نا مهتنع *ghire-a mumtina*, نا مهنوع *na mumnoo-a*.

UNSTRAINED آسان *asaun*. v. *easy*.

UNSTRAITENED (not narrowed or contracted) نا تنگ کرده *na burhum zuddeh*, نا برهم زده *na tunk kirdeh*, غیر محدود *ghire-a muhdood*.

UNSTRENGTHENED نا قوت پذیر *na kuwwut pizzeer*, نا یاریده *na é-arédeh*, غیر منصور *ghire-a munsoor*.

To UNSTRING (a musical instrument) شریعت *shuraat wakirdun*. v. also *to loose*.

UNSTRUCK (not struck or beat) نا زده *na zuddeh*, نا کوفته *la muzroob*, نا کوفته *koofteh*. (not struck with amazement, &c.) نا *na furgurdaun*, نا سرگردان *na alufteh*, نا افشته *na afshufteh*. v. *unmoved*.

UNSTUDIED بدیهیت *budeehé*, بدیهی *budeehé-ut*. v. *unpremeditated*.

UNSTUFFED نا آگنده *na agundeh*, نا پر *na pur kirdeh*, نا انباشته *na ambaushteh*, نا آگین *na ageen*, غیر مصبت *ghire-a musmut*. v. *unfurnished*.

UNSUBDUED نا مغلوب *na mughloob*, نا مغلوب *na muk-hoor*, نا غیر مسخر *ghire-a musukh*, نا زیر پا زده *na zeer pa zuddeh*.

UNSUBSTANTIAL بی وجود *bé wujood*, نا جوهری *bé hufté*, نا ذاتی *na zauté*, نا جوهری *na johuré*, نا موجود *na moujood*, نا عینی *ghire-a jubillé*, نا عینی *na a-éné*. v. also *unreal, unsolid*.

UNSUCCESSFUL نا بختیار *na bukhté-aur*, بی نیکیختی *bud bukht*, بد بخت *bé neek-bukhté*, بی عاقبت خیر *bé taulaa*, نا میسر *na mu-éfur*, نا بد حال *bud haul*, نا کور بخت *guraun jaun*, نا شوم *shoom*.

سیاه روز shoom akhtur, شوم اختر koor bukht; *fé-ah rooz. v. unfortunate, unhappy.*

Unsuccessfully بی بخت bé bukhta kheir, بی بی طالع bé taulaa, بی روزی bé roozé.

Unsuccessfulness بد بختی bud bukhté, سیاه عدم طالع aduma taula, بختی fé-aulh bukhté, گرانجانی gu-raunjauni, شامت shaamut, حساس hussaus, دبرت zuwaul, زوال dubrut. *v. misfortune.*

UNSUCCESSIVE نا متوالی na mutuwaulé, نا پی در پی na pei dur pei, غیر مسلسل ghire-a musulful, غیر متعاقب ghire-a muta-akib, نا متواتر na mutuwaitir.

UNSUCKED نا مکیده na mukédeh, نا کمیده na kumédeh, نا مزیده na muzédeh.

UNSUFFERABLE متنع کشیده شدن mumtina kushédeh shoodun. *v. intolerable.*

UNSUGARED بی شکر bé shukr.

UNSUITABLE, unsuiting, نا موافق na mu-waufik, نا مناسب na munaufib, نا درست na durust, نا در برابر na dur bur-aur, نا ملازم na mula-ém, نا سزا na suza, نا شایسته na la-ék, نا لایق na la-ék, نا سزاوار na fuzawaur, نا sha-éste. *v. incongruous.*

Unsuitableness عدم موافقت aduma muwaufikut, نا درستی na munaufibut, عدم مناسبت aduma munaufibut, نا سزاواری na fuzawauré, نا hurufé.

UNSULLIED (not fouled) نا مردار na mur-daur, نا چرکین na chirkeen, غیر ملوث ghire-a mulawwus. (not disgraced) نا بی عیب bé a-éb, نا بدنام na namoos, بی ناموس na rufwa, نا budnaum, نا سیه روی na fé-uh rooi.

UNSUPPLIED نا بخشنده na bukshédeh, نا پرکردانیده na pur girdanédeh. *v. unfurnished.*

UNSUPPORTED (not held up, unsustained) نا بر داشته na burdaushteh, نا ور کرده na wurkideh, بی بی مسند bé musnud, بی عمود bé amood, *y. also unassisted, unaided.*

Unsure, *v. uncertain, unfixed.*

UNSURMOUNTABLE لا یغلب la yughlub, نا غلبه mumtina mughloop shoodun, نا قابل مقهور na kaubila muk-hoor. *v. invincible.*

UNSUSCEPTIBLE نا قابل پذیر na kaubila pizzeer. *v. incapable.*

UNSUSPECTED غیر مظنون na muznoon, نا نا ظالع na zaulaa, نا ظنین ghire-a zuneen, نا مایل na muhtumil, لا مایون la mauboon.

Unsuspecting, unsuspicious بی مظنت bé muzin-nut, بی گمان ghire-a wuhm, بی گمان bé gu-

بی بی سگال bé ghire-a tohmut, غیبهت ghire-a tohmut, بی بی سگال na bud figaul, بی بی سگال na bud figaul.

Unsuftained, *v. unsupported.*

Untainted, *v. unsullied, unsuspected.*

UNTAKEN نا گرفته na gooristeh.

UNTALKED OF غیبهت زمانه دار ghire-a fukhun zumauneh dar. *v. unmentioned.*

UNTAMEABLE سرکش surkush, نا قابل گردنکش na kaubila doft amoozé, نا دست آموزی gurdunkush. *v. unmanageable.*

Untamed سرکش surkush, گردنکش gurdunkush, نا دست آموز wuhshé, نا دست آموز na doft amooz, نا رام ساخته na raum faukhteh. *v. wild.*

To untangle, *v. to disentangle, loose, unravel.*

UNTASTED نا چشیده na chushédeh, نا نا طعم پذیر na muzédeh. — Untasting نا چاشنی کیر na chaushné geer, نا taam pizzeer.

UNTAUGHT نا معلم na mu-ellum, غیر نا آموزیده ghire-a ta-allum, نا amoozédeh, نا نا مودب na mu-eddub. *v. ignorant.*

UNTEMPTED نا مغتن bé ighwa, نا غیر مغتن na muftun, نا ازموده na azmoodeh, نا غیبهت ghire-a muftutin, نا فتن la fautin.

UNTENABLE نا قابل مقبوض شدن na kaubila mukbooz shoodun, نا متنع داشته بودن mumtina daushteh boodun, نا ممکن مصون شدن na mumkina musoon shoodun.

UNTENANTED بی اجاره دار bé ijaureh dar, نا غیبهت ghire-a multuzim. *v. unpossessed.*

UNTERRIFIED نا مهولر bé huraus, نا ترسیده na turfedeh, نا ترسیده ghire-a mukhoof, نا ترسناک na turfinauk, بی نا bauk ou purwa.

UNTHANKED نا مشکور na mushkooor, نا غیر شکر na ada-é shukr pizzeer, نا غیبهت ghire-a shukra namut.

Unthankful نا شاکر النعم na shaukiru'n'naam, نا شاکر na shukoor. *v. thankless.* — Unthankfully بی شکران bé shukra namut, نا شکر نعت shukraun. — Unthankfulness عدم شکر نعت aduma shukra namut. *v. thanklessness, ingratitude.*

UNTHAWED نا کداحته na gudaukhteh.

UNTHINKING غافل ghaufil. *v. thoughtless.*

UNTHOUGHT OF نا گهانی na guhauné, نا بدعت budechut, نا فجایی fujai-é. *v. unneeded.*

Unthrifty, unthrifely, unthriftiness, *v. prodigal, profuse, profusely, profuseness, &c.*

UNTHRIVING نا بالدار bé bukht, نا نا mauldar. *v. unlucky.*

To UNTHRONE ترک خلافت گردانیدن turuka Khillaufut girdanédon *v. to dethrone, depose.*

To UNTIE کشادن kushaudun, حل کردن hull kirdun. v. *to loose, unbind*.—Untied کشاده kushaudeh, محلول muhlool.

UNTIL تا ta, الی ila. v. *till*.

UNTILLED نا وارانده na kaushteh, نا waraundeh, غیر مزروع ghire-a muzroo-a, نا shukhum zuddeh. v. *uncultivated*.

UNTIMELY نا رسیده na ruffdeh, پیش از peish uz zumaun, بی بی bé muhull, بی tukreeb ou bé wakt, بی تقریب و بی وقت bé wakt, بی هنگام bé hungaum, هوازى huwauzé.

UNTINGED (not coloured) نا رنگین na rungeen, نا mulawwun, نا ملون fla mulawwun, غیر مصبغ ghire-a mufubbugh, نا مخضب na mufubbughut, نا مضبغ na mukhuzhub.—(not infected) نا الایده na alaî-édeh, بی اصابت bé ifaubut, غیر سرایت ghire-a fura-é-ut.

UNTIRED نا معنوب na maatoob, نا افکار na afgaur, نا وامانده na wamaundeh.

UNTITLED نا ملقب bé alkaub, بی القاب na mulukkub, غیر لقب ghire-a lukub.—Unto, v. *to*.

UNTOLD غیر مروي na gufteh, نا گفته na ghire-a murawé, نا معروض na maarooz, غیر ghire-a muhké, نا منطوق na muntook, نا متلخص na mutuluhhus. v. *unrevealed*.

UNTOUCHED نا بسوده na bufoodeh, نا na mumfoos, نا گرفته na goorifteh, نا na zuddeh, نا دست زده na doft zuddeh, نا نا koofteh. v. also *unmoved, unfelt*.

Untoward, untowardly, v. *froward, unruly, awkward*.—Untowardly, v. *perversely, awkwardly*.

UNTRACEABLE ممتنع دریای رفتن mumtina dur pa-é ruftun, بی بی و نشان bé pei ou nishau, Untraced نا مرسوم na murfoom, نا na nishau, نا نشانده na nishau.

UNTRACTABLE کردنکش furkush, سرکش gurdunkush, نا دست آموز na doft amooz, نا raum. v. *unmanageable, ungovernable*.—Untractableness کردنکش furkushé, سرکش gurdunkushé.

UNTRAINED نا مودب na mu-eddub, نا na mu-ellum, نا معلم na murubba, بی بی na murwurdeh, نا دست آموز na doft amooz.

UNTRANSPARENT نا ابدار na aubdar, نا taubdar, نا تابدار ghire-a shuff.

UNTRIED نا آزموده na azmoodeh, نا mujurrub, غیر مغتن ghire-a mustun, نا na sunjédeh. v. *unexperienced*.

UNTROD, untrodden نا پامال na paraul, نا na pa-éaul, غیر پاخوست ghire-a pakhoft, نا نا pa zuddeh.

Untroubled, v. *unvexed, undisturbed; clear*.

VOL. II.

UNTRUE نا حق na huk, بی جقیت bé hu-keekut, نا راست na rauft. v. *false*.—(faithless) بی بی bé wufa, نا پیر pur ré-a, نا اهل ahla ghudr.—Untruly بی جقیت bé hu-keekut. Untrustiness, v. *unfaithfulness*.—Untruth دزوغ duroogh. v. *falsehood*.—Untunable, v. *unharmonious, unmusical*.

UNTURNUED نا گردیده na girdédeh, نا na gir-danédeh, نا گردانیده na gir-dagird raundeh.

Untutored, v. *untaught, untrained*.

To UNTWINE, untwist نكض کردن nukiz kirdun, نكض کشادن nukis faukhtun, پيچش باز کردن peecheh kirdun, پيچش باز کردن peecheh baz girdaundun, حل پيچ و تاب کردن hulla peecheh ou taub kirdun.

Unvalued, v. *unprized; invaluable*.

Unvanquished, v. *unconquered*.

UNVARIED, unvariable, unvarying بی نا متغیر bé tughei-ur, بی تغییر bé tubdeh, نا na mutughei-ur, غیر متلون ghire-a mutulawwun.

To UNVEIL, بیکجای کردن béhujaub kirdun, بیکجای کردن béperdeh faukhtun, عرض رفع نقاب arza deedaar kirdun, حجاب واکردن rufaa nikaub faukhtun, hujaub wakirdun.

Unversed, v. *unskilled, ignorant*.

UNVEXED بی رنج na runjédeh, نا نا runj, نا مضطرب na muzturub, نا نا situmdeede, نا ستبدیده na situmdeede, بی غم و غصه bé ghum ou ghush. v. *undisturbed*.

UNVIOLATED (not injured) نا مظلوم na muzloom, غیر مقهور ghire-a muk-hoor.—(not broken as a promise, &c.) نا منتقض na muntukiz, نا مهنهل (not deflowered) na mufsookh.—(not deflowered) na munhutuk, غیر مذهب ghire-a musei-ub.

UNVIRTUOUS نا پال bé hunr, نا pauk, بی عصمت ghire-a fuzl, غیر فضل ghire-a yffut.

Unvisited, v. *unfrequented*.

UNUSED غیر مانوس na mustamil, نا مستعمل ghire-a maunoosu'litté-amaul. v. *unemployed*.—Unuseful نا فرجام na furjaum. v. *useless*.

UNUSUAL نا مشهور na mush-hoor, نا naudiru'l'wukoo-a, غیر معهود ghire-a maahood, بعمتاد قدیر مخالی bemutauda kudeem mukhaulif. v. *uncommon*.—Unusualness, v. *uncommonness*.

Unusually نا بلا قاعدت bila ka-édut, نا nadiran, نا مشهور bur wujha na mush-hoor.

Unutterable, v. *unspeakable, inexpressible*.

UNWAKENED خواب الود khaub alood, غیر نا متيقظ ghire-a meeekooz, نا mutei-ukkuz.

UNWALLED بی دیوار bé deewaur.

UNWARILY غافلا ghaufilan. v. carelessly. —

Unwariness, غفلت ghufut. v. carelessness.

UNWARLIKE نا جنگ na jungé, نا جنگی na jung amooz, نا نبرد ازما na nubburd azma, نا بهار na ghauzé, نا دلاور na dikavur, نا باهادر na bahaudur, غیر مبارز ghire-a mubauriz.

UNWARNED غیر اگاهي bé agauhé, غیر متعظ ghire-a mutta-az, نا نصیحت دار na nufce-lut dar, تنبیه بی bé tumbeeh.

Unwarrantable, v. unjustifiable. — Unwarrantably, v. unjustifiably. — Unwarranted, v. unproved, uncertain.

UNWARY غافل ghaufil, بی بصیرت bé bu-feerut. v. careless, imprudent, rash, precipitate.

UNWASHED نا مغسول na mughfool, نا شسته na shusteh. v. dirty, nasty.

UNWASTED نا کاسته na kauftch, نا مسروفت na musroof, غیر مصروف ghire-a mus-roof, نا کم شده na kum shoodch.

Unwasting بی اسراف بی itlauf, بی اثلاف bé itlauf, نا زایل na za-él, غیر ghire-a tuluf.

UNWEAKENED, غیر نا مضعف na muzaaf, غیر توان kuvvaun, قوی kooi, غیری ghire-a nuzeez.

UNWEARIED نا متعبوب na muta-oob, نا وایمانده na wamaundeh. v. indefatigable; incessant.

UNWED بی زوج bé zooj. v. unmarried.

UNWEIGHED نا سنجیده na funjédch, نا موزون na mouzoon. — Unweighing, v. inconsiderate.

UNWELCOME نا دلپسند na dilpuffund, نا خوش na khooth, نا پسندیده na puffundédch, نا دلایز na dilaweez. v. unpleasant, disagreeable.

UNWEPT بی متاسف na muta-affuf, بی نجات bé nuhbaut. v. unlamented.

UNWHIPT, نا چوپ خور na chope khore.

UNWHOLESOME نا کواره na guwaureh, نا صواب na fuwaub, نا خواش کوار na khooth guwaur, نا خوشمیش na khoothmish.

UNWIELDY نا اسان حرکت na asan hukut, کران guraun, سیر guraun feir, نا مستعد na kaubil, نا قابل fukaulut, نا اهل na ahl. v. ponderous, weighty; awkward. — Unwieldiness کرانی gurauné, کران guraun feiré, عدم قابلیت aduma kaubillé-ut, ثقلت fukulut. v. heaviness. — Unwieldily بی قابلیت ba gurauné, با ثقلت ba fuklut, بی کرانی bé kaubillé-ut. v. heavily, awkwardly.

UNWILLING خلاف اراده khilaufa iradeh, بی اختیار na murad, نا مراد na khauh, نا راضی zurooré, ضروری kausir, قاصر na rauzé. — Unwillingly بلا اراده bila iradeh, با نا چار ba zuroorut, بالضروره bi'z'zurooreh,

na chaur, اضطراب iztiraran, کراهت kurauhutan, با متکرها ba ikrauh, علی تکره ala tukurrih, متکرها mutukurruhan, راغم داغم raughim daughim. — Unwillingness نا خواهی na khauhé, عدم مرادی aduma muraudé, بی اختیاری bé ikhtéauré, حال ناخواه haula na khauh.

To UNWIND (a clew, &c.) وشيعت کشادن wufhé-aat kushaudun, نقص دسته کردن nukza dofteh kirdun.

UNWIPED نا پال na pauk faukhteh, نا مسموح na mumfooh, غیر مصفي ghire-a mufuffa, مآدار murdaur. v. dirty.

UNWISE نا دان na daun, بی عقل bé. akl, بی بصیرت bé bufeerut, بی وقوف na shinaus, غافل ghaufil. v. ignorant, weak, imprudent. — Unwisely بی دانش bú dau-nish, نا غافل ghaufilan.

UNWISHED نا متبني na mutumunna, غیر نا مطلوب na mutloob, مرغوب na murghoob, مستدعي ghire-a mustuda-é.

UNWITHSTOOD نا متردد na muturuddud, غیر مقابلت na mudfoo-a, نا مدفوع na mukaulut, نا مسدود na musdood, نا مخالفت یاب na mukhaulifut é-aub.

UNWITNESSED بی شاهد bé shauhid, بی کواه bé guwauh, نا مشهود na mush-hood.

UNWITTINGLY بلا تعقل bila ta-akkul, با غافل ghaufilauneh, علی الغفله ala'l'ghufteh, با خطا ba khuta, با سهو ba fuhoo.

UNWONTED نا موافق ایمن na muwafika ai-en, نا مشهور na mush-hoor, نا نالود naudi-ru'l'wukoo-a, بلا قاعدت bila ka-édut.

UNWORSHIPPED نا معبود na maabood, غیر بی پرستش bé purustish, پرسته na purusteh, غایب ghire-a ybaudut.

UNWORTHILY بی استحقاق bé istihkawk, بی bur wujha na sha-éfteh, بی وجه نا شایسته bur wujha na humwaur, بطور نا لایق betoora na la-ék.

UNWORTHINESS عدم استحقاق aduma istihkawk, نا شایستگی na sha-éftugé, بیسوایی rufuwaí-é. v. worthlessness.

UNWORTHY نا مستحق na mustuhakk, نا مستحسن na sha-éfteh, نا شایسته na fuza, نا روا na mustuhfin, نا جسبان na juspaun, نا ستوده na futoo-deh, نا مالیم na malarém, نا اهل na ahl, نا لایق na la-ék, نا شایسته shuné-a. v. worthless, mean, unsuitable.

UNWOUNDED غیر خسته na khusteh, غیر جريح ghire-a jureeh, غیر جرح ghire-a muhrooh,

خو na zukhum khore, نا زخم زده na zukhum zuddeh, نا زخم‌دار na zukhumdar, غیر مجترب mujturuh, نا ریش‌دار na reeshdar.

To UNWREATH, نکش کردن nukiz kirdun, نا نکش ساختن nukis faukhtun. v. to untwine.

UNWRITTEN نا نوشته na nuwisteh, نا مکتوب na muktoob. v. oral, traditional.

UNWROUGHT نا ساخته na faukhteh, غیر معمول ghire-a maamool, نا کرده na kirdeh, غیر مصنوع ghire-a musfuwa, نا نا پیمیده na taufteh, نا نا پیمیده na peechedeh, نا غیر معمول ghire-a muftool, نا خراشیده na khyrashédeh.

UNYIELDED نا متسلیم na mutusullum, نا مندفع na mündufa. — Unyielding سرکش furkush, نا نا منفع zu ynaud. v. inflexible.

To UNYOKE ربه کشادن ribkeh kushaudun, چفت hulla ghull faukhtun, ازاد از ربه Unyoked چفت wakirdun. — Unyoked ازاد از ربه chuft wakirdun. — Unyoked ازاد از ربه azaud ou ribkeh, نا در چفت na dur chuft. v. also licentious, unrestrained.

UNZONED بی میان‌بند bé mei-aunbund.

A VOCABULARY لغت کتابی loghat kitau-bé, کتاب لغت kitauba loghat, لغت loghat, کتاب الفاظ kitauba alfauz.

VOCAL (having a voice) نا نا اواز zu awauz, نا نا اواز nuvadar, نا نا اواز ahla fuda, نا نا اواز zu-baundar, نا نا اواز zu foot, نا نا اواز lufz, نا نا اواز avauzeh dar. v. also spoken. — Vocal musician خواننده khaunindeh, نا نا اواز goo-éndeh, نا نا اواز under instrument. — Vocality نا نا اواز kuwwuta awauz. — Vocally نا نا اواز bazubaun, نا نا اواز lillaunan, نا نا اواز bekulaun, نا نا اواز bi'l'lufz.

VOCATION (calling by the will of God) دعوت خدا dawuta khoda, دعوت اله تعالی dawuta illaha ta-ala, الهام ایزد تبارک و تعالی ilhauma eizida tubauruk ou ta-ala. v. also trade, occupation.

VOCATIVE (part of speech) الهمدی almundé. A vocative particle حرف ندا hurfa nida.

VOCIFERATION غوغا shumauteh, غوغا ghoozha, نا نا اواز awauz. v. clamour, outcry. — Vociferous غوغا shumauteh zun. v. clamorous, noisy. — To vociferate غوغا زدن shumauteh zudun, غوغا زدن zighazédun, غوغا زدن zigharédun.

VOGUE رواج rouvauj. v. fashion, mode. — To be in vogue رواج شدن rouvauj shoodun.

VOICE اواز awauz, اواز awauzeh, صدا fuda, صوت foot, صیت feet, نا نا اواز nuva, نا نا اواز baunk, نا نا اواز nufas. A loud voice اواز بلند awauza bulund, نا نا اواز furé-aud, نا نا اواز baunk, نا نا اواز juhau-

rut, نا نا اواز zughaur, نا نا اواز zshughaur. To cry with a loud voice فریاد برآوردن furé-aud burawurdun, نا نا اواز baunk bur zudun. v. clamour. — Having the same voice هم‌اواز humawauz. Having a loud voice بلند اواز bulund awauz, نا نا اواز juheer. Having a sweet voice خوش اواز khoosh awauz, نا نا اواز khoosh elhaun, نا نا اواز khoob awauz, نا نا اواز khoob nufas, A sweet voice خوش اواز nuva-é khoob. A shrill voice تیز اواز awauza taze, نا نا اواز turné-ut. To accompany a voice هم‌اواز شدن humawauz shoodun, نا نا اواز humahungé faukhtun, نا نا اواز humfauzé kirdun. — Voices اوازه‌ها awauzha, نا نا اواز afwaut, نا نا اواز antaus. — Voiced صوت دار, نا نا اواز ahla fuda, نا نا اواز zu awauz, نا نا اواز foot dar.

VOID خالی khaulé, خالی khaulé-ut, محلول khulé, خالی khulé-ut, خال khaul, محلول muhloul, صفر na pur, صفر fufr, صفر muhloul, نا نا پر na pur, نا نا پر tihé, نا نا پر fufr fuhr, نا نا پر musfir, نا نا پر na mum-tulé, نا نا پر mu-attul. v. empty, vacant. — (null, vacated) معطل moukoof, نا نا پر mu-attul, نا نا پر buttul, نا نا پر mubtul, نا نا پر muntookh, نا نا پر v. also ineffectual, vain; unsubstantial. — Void of care نا نا پر na purwa. خالی khulé, خالی khulé-ut, نا نا پر khaul, نا نا پر khaulé-ut, نا نا پر bé ghum, نا نا پر firaugh, نا نا پر dikhooft.

A void خلا khula, خلو khuloo, خوا khawa, نا نا پر ja-é khaulé.

To void (leave empty) تخلیه کردن tukhlé-ut kirdun, خلوت khulé faukhtun, خلوت khulwut kirdun, تخلیه کردن tihi faukhtun, تخلیه کردن mubhé kirdun, تخلیه کردن muntujif faukhtun, تخلیه کردن moukoof kirdun. (to make null) moukoof kirdun, نا نا پر muhoo faukhtun. v. to nullify, abolish, abrogate, repeal. — (to pour out) پاشیدن reekhtun, نا نا پر reez kirdun, نا نا پر pauhedun. v. to shed. — To void excrement تغوط کردن tughei-ut kirdun, نا نا پر tughaw-wut faukhtun, نا نا پر fullh kirdun, نا نا پر nuff faukhtun.

Voidable (possible to be annulled) ممکن موقوف mun.kina moukoof shoodun.

Voided (emptied) مخلی mukhulla, تهیده tihé-deh, نا نا پر khaulé kirden shooden.

A voider (in which dishes, fragments, &c. are carried from table) سینی funé, نا نا پر khoreparch bar.

Voidness خلا khula, خلو khuloo, خوا khawa, نا نا پر haula khaulé, نا نا پر aduma hufé.

A VOITURE عرب arabe. v. carriage.

VOLATILE, •volant (*flying through the air*)
طیرانی، طایر ta-ér، پوران purraun، پورنده purrindeh
تیز، تیار tei-aur، باسی baufé، تیر tecrauncé،
زوپیرت (*lively, fickle*) zu teerut، تازہ tazeh،
هوادار ha-wadar، سبکسر futbukfur، هرجابی hurjaï-e،
قرار bé kuraur، نا بامدار na pa-édar.

نا پایداری *Volatileness, volatility* تیرت *teerut*,
 بی قراری *na pa-édauré, bé kurauré*,
 طیش *teish*,
 هوا داری *hawadauré. v. fickleness, levity.*

A VOLCANO اتش فشان autash fushaun,
جبل تاب koolha autash andaŭz, کوه اتش انداز
jebela taub afgun.

A VOLÉRY (*flight of birds*) طير متاوی teer. muta-wé. v. *flight*.—(*a place for keeping birds*) طير خانه teer khaunch, قفس or قفس کوفس kufus, مرغزار murghzaur.

VOLITION خواهي khauhé, خواهش khauhih,

A VOLLEY (*of shot*) فندق باراني funduk barauné, صاچبه باراني barauna bunduk, fauchmeh barauné. *A volley of arrows* تیر باراني teer barauné. — *To volley* انداختن funduk barauné andaukhtun, باران صاچبه باران barauna fauchmeh zudun.

• VOLUBILITY (*of speech*) مناقلت munauku-
lut, زبانی اورى zubañ awuré. (*mutability, liable-
ness to change*) بی قرارى bé kurauré, نا استواری
na istuwauré, نا پایدارى na pa-édaré, عدم ثبات
aduma subaut. (*the act or power of rolling round*)
گردش girdish, قوت گردش kuwwuta girdish,
چرخ churkh, دوار duwaur.

Voluble (fluent in speech) اور زبان zubaun awur, زو مناکولت zu munaukulut. (*rolling, easily put in circular motion*) چرخي churkhé, دوارہ duwaurch, گردا گرد girdagird rouvaun.—(*unsteady*) بی قرار bé kuraur, نا استوار na istuaur.

A VOLUME جلد jild jurédeh, طومار, roomaur, رق rukkk, سفر sifr (plur. اسفار asfaur).
A book of two volumes دو جلد کتاب doo jild kitaub. *A book of three volumes* سه جلد کتاب seh jild kitaub. *A book of four volumes* چهار جلد کتاب chuhaur jild kitaub, &c.—*Voluminous* ذو zu bisfē-aur jild. v. *copious, diffuse*.

VOLUNTARILY با اراده ba iraudeh, با اختیار ba ikhté-
aur, بی ضریب ba zurbé, ارادتانه iraudentaneh, بلا ابرام و احتیاج bila ibraum ou ilhadj

زو، tuburra، تبرع muraudé، مرادي Voluntary.
 اهل حسن اختيار، zu hufn iraudeh، حسن اراد
 بی، be zurbé، بی ضربی، ahla hufn ikhté-aur
 ابرام و الحاج، be ibraum ou ilhauh. A voluntary
 ارادت، nookura iraudut. fervant

A VOLUNTEER پیش افتاد fidāi-é, فدايى
peish uftād, سپاه ارادت lavund, سپاه
iraudut.—To volunteer فدايى شدن fidāi-é shoo-
dun, لوند گشتن lavund gush-tun.

A VOLUPTUARY (also *voluptuous*) اهل
 ahla zook, شهوت پرست shuhwut purust,
 اهل nufs ou shuhwut purust, و شهوت پرست
 ahla fufa, صاحب عیش و عشرت fahib a-ésh
 ou yshrut, نفسانی nufsauné, هوس باز hawus
 bauz, بهشوت نفسانی beshuhwuta
 nufsauné mutabaat.

Voluptuously با زوق و صفا *ba zook ou sufa*,
 با هوس و *ba a-élh ou yshrut*,
 با شهوت *ba shuhwut*,
 با *ba hawus ou hawa*.

عیش و zook ou fufa و ذوق و *Voluptuousness*
 هوا و هوس, khooshé, خوشي, a-ésh ou yfhrut, عشرت
 هواي نغسانه, hawa-é nufsauné, hawa ou hawus,

To VOMIT استغراغ کردن *istifraugh kirdun*,
 ساختن *kei-é faukhtun*, تقيو کردن *tukei-oo*
 کاردن، اشکوفه زدن *tei-a numoodun*, تبع نهودن
ushkoofeh zudun, انثاع کردن *insaa kirdun*,
 هراشیدن *hurashédun*.

A vomit, vomition (act of vomiting) استغراغ istif-raagh, كي-é, اشكوفه ushkoofeh, اشپخون ushpi-khoon, هراش hurauh, هوع hawa, قلس kuls. A flux and vomiting هيضت heizut, جوار jawaur.—

Vomiting much قيو kei-oo, زراع zuraa, انباغ imbaa, اشخوان ishkhauun. *The matter thrown up in a vomit* متاع mutaa. *A vomit or emetick* قيو kei-oo, قى kei-c, استفراغ istifraugh, اشپخون usthpilmoon.

Vomited هراشیده hurashédeh, اشکونه زده ush-koofeh zuddeh, انداخته ve kei-é andaukhteh.

Vomitory, vomitive قي انكيز kei-é angeez, قيو
kei-oo sauz, اقبما ikei-a, مقية mukei-é.

VORACIOUS بلع bula, اكل aki, اکول akool, خوار or خور khore, خوران khore-aun.
v. ravenous, greedy.—Voraciously, v. ravenously.—
Voraciousness, voracity, v. ravenousness.

A VORTEX گيردباؤ girdbaud.

VORTICAL گردن زو جنبش zu jumbisha
girdagird, چرخ زو حرکت zu hurukuta chur-
khé, داورى گردن gi'disha dawuré dar.

A VOTARY فدايى fidaï-é, turruf-dar, طرفدار, اهل فرمان برداري ahla furmeun burdaré, مردم وفا سكال murda mukhsóos, مخصوص murdumâ wufâ sigaul. *A religious votary* مرد نذير murda nuzeer, راجل مندور rujla munzoor, اهل قنوت ahla kunoot. v. *sectary*. — *A votarefs, a female votary* عورت فدايى zunne fidaï-é, عورت نذير awruta nuzeerut, زنى فرمان بردار zunne furmaun burdaur.

guwaureh zudun, ملامت کردن mulaumut kirdun, تعیب کردن tai-ér faukhtun, تای-یر faukhtun, تای-یر kirdun, پیغاره زدن peighaureh zudun, تویخ کردن tukbeeh faukhtun, توبیخ ساختن toubeeh kirdun, تفریع ساختن tukré-a faukhtun, ثرب ساختن tushné-a kirdun, تشنیع کردن furb, faukhtun, طعن a-éb guftun, طعن بهتان زدن taan ou tunz kirdun, طعن کردن buhtaun zudun. v. to reproach, revile. — To *ubraid one with a favour conferred* کردن امتنان imtinaun kirdun.

Upbraidingly توبیخا toubeekhan, با سرزنش ba furzinish, با طعن و طعن ba taan ou tunz.

UPCAST انداخته balau andaukhteh.

UPHELD (maintained) پرورده purwurdeh, برداشته murubba. (supported, propped) برداشته burdaushteh, ستود funood, معبد mu-ammud.

UP-HILL دشوار dushwaur, دشوار dushkhwaur, مشکل mushkill. v. difficult, arduous.

To UPHOLD برداشتن burdaushtun, برپای داشتن bur pa-é daushtun. v. to support, sustain, maintain. — An upholder, v. supporter. — An upholsterer رخت خانه گور rukhta kllauneh gur.

Upland, uplandish, v. highland.

To UPLIFT برداشتن burdaushtun.

Upmost, v. uppermost, highest.

UPON بر bur, علی ala. v. on.

UPPER برتر bureen, بالاتر balautur, بورتور burtur, بلندتر bulundtur, علی a-ala, ulé-a, فایق fa-ék. v. fakuné, بالایی balai-én, فاقانی fakuné. — An upper garment رید ridé, ریدت ridé-ut, کلبه kuleem, عطا ytauf. v. cloak. — A dusty or dirty upper garment توزی toozé.

Uppermost بالاترین balautureen, برترین burtureen, بلندترین bulundtureen, علی a-ala, ulé-a. v. supreme.

Uppish, v. proud, arrogant.

To UPRaise, uprear برداشتن burdaushtun, افزایش کردن cfrauz kirdun. v. to raise, exalt.

UPRIGHT (straight up) سبھي fuhé, منتصب muntufib, متصب muntuf, مجتبل mujteel. (honest) صادق faulili, صداقتکار fudauktakaur, نیکنام durust, راست raust, صادق faudik, نیکنام neeknaum, شایسته sha-ésteh.

Uprightly (perpendicularly) منتصبا muntufiban, با سبھي faulihan. (honestly) صادق ba fulauf, صادق با صادق ba rausté.

Uprightness (straightness) سبھي حال hâula fuhé. (honesty) صادق faulih, صداقتکار fudauktakaur.

To uprise, v. to rise, rise up. — Uprise, v. rise.

UPROAR شباہه shumauteh, هنگامه hungaumeh, آوازه ghulghul, غوغا ghoogha, v. tumult, clamour.

To UPROOT از بین بردن uz beekh burkundun. v. to eradicate, and root.

To UPROUSE انگیختن angeekhtun.

UPSHOT انجام anjaum. v. conclusion, event.

UPSIDE DOWN زیر و بالا zeer zubr, بازگونه bazgooneh. To turn upside down زیر و بالا zeer zubr kirdun, بازگونه zeer ou balau numoodun, بازگونه baz gooneh faukhtun.

An UPSTART مرد بی اصل murda bé afl, فطاری futaure.

UPWARD, upwards (toward a higher place) فراز ila fawk, بالا balau, فوق furauz, بام baum. (more than) زیادہ zé-audeh, اکثر afzoon, بیشتر fuzoon, بیشتر beekhtur, بیشتر akfur, بس bus. v. more. — (towards the source) سوری سر چشمه befooi musdur, سوری fura chushumeh.

Urbanity, v. politeness, elegance.

URCHIN انقد ankud. v. hedge-hog.

The URETHRA برنج burbukh.

To URGE اقدام و ابرام ikdaum ou ibraum faukhtun, ثقلت ilhauh kirdun, غلیظ کردن ghulooz kirdun, غلیظ ابرام ساختن ibraum faukhtun, لازم شدن muhim ou lauzim shoodun, اضطرار نبودن iztiraur numoodun, فساد کردن furfoodun, تقاضی کردن tukauzé kirdun. v. to press, importune, enforce. — To urge the necessity of any thing داع کردن daa kirdun.

Urged کرده شده ibraum kirdeh shooden, فساد فساد furfoodeh, ازار رسیده azaur ruffideh.

Urgency اقدام و ابرام ikdaum ou ibraum, اضطرار ثقلت ilhauh, اضطرار iztiraur, لازم lauzimut.

Urgent مبرم muhrum, لازم ilzaum, لازم lauzim, مستمند mujidd, مستمند futuhindeh, مهم muhimmut, داعی dau-é. v. importunate, pressing, violent, cogent. — Urgently مبرما muhruman, لازما lauziman, مهم muhimman, با ابرام ba ibraum, با اضطرار ba iztiraur, با ثقلت ba ilhauh, با ثقلت ba fyklut.

An urger ساز اقدام و ابرام ikdaum ou ibraum fauz, ازار رسان ilhauh koonindeh, ازار رسان azaur ruffaun, ثقلت اور fyklut awur.

A URINAL بولدان mubwul, بولدان booldan, بولدان meezdan.

Urinary (belonging to urine) بولان mubwul

hooran, موافق husbu'l'mu-ataud, بحسب المتعان mu'wa'nfika mutaud, بحسب الاستعمال uchu'bu'l'isté-amaul. — *Usualness* متعان mutaud, معتاد mu-ataud, استعمال isté-amaul. v. frequency.

USUFRUCT تصرف محصولات tufurrufa mulfoolaut.

A usufructuary صاحب تصرف محصولات fahib tufurrufa mulfoolaut.

An USURER معامله اهل. ahla ma-amleh, رايح raubyh, رايح raubyh, سود خور riba khore, ربا خور ribhé, ربيعى food khore.

Usurious ربيح ma-amleh geer, ربيح ribha haraum pizzeer, رايح شو raubih'ihon. *Usuriously* حرام از رايح uz ribha haraum, با معامله ba ma-amleh.

To USURP تصرف نا حق گرفتن tufurrufa na huk kooriftun, از زور گرفتن و داشتن uz zoor gooriftun ou daushtun, بي دعوي عادل تخصيص ضربى tukhfeefa zurbé faukhtun, از جبر ملك از جبر ملك kirdun.

Usurpation تصرف نا حق tufurrufa na huk, ملك جبري tukhfeefa zurbé, تخصيص ضربى maluka jubré.

Usurped بي دعوي عادل گرفته bé dawa-é audil gooriftel. داشتن و از زور گرفته uz zoor gooriftel ou daushtel.

An *usurper* کننده تصرف نا حق tufurrufa na huk koonindeh ساز tukhfeefa zurbé fauz, از جبر ملك کير uz jubra muluk geer, بي دعوي عادل کيرنده bé ada-é audil geerindeh. — *Usurping* تصرف ناحق کير tufurrufa nahukk geer. — *Usurpingly* بي دعوي عادل bé dawa-é audil.

USURY معامله ma-amleh, رايح ribh, رايح ribha haraum, ربا riba, ربوا ribawaun, ربون ruboon, سود food, فايده fa-édeh, ربييت rubé-ut, مقارضت کردن mukaurizut kirdun, بعامله دادن bema-amleh dadun, بربح حرام اقراض ساختن beribha haraum ikrauz faukhtun. To borrow at usury بعامله بربا bema-amleh ista-arut kirdun, استعارت کردن beriba ta-awur faukhtun.

UTENSIL, utensils الات alut (pl. الات alaut), بيت بيت alauta beet, اسباب خانه afbauba khau-neh, اخراج muta-u'l'beet, اكل akhure-aun, قاش fylkhuff, ادوات adawa'ut, ماش kau'f maush, باردان baurdaun, اوند awund, کاله kauleh, تور toor, خنور khunoor, دمال khunood, خناثير khunaufer, دماول damaul, اوقاب awkawb. Travelling utensils خشبه

khushmeh. Utensils of the meanest kind خري khurfé.

UTERINE (belonging to the womb) رحم بيوند ruhm pivund, شکم منسوب shikum munsoob. A brother or sister uterine همشکم humshikum, مادر mader zaudeh.

The UTERUS رحم ruhm, شکم shikum, يوكان yookaun, ابسته abisteh, زهدان zihdaun. v. womb.

UTILITY فايده fa-édeh (pl. فوايد fuwa-éd), منافع furjaum, منفعت munfaat (plur. منافع munaufa), انتفاع intifaa, نفع nufaa, شايستكي sha-éstugé, سود food, محصول muhfool, حاصل haufil, رادت raaddut, عايدت a-édut, غنا ghuna, دخل dukhl, ثبون nuwa, پرخ purkh, ييل eel, كفل kuff, ساز fauz, بون boon, كنج kubuj, زhuboon, حظام shurfeh, دبر dubr, خنج khunj, سوزيان soozé-aun, تافلت taufilut. v. profit.

UTMOST ايسين wapuseen, آخر akhir, اخري akhiré, اقصى or اقصى akfa. v. extreme, highest, greatest. — To do one's utmost جهد jidd ou jihud kirdun, سعي جليل fa-é jumeel faukhtun. v. to employ every endeavour.

Utter, v. total, complete: outer, outward.

To UTTER گفتن guftun, كلام کردن kul-laum kirdun, خطاب ساختن khutab faukhtun. v. to speak, relate. — (to sell) فروختن furookhtun, بيع ساختن furookht kirdun, بيع ساختن bei-a faukhtun. — Utterable, v. speakable. — Utterance, v. speaking, pronunciation. — An utterer, v. speaker: vender. — Uttered, v. spoken: sold.

UTTERLY بالتام bi't'tumaum, بهمه ابواب behumeh abwaub. v. completely, perfectly, quite.

Uttermost, v. extreme. — Vulcano, v. volcano.

VULGAR عام aumf, عموم amoom. v. plebeian. — (mean, low) حقير hukeer, دني duné, ناكس nakus. The vulgar جاهل خلق awaumu'n'naus, اهل اهل اهل kus, اوقاش aznaubu'n'naus, اوباش awbaush, awkaush. v. plebeians, commonality, mob.

Vulgarity عموم amoom, حقارت hukaurut, پستي pusté, خوري khooré, دونی dooné. v. meanest.

Vulgarly عموماً amooman. v. commonly.

VULNERABLE ممكن مجروح شدن mum-kina mujrooh shoodun, قابل خسته بودن kaubila khusteh bobdun, زخم پذير la-éka zukhm pizzeer.

VULNERARY medicine اسو afoo, يغم eenum, ينيب eenumut.

VULPINE روبهانه roobehaunch.

A VULTURE نسر nuftr (pl. انسر anfur, نسور nufoor), قشعاه hawzub, غداغ ghudauf, قشعاه kyshaum, قشعاهان kyshamaun. *The falling vulture (a star) النسر الوقع annufu'l'wuka.*—*Vulturine* نسر نسر nufre, هوزب منسوب hawzub munfoob.

The UVULA ملازه mulauzech, ملازه mulau-zsheh, لاهات luhaut (pl. لها luha, لهي luhé, لاهات luhwaut, لهيات luhé-aut). *The falling or swelling of the uvula* طلطل tulut, طلطله tulutleh.

UXORIOUS بعورت مخصوص be-awurut mukhfoos, عاشق be-awurut muté-a, عشق با عشق و طاعت aufhik zoojeh.—*Uxoriously* با بغورت ba yshk ou tau-at be-awurut.—*Uxoriousness* با بغورت مخصوص haula be-awurut mukhfoos.

W.

W is expressed, in Persian and Arabick, by —as ديوانه deewaunch *mad*, موافق muwaufik *conformable*; ع.

To WADDLE از اين تا ان طرف جنبان uz ein ta aun turruf jumbaun shoodun, از جانب بجانب تزلزل ساختن uz jaunib bejaunib tuzulzul faukhtun, فراخيز کردن furakheez kirdun, tunughghus kirdun. v. *to totter, stagger.*

To WADE (walk through water) در آب بياي دور dur aub mushé kirdun, مرور کردن bepa-é muroora guzurgah kirdun. *(to pass through with difficulty)* با دشواری ba dushkhauré guzaurdun, گذاردن در میان دشواری dur mei-auna mushkilha guzaur kirdun.

A WAFER کلاج kulauj.

To WAFT (carry through the air) بهوا پرانیدن behawa purranédun, در هوا بردن dur hawa burdun. *To waft over a river, ع.* عبور نهر کردن aboora nuhr kirdun, مرور گذر راه ساختن muroora guzr rah faukhun, از اين تا ان کنار جویبار uz ein ta aun kunaura jooibar guzauranédun. *To make a waft or signal* اشارت کردن ishaurut kirdun. v. *to wave*; also *to swim, float.*

A waft (floating body) رملت rums, عمد amud.

Waftage (passing through the air) پوران purraun, از هوا برده uz hawa burdeh. *(passing over the water)* موشی علی وجه البحر mushé ala wujhu'l'buhr, گذار ساز guzaur sauz, aboora duré-a.

Wasted برده burdeh, گذارانیده guzauranédéh.

A WAG مسخره maskhureh, باز buzleh baz, صاحب مزه budbazu, بدباز buzbar, میانه mei-muzeh. v. *deceit, jester.*

VOL. II.

To WAG (cause to move or shake) جنبان کردن jumbaun kirdun, جنبانیدن jumbanédun, حرکت hurukut dadun, لاندۀ گردانیدن laundeh girdanédun. *(to move or be agitated)* جنبان شدن jumbaun shoodun, محرل بودن mufhurruk boodun, جنبیدن jumbédun, اينجا لاندين einja aunja laundun. *To wag the tail* بصبصۀ کردن bufbuseh kirdun, غلظا ساختن yzayz faukhtun, غلب نبودن azib numoodun. v. also *to wave.*

To WAGE (war) جنگ کردن jung kirdun, غزا کردن mubaurizut faukhtun, نبرد گردانیدن ghuzā kirdun, جهاد و رزم کردن jahaud ou ruzzum kirdun.

A WAGER رهن ruhn, رهين ruheen, گرو giroo, گروگاه giroogaun, سبق fubuk, بحث buhs, قول kool, اوج awch.

To wager رهن کردن ruhn kirdun, مراهنه murahinut faukhtun, تقامر کردن mukamur kirdun, مرهون نبودن muthoon numoodun, تخاصم کشیدن awch kirdun, قول دادن kool dadun, قرع kura kirdun, سبق نبودن fubuk numoodun, بحث کردن buhs kirdun.

WAGES وظيفت wuzcefut, مواجب muwaujib, طلب tulub. v. *salary, pay, stipend.*—*Early wages* ماهينه faulé-aun. *Monthly wages* ماهينه mauhceneh. *Daily wages* روزانه roozaneh.

WAGGISH باز buzleh bauz, پور فوسوس pur fusoos, مزه zu muzeh. —*Il'aggishness, waggery* مسخره buzleh bauzé, مزه mužeh, maskhureh, فوسوس fusoos, افسوس afsoos.

A WAGGON عربۀ arabeh. v. *cart.*

A WAGTAIL کراک kurauk, کوال kuwauk, شيشالانک sheishalank, هراز huzauz, زعرت zaarut, سنگلا لیک funkulauleek, سنگلا funkulaun, ستر باغ futurbaunuk, ستا futa.

WAIF (goods found without an owner) اسباب اسباب afbaub é-afteh bé khauvund.

To WAIL ناله زدن nauleh zudun, زاري زاري zafré kirdun, غريويدن ghyreewédun, شکایت shuka-é-ut faukhtun. v. *to lament, bewail, moan.*—*Wail, wailing* نالish naulish, زاري zauré, غريو ghyré-oo, شکایت shuka-é-ut. v. *lamentation.*—*Wailful* ناله زن nauleh zun, غم خور ghum khore. v. *mournful, sorrowful.*

WAIN عربۀ arabeh. v. *carriage.*

WAINSCOT, wainscoting (of a room) تختۀ tukhteh deewaur. —*To wainscot* با تختۀ ديوار ba tukhteh deewaur mubuttun kirdun.

The WAIST میان تن mei-aun, میانۀ mei-aun tun, کردگار kirdkaur,

کھل بگاھ kulbgah, تھیگاھ tiheegah, خاصرت khau-
 firut, سقل 'or صقل fukl, سقال fukaul, طغطفت
 ruftufut, قرب kurb, کشح kushuh (pl. کشوح
 kushooh), اطل atl, ناطق nautik, ناطقت nauti-
 kut. *The waist* (or *middle deck*) 'of a ship سقیفت
 fūkeefuta mei-auna jahauze.—*Slender-*
waisted ستک futuk.—*A waistcoat* تونیت tooné-
 ut, کرتہ gurteh, کرتل kurtuk.—*An under-waist-*
coat خور خوی khooi khore, غلالت ghulaulut.

To WAIT, *wait for* نظر کردن nuzr kirdun, نگران شدن funuzzur faukhtun, nugguraun shoodun, توقفت کردن tuwukkuf kirdun, منتظر شدن muntuzir shoodun, باشیدن baushédun, تردد داشتن daush-tun, تردد داشتن tur-rushd faukhtun. v. *to slay, watch.*—*To wait upon (as a servant)* ملازمت سلختن mulauzimut faukhtun, ادای خدمت کردن khydmut kirdun, ادای خدمت نبودن adà-é khydmut numoodun. v. *to serve.*—*(to accompany)* رفاقت ساختن rufaukut faukhtun, صحبت کردن lohubut kirdun. v. *to attend—(to visit)* تشریف آوردن tushrcef awurdun, ملاقات نمودن auzma mulakaut numoodun.

ku-meengah, bukheez, mukaudut. *To lie in wait* kumeen faukhtun, dur kumeengah nuzr kirdun, mukaudut faukhtun, dur bukheez pinhaun shoodun.

Waited on پذیر خدمت khydmut pizzeer,
 نوبت دار نوکُر دار, zu mulauzimut.

A waiter نوکر nookur, چاکر chaukur,
خدمتکار khydinutkaur, ملازم mulauzim.

A wailing-woman زنی نوکر zunné nookur, کنیز
kuneez, عورت خدمتکار awruta khydmutkaur,
دار ایینه aî-énch dar, راجی raa-é. v. *maid-servant*.

TO WAKE, *waken* (*rouse another from sleep*)
 از خواب برانگیختن, becdaur kirdun
 از خواب بیدار کردن
 eikauz burangcekhtun, ساختن
 ایقاز بربانگختن
 faukhtun, تنبیه
 تکیقز کردن, teekeez kirdun
 تمبره بربانگختن, tumbceh faukhtun
 انباه کردن, imbauh kirdun
To wake, be awake, or be awakened

از خواب بیدار شدن, beedaur fhoodun, متنبه شدن, mota-
uz khaub beedaur ihoodun, مستی قضا, baukhtun, باختن, musteekiz girdédun. v. also to watch.

A wake (vigil) بیداری beedauré, ارۃ aruk.

Waked بیدار کردن *beedaur kirdeh*, میقوڑا
meikooz, متيقظ *mutei-ukkuṣ*, متنبه *mqtanebbiḥ*,
 خواب برانگیخته *uz khaub burangeekhteh*.

Wakeful بیدار beedaur, ساهر fauhir, سهران fuhraun (pl. سهار fuhhaur), مستيقظ fuhrut, سهرت

musteikiz, بی خواب ahla intibaüh, یقظان mutei-ukkuz, متيقظ aruk, بيقظان cekzaun, عيقظ eekiz, عيقاظ cikauz, موترق mootu-ruk. v. also *watchful, vigilant*.

Wakefulness بيداري beēdauré, سهر, fuhr, کثرت
عدم خواب, eekuzut, يقظت, kufurutu's'fuhr, السهر
aduma khaub, مسافرت, békhaubé, بیخوابی, mu-
fauhirut, ارقي, or, مکتلا, muktula, مکتلی.

To WALK گشت و گذار کردن gusht ou guzaur kirdun, ساختن گشت گشت ساختن, gusht faukhtun, سیر کردن feir kirdun, سیران ساختن feiraun faukhtun, بسیر رفتن begirdédun, بسیر رفتن befeir ruftun, بسیران روان بودن befeiraun rouvaun boodun, تنزه کردن tunuzzuh kirdun, مشی شدن mushé shoodun, راجلا مشی کردن rauji-lan mushé kirdun, سیر و تهاشا کردن feir ou tummausha kirdun, تفرج ساختن tufurruj faukhtun, تفرج خرامان شدن khyramaun shoodun, تفرج کردن کنا خرامان koonau khuramaun kirdun, تبسط ساختن tubuffut faukhtun. v. also to go, come, travel, pass, move. — To walk

with an easy graceful air خرام کردن khyraum kirdun, *To walk with dignity* خرامیدن khyramédun. *To walk with distention* خرام کردن mouzoon khyraum kirdun, *To walk out or abroad* خرام بیرون beeroon khyraum kirdun. *To walk with distorted feet* با پای نا هموار خرام کردن khyraum kirdun. *To walk, as a spectre* نپایش khei-aul rouvaun boodun. *To walk to and fro* اینجا و آنجا خرامیدن aunja einja khyramaun kirdun, *To cause to walk* امد و شد ساختن khyramanédun.

Walk (the act of walking) سیر feir, sei-raun, کشت و گذار tufurruj, گشت gusht, gusht ou guzaur, منشی mushé, خرام khyraum, خرامان khyramaun, تبسطا tubussut, رفتار ruftaur, روش rouvish. (*a place for walking*) سیرانگاه fei-raungah, مسیره musceereh, تفرج گاه tufurruj gah, کلکشت gulgusht.

A walker بسیر کننده seir koonindeh, *beseir rouvindeh*, رجلا مشی, *khyraum sauz*, خراج ساز, *rujla mushé gur*. *A night-walker* شبرو shubrou.

A WALKING-STAFF چوب دست chobē došt, فurdosteh, عصا afa. v. staff.

A WALL دیوار deewaur, بنیان buné-aun, حائط ha-ét, جدر judr, جدار jiddaur (plur. جدر judur, جدران judraun), منقبت munkubut, حاجر hau-jejr (plur. حجران hujraun), سور soor, حول hawl, پیرچین purcheen.

v. *partition*.—The walls of a town or castle شهر بند shahurbund, دیوار حصار killaa bund, دیوار قلعه deewaura hisfaur, دیوار حصار deewaura hisfaur, دیوار شهر bauroo, بدن budun, برج burj (pl. بروج burooj), قلعه killaa, بار baur, باره baureh, روضه rabuz, ال aul. v. *fortification*.—The gates and walls (of a city, &c.) دیوار dur ou deewaur. A wall of boards دیوار تخته tukhteh deewaur, تخته دیواری tukhteh deewauré. The foundation of a wall دیوار بن buna deewaur, جدر judr. The top of a wall دیوار سر sura deewaur, پرچین purchaseen. The side or face of a wall دیوار روی roo-é deewaur, جدر judr. Any part of a wall higher than the rest طربال tyrbaul. The coping of a wall دیوار تاج tauja deewaur, افروز afreez, کنگره kungureh, علاوت alauwut. A moist or sweating wall دیوار متداعی deewaura mutuda-é, استا ista. The encrustation or plastering of a wall دیوار مهره muhreh deewaur, لاد laud. A very high wall دیوار عروج hisfaura gurdoon ūrooj. A high wall (surrounding a palace, &c.) شاه دیوار or شهدیوار shahdeewaur. A parapet wall دیوار به رفعت سینه deewaura beh rufaata seeneh, کنگره kungureh. v. *parapet*.—The parapet wall surrounding a well جوال jawl (pl. جوال juwaul, اجوال ajwaul).—A back wall دیوار پس pus deewaur. The back part of a wall دیوار پیش pufa deewaur. —A front wall دیوار پیش peish deewaur. The front of a wall دیوار پیش peisha deewaur.

To wall (inclose with walls) از دیوار احاطه کردن uz deewaur ihauteh kirdun, با جدر دایره بستن ba judr da-éreh bustun. (to fortify with walls) از دیوار و بارو tuhseeh kirdun, محکم ساختن uz deewaur ou bauroo muhkum saukhtun, با شهر بند و بروج ارستن ba shahurbund ou burooj arauhtun.

A WALLET خورچین, جامه دان jaumeh dan, کوره cheen, جبهه دان jumaadan, رایت rawé-ut, رتبه rutmut, (pl. مژوا muzawaud), مژود muzood, چوال chuwaul, جشیر jusheer, کیس keis. v. *bag*.

WALL-EYED زو چشم متزرق zu chushuma mutuzufuk, زرقا azruk, زرقا zurka.

WALL-FLOWER قرنفل kurnfil.

To WALLOP پختن pukhtun, v. to boil.

A WALL-LOUSE بق الحيطان bukku'l'heitaun, بق الحشيف bukku'l'khushuf, فاسفاس faufus.

To WALLOW (roll on the ground, in the mire, &c.) غلطیدن ghulfédun, غلطان شدن ghultaun

shoodun, بخچیدن bukheezédun, خریدن khuzédun, بالیدن baulédun, کچیدن mutuduhruj kirdun, متدحدر نبودن mutuduh-dir numoodun, تهرغ کردن tumurrugh kirdun, متروغ نبودن mutroogh numoodun. v. under to roll.—(to move heavily) گران سیر شدن guraun seir shoodun.—To wallow in sensuality بهوا و هوس behawa ou hawus tauba shoodun, پرست پورستا هوا-ه نوسا-ه nufs sauné boodun, نفس غلبه کردن nufs gulubeh kirdun.

WALLWORT (berb) خپان صغیر khumaun fugheer, بیان مروری eebaun murwuré.

A WALLNUT جوز کوز, جوز godz, مغز چوچ kard-kaun, شلوک shulookch, شلوک bukhku-leh, جوز رومی jooza roomé, بخکله bukhkulé-oon, بخکلون bukhkuloon, بخکلول bukhkulool, تخکلون tukhkuloon. A walnut-tree جوز درختی jooz durukhté, تخکلول tukhkulool.

WALL-PEPPER میب عاشقان meer aushkaun.

To WAMBLE (to have a disordered stomach) منش کر داشتن munish zudun, بیزار و نفور شدن beezaur 'ou nufoor shoodun, نا خوشکوار یافتن na khoodfigu-waur é-aftun. v. to nauseate.

W A N زرد فام beemauroon, زرد فام zurd faum, اصغر asfur. v. pale.—To grow wan زرد beemauroon girdédun, تهیم کشتن zurd faum shoodun, تهم گشتن um gushtun. To make wan دادن beemaurooné dadun, زرد فام گردانیدن zurd faum girdanédu.

A WAND عصیت afé-ut, چوپ chope, چوپل chopuk, شاخ shaukh. v. rod, twig.

To WANDER (ramble about) کشت و گذار gusht ou guzaur kirdun, ساختن ghushht saukhtun, اینجا اینجا رفتن aunja cinja ruftun, وارقنن fei-aur kirdun, کوشیدن kooohédun, پویدن pooi-édun, پویان بودن pooi-aun boodun, واریدن awaredu, گوریدن gurédun, بیراه شدن (to go astray, lose the way) bé-rauh shoodun, گمراه بودن gumrah boodun, اواره شدن awaureh shoodun, سرگردان شدن furgushteh boodun, سرگردان شدن furgurdaun shoodun. To wander about in a distracted manner اواره و سرگردان شدن awaureh ou furgurdaun shoodun, هیام ساختن hei-aum saukhtun, تیهان شدن teih kirdun, تیهان شدن teihaun shoodun, عبه کردن umuh kirdun. v. alio to stray, rove, travel.

A wanderer گشت و گذار کننده *gusht ou guzaur kphonindeh*; رند *rind*, رند جهان *rinda je-haun*, بیکار *békaur*, در بدر *dürbedur*, اواره *awau-reh*, ابطال *abtaul*, ابدال *abdaul*, یازده *é-auszfeh*, درین *dureem*, عربی *é-arabé*.

Wandering گشت و گذار *gusht ou guzaur*,
 پو *poo*, پویان *pooi-aun*, پویا *pooi-a*, گشت *gusht*,
 راه *rauh*, گمراه *gumrauh*, بی راه *bé rauh*,
 متردد *muturuddud*, سرگردان *furgurdaun*, سرگشته
furgushteh, اواره *awaureh*, ضایع *za-é-a*
fa-é-a, مسموم *mufooh*, اینجا *einjau*,
 عموهت *umoooh*, عموه *amuh*, عموهت
umoohut, هیام *hei-aum*, هابم *ha-ém*, مطع
mutoo-a, مطوع *mukheek*, همی *humé*,
 ندود *nudood*, ندان *nudaud*, ند *nudd*, تطوع
tutawuh, تید *teih*, تیهان *teih*, تید
tukummech, حدمس *hudis*, غربت *ghurbut*,
 مسوم *mufooh*, دوفون *dufoon*, متحیر
mutulhei-ur, تکاپو *tukapoo*, کومینو
kuminiuh. *Wandering or uncertainty of mind*
 متردد حال *haulá muturuddud*, تردد
turuddud, دودایی *duodilé*, سرگردانی
furgurdauné, سرگشتگی *furgushtugé*. v. *irresolution*.—*Wandering or irresolute*,
 متردد *muturuddud*, حایر *ha-ér*,
 باهر *ba-ér*, زو تردد *zu turuddud*, سرگردان
furgurdaun, سرگشته *furgushteh*.

WANE (*decline*) نقص nuks, nukfaun, کاشت kauft, tufgheer, جزر juzr. v. *decrease, diminution*.—The wane of the moon محاق muhaik, muhaika hulaul.—To wane (*grow less*) کمتر کشتن kumtur gushtun, کم شدن kum shoodun, mukfoor gir-dédun, نقصان یافتن kumédun, nukfaun é-aftun.—(to make less) کمتر کردن kumtur girdanédun, نقصان تصغیر کردن tufgheer kirdun, ساختن nukfaun faukhtun.

WANNES بیہارکونی beemaurgooné, زردی
zurdé, پٹھمرکبی puthmurduge.

To WANT or *be in want of any thing* عدم شدن adum shoodun, اعدام بودن é-adaum boodun, اعفا کشتن maadim shoodun, isfa gushtun, غیر داشتن ghire-a daushtun.— (*to be poor*) تنگ دست شدن tunk doft shoodun, رنجور کشتن mulhtauj shoodun, نیازمند kuwa gushtun, فقیر بودن fakeer boodun, نیازمند حاجتمند گردیدن né-auzmund shoodun, haujutmund girdédun.— (*to be defective*) تقصیر tukfeer shoodun, زوال یافتن zuwâil é-aftun, کم شدن kum shoodun, نقصان نقصان نبودن nukfaun nuhoodun. *v. to fail.*— (*to have occasion for*) لازمیت یافتن lauzimut é-aftun, لازم پنداشتن muhiram

ou lauzim pindaushtun, مقتضي شدن muktuzé
shoodun, معتكد یافتن maatikud é-aftun.—(to
long for) ارزو داشتن arzoo daushtun. v. to wish.

Want (penury) دست تنگ tunk doſté, مسکنت doſt tunké, احتیاج ihté-auj, melkinut, گداپی gudaï-é, دردمندی durd-mundé, نیازمندی né-auzmundé, فقر fakr. v. *poverty, indigence.* — (deficiency) زوال zuwaul, نقص kufoor, نقصان nukfaun. — (*privation, state of not having*) عدم adum, معدوم ma-adim, محروم hyma, حال محروم haula muhroom. *Being in want of* محروم muhroom, عديم adeem, بیبهره bébuhreh. v. also *poor*.

Wanting (defective) زو نقصير zu tukseer,
 ناقص naukus, ناقص nukees, زایل za-él, کم
 kum, کم کمر kumeen, کم کمنه kumeeneh.

WANTON شوخ shookh, چشم shookh chushum, پیر شهوت pur shuhwut, نفسانی nuf-fauné, زو هوای نفسانی zu hawa-é nufsauné, بی سرو و هوای zu hawus ou hawa, سامان bé fur ou famaun, هواس hawwaus. v. *lascivious, libidinous, dissolute, licentious.*—(frolicksome, airy) شوخ hawadar, شوخ hawadhar, خرم khur-rum, طبیعت shookh tubé-aat, شار shaud, مسرور meefroor, بטר butur, عرام araum, زو عشوت و شبهه zu yshwut ou sheeweh. v. *saucy.*

A wanton زنی *ahla shookhé*, کنیز *sheeweh bauz*, جان *kuneeza shookh chushum*, چشم *jauf jauf*. v. also *whore, whoremonger: trifler*.

To wanton شوخی shookhé numoodun, شوخیدن shookhédun, شیوه باختن sheeweh baukhtun, هوا دار شدن hawadár shoodun, عشوت عشوت زن شدن yshwut numoodun, عشوت زن شدن yshwut zun shoodun. *v. to revel, play.*

Wantonly بطور شیوه باز *ba shookhé*,
betoora sheeweh bauz, بر وجه هوار *bur wujha*,
 با هوای نغسانی *ba shuhwut*,
 با هوا-ی نغسانه *ba hawa-é nufsauné*,
 با عشوت *ba yshwut*.

Wantonnefs. شوخي shookhé, شهوت shuhwut, هواي hawus, هوا و هوس hawa ou hawus, هوا دارى hawadauré. hawa-é nufsauné, هواى نفسانى hawadauré. *v. lasciviousness, licentiousness*. — (*frolic, humour*) شوخ shookhé, شوخ طبعى shookh tubé-aaté, عشوت yshwut, شادى shaudé, دلشادى dil-shaudé, خرمى khurrunié, شپوه sheceweh.

WAR جنگ jung, جاه jahaud, نبرد nubburd,
 رزم ruzzuin, غزا ghuza, مبارزت mubaurizut,
 حرب harb, حراب haraub, محاربت muhauribut,
 حراوت haraubut, کارزار kaurzaur, پیکر, سفر, fufr,
 peikaur, وغا wugha, هیجا heiija, پرخاش pur-

khaush, جهد furkhaush, خاش khaush, جھد juhd, عجز ajooz, فساد fufaud, کز اغند kuzfha-ghund, کفاح kufauh, کز اغند kuzfshghund, ازرم azrum, زات رعد zaut raad, صرام turaum; غشوم ghushoom, صفدری fufdiré, بکره bukrui, کید keid. *A great, bloody or dangerous war* jahaud akbur, مقاتلت عظیبت mukau-tilluta azeemut, نهيار nuhmaur, نهيان nuhmaun, حماس or حماس amaues. v. *hostility, battle.*—*A sea war* نبرد البحر duré-a jungé, nubburdu'tbuhr.—*Wars* جنگها jung-ha, حروب hu-roob, محاربات muhaurubaut, غزوات ghuzwaut, مغازی mughauzé, معامع mafama.—*The terror of war* مهابت جنگ mohaubut jung. *The hero of war* دلاوار جنگ dilavur jung. *The triumph of war* ظفر جنگ zufur jung. *The strength of the war* جلادت جنگ julaudut jung. *The leader of war* سپه‌دار جنگ sippahdar jung, سالار جنگ salaur jung. [The above, with others of a similar combination, are titles conferred in the East on men of rank, especially in the military line.]—*Trained or skilful in war* نبرد ازما nubburd azma, رزم پیشه ruzzum peeshch, احوال جنگی شناس ahwaula jungé shinaus. *A holy war, a war against infidels* جهاد juhaud, اجتهد ijtihaud, مجاهدده mujauhudeh, غزا ghuzza, مغزی mughza (pl. مغازی mughauzé). *The author of a war* باعث جنگ baafa jung, فتنه انگیز fitneh angeez.

To war or make war جنگ کردن jung kirdun, غزا کردن mubaurizut faukhtun, غزا ghuzza kirdun, جهاد ساختن juhaud faukhtun, مجاهدت نمودن mujauhidut numoodun.

To WARBLE اواز گردانیدن awauz girdané-dun, سراییدن tughurrud faukhtun, سوراى-یدن furaí-édun, رنم turunnim kirdun, رنم runnim faukhtun, خواندن nuwauzish kirdun, خواندن khaundun, خوش خواندن khoosh khaundun, تغنی nughmut purdaukhtun, تغنی tughunné kirdun. v. *to sing*.

A warbler ترنم کننده turunnim koonindeh, سراینده fira-éndeh, خوشخوان khooshkhaun, رنم پیرای runnim peera-é, ترانه پرداز turaunch purdauz. v. *singer*.

To WARD, ward off واندن wa raundun, دفع کردن dufa kirdun, دفع شدن daufa shoosun. v. also *to guard, protect*.

A ward (young person under guardianship) یتیم eeteem (fem. یتیم eeteemut), یتیم وصی eeteema vuffé. v. *pupil, orphan.*—*A ward or district of a*

city امارت شهر imauruta shahur, محلت muhul-lut. v. also *watch, guard, custody, confinement.*—*The wards of a lock* مدنج mudunz, مدنگ mudunk.—*Wardship (guardianship)* وصیت vufféogé, محافظت muhaufizut.—(pupillage) حال یتیم haula eeteem.

A warden وصی vuffé, حافظ hafiz, راعی ra-é, ناظر nauzir, حارین hauris. v. *guardian, keeper.*—*The warden or head man of a society* عرفت urfut, کتخدا kutkhoda, پیشوا peishwa, پیشکار peish-kaur. v. *chief.*—*A church-warden* قایم ka-ém, واهن wauhif, هربد hurbu.

A WARDROBE جامه دان jaumeh dan, رخت خانه khylaat khuzceeh, برفند burfund, صوان suvaun.

WARE, wares اسباب asbaub, متاع mutaa (pl. امتعت imtaat), قماش kumauh (pl. اقمشت akmishut), بیاعت bei-aat (plur. بیاعات bei-a-aut), مال maul (plur. اموال amwaul), بارخانه barkhauneh, سلعت silaat (plur. سلع sula), عرض erz, اثاث afaus. *Small wares* خردوات khorduwaüt, اسباب کبها asbauba kumbeha. v. *pedlary*.

A warehouse مخزن makhzun, خزینه khuzceeh, انبار asbaub khauneh, انبار ambaur, باردان bardaun, کربج kurbuj. v. *storehouse, repository*.

WARFARE حال جنگ haula jung, احوال جنگی ahwaula jungé. v. *war*.

Warily, v. cautiously.—*Wariness, v. caution.*

WARLIKE (skilled in or fit for war) جنگ nubburd azma, احوال جنگی شناس ahwaula jung shinaus.—(brave) دلاور dilavur, تیز دل dilare, غازی مانند ghauzé manend, جنگی jun-gé, احوال جنگی پوند ahwaula jung pivund, بجهاد تعلق nubburd munfoob, الات رزم juhaud ta-alluk.—*Warlike accoutrements* اوزند awzund, اوزند awzshund, اوزنگ awzshunk. v. *accoutrement*.

WARM گرم gurm, حر haurr, هور hurr, نیم گرم neem gurm, معتدل maatudil. *Warm (fiery, furious)* اتشی autathé, محروور muhroor, گرم gurm, تهر tunummur, حر humir, قهر kuhir, تیز مزاج taze mizauj, تیز طبیعت taze tubé-aat. v. *violent, vehement.*—(ardent, zealous) بر رشک pur rishk, رشکین rishkeen, زو غیرت zu gheerut, غیور ghei-oor. v. also *fanciful.*—*Warm hearted* گرم دل gurmdil. *A warm place* گرمگاه

gurmgaub. *A warm climate* گرمسیر gurmfir, *Warm water* گرم آب auba gurm, *جروم* juroom. *Warm bath* گرمابه fautir, فاتور fautoor. *A warm bath* گرمابه gurmaubeh, گرم آب auba gurm. v. under *hot*.

To warm گرم کردن gurm kirdun, گرمیدن gurmédun, گرم کردن haurr kirdun. v. *to heat*. — (*to become warm or passionate*) گرم کشتن gurm gushtun, قهر autashé girdédun, قهر kuhr gooristun, غضبناک شدن ghuzub-nauk shoodun. v. also *to enrage*.

Warmly (with heat) گرمی ba gurmé, حرا hurran. — (*passionately, angrily*) قهر ba kuhr, با با ghuzub, محرورا muhrooran. — (*zealously, ardently*) با با rithk, با غیرت ba gheerut, با دلگرمی ba dilgurmé.

Warmness, warmth (heat) گرمی gurmé, نیم گرمی neem gurmé, حرور taubdaré, نابداری huror, حرارت huraurut. — (*passion, choler*) گرمی gurmé, غضب ghuzub, قهر kuhr, تیز مزاجی taze mizaujé, تیز طبیعتی taze tubé-aaté, دلگرمی dilgurmé. v. *zeal, passion, enthusiasm*.

To WARN نصیحت دادن nuseehut dadun, منبیهت دادن tubeeh numoodun, متنبه کردن motanebeeb girdanédun, پند دادن pund dadun, اکاهدار agahdar kirdun, اکاهانیدن agahanédun, موعظه ساختن muwa-ézeh faukhtun. v. *to admonish, notify*.

Warned اکاهانیده agahanédeh, پند گرفته pund gooristeh, متعظ mutta-éz.

Warning نصیحت nuseehut, پند pund, تنبیه tubeeh, موعظه muwa-ézeh, نذر nuzr, نذری nuzré, منبیهت mumbuhut, زکری zikreh, اکاهداری agahdaré.

WARP (of cloth) اریش areesh, اریش arish, تاره taureh, حبال hubaulut (pl. حبايل huba-él), تار taur, بت butt, پود pood, فرت furt. v. *woof*.

To WARP (become crooked, shrink) معوج ma-ooj gushtun, کوژ کردن goozsh girdédun, منحنی شدن munhuné shoodun, درهم گرفته شدن durhum gooristeh shoodun, نا راست کشتن wahum kushédun, پیچیده شدن peechedun, پیچ کشتن peechedeh shoodun, پیچش نبودن peechiish numoodun. v. *to contract: turn*. — (*to cause to crook, shrink or shrivel*) اعوجاج kuzsh girdanédun, معوج ساختن ma-ooj faukhtun, پیچیده کردن peechedeh kirdun, درهم گرفته ساختن wahum gooristeh faukhtun, درهم کشیده کردن durhum kushédeh kirdun.

Warped, warp معوج ma-ooj, منحنی munhuné, پیچیده peechedeh, درهم کشیده durhum kushédun, واهم گرفته watum gooristeh, غیر در خط na rauff gushteh, راست کشته ghire-a dur khutta mustukeem.

A WARRANT (commission or order) استقلال istiklul, حکم hookum, امر amur, سپارش sipaurish, برات buraut, اهد ahd, فرمان furmaun, بیزاری munshoor, بیزاری beezauré.

To warrant (give authority) استقلال دادن istiklul dadun, فرمان گذار کردن furmaun guzaur kirdun, حکم دادن hookum dadun, عهد و عهد او امر گردانیدن ahd ou amur girdanédun. — (*to exempt, secure, privilege*) برات دادن buraut dadun, منشور بخشیدن munshoor bukhshédun, بیزاری دادن mu-auf faukhtun, ساختن beezauré dadun. — (*to prove, attest*) حجت dulaulut ou isbaut numoodun, تصدیق hujjuta burhaun kirdun, شهادت و اقرار دادن tufdeek faukhtun, ساختن shuhaudut ou ikraur dadun. v. also *to justify*.

Warrantable محلول muhlool, حلال hulaul, شرعی shura-é, حقیقی hukeeké, حق huk, طایب ta-éb. — (*justifiable, right*) واجب vajib, صالح faulih, راست rauff, لایق la-ék, مستوجب mustoojib, سزا suza, قابل مبرر شدن kaubila muburrur shoodun, واجب التزکیت vajibu'l'tuzké-ut. v. *proper, just*.

Warrantableness شریعت shuré-at, راستی rauffé, قابلیت مبرر sha-éftugé, شایستگی shalaah, صلاح suzawauré.

Warrantably بالاحلال bi'l'hulaul, با راستی ba rauffé, با صلاح ba shalaah, مقرر bur wujha kaubila mukurrur shoodun, با موافقت ba muwaufikut, مبرر muburrur, محلول muhlool, حلال hulaul. v. *warrantable*. — (*authorized*) مستقل mustukull, اثبات (proved) musboot, از حجت musjuzul, مشهور mush-hood, برهان uz hujjuta burhaun mushrooh.

A warranter (one who gives authority) حکم hookum guzaur, فرمان furmaun furma, امر amur duh. v. also *surety*.

Warrantise, warranty (authority, commission) استقلال کلی istiklula kullé, عهد ahd, سپارش sipaurish, منشور munshoor, کفالت kufaulut, کفیل kufeel, متکفل mutukufful, پائندانی pa-éndauné.

A WARREN (for rabbits) حصار جهت پزنگري hisfaura jshut puzshunguré.

A WARRIOUR جنگى jungé, بهادر bahau-dur, مبارز shahfuvvaur, غازی ghauzé, مبارز mobauriz, پهلوان pihluvaun, نبرد ازما nubburd azma, بطل جدار judaur, مجاهد mujauhid, batal, صاحب دلبري kundawur, ديلارé, صغدر murduma dilavur, fuf-dir. v. soldier.

A WART زخ zshukh, اثرخ azshukh, كندمه kundumeh, كندومه kundoomeh, پالو pauloo, منكل mungul. — Warty زخ دار zshukh dar, پركندومه pur kundoomeh, زو پالو zu pauloo. — Wartwort, v. spurge.

WARY صاحب احتياط fahib ihté-aut, زو zu intibauh, اهل بصيرت ahla buseerut, محتذر muhtuzir. v. cautious.

WAS^P بود bood, شد shood, ^A كان kana.

To WASH غسل کردن ghull kirdun, شستن shustun, شويندگی کردن shooi-édun, شستن شست و شو ساختن shoo-éndugé kirdun, مسيدیدن mujédun, مسيدیدن muscedédun, تويص کردن tumwees kirdun, شوص کردن maws faukhtun, شواش کردن shaws kirdun, اشردن ashurdun. — To wash the body استحمام ساختن istihmaum faukhtun, غسل تغسل ساختن ghusla tun kirdun, توشل ساختن tughushul faukhtun, بدن شستن budun shustun. v. to bathe. — To wash clothes جامه شست کردن jaumeh shust kirdun, نسك ساختن nufik faukhtun, لباس رخص mulik kirdun, ملق کردن libaus ruhaz faukhtun. To wash the feet تقريص کردن ghushla pa-é kirdun. — To wash or rub with the tips of the fingers تقريص کردن tukrees kirdun. To wash the hands دست رخص doft rukhs kirdun, ابدست ساختن doft faukhtun. To wash one's hands of any thing دست باز داشتن doft baz daushtun. — To wash with cold water با آب سرد غسل کردن ba auba furd ghull kirdun, مقرر ساختن muktir faukhtun, مبترد ساختن ibтираud kirdun, مبطريد ساختن mubturid faukhtun. To wash with warm water با آب گرم شستن ba auba gurm shustun, مهم کردن muhim kirdun. To wash the groin مستوغل کردن mustooghul kirdun. To wash (clothes, head, hands, &c.) badly, without cleaning them تلجن ساختن zughs kirdun, تلجن ساختن tulujun faukhtun. To wash or gargle the mouth تفرغ کردن ghurghureh faukhtun, رنگ کردن runk kirdun, رنگين ساختن rungeen faukhtun, با

با ابرناب شستن ba aubrunk shustun, To wash the black-moor white جلاب کردن jung julaub kirdun.

A wash (cosmetick lotion) اب رنل auba runk, سپيده fipeed aub, سرخاب furkhaub, گلگونه gulgoon, گلگونه گلگونى gulgooneh, گلگونه گلگونى gulgooné. v. paint, colour: also marsh, fen. — A wash-ball گلی خوشبوي gilé khooshbooî. A wash-hand بافون دست شوي doft shooî, ابلجامه aubjaumeh.

Washed مغسول mughfool, شسته shusteh, مرخوض murkhooz, غسيلت ghuseelut, غسيلت ghuseel, رخيص rukheez. Dirty water in which any thing has been washed غسالت ghufaulut.

A washer غسال ghaufil, غسال ghuffaul, جامه شوي shooi, شوي shooi, شوينده shuvéndeh, حواري huwauré. v. bleacher. — A washer of dead bodies غسال غسالت ghuffaul, مرد شوي murd shooî.

Washing شوي شوينده shoovéndeh, شو shoo. — A washing-tub or vat اجانت ijaunut.

Washy آبى aubé. v. watery. — (moist) تر tur, نيمدار nimdar. v. damp: also weak, unsolid.

A WASP زنبور خر zumboor khur, منج munj, شغور shufoor.

Waspish تيز طبيعت taze mizauj, تيز مزاج tubé-aat, بد سكال bud sigaul, كينور keenwur. v. malignant, peevish. — Waspishly با تيز مزاجى ba taze mizaujé, بد خواهانه bud bur wujha bud sigaul, تيز مزاجى taze mizaujé, بد خواهانه bud khauhaunch. — Waspishness تيز مزاجى taze mizaujé, بد خواهانه bud khauhé. v. malignancy.

To WASTE (consume, diminish) اسراف کردن israuf kirdun, تلف ساختن tuluf faukhtun, برباد ساختن burbaud faukhtun, افنا نمودن ifnaa numoodun, اكل و بلع ساختن za-é-a kirdun, كم کردن kum kirdun, كاستن kauftun. v. to destroy, spend, wear. — (to be in a state of consumption) متلى شدن mutluf shoodun, افنا كردیدن ifnaa girdédun, تلف يافتن itlauf é-aftun, اسراف پذيرفتن israuf pizzeeruftun, كم شدن kum shoodun.

Waste (desolate, uncultivated) ويران veeraun, خراب khuraub, مخروب mukhroob, جريده ju-reedeh, برباد برباد burbaud, داده burbaud dadeh, نا معبور mustoohish, وحش wuhish, نا ماامبور na maamboor, بى تعبير bé taameer. v. desert; also useless, superfluous.

Waste (consumption) اسراف itlauf, اسراف israuf, نقص nuks, نقصان nukfaun, زایل za-él. — A waste (desolate or uncultivated ground) ويرانه

veeraunch, بیان. eebaun, وحشت wuhshut. v. *desert*: also *prodigality*: *lofs*.

Wasted مسرونی musroon, برباد burbaud, داده dadeh, اسراف israuf kirdesh shoodeh.

Wasteful (destructive) مفسدت mufsudut, تخریب kena tukhreeb koonā, انهدام inhidaum fauz. v. *ruinous*.—(lavish, prodigal) مسرفی musruf, مبذر mubazzir, معذل mu-ezzil, متلف mutlaf, تودر tuwuddir. — *Wastefully* (prodigally) مبذرا mubazziran, با اسراف ba israuf, حال israuf, اسراف wastefulness, مبدزی mubazziré. — *A waster*, v. *prodigal*.

To *WATCH* (not to sleep, to wake) بیدار شدن beedaur shoodun, تیغظ کردن tei-ukkuz kirdun, سهرت بودن suhraun shoodun, سهرت سهران fuh-rut boodun, متیغظ شدن mutei-ukkuz shoodun. (to keep guard) نگهبان شدن nigahbaun shoodun, دیدبان شدن nigahbauné kirdun, دیدبان deebbaun shoodun, دیدبانی نمودن deebbauné numoodun, نوبت کردن noobut kirdun. (to be vigilant or attentive) مشغول شدن mushghool shoodun, چشم و گوش دادن chushum ou goosh dadun, متیغظ بودن agauh shoodun, متیغظ شدن mutei-ukkuz boodun, قائم شدن ka-ém shoodun. — *To watch in order to deceive* مهتبل کردن muhtubil kirdun, کھین ساختن kumeen saukhtun.

A watch, watchman پاسبان pausbaun, دیدبان deebbaun, نگاهدار nigahdar, نگهبان nigahbaun, نوبت noobut, دیدوان deebwaan, هرکش hurkush, حارس hauris. *A watch-tower or watch house* نوبتخانه pausbaun khauneh, نوبتخانه noobutkhauneh, نگاهخانه deedeheh gah, نگاهخانه nigahkhauneh. *A watch or period of the night* جووشوش jooshooosh, جزعت juzaat. *Two watches* (or fourths) of the night دو پهر شب doo puhra shub. v. *under night*.—*Watch* (forbearance of sleep) عدم عدم fa-at, ساعت نامہ fa-at nameh, تفتہ tushteh, بسیطه buseeteh. *A horizontal watch* افاتی ifauké. — *A watch-maker* ساعت ساز sa-at kirdesh, تفتہ gur. *Watched* منظور munzoor, دیده deedeheh.

A watcher (one who observes or attends) ملاحظه mulauhzeh fauz, اشتغال ishtighaul duh, نظر کردن nuzr koonindeh, نظور nuzoor. v. also *overseer, watch*.

WATCHET کبود kubood. v. *blue*.

WATCHFUL اهل انتباه beedaur, اهل انتباه ahla intibauh, آگاه دار agauh dar, آگاه agauh dar, ساهر fauhir, ساهر fauhir, قائم ka-ém, قائم ka-ém, بصیرت zu buseerut, ملاحظه ahla mulauhzeh, مشغول mushghool, مشغول mushghul, اشتغال ishtighaul numā, مستیغظ musteikiz, بیدار zu nigauh. v. *wakeful, vigilant, attentive*.

Watchfully با بیداری ba intibauh, با نگاه و شغل ba nigauh ou shughl, مستیغظ musteikizan. v. *vigilantly, carefully, cautiously, attentively*.

Watchfulness بیداری beedauré, انتباه intibauh, ملاحظه agauhé, آگاهدار agauhdaré, بصیرت buseerut, اشتغال ishtighaul. v. *vigilance, caution, attention*.

Watching بیدار beedaur, زنده دار zindeh dar, ساهر fauhir, سهرت suhraun, سهرت fuhrut (plur. fuhraur). v. *watchful, vigilant*. — *Too much watching* کثیر السهر kuseeru's'fuhir.

WATER آب aub, او auv, ماء maa, ماء mat, ماء امر taumoor, ماء امر taumoorut, ماء امر muluka amr, عتیق ateeq, جراب juraub, زوان zuvaun, بوج buj, آب abaub. *Running water* ضلل maa jaure, جاری aub rouvaun, ماء متسبب nujil, نجل kharkhaur, ماء متسبب maa mutufub. *Water flowing in the form of a chain* سلسل سلسبیل fultubeel, سلسل سلسل fultul, راسم raufim. v. *meander*. — *Stagnant water* آب استاده aub istadeh, ماء جامد maa jaupmid, اخان burkut, ماء برکت maa burkut, فاحم baurkeen, بارکین ghudeer, غدير ikhauz, رزن ruzn, رزن ruznut. v. *ditch, marsh, pool*. — *Pure, clear, or sweet water* آب زلال auba khoosh ou nikaukh, آب قراى maa kurauf, ماء صافی maa saufé, آب خضم khuzam, نفعی nufees. *Thick, stinking or unwholesome water* شور زهراب zuhraub, آب شور auba shoor, ماء ملخوم ma-aa, مع maa, ماء ایل maa a-el, خوراب chirkaub, خوراب khooraub, ماء ملوث aub aloodeh, ماء ملوث maa mulawwus, رداع rudaa. *Rose-water* گلاب gulaub, ماء الورد ma-u'l'wurd. *Salt water* تلخاى tulkhau. v. *salt*. — *Water oozing or dropping through crevices* خرابابه khuraubaubeh, تراب turaub, مزی muzé. *Any mound, dike or dam for confining water* بندر بوندوogh, خوراب khore-aub, حبس hubus, *To draw or raise water* آب برداشتن aub butdaushtun, آب کشیدن aub kushédun. *A carrier or drawer of water* آبکش aubkush, سقا سقا fauké, سقا faukut. *Cold water* آب سرد auba

furd, قورور kuroor. *Warm water* گرم آب auba gurm. v. under. *warm*. — *A watering trough* آبگور aubgoor, قور kuroo. v. *trough*. — *Water or lustre (of a diamond, &c.)* آب aub, کوبک koukub. *Gems of a fine water* جواهر ابدار jawhura aubdar. — *Water overflowing the surface of ground* غیل gheil, طسل tufl. *Water running with great noise* هرهوور hurhoor. *Water running in aqueducts* لبب lubub, لوبب lawbub. *A water closet* الخانه aubkhaunch ادب خانه adub khaunch, بیت الفراغ beetu'l'furaugh. *A watering pot* آبگیر aubgeer. *Any vessel or place for containing water* ابدان aubdan, آبکند aubkund, آبگیر aubgeer, برج آبی burja aubé. v. *reservoir*. — *Any place through which water passes* طریق ruhaw, آبگذر aubguzr, ابراه aubrauh, تریق tureeka maa. v. *canal, conduit*. — *A draught of water*, آبشخور aubishkhore. — *A spring of water* آبکھیز aubkheez, ما نبع maa nuba. v. *spring*. — *A keeper of water* ابدار aubdar. *A watering place* آبگاه aubgah, آبگان aubgaun. *Barley water* ما الشعیر ma-u'sh'fha-ér. *Honey water (a kind of mead or metheglin)* ما العسل ma-u'l'afil. *Rain water* ماء مطر maa mutr. *Slime of water* طثرت tufrut. *Water covered with fenny weeds, &c.* عذب azub, طثرت tufrut. *Water lentils or weeds* عذبت azi-but. *A water-snake* مار آبی maura aubé, مارالبحر mauru'l'buhr. — *A torrent or flux of water* سیلاب seilaub, جریب jiré-ut. v. *torrent*. — *To pour out water* آب کردن aub reezaun kirdun, آب ریختن aub reekhtun, سلسله کردن silsilch kirdun, دفق ساختن dufik faukhtun. *To be full of water* آبسیر شدن aubseer shoodun, سیراب seeraub boodun. — *To let in water (to leak as a ship, &c.)* آب درون پذیر شدن aub duroon pizzeer shoodun, موه موه کردن moo-uh kirdun, موه موه ساختن mooh faukhtun, راعه نمودن raeeh numoodun. *Bilge water (in a ships hold, &c.)* فنطیس funtees. — *A rock appearing above water* هادیت haude-ut. — *A valley through which water runs* زناوب zunaub, زناوبت zunaubut (plur. زناوب zuna-éb. — *A water-fall* آبشیب aubsheeb, زناوبت zunaubut. v. *cascade*. — *A water mill* آسیا abe-a aub, ناغور na-oor. v. *under mill*. — *A water wheel (for watering fields, gardens, &c.)* دولاب doolab, چرخ chirkh, منجنون munjunoon. v. *wheel*. — *A water-dog* هبکت hubkut. — *A water-fowl* مرغ آبی murgha aubé. — *A water lily* ابو aboo. *Water cresses* پندو pundoo. v. *cresses*. — *A waterman* ملای mullauh, سفیند mullau-ha fufeench. *A water-melon* ابدان aubdan, سبزه سبزه fufinjah. v. *melon*. — *A water-work* شادروان

شادروان shaudrouvaun, چین بند chuminbund, زربیت zurbé-ut, زهاب zuhaub. — *Water-gruel* شوبا shoo-ba. v. *gruel*.

To water (sprinkle with water) شاد آب ساختن shadaub faukhtun, آب پاشیدن aub paushedun, آب پاشی کردن aub pauhé kirdun, آب پاش شدن aubé-aur shoodun, تر کردن tur kirdun, آبکار شدن aubkaur shoodun, تبلیل کردن tubleel kirdun, تویر کردن tuwurrukh faukhtun. (*to supply with water for drink*) آب دادن aub dadun, تسقیب iska faukhtun. (*to take in water as a ship, for drinking &c.*) پذیرفتن bejahauz aub pizzeeruftun, در کشتی آب گرفتن dur kishté aub gooriftun.

A waterer آبپاش aubé-aur, آب پاش aub pauh, شاد آب کونده shadaub koonindeh.

Watered (sprinkled) با آب ba aub pau-shédeh, تویر tuwurrukh. (*supplied with water to drink*) آب پذیر aub pizzeer.

Wateriness حال آبی haula aubé, نم nim, نمانکی nimnauké. v. *moisture, humidity*.

Watering (giving water) آب بخش aub bukhsh, آب پاشی aub pauhé. (*sprinkling*) ماء دھ maa duh.

Watery, waterish ابدار aubdar, آبی aubé, آب پیوند mait-é, نمکین nimkeen, ماء منسوب maa munsoob. v. *wet, moist, humid*. — *Watery-coloured* آبکین aubgeen. *A watery place* آبگاه aubgah, طرح turukh. — *Watery (insipid, tasteless)* بی مزه bé muzeh, لذت bé luzzut, غیر ذوق ghire-a zook.

To WATTLE (bind with twigs) با شاخ و با شاخ او kyndryk buftun, از شاخ و قندرق بافتن (to plat twigs) shaukh ou kyndryk bauftun, شاخ و عصیت باهم shaukh ou uscui-ut bahum nufij kirdun. *A wattle or a number of twigs wattled together* بون burn, قفس kufus.

A WAVE موج mooj (plur. امواج amwauj), کھیزاب kheezaub, آباب abaub, ستونه futooneli, فلک fuluk, مور mawir, تیار tei-aur, نره nurreh, راکت rookut, خب khubb, غوطه ghoot, غوطه ghootch, هنک hunk. — *The danger of the waves* خطر امواج beema mooj, مستعارف mustaarif. *Tossed by the waves* مایج ma-éj. *The dashing of the waves* متوج mutumawij, تلاطخ خیزاب tulautuma amwauj, متاعلج muta-attym, متاعلج kumis. *The dashing of the waves*

and the agitation of the stormy sea و تراکم امواج و turaukuma amwauj ou tullautuma buhra muwauj.—Cutting the waves (as a ship, swimmer, &c.) مخر mukhir, مخور mukhoor.

To wave (beckon by waft or signal) اشارت کردن ishaurut kirdun, غمز ساختن ghumz faukhtun, نشان نبودن و alaumut zudun, نشان نبودن nishaun numoodun ou laundun.—(to play loosely, float back wards and forwards) اینجا اینجا einjau aunja jumbaun shoodun, هفس کردن hufs kirdun, جنبیدن jumbédun, تنغص nurmoodun, نمودن launden, tunughghus kirdun. To wave from side to side in walking خرام کردن khyraum kirdun, لنجیدن lunjédun. To wave (put off for a time) دیر واداشتن wapus andaukhtun, واپس انداختن deir wadaushtun. v. to delay.

To WAVER (be unsettled or inconstant) بی بی na pa-édar boodun, نا پایدار بودن bé kuraut shoodun, نا پایدار بودن pa-édar boodun, اضطراب داشتن iztiraub dauhtun, متردد turuddud numoodun, تردد کردن muturuddud shoodun, مضطرب بودن muzturub boodun, دو دل شدن doo dil shoodun, سبکساز شدن subuk pa-é ou subukfur shoodun, حول کردن hawl boodun. v. to fluctuate. A waverer صاحب تردد fahib turuddud, اهل اهلا doodil, و اضطراب zu iztiraub.

Wavering قرار بی بی na pa-édar, و اضطراب zu iztiraub, مضطرب muzturub, دو دل na ka-ém, متردد muturuddud, سبکساز شدن subukpaï-é ou subukfur, نا ثابت na faubit, بی ثبات bé subaut, نا ثابت na faubit kudum, غیر ثابت یای ghire-a faubit pa-é, غیر موثوق ghire-a mawfook. v. inconstant.

Waving, wavy (rising in waves) مستغرق mustaarif, موج نما mouj numaa, خیزاب ساز kheezaub fauz, متاظم muta-attym, مرد muridd.—(playing to and fro) اینجا اینجا einjau aunja jumbaun, حص hufs.

To wawl, v. to cry, howl.

WAX موم moom, شمع shuma, شها shuma. Bees wax شمع عسل shumaa asil. A wax candle موم moom, شمع shuma, شها shuma. A candle of camphirated wax شمع کافوری shumaa kafooré. Sealing wax موم خموم teena mukhtoom, ختام khytaum, A wax-candle maker شمع shumaa, مومجی moomjé.

To wax (cover or smear with wax) موم کردن mushumma kirdun, تشمع ساختن tushmé-a faukhtun.—(to join with wax) با شمع بیوستن ba shu-

ma pivustun, با ختام بند کردن ba khytaum bund kirdun. v. to seal.—(to grow, increase) رستن rustun, ناشی بودن naubit shoodun, افزون naushé boodun, زیاده شدن zé-audeh shoodun, افزون afzoon gushtun.—Waxed مومجی mulhumma.—Waxen زو شمع zu shumaa, ساخته uz moom faukhteh, شمع shuma-é.

A WAY راه راه ruh, ره ruh, طریق tureek, سبیل subeel, رهگذار ruhguzaur, سبیل semt, مسلک musluk. v. road, path, journey.—(method, manner) روش rouvish, طریق tureek, اسلوب nizaum, نظام wujuh, وجه dustoor, دستور usloob (plur. اسالیب asaleeb), طور husb, اشکال plur. اشکال shukl, متوال munwaul, شکل shukl (plur. اشکال ashkaul), رسم rufm, صورت foortur, سبیل turz, طرز صورت foortur, رسم rufm, سبیل subeel, قاعدت peishnihaud, پیشنها ka-édut. v. mode, custom, practice.—A high way شاهراه shahrah, راه راه ruh, راه کعبه rauha kubeer, راه راه tureeka aum, ام الطريق ummu't'-tureek, شاعر shaura, وهم wuhum. v. high-way.

—A narrow or difficult way تنگ tunk, تنگ راه rauha tunk, سخت دشوار semta dushwaur. v. pass.—A way planted with trees ام النجوم chungulistan. The milky way کاهکشان kauhkushaun. Knowing the way راهدان rauhdaun. Showing the way راهبر rauhbur, راهبر rauhnuma, راهبر rauhguzaur. Finding out the way راهیاب rauhé-aub.

To depart from the right way (morally or religiously) also, to lose the way (take the wrong road) از طریق uz tureeka mustukeem khurooj kirdun, گمراه شدن gumrauh shoodun, بدراه شدن berauh boodun, بیراه بودن budrauh shoodun. To direct into the right way (show the road) دلالت کردن rauh numoodun, راه نبودن dulaulut kirdun, سبیل صواب semta fuwaub numoodun, دلیل طریق شدن duleela tureeka shoodun.—(to guide or convert morally or religiously) ارشاد huda-é-ut kirdun, ارشاد rauhid girdanédu, رشاد رشاد numoodun, رهشاد rauhnuma-é rashd ou fudaud shoodun, رشاد و صواب نبودن rashd ou fuwaub numoodun. In the way of the Lord در.

در tureeka huk, سبیل اله fi subeelillah, حسب اله husbutan lillah. In a lawful way شرعا behusbu'sh'shura, شرعا shuraan. A keeper of the ways راهبان rauhbaun, راهبان rauhvaun. A carriage-way راه arabeh rauh. A horse or bridle way اسب راه asb rauh. A foot-way پای pa-éh rauh. v. path.—A by-

Weakly (feebly) بطور زبون bila kuwwut, betoora zuboon, ضعیفا za-éfan, بی توانی bé tuvvané. v. *to weak*.

Weakness (of body) سستی zubooné, fusté, عجز aduma kuwwut, ضعف zaaf, عاجز ajiz, وهن wuhn, هبتت hubtut, فسخ fufikh, خور khawwur, وطوطه wutwuteh. *Weakness of mind* العقل ضعف zaafu'l'akl, رکاکت rukankut, قننه fitneh, فیالت fé-aulut, ضجعت zujaat. *Weakness of sight* خفش khufush, سہا دیر fuma-decr. v. *dimness*.—*Weal*, v. *happiness, prosperity*.

WEALTH مال maul, مالداري mauldaré, مالیت maulé-ut, اموال amwaul, غنا ghuna, غنیمت ghuñcemut, کثرت الہال kufrutu'l'maul, توانگری tuyvanguré, دولت dowlut, رزق ryzk, ماملک amlauk, املان mulk, ملل arzauk, ماملوک maumuluk, خیر kheir, نعمت namut, نعیم na-ém, محاش muhaush, فقر wufr, قننه fitneh, ورق wurk, خواسته khauf-teh, رم rimm, نفعیت nufecut, نفیس nufees, حلق hylk, اثاث afaus, سواد fuwaud, ضرقت zurfut, ضرر zurrut, کحل kuhl, فاضل fauzil, فاضلت fauzilut. v. *opulence*.—*Hereditary wealth* اہل خانہ ahnu'l'maul, کھانماun, مال موروٹ maula mawroos. *Ill got wealth* ہواشت huwauht, مہاوش muhawush.

Wealthily با مال ba' maul, بر وجه مالدار bur wujha mauldar, با غنا ba ghuna. — *Wealthiness* مالداري mauldaré, مالدار mauldaré.

Wealthy اہل مالدار mauldar, اہل مالداري mauldaré, مالی maulé, مال amwaul, وشکرده wushkirdeh, واشع النعمت wushfa-u'n'namut, مثر musmur, غنی ghuné, توانگر tuyvangur, دار ma-éh dar. v. *rich, opulent*.

To WEAN (put from the breast) تہیم ساختن tubheem faukhtun, قطع kuté-a kirdun, قطع uz sheer kuta numoodun, از شیر قطع نبودن kuta aanu'l'irzaa kirdun, عن الارضاع کردن mun-tufuj kirdun, منسج کردن fufaulut faukhtun, فسالت ساختن futim kirdun. *Ready for weaning (as a colt)* افطام iftaum, فطام futaum. *To wean from any thing* از پیشنہا قطع کردن uz peishni-haud kuta kirdun, منفصل ساختن khooi munfuful faukhtun, تہیم عادت کردن tubheema audut kirdun.

Weaned قطع kuté-a, فطیم futeem, منفصل munfuful, منقطع muktoo-a aanu'l'irzaa. — *Weaned from any habit* از پیشنہا منقطع کردن uz peishnihaud muktoo-a, منفصل khooi munfuful.

A WEAPON حرب الuta harb, پیکان peikaun, تبر harbeh, سبیل seif, تیغ teer. v. *arms, sword, spear, arrow*.—*Weaponed* زو سینف zu seif ou alut, دار الuta harb dar, اہل پیکان ahla peikaun. v. *armed*. — *Weaponless* بی سینف bé seif ou alut. v. *unarmed*.

To WEAR, wear out (a garment, &c.) فرسودن faí-édun, فرسانیدن fursanédun, فرسودن furfoodun, سحقی کردن fuhik kirdun, انہاج inhauj faukhtun, اہما کردن ihma kirdun, اتلاف ساختن itlauf fukhtun. v. *to consume: harass*. — *To wear down (ground with the feet, &c.)* پاییدن pai-édun, دھک کردن duhik kirdun, دوس ساختن daws faukhtun, تویع کردن tavké-a kirdun. — *To wear or be clothed with* تلبس کردن mulubbus shoodun, تلبس شدن tublus kirdun, پوشیده بودن poshédeh boodun, پوشش تن داشتن poshissha tun daushtun. *To wear shoes* نعل کردن na-él kirdun, تنعال نبودن tunaal numoodun. *To wear or have the appearance* صورت بودن wujuh daushtun, وجہ داشتن numodun, نمایش داشتن numa-ésh daushtun, روی rooi numoodun, سیما داشتن seema daushtun, *To wear or be consumed* فرسودن furfoodun, فرسوده furfoodeh boodun, سح شدن muhh shoodun, ساییده بودن faí-édeh boodun, حلوقت inhauj شدن hulookut gushtun, کشتن shoodun, متلف بودن mutluf boodun.

Wear, wearing (clothing) پوشش poshissha, لباس libaus. v. *apparel*. — *Wearing or consuming* فرسندہ fursindeh, مخلق mukhlik, انہاج inhauj.

A wearer (of apparel) پوشتن دار poshtun dar, اہل لباس ahla libaus. v. *consumer*.

WEARINESS, wearisomeness ماندگی maundugé, حال مانده haula maundeh, تعب taab, اتعاب itaub, عنا ana, خبال khu-baul. *fatigue, lassitude*. — *(impatience of any thing tedious or irksome)* بیزار beezaur. v. *tediousness*. — *Wearisome* ساز مانده maundeh fauz, تعب tabaun koonindeh. v. also *tedious, troublesome*. — *Wearisomely*, v. *tediously*.

Wear, wearied (fatigued) مانده maundeh, ومانده wamaundeh, خستہ khusteh, اگaur, تعب taab, تعب taabaun, بیانده bumaundeh, معتوب maatoob, حسر huseer, اویدم awédeh, زکید zukeed, زکید zuku-keed, روq. *(impatient or tired of any thing)* ازبغ bezaur, ابدہ bejaun aumudeh, *To weary (tire, fatigue)* مانده کردن maunde kirdun, افکار ساختن afgaur faukhtun, تعب کردن taabaun kirdun, اویدن awédun. *(to*

WEDLOCK نکاح nikauh, عروس aroos, حال
زوج hault' zoój, ضر zurr. v. marriage.

WEDNESDAY چار شنبه chaur shumbch,
يوم الاربعه é-oomu'l'arbaah.

A WEED خس khus. — A poisonous weed خس
نبات زیانکار beefh, بیش khufa zuhrnauk,
nubaut'a zé-aunkaur. — Weed, weeds (habiliments)
پوشتن poshtun, جامه jaumch, لباس libaus. v.
clothes, garment, mourning habits. — To weed خس
خس khus burkundun. — A weeder خس
برکننده khus burkunindeh. — A weeding-book
داسکاله daskaleh, ترشت turshut. — Weedless
بی خس bé khus. — Weedy پر خس pur khus.

A WEEK هفته huftch, اسبوع usboo-a (plur.
اسبوع afabé-a), هفتک huftuk, جمعه jumaah.

Weekly (every week) هر هفته hur huftch, کل
در هفته یکبار (once a week) kull usboo-a.
فرد نوبت فی اسبوع furd noobut fi usboo-a.

A WEEL (wicker-basket for fish) ماهی سپیدی
mauhé sipudé. v. also whirlpool.

To ween, v. to think, imagine.

To WEEP اشکبار شدن ashkbar shoodun,
دمع ریزان شدن giré-aun boodun, دما
duma reezaun shoodun, دماان کردن
dumaan kirdun, تدمع dumoo-a faukhtun,
تدمع humma kirdun, هبع ساختن
nimdeedch shoodun, نهدیده شدن
nimdeedch shoodun, عبران شدن abraun
shoodun, بکی کردن buké kirdun, تدمع
tudme-a kirdun, خرجیدن khurjédun,
سوکیدن gurcezedun, گریستن gureestun,
foogédun, سخونت کردن fukhoonut kirdun. v.
to cry, lament.

Weeping اشکبار ashkbar, اشک ree-
zaun, بکی buké, نالان giré-aun ou
nalaun, نهدیده nimdeedch, دماان
duma-an, گریستن gurci-éndeh,
عابر abir, عبران abraun, هبع humma,
hauma, لک lukkh. Prone to weeping هرع
hurma. — Weeping bitterly
تخفلف tuhufful. Weeping eyes نهدیده
nimdeedch, چشم نهکین chushuma
nimkeen. — A weeper اشک ریز ashk reez,
کریان giré-aun ou nalaun fauz.

To ween, v. to know. — Weevil, v. grub. — A
west, v. stray: woof. — Westage, v. texture.

To WEIGH (examine by the balance) سنجیدن
funjédun, سنجیده میزان کردن mee-
zaun kirdun, بیزان کشیدن bemizaun kushédun,
وزن ساختن wuzn faukhtun, وزنه کردن
wuzneh kirdun, سنجیدن fukhtun, سخته ahun-

ahikhtun, سخته ahikhtun, گرانیدن gira-
nédun, گراییدن girai-édun. (to be equal to in
weight) ترازو humfunk shoodun, turauzoo kirdun,
معادل شدن ma-adul shoodun, معادلت نمودن
ma-adulut numoodun, دنگاندن dunkadun shoodun. (to examine in
the mind) بدل bekhautir funjédun, وزین الی bedil meezaun kirdun,
اندیشیدن wuzen-u'r'ra-é numoodun, اندیشه کردن
pindaushtun, پنداشتن andeeshch kirdun. v. to ponder, consider. — (to be
of importance) مهم و لازم شدن muhim ou lauzim
shoodun, مصلحت بودن muhimma mushtuhut
boodun, اندیشیده شدن guraun andeeshédch
shoodun. To weigh anchor لنگر برداشتن lungur
burdaushtun, انگر کشیدن angur kushédun,
مرسات براریدن murfaut burawurdun. To weigh
or bear heavy ثقیل شدن fukeel shoodun, کران
guraun boodun. — To cause to weigh
وزن گردانیدن funjanédun, سنجانیدن
girdanédun. To weigh exactly درست عیار کردن
durust a-é-aun kirdun. Those who weigh exactly
راست عیاران durust a-é-araun, راست عیاران
raust a-é-araun.

Weighed سنجیده mouzoon, سنجیده funjédch,
سخته fukhtch, سخته ahikhtch, سنجیده ahunjédch.
Weighed in the balance سنجیده bemizaun funjédch.
Weighed (considered) اندیشیده andeeshédch,
پنداشته pindaushtch. (tried) آزموده azmoodeh,
مجرّب mujurrub, سنجید munujjud.

A weigher سنج wuzn fauz, وزن ساز funj, سنج
wuzne dar, وزنه دار wuzzaun, وزن wuz-
nulé, پیمای peema. A weigher of words (an ora-
tor) سخن سنج fukhn supj.

Weight وزن wuzn (plur. اوزان awzaun), ثقل
baur, بار gurauné, کرانی (p. اقبال askaul),
توام tumauum. Of just weight توام الی avk. Of just weight
وزندار wuzndar, درست عیار durust a-é-aun,
مستقیم عیار mustukeem a-é-aun. Of
the same weight هبسنل humfunk, عدلت ydlut.
Balancing any thing in the hand to guess its weight
وزن ruzn, ثقل fukl. — A weight (whatever is put
into a scale for weighing any thing) وزنت wuznut,
سنج funjeh, رمانت rummaunut, مثقال miskaul,
سنج funjeh. Marking weights according to standard
عیار a-é-aun. Standard weights عیار توام a-é-aura
tumaun, درست عیار a-é-aura durust, مستقیم
a-é-aura mustukeem. — Weight (gravity, heaviness)
سنکینی gurauné, ثقل fukl, ثقلث fuklut, سنگینی
fungcené. (authority, importance, power) قدرت

neek rou. *Well or ill* خير و شر kheir ou sharr
Is all well over? انجام خوش يافت anjauma khoosh
 é-ast? عاقبت خير داشت aukubuta kheir dausht?
Well nigh نزديك nuzdeek, تقريباً tukreeban,
 غالباً ghauliban, فى الغالب fi'l'ghaulib. *As well*
 as هم hum, همچنانکه chunaun, humchu-
 naunkeh, همان humaun. *Well to pass* مالدار
 mauddar, زو غنيمت zu ghuneemut. v. rich.

WELLADAY! دريغا dureegh! دريغا! ol ah! ايها ei-yuha!

WELLBEING اقبال ikbaul, دولت dowlut, بخت
 fa-adut, بختيارى bukhté-auré, بخت
 bukht, بركور burkhore, مسيرت meisurut. v. pro-
 sperity, happiness.

WELL-BORN نيك pauk nizshaud, پال اصل
 neck afl, اصل زاده afl zaudeh. v. noble.

WELL BRED ادب adub goorifteh, خوش
 neek-khoos, صليقه fuleikch, نيكخوي
 khush khufaul, ظريف zureef. v. polite.

WELL-NATURED خوش خوي khoosh
 khoos, خوش لطف luteef mufhrub, خوش
 khoosh tuba. v. good-natured.

WELL DONE! خوشا خوشا khoosha khoos-
 sha! به buh! مرچبا murhuba! افزين afreen!
 شاباش hubbuza! حبذا tooba! طوبى pukh!
 shabaush! ويك weika bur too! ويك weika
 zuh! زهي zuhé! نعمت na-éma! نعم na-émut!

WELL-FAVOURED خوب روى khoob rooi,
 جميل jumeel. v. beautiful.

A WELL-WISHER خير خواه kheir khauh,
 نيك neek khauh. v. friend.

A WELT زه zih, رزه rizfheh, کنار kunaur,
 با zih araufun. v. border, edging. — *To welt*
 با zih araufun.

To WELTER غلطيندن ghultédun. v. to wal-
 low. — *Weltering in his blood* بکدرت و بکدرت
 bekudrut ou murdauré ghultédun, بکدرت و بکدرت
 dur gill ou chir-kaub baulédun.

A WEN دامغول daumghool, چخش chu-
 khish, سلع fulaat (pl. سلع fula), اغره aghreh,
 خنازير khunauzir, خنازير khunauzeer. — *Wenny*
 zu fufuta daumghool.

A WENCH كنيز kuneez, ضبيبت zubé-ut,
 غلامت ghulaumut. v. girl, maid-servant: whore.
To wench, v. to whore. — *A wench*, v. whoremaster.

To WEND رفتن ruftun. v. to go: turn.

WEPT گريسته giresteh, متاسف muta-asfuf,
 نالیده naulédeli, شده buka kirdeh

shoodeli. *I wept* گريستم gireestum. *He wept*
 گريست gireest. *We wept* گريستيم gireesteem.
Ye wept گريستيد gireesteed. *They wept*
 گريستند gireestund.

A WERE بندر و غ bunduroogh. v. dam.

WERE; as *We were* بوديم boodeem, شديد
 shoo-deem. *Ye were* بوديد boodeed, شديد
 shoo-deed. *They were* بودند boodund, شديد
 shoo-dund. — *I wish it were!* چه بودي cheh boodé!
 ليت leita! *Thou wert* بودي boodé, شديد shoodé.

The WEST غروب ghuroob, غرب ghurub,
 جابلسا mughrub (pl. مغارب mughaurib),
 جابلسا jaublisa, باختر bauktur. *Going towards the west*
 مغرب mughurib, مغرب mughurib. *The west wind* دبور duboor. v. wind also
 east; sun-set. — *West, westerly, western* غربي ghurbé,
 مغربي mughrubé. — *West, westward, westwardly*
 befóo ghuroob, سوي غرب sooi ghurub.

WET نم nim, نيم nimkeen, نيم-
 nauk, نيمدار nimdar, ابي aubé, ابدار aubdar,
 مورتب murtub, مورتب rutib, طري turé, طري tur,
 بادر baudir, خوشاب khooshaub, شاداب shadaub,
 ابل abal, اثرى afre, اثرى fure, ضميد zumid,
 ندي nudé (pl. نديت nudé-ut), ندي nudé, ندي nudé,
 خدرت khudr, خدر khudr. *Wet (as a day)* خدر khudr.
Wet (as a garment with perspiration) لثي lufé, لثا ilfa.

Wet, wetness نم nim, اب aub, رطوبت rutoob-
 but, ندي nudé, نداوت nudawut, بليت billut,
 بلال bulaul. v. moisture, wet.

To wet نم کردن nim kirdun, نيم کردن
 numkeen faukhtun, نيم کردن turteeb kir-
 dun, نيم کردن murutrib faukhtun, نيم کردن
 aghaurédun, نيم کردن tubleel kirdun, نيم کردن
 tur faukhtun.

WEATHER (sheep) تكل tukul. — *A bell-*
 weather هادي haude, برتن burfin.

To wax, v. to grow. — *Wexand*, v. oesophagus.

Wharf, v. key for landing goods.

WHAT? چه cheh? چي ché? زش zish?
 کدام kudaum? کدامين bekudaumeen? *In*
 what shape? چه گونه cheh gooneh? *Of what*
 sort? کدام kudaum? چه نوع cheh nuwa?
 چه چاره cheh jins? *What remedy?* چه چاره
 cheh charreh? *To what end? what is the mean-*
 ing? چه معنی cheh maané? *To what good*
 end? what is the advantage? چه فايده cheh fa-
 édeh? *What is it?* چه چيست cheest? *What is he?*
 کدامين kudaumust? چه چيست keest? v. who?
 Of what country? چه ديار cheh dé-aur?

چه cheh wala-é-ut? *What can I do?* چه
 کوم cheh koonim? *What are your commands?*
 چه فرمودند cheh furmoodund? لیبیک lubeika?
In what state? چه حال becheh haul? *In what*
place? کجا kuja? *v. where?—At what time?*
at what hour? چه وقت cheh wakt? ساعت
 cheh sa-at? *v. when?—What though?* فرضا fur-
 za? فرضا که furza keh? *What ho!* هی hei!
 الا clau. *v. ho! holla!*

WHATEVER, *whatso, whatsoever* هرچه hur-
 cheh, هرچه کُلُّما kulluma, هرچه هُرانچه hurauncheh,
 که hurcheh keh. *Whatever is the consequence*
 هرچه بهر حال behur haul, هرچه با دا باو da baud.
At whatever time هر بار hur bar.

A WHEAL غندل durj, پسترم pusturum, غندل
 ghudunk. *v. pustule.*

WHEAT گندم gundum, حنطه hynteh (pl.
 hynut), کُشک kushk, قُمج kumh, بَر burr,
 کُک kuk, برغول burghool, طعم wurna, ورنه
 Long wheat, or wheat with long ears گندم
 gunduma dirauz. *Of the colour of wheat*
 گندم گون gundum goon. *Wheat toasted in the ear*
 گندم نیم برشته gunduma neem bureesteh,
 نیم خور neem khored. *A seller of wheat*
 گندم فروش gundum furoosh. *Wh eaten*
 از گندم ساخته uz gundum faukhteh.

To WHEEDLE خوش آمد کوی کردن
 با شیرین زبانی گفتن khoodh aumud gooi kirdun,
 با شیرین نواختن nuwaukh-
 tun, نوازش کردن nuwauzish kirdun,
 دلداده dumdumeh faukhtun. *v. to flatter, cajole.*

A WHEEL چرخ chirkh, چرخه chirkheh,
 گردون daw, دَو (pl. عجل ajul), عجلت
 gurdoon, عربه arabeh, گردنا gurduna,
 بکره bukureh, جلاو julaw. *A spinning-wheel*
 کلاب daw, چرخ chirkh, چرخه gundeh peech,
 چرخه کُلُولَه kuloolah. *A mill-wheel*
 چرخ chirkh, آسیا chirkh afe-a. *v. mill-wheel.*
—The cogs of a mill-wheel پره پره asia purreha afe-a.
A wheel for raising water (for watering gardens, &c.)
 دولاو doodlaub (plur. دوالیب duwaleeb), چرخ chirkh,
 دوالی dawlé-ut (pl. منجنون munjunoon),
 عَصَبور usmoor, صَبُور faamoor, عَصَبور
 عَصَبور (v. عَصَبور). *A potter's wheel*
 چرخه کُندِه kundeh, چرخ kundeh, چرخه
 چرخه waukh. *The wheel of fortune*
 گردون gurdoon, چرخه چرخه chirkha duwaur.
The wheel of a pulley چرخ chirkh. *v. pulley.*

To wheel (fetch a compass, turn on an axis, &c.)
 گردان کردن girdan budun, گردانیدن
 girdanedun, دور رفتن idaureh shoodun, شدن

گردان کردن dawr ruftun, دایره شدن da-éreh shoodun,
 گردان کردن girdagirda chirkheh teer rou-
 vaun shoodun. *v. to revolve.—(to cause to turn round)*
 گردانیدن girdanedun, اداره کردن idaureh
 گردانیدن girdish dadun, دَو کردن dawr
 گردانیدن dawr girdanedun, ساختن
 گردانیدن da-éreh rouvaun faukhtun, تیر
 گردانیدن girdagirda chirkheh teer raundun. *To wheel*
 بدایره jawlaun kirdun, گردان کردن
 (as soldiers) beda-éreh jawlaun numoodun *To*
 cause a horse to wheel گردان کردن asb jaw-
 laun kirdun, غش گردانیدن gush girdanedun.
To move on wheels روان شدن bechirkeh
 rouvaun shoodun, بر عجلت رفتن bur ajalut ruftun.
A wheeled carriage عربه arabeh, عجله ajleh,
 گردون gurdoon, دَواره duwaureh. *v. cart.*

A wheeler, wheelwright چرخ کرده chirkh
 kirdeh, عربه arabeh gur, عجلت کننده
 ajulut koonindeh.

To WHEEZE (breathe asthmatically) دُمابر
 تنگ نفس کشیدن dumaubur shoodun,
 ضیق نفس شدن zeik nufus shoodun. *—To overwhelm, v. to overwhelm.*

A WHELP سگچه fugcheh, سگ fuga koochuk,
 کلبه kulbut, یوزل é-ooduk, یوزل é-oozuk,
 or یوزل é-oozul. *A lion's whelp* شیرچه sheercheh,
 شیرک sheeruk. *A panther's whelp* یوزل é-oozuk. *To*
 whelp, *v. to pup.*

WHEN (at the time that) چو choo, چون
 چو choon, زمانی dur zumaun, وقتی wakté,
 از izz, ازما izma, آن اُن aun gauh, آن اُن
 zumaun, آن اُن aun wakt, محل آن اُن mun-
 hull. (after the time that) چو choon, چو choo,
 پس از آن pus uz zumaun, بعد از زمان
 aun, پس از آن pus aungauh, از izz, ازا iza.—
 When? چه وقت cheh wakt? چه گاه cheh guh?
 کدام وقت kudaum zumaun? چه محل kei?
 کجا ei-aun? Just when همان mumhà?
 ساعت humaun sa-at.

WHENCE? (from what place?) از کجا uz
 کجا kujau? از چه گاه uz cheh muhull?
 از چه طرف uz cheh turuf? از کدام (from
 what person?) از کجا uz kudaum? (from
 what cause?) از چه سبب uz cheh sibub?
 از چه مصدر uz chel kuz? از چه مقدمت
 musdur? از چه من min ein? (con-
 sequently) تَرا ما lajurm, فَلَاجِرْم fulajurm,
 از کجا که iltizaman. *Whencefoever* uz kujaukel

jumaa faukhtun. — (to play the whore) روسپی roospé faukhtun, فاحشت کشتن fauhishut gushtun, ماجر شدن moojir shoodun. *A tax paid by whores* کست کتف kyft, ام حقی umma hukké.

Whoredom زنا zina, جامع jumaa, باه baah, بهاروم beharaum rouvaun, عهر ahr, عهور a-hoor, عهارت ahaurut (pl. عهراوت ahaurut).

A whoremonger, whoremaster روسپی پاره roospé paureh, زناپاره zumpaureh, زناکار zinakaur, زانی zauné, زناي zina-é, دغل زن dughl zun, زنوي zunshooi, زندهوست zundooft, زنشوي zunshooi, فاجر faujir (pl. فجار fajjaur, فاجل faujil, فاجرت fujurut), کتعل کتعل kutaal, کنگال kunghaul, کتاالت kutaalut.

A whore's son حرامزاده haraumzaudeh, سندره fundureh, پسنده puffundureh. v. *son of a whore*.

Whoreish شهوت پرست shuhwut puruft, شوخ shookh, شوخی shookh chushum, روسپی roospé maunend, فاحشت ايسا fauhishut afa, نا پاک na pauk, نا پاکدامن na paukdamin, بی عصمت bé asmut. v. *incontinent, unchaste*.

WHOSE که keh, کدام kudaum, الذي allazé (fem. التي allaté).

WHOSOEVER هر که hurkeh, هرانکه hur-raunkeh, هر کس که hur kus keh, ايهاان ci-uman, من man, کدام kudaum, اي ei-u, ايت ei-ut.

WHY? چه جهت? bura-é cheh? چه بچه? bechek jihut? چرا chera? بچه bechek? چه بچه? bechek sibub? لبا? lima? Why so? چه معنی? cheh maané?

A WICK پتيله puleeteh, پتيله futeel, ريشته reesteh, ahunj. v. *candle-wick*.

WICKED بد bud, کار bud kaur, مفسد mufsud, فاسد fufced, فاسد bud amooz, فاحش fauhish, فاحش faufid, اهل فساد ahla fufaud, اهل فساد bud akhlauk, اهل فساد ai-én, بد راه bud khoo, بد خوي bud khooi, بد سكال bud zindugauné, بد سكال bud sigaul, فجر fajr, شقی shuká, ملحد mul-hud, خدا نا ترس khoda na turs, بد amul, بد furjaum, بد فرجام bud kumaur, بد زات bud zaut, بد معاش bud gohur, بد کهر bud koonish, بد شر bud ma-ash, بد نفس bud nufus, شر sharr, شرير shureer. v. *impious, profane*.

Wickedly بد کار bur wujha bud kaur, فاسدان fufcedan, فاحشا fauhishan, کافرانé, فاسدان mulhudauneh, فجر fajran.

Wickedness بد buda, بدی budé, فساد fufaud, شر sharr, شررت sharrut, شرارت shuraurut.

قبیح bud khooi-é, قباحت kubauhut, قبايح kubih (plur. قبايح kuba-éh), مقنوحات mukboohut (plur. مقنايح mukaubeeh), فسق fyšk.

WICKER قندرق kyndryk, شال shauk, شاخ shaukh. *A basket (or any thing) of wicker* تریان turé-aun, ترنيان turné-aun, دمججه dumcheh.

A WICKET (small gate) بالچه baubcheh, درچه dureecheh, درقت durkut.

WIDE (extensive) كشادم kushaudeh, واسع waufa, عريض areez, پهنا puhna, پهناور puhnawur, پيج puj. v. broad, open. — (deviating, remote) دور door, بعيد از ba-éd, دور از راه door uz rauh, كهره gum-rauh. — *Wide, widely (with great extent)* واسعا waufa-an, عريضا areezan, بطور پهنا betoora puhneh. — (remotely) دورا dooran, بعيدا ba-édan. v. far.

To widen (to make wide or extend) كشان ku-shaudun, فراخ کردن firaukh kirdun, كشاده kushaudeh kirdun, مبسوط ساختن mub-foot faukhtun, توسيع کردن tawfê-a kirdun. — (to grow wide) كشاده گردیدن kushaudeh girdédun, مبسوط كشتن mubfoot gushtun, پهنا شدن puhna shoodun.

Wideness وسعت wufaat. v. width.

A WIDOW شوي ديده shooi deede, عورت avrut deede, تور toor, روضت rubzut, روض rubz, رجعت rujaat. *To become a widow* كشتن beeweh gushtun, ترميل شدن turummul shoodun, ارميل shooi deede bpooun, شوي ديده گردانیدن shooi deede girdanéoun. — *A widow* beeweh, عورت ديده beewehgé, حال hala bé zooj, بيو baula beeweh, بيو zooj deede. — *Widowhood* بيوگي beewehgé, حال hala bé zooj.

WIDTH عرض eiz, عرض wufaat, فراخي puhna, پهنا puhna-é, فراخي firaukhé, فراخاي firaukhna, فراخاي firaukhna-é, دوكران dookzaun. v. breadth.

To WIELD بر كشيدين burkushédun, خطر ba asané bedoft jumbanéoun, بدست افشان bedoft affhaun numoodun. *To wield a sword* تبغ افشان teegh effhaun kirdun. *To wield a sceptre* سلطنت كرون fultanut kirdun, v. to reign.

Wieldy نا كران na guraun, نا ثغيل na fukeel, بدست افشان bedoft asan jumbish.

A WIFE عورت awrut, زوج zun, زوجت zooj, خاتون khautoon, حلال hulaul, حالات zoojut.

the dust تربیت ریح reeha turbé-ut, الوب aloob, سافیا faufé-a, مسفسی misufuf. — *Throwing dust to the wind* تغنیق tughneek. *Changing or veering as the wind* سوم sawm. *Whistling as the wind* جنون hunoon. *Shaking a tree as the wind* مسفه musfih. *Raising the wind* انکیز baud angeez. *The beginning or rising of wind* نافجت naufjut. *Swift as the wind* با با baud pa, بان baud' ruftar. *A whirlwind* با با baud gird, گردبا با girdbaud, با با baud zud, دیوبا با dcevbaud, گردبا با girdbaul. *Like a whirlwind* گردبا با girdbaud afa. *Any apartment or building exposed to the wind* با با baudgeer, با با baudgé, با با baudhun, با با baudghur. *A breath or blast of wind* نفحت nufhut (pl. نفاحت nufauhut), نسیم nufha nuseem, نخرت nukhrut, سفیج sufij, زفیان zufe-aun. — *A rainy day with wind* هلاب hullaub, هلابت hulaubut. *Rings waving in the wind* زلی هوا دار zulfa hawadar. *Any thing which shews how the wind blows* با با baud numa. *Wind driving a ship* ملای milauh. *Ships sailing with a favourable wind* سواخر fuwaukhir. *Following the wind* هوا دار hawadar. *To go down the wind (to go to ruin or decay)* بر باد burbaud shoodun, بر باد داده شدن burbaud dadeh shoodun. — *To blow as the wind* هبوب huboob kirdun, بزدن buzédun, با با baud zudun. v. to blow.

To WIND (twine) پیچ کردن peech kirdun, تاب کردن taufun, پیچیدن peechédun, تاب کردن taub kirdun, برتابیدن burtaufun. v. to twist. — *To wind or wind up a clew* کروه کردن kurooheh kirdun, توشیع ساختن toothé-a faukhtun, کلاو dofteh taub kirdun, پیچیدن kulaw peechédun. — *To wind a hunting-horn* بوق زدن book zudun, بورو نواختن booroo nuwaukhtun, بوری nufeer zudun, بوری نغز booré chughaur kirdun, نغز ساختن nufikha foor faukhtun. *To wind (turn or move round)* گردان شدن girdaun shoodun, گرداگرد کردن girdagird ruftun, گردانیدن girdanédu, دوران شدن gird kirdun, دوران شدن dawraun shoodun. (to roll or cause to roll round) تدوار گردانیدن tudweer kirdun, تدوار گردانیدن tudwaur girdanédu, دور کردن dawr kirdun. *To wind as a river* گرداگرد نبودن girdagird numoodun, پویان tuzawwuj kirdun, پویان pooi-aun boodun, محنیت کردن muhné-ut kirdun, مثنی نبودن mulha numoodun, مثنی نبودن funé dauhtun. *To wind (follow by the scent)* بشم از پای رفتن beshumm uz pa-é ruftun,

از بوی در پس آمدن uz booi dur pus aumudun, تنشم ساختن tunushshum faukhtun. *To wind out (unwind)* حل پیچ کردن hulla peech kirdun, نکش کردن nukz faukhtun, نکش کردن nukis kirdun, پیمش کشادن peechish kufhaudun. v. to untwist: also to extricate.

WINDBOUND از میان باز داشته uz aubaud mukhaulif baz dauhteh, از میان روزگار uz mukhaulifa roozigaur muftood.

WINDED (blown as a horn) بوق زده book zuddeh, نغز کرده nufikh kirdeh shoodeh. *Long winded* بسیار دراز biffé-aur dirauz, طول toola bé hudd. v. tedious. — *Short-winded* زو تنک نفس zu tunk nufus, دما بر dumabur, قابع kauba. v. asthmatick.

A WINDER پیچ و تاب peechindeh, تدویر کننده tudweer koonindeh, گردش ساز idaureh gur, گردش ساز gir-dish fauz.

A WINDFAL (fallen fruit) میوه افتاده meevuh uftaudeh. (an accidental acquisition) با اورا baud awurd, سود ناکهانه sooda naguhauneh, فایده fa-édeh naguhauné.

The WINDFLOWER (anemone) بوستان boostaun efrooz.

WINDINESS ریختداری reehutdaré, باد باud angeezé, ریختداری fyffuta reehutdar, حال پر هوا haula pur hawa. v. also flatulency.

WINDING (of a river, &c.) گرداگرد gir-dagird, لویا luwa, پویا pooi-a, پویان pooi-aun, عقول akool, عروق zuwauja, ارکوب arkoob. v. meander: curvature, crookedness. — *A winding-sheet* کفن kufun. *To wrap in a winding-sheet* تکفین کردن tukfeen kirdun. — *A winding stair-case* نردبان nurdubauna lawlubé, اسلما lawlub afa. *Winding thread into hanks or clews* بدسته پیچ bedosteh peech.

A WINDLASS ارغاد arghaud, منجنیق mun-junik, منجنیق munnjuneek.

A WINDMILL آسیا با afe-a baud. *The sails of a windmill* پره آسیا purreha afe-a, پداسیا pudaufe-a.

A WINDOW پنجره punjureh, روزن rawzun, روزنه rawzineh, طاق tauk, طاقات taukaut, رفین ruféef, کوه koo-oo, درچه dureecheh, پاتله paulileh, باجه baujeh. *A latticed window* مشبک mushubbuk, پنجره punjureh, بالکانه baulkauneh, غلبکن ghulubkun. *A bow window* پردو purdoo. *A window in the roof for the benefit of air, prospect, &c.* باد خور baudkhore, باد خون baud khoon, کوه kuweh.

در پنجره *dur punjureh*, *In the window* **khaukhut**.
 فی الطاق *fi't'tauk*. *From the window*
 از پنجره *uz punjureh*, *من الطاق* **zurawzun**,
 با در *baudghur*, *با در* **baudghurd**. *A window-shutter*
 جناح روزینه *junauha punjureh*, *پنجره*
 با در باز *ha rawzeeneh*. *A window with open shutters*
 جناح کشاده *punjureha kushaudeh* **junauh**. *A*
window with close shutters **pun-**
 جناح بسته **junauh**. *A little window*
 طاقچه کوچک **taukchek**, *پنجره کوچک* **punjureha koochuk**. *A*
little window in a great gate **baumeereh**,
 درخت **khaukhut**, *درخت* **durkut**, *دریچه* **durec-**
 چاه **chek**, *با در* **baumbureh**. *A blind window (or*
niche) in a wall **ruff** (plur. **rufoof**),
 سوت **suhwut**, *دریچه* **dureechek**.

The WINDPIPE عرق ناي na-é guloo, سرخه surkheh, حلقوم hulkoom, yrkur're-ut, الریت yrkur're-ut, مری muré (pl. مرو muroo, امریت amré-ut), عضرت uzrut, زردمن zurdmin, زردمت zurdmut, حنجرور hunjoor, حناجر hunaujur, حنجود hunjood.

WINDWARD بيسوى بار befooi baud.

WINDY باد zu baud, ریحدار reehdar, هیج heej, وزان wuzaun, هلاب hulaub, زعزع zaazaa. *A windy day* هیج یوم é-ooma heej, وقت وزان wakta wuzaun, روز هلاب rooza hullaub. *v. stormy*—(*empty, airy, vain*) روزکاری roozigauré, هوایی hawaî-é, هوای hawa-é, هوادر hawadar, باد بروت baud buroot, متکبر mutukubbur, متخیل mutukhei-ul.

WINE شراب shuraub, مي mei, باده baudeh,
مل mul, خمر khumrut, خمر khumr (pl. خمور
khumoor), مدام mudaum, مداومت mudaumut,
مدومت mudoomut, راق raaf, ام الخبايث um-
mau'l'khuba-es, تار autatha tur, تامور taamoor,
منبع furkhud, خسرواني khusroo-auné, عفار
mumbaa fusaad, هوشكش hooshkush, فساد
ukaur, نبيذ nubeez (pl. انبذات anbaazat),
كااس kaas (pl. كووس koo-oos, كياس ké-aus, كاا-
faut, اكووس akoos), غرب ghurub, سلاف fulauf,
الذئ ajooz, قحاف kyhauf, فيهج feihuj,
عنقود alluzzut, اللذيذ alluzeez, عنقاد ynkau-
d, ynkoood, صغف saafa, عساعس asfa-us,
عسلق afluk, عساعت asfaat, مدومت mudwumut,
مخضفت mykhzyfut, خطبت kyndid, كنددا kyndida,
رهيق ruheek, خطيت khuteet, زرجون zurjoon,
راو rau, رازقيت rau-zuké-ut, رساطون rufautoon,
سجام sukhaum. Pure wine شراب صافي shurauba faufé,
بابه ناب baudeha naub, مي خلاص mei khulaus,
نخمرت khumruta fyrf, رهيق ruheek, يلك ylk.
New wine شيره باده baudeha now, طلا tyla,
شيره sheereh, شيره شراب sheereha shuraub, انكور

sheereha angoor. Old wine عاتق autik, معتقت
mu-attukut, خندریس khundurees. Strong wine
شراب سرکوش ساز baudcha hooshbur, شراuba furkooth sauz, کھمرتا khumruta
ghumkufaur, می باudeha must, می هوشکش mei hooshkush. Weak or diluted wine
بادهء مسحوط shurauba bé keif, مل قطیب baudeha musf-hoot, مصفق musuffuk,
mula kuteeb. Sweet wine شیرین baudeh sheereen, مزه شراuba khoosh mu-
zeh. Red wine شراب لعل کون shurauba laal goon, می ارغوانی baudeha furkh, سرخ
arghuwauncé, صہا fuhba, لاال مڈاب laal muzaub. Sour pricked wine مزت muzzut, خلّت khullut,
سرّقع furkaa, خطّه khumteh, مضطار mystaur. Fermenting as wine مختر mukhtumir. Mulled
wine مثلت mei pukhteh, می پختہ meil. Wine drunk in a morning صبوح subooh. Wine
drunk in the evening غبوق ghubook.—Cherry-wine بتع wishnaub. Date-wine طاوت taubut,
buta, حلیب hulech, سکر sukr, سکّر sukaur, کفیس kusees, بازق bauzuk, قضیح fuzeekh.
Honey-wine مقدی mukadé, بتع buta, بادهء غسل baudeha asul. Wine made from barley اخصمه akhusmeh. Wine made from millet سکرکت su-
kurkut. Musk wine مسکت شرابی muskut shuraubé. Wormwood wine شراب افسنطین shu-
raubé affinteen.—Wine and water اب و شراب ab ou shuraub. To mix wine with water اب
ab amekhtun, اب با شراب ab ba shuraub amekhtun, اب در باده رکھتun. Wine
mixed with rose-water شاخ shaukh.—The wine of paradise (nectar) زنجبیل zunjubeel, تسنیم tuf-
neem, کوثر kawfir.—A drinker of wine باده نوش baudeh noosh, پرست shuraub purust,
rind. v. drunkard.—Given to wine باده پیمان baudeh peimaun. v. drunken.—Overcome with wine
furkooth, مست musta khuraub, سرکوش furkooth, مخمور mukhmoor, مست must mudaum.
v. drunk.—A wine measure فیج feehuj, ناطل nautil. Any thing eaten to give a relish to wine
muzeh. A cup or glass of wine شیشہ شراuba shēefheha shuraub, دوستکام doostkham,
katus, باده baudeh. v. flask, bottle.—A wine-cask می دان mei daun. v. jar.—A wine-merchant
می باده furooth, خیال khumaul, فروش mei furooth.—To drink wine نوشتن baudeh nooshtun, اشامیدن shuraub ashau-
médu, می خوردن mei khoredun, خمر کردن khumr kirdun, اشام خبرت ساختن ashauma khum-
rut faukhtun. v. to drink.

A WING پر purr, جناح junauh, بال baul, مجذاف mujdaf, مجذافى mujzauf, تاپال taupaul. *Wings* پرها purrha, اجنحت ajnuth, پر و بال purr ou baul, ساعدا الطير fa-éda-u't'teer. *Flapping or fluttering the wings* بالزن baulzun, ركض rukz, هفوف hufuf, هفوان hufwaun, موكب maukib. v. also *to flutter, flap.*—*Clapping close the wings (as a hawk when darting on his prey)* كسر kufir, كسور kufoor. *On the wings of prosperity* اقبال bepur ou baula ikbaul. *Like a moth with burnt wings* پروانه purwauncha asa purr fookhitch.—*The wing of an army* اياں a-é-aud, لشكر a-é-auda lafhkur, جانب و جناح jaunub ou junauha afkur.—*The right wing* ميمنت meimunut, *left wing* چپ لشكر meisurur, *jaunuba raufta lafhkur.* *The right and left wing* شوكل mujnubutaun, اياں ادا a-é-adaun, fhaukil, ميمنت و ميمنت meimunut ou meisurur. *He attacked the right wing of the enemy* بهيمنت beimeimunuta dushmin hfujoom awunde and.

To wing or take wing پريان purraun fhoodun, پرواز کردن purwauz kirdun, پر زدن purr zudun, طير ساختن teeraun kirdun, تير faukhtun, در هوا پريان شدن dur hawa purraun fhoodun. v. *to fly*—*To wing, furnish with wings* با پر اراستن ba purr arastun, جناح دادن junauh dadun, ارايش بال کردن ara-ésha baul kirdun.

Winged, wingy زو پر و بال zu purr ou baul, جناحدار baulwur, بالوار baulwaur, بال baul, پريان junauhdar, purraun. v. also *swift, rapid.*

To WINK (shut the eyes) طرفت ساختن turfut faukhtun, تسخير کردن tuskeer kirdun, مژگان بستن muzhgaun busteh numoodun, چشم ساختن fudda chushum faukhtun. (*to twinkle with the eyes* مغضض کردن mughtumuz kirdun, چشم پریدن ruff faukhtun, چشم چویدن chushum purredun, عین جھیدن a-én juhédun. *To wink or tip the wink* چشم زدن chushum zudun, رمز عین نبودن rumza a-én numoodun, ابرو زدن aubroo zudun, از چشم اشارت نبودن uz chushum ishaurut numoodun, از عین ایما زدن uz a-én eima zudun, رمازت شدن rumauzut fhoodun, لمحت زدن lumhut zudun. *To wink or connive at* نازیدن nauzédun, اغراض ighmauz kirdun, غمز عین ساختن ghumza a-én faukhtun, محابا کردن muhauba kirdun.

A wink غمز ghumz, غمز عین ghumza a-én, غمز rumza chushum, طرفت turfut, غمز ghumz, ایما عین eima a-én, سلفت silfut, اشارت ishauruta chushum, رن ruff, رن sufkut, رن khulooj, رن kuhlooj, لمحت lumhut, لحظه luhzeh. v. *twinkling.*

A winker چشم زن chushum zun, طرفت نبا turfut numa, غمز ساز ghumzeh sauz, رمازت rumauzut, رمز عین کننده rumza a-én koonindeh.

Winking چشم زن chushum zun, غمز کنان ghumzeh kunaun. v. *wink.*—*Winkingly* با غمز ba ghumzeh, با طرفت العین ba turfutu'l'a-én, با مژگان بسته ba muzhgauna busteh.

A WINNER کاسب kaufib, سود سود food geer, مکاسب mukaufib. v. *gainer.*

WINNING (*attractive, charming*) دلکش dilkush, دلستان dilaweez, دلبنده dilbund, دلستان dilfitaun, خاطر نواز khautir geer, دلنواز dilnuwauz, دلپسند dilpizzeer, دلپسند dilpuffund, جان فریب jaun furrabe, نازنده nauzindeh, نازنین nauzneen, خوب khoob, شیرین sheereen, لطیف luteef, خوش khoosh, جلیل jumeel, حسن husn.—(*gain*) اندوختن andookhiish, سود food, فایده fa-édeh, حاصل kush, کاسب kaufib.

To WINNOW بختن beekhtun, کربله kurbuleh kirdun. v. *to sift.*—*A winnower* بختگر beezgur.—*Winnowed* بختده beekhte.

WINTER زمستان zumistan, شتا shita, شتی shute, فصل شتوی shutwa, فصل شتوی shutwa, شتوت shutwut (pl. شتا shuta, اشتیت ashté-ut), پزار peizshaur, دیباور deibaudur, دی dei, پزار pizshaur. — *The intense cold of winter* زمهریر zumhureer, شتا zumhuré, شدت shudduta shita, سرما زمستان surmaa zumistan. *In the winter time* در وقت شتا dur wakta shita, فصل زمستان dur fasla zumistan. *In the middle of winter* فی وسط شتا fi kulba shutwut. *Winter quarters* مشتات mushta, بمشتات bemushta. *In winter quarters* بهشتای bemushta-é.

To winter (pass the winter) سختن sukhtun, شتا گذرانیدن shita guzranédun. (*to feed in the winter*) بفصل شتا پروردن befasla shita purwurdun.

Winterly, wintry (suitable to winter) لایق شتا la-éka shita, شتوی shutooi, زمستان پیوند zumistan pivund, منسوب dei munsoob. v. also *cold.*

WINY (*having the taste or qualities of wine*) زو صفت zu luzzuta shuraub, لذت شراب zu fyffuta baudeh, خمرت asma, می مانند mei maunend.

To WIPE مسح mufih faukhtun, پال پاک pauk kirdun, مال ساختن maul faukhtun, تصفیت tutuhhur kirdun, تفسه-ut faukhtun, نشانیدن nishaundun, ستردن futurdun, لکه واکردن lukeh wakirdun. *To wipe the hands* پاک کردن doft pauk kirdun, مناوشت ساختن munawushut faukhtun, نسق نسق imraus kirdun, ساختن nufik faukhtun, مش کردن mush kirdun. *To wipe the nose* پاک کردن بینی beené pauk kirdun, رعام ساختن ra-am faukhtun. *To wipe a dish* سلت پاک کردن tubuk pauk faukhtun, سلت کردن fillut kirdun. v. also *to clean, scour*. — *To wipe out (efface)* محو کردن muhoo kirdun, نسخ nufikh faukhtun, موقوف کردن moukoof kirdun, ابطال نمودن ibtaul numoodun, بطلال کردن buttaul kirdun.

A wipe (act of cleansing) مسح mufih ساز پاک pauk fauz. (a gibe) بذه buzleh, استهزا tunz, طنز, مسخره fusoos, فسوس, افسوس, maskhureh, نقاست nikaufut, نکوه nukooli. *To wipe or give one a wipe* بذه باز کردن bauz kirdun, استهزا دادن tunz zudun, istihza dadun. v. *to scoff, gibe*.

A wiper (cleaner) پاک ساز pauk fauz, مسح mufih koonindeh. v. also *scoffer*.

WIRE ریسپان معدن reefmauna maadin, مهل زر رشته muhl rishteh, مد mudd. *Gold wire* رشته zur rishteh, شغشه shuffshuh, طلا tyla, زه zih. *Silver wire* رشته سیم seem rishteh, زه zih. *Brass wire* رشته روی rooi rishteh.

To wire-draw (spin wire) مهل رشته ساییدن muhl rishteh saï-edun, زر کشیدن zur kushédun, ریسپان معدن ساختن reefmaun maadun faukhtun, مد کردن mudd kirdun. (to draw out into length) طویل الذیل dirauz kirdun, تaweelu'z'zeel faukhtun.

A wire-drawer مهل رشته گر muhl rishteh gur, زرکش zurkush, مد سای mudd sa-é, ریسپان معدن ساز reefmauna maadun fauz. *A steel plate full of holes through which they wire-draw* شغشاهنج shuffahunj, سرتختها sirtukhteh.

WISDOM عقل akl, حکمت hykmut, فضل, خرد daunish, دانش hookum, حکم ylm, علم, زمستان zu-mistaun, فرنان furnaun, فرزنان furzaun, زبر zubr. v. *knowledge, science*. — *Words full of wisdom* کلام پر حکم kulauma pur hookum. *The wisdom teeth* خرد دندانهای dundaunha-é khyrud.

Wife حکیم hakeem, عاقل aukil, عالم aulim, هوشیار hooshé-aur, دانا dauna, علیم aleem, روشن ضمیر muhukkum, عارف aurif,

roshun zumeer, زیرک zeeruk, خردمند khyrud-mund, صاحب تمیز fahib tumei-éz. v. *fiage, skilful*. — *A wise man* دانشمند daunishmund, حکیم hakeem (pl. hookuma). v. *philosopher, sage*.

WISE وجد wajuh, طور toor. v. *manner*.

A WISEACRE احمق ahmuk. v. *fool*.

WISELY حکیم hakeeman, با عقل ba akl, با حکمت ba hykmut, علیها aleceman. v. *sagely*.

To WISH مراد کردن muraud kirdun, اراده iraudeh faukhtun, داشتن jaun dauhtun, خواه کردن khauh kirdun, ارزو کردن raughib shoodun, arzoomund shoodun, تشوق شدن hufut dauhtun, tushawwuk shoodun, wudd faukhtun, خواهان شدن khauhaun shoodun. v. *to desire*.

A wish مراد muraud, اراده iraudeh, ارزو arzoo, حسرت khauh, خواه arzoomundé, hufut, wudd. v. *desire*. — *A wisher* مراد ساز muraud fauz, صاحب hufut dar, حسرت iraudeh dar, ارزو fahib arzoo, دار.

Wishful, wishing ارزو arzoomund, نو. مراد zu muraud, اهل اراده ahla iraudeh, خواه khauh, پُر حسرت khauhaun, راغب raughib, تشوق tushawwuk, — *Wishfully* با arzoo, arzoomundauch, حسرت ba hufut, با مراد و اراده ba muraud ou iraudeh.

A WISP (of hay, &c.) دسته علنی dosteha aluf, جززت گاه jurzuta gah.

Wistful, wistfully, v. *attentive, earnest, &c.*

To wit, v. *to know*: also *viz.*

WIT (powers of the mind) خرد zeerugé, خرد کورت mudrikut, mudrikut, قوت مدبرکت kuw-wuta mudrikut, طبیعت tubé-aat, طباع tubaa, تمیز tuba-é, قوت خیال khei-aul, خیال kuwwuta khei-aul, عقل akl, ذهن zihn, وهم wuhm, ادراک idrauk, قوت و هم wuhm, نکته پُر دازي nukteh purdatzé, نکر nukur, نادره گوی nadireh goo-é, فراست firaufut, زکا zuka, منش munish. v. *fancy: judgment*. — *A wit or man of wit* صاحب زیرکی fahib zeerugé, خردمند خرد khyrudmunda khurdeh ihinaus, اهل خیال ahla khei-aul, مردم تمیز طبع murduma taze tuba, خرد خرد zu khyruda khurdeh been, صاحب طبع نکته پُر داز fahib tubaa nukteh purdauz, اهل ذهن دقیق ahla zihna dukeek. *Wits (sound mind)* عقل akl, هوش hooshé-auré. *To be in one's wits* عقلمدار شدن akldar shoodun, هوشیار بودن hooshé-aur boodun. *To be out of one's wits* مجنون شدن mejnoon shoodun, دیوانه بودن deewauneh boodun.

دun, نا هوشیار bé akl shoodun, بی عقل شدن na.hooshé-aür boodun.

A witch, v. forcerefs, enchantress. — To witch, v. to bewitch. — Witchcraft, v. sorcery, necromancy.

WITH. با ba, وا wa, ب be, مع ma, اواز awauz, اوازی awauzé. *With him* باو ba-oo, باوی ba-ooi, بادو badoo, اواز او awauz ou, مانعه maahu, به bihi. *With reverence* با احترام ba ihtiraum. *With skill* با استعداد ba istédaud. — *With difficulty, with much ado* کرها kurhan, کره علی ala kurh, مشکل muhkilan, با دشواری ba dushwaufé. *With ease* با آسانی ba afauné, سهل fuhlan. — *With good will* با صفای خاطر ba sfa-é khautir. v. willingly. —

With ill will با ضرورت ba zuroorut. v. unwillingly. — *With one another* با یک دیگر ba eek deegur,

با هم ba humdigur. *Together with* هم hum,

با هم bahum, واهم wahum. *With all speed* سریعاً

furé-an, و شکانه befaata awwul, با سرعت اول

with-kaunch. *To find fault with* کردن ifnaud kirdun,

ملامت zumm faukhtun, زم زدن mulaumut zudun. v. to blame. — *To agree*

with هماهنگ muwaufik shoodun, موافق شدن humahung boodun,

همدل humdil shoodun. v. to quadrate. — *To be angry with* قهر

kohur gooriftun, غضبناک شدن ghu-

zubnauk shoodun, دشنام دادن dushnauni dadun.

Living with (in the same house, &c.) همخانه hum-

khaunch, همدم humdum. *Sleeping with* همخوابه

humkhaubeh, همپستر humpister. *Sitting with*

همنشین hamnisheen, واپس نشین wapus nisheen,

همزانو humizaunoo, دنگانل dunkadunk. *Sitting*

at table with همسفره humsufreh. *Drinking*

with همکاسه humkaufeh, همقدح humkuduh. —

Travelling with همراه humrauh. *Associated with*

همچند humwufauk, همحال humhaul, همعهد

humahd. *With one accord* همدل humdil, هماهنگ

humahung, یکجهت eekdil ou eekjihut,

یکزبان eekzubaun. *With child* حامله haumileh,

هم هم neez. — *Withal* نیز bardar. v. pregnant. —

To WITHDRAW (take back, deprive of)

واگردن wakirdun, باز گرفتن baz gooriftun,

محروم کردن adum faukhtun, باز گرداندن baz girdaundun,

مصل کردن mufil kirdun. (to retire) باز پس رفتن baz pus ruftun,

واشدن wa shoodun, برگشتن burkushtun,

انصراف burgurdédun, رجوع ساختن rujaa faukhtun,

باز رفتن baz gooriftun. v. to retreat. — *Withdrawn (taken back)* واگردن wakirdeh. — (retired)

باز پس رفته baz pus rufteh. — *Withe, v. willow.*

To WITHER پژمردن puzshmurdu, پژمردن puzshmurédun, پژمرده کشتن puzshmurdeh guishtun, افسردن afsurdun, تعشم شدن ta-ashshum shoodun, تارز کشتن tauriz guishtun. — (to make to fade) پژمرده گردانیدن puzshmurdeh girdané-dun, افسرده ساختن afsurdeh faukhtun, تارز کردن tauriz kirdun.

Withered پژمرده puzshmurdeh, افسرده afsurdeh, تارز tauriz, بیس eebus. — *Witheredness* حال پژمردن haula puzshmurdeh, افسردگی afsurdugé. — *Withering* پژمرنده puzshmurindeh, تعشم ta-ashshum, افسرنده afsurindeh, منشن munshin.

To WITH-HOLD (keep back) باز داشتن baz dauhtun, واداشتن wadauhtun, نداشتن fa-dauhtun, واپس داشتن wapus dauhtun, اقطاع iktaa faukhtun, توقیف کردن tawkeef kirdun. v. also to restrain, refuse. — *With-held, with-holden* باز داشته baz dauhteh, واپس داشته wapus dauhteh. — *A with-holder* باز دار baz dar, واپس دار wapus dar.

WITHIN در dur, اندر andur, درون duroon, در اندرون anduroon, فی داخل fi daukhil, در dur daukhil, ب be. v. in. — *To twist one within another* در هم روان کردن dur behum rouvaun kirdun, پیچ در پیچ تافتن peeche dur peeche tauftun. *To place within* در کردن dur kirdun, در نشانیدن dur nishaundun. *Within two or three days* بعد دو سه روز baad doo feh rooz. *Within bounds, within compass* درون behudd duroon, از حد بیرون na uz hudd beeroon, از داخل uz daukhil, از درون uz duroon. *Within memory* در یاد dur é-aud, بدگر bezigr. *To go within* در رفتن dur anduroon ruftun. v. to enter.

Within, withinside در اندرون dur anduroon, بدرون beduroon, فی داخل fi daukhil.

WITHOUT (not within) بیرون beeroon, از بیرون uz beeroon, بیرون buroon, خارجا khauri-jaun, خارج khaurij, ظاهر zaahiran, بر burran, بغیر ghire, غیر بی ghire, لا la, بلا bila. *Without bounds* از حد بی نهایت bé niha-é-ut, بی انتها bé anjaum, بی انجام bé pa-é-ut, بی پایان bé andauzeh, بی غایت bé gha-é-ut. *Without cause* بی سبب bé tukreeb, بلا موجب bila moojib, بلا شبهه bé shibah, بی اشتباه bé shibah, بی ریب bé reeb. *Without delay* بی توقی bé tuwukkuf, بلا تاخیر bila taakheer, بلا توقف bila tuwukkuf. *Without*

neglect *بلا اهیال* bila ihmaul. *Without orders* *بی فرمان* bé furmaun. *Without order (irregular)* *بی تدبیر* bé tudbeer, *Without hesitation* *بلا تردد* bila turuddud. *Without proof* *بی حجت* bé hujjut. *Without asking* *غیر عوض* ghire-a ywuz. *Without advantage or profit* *بلا فایده* ghire-a mufced. *Without politeness or decency* *بی ادب و* be adub, *بلا* bé adub ou arkaun, *بلا ناموس و ننگ* bila naumoos ou nunk. *Without merit or skill* *بی استحقاق* bé istihkauk. *Without esteem* *بی اعتبار* bé é-atibaur. *Without comparison, without an equal* *بی یاقران* bémisaul, *بلا نظیر* la nuzeer, *بی مانند* bé adeel, *بی اعتبار* bé maunend. *Without information* *بی آگاه* agah, *بی دانش* bé daunish. *Without understanding* *بی ادراک* bé idrauk, *بی باک* bila akl. v. ignorant.—*Without fear* *بی پروا* bé bauk ou purwa. v. fearless.—*Without harmony* *بی اهنگ* bé ahung, *بی توافق* v. discordant.—*Without circumspection* *بی احتیاط* bé zhté-aut, *بی بصیرت* bila buferut. v. imprudent.—*Without foundation or permanency* *بی بقا* bé buka, *بی اساس* bé misaus. v. also groundless.—*Without repose* *بی تاب* bé taub, *بی مقدار* bé mykdaur, *بی توان* bé kuvvut, *بی طاقت* bé taukut, *بی زبون* zubbun. v. powerless, feeble.—*Without reflexion* *بی تأمل* bé ta-ammul. v. thoughtless.—*Without mixture* *بی تشاوش* bé tushawwush. v. pure.—*Without defect* *بی کم و کاست* bé kum ou kaukt, *بی زوال* bila kufoor, *بی بقا* bé zuwaul. *Without a vestige* *بی حقیقت* bé hu-keekut, *بی وفا* bé wufa. *Without shame* *بی حیاء* béhei-a, *بی حیا* béhujaub, *بی حیا* v. shameless, impudent.—*Without taste* *بی خاوی* bé khauné, *بی ناله* bila muzeh, *بی ناله* v. insipid.—*Without justice* *بی عدل* bédaud, *بی بیدماغ* bédu-maugh.—*Without head or feet* *بی سر و پا* bé sur ou pa. *Without hands or feet* *بی دیدار* bédaureh. v. cowardly.—*Without pity* *بی رحمت* bé ruh-mut, *بی رشک* bé rushk, *بی رشک* v. merciless, cruel.—*Without ambition or emulation* *بی رشک* bila gheerut.

Without care or grief *بی غم* bé ghum. *Without hesitation or dissimulation* *بی تردد و تکلف* bé turuddud ou tukullif. *Without hatred or dissimulation* *بی کینه و ربا* bé ghush ou ghull, *بی دولت* l é keeneh ou ré-a. *Without success* *بی فراغ* bé furaugh, *بی امید* na meisul. *Without hope* *بی قصد و* bé ghuruz. *Without employment* *بی بیکار* békaur, *بی بی* bé guraun, *بی مر* bé murr, *بی قیاس* bila ké-aus. v. without bounds, infinite.—*Without an owner* *بی مالک* bé mauulik. *A kingdom without a king* *بی مالک* mumau-lik. *Without trouble* *بی مشقت* bé mu-shukut. *Without jesting* *بی طعنه بر طرف* bur turruf. *Without meaning* *بی معنی* bé mauné, *بیهوده* bechoodeh. *Without entreaty, without being under the necessity of asking* *بی نیاز* bé né-aus, *بی منت* bé minnut. *Without life* *بی جان* bé jaun, *بی زنده* na zindeh. *Without existence, without a being* *بی هستی* bé hushé, *بی اسم* bénaum, *بی نور* bé noor. v. blind, dark.—*Without constraint or compulsion* *بی اجبار* ba hufna ikhté-aur, *بی اجبار* ba hufna irau-dut.—*Without (unless)* *بی جز* bejuz, *بی جز* juz, *بی جز* mugur, *بی جز* illa, *بی جز* wa-illa, *بی جز* aun lam, *بی جز* lawla, *بی جز* gurneh.

To WITHSTAND *مقاومت کردن* muka-wumut kirdun, *اعتراض ساختن* é-atirauz saukhtun, *معارض شدن* mauna ou mu-arriz shoodun, *مخالفت نمودن* mukhaulifut numoodun. v. to resist, oppose.

Withy, v. willow.—Witlefs, v. ignorant.

A WITNESS *شاهد* shauhid, *کواه* guwauh, *شاهد* shuheed, *کواه* guwa, *شاهد* muheemun, *قاریت* kauré-ut. *To call or take to witness, cite a witness, bring witnesses* *شاهد گرفتن* istish-haud kirdun, *کواه آوردن* guwauhé awurdun, *شاهد گرفتن* ikaumuta shuhood kirdun, *شاهد ساختن* bei-unut ikaumut saukhtun, *شاهد کردن* mush-hid kirdun, *شاهد کردن* ish-haud saukhtun. v. to prove.—*To call God to witness* *بیتن کردن* eemeena billah kirdun. *To witness or bear witness* *مشاهده گفتن* mushauhudeh guftun, *کواه دادن* guwauhé dadun. v. to attest, testify.—*A creditable witness* *شاهد عادل* shauhida

audil, معتبد گواهی guwauhé mu-atumid. *A false witness* شاهد دروغ shauhida duroogh, کونا راست guwauhé kaúzib, گواهی کاذب guwaa na rauft goo. — *Witnessed* مشهود mush-hood. *Witnesses* شواهد shuwauhud, شاهد hood, شاهد shauhud, شهدا ihuhda. *Contradictory witnesses* شواهد متخالف shuwauhuda mukhaulif, تهاوتر tuhatur.

A WITTICISM مزه muzeh, یافه é-afeh, مسخره maskhureh, لطیفه luteefeh, ظریفه zureefut, زیرکی zeerugé, بذله buzleh, نکته nukteh.

Wittily با مزه ba muzeh, با یافه ba é-aufeh, با زیرکی ba zeerugé, بر وجه حاضر جواب bur wujha hauzir javaub, ظریفه zureefan, بطور نکته کوی betoora nukteh gooi, با زکا و ظریفه ba zuka ou zureefut, با بذله و لطیفه ba buzleh ou luteefeh, با عقل و فراست ba akl ou fraufut.

Witness مزه داری muzeh daré, زکاوت zuka-wut, زکا zuka, زه zuh, زیر کی zeerugé. v. *wit*.

WITTINGLY (*knowingly*) خبردارانه khubr-daraneh, با خبر ba khubr, با دلدارانانه agauhdaraneh. — (*by design*) با غرض baghuruz, بقصد be-kufid, با قصد kufid, بالقصد bi'l'kufid.

A WITTOL (*contented cuckold*) القربان al-kurtubaun. *Wittolly* اساقربان alkurtubaun afa.

WITTY مزه دار muzeh dar, یافه é-aufeh goo, مسخره zu maskhureh, نکته nukteh purwur, زیرک nukteh purdauz, زیرک zeeruk, ظریفه hauzir javaub, ظریفه zureef, عارف aurif, و لطیفه و خیال zu kheir-aul ou luteefeh, نادره ناآره goo. v. *ingenious, sarcastic*.

WIVES حایله zawjaut hula-él. *Marrying many wives* کثیر النکاح kuseeru'n'nikauh, خجیات khujaut. *Wives of the same husband* همشوئی humshooi. — *To wive*, v. *to marry*.

A wizard, v. *conjurer, enchanter*.

WO (*grief*) رنج runj, دزد durd, قساوت kufawut, غم ghum, غصه ghuffeh, الم alum, اضطراب iztirau, آزار azaar, ملال mulaul, اندوه andooh, تنگدلی inkibauza khautir, تنگدلی tunk-dile. v. *forrow*; also *calamity, misery*. — *Wo to you!* ویل weil! ویلک weilaka! *Wo to him!* ویله weiluhu! *Wo is me!* ویلی weilé! *مدد* ha-é mudud!

WOAD نیل na-oor, نوورت na-oorut, نیل neel, نیلج neeluj, وسهت wufmut.

WOFUL, *wobegone* دلفکار diltikaur, غم ghum khore, رنجدار runjdar, دردناک durdnauk, ملول ghumkeen, غمگین pur tauffeh, مضطرب mulool, رنج دیده runj deede, اندوهکین alumzuddeh, اندوهکین andoolikeen,

diltunk. v. *forrowful, mournful, calamitous*. — (*paltry, wretched*) پست و خور pufst ou khor, حقیر hukeer, صغر fughr, ذلیل zuleel, دنی duné. — *Wofully* دلفکارانه diltikaurauneh, روجه غم خور ba runj, با تاسه ba tauffeh, با رنج bur wujha ghum khore, ملول muloolan, با دلتنگی ba diltungé. (*paltrily*) هکیران hukeeran, بطور پست و خور betoora pufst ou khor, صغرا fughiran.

A WOLF گرگ gurk (plur. گرگان gurkaun), زیب zeib (plur. ازوب azoob), سرخان furhaun (fem. سرخان furhaunut), ابو جعاده or ابو جعه ابو ju-adeh, ابو رعله ابو ghulut, ابو رعله ابو raaleh, ابو غطلس ابو kaufib, ابو غطلس ghutullis, دالکچ da-aluj, عساس affaus, تینان tinaun, شیدمان sheidmaun, زوبان hytl, هطل zoobaun, زبخت zeikh (fem. زبخت keikhut, plur. اسباب asbaud), سبد subud (pl. اسباب asbaud), عسال affaul, اویس awces, اویس aws, طیس tybs, میشان mishaun, ولاس wullaus, نهر نهر nuhfur, سیدان feed (pl. سیدان feedaun), سلق fylk (pl. سلق kutrub, ملال mulauz), سلق fylk (fem. and plur. سلق fylkut), زوال zoo-aulut (plur. زولان zoolan, زیلان zeilaun), اکرل ak-zul, عاسل khyma, خیم tibn, اشبت ishbut, قلوب ma-és (plur. میاس mei-aus), زعبان kyllawb, خلیع khilé-a. *A young wolf* zaabaan. *A howling wolf* قاعب ka-éb, قواع kawwaa. *The howl of a wolf* ووعت waawaat. *A place abounding in wolves* گرگستان gurkistaun, مذب muzaub, مذیب muzeeb. v. also *cancer, ulcer*.

Wolfish, wolvisb گرگ مانند gurk maunend, موافق اوصاف کرک muwau-fika awsaufa gurk, زو صفت / سرخان zu fyffuta furhaun. v. also *rapacious*.

WOLFSBANE خانی زیب khaunuka zeib.

A WOMAN زن zun, زنی zunné, زنه zunnah, نسا imraat, امراات muraat, عورت awrut, کافور kawfur, قوسرت rubaub, رباب lujjut, لجت nifla, تکین takeen, خاتون khautoon, عوان awaun, ملک kuzba, کذب kudba, کذب mulku'l'wulé, الولی kudbaunoo, کذبانو kuzbaunoo, لباس libaus, ثرغامت furghaumut. v. *wife*. — *A young woman* بیبی beebie, دوشیزه doosheezeh, دختر dokhter, برهوت buruhruhut, صبیبت subé-ut. v. *girl*. — *A woman who has a husband in common with other wives* بتانج butanj, باوسنی bawusné. *A woman disobedient to her husband* ضجوع zuzoo-a, دلحس dulaas. *A divorced woman* مختلع mukhtula,

joor, انجوج eelunjuj, الفخت alfukht, انجوج
 anjooj, قطر قطر fūbr, الليت allé-ut, الوه alawweh, قطر
 kutur, رند rund. v. او. — *The worst kind of aloës*
wood صبر سمنجاني subra fumunjauné. *A cen-*
ser for burning aloës wood عود سوز a-ood sooz.
Aloës wood split or broken for burning عود مطير
 a-ooda mutei-ur. — *Brasil or red wood* بقم bukkum
 چوپ chopā furkh, چوپ سرخ eidaa, ایدع
 chopā purné-aun. — *Dyed with Brasil wood*
 مبقم mybukkum. — *Yellow wood* زردچوپ zurd-
 chope, آغار aghaur. — *Wood prepared for building*
 پارچه کراسته kirausteh. — *A piece of wood* پاره
 paurcheha hutub, هیبه heemeh reez, پاره
 paureha chope, چوپ paureh, چوپ
 fujoor, سچور wusleh, وصله kuffaur, کسار
 juzwut. v. chip, lath, fire-
 rund, رنده rund. — *Shavings of wood* رند
 heemeh shukun. — *A bearer of wood* هیبه بار
 heemeh bar, هیضم heezum kush. — *To wood or cut wood*
 هیضم کردن (for firing, &c.) heezum kirdun,
 مختطب ساختن muhtutub faukhtun. v. to
 mauzeh, پشت مازہ posht mauzeh. — *A*
block or log of wood گنده هیضم gundeh heezum,
 هیضم زفت heemeh zuft. v. trunk, log. — *A pile*
 انبار هیضم ambaurā heezum, هیستان heemistan.

A wood (plantation of trees) مرغزار mürghzaur, چنگلستان heemistan, چنگلستان chungulistan, غاب ghaub, غابت ghaubut, درخت شجرا جا durukht gah, درختستان durukhtistan, شجره جا shujrajau, مشجر muṣhujjur (pl. مشاجر muṣhaujui), گنده جا gundeh jau, بیان eebaun. v. forest.

WOODBINE, *woodbind* لبلاب lublaub,
 بوغند booghund, سرند furund.

A WOODCOCK ماکیان یبانی mauké-auna
ecbauné, یلواپه eelwayeh.

WOODED (*supplied with wood*) زو حطب zu hutub, دار هیبه heemeh dar, زو خشب zu khushub, پر چوپ pur chope. v. also *woody*.

Wooden چوپين chopeen, akhsheb, خشب
 خشبا khushba. v. also clumsy, awkward.—Wooden
 fetters or stocks كنده هيزم kundeha heezum,
 كنده kundeh, چوپين kundeha chopeen.
 A wooden wall تخته ديواري tukhteh deewauré.
 The wooden frame of a window روشن roshun,
 شبكت mushubbuka punjureh, پنجره
 روزن shubaukuta rawzuu. A wooden block on
 which artificers work كنده هيزم gundeha heezum,
 گردبان girdbaun. A wooden chest زورا zoora.

A wooden corn-fork انبار هیزه *ambaur heezeh.* —
A woodfreter, woodworm چوپ خوار *chope khaur.*
v. under worm.

WOODLAND درختستان durukhtistan,
کوهستان koohistan, چنگلستان chungulistan,
هیستان heemistan.

A WOODLARK کبریا کبرا kubra cebauné,
کمبرا کمبرا کمبرا kum-bura murghzaur. v. lark.

A WOODLOUSE بق الخشن bukku'l'khu-
shuf, فسانس بق الحيطان bukku'l'heitaun, fu-
saufus.

A WOODMAN, *woodmonger, woodcutter, woodseller* حطاب huttaub (plur. حطايب huta-éb, حطابت huttaubut), *هيمه شكن* heemeh shukun, *هيمه فروش* heemeh furoosh, *چوپ فروش* chope furoosh.—*Woodman*, v. also *hunter*.

WOOD-NOTE (*wild mufick*) الحان مرغزار el-hauna murghzaur, ترانه یبانی turauneha eebauné.

A WOOD-NYMPH حوري مرغزار hooré mur-
ghzaur, چنگل زنی zunné chungul.

A WOOD-PIGEON **يہام** cemaum, **ورش** wu-
ruff, **ونا** wuna. v. *turtle-dove*.

WOODY حطيب huteeb, پر درخت pur du-
rukht, میانی eebauné, مشجر mushujjir,
مشجرت mushujjirut.

A WOOER محبوب، zunné khauh زنی خواه
 معشوق، tylb طلب، nuhbooba nazneen نازنین
 نوازش گر، né-aure nuwauz نیاری، noaz
 nuwauzifh gur. v. lover.

نازو نياز zunné khauhaun زنی خواهان *Wooring*
 بزنی نازنین نازو نياز نها nauz ou né-auz fauz ساز
 bezunna nauzneen nauz ou né-auz numa. — *Woo-*
 ingly بطور bur wujha dilaweez بر وجه دلاویز
 betoora dilkush دلکش

WOOF (*of a web*) لُھْمُوتْ luhmut, کَیامْ kei-
aum, سِدَاؤْ sudaüt, سِدِیْ sude, سِدَا suda.
Cloth with the warp and woof of different colours
دوپودْ doopood, دیپودْ dupood, دیپووزْ dupooz.
The woof round the shuttle اُسْتِیجْ asteej, اُسْتَاچْ
ustauj. v. warp.

WOOL صوف 'soof, صائف fauf (pl. اصواف afwauf), ريش raas, ريش pushm, حمرقت hymrukut, جرت jizzut, لبند libud, طوترت tufrut, ثلث fullut, طوف toof. *Coarse or uncombed wool* يقام pukaum, قرد kurud. *Any thing stuffed with wool* پشماگوند pushmaugund, بابيه baubehe. *Fine soft wool (of camels, goats, &c.)* وېر wubur, تفتيل tufteek, خبير khubeer. *Bearing wool*, صايف fa-ef, پشم ير pushma bur. *A-bounding in wool (as sheep, &c.)* وېر mu-abir, معبر

wabir, موسب moosib. *Plucking off wool; (also teasing it)* نغش hufish, لبد lubid. *To card or tease wool* حلب کردن hulj kirdun, پشم زدن pushum zudun, ندفی الصوف ساختن nudfu's'foof faukhtun. *A quantity, lock, or flock of wool* صوفت soofut, کاردو kaurdoo, عبعبت abaabut. *A clew of wool* کنده kandeha pushm. *Wool (also cotton or raw silk)* پشم دوات put into an ink-holder pushuma duwaut, بوهت boohut, صوفت الدوات soofutu'd'duwaut, لیقت leikut. *To shear wool* پشم بریدن pushm burédun. *Wool-shears* کاردو kaurdoo. *A dealer in wool* پشم فروش pushum furoosh, صواف suwwauf.

Woollen صاف fauf, صوف soof, صوفت soofut, صایف fa-éf, اصوف afoof, پشمین pushmeen, پشمینه pushmeeneh. *Woollen cloth* پشمینه paurchaha pushmeeneh, پارچه صوف paurchaha soof, لبد lubud. *A piece or patch of woollen* نبد libdut. *A piece of coarse woollen stuff* پاره numud paureh. *A cloak or any upper garment of woollen* خسی khuffe, نبد numud. *A garment of napped woollen* قباغد kubaughud, کوباغند kubaughund. *A garment of thick woollen stuff* لباس libaufa a-éhub, نبد numud. *A woollen tassel* راعث raas. *A woollen-drafter* پشمینه فروش paurchaha pushmeeneh furoosh, صواف suwwauf. *A wool-sack* تنک پشم akunde, چوال صوفی agundeh.

Woolly (bearing wool) صایف fa-éf, پشم بر pushm bur. (resembling wool) صوفی asa, افا pushum maunend. (covered or clothed with wool) پوشیده ba soof پوشیده ba soof po-shédéh. (having the quality of wool) پشم زو صفت pushum zu siffuta pushum.

A WORD سخن fukhun, کلمت kulimut, لفظ lufz, لفظت lufzut, لغت loghat, قول kool, قال kaul, نقیت mukaulut, مقالت mukaül, مقال keil, قیل nuké-ut. زجیت zujmut, غنمت ghuzmut. *The word of God* کلمة الله kulimutallah, قال الحق kaulu'l'hukk, کلام خدا kullauma khoda. *In a word* خلاصت کلام haufilu'l'kullaum, حاصل الکلام khulaufuta kullaum, محصل کلام muhuffila kullaum, بالجهل bi'l'jumleh. *Not a word!* (silence) خب باش khub baus! *Word for word* کلمه بکلمه kulimeh bekulimeh, بعینه bé-aïnihi. *A foreign word adopted into a language* دخیل du-kheel. *Words* سخنها fukhunha, کلمات kuli-maut, کلام kullaum, لفظات lufzaut, الفاظ al-fauz, لغات loghaut, اقوال akwaul, قیل و قال keil ou kaul, مقالات anfas, انفس anfaus, قول و فعل kool ou faal, سخنها و فعل faal ou mukaul, مقال faal.

کارها fukhunha ou kaurha. *In word and deed* سخنها و قول faalan ou koolan. *Foolish words* سخنها بی معنی fukhuna beehoodéh, کلام بی معنی kullauma bé maané, یازه é-aweh, é-azushéh. *Soft, sweet, agreeable words* شیرین fukhuna sheereen, کلام خوش kullauma khoosh. *Divine words* خطاب عالیشان khutauba auléshaun. *Mystick words* کلام حکمت انتها kullauma hyk-mut intima. *To make words (baggie in a bargain)* سخت بازاری کردن fukht bazauré kirdun. *To have words with one کسی* سخنها با کسی fukhun ba kuffe burafkundun. *To throw one's words in his teeth* سخنها در کلام کردن rudda kullaum kirdun. *To keep one's word* وفا نمودن wufa numoodun, عهد و وفا ahd ou wufa faukhtun, وفا دار شدن wufa dar shoodun. *To use harsh words* سخنها شتم شتوم گفتن shutoom guftun, دشنام دشنام fukhuna situm ameez guftun, زم و غمز زدن zimm ou ghumz zudun, برافروسیدن buraufroosédun.

To word سخنها گذار ساختن fukhun guzaur faukhtun, کلام کردن kullaum kirdun. v. to express.

To WORK کردن kirdun, ساختن faukhtun, عمل کار کردن kaur kirdun, عمل ساختن amul faukhtun, معامله اعمل shoodun, عامل شومل ma-amleh kirdun, بکار آوردن bekaur awurdun, ورزیدن kaurédun, کاریدن kaurédun, wushkirdun. v. to labour, toil: manufacture, form, fashion.—*To work or ferment as liquors* ترشیدن turshédun, مخل ساختن mukhill faukhtun, مضر کردن muzir kirdun. *To work with a needle* طرازیدن ty-razédun, طراز ساختن tyrauz faukhtun, کنده gundeh kirdun. v. to embroider.—*To work as a purge* شکم ران گردانیدن shikim raun girdanédun. *To work or prevail upon* اغرا ساختن angeekhtun, القا کردن ilka kirdun, اغرا ساختن ighra faukhtun. v. to wheedle, induce, persuade.—*To work out (effect by toil)* از جد و جهد کردن uz jidd ou jihud kirdun, جیل پرداختن uz fa-é jumeel purdaukhtun. (to erase, deface) موهو کردن muhoo kirdun, نسخ ساختن nusikh faukhtun. *To work up (irritate)* اغصاب کردن ighzaub kirdun, کیر گردانیدن kaur geer girdanédun, غضبناک ساختن ghuzubnauk faukhtun. (to stimulate) تحریض کردن tuhreez kirdun, بر خیزانیدن buraungeekhtun, بر خیزانیدن burkhezaneédun. v. to raise.—*To set on work* عمل گردانیدن kaur ou baur dadun, و بار دادن amul girdanédun, کار نمودن kauranédun, کار فرمودن kaur furmoodun. v. to employ.

Work کار kaur, کردار kirdaur, بار kaur ou baur, معاملت kaur baur, عمل amul, ma-amlūt, مصلحت muṣluhut, جهد و کار jihud pu kaur, امر amur, کوشش kooshish, کە-a. v. labour, toil.—*Work or embroidery* نقش nukish, نقشبندی nukishbundé, طراز tyrauz, نیگارish. • *He was at work* دز کار بود dur kaur bood. *Skilful at work* کار ازموده kaur azmoodeh, کار آموز kaur amooz, کارکن kaurkoon. *Diligent at work* کار آگاه kaur agauh, کار آگه kaur aguh, کار پرورد kaur purwurd, کاربند kaurbund. *Performing work* کارمند kaurmund, کار ران kaur raun, کارگر kaurgur, کارگز kaurguzaur, کارساز kaurfauz, کارکن kaurkoon.—*A work-fellow, one engaged in the same work* همکار humkoon, همکار humbaur, همخدمتکار humfauz, همکدر khydmutkaur.

A workhouse, workshop کارخانه kaurkhauneh, پیشه کار kaurkhauneh, کارگاه kaurgauh, پیشه کار peishchgah, کارگاه kaurbuh, دستگاه doftgah. v. shop.

A working-day, work-day روز کار و بار rooza kaur ou baur, يوم العمل é-oomu'l'amul.

A workman, worker کارکن kaurkoon, کردار kirdaur, دستکار kirdah, پیشه کار peishchekaur, دستکار doftkaur, رنجبر runjbur, عامل amaul, صانع fauna, کاربا kaurba. v. tradesman, labourer.—*Workmanlike* کار آموز kaur amooz, بر وجه کردن bur wujha kaurdaun, بطور کارساز betoora kaurfauz, با وقوف ba wukooft. *Workmanship* دستکاری doftkauré, کار kaur, کردار kirdaur, پیشه peishchekaur, کارگز kaurguzaur, کارساز kaurfauzé.

A workwoman زن کردار zunné kirdaur, عورت اتون (a sempstrefs) awruta kaurkoon. v. embroiderer.

The WORLD جهان jahaun, عالم aulum, روی زمین rooi gechaun, کیهان duné-a, زمین zunceen, روزگار roozigaur, روزگار geete, کیتی kiti, زمان zumaun, زمانه zumauneh, فلک fuluk, گردون gurdoon, سپهر sip-hur, چرخ kheifa-oor, عجوز ajooz, غرور ghuroor, سپنج supunj, کون و مکان koon ou mukaun, خنار deeré-aur, دیر باز dawr, دور eidur, ربع khunawwur, برپش burpuzsh. *A quarter of the world* چهار کشور kushwur. *The four quarters of the world* ربع مسکون chuhaur kushwur, افاق afauk. *This world (the present life)* عالم شهادت ein jahaun, دار غرور و محنت daura ghurur ou mihnut, دار البوار dauru'l'buwaur, دار فنا

دایره فنا daura funa, حیات عاجلت hei-auta ajilut. *The next world* آخرت akhurut, آخرت aun jahaun, جهان aulum, ارواح aulum arwauh, دار البقا aulum gheeb, غیب akhuré, کشور بقا kushwura buka, حیات اجلت hei-auta ajilut, سرور fara-é furoor. *The present world and the next* این و آن ein ou aun jahaun, دارین daurein, دارین doo jahaun, کونین addaurein, دنیا و آخرت duné-a ou akhurut, کانون kawneen. *Relating to this world and the next* دنیوی و اخروی dunooi ou akhirooi. *The whole world* اقطار و افاق atrauf ou afauk, اطراف aktaur ou atraufa aulum.—*Adorning the world* جهان آرا jahaun ara, عالم اulum ara. *Illuminating or inflaming the world* جهان افروز jahaun afrooz, عالم اulum afrooz, جهانتات jahauntaub, عالم اulum fooz. *Conquering the world* جهان کشا jahaungeer, جهان کشا kusha, عالم اulum geer. *The protector of the world* جهان بان jahaun baun. *The king of the world* شاه جهان shah aulum, شاه جهان shah jahaun. *The asylum of the world* جهان پناه jahaun punauh. *Possessing the world* جهاندار jahaundar. [The above are proper names, adopted, in general, by sovereign princes on ascending the throne.]—*Knowing the world* دیده جهان jahaun deede, روزگار اهلی roozigaur ahlé. *Known to all the world (celebrated)* مشهور عالم mush-hoora aulum, به عالم مشهور be-aulum mush-hoor. *In the world of fancy (in a reverie, dreaming)* در عالم مثال dur aulum misaul. *The way of the world* عادت auduta dowrauné. *An inhabitant of the world* جهانی jahauné (plur. جهانیان jahauné-aun), اهل دنیا ahla duné-a. *For all the world (exactly)* کمال مرتبه kumaul murtubeh, نقطه nukteh benukteh.

Worldliness دنیا پرستی duné-a purusté, طمعکار zumauneh purusté, طمع tuma, ناکسی nakusé. v. avarice.

Worldly دنیا پرست duné-a purust, دنیا پرست zumauneh purust, دنیا پرست duné-awé, طمعکار tumakaur, ناکسی naukus, v. avaricious.—*Worldly goods* مال دنیوی maula duneewé. *A worldly-minded man* دنیا پرست duné-a purust, دنیا پرست zumauneh purust. *Worldly-minded people* دنیای پرستان duné-a purustaan, دنیای پرستان zumauneh purustaan.

A WORM کرم kirm (pl. کرم kirmaun), دود dood, دودت doodut (pl. دیدان deo daun, دود duwaud). *The silk-worm* دود u'l'hureer. v. silk-worm.—*A man-worm*

شجاع الجوع kirma shikum, شکر shuja-w'p'jawa, حیت doodā butin, hei-ut, خرک khuruk, خرکبوته khurkuboteh, نغف nughuf, نغفت nughfut. *The glow-worm* kirma shubtaub. *An earth-worm* kirma khauk, doodā arz, hei-ut, خرک khuruk, خرکبوته khurkuboteh. *A ship-worm* پیچ peech, پیچک peechuk, سرفه surfeh, زبوی zeev, ایزک eizuk, بیره bureemeh, پت put. *A worm that gnaws wood, furniture, &c.* چوب خوار chobe khaur, قتع kutaa, زبوی zeev. *A tree-worm* قاحت kaudihut. *A fruit or herb-worm* قنل kunuk, عسفری eesfroo-a, اسفروا asfroo-a (pl. اسفروا asfaré-a)—*A worm with many feet, a palmer-worm* هزارپا huzur pa, صدپا sud pa, ششپا sheshpa. *A dung-worm* مکنس mukus. *A river-worm* کوره kooreh. *A corn-worm* البرقا aleerka. *Worms bred in meat from putrefaction* کوشت حیت hei-ut, دفر dufr. *Infected or swarming with worms, wormy* تددید tudei-éd, مدود mudood, مدید mudei-ud.

To worm (proceed slowly and secretly) قدم بقدم kudum bekudum bəqinhauné ruf-tun, درجه درجه در پنهانی روان بودن durjeh bedurjeh dur pinhauné rouvaun bodun.

Worm-eaten از کرم متاقل uz kim muta-akkil, ریمیم rumeem, از دود خورده uz dood khoredeh, کهن kohun, کهنه kohnch. v. old, rotten.

• **WORMWOOD** افسنتین or افسنطین afsinteen, چنچک chunchuk, چنچک junjuk, گلو guloo, عصارت افسنتین ysfaurutā afsinteen.

WORN, worn out مسحوق muf-hook, مالیده maulédeh, بالی furfa, فرسوده furfoodeh, باکله bauké, موح muhh, کهن kohun, کهنه kohnch, منسحت munfuhut, غاضف ghauzif. *Worn down by the feet* پایمال pa-émaul, پامال pa-maul, پا-خوست pa-é khoost, پاکخوست pakhoost. *Worne as dress* پوشتن برده jihua poshtun burdeh, لباس داشته bera-é lbaus daushteh.

To WORRY با دندادن کلو گرفتن و دریدن ba dundaun guloō gooriftun ou dirédun, با دندادن badundaun khyraushadun, با اسنان ba sanan dirédun.

Worse بدتر budtur, بتر butur, کمتر kumtur, بدتر کردن budtur kirdun, کمتر ساختن kumtur saakhtun. *To grow worse* بدتر کردن budtur girdédun, کمتر گشتن kumtur gushtun, ضرر گرفتن zurur gooriftun.

The worse زبان zé-aun, ضرر zurur, مضرت muzurur, نقص nuks, نقصان nukfaun. v. detriment.

WORSHIP (religious adoration) پرستش purustish, طاعت ybaudut, اعتبار é-atibaud, عبادت ta-aut, سجدت fujdut. *The worship of one God* توحید tawheed. *Divine worship* عبادت سجدتی ybaudut fujduté. v. also adoration, reverence, respect.—*A place of worship* پرستشخانه purustish-khauneh, عبادتگاه ybaudutgah, سجدگاه fujdgah. v. church, temple, mosque.

To worship عبادت نمودن ybaudut numoodun, سجدت ساختن é-atibaud kirdun, پرستش purustédun, پرستش purustish kirdun, رعایت نمودن ri-a-é-ut numoodun, تعظیم کردن taazeem kirdun. v. to adore, reverence, respect, honour.

Worshipped معبود maabood, پرستیده purustédeh, مرعی mura-é.

Worshipful مستوجب التعظیم mustoojibu't-taazeem, واجب الرعایت vajilur'ri-ai-ut. *Worshipfully* با التفات و اعتبار ba ii-ai-ut, با رعایت ba iltifaut ou è-atibaur. v. reverently.

A worshipper پرستنده purustindeh, پرست purust, راعی ra-é, عبادتگر ybaudutgur. *A worshipper of God* خدا پرست khoda purust, عابد ambid, متعبد muta-abbid. *A worshipper of idols* بت پرست but purust. *A worshipper of fire* آتش پرست autash purust, از رکش azurkushb, از رکش azurkeesh, کبر guober. *A worshipper of the sun* شمس پرست shems purust, آفتاب پرست aftaab purust. *A worshipper or admirer of himself* خود پرست khood purust.

WORST بدترین budtureen, کمترین kumtureen, حال بدترین haula budtureen.

To WORST منهزم و تارو شکستن shakustun, منهزم مار کردن munhuzum ou taur ou maur kirdun. v. to defeat.—*Worsted* شکسته shakusteh, مغلوب mughloob, مهزوم munhuzum, منهزم munhuzum.

WORSTED (spun wool) پشم ریخته pushm reefhteh, صوف تافته soof taufteh. *A clew of worsted* پشم کنده kundeha pushm.

WORTH (price, value) قیمت keemut, ارزش arzish, فضل buha, ارج arj.—(excellence) فزلی fuzli, هنرمندی hunr-mundé, شرفیت shurfé-ut, کمال kumaul, لیاقت isticakauk, استعداد isticadaud, ینکانکی lé-aukut, مهارت muhaurut, بینظیری benuzecré. v. virtue, worthiness, merit: importance.

Worth (equal in price or value) همتدر humkudr, همجاری humbuha, معادل ma-adil, همسر humsur. v. also worthy.

To wound زخمیدار کردن *zukhumdar kirdun*, مجروح نمودن *jurih faukhtun*, ساختن *mujrooh numoodun*, زخم زدن *zukhum zudun*, جراحت زدن *reeshdar kirdun*, ریش دادن *ju-rauhut zudun*, خستن *khustun*, ریش دادن *reesh dadun*, تخریب ساختن *tujreeh faukhtun*, انجیدن *anjédun*, تکلیف کردن *tukleem kirdun*, شنجودن *tukaulum faukhtun*, شنجودن *shunjoodun*, تدمیت کردن *tudmé-ut kirdun*, عقر *mujauruhut faukhtun*, مجارحت ساختن *akur kirdun*, نکایت دادن *nika-é-ut dadun*.

Wounded زده *zukhum zuddeh*, زخمیدار *zukhumdar*, مجروح *zukhum khore*, ریشدار *jureeh*, مجترح *mujturuh*, ریشده *reeshdar*, ریشه *reeshch*, شنجوده *shunjood*, مکلوم *runjwur*, افکار *afgaur*, مدبور *mudboor*, مقروح *mukrooh*, زمین *zumin*, خراشیده *zumeen*, منعقر *munaakur*, *Heart-wounded* دلریش *dilreesh*, دلخسته *dilkhusteh*, دلخراشیده *dilkhayraushédeh*, دلشکسته *dilshakusteh*, دلزاررسیده *dilazaur rufédeh*. *To be wounded* جراحت خوردن *zukhum khoredun*, زخمیدار *zukhumdar* خستن *khustun*, زخم زدن *zukhum zuddeh* بودن *boodun*. *To be incurably wounded* شجاع *shujauj* بی علاج *bé alauj* داشتن *daush tun*.

To WRANGLE غوغا کردن *ghoogha kirdun*, خصومت کردن *jaunkush shoodun*, محل شدن *muhykk shoodun*, ستیزه کردن *munzaat faukhtun*, اختشام ساختن *ixhtishaum faukhtun*, لجاج کردن *lujabj kirdun*. *v. to dispute, wrangle*.

A wrangle غوغا *ghoogha*, خصومت *khufoomut*, کفت و *nizaa*, منازعت *munazaat*, نزاع *gust ou goo*, ستیز *sitez*. *v. dispute, quarrel*.

A wrangler مرد جانکش *ghoogha zun*, صاحب کفت *muhykk*, محل *murda jaunkush*, اختشام انگیز *fahib gust ou goo*, و *angeez*, ادم تیز مزاج *adama taze mizauj*.

To WRAP, wrap up ملفوف ساختن *mulfoof faukhtun*, تلفیف ساختن *luff kirdun*, واهم کردن *wahum kirdun*, بهم پیچیدن *pichédun ou posh kirdun*, مندرج نمودن *behum dawr kirdun*, مدرج کردن *mudrij faukhtun*, طی کردن *dur kimm buftun*, *te-é faukhtun*. *v. to roll up, involve: comprise, contain*. — *To wrap in a winding-sheet* تکفن *tukuffin kirdun*. — *Wrapped* ملفوف *mulfoof*, واهم *behum dawr shooden*, بهم دور شده.

زده *wahum zuddeh*, پوشیده *pichédeh*, واهم کردن *ou poshédeh*. — *A wrapper (one that wraps)* واهمگور *wahumgur*, دور و پوش کننده *dawr ou posh koonindeh*, لuff *luff fauz*, بهم زن *behum zun*. — *(that in which any thing is wrapped)* پوش *posh*, پوشش *poshih*, لغافه *lifaufeh*, پرونده *purwundeh*, کیم *kimm* (plur. کیم *kimmaum*).

WRATH قهر *kuhr*, غضب *ghuzub*, کرمی *gurmé*, حیت *humé-ut*, خشم *khyshim*, خنق *hunk*, غرض *ghuruz*, تافت *taukut*. *v. anger, fury*.

Wrathful, wreakful غضبناک *ghuzubnauk*, تیز *autashé* اتشی *gurm*, کرم *ghuzoob*, پر قهر *khyshimnauk* خشنمال *taze mizauj*, دو سینه *tund ou taze* تند و تیز *pur kuhr*, کینه *zu seeneh pur keeneh*. *v. angry, furious*.

Wrathfully غضبا *ghuzuban*, با قهر *ba kuhr*, با کرمی *ba gurmé*, با خشم *ba khyshim*.

Wrathless قهر بی *bé kuhr*, غیر غضوب *ghiré-a ghuzoob*, نا کرم *na gurm*.

To WREAK (vengeance) اخذ انتقام کردن *akhza intikaum kirdun*, مقتص ساختن *muktufs faukhtun*, کین گذار شدن *keen guzaur shoodun*, کین توختن *keen tookhtun*. *v. to revenge*.

Wreakful توز کین *keen tooz*. *v. revengeful*.

A WREATH (any thing curled or twisted) پیچ *peecheh*, تاب *taub*, عوج *a-ojz*. — *(a chaplet)* استغان *istifaun*, پسال *pufauk*, تاج *tauja gul*, بلون *buloon*. *v. garland*.

To wreath پیچیدن *peechedun*, پیچ در *peecheh kirdun*, پیچار پیچ *peecheh dur peecheh faukhtun*, و تاب زدن *behuzaur peecheh ou taub zudun*, پیچان نمودن *peecheh kirdun*, واهم زدن *wahum zudun*. *v. to curl, twist, intertwine*. — *(to encircle with wreath)* با استغان اراستن *ba istifaun arauftun*, با تاج گل دور کردن *ba tauja gul dawr kirdun*, گرداگرد سر بلون بستن *girdagirda fur buloon buftun*.

Wreathed, wreathy پیچ *peecheh*, پیچ در پیچ *peecheh dur peecheh*, پیچان *peechehun*, تافته *tauftch*, لولبی *law-lubé*, معوج *ma-ooj*, پیچیده *peechedeh*.

WRECK هلال *inhidaum*, هدم *hudum*, تخریب *tukhreeb*. *v. ruin, destruction: also shipwreck*. — *To wreck, v. to ruin, destroy: shipwreck, to be shipwrecked*. — *Wrecked, v. ruined, shipwrecked*. — *The danger of being wrecked* خطر *khutra ghurkaub*, بیم موج *beema mooj*.

To WRENCH, wrest (to pull or twist by violence) پیچیدن *peechedun*, ضربا تافتن *zurban*

کچ *taufun*, ضربی کشیدن *zurbé kushédun*, کج کردن *kuj kirdun*, مسیدیدن *mufeedédun*. v. *to distort, extort, sprain*.

A *wrench, wrest* پیچ *pecch*, پیچش *peechish*, تاب *taub*. v. *distortion, sprain*.—*Wrenched, wrested* پیچیده *peechédeh*, تافته *taufteh*. v. *distorted*.

To *WRESTLE* مصارعت کردن *mufauraat kirdun*, با کسی کشتی ساختن *ba kuffe gushé faukhtun*, مهارت *gushé gooriftun*, کشتی گرفتن *mumaurrit kirdun*, تمار ساختن *tumaurr faukhtun*, نحت مرار کردن *muraaur kirdun*, نحت ساختن *nuht faukhtun*, خفس کردن *khufs kirdun*, عیاص ساختن *a-é-aus faukhtun*. v. *also to struggle, contend*.

A *wrestler* مصارع *mufaura*, صراع *furaa*, کشتی *gushé geer*, پهلوان *pihluvaun or p'hiluvaun*, عرکون *kundwaureh*, عرک *arik* (plur. *arikoon*), مغث *é-aul*, یال *shuja-aun*, مشجعان *shughis*, عرنت *yrnut*, پنجه گیر *puncher geer*, مشت *musht zun*.

A *WRETCH* (miserable mortal) مسکین *meskeen* (fem. *meskeenut*, plur. *meskeenaut*), مستمند *mustumund*, صاحب *adama durdmund*, اهل دردمندی *ahla durdmundé*, سیاه بخت *murda fé-auh bukht*, رذل شقی *rujla shuké*, فقیر *fakeer*. A *sorry wretch* مرد پست و خور *murda pufst ou khore*, صاحب حقارت *fahib hukaurut*, اهل ناکسی *ahla nakusé*, رذل زلیل *adama hukéer*, رذل زلیل *rujla zuleel*. v. *scoundrel, rascal*.

Wretched, unhappy (miserable) مستمند *mustumund*, دردمند *durdmund*, کور بخت *koor bukht*, بی چاره *bé chaureh*, بی چاره *shuké*, سیاه روز *fé-auh bukht*, سیاه روز *fé-auh rooz*, بد حال *bud haul*, پیکشته *peekhusteh*, مغال *tunk doft*, تنگ دست *na muraud*, نا مراد *mughlauh*. v. *poor, calamitous*.—(contemptible, mean) خور *pufst ou khore*, حقیر *hukéer*, مذم *duné*, زلیل *zuleel*, ناکس *naukus*, نا مراد *na murd*, نا مرغوب *na murghoob*. v. *worthless, infamous, base*.

Wretchedly (unhappily) مستمندانه *mustumundaunch*, بی چاره *ba durdmundé*, بی چاره *bé chaureh*, مسکینا *meskeenan*. v. *miserably*.—بطور *ba hukaurut*, با حقارت *(meanly, despicably)*, بر وجه ناکس *betoora pufst ou khore*, خور *bur wujha nakus*, زلیل *zuleelan*.

Wretchedness (misery) مسکنت *meskeenut*, حال *haula*, درمندی *durd*, بی چاره *durmaundugé*, دردمندی *durdmundé*, افت *afut*,

بد *mustumundé*, شقاوت *shukawut*, سیاه *bud bukhté*, زوال *zuwaul*, بلا *bulá*, مخالفت *fé-auh roozé*, فلاکت *fulaukut*, حقارت *mukhaulifut*.—(contemptibleness, baseness) خور *hukaurut*, حال پست و خور *haula pufst ou khore*, حال *zull*, مذلت *muzullut*, دونی *dooné*, حال *haula duné*. v. *pitifulness*.

To *WRIGGLE* جنبیدن *jumbédun*, اینجا *einjau aunjau jumbaun shoodun*, تیز لنجیدن *furaukheez aumudun*, تنگنغض کردن *tunughghuz kirdun*.

Wright, v. *carpenter, artificer, workman*.

To *WRING* پیچیدن *peechédun*, تاب کردن *taub kirdun*, تافتن *taufun*, برتافتن *burtaufun*. v. *to twist*.—(to squeeze, press) افشردن *fushurdun*, فشردن *affshurdun*, پالودن *pauloodun*, پشخودن *pushkhloodun*.—(to extort) بزور برکشیدن *bezoor burkushédun*, عسف کردن *asif kirdun*, شکنجیدن *shikunjédun*, پاهکیدن *pauhkédun*, پاهل دادن *pauhuk dadun*. v. *also to writhe, torture, harass, distress, distort*.—*To wring water out of clothes* آب برتافتن *aub uz jaumeh burtaufun*.

A *WRINKLE* چین *cheen*, شکن *shikun*, شکفه *azshund*, اژنل *azshunk*, پیچ *peech*, شکفه *shukfeh*, کله *kulj*, انجوغ *anjooogh*, انجوغ *anjookh*, انجوخه *anjookheh*, انجوغ *anjoooh*, مشین *sheen*, مطوی *mutwé*, غصن *ghuzun*. *Wrinkles* مطاوی *cheenha*, شکنها *shikunha*, کرج *kurinj*, کرج *ghuzoon*, کرج *kureej*, گلج *kulkh*. *The wrinkles in the roof of the mouth* شکنهای کام *shikunha-é kaum*. v. *مبناة*. A *brow full of wrinkles* چین پر چین *jubeena pur cheen*. v. *بضمير*.—*Without a wrinkle* بی تا *bé tau*, چین *bé cheen*, غیر شکن *ghire-a shikun*.

To *wrinkle* چین افکندن *cheen afkundun*, خوشیدن *pur cheen gushun*, چین کردن *khoooshédun*, افکار گردیدن *afgaur girdédun*, چین بر چین افتاده شدن *cheen bur cheen uftadeh shoodun*, پیچ و شکن *anjookhtun*, انجوغستن *pur peech ou shikun girdédun*, انجوغستن *anjooftun*. To *wrinkle or cause to wrinkle* درهم چین کردن *durham kushédun*, چین کردن *pur cheen zudun*, پر شکن *afgaur girdanédun*, افکار گردانیدن *pur shikun faukhtun*, کشیدن *kushédun*.

Wrinkled چین کشیده *pur cheen kushédeh*, درهم کشیده *durham kushédeh*, انجوغ *anjookh*, افکار *afgaur*, انجوغته *anjookhteh*, انجوغسته *anjoofteh*, بضمير *muzumrut*,

عنجف unjuf, عنجش unjush, تغضن tughuzzun, غضنا ghuzna, اغضن aghzun. *A wrinkled face* روئ درهم کشیده rooi durhum kushédéh. *Wrinkled in the belly* نغاض البطن nughauzu'l'butan.

The WRIST دست خرده, khurdeha doft, سر سافت fura doft, رسغ ruffugh. v. ساعد

Writ, v. scripture, writing.

To WRITE (perform the act of writing) نویستن nuwishtun or nuvishtun, کتب نویسن faukhtun, کتب نویسن saukhtun, kutub kirdun, مسطور ساختن mustoor faukhtun, زیر نمودن rukim kirdun, زیر نمودن zubr numoodun, نمیک ساختن numik faukhtun, تسوید ساختن tusteer kirdun, تسوید ساختن tufweed faukhtun, تنمیک کردن tunmeek kirdun, نبشتن nubishtun, خط نمودن khutt numoodun, نهیه numumeh kirdun, وحی ساختن wuhé faukhtun, تصویر tukhteet kirdun, تصویر tukhteet kirdun, ترقیم کردن turkeem kirdun, تزییر ساختن tuzbeer faukhtun. *To write accurately* تحریر کردن tuhreer kirdun. *To write to one another* تکاتب کردن tukautub kirdun, تکاتبه ساختن mukautubeh faukhtun. *To cause or order to write* نویساندن noo-éfaundun, تکتیب کردن tukhteet kirdun, تکتیب ساختن tukteeb faukhtun. *To teach to write* مکتب کردن muk-tib kirdun, علم نویسن نمودن ylma noo-és numoodun. *To write a book* کتاب تصنیف کردن kitaub tufneef kirdun, کتابت ساختن kitaubut faukhtun, سفارت کردن sufaurut kirdun, کتب kutib faukhtun, اکتتاب کردن iktitaub kirdun, زیر ساختن zubr faukhtun. *To write a letter* نامه نوشتن naumeh nuwishtun. v. under letter.—*A copy to write by* مشق mushuk.

A writer (one who practises the art of writing) نویسنده nooifindeh, کاتب kauftib, منشی munshé, دبیر du-beer, تحریر کتب tuhreer kush, سافر raukim, رسام ruffaum. v. secretary.—(an author) منشی munshé, نقیله نگارنده nuk-kulbund, صحیح الخبر rawé, حاکی hauké, faheehu'l'khubr, کتاب تصنیف kitaub tufneef, مولی mufunnif, سخنسرا fukhunsera, مؤلف mu-ellif, اثر طراز afr tirauz. v. historian.—*The writers of these presents* راقم الحروف raukimu'l' huroof. *An excellent writer* القدير dubeera fa-ébu't'udbeer. *Writers* منشیان munshé-aun, کتبت kutubut, کتبات kuttaub, نقلت nukkulut, خبر نقلت احوال nukkuluta ahywaul, اثر طرازان khubr nooifau, اثر طرازان afr tirauzaun.

To WRITHE پیچیدن peechédun, پیچان peechaun 'shoodun, پیچیدن pichédun, تاقتن peech ou taub kirdun, پیمچ و تاب کردن taustun, برتاقتن burtaustun. v. to twist, distort, wring, wrest.—*To writhe in agony* متعرج کردن tumurrugh kirdun, متعرج ساختن mutunurugh faukhtun. *To writhe as a serpent* پیچ در پیچ mer-ta-és kirdun, تزلزل ساختن tuluzluz faukhtun, ملاتوات nufnaus kirdun, ملاتوات mulawaut numoodun, تغور کردن tukaw-wur kirdun.—*To cause to writhe* پیچانیدن peechanédun, تاب گردانیدن taub gir-danédun.

Writhe پیچ peech, و تاب peech ou taub, پیچ در پیچ peechilsh, پیچش peechilshin, پیچ در پیچ peech dur peech, مرتعص murtá-és, تزلزل tuluzluz, ملاتوات mulawaut, تغور tukawwur, نفاص nufnaus.

WRITING (participle) نویسنده noois, نویسنده nooifindeh, نوشت nuwisht, مکتب muktutib, راقم raukim, راسم raufim, مزبور muzubbir. *A writing* مکتوب muktoob, نوشته nuwishteh, عهد ahda nuwishteh, شرط نویسن shurta noo-és, کاغذ khutt, تامل tummufook, زبور zuboor, کاغذ kaughuz, رقعہ rukaah, فرد furd. v. paper, book.—*A writing-master* مکتب muktib, khojeha dubecrifan. *A writing-school* دبیرستان dubecrifan, مکتب muktul dubistan. *A writing of authority* دستور dufloqr. v. record.—*A writing signed by a judge or notary* وصر wyfr, وصرت wyfrut, سجل syjil. *Fine writing* حسن husna khutt, تحریر tuhreer. *Hand-writing* دست خط doft khutt. *The royal hand-writing* دست همایون dofta hum-a-éoon, دست شریف dofta shureef. *Writing* مکتب mukautib, ارقام arkaum, ارقام mukautib, الكتاب al-muktoob, v. scripture.

Written نوشته nuwishteh, مکتوب muktoob, مسطور mustoor, مرقوم mur-koom, محروور muhroor, مزبور muzboor, قلمزده rukumzuddeh, قلمزده kalumzuddeh, مکتب muk-ké-ud, مکتب muktutib. *Above-written* مسطور musfoor. v. above-mentioned.—*Written or signed by a judge* منسجل munfujjul. v. alto dated.

WRONG (sub) مظلم muzlum, حیف heif, غدر ghadr, جور ta-addé, جفا jafá, ضرر zé-aun, تعرض ta-arruz, ستم situm, مضر muzurrur, ناحق nahukk, فساد funaud. v. injury, error.—*Right and wrong* صواب و خطا suwaub ou khuta.

Wrong (not right, bad) بد bud, نا راست na raust, نا خیر na kheir, نا حق na huk, خلاف khilaufa huk, شر tharr, شریر shureer, نا مستقیم na mustukeem, نا خوش na khoosh, نا صواب na fuwaub, واجب الومي vajibu'lloomé. (unsuitable) نا موافق na muwaufik, لا لایق na la-ék, نا مناسب na munaufib, نا در برابر na dur buraubur, نا هاهنگ na hu-mahung, بی نسبت bé muwaufikut, بی موافقت be nusbut. v. unfit. — *Right or wrong* راست یا rapst ya naraust, یا خیر یا شر ya kheir ya sharr, لایق یا نا لایق la-ék ya na la-ék.

To wrong جور و جبر zulm kirdum, ظلم کردن jawr ou jubr numoodun, ستم کردن kirdun, رنجیده و jufa faukhtun, جفا ساختن qehr runjédeh ou rumédeh kirdun, قهر کردن kuhr gooriftun, ازیت کردن kirdun, تعدی و اضرار ساختن ta-addé ou izraur faukhtun, غدر کردن ghadr kirdun. v. to injure.

Wronged ظلم خور zulm khore, منظم munzulun, مظلوم muzloom, مقهور muk-hoor, پایمال pa-émaul, متظلم mutuzullum, مضیم muzeem, ستم دیدن fitum deede, جور و جبر یاب jawr ou jubr é-aub, زور و جفا خور zoorédeh, زور ou jufa khore, مستضام mustuzaum, هضم huzeem, مهضم muhtuzum, لاهق lauhif, مجفو mujfoo, مجفی mujfé, فرومانده furoomaunde, قهر و تعدی پذیر pa-é khoost, پای خوست ou ta-addé pizzeer.

A wronger ستمکار situmkar, ظلمکار zulmkaur, جانی jaufé, غدار ghuddaur.

Wrongful نا حق na huk, خلاف khilaufa ma-adulut, بلا é-atida fauz, بلا bila infauf. v. unjust, oppressive. — *Wrongfully* بی عدالی bé adaulut, بلا bila ma-adulut, بی انصاف ba é-atida, بی انصاف bé infauf, بلا حق bila huk.

Wrongheaded سرکش furkush, گردنکش gurdun-kush, سبکسر budkhuo, قهار bud kumaur, سبکسر subukfur, بی عقل bé akl, سراسیمه surausimé, زو سر بی سامان zu fur bé fumaun. v. perverse.

Wrongly, v. wrong, wrongfully.

WROTE نوشته nuwisteh. v. written.

WROUGHT (made, performed, effected) ساخته faukhteh, کرده kirdeh, پرداخته pur-daukhteh, معمول maamool, مصنوع musnoo-a, کار کرده kaur kirdeh, کاریدم kaurédeh. (laboured, done with care and difficulty) با سعی جہیل ساخته ba faa-é jumeel faukhteh, با بذله همت پرداخته ba buzleh himmut pur-daukhteh, با تعب و مشقت مصنوع ba taab ou mu-

shukkut musnoo-a. *Wrought up* (excited, produced) انگیزته angeekhteh, برانگیخته burangeekhteh, معلول maalool. *Wrought upon* (influenced, actuated) مغری mughra, انگیزته angeekhteh, قدم بقدیم برانگیخته kudum bekudum burangeekhteh, تخریص کرده شده tukhreez kirdeh shoodé, برخیزانیده burkheezezanédeh. v. stimulated. — (agitated, disturbed) مضطرب muzturub, رنجیده runjédeh, ازاردé azaurdeh. *Wrought (in the loom)* منسوج munsooj. *Wrought with gold* زربانی zurbauf, زربفت zurbuft, زر منسوج zur munsooj. *Garments wrought with gold* پارچه زربانی paurcheha zurbauf, منسوجات munsoojaut. *Wrought (embroidered)* نگاریده nigaurédeh, طرازیده tura-zédeh, با نقش اراسته ba nukith arausteh, نگار nigaur kirdeh shoodé. *Fine or thin wrought cloth* مهلهل muhulhul. — *Wrought (managed, tamed)* دست آموز doft amooz, رام raum faukhteh. (directed, guided) دلالت dulaulut kirdeh shoodé, مندل mundil, مهتدی muhtuda, برادره berauh burdeh. WRUNG پیچیده peechédeh, تافته taufteh.

WRY گج kuj, گز guzsh, کوژ goozsh, معوج ma-ooj, منحنی munhuné, نا راست na raust, نا مایل ma-él, پیچ pecch, خم khum, هوار na humwaur. v. crooked. — *Wry-necked* گج بینی kuj beené. *Wry-legged* کز رفتار kuzsh rustaur.

Y.

Y is expressed, in Persian and Arabick, by *یا* yaury or é-autré friendship; یعنی yaany or é-aané That is to say, viz.

A YACHT پرنده purindeh, صلعت fulghut, کادس kaudis, خلعت khulé, خلعت khulé-ut, خلی khulé.

A YARD (inclosed ground adjoining to a house) توشان tooshan, حیطة heitech, حیز hawlé, حیض hei-uz, میدان meidauna beit, باعت baat. v. also court, quadrangle. — *A yard before the house* پیشگاه peishgah, پیشطاق peishtau, پایگاه pa-égah. *A back-yard (where rubbish is thrown)* حوب kuruh daun, دان abishtgauh, حوب hoob. *A court-yard in caravanferas, inns, &c. (where burdens are deposited or loaded)* بارگاه bargauh. — *A yard (measure of length)* اندازه andauzeh, اریش arish, زراع ziraa, گز guz, ارعش areesh, اندان andaun. *A measure of two yards* قامت kaumut. v. fathom. — *Sail-yards* آنتنا antenna, آرتنا artena, سرن surun. v. also pudendum.

Rare, v. *dextrous*; *eager*.—*Rarely*, v. *skilfully*.

YARN تار taur, پود pood, ارغاج arghauj, سدا fuda. v. *warp*, *woof*, *thread*.

A YAWL بوسي boosé. v. *pinnacle*.

To YAWN دره نهون dihun durch numoodun, دره نهون کشادن dihun kushaudun, غمبار ساختن ghumé-aur faukhtun, فسا کسیدن fufaur kirdun, خبازه افا کشفیدن afa kushédun, ناژ کردن khumé-auzeh numoodun, ناژ کسیدن nauzsh kirdun, فوبا ساختن fooba faukhtun, فنجیدن finjédun, v. *to gape*.

A yawn, yawning دره نهون dihun durch, فسا fufaur, غمبار fauzsh, دره dureh, خباز khumé-aur, خامباز khumé-auz, فاباز é-auz, فاباز é-auzeh, فوبا fooba, افا afa, فاسک paufuk, فنجا finja, فجام finjaum.

YE شها shuma, انتم antum, انتن antunna.

To YEAN (*bring forth as sheep*, &c.) نتج کردن nutij kirdun, نتاج ناتیج ساختن nautij faukhtun, نتاج مانتج کردن muntij kirdun.—*Yeanned* مانتج muntij.—*A yearling*, v. *lamb*.

A YEAR سال faul, سنه funnah, عام aum, دهر duhr, حجت hyjzut, جهر juheer, قرن kurn, سال سال hawl, حقت hukbut. *A solar year* سال faula shemfé, شمسی funnah shemfé-ut. *A lunar year* سال faula kumuré. *This year* امسال imfaul, این سنه ein funnah, العام alaum. *Another year, the year after next year* سال faula digur, عام اوما deegur, سال faul a-éndeli, سنه اتیت funnah até-ut. *Last year, the year immediately preceding* پار پاور faul, سابقه funnah faubikut, سال pair faul, سابقه funnah faubikut, پیرار عام auma awwul. *The year before last* پیرار پاور faul, پیرار پاور puraur faul, پیرار پیرار puraurer, پیرار پیرار purareez. *The third year from the present* قباکب kubaukub. *The fourth year from the present* مقبکب mukubkub. *The new year* نو خزان now rooz, راس السنه raufu's'funnah, خزان khurzaun. *An entire year* هجیرت hujcerut. *Every year* هر سال hur faul. v. *yearly*.—*From year to year* سال سال faulq, faul, سال در سال faul dur faul, سنه سنه funneh befunneh.—*Years* سالیان faulé-aun, سالها faulha, سنوات sunwaut, سنون funoon, سنین funeen, اعوام é-awaum, احوال ahwaul. *A man a hundred years old* پیر صد ساله fauldar. *Laden with years* سالدار fauldeedeh. v. *old*.—*One year old* یکساله eekfauleh. *Two years old* دو ساله doo fauleh. *Three years old* سه ساله seh fauleh. *Four years old* چهار ساله chuhaur fauleh. *Of few years* اندک ساله andik fauleh.

In the years of youth نر اعوام طغولیت dur é-awauma tufoolé-ut, نر سالیان جوانی dur faulé-auna juvauné.—*A plentiful year* سال فراخ faula firaukh. *A barren year* سنه کاحل faula kulit, کاهل faunaha kauhuk, متفرشت mukurrushut, جوت jauwut. *A severe year (for cattle, &c.)* عزا faula azza, ازام azaum, ابل abukk, ازام azaum. *To agree or bargain by the year* مسانته کردن musanaut kirdun, مسانته مسانته musanaut faukhtun. v. altó Vol. I. سال p. 988; and سنه p. 1047.

A yearling یکساله eekfauleh, خول hawl.

Yearly (every year) هر سال hur faul, کل سنه kulla funnah, هر سنه hur funnah, سنوی funawé, سالیان faulé-aun, سالیان faulé-auné, سالکی faulgauné, سالانه faulauneh, سال دوام faul dawin, سنه funnah bauké. — *Yearly* (adverb) بهر سال behur faul, هر سنه behur funnah, هر سالانه hur faulauneh, کل سنه kulla funnah murut. *A yearly pension* سالانه faulé-auneh, مسانته musanaut.

To YEARN (*feel compassion*) شفقت داشتن shufkut daushtun, مرحمت داشتن muruhaut daushtun, بشفقت آمدن beshufkut aumudun. v. *to compassionate*; also *to grieve*, *vex*.

A YELL غریو ghyré-oo. v. *shriek*. — *To yell* غریو زدن ghyré-oo zudun. v. *to shriek*, *howl*.

YELLOW زرد zurd, اصفر asfur, سفرا fufra, زرد زرد zurbau, زرجون zurjoon. *Of a deep yellow* زرد زرد zurdugé, فاقع fauka. *A wood for dying yellow* چوپ زرد zurd chope, چاو زرد zurd chaw, زرد زرد zureer. *To be or become yellow* زرد شدن zurd shoodun, زرد شدن asfur gushutun, غنودن ghunoodun, زرد کردن ghunoo-édun. *To make yellow* زرد ساختن zurd faukhtun.

Yellowish زرد چام zurd churdeh, زرد چام zurd faum, زرد زرد zurdut, سفیرت fufecrut, زرد زرد zurdbooz, زرد زرد zurdboor, سرخ زرد furkh zurdch. *Yellowish wood* چوپ زرد zurd chope.

Yellowishness زرد چامی zurd faumé, صفت زرد زرد zurdugé.

To YELP نج کردن nubih kirdun. v. *to bark*.

To Yerk, v. *to kick*, *strike*.

YES بلی bulé, بله bulha, هل hul, بش bus, اجل ajul, ان inna, فرضا furza, نعم naam, آری aré. *Yes, but . . .* فبها و نعم اما fubiha ou naam, emma . . .

YEST کفی جعت kufa jaat. *Yest used in raising bread* نان افزونی afzooné nan.

Yesty کفی جعت pur kufa jaat.

YESTERDAY دی dee, دیروز deerooz, ذکر digur rooz, الامس emsi, امس kurda, elemfa, بالهس bilemfi, البارح albauriha. Yesterday evening or yesternight دوش doofh, دوشینه doofheeneh, دوشینه شب doofheenehshub, دی dee shaum, شامکاه dee shaumgauh, امس امس mufaa emsin, امس امس ashé-a emsi. Yesterday morning دی صبح dec subauh.

YET اما emma, لکن lakin, لیل laik, وایل waleik, خاضه khaufieh, والا wa-illa, نهایت niha-é-ut, نهایت الامر niha-é-utu'l'amur. v. but, still. (hitherto) هنوز hunooz, تا این وقت ta ein wakt, تا این زمان ta ein zumaun. (over and above) بالا bila, بالا aun, فوق fawk. v. beside. — Once more بار digur bar, باز baz. v. again. — (at least) باری bauré, والو waloo. پس از pus, پس akhira'l'amur, (after all) pus uz aun, محضاً muhuffulan. v. nevertheless.

To YIELD (produce) محصول نمودن muhfool numoodun, حاصل tuhfeel kirdun, حاصل haufil dadun, فایده و نفع آوردن fa-édeh ou mufaa awurdun, بر دادن bur dadun, منفعت نمودن munfaat burdun. (to exhibit to view) نمودن numoodun, نمایان کردن numa-é-aun kirdun. v. to show. — (to grant permission) اجازت دادن auzat dadun, رخصت نمودن rukhsut numoodun, دستور بخشیدن duftoor bukhshédun. v. to allow, permit. — (to give up) عرض اطاعت نمودن erza ita-at numoodun, تسلیم کردن tusleem kirdun, بدست تسلیم ساختن bedoft tusleem faukhtun, در یدین وضع کردن dur eedeen wuza kirdun, حمایت باز داشتن huma-é-ut baz daushtun. To yield up one's self خود را تسلیم کردن khoodra tusleem kirdun, نهادن guirdun nihaudun, دست کشیدن doft kushédun, v. to submit. — To yield up one's arms باز داشتن doft uz fillauh baz daushtun. To yield to reason or argument از دلیل برهانی ملزم شدن uz duleela burhauné mulzum shoodun, بکجرت برهان ساکت behujjuta burhaun faukut maundun, از روی سلطنت خاموش شدن uz rooi sultanut khatmoosh shoodun. To yield up the ghost تسلیم کردن rooh tusleem kirdun, جان کندن jaun kundun, آخر نفس زدن akhira nufus zudun. v. to die. — To yield (to be inferior in excellence) کم قدر kum kudr shoodun, کمتر بودن kumtur boodun, اسفل شدن asful shoodun, فرومایه ماندن doon ou furooma-éh maundun. v. also to comply, concede, admit, allow.

Yielding (complying) رضا نه ruza duh, اتفاقی ittifaik bukhsh, موافق muwaufik. v. passive.

Yielded (surrendered) مندفع mundufa, متسلم mutusfullum. (granted, allowed) مجاز mujauz, مرخص murukhkhush, دستور داده duftoor dadeh, بخشیده bukhshédun.

A YOKE (for oxen, &c.) ربت ribkut (pl. ribuk, ربات ribauk, ارباک arbauk), غل ghull (pl. اغلال aghlail), یو yoo, یوogh, چوogh, چوogh, نیل neer, نیل hujj, غباره ghubarzeh, دوال خوار duwaul khaur. A yoke or pair of oxen دوال خوار duwaul khaur, چفت just, چفت chift, آید eimid, آید eimfeh. v. also slavery, servitude; link, chain. — Fit for the yoke سازوار اغلال suzawaura aghlail.

To yoke چفت کردن chift kirdun, یوغیدن yooghédun, بغل بیوستن begkul pivustun, در ربته dur ribkeh bund kirdun. v. also to enslave. A yoke-fellow, yoke-mate همبار humbar, همچفت humchift.

YOLK (of an egg) زرد خایه zurda kha-éh, زاجل zauzil, زهاب zuhub (plur. زهاب zuhaub), ماح mauh.

YON, yonder آنجا aunjau, در آنجا dur aunjau, هنال hunauka, هنالیکه hunaulikeh. Yonder he is! اینک einuk! هینک humeinuk! iz!

Of YORE در اول زمان dur awwul zumaun, در ماتقدم dur matukuddim, سابقاً faubika, علی اس الدهر dur kuddeemu'l'ei-aum, قدیم الایام ala asu'd'duhr, متقدماً mutukuddima, بمسوالی besuwaulif ei-aum. v. formerly.

YOU شما shuma, انتم antum (fem. انتن antunna.) You, or to you شما shumaura, کم kum (fem. کن kuuna).

YOUNG, youthful جوان juvaun, تازه tauzeh, خرد خرد khurd faul, نو سن و سال now funn ou faul, خرد khurd, خرد khurdeh, شاب shabb, فتی futé (fem. فتیت futé-ut, plur. فتا futa, افتا afta). A young man, a youth, youngster, younker جوان juvaun (plur. جوانان juvanaun), شاب shabb (plur. شباب shubaub), نو جوان now juvaun, نو خاسته now khausteh, خرد خرد khurd faul, کودل kooduk, جوزل jawzul, پورنا purna, هبنت hub-nuk, هبنت hubnook, هبانت hubaunuk, هبنت hubneek (plur. هبانت hubaunuk), رعل raal. v. boy. — A handsome (also healthy, stout) young man شاب امرد shauba amrud, صناع غطروف ghutroof, بزرغ burzugh, غلج ghuluj, غلج ghuluj. A noble, generous youth جوانمرد juvaunmurd, جوانمخت juvaunbukht. In years a youth, in

judgment mature منش و بزرگ خرد khurd faul wā bužruk munish. *A silly youth* شاب ابله shabba ableh. *Youthful warriors* دلاوران نوخاسته dilavurauna nowkhausteh.—*The young of any animal, a youngling* پچه pucheh, جانۀ jaunch, پلینته puleeteh, دردق durduk, ارب urb. *To be with young* باردار شدن haumileh shoodun, بوردن baurdar boodun. *To bring forth young* نتج کردن nutij kirdun. v. *to yearn*.

Youngly, youthfully اسای جوان juvaun afa, شاب shabb afa, نو جوان مانند shabban, نو جوان مانند nowjuvaun maunend, جوانمرد مثال juvaunmurd, میفول, بتویر جوانبخت betoora juvaunbukht.

Youth جوانی juvauné, شب shubb, شباب shubaub, شبیبیت shubeebut, شبیبیت shubeebé-ut, فتا futa, حوادث hudaut, غیسان gheisaun, ملد mulud, ملدان muldaun. *The flower of youth* رونق شباب unfuwauna shubaub, غیسانیت roonuka ahda shubaub, غیسانیت gheifané-ut, مهکت muhkut. *Early youth* طفولت tufloot, بلوغ buloogh, عنجوج unjoor (plur. عنطیان yn-té-aun, غیدان gheidaun, اناجیج anajeej).

Youthfulness جوانی حال haula juvauné, عهد ahda shubaub. v. *youth*.

YOUR کم شما shuma, شما shumaura, کم kum (fem. کن kunna). *Your hearts* دلہای dilha-é shuma. *To your hearts* شما دلہا bedil shuma. *Your books* کتبکم kutubkum, کتبکن kutubkunna. *To your books* بکتبکم bekutubkum.

Z

Z is expressed, in Arabick and Persian, by ز as زمان zumaun *time*, زینت zeenut *an ornament*. The following letters are also pronounced by the Persians like z. viz. ز as زکرت zikr *remembrance* (pronounced by the Arabians dfikr), ضرب as ض

a blow (Arab. durb) and ظرافت zuraufut *elegance* (Arab. dhuraufut).

Zany, v. jackpudding, buffoon.

ZEAL, zealoufness غیرت gheerut, رشک rushk, حسرت hufrut, حیت humé-ut, حفظت hyfzut, ننگ nunk, غیبت ghubt, غیبت ghubteh. - *Zeal for God or religion* غیرت الہیت gheeruta ilahé-ut, دین غیرتی gheeruta deené-ut, دینیت gheeruté, حیت اسلامیت humé-uta islamé-ut. *A zeal for religion and country* غیرت دین و دولت gheeruta deen, ou dowlut.

A zealot صاحب غیرت fahib gheerut, اهل شیکانت (fem. شیکان) shihaun, رشک ahla rushk, مردم پر حسرت murduma pur hufrut.

Zealous رشکیں rushkeen, زو غیرت zu gheerut, غایر gha-ér, غایر sha-éh, غایر ghé-oor.

Zealously با غیرت ba gheerut, با رشک ba rushk, با حسرت ba hufrut.

ZEDOARY (plant) زدوار zedwaur, جدوار jedwaur, ماه پروین mah purween.

The ZENITH سمت الراس semtu'r-raas.

The ZEPHYR نسیم baid fuba, باد فبیم nu-scem, بادبر baubur, ریح جنوبی recha junoobé, باد بربین baub bureen, باد فروزدین bauda furooz-deen, دبور duboor, رضاعت ruza-at.

ZEST مزہ muzeh. v. *felish*.

To Zest مزہ دادن muzeh dadun.

The ZODIACK منطبق البروج muntuku'l'bu-rooj, منطقت ذات البروج muntukuta zautu'l'bu-rooj, برج اسماں burja afumaun.

A ZONE کمر kumr, میان میان mei-aun bund, نطایق muntuk (plur. مناطق munautik), نیتاک nitauk, جدیل judeel, حقاب hukaub. v. *girdle*.

—*The frigid zone* منطقت مبرودت muntukuta mubroodut.—*The torrid zone* منطقت محروقت muntukuta muhrookut. *The temperate zone* منطقت معتدلت muntukuta maatndilut.

A D D E N D A and E R R A T A:

P (or the number) marks the *page*; l stands for *line*; f for; r *read*; v *vide*; del *expunge*; fig *signifies*.

— The figure ' before a word, shows that it is believed to be the best.

P 17 / 22 زیر r زیرک f

Addicted مشغول mushghool, منسوب mun-foob, متعلق muta-allyk, مقید mukei-ud (fem. mukei-udut, pl. مقایید muka-ei-éd), مخصوص mushtughul, مشتغل dilbusteh, لبسته mukhfoos.

P 18 / 26 حسابی r حسابی f

Address (graceful ease) حرکت zuraufut, ظرافت hurukuta zureef, لطافت lufaufut, نراکت nuzaukut. v ingenuity, dexterity.

P. 21 / 38 عاشر r عاشر f — 48 عاشق r عاشق f

Adjustment بندوبست bundoubust.

P 22 / 14 and 15 قبول kaubool r قبول kubool.

Admired (exciting wonder, attracting respect) عجب انکیز ajib angeez, اعتبار پذیر é-atibaur pizzeer. (loved) پسندیده pufundédeh, معشوق maashook, محبوب muhboob.

Admonished منعظ mutta-éz, پند گرفته pund gooristeh, اگاه دار agahé pizzeer, اگاه dar.

Adored, v worshipped, admired.

P 25 / 51 سودمند r سودمند f — P 28 / 10

وکیل r وکیل f — P 29 / 30 خبر r خبر f

To affect, v to interest, move.

Affecting, v striking, moving.

Afternoon, add پسین puseen.

P 34 / 33 پس r پیش f — P 36 / 38-9 bee-

du r budun; نو پیری r پیری f zu peeré.

Avile f هذلبت r هذلبت zu huzlubut.

Agility add هذلبت huzlubut.

P 37 / 47 کدورت r کدورت f — P 38 / 42

فittifaul r ittifauf. — P 39 / 10 با مناسب f

با مناسب munafubut.

Agreeably to, v. according to.

To allege, v to pretend.

also alleviate, v to mitigate. — Alleviation, v mi-

Yieldin allied, v united, related.

یتش itti

Allowance, v establishment; pension.

Alluring, v winning. — Allured, v enticed.

Almost دمیدم fig almost always.

Along, f تولانه tulauneh r طولا toolan.

Althea, del کرچه

49 / 3 چند r هرچند hurchund.

Ambiguous دار دو معنی doo maané dar, نو دو zu doo maané. v. equivocal.

Amended پذیر اصلاح islahi pizzeer, تصحیح tuf-heeh é-aub, کیر اصطلاح istilauh geer.

Amplification عبارت ybaurut, اطرا itra, افزونی afzooné, مبالغت زیادگی zé-audugé, مبالغی mubauli-ghut.

Amused (delighted) سفا پذیر sufa pizzeer, تفرج diltshar, دلشاز tufurruj é-aub, دلخوش diltkhooth, فریفته furé-ufteh, مسرور mušroor. (deceived) حيله بازي ياب heeleh bauzé é-aub.

To annex, v. to subjoin. — Annually, v. yearly.

Answered جواب پذیر mujaub, جواب دار rudda javaub dar.

Any thing, add چیز cheez or chaze.

Apparelled ملبس mulubbus. v clothed, dressed.

Apparently صراحة r صراحة furauhut.

To appear حصول پذیر شدن hufoor pizzeer shoodun r عروض کردن urooz kirdun.

69 / 1 f foortu r foort.

70 / 4 f munduh r muduh.

Appointed, v nominated, ordained, fixed.

Appraised محسوب muhfoob, معدود maadood.

73 / 2 تخصیص r تخصیص tukhfees.

Apprehended, v understood: seized.

Approved, v نیکو داشته ncekoo daushteh, قبول kureen kubool. v acceptable.

75 / 3 حکم r حکم f

Ardent add دلگرم dilgurm. v. warm, eager.

81 / 9 Main body of an army, add غول ghole.

82 / 21 عسکری r عسکری f

Arranged منظوم munzoom, مقطوع muktoo-a, بهنظم benuzum araufteh, مرتب muruttub, مقتد muktidd, نشانده nishaundeh.

Arrested گرفته goorifteh, مقبوض mukbooz.

Arrogantly ف تکبرانه r متکبرانه mutukubbi-rauneh, غرورا r غروراً mughrooran.

Artificer ف پیشکر r پیشگر peishgur.

Attles f ازاده r زاده azaudeh.

Ascertained معلوم maahood, مقرر mukurrur.

88 / 13 ساختن r ساختنی f

Asleep غنوده r غانوده ghunoodeh.

Asquint, تشازر r تشازر f

To assault ف همله r حمله

Affaunted هجوم پذیر hujoom pizzeer.

To assign in full property تملیک دادن tum-leek dadun.—Assigned داده dadeh. v given.

Affortment, v fortment.—Afforted, v arranged.

94 / 27 نرم nuzm r نرم nurm.

Affuaged ملین mulci-un, مسکون muskoon.

To assume add برداشتن burdaushtun, مآخوز ma-akhooz numoodun.—Assumed گرفته goorifteh, برداشته burdaushteh, مآخوز ma-akhooz.

—Assumption, v postulate.

Astonishing, v wonderful, amazing.

Asylum, وزر wurz r وزر wuzr.

98, at top, f A R B r A T R

Attacked هجوم پذیر hujoom pizzeer.

Attempted ازموده azmoodeh, v tried.

Attended خدمت پذیر khydmut pizzeer, حشم huslum dar, zu tuwauba. v followed.

101 / 12 f kunuk r dunuk.

Attested مشهور mush-hood. v proved.

Attired اراسته araufteh. v dressed.

Attracted کشیده kushédeh, مجذوب mujzoob.

Attractive دلکش dalkush. v winning.

103, at top f A S I r A U B

Audience ف استماع r سامت f—استماع

Averted بگردانیده wadaushteh, مدافع muduffa. begirdanédeh.

Augmented پذیر زاده zé-audeh pizzeer, افزوده afzoodeh, از دیال یاب izdé-aud é-aub.

Authorized پذیر استقلال iftiklaul pizzeer, قدرت دار kudrut dar, برگماشته burgomaushteh.

To await قرار r گزارر

Awaked بیدار شده beedaur shoodeh. v waked.

To award ف داوی dawé r دعاوی da-wai-é—Awarded فصل ساختنه da-wai-é fuul faukhteh, مقرر mukurrur.

Awkward ف مناسب r نا مناسب bé nuzaukut. add بی تراکت r عدم لطافت bila litaufut, بی ظرافت bé zuraufut.

VOL. II.

Baffled محروم muhroom, مخدول mukhzool.

Bail ف هیل r حیل Bailed پذیرفته pizzeerufarédeh, کفیل kufeel dar.

Baked سرشته furufsteh, اشرده ashurdeh.

A Baker ف موخف r موخف moukhyf.

Balanced سنجیده funjédeh, موزون mquzoon. v weighed. — Balanced (as an account) تهنیل

tumfeela hislaub dar, موزون mouzoon.

Banker ف زرشاس r زرشناس

To banter ف خندیش ریش khundeh reefh.—Bantered, v ridiculed.

Bark (of a tree) مازم r مازه mauzeh; خشک add khushk mauzeh, خشل مازو khushk mauzoo.

Barred (as a gate) تفضل tukufful. (excluded, hindered) محروم muhroom, ممنوع mumnoo-a,

محدود murdood, مسدود musdood, مودود muhdood, تمنع tumunna, متمنع mutumunna.

Barter, v truck, exchange.

Bastinadoed چوب زده chope khore, چوبه zuddeh.

Bathed مغسول mughsool. v. washed.

A beast of burthen ف بارکیر r بارکیر

Beautified خوب ساخته khoob faukhteh, حسن husn kirdch, جمیل نموده jumeel numdodeh.

141 / 4 f hold r beat.—143 / 34 f far r for.

To befriend, v to support, favour.

To beg نیاز r نیاز

151 / 9 ف صاف r صاف

Belfry ف ناقس r ناقس naukoos

Belief (credit given to any thing) باور bavur, طوبت e-atimaud, اعتقاد é-atikaud, ارتکا irtika. v confidence, dependence, trust.

—Belief (in religious matters) ایمان a-émaun, کیش keefh. v faith, religion.

Belt ف کشتی r کشتی

Besmeared, bespattered, v smeared.

Bestowed داده dadeh. v given.

Betrayed بر دست داده bur doft dadeh, مغبون mughboon خیانت یاب khé-aunut é-aub.

165 / 21 ف احتیاط r احتیاط ihté-aut.

Bewildered گمراه gumrah, بیراه bérâh, سرگردان furgurdaun ou awaureh.

Bewitched, v enchanted.—Bill, v note.—Bile, v gall.—Binding, v valid.

Birth, ف شرفیت r شرفیت zu shurfé-ut.

Bit, bitten, گزیده guzédeh, خاییده khai-édeh.

Bitter ف flat r falt.

A blacksmith ف هداد r هداد

Blade ف سفیحت r سفیحت

Blamed مغبور mughmooz. v accused—Blameless نا واجب المغبور na vajibu'l'mughmooz.

13 H

Blasted, *v* blighted : disconcerted.

To bleach *f* سپید *r* سپید Bleached
sipeed faum faukhteh.

*Blighted *f* پذیر ارکان arkaun pizzeer, سرما برد
furma burud dat.

Bliss, *v* blessedness, happiness.

Bludgeon *f* کوتاه kootah, چوب chob, *r* چوب
choba kootah.

201 / 23 Main body of an army, *add* *f* غول
ghole; and *f* سپاه sippah, عامت aumuta *r* عامت
aumuta sippah.

201 / 43 شد کیش shudkeesh *r* سد کیش
sudkeesh.—*ib.* / 47 نویسه *r* نویسه *f*

Bottle *f* شیشه shee-
sheli, *is most commonly used for bottle.*

208 / 3 *zu gheerut* *r* غیرت *r* غیرت *f*

Breast-high *f* اعتلا سینه *r* اعتلا پهلو *f* é-atila seeneh:
f به رفعت سینه *r* بالا سینه *f* beh rufaata seeneh.

Breakfast *f* روزی *r* روزی roozeh.

218 / 19 وضع *r* وضع *f*

Brittle *f* ریز *r* ریز *add* رشت rifht.

To broach *add* تقلیف کردن tukleef kirdun,
کلیسای *f* kuluf faukhtun. *v* to tap.

Broached *f* سفته fusteh, منقوب munkoob.

Broiled *f* خبیده khubēdeh, خوشیده khooshē-
deh, بریان burē-aun.

Broke (tamed) *f* دست آموز doft amooz.

Bubbled *f* فریخته furē-ufteh. *v* cheated.

Buckle *f* کسرست *r* کسرست *add* کسرست
kufut *r* کسرست *f* kufut : *add* چپراس
chupperaus. — To buckle, *add* چپراس
chupperaus kirdun, بند کردن
bechupperaus bund kirdun.

Bulk *add* *f* کده kudd—*f* بله *r* بله bulma.—*v*
also generality—Bulkiness *add* *f* کدوری kuddawurē.

Bulky *add* *f* کدوری kuddawur. — *f* عفش *f* af-
fshuj *r* عفش *f* affshuj; *add* عفاض *f* afauzuj,
عفاض *f* afzauj, بله bulma, بله bulmeh.

Bulwark *f* پاره paureh *r* پاره baureh.

Burden / 16 سبک *r* سبک *To burden*
Burdened *f* محمول muhmool. *v* *f* حمل *r* حمل *f*
loaded, oppressed.

Buried *f* مدفون mudfoon, دفین dufeen,
دفین dufeenut, متدفن mutuduffin, مندس mundufs,
زیر خال *f* dur turbut mouzoo-a, *f* نهاد *f* zeer khauh nihaudeh.

To burst *f* ترکیدن *r* ترکیدن *f* Burst in the
belly *f* با-ء *f* ba-ē. — A burst, *v* fit.

A busy body *add* مخلط mykhlut, مخلط
mykhlaut, مزیل mykhlut mizeil.

Butchered *f* مذبح muzbooh, برکشته burkoosh-
teh, کشته koohteh, مقتول muktool.

To butt *f* نتج *r* نتج *f*

Buttered *f* با طرم اندوده ba turni andoodeh, با
ba rooghun amegkhteh.

To call in, *v* to visit.

Cable *f* قلس *r* قلس *f* Calm *f* حضور *r* حضور *f*

To calumniate / 2 بهتان *r* بهتان *f* / 4 نقل *r* نقل
Calumniated, *v* slandered, traduced.

Camelot *add* *f* خملت khamelot.

Can / 3 *f* اید *r* اید *f* bura-éd.

Cancelled *add* موقوف moukooof, منسوخ mun-
fookh, مبطل muhtyl.—Cantonment, *v* quarters.

To stand candidate شدن *f* tau-
liba khydmut shoodun, حریص منصب بودن
hu-reefa munsub boodun.

Captious *f* keclut *r* kheclut.

Carefully احتیاطا *r* احتیاطا *f*

Careless نواز پذیر *f* nuwaukhteh, نواز
nauz ou nuwauz pizzeer, پیوسته pivusteh.

Carried برده *f* burdeh, آورده awurdeh, کشیده
kushédeh, برداشته burdaushteh, برگرفته
burgoorifteh, محمول muhmool.

255 *last line*, *f* مامله *r* مامله *f*

Cast انداخته *f* andaukhteh. *v* thrown.

Catalogue *f* نامه *r* نامه *f*

Cave *f* سرداوه *r* سرداوه *f*

Caught برگرفته *f* goorifteh, برگرفته
burgoorifteh, بدست آورده *f* bedoft awurdeh.

Cauftick *add* *f* مینا meena.

265 / 16 *f* lawsuit *r* cause.

Ceiling بام *f* baum. *v* roof.

Celebrated (*commemorated*) کرده شده *f* zikr
kirdesh shoodesh, مذکور muzkoor.

Cellar / 3 and 4 *f* بوزخانه *f* boozkhauneh (*Tur-
kish*) *r* بوزخانه *f* eekh khauneh.

Cemented پیوسته *f* pivusteh.

To censure *f* تبیخ *r* تبیخ *f*

*Centry *f* peerwauk. *r* purwauk; *f* پیرواه *f* peer-
wauh *r* پیرواه *f* purwauweh.

Certain *f* یقینیت *r* یقینیت *f* eekeenut
ut.—Certainly *f* یقینانه *r* یقینانه *f* eekeenauneh.

Ceruse, *v* white lead.

A chaffinch *f* موش mooft.

A chain (*setter*) *add* *f* زنجیر zunjeer.

To challenge مبارز *r* مبارز *f* mubauriz.

Change, / 4 *del* مصروف *f* musroof.

Changed *add* *f* مصروف *f* musroof.

Chapt *f* زخنه *r* زخنه *f* zukhneh.

Charmed دلشاد *f* dilshaud, شده *f* dilkhoosh
kirdesh shoodesh, مسرور musroor, دلاویخته
dilaweekhteh. *v* enchanted.

Charmingly نازندانه *r* نازندانه *f* nauzindauneh.

Contradicted, تناقض پذیر tunaukuz pizzeer,
 Rudda kulaum é-aub. کلام باب

Contributed داده دادهh. v given.

Contrivance add تدبیر tudubbir, تدبیر tudbeer.

Contrived متدبیر mutudubbir, پیدا شده peeda shoodeh, یافتهه é-aftch, موجود moujood.

Controlled (as accounts) موازن mouzoon, مقابله mukauhileh kirdeh shoodeh. — (checked, restrained) باز داشتته baz daushteh, وال داشتهه wa-daushteh, مضبوط mumtina, محصور muhsur, مضبوط muzboot, بندوبست شد bundoubust' shoo.

Converted مجوع mujmoo-a. v assembled.

To convince الرام r الرام f

Convulsed مصروع mufroo-a. v epileptick.

To cool (make cool) ف تبرید r تاب نرم کردن f تبرید کردن tubreed kirdun: and add مبرد ساختن muburrud faukhtun, ابرار کردن ibraud kirdun, سرد کردن furd kirdun, سرما ساختن furma faukhtun.

Cooled مبرد muburrud.

A Cook add: باورچی bawurjé or bavurjé.

To copy نسخته f 3 نسخته nuskhut.

Cerk سپاه r سپاه f

Corinths کالیان kaulé-aun.

Corrected معقب mu-akkub. v punished. — (amended) مصلوح muslooh, مصلح musfuhul.

Coveted مطبوع mutmoo-a. v desired.

Cover (of a letter) لفافه lifaufeh, لفافه نامه lifaufeha nameh, لفافه خط lifaufeha khutt, ضمن zumin.

A covert (of a deer) مغار mughaur.

Counselling پذیر pund pizzeer.

400 / 33 f shurkh r furkh.

A countermand add بر عکس فرمان furmaun bur akus furmaun. — To countermand فرمان بر عکس فرمان داد furmaun bur akus furmaun dadun.

A countermarch add لشکری در قدم خود باز lshkuré dur kudum khoud baz gushtun. — لشکر r سپاه f 3 — lshkur. — To countermarch del. all after shoodun.

A countermine سمج به r سمج استقبال سمج fumuj beh istikbaul fumuj: and add سمج نكب در مدافعة نكب nukub dur mudafaat nukub, نكب محصور در دفع نكب nukuba muhsoor dur dufa nukuba muhsufur. — To countermine infer به beh as above; and add نكب در دفع نكب nukub dur dufa nukub zudun.

A counterpane add پلنگپوش pullungpothe.

Country 2 r بلد bilud (plur. بلاد bilaud).

Courageously add دلیرانه dilaraunch.

A course 4 r متلق f 4 مطلق.

A courser (war horse) اسب جنگ f اسب جنگi asba jungé; and add دوران dorauh.

To court (flatter) add خوش آمد کوي کردن khooft aumud goo'i kirdun.

405 / 28 خوب r خوب hoob.

To cram, v to ram. — Credited, v believed.

Crippled لنگ کردیده lung girdédeh.

420 / 25 ستیزه r ستیزه f fiteezeh.

Crow (iron-crow) آهن r آهنج f ahun.

Crowd ملغوفى — تصاغط r تصاغط f mulfoof, بی بینونت mutuwaitir, غبر مسافت ghire-a musaufut.

Crucified چسبانده chus-faundeh, مصلوب musloob.

Cruelty صبغيت r صبغيت f To cry 5 زدن r Chrystalline, v hyaline.

Cudgelled چوب زده chope khore, چوب خوردن zuddeh, از بقاری مضروب uz bukauré muzroob.

Cuffed مشت زده kooftch, مشت زده musht zuddeh. — Hand-cuffed دست بسته doft busteh.

To cull add چین کردن cheen kirdun, چین کرده شده cheedun. — Culled چیده cheedeh, چین کرده شده cheen kirdeh shoodeh, گزیده guzédch.

Cuirass, cuirassier کربمان r کربمان f

Cunning دهی r دهی f 5

Cured شفا پذیر shifa pizzeer, چاره یاب chau-reh é-aub.

Curbed مضبوط bazdaushteh, مضبوط muzboot.

To cut 17 قطع r قطع f mukta; and 22 واجدا r واجدا f wajuda.

Dairymaid del صدچی (Turkish) v milkmaid.

Damaged منقوص munkoos, منقوصت mukhsir, مضروب muzroor, کوفت koofut, زبان زده bur baud dadch, زبان زده zé-aun é-aub, خسارت پذیر khufaurut pizzeer.

A damsel کنیز kuneez, v girl, maid.

Darkened تاریک ساخته taureek faukhteh, ظلمت اندوز mudjin kirdeh, and obscured. andooz. v obscured.

To date تاریخ r تاریخ f

452 / 44 باور buwaur, باور f bawur.

Deadly (adv.) ترسانه after implacably.

Debarred مسدود musdood, محروم muhroom, مردود murdood, ممنوع mumnoo-a.

Decayed فاسد زایل شده za-él shoodch, فاسد na pizzeer, بهلاک رفته behulayk rusteh.

Decided مقرر mukurrur, مطلق mukruwa. v awarded.

Deceived فریفته furé-usteh v cheated.

Decked پیراسته arausteh, پیراسته peerausteh.

muzei-un, زينتدار *zeenutdar*, v ornamented, dressed.

Declared *mubei-un*, مشروح *mushrooh*, گفته *gusteh*, اشکاره ساختن *astikaureh faukhteh*.

Decoction *pukhtuné*.

Decreased *kausteh*, v diminished.

To decry *kaufid kirdun*.

To deface (*erase*) *beresidan* (*which is obsolete*) نسخ کردن *moukooof kirdun*, *rusikh kirdun*, منسوخ ساختن *munsookh faukhtun*, مبطل نمودن *mubtil numoodun*.—Defaced (*erased*) مبطل *moukooof*, منسوخ *munsookh*, مبطل *mubtil*, منحقق *mummuhhuk*, v also mutilated.

Defamed, v slandered, traduced.

Deficiency *add* باقی *bauké*.—To supply deficiency *baukeera suranjaum faukhtun*, تصور را سرانجام کردن *kusoorra suranjaum kirdun*.

Deflowered *munhutuk*, مذهب *musci-ub*, ثيب *sei-ub*, شده *mustura kirdeh shoodeh*.

Defrauded, مغبون *furré-usteh*, حيله ياب *heeleh é-aub*, v cheated.

Delayed, deferred, واپس انداخته *wapus andaughteh*, موخر *mu-ekkhur*, مواخرت *mu-ekkhurut*, v procrastinated.

Deliberately *عن قصد* *r* تصدعن *f*

Delicacy *نراکت* *r* نضافت *nuzaufut* *r* نزاكوت *nuzaukut*.

Delighted *shaud*, دلشاد *dilshaud*, مسرور *musroor*, دلخوش *dilkoooh*, v glad.—Delightful *musroor*, مشرور *r* *musroor*.

Demanded *mutloob*, درخواست *durkhausteh*, پرسیده *musool*, خواسته *khauسته*.

Dense *kuseer* *r* كثيف *kuseef*.

A Deodand *khodadaud*.

Departure *add* رحلت *ruhlut*: and *f* rovuauneh *r* rouvauneh.

Deposed *maazool*.

To depreciate *kaufid kirdun*.

Descriptive, v expressive.

To descry *nugguraun*, نگران *r* نگار *f*.

Deserving, v worthy, meritorious.

To design *add* اراده کردن *iraudeh kirdun*.

To desist (*from work or any undertaking*) دست *doft uz kaur burdaushtun*.

Desolate *mukhrook*, مخروب *r* مخروک *f* *3* *mukhroob*.

To Despise *istihfauf*, استحقاف *r* *istihfauf*, استحقاف *istihfauf*.

To destroy *add* هلاک انداختن *du wurteha (or virteha) hulauk andaughtun*.

Destructive *add* مهلك *mutluk*; and *f* مفسدت *r* مفسد *muffid*.

Destructively *add* مهلكا *muhlukan*.

Detached, v separate: sent.

Determination, v resolution (*fixed purpose*)

Devastation *f* ویرانی *r* ویرانی *f*

Device (*contrivance*) *add* تدبير *tudbeer*, تدبیر *tudubbir*.—To devise *tudbeer kirdun*, تدبیر ساختن *tudubbir faukhtun*, v to fabricate.—Devised *mutudubbur*, پيدا شده *peeda shoodeh*, v contrived.

Dextrously *add* دستکارانه *doftkaurauneh*, v handily.—Diarrhæa, v flux.

Difficult *الرعايت* *r* الرعيت *f* *10*

Difficulty *add* مشکل *mushtkil* (plur. مشکلا *mushtkilha*, مشکلات *mushtkilaut*.)

To dig a grave *insert* کردن

Digested *f* هضم *huzcem*, منهضم *munhuzum*.

Dignity (*of behaviour*) لياقت *le-âukut*, جلال *julaul*, شرف *shurfut*, جلالت *julaulut*.

Dim-sighted *insert* دوشا *doosha*, ادوشت *adosth*, ادووس *adoos*; and expunge these words under *dim sightedness*.

Dipped, dipt *ghurk*, زده *zeer az zuddeh*, در آب نهاده *dur anb nihaudeh*.

Directed *del* مصروف *musroof*.

Discerned *deedeh*, منظور *munzoo* دیده *deedeh*, نگرسته *nuggurusteh*, مرای *mura-é*, *de* seen.

Discharged (*dismissed, released*) رسته *rustel* مخلص *rustkaur*, رهیده *rubedeh*, منتصر *azaud faukhteh*, ازاد ساخته *azad*, منبلیق *mumnullis*, منبلس *or* منبلس *mumnullik*, مفلوک *mufkook*, v *also* emptied.—(executed) کرده *kirdeh*, ساخته *faukhteh*, گذارده *guzaur*, پرداخته *purdaughteh*, v done, performed, paid.

Disconcerted *muzturub*, محروم *room*, مخذول *mukhzool*, v disappointed.

Discordant *r* نا درست *na darest*

Discovery *f* کشاد *r* کشاده *na bawur*

Discredited, disbelieved *pizeer*, غیر *é-aub*, لا اعتقاد پذیر *la é*.

Discrepancy *ghire-a é-atimaok*.

Discriminated *gudauzifh*.

Disengaged *add* متبرک *mutukbullé*.

Disengaged *add* *mulha*, and v infamous

Disgraced *add* حيله *r* حيله *f*

Dishonesty, v to luxate.

To disjoin *13 I*

To dismitis (*disfearā*) *ف* واکردن *r* واراندن *wa-raundun*.

To display *ل* و *dei* پیدا نمودن *peeda numoodun*.
—A display *del* پیدا *peeda*.

To dispose *ف* ترتیب *r* ترتیب *r*.

Disputed *شده* منازعت کرده *munazaat kirdeh* shoodeh, *مباحثت شده* *mubauhusut shoodeh*.

Disregard *ف* اقبال *imhaul r* اقبال *ihmaul*. To disregard *ف* اقبال *r* اقبال — Disregarded *فراموشیده* *furaumoooshédeh*, *منسی* *ihmaul é-aub*, *ناسی* *munfa*, *ناسی* *naufé*.

Dissected *بریده* *burédeh*, *مقطوع* *muktoow*.

Dissembling, *v* insincere, hypocritical.

Distinguished *ف* دولت *r* دولت *r*.

Distrusted *واجب* *na vajibu'l'é-ati-maud*, *نا* *na girawédeh*. *v* discredited.

Disuse *ف* عدم *r* عدم — Diversified, *v* variegated.

To divest, *v* to doff, put off.

To divide *ف* قسمت *r* قسمت *r*.

Doubt *del* *اشکل* (*Turkish*).

572 / 1 *ف* تفصیل *r* تفصیل *tufseelan*.

Drinkable, *v* potable. — Drunk *ف* خراب *r* خراب *must khuraub*.

To drive in *در کردن* *dur kirdun*, *در راندن* *dur raundun*, *در نشاندن* *dur nishaundun*, *در* *dur boordun*. *v* to infix. — To drive one *ig* into another *در بریدن* *cheezé* *cheezé dur boordun*.

Drowned *غرق* *ghuruk*.

Dull (*sluggish*) *ف* محمل *r* محمل *r*.

Dumb *ف* بی صدا *r* بی صدا (*Turkish*) *bé fuda*.

Duration *ف* ثابت *r* ثابت *subaut*.

593 / 5 *ف* *saad r* dust. — Dyfentery, *v* flux.

Earliness, *v* forwardness.

afed *اسوده* *asoodé*, *اسایش پذیر* *asafésh pizzeer*, *بی* *bé runj*, *بی* *bé runj*, *اسودگی* *asoodugé é-aub*.

Echoed *نوفیده* *noofédeh*, *باز* *baz*, *اولا* *avauz* *dadeh*, *ر* *rudda* *zudeh*.

Economist, *v* manager.

Ecstasy *add* ضلّت *zillut*.

Effective *ل* 3 *ف* اهل *r* اهل — Efficacy, *v* virtue, force. — In effect, *v* really.

Ejected *بدر* *bedur* *raundeh*.

Elasticity (*of the air*) *هواز* *hawazud*.

Ell *ف* ذرع *r* ذراع — Eloquenty, *v* rhetorically.

To embrace *add* کردن *beghul geeré* *kirdun*. To embrace one another *همدیگر را در آغوش* *hundeegur-ra dur shoosh kuthédun*.

Embroidered, *v* wrought.

619 / 31 *ف* مشهور *r* مشهور *r*.

Empowered *قدرت* *kudrut* *pizzeer*.

Empoverished *کدا* *guda* *faukhteh*.

Emptied *خالی* *khaulé* *faukhteh*; *تهیده* *tuhédeh*, *v* voided, empty.

Encamped *زده* *khameh* *zuddeh*.

To enclose, enclosure *دیوار* *tukhteha* *deewaur r* *tukhteh* *deewaufé*.

Enclosed *محبوط* *muhawwut*, *مشبول* *muftmool*.

Encountered *دو چار خورده* *doo chaur khoredeh*, *رو با رو* *roo ba roo* *shoodeh*. *v* met.

To encroach *add* *حق* *na huk* *dukhl* *kirdun*.

Endowed with *زو* *zu*, *اهل* *ahl*. *v* possessed of.

Enervated, enfeebled, *v* weakened.

End / 15 To gain one's ends *حاصل* *muraud* *hausil* *faukhtun*.

Engaged, *v* employed. — Engaging, *v* winning.

Engendered *مولود* *mouloud*, *زاییده* *zai-édeh*.

Engraved *منتقش* *muntukush*. *v* carved.

Enlisted *در دفتر لشکر نوشته* *dur dufura lashkur nuwifhteh*, *بدفتر قید کرده* *bedufur keid kirdeh* *shoodeh*.

Entertained (*at table*) *پذیر* *zé-aufut* *pizzeer*, *مهبانی* *muhmauné* *geer*, *نمایش* *nufa-és* *khore*. (*amused*) *دلشاد* *dilshaud*, *تفرج* *musroor*, *دلایخته* *dilaweekhteh*, *پذیر* *tufurruj* *pizzeer*. — Entertaining, *v* pleasing. — Entertainer *ف* *fahib* *zé-aufut*.

Enrolled *بدفتر قید شده* *bedufur keid shoodeh*.

Ensured *در سلامت نهاده* *dur fulaumut nihau-deh*, *ازال* *azaud* *uz* *khutr*.

Enthroned *مستند نشین* *musnud* *nifheen*, *تخته* *juloos* *kirdeh* *shoodeh*, *نشین گردانیده* *tukhteh* *nifheen* *girdanédeh*.

Enticed *کشیده* *kushédek*. *v* allured.

Entitled *دار حقت* *alaukut dar*, *علاقه* *zu dauda* *hukut*. — To entitle *add* *دادن* *alaukut dadun*, *دار حقت کردن* *dauda hukut kirdun*, *دعوی شروع دادن* *dawé shuroo-a* *dadun*.

Entreated *نیازیده* *né-auzédeh*, *ابرام* *ba ikdaum* *ou* *ibraum* *tulbédeh*, *الحاج* *ba ilhauh* *durkhaukhteh*.

Envelopped *ملغوف* *mulfoof*, *زو لغافه* *zu lifaufeh*, *پوشیده* *peechédeh* *ou* *pooshédeh*.

Envenomed *زهردار* *zuhrdar*. *v* poisoned.

Enumerated *شمرده* *shamoordeh*. *v* numbered.

Equality / 5 *ف* استوا *r* استوی — *aswat* *aswat* *siwa*.

644 / 2 *ف* چفتی *r* چفتی *r*.

Erazed *add* *موقوف* *moukoof*, *منسوخ* *fookli*, *مبطل* *mubtil*, *منحقق* *mummuhhuk*.

To escape *add* رستن *rustun*, رسته کردن *rusteh kirdun*; رستگاری یافتن *rustugauré áftun*.

Event *del* سرانجام *surranjam*.

660 / 4 *f* تخریش *tuhreesh*.

Exacted *f* منقضي *muktuza*.

Exactly *v also* pointedly.

Exchange / 8 *f* بته *bathe* — Exchanged مبدل *mubuddul*. *v* interchanged.

Executed ساخته *faukhteh*, کرده *kirdeh*, پرداخته *purdaukhteh*. *v* performed, done: langed.

Execrated نفریده *nufredeh*. *v* cursed.

Exemption *f* معافی *mutaufé* *r* معافی *mu-aufé*.

667 / 21 *f* کلب *kalb*.

To exhaust *add* کشیدن *kushédun*, برکشیدن *burkushédun*, مصرف کردن *musfir kirdun*. — Exhausted مکل *mukil*, نزوف *nuzoof*. *v also* spent.

To exhibit *del* پیدای ساختن — Exhibited نبوده *numoodeh*. *v* shown. — Exhibition *del* پیدای

Exhorted موعظت *or* موعظت *muwauzut*, پند *pund* پیزر *pizzeer*, نصیحت یاب *nusehut é-aub*.

Exigence *f* لازم *lauzimut*.

Expediously *f* وشکار *wushkauna*.

Expedited تیر کار ساخته *taze kaur faukhteh*.

Expelled رانده *raundeh*, مهزور *muhzoor*, هزیر *huzeer*, وارانده *waraundeh*.

To explain *f* تفسیر *tufseer*.

Exposed, *v* liable. — Expressly *f* متلق *mutalq*.

Fabricated ساخته *faukhteh*. *v* made, forged.

Fallen افتاده *iftaudeh*.

702 / 23 *f* دورا *dura* — Farther, *v* onward.

Fashionable *add* موافق عادت دورانی *mu-waufika auduta dowrauné*.

Fast / 2 مکرر *makarr*.

Faulty / 2 ملایم *mulaum*.

Fawning خوش آمدی *reeshkhund*, خوش آمدی *khoosh aumudé* تبصص *tubusbus*.

Feasted, *v* entertained. — Feed, *v* hired.

Feeble / 3 زلیل *zubeel*.

Felt, *v* perceived. — Feeling, *v* life.

A fence *f* تخته دیوار *tukhteha deewaur* *r* تخته دیواری *tukhteh deewauré*. *v* inclosure.

Fencing (with swords) سلاح شوری *sillaush shooré*, مجالیدت *mujaulidut*.

721 / 20 *f* a-é *r* a-éda.

To ferment (be in agitation) بجوش آمدن *be-jooosh aumudun*, بجوش بودن *bejooosh boodun*, جوش و خروش کردن — Fermented (as liquors) ترشیده *turshédeh*.

Fertilized محصولدار ساخته *muhfooldar faukhteh*, مثمر کرده *masmur kirdeh shoodéh*.

Fixed ساییده *sai-édeh*. *v* polished.

To filter / 3 رواک *r* رواک *roak*.

Finished *add* پرداخته — To be finished پرداخته شدن *purdaukhteh shoodun*.

To fire *f* آتش افروختن *autash zudun*, آتش دادن *autash dádn*. — Fired آتش زده *autash zuddeh*. *v* inflamed, animated, enraged.

— Fired (as cannon, musket, &c.) از توپ انداخته *tope andaukhteh*, بندوق سرداده *bandook surdadedeh*, تفنگ خالی شده *tuffunk khaulé shoodéh*.

Fixed *add* مقرر *mukurrur*, قایم *ka-ém*.

A floodgate *add* دروازه *durdauzeh*. *y. sluice*.

749 / 46 *f* رشخ *rushuh* : رشخ *rushuh* ترشخ *turushshuh*.

Flutter, *v* palpitation. — Fleeting, *v* transitory.

To fly / 7 هوایت *hawa-é-ut* *r* در هوا *dur hawa*. — A fly-boat پرنده *purrindeh*.

Followed در پس از پای رفته *uz pa-é rusteh*, در پس *dur pus rusteh*. *v* attended; imitated.

Fomented انگیزته *angeekhteh*. *v. excited*.

Foolishly, *v* fillily. — Foolishness, *v* filliness.

Foreigner / 7 بیواره *béwaur*.

Foreseen از پیش دیده *uz peish deedeéh*.

Forefight *add* بصیرت دیده *deedeha buseerut*.

Forest / 4 جاه *jauh* *r* جا *jau*.

Form (or seat of a hare) ختل *khutl*.

Fortified *f* محصوم *muhsoom*.

Freight (money paid for water-carriage) نولون *nouloon*.

Full / 11 بسیار *pur maané*.

Fumigated مبخر *mubukhkhur*. *v* perfumed.

A funnel *add* جره *jarreh*. *v* tunnel.

Furbished مسح *mumsooh*. *v* polished.

A furlough *add* اجازت نامه *ijauzut nameh*.

Furnished *f* سازنده *purwafsheha ijauzut*, پروانه اجازت *dustu*.

To gain ground (get forward) *add* پیش رفتن *kudum peish boordun*. — To gain *áhtun*.

add مراد حاصل ساختن *muraud hau*.

Genius, *v also* wit, ingenuity.

Gentle / 7 الطبع *r* التبع *f* 822 / 11 هدیت *r* هدیی *gly r gladness*.

822 / 11 *f* خفیف *khuseef*. — 827 / 22 تیر نظر کردن *taze*.

To glare (look piercingly) چشم *chushum* نوزر کردن *nuzr kirdun*, نظر انداختن *ba-keen andaukhtun*, ن *kirdun*.

chushuma roshun n دست موزه پوشیدن *dost*.

To put on glove

moozeh poshé شکر *shukrut*.

Glutinous بطرفی رفتن *beturrufé rustun*.

837 / 3 روگردان *roogurdaun shoodun*.

شدن

845 at top of G L S, G O T

Gouty add گوت goot.

Grasped بدست گرفتن bedoft gooristeh.

Gravy add افشرد گوشت affhureha kooft, شوربا shoorba.

Greater اعظمی r اعظمی اعظمی f

A grig, merry grig خوش طبیعت مردی murde khooft-tubé-aat.

To grind / 7-8 f سحن fuhun r دواں dawk; and f ضلانه folaunch r مداک enudauk.

The groin زهار r زهار f

863 / 48 To gain ground add قدم پیش بردن kudum peish burdun.

864 / 15 To ground upon as a principle add 'چیز را اصل کاری شدن' cheezra (or chazera) afl kauré shamoordun.

Ground-plot طوار r طوار f tuwaur.

Guardianship نگاهبانی r نگاهبانی f

Habit خوی r خون f add پیشنهان peishni-haud.

Hammer / 5 f مطرقة r مطرقة f

To haggle (in making a bargain) add سخت خرید و fukht bazauré kirdun, فروخت با سختی کر fukhté kirdun.

A hair-breadth add سرموی furmooi.

Handled سوده mumfoos, foodch, برمسیدہ burmufédeh, برمسیدہ burmujédeh, بسوده bufoodeh, بشلیده bushlédeh, پرواسیده purwasédeh, burkushédeh.

882 / 3 To hang, v to strangle.

A hare (form or lurking place of) ختل khutl.

To harm add ازار رسانیدن azaur ruffanédu.

حقا r احقا

add او oo.—Head / 4 f اسفر f

Healthful اوام awaum. v wholesome.

Heaped مرتطم r مرتطم f murtutum.

Hearing—Within hearing add قریب السماع kureebu's sumaa.

Heat / 2 f هوروت r هوروت f 15 f قهر r قهر f kuhl.

To herd together add با هدیگر جباعت ba humdeegut juma-at faukhtun.

Hereafter (from this time forward) add در آینده dur a-éndeh.

Heritage موراث r موراث f

A hill / 2 f کوه r کوه f Hilly add

نشیب nusheeb, فرازو furauzoo.

Hift! add باش baush!

Honest / 4 f معدد r معدد f

936 / 49 f نکد r نکد f nukud r lukud.

940 / 7 f جالرد r جالرد f baudir r haurid.

944 / 7 f خرید r خرید f

A jaw-bone ماضغت mauzughut. The two jaw-bones, ماضغت mauzughutaun, افکال afkauk.

Illegal / 2 f مشروع r بلا مشروع na mush-roo-a; add بلا شریعت bila shuré-aat, نا مسلون na musnoon.—Illegitimate, v spurious.

Illegible add 'نا مکرر' na mukroo, غیر مکرر ghire-a mukré.

Illustrated مشروع mushrooh. v explained.

Imaginable add 'متصور' mutusawwir.

Improveable (as a country) قابل معبود شدن kaubila maamoor shoodun.

982 / 31 In order to, in order that جهت jihut, bura-é, از برای uz bura-é.—In consequence of, v pursuance.

Inarticulate r متوی f

Incoherent and incoherently add 'بیهوده' beehoo-deh, هدی huzoo, بی معنی bé maané, هدی huzé, هدی huzé-aun.—Speaking incoherently huzé-aun pauh.

Increased مزاد muzaud, افزوده afzodeh, مضاعفی muza-af, متضاعفی mutuza-af. v augmented.

Indigestion / 4 f tukhumut r tukhmeh.

Induced انگیخته kushédeh, انگیزانیده burkheezanédeh, برانگیخته burangeekhteh.

Indulged نازیده nauzédeh, رخصت پذیر rukh-fut pizzeer, نواخته nuwaukhteh. v favoured.

Infamous f دشنام dushnaum r اهل دشنام ahla dooshnaum.

Infamy / 4 f نقصان r نقصان f

Infection فاعون r فاعون f

Ingrateful فراموشکاری f

Injured مظلوم muzloom, ظلم خور zulm khore, زبان یاب pa-émaul, مقهور muk-hoor, هضم muhtuzum, هضم huzeem, زه-اun é-aub, متافن muta-affin. v wronged, oppressed, hurt.

Insipidity ف شیرینی r شیرینی f

Instructed معلم mu-ellum, مودب mu-eddub, خبر دار khubr dar, آگاه دار agah dar.

An insignificant fellow مردک murduk, صاحب murda nakus, ناکس sahib nacheeze.

Instrument / 2 f ادوات adawut r ادوات ada-waut.

Intend / 4 f بردن r بردن f Intended مقصود muksood, ذو غرض zu ghuruz. v designed.

Interred, v buried.—Invented ف ماجول f

Inviolate ف منتقض r ف منتقض na mantukiz

Invited دعوت پذیر dawut pizzeer, طبعیت پذیر khoorédth, طبعیت پذیر taamut pizzeer.

Inviting, *v* alluring, winning.
To joint, *v* to rabbit.
Irregular, *v* inconsistent.
Irresolute *add* دل دو doo dil, مترد mut.
ruddud.

Justifiable, *v* excusable.—Justified معذور maa-
zoor, معاف mu-auf, مبرر muburrur, عفو پذیر
afoo pizzeer. *v* vindicated.

1062 / 37 JOY *r* IVY.

Keep / 7 احتفاظ *r* احتفاظ

Laboured با سعی ساخته ba sa-é faukhteh,
پرداخته purdakhteh. *v* wrought.

Laborious, *also* difficult.

Lacteal glands لبنات لبن bunauta lubun.

To lament / 3 زاریدن zaurédun *r* متأسف
مناشق mutaaffif kirdun.—Lamented متأسف
muta-affuf, mourned, wept.

Language / 2 دل (Turkish) *r* صدا fuda.

Lascivious هواي *r* هواي f hawa *r* hawa-é.

A last کفش *r* کفش kufush.

To last / 5 دایم *r* دایم da-ém.

Lte / 6 after puseen) *add* عصا asran.

To leap خیزید kheezédun.—A leap *add* خیز

Leathe / 2 دباغ dubbaugh.

Leave / 2 پوشیده mukhummur, پوشش
shunje.

To / 18, *v* to sluice.

To / 20 Cover of a letter لفافه lifaufeh,

لفافه lifaufeha namch, خط lifaufeha

erty *add* رستگاری rustugauré.—To set at li-
رستگاری دادن rustugur kirdun, رستگاری
rustugauré dadun.—To be set at liberty رستن
rustun, رسته شدن rukteh shoodun.

Licensed رخصت پذیر rukhsut pizzeer, زو
پیوازیده zu dustoor, اجازت دار ijaazut dar,
پرواوردیده peewauzédeh.

Life / 14 الدربین *r* الدربین

To lift / 2 واپرون *r* واپرون *add* بر گرفتن bur-
gooristun, *and v* to take up.

To light (as a bird) / 14 *add* وقع کردن wuka
kirdun, شبیدن shubidun. *v* موقت

Lighted (as fire) آتش زده aush zuddeh, آتش
autafidadeh, آفروخته afrochteh. *v* kindled.

A link (of a chain) *add* گل hull.—Links of
chains اغلال سلسال aghlaula laulul.

Lodged, *v* quartered.

Look / wijuf *r* wujuh.

Loosed / محلول *r* محلول

Loosed / پیراسته peerausteh. *v* aruned.

Loose / 28 loose *r* lose.

p. 1. II.

Loved محبوب muhboob, معشوق maashook.

Lunged / مسجرت *r* مسجر mafuhhur.

Magnificence / 5 and magnificent / 4 شکوه

شکوت *r* شوکت shawkut.

Maid / 5 فاشفته *r* فاشته na fusteh.—Maid-
ot *add* راعی ra-é.

Maid / 3 شکوت *r* شوکت shawkut.

Maid / 3 body of an army *add* غول ghole.

Main / 2 (with spirituals, &c.) پرورده purwür-

deh, روزی پذیر urubba, روزی rozé pizzeer,

مستاکل mul. kkul, طاعت پذیر taamut pizzeer,

v also supported.

Managed بکار آورده bekaur awurdéh, متدبر

mutudubbir, منظم nuzzum, ساخته faukhteh,

اراسته arausteh. *v* concerted, ordered, arranged.

To manifest / 7 روشن شدن *r* روشن Manifested

numoodeh, مبین mu-zun, کشاده ku-

shadeh, آشکاره ساخته ashikureh faukhteh. *v*

shown, explained.

Manufactured کار کرده kaur kirdeh, کرده kir-

deh, کازیده kaurédeh, مصنوع musino-a, معبول

maamool. *v* wrought.

Marked نشانده nishatunde, *add* *add*

مرقوم murkoom, منقط munukkut.

Marred مضروب muzroor, مخسور mukhsor,

مخسر mukhuffur.

A martin (animal) فنل funuk.

Matched, *v* married : equalled.

Mattock تیشه teefsheh. *v* pick-axe.

Meditated, *v* designed, intended.

Medley *add* شکسته shakusteh *add* *add*

Melancholy, *v* also tragical, dreadful, calamit

Memory کار یا کار *r* کار

Mentioned مذکور muzkoor, گفته *add* *add*

Mended بهتر کرده behtur kirdeh. *v* *add* *add*

Met مجوع mujmoo-a. *v* assembly *add* *add*

Milked دوشیده dooshédeh, حاضر *add* *add*

Mind / 9 *insert* Absent in *add* *add*

ghire-a hauzir. *add* *add*

1204 / 17 *add* *add* *add* *add*

1208 / 15 *f* Bisbehave *r* *add* *add*

A miscellany *add* *add* *add* *add*

To miss (omit) *add* *add* *add* *add*

dun, نسبی کردن nusi kirdun.

fé-aun shoodun. *add* *add* *add* *add*

Mitigated *add* *add* *add* *add*

to temperate. — Moderated, *v* *add* *add*

To moderate *add* *add* *add* *add*

tempered. — *add* *add* *add* *add*

Molested *add* *add* *add* *add*

13 K

A monument / ۱۰ خنجر *khunjir*
 Mud / ۵۳ ترغط *terghat*
 Nerve / عصب *afub* (plur. عصب *afubut*)
 Nice, v refined. — Niché add رف *ruff*.
 1283 / ۱۹ اواز *awaz* r اواز *awaz*
 A nurse add راعی *ra-é*.
 Oar / ۱۰ اب *ab* r اب *ab*
 Obeyed / طاعت *mutaa*, پذیر *ta-azzeer*.
 Objected / مردود *murdood*, عرض *darooz*.
 Obligation, v quit. — Observed, obeyed.
 To occupy v ۱۹۷۷ / ۱۷.
 At once, v quickly.
 Opposed / مسدود *musdoo* v resisted.
 ۱۳۳۳ / ۱۵ In order to in order that جهت *ji-hat*, برای *bura-é*, از برای *uz bura-é*.
 Original / اصل *asl* r اصل *asl*
 Ostentation / کلیو *kalio* r کلیو *kalio*
 Owed (*having an owner*) زو خواند *zu kha-vund* v possess, — (confessed) معترف *mu-aturf*, مقرر *mukurrat*.
 An owner add خواند *khavund*.
 To pacify, v to quiet. — Pacified, v quieted.
 Palatine / ۲ استقبال *istiklaul* r استقبال *istiklaul*.
 Palisade, parapet, rail.
 To pardon add معاف کردن *mu-af kirdun*.
 Parliament — The adjournment of parliament or any council or assembly دیوان موقوف *mou-fofa dévaup*, مجلس موقوف *moukoofa mujlis*.
 Parsimonious / بی بذول *na buzool* r بی بذول *na buzool*.
 Past / ۱۷ متور *metoor* r متور *metoor*
 Peculiar / ۱۳ اختصاص *ikhtisfaus* r اختصاص *ikhtisfaus*.
 Pecuniary before muta-allik insert mauil.
 To perch (as a bird) add وقع کردن *wuka kirdun*, شبید *shubédun*.
 Performed / ۱۴ معبل *maamool* r معبل *maamool*.
 Permitted v suffered, allowed.
 Pernicious / مفسد *and v destructive*.
 A petticoat / ۱۴ جامه *pa-é jaumeh*.
 Persuaded / تشور *tushawwur* v induced.
 Pitied / مرحوم *muhoom*, پذیر *shufkut*
 ۱۳۳۳ / ۱۵ رحمت یاب *rahmat é-aub* v commiserated.
 A plan (model) / ۱۴ کرامه *kaurnameh*.
 Pleasant / ۱۴ دلشاد *dilshad*, مسرور *musroor*, خوشتر *khautir khoofa* v glad.
 To plough / زراعت *zeraat* r زراعت *zeraat*
 To prejudice / ۱۷ insert between and غیر *ghair* be words اعلام *or del é-alaum* in the following line; (as the sense is, either way complete).
 Prejudiced (partial) / ۱۴ جانبدار *jaunidar*, طرفدار *urruddar*, بی انصاف *bé insauf*. — (hurt, da-

muzroor, مظلوم *muzloom*, ان *an*
 maged in pizzeer, ضرر خور *zurzur khore*.
 Premeditate add نا بدیهی کردن *na bude kirdun*. Premeditated add نا بدیهی *na bideh* *bé budeehut*.
 Premeditation add بدیهت *aduma budeehu*
 To prepare / ۱۴ امان *amaudun* r امان *amaudun* *hauzir kirdun*. — ۱۲ مهه *muhamau*
 ۱۴۹۵ / ۲ Prime cost add ارمن *armoon*.
 Privately / ۱۹ جبراً *jaran* r جبراً *jaran*.
 Proclaim / ۱۲ شایع *sha-é-a* r پیدای *sha-é-a*.
 To produce, v also to yield.
 To prohibit add موقوف کردن *moukoof kirdun*
 Promoted add مرتفع *murkufa*.
 To prop / ۱۳ بر کردن *burdaushtun*.
 ۱۵۱۵ To have a propensity میل داشتن *meil daushtun*, بکشتن *bekushtun*, از زمین شدن *ar-zoomund shoodun*.
 Prostitution, v whoredom, venality
 Prostrate / ۱۷ تعجب *to thro* r تعجب *to thro*.
 Publication / ۱۴ پیدای *del* — To publish *del* پیدای *del*
 A publisher / ۱۴ شایع نبودن *del* نبودن *del* — Published *sha-é-a* منشور *manshoor*.
 Purchased, خریده *khurédch*, مبع *nubé-a*.
 Pusillanimous / ۱۶ محنت *mu-khunnus* r محنت *mu-khunnus*.
 To put on boots or stockings / ۱۴ موزه پوشیدن *moozeh poshédun*. To put on gown, / ۱۴ موزه پوشیدن *moozeh poshédi* on a coat کبا پوشیدن *kuba poshédun*. — ۱۲۹ after To insert put.
 Quarrelsome / ۱۲ اتش *autash* r اتش *autash*.
 Quenched (as fire) / ۱۴ نشانده *nishaunde* *del*.
 ۱۵۵۹ / ۲ کوز *kuzr* r هوز *huzr*.
 Rack add پیچ *peech* *peech*.
 Ragged / ۱۱ add ۲ مترق *murukka*. — ۱۱ add ۲ مترق *murukka*.
 Raggedness ditto.
 Rased / ۱۴ منسوخ *munsookh*, موقوف *moukoof*.
 Reason / ۱۴ واهیت *wauhumpt* r واهیت *wauhumpt*.
 Received add پذیرفته *pizzeerusteh*.
 Recollected / ۱۲ مترد *muturuddut* *del* *fuzr zu*.
 Recreated / ۱۴ نزهت *nuzhut* *pizzeer*, مغرور *muf-rooh*, دلشاد *dilshad*, خوشتر *khautir khoofa* v glad.
 Rectitude / ۱۴ صواب *swab* r صواب *swab*.
 Reddish / ۱۴ سرخ *surkh* v سرخ *surkh*.
 A remedy / ۱۴ درمان *durmaun*. — To remedy *durmaun kirdun*.
 Removed / ۱۴ برداشته *burdaushtun*.
 To repeal / ۱۴ موقوف کردن *moukoof kirdun*.

Repealed *موقوف* moukoof.
 Repelling *دافع* daufa, *ران* raun, *واراun*. The repelling power *دافعت* daufant, *کوت* kuwwuta dafaat.
 To replenish *مالامل* f 2 مالامل
 Reputation *فکر* f 5 فکری
 Respect *نسبة* f 6 نسبة
 To retire *پشت* f 3 پشت
 Revenged *انتقام دار* intikauum dar.
 1657 last line *ایدان* f a-é-adaun.
 Rivetted *ترکب* add turaukub.
 Roost (place where a bird rests) *موقعت* mou-
 at, *نشینگاه* nisheengaha margh.
 Safe *مکلی* f 5 del mukullé.
 Satisfactory (clearing difficulties) *مشکل کشا*
 shkil kusha.
 Scene *پره* f پرده
 A schemer *تدبیر* f پیداف tudbeer.
 A sceptre *چوکان* add سلطانت chookauna ful-
 ut, *عصای پادشاهی* asa-é padshahé.
 Security *ضامن* f 10 ضامن
 Seducing v alluring, tempting.
 Shadiness *سایه دار* add fa-é daré: سایه دار
 Shapeless, ill shaped *بدشکل* add budshukl.
 The cabin of a *کوتل* f 23 کاتل — 1769
 ip جهاز خانه hujjureha jahauze, *جهاز*
 hauze khauneh.
 Shorn *منغرف* f منغرف munghuruf.
 A shot-bag *گولہ دان* goolch dan, *کلی*
 xolé dan.— Bar or chain shot *کشی*
 xolé bund kushé.
 A shoulter belt *پرتله* add partuleh.
 A silkworm *کریم* f کریم
 To sink, v to subside.
 Slaughtered v butchered.
 Sluggish *تنبیل* f تنبیل
 Smith *مطرکه* f 17 مترکه
 Smoke *دوخان* f دوخان
 Softened *مسلکون* mulei-un, muskoon.
 Soiled *مردار* aloodeh, murdaur.
 Solicited, *با ابرام طلبیده* ba ibraum tulbédeh,
 درخواست *با* ba ilhauhé-aúzédeh, *نیازید*
 khausteh.
 Sorted *منظوم* munzootn. v arranged.
 Spared *مبقي* mubké. v saved.— (pardoned)
 معاف mu-af, مغفور mughfoor, miaafoo,

شفقت *باب* muruhmut pizzzer, *پذیر*
 shufkut é-aub.
 Spoilt *مضرور* add muzroor.
 Spoiled *مسلوب* musloob. v plundered.
 To spur a horse *دوانیدر* add*
 asb uz paufheeneh dawanédun, *اسب*
 paufheeneh bur asb zudun.
 Squared *مربع* murubba, *مکعب* shukaab.
 Stomach *شکبه* f 2 شکبه
 To stop (prohibit) *موقوف کردن* add*
 koof kirdun.
 Strengthened *مقوي* mushdood, *مقوي*
 kawwa, *قوت پذیر* kuwwut pizzzer.
 Stretched *کشیده* kushédeh, *ممدن*
 mumud- v strained, tense.
 Superexcellent *بها* f بهار
 Superior, supreme *اعلا* or *اعلی* é-ala.
 A survey *نظر* nuzr. v view.
 Tamarisk *ستاخ* f ستاخ
 Tamed *دست آموز* doft amooz, *ساخته*
 raum faukhteh.
 Tapped *منقوب* muqkoob, *سفته* fusteh.
 A taffal (of woollen) *رعث* raas.
 Thanked *مشکور* mushkoor, *سپاسیده* sipau-
 fédeh, *شکران پذیر* shukraun pizzzer.
 Thickness, v muddiness, feculence, *دوسیت*
 Thrush (disease) *جوشش* jooshish.
 Tilled *مزرع* muzroo-a, *کاشته* kaushteh,
 کاشته kushteh, *شیاریده* busaurdeh, shé-aurédeh.
 Timber beginning of l 4 insert (plur.
 Tinged *رنکین* rungeen, *مصبع* musubbugh,
 ملون mulawwun, *مخضب* mukhuzzub.
 Titled *ملقب* zu alkaub, *القاب* mulukkeb.
 Too much *زیاده* zé-audah, *بی حد* bé hudd,
از حد بیرون uz hud beeroon.
 Torture (rack) *پیچید* add peechpeech.
 Touched *میسوس* mumsoos. v handled.
 By the misplacing of some pages of manu-
 script, an alphabetical transposition has been
 made p. 2049—2051, where, from the word
 Trappings to Treader should be placed between
 Trap and Treadle p. 2047.
 Trowsers *پای جامه* add pa-é jaumeh.
 A vassal *زیر دست* add zeer doft.
 A waist-coat *زیر قبا* add zeer kuba.

